

* سبب طبع کتاب مختصص اولدرک *

دار الطباعة عالم فائده افراد نوع نبی بشر سیمار باب معارف و هنر جوهر شهر نلرین زبور صحایف اثر ایلک امور طیبیه دن اولدیغی کتب حکیمه ده محرر و بتخصیص سلاطین ماضیه جعل الله تعالی ارواحهم من ادعیه اخلافهم راضیه حضرتتک خاتم پیروزه رنگ فلکنه ابقای نام نامی رسم ساهیء ملوکانه نلرین ایدوی سرلوجه پیرای کتب تواریخ و سیردر علی الخصوص حالا دیباچه طراز اصول و اسباب سلطنت و ترتیب ساز فصول و ابواب خلافت شیرازه بند اوراق اقالیم و بلاد و مطلب اعلائی مباحث عدل و داد داور اسکندر ظفر داداور اصحاب سیر حاهیء اهل سنت احدی حاجی دشمن دین محمدی الا وهو السلطان الاعظم ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابوالمغازی عبد الحمید خان لازالت انهار عنایتیه جاریه الی حیاض سلاطین اصحاب العلوم و ما رحمت اشجار مرجه مظلة علی ریاض اساطین ارباب الفهوم افندیغی حضرت نلرینک ایام عهد و سلطنت نلری شجره اقلام علمایه هنکام وصل ورق و هنکام مجد و شوکت نلری مهره اعلام فضلائیه ایام عرض سبق اولدیغندن جلوس هجرت ما نوس جهانیا نلریندن بو اووان مسعدت اقتزانه دکنین اسم محمدت رسم خلافتنا هیلرینه ترسیم کابهء فلک معارف قبلتان مصنفات صحت اثر اعداد کواکبدن افز و نتر اولوب هریری محفوظ در سخانه نه قباب و شمسه جلد مطالاری شهر نشکن لعدت اقتساب اولغله رساله هفت اوراق ذات المحب صور تخمائی کطی السجیل للکتب اولنجیه دق نسخه مدایح کتبی ستانلیری رحلهء کهکشان اوزره سبق نمای طلبهء سر و شان و جای اعتنای خواجة اسمان اولمشدر بقای نامه کر کدر جهسانده بویه اثر عجبکه بیهمه چاشندی سده اسکندر عبقا که خامهء دوات کرامت ادوات هنر پیرلاری نهال کلشن آمالی علمای اوله لی جیب و دامان فضلا مالامال میوه رفاه و غنا اولدیغندن باشقه حجره نشینان مدارس سخن جان اولان ارواح نجایر و خوله دخی صدقه جاریه لری باعث رحمت باری اولوق نیت خیریه سیله زاده طبع علمای پیشین لحاف سندس انصاف طبع و تمثیلده مستخرج نشین اوله رق نیجه نسخ نقیسه اسهل صورتله منطبع و بو وجهله متواریء لحدنسیان اولمش جهابدهء کرامت حیات نایلرینی مستیع اولغله نام کرم ارتسام همایونلری شهرت مکرمت حاتمى باصردر دینی نمایان و داغزن نامهء اشتهار شهر یاران اولدیغی کونشدن عیان اولمشدر ازان جله علامه ذوقنون منطوق و مفهوم عبتابی السید محمد منیب افندی مرحومک تعریف و توصیفدن مستغنی و مطالعه کتب سائر دن مغنی سیر کبیر ترجمه لری فوائد کثیره دینییه و عوائد و فیهرہ ملکیه بی کافل زینت دوش خدمهء دولت علیه اولغه لایق بر جائل اولوب انجیق نسخه سی اندر و نادر بولنسه دخی جوهری عالی و بهاسی عالی اولدیغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولغین اول مخطوبهء نازنینک مهر مجلی تقلیل و حمله پیرای نکارستان طبع و تمثیل قیلمسی بو متم نعم پادشاه جلیل المناقب الیوم کرک امتعه و طبع عامره همایونلری امینی الحاج ابراهیم صائب قوللرینه امر و فرمان بیوریلوب مأمور اداره سی اولدیغی طبعخانهء معوره لنده از سر نو تنقیح ادوات لازمه به صرف ما حصل مکنت و سواد دیدهء دقتی مداد صفحهء غیرت ایده رک عمر همایونلریندن باعث استهلال اولوق اوزره بیک عدد نسخهء پریشان لطافت منسوج دستکاه اتمام و معروض جناب پادشاه دار اخدام قیلمشدر همیشه قالب پرداز صحف زمین و زمان تیزهت بر اعهء قدرته عن الخطأ و النقصان حضرت نلری ثوابت و سیار اهر قزده قلم زرین و نقطه پروین ایله جوهر افشان تر بین اولدیغی حرز جان چها نیسان و قوه الظاهر اهل ایمان اولان کتاب نایاب وجود هما یونلرین محفوظه

صمد اینتده آرایش دار الکتب صحت و عاقبت والی قیام الساعه ما خدمه مسائل

دین و دولت ایلوب بو خدمت جلیله نلرین و طابیت حضرت سید

المرسلینی خشنود و زمان ظفر نشان خدمت بولرین فتوحات

عظیمه ایله عاقبت محمود ایلبه آمین بحرمه

من جاهد لاعلاء کلمه الله المبین و امر به جنود

الموحدین علیه صلوات الله

و سلامه الی یوم

الدین

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول وما يجويه من فرائد المسائل ورغائب الفصول

٦	ترجمة احوال مؤلف الكتاب الامام المهام محمد بن الحسن الشيباني	٥٣	باب من قاتل فاصاب نفسه وفيه حكم من قتل نفسه عمدا
٩	ترجمة اوصاف شارح الكتاب شمس الائمة محمد ابن ابي سهل السرخسي	٥٥	باب قتل ذي الرحم المحرم وفيه حبس الاب بالنفقة ولده لالديه
١١	سبب وقوع المناصرة بين الامامين محمد وابي يوسف رجة الله تعالى عليهما	٥٥	باب البكاء على القتلى وفيه استماع بكاء النساء على الميت
١٢	بيان سبب تأليف السير الكبير بعد تصنيف السير الصغير	٥٦	باب حل الرؤس الى الولاية
١٣	افتخار امير المؤمنين هارون الرشيد على اجداده بكتاب السير الكبير	٥٧	باب السلاح والفروسية وفيه ذكر فضائل القوس وتوقير الاظفار والشوارب في الحرب
١٣	سلسله استاد شمس الائمة السرخسي الى الامام محمد بن الحسن الشيباني رحمه الله تعالى	٥٨	باب الحرب كيف يعي له وفيه اخذعة في الحرب وحكم الكذب
١٤	تفسير المرابطة وفضلها وعذاب القبر حتى	٦١	باب الفرار من الزحف وفيه عد بعض الكبار
٢٩	باب وصايا الامراء في الحرب وفيه بيان معنى الذمة	٦٢	باب من اسلم في دار الحرب ولم يهاجر اليها
٣٩	باب الامارة وفيه ينبغي للمسافرين ان يؤمروا عليهم امرا	٦٢	باب دواء الجراحة وفيه المداواة بالعظم البالي
٤١	باب مبعث التزايا وفيه فضل الابتكار في طلب الحاجات وطلب العلم	٦٤	باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة وفيه اتخاذ السن منهما
٤٣	باب الزايات والاولوية وفيه الفرق بين الزايات واللواء	٦٤	باب اموال المعاهدين وفيه حكم دخول المشرك في المسجد الحرام وغيره
٤٥	باب الدعاء عند القتال وفيه دعوة المشركين الى الاسلام	٦٥	باب الجعائل وفيه حكم فضل النفقة اذا حج غيره
٤٧	باب البركة في الخيل وما يصلح وفيه ما تبرك من اوصاف الخيل وينشأ به	٦٨	باب آنية المشركين وذبايحهم وطعامهم وفيه حكم اكل طعام الكافر
٤٩	باب كراهة الجرس وفيه اباحة الحدى	٦٩	باب الاسلام وفيه حكم نصراني او يهودي قال انا مسلم
٥٠	باب رفع الصوت وفيه كراهية رفع الصوت عند الذكر والسماع والجنائز	٧١	باب الجهاد مع الامراء وفيه الوعيد على من كتم علما وحكم مرتكب الكبيرة
٥٠	باب العمائم في دار الحرب وفيه ارضاء الذنب العمامة ونقضها	٧٤	باب من يحل له الخمس والصدقة وفيه اخذ العامل عماله من الصدقة
٥١	باب القتال في الاشهر الحرم وفيه انه عليه السلام غزا الطائف في الحرم	٧٥	باب ما يجب من طاعة الوالى وما لا يجب وفيه لاطاعة مخلوق في مصيبة الخالق
٥١	باب هجرة الاعراب	٨١	باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن في الحرب
٥٢	باب صلة المشرك وفيه جواز التصديق على المشركين	٨٢	باب الجهاد ما يسع منه وما لا يسع وفيه ان القتال فرض على التدرج
٥٣	باب المبارزة وفيه جواز التفتي حال وحدته لدفع وحشته	٩١	باب صاحب الساقه اذا وجد في اخريات الناس رجلا مع دابته
		٩٣	باب سجدة الشكر وفيه تفسير المترجم لفظ الغاشي

٩٤	باب صلوة الخوف وفيه ينبغي للمسافر ان يركع ركعتين قبل ان يقعد	١٧٦	باب ما يكون امانا من يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون
٩٦	باب الشهيد وما يصنع به وفيه الترجيح بكثرة العدد	١٧٨	باب امن الرسول والمستامن اذا خيفه ان يدل على بعض عورات المسلمين
١٠٠	باب صلوة القوم الذين يجرجون الى العسكر يريدون العدو	١٨٠	باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل او غير جعل وفيه لا يقتص الاب اذا قتل ولده
١٠٤	باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي	١٨١	باب ما يكون امانا وما لا يكون على شرط يشترطه وفيه حكم العتق بالجعل
١٠٦	باب الامان ثم يصاب المشركون بعد امانهم وفيه حكم الوطئ بشبهة الملك	١٨٧	باب من يكون امانا من غير ان يؤمنه اهل الاسلام وفيه مسلم اخرج زوجته النكاحية من دار الحرب
١٠٩	باب ما لا يكون امانا وفيه قصة عجيبة لذي الحضرة عبدالله بن ابيس	١٩٦	باب من الامان بغير اذن الامام وبعد نهى الامام وفيه امن بغير الاذن لمصلحة
١١٣	باب الامان على الشرط وفيه حكم المثلة والسياسة	١٩٩	باب الحكم في اهل الحرب اذا نزلوا على حكم رجل من المسلمين وفيه غزوة بني قريظة
١١٥	باب الامان وفيه انعقاد الامان باي لغة كان	٢٠٢	باب الانغال وفيه بيان معنى النفل عند الفقهاء ومشرعية التفتيل
١٢٤	باب ما يصدق في فيه المستامن من اهل الحرب وما لا يصدق	٢٠٧	باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبي خاصة وفيه دفع الخمس لمن وجد الركاك
١٣٣	باب المرأة من اهل الحرب يخرج مع رجل من المسلمين	٢١٢	باب النفل في دار الحرب وفيه طاعة الامام والامير والامارة تقبل التخصيص كالتفضاء
١٤٠	باب ما يكون امانا وما لا يكون وفيه عدم استماع الامان	٢١٧	باب النفل الذي ينقله امير العسكر وفيه شمول التفتيل لانواع التفتاء
١٤٢	باب الحربى يدخل الحرم غير مستامن وفيه انه اذا قاتل في الحرم	٢٢٠	باب ما يبطل فيه النفل وما لا يبطل وفيه التقي السريتان بعد الغنيمه
١٤٤	باب من الامان الذي يشك فيه وفيه استامن اربعة فخرج عشرون	٢٢٣	باب النفل الذي يبطل بامر الامير والذي لا يبطل وفيه ان الخطاب لا يثبت قبل علم المخاطب
١٤٨	باب الخيارات في الامان وفيه قالوا انواتى على عشرة	٢٢٤	باب نفل الامير وفيه ان القاضي لا يفتي لنفسه
١٥٢	باب الامان على غيره ما يدخل فيه وما لا يدخل فيه وما يكون فداء وما لا يكون	٢٢٦	باب من النفل الذي يصير لهم ولا يبطل اذا نفل بعضهم دون بعض
١٥٩	باب الحربى يستامن الى عسكر المسلمين وفيه ما يتبع المستامن	٢٢٨	باب ما يجب من السلب بالقتل وما لا يجب
١٦٠	باب الحربى يستامن من ياتى يديه في ايديهم	٢٢٩	باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم
١٦١	باب المراوضة على الامان بالجعل وغيره وفيه لا تقبل الشهادة على فعل نفسه	٢٣٢	باب من الشركه في النفل وما يؤخذ بحساب وفيه قال الامير من اصاب اسرا فهو له
١٦٤	باب امان الرسول وفيه تصرفات المترجم في حل المترام	٢٣٣	باب من النفل المجهور وفيه من جاء بشئ فله منه
١٦٧	باب السرية تؤمن اهل الحرب ثم تلحقها سرية اخرى	٢٣٥	باب من النفل الذي يستحق يقتل القاتل ولا يستحق اذا اختاف فيه
١٧٤	باب ما يتكلم به الرجل فيكون امانا وما لا يكون وفيه حكم تأمين المسلم اسيره	٢٣٩	باب ما يجوز فيه السلب اذا قتله وما لا يجوز وفيه قتل اجيرا من المشركين

٢٤٠	باب النقل الذي لا يحرزه المنقل له واحدا الورثة	٢٨٩	باب سهمان الخيل في دار الاسلام والشركة في الغنيمه وفيه وقف في المسجد بالبعد من الامام
٢٤١	باب الاستثناء في النقل والخاص منه وفيه حلف لا يشتري ذهابا او فضا	٢٩٢	باب دخول المسلمين دار الحرب بالخيل ومن يسهم له منهم في الغصب والاجارة والعارية
٢٤٥	باب النقل من اسلاب الخوارج واهل الحرب يقاتلون معهم بامان	٢٩٨	باب ما يطل فيه سهم الفارس في دار الحرب
٢٥٠	باب من نقل الخيل ما يكون على العراب دون البراذين	٣٠٣	باب ما يختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفارس
٢٥١	باب من يكون له النقل وما لا يكون وفيه قتل اثنان قتلا	٣٠٤	باب دفع الفرس باسراط السهم واعارته وايداعه في دار الحرب
٢٥٢	باب من النقل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء	٣١١	باب من يرضخ له ومن لا يرضخ له من الادلاء وغيرهم
٢٥٧	باب ما يجوز من النقل في السلاح وغيره وفيه اذا جاء حكم الحاكم	٣١٣	باب كيفية قسمة الغنائم وبيان من يستحقها ممن جاء به بعد الاصابة
٢٥٩	باب ما يجوز من النقل بعد اصابة الغنيمه ومن يجوز ذلك منه	٣١٧	باب ما يستعمل في دار الحرب ويؤكل ويشرب
٢٦٤	باب من النقل الذي يكون للرجل في الشيء الخاص ولا يدري ماهو	٣١٩	باب قتل الاسارى والمن عليهم وفيه حكاية غريبة
٢٦٥	باب النقل في العسكرين بلتقيا وفيه مسئله متعلقة بالحساب	٣٢٥	باب ما يحمل عليه النبي وما يركبه الرجل من الدواب وما يجوز فعله بالغنم في دار الحرب
٢٦٦	باب النقل لمن يجب اذا جعله الامام جلة	٣٣١	باب قسمة الغنائم التي يقع فيها الخطأ وفيه تقسيم الاجناس بين الشركاء
٢٦٦	باب النقل في دخول المطبورة وفيه اوصى بجارية ولا جارية له	٣٣٤	باب من اثمان الغنائم التي يبرئ الامام منها اهلها وفيه ان المكره بحق محسن
٢٦٨	باب من النقل الذي يفضل فيه بعضهم على بعض بالتقدم	٣٣٦	باب قسمة الخمس من الاربعه الاخماس وفيه ان الحكم في الجهد فيه نافذ
٢٧٢	باب الاستيجار في ارض الحرب والنقل فيه وفيه ان الاستيجار على الجهاد	٣٣٩	باب العيب يوجد في بعض الغنيمه قبل القسمة او بعدها
٢٧٧	باب الانفال بالاثمان والهبات وفيه بيع ما لبس في ملكه	٣٤٠	باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه وما لا يجوز وما يكون قبضافي البيع وما لا يكون
٢٧٩	باب سهمان الخيل والرجالة وفيه اخبر واحد بنجاسة الماء واثنان بطهارته	٣٤٤	باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال فمما يصدق فيه وما لا يصدق
٢٨١	باب سهام البراذين وفيه تعريف الفرس والبرذون	٣٥٢	باب فضول الغنائم وفيه حكم الملتقط وحقبة الحكم في اللقطة
٢٨٣	باب سهمان الخيل في دار الحرب وفيه عقر فرسه او قتل او اخذه العدو	٣٥٤	باب الحكم في الاسارى عبيدهم وحرارهم في امورهم

بعون الله الملك المتعال

تمت فهرست للمجلد الاول

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.]

* فهرست الجند الثاني من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب *
والفصول وما يحويه من غرائب المسائل وزغائب الاصول

باب الشركة في الغنمة وفيه حكم مفاداة الاسارى بالمال	٥٩
باب ما يأخذ الرجل في دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه فيه وما لا يكون	٦٥
باب التجار وغيرهم ما يحل لهم من الغنمة وفيه حديث من مناخ من سبق	٦٨
باب ما جاء في الغلول وفيه سرقة ما ذل فيه نصب لا يقطع	٧٥
باب الشراء فحين يزيد ويبيع السهام وفيه حكم الاستيلاء على سوم اخيه	٧٨
باب من السبا والنفقة عليهم والعهد في بيعهم فيه مسألة دقيقة متعلقة بالكتاب	٨١
باب من الشهادات في الغنائم والفي وفيه ان نصب القاضي في شيء لا يمنع القضاء	٨٢
باب ما يبايع اهل الاسلام بينهم مما أخذون من الاطعمة والاعلاف	٨٢
باب هدية اهل الحرب وفيه حديث تهادوا تحابوا اذا هدى الى مفت او واعظ فهي له	٨٣
باب ما يكون احراز منهم وما لا يكون وفيه عقد الذمة خلف عن الاسلام	٨٩
باب ما يقطع من الخشب وما يصاب من الملح وغيره وفيه تعريف دار الحرب ودار الاسلام	٩٢
باب ما يصيبه الاسراء والذين اسلوا من اهل الحرب	٩٥
باب المستأمنين من المسلمين بأخذون اموال اهل الحرب ثم يخرجونها	١٠٢
باب ما يظهر عليه اهل الشرك فيجزونه من اموال المسلمين ثم يصيبه المسلمون	١٠٥
باب ما يجوز العد وما يأخذ به قيمته او باكثر من وزنه	١٠٧
باب العبد المأسور يشتره رجل ثم يقر به لغير مولاه	١٠٩
باب من الفداء فيما يصلح وفيه الا يصلح وفيه ان البيعة العادية احق بالعمل	١١١
باب من الفداء الذي يرجع الى اهله اذا ظهر عليه المسلمون والذي لا يرجع	١١٥
باب فداء العبد القصب والعارية وغير ذلك وفيه مسألة دقيقة	١٢٤
باب الشركة في الغنمة وفيه حكم مفاداة الاسارى بالمال	٥٩
باب ما يكون فينا وان احرز في ارض الحرب وفيه ان ضمان الغصب يوجب الملك	٦٥
باب الوكالة في الفداء في العبد المأسور وفيه ان حقوق العقد تتعلق بالعاقبة	٦٨
كتاب الكراهية باب ما يكره ادخاله دار الحرب وما لا يكره وفيه قصة ثمامه	٧٥
باب من يكره قتله من اهل الحرب من النساء وغيرهم	٧٨
باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشركين بالمسلمين	٨١
باب ما يكره من الديساج والحرير في دار الحرب	٨٢
باب المكره على شرب الخمر واكل الخنزير وفيه حكم من اكره على الكفر	٨٢
باب من يكره قتله من اهل الحرب ومن لا يكره وفيه حكم قتل الولد والده الشرك	٨٣
باب من يكره ان يغزو ومن لا يكره له ذلك وفيه زكوة مال المديون	٨٩
باب ما يكره في دار الحرب وما لا يكره الى هنا وفيه حكم استعمال الجرس وضرب الطبول	٩٢
باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحريق حصونهم ونصب المجانيق عليها	٩٥
باب ما يحل في دار الحرب مما لا يجوز مثله في دار الاسلام	١٠٢
باب ما يحل للمسلم الاسير في ايدي اهل الحرب ان يجيبهم الى ذلك	١٠٥
باب ما يسع الاسير المسلم ان يفعله لهم اذا اكرهوه وما لا يسعه	١٠٧
باب ما يسع الرجل ان يفعل ابهات وفيه استدامة الامر كانشائه	١٠٩
باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرك وفيه مفاداة الاسراء المسلمين بالاسراء المشركين	١١١
باب ما لا يكون لاهل الحرب من احداث الكنايس والبيع وبيع الخمر	١١٥
باب ما يحل للمسلمين ان يفعلوه بالعدو وما لا يحل وفيه اختلاف الراي في مقتول في الرمي	١٢٤

باب ما يحل

باب ما يحل للمسلمين ان يدخلوه دار الحرب من التجارات وفيه تفسير الكراع والسلاح	١٢٨
باب من الفداء وفيه اذامات الاسير المصغير يصلى عليه تبعاً للملكه	١٣٣
باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوكين بالمسائل	١٤٦
باب المفاداة بالاسارى او غيرهم من الاموال	١٥٥
باب المفاداة بالصغير والكبير من السي وغير ذلك	١٦٢
باب الموادعة وفيه اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال	١٦٤
باب الموادعة بما يصلح عليه المسلمون المشركين فيسعمهم قتالهم بعده او لا يسعمهم	١٧٢
باب من فداء المشركين في الموادعة وما يكون محرراً بفسبب المشركين وما لا يكون	١٧٧
باب من الرهن يأخذه المسلمون والمشركون منهم	١٨٧
باب الشروط في الموادعة وغيرها وفيه ذكر كتاب الصلح في الحديثية	١٩٧
باب من تكاح اهل الحرب ما لا يجوز في دار الاسلام	٢١٣
باب تزويج الاسير والمستأمن في دار الحرب	٢٢١
باب آيات النسب من اهل الحرب من السبا	٢٢٤
باب الحدود في دار الحرب وفيه كتاب عمر وحديث النبي عليه السلام	٢٣٥
باب ما يجب من النصرة للمستأمنين واهل الذمة	٢٤٦
باب بيان الوقت الذي يمكن المستأمن فيه من الرجوع الى اهله	٢٤٩
باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب في دار الحرب	٢٣٥
باب من يجب على المسلمين نصرته وما لا يكون فينا اذا اخذنا دارنا او من غيرها	٢٣٩
باب موارث القتلى اذا لم يدراهم قتل اولاً وفيه اقرار الرجل والمرأة في اي موضع يعتبر	٢٤١
باب الاسير والمفقود وما يصنع بما لهما وفيه حكم الشهادة بالتسامع وجواز الشهادة	٢٤٢
باب ميراث القتلى من اهل الحرب واهل الاسلام وفيه توارث اهل العدل والنجى اذا قتل احدهما صاحبه	٢٤٥
باب المرتد في دار الحرب ومعه ولده	٢٤٦
باب ما يوقف من امر المرتد وما لا يوقف من ذلك وفيه بطلان تصرف البايع بعد خيار المشتري	٢٤٩
باب المرتدين كيف كان الحكم فيهم وفيه ان الامانة المرتدة تدفع الى مالكها وهو يجبرها على الاسلام	٢٥٥
باب من ارتد من المسلمين او نقض العهد من المعاهدين وفيه ان المرتد كالمسلم في الشهادة	٢٥٦
باب اسير العبد وغيره ثم يرجع الى مولاه او لا يرجع وفيه لاشفعة للوارث بعد موت الشفيع	٢٥٩
باب اسير العبد المرتد قبل الردة وبعدها	٢٦٨
باب شفعة المرتد وفيه ان الجرحى المستأمن من حق الشفعة	٢٧٠
باب من المرتدين وغيرهم من مشركي العرب في دار الحرب يجزى عليه السي ومن لا يجزى ويكون حراً بالاسلام ومن لا يكون	٢٧٠
باب ما يجوز الشهادة عليه بالردة وما لا يجوز وفيه ما لا يقضى على الغائب بالطلاق والعتاق	٢٧٧
باب المرتد يصيب الجند وغيره وفيه ان جند القذف لا يسقط بعقوبته المقذوف	٢٧٩
باب ما يصدق الرجل فيه من الردة فلا يبين منه امرأته وما لا يصدق	٢٨٢
باب الكفالة للمستأمن من الاسير في دار الحرب وفيه يجوز اظهار الكفر اذا خاف القتل على نفسه	٢٨٥
باب ما ينبت به الاسير في دار الحرب وفيه ان الاكراه لا يمنع زوم اليقين	٢٨٧
باب العين يصيبه المسلمون وفيه لا يكره مسلم مالم يترك ما حكمه باسلامه	٢٨٨
باب ما يختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصايا	٢٩٠
باب ما يصدق فيه الاسيرانه ذمي وما لا يصدق فيه اذا اسر	٢٩٤
باب ما يصدق فيه الرجل اذا اقرانه استهلكه من مال الحربى او ما قر به من الجنابة عليه	٢٩٤

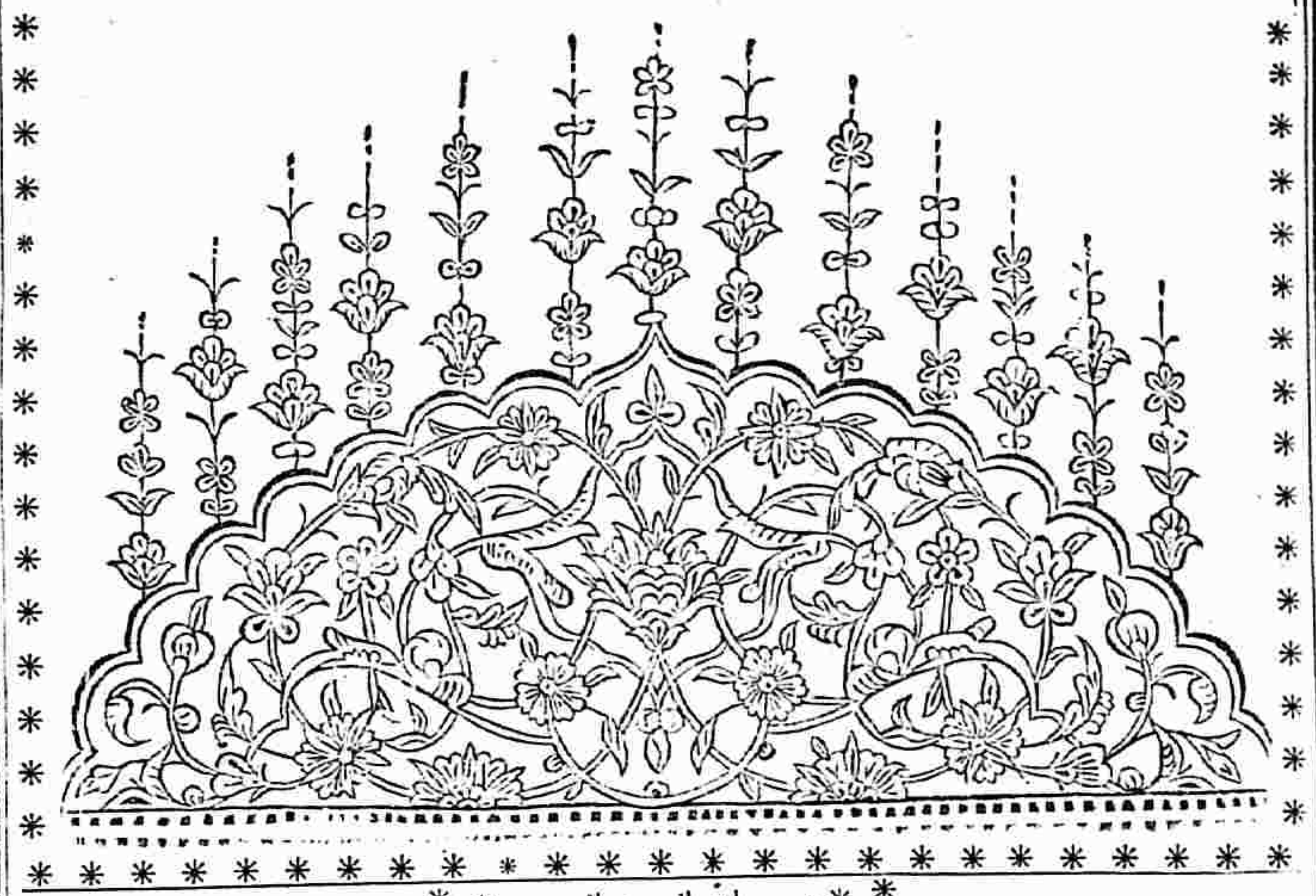

باب من اسلم على شيء فهو له ويكون محرزا له	٣٣٤	باب من له من الامراء ان يقتل وان يقسم وان يجعل الارض ارض خراج وان يقبل الخراج
باب ما يدخل اليها امان فيقيم في دار الاسلام	٣٤١	باب ما يصدق فيه المسلم على اسلام الكافر
باب العتق بملك في دار الحرب	٣٤٢	باب ما يصدق فيه المسلم في دار الحرب وما لا يصدق فيه
باب ما يكون للملك ان يفعله في اهل مملكته وما يكون له رقيقا من اهل مملكته	٣٤٩	باب الدعاء الى الاسلام وفيه تفاوت ديات المسلمين والكافي والمجوسي عند الشافعي رحمه الله
باب التفريق بين السبي وفيه من فرق بين الوالد وولده	٣٥٣	باب ما ينبغي للمسلمين نصرته وبعث يبدون
باب ما يكره من التفريق بين الرقيق في البيع	٣٥٤	باب متى يصير الحربى ذميا وفيه ان خراج الارض على مالكها لاعلى ذارعها ومستأجرها
باب الوصية في السبيل والمال يعطي وفيه من شاب شبة في سبيل الله	٣٥٩	باب ما يكون الرجل به مسلما يدرأ عنه القتل والسبي وفيه من انكر شيئا من الشرايع فهم وكافر
باب الجبس في سبيل الله وفيه الاختلاف في احكام الوقف	٣٦٢	باب من اسلام الصبي والصبيته المأسورين وفيه اسلام صغار الممالك باسلام مالكيهم
باب الوصية بالمال في سبيل الله والخبس في الحياة والصحة	٣٦٥	باب الاستبراء وفيه حاضن المبيعة في يد البائع لا تجزى في الاستبراء
باب العشور من اهل الحرب وفيه تفسير المكس والمكاس	٣٦٦	باب ما يباع من السبي من اهل الذمة وفيه طريق استنصاف المرأة والجارية للاسلام
باب الجزية	٣٦٧	باب خروج العبد بامان وخروج مسلمان او ذميا وفيه ذكر كتاب معاذ
باب من هشور اهل الحرب والمسلمين واهل الذمة وفيه قصة عمر مع التاجر النصراني في امر العشور	٣٦٩	باب العبد يعتق باسلامه او لا يعتق وفيه ان شرح السير الصغيرة مقدم على شرح السير الكبيرة
باب من الخمس في الركا ز والمعدن يصاب في دار الحرب ودار الموادعة	٣٧٨	

تمت الفهرست المجلد الثاني من شرح السير الكبير يعون الله الملك القدير
 وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
 والمحمد لله رب العالمين ربنا اتم لنا نورنا واغفر لنا
 انك على كل شيء
 قدير

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

* * * بسم الله الرحمن الرحيم * * *

جد نعمتاً وشكر نعمت افزا که هر حرف حلاوت مغزاسی احراز مغنم اجر و جزاده موازی حرارت
حرفت غزا و هر کلمه کرامت اعتزاسی تسویه حسن کفایت و اجتراده مساوی مقاسات کاوم شهدا
قلنامه سرادر اول ولی المؤمنین و موهن کعبه الکافرین اولان حضرت کریم غفار و جلیل جبار
جل شانه و عز سلطانه جناب حقیق و جبر در که معسر و لله جنود السموات والارض دن اخراج
ایلدیکی جوش در با جوش آتش خروشه ساحه غبرانی چرک شرکدن تطهیر و خاتم کفر و ضلالی سوخته
قهر و تد میر ایلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار یعلو خصومه * بو حدته ذواحد یقلب الجمه * هو المانع
المعطي فایس بقادر * سواه لان یملک ضرا ولا نفعاً * وصلوات در به النظام * و نجات مسکینه الخناکه
هر سطر صفت شکن ذنوب و آتام و هر بندگی قفل افکن قیود آلامد راول بی السیف و رسول الملاحم
و عین الجود و بنوع المراحم اولان سید المرسلین و قائد الغر المحجلین حضرت الله البقی و احرار در که
بازار کارزار ان الذین بیایعونک انما یمایعون الله ده تقبل ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم و ماوالهم
بان لهم الجنة ایله منافع قتالی وصف و اطرا و امت عالی همین صرف رأس مال جان و کسب سرمایه حیات
جاودانه سوق و اغرا ایلدی نظم لمؤلفه شه شهیست که نه چرخ بارگاه و یست مسومین ملائک همه
سپاه و یست هزار سنکد لا ترا میشت ربک شکست بلی شکسته شود آنکه سنک راه و یست و اول مصدوقه
اشداء علی الکفار رجاء بینهم و مقصوده اذله علی المؤمنین اعززه علی الکافرین اولان آل و اصحاب و اهل بیت
معالی استحقاقه و لاسیما محرمان سر و جهاری و سائر ان سیر سعادت اشتهاری اولان چهار بار خلافت آینه
لایق و شایان در که میدان یماهدون فی سبیل الله و لا یخافون اومه لائم ده دامن در میان و پهنای
هیجاده بر منطوق اذ القیمه فانه فایبوا مانع بنیان راسخ الارکان ثبات ابدان و ثبت جنان اوزره داد و ستاد
سیف و سنان ایله جان بخش و جان ستان اولدیبر نظم لمؤلفه اجد تخار در سر خیل جمع اصفیا
طالب ولدی امتدن اولغدهب انبیا * آل پاکیدر کل آل زمین ابتهاج زمره اصحاب بدر نجه ساء اهدا * اما بعد
زد عقلا ده معقول بلکه عند الجهلادخی مسلم و مقبول در که اصح دلائل تعزز ناس و اوضح محائل
تمیز ناس و نسبت انجق انتساب ابواب علوم و اکتساب اسباب فهم مدر و من بین العلوم علم الفقه
والاحکام دخی بردولت ابدیه ثابته الاقدام و بر سعادت سرمدیه شامحه الاعلام در که نظام رابطه رشتمه
معاش و معادک اصول صعبه الوصونه بسته و انتظام ضابطه عبادات و معاملات آنک فروغ سهله الحصوله
پیوسته اولغده اول ملک لایق بیه مالک و اول سلك عظیم الانحایه سالک اولان هر دقویم المسالك حد ذاته

بر عبد

بر عبد مالک یا خود کدای صعلوک ایسته دخی ینه مر جع امور مالک و ملوک اوله جفی مجزوم و غیر مشکو کدر
نظم * ذی المعالی فله ملون من تعالی هکذا هکذا و الافلا لا علی الخصوص مسائل السیر و الجهاد
رفق بعد السیر و بدیع الاجتهاد در که هر ترکیب تعدیل مزاج دین و دنیا ده تریاق اکبر و هر ترکیب تصحیح عیار
ملک و ملت ده کبریت اجزا و لغله اول فن کثیر الافئده تحصیل تقنین و اتقان و اول حدیث و غیر الاشجانه
تکلیل عین و ایقان علماء اعلام و فضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوک غزایشه و وزرای و عا اندیشه
و ارکان دوات و خدمه سلطنت و رؤسای عسکر بلکه اتحاد لشکرک دخی علم حال لرندن معبود و عقاید
لازمه الاعتقاد لرنده مندرج و معقود در بنه علیه مالک ملکه اقتدار اولان از باب بصائر و ابصار اوزره اول
علم رفیع المعالی علی وجه التملک استنباط و استخراج ابلک اهم و الهم و قاصر قصار ای اعتبار اولان
اصحاب شغل و اعتدال اوزره دخی بر بنوعی فاستلوا اهل الذکر ان کتم لانعمون لدی الحاجة و عالم متفن
و عارف متفقدن استنباط و استفسار ابلک واجب و محتمل لکن مسائل هر قوم مدون کتب فقهیه ده ضبط و تحریر
و ضبط و تقریر اولتک انجق بحر عمادتن فطره قطره و مهر تاباندن ذره ذره در که صدر غلبه تقریب اودیه
سفادن قاطر و چشم علیه ترتیب ادویه شفا دن مقاصد در انجق سراج الامه و امام الامه منور
طایفه الامه الحیفة البیضاء و عطر شریعه الشریعه النقیه السحواء امام اعظم و همام اقدم رضی عنه
ربه الاکرم حضرت بلزینک تلید در سن تحقیق بلکه شریک مذهب انفس لری اولوب رأی صائب و اجتهاد
مضبوب اوزره تصانف و لغای و تلابذ اهره المعالی لبتی ایله مذهب خیف حنفیه بی مشارق و مغارب ده مثال
کواکب سیاره سائر و متلالی و مانعده هوا کت جزیره مذاهب سائر اوزره ظاهر و معالی قیاب و ائیل ترجمه مرده
قبل الخوض فی المقال او ضاف جیهامی علی وجه الاجال ما شدد عقد الال زین کردن کتاب بدیع الجمال
قلیان امام ربانی محمد بن الحسن الشیبانی رحمه الله تعالی حضرت تریک معظمت تصنیفاتندن کتاب السیر
الکبیر فضائل غزای و باطنی و عساکر و امرا حفظ لرند مشرور و بمنوع اولان احوال لازمه الارنباطی جامع
و مسلیدن اهل جزیه اعطا اولنن غنیمت و اماک اسباب و شریط و عباراتی و اول عهد و امانی نقض و ابطالک
طرا و غیر طرا اولدیغی مواضع و اعتبارات ای مستجمع و مسلیک اهل جزیه دن اخذ و استتلاب ایلد کلری اموال
و انصار و اراضینک احکام اقسا منی و اهل جزیه دخی مسلیدن خطف و انتهاب ایلد کلری اموال و اسرا
و اراضینک قسما حکمانی طاری و شجعان مجاهدین غنائمدن بعض منافع زانده ایله تقبیل و تقدیمی و فرسان
مؤخدی منافع من سهام متر ابده ایله رطل را جلین اوزره تفضیل و تکریم مخوی و اهل جزیه دن مؤمنین
و امیر المؤمنین اصال اولسان هدی بی قبولک مقبول و غیر مقبولی و مسلیدن اهل جزیه دن هدیه تک
معقول و غیر معقولی طافل و مبادله اسراء مسلین و مشرکینک صور جائزه و باطله سنه و مشرکینه مجانا یا خود
اخذ مال باعطاء مایله عقد مساله تک انواع صحیح و عا طله سنه کافل و شریط مساله دن صحیح و غیر صحیحی
و طرق بحر برعمه نامه دن فصیح و غیر فصیحی شارح و دارا الحریده بولسان مسلیدن اعمال صالحه و فاسده بی
و دار اسلامده بولسان اهل جزیه معاملات نافذه و کاسنده بی موضع و مسلیک اهل جزیه اعداری اولان
اهل حرب آخرین اوزره اعانت لرندن و اهل جزیه اعداء مسلین اولان اهل حرب آخرین اوزره استعانت لرندن
باحث و طاعت امامدن خارج اولان اهل بغله قتال و اخذ اموال لرندن و اهل عدلندن ایکن میان اهل بغلنده
یا خود مسلیدن ایکن میان اهل جزیه بولنوب یا خود صف مشرکینه مسلیله قتال ایکن کسنه رایله اقتال
و غیر احوال لرندن باسطة المباحث و ذخائر و اسلحه و امتعه و رفیق و حیوانان دن اهل جزیه بعهده رخصت
اولوب اولیا نلری و دار اسلامده اهل ذمت ایچون احداث کائس و اظهار حجر و خیز زده اجازت اولنوب
اولیا نلری فارق و حربی مستامن دار اسلامده طول مکثدن و استتلاب عسار و اراضیدن منع اولنوب مباحثی
و اهل حرب دار الجزیه عودندن منع اولنوب اهل ذمتده اندراجنک اسباب و بو اعثنی ناطق و دار اسلام
و دارا الحریده اصابت اوانسان رکان و معدن و جواهره ملو نسنه لک حکم شرعیسنی و مسلم و ذمی و حریدن
اخذ اولسان زکوة و کرب و جزیه و خراج ارض مثلوا نسنه لک طریق مرعیسنی مبین و حربی و ذمی و مریده
دار اولان جمع احوالی و کفارک و صبیان کفارک اسلام لرله حکمی موجب اولوب اولیا نلر مجموع اقوال و افعالی
معین و الحاصل بغایه مسلینه و اهل حرب و اهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامه مسائل شرعییه به
شامل اولدیغندن بشقه نظیر و توضیح و استدلال ضمننده ابواب فقهیه دن هزاران هزار فوائد اصلیه

وغيره متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بركات عدم المبالغة * نظم مؤلفه * كتاب كروض العبد فيها
 جميع ما * تسهت نفوس الكاملين بلا بطل * في كل باب منه ابواب حكيمة * وفي كل فصل الف فصل من الفضل
 واول كتاب فضائل كتابي مؤلف كرامت نصايك باواسطه شاگردان مكارم اكتسابند مبر تاب افراز
 خضراي جلالت وجرموج انداز غبراي اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع في المرام سجد
 شجوه مشكفام وعبداشاي مانند بشام وبعطر ساز مشام صبح وشام قفان امام الانام وبعده بنام شمس الأئمة
 محمد بن احمد بن ابى سهل السرخسي نورالله تعالى مضجعه بنوره القدسي جناب لى على طريقه القديما
 متن وشرحي بر بندين تمير وافرار اتمك اوزره هجرت نبويه دن دور تيز سگسن نار بخنده على وجه الاجلا شرح
 وايضا حله سر افراز اولوب اول كنج نفودي شمال ماء معين بطن بطونين ظهر ظهوره اخراج واول
 درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامي مكان صيد بندين نجه جواهر دخی ضم وادراج بندين * نظم مؤلفه *
 شرح كتن جباد الخيل بوصلنا * الى النبي بمسير بشرح الصدر او الشمس كانت نضي البدر عن كد * وصاحب
 الشرح شمس بوجد البدر * واول متن منان قرينه اول شرح شمس است رهن مانند عرويه بخنده
 لباس عريته بده پوش وقلب تعقيد عبارات وحباب غرايت تعبيراته خرد ياران وصلاح استغنا فروش
 اولوب علمت وروساى دولت وقرناى سلطنت دخی جامه امصار وكافة اعصاره * نظم
 مثال كعبه اباوردیده عشاق * كورن جالكي مشتاق و كورمين مشتاق * مغرب اسجبه باسره هم عاشق
 دلفريب وولمق بن صبر وشكبي ايكن تاريخ باليقين بوان مينت اليغه كنجبه * كرك علماء تقديمين
 وكرك فضلاء متباخر بندين هيج برفرد قنوت قرين شرح وبقصير و بسط تعبير واول اقل لغت غريبه
 عريه دن لسان سهوات لسان ديكره نقل وتغير ايموب * نظم * معنى في لفظ رادالك كرك دن مشكليت
 جهره نازك هيان نهتر كه باشد در نقاب مثاله امثال به اول عدل هفتة عدل متعذرة المتالي منصف تشين
 حمله وصال قضاغه همتكار ميل واقبال بلکه خاطر كذار تصور وخيال اولاد لوله اول مصطلح صالحه في
 بعض متأخرين ايجون تاخير واهمال ايلديلي * نظم مؤلفه * قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
 ذهبوا بالشرف الفاخر * فقلت كلاب ورتنا هم * كرك لا اول الاخر * رياء على ذلك مجلس
 ارباب فضله دخيل فضولي اولان السيد محمد منيب العيني في الاستنبول وفقه الله تعالى الى شكره ما لوله
 وجعل آخريه خيرا من اولاه نجه مدت سايب عاطفت وابه دولت عثمانه لازات مخوفة بالثابتات احمد ائمه
 مناولات مدارس انواع علوم ومناولات مدارس اجناس فهموم اوزره دوره سلطنة طريقت ندر يسي امضا
 ودينه از منبر محبت سمينه سه كمله على وجه المواوبه اجراء احكام قضادن منكره تولى قضا اقتضاء
 فاعده دولت اوزره تولى دروس طلبة علومه مانع اولغله كوشه كاشانه وحدته كرت مطالعات كتب
 عليه الله فانه اولد نيم هيكلمه سابق الذكر شرح السير الكبير سار كتاب كتب اوزره كفضل القبر
 على سائر الكواكب تفاضلي تدكر ومشايخ اسلافك اول خزينه زينه في كشف وايضا حده كرك الظلي
 ظله اهبال ونعا فلز بنى تفكر ايلديليكن هوا نف رجندن كوش هوشمه الهام ووعواطف حكمتين
 دهن ذهغه القام اولديك نعيميا للفوائد ونيميا للعوائد اول كتاب عالمناك لوازم خد متنى اوزر مع الترام
 والوجه لغات مشكله وراكيب معضله سنى حل ونسهيله اهتمام وشايبه ايجاز اولان مواضع اطباين
 قصر واجمال وبايسه اطبا اولان مواقع ايجاز بسط والكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سين
 نظم وترتيب وحذف وايسال ايله مكررات زائده سين رفع ولوازم ضروريه سين وضع اوزره تهذيب ونهيب
 ايله رك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه به ملجحة عربيه * نظم * اللهم من كل الحسن في العرب
 كم تحت لمة التركي من يحب * صدق في اوزره تجديد لباس وديباى دل راى روم بجمت رسويدن الياس ايلج
 همان اولابده دين ودياسنده مؤمن وكفتار وكردارنده متين اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله حرة
 بعد اخري قرع ابواب قرعة استشارة دن صكره سنت سنه نى مختار عليه من الصلوات خبارها ومن الهيات كارها
 اوزره دركه مفتح الابواب جل ذاته عن اكناه العقول والالاب دن دخی كره بعد اول استعطار انواء استخاره
 ايدوب مستعيا بالله المستعان وشو كلا على الله الملك المنان اول امر ذى باله اقبال بالله شرويع واهتمام
 وقدم اقدامه بجمها رسیده سره منزل انجم قيلندى وآنسب معانيسى مبانى محكمه اوزره ابتاده مزود
 دقت واعنيا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسيرات بينات وشرح احاديث واثر وذكرك مغازى وسير

وشرح

وشرح رفوعه اصلية وقره فوائده فرعية وتوسط امثال وحكايات وتوسط اسماء رجاله مثل علوم عقلية
 ونقله به متوقف اولان جميع ما بحث ومواقفه مجرد محفوظ حافظه واجد انم اولان معلوما تم ايله كنه واستغنا
 ايتوب بله هر باده مجددا مرجع لايقه مراجله كتب معتبره دن التقاط واجتار ايلدم واكثره واضعه
 نسخة ايام ابو الحامد محمود بن احمد الحصري به اعتبار ايدوب بعض مواضعه دخی جميع نسخ موجوده
 سهو تا سحر ظاهر وراسخ اولغله جمله سنه مختلفه موافقت حق صريح اختيار ايلدم انجلى كرك مسائل
 كاني وكرك مقام استدلانه ايراد اولنان ايات واحاديث وغير يلر نى لفظيا بلفظ ترجمه وتفسير ايك نجه
 باعث الخلال واقهاسمه باذى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان معتبال اولد يندن همان لسان عصر
 اوزره تعبير ان زدا ايله تخييص خلاصه معاني ايله اشتغال ايلدم وعبارة كتابي بعينها ذكر ونحو ارضخات
 ترجمه به باذى اولد يندن بشقه فائده زائده به دخی مؤدى اولماغله اول واديدن صرف عنان اعتبار وبعجز
 ترجمه حاصل معاني بره اسكتفاه توجيه وجهه اختيار ايدوب الحق ايات واحاديث وازار وشنه مثل مقام
 استغنا هاده ايراد اولنان اصول بلاغت شعاري بعبارتها كتب وتتميق وخلاصه مضونلر بن شرح وتتميق
 ايلدم كذا لك اصطلح كتابدن بعرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضع دخی بعبارتها ذكر ونحو شرح
 بعده عرض شه باخود دفع اشتباهه بحث وتتميق ايلدم كذا لك عبارات عز بديه شى بالاصح واول
 احكام ونصوص اولان القضاة قودى باعياها ذكر وتوسط ترجمه لازم اولان جميع قود وشروطى جامع
 كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والاصول ترجمه اعجاز ايله مراده لازم اولان جميع شروطه موافق
 اولغله نظامان كتابه شرح فائق ومتعاليه استناد حاذق مرتبه سنه لاجل ايدوكى اصل كتابه ترجمه به
 على وجه التقابله ابعان نظر ايلدم اهل بصيرت واصحاب تمير عند ل رده ممتاز و متحقق وعينه فقركي
 بصيرت بنى تاب بو مثل وراز اثر بلخ التا ثره دستبر من اتساب اولمق املداد بن علك بن باقى واحسان
 بن غايت محمد بن يد نص كره ايجق حق عاجز ائمه مثال صحاب بن خد وجسباب عاطفت بار انصاف
 وانساب اولان نظر كيا نظر شاهي واحسان رفعت رشان بادشاهيدن صور تياب اولمدر * نظم مؤلفه *
 كرك يفته يك نگاه رغبتن درريك خبك * در نظرها رشك بخش عقد لعل ترشوه * ورسايد زينت از همتش
 ستمك سياه در هماندم رك ردا زرار جرس شود جفا كه بشهر بار عادل وجه اندارى معادلدر كه ارافت
 وعدالتى شهرت نوشروانى في نام و نشان وهيت وصلاحى داستان رسمى انداخته بگونه نسيان قلددر
 وپرداد كار كمور و تاجدار كرامت پرورد كه يك نظره ده مانند اربابان دست جهان بخش ملوكانه سندن
 خاتمان صديحا بنى بذل واعطا و بنم ساعده مثال دم عيسى نطق جان بخش روفانه سندن هزار مرده دلان
 ياس وحرمانى احب ايلدر * نظم * له يد رعت جود النائلها * ومنطق ذره في الطرس منتشر * فجامت كما من
 في طي رايحه * وفي اناسه سبحان مستر * و برار دشير شير صولت وقهرمان نرمان سطنوندر كه بهرام جرخ نيم
 ناوك دلدوزندن لرزان وكوان سپهر اند بشته كان بن امان سندن پير تانوان اولمدر و برفرندن قلاطون
 منش واسكندر اسطودان شدر كه نور اشراق راى ورويشه مثال شب تار برده دار استار اولان امور مهمه
 مداهمه بنى مانند وزروشن بيشگاه اعين اعيان دواتده عيان و بيان واقف نام تمسيت فكر و فراسته مثال
 اسب جويين بايسه شكل اشكال اولان معظمت مصالح صالحه بنى مانند سمند باد بيوند ميان مسدان
 منافع عالمنايه روان ودوان ايدر * نظم * شاه ابايكاه تو كوان نميرسد * در سياحت تو كند كردان نميرسد
 جاني رسیده معاني ومرتبت * كنج بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
 المعظم ظل الله تعالى على برته وخليفته على خليفته الذى يقدر برأسه التاج وقدمه السرور ويستبر باسمه
 المنا برور سمع النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابق الله تعالى على
 اربكه لاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره ووجوده * نظم * بقيت امير المؤمنين قائما * بقاؤك حسن للزمان
 وطيب * ولا كان المكره نحوك مطلب * ولا صرف الدهر منك نصب * بناء على ذلك ذكر اوتان تأليف عاجزانه
 هر نه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز و حصر اوزره مقصور ايسده ذرونى خارج
 از حد مسائل دينيه وقواعد ملكيه مخزن وسرنامه دياجه سنى نام نامى شاهي ووصف سامى بادشاهي
 ايله موشح ومزبن اولد يندن مجمع مجامع فضل وكال ومنبع يتابع مجد واجلال اولان بعض كرام
 كريم الخصال ديوان سپهرا يوان ملوكانه عرض وتقدم لايق ومستحسن كورمكه خلاصه آراى

البيان لابراهيم الصابي
 القواعد لشيخ الدين الطوطا
 البيان للبحر

صدر والای قوی و رونق افزای قصر معالی تقوی نعمان ثانی و عمان المعانی زهد و عقیده جاننشین حسن بصری
ورشد و فطانتند عصر بیک ابوعلی و ابو النصری مسائل اصلیه و فرعبه ده مصعب مجتهد و فنون عقلمه و تعلیمه ده
امام خنفر صد اقتکار دین و دولت و عارف امیرار ملک و ملت خیر الخلف و بقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
و عمده اساتید الاعلام مصطفی عاشر افندی حضرت تبریک و حالاجت انداز مقام وزارت عظمی و زینت
رد از مهلم و کانت کبری اصناف ثانی و یوزد جهمر بی مبدائی احاطه انواع فضل و کماله مرکز نشین قطب
داری و جمع اشیات علم و افضالده درس فرمای علامه شیرازی نظم اشعار نو آینه نظمی اقدم و تنظیم اسعار
قوانینده نظام الملک مقدم ابداع بدایع فضائلده انی الهی بداول و اختراع صنایع رسالده ابن عبادا کل ذوالریاستین
و صاحب الوزارتین قائم مقام ساجی مکان ابو بکر پاشا حضرت تبریک ایدی کثیره الافضالری الهه پیشگاه فلک
دشکاه خنفر وانهل بنه رفع و ایصال اولندی الطاف عجمه الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدریکه
یونالیف و ناقص البنی تحصیل رضای الوهین بنه بادی و مصالح دین و دولته منافع مسلمین خیر المبادی قبله
و مکرم شهسوار کوی تمدن دخی رجای مستند قدیم اولدریکه اول کتاب سلاست اکتسابه چشم قبول
واقبله نظر یافت و کتبخانه حلوانه لریته و جعله اظهار رغبت بیور ملریله کتاب امر قومی بین الانام
مظهر رواج و شهرت و تناول و نما اولندن حاصل اولان اجر و حسناتی دفتر صدقات جاریه لریته ضم
والحقوق بابتده اجرائ احسان و عنایت قبله و ما توفیق الاله علیه تو کملت والیه انیب
بسم الله الرحمن الرحیم
ترجمه اجوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبد الله الشیبانی رحمه الله تعالی و نفعنا ببرکاته
امام مشارالیه صبت سجال المغفرة علیه حضرت تبریک والد ماجد لری حسن بن فرقدک اصلاری باب دمشق
شلمه بوسط غوطه ده حرستان نام قریه مینت آشامدن ایدی بلاد عراق دن بلده واسطه خط رحان ورود
امام مشارالیه اول واسطه الهه واسطه قدم نهاده منزله شهود اولوب آده تحصیل نشو و نما و تکمیل علم
حدیث ایچون امام مسهر و مالک بن معول و عمر بن ورد الازماعی و امام ثوری و یونلرک امثالی کار محمد بنه
ملازمت و اتقا ایدوب بعنده امام اعظم ابو حنیفه حضرت تبریک مجلس عالی لریته انتساب و سرمایه علم
وافضالی اول شهیندر فضل و کمالدن اکتساب و بعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف مجدائیدن بنه علم
ابی حنیفه بی اخذ و تلقی و بر منطوق فعز زنا نالت بویکی حقایق دن سع المثالی به ثالث اولغله جمع ائمه
مجتهدین اوزره تفوق و ترقی ایشدر لکن رفته رفته امام ابو یوسف حضرت تبریکه مینه لنده حسب البشر به
ارباب کمال و فحول رجال حقلرنده داه قدیم عصال اولان صورت حسده غیرت علیه پیدا اولو وجهه بعض
مناقشه و مناقشه هویدا اولشدر که ابتدای کتابده ذکر اولنوران شاء الله تعالی و فرط ذکا و کثرت احاطه بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر و تصانیف عبیده و تداریس معیده سبیله مذهب ابی حنیفه اوزره انوار دین
حنیف افطار ارضده منشور اولشدر * نظم * کشت پشت شریعت نبوی نبوی از مساعی اوقوی امام ابو حفص
کبیر بخاری و ابو سلیمان جوزجانی و موسی بن نصر الازماعی و محمد بن سماعه و یعلی بن منصور و ابراهیم بن رسم و هشام بن
عبدالله و عیسی بن ابان و محمد بن مقاتل و فقیه ابوب بن الحسن و شدا دین حکیم و داود بن رشید و یونلرک
امثالی نیجه ائمه دین و کار مجتهدین اندن اخذ علم الهه ممتاز و بی قرین اولشدر و امام شافعی حضرت تبریک
امام محمد بن حسدن بدوه بوی علم شریف اخذ ایدم و بر کسنه کوردم که بمسئله دقیقه کندودن سؤال
اولند قدده سجا شده رنک انفعال صورتیاب اولیه انجیق امام محمد بن حسن حضرت نلرین کورد مکه هر قنقی
مسئله دن اسجواب اولنسه حاضر جواب اولغله و جهلرنده شوق و سرور شعله تاب اولور ایدی و بر رجل
سمین کوردم مکه آنک کبی خفیف الروح و سریر الفهم اوله جالی الهه ناسک کوزینی و کالی الهه کولکنی طولدر
ایدی و تکلم ابتدایه قرآن کریم آنک لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو شانا ایشدر و علاوه
کمال نفسانیسی اولان حسن و جمال انسانیسنه متعلق امام سخنا نیدن متفوا ادر که بر کون امام محمدک پدر
والاکهر لری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آثره توجیه خطاب ایدوب فرزند از جنسک
محمد و غلام صاحب جالدر خوف بنده رمکه مجلس علمه بولان علمانی مطالعه حسن طلعتی الهه اشغال ایدر
مصلحت اولدر که سرخیسبیل اشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق و ملابس تفایسن جامه کهنه تبدیل الهه
اسباب ملاحظن فریق و تمزیق ایده سین امیدر که حلق و دلق الهه میان خلقده خورشید حسن و آتی زبر

بمحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده و اشراب ایلدی پدر والا نظری رأی امامه اقتدا و در آن ساعت تغییر
تخلیلاته ابتدا ایلدی اما حسن الحنجره بحجاب نظریه و فی البداوة حسن غیر مجلوب منطوق فحیه
ینه زب جمالی و آلا و مثال آینه رهنه زوی تابانی دخی مجلا اولشدر و حدیث سن و سالرنده شیوخ
اهل کمال الهه همدرس و هم سبق بلکه آنلردن اقدم و اسبق اولغله امام و کعب بن الجراح در ایدیکه امام محمد الهه
طلب علم حدیثه شریک اندک لکن حسن و جمال الهه زغلام خورشید جناب اولند یغندن اثناء زاهده آنکله
برابر کتمکدن اجتناب ایدر ایدک و نقل اولنور که امام محمد حدیث سنلرنده ندیده متوره به و ارب صاحب المذهب
امام مالک حضرت نلرینک مجلس شریف لریته کبر و ب امام ما لکدن سؤال ایدیلر که بر جنب مسجد ده
ضروی کورسه و غیره محله ده بولسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالک جنب مسجد کبره مزیدی
امام محمد رقاچ دفعه سئوالی تکرار ایدوب امام مالک جواب اولدن غیره جوابه موفق اولمادی بالآخره امام
محمد یاسن نه دیر سین دیدی آنلر ایدیلر که تیم ایدر و مسجد کبر و ب ضروی آلوب غسل ایدر امام مالک بورانی
تحسین ایدوب سن نه پردن سین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بوردن اولورم دیدی امام مالک مدینه
متوره دن اولورم دیمک فهم ایدوب بن اهل مدینه بی جمله یلورم سنی بتلزم دیدی امام محمد ایدیلر که دخی جو قدر
دیو نهر یض کوه لظیفه ایلدی مجلسدن کتد کده بوامام محمد در دیو تعریف ایدیلر نه عجب کذب ایدوب
اهل مدینه دیم دیدی دیکده ارضی کوستردی دیدیلر بودخی اعجبدر دیدی و تصانیف طقوز بوز طقسان طقوز
و عند البعض نیک عدد کتبه بالغ اولوب زهد و تقویاه دار دخی رکاب تصنیف انجز بمسرد دیو رجای ایدیلر که
بوز کتب تألیف ایتک مراد ایدیلر لکن عمر کرا ایلری و فایحیوب زهد و تقویاه دار انجیق رکاب تألیف
ایشدر و جامع الصغیر و جامع الکبیر و زیادات و التبر الصغیر و ترجمه سنه شروع ایدیلر که التبر الکبیر
مشاهر تصانیفند ندر بولنردن نقل اولان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر و ابن سماعه و ابن رسم و هشام
و غیر یلری اندن مسائل نوادر روایت ایشلردن و هارونیات ککه آتی خلیفه عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی ببطنه ایدیلر و ابی ایشدر و رقیات که ابن سماعه امام محمد رقه ده قاضی ایکن
انی روایت ایشدر و جرجانیات که آتی علی بن صالح الجرجانی روایت ایشدر و کبساتیات که سلیمان بن سعید
الکلبساتی روایت ایشدر جمله سنی امام مشان الیه دن روایت اولشدر بولنره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار و موطأ نام کتاب لری دخی واردن و کتاب منسوخ دخی اعظم تألیفاتند کتب فقهیه ده مثلاً کذا فی الاصل
دیلمه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مر قومی کمال استحضار له تماماً حفظ و اتقان
ایشدر و کفره اهل کتابدن بر حکیم هدایا کتاب مبسوطی مطالعه ایدیکه همان شرف اسلامه اجر از
سعادت و عدا کتاب محمد کم الاضغر و کیف کتاب محمد کم الاکبر یعنی محمد اصغر بکرتک کتابی بودر بجای
محمد کبر بکرتک کتابی نیجه در دیو اظهار خبرت الهه اعلان کلمه شهادت ایشدر و صاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالی دن بومسائل دقیقه بی قدندن اخذ ایدر سین دیو سؤال ایدیلر که امام محمد بن حسنک
کتابلردن اخذ ایدم رم دیو جواب و بر دیلر و عیسی بن ابانن امام ابو یوسفی علم بوقسه امام محمدی دیو سؤال
اولند قدده فاعتروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدک امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم و تکمیل فهم ایشلر اولوب مینه لنده حقوق تلمذ و استاذیت جابکبر اولغله
امام ابو یوسفک فضل و تقدیم و امام محمدک فضل تا آخر اولشدر بنابرین اسمعیل بن ابی رجاء ایشدر که بعد
الوفات امام محمدی منامده روایت و الله تعالی سکا کوه معامله بیوردی دیو استفسار ککیت ایدیلر که
خدایوند اکرم بکاعقو و غفران و لطف و احسانله معامله تکریم ایدوب محض فضل و امتناندن بی شو و وجهه
خطاب الوهیه شبان قلبیکه بالجمه کرسکا نارحیم الهه عذاب ایدیکه اراده علیه م تعلق ایشلر اولدی اسرار
لدنیه مدن اولان علم شریفی صدوقه صدر کده پنهان ایشلر ایدم تکرار امام ابو یوسف قدده در دیو سؤال ایدم
آنک در چه سی عایدیرما بیمن فی الظول و العرض بین السماء و الارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قدده در
دیهم هیات هیات آنلر اعلا علیین و افضالی علویینده در دیدیلر نقل ایدر که امام ابو یوسف حضرت تبریک
امام ایدر ایدیکه امام محمد کندولردن روایت اوزره بر کتاب تألیف ایده بس امام محمد امر شریف لریته انقیاد
و جامع الصغیری تصنیفه بدل اجتهاد و مسائلی عن یعقوب عن ابی حنیفه دهرک مرام استاد اوزره روایت
و اسناد ایدیلر بعد التیم ایدک که ابو یوسفه عرض و تقدیم ایدکده کمال استحضار الهه ابو عبد الله یعنی امام محمد

و هارونیات و ترجمه مذکور ایله
تفسیر و توفیق کلیات ابی البقاده
ظاهر ماده سنه کور بولوبه وضع
آخره بولنمشدر

بندن استماع ابتدا کلام بن نه کوزل حفظ و اتقان ایلمش انجق الی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ تندی کی سرد و بیان
انمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتمدن لکن کدور و اینتر بی اونوشلر دبدیلر مسائل
مذکورده شرح جامع الصغیره مسطور در امام علی القمی ذکر ایدر که امام ابو یوسف حضرت تری علوشانی
وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیر بی سفر و حضرده بر آن یاندن منفک ایلزایدی و مشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولیان عالی فاضی نصب اتندی جائز کور میوب تقلید قضایده جکری ذواتک
حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره فاضی اول دیوقضای آنک حفظ و اتقانی ایله امتحان ایدر زایدی و امام
بزرگوارک حیرت افزای اولی الا بصار و عبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتدار زندندر که امام کردربنک
کتاب مناقب ایشینه سنده امام شافعی نعمنا الله تعالی بشفاعته دن نقل و تدکار اولنور امام شافعی بیور بر که
بر کتبه امام محمد حضرت تریله خانه زنده بر جرحه بر جرحه بیتوت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهر سعادت تری
اوزره اضطجاع و تابصباح کویا خواب راحت ایله استماع ایدوب بندخی * نظم * زعمر بکشه کم کبروزنده دار و محسب
مضمونه اقتدا و القوب تک و تعاطعات و عبادات ایله اول ایله بی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکه امام محمد خوابگاهندن
بیدار و همان تجدید وضوء آمدن صلوة فجری ادا ایله ابتدا ایلدی حکمتدن تعجب کان سؤال ایتدی بکده
بو وجهله کشف حال ایلدیله که ای شافعی سن تابصباح کدو نفسک ایچون سعی و همت بندخی امت محمد
ایچون جهد و غیرت ایدوب کتاب اللمهدن تعامل عباد ایچون بیک و شوق قدر مسئله دخی استنباط و اجتهاد ایلدم
امام شافعی دیر که بن حالت قیامده ترک راحت و تمام ایتدی کمندن تعجب ایتدم انجق آنلرک هیئت نامده سر بالین
رقود و نالین چشم بخواب و دل برتاب ایله سفرد و وطن طریقه سی اوزره تماشا سی عالم شهود اتملردن
تعجب ایلدم و نقل اولنور که بعد وفات الامام آتی نامده مشاهده ایدوب با امام حالت نزعی نجه امر ایتدک دیو
استعلام ایلدیله جواننده عبد مکاتب مسائلمندن بر مسئله تک ملاحظه و اجتهاد ایله اوقات گذار ایدم ناکاه
روح نزع اولمش قطع اخبار اوله مدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خویا که به زبندار بست و امام مشار ایله
اسع الله رضوانه علیه نقل ایدر ایدیکه اسادم سراج الامه و امام الائمة ابو حنیفه علیه الرجد حضرت تریندن
شونده بر خاتون وضع جمله وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علامت جیات رونمون اولورنه امر
ایدر سن دیو استفتا ایلدیله اولنور دخی بطنی شق و اخراج ولد ایله افتابور دبلر ذکور دن بر غلام صبح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر و مجلس در رسمه حاضر و بین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشهر
اولمش ایدی و منصب قضایا عت ابراز حق و باطل و بادی امتیاز مجروح و عاقل بر امر جلیل الفضائل اولوب فاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه تک فروع و اصول و دلیل و مدلولنه واقف بر عالم متبحر اولغنه متوقف اولغنه ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بجزید لطفه المید اهل بیت قضا
امام موی ایله حضرت تری نه مخصوص و آنلر تقلید قضا اولی الامر بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه البقین
جزم و آنلری قاضی نصب اتدی عزم ایدوب حضرت امام کمال زهد و نور علندن قبول قضادن ابا و تمنع ایتدکرنده
نظم * نوله اول آهوکریان اولسه ده شمدنکر و کیم طونوب محکم خیالین دلده حبس ایتدم آنک مغز اسجه اکر اما
لازغاما و نالین لایعتیفا الی کوند نه زیاده قید و بند ایله محبوس و ظلمت ایدر زنده ایدنه حیات و زندگانیدن
مأیوس اولوب ناچار و ناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام و ابتدار مدت رفته ده حکومت ایله قاضی بنام اولوب
بعده جناب خلافت ایله بلاد عراق محمدن ری شهرینه فادمه جناب حرکت و اقدام اول سفرد قاضی القضاة
ناخذ الاحکام قیلمشدر لکن * نظم * ولو كانت الدنيا تدوم لواجد لکان رسول الله قها مغلدا * بلده ری
قراسندن ریویه ناه برقریه ده بحسب الظاهر شراب چون سراب زندگانیدن ریان و سایه رجوتایه اشجار
جنات تجری من تحتها الانهار ده حضور و راحت ایله خسان اولوب بحسب الحقیقه تصایف و امالسی ایله
بی حدود و ادای علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع و ایجاد و دین محمدیله وجاهد و اوفای الله حق جهاده مقتضای
اوزره حقا که کمال سعی و اجتهاد ایله * قطعه * موفق لسنیل انحرمتع برینه کل ما باقی و یجتنب * له خلائیق
بعض لا یغیرها * مصرف الزمان کلا یصدأ الذهب * مصدا قیبه الی انقراض الایام ذکر جلیلی ابقا و اخلاص
و عامه عالیانی الی آخر الزمان امور دین و دنیاه امر و نهینه مطبع و منقاد ایلشدر * رباعی * ای جرح جهان خرابی
از کینه تست بیداد کری عادت دیرینه تست ای خاک کرسینه نو بشکافتد بس کوه رفیقیتی که در سینه تست
ولادت با سعادت تری اختلاف مورخین اوزره یوزا و یوز بر یا خود اوتوز یکی یا خود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقالری

انتقالری بالا تفاسق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولغنه عمر عز زری الی سکر یا خود الی بیدی یا خود الی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رجه الله تعالی علیه رجه واسعة و مقولدر که صاحب القرأه و النحو و اللغز امام کسائی
دخی بلده ریده امام محمد حضرت تری تک یوم وفا تلرندنه تبدیل جامه حیات و اکتسای حلال جنات عالیات
ایلشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * باغ جنان شاد و مسرور باد * نقل اولنور که امام کسائی ایله امام
محمد حضرت تری یومامن الایام مانتد شمس و قمر بر مجلسده اقتزان ایله بسط نور و فر ایلدیله امام کسائی فضائل انواع
علومی یا نه ابتدا و بر کسند علوم مک تقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره تک مسا ثلثی استنباطه
فادر اولورد بواد عالیادی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلر که جناب بکرتک علوم عربیه ده کمال تجری معلوم
عالیاندن بر کسند سجده سهوا و تاسننده سهوا و تاسننده سهوا و تاسننده سهوا و تاسننده سهوا و تاسننده سهوا و تاسننده سهوا
یوم مسئله به عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب و ردیلر که لازم اولماز ز را علمای نجاه المصغر لا یصغر دیمشدر
بعده سؤال ایتدیله که بر کسند اگر فلان جاره به مالک اولور رسم بندن آزاد اولسون دیو عتقی ملکینه تعلیق ایلسه
بعد التک ازاد اولور بی اولمازی امام کسائی جواب اوردیکه اولماز ز پراشال عریده السیل لا یسقی المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرت تری حسن جوابلرینه محمدن اونی و صورت فتوالر بن تعجیل و امضا ایلشدر
بو له کر کین سعید تک تحت الارض ایشی اقلری بدیدا اولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرت تری بلده ری دن
کدو مسقط آسی و مولد نفسی اکن تشاؤم و تطیر و بوشهره علم فقه و علم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم
ما فیر معن کیف و اربت جویده * و قد کان منه البر والبحر مرتعا * منطوقه ایچینسنی دخی بو خاک عتقا کیده دفن ایدوب
فقیه و عربیه سر کیده رم دیو کر به و این ایدر که اظهار تحزن و نصیر ایلشدر رجه الله تعالی علیهم اجمعین
رجه الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیرین الایام معلوم خاص
و عامد رکه اول فاضل شام مناظره و کلامده امام همام و اصول و فروعده علامه علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال باشا آنلری مجتهدین فی المسائل طیفه سنده عهد و احصا ایلشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی به داخل و مقابله شمس ایله ماهیت استعدادن بدر کمال و اوله مجلس بی عاتلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل و مثال حلوائی سکر بن ممتاز طبقات اقران و امثال اولمشدر زینت سلسله اسناد لری
یوز جهله اراد اولمشدر که شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبدالعزیز بن احمد الحلوانیدن تذکره ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن آنلردخی امام محمد بن فضل البخاریندن آنلرده شیخ عبدالله بن یعقوب السبزمونیدن
آنلرده ابی عبدالله بن حفص الصغیرندن آنلردخی و ابی ماجد لری استاذ الاعاظم و الامام احمد بن حفص الکبیرندن
آنلردخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن بن محمد الایام ابی حنیفه دن اخذ علوم و جمع اشیات منطوق
و مفهوم ایلشدر و شمس الائمة السرخسی سبندن دخی رهان الدین کبیر رهان الائمة عبدالعزیز بن عمر بن مازه
و شیخ الاسلام محمود بن عبدالعزیز الازجندی و الشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکسائی و الشیخ الامام ازاهد ابو عمر و عثمان بن علی بن محمد بن علی الیکندی
البخاری و یونلرک امثال بیجه فقهاء دین و ائمه انبیا و مرسلین اکتساب علمیقین ایدوب و هر بندن دخی بیجه
مشایخ مرشدین و ائمه مجتهدین استفساده انوار علم مین اتمکله منور ساز ظلام زمان وزه بن اولمشدر رجه الله
تعالی علیهم اجمعین و صاحب الترجه امام شمس الائمة حضرت تری تک قوت ذکا و حافظه وحدت
ذهن و محافظه لرندن بر شمه سین بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان بحر بر اولمشدر که بر کون جناب شمس تری
مجلس افاده لرنده نشر اشعه تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرت تری تک مداخنه
آغاز و کتب علمیدن اوچون جزء محفوظ لری و ارامش دیوشای حفظنده ده ساز اولدقده شمس الائمة حضرت تری
بیوردیلر که بو صورتده امام شافعی تک محفوظی بنم محفوظات تک ز کونی رتبه سنه نازل یعنی فرق سیمده بر سیمی حسابنه
انجق واصل ایش بعد حفظنده اولان کبابری اراد و حضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیله تمام اوان یکی یک
جزیه منتهی اوچون جزیه تک فرق سیمده بر سیمی ایدوبکی بدیهی اولمشدر و امام مشار ایله غایت صدق و صداقت
و نهایت ورع و دیانتلرندن ناشی بر مقتضای الدین النصیحه پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجم اسماع
و افهام اتمکله * نظم * اذما صدقتم ختمهم * واخشی من الله ان کذبامد اولیخه پادشاه و الار تب اظهار سطوت
و غضب ایدوب حبسنه فرمان و اویله بر شمس ثابتی بلاد فرغانه دن اوزر کند شهری زنداننده واقع بر چاه عمیقده نهان
و فلاکت حال و شاتن * نظم * خر جنانم الدنیا و یجن من اهلها فلا یجن فی الاموات فیها و الا احیا * اذاجاننا العجان

انتقالری

بومالاجه عجزنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضمونند نشان ایلدی بعد زمان تلامذته اذن سلطانی ارزان اولوب سخن زندانده لب جاهده عقد حلقه اجتماع ومانند ماه نخشب قمر چاهده محبوس اولان شمس الائمه تک تقریر متوزیلین استماع ایدر ایدی *نظم* هر جا هک همت بوسنی دروی هست صاحب نظری لبک بهر قافله نیست امام همام دخی ز چاهدن علی طریق الاملا ماتند زم حیاتنا مسائل سعادت و مسائل عیبدی خارق العاده بسدن بالای اجز او تغییر و سائلین حضار دخی اول بنوع حقیقتن نوع ایدن کلمات لووسماتی کتب و تفسیر ایدر ایدی املا کادری که مشایخ معلوما تی یا خود شعرا منظوماتی الشاد و روایت و مستمعین انی قید و کتابت ایدر لر حضرت امام دخی سخن مظلومه محبوس و اسات سلامندن مابوس و رفیق همکار دن تنها و عندئذ کتب علیه دن برورق دخی تا پیدا بکن العلم فی الصدور لای السطر رما لجه کتاب منسوط که تمام اوزن بش جلد کبرایله مضبوط و مبسوط سرخسی دیکله نندار و معتبران کتب فقهیه تک مأخذ و مدار ایدر کتبات مرقومی درون چاهدن عن ظهر القلب ذکر و تلقین و طلبه سی کلام محسوده استماعله تحریر و تدوین ایدر لر حتی کتاب مبسوطدن هر بابی اتسام ایتدی که کفایت حاللین شرح و اعلام ایدر لر ایدی مثلا شرح عباداتی اکیال اشد کهه هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانی و اوجز العبارات افلا المحبوس عن الجمع والجماعات تعیری لیه کشف حال کذلک مسائل اقراری استکمال ایتدی که انتهى شرح الاقرار المشتمل من المعانی علی ماهو من الاسرار املاه المحبوس فی موضع الاسرار حامد الله ومصليا علی انبی المختار تعیری الیه اظهار حزن و ملال ایدر لر *نظم* اما فی فی الله یوسف اسوة لثبات محبوس علی الظلم والافک و ترجمه سه شروع ایتدی که شرح السیر الکبیری دخی منزل مشروح اوزره درون چاهده بلامطالعه کتاب و لامر اجتهاد اصحاب حفظندن علی وجه الاملا تلامذینه القبا ایدوب ایدر دخی الخذ و اکتساب ایدر لر بقده علم اصول الفقهدن اصول سرخسی نامیله معروف کتاب مستطانی بینه محسوده دستور مذکور اوزره املا لیه مشغول و مشغوف ایکن *نظم* و لرب نازله یصیق بها الفتی ذریعا وعند الله منها المخرج بان الشروطه رسان اولد قلنده شرطه عنایت یردانی ان مع العمر سیرا مهبدن وزان و صغور و اطلاقه اوزر کتشدن جانب فرغانه به روان اولوب صاحب فرغانه امیر حسن انواع حسن و احسان ایلد قدر و ملرین اجلال و ترحیب و اجناس کرم و اکرام ایلد کند و سزایند ازال و تقریر ایلدی تلامذده سی دخی *نظم* فالتمهل العذب کثیر از نظام جانب فرغانه به هجوم و از دحام ایدوب بقیه کتابی سرای مرقومه بند علی وجه الاملا اکیال و تمام ایلد لر بوقصه بوقصه بوقصه دن علمای اولیک الحیاة دن و نشر علوم سید المرسلینه کیفیت جهنم جهنم ایدر لر و طالعینک الحکمة ضاللة المؤمن انما وجدها اخذها تحصیل علوم و تکمیل فهمه کیت سعی اکید لر حیوان و بیان اولوب و انما رفیع العلم با ارتفاع اهله مداولجه *نظم* بین تقاوت ره از یکجاست تا یکجا عصر بمرده اولان اساتنده و تلامذده تک قنوز همت و فتور غیرت لر جهنمه اسلاف کرامه مغایرت و مبادیت بلکه ولو بطریق التبان عدم منا سبازی ظاهر و نمایان اولمشدر لکن از باب بصا تره مدار نسلی خاطر اولدر که بو واقعه فاجعه دن دول سالقنده کلن ملوک ماضیه بیه سلاطین آل عثمان اید هم الله تعالی فی کل زمان و مکان حضرتانک دین پرور و عدالت کسرو شریعت نواز و عنایت برد از لقی حسنیله رحمان و امتیاز لر آشکار و تصدیر و اعتلا لر بی بدیدار که شمس الائمه السرخسیک کتاب لر فی قی الجمله فهم و تفهیم قادر اولان علمای عصره اصناف خود و انعام لر فی حد و حصر اولد یغندن ما عدا شمس الائمه تک اسمنی استماع اتمش و کلامندن حرف واحد ایلد انتفاع اتمش مجرد طلبیه علوم لباسنی لابن و فهم ایدر ایتر مجالس علمده جالس اولان مبتدیان اجد خوانانه دخی لطف و احسان لرین مبتدول قلوب و جهامن الوجوه تکدر و تدلل لرین معقول کور منزل ادم الله تعالی دولتهم و اقام علی اعدائهم نصرهم و شوکتهم آمین بحرمه العلماء العاطلین و انام سرخسی حضرت لرینک قوت حفظ و اتقان و وفرت فهم و ایقان لرینه احسن راهین اوله جق مناقب غرابت رهین زندند که صاحب فرغانه امیر حسن ملکنده اولان ام ولد زندن هر برین خدمت احرارندن برینده تزویج و علمای بلدی که هر بری مانند بعض البلد رفعت شان و متانت فضل و عرفان ایلد لر علم مفرد ایدر لر جله سین و ایضه جمع ایلد متاع اطیف و همین تزویج ایدوب آنره باعث جمع لرین افاده و تبیین لند که جمله سی سرخسیان تحسین *نظم* ذی المعالی فله علون من تعالی هکذا هکذا و الافلالا نشاندنله سبایش و آفرین ایلد لر انجق شمس الائمه ساق مخلفت اوزره قیام و هر رخا دمک بر منکوحه خزه سی و از در نکاح الایمه علی الخره تک عدم جوازی کاشمس فی وسط النهار در دیو حضاری الزلم ایلدی امیر حسن چونکه حکم شریعت بویه در

بندخی جله ام ولد لر می اعتناق ایلدم سز لر دخی تجدد نکاحله هر برین صاحب لرینه الحاق ایدک دیو التماس ایلد کهه فقهای حاضرین *نظم* کیمی معدوم دیدی کیمی دیدی جوهر فرد *دهن شکر خنده دخی قالدی سوز *ستایشله بکریان اتقاق اولد قلنده شمس الائمه بینه تصویر لرین نخطبه به اقدام و بعد الاعتاق امهات اولاد اوزر بینه انقضای عدت اقتضا ایدر دیو حاضرینی الخام ایدوب کرک امیر حسن و کرک علمای حضار امام مشار الیهک *نظم* هو الشمس مال الشمس فیمازی مثل *نشیده سبله فضل و رجحانی اقرار ایلد لر خلاصه امام شمس الائمه السرخسی حضرت لر ی احاطه اجناس علوم و فضائل و اطاطه ارجاس رسوم و ذرائل جهنم لر معاصرین و اخلافه فائق بلکه متقدمین و اسلافه سابق و نستلری نسبة الشمس الی الکواکب یا خود نسبة الامیر الی المواکب قیلندندر دیکله لایق و حقیقه علماء امی کانیسه بی اسر ایل مضمون متقی صادق و اختتام مقض الحقایق ایدی *نظم* آه جور جرخ بگردن هزاران آه آه شمشه کون کوسر میوب آخر اکاوردی زوال اختلاف مورخین اوزره دور تیوز سکسن اوج یا خود طقسان یا خود بشوز حد و دلنده اول مهر منبر معارف *نظم* وقد حجت فیہ السحاب شمس کاجیت ورد الخدود المعاجر مصداق بینه ز خاک نره ده منکشف اولوب نجق تدریس و املا و تصانیف شناسیله تا بحشر مثال خورشید انور برنو اقبال و رونق مجد و افضالی مابین الخافقین مؤید و مقرر اولمشدر *نظم* ذکر الفتی عمره الثاني و حاجته ما قاله و فضول العیش اشغال رحمة الله تعالی علیه مترجم فقیر السید محمد منیب العیثانی دیر که زلی هذا الان خارج از کتاب مؤلف و شارحک ترجمه حال لر یله علی وجه الاجال تفصیل و اطاب ایلد که بعد هذا مقصد صغیر و کبیر اولان شرح السیر الکبیری افهام ناسه قریب تعیر دلیند و لغرب بیه ترجمه آغاز و جناب قدیر و هابن تیسرو انما من نیاز ایدر زومن الله الهدایه و منه الهدایه و الیه التهایه بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و لا عدوان الا علی الظالمین و الصلوة علی رسوله محمد وآله اجمعین قال الشیخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمه و فخر الاسلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی رحمه الله تعالی معلوم اوله که کتاب السیر الکبیر امام محمد حضرت تلرینک فقه شریفده آخر تصنیف ایدر بنابرین امام ابو حفص کبیر که امام محمدک اعظم تلامذده سندن اولوب تصانیفی آنکرو و ابی ایلد منتشر اولمشدر بو کتبی امام محمد دن روایت ایدر مدی زیرا اول اتاده ابو حفص بغداد دن وطن اصلسی اولان بخارایه عودت ایتدی و آخر تالیفی اولد یغندن امام ابو یوسف حضرت تلرینک اسمنی بو کتابک بر محله ذکر و تصریح ایتدی زیرا آنک تصنیفی میانه زنده نفرت و مساعدت مستحکم اولد قدن صکره ایدی و هر فقیح امام ابو یوسف حضرت تلرینک حدیث شریف روایتیه محتج اولسه بر موثوق به کسینه بویه خبر و پردی دیوب اسم لر بی باد امدی بو معنایه اولان اخیرنی الفقه لفظنی هر فقه ذکر ایدر سینه مرادی ابو یوسف حضرت تلریدر و بو منقره لر بیک اصل و سبی بین العلماء جریال ایدن غیرت اقران و منافسه اخوان در ز را اول امامین همامینک ایکسینک دخی تلمیذ خاص و ملازم بالاختصاص لرین امام معلی بن منصور الزازی حکایت ایلدیکه ابو یوسف حضرت تلرینک مجلس لرنده امام محمد حضرت تلرینک ذکر ی جاری اولوب امام ابو یوسف مدح و ثنا ایلدی بن دید مکله نه عجب بر کره ذم و قدح و بر کره ثنا و مدح ایدر سز اول وقتده انصاف ایدوب اول آدم میانه مزده محسود درد بو اقرار و اعتراف ایلدی و بینه ایکسینک دخی اصحاب کرام و تلامیذ فقامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرت تلرینک ذکر و روایت قیلدیکه امام ابو یوسف قاضی القضاة اولدیغی زمانلرک اوائلنده کل بوم دابه سنه راکب و مجلس خلیفه به ذاهب اولوب انشاء راهده طنبه علومه تصادق ایتدی که بونلر فنده کیدر لر دیوسؤال ایدوب امام محمدک مجلسنه کیدر لر دیو جواب و بر بلد کهه محمدک قدری مجلسنه طلبه علوم کیدوب کلکه بانغ اولدی و الله کار غما بغدادک حجام لر بی و بقا لر بی آنک کبی فقیه ایدر رم دیوبین و درسی و الا ایچون بر مجلس عالی ترتیب و تزین ایلدی اما مشغول قضا ایلد مشغول اولغیه مداومت ایدر میوب امام محمد فصرا و قات اوزره درسه مواظبت ایلدی آخر حال ابو یوسف حضرت لر ی بینه انشاء راهده علی الصیاح نیجه مشاهیر علما و جاهر فقهایی تصادق ایدوب فنده کیدر سز دیکه امام محمدک مجلس البینه کیده زید لر ابو یوسف حضرت لر ی کیدک کیدک اول بکت میانه مزده محسود دردی سبب مذکور بین العلماء الاعلام جاری اولان غیرت اقران دیدک لر ی بلا ی عامدرا مانا فرت مرصود لر بیک علت مخصوصه سی اولدر که امام محمد حضرت تلرینک شهرت لر ی آفاق کبر اولوب ذکر ی خلیفه عهد اولان هارون الرشید حضرت تلرینک حضور زنده جریان و جناب خلیفه ثنا و مدحی ایلد تحسین و احسان ایلدی ابو یوسف مبادا که خلیفه

امام محمدی محضر التفاهة قریب وجاه وقرنمده بکار قبیل ایدہ دیوانیشہ ایدوب امام محمدی خلوتشہ دعوت
وقضای مصره رغبت ایدرسک سکا توجیه ایدہم دیوانہار سجاخت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دل ایکن
یوندن مراد بکن ندریدی امام ابو یوسف دیدیکه عرضم اولدر که علمین بغداد و نوا حبسته شایع اولدی استرنگه
اهل مصر دخی متفق اوله لر امام محمد دیدیکه اوله ایسه ملاحظه و مشاوره ایدہم پیش اصحاب و احبابی ابله
مشاوره ایدہم جله منی ظاهر معاملہ دن استدلال و مقصدی ایچق سنی جانب خلیفه دن تبمید اندوی اقرب
احتمالدر دیکه کشف حال ایلد کلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی بیامن ایصال ایلدی بعدہ
خلیفہ زمان امام ابو یوسف امام محمدی مجلس خلافتنا ہارنیشہ احضار ایلہ فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالباً
بیان واقعه براز مبالغہ اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنک برعلی وارد اولدندن مجلس خلیفہ صلاحتی
یوقدر نہ در دیدیکه سلس البولی وارد اکادوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفہ امر ایتدیکہ البتہ کتور
و محتاج اولدیغی وقتده فالقمعہ طر فیدن اکا اذن و بر یوندر نصکره واروب امام محمدی خلوتشہ دعوت ایدوب
دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز و تیر تیر او صامتق عادتدر مجلس سعادت لرنده تطویل
مکت ائمہ همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالی بو یله توصیہ دلصکره مجلس خلیفہ ایدخال ایلدی امام محمد
بدیع الجمال ولذینا المقال بذات عظیم المثال اولمغله جناب خلیفہ حسن لقا و تکلمده لطف ادا سنہ تحسین و رعیت
واوزریشہ اقبال و توجہ بلہ طرح کلفت و بر بلہ صحبت و مکالمہ ہنوز کر میت حاصل اولدقدہ همان امام
ابو یوسف قالی دیورمز و اشارت و امام محمد دخی کلامتی محل غیر مناسبہ قطع و مجلس خلیفہ دن جیمغہ
مسارعت ایلدی جناب خلیفہ دخی اظهار تأسف و آہ شوآمده یوقلت اولییدی مجلس مزہ آنکله بجهل و تزیین
ایدیک دیو تحزن و تلهف ایلدی و امام محمدہ بو یله وقت غیر مناسبہ نیچون چیفدک دیو سؤال ایلدیبلر
جوابندہ البتہ اولہ وقتده قانققی لایق اولدیغی بیلورم لکن امام ابو یوسف استاد مدر مخالفی مناسب
کوردم دیدی بعد زمان امام محمد حسب البشریہ امام ابو یوسف دن صادر اولان صنعتہ واقف اولوب بالضرورہ
انکسار قلب ابلہ اللہم اجعل سبب خروجہ من الدنیا مانسبنی الہ یعنی یارب دنیادن سبب خروجی بکا استاد
ایلدیکی علت قیل دیو بند دعا ایلدی فی الواقع دعای مستجاب اولوب امام ابو یوسف یوقلت ابلہ وفات ایلدی کہ
آنک برقصہ مشہورہ سی وارد و امام ابو یوسف حضرت نری رحمة اللہ تعالی علیہ ہارون الرشید خلافتده
یوز سکسن ایکی سنہ سی ربیع الاولینک بشیخی کونندہ وفات ایدوب امام محمد حضرت نری جنازہ سنہ کتدی
نقل اولور کہ ناس امام محمدک انکساری ایلہ فوت اولدی دیر دیو بخاندن جیمغدی زرا امام ابو یوسف حضرت نریک
جاریہ لری جنازہ لرنشہ بکا ایتد کلرنده امام محمدہ تعریض ایدرز ایدی حتی حکایہ اولور کہ جاریہ لری امام محمدک
قیوسی سمندن مرور و عبور ایتد کلرنده شوابکی بیی انشاد و قرآنلہ حال لرندن شکایت و امام محمد حضرت نریشہ
اظہار شحات ایدرز ایدی * نظم * الیوم یرحنا من کان یحسدنا الیوم تنع من کال نوالنا تبعنا الیوم نخضع
للاقوام کلہم الیوم نظہرنا الحزن و الخزعاع یعنی بو کونده فی الاصل بزہ حسد ایدلر بزہ مرحمت ایدرل
بو کونده فی الاصل بزہ تابع اولنلرہ بز متابعت ایدر بز بو کونده بز جمع خلقہ ندال ایدر بز بو کونده بز قلب
ولسانلر بزدن حزن و جزع اظهار ایدر بز بو ایکی رکن دین و مذہبک بر لرندن شدت نفرت و کرمت برودت لرنشہ ایچق
اصل و سبب بودر کہ ذکر اولندی بیان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینہ سیران و دقایق
اثر فضلاء مدفینہ جولان مراد ایدن ارباب فہم و اذعانہ ظاہر و مخایان اولہ کہ کتاب السیر الکبیر فی علم الفقہ
بالادہ توصیف قیلندیغی اوزرہ عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرت نریک تصنیف لرد لکن کرک
سیر کبیر و کرک امام مشار الیہک تصانیف ساثرہ سی باعبانہا زمانہ مزہ مفقود ایچق بین العلماء متداول اولان
شروعی ضمیمہ موجوددر اما علماء متقدمین جمع وتدوین ایلد کلری شروع لرنده مؤلفین متأخرینک طرز
طراوت آتہ لری اوزرہ منی شرحندن بعض علامہ ایلہ تمیز ایتوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف و تفسیر
و کند و کلام بلہ کلام شخص واحد کی مزوجا سرد و تقریر و اصل کتابدن استغنائی طلابہ بو جہتلہ حسن
تدبیر ایدرل تصانیف اقدمینک فقدان و غیو بنہ تقادم مدتدن بشیقہ شروع مشروحہ دخی سبب و علت
اولمشدر و سالف بیان امام شمس الأئمہ السرخسی حضرت نری دخی سیر کبیری بوسیاق دلپذیر اوزرہ
علی وجہ الاملا شرح و بیان ایتکلہ اشو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیہ شہر باب اولمشدر شرح
مذکورک کیفیت تألیفی بالادہ نحر براوندی شمدی من متبک روایت شارح اوزرہ سبب تصنیفی ترجمہ و تفسیر

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالى باحسن الحسن حضرت نری السیر الصغیر اسمیہ شہر وبالادہ وصفی
کشدہ سلاک تقریر اولان کتاب کبیر المقابیر بن تصنیف ایتد کہ صبح و شام اقطار ارضدہ شہر تکبر اولہ رفی
عالم اهل الشام امام ہمام عبدالرحمن بن عمرو الازراعی حضرت نریک دست مطالعہ سنہ رسیدہ اولوب
بوتالیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقیکدر دیدیلر غضبناک اولوب اهل عراق ابلہ بو ایدہ تصنیفک
نہ مناسبتی وارد آنک سیر نبویہ یہ و عزوات رسول اللہ صلی اللہ تعالی علیہ وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب
رسول اللہ شام و حجاز طرف لرندن ایدی اهل عراق دن دکل ایدی عراقک فتحی محمد ندر بو علی کیمدن اخذ
ایتدیبلر دیدی بو خبر امام محمدہ بالغ اولدقدہ کمال غیر لرندن انلر دخی تہور ایدوب اشغال ساثرہ سنندن فراغ
و کتاب السیر الکبیری ہرہ سنہ تک ختمندہ کتاب و بستندن اصل و دلیل ذکر و تقریر اولمق اوزرہ قالب تصنیفہ
سبک و افراغ ایلدی حکایت اولندیکہ امام اوزراعی السیر الکبیرہ دخی نظر ایتد کہہ اگر بو کتابہ درج و تضمین
ایتدیکی احادیث شریفہ اولسہ بو آدم مسائل علم دخی کندی عندندن وضع ایدر دیر ایدیم واللہ تعالی اصابت
جوانی آنک رأی صوابنہ تخصیص و تعیین ایتشد صدق اللہ و فوق کل ذی علم علیم دیو مدح و تحسین ایلدی
بعدہ امام محمد کاتیلرہ امر ایلدیکہ کتاب مرقومی الشمس جلدہ توزیع و نحر یو برجزیہ بہ تکمیل ایلہ باب خلافتما بہ
سوق و نسیر ایدرہ لخلیفہ کامکارہ امام محمد بر کتاب تصنیف و انشا ایلدی عربہ ایلہ باب سعادت کنزہ عرض و اهدا
ایدہ یور دیو اخبار اولندقدہ مسرور و مستدار اولوب محاسن ایام دولت و محامد ازمان سلطنت لرندن عد و شمار
واسلاف کرام لری اوزرہ ما یبہ افتخار در دیو ابناہاج و استبشار ایلدی بعد الوصول خلیفہ عالی نژاد کتاب مذکور
مطالعہ ایدوب تعجب و استحسان لری دخی مزاد اولدی و اول کتاب عدیم المثالی بالمشافہہ امام محمد
حضرت نریک قرائت و استماع ایتلر یچون شہزاد کان کرام لرن مجلس شریف لرنشہ ارسال ایلدی اسماعیل بن
توبہ القزوی کہ شہزاد کان کرامک استاد فضائلقرنی ایدی شہزاد کانی ذہاب و ایاہدہ مالا یعیندن محافظہ
ملاحظہ سبلہ حضور در رسدہ معیت و استماع و قرآنندہ مشارکت ایلدی اتفاقیات غیر بہ دندر کہ بعد زمان کتاب
مذکور قرائت و روایت ایدن ارباب رؤیت و رویتدن اسمعیل بن توبہ ایلہ امام ابو سلیمان الجوزجانی غیر
کسنہ قالیوب ایچق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسائر اطرافہ نشر و روایت ایلدیبلر
بیان سلسلہ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الأئمہ السرخسی الی مؤلفہ الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام
شمس الأئمہ السرخسی حضرت نری دیدیکہ کتاب مذکور الشیخ الامام استاد شمس الأئمہ ابو محمد
عبدالعزیز بن احمد الحلوانی بن عندندہ قرائت ایتکلہ بزہ اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکہ بزہ کتاب مذکور
القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد التسیفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکہ بزہ دخی الشیخ
الامام ابو بکر محمد بن فضل دخی ابو اسحق ابراہیم بن محمد بن جمدان الخطیب المہلبی اخبار ایلدی ابو بکر و ابو اسحق
ایکسی دخی دیدیلر کہ بزہ دخی کتاب مذکور عبد اللہ بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر و پردی عبد اللہ دیدیکہ بزہ
دخی ابو محمد عبدالرحیم بن داود السمنانی خبر و پردی ابو محمد دیدیکہ بزہ دخی ابو ابراہیم اسمعیل بن توبہ القزوی
تجدید ایلدی اسمعیل بن توبہ دخی دیدیکہ کتاب مذکور بزہ مؤلفی اولان امام ہمام محمد بن الحسن رحمة اللہ
تعالی حضرت نری تجدید ایلدی شارح کتاب شمس الأئمہ السرخسی استاد شمس الأئمہ الحلوانی دن دخی کندی
استادی سالف الذکر قاضی ابو علی دخی روایت ایلدیبلر کہ قاضی ابو علی دیدیکہ بزہ بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر
محمد بن الفضل رحمة اللہ تعالی حضرت نریک قرائت ایتکلہ ابواب الامان مسائلنہ واصل اولدیغمزہ وفات ایلدی
بز دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مہلبی دن قرائت ایتکلہ ابواب الامانہ کین روایت امام ابی بکر ایلہ
خطیب مہلبینک ایکسنددر ابواب الامانک ما بعدی الی آخر الکتاب بالکمز خطیبندرنشہ شارح الکتاب شمس الأئمہ
السرخسی حضرت نری کتاب مذکورہ سند آخر سرد ایدوب دیدیکہ کتاب مذکور القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسین السغدی حضرت نریک قرائتہ بزہ خبر و پردی اولدخی دیدیکہ بزہ الحاکم الامام ابو محمد عبد اللہ بن احمد
الکتبی وفی نسخہ الکفنی خبر و پردی اولدخی دیدیکہ بزہ الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر و پردی اولدخی
دیدیکہ بزہ احمد بن محمد بن عصمہ البلیخی خبر و پردی اولدخی دیدیکہ بزہ نصیر بن یحیی خبر و پردی اولدخی دیدیکہ
بزہ ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمة اللہ تعالی حضرت نریک خبر و پردی یسہ
شارح الکتاب شمس الأئمہ السرخسی رحمة اللہ تعالی حضرت نری جناب مؤلفک ابتدای کتابدہ نقل و روایت
ایدوب بعدہ اکاتعلق اولان احوال جہادی سرد و حکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفہ و مؤلفندن دخی

تار رسول الله صلى الله عليه وسلم خضر تلرینه واصل اولان استاد صحیح الیه نقل و ابرادایوب دبدیکه بره حدیث
 آتی بی الشیخ الصالح الثقف ابو حفص عمر بن منصور البراز المعروف بحیب برقرات ایدوب آلر استماع بحکله
 خبر وردی اولدخی دبدیکه بره الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن سلیمان الوراق خبر وردی اولدخی دبدیکه
 بره ابو نصر احمد بن نصیر بن اشکاب خبر وردی اولدخی دبدیکه بره ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوی
 تلمیذ المؤلف اسمعیل بن توبة القزوی دن خبر وردی اولدخی دبدیکه امام محمد بن الحسن بره خبر وردی
 دبدیکه ثور بن یزید خالد بن معدان بن خالد بن شریحیل بن السمطون شریحیل دخی صاحب رسول الله
 سلمان الفارسی خضر تلرندن بره خبر وردی که سلمان فارسی دیدی من رابط یوما فی سبیل الله تعالی کان له
 کصیام شهر و قیامه و من فیض مرابط فی سبیل الله تعالی اجیر من فتنه القبر و اجری علیه عمله الی یوم القیامة
 یعنی رکنه برکون دشمن فارشو سنده فی سبیل الله بر سر حدی محافظه ایلسه آنک ایچون برآی صیام و قیام ثوابی
 حاصل اولور و اول کسسه که فی سبیل الله محافظ اولدیغی حالده فوت اوله عذاب قبر دن جوار عیانت الهیده
 محفوظ اولوب الی یوم القیام ثواب اعالی اوزرینه اجر اقلنور یو حدیث شریف روایت سابقه اوزره هر نه قدر
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثلوا تعیر الیه رسول اکرم خضر تلرینه رفع و نسبت اولغوب سلمان فارسی اوزره
 موقوف ایسه دخی بنه مرفوع الی رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم کبیر ز بر مجازات عبادات و صیام شهر کی
 مقادیر حسنات رأی الیه بیلنم بلکه طریق معرفتی ایچق صاحب شریعتک توقیف و نعر بقدر و بومد عالی
 مؤید بعد هذا الحدیث امام مکحولدن ذکر و روایت اولدیکه شریحیل بن السمطون أرض فارسده بر قلعهده مرابط
 و محافظ ایکن سلمان فارسی خضر تلرینی بانته کلدی و دبدیکه رسول الله صلى الله علیه وسلمدن ایشدیکم بر حدیث
 شریفی سکا خبر و بره می می که یوم مقامده اقامتک معین اوله شریحیل خضر تلرینی بلی خبر و دبدی سلمان خضر تلرینی
 دبدیکه رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم خضر تلرین ایشتم بیور بر لر رابط یوم خبر من صیام شهر
 و قیامه و من مات وهو مرابط اجیر من فتنه القبر و ناله عمله کاحسن ما کان یعمل الی یوم القیامة یعنی برکون
 سرحد عدوده محافظ اولوق برآی صیام و قیامدن البته افضلدر اول کسسه که محافظ اولدیغی حالده فوت اوله
 عذاب قبر دن حفظ اولنور و اول عمل خیری احسن و جوهله عمل اولمش کبی نشو و نما بو اب الی یوم القیام
 دفتر حسناته باز بلور بو بیان الیه متین اولدیکه صحابه کرامدن برینک حفظنده بر حدیث نبوی اولسه که آتی
 صورت ثابته کی رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم خضر تلرندن روایت و انبا و گاه صورت اولی کی بلار و ابته
 معنای شریفی الیه افتخار ایددی و محدث حقنده بو ابکی صورت دخی جائزدر و حدیث سابقده ذکر اولنسان
 رباط و مرابطه تک معنای اعزاز دین و مسلمیندن دفع شریکین ایچون دشمن فار شو سنده اقامتدن عیار ندر
 اصل رباط رباط الخیلدن مأخوذدر قال الله تعالی و من رباط الخیل مسل مجاهد آتلی بری سرحددن ساکن
 اولدیغی محطده رباط ایدر که دشمنی ارباب و نحو یف ایده کذلک دشمنی دخی بو بله ایدر بنابرین بو معامله به
 باب معامله دن مرابطه دینلدی زیر باب مذکور تک بناسی اکثری مشارکت بین الاثنین ایچوند ربو جهتندن
 ایچنده بعضی ناس ساکن اولوب انبای سبیل آتلی قوتیه شریک و صدن امین اولغیچون صحرا زده بناقلنیان
 تکیه ره رباط نسیه اولندی و حدیث سابقده برکون مرابط یعنی محافظ اولوق اگر چه برآی صیام و قیام کی قبلندی
 لکن حدیث آخرده برآیدن اکثره معادل قبلندی زیرا امام مکحولدن روایت اولندی یکسه برکسسه رسول الله
 صلى الله تعالی علیه وسلم خضر تلرینه کلوب دبدیکه یار رسول الله بن برجلده بر مغاره بولدم استر که اجلی کلنجه
 انده عبادت و نماز قبله بم بس رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم بیور دیلر لمقام احد کم فی سبیل الله خبر
 من صلوته ستین سنه فی اهله یعنی سرزدن بریکرک دشمن فار شو سنده فی سبیل الله آزو چوق مکث و اقامت
 ایتمکراهل و عیالینک ایچنده الشمس سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابر ایکن حدیث اولده برآی و بونده الشمس
 سنه به معادلدر دیواجر و نوایده ظاهر اولان تفاوت یا عدد و دن امن و خوف ده تفاوت حسیه در هر نه زمان
 که مجاهد خوف و خطر اکثر اوله اجر و ثوابی او فر اولور یا خود مکث و اقامتی الیه منافع مسلمینک قلت و کثرته
 تفاوتی حسیه در زیر بو ثواب ایچق اقامتی الیه اعزاز دین و تحصیل المنفعة للمسلمین ایچون حاصلدر رسول الله
 صلى الله علیه وسلم خیر الناس من يتفق الناس بیور مشدر یا خود اقامت ایتدی کی اوقانک فضا ئلده تفاوتی
 جهتیله در امام مکحول رحه الله تعالی ابی بن کعب رضی الله تعالی عنه دن روایت ایتدی کی حدیث شریفده
 شهر رمضان ده واقع اولان رباطک غیر یده واقع اولانه فضل و رجحانی اعلان اولمغله بو تفاوتی بیان وارددر که

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم رابط یوم فی سبیل الله صابر محسبا من وراه عورة المسلمین فی غیر
 شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صیام نهارها و قیام لیلاتها و رابط یوم فی سبیل الله صابر
 محسبا من وراه عورة المسلمین فی شهر رمضان افضل عند الله تعالی من عبادة الف سنة صیام نهارها و قیام
 لیلاتها و من قتل مجاهدا الموت حر ابطا فحرام علی الارض ان تأکل لحمه و دمه و لم یخرج من الدیاحتی یخرج
 من ذنوبه کیوم ولدته امه و حتی یرى مقعده من الجنة و روحه من الحور العین و حتی یشفع فی سبعین من اهل بینه
 و یجری له اجر رابط الی یوم القیامة یعنی برکون فی سبیل الله نیت خالصه الله صبر و ثبات و صدق و حسنات
 ایدر تک دیار مسلمینک نهایی بر سر حدده شهر رمضانک غیر یده محافظ اولوق عند الله یوز سنه صیام نهاری
 و قیام لیلای الیه عبادتدن افضلدر و شهر رمضان ده وجه مشروح اوزره محافظ اولوق بیک سنه صیام نهاری
 و قیام لیلای الیه عبادتدن افضلدر و اول کسسه جهاد ایدر تک قتل اولند یا خود محافظ ایکن فوت اوله لحم و دمی
 اکل اتمک ارضه حر امدن جسدی جور عز و والده سندن طوغد یعنی کون کی کاهلرندن چمند فحه و جندن
 تکائی و حور عیندن زوجه سنی کورمد کجه و اقر باسندن بمش کسسه به شفاعت ایتدی کجه اول کسسه دیندن
 چیمار و اجر محافظه الی یوم القیام اکا اجرا اولنور و حدیث اولد که اجیر من فتنه القبر قول شریفده
 اهل السنة و الجماعة ایچون عذاب قبر حقد قوللری اوزره دلیل وارددر رابط فتنه بوند عذاب معنایه در
 ذوق ایتنکیم دخی ان الذین فتشوا المؤمنین و المؤمنات آیت کریمه لنده بومعنا به اولد یعنی کی لفظ فتنه تک
 اصل معنای امتحاندر مثلا برکسسه فتنه الذهب در امتحان ایچون التوفی آتسه اذ خال ایتدی بکی وقتده وهم
 لا یفتنون دخی و فتنک فتونا دخی ان هی الافتنک * نظم جلیلاری بوقیلد ندر * ابتلا و امتحان معنایه
 در بومعنا بادن مأخوذ من فکر و تکر خضر تلرینه فتانی القبر دینلور زیر امان و اسلامدن سئوال الیه صاحب
 القبری امتحان ایدر بعضی علماد بیلر که اجیر من فتنه القبر قول شریفده فتنه القبر معنایه ضغطة القبر یعنی
 قیزک می صمبسدن و هر کس انکله ابتلا اولنور مکر الله تعالی تک حفظ ایتدی بکی کسسه اوله روایت اولدیکه
 کبار انصار رذن سعید بن معا ذ رضی الله تعالی عنه دفن اولند قدسه رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم
 خضر تلرینک وجه با خضر تلرینی متغیر اولوب الله اکبر الله اکبر دید یلر صحابه کرام دخی صغیر و کبیر رفع
 آوازده تکبر ایدوب بقیع عیار که بقیع زلزله کبر اولدی سبب تغیر و تکبیرلندن سئوال ایتدی کزنده رسول الله صلى الله
 تعالی علیه وسلم بیور د یلر که سعید بن معا ذی قبر مرزبه صدق بیکه اضلاعی بر برینه تکدی صکره الله تعالی اندن
 دفع و تفریح ایلدی و اگر ضغطة قبردن برکسسه نجات بولیدی البته بو بد صالح مجازات بو اواریدی لکن حضرت
 علیه رضی الله تعالی عنهدن مروی اولان حدیثه وارددر که حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها ضغطة
 و برندن رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم خضر تلرینه سئوال ایتدی کده بیورد یلر که اول ضغطة مؤمن میت
 کوره شول والده مشفقیه منزله سنده در که رضاسنده اولان محبتی اوعلی کند و به باش اغر بسندن شکایت
 ایدر اولدخی لکن اوعلینک باشنه قویوب رفقه ذلك ایدر امامنا فقه کوره بیوک طاشک السند فامش بر طه
 منزله سنده در واحادیث سابقده مرابط ایکن فوت اولنور حقدده عذاب قبردن نجات الیه و عدک نکته سی
 الله اعلم اولدر که مرابط خیانتده محافظه سبله مسلمینی تأمین ایدر ایدی الجزاء من جنس العمل قاعده سی
 اوزره قبرنده خوف ایتدی بکی نسنه دن تأمین الیه مجازات اولنور یا خود حیانتده اعزاز دین ایچون مقام خوف
 و وحشتده قرار و اقامت اختیار اتمکله قبرنده ایکن اوزرندن خوف و وحشتی دفع الیه مجازات اولنور نته کم حدیث
 آخرده یوم قیامته صائمین قبرلندن حقد قلزنده آتله مائده لکخور یلور برلر و ایچرل سائر ناس ایسه قیامته آج
 و صوم سرلدر معنای شریفی وارد اولمشدر زیر ابو لردیده آجلیق و صوم سزاق اختیار ایلد یلر الله تعالی آخرده
 اعطاء مائده الیه آتله مجازات قلدی اما حدیث سابقه دن برنده و اجری علیه عمله و ناله عمله
 قول شریفیکه مرابط ایکن فوت اولان کسسه تک ثواب عملی الی یوم القیام اوزرینه اجرا اولنور و اجر و ثوابی
 نشو و نما بولور معنایه در نکته سی کاب لله سده وارد اولمشدر قال الله تعالی و من یخرج من بینه مهاجرا
 الی الله و رسوله ثم یدر که الموت فقد وقع اجره علی الله یعنی اول کسسه که رضاه الله و رضاه رسول اللهی قصد الیه
 خانه سندن هجرت ایتدی بکی حالده حقوق صکره اکاموت ابریشه آنک اجر و ثوابی البته الله تعالی فضل
 و عنایتی اوزره قرار ایلدی و قال رسول الله صلى الله علیه وسلم من مات فی طریق الحج کنت له حجة معروضة فی کل سنه
 یعنی اول کسسه که طریق حج سده و فات ایدر آنک دفن برسته بر حج بیور لوروا بی باز بلور و مرابط و محافظ

اولد یعنی حانده فوت اولنلر حقه دخی مراد اولان ایشته بومعتاد و بسبب دخی اولدر که آخر ایام دنیا به دکن کندویه جاری اولان ثواب خصم و ضنده محافظ اولنق منزله وضع اولنور لکن بونک مداری اولدر که آخر ایام دنیا به دکن صاع اولسه دوام اویزه مرابط اولنق خیرنده اوله زبیر ثواب انجق نیت منوطدر قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیت منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرت نوری سنه صحیح ابیه عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهم اذن روایت قیلدیکه بید یلر الا بئکم بليلة هی افضل من لیل القدر حارس بحرس فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لا یؤب الی اهله اور حله یعنی سزه بر کیمه بی خبر و به یممی که لیله قدردن افضلدر بر محافظ که ارض خوفده وطنه بلکه بار خانه سنه عودت ایدمه بیه جکین رجایده رلک فی سبیل الله بر لیده بی یا خود عسکری حفظ و حراست ایدمه ایشته آنک کیمه نیت لیله قدردن افضلدر بوازمعتبرده ارض خریده عسکر عزاتی قر اول طرفی الله حفظ و حراسته رغبت عظیم وارد که آنک کیمه سی یک آیدن افضل اولان لیله قدردن افضل قلمشدر زکته سی اولدر که مرد محافظ سار سلیمان ازاله خوفه سعی ایدر اما لیله قدری احیایدن انجق نفسی تخیضه سعی ایدر و بومعنی ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرت نوری سنه روایت قیلدیکه حدیثه مرفوعا الی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انقیام ساعده فی سبیل الله تعالی افضل من احیاء لیل القدر عند الحجر الاسود یعنی رساعت فی سبیل الله دشمن قارشوشسته قائم اولنق حجاز اسود عندئذ لیله قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لا یغسها نار جهنم عین فقیه فی سبیل الله و عین بکت من خشیه الله و عین بانیت بحرس فی سبیل الله یعنی اوج عدد کوزه نار جهنم منس الیزبری اول کوزد که فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدر که خشیه اللهدن بکاید و بری اول کوزدر که فی سبیل الله مسلیق حفظ و حراست ایدمه رلک کیمه لیه و اثر سابقده لعله لا یؤب الی رحله قول شهرینی دیکد که اول تو جهنده شهید اولوب اهلنه رجوع اتمک رجایندر بونده ایشارت وارد که ارض خریده قر اول کزوب یا خود محافظ اولان کسسته کند و بی دو سمنه اورقله ان الله اشترى من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلول لیله الله تعالی به جمع اندیکه نفسی تسلیم و درجه شهادته عرض و تقدیم اتمک کر کدر مؤلف کتاب امام محمد بیور بر که بریدن نور خالدرین معداندن بره خبر و یدیکه خالد دینی من صام بوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیره حسین عاما لراکب انجد لا یفتقر ولا یعرس یعنی اول کسسته که فی سبیل الله بر کون صائم اوله یور بلیوب و عادت عرب اوزره آخر لیلده استراحت ایچون نزول اتمین راکب مجید ایچون انلی سنه لک بول قدر جهنم اندن بعد اولور لایعرس قول شهرینی لایزل فی آخر اللیل دیکد بر آخر لیلده نریه تعریس دیرلر و بوحديث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع اتمکدرا که جمع طاعات سبیل الله در زبیر رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بوحديث شریفده اولدیکه کی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور و جهاد ایله ضیای جمع نفسه غایتله کوجدر اول جهندن افضلدر زبیر انی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندیکه افضل افعالدن سوال اولندیکه اجزها یعنی زیاده مشقتلر بیدر دیکد بر و جهاد ایله ضیای جمع نفس اماره بی طلب رضاء الهی به زیون اتمک سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دن طریق حیده مشی ایله صومی جمع مکره هدر دور روایت قیلدن حیده ناسله مجاهد دن منع ایچوندر و امام مشار الیه بونکته ایشارت ایدوب دیمشدر بر کسسته طریق حیده مشی ایله صومی جمع ایله طبیعتی تنک اولوب رفیق ایله عریده ایدر حیده ایله مجاذله حرا در امار کسسته بومخوردن مصون اولورسه اکا کوره افضلدر و معلوم اوله که اشو حدیثه جهنمک اندن تبعیدی الی سنه لک مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسه السلی رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه بی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام بوما فی سبیل الله تعالی بوعده من النار مسیره مائة عام یعنی اول کسسته که طریق جهاده بر کون صائم اوله جهندن یوز سنه لک مسافه قدر تبعید اولنور بولقظه علامت ایکی قوللری وارد قول اول ظاهر بنه جلدلر که فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اوانک عنهما عدون نص کریمی بومعانی مؤیددر قول ثانی تبعید امن و سلاستدن مجازدر زبیر جهندن بعد اولان ایدن اولنور و اور وحديثک رنده الی ورنده یوز سنه دیو تعیین مسافه تفاوت و اختلاف نیت مجاهده قوت اخلاص جهته تفاوته منبدر یا خود تبعید جهنمی بیسانه ممانعه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر و عادت عریدر که کزنده ممانعه ایچون سبعین و تحسین و مائة کی القاضی ذکر ایدر ان تستغفر لهم سبعین مرة فلن یغفر الله لهم آیت شریفهسی بومعانی تأیید ایدر مؤلف کتاب امام محمد رجبه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب

الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنور که اهل مکده ندا ایدوب دیر ایدی باهل مکة باهل البلده الا التمسوا الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة و الجیوش السائرة الاوان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل مکة و یا اهل البلده یعنی مکة آکا اولوب جنود مرتبه و جیوش غازی به یه ثوابدن اعطا اولان اضعاف مضاعفه بی سز دخی غزایه عزیمتله طلب ایدک آکا اولنور که سار جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه وارد اما اهل مکة ایچون آنلره و بر یلن ثوابک اون قاتی وارد و بوحديثه استغفاردر ناسی جهاده اغرا ایچوندر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی چوق محالدره بویله اتمشدر در زبیر الله تعالی با ایهالنبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قبل بعده حضرت عمر دخی اهل مکة جهاده تکامل ایتد کلرنده آنلری اغرا اتمکده بوسنت نبویه به اقتضا ایلدی بوا ترده دلیل وارد که مکده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه الاوان لکم العشر یعنی ای اهل مکة سز ل ایچون اون قات ثواب وارد دیکله بومعانی ایشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکهدن اکثر اولغله آنلری اول درجه علیانی تحصیله اغرا ایلدی تا که آنلر حیران بیت الله و سکان حرم الا که اولدقلمه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتمیلر و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سارته ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه وارد قول شریفین مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله الا یه نظم کریمی ایله فیضاعفوا مضاعفا مضاعفة نص قدیمدن اخذ ایلشدر اگر چه آیت کریمه ز فی سبیل الله بدل مال ایدنلر ایچون موا عید جسمی متضمندر لکن آنلره موعود اولدقده فی سبیل الله بدل نفس ایدنلر بوعده کریمه دخی اولی و احراردر سوال اولنورسه که امام ابو حنیفه رجبه الله تعالی مکة مکرهده مجاورتی مکره کوروب حیدن فارغ اولان اهل و وطنه عودت اتمک مستحدر دیمشدر دیو روایت اولنور بوضو رنده مکة مکرهده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیکه صحیح اولوری جواب اولدر که امام مشار الیهک مراد لری مکة مکرهده اقامتی مجرد مکره کورمک دکلدر بلکه ایکی محذور ه منبدر بری بودر که اقامتی کثرت بولدقیه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظر رنده بی حرمت اولور آنکجهی بودر که نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابه مبتلی اولور قال الله تعالی ومن یرد فیه بالخاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کسسه که حرم الهیده طریق حقدن عدون و ظلم نامعقوله ملابس اولدیکه حالده بر معصیت قصد و اراده قیله بر عظیم الشان آکا عذاب الیمدن طاندر برز اما بومخوردن ایدن اولان کسسه نک مجا ورنی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر و مؤلف کتاب حدیث سابقه تصکره بنه حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت قیلدیکه بیوردیلر لایزال هذه الامه علی شریعة من الاسلام حسنه و فی ربه علی شریعة من الاسلام هم فیها اعد وهم فاهرون و علیهم ظاهرون ما لم یصبغوا الشعر و یلبسوا المعصر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قیما ان یتصف منهم عده وهم یعنی بوا امت هر حومه عده و لرینی قاهر و دشمنان لرینه غالب و ظاهرا اوله جعفر لری اسلامدن طریقت حسنه و شریعت مستحسنة اوزره زائل اولما زل ما دامکه لویه لرین بو بابوب و ثوب معصفر کیمک مثلاوز بنته دوشمیه لر یا خود زرا عتله مشغول اولوب کفارک رؤ سندن آلتان خراج آنلرک ارا ضیبتندن اخذ اولنمشدر ذل وحقا رنده کفاره مشارک اولمیلر اما بونلری ایتد کلرنده دشمنلری انلردن انتقام اتمک سزا وار اولورلر بوحديث موقوفه بیان وارد که بوا امت جهاد ایله ما دامکه مشغولدر آنلره نصرت الهیه در کاردن وان تنصروا لله بنصرکم آیت کریمه سنده بومعانی بیان وارد و بنه بوحديثدن مستفاد در که بوا امت قیما نکه دنیا به میل و لذات و شهواته اتباع و جهاددن اعراض ایله لر اوزر لرینه دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر و حدیثه کا تواقنا قول شریفنک معنای لایق و سزا وار اولور لر دیکدر و اتباع شهواتدن لویه لرین بویاقله کسایه اولندی لکن مراد مجرد زبیر و زینت و نسوانی کند و به رغبت ایتد رنک ایچون بوا مقدر بوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندر قال علیه السلام غیروا الشب و لا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لویه بی تغییر ایدوب علی حاله ترک ایله یهوده تشبه اتمه کز راوی دیر که بوحديثن صکره ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرت نوری منبر نبوی اوزره کور د مکة لویه شریفه لری کویا برضرام عرفج ایدی عرفج عینک فتحی و ضمی ایله مر وید ز بر شجره صغیره سریعه الا شتعا لدر که حین احتراقده سیاه علوری ظهور ایدر و ضرام علو معناسنه درضرام عرفج ایله مرادی لویه لری مخضوب و مصبوغ ایدی دیکدر بنابرین غزاندن بر کسسته دشمن کوزنده مهاسنی

حکم الخطاب مطلب

مطلب ایس الاحقر

زیاده اولتی ایچون خیده سین بویاسه ممد وح اولور اما ترغیب نسوان ایچون اتسه عامه علمنا مکر و هدر
 دیدیلر و بعضی لر جا بز کوردیلر و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن روایت اولندی بکه نسوانک بکا قارشورینی
 بکا نه کونه خوش کلور ایسه نیم دخی آنلره قارشوریتیم آنلره خوش کلور ووشه ویلسوالمعصفر قول شریفنده دلیل
 واردر که ثوب احمر کیمک مقبول دکلدر و عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن نقل اولسان
 حدیثده رسول الله صلی الله علیه وسلم ثوب معصفر کیمکدن ور کوعده قرآن او قومقدن نهی بیوردقلری
 وارد اولشدر و قال علیه السلام ابایم والحمره فانهازی الشیطان یعنی ای اتمم جزه بی کندوکزدن
 و کند و کزی حرمه دن تبعید ایدیکر زرا شیطان قیبا قیدر وسعد رضی الله تعالی عنه حدیثده دجشدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بی کوردیلر که اوز رمده برقرمی چارش وار ایدی بندن یوز چور دیلر
 هسان بند خ کید وب اول چارشبی احراق ایدم بعده بی کوروب چارشبی نه باندک دیوسوال بیوردیلر دیمکه
 بی کوروب اعراض ایدیکر زده احراق ایدم بعض نسوانکه و ره ایدک دیوعتاب بیوردیلر و براء بن عازب
 رضی الله تعالی عنهما بیوردیلر ما رأیت ذالمه فی حله حمره احسن من رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم یعنی ایکی فات لباس احمر ایچنده برصاج صراحی کسنه کورمد مکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضر تیرندن احسن اوله بو اثره توردن اگر چه ثوب احمرک باحتی بلکه استجابی فهم اولنور لکن بو ایداء اسلامده
 ایدی صکره استعمالی رجاله مکر و قیلندی و امام شعبی کی ذات بز کور ثوب معصفر تبلس ایدر ایدی دیور روایت
 اولندیغک حکمتی اولدر که آتی منصب قضادن تخلص ایچون ایدر ایدی زرا آتی بالدفعات قاضی اتمک مراد
 ایدیلر آنلر ثوب معصفر کیوب و شطرح او بنایوب و صبیان ایله تماشای قبله چیقماغه باشلدی تا که بو
 حاللری کوروب خفته جل ایله آتی ترک ایدیلر و حدیث ساقده اویشار کوا الذین کفرو فی صغارهم
 قول شریفی دیمکدر که یاخود خراج ارضی التزام ایدوب زراعتله اشتغال و جهاد دن اعراض ایده لر زراعتله
 اشتغالی مکر و کورنلر بواقظ شریفک ظاهری ایله استدلال ایدر لر و بر دخی بی اکرم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضر تیرندن روایت اولنور که بقومک خانه لنده آلات حراثت و زراعتدن برسنه کوروب بیوردیلر که
 بونسنه بقومک خانه لینه کیزم الاخوار و ذلیل اولور لکن بزم عندمیزده تا ویلی اولدر که دشمنلری اوزر زینه
 هجوم ایدنجیه دکن جهاد دن اعراضه مؤدی اولور سه مزارعه مکر و اولور بوبله اولما زسه اشتغالده
 باس بو قدر و بی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تیرلری مدینه منوره به قریب جرف نام محله زراعت
 ایدر مشلردر و اراضی خراجیه به مالک اولوب خراج زمینی درعهده ایتکده دخی ضرر یوقدر زرا حقیقت ذل
 و صغار اهل ذمت کی خراج رؤسده در خراج اراضیده دکلدر زرا روایت اولندی بکه ابن مسعود و حسن بن
 علی و ابو هریره رضی الله تعالی عنهم حضر اتمک سواد کوفه ده اراضی خراجیه لری و ارایدی و خراج زمینی
 صاحب ارضه ادا ایدر زرا ایدی و مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی بعد حدیث عمر رضی الله تعالی عنه
 حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه دن دخی روایت قیلدیلر که اهل مدینه اوزره خطبه به قیام ایدوب د بیلر
 یا اهل المدینه خذوا بحظکم من الجهاد فی سبیل الله تعالی الاترون الی اخوانکم من اهل الشام و اهل مصر
 و اهل عراق فوالله لیوم یعمله احدکم فی سبیل الله خیر له من الف یوم یعمله فی بینه صائما و قائما لا یفطر ولا
 یفتر یعنی یا اهل المدینه فی سبیل الله جهاده قیام ایله نصیبکری اخذ و اغتنام ایدیکر اهل شام و اهل مصر
 و اهل عراق دن دین قرنداشلری کزی کور مز ميسز که آنلر جهاده نه کونه سعی ایدر لر و الله سزک بریکرک جهاد
 فی سبیل الله ایله عمل ایدیکر یوم واحد افطار ایتیه رک و قور کلمیه رک صائما و قائما خانه سنده عمل و عبادت
 ایدیکر بیک کوندن کندو به انفعدر یا اهل المدینه قول شریفی خطبه قیام ایدوب اهل مدینه خطاب
 عام ایلشدر بو دخی اهل مدینه بی جهاده بعث و تسیر ایچون خطبه استنفاردر حضرت عمر رضی الله تعالی
 عنه ذکری سبقت ایدیکر وجه اوزره اهل مکه به خطبه ایتدکری کی و بو اثره دلیل واردر که انسان محتاج
 دکل ایسه ده صادقاً عین بالله ایتکده ضرر یوقدر زرا حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه مجاهد فی سبیل الله
 ایچون ذکر ایدیکر و عدو ثواب اوزره عیندن مستغنی اولوب تکذیب ایدر بوغیکر عین ایلدی بعده اهل مدینه بی
 جهاده ترغیب ایچون شام و مصر و عراق اهالی لر بی ذکر ایله غیرت و پدی زرا اهالی مذکور بی
 جهاده تکامل ایتز ایدی و وجه مذکور اوزره یوم واحد بیک کوندن افضلدر قوللر بیک معناسی سابقده بیان
 ایتدیکر نکته در که جهاده اعزاز دین و قهر مشرکین و دفع الشر عن المسلمین واردر بو فوائد

مطلب ایس الاحقر

مطلب الخلف بلا و جوب

مدینه منوره اهل و عیالی ایچنده اقامت اوزره عیادنده یوقدر و مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بوندن صکره
 امام طاووس حضر تیرندن روایت ایدر که قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله تعالی بعثنی بالسف
 بین یدی الساعة و جعل رزقی تحت رحمی او ظل رحمی و جعل الذل والصغار علی من خالفنی ومن تشبه بقوم
 فهو منهم یعنی الله تعالی بی قیام ساعته قریب سیف ایله بعث ایلدی و رزقی رحیمک تحتند یاخود شک
 زاوی اوزره ظل رحیمک تحتنده قیلدی و ذل و حقارتی بکاخلفت ایدنلر اوزره تسلط ایلدی و اول کسنه که
 بقومه تشبه ایده آنلردن عدو اولنور بو حدیث شریفده بعثنی بالسف قول شریفندن مراد لری جهاد فی سبیل الله در
 زرا حدیث آخرده بیوردیلر امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منی دمامهم
 و اموالهم الا حقها و حسابهم علی الله یعنی بن ناس ایله مقاتله به مأمور اولدم ناس لا اله الا الله کله طیه سین
 تکلم ایدنجیه دکن اول کله مبارک بی تکلم ایتدکری و قتله نفوس و اموال لرن بندن تخلص ایدر لر مکر حق شرعی
 آنلره تعرض ایجاب ایده و حسا بلری الله تعالی به مقوضدر در و نلرن تقبش اتم و مراد لری جهاد فی سبیل الله
 اولدیغنه بوجه دخی اولدر که قتال مشرکین سائر انبیاء عظام اوزره واجب دکل ایدی و جوبی انجی رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تیرلرینه مخصوص قیلندی و تورات شریفده وصف جباری بی المحسنه
 عیاه جراوان من شدة القتال واقع اولشدر یعنی محاربه اعدایله مأمور بر بی مؤید و منصور در که شده
 قتال دین ایکی دبده شیخا عتمو نلری مانند و ردا جرسرخ کوندرو بوانمک وصف جز بیلری انا جلهم
 فی صدورهم و سیوفهم علی عواتقهم وارد اولشدر یعنی بر امتدر که کابلی قبلرنده محفوظ و قیلری
 اوموز لری اوزره معلقدر یاخود قیلری عز بان و آماده حرب قبلوب اوموز لری اوزره وضع اولشدر و رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تیرلری السیوف اریده الغزاة قول شریفارنده بومعنایه اشارت بیوردیلر یعنی سیوف
 غاز بیلرک انا بیلریدر که اوموز لردن دور ایلزلر و روایت اولنور که سفیان بن عینه حضر تیرلری دبدیلر که الله تعالی
 رسولنی صلی الله تعالی علیه وسلم سیوف اریده بعث ایلدی بری قتال مشرکین ایچوندر که بنفسه قتاله آنکله
 مباشرت ایدیلر و بری قتال مرتدین ایچوندر که تقابلونهم او یسلون آیت کریمه سنده مراد اولدر که یعنی مرتدین
 اسلامی قبول ایدنجیه دکن آنلر ایله قتال ایدر سز و بوسیف ایله حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بعد رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم اموال ظاهره نک زکاتی و بر موب مرتد اولان عز بان ایله قتال ایلدی و بری دخی قتال اهل
 کتاب و قتال مجوس ایچوندر که الله تعالی قرآن عظیمده بیورر قاتلوا الذین لایؤمنون بالله الی قوله تعالی
 حتی یعطوا الجزیه عن ید و هم صاغرون یعنی ای اهل اسلام سزرا اهل کتابدن شول کفره ایله قتال ایدیکر که
 آنلر الله تعالی به یوم قیامت کاهو حقه ایمان کتورمز لر و دین حق ایله متدین اولماز لر آنلر حقیر و ذلیل اولدقلری
 حالده ادا جزیه لر بته انقاد ایدنجیه دکن و بوسیف ایله حضرت عمر رضی الله تعالی عنه قتال ایلدی و بری دخی
 قتال خوارج ایچوندر و قرآن عظیمده بو آیت کریمه ده بیان اولندی فان بغت احدیما علی الاخری الاینه
 یعنی مؤمنندن بر طائفه طائفه آخری اوزر بینه بغی و عدوان ایدر ایسه اول طائفه باغیه ایله قتال ایدیکر تا الله تعالی بیک
 امر و فرماننه رجوع ایدنجیه دکن و بوسیف ایله حضرت علی کرم الله وجهه قتال ایلدی نه کیم بومعناده
 دیدی امرت بقتال المارقین و الناکثین و الفاسطین یعنی بن مارقین که دیندن خارج اولان خوارج ایله
 و ناکثین که بعد الیعه نقض عهد ایدن اصحاب جل ایله و فاسطین که ظلم و جور عادت قبلان اهل شام ایله
 قتال ایتکله طرف رسالتدن مأمور اولدم و حدیث سابقده بین یدی الساعة قول شریفی قیام ساعتمک
 قریبده دیمکدر قال الله تعالی اقربت الساعة یعنی قیامت غایله قریب اولدی حتی فیم انت من ذکرها
 نظم شریفک معنای منبفنده دبدیلر فیم خبر مقدمه مبتدأ مؤخر که السئوال عن الساعة لفظی در
 ماقبل قریب سببه محذوفدر وانت من ذکرها جمله حالیه در قیامتدن سئوال نه نک صمیمده در حال آنکه
 حیم سن اشراط قیامتدن سین دیمکدر و جعل رزقی تحت رحمی او ظل رحمی قول شریفنده محدثین دبدیلر که
 بو حکمک مشر و عینی ایدم اسلامده ایدی شویله که بغازی اخشام وقتی بقومک خانه لری عندنده مز راغنی
 دیکر کده آنی مسافر ایدوب اطعام اتمک اول قومک اوزر بینه واجب اولور ایدی و اتمز رایسه صباح اولدقده
 اول غازی آنلری تغیرم ایدوب نفقه سنی اخذنه قادر اولور ایدی صکره لایحیل مال امری مسلم الایطبیه
 نفس منه یعنی بر شخص مسلمک مالی برکسنه به حلال اولماز مکر آنک طبیب خاطر ایله اوله حدیث شریفی ایله
 نسخ اولدی بعضیلر ایدن مراد بعثت نبویه دن اقدم برکسنه به حلال قیلماش ایکن غنا تمک بوانه حلال

اولسیدر دیدیلر بو حکمک بیانی فکلو ما غنم حلالا طینا نظم جلیلندہ در یعنی سز مال کفار دین اغنام
 ابتدیکر سینه دن حلال و طیب اولدیغی حالده اکل ایدیکر رسول الله صلی الله علیه وسلم خصصت
 بخش یعنی بن بش فضیلت ایلہ اسلاف ابدیاء عظامدن ممتاز اولدم و اول بش فضیلتک ایچنده حل غنایمی
 دخی تعداد یوردیلر و حدیث مذکورده لفظ ظل ایلہ حقیقت ظلی مراد ایتیموب بلکه امن و امان معناسنی اراده
 یوردیلر السلطان ظل الله فی الارض قول شریفی دخی بو معنایه در مراد امان الله دیمکدر و جعل الذل
 والصغار علی من خالفنی قول شریفنده ذلک معناسنی ذل شکر در قرآن کریمده و الله العزیز ورسوله
 المؤمنین وارد اولمشدر و آندہ ذل وحقارتک نجما افین اوزره هجو معنی بیان وارد و بعضیلر صغار دین
 مراد جزیه در قرآن عظیمده وهم صاغرون وارد اولمشدر دیدیلر و حدیث مذکورده ومن تشبه
 قوما فهو منهم قول شریفک معناسنی دیمکدر که اول کسینه که مجاهدین ایلہ برابر چیب قوب بعض
 مصالحزده سعی ایلہ هیچ اولماز سیه تکثیر سواد ایلہ اول کسینه دخی دنیا ده غنیمته و عقبا ده اجر و ثوابه
 مستحق اولمقده مجاهدین عد او نور و رسول الله صلی الله علیه وسلم بو معنایه علامتینده یوردیلر هم القوم
 لایشتی جلبسهم یعنی جمیع ناس ایچنده انجق قرقه علامت وارد که قوم لفظی اطلاق اولسان انجق آنلردر آنلر ایلہ
 محالست ایدلر شقی اولدوب بلکه سعادت نلرندن حصه یاب اولورلر امام مکیحول رحه الله تعالی دن مرویدر که
 عبدالله بن رواحه رضی الله تعالی عنه حضرت نلرینک غزوه مونه ده شهادتی خبری کلد که رسول الله صلی الله
 علیه وسلم یوردیلر که کان اولنا فصولا و آخرنا قفولا و کان یصلی الصلوة لوقتها یعنی قتال اعدا ایچون صف
 مجاهدیندن انفصال جهنبله اولمز و قتال دن عودت جهنبله آخر میز ایدی بو بله ایکن اشغل قتال ایلہ اشغالی مانع
 اتخاذ ایتیموب بنه نمازنی وقتنده ادا ایدر ایدی بو حدیث شریفده دلیل وارد که میت اوزره کندوده موجود اولان
 وصف ایلہ شاده ضرر بو قدر مکروه اولان انجق کندوده بو نمان محاسنی ذکر ایلہ حدی تجاوزدر اونا فصولا
 قول شریفی قتال اعدا مبارزه میدان غزا ایچون صف مجاهدیندن خروج و انفصال جهنبله اولمز ایدی
 دیمکدر و آخر ناقفولا قول شریفی قتال دن عودت و قفول جهنبله آخر میز ایدی دیمکدر جهاده شدت رغبتنی
 بیان یورمشدر و بو خصصت فضیلت مقوله در قال الله تعالی فاستبقوا الخیرات یعنی خیراته مسابقه ایدیکر
 وقال الله تعالی سارعوا الی مغفرة من ربکم یعنی قوللرم ربکزدن عفو و مغفرة مسارعت ایدیکر عبد الله بن
 رواحه حضرت نلری قتال دن عودت جهنبله آخر میز اولمقده مشاق قتال اوزره شدت صبرنی وقوت ثباتی بیان
 یوردیلر بو صفت ماد حه در که قرآن عظیمده اصبروا و صابروا وارد اولمشدر یعنی ای اهل ایمان دیکر زده اولان
 مشاق عبادت اوزره صبر ایدیکر و شداند جهاد اوزره اعدا کزک صبر و تحمل لارندن زیاد صبر و تحمل ایدوب غلبه یه
 اقدام ایدیکر بعده بو صبر و ثبات ایلہ بنه نمازنی وقتنده ادا ایدر ایدی دیو بیان یوردیلر یعنی جهاد اوزره بو مرتبه
 اقدامی بنه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه و مداومتدن اتی منع ایتمز ایدی و بو خصوص مجاهدین غایت مشقتلدر
 وصف ماد حه در نه کیم کلام قدیمده حافظ و اعلی الصلوات وارد اولمشدر یعنی قوللرم صلوات جسمی مداومت
 اوزره محافظه ایدیکر و الا من اتخذ عند الرحمن عهدا آیت کریمه سنک تاویلنده اتخاذ عهدن مراد صلوات
 جنس اوزره و قتلزنده محافظه و مداومت دیو وارد اولدی و بو حدیث امام شافعیکنک خلافتد حجتدر که سفرده
 صلوتنی وقت واحدده جمعی تجویز ایدر جهاد ایدسه دائماسا فرنده اولورلر باوجود که عبدالله بن رواحه بنی جهاده
 ایکن وقتنده محافظه صلوة ایدر ایدی دیو مدح یوردیلر جمع بین الصلوتین جائز اولیدی مدح مذکور صحیح
 اولماز ایدی و معبد حضرت نلرندن مرویدر یوردیلر که قچا نکه بو امت زراعتله اشتغال ایدلر آنلردن نصرت
 الهیسه نزع اولنوب درونلر بنه رعب و هراس القا اولور بوندن صکره محمد بن کعب القرظی حضرت نلرندن روایت
 اولندی یوردیلر که حضرت عمار رضی الله تعالی عنه دن سوال ایدیلر که ان تطیعوا الذین کفروا بر دکم علی اعقابکم
 قتلنلر خاسر بن یعنی ای اهل ایمان اگر کفار اطاعت ایدر سکر سزلی سمت ضلاله ایزلر بکنر اوزره تجویز
 ایدلر همان سز ز دخی خبیث و خسران ایلہ مکیحول اولور سز آیت شریفه سنده تجویز و تحویلندن مراد تعذر عیدر
 یعنی مجدا جاساعت اسلامی ترک ایدوب صحرا نشین اولمق میدر جوابنده یوردیلر که مراد نعر دکلدر بلکه
 زراعتله اشتغالدر بو صورتده حدیثین سابقینک تاویلی بیان ایدیکر معنادر که بو امت بالکلیه جهاددر
 اعراض ایلہ رک زراعتله اشتغال ایدرلر ایسه آنلردن نصرت الهیسه نزع اولور امان بعضیسی زراعتله و بعضیسی
 جهاد ایلہ اشتغال ایدرلر ایسه اهل زراعتله مجاهدین قوت کلک ایلہ اشتغالده ضرر بو قدر و بو بله ایکنک

مطلب جواز الثناء علی
 الميت بما فیہ

مطلب الجمع بین الصلوتین

کر کدر که

کر کدر که اهل زراعتک کسی ایلہ مجاهدین قوت و مجاهدینک سعی ایلہ اهل زراعته امن و راحت حاصل اوله
 و بو معنی امر مستحسندر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیلر المؤمنون کالینسان شد بعضهم بعضا
 یعنی مؤمنلر بنایه بکنلر بری برنی حفظ و احکام ایدلر و بو معنی بر اصل صحیحدر که جمیع مؤمنین جهاد ایلہ
 اشتغال ایدوب کسب آخره میل ایدر اولسه کندو ما کولای نلر بنه و دوا ایلرینک علف و مهمات نلر بنه محتاج اولوب
 بو ایق حبسینه جهاد دن عاجز قالورلر بو قریب ایلہ مصلحت جهاد قوت اولور و آیت سابقه ده بعض
 ناس رد و انقلابدن مراد حیراده اقامت ایدوب و بیت جهاد ایلہ مدینه منوره به ابتد کلمی هجرتی ترک ایکنک
 معناسنه اولان تعری فیه ایدوب سوال ایدیلر و غالباً اشو فهملرنده الاعراب اشد کفر و نفاقا نظم
 شریفینک ظاهر بنه نظر و اعتماد ایدیلر یعنی طائفة اعرابکه بادیه نشین اولان عر باندلر کال جهل و رعوتلری
 حسیله آنلرک کفر و نفاقلری بغایت شدیددر و حضرت علی کرم الله وجهه آنلر نه تفهیم ایدیلر که آیت
 مذکورده مراد اولسان زراعتله فرط اشتغال حسیله امر جهادی بالکلیه ترک و اهل ایدر و اشو تاویلی
 ان تطیعوا الذین کفروا نظم ککریمده اطاعت کفار قول شریفی مؤید در زیر کفار اهل ایمانی انجق
 قتال دن اعراضه دعوت ایدلر بو خسه زراعتله مؤمنینک انتفاعلری بالذات مقصودلری دکلدر بو معنی امر
 ظاهر در که کفار اطاعت انجق بزدن طلبکار اولدقلری نسنه زده اولور آنلر بز دن انجق جهاد دن اعراضی
 طلب ایدلر بو خسه نفس زراعتله انتفاعنی استمزلر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحه الله تعالی دیدیکه
 و ذکر عن الحسن البصری ان رجلا وضع قرانه ای جمیة و قام یصلی فاحتمل رجل قرانه فلما انصرف ونظر
 فلم یقرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبي صلی الله تعالی علیه وسلم فقال لا یحتمل لامری* مسلم ان یروع اخاه المسلم یعنی حسن
 بصری رحه الله تعالی حضرت نلرندن روایت اولدیکه زمان سعادتده ربکسنه تبرکشی برحله وضع ایدوب نماز طوردری
 آخر ربکسنه دخی کلوب علی طریق اللطیفه اول تبرکشی اوب کتدی نماز دن فراغنده باقوب تبرکشی کور مجبیه
 سرقه اولندی زعی ایلہ خوفه ذاهب اولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نلر بنه بو خیر بالغ اولدقده یوردیلر که
 لا یحتمل لامری* مسلم ان یروع اخاه یعنی شخص مسلمه دینی قرنداشنی قور فحق اصلا حلال اولماز بعض مجتهدین بو حدیث
 شریفده اولان فاحتمل لفظنی فاحتمل د بوروایت قیلیدی یعنی تبرکشی حل ایدی یعنی اغزی جو زده دیکه ایچنده بعض
 سهامی چقبوب دو کوله و بعضیلری فاحتمل دن حذف الف ایلہ محققا فاحتمل د بوروایت قیلیدیلر تبرکشی مز بوره
 حبله ایدی دیمکدر لکن اصح اولان روایت اولی که فاحتمل در معناسنی صاحبی بیلیمه رله اخذ ایدوب قالدردی
 دیمکدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک لطیفه طریق ایلہ اخذ ایدوب سرقه قصد ایدیکر
 معلوملری اولشکن بنه حدیث سابق ایلہ نهی ایلدیلر زیر اول کسینه تبرکشی کورمد که سرقه اولندی
 د بو خوفه تابع اولدی و آنکله لطیفه ایدن کسینه آنی اخافه آتش اولدی بنا برین لا یحتمل لامری* مسلم ان یروع
 اخاه المسلم یوردیلر و مفهوم حدیثه مؤمنینک عند الله کال حرمتنی و مجاهدینک علومیز تنی بیان و اعلان
 وارد و بو سابقه آثار مشهوره کثیره وارد اولمشدر و حسن بصری رحه الله حضرت نلر بنه ابلاغ اولدقده یوردیلر که
 آخر کسینه اوزر بنه سلی سیف ایدوب تجویز بنه باشلیدی بو خیر اشعری حضرت نلر بنه ابلاغ اولدقده یوردیلر که
 لازالت الملائکة تلغنه حتی اغدیه یعنی ملائکة کرام علی الدوام اول کسینه اوزر بنه لعنت ایدر ناسیفتی
 خلافه وضع ایدر نجه دکن بعض علما د بیلر که بو کلام قائلی اولان اشعری مراد ابو مالک الاشعری د
 و بعضیلر ابو موسی الاشعری د بیلر بو قول اظهاردر و قولی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرندن روایت میندر رظن اولور زراعتن ملائکة عقل و فکر ایلہ یلنور امور دن دکلدر ربکسنه سمعه
 مو قوفدر و بو خبرده بر مسلم اوزره سلاح چکوب قصدی ضرب و جرح دکلر ایسه دخی اول مسلمی تجویز
 ایدن کسینه نک کله غایتله عظیم اولد یعنی دلیل وارد و حدیثه وارد در که من شهر سلاحا علی مسلم فقه
 اطل دمه ای اهدره یعنی اول کسینه که بر مسلم اوزره سلاح چکبه اول کسینه علی التحقیق کند وقتلنی مباح ایدیدی
 و خبر سابقه مازالت الملائکة تلغنه قول شریفنده بو معنایه اشارت وارد در زیر ملائکة مؤمنلره
 استغفار ایدلر لعنت املری انجق صفت امان تبدل ایدیکر وقتنده اولور لکن بو حدیث شریف قتل مسلمی
 حلالدر اعتقادی اوزره یا خود مجرد مؤمندرد بو قتلنه قصد و نصدی اوزره تشهیر سلاح ایدلر نه مجولدر
 زیرا اولو جهله تشهیر سلاح ایدن کافر اولوب قتلنی مباح اولور و سلیمان بن برید رضی الله تعالی عنه دن
 مرویدر د بیلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیلر حرمة نساء المجاهدین صلی القاعدین

مطلب لا یحتمل لامری* مسلم
 ان یروع اخاه

حکومت آنها هم ما من رجل مخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خالك في اهالك
فخذ من عمله ما بدا لك فاظنكم يعني مجاهد بندين بر جلك خاتو تنه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل
بوقدر الايوم قيامته اول رجل توقيف اولوب اول مجاهده ديتلور كه شوخا ئن اهلك خصوصتده سكا خيانت
ايلدى اعمال خيرندن ديلد يكك مقدارى اخذ قبل بوصورنده ظن ايدر مبسز كه آنك اعمال خيرندن برتسنه ني
كندويه قويوب اخذايتمه اشبو خديت شريفده مجاهدتلك علوقدر ني بيان واردر زيرا نسوانك مزيد
حرمتي از واجتك علوقدر بنه تابعدر الله تعالى واز واجهاتهما تهم قول شريفنده بونكتنه به اشارت بيور ديلر
يعني رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضر تلتك از واج مطهره لري مؤمنك والد له لريد كذلك
نوه تها اجرها مرتين قول شريفنده دخی اشارت واردر يعني از واج مطهره نبويه دن اعمال صالحه اثيان
ايد ناره بن عظيم الشان اجر ني بيكي فات اعطاه الله رز و جده اشارت اولدر كه از واج ظاهره بو كرا مثل ايله تكريم
اولنق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعلينم اجعين جنايته اعظيم ونفخيم ايجوندر بوند نصكره
بيلك كركدر كه محاسنه اهل خصوصتده خيانت ايدن كسنه هم دين فرندا شك اما تي وهم الله تعالى ايتك
اما تي خصوصتدرنده خائندرز بر اجماع اهل وعياني قاعدتك يا ننده امانه الله اولنق اوزره ترك ايلدى
وخائ اولان كسنه مجاهدي غزا و جهاد ايجون سفر دن منعه دخی ساعدرز بر اجماع كندودن صكره بيگانه لر
اهلنه خيانت ايله جكلرين بيلد كده غزايه خروج ايله من بلكه بوصورنده من غير ضرورته خروجي دخی
كندويه جا ئر اولماز بر اجماع اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در
بوتقدراوزره مجاهد جهاده خروج ايجد كه امر جهاد منقطع اولوب اول خائ فرض جهادي قطع
وتقويته سعي ايتش اولوب كوي بو خبا تله مشر كيني مؤمنين اوزره تسليط ونفوت ايتش اولور فرضا جهاده
خروج ايتش بولونسه ده جهاده بو خبر فاحش كندويه باغ اولدقده البته قلمي مشغول اولغله قتالده بدل
مقد ورايده من بلكه بي هنكام قتال دن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث وبوقوله امور جوق كره هزيمت
موحد بنه بادي اولور بنا برين يوم قيامته مجاهد اول خائك اجماع خيرنده تحكيم اولور ديلد بيكي مقداري اخذ
ايدر بيور يمشدر وحديت سنا بقده فاظنكم قول شريفك مفعولي محذوفدر تقدير كلام اتظنون ان بيقيه
شيان عمله مع حاجته اليه في ذلك الوقت ديكدر معناسي يوم قيامته كال احتياجي واراينك مجاهد اول خائك
اعمال خيرندن كندويه برتسنه ترك ايدر بو ظن ايدر مبسز ديكدر بو مجمل بيان حضرت علي رضي الله تعالى
عنه دن مروى اولان حد يده وارد در كه ديد بيلقان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا توه ذوا المجاهدين
فان الله تعالى بغضب لهم كما بغضب للمسلمين ويستحب لهم كما يستحب للمسلمين ومن اذى مجاهدا في اهله
فاواه النار ولا يخرج منه الا شفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعني سز بر مجاهد بنه اذا وجفا اتمكز زيرا
الله تعالى مجاهد بن ايجون اعدال بنه غضب ايدر مرسلين ايجون اعداء مرسلينه غضب ايلد بيكي كي مجاهدتلك
دعالي بن مستجاب قبل مرسلينك دعالي بن مستجاب قبلد يعني كي اول كسنه كه مجاهده اهل وعيالي حقلرنده خبا تله
جفا ايله آنك مكاني جهندر وجهندن آني انجق اول مجاهدك شفاعتي اخراج ايدر اول مجاهد دخی بو خيانتدن
صكره شفاعت ايدرايسه ومعاونيه بن قره رضي الله عنه دن مرويدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم في كل امة
رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعني هر اتمده رهبانيت واردر اما بواتك رهبانيتي انجق جهاد در رهبانيتك معناسي
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالي بالكلية ترك در وبومعني امم ماضيده ناسدن عزات وضومعه لرنده
اقامت ايله واقع اولور ايدى وانك شريفترنده ترك وعزات كسب والفتندن افضل ايدى صكره رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم لارهبانية في الاسلام قول شريف ايله نسخ ايدوب بوات ايجون طريق رهبانيت
انجق جهاد در بويان بيور ديلر بس جهاده هم ناس ايله الفت وهم اعمال ديندن فراغت وهم سنام دين مابين اولان
امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسبيه
قتلدر در سنام دوه تك ظهرنده اولان اور كيدر سنام الدين دينك ركن اعلاسي معناسنه در جهاده امر
معروف ونهي منكر دخی واردر آنر بواتك صفتلر بدر و جهاده اعلاي درجات اولان رتبة شهادته دخی عرض
نفس واردر بوجهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسي اولور واني قتاده رضي الله عنه دن مرويدر كه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيور بولا الله تعالى به جدوشنا ايلد بيلر بعده جهادي ذكرايدوب
ان دن افضل برتسنه انما اتمد بيلر انجق فرائضي يعني فرض عين اولان نسته لري ترك وابقابو رد بيلر مراد راوي

شول

شول فرائضدر كه فرضي عينات ايت اوله آنلر اركان حسنة معلومه در وجهاد اكر چه فرضدر لكن فرض
كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكدر در وثواب ايسه تا كيد فرضيته مبتددر بوسبب ايله
رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادي آنلرك اوزر لر بنه ترجيح وتفصيل بيور دقاري اعمال خيردن انجق
فرائض حسنه استننا فيلنمشدر راوي سابق ابي قتاده ديديكه اول وقتده بر كسنه آيغه قالقوب ديديكه بار رسول الله
اول كسنه كه في سبيل الله قتل اولنه شهادتي خطا ياسنه كفارت اولور مي نه خبر وراوي ديز كه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم بر مقدار سكوت بيور ديلر حتى اوزر لر بنه وحى الهى نزولني فهم ايلديك بعده بيور ديلر كه نعم اذا قتل
مختسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الذين فاته ما خود به كاز عم جبريل عليه السلام يعني بلي صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ايله رك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومخول اولمديني حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت
اولور ديونندن غير سنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولور جبريل عليه السلام قولي اوزره بو حديث شريفده
شهادتك علودر جمل بنه بيان ورتبه شهادت محو خطايا به سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيور ديلر من استشهد في سبيل الله فباول قطرة تقطر من دمه يغفر له جميع ذنوبه
وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوح الحور العين يعني اول كسنه كه في سبيل الله
شهادت ايله آنك دمندن تقاطر ايدن قطرة اولي مقابله سنده جميع ذنوبه مغفرت اولور وقطره ثابته مقابله سنده
ا كاحله كرامات الباس اولور وقطره ثابته مقابله سنده اكا حور عين ترويح اولور وبو حديث بين المحدثين
معروف اولان السيف محاذ للذنوب الا الذين حديث شريفك معناسنده در يعني سيف ايله شهادت ديونندن
غيري جميع ذنوبي تماما محو ايد بيلدر وشهادتك علوشان لر ندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احده
آنلرك حقلرنده بيور ديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم في اجواف طير خضر تردانها الجنة
وتأكل من ثمارها ثم تأوي الى قناديل معلقة في ظل العرش فلما اصابوا طيب ما كلهم ومشر بهم قالوا ليت اخواننا
يعلمون ما نحن فيه فيجودون في الجهاد فيقول الله تعالى اني مبلغكم عنكم يعني اي اصحاب الله تعالى اخوانك زدن
شهادت ايله آنلرك روح لرني براز يشل قوشلرك در ونلرنده قبلديكه آنلر نهار جنتدن صولانوب فوا كه نندن اكل ايدر لر
صكره ظل عرشده معلق اولان قد بيلارده نمكن ايدر لر طيب ما كل ومشر بلرندن تناول ايله تلذذ ايتد كبري
وقتلرده در لر كه آه توليدي دنبا ده اخوانم زلزله كونه لذت ونعمته اولديغيم زي بيلوب آنلر دخی غزا و جهاده
جد واجتهاد ايله لر ايدى اولوقتنده الله تعالى بيور ر كه سزك طرفك زدن احوال كزى آنلره ابلاغ ايله رم
وبو بابه ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا نظم جليلي نازل اولوب وعدا لهي اوزره جناب خدا
احوال شهادتي اخوانلر بنه اخبار بيور مشدر لكن بو درجه عاليه انجق رتبة شهادته رغبت اوزره مقبول
اولنر ايجون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مشويات ايله رك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال
ايله ظاهر اولور وبو حديثده مظام عبادده احوال ناس مشكل ايدوكين بيان وايزار واردر زيرا شهيد ايجون
بويله درجه رفيعه واراينك بنه ديون ايله مطالبه اولنه جفن اخبار ايدوب كاز عم جبريل عليه السلام قول
شريف ايله دخی عن وحى سوبلدكلر بن اشعار بيور ديلر تا كه هر كس بيله لر كه طلب ارضاي خصوم امر شديد
الرزوم در وبعض علماء ايديلر كه حكم سابق اوائل اسلام ده مسلميك ماللري قبلل واداي ديوندن عجز زي
نمايان اولغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلري استدانه دن نه بيور دقاري وقتلرده ايدى بوسيدن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايله جك مالي قالميان ميتك نمازي قتلز ايدى صكره من ترك مالا فلورتنه
ومن ترك كلا وعيالا فهو علي حديث شريف ايله نسخ اولندي يعني اول كسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايله
وارلر يتكدر واول كسنه كه دين وعيال ترك ايله ادا وانفاق لري بنم اوزر عمه در بو حديثك نظيري باب الحجه دخی
بو وجه اوزره واردا اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت اتمه دعا ايلد بيلر بين العباد واقع
اولان مظالم دن غيري هر خصوصده مستجاب اولدي بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلد بيلر
دعالي مظالمده دخی مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقتي بعض آخر طرفندن
فضل وعنا تي ايله قضا ايدر ديواخبار ايلدى وبو كرامتك مثلي شهيد مدبون حقتده دخی الطاف اكهيه دن
بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض البسر يعني شهيد حقتده بعض سهولت داخل اولدي قوليك
معناسي بو دروا بو هر ره رضي الله تعالى عنه دن مرويدر كه بر كسنه شوال ايدوب ديديكه بار رسول الله بر كسنه كه
جهاد في سبيل الله قصه ايدوب جهاده متاع دنيا دخی مراد ايله اجر وثوابنه مانع اولور مي جوابده بيور ديلر كه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم في الحج

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت ترینه مجدداستوال ایلله ظن ایدره رز که جوابی فهم ائمدک اوله اول سائل تکرار دیدیکه یارسول الله برکسنه که
 جهاد فی سبیل الله مراد ایدره حال بو که متاع دنیا دخی طلب ایدره اجر و ثوابی وارمیدرینه بیوردیلر که اصلا اجری
 یوقدر اول سائل دفعه ثانیته ده اعاده استوال ایدوب یته اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو ایدره سائل
 فهم مسائل ایچون تکرار استوال ائمدکه ضرر اولوب و مجیب ایچون دخی کثرت استوالدن نفرت و صجرت لایق
 اولدیغنه دلیل واردر زرار رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کسنه بی تکرار استوالدن منع ایتموب اصحاب کرام
 دخی تکرار ایلره امر ایلدیله آنلرایسه کال تعظیم لرین التزام ایدوب برقرده ترک تعظیم لر یته رخصت ویرمز لر ایدی
 پس بزه معلوم اولدیکه اعاده استوالده ترک تعظیم یوقدر بو وحدیثی تاویلده ایکی وجه واردر ری بودر که
 جهاده چیقان کسنه ناسه ری اواراده جهاد اراثت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم و نیت ایدر زمان نیوتده
 اولان منافق لک حالری بودر و آنلر ایچون اصلا اجر و ثواب یوقدر و بری دخی اولدر که مجاهد اکر چه قصد جهاد
 ایله خروج ایدر لکن اعظم آملی ایچق دنیاده تحصیل اموالدر بو خسه عقابده وصول ثواب اعمال دکلدر
 و بونلرک امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا بصیبا اولی امرآه یتروجهها
 فهجرته الی ماهاجر الیه یعنی اول کسنه که نقل و هجرتی نائل اوله جعی مال دنیایه یاخود تروج ایدره چکی زن حسنایه اوله
 آنک هجرتی ایچق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه به در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصیسه خطابا
 بیوردیلر ائمالک دینارک فی الدنیا و الاخرة یعنی دنیا و اخرتده سنک ایچون ایچق ایکی دینارک واردر اما برکسنه تک
 اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجملة غنیمته دخی رغبت ایدرایسه یته ما جور اولوب لبس علیکم
 جناح ان بتغوا فضلا من ربکم مضمون منفسنده داخلدر یعنی قولریم طریق حجه تجارت ایلر رکز دن
 فضل و منفعت نیاز اتمک زده اوزر بکنزه و بال یوقدر و اهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولدیغی کبی مجاهد
 مذکور دخی فی الجملة رغبت مال ایلله ثواب جهاددن محروم اولماز و ای خیمه دن مرویدر دیدیلر که ابوالدرداء
 رضی الله تعالی عنه حضور لر یته واربر دیدمکه برکسنه بی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتی سن یا ابوالدرداء نه محله
 امر ایدر ایسک اول محله صرف ایدره بم ابوالدرداء دیدیکه اکر آنک یزنده اولدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفی
 تعیین ایدرایدم عنده فقر و مساکینه تعییندن احسندر و عند الموت مالی اتفاق ایدن کسنه تک حالی بعد الشبع
 بقیه طعامی احبابنه اهدا قیلن کسنه تک حالی کیدر بو بوخبر جلیلده موصی و صبسنه ثلث مالی سن دیدیلرک
 محله یاخود فلان کسنه تک دیدیلرکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصبتک صحته دلیل واردر
 کذلک فقراء مجاهدینه صرفی غیر یلرینه صرفدن اولی ایدوکنه تنیه جزیل واردر زرباوندنه هم معنای
 تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایلله مجاهدینه اراث قوت و مشرکینک دفع اذالار یته سعی و همتله جمیع
 مسلینه مالیک منافعن ایصال واردر بده بوخبرده آیدخی بیان واردر که وصبت مزبورده بودکلو منافع
 و ارایکن یته وصبت ایدن کسنه صحت و حیانتده مالی کندویدله اتفاق ایش اولسه وصبت ایله آنک ثوابنه
 نائل اوله مز زرا حیانتده ماله احتیاجی و ارایکن فی سبیل الله اتفاق ایش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی
 زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامی اهدا ایدلر مثللو اولور و بوماده تک نظرنده رسول الله صلی الله
 علیه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحیح شحیح تأمل العنی و تخشی الفقر لاحتی اذا بلغت
 الی هذا و اشار الی الترافی قلت لفلان کذا و لفلان کذا لقد کان ذلک وان لم تقل یعنی افضل صدقه
 سن صاع و سالم اولوب امیدغنی و خوف فقرا بده رک مالکی حفظ و امساک ایدرایکن تصدق یوقدر بو غسه جان
 حلقومه کلدکده فلان نسنه فلاک اولسون و فلان نسنه دخی فلاک اولسون دیر سنین اول نسنه لر ایسه
 سن دیمه سک دخی آنلرک اولدی سنک علاقه ک قالدی افضل صدقه بودکلدر رسول اکرم صلی الله علیه
 وسلم حضرت لر ی حتی اذا بلغت الی هذا قول شریف لرنده دست سعادت لرله ترا قیلرینه اشارت ایلدیله
 ترافی جمع تر قوه در مقدم الخلق فی اعلی الصدر معنایسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بوخبر
 بالغ اولشدر که اول کسنه که جهاده کتیمه یاخود مجاهده اعانت ایتیمه یاخود مجاهده اهل و عیالنده خلف اولوب
 خدمت و صابنت اتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کسنه به برقارعه اصابت ایتسه کر کدر قارعه شول مصیبتدر که
 انسان نه اکا منجمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا يزال الذین کفروا نصیبهم بما صنعوا قارعة الایة
 یعنی کافر اولان کسنه لر سوء صنبلری سببیه کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولور لر و بو وحد یتده فضیلت

مطلب لا یس تکرار السؤال لفهم

مطلب التجاره فی الحج

مطلب تتعلق بالوصیه

جهادی و مجاهده اعانتله نیل ثوابی و مجاهده اهل و عیالی خصوصنده خیانت ایدلرک استعظام و زرو بوانی
 بیان واردر و بواج حصلنلر که ترک الجهاد و ترک اعانت المجاهدین و خیانت المجاهد فی اهله در مؤمنده تحقق
 ایتموب ایچق انلری جمع ایدن کسنه منافق و اضا بت قارعه ایله ذکر اولنان و عیدششدید دخی البته حال
 منافقینه لایقدر و حسن بصری علیه الرحمه دن مرویدر که دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم
 من خرج مجاهدا فی سبیل ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن او هو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعت
 رجعت به بما اصاب من اجر او غنیمه یعنی ای امت و اصحابم ربکم بیوردیکه اول کسنه که بنم رضامی طلب
 ایدر ایچون سببده مجاهد اولدیغی حالده وطنندن چیقنه بن آنک اوزر یته ضامن یاخود شک راوی اوزره
 اول کسنه بنم اوزر یته ضامن و واتی اولسونک اکر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایدره رم و اکر وطنه
 اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایلله اعاده ایدره رم بو حدیثده الله تعالی سببده جهاد ایدلره
 دنیاده غنیمت و آخرتده نعم جنت و عید یوردیغی بیان واردر و حدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولوب
 کفالت معنایسنه اولان ضامن ایچق تعبیرده تجوز و عبارده توسع طریق اوزره و وعد عنایتن بیان ایچوندر
 بو غسه حقیقت حالده الله تعالی اوزر یته بر احد ایچون کفالت واجب اولماز و تعبیر مذکور بو مثللو عباره
 ایلله توسع و تجوزده ضرر شرعی اولدیغنه دلالت ایدر یسار بن ان الله ضمن الرزق لعباده دیر کذلک
 رزق العباد علی الله دیر لاندن فرادلی الله تعالی قوللر یته و عدل رزاق ایلدی و وعده خلف ایلز دیمکدر
 یعنی عدم تخلف جهتله اوزر یته واجب کیدر معنایسنه قصد ایدر لر یته حسن بصریدن مرویدر بیوردیلر که
 مسلیندن برکسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تر یته کلوب دیدیکه بنم جهاده طاقم قالدی
 و بنم مالم واردر بکا بر عمل خیر ایلله امر قیل که آنی ایشلیدیکم وقتده مرابط و محافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلر که
 اوله ایسه معروف ایلله امر ایلله و منکر دن نهی ایلله و ضعیفه اعانت قیل و اخرق یعنی امور زنده عاجز و تخیر
 اولان کسنه به طریق مصالحی ارشاد قیل بونلری ایشلیدیکم وقتده مرابط مرتبه سنده اولور سنین بو حدیثده
 مرابطک علور یته سنی بیان واردر که اول کسنه جهاد و رباطدن عاجز اولدقنده رسول الله صلی الله علیه
 و سلم ایدن کندو حقه اجر و ثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندو بی بر عمل خیره ارشاد نیاز ایلوب
 رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکور به ارشاد بیوردیلر پس جهاده
 معروف ایلله که اسلامدر امر و منکر دن نهی واردر و مسلیندن ضرر مشرکینی دفع ایلله ضعیفای اعانت
 و امداد و اخرقه که حیرت و ضلالتده فالان مشرکدر هدایت و ارشاد واردر پس اعمال مذکور بی نفسی ایلله
 یاخود مالی ایلله حسب القدره ایشلین کسنه مرابط مزله سنه و اصلدر و ان عمر رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
 اذا نایعتم بالعین و اتبعتم اذئاب البقر و کرهتم الجهاد ذلتم حتی یطعم فیکم عد و کم عین کسر عین و سکون یا ایلله
 جمع عینه در وعینه بر نوع یعدر که اهل ربادن بخیل کسنه لر محض ربادن احتراز ایچون ایشلدر
 مثلا بر متاعنی محتاج قرض اولان کسنه به مؤجلا بو زدرهمه بیع ایدوب یته اندن نقدا سکسن درهمه اشترا
 ایدر لر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیره مذکور در یعنی عینه ایلله مایه و اذ ناب بقره متابعه
 و جهادی ترک و مواعده ایتدی بکنز وقتده دلیل اولور سنز حتی دشمنکز سنزه طبع ایدر و ان عمر رضی الله عنهما
 بیع عینه بی مکر و کوردی زرا انده هم اظهار بخیل و هم شرع شریفک مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی
 ترک واردر و اتبعتم اذئاب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال و جهادی بالکلنه ترک ایتدی بکنز ده دیمکدر
 و قربایسان ایلدک که امر مذکور اعدانک اهل اسلامه طبع لر یته و هجوم لر یته سیدر اول جهته مسلین
 ذایل اولور و ضمره بن حیب دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم
 یعنی قوم مجاهدینک اجر و ثواب جهتله اعظم لر ی خادم لر ی بو حدیثده خدمت مجاهدین و تعهد دو ابلر یته
 رغبت اوزره حت و ترغیب واردر پس بو علی ایشلین کسنه به ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده
 وصف سادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم و بو حکم صحیحدر
 زرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر و دایه سنی رباط ایدر خادمی اولدیغنه جهاده اشتغال ایدره مزو بو صورتده مصلمتن
 بنفسه رؤیته محتاج اولوب جهاد دن فراغت باعث اولور بو جهته ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء
 علی ذلک سید القوم اولور امام مجاهد دن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتد کده ابن عون حضرت لر ی
 رکابی طوتدی تا دب ایدوب ابا و امتناع اتمم اولوقنده دیدیکه یا مجاهد ما جور اولدیغی ایستمر مبسین

مطلب کراهیه بیع العینه

على التحقيق حديثه بن باغ اولديکه دنياده مجاهدتک خادمی اهل سمايانلرنده جبريل عليه السلام منزله سنده در وتبع که کعبک ربي و خانوتک اوغليدر کعبدن روايت ايدر که اذا وضع الرجل رجله في السفينة خرج من خطابه كيو م ولدته امه المائد فيه كالمشوط في دمه في سبيل الله تعالى والفرق له مثل اجر شهيدين والصابر فيه كالمالك على رأسه التاج يعني برکسته اياغن سفينه به باصدي يعني ساختده انه سندن طوعديغي کون کي جيع ذنوبندن باه اولور وسفينه ده صاعه وصوله تمايل بدن کسنه في سبيل الله فان ايجنده يوارنسان شهيد کييدرو غير يق ايجون ايکي شهيد ثوابي واردر وحن بجره تحمل ايدنلر جتده بادشاه کي باشنده تاج واردر مؤلف کتاب امام محمد رحه الله تعالى دبر که بز بوقولي اخذ ايدوب غز و مجرده ضرر شرعي بوقدر وساثر غزالردن افضلدر ديو حکم ايدو رز و بوقولده اشارت واردر که کعب حضرت تارنک رکوب سفينه دن مرادی رکوب على قصد الجهاد در و کعب بوقولني شريفه زده نسختي ظاهر اوليان کتب منزله دن اخذ ايتمشدر يا خود رسول الله صلى الله عليه وسلم دن روايت ايدن کسنه دن استماع ايله سو بيشدر و بوندن صکره معلوم ايله که رکوب السفينه على قصد الجهاد افضل اولديغي انجق خوف و مشقتي زياده اولديغندن در و آنده طلب رضای باری ايجون نسلم نفس واردر اول سبب ايله تطهير ذنوبده درجه شهيد نائل اولور المائد فيه قولي تلاطم امواج وقتنده تمايل سفينه ايله مائل معانسه در بوکسنه اجر و ثوابده في سبيل الله شهيد اولدقدن صکره فان ايجنده يوارنسان کسنه مثل اولور زبوا حالتدن سبب هلاکني معاينه ايله نفسندن ما بوسدر و غزاه بجرده غريقي اولان کسنه ايجون ايکي شهيد ثوابي واردر زبوا بکره رکوب سفينه ده و بکره حين غرقده نفسني ايکي کره بذل ايتمشدر که ايکسي دخي طلب رضاء الهي ايجوندر والصابر فيه كالمالك على رأسه التاج قوتنده صبر انجق اسباب غرق معاينه ايله فعلنه ندامت کلدیکی وقتنده ثابت اولوب آنده في سبيل الله تسليم نفس متحقق اولور پس اول کسنه جتده بادشاه کييدرو بادشاهه تشبیهي انک ايجوندر که بادشاه دنياده سائر خلقندن زياده بعض مشتبهاتنه نائل اولور شهيد دخي جتده جيع مشتبهاتنه نائل او اور قال الله تعالى وفيها ما تشبهه الانفس وتلد الاعين يعني جتده نفوسک جيع مشتبهاتي و ابصارک جيع مستلذاتي واردر اما باشنده تاج اولان ملوک ايجون دنياده انجق بعض مشتبهات و مستلذات واردر مترجم فقيردبر که تقرير مشروح اوزره وجه تشبیه انجق ناسندن زياده نيل مشتبهاتدر يا خود تشبیه مقلوبدر و وجه احسن اعتقاد ناسه بنا اتمکدر زبوا ملوکي جيع مشتبهاتنه نائلدر ظن ايدرلر اتمهي و بحث مذکوردن جهاد ايجون رکوب سفينه نك جوازي ظاهر اولدقدده حج شريف ايجون دخي جوازي بطريق الاولى ظاهر اولور زبوا فضيت حج بطريق العين اولغله جهاددن انوادر و كذلك على قصد التجارة دخي رکوب سفينه ده ضرر شرعي بوقدر اگر نجات و سلامت غالب اولور سه وسفر بحر ايله کسب مال حلال اولغله فطره و زکاة کي حق الله زومنه مانع و لماز و مهمل بن معاذدن مرويدردید که عبدالله الملك بن مروان امير صانقه ايکن آنکله غزايه کتدم و صانقه صيفدن ما خرددر شول جيش عظيمدر که هتکام صيفده تجمع ايدوب وقت حريفده هوال معتدل اولدقدده غزالدرلر آنرا ايله حصن سناني محاصره ايتدک عسکر مرقوم تضبيق منازل و قطع طرق مخارج و مداخل ايدلير و برکسنه بو حالي کوروب ديدیکه بن برکه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلری ايله غزايه کتدم وناس بويله منزلي تضبيق و قطع طريق ايدلير در حال رسول الله صلى الله عليه وسلم ناسه برمنادي بعث ايدوب ندا ايدردیلر که هر کيم تضبيق منزل و قطع طريق ايدرايسه انک ايجون جهاد بوقدر و قعه مذکورده تضبيق منزل معناسي برکسنه محل تولدده دن قريداشده دابه سني ربط و طعمانی طرخه حاجتي قضايده جک محل قالماق وجه اوزره قريينه نزول ايتسکدرو بوشرا حرامدر زبوا هر منزله که بر انسان نزول ايدو اول منزله غير بدن احقدر قال عليه السلام مني مناخ من سبق يعني ارض مني حجاجدن هر کيم ايلر کلور سه انک اناخه بعرايدو جک منزلدر و انسان منزله سکون و اقامت ايتسکد انجق اطرافنده بولنان صالحني رؤيت ايدو جکي محللر ايله قادر اولور و اول محللر حریم منزلي عد اولنور و آخر کسنه آني منزلندن ازماج ايتسک جاژ اولديغي کي اوزرينه منزلي تضبيق ايله منافع و مرافقتي قطع ايتسک دخي جاژ اولماز و وقعه مرقومه ده واقع اولان قطع طريق معناسي برکسنه نك عمري يا خود مر بنه قريه محله اول کسنه نك متأذي اولد يغي وجه اوزره نزول ايتسکدر بودخي حرامدر مرور و عبور ايدنلر متأذي اولدقلری و قتلدره طريق مسلمان اوزره جلوس مثل اولور و بو ايکي خصلتدر دن منع ايجون رسول الله صلى الله عليه وسلم و عبده شيد جنسندن بيوردقلری لاجهادده کلام دهشت انجساني ذکر و اعلام بيوردیلر يعني بوايکي خصلتي ارتکاب ايلين کسنه انلردن احتراز ايلين

مطلب رکوب البحر للغزو والجهاد والتجارة

مطلب نصرف التوجه في شرح الحديث

مطلب تضبيق المنازل على الناس حرام

مجاهدينك ثوابه نائل اوله من حکمتي اولدر که مجاهد اولان مسلمانن اذی و ضرری دافع اولمق کرکدر زبوا جهاد انجق دفع الاذی عن المسلمين ايجون مشروح اولمشدر بوايسه شيددن کندو فعلی ايله مسلمانن موزيدر و اصحاب معاذ بن جبل دن کلاغبيندن رکسنه دن روايت اولنديکه قال معاذ رضی الله عنه اياکم وهذه السمرايا فانهم ينجون و يغنون و عليكم بفسطاط المؤمنين و جماعاتهم يعني العساكر يعني بوسر يلدن احتراز ايدوب و انرا ايله جهاده کتمکدر زبوا سر به هم دشمندن قورقارلر و غنا غنده بر برلر بنه خيانت ايدرلر و سزله همان مؤمنينک اوردولر بنه و جماعات کتيره لر بنه ملازمت ايدبکدر يعني عساكر عظيمه بي الترام ايدبکدر وسر به شول عده قبله ديتور که دار الحربه على قصد الحاربه کيرلر سرى دن ما خود در وسرى على وزن هدى تمام ايلده بوله کتمکدر و آنلره سر به تسميه شق قتلدردن ناشي کيجهر کيدوب کوندزلده اخضا ايتدکدر ننددر و معاذ بن جبل رضی الله عنه آنرا ايله جهاده کتمکي مکروه کوروب و حکمتني بيان قبلدیکه آنلره بر امر مخوف اصابت ايتدکه قلت عدد لردن ناشي خوف و فرار ايدرلر و غنا غنه ظفر بولدقلرنده بر بنه خيانت ايدرلر زبوا ايجلرنده امير مطاع بولما غله حرککري استقامت اوزره اوله من و بومعني رسول اکرم صلى الله عليه وسلم جنا بزندن دخي مرويدر قال عليه السلام لا تنزلن في الخيل التفل فانهم ان يغفوا يغفوا وان يقاتلوا يقاتلوا يعني عسکر نفسل ايله رفیق اولوب ايجلرينه نزول اتمکدر زبوا آنلر غنا غنه اخذ ايدرلر ايسه خيانت ايدرلر و قتال ايدرلر ايسه فرار ايدرلر لفظ نقل ففتحين ايله و نونک ضمی و فاک فتح و تشديدى ايله مرويدر و مراد اول عدد قبلددر که امر اولي بوعبکدر کير اوجه جعفر و لفظ نقل ففتحين ايله معنى الغنيمه درو نقل نونک ضمی و فاک فتحه و تشديدى ايله جع نا فلدر و بولره بواسم ايله تسميه مقصود لری غنيمت اولديغندن يا خود غزا اوزرلر بنه واجب اولوب نافله کتدکدر ننددر زبوا خروج الى الجهاد انجق امر امام المسلمين ايله واجب اولور و فسطاط خيمه عظيمه معانسه در و حديث معاذده مذکور اولان فسطاط ايله مراد جيش عظيمدر و آنلره عسکر اطلاق کي فسطاط دخي اطلاق اولنديغي قتي جوق خيام عظيمه استعجاب ايتدکدر ننددر و بواژده اهل غزا بويله عسکر ايله کتمک لايق اولوب اصحاب سرابا ايله جيفماق جاژ اولديغنه دليل واردر زبوا رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورد مشلدر که بدالله مع الجماعة فن شدشد في النار يعني الله تعالينک عون و عنایتي جاعته بيله در پس آنلردن مفارقت ايدن کسنه ناره مفارقت ايتس اولور و شارح کتاب دبر که مؤلف رحه الله تعالى بوندن صکره رسول الله صلى الله عليه وسلم دن جهاد اوزره حث و اغرا و بين الصفيين مبارزه ايجون خروج ايدن شجاعتک علودر جان بيان و ابد اخصوصلرنده ايکي حديث دخي ايراد ايلدی و بز دخي بويلده کسايث مقداری فضائل و دلائل تقديم و تعداد ايلدک و ابوهر ره رضی الله عنه دن مرويدر که قال رسول الله صلى الله عليه وسلم و اندي نفسي يده اوددت ان اقاتل في سبيل الله فاقتل ثم احبى فاقتل ثم احبى فاقتل يعني تقسم بقدرتده اولان الله تعالى به قسم ايدو رم که بن في سبيل الله قتال ايدوب قتل اولوب بعده احيا قيلنوب بنه قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب بنه قتل اولنغني تمی ايدو رم و بومجلده بعض نسخده فکان ابوهر ره بقول شهيد الله اى بالله انه قال ثلثا عازتي ثبت اولمشدر معناسي ابوهر ره رضی الله عنه در ايدیکه شهيد الله اى بالله انه قال ثلثا شهيد الله لفظنده لام معنی الباد و ولوم ايله باه بری موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له و امر به دینلور يعني بن الله تعالى به عین ايدو ره که رسول الله صلى الله عليه وسلم تمی قتل خصوصنده فاقتل لفظني نجر را اولنديغي اوزره اوج کره تکلم بيوردیلر بعض نسخده کسان ابوهر ره بقول ثلثا شهيد الله اى بالله عازتي واقع اولمشدر معناسي ابوهر ره حضرت نلری صحت حدیثي تأکيد ايجون حير روايتده اوج کره شهيد الله ديو عین ايدرايدی و حديث شريفده شهادتک رفعت درجه سني بيان واردر که رسول الله صلى الله عليه وسلم ربه عاينه رسالت و ارايکن نفس نفيسلری ايجون شهادتي ومرة بعد اخري تکرار شهادتي نياز و رجاء ايدلیرا که شهيد ايجون عند الله نه کونه درجات عاليه و ايدوی ظاهر و هو يد اوله و معناسي مذکور ابي امامه الباهلي رضی الله عنه حضرت تارنک حديثده بيان اولمشدر که قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ايامن احد يموت و له عند الله خير فتمني الرجعة الى الدنيا وله الدنيا بما فيها الا الشهيد فانه تمني الرجوع ليشهد ثانيا من اعظم ما ينال من الدرجة يعني بر احد بوقدر که فوت اولوب عند الله خير و ثوابي و ارايکن دنيا و ما فيها کندونک اولمق شرطيله دنيا به عودتي تمی ايدو انجق شهيد نائل اولد يغي درجات عظيمه دن ناشي بز دخي شهيد اولمق ايجون دنيا به عودتي تمی ايدر و كذلك حديث جا برده دخي بيان اولمشدر که جا بررضی الله تعالى عنه ديدیکه رسول الله صلى الله عليه وسلم نى محزون کوروب سبب حزنندن سوال بيوردیلر ديدیکه يا رسول الله بئرا رم شهيد اولوب بکا چوق ديون

وعیال ترک ابلدی بیورد بلرکه باجا برستی تبشیراتمه یعنی الله تعالی پدریکه بلا واسطه تکلم ایدوب یا عبد الله
 بتدن نه د بلرک دیله دیدی پدرک دخی فی سبیل الله بردخی قتال ایدوب قتل اونمچگون احبا قیلنق د بلرم
 د بدی الله تعالی بیورد بیکه بتدن قضا و قدر سبقت اندیکه موقی عالم دنیا به عودت ایلنزلکن تمی ایتد بیکک
 زسنه فی نه کونه درجه ایچون تمی قیلدی ایسک سنی اول درجه به ابلاغ ایدوب وحسن بصر بدن هر ویدرکه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم غزا ایچون برعسکر بعث بیورد بلر وایچون بنده عبد الله بن رواحه رضی الله عنه
 بر ایدوب اول عسکر علی الصبح حرکت ایدوب ابن رواحه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله نمازه حاضر
 اولمچون کبرو قالدی بعد قضاء الصلوة انی کوروب با بن رواحه عسکر ایچنده دکلی ایدک دید بلر بن رواحه
 دیدیکه بلی لکن معیت سعادتک ایله ادای صلوته رغبت قیلدم وعسکرک قوندلری محل معلومدر بعد
 العصر کیدوب آله واصل اولورم بیورد بلرکه والذی نفس محمدیده لوانفتت ما فی الارض جبعما ما ادرک
 فضل غد ولهم یعنی نفس محمدید قدر تنده اولان الله تعالی به عین ایدوب رملکه ارضه اولان جبع مای
 اتفاق ایلنک انلرک علی الصبح حرکتلری ثوابه واصل اوله من سین وحدیث شریفده خروج الی الجهاد
 ایچون تکبر اوزره حث وترغیب و جماعت ایله اداء صلوة ایچون عازم جهاد فیقرندن کبر و قالمقدن منع وترغیب
 واردر و افضل صلوات معیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ادا قیلنسان ایکن بنده دید کلری قول سا بقی دید بلر
 وحدیث انس رضی الله عنه ده کلشدرکه الاتری ان انبی صلی الله علیه وسلم قال فی حق ابن رواحه ما قال
 مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل یعنی کور من مبین که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ابن رواحه حفته
 دید کلرین دید بلر خلف رسول الله صلی الله علیه وسلم ادا صلوة جله دن افضل ایکن وینه حدیث انس
 رضی الله عنه ده وارد در که قال انبی صلی الله علیه وسلم غدوة او روجه فی سبیل الله خیر من دنیا وما فیها
 یعنی جهاد فی سبیل الله ده برکه صبح یا خود ایشام وقتی کتمک دنیا وما فیها دن عند الله افضلر و بو حدیث
 دعوا می مؤید در و حسن بصر بدن هر ویدرکه برکنه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرت نوری
 ناسه خطابت ایدر ایکن کلوب یا خیر الناس دیوندا قیلدی حضرت عمر رضی الله عنه کلامی فهم ایچوب
 نه د بیور سین دیو سوال ایلدی حضار مجلس سزه یا خیر الناس دیور دید بلر بیورد بلرکه اوله ایسه خیر الناس
 بن دکلم دکلمه سکا خیر الناسی خبر ویره بی اول کسنه کیمدر یا امیر المؤمنین دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه
 خیر الناس اهل بادیه دن اول کسنه در که صرمة ابل یا خود صرمة غنم صا حی اولو بابل یا خود غنمی بلاد دن
 بر بلده به کتور و بیع ایدوب صکره آتی فی سبیل الله خرج ایدوب مسلمان ایله اعدالی میاننده مسلحه اوله
 اشتد اول کسنه خیر الناس بر اتر اظیفنده اولان لفظ صرمة معناینددر و مسلحه انده اسلحه وضع اولان
 سرحد یا خود جل سلاح ایدن کسنه در و یوندن اخذ ایله پیشگاه سلاطینده جل سلاح ایدن کسنه به مسلحه
 تمجیه قیلندی و حضرت عمر رضی الله عنه بن خیر الناس دکلم قوللری انحق اظهار تواضع ایچوندر زرا بعد
 وفات الصدیق ایام خلافتلرنده خیر الناس اید بلر و قول مذکور حضرت ابی بکر رضی الله عنه دن روایت اولنان
 کلامک نظیر ایدر که حال خلافتنده اقیلونی فانی لست بحجرکم دیر ایدوب یعنی بنی خلافتندن اقاله و بیعتی
 خلع اید بکنر زرا بن سزدن افضل دکلم آنرا ایسه قول رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله بعد الانبیاء والمرسلین
 خیر الناس اید بلر و حضرت عمر رضی الله عنه ذکر اولنان صاحب الصرمة به خیر الناس اطلاق ایلدی زرا اول
 کسنه خیر الناس من یفعل الناس مقتضای اوزره منفعت مسلمان ایچون نفسی و مالی بدل ایلدی و قال رسول الله
 صلی الله علیه وسلم خیر الناس رجل ممسک بعنان فرسه فی سبیل الله کل سمع هبعه طار بها یعنی خیر الناس
 اول کسنه در که فی سبیل الله آنک دیر کنی طوتوب حاضر و آماده طوره هر فچان دشمندن صوت بخوف ایشنسه
 اول جانبه بر وازانلیه بعده اول کسنه دیدیکه یا امیر المؤمنین انی رجل من اهل البادية وانی اجفون عن اشیاء
 من العلم فعلنی مما عملک رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بن اهل بادیه دن برکنه بی و بن علوم دینه دن
 جوق زسنه زده جاهل رسول الله صلی الله علیه وسلم سکا تعلیم قیلدی یعنی علومدن بکا تعلیم قیل حضرت عمر
 رضی الله عنه دیدیکه سن لاله الا الله محمد رسول الله مضمونه شهادت اتمز مبین اول کسنه بلی شهادت ایدوب
 دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه سن نماز یکی ادا وز کونکی اعطا ورمضانده صیام و حج بیت الحرام
 ایدر مبین بلی ایدوب دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه علیک بالعلانیة وایاک والسر علیک بكل عمل
 اذا اطع علیه منک لم یسئک ولم یفضحک وایک وکل عمل اذا اطع علیه منک شاک وفضحک یعنی علانیته

ملازم

ملازم اولوب سردن اجتناب قیل سن هر بر عمل خیره ملازمت قیل که آنک اوزر بنده سندن مطلع اولور ایسه
 سکا عار وفضاحت عارض اولیه وهر بر عمل سردن احتراز قیل که مطلع اولور ایسه سکا عار وفضاحت عارض
 اوله و اول کسنه نک اجفون عن اشیاء قول اجتهل معناینددر و بو معنادن اخذ ایله فری و صحرا ده ساکن اولنده
 اهل الجفان معینه اولور اوزر لینه جهالت غالب اولد بقیچون و حضرت عمر رضی الله عنه شخص مذکور جاهل
 دیمش ایکن مضمون کله شهادت عارف و معترف اولغله جواب من یورنده اول شخص عالمدر دیو ایضاح بیان
 ایلدی و علمو مدن بو مقدا ریسیر ایله اول شخصه عالم دیمکده شهد الله انه لاله الا هو و الملائکة و اولوالعسرا
 نظم کریمه اعتماد قیلدی یعنی الله تعالی شهادت قیلدی بیکه کند و دن غیری معبود بالحق بوقدر و ملائکة
 واصحاب علمدخی بویه شهادت ایلدی بلر اولوالعسرا ایله مراد مؤمنوندر و بو نظم جلیل حق ایمان ایله مؤمن
 اولان کسنه اهل علم ایدوبکنه دلایلدر و علیک بالعلانیة قول شریفک معنای عفا ید و اعما لکنده
 طریق جاده به که جماعت مسلمانک اجتماع ایلدی کلری مسلکده دخول و مذاهب باطله دن اجتناب
 و عدول قیل دیمکدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلبینک علیکم بدین الجحائر قول شریفی ایله
 مراد بو معنادر وایاک والسر قوئنده سرک معنای اول عمل و اعتقاد درکده جماعت مسلمان
 اکا معترف اولیه لر و بعض علما دید بلرکه قولین مذکور بن ایله مراد ناس ایله معانیه ده علانیته لرینه اتباع
 و ظاهر حاللری ایله کتفا قلوب سرائر احوالین استکشاف و استقصا ایله دیمکدر و علیک بكل عمل اقوالک معنای
 نفسک ایله معامله ده هر بر عمل خیره ملازمت قیل که سندن آنک اوزر بنده ناس مطلع اولور ایسه سکا عار لاحق
 اولیه یعنی باطنک ظاهر بیکه مخالف اولد یعنی میان ناسده ناسدن حیا ایدوب مباشرتین استماع اید بیکک ایلدن
 خونکنده دخی الله تعالی دن حیا ایدوب امتناع قیل و بویه امتناع ایتمیلری الله تعالی مقتضی و سوا قیلر و مؤلف
 الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی اشوبانی ابو هریره رضی الله عنه دن روایت قیلنسان حدیث شریف ایله ختم
 ایلدی بیکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ومن مات من ابطنات شهیدنا یعنی اول کسنه که سرحد کوره ده محافظ
 اولدیغی حالده فوت اوله شهید اولدیغی خاندن فوت اولور یعنی انکیچون ثواب شهید واردر بری و اطلب رضاء الهی
 ایله بماتی ابریشخنده دسکین مرابطه و محافظه به صبر ایدوب تک تقنی بدل ایشندر و الله العین وایه نستعین
 باب وصایا الامراء فی الحرب * یعنی اولوالامر اولسر عسکر و سر عسکر لر بنده امر حربه نه کونه نبیه و توصیه
 آنک کر کدر آتی بیان ایدر امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله تعالی روایتی ایله حبیب بن یزید و الدلری بریده دن
 روایت قیلدی بیکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم هر نه دمکه بر حبش عظیم یا خود بر سریه قلبه بعث ایدر لر انلره اغزوا
 باسم الله دیوننبیه بیور لر ایدوب یعنی اسم الله ایله تمین و استمداد ایدوب لر غزای اید بکنر و صاحب الکتاب امام محمد
 رحمه الله کتاب السیر الصغیره بو حدیث ایله ابتدا قلوب بز دخی اول مجلده قوائد حدیثی بیان قیلدی
 و بو حدیثک آخرنده کلن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تلبینک وان ارادوکم ن تعطوهم ذمة الله
 فلا تعطوهم قول شریفی وارددر یعنی اگر مشرکین ایله میانه کزده اولان عهد و شروط اوزره عهد الله
 اولسونکه بو شرط رعایت ایدوب عهدک عهد سندن جفا ساز دیمک قوا کزنی ایستزایسه مساعد
 آنکز بلکه بز یویله معاهده ایدوب کز دیمک و نفسلر بکزه نسبت اید بکنر و جناب مؤلف حکم شریفین
 شووجه اوزره بیان قیلدی بیکه نبی من یور علی وجه التحريم دکلمر بلکه لیدی الحاجه نقض عهد اللهدن احتراز
 ایچون کراهته مجبولدر و امام اوزاعی کفار اعطاء ذمة الله قطع اجاز اولماز دیوب حدیث مذکورک ظاهر
 استدلال و نبی مطلق منهنک حر منی مقتضی در فاعده سیله تأیید مقال ایدوب و لفظ مذکور حضرت علی
 رضی الله عنه دن طریق اهل بیت ایله روایت قیلنسان حدیثده دخی ذکر اولنوب قال علیه السلام لا تعطوهم
 ذمة الله ولا ذمتی فذمتی ذمة الله یعنی کفار ایله معاهده کزده الله تعالی کت عهد نبی و نبی عهد نبی عهد الله
 اولسون یا خود عهد رسول الله اولسون دیه رک اعطاء ایتمک زرا نبی عهد دخی عهد الله کیسدر اگر بز
 مذمومده مکروه کورلدی بکی اعطاء عهد اللهده موجب کراهت بروصف تحققدن دکلمر بلکه باعث کراهت
 اولدر که احبانا مسلمان رأی ایتدی کلری مصلحت ایچون نقض عهده محتاج اولور اول وقتلرده کیدوب عهد نبی
 نقض اتملری نقض عهد الله و عهد رسول الله دن اهورندر و آخر حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب دیمشدر که
 فانکم ان تحفروا ذمتکم و ذم ابائکم خیر من ان تحفروا ذمة الله یعنی زرا سزل کیدوب عهد نبی و اباء اجداد بکنرک
 عهد نبی نقض اتمک عهد الهی نقض اتمک زدن احسندر و لفظ ذمة معنی العهددر قال الله تعالی لا یقویون

ملازم

فی مؤمن الا ولادته لفظ ال کسر همزه و نشد بلام الیه بمن معنایه و ذمت عهد معنایه در یعنی اهل شریک
 مؤمنین حقانند یعنی وعهد بر نه رعایت ابوب سوز زنده طور مازرو بویدن اخذ الیه بنی آدمین معاهدینه دخی ذمت
 نسیمه اولندی التزام عهده محل اولدق ایچون و کندی و ذمتی و آبا و اجداد لری ذمتلرین مراد شول محالفه
 و معاهد در که زمان جاهلیتده ایذری ایذی و اخفای نقض العهده معنایه در ثلاثین خفروا دیرل عاهدوا
 دیمکدر و افعالدن اخفروا دیرل نقضوا العهده دیمکدر و همزه سی ازلله ایچوندر و عهدا لجاه بو عهده نقض
 ایتمک جائزدر قال الله تعالی و اما تخافن من قوم خیانته فانیب الیههم علی سواء یعنی یا محمد اکر رقوم عاهدیندن بعض
 امارات الیه خیانلرین اندیشه ایذری ایتمک مساوات اوزره عهده بن اوزرل بنه طرح الیه یعنی غدردن احتراز
 ایچون سز و آنلر نقض عهده الیه جکر بگری شهید سز جه بیلکده مساوات اوزره دیمکدر و دخی برآه من الله
 و رسوله الی الذین عاهدتم من المشرکین نظم کر عسده مد عامزه دلیل وارد یعنی اشبور خصت نازله الله تعالی
 و رسولی جائلریندن مقدما مشرکیندن معاهده ایلدیکر کسبلر جائلرینه تبرید و مشرکین محافظه عهود
 اتمکدر نندن سزک دخی بعد الیوم عهده بکر نیند اولمشدر انتهى رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری شیک
 ثلث انا خصمهم و من کنت خصمه و قال فی الجملة لرجل اعطی فی تم غدر و رجل باع حرا و اکل عسده و رجل
 استأجر اجزا ولم یعطه اجره قول شریقری نهی مذکور علی وجه التخریم دیکدر کلامی تأید ایلدی یعنی اوج
 طاقته وارد که بن آنلره خصوصت ایدرم و هر کسینه که بن آکا خصوصت ایدرم لکن عدم وفایله غدر حرام
 تعداد اتمکده دیدیلر که بریسی اول کسینه در که خصمه بنم عهده الیه معاهده ابوب صکره و فایلیه و بری دخی
 اول کسینه در که حرصا توب بهاسنی اکل ایدرم و بری دخی اول کسینه در که اجرت الیه برکسینه فی استخدام ابوب
 و اجرتی و بریه پس بو حدیثده اعطاء عهده رسول الله جائز ایدو کین بیان وارد لکن عدم وفایله غدر حرام
 اولور و اعراض جوش عهده الله و عهده رسول الله انله امان و برلر ایدی و حضرت ابو بکر و حضرت عمر رضی الله
 عنهما آنلری منع اتمز ایدی بو تدر نصکره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضی الله عنهما دن بر حدیث شریف ذکر ایلدیکه
 ابن عمر رضی الله عنهما بیوردیلر که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه زید بن ابی سفیان بر عسکر اوزره امیر نصب
 و غزایه بعث ابوب حضرت ابی بکر لکا بعض وصایا توصیه ایدرم که ماشا زار جقه دیدیلر زید بن ابی
 سفیان دیدیکه یا خلیفه رسول الله بن راکب و سن ماشی نیجه اولور سن راکب اول یا خود بن نازل اولایم
 حضرت ابی بکر رضی الله عنه بیوردیلر که نه بن راکب اولورم و نه سن نازل اول زیرا فی سبیل الله خطوه لم
 الیه ثواب قصدا ایدرم و بونده دلیل وارد که انسان هر نه اولور ایسه اولسون تشییع غزات
 ایچون مشی غنیمت بیلک کر کدر حضرت صدیق رضی الله عنه خلیفه رسول الله ایکن ابتد کوری کوی
 و حضرت صدیق رضی الله عنه دن مرویدر دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری بن استدمکده بیوردیلر
 من اغبرت قدما فی سبیل الله و جبت له الجنة یعنی اول کسینه که فی سبیل الله قدمینی غبار اولده اوله آنک ایچون
 جنت واجب اولور و حدیث انس رضی الله عنه وارد که قال علیه السلام ما جمع غبار فی سبیل الله و دخان
 جهنم فی جوف مسلم یعنی جوف مسلمده فی سبیل الله غبار الیه دخان جهنم اجتماع ایلمز و بوند نصکره مؤلف
 الکتاب امام محمد رحمه الله نه حدیث ابی بگری سنه آخر الیه ذکر ایلدیکه حضرت ابی بکره رکوب ایچون دوه سین
 کتور دکلر نده دیدیکه راکب اولرم بلکه ماشا کیده رم پس کندی و ماشا کیدوب دوه سین آرد نیجه چکدیلر
 و کیدز ایکن فی سبیل الله قدملر نه غبار اصابت ایتمک ایچون نعلین چقاروب کندی و ایکی پمقلری الیه طودی
 و حضرت ابی بکر رضی الله عنه بو فعلنده ایچق رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری نه اقتدا قصد
 ایلدی ز بر رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری معاذ بن جبلی رضی الله عنه عنه بعث ابتد کورنده تشییع
 ابوب بر ارجه بر عیال یا خود ایکی میل یا خود اوج میل ماشا کتدیلر و بوقصه نک نظری روایت اولسان نشده در که
 حضرت حسن بن علی رضی الله عنهما طریق حیده ماشا کیدوب همالری یانده چکیلور ایدی یا ابن رسول الله
 بن مبین دیدیلر نده ز یادیکه بنم ز بر رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری بن استدمکده بیوردیلر من اغبرت
 قدما فی سبیل الله لم تمسها نار جهنم یعنی اول کسینه که قدمینی فی سبیل الله بر غبار اوله آکا نار جهنم مس
 ایلمز و ابو بکر رضی الله عنه نه قیلدی ایسه حاجی یا خود غزاتی تشییع ایدلره دخی مندوب و مستح اولان اولدر
 بعده ابو بکر صدیق رضی الله عنه زید بن ابی سفیان دیدیکه سکا اون خصلت الیه وضبت ایدرم آنلری از بر قیل
 ری اولدر که سن بوسفر کده عن قرب ب کفره دن بر اظا شهیه ملاقی اولور سنکه انلر صومعه لرنده کوروب

مطلب تشییع الخراج والغزای

ز علم نیجه طاعة الله ایچون تفریح نفس ایلمشدر در سن انلری تفریح نفس ایلد کوری خصوص الیه ترک ادوب
 تعرض قبله و امام ابو یوسف و امام محمد رحمه الله علیهما اصحاب صوامع قتل اولتمازلر قورلار نده بو کلام الیه
 استدلال ایدرلر و قول من کور امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دن دخی روایتدر لکن امام ابو یوسف دن مرویدر که
 قتل اصحاب صوامع دن امام ابو حنیفه سؤل ایتمدم قتلر بن مستحسن کوردیلر بعض علما دیدیلر که جواز قتل
 اولو قتمده در که آنلر صومعه لرندن ناسه زول و کاه ناس انلره صعو دایدوب رأی و تدبیری مصدر قتل اوله
 اما اوزرلر نه صومعه لرنک قیوز بن قسارلر ایسه قتل اولتمازلر بالکلیه ترک قتل ایتمک لری ایچون و حدیث ابی بکر
 رضی الله عنه الیه مراد ایچق بو در و کتسه سی اولدر که میح قتل اولان من حیث المحاربه دفع شر لردر و آنلر
 قیوز بن اغلاق ایتمک لرنده کرک مسامرت و کرک تسبب وجهی اوزره شریری مندفع اوور اما امر حریده رأی
 و تدبیری اولوب کفار دخی تدبیرلر نه متابعت ایدرلر ایسه آنلر دخی تسبب وجهی اوزره مقارنلر الیه
 قتل اولنورلر و حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه خصلت ثابته الیه توصیه ده دیدیکه سن بوسفر کده قریبا
 بعض اقوامه ملاقی اوور سنکه آنلر باشلر بنک اورطدر بن تراش ایلمشدر اولر محاربه سیف الیه قلع و شق ایدیکر
 و بو طاقه دن مرادی شمس لردر که انلر بین انصاری میان مسلمینده علویه منزله سنده در و حضرت ابی بکر
 رضی الله عنه سنه آخر الیه روایت اولسان حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب و ترکوا شعورا کالعصابة دیدی
 یعنی انلر باشه بغلنن جبرکی اطراف راسلرنده صاچلر ترک ایلدیلر و بعض علما دیدیلر که انلر ها رون علیه
 السلام اولاندنن ایدیلر و ناس امر حریده رأی و تدبیرلر نه تابع اولوب انلر دخی ناسی مسلمین الیه حرب و قتاله
 اغزا ایدرلر ایدی بنه اهل ذلک آذر ائمة الکفر در غیری قتلدن انلری قتل اولی و احرادر و سنه آخر الیه روایت
 اولسان حدیثده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بو معنایه اشارت ایدوب فاضلر بو مقاعد الشیطان منها
 بالسیوف و الله لان اقل رجلا منهم احب الی من ان اقل سبعین من غیرهم دیدی یعنی سز آنلرک رؤس مخلوقه لرنک
 تا اورطه لرنندن اما کن شیطان اولان محاربه سیف الیه ضرب ایدیکر و الله انلر دن بری قتل بکاسر کفار دن
 تمس کسینه قتلدن احذر قال الله تعالی فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم یعنی اهل کفرک ائمه و رؤسار الیه
 قتال و انلری قتل الیه از احوه ضلال ایدیکر ز بر انلرک عهود و میلمر نه رعایتلری بوقدر و کسیر همزه الیه ایمان
 قرآننه کوره اسلام و ایمانلری بوقدر دیمکدر و الله تعالی ناسی مشارکت بین الاثنین ایچون فقاندوا الکلمسی
 الیه امر ایلمکده مضعون مذکوره اشارت وارد در متر جم فقیدر که بو محمله بعض نسخ کابده و مراده معاهد الشیطان
 شون رؤسهم واقع اولمشدر شون جمع الشان در موصل قبائل الراس یعنی راسده بر برینه و اصل اولان
 قطع لرنک جمعی در و بعض نسخده شون رؤسهم رنده سوء همهم و بعض بنده شون رؤسهم ای سوء همهم
 واقع اولمشدر بو صورتده شون جمع الشان یعنی الخالدلر بو ایکی نسخه صحته اقرب و ذیلده و ذلک بکون فی
 الراس کما قال ابو بکر رضی الله عنه فی اقامة الحد اضربوا الراس فان الشیطان فی الراس فوائده ان سبدر
 یعنی مقاعد الشیطان دیمکدر مرادی راسلرنده اولان احوال فاسده نفسانیه و مؤمنین حقاننده هم کاسده
 شیطانییه لردر و بو احوال وهم راسده یعنی دماغده اولور نه کیم حضرت ابی بکر رضی الله عنه اقامت
 حدو قتمده محمد و نک باشنه اوریک ز بر شیطان باشنده در دیدی و خصلت نالتهده حضرت ابی بکر
 رضی الله عنه و لاقتلن موادا دیدی یعنی مولودی اصلا قتل ائمه اگر چه صغیر و کبیر جمله ناس مولوددر
 لکن مرادی ایچق صیدر آکا مولود الیه تعبیر ایلدیکی ولادته قریب العهد اولد یعنی نندر و مرادی قتال
 ائمن صیانی قتل ائمه دیمکدر و روایت اخراده ایضاح ایدوب لا تقتلن صغیرا ضرا دیمشدر یعنی صبی
 ضعیف و ذلیل قتل ائمه و خصلت را بعنه ده ولا امرأة دیدی یعنی عورتلری دخی قتل ائمه و مرادی قتال
 ائمه سه قتل ائمه دیمکدر ز بر رسول الله صلی الله علیه و سلم بر مقتوله عورت اوزره حر و ایدوب های
 بو قتال ایدر دکل ایدی و ارخالده بنشوب سوبله که صبی و اجبر مقوله سنی قتل ائسون دیدیلر و خصلت
 خامسه ده و لا شیخا کبیرا و فی روایه فانیبا دیدی یعنی شیخ کبیر فانی بی دخی قتل ائمه مرادی اگر قتال ائبوب
 و امر قتالده صاحب رأی دکل ایسه دیمکدر اما کر قتال یا خود قتالده رأی و تدبیر ایدر ایسه الیه قتل او نور ز بر
 رسول الله صلی الله علیه و سلم یوز بگری یاشنده ایکن در بدین الصمه بی قتل الیه امر ایلدیلر و اهل سیر ایچون
 انده بر قصه معرفت لری وارد که کفار اتی بوم حنین ده رأی و تدبیری الیه استمداد ایچون احضار ایلدیلر و اولدخی
 فی الحقیقه امر حریده صاحب رأی ایدی بعده انلر بعد المشورة رأی و اشارت قیلدیکه اولاد و عیال بن بلاد لرندن

در بدین الصمه کاتنده اختلاف
 اوزرلر اکثر اهل معازری فانی
 ربیعین رفیعدر دیوب بعضی
 ز بر بن العوام و بعضی
 بن قبیح در دیدیلر لکن کوردیکر
 کتب سیره رسول الله صلی الله
 علیه و سلم حضرت تری آنی قتاله امر
 ایدوب یا خود قتل اخبار اولدقده
 تحسین و نصوص بار اید کوری دخی
 بو لما مشدر اما من حفظ حجه علی
 من لم یحفظ فاعسده سی اوزره
 مؤلف و شارح اشکال ائمه دی
 اولایده روایت صحیحده مطلع
 اولمش اولدق لری ظاهر و مستبدر
 و قتل در بد الیه امر نبوی وارد
 اولدق لری بو کابده مواضع کبیره ده
 تکدر ایدر بکر مر قوم دخی
 اولایده روایت صحیحده مطلع
 اولدق لری تماره و اخجه در
 مطلب تصرف المترجم
 فی حل کتاب

مطلب

جبال عالیه رفع ایدوب ورجالری آنلر بنک ارقه لنده سیوفلری ایله اعداری اولان مسلمینه ملاقی اوله لکن مخاذیل کفار بورای قبول و اختیار ایدوب عادت عرب اوزره اهل و عیالری معتلرند اوله رق قتاله ایتداریلد یلر و بو کیفیت مسلمینه باعث نصرت و مشرکینه سبب هریمت اولدی حتی دریدن الصمه بو شعر فضا ختشار ایله قصه مشرو حدی اشعار ایشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا فلم یستنبوا الرشد الاضحی الغد فلما عصوی کنت منهم وقدرای غوایتهم فی انی غیر مهتد مترجم فقیر دیر که بیت تائیده فی موضعده و او ایله وای غیر مهتد دخی روایت اولندی و منعرج فتح رایله مکان میل و انعطاف معنا سنه در ولوی رمل منوی در و منعرج اللوی رملک محل انعطاف فی معنا سنه در اگر چه علم موضع اولدیغی کتب لغتده بولما مشدر لکن ینه مرادی وصف مذکور اوزره اولان مکان معیندر یعنی بن انلره منعرج اواده امر رشیدم ایله امر ایلمد لکن انلر رشاد امریمی ایچق ابره سی وقت ضحاده بعد الهزم یمه فهم ایلدیلر وقتا که بکا عصیان ایلدیلر بن دخی حقهده سبیل رشاده مهندی دکدر دبو ز علمرند خطا و غوایتلرین ییلوب طورر ایکن لاعلاج ینه آنلردن اولدم روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتا که بکا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا و غوایتلرین ییلور ایکن آنلردن اولدم حال آنکه بندخی اول هنکام عجزده سمع رشاده مهندی دکلم وشا عزمزبور مدلول شعری اوزره امر حریده صاحب رأی اولقله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی و خصلت ساد سهده ولا تعقرن شجره بدمه ولا تحرقن نخلا ولا تقطن کرما دیدی یعنی میوه سی ظاهر اولان شجرک باشی کسه و خرما اغاجنی باقمه و شجره عنی قطع ائمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثک ظاهر اطلاق ایله استدللال ایدوب مسلمین ایچون دار الحریبه تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه بنی اشکک حلال اولماز ز بر تخریب فساددر والله تعالی فساده راضی اولماز دیو افاده حال و قرآن عظیمده دخی واذ اتولی سعی فی الارض لیسفد فیها و بهلک الحرث والنسل نظم کریمی ایله تائید مقال ایلدی و حضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده دخی وارد که نی اکرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه و صبتلرند قول مذکور ذکرایدر ایدی و ابو الحسن الذکرخی اول حدیثی بطوله ذکر ایدوب و انشاء حدیثده الاشجره بضرکم کلدی یعنی سرکه قتال عدو یننه حائل اولان شجره قطع ایدیکز و امام اوزاعی مقال مشروح المآله حدیث آورده روایت قیلنن بر دلیل ایله دخی استدلال قیلدیکه الله تعالی انبیا سندن بری به وحی قیلدیکه هر کیم ملکوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه آلا دوا ایله اهل فارسک ملکنه نظر قیلسون اول نی دیدیکه یارب اگر چه آلا دوا ده ایله اکرام ایتدی ایسک ا کالایقردر لکن اهل فارس مجوسلر ایکن آنلر کیمدر که اوله ملک عظیم ایله اکرام ایلدک جواننده الله تعالی یوردیکه انهم عمروا بلادی فعماش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدا تلمری ایله بلادی معمر قیلد یلر اول بلادده بنم قوللرم تبش ایلدیلر و بوا ده ایله عمار ارضه سعی ایلک بمدوح ایدوک متین اولدقده سعی تخریب دخی مذموم ایدوک متین اولور و لکن برلر که معاشر الحقیقه امام اوزاعی به مقابله درر که نفوس انسانیه حرمت جهتیه اشیا مذکوره دن اعظم ایکن کسر شوکت مشرکین ایچون آتی قتل اتمک جائز اولجه تخریب بنا و قطع اشجار مقوله سندن مادون النفوس اتلاف اولی بالجواز در حتی ولا یطون موطسا یغیظ الکفار و لایناون من عدو نیلا الاکتب لهم به عمل صالح نظم جابلنده مدعای مذکوره بیان و دلیل وارد یعنی اهل اسلام بلاد کفاردن بر موضعه قدم باصوب ارض لرند کفاری تکدیر و اغصاب ایده حک و جهله تصرف اتمزل و دشمن دینلرین قتل و اسر و هزیمتدن بر وجهله تحقیر و تدلیل ایلزل الاهریری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان حسنا تلمرینه کتب و تخریر اولتور اما حدیث ابی بکر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجره آه قول شریفک تا و یلنه امام مجدرجه الله تعالی بوند نصکره اصل کابده اشارت قلدیلر که جناب صدیق اول عسکری فتح شام ایچون تجمیر قیلوب مقدمه دخی اخبار نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ایله بلس ایدیکه بلاد شام فتح اولتوب مسلمینه نصب اوله جقدر بناه علی ذلک تخریب دیار و قطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی نه کیم بوند نصکره بیان اولتور و نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت لرندن روایت قیلنن حدیثک دخی تا و یلی بودر کورمز مپسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن تقنی محاصره ده منجیق نصب ایلدیلر و منجیقده اولان تخریب و افساجله به ظاهر وهو یدادر و خصلت سابعده دیدیکه اعداک او کوز و قیون و سائر حو آنلرینی ذبح اتمکز مکر ضرورت اکل ایچون اوله ز بر روایت اولندی که رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اکلدن

غیریده

غیریده ذبح حیواندن نهی یوردیلر و بو حدیثده دلیل وارد که دار الحریبه غنمین ایچون طعام و علف مقوله سندن اخذ و تناول جائز اولور و ذبح الماکول الاکل دخی بوقیلدندر و بوند نصکره مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آورنده اوج خصامت دخی زیاده ایلدی مترجم فقیردر که مقتضای شوق اولدر که حضرت امام خصال عشرک الحقیق یدینی برسد ایله و مجموعی دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سبیدن سباق مذکور اوزره روایت قلدیلر و خصلت ثابده حضرت ابی بکر رضی الله عنه و لا تغلن دیدی یعنی غلول ائمه و بوقولده حرمت غلول بیان وارد و غلول بعض غنمین غنایمندن طعام و علفدن غیری بعض اشیا کنده و نفسی ایچون کیر لوجه اخذ اتمکدر و بو حرامدر قال الله تعالی ومن یغلل یأت بما غلل يوم القیمه یعنی اول کسته که غلول ایده اول غلول ایتدیکه سنه بی یوم قیامتهده متذکره کثورب ظهور حیانت ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور و قال علیه السلام الغلول من جر جهنم یعنی غلول نار جهنمدنر و مال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ اتمک جهنم آتشی اتمک کیدر و خصلت ناسعهده ولا تجلسن دیدی یعنی امر حریده قطع اظهار خوف و خشیت ائمه و وصبت مزبوره الله تعالیک ولا تهوا قول شریفی کیدر یعنی قتالدن اظهار وهن و ضعف اتمکز بر اهل جهادک اظهار حین اتملری آنلره قتالدن ضعف اراش ایدر و خصلت عاشمده و لا تقسدن و لا تعصین دیدی بعض علماء دیدلر که معنای سکا امر ایتدیکه نصیحتی ترک و افساد ایله بکا عصیان ائمه دیکدر ز بر افانده و صبت الحقیق قبول و اطاعت ایله ظاهر اولور و بعضی دیدلر که اگر الله تعالیدن نصرت ایستراسک الله تعالی به عاصی اوله دیکدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکور بی طریق ثالث ایله عبدالرحمن بن نفیر الحضرخی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیکه حضرت ابی بکر الصدیق بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم جیوش ایتدکده عسکره خروج ایله امر ایلدی و آنلر اول جیوشدر که بر طاقه سنه شر حیل بن حسنه و بر طاقه سنه بن بدین ابی سقیان و بر طاقه سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضرت ابی بکر و سر عسکر ایدوب و وجهله سنه محارندن خروج و مدینه متوره به الی میل مسافعهده بنی شریحیل قبولنده که اول موضعک اسمی یاری شر حیل در دینلدی اجتماع قیللر ایله امر ایلدی و بو کلامده ظلیل وارد که امام المسلمین تجمیر جیوش مراد ایتدکده خارج بلده ده موضع معینده اجتماعلری ایچون بر جمع اتخا ذلر ایله آنلره امر اتمک لایقدر ز بر اول جمعدن جمله بنی بردن حرکت اتمک کتدو خابه لرندن حر کت لرند نسبت ایله اسهلندر بعد التجمع حضرت ابی بکر رضی الله عنیهما تجمیرینه کلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بکنده خطبه ایچون قیام والله تعالی به جحد و شتابلندی بعده دیدیکه انکم تطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعه قد ورب الکعبه دختها مرآت بعض روایت سن مهمله ایله سابعه روایت ایدوب کثیره السباع المودیه معانسه در دیدیلر لکن روایت مذکوره خطا و تصحیفدر صحیحی شین مجمله ایله شبعه در که ارض مخصوصه در آمده شویله کثرت نعم وارد که انسان همان رؤی ایله شبعان ولور معانسه در یعنی سر ز ارض شابعه کیده یورسز و اول ارض شبعه در ورب الکعبه بن علی الحقیق اکا کرار اوهر اراد اخل اولدم و بویله مدح ایله آنلری شابعه توجهلرینه تشویق ایدوب کونا سز لرند نهده حکملن جوع و شدیدن اوله بر ارض محضیه به انتقال ایده یورسز دیمش اولدی بعده دیدیکه الله تعالی بخره نصرت ایدیمی و قدرت و یریمی در حتی شامده مسجد لر اتخا ز ایدرسز لکن اولیه که هوای تقسکز ایچون لعب و اهو قصدی ایله کیده سز ز بر الله تعالی هر شئیه عالم در و حضرت ابی بکر رضی الله عنه بوقولی الحقیق رسول الله صلی الله علیه وسلم سماع ایله سو بلدی ز بر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت لرندن حدیث معروفده کلدیکه قال علیه السلام انکم ستظهرون علی کسوز کسری و قبصر یعنی ای احتیاج سز لر قریبا کسری و قبصرک ملکنه غالب و خزانته مالک اولور سز و بو حدیثدن ظاهر اولور که حضرت صدیق و صیای سابقه سنده تخریب دیار و قطع اشجاردن عسکری نهی ایتدیکه بالجمله مسلمینه نصب اوله جعفر بلد یکنندندر و عسکرین لعب و لهو و قصدی ایله کتدن نهی ایلدی ز بر جهاده جیق دیلر و جهاد اخر دیندار و دینده لعب و لهو حرامدر قال الله تعالی و ذل الذین اتخذوا بیهم لهوا و اعبا یعنی با محمد سن آنلری ترک قیل که دینلرین لهو و لعب مقوله سندن اولان سنه لری دین اتخا ز ایده لر بعده حضرت صدیق دیدیکه و انا کم و الاشر و رب الکعبه لتأشرن یعنی سز لر اشردن احتراز ایدیکز ورب الکعبه نهی ایتدیکم اشره مسلمی اولور سز و اشرون طغاندر که تحصیل غنی ایدلرده سندا اولون قال الله تعالی ان الانسان لیطغی ان رآه استغنی یعنی انسان کتدو نفسی غنی و مستغنی بیک ایله البته عصیان و طغیان ایلر بنابرین حضرت

روای مذکور امام حصار نخسته مننده
عبدالرحمن بن جبیر بن نقیر واقع
اولوب و بروی نقیل و نقیر بنو نخسته
مرفوعه دن نقل اولمشدر

مطلبه استعراض الامام جبهه

ابی بکر انتری نمی ایلمش ایکن اموال کثیره به ظفر بولمیرله مبتلای اشرو و طغان اوله جعفر بنه ورب الکعبه دیو
 عین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کلمه مذکور در و نهما بنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دید بکه
 بوندن صکره بن اشوم قامدن عودایتدی بکه سزله بکاقر شو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
 کوره بم واتم المسلمین عرض جیوش اندکده بویه اتمک کر کدر راوی دیر که حضرت صدیق سلام و پروردگار
 صف عسکر اولندن آخرتیه وارنجیه امر از نظر ایلد و در ایلدی و در ایلدی که اللهم اقبضهم بما قبضت به
 بی اسرائیل با طعن و الطاعون انطلقوا موعدهم کم الله یعنی یارب بونبری بی اسرائیلی انکله قبض ایندی بک
 طعن ریح و طاعون متلف الارواح ایلد قبض قیل واروب کیدک سزکله موعدهم جیوش دیوان باریدر و بوقولینک
 تا ویلی اولدر که عسکری خانه لر بنده رجوع اتمک نیت ایلد خروجه اغرا قیلدی زرار ضاه الله تسلیم نفس اتمک
 ایچق اول نیتله تمام اولور و آنله اللهم اقبضهم بما قبضت به بی اسرائیل قولنده نیتله شهادت ایلد دعا ایلدی
 و بعض علما دیدیر که مرادی فناء امتی بالطعن و الطاعون حدیث شریفیک معنای منیفیدر یعنی بنم اتمک
 هلاکری طعن و طاعون ایلد در یوقسه ام سالقد کی علی وجه الاستیصال انواع عذاب و نکال ایلد دکلدر
 و طاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولغله عسا کراسلام انکله مبتلی اولور ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
 عند او وجهله واصل درجه شهادت اولمیرله دعا ایلدی و بونده دلیل وارد که رکسنه آخر ایچون شهادت ایلد
 دعا اتمکده باس بوقدر ز را ظاهرده موله دعا ایسه ده معناده حیات ایلدی ایلد دعا در و حضرت صدیق رضی الله
 عنه انطلقوا موعدهم الله قولی ایلد یوم مذکور کیدوب ایلد ملافا نتر بنه آخر العهد اولوب دنیاده در دخی ملاق
 اولمیرله جعفر بن بیان ایلدی مرادی کیدونک قرب اجلی ایخار یا خود عسکر یک عودت اتمه چکر بن اشعار در
 زیرا بو ایکی صورته قیل یوم القیامه بر بنه ملاق اوله مر ز راوی دیر که اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
 اولدیر و کفار روم بلاد شامدن آنرا ایلد بخار به جیوش عظیم جمع و تدارک ایلد یلر و بو خیر جناب صدیق
 واصل اولدقد خالدين ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایلدی کا خبر ارسال قیلدی بکه عراقدن اوچ بیک آتلوا ایلد
 عودت و شامده اولان خوانکه امداد و نصرت ایلد سین ثم الجمل ثم الجمل والله قرای شامدن برقریه صغیره
 عراقده بریلده عظیمه دن بکا جسد در پونیه و افهام ایلدی و بوقضیه کی امام المسلمین اوزره و اجسدن که
 عسکر اسلام اوزره جوع اعدانک کثرت و غلبه سین استماع اندکده تقویت مسلمین ایچون امداد و اعانت
 و امداد کسید نری سرعت و نجمله حث و اغرایه مساعرت ایلدی که انهمزاملردن اقدام و وصول لر ایلد
 امداد دن مطلوب اولان فتح و ظفر منصفه و صلته و جلوه کر اوله زیرا منهنزم اولان عسکر بر دخی کیدوب
 د و تمیه چکی امر مقرر در و جناب صدیق شامی عراق اوزره ترجیح ایتدی کی مقام مرسلین اولق ایلد
 مبارکه اولد بغیر در راوی دیر که فاقبل خالد مغنی جوادا من معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه کلکله
 یانسد اولان عسکر ایلد مسرع و منقاد اولد یعنی خالد کلدی یقال اغخذ القوم اذا سرعوا و التسیر
 راوی دیر که حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تا که ضحیر و ذنبه نام محله بچقدی
 و عسکر مسلمی جایه نام محله بولدی راوی دیر که مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
 خالدی ایشیدوب خوفه دو شد بلرز را حضرت خالد شجاعه عتله مشهور اولوب کمال صراحتدن رسول الله
 صلی الله علیه و سلم اکسبف الله دیو تسمیه قیلد ایلدی راوی دیر که خوفلین اشعار و ابرارده شاعر لر ای شو بی
 نظم و انشاد ایلدی * شعر * الا فاصحیبا قبل خیل ابی بکر اعل منابا تا قریب و ماندری یعنی ای جاره بزم شراب
 صوجزی عسکر ابی بکر کلردن اقدام بزه و بوظن ایلد همکته نما تلمیز قر بیدر و بزل بیلد میوز و بوشعرك
 قصه سی کتب معا زیده مذکوره در که بو بیتک فانی عظما امراند بدن ایلدی و جاریه سی برکاشه ایچنده شراخی
 کتوروب بدینه صوندی و کتند دخی ارقه سنی دیواره و بروب بویتی سولدی بعده شرب شراب به باشلدی
 اتفاقیات غریبه دندر که نظمنده ایلدی کی تشام ظهوره کلوب اول خنده خالدن ولید حضرت تلمزک عسکرندن
 بر بهادر متر فی دیواردن آشمش ایلدی بو نظمی ایشند کی کی سلف صارم ایلد کله سنه حضرت ایلد ایلد بکه
 سر شقاوت افسری حباب شراب کی کایه سینک ایچنده ساقط اولدی راوی دیر که خاندن ولید رضی الله تعالی عنه
 کلوب امراء ثلثه سا بقه الذکر شرب حیلان بن حسنه و بزیدن بن ابی سفیان و عمر و النعاص اوزر بنه امیر الامر اولدی
 و عسکر روم دخی انطساکیه و حلب و قنسزین و حص و حجة مثلوه بلده لر دن فرار ایلد یلر و هر قل که روم
 پادشاهی ایلدی فرار لرندن محزون اولوب کتند دخی بلاد رومه کتندی و باهان که صنایع حب الجیشی ایلدی یا بنده

اولان عسکری ایلد هر مسه نام محلندن کلوب شامده اولان عسکره ملحق اولدی و بو یا نمزدن متین اولور که
 عسا کر روم با جمعهم شامده اجتماع ایشلرایدی و امراء مسلمین دخی برخیمده جمعیت و امور خریبه به دائر شسته
 مشاوره بی نقض و ابرامه مباشرت قیلدی یلر و ایچلرند ه مقدا ما احوال دشمنی نجسس ایچون کیدوب کیش
 قضاعه نام برکنسه و ارایدی انک ایلد خلوت و احوال عد و دن بحث و صحبت ایدرل ایدی و امراء جیوش اوزره
 واجدیر که اعدانک عزیمت ایلد کلری رای وتد بیلرندن خبر کتور بر جاسوس ساریعت و تسیر و عودتنده جاسوسی
 ناسه تشهر اتمیه رک انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایلد ل تا که جیوش مسلمین اعدانک قوتنه
 واقف اولوب خوف و خشیتلر بنه یا خود ضمهغه مطلع اولوب نکا سل و رخا و نلر بنه باعث اولمیرله راوی دیر که
 اول شامده ابو سفیان عصا سنه طبازق کلوب امراء مسلمینه سلام و یردی آنلر دخی و علیک السلام لکن بزه یا قشقه
 دید یلر و در اعلر بنه بادی اولدر که ابو سفیان مؤلفه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو انهام ایدرل ایدی
 ابو سفیان دید بیکه قوم اولان قریشدن برطا ثقه امر حربه مشورت ایلد ر و بن دخی میا نه لنده حاضر اولام
 و بی مشاوره لنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق اتمم و ابو سفیانک بو اصرا رینه بادی اولدر که
 ابو سفیان میان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن تد بیر ایلد مشهور ایدی پس بعض حضار دید یلر که
 اختیار بیکرک رأینته اعتبار بیکر و ارمیدر که اول امر حربه صاحب رأیدر جمله سی بلی وارد در دید کلر نده اتی دخی
 دعوت ایتد یلر اول دخی مجلسه کیددی دید یلر که بو باده تد بیرنه در سوبله اول دخی استغنا کوسر و ب امر اسز سز
 و سز یلور سز دیدی آنلر دخی دید یلر که سنک تد بیرکدن مستغنی دکلر ز البته سوبله اول دید بکه بن شو مرعاده
 بر یولک دیه کور سیورم بلی وارد دید یلر اول دید بیکه بنم رأیم اولدر که بو محلدن قاقوب اول دیه بی ارقه کزه
 آلور سز و عکر مة بن ابی جهلی بر مقصدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیر انداز و کا نکش وار ایسه
 معینته تعیین ایدر سز بر این یلور مکه عکر مة بو ایشک ر جلیدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایلد ندا
 قیلد قد ه عکر مة اول تیر انداز لر برابر اوله رق چقبوب و اول تیر انداز ان انلر بیک کوسکی بر ابری صف با غلبوب
 طور سونلر اکر اثناء لیلده دشمندن بر حرکت اولور سد انلر الله تعالی نکه اذ فی ایلد متهی بولنوب در ساعت نبوب
 مقابله و مقابله ایدرل و فی الواقع ابو سفیانک بو تد بیر ایلد حسندر و امراء جبهه بویه رای و اشارت قیلدی
 و رسول الله صلی الله علیه و سلم دخی یوم احدده بویه تد بیر یور مشر ایدی اگر رماة سهام میل غنا ثم ایلد مخالفت
 امر اتمیر ایدی تد بیرمد کور کفار ه سبب هزیمت اولمش ایدی کا قال الله تعالی حتی اذا قتلتم و تنازعتم فی الامر
 و عصیم یعنی ای اصحاب رسول الله سز لر غزوه احدده و وعدا کهی اوزره منصرف اولمش اید بیکر تا که سزه
 جبن و ضعف رای عارض اولوب رسول اللهک تعیین ایلد بکی محله ثبات و عدم ثبات باینده منازعه و امر نبوی به
 عصیان ایلد بیکر الله تعالی دخی سز دن عون و نصرتی قطع ایلدی راوی دیر که ابو سفیانک بورا بی نصح
 خیر اید و کنه امراء جیوشک علم یقیناری محیط اولغله رأینی قبول و امضا و موجب و مقتضا سنی اجرا ایلد یلر
 و اثناء لیلده عسکر روم قصد شبنجون ایلد هجوم ایدوب اراقدن مسلمینک دوه لر ی صداسنی ایشیدوب عر بلر
 قاچش لر زعی ایلد عبا دیدا اولدقلری حالده یعنی بو صویه عسکر قوما یوب ترتیب صفوف اتمیه رک بر بر
 سبقت ایلد آردل نیجه یوریدیلر و ناگاه عسکر عکر مة و رماة تیری حاضر بولدی لر و آنلر دخی کفار اوزر بنه حله قلوب
 الله تعالی ابادی مسلمین ایلد برا و جندن کفاری قتل ایلدی تا که طلوع شمس قریب اولنجه بقیه السبوف واقوصه
 نام موضعه طوران عسکر لر بنه طوغری آرقه و بروب فرار ایلد یلر و عکر مة عسکر یله سا لما و غنا عسکر مسلمینه
 عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده بنه قتاله مبارک شرت اید کلر نده سر عسکر روم اولان باهان
 امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرت لر بنه بکا طوغری کل سکا سوبلیسه حکیم وارد در د بو ار سال
 سفیر ایلدی و حضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی پاک ویر و امقا بلند بر وز و ظهور ایلدی و میا نه لنده
 برتر جان دخی و ارایدی باهان دید بیکه یا خالد سزه عرض ایلد حکیم بر ماده وارد رأی قبول قیل ماده اولدر که
 سز بو دیاردن ال چکوب عودت ایدر سز شول شرطله که راجل اولنلر بیکر دابه و یره لیم و نوقر لکم ظهور کم
 یعنی دابه لر بیکر امنعه بولکده لیم و بر روایتده و نوقر لکم طعاما و ادا ما یعنی وافر طعام و ادا م که اتمکله قاتی اولان
 نسنه در و یره لیم امار وایت اولی اصحبد و دخی دید بیکه سز دن هر بر بیکر بشر اتون و یر لکلکه امر ایلد لیم بر ایاورز که
 سز ارض حجاز کی قلیل المحصول بر ارضده اولور سز و کلکدن مقصود بکر ایچق تحصیل منا فعدر حضرت خالد
 رضی الله عنه دید بیکه حاشانم بو جانبه کلمزه باعث کلا دیغک کی دیار بیزده ضرورت معاشن اولد یعنی دکلدر

مطلبه استعراض الامام جبهه

بلکه بزراوت جانتزده اولان طوائف امه ايله قتال ايدوب جمله سنك قائلرني ايجدك صكره طائفة رومدن زباده قانی
 ظلی بر قوم یوقدر دیو بز خبرو ردیلر و برانجیق سزك فانكزی ايجمه كه كلدك طائفة روم بو كلام هول انجامی ایشد كده
 بر برینه باقوب والله بونلر حفته نه خبر و برین سوز كرك ایش دیدیلر یعنی بونلر جزیه لر نی یا خود دینلر نی قبول
 و اطاعت و ایستراستمن انقیاد و مطاوعت آمدنجه عود و رجعت اتمزلر دیدیلر و واقع ایش دیدیلر و مؤلف کتاب
 امام محمد رحمه الله تعالی بعد ذکر هذا المقال دار الحریه قطع نخیل و تخریب بیوت جائز ایلدینه ماقطعتم
 من لینه الایة نظم جلیلی ایلدیه استدلال ایلدی یعنی ای اصحاب رسول الله یهودنی النصیرك لینه سندن هر قنقبین
 قطع ایتدی ایسکر باخود کوکی اوزره قائمه ترك ایدوب قطع آمدی ایسکر ایکی صورت دخی الله تعالیك اذن
 و رضاسنه مقر و ندر امام زهری قوی اوزره لینه خرمالك اعلاسی اولان عجمه دن غیرنی جمیع انواع نخیله شاملدر
 و امام ضحاک قولنده لینه عجمه کی نخله کریمه و طیبه الثمر اولان شجره فخمیدر و آیت مذ کوره بی النصیر
 قصه سنده نازه اولمشدر بر نی اکر صلی الله علیه و سلم حضرتلری آنلر ایله طرف عالی برینه اعانت و اهانت
 اتمک شرطی اوزره مصالحه بیورمشلرایدی بعده عمرو بن اسیه النصیرنک بی کلابدن مشرکدر در ظنی ایله
 خطاً قتل ایتدیکی ایکی کسنه نک دینلرین ادا ده عادت عرب اوزره بی النصیر دخی بر مقدار اقراض ایله
 امداد ایلک هر ادرسا ایتناهی اولوب رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت ابی بکر و حضرت عمر و حضرت علی
 رضی الله عنهم اجمعین ایله بی النصیرك منزللرینه واروب افاده مرام بیور دقلرنده اظهار مطاوعت ایدوب
 یا ابا القاسم براز مکث ایلد سزنی اطعام و مراد ایتدیك مبلغی اعطا ایلده ایم دیدکرنده بر مقدار جلسه استراحت
 بیور دیلر بعده رئیسلری حبیب بن اخطب اول قوم یهود ایله خلوت ایدوب آنلره دیدیکه ایشو وقتدن اسهل
 اوله جیق وقت آخرده محمدی قتله قادر اوله من سز بوفرضتی قوت اتمیه لیم آنلردخی بالاتفاق نعوذ بالله تعالی
 قتلرینه عزیمت قیلدیلر در حال حضرت جبریل علیه التحیه والتبجیل کلوب رسول الله صلی الله علیه و سلم
 حضرتلرینه اعلام ایتدکده همان اول مجلسدن قیام و مدینه منوره به توجه و اعتراف ایلدیلر و بوباید
 اذ هم قوم ان یسطوا الیکم ایدیم فکف ایدیم عنکم نظم کریمی نازک اولدی یعنی ای اهل ایمان بر قوم
 خیانت عار سزله سوء قصدا ایله ال اوزادوب الله تعالی دخی کیدو مکر لرین سزندن دفع ایتدیکی و قتلده
 جناب حنک نمیلر نی تذکر ایدیکر بعده رسول الله صلی الله علیه و سلم عسکر چکوب انلری محاصره ایلدیلر
 و هر سنه کلوب میوه لر بکری کندولر بکری قطع اتمک شرطی اوزره بنم جوارمدن چیقوب کیدیکر دیو امر ایلدیلر
 بی النصیر راضی اولمز دیو اظهار عضا یان ایلد کرنده رسول الله صلی الله علیه و سلم انلری اونیش کیجه
 محاصره بیور دیلر انلردخی صواقلرینک قولرین قاپه یوب دیوار لر ی اردندن قتاله باشلدیلر کا قال الله تعالی
 لا یقاتلونکم جمیعاً الا فی قری محصنة یعنی یهود معهود میدان مبارزه ده اجتماع ایلد رک سزکله مردانه قتاله
 قادر اوله منزل ایتدی نسوان کی اما کن حصنه ده مقاتله ایلدر و طائفة مرقومه وجه مذکور اوزره تحصن اعلری ایله
 مسلین دخی محاربه لرینه کسب قدرت ایچون خانه لرین طشره جانبندن هدم و تخریبه باشلدیلر و مسلین
 هر چند دخول ایچون طرف خارجندن نعب ایتدیلر یهود دخی فرار و خروج و جوارنده اولان خانه دیگره ولوج
 ایچون کند و خانه لرین جانب داخلندن نعب ایلدیلر کا قال الله تعالی یخربون بیوتهم بالیدیم و ایدی المؤمنین
 یعنی خانه لرین کندیواللری ایله و مؤمنلرک اللری ایله هدم و تخریب ایلدر و قنکم تقر بر سابق اوزره آنلره لاحق اولان
 ضرر عظیم لاحق اولوب و مدینه ده اولان منافقین دخی وان قوتلتم انصرتکم نظم جلیلنده حکایت اولندیغی
 منوال اوزره اکر قتال اولنور سکر سزله نصرت ایلد رزدیو وعدا اتملر ایکن امداد دن عجزلری متحقق اولغله
 کلوب آنلره ملحق اوله حیوب رسول الله صلی الله علیه و سلم دخی نخیلرین قطع ایلد اصحاب کرامه فرمان اتملر ایله
 هر بر شاخی اول قوم لثیمه بر غلام و جار به دن احب ایکن نخیللری قطع اولنوب میانه لنده بالاضطرار استشاره
 قیلدیلر که زوال نخیلدن صکره بزله اقامت و تحمل تصور و نخیل اولنماز طرف رسالتناهی به ندا ایلد بلر که
 یا ابا القاسم از قدیم فساددن جمله عبادی نمی ایدر ایتدک شمدی نخیلک جرمی ندر که قطع و احراق اولنورلر بزه نفوس
 و اولادیمز و حلقه دنکه سلاحدن غیرنی دوه به تحمیل اولنه جیق امتعه من اوزره امان و بره بسین رسول الله
 صلی الله علیه و سلم بی و پریم بیورد قیلرنده ابواب حصونلرین کشاد ایلد کرنده انلری شروط صلح اوزره
 وطنلرین اجلا بیور دیلر و روایت اخرا ده بورسم اوزره حکایت اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم
 قطع نخیللری خدمته اولیلر المازنی و عبد الله بن سلام رضی الله عنهما بی تعیین قیلد قیلرنده اولیلر اکر نخیل

و معلوم اوله که حضرت خالد ک
 قال ایچمه تعبیری حقیقته مجول
 تکلمر که دروغ مصطلح آینه جل
 اولسه بلکه مرادی روم ایله قتال
 صدیغزده الذوالحلا در دیگر لکن
 قبول خصم ایچون قان ایچمک
 جاری ایله کله ایلدی
 ملا

اولان عجمه بی قطع ایدوب عبد الله بن سلام لون که جمع لینه در بعضی ادانی التخیلدر انلری قطع ایدر ایدی اولیلر به
 نیچون عجمه بی قطع ایتدک دیو سوال اولند قده کفار غیظ و کدری ازیدا اولدیغی ایچون دیدی و این سلامه نیچون
 لونی قطع ایدوب عجمه بی ترک ایتدک دیدیلر جوابنده یلد مکه الله تعالی رسولنی اوزر لرینه غالب و ماللر نی
 اکا غنبت قبله جقدر خیار اموا للری اولغین عجمه بی ابقا قیلدم دیدی و هر رینک رأی و مسلکن تصویب
 و قبولده ماقطعتم من لینه آیت کریمه سی شر فنجش نزول اولمشدر و روایت اخرا ده وارددر که یهودنی النصیر
 باذی حصونلرین ندا ایدوب سزله مسلمانلر فساد اتمیز زعم ایدر ایکن یته نخیل قطع ایدر سز و الله تعالی
 سزله بویه امر اتمدی فریقندن فقیر غالب کلورسه نخیل انک ایچون ترک ایدیکر دیدیلر و بعضی مسلین کر چک
 سو یلدیلر ترک ایلد لیم و بعضی بلر بلکه انلری تحقیر و تکبر ایچون قطع ایلد ایم دیدیلر و الله تعالی قول فریقینه
 اظهار رضا و ماقطعتم من لینه نظم کریمین ازال ایلد حجت طرفینی قبول و امضا ایلدی و صاحب کتاب
 امام محمد رحمه الله تعالی دعوا ی سابقه به حدیث اسامة بن زید ایلد دخی استدلال ایلدی که رسول الله
 صلی الله علیه و سلم اسامة بن زید رضی الله عنهما به انی نام محلی هنکام صبحده غارت بعده احراق ایلد
 امر ایلدیلر و روایت اخرا ده ایسات نام محلی دیو وارد اولدی لفظ مذکور بر موضعک ایدر که والد
 اسامة یعنی زید بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلی الله علیه و سلم قتلنه حزن شدید ایلد محزون
 اولمشلر ایدی بنا علی هذا اسامة حضرتلرین اوج بیک نفر عسکر ظفر رهبر اوزره امیر و انلر ایلد محلی
 مرقومه ذهاب و قدوم و هر بر طرفدن اوزر لرینه غارت و هجوم و دارود یار لرین نار ایلد احراق و سکان سکان
 منشلرین تیار قهر و تیار ایلد اغراق اتمکله مأمور قیلشلرایدی لکن قبل خروج اسامة رسول الله صلی الله
 علیه و سلم خرامان روضه رضوان اولوب جیش مذ کوری حضرت ابی بکر رضی الله عنه فرمان بیذیشان اوزره
 تجهیر و تنفیذ شتابان اولمشدر و امام زهریدن منقولدر که بی اکر صلی الله علیه و سلم حضرتلری طائف
 قصدی ایلد کیدر ایکن اطاس نام دو سعتدن مرور ایتد کرنده مالک بن عوف النصیرنک قصری دیده
 حقایق ینلرینه منظور اولد قده احرافی ایلد فرمان ایلدیلر و بوباید حضرت حسان اشویبت لطیف ایلد اجاده
 و احسان ایلد *نظم* وهان علی سراة بی لوی حریق بالبويرة مستطیر یعنی پوره نام موضعده حریق
 عظیم منشر شراف بی لوی اوزره مهو الله متمکن اولدی مترجم فقیر دیر که کتاب طلبه الطلکده وهان
 لفظی موقعنده آغاز واقع اولمشدر و روایت اوزره بیان معنی ظاهر و باهر در امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه
 اشته رسول الله صلی الله علیه و سلم محاصره حصن طائفة بالنفس امیر جیش اولوب قصر مز بوری فتح
 و محاصره به مابشرت اتملر ایکن نحر بی ایلد امر ایلدیلر و امر شریقلری انجق صاحبی تحقیر و تکبر ایچوندر
 بووجهله بزه ظاهر و بند ارا اولمشدر که بلاد کفارده قطع اشجار و تخریب دارده بآن شرعی یوقدر راوی
 دیر که بعده رسول الله صلی الله علیه و سلم طائفة واروب کر و ملرین قطع ایلد مسلینه امر ایلدیلر و بوباید کتب
 معنایده مذکور بقصه مشهوره واردر که اهل طائف قطع کر و مدن فریاد ایدوب بر برینه دیدیلر که اشجار
 غنث اون سنه به دکن میوه و رمزنا نک قطعندن صکره بزله کونه تعیش ایلد رز بعده ایچوندر بعضی کفار اظهار
 جلادته کر و میزی قطع ایتدی ایسکر آب و تراب و شمشیده آنک خلقی و ازدرینه تدارک ایلد رزدیو مسلینه
 ندا قیلدیلر ایچوندر یته بعضیلری اکا جواب و یوب بوسوزک بعد ایوم ایشو دلکدن چیمغه قادر اولورسک
 اوله جقدر دیدی و رسول الله صلی الله علیه و سلم نخیل خیری دخی قطع ایلد فرمان ایلدیلر حتی حضرت عمر
 رضی الله عنه قطع ایلد نلره مرور ایدوب منغلرین مراد ایتد کده رسول الله صلی الله علیه و سلم بویه امر ایلدیلر
 دیو اعتدای قیلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنه حضور سعاده کلوب یار رسول الله قطع نخیل ایلد سن می
 امر ایلدک دیوب بی بن امر ایلدم بیورد قیلرنده حضرت عمر رضی الله عنه دخی یار رسول الله تعالی سکا فتح
 خیری وعد قیلدیمی دیوب بی اویه و عد قیلدی بیورد قیلرنده حضرت عمر یار رسول الله بوسورته کندو
 نخیلکی و اصحابک نخیلرینی قطع ایتد مرش اولور سز دیدی اولوقنده رسول الله صلی الله علیه و سلم بر منادیه امر ایدوب
 قطع نخیلدن نمی ایلد ندا ایلدی راوی دیر که نخیل نطائده قاطعینک آثار سونی کوروب و نخیل مذ کوره
 جناب رسالتک قطع ایلد امر ایلد کزنی اشجار دندر دیدکرنین ایشیدن کسنلر بکا بویه جه کوروب ایشد کزنی
 اخبار ایلدیلر نطائة حصون خیردن بر حصنک ایدر و اهل خیرک الی عدد حصونلری و ارایدی شق
 نطائده قوص کتبه سلام و طیبه در و این عمر رضی الله عنهما دن منقولدر که عمر بن الخطاب رضی الله تعالی

مطلب بعضی نصیر المذبح
 فی بیت حسان

عنه شامده اولان خليفه سنده ناسه بازديکه انظر من قبلك فرهم فليعلموا وليحفظوا اثر مذ كورده لفظ قبل
 فتح قاف وسكون بايله اولديغي تقدير اوزره ديمكدر سندن اقدم اولنله نظر ايدوب آنله امر قيل كه كاه
 ايقربنه نعلين كيوب يور يسنلر وكاه يالين ايق ايله كزوب اكا دخي اعتياد قيلسونلر اما كسرفاق وفتح بايله
 اولور سه طرفكده اولان ذواته نظر ايدوب امر مذ كور ايله تنبيه قيل ديمكدر وروايت اخراجه فليعلموا
 كلدي معناسي واحددور ولفظي دخي بناء تفعل اوزره صحبدر وبناء مذ كور حديثه كان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم يحب التيامن حتى في تعله ورجله دبو وارد اولمشدر يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم
 هر خصوصده جانب يمين ايله ابتدائي سوز ايدى حتى تهل ورجلارنده دخي ورجل ترجيل شعر يعني صاج
 طرامق ياخود دابه دن نزول ايله ترجل ايدوب يساده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضى الله عنه بعضا يالين
 ايق ايله يور يسنلر دبو امر ايلديكي انجق مسلمينه شفقتر ننددر كه دارالخرجه برجهت ايله يالين ايق يور يمكه محتاج
 اولور ايسه مشقت حكيمه و قصه غارده حضرت ابي بكر رضى الله عنه نقل ايلديكه رسول الله صلى الله
 عليه وسلم غاره داخل اولدق لرنده بطن قدملرين دم تقا طرايدر كوردم زير احفامشى اتمكه معناد دكلل ايدى
 ولهدا استخبا الاحتفاء في المشي بين الغرضين يعني نكته مذ كورده بناء رمى سهام ومسابقه بالاقدام مثلو
 حالانده بر نشاندن نشان آخره وارنجه يالك ايق يور يمكي فقهاء كرام مستحيدر دبوذ كرو اعلام ايلديلر بعده
 حضرت عمر رضى الله عنه شامده خليفه سنده يازديغي نامه وليا تزروا وليرتدوا ديو كتب ايلدي يعني آنله
 امر قيل كه نمازه ياخود جمع ناسه چيقدر لرنده ازاروردا الله جيقوب ثوب واحد ايله جفما سونلر اكر جه انسان
 ثوب واحد ايله تستر و توشخ ايلسه نمازي جاژ اوور لکن مستحب اولان ازاروردا ايله ادا ايلكدر وناسه تلبس
 ردا ايله امر ايلديكي انجق ردالباس عرب اولديغند ندر بعده وليود بو الخيل يازدى هر ادى رياضت خيل
 ونعلم افراسدر كه حين حاجتده اداره سي آسان اوله ياخود مرادى اكر آنلري اور كر ايسه تا ديب ايتسونلر
 ديمكدر زيرا حديثه وارددر كه تضرب الدابة على النفار ولا تضرب على العثار يعني دابه اوركك اوزره ضرب
 اولنور سورجك اوزره ضرب اولنماز زيرا سورجك راكي ديز كين طومغنى بيلمكدن اولور اما اوركك انجق
 دابه نك سوء خلقندن اولور بنايرن تأديب اولنور بعده ولا يقر بنهم صليب يازدى يعني آنله صليب قريب اولماسين
 معناسي امصار مسلمينه صليلرين آشكاره قياق واتساء طريقه صليب ايله كلوب كچمكه اهل ذمته رخصت
 ورمسونلر ديمكدر زير افعال مذ كور استخفاف مسلمينه راجع اولور وبرز ايسه آنله استخفاف مسلمين ايتسونلر يو
 اعطاء ذمت اتمكده بعده ولا يجاورنهم الخنازير ديو كتب ايلدى يعني آنله خنازير همجوار اولماسين معناسي
 اهل ذمت خجور وخناسز بره ملو امور باطله لرين امصار مسلمينه اظهار وبيع اتمكدن منع اولنورلر ديمكدر
 زيرا بونلر معصبتدر واهل ذمت اظهار معصبتهم نمكدين اولنمازلر لکن اعمال هر قومه بي داخل
 صلح اولان بيوت وكا بسارنده ايشلكدن منع اولنورلر زيرا آنلرك شركلرى والله تعالى نك غيرنه عبادتلى
 اعمال مذ كورده دن اشنع ايكن خانه لرنده شرك وعبادت لرينه تعرض اولنماز بعده ولا يقعدون على مائدة يشرب
 عليها الخمر يازدى يعني اوزرنده شرب خرا اولنان سفره ده فاعد اولماسونلر و نفس الامر مسلميه كوره بوقوله
 سفره اوزره قعود اتمك لايق اولماز بلكه قادر ايسه نهى منكر وجهي اوزره شرب خرايدنلري منع ايدر دكل ايسه
 اويله موضعدن تباعد ايدر زير شرب خرا ايدنله نك نازله اوورته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث
 اشراط ساعتده يور مشلدر كه يدار الكأس على مؤاندهم واللعة تنزل عليهم يعني سفره لري اوزره كاسه
 خوراداره اولنور واعنت دخي اوزرلر نسه نازله اولور بعده ولا يدخلن الحمام الا بازار يازدى يعني جامه عربان
 كيرموب ازار ايله كيرسونلر زير استر عورت فرضدر وحديثه من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يدخل الحمام
 الا بازار ولا يدخل حليلته الحمام وارد اولمشدر يعني اول كسنه كه الله تعالى به ويوم قيامته ايمان كتوره
 از استر جامه كيرسون و عورتي جامه ادخال ايلمسون بعده وايام و اخلاق الاعاجم يازدى يعني اخلاق
 اما جندن احتراز ايديكمر مرادى ترفه وتنعم ونجبر وتعلمه باخود اخلاق مجوس اما جندن خصان مؤمننه
 ناملام اولان اخلاق ذمامده تقليد عجمدن اجتناب ايديكدر ديمكدر و بوتفسردن مستفاد در كه اخلاق مسلميندن
 عداولنان عادات مشتركه دن منع ونهى مقصود ومراد دكلدر وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسني رحمه الله
 تعالى دير كه امام محمد رحمه الله تعالى دخي حديث مذ كورى بعد النقل بزيم يانمز اوزره تفسير واعلان ايدوب اوخر
 كلامنده ديديكه اكر اهل ذمت قبايح مذ كورده دن برسنه بي اعلان مراد ايدر ايسه امصار مسلميندن خارج

مطلب الاختفاء في المشي بين
 الاغراض

مطلب النهي عن اظهار الصليب
 والخمر والخنازير

مطلب عزم حضور مجلس الخمر و
 الشرب
 لم يشرب
 مطلب دخول الحمام

برزده يعني قراده انشلسونلر زير امصاره واضع اعلام شعائر دين وآنده اظهار قبايح استخفاف مسلميندر
 ومخذ ورمعهود قراده ناموجود واهل قري آنلري رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلري وصف وتعرف
 ويبيان حال لرنده اهل الكفور هم اهل القيور مسيد مني ايله توصيف يور دقارى مثلو لدر وكفور جمع الكفر
 معنى القريه در واهل الكفور اهل القيور عبقارى ايله اهل قرانك كال جهالت وامور دينيه ده قلت اهتمام
 وغير نلر يشارت يور ديلر وشيخ امام شمس الائمة الحلواني عليه رجه الملك العلام دير كه بنم عنده قول
 صحيح اولدر كه قول مذ كورده امام محمد حضرت نلر نيك مرادى كوفه قريه لدر كه عامه اهل البني اهل ذمت
 ورواقتد زمايزم ديان عمن بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبايح مذ كورده لرندن بلاد وامصارده منع اولدق قارى كبي
 مساكن مسلمين اولاق قريه لرده دخي زجر ودفع اولنورلر زيرا بنم ديار مزده اولان قريه لر مسجد جماعتدن وناسه
 وعظ ونصيحت ايدر براوعظندن خالي اولماز وبونلر دخي شعائر ديني ننددر وابي اسيد الساعدى دن ذكر وروايت
 اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدره يور ديلر كه اذا اكتبوكم فارموهم ولا تثلوا الشيف حتى
 تغشوهوم يعني كفار سز زده ياقلسدقده نيم سهام ايله مقاتله ايديكدر وتا كفارى احاطه اتمكده سل سيف اتمكدر
 وحديث شريفده كتبوكم واكتبوكم روايت اولندي معناسي سزده قريب اولوب اوزر يكرنه هجوم وازدحام
 ايدكلى وقيده ديمكدر وترتيب مذ كورده حر ندره بر اوب مستحسنة ركه غنسد الحاجه رمى سهام ايله دشمني
 اوزر لرندن دفع اتملر ايله امر ونبيه يور ديلر وبوامر ونصيه لري اصحاب كرامى در جنگ اول قتالندن نهى ايدكلى
 وقتلر ايدى زير اقصيه بدرده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم كند وز ايجون بناقيلنان عريشه
 حضرت ابي بكر ايله بر ايدخول لرنده ناسي قتالندن نهى ايدوب كلام مذ كورى تكلم يور مشلدر ولا تثلوا السيوف
 حتى تغشوهوم قول شريف لرنده آنى افاده وارددر كه غاز نيك دشمنه ضربي واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قريه
 اولدقده سل سيف اتمكده مناسب اولماز اكر جه امر مر قومده كراهت شرعيه بوقدر بلكه شكايه خريشه ندر كه
 لعنان سيوف ابتدا كور نيمه كورنده كده دشمني اخافه اتمكده بعيد ايكن وقوع بواندقده فراد ايله قتل وهلاك دن
 خلاصنه باعث اولور وبعض علما تو جهننده ديديلر كه دشمنه قريب اولمق دن اقدم سل سيف اتمك علامت
 جين وخوفدر بنايرن نهى اولندي فقال الله تعالى ولا تنازعوا فتقوا الله وقاتلوا اولئك يرضى الله عنكم
 وتدير ده عدم اتباق حسيله نزاع وشقاق اتمكده تفرق كنه سبيله دشمندن خوف ايدوب
 دولت ونصرتكدر زائل اوليسه وبانه التوفيق وهو الهادى الى سواء الطريق
 باب الامارة * امام المسلمين رحله آزا اكر جوق ارسال حبشه غازم اولدق قدم ايجلرندن برني جله نك اوزر نيه
 امير وراى ودير لرنده حاكم ومشير نصب اتمكده ارسال اتمك لازمدر وز ومنه موجب وعلت انجق سنت
 نبويه به اقتدا ومنابع تدن زير رسول الله صلى الله عليه وسلم على الدوام بعثت سرايا ايدوب هر دفعه ده نصب
 اميرى التزام يور مشلدر و اكر جواز تركه احتمال اولندي تعليم الجواز بدفعه ترك واهمال ايدر لر ايدى وشاهد عقلي
 دخي بومدعاى مؤيد در كه ارسال اولسان عسكر لا محاله اجتماع رأى وكلمه به محتاج وبومغنى انجق ايجلرندن
 بعضيسى امير اولدقده حاصل اولور كه آنله بر نسه ايله امر ايدكده جله سي اطاعت ايدرلر و حرب خصوصنده
 ايزيه ايقباد واطاعت كاهيجه قتالندن نفع موجب مصححدر وواحد عسكره دخي اطاعت امر الايق وشرا اواردر كه
 اطاعت من نصب اميرده نفع وفائده بيدار اولسان قال عليه السلام من اطاعنى فليطع اميرى ومن عصى
 اميرى فقد عصانى يعني بكا اطاعت ايدن نصب ايديكمر اميره اطاعت ايلسون وامير بكمه عصيان ايدن
 فى الحقيقه بكا عصيان ايلدى وولف الكتاب امام محمد رجه الله تعالى ذكر اتمد بكمز قول اوزره حديث
 عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى ايله استدلال قيلديكه قال عليه السلام اذا جمع ثلثة نفر في سفر فليؤمهم
 اكثرهم قرانا وان كان اصغرهم يعني بر سفرده اوج نفر اجتماع ايلسه لقرآن عظيمى قنقبسى ز ياده ييلور ايسه
 نه قدر اصغر لري ايسه ده آنله امامت قيلسون واعلملر نى تقديم يور دقارى جله دن افضل اولديغند ندر بعده
 امام محمد رجه الله ديديكه شخص مذ كور امام لري اولدقده امير لري دخي اولور واول شخص بر امير در كه آنى
 رسول الله صلى الله عليه وسلم وقتضاى حديث مذ كور نصب المشلدر و بومثلو بر حديث قتال ايله صحابه كرام
 خلافت ابي بكر رضى الله عنه اوزره استدلال ايلوب ديديلر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى امر ديكدر اولان
 امامت صلوة ايجون اختيار يور مشلدر ايكن سز لر امر دنيا كرده نجه رضا و اعتناز قلزم سز وكذلك اهل سفر انجق ايجي
 كسنه اولسولر نيه افضل اولدر كه احدهما امير و احرى مأموراو له زير ايه انده انعقاد وفاق واتقاء خلاف وشقاق

مطلب لا يمنع اهل الذم من اظهار
 الخمر في القري

مطلب وقت نسل السيوف
 في الحرب

مطلب ينبغي للمسافر ان يؤموا
 عليهم واحدا منهم

مطلب الدليل على خلافة ابي بكر

مصلحتی امر مذکور بایه صورتیاب اتساق اولور و امام محمد رجه الله افضل کاید سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب آتاء لیلده عزم راه آتلر بایه
ناس غلبه نومدن ایلر و کیر و متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی ناملر ایکن راکب
اولد قاری دوه لری بولدن رشجره به میل ایدوب شجره دن بیکه باشلدیلر بعد او باندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری یکمشار و قوعشار در عقب انلردخی زاحل و رسول الله صلی الله علیه وسلم اسماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقارنده آناره ندا بوردیلر که ایکیکن دن بیکیزی امیر نصب ائدیکیزی
بلی ائتدک یار رسول الله دبیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الارشدتلا یعنی آگاه اولدکنر که
سرتد بیکزده سمعت صوابه رهباب اولدیکر و خوف لصوص هکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا بایه اوزر زربنه
برکسته بی امیر نصب ایلری لایقدر که هر خصوصده ا کاطاعت و جنک وجدال اقتضایدر ایسه سوز بایه عسل
و حرکت ایده ل ایا خوف و خطر بو عیسه نصب امیر اتملرند بآس یوقدر و جناب مؤلف دیر که امام المسلمین
اوزره واجدیر که راست جنبش ایچون برکسته بی تعیین قبیله که امر حریده بصیرت و محراب الرأی والتدبیر اولوب
ناجیا عسکری مهلکه به القا و فرضیاب اولد قارنده منع و دفعله مصلحت قتالی القا ایدر معقوله دن اولیه زربا
امام ناظر مسلمین در و تمام نظرایسه ایچق خصان مذکور بایه محراب برکسته بی نصب امیر اتملرند در زربا امیر اولان
کسته جنبان اولغله وقت فرصته ناسی منع ایدر ایسه الفرصة جلسته یعنی فرصت سرفته فایمقدن عبارت در
مثلی اوزره بر دخی ایشکله قادر اوله میده جکلری مصلحتی تقویت ایدر و اکر متهور اولغله کمال جنسارتدن ناشی
ناسی مهالکله القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولور ل طوته لم کند و قوت و شجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنک مقدور بینه قادر اوله منوب تلف اولور و مؤلف حضرت لری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عاملر بینه نجر بر ایدر ایدیکه انس بن مالک فرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما بجوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب اتمکز زربا براء بن مالک مهالکدن بر مهلکه در که ناسه رهبر اولوب هلاکله اقسایلر
و براء بن مالک رضی الله عنه ایسه زهد و تقواده بکار اصحابدن ایدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم عند الله علو
میزلتن افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبردی طمرین لایقوبه به لواقسم علی الله لایره متهم براء بن مالک یعنی
نچه بر مرده قیافت و عیار آلوده هیئت و کهن جامه و کثوت کسته لر واردر که ناس حقیر کوروب شانته اعتنا
ایلز لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقیر دیسه آتی خدای تعالی تصدیق و قولی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولدیکه بعض عزواتده غلبه کفار بیدار و حال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالک رضی الله عنه حضرت اینه دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم شنگ
حقکده لواقسم علی الله لایره قول شریفله استجابت دعوتکی اخبار ایشلر ایکن بزه خیر دعا ایلر مبین
اول حینده الرین قالد یروب اللهم امتحنا کافهم یعنی یارب اعدانک اوموز لرین بزه احسان قبل که انده
سوزنی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کر وه اهل ضلال سمعت ادباره عنانرین اقبال و مجال
معرکه دن فرار وهز بتمده بی قرار و بی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالک رضی الله عنه بویه بر ذات عالیشان
وصحابی سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت و جسارتدن انی امیر حبش
قیلقدن نهی ایلدی زربا قطعاً مالیات و اهتمام ایتوب حر و بمهالکله بی پروا غوص و اقسام ایلر ایدی
و نصر بن سباردنگه بامکه نیک مفرق ایدی و ابو مسلم ائی بلده مرودن اخراج ایلش ایدی بوقول حکیمان
حکایت اولور که زربکان عجم آنک اوزر بینه اتفاق ایلدیلر که سر عسکر اولان کسته ده خصال جا محمدن
اون خصلت بولمق لازمدر شجاعت خروس و شفقت دجاچه و قلب اسید و غارت ذئب و هجوم خیزر
و صبر الکلک علی الجراحة و حرص کرکی یعنی طوره و روحان تعلیم یعنی خیله رویه و حذر غراب و سخن دوان
یعنی سینه اولوب قطعاً مهزوله کور یلین دیواب خراسان کی سخن و قوی اولق انام محمدن جه الله تعالی دیر که
اکر بویه متصرا اولسان برکسته بی امیر قتلقت اقتضایدر ایسه امام المسلمین بر متصیر کسته بی ایاکوز و شمشیر
تعیین اتمک کر کدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هر و ن اخی اشهدده ازری و اشکره فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دینیکه یارب دخی اقرار عدن فرنداشم هاروق بکاوز بر قیل انکله قوتی
شدید قیل وانی امر رسالته بکا شربک قیل و اکر بویه بروز دخی تعیین اولماز ایسه اول امیر کدر که عسکر دن

اهل بصیرتی دعوت و امورنده مشورت ور آئی و تدبیر بینه مطاوعت قبیله زربانی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
و عیالر نیک قوت و اداملر بینه و از بجه هر خصوصلرنده صحابه کراملری ایله مشاوره ایدر ایلدی و انکله ما مور ایلدی
قال الله تعالی و مشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزر بیکه وحی نازل اولسان امور ده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ما هلك قوم من مشورة یعنی مشورندن بر جاعت ضرر کورب هالک اولدیلر لکن ترک مشورت
مؤدی هلاکدر امام محمد رجه الله دیر که بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر و ناس دخی
کر کدر که اطاعت ایدوب اصلا مخالفت اتمه لز زربا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که لایحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسته به جنت حرامدر نقل اولور که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیرده قتال دن
نهی ائتدکری و قتلده برنادی به امر ایدوب ترک قتال ایله ندا ایتدیلر اول ائنده برکسته کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسته شهید اولدی دیو جناب رسالته سوبلد کلر نده قتال دن هجرت نصرکه می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لایحل الجنة لعاص دبیلر بینه شهادته ارمشکن بینه اول کسته حفته بو یله بیوردیلر که ظاهر
و نمایان اوله که امیر حبشک خطا تدبیری متیقن اولماز بجه مخالفت و عصیان بوجهله حلال و شایان اولماز و الله الموفق
باب مبعث السرايا یعنی اخراج عساکره داژ اولان مسائل مهمه بایدر مؤلف الکتاب امام محمد رجه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر و تحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارک
لامتی فی بکورها یعنی یارب اتم ایچون سحری حرکتلرنده بمن و برکت احسان قیل و رسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدک لکن اول نهارده ارسال بیورر ایلدی و حدیث مذکور ده دلیل واردر که صاحب مصلحت
مصلحتی سعی ایچون سحری حرکت اتمک منا سبدر زربا ده رسالتنا هی برکا تیله حصول مراده افر بدر
و رسول الله صلی الله علیه وسلم البکره رباح او نجاج بیورر ایلدی یعنی صبحدم سعی و حرکت ریح و فوائد
باخود شک راوی اوزره فوزه مقاصد در بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلر که انما نال العلم
بکور کبکورا الغراب یعنی علم شریف ایچق غرابک طیران سحر بیسی کی حرکت سحر به ایله نائل اولور و بینه
دلیل واردر که امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهار ده ارساله رغبت اتمک کر کدر و علما دیدیلر که یوم
سبت و خجسی دخی اختیار اتمک کر کدر زربا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر اللهم بارک لامتی
من بکورها سبتها و خجسها یعنی یارب اتمک سبت و خجس لرینک بکوردن بمن و برکت احسان قیل و روایت
اولد بکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافر بندن برکسته بی کور دیکه دوه سنی یا غلیوب مکث اتمک مراد ایدر
اول کسته به سنی یو اکتدن کیر و قویان نه در دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لایجس
مسافر فاذا هب فیسه دیدی معناسی جمعه مسافر ی شرعا عوق ایلر و اکتیت جمعه ده دیکدر و بونده دلیل
واردر که عزایا خود حج یا خود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکر حد مجرد ایس زهد
ایله دعوی ورع اید نردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شهید سنی اولغله
مکروه در دیدیلر لکن جوابده بزد بریز که ایام سائر ده خروج الی السفر بلا کراهه جا ژر آندده صلوة سفر به
ادا اولمق ایله نصف صلوتدن شبهه فرار یوقدر کذلک رمضان ده دخی جا ژر در و رسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه به رمضان دن ایکی کیجه کیدکد نصرکه حرکت بیور دیلر انده دخی اداء صوم مدن شبهه فرار
یوقدر و یوم جمعه خروجده شبهه فرار نه کونه عارض اولور و بوندن ماعد اقبل از وال اوزر بینه صلوة جمعه
واجب اولما دینغده شبهه یوقدر و بعد از وال دخی کند و مسافر بولنوب اوزر بینه صلوة جمعه واجب اولماز
بوصورنده فرار عن الواجب نه و جهله تحقق ایدر و قبل از وال خروج للسفر مباح اولدی یعنی کی بزم عند بزمده
بعد از وال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رجه الله تعالی بعد از وال اباحت خر و جده بزه مخالفت ایلدی
زربا امام مشار ایله عبادات موقتیه نک و جوب اداستده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهته اول وقتده که عقب زوالده
مقیم بولمغله اداء جمعه آنک مذ هبند برو جهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل و تغیر اتمز اما بزم عند بزمده
حکم و جوب اداده معتبرا اولان آخر وقتدر که آخر وقتده بعدالوجوب تغیر اتمز بنا برین ایام سائر ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور و یوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیغمش اولسه اوزر بینه جمعه واجبه اولما مغله قبل از وال کی بعد از وال دخی مسافر نده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تا مجه منقضی اولمجه دکن عمران مصرندن نجاوز ایده مبه چکنی بیلورسه اول کسته
صلوة جمعه به حاضر اولسون زربا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولند قده اوزر بینه صلوة جمعه

مطلب الابتکاری الا و روفی طلب العلم

مطلب لا یکره الخروج یوم الجمعة من بلده قبل الزوال و بعده

واجبه اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز و امام محمد رحمه الله تعالی اصل کابده مسئله مذکور ه نك دليلنده
 لانها فریضة علیه در یعنی زیر صلوة جمعه اول کسسه اوزرینه فرضدر و تعلیل مذکور امام مشار الیه کندی
 اصل وقاعد سنه میندر و عندنده معین حقه اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب در که مسئله مذکور ه
 اولان اختلافی بر کتاب الصلوة ایضا ایله ایله امام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
 آن غیر منقسمه اعتبار ایچوب انجیق بر مقدار دخی تا خیر اولور ایسه وقت اداء جمعه به واسع اولیه جنی مرتبه ده
 حال تضيیقتی اعتبار ایدر و بوقولی امام مشار الیه کند واصل وقاعد سنه میندر که سبیت و جوب همان
 اواخر وقتده مثلاداء جمعه به واسع اوله جق مقداری زمان اخیره متعینه در که اداء جمعه بی آندن تا خیری
 جائز اولماز و بوسیدن برخاتون وقت ضیق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولوب بعد الظهر قضا ایدر
 دیو حکم ایدر و کذلک وقت جمعه و جه مشروح اوزره ضیق اولنجیه دکن مسافر مصرندن چیماسه
 اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الأئمة السرخسی رحمه الله تعالی در که شیخن امام شمس الأئمة
 الحلوانی رحمه الله تعالی در ایله بکه بنم عند مده مسئله مذکورده نوع اشکال وارد که آخر وقت اعتبار انجیق
 سائر نماز کچی مصلی به علی الا نفراد اسی ممکن ازلان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنجوب انجیق امام و جماعت
 ایله ادا اولور بو صورتده و جوب بنده آخر وقت ظهر معتبر اولوب بلکه جماعتک وقت اداری معتبر اولوب
 اقتضا ایدر حتی مسافر جماعتک اداء جمعه زندن اقدم مصرندن چیه مرسا اکا حضور جمعه لازم اولوب کورنیور
 جناب شارح جوابنده در که شبهه مرقومده انجیق اصل زفر اوزره وارد و متقرر اولور ز پر امام مشار الیه وقتده
 بالفعل ادایه قدرت و تمکن اعتبار ایدر اول جهتندن عند نده سبیت و جوب وقتک اول جزئنده متعین اولور که
 جزء مذکورده اهمال و تا خیر ایسه مابعدی تضيیق ایوب ادایه واسع اولماز اما بنم عند مده سبیت اجزاء
 وقتندن آن اخیرده متعین اولوب بویله سبب ایله متقرر الوجب اولان عبادتی آن مرقومده بالفعل ادایه قدرت
 و تمکن معتبر دکلد و بزیم آخر وقتی اعتبار بزیم باعث بو معنا در بعد ازین جمله معتبره دن اعراضه عطف
 عنان و محتمل اولان میدان مبعث السرایده جولان ایده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
 قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب اربعة و خیر السرايا اربعة و خیر الجيوش اربعة الآف
 ولن يغلب اثني عشر الفساعن قلة اذا كانت كلتهم واحدة یعنی خیر الاصحاب دورتدر و خیر السرايا در تیوزدر
 و خیر الجيوش دورت بیکدر و اون ایکی بیک عسکر رأی واحدا اوزره اتفاق ایتد کند نصرکه قتلن نندن ناشی مغلوب
 اولماز بعض علما دیدیلر که خیر الاصحاب اربعة قول شریفینک معناسی خیر اصحابی یعنی اصحابک
 افضلی دیکدر بو تقدیر اوزره خلفاء اربعة راشدین ابو بکر و عمر و عثمان و علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
 حضرتک افضل الاصحاب اولدقلرینه اشارتدر و بعضیلر دیدیلر که بلکه مراد ظاهر معناسیدر که خیر قفا
 و خیر جماعت دیمکدر و حدیث مذکور امام ابو حنیفه و امام محمد رحمه الله علیهما تک صلوة جمعه امام دن
 غیرى اوج نفر ایله ادا اولور قولرینه دلیلدر زیر خیر الاصحاب انلردر که معا و نثار یله اداء فریضه اولنسه
 بناء علی ذلك دورت کسسه ایله اداء جمعه جائز اولور و حدیث مذکور دلالت ایدر که سریه من جهة العدد
 جشدن اقلدر و عسکر قلیله سرادن اخذ ایله سریه نسیمه سی قلت عدد زندن ناشی تحفظ ایچون کیچلرده
 کیدوب کوندوزلرده در کین اولدقلرنددر و جیش جیش ایله نسیمه اولنق آنک ایچوندر که عربیه ده
 جیش فارسیه ده جوش مثلوه موج و غلیان معناسنه در و عسکر کیردخی کتر نلندن بری اوزرینه موج
 و غلیان تمکله جیش ایله نسیمه اولندی و حدیثندن مراد شریفی اول دکلد که دورتوزدن اقله سریه اطلاق
 اولنجیه بلکه مرادری انجیق اولدر که دورتوزده بالغ اولور ایسه ظاهر حالری اولدر که قبل نیل المرام
 دارالخریدن فرار و انهمام کوسستمزل ولن يغلب اثني عشر الفساعن قلة قول شریفی ادا ایلمدر که غزات
 مجاهدین عدد مذکورده بالغ اولدقلرنددر معناسی اضعاف مضاعفه کثیر اولسه لردخی انهمام ایله عودتدری
 حلال اولماز ز برآمدلوان بغلب اوزره مغلوب اولیان البسه غالبدر لکن شول شرطله میانلرنده اتناق کله در کار
 اوله اگرچه بوم حنین ده عدد مسلمین اون ایکی بیک ایکن یته منهم اوله رقی یوزجو بر دیلر کال الله تعالی تم و اتم
 مدبرین یعنی صکره ارقه و بر دیکیز حالده اعراض ایلمد بکزلکن ایچلرنده منافقین و اهل مکه دن اول کونلرده
 اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولیان کسندر مختلط اولغله متفق دکلدلر ایله اما اتفاق کله بولنورسه انلر
 بوجهله فرار جائز اولماز ز انلراون ایکی بیک نفر اولغله اوج عسکر عد اولور که دورت بیکه ایچمه اوزره در که

مطلب اداء صلوة الجمعة تصح
 بار بعد نقر

خیر الجيوش آنلردر و اول مقداری دخی مبسرده و اول مقداری دخی قلب عسکرده در و جمع متفق علیها
 ادناسی اوچدر و اکثرینه نهایت یوقدر و حکم شرعیده ادناسی اکثرینه مساویدر بوجهله اشبوا و ج عسکر که
 مجموعی اون ایکی بیکدر جوع لانتحصی به مساوی عدالتملر بیه انهمام و فرار لری قطعاً حلال اولماز و رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر خیر امراء السرايا زیدن حارثة افسمه بالسویة و اعدله فی الرعیة
 یعنی اکثر امراء جنوده نسبتله افضل لری زیدن حارثه در که علی السویة تقسیم غنائمده فائق و بین الرعیة اجراء
 عدالتده متفوقدر و زیدن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله علیه وسلم در فی الاصل ام المؤمنین
 حضرت خدیجه رضی الله عنهانک مملوک اولوب جناب رسالته هبه قیلدقلرنده انی اعتناق و کند ولرینه
 ولدانکذا دیوب جاهلنده اولان حکم تینی منسوخ اولنجیه دکن حقه حکم بتوقی اجرا بیورمشاردر و بعد النسخ
 انجیق معتقلیدر و قرآن عظیمده و اذ تقول للذی انعم الله علیه و انعمت علیه نظم کریمی آنک شاننده نازل
 اولمشدر یعنی الله عظیم الشانک انعام ایلمدیکی و حییم سنک دخی انعام ایلمدیکنک ذاته خطابا ذیل آیتده ذکر
 اولسان کلامی سوبلد بکک وقتی تذکر قبل یعنی الله تعالی دین اسلام ایله انعام ایلمدی و حییم سن دخی اعتناق
 ایله انعام ایلمک بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سکن دفعه امیر عسکر قیلدی تا که بوم موهبه شهید اولوب
 رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الامراء قول شریفی ایله تاسین ایوب تحقیق صفت خیریت ایچون خصلتین
 مذکور تینی تعیین بیوردیلر ز پر امیر عسکر خصلتین مذکور تینه محتاجدر که بریمی نائل اولدقلری غنائم
 خصوصنده عدالت تقسیمی اعتبار و بری دخی مراجعت ایتدکلری امورده بعضسک بعض آخردن حقی
 البویرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ایلمکدر و امرین مذکورین انجیق عهدده امرایه تقویض اولمشدر
 و امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکور ای افسمه و اعدله ضمیر لری امراء سرايا به راجع اولوب بحسب الظاهر
 ضمیر جماعت ایله افسمهم و اعدلهم دینلمک اقتضا ایدر ایکن افراد ایله روایت قیلدی یعنی بعض کسان تعییب
 ایلمدیلر لکن جوابلرنده دریزر که امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکور لفظ من بورایله اخذ و روایت
 ایلمدیکی ضمیر افرادی موضع جماعتده استعمالک صحته دلالت ایدر و امثالنده باب تأویل واسع و میان صغیر
 و کثیرده شایعدر یته مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی در که امام المسلمین عهدده سندن کلور کسسه بولنور ایسه سریه
 نامه یا لکن بشخص یا خود ایکی یا خود اوج شخص ارسال تمک جائزدر و ز روایت اولندیکه نبی اکرم صلی الله
 علیه وسلم غزوه ختد قک بعض ایامنده خدیفة بن الیمان حضرت نلرین بالکتر و عبدالله بن انیس و حبة الکلبی
 و ابن مسعود و حباب رضی الله عنهم دن هر برینی بالکتر سریه نامه ارسال بیوردیلر اگر چه رسول الله صلی الله
 علیه وسلم اوج نقر دن اقل بعث سریه دن نهی ایلمدیلر لکن نهی مذکور ایکی کونه تأویل اولنور بری اولدر که
 بریا خود ایکی نفرک یعنی دیننده مکروه اولیه رقی مجرد شفقت علی المسلمین و جهی اوزره نهی اولنسه و بری دخی
 اولندن سریه اوج نقر دن اقل چیمماق افضل ایبوکنی بیان اوله تا که اثناء طریقده هیئت جماعت اوزره
 بریمی امامته تقدم ایوب اینکسی دخی ارقه سننده صف اولغله جماعتله اداء صلوة مقتدر اوله ل و توجه
 مذکور تینی لکرم صلی الله علیه وسلم حضرت نلرندن مروی اولان الزاکب شیطان و الزاکبان شیطانان
 و اثلثة ركب حدیث شریفک مضمون منقیدر یعنی راکب واحد شیطان واحد در و راکبان ایکی شیطاندر
 و اوج راکب جماعت انسان و قافله راکبدر و جواب مذکور توجه بطریق المنقولدر و من جهة المعقول جواب آخر
 مقوله تصدی ایوب دریزر که بعث سریه دن مقصود همان قتال دکلد بلکه کاه خبر اعدای تبحس و عزیمت
 ایتدکلری استراری تفحص قصدا و نلور بو صورتده شخص واحد جاسوسلق ایچون میان اعدایه دخوله قادر اولوب
 اوج کسسه تک قدرت خلوتلندن اسهل ایلمدیکی ظاهر در و خصوص مرقوم کاه شخص واحد ایله حاصل اولور
 و کاه هیجه بری خبر کتوروب آخری دخی اول کله کندن صکره حادث اولان رأی اعدایه واقف اولوب ایچون میان
 اعداده مکتمت اسی مقصودا اولور و غرض مفروض ایکی شخص ایله منصفه حصولده معروض اولور و کاه مقصود
 و مرام علی الغفلة قتال کفره لثم یا خود ایچلرندن بعض مبارزین مشهور تینی ناکهانی قتل و اعدام واقع اولوب
 بو مقصود دخی اوج یا خود زاده جهه صور پذیر وجودا اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصه رأی و ندر بواسته
 عهدده امردر که مسئله قتی صورتده نظر و منقعت ملا حظه ایدر ایسه اول وجهله عمل و حرکت قبلر الله الموفق
 * باب الزايات و الاولية * یعنی جهاد دار باقی زایات و الوبه انما ذبه ذاتا اولان مسائل شرعیه باید در صاحب الکتاب امام
 محمد رحمه الله تعالی در که انساب و اجود اولان اهل اسلامک لوارلی ایض و رابه لری اسود اولمشدر و منوال

مطلب فضائل زیدین حارثه

مشروح اوزره اخبار نبویه وارده اولوب راشد بن سعید رضی الله عنه دن روایت اولدی بکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرینک رایه لری سیاه ولوازی سفید ایدی وعروه بن الزبیر دید بکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرینک رایه لری سیاه ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهماک برده سنیدن مصنوع ایدی اسمنه عقاب دیرل ایدی وعقاب رایه لری نرینک اسمی حساب وفرس لرینک سگب و بقله لرینک دلدل اولدیغی کی یوند نصکره معلوم ارباب علومه در که لفظ اوی ملوک و سلاطین واحساب جوش پیشکا هنده چکلین شفه معتبره نرینک اسمی در ملوک آل عثمان ایدهم الله تعالی الی انقراض الدوران حضرتانده مخصوص اولان لواء سعادت نشان بفرمایان ووزراء سامی مکان لرینه مخصوص اولان توغ رفروغ و سنجاع رونق افشان لری کی اما لفظ رایه وجوه عسکر دن هر برینه اعطا قبلن شفه نرینک اسمی در که هر برینک نفراتی تخنده تجمع ایدرل دوات عثمانیده اورطه ره وسواری عسکر لرینک سر بلوکلرینه تعیین اولان براق لر کی و رسول الله صلی الله علیه وسلم قتی غزوه ده اتخاذ رایه قیلد قلنده اختلاف روایات واقع اولوب امام زهری رحمه الله تعالی یوم خیبره کلجه رایه بوغدی همان الویه واریدی دیدی لکن سائر محدثین ذکر ایلدی که غزوه بدرده رایه واریدی و سیاه ایدی بو بیان اوزره قبل یوم خیبر رایه اتخاذ اولند بغی مستان اولدی و رایانده اون سواد مستحب کور یلکده حکمت اولدر که روایات انجی اصحاب قتالک علامت ایدر و هر طائفه کندو براق لری آکنده قتال ایدوب حسب الاقتضای برندن جدا دوشد کده بنده براق لری آتنه عودته مقتدر اولورل و اون سواد ضوه نهارده و علی الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائر دن اظهر و اشهر ایدوکی آشکار و اول سیدن استجاب سواد ظاهر و بدیدار در لکن من جهة الشرع براق لر ایض و اصفر و احمر اولمده بآس و ضرر یوقدر انجی لواءه اون بیاضی اختیار اتموز رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرینک ان احب الثیاب عند الله البیض فلیلبسها احبوا کم و کفوا فیها موتا کم حدیث جواهر شار لرینه بنیدر یعنی علی التحقیق عند الله افضل ثیاب ایض اولن لریدر بناء علی ذلك حیوته اولن لر بکر آتی کسوت لر و میس لر بکر آتی آنده تکفین ایدیکر و اوی هر جیش عظیمده انجی بردانه اولوب آحاد عسکر صاحب الجیش اولان سلطان یا خود امیر و الاشرافه عرض حاجت ایدک لرنده سمع لوانسه مراجعت والتوا ایدرلر بوجهته لواءه اون بیاضی اختیار ایلدک تا که سائر سر بلوکلرک رایه سواد لرین امتیاز ایله ناسک و جهة مقصودی آشکار اوله و مؤلف الکتاب رحمه الله سلمه بن الاکوع رضی الله عنه دن روایت ایدوب سلمه حضرت نرینک دیر که والله یوم خیبره کندومی کوردمکه حضرت علی رضی الله عنهماک اردنجه سرعت ایده رم قلعه خیبره وارنجیده کینا کاریشه مدم فخر جت غایبه الیهود سلمه حضرت نرینک بو قولنده غایبه غین میجه و عین مهله ایله مر ویدر روایت اولایه کوره معنایی زراعت و جراث ارباشدن وقت غنوده ده حرکت ایدن اهل عمل طشره چقد ایدر دیکدر و تائبیه کوره اهل عد و اندن یهودک مبارزان میدان جلا دت لری نمایان اولدی لر دیکدر خلاصه کلام قلعه خیبره وصول یزده یهودک غایبه یا خود غایبه لری چقبوب جانب مسلمینه متصل اولان باب قلعه بی کینا ایلدی لر و قلعه مر قومه ایدیکه عظماء یهود حصن نطایه شخون خوفیه ارقه سنه اوج قات دیوار بنیاد اتمش لر ایدی و خیل اعدا اکا ظفر بوله من ایدی یهود خیبر اول قلعه دن و دیوار دن کجوب قتال مسلمین سواد سلمه صحرا به چقد ایدر و در حال مرحب نام بهادر ممتاز لری میدان مبارزه ده امتیاز و بوشه رایه ایجازه سراز ایلدی * شعر * قد علمت خیبرانی مرحب شاکم السلاح یطل مجرب * اضرب احبانا و حینا اضرب * اکی اذا شهد من بغیب معنای تحقیق اهل خیبر ایلدی لر که من مرحب و تام السلاح بهادر مجرب میدان جنگده کاه مضروب و کاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقد نصکره غایب لرک مناسنه نائب اولورم دیکدر و آتی حضرت علی رضی الله عنه قتل ایلدی و بوقصه کتب مغازیده معروفه و مذکورده و جناب مؤلف قصه مذکورده بی روایتندن مقصودی همان آخر حدیثه رسول الله صلی الله علیه وسلم غزوه مر قومده و جوه عسکره توزیع روایات ایلدک لرین بیان و مقدمات الویه استعمال ایدرلر ایکن بوم مذکورده اتخاذ روایات ایلدک لرین افاده و اعلاتندر و امام محمد رحمه الله دیر که اهل جهاد جهاده خروج ایدک لرنده هر طائفه میانه لرنده بر سنیدی شعار و علامت اتخاذ املری لایقدر که ایچ لر دن برسی رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرین یا خود مکان و مقر بن بوله مزسه شعار لر بندا ایدوب سمع مقصوده ظفر بوله و کذلک هر اهل رایه ایچون دخی بر شعار معروف اولق منا سیدر که اول رایه اصحابیندن برسی رایه سنیدن جدا دو شرسه شعاری ایله ندا و رفیق لرینه وصول و رجوعه قدرت و تمکن پیدا قبله و امر مذکور من حیث الدیانه واجب و لازم دکلدر حتی

ترک ایدرلر ماصی و آتم اولمازلر لکن مصلحت حرب به اقوامی سبب اولمغه اتیان افضل و انب و موافقت آثار وارنده یه اقر بدرز یا سنان بن و برة الجهنی رضی الله عنه دن بوقول شریف مر ویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوه المر یسبع ده که غزوه بنی المصطلق در برابر ایدک و بنمیزده شعار بمن یا منصور اامت کلیدی ایدی معنایی دشمنه ظفر بولدی که همان دبلدی کیکی قتل و امانه قیل دیکدر و شعار نبوی بوم بدرده دخی بولکده ایدی و بوم احده امت کله سی ایدی و حضرت عایشه رضی الله عنها دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم شعار مها جری بنی ابی عبدالرحمن و شعار خزرجی بنی عبدالله و شعار اوس بنی عبدالله قیلدی لر و غزوه احزابده بر کجه دیدیلر که اگر کفار شخون ایدر ایسکر شعار بکر جم لاینصرون کله سی اولسون معنایی اعدا منصور اولیه جعفر بن ناکید ایچون حاصمه فسمدر و بوم حنین ده شعار لری یا اصحاب سورة البقره ایدی حتی اصحاب کرام اول وهله ده انهم رام ایله حر بدن نکوله اقدام ایدک لرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلره لفظ مذکور ایله ندا ایدوب یا اصحاب سورة البقره الی ان عبدالله ورسوله سائر الیوم دیدیلر یعنی ای اصحاب سورة البقره بکاظ و غر و عودت ایدیکر بن الله تعالی تک جمع ایا مده قولی و رسولی بم بویه تکلم و دشمنک صدرینه طوغرو اقدام و تقدم ایدرلر ایدی و مسلمین صوت رسول الهی کوش ایدک لری آنده صوب سعادت لرینه عود و رجعتله جوش و خروش ایلدی لر و روایت اخرا ده بوم مزبورده شعار لری جم لاینصرون ایدی و مسلمین جانب سعادت لرینه عودت ایدک لری ساعتده اهل شرک روگردان هر بمت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم انهم و اوس یوردیلر یعنی یاسینه قسم ایدر که منهنم اولدی لر و لفظ مذکور فسمدر که خیره بتملرین ناکید ایلدی لر و الحاصل شعار همان علامت دن عبارتدر و آتی وضع و تعیین و ابسته رأی امام المسلمین در لکن اول بابده بطریق التفاضل فوز و ظفره دلالت ایدر بر کله اختیار و تأمل اتمک لایقدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم قال حسن سورل و اظهار سرور ایدرلر ایدی والله اعلم

باب الداء عند القتال یعنی غزوا و جهاد اصحابی حین محاربه ده د عاء فتح و نصرت و اعداء دینی قبل الحرب دین اسلامه دعوتیه متعلق مسائل شرعیه بایدر عبدالله بن ابی اوفی رضی الله تعالی عنهما دن مر ویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اعداء دین ایله معرکه حریده ملاقات ایدک لرنده قبل القتال بود عاء اجابت استد عا ایله تضرع و مناجات ایدرلر ایدی اللهم ناعبا دک وهم عبادک نواصینا و نواصیم یدک اللهم اهزمهم و انصرنا علیهم یعنی یارب بزر سنک قوللر بکر کفار دخی قوللر کدر بزم و آنلرک نواصی اختیار بمن ید اقتدار کده در یارب بزر حق اوزره آنلر باطل اوزره اولموز ایله آنلری مهزوم و مکسور و بزری اوزر لرینه مظفر و منصور قبل بو نده دلیل وارد که هر غازی عند القتال دعا و تضرعده جناب رسالتده اقتدا اتمک کر کدر ز بر مؤمن برکت دعا بعلیه رزق و نصرتی استنزال و رفع انواع بلا و دفع شرور اعدایه کسب استبها ل ایدر بناء علی هذه الامور هر خصوصده دعا و تضرع ایله مأمور اولمش در قال الله تعالی فلیستنجیوا لی ولیؤمنوا بی یعنی قوللرم بکار رجای اجابت فیلسونلرو بکار ایمان کتور سنلر و قال الله تعالی ادعوا ربکم تضرعا و خفیة یعنی قوللرم ندال و ناسدن اختفا ایدرک رک بکره دعا ایدک و انبیا و مرسلین صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین حضرتانی دخی اعدا لری اوزره بد دعا قیلد قلمی قرآن عظیمده اخبار و اناها اولندی مثلا حضرت نوح علیه السلام رب لا تدع علی الارض من الکافرین دیارا بد دعا قیلد قلمی اخبار و اعلام اولندی یعنی یارب ارض اوزره کافریندن بفردی ترک ایتموب جله سین اهلاک ایله و حضرت موسی و هارون و خلیل علیهم الصلوات من الرب الجلیل دخی قهر اعدا ایله دعا ایلدک لری آیات قرآنیه ده اظهار و ایداقیلندی جناب مؤلف دیر که مسلمین نیت حرب ایله مشرکینه مقابل اولدقلرنده ایکی صورت وارد بری اولدر که صبت اسلام و دعوت دار السلام آنلره الی الان بالغ اولماش اوله و بری دخی عکسیدر اگر بالغ اولماش ایسه ابتدا آنلری اسلامه دعوت اتمدکجه حرب و قتال بوجهله حلال اولماز لقوله تعالی وما کلمه عذین حتی نبعت رسولا یعنی بز عظیم الشان کسنه به عذاب ایدیحی اولماذق حتی بعث رسول ایله الزام حجت ایدنجیه دکن و رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی امر آء جوشه بویه وصبت و ابتدا کفاری شهادت توجیده دعوت ایدک دیو نصیحت یور برل ایدی و وجهه آخری دخی وارد که کفار کلام بزم قتال بزم مجرد مال لر بنی اغتنام و عیال و اولاد لر بن سبی و اغتنام قصدی ایله طمع خانه مبتدیر دیو کاه یجه سوء ظنونه اقدام ایدرلر اگر قتال بزم ایچون ایدر کین من اول الامر بیلسه لر من غیر حاجة الی القتال دعوت اسلامه اجابت لری احتمالدر خصوصا عرض استلامی تقدیمده حکمت حسنه و موعظه

مستحسنه ايله سيل حقه دعوت مصلحتن تقويم واردرينارين دعوت اسلام ايله ابتدا وشروع طريق وجوب ايله مشر وعدر واکرد دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ايسه آنلردن جزيه بي قبول وانتقاد جزيه ايدرلر ايسه محاربه دن عدول ايد چکمز معلوملری اولق واولماق واردر ا کر معلوملری ذکل ايسه اعطاء جزيه به دعوت اتمدکجه آنلر ايله قتال اتمک کر کدر ورسول الله صلی الله عليه وسلم امر آء جوشه بويه توبه ايدرلر ایدی ومانع قتال اولان امور دن بري دخي قبول جزيه در قال الله تعالی حتی يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون وقبول جزيه ده بعض احکام مسليتي التزام و معاملا تلرند مسليته اقتياد والتيام واردر بوسيله معلوملری ذکل ايسه ابتدا عرض جزيه واجيد مکر مرتدين وعربدن عبده اصنام مثللو کندولردن جزيه شرعا قبول اولنجه جسق طائفه دن ايسه ل عرض جزيه به حاجت بوقدر زيرا آنلردن انجق اسلام ياخود سيف قبول اولنور قال الله تعالی تقائلونهم اويسلون یعنی مرتدين بنی حنيفه ايله قتال ايدر سر تا آنلر اسلامه کلنجيه دكين ا کر بوطائفة بعد عرض الاسلام ابا و امتاعه اقدام ايدرلر ايسه اعطاء جزيه عرض اولنجوب همان قتال وقتلر بنه اقتحام اولنور و قبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه ل دخي قاتلری اولان مسلمين اوزره ديت وكفارتدن نسته الزام اولنماز يرا ديت وكفارت وجوب اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام ياخود دين اسلام ايله حرازه منوطدر بوقسه بدون الاحراز مجرد قتلرندن نهی شرعه واجب اولماز مثلاله اهل حرك نسوانلرين و اولاد صغار لرين قتل اتمک شرعا ممنوع ايکن قاتلرينه ديت وكفارت واجب اولديغي كبي صورت مذكوره ده دخي واجب اولماز نكته سي اولدر كه نهی شرعيتك مقتضاسي انجق امر منهدن كف و انتهادر ومحل نهی مقوم اولوب ديت وكفارت لازم اولق وراه انتهاد امر آخرو شارعدن دليل مستقلة موقوف ايدوكي مقرر در و ا کر بوطائفة به دعوت اسلام مقدمارسيده اولمش ايسه آنده مسلمين مخير در ديلر ايسه من اندر فقده اعذر مثله امثال و ابلاء غدر ايجون قبل القتال دعوت اسلام ايله اندرونخو يفه استجمال ايدرلر و ا کر ديلر ايسه مطلب مسلمين مقدما معلوم اعداء دين اولديغنه بناه بلادعوه قتال و بولدفقر بن قهر واستيصال ايدرلر و كاه اولور كه تقديم دعوتده تفويت فرصت ايله مسليته لحوق ضرزدن نوهي اولنور بوضوزنده من غير دعوة حرب و قتاله اقدام و تقدمه ضرر شرعي بوقدر ا کر چه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله عليه وسلم دعوت اتمدکجه كفاردن رفومه قتال اتمدیلر و طلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله عليه وسلم مشرکيني اسلامه دعوت اتمدکجه قتال اتمزل ایدی قوللری روايت اولندي لکن آنک تا ويلي امام محمد حضرت تليک کا بنده تعليل ايلد بکدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم اول كونلرده دين اسلامي هنوز کتور مشرکين بنابرین اکثر كفاره به دعوت اتمدکلرندن خبر دار دکلر ایدی بوجهتله تقديم دعوت ايدرلر ایدی و امام ابرا هيچدن دخي بويه جه منقولدر حتی اهل دلي اسلامه دعوت لازميدرديو اكا سوال ايلدکلرند اهل ديلم دعوتی بيلدیلر ديو جواب و پردی مرادی ديمکدر كه بز زمانم حکم سالفده زمان نبوته محالفدر و امام محمد قولين مذکورين وجه آخر ايله تا ويل ايدوب دیر كه ياخود التزام تقديم دعوت واجب اوليه رقی رسول الله صلی الله عليه وسلم مجرد توبه و انابتلرين رجاء و تطلب اتمدکلرندن علی وجه التالیف والتحب اوله اول قصه مرويه بي کورمن ميسنکه رسول الله صلی الله عليه وسلم بعد الدعوة مشرکين ايله قتال ايدوب نماز وقتي کلدکده صحابه ايله نمازی قیلوب موضع حربه عودت و مره ثانيه ده يه اسلامه دعوت ايدرلر ایدی بوعوت ثانيه انجق تألفه مجموع ايدوكي معلوم اصحاب عقولدر وعطاء بن يسار رجه الله دن مرويدر كه نبی اکرم صلی الله عليه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرين بر محله بعث ايدوب ديدیلر کيت و آرقه كه باقه یعنی امر مدين بر شبي ترك اتمه اول دخي يار رسول الله امر بکزنه در و آنلره نه ايشليه ايم ديدکده بيوردیلر كه ساحه لر بنه واروب نازل اولديغك وقتده آنلر سنکله قتال اتمدکجه سن انلر ايله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ايدرلر ايسه سزدن برکسته بي آنلر قتل اتمدکجه بنه سن قتال اتمه و بوندن صکره بنه آنلره دیرسنکه لاله الا الله دخي قتل ايدرلر ايسه اول مقتولي آنلره کوسرمدکجه بنه سن قتال اتمه و بوندن صکره بنه آنلره دیرسنکه لاله الا الله ديمکه ميلکن وارميدرا کر واردر دیرلر ايسه سن ديمکه نماز قیلنجيه ميلکن وارميدرا کر واردر دیرلر سن ديمکه ماللر بکزدن اخراج زکوة ميلکن وارميدرا کر واردر دیرلر سنه آنلردن بشقه نسته طلب اتمه والله باعلی الله تعالی سنک بئک ايله رقولننه هدايت قیلق سنک حقه اوزر بنه شمس طلوع وغروب ايدن دنيا و ما فیهادن افضلدر و عند العقلاء ظاهر و هو بادر كه كفار حقارنده حديث مذکورده ذکر اولنان امهال و تأخير علی وجه الايجاب اولنوب انجق علی قصه التالیف والتخیر در و عبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرويدر كه رسول الله

مطلب دینه اهل الحرب اذا قاتلوا

صلی الله

صلی الله عليه وسلم بر محله عسکر بعث اتمدکلرند دیرلر ايد بيه ناس ايله تألف وقتالده تا فی وتوقف ايد بکزن و اسلامه دعوت اتمدکجه اوزرلر بنه هجوم و اغاره اتمکدن زيرا ارض اوزره مدروو بردن یعنی اهل باديه و حضر دن راهل بیت بوقدر الا آنلری بکامسسم اوله رقی کتور مرکز اولادونسالرين اسير کتوروب رجائلرين قتل اتمدکلر دن بکا اجيدر و ابی عثمان النهدي حضرت تليری ديد بيه کاند عوندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت و کاه دعوتی ترک ايدوب هجوم و غارات ايدر ايدک وقول مذکور دلالت ايدر كه دعوت و ترک دعوت ايکبسي دخي مخلنده امر حسندرا کر اسلاملری ما مول ايسه مره بعد اخري دعوت ايدرلر ذکل ايسه بلادعوه اوزرلر بنه هجوم جائدر ومعناي مذکور رسول الله صلی الله عليه وسلم دن روايت اولنان حديث شريفده شعله ياب بيان و ظهور در كه نبی ذی شان عليه صلوات الرحمن حضرت تليری ابی قتاده بن ربعي جنابلرين اون دورت نفر ايجنده غطغانه بعث ايدوب شنوا العارة عليهم ولا تغفلوا النسوان والصبيان بيوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلر بنه هجوم ايدک ونسوان و صبيان قتل اتمکدر بعده معيتلرند اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبيری بياننده ديد بيه وقتا كه غطغاندن كيجه ايجنده بر حاضر عظيم یعنی حی جسيم اوزره هجومی قصد ايلدک ابی قتاده بزه خطبه و وصيته آغاز ايدوب ديد بکدن تکبير اتمدکجه جمله کز بر دن تکبير ايدک و جمله اتمدکجه جمله کز جمله ايدک و طلبده امعان اتمکدر یعنی غنيمت اردنجيه ايراق کتمکدر بويه ديوب هرايکي کسنه بي بر بنه اليق و رفیق ايلدی و نبيده ايد بيه برکسنه مادام قتل اولنوب ياخود بکا عودت ايدوب خبری افاده اتمدکجه زميل و رفیقندن مفارقت اتمسون و برکسنه کلوب بن اكا کيفيت رفقا سندن سوال ايدرسم بيلم ديموب البته بر برنی محافظه و حاللرين ملاحظه قیلوسونلر راوی مرقوم دیر كه در حال حاضر معهودی احاطه اتمدک اول اتمدک برکسنه ياخضراء ديوصيحه ايلدی بن دخي ايشيدوب تفاؤل بره البته بن برخيره اصابت ايد رم ديدم و رسول الله صلی الله عليه وسلم دخي بومثلا و قال خير ايله تفاؤل بيور بر ایدی حتی مدينه به هجرت قصدی ايله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ايله غار دن جيقد قلرند بریده الاسلمی اوزره مرور و حضرت ابی بکر رضی الله عنه سؤال ايله ما مور ايلدیلر اول کسنه اسم بریده در ديدکده رسول الله صلی الله عليه وسلم بر دلنا الامر ديدیلر یعنی امر بيز بارد و اطيع اولدی و اول کسنه اسم قبيله سندن ديدکده سئنا ديدیلر یعنی كفار قريش دن سلامت ايريشد بک حديث مذکور دن وصف مزبور اوزره حسن تفاؤل جائز ايدوكي به معلوم اولمشدر و نقل اولنور كه مسلمين نهر جيحوني عبور اتمدکلرند برکسنه بي ايشتمدیلر كه غلامنه ياطفر ديوندا ايدر اول وقتده مسلمين تفاؤل ايدوب قد ظفرنا ديدیلر و بر آخر کسنه بي دخي ايشتمدیلر كه غلامنه ياعلوان ديوندا ايدر بنه مسلمين قد علونا ديدیلر و زيد بن حارثه رضی الله عنه بر سر به اوزره امير ايکن غارت ابی قتاده نك نظير بنی راوی مذکور آندن دخي روايت ايدوب قصدا تديکچيز حاضره یعنی قبيله به غيش صحبه یعنی ضوء و ظلامک حين اختلاطنده واصل اولديق ديدی و رسول الله صلی الله عليه وسلم بنی المصطلق غافل و حيوانلرين سقى ايله مشغولر ايکن اوزرلر بنه هجوم و غارت و مقاتلرين قتل و ذر يتلرين اسر و سبيه مبادرت ايلدیلر و اوزاج مطهره دن جو پر بنه بنت الحارث رضی الله عنها اول سبيک ايجنده ایدی و اسامه بن زيد رضی الله عنهما حضرت تلير بنه اهل ابی اوزره علی الصباح هجوم و غارت بعده احراق بالنار ايله تعذيبه مباشرتله تيبه بيوردیلر و بومقوله غارت و هجوم تقديم دعوت اسلام ايله صورتياب اوليه جغی معلومدر و حسن بصري رجه الله دن مرويدر كه كفار روم ايجون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت بوقدر زيرا آنلر سوابق زمانده دعوت اولمشلردر ديدی وقول مذکور دن مرادی حضرت عيسى صلوات الله تعالی علی نبينا و عليه نصارای رومه محمد عليه الصلوة والسلام ايله تبشیر و بعث اولنسد قلرند ايمان کتورلر ايله امر و تذکیر ايلشلردر ديمکدر کما قال الله تعالی و بشرا رسول يأتي من بعدي اسمه احمد الاية و بالله اتوفيق باب البرکة في الخيل وما يصلح منها * یعنی فرسده اولان خير و برکتی تحقيق و محتمله رکوبه صالح اولنلرين اولمايلرندن تفريقي متضمن باب د فبقدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهما دن مرويدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم الخيل في نواصيها الخير الى يوم القيامة بيوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الى يوم القيام خير واردر و خير مذکور ايله مراد غز و جهاد و تخويف عدوی بد نهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله و عدوكم بوضوزنده حديث شريفده اولان خير ايله بالاخره فرسان مجاهد بنه حاصل اولان ثواب و اجر ازاده اولنور نسته کيم حديث آخرده وار ددر الخيل لثلاثة لرجل اجر و هو ان يسكها في سبيل الله كما سمع هبة طار اليها یعنی اتخاذ خيل اوج طائفة ايجوندر بر بنه کوره اجر و ثوابدر و اجر و ثواب دخي في سبيل الله خيلنی حفظ و امساک ايدوب هر قچان

ابى ايضاً الهبة والقصر اسم موضع من فلسطين بين عسقلان والرملة

اعداد فتن برصوت هائل ايشته اكا قارشو پرواز اتمك الله حاصل اولور يا خود خير مذ كورايه مراد فرسان
 مجاهدنيك واسطه خيل ايله غنچين برسم مخصوصه استحقاق واستبداديدر والله تعالى ان ترك خيرا
 الوصية نظم شريفنده ماله خير ايله تسميه قيلديغندن استحقاق غنيمت خير ايدوكي ظاهر اولورز براماندر كه
 اشرف جهات اولان جهاد ايله كسب اولورنسا برين اوزرينه اسم خير اطلاق اولور و صالح بن كيسان
 حضرت تارندن مرويد كه رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الخيل الشقر بيورديلر يعني اترك افضل اشقر اولنلر بدر
 ووصف اشقر يت افراسده يلبسي وقور و غي ايله متين اولور اكر بوايكي محلي يا خود بالكن برسي اجرايسه
 اشقر در و اكر ايگنسي دخي سياه اولورسه اكا كيت درلر و عبد الله بن نجح القيسي رضى الله عنه دن مرويد كه
 رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تارن ايشتم ديديلر المن في الخيل في كل افرح ادهم ارغم محجل الثلث
طلق النبي فان لم يكن فكيت على هذه الصفة افرح اول آندر كه جبهه سنده مقدار در هم يا خود دخي اقل
بياض اوله و اكر بياض مزبور فوق الدر هم ايسه اول آت اغردر و ادهم سياه اتمك اسميدر و ارثم اول آندر كه
شفة علما سينك فوقنده بياض اوله و محجل الثلث طلق النبي اول آندر كه اوج اباغنده بياض اولوب انجق صاغ
اياقلايرنك برنده اوليه مقابلي ارجل در كه صاغ اياقلايرنك برنده بياض اولوب سار اياقلايرنك اوليه و بوارجل
ايله تشاوم اولوب نوع اوله رغبت ايله تين اولنور و تقاؤل مذ كور زمان جاهليه ده بين العرب معروف و مشهور
اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي كا كان ابقا و تقري و اعتقاد عوامي تصويب برله بمن و بركت
صفت سابقه اولان افراسده در ديو بيان و تفسير بيورديلر و روايت اولنديكه عمر بن الخطاب رضى الله عنه
سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه به يازديكه لا تخصين فرسا ولا تجرين فرسا فوق الميلىن يعني آيغر آتى اينكج آتمه
يا خود اترمه و آتى ايكي ميل مسافه دن زياده قوشمه يا خود قوشدرمه و بعض ناس حديث مذ كور ك ظاهر يسه
تمسك و اخصاء فرس مكر و هدر ديوب كلا ملرن انكله تا ايد قيلديلر كه حضرت علي رضى الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتمكده انما يفعل ذلك من لاخلق له في الآخرة بيورديلر يعني فعل معهودي
انجق آخرنده نصبي اوليان كسنلر ايشلرلر حتى ولا من نهم فليغيرن خلق الله آيت كريمه سين دخي بونكاه
تا ويل ايديلر يعني ابلنس ديديكه بن خي آدمه البته ايدرم آندر دخي خلق الهي تعبير ايدلر تفسير آنده
وارد اولديكه تغيير خلق اللهدن مراد اخصاء دوايدلر لكن بز عند بزمه مذهب صواب جواز اخصاء
دوايدلر كه زمان رسالتدن اى يومنا هذا من غير تكبير ولا منكر بين الانام متعارف و مشتهر در و اينك جك اشترأ
ور كوي ضرر شرعيدن عارى ايدوكنه اتفاق علما جارى اولشدر و رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت تارنك
بووصف اوزره بر فرسلى دخي و ارايدى اكر اخصاء ده كراهت او ايدى فعل مذ كور دن ناسي زجر ايچون
شرا و ركوبي دخي مكره اولور ايدى و حديث عمر رضى الله عنه ده واقع اولان نهيك تاويلنى امام محمد
رحمه الله ذكر و تعليل اينشدر كه سهيل خيل اعداي تهيب و تخويف ايدلر ايكن اخصاء سهيلي ازاله و تخفيف
ايدر بوجهته مكره كور ايشدر بوقسه دمخرده حرام اولديغندن دكلدر و نهى ثابتدن كه ولا تجرين فرسا
فوق الميلىن قول شريفندن مراد فرسك وسعدن زياده قوشمق يا خود علي وجه التلهي والتلاعب قوشمقدر
امام سابقه بالا فراس تعليم ايچون اولور سنه اول كوزلدر آنده ضرر بوقدر و عامر الشعبي حضرت تارندن
مرويدر كه ان عمر بن الخطاب جارى و سبق قول مذ كورده سبق لفظي تخفيف و تشديد ايله روايت اولندي
تخفيفه كوره معناسى عمر بن الخطاب رضى الله عنه آت قوشمقدر و ريفيقى كچدى ديمكدر و تشديد كوره
معناسى سبق اوزره قوشمق تعبير اولان صله و اكرامى الترام ايلدى ديمكدر و افراسك نجلندن خارج مسافديه
باغ اولد قجه مسافده ضرر بوقدر منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم و ابو بكر و عمر رضى الله عنهما سابقه
ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم سابق و حضرت صديق مصلى و جناب فاروق مثلث اولنلدر و مصلى نك
معناسى رأس دابه سى پيشكاهنده كيدن ذاك صلاه دابه سى يعني ذبي عندنده اولان كسنده در و حديث مجاهده
رسول الله صلى الله عليه وسلم دن وارد اولشدر كه قال لا تحضر الملائكة شيئا من الملاهي سوى الاتصال والزمان
يعنى ملائكة كرام صورت ملاهيده اولان نسنلدر دن نصال ايله رهاندن غيري برشيته حاضر اولانلر نصال
رمى سهام و رهان مسابقه خيل معنالرينه در و حديث ابى هريره ده وارددر كه ان النبي عليه السلام قال لا سبق
الافى خف او نصل او حافر يعنى خف و نصلى و عاقر دن غيري نسنلدره مسابقه بوقدر و حافر دن مراد فرس
و خفدن ابل و نصل دن رمى در و حديثه وارددر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تارنك غضبانام

مطلب اوصاف الازن الخيل

مطلب حكم اخصاء الدواب
 و حضرت علي رضى الله عنه دن نقل اولنان حديث دخي صحى تقديرى اوزره تاويل مذ كورده مشهور در بيارين كتابه ذكر اولنا مشدر

براقلمزى و ارايدى قطع آتى بر دوه سبقت ايدمه من ايدى براعرابى باشى ايكن ايله الهى مياننده قعود اطلاق اولنور
 بر دوه سى اوزرنده كلوب غضبانى سبقت ايدكده مسلينه زياده كران كلدى اول حينده رسول الله صلى الله
 عليه وسلم بيورديلر كه ما رفع الله تعالى في الدنيا شيئا الا وضعه يعني الله تعالى دن ياده برشيته عالى قلمدى الا
 عاقبتنده انى سافل قيلدى و بونلر كچي مسابقه على الاقدام دخي جائز در زيرا امام زهري رحمه الله تعالى صحابه كرام
 ميانلرنده مسابقه آت لرنده و دوه لرنده و اقداملرنده او اور ايدى ديو روايت ايلدى و دليل اخر اولدر كه اهل غزا
 رياضت دوايه محتاج اولد قلمزى كچي رياضت نفسلرينه دخي محتاجلدر حتى ياده ايكن طالب يا خود هار بار اوق
 اقتضائسه سرعت حركت موجب مشقت اوليه و اهل مسابقه ميانلرنده بر جعل كه لسان تركيده او كدل و قوشو
 ديكلمزى نسنه شى شرط ايدلر ايسه اكا نظر اولنور اكر جعل مشروط بالكن بر طرفدن اولوب احدهما آخره اكر سن بنى
 كرسك بن سكا شونسنه بن و يره اما بن سنى كرسم سندن نسنه اخذ نميمه يم درسه شرطلى اوزره عقلمزى
 استحسانا جائز و اخذ جعله مستحق اولور زيرا حد ينده المؤمنون عند شروطهم وارد اولشدر يعني اهل ايمان
 شرطلى عندنده مو قوفلدر حقه مخالف اولد قجه شرطلرينه البته مراعات ايدلر اما شرط مذ كور
 ايكي طرفدن ايسه بعينه قاردر و قمار حرامدر مكر يئلرنده بر محلل اوله صورت محلل اولدر كه متسايقيندن
 يشقه بر شخص ائت دخي اولوب شرط ايدلر كه اكر اول شخص ايگنسى بدن كرسه اكا بر نسنه و يره زواكر
 ايگنسى بدن آتى كرسه نسنه سين الميهلر و بوايكي دخي يئلرنده شرط آخرايدلر كه قنقبسى آخري كرسه
 بر نسنه سين اخذ ايدمه ايشته بوضورت جائز و جوازي سعيد بن مسيب رحمه الله دن مرويدلر لكن بشرط انك
 محلل اولان شخص ثالث متسايقينى كچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زيرا بويه اولاد قجه آتى اد خانه فائده
 بولما بوب شرطلى يسه قارا اولمقدن خارج اوله مزو بو محمد ه شارح الكتاب امام سرخسى دبر كه شيخن
 امام شمس الائمه الخلوانى دبرايد يكه طلبه علوم يئلرنده جارى اولان شرطك دخي قول سابقه قياس ايله
 جوازي ايله افتا اولنور مثلا ايكي طالب بر مسئله ده اختلاف و استادل يسه قصد مراجعت ايدلر احدهما آخره
 اكر جواب استا دنم قول ايسه بن سكا شونى و يره يم و اكر سنك قولك ايسه سن بكا نسنه و يره ديو بشرط
 ايدرسه جائزدر و اكر جا نيندن ايسه قاردر و وجه قياس اولدر كه مسابقه افراس جا تركور بلك انجق جهادده تحصيل
 ممارست ايچوندر بنا برين مباحثه عليه ده دخي تعلم علومه تشويق و اغرا ايچون جا تركور بلور و صفوان بن
 عمر والسكسكيدن منقولدر كه عمر بن عبدالعزى اصحاب سكسكى به ركض الخيلدن يعني آت قوشدر مقدر
 نهى ايدوب نامه يازدى و مرادى نخاسلرك يعني جا نيازلك ركض بدر و انلرى دخي انجق بلا موجب دابه بي
 اتعاب ايدن قوشدر مقدر يا خود طبيعت دابه نك خلافتنه تكلفه قوشدر مقدر نهى ايلدى زيرا بونده تعبير
 مشترى وارددر و حرامدر يا خود مرادى ركض خلى و وجه التلهيدر و ارباب عدو ملاحظه سيلاه خيواله احسان
 ايله بزمه مورل ايكن على و وجه التلهي ركضه انعا بلرى جائز دكلدر راوى مذ كور دبر كه عمر بن عبدالعزى زينه
 بر كسنه بي ميزغ ايله دابه به ركوب ايدر مسونلر ديو نهى ايلدى و مبرغ بعض جا نيازلك ايدلر كچي اول دورلى
 قچيدر كه آنكله دابه بي قوشدر برلر و امر مذ كور من غير مو جب جرح حيوانه بادي و بعضا هلا كنه دخي مودى
 اولغله عمر بن عبدالعزى زينه رحمه الله نهى ايشدر و كذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عندالعقب نخس فرس
 ايچون اتخاذ حديد اتمك دخي وجه سابقه بنا منهيدر و عمر بن عبدالعزى زينه رحمه الله تعالى حضرت تارنى جهاد
 يا خود غيرى بر غرض صحيح اولد قجه ناسى ركض الخيلدن نهى ايدلر ايدى والله الموفق * باب كراهية الجرس
 يعني اهل جهاد دابه يسه چاك و جنفرق تعليق اتملرينك كراهتن محل تخفيفدركه رضى الله عنه دن مرويدر كه
 مسليندن بر حبش اخراج اولماز الا حق جل و علا بر ملك بعث ايدلر كه دوا بلرى حقتنده ندا ايدوب اللهم اجعل
 ظهورها شديدا و حوافرها حديدا ديهرك دعا ايدلر يعني يارب ارقدر بنى قوتلى و طر نقلر بنى دمور كچي حد تلى قبل
 انجق اوزرنده چاك بولنان حيوانه بويه دعا ايلر و خاندن معدان رضى الله عنه دن منقولدر كه رسول الله
 صلى الله عليه وسلم چاكلى بدوه كوروب تلاك مطي الشيطان بيورديلر يعني ايشودوه شيطان يسه چكيدر
 و نجا كرم صلى الله عليه وسلم العبرانى فيها الجرس لا يصحها الملائكة بيورديلر ام حبيبه رضى الله عنها دن
 منقولدر يعني اول قانله كه ايچنده چاك بولنسه ملائكة آنله رفيق اولماز و بعض علما آثار مذ كوره نك ظواهرى ايله
 استدلال و غزا و سار اسفاره دوا ب اوزره وضع جرس مكر و هدر ديو قطع مقال ايلديلر و بو كه مما ثل اقدام
 اطاقاله وضع خلاخل و اتخاذ جلاجل دخي مكر و هدر ديو ادعا و حضرت عايشه رضى الله عنها بر خاتون كوردى

مطلب الخيل في الجمال

مطلب ركض الخيل

بائنده باغنده جلاجلي وار برصي وارايدى اول خاتون بوسيدن تنفر ملائكة ايدين نسنه بي نزع ايله ديمكليه
امرايدى ديو اثبات مدعايلد يارلكن بزم مذهبه زده آثار مذكوره نك تاويل اولدر كه اتخاذا جرس غزانه كوره
دارالخر بده مكر وهدر ز برا دشمنه شخون مراد اتسدل اندار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله يه
ابتدا رايدرل و مسلمين سر يه قيله ايسه اول صوتله دشمن محللرين ييلوب قتل واهلا كلر بيه فرصت بولورل
بوصورتلر ده اتخاذا جرس مشركيني جلب ودعوت و مسلمين اوزره سوق ودلالت اتمكسه معروفه حكيم كراهندر
اما دار اسلامده دابه صاحبته اتخاذا جرسده منفعت اولمغله شرعاً باس ومضرتي بوقدر يعني جابجا مسلمين سقرلنده
صوت جرسله انتفاع ايندوب منلا اتمكله ديدلر نندن دفع خواب و بول غائب ايدن اتمكله ملاقات اصحاب ايدرلر و بعض
دواب دخی صوت جرسله كسب نشاط وسرعت سير ايچون تحصيل انبساط ايدرلر ومؤمنين خوف لاصو صدن
امين وجرسدن وجه مشروح اوزره متفعين اولورل ايسه اتخاذا نده ضرر شرعي بوقدر واتخاذا جرس سوق جبال
ايچون حدی دید كلری نغمه نك نظير بدر واول میان عر بده معرفد كه اكارسول الله صلى الله عليه وسلم دخی
اذن و بر مشردر حتى كيجه ايله سفر لده كندكلر نده حاديلري حضور عاليلر نده حدی ايله نعمات ايدرلر ايدى بنا برين آنده
دخی ضرر اولمادى بغي بزه مستين اولدى واقدام صيبانده اولان جلالا كرم منفعت مقصوده ايچون اولمايوب مجرد
لهو ايچون ايسه محبوب ومستحب دكلدر و اگر آنده بر منفعت مقصوده و ارايسه آنده دخی ضرر بوقدر والله اعلم
باب رفع الصوت * مؤلف الكتاب عليه رحمة الرحيم الوهاب دير كه وقت حربه رفع اصوات من جهة الدين مكروه
ومنكورد كل ايسه ده علامت جبن و قتل اولمغله ممدوخ ومشكور دكلدر ليكن آنده نجر بوض قتال منلوقائده و ارايسه
باس شرعي بوقدر يعني مبارزين رفع صوت ايله كاهيجه اكتساب مزيد نشاط وقوت وكاهيجه درون اعدايه القاء
رعب وخشيت اتمك كبي منفعت اولورسه رفع صوتده شرعاً باس ومضرت بوقدر على ما قال النبي صلى الله عليه وسلم
صوت ابى دجانه فى الحرب فتهبى هتكام حربه ابى دجانه نك صوتي بر جاعت عسكر مقامنه قائمدر وحسن
بصرى رضی الله عنه دن هر ويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم اوج موضعه دفع صوتي مكروه كور بر ايدى
عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقيس بن عباد حضر نلرندن مرويدر كه اصحاب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اوج موضعه دفع صوتي مكروه كور بر ايدى برى جنازه و برى قتال و برى ذكر كرد و ذكر ايله مراد مجلس
وعظدر و بويكي حديثدن سماع قرآن ياخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتي كراهتى متبين ومتعين اولمشدر شارح
الكتاب شمس الامنة السرخسي رحمه الله تعالى دير كه بيان سابقدن مستين اولمشدر كه ادعاى وجد و محبت ايدنلر ك فعل
وعادت و اظهار حالتلري مكر وهدر كه امر دينده اساس واصلي و باب زهدده بحث وفصلي بوقدر و بيه متين
اوور كه صوفيه نك عادتلري اولان عند السماع رفع صوت و تخريق ثياب منلاوا اختراع وابتدا اعلر نندن آنلري
منع اتمك اولي الامر اوزره امر لازمدر ز برا اعمال مرقومه سماع قرآن وعظ وقتنده مكروه ايكن صوفيه نك سماع
نعمات هنكاهنده اتمكدرين نه ظن ايدر سين وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه و بكاء اتمك واثوابي يرتوب
يوزلرين طر لاه مقدر كه شرعاً حرامدر ياخود مراد عند الجنائزه مدخنده افر اطرر واهل جاهليه بويه ايدوب
حتى وقوعى رتبه محالده اولان اوصافله مبي توصيف ايدرلر ايدى قال صلى الله عليه وسلم من تعزى بعزاء الجاهلية
فاعضوه بمن ايه ولا تكنوا الله اعلم مراد شرفلري ولي مبي عزاء جاهليه ايله تعزى وتسليلدن منع ايدى كن
وزجراله مبي سوء ذكر ايله مذمت اتمكدر ديمكدر مترجم فقير دير كه شرح حديث بوخير اطبيقك معنای منقن وجه
آخرايله دخی تعريف قيلد يارلكن نجر برنده بر حسن تعبيره ظفر باب اوله مديعمدن نجر نندن اجتناب واندى
باب العمامة فى دار الحرب * صاحب الكتاب رحمه الله تعالى دير كه وقت حربه وغير يده صارق صارتقى خصال
مسليدن بر خصلت حسنه در ز برا عمام طائفة عربك تاج ايتها جابر بدر قال صلى الله عليه وسلم نعموا تزادوا حلا
يعنى باشكره عمامه وضع ايدى كن تا كه حلكر من داد اوله ورسول الله صلى الله عليه وسلم مكده يه يوم فخنسده
سر سعادت افسر لنده دستار سياه اولديغى حالده دخول ايدلر نندن بزه لايح اولديكه لبس عمامه لاسيما
عمامة سودا بر خصلت حسنا در و ابن عمر رضی الله عنهما دن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم عبد الرحمن
بن عوف رضی الله عنهما دعوت ايدوب حاضر اول سنى بر سر يه يه سر عسكر ايدوب بعث ايديه حكيم ديديلر و ابن عمر
رضی الله عنهما حديث مذكورى سرد وتفصيل ايدوب ختامنده تدبير براه ديديكه عبد الرحمن بن عوف اوزرنده
بر عمامه وارايديكه كندوباشنه صاره ش ايدى همان رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى دعوت وحضور عاليلر بيه
اقعاد ايدوب بديضا ليه عمامه مرقومه بي كورا بعد كور بوزوب نزع ايلر نندن بر عمامه سودا بى رأس شريفنه

مطلب جواز الحدی

مطلب اعتبار مزاج في ذلك شرح الحديث

مطلب رفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهى عما يفعله النصفون في طلب العمامة السوداء

تخصیص

تخصیص ايله نهم و بر طرفن بین الكتفین ارخا ايله حسن تنظیم بیوروب هكندا فاعتم یا بن عوف دیدیلر
یعنی یا بن عوف عمامه ای اشته بوبله تنظیم قبل وفعل مذکور ايله انجیق سر عسكر مبر و رلر بینه قصدا کرام
وبین اصحاب کرامت مشروح ايله اتی ممتاز و بنام ایلدیلر و بو حدیثده فعل رسالتنا هیده واقع اولدیغی اوزره
ارخا طرف العمامة بین الكتفین مستحب ایدوکنه دلیل ساطع واردرو و بعض علما اول طرف مرسل بر شربله
تقدیر و بعضیلر دخی وسط ظهره و بعضیلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ايله نجر ایلدیلر و بینه
حدیث سابقده دلیل آخر واردر كه لف عمامه سین تجدید ایدن كسنه عمامه سین باشندن ردن رفع اتمك ياخود
قلنسه دن بزدن نزع اتمك لایق دكلدر بلكه لف ایتدیكى منوال اوزره ندر بجله نقض اتمك سنت بویه به مطبقدر
زیر رسول جلیل علیه التحية والتبجيل حضرتلری عمامه ابن عوفی بویه جه نقض وتخلیل ایلدیلر و صورت مذكوره
نشرط و مار مطوی منزله سنده در بنا برین نشر بدر بچی همان دفعه واحده نشر ایدوب بیره واقفدن اولی وانسدر
باب القتال فى الاشهر الحرم * مرويدر كه سلمان بن يسار رحمه الله دن اشهر حرمده كه رجب وذوالقعدة وذوالحجة
ومحرمدر مسلمين ايچون قتال مشركين جائز مبدر دبو سوال اولمقدقه نعم جائز دیدی و بز دخی بوقول اخذابده رز
ليكن عطا حضرتلری فاذا اسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشركين نظم كرمي ايله استدلال و جائز دكلدر دبو
قطع مقال ایلدی یعنی اشهر حرم منسلخ اولمقدقه مشركيني بولديغكر محله قتل ايدى كن ليكن بزر دير كه
دلیل مذکور منسوخ العمل وانسخي وقاتلوا المشركين كافة یعنی مشركينه عموما قتال ايدى كن دخی وقاتلوه
حتى لا تكون فتنة یعنی كفار ايله قتال ايدى كن تا اثر شرك مضمحل اولمجه دكين نص اجلال بدر و بعض علماء كرام
وجه آخر ايله التزام الزام ايدوب قاتلوه هم حيث وجدتموهم ذكر جليلي هر زمان و مكانه اباحت قتل
مشركينه ادل دليلدر و عطا حضرتلر نيك استدلال ایلدیكى فاذا اسلخ الاشهر الحرم قول شريفندن مراد
بعض كفارا ايچون مدت معاهده تعين اولنان زمانك انقضا و انتها اسيدر بوقسه اشهر حرمده حرمت قتال بيان
وانها سى دكلدر دبو توجيه كلام ایلدیلر و نصين سابقندن قطع نظر روایت صحیحه ايله مضبوط اهل
سیردر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتح طائف ايچون محرمدن آتی كون مرورنده غزو و وجهاد ونصب
مخنيق ايله تضيق و محاصره يه اجتهاد ايدوب ماه صفرده فتح ونسخير ايله مظفر اولدیلر و بونك كسي
بين الفحول تلقى بالقبول قيلن سنت مشهوره ايله جواز نسخ الكتاب مسلم ارباب ایلدیلر والله اعلم بالصواب
باب هجرة الاعراب * حسن بصري رحمه الله تعالى ديمشدر كه اعرابنك هجرتي انجیق دفتر مجاهدین اسمی
جمع و تدوين اتمك حاصل اولور و ابتداء اسلامده جله عربان ترك اوطان ايله مدينة منوره يه هجرت اتمك فرض ايدى
قال الله تعالى واذين امنوا ولم يهاجروا مالكم من ولايتهم من شئ حتى يهاجروا یعنی اول كسنه تركه ايمانه كلوب
هجرت اتمه لر انلر ك تولى امور نلرندن سبرك ايچون بر نسنه بوقدر تا آنلر هجرت ايدمجه دكين وقال عليه السلام
ثم ادعوهم الى التحول الى دار المهاجرين فان ابوا فاجبروهم انهم كاعراب المسلمين يجرى عليهم حكم الله الذى
يجرى على المسلمين ولبس لهم فى القى ولا فى الغنيمه نصب یعنی رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلری طائفة
اعرابه ارسال ایلد كلری صحابه سعا دتما بلر بيه امر ایلدیلر كه بعده آنلری دار مهاجر بيه تحوله دعوت قیلك
اكر امتناع ايدرلر ايسه آنلره اعلام قیلك كه اعراب مسلمين منللو اولورلر ساثر مسلمين اوزره جاری اولان احكام
شرعيه آنلره دخی جاری اولوب قی وغنيمدن آنلره نصب بوقدر و مذهب حسن رحمه الله تعالى اولدر كه فرضيت
هجرت نسخ اولمادى و اعرابدن اسلامه كلن كسنه اوزر بيه واجيدر كه نامى دفتر اهل غزاده كتب اتمكسه
شرف هجرتي كسب ايديه وحسن رحمه الله جنابلر نيك ذكر ایلدیكى وقتلرده مقصود بالهجرة انجیق قتال ايدى
بوقسه دار الهجرة تحول و انتقال دكل ايدى اما اكثر علما قوللری اوزره فرضيت هجرت يوم فتح مكه ده نسخ
اولدى لقوله عليه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد و بيه یعنی فتح مكه دن صكره هجرت بوقدر انجیق
آنك بدل جهاد و اخلاص يتندر وقال عليه السلام المهاجر من امة من هجر السوء اوقال مانهى الله عنه
یعنى امتدن مهاجر اول كسنه در كه سوء اعمال ترك ايديه ياخود شك راوی اوزره الله تعالينك نهی ایلدیكى نسنه بی
تلك ايديه و بومعنايه امام محمد رحمه الله اشارت ايدوب ديمشدر كه برا عربى امصار مسلميندن بر مصرى وطن
اتخاذا ابتدا كده ديوان غزاته التحاق اتسون اتسون اعرابنندن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور
وتوطن امصار شرط قيلمقى دخی انجیق تعلم شعائر اسلامه كسب اقتدار ايچوندر اكر قبيله سى ايچنده ايكن تعلم
مذكوره علاج بولورسه آنك ايچون ترك ديار ووطن امصاره احتياج بوقدر همان لازم اولان علم حالتى تعلم

مطلب ارشاء ذنب العمامة

مطلب كيف ينقض العمامة واهل تبعه نظا هر در كه تفسير يضاوى و كتابه بوجيز تفصيل ومذهب عطادن بعض اجوبه دخی تسجيل اولمشدر

درجه سنه عارج اوله قیده رتبه اعرابیدن یعنی الله تعالی نیک واجدران لایعلموا حدود ما انزل الله
 علی رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیک مضمیق جهالتیدن خارج اولور
 باب صله المشرك * یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولد یغنه متعلق بحث وبقسامدر این مروان خزاعی
 رحه الله دن مرویدر که مجاهد حضر ترینه اهل شرکدن بر شخص وارد در بتمزده قرابت و بنم آند بران
 مالده واردر اول مالی اکاهبه ایده یعنی دیدم بی هبه واکرام قبل دیدی بزر دخی بوقولی اخذ ایدوب دیز که
 مسلم اولان کسنه قریب وبعید حربی و ذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدرز براسله بن الا کو عرضی الله عنه
 دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایلله صلوة صبحی قیلیم ناکاه کتفیم بیننده برمس کنی حس ایدوب
 کیرو باقدیمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در باسلام قره نیک قیر نی بکاهبه ایدر مبین یوردیلر نع بار رسول الله
 دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خالری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بو که حزم مشرک واول قیر دخی
 مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکة قبل الفتح مبتلای قوط اولدقارنده مکة به بشیوز التون
 بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایلله صفوان بن امیه فقراء مکة به توزیع اتملر بچون یلر بنه تسلیم
 اولمغه امر وتنبیه یوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بو نکه انجیق شبان قریشی
 خدعه ایلله جلب ایلک ما مول ایدر دیدیلر وهم صله رحه عند کل عاقل و فی کل مذهب حق او باطل برامر محمود
 واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم
 اخلاقی تکمیل وتقیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن
 ایدوی بزه نمایان اولدی و بوند نصرکه کعب بن مالکدن مر ویدر که عامر بن مالک ابو البراء حال شرکنده
 مدینه به کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکک هدی به سین قبول اتم دیدیلر
 مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدا یای مشرکینی قبول یوردقاری روایت اولندی وعمر بن امیه
 الضمری بدله ابی سفیان حال شرکنده عمره بچوه اهدا وانندن سختیان اهداسنی اراده یوردیلر و اوسقیان
 دخی هدیه نبویه بی قبول ومقابله اهداء ادم ایلله سعی مقبول ایلدی و برصراق دخی حضرت رسالته
 حر برراق اهدا ایلدکده هدی سین قبول یوردیلر وعباض بن جاد المجاشعی دخی پیشگاه سعادتلر بنه هدی به
 کتوردکده باعباض اسلامه کلدیکی دیوسوال ایلدیلر کلدییم دید یکنده یوردیلر که ان الله تعالی نهانی
 ان اقبل ز بد المشرکین یعنی الله تعالی بی عطیه مشرکینی قبولدن نمی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم هدیه مشرکینی قبولدن نمی اولندیلر دیوز کر ایلدی لکن بقول مذکور مینانده تعارض
 استعمار اولمغه عدم قبوله دلالت ایدنلرک تاویلی برقاچ وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودر که
 هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلسنی امید ایدکلی مشرکدن قبول یوردیلر که هدیه سی قبول اولمق داعیه سی
 ایمانته باعث اوله وبری دخی اولدر که بعض نا کسان هدیه سین عوض ومقابله طامع اولوب بدل بدل
 منلی ایلله مکافاته دخی قانع اولوب انجام کاری هل من مزید ایلله تعبیره راجع اولور و بمعنای بیان لقد
 هممت ان لا اقبل هدیه الاعراب حدیث شریفنده روایت اخراده لا اقبل الهدیه الا من قریشی اوقفی
 خبر لطیفنده ظاهر وتماماندر یعنی تحقیق هدیه اعرابی قبول اتمک قصد اتم وقریش ایلله بی تحقیق غیر بلزندن
 هدیه قبول اتم و توجیه مذ کوری مؤید روایت اولندیکه ذکر سی سفت ایدن عامر بن مالک ایکی فرس اهدا
 ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضر ترینک ملکدرنده ایکن بعض حرویده
 ایدای کفاره دوشمش ایدی بنه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکاهبه سندن زیاده عوض و مشرک ایکن
 دخی زیاده استمکه باغلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلر که ما بال اقوام بهدون الینا
 ما نعرفه انه لنا ثم لارضون منا بالکفاة بالتل یعنی اول قومک حال وشانلری نه درونه اتمک استر ز که کندو
 مالیز ایدوکنی بیلدیگمز سنه بی بزه اهدا ایدرلر بنه مکافات مثلنه بزندن قناعت اتمزلر ووجوه هندن بری دخی
 اولدر که هدیه عامری عدم قبوللری اکا منبیدر که با یاسی اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم نافر ذواتی تا مین ایدوب جار
 قماش ایکن قومی جله سنی قتل ایلدیلر و آنلر اصحاب بتره عونه در که قصه معروفه لری واردر بنابر بن رسول الله صلی الله
 علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحه الله تعالی دیدیکه امیر حبش هدا یای مشرکینی قبول
 مکر وهد روا کر آدرسه فی مسلمین قتل کر کردر وعلماء اعلام قول مذ کور ده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری
 دیدیلر که مرادی کراهت تحریم دکل بلکه نیز بهد رز واقبول هدیه ده مشرکین ایلله الفت ومخنددن امین
 اولماز حدیث شریفنده الهدیه تذهب وحر الصدق واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غبط

مطلب الصدقة علی المشرك

مطلب قبول هدیه المشرك وعدمه

لکن خطبه مذ کوره دن قبول هدیه فهم اولمغه سابق وسابقه مناق کور نور اما تعویض قبل القبول یاخود رد بعد القبول محتمل اولمغه توفیق مکنندر والله اعلم

وعداوق کیده روروز ایدسه کفاره غلظت وخشونتله مأمور ز قال الله تعالی وایخذوا فکم غلظت یعنی کفار سرزده
 غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلر که مرادی هدیه بی مخصوص امیرک اولمق اوزره قبول حلال
 اولماز اما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبول جائز درنر یا اکاعت و معنه سندن ناشی هدیه ویریز امیرک ایدسه تمنع
 و تمنعی نفسی ایلله دکل بلاکسه انجیق مسلمین ایلله در وروساء عسکر دن برینه کلن هدیه دخی بویله در اما مشرکین
 مسلمیندن بر شجیع مبارزه اهدا ایلدیلر یا لکن کثرو اولور ز بر آنک عزتی نفسنده اولان شجاعته در ورسول الله
 صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیس لر بنه مخصوص درنر اعزت وقوتلری
 مسلمین ایلله دکل بلکه باهکس در قال الله تعالی والله یعضمک من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ
 ایدر سکا ضرر ایرشدره منزل علی الخصوص هدیه لر بن قبول ایلله کفاره میل خاطر لری دخی توهم اولماز
 بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احیایه هدیه لر بن قبول ایلدیلر وصحابة کرام و صکره کلن علماء عظام
 امراء جور دن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم بختر کی
 ستکار دن کلن هدیه بی اخذ واعتبار ایدر ز ایدی اما ابوزر و ابوالدرداء رضی الله عنهما قطعاً تجوز اتمزل ایدی
 حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهما یوزالتون اهدا ایلدکده هر مسئله بودکولسنه اهدا قیلدیکی دیوسوال
 ایلدی و بریلدی دیدکدرنده ردایدوب کلا انما الظنی نزاعه للشوی دیدی یعنی قبول ایلله بکارام اتمه ز بر ا بو هدیه
 لهیب ناردر که انسانک جلد رأسی ترع ایدیمجدر علی طریق الاقتباس بویله سوریلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله
 عنه دن مرویدر که سلطان حلال و حرامدن اخذ وجع ایدر کر سکا برسنده ویرسه اخذ ایلله سکا حلالدر بو بایده
 حاصل مذهبیمز اولدر که اکرامبر ستمکارک اکثر مالی رشوت و حرامدن ایدسه سکا و برینکی وجهه حلالدن ایدوکی
 معلوم اولمادقده قبول جائزه سی جائز اولماز واکرتجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایدسه سکا
 و برینکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقده قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه
 وسلم بعض مشرکینک هدیه سین قبول یورد ملزنده مذهبیه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق
 باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه به اقتحام واعدادن اقرانی ایلله مقابله ومقابله به اقدامه متعلق
 کلامدر انس بن مالک رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکر سی سفت ایدن قرنداشی
 براه بن مالک رضی الله عنه مر یض اذکن عیاده سنه واروب آتی وحدتنده تعنی ایدر بولدی اکاعتاب کونه تعنی می
 ایده یورسین دیدکده جواشنده مسلمین ایلله مشارکت ایدیکیم قتالندن بشقه بالکنر کندی یدمله بمش طقوز کافر
 قتل ایلدم شمعی رتبه شهادتدن حرمان بره فراشمده می فوت اوله جغم دیوخشتمدن دفع وخشتم ایچون
 تعنی ایده یورم دیدی بوآر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون بالکنر جه تعنی اتمک جائز ایدوکنه دلیل واردر
 ز بر ا براه بن مالک رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب بعمبر والاحباب لواقسم علی الله لاره قول شریفی ایلله
 مدح وثنا سین اشراب یورد مشرکین مر یض اولوب بالکنر قالدقده تعنی ایلله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس
 رضی الله عنه طور مذ کور بی استعداد ایلله اعتراض وانکار ایدکده براه رضی الله عنه دخی تعنیدن قصدی انجیق
 دفع وسواوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیکین بیان بره اعتذار ایلدی ز بر ا رتبه شهادت رجاستنده ایکن
 مرض معهودی ایلله فراشنده فوت اولماقدن توحش وتوهم ایدوب رای تسلی تعنی وترم ایلدی بوجهته صورت
 مذ کوره ده جواز تعنی بزه معلوم وعلی طریق الله واولان مکر و ایدوکی مجزوم اولدی علی ما قال علیه السلام
 انهم عن صوتین اخفقین فاجرین صوت الغناء فانه من مار الشيطان وخش الوجوه وشق الجيوب
 ورتة الشيطان یعنی ای امت واصحابم سزای ایکی احق وفاجر اولان صوتنر دن نهی ایده رم بری صوت
 تعنیدر که من مار شیطاندر و بری دخی یوز بن طرملایوب جامه سین چاک ایده رنه شیطاندر یعنی عند المصیبه
 رفع صوتدر بوند نصرکه روایت صحیح ایلله مشهور که براه بن مالک رضی الله عنه بره وعاقبته مرض مرقومدن
 نازل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواته واصل مرتبه شهادت اولمشدر
 باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اتشاء قتالنده سلاحی کندویه اصابتله نفسی اهلاک ایدن مقابله متعلق
 مسائلدرا امام مکحول رحه الله دن منقولدر که صحابه کرامدن بریسی اعدادن برنی ضرب ایده بیدر ایکن
 خطا ایدوب سلاحی کندو یاغنه اصابت ومجموع دمی جر بان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
 نماز بی قیلدیلر اصحاب کرام رسول الله بوشهید میدر دیدکدرنده نعم وانا علیه شهید یوردیلر یعنی بی شهیددر
 و بن دخی شاهدیم ومعنای حدیث انجیق آخرنده نیل درجات جهنمه شهیددر دیمکدر بوقسه دنباده غسل وتکفین

مطلب قبول الهدیه من امراء الجور

مطلب جواز الزنی فی وحدته

اولوب نمازی قیلنوز را غسل اولیمان شهید اولدر که فعل عدوایله قتل اولنمو بواسته کند و فعلی ایله قتل اولندی
 لکن عن قصد اولماغله معذور در بنابرین حکم آخرنده شهید اولوب حکم دینا مواتی مسلمین معامله سی قیلنوز
 نظری الماطون شهید و النساء شهید والمرأه انی موت بجمع لم تطمت شهید حدیث شریفیدر یعنی اشها لدن
 فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورتیکه آیده جل با خود بکارت بجمع و غیر مفصل اولوب
 بکرو طی ایله و حامل وضعله تد میه اولنمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلرا حکام آخرنده شهیددر
 بوقسه احکام دینا ده دکلریدر بعده مینا بجز نفسی سلاخله عدا قتل ایدن کمنه نک نمازی قیلنوزمی
 اختلاف ایلدیلر و بو کابده آنفا مخطی مذکور حقیقه نقل اولنان دلیلدر که عدا نفسی قتل ایله نمازی
 قیلنماز خصوصاً ابوهریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه
 بمحذبه فید به یدیه یجاها نفسه فی نار جهنم خالد احمدا من تری من موضع فهو یزیدی فی نار جهنم خالد
 مخلدا ومن شرب سماً فمات فهو یشرک فی نار جهنم خالد احمدا یعنی اول کمنه که نفسی بر حیدیه ایله قتل
 ایده نار جهنمده حیدیه سی بدنه انکله نفسی اید الابد ضرب و جرحله تعذیب اولنوز و اول کمنه که بر مکان
 مرتفعدن نفسی القا ایله اهلاک ایده اولدخی نار جهنمده ایله انکله عذاب اولنوز و اول کمنه که شرب سم
 ایله قوت اوله نار جهنمده ایله شرب سم ایله عذاب اولنوز شارب الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیر که
 شیخن امام خلوانی دیر ایدیکه بنم عینده اصح اولان نمازی قیلنوب و قبل الموت توبه ایدر سه قبول اولمقدیر
 لقوله تعالی و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی ما دون الشریکی دیلدیکی قولدری ایچون عفو ایدر
 وحدیث مذکور قتل نفسی حلال اعتقاد ایدنلر حقیقه در دیو تاویل اولنوز ته کیم سبب المؤمن المسلم
 فسق و قتاله کفر حدیث مستحل ایله تاویل اولندیگی کبی وقاضی امام علی السقیدی رحمه الله تعالی حضر تیرین
 ایشتم دیر که عینده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه نی مقبوله اولدیغندن دکل بلکه کندو
 نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنماز یغندنر و سلمه بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر
 دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه برمودی سیف ایله ضرب و باغی قطع اند کدنصکره سینی
 کندو اوزرینه رجوع و نفسی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیکه یارسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن
 سنان بن الاکوع حقیقه عملی خبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب
 من قال ذلك ان له لاجرین جا هد مجاهد و انه لعموم فی الجنة عوم الدعوص یعنی عملی خبط اولدی دین کذب
 ایلدی البته آنک ایچون ایکی قات اجر و ثواب واردر زرا هم صابر وهم مجاهدنر و البته اول جنت ایچنده شول
 غدیر ما ایچنده دعوص دیدکری سیاه بوجک نه کونه سباحت ایدر سه او یلجه سباحت ایدر و بزندی بوقولی اخذ
 ایدوب دیر که اول کمنه مصاب اولدیغی محذبه معذور و عملی اوزره مئاب و مأ جور در زرا قتل کافره عملی وجه
 المباحه جاهد و سینی کندو اوزره رجوع و جرح اند که الی الوفا ت صبر ایله مبتلای مصائب و شداید
 اولمشدر بوجهته جاهد صابر و صابریته اجر و ثوابی بغير حساب ایفا اولته جفی نص قرآن ایله ظاهر در
 ان له لاجرین قول شریفنک معنای متنی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که مسلمیندین ایکی سیریه اشیاء
 لیلده بر برینه مقابله و افتزان و هر بری آخری حقیقه مشرک در دیو یگان بره همان مقاله به آغاز و طرفیدن یا خود
 طرف واحدن بعض مقبول وقوعند نصکره افتراق و امتیاز ایدوب بعده کیفیه عالم اولسدر کمنه اوزرینه
 دیت و کفارتدن نسنه لازم اولماز زرا سیرتین مز بور تیندن هر بری مباح اولان دفع صا لله مباشرت و سیری
 اخرايه قصد و مباررت ایدوب سیری آخری دخی نفسندن دفع صائیل ایچون قتال و قتله مستحل اولدی
 و دفع مذکور شرعاً انسانه واجب اولماغله دیت و کفارتدن نسنه بی موجب اولماز و بو بایده اصل اصیل جا برین
 عبدالله رضی الله عنهما دن روایت اولنان اثر جلیل در دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تیرنک
 خندقدن ایکی طلبعه لری خروج ایدوب اشیاء لیلده بر بری بطلبوب انجیق دشمن اعتقاد ایده رک ملاقات
 و مقابله ایستدار ایله ایچرنده و افر مجروح و مقبول بدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اند کلرنده بر بری
 بابوب ال چکدیلر و خصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اند کلرنده بیوردیلر که جرا حانکم فی سبیل الله من قتل
 منکم فهو شهید یعنی یاره لیکز فی سبیل الله در انکله مأ جور لرسز و ایچکز دن قتل اولنان شهیددر لکن
 مسلمیندن بر طاقنه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرک ظنی ایله قتل ایدوب یا خود مشرک
 قصدی ایله رمی اند کده سهمی بر قریب ایله عودت و مسلمه اصابتله قتل ایله قتل ایدوب یا خود مشرک
 لازمدر

مطلب حکم من قتل نفسه عدا

مطلب تقابل طاققتان من المسلمین
 بظن کل ان صاحبه من المشرکین

لازمدر زرا صورت مفروضه قتل خطئه صور تبدر و آنده دیت و کفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل و دایل
 روایت قیلنسان خبر جلیل در که یوم اجدده حذیفه رضی الله عنک پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر
 ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آتی قتل ایدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم و جوب دیتله حکم اند کلرنده
 حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قائلدرینه همه ایلدی و بوضورتله صورت سابقه بیلرنده فریق اولدر که بوضورتله
 مقتولک قائلنه سوء قصدی اولماغله کندو حقیقه حرمت نفسی باقیسه در اول جهتدن دم مقولی هدر دن
 صیانت ایچون دیت واجب اولور اما صورت اولی ده مقول دخی قتل قائله عازم اولماغله کندو حقیقه حرمت
 نفسی اسقاط ایدوب آتی قتل ایدن انجیق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بوجهته اوزرینه نسنه لازم اولماز
 * باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن
 هر بزنی رحم محرمی ابتداء امرده یعنی مشرک آنک قتلنه تعرض اتمشدر دخی قتل اتمک جائزدر انجیق مشرک
 اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکر و هدر و من قبل الاب یا خود من قبل الام جد اولان قریب و بعید باباسنی کیدر
 مکر اول مسلمی بونلر قتلنه تعرضله مضطر قیلرر ایسه قتالدری مشرک و عدو لقله تعالی و صاحبهما فی الدنیا
 معروف یعنی والدینیکه دینا ده احسان ایله معامله قیل و بومقامده والدین ایله مراد ذیل آیده وان جاهدک علی
 ان تشرک فی قرینه سیله ایوبین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معامله احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آتی
 مضطر ایدر لر سه اول صورتده نفسندن دفع صائیل ایدر و انسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه
 مأ مور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ و جوه الاحسان اولماغله قتل ابو بنده اعتذاری نمایاندر و وجه
 اخر اولدر که بابا و دینک ایچاده سبب اولماغله ولد باباسنی قتل قصد ایله کندو نفسی باباسنک اعدا منه سبب
 قتلک جائز اولماز لکن وجه مشرک و روح اوزره مضطر اولورسد باباسنی سبب اعدا منی کندو کسب اتمکله نفسی قتل
 اتمش کبی اولور زرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنک کمنه قیلن کمنه نک سلاخی منزله سنده در یعنی اول
 ثانی بی قتل ایسه ثانی کندو سلاخی ایله نفسی قتل اتمش کبی اولور و بوجهته اب دین ولد ایچون حبس اولنماز
 اما نفعه سیچون حبس اولنوز زرا ولدک نفعه سنی منع اتمکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله
 اصل کابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظله بن ابی عامر و عبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله
 عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن هر بری باباسنی قتل اتمکله استیذان اند کلرنده آلمی منع ونهی بیوردیلر
 و عمر بن مالک رضی الله عنه دن مرویدر که بر کمنه یارسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم و آندن جناب
 رسالتکزه خاشاسی متضمن برسوز ایشیدوب آتی قتل ایلدم دیدی اولیابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت
 ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل من یور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زرا بی الانام علیه الصلوة
 والسلام قاتل مرقومه بر نسنه ایله امر ایلدیلر حال آنکه بعد تحقیق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان
 دکلدر و قتل والد مشرکده احسن و جوه اولدر که مسلم والد مشرک کنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود
 و رجوع قصد ایدر سه سبیلی تخلیه دخی ایلیوب آتی بر موضع مضیق الجا و بشقه مسلم کلوب آتی قتل ایدنجه دکن
 اول موضعده حبس و ایفا ایلیه و امام محمد رحمه الله اصل کابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف
 دخی روایت قیلدی و صورت موصوفه عند عیزه احب و احسندر امام مشرکیندن والد و مولودک
 غیری ذی رحم محرک اباحت قتلی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم
 باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقف اولان اقوال فقها در روایت اولند بیکه رسول الله
 صلی الله علیه وسلم نبی عبدالاشهل یوم اجدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدر لیکن اوزرلرینه مرور و تأسف کان
 لکن حیزه لا یواکی له بیوردیلر یعنی لکن حیزه به بکا ایدگی خانولر بوقدر حدیث مذکور روایت قیلان
 خانون دیدیکه در حال بز لر چیقوب جانب عالیبرینه واروب حضرت جزه رضی الله عنه بکا ایلدیک
 و رسول الله صلی الله علیه وسلم خانه سعادت لرنده اید یلرحتی درون خانه ده نشیج بکلرین ایشندیک بعده بزله
 اصابت و احسان ایلدیکز بتشورد یور سال پیام ایلدیلر و رسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حیزه لا یواکی له
 بیورملری انجیق آنک ایچوندر که حضرت جزه رضی الله عنه یوم اجدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده قریب
 اولماغله نسواندن کمنه سی یوغیندی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلرله
 اکانده ایلدیلر و کتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بوقول شریفی
 ایشتمده قومندن جیع نسوانی جمع ایلدی کذلک سعد بن عباد و معاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بوبله

مطلب حبس الاب اوزره

لفظ مولود نسنه زده موجود
 اولماغله بزجده تحریر اولندی
 لکن بوبایده قتل جامع الصغیرده
 مسئله بوقدر بیوردیلر
 بواغله ذکر ایلمک جائزدر والله اعلم

ابن دینار و اول نسواندن هر فرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه و سلم کلوب حضرت جزیه به ندبه
 و بکا ایلدیلر و حضرت رسالت دخی آنلرک بکاز یله استیاس ایدوب خوابه واردیلر و اول وقتدن بره مدینه منوره ده
 رسم بلده در که ایچلرندن بری فوت اولدوقده اول حضرت جزیه رضی الله عنیه بکا ایله ابتدا ایلدیلر و رجال مدینه
 بر برینه تعزیه ده ایچتی مات رسول الله دیرلر زیاده سنه سویلرلر بعده مؤلف کتاب حدیث مذ کوری ابن عمر
 رضی الله عنهما به متصل اولان طریق ایله روایت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیکه رسول الله صلی الله علیه
 و سلم خوابدن پیدار اولدیلر که نسوان مرقومه دخی بکا ایله یورلر یوردیلر که یو یجهن انهن لههنا من ذال یوم
 فلیر جعن ولا یبکین علی هالک بعد ایوم یعنی ای واه اولوقدن بر و آنلر بوند لدر عودت ایلسونلر و بعد ایوم
 برینه بکا ایلسونلر بعض علماو حدیثک ظاهر بنه تمسک ایدوب دیدیکه بکا مذ کوره یوم مز بوردی رخصت
 شریعه و بریشیدی صکره حدیث مذ کور ایله نسخ اولندی لکن اکثر علمائهم فقلدر که منسوخ و غیر مرخص اولان
 نوحه و بکا ایله رفع صوتد ز زرا مرویدر که قال علیه السلام النایحه و من حولها من مستعجبها علیهم لعنهم الله
 و الملائکه و الناس اجمعین یعنی نوحه ایدن عورت و مستعبدن اطرافنده اولانلر اوزره الله تعالیکن و جمیع
 ملائکه و انسانک لعنلری نازله در یا خود نازله اولسون امان غیر صوت بکا به ضرر شرعی یوقدر ز پراروایت
 اولدیکه ابراهیم بن رسول الله علیه السلام وفات آتد کده رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت تلمیذک مبارک
 کوزلرندن دموع جریان ایدوب عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه دیدیکه بز ی بکادن نهی اتمدیکر می
 یوردیلر که اتمتکم عن صوتین احقین عاجزین و اما هذه رجح یحذها الله تعالی فی قلوب الراءه العین تدع
 و القلب یحزن و لا تقول ما یسخط الرب یعنی بن سزری ایچتی تعنی و نوحه دن عبارت اولان صوتین احقین
 عاجزیندن نهی ایلدم اما یو کوردیکلک اثر محتر که اتی خدای متعال رحیم اولانلرک قلوبنه وضع ایدر کوز باشه بر
 و قلب محزون اولور لکن رضاء الله اولیمان کلامی سویلرلر و حضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدر که
 بعورت حضور نبویه ولدین بکا ایلر ایکن ایشیدوب جناب فاروق منع ایلدی اول حینده رسول الله صلی الله
 علیه و سلم یوردیلر که دعها یا عمر فان القلب حزن و النفس مصابه و العهد قریب یعنی منع اتمه با عمر ز پراقلی
 محزون و نفسی مصابه و فراقی قریب العهد در لکن علی کل حال صبر جیل و ترک بکا و عویل افضل واجلدلر
 قال الله تعالی الذین اذا اصابهم مصیبه قالوا ان الله وانا الیه راجعون یعنی اول کسینه لری مدح ایده ر مکله آلمه
 بر مصیبت اصابت آتد کده بزلی جمیع الله تعالی نک ملکلری زوعود و رجوع عجزینده امر و حکمنه در دیرلر * * *
 باب حل الرؤس الی الولاة * یعنی والیره حل رأس مقطوع مشروع و نامشروع اولدوقده دائر مسائلدلر
 عقبه بن عامر الجهمی رضی الله عنه دن منقولدر که حضرت ابی بکر رضی الله عنیهک خلافتده بئاق نام بطریق
 بنامک رأس مقطوعی کتوردکدر که منع و انکار و عدم رضاسنی اظهار ایلدی حضار مجاس یا حلیفه رسول الله کفار
 بز مقتولر یمزک رؤسنی حضور ملوکله بته عرض و احضار ایلدر دیدکدر که دیدیکه کفره روم و انجماک عادت
 باطله لرینه تقلیدیلر بعد ایوم بکارأس کلسون هممان مکوب و خبر بکا کافیدر و روایت اخراجه بغی و عدوان
 و تجاوز حد ایله طغیان آتدیکر دیو عتاب فراوان ایلدی و روایت اخراجه شامده اولان عمانه بکا کله کوندلر مکر
 مکتوب و خبر کافیدر دیو کتب و ارسال ایلدی و بعض علماو قولک ظاهر یله استدلال و حل الرؤس الی الولاة
 غیر جائزدر زیر ایچینه در اماطه اذی ایچون دفنندن ماعدایه سبیل یوقدر و هم تقریق الرأس عن الجسد مثله در
 رسول الله صلی الله علیه و سلم ولو بالکلب العقور لئله دن نهی اتملدر علی الخصوص جناب صدیق عادت
 جاهلیه در دیو تعمیر ایلدی و بز اهل جاهلیه به تشبهدن ممنوعلر دیو ناید مقال ایلدیلر لکن اکثر مشایخ
 بووجه اوزره قائلدر که اگر جنس رؤسده کفاری تکدیر و تحقیق حاصل یا خود قتل اولنان وجوه مشرکیندن یا خود
 مشاهیر مبارزیندن اولور رأسنی کور مکده مؤمننه فراغ قلب و اطمینان خاطر و اصل اولور سه حل رأسده قطعاً
 باس یوقدر کور مز نیستکه عبدالله بن مسعود رضی الله عنه یوم بدره رأس ابی جهلی یشکاه رسول الله صلی الله
 علیه و سلم حل و القا و هذارأس عدوک ابی جهل کلام بشارت افزاسین انبا و انها آتد کده رسول الله صلی الله
 علیه و سلم الله اکبر هذافر عونی و فرعون ابی و کازشره علی و علی ابی اعظم من شرفرعون علی موسی و امته
 مقال لؤلؤ مثلر یله اظهار شکر و ثنا یورب قطعاً معانله منع و انکاری اجرا ایلدیلر یعنی الله اولودر اشته بو بنم
 و اتمک فرعونیدر و بوک بنم و اتم اوزره شرفرضی فرعونک موسی علیه السلام و اتی اوزره شرفرضی و ضررندن
 اشد ایلدی و قول مذ کور امام زهری رحمه الله دن روایت اولنان کلامک معناسیدر که جناب رسالت یوم بدردن

مطلب استماع بکا النساء علی
 البیت

غیر یدنه رأس کتور ایلدی و حضرت صدیق کتور ایلدی رضا و برمدی و اول کندویه حل رأس قبلن
 ان از بر در یددی و رسول الله صلی الله علیه و سلم عبدالله بن اثنیس رضی الله عنیه سفیان بن عبد الله
 قتل ایچون ارسال یوردیلر کده عبدالله نقل ایلدیکه کیدوب عنقی ضرب ورأسنی اخذ و بر جبهه صعود و آتده
 اخفا ایلدم تا که شی طلب ایلرلر باسله عودت آتد کدرنده رأس مذ کور ایله توجه ایدوب نبی اکرم صلی الله علیه و سلم
 حضرت لرینه کتور دم و بنه محمد بن مسلمه رضی الله عنیهی کعب بن الاشرفی قتل ایچون ارسال ایلدیکدرنده اول دخی
 رأس مز بوری اخذ و رسول الله صلی الله علیه و سلم حضور لرینه کتوریدی و یونلری منع و انکار ایله خطا لر بن
 اظهار یور مدیلر و قتل اولنان آثار دن حجل رؤس الکفار بعض احبانه جار ایدوی آشکار در والله الموفق
 باب التسلح و الفروسیه * یعنی استعمال سلاح و تعلیم افراسه متعلق اقوال صحیح استنباسدن عقبه بن ابی حکیم
 رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضور لرنده قوس ذکر اولوب یوردیلر که ماسبقها
 سلاح قط الی خیر یعنی قوسی قطعاً بر سلاح جانب خیره سبقت آتدی یعنی آلات جهادکله اوقواسیدر و بوند
 اهل غزانی تعلم رمی سهامه حث و اغرا و اردر و بیان فضائلنده آثار کثیره وارددر بر ایسی حدیث عقبه بن عامر
 رضی الله عنه در دیدیکه رسول الله صلی الله علیه و سلم واعدوا لله ما استطعتم من قوة نظم کریمک نفس برنده
 اوج کره الا ان القوة الرمی یوردیلر معنای آیت سز لرحار به کفار ایچون قادر اولد بکنز قوتی تهیه ایلدیکر
 دیکدر و معنای حدیث آگاه اولدیکر قوت ایچتی رمی سهامدن نه حدیث عقبه در که ان الله تعالی یدخل
 بالسهم الواخذ ثلثة الخی صانعه الذی یحتمس به و منتهله و الراحی به یعنی الله تعالی براوق بز کاتیله اوج کسندنی
 حثه ادخال ایدر بز احتساب و طلب ثواب ایده رلک آنی وجوده کتوریندر و بری اول اوقی بیه وضع ایدوب راحی به
 امانت ایدندر و بری دخی آنی کفار رمی ایدن کشته در و قال علیه السلام کل لهوا بن آدم باطل الا ثلثة تا دینه
 فرسه و ملاعبه اهله و رعبه عن قوسه یعنی ابن آدمک اوج نشنه دن ماعنا جمع لعب و لهوی باطل و حرامدر
 بر ایسی فرسی تعلیم و بری اهل ایله ملاحظه و بری قوسندن رمی سهامدر و رسول الله صلی الله علیه و سلم فدایله
 او یلر تک ایکنسنی بز دن بر کسینه به جمع اتمدیلر ایچتی یوم احدیده سعید بن ابی وقاص رضی الله عنه ایچون
 جمع ایلوب ارم فذاک ابی واهی یوردیلر یعنی رمی سهام قبل بدر و مادرم سکاقتدا اولسون و روایت اولدیکه
 عمر بن الخطاب رضی الله عنه ارض عدوده طرفلر بکری کسمیوب توفیر ایلدیکر ز بر اسلادر دیو بعض محله
 نایه یازدی و اگر چه قص اظفار فطرندن محسوسیلر لکن توفیری دخی دار الحریده اهل جهاده امر مندو بدر
 ز بر ایدندن سلاحی کیدوب دشمن دخی یقین کلد کده جا بجا طر تقبلر یله مدافعه به مقتدر اولور و قص اظفار
 قص شوار به نظردر که اول دخی سنت ایکن غازی به دار الحریده توفیر شارب مندو بدر تا که عین اعداءه غایتله مهمیب
 اولغله ارهاب کفار نصیب اوله و حضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدر کده علو اولادکم السباحه و الروسیة
 و مز وهم بالا احتفاء بن الاغراض یعنی اولاد لر بکزه صوده یوزمک و آت قوللرک تعلیم ایلدیکر و امر ایلدیکر که
 مسابقه ایچون وضع اولان تشانلر میانه یالن ایق یور بوسونلر معنای مذ کور رسول الله صلی الله علیه و سلم دن مأثوردر
 لکن حدیث نبویه بو یله در که قال علیه السلام علما اولادکم السباحه و الرمی و المرأه المغزل یعنی اولاد بکزه صوده
 یوزمک و اوق اتمتی تعلیم ایلدیکر و عورتلر دخی ایلک ایشلیه جکلری مغزل تعلیم ایلدیکر و قال علیه السلام ارموا و ارموا
 و ان رموا احب الی من ان یوکوا یعنی اوق اتمکن و آتد بکنر لکن اوق اتمکن بکا آتد بکنر زدن سو کیلدیلر و الحاصل
 مجاهدک جهادینه معین و مدر هر نه ایسه آنی تعلم و آنکله انفت و اعتاد مندوب و سز اوارد ز بر آتده اعزاز دینی
 و قهر مشرکین وارددر و عید دین عمر رضی الله عنه دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم یوم فتح مکده
 اصحاب کرام لرینه اظفار و اقاله یوم قتال یوردیلر یعنی صومی ترک ایدوب اظفار ایلدیکر ز بر ایوم قتالدر و بو حدیث
 شریفده فتح مکه عنوة قتال ایله اولد یغنه و اهل غزا شهر رمضانده قتال ایده جک اولدوقده اظفاری صبا متندن
 افضل ایدوکنه دلیل لطیف وارددر ز بر اصیتام کاهیجه بعض اولزم قتال بدن ضعیف دوشور و ب اول
 ضعفله کلن خللی سز او قانده تدارک قابل اولماز اما صومی سز ایام معدوده ده قضایه قادر اولور و صیام
 موجب مشقت اولدوقده مر یض و مسافر حقلرنده اظفار افضل اولدوقده نصکره مسافر مقاتل حقیقه افضلین
 بالظریق الاولی در و عون بن ابی حنیفه دن اول دخی والدی ابی حنیفه دن روایتله ابی حنیفه رضی الله عنه
 دیدیکه رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت لر بن سختیادن برقه جرا ایچنده کور دم یعنی یوم فتح مکه ده
 و لالی دخی کور دیکمه ماه وضوء لر بن حضورا لیرنه ادخال و بعد التوضی و دوک ایچون اخراج ایلدی

مطلب قص الاظفار الی الوالی

مطلب اظفار المر یض و المسافر
 افضل

و ناسی دخی کور دیکه اول جا نیه ابتدای دوب اول صودن بر مقدار اخذاید و بیلن آنکله تبرکاً تسبیح ایدرل
 واخذ اید و همین اخذاید نلرک رطوبتین اخذاید بدنی تربیب و آنکله تسبیح ایدر و حدیث مذکور ایله امام محمد
 رحه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال و احجاب کرام وضو و استعمال ایلد کبری صوابه تبرک ایدر زایدی
 اگر طاهر اولماسه تبرک اتمز ل ایدی و رسول الله صلی الله علیه و سلم دخی آنلری منع ایدر زایدی دیو مدعاسنی
 اکال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحه الله تعالی دلیل مذکور دن اعتذار ایدوب دیرکه تبرک اصحاب جناب رسالته
 بالغ اولدیغی نقل ایله عند مزده صحیاب اولدی و احتیاج مذکور ایسه انجیق خبر می قوم جناب رسالت به بالغ
 اولوب منع و انکار اتمد کبری نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولور بینه ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه
 بعده بلالی کور دم برعززه جبقاروب بزه دیدیکدی و رسول الله صلی الله علیه و سلم حله جرا ایچنده مشغرا جبقوب
 اول رحه قارشوناسله ایکی زکعت نماز قیلدیلر و جوق ناس و دواب دخی کور دمکله عزه نلک ورا سندن اوکلر نندن
 کچر ایلدی و عززه حربه کبی برسنده درکه سفر لده نماز قیلد قارنده اوکلر بینه دیکه ایچون هر بار پیشگاه سعادت نرنده
 کونور برل ایدی و ملوک و امرا اوکلر نده جمل سلاح اولنق عادی بوندن مأخوذ در وحدیت مذکورده لیس
 ثوب اجر جا تراود یغنه و صحرا ده نماز قیلن اوکنده ستره تخاندی لازم ایدوکنه و ستره امام امامده اولسه کفایت
 ایدوب ججع جا عتک قداننده اولق شرط اولد یغنه دلیل واردر زرا امام صف اوله و اول دخی ثانی به ستره
 منزله سنده در و بینه دلیل واردر که وراه ستره ده هر وردن کسنه منع اول نماز زرا ستره دن مقصود شارع خارج
 و بعد اولان کسنه لآنکله مصلی بن ییلوب مصلی ایله ستره نلک آره سندن کچمه کلمه ستره مذکورده خارج ایله
 مصلی میانته بمنزله الحیا ط حائل و ما نفع اولقد برین ورا سندن هر ورده ضرر یوقدر اما تسیر مطلوب
 دخی ستره طویل و غلیظ اولسد بجه حاصل اوله مز و بعض فقها طولنی بر ذراع و غلظنی مقدار غلظ اصغله
 تقد بر ایدوب اول قولک صحاحی دخی رسول الله صلی الله علیه و سلم یجزی من الستره السهم یور دقاری
 یکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله بی تحریر قیلدی یعنی ستره دن بر اوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعی له و فی نسخه کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیه صنوف عسکر و نهیته صفوف
 لشکر نیجه اولق لازم یاخود احاطه امر حرب و ستر و اخفای اهل ضرب نه کونه قیلنق ملام ایدوکی اشوبابده
 مشروح و مر تسبیح عزوه حینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکرور وایت ایدوب دیدیکه کیجه دن
 بر مقداری گذران اولدقده مالک بن عوف کند و عسکر بینه تو جه ایدوب آنلری وادی چینه نهان ایلدی
 و اول وادی بر جوقور دره در که کبر او بوللری و طیار بو غازلری واردر و مالک عسکر بن اول وادیده تفریق
 و تقسیم و محمد و اصحابی کلد کورنده اوزر ل بینه همان بردن جله اید بکن دیو امر و تعلیم ایلدی و مالک مز بور یوم
 چینه کفار هواز نلک صاحب الجیشی اولوب کفار عیال و اموال لری هنکام محاربه ده معین بینه استصحاب ایله
 نسیه و دینکر ایچون قتال اتمز سکر دخی باری عیال و اموال کچون ایدر سز دیو مزایم تو جینه ایلش ایدی
 و باب الاماره ده ذکر می سبقت ایدن در بدن الصمه تد بیر مذ کوری بچظه به آغاز و مالک چینه اول قیون
 چو با نیله تد بیر حرب نه مناسبی واردر هیچ منهنم اولان عسکری برسنه کیر بود و ندره بیلوری و بو کتوره جیکر
 عیال و اموال بالمله غنائم محمد در و منهنم اولور سکر قطعاً سز مفانده و برمز دیو دهان مکر و حله بی با ایلدی
 و اکا بو صورتده رأی حسن نه دردیوسوال ایلد کورنده جواب و ردیکه عیال و اموال کزی بلاد بکرده اولان رؤس
 چناله ایصال ورجال حرب بکر قلیج لریله آنلری ارقه سنده دشمن لریله قتال ایلد کورنده مالک رأینده اصمرا وین
 تد بیر می تعبیر اتم بشقه رسوزک وارمیدر دیو استفسار ایلد کده در بدیلی واردر باری عسکری ایکی فرقه به تعیین
 و شو بوللرده و بو غازلده در کین ایدر سنکله همان دشمنی دخول و قدوم ایدکی ساعته ایکی طرفدن جبقوب
 اوزر ل بینه بردن هجوم ایدر ل دیدی مالک بور ائی تسلیم و آنکله عمل اتمکی التزام و نصیح قیلدی راوی دیرکه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم دخی علی السحر صفوف اصحابی تربیب و تنظیم و الویه سعادت ملتو بزرین
 اربا بده اعطا و تسلیم ایلد یلر و راوی مذکور حدیث شریف بطوله سوق ایدوب نهان بندنه دیدیکه رسول الله
 صلی الله علیه و سلم وادی چینه که بر جوقور دره در ستره عتله مخدر اولوب دلدل نام یغله ضال بینه سوار
 و صفوف عسکری قتاله اصر اوصدق و ثبات ایدر ل ایسه فحله تشرایده رک پیشگاه صفوف عسکرده کشت و گذار
 ایلد یلر و امام المسلمین دخی مواضع خوقده و دشمن قریب اولدقده کیجه اتانلرنده صفوف عسکر بی وجه
 مشروح اوزره طواف ایلک لازمه حال دندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صحیده اول وادی به الحدار و قدوم

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر
 مطلب اتخاذ الستره بین ایدی
 مطلب المصلی

اشناخته ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب و مضایقیدن اوزر ل بینه بردن جله و هجوم ایلد یلر همان اسبق جنود
 اسلامکه خیل بی سلیم ایدی انهن زامله عودت و اهل مکه دخی آنلره متابعت و ساری آنلره اتباعله بر بینه باقیوب
 هنر یمده مسابقت ایلد یلر مغازیده مسطور در که بلبس علیه اللعنه اول حینه الان محمد قد قتل فلتر جمع
 کل ذی دین انی دینه دیوندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولشد یعنی آگاه اولد کز که محمد قتل اولندی
 هر دین صاحبی بینه دین قدیمه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولینم مد برین یعنی ستره کمال خوف کلد کدنصره
 ارقه و پروب منهنم اولدیغک حالده فرار ایلد بکن و بعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلد یلر که تا مکله به واصل
 اولد بجه فرار قیلدیلر و صفوان بن امیه یوم مرقومه بعض منافقینک قتل محمد و استراخ الناس منه یعنی محمد قتل
 او انوب ناس مسترح اولدی قول باطن ایشدوب صفوان هنوز مشرک ایکن اول منافق بیک الا ثلب لب
 من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت هر یوبا یعنی اغز یکله طاش بن محکوم اولد قد نصره
 قریشدن بر حاکم بکا هوازن دن بر حاکدن البتد احب و افضلدر دیو تو بیخ ایلدی بینه راوی دیرکه رسول الله
 صلی الله علیه و سلم انهزام مسلمینی کور دکر نده همان دابه لردن زبل و قاتما ثابت اولوب تبغ لری عریان
 و غلاف بیخی مطروح بیلان قیلوب صوت اعلی ایله بالصحاب الشجرة یوم الحدیبه الله الله الکرة علی
 نیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجرة ده بیعه الرضوان اربابی اللهدن قور قکر کلوب بیغیر بکن
 اوزر بینه عودت اید بکن دیو صحبه ایده رک دشمنه قارشو تقدم و اقدامه باشلدیلر و مغازیده مذکور در که وقت
 هنر یمده حضرت رسالتک نزد سعادت نرنده انجیق بمیل نرنده عم مکرملری حضرت عباس و بسار لنده عم
 زاده لری ابوسنیان بن الحارث بن عبدالمطلب قا لشکر ایدی و ابو سفیان مذکور مقدا جناب رسالتی
 حاشا تم حاشا قتی جوق هجوم و مذمتله تغیر اتمش اولغله اگر چه یوم فتح مکه ده اسلامه کیش ایدی لکن
 بو وقته دکن رسول اکرم صلی الله علیه و سلم اکا حرف واحد تکلم اتمش لیدی لکن یوم مرقومه صدق اسلام
 و ثبات اقدامن کور دکر نده آنکله حسن کلام و معافیه براه تطیب و اگرام بیور دینر و الله تعالی صوت
 رسول الهی بالمله مهاجرین و انصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت و اعدا اوزره بردن جله به مبادرت ایلدیلر
 و مسلمین هنوز طعن رماح و ضرب سبف و سلاحه میاشرت اتمدن اعدا بی سیزا دیار و هزیمت اولدیلر
 کما قال الله تعالی و انزل جنودا لم تروها و عذب الذین کفروا الایه یعنی الله تعالی ملائکه دن سیر لکوز بکن
 ایله کور مدیکر کز جنود غیبی انزال ایدوب کافر لره قتل و اسیر ایلد و سعید بن ذی حدان رحه الله دن
 مر ویدر که حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه و سلم الحرب خدعه دیو حدیث مذکور
 نقل ایلد یکنی جناب من تصور بدن اشدن کسنه بکا خبر و ردی دیدی و خدعه خا تک فتح و ضعی و دالک
 سکونیه و خا تک ضعی و دالک فتحی ایله جمله سی لغت و روایتدر معناسی حرب همان بر خدعه دن عبارتدر
 دیکدر و حدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفو مقابلنه خدعه اتمک جا ترا اولوب خدر و خجنا نت
 عدا و امتداد یغنه دابل واردر و بعض علم اظا هر بینه مائل و حال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل او اب
 زوایت انی هر ره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اتین و فی القتال
 و فی ارضاء الزجل اهل حدیث بشارت ملی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجیق اوج مصلحتده جا ترا اولور
 بریمی ایکی خصمک میان فی اصلاحده و بری قتالده و بری کشی اهلنی ارضنا و تطیبیده لکن مذهبن اولدیر که
 حدیث شریفده مراد کذب محض دکر در زرا اکا قطعاً رخصت یوقدر بلکه مراد انجیق استعمال معار بصدیر که
 ایهام و توریه ایله ایکی یوز لو کلام سو یلکدر و بونک نظری روا یتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله
 علیه کذب ثلث کذبات حدیبی در که آنکله مراد تکلم بالمعاریض در زرا انبیا عطاء صلوات الله علیهم
 اجمعین کذب محض دن معصوملدر و حضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لندوحه عن الکذب
 دیمشدر یعنی معاریض کلامده کندن مخلص واردر مؤلف کتاب امام محمد رحه الله اصل کلبه بو مجلی
 تقسیر ایدوب دیر که خدعه حر بیه و کذب فی القتال اولدیر که مجاهد مبارز بینه ظاهری واقعه مخالف بر کلامی
 تکلم و افا ده و ضمیر نده اول کلامه خلاف ظاهری قصد و ارا ده ایدر مثلاً حضرت علی رضی الله عنه
 یوم خندقده عمرو بن عبدون ایله مبارزه ایدیکه هنکامده عمروه دیدیکه سن بنم مبدانمه بالکر جبقوب کسنندن
 استمداد اتمکله نعمه اتمد یکمی ایدی به اول دعوت ایدیکه آدمیر کیمدر اشته کلام مرقوم استفسار قیلند در آند
 کذب جاری اولماز و عمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمم دیو کلام مذکور استبعاد ایدر کی ارقه سنه باقدقده

مطلب الخدعه فی الحرب
 و حدیث مذکور نهاده ان ایدر
 بو محله مغایر معنای اخر ایله تفسیر
 ایلمشدر مراجعت الیظا هر اولور
 علی

مطلب الکذب فی بعض المواضع

همان جناب کرار ضربه حیدرانه ایله ساقینته ضرب ایدوب ایکی یاغنی بدن قطعه له شجره خبثه وجودی
 ناپیدار قیلدی یاخود مجاهد کندور ققاسنه برسنه تکلم ایدر که اینسین ضمنه قح و ظفر یاخود کندوزله ابراه
 قوت ایدر چک حسن از وارد دیو توهم ایدر حقیقته ایسه ایما تندیکی نسنه ل یوقدر لکن شوبله ایهام
 وتلویج آتسک کر کدر که کلامی کذب صریح اولیه مثلا روایت اولنور که حضرت علی رضی الله عنه وقت
 محاربه ده بر کره ارضه باقوب بر کره دخی رأسی سمایه رفع ایدوب ما کذبت ولا کذبت دیر ایدی یعنی بن کذب
 ایلم و بکا خورین ذات عالی سمات دخی کذب ایلدی و کلام مذکور صحیح و صادق قدر که حضرت
 علی رضی الله عنه کاذب دکلدروا کا تعلیم علوم ایدن رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کذب ن معصوم لدر
 لکن اول کلامه بطریق ایهام رسول الله صلی الله علیه وسلم کویا بو خصوصی بکا اخبار ایلدی و احکامه
 امر ایلدی که سنه بی امر ایله بکا تنبیه ایلدی مفهومی افهام ایدر ایدی و مفهوم مرقومک فی نفس الامر و قوی
 محتمل ایسده عدم وقوعی دخی محتمل لکن بمقوله ایهام و تور به ده ضرر شرعی یوقدر ز بر امر و بیدر که قال
 علیه السلام ان الجنة لا تدخلها الجاهل یعنی البتة جنة مجاز کبر من حتی حدیث مذ کوری بعض مجاز
 ایسیدوب بکا به باشد قد رسول الله صلی الله علیه وسلم انا انشأنا من انشاء فجعلنا من ابرار عربا از ابا
 مناولی اوزره صفت اهل جنتی تبیین ایله خاطر عاجزانه سنی تسلیت و تسکین بیوردیلر و نوع مذکورک بر صنفی
 دخی اولدر که کلامی جزم و تآکید آمیوب لیکه امیدور و ما مولدرا لانی مفید لعل و عسی ایله تقید ایدر و بونلر دخی
 ان شاء الله دیمک منزله سنده کلامی عزیمت قطعیه المقاد اولمقدن اخراج و ابعاد قیلر بو معنائک بیان
 مناسنده امام محمد رحمه الله دیر که بزه اسانید اسانید ایله باغ اولمشدر که بوم خندقد بر کسنه بی الانام علیه
 السلام حضور لرینه کلدی و اول کسنه تک اسمی مغا زیده مذ کور و نعیم بن مسعود الثقی دیمکله مشهور در
 دیدیکه یا محمد بی فریظه سکا غدر و خیانت ایلوب ابو سفیان جانننه بیعت ایلدی بزر رسول الله صلی الله علیه
 وسلم بیوردیلر که فعلنا نحن امرناهم بهذا یعنی ما مولدر که بر آنره بویه امر آتسز اوله و قول مذ کور محض صدق مقالدر
 زیرا وقوع امر مذ کور احتمال ما مول غیر محالدر بعده شخص مرقوم بی سفیانه عود و افتحاکام و محمد بی فریظه تک
 بی سفیانه متابعت و مایستی بر امر آتسز دیور دیمه رک فهم ناقصنه کوره تمام پیام ایلدی ابو سفیان سنی محمد دن
 بویه ایستدیکیمی دیدی بی ایستدیم دیدی ابو سفیان و الله محمد کذب الیز دیدی و قصه من بوره تک عامی مغا زیده
 ایکی وجهله اعلام اولمشدر وجه اولدر که یهودی فریظه مقدم رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلح
 و معاهده اوزره ایکن احزاب مشرکین محاربه مسلمان قصدی ایله کلد کده رئیس بی النصیر اولان حبیب بن اخطاب
 دخی اجزایله بر کلوب حبیب بی حیا کتب بن الاسدی و بی فریظه بی اغرا و اضا ایلمکله آتسز دخی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ایله معاهده لر بن نقض و انلاف و ابو سفیانه بیعت ایدوب بونلر دیمه شجون آتسز دخی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم و اصحاب کراملر ایله قتال آتسز شیطیله اتفاق و ابتلاف ایلدی و ملل کفار بر بر ایله
 استظهار آتسز کار مسلمان دشوار اولدی کا قال الله تعالی اذ جاؤکم من فوقکم و من اسفلکم یعنی ای اهل
 ایمان جنود کفار اوست طر فکتر غر بدن و آتسز طر فکتر شرفدن کلوب سزری احاطه آتسز دخی و قتلر ده ظهور ایدن
 نعمت حتی ذکر ایدیکن و نعیم بن مسعود اول ائشاده دخی شریک اوزره زمره اشقیان معدود ایکن کلوب اتفاق
 و اجتماع لرین اخبار و اسماح ایلد کده رسول الله صلی الله علیه وسلم مال سابق اوزره فعلنا امرناهم بذلك
 بیوردیلر و علی وجه ایهام بی فریظه تک بی سفیانه صور نامه باعترفی بیه بزه معاهده و موافقت لر بنه منبدر که
 احزاب مشرکینی هر طرفدن احاطه و وجود چرک آتسز بن محو و اطامه آتسز استرز مضبوطی اشعار و افهام
 بیوردیلر و نعیم بن مسعود مجلس عالی لرین چقد قدده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یا رسول الله نعیم
 بو کلام کبری ظاهر بیه حمل و ایهام هر امکر دن غفلت و جهل ایله لسان کوهرا فاشانکر دن حاشا کلام کاذب
 صدوری بین الناس مقول و ما تور اولمقی محذور کیدر که امر بی فریظه کا نسته شیه بیسردر دیوب رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دخی الحزب خدعه باعمر بیوردیلر و اول کلام خیر انجم مشرکینه موجب تفرقه کلام
 و مستوجب تفرق و انهم اولمشدر و وجه ثانی اولدر که بی فریظه بعد مسایعه بی سفیان حبیب بن اخطابه
 دیدیلر که بزر قوز قوز که ایش از ابوب و احزاب دخی بلا علیه عود و ایاب ایدوب بزر محمد ایله بالکر قالیز اولدی
 سکا و قوند بی النصیره تدبیری کی بی دخی محاصره و دیار بیزدن اخراج ایدر حبی دیدیکه بن دخی رای استحکام
 احزاب انشاء کار لرین غش دانه سین قلعه کره رهن و برملر بی طلب و ابرام ایدر و نعیم بن مسعود دخی بو صحبتک

مطلب المزاج بالتعريف

مطلب تقييد الكلام بلعل وعسى
مخرج من الكذب

جریاننده بی فریظه تک یا تده ایدی آنلری بو تدبیره تشویق ورآی صواب بودرد بو تصویب و تصدیق ایلدی
 بعده حضور سعادته کلوب ماجرای اخبار آتسز کده فعلنا امرناهم بذلك نطق حکمت آناری ایله ناطقه زب
 کفتار اولدی بعده نعیم بن مسعود ابو سفیانه کلوب طلب رهن ایچون کلن رسول بی فریظه بی آتسز بولد قدده
 ابو سفیانه دیدیکه محمد قطعاً کذب آتسز بیکی بیلور مسین ابو سفیان بیلورم دیدی نعیم بن شدی محمدی ایستدیم
 شوبله دیور و بونلرک طلب رهن آنلری محمد ایله اتصافه منبدر که سز دن بیس کسنه بی آتسز محمد و یروب
 قتل آتسز جکر در اول دخی بونلرک بر جناح لرین کسر آتسز ایدی آتی اصلاح ایدر چک یعنی بی النصیری
 بیه دار لر بیه نقل آتسز جکر ابو سفیان بو کلامی ایستدوب لات و عزی حقیقون ایش بویه در دیدی و بوم
 وقوعه دخی بوم الجمعه ایدی ابو سفیان بی فریظه بیه ایش اوزادی معاهده مزاوره یارین بوزر بیه شمش و برمل ایچون
 حاضر اولکر دیو بعث سفیر و بی فریظه دخی یارین بوم السبدر بزر کسر سبت ایدر مزو بعد السبت دخی رهن
 مطلوبی المادجه قلعه دن چیمارز دیو کشف ضمیر آتسز کده ابو سفیان ایش نعیمک دیدیکه کیدر دیو سبیه
 کزای خذلان اولدی و حق جل و علا قلوب بر قسوت لر بنه القاء رعب و خشیت آتسز کله همان اول کیجه روکردن
 ادبار و هزیمت اولوب قهار ذوالجلال مؤمنینی محتاج مانوله قتال آمدن مشرکینی مبتلا قهر و نکال ایلدی مؤلف
 الکتاب امام محمد رحمه الله دیر که قصه مذ کوره و امثال مکائد حر و بندر آتسز قطعاً ضرر شرعی یوقدر و الله الموفق
 باب الفرار من الزحف * یعنی قتال کفاردن فراره دائر مسائل و دلالتدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله دیر که
 مسلمان قوت مقاومتی اولان بر رجل مشرکیندن ایکی رجل دن فراری جائز کورم لغوله تعالی و من بولهم
 یومئذ دره الامتحرفا لقتال او منخیرا الی فئه ففدباء بغضب من الله و ما ویه جهنم و بیس المصیر یعنی اول کسنه که
 بوم ملاقات کفارده ارفه سین جو یروب فرار ایدر تحقیق اول غضب آتسز ایه رجوع آتسز اولدی و آنک
 مکانی جهنم دروه خبث مکان اولدی مکر کر بعد الفر قصد ایدوب اظهار هزیمتله دخی جلب و صکره
 اوزر بنه هجوم ایچون منحرف یاخود مسلمان کیده بولسان عسکره التجا قصدی ایله منصرف اوله و آیت
 کریمه قدیم و تآخیر وار در یعنی ظاهر تعبیر و بیس المصیر الامتحرفا تقدیر اوزره موضع استنسا آخر آتسز
 و تحیر و انجاز توجه معناسنه در یقال تحوز و تحیر الی فلان اذا انضم الیه و فتم قوت و جماعت معناسنه در و اهل
 تفسیر آیت مذ کوره ده اختلاف ایدوب امام قتاده و امام صحاح دیدیلر که حرمت فرار ایچون بوم بدره ایدیکه
 مسلمان رسول الله صلی الله علیه وسلم سادن غیری انجیز ایدر چک بناهاری بو عیدی و آنلر دخی ایچر بنه بر ایدی
 و اکثر مفسرین دیدیلر که حکم مذ کور حکم غیر منسوخدر و فرار عن الزحف کار دندر زیر رسول الله صلی الله
 علیه وسلم خمس من الکبائر لا کفاره فیمن بیوروب ایچر بنه فرار عن الزحف دخی ذکر ایلدی و قال علیه السلام
 ان من اعظم الموبقات الشرك بالله و اکل مال الیتیم و التولی یوم القتال و قذف المحصنات یعنی شریک بالله و اکل
 مال الیتیم و بوم قتل ایدر فرار و محصنه اولان خاتونلری زنا ایله ذکر و قذف البه اعظم مهلک آتسز بوند نصکره
 معلوم اوله که اگر عید مسلمان نصف مشرکین ایسه مسلمان بوجهله فرار حلال اولماز و ابتداء اسلامه قلت
 مؤمنین جهنم حکم شرعی بویه ایدیکه اگر مسلمان مشرکینک عشری مقصداری ایسه مسلمان فرار و انحال
 بوجهله حلال اولم ایدی کا قال الله تعالی ان یکن منکم عشر من صابرون یغلبوا متین یعنی ای اهل ایمان
 اگر سز دن صبر و ثبات ایدیمی بکری مجاهد بولنسه ایکی یوز کافره غالب کلورل و اول طائفه که الله تعالی
 غالب لرین اخبار ایدر آنلر ایچون مساع فرار یوقدر بعده اهل اسلامه کثرت اعداد حاصل اولد قدده
 الله تعالی تخفیف تکالیف ایله امداد ایلدی قال الله تعالی الان خفف الله عنکم و علم ان فیکم ضعفا
 فان یکن منکم مائتا صابرة یغلبوا متین وان یکن منکم الف یغلبوا الفین اذن الله والله مع الصابرين یعنی شدی
 الله تعالی سز دن تکلیف مشقت رد یعنی تخفیف قیلدی و سز ده ضعف ایدان یا ضعف اذعان و ایتان و ایدوی
 ظاهر اولدی بو تقدیر اوزره اگر سز دن یوز عدد مجاهد صابر بولنور ایسه ایکی یوز و بیک بولنور سه ایکی بیک کافره
 باذن الله تعالی غالب و قاهر اولورل و امداد رب اکرم صابرین ایله هبدم و هم تقدمدر لکن حکم مذکور مبسوط
 سلاحری بولنوب مقاومت و قتاله صلاحری اولغله مشروطدر اما سلاحی اولمان مسلم مسلح اولان کافردن
 کذلک آتسز یعنی بولنسان مسلم بولان کافردن فرار موجب عصیان و عار دکلدر کورمز بستمکه مخرج اعدا
 اولان باب قلعه دن و مرمای مخفیق اولان بعه دن بعد و فرار جائز زرا و بیه مجلده قراردن انسان عاجزدر
 بناء علی هذا مسلم واحد مشرکین ثلثه دن فرار آتسز جائزدر ایچون مسلمان اون ایکی بیک عده واصل و میان لر بنه

اگر چه بو جمله قدیم و تآخیری
 تقدیر اولدی لکن کشفاده وجه
 اخر اظهار ایله تفسیر اولمشدر
 و معالزنده تفاوت دخی یوقدر جمله
 مراجعت اولسه

اتفاق کله دخی حاصل اولسه اعداء دین هر نه قدر کثرت عدد اباه آنلردن قرق قات دخی از بد اولسه بنه فرار
 وانحلال وجهها من الوجوه آنره حلال اولماز زرار رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ولن یقلب اثنا عشر الفا
 عن قلة بیور مشلرد زبانی اون ایکی بیک عسکر قلتمدن ناشی مغلوب اولماز و غالب اولان کسینه دخی فراتمک
 جائز و مناسب اولماز و ابن عمر رضی الله عنهما دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده بر سر به
 بعث ایلدیلر و بن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمان هل من محبص کویان فرار و انهر زمانه شتابان اولدیلر صکره
 مدینه به قادم و بز فرارین اولدیق دیونادم اولدیغیزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل اتم العکارب
 فی سبیل الله انالکم فقه قول شریفله نسلیه و تطبیق بیوردیلر و عسکر راجع الی القتال فی سبیل الله دیمکدر
 یعنی سزک عود بیکر فرار و هر نمت دککدر بلکه نکا نجر و التجار دن دخی سززه قوت و مدارتقو تم
 و عود و قفولکن مجدداً غله فی سبیل الله جهاده رجوع و وصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیر که ابو عبید القحقی که
 مختار قفینک با اسبدر قسط الناطف یا خود قیس الناطف نام محله قتال کفاره صبر و ثبوت و عود و انهر زماندن
 ایا و نعتن ایدوب قتل اولند قده حضرت عمر رضی الله عنه دیندیکه یرج الله اباعید لوانحاز الی کنت له فقه
 یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بکاعدت ایدی بن اکا قوت اولور ایدم و دعاء رحمتله مصدرا اولان
 بو اثر معتبرده دلیل اظهر وارد که طرف عدودن فوق الطاقه هجوم و ازدحام توجه ایدر سه مسلمان ایچون فرار
 و انهرام و صبر ایله ثبت و اقدام ایکیسی دخی جائز در اما بعض ناس مخالفتیه قیام ایدوب صورت مفروضه ده
 ثبات اقدام القاء النفس فی التهلكه در و حرامدر دیدیلر یا آنکه صبر و شایسته رضاه الله بدل نفس نفیسی تحقیق
 و تأسیس وارد و صحابه کرامدن جوق کسینه بوفضلی احراز ایلشردر که برسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه در که
 بعد الشهاده کفارت اهانندن جسندی زنا بر حایت اتمکله حی الدبر دیو تلقیب اولمشدر و رسول الله صلی الله علیه
 وسلم دخی بنی مقابله کاتنا اتمشردن و بوقوله براهین باهره الله جواز و مشر و عبتی ظاهر اولمشدر و الله الموفق
 باب من استلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا یعنی دار الحرب ده اسلامه کلوب دار اسلامه هجرت ایلین کسانک
 احوالی بیاندر اهل حربدن بر کسینه اسلامه کلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدام ائی بر مسلم خطا قتل ایلسه
 اول مسل او زره دیت یوقدر ایچ کفارت واجبه در لکن ابی حنیفه رحمه الله تعالی دن علی وجه الاملا روایت
 اولندیکه کفارت دخی واجبه اولماز زرا و جوب کفارت مقتولک دمی مقوم اولغله مشر و طدر بوقسه بالکر
 حرمت قتله منوط دککدر کورمز بسنکه قتل نساء اهل حرب حرام اینک یته موجب کفارت دککدر و مقومیت دم
 ایچ احراز دار اسلام ایله حاصل اولور و روایت مذکور خلاقی اوزره و جوب کفارت دلیل وان کان من قوم
 عدولکم و هو مؤمن فخر بر رقه مؤمنه نظم جلیبدر یعنی اگر خطا قتل اولان سززه دشمن اولان قوم کافریندن
 اولوب کند و مؤمن اولر سه آنک کفارت قدرتی و اراسه نجر بر رقه مؤمنه در بو آیت کریمه تک تفسیرنده عطا و مجاهد
 رحمه الله علیه مادن روایت نجر بر اولندیکه مقتولدن مراد اول رطلدر که اسلامه کلوب دار مسلمینه کلردن
 اقدام قتل اولنه و بعض مفسرین دیدیلر که نزول آیت مراد سن نام بر کسینه حقیقه ایدیکه اسلامه کلدی و دار
 مسلمینه و اصل اولردن اول اسلامی تبلیغک آسائه من زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی و الله تعالی اوزرینه
 کفارت ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی و دلیل آخر اولدر که کفارت حق الله اولق اوزره و ایجه در
 و حق الله حقیقه دین اسلام ایله احراز کفایتدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج و توقف ایچ حقوق
 عباد ایچون واجب اولان ضمان و تصرفده در و بحث مذکور سر صغیره مقرر و مسطور در و الله الموفق بونه العون
 باب الجرأحة یعنی حکم دواء مجروح بو ایله مفصل و مشر و حد را ابی امامه من سهل بن حنیف رضی الله
 عنه دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انور رینه عظیم ریم ایله مداوات ایلدیلر
 و صحبدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نر تک یوم احدده وجه شریفی شیخ اولندی حتی خدا
 ایچدری اوزره دم سلان اتمکده کیف یصلح قوم خضو و وجه بدهم بدمه و هو بدعوه الی الله دیدیلر یعنی اول
 قوم نیجه فلاح اولور که پیغمبری آنلری الله دعوت ایلر اینک آنلر اول پیغمبر تک وجهی کندو دخی ایله
 مخصوص قبله اول شاده لبس لک من الامر شی او تبو علیهم او بعدنهم قائم ظالمون آیت شریفه سی ناله
 اولدی یعنی با محمد سن آنلر امورندن رنسنه مالک دکلسین بلکه مالک امور لری الله عظیم الشاندر آنلری
 اهلاک و مهزوم ایلر یا خود اسلامه کلنر تک توبه سین قبول ایلر یا خود ظلم و شر کلرینه نساء عذاب ایلر بعده
 رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اکرم رینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیکه بر قطعه حصیری احراق

وانکله

وانکله مداوات ایلدیلر روایت اولندیکه عظم بالی ایله دوا و اوزرینه عصایه بند ایلدیلر و نیجه ایام جیره
 اوزره مسح ایلر ایدی و قصه مر قومنه ده جراحات ایچون مددا واته اشتغال جائز اید و کسینه
 استدلال وارد لکن بعض ناس مددا و اتدن نهیده وارد اولان آتاره استناد ایله کرا هتله حکم و اعتقاد
 ایلدیلر آنلردن بری اولدر که قال علیه السلام یدخل الجنة من اتمی سبعون الفاً بغير حساب یعنی اتمدن
 بیس بیک کسینه بلا حساب جته داخل اولور لکن کیمدر رسول الله دید کلرنده بیوردیلر که الذین لا یکتوبون
 ولا یسترقون ولا یتطیرون و علی ربهم یتوکلون یعنی اول کسینه در که داغ و افسوس و تشاوم بیلر همان خالق رینه
 توکل ایلر اما جواز معالجه ده بز مدار اعتماد بر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت اولان تداو و اعباد الله
 فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام و الهرم حدیث باعث الاعتذار ایلر یعنی با عباد الله تداوی ایلدیلر
 زیرا الله تعالی بر در خلق اتمدی الا انک دوا سنی دخی خلق ایلدی ایچ موله هر می دفعه علاج خلق اتمدی
 و محالفینک روایت اتمکدری حدیث منسوخدر زرا مرویدر که یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه بر سه
 طویل النصل ایله ضرب واکتل طبری قطع اولند قده رسول الله صلی الله علیه وسلم کی ایله اکامعالجه اتمشدر در
 و اسعد بن زراره رضی الله عنه دخی کی ایله علاج اتمکدری مرویدر و مع قطع النظر عن التسخیر بین الخبرین
 طریق توفیق اولدر که علیل علاجی شفا ده بالذات مؤثر اعتقاد ایدر سه تداوی ایله اشتغال حلال دککدر اما شافی
 ایچ الله تعالی در و علاج همان سبب ظاهر ایدر دیو اعتقاد ایدر سه اکا تداوی جائز در و خبر سابقده عظم بالی ایله
 جواز مداواته سند عالی وارد زرا عظیمه حیات اولمغه قاعده مز اوزره موله متجسس اولماز مکر عظم انسان
 یا خود عظم خست زرا اوله زرا بونلر ایله تداوی مکر و هدر هله خست رنجس العیندر و عظمی دخی لجمی کیدر
 بوجهله آنکله انتفاع جائز دککدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایلسه بعد الموت دخی محترمدر و کرامته بناء انسان
 حیك اجزا سندن بر نسنه ایله تداوی جائز اولدیغی کی بغد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام
 کسر عظم الميت ککسر عظم الحی یعنی انسان میتک کسر عظمی حرمتنده حیك کسر عظمی کیدر
 و امام زهری رحمه الله دن منقولدر یدر که مضت السنه ان لا یسترق کافر مسلما یعنی سنت نبویه کافر مسللی
 استرقاق اتمک اوزره جار ایدر امام محمد رحمه الله دیر که بز دخی بوقولی اخذیده رز حتی کافرک عبیدی اسلامه کلسه
 کافران استرقاق ایلر رک ترک اولمجبوب یسه جبر و انور و امام محمد رحمه الله حدیثه اولان استرقاق ابتداء تملکه
 حل اعیوب بلکه استدامه تملکه و ملک عین ایله قهرا استفاده حمل ایلدی زرا استرقاق امر بتمدد اتمیدر
 و دائمی اولان نسنه رده استدامت ابتداء انشا کیدر بوجهله استرقاق ابتداء تملکه اطلاق اولندیغی کی استدامته
 دخی اطلاق صحیح اولور و بعض فقها دیدیلر که مراد حر مسلمده ابتداء استرقاقدر زرا کافر مسللی سبی
 و استعباد قیلسه کافر ایچون مسلم اوزره رق و عبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه
 یعنی دین اسلام عالی اولور و اوزرینه غیری سنه عالی اوله مزو بو حدیث ایله مراد حکم اسلامی بیان و ابرادر
 یوقسه حسن و استنعار ایلدیکه اسلام عالی او اوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دککدر زرا اخبار نبویه ده
 تخلف جائز اولمشدیندن البته مضمون خبر تحقیق اتمک لازمدر بعض احیانه ایلسه اهل شرک مسلمین اوزره
 اظهار اعتلا ایلر لکن بنه حکم اسلام اعتلاء مقامدر بوند نصکره معلوم اوله که مسلم شرع اذلال کافرندن
 مصون و مالکیتی مملو کینه تبدیل و دوام ملک ایله قهرا استخدام و ترذیل دخی البته اذلال مسلمه مقرر و بز سبب ایله
 رق مسللی بیع اوزره کافره جبر و الجارله کافر آنی اذلال اتمکدن صون و ایچاقیلنور امارق مسلمه مجرد کافر مالک
 اولغله عتی لازم اولماز زرا کافر ایلسه ده عقد ذمتنه مالیت رقیق اتلاف اولماز و مملو کت اسلامی و مالک کفری
 دخی مالک مملو کینه احسانی موجب اولقده مؤثر دککدر لکن بر کسینه قریبنه مالک اولسه مملو کت مجانا آزاد اولور
 زیرا قرابتک استحقاق احسان و عنایتده تأثیری وارد رینه مؤلف الکتاب دیر که و ینبغی للرجل اذا سلم ان یغتسل
 من الجنابه لان المشرکین لا یغتسلون عن الجنابه ولا یدرن کیف الغسل عن ذلك یعنی بر مشرک اسلامه
 کلدکده غسل اتمک کر کدر زرا کفار چناندن غسل اتمز و مشرکین عرب کی چناندن غسل ایلدر دخی کیفیت
 غسلی بیلر بو کلامدن مستفاددر که صفت جنابت کافرده دخی حاصل و سبب حدیث موجود اولد قده تحقیق حدیث
 منزله سنه نازلدر لکن مشایخ اسلاف وقت و جوب غسلده اختلاف ایلدیلر کفار قروع شریعت ایله مکلفدر
 دینار حال کفر لنده دخی اوزرینه و جوب غسل ایله حکم ایلدیلر بوجهله حال کفرنده غسل ایلسه صحبدر
 بعد اسلام واجب اولماز اما قروع ایله مکلف دککدر درینار دیدیلر که بعد اسلام آنره غسل ایجاب و الزام قیلنق

مطلب جواز المعالجة وعدمه
 مطلب استرقاق الكافر مسلما
 معلومدر که بحث استرقاق کافر مدوا
 الجراحه مناسب ظاهره سی یوقدر
 همان استرقاق ایله ما قبلنده سبب
 ایدن استرقاق بیلر زنده مجانست اتمدی
 ایچون ذکر اولدی دیو توجیه دخی
 موجه دککدر لکن بونک اثنالی شدو
 کتاب مستطابده قتی جوقدر خاطر
 مترجم فقیر و ایچ اولان اولدر که بومی
 و شرح تفسیری علی وجه الاملا
 اولق سینه خارج از بحث بعض
 بالنسبه سوال اتمش اولوبه و اوق
 مسائلدن سوال اتمش ایا جواب اوق
 یا خود شارح دخی ایا جواب اوق
 اوزره تقریر اتمشدر و قسه بونک
 درج و تصدیق اتمشدر و قسه بونک
 اثنالی مواضعه و ایلر و الله اعلم
 تکلف عظیمه و ایلر و الله اعلم
 مطلب الجنابه تحقیق فی الکافر

اگر بنیدر که وصف جنابت امر متد دائمی آنک بعد الاسلام دوا می مجددانشا و التزای کبیر و قبل الاسلام
 صحت اغتسالی سبب غسلک وجود نندند بوجهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع او ایب و صکره اسلامه کاسه
 اگا غسل لازم اولازرا اگا کوره سبب وجوب انقطاع دمدر و انقطاع دوام و استداد قبول امتز بنابرین
 بعد الاسلام آنک حفته کک حقیقه و کک حکما سبب وجوب تحقیق آنمیش اولمغه اوزرینه اغتسال واجب اولاز
 وجاب مؤلفک انهم لایدرون کیف الغسل قولیک معناسی مشرکین غسل آنسه لردخی مضطه واستنشاق
 فرض ایکن آتی آسان ایلم بنابرین حین اسلامده جنابتدن غسل ایله مأمور اولور و وجوب اغتسال اوزره
 ابوهریره رضی الله عنه دن روایت اولنسان حدیثله دخی استدلال قیلندیکه تمامه بن اثال الخنی اسلامه کلدکده
 رسول الله صلی الله علیه وسلم اگا اغتسال ایله امر ایلدیلر ابن عمر رضی الله عنهما دی که تمامه بعد الغسل ایکی رکعت
 دخی غاز قیلدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم کوروب قد حسن اسلام صاحبکم بیوردیلر دیونقل ایلدیلر
 و نقل اولنور که کلب نام کسسه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضور لینه کلوب اسلامه بیعت ایتدکده احلق
 عنک شعر الکفر یعنی باشکدن کفر صاچنی تراش ایله دیو امر ایلدیلر اولدخی تراش ایلدی امام محمد رحمه الله دی که
 بعد الاسلام حلق رأسی بزواج کورمز زبرا کتر اصحابه آنکله امر ایلدیلر وطن ایله رزمکه همان کلبی صاحبک
 حسن و رونقنه اعتبار ایله عجب و پندار و فخر و استکبار ایدر کوروب عجب و کبریدن منع و زجر ایچون تراشله امر ایلدیلر
 یا خود حال کفرنده نابت اولان شعر رأسی ازاله ایله مزید تطهیرنی مستحب کوردیلر اما اغتسال بویه دکلدن زبرا
 آنک سبی اولان جنابت تقریر سابق اوزره مشرکده متقرر اولمغه آنکله علی سبیل الایجاب امر اولمشدر و الله الموفق
 باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * یعنی التون و کومشدن اتخاذ اتونی جائز ایدوی بویه مشکوفدر هر خفه
 بن اسعد رضی الله عنه دن مرویدر که آنک اتنی زمان جاهلیه ده کلاب نام محلده اثناء حریده قطع اولنوب کومشدن
 برانف اتخاذ ایتدکده مرور زمانله آنده رایحه کر به حادث اولدی بناء علیه رسول الله صلی الله علیه وسلم اگا
 التوندن برانف اتخاذی ایله امر ایلدیلر و امام محمد رحمه الله حدیث مذ کوره تمسک ایدوب التوندن اتخاذ اتنی
 جائز کوردی کذلک دیشی دوشدکده محله التوندن برایش الحاق یا خود التوندن تل ایله دیشلرین ضم و الصاق
 جائز دیدی و قول مذ کور ابراهیم نخعی رحمه الله دن دخی مأثور در لکن ابوحنیفه رحمه الله تعالی آتی مکروه
 و کومشدن اتخاذ اتنی جائز کوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم کبی انتفاع ایچون رجال حق لرنده جائز در اما استعمال
 ذهبه قطعاً رخصت یوقدریدی و آنک عندنده حدیث مذ کورک تاویلی اولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
 رخصت مرقومه بی عرجه رضی الله عنه تخصیص ایدوب غیر بلر حفته ترخیص ایلدیلر و اصول ابی حنیفه
 رحمه الله تعالی دندر که قبولنه اتفاق اولنان عام البتة خاص اوزره ترجیح ایدر بنابرین رسول الله صلی الله علیه وسلم
 عینلرینه ذهب و یسار لینه حریری اخذ ایدوب هذنان حرمان علی ذکور اتنی حل لانا تم یعنی شونده ایله حریر کور
 اتم اوزره حراملر و انثر لینه حلال لرد بیوردیلر دیو عموم و اطلاق اوزره مشهور و متفق علیه بین الجمهور اولمغه حدیث
 عرجه ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجیح و حدیث عرجه دخی تخصیص رخصته مهیا مکن تصحیح اولنور
 باب اموال المعاهدین * یعنی مشرکین مصالحتک اخذ اموال لرنه متعلق مسائل و اقوالدر مسلمین بقوم
 مشرکین ایله مواده و مصالحه ایله له معاهده لرنه بنا اموال مشرکین برنسه اخذ اتمک حلال اولماز مگر
 طیب خاطر لره اعطاقیله لرنه معاهده کفار اموال و نفوسار بینه حرمت تعرضی موجب اولمغه اسلام لری
 منزله مننده در اموال مسلمیندن بلا طیب خاطر برنسه اخذ اتمک حلال اولدی یعنی کبی اموال معاهدیندن دخی
 حلال اولماز زبرا آنده غدر و جفا و عهده عدم وفا واردر و رسول الله صلی الله علیه وسلم شان عهد ده وفاء
 لا غدر فیه یعنی عهده و فالا زمدن غدر جائز دکلدن بیوردیلر ایدی و بوندن بشقه ابی ثعلبه الخنی رضی الله عنه ک
 حدیثی ایله استدلال اولندیکه یوم خیبرده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لرنه بعد تمام العهد یهوددن
 برجاعت کلوب دیدیلر که زم بستانلر بمنزه اصحابک کوروب ائدن بقول یا خود قوم آلدیلر هماندم رسول الله صلی الله
 علیه وسلم عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه امر ایدوب بین المسلمین رسول الله صلی الله علیه وسلم لاحل لکم
 شیئامن اموال المعاهدین الا بحق یعنی اموال معاهدیندن بغیر حق برنسه بی سزه حلال کورم بیوردیلر دیو
 ندا ائدر دیلر و امام زهریدن منقولدر که ابوسفیان بن حرب اثناء هدنده دخی کافر ایکن مسجد نبوی به کبر ایدی
 لکن مسجد حرامه ادخال مشرک حلال اولماز قال الله تعالی انما المشرکون نجس فلا یقر بوا المسجد الحرام
 یعنی مشرکین بحق عین نجس لردن بوسنه دنه که هجرک طقوز نجی سنه سندن صکره مسجد حرامه قریب اولسونلر

وهده دن مراد یوم حدیبیه ده رسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه میانلرنده واقع اولان صلحدر و اول
 صلحی مشرکین نقض ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم غزو و جهاده سعی و اجتهاد ایدرلر دیو خوف
 آنملرله جدید عهد ایچون ابوسفیان مدینه به کلوب مسجد نبوی به کبرمش ایدی و ماده مذ کوره ک قصه مشهوره سی
 واردر و روایت زهری بزیم ایچون امام مالک رحمه الله اوزره دلیل کاهلدر که امام مشار ایله مشرک مساجدن برینه
 دخوله تمکین و ترخیص اولنماز حکیمه قائل اولمشدر و بزیم ایچون دلیل آخر دخی مرتب و مقرر در که وفدی ثقیف رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حضرت لرنه کلد کلرنده آنلر ایچون مسجد شریف لرنده ضرب خیمه ایله امر ایلدیلر بونلر نجاس
 اهل شرکدر دیدکلرنده لبس علی الارض من نجاستهم شیء دیدیلر یعنی ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ایلمز
 بوندن صکره امام شافعی رحمه الله حدیث زهری ایله تمسک ایدوب مشرکینک مساجد ساره به دخول لری مشروع
 انجق آیت سابقه به بناء مسجد الحرامدن ممنوع لردن دیدی اما بزیم عندیمزده مسجد الحرامدن دخی منع اولمازلر
 و خصوص مرقومه حربی و ذمی برابر و تاویل آیت جاهلیه ده مألوف اولدق لری اوزره بیت مکرمی عربان
 طواف اتمکله تقریردن یا خود امور بیئی تدبیر و نظام و عمارت مسجد الحرامه قیام و جهی ایله تقریردن نهیدر
 و بومعنازه بزیم ایچون تنظیم بیت آنلره مفوض دکلدن کک اگا و کک عار باطواف لرنه قطعاً رخصت و بریلز
 و نقل اولنور که عمر بن عبدالعزیز رحمه الله جامه نفسا یا خود مریشه اولانلردن غیر عورت کیر مسون دیو
 بعض عمالنه نامه تحریر ایلدی و نسا ایچون دخول خانی مکروه کورنلر بوقولی اخذ ایدوب رسول الله صلی الله
 علیه وسلم دن روایت اولنان ایما مرأة وضعت جلباب فی غیر بیت زوجها فعدها عن الله والملائكة والناس اجمعین
 حدیث شریفله دخی استدلال ایدرلر یعنی فنی عورتکله جلبابی بیت زوجینک غیری محالده وضع و تزاع ایله
 الله تعالی ک لعنتی وجهه ملائکته و انسا لک لعنتی آنک اوزرینه اولسون حتی نساء اهل حص حجره عایشه
 رضی الله عنهما کیر کلرنده جناب صدیقه آنلره سرز شو حاملره کیرن عورتلر دیمسزدیو سؤال ایدوب آنلر
 نملر ایله جواب و ردیلر همان بونلری یا تمدن اخرج ایدیکز و موضع جلوسلر بن غسل و تطهیر ایدیکز دیو امر ایلدی اما
 بزیم مذهبنده اگر عورت خانه سندن چیققدقه تحفظ و تعفف و حجامه کیرنجه تستر و تلفف ایدر سد حجامه دخولی
 مشروع و معقولدر ز برادخول حجام یا بزیم اندام ایچوندر که نسا به رجالدن ز یاده البق و الزمدر یا خود اغتساله احتیاج
 و اهتاج ایچوندر که اسباب وجوب اغتسال حیض و نفاس انضمام ایله نسا حقیقه رجالدن اکثر و اعظمدر و رجال
 حیاض و انهاردن اغتساله قادر اما نسا غیر مقتدره درود کر اولنان حدیث و آثار خلاف شرع اوزره مثلاً بغیر اذن ازواج
 خروج لرنه مصر و فدر زرا نسا خانه لرنده قرار ایله ما موره لردن قال الله تعالی و قرن فی بیوتکن یعنی ای
 ازواج رسول الله خانه لرنه بکرده و قار اوزره قرار ایدیکز معلوم اهل علومدر که مورد خطاب خاص ایدسه ده
 حکیمی علی وجه العمومدر بینه عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی نامه مذ کوره سنه کتب ایلدیکه مسلم
 عورت اگر لی آه بنسونلر و تحریر مذ کور بینه مدار لعن الله القروج علی السروج حدیث بلا غش عمار یدر
 یعنی سروج اوزره رکوب ایدن نسا به الله تعالی لعنت ایلدی یا خود ایلسون لکن بو حدیثدن دخی مراد علی قصد
 التلهی یا خود نرض جلال ایچون علی وجه التزین رکوب ایدرسه دیمکدر بوقسه نسوان یا جهاد یا خود خدمت
 مرضای اهل جهاد اربابیدن اولوب یا خود زوجی ایله حجه کیدوب تستر اوزره رکوب ایدرسه اگر لی آنلره تمکده
 ضرر یوقدر بینه عمر بن عبدالعزیز کتب ایلدیکه اهل کاب یعنی یهود و نصاری اگر لی آنلره رکوب بلی بینه مساعده
 اولنسون بلکه پلان اوزره بنسونلر و اسلامدن فرق اولملری ایچون قوشا ق قوشا نسونلر یعنی اهل لرنک اوزرینه
 زنا لرن قوشانوب و پلان رسمنده ایلر اوزره بنوب و ابرقاشلر بینه رماه کبی برنسه یا بسونلر زرا اهل کاب موجب عزت
 اولان اموره مسلمینه تشبیهدن منع اولنور قال علیه السلام اذ اوههم ولا تظلموهم یعنی اهل کابی حقیر و ذلیل کور بکنز
 لکن ظلم اتمکوز عمر بن الخطاب رضی الله عنه دخی اهل کاب میانلرنه زنا لرن بن بغلامق اوزره مصالحت ایدوب و عاملر بینه
 یازدیکه اهل ذمته بنیه ایدیکز که رفیه لرنه رصاص مخنومه علامت وضع ایلسونلر و زنا لرن قوشا نسونلر
 و مسلمینه تشبه اتمسونلر و بوفضلک تمام بیانی بینه بو کابده موضع شایاننده کلوران شاء الله تعالی والله الموفق
 باب الجمائل * یعنی اهل جهاد جهاد ایچون بیت المال یا خود اصحاب اموالدن جعل و اجرت اخذ بینه متعلق
 اقوالدر امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی دیمشدر که مسلمین ایچون قوت و کثرت اولدقجه برکسنه جهاد اوزره
 اجرت اتمق و بومسک مکر و هدر اما قوت و کثرت بو غنسه مسلمین بزیم بی مال ایله تقویت اتمک جائز در قال الله
 تعالی وجاهدوا فی الله حق جهاده یعنی فی سبیل الله کمال جهاد ایله جهاد ایدیکز و کمال جهاد نفس و مال

مطلب دخول الکافر فی المسجد

مطلب بیوز دخول المشرک فی المسجد الحرام عندنا

مطلب دخول النساء فی الحجام

مطلب منع النساء و اهل ارتکاب عن رکوب علی السروج

ایله اجتهاد اتمکد راکر جهاده خروج ایدن کسنه مالدار ایسه نفس وما لیله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون اولان عملنده برکسنه دن اجرت الماسق کرکدر واکر فقیر ایسه غیر بلرندن طیب نفسلری ایله جهاده فادراوله حتی دکلونسنه الملق جائزدر که کندونفسی ایله وصاحب الممال دخی مالیه جهاد اتمش اوله لری زرا مرویدر که حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولسان کسنه بی متر وچ اولان کسنه به تیجهبر ایدوب مجردی متر وچک بر بنه غزایه بعث ایدر ایدی وقاعدک فرسنی آلوب غازی به ویر بر ایدی وابن عباس رضی الله عنهما به بومسئله دن سؤال اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه به ویر برسه جائزدر ایدی وجهی اولدر که صاحب الممال مالی ایچق اول کسنه جهاده کسب قوت اتسون ایچون ویر بر که کندی دخی مجاهد الممال اوله بنا برین اخذ ایدن کسنه دخی اول مالله جهاد کفاره استعانت اتمیوب نفسی ایچون آرتمیق مکر وهدر زرا مرویدر که عبدالله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرت نربنه برکسنه جهاد ایچون شو قدر اجرت آلوب صکره تصرف ایدر که آلدیغندن اقل صرف ایلسه حکمی نیجه در دیوسؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اگر قصدی فضله بی نفسنه صرف ایچون ادخاردکل ایسه جائزدر و بعدار جوع بنه آلدیغی محله رد ایدر بدلیت اوزره حج ایدن منللو در که بعدار جوع فضله نفقه بی صاحبنه رد اتمک لازمدر وجهی اولدر که فضله بی رد اتمسه علی اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر و تحقیق مذکور اوزره امام المسلمین تیجهبر جیش مراد ایلسه اگر بیت المالد و سعت واریسه اول جیشی مال بیت الممال ایله تیجهبر ایدر و ناسدن نسنه اخذنی نیجوز اولماز واکر بوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن علی وجه التحکم اخذ واستحصال جائزدر زرا امام نظرا بمدر و نظرو نظارت حکم مذکورده اکل و اتمدر زرا مرویدر که حضرت معاویه رضی الله عنه اهل کوفه به بر مقدار عسکر تیجهبر اتملرین تکلیف و ایچرندن جر بر ایله ولدینه اظهار شفقت ایدوب تکلیف مز بوردن استثنا ایله تلطیف اتمده آنلردیلر که زرا بواتیازی قبول اتمیر بلکه مال بجزدن اهل غزایه جعل و اجرت افزای ایله سائر مسلمینه شریک و انباز او لورز و جبر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدر که قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی و باخذون الجعل یتقون به علی عدوهم کثل ام موسی ترضع ولدها و تأخذها جرها یعنی اتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره تقوی ایدر جکلری جعل و اجرتی اخذ ایدن کسنه لک حاللری ام موسی علیه السلام حال کیدر که کندو ولدنی ارضاع ایدوب اجرتی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزایه اگر چه غزایه ایچق کند و نفسلر ایچوندر قال الله تعالی ان احستم احستم لانفسکم یعنی قوللرم اگر احسان ایدر سکز ایچق نفسکزه احسان ایدر سز نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرند اشلرندن دشمنلری اوزره کسب قوت ایچون جعل و اجرت دخی آکولر و آنلره حلالدر نه کیم ام موسی علیه السلام کندو ولدنی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدر ایدی بنه فرعوندن اجرتن آلوب ارضاعنه کسب قوت ایدر ایدی واکا حلالان ایدی مؤلف الکتاب رحمه الله مناسبت جعل ایله مسئله اخرايه انتقال ایدوب دیر که بر مسلم بر شخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل و اجرت وعد ایدوب اولدخی اسلامه کلسه اسلامی صحیحدر زرا حقیقت اسلامه تصدیق و اقرار در تحقیق اتمشدر و شرط جعله اکا خلل کلز و جعل مرفوم اکا واصل اولسون اولسون اسلامیه حکم اولنور زرا واصل اولسادیغی صورته نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اولدخی صحت اسلامه منافی دکلدر اگر اه صحت اسلام مکرهه منافی اولدیغی کبی و شرط جعل ایدن کسنه ایچون جعل مشروطی و بریمک دخی جائزدر لکن ویرمک افضلدر زرا وعد ایشدر رو وفا بالعهد اخلاق مؤمنندن و خلف وعد اخلاق منافی قفیندندر اما اسلامه ککن کسنه نفسی ایچون عامل اولغله غیر اوزر بنه مستوجب اجرت اوله مز زرا استیجاب الاجرة علی غیر ایچق غیر ایچون عملیک مقابلدر و اسلامه ککن غیر ایچون عامل دکلدر که اوزر بنه ایجاب عوض ایلسه و مال موعود عوض اسلام اوله مز بلکه یارشوتدر یا خود اسلامه رغبتی مز داد اولغیچون صله و احساندر و بونلرک برنده دخی قبل التسليم والقبض استحقاق تحقیق اتمز حتی بعد اسلامه جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمکا اولدخی اسلامدن رجوع و ارتداع ایلسه مرتد اولور اگر بنه اسلامه عودت اتمز سه بوخی اوریلور لقوله علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کسنه که دین اسلامیه کفره تبدیل ایدر انی قتل ایدیکز امام مکره علی الاسلام بو یا دکلدر که اسلامدن رجوع ایلسه استخسانا قتل اولتماز زرا اسلامه جبر ایله باشی اوزر بنه سیفک قیامی اقرار ایلدیکی نسنه له عدم اعتقادینه دلیلدر بو صورته اسلامه منته شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

متدفع

مطلب اداء فضل التفتق الح
عن التبر
مطلب الامام ان اخذ بنفقة الجهاد
من الناس جبرا اذا ائف بيت المال

مطلب اعطى جعل على ان يسلم

مطلب استمكرها

متدفع اولور لکن اشراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلا شبهه تام اولوب مرتد اولغجه قتل واجب اولور و غالب بن خطان رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه باب الحسین یا خود اختلاف نسخته اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده فاعدل ایدک براختیار کسنه کلوب بزه سلام و یوب قعود ایلدی بعده دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر حسنات وان ردوا بیور دیلدر بو بکا خبر و بردی یعنی بر رجل یوقدر که بر قومه سلام ویره الا اول رجل قوم مذکور بن اوزره اون حسنه ایله تقاضل ایدر اول قوم رد سلامه عهده دن خروج ایدر سهده و بو حدیثه دلیل واردر که بدایت بالسلام افضل و بادی بالسلامک نوانی اکثر واکل در زرا جواب سلام سلامت مسیبی اولغله بادی بالسلام جوابک سبی و اول احسانک مبدأ تحصیل وظلیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی الاحسان بالا احسان و بادیکن مجازی اوزره رجائی نما یاندر بعده اختیار موی ایله دیدیکه والدم جدمدن بکا شویله خبر و بردیکه جدم کندو قومه اسلامه کلری شرطی اوزره بوزدوه جعل و اجرت و بردی و والد یعی بو خصوصی اخبار و انها و جدم قومی اوزره عرف و رئیس نصب اولنسنین رجا قصد یله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نربنه ارسال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادت نربنه واروب ان ابی یقرأ علیک السلام دیدم علیک و علی السلام بیوردیلر و بو حدیثه دلیل واردر که بر شخص شخص آخره غایتدن تبلیغ سلام ایلسه رد سلامه صاحب سلامه مبلغی تشریکه اهتمام لازمدر زرا صاحب سلامه مبلغ دخی ایصال یامله اکا احسان اتمشدر و بواجبی احسانه مجازات لازمه حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نربنه دیدیکه والدم کندو قومه اسلامه کلری شرطه بوزدوه و بردی و آنلردخی اسلامه کلوب اسلاملری دخی قوت بولدی شدی والدم ایچون و بردیکی بوزدوه بی کبر و الملق جائز میدر بیوردیلر که ان شاء فانتموا علی اسلامهم فذاک والایعتنا الیهم الخیل یعنی دیلر سه آلور والدقدن صکره قومی دخی اسلامنده ثابت اولور لسه نه کوزل یوق اولماز زایسه آنلره عسکر بعث ایدر ز و بو حدیثه دلیل واردر که شرط معهود اوزره ویر بلن مال صله مستأ نفه در یوقسه عوض اسلام دکلدر و واهب هبه سندن عوض اولما دقجه رجوعی صحیحدر و طریقی مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدر کورمه منبسنکه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفه انقلوب ایدوبی مخصوص و مصر حدر و آنلره عند بعض المفسرین ایچق ثبات اسلامه تا نقلری ایچون وعند البعض وعدایمان اتمکندن صکره اسلامه رغبت و تشرقلری ایچون اعطاء قبلندیغی صحیحدر و حدیث مذکورده اکا دخی دلیل واردر که شرط جعل اوزره اسلامه ککلرندن صکره مرتد اولسه قتل ایله تکلیف اولنور لری زرا بعثنا الیهم الخیل قول شریفلر یله مراد اظیفلری قتل و قتال ایچون بعث خیل ایدر ز دیمکدر والدم دیر که بعده یارسول الله والدم کندو ایچون قومینک عرافت و ریاستی سندن رجا اتمکله بکا امر ایلدی دیدم بیوردیلر که ان شاء ولكن العرفاء فی النار یعنی مطلبینی در یغ اتم دیلر سه اولسون لکن اکا خبر و بر که طلب ایلدیکی نسنه ده خیر یوقدر و عرافت ریاست معناسنه در عرف القوم ضابط ومدبرلر بدرقال علیه السلام لا بد للناس من اذاع والوازع فی النار یعنی ناس ایچون بر ضابط ومدبرلر ازمدر و اول ضابط دخی اهل نادر یعنی اکثر یاریس القوم اولان قومه ظم و تکبر ایدر وظالمین و متکبرینک مکانی البینه نار جمعیدر و بو حدیثه طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت اولغله افضل اولدیغی بیسان واردر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که بر رجل مسلم مسلم آخره بر حربی کافری قتل شرطی اوزره جعل و اجرت وعد ایدوب اولدخی قتل ایلسه بو معامله ده ایکسنه ده ضرر شرعی یوقدر و عهده احب اولان وعدنه وفا و اول موعودنی ایفا ایلکدر لکن ایفا اوزره شرعا جبر اولتماز زرا قتل حربی جهاددر و جهاده مباشرت قبلن یا نفسی ایچون عاملدر یا خود اعزاز دین الیه رضاء حق ایچون یا خود ناسدن دشمن محارک دفع فتنه سبله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یا لکن وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولما دیغندن آنک اوزر بنه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدر سه افضلدر اگر اتمز سه حکم شرعیه اوزر بنه جبر اولتماز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلد کدن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا ای یامین عمک اوغلی بی قتلنه عزیمت ایدیکنی کورم دیدیکمی بیوردیلر یامین دخی بن اکا کفایت ایدر رم یارسول الله دیدی در عقب عر بدن برکسنه بی استیجار و عیسی اوغلی قتل شرطه اکا اون دینار و روایت اخراده بش وسق که کبل معروفدر خرما و برمی تعهد و اقرار و اول کسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بش القرا ایلدی و مقول مسفور عمرو بن جاش دیمکله مشهور در وقصه مذکورده ماده مز بوره نک جواز نه دلیل

مطلب ابتداء السلام افضل من زده

مطلب بلغ سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهیبة

مطلب الجعل علی قتل المشرك
صاحب القصد اولان صحابی
مذکور نسخ کلبه یامین بن وهب
عنوا یله مسطوردر لکن اصابه
یامین بن عمیر بن کعب ابو کعب
التضری تسبیح ونسبیه ذکر
ایلندر خلا

وارد زيرا جعل واجرت ويريدى البتة جناب رسالتك معلوم يدرينه مؤلف رحمه الله ديره اكر بو مقوله
 امورده امام المسلمين بيت المالدن جعل واجرتي وعد وتعبين اتمش ايسه وعدينه وفاتك لازم درز برامال بيت المال
 انجق مصالح مسلمين همچون اعداد واستحصال قبلمشدر و بوقائل دخي آنفاد ذكر اولنديغى اوزره برجهتله مسلمين همچون
 ساعى وعاملدر بنابر امام المسلمين مال بيت المالدن اعطاسنى وعد اتديكى نسنه بي بالتمام ادا ايلك لازم در و الله الموفق
 باب آتية المشركين و ذبايحهم و طعامهم * يعنى مشركينك قابليغى استعمال و طعام و ذبيحه زين اكله
 متعلق مسائل و دلائلدر مشركينك اوانيلردن اكل و شرب اكر چه حلال لكن قبل الاستعمال غسل ايلك
 احسن اعمالدر زيرا اوانى به نجاست شرك لاحق اولوب انجق نجاست عينه ملاصق اولور و اولنديغى غسل
 ايله زائل اولور و بو حكمده اوانى مسلمين و مشركين برابر انجق مشركين غسل اوانى به اهتمام اتملر حسيله
 مسلم بنفسه اعاده غسلنى الترام بره اول مصلحته مشركى امين يلوب استخدام اتمك لايقدر اما غسل اتموب
 همان ظاهر حاله نظر قيلسه اول دخي لا با سدر زيرا اوانيسه اصل اولان طهارت لكن اعاده غسلى احتياط
 و نظا يقدر زيرا مى ويدر كه ابو ثعلبه اخشنى رضى الله عنه ديديكه بارسول الله زيارض مشركينه را روب
 اوانيلردن اكل ايله يورز جوابنده يورديلر كه فان لم يجدوا منها بدا فاعسلوها ثم كلوا فيها يعنى اكر عدم
 استعمالند چاره بوله من سكرت اول سترز غسل ايدوب بعده همچنده اكل ايديكز و تمام حديثى كتاب الصيده
 بزبان ايلديك و حسن بصرى رحمه الله تعالى به مجوسك قابيلردن و كاسه لرندن و جوبلكرندن سؤال
 و ايجلرند طبخ طعام و وضع ادم جائز مىدر ديو عرض اشكال ايلد يلب جوابده اول غسل و نظهرينه
 اهتمام بعده طبخ طعام و وضع ادم قيل ديدى و ابن سيرين رحمه الله دن منقولدر كه اصحاب كرام بلاد
 مشركينه غلبه اند كلرنده اوانى مشركينه اكل و شرب ايدر ايدى و حديثه رضى الله عنه دن منقولدر كه
 اكا همچنده شرب خمر اولمش بر باطيه كتورديلر غسل ايله امر ايدوب بعد الغسل همچندن صوابچدى و بو آثار
 مذكوره صحت دعواى مز يوره مزه د ليلدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديره كه يهود و نصار ايك ذبيحه و اطعمه
 ساثره لر ين تناول جائزدر لقوله تعالى و طعام الدين اوتوال كتاب حل لكم و مجوسك دخي جج طعاملرى
 جائز الا كل در لكن ذبيحه لرى ما كوله دكلدر لقوله عليه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الكتاب غيرنا حتى
 نسايمم ولا اكل ذبيحهم يعنى معامله مجوسده معامله اهل كتاب طريقتنه سلوك ايديكز عور تلر ينى نكاح
 اتموب ذبيحه لر ين اكل اتمديكز حالده نكتهسى اولدر كه مجوس الهين اثنين ادعا اتملر به خلوص و خصوص
 اوزره نسيمة الله شرط حل ذبيحه ايكن آنردن واقع اولماز اما اهل كتاب توحيد زنده اضمار شرك ايدر ايسه ده
 بنه اظهار توحيد قيلر و على بن ابى طالب رضى الله عنه دن منقولدر كه طعام مجوسده ذبيحه لر ينك غيرده
 ضرر يوقدر ديمشدر و غلام سلمان اولان سويدن منقولدر كه حق جل و علا اهل فارسى مهزوم قيلديغى
 كونده بر سبت بولدم كه همچنده اتمك و بيزو بچاق و ارايدى انى سلمان فارسى رضى الله عنه كه ورديم اولدخى
 رفيلر ينه اتمكى توزيع و پيتردن كسوب اكله باشلد يلد ديدى و اهل فارس ايسه قوم مجوسدر بو خير صدق اتردن
 مجوسك ذبيحه لرندن غيرى طعاملرنده ضرر اولديغى بزه ظاهر و باهر اولدى و قصه مذكوره ده دليل
 وارد كه مجاهدين غايمين قبل الاقتسام طعام غنيمندن تناول و التمام اتملر جائزدر وسعيد بن جبير رضى الله
 عنه دن منقولدر كه مجوسك يوغرت و تر خانه كى نسنه لرندن سؤال اولندقدنه لا باس به ديو جواب و پردى نكتهسى
 اولدر كه بو مقوله نسنه ره ذبيحه لرندن برشى مخالطه اتمز و مجوس دخي ذبيحه لرندن ماعدتد بمر اطعمه ده
 مسلمين كيلدر و امام شعبى رحمه الله دن عادت مجوسدر كه عند الطعام زمزمه ايدرلر يعنى مريله نزل آنلر بويله
 ايدرلر ايكن آنلر ايله برابر طعام اتمك جائز مىدر ديو سؤال اولنوب جوابنده همان كل من طعام المجوس ديوب
 ساثلك محل شبهه سسنه تعرض ايلدى و معنای مذكوره حضرت عمر رضى الله عنه دن روايت قيلنسان اتر
 ما نورددر كه عثانه يازوب امر ايلديكه مجوسى عند الطعام زمزمه دن منع ايدلر لكن اتر مذكوره بر اترشاذ در زيرا
 عقد ذمندن ناشى شرب خمر و اكل خنناز بر مثلوز زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلر ين ترك ايله ريزو جهتله امام
 شعبى رحمه الله زمزمه جانبته تعرض و افشا اتموب همان ماعدت الذبيحه جواز تناول طعاملر به افتا ايلدى
 و ابراهيم رحمه الله دن مرويدر كه اصحاب من سواد عراق قبح اتمك لرنده مشركينك اتمك لرنه تناول ايلد يلد و امام واقدى
 مغازيده ذكر ايدر كه عسك اسلام مطبخ كسرى به ظفر ياب و طعام تجره لر ينه واقف اولدق لرند الوان
 اطعمه يى كوروب آنى بعض اشبا بوبامق همچون الوان صيغ ظن ايدوب تجره به همچون خبيسه لر ينه سور مكه

معلوم ارباب علم مدر كه يهود
 و نصارى توحيد لر ين تصريح
 ايدرلر لكن يهود عن زيان الله بيلرله
 حضرت عزيز عليه السلام يعبود
 اخذنا اتملر لازم كارب نصارى دخي
 اقايم نكته بوقائل اوللر به مشركلر
 اوللر لازم كلك الله حقلرند قائلو
 الدين لا يؤمنون بالله تازل اولمشدر
 بوقسه تصريح شرك اتملر بنابر ين
 توحيد زنده اضمار شرك ايدرلر ديو
 تعبير اولندي

باشلد يلد

باشلد يلد صكره بونلر اطعمه ما كوله در ديو خبير و يرد كلرنده اكل ايدوب علت تخمه به اوغرا د يلد بدى
 لكن ظاهر حال اولدر كه كسرا نك تجره لرى ذبيحه مجوس اولان خودن البتة خالى اولماز بنابر ين روايت
 واقدى اكا مجولدر كه اطعمه مرقومدن تناول ايدنلر احكام شرعيه به واقف اوليان جهتله اعراب اوله و انلرك
 فعلى ايله جواز اكله استدلال اولنمز و حضرت على رضى الله عنه دن مرويدر كه اهل حرب اولان نصار ايك
 ذبايح لرندن سؤال اولندقدنه ضرر يوقدر ديوب تروج نصار ين مكروه كوردى و آنك دخي كراهتى نسلى
 دارا خبرده قالمق خوفند اندر بوقسه اول دخي حرام دكلدر و مؤلف رحمه الله حل نكاح اهل كتابه حديث على
 رضى الله عنه ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم مجوس هجره نامه يازوب آنلرى اسلامه دعوت
 قيلد يلد و نامه ده يورد يلد كه فن اسلم قبل منه ومن لم يسلم ضربت عليهم الجزية فى ان لا يؤكل لهم ذبيحه
 ولا يشك منهم امرأه يعنى اسلامه كلنلر بركت اسلامى قبول اولنور و كلنلرك اوزر يته جزيه وضع اولنور
 ذبيحه لرى اكل اولنما يوب عورتلرى نكاح اولنماق شرطيله و حديث مذكوره نكاح اهل كتاب منطوق دكل
 ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم عدم حل نكاحى مجوسه تخصيص يورد يلد مفهومندن ظن ايدى ريكه
 مؤلف رحمه الله نكاح نساء اهل كتاب جواز يته استدلال ايلدى زيرا بو كتابى مفهوم مخالفت حجت اولق قاعده
 سنه بنا ايلشدر و انك بياني محنده كلور ان شاء الله تعالى بعده مؤلف الكتاب رحمه الله بيان ايلديكه نكاحله و طى
 مجوسيه حلال اولديغى كى ملك بين ايله دخي حلال اولماز زيرا حل و طى ملك متعه اوزره ميبدر و مسلم همچون
 مجوسيه اوزره ملك متعه كرك ملك عين و كرك نكاح ايله ثابت اولماز اما طائفة صابئين عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى
 اكل ذبيحه و نكاح نصارى على كراهه جائزدر و عند الامامين رجهم الله تعالى مجوس حكمنده اوللر به جائز دكلدر
 و اختلاف مرقوم صابئين كيملر ايدوكده اختلاف لرندن ناشى در زيرا ابى حنيفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن
 بر صغدر كه ز بورا و قورل واقعا آنلر ظاهر اعتقاد لر ين بويله جه اظهار ارايت ايدرلر و عند الامامين آنلر عبده كوا كيدر
 و كوا كى آنه اعتقاد ايدرلر و فى الواقع اعتقاد در و نلر ي بودلر لكن فرق اسلاميه دن عدا و لنان باطنيه كى قطعاً
 حقيقت اعتقاد لر ين اظهار اتمكى تجوز اتملر بو جهندن ابو حنيفه رحمه الله تعالى ظاهر اعتقاد لر ينه واقف اولوب
 جوابى اكلنا و امامين رجهم الله تعالى ظهير لر ينه مطلع اولوب جواب لر ين اكا انا ايلد يلد يروفى نفس الامر
 اعتقاد در و نلر يته كوره آنلر بمنزلة المجوس بلكه دخي خبيث و مجوسلردن و الله الموفق

باب الاسلام * حسن بصرى رضى الله عنه دن مرويدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم امرت ان اقاتل الناس
 حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منى دماءهم و اموالهم الا بحقها و حسابهم على الله يعنى مشركين
 لا اله الا الله ذبيحه دكين قتل لريله ما مور اولدم آنى ديد كلرنده بدن نفوس و اموال لر ينى قور نار يرلر مكر زكوة
 و خراج زمين مثالو حق شرعى ايله اخذ اولنه و اعتقاد در و نلر ينك حسابى الله تعالى به موقصددر مؤلف الكتاب
 رحمه الله ديره كه رسول الله صلى الله عليه وسلم الله تعالى يى توحيد ايدوب بر بلين عبده اوتان ايله قتال ايدرلر ايدى
 طائفة مرقومه دن بر يسى همان لا اله الا الله ديسه شركدن عدول و اسلامه دخولنه دليل اولور ايدى و نقل
 مذكوردن بزه شوفائده حاصل اولمشدر كه مشرك كندودن معلوم اولان اعتقاد شرك خلافي اولان توحيد
 اقرار اتمديكى وقتنده اسلامه حكم اولنور زيرا حقيقت اعتقاد ينه اطلاع مزه مجال اولمغله همان استماع اتمك
 اقرار يله حسن اعتقاد يته استدلال و ازقديم معلوم اولان اعتقاد باطلينك خلافي تقرر ايدكده تبديل اعتقادى ايله
 حكيمه استجمال ايله رز و عبده اوتان فى الاصل وجود صانعى اقرار ايدرلر ايدى قال الله تعالى و انن سا اتمهم
 من خلفهم ليقولن الله يعنى آنلر سزى كم خلق ايلدى ديو سؤال ايلسك الله تعالى خلق ايلدى دبرلر لكن
 وحدانيتى انكار ايله اصناملر ين شركاء جناب پروردگار اعتقاد ايدرلر ايدى قال الله تعالى اذا قيل لهم لا اله الا الله
 يسكبون يعنى عبده اصنام كلة توحيدى ايشند كلرنده عناد و استكبار و كفر لرنده اصرار ايدرلر و قال الله تعالى
 فيما اخبر عنهم اجعل الالهة الها و احدا ان هذا الشئ عجب يعنى محمد بونجه الهه كشيده يى اله واحد مى قيلدى
 بو امر عجبدر كه كثير واحد اولق مجالدر و قول مذكوره مفهوم كلام مشركيندر كه قرآنه آنلردن حكا به اولدى
 و طائفة مرقومه دن فقهسى لا اله الا الله ديسه خلاف اعتقادى اقرار اتمش اولمغله حقتنده دليل ايمان اعتبار اولنور
 بنا بر ين ترك قتال قول مجرد تعليق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله بيور يلىدى و قياس
 مذكوره اوزره طائفة زائفة ما نوبه كه رأى عاطل و مذهب باطلرند ما نى حكيمه اتباع و اعتماد نور و ظلمندن
 هر بر تى اله ازى و صانع لم يزلدر ديو اعتقاد ايلد يلد كرك بونلر و كرك ساثر الهين اثنين اد عاقلن اهل ضلال

مطلب عدم جواز نكاح نساء
 المجوس و عدم وطون بالملك
 مطلب نكاح نساء الصابئين
 و اكل طعامهم

لا اله الا الله ديسدل اسلام لرينه استدلال اولنور اما يهود ونصاري توحيد ظاهر يلري حسييله لاله الا الله ديمكله
 معتاد اولدقلرندن كلسه شهادت اسلام لرينه دلالت اتمز لكن آنلر عهد رسالته منكر رسالت اولملا بيله حقلرنده
 علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونى اقرار واستلامدر مر ويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
 جوارزنده بولنان بر يهود دينك مريض اولغله عبادته سي ايچون خانه سنه داخل اولدقده على وجه التلقين
 اشهدان لا اله الا الله واتى رسول الله كلسه طيبه سنه قائل اولدليلر اول يهودى مريض دخی بااسينك يوزينه باقوب
 كوي استيدان ايلدكده باباسى دخی اجب بانقاسم ديواذن ورغبته ايدان ايدوب مريض دخی در حال كلسه
 شهادت تايان ايدده ريك تسليم روحله روضه فروح وريحانه خرامان اولدى اول حينده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
 الحمد لله الذى اعنق بي نسمة من النار يعنى جداول اللهه اولسونكده بنم سبيتمله بر كسنه مك جاتى جهنندن
 آزاد قيلدى قول شر يفاريله حق تشكرى تا ديه واصحاب كرام لرينه ولوا الحاكم يعنى دين قريدا شكرك
 امر تجهيزينه مباحرت ايديكزد پو تنييه وتوصيه بيورد بلم مؤلف انكبا رجه الله در كه اكر جدا وائل ازمانده
 بويله ايدى لكن في زماننا اهل كتاب لاله الا الله محمد رسول الله مضمونيله شهادته شتاب ايدوب تا و بيلنده مرسل
 الى العرب يدريوقسه بنى اسرائيل وغير يلرينه مبعوث دكلدر ديوا دعا وفرأندن هوالدى بعث في الاميين رسولا منهم
 نظم كريمك ظاهريله زعم باظلم لرينه كوره اثبات مدعا بدرل يعنى الله عظيم الشان اول علم عيم الاحساندر كه
 امت اميه به يته ايچلرندن برسول بعث ايلدى بوتقد براوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونى تقرير ايد نلرك
 اسلام لريله حكم اتمك صحيح اولماز مكرتقرير مذكور ايله بيله دين باطنلندن تيريسى ياخود دخلت في الاسلام
 مثلاو تعبير ايله دين اسلامه دخولنى تصريح ايدده ويانكز انا مسلم ياخود اسلت قول لريله دخی اسلام لريله حكم
 اولماز زيرا آنلر دين باظلم لرينه اسلام اطلاق ايدرلر زيرا لفظ مسلم ماهو الحقه منقاد ومستقيم معناسنه اولوب
 آنلر دخی زعم فاسدلى اوزره حق يد بيزده درد يوادعا واصرار اتملريله مجرد انا مسلم ياخود اسلت لفظلىرى
 حقلرنده دليل اسلام اعتبار اولماز وكذلك يهود يتدن جيقدم معناسنه برئت من اليهودية ديوب تيلنده
 اسلامه كيردم معناسنه دخلت في الاسلام ديمسه به اسلاميله حكم اولماز زيرا يهود يتدن جيقدم ونصرانته
 كيردم ديمكى قصد اتمسى محتملدر اما ودخلت في الاسلامى ضم ايدرسه احتمال مذكور زائل اولور وبعض
 مشايخ مجازيد بيلركه يانكز دخلت في الاسلام ديوب دين قديمندن تيريسى تصريح اتمسه دخی به اسلاميله
 حكم اولنور زير ادخلت كلسه سنده اسلامه دخول جديد حادشه دلالت وارددر ومجددا داخل اولد بغي البته
 دين سابقنه معايردر بناه على ذلك لفظ مذكور دين اصللندن تيريسى متضمن اولور اما مجموعى اسلت ياخود
 انا مسلم كلسه سين نكلم ايلسه همان اسلاميله حكم اولنور زيرا آنلر اهل كتاب كى وصف اسلام ايله نفسلرني توصيف
 قيطانر بلكه وصف اسلامي بيلنده شيمه شيمه عد ايدوب اولاد لرينه شتم اتمك لرنده يامس يا مسلم زاده ديرل اول
 جهته لفظ مرقوم مجوسيتندن خروج ودين اسلامه ولو جليرينه دليل اعتبار اولنور وحسن بصري رجه الله
 تعالى دن منقولدر كه اكا ريكسنه كلوب يا باسعيد هنددن برسيفينه كلدى ايچندن بر كافر مسيه اشترا قلوب خانه مه
 كنوزم وقوت اولدى آنى بيا باه آه عمى بوقسه غسل و نماز زين قبله عمى ديوسؤال ايلدى اولد بخی جواننده
 سبحان الله صقين اتمد بلكه غسل وتكفين وصلون ادا قبل زيرا اسلامه داخله اولمشدر ديدى لكن بوقول
 وجه كافر صغيره حقتنده درد بونو جيه اولنور زير اصغيره سبي اولنوب ابو ينيك بريسى ياننده برابر اولسه
 دار اسلامه دخولنده تبعالدار آنك دخی اسلاميله حكم مقرر اولور اما كفرى تعقل وادراك ايدده جك مرتبه ده
 كيره اولوب قبول اسلام اتمدين فوت اولسه نمازى قيلتماز زير صلوة جنازه ايمانده حرمت ايچون انجق
 مسلك حقير لكن كيره مزبوره به نماز دن ماعد اغسل وتكفين ودفن مصححلى ادا اولنور زيرا اولنور اسلامه
 مشروط اولوب همان بنى آدم دن اولان موتابه منوط لردر حضرت على رضى الله عنه دن منقول اولان قول
 معقوله نظر اتمز بسنكه والدى ابوطالب وفات اتمكله حضور نبوى به كلوب ان عمك الضال قدمات ديدكده
 اذهب فاعسله وكفته وواره بيورد بيلر يعنى وارآنى غسل وتكفين ودفن قبل ونقل وانور كه بر كسنه ابن عباس
 رضى الله عنهما به كلوب والده م نصرانته ايكن فوت اولدى جنازه سيله كيده عمى ديدكده بلى جنازه سيله كيت
 ودفن قبل لكن اوزر يته نماز قطعه ديوجواب ويردى ويزدى بوقولى اخذ ايدده رز اكرهالكة كافر كه دفتنه
 مباشرت ايدر ولد كافر يوغبسه ولد مسلمانده لازمده كه ذفنه قيام ايدوب لاشه سنى طعمه كلاب اتميه زيرا
 والدين مشركر دخی اولسه ل انسان آنلره دنيا ده احسان ومعرفه مصاحبت واقتران اتمكله مأموردن وانلرى

مطلب في حكم اسلام اهل الكتاب

مطلب في حكم اسلام الجوس

مطلب كيف يدفن الاسير الكافر والكافره

مطلب از مات المسلم قريب الكافر

بعد الموت طعمه كلاب ايلك احسان ومعروف دن حساب اولماز اما مشر كيندن اولاد واقاربى ياخود
 من جهه الدين متقاربى وارادسه مسلمه كوره اسلام اولان آنلره تسليم قيلقد ركن اول مسلم ديلاسه جنازه سيله
 برابر كتمكده بأس يوقدر روايت اولند بلكه حارث بن ربيع رضى الله عنك والده سى نصرانته ايكن فوت
 اولوب حارث رضى الله عنه اصحاب رسول الله بن رجاعتله جنازه سين تشيع ايلدى مكر جنازه سيله اهل دخی
 اولان مشر كيندن رجاعت بولنه بوضورتده بر طرفه كيدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشر كينى تكثير اتمك
 ياخود جنازه مك او كنجبه كيدوب مشر كيندن عزلت اتمك لازمدر و ابراهيم رجه الله دن منقولدر كه براسير
 اقرار اسلامه مسلم اولوب هنوز بر دفعه نماز قيلدن فوت اولسه صلوة جنازه سى ادا اولنور ديدى ويزدى بوقول
 مقبول اخذ وقبول ايدده رز زيرا هنوز نماز قيلدى ايسه دخی اقرارى ايله اسلامى تمامدر زير نماز شعرا اسلامه دند
 بوقسه نفس اسلامدن جزء ركنى دكلدر وسيله رجه الله دن منقولدر ديمشدر كه امام شعبي رجه الله دن اسير اوزره
 صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولور ديوسؤال ايديكسده اول اسير نماز قيلدى ايسه سر دخی صلوة جنازه سنى
 قيلكز ديوجواب ويردى لكن جواب شعبي رجه الله اول اسير حقتنده در كه اقرار اسلام ايتديكى ايشيد بليوب
 انجق مع المسلمين رجاعتله نماز قيلش اوله زيرا كيفيت مشروحه اسلاميله حكمى موجب واداء صلوة جنازه سين
 مستوجب اولور زير مشر كين هيت رجاعت مسلمين اوزره نماز قيطانر واسير مذكور رجاعتله نماز قيلوب خاصه
 مسلمين اولان خصوصى فعلا اظهار اتمسى قول اقرارى منزله سنه نازل و اسلاميله حكم حاصل اولور حتى رجالدن
 اولوب اسلامدن رجوع ايلسه بو بخی اوريلور و اكر اسير مزبور نمازى منقدا قيلسه اسلامنه حكم شرعى منعقد
 اولماز انجق داود بن رشيد رجه الله تعالى مك امام محمد رجه الله دن بروايننده ديمشدر كه قبله مسلمينه قارشو
 نماز قيلدقه اسلاميله حكم اولنور لقوله عليه السلام من استقبل قبلنا واكل ذبيحتنا فله مالنا وعليه ما علينا
 يعنى اول كسنه كه قبله مزه نمازنده توجه وذبجه مزى اكل ايدده بزه لاحق اولان منافع اكا دخی لاحق وبزه
 عارض اولان مضرت اكا دخی عارضدر اما صيام ياخود اداء زكوة ياخود اداء حج ايلسه ظاهر وابتده
 اسلاميله حكم اولماز يته داود بن رشيدك امام محمد رجه الله دن بروايننده كلسدر كه اكر مناسك مسلمينه
 رعایت اوزره حج ايدرسه اسلاميله حكم اولنور زير مخصوص مسلمين اولان عمل اندن فعلا ظاهر اولغله
 قول اقرار اسلامنه دليل باهر قيلنوب اسلاميله حكم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * يعنى امر جهاد ايچون نصب امرا واجب واحاد عسكراوزره امير بيله كائنا من كان
 انقياد ايللرلى لازم ولازب ايدوكنه متعلق مسائلدر امام مكحول رجه الله تعالى دن منقولدر كه مرض موشده
 اصحابى جمع ايدوب ديمشدر كه بر حديث شريف وارددر كه بعض ناسك جسارتنه مؤدى اولور ديوكتم
 ايدرايدم واكر مشرف موت اوليدم ينسه سزه آنى نقل ايلماز ايدم مرادى رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من كتم علما عنده الجهم يوم القيامة بلجام من نار بيورد بيلر يعنى اول كسنه كه بيلديكى علم نافعى كتم ايدده يوم قيامتنده
 آتشدن بلجامه الجاهم اولنور وقرآن كريمده دخی لتبينه للناس ولا تكتمونه وارد اولدى يعنى الله تعالى علماء
 اهل كتابدن مبلغ علمكزى البته ناسه بيان ايدوب كتم واخفا اتميه سز ديوعهد وميثاق اخذ ايلديكى وقتى ذكر ايله
 واكر كتمان علومده وارد اولان وعيد لردن خوف اولماسه يته كتم ايدرايدم ديمكدر بعده ديديكه قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم لا تكفروا اهل ملتكم وان عملوا الكبار الصلوة مع كل امام الصلوة على كل ميت الجهاد
 مع كل امير يعنى اهل ملتكم زير ارتكاب كافر ايدر ايسه دخی تكفير اتمكز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
 اقتدا ايديكز ومطيع وفاجر هر ميت اوزره نماز جائزدر ادا ايديكز وعادل وجائر هر امير ايله جهاد مشر وعذر اكا تابع
 ايديكز وحديث مذكور اهل سنتك مرتكب كيره كافر دكلدر و ايمان دن خارج دخی دكلدر قول لرينه دليل ايدر
 قال الله تعالى وتوبوا الى الله جميعا ايها المؤمنون لعلكم تفلحون يعنى اى اهل ايمان جله كز الله تعالى به توبه
 ايديكز كه سعادت دارينه نائل اوله سز وشبهه بوقدر كه بوايت شريفه ده توبه به دعوت قبلتان فرقه ده
 مرتكب كيره دخی داخلدر يته آنلره الله تعالى مؤمنين نسيمد بيورمشدر وبوحديث شريف جواز الاقتداء
 الفاسق قول ايدده امام مالك رجه الله عليهك خلافته دليلدر زير امير كل امام قولى شريفى فاسق وعادل هر صنفه
 شاملدر كا قال عليه السلام صلوا خلف كل بر وفاجر يعنى هر صالح وفاجر امامك ارقه سنده اداء صلوة ايديكز
 وكذلك هر ميت كرك صالح وكرك طالح مؤمن اولوب باغى اولد بجه نمازى قيلق لازمدر وكذلك الجهاد مع كل امير
 قول شريفى دخی امير جيش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انكله جهاد دن امتناع اتمك لايق دكلدر وامراتك

مطلب الاسير اسلم فوات قبل ان يصل

مطلب اذا صلى المشرك بالجماعة يحكم باسلامه

مطلب اذا صلى الكافر الى قبلتنا يحكم باسلامه

مطلب يحكم باسلامه اذا حج

مطلب مرتكب الكبيرة

ظلم وعدوانی غزواتك طمع نصرتدن بأس وحرمانترین موجب اولماز و بومعنده ان الله تعالى يؤيد هذا الدين
 بالرجل الفاجر حديث شريفى ابن مسعود رضى الله عنه دن برکه موقوفاً و برکه مرفوعاً بشار بنخس ورود
 اولشدر بعده امام مکتول رجه الله تعالى ديدکيه و خصلتان من رأيت لم اسمع فيها من رسول الله شيعاً علي
 بن ابى طالب و عثمان بن عفان لاند کر وهما الاخيرتلك امة قد خلت لها ما كسبت ولكم ما كسبتم ولا تسئلون عما
 كانوا يعملون يعنى کندورآمدن ايکي خصلت وارد کر که آنله دائر رسول الله صلى الله عليه وسلم دن نسنه
 روايتى ايشتم اول ايکي خصلت ايله دخى سزه و صبت ايله رم علي بن ابى طالب و عثمان بن عفان رضى الله عنهما بي
 انجق خير ايله ذکر و ثنا ايدکيز آنلر برامت ماضيه در و آنلرک اعمال صالحه لرى آنلره نافعدر و سزک اعمال صالحه کز سزه
 نافعدر و آنلرک سيئات اعمال نندن سزک مستول اولماز سز امام مشار ايله على وجه الاقتباس بو نظم جايلی مضمون و صبتنه
 دليل قيلدى و صحابه کرام حقلرنده ثناء خيرک غير بدن کف اساسان بنده وارد اولان حديث نبوى مشهور عالمياندر که قال
 عليه السلام الله فى اصحابى لا اتخذوهم غرضاً فمن احبهم فقد احبني ومن اذاهم فقد اذاني يعنى بنم اصحابم
 خصوصتده الله دن خوف ايدکيه اللهم دن خوف ايدکيه آنلرى سهام اعتراضه هدف ايتکيز بر آنلرى سون تحقيق هممان
 بنى سومشدر و آنلره جنائدين على التحقيق بکا جفا اتمشدر و امام مکتول رجه الله رسول الله صلى الله عليه وسلم
 حضرت تيرتک بوايکي داماد فضائل بزرگدن و صبتنه ميان اصحابدن تخصیص ياندکر ايدکيه اکاميدکيه که بعض اهل
 شامدن بونلرک شانلرته شایان اولمیان کلام بی نظام استماع ایش ايدى آنلرى دفع الزام ايچون مشار اليها حضرت تيرتک
 ذکرى اوزره اقتصار و حضرت على رضى الله عنهما اسم عاليار بن تقدیمه ابتدار ايلدى و معنای مذکورى سابق
 مزبور اوزره فوج بن مریم رجه الله امام ابو حنیفه رضى الله عنه دن حکایت ايدوب ديمشدر که مذهب اهل سنت
 نه دردیو سوال ايتدم ابو حنیفه رضى الله عنه جوابده ديدکيه ان تفضل ابابکر و عمر و ثوب و عليا و عثمان و زرى المسح
 على الخفين و لا تکفر احد من اهل القبلة و نوء من بالقدر و لا تنطق فى الله بشيء يعنى مذهب اهل سنتک اصل
 و اساسى ابو بکر و عمر رضى الله عنهما حضرت تيرتک جيع اصحاب اوزره تفضيل و على و عثمان رضى الله عنهما جنابلرته
 محبت و تجليل و مسح على الخفين جوازينه اعتقاد و تقرير و اهل قبله دن بفردى عدم تکفير و قضا و قدره ايمان
 و ذات اللهده برنسته سو بلوب کف لسان اتمکدر و بعض ناس حضرت على قبل الخلافة حضرت عثماندن
 افضل ايدى و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدى ديدلر لکن عندمیزده مذهب صحیح اولدر که
 حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت على دن افضل در زير اجار رضى الله عنه رسول اکرم صلى الله
 عليه وسلم دن روايت قيلدکيه قال عليه السلام ابو بکر خليفتى يعنى فى امتى و عمر حبيبي و عثمان منى و على اخي
 و صاحب لوايى يعنى ابو بکر بنده نصره اتمم اوزره خليفه مدر و عمر ديمشدر و عثمان بنده ندر و على فرزندشم
 و علمدار مدر و حقيقت تفضيل لرى ذکر نيوده واقع اولان ترتيب جليل اوزره در و ابو حنیفه رجه الله تعالى دخى
 تقديم ذکر ايله حضرت على بي حضرت عثمان اوزره تفضيل هر ادميوب هممان محبت لرى مذهب اهل سنتدن
 مسئله سنى اراد قيلدى زيرا و اعطف عند ابى حنیفه موجب ترتيب دکلدر و امام مکتول رجه الله دخى ذکر
 على بي تقديمه سبب قويم اولدر که امام موسى اليه امام اهل الشام ايدى و اول زمانده بعض آل بيت اولان ملوک
 بنى اميه تک استيللارى سبيله اهل شام حضرت على رضى الله عنه حفته بعض مقالاته اقدام ايدر ايدى
 بناء على ذلك تقديم ذکر ايله آنلرى منع و زجر ايلدى و امام مجاهد رجه الله دن منقولدر ديمشدر که ابن عمر رضى الله
 عنهما به سوال ايدوب جهاد حفته نه در سبب امرآ بنى اميه نه بايد قلر بنى بيلور سين آنلر ايله غزايه کتمک جائز ميدرديدم
 جوابنده بنم رأيم آنلر ايله غزواتک جوازيدر و آنلرک احداث ايتکلرى فسق و مظالم سنک اوزر بکه نه لازمدر ديدى
 و روايت اولنديکيه يزيد بن معاويه عليه ما يستحق ولايت عهد اوزره خلافته بيعت اولتقدده عبدالله بن عمر
 رضى الله عنهما اگر خبير و منفعت ظهور ايدرسه شکر ايدره رزواکر بلا و مصيبت ظهور ايدرسه صبر ايدره رز يعنى
 بهر حال اطاعت ايدره رز ديوب فان تولوا فانما عليه ما حمل و عليكم ما حملتم نظم شريفى قرائت ايلدى
 و صحابه کرامدن برجماعت اعلام ديدلر که سلطان عادل اولورسه رعيت اوزره شکرى واجب و سلطان ايچون
 اجر و ثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعيت اوزره صبر لازم و سلطان اوزره و زرو وبال متلازم اولور و آثار
 مذکوره بي نقلدن مراد انجق امراتک جور و غلورلرى سبيله معتبرنده جهاددن اعراض و تکول لابق اولنديفته
 استشهاده در شه مجاهد رجه الله ديدکيه ان عمر رضى الله عنهما بعد السوال و الجواب بجان عازم غزا اولورسک
 بولک بکا اوغراسين ديوبکا توجه خطاب ايلدى بن دخى عزم غز ايدوب مدينه منوره به مرور و ملاقاة ايله

مطلب لا بد من الصحابه الاخير
 مطلب فى التفاضل بين عثمان
 وعلى رضى الله عنهما

امثال مأمور ايتديکيه سکا بو غزو و جهاد کده کندی مالندن بمقدار ايله اعانه و امداد ايتک استرم ديدى بن دخى
 اويله ايسه بنم کثرت مال و وسعت حالم وارد قبول ايتيم ديدم اول دخى سنک ثونک سنک اولسون بن دخى
 مالندن بمقدارى ايشبو وجه جهاده صرف و نثار اولتمسين استرم دينوب بعض احبائندن استغراض
 ايچون حرکته شتاب ايدوب قرض و بر رکبنه به ظفر ياب اولنجيه عباد بنى ادا ايتز دبو قور قور مسز
 ديمه رک تلاش و اضطراب ايلدى بعده شامده رؤيت امور ينه قيام ايدن قيمه کتب و تحرير
 و امر جهاندنده استعانتى ايچون مجاهده شو قدر دينار تسليم ايديه سپين ديوتقر بر ايلدى و بو اثر جليلده
 اکاد ليل وارد کر بر کسنه جهاد بالما له ميل و رغبت ايله حلالندن بمقدار بذل نوال ايسه غازی اغنيادن ايسه
 دخى اول عطيه بي قبولدن تکول ايتک مناسبت و معقول دکلدر زير اغازيتک ابا و امتناعه تصديسى صاحب
 عطيه بي اجر و ثوابدن متعه مؤيددر و مناع الخير اولوق امر ممنوع و حرام غير مشروعه در نه مجاهد رجه الله
 دير که بعده کيدوب جزائر بحرك بنده نيجه سني و اعوام رباط و محافظه اوزره دوام ايلدى صکره خليفه عهد
 بحسب الافتضا اول جزيره بي خرب و سکا تي اخراج و نغريه حکم و امتضا ايتکلره بن دخى اهل و عيالده عود
 و قفول ايتديکيه ده کويانى اسرايدوب کتور مشرکي محزون و ملول اولدم و تقرير مشروحي اوزره باعث حزن
 و ملال انجق اهله عودتده کنيدن ثواب مرابطيتک انقطاع و زوالدن و اهل ايمان انقطاع ثوابه بويله جه
 تا سلف ايتک لابق و شاياندر و بوند نصره جور امر اسبيله ترک جهاد بر امر ناروا اولديغه الجهاد ماض
 منذ بعثنى الله الى ان يقاتل آخر عصابة من امتى الدجال لا يصد جوار و لا عدل عادل حديث شريفه
 استدلال اولدى يعنى حکم جهاد باقيدر بنى الله تعالى نبي بعث ايتديکي کوندن تا ايتمدن آخر جماعت دجاله
 قبال ايدجهکي زمانه دکين اگاهه ظلم ظالم و دنه عدل عادل مانع اوله من و دليل اخردخى سليمان بن قيس دن
 نقل اولان ازدر که جابر رضى الله عنه سوال ايدوب اوزر به غالب و قاهر بر امام جابر اواسه انکله اهل شرک
 و ضلاله قباله کتمک جائز ميدرديدم اول دخى جوابده بلي جائزدر عليه ما حمل و عليكم ما حملتم وان نظيمه
 تهمدوا ديدى و دليل ثالث دخى اتس بن مالك رضى الله عنه دن مروى اولان حديث نبوى بدر که قال عليه السلام
 اصل الاسلام ثلثة الکف عن قال لا اله الا الله ان تکفروه بدين و لا تخرجوه من الاسلام بعمل و الجهاد ماض
 منذ بعثنى الله حتى يقاتل آخر عصابة من امتى الدجال و الايمان بالاقدار کلها يعنى اساس ايمان اوج نسندر
 بريسى لا اله الا الله دين کسنه بي ذنوبى سبيله تکفيردن کف اسان و سوء على ايله اسلامدن خروجيه حکمدن
 مهردهاندر و ايکنجى امر جهاده بنى الله تعالى نبي بعث ايتديکي کوندن تا ايتمدن آخر جماعت دجاله قتال
 ايدجه چکي زمانه دکين باقى ايدوکنه اذعان و اعتقاد در و اوچنجى جيع فضا و قدره ايماندر و انس بن مالك
 رضى الله عنه بو حديث شريفى حضرت جبريل عليه التحية و التحيل رسول اکرم صلى الله عليه وسلم حضرت تيرتکدن
 ما الايمان ديوسوال ايتدکيه جوابنده و القدر خير و شره من الله تعالى قول شريفه دکين وارد اولان
 حديث مشهورده ذکر و روايت ايتشدر و عمرو بن شعيب و الدندن و الدى دخى جندن روايت ايتديکي حديثه
 وارد در جدى در که رسول الله صلى الله عليه وسلم محضر زنده جالسرايدک ناگاه ابو بکر و عمر رضى الله عنهما
 توجه و اقبال ايدلر که هر يريتک معيته ناسدن برجماعت قيام و اتصال ايتلرک و رسول اکرم صلى الله عليه
 وسلم حضرت تيرتک سلام و رد کلرنده رد سلام ايله اكرام بيورديلر بعده مانند ترجان بر مرد بليغ البيان ديدکيه
 يا رسول الله بونلر مسئله قدرده تکلم ايدوب ابو بکر حسنت الله تعالى دن و سيئات نفسمن دندر ديدى و عمر دخى
 حسنت و سيئات بالجمله الله تعالى دندر ديدى و ناسدن بر طائفه ابو بکره و بر طائفه عمره تابع اولديلر رسول الله
 صلى الله عليه وسلم بيورديلر که بن شمدي سزک ييتکرده اسرافيلک جبريل و ميکائيل ييتلرنده حکم ايتديکي قولله
 حکم ايدره رم زير جبريل يا عمر سنک کي ديدى و ميکائيل يا ابا بکر سنک کي سويلدى بعده ديدلر که زير بويله
 اختلاف ايدنجيه اهل سما اختلاف ايدلر و اهل سما اختلاف ايتد که اهل ارض اختلاف ايدلر و اهل ارض اختلاف ايتد
 ايدليم و اسرافيل دخى خير و شر الله تعالى دندر ديو ييتلرنده حکم ايلدى يا ابا بکر ميانه کزده بنم دخى حکم
 بودر اگر الله تعالى عدم عصيان عصاتي مراد ايددى ايليسى خلق ايتز ايدى و اهل سنتک ايمان بالقدرده
 اصل اصلي بو خبر جليلدر فالديکيه حضرت ميکائيل عليه السلام و حضرت ابى بکر رضى الله عنه تقدير
 شرى الله تعالى دن نبي ايتلرنده حقلرنده انجق ظن خير اولتوب حاشا تخطئه اولمازلر زير استلاله طالب
 مطلب صواب اولان کسنه نبي و اثباتدن بر طرفه رأيتى قرار ايتزدن مقدم فى سبيل الله حتى جهاد ايله مجاهددر و هر برى

مطلب يتعلق بالقدر

بر منع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجه افکارلری بالاخره قول حق اوزرینه موقوف اولمشد و الله اعلم
 باب من یحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة و خمس غنایمندن اخذ و تناول کلمه حلال اولدوغن حل و بیان
 موضع و محل ایدر مسائلدر عطار حقه الله تعالی دن مقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یورد بلر لاجل
 الصدقة لغی الا الخمسة الغازی فی سبیل الله او العامل علیها او الغارم او رجل اشتراها بانه او رجل له جار
 مسکون تصدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجیق بش صنفک برینه حلال
 اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یا خود حامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهره بی
 جمع و جسیات قبله یا خود مدیون اوله یا خود اموال زکوتدن برسنه فقیره و بریلد کدنصکره اول فقیردن مطالبه
 اشتراقیله یا خود بر جار مسکینی اولوب زکوة جائز مسکینه و بریلد کدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنینه
 اهدا قبله و اهل مدینه بو حدیثک ظاهر یله عامل و غازی غنی دخی اولسه و مدیونک دخی اصلاح ذات البین
 ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ و تناول برینه قائل اولدیلر اما بزم عند مدینه نأوی بی
 حدیث اولدر که غازی اهل و بلدنده غنی ایکن بولنده یعنی مجله صفر الیه عن المال اولسه مال زکوتدن
 کسب قوت ایدر جک مقید از غنی اخذی حلال و مدیونک مالی کندنودن غائب و بعید یا خود تحصیل
 مقدری اولیان ذم ناسده ناید اولسه لکا دخی اخذ زکوة تحلیل و بوابکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل
 اولنور اما هر برینک مالی پندنه حاضر و مدیونک دینندن مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بوجهله
 جائز اولماز لقوله علیه السلام لا تحل الصدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل
 اجرت عملی البته اخذ ایدر آنک غنایی مانع اجرت اولماز و فقیردن اشتراقلین کندو و بر دیکي تمنک عوضنی
 اخذ اتمش اولور بوقسه زکوتدن آلمش اولماز و مسکینک هدیه و بر دیکي غنی دخی هدیه آلمش اولور
 بوقسه زکوة آلمش اولماز نه کیم حدیث بریره رضی الله عنهما رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیلر
 هی لها صدقة و ناهدیه یعنی لحوم زکوة بریره کوره زکوتدن روبره کوره هدیه در و بره بن عازب
 رضی الله عنهما دن نقل اولدیکه برکسنه کلوب تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه به القایدن اول
 کسنه میدر که ایکی عسکر بریره کلدکده همان جمله ایدوب تاقتل اولنججه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوانده یوق
 بو دکلدر بلکه اول کسنه در که گاه ایشلوب تو به ایلیه ولا تلقوا یا دیکم الی التهلکة نظم کر میله دخی مراد
 بووردیدی سائل مذکور همان جاعت اصدا اوزره بی رواجله قیلن نفسنی تهلکه به القای ایچینی اولورظن
 ایشیدی بره بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه به القایدن گاه ایشلوب صکره تو به ایشیلدر دیو اکیان
 قیلدی ز بره بو کنهکا رسو صنیعی ایله کرفنار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزاز دینه بادی
 و بعداً حیوة ایدیه اولان شهادته متعرض و متصدی ایکن نفسنی تهلکه به القای تعبیری آنک حقتده نیجه لایق
 و سزادر بعده مؤلف الکتاب بو باندیه بیان مذهب صواب ایدوب دیر که برکسنه قتله یا خود جرحله یا خود هرزه
 کفاره ضرر و نکابت ایدر جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جفن بیلسته دخی یا کرجه کفاره اوزره هجومی جائزدر
 و حضور رسول الله صلی الله علیه وسلم کرامدن جوق کسنه لوم اجدده بویه هجوم و اقدام ایدوب مدح رسالتناهی به
 مظهرتله ممدوح و بنام اولمشلدر و ابوهریره رضی الله عنهما دیدیلر که سعد بن هشامی کورمدیکیمی که همان ایکی
 عسکر بریره کلدکده بردن جمله و قتال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه به القای ایلدی اولدخی دیدیکه بویه
 دیمه یکه بلکه سعد بن هشام کاب اللهدن ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله آیت کریمه سین تأویل
 و بذل نفسه اول فضیلت موعوده بی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر و نکابت ایدمه جکین بیلورسه جمله
 و هجومی بوجهله حلال اولماز زیرا جمله سبیه اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولیوب همان کندو قتل
 اولنجمله سواد مسلینه فی الجمله قتل واصل اولور و قال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی کندن و دیدیکر ایله
 جرح یا خود مهلکه به القای یا خود موجب قتلی ارتکابه نفسلر بکزی قتل ایتمکرن امانهی منکر مسئله سی بویه
 دکلدر که برکسنه فساق مسلین آنک نهی ایله متنهی اولیوب بلکه کند و بی قتل ایدر جکلرین بیلور کن یته نهی
 منکرل یته اقدام ایلسه جائزدر و صورت مفروضه ده اکر چه سکوته رخصت وارد لکن نهی و انکاره اقدام
 محض عز یمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اوللریله فعللری حرام اید و کن بیلمز ایسه منکرک
 انکاری سبیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفاره دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد
 اولما لریله غایبک وجهه مشروح اوزره اتلاف نفسی قطعاً مقید اولماز بناء علی ذلك غایبک جواز جمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ابراه نکایت ظاهره ایله مشروطدر که شرط مذکور تحقق ایتزسه معنای مقصودی مقید
 اولما مغله هجوم و اقدامی جائز اولماز و الله الموفق
 باب ما یجب من طاعة الوالی و ما یجب * یعنی امر امرایه اطاعت و امتثال واجب اولوب اولیان اموره متعلق
 اقوالدر بر عسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دارالخبره داخل اولوب امیرلری دخی امور حر بیسندن برسنه
 ایله آنره امر ایلدکده اکر امر من بوردی منفعت ظاهره و ارایسه اکا اطاعت اوزرلر یسه و اجبردر لقوله تعالی
 و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله و ایچکن دن اولی الامر اولنره
 اطاعت ایدیکر و اولی الامر دن مراد عند بعض المفسرین امرایه و عند البعض علمادری و امرایه اطاعت واجب
 اولق انجیق امر دینده ناسه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلر نندروا کمر امیرلرینک امر ایتدیکن نسنه کندوره
 نافع میدر دکلدر معلوملری اولماسه یته اکا اطاعت اوزرلر یسه و اجبردر زرافرضیت طاعت نص قاطع ایله
 یتدیر و آنلرک نافع میدر دکلدر دیورای مترددلری نص قاطعه معارض اوله من و گاه اونور که ترک قتال خصوصنده
 اطاعت امیر قتال کشردن نافع اولور و گاه اولور که آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حاله بعض فساد و اختلال
 اوزره استدلال ایدر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلر یته مغایر و جمله یه آتی بیلدکم دخی رأی صوابسه
 متاخردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتک اکبر فهم و ادراکلری اوزره شبهه سزخوف هلاکلرین متضمن او اور
 بر امر ایله امر ایتدیکه اطاعت و انقیادی جمله تک اوزر یسه لازمدر اما او یله برسنه ایله امر ایدر سه اطاعتی
 جائز دخی دکلدر لقوله علیه السلام لا طاعة لمخلوق فی معصية الخالق و حدیث علی رضی الله عنده وارددر که
 رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سر به بعث ایدوب برکسنه بی دخی اوزرلر یته امر نصب ایلدیلر و بخصوص ایچون
 امیرلری غضبناک اولوب بر عظیم آتش یاقدی و رفیقلر یسه بکا اطاعتله مأمور سز البته بو آتسه کیر بکرن
 دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره ایم دیوب بعضیسی دخی بزردین اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدک
 دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلریته عودت و خبر و بر دکلرنده
 لودخلوها ما خرجوا منها ابدانها اطاعة فی المعروف لانی المنکر یوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرهش اوله ایلدی
 ایدی ناردن چقمسازل ایدی و طاعت انجیق معروفده و اجبردر منکرده دکلدر و حدیثه ما خرجوا منها قول
 شریفینک معنایی ناردن بیاد نار جهنمه نقل اولنورلر ایدی دیمکدر و حقیقت حاله اطلاع ممکن اولیان مواد ده اکثر
 جماعتک اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سنده در بنابرین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هالک
 اوله جفلیر یته تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیر آنلره قصد تدبیر و استخفاف و تحقیر اید وکی واضح و مستنیر اولور
 و الله تعالی بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطعوه انهم كانوا قوما فاسقین یورمشدر یعنی
 فرعون قومینک اطاعته خفت و نشاطلرین طلب ایتدی یا خود قومی خقیف العقل بولدی بوجهته قومی اکا
 اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلر که کندیلر کی بر فاسقه اطاعت ایلدیلر و اکر عقول اصناف
 رأی امیره اختلاف ایدوب برصنی هلاک بادی و برصنی فوز و نجاته و ایدرلر سه اطاعت امیر و اجبردر زراف آنلرک
 اجتهادلری نصه معارض اوله من و طاعتدن اجتناب ایزده ناسک اوم و عتابلرین استیجاب و طاعت و انقیادده
 قطع لسان حساد وارددر بوجهتله اطاعتی و اجبردر مکر معصیت خالق یا خود موجب هلاک اید وکی هر کسه
 ظاهر بر امرنا موافق ایله امر ایدر سه طاعتنی مستلزم اولماز لکن یته صبر و تحمله ملازمت و امیرلری اوزره خروج
 و تسلطدن مجانب لازمدر زراف حدیث ابن عباس رضی الله عنهما وارددر که قال علیه السلام من اتاه من امیره
 ما یکره فلیصبر فان من خالف المسلمین قید شریتمات مات مینه جاهلیة یعنی اول کسنه که امیرندن جفا کوره
 صبر ایلسون زراف مسلینه بر قارش مقدازی یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه مات اهل جاهلیه ایله
 فوت او اور و صورت مذکورده عدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه رسول الله
 صلی الله علیه وسلم قبح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهما نصب امیر و قتال بی جذیمه به تسیر یوردیلر بعده
 خالد رضی الله عنه بی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره یته مقاتله به ابتدا ایدوب آنلر دخی سلاحلرین
 بر اغروب مقابله به اجتناب ایتدکلرین کورنجه مسلینه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هر کس اسیر بی قتل
 ایلسون دیو مسلینه امر ایلدی انجیق بی سلیم امر یته اطاعت ایدوب سائر مهاجرین و انصار سبیل اسیرلرین
 تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ثرینه اخبار اولندقلده اوچ کره اللهم انی
 ابرأ الیک مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار یوردیلر یعنی یارب صنع خالددن سکا تیری

مطلب لا طاعة لمخلوق فی معصية الخالق

والتجایده رم بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنہی ارسال بیوروب خالد آنلرک قلیل و کثیر هر نه ز بنه
 تعرض ایندی ایسه خندان و دینلرین آنلره ایصال ایندی ایشته بوقصده مهاجرین و انصار خلافت رأی امیر اوزره
 تخلیه سبیل اسیر ایتملرله رسول الله صلی الله علیه و سلم آنلری مدح و ثنا المشاگرد و بوندن ظاهر و آشکارا و اندیکه
 امر امیر معصیت کرد کار یا خود وجه خطاسی بدیدار اولان محلا رده عسکر اوزره اطاعت بوقدر و بونلرک غیریده
 انقیادی لازمدر که جین و تراعه مؤدی اولیه قال الله تعالی ولا تنازعوا فتفشلوا یعنی ای اهل ایمان اختلاف
 کلمه ایله نزاع یتکثر که تفرق اهو سببیه جین و خوفه مبتلی اولیه سر مؤلف کتاب رجعه الله دیر که امام المسلمین
 اوزره لازمدر که عاقل و کامل و عالم و فاضل و تدابیر حریه به واقف و مسلمینه رفق و رأفته متصف بذات مکرم
 سمیری جنود اسلام اوزره امیر نصب ایده و باب الاماره ده بزبوی محیی بیان ایلدک یتهدیر که صفات مذکوره ایله و صوف
 اولان انسان البته ریاست عسکره شایاندر عری اواسون یا خود موالی عریدن یا خود غیر یارندن اولسون لقوله علیه
 السلام اسمعوا و اطعوا و اواوا و اوتوا علیکم عبد حبشی مجدع ما اقام فیکم کاب الله یعنی امر امیری قبول و اطاعت ایذیکز
 مقطوع الاعضا بر عبد حبشی دخی اوزر یکره امیر قیلندی ایسه ده مادامکه ایچیکزده کاب اللهی اجرا قیلله
 و بوبایده حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی وارددر که قال علیه السلام علیکم بالسمع و الطاعة لکل من یؤمر
 علیکم ما لم یأمرکم بالمتکرفی التکر لاسمع و لاطاعة یعنی اوزر یکره امیر نصب اولنسان هر کیم ایسه سمع و طاعتی
 لازمدر مادامکه منکر ایله امر ایتمیه اما منکرده سمع و طاعت بوقدر یتهدیر مؤلف کتاب رجعه الله تعالی دیر که طرف
 امیردن فلان قائد عسکری ایله مقدمه ده و فلان دخی ساقه ده و فلان یمینه و فلان مبسرده او اوسونلر دیو
 ندا اولندقده هر بری مأمور اولدیغی محلی ترک و اخلاجات اولماز زبیر اولنر امر حریده حسن تدبیر و فائده تدبیر ایسه
 انجیق اطاعت ایله حصول پذیردردر قالدیکه وجوه عسکردن برسی عصیان اقدام ایدرسه امیره دخی لایقدر که
 اکا تهدید ایله تقدم و اعلام ایده یعنی مره اولاده عقاب و تنکیلنه تعجیل ایتمیه زبیر مره اولی عتره وزله عدا و انور
 قال علیه السلام اقبلوا ذوی الهیئات عنراتهم یعنی شر ایله معروف و هیئتدن هیئته تلون ایله موصوف اولمیا نلرک
 قصور لری عفو ایذیکز بلکه ابتدا قواد عسکره و بالجملة اتحاد لشکره تقدم ایدوب هر قنقیکر بعد ذلك امر مع
 مخالفت ایدرسه تأدیب ایدهم دیو تهدید و اخبار ایدر که مقدمه انداز ایتمش اوله و قال علیه السلام قد اعذر
 من انذر یعنی اول کسسه که مقدمه انداز ایده ابلاعی عذر ایدوب اعتذاره محل ترک ایتمدی و معنای مزبور
 وقد قدمت الیکم بالوعید نظم کریمده مین و مذکوردر و بعد الانذار یتهدیر برسی بلا عذر عصیان و مخالفت
 اجتناب ایدرسه اولبایده عقاب و تأدیب مورث نفع عجزیدر که هم عاصیک انزجار یتهدیر بادی هم غیره عبرت او اوب
 اسانت ادبه عدم اجتناب یتهدیر مؤدی اولور زبیر ناسک محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشی امتناع علوی خوف
 الاهدن ناشی اولان انزاعلرندن اکثر و معنای مذکورده مایزاع السلطان فوق مایزاع القرآن کلام کوه
 نظامی منقول اهل اتردر یعنی سلطانت سبب ایله منع ایلدیک معاصی قرآنک نصیح ایله منع ایلدیکندن اکثردر
 لکن اول عصیان ایدن کسسه بر عذر مناسب ایله اعتذار و تصدیق مدعی ایچون عین بالله دخی اجتناب ایدرسه
 امیر ایچون آتی تکدیله سبیل بوقدر زبیر محتمل الصدق اولان بر خبری اخبار ایدوب یعنی ایله دخی ناکید ایتمکله
 امیر اوزره اول کسسه دن کفاید و ترک تشدید لازمدر اگر چه خصومات و مناظراته جانب مدعیده یمینه قائل اولماز که
 آنک خصم منازعی وارد و شرع شریف خصوصاً تده یعنی جانب منکره تخصیص ایدوب مدعی به تعمیم
 اینمشدر لکن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعیسی اولمغله مدعی یعنی ایله تصدیق اولنور و قیجان برمنادی
 چیقوب طرف امیردن یار یتکه کون اهل کوفه متلا دمدار عسکر اولسونلر دیو ندا و تعبیر ایتمکده اهل کوفه نکرک
 اهل دیواندن اولوب عسکر یسندن و کرک تطوعاً جهاده کلنلرندن بر فردک تخلفی جائز اولماز مکر بویه تدبیر ده
 یا کز اهل دیوان مأمور اولق متعارف و مشهور اوله بوضور تده الثابت بالعرف کالتاب بانص قاعده سی
 اوزره اهل دیوانه مختص او اور اما اهل کوفه دن بر کسسه دیوان بصره ده مسطور و اسمی اسامی اهل بصره
 ایله مذکور اولسه اول کسسه اهل دیوانه تابعدر اهل بلده سبله مأمور اولماز زبیر امر جهاده اعتبار دیوانه در
 بوقسه بلدانه دکلدر و امیرک بر طاقته بی مأمور ایتمکدن هر ای تناصر و تظاهر ایله بر برینه انضمام لیدر و اهل
 دیوان انجیق دیوانلرله استعمار و استظهار ایدرل بوقسه اهل بلده لرینه مزید اعتبار ایتمز حتی اهل دیوان
 دیوانه مر بوظ اولملرله شرع دخی عاقله لرین بر برینه منوط قیلشد و اگر منادی امیر یار یتکه کون اصحاب خیل
 دمدار اولسون دیو تعبیر ایسه وجه مشروح ایله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده همعسان

مطلب ایصدق المدعی بالبرین فبما لا خصم له

مطلب امر اهل دیوان

اولق لازمدر و اصحاب براذین دخی اصحاب عرب ایله خدمت معهوده ده برابر بونلرک کر بکر زبیر اسم خیل براذین
 و عرب یتلرنده مشترکدر قال الله تعالی و الخیل و البغال الایة و قال ومن رباط الخیل الایة و سعید بن المسیب
 رجعه الله تعالی به زکوة براذیندن سؤال ایتمکدرنده اوفی الخیل صدقه دیدی یعنی خیلده زکوة وار میدردیو
 استقهام انکار ایله براذین جنس خیلدن عد اولندیغین اشعار ایلدی مکر تعبیر مذکور ایله یا لکن اصحاب عرب
 قصد اولنق میانه لرنده معروف و مشهور و فراس عرب طلب و هر بده سریع اولغله اطلاق خیل اکامقصور اوله
 اول صورته قاعده سابقه اوزره امر و تنبیه انجیق اصحاب عرب اوزره توجیه اولنور و اگر منادی امیر یار یتکه کون
 مینه عسکر اهل مصیبه اوزره مقرر اولسون دیو ندا ایدوب کوفی الاصل بر کسسه دخی بلده مصیبه ده ساکن اولمش
 بولنسه آنک حالی ایکیدن خالی دکلدر اکر مصیبه بی منزل و وطن اتخاذا ایلدی ایسه ایچلرنده داخل او اور
 لقوله علیه السلام من نأهل ببلده فهو من اهلها یعنی اول کسسه که بر بلده ده تا هل ایله اول بلده
 اهل یسندندر و عرف عباد دخی اوله در که بر بلده ده مقیم و ساکن اولان اول بلده اهل یسندن تعداد اولنور
 کورمز منسکه فقهاء کوفه بی تعداد ایتمکده امام نجفی و امام شعبی و امام ابو حنیفه رجعه الله تعالی حضرت ای
 دخی ایچلرنده ایراد ایده رز آنلر ایسه کوفی الاصل دکلدر بلکه صکره دن توطن ایتملردر و اگر مصیبه بی وطن
 و مسکن اتخاذا ایتمیسه نداء مذکور اکا شامل دکلدر مکر دیوانه آنلره منضم ایسه اعتبار دیوان ایله اهل
 مصیبه ده داخلدر و بعد تریب الجیوش اعداء دین مثلاً ساقه مسلمین اوزره حله و خر و ش ایلسه هنر یمت
 ساقه دن خوف اولنور سه مینه و مبسره آنلره امداد ایتمکده بأس بوقدر زبیر مواضع اصناف عسکر هر نه قدر
 تباعد اوزره ایسه ده یتهدیر بخار به مشرکین ایچون اجتماع علوی بر برینه نصرته تعهد و توا عد مزله سنده در
 و غیره اعانت ایتملر غیر دخی وقت حاجته اعانت ایتمز و ترک تعاون غلبه اعدایی موجب و ساقه اوزره غالب
 اولملری اول طرفدن مینه و مبسره اوزره هجوملرین مستوجدر بنا برین ساقه اولان اخوانلرندن رفع شر ایله
 کندی نفسلرندن دفع ضرر اوزر یتهدیر واجبدار اما ساقه به امداد لری کندی مرکز لرینه موجب اختلال او اور سه
 اولوقنده غیره امداد لری حلال اولماز زبیر امام المسلمین آنلره محافظه مکان معتبرین تفویض ایتمش ایکن
 کندی مکانلرین اهل و غیره مفوض اولان محلی حفظله اشتغال اوزر یتهدیر حرامدر و اگر امام المسلمین هر طاقته به
 مرکز لرنده قرار ایله امر و تقرر بر برینه اعانتدن نهی و تحذیر ایتمدی ایسه بوضور تده بر طاقته هر نه قدر کندی
 طرفلرندن امین اولوب طرف آخرک مغلوب یسندن خوف ایدرلر ایسه ده یتهدیر حکم امامه مخالفت لایق دکلدر زبیر
 طاعت امام دلیل فاعله فرض مجزوم و خوف ایتمکدری مغلوبیت امر موهوم و اکثر مخالف لایکون
 مثل دخی مشهور و معلومدر و بومسئله ده اصل قوی روایت اولن حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم
 یوم احدی رما سهامه موضع معینده قیام و مرکز لرندن عدم انفکاکله امر ایلدیلر آنلر دخی و هله اولاده هنر یمت
 مشرکینی کوروب همان طلب غنیمت ایچون مرکز لرندن حرکت ایلدیلر و اول طرفدن مسلمینه هنر یمت واقع اولدی
 کما قال الله تعالی حتی اذا قضیت و تنازعتهم فی الامر و عصیتهم من بعد ما ارأکم ماتحجون یعنی حتی سزر میل غنائمدن
 نشئت بدن جین ایله جبان او اوب مرکز لرنده طوره ام بوق طور میالیم دیو امر یکرده تنازع و رسول الله صلی الله
 علیه و سلم سزده آره دیغیکز ظفر و غنیمتی کوسز دکلدر صکره امر یتهدیر عصیان ایتمیکز و قتده الله تعالی نصرتی
 سزیدن صرف ایلدی لکن مشرکیندن بر یتنی بین الصفتین چیقوب مبارزه به دعوت ایلسه مسلمیندن بر یتنی
 امام المؤمنیندن استیذان توقوف ایچوب همان مبارزه به تقدم ایتمک جائزدر زبیر ترتیب صفوف قتال بطریق الدلالة
 اذن امامه دالدر و طریق دلالته حکم صراحت وارددر مکر امام نهی صریح ایتمش اوله بوضور تده خروج
 الی المبارزة بر فرزه جائز اولماز زبیر خلافت نصر بخله حکم دلالت ساقط اولور نظیری حضور ناسه سفره طعمای تقدم
 و بعده اکل و تناولدن ناسی نصریحانهی و تحريم صور تیدر و مقدماروایت ایلدیک که رسول الله صلی الله علیه و سلم
 بعض ایام خبیره ناسی قتالدن نهی ایتمکدرند صکره بر کسسه قتال ایدوب قتل اولندقده لا تحل الجنة اعاص
 یوردیلر و اگر امام بر شخصی بشخصه مبارزه دن نهی ایتمش ایسه انجیق اکا جائز اولماز لکن غیر حقیقه دلیل اذن
 باقی اولغله آخرک خروجی جائز اولور مسئله سابقه ده اصل اصیل شول روایت قیلنن خبر جلیلدر که غزوه بدرده
 مشرکیندن عتبه بن ربیع و شیبه بن ربیع و ولید بن عتبه میدان چیقوب مسلمینی مبارزه لرینه دعوت ایتمکدرنده
 فتیان انصاردن اوج کسسه بلا استیذان فارشولر یتهدیر صکره مشرکین مبارزه لرینه سزر کیم سز نسکری
 بیان ایتمک دیدکلرنده آنلر دخی نسبلرینی بیان ایلدیلر بعده دیدیلر که کر چه سزر دخی اولاد قوم کرام سز لکن زبیر

العرب افراس العرب و البراذین افراس العجم علی ما عرف فی هذا الکتاب و ما سبانی مطلب امر اهل بلده لیدخل فیسه العرب

مطلب الخروج المبارزة

مطلب النهی عن الاکل

میدانمزه قریشدن کفول یمزی استرژ واروب محمد سونیک بزه کفول یمزی اخراج ایلسون وقصه مذکوره معازیده بویلمه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استبدان جواز مبارزه به دلیل باهر الاذا ندر زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم بوخصوصه عتاب وانکار وعدم رضالین اشعار بیور مملدردر لکن امام محمد رحه الله تعالی طریق اخردن روایتله درکه فتیان انصار میدانم چه قدر ندره رسول الله صلی الله علیه وسلم انتری اعاده وابتداء قتال اهل یمن ندرن اولغی اراده بیور ملربله جزه بن عبدالمطلب وعلی بن ابیطالب وعبیده بن الحارث رضی الله عنهم جنابلربنه امرایتدکر ندره انلر مبارزه به چیتدیلر بو بایده هذان خصمان اختصوا فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولتدر و مسلم و مشرک مبارزه ابتدکر ندره سار مسلمان قدرتبری واریسه مسلم مبارزه اعانتری جائز رزیرا مشرک مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتل عازم اولدیغی کی فرصت بولسه سار مسلمان دخی قصدا هلاکه جازم و بوجهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلکه کند بلره سوء قصدی اولسه دخی مشرک محارب اولدقدن صکره البته قتلی مشر و عذر و غزوه بدرده ظهور ایدن قصه مبارز بنده مذکوردر که حضرت علی رضی الله عنه ولیدی و حضرت جزه رضی الله عنه عتبه بی قتل ابوب عبیده حضرت تریله شبه برین ضربله زبون ایتدکر ندره حضرت علی و جزه رضی الله عنهما عبیده حضرت تریله قتل شبه اوزره اعانت ابوب ایکیسی شبه بی قتل ایلدیلر قصه مز بوره دن صورده مذکورده نک جوازی بزه معلوم و تمناز اولدی و عسکر اسلامدن بر جاعت تجمع واسلمه و آنلر بیه تمتع و تمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علاقه به یعنی اولغاه عزیمت و بعد جمع العلف عود و رجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازه بناء جائز رزیرا امر عسکرک علف دوا به احتیاجلر بیه عارف و دار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر و دار الحریه بیع علف ایدر کسنه بولوق غیر متعسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولحله سوق و تسیر ایلشدر و وجه آخر دخی درکاردر که اعدای تکدیر و تدلیلی منضمین اولان اموره مسلمینی مأذون قیلشدر و اراضیلر ندرن جمع علفده معنای تکدیرلر بن تحقیق و اظهار واردلر لکن مقصد مز بور قوت و منعه سز مقدر و اولامعابه کر کردر که اعوان و انصار ایله خروجه اتفاق ایدوب بر برینه امداد و اعانت ممکن اولیه جق مرتبدره افتراق ایلشدر زیرا وجه مشر و روح اوزره تفرق و تبعاعد صورتنده ایلشدرن بر بیه برکد رعارض اولسه لاجل المال هلاک نفسنه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکیندن بر طائفه بعض مسلمین اوزرنه اقتحامله قتل و اعدام ایلشدرن حین تفرقه امین و اماناز و خوف مذکورده بناء بر یاخود ایکی کسنه لدی الاقتضا عسکرکدن استمدادی ممکن اولیه جق درجه لده اولغاه چیتدیمق حلال اولدیغی کی جمعیتله چیتدیلر دخی بر برینه اعانتری ممکن اولسه جق مرتبه ده تفرقبری حلال اولماز و اگر متادی امیر برکسنه اولغاه چیتدیلر دیونخی و نحدیر ایدر سه کرک اهل قوت و منعه و کرک غیره اولغاه کتمک جائز اولماز زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل و حکمی باطل و بیجه کره نهی مذکورده ناسه نفع کثیر حاصل اولور لکن بوصولته امیر اوزره لازمدر که کندی طرفندن بر قومی ارسال وناسک البته محتاج اولدقلری علفلر بن استحصا ایلده زیرا امام ناظر عسکر اسلامدر و تمام نظر و شفقت دخی تعیین ایتدیکیم صورتنده در امام المسلمین اوزره لازمدر که اولغاه کیدن جاعتک اتحاد کله زینه مدار ولدی الاقتضا بحاربه کفاره دستایه اقتدار اولوق ایچون اوزرلر بیه بر امیر نصیب ایلده کذلک قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدکر ندره اوزرلر بیه اعدا هجوم و افتحام ایدر سه کر کردر که جمله سی بر حمله اجتماع و تاعسکره الحاق ایتدیکیم ایلشدرن بر بی اوزرلر بیه امیر مطاع قیلوب قتال و سار اعلالرنده آنک رأیله حرکتیه اجاع ایلشدر و باب الاماره ده روایت ایتدیکیم حدیثه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر و ابی عبیده رضی الله عنهما ایه خطاباهل امر تمامد بوسوال بیور نعم لفظیله جواب و یدکر ندره الاقد رشدهما کله حسن اشتمالیله احسان و استحصان بیور ملری مسئله مذکوره به واضح السیرها ندر و بزینه باب الاماره ده مسافرن دخی اوزرلر بیه برکسنه بی امیر قیلوق مستحیدر دیو بیان ایش ایکن حق محاربنده نه ظن ایدر سین البته بونلرک امیره احتیاجلری مسافر پیدن اکثر ایدوکی اظهار دروا کر امیر نامی اولغاه خروجه ندر نهی ایتدکدن صکره ناسه احتیاج علف و نفسلری یاخود داهلری حقلر نده خوف تلف ظاهر و درون معسکرده دخی تدارک و اشترای غیر متعسر اولسه بلا اذن الامیر طلب علف ایچون کتملری جائز در زیرا موضع ضرورت مقتضای امر و نهیدن استئنا قیلشدر قال الله تعالی الا ما اضطررتم الیه و اگر امیر حبش اولغاه انجیق فلانک تحت لواسنده چیتسونلر دیو امر و الزام ایسه شرط مذکوره رعایت و التزام لازمدر و شخص معهودک تحت لواسنده چیتوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

مطلب بحث اعانه الملائک

مطلب الخروج للعلف

علف

علف ایچون حین حاجنده بر برینه اعانتری ممکن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر و اول هنگامه دشمن کلورسه چله سی صاحب اللوایه انضمام و تحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر و اگر صاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایلشدرن بر بی امیر ییلوب آنک امر بیه ناظر اولورلر و الحاصل نهایت قدرتبری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلکة دن احتراز ایتلری امر لازمدر قال الله تعالی ولاتلقوا بادیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلر بیکری تهلکة به القا ایتکر و محاطره دن احتراز ایتدیکر و صورت مز بوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولماز مکر وقت حاجنده بر برینه اعانتری قابل اوله زیرا معلومدر که امیرک لایحز جوا الاخت لواء فلان دیمکدن مرادی مجرد وقت خروجلری اولوب بلنکه تاغودنلر بیه دکل تحت لواسنده اوللر یدر وقاعده شرعیه در که رماده ذات امر بیه رعایت لازم اولان ذاتک و صنف امر بیه دخی رعایت لازمدر و کذلک متادی امیر اولغاه کیدن فلانک تحت لواسنده کتسون دیوب آخر دور لوکتسون کتسون دیو امر ونهی بولماسنده بیه قول مذکور آخر دور لوکتسون نهی منزله سنده در زیرا باب آیه المشرکینده بیان ایلدیک که کتاب السنه الکبیر مفهوم مخالفت حجت اولغه میندر اگر چه عتده بمنزله ظاهر مذهب مفهوم حجت اولما مقدر و اول بایده مفهوم صفت و مفهوم شرط و ایدر لکن جناب مؤلف بویله محله ده اکثر ناسک فهم ایلده چکی معنایه اعتبار ایشدرن زیرا اغلب اهل غزاهل سیوف اولملر بیه حقایق علومه و قوفلری اولماز و امیرلری دخی فلانک تحت لواسندن غیره محله کتسونلر دیو تصریح نهی ایتدیلر ده بیه مقصودی نهیدر بس دلالت کلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده قیلندی و مسئله مفهومک تمام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحه الله دیر که طلب علف ایچون خروج ایدنلر قزای مشرکینه واردقلرنده یا لکن بر مسلک قریه به دخولنی مناسب کورم احتمالدر که ایچنده کرک لشم مشرکین اولوب آنی قتل ایلده ل بلکه بر فاج ندر برون تهیوق قتال اوزره کیروب ایچنده دشمن و ارایسه بر برلر بیه و کیرونده بولسانلره اعلام ایلده لقوله تعالی خذوا حذرکم فانقر و اثبات و انفر و اجمع یعنی ای اهل ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکر یاخود آلات و اسلمه کزنی اخذ ایتدیکر و وجهه ده بافرقه فرقه یاخوردن جمععا خروج ایتدیکر و اگر امیر حبش قطع اشجار و هدم ایتدندن مسلمینی نهی ایدر سه مخالفت و عصیان جائز اولماز زیرا نهی مرفومه مسلمینه معنای نظیر و شفقت محتملدر و نهی مز بور تدا بیه حردن معدود در و امیر حبش نفس قتالندن نهی ایش اولسه نهی ضروریه یاخود معصیه مؤدی اولما دفعه عدم مخالفت واجب ایکن خصال مز بوره دن نهینده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر و اگر امیر برکسنه ایچون نصب لوی ایدوب بونکله انجیق اوچویز کسنه چقسون معناسنده لایحز جن معه الانتمائمه دیسه امر بیه اطاعت و بلاز یاده و لانقصان اوچویز کسنه خروجه مسارعت ایلک لازمدر زیرا استئنا ایله مقید اولان کلام ما عدا المستثنی نک مستثنا به معارف تندن صبارت اولغاه عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایش اولور و علی الاطلاق تصریح نهی ایتدیکیمه مخالفتی حرام اولدیغی کی قید استئنا ایله دخی نهینده حرام اولور و صورت مز بوره ده خلاف نهی امیر اوزره دور تیوز کسنه چیتوب برازغایه دخی ظفر بولسه ل غنائم مذکوره دن سار عسکر ایله برابر حصه مند اولوب مخالفتله اسانلری و ارایسه ده محروم قیلماز لر زیرا آنلر دخی مجاهدلر و اعلاء کلمه الله و اعزاز دین الالهه فاصد لر در امر امیره مخالفتلری اوامر الهیه به ار نکاب محارم ایله مخالفتلر ندرن اعظم دکل ایکن معصیه الله آنلری ایمانندن اخراج ایتدیکیم مثللو معصیه الامیر دخی آنلری غازیلک شرفندن اخراج ایلز نیجه اخراج ایدر که نهی مز بور منهی عنیده بر معنای محظور بولمقندن دکل بلکه منهی عنیهک غیر بیه اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصطلحلری دکل بلکه اوزرلر بیه امیرک شفقت و مر حیتدر و صورت مفروضه ده اگر امیر حبش اول اوچویز کسنه به بعد الخمس ربع غنیمتی تنقیل ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمامله دور تیوز کسنه خروجه و غنائمه اصابت ایلسه ل نظر اونور اگر امیرک خروجه امر ایلدیکیم اوچویز نفر باعیانهم نسیمه و تعیین اولمش قوم مخصوصین ایسه میر ثلثه ارباع الغنیمه فاعطی اولتک منها فلهم یعنی غنیمت معهوده نک ثلثه ارباعی افزا و ثلثه ارباعک ایچندن آنلره نظر برنی اعطا قبلر مؤلف الکتاب رحه الله تعالی بعض نسخنده بو معنای مترجمه تفسیر اولنان عسارته تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیر که تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخنده ذکر ایلدیکیم دیر که یعنی الخمس من هذه الثلثه الارباع ثم یعطیهم ربع ما بقی نفلهم یعنی اشبو ثلثه ارباعدن اولاخسنی اخراج و نفلر بیه باقینک ربعی اعطا قبلر زیرا بعد الخمس انجیق ربعی تنقیل ایلشدر و مرادی اول اوچویزک اصابت ایتدکر ندرن ربعدر

و بوابت شر فیله جار رضی الله عندهن بوندن اقدم بر معنی دخی نقل اولور و کتب تفاسیر دره معانی سار دخی تحریر اولمشدر لکن مقام استدلاله مناسب اولغاه ذکر ایتدیکیم معنی اوزرنه اقتضای اولندی

مطلب من رای ذات امره رای ایضا وصف امره مطلب بناء الکتاب علی ان المفهوم حجه مطلب معنی الامیر عن قطع الشجر والهدم

مطلب فان الامیر لایحز جن الانتمائمه

وخرج ایدر دور تیروز اولسریله اوچوزک نیل واصابت ایتدی کبری انجق ثلثة ارباع غنیمت اولور مترجم فقیردیر که کلام مؤلفده تفریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدله ربع باقی لفظنی ترک ایتدی کبیر لکن خمس قیدی تنفیل امیرده مذکور اولیق قرینه سببله جواب مسئله ده ظهور بنه ساء ترکی معذور در بعده فاعطی اولتک منها قولنده کله من بعض ایچوندر وضمیر ثلثة ارباعه راجعدر و تنفیل امیر قرینه سببله بعض ثلثة ارباع ربع مابقی ایدوی ظاهر وکلام مؤلف مقرون ایجاز اولغله بره قضای الفضل السابق قول شارح اوزره رجحانی باهر در بنه شارح الکتاب رجحه الله تعالی دیر که مؤلف رجحه الله تعالی مسئله مرقومه بی یوندر نکره محل آخرده بنه ذکر ایدوب جواب مسئله ده بقیم ماجاوا به بنهم علی سهام الخیل والرجال ثم یظفر الی ما اصابت الثلثة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم مابقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده دور تیروز نفلک کتورد کبری غنائم فارس ورا جل سهایی اوزره اول دور تیروزک بیلرندنه تقسیم اولنوب بعده اول تسمیه و تعیین قیلان اوچوزک اصابت ایتدی کبری غنائم نظر اولنوب اول ایچوندر خمس اخراج بعده مابقی دن نفلاری اعطا قیلر جناب مؤلف بو جواننده علی سهام الخیل والرجال قیدی ایلد تخصیص و جواب سابقنده فاعطی اولتک منها نفلهم دیوب علی السویه اعطا قیلنق اوزره تنصیبندن توهم اولسان تافیک توفیق ناقبسی اولدر که صورت اخره ده فارس ورا جل مخلوط و صورت اولی ده جله سی فارس یا خود جله سی راجل بولغله مضبوط اولسری اوزره مسئله بی موضوع و مر بوط قیلدی و بنه مؤلف رجحه الله مسئله مرقومه بی موضع آخرده دخی ذکر ایدوب جواننده رفع الخمس من جمیع المصاب اولانم یظفر الی ثلثة ارباع مابقی فیعطیهم من ذلك نفلهم قیدی یعنی اولاج جمع غنائم مصابه دن خمس الذوب بعده ثلثة ارباع مابقی به نظر اولنوب ایچندن اول اوچوزک نفلاری و بریلور شارح الکتاب رجحه الله دیر که حاصل کلام امام محمد رجحه الله بو مسئله بی بو کابک دورت مجلنده تفریر وهر برنده اجوبه سائر به مغا بر جواب ایله تعبیر ایلدی بزخی هر موضعه رسیده اولد قیجه اولجواک صواب و صحیح یا خود غلط صریح اولدی یعنی ذکر و تصریح ایدر ان شاء الله تعالی مترجم فقیردخی دیر که اجوبه مذکور به الجملة صحیحة المبنی و متحدة المعنی در لکن جناب مؤلف بعض مواضعه ایجاز ایدوب مسئله نک جزه اهلی اشراپ و بعضی بنده اطباء ایله تمام مسئله دن تمام جواب المشرور و بزخی هر موضعه رسیده اولد قیجه شارح تصویب و تبصیر و تعلیظ ایله جرح و تعدیل بین افراط و تفریط و حسن نظام اوزره تنظیم و تبصیر ایدر ان شاء الله تعالی بنه مؤلف الکتاب دیر که ثم نظر الی الربع الباقی فعزل خسته ثم جمع مابقی منه الی مابقی من الثلثة الارباع فجعل ذلك مع غنائم اهل العسکر بقسمها بنهم جیعا علی قسمة الغنیمة یعنی بعده امیر جیش ربع باقی به نظر و خمس اخراج و باقبستی ثلثة ارباع اخراج ر بعد نصکره باقبسته ضم و مجموعی غنائم اهل عسکره منضم قیلوب بین الجميع قاعدة قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر و بعض نسخه لایخمس هذا الربع واقع اولمشدر و قول مذکور اول مائة عاصین دار الحاربه بلا اذن الامام متلصصین منزله سنده در زعمه میندر ظن ایدر بم لکن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمس اولتمام انجق اهل منعه اولد قیلری زمانده در بونلرایسه مأمور اولان اوچوزه انضمامه اهل منعه اولمشدر در بنار بن البتة غنیمتلی تخمس اولنور و اکامیرک خروجه ایله امر ایلدیکی اوچوز نفلر باعبانهم تسمیه و تعیین قیلنق قوم مخصوصین د کلرایسه امام غنیمتک ثلثة ارباعنه نظر و خمس اخراج ایدر بعده تمام غنیمتارندن بعد الخمس ربعی دور تیروزک بیلرندنه نفلاری اولسق اوزره علی السویه تقسیم ایدر زیرا تنفیل امیر ایله استحقاق اگر چه انجق اوچوزه تحقق ایتدی لکن قوم مخصوصین اولد قیلندن بر برینه ترجیح اولنوب سبب استحقاقه برابر بولمیرله برابر چه تقسیم اولنور بعده ربع باقیکنک دخی خمس اخراج و ثلثة ارباع باقبسته ضم اولنوب دور تیروز ایله سائر عسکر بیلرندنه حکم قسمت غنیمت اوزره علی سهام الخیل والرجال تقسیم اولنور واکر صورت اولی کی مأمورین متعین و مائة عصاة ممتاز و متین اولوب امیردخی لاجل التأدیب آنلری اذ قیلری غنائم منع و تخیب مراد ایلسه همان بعد الخمس مابقی بی اوچوز ایله اهل عسکره مقسوم و اول عصاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره بی جائز کورده بی برکسته دخی موی قیلنسه قسمت مزبوره بی رد ایچوب ابقا ایله حکم و امضا قیلر زیرا اجتهادیه فصل مختلفه بی امضا ایتک ایله حکم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عند بعض الفقهاء بومقوله اهل عصیان اذ قیلری غنائم حرامله ارغام اولنور که بزخی مثلنه عودندن آنلر زجر و فطام اوله و بوقولی قاتلک بسبب الجنایة

مطلب جواب مترجم عن اعتراض الشارح علی المؤلف

اگر چه شارح الکتاب بوجله وجه مترجم اوزره مسئله مرقومه تکرر ایتدی که جواب مؤلف ندن صوابی تصویب و غلطی تغلیظ ایدر در ذیوب و زدی هر موضعه جناب مؤلفه ارباع ایدر هر موضعه جناب تصویب یعنی تصویب و تبصیر و تعلیظ ایله در ایله شارحی تغلیظ ایدر در ذیوب و زدی هر موضعه جناب متذکره قیلنق لکن مسئله مرقومه در مواضع تکررندنه شارح قطعاً جواب مستغنی اولدیق و مواضع تکررینه ظاهر اولور و بزخی هاشم زجده بنیه ایدر در ان شاء الله تعالی

جرمان میرانه قیاس ایلدی لرو بو بحثک یانی باب احراق رحل الغالده کلور ان شاء الله تعالی و مسائل مجتهد فهاده فضا فاننی افندردر داو انما یزوجهندن قاضی انی رأیته مخالف ایدرده قاضی اولک مسئله مختلف فهاده حکمی رد ایدر من و امر جهاده اطاعت امیر واجب اولدی یعنی کسی رضای ابوی دخی زیاده لازم ولاز بدر حتی ابوی حیویده اولان کسسه آنلردن اذ نسز عزابه کتمک جائز دکلمدر زیرا تحرز حقوق ابوی انسان اوزره فرض عیدر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار و لیعمل العاق ماشاء فلن یدخل الجنة یعنی حقوق ابوینه مراعی اولان نه کما ایشلسره ایشلسون رعایای رکابله ا کابو به میسر یا خرد عفو لهی به مظهر اولوب البتة ناره کبر منوعاصی اولان نه تواب ایشلسره ایشلسون البتة جنته دخول اولین ایله داخل اولمز یا خود حدیثدن مراد تعیب و زهیب و بر والدینک عظیم تواب و عقوبتک شدت عقابن عقول ناسه تفریدر و قال علیه السلام من اصبح و والداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الی الجنة یعنی اول کسسه که والدین کسودن خشنودل اولدی یعنی حانده صباحه داخل اوله انک ایچون جنته اجلس ایکی قیواردر بوجهتله بلا اذن خروجه اول قیلری یوز بنه سد انک لایق دکلمدر حال آنکه خروچندن کندوبه یا غیری به برنعلک حصول و عدم حصول دخی معلومی کلدرو عباس بن مرداس رضی الله عنه دن منقولدر که یارسول الله بن جهاده کتمک ایدر دیدی واره کواربدر دیو سؤال یورد بیلرلی وارد دیدی قال علیه السلام انمک فان الجنة عند رجل است یعنی والده کدن آریله زیرا جنتک طور دیغی برده و تحصیل رضا سنده در واصل مذکورک مسائلن تفریع یوندر نصکره کله جک ایدر تودیع قیلنشددر اکامتمق بعض کلام اول محله تأخیر اولندی و ابن الزبیر رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه جار رضی الله عنه دن عید بغیر اذن المولی جهاده کیدر می دیو سؤال ایدم اولدی کتمزدیدی و بزخی بوقولی اخذ ایدر زرا منافع عبد مولا سیک ملاکی اولغله قتاله اشتغال سببله تقویت منافع ایدوب مولا سنی اضرار جائز اولمز مکر تفرعام ایله حال ضرورتده اکادخی محتاج اولنه بوضوئده خروچی جائزدر زیرا قریبایسان ایلدی که موضع ضرورت لزیم طاعتدن شرعاً مستغنی در و مولا ایچون حال ضرورتده آن منع ایتک مشروع اولد بئندن بشقه کندو اوزر بنه دخی بالنفس و المال دفع شره شرکین فرض اولور بوجهتله عسکری خروچندن نهی ایلسه ده اطاعنی واجب اولمز و بویله حال ضرورتده والدین دخی اولدر بی خروچندن نهی ایلسدلر بنه جواب بودر و الله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال و شه و دهن الحرب * یعنی نسا را جاله برار موضع حربیه حضور و محاربه به شر و علری مشروع و غیر مشروع اولغله دار سائندر مؤلف الکتاب رجحه الله تعالی دیر که نسا ک حربیه رجالله برابر قتالی مناسب کورم ز برانسا ک قتاله تحمل ایدر جک بیلری بوقدر ننه کیم رسول الله صلی الله علیه و سلم هاه مالکست هذه تقال قول شریقرنده باب وصایا الامراء فی الحربه تفسیر اولدی یعنی اوزره بومعنا به اشارت بیور مشدر و کاه اولور که قتال نسا کشف عورته ایدی و سرور مشرکینه مؤدی اولور و کاه اولور که مسلمین اوزره جرأت مشرکینه باعث و مسلمین قتال مزده نسا لیله استمداده محتاج اولمشدر بوضف مسلمینه استدلال لر بنه اعظم بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورته نسوته مباشرت قتال مناسب اولمز اما عند تحقیق الضرورة غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنه مشرکین جائز بلکه واجب اولور و مسئله مرقومه اوزره قریبایسان ایتدی که کز قصه خین ایله استدلال اولندی زیرا اوخر قصه ده کلمدر که ام سلمه بنت ملحان یوم مزبوره بطنی اوزره بر ثوب باغلدی یعنی حانده قتال ایدر ایدی دیدیکه یارسول الله شوسندن فراروسنی دشمن ایچنده ترک ایدنلری کور دیکیمی الله تعالی سکا قدرت و پر رسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه و سلم دخی یا ام سلمه عافیه الله اوسع یورد بیلر یعنی حق جل و علانک عافیتی زیاده و اسعد بهر قدرت کسب ایدر روهم آنلری عفو ایدر و ام سلمه اوج کره بوقولی تکرار و جناب رسالت هر برنده عافیه الله اوسع قول لر ایله جواب و رد بیلر و مغاز بده مذکوردر که ام سلمه یارسول الله شو فرار ایدر لرایله مشرکین ایله قتال کز قتل و آنلری قتل ایچن مسین دید که عافیه الله اوسع بیور دیلر و فی نفس الامر رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تلبین مشرکین ایچنده ترک ایدوب حضور زدن فرار ایتدی کبری حینده حاصل اولان احتیاجدن زیاده قتال نسا به احتیاج اوله مز و حدیث مذکورده عند الضرورة جواز قتال نسا بی بیان وارد زرا رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حالت مرقومه ده ام سلمه رضی الله عنها بی قتالدن منع ایتدی لرو بوحاکمک غیریده دخی قتال نسا به اذن و اجازت لری نقل اولنمادی بنه مؤلف رجحه الله تعالی دیر که نسا وندن بعض مجاز کبیره حربیه بولنوب حین حاجنده طبع

مطلب خروج من له ابوان الی جهاده

مطلب خروج العبد للغزو من وجوب الطاعة

مطلب جواز قتال النساء فی الضرورة

طعام و سقی ما و مداوات محرومین مقوله سی حد منزه مباشرت لری جائز در برابر عبدالله بن قریظ از دی دیشدر که
 خالد بن الولید رضی الله عنہک و اصحابک نسازی روم ایله قتال ایدر لایکن دامن در میان و اراجیر کویان
 و آغازه کنان مجاهدین صوکتور پر لایدی و مراد بجای زر بدر زرا خوف فتنه دن ناشی نازه لری منع و خروج
 بجای ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور و ام مطاع رضی الله عنہا رسول الله صلی الله علیه و سلم ایله غزوه خیبر ده
 حاضره ایدی اذن متقولدر دینکده اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت جالردن شکایت و جناب رسالت دخی
 آنلری قتاله دعوت و آنلردخی اجابته قیام و حرکت ایتد کارنده اسلام رضی الله عنہی کوردن ابتدا حصنه ایش
 اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول خصنی نه فتح ایلدی و حصن مزبور نطاند صعب بن
 معاذک حصنیدر بیان مذکور دن عیان اولمشدر که ام مطاع رضی الله عنہا رسول الله صلی الله علیه و سلم
 حضر تریله غزایه خروج ایش و آنی خروج جندن منع یوزما مشردر و بزه معلوم اولدیکه کندیوه مناسب
 بعض اعمال ایله غزاده مجاهدین اعانت ایچون خروج بجای تر بلا شبهه جائزدر و الله اعلم
 باب الجهاد مانسح منه وما لا یسح یعنی جهاد دن جائز و مانسح و بعض موانعه ممنوع و غیر مانسح اولان اقسا منه
 محبت جامعدر امام ابو حنیفه رضی الله عنہ دینکده جهاد مسلمان اوزره واجب لکن حاجت مس اید بجده دیک
 تاخیره و سعتر لری وارد اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ایتد قتال ایدر لسه قتل لری واجب یوقسه واجب
 دکلدر دیو توسع و مدعا سین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدر لسه سز دخی آنلری قتل
 ایدیکر دخی و قاتلوا المشرکین کافه کما یقاتلونکم کافه یعنی سز ل مشرکین ایله جیعا قتال ایدیکر آنلر سز کله
 جیعا قتال ایدیکر لری کی نظم کر عملر نک ظاهر معنا لری نه تفریح ایلدی لکن بز ایتد و جوب قتال مشرکین ایتد
 و کتاب الیهدن بابها الذین امنوا فاقاتلوا الذین یلوونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سز قریب و متصل اولان
 کفار ایله قتال ایدیکر دخی و قاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی و جاهدوا فی الله
 حق جهاده آیت کریمه لری به اثبات مدعی ایدر و الحاصل امر قتال تد ریحله انزال قیلمشدر که رسول الله
 صلی الله علیه و سلم اوائل امر لریده همان تبلیغ رسالت و اعراض عن المشرکین ایله ما موراید یلر قال الله تعالی
 فاصدع بما تؤمر و اعرض عن المشرکین یعنی یا محمد ما مور اولدیغک امری جهار و اظهار و مشرکیندن اعراض
 قیل و قال تعالی فاصدع الصفا الجلیل یعنی یا محمد کفار حله ایله معامله صفا جلیل قلوب انتقامی بجیل ایتد
 بعده احسن مجادله ایله ما مور اولدیگر کما قال تعالی و جادلهم بالی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معا نیتنه
 رفتی و ملائمت اوزره احسن اولان صورته مجادله قیل و قال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالی هی احسن
 یعنی ای اهل ایمان سز اهل کتاب اولان یهود و نصاری به ایچق حل و ملائمت اوزره احسن اولان خصلته مجادله
 ایدیکر بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلوا آیت شریفه سیله مسنون قتالده بلا و جوب ما ذون قلدیلر
 و یقاتلون بناء فاعل و مقول اوزره قرائت اوانسدی معنی آیت مشرکین ایله قتال مراد اید نری با خود طرف
 مشرکیندن قتال اولمغله اذی و جفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسیله بعد التهی قتال مشرکینه اذن
 ورخصت و یریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتد کلریده مؤمنین دخی امام ثوری نک استدلال قلدینی ایتلر ایله
 قتال ایله ما مور اولدیگر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیه بدایت قتال ایله ما مور اولدیگر کما قال تعالی فاذا انسلیخ
 الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث و جدموهم الا یه بعده و قاتلوا فی سبیل الله و اعلموا ان الله سیم علم
 یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکر و یلک که الله عظیم الشان قتالندن تحلف و احجام و توجه و اقدام
 ایدنلر کلا ملرین ایشدیجی و مراملرین بیلیجی و هر کسک جزاء عملی ترتیب اید یجیدر نظم کر عیله
 علی الاطلاق و جوب جهادی اظهار و حکم قتال خاتمه امرنده بو وجه اوزره استقرار ایشدر اگر چه مطلق
 الامر و جوب عین مأموری اقتضای ایدر لکن فرضیت قتالندن مقصود ایچق اعزاز دین و قهر مشرکین اولوب
 اولدخی مباشرت بعضله صور تیاب و جود اولمغله با قیلردن ساقط اولمشدر میتک غسل و تکفین و صلوه
 و دفنی کیندر زرا جهاد بو یله فرض غیر موقت ایدر هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه بر کسکه کسب معاش
 و تعلم علومه تفرغ ایدر مبوب امر جهاد دخی بو نرسر تمام اولمغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
 بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدر که جمیع مسلمان ترک اوزره اجماع ایلسه لری و بالده مشترک اولوب بعضله
 حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور و بو مقوله امورده مسلمینه نظر و شفقت امام اوزره واجب زرا امام
 ایچق نظر مسلمان ایچون منصوب و جماعت مسلمان نایبدر آنک اوزرینه واجیدر که ثور اسلامیه بی معطل

مطلب القتال فرض علی التدریج

مطلب الجهاد فرض علی الکفایه

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قلوب مسلمان جهاد و غزایه حیث و اغرا ایدر و مسلمین اوزره دخی واجیدر که
 امام المسلمین جهاده دعوت ایتد کده خرو جندن امتناع و مشرکیننی حاللرینه قویوب اسلامه یا خود قبول
 جزیه به دعوت ایدر ایدر ندا علیه مخالفت و عصیان ایتد لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زرا
 تکلیف شرعی و سع و اقتداره مر بو طدر اما کفار عر بدن اولان عبده اوتان و مطلقا مرتدین مثلاً قبول جزیه لری
 مقبول اولمان رقوم بهکار ایسلر امام المسلمین آنلری ایچق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدر لسه قتاله ایتد ایدر
 لکن مجوس و عر بدن اولمان عبده اوتان جواز اخذ جزیه ده مذ همزده اهل کاب حکمنده لدر آنلری اسلام
 و جزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدر لسه مجار به دن کف ید و امتناع ایدر لسه قتال ایدر و اهل کاب
 عربی و غیر عربسی حکم مذ کورده مسا و یدر بقوله تعالی من الذین اتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیه عن ید
 وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کاب قتال ایدیکر تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر و ذلیل اولدقلری
 جائده آنلر اعطا ایدیکر دیکر و بو ایله هر مسلم خلیفه رسول الله در و رسول الله صلی الله علیه و سلم مذکر ایتدیکر
 اسلام یا خود قبول جزیه به دعوت ایدر و اوتوب امتناع ایدر ایله قتاله ما مور اولدیگر و اگر کفار طرفیندن
 قطعاً قتال ایتدک شری اوزره مواده به طلبکار اولسلر بو معاهده بی قبول ایتدک مسلمینه سز او اولمغله لوقله تعالی
 ولا یتها و اولان تحزوا و انتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احد ده هنر متکدر دن ضعیف و جبان اولکدر و اکامخزون
 دخی اولکدر ایچق اعلی سز ل سز و عاقبت غلبه سز ل کیدر و وجه عقلمی دخی اولدر که جهاد فرض اولمغله
 صورت مفروضه ده ترک فریضه شرطیه طلب مواده ایش اولور لری و صلوه و صیامی ترکیب شرطیه طلب
 مواده ایتد ایدر اجازت غیر جائز اولدیجی کی صورت مفروضه دخی غیر جائزدر مگر مقابله وقت ممکن اولدیجی
 مرتبه ده مشرکینک شدت شوک لری اوله و اوقته مسلمین قوتی ظاهر اولمغله دیکر قتال اوزره مواده جائز
 اولوب صکره نبد عهد ایله مقاتله و مقارعه ایدر لری قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجع لها یعنی یا محمد
 اگر مشرکین صلحه میل و رغبت ایدر لسه سن دخی میل و رغبتله معا هده قیل و رسول الله صلی الله علیه و سلم
 وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکده ایله میاندرده مجار به اون سنه متروک و مطروح اولور اوزره مصالحه
 یوز مشردر و هم حقیقت جهاد ایتد مسلمین قوت نفسلرین حفظ و تکمیل صکره مشرکین کسر شوکت لریله
 قهر و تکلیدن عیارتدر و کسر شوکت لریدن عاجز اولدقلریده قوت کلنجیه دیکر مواده ایله کند و قوت نفسلرین
 محافظه واجیدر و قوت کلدکده نبد و قتال ایدر و حکم مزبور مدیون معسری وقت مبسره به دیکر امهال
 منزله انزال اولمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسره فنظرة الی مبسرة یعنی ای اهل ایمان اگر ایچکزه مدیون
 فقیر بولنورسه اوزر یکزه وقت غناسنه دیکر امهال لازمدر و اگر مشرکین مسلمینه مر اجعت ایدوب اوزر عزم
 احکا مکردن بر نسنه از ام ایتدک شرطیه بهر سال سز لره شوقدر مال اعطا من اوزره مواده ایدر ام دیسلر
 بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سز او مقبول دکلدر زرا صورت مفروضه ده احکام شرعیبه مزدن نسنه بی
 التزام ایتدیلر اگر چه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امور لریده التزام احکام
 اسلام و مقهوریت اوزره دارا اسلامه اقامته رضای تاملری و هم بالکلیه مسلمین ایله ترک مجار به به انقیاد
 و استیسلاملری واردر معا هده معهوده ده ایسه بولنرنا موجود در وجه آخر دخی واردر که اگر بوسؤلری
 مقبول اولسه کاه و بیگانه بزم قتالرینه عزیمت ایچق ماللرینه طمعیزه منبیدر د بوطن و کان بلکه جزم و ایشان
 ایدر و مسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یا خود طمعی بوغسه ده ماللرینه رغبتن اظهار ایتدک حلال اولماز
 بو جهتلردن مواده مشروعه مشروعه دکلدر مگر کفارک شوکت شدید لری اوله زرا اول صورته بغیر مال
 دخی مواده جائزدر مال ما خردایله جوازی با طریق اولوی در و بو مال دخی ترک قتالندن عوض قصدیه
 اخذ و انتقام اولماز بو بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولق جهتیله جلب و اغتنام اولمغله کر کدر
 و اگر والدینی موجود اولان کسکه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتدیکر خرو جی حلال اولماز
 زرا والدینه بر واجسان ایدوب ضرر و مشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین و جهاد فقیر عام
 اولدیجه فرض کفایه اولوب و مجاهد دخی سفردن عودت ایدوب ایتدیکر چکی نامعلوم اولمغله خرو جنده
 والدینه حقوق ضرر و مشقت مجزوم اولد یغندن فرض عین تقدم ایتدک واجیدر بو صورته ایکسی دخی اجازت
 ایدر لسه خرو جی جائزدر اما بری اذن و یوب بری و رمزسه اذن و برمین طرفک حفته رعایت ایچون خرو جنه
 جواز و رخصت یوقدر و اگر ایکسی بدن منع و ایا ایدر لسه امتناع جواز خرو جی بالطریق اولوی در حکم

مطلب الجوس و عبده الاوتان من غیر العرب یقبل منهم الجزیه

مطلب لا یجوز المواجهه علی ان لا یقاتلوا اید

مطلب اشتراط اذن الایوبین للجهاد

مذکورده اصل قوی روایت اولسان حدیث نبوی در که برکنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تریته کلوب یار رسول الله معینکه جهاد ایچون کلوب والدینی بکاید رک ترک ایلمدم دیدکده اذهب فاختکهما کایکیتهمای بیوردیلر یعنی کبرو کیت آنری نیجه اغلندی ایسک اولیه جه کولد بر و معیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ده جهاد افضل عزوات ایکن رضاء والدین بولغا مقله رجوعله امر ایلمدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تریته افضل اعمالدن سؤال ایتمکله نده الصلوة لوقتها ثم بالوالدین ثم الجهاد فی سبیل الله بیورعلری دخی بر والدین جهاد اوزره مرجع ایوکنه نص مصر حدرو والدین دخی خروج ولدلندن مبتلای شدت مشقت اوله جعفر بن یلورلسه اتی متعه شرعا مأذون اولایده ام ووالدن مصونلردن زرا بوتعو بقربله ولدلری فرض عین اولان بر والدینه سوق و تشویق ایلمشدر ووجه مشروح دخی بلاذن الوالدین عدم جواز خروجنه باعث وضو حدرو زرا خروجی جائز اولیدی والدینی آتی توبندن منعه ام اولور اولیدی وآنترک منعه ام اولملری ولدلریک جواز خروجه بادی اولوراید بکسه والدیندن ابطال ائمه مؤیدی اولهوا کروالدینک انجق بری حیونده اولوب اولدخی مانع و حاجز اولورسه بنه خروجی جائز اولماز زرا حیونده اولانک حقنده موجب بروا حسن کامل و فراواندر واکروالدینی کافرین یاخود بری مسلم و بری کافر اولوب ایکیسی بدن خروجنه مانع یاخود مسلم راضی و کافر رضادن تمتع اولسه نظر اولور اگر ابویندن کافر اولان برینک یاخود ایکیسک عدم رضاسی خروجی ایله ولدلریته التحاق ایده جک خوف هلاک وشدائد محتمل و مشاق ملاحظه سی ایله ایسه بر وجهله خروجی حلال اولماز زرا وجوب بروا حسانه والدینک مسلم و کافر سیبندر قال الله تعالی وضا جهنما فی الدنیا معروفا یعنی ای انسان والدینکه نیاده معامله معروف و احسان قیل و بو آیت مراد ابوین مشرکیندر و ما قیلنده وان جاهلک علی ان تشرک بی یعنی ابوبنک سنی مشرک قیلغه سعی ایدر لسه آنله اطاعت ایتمه نظم جلیلی مراد مشروحه دلیلدر واکر عدم رضاسی وجه مشروح اوزره شفقت و محبتلرندن اولوب بلکه اهل دین باطللریله قتلنه بغض و کراهتلرندن ایسه همان ترک طاعت و خروجه مسارعت قیلسون زرا عدم رضاسی شفقت ولادت موجب اولوب انجق نعبص شرکی مستوجب اولمشدر و بومقوله امر ممنوعه اطاعتی غیر مشر و عدل قالدیکه عدم رضاسی ولدیننه شفقت یاخود اهل شرکه محبتلدر انجق ظن غالب ایله فهم اولور زرا بومقوله معرفت حقیقته طریق اطلاع بولیمان امورده اکبر ایله حکم اولور لکن صورت مفروضهده اگر خروجند نصرکه ابوینک تلف و ضیاعندن خوف اولورسه بنه خروجی حلال اولماز زرا معسر اولوب مثلاً خدمت وادینه محتاج ایسه کافر ایسهده آنک خدمتی ولدی اوزره فرض عیندر و فرض کفایه ایچون فرض عینی ترک ایسک امر صواب دکلدر و هم ترضیع والدین بعد الوقوع تدارکی تمتع اما جهادی وقت آخرده تدارک ممکندر واکر مجاهده ابوینی رخصت و یروب اما جدین و جدیتینی حیونده اولملریله اجازت ایسه لر آنک خروجی جائز در زرا ابوین حیونده ایکن اجداد و جندات اجانب کیلدر کورمز مبنسکه والدین حیونده ایکن اجداد و جندات حکم حضانه وارث و ولایتده اجانب کیلدر منع خروجده دخی امر نافذلی یوقدر واکر ابوین فوت اولوب جد صحیحکه من قبل الاب جدی و جدیه صحیحکه که من قبل الام جدیه سی خروج الی الجهاده رخصت و یروب جد فاسدکه من قبل الام جدی و جدیه فاسده که من قبل الاب جدیه سی اجازت ایسه لر خروجنده ضرر و معصیت یوقدر زرا اب الاب عند عدم الاب ولایت ولدکندوبه واصل اولغله اب منزله سنه نازلدر و ام الام دخی عند عدم الام حق حضانه ا کأنحویل اولغله منزله امه تنزیل اولمشدر و بونلرموجود ایکن اخیران اجابندن معدود لدر اما اخیران اذن و یروب اولان و یرمه لر خروجی جائز اولماز واکر بالکنز اخیران موجود اولوب اسیدان ایتمکده آنلردن بری یاخود ایکیسی بدن ممانعت قیلسه لر مستحب اولان ترک خروجله مطاوعند زرا حق حضانه عند عدم ام الام ام الابده قرار ایتمکله منزله امده اعتبار اولور و اب الام اگر چه حکم ولایتده اب کی قیلنمشدر لکن حکم قصاصده و ولد ایچون عدم مقبولیت شهادتده و حرمت وضع کوه ولدده اب مثلاً قیلغله جد اقرب بولغادقده اب منسبته نائب و منع خروجده اطاعتی مناسب اولور واکر ام ایله من قبل الاب جدی بولنوب آنلرک دخی بری مانع و بری مجیر اولسه ایکیسی بدن مجیر اولدجه خروجی تجویز اولماز زرا اب الاب عند عدم الاب منزله اب الاب اولغله صورت مفروضه ایله ابوینی حیونده اولق صورتی حکم شرعیده مساویدر واکر امی اولوب انجق جدیه من قبل الام ایله جدیه من قبل الاب بولنسه لر حق اذن انجق جدیه من قبل الام کدر کورمز مبنسکه حق حضانهده اولی ثانیه اوزره تقدیم اولور و جدیه من قبل الاب اب مقامنه قائمه اولیدی جدیه

و مسئله من یورده قریباز کر اولدینی اوزره اعتبار جانب مانعه اولوب مجیره اولغله ابوینندن بالکنز مسلم اولانک اذن و اجازت خروجه باعث جواز و رخصت اولمشدر

مطلب الاجداد و جندات عند قیام الابوین بمنزله الاجانب فی الحضانه والارث والولاية

مطلب ایجاب الام کالاب کی بعض الاحکام

مطلب ام الاب لا ولاية لها لاولد

من قبل الامه مزاجه اولور دی لکن قائمه اوله مز زرا جد من قبل الاب ایچون عند عدم الاب ولایت ولد وارایکن جدیه من قبل الاب ایچون قطعاً ولایت یوقدر و بوباید خلاصه کلام و نتیجه من ام اولدر که اجساد و جندات وجه مشروح اوزره کاه بر بری اوزرینه تقدیم وکاه نسوبه ایله ایکیسی دخی حکم ائنده تخکیم اولور اما ام حیونده ایکن حق حضانه کی حق اذن دخی آنکدر جدانک بهره سی یوقدر كذلك اب حیونده ایکن حق اذن آنکدر اجسادک تعرضه زهره سی یوقدر واکر بالکنز اب ایله ام الاب موجود اولسه ایکیسی بدن اجازت ایتمکجه ا کالمحصصر اولور مؤلف رحمه الله تعالی بومشلهده فقها دن برخالف واراید و کین اشعار ایدوب اول مخالف کیلدر و ماده مخالفتی نه در اظهار ایلمدی شارح الکتاب رحمه الله دیر که ظن ایده رم قول مخالف شوبله اوله که ام الاب ولده البتة بواسطه الاب نسبت وادلا و اولور و بواسطه الاب نسبت وادلا قیلنسان جد عند وجود الاب معتبر دکل ایکن ام الاب بالطریق الاولی غیر معتبره در ایکن قول مذکور اعتبار اولان و نسبت مستند اولغله فاسددر زرا بالکنز ام ایله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت و ام الاب ممانعت ایسه شرعا خروجیه رخصتی وارددر بولیه ایکن اکرام الاب باعتبار اولاد کالاب یاخود کالجسد اب اولیدی خروجی آنکدخی اجازتیه توقف ایدر ایدی و برکنه غیر از جهاد تجارت یا حج یا عمره ایچون سفر مراد ایدوب ابوینی رضایر مهسه لر و سفر ایله ابوینک ضیاع و هلاکلرندن خوفی اولسه خروجه ضرر شرعی یوقدر زرا بومقوله استفسارده احتمال سلامت غالب اولغله ابویننه شدت مشقت حاصل اولماز زرا حزن مفارقت امید و مواضلت ظاهره ایله زائل اولور مگر رکوب بحیث مثلاً سفر مخوف برخطر اوله بوضوئده خروج الی الجهاد حکمنده در که بونده احتمال هلاک اظهاردر و اول سفر که قصد تحصیل علومه مقرون اوله طریق سفری امین و کیده حکمی محلده دخی امن و سلامت ظاهر و مستبین اولدقند نصرکه سفر تجارتدن دون اولماق ایله بودخی اذن والدینه هر هون دکلدر بلکه سفر مزبور فنونلنفر من کل فرقه منهم طائفة لیتفقوها فی الدین نظم مبین ایله امر ما موردر یعنی هر بر جماعت کثیره دن بر جماعت قلیله مسائل دیننده تفقه و بعدالرجوع قومنه تعلیم ایچون بلا دساره به خروج و سفر ایتمسهل ببناء علی هذا خروجه ضیاع ابویندن خوف و احتراز اولغله عدم رضایر یله دخی جواز وارددر و برکنه تجارت ایچون اما نه دارالخبره کتک استیوب ابوینی منع ایتمسهل اگر اهل حرب و فبالعهد ایله معروف ایسه جواز خروجی اجازت لریسه موقوف دکلدر زرا غالب احتمال سلامت حال اولغله دارا اسلامندن بر بلده به سفر ایله برابر اولور و اگر بنه تجارت ایچون دار الحربه عساکر مسلمین ایله برابر سفر ایدرسه اول صورتده نظر اولور اگر معیت ایتمدیکی عسکر اثنا صیفده غزا ایله مأمورین اولان صانغه تعبیر اولسان عسکر کی حبش عظیم ایسه بلا اذ نهما خروجی جائز در زرا غالب احتمال سلامت حالدر زرا تجارت ایچون کتمکله نفسی قتاله عرض ایده جک دکلدر و اول حبش عظیم دخی هم کندی نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شرعا عدایه قادر در اما سریه مثلاً حبش قلیل ایسه لر بلا اذ نهما خروجی جائز اولماز زرا قوت دفعه سی اولسان قوم ایله سفرنده خطر هلاک اظهاردر و بومقوله حبشله خطر هلاک اولغله بغیر اذ نهما خروج الی الجهاد جائز اولماق یعنی کی خروج للتجارة دخی غیر جائزدر واکر سفر جهاده اولاد و اخوان و اعمام و عمت و زوجات امشالی ممانعت ایدر لر ایسه خروجی ایله بونلرک ضیاع و هلاکلرندن خوف ایچون انجق حزن و جز علرندن اندیشه قیلرسه بغیر اذ نهما خروجی جائز در زرا مانع خروج و جوب بر والدیندر و مذکورین وجوب بروا حسانه والدینه مساوی اولملریله منع خروجه دخی مساوی اوله مز لر انجق بونلردن برینک هلاک و ضیاعندن خوف اولورسه فرض کفایه ایله عمل ایدوب اوزرینه نفقه سی لازم اولان ذاتی مهمل برابق جائز اولماز زرا بصورت مفروضهده بونلری تعهد و اتفاق اوزرینه فرض عیندر قال علیه السلام کفی بلرمة ائمان یضع من بقوت یعنی قوت و نفقه سی اوزرینه لازم اولان کسنه بی اضاعت انسانه ام و وبال جهندن کافی اولدی لکن حکم مذکور اولاد ذکورک صغارینده و اولاد اناک ازواج لری بوغسه صغار و بکارنده و ذی رحم محرملرندن حرفی اولوب مز من اولنلرده و زوج لنده در زرا بونلرک نفقه لری اوزرینه شرعا واجبه در اما اولاد ذکورک کبار و اصحابی و مز من اولیان قریندا شاری ایسه ضیاعلرندن خوف ایدرسه ده براغوب کتک جائز در زرا کندی حاضر اولوب بونلر مشرف هلاک دخی اولسه لر نفقه لری اوزره کاجبر اولماز و بومجمله کلیمجه مجموع کلامن تغییر عام اولدی یعنی هنگامه در اما تغییر عام اولوب بر بلده اهلنه ایتمه دو شمان نفسکره یاخود اولاد و اموال کزیه سوء قصد ایله کندی دیسه لر بوضوئده اذن والدین دخی لازم دکلدر

و بومجمله اختلاف نسخدن مانعنا مسئله در تکرار و تعبیرده عدم ارتباط استنصار اولغله تر جسدیه نسخه حصری اختیار و قرائت حاکمه وقت ایده اعمال اوکار ایله تقدیر مذکورده قرار و بریلدی اصل کلامه نظر ایلملرک عندئده عندئذ بمن دیدار اولور

مطلب الخرج للتجارة و طلب العلم مع کراهه الابوین

مطلب که خروجه الجهاد اولاد و اقاربه

مطلب نفقه الاقارب

زیرا بمقوله حالانده خروج جهاد فرض عین جمیع افراد در قال الله تعالی انقروا خفا و تقیالا یعنی ای اهل ایمان سز ز نشاط پله و فتورایله یا خود قلیل العیال و کثیر العیال یا خود قلیل السلاح و تام السلاح یا خود صحیح و مر یض اولغله خفیف و ثقیل اولدقلری بکر حالده یعنی هر حالده جهاده خروج ایدیکز و بوفرضی ترکله بقویبت ایدرایسه صکره تدارکی ممکن اولماز اما بغیر اذن اولدین خروجله ترک ایتدیکی بواجسانلری ن تطیب وارضا لریله تدارک ممکندر همان امله اشتغال لازمه حالدر وهم صورت مذ کوره ده ضرر ترک خروج عام و جاریدر که کند یه و والدینه و سایر مسلمینه ساریدر وهم بوخروجدن نهی ایتلری والدینه حرام اولغله خروجی باعث اسقاط آناملریدر و والدینک موجب عصبانلری اوله جق احوالرنده امر و تهلری واجب الامتثال دکلدر کورمز مینسکه برکسنه غیرک اخذ مالی یا خود قتل نفسی ایچون اوزر نینه قطع طریق یا خود خور ایچون برعورنی اخذ و تطبیق ایدوب اولجلده منعه قادر برکسنه بولنسه اما والدینی منعه راضی اولسه رهم والدینه نهی منکر دن منع ایتلری جائز اولماز وهم ولد لری آنره بوخصوصده اطاعت ایتک دخی جائز اولدوب بلکه نهی منکره اقدامی واجب اولور ز برابوباید نهی منکر اوزر نینه فرض عیندر و طاعت والدین ایچون ترک و اتیان موسع اولان امورده واجب اولور بوقسه مباشرتی فرض عین اولان امورده والدین ایچون منعه رخصت بوقدر و موافق رجه الله اتیان فرض عینده رعایت اذن والدین امر قبیح ایدو کین تفهیم و توضیح قصیدیه دیر که کورمز مینسکه احد والدین اشبوفرض عین اولان اموردن برنسنه به عزیمت ایدوب ولد ی دخی اعانته نیت ایتدکده والد آخر مجرد زجت چکسون دیوشفت و رجعتدن ولدینی اعانتدن نهی اولسه ولده لایقیدیر که نهی ایدن والد ثانی به اطاعت و والد اولک حرمنی هتک ایله ترک اعانت قیله و عبد مملوک دخی نقرعام اولدجه بغیر اذن المولی جهاده اقدامی حرامدر اما نقرعامده خروجی واجبدر و مولاسی آنی منعه غیر قادردر زیرافرضیت خروج عندالنقرعام فرضیت صلوة و صیام کبیر و بمقوله اموردخی مولانک عبدالوزره تملکندن خار جدر و عبد فی الحقیقه ملک مولا ایکن نقرعامده جواز خروجی متین اولدقدیه والدین ایله ولد حقلرنده بطریق اولوی متعین اولور و طاقفه نسوایدن قتاله قادر اولنلردخی بویله در که نقرعام اولدقدیه بلااستیذان خروج غزایه شتابان اولسونلر و باب سابقده ام سلیم رضی الله عنهانک غزوه حنینده وقوع بولان احوال شجاعت بنیان ذکر و بیان ایلدیک و رسول الله صلی الله علیه و سلم یوم احدده لمقام نسبییه بنت کعب خیر من مقام فلان و فلان یعنی نسبییه بنت کعبک مقام خریده قیامی فلان و فلانک وجود لرندن انقدر رپوروب فرار ایدن رجالی نسیمه و تذکار ایلدیلر و یوم احدده نقرعام اولغله قتال نسوانی استحسان و نسواندن فرار ایتیلره حدیث مذکور لرنده مدح و ثنبا ایله احسان بیوردیلر اما نقرعام دکل ایسه نسوان ایچون اشتغال قتال مناسب حال دکلدر و شابه اولان عورتلر کرک صائغه تعبیر اولنسان عساکر کیره و کرک سرایای صغیره ده خروجلری غیر لایق زیراخانه لرنده اقامتیلری دفع قنیه به اقرب و موافقد ر امانسوان عجز ایز عسکر صائغه ایله مداوات مجروحین ایچون کتمک جائزدر ام عطیه رضی الله عنهادن نقل اولندیکه رسول الله صلی الله علیه و سلم ایلدی غزوه ده برابر ایدم اصحاب کرام ایچون طبخ طعام و مداوات مجروحین و سقی ما ایدر ایدم مؤلف رجه الله دیر که نسائک مباشرت قتالی مناسب کورمز زیر ارجال قتال نسادن مغنی لردر مکر وقوع نقرعام ایله ضرورت تحقیق ایده اولیصورتده نسوانک بغیر اذن ایهاوزر وجه اشروع قتال لری مشروعه ر و زه شیوخ زدن روایتله بالغ اولمشدر که عنده رسول الله صفیه بنت عبد المطلب رضی الله عنهانسوان سائره ایله بولندقلری حصن اوزره بر یهودی صعود ایلدکده اول یهودی بی قتل ایلدی و وقعه مرقومه غزوه خندقده واقعه اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم یوم من بوره نسائی حصون مدینه دن بریت رفیع حصینده جمع و تحصین بیورمشلرایدی و شاعر رسول الله حسان بن ثابت رضی الله عنده دخی نسوانله بر اقامت ایلدی ناگاه بی قر بنده دن بر یهودی جندار حصنه قصد صعود ایلدکده صفیه رضی الله عنهانسوان بن ثابت رضی الله عنهنه امر ایلدیکه قاقوب بر بحر یا خود خشب ایله آنی قتل ایده حسان بر شاعر جبان ضعیف الجنان اولغله بن ارباب لساندم بوقسه قطعاً اصحاب ضرب و طعاندن دکل دیدکده صفیه رضی الله عنهانسوان قیام اول یهودی بی قتل و اعدام ایلدی و بوخبر جناب رسالته مزده رسان اولدقدیه صفیه دن معامله مذکور بی استحسان بیور دبلر و قصه مرقومه دن قتال نسلدی الاقتصا جائز ایلدی بزه ظاهر و هویدا اولدی و بالغ اولنسان غلیمان دخی قادر قتال ایسه نقرعامده بلا اذن الابوین خروج و اقبال لری جائزدر اما غیر نقرعامده ابوبنی طیب نفسه مجبر اولدقلجه خروجلری تجوز اولنماز

مطلب نسوی التکر و انکر همدو الاده

مطلب لبس اللوالدی مع اولدین
مطلب الفراض
مطلب خروج العبد عند النقرعام
مطلب خروج النساء للقتال

مطلب قتال الجنان قبل ان یبطلوا

امام محمد رجه الله دیر که شیوخ زدن روایتله بزه بالغ اولدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه معبت رسول الله صلی الله علیه و سلم زده اسلامه کلدی و طقوزن یاشنده ایدی و برقتال واقع اولسه البتہ قتال ایدر ایدی و نقل مذکور جواز قتال صبیله مدار ظهوردر و خین اسلامه سن علی رضی الله عنه مه مقدار اولد یغنده روایات مختلفه در کاردر امام محمد رجه الله بوکاتبده ذکر ایلدیکه طقوزن یا خود اون در و بر و ایشده ایدکی باشنده ایکن و بر و ایشده بیش باشنده ایکن اسلامه کلدی دیو واقعه در و وصف مشروح اوزره اختلاف روایته مدار و اساس حین شهادت لرنده سنیه نه مقدار اید و ککنده اختلاف ناسدر امام جعفر بن محمد رضی الله عنهما الی سکر یاشنده ایکن و امام جا حظ التمش یاشنده ایکن و امام قتی رجه الله تعالی التمش اوج یاشنده ایکن قتل اولندی دیدنلر و اول معبت رسول الله صلی الله علیه و سلم ده اسلامه کلدیکی بلا اختلاف و بعد البعثة رسول اکرم صلی الله علیه و سلم مکده اون اوج سنیه و مدینه ده اون سنه اقامت بیورمشلردر و خلافت بعد رسول الله علیه السلام ایچون اوتوز سنه در که قتل علی رضی الله عنه ایله تمامدر مشدر بوقدر بر اوزره بعد الاسلام عرش رفی الی اوج سنه در و حین قتلنده اگر تمام سنیه جعفر بن محمد قولی اوزره الی سکر ایسه بش یاشنده ایکن و اگر قول جاخظ اوزره التمش ایسه ایدکی باشنده ایکن و اگر قول قتی اوزره التمش اوج ایسه اون یاشنده ایکن اسلامه کلشدر و حین اسلامه هنوز عدم بلوغی بلا اختلاف و نظم اولونظاقتدن سفتکم الی الاسلام طرا غلاما بلغت اوان حله یعنی بن جله کزی اسلامه سبقت ایلدم زمان احتلامه بالغ اولمش غلام ایکن بیت بلاغت انتظای دعوی مذ کوره به دلیل بی اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صی ده مدار اعتماد اصحاب اولغله صدردن خارج ایکن بعض مناسبتله بوهر تبه تحقیقنده اطناب ایلدیک و اگر بعض کستان عسکر صائغه ایله اراده ذهب و معتبرنده مجرد خدمت و محامعت ایچون بعض نسائی قصد استصحاب قیلنلر مستحب اولان قصد مذکور دن مجانبیت و نسوانی حفظ و صیانتدن بر اتسوان حساب فاروقدن نقل اولنسان النساء لحم علی و ضم الامانذب عنهن خبر بلاغت منظوقی اوزره مثلاً قناره قصاب اوزره وضع اولنسان لحم مشتهی کبیردر که هر کس اخذ و تناولنه میل و اشتها ایدر لمر مکر محافظه جوانب ایله منع اجانب اولنه و قنای ایچون خروج ایدن کسنه کاه اولور که کندی نفسی ایله مشغول اولوب حفظ حریمه مقتدر اوله مز و مجرد اصول حوایجدن اولنسان مجامعت ایچون عرض حریمی عرض مخاطره اضاعت ایتک لایق اولماز و استصحاب نسوانده انسانی اشتغال قتال دن منع و اشتغال دن غیر ی هجنت اولسه کراهت استصحاب ایلرنه اول دخی کفایت ایدر اما البتہ استصحاب نسا ملتزم ایسه باری حرار اولوب جواری اولق احسن زیرا اختلاف رجال حق جوار یده اخف و اهوردر کورمز مینسکه خلق عالم آنره من و نظر باینده عجز لمة المحرمدر و جواری بلاحرم سقر ایتک مشروع اما حرار زو بی یاغیری محر می اولدقلجه خروج الی السفر شرعا آنلردن ممنوعدر و خدمت و مجانبیت کبی مراملر جواری ایله دخی تمام اولور لکن مع مافیه اول کسنه که مسلمین مبتلای هریمت اولدقلری تقدیر اوزره قوت نفسی یا خود معتبرنده اولان حواشی و مواشینی ایله حفظ نسوانده خوف و محاشینی اولوب نسائی بنیه دار اسلامه مقتدر اخر ارج و تخلص اوله آنک حقدیه استصحاب جواری و حرار تجوز و ترخیص اولنور زرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم اراده غزایور دقلرنده ازواج مطهره لری میباینده قرعه ایدوب هر قنفسنه اصابت ایدر سه آنی استصحاب ایدر لری ایدی حضرت عایشه رضی الله عنهانسوان اهل افک حتمده سو بلد کلری نسنه بی سو بللری ایله بکا اصابت ایدن حزن عظیم اصابت ایتدیکی سفیده قرعه عزیمت بکا اصابت قیلمش ایدی و اول غزوه غزوه المر یسبع در که قبیله خزاعه دن بی المصطلق اوزره غزا ایلشلردر و شبهه بوقدر که رسول الله علیه السلام اعانت اصحاب کرام لریله معتبرنده اولان ازواج عصمت رهینلرین اضاعت و اتلافدن امین اوورل ایدی و هر کیکه امن مذ کوره فائز اوله آنک حقدیه دخی اخراج ازواج جائز کور بلور و عدم جواز ایچون آنلرک حقدیه در که علی تقدیر الهزمه اخراج حریمه اقتداری اولوب کندی قیدینه گرفتار اولقله حریمتک اضاعت و اهدار بنه باعث اوله زرا حریمی بویله عرضه اضاعت قبلق شرعا حرامدر و کذلک ارض کفاره دخول ایدنلر بر سریه صغیره اولسه ل مداوات مجروحین ایچون استصحاب مجاز دخی ایتک بر فیده جائز اولماز زرا آنلر جرد آنلر اولماز لیه وقت شدنده کندی نفس لریله اشتغال ایدوب عجزا تر مر قومه تخلص نفس لرنده نا جزه ایکن عسکر دخی بالکلیه آنلری اهل ایدر لر و اخراج مجاز دخی ایچون عساکر صائغه ده جائز اوور که آنده ظن غالب

مطلب الاذوال فی سن علی بن
ابی طالب حین اسلام و حین قتل
رضی الله عنه
و فی نسخه فنی
و فی نسخه فنی
ملا

لا اوضح محمد کتة ماوقی به اللهم
عن الارض من خشب و حصر
کنای فی التاموس و تعریف مذکور
قناره قصابه دخی شامل اولغله
لاجل التفهیم علی وجه التمثیل قناره
مطلب التفسیر اولدی
مطلب الامتناسق بالبحر و جمیع
الناس لهن کالحرم بخلاف الحار

دشمنه مغلوب اولوب بلکه غالب وقاهر و کند و نفس لرندن بشقه مجزیه بخاژدن دخی دفع ضرره قادر اولملاز بدن حاصل کلام بومقوله تخلیصه قدرت و عدم قدرت مثل و حقیقت انجیحی متعذر الوقوف اولان امور و احکام ظن غالب اوزره ظاهر احواله بنا علیه تمام اولنور و قرأت قرآن ایچون ارض کفارده ادخال مصاحف عساکر صواطف ایچنده اولورسه جائز و مندوب و اگر سریه قلیله ده ایسه غیر مجبور بدرزرا کاه اولور که غازی عن حفظ حسن قرآینه قادر اولمغله مصحفه احتیاجی ظاهر اولور یا خود جعل مصحف یله بمن و برکت یا خود فتح و نصرت رجا ایدر زیر قرآن مبین حبل الله المتین در که آنکله تمسک و اعتصام قیلن البتة نجات و عصمت ایله کامین اولور لکن آتی استخفاف اعدایه عرض ایتک حرامدر بوجهتمدن بر ذمی اشتراء مصحف قلیسه بیع اوزره خبر اولنور و ظاهر حال اولدر که عسکر عظیم ایچنده قوتلرینه بناء خوف استخفاف اعدادن امین و سریه ده قلیت عددلری جهتیله خوف مذ کوره قریندر و میان عسکرین بوجهله فرق اولنور اگر چه رسول الله صلی الله علیه و سلم ارض دشمنه مصحف قرآن ایله سفردن نهی ایلدکلی روایت اولندی لکن تاویلی وجهه مزبور در که نهی نبوی قوت و شوکتی اولمیان جرد اولوبله سفره مقصوددر و امام طحاوی رحمه الله دیر که نهی مذکور اوائل اسلامه مقصود ایلدیکه مصاحف هنوز بین المسلمین تکثیر ایشمش اولمغله ابادی کفارده دوشد کده نسیان مسلمین سببیله بعض قرآن ضایع اولوق یا خود کفار ابادی مسلمینده مصحف لری قالدیفندن خبردار اولملازله بعض قرآنه ظرف کفارندن تبدیل و تغییر واقع اولمقدن امین اولمغلازایدی اما فی زماننا کثرت مصاحف و وفرت فرا حسیبیله محذور مذکور بط قدر وینه امام طحاوی محذور استخفافدن جوانی حاوی دیر که مصحف شریف یند کفارده دوشسه دخی استخفاف ایلنور زیرا کلام الله اید و کینه اعتراف ایتنور ایسه ده ینه اوجز عبارات و بالغ معانی اوزره کلام اقصیح بی مدانی اولدیغنی بلوب کتب ساره به ایدر ایسه ده مصحفی استخفاف ایلنور لکن قول محمد رحمه الله صحیحدر که بیسه لر دخی ینه تکثیر مسلمین ایچون استخفاف ایدر حتی طائفة قرامطه خذ اهلهم الله تعالی مکة مکرهه به استیلا ایتدکلینده نعموذ بالله تعالی مصحف ایله استیجاب به باشلدیلر انجام کار جناب متقیم قهار کتب توار ایچنده ذکر اولدیغنی اوزره عرق خیشلرین قطعله دین محمد بدن شرر شررین دفع ایلدی و بوجهته ذمی شره مصحف دن منع اولنور و اگر شر ایشم بولنورسه عدم مسلمی بیعه جبر اولندیغنی کبی مصحفی دخی بیعه جبر اولنور و اگر بر مسلم امانه دار الحربه کیرسه نظر اولنور اگر مشرکین و فاء بجهود ایله معر و فایر ایسه معینده ادخال مصحف ایتک جائزدر زیرا ظاهر حال بدنده اولان اشیا تعرض اعدادن مصون اولمقدنر و اگر کاهجه و فاء غنهدن ایتنورسه ادخال مصحف مناسب اولماز و اگر حرن یا خود ذمی بکاتعلم قرآن ایله دیور مسئله رجاند اولیسه ا کاتعلم نظم مبین و تفهیم فقه دین ایتسی جائزدر لعل الله یقبل بقلبه یعنی امیددر که الله تعالی قلبه توجه نظر قبله کورمز مینسکه رسول الله صلی الله علیه و سلم محضر مشرکینده قرئت قرآن ایدر ایدی و اینکه ما مور ایدیلر قال الله تعالی یاغ ما نزل البک من ربک یعنی ای رسول سکار بکدن انزال اولنان امری جیعا تبلیغ قبل و قال تعالی ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة یعنی یا محمد سبیل الهی اولان اسلامه دلائل محکمه موصیحه و مواعظ حسنة و اضعه ایله امتک خواص و عواسی دعوت قبل و معلومدر که دعوت مرقومسه تک تمام و تکلیلی انجیح قرآن و قرآندن مستنبط اولان فقه جلیله در که حکمت دخی اول علم شریفدن عبارتدر قال الله تعالی و من یؤت الحکمة فقد اوتق خیرا کثیرا یعنی اول کسکه که اکاکمت اعطا قیلنوب معلوماتی بقان و اعنالی اتقان ایده علی التحقیق اکاخیر کثیر اعطا قیلنمدر و اهل تفسیر بوجهتی علم فقه ایله کشف و فخر بر ایلدیلر و طریق حکمت ایله دعوت انام انجیح حکمتی ناسه تعلیم و افهامله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشرکین استخارک فاجره حتی بیمع کلام الله یعنی یا محمد اگر مشرکین محار بیندن بر یسی سندن امان و جوار طلب ایدر ایسه سن آتی جار و امین قیل تا که کلام الهی استماع و حقیقت دین حقه کسب اطلاع ایله و کاه اولور که استماع و فهم ایله محاسن شرعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور و جناب مؤلفک سابقده لعل الله یقبل بقلوبهم قولنندن مقصودی بومعنا میم و ددر و حدیث عثمان رضی الله عنه دره وارددر که قال علیه السلام خیر الناس من تعلم القرآن و علمه یعنی افضل ناس اول کسکه در که قرآنی تعلم و تعلیم قبله و بوحسب جلیله تعلیم مسلمین و کافرینی فرق و تفصیل اولنملا مشدر و هنوز خطاب تکلیف ایله مخاطبین اولمان صبیانه بعد الخطاب عمل ایتلری امیدی ایله تعلیم قرآن مندوب اولنجه حال مخاطبین اولان کفارده موجهله عادل و مدلولیله هدایت و اصل اولملاز ایلدی ایله مستحب و محبوب اولوق طریق اولی ایله واضح و اجلی در و اگر مشرکین دار اسلامه دخول و مسلمینک اموال

مطلب ادخال المصحف فی دار الحرب
مطلب اذا اشترى ذمی مصحف
يجوز علی بیعه

مطلب بیع الذمی من شرک المصحف

مطلب تعلم القرآن لمشرک

مطلب الحکمة هی علم الفقه

و اولاد و نسازین آلدقنندن صکره جماعت مسلمین خبردار و مقاومترینه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز کفاردار اسلامه اولدقنه ارقه لرندن سرعت و تخلیصه همت مسلمین اوزره واجبدر و بوندن غیری به قطعاً رخصت یوقدرنر یا مسلمین دار اسلامه اقامته انجیح تناصرو تظاهرا ایله قادر اولور و ترک تناصرده غلبه اعدا ظاهر و هویدادر بنسازین ترک تناصرو بوجهله حلال اولماز و هم اهل حرب فعل مشرو حلی منکر قبیح و نهی منکر مسلمین اوزره فرض صریحدر و اموال و عیال لری اخذ اولنان کسکه لر مظلومین و ظالمک الی طوتوب مظلومین ظلمی دفع ایتک فریضه ذمت مسلمیندر قال علیه السلام لا حتی تأخذوا علی بدی الظالم فتأطروه علی الحق اظری یعنی اوله دکلدرد تا که سز ظالمک ایکی لری طوتوب بتم ناسی حق اوزره امانه ایتد بکم کبی سز دخی اول ظالمی حق اوزره امانه ایدنجیه دک و اگر مشرکین اخذ ایتدکلی اموال و عیال دار الحربه ادخال ایدر لسه نظیر اولنور اگر ایدقنری مسلمینک عیال و اولاد لری ایسه بوضورنده مسلمین هنوز مشرکین قلعهلرینه کور مدک ایشوب تخلیصه قادر اوله جعفرین ظن ایدر لسه ینه ارقه لرندن سرعت و تخلیصه غیبت اوزر لینه و اجیدر زیرا مشرکین مجرد دار الحربه احراز ایله ذراری مسلمین مالک اولملاز ایله دار الحربه و دار اسلامه اولور لری بر ایدر همان لازم اولان مسلمین آلدن انتقامه قادر اولمقدنر و اول قدرت دخی قلعهلرینه کیر مدکجه بحسب الظاهر حاصله در اما قلعه لر ینه کیر مشرکین نظر اولنور اگر مسلمین واروب تا که تخلیص ذراری ایچون قتال ایدر ایسه فضیلت ایله عمل ایش اولور و اگر ترک و تقاعد ایدر لسه ظن ایدر رمکه اکادخی رخصت شرعیه وارددر زیرا ظاهر حال اولدر که کفار ما منلرینه و اصل و قلعهلرینه داخل اولدقنری و قتده مسلمین لرندن تخلیص ذراری به نائل اوله مزمر کیر جهد بلنغ و نفوس و اموال لری ندر بیغ ایدر لرا کور ایله ایدر لسه عین عزیمتدر و اگر نفس لرندن حرج و مشقتی دفع ایچون علی حاله ترک ایدر لسه آنده دخی رخصت وارددر کورمز مینسکه بلاد روم و هندده ابادی کفارده اسنارای مسلمین و ایدوی معلوملریمز ایکن ینه آنلری لرندن تخلیص ایچون قتاله ایتک هر بر عینک اوزرینه واجب دکلدرد و اگر صورت مفروضه ده مشرکینک آلدقنری اولاد و عیال اولوب انجیح مال و منال ایسه نظر اولنور اگر دار الحربه ادخال ایلدیلر ایسه هنوز قلعهلرینه کیر مشرکین ایسه دخی مسلمین ارقه لرینه دوشمک جائز اولور و اگر دوشر لسه افضل ایله عمل ایش اولور زیرا اموالده اولان عصمت دار الحربه احراز ایله زائل اولمغله کفارا کامالک اولوب اموال ساثره لری سلکنه منسک اولور و مسلمین کفارک کند و مال لری اخذ ایچون ارقه لرینه دوشمکی ترک ایتک جائزدر اما اعزاز دین و قهر مشرکین ایچون دوشر لسه دخی افضلدر و مال مذکورک حکمی دخی بویله در و اهل حرب اهل ذمتک اولاد و عیال یا خود مال و منال لرینه استیلا ایتدکلینده دخی حکم شرعی ینه وجه مشروح اوزره درزرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ایتدکلینده اوزر لردن دفع ظلمی التزام ایش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار اسلامدن عدا و اولدیلر کورمز مینسکه عقد ذمتله مال و نفس لرین احراز همان حکم ضمان و عقوبتده مسلم ایچون اولان اجزاز مثلدر بوجهتمدن حکم مشر و حده دخی مساو بر در و صورت مذ کوره ده دار الحربه ادخال و عدم ادخال لری ینلرنده و بعد ادخال اموال ایله اولاد و عیال ینلرنده سابقه تفصیل اوزره فرق و تفاوته دلیل اولدر که کفار بعد ادخال اسلامه کسکه لر اموال معهوده آنلره سالمه اولوب بالکوزد ذراری ایله ما مور اولور زیرا اما دار اسلامه کسکه لر جیعا رد اموال و ذراری ایله ما مور و مجبور اولور لر و حکم مقررده مسلم و ذمی بر ایدر و اگر صور مفروضه ده نفیر مذکور مسلمینه بالغ اولدقنده ذراری خصوصنده کفار قلعهلرینه و اموال خصوصنده دار الحربه کیر نجیه دک ارقه لرینه دوشسه لر ایشیه هیه جکلرینه ظن غالب لری تعلق ایدرسه امید ایدر رمکه علی حاله ترک ایتلرینه رخصت شرعیه وارددر بر اومثلا و امورده ظاهر حاله بنا قیلنر جائزدر و فرض مذ کوره کوره ظاهر حال استعقابلرنده انجیح بلا فائده نفس لری انعب ایتلریدر اگر چه خصوص مذ کوری هر بر استماع ایدن مسلم اوزره ارقه لرینه دوشمک فرض عین اولور لکن فرضیه آنکله تحقق ایدر که ارقه لرینه دوشد کده هم وصولده و هم متعه مسلمین ایله لرندن تخلیصه قوت و قدرته ظن غالبی تعلق ایدر مؤلف کتاب رحمه الله تعالی دیر که سرحدلرده محافظه ایچون ساکن اولان مسلمین کند و سرحدلری ایله ارض عدو میاننده مسلمینک ارضی اولوب ارض کفارده متصل ایسه ده نسا و ذراری اتخاذ ایلری جائزدر زیرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم و اقامته قدرت ایچون نسا و ذراری لازمدر زیرا طائفة نسوان رجال ایچون سبب راحت و اطمیناندر و هم محل مرفومه نسا و ذراری ایله اقامت ایتلری مرور زمانله تکثیر ایتلرله موضوع مزبور امصار مسلمیندن بر صر کیر اولوب و راستنده

مطلب وجوب التناصرو عند دخول المشرکین

مطلب بیع تخلیص ذراری اهل الذمة و اموالهم

مطلب اتخاذ النساء فی الذموز

ارض اعدادن با خودارض اعدايه دخی قریب اولان مجلدن مسلمین سرحد آخر انخاذا ایلرینه بادی اولور
 لکن جواز مرفوم آنکه مشروطدر که همان جیش دوشن اوزرلرینه نازل وصوت هجو ملری واصل اولدقده
 کرک نفسارندن و کرک عیال و اولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر و آنلری هیچ اولمازسه داراسلامه اخراج
 مقتدر اوله زاماعدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر و نه تخلیص عیال و اولاده مقتدر دکلر ایسه بویله سرحدلر
 انخاذا نساغیر لایق در زرا ظاهر حال اولدر که بوضورته عیال و اولاد لرین اضیاعت و صورت اولی ده تأمین
 و صیانت ایدرلر و بوقصیل یتیمو بایده سبقت ایدن سریه و صائقه میانلری فرق ایتد بکیزک نظیر و مثیلدر
 انجیق مسئله سابقه ده نسوانی مجرد خدمت و مجامعت قصدیله عسکر صائقه ایله دخی استحباب ایتک مکروه
 کور یلش ایدی اما سرحد زده کثرت مسلمین تحققتدن صکره قصد مذکور ایله انخاذا نسا محافظین نفور حقارنده
 مکروه کور یلدی نکتته سی اولدر که اهل عسکرک دارالخریده مکث و اقامت لری بحسب الظاهر منید اولمق ایله
 مدت اقامت لرنده نسیاه احتیاج لری شدید اولماز اما اهل نفورک مکث و اقامت لری موقوف بلکه عدم انفاکله مأمور
 اولم لریله بلا اولاد و عیال اقامتدن آنره ضجرت و ملال حاصل اولمغله نسا و ذراری انخاذا ایتلری جائز کور یلدی
 و اگر اهل نفور هتکام ظهور اعداده بانفسهم دفع لریته مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمین استمداده و دفع
 اعدا ایچون اطرافدن امداده محتاج لری ایسه بوقوله نفور و مضایقه انخاذا نسا و ذراری لایق اولماز زرا بوضورته
 بالنفس دفع اعدایه قادر دکلدر و اطرافدن دخی امداد ایشمک امر موهومدر و امر موهوم اوزره نسیاه احکام
 نامشروع علی الخصوص بوقوله واجب الاحتیاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کور منسیکه استمداد
 ایله جکری مسلمین سائرین میانلرنده رفتنه و فترت با خود خصوص آخر ایچون عصیت و غیرت حاصل اول
 اهل نفورده امانته قادر اولیه جقاری مرتبه ده بر لر یله مشتغل اولم لری محتمل و منوهم و بوقدرجه اول نفرده
 بولان نسا و ذراری نیک تلف و ضیاعی امر مصممدر بوجهتدن امور لرین اعانت اطرافه بنا ایتلری جائز اولوب انجیق
 کند و قوت نفس لریته بنا قتلری لازمدر و امام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدر که قال علیه السلام من ترک
 ذابته بمهلک فهی لمن احبها یعنی اول کسسه که محل هلاکده دایه سنی ترک ایله اول دایه آنی تخلیص و احیای لری
 کسسه نیک ملکیدر و بعض علما بوحديثك ظاهر نه تمسک وانما ایدوب دیدیلر که بغازی انشاء هنر مننده دایه سنی
 ترک ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سلامتیه جبرسه اول دایه یه صاحب اولندن احق اولور زرا ا کمالک اولسی
 کند و یکنده حفظ و احراز ایتکله اولور ایدی ترک و اعراضی ایله زائل اولوب صیوده هلیق اولمغله هر کیم اخذ
 و احیای لریسه آنک ملکی اولور لکن بز بوقولی قبول ایچون زک قول مذکور تسبیب اهل جاهلیه دندر که بعض
 حیوانلری مخلنده تفصیل و بیان اولدیغی اوزره ملک لرندن اخراجله مطلق العنان ایدرل ایدی و شرع شریف
 آنی نقی ایتمشدر قال الله تعالی ما جعل الله من بحیره ولا سائیه یعنی الله تعالی بحیره و سائیه بی مشروع
 قتلادی عادت اهل جاهلیه بویله ایدیکه براقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایسه ناقه
 من بوره نیک فولاغنی شق و حلب و رکوبدن منع ایله سیبلن تخلیه ایدوب بحیره اسمیه ایدرل ایدی و بینه برسی
 مثلا خسته اولسه صحت بولور سم ناقم سائیه اوسون دیو ندر ایدوب صحت بولد قده ناقه معهوده یه
 بحیره کبی تکرم و آنکله دخی انتفاعی تحریم ایدرل ایدی قرآن کریم بولک امشالی بدع باطله بی نقی
 و تحریم ایلدی و فی نفس الامر و اب خصوصنده تسبیب مملک عید قهمنده اعتناق مالک کبی دکلدر زرا
 اعتناقله مملوکت عید زائل و برینه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوایده صفت مالکیت پیدا اولمغله
 مملوکتی ایضا اولور و مملوکتی ایضا اولدقده بینه صاحب اولک مملوکی اولور و حرمت ملک انجیق حرمت
 مالک اعتباریله اولمغله مجرد اخذ ایله ا ک رکسنه مالک اوله من و امام شعبی رحمه الله مسئله مذکور ده
 صاحب اولی اخذ ایدر و جیغروب احیای ایدن کسسه کند و مالندن انفاق ایتمش ایسه ده بینه نفقه سی لازم
 کلز دیو افتا ایلدیکی منقولدر و بویسانه حدیث مذکور و هم راوی اوزره منی ایدوکی مستبان اولمشدر
 زرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه و سلم دن روایت ایلدیکی حدیثک
 خلافته افتا ایلز ایدی و بومثلو حدیث شاذ مخالف اصول اولدقده معهوده اوله میوب همان لایحل
 مال امری مسلم الا بطیبه نفس منه حدیث شریفی مثلاً بوقولنه انفاق بولسان عامه رجوع ایتک اول اولور
 و بوندن صکره من وجد عین الله فهو احق به حدیث جبلی دخی صحت مقالنه دلیل در یعنی اول کسسه که
 عین مالنی بر محمله بوله ا ک غیر ایدن احقدر و عمر بن عبدالعزیز رحمه الله دایه مرفومه بی صاحبی آور اما

منفق

مطلب اذارتک دایه بمهلک فاحذها غیره فیه من

مطلب الجیره و السائیه

مطلب انفق علی الدایه الذروه

منفق کند و مالندن انفاق ایتمش ایسه نفقه سنی و بر زدر ایدی لکن امام شعبی رحمه الله تعالی انفاق
 ایتمش ایسه نسخته لازم اولماز ایدی و بز دخی بوقولی اخذ ایله زرا منفق ملک غیره بغير اذنه انفاقنده
 متبرع ایکن بینه نفسی ایچون غیر الزام دین ایتمک اشترک حال آنکه غیر اوزره بز فرد ایچون بولایت بوقدر
 امام عمر بن عبدالعزیز بر گویا در ایدیکه صاحب دایه دن خصوص انفاقده دلالت اذن بطریق الظاهر معلومدر
 زرا دایه سنی تخلیصه کند و قادر اولسه البسه مالندن ا ک انفاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر بر قادر اولان
 شخصله اخراجسه استمداد و اول شخص کند و مالندن دایه سنی انفاق ایتمسه رضایا و ترک عتاد ایتمش اولور
 و دلالت اذن صریح اذن کیدر لکن بز جواننده دیز که اگر چه ذکر اولسان استمداد و رضایه غسل و غسل
 ارتضادر لکن استمداد و رضایه غیرک نفقه سیله اوزر بینه رجوع وجهی اوزره انفاقده غلظت محتمل اولدیغی
 مطلق علی وجه التبرع انفاقده دخی تعلقی محتمل بلکه احتمال ثانی اولدن اقدم و اکندر و بویله دلیل محتمل
 غیر ایچون کند و ذمته ایجاب دین ایتکله حجت اوله من مسئله مذکور مسئله و دایه نیک نظیر ایدر که مودع
 صاحب و دیعه نیک حال غیبتده بغير امر القاضی و دیعه اوزره انفاق ایلمسه نکتته مذکور یه بناء اول نفقه سی ایله
 صاحب و دیعه اوزره رجوع ایله من مانحن فیه دخی آنک کیدر والله الموفق

باب صاحب الساقه اذا وجد فی اخیات الناس رجلا مع دایه * یعنی دمدار عیسا کره رئیس اولان مرد کامل
 کیر و قالمش بر زرجلی دایه سیله بولسه نه معامله ایتک لازم ایدوکنه متعلق مسائلدن امر عسکر رکسنه بی
 کیر و قالمش لری عسکره الحاق ایچون دمدار اعه معین قلمق هر خالده خصوصاً دارالخریه دخول و خروج جده
 امر مستحسندر زرا بونده مسئله نظر و شفقت وارددر مثلا بعض کسانه نوم با خود ضعف و قوت عارض
 اولدقده کاه اولور که محل خوفده اشتراخت ایچون رفعتان نوم و جلوشه تصدی بعده عسکره ایشه عیوب
 کند و ضیاعنه تعدی ایدر اما تکلیف حقوق عسکر ایدمچی بر دمدار بولدقده اهن تلف و ضیاع در کاردن
 و نظیر ماده ده حضرت عمر رضی الله عنه اوتزکنم لبعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای ناس کند و حال کرده
 بلا ضابطه و الا صاحب ترک اولنسه کز اولادیکری دخی بیع ایدر ایدیکر اگر رئیس دمداران برکنشینه بی دایه سنی
 یور بیکدن قالمش بولوب اول کسسه تلف اولمق ایچون دایه بی را عیوب عسکره ایشمکله امر اطسه بل که آنی
 آلوب عسکره اصال و دایه سین ترک و اهمال ایلمسه بعده دایه ها ایله اوزر بینه رئیس نیک ضمانی لازم کلز برارئس
 مرفوم دایه یه تطعا تعرض ایتوب انجیق عسکره الحاقله صاحبنه احسان ایلدی اگر صاحبی جنس ایدوب
 موا شینی ضیاعه اولمغله اسائت دخی ایتمش اولنسه بینه بر دور و ضمان لازم کلز ایدی صورت احسانده
 بالاولیه دروهم اول کیر و قالان ایکی بلیه یه مبتلی در که برسی ترک ایدر سه دایه سی ضایع اولق و برسی
 دخی توقف ایدر سه کند و ضایع اولمقدر و اول کسسه که بویله ایکی شره مبتلی اوله اهورنلری اختیار ایتک
 و اجدر و خصوص ماده ده اهورنلری ترک دایه در رئیس دمداران اول کسسه اوزر بینه شرعاً فعل واجب الاثان ایله
 امر ایتمش اولمغله احسان ایتمش اولور ما علی المحسنین من سیل نظم جلیلی دلالت قطعیه سی اوزره محسنه
 معالیه اسائت ایتک مساعده شرعیه بوقدر اما صورت مفروضده رئیس دمداران دایه بی صاحب ایدر
 اخذ و برحانه دفع و ضایع اول دایه بی اخذ ایتکدن منع ایلدکن صکره دایه هالکله اولسه بوضورته
 قیمتی ضامن اولور زرا دایه ده اخذ و دفعله اخذات ایدمچی ضمنی ایله ائدن بد مالکی تقویت ایتمش اولمغله
 قاصب اولدی توضیحی اولدر که رئیس دمداران طرف امیر دن دایه دن بد مالکی ازاله ایله مأمور اولوب انجیق
 مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امثال امرده تعرض دایه یه محتاج و مجبور دکل ایدی بوجهتله بیسقه کسسه لر
 دایه بی بد مالکندن اخراج ایتد گده بیجه ضامن اولور سه بودخی ضامن اولور و کذلک رئیس دمداران دایه مرفومه بی
 ذبح با خود صکره قتل ایلمسه بینه و خوب ضمان مقرر بلکه بوضورت دخی اظهدر اما صاحب دایه بیستادن
 طور ایتکن رئیس دمداران بدینی بیستادن فک و آن عسکره الحاق و دایه یه قطعاً تعرض ایتوب همان مخلنده
 ترک و اطلاق ایلمسه بینه اضلاضمان بوقدر زرا صنع و تعهد یعنی بد مالکله حلول ایدوب دایه یه زیور ایلدی
 و نکتته مذکور امام ابو حنیفه و امام ابو یوسف رحمه الله علیهما ک ضمان غصب انجیق معصومی بد مالک اوزر بینه
 ثابت اولدیغی مخلدن تحویل ایله بد مالکی ائدن تقویت و تعطیل ایدر برصنعه واجب اولور مثلاً لجام دایه بی طوتوب
 دایه بی صاحب دن تبعید ایلمسه ضامن اولور بوقسسه بد مالکی بیستادن فک ایله ضامن اولماز اگر چه ایکی
 ضرورده تلف دایه سنی و احدث ایله در ذوقول و تضلیلر بینه اصل اصیلدر لکن امام محمد رحمه الله بواسطی

مطلب انفق علی الودیعه

مطلب امر امیر الساقه من وقف دایه بزرها فیه لک

مطلب حبس صاحب الدایه فضاصل لایقین

مطلب ضمان الغصب باعتبار الصنع فی الغصب

دابه کبی محتمل النقل اولان اشاده تسلیم ایدوب محتمل النقل اولان اشاده کرک مقصوده و کرک مالکده حادث اولان
 صنع غاصب مالکدن ثمرات ملکی تقویت اتمک اعتبار به اهداماناب آخره نائب اولورنه کیم مجلس قاضی به
 نقلی ممکن اولان نسنه لک دعوی وشهادتده عینه اشرت لازم اما ممکن اولمانورده ذکر حد و د لاجل التبسیر
 مقام اشاریه قائمدر دیوامینه مخالفتن نصیم و سبب اختلافن تفهیم ایلدی و اگر را کب ایکن آنی کرها نزال
 وعسکره ایصال ایلسه بنه ضمان بقدر ز رادایه ده قطعاً احداث صنع ایتوب انجق صاحبسده احداث ایلدی
 و اگر رئیس دمداران اولرجلی اخذ و ایصال و دابه سنی ترک و اهمالدنصکره کیرودن بر سر به کلوب دابه
 مذکوره فی الوب اصلاح و اتفاق ایدو زلک عسکره الحاق ایلسمر بعده صاحبی ظهور ایلسه عین مالته ظفر بولغله
 دابه سینه احق اولور و اول سر به ایچون نفقه ایله ادعا رجوع غیر مشروعدر ز راصاحبی انفاقله آله امر ایتمشدر
 و بز بومسئله فی قریب بیان قلمدتی و حکایت اولندیکه ز برین العوام رضی الله عنهمک برح طویلی و ایلدی
 اثناء راهده تحملی تعب و پردکده آنی طریق اوزره انقایدن و کید رایدی صکره اوخر عسکرده بولسان بعض
 اعراب سبب القاسنی بطلبه رک الوب قوناق مجلته ایصال اید رایدی بعده حضرت ز بر رضی الله عنه کلوب
 جزاک الله خیر اجماعیلت من رحمی دیود عالیده رک لندن آورایدی و بالدفعات بویه ایتدیکی نقل اولندی امدایه فی
 عسکره ایصالده خیر بی امیر حبشه اخبار ایلسمر امیردخی انلر صاحبی بولنجبه دکن انفاقله امر ایلسه و اتفاق ایلسمر
 صکره صاحبی کلبه دابه سین آلوب بعد امر الامیر اتفاق ایتدکلرین و روب قبل الامر انقایدن نسنه و زمیزر امر
 مرقومده صاحب الدابه به ملکی حفظ و احیایله نظر و شفقت واردن رادایه بلا نفقه تمیش اتمز و انسان اجنبی دخی
 ملک غیره تبرع انفاقه رضی اولماز و امیر عسکر ایچون عسکرندن هر بنظر نفسندن عاجز اولان شخص ایچون ولایت
 نظر امر مقرر دیو جهتدن امر امیر ولایت شرعیده صدر اولغله امر صاحب الدابه کیدرا کراهل سر به بز بعد الامر
 شومقدار ایلله اتفاق ایلدی و اول دخی نفقه مثلبدر دیو دعوا یه درکار اولوب صاحبی دخی قطعاً نسنه اتفاق ایتدی کیردیو
 انکار ایلسه قول صاحبک قوایدن ز انلر نفساری ایچون آنک ذمتده ادعا دین ایدوب اولدخی منکر اولغله قول بعد
 الخلف آنک قولیدر و حلف مذکور دخی علم اوزره در ز را استخلافی دابه به کندی انقایدن عبارت اولان فعل
 غیر اوزره در و آنده عین علم اوزره اولوب ثبات اوزره اولماز اما مدعالیه ایکی شاهد مسلم اقامت ایدوب یاخود معلوم
 امیر ایلسه بوضورتده مدعالی علم امیر یاخود شهادت شاهدین مثلاً و حجت حکیمه ایله ثبوت بولغله انکار بنه
 التفات اولغله ایلوب نفقه ایلله اوزر بنه رجوع ایدر و اگر اهل سر به دابه معهوده فی امیره اخبار و شهود لری دخی
 بولر بولدی بی بولدی بولدی دخی بولر دیو شهادت ایتدکلرند امیردخی یعنی مناسب کوروب بیع ایلسه
 جائز اولور ز را بیی صاحبسده نظر و شفقتدر ز را قیمت نفاق وقت اولور که بهاسنی تجاواز ایدر و حفظ ثنی دخی
 حفظ عینندن اسهلدر و امیر ایچون عسکر نیک اوزر بنه ولایت نظری وارد و صاحبی ظاهر اولدقده ابطال بیع
 قادر اوله من و حق انجق نسنه در و اگر امیر بر زمان انفاقله آله امر ایتد کد نصکره بیع ایدوب آنلر دخی نسنندن
 انفاق ایتدی بکیم مبلغی و پردیو امیردن طلب و ادعا و صاحبی حاضر اولسون کرکسه اولسون انقایدن اقامت
 بینه ایله اثبات مدعی ایلسه لر آنلر بعد الامر انفق ایتدکلر بی امیر اعطا قیلر ز را آنلر مالیت دابه فی حفظ و احیایله
 صاحبک ذمتده اول مبلغی استیجاب ایلدی لر حتی صاحبی حاضر اولسه نفقه لر بی آنجه دکن دابه بی حبسه
 قادر اولور لر عبد آتی ردایدن تحصیل جعل ایچون حبس عبده قادر اولدی بی کبی و بعد البیع ثنی اول دابه ده اولان
 مالیتک بدیلدر بنابرین امیر آنلر مقدار حقلین اول نمندن اعطا قیلر بویه باده امیر عسکر صاحب الدابه طرفندن خصم
 عدا و انغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ایتمسی ایچون بینه لری ابتداء قبول اولندی بی کبی اثبات انقایدن دخی
 مقبوله در ز اهل سر به ابتداء امیر کلوب بز شود دابه بی بولدی بی صاحبی دخی بولر ز دسه لر آنلر قول معهود لری اوزره
 اتیان شهود ایلله امر ایدوب بینه لرین قبول و انفاقله امر ایلر و اگر صورت مذکوره ده اتیان شهود ایلده مزلسه و امیردخی
 انفاقله امر ایتدکده صاحبسده نظر و منفعت ملا حظه قیلسه شوسباق اوزره آنلر امر ایدوب دیمک جائزدر که بن اول
 دابه به انفاقله سزه شول شرطله امر ایلدم که اگر سوز یکزده صادق ایلسه کر صاحبسده رجوع ایدو سز و اگر کاذب
 ایلسه کر سزه برد و لو امر بوقدر و امیر بویه دیوب قول اوزره دخی اشهاد اتمک کر کدر یاخود دیمک جائزدر که اگر
 سوز یکزده صادق ایلسه کر دابه بی بیع و حفظ ثمله سزه امر ایتدم و اگر کاذب ایلسه کر قطعاً امر بوقدر و سباق
 مذکورده فائده اولندر که صفت مز بوره اوزره امر و اشهاد صاحب الدابه به محض نظر و منفعت اولور ز را صادق ایلسه
 ملکی حیات بولوب محفوظ اولور و اگر غاصب ایلسه امر مشرو حله ضمان لازمندن مستفید برات اوله من ل

مطلب قضاة طایفه فی رفع الایوب
 رضی الله عنه

مطلب انفق الدابه الذر و کله فی امر الایوب

مطلب اختلاف فی قدر النفقه فالقول
 ان

مطلب علم القاضی بجم

مطلب راد الذوق مجبسه بالیصل
 مطلب بیع اللقطه

کذلک

کذلک اگر غاصب ایلسه امر مشرو حله بعلری دخی مشرووع اولماز و اگر امر مذکور ایلله بیع اولوب ثنی دخی بید باعهده
 هالک اولدقندنصکره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولور و اگر امیره اخبار ایتدکلر قیولرین اقرار ایدر ایلسه
 با بیع ضمان میب و نمنندن بری اولور ز را بیی اذن صحیح ایلله اولدی بی ثنی اولور و اگر انکار ایدر سسه با بیع قیبتی
 ضمانت اولور مکر مدعا سنه اقامت بینه ایلله ز را بینه ایلله ثابت اولان حکم انفاق خصمه ثابت کیدر و اگر قبل
 خصومه البایع دابه سنی بد مشتریده بولسه ملکی ایدو کینه اقامت بینه ایدوب بیدندن اخذه قادر اولور ز را
 عین مالته ظفر بولشدر و اگر مشتری واجدک مدعالی و امیرک بیعله امر و رضاسی اوزره اقامت بینه
 ایدر سده اشترایتدی یکی نسنه سالما ملکی اولور ز را عینسه ایلله نفسی ایچون سبب ملک صحیحی اثبات ایلدی
 و اگر بینه بی بوعبسه دابه بی صاحبی آلوب مشتری دخی بیدندن میب استحقاقله زائل اولغله ثمله باده
 رجوع ایدر بوضورتده با بیع دابه بی ضایعه ایکن بولمش ایدم و امیردخی بیعله امر ایلش ایدی دیدیکی دعواسنه
 صاحبی مواجهه سنده اقامت بینه ایدر سده کندن و نمنندن بری اولوب مشتری دخی صاحب مستحقنه رجوع
 و دابه بی اخذ ایدر ز را بینه ایلله ثابت اولان اقرار خصمه ثابت کیدر و وقتی قاضی که حادثه مذکوره اکر رفع اولوب
 بیع مز بوری اجازه و تنفیذ رجا اولنه کر کدر که بیع مذکور ایت اوزره حضورنده اقامت بینه اولنماد فجه اجازه
 و تنفیذ ایلله ز را غاضی ایچون انجق جمیع مذکورات حضورنده ظاهر اولور سسه ولایت اجازه و تنفیذ
 ثابت اولور و ظهور موصوف اقامت بینه به موقوفدر و الله اعلم بالصواب

باب سجدة الشکر * یعنی سجده شکر مشروع موجب الاجر میدر بوقسه ممنوع مستوجب الزجر میدر بیان
 و اعلا نه دائر مسائل و دلایل در قیام امیر حبشه بر خیر مسرت اخبار اولنوب اولدخی تشکر نعم الهیه به
 قصد ابتداء ایلسه همان قبله به فارشو تکبیر ایلله سجده به واروب بعد الحمد و الشکر و التسبیح بینه تکبیر ایلله
 رفع رأس اتمک جائزدر و سجده شکر دید کلری بودر و امام محمد رخنه الله عنده سندر کذلک ابن سماعه
 روایتی اوزره امام ابو یوسف قولی دخی بودر اما امام ابو حنیفه رجه الله تعالی آنی رشی کورن ایدی یعنی
 رشی مستون یاخود شکر تام کورن ایدی انجق تمام شکر رسول الله صلی الله علیه و سلم یوم فتح مکة ده
 ایتد کلری کبی ایکی رکعت نماز قیلقه در دیر ایدی و ابراهیم الخنی رجه الله تعالی دن مرویدر که سجده شکر
 مکرره کورن ایدی بینه بوقول کراهتی ابن سماعه ابو یوسف دن اولدخی ابو حنیفه دن رجه الله تعالی روایت ایلدی
 ز را امیر مثلاً منظور صغیر و کبیر اولان ذات معالی شکر آنی ایشلد کده آنی کورن جا هل عمل معهود بویه
 هنکام حدوث نعمتده با امر واجب یاخود سنت متبعه در ظننه مائل اولوب اول امیردخی دیندن اولسان امری
 دیتده ادخال ایدیحی اولغله مباشر ذنب و تقصیر اولور قال علیه السلام من ادخل فی دیننا ما بس منه فهورد
 یعنی اول کسنه که بز دینزدن اولسان امری دینزده ادخال قیلسه اول کسنه یاخود ادخال ایتدیکی نسنه
 مردود دروهم بر ساعت بوقدر که آنده الله تعالی تک هر کسنه اوزره صحت وجود و سائر کرم وجودی مثلاً بر نعمت
 متجدده سنی اولیه اگر انسان هر نعمت عنیده سجود ایلله اشتغال ایلسه شغل آخره مجال بوله مزایدی و بر نعمت
 و شکره موفق اولوب سجده ایتد کده اول سجده سنی دخی نعمت ثانیه اولوب سجده ثانیه اقتضا ایدر ایدی و هم جرا
 لکن امام محمد رجه الله بویه ما نور اولان آثار حسنیه به اعتبار ایلله آنی مستحسن کوردی جمله آثار دن روایت
 اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضر تلمی بشارت سرور ایلله بشیر اولند قیلر زده شکر الله سجده ایدر ایدی
 و روایت اولندی که رمز من کسنه به مرور ایتد کلرند شکر الله سجده ایلدی لر و ابو بکر و عمر رضی الله عنهما دخی
 اول مزمنه مرور ایدوب آنلر دخی سجده ایلدی لر و کتب حدیثده روایت اولندی که رسول الله صلی الله علیه
 و سلم بر نغاشی کسنه اوزره مرور ایتد کلرند شکر الله سجده ایلدی لر مترجم فقیر دیر که نغاشی ضم نون و تخفیف
 غین میجه ایلله و نغاش بینه ضم نون و تشدید غین میجه ایلله غایتله قصیر اولان انسان ترکیده جوجه
 دیرل کابده یعنی ناقص الخلق دیو تفسیر لازم معناسی اولان حاصل ایلله تعبیره محمود لر و روایت اولندی که
 ابو بکر الصدیق رضی الله عنه فتح یمامه خبری کلد کده سجده ایلدی و ابو موسی الأشعری رضی الله عنه دن
 مرویدر دیدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه ایلله نهر و آنده برار ایدیک قتل التمسوه یعنی آنی آره یک دیدی
 یعنی ذوالبیده یاخود ذوالثدیه نام کسنه بی آره یک دیدی مترجم فقیر دیر که ضم یا و فتح دال و تشدید یا ثانیه ایلله
 ذوالبیده یاخود یا اولی برنده نام مثله ایلله ذوالثدیه ایکیسی دخی روایت و بر شخصک لقبدر روایت اولایه کوره
 فصغیر بدر الجکیز صاحبی دیمکدر و ثانیه به کوره تصغیر ثنی دریمه جک صاحبی دیمکدر و وجهی قریبا

مطلب باع الدابه الذر و کله فوجده
 صاحبها

مطلب تفسیر المترجم لفظ التمسوه

ظاهراً اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدینلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جینی دار یوب
 ما کذبت وما کذبت یعنی بن کذب انما یخبر و نکا خیر و یرسل الله علیه السلام دخی حاشا کذب الی الی در ایستی
 وناس تکرار آره یوب آتی بر هر صغیر یا خود قیر ایچنه بولدینر همان جناب علی رضی الله عنه شکر الله تعالی
 بنجده به واردی واصل قضا شو و وجه اوزره روایت اولمشیدر که حضرت علی رضی الله عنه خوار جیدن
 طائفة حروریة بی قتل ایندکده ناسه دیدیکله انظر و افان فیهم رجلا احدی ثدیة مثل ثدی المرأة حدثی به
 بی الله انی صاحب یعنی مقبولینه نظر ای دیکر که ایچارندم بر جل وارد که عمدت یتیک بولیم عورت همسینی
 کیندر بی اکرم صلی الله علیه و سلم بن آتی قتل ایله چکیمی نکا خیر و بر مشردن مترجم فقیر دیر که لقب شخص
 معهود ناهمقلته ایله ذوالقعدة و زوایفه کوره و جناحیمه یتیکان مذکور دن ظاهر اولدی زرا ثدیة تصغیر ثدی ذر
 و ثدی اگر چه مذکور در کن قضا عیال خود بضعه اعتبار ایله تصغیری ثانی اولندی و شخص مذکور کله ثدی بختک
 بی ثدی مرآه کنی اولقله بویه تلقیب اولندی ایما یا منساة تحتالیة ایله ذوالقعدة کوره اگر چه ثدی بختک
 بی ثدی مرآه کنی اولقله مقدار یذ فانیله کبر اولدی بختک بویه تلقیب اولندی دیمسک ممکندر لکن صاحب
 المغرب دیر که کلام علی رضی الله عنه عهده روایت صحیح باحدی یدیه مثل ثدی المرأة اولقدر زرا اول
 شخصتک الینک برنده منکی اوز ره طو بلغمش و قطع لحم و ارایدیکه آتی برکسنه چکسنه دیکر الی قدر ای
 اوزا نور ایدی و صلی و بر کده نیم طو بلور ایدی بوقول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور
 یته صدی بیان ایله لیم ناس کیدوت مقوللری تلقیب ای دیوت آتی بوله مدینلر تکرار ایله دیکه انظر و افوالله
 ما کذبت وما کذبت اول حینینده ناس دیدیلر که ایچن تحت نخل ده لیدی نفر مقوللر واردر هنوز آنلری تلقیب
 ایله حضرت علی رضی الله عنه ایسته آنلره نظر ای دیکر دیدی راوی دیر که همان اول شخصی کوردیکه ایباغنه ایست
 طاقشتر چکله کورونب اوکنه بر اقدیلر اول ساعت شکر الله سجده ای دیوب ناسه ایشر و ا دیوب زده قبلدی و باعنی
 بوی دیکر رسول الله صلی الله علیه و سلم نکا خیر و بر مشردن دیکه ایچارنده وصف مشیر و حله و موصوف بر جل بولان
 بر قوم باعلی سنکله قتل ایله جکر در و آنلر اهل ضلالتنر بنابرین اول شخصی بولدقلرند حضرت علی رضی الله عنه
 حق اوزره و اوزب خصم لری اهل ضلالتن اولدقلری آشکار اولدی یعنی نعمت عطیه بیلوب شکر الله سجده به ایله ایدار ایدی
 باب صلوة الخریف * مؤلف الکتاب علیه رجه الملک الوهاب دیر که کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایله بولر
 لکن احسن اقل و اول ابن عباس رضی الله عنهما و ابراهیم الخلیجی رجه الله علیه قوللری و قوللری اوزره ابن عمر
 رضی الله عنهما نکه آنلره موافقت ایله دیکر که ناسی امام ایکی طائفة قبلوب برخی مقابله اعداده بقا و بری ایله
 شطر صلوتی ادا قیلر یغده اول طائفة مقابله اعدایه کیدوب طائفة اخری توجه و اقبال و آنلر ایله شطر صلوتی
 ادا دن صکره تمام سلامه کیندو صلوتی لکال ایدر بعدله بوطائفة ناسیه مقابله اعدایه کیدوب طائفة اولی
 عود ته اقدام و صلوتلرین بلا قرآه تمام ایدر زرا اول صلوته اذراک اقلرله جیع صلوته مقتدی حکمده لدر
 بعده بولر کیدوب طائفة آخیر رجوع و بقیة صلوتلرین قرآله قضا به شروع ایدر زرا بولر صلوتلرند
 مستوققلرند بوند اولان اختلاف آثار و مخالف علماء ارازی کذلک نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کله
 تحقیق اولان دو شمن طرف قبا ده بولقله خلاف قبله ده بولقلرینک بیلرین حکم صلوة الخوفده تمیز و تقریق
 مسئله لرینه دنا اولان نکت و استمراری بر دخی کاب الصلوتده بیان قیلدیق و مؤلف رجه الله بولقله حدیث
 ابن عمر رضی الله عنهما ان الامام یصلی بکل طائفة منجده دیو ذکر اولدی معنای امام هر طائفة ایله
 بر سجده قیلر و سجده ایله ایچن معنای رکعت قضا ایلدی و بومعنی عند اهل الحجازت معرفت معروفه در حنی سجد فلان
 سجده دیر صلی رکعت دیمکدر و بینه حدیث مذکور ده ذکر ایله دیکه فان کان خوفا هو اشد من ذلك صلوات رجالا
 علی اقدامهم او رکیاناً مستقلی القبلة او غیر مستقلینا یعنی اگر مبتلی اولدقلری بوندن اشد و خوف ایسه قد ملری
 اوزره راجلا یا خود را کینا و قبله به تقو جده یا خود غیر متوجه ادا ایدر و مرادی ایچن طور دقلری برده قیلر
 بوقسده بوز یتکلر حائده قیلار دیمکدر زرا بوز یتکلر عمل کثیر در مجرد سباحث و حرده قلیجه قناله
 مباشرت منزله سفده ذرا کله نماز جازا و نماز و محمد بن یحیی رجه الله تعالی دن روایت اولدی که ان النبي علیه السلام
 کان اذا سافر قیل منزل لم یفعل حتی یصلی رکعتین یعنی بی اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت ثری انشاء سفده
 بر منزل نزل اولدقلرند ایکی رکعت نماز قیلد بینه قاعدا و نماز ایدی و اهل حدیث بوقدی روایت مذکور ده دن
 اتم و ان اولان اشوب و جه اوزره نقل ایدر که انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولاً فیصلی

مطلب تفسیر الزج لفظی التیبه
 وقول مغرب ثابت احدی دخی
 مؤیدر
 وقربا هر صغیر یا خود قوی ایچنه
 بولدیلر دنوب بومحمد
 نخل دینک تا فقدر لکن بومحمد
 تحت نخلده بولیلر لکن بومحمد
 اولمادی امامتضای سبق کلام تحت
 نخلده بوللری اولقله ذکر اولنن هر
 صغیر یا خود قور دخی تحت نخلده واقع
 ایله دیکر بولکل
 ملا

فیہ رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعده آند ایکی رکعت نماز قیلر ایدی و هر مسافر
 لا بقدر که بوسته اقتدا ایله زرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولقله تقدیم امر دین اولی واحسندر
 و روی ان النبي علیه السلام فی بینه کان یصلی و یسعی فی مهنة اهله و به امراته فقال لا تتخذوا بیو تکم قبورا
 یعنی روایت اولندی بکه رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت ثری سعادت خانه زنده هم نماز قیلوب هم بعض
 مصالح بینه سعی ایدر ایدی و امثلر بینه دخی بوخصلت ایله امر ایدیوب بیو تکری قبور انخاذا تمکیز بیور مشردر
 بعض عمادید بولر بیو تکری انخاذا قبور ایتمکدن مراد لری خانه زنده نماز قیلا ملریدر و بعضیلر دید بولر که مراد لری
 من غیر حاجة خانه زنده ناغم اولوب حواج اهل بینه معین وقائم اولما ملریدر و قال علیه السلام جعلت قره عینی
 فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی و سرور نبوی قنده ایسه سرورامت دخی آند اولیق البق و احری
 اولقله انشاء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن و اولی در مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که فان
 بر مشال الی و ابغی بغلوا ولد یعنی خالده قتل اولماغنه مبتل اولسه آخر اعمالی صلوة و استغفار اولمغیچون مستحدر که
 قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره در کار اوله قال علیه السلام من ختم کاه بالطاعة
 غفرله ماسلف یعنی اول کسنه که دفرا عمالی طاعتله مختم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور و قال علیه السلام
 الامور بخواتمها یعنی امورد اعتبار ایچن انجام کاره در وحدت ابن عباس رضی الله عنهما ده کلشدر
 قال علیه السلام من کان اول کلامه و آخر کلامه قول لا اله الا الله کفرله بین ذلك یعنی اول کسنه که کلامک
 اول و آخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت و باعث مغفرت اولور بنا برین صیبا نه ابتداء قدرت تکلمده
 و بعد تمام العمر هنکام موندکله توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کور دیر تا که کلامک اول و آخری کلمه لا اله الا الله اوله
 و بوباده اصل و دلیل شان خبیده نقل اولنان حدیث جلیلدر که خیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه
 اسیر اولوب کفار اهل مکه به بیع اولند قنده اهل مکه آتی قتل ایچون حرمدن حله جقر دقلرند بکا مهلت
 و بریک ایکی رکعت نماز قبله یم دیوب آنلر دخی امهال ایندیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قبلدی بعده
 دیدیکه لولان نظنوا انی جزعت من الموت لذت یعنی موندن خوف ایتمدم دیو ظنکزدن خوف اولمیددی
 نمازی زیاده قیلر ایدم و روایت اخراده فصلی رکعتین اوجز هما کلدی یعنی ایجاز و تخفیف ایله رکعت
 نماز قبلدی و دیدیکه لولا خشیدان نقولوا جزع من الموت لطوات صلوتی یعنی موندن قورقدی دیمکدر دن
 خوف اولمیددی نمازی تطویل ایدر ایدم بعده مشرکینک بوزلر بینه باقوب آنلر دن ایچن ناسی ایله شمانت یا خود
 بدینه حجر یا عصا آلوب قصداها نت اید نلری کوردی بعده بوزلر بینه باقد یغینک سببینی بیان ایدیوب دیدیکه
 والله ایچن و جه عدو کوریم یارب بومحمد بندن رسولکله تبلیغ سلام ایدر بر فرد بوقدر یارب سن رسولکله
 واحسانه بندن تبلیغ سلام قیلر و روایت اولندی بکه رسول الله صلی الله علیه و سلم مدینه ده منبر اوزرند
 سلامنی رد بیور دیلر بعده خیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عدد اوالفهم بددا ولا یتبق منهم احدا
 یعنی یارب بومشکر کنی عدوا حصا و هر برینه بشقه بشقه یا خود و احدا بعدوا حد لعن ایله استقصا قیلر و آنلر دن
 بر فردی انقا ایله و کتب حدیثه زیاده قیلوب شو و وجه اوزره افاده ایله دیکر که خیب رضی الله عنه ساجد ایکن
 قتل اولنق تمنا سیه قبله به قارشو بوزی اوزره کیندیو حین قتلده القا لینی رجا ایلدی و کفار ابا و عناد اقلرله
 خیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمی انشاده باشلدی یعنی بن حال
 اسلامده قتل اولند یغده رضاء الله ایچون اولان صرع و سقوطم قنق طرف اوزره اولور سه اولسون مبالات ایتمز
 صکره کفار بعد القتل آتی استبدار کعبه اوزره بدار ایلدیلر در حال خشیه دارسته دیر اولوب کعبه به استقبال
 بدیدار اولدی و خیب رضی الله عنهنک حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدی یعنی رسول الله صلی الله علیه و سلم استخوان
 وسید الشهدا نسیمه سندن فضله هور فقی فی الجنة بشارتله افضال واحسان بیور دیلر و صلوة موصوفه
 اول وقتدن بروست معروفه اولشدر مؤلف الکتاب رجه الله دیر که جواز صلوة الخوف ایچن دشمنه قارشو توقف اوزره
 اوللرینه موقوفدر بوقسده استعمال سیوف و رماح و سهام و قتلرند جواز ایله موصوف دکلدر زرا بولر اعمال
 صلوتدن اولیان عملدر و آنلره اشتغال ایله صحت صلوتیه مجال بوقدر بوضو رنره الی وقت الفراغ تا خیر صلوتیه
 مساع و ار در زرا صلوة فائتبی صکره قضا و تدارک ممکن اما کف الید عن التتال ایله حاله مذکور ده صلوتیه
 اشتغال ایلمسه تدارک مافاته غیر ممکن در و بومشله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنه دن
 ما ثورا اولان اثر جلیلدر دیمشدر که یوم خندقده کیجهک بروقتنه دکن نماز دن منع اولندیق تا که حق جل و علا

مطلب الصلوة عند القتل صبرا

بزه کافی و بلاقتال امداد بانی بزه وافی اولدی کما قال الله تعالی و کفی الله المؤمنین القتال بعده رسول الله صلی الله علیه و سلم بلالی دعوت و امر ایدوب بلال صلوة ظهری اقامت فیلدی و وقتنده وجه احسن اوزره قیلد قلمی مثل صلوة ظهری قیلوب بعده صلوة عصری اقامت و آتی دخی او بله قیلدیلر بعده مغرب ی بعده عشا بی قیلدیلر و قصه مشر و حه صلوة الخوفده هنوز فرجالا اور کانا قول شریقی ایه نزول رخصدتن اقدم ایدی و ابن مسعود رضی الله عنه روایتند کشتدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم بلاله امر ایدوب اولی ایچون اذان و اقامت ایدوب صکره بعد الاولی قیلنن هر بر صلوة ایچون انجق اقامت ایلدی وینه ابن مسعود دن روایت اخرا ده بلاله امر ایلدیلر هر صلوة ایچون اذان ایه اقامت ایلدی و سن دخی روایت مذکورده دن فقبسین اخذ ایلسک جائز و حسند رو بواثر جلیله شغل قتال ایچون جواز تا خبر صلوة و فواتیده اش و فعل نبوی اوزره استحباب القضاء بالجماعه دایل وارد و اگر مسلمین اجماع حریبه دن برسنه به تصدی ایتمه رک را جلا یا خود را کما قائم و استوار ایسه ل نمازین اجماله قیلوب ترک و تأخیری جائز و سزا وار اولماز زیرا رکوع و سجود دن عجز حالنده اجماله ادا جائز و بونلرک دخی صورت مفروضه عجزی ظاهرو بارز درو ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضر تارینه یوم احزابده صلوة عصر انسا و اولوب صلوة مغرب ادا نکره عصری قیلد قلمی تذکر ایلدیلر همان قلوب آتی دخی قیلدیلر و بو حدیث جلیل بعد النسیان سقوط تر تیه دلیلدر و بز یو مسئله بی کتاب الصلوة بیان قیلدیلر و حدیث ابی سعید الخدری ده کلن یوم الخندق ایه حدیث ابن عباسه کلن یوم الاحزاب ایکیسی بدر و حدیث اولده دورت صلوة ترک ایتد کلری مذکور و حدیث تأییده بالکمز صلوة عصری ترک ایتد کلری مأثوردر و ایکیسی دخی صحیحدر حتی مرویدر که رسول الله علیه السلام مشغولنا عن صلوة الوسطی ملا الله قبورهم و بیوتهم نارا بیوردیلر یعنی مشرکین بز صلوة وسطی دن یعنی صلوة عصر دن مشغول قیلدیلر الله تعالی آنلرک قور و بیوتلرین نار ایه مملوه قیلسون و بین الحدیثین طریق توفیق امرین مذکور بندن هر بز یوم واحده واقع اولمشدر دیوب تعدد قصه ایه تلفیقدر زیرا جنود اسلام خندقده اونیدی کون علی التمام مکت و آرام و اکتر ایام مذکورده صبح و شام شغل قتاله اهتمام ایتلدر

باب الشهد و ما یصنع به * یعنی معنای شهید و بعد الشهاده تجمیر و تکفیننده مسلک سدید نه ایدو کندن باحث تفصیل و ما یصنع مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که شهید اگر معر که ده قتل اولنور سه قول اهدل عراق و شام اوزره غسل اولنما یوب انجق نماز بی قیلر و بز دخی بوقولی اخذ ایدر ز و قول اهل مدینه اوزره نمازی دخی قیلنماز حتی امام مالک بن انس رحمه الله تعالی دخی بویله قائل اولنلردنر و شارح الکتاب رحمه الله دیر که امام محمد رحمه الله بو کاتبه ترجیح اقوال و مسالک ایچون کتب سائر سنده ذکر ایلدی یکی طریقت خلافتنه سالک اولدی زیرا بو مسئله ده اهل عراق و اهل شام و اهل حجازک اختلافنر نه نظر ایدوب ایچلرندن فریقیک اتفاق ایتد کلری قولی ترجیحله اخذ و قبول و فریق واحدک نفر دایتدیکی قولی رد ایه نیکول ایلدی و بو یابده مسلک مؤلف اصحابمیزک مذهب ظاهری اولان کثرت عدید قائلین ایه ترجیح قوال حاصل اولماق قاعده سنه مخالفدر و قرآن عظیمدرن الاالذین امنوا و عملوا الصالحات و قلیل ماهم یعنی انجق ایمان و عمل صالحات ایدنلر آخره ظلم ایتلر و اول طائفه دخی قیللردن قلیل یا خود عجب قیللدر دخی و لکن اکثر الناس لا یعلمون یعنی الله تعالی اختلاف وعد ایتلر لکن اکثر الناس الله تعالی تک و عدنی و صحت و عدنی بیللر دخی و ما اکثر الناس و او حرصت بؤمنین یعنی یا محمد اکثر ناسک ایمانلرینه هر چند حرص و اظهار معجزاتده مبالغه دخی ایتسکینه عناد و استکبار و کفر اوزره ثبات و استقرار نندن ناشی ایمانه کلزل نظم کریملرک ظاهر لی مذهب اصحابمیزه دلیل باهر در لکن جناب مؤلفک بو یابده دقت نظر و صحت اعتبار بیک وجهی اولدر که بو مقوله احکامده اختلاف عناء اعلام انجق مغازیده وقوع بولان فعل نبویه اشباه آثار اوزره ترتب ایلدیکی آشکاردر و مغازیده واقع اولان فعل نبوی دخی محضر صباهه ده واقع امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فیه اولان مسئله کی فریق واحدک نفر دایتدیکی ماده ده وقوع همت غلط فریقیک اجتماع ایتدیکی ماده ده وقوعندن اظهر در ز را جابر بن عبدالله رضی الله عنهما رسول الله صلی الله علیه و سلم شهیداه احد اوزره نماز قیلدیلر دیو روایت ایلدی و اکثر صحابه رسول الله علیه السلام جمله سی اوزره نماز قیلدیلر حتی حضرت حمزه رضی الله عنه اوزره یتس کره نماز قیلدیلر و حضرت حمزه پیشگاه سعادت نلرنده موضوع ایدی هر بز رجل شهیدی کتور دکلرند که آنک و حضرت حمزه تک اوزرینه راز نماز قیلدیلر دیو روایت ایدر لی و جابر رضی الله عنه اول کونده والدی و خالی قتل اولنلر ایه آنلر مشغول اولوب شهیداه اوزره صلوة رسول الله

و بین روایات فرق اولدر که روایت اولاده اذان بوقدر و تا به ده اذان صلوة اولایه خاصدر و ثالثه عامدر
مطلب تأخیر الصلوة للقتال و قضاء الفوائت بالجماعه
مطلب سقوط الترتیب بالنسیان

علیه

علیه السلام حاضر دکل ایدی زیرا مرویدر که جابر رضی الله عنه والدی ایه خالی مدینه به کورتور مش ایدی تا کاه منادی رسول الله اذ فئوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتلرنده دفن ایدیکزد بوند او فاده ایلدکده جابر رضی الله عنه دخی والد و خالی اعاده قیلدی بو جهته روایت جابره توهم غلط اظهر ایدوکی وقوع شبهه دن برتر در بوندن صکره صحت مقفا لرینه معقول ایه استدلال ایدوب دبیلر که صلوة علی المبت میت ایچون ترخم و استغفار ایکن سبف شهادت محضه ذنوب اولمغله شهید آنلردن مستغنی ایدوکی آشکاردر و بز جوابلرنده در ز که صلوة علی المبت مجرد تعظیم و کرامت ایچون مسلک مسلم اوزره حقوقدن اولمغله شهید بویله تعظیم و کرامته جمله دن احقدر و هم شبهه بوقدر که در جبهه شهید ایا صدق لیغفرک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر اولان سبب المرسلین صلوات الله علیه و علیهم اجمعین در چه لزندن دوند بویله ایکن اصحاب کرام نمازلرین قیلغله تعظیم و اکرام ایلدیلر و جمله ناس دخی صلواتلرنده و ارحم محمد و آل محمد دیو دعاء رحمتله استیناس ایتلدر در بومقد مه لردن شهید مؤمنلرک استغفار و دعاء رحمتلرندن مستغنی اوله جق در جبهه رسیده اولمغله بز ظاهر و بدید اولدی و ینه اهل مدینه دن بعضیلری شهید نص قرآنله حیدر وحی اوزره نماز قیلنماز دیو استدلال ایلدی لکن بو دخی ضعیفدر زیرا شهیدک حیات انجق احکام اخرتده در بوقسه احکام دنیاه حقوق ناسه نظر ایه میتد که معرانی تقسیم وزو جهه سی بعد العده آخره تزویج و تسلیم اولنور و صلوة علی المبت دخی احکام دنیاه انجق غسل اولنما دینی اوزرنده بولنان دمی یوم قیامتده خصمی اوزره شاهد اولمغیچو ندر قال علیه السلام فی شهید احد ز ملو هم بد ما هم فانه یوم القیامة و اودا جهنم تنخب دما اللون اون الدم و الريح ریح المسک یعنی شهید ایدم لریله و خون اود اولان ائو ایلر یله صا روب دفن ایدیکز که آنلر یوم قیامتده شویله بعث اولنورلر که بیون طمر لردن یا خود مطلقا طمر لردن برکونه دم سبلان ایدر که آنک لونی اگر چه لون دمدر لکن رایحه سی رایحه مسک ایه همد مدر بو حدیثه بناء شهیدک ائو ایتدن برسنه اخراج اولنماز حتی روایت اولدیکه حضرت حمزه رضی الله عنه حین شها دتنده اوزرنده بولنان عمره تعیر اولنور بر شهاهده مخططه ایچنده تکفین اولندی لکن سلاحی نزع اولنور زیرا آتی دفع ضرر عدو ایچون لایس اولمش ایدی شدی احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتیاجی منقطع اولدی و هم مقتول اسلحه سبله دفن ایتک عادت اهل جاهلیدر و بز ایه آنلره شهیدن نهی اولمش و سلاحدن غیری سراویل و قنلسوه و منطقه و خاتم و خف مثل و جنس کفندن اولیان نسنه لردخی نزع اولنور ائمه تا بعیندن بر جاعت خولدن بویله منقولدر و شهیدک اصحاب و اولیاسی حقارنده کفنده ائو ایتدن ماعداد ایلد کلری مقداری نسنه ضم ایتلری جائزدر و بوقول ایه کفن رجال انجق ایکی ثوب یا خود اوج توبلدر دیو تقدیر ایتد کلری امر واجب اولمغله استدلال اولنور و احکام سابقه انجق معر که ده قتل اولان شهیدیه لاحقه در امر مرتت اولور سه اگر چه احکام اخرتده شهید اولور لکن سائر موتای مسلمین کی غسل و تکفین اولنور و مرتت لغتده اول کسینه در که مجروح اولوب روحندن بر رمق قالمش ایکن معر که دن نقل اولنسه توب رث قوللرندن ما خود در خلق دیکدر کهنه معنای سنه در و شرعه اول کسینه در که معر که ده مجروح اولد قد نصکره بعض منافع حیوته انتفاع ایدو بو جهته اول کسینه حکم شها دته توب خلق کی ضعیف اولمغله اکا شهید حقیقی معاملة سی جائز اولماز مثلا معر که دن حیوته رفع اولنوب ایدی رجالدیه فوت اولسه یا خود خیمه سنده بر مقصدار بیمار اولند قد نصکره فوت اولسه فی الجملة راحته واصل و بعض منافع حیوته نائل اولمغله مرتت عد اولنور اما ائشاء صفوقدن مجرد وطنی خبولدن صون ایچون ایتلرندن سوریه رک اخراج ایلسه لز بوضو رنده نقلی ایصال راحتیچون اولمغله غسل اولنوب شهید حقیقیده ادراج اولنور اما بعد الجرح اکل و شرب ایلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهید حقیقیده داخل اوله من مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که زید بن صوحان رضی الله عنه دن مر ویدر که یوم الجمعه شهید اولوب و صبتده دیمشدر که بندن خفتمک غیری ثوبی نزع و دمی دخی غسل ایتوب همان ارضه دفن و قبریمک اوزرینی نسویه ایدیکز زیرا بن محاجه به قادر بر کسینه یوم قیامتده قائم ایه محاجه ایدو رم بواثر جلیله ثاب شهید دن جنس کفندن اولیا ندن غیر یسی نزع اولنما یوب و اوزرنده بولنان دم دخی یوم قیامتده اکا شهاهد اولمغیچون غسل اولنما دینه دلیل وارد و سعید بن عبید رضی الله عنه دن مرویدر که فاد سیه ده ناسه خطبه ایدوب انا لاقون غدا یسئلهون فلا تغسلوا عناد ما ولا تکفونوا فی ثوب الاما علینا دیدی یعنی بز لیا رین دو شمنه ملاق و در جبهه شها دته دارج و راقی اولسق کر کدر بزدن غسل دم ایتکمز و بز ی اوزریمزده بولنان ثوبک غیر ده تکفین ایتکمز

مطلب الشهد میت فی احکام الدنیا

مطلب کفن الرجال جازان زیاد علی ثلثه

مطلب حکم المرتد

مطلب الترجیح بکثرة العدد

و بواتر معتبر دخی دعوی مذ کوره مزه دلیل اظهر در کویا ولا تکفونوا فی ثوب الاماعلینا قولنده دخی امر کفنده موجب زینت اولان زیاده بی مکروه کور مشدر بوقسه مطلقا حرمت زیاده به منی دکلددر و امام زهر بدن منقولدر که قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلا یوم القیمه زملوهم فی ثاب بهم یعنی اشوب شهیداء احدک جمیع محاسن احوالری او زره واقف اولامه یوم قیامتده حسن حال او زره شهادت لرینه بن شاهدم همان آنلری ائو ابلی ایچنده صاروب دفن ایدیکر بعده ای هؤلا اکثر اخذنا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهندن یونلرک قنقبسی اکثر در د یوسؤال بیور دیلر و قتی شهیده شو اکثر در دیو اشارت اولند فیه آتی لحدده آخرک او زرینه تقدیم وقبر واحده ایکی و اوج کسنه بی دفن ایدر زایدی و بوحیدیت نبویه عند الضرورة قبر واحده دفن جاعتک جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحت عبیده و مشقت شدیدة اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت لرینه هر شهیده بر قبر مخصوص حفر نیک او زر لرینه صعوبتندن شکایت ایدکلر نده حال لرینه رحم و شفقت برله عمقوا و اوسعوا و ادفنوا الاتین و الثلثة یعنی لحدلری عمیق و واسع ایدوب ایکیسینی و اوجنی بر لحدده دفن ایدیکر قول شر بفار یله اظهار رخصت بیور دیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتک هیانته حاجز اولق ایچون ترا بدن وضع ایتمک لایقدر که حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایلر رجس و معراه بی دخی قبر واحده دفن ایلمک جائزدر و مؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمة دن بویه روایت ایلمشدر و دفن اولنلر لر رجل و مرأه اولدیغی صورته رجل افضل اولغله جانب قبله به تقدیم اولنور اما ایکیسینی دخی رجل ایسه قنقبسی افضل ایسه بنده اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قد موا اکثرهم اخذوا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتیله قنقبسی اکثر ایسه آتی تقدیم ایدیکر زرا اوائل اسلام اولغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله اکثر اولان افضللری اولور ایددی زرا قرآنی احکامی ایلر هنوز تعین ایدر زایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتلر نده دفن ایدیکر دیوندا قیلدیغنی مشعر اولان حدیث جاری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب دکلددر و رسول الله صلی الله علیه و سلم دن صدور امر مشر و حی انجیق صحابه کرامه بورتبه قرح و جرح اصابت ایتمش ایکن نقل مقتولین الله دخی مشقترین مناسب کور مدکلرینه جل ایده رز و محمد بن سیرین رحمه الله تعالی دن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بر دفعه جنبش مسلمین او زره امیر قیلند قده ابو ایوب الانصاری رضی الله عنه بر غزوه دن تخلف ایتمش ایکن او یله فاسق ایلر کنیکی لایق کور میوب مکث و توقف ایلدی بعده فسق امیر بگانه زیان ایدر ایدیکه بویه پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعه اخیره ده بنه یزید سر عسکر اولد قده ابو ایوب دخی برابر سفر بر اولدی اثناء سفرده مر یض و محضر دوشوب یزید دخی عیاده سنه حاضر و بکا متعلق حاجتک واریدر دیو تطیب خاطر ایدیکه بلی واردر و حاجتم اولدر که فوت اولد یغمده بی غسل و تکفین ایدیکر بعده مسلمینه زجت اولما زسه نغمینی بلاد کفارده ایصال و آنده دفن ایدر سز دیدی و حکم مزبور دخی امر واجب دکلددر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرت تار شیک بلاد کفارده نقل و دفنله وصیتی صف اعدایه اقرب اولغله مرابط ایکن فوت اولنلرک ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایلر شهرندن ابعدا اولغله رضای حقه و اصل اولق ایچوندر فقد قال علیه السلام لا یتخذ و اقبری بعدی عبدا یعنی قبریمی بندن صکره عیدگاه کی مجمع و معبد اتخاز ایتمک و قال علیه السلام قاتل الله اليهود اتخذوا قبور انبیاهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلمسونکه قبور انبیا بن مساجد اتخاز ایلدیلر و معسازیده مذکوردر که وصیت مشر و حه سبله عمل ایدوب کیجه ایلر دفن ایلدیلر ناکاه قبرندن سوی اسمانه بنور او جکبر صعود و اول موضعده قبر ب اولان مشر کینه دخی منظور و مشهور اولدی ابرته سی کون مشر کین ارسال رسولله ایچک زده بوفوت اولان کیم ایدی دیوسؤال و مسلمین دخی پیغمبر یمزک ایچساندین ایدی دیو کشف حال ایدکلر نده مشا هده ایدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر و این ابی فلیکه که حضرت تارندن منقولدر که عبدالرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه به قریب حبشی نام مجلده فوت اولوب آندن نقل و مکده دفن اولندی صکره همشیره کرامت شیره سی حضرت عایشه رضی الله عنهما مدینه دن حج یاخود عمره قصد یله مکه به کلوب قبرینی زیارت وشو بیلری تا سف کان انشاد و قرأت ایلدی و کما کندهمانی جذیمة حقیة من الدهر حتی قبل ان یصدعنا فلما تفرقنا کانی و ما لکنا اطول اجتماع لم نبت لیله معا و بوا یکی بیت مغم بن نوره نکدر که قرینداشی مالکه مرینه ایتمشدر معناسی دیمکدر که قرینداشم مالک ایلر ایکن جذیمة

مطلب فضل اهل القرآن
مطلب دفن الاثین فی قبر واحد
مطلب دفن الرجل والمرأة فی قبر واحد

الوضاح نام ملکه قرق سنه لا یقطع مناده بدن مالک و عقیل کپی دهر دن برمدته بر بریمزه مقارن ابدک حتی یونلر ایچون مفارقت یوقدر در زایدی و فسا که مفارقت ایتدی کویا بن و مالک طول اجتمعا عین وقتنده دخی بر کیجه بر ایتوت ایتمشدر بعده دیدیکه اما والله لو شهدتک ما زرتک ولو شهدتک ما دفتنک الا فی مکاتک الذی مت فیه یعنی باقرنداشم عبد الرحمن اگر حین مرضکده حاضره اولوب سنی کور مش اولیدم قبر یکی زیارت ایتمز ایدم و بنه حاضره اولیدم سنی ایچیق فوت اولدیغنی کده دفن ایدر ایدم و انشاد شعر ایلر قول مذ کوری ذکر ایتمی ایچیق غریبده وفاتنه تا سفن اظهار زیارت قبری نا مناسب ایکن مباشرتندن اعتذار ایچوندر زرا لعن الله زوارات القبور حدیث شر بقینسک ظاهری نسا بنی زیارت قبور دن مانعدر اگر چه حدیث مذ کور نسا بن زیارت قبورده اختلاط رجال باخود جنع و فرغله رفع اصوات ملال ایتملر مملو منکراته مقارن لر یله ما وادر اما ظاهر نظندن خوف و حجاب ایتمکله قول مذ کور ایلر اعتذاره شتاب ایلدی و بونده ا کادلیل واردر که مقتول و میت فوت اولدیغنی مکانده و اول مجلده اولان قومک مقارننه دفن اولنق اولی در کور من مپسنکه رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت لر یله حجره عایشه رضی الله عنهما دفن اولدی لر یله بنه آنده دفن اولندی لر مؤلف رحمه الله دیر که اگر بر میل یاخود ایکی یاخود بومقداره قریب بر مجله نقل اولنور سه ضرر و یرمز و بوقولنده میتی بر بلده دن بلده اخرا یه نقلده کراهت اولدیغنی بیان واردر زرا مکروه اولیمان مسافه بی ایچیق بر ایکی میل ایلر تقدیر ایتمشدر و وجه تقدیر اولدر که بعضا مقدار مذ کوره نقل موتی لازمه حاندن اولوب زیاده سی هر حالده فائده سز نسنه به اشتغال قیلندن اولور زرا جمیع ارض کفایت میدر که آتی کفایت و ضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم يجعل الارض کفاتا احباء و امواتا یعنی بز عظیم النسان ارضی موضع کفایت و ضم اولوب احیایی بیوننده و امواتی قبورنده ضم و جمع ایدر قیلدیغنی یعنی ارضی بویه قیلدق اما حیونده اولان بر مجلدن محل آخره البته بر غرض ایچون تغل ایدر و بویه غرض مقصود میت حقیقده نام وجوددر و تغل طو بلده بر قاج کون تا خیر دفنندن غیری ضرر اولسه کراهته اولدیغنی کفایت ایدر ایددی و حسن بصری رحمه الله تعالی دن منقولدر دیر که بر مقتولک اسفل صدرندن رأسته وارنجه جسدنی بولسه لر غسل ایدوب نمازنی قبلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر و ز دخی بوقولی اخذ ایدر زرا میت واحد او زره اعاده صلوة جائز دکل ایکن اگر نصف بلا رأس و دخی اقل او زره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد او زره تکرار صلوة بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف مع الرأس او زره واقع اولسه مجذور مزبور بر طرف اولور لکن مقتول مرقومک اگر فی سبیل الله قتل اولدیغنی معلوم ایسه غسل اولغاز و اگر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زرا غسل موتای بی آدمک سنیدر ایچیق حق شهیده بیان ایتدیگن غرض تحصیل ایچون اسقاط و تنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید ایدوی بیلمد کجه موتای ساژه کپی غسلی واجب اولور و ابی بزه الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدر که فرسنگ عتانی یدنده ایکی رکعت نماز قبلر ایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله به قرشو کندی و ابو بزه دخی نماز ایچنده آردنجه کیدوب بنه عتانی اخذ و قبله دن دوغوب آردینه یور بیه رک کلد کد نصکره بقیه صلوتی تکمیل قیلدی و آتی بر شخص نادان کوروب بوشیخ نه یا پر الله آتی شو یله ایتمسون و بویه ایتمسون دیمه رک اطاله لسان ایلدی بعده ابو بزه رضی الله عنه نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمعی بکاشتم ایلن کیمدر بز رسول الله صلی الله علیه و سلم ایلر صحبت ایتدیگ و امر دینده تیسر و تسهیلنی کوردیک اگر بتم فرس فرار و تباعد ایدیدی صکره بن آتی طلب ایدیم بکاشتمله عسرت و مشقت اولور ایددی اول انشاده جماعت حضار اول شخص مردم آزاره بره خبثتک سکا بتمشیمی ایدیکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه و سلم دن بذاته اطاله لسان ایدر سین دیولوم و تو بیخه در کار اولدی لر و بو اثر جلیده ا کادلیل واردر که غازی نمازده عنان فرستی اخذ ایتمک جائزدر زرا یاننده سانس الخلی بولغیان کسنه اخذ عتانه البته محتاجدر و هم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله به فارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلددر کور من مپسنکه ابو بکره رضی الله عنه عند باب المسجد تکبیر و رکوع ایدوب و حال رکوعنده آهسته کیده رک صغه به واصل اولدی اما شبنده قبله بی آرقه سنه آله نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشندن اولوب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال قبله بی تقویندن اولور و ابو بزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنسان شخص نادان ظن اولنور که ابو بزه بی بیلوب و لاجل الفرس نماز ایچنده مشنی استعظام ایتدیگندن اطاله ز بان دشنام ایلدی صکره ابو بزه رسول الله صلی الله علیه و سلم ایلر صحبت ایتدیگنی و خیر دینکم البسر حدیث شریفی او زره امر دخی ناس او زره

مطلب زیارة القبور للنساء
مطلب نقل الميت من بلد الی بلد
مطلب الصلوة حین وجد بعض اعضاء القتل
مطلب اشتباهی کون القتل شهیدا
مطلب یجوز اخذ نجان الفرس فی الصلوة ولا تصد بالمشی القلیل

قولوا فعلا تيسر بيورد قلبرني كورد يكتني بيان ايله عذر نفسني اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان ايلدي بنا برين جماعت حضار آنك پر بنه تو بيج شخص نابكاره دركار اولديلو ومسلك معهود معاشرت ناسده برطريق محمودد رينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزا وساثر اهل سفر نوافل صلوتي دابه لري اوزرنده خلاف قبله كسيده كلري جانبه اينا ايله قتلري جائز در زيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهته له دائم ومستم اولغله هر وقتند زول واستقبال قبله ه مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافر حفته اثبات رخصت بابنده شبه عذر ايدوكي باهر در مسئله من بوره به دليل اقوي حديث ابن عمر رضي الله عنهما دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلري بر حار اوزره جانب خيره توجه ايد رك اينا ايله نماز قيلر ايكن كوردم ديدى وابن عمر رضي الله عنهما دخي بويله ايدرايدى وجار رضي الله عنه دن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت نلري غزوه امارده راحله لري اوزره وجهلري جانب مشرقه نماز قيلد قلبرني وخيره كيدر ايكن دخي كاه قبله به مستقبل وكاه مستدر فني جانبه توجه ايدر لسه اول جانبه قارشو نماز قيلد قلبرني كوردم ديدى و بو آناردن جواز صورت مذ كورده بديدار اولدي بعده مؤلف رحمه الله تعالى بويله ذكرايديكه اتوابي بو نمايوب عريان اولان غزاه كر كدر كه غايت تستراوزره قاعدا ومنفردا اينا ايله اداء صلوة ايدره لوقول مذ كور ابن عباس وابن عمر رضي الله عنهم دن منقول ومأثور در وينه ديركه مذ كور ينك جماعته قتلبرني تحسين ايتيم اما مراد ايدر لسه بصرجاعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتيمك ايچون امام وسط صفده قعوده واقامت ايتيمك كر كدر تنه كم نسا بر بيله امام وجاعت اولد قلرنده دخي بويله ايتيمك مستدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين ذكرايدوب ديديكه غزا و اسفار ساثره ده فعلا جمع صلوتين جائز اما وقتا جزا در كدر معناسي ايكي صلوتي برينك وقتند قتلغي غير مشر وعيدر اما صلوة متقدمه بي آخر وقتند دكين تاخير نصكره نزول و آخر وقتند ادا ايدوب بعده صلوة متأخره نك وقتي كير نيجه دكين مكث و آرام و آني دخي اول وقتند ادايه قيام ايتيمك جائز وغير ممنوعدر وابن عمر رضي الله عنهما بويله ايشلدي و رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي سرعت سيره اهمتاملرنده بويله ايدر ايدى ديور وايت اولندي و بوفصولك تامني كتاب الصلونه زيان و اتمام قبلدق و الله اعلم

* باب صلوة القوم الذين يجر جون الى العسكر يريدون العدو *

يعني قصد اعدا اوزره عسكر اسلامه خروج ايدن جماعت صلوتلبرني قصر و اتمام ايتيمك بيه متعلق مسائل مهمادر مؤلف الكتاب عليه رحه الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافه بينلري ايچق يوم واحد و ملق اوزره ايكي بلنده اولوب بريسي ارض حربه آخر دن اقرب اولسه و اول اقرب اولان بلنده نك والبسي بلنده بعينه والبسنه يازسه كه خليفه بكاغزا ايله فرمان ايلدي سن دخي طرف كده اولان عسكره اعلام قبل كه بكاكسونلر و بن دخي بلد مدن فلان كونده حركت و قيام ايتيمك كر كدر و مكتوب مز بوره امثالا بلنده بعينه ده اولان عسكر دخي بلنده قريبه والبسي ايله قصد غزا اوزره جيقوب ارض حريدن نه محله كيده جكني دخي بتلسه ل نظر اولنورا كر بلنده قريبه ايله ارض حرب ميسانده ايكي كونلك مسافه و ارايسه بلنده بعينه عسكرى همان كندو بلنده لردن چيقد قلري كي قصر صلوة ايدر لري زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلري متيقنلبرني زيرا بلنده بعينه دن قريبه به ركونلك و قريبه دن دخي ارض حر به ايكي كونلك مسافه وارد در و اهل غزا دخي البته داراخر به كيره جكلدر بو جهته قصر صلوة ايدر لروا كر ايكي كونلك دن اقل ايسه اهل بلنده بعينه دخي اتمام صلوة ايدر لري و اوال داراخر بدن نه محله كيده جكني بتلر بلكه و اوال داراخر بي تجاوز ايتيمك جكلدر و امر عبادنده ايچق احتياطه عمل اولنور و بويله احتياط ايچق علمني متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتيمكده در و اهل غزا و ايلبرينه اطاعتلري واجب اولغله نيت سفر واقاسنده كا تا بيلدر عبد مع المولى و زوجته مع الزوج منزله سنده در و اكر صورت مفروضه ده داراخر بدن نه محله كيده جكني مكتوبنده نحر را بيلديسه ازاله اشتباهه تفسير ايتيمك اولور بوضورنده بلنده بعينه دن محل مرقومه اوچ كونلك يادخي زياده مسافه و ارايسه قصر صلوة بو غنسه اتمام ايدر لروا كر بلنده قريبه به وصلتيلرن نصكره والبسي نيجه ايام قيام و حركت ايتيمه مادامكه اهل بلنده بعينه اول بلنده قريبه ده اون بش كون اقامته عازم اولينه ل قصر صلوة ملازم اولور زيرا وجه مشر و ح اوزره بلنده لردن خر و جله مسافر اولملايه مادامكه موضع اقامت ومدت اقامته عازم اوليه لعل حالهم مسافرت اوزره قائم اولور كورمز ميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم تبوكده بكرمى كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر و ابن عمر رضي الله عنهما ازربيجانده التي اقامت وقصر صلوة استدامت ايلدي اما اهل بلنده قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتي التزام ايدر ل

مطلب صلوة العريان
مطلب ايامه بعض النساء لبعضها
مطلب تأخير الصلوة الى آخر الوقت

مكر و اوال اوچ كونلك يادخي زياده مسافه به كيده جكني آنلره اعلام ايدره بوضورنده دخي مادامكه بلنده لردن خروج ايتيمك البته اتمام صلوة ايدر لروا كر خارج بلنده ده مجمع عسكر اولان موضعه جيقوب حركت اميره منتظر اولسه ل بوضورنده ايچلرن دن اول بلنده ده اولان منزلته قبل السفر عودته عزيمتي اولسا نلر مجمع معهود ده برآي دخي اقامت ايدر لسه بنه قصر صلوة مداومت ايدر لري زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفاقرتله كسب مسافرت ايتيمكدر اما برآي مصلحت بر ساعت اولسون منزلته عودته عزيمتي اولنلر اتمام صلوة ملازمت ايدر لري زيرا هنوز فناء بلنده قائم و وطن اصلبسنه عودته دخي عازم اولغله درون بلنده ده مقيم منزله سنده كا اتمام صلوة لازم اولور تا درون بلنده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمته تكرار مجمع عسكره خروج و حركت ايد نيجه دكين بوضورنده همان بلنده بي ارقه سنه الدينغي كي حد مسافره داخل وقصر صلوة مشغول اولورا كر عسكر مرقومه اون بش كون اقامته عازم ارايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامته بمنزله جوف المصر اولغله موضع اقامته نيت اقامت ايتيمك اولديلر و اكر صورت سابقه ده اهل بلنده بعينه قصر صلوة ايدره رك بلنده قريبه به وصوللرن نصكره و اوال آنلره سز لري دخي بلنده كز دن بوجانبه حركت ايتيمك دن اقدم خليفه بكا ترك غزا ايله فرمان ايتيمك ايدى ديو افاده قبلسنه قصر اوزره قيلد قلري نماز لري محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر وجه مشر و ح اوزره مسافر ايدلر و و ايلدن فسح عزيمت سفره واقف اولد بجه مقيم اوله منزل زيرا تكليف شرع ايچق بحسب الوسع در لکن خبر مذ كوري استماعدن صكره اوزر لري بنه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بينلري بر كونلك مسافه اولان وطن اصلبسنه عازم رجوع اولملايه همان مقيم اولور و اكر خبر مذ كوري بعضلري ايشلديوب بعضلري ايشتمه ايشلدره اتمام صلوة لازم و ايشتملرك قصر صلوتلري صحیح وسالمدر زيرا سماعه مبني اولان خصوصي مخاطب ايشتمك بجه حفته آنك حكمي ثابت اولماز بويله اصل عظيم خطاب شرع قويمدر كه آنده حكيم خطاب مخاطبه ايچق تمكّن عمل وقتند لازم اولور و تمكّن دخي ايچق بعد السماع حاصل اولور بنا برين قوم مذ كورين مادام كندولر يك عزيمت سفر لري فسح ايلين سبي ايشتمك بجه بنه مسافرين اولور و اكر صورت مفروضه ده بلنده قريبه والبسي اهل بعينه به سز لري غزا مراد ايدن فلان محله بكا و اصل اولسون ديور يازوب نه محله كيده جكني بلدر مسه و محل مرقوم دخي مدينه بعينه دن ايچق ايكي كونلك مسافه اولسه البته اهل بعينه محل مرقومه و ارنجه دكين اتمام صلوة ايدر لري زيرا مدت سفر دن اقل اولان مسافه بي قصد ايتيمكدر و احتمالدر كه رأى امير دخي اولخلده كند و طائفه مرقومه ايله قلوب غير يلرن دن جوش و سرا ببعث ايتيمك اوله بوجهته محل مز بورده دخي اتمام صلوة ايدر لري زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولد قلرن دن آنده اقامته دخي اوله منزل اما محل معهوده نزللر نندن صكره و اوال آنلره ايله داراخر بده برآيلق مسافه به كيده جكني آنلره اعلام ايلسه ابتدا اولخلده اولد بجه صلوتلبرني اتمام ايدر لري زيرا فرض مرقوم اوزره اولخلده مقيم ايدلر مادام آندن رحلت ايتيمك بجه مجر دنيت سفر ايله مسافرين اوله محبوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثلوا اولور حتى صورت مفروضه ده قبل الارض حال قصر صلوة ايلسه ل اعاده سي واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلنده دن خارج اولديلر بوضورنده قبل الاعاده اول صلوتك وقتي ايچنده جيقر لسه بنه ايكي ركعتله ادا ايدر لروا كر بعد انقضاء الوقت جيقر لسه دورت ركعتله قضا ايدر لري زيرا تقرير وجوب ايچق آخر وقت اعتباريله در كه خروج وقتند مسافر ايسه ل اوزر لري بنه صلوة سفر و مقيم ايسه ل صلوة مقيم واجب اولوب حكيم مذ كور مقدم اعلى وجهه القصر ادا ايتيمك بيله تغير ايلن زيرا مقدمه ادا ايتيمك لري صلوتلري كندولر مقيم ايكن رأس ركعتبنده سلام و بركلرنده فاسده اولغله اصلا ادا ايتيمك مثلوا اولديلر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلنده بعينه اولخله مسافت ايدوب بلنده قريبه والبسي كلمكله اون كون آنده مكث ايلسه ل نظر اولنورا كر محمل مز بور بلنده لري بنه ايچق ايكي كونلك مسافه ايسه بيان سابقه بناء اتمام صلوة ايدر لروا كر اوچ كونلك و ارايسه آنده برآي بلكه دخي زياده اقامت ايسه ل دخي بنه قصر صلوة ايدر لري زيرا اولخله توجهله مسافر اولمشلدر آنده اون بش كون اقامته عازم اولد بجه مقيم اوله منزل و آنلر ايسه اولخلده قدوم و اليه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكلدر و اكر بوضورنده طرف و ايلدن ترك غزا ايله مأمور اولديغني مشعر مكتوب كلسه بنه كا لاول قصر صلوة ايدر لروا بلنده لري بنه عودت ايد نيجه دكين زيرا بولند قلري محل ايله بلنده لري مياننده مسافه سفر و ارايكن عودت قبلدبلر بوجهته وطنلرينه كيرمد بجه مقيم اولماز لري بنه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل و برقله به واصل اولوب امير ينك امر و اخباري اوزره محاصره سنده برآي اقامت ايدره رز مكره مقدمه فني ميسر اوله ديوتوطين نفس ايلسه ل البته

مطلب قصر الصلوة بعد الخروج الى العسكر
مطلب قصر الصلوة ولم يعرفوا ان متبوعهم فسح عنهم السفر

مطلب حاصر واحصا و نزلوا الاقامة عليه شهرا

قصر صلوة ایدرز را مقدمه وقوع فتی استثنای دیوبند و بش کوندن اقدم دخی فتی محتمل اولغله اون بش کون اقامت عزیمت ایدرز و اگر امیر لری حصنی فتح ایلسونتر ایلسونتر محل مرقومه برای آنرا اقامت ایدر چکنی اخبار ایدر سه ینت قصر صلوة ایدرز را آنرا دار الحریده اهل حر بله محار بلردر و محارب یا عدوسنه قاهر و اقامت قادر اولور یا خود عدو به مغلوب و اقامت غیر مقتدر اولور و بویه موضع آنک حفته موضع اقامت اوله مزو و موضع اقامت اولیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهل سفینه لجده بحر ده نیت اقامت ایتلری کیدر ینت مؤلف رجه الله دیر که عسکر مسلمین دار الحریده طول مکث ایتلریه برفو باران نازل و مجال حر کتلی زائل اولوب شدت شتا منقضى اولغله دکن اول سنه آنده اقامت تیرین مقتضى تحقق ایدوب اهل حر بدن دخی امانتله مأمون الغائله اولسدر ینت قصر صلوة ایدرز را اعدا آنرا بله مقاله ومدافعه و محل مرقومه اقامت ینت عمانت ایتلریند امین اوله منزل اما امام زفر رجه الله دن مرویدر که صورت مفروضه ده وقت هجوم اعداده مقابله و انتقامه قیام ایدر جک مرتبه ره شوکت و نعمة لری و ارایسه باعتبار الظاهر نیت اقامت لری صحیحدر دیدی و امام ابو یوسف رجه الله دن مرویدر که اگر خبیام و اخیبه ده ایسدر نیت اقامت لری صحیح اولوب ایدر ایدر منعه لری و ارایسه صحیح اولور دیدی لکن موضع اقامت ایچق آنده انسان نیت مقداری اقامت امکانی اولان محلدر دیو بیان ایدر بکمره بناء اصح اقوال قول محمد علیه رجه الرب المتعالمدر وهم امام مشارالیه زائده بن عمیر رجه الله تعالی تک حدیثی ابله دخی صحت مقاله استدلال قیلدیکه زائده دیر که ابن عباس رضی الله عنهما بیدیکه بز بلاد اعداده طول مکث ایدر رز امر صلوتنه نیجه رأی ایدر سنین جوابده رکعتین حتی ترجع الی اهلاک دیدی یعنی وطنکه کلجیه دکن ایکی رکعت قیلسین بعده جواز عزله نه دیدر سنین دیدیم و عزل بعد اجماع عورت حامل اولسین دیو قبل الاتزال ذکر نخی اخراج و انتزاع معنا سنه در جوابنده دیدیکه اگر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضر تیرینک بو خصوصه بر امر منصوص لری و ارایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوص صدر و اگر بوغیسه حکم اجتهاد دیمی اجرا و نسأؤکم حرث لکم فاتوا حرثکم انی شتم من شاء عزل و من شاء ترک مضمونیه افتایده رم یعنی نسال بکنر مواضع زر عکز کیدر اول مواضعن محل حلاله فتی طرفدن کلور سکن کلکز استین عزل ایدر واستین ترک ایدر و جناب ابن عباس نظم آبتدن اقتباس و جواز عزلی رخصت اتیان طرفینه قیاس ایلدی و قول مذکورى جواز عزله دلیلدر و لفظ مذکور ان عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر و طائفة یهود عزلی مکروه کوروب موؤده صغراد یعنی حیادفن اولادک اخفی و اصغر یدر دیر لیدی وایت مذکوره آنلری رد ایچون نازله اولشدر و ابن مسعود رضی الله عنه دن مقولدر که عزلدن اکامه اولندقد دیدیکه الله تعالی بر جک صلبدن کله جک بفسک عهد و میثاقی اخذ ایددی ایسه اولدر جل نطقه سنی صحخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر دیر سکن عزل و دیر سکن ترک ایدر بکنر بو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل و روایت ایدر ایچق عزل منکوحه حره دن ایسه حلال اولسی آنک رضایسه مشروطدر و جاریه ملوک سندن ایسه رضایسنه منوط دکلد ینت مؤلف رجه الله دیر که مسلم دار الحریه امانتله دخول و اون بش کون بر موضعه نیت اقامت قیسه اتمام صلوة ایدر زیر اهل حر بک امانتله نده بولوب محارب اولمغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی دار الحریده دخی نیت ایدر بکی قدر اقامت ممکن اولور و اهل حر بدن برکنه دار الحریده اسلامه کلوب اهل حرب اسلامی ایلسه ل یا خود یلوب آنی اسیر ایسه اول کسنه کندو منزلنده دائم اولدیجه اتمام صلوتنه مداوم اولور زیرا اول موضعه از قدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتدیجه مسافر اوله مزو شخص مذکور اوج کونلت مسافه به قصر صلوة ایدر رک سفرا یدوب ینت دار الحریده سفردن مقصدی اولان محله وصلت و اون بش کون اقامت نیت ایلسه ینت اتمام صلوتنه ملازمت ایدرز را کند و اهل حرب بله محارب اولیوب آنلردخی کندوبه تعرض ایتدیجه موضعه نیت اقامت قابل و ایچلر نده مستأمن حکمنده داخل اولور ینت مؤلف رجه الله دیر که مسلمین ابادی اهل حر بده اسیر اولان کسنه حفته نظر اولتورا اگر اول اهل حرب اون بش کون بر محله اقامت عازم اولور ایسه اسیر مزو بوره قدر آنرا بله اقامتراضی اولیوب فرصت بولدیغی ساکنده فراره جازم دخی اولور سه ینت اتمام صلوة اوزر ینت لازم اولور زیرا اللرنده مغلوب و مقهور اولغله سفر و اقامت خصوصنده ایچق آنلرک یتلری معتبر اولوب دار اسلامده بر جک عبد وز وجهه سنی منزله سنده اولورز را آنلر حفته سفر و اقامت نیت مولی و نیت زوج معتبر اولوب کندو یتلری مطمح نظر اولماز حتی خلیفه بر شخصی بر بلده دن بلده اخر ایه احضار ایچون عمال و خدامندن بر نیت و تسبیح ایلسه خادم مزو بر شخص مذکورى تنقید اراده سنه ممکن اتمکله سفر و اقامتده

مطلب نوبی الاقامة في جيلة البحر ارفق دار الحرب بسبب التبع

مطلب جواز العزل وصدمة وكتب تقامير ده مسطوردر که

مطلب جواز العزل وصدمة وكتب تقامير ده مسطوردر که

مطلب جواز العزل وصدمة وكتب تقامير ده مسطوردر که

مطلب جواز العزل وصدمة وكتب تقامير ده مسطوردر که

اول شخصک نیت معتبر اولیوب ایچق اول خادمک نیت مطالب و منتظر درو بو مسئله دن ابادی اهل حر بده اولان اسیرک حال و شانی طریق اولی ابله نمایان اولور و اگر اسیر مسلم اهل حر به متابعته مسافر اولدقد نصرکه ایچلر نندن فرار بو رفعا ره یا خود غیرى محلده بر آى قدر اخفا و اقامت قرار و رسه البته قصر صلوة ایدرز را بو صورتده اهل حر بله محارب اولغله دار الحرب ا کام موضع اقامت اوله مزو کونلت دار الحریده ایچلر نندن برکنه اسلامه کلوب اهل حرب دخی اسلامنه واقف بقتله عازم اولدقد لر نده اول کسنه اوج کونلت مسافه به علی قصد الفرار خروج و ابتدار ایلسه بعد از خروج بموضعه بر آى دخی زیاده منس ترا و اسه دخی ینت مسافر اولورز را اهل حرب قتل ایچون آتی طالب اولدقلری حنده آنرا بله محارب حکمنده اولور و مستأمن دخی بویه در که اکاغدر ایدوب قتل ایچون طالب اولسدر اول دخی محارب اولور و مذکور ینک حال لری همان دار الحریه متلصصا کیروب بر محله برای اقامت نیت ایدر نیک طائر شه نما ندر که جمله سنی مسافر اولوب نیت اقامت لری موضع اقامتک غیر بده اولمغله لغو و باطل اولور ینت مؤلف رجه الله دیر که بو مذکور یندن برکنه دار الحریدن بر بلده ده مقیم ایکن قتل ایچون طلب ایتدیگر نده ینت اول بلده ده اخفا ایلسه اتمام صلوتنه اهتمام ایدرز را فی الاصل اول بلده ده مقیم اولغله ایچندن چیقما دجه مسافر اوله مزو بر ایکی کونلت مسافه قصدیه چیقسه ینت مسافر اوله مزو بر اقمیم مسافه سفردن اقله نیت خروج مسافر اوله میوب بعض قراده اولان عقار ینت خروج ایدر منزله سنده اولور و طوائف مذکوره شول عسکر حکمنده اولور که کندو بلده لر ندن بر کونلت مسافه ابله ارض حر به داخل اولوب و ارض حر بده ایچق بر کوندن زیاده کتکه مائل دکلد ایکن همان دوشنه مقابل و مقاتل اوله بو عسکر نه دکلو اول مسافه ده مکث طویل ایدر سه ده ینت صلوتی تکمیل قیلسر لر بر فرض مذکور اوزره بولدر دار الحریده مسافر اوله مدیبلر و مجرد قتل ابله مسافر اوله منزل کور مزو مستکنه اهل حر بدن بر بلده اها لیبسی اسلامه کلوب حال بلده لر نده مقیم ایکن اهل حرب آنرا بله قتل ایلسه صلوتلرین اکیال ایدر کونلت اهل حرب بلده لر ینت غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچندن خارج و ایچق بر کونلت مسافه به طالب اولسه لر ینت اتمام صلوتی التزام ایدر اما اوج کونلت مسافه قصدیه چیقر لسه مسافر و قصر صلوتنه قادر اولور و مسافر اولدقد نصرکه دار الحریدن بلده لر ینک غیرى بر محله اقامت ایلسه لر ینت قصر صلوتنه ملازمت ایدرز را آنلر محارب بلردر و دار الحریده برکنه حکم مسافر نده داخل و اهل حرب بله محارب و مقاتل اولدیجه نیت اقامتله بر محله مقیم اوله مزو و اگر طائفة مذکوره صکره بلده لر ینت رجوع ایدوب مشرکین دخی اول بلده به تعرض ایلسه لر اتمام صلوة ایدرز را بلده لری موضع اقامت لری ایکن ایچنده اسلامه کلری ابله دار اسلام دخی اولشدر و مشرکین اکانعرض ایتدیجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا و اصل اولدقلرنده اتمام صلوتنه حکم اقامت متواصل اولور اما مشرکین ابتدا اول بلده به استیلا و ایچنده اقامت بعده مسلمین مرقومین عودت و مشرکینی اندن اجلا و بلده بی اخلایه همت ایدر ایسه نظر اولتورا اگر آتی مجددا اتخاذ دار و اعتبار منزل قرار ایدر سه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرز را مقدمه غلبه مشرکین ابله دار الحرب اولوب صکره مسلمین غالب و ایچنده اقامت طالب اولمبلر بله دار الاسلام اولشدر و دار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت اقامت مسلم خاص و عامدر و اگر اتخاذ دار ایچوب ایچق آنده مقدا رشه اقامت بعده دار اسلامه هجرت عزمیت ایلسدر قصر صلوتنه ملازمت ایدرز را بو صورتده اول موضع دار الحریه بندن و آنلردخی محارب بلردر بو جهته دار الحریده نیت اقامتله مقیم اوله منزل کونلت مسلمین بر عسکر دار الحریه داخل و بر بلده به غائب اولسدر اگر آتی دار اتخاذ ایدر سه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدر و اگر دار اتخاذ ایچوب مجرد برای یادخی زیاده اقامت مراد ایدر سه قصر صلوتنه اعتبار ایدرز را اول بلده دار الحرب و آنلردخی محارب بلردر و مسائل مرقومه بی وجه مشروح اوزره تخریج ایچق امام ابو یوسف و امام محمد رجه الله علیهما قوللری اوزره صحیح و روج اولمشدر ز بر آنلرک عندنده بر بلده به مجرد اهل حرب غالب و قاهر و ایچنده حکم شرک ظاهرا و لغله دار الحرب او اور اما امام ابو حنیفه رجه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلده مذکوره سنور ارض اهل شرکه متساخم اولوب ایچنده بر مسلم یا خود ذمی نفسی اوزره آمن و سالم قالمق دخی معتبردر و بحث مذکور موضعه نیت بیان اولتوران شاء الله تعالی و مؤلف الکتاب علیه رجه الملك الوهاب بوند نصرکه باب من یغسل من الشهیداء و باب صلوة الخوف فی اخطا عنوانیه ایکی باب دخی تخریر و موسا ثلرین تقریر قیلدی لکن بز باین مذکور ینک مسائلی املایلد بکمر شرح از یادنده استقصا ایتدی بکمره بناء بو مقامده مجددا حد و احصا ایتدی ز بر مؤلف زیادنده اولان مسائلی بعینها بلا زیاده و نقصان بو کابنده دخی اعاده و آیتان ایلشدر و الله اعلم

مطلب هرب الاسیر و اقامت فی غار و نحو

مطلب دخول دار الحرب متلصصا و نوبی الاقامة

مطلب بصیر الدار دار الحرب

باب امان الحرام المسمی والمرأة والعبد والذمی * یعنی طوائف مذکورہ دن بریسی مشرکینہ عهد و امان
 و برآمدن باحث اولان مسائل و مباحث بر نک کر کدر کہ بو کا ک ادق مسائل و الطغ و سائل ابواب امانہ موضوع
 و ابواب مرقومہ دہ دقایق علم النحو و منای ای اصول الفقه مجموعہ و مؤلف رحه الله تعالى علم النحو صاحب
 قدم و جلہ دن مقدم اولان خالہ زادہ سی علی بن جزه الکسائی رحه الله ابه مشا و ر و ہذا کرہ د نصرکہ
 ابواب مزبورہ بی ترتیبہ سببہ درہ المحدث و علماء اعلام دیمشدر کہ اصحاب مزین حفاظ روایتی امتحان مراد ابلین
 کتاب الصلوٰتین باب الاذان ایہ ابلسون و علم الفقہہ متبحرین مراد ابلین امان السیر ایہ ابلسون بوند نصرکہ بیلک کر کدر کہ
 ولغت و علی نسخہ نحو و فقہہ امتحان متبحرین مراد ابلین امان السیر ایہ ابلسون بوند نصرکہ بیلک کر کدر کہ
 رجل حر مسلک کرک صالح و کرک فاسق مشرکینہ و پر دیکہ عهد و امان جیب اهل اسلام اوزرہ جائز و تنفیذہ
 لایقدر لقولہ علیہ السلام المسلمون بتکا فؤد ماؤہم و ہم ید علی من سواہم یعنی بد متہم ادناہم یعنی مسلمینک
 دملری قصاص و دیتہ منساوی اولور و جلہ مسلمین اعیان و اعداری اوزرہ ید واحدہ مثل اولور یعنی بر برینہ معین
 اولماری واجبر و ذمترینہ ادناری دخی ساعی و نافذ المساعید و بوحیدتہ ذمت ایہ مراد عهد موقت یا خود
 مؤبدد و امان و عقد ذمت دخی اولور وینہ حدیثہ لفظ ادنی اگر ولادتی من ذلك ولا اکثر نظم شریفندہ
 واقع اولدیغی کی مقابل اکثر اولان اقل معناسنہ اخذ اوانورسہ حدیث سابق صحت امان شخص واحد اوزرہ
 دلیل فایقدر و اگر فکان فاب قوسین اودنی قول شریفندہ اولدیغی کی یعنی القرب اولان نودن مشتق ایسہ
 حدیث جلیل سرحد لہ سا کن و دشمنہ قریب اولان مسلک صحت امانہ دلیلدر و اگر دانندن مشتق ایسہ
 وصف دنائت مسلمیندنی انجیق فاسقہ نسبت اوتحق لایق اولغله صحت امان فاسق اوزرہ دلیل موافق در حاصل کلام
 امانہ معنای نصرت نمایاندر زیرا انا فتحنا لک فتحا مینا نظم کاملی صلح حدیبیہ دہ نازل اولوب الله تعالی اول
 صلحہ فتح مین و نصر عزیز ایہ تسمیہ بیورمشدر و ہر برسلم نصرت دینہ قیامہ اهل اولوب اولیادہ مقام جماعت
 مسلمینہ قائمدر کورمز مہسنکہ شرمشکرینی دفع ایڈہ جک مرتبہ دہ مسلم واحدن قتالہ نصرت تحقق ایسہ
 مقام جماعت مسلمینہ قائم و جلہ دن سقوط فرضی مستلزم اولور کذلک اندن عقد صلح و امانہ نصرت اسلامیان
 حاصل اولسہ مجموع جماعت مسلمیندن و اصل اولش کی اولور بوجہ تندن امرأہ حرہ مسلمہ تک دخی عقد امانی
 صحیح اولور زیرا امرأہ دخی اهل نصرتندہ اگر چه مباشرت قتال ایہ نصرتہ بنیہ صالحہ سی یوقدر لکن عقد
 امان نصرت بالقول اولغله اک صلاحیت بینہ سی در کاردر کورمز مہسنکہ مال نسامان رجال کی صرف جہادہ
 صالح اولغله نسا دخی جہاد بالمال ایہ تنظیم مصالح ایدر و بوندن ماعد اصحت امان نسوانہ دلیل منقول شول
 روایت قبلتان حدیث مقبولدر کہ زین بنت رسول الله صلی الله علیہ و علیہ وسلم و رضی الله عنہا زوجی
 ابو العاص بن الربیع اسلامندن اقدم جار قلوب امان و پردکدہ رسول الله صلی الله علیہ و علیہ وسلم و رضی الله عنہا زوجی
 اجازتہ ابقا و امانتی تنفیذ و امضا بیوردیلر و امھانی بنت ابی طالب رضی الله عنہا دن مرویدر دیکہ بوم فتح مکہ دہ
 مشرکیندن و زوج طرفندن ہم اقر بامدن ایکی کسنہ بی جار قلوب عقد امانہ منزلمدہ اسکان ایلدم ناگاہ
 قرنداشم علی بن ابی طالب رضی الله عنہ دخول و قدوم و شخصین مزبورینی قتل ایچون اوزر لہینہ بدن هجوم
 ایدوب بکادخی مشرکینی جارمی قیلرین دیو عتابہ شتاب ایلدی بندخی واللہ قتله نندن ابتد التمدیکہ سن آنلری
 قتل ایڈہ مزسین دیدیم صکرہ بن جیوق قیوی اول کلزدن اقدم اغلاق ایدیکزدیوب رسول الله صلی الله علیہ
 وسلم اسفل ثنبہ دہ ایدیلر و فی نسخہ اسفل بنیہ یعنی اسفل کعبہ دہ ایدیلر اولصوبہ کتدم و رسول الله صلی الله
 علیہ وسلم حضرت تری آندہ بولہ مدم و حضرت فاطمہ رضی الله عنہا بی بولدم واکا دیدیم کہ بن قرنداشم
 علی دن ہر چکدیم مشرکیندن زوجم واسطہ سبلہ اقر بامدن اولان ایکی کسنہ بی جار قلوب امان و یرمش ایدیم
 شدی آنلری قتله هجوم ایلدی و حضرت فاطمہ رضی الله عنہا بکا زوجندن زیادہ شدت و مشرکینہ نیچون
 عهد و امان و یرسین دیو عتابہ مبادرت قبلدی تا کہ رسول الله صلی الله علیہ وسلم طلوع ایلدیلر کہ ہتوز
 اوزر لہندہ لوازم اسفاردن اولان آثار غبار و ارایدی همان مر حبا باہانی فاختہ دیو ترحیلہ بی تطیب
 ایلدیلر دیدیم کہ یارسول الله قرنداشم علی دن نہ ل چکدیم التمدن خلاص بولیم بازیم مشرکیندن زوجم
 و ساطنیلہ ایکی قریمی جار قلوب ایدیم شدی قتل ایچون اوزر لہینہ هجوم ایلدی اول ساعت بیوردیلر کہ
 ما کان لہ ذلک فقد اجرنا من اجرت و امانت یعنی علی ایچون آنلری قتله مساع اولدی سنک جار
 قیلد یغک کسنہ لی زدہ جار قلوب و امان و پردیک کسنہ زہ زدخی امان و پردیک بعدہ حضرت

معلوم اولہ کہ شرح الکتاب رحه الله
 تعالی یومجلدہ امام کسائی رحه الله
 مؤلف الکتاب امام محمد رحه الله
 خالہ زادہ سی ایدی د بو نصریغ
 ایتمشد لکن کتب تواریخندہ ذکر
 او لندیغی اوزرہ بعد النسب و
 منساری بومعنا من فیدر انجیق امام
 کسائی تکلیفی امام محمد و مؤلف امام
 الفراء جناب مؤلف خالہ زادہ سی
 اولدیغی ایکی مجلدہ و مؤلف امام
 فرات خال اولدیغی و مجلدہ و فوات
 الاجابندہ ان خالک نصریغ بویان
 ایلشد رغائب نسخ شرحہ بعد
 الکسائی فرادخی مذکور ایکن کابیر
 اسقاط ایتمشد و مؤلف امام
 ابوب امان المرأة
 مطلب امان الامه والصحی

فاطمہ رضی الله عنہا ہ امر ایلدیلر اولدخی اغتسال ایچون صوقودی بعدہ اغتسال ایلدیلر صکرہ ثوب واحد
 ایچندہ مخالفین طرفینہ سکر رکعت نماز قیلدیلر و صلوة مزبوره بوم فتح مکہ دہ وقت ضحیادہ ایدی ایستہ
 رسول الله صلی الله علیہ وسلم امان امھانی صحیح و آنک امانندن صکرہ حضرت علی رضی الله عنہ ایچون
 اول مشرکیرہ مساع تعرض یوقدر دیو بیان و تصریح بیوردیلر و اهل حدیث سکر رکعت نماز قیلدیلر تک
 سر و حکمتن بوجہ اوزرہ تحدیث ایلدیلر کہ ایکی رکعتی فتح مکہ اوزرہ صلوة شکر ایدی و ایکی رکعتی
 دخی عمارتہ بن دویمہ رضی الله عنہ روایتی اوزرہ آنلر ایہ صلوة ضحیادہ افتتاح ایچون ایدی و دورت رکعتی دخی
 ابن مسعود رضی الله عنہ روایتی اوزرہ وقت ضحیادہ مواظبت قیلدیلر صلوة ایدی و مخالفین طرفینہ
 قولیک معناسی متوشحیہ من طرفینہ و توشیح ثوب واحدک طرف یسارینی منکب ایمن و طرف بئینی
 منکب ایسری اوزرہ تلبس ایتمکدر و حدیث مذکورده توشیح ثوب واحد اوزرہ جواز صلوتی بیان وارددر و عمر بن
 الخطاب رضی الله عنہ دن مرویدر دیکہ ان کانت المرأة لتاجر علی المسلمین فیحوز ذلک یعنی علی التحقیق
 مرأہ دخی مشرکیندن احسانلرین کوردکلی کسنہ لہ مجازات و اعطاء امان ایدوب امانلرین مسلمین اوزرہ
 الزام ایدرلر و اعطاء امانی دخی جائز و نافذ اولور اولدی و فی روایتہ لتأخذ یعنی صلح و امانلہ اخذ عہد ایدر
 اولدی و حضرت عایشہ رضی الله عنہا دخی روایت ثانیہ کی ان کانت المرأة لتأخذ علی المسلمین دیدی
 اما اعطاء امان ایدن عید مسلم ایسہ نفوذ و اعتبارہ غیر شا یاندر مکر اهل قتال اولہ و قول مذکور قول
 ابی حنیفہ و احدی الروایتین عن ابی یوسف رحه الله علیہما در اما روایت اخرادہ امام ثانی امام محمد رحه الله
 ایہ متفق و قتال ایسون ایسون صحت امان عید مسلم اوزرہ متوافقدر زیرا مسلم اولغله تک و قدرتی مقداری
 نصرت دینہ اهلینی در کاردر و امان دخی نصرت بالقول اولغله عبدک مقدور و ملوکیدر امامبا شرت قتال
 بویلہ دکلدر کہ مباشرت مولا ستک ملکی اولوب عبدک ملکی اولیان نفس و منافی ایہ دینہ نصرتدر و ہم
 عبد مزبور اعطاء امانلہ کفارک نفوس و اموال لہینہ حرمت تعرضی اولان نفسنہ التزام صکرہ بطریق التشریہ
 غیرہ الزام ایدر و بومقوله اموردہ عبد و حر مساوی الاقدامدر و بویلہ اصل و مأخذ زویت ہلال رمضان
 اوزرہ شہادتدر کہ شاہد حرمت افطار دہ نفسنی تقدیم بعدہ غیر اوزرہ دخی تحریم ایدر لکن امام ابو حنیفہ
 رحه الله دیکہ امانہ معنای نصرت مستور اولغله انجیق مالک قتال اولنردن متین او لور و خدمت مولی ایہ
 مشغول اولان عبد مالک قتال اولماغلہ خیریت امانی بدیدار اولما زاما اذن مولی ایہ مقاتل ایسہ مباشرت
 قتالہ قادر اولغله خیریت امانی ظاهر اولوب تصرفی مسلمینہ نظر و جہتی اوزرہ واقع اولور و امانلہ قتال کفارندن
 ملتزم کف اولسی انجیق متمکن قتال اولدیغندہ حاصل اولور اما متمکن قتال دکل ایسہ ملتزم کف اولوب
 ابتدائ ملتزم غیر اولور و عبد ایچون بویلہ ولایت یوقدر و امہ دخی حکم مذکورده عبد کیدر لکن امام محمد
 رحه الله عبد الله بن عمر رضی الله عنہما دن نقل اولسان امان المرأة و ان عبد و انصحی جائز مقال و سعتاً لیلہ
 مد عاسنہ استدلال ایلدی اما بوقول مجمل عندا یحییفہ عبد مقاتل ایہ ما ولدر وینہ امام محمد رحه الله
 قول مشروح المتوالینہ حدیث فضل رفاشی ایلدی دخی استدلال ایلدی فضل رفاشی رحه الله تعالی دیکہ
 براہل حصتی محاصرہ ایتمش ایدیک بزعبدهمان برسہمہ امان و عہدی تحریر و صوب و سمنہ رمی و تسیر ایلدی
 بزبخی بومادہ بی عمر بن الخطاب رضی الله عنہ جناب لہینہ کتب و انما ایلدیک جوابدہ انه رجل من المسلمین وان
 امانہ جائز دیو بازوب تنفیذ و امضا ایلدی ایستہ جناب فاروق صحت امان عہدی انجیق و سلم و مسلمینہ تعلیل ایدوب
 مقاتل اولسنہ اعتماد و تعویل ایلدی لکن ینہ امام ابو حنیفہ رحه الله تعالی دیکہ رمی سهام اعمال مقالتیندن
 اولغله عید معہود البتہ مقاتل ایدی و عندی مزیدہ صحت امان مقاتل دخی اسلاملہ مشروط اولغله کلام فاروقدہ
 اسلامنہ منوط قیلندی و مغازیڈہ تظہیر اولمشدر کہ عبد مرقوم سہمی اوزرہ فارسیبہ ایہ مترسبت لفظنی
 تحریر ایلدی خوف ایتمکدر اما امان ذمی امر مسلمین ایہ معتبرندہ مقاتل اولورسہ دخی ینہ باطلدر زیرا
 اعتقاد دہ مشرکینہ موافق اولغله البتہ آثارہ مائل و مشفقدر بوجہ تہ ظاہر خالی امانلہ مسلمینہ قصد نظر
 و محبت ایتمدیکنہ دلیل باہر در و ہم ذمی اهل نصرت دین دکلدر رولدی الحناجہ قتالہ آنلر ایہ استعانت ہمان
 کلاب ایہ استعانت کیدر یا خود آنلر ایہ استعانت اعتقاد دہ موافق لری ایہ برابر مشرکینہ قتال مزیدہ
 قہر و تذلیلرین حد متابعہ بہ ابصال ایچوندر و معنای قہر و تذلیل صحیح امانلرندہ بولنوب انجیق ابطالندہ
 تحصیل اولنور و مسلمیندن برضلام مراہقک یا خود کافریندن ایکن مسلم اولوب اسلامی وصف و تعقل ابلین

مطلب صلوة الضحی و عدد رکعاتہا
 مطلب الصلوٰتین ثوب واحد و توشیح
 و اصلہ دہ عمارتہ بن دویمہ بن
 الاصحاح ذکر او انبوب انجیق عمارتہ
 بن روایتہ را ایلہ ذکر او انمشدر
 و راوی مذکور صحابی اولوق ظاہر
 اولغله نسخ کادہ بومقامدہ سہو
 ناسخ در کاردر سہو

مطلب امان الامه والصحی
 مطلب امان الذمی لایصح
 لفظ مترسبت فارسیبہ دہ نمی
 حاضرک جمعیدر و آخری ذل
 اولوق قاعدہ لغت ایدر لکن
 نسخہ لہ نالیہ واقع اولمشدر سہو
 مطلب الاستعانتہ بالذمی فی القتال

غلام مرا هتک اما نی عندانی حنیفه رحمه الله مسلمین اوزره جا ژرونا فذا اولماز اما قول محمد رحمه الله اوزره جا ژرد زبیرا قافل ورشید اولد قده ایمان واسلامی صحیح اولور و ایمان واسلامی صحیح اولان کسنه تک بعد ایمان اما نی دخی صحیح اولورز بر امان انجیق دینه قول ایله نصرتدر و غلام مذکور ک اصل دخول دینده قوی معتبر اولمجه البته نصرت دینده دخی معتبر اولور لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دیر که امانده معنای خیریت و نظر مستور در که آئی انجیق معتدل الحال اولان کسنه فهم ایدر و قبل البلوغ دخی اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام مذکور قتل له بنفسه مالک دگلدر و خیریت انجیق قتل له مالک و ما شر اولانک اما ننده ظاهر اولور و ما ذون بالقتال اولان صینک صحت اما ننده قول ای حنیفه رحمه الله نه و جه اوزره اولدیغی ذکر و بیان اولمادی لکن ابو بکر ازای رحمه الله ما شرت قتاله ممکن اولغله عبد مقاتل منزله سنده اما نی صحیح اولور دیر ایدی و سائر مشایخ معتدل الحال اولد یغندن اما ننده مسلمین ایچون معنای نظر بر کمال اولما مغلله اما نی صحیح اولماز دیر ایدی باب الامان ثم یصاب المشرکون بعدا ما نهم * یعنی مشرکین بعد الامان سبی و قتل ایله مهان اولسدر حکم ضمانه متعلق مقام یا ندر مسلمیندن بر کسنه مشرکیندن بر قوم امان و بر دکن نصره یه مسلمیندن قوم آخرین اوزر لینه هجومه قتل رجال و اخذ نسا و اموال ایدوب بعد الاقتسام اول نسا دن اولاد لری اولوب صکره سبقت اما نه واقف اولسدر اولان قاتلین اوزره دبت مقتولین واجب اولور زبیرا امان شخص واحد جماعت مسلمین اوزره نافتا اولغله مشرکینک نفوس و اموال لر نده عصمت و تقوم ظاهر اولور و مقاتلیندن واقع اولان قتل دخی اما نی بتدک لر نده صفت خطایه مقرون اولور و اگر امان سابق بیلرک هجوم ایلد بیلر دیو فرض اولنور سه اگر چه صفت عمد ه مقارن لر لکن شبهه میجه که بحار یه تک قیامنه مقرون اولوب بو مثلوق قتل ایله دبت واجب اولور لقوله تعالی وان کان من قوم بیکم و بینهم میثاق فدیة مسلما الی اهله یعنی اگر مقتول سز کله آنلرک بیلر نده عهد و میثاق اولان قومدن ایسه قاتل اوزره واجب اولان ور نه مقتوله تسلیم اولنه جق دبتدر و بوند نصره صورت مفروضه ده التان نسا و اموال لری دخی عصمت محل ایله اخذ و استرقاق باطل اولد بیچون کبر و پر بلور و شبهه ملک ایله وطی ایدوب صکره ملکر تک غیر یه و طئه ما شرت لری ظاهر اولغله اگر چه حد زبیرا اولماز لکن مهور نسایی غارم اولور و حاصل اولان اولاد لری یه با بار تک اولاد احراری اولور زبیرا نسا حرا ژردن تولد ایلر یه بلا فیمه احرار الاصل اولور و با بار یه نسا عله مسلمین اولور زبیرا ولد من جهة الدین خیر ابو یه تابع اولور و مؤلف رحمه الله بو باده حدیث مهلب بن ابی صفره بی ذکر ایلدی مهلب دیندیکه عهد خلافت عمر یه ده بلاد هواز دن بر بلده بی محاصره و فتح ایلد مکر آنلر حضرت عمر رضی الله عنه دن اخذ صلح ایشلر ایش و بز دخی برا ز نسا لرین سبی و مجامعت ایلد تک بو خیر حضرت عمر رضی الله عنه بالغ اولوب بزه اولاد لر بکزی اخذ و نسا لر بی کبرورد ایدیکر دیو نامه یازدی و عطا رحمه الله دن مرویدر دیندیکه بلاد فارسده مدینه نستر صلحا فتح اولمش ایدی صکره اهلی یه کافر اولم لر یه مها جرون و فی نسخه مجاهدون غزا و آنلری اسیر و نسا لر بی اخذ ایلد بلر حتی ولد لری دخی ظاهر اولدی در عقب حضرت عمر رضی الله عنه اول نسایی حر بیلری اوزره رد ایله امر ایدوب سبب لری ایله بیلرین تفریق ایلدی لکن بونک تا ویل اولدر که اهل نستر کافر اولد لر نده داره غالب اوله میوب آند حکم شرک جاری اولما مغلله دار لری دار الحرب اولما مشدر بو جهته حضرت عمر رضی الله عنه سبی و استرقاق لرین تجوز ایلدی و ابو القاد شویس رحمه الله دن مرویدر دیندیکه والله خوف ایدر مکه صلبدن میسان نم موضعه و افرر جال و نسا بولنه بونه دیمکدر یاشویس دیو سوال ایدر کندنه دیندیکه محل مزبور دن بر جا ریه کتوروب بر زمان وطی ایش ایدم صکره حضرت عمر رضی الله عنه دن نامه کلکله ناس اسیر لرین رد ایدکده بندخی اول جا ریه بی رد ایلدم یعنی حین ردمده بندن حامل ایسه شمندی یه دکن حاصل اولان ولد دخی تولد و نسا سل ایش اوله و خوف مذکور یه باعث اولدر که اول جا ریه بی یا ننده اوج حبض کور مردن اول رد ایلک جا ژردن کل ایکن قبل الحیض رد ایش ایدی زبیرا اول جا ریه حره اولوب شبهه ایله آئی وطی ایش اولغله اوج حیضله انقضاء عدت واجب و وطی ایدن دخی حامل یا غیر حامل اولدیغی بیلیجیه دکن ردی غیر جا ژردی و امام ابو جعفر محمد بن علی رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضرت لر نده منقولدر دیندیکه خالد بن ولید رضی الله عنهمک بی جذیمه یه معاملة قتل و اسیری رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لر یه بالغ اولد قده اوج کره اللهم انی ابرأ البک مما صنع خالد یعنی یارب خالدک بو صنعندن سکا نبری واستعاذه ایدر رم دیندیکر یه خالد تا بیاض ابطیلری مرئی اوله جق مرتبه لده

مطلب امان الصبی من المسلمین
او الکافرین
مطلب اسلام الصبی

مطلب الوطی بشبهه الملك

ید بن انور بیلرین سوی آمانه رفع ایلد بیلر بعده حضرت علی رضی الله عنیه دعوت ایدوب خذ هذا المال فان هب الی بی جذیمه واجعل امر الجاهلیه تحت قدمیک دید بیلر یعنی باعلی شومالی آل و بی جذیمه یه کتور و امر جاهلیت تحت قدمیکه قیل یعنی بی جذیمه ایله اهل مکه مینا نلر نده منبقت ایدن خجاشات و جراحت و زحول و عداوات مقوله لر بی ابطال قیلکه بعد الیوم آنکله اشتغال ایشونلریم قال علیه السلام فدی لهم ما اصاب خاند و فی نسخه صحیح فودلهم یعنی خالدک و بر دیکر ضررک دینی آنلره ادا قیل مترجم فقیر دیر که و دی بیدی دینه صیغه لر نده ما خرد اولان لفظ اریق لفظی کبی حرف واحد اوزره د لفظیدر حالت و وقفه زیاده هالیله ده دیمک و جزم ناقصده حذف حر که ایله اکتفا لغتی اوزره دی دیمک دخی جا ژردن بیلرین نسخه اولان صحیح ایشک ممکن اما نسخه ثابته خطا ایلدوکی متبندر بو جهته دن صاحب المغرب فعلی هذا قوله علیه السلام لعلی اخرج لی هؤلاء فودد ما نهم صوابه فدیرو یه فی مختصر الکری حکیم بن حکیم بن عباد بن حنیف عن ابی جعفر محمد بن علی فی فتح مکه دیمک صحیح و تصریح حق صریح ایشلر فخر البیهم علی بذلك المال یعنی بعده حضرت علی رضی الله عنه اول مال ایله بی جذیمه یه توجه و اقبال ایدوب فودی لهم کل ما اصاب خالد منهم حتی انه ادی لهم مبلغه انکب یعنی حضرت علی رضی الله عنه خالدک اخذوا ضاعت ایدیکر مجموع نفوس و اموالک دیتلر بی حتی مبلغ لر تک که کابلر تک صوا یجه جک سقال کهنه مثلا و اوقابلر تک دیتلر بی دخی آنلره ادا ایلدی آخر کار قطعاً مطا و بیلر قالیوب حضرت علی رضی الله عنه ده بر مقدار بقیه مال برقرار اولغله هذه البقیه من المال لکم عن رسول الله صلی الله علیه وسلم ما اصاب خاند ما لانعلم ولا نعلمونه یعنی طرف رسول الله صلی الله علیه وسلم نده شوبقه مال بز بیلر و ستر بیلر کلر بکزدن خالدک اضاعت ایلدیکر نسنه لر دن بدل سزک اولسون دیوب اول بقیه بی دخی آنلره و بر دی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم طرف لر نده عودت و اخبار کیفیت فصلت ایلدی و بو حدیث جلیله مسلمین امان یا خود مواد عده ده بولسان مشرکیندن اموال و نفوس مقوله سبب هرنه به اصابت و اضاعت ایدر لایسه اصحابه مجدد اداسی لازم اید و کسه دلیل واردر و خالد رضی الله عنه بی جذیمه یه اصابتی آنلر مشرک لر ایکن اظهار اذان و ترک قتال ایلری مجرد ابادی مسلمیندن تخلص کر بیان ایچوندر ظنی ایله حکم خطاده ایدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم خالدک مدار قوت و نصرتی اولم لر یه عافله سبب اید بیلر بوسبیله رسول الله صلی الله علیه وسلم اول مالی بنفسه ادا بیور دیلر یا خود عتد نفس لر نده مجرد علی وجه التبرع ادا ایلد بیلر و اظهار اولان احتمال تا بیلر زبیرا عاقله انجیق دمای تحمل ایدوب اموالی ایش ایکن وقعه مرقومه ده د ما و اموالی تحمل برله بدل مال بیور دیلر و لفظ دبت انجیق بدل نفسده حقیقت ایکن حدیث مذکورده کاه بدل نفس و مالک مجموعه و کاه بالکر بدل ماله اطلاق اولدیغی اطلاق و تقید یا خود بدل نفسه اتباع و مشا کله علاقه لر یه تجوزه منبدر وینه حدیث منقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دلیل مقبول واردر زبیرا حضرت علی رضی الله عنه هذا لکم مما لانعلم ولا نعلمونه دیو بقیه مالی آنلره احسان و رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی فعل مذکور بی استخسان ایلد بیلر مؤلف رحمه الله دیر که مسلمیندن بر عسکر بر قلعه یا خود بلده بی محاصره اید کلر نده بعض سکان اسلامه کسه لاول بعض نفس و مال و اولاد صفاری اوزره و اصل امن و امان اولور لقوله علیه السلام فاذا قالوا لها عصموا منی دعائهم و اموالهم الابحقیها یعنی مشرکین همان کلمه شهادتله تکلم اید کلر نده بندن دما و اموال لر بی حفظ ایدر مکر حق شرعی ایه تعرض اولنه و قال تعالی فان تابوا و اقاموا الصلوة و اتوا الزکوة فخلوا سبیلهم یعنی اگر مشرکین ایمانه کلوب مشرکیندن توبه و اقامت صلوة و اعطاء زکوله توبه لرین تصدیق ایدر لر سه سبب لرین تخلیه ایدوب آنلره قطعاً تعرض ایلر اما زوجه و اولاد کاری برابر اسلامه کلر لایسه فی مسلمین اولور لر زبیرا اولاد صفاری اکا تبعامس اولوب اولاد کاری و زوجه سبب آنک اسلامی ایله مسلم اید اولما لر یه سائر اهل حرب منزله سنده اولور لر و مدعی مرقوم اوزره حدیث زهری ایله استدلال اولندیکه بی قریظه دن ذعلبه بن سعنه و اسید بن سعنه بویکی برادر لر ایله اسید بن سعید بی قریظه یه حبش رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله محصور ایلد لر نده دیدیلر که یا بی قریظه اسلامه کلکیر که دما و اموال بیکر اوزره امین اوله سز و الله بو محمد ابن الهیسانک سز خبر و بر دیکر ذات لر بی قریظه بواول دکلدر دیدیلر و قصه ابن الهیسان مغنازیده ذکر و بیان اولمش در که ابن الهیسان اخبار شامدن بر حبر بنام ایدی که بعثت نبویه دن اقدم یهود بثره قدوم و ایچوندر آرام ایشیدی مختصر موت اولد قده یهودی باشنه جمع ایدوب دیندیکه اندرون لم ترک ارض الحمر و الحمر فی نسخه ارض الحمر و الحمر و زوات بارض الجذب و الشده یعنی بیلور مسز که بی نیچون ارض شام کبی جای شراب و طعامی

مطلب بعض تصرفات المزجم فی الحدیث

و بعض نسخ صحیحیه ده لفظ فودی مخلتده حذف قالیله بطریق الاستنباط کلمه و دی و بعض نسخ صحیحیه ده تعادیل خروج ایچون ایلدی واقع اولشدر که معنای لر جسته مذکورده ن ظاهر و ساطعدر عله

مطلب جواز الصلح عن الجهم و ل نفسه و ماله و اولاده الصغار

یا خود خیر فحشین ایله ایسه جای اشجار بلند و خیر نعمت دلپسندی و نسخته تائیه به کوره جای خیر و خیرات و منافع و میراثی تارک و ارض حجاز کی بلاد خط و شده نازل و بارک اولدم بی قریظه بیله مزیدیدیلر. سده ابن الهیان دیدیکه انجق بر پیغمبر دیشانه وصلت ایچوندر که زمان نشر یغری قریب و بو محمل دار الهجرتید رو بن دخی آنره ایشمک امیدایدیم لکن شمعی نومید اولدم سزدم هر کیم ابریشورسه بدن ابلاغ سلام و آتی تصدیقه اهتمام قیلسون زیر اول خاتم النبیین و خیر اخلاقی اجمعیندر امام زهری رجحه الله دیر که همان بی قریظه حکم رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره قلعه لردن نزول ایده چکری صباح کیجه سی کلدکه ذکر اولنان ثعلبه و اسیدانی سخنه ایله اسدین عبید رسول الله علیه السلام حضور لینه نزول و اسلامی قبول ایلمرله دما و امواللری اوزره امن و امانه وصول بولدیلر و بو خیر جمیل اسلامه محصور اولسان امین اولدیغی کی محصور دخی امین اولدیغنه دلیل در و عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن منقولدر دیدیکه مسیئندن بزکسنه بر مشرکه الی ایله بروکل دیمک مثلواشارت و در ونده کلورسک سنی قتل ایده بی دیکه نیت یا خود بو قولی همس ایله تلفظه مباشرت ایله اول مشرک دخی کلسه تأمینی واجب و قتلی غیر جائزدر و بز دخی بو قولی اخذایدوب دیر ز که بو مقوله اشارت امانه اشارت ایدوب مشرک دخی مراد فوآدینه عالم اولسه شرعاً امن و سالم اولسی لازمدر زیر اشارت معهوده ایله طرفنه دعوت قبلی و بو یله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز و کلورسک سنی قتل ایده بی قولنی فهم و تحقیقه کافر ایچون نینه قائلنندن استکشافدن غیر طریقی بو قدر استکشاف دخی بانه واصل اولدجه غیر قابلدر بناء علی ذلک ظاهر اشارتله ثابت اولان امانی اثبات و تحصیل و غدردن احتراز ایچون زیاده سنی اسقاط و تعطیل ایلمک لازمدر زیر ظاهر اشارتی امان ایکن کلورسک قتل ایده رم قولی نیت امان مکننده در و مشرک نیت عالم اولدجه شرعاً امن و سالمدر قال تعالی فانیذ الیهیم علی سواء یعنی یا محمد اگر بقوم معاهدتیک خیانتندن خوف ایدرسک عهد لری اوزر لینه طرح قیل مساوات اوزره اولدیغکن حالده یعنی سز و آنلر طرح عهدی بیلکده مساوات اوزره اولدیغکن حالده و بلا اعلام نیت معهوده اولان محذوری جناب خدای علام افاده و افهام ایچون ان الله لا یحب الخائنین بیور مشدر یعنی قبل اعلام الخصم نیت عهد ایتمک محض خیانتدر الله تعالی خاشلری سومزو منای امان توسع اوزره اولوب حتی کلامدن محتمل المعین ایله ثابت اولدیغی کی اشارتدن دخی محتمل ایله ثابت اولور بو معنایی بیان حدیث هر زمانه نمایاندر که آنی حضرت عمر رضی الله عنیه حضور نیت کورد کلمه حضرت عمر اکا تکلم یعنی سو یله دیدی هر زمان دخی انکلم کلام حی ام کلام میت یعنی کلام حی ایله می سو یله می بوقسه کلام میت ایله می دیدی حضرت عمر کلام حی یعنی کلام حی ایله سو یله دیدی هر زمان دیدیکه یا عمر فی الاصل کرک سز و کرک بز جاهلیه ده ایدیک نه سزک ونه بز ایچون بدین معتبر بو غیبی و بز بدیمزده ملک و مال اولغله بز سز لریکه معاشره بی منزلت کلابده عد ایدر ایدیک بنا برین الله تعالی سزی دین ایله عز و زور سولنی سزده بعث ایلدکده بز سز اطاعت ایده مدیک حضرت عمر رضی الله عنه الجزده اسیر ایکن زه بو یله می دیر سین قتل ایدیکر شوقی دیدی هر زمان دخی پیغمبر بک سززه تعلیم ایدیکنده اسیره امان و پروب صکره قتل ایتمک و ارمیدر دیدی حضرت عمر بن سکا نه زمانه امان و پر دم دیدی هر زمان یا عمر تکلم کلام حی دیدیک و نفسی اوزره خائف اولان حی اوله مزیدی حضرت عمر رضی الله عنه فانه الله اخذ الامان ولم افطن به یعنی آنی الله تعالی قتل ایلسون بدن امانی آلمش و بن فهم اتمشم دیدی ایشته بو کلام توسع باب امانه دلیل تامدر نینه مؤلف رجحه الله دیر که امام المسلمین فیما بن بوقمه اعطاء اماندن صکره نیت عهد ایتمکی استخوان قیلسه جائز اولور لقوله تعالی فانیذ الیهیم علی سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلری تکمیل و محافظه ایچون مسلمینه نظر و شفقت ملاحظه سیله اولوب نظر مذکور دخی بعض اوقاته مقصود اولغله همان وقت مزبور منقضى اولدقده نظر و خیریت نیت عهد ایدوی معین اولور که ظهور شو کتلتند نصکره قتل کفار و ممکن اوله ل و نیتلغته معنی الطرح در قال تعالی فنیذوه وراه ظهورهم و طرح امان انجق مشرکینه اعلام و افاده و قبل الامان بولندقلری هیئت اصلیه لینه اعاده ایله ظاهر و نمایان اولور حتی قبل الامان بولندقلری قلعه لردن خارج و متجاوز اولدیلسه بعد اعلام نیت عهد ایله مآله لری جائزدر زیر اکان منعه سابقه نده برقرار در اما قلعه لردن نزول و عساکر مسلمینه دخول ایشلر ایسه تاماً من سابقلرینه عودت لریته دکن تا میلری واجبدر زیر اولوری امان سببیه اولشدر اگر منعه اصلیه لینه عودت لردن اقدم نیت عهد مع رفیع امانلر نده مؤثر قیلنسه خیانت مسلمین ظاهر اولمش اولور و الله لا یحب الخائنین و معنای سابق اوزره

وان احد من المشرکین استجارک فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابغعه مأمنه نطم شر بی دلیل ناطقیدر یعنی یا محمد اگر مشرکیندن برکسنه سستدن جوار و امانه طلبکار اولورسه سن آنی کلام حی استماع و حقیقت دینه اطلاع ایدیکجه دکن جار و امین قیل صکره اسلامه کلمه دخی نیت محل امانه آنی اتصال قیل و حکم مشروح المآله حدیث معاویه رضی الله عنه ایله دخی استدلال قیلند بیکه معاویه رضی الله عنه ایله کفار روم میانلر نده عهد و امان و ارایدی و معاویه بلاد کفاره طوغر و کیدر ایدی کویا وفاته عهده دکن هجوم ایتیب صکره بردن حمله و اقدام ایله مشرکین اوزره قدوم ایدیم دیر ایدی یعنی عهد لری مدت معلومه ایله معین اولغله او اخر مدته مکان قریبه حاضر و همان تمام مدته اوزر لینه مهاجم و محاصر اولیم دیر ایدی راوی دیر که ناکاه بر شیخ کبر الله اکبر الله اکبر وفاته لا غدر و فاته لا غدر دیر رک حرکت مرقومه دن منع و تکبیر ایله تکبیره باشلدی و اول شیخ عمرو بن عبسسه السلی رضی الله عنه ایدی و بو کلامنده بیان و اعلام ایلدیکه صحت معهوده ده معنای غدر موجوددر زیر کفار قصد هجومه یا قتلد یعنی تلبوب محافظه عهد و امان ایچون کلور صانورلر معاویه رضی الله عنه دیدیکه وفاته لا غدر دیدیک نه در و بنم حرکت نه کونه غدر وارددر و حضرت لری دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایستدم بیور لری که ایما ر جل کان بینه و بین قوم عهد فلا یحلن عقده ولا یبشدها حتی یقضی امدها و یبشدها الیهیم علی سواء یعنی قتی رجل که کندو ایله برفومک بیتلر نده معاهده اوله اول کسنه بر عقده بی مجدداً حل و عقده ایلسون یعنی خلاف معاهده بز سنه احداث ایلسون تامدت معاهده کچوب یا خود مساوات اوزره یله رک نیت عهد ایلدیکه بو حدیث جلیله صورته و معنی مشابه غدر اولان موردن و جواب تحرزه دلیل وارددر و الله اعلم * باب ما لا یکن امانا *

یعنی ظاهر لفظی اعطاء امان اولوب حقیقتده امان اولسان افعال و افعالی بیاندر بر مسلم دار الحربه بغیر امان کبر و مشرکین دخی آنی اخذ ایتد کلمه مشرکینه انار جل منکم یعنی بن سز لردن بر یکرم دیسه یا خود جنت اید ان اقاتل معکم المسلمین یعنی سز کله مسلمینه قاتل ایتمک اراده سیله کلام دیم دیسه مشرکین دخی ظاهر کلامته اعتماد و آنی اطلاق و آزاد ایلسون اول مسلماً قادر اولدیغی مقدار قتل مشرکین و اخذ اموال ایسه اکا خلا لدر زیر اقول مذکور ایدیم اعطاء امانه محمول اولوب انجق استعمال معیار بض کلام ایله بخادغه مشرکینه محمولدر زیر انار جل منکم قولنیک معنایی آدمی من جنسکم دیمکدر و جنت لا قاتل معکم المسلمین قولنیک معنایی اگر مسیئندن اهل بغی ایله قتاله رغبت ایدرسکن بنده سز کله بر اقتال ایچون کلام دیم دیمکدر یا خود المسلمین قولنده عن لفظه منی اضمار ایدوب مسلمین طرف لردن سز کله قتاله کلام معنایی اعتبار ایتیشدر حتی قول مذکور دن اعطاء امان دخی قصد ایلسه نینه معتبر اولماز زیرا کندو ایدی مشرکینه اسیر مقهور ایکن نینه آنره امان و یرمک نیجه مکنندر آنک احتیاجی انجق مشرکیندن طلب امان ایتدکه در لفظ مرقومه طلب امانه دائر دخی نسته یوقدر بعده مؤلف رجحه الله مستثنه مذکوره اوزره احادیث و آثار ایله استدلاله اشدان ایشدر آنلردن بریسی اولدر که روایت اولمشدر که سفیان بن عبدالله بن نوح الهذلیک قاتل مسلمین ایچون جمع جوع ایلدیکی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لری نیک مسومعلری اولدقده عبدالله بن ایس رضی الله عنیه یالکزجه بر سریه مقامنده نخله یا خود عرقه و فی نسخته عرنه نام محله بعث و توجه و مزبوری قتله امر و تنبیه بیوردیلر و دیدیلر که انساب الی خزاعه یعنی سفیان عادت عرب اوزره نسیکدن استفسار ایدرسه کندو خزاعدن اولغله سستدخی اول قبیله به نسبت اظهار ایله عبدالله یار رسول الله بن آنی یلوب تشخیص ایده هم نیجه قتل ایده بی دیدی بیوردیلر که انک اذا رأیته هیته یعنی علامتی اولدر که آنی کورد کده آندن قورقار سین عبدالله دیر که بن ایسه کسنه دن قورقاز ایدم نینه دیر که فاقبت عشبسه لفظ عشبسه علی خلاف القیاس تصغیر عشبسه در یعنی اخشام و قنجغزنده ایچارینه توجه ایلدم و وقت صلوة دخی حملول ایلدی لکن بی یلور لردیونماز قتلقدن خوف ایدوب ماشبا امان ایله قیلیم و امام ابو یوسف رجحه الله منهن اولان ماشبا امانا صکره اعانه ایدر قولنه بو اثر ایله استدلال ایلدی عبدالله دیر که کتدم تا آنک بر اعیه سی عوریه واصل اولدم و سن کیمک راعیه سی سین دیوا کاصوردم عورت دخی سفیان بن عبدالله راعیه سی دیدی و سفیان قنده در دیدیم اشته کلور دیدی جوق اکتدم همان عصا سنه طیانهر ق کلدی دیر که فلما رأیته وجدتی اقطر یعنی آنی کورد یکدمه شدت مهاجندن کندوی تقاطر عرق یا خود تقاطر بول ایدر بولدم و فی روایت افکل یعنی خوفندن کندوی دتر بولدم همان کلوب سلام و پردی و نسجدن سؤال ایلدی بن دخی خزاعه به انساب ایلدم و طریق آخر ایله روایت اولندیکه عبدالله سفیان کنت اعزنی الی جهنمه

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالاجاء

یعنی فی الاصل قبیلہ جهینه به منسوب ایدم شدی خزاعده دخیلم دیدی بعده سفینه دیدیمکه جئت لانصرک
 واکثرک واکون معک یعنی سکانصرت ایدوب سوادیکی تکبیرایمک وسنگله یله اولمچون کلدیم وجئت لانصرک
 قولندن اصل مراعی دعوت اسلام وقاتل رسول الله علیه السلام کی منکردن سنی متعه اقدامه سکانصرت
 ایچون کلدیم دیمکدر قال علیه السلام انصر خاک ظالم او مظلوما یعنی دین فریادشکه کرک ظالم کرک مظلوم
 نصرت قبل سوال ایلدیلر که ظالم ایکن نیجه نصرت ایدم لیم بیوردیلر که تکلفه عن ظلمه یعنی آتی ظلمدن
 منع ایدر سمن واکثرک قولندن دخی مافی الضمیری اسلامه کز سنک سنی پاره پاره ایدوب اجزاء سواد جسد بکی تکبیر
 ایچون کلدیم دیمکدر واکون معک قولندن دخی مقصودی سنی قتل ایدنیجه د کین سنکله بر اوجه قیام وقوعه ایچون
 کلدیم دیمکدر مترجم فقیردیر که عبدالله بن انیس رضی الله عنه اصابعه د تخریر اولندیغی اوزره جهیندن ایکن
 امر نبوی اوزره خزاعده به انسانی مطابق واقع اولدیغی قدر اوزره نوع انساندن وطائفه عربانندن اولمغله جنس
 خزاعه دم دیمکدر انارجل منکم قولنی تاویلده مثلی سبقت ایتمکله بو محله ترک اولندی عبدالله دیر که اول حینده
 جاریه سنه سود صاغ دیو امر ایلدی جاریه صاغوب بکاو بردی بندخی مقدار قلیل مص ایلدیم بعده سفینه و پردیم
 اول دخی دوه کپی بردن ایچمکه باشلدی همان انی سودک قائمغنده نهان اولدقده سفله ضرب و قتل ایلوب
 جاریه به دخی اکر سوبلرسک والله سنی دخی قتل ایدم رم دیدیم وطریق آخرده جاریه وسود ایچمک صددری
 متروک ونقد خلاصه روایت قالب دیکرده مسبوک اولوب عبدالله بن انیس حضرت تری دیمشدر که سفینه موصلت
 واطهارتخا صیدن صکره صحبت ایدم رله مقدار موشی و حرکت ایلدیم تا که صحبتدن تلذذ ایلدی بعده بن کویا
 بر دیکنلو غصن اوزره باصوب ایام انجندی مآلی ا کابهام وکبرو قالغه اهتمام ایلوب اول دخی الحق باحاجهینه
 دیه رله کندویه اتصاله ابرام ایدر اولدی و تدریجمله بن کبرو قالوب اول دخی بنی کبرو برافعه باشلدی همان
 آرقه و یوب کیدر ایکن ایشوب بوینی اوروب باشی اندم بعده سرعته فرار و بر جبهه صعود و آندم بر مغاره ده
 قرار ایلدیم فاقبل الطلب یعنی بنی طلب ایدیلر یوریدی و فی روایه وخرجت الخیل توزع فی کل وجه فی الطلب
 یعنی آتلور بنی طلب ایچون حیقوب هر جابه طاغدی لرو بن دخی جلده ممکن ایدم ناگاه برکسنه کلدیمکه یاتنده
 بر طاغرجنی وارا ایلدی وایاق قابلی بنی البینه آلمش ایدی و بن دخی بان ایاق ایدم او طوروب بول ایلدی واداره
 ونعلینی بره قودی و ضربت العنکبوت علی الغار یعنی عنکبوت اولدیغی مغاره اوزره مجزه محمدیه ایلدیم تسبیح
 نبوت ایلدی اوقال خریجت جامعه یاخود مغاره دن بر کوکرجین پرواز ایلدی دیدی واول کسنه بو خالتری
 کوروب اصحابنه مغاره ده بر فردی قدر خبر بنی ایصال و اشاعه ایوب نعلین واداره سنی ترک واهمال ایلدی بندخی
 در حال مغاره دن خروج ونعلینی کیوب اداره بن دخی اخذ و استعمال ایدمکه کیجه کیدوب کوندز اختفایه استعمال ایتمکله
 مدینه به واصل ورسول الله علیه السلام حضرت نرینه مسجد شریفده متواصل اولدیم بنی کورد کلر ننه افلح الوجه
 یعنی وجهه کیده آثار فلاح لایح اولدی بیوردیلر و طائفه عرب مراد بنی حارث و نصرتیه فائر اولان کسنه به تحسین
 وافر بن باندیه افلح الوجه قوللر یله خطاب ایدر بن دخی وجهک یار رسول الله یعنی بلکه آثار فلاح سزک وجه
 انور بکرنه لایح اولدی دیدیم و کیفیت اخبار بنی افاده و اخبار ایلدیم همان بکابر عصا بخش و اعطای ایدوب تخصر هده
 بابن انیس فی الجنة فان المتخصرین فی الجنة قلیل بیوردیلر یعنی شوخصره فی آلوب بابن انیس جتده آنکله
 تخصر و اتکافیل زرا جتده متخصر اولنر قلیل در معنای حدیث ملوک عرب یلر نده بر عصا طوب قصد اشارت
 ایتدکری نسته بن آنکله تعیین وراثت ایتمک دأب و عادت تری اولدیغی کپی سندخی جتده ملوکانه تعزز و تعظیم
 و بو عصا ایلدیمکدن ستمری استیجاب ایچون اشارت و تحکم قبل دیمکدر و بعض علما دیدیلر که معنای حدیث
 اشوعصا یوم الجزاه سنکله بیتمزده بر عیلامت اوسونکه سنک ایچون شفاعت زبده درجات ایتمکله بو حسن
 صنعه که مجازاته عزیمت قیلم زرا بویه سنک کپی کندویه ایله یغمیری میا نلر نده وضع علامت و حسن صنیعه
 مجازاته عزیمت قیلنان جتده قلیل الوجود در و عبدالله بن انیس رضی الله عنه اول عصا بنی محافظه ده استقصا
 ایدوب حین رحلتنده دخی کفنی ایچنده درج ایتملر یله اهلنه وصیت ایلدی و مؤلف علیه الرحمن ک نقل قصه دن
 مرادی جئت لانصرک واکثرک قولنی کیدر مشرکه امان ورمکه محمول اولدیغی استدلال واستشهاد در
 بعده مؤلف رحمه الله حدیث بریدن رومان رحمه الله تعالی بنی ذکر و بیان ایلدی بریدن رومان دیر که کعب
 بن الاشرافک مکه به قادم و اعلان شرو و نظم اشعار بر شمره مقدم اولدیغی پیغمبری رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت نرینه اعلام اولندی و کعب من یور عظماء یهود بیوردن اولوب طائفه مر سوعده به عمده اعتماد اولمغله

بریدون آن تحاکموا الی الطاغوت آیت کریمه سنده طاغوت به مراد دخی اولدرو اول خبیث جناب رسالته فوق
 الغیاه مخالفت واستعصا واطهارت عداوتده مبالغه واستقصا ایدر ایدی حتی غزوه بدر دن صکره مکه به واروب
 مشرکینک مقبوللرین اشعار ایلدیم مرثیه ومدحت وحاشا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرین هجو و منعت
 واهل مکه به مسلمیندن انتقام اوزره تحریک غیرت ایلدی و اشعار سماتت شعار ندن بریسی اول قصیده سیدر که
 اولی نظم * طحت رحابدر لمهلک اهل * ولثل بدر يستهل ویدمع * یعنی اهلاک و غم زنده آسباب کی اعظم
 اسباب اولان غزوه بدر آندم بولنان اهلیک هلاکری ایچون آنلری او کندی و ایچق بدر مثلوموضع هلاک ایچون رفع
 اصوات و سبک دموعله کر به ناک اولمق کر کدر خلاصه رسول الله صلی الله علیه وسلم بو کعب بن الاشراف کی دون
 کعب اولان شخص و ضعیف بو کونه وضع فطیعی استماع ومدینه به عودت بیورد قتلنده دیدیلر که منی بان
 الاشراف فانه قذاذ اتی یعنی بنم ایچون دفع ابن الاشرافه کیم ضامن اولور زرا اول بکا اذا وجفا الیدی محمد بن
 مسلمة رضی الله عنه بن سنک ایچون اکاضامن و آتی قتل ایدم رم یار رسول الله دیدی ورسول الله علیه السلام اکا فاعل
 یعنی اول فعلی وجوده کتور دیواذن و امر ایلدیلر بعده ابن مسلمه بر قاج کونا کل طعام ایتیه رله مکث و ارام ایلدی
 و کفیتی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرینه بالغ اولوب اتی دعوت ایدوب ترک الطعام والشراب یعنی بکی
 و ایچمکی ترک ایتدیک و ایچون ایتدیک قوللر یله تطییب و تسلیت بیوردیلر اولدخی دیدیمکه یار رسول الله بن سکا بر سوزدر
 سوبلدیم عجباً و فایده بیلوریم ایدم مزیم دیدی بیور دیلر که انما علیک الجهد یعنی اوزر بکه لازم اولان
 ایچق سعی و غیر تدر و قول مذکورک معنای و عدینه وفادن اقدم تناول لذاتی ترک ایلدی دیمکدر و عازم خیرات
 اولان مرد کرم کر کدر که عزیمتی تناول لذاتی اوزره بویجه تقدیم ایلدیم لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم نفس
 انسان خیرات حسانه و ما جعلناهم جسدا لایا کلون الطعام یعنی بز عظیم الشان انبیاء عظامی اکل طعام ایتین
 اجساد و اجسام قلیدی بلکه آنلر دخی اکل طعامه تعیش ایدر لمدولتجه ایچق تناول طعام وشرابه قوت
 و قدرت اکتساب ایدمکدن بیان و اشارت و اوزرینه لازم اولان ایچق وفاء عهد من ید جهد اولوب تکمیل مصلحت
 خارج عهده عبدالدیغی دخی بیانله دفع حجاب ایلدیلر او دیر که خصوص مرقومه محمد بن مسلمه ایلدیم عاده بن
 بشر بن وقش و ابونائله سلکان بن سلامه بن وقش و حارث بن اوس و ابو عبس بن جبل رضی الله عنهم مثلوقبیله
 اوسدن نیجه مرد شجاع اتفاق و اجتماع ایلدیلر و دیدیلر که یار رسول الله بزانی قتل ایدم رزلکن زه اذن و رخصت
 و برکه استدیکن سوزلی آکسو بلیه لیم زرا بزه اویله سوزل لازمدیر یعنی استعمال معارض کلامه چنا بکدن اظهار
 شکایتی اهام ایدم رله کاخده ایدم ورسول الله علیه السلام دخی ققولوا یعنی استدیکن سوزلی سوبله کزدیدیلر
 بعده ابونائله کعب مرقومک رضا عا بر اداری اولمغله ابتدا یالکرن مدینه دن خروج و ساحة محوست مساحه سنه و اوج ایدوب
 براز محادثه اخبار و ایکیسی دخی شاعر اوللر یله مناشده اشعار ایلدیلر بعده ابونائله دیدیمکه کان قدوم هذا الرجل علینا
 من البلاء یعنی شور رجل که رسول اکرم علیه السلام مکدن اوزریمزه قدومی بزه بلا نوعسدن اولدی و لفظ
 بلا بمعنی الشده مستعمل اولدیغی مثلاً و بمعنی النعمه دخی مستعملدر زرا ماخذی ابتلاء بمعنی الامتحان
 و انسان محتله نجر به اولندیغی کی نعمته دخی نجر به اولنور حتی صحابه کرام بعض متعملرک نجا و زحدود
 ایتدکرن کوروب ابتلنا بالضره فصرنا و ابتلنا بالسراء فلم نصبر دیمشدر یعنی اولاضرر فقر ایلدیم امتحان
 اولندق و صبر ایلدیم صکره سرورغنی ایلدیم امتحان اولندق اکا صبر ایدمکدن وهم و فی ذلکم بلاء من ربکم عظیم
 آیت شریفه سی قوم فرعون انشاء ذکور بکزی ذبح و اذنا و اولادا تاکنزی استیجاب و ایضا ایتملر نده محنت عظیمه
 وارددر دیو تاویل اولندیغی کی فرعون و قومندن سری تخلص و ایجاد نعمت عظیمه وارددر دیمکله دخی تفسیر
 اولندی و ابونائله دخی بلا اولدی قولنده نبی معنای نعمت و راحتدر بعده بنه ابونائله دیدیمکه بورجل ایچمه
 کلکله جمع عربان بزله محاربه به قیام و اتفاق اوزره قوس واحده دن بزه رمی سهام ایدوب انشاء سبیل منقطع
 و بیع و شر امر نفع اولدی حتی و جودلر عزم مبتلای جهد و شدت و عیالیز مشرف ضیاع و خسارت اولوب
 بزلیه حک بوله مز ایکن بنه فقرا ایچون اعطای زکوة ایلدیم بزلی مؤاخذه ایلدی اول وقتده کعب یا ابن سلامه
 علی التحقیق انجام کار بوکه واره جفتی بن سکا اخبار ایلدیم دیو افتخار و استیجاب ایلدی بعده ابونائله
 سلکان دیدیمکه اجسامدن براز کسنلر دخی واردرو بنم رآیم اوزره متفقددر استر مکه سندن طعام و عراش را
 آتموز ایچون آنلری سکا کتورهیم و سن دخی اولسایده بزه لطف و احسان ایدر سمن و نقد حاضر عزم اولمغله اعتماد
 ایدم جکک نسته لری سکارهن قبله رز سندی قبول ایدر سمن و کعب بو کلامدن اکتساب بهجت برله

ایمان رفاقی تقصیف ترا من عجزه یغیب فیها الضمیرین دیکله اظهار تروت ایلدی ورف جمع رف درورف اول
 موضعدر که خنقی یعنی انبار کی آند جمع غمرایدرلر و تقصیف قولی تکسیر معناسنه در یغیب فیها الضمیر قولی چودت
 تری بیاند و حاصل معنی نیم مخزنلرم کثرت نمردن بیقله یور و اول تری بر عجزه در که انبساط اصمراعی ایچنده غایب
 اولور دیکدر بنه کعب دیدیکه والله بالانالله سن نیم عندمده اکر مناسدن ایکن سنده بو خصاصه و ضرورت
 و شدت فقر و حاجتی کورمک استمز ایدم لکن بکا رهن اولوق اوزره نه ویره جکسرا انسا و نسا کزی رهن
 ایدر مپسز ابونالله دیدیکه والله سن سر بمزی اظهار ایلدی مفتضح اغیار ایتلک استرسین انجیق سکا حلقه دن
 یعنی دروغ و غیره اسلمه دن راضی اوله جنک نسندری رهن ایدر زو ابونالله رهن سلاجی ذکر و ایزاری انجیق
 سلاحه کلدکلر بنه کعب خوف و احتراز ایتلک قصدینه مبتدر کعب دخی از فی الخلفه لوفاء یعنی سلاحده
 دخی کفایت وارد دیدی بعده ابونالله فلان وقتده کله ایم دیوه و اعهده ایلد کعبک عندنده معاوده ایدوب مدینه ده
 رفیقار بنه وصلت و اخشام اولجه کیده ایم دیوه اتفاق و نیت ایلدیلر و نیت ایلدیلر و نیت ایلدیلر و نیت ایلدیلر
 السلامه کلوب اعلام ایلدیلر و آنلری بقعه دیک تشیع بعده امضواعلی برکه الله و عونه دیوب بعد الدعاء توجیه
 و تودیع ایلدیلر و ولله امر قومه مثل النهار ربلیه مفره ميسوطة الانوار ایلدی کیده رکن حصن کعبه وصول و انتها
 ایلدکلر نه ابونالله با کعب دیو کا ند او خبر وصولر بن انما ایلدی و ابن الاشراف دید کلری منحوس دخی قریب العهدده
 تروجه نوعروس ایدی همان صوت ابی ناله بی کوش ایدوب فراشدن سرعتله قیامه خروش ایلد کده عورتی طرف
 لحافتی طوتوب قنده کیده بورسین سن برجل محارب اولغله بویه وقتده سنک کیلره حصندن نزول ایتلک مناسب اولماز
 دیدی کعب دخی اول نیم فرنداشم ابونالله در او یور بولسه بی او یاند برماز دیوب همان لحافه صر بله تخلیص دامان
 لودعی الفتی اطعنا جاب نظمی ایلر روی سر انجا نندن من حیث لا یشعر کشف نقاب ایدر رکن نزوله نشان اولدی کلوب
 تحیت و ترحیله اول جتماعته اختلاط و بر ساعت مصاحبتدن صکره دفع و حشمله اظهار انبساط ایلدی
 بعده اکایان الاشراف نه عجب طنلوسو نلرسین برارجه شرح العجز نام موضع اطافت افروزه کیدوب بقیه
 شی آند محاذنه ایله غبطه کاه روز ایلدکلر اولمازی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی و اولجانه توجیهلر نه ابونالله
 الینی کعبک صاحبته ادخال بعده با بن الاشراف نه عجب بو عطرک نه دن تا بو مرتبه اطیب اولدی دیور بیتخد ایلد
 آتی مطیب البال ایلدی و بر مقصدار دخی مشی و حرکت ایلدیلر بنه ابونالله شم عطر بنه عودت ایلدی و کعب دخی
 بلا و سوسه اکانسلیم نفس ابد کده همان جوانب رأسی محکم طوتوب رفیقار بنه اقلوا عدو الله دیو اعلام
 و هر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر بری ضرب و قرق و هر برتک سیفی سیف آخری رد
 و دفع ایتلکه اول کشتی به قطع حاضر اصابت ایلدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیر که سیفک ایچنده بر مغول
 و ایلدی و مغول کسرمیم و سکون غین معجه و لام ایله شول خنجر کی سیف دقیقه در که آتی سیف غلیظ ایچنده
 نهان ایدر اول مغول خاطر به کلدندی همان آتی چکوب کو بکنه وضع و بن دخی اوزر بنه چوکوب ناقصینه
 و از نجه اول مغولی برلشد بدم اول حالده عدو الله رصیحه ایله فر یاد ایلدیکه حصون یهود دن برسی قلبوب
 جله سنک اوزر نه ناراستغانه لرن انقاد ایلدیلر و تادیت یهود آنک اوزر بنه استقرار ایتلشد که انشاء ایلده عند الفزع
 ایقاد نار ایدر ولله مرقومه ده یهود بنی حارثه دن بن سنبه نام یهودی بنام صوت کعبی استماع و تیران موقد بنی
 التامع ایدوب اتی لاجدر یخ دم بیتر مسفوح یعنی بن برنده بدم مسفوح رایحه سی بوله یورم دیو مخزن و استرجاع
 ایلدی و مغاز بنه مذ کورد که یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نما بان ایدی و غزاه
 مشروحده هنکام ضرب کعبه سبب بعض مسلمان حارث بن اوس حضرت تار بنه اصابتله ایا غندن مجروح ایلدی
 بعده کار کعبی اتمام و سرعتله فراره اقدام ایدوب اولانی امیه بعده بنی قریظه بعده بغاث نام موضعله اوغرا یوب
 حرة العریض نام موضعه کلدکلر بنه جراحت حارث دن کثرت سیلان دم حادث اولغله رفیقاری اکاشفت
 واعناقلری اوزره آتی کوتورمه کله بدل قدرت ایدر رکن صوب رسالتناهی به عزیمت و بقعه کلدکلر نه کانساک
 تکبیر ایلر دفع اصوات تبشیر ایلدیلر و بنی علیه السلام دخی اول لیلته مسرت انجامده صلوة لیله قیام ایتلر ایلدی
 همان تکبیر لرن ایشدوب کعبی قتل ایتلکلر بنه انتقال و آنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
 حارث بن اوسی حضور سعادت لر بنه کتوردیلر همان یاره سی اوزره رقیق ستاره بر یقلری ایله نغم ایتلکلری ساعتده
 بالکلیه المجر احدن سلامت بوالدی بعده اول عدو الله کعبه قصه سنی حکایت و هر کس خانه سنه دعوت ایلدیلر
 صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه و سلم شجاعان اصحابه من ظفر نم به من رجال یهود قاتلوه امر مستطایله

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهود دن هر کیمی بو لور سکن قتل ایدیلر و بوامر و رخصت لر ایچتی طائفة یهود
 وقعه مزوره ده صحبت و تدبیر اتقاده مشورت ایچون جمعیت لر بنه ممانعت ایچون ایلدی و بودخی حزم و سیاستدن
 دأب اهل یکاستدر راوی دیر که بوجهته یهوده خوف دوشوب عظیمالندن برسی مکانندن خروج و شیء واحد
 تکلمه قادر اوله میوب ابن الاشراف اولان شخون کی شخون اولمقدن احتراز اوزره مستر اولدیلر و ابن سنبه
 دخی یهود بنی حارثه دن ایلدی و حویصه بن مسعود ایلد حلیف و عادت عرب اوزره تعاونه متعاهد و الیق ایلدی
 و حویصه نک فرنداشی محیصه اسلامه کلشیدی محیصه امر مفخر الانامله ابن سنبه اوزره اقتحام وانی قتل
 واعدام ایلدی و حلیق اولان حویصه محیصه نک اکبری اولغله ای عبدالله سن ابن سنبه بی قتل ایتلک والله
 بطنکده اولان اکثر شخومک آنک مانندندر دیو دشنام و حرب ایلد محیصه بی ضرر به باشلدی زرا ابن سنبه
 ایکیسنه دخی اتفاق ایدر ایلدی محیصه دیدیکه والله آتی قتله بکا امر ایدن ذات والاشان سنی دخی قتلله فرمان ایلد
 سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمندی محمد بنی قتلله سکا امر ایلد سنی قتل ایدر ایدی محیصه بلی
 ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بر دین که آنکیچون ایکی محبتلی فرنداشلر بر بنی قتل ایدر لردن مجیدر دیوب
 یوم مز بورده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابق ایزاد برله شویات آینه بی نظم و انشاد ایلدی
 بلوم ابن امی لوامر ت بقته * لطیقت ذفره با بیض قاصب * حسام کاون الملح اخلص صقله * منی ماتصو به
 قلبس بکا ذب * و ما سرتی ائی قتلک طائعا * ولوان لی مابین بصری و مارب * یعنی فرنداشم بنی عیسی ایدر
 اگر آتی قتلله ما مور اولدیم ذفره سنی که قولانک کوکی سیف قاطعله قیار ایدم و اول سیف قاطع اون ملحه بکزر
 جلاء خالص ایلد مصقل بر قیلدر که آتی هر قان یوقرودن اشاعه ایلد بر سک اصلا یا لان سو یلن و بن فرنداشی
 طائعا قتل ایتدیکم و قتلده بنی اطاعت رسول اللهم دن غیره برنسنه مسرور ایتمز استرسل بصرای شامله مارب
 بن مابینت عومابکا و رسونلر بوند نصکره مؤلف رحمة الله حدیث کعب بن الاشراف طریقی آخر دن جابر بن عبدالله
 رضی الله عنهما و اتی اوزره اعاده و بو وجهله ذکر و افاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشراف کیدن انجیق محمد بن مسلمه
 رضی الله عنه ایدی و اربوب یا کعب قد جئتک لحاجة دیدی اول دخی مر حاجا جتک دیدی ابن مسلمه دخی
 جتک استسلفک ترا یعنی سکا علی وجه القرض او السلف رجاء ترا ایلد کلدیم دیدی اول دخی و ما بیعتکم الی
 من مسئله التمر یعنی رجاء تمر جهتدن بکا نه نیاز و احتیاج کز وار در یا آل مسلمه دیدی و نه احتیاج کز
 واردر دیدیکینک حکمتی اولدر که آل مسلمه زمان جاهلیته کثرتلر ایلدیلر حجتیک و سق تمر حاصللری و ایلدیکه
 هر سق التمر صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یذع عندنا شیئا و احبابه یعنی بورجل که بنی علیه السلام
 و اصحابی بزرده برنسنه قوما دیلر بو کلامک ظاهر معناسی و اصحدر لکن مرادی امور جاهلیه دن بزه ضرور برن
 نسنه بی یا خود کفر و شر کردن نسنه بی قوما دیلر یا خود امور دین و دنیا دن لازم اولان نسنه لردن بر بنی قوما یوب همان
 بزی اکارشاد ایلدیلر دیکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلاک باشکه کلش همان مصلحتکی کورلکن رهن استرم
 ابن مسلمه دخی در عی رهن ایده بم دیدی کعب دخی امید ایدر مکله بد ربیک زغانام درعی اهله دیدی ابن مسلمه بلی
 اودر دیدی کعب و اراستدیکینک کسنه لری کتور و مطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه ایتک فی خیر اللیل و خیر
 فحتمین ایله سنی کبر لاین نسنه در یعنی ظلمت ایلده کلورم ز پراسندن نسنه طلب ایلدیکیمی و احتیاجدن کلدیکیمی و محتاج
 اولد یعنی ناسک کوردکلر بنی استم دیدی و الخاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهاننده دیدیکه
 کعب بن الاشراف حصندن محمد بن مسلمه به نازل و انکله براز انس و محاذ نه به نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
 کعبک صاحبته ادخال ایلدی و کعب قیور جق صاحبی ایدی و دهنگ نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلر سک
 بوندن سکا رسال ایده بم دیدی ابن مسلمه ی دخی ایدر ایلدی کعب دخی ابن مسلمه به یا محمد سن و رفیقارک
 بؤدهنی نزل ایلد محروم اولدیکر دیدی و ابن مسلمه بودقعه ده بر مقاری خلال رأسنه برلشد یوب ضبط ایلد کده
 خنجر ایلد کو بکندن اوردی الی آخر الحدیث و محل استشهاده ابن الاشراف استسلاف تمر ایچون کلوب آتی قتل
 ایلد کلری شرعا غدردن تعداد اولما دیقدر و بونلری ایزاد دن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمدر و الله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قیان مسلمان بر مشر که فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتلک و ایدر سه قتل حلال اولوق شرطله امان و یوب
 اولدخی شرط مذکور اوزره بلنددن یا قلعه سندن خروج و میان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
 یا اظهار خیانت ایلد اول ساعت اهل اسلام اندن بری الذمه اولور و آنک عقوبتی مفوض امام اولوب دیلر سه

قتل و دیار سه فی اهل اسلام قبل زرا شرطی بویه جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالکد که وفاسی واجبدر وهم مشرک مرسوم فی الاصل مباح الدم لیکن حرمت دمنی دلالت وتک خبیاته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعناق کی اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلک مشروع وانعدام شرطه تحریم دخی مد فوعدر وهم بعد الامان نبد عهد ایله اعاده الی المؤمن واجب اولدیغی انجیق غدردن احترازه مبنی ایدی سمدی تصریح شرطه معنای غدر دخی منتقیدر وهد عای مشروح المال اوزره حدیث موسی بن جیبر رحمه الله ایله دخی استدلال اولمشدر موسی رحه الله دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیردن آخر حصونلری اولان کتیبه نام حصنی محاصره اوزره اون دورت کون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاک ایتدکلر نده دامن رجای صلحه استساک ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه کلسون شرطه صلحی سولیشه لم دیوار سال پیام ایلدیلر اول دخی حصنندن زول ودملری محفوظ اولوب کتدو لرحیر ونوا حبسندن خروج واموال وارضی وذهب وفضه وسلاح حتی ظهرانسانده بولسان نیایدن غیر ایلدی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب برزده ایضا ایچک شرطی ایله مصالحه بی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنره و برت منکم ذمة الله ان کتمونی شیئا یعنی بدن برسنه کتم ایدرسکن سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بویه مصالحه ایلدیلر صکره ابن ابی الحقیق ترک وفا ووافراواتی فضه واز قدیم کانه بن ابی الحقیق یاننده برجلد بعیر ایچنده حفظ ایده کلدکری مال کثیری کتم و اخقا ایلدی ومال مرقوم حلی کونا کون ایدی که آنی اهل مکه به دخی اعاره ایدرلر ایدی وجعبت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری کلوب آتی استعاره وهقدار شهر استعمالد نصکره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال ال ابی الحقیق اکبردن اکبرینه انتقال ایدر ایدی حتی مغاز یده مذ کورد که بردفعه اول اشیا دن برسنه مکه ده ضایع اولغله اضاعت ایدن کسنه قیتی اون بیک دیناری ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الا یتدوالاموال التي خر جتم بهامن المدينة حین اهلینکم یعنی سزلی مدینه دن اجلا ایتد بکیمده چیقر دیغکنز اوانی واموال فیده در دیوسؤال بیوردیلر یهود دخی یا ایها القاسم محاربه لده اول اموال تلف اولدی و بزرا آتی انجیق بویه کونلر ایچون صفرا بیک دیوانکار و عین ایدوب انکارده اصرار ایلدیلر صکره الله تعالی رسولنی اکامطاع قلوب یهوده دبیلر که افرا یتم ان وجدته عندکم اقتلکم یعنی آتی سزده بواورسم سزی قتل ایده یعنی نه در سز یهود دخی بلی قتل ایله دبیلر وروایت اخراده کانه بن ابی الحقیق ایله قرینداشی ربیع به دبیلر که برت منکم ذمة الله و ذمة رسوله ان کان عندکما یعنی اگر سزده ایسه اللهک عهدی ورسولیک عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دبیلر یهوده دبیلر که وکما اخذت من اموالکما فهو حلال لی ولذمة لکما یعنی ماللر بیکزدن هر نه اکر رسم بکا حلال وعقد ذمتکنز دخی قرین عقده زوال اولسونمی اولسون دبیلر ومعا هده مرقومه اوزره ابو بکر وعمر وعلی وز بر رضی الله عنهم ایله یهود دندخی اون کسنه بی اشهاد ایلدیلر همان بر یهودی قانقوب نه ایچنه کانه به اکر بومال سنده ایسه باخود برنی یلورسک آتی اعلان ونفسک ایچون تحصیل امان ایده کور والله محمد کا مطلع اولور ز بر فردک بلیه چکی نسنه له مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آتی زجر ایلدکده یهودی مزبور مجلسدن متقاعد و بر طرفه قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم کانه ور بیعه به تعذیب وتکبیل ویا نلرنده اولان مالی تمامجه تحصیل ایله ز بر بن العوام رضی الله عنهما امر ایلدیلر اول دخی کانه به اشکبجه به باشلوب خوف هلاک دوچار اولمشیکن نه اصلا اقرار ایلدی وبوامر تعذیب یاقبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر باخود مجرد سیاسته محمولدر که حقیقت حال آشکار و بوقوله حبله دن زجر امثال دخی بدیدا اوله راوی دیر که آتی کوروب قرینداشی ربیع اقرار واعتراف برله بن کانه بی هر صباح شو و برانه ده طواف ایدر کوردیم دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حضرت ز بره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول و برانه دن کیز مطلوبی استخراج ایلدی وروایت اخراده کلمشدر که ثعلبه بن سلام بن ابی الحقیق که برضعیف الجسم و خفیف العقل یهودی ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن یسلم انجیق هر صباح کانه شو و برانه ده طواف ایدر ایدی اکر نسنه دفن ایش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول و برانه دن کیزی استحصا ایلدیلر بعده کانه بی محمد بن مسلمه رضی الله عنهما تسلیم اول دخی قرینداشی محمد بن مسلمه برینه کار قتلنی تمسح ایتدکه رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر ز بر محمود ک باشنه سنک آسیا القا ایدوب

معلوم اوله که معا هده سابقه بیست
ماللی حلال ایدوب حدیث شریف
آنلری تحریف و تهور ایله باخود بعدالقتل
ظهور نده اولان باسلر نه حمل اولور
علا

محمودی قتل وافتا ایلین کانه ایدی وکانه ور بیعه سنک دملری اهرق و ذریلری استرقاقی و اتمق انجیق میانه ده جریان ایدن شرط سابق الیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حبی بن اخطب زوجه کانه ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم آتی بر بنت عمی ایله بر ارسبی ایلدیلر و بویکدن غیر اهل خیردن کسنه سبی اولمشادی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حدیبه الکلبی حضرت ترینه سبی خیردن وعدا احسان ایتدیلر ایدی دحیه دخی صفیه بی رجا ایتدکده برینه بنت عمی اعطا وصفیه حضرت ترینی نفس نفیسلری ایچون بقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس نازه ایدیکه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغزایده مذ کوردن که اول ائشاده بر کیجه منعمنده قریسمان واقع و فوجاغنده لامع وساطع اولمش کوروب صباحله رقیاسنی زوجی کانه به اخبار ایلدکده همان رخسارینه برطابجه اوزروب زوج محمدی اوله یم دیر سین دیوار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه بی منزلکاه رسالتنا هله برینه ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه بی مقتوللرک میانندن امر ایله صفیه نک بیم واضطر ابته مداز اولدی وبو خصوص جناب رسالتی اغصاب ایتدکه بلاله سن بر جابه حدیثه السنی میان مقتولان قومندن امر ایلدیک سندن مرحت سلب اولمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یار رسول الله فی الواقع انجیق قومک مواضع قتللرین کور سین ایچون کورتوردم لکن عدم رضا کی بتلدم دیمکله اعتذار ایلدی ومغزایده مسطوردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه بی اعتناق ونکاح ایدوب سفرده بر اولان ام ایمن رضی الله عنها به آتی تهیغه ونظریله فرمان ومدینه به وصولدن اقدم ائتشاء طرفه شرف ز فافه شایان کورد بلر وحضور سعادت لرنده صفیه نک منزله و محبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولمشدر که بعد از ناف رکوب ایچون بعیر صفیه بی کتورد کلرنده رسول الله علیه السلام آتی بنفسه ارکابه همت ورجلی فخذ سعادت لرنه باصوب رکوب ایتدکه اکا امر وعنایت ایلد کلرنده صفیه دخی هر نه قدر امر ایتد بلر ایسه ده بته رجلی رکه رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتدکی استعظام وانجیق کتدو رکه سنی رکه رسول الله اوزره وضعه رکوبه اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه به قد و ملرنه نصکره حضرت عایشه رضی الله عنهما صفیه رضی الله عنهما بی کورمک ایچون تبدیل هیئت ونسوان سارته ایله منزله صفیه به دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ترینی عشرت صفیه دن جماعت نسایله حجره صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه بی نساء داخله میانلرنده یلوب نسنه سو یلدیلر صکره حضرت عایشه کند ومنزله عودت ایتدکده رسول الله علیه السلام کلوب کیف رأیت صفیه یعنی صفیه بی نیجه کوردیک بکندیگمی دید کلرنده حضرت عایشه دخی مار آیت غیر ایتد یهودی بین یهود یات ولکنی سمعت انک تحبها یعنی بر قاج یهودیه لک آره سنده بر یهودی قزندن غیری کور مردم لکن ایتدتم سن آتی سور مشین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی با عایشه فانی لم ارفی وجهها کبوه حین عرضت علیها الاسلام یعنی اوله دیمه با عایشه زرا کا عرض اسلام ایتدیکمده وجهنده قطعاً توقف وترد کور مردم بیوردیلر بوند نصکره مرویدر که ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قحان رموضهده اجتماع ایلسه لر صفیه رضی الله عنها بی ایته یهودی دینه رک خطابه ایللم وایچاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرت ترینه شکایت ایتدکده بیوردیلر که اذا قلن لک هذا قولى من منکن مثل ابی بنی وعمی بنی وزوجی بنی یعنی باصفیه سکا بر دخی اوله در لرسه سندن دخی شویله سو یله که ایچیکزدن قنقیزنیم کیدر که بانام بنی وعمی بنی وزوجی بنی در وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلام دن ایدی بعده صفیه بو کلامه آنره مقابله والزام ایتدکده حضرت عایشه رضی الله عنهما لبس هذا من کسک یا بنیه یهودی یعنی ای یهود بک قزی بو کلام سنک رشت دکن دکلردیوا ایتد ایلدی وفقهاندن بعد الاصابه تجوز بتغیل ایلین رسول الله علیه السلام بنت عم صفیه بی دحیه به اعطا قتلر بله استدلال وتعلیل ایلدی لکن حقیقت تاوبلی امام محمد رحه الله قولیدر که حصن کتیبه خاصه ایلک رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتهله جاریه مزبوره بی دحیه به اعطا بیوردیلر وینه قتهاندن جواز معامله به قائل اولنلر بو حدیثک بعض طرفنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلر که یهود خیر یا محمد بز یواموال وازاضبتک صاحب لریز واحوالنی یلور زبزی اخراج ایتدوب نصف اوزره زمه عقد معامله قیل دبیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لکن ابو حنیفه رحه الله علیه آتی تاویل ایتدشدر که ابتداء کتاب المزارعه ده بز آتی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم

مطلب قضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بینه لعه کان

باب الامان * قحان مسلمین سندن برلسان اوزره اهل حربه امامله ندا و آنلر دخی استماع صدایلسه ل باجمعهم

آمن اولور و بوبابده لسان عربی و فارسی و رومی و قبطی و برادر و بومسئله ده دلیل صواب حدیث
 عربین الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لا تخف اومتز اولان تهل فهو امن
 فان الله يعرف الالسنه عبارتیه ارسال کباب ایلدی یعنی دوشمنلر بکزه شوکلت مختلفه اللغات دن قنقبسی ایله
 قورقه دیمکله اعطاء امان ایلسکز اما نکر معتبر در زیر ا خداوند علیم السنه عوالمه عالمدر و نکتته اعتبار امانه
 فان الله يعرف الالسنه قولی ایله اشارت ایلدی بکه نتیجه امان انجیق کفارہ سبی و قتلله تعرضدن کف بدی
 التزامدر و بالتزام دخی حق الله در والله تعالی دن مثقال ذره برسنه خفی و خوافی اسرار دن برشی انجیق
 نکلدنر و بوقدمه دن آشکاردر که معاملاتہ راجع اولان امورده برلخته اقتصار اولنجوب انجیق کلامله حصول
 مقصوده اعتبار اولور اکر چه امام ابو یوسف و امام محمد رجه الله علیهما فارسیه ایله تکبیر و قرآنی
 تجویز انجیب تمام ابتلا لفظ و معنی و جوب هر اجات نصدده در دیوتخصیص و عبادتده لغت واحد به
 تخصیص ایلدی لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغه اختصاص لغت دخی مفقود در و ایماندن مقصود
 اولان تصدیق و اقرار حاصل اولدقدنصکره مجموع السنه ایله ایمان و اسلام صحیح اولنجبه انعقاد امان اولی
 بالتصحیح در کذلک ذبیحه اوزره نسیمه مجموع السنه ایله قابل و مقصود حاصل اولنجبه انعقاد امان دخی اوسع
 ایدوکی نمایاندر و اکر مسلمین کندولر یلوب اهل حربک بیلدکلری برسانله نداء امان ایلسه لینه اهل حرب
 آنلردن زیر علم و اطلاعری برام باطندر که اکانعلیق احکام غیر ممکندر و احکام انجیق اوزرینه دلالت ایدن
 سبب ظاهره تعلیق اولور که بوبابده کلمه امانی اسماع و کفارک استماع ایلدی بکزه مسئله مذکورده علم فقهده براصل
 کبیر و منشأ فرع کثیردر و استماعله مشروط قیلدی بکزه دخی بواصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمکلری
 معلوم اوله جق زبده مکان بعیده ده بولنسه ل امان منعقد اولمز ز بر اعدم سماعلری امر ظاهر و انسان حقیقتنه
 اطلاعده قادر اولمغه حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولور اما ایشتم کلری صورتده عدم معرفتلی امر باطن
 اولد یغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف و غیر بیره معرف برترجان بولماق دخی ممکندر بنابرین
 عدم ثبوت امانده عدم فهم و معرفتلی عذر قیلنق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور و صورت غدر دن دخی
 احتراز واجبدر فرق مسلمین بوجهله واضح قیلنور که معنای امانی فهم ایشتم کلری صورتده عدم فهملری
 فهم ایدمه مذکلری لغتله نذارله طرف مسلمیندن بقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولور
 اما عدم سماع صورتده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمه جکلری رتبه ده مکان بعیده ده بولماق یله عدم سماعلری
 کندو لردن واقع اولان قصورده محمول اولمغه حقلرنده اثبات حکم امان مشروع و معقول اولماق مؤلف الکتاب
 علیه رجه الملك الوهاب دیرکه چان مسلمین بحرینی به انت امن سن امین سین یاخود لا تخف قورقه یاخود
 لا یأس علیک سکا ضرر یوقدر یاخود بولنره بکزر کلام سوبلسه ل بولنرک جمله سی ایماندن عد اولور
 زیرا حسب العاده بوقوله عباراته خاشنه انجیق ازاله خوف ایچون خطاب اولور و زوال خوف دخی انجیق ثبوت
 امانله حاصل اولور و هر مسلم انشاء امانه مالک اولمغه بولمغه منشأ امان عد اولور مثلاً بکسنه غلامنه اعتقبتک
 یاخود انت حر دیسه غلامی عتق و حریتله وصفی اخباره جل اولنجوب انشایه صرف اولور بعهده مؤلف
 رجه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقول اولان کسنه اسلامی وصف و تعقل ایدمه بیلورسه
 اصل ایمانده صبی عاقل کیدرو امان صبیده بیان ایددی بکیز اختلاف بونده دخی جاریدر و اکر اسلامی وصف
 و تعقل ایدمه مزسه صبی غیر عاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماق و اکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف
 و تعقل ایدمه رکه بالغ اولمش ایسه مرند حکمنده اولور و مرتدک امانی قطعاً معتبر اولماق اما صبی بویه دکلدنر زیر
 صبی اسلامی وصف و تعقل ایدمه مز ایسه ده بینه ابو بینه یاخود احد الابو بینه تبعاً مسلمدر بوجهله تعقل امان
 درجه سنه بالغ اولدقدن عند محمد رجه الله امانی جائز و سائغ اولور بینه مؤلف رجه الله دیرکه اکر امر عسکر
 یاخود مسلمیندن بر شخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امر ایدوب اول دخی دخی اهل حربله امان و برسه
 امانی معتبردر زیرا امر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغه آنک امری ایله تملک امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمتی
 اولدر که امان ذمینک عدم صحتی اهل حربله من جهة الاعتقاد مهمت میلنه منیدر و انضمام امر مسلم ایله مهمت
 زائله اولوب ایمانده مسلمینه معنای نظر و ایدوکی ظاهر اولور اما مسلم دخی به قتاله امر ایشتم اولسه مجرد امر
 مرقوم ایله امانی معتبر اولماق زیرا مسلم دخی به قتاله امر ایتمکله ایمانده دخی معنای خیریت معین اولماق معین
 اولیدی انجیق رأی کافر ایله معین اولمش اولور ایددی کافر ایسه اولبابده متمدن اما مسلم ا کاتامین ایله امر ایدمه

مطلب ایمان و العادات و المعاملات
 و نسبه الذبیحه بغير العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقول

مطلب بالغ عاقل اولوب بصف
 الاسلام و بتعقله فهو حق حکم الرشد

امانده معنای خیریت انجیق مسلمک رأی و امر یله متعین اولور مسلم ایسه بوبابده مسلم و غیر متمدن بوندنصکره
 مسئله مذکورده ایکی وجه اوزره در بریمی مسلم دخی به تأمینله امر نده آمهم یعنی مشرکینه سن امان و بریمک
 صورتبدر و بریمی دخی دخی به ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلمانده امان و بریدوب سوبیله دیمک صورتبدر
 و صورتبندن هر بری ایکی وجه اوزره در بریمی اولدر که دخی مأمور اهل حربله قدامتکم یعنی بن سزه امان
 و بریدوب بریمی دخی اولدر که ان فلانا مسلم قدامتکم یعنی فلان مسلمانده امان و بریدی دیرا کرمسلم دخی به آمهم
 دیمش ایسه بوضورتده دخی اهل حربله آمتمک سزه بن امان و بریدوب دیمکله آمتمک فلان سزه فلان امان و بریدی
 دیمک رابر و اهل حرب آنلردن زیر دخی مذکور امر مزبور ایله تملک امانه نائل و مسلم آخر منزلته نازل اولمشدر
 و اهل حربله بر مسلم قولین سنابیندن قنقبسینی قائل اولسه حرز امانده داخل اولور زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء
 امانه مالک اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلنمغه امان صحیحی اخبار ایشتم اولور و اخبار مد کوردن غدر ایچون
 حکم انشایه تحویل اولور و اکر مسلم دخی به ان فلانا آمتمک دیوسو بیلکله امر ایشتم ایسه بوضورتده دخی
 وجه مذکور اوزره سو بیلش ایسه اهل حرب آنلردن زیر مسلم امر معهود ایله آتی اهل حربله رسول قیلوب
 اولد دخی رسالتی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کباب امانی تحریر و یددی ایله اهل حربله بعث و نسیر
 ایشتم اولدی بوضورتده موجب امان اولمغه صورت مفروضه دخی موجبدر اما بوضورتده دخی اهل حربله آمتمک
 بن سزه امان و بریدوب دیسه قولی باطل و امان اهل حرب غیر حاصلدر زیرا دخی انجیق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی
 و امر معهود تملک امانی متضمن دکل ایدی آنک آمتمکم قوی تبلیغ رسالت اولوب بلکه نفسنه اضافله انشاء
 ایماندن عبارتدر و دخی اهل امان اولمغه امانی باطل اولور بینه مؤلف رجه الله دیرکه دار الحربه اسیر بولنن مسلم
 اهل حربله اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماق زیرا آنک امانی انجیق کندو خلاصی ایچون
 نظر نفسنی موجب اولوب مسلمینه نظر و شفقتی جانب دکل در وهم اسیر کندو نفسی اوزره خاشند و غیر
 تأمین ایلین ابتدا نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغه اهل حرب آدن آنلرا بکن
 آنک عقدا مانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدروهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغه
 امان اسیری صحیح ایشتم اوزریمز باب قتالک انسد ایدمه مؤدی اولور ز بر بوضورتده اهل حربله بر خوف
 عارض اولدقده اسیره اعطاء امانله جبر ایدرز بوقول ایسه فاسددر انجیق اسیر ایله اهل حرب بر برلرین تأمین
 ایدرز ایسه اهل حرب ا کافوا باند کلری کی اولدخی آنلره و فایتمک لازمدر حتی ماللرندن برشی سرقه دخی جائز اولماق
 زیرا آنلره شرط وفا قیلشدر و حق نفسنده متهم اولماقغه رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربه مستأمن
 کی اولور حتی ایددی کفارده عبد مسلم یاخود امد مسلمه کورسه اسیر مرقوم بولنری بدلندن تحلیص و تعرض
 ایتمک دخی جائز اولماق زیرا اهل حرب عبد مسلم و امة مسلمه بدلنده بکن اسلامه کلسه بولنری بینه بدلنده سالما
 بقا اولور و بولنری ایله اموال سائر لری برادر اما اللرنده بر حر مسلم یا دخی یاخود مسلم و ذمینک مکانی
 و ام ولدی و مدبری بولنسه اسیر مزبور ایلری اخذ و تحلیصه صرف مقدور ایلک جائزدر ز بر بولنره حکم سبی
 و تملک جاری اولماق کورمز بکسنکه اهل حرب اسلامه کلسه لینه بولنره مالک اوله مز بوجهلندن اهل حرب
 بولنری اخذ و اسیر کده ظالم و اسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالمترین غیر ملتزمدر بشاء علی ذلک بولنری سرقه
 یا غصه اللرندن تحلیصه همت و دفع مظالمترینه غیر ایلک جائزدر و عهد ایله مراعاتی لازم اولان انجیق اول
 اموردر که اوزرینه اعطاء عهد و امان جائز اوله صورت مفروضه ایسه بولنری تحلیصه قادر اولدقدنصکره
 بینه اللرنده ترک وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماق و قبیحان اهل حرب بدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده
 بلا منعه قائم و امیر دخی بند عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمور بینه ابلاغ ایتمک لازمدر بوضورتده مأمور بینه
 خروجدن امتناع بوله بزر اسیر ایلدی بکیز عیال و اولادلر بزدن مفارقت ایتمز دیرسه کر کدر که امیر عسکر
 من اندر فقدا عذر و تبره سی اوزره آنلره تقدم و حقوق مأمون ممکن اوله جق و قته دلک تا جیل ایله تکلم ایدوب غدر
 و اضزاره مؤدی اولماق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم و تعدی ایتمه و آنلره دیه که فلان و قته دکن مأمونکره
 و اصل اولور سکر فجا و اکر قاور سکر اهل ذمت اولور سکره اوزر بکزه وضع خراج بوله صکره سزه مساعده
 ارسال و اخراج ایتمز بعهده مدت منقضیه اولوب بینه کتمزل ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل و دار
 اسلامده طول اقامت ایلین حکم مستأمنده داخل و صریحاً قبول عقد ذمت منزله سنده نازل اولور و صورت
 مفروضه ده مسلمین ملاقات اعدا ایدمه جکلری هنکا مده مستأمن مرقومینک دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر قی دار الحرب

و از دام لریدن یا خود ایام مکث و آرا مرند کجیله قبل مسلمینه اقدام لریدن امیر جیش اندیشه ایدر سه بنه بیان سابق اوزره ما ملر بنه لحوقله آنلره تنیه و اولیاده تعیین وقت مناسب ایله امهال و ترفیه ایتمکدن بشقه نظر المسلمین کر کدر که انقضاء وقت دکن اول مستأمنری هر کجیله بر محله جمع و عکین و اوزرلر بنه کوز جیلر وضع و تعیین قیله زیرا میان عسکردن خروج ایله اسیر اولان عیال و اولاد لریدن مفارقتلری باندنه امیرک تقدم و اقدامی حسیله طرف لریدن صدور خیانت اندیشه سی تراب ایدر دفعا لهذا المحذور اخر اجلری لازم ایکن امیر جیش حاللر بنه نظر و شفقت و تعیین مهلت ایتمش ایدی و امیر ایچون آنلره نظر ابتدکی مثللو مسلمینه نظری دخی واجب و طریق نظر دخی کجیله ایله جمع و محارسه لری مثللو تزیب مناسبدر و بصورتده انقضاء مهلت ایله اهل ذمت اولسه لر دخی دار اسلامه کبر نیجه دلک بنه هر کجیله آنلری بر محله جمع و اوزرلر بنه کوزجی وضع ایتمک امیره لازمدر زیرا اهل ذمت و مللری صریحاً رضایله اولیوب وقتک انقضاسیله اولدیغندن حصول امن و سلامت کند و طرف لریدن اولیوب بلکه ازام صفار جزیه سببیه عداوتلری اشتداد و آنلردن خوف و حذر از دیاد بولشدن لکن خوف انشاء لیلده غالب اولغله هر کجیله اوزرلر بنه تعیین حراس ایدوب بعد الصبح عیال و اولاد لری باندنه بولملری ایچون عسکر آره سنده تخلیه سیلاری مناسب اولور کذلک مسلمین عدولرین محاصره قیلدقلری هنگامه دخی آنلری بر محله جمع و اجلاس و اوزرلر بنه تعیین حراس ایتمک کر کدر زیرا عند النقاء الصفین خوف و خطر مز داد اولوب مسلمین آنلردن تحصیل امنه محتاج اولورلر که فراغ خاطر ایله قتال اعدایه حاضر اولور و تحصیل امن دخی ایچون اوزرلر بنه تعیین حراسله حاصل اولور و اگر بلا اجرة محارسه ایدر کسنه بوله مز ایدسه کر کدر که امیر عسکر غنیمتدن بدل و نثار ایله بر قوم محار سینی استیجار ایله زیرا بو استیجار ده غایبه نفع کامل اولغله صحت و جوازده حفظ مغناط و محافظه امتعه غام ایچون استیجاره نظیر و مماثلدر اگر سؤال اولنورسه که حفظ مذکورده معنای جهاد ایکن ایکن آنک ایچون جواز استیجار نیجه ممکندر جواب و بریز که آنده معنای جهاد بوقدر زیرا قوم مسفورین محار بین او لیوب اهل ذمت اولملریله آنلردن تحفظ جهاددن تعداد و اتمام ایچون مسلمین امتعه و غنائملری اوزره هجوم لریدن خوف اولغله حفظ غنائم اوزره استیجار ایله مسفورینی حفظ و حراست و مسلمینی قتل و غنائملری اخذ ایتملریدن منع و صیانت اوزره استیجار میانلریده قطعه فریق بوقدر و اگر اهل عسکردن بر مسلمین ایچنده ایکن کند و حصن و منعه لرنده بولسان بر مشرکه تعال یعنی بروکل دیواشارت قیلسه یا خود اهل حصنه افتخوالباب قبولی آچکز دیواشارت ایلمسه یا خود سمایه اشارت ایلمسه و اهل حصن بو خصوصلری اماندر دیو ظن و کان ایدوب امتثال امره شتابان اولسه ز اشارت موصوفه کر که مسلمین ایله اول اهل حرب بینلرنده عهد و امان عدا و ایتمغه بشارت معروفه و اسون کر که اولسون علی کلا التقدرین امان جائز و آنلره قد امتکم دیتلک مرتبه سنی جائزدر زیرا امان توسعه مینی اولغله شبهه عذر دخی احتراز واجبدرا اما اشارت موصوفه عقد امانده معروفه اولدیغی صورته الثابت بالعرف کالتاب بالنص فاعده سی اوزره عقد امان عدا و التماسه عذر ایدوکی نمایاندر و اما معروفه دکل ایسه مسلمین بروکل دیو امر بنه و اشارتله استدعا ایلدیکی مرانمه امتالری مثلواظهر دلالت ترک جدال اولان قرآن حال انضمامیله ثابت بالعرفله برابر بلکه دخی اقوی و اظهر اولور کورمز مبنسکه اهل حرب به اخر جواحتی تهدد موا معناهذا الحصن یعنی جیقکرتنا که برهله برابر شو حصن کوزی هدم ایده سز دینه لر آنلردخی امتثال و خروج ایلمه لر البته دائره امانه و لوج ایتمش اولورلر و امتثال سابقلری بو صورته مشیل و موافقدر بقده مؤلف رحمه الله بوسئله اوزره حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنات ایما رجل من المسلمین اشارتی رجل من العدوان تعال فانک ان جئت قتلتک فاناه فهو امن اثر جلیلی ایله سرد دلیل ایلدی یعنی مسلمیندن قتل رجل اعدادن بر رجله بروکل اگر کلورسک سنی قتل ایده می دینه اولدخی کلسه امن اولوب اکا تعرض جائز اولساز لکن اثر مذکور سبقت ایدن تفصیل اوزره ان جئت قتلک قولنی عدم سماع یا خود عدم فهمی ایله تاویل اولنور اما السماع و فهم ایدوب بنه گلش ایسه فی مسلمین اولور زیرا قتل ایده می دیو خلاف امانله تصریح اولغله اعتبار دلالت عرف و حال عرضه زوال و اضحلال اولور کورمز مبنسکه اهل حرب بدن بر بنه تعال ان کت ترید القتل جنک استرسک بروکل یا خود تعال ان کنت رجلا مرد ایسک بروکل یا خود تعال حتی بضر ما فعله بک بروکل که سکا نه یا ایچغنی کوره سین دینه بو کلاملره خلاف امانله تصریح اولغله کلام تهدید اولوب کلام امان اولدیغی بر فرده حق و ینهان اولماز اما ایکن تعال دیتک کلام موافقت و اتضالدر کذلک اصابعی ایله مسلمینک جانب سمایه اشارتی اعطیتک

مطلب جواز استیجار الحرس

مطلب الاشارة بشیء ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامانة بنی علی التوسع

ذمة الله السماء مفهومی مبین یا خود انت امن منی بحق رب السماء مضعوتی متضمن اولغله آمنتک قولی ایله بشارتی منزله سنده دز و بخان عسکر اسلام دار الحربده بر رجل یا خود بر امرأه بولوب همان اول هنگامه جئت اطلب الامان امان استیجکه کلدی دیو استرحام ایلمسه نظر اولنور اگر اوزرلر بنه هجوم ایدنیجه دلک مسلمین آنی کوروب بیلدیر ایسه فی مسلمین اولوب قولی نص تدبیر اولما ز ز بر وقت هجومه دکن تختی اولستی قصد غارتله کلوب امتیانه کلدیکنه دلیل کافی اولوب ظاهر حالی شکیه به دوشد کند نصکره حله استیجانه احتیاله دال اولغله احوالی اقوالی تکذیب ایدر و اگر حین تکلمده کلامی مسلمین ایشیده جنک مرتبه ده بر موضع فریبده متمتع و مسلمین آنی اراده قتله متمتع لکن اکا و ضواللری دخی صعب و متمتع ایکن مشرک مزبور بر نسنه سو بلیسه رک همان جانب مسلمینه غزیمت و تسلیم نقشه متابعت ایلمسه فی مسلمین اولور و امام ایچون آنی قتل و اعدام دخی جائزدر و طلب امان ایچون کلدیگ دینه دخی مقبول دکلدن زیرا بولدیغی محله متمتع ایکن مسلمین قتل و اسیرینی مراد ایدر کدر نده امان و ریب و بریمه جکرین امتحان ایچون حقه نداء امانله استیجان ایکن وقت قدر بنده نداء امانله نفسنه لازم اولان نظر و شفقتی ترک و اهمالی بحسب الظاهر اکاد الدر که مسلمینه سوء قصد ایله مقابله ایچون توجه و اقبال و اللریته کربوب عاجز اولدقده حيلة استیجانله احتیال ایلملدر اما مسلمین قتل و اسیر ایله اقا قبضال ایتمزدن اقدم همان جانب مسلمینه توجه و اشتغال ایلمسه امن اولور زیرا بصورتله توجهی نداء امان منزله نازل و دلیل مسالنه حاصل اولور صورت اولک بویله دکلدنر که بعد قصد المسلمین بلا استیجان توجه و اتیانی مقابله ایله قصد مسلمینه مقابله قصد ایلدیکنه برهاندر اما قبل قصد المسلمین توجه و اقبالی طرفندن قصد مسالمه دالدر کورمز مبنسکه تجار اهل حربله میان مسلمینده کفیت حال اشو مموال اوزره در که نداء استیجان ایتمکسن دار اسلامه دخول ایدر کدر نده ظاهر احوال لری قصد مسالمه لر بنه دال قیلنور و اگر حربی مذکور مسلمین آنی کوروب کلامی ایستید جنک مرتبه بعید بر محله و منعه سی ایچنده ایکن بلالرفیق و سلاح لریدن قینام و ایشید یله جنک محله کلد کده منعه سی بوغیکن نداء امانه اقدام ایلمسه آمندرز بر القاء سلاحه منعه سندن مفارقت و ایشید یله جنک محله نداء امانه مبادرت و صرف مقدور بنه مباشرت ایتمکله ظاهر حالی طالب امان و ایدیغنه دلالت ایدر کندن تأمین ایتمولر کرک ایتمولر شرع شریف آنک ادثالی تأمین قیلغله اول دخی امیندر قال الله تعالی وان احد من المشرکین استجارک فاجره الآية وقال تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها کذلک اوزر نده سلاحی اولوب لکن هیئت تهیو قتاله مقارن اولسه شرعایته آمندرز بر آگاه اولور که سلاحی عسا کر اسلام ایچنده بیع ایچون استحباب یا خود کبروا هل حرب ایچنده فالججه ضیا عندن خوف ایله استیجاب ایتمش اولور اما سل سیف و مدرج ایده رک جانب مسلمینه اقبالی و منعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استیجال ایلمسه فی مسلمین قیلنور زیرا ظاهر حالی قصد قتاله اقبالنه دالدر و الحاصل و قوف حقیقی متعذر اولان مواده حکمی ظاهر حال اوزره بنساقیق جائز و ایاحت دمه مؤدی دخی اولسه بنه غالب رأی تحکیم ایتمک مشر و عذر کورمز مبنسکه بر کسنه کجیله خانه سنه بر شخصک دخواند واقف اولوب لکن سارقیدر یوحسه لصوصدن هار بیدر حقیقت حائنه عارف اولسه همان اول شخصک حالتی تحکیم و مقتضای ظاهری تقدم ایدر اگر اول شخص سیمای لوصوله معل یا خود کند و ساکن طوریر ایکن بر جمع متاع بیت ایلر رفیق ایله همقدم ایسه آنلر کندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب خانه ایکیستی بردن اعدامه اقدام ایتمک جائزدر و اگر اول شخص سیماء اهل خیر اوزره جاری و رفاقت اهل شردن متبری ایسه صاحب خانه اوزره آنی اسکان و اکرام لازم در که رمی سهام و طریق آخر ایله قتل و اعدامی جائز اولماز و جواز تحکیم سیمایه یعرف المجرمون بسیماهم نظم کریمی دلالت و ایما قیلر یعنی مجرمون یوم قبا شده سیماء و قباقتلریله بیلنوب جزاء جرملری ترتیب اولنور و دلالت حاله رجوع جائز و مشروع ایدوکنه دخی و اواراد و الخروج لاعدوا له عده ذکر جلیلی اماره و دلایدر یعنی اگر منافقین غزوه تبوک ادعای اوزره اراده خروج ایدر ایدی عده و عتاد لرین تهیه و اعداد قیلر ایدی قیلدر قری بحسب الظاهر عدم اراده لر بنه دلیل باهردر و بخان مسلمیندن بر عسکر اراض حریده نازل ایکن اهل حربدن بر مشرک طوغر و بولدن کلوب مسلمیندن ابتداء جماعت مسلمینه واصل اولدقده منعه سی بوغیکن دخی طالب امان اولسه وسعنده اولان استیجانی اتیان ایتمش اولغله نازل امان اولور زیرا ظاهر حالنده مسلمینه سماع صوتی ممکن اولان موضعده ایکن دخی مسلمیندن اعراض و امتناعی اولدیغنه استدلال و تا اول موضعدن رجاء امان ایتمک منزله انزال اولنور و سماع صوتی ممکن اولبان محل ابعده ایکن منعه سی و ارایسه دخی اول محلدن نداء امانده فائده اولغله آنی شرط قیلغده منفعت عایده بوقدر

مطلب وجد و اشتقاقی دار الحرب فقال جئت اطلب الامان

مطلب تجار اهل الحرب یدخلون دارابلا استیجان

مطلب رأی رجلا دخل بینه لیل هل یقتله املا

مطلب تحکیم السیماء ودلالة الحال

و مغازیده مذکور در که رسول الله صلی الله علیه و سلم بی قریظہ بی محاصرہ ابتد کردہ محمد بن مسلمہ رضی الله عنه بعض لیسالیدہ محارسة عسکرہ مأمور و مشغول ایکن آنی کوردیکہ بی قریظہ دن ایکی کسنہ جیقبوب سمتہ توجہ ایلبیلر کلوب واصل اولدقلر ندہ نه به کلدیکن دیوسؤال آنلردخی رجای امانه کلدیك دیوعرض حال ایلبیلر همان تخلیه سیلاری ایله ایکسنی تأمین بعدہ اللهم لا تجر منی اقاله عثرات الکرام یارب بی یوله جرایم کرامی عفو ایتمکدن محروم قلمه یاخود بی کرآمدن قلوب جرایمی سن عفو ایتمکدن بی محروم قلمه دیودعا ایله فعلنی تحسین یاخود نهجین ایلیوب صکره رسول الله صلی الله علیه و سلم جنا یلرینه اخبار ایله کده مؤاخذه و عتاب ایلبیلر و اول ایکی کسنه دخی نابود اولوب قنده کتدکری معلوم و مشهود اولادی و اگر مسلمین اهل حربدن برخی سلاحه عسکرک خلفنده یاخود عین و یسارنده عسکره قصده دخول اوزره کوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قیلسه فی مسلمین اولور و امیر ایچون قتلی دخی جائزدر زیر اظا هر حالی قصد تجسس احوال یاخود بعض مسلمینی علی غفله قصده قتله کلد بکنه دالدر و زیر قریب یا بیان ایلبیلر که بومقوله امورده غالب ظن ایله عمل اولور اما طلب امانه بوخسه قصد زیا نه کلدیکنه دلالت ایدر بز سنه بو ایلیوب قلوب مسلمینده دخی حالندن احد جا نبینی ترجیح قابل اولماز سه امیره لازمدر که آنی اخذ و دار اسلامه اخراج و اهل ذمت قبله زیر اعارض ادله و انعدام ترجیح عندینده احتیاطله عمل واجیدر و بو باده احتیاط ایچون شخص مرقوم طلب امانه کلک احتمالنه کوره آنی قتل و فی ایلیوب و قصد غارتله کلک احتمالنه بناء مأمنه دخی ار جاع ایتمکده در زیر ایلیوب امر محتمل ایله حکم حربی باطل و اباحت قتلی حاصل اولما غله دار اسلامه علی التامین حربیت اوزره عوق و ایقا قیلنور صکره اسلامه کلورسه اکا بز و جهله تعرض اولماز و کلر سه اوزرینه خراج وضع اولنور کذلک اهل حربدن بر جاعت دار اسلامه اراده دخول ایلسه لکن منعه لیدن جقماد جقه نداء امانه قادر اولما یله منعه لیدن خارج اولدقلری مکانه کلدیکننده نداء امان ایلسه لکن آنلردخی مرتبه و سعلا رین ایقان قتلر یله نائل امان اولور لاما اهل حرب منعه لیه کلوب استیجان ایلسه بوضورنده مسلمین آنلری تأمین و عدم تأمین خصوص صنده مخیر در زیر اهل منعه داراخریده یاخود قلعه لنده نیجه متمتع ایسه دار اسلامه دخی اوله جبه متمتعدر و از قدیم مستأمن اولنردخی منعه لری ایچنده بولنسه ل مسلمین ایچون آنلره نبد عهد ایتری جا نرایکن بویله مجدد استیجان ایلین اهل منعه به اعطاء اماندن جواز امتناعلری طریق اولی ایله ثابتدر اما از قدیم مستأمن اولنلرک منعه لری بو غیسه آنلری ما نلرینه ار جاع ایتمکده نیانه مزده اولان عهد و امانی نبد ایتمک غیر جا ندر کذلک طلب امانه کلدیکنه صکره منعه لیدن خروج ایلسه لری نه قبل حقوق المأمین نبد عهدلری غیر جا ندر مکر امیر المسلمین مقدم ما اهل حربیدن اول دارک اهلنه تقدم و بزدن سزه امان بوقدر سزیدن بر فردزه کلسون دیوتکلم و آنلردخی تفهم ایتمش اوله بوضورنده آنلره امان بوقدر بوند نصکره طلب امانه کلورل ایسه فی مسلمین اولور لری امیر و جبه مشر و حله ابلاء عذرا یلشددر قال الله تعالی وقد قدمت الیکم بالو عبیدی ای اهل عصبان بی سزه تقدم و عهد ایلبیلر کی سزری یلور ایکن موقف حسابده شمعی بر بیکر ایله محاصمه و سائر وجهله سزری ایچون حجت خلاص بوقدر و اخصا عند الاستیجان منعه سندن مفارقت ایلین حربی حسب العاده امن و سالم اولوب خلاصه تصریح اولنمد قجه حکم عادت حاکم حاسم قیلنور اما مسئله مزبوره کی خلاقی مصرح اولور سه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بکسنه نک حضور نه بر ما نده وضع اونسه حسب العاده اجازت اکلی متضمن اولغله جائز الا کلدر اما صاحب مائده لانا کل قولی ایله اکلدن نهی صریح ایلسه اکلی حرام اولور و بخان مسلمین دار اسلامه بر حربی بولوب اولدخی امانه کلدییم دیسه قوی تصدیق اولماز ز بر اما خود و ما سور و منعه دار اسلامه مقهور اولغله ادعاء امانه منهدر و قول منهدر حجت اوله مز کور مزبسته آنی بر مسلم اخذوا ستر قاق ایلب کدن صکره امانه کلدییم دیسه تصدیق اولماز کذلک مانحن فیده حق جاعت تعلق ایلب کدن صکره قطعاً تصدیق اولماز بوضورنده بر مسلم کلوب امانی بن و بر مش ایدییم دیسه اولدخی تصدیق اولماز ز بر احر بی مرقومی داراخره بر جو عددن منعه استرفاقه حق جاعت مسلمین تحقق ایدوب قول و احد ابطلان حق جاعتده مقبول اولما غله اول مسلم انشایه مالک اولدیغی حکم اما فی اخبار ایتمش اولور اما امان مذکور اول مسلمین غیری ایکی مسلم دخی شهادت ایلسه ل اول حربی امن اولور ز بر ایله ثابت اولان معا بنه ایله ثابت کیدر لکن بن امان و بر مشیدیم دین مسلک بو باده شهادتی مقبوله دکلددر زیر افعال نفسندن خبر و بر مکله مدعی اولوب شهادت اوله مز بو باده مسلمیندن معا دنلک شهادتی معتبره دکلددر زیر ابطلان حق مسلمین اوزره قائمه در و اگر حربی مزبور بن ملک کفاردن خلیفه مسلمین

مطلب اشبه کره طلب الالمان

مطلب اذا وضع الالمانه محل الاکل
ما لم یتم صاجها صرحا
مطلب وجود و احر یا قتل آمن
او قال مسلم ناامنه

مطلب الشهاده علی فعل نفسه
مطلب حربی قال ان رسول الملك

رسول دیده نه تصدیق اولما یوب فی مسلمین قیلنور زیر ادعوی امانه مصدق دکل ایکن بو ادعاء رسالتی دعوی امانی مشتمل در زیر رسول جائین امین و جامعیت و اسلامه جاری اولان رسم تأمیندر زیر امر صلح و قتال ایچون رسوله قائم و ادا رسالت بکن اولغیچون تأمین رسالتی لازمدر حتی حضور نبوده بر قومک رسول بعض کلام نامیزا سولید کده لولا انک رسول لقتلتک یعنی رسول اولیدیک سنی قتل ایدر ایدریم بیور دبلر بو حدیثله دخی و جواب امن رسول اگر چه متین اولمشدر لکن همان دعوی مجرده ایله صدق رسالتی متعین اولماز اگر مالک بنک مکتوبه بکنر و مکتوب جیقا یوب بومکتوب ملکدر بر سه تبلیغ رسالت ایچون تأمین لازمدر بشرط آنکه مکتوب هر قوم مزور اولوب کاب ملک ایدوکنه غلبه ظنون مقرر اوله اولصورتده داراخریدن شهادت رسالت ایچون ایکی مسلم استیجان بی ممکن اولما یوب و سعنده اظهار کایدن غیری سنه اولما غله آنکه اکتفا اولنور و بلا کاب دعوی رسالتی دخی عند غلبه الظنون نه حکم تصدیقه مقررندر و اگر رسالتده دلالت ایدر کاب و سائر علامتی بولغیچون آنی دار اسلامه بر مسلم اخذ ایلسه عندانی حقیقته رحه الله تعالی فی جاعت مسلمین اولوب اخذ ایلسه مخصوص اولماز زیر اخذینه ایچون قوت مسلمین ایله ممکن اولغله عسکر مسلمین ایله داراخره داخل و ایچلرندن بریسی اخذ اسیره نائل اولمق متر له سنده اولور اما بوضورنده انی حقیقته رحه الله تعالی دن و جواب اداء خسی روایت واحده قطعیه ایله مقطوع اما ماخوذ دار اسلامه و جوب و عدم و جوب اوزره ایکی روایت مسعودی لکن عند محمد رحه الله تعالی اخذ ایلین اشخاصک فی خاصی اولور زیر حربی مذکور دار اسلامه مباح اولغله صید و حبشش کبی هر کیمکیدی اکتسبیت ایدر سه آنی محرز و تملکی ایله متمیز اولور و امام محمد رحه الله تعالی عندینده ایچوب خسنده ایکی روایت وارد و الحاصل عندانی حقیقته رحه الله تعالی مزبور منعه دار ایله ما خود و همهمه و اوزر حتی قبل الاخذ اسلامه کلسه نه فی اولوب شول اسیر متر له سنده اولور که اخذ اولند قد تصکره و امام آنک اوزرینه ضرب ربق ایتمدن اقدم اسلامه کیش اوله امام محمد رحه الله تعالی عندینده انی بر مسلم اخذ ایتمکده یالکن دار ایله ما خود اولماز حتی قبل الاخذ اسلامه کلسه حر اولور زیر حقیقت احرار ایچون بدایله اولوب دار ایله اولماز بوجهتین قبل الاخذ دارینه عودت ایلسه حر الاصل اولور بنسارین آنی اخذ ایدن انسان احرار ایله متمسک اولغله ملکده دخی ممتاز اولور حتی قبل الاخذ امان و بر مشیدیم دیسه عند محمد رحه الله تعالی امن اولور زیر ظاهرده کیندو عبیدی اولوب حربی دخی اقرار ایتمشدر و اولباده منهدر دکلددر لکن قیاس قول ایچنده رحه الله اوزره دعوی تأمینده تصدیق اولما مقی اقتضا ایدر زیر اول جریده حق جاعت مسلمین محقق اولغله ابطلان جقتزده قوی مصدق اولماز و اگر دار مزده اسلامه کلوب قبل الاخذینه داراخره بر جوع ایلسه ایله حر اولور که بالاتفاق بر مسلم ایچون آنک اوزرینه سبیل استرفاق بوقدر قول محمد رحه الله اوزره حربی محل اشکال دکلددر که رجوع ایتمسه دخی قبل الاخذ جرایدی بعد رجوع بطریق الاولی در اما ابوحنیفه رحه الله قوی اوزره اگر چه دار ایله ما خود عد اولنور ایدی اما هنوز اوزرینه ضرب ربق اولتماغله رفیق اولماش ایدی و داراخره بر رجوعله عرضة استرفاق اولسی زائل و حال اسلامنده اکا تقرر حربیت حاصل اولغله بدخی استرفاقی قابل اولماز و شول اسیر متر له سنده اولور که بعد الاسلام عسکر اهل حربیه فرارندن صکره سنه اخذ اولنه و اسیر مذکور عسکر اهل حربی ایچنده حر اولوب بدخی استرفاقنه سبیل اولدیغی کی بونک استرفاقنه بدخی سبیل اولماز و فحجان عسکر مسلمین هداین اهل حربدن بر بلده به مرور و آنلر ایله طاقت مقاومتلری اولغله ایچلرندن محل آخره عبور اراده ایتمکدرنده اهل بلده مسلمینه کلوب بز سزندن بر فردی قتل و اسرا تمک شرطیه سز دخی شو بولدن کتوب بشق بولدن کتک اوزره معا هده اید بکن دیوسعی و مجاهده ایلسه لکر صورت معهودده مسلمین ایچون منفعت مقصوده و ارایسه وجه مذکور اوزره مواعده و مواعده ونه دکلو بعد واضع ایسه ده طریق آخردن کبکه مساعده و مسارعه جائزدر زیر اهل حرب آرقه لیدن کلوب عسکرک کبره و الا لیدن بعضی قتل ایتملرندن امین اولماز ایکن مواعده مذکور آندن امانی موجب اولور حتی رسول الله صلی الله علیه و سلم صلح حدیبیه شرط مذکورندن اعظم اولان تکلیفین قبوله تلاطیف بیور مشرددر زیر اهل مکه ایچلرندن اسلامه کلوب مدینه به هجرت و اتصال قیلنوری سنه مکه به رد و اتصال بیور ملرین شرط ایلمز یله اول شرطی قبول و قبولنده نظر مسلمین اولغله تا مشیخ اولجه دک و فایه موصول ایدر یله آیده اولان نظر مسلمین شو وجهله ملحوظ نظر سید الرسلین اولمش ایدیکه اهل مکه اهل خیر ایله رسول الله علیه السلام قنقیزه قصد حر یله

مطلب حربی قال ان رسول الملك
مطلب الرسول امن من الجنین

مطلب دخول الحربی بلا زمان فاخذ
مسلم هل یخس

مطلب اسم الحربی فی دار تا قبل الاخذ

مطلب اسم الاستیجان
ال دار الحرب بکون حرا

مطلب المسلمون عند شهادت الحرب
و اهدوهم ان لا یجروهم فی النظر

قدوم ایدر ایسه طرف آخر بمز مدینه به غارت و هجوم ایلسون دیو اتفاق ایشلرایدی و رسول الله علیه السلام
 اهل مکه ایله وجه مشروح اوزره مواده ایلدیلر که خیره تو جهل زنده آنلردن امین اولهل و دلیل مرقومین
 منفعت مسلمین ایچون بوقوله شرطک جواز قبول بزه معلوم اولمشدر و صورت مذکورده مسلمین اول شرط
 مزبوری قبول بعده ینه مشرکینک منع ایندکلمری بولدن کنکده فائده مأمول ایلنسه مشرکینک نه عهده ایله
 اعلام ایتملری واجددرز بر قبوللری مواده و امان منزله سنده اولمغه غدردن احتراز ایچون نیندایدنجه دلاک اولا لازمدن
 اگر مسلمین بزه بولدن ذهابن ضرر مشرکینک موجب دکلدر نیند و اعلام نه دن واجددر دیرلر سه جوابلر نده
 دینلور که بلکه مشرکینک اولوله کندورک محتاج اولدقلری زروع و اشجار و کلاری وارد که مسلمینک
 آنره تعرضلری استنزل و اگر مسلمین بول بزه اسهل اولمغه نکر کیده زروع نرسنه لینه تعرض ایتمزدر ایسه ینه
 آنره دینلور که احتمالدر که مشرکین اول بولده اولان حصون و مواشیلرین سزل کوروب وقت آخر ده کلک
 ملاحظه سیله بوللری اوکر تمکیزی استنزل یا خود اول بولده اولان بعض عیوبلری کور مکر ایله وقت آخرده
 اوزرلر ینه عزایه عزیمت ایتمکزی استنزل اول جهندن البته عهده کنه وفا یا خود فایده ایهم علی سواء نصت
 افتقار به نیند عهده ایله فائده و ایفای لازمدن و اگر مشرکین اهل مدینه شونهر بیک صوبلندن ایچمک اوزره بزه معاهده
 ایدیکز دیسه لر دخی اوله معاهده ایسک نظر اولنور اگر مشرکین مشرکینه ضروری خصوصتده مضربلرکی
 مجزوم یا خود مضربلر کلیدرنا معلوم ایسه عهده بزه وفا ایتموز لازمدن و اگر عدم اضرائی عندیمزده اشکار
 ایسه اعلامه حاجت اولوب شرب و سقی دواب ایتموز جائزدر زریا وجوب رعایت شروط مفید اولمغه مشروطدر
 و امر غیر مفیدی شرط ایلمن ایچق معانددر بوقسه جلب منفعت و سلب مضرتی فاصتد کلدن وعدم
 اضرائی معلومین اولدقده شرط غیر مفید ایدوکی مجزومین اولوب العا اولنور اما ضرری ظاهر ایسه شرط
 مفید اولمغه معاملات مسلمینده جاری اولان شروط نافع کی رعایتی واجبه اولور و اگر ضرری اولوب اولدیغی مجهول
 ایسه عاقل امر غیر مفید ایله اشتغال ایتمک نامعقول و شرط مذکورده جلب منفعت یا دفع مضرت قصد ایتملری ظاهر
 حال ارباب عقول اولد بغندن خلاف ظاهر اولد بجه نساء ظاهر واجب رعایت مقتضایی لازم اولنور
 بوضوئده مسلمین نفوس و دوابلر ایچون اول صوبه محتاج اولور ایسه اولان بزه و اخبار صکره استعما لدر کار
 اولسون و کلاری که اولتقلری دخی ضروری منزله سنده درز را کللمو کلری دکلدر رسول الله صلی الله علیه
 وسلم کلا ایله ماده بین الناس شرکت عامه اثبات ایشلردن بنابر فائده لری اولدیغی معلوم ایکن شرط مجزوری ایله
 شرکت مسلمین منقطع اولما مشدر اما زروع و اشجار و اتماره عدم تعرضله معاهده ایسه لاهل حربه مضرب
 اولسون اولسون تعرض مسلمین غیر جائزدرز بر اولور ملکریدر و اناسک املکنده نفوذ نصرتی حکم ملک ایله در بوقسه
 نفع و ضرر اعتبار یله دکلدر ایچق مسلمین مضرب اوورلر ایسه کر کدر که نیند و اعلام بعده آنلری استعماله اقدام ایدن
 زریا شرط متقدم ایله املاک اهل حربه ثابت اولان و وصف اباحت منعدم اولماز و غدردن اگر چه مجزوم واجددر لکن
 اولدخی نیند و اعلام حاصل اولور و اگر اهل حرب زروع و کلارین عدم احراق اوزره طالب معاهده اولوب
 بزدخی مساعده ایسک بوضوئده بزم اکثر و دوایمزه انصافزده ضرر شرعی یوقدر زری عهده وفا ایچق
 قبول ایندیگر شرط مقدارنده واجب اوور و شرط منعدم احراق ایدی و اکل و اتفاق هر وجهه مغایر احراقدر
 کورمز مینسکه انسان کندو ملکنی اکل ایتمک حلال و احراقی غیر حلالدر و اهل شاد اموال اهل حربی احراق
 ایتمکی مکروه کوروب اکل و تناولتی مکروه کورمز لرو احتمالدر که مشرکین دخی شرط مذکورده مجرد احراقده فساد
 اولدیندن ایراد ایش اولهل و اصول شرعیه دندر که شرطه تصا ثابت اولان خصوصه من کل الوجوه انکنه مساوی
 اولیان نسنه لخالق اولتمز و اکل و اتفاق من کل الوجوه مساوی احراق دکلدر و اگر اهل حرب قراریغی
 تخریب ایتموز اوزره طلب معاهده و بزردخی مساعده ایدر ایسک قراننده بولدیغی بنا مقوله سنندن اولیمان
 مناع و طعام و علف و سائر تخف و طرف مقوله سین ایدیمز جائزدر زریا تخریب ایچق ایله ده اولور و اخذ اتمغه
 حفظ دندر تخریبیدن دکلدر و ینه احتمالدر که تخریبیده بولنان صورت افساد ایچون شرط مذکورده ایراد ایش
 اوله لکن قراننده خشک بدن یا غیر بدن مصنوع اولان ایله به تعرض غیر جائزدر اما ناده اولیمان اخشیانی آوب
 مشلا ابقاد ناز ایتموز جائزدر زریا بوانتقاعدر بوقسه تخریب دکلدر و بوشرطدن صکره حلال اولیمان ایچق
 مساکنلرین بعض محلی هدم و تخریب و احراق بالنا فوق التخریب اولمغه آنده دخی حکم شرط مذکور
 بطریق اولی جاریدر و صورت مذکورده در باب معلق بولوب فحی مقدورین اولماسه قبل التبدلک قلعی جائز

مطلب عاهد و از لاشر بوم، نه
 اهل الحرب
 مطلب از اهل جنگ الشرط مفید ایچب
 رعایه

اگر چه کلار نه دخی مسلمینک
 مطلقا عدم جواز تعرضی
 سبقت ایتمیدی لکن محل مذکورده
 عدم جواز کلارین قطع و احراقی
 یا خود تعرض مسلمین ایله مضرب
 اولاری صورت نکرینه حمل ایله
 توفیق اولنور مشلا
 مطلب شرط اولان لاشر زروعهم

مطلب لایحل لرجل احراق ماله
 مطلب مشا اولان لاشر قرانهم

اولماز زریا قلع دخی تخریب ایدر اما فحی تخریب اولمغه ممکن اولورسه آنده ضرر یوقدر و اگر فحی ایچق کسر
 قعله محتاج ایسه بیه جائز اولماز زریا کسر قلع دخی تخریبیدر و شرط منصوصه التزام ایتد بکیمز امورک قلیل
 و کثیر بر ایدر و اگر اهل حرب زروعلرین نسنه بی زاکل ایتمک و علف دواب ایتمک اوزره بزه معاهده ایسه لر
 زروعلرین نسنه بی احراق ایتموز مشروع اولماز زریا احراق تقویت مقصودلر نده فوق الاکل اولمغه حکم
 حرمت آنده بطریق اولی ثابت اولور حق اویسنده حرمت تأقیفا اوزره تنصیب بطریق اولی حرمت شتم
 اوزره تنصیب اولدیغی کیدر و نیند احراق شرط ایتد کلرنده بیان سابق اوزره جواز اکل بویه دکلدر زریا اکل
 دون التخریبدر که تخریب افساد عین و اکل انتفاع بالعين در وعدم اکلجیزی شرط ایتد کلرندن مقصودلری
 عین ماللری کندور ایچون باقی قلمقدر و احراق ایله باقی قالیوب اکلده منعدم اولدیغی کی منعدم اولور وعدم
 احراق ایله معاهده لرندن مرادلری ملکلرین نسنه بی افساد ایتموزدر و اکلده افساد اولمغه جائز کور بلور
 و قحان عدم احراق زروعلری اوزره معاهده ایدوب بزدخی زروعلری صوبه اغراقه اتلافه قدریمز اولسد بزه جائز
 دکلدر زریا اغراق عین افساد و افساد عین اولمغه من کل الوجوه منصوص اولان احراق حکمنده در کتک عدم
 اغراقه معاهده ایسه لر علت مدکره اوزره احراق ایتموز جائز کور بولن کتک سفینه لرین عدم اغراق و عدم احراق
 ایله معاهده ایسه لر لرندن آوب کور بوز بزه جائز اولماز زریا بومعاهده دن مقصودلری ایچق کند و اتفاقلری
 ایچون عین سفینه لرین لرنده ایچا کلدر و بزاد نینجه مقصودلری حاصل اولماز کورمز مینسکه منازل لرین عدم
 احراق و اغراق ایله معاهده ایسه لر خشک و اوبالرین اخذ ایله اربان نقصان ایتمک دخی بزه جائز اولماز زریا مرادلری
 منازل لرین علی الاطلاق عدم استهلاک بیزدر لکن جمیع انواع استهلاکی ذکر و تخصیص و هر بر بی ایتمک اوزره معاهده
 و تنصیب متعذر اولمغه همان تخریب و تفریق مثلاً و اظهر اسبابی ذکر و تنصیب ایلدیله و اگر حین ظفرده اسیر لرین
 عدم قتل اوزره معاهده ایسه لر آنلردن اخذ اسیر ایچون جائزدر و آنان اسیرلری فی اولوب قتل اولتماز زریا اسیر ایتمک
 ترکی مشروط اولان قتل مناسنده دکلدر زریا قتلده نقض بینه وارد کورمز مینسکه نساود رار برین اسیر قتل بزه
 حلال ایکن قتلر بینه شرعاً محال یوقدر و اگر ایچلرین برفردی اسیر ایتمک شرط ایدر سه بز لر برفرد لرین اسیر و قتل
 ایتموز جائز و ملاز زریا اسیردن قتل اشد اولمغه شرطه مقصودلری اسیر ایله قوت اولدیغی کی قتل ایله بالابو به فوت
 اولور مکر آنلر دخی بز دن برفردی قتل و اسیر ایتمکی التزام ایتملر ایکن بیه قتل و اسیر ایله خیانته اقدام ایدن
 بوضوئده نقض عهده ایتملری قتل و اسیرلری قبل العهده جائز اولدیغی کی بیه جائز اولور کورمز مینسکه اهل مکه
 حلف رسول الله صلی الله علیه و سلم اولان بی خزاعه اوزره بیه بکره اعانه ایله نقض عهده لرین ایله قیلد قیلر نده
 رسول الله صلی الله علیه و سلم نیند و اعلام ایتمکسزین اهل مکه بیه کمال اهتمام اوزره قصد و اقدام بیور مشلدر
 حتی اوزرلر بیه علی الغلله هجوم و حمله بیورملری ایچون اخبار عزیمتلرین اهل مکه دن ستر و اخفا یا نیند الله تعالی به
 رجاءد عالیدیلر اما ایچلرین بالکر رشخص خلاف معاهده حرکت ایدر سه جهله نک نقض عهده حکم اولتماز
 زریا شخص واحدک فعلی حسب العاده جمیع جماعتک عندلر نده معلوم و تحقق رضای مجزوم اولماز و هم اول
 شخصک جماعتی اوزره ولایت نقض عهده دخی یوقدر کورمز مینسکه بر مسلم دیننده حلال اولیان برفعلی
 مرتکب اولسه اوزر بیه نقض ایمانی مرتب اولماز و بزدخی دخی بویه برفعلی اتیان ایسه موجب نقض ایمانی اولماز
 اما خلاف معاهده حرکته جماعتلری یا خود امیرلری مباشرت یا خود ایچلرین بریسی جماعتک معلومی
 ایکن علی وجه الحاربه مجاسرت ایدوب و جماعت دخی منعه مبادرت قیلسه لرفعل معهود جهله نک نقض
 عهده لرندن معدود اولنور زریا فعل امیر لایحاله عند الجمیع شهرت سمیرا اولوب شخص واحد دخی آچقدن مباشرت
 ایدر کده منعه مبادرت ایتملریه انالسفیه انالیم بیه مأمور مثل مشهوری اوزره طرف جماعتدن مأمور مشلا
 اولور و آچقدن بویه قعله اقداملری عهده سابق نیند و اعلام منزله سنده قیلنور و اگر بر اسیر لرین آنلردخی
 اسیر لر بیزی عدم قتلده معاهده دن صکره بزدن اسیر آوب قتل ایتمه لر بزدخی آنلردن اسیر ایتمک جائز لکن قتل
 غیر جائزدر زریا عدم قتلی التزام ایدوب عدم اسیرلری التزام ایتملریه اسیرالدر قیلر نده آنره نقض عهده الزام
 یوقدر چونکه معاهده باقیه در جزاء وفاق ایله معامله لر بیه کوره معامله بیه بزدخی اتفاق ایدر زریا قحان بحر بی
 داریمزه امانله کوروب عمدا یا خطاً بر مسلمی قتل یا قطع طریق یا اخبار مسلمین تجسس و مشرکینه انها یا مسلمه یا نمیه
 بر عورثه مکره زریا اسیرله بولنندن نسنه نقض عهده بی موجب دکلدر ایچق امام مالک رحه الله تعالی
 ناقص عهده اولور دیکه سالک اولمشدر زریا داریمزه کیدر کده بولنندن بر بی اتیان ایتمکی التزام ایتمش اولوب موجب

مطلب شرط اولان لاشر کل من
 زروعهم ولا نعلق
 مطلب شرط اولان لاشر اهم
 زرع افلا تفرق و بالعکس

مطلب شرط اولان لاشر اسرارهم

مطلب فعل شخص واحد علی
 خلاف العهده لایکون نقضا
 مطلب فعل البعض لایکون نقضا
 للعهد وقد یکون

مطلب مستأمن قتل مسلماً و نجس
 اخبار المسلمین

عهدك خلافه بويه مباشرت ابتدا كده نقض عهد او زرينه الزام اولور و الزام اولور و الزام اولور مستلزم استخفاف اهل اسلام اولور لكن بزجوابه ديز كه بونوردن برني برمسلم ارتكاب ايلسه ايماني ناقص اولديغي كي مستأمنك دخی امانی ناقص اولماز و بويده اصل و مأخذ حديث طاب بن ابی بلتعده كه طاب رضی الله عنه مدینه دن اهل كه به ان محمد علیه السلام بغزوكم فخذوا حذرکم یعنی محمد علیه السلام سز غزایده یورل تدار كيكزى كور يکزد بو تخر برکاب ابتدا كده اگر چه با ايها الذين امنوا لا تخذوا عدوى وعدوكم اوليه یعنی اهل ايمان بنم دو شتم وسزك دو شتم كن اولان كفارى دوست اتخاذايكنز نظم جليلي حفته زول بكم كه عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا يه اهل ايمان نسبه سيله خطاب ايلدى و خصوص مذكورك كتب سيرده قصه عجيبه سي مسطور در و يته ني فر يظه اگر حكيم محمد اوزره حصن دن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديوا صحبا بدن ابوليا به بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان ابوليا به كند والي بوغازينه سوروب اشارتله بو ينگزى اور بر مفهومي اخبار و نزولدن تحويف واندار ايلد كده آنك حفته دخی يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال و خيا تله لوم اولندي ايسه ده يته اهل ايمان ايجنده ادخال اولندي و بونوردن بزه معلوم اولمشدر كه افعال مذكوره نه مسلك ايمانى و نه مستأمنك امانى ناقص دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بر كسنه بي قتل ايلسه يرينه قصاص اولنور و زير امعامله راجع اولان احكامه حقوق عبادى التزام ايتمشدر و اگر بر مسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور و زير حد قذف صبانة عرض ايجون مشروع اولغله حق عبادى متضمندر بو جهته خصوص حده خصوص متضمندر و بلا خصوصه توفيقه حد غير مشروع در امانا و سرفه كي لحق الله تعالى موجب حيدر اولان اسباب دن بيه مباشرت ايدرسه اوليا به اختلاف ائمه شهرتيا بدر كه عنداي حينه و محمد رجه الله عليهم اقامت حد اولميو ب عند اي يوسف رجه الله قامت اولنور و امام محمد رجه الله صحت مقاتله بو وجه اوزره استدلال ايدر كه علماء اسلاف بو حدودك اهل ذممه اقامتله اختلاف ايدوب اهل مد يته اقامت اولميو ب ايجق لاجل الاتمامه كندوب حا كرينه تسليم اولنور ديديلرور اى مذكور حضرت على كرم الله تعالى وجهه دندخی ما نوردن و حق ذميه اهل مد يته لك غيره مخالفترى حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرن متضمندر لكن بز حق ذميه اهل مد يته لك خلافه نص وارد اولغله حق ذميه قوللر ني اخذ ايتديك زير رسول الله صلى الله عليه وسلم رجم يهوديين اليهم ايلشدر لكن ذميه وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكيمى موجب اولماز زير ذمى اهل دار بيمدن اولغله معاملاتده ملتزم احكام اسلام دن بيه عليه اوزرينه جيع حدود اقامت اولنور ايجق حرمت شرب خمرى غير معتقد و اعتقاد حرمت اولدغله سب حد غير معتقد اولغله حد خرافات اولماز اما مستأمن اهل دار بيمده داخل و احكام بيمزدن بيه قائل اولوب همان مصلحتى رؤيت و دار بيه عودت ايجون كمشدر و بوسيدن دار بيه رجوعدن منع اولميو ب قتل مستأمنه مسلم اوزره قصاص واجب اولديغي كي ذمى اوزره دخی واجب اولماز بو جهتمدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولماز لكن اموال ناسدن آلدغي رد و استم لائى ايتديكي غرامتله امر اولنور و قربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور زير واطى في غير الملك حد دن يا مهر دن خالى اولماز بو صورتده حد واجب اولما بيجسه عورتك حق اولان مهري واجب اولور و بوجع عقوبة على ماصنع و يجبس في السجن على قدر ما يرى الامام یعنی سوء صنيعي مقابله اهل امامك رأى ايتديكي مقدارى ضرب و جيع ايله تعذيب و حبس زندانه عقاب و تأديب اولنور و امام محمد رجه الله بوجع ديوب بعز لفظي ايله تعبير ايتديكي لفظ تعز رده معنای تعظيم و تطهير موجود و كفارده بو معنا به اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى و تعزروه و توقروه و بو آيتده تعز ر نصرتله تقويت معنا سنهدر والله اعلم باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * یعنی اهل حربدن مستأمن اولنورك تصديق اولنوب اولنيمان اقواللرين تميز و تفريقه محل تحقيقدر عسكرمسلمين بر مطبوره يا بر حصنه وصول و محاصره به مشغول اولدقلرنده اول محلك اهل بسندن بز طائفه آمنونا على اهلينا و متاعنا على ان تفقهنا لكم یعنی بو بقعه بي سزه قتممز اوزره اهل و متاعموزره بزه امان و برك ديوب بعده اول بقعه مي مسلمين ايجون فقها ايلسه اول طائفه امان نفسلر ني اضلا تصريح ايتديلر ايسه ده يته امانلردن زير نون و الف يا خود نون و يا ضمير متكلمدر كه متكلم تكلم ايلديكي فعلى نفسنه وحده يا خود مع الغير نسبت ايجون موضوعدر و لفظ على دخی شرط ايجوندر قال الله تعالى يا بعدك على ان لا اشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اى بشرط ذلك بو جهته معنای كلاملى شو بقعه بي سزه فتح ايدرسك نفسلر بزه اهل و اموال ايله امانلر ديمكدر و مسلمين

مطلب الكبار لا تكون ناقصة
لايجان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة في حد
العنف لاق الزنا والسرفه

مطلب قالوا آمنوا على اهلينا
ومتاعنا على ان تفقهنا لكم
مطلب لفظ على للشرط

امان مرقومى آنله و يرمشدر زهرمان حين فحده آمن اولور لكن بعد الفتح اول بقعه لك سكانى اخراج اولدقلده اول امان و بربن طائفه اتمعه نفيسه بي كوروب بونلر بزم اتمعه مزدر و سببا ياي فر هه كبسه بي كوروب بونلر اهل و عياللر يمين در ديوا دعا ايلسهلر بو مسئله ده قياس شرعى عدول مسلميندن اقامت يته ايتد كجه قوللر مصدق و حرمى و لماقدرن زير اول بقعه به غلبه ايتلر ايله ايجنده بولنان جيع اشباهه حقلرى ثابت اولوب سبب استحقاقلرى ظاهرا و استحقاقلرى باهرا اولمشكن اول طائفه ادعاء مانع ايتلر ايله احد متبا يعين ادعاء شرط خيار ايتد كده دعواسى بلا يته تصديق اولما ديغي كي اول طائفه دخی دعوا لرنده بلا حجة تصديق اولمازل و مسلمين اوزره حجت دخی ايجق عدول مسلمينك شهادتى اولور لكن اول طائفه تحمل مزبورده قبل فتح الباب اهل و متاعلر ني اوزره اشهاد ايجون عدول مسلمين بولغله ممكن اولميو ب بويه ادعاء مانع ايتلر ايله احد متبا يعين ادعاء شرط رجال مطلع اوليان اموره شهادتله لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كي بو مسئله ده دخی اعتبار اصل شهادت ساقط و استحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديز كه اگر اهليلر در د بواد عا قيلد قارى سايا اول طائفه بي اهل و اتمعه لرنده تصديق ايدرز ايسه آنلر تصديق و اول سببا ياي دخی برابرجه آمن اولور زير اجله سي اول بقعه ده برابر اولميو ب جلله سي قول واحد اوزره تصديق ايتدكلرنده بزدخی تصديق ايتلك لازمدر زير اينلرنده اولان امرك حقيقتنه طريق و قوفز اولماغله حكيمى تصادق قارىله ظاهرا اولان وجهه بنايده رزاماسبا ياي مزبوره طائفه مسفوره بي قوللرنده تكذيب ايدرز ايسه اول سببا ياي مسلمين اولور زير اعند التكذيب مبنای امان اولان سبب ثابت اولماشدر و اول طائفه مستأمنك دخی مطبوره ده برابر اولدقلرى كسندر حقلرنده اهليلر در د بو دعوا لرنه دخی بلا حجة مجموعده دكلدر زير اسباب تكذيب ايله آنله معارض اولغله آنلر خبر مجرد لرى بويده حجت اوله مزما صورت اولي بشقه در كه آنده تصادق قارىله ميانلرنده سبب تصديق حاصل و اوزرينه بناء امان اولغله سببا ياي امن و امانه نائل اولديلر و اگر سببا ياي مرقومه اول طائفه بي تكذيب لرنه نصكره سببا ياي ساره ايجون اهليلر بونلر در د دعوى ايلسهلر يته تصديق اولمازل زير كلاملرنده تناقض مقرر و قول مناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللر ايله احسان ايجق بويه محمله تصادق على الباطل ايدره مزور ديور بفر دكظن و كاني سقت ايتك مثللو نوع استخسان ايجوندر و معنای معهود عند التناقض ناموجود اولغله مطبوره ده بولنانلر طائفه مستأمنين ايله آنلر ي ابتدا امرده تصديق ايتلردن غير بلرى جيعا في مسلمين اولور و اگر بعض سببا ياي اول طائفه دن ايكى كسنه دعوى و هر برى بنم اهلندندر ديوا دعا ايلسهلر كرسى مرقوم برنى مصدق اولورسه همان اكا لاحق و امانه لايق اولور و اگر ايكسنى دخی تكذيب قيارسه سبب ترتيب امان بيلرنده حاصل اولماغله في مسلمينده داخل اولور مؤلف رجه الله در كه انسانك اهلى عورتيدروهم ذكور و اناث و صغار و كبار دن عيالنده اولان اولاديدرا كجه قياسه نظر ايله اهلى ايجق زوجه سببدر كه عرف ناسده زوجه سي اولان كسنه به متأهل و اوليان كسنه به عيالنده جماعت كثيره دخی بولنسه غير متأهل ديزر لكن مؤلف و الاشارة تحسین طريق استخسانله ديمشدر كه لفظ اهل انسانك دارنده اتفاق ايلديكي جيع عيالنه اطلاق اولنور و قصه نوح عليه السلامده ان ابني من اهلي نظم كر يمنده ولد لوزره اطلاق و قصه لوط عليه السلامده فانيجياه و اهله الامر آتة ذكر حكيمنده زوجه لك اهل دن استثناسى و يته قصه نوح عليه السلامده فلنا جل فيها من كل زوجين اثنين و اهلك وحي قد عمدده ياكز زوجه ده استعمال عموم اطلاقنه دالدر حقي فلان كثير اهل ديزر جماعت كثيره اوزره اتفاق ايدر ديمكدر و بو معنى امر محكمدر كه استعمال عرفده اهل ايله عبالك مساواتى مسلمدر اما كسند و دن مفارق اولان كير اوغلى و ذات زوج اولوب زوجي اكا هم اولان كيره قزى نفقه سنده داخل اولما لرنه اهلندن دكلدر زير اهل اقرباسندن اولسون اولسون همان دارنده و نفقه سنده بولنسانلردن مزج فقيردر كه مفهوم اهلى بو محمله اقربان غيري به تعميم قريبا مؤلفدن نقل اولنان زوجه و اولاده تخصصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدا به شمولي افاده به جل اولنوب تخصصه جل اولنوبه و اهلندن عدا و نسالر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدر لسه آمن اولور و اگر بونلر دعوى و مستأمنين تكذيب يا خود مستأمنين دعوى بونلر تكذيب ايدر لرايسه بونلر في مسلمين اولور و اگر هر برى بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبى تصديقه عودت قيارسه كلامنه التفات اولماز زير اهرم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سببا يايه حق مسلمين تقرر ايتمشدر كه مجرد تصديقه عودتله ابطال اولماز و اگر مسئله مذكوره ده طائفه مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا یعنی اهل بيتلر بزم اوزره بزه امان و بريكز ديسه ز آنلردن هر شخصك اهل بيتى ايجق بلده لرنده اولاد فلان ديونست اولدقلرى بابازى طرفسندن اولان

الفرصة جمع فاره وهو الكيس
الخصبة في صاحب كذا في المغرب

مطلب بيان معنى الاهل
صاحب الكتاب بو آيتده لفتد
اهلى یعنی زوجته قوليه تفسير
ايتمشدر بو تقدير اوزره سار اولاد
وعياللرى و من امن قول شريفنده
داخل اولور اما قاضى و كفاف
و سائر قاسيده اهل زوج و اولاد
ونساء اولاد لرنه تفسير و من امن
دخی سائر مؤمنين ايله تاويل
اولمشدر و بو تفسير اظهر
اولد بقندن بشقه مانحن فيه
دخی ادل ايكين كلابه تفسير اول
اختيارينك وجهى ظاهر دكلدر
والله اعلم
مطلب تصرف المترجم في توجيه
الكتاب
مطلب قالوا آمنوا على اهل بيوتنا

اگر با سندن عبارت در ملامت اهل بیت امیر المؤمنین آل عباس در عبارت و اهل بیت علی بن ابی طالب و اهل بیت طلحه و از بر رضی الله عنهم مشارالیهم آل الرشدین کاتبین در برایتان مراد اولان بیت سکنی اولیوب بلکه بیت نسب در و انسان باباسی قومنه منسو بدر نتیجه مرام بیت نسبی باباسنک قومی و اهل بیت اولاد فلان دیومعروف اولدقلری جد اعلا لینه و نارنجیه انکه هم نسب اولان اقوامدر و مستامنک عورتی و آنه سی و آنه بر فرزنداشلری و طایلری و دیه نلری عبالنده اولسه لر دخی توجیه سابقه شاه اهل بیتندن دکلردر و هم بونلر کند و نسبت اولندیغی بیا سندن غیریه نسبت اولنور کورمز بسنکه جوار بدن اولان اولاد خلفاهل بیت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر و اهل بیتله آل عرف استعبالده مساوی اولمربله آمنونی علی ابی دیسه ینه وجه مشروح اوزره در کذلک آمنونی علی جنسی دیسه ینه بوله در زرا انسان باباسنک قومی جنسندن ندر آنه سنک قومی جنسندن دکلدر کورمز بسنکه ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم و رضی الله عنه و والده ماجده سی قطبه یکن کندی فریشتندر کذلک حضرت اسمعیل علیه السلام والد ماجد سنک قومی جنسندندر یوقسه مادر سعادتی و زلی هاجر رضی الله عنهما سنک قومی جنسندن دکلدر و اگر آمنونی علی ذوی قرابتی اولی قرابتی اولی انسان یعنی اصحاب قرابتیم اوزره امان و یریکز دیسه یا خود اقراب اوزره دیسه یا خود انسام اوزره دیسه قول مز بورقیاس ایعتیفه رحه الله علیه اوزره جمع ذی رحم مجرمه جل اولنور و بز بومسئله بی کتاب از یاد آنک وصایا سنده بیان قیلدبق لکن بومسئله ایله مسئله و صبتک میانلری ایکی وجهله تقریق اولنور وجه اول اولدر که قول ابی حنیفه رحه الله اوزره استحقاق و صبتیه الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده اقرب و ابعد علی السویه امانده داخل اولورلر زرا و صبت ایجاب بطریق الصلله اولغه انسان صلله و احسانده میان اقرب و ابعدی تمیز و تفریح و اقرب ابد اوزره ترجیح ایده کلدردر اما استیمان تخایص و استیقاد اولغله انسان اقر باباسنی تخلیصده اقر بی ابعدندن تمیز و تخصیص ایلمز قول مشروحک مدار و ضروی اولدر که تسویه و صبتیه حق اقر به ترتب نقصانله اضرائی درکار و مزاجه ابعد ایله اضرائی اقرب غیر مز اولدر اما تسویه امانده اقرب علی کل حال امانه نائل و شریک ابعد ایله اضرائی غیر قابلدر وجه ثانی اولدر که والد اولاد اسبب من الاسباب میرادن محروم اولسه لر دخی و صبت اقر بادن خارج اما امانده استخوانا مندر جلدر در اگر چه قیاسه نظر ایله و صبت و امان برادر زرا اسم قرابت انجق غیره بالواسطه تقریب ایلمز متاول اولغله بلا واسطه بتصل اولالر انسانه اقرب اقارب و قرابتیه نسبت اولمقدن ری و مجازلردر حتی الوصیسه للوالدین و الاقربین نظم میننده اقر بنی والدین اوزره عطف و تسبیق بوقولی تأیید و تحقیق ایدر لکن مؤلف رحه الله استخسانه مائل و شورسم اوزره قائل اولمشدر که قرابتی ایچون طلب اماندن مرادی آنلره شفقتله تخلیصلرینه عزیمتدر و والد و اولادینه شفقتی غیر بدن اکثر و تخلیصلری مقصود ایدوکی اظهار اولغله امانده دخوللری مقرردر و هم بونلری اسم قرابتیه ادخال ایتمدی کیمز انجق انسان مثلا بابا سی حفته فریتمدر دیدیکی جفا عدا اولندیغندنر بوبابده ایسه باباسنک تخلیصنی قویوب آخر ایچون استیمانی محض جفا در بنارین بوبابده اسم قرابتیه ادخال تحقیق جفوفه بادی اولوب جفا و عقوفه مؤدی اولغله امانده داخل اولدیلمز و اگر مسئله مفروضه ده متاعلری اوزره استیمان ایتمشدر اولوب صکره برمتاع نفهسی کور دکلرنده متاعن بودر دیو دعوی ایلسه لر نظر اولنور اگر اول متاعی بعضی اهل مطبوره تک یدندن آلمشدر ایسه اول بعضه سؤال اولنور اگر تصدیق ایدر لر سه یدلر ینه تسایم اولنور و اگر تکذیب ایدر لر سه فی مسلمان اولور زرا بعضی مذکورک امتعه مز بورده نندن اخذ اولنجیه دک صاحب الید ایدوکی معلوم ایدی و صاحب الید تک یدنده بولنان نسنه ده قولی معتبردر انسانک حق نفسنده قولی معتبر اولدیغی کی و قریبا آمنونا علی اهلینا مسئله سنده قول سیایا حق نفسلرنده تصدیق مدعی به راجع اولدیغی بیان انش ایدک کذلک مسئله متاعده دخی ذی الید سابق قول ذی الید لاحق تصدیقه راجع اولور و بوبابده سابقک یدی شمعی زانله اولغله قولنده نه فائده حاصله در دیوسؤال اولنور زرا سبب زوال یدی انجق اخذ علی وجه الاعتیاد در و امان ثابت ازله حق نسندر اخذنر بوره مجمل دکلدر و معنای معهود نفوسده دخی موجوددر که نفوس دخی اعتیاد ایله حکما مأخوذه ایدی لکن ینه امان ثابت اوله حق نسنه لر اخذ مذ کوره محمل اولماق قاعده سی اوزره نفسلرنده تصدیقلری معتبر اولمشدر و اگر بعد هذا التکذیب متاع آخری دعوی ایلسه لر قطعاً تصدیق اولنور زرا دعوی سابقه زنده متاعن بودر دیلمز به مطبوره ده بشفقه متاعن بودر دیدیکی مسائل کابده اعتبار ایدر یکسز طریق مفهوماه تفهیم ایتمشدر ایدی بوجهله دعوی اخیر زنده متناقضلردر

مطلب تعریف اهل بیت

مطلب اولاد الخلفاء من الائمة
من اهل بیت الخلفاء

مطلب اخذ امان علی ذوی القرابة و الاقرباء و الانساب
اوامی احد الهم

مطلب استیمان و علی متاعهم

و اگر

و اگر ذی البد سابق آنلری تکذیبیه متاع نمدر دید کد نصکره تصدیق ایدر سه التفات اولنور زرا هم تناقضدر و هم متاعده تکذیبیه حکم اعتیاد تقریر اتمشدر همان فی مسلمان قیلنور و اگر ایدای مستامننده برمتاع بولدیمز زده امان و یریکز متاعن بودر دیو دعوی ایلسه لر قول آنلرک قوللر یدر زرا اصل ید آنلر کدر و من حیث الظاهر دعوات ینه شهادت ایدر و خلاقی ظاهر اولمدیجه حکم اکا ناقیلنور لکن امام اوزره ائی تخلیف لازمدر زرا غایت امری خیزده امین اولمشدر و قول الامین دخی مصدق مع الیمندر زرا تهمت کذب شرعاً انجق یعنی ایله زانله اولور و استخلافنده دخی انجق الله تعالی به عین ایدر لر لقلوله علیه السلام من کان منکم حانفا فلیخلف بالله اولیدر یعنی سزندن هر کیم اراده عین ایدر سه الله تعالی به عین ایلسون یا خود غیره نسنه به ایتموب یعنی ترک ایلسون لکن اول مستامن کافر اوزره تغلیظ عین ایلمز کر نصرانی ایسه بالله الذی انزل الانجیل علی عبسی علیه السلام دیمکله و اگر یهودی ایسه بالله الذی انزل التوریه علی موسی علیه السلام دیمکله تخلیف ایدر زرا تخلیفدن مراد عین کاذبه دن انجبار و زبانه مذکوره ایله انجباری دخی آشکاردر و مؤلف رحه الله دیر که اگر محوسی ایسه تکذیب مقدمه اوزره بالله الذی خلق النار دیمکله تخلیف ایدر لکن مشایخمن دن جوق کسنه لر دیدلر که محوسی بلاز یاده انجق بالله دیمکله تخلیف اولنور زرا زبانه مذکوره دن تعظیم نارد رکاردنر ایسه سائر جمادات مخلوقه تک بر یدر اما زانین سابقننده کابین و رسوله تعظیم واردر و اول تعظیم معنای مستقیمدر و اگر اهللری اوزره استیمانلرنده هذامن اهلی دیو دعوی و مدعی به دخی تصدیق مدعی ایله کد نصکره مدعی مستامن نفسنی تکذیب و اهلندن دکلدر دیو اول سی دفع و تجنب ایلسه قول سی مدعی به کدر زرا ادعاء اولی ایله استفاده امان ایتمشکن کلام ثانی ایله امان ثانی ابطال مراد ایدر و بوبابده متناقض اولسه دخی تصدیق اولنور زرا کیف که متناقض اوله اما مدعی رجوع ایتموب مدعی به رجوع ایدر سه فی اولور زرا نفسی اوزره مسلمان ایچون اقرار رقی ایتمشدر فی الحقیقه اهل مدعیدن اولسه دخی ینه نفسی اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولنور مکر مدعی عدم یا جار به مدرد بود دعوی اولدخی بعد التصدیق رجوع ایدوب مملوکی دکم دیر سه تصدیق اولنور برب ینه مملوکی اولور زرا تصدیق ایله مملوکی اولدقد نصکره ابطال ملکنده قول معتبری قائل و مملوکی انفاق ایدلریکی عیالنده اولغله اهلنده داخل و امان اکامتا اولور و اگر مملوکی اولمقدن تصاد قلند نصکره مدعی اهلنده دکل و مملوکیه دکل دیوب سی مدعی به آئی تکذیب ایلسه فی اولور زرا مدعی نفسی اوزره اقرار و ملکنده ثبوت حق غایبی اظهار ایدلری انجق امیر ایچون اول سببی قتل جائز اولماز زرا مقدمه مملوکیته تصادقلریله قتلدن آمن اولمشدر صکره قتل مباح کور بلسه انجق قول مدعی ایله کور یله حکمدر آنک قولی دخی مملوکی اوزره اقرار قصاص ایسه اباحت دمنده حجت اولدیغی کی بوبابده دخی اولماز فکیف که متناقض دخی اوله اما صکره دن عدم مملوکیته دخی تصادق ایدر لر سه امیر دیلر سه اول سی دخی رجل ایسه قتل جائز در زرا قول مدعی ایله ملک زانین و اقرار مدعی به ایله امانک عدم تناولی ثابت اولمشدر و اول دخی نفسی اوزره اقرار اباحت دمنده غیر مهمدر انسان کرک حر و کرک مملوکی نفسی اوزره اقرار قصاصی صحیح و غیره هم اولدیغی کی و اگر مدعی مستامن شوا و غلندن و عیالنده در دیو ادعا و مدعی به دخی رجل کبیر اولوب تصدیق ایدر که امیر جیش آنلری شبهه کذبیه اتهام ایسه مدعی بهی تخلیف قیلر اگر عین ایدر سه حر اولوب ایتمز سه نکولی منزله اقراده اولغله نفسنده ثبوت حق غایبی اقرار ینه بناء فی اولور لکن قتل جائز اولماز زرا تصادقلریله قتلدن آمن اولمشدی صکره جائز اولسه نکولی ایله جائز اولمق اقتضا ایدر و نکول اباحت قتلده حجت اوله مز زرا قصاص فی النفس ایله مدعی علیه اولان کسنه عیندن نکول ایلسه اوزر ینه قصاص ایله حکم اولنور زرا آنک کبیر لکن امام عبسی رحه الله تعالی دیر که قول مذ کور غلطدر زرا بونده اباحت قتل باعتبار نکول اولیوب بلکه باعتبار اصل الاباحه در زرا فی الاصل مباح الدم ایدی و نکولی ایله مانع قتل اولان امان دخی متقی اولوب شول مسئله کی اوور که قائل بعد ثبوت القتل ولی اوزره ادعاء عقوبت اولدی دخی انکار و عین ایله بوضوئیه استیفاء قصاص ایدر و قتل بالیمین عد اولنور لکن جنات مؤلفک بوکابده ذکر ایدلریکی اصح و ارجحدر زرا اباحت اصلیه تصادقلریله مرتفع اولغله ینه قتل جائز اولسه انجق بسبب التکول جائز اولمق لازم اولور و نکول دخی عین کاذبه دن تورع یا خود تصادقه دن ترغیب ایچون اولمق کی شبهه واحتمالندن خالی اولماغله سبب قتل اوله مز و صورت مفروضه مستامن مدعی استخلاف اولنور زرا آنده فائده بوقدر زرا آنک ولدی اوزره انسان زرقه یا خود اباحت قتل راجع اولان امورده قولی غیر معتبردر و استخلافدن دخی مقصود بونلر ایدی و اگر صورت مفروضه ده متاعی اوزره استیمان ایدن کسنه برمتاعی کوروب

مطلب تخلیف المصدق من الکاتبین
الله تعالی

مطلب تخلیف النصارى و اليهود
مطلب تخلیف النجوسی

مطلب اقر علی عبده بالقصاص
مطلب اقر علی نفسه بالقصاص

مطلب اذا نکل فی القصاص
من ایمن لا یقتل

مطلب ادعی القاتل و انکر الولی
خلف علی عدم عقوه

بویم متاعند در دیو دعوی ایلسه و اول متاع دخی اهل مطوره دن کسسه نك بینه اولسه نظر اولنورا کرابادی
 مسینه کجش ایسه مسیلندن بینه عادلہ سی اولدجه تصدیق اولنماز ز بر سابقده کسسه نك آندہ ثبوت بدی
 بیلمکله حالانته اولان بدی اعتبار واجب اولد بدخی مسیلن ایچون اولغله استحقاق قدرین موجود مدعی دخی
 مسیلن ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حتی ابطال داعیه سنده اولغله مسیلندن بینه عادلہ سی اولدجه قولی
 تحت اوله مزوا کرمناح مزبور هنوز ابادی مسیلند کجه مش ایسه قول آنک قول بدی و بین ایله مصد قدر ز بر
 مطوره ده بولسان اشیاہ آنک بدی مسیلندن اقرب اولغله حین ادعاه ذی البکیدر واکرمناح مزبورده
 ابادی مسیلن ایله بد مدعی بر بجه ثابت اولوب اول متاعه جملہ سی بردن یا شوب امیرہ ترافع ایلسه ل بینه
 بعد التحلیف مدعی مستأنه و بر بلور ز بر باعتبار الاصل آنک بدی اقرب ایدوکی معلوم و بد مسیلن بد حادثه اولوب
 بقاء اصل ایله بد حادثه غیر معتبره ایدوکی مجزومدر کورہ میسنکه مسیلن آتی مستأنندن ترغ و آند ز بدی قطع ایلسه
 بینه قول قول مستأندر بصورتده ایسه بدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولی در کذلک امیرہ ترافعه اول
 متاعی اهل مطوره دن بر قومه مسیلندن بر قوم بر اطوتوب اهل مطوره بو اول مدعی مستأنکدر دیو اقرار ایلسه
 بینه بد اصلده ل بینه اعتبار ایله قول آنلرک قوللر بدر مجرد برابر یا شوقله بد مسیلن معتبره اولماز اما ترافع امیرہ بالکنز
 بد مسیلند بولنسه بصورتده بد اصلیه نك زوالی معلوم و فی الاصل مالک حقیقی بومی بدعی بد یا خود اهل
 مطوره دن تصدیق ایدنلر میدر یا غیر میدر غیر مجزومیز اولغله بدل بینه اعتبار اولنابوب ایچون حالانته اولان
 بد مسیلند اعتبار اولنور و مسیلندن بینه عادلہ اولدجه ازاله اولنماز بصورتده اگر مسیلندن بر جاعت اول مدعی
 مستأنندن اذقلمشهادت ایسهل یا خود بدلنده بولسان مسیلن مستأنندن اذقلمشهادت اقرار یا خود اهل
 مطوره دن بر قومک بدندن اذقلمشهادت اول قوم دخی مستأنکدر دیو تصدیق ایدوکی اقرار ایلسه
 و علی نسخه یا خود شهود مسیلن اهل مطوره دن اذقلمشهادت اهل مطوره دخی مستأنکدر ایدوکی اقرار بینه
 شهادت ایلسه ل متاع مرقوم مستأنینه رد و تسلیم اولنور ز بر بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کیدر و اقرار ایله
 ثابت اولان دخی حق مقرده بوبله در و مسیلنک دخی حال استحقاق قدری بد آخذ بینه اعتبار ایله اولغله بدل بینه
 جهت وصول بیانده قول آخذ بینه قبول لازمدر بنابرین صورتده سابقده متاعی مستأنینه رد و تسلیم واجب اولور
 و اگر اهل مطوره دن اللرنندن اخذ اولنابوب اول قوم اول متاع مستأنننک ایدوکی ایچون بعد الاخذ اقرار ایلسه
 بینه قبل الاخذ اقراری کیدر ز بر ثبوت اصل بدی معلومدر و مستأنننن ایله اعتبار تصدق دقلری واجب
 اولد یغندن حال بدی حکما قائمه در بوجهته بعد الاخذ اقراری قبل الاخذ اقراری کیدر و اگر مسیلن اقسام
 یا خود بیع ایدنلرکند کسره مستأننن بز مدرد بوا دایر لسه تصدیق اولنماز ل مکر اللرنندن اخذ اولد یغنه یا خود
 قبل القسمة آنلرک ملکی ایدوکی اقرار ایکن بر قومک اللرنندن اخذ اولد یغنه شاهده لری اوله ز بر سبب ملک سیمنه
 دوشن کسسه به یا خود مشخزی به تام اولمشدر و استحقاق ملک ظاهر مجرد ایله اولوب حجت نامیه موقوفدر
 و ظاهر ایچون دفع استحقاقه حجتدر و مستأننن دخی بوبنده مالک اولان صاحب سهم یا شوی اوزره استحقاق
 ملک طال بر در بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه محتاج درو بصورتده اخذ ایدر مسیلن ابادی مستأننندن یا خود
 آنلرک اولد یغنی اقرار ایکن قومدن اخذ ایدنلرک لری اقرار ایلسه ل دخی تصدیق اولنماز ز بر قسمت و بیعه
 آنلرک دخی اول متاعده بد و ملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسیلن کی اولمشدردر مکر بعض امتعه سهم مقره
 اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق و بدندن اخذ و مستأنننه رد اولنور ز بر مالک نفسنده اقراری کندو
 حقتده بینه الله برابر لکه دخی بر زدر لکن بصورتده استحقاق ایچون اقرار ایله اولوب و اقراری سائر غامین اوزره
 حجت اولوب ایچون نصب نفسی مثلث اولد یغندن غنیمندن تمویضه مستحق اولما مغلہ سهم هر دو دندن
 نسته ایله تمویض اولنماز اما اساری ابادی مسیلند دوشمشدر ایسه ده دارا لخر بده و بعد لخر اج قسمت یا بیع
 اولنماز بجه بز اهل مستأننندن اولور ز دیسه ل تصدیق اولنور ز بر ز بر نفساننده بد و قلملری معتبره و ضرب رق
 اولنماز بجه زوالی غیر تصوردر و ضرب رق دخی قسمت یا بیعه منهط اولوب احرازه مر بوط دکادر کورہ میسنکه
 امام ایچون بعد الاحراز قلملری جائز ایکن بعد ضرب الرق غیر جائزدر کذلک من ایدوب آنلری اهل ذمت قلسه
 دخی جائزدر و بوقدر اوزره احراز الاصل اولور اما قسمت یا خود بیع اولد یغندن نصکره رق تقرر ایدوب
 نفساننده اعتبار بد و قوللری باطل اولغله تصدیق اولنماز ل مکر قبل القسمة و بیع مستأنننن ایله اهل اللرنندن
 اولنق اوزره تصدق بینه مسیلندن ثابته بینه ایدر بصورتده خلاص بولور ز بر ثابته بینه ثابت بالعیان

مطلب ایچون اولنور اولنور اولنور
 الرق علیه

کیدر و متاعده دخی حکم شرعی بینه بوبله در که ابادی اهل مطوره دن قبل الاخذ مستأننکدر دیو تصدق قلمش
 اقامت بینه قبلند قدہ مستأنننه تسلیم اولنور کویا مسئله متاعده اللرنندن اخذ اولنق مسئله نفوسده قسمت
 و بیعه ضرب رق اولنق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور ایچون اصل ذی البکیم ایدوکی معلوم اولمان متاعده
 مستقیم اولور و معلوم اولان صورتک ذکر ی سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة و بیع وجه مشروح اوزره
 بینه ایله ثبوت استحقاق قدر تصکره نظر اولنور اگر بدندن ترغ اولنابوب مشتری ایسه یعنی استرداد ایدر و اگر سیمنه
 دوشمش غازی ایسه و غنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال مسیلندن الکافیتی و بر بلور ز بر سیمنده
 ثبوت استحقاقه غامین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غامین حسیده تعذر رجوعی ظاهر حال
 اولد یغندن تعویضی نواب مسیلندن اولمشدر و بیت المال دخی ایچون نواب مسیلن ایچون تدارک اولنمشدر
 کورم میسنکه قسمتدن بر جوهر بار فرس و بونلر اشالی متعذر القسمة بعض اشیا فانسه بیت الماله وضع اولنور
 کذلک بوبله ضمان درک دخی ظاهر اولسه الغرم یا غنم بینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
 یا خود سیمنه دوشن غازی ایسه اقرار بینه بینه یا نفسانری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنماز
 حتی اول متاع بدلندن اخذ و مستأنننه رد اولنور و غنم یا عوضه حق رجوع لری ثابت اولماز و مستأننن دخی امان
 اذقلمشهادت ناطق و صامت اشیا لیه دارا لخریه مساعدت رجوع لری مشروعه ایچون کراخ و سلاح ورق قلمش
 مساعدت رجوع اولنماز ز بر بونلر نفوذ قسمت و بیعه دار عمزده محتسب اولمشدر ایدوکی احتیاط لری دخی اهل حر به
 مدارقوت اولماق ایچون رعایت حق شرع و رعایت حقوق مسیلند مینی ایدی بوجهته مالکلری ابطال حق مسیلند
 تصدیق اولنماز و مسیلن آنلری مستأنننه همه یا خود بیع ایتمش منزله سنده اولغله دارا لخریه ادخال بینه رخصت
 و بر بلور ز بر ما اشیا مزبوره مسیلندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسیلن اوزره حجت اولغله دارا لخریه ادخال بینه
 رخصت و بر بلور ز بر اهل و متاع لری اوزره امان و بر بلن طائفة مطبوره ده بولسان جمیع ناس اهل لری جمیع اشیا
 متاع لری مزدر و بز بر بومطوره بطریق لری بز بوا دایر اهل مطوره دخی تصدیق مدعی ایلسه ل مصدق اولور
 ز بر ادعاء بعضده و جوب تصدیق بینه علت اولان معنی ادعاء کده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
 مطوره ایدوکلری معروف اوله اما بونک خلاقی معلوم ایسه تصدیق اولنماز ز بر تصدیق لری فی الجملة اعتبار طاعره
 مینی ایدی و دلیل کذب ظاهر اولد قدہ اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمة الله تعالی در که متاع اوزره امانده نقد
 و تبر و حلی و جوهر غیر داخلدر ز لفظ متاع اگر چه فی الحقیقه آنکه استمتاع اولنان نسنه نك اسیدر لکن اشیا
 مزبوره عین یا خود جوهر اسم لری بتمتاز اوللری مطلقا اسم متاعده دخللر بینه باعث امتعادر وهم متاع استعماله
 فنا بولوب استمتاعه مبتدل اولان نسنه ده معروفدر و اعیان مرقومه باقی و نفیس اولغله بوبله دکادر اما متاعده
 بونلرک غیر یاب و فرش و ستور و جمیع امتعه بیت داخل اولور اگر چه قیاسه نظر ایله اوائی غیر داخلدر ز بر
 عطف الشئ علی نفسه غیر جائز ایکن عرف استعمالده اوائی فی امتعه اوزره عطف ایدوکلری مغایرت بینه
 دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیونده انتفاع اولنان اوائی متاعده داخلدر ز بر اعند الناس مطلقا اسم متاعدن
 بیونده استمتاع و قیام سکنی و اقامتده انتفاع اولنان نسنه لرفه اولنور که وصف مذکور و اتسده دخی موجوددر
 بناء علیه سلاح و کراخ و سروج و مثله نسنه لداخل اولماز ز بر بونلر ایله بیونده استمتاع اولنوب ایچون رکوب
 و حر و بده انتفاع اولنور اما امنونا علی مالنا من شئ بزم هر شیئ اوزره بزه امان و بر یکز دیمش اولسه ل
 لفظ شئ جمیع موجوده شامل اولغله کلام لرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلک امنونا علی مالنا ما لیمین
 اوزره بزه امان و بر یکز یا خود امنونا علی جمیع ماننا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان و بر یکز دیسه ل اشیا
 مذکورده مدار انتفاع و عمول اولغله اسم مان مجموعنسه تناول ایدر کورم میسنکه ثلث مالنی بر جمله وصیت قلسه
 مجموعی داخل اولور امان دخی بوبله در قال و اما یخص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بالازکوة لنوع من الاستحسان
 و فی بعض النسخ و اما یخص فی الثلث بالصدقة لفظه ل مال ل زکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقه نذرا بینه کده
 لفظ مال مال ز کونه مقصور و ثلث مال ز کونی ادا ایله ایفاء مندر ایدوکی قیاسه بنا و اولنوب بلکه نوع استحسانه
 ایضا و عدک نفسنه ایجاب ایدوکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایدوکی ز کوله تنظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
 فقیردر که اگر چه نسخه اولادن معنای مترجمی استفاد اصعب من خرط الفتاددر لکن نسخه ثابته اعانتی و سوق
 ایدوکی تعلیل استعانتی و مسئله مرقومه نك کتب فقهبه ده ذکر و شهرتی برله وجه محرر اوزره ترجمه به مبادرت
 اولسندی بوقدر اوزره نسخه اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در و ذکر ایدوکی تعلیلی

الطریق واحد البطارقه فی الروم
 کافوا للعرب و عن قدامة یقال ان
 کان علی عشرة الاف رجل یطریق
 کذافی المغرب
 مطلب ایدخل فی المتاع و الایدخل

قرینه سببه حذف مضاف او انشدر رجعتا الی ما کافیه و بمعنی امانده بوقدر بلکه امان نظیر وصبتدر
 زیرا وصبت اخت المیرا در که ارث هر مانده ثابت اولدینی کی وصبت دخی ثابت اولور واعطاء الامان علی المال
 دخی نظیر اغتنام المالد و اغتنام هر مانده ثابت اولدینی کی لفظ ماله اعطاء امانده دخی حکم امان بویه در
 و اگر اول طائفه مسلمینه امنوا هینا اهلایمزه امان و یرک دیوب مسلمین دخی نعم قد آمناهم بلی اهلایمزه امان
 و یرد یک دیسه لایحق اهلایمزه امنین و کند ولری فی مسلمین اولورلر زیرا ایحق اهلایمزه ایچون استبان ایدوب
 نفسلری ایچون صراحت و کتایت و دلالتدن بر وجهه طلب امان قیلدیلر و انسان اهل نفسندن دکلدلر زیرا
 مضاف غیر المضاف الیه اولمغله اهل الانسان غیر الانساندر اعراض اولتورسته که قول مذکورلندن امان نفسلری
 دخی مقصودلری ایدوکی ایکی وجهه معلوم و مشهودیمز در اول بودر که اهلایمزه ایچون استبانلری آنلره
 شفققلند ندر و نفسلرینه شفققلری البته اکثر و اظهر در ایکنجی بودر که بوندن مقصودلری اهلایمزه بقا
 و سلامتلریدر و بقا و سلامتلری ایحق مؤت و نطقه لری رؤیت ایلدن نفسلرله حاصل اولور جو امانده دیرز که
 فی الواقع مقصودلری بوایدوکی معلوم بدر لکن الله تعالی حقارنده امر مخوم و قضاء مخومنی تنفیذ ایچون نفسلرین
 عدم ذکر ایله مخذول و مرادلندن محروم قیلشدر و حکم امان قصد مجز دایله ثابت اولوب ایحق مسلمینک اعطا
 و احسانلرینه مرهوندلر مسلمین دخی آمناهم قوللریله ایحق اهلایمزه تأمین ایدوب آمنایم دیمکه نفسلرینی
 امین قیلامشدر در و حکایت اولتور که بویه روقعه خلافت معاویه رضی الله تعالی عنه ده واقعه اولشدر که
 جماعت مشرکین ایچون طلب امانه سعی ایدن کافرک فی الاصل اهل اسلامه اذی و جفاسی ظاهر اولمش ایدی
 قومی و اهلی ایچون امان استمداع ایلدیکنده حضرت معاویه رضی الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قولیله
 اهمال نفسنه دعا ایلدی فی الواقع نفسنی اهماله تکمیل مصلحته استعمال ایدوب دعاء معاویه مقبول اول خبیث
 مودی ما خورد و مقبول اولدی و جواب آخردخی وارد که انسان بویه هتکامده کاه اولور که کندی به امان
 و یریلله جکنی بیلوب قطع امل یاخود کمال حزن و ملاله حیوة دنیادن قیور و ملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
 همت ایچوب ایحق تخلیص اهلنه عبرت ایدر و احتمال مذکور امان نفسلرین قصد لینه سرد اولسان دلیل
 معترضه معارضدر و باعتبار اللفظ نفسلرین عدم تصریح لری قوللری ترجیح ایدر کورمز منسکه طائفه
 مرقومه مسلمینه نضع ایدینا فی ایدیکم علی ان تو امنوا بنائنا و نساننا یعنی ایتا و نسانمه اعطاء امان شرطیله لری
 لری یکنزه قویوب معاهده ایدمه لیم دیسهلر و مسلمین دخی مساعده ایلسهلر نفسلرین اذخال امان ایلرلر زیرا معنای
 اکلا ماری لری یکنزه وضع ایدمه لیم تا که بزه دیلدیکیزی ایشله سزیمکدر و مسئله سابقه دخی بوسباق
 اوزره در و اگر نخرج الیکم علی ان تراوضکم فی الامار علی اهلینا یعنی اهلایمزه اوزره امان خصوصنده مکاله
 اوزره طرفکنزه چق لیم دیوب استیدان و مسلمین آخرجوا قوللریله اذتلرین ایدان ایلسه لبعده چیقوب اهلایمزه
 تأمین اید کلرند کندی دخی امین اولورلر لکن امان نفسلری امان اهلایمزه سببیه اولوب بلکه مسلمین آنلره
 مکاله امان ایچون خروجه امر ایچولری اعطاء امان اولمق حسبیه در کورمز منسکه صورت معروضه مکاله لینه
 اعطاء امان مترتب اولسه بینه آنلره قطعاً تعرض اولمابوب ما نلرینه اعاده لری واجب اولور اما صورت اولی بویه
 دکلدلر که مطبوره ده ایکن امنوا هینا دیملریله زلد دخی ایحق اهلایمزه امان و یروب کلامیز بر وجهه
 نفسلرینه شامل دکل ایکن لاعلی طلب الامان چیقوب فی مسلمینده داخل اولدیلر و اگر امنوا علی ذرارینا
 ذرینلریم اوزره بزه امان و یریکزدیو استرعام و مسلمین دخی انجاح مرام ایلسهلر نفسلری اولادلری و بلا تخیل الاناث
 اولاد اولادلری وان سفلوا با جمله امنین اولورلر زیرا انسان ذرینک اصلی و ذریت کندودن تولد ایلدن فرعک
 اسمی اولمغله اسم ذریت جمیع مذکور بینه شامل اولور کورمز منسکه عامه اناام ذریت آدم ونوح علیهما السلامدر
 قال الله تعالی اولئک الذین انعم الله علیهم من النبین من ذریه آدم یعنی حضرت زکریادن حضرت ادریسه
 کلنجیه بوسوره ده مذکور اولان ذوات کرام علیهم الصلوة والسلام انبئادن ذریت آدم علیه السلامدن شول
 اجله فحامدر که الله تعالی انلره مزید انعام ایلشدر مؤلف رحمه الله دیر که بنائیلرک اولادلری امان ذراریده داخل
 اوله منز و جهی اولدر که اولاد بنات بالری ذرینندن اناری طرفندن دکلدلر کورمز منسکه جوار ایدن اولان
 اولاد خلفا بالری ذرینندن اولمغله شایان خلافت اولورلر قال المأمون * شعره و انما امهات الناس اوعید مستودعات
 وللانسان انا یعنی انسا تک اناری ایچنه و دبعه وضع اولان ظروف کیلدر و انساب ایچون بالری وارد که
 انسابده آنلره انساب ایدرلر یاخود الانساب للاباء تا ویلی اوزره کلامی قلبه تمحیل ایله انساب بالری بینه مخصوصدر

مطلب بعض تصرفات الذریه
 فی شرح کتاب
 مطلب امنوا اهلینا

مطلب امنوا بنائنا و نساننا

مطلب امنوا علی ذرارینا

مطلب بیان معنی الذریه

معنایی دخی محتملدر و مؤلف رحمه الله بوند نصکره اولاد بنائک امان ذراریده دخولنی مشعر بعض کلمات دخی ذکر
 ایلدی آنک دخی وجهی اولدر که لفظ ذریت اصلدن تولد ایدن فرعک اسمی اولدینی آغاز کراشم ایدک اب وام
 انیکسبیده اصل الولد در وام دخی کندو با ناسی ذرینندن ندر و امدن تولد ایدن دخی اب الامک ذرینندن بلکه
 معنای اصلیت و تولد جانب امانده ارجحدر زیرا ام ماء رجلی حصن رجنده مثال حصن حفظ و حضانه اوزره
 استهلاک ایتکه ولد ایحق کندودن حاصل و ماء رجل همان واسطه منزله نازلدر بر وجهه احفاد ذریت
 اب ایلدن تعداد قیلند قد نصکره ذریت اب الامدن دخی اراذ قیلنور و حکما به یحیی بن یهر رحمه الله تقریر مذکور
 مدار تقریر در که بر کون حجاج آتی قصه قتلله مجلسنه اذخال و زعمجه بهسانه قتل اوله حق تکلیف محال ایدوب
 دیدیکه البته طائفه علویه ذریت محمدیه دن اولدقلری تنصیب ایدر برایت بکافرائت ایدر سین یاخود سنی
 قتل ایدر بر قائدیکه ندع انباء تا و ابنا نیکم آتی ما اوله اولمغله غیر سین استرم اول حینده جناب یحیی نفسنی و کلمه
 حتی احبا برله و من ذریه داود و سلیمان نظم جلیلی و زکریا و یحیی و عیسی قول جیلنه و ارجحه تلاوت
 ایدوب حجاجه حضرت عیسی علیه السلام حضرت نوح علیه السلام اب طرفند نمی ذرینندن بوقسه
 ام طرفند نمی دیوسؤال ایدکده حجاج کی جاج مبهوت و لال اولوب آتی اگر امله ارسال ایلدی یعنی بر عظیم الشان
 ذریت نوح علیه السلامدن داود و سلیمان علیهما السلامه دخی هدایت قیلند و بینه اول ذریتدن زکریا و یحیی
 و عیسی علیهم السلامه دخی هدایت قیلند و اگر امنوا علی اولادنا اولادلریم اوزره بزه امان و یرد دیسهلر
 اولاد صلیبه و اولاد اولاد ذکورلر بینه وان سفلوا اصل اولورلر اما تخیل بنات ایله حاصل اولان اولاد آنلرک اولادلری
 دکلدلر مؤلف رحمه الله بونده دخی کافی السابق بویه دیدی اما امام خصاف بینه مؤلف جنا بلندن اولاد بنائک
 دخی امانده دخولنی نقل ایلدی زیرا اسم اولاد آغاز کرا ایلدیکمز و جه اوزره اولاد بنات دخی شاملدر و دخولنی
 مؤید در که رسول الله صلی الله علیه و سلم حسن و حسین رضی الله عنهما حضرت نلرین در اغوش ایلدکلرند
 اولادنا اکاندا بیور دیلر لکن روایت عدم دخول اوزره بو حدیث نوع مجازه مجولدر حتی ما کان محمد ابابا احد
 من رجالکم یعنی محمد علیه السلام رجال بالغیکزدن بر فردک اب حقیقی اولدی نظم جلیلی تجوز جدیده
 دلیلدر که اگر حسین احسنین رضی الله عنهما حضرت نلری ولد حقیقلری اولسه ل آنلره اب حقیقی اولماری لازم
 و مشار الیهما صکره دن رجال بالغین معمر بدن اولمغله منافات قرآنی مستلزم اولور ایدی یاخود مضمون حدیث
 اوزره اولاد بنات اولاد عد اولمق اولاد فاطمه رضی الله عنهما خالصدر که قال علیه السلام کل الاولاد یتیمون
 الی آباءهم الا اولاد فاطمه فانهم یتیمون الی انا و بهم یعنی جمیع اولاد بانالریشه انتساب ایدرلر ایحق اولاد فاطمه
 یکنانتساب ایدرلر بن آنلرک بانالریم لکن بو حدیث شاذ و مضمون آیت مذکوریه منافی اولمغله حدیث اولده تجوز
 مجاز حقیقت حقایقه سرفرازدر اما اولاد اولادلری اوزره استبان ایلسه ل اولاد بنائک دخوللری غیابدر زیرا
 اسم ولد الولد ولدندن تولد ایدنلره حقیقتدر و قری کندی ولدی و قزینک ولدی فی الحقیقه ولد الولد ایدر
 اما صورت اولاد یاکن اولاد لری ذکر ایچلریله بویه دکلدلر که اولادی من جهة الحقیقه کند و دن تولد ایلدن
 و من جهة الحکم ولادته کند و بیه نسبت اولانلردر و بونلر ایحق اولاد بناتدر بوقسه اولاد بنات دکلدلر و اگر امنونا
 علی موالینا یعنی حقا یاخود عقد موالینه خلفا مز اوزره بزه امان و یریکزدیسه ل و اول طائفه تک هم موالی
 وهم موالی الموالیلری اولسه بطریق الاستحسان بالجمله تاثل امان اولورلر اگر چه لفظ مز بور موالیلرند حقیقت
 و موالی الموالیده مجاز اولمغله مقتضای قیاس صنف ثانی داخل اولمقدر حتی آنلردن مفهوم موالی فی نقی ایدوب
 هولاء بسوا من موالیه دیمک دخی جائزدر بر وجهه موالیت ایچون وصیننده موالی الموالی مز اجم موالی قیلنوب
 اذخال اولمغله لکن بطریق الاستحسان دینلور که موالی الموالی بواسطه الموالی اتساعه و لایله نسبت اولمغله
 اولاد الاولاد مع الاولاد مقارنه اقامت اولتورلر حتی وصیننده موالیت بولمغله موالی الموالی داخل اولورلر
 اما بوند قلدنره اثبات مزاجه تنقیص نصب موالی بی موجب و مزاجه ابعده ایله تنقیص نصب اقرب غیر
 مناسب اولمغله داخل اولمغله و صورت امانده موالی الموالی داخل اولمغله اولمغله ده امان الموالی صفت واحده
 اوزره حاصل و زیاده و تنقیصاتی غیر قابل اولد یغندن مقصود مستأمن تخلیص فریقین ایدوکی متعین
 اولمغله دخول طرفین متعین اولور و بز بومسئله ده جمع الحقیقه و الحجاز مرخص و مجاز در دیمز بلکه دیرز که
 اسم مذکور موالیتسنده حقیقت و صورت و مجاز موالی الموالی به دخی متضمن دلالتدر و بوسورتله موالی الموالیده
 شبهه امان ممکن ایدر و بشاء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولد قد نصکره بولمغله

مطلب اولاد البنات بدخولنی
 فی الذریه
 مطلب ان الساده العلویه من ذریه
 علیه السلام

مطلب امنوا علی اولادنا

مطلب اولاد فاطمه من اولادها
 علیه السلام

مطلب امنوا علی اولاد اولادهم

مطلب امنوا علی موالینا

بوتی بالطریق الأولى درو بو تحقیق له وصبتدن تفریق اولنور واکر آمنوا علی اخوتنا قریدا شریعین اوزره
 بزمان ویریکزدیسدر و آلرک اخوه و اخواتری اولسه جله سی آمنوردن بر لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور
 وانه منقاد قال الله تعالی وان کا و اخوة رجال و نساء و حقیقته ذکوره خاصدر لکن مذهب عربندر که
 ذکور و انات مخلط اولدقه ذکور ی تغلیب و صبغه تد کبری مجموع اوزره اطلاق و ترتیب ایدرلر استعمال مشروح
 میاندرنده شایع اولمغله موقع حقیقته واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچریده ذکور دن بولماسه صبغه
 مذکوره انات صرفه شامله اولمغله امانده داخله اوله مزل اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة
 فلاه السدس یورمشدر یعنی اگر میتک وادی اولمایوب ابوبی وارث اولور لسه ام ایچون ثلث واردر واکر
 بوضورنده فوق الواحد قریدا شری و ارایسه ام ایچون سدس واردر علی کالاتقیدر بن یاقسی اب ایچوندر
 و اخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر و حجب ایچری صبغه اخوه آنره شامله اولوب
 اقتضای ایدر جواب و پرز که حجب الاخوات بو آیتله اثبات اولنممشدر بلکه اتفاق اصحاب و اعتبار معنای حجه
 قیاس اولی الانبا بدن ثابت اولمشدر و بزبو مسئله بی فرأضده بیان ابلدیکن لکن اعتبار معنی ایچق نصوص
 شرعیه جازدر بوقسه الفاظ عبادده همان عین ملفوظه باقلوب تعلیلنه اشتغال و اجتهاد اولماز و نفس لفظ
 اخوه تک من جهة الحقیقة و الاستعمال انات صرفه به اشتمالی یوقدر واکر آمنوا علی ابائنا دیسه لرو بنین و بنات
 اولادری اولسه اخوه ده بیان قیلدینی اوزره جله سی داخل اماندر لکن بعض اصحاب دیدیلر که اخوه و اناده
 ذکر اولنان جواب مفصل ایچق امامینک قولری و امام ابوحنیفه رحیم الله حضرت تریک قول اولیدر اما قول
 تاندسنده بی فلان دیو و صبغه اولاد ذکور بنه و اخوه فلان دیو و صبغه بنه اخوه ذکور بنه خاص اولدینی کی
 باب امانده دخی خاص اولورلر دیشدر اما صحیح اولدر که باب امانده اول و آخر قولری بدر زرا و صبغه اولیان
 وسعت امانده واردر ابوحنیفه رحیم الله اگر چه و صبغه ایچق حقیقته اعتبار ابلدی لکن امانده هم حقیقته
 وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار الممشدر و اگر ذکور لری اولوب ایچق بناتری و ارایسه جله سی فی
 اولورلر زرا صبغه ابنا انات صرفه به صرف اولماز مکر ابنا لفظینک مضاف الیهی بوقبیلله اوله حتی و صیاده
 بزکر ایچریده بی فلان دیو و صبغه اولسه و فلان مضاف الیه دخی بوقبیلله اولسه آنکه قبیلله به نسبت قصد
 اولنور و انات صرفه دخی ذکور کی قبیلله لینه من بی فلان لفظی الیه نسبت اولنورلر اما فلان بالکذا اولدینک
 بابسی ایسه بویه دکلدن و بعض مشایخ دیدیلر که مستأ من مذکور دن مقدمانم شونبات و اخواتدن غیر
 کسنه موقدر دیو تکلم ایچق کی انات صرفه استیانه دلالت ایدرلر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بی
 اوعلی اخوتی دیسه بوضورنده مرادی انات ایدوکنه استدلال و تحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنوا علی اولادنا
 دیسه لرو انات مخلطه و صرفه داخله اولورلر زرا ولادت ذکور و اناده حقیقته قال الله تعالی یوصیکم الله
 فی اولادکم یعنی الله تعالی سزله مواریث اولادیکز خصوصنده امر و تنبیه ایلر که مخلط ایسه ل لذلکر مثل
 حظ الاثنین اقتسام ایدر لزم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یکنز یکدن زیاده نسات ایدرلر ترکیدن
 ثلثینی اخذ ایدرلر ایسته بو آیتده اوله ایچق انات صرفه الیه تفسیر اولمشدر واکر آمنوا علی بناتنا و اخواتنا
 دیدیلر بالکذا اناته حل اولنوب ذکور داخل اولماز زرا صبغه کلام ایچق اناته شامل و آند ذکور من جهة الحقیقة
 و الاستعمال غیر داخلدر وهم گاه اولور که ضعف نانه بنه مزید شفقتریدن یا خود قباله مسلمینه ایدرلر کاندن
 ناشی امان ذکور دن یأس و خیرترین استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنوا علی بنینا دیدیلر که
 جمله سینک بالکذا بنات ایچق برینک راوغلی بولنسه امان مأ خود جمله سنه نفوذ ایدرلر زرا جمله لفظ واحد الیه
 استیجان ایدرلر و لفظ مذکور عند الاختلاط متناول انات و ذکور ایکن برینک ابن واحدی الیه دخی تحقیق اختلاط
 ظهور ایشدر اما صورت مفروضه ده آمنوا کل رجل مناعلی بنیه یعنی بزه بزدن هر برمنه اوغلری اوزره امان
 ویریکزدیسه ل ایچق اوعلی بولنان کسنه تک جمیع اولادی تأمین و بنات سازه فی مسلمین قیلنورلر زرا لفظ کل
 بومقامده احاطه افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر نفس موتی طانسه کر کدر
 بووجهله کلام مزبور هر ری خفته مستقله ملفوظ و مذکور کی اولمغله ایچق اوعلی اولان کسنه تک اولادی
 مندرج و غیر یلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنوا علی بنینا دیمغله کلامی مجموعی علی وجه
 الاجتماع احاطه ایدرلر کویا ابن واحد ده جله سی شریک و امانده بناتلرین آکاتشریک ایدرلر و اخوه
 و اخوات حکم سابقده بمنزلة البنین و البناتدر واکر آمنوا علی ابائنا دیوب آبا و امهاتری مجتمع اولسه ل امانله

مطلب آمنوا علی اخوتنا

مطلب لا یشتمل بالتعلیل فی کلام الجاد
مطلب آمنوا علی ابائنا

مطلب آمنوا علی اولادنا
مطلب آمنوا علی بناتنا و اخواتنا

مطلب آمنوا علی ابائنا

جمله سی متنع اولورلر زرا لفظ آبا و امهاتنه شاملدر کور من مستنکه ایکنسنه ابو بن دینلور قال الله تعالی
 ولا یویه لکل واحد منهما السدس و صورت مذکوره ده ایچق برینک ابن موجود و معاندانک همان امهاتی موجوده
 اولسه اسم ابا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کی استعمال اولمغله بنه جیعا امانده ادخال اولنورلر واکر
 آمنوا علی ابائنا دیوب هم ابناوهم ابنا ابنا لری بولنسه بطریق الاستحسان بالجملة داخل امان اولورلر اگر چه
 لفظ ابنا ابنا صلیبه ده حقیقت و ابنا ابنا ده مجاز و لفظ واحد جمع الحقیقة و المجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
 قیاس اختصاص صلیبه ابنا سیدر بنابرین امام ابوحنیفه رحیم الله ابنا فلان لفظی الیه وصیتی ابنا
 صلیبه به تخصیص ایچدر مکر ابنا صلیبه سی اولیه بوضورنده امتناع حقیقته مجاز متعین و ابنا ابنا
 تنا ولی متین اولور لکن مؤلف والا شان حسن استحسانه درکده بو لفظله طلب امان کند و به
 بنوتله منتسب اولنورلر ایچون ایدوب نمایان اولوب اول انساب ابنا ابنا ده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
 اولان شبهه بی ایجاب ایلر اما استحقاق و صبت شبهه و صورته تحقیق ایتمکله و صبت بویه دکلدن و هم
 و صبتده میان حقیقت و مجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا به ایرات نقص ایدرلر و بو محدودر صورت
 امانده بر طرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلک نظیر ایدرلر وهم لفظ
 مذکور الیه طلب امان کندوبه بنوتله منتسب اولنورلر شفقتی اعلان ایچوندر گاه اولور که التافه احبال المرء
 من الولد مثلی اوزره ابنا ابنا شفقتی ابنا سندن ایزد اولور واکر بوضورنده بعضیلرینک صلیبه و بعضیلرینک
 ابنا ابنا سی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعده لاحق اولور واکر آمنوا علی ابائنا دیسه لکن آباری
 بولنمابوب ایچق اجداد لری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله محدودین اوله منزل زرا اسم اب حقیقت اوزره جده
 شامل دکلدن حتی هوجد و بلس باب دیمکله اثبات جدید و سلب ابوت حق اجدادده جائزدر و لکن مجاز متناول
 اولور هر و بدر که ابن عباس رضی الله عنهما برکنسه به ای اب لک اکبر لفظیله قتی باباک اکبر در دیوسؤال
 ایدوب اول کسنه فهم ایدرکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یابی ادم آیت کریمه سنی قرائت و اول شخصه
 سن کیمک اوعلی ایچق اول سنک بابا کدر دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یا خود اعتبار
 صورت الیه ابنا ابنا ده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنورلر لایق ایدی بنابرین بومسئله
 بر ماده مشکله در لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق الیه بنلرین تقریب ایدوب دیر که مجاز حقیقته تابعدر
 و معنای اتباعی ابنا ابنا ده تحقیق ممکندر زرا انسانن تفرع اتملرله لفظ ابنا ده دخی تابعدر اما اجداد آبا
 ایچون اصول و اسم جد الیه ممتاز و مفصول اولمغله فروغله بنه اتباعله آنره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر
 کور من مستنکه آمنونی علی امی دینور امی موجوده اولوب همان جده سی اولسه امان اکا متناول اوله من
 اگر جده به ام تسمیه اولنورلر اعتبار الیه متناول ایدرلر دیو اعتراض اولنورلر جده دیز که الله تعالی و رفع ابو به
 علی العرش قول شریفده خاله به اب تسمیه قیلشدر که ابو به اباده و خالته معناسندر کذلک قالوا نعبد الهک
 واله ابائک ابراهیم و اسمعیل فطمع منقنده عمه اب تسمیه قیلدی که حضرت اسمعیل علیه السلام بی یعقوب
 علیه السلام عمری ایدرلر بویه ایکن بر عاقل عم و خاله امان آبا ده داخلدر دیمز زرا بولنورلر هر بری عم
 و خاله کی بر اسم الیه ممتاز ذر که کندوبه اول اسمله نسبت او انور و جده دخی بویه در اما ابنا ابنا بویه
 دکلدنر که بنه بنوتله نسبت اولنورلر غایبه الامر نسبت لری بواسطه الانشادر آنکیچون اسم ابنا الیه امان آنره شامل
 اولور و بو مجله کلجه بیان سابق ایچق لسان عریبه متعلقدر امامستانین بر قوم ایسه لکه تکلم ایدرلر لسانده
 ابن الابن مسمی بالابن اولدینی کی جده دخی مسمی بالوالد ایسه جده دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
 بویه در که ابن الابنسه یسر یسر دید کلری کی جده دخی بدر بدر برلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتمها وهی تقول جنت مستأمنة * فبما انکه عسکر
 اسلام دار الحربه کبر دکلدنر بومسلم دار الحربه اسیر یا مستأمن یا خود دار الحربه اسلامه کلش ایکن فارشو کلوب
 مسلمینه وصولنده یا بنده بر خریبه بولنوب بن سزله طلب امانله کلدییم دیسه و اول مسلم دخی بلکه بن آبی قهر اسیر
 ایدوب کتور دم دیسه بوضورنده اول عورت نه هبیت اوزره کلشدر اکا نظر اونورلر اگر اول عورت مسلمین
 مسلمیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولجهه دکن قید و بند سز کلش ایسه نداء امان ایسون ایسون
 شرعا تأمین اولنورلر زرا طرز مستأمنات اوزره کلکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنورلر حتی بو هبیت اوزره
 مالک کلکله اماننده شبهه یوقدر و بولنده بومسلم الیه رفاقت ایسه بنه بویه در زرا اول عورت بد نفسنده ایکن

مطلب آمنوا علی ابائنا و امهاتنا
مطلب ابنا ابنا ابنا
مطلب الوصیه لابناء فلان

مطلب آمنوا علی ابائنا و بلس
لهم الا الاجداد

مطلب آمنونی علی امی و بلس
لذالاجده

بمجرد رقابته او زرينه يد مسلم ثابت اولماز وهيننده دخي امان ايچون گلکده اول مسلمه مطاوعت ايتديکي هر کسک وهينه سبق ومبادرت ايدر ومقدما بيان وتکرار اولمشدر که وقوف حقيقي ممکن اولبيان امورده ظاهر حال وغالب احتمال اعتبار اولتور واکراول مسلم آني قيد واسر وغلبه وقهر ايله کتورمش ايسه ينه نداء امان ايتسون ايتسون في اولوز زير اظاهره حال اسر واخراجنه دالدر ویدی بطریق القهر اوزرينه نایبه اولمسی اول عورتک نفسنه مسلم ايچون سبب استحقاقدر زيرا حر بيهدر وفي الاصل اکا امان وير بامشدر انجق متعه جیشله اخراج اولمغله جيع جیش آنده شر بکلر در زير دار ايله اخراج جيع جیشله حاصل اولمشدر واکر عسکر مسلمينه اخراج ايتيوب همان دار اسلامه ادراج ايلسه بو دخي هر وجهه صورت اولايه موافق انجق بزاده ده مفارقتدر که بوصورنده قهر ايله اخراج ودار اسلامه احرازده متوحد ايسه تملکده دخي متفرد اولور و بونده خس دخي بو قدر زير اعلاء کله الله وجهی اوزره اخذ واصابت اتمکله متلصص اولان شخصک اخذ ودار اسلامه احرازی منزله سنده اولور واکراول عورت بن بوسلمی تزوج ايدوب برابر جيقدم ديسه مسلم دخي تکذيب ايدوب بلکه قهر ايله اخراج ايلدم ياخود جاريه ایدی اشترا ياخود هبه ايله مالک اولدم ديسه ينه علی حاله اقيدوب بند سرکش ايسه اول رجل تصديق اولماز زير کندوب يندفسنده دروزوجدر ديوارقاری نفسنده اولان حکم بدی ابطال ايلز اما قهر ايله کلوب تادار اخر بده ايکن قهری دخي معلوم اولورسه قول قول رچلدر زير محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ايله نفسنده اولان حکم بدی ساقط اولور کذاک مسلم مذکور صورت مزبورده اهل حر بدن بعض رقبا ايله کله کده بونلر بنم عيبد مدرد بيوب آنلر دخي احراز ديسه له وه قهور و مروط اوليه رق دخي کلش اولسه مسلمينه وصولر نده استيمانله ندا قلسونلر قلسا سونلر قول آنلر قوللر يدر زير اوصف مذکور ايله بالکن کلسه دخي امانه نائل اولور ايکن مجرد مسلم ايله کلری مانع امان اوله مز اما بوصورنده اول مسلم مسلميندن يا اهل ذمتدن يامستأمنندن آنلری قهر واسر ايلديکته ينه عاده اقامت قلسه ينه سي قبول وعيبدی اوللری حکم اولور زير اينه ايله ثابت اولان اقرار خصم ايله ثابت کييدر حتى دار اخر بده قهر واسر يني اقرار ايلسه له ياخود بز معاینه اوزره بيلش اولسق عيبد اولور ایدی اقامت ينه دخي بو له در وخصوم مرقومون حر بي مستأمن اوللر يني اقرار ايدوب حر بي مستأمنک ينه حر بي مستأمن اوزره شهادتی مقبوله اولمغله بو باده اصناف مذکوره تک بالجملة شهادتلی قبول اولمشدر وبحث مذکور حر بي تک طلب امانه کله کله بکنه بر علامت تحفته مقصور در اما سلامت مزبوره بولماسه واول مسلم دخي آنلری قهر واسر ايلديکي بيلمسه وآنلر دخي رجال بالغين اولوب محمل نداده امانه ندا ايلسه له همان دار بمره بغير امان خارج اولان حر بي منزله سنده اولور و آنک حکمینی سابقا باب الامانه بيان ايلديک والاصل مسلمک اهل حرب اوزره بد معلومه سي اولوبوب حقیقه و حکما يندفسلر نده اولدقار يندفسکره بالکن خر و جملر به مسلم ايله خر و جملری حکمده برابر اولده اولان حکم نایبه دخي مقرر در واکراول مسلم بر عورته برابر جيقوب ومقدما عورتيچون استيمان اولنماش اولوب مسلمين اول عورتی في ايچون اخذده قصد ايتکدر نده اول مسلم عورتمدر ديوا دعا وعورت دخي تصديق مدعی ايلسه تصادقاری هنوز اوزرنده کسسه تک حتى تقرر ايتديکي وقته تصادف اتمکله آنلره توافق اولور و بوصورنده عورت حره و ذميه اولور زير اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج اتمکله امانه ادراج ايلمشدر ومسلم واحدک قهر اهل حر بدن خلاصندفسکره ويرديکي امان امان جاعته بکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه اولمغله دار بمره مسلمی ياد می بي تزوج ايلين مستأمنه مثل ذميه اولور زير عورت امر اقامتده زوجنه تابعه وزوجی اهل دار بمره اولمغله بالتبع اهل دار بمره اولور واول مسلم سنبله جيقوب بونلر جواری وعيبديدر ديوب سي دخي تصديق ايلسه له يند ذکراولنان تحقيق اوزره در زير اول سيبده هنوز حق مسلمين ثابت اولمشدر يني تصادق ايلديلر ودار اخر بده اسلامه کلوب يامستأمن اولان مسلم عيبد وجوار يسي اخراج محتاج و تملکته ايکي شاهد برابر کتور مکده لا علاج اولد بنگندن حين تصادقار نده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا لازمه امان تکذيب ايدر ايسه دار اخر بدن اولوب بلا امان دار بمره کلرله في اولور واکر بز اهل جربک عيبد وجوار يلری بز بونک دکلر زير سسه نظر اولور واکراول مسلم آنلری قهر ايله اخراج ايتش ايسه آنک ملکی قينور زير نفسلری اوزره اقرار رق ايتلرله کندوب نفسلر نده اعتبار ايلدی باطل واول مسلمک دخي موضع قهرده قهر ايله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت يدي ناه معلوم اولسه بوصورنده کلديکری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمينه قريب اولدقار نده نداء استيمان ايتشرا ايسه نائل امان اولور زير ا

مطلب خراج عيبد اهل الحرب

مطلب شهادة المستأمن على منته

مطلب خراج المسلم ومعه سي

استحقاقلرته سبب اولان يندفاهره نمايان دکل ايکن موضع امانده نداء استيمان ايتلرله ظاهر حاللری استيمانچون کلديک بته دالدر حتى بوجه اوزره بالکن کلسه له مستأمن ايچون طلب امانه طريق مذکور دن ماعدابه قدرتی اولديغي سابقا يانچيز دن نمايان اولمغله البته نائل امان اولور ایدی مسلم ايله راکلری دخي بويه در کذاک مسلمين آنلری نداء امانلری ايتشديکيه جک محمل بعينه دن رؤيت ودر و نلر ينه رجای امانه کلری سئوح وسبقت ايلسه بعد القرب نداء امان ايمسه له دخي بته آتملر زير انقياد اوزره کلری طالب امان اولدقار ينه دليل و بويه محمله دليل دخي صر محمله عيبدلدر بوصورنده اهل حر تک عيبدی بز در ايسه قوللری تصديق وحکم امان اوزره صاحب لریته خوديه اجازت اولتور واکر صاحب لری بمره دن هار با ومغاضبات مت ياخود اسلام قصد ايله کلديک در ايسه جمله سي حر اولوب صنا حبلر ايچون اوزر لریته سبيل تملک بر ترفع اولور واکر انجق رجاء امانه کلديک ديوب ورقبه له ينه حق مسلمين تعلق اتمکله رجاء امانه کلديک بته مسلميندن اقامت ينه ايلسه له ينه آتملر زير نفسلری صا حبلری اوزره دار بمره ايله اخرازايلديلر حتى صاحب لری قهر ايله اخراج ودار بمره ايله اخرازايلسه له صاحب لریته مالک اولور ایدی شمیدی نفسلری اخرازايلديلر البته کندوب ورقبه له ينه مالک اولور و بويه نفسنه مالک اولان آزاد اولور وعقبي ملک نفسنه ينی اولمغله اوزر ينه بفرک ولاسي ثابت اولماز بو مسئله ده اصل اصیل رسول الله صلی الله عليه وسلم بوم طائفة ايمان عيبد خراج الينا مسلمنا فهو حر يعني اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ايله اول حر در بورد بيلدر بوز و ايت اولنان حديث جليلدر حتى بو حديث بشارت تحديث ايله طائفتدن يدي عدد عيبد جانب عالير ينه حيقه قدرته چله شني الحقائق وناس آنلره عتقا الله اسمی ايله تسميه واطلاق ايلديلر قالدیکه بوماده ده اسلامه کلرله ذمته کلر ينک فرقی بوقدر که ذمی دخي مسلم کي اهل دار بمره دن وعيبد معهود يندن ذمت واسلام ايله اخراج نفسلری تام اولمشدر اکر بوند نصکره صا حبلری کلوب بز بونلر تجارت ايچون دار الاسلامه خروجه اذن و برمش ايلک ديسه له قول صنا حبلر ينک قول ايدر زير آنلرک مملوک لری اوللر نده تصادق در نصکره عيبدلری زوال ملکر ينه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ايتلر له مولاسی اوزره ادعا عتق ايدن عيبد منزله سنده اولوب بلا حجة تصديق اولماز زير صا حبلری اصله متمسکدر که اصل اولان عيبد مولاسنه مراغم اولمقدن ومراغم ايدوب بيلد بکنه قول مع اليمين متمسک اصلکدر بوصورنده امام طلب عيبد ايله موالير يني استخلاف ايدر و بعد اخلاف عيبد آنلرک ممالکي اولور بوصورنده اسلامه کلشرا ايسه صاحب لری آنلری بيع اوزره جبر اولتور زير عيبد مسلم يند عيبد اها اولمديغي کي يدر بيه دخي ابقا ودار اخر به اعاده له ينه ممکن اولماز ويغله اجارده عيبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتيه حفته رعایت در کار اولمغله مستأمن دخي ذمی کي بوماده ايله مؤاخذه اولتور اما اسلامه کلوب اهل ذمت اولمشرا ايسه صاحب لری تسليم ودر بکلری محله اعاده به رخصت وير بيلور زير مملوک مولاسنه تابع واضتاله قبول ذمی غير صحيحدر کور من ميسکله دار بمره حر بي مستأمنک يندنه برابر کتورديکي عيبدی بويه عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولماز حتى امام آندن اخذ خراج ايتش ايسه صاحته ردا يدر زير کسب مملوکيدر وصاحی کلر دن اقدام اخذ خراجی جاردر زير حکم ظاهره تا اقبلوب عيبد مرقوم دخي قبل ظهور المکذوب قولنده بحسب الظاهر تصديق و تفصيل مرقوم مدعيتک عيبدی ايدوب اقرار عيبد دن غيبری ينه ايله معلوم اولدقده در واکر انجق اقرار يله معلوم ايسه نظر اولور اکر امانه ندا سي ياخود مسلميني رؤيتی وقتنده بن عيبد مومولامدن هار ب ومراغم اوليه رق اذنی ايله کلدم ديوا اخبار ايلش ايسه ينه تصديق ومولاسنه دفع وتفيق اولتور زير بواقراری اهل دار بمره دن اولوب تعلق حق مسلميندن اقدام اولمغله اقراره موضع هم دکلدر واکر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقد نصکره بومستأمن کلوب بوصورنده امانه تجارت ايچون دار اسلامه بعث ايتش ايدم ديودعوی ايتدکده اول عيبد دخي دخي تصديق مدعی ايلسه امام آند يغي خراجی رد ورقبه سي دار اخر به اعاده خصوصلر نده آني تصديق ايتيوب انجق نفسی اوزره اقراری ايله اول مستأمنک عيبدی ايدوب کي تحقيق ايلر زير اقرار صدق وکذب ميانده مردد بر خبر مجرد اولمغله محل تمسکه ايسه قطعاً حجت اولوب دکل ايسه انجق مقر اوزره حجت قبلنور بويه مقرر لهک ملکی اولمسی اگر چه تمسندن عاری اما شمیدی اهل دار بمره دن اولوب دار اخر به رجوعدن ممنوع ايکن دار اخر به رنده احتمال نيمت جار يدر که دار بمره دن خوشلتيوب مستأمن ايچون اقرار رقله دار اخر به اميد مراجعه واول مستأمنله مواضعه ايتلری محملدر ومستأمن دار بمره دن عيبد ذمی اشترا قلسه ياخود عيبد حر يسي اسلامه کلسه بيعله اجبار اولوب دار اخر به اعاده دن ممکن واقفدار اولماز صورت مفروضه دخي بويه در ومقدما آنسان خراجی

مطلب خراج عيبد اهل الحرب

مطلب شهادة المستأمن على منته

مطلب خراج المسلم ومعه سي

حق بحما هدين اولغله مولاسنه آنك ردی باینده اقرار و تصدیق بی مال ایدوی جای اشکال دکلدر اما اول مستأمن ادعا ایلدی یکی رق اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایدر ایسه امام هم اول عبدی دارالخربه اگاهه سنه رخصت اعطاء هم آلدی خراجی برو مولاسنه ادا ایلر زرا مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله اثبات حق ایلشدر و مدعی مرقوم اوزره اهل حریدن مستأمنلرک شهادتلی قبول اولنماز و عید مزبور رق متکرایسه اول شهادتله رق ثابت اولماز زرا ذمیر و شهادت جری ذمی اوزره حجت دکلدر اما اهل ذمت شهادت ایسه ل ایچوق رقله حکم اولنور زرا حکم رقده شهادتلی قائمه و اهل ذمتک بینه ذمی اوزره شهادتلی حجت لازمدر اما خراجی مولاسنه و کینه وی دارالخربه رد ماده زنده قبول اولنماز زرا بوبینه شهادتلی مسلمین اوزره قائمه اولوب و شهادت اهل ذمت مسلمین اوزره حجت لازمه دکلدر و بیوت رق بیوت ردی موجب اولماز و صورت مفروضه ده مقدمه اسلامه گلش ایسه شهود مسلمیندن ماعدت قبول اولنماز و شهادت مسلمین ایله دخی اگرچه مستأمنک عبدی اولور لکن عیدک صورت اقراری کی بینه بیعی اوزره اجبار اولنور و اگر حر بی اهل اسلامدن استیمان واعطاء امان ایلسلر بعده و عورت و برفاق اطفال صغار ایله چیقوب بوعورتم و بولر اولاد مدر دیوب آنلری قطع امانده ذکر اتمه مش اولسه بونده مقتضای قیاس آنلری اولقدر زرا استیمانی نفسنه تخصیص ایلشدر و حکم امان ایسه مستأمندن مفصل اولنره تجاوزه ایلن و آندن بولر ایچونه اشارت و نه دلالت وجهی اوزره استیمان سبقت ایلشدر لکن بومعنی قیج و مستعین اولغله بطریق الاستحسان کند و امان ایله بولر دخی تأمین اوانقی مستحسندر زرا استیمانی یا کندونک یلدیکی برام ایچون قومندن فرار یا خود دار بزمده بر زمان اقامت و اجبار ایچوندر و غرض موصوف زوجه و اولاد صغاری ایله خروجه موقوفدر که انسانک درونی عیالنه مر بوظ و مرهوندرو بومعنی عیالی ایچون استیمانه دلیل معنی در وهم بولر عیال و نفقه سنده اوللرله مستأمنه تابع و ذکراصل مانع صر فی تحقیق اتمد کسه مستلزم ذکر توابعدر و عرف دخی بوبینه دخوللرین مؤید در کورمزمه سنه که ایدر بزمده اولان ذمی کند و جزمه سنی ادا ایدر امانسا و اولاد صغاری اوزره الزام جزیه اولنماز کذلک سنی کثیر ایله کلوب بولر زرقیقلر مدر دیوب دعوی و آنلر دخی تصدیق مدعی ایلسلر یا خود اول سنی نفسلرندن تعبیره عذیم الاقدار اولان اطفال صغارا و ایلسلر یا خود متاعنی حامل رازد و ابله کلوب اولدوانی سوق ایدرک بر جاعنی ترفیق و بولر غلما ایدر دیوب آیلرده تصدیق ایلسلر یعنی ایله مصدقدر زرا ظاهر حالی شاهد مقابله زرا کرک علی قصد الفرار و کرک علی نیه الاتجار کلن کسنه البته مالی استصحاب ایدر که تپی دست کسه جوعله هلاکی بی ارتیایدن و نفسی ایچون طلب امانی ایچوق دار بزمده بر زمان راحت و استقرار ایچوندر بوجهته مالی بالنسب امانده داخل اولور ایچوق امام تهمت کند بی رفع ایچون استخلاف ایدر و غلما ایدر دیدیکی اشخاصدن آتی تکذیب ایدر بولور سه اول تکذیب ایدن غلام یکنده اولان جمیع اشیا ایله فی اسلام اولور زرا امانده تبعیت رقبه مبنه ایکن تکذیب ایله حفته رق ثابت اولوب دار بزمه بلا امان گلش بر حر بی ایدوی نمایان اولغله جمیع اشیا ایسه فی اسلام میان اولور و اگر بوسورتده دواب و سوق ایدر ملکرک دکلدر ایچوق اتمه نیم اولغله تحمیل ایچون آنلری استیجار ایلدم دیسه بینه مقتضای قیاس دواب و سائین ایچون نه اشارت و نه دلالت کسنه دن استیمان سبقت اتمد کسندن فی مسلمین قیلنلر ایدر لکن استحسانده اول سائین دوابلرله املدر زرا مستأمن لاجل التجاره دار بزمه کسه اتمه سنی آرقه سنده کتورمک ممکن دکلدر بلکه عادت تجار نقل اتمه ده استیکرا و استیجار در و مکار بلمرین تأمین دخی جله حواج و تمه مقصودلرندن معدود در بوظرقله آنلر ایچون دخی استیمان اینش کنی اولوب حکم امان زوجه و اولاد بینه سناری اولدیغی مثللو مکار بلمرینه ده جاری اولور و اگر مستأمن مذکور راز رجال بالغین ایله چیقوب بولر اولاد مدر دیسه بالجمله فی اولور زرا آنلر فی الاصل فروع ایکن شمدی براسهم اصول اولوب بلوغلری جهتیله ذمت و اسلامده تبعیتدن چیقدر قلمی کی حکم امانده دخی تبعیتدن چیقملردر و آنلر نفسلرندن تعبیره قادر اولوب اولاد مدر دیکنده تصدیق ایدر زسه و اگر صغار ایسه ل نظر اولور اگر نفسلرندن تعبیره قادر اولوب اولاد مدر دیکنده تصدیق ایدر زسه امانلری ظاهر در زرا بالغ اولدیغی اکانه بولر کورمزمه سنه که اولاد صغار نفسلرندن تعبیره قادر اولوب ایدر زسه دخی ذمت و اسلامده بینه تابع اولور امان دخی بوبله در اما تکذیب ایدر زسه فی اولور زرا تکذیب لری مانع بیوت نسبدر بوبله ایکن بغیر امان کلری فی اولدقلرین اقرار کیدر و نفسندن تعبیره قادر اولنلرک

مطلب خرج المستأمن بامرأة وصغار اولادی

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادی

صغیر ایسه ل دخی بوبینه قوللری مقبولدر شول مجهول الحال مثلور که نفسی اوزره بر شخص ایچون اقرار بق ایدوب مقررله دخی تصدیق ایدر و اگر نفسلرندن تعبیره قدر تلری یوغسه بوسورتده اولاد مدر درسه یعنی ایله تصدیق اولدیغی قریب تحقیق اولنلردر و اگر بولر اهل حر بدن سرقه و اخراج قیلدم یا خود ایتامدر و عیالده ایدر بربر کتوردم درسه جله سی آنکدر یندن نزع سبیل بوقدر زرا نفسلرندن تعبیره عدم اقتدار لریله دخی اولور زنده استقرار ایتمش بولنغله حقلرنده قبول قولی واجب ایکن دارالخربه بطریق السرقه اولور بینه استیلا ایدم و ما آنکدر دیوب یا خود ایتامدر نفقه و عیالده دردیمله ایکی صورتده ده اکانه ایلر و دار بزمه آنسزه بالکرک کله غیر قادر لدر بوجهته اهل منزله سنده اولور و اگر بر آزنساء بالغنله چیقوب قزل مدر دیدکده آنلر تصدیق ایلسلر اگرچه قیاسه نظر ایله فی اوللری مقرر در زرا بلوغلریله معنای تبعیت زائل اولشدر که با بازار ینک اسلامی ایله آنلره مسلمدن بوجهته اولادندن ذکور بالغین منزله سنده اولور لکن بطریق الاستحسان داخله امان اولور زرا بیانات بیوت ازواجه انتقال ایدمکجه انسانک نفقه و عیالنده در و حکم امان ظاهر اوزره بنا قیلنور که حسب العاده نسوان نفسلر ایچون استیمان ایچوب آبا و ازواجلریله کسب امان ایدر اما اولاد ذکور بوبله دکلدر که بعد الادر اناهل قتال اوللرله اصالة استیمان او اتمد بجهته امانده ادخال اولنماز و نساقلدن مصونه اوللرله امانه احتیاج لری ایچوق نفسلرندن دفع استرقاق ایچوندر و دفع استرقاق حکم امانده با بالر بینه ضم و الحافله حاصل اولور و امهات و جدات و اخوات و عمت و خالات دخی بنات کیلدر که مستأمنله کلسلر بالنسب امانده داخله اولور اما آبا و اجداد بشقه در که آنلر اهل قتالدر و مقاتلدر بر فرادمانده مستأمنه تابع اوله من مکر عبدی یا خود اجیری اوله زرا تجارت یا خود نقل اتمه تجارت ایچون بولر ایستحسانه محتاجدر و اول کسنه که وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعیتله امین و مستأمنک صدق مدعی معلوم مسلمین اوله نظر اولنور اگر اول کسنه تصدیق مدعی ایدر سه قبل بیوت حق المسلمین تصادق ایلرله امانده نلاحق ایدر و اگر تکذیب ایدر سه حکمی مقدمه ذکر و ترتیب اولنلشدر و اگر اول تکذیب ثابنا تصدیق ایدر سه فی اولور زرا تکذیب ایله کند و ده حق مسلمین حادث ایکن صکره تصدیق هم تناقض وهم ابطال حق مسلمینه باعشدر و اگر اول تصدیق صکره تکذیب ایدر سه فی اولور زرا نفسی اوزره بیوت حق استرقاقی اقرار ایلشدر و بوقرار مقبولیتده برقرار در مکر مستأمنک رقیبی یا خود نفسلرندن تعبیره قادر اولاد صغاری اوله اما رقیقندن عدم قبولی بوجهتندنر که تصدیق ایله ملک مستأمن انده قرار ایلشدر ابطال ملککنده بر دخی قولنه اعتبار اولنماز و اما اولاد موصوفیندن عدم قبولی بوجهتندنر که تصدیق ایله مستأمنندن نسب لری ثابت و امانده اکانه تبعیتله اعتبار ایله حریتلری تا اکانه ایلشدر صکره نفسلری اوزره اقرار رق خصوص سنده قوللری غیر معتبردر شول معروف النسب و حر الاصل منزله سنده اولور که نفسندن تعبیره قادر صغیر ایکن اقرار رق ایدر قولی غیر معتبردر لکن بنات و اخوات و عمتی بعد التصدیق تکذیب ایلسلر نفسلری اوزره اقرار رق ایللری مقبول اولوب فی اولور سؤال اولور سه که بنا تنک دخی بعد التصدیق نسب لری ثابت اولسین اقرار رقبه نیجه اعتبار اولنور جواب و پر بریز که بلی بوبله در لکن اقرار رقبه اطلالی بیوت نسبک ضرور یا تندن دکلدر زرا بالغه نک کندویه ضرر و بر نامورده قولی مقبولدر اما نفسندن تعبیر ایدن صغیرک قولی امور نافعده مقبول و مضرده نامقبولدر بنا برین تصدیق ایله حکم حریتی ممکن اولدقدن صکره اقراری ایله اوزرینه اثبات رق غیر ممکندر سؤال اولور سه که صغیر مجهول الحال بر کسنه نک بدنده ایکن بن بوتک عید نیم دیو اقرار ایسه موجبی ثابت اولوق مقرر ایکن اقرار سابق نیجه غیر معتبردر جواننده دیز که بلی بوبله در لکن بوسورتده بیوت رق اقراری حسیله دکل بلکه اول کسنه نک دعواسی سبیلدر ایچوق نفسندن تعبیر ایدن صغار اوزره ید اغیار استقرار ایدر ممکنه اقراری تقرر بد ذی البینه مدار اولوب نفسندن تعبیر ایچین صغارده اولدیغی کی همان ذی البیدک ید و دعواسنه اعتبار ایله رقیبت او زنده برقرار اولشدر بوقسه اقراری ایله دکلدر حتی ادعای حریت ایلسه قبول قولی واجبدر زرا اقرار صبی بین النفع و الضرر معتبردر اولان خصوص صده غیر صحیح ایکن رق کی محض ضررده نیجه تصحیح اولنور و اگر مسلمین بر قلعه بی محاصره ایدکده ایچلرندن بر کسنه مسلمینه نزول اوزره استیمان و مسلمین اکانه اعطاء امان ایلسلر بعد اول کسنه عورتی و اولاد صغاری و رقیق و اموالی ایله چیقسه نفسندن غیر جله سی فی اولور زرا بوسورتده مقهور و نفسی اوزره خائف اولغله ایچوق سلامت نفسی ایچون طلب امان ایتشدر بوبینه مذکور ائندن برنی بر کتورمکه حاجت بوقدر اما صورت سابقه ایکی وجهله معنا یردر و جه اول اولدر که مستأمن سالف البیان دارنده بلا خوف امان اوزره ایکن دار بزمه

مطلب مجهول الحال اقرار بق

مطلب خرج بنساء وقال ثانی

مطلب الامهات والاخوات و اناهلها یدخلن فی الامان

مطلب معروف النسب اقرار بق

مطلب الصغیر انما یقبل قوله فی البینه

مطلب استأمن المحصور ثم خرج مع اهله وواله

مجرد تجارت یا قامت ایچون استیمان ایشدر و بومرام ایچق مذکورانی استحصا به تمام اولور و جه ثانی اولدر که ناطق وصامت قلعه ده بولنان هر نسته ده حق مسلمین ثابت اولمشدر ز برامحضور ایچون حکم مأخوذ وارددر بو جهندن تصرفاتی مو قوفه در و بونلری تأمین بعد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر و ابطال حق ایچق نصله اولوب دلالت حاکمه اولماز امامستأ من سالف الییا تک استحصا ب ایلدی یکی اشاده هنوز حق مسلمین نمایان اولماغه همان قبل الثبوت ثبوت حق استرقا فی منعه محتاجدر و دلالت حال آکا کا فیدر لکن محصور مزبور عادت اوزره سلاحی قوشا نوب دابه سنه بنوب ازارینه مقصدار نفقه نفودالوب مسلمینه قادم اولسه استحصا نا جمله سی آکا سالم اولور ز یراغر بان چیقماغه اقتداری اولدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر و سلاحن قوشا نغه دخی محتاجدر که اصحابه مسلمین ایله قتله کیده بومرم دیمکی ایهام یاخود بعدالخروج کفار آکاری سهام ایدرلر سه دفع شرلرینه قیام ایله وراکا چیقماغه و نفقه سنی الماغه محتاجدر که مسلمین آکانسه و بره جکری معلومی دکلدروا کاسلمین دن ایچق سلامت نفسی کافیدر بوضورته استحصا ب نفقه اتسه هلاکی مقرر و عرض استیمان اولان ابقا حیاتی نا تصور در بنا علیه استحصا ب ایلدی بکنندن اشیاء مذکوره استقا و کند و به سالم اولوب اخذندن استغنا اولنور ته کیم شرکت مقاضه ایله شریک اولنلردن هر بریک اشرا ایلدیکی طعام و لباسنه احتیاجی نمایان اولماغه مقتضای شرکندن استثنای استحصا ب اولمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأ من مذکورک فرقی مزید ابضاح ایدوب دیشدر که کور مزبسنکه محصور نداء امان ایدوب قبل اتنا مین مسلمینه نزول ایلسه فی اولور امداد یرمزه استیما نه کلن حر بی مسلمینه قریب اولدوقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله متعلق نسنه سو یلسدر بینه آمن اولور بویا نه متین اولمشدر که دلالت حال بونده کافی و محصورده غیر کافیدر و اگر مسلمین قلعه ده بولنان برکنسه به امان و بروب ایچورده فالسنده تجسس و دلالت کی مصلحت ایچون طشره خروجی ذکر و بیان ایلسدر اول کسنه نفسی و مالی و صفار اولادی اوزره آمدنر ز برامو ضغنده ساکن اولوق ایچون تأمین اولمشدر و سکناسی ایچق بونلر ایله حاصل اولماغه امانده آکا تابع اولور امانقلعه دن نازل اولان ایچق نجات نفسی ایچون استیمان ایتکله بویله دکلدروا کرمقد ما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم و سمرگدن دار بزمه یا عسکر بزمه امر تجارته استیمان ایدلرک ایچق نفسی آمن کتوردکلری دکلدردوبونکام ایلسدر وقول مرقوم اهل حربک معلوملری اولسه بعده مسلمینه مجددا بیان و استیمان ایتدکلری سبی یاخود آخر شقی کتورسه ل جمله سی فی مسلم اولوب ایچق محصور مذکور اخراج ایتدکده کند و به سالم اولان لباس و سلاحی کی نسنه ل بونلره دخی استحصا نا سالم اولور ز برامسلم مقدمه آنلره کتوردکلری نسنه زده نبد امان ایشدرلر و نبد بعدالامان حکم امانی رافع اولمجه امانه مقارن اولمجه ثبوت حکمینه لینه مانع اولور و هم بزاول نسنه زده امری بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدک و خلاقی بویله مصرح ایکن دلالت اعتبار اولماز کورمزبسنکه اهل حرب ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولدیغنی بیلورکن بینه کلسه لرا آمن اوله منزل مکر مجددا امان و بریله تفصیل مذکور دن نمایاندر که بونلر دکن صکره آنلرک حالاری حال محصور ایله سیاندر و چیچانکد برمسلم دارالخربدن برحر بی ایله چیقوب اول حر بی مسلمینی کور دکده نداء امان ایلسه و برابره ایکیسنگ یدلرنده یاخود برابرونه قلمری دابه اوزرنده بر تقدار مال بوانسه مسلم بوعید مملوک و مال و دابه ملکه در بودا و حر بی دخی بالان سو یلسدرین بن استیمان ایچون کلدوم و بنم مالدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حر بی ید مسلمینه مقهور ایسه قول قول مسلمدر ز برامقهورا کلدکده عبدی اولماغه مالده ید مولایه آنک ایچون ید معارضه یوقدر و اگر غیر مقهور ایسه شهادت ظاهر حالته بناء حر مستأ مندر بوضورته هر بریک ید مال مزبورده ید آخره معارضه اولماغه مال و دابه ینلرنده تنصیف اولنور اما اجدهما را کب و آخر لجامنه متمسک ایسه صاحب الید کرک حر بی و کرک مسلم ایچق را کبدر ز برامرکوب را کبنا تابعدر و را کب الدابه سائق و قائدن دن دخی احقدر و دابه ده ذی الید اوزرنده کی مالده دخی ذی الید در کدک اول مال بر ثوب اولوب اجدهما لابس و آخر متمسک ایسه صاحب الید ایچق لابس و ثوب آکا احقدر و اگر مال ایچق بریک یدنده ایسه قول آنک قولیدر و اگر دابه بی بری قائد و بری سائق ایسه مال و دابه قائد کدر ز برالجامنه متمسک اولماغه دابه و اوزرنده اولان ایچق آنک یدنده در نوا کراول مسلم و حر بی معسکر مسلمینه دارالخرب ایچنده ایکن چیقوب مستأ من بنم مالدر دیوادا و مسلم فی الاصل دارالخربده اسرا اولوب اهل حرب بکا هبه ایتدیر ایدوب یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بخدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه نظر اولنور اکر مال ایکیسنگ دخی لارنده ایسه فصیحی یدینه اعتبار ایله مستأ منه تعیین و نصف آخری فی مسلمین

مطلب ما یشر به کل من التناوضین مستقی من الشركة

مطلب آموار رجلا بسکن فی الحصن فهو آمن مع اباعه

مطلب تقدمنا ان خرج فهو آمن برأسه فقط

مطلب خرج مسلم مع حر فی فتازنا فی الریفه و للمال

مطلب را کب الدابه و لابس الثوب احق من تمسکهما

قینلور ز برابونصف حالا یداسپرده در که منعه جیشله احراز ایتشدن و ادعا ایلدیکی هبه مثلثه مقالنده حق مسلمین اولان مشارکتی ابطال قصد ایتکله مسلمیندین بینه سی اولدوقه تصدیقته مجال یوقدر بوضورته اهل ذمت با مستأ منبندن اقامت بینه ایدر سه بویینه مستأ منک علیهنه حجت و جمع مالی مسلم ایچون حکمه مبادرت اولنور لکن اول مال تماما فی اولوب کند و دخی جماعت مسلمینه شریک قینلور ز برابینه معهوده سی ابطال حق مسلمینه حجت اولوب هبه و صدقه مثلثه مدعی حق مسلمینه ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینه ایله بوضورته مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله مدعی بالمعاینه ثابت مثلثه اولوب جمع مال آکا سالم اولور و اگر مال بالکنر ید مستأ منده اولوب شهود مسلمین دخی بومال مسلم اسیرک ایدی اهل حرب آکا تصدق ایتدیر ایدی اولدخی شو مستأ منه و دیعه قتلش ایدی دیوشهادت قیلسه لرا نظر اولنور اگر منعه اهل اسلام ایچنده ایداعه شهادت ایدر لسه الثابت بالینه کا لثابت معاینه اقتضایه مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور و اگر منعه اهل حرب ایچنده ایداعه شهادت ایدر لسه اول مال ید مستأ منده ابقا قینلور اوزرینه بوجه ایله قضا اولنور ز براسبب مذکور دارالخربده ینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر و مستأ من بزم احکامی التزام ایتدوب ایچق دار بزمده تجارت بعده دار بزمه معاودته احترام ایتشدن بوجهندن دارالخربده جاری اولان خصوصاته دار اوزرینه توجه ایدن خصوصاتی قاضی استماع ایله مز کورمزبسنکه مسلم و مستأ من دار اسلامه کلوب اجدهما آخردن دارالخربده دخی یاودیعه و برمشدم دیوادا و شهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه بینه قاضی ینلرنده بوجهله قضا ایله مز مکر مستأ من مرقوم مسلم یا ذمی اوله بوضورته اهل دار بزمدن احکامی ملزم اولماغه استماع خصوصتلمری قاضی به جائز بلکه لازم اولور کدک دار بزمده ایکی مستأ مندن برسی آخراوزره دخی یاودیعه دعوی ایلسه اگر بومعامله لری دار بزمده وقوع بولمش ایسه خصوصتلمری استماع اولنور ز براد بزمده مدت اقامتدرده قاضی آنلره نظر و ینلرنده انصافله مأمورد امدادارالخربده وقوع بولمش ایسه خصوصتلمری استماع ایلز مکر ایکیسنگ یدن مسلم یا ذمی اوله ل صکره اگر اجدهما آخراوزره دارالخربده برنسنه می غصب ایلدی دیوتزاع ایدر سه بو خصوصت دخی استماع اولنور ز برادار الحرب دار بزمه در که آنده برکنسه برنسنه اوزره استیلا صکره اوزرنده اسلام یا ذمی قبوله اعتلا ایلسه اول نسنه بلا مزاج اول کسنه به سالم اولور امدادین وودیعه بویله دکلدروا ینلرنده بالتراضی معاملة جار به اولماغه اهل دار بزمدن اولدقلرنده صکره آنلره تعلق ایلین خصوصت استماع اولنور کدک مسلم و مستأ من برابرقیوب اجدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسنه بی غصب ایتمش اولوب صکره مستأ من قبول اسلام ایلسه بینه قاضی بویله استماع خصوصت ایله مز ز برابومسئله ده غاصب مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتشدن و اگر حر بی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر لکن دخی وودیعه بشقه در که آنلرده استیلا و احراز تحقیق ایتکله خصوصتلمری استماع اولنور و اگر برمسلم و مستأ من چیقوب ایکیسنگ یدن یدلرنده ماله محمول بر بغل بونلور هر بری بخدر یدنده در بود دعوی و ایچق برسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولماغه قاضی آکا حکم ایدر بومسئله مینه ایله بعض مشایختمزک شو قوللرنده خطاری متبینه اولمشدر که متداعیندن هر بری مال بخدر یدنده در دیوتزاع ایلسه قاضی آکا چونکه مالک یدکده در بندن نه ایسترسین دیوب خصوصتی استماع ایلز دیمش لرایدی ایشته مؤلف والا شان اجدهما دن قبول بینه اوزره نص و بیان ایشدر و جهی اولدر که مدعی هنازه آخری دفع ایچون خصوصته محتاج و بو عرض ایچون بینه سی مقبوله در قاضی بندن نه ایسترسین دیسه در که مطلب شونی مزاجه و معارضه دن منع و مالی یدنده تقریر ایتدکر سوال اولنور سه که چونکه مال مذکور اجدهما تک یدنده اولسه اول مالده خصوصت غیر مجموعه ایدی بویله دخی فصیحی هر بریک یدنده اولماغه کرک ایدیکه مستأ من اهل دار بزمدن اولدوقه اول نصفه متعلق اولان خصوصت استماع اولمجه جواب اولدر که بو محله هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدنده در دیوادا ایتکله همان دار اسلامده اخذ ایلدی دیو دعوی مزله سنده اولوب استماع خصوصتلمری واجب اولور بناء علیه اگر شهود شهادت لرنده قبل استیمان الحر بی اجدهما منعه اهل حربله تواب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید و تغلب ایلدی دیسه ل بینه استماع و آخر ایچون حکم اولنور ز برامادامکه یدی ثابت و معارضه در اول بغل یدندن خارج و احراز غاصبه داخل اولما مشدر امامنعه اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسه اول صورت بشقه در ز برابونده بالکلیه زوال یدی تام و غاصبک دارالخربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره معصوب منه ایچون

مطلب لا یؤخذ المشأ من غنما فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین و الود بعضه فی بعض الاوقات

مطلب خرج مسلم و ما هدم معها بغل علیه مال و تسازما

مطلب کل من التناضین قال ملک و فی یدی

ایک پستیده مسلم اولسه لر دخی بر شمله حکم اولماز واکردار الحریده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره جیقوب شو بغل ایله شومان فی الاعن اشبو مستامنک ایکن دار الحریده یا بعد الحروج التذن المش ایدم دیواد عا و مستامن دخی تکذیبه بغل و مان بدمردیو استعدا ایلسه و حامل مال اولان بغل دخی ایکن بسکده و ابر یذرنده اولسه بوضورنده بانظرالی القیاس نصی بدینه اعتبار ایله مستامن تعیین و نصف آخری داره اخراج ایجاب عسکره اخراج ایش ایسه فی مسلمین قیلمقدردن اول مسلم مستامن اخذنی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله عازمدر و آنلرک حفرنده قوی نامقولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستامن احسان اولتورنن برا حق عسکر ایچق بد اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جفسدر و بو بادهیدی نه وجهه ثابت اولدنی بیانه قول استیری قبول لازمدر و قول اسیر ایله دخی اصل مال مستامنک ایدوی ثابت اولمشیدی و نادامکه بد مالک مقررده دریداسیر تقرر و احرار ایش اوله بزوجهته اول مان مستامنک ایدوی مقرر بو باده خرو جاری عسکره یادر استخلافه اولوق بر ابر اما صورت مفروضه ده مال ایچق بد اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستامن دار الحریده آلدنی تصدیق ایدر سه مال دن علاقه سی قالمازنن ایا اولال دن بدی منقطعده اولدقدده استیلاء مسلم نام اولمشدر بوضورنده عسکره جبقار رسه فی اوب دار اسلامه جبقار رسه اخراج متلخص منزله سنده یا لکر اول مسلمه سالم اولوب جس دخی لازم اولماز و اکر مستامن بد مدن منعه مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قول معتبر درنن ایا اصل ملک مستامنک اولدقه تصادق ایلدیلر و امانه ملکی معصوم و محترم اولمشیکن اسیر آنک علیه مالنه سب تملک دعوی اولونکار ایدر یور بنابرین قول مع العین بالله آنک قولدر وهم مستامنن اخذنی حادث اولغله حدوثی اقرب اوقات اوزره حواله اولنور که دار اسلامه دخول لرندن صکره کلن زماندر بو جهندن اخذ ایچون تاریخ سابق ادعا ایدنلرک کلامی بلاینه قبول و التزام اولماز و الله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا و مایکون * یعنی اقوال و افعال دن امان عد اولنوب اولماز لری تفریق ده واقع اولان معیت دقیقدر بخانکه مسلمین دار الحریده بر قلعه بی محاصره ده در کار ایکن ایچلرندن بر مسلم اهل حصنک ایشتمیه جکلری مکان بعیددن اتم آنون سزرا آنلر سز دیوندا یا ایدار ایلسه قول معهود اماندن معد و د اوله مزوز یا مقصود بالکلام مخاطبه اتمام من امدت مکمل استماع کلام ایچکلری بیلد کده لغو و هذیان ایش اولوب اعطاء امان ایش اولماز و اکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدر که مسلم بو بلده اسلامیه ده ایکن کفره روم و هند و ترکی نامین و قبل التبد قتللرین حرام مسلمین ایله و بونک بطلانی جمله به نمایند اعتراض اولنور سه که امان اسقاط حق یا خود تحریم قتل و استرقا قدر و طلاق و عتاق کی اسقاط و تحریمده و جوب سماع اولوب بالکر متکلم ایله تمام اولور جوابده دیریز که اویله دکلدن بلکه امانده کلامه اهل حربه صفت امنی اثبات دخی وارد کورمز مستکنه امانی رد ایلسه لر امان ثابت اولماز لکن طلاق و عتاق یویله دکلدن و عدم سما علری مجرم اولان اما کنده اثبات صفت امن غیر ممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نام باشغل حربه قائم اولدقلرندن عدم سما علری نه جازم اولسه بوضورت امان عد اولنور که قبل التبد قتللری حلال اولماز نرا حقیقت سما علری امر باطن واکا وقوف غیر ممکندر و بویله اموره حکم شرعی اگادال اولان ظاهر خاله تعلیق اولنور که بونده ندای ایشیده جک محله بولملر بدر و سب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولجه حکم شرعی وجود و عدمه آنکله دائر و ملازم اولور نکته سی اولدر که غرور دن آخرتاز واجد و غرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری محله ایسه ممکن و ایشتمیه جکلری محله ایسه غیر ممکندر کورمز مستکنه اهل حربه بدن برسی فرایشته نام ایکن سن اکا کلامک ایشیده جک مرتبه ده یقین اولوب ندای امانه نامین ایشک لکن نومندن یا خود صحتندن ناشی ایشتمیه یته امن اولور و بومسئله اصل ابی حنیفه رحه الله تعالی اوزره دخی اظهار در که نامی فی حکم التنبیه قیلمقدردنه کیم خلوت و عند التام واقع اولان صید مسئله زنده قولی بودر و کتاب ایمانده دیمشدر که اذا حلف لایکم فلا تفسداه او یقظه فمحو حانت فی یمنه یعنی فلاه سو یلیهم دیو یمین ایلسه بعده اکیا فلا دن دیوندا قیلسه یا خود نام ایکن قالی دیو او یاند رسه بمشده حاشدر و فی بعض التسخ فذاهه و یقظه یعنی یافلان دیوندا ایلسه ده و قالی دیو او یاند رسه ده حاشدر بومسئله دن ظاهر او اور که کلامی ایشیده جک رتبه ده قریب ایکن ندا ایلسه نومندن انفاظ ایسه ده ایسه ده اول شخصه تکلم ایش اولور و اکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه آنسه لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه لر امن اولور لر زرا کاب احد الیسا بندر زرا ثابته بیان همان لسالنه تبیان کیدر کورمز مستکنه رسول الله صلی الله علیه و سلم بلیغ رسالته مأمور زرا ایکن آفاقه نامه لر تحریر

مطلب اذا رد و الامان لم یتموا
مطلب اسم الامان نومه و الصحه
مطلب التام فی حکم التنبیه
مطلب حلف لایکم فکلمه تاما
مطلب الامان بالکتاب

وامر تبیغه اول وجهه دخی تبیغه ایشلر در وهم اهل حربه نامه به واقف و آنک اوزر نه نزولده غیر متوقف اولمشلر ایکن امان عد اولماسه غروره مؤدی اوله جتی نما یاندن و زاول بایده حدیث عمر رضی الله عنیه ساقده بیان ایشلر در اما امانی مشتمل بر نامه بولسه لر اول دخی زیمه من غیر نام مقوله سندن راضی نامعلوم اولسه امان عد اولماز نرا کاب مقوله جاد دن اولغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر و اولسه کاندندن اولملدر اولدنی محمد ولدر و مجهولدن امان تحقق ایلن مع هذا اول کاب بیلرنده مخترع یا خود اهل ذمت کی امانی صحیح اولسان بعض کساندن مصنع و مبدع اولوق محملدر بو جهندن راضی اهل اماندن مسلم اولدنی مسلمیندن اقامت یته ایله بیلنمکه آنلره امان تحقق ایچنننننرا استرقا قدرده حق مسلمین تحقق ایچکله ابطال حقاری بویله بینه موقوفدر بوضورنده بر مسلم نامه بی بن رمی ایشلر دیمسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره طفر بو لر دن اقدام دیمش ایسه قولنده مصدقدر زرا انشاسنه مالک اولدنی نسنه ایله اخبار ایچکله خبرنده نهمت ممکن ایلن وهم حق مسلمین هنوز تقرر ایشلدر اولوجهله تا ثیر کلامی ثبوت حق مسلمین معصده اولور بوقسه ابطال حق ناینده اولماز و بو خصوصه مسلمیندن فرد واحد ما لکدر و اکر بعد الطفر دیمش ایسه زیمه مسلمیندن آخر ایکی شاهد شهادت ایچکله تصدیق اولماز زرا انشاسنه مالک اولدنی نسنه ایله اخبار ایدوب خبر ایله مسلمینک حق ثابتی ابطال قصد ایدر قوی قبول اولنور ایچندن غیر شهادتی دخی قبول اولماز نرا فاعل نفسنه شهادت اولغله دعوی عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدر لسه اما نلری ثابت و ما نلرینه بالغ اولنجه دک رد وارجا علری واجب اولور و اکر بینه اولوب تقسیم او نه قیلرنده ایچلرندن بعضلری رمی کابی اقرار ایدن مسلمه اصابت ایلسه معصده حربه و امنی اقرار ایدوب قیلکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدنی اول حربی حر اولور ایچق دار الحریه عودتسه رخصت و بر یلنننننرا دار برده علی التایید احتیاسی حق مسلمین ندر و مسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بوضورنده اول حربی اسلامدن امتناع ایدر سه دخی قبلنورننننر ایدر برده علی التایید محبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزله رهنده اولور و مسئله رهن قر بیان اولنور ان شاء الله تعالی کذلک امام تقسیمین مناسب کور میوب بیع ایلد کده مقرر قوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اوللریله آداء نملری اوزرینه واجب صکره حر بیته مقدما اقرار ایلدنی عبیدی اشترا مثلوا اقرار یته بینه بدنه جمله سی احرار اولور و علت ساقه اوزره دار الحریه عودتسه رخصت و بر یلننننر بومسئله مخصوص یته ان الامیر قد امنکم علی الحقیق امیر یمنه امان و یردی دیو خطاب و بوقولنده کذب ایشکله اهل حصن دخی اعتماد ایله فتح باب ایلسه لر البته امن اولور زرا انشاسنه مالک اولدنی امان صحیح ایله اخبار ایشدر و بو اخبار صیقت امانه مقارن ایسه اظهار امان و دکل ایسه انشاء امانه حیل اولنوب اصل ابی حنیفه رحه الله تعالی اوزره بیع و شرا مثلوا عقود ده قضاء قاضی منزله سنده اولور که صیقت عقوده مقارن ایسه اخبار و دکل ایسه انشاء عقده مجرولدر و مقتضای کلامی اتم آنون بامان الامیر فاقضوا الیاب سزرا امان امیر ایله آنلر سز قوی بی آچکر دیمکدر و اول مسلم بوقولی تصریح ایلسه کندو امانیه امن اولور ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه یته اولور امان بوضورنده اول مخبر کاذب دخی باسئامن اولسه فی اولور زرا خبر و یردیکی امان کاذب ایکن مجرول اخباری ایله صادق اولماز و مخبر انشاء امانه مالک و متمکن اولماغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلمق دخی ممکن اولماز و اکر امیر کندو مجلسنده قد امنهم اهل حصنه امان و یردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولماز دن اقدام امیر نامی تبلیغدن نهم ایش ایسه بعده امیر دن امانی ایشلر بر کسسه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولور اکر اولک مبلغ مسلم ایسه امن اولور زرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن امن اولور ایدی محمدی اصل خبرده صادق غایبه الامر اخباری بعد نهم الاخر محقق اولغله امانه طریق اولی ایله لایققدردن اول کربلیغ دخی ایسه یته نظر اولور اکر امیرک قول اولنی ایشلر بونک ایشتمیه ایسه اهل حصن آنلر درننننرا امیرک مجلسنده انهم آنون کلامی هر عامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر و اعلامدر و الثابت بالدلالة کالتاب بالافصاح و سماع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدن صکره اکانی بالغ اولدجه منعزل اولوب عزل الوکیل و حجر العبد المأذون منزله سنه نازن اولور که وکیل عزله و بعد مأذون حجر یته عالم اولدجه یته تصرفلری صحیح و سالم اولور بوضورنده اول دخی امان امیری ایله تبلیغ ایش اولور و بویله مواده عبارت رسول عبارت مرسل کیدر و اکر امیرک ایکی قولنی دخی ایشتمیه ایسه اهل حصن فی اولور زرا نهم اکان بالغ اولدقدنه تبلیغدن تنوع و حقیقده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمی اولدر که نهمی لاحق نید امان سابق

مطلب ایشتری عبدا اقر بحر بینه
مطلب قال کنیا ان الامیر امنکم
مطلب قضاء القاضی فی العقود
بجزایه انشاسها
مطلب آمنهم الامیر هم نهمی من
الابلاغ و بلیغه مسلم اوزدی
مطلب عزل الوکیل و حجر العبد
المأذون اذا لم یبینهما

متره سنده در لکن امان سابق آنره واصل اولدقد نصکره حقلرنده حکم بنذ آنرننده علم اولدبجه ثابت اولماز
 کور مزه بسنکه برکنسه عبدی اهل سوقی ایچنده مآذون قیلوب صکره کندو خانه سنده حجر ایلسه اهل سوقی
 حجره واقف اولدبجه منجیر اولماز اما خانه سنده مآذون قیلوب صکره اهل سوقی هنوز مآذون نسته واقف
 اولماز دن اقدم بنه حجر ایلسه منجیر اولور وعلی هذا امیر بر ذمی به وار آنره امانی اخبار ایله دیدکده نصکره
 کیرولک خبرورمه دیسه اولدخی بنه کیدوب خبرورسه یاخود کاتبی ذمی اولوب اگاهل حصنه امان نامه
 یازدید کدن صکره یوق یازمه دیوب کاتب بنه یازسه و یونک اوزرنه نازل اولسه لقی اولورلر اما کاتب ورسولی
 نهی ایتمسه یاخود آنرنه نهی ایتمسه لده کتب و ابلاغ ایلمسدر نزلرنده آمن اولورلر و بومسائلده بالجه اصل و اساس
 صورت غرور و حقیقت نغر بردن احتراز و احتیاط و اگر برمسلم باندنه طوران بر شخصه اشارت و اهل حصنه
 ان هدا الزجل قد آنکم شور جل سزه امان و پردی دیو بشارت ایدوب اهل حصن دخی نازل و حاضر اولدقلرنده
 اول شخص مشار الیه ذمی یا مستأمن ایدوکی ظاهر اولسه حکایه امانده کرک صادق اولسون کرک کاذب فی اولورلر
 زیرا ایچق امان باطلدن اخبار ایدوب کندو امان صحیحی اعطا قیلد یغندن بشقه قطعاً نغر یردخی ایتمسدر غایبه الامر
 اهل حصنه مشار الیه تعیین و تخصیص اولمشیکن یا کند و دن یا کایدن یا غیریدن جالنی تقبش ایله ماهیتی
 تشخیص ایلد کلرندن بانفسهم مغر و اولدیبلر اما مسلم مزبور برمسلم یا مسلمه به اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
 قیلسه کرک صادق اولسون کرک کاذب آمن اولورلر زیرا امان صحیح اولان محله نسبت ایتدکده امان صحیح ایله
 اخبار و کند و اعطاء امانله ایشار ایتمسدر و اگر بر ذمی برمسلمدن حکایتله قول مذ کوره جیسارت ایلسه بوسورتیه
 صدق فی معلوم ایسه آمن اولورلر اما کذب مجزوم یاخود صدق و کذب نامعلوم ایسه فی اولورلر زیرا بنفسه
 اعطاء امانه مالک اولیمان شخصک کلامنه اعتماد ایتله بانفسهم مغر اولوب طر فرزدن مغر و اولما مشاردر
 لکن بوسورتیه اول محکی عنه ذمی مسفوری تصدیق ایدرسه اول تصدیق اهل حربک منعه لری هنوز باقیه
 اولدیغی حالده اولوب نزل لری صکره واقع اولمش ایسه آمن اولورلر زیرا برمسلم انشاء امانه هنوز مالک ایکن
 تصدیق بخیره سیالک اولغله تصدیقنده متهم دکلدنر اما بلا منعه ابدی مسلمینه دوشد کلرنده نصکره تصدیق ایدرسه
 انشاء امانه مالک اولدیغی حاله مصداق اولغله متهم اولوب تصدیق اولماز وهم بر تصدیقوله مسلمین ایچون
 استر قائلرنده ثابت اولان حقلرن قصد ابطال ایلدیکی دخی محققدر ایچق امام تقسیم اسرانی الترام ایدوب
 آنرا بعضی اول مسلم مقررک سهمنه یاخود اول ذمینک بطریق الرضخ و برینان قسمنه دوشسه یاخود امام
 یعلرن الترام ایتدکده بونلردن بری اشتزاز بنه اقدام ایلسه اول اسیر لعتله بکام اولورلر زیرا احرار آمین
 اولرنه تصادق لری مالک اولدقلری اسیر لک حقلرنده عاجل و مؤثر در لکن دارالحر به عودت لرنه رخصت و بریلر
 زیرا امامک بیع و تقسیمی هنکامنده دار بیزده احتیاس لری حق اهل اسلامدن اولشدر و مرقوملر حق مسلمینه
 راجع اولان اموره تصدیق اولمازلر والله اعلم و بالله تعالی العون

مطلب اشارت الی رجل وقال آنکم
 هندا فاذا هودنی اومستأمن

قاتلی

قاتلی اولان اولو لیه نام کافری حیاته اولسه ده حرم مکه ده بولسم بنه ازجاج ایلمز ایم و ابن عباس رضی الله
 عنهما دخی لو وجدت قاتل العباس فی الحرم ما هجته دیدی اگر چه پدر و الا کهر لری عم خیر الناس اولان
 حضرت عباس رضی الله عنه مقتول دکل ایدی لکن بونکنه بلیغه ایله حرمده نهی بدایت قتل خصوصنده قصد
 مسانعه ایتمسدر و قتل ممنوع اولدیغی کی اسیر ایتک دخی نامشروعدر زیر اسریده حکم اتلاف وارد که حریت حیات
 ورق تلف و عسات کیددر و حکم حرمت حرم آتی دخی محرم قیلددر کورمن مپسنکه حرمده قتل صبد مشروع
 اولدیغی کی اخذ ایلدن دخی مالک اوله مز اسیر دخی بویه در و اگر حربی مزبور قبل الخروج اسلامه کلورسه
 حراصل اولور که اوزرنه قطعاً سبیل بوقدر زیرا حرمده حر آمن ایکن شمعی اسلامه حربی قوت بولدی
 و اگر اسلامه کلوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه دیلرسک اعطا و دیلرسک علی حاله ابقا ایله رزیر اول مشرف
 هلاک و مترقب اسر و امسالک ایکن ظاهر حال اولدر که محبت و اختیاری ایله احکامی التزام ایله رک عقد ذمت
 طالب اولوب بلکه فراره کسب اقتدار ایچون خوف و اضطراب ایله راغبسدر بونک طلب ذمتی اسیرک قبل
 ضرب الرق طلب ذمتی متره سنده اولوب رأی امامه اعطاه اولنور و اگر اسلام و ذمتدن بهره دار اولوب همان حرمده
 کشت و کذار ایدرسه کر کدر که آنکله بفرده بحالسه ایتمه و طعام و بریمه و بیع و شرا ایتمه تا که خروجه مضطر
 اولوب ترتیب جزاسی مپسرا اوله زیر حرمده ثابت اولان امانله اکا سائته تعرض ایتموز اگر چه حرامدر لکن اکا کرام
 و احسان ایتک اوزرنه واجب دکلدنر و منع احسان اسائت دکلدنر بوجهتله حین طلبنده قبول ذمتی اوزرنه
 واجب اولماز زیرا قبول ذمت مقوله احساندندر ایچق آدن کلا و ماء عامه منع اولماز زیرا آنلرده حق و ارادر و رسول الله
 صلی الله علیه وسلم الناس شرکاء فی الثلثة الکلاء و الماء و النار قول شریف لرنده آنلرده شرک عامه اثبات
 بیور مشلردن و حقنی منعه اسائت وارد و مؤلف رحمه الله تعالی حضرت لرنیک ولو کان لک ان تمنعه الماء
 لکان لک ان تقتله یعنی سنک ایچون آتی صودن منعه مساع شرعی اولیدی قتلنه دخی مساع شرعی اولور ایدی
 قولندن مراد ذکر اولنان مفهوم مفاد در و صورت مذ کوره ده امیر حرم بن آتی اسیر ایتمه اما مجرملر کی طوتر حبس
 ایله رم دیرسه حبسنده معنای عقوبت اولغله جائز کوریلر کذلک جبراً حرمدن اخراج ایله رم دیسه بنه جائز
 کور یلر زیرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صبد حرم کی بونک حقلنه ده حبس و اخراجله تعرضی محرم
 ایلددر اما اهل حرب رجاعت اولوب حرمه دخول لری لاجل القتال ایسه مسلمین ایچون قتالری حلالدر
 لقوله تعالی و لا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتی یقاتلوکم فیه یعنی ای اسلام سزیر مسجد حرام عندنده کنار ایله قتال
 ایتکنر تا آنلر سزیر کله قتاله ابتدا ایتدکجه اگر چه حکم مذ کور عندن مسجد الحرام قیدی ایله مقید اولمشدر لکن ابن عباس
 رضی الله عنهما تک الحرام کله المسجد الحرام یعنی جمیع حرم مکه حکم مذ کورده مسجد حرام کیددر قولنه بنه جوانب
 حرم مکه خصوص مذ کورده مشترکدر وهم حرمت حرم ایچق آنلره ابتداء ایذا ایتموزی حرام قیلر بوقسه تحمیل
 اذاری اوزرنه الزام ایلر صیددن تحمیل اذاری الزام ایتدیکی کی حتی بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ایلسه
 دفما للاذی قتلی جائزدر بوسورتیه هجوم مسلمین ایله آنلر مکسور و ایچلرندن بعضیلری مأسور اولسه مسلمین آنلری
 قتل ایتک جائزدر زیرا حرمت حرمه رعایت ایتدکلرندن حرم ابتداء و انتهاء حقلرنده بمنزله الحلال اولمشدر
 لکن صید بویه دکلدنر که بعد الصیال فرار ایدرسه قتلی حلال اولماز زیرا غیر عاقلدر همان قصدی حس اولند قد
 دفع اناسی مباح اولوب اولدخی فرار ایله منافع اولور اما آدمی عاقلدر بعد الفرار دخی زجر لانشاله قتل ایله دفع
 اداسی جائز اولور و بواجلسدن قاتل اوزره بعد الفراغ عن القتل حکم قصاص تشریح اولمشدر که معنای
 حیات تبریع اولنسه آنلر قصد قتال ایتدکلرنده اذالین دفع و هتک حرمت حرمدن زجر و منع ایچون قتالری جائز
 اولدیغی کی بطریق الاعتبار غیر یلرن هتک حرمت حرمدن زجر ایچون قتالری بعد الاتهام و الاسر دخی
 جائزدر کذلک حرمه قتال ایچون عیالریله کلوب مهزوم اولد قلرنده عیالری اخذ اولنسه اسیر قیلنلری
 جائزدر زیرا آنلر تیاسع مقاتله در و حرم اصول لری حقلرنده هتک حرمت ایتدکلرندن بمنزله الحلال اولنجه
 آبا علری حقلرنده دخی بمنزله الحلال اولور زیرا حکمک اصله ثبوتی تابعه ثبوتیه سیددر و اگر خارج حرمده
 قتال و مسلمیندن بر جاعتی قتل ایتدکلرنده نصکره منهنزم اولوب عیالریله حرمه داخل و جمعیت و منعه سز
 مقهور و منهنزم حرمده حاصل اولسه لری وجهله نفوس و عیال لرنه تعرض ایتک حلال اولماز زیرا تعظیم
 و احترامله التجاهیت الحرام ایشلردن البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه در که قصد قتال مسلمین و هتک
 حرمتله داخل اولمشلر ایدی و اگر جاعت اهل حرب حرمده تجمع و منعه لری به تمنع ایتدکلرندن صکره بونلردن دخی

مطلب الناس شرکاء فی الکلاء
 و الماء و النار

مطلب ان اقول فی الحرم نفسانی

مطلب السبع اذا صار فی الحرم یقتل

بعد الانهزام خارج حرمین فرار و حرمه جاساعتلرینه الحاقه قرار و وسر قتل و اسرری جائز در زیر جاعتنه
 التجالبه ینه محارب اولوب ترك حر به سلامت طالب اولماز كورمه بسنكه اهل بغیدن منهنم اولنك قنه ومنعه لری
 باقی اولدجه تعقیب وقیل اولنورل موضع مذكوره دخی حكم بویه در و بغاة و خوار جك احكامی اهل حر به
 منسا و بة الافدامدر انجق نسا و ذرار بلری سبی اولماز زیرا اهل دار بمزدن مسلر در و حر یتری اسلامه
 مؤكده اولغله سیدن آمن اوورل امانلرینك حل و حرمته دائره اولان احكام سائر ده بغاة و خوارج
 اهل حر بدن غیر خارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی یشك فیه * یعنی وقوعی محمل شك اولان اماندن بر بایدر كه مسائلی آیدنا كتساب اولنور
 چنانكه مسلین حصون اهل حر بدن برنی احاطه ایندكده اهل حر بدن دورت نفری بیدار اولوب آمونوا
 علی ان ینخرج الیکم لئلا یضکم علی الصلح دیمكده مکالمه صلح ایچون طرفكزه چیققی اوزره بزه امان و بر یكزدیو
 رجا به ابتدار مسلین دخی مساعده لری اشكار ایندكده ایچونده یكرمی نفری بدن چیقسه نظر اولنورا كر اول
 دورت نفر باعیانهم بزه معلوم ایسه آنرا منین اولوب ماعداسی فی مسلین اولورل كه دیلر سه قتل واقفا و دیلر سه
 مغامده ایقا ایدرلر زیر ابادی اسلامیه بلا امان داخل اولنورلر در زیر محصوره صریحا امان و بر یلد كجه مجرد
 خروجله اكنساب امان ایده مز و نیجه اكنساب ایدر كه محاصره ایچق آتی قهر الخراج ایچوندر خروجی موجب
 امان اولسه محاصره عیب اولور و اول دورت نفر ایله یكر میدان باقیلرینك میانلرنده امان تبعی لری موجب سبب
 آخر دخی بوقدر قالدیکه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلین ایله تنظیم صلح ایدر لسه فهما
 و اگر ایده مز لسه مسلین آنلری موجب امان اوزره قلعه لر نه رد و ابلاغ ایدر لرا اگر اول حصن محصور
 غیر منصوره عودتدن امتناع ایدر لسه عودت اوزره جبر اولماز زیر با طرفزه امانه و اصل اولملرله آنلر حبس و اساری
 موجب اولان تکلیف دخول حصار ایله تعرض اولماز بلکه بزر سه تعرض ایتمز تا امانلر بکنزه بالغ اولنجیه ذك
 ارض حر بدن دیلد بیکر محلا ره کیدك دیو تعبیر ایله مقتضای امان اوزره تخیر اولنورل و اگر رجانبه اتمکدن
 احتراز و عسکر یكزدن بقا رفت ایتمز دیونیا ز ایدر لسه کر کدر كه امام المسلین آنلره تقدیمی تعجب و مقتضای
 رأی اوزره مدت معینه به دك تا جیل و اول مدته دکن کتمز لسه اهل ذمته ادراج و دار اسلامه اخراج ایده چکنی
 تفهیم و تفصیل ایله و بومسئله نك فصل و تفصیلی بوندن اقدام ذکر و تکمیل اولنمشدر و انام ایچون آنلره
 فلان وقته دك کتمز سگز سز لری اسیر یا خود احلال دمبارله قتل و تدعیر ایده رم دیمك مشروع دکلدر زیرا ایچمزده
 آنلر در وقتل و استرقاقدن ثبوت عصمتلری ضروریات اما نلرنددر امام آنلره قبل و استرقاقی فی الحاصل تنفیذ
 مالک اولدیغی کبی انقضاء مدته تعلیق دخی مالک دکلدر اما اهل ذمت قلیق بشقه در كه ذمت امانه منافی
 اولیوب بلکه مقرر در و کافر صغار جزیه ایله تصغیر و التزام احکام معاملات ایله تسخیر اولنمدجه دار بزمده طول
 افاشته رخصت و بر یلر زیر استخفاف مسلینه مؤدیدر و اگر مسلین اهل حصندن دورت کسنه به تخصیص
 خطا به نزول اید یكز سز ل آنلر سز تا كه صلح اوزره مکالمه ایده لم معناسنه انزل و اقامت آمون حتی زا وضکم
 علی الصلح دیمكده آنلری استیلاب اینسر بعده اول حصندن یكرمی کشی نازل و اول دورت کسنه ده ایچلرنده
 داخل اولسه لکن بز اول دوردی باعیانهم تشخیص ایده میوب و هر بریده بن اول دورتدن برسی میود دعوی و تنصیص
 ایسه جله سبی آنلر در كه برینك قتل و اسری حلال دکلدر زیر امانه مزده حاصل اولدقد نصرکه بونلردن
 هر بری آمن و حرام الدم اولقله حرری و مباح الدم اوللق میاننده مزده الحلال اولدقلردن ما اجتماع الحلال و الحرام
 فی شیء الاعلب الحرام الحلال یعنی احتمال حلال و حرام برنسنده مجتمع اولدی الاحرام حلاله غالب و حکم حلی
 سالب اولمشدر حدیث شریفی اعما ایچون جانب عصمتلرین ترجیحه اشتغال اولنور و هم اثبات حکم امانه توسع
 اولنور یوقسه ثبوت حکمی منعه وسعت یوقدر و هم قتل و اسری حلال ایکن ترک و اجحام محل معصومه قتل و اسره
 اقدامدن افضلدر قالدیکه جهالت مز بوره طرف مسلیندن صدور ایتمشدر كه اول دوردی اغیاردن تمیر ایده جك
 علامته مع قلیقده قصور ایتمشدر اول وجهله هر برینه بطریق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اوله مر بلکه
 جله سبی اتم آمون جمعا دیلمش منزله انزال و ابلاغ مامله حوزه امانده ادخال اولنورل و اگر امر مسلین اهل حصندن
 دورت شخص معنی تأمین ایدوب لکن آنلره نزوله امر ایتمسه بعده حصنی عنوة قح و استخلاص ایتمکده اهل
 حصندن هر بری بن اول دورتدن برسی میود دعوی خلاص ایسه نظر اولنورا كر مسلین علی التبعین اول دوردی
 یلور لسه انجق آنلری تأمین ایدرلر و اگر بیلر لسه مجموع قوم فی اولورلر زیر منعه اهل حر بده

مطلب حکم الخوارج و اهل البغی
 فی المص
 مطلب استقامت از بعضه فخر
 عشرین

مطلب اذا لم يرجع المسلم من الی
 حصنه المحصور

مطلب آنرا از بعضه قتل
 عشرین و ام غیر منهم الاربعة

بولنلر به جله سبی عساح الاخذ در فکر تحقیق مانع مجزوم اوله اول دخی بر فردده معلوم اولمشدر اما صورت
 اولی بشقه در كه آنده جله سبی آمن و منعه مسلین ایچنده ساکن اولمشدر و منعه مسلین ایچنده ساکن اولنور
 زمان حاله نظر ایله محارب دکلدر مادامكده باعتبار الاصل محارب اولدقلری و امان آنلره متناول اولدیغی معلوم
 اولیه آنلره تعرض اولماز کور مز بسنكه اهل حصندن دورت کسنه اسلامه کلوب مسلین آنلره نزوله امر
 ایتمکدرنده یكرمی نفر نزول و هر بری بن حصنه اسلامه کلنردن برسی میود ادعا ایسه آنلردن بر فردك
 سبی و اسری حلال اولماز اما حصنه دورت نفر استلامی قبولد نصرکه مسلینه نزول ایتمشدر بعده مسلین
 عنوة اول حصنی قح ایتمکدرنده هر بری بن آنلردن برسی میود دینه جله سبی فی اولورلر مکر آنلردن ایدوی
 بعینه معلوم اوله اول شخص اولاد صغاری ایله حر مسل و مالی دخی کند و احراز ایتمکده بلا امر احم اکا سالم
 اولور اما اولاد کباری اسلامده تابع اولملر به جله سبی فی اولورلر لکن امام ایچون ایچلرندن بر فردی قتل ایلمک
 جائز اولماز زیرا هر بری ادعا اسلام سابق ایتمکده قولنده ضایق ایسه اسلامی قبول ایتمس اولوب کاذب ایسه
 اسلامه عیب و رغبت ایتمشدر و اسلام استرقاقدن تأمین ایدوب استرقاقدن امانده تأثیر ایلمز مؤلف جلیل علیه
 رجة الملک الجلیل حضرت نوری حال زمانه نظر ایله تمثیل بی مثل ایدوب دیر که اگر بوطا نقه نك سنی تجو ز ایتمس
 یلده قسطنطنیه ده بر مسل یار دمی موجود ایدو کنه واقف اولوب لکن بعینه تشخیصه عارف اولمش اهل بسندن
 بر فردك سینی تجو ز ایتمکد اقتضا ایدر ایدی بومعنی ایسه فاسد التبی در ز راهر نسنه كه دار الحربه اوزر بنه مسلیك
 استیلاسی واقع اوله البته فی اولورلر مکر آنده فی اولغله بر مانع وار ایدوی مجزوم اوله بواکی مسئله یلرنده
 فرق بین شوو جهله واضح و متین اولور که اهل حر بدن بر طاقه بلا امان اهل ذمت قراسندن برقریه به دخول
 و آنلری سبی و اسر ایچون مسلین دخی اول محله حلول ایندكده هر بری اهل ذمتدن اول قریه سا کلنردن اولق
 ادعا ایسه جله سبی آنلر در زیر موضوع امن و عصمتده موضوع اولملر به برینده تعرض مشروع اولماز مکر اهل
 حر بدن ایدوی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن بر طاقه منظر مسلینه حصن اهل حر به داخل و مسلین ایچون اول
 حصن اوزره استیلا حاصل اولدقد هر بری دعوی ذمت قلیسه بنه الجمله فی اولورلر مکر بعینه اهل ذمتدن ایدوی
 معلوم اوله زیر موضوع عبه و با حنده حاضر اولمشدر بر بعضلرنده مانع استرقاق ظاهر اولدجه فی اولورلر و بونقوله
 اموزده مکانی حکم شرعی عجزده اصل قوی مدد کور مز بسنكه بر مسل دار الحربه بر شخصی کوروب حالنه عالم اولسه
 آتی قتل ایچون رمی سهام جائز در مادام مسل یا خود ذمی اولدیغنه جائز اولدجه اما دار اسلامده کور سه حرری
 ایدوی مقطوع اولدجه رمی مشروع دکلدر و اگر بر ذمی حصون اهل حر بدن بر حصنه داخل اولوب در عقت
 فحی مبسر و اول ذمی ایچلرنده ایدوی مقرر اولوب علی التبعین تعقیبی ایدوی مسلین اولسه امام ایچون
 آنلردن بر فردی قسه جواز بوقدر زیر اقل بعض قتل بعض آخردن اولی و احسن اولیوب قتل جمعه دخی
 حلال اولسان قتل ذمی متفقدر قتل غیر حلالدن طریق احتراز ایچق بالکله قتلر بنه دست دراز اولما قدر
 حکمی اولدر که قتل ذمیدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسیر حرری مباحدر و مباحله فرض یلنرنده معارضنه
 بوقدر و معارضنه تحقیق ایدن محلا رده جانب حرمت مرجح ایکن بومقامده ترجیح حرمت اولی و ارجحدر اما بعد
 دخول الذمی اهل حصندن بعضلری مقتول یا میت یا هازب اولدیغی معلوم اولغله اول ذمی حالا ایچلرنده
 ایدوی مجزوم اولسه امام ایچون مجموعی قتلده ضرر بوقدر زیر جله سبی موضع خر بده موجودن ایکن ایچلرنده
 ذمی بولنق مثلوما نغ قتلک تحقیق غیر متفقدر زیر اول مقتول و میت و هازب ذمی اولق احتمال فا ذر
 زیر هر برینك حالندن ظاهر اولان حرری مباح الدم اولقدر و حکم شرعی و قوی حقیقی ممکن اولسان آورده
 ظاهر بنه بنا قیلنور مکر خلافنه تعلق یقین ظاهر بنه معارض اوله و صورت اولاده ذمی رقوم حالا ایچلرنده
 ایدوی مجزوم اولغله یقین ظاهر بنه معارض اولوب صورت ثانیه معارض اولما مشدر بونده حکم شرعی
 ظاهر اوزره بنا قیلنور و اگر ذمی حالا ایچلرنده اولدیغنه امامک جزمی تحقیق ایچوب انجق ظن غایبی تعلق ایتمکده
 بنه هر بری بن اول ذمی می دیمکه تصدی ایسه مستحب اولان بر فردی قتلده تعدی ایتمکدر زیر ظن غالب اگر چه
 ظاهره معارض اوله لکن استیجاب احتیاط در کارد کور مز بسنكه بر صوبك نجس اولدیغنی کسنه خبر و مکسز بن
 اتساک ظن غایبی نجاستنه تعلق ایسه انکله توحی جائز ایسه مستحب اولان بشقه صه ایله توحی ایتمکدر بوباده
 دخی اگر چه باعتبار الظاهر جله سبی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن بر فردی قتل ایتمکدر بونده اصل وسند
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نلرینك و ابصه بن معبد رضی الله تعالی عنه به خطابه صلح یدک علی

مطلب حکم المکان اصل فی المص
 عشرین

مطلب رمی رجه اولد الحربه
 و امره مسلم

صدرک واستفت قلبک مما حک فی صدرک فدعهم وان اقتضاک الناس به بیورد قلمی یعنی الیکی گوئی که اوزره
 قویوب صدرکده خلیان و ابراه رب و کان قبیل سنه لردن قلبکدن استغاباره انی ترک قبل هرنه دکا و ناس جوان
 و جلته فتوی و بر بر ایسده و اگر امام ایچون طن غالب دخی یوغنسه باعتبار الظاهر جمله سنی قبل ایتک جائزدر
 و اگر امام آنلردن ایچق ایکی باوج کسنه اولدیمی اوللرنده شک ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شک ایتدکرین
 سی ماعدالین قتلده باس یوقدر کذلک اهل حصندن بریسی بیدار اولوب بعض معایلمین بزه دلالت و اظهار
 ایلدکنه امام المسلمین انی تأمین ایلدیمی ساعتده قتلده کامین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله براروتیر مسئله
 سابقه بونده ده مقرردر ز بر امامان و بر دیگر کسنه قتلدن معصومدر که امامان و ذمتله حرمت قتل براردر و فحجان اهل
 حصنه مسلمین میانلرنده عزم مکالمه صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطابه طر فزده سزدن دورت کسنه
 اخراج ایدیکر که مواضع صلح ایله ایم آنلر آنلردن مضمونده اخراج الینار بعد منکم فهم آننون حتی تراوضهم
 دیدکرنده بردن بکرمی کسی جیقهسه ل جمله سی آنلردن ز بر ایچمهوره اعطاء امان صحیح اولغله ایچلرندن
 دوردی تأمین مسلمین ایله ایملردن و جمله سی عسکر مزده بولوب ایچلرندن بعض فرمیین امن اولغله امان
 جمله به ثابت اولور ز بر امامه بعضی بعضی آخر دن اولی دکلسدر و هر بری معصوم و مباح اولوق میسندده
 مترد داخل اولغله بر بنده تعرضین حلال اولار کورمز میسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آنلردن
 معناسنده لیخرج الینار جل منکم فهو آمن دیسه ل آنلر فتح باب ایتد کرنده هر بری ایچون جیقوب آن اولوق
 میکندر بوضورده بردن اون کشی جیقهسه و هر بری مسلمین خروجی قصد ایتدکری صورده اولسه جمله سی
 آنلردن ز بر بالکری جیقهسه امن او اولدیدی غیرک آنلکه بر خروج و اتصالی طرف مسلمیندن اکی ایجاب اولنان
 امانی ابطال ایده مز کورمز میسنکه مسلمین اهل حصنه خطابه سزدن بر جل باب حصار ی بزه فتح بدرسه اول آنلردن
 مضمونتی ان فتح رجل منکم الیاب فهو آمن قوللریله اشراب و آنلردن اون کشی فتح باب شتاب ایلسه ز جمله سی
 اماندن حصه یاب اولور ز بر هر بری بالکری فتح ایلسه امانه نائل اولور ایکن غیرک انضمام ایله امانی باطل اولار
 امام مسلمین ان خرج رجل منکم الینا تراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بر جل مکالمه صلح ایچون بزه
 کورسه اول آنلردن دیدکرنده ابتداء بریسی خروج مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی تم و متابعت ایلسدر
 نظر اولور اگر خارج اولک منعه اسلامه دخول باقیرک خروجلردن اقدام ایسه باقیرک فی مسلمین قلملری ان لدر
 ز بر حکم امان منعه مزده بالکری بولغله اولده متعین و باقیرکی بلا امان جیقهقلری متعین اوللدر ز بر ان خرج
 رجل منکم قولمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره و لفظ خاص اولغله خارج اولده تحقیق تعین ایتدکد نصکره
 باقیره عدم سراجی تبیین ایدر و اگر خارج اول منعه اسلامه داخل اولردن اقدام باقیرکی اگواصل اولورسه
 بوضورته بر ارجه خروجلری مساویدر ز بر اطر فیزدن نص اولنان بزه خروجلردن و خروجلری ایچق منعه مزه
 وصوله تمام اولور و قبل الوصول امانت خارج اولده تعین ایتمکله بوضورت ایله بر ابر خروجلری مساوی اوور
 کورمز میسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج و منعه مزه و لوج ایلسه
 البتة امن اولور کذلک خارج اول منعه مزه و اصل اولدقند نصکره هالک یا خود سعت رجوعه سبالت اولوب صکره
 شخص آخر خروج ایسه البتة فی اولور و اگر شخص اول منعه مشرکیندن خروج ایتدین اقدام شخص ثانی
 ا کاسبت و منعه مزه وصوله سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولغله امانه نائل اوله جتی محتاج دلالت دکلدر
 بومقدمه لردن معلوم و مقرردر که ایچق منعه مزه حال وصوللری معتبردر و میسندده مز بوره ده منعه مزه وصوللری
 بر اولغله خروجلری دخی برار حکمنده اولوب نیل امانده دخی بر اولور سوال اولورسه که وجه مشروح اوزره
 کلام مثبتده لفظ نکره خاص و غیر عام ایکن جماعت کثیره برار جیقهسا غله عموم اوزره امانله نیجه تکلم اولورلر
 جواب اولدر که نکره معهوده بزه خروج مثلاً و صفت عامه ایله موصوفه در بومقوله نکره ل لاکلم لارجاعاً
 کلامنده اولدیمی کبی الفاظ عمومیدن معدوده در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج آخرین طرفزه واصل
 اولغله شرط امانه انتها حاصل اوور اما برار جیقهلسه عموم مذ کوره بناء بالجمله امن اولورلر و اگر امام اسلام
 اهل حصنه عشره منکم آمنون علی ان تقبخوا الیاب یعنی بات حصنی فتح ایتمک بر شرطی اوزره ایچکرندن اون کسنه
 آنلردن مقالی افهام ایلسه یا خود اهل حصار عشره منما آمنون علی ان تقبخوا الیاب یعنی باب حصنی سزه
 فتح ایتموز شرطی اوزره ایچلردن اون کشی آنلردن دیکله عرض نیاز و امام دخی تم قولی ایله مساعده انعامه
 دعساز اولوب آنلردن علی کلا التقدرین فتح باب سراناز ایلسه لرجا لردن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

مطلب استفت قلبک

مطلب الخاص اذا وصف بصفته عامه نام هو

تعیینلری

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر ز بر امام المسلمین فتح باب ایدلره باعبانهم ایجاب امان ایتموب ایچق
 ایچلردن عشره مبهسه فی تأمین قلمشدر و مجهور ایچون ایجاب امان منجزاً صحیح اولدیمی کبی معلماً بالشرط
 دخی صحیح و مقبول و بیانی طلاق و عتاق مسئله لری مثلاً مجهور ایجاب حکم ایدلره موکولدر و اگر چه تعیین
 امامه ایچلردن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلر دخی مال و عیاللری فی مسئله الفنا ایچق بطریق
 الاستحسان اولر زنده بولنان کسوه و سلاحلری کندولره ایضا اولور ز بر امانلری فتح باب و تمام قهردن صکره
 ثابت اولشدر و بویه مجلده مال و عیالک عدم دخوللری سا بقده بزبان ایلدیک و اگر صورت مفروضه ده
 اهل حصنی عشره من اهل حصنا آمنون علی ان تقبخوا الیاب یعنی سزه فتح باب ایتموز شرطی اوزره اهل
 حصنلردن اون کشی آنلردن قوللریله استرحام و امام دخی تم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوضورده امام مخیردر
 دیلرسه نسا و صنیانلردن و دیلرسه رجال و ذکر انلردن اون نفرلین تعیین ایدر ز بر اطلب امان ایلدکری لفظ
 اهل حصن هر صنفه شاملدر اما مسئله اولاده کرک مختط و کرک مختط ایچق رجال اولغله تعیین امامه
 رجاللردن اون کسنه به حکم امان ایصال اولور و بویه امام ناظر اهل اسلام اولغله کر کدر که احتیاطی التزام
 و استبراقانده منعقت مسلمین اقل اوللری تخصیص امانه اهتمام ایلیه و بومسئله سبقت ایدن لیخرج الینار بعد
 منکم و لیخرج الینار احد منکم مسئله لرنه مخالفتدر که بویا یکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللردن صکره ثابت
 اولغله هر بری بالکری کسه امن اوله جتی ظاهر و انضمام غیر ایله عدم بطلان امانی باهر در اما بومسئله ده
 امان بعید الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلردن اون کشی به لاحق و آنده تحری امر لایقدر
 و یوفرک حقیقت مبانی قریباً ذکر ایتدکرمین معنادر که بومسئله ده نکره موصوفه اولوب ایکی مسئله ده طرفزه
 خروج جمله موصوفه در کورمز میسنکه امام آنلره خطابه ان رمی ز جل منکم بنفسه الینافه و امن قولی ایله
 سزدن بر جل نفسی طرفزه رمی ایدر سه آنلردن مانی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
 شتاب ایلسه ل جمله سی امن اولور ز بر اکره رمی ایله موصوفه در و هر بری بالکری ایلسه امانه نائل
 و انضمام غیر ایله حتی غیر باطلدر و اگر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعه حتی تراوضهم علی الصلح یعنی ایشود دورت
 کندل طرفزه جیقسونلر تاکه مکالمه صلح ایله ایم دیو خطاب و اول دورت دخی خروج شتاب ایلسه ل
 امام وهم آمنون دیکله امان خار جینی تصریح ایسون ایسون آنلر امن اولورلر ز بر اطلب سل و موافقت
 ایچون خروج دعوت ایشدر وهم مکالمه صلح ایچق نفسی اوزره امن اوللردن صادر اولغله حتی تراوضهم
 قولی امانه دلیل باهر در اما دورت کسنه به همان اخراج الینا یعنی طرفزه خروج ایدیکر دیسه و آنلرده
 خروج ایلسه بوضورت بشقه در که آنلری قتل ایتک جائزدر ز بر بولغله نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج
 اوزره دلالت ایدر سنه بوقدر بلکه طلب مبارزه به مجاور که مرد ایسکر قتال ایچون طرفزه خروج ایدیکر
 دیمک موقعدده در اما طرفزه جیقوب بیع و شر ایدیکر مضمونده اخراج الینا فی عوا و اواشروا دیوب آنلردن
 جیقرسه امن اولورلر ز بر کلامنده امان و موافقت دلالت وارد که تجارت ایچق تراضی ایله ممکن و تراضی به دخی
 ایچق امن اولان ممکن اولور و اگر لیخرج الینا هؤلاء الاربعه حتی تراوضهم علی الصلح یعنی ایشود دورت
 کسنه طرفزه جیقسونلر تاکه مکالمه صلح ایله بزدید که بشقه دورت کسنه جیقهسه ل آنلر فی اولورلر ز بر
 کلام مز بوردن بطریق الدلالة فهم اولسان امان تصریح اعبانه غلبه ایله مز و اگر دورت نفر اشخاص
 معینه به خطابه امتکم سزه امان و یدیم دیوب آنلرک بر بنه بشقه لری جیقرسه فی اولورلر و اگر آنلری
 یوقسه بشقه لری میدر مشبه اوورسه کر کدر که امام کندولردن استعلام ایله آنلردن بزر غیر یلرز دیلرسه حق
 استراقانده نفسلری اوزره اقرار ایتلریله فی اوللری استقرار ایدر اما بزر آنلر دیلرسه قول آنلرک قوللدر ز بر
 بعینه تأمین اولنجان خروج جسارت ایتتمک ظاهر حالدر و اگر امام آنلری کندله اتهام ایدرسه مدعاری اوزره
 استخلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر اما میسندن نکول ایدرلر فی اولورلر قلملری مشروع اولساز ز بر نکول
 اگر چه بمنزله الاقرار در لکن آنده نوع شبهه و احتمال اولغله موجب قتل اوله مز و بز مسئله بی باب ما یصدق
 فیہ المستامن ده علی التفصیل تقدم و تعلیل ایلدیک و اگر بوضورده بکرمی کشی برار جیقوب هر بری بن اول
 اربعه دن بریسی ب دیوب عین ایدر سه بالجمله آمین اولورلر ز بر اهر دوردی بالکری جیقوب بویه عین ایلسه ل
 قوللری معتبر ایکن غیرک خروجی حقلرنده تحقیق ایدن حکم امانی ابطال ایله مز یا خود بوضورده
 منعه مزده مستامن و غیر مستامن اختلاط ایتش اولغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولوب

مطلب بیان الجهور فی الامان ان
 او جب الحکم کا اطلاق و انعقاد

مطلب النکول عن العین لایسوغ
 القتل

امام المسلمین اوزره آنلری ابلاغ آمنه تأمین ایلمک لازمدر
 اب الخیار فی الامان * یعنی اختیار امان عهدہ مستأنه تعلیق اولمغه متعلق مسائل ودلائلدر قجآنکه
 اهل اسلام بر حصنی محاصره یا اقدام ایتد کلرنده رئیساری رأس حصندن اشرف بعده آمنونی علی عشره
 من هبل الحصن علی ن افقحه لکم یعنی باب حصنی بن سزه قج ایتمک شرطی اوزره اهل حصندن اون کسنه
 اوزره بکا امان و بریکزدیمکله استسعااف و مسلمین دخی لک ذلك قوللر بله مرآمنه استسعااف ایلدوب اولدخی
 قج باه سد در یجه خلاف ایلسه رئیس مسفور ایله اون کسنه دخی نسل امانله مسرور اولورلر زرا آمنونی
 قولنده نون و یا نفس متکلمدن کنا به اولمغه امان نفسنی تنصیص و علی عشره قولنده کله علی شرط
 ایچون اولدیغندن امان نفسی ایله عشره منکره نك دخی امانلری شرط و تخصیص ایلدیگندن عشره مرقومه
 کندویه مغایر ایلدکری عند یزده ظاهر اولمشدر و تعیین عشره رئیس مزبورک اختیارینه مر بوطدر زرا
 نفسی امان عشره دن حصه مند ایلشدلر لکن نفسی ایچون لفظ مستقل ایله استیمان ایتمش اولمغه امان
 عشره ده داخل دکلدلر که اولوجهله امانلرندن حصه مند اوله کذلک من اول الامر امانلرینه مباشرتی صحیح
 دکلدلر که اول وجهله حصه مند اوله غایه ما فی السباب امان مسلمین اهل حصندن قنقلرینه تناول ایلدیگن
 تعیینه متعین اولمغه امان عشره دن حصه مند اولدیغی متین اولورلر زرا تعیین مجمول من وجه رتبه ایجاب
 مستأنه موصولدر اگر رئیس مرقوم صورت معلومه ده آمنونی عشره من اهل الحصن یعنی بنم ایچون اون
 کسنه به امان و بریکزدیوندا ایتمش ایسه قتی عشره بی اختیار ایدرسه اول عشره نك امانی هو پیدا اولور
 بو صورتده نفسی ایچلرنده داخل اولان عشره بی تعیین ایدرسه مساعده و تمکین اولنور اما بشقه عشره بی
 اختیار ایدرسه آنلر آمین و نفسی فی مسلمین قیلنور زرا ایچق عشره منکره ایچون استیمان ایلدوب نفسی
 ایچون تعیین امان ایتمشدر لکن لی قولی ایله امان عشره دن حصه یاب اولمغی نفسی ایچون شرط و ایجاب ایلشدلر
 و امان عشره به ابتداء مباشرتی صحیح اولمغه اولوجهله حصه یاب اولسی صحیح اولنه مز غایه ما فی السباب
 تعیین عشره به متعین اولمغه حصه یاب قیلنور و نص امان نفسی حاوی اولدیغندن مافوق العشره ده نفسی
 نفس غیر یله مساوی اولور بو صورتده اگر جمله عشره ده نفسی دخی تعیین ایدرسه نفسی دخی تسعه
 بقیه منزله نازل و امانده داخل اولور و اگر بشقه عشره بی تعیین ایدرسه حکم امان آنلره متعین و کندوسائر
 اهل حصن مثلوقی اولدیغی متین اولور کویا خورای کلامی آمنونالجلی عشره و اوجوالی حق تعیین عشره
 تؤمنونهم یعنی بنم ایچون اون کسنه به امان ووروب انلرک حق تعیین بنم ایچون ایجاب ایلدیگزدیمکه راجع
 اولور بوبله دیسه حکم مذکور ترتب ایتدیگی مثلوقی قولنده دخی ترتب ایدر مؤلف انکاب علیه رحمة الملک
 الوهاب دیر که بلاد حضر موتدن حصن نجیره اشعث بن قیس جیش ابی بکر رضی الله عنه ایله محصور ایلکن کلام
 مذکور تکلم ایلدوب مسلمین دخی حکم مشروحله حکم ایلدکلری بزه بانغ اولمشدر و بره ثلثی دخی اهل حدیث حضرت
 معاویه رضی الله عنه دن دخی تحدیث ایلشدر کذلک رئیس مسفور افقح لکم الحصن علی اتی امن علی عشره
 یعنی سزه باب حصنی قج ایده رم اون کسنه اوزره بن امن اولمق شرطیله دیو ابتداء کلام ایلسه بنه آمنونی
 علی عشره دیمکله بدایت مرام ایتمسی کییدر کذلک افقح لکم الحصن علی اتی امن علی عشره آمنونی
 یعنی بنم ایچون اون کسنه اولمق شرطیله که اهل حصندن آنلر آنلردر دیمکله افتتاح کلام ایلسه آمنونال
 عشره دیمکله استسعااف مرام ایتمسی کییدر و اگر رئیس مرقوم افقح لکم علی ان تؤمنونی فی عشره من
 اهل الحصن یعنی سزه قج ایده رم بی اهل حصندن اون نفر ایچنده امین قیلق شرطیله دیسه یاخود
 علی اتی امن فی عشره یعنی بن اون نفر ایچنده امین اولمق شرطیله دیسه بوا یکی صورت برابر وایکسینده
 دخی کند و ایله طقوز نفر دخی امین اولمق مقرردر زرا کله فی ظرف ایچون اولمغه نفسی امانلر بن التماس ایلدیگی
 جمله عشره ده داخل قیلوب امان ایچق نفسی ایله طقوز کسنه به شامل اولمشدر زرا کند و دن بشقه اون نفره
 دخی شامل اولسه کند و خلاف ملتسی اوزره اون نفر ایچنده داخل اولمق اقتضا ایدر اما آمنونی علی عشره
 قولی بشقه در که آنده نفسنی جمله عشره دن قلمشدر سؤال اولنورسه که رئیس مسفور بو صورتلرده فی عشره
 قوانده عشره بی نفسنه ظر ف قیلوب مظروف مغایر ظرف ایکن نه وجهله نفسنک عشره ده دخولنه صرف
 اولنور جواب اولدر که تغایر ایچق ظرف حقیقده لازم و عدد ده طریق مذکور اوزره ایچندن بریسی اولمغی
 مستلزمدر که اجعاونی احد العشره الذین تؤمنونهم یعنی بی امان و بریکزدیمکله عشره نك بریسی قیلدیگزدیمش

مطلب قال آمنونی علی عشره

مطلب آمنونال عشره

کیدر

کیدر بنه سؤال اولنورسه که ظرفیت حقیقه به جعلی ممکن اولمغی کر کدر که فادخلی فی عبادی نظم کریمی
 مثلاً و معنی مع یاخود و لاصلبکم فی جذوع النخل ذکر حکمی مثلوقی معنی علی قیلوب علی کلا الوجهین
 کندون بشقه عشره به اثبات امان اولنه جواب اولدر که کله فی ظرف حقیقی به موضوع اولمغه مهمال ممکن
 اول معنی اوزره جعلی واجب اولدخی مظروف درون عددده داخل اولمغی مستوجدر بوجهته مجاز بعد اوزره
 جمله جواز یوقدر بوند نصکره تسعه بقیه بی تعیینده خار عهده امامه منوط اولوب رئیس مسفور مر بوط
 دکلدلر زرا نفسنی عشره دن بریسی قیلغله ماعد العشره ده خار تعیینی اولدیغی کبی تسعه ده دخی یوقدر
 زرا نفسنی اگر چه امان عشره دن حصه مند ایلش ایدی لکن بو صورتده حکم امان عشره کند و به متناول
 اولمغه حصه سنی استسعااف ایلدوب تعیینلرندن بر حصه استسعااف ایتمشدر بوجهته تسعه مجهوله نك امانی موجب
 اولان ایچق امام اولمغه خصوص تعیین دخی اکا مخصوصدر و اگر آمنونی عشره یعنی بکا و اون نفره امان
 و بریکزدیسه یاخود افقح لکم علی اتی امن انا و عشره یعنی سزه قج باب ایده رم بن و اون نفر دخی امن اولماموز
 شرطی اوزره دیسه بو صورتده کند و به و بشقه اون کسنه به ثبوت امان ظاهر و نمایاندر زرا حرف و او عطف
 ایچوندر که ایچق شیء غیر اوزره عطف ایلدوب نفسی اوزره عطف ایلر بنارین کلامنده اولان عشره نك
 کند و به مغایرتی بو محله تخصیص ایلشدلر بو صورتده حصن مرقومه رئیس مرقومه ایچق اون نفر یاخود
 دخی اقل موجود ایسه لرحله سی امن اولورلر زرا ذکر عدد ایله امان اشارت اشخاص ایده نك امانله سیاندر
 و اگر اهل حصن عدد معهوددن کثیر ایسه خار تعیینی و ابسته رأی امیردر زرا نفسنی امان عشره دن حصه مند
 قیلوب همان امان عشره بی امان نفسی اوزره عطف ایتمش اولمغه امان عشره بی ایچق امام موجب و تعیینلری
 دخی رأینه مترتب اولور حتی امام عشره بی نسا و ولداندن تعیین ایتمکی مناسب کور رسه آنلردخی اهل حصندن
 اولمغیله جائز کوریلور مکر شکم رجالدن اولمغیله شرط ایلیسه و اگر آمنونی عشره من اهل الحصن یعنی
 بکا اهل حصندن اون کسنه ایله امان و بریکزدیسه بو قولی سبقت ایدن و عشره قولی ایله برادر زرا حرف
 بالصاق ایچون اولمغه امان عشره بی امان نفسنه الصاق ایلشدلر و بو معنی ایچق عشره کند و به مغایر اولمغه حاصل
 اولور شارح انکاب امام سرخسی رحمه الله تعالی دیر که کلام مذکور سقط وزله قن کاتبندن بر غلطدر
 قول صحیح بعض نسخ عتیقه ده نصریح اولنان آمنونی عشره لفظیله یعنی اولابکا و همان اون کشی به
 دخی امان و بریکزدی زرافا حروف عطفدن اولوب معناسی وصل و تعقیب اولمغه آمنونی عشره قولنده
 مناسبت جهتیله اول بحثه عطف و ترتیبی مستقیم اولور اما بقاء مقابله ایچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغه
 یوقولک معناسی بکا عشره مقابله سنده امان و بریکزدی یعنی عوض امان نفسنده سزه اهل حصندن اون کشی
 و بره ییم دیمکدر و بو معنائک بو محله ذکر اولنان مسائل میاننده مناسبتی یوقدر همان صحیحی آمنونی عشره
 نسخه سیدر و اگر آمنونی عشره یعنی اولابکا صکره اون نفره امان و بریکزدیسه بونکله قول اول برابر و مغایرت
 عشره دخی مقرردر زرا کله تم تعقیب و تراخی معناسنه در و مؤلفک بو قولندن دخی مثله سابقهده ایچق عشره
 قولی صحیح ایلدوبی متین اولور زرا جناب مؤلف رحمه الله تعالی اولاعطف مطلق ایچون اولان و او ی مشتمل
 اولان قولی ذکر و تفهیم بعده بلاسهله تعقیب ایچون اولان فانی بعده تعقیب مع التراخی به دال اولان تم بی مشتمل
 اولان مسئله لری اردافله حسن تنظیم ایلشدلر و اگر آمنونال عشره یعنی اون نفره امان و بریکزدیسه
 بو صورتده خار تعیین رأی امامه مفوضدر زرا متکلم نفسنی حصه مند ایچوب ایچق عشره منکره ایچون التماس
 امان قلمشدر کویا امام عشره منکم آمنون علی ان تقموا یعنی سرزدن اون کسنه آنلردر قج ایتمک شرطیله
 دیمکله ابتداء کلام ایلشدلر بنارین خار تعیین منوط رأی رزیندر که دیلرسه اول متکلمی عشره دن بری قیلغله
 تأمین و دیلرسه قیلوب فی مسلمین ایلر و اگر آمنونی مع عشره دیسه کله مع ضم واقتران ایچون اولوب شیک
 نفسنه انضمامنه امکان اولدیغندن عشره نك متکلمه مغایرتی نمایاندر و خار تعیین امامه مخصوصدر زرا امام
 ایجاب امانی ایهام ایلدوب متکلم دخی نفسنی امان عشره دن حصه مند ایلشدلر و اگر آمنونی فی عشره
 من اهل حصنی دیسه بو قولی مسئله سی سبقت ایلین افقح لکم علی ان تؤمنونی فی عشره من اهل الحصن
 قولنده اگر چه حصن یا متکلمه مضاف اولوب اولمغه مخالف لکن حکم امانده غیر متخالفدر امان متکلم ایله
 بشقه طقوز نفره ثابت و خار تعیین بنه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه که متکلم کلام مذکورنده حصنی
 نفسنه مضاف و نفسنی صاحب الحصن اولمق وصفی ایله توصیف و تعریف قیلوب عشره بی منکره ابراد ایتمش

مطلب آمنونی و عشره

مطلب آمنونی بعشره

مطلب آمنونی فعشره

مطلب آمنونی ثم عشره

مطلب آمنونال عشره

مطلب آمنونی مع عشره

مطلب آمنونی فی عشره من اهل حصنی

اولغله معرفه نکرده داخل اولوب کندودن بشقه اون کسسه دخی امانه نائل اولوق اقتضایدریدی مثلا رکنه ان دخل داری هذه احد فعیده حر دیوب صکره دارینه کندودخول ایلمسه متکلم معرف منکر اولان لفظ احدده داخل اولماغله عینده حاث اولماز جواب اولدرکه مقدمه آمنونی قولنده امانی نفسنه مضاف قطعله نفسنی نهر یف ایدوب اضافت حصن الیه تعریفه احتیاج قالیوب انجق حکم فی نه ایدو کین معرفته احتیاج قالمشدر و بزخی قریبا فی طرف ایچون اولوب حقیقت طرفیت دخی متکلم جمله عشره ده داخل اولغله محتاج ایدو کئی بیان ایلدیک و بومقامده دخی متکلم غیر لریکی اهل حصندن اولغله حقیقت طرفله عمل مهم امکان ممکن اولور کذلک فی عشره من اهل بیتی یاخود فی عشره من بی بی دیمه ینه متکلم و بشقه طقوز کسسه آن اولور زرا مرادی بیت النسب و کندو دخی جمله اهل بیتدن محتسبدر وهم متکلم ابتداء بنیدن بریسیدر بوجهتدر حقیقت طرفله عمل ممکن اولوب امان اهل بیت یا ابتداء بنیدن اون نفره حاصل و کندو دخی ایچریده داخل اوور و خیار تعیین وابسته عهدۀ امام المسلمین در اما آمنونی فی عشره من اخوانی دیرسه متکلم و فریداشلرندن بشقه اون کسسه دخی آنلردر زرا انسان اخوه نفسنده داخل و کندو نفسنک فرنداشی اولوق قابل اولماغله کلامنده حقیقت طرفله عمل مانع اولان معنایی تصریح ایتمش اولوب بویله حقیقتله عمل متعذرا اولان کله تک ریحاز متعارفی و ارایسه تصحیح کلام ایچون اول مجازه جلی واجب اولوق قاعده سی اوزره بو کلامده حرف فی معنی مع دردیو جزیم اتمک لازم ولاز بدر کذلک فی عشره من ولدی دیمه ینه انسان ولد نفسندن اولوق غیر متصور و عشره بی متکلم غیر یلرندن تکمیل اتمک امر مقرر در بوجه اوزره انواع عشره من اخوق انا فیه یاخود آمنو عشره من ولدی انا فیه دیمه ینه امان متکلمدن غیر ی اون نفره دخی احسان اولور اما عشره من اهل بیتی انا فیه یاخود عشره من اهل حصنی انا فیه دیمه امان اون کسسه به حاصل و متکلم دخی ایچریده داخل اولور و بیان فرق قریب سابق ایلمشدر و اگر آمنونی فی عشره من بی یعنی ارغلر مدن اون نفر ایچنده بکا امان و پر یکن دیمه کندو اما بنندن بشقه اوغلرندن اون نفر اوزره آمن و خیار تعیین امانه متعین اولور زرا نفسنی امان انسانندن حصه مند قلماشدر بوضوئده اولادری بالکن ذکر کور یاخود انا لله مختلطین ایشه لر امام المسلمین بالکن ذکر کور یاخود یا کنز ثبات یاخود مختلطلرندن قتی عشره بی دیرسه تعیین ایدر اما هیچ ذکر ی بوغبسه اول متکلم مستأمندن غیر ی جمله اولادی فی اولور زرا انجق اوغلری ایچون لفظ بنین الیه استیمان ایلمشیدی و لفظ بنین انا صر فیه به شامل اولدیغنی بز سابقه بنین ایلدیک سوا انونورسه که مختلط اولدق لری وقتده امام دیرسه انا صر فیه دن اون عددی تعیین ایدر دیو قریبا ذکر ایلدیک چونکه اسم بنین انا صر فیه به غیر متناو اولدر اما ایچون آنلری تعیین اتمک ایجه قابلدر جواب اولدر که امام صورت مرقومه ده بنین اولان عشره به امان و یرمیوب بلکه متکلم فی عشره من بی قولیه استیمان اتمکله امام دخی بنندن عشره به اعطاء امان ایلمشدر و حین اختلاطده بنات عشر بنندن عشره عد اولغله امام ایچون آنلری تعیین جائز اولور اما عدم اختلاطه انا صر فیه اولدق لری بنندن بعض اولمار یله امان دخی آنلره تناول اتمک ولو کابو اذین و بنات و بی بنین و بی بنات یعنی صورت مفروضه ده اولادی بنین و بنات و بی بنین و بی بنات اولاددن قتی عشره بی اختیار ایلمسه سزا وارد زرا اسم بنین خصوص امانه بنین صلیبه شامل اولدیغنی کئی علی وجه الاستحسان بی البینه دخی متناو اولدر اگر چه نسخه کلامده و بی بنات واقع اولمشدر که لکن بعض اصحابم نسخه مذ کوره غلط کاتبدر دیو تصریح و اصل ترکیب قلب ترتیله و بنات بنین اولسنی تصحیح ایلدیلرو بعض آخرین دخی اسم بنین اولاد بنینه اطلاق اولدیغنی کئی اولاد بناته دخی اطلاق اولور دیو امام محمد رحه الله تعالی دن روایت خصاف اولوق اوزره باب ما یصدق فیہ المستأمن ده ذکر ایتدیکنم قولی ترجیح و نسخه کابی تصحیح ایلدیلرو بویله اخوه و اخوات حکم بنین و بناتده در انجق آمنونی فی عشره من اخوق یعنی ارکک فریداشلرندن اون نفر ایچنده بکا امان و پر یکن دیوب انجق اخوات صر فیه و ارکک فریداشلر نیک اوغلری بولنسه جمله سی فی اولور زرا لفظ اخوه کرک اخوات صر فیه و کرک بی الاخوه به کرک حقیقت و کرک مجاز بوجهله شامل اوله من امانی بنین بشقه در که لفظ بنین آنلره مجزاشامل اولور که ابن الابن بنات صر فیه ایله مختلط اولسه لفظ بنین جمله سنه متناو اولور و اگر فی عشره من اصحابی دیمه عشره متکلمدن بشقه ایدو کئی ظاهر در زرا انسالک اصحابی کندو به مغایر اولغله فی کله سنی حقیقت طرفه استعمالی متعذر در کذلک فی عشره من رقیبی یا خود فی عشره من موالی دیمه ینه عشره غیر متکلمدر و اگر امام المسلمین اهل حر بدن بر فارسه نظر بعده انت آمن فی عشره من فرسانکم یعنی سن فارسلر بکزدن اون نفر ایچنده آمن سین قولیه بشرقیله مخاطب ایله

مطلب ان دخل داری هذه احد فعیده حر
مطلب فی عشره من اهل بیتی
مطلب فی عشره من اخوانی
مطلب یجمل علی الجواز التعارف
فصد تعذر الحقیقه

مطلب ان اختلاط اولاده من الذکور
ولانک بنات اول ح اسم البنین
للا ن الصر فیه

مطلب الاخوة و الاخوات

مطلب فی عشره من رقیبی او موالی

بشقه طقوز کسسه دخی آمن اولور زرا مخاطب امامک تأمین اولان عشره بی وصف ایلدیک صفت فارسده مشترک و آنلردن بری قیلنقی ممکن اولغله حرف فی معنای طرفه مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشره من الرجاله یعنی اون نفر یاده ایچنده آمن سین دیمه عشره مخاطبندن غیر ی اون یاده بی جل اولور زرا مخاطب فارس اولوب صفت عشره ده اولماغله حرف فی معنی مع در و عکس مسئله دخی بنه اصل مسئله قیاس اولور مؤلف رحه الله دیرکه الفاظ مذ کوره انجق کلام ناسده متعارف اولان معنایه جل اولور یعنی الفاظ مذ کوره ده هر کسک فهمته سبقت ایلین انجق ذکر ایلدیکم معنیلدر و اگر فی عشره من بناتی دیوب بنین و بناتی دخی اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زرا اسم بنات بوجهله ذکرده متناو اوله من کذلک بنین الیه بنات بنینی بولنسه ینه امان بنات بنینه خاص اولوب بنینه شامل اولور زرا اسم بنات بطریق المجاز بنات بنینه اطلاق اولور اما بوضوئده انجق بنات البیناتی بولنورسه آنلر امانندن حصه مند اوله منزل لکن بوقول مقول اظهر روایتیه مجولدر که اولاد بنات با بنات بنیه نسبت و انوب نالی بنیه نسبت اولماز مکر مستأمن من تقدم مقدمه ایدوب بنیم بنات بنات وارد و بنات صلیبه لرم هالکه اولمشدر در دیک نصکره آمنونی فی بناتی دیمش اوله تا که بومقدمه دن استیمانی انجق بنات بنات ایچون ایدو کئی ظاهر اولور و فهم مقصود کلامده دلالت حالی تحکیم شرعیمزده اصل صحیح مستعیدر و اگر آمنونی فی موالی یعنی بکا عتق اچنده امان و پر یکن دیمه و انا عتقا و عتقا العتقا سی مجتمعی اولسدر استحسانا بالجمله امان الیه متعین اولور زرا اسم موالی کندو عتقا سندده حقیقتدر که آنلری اعتقافله حکما احبا ایلمشدر و عتقا العتقا سندده مجازدر که عتقا سی آنلر ایچون ایجاب عتقه استیمال ایلمشدر و سابقه باب ما یصدق فیہ المستأمنده بیان ایلدیک که امان توسعه منبند ر و اما الله ثبوت حقن دما به مجرد صورت لفظ احتیاطا کفایت ایدر و جع الحقیقه و الجواز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فیہ کئی ایکی محلصده اولوب معنای مجازی حقیقته اراث تفصله مزاج اولد یعنی صورتده جائز کور بلور و مزاجه من بوره اگر چه وصیته وارد لکن امانده بر طرفدر بونک نظیری حرمت علیکم امهاتکم آیت کریمه سیدر که انقض امهات جداته دخی شاملدر اما آمنونی فی موالی دیوب هم کند و بی اعتناق ایلین موالیسی وهم کندونک اعتناق ایلدیک موالیسی مجتمعی اولسه لر لفظ موالی بین المعتق و المعتق مشترکدر دیو لفظ مرقومه امان فریقینی احاطه ایده من زرا معتق اعلی ایچون طلب امانده مزای مجازات انعامدر و معتق اسفل ایچون طلبدن مزای ترجمه و زیاده اگر ایدر و بونلرم معینان متعاران ایکن اسم مشترک ایچون آنلری کلمه واحد ده جمع و تحقیق وجهی اوزره عموم و شمول غیر متصوردر بوجهله امان مذ کور وصیت کئی احد فریقینه مقصود اولور انجق مجهول ایچون وصیت صحیحه اولماغله بولفظله اوورسه باطله اولور اما مجهول ایچون امانک صحته بناء بوضوئده اعطاء امان قیلن مستأمنک نیتیه اعتبار اولوب طریق معرفت انجق آنک تعریفی اولغله بویله تصدیق اولور و اگر اول مستأمن بن برنسه به نیت اتمش ایدم دیرسه استحسانا جمله سی آمن لر در لکن وجهی لفظ مشترک عمومی دکلدر که عموم مشترک ممنوعدر بلکه احد فریقینک امانی مجزوم و باعینهم غیر معلوم اولوب مستأمن و غیر مستأمن اختلاط اتمکله بیان سابق اوزره تأمین جبعیله احتیاط اولور سؤال اولورسه که مجهولده ایجاب امان کلام امام ایله قائم ایکن مستأمن برنسنه به نیت اتمکده خیار تعیین عهدۀ امامه منوط اولوق لازم ایدی جواب اولدر که مشترک جمله مغایدر و بویله لفظ موجب الامان مجمل دکلدر که بناتی اجمال ایلین امامه راجع اوله بلکه علی الانفراد فریقیندن هر برینه محتمل اولوق اعتبار یله مشترکدر و بویله محمله موجب ایچون بیان یوقدر همان بونده بیان صیغه کلامده تأمل ایله نمایان اولور اولوجهله دخی بوقوفی متعذرا اولورسه مستأمن و غیر مستأمنک اختلاطنه بناء تأمین جبعیله احتیاط اولور نکتته سی اولدر که بیان مشترک انجق مقارنله اولور اما صکره دن عارضله بناتی نسخ اولوب بیان اوله من بناتین مستأمن مرقوم اگر حین تکلمده معتقلمی یا معتقلمی قصد ایتدیم دیرسه مقارن کلامی ایله بیان اتمش اولور اما مقدمه نیت اتمش ایدم شمدی بر فریق اختیار ایدم دیرسه بیان اولوب معنای نسخه راجع اولور اول ایسه نسخه مالک اوله من و اگر متکلم بن کند و اعتق ایلدیکم موالیسی قصد ایدم دیوب امام دخی بلکه بن انجق سی اعتناق ایدن موالیسی قصد ایلدیم دیرسه قول امام معتبردر که صیغه مشرکه ایله ایجاب امان ایلین اولدر کور من مبنسکه مستأمن آمنی علی قریب عباس بن عمر دیوب امام دخی اتمک علیه قولیه مساعده ایلمسه لکن بواسمه ایکی قریبی بولنسه مستأمن احد هبانی قصد ایدم دیوب اما بلکه بن آخری قصد ایلدیم دیرسه معتز اولان قصد امامدر و اگر امام بن علی تعیین برنی قصد ایدم دیوب مستأمن دخی بنده قصد

مطلب فی عشره من الرجاله
مطلب فی عشره من بناتی
مطلب تحکیم دلالة الخصال اصل
فی شرعا
مطلب فی موالی

مطلب الجمع بین الحقیقه و الجواز

مطلب المشترک بینا بر الجمل

مطلب بیان المشترک انما یکون بالمقارن

مطلب علی قریب عباس بن عمر

تعیین اتقدم دیسه آمن وغیر آن تمیز لری ممکن اولمق وجهی اوزره اختلاط ایتلرله نأمین طرفین ایله احتیاط اولنور امامستان من بن شونی قصد ایتم دیوب امام دخی بن تعیین قصد ایجاب همان مطلقه قصد اجابت قیلدم دیسه بونده امان مستأنك قصد ایلمدیکی شخصه نمایان اولور زیر امام ایجاب امانی کلام مستأنه بنایدیوب اراده مستأنه دخی بریسی متعین اولمقله اول شخص جواب امامده دخی متین کی اولور واکر آخی علی عشره من موالی الاسفلین یعنی بکا اعتناق ایلمدیکیکیم موایچیدن اون نفر اوزره امان و بر دیسه بونده خیار تعیین علی عشره من اهل حصنی مسئله سی کی مستأنه مخصوص صد رزیر امان نفسدن صکره کله شرط اولان علی حرفتی ذکر ایله امان عشره دن نفسی حصه مند ایشدر کذلک علی ابن عمی دیوب ایکی ابن عمی بولنسه بنه تعیین خیارا کا منوطدر واکر علی ابن عمی زید بن عمرو دیوب بواسطه ایکی ابن عمی بولنسدقده امام مستأنم عدم قصد تعیینده اجاع ایلمسه لایکبسیده امن اولور زیر اسم ونسبه تعریف اشارتله تعریف کیسدر و بولفظله اگر چه امان احد همتعین لکن بزه غیر متین اولمقله مستأنم وغیر مستأنم اختلاط ایشدر اما بانکر علی ابن عمی صورتنده امانی منکر مجهوله ایجاب ایتکلله انجق خیار تعیین ایله حصه یاب اولور کوره من مستکنه عیسندن برنی بعینه احتناق ایلوب صکره تمیزی ممکن اولیان وجه اوزره عبد حر قوم غیر ایله اختلاط ایلمسه خیار تعیینده مالک اوله من مترجم فقیر دیر که بومقامده سوق کلام آتی ایدان وافهام ایدر که صورت مزبوره ده معتق وغیر معتق اختلاط ایتکلله جمله سنی تسویه حکم عتقله احتیاط اولنه نه کیم مسئله امان بو وجه اوزره بیان اولمشدر لکن امامنده اعطاء امان ایلمدن ذاته ضرر کی اولیوب بلکه بعضا نفع جلی مترتب اولمقله احتیاط مرقوم آنده مناسبدر امامعتقده مولال بنه ضرر عطیی موجب ایکن مجرد احتیاط ایچون اول ضرر تحمل نامناسبدر و ظاهر کابدن فهم اولنان تسویه حکم عتقده احتیاط دخی کتب فقهیه ده بولممشدر همان بولنان لاجل الاحتیاط وطیی واستخدا ملرندن امتناع ایلمکدر و بومسئله تک کاب الیداعده تفصیلی وارد و انده بو کابده سلب اولنان خیار تعیین اثبات دخی مذکوردر و بو کابله بنلرین توفیق دخی قابلدر لکن بحث طویل اولدیغندن ذکر بی بزطی ایلمدیک مراد ایلمدن کاب مرقومه مراجعت ایلمسه بنه صد دیمزه کلام امام احد عیبینی بلاتعیین اعتناق ایلمسه خیار تعیینده مالک اولور واکر آمنونی فی عشره انفس من بی یعنی بکا اوغلمدن اون عدد نفوس ایچسده امان ویر یکن یاخود علی نسخه فی عشره بنین من بی یعنی اوغلمدن اون عدد اوغول ایچسده دیسه اگر چه بومسئله مقدا ذکر اولمشدر لکن بونده اون عدد بنات صرفه بی تعیین ایلمک امام ایچون جائز اولماز زیر انجق بنین اولان عشره ایچون ایجاب امان ایشدر که اثاث صرفه بی شامل دکدر اما سبقت ایدن فی عشره من بی مسئله سی بشقه در که آنده امانی بنیندن اولان عشره ایچون ایجاب ایشدی اثاث صرفه دخی ذکر ایله اختلاط صورتنده البته بنیندن عدا اولنور واکر آمنونی علی موالی دیوب انجق مویلات معتقانی بولنوب ذکر کوردن مولای معتق بولماسه بطریق الاستحسان متکلم ایله ناله امان اولور اگر چه مقتضای قیاس موالی وسبقت ایدن اخوه و بنین اثاث صرفه بی عدم تناولده مساوی اولمقدر لکن جناب مؤلف رحمه الله تعالی طریق استحسانه سلو کله دیمشدر که اهل لغت اسم موالی تک اثاث صرفه بی اطلاقنی جائز کوروب تعیر مویلاتی تکلفدن حد ایدر حتی معتقانه دخی معتقین مثلوه هن موالی بنی فلان دیرلر ومدلول لفظی بیامکده عرفه اعتبار اولنور بناء علیه لفظ موالی وصیت وامانده اثاث صرفه بی شامل اولوب اخوه و بنین متناول اولماز والله اعلم

باب الامان علی غیره ما بدخل فيه وما لا بدخل وما یکون فداء وما لا یکون

یعنی مستأنم سائر اهل حرب ایچون طلب امان ایلمکده آنده داخل اولوب اولیان و حین استیتمنده ذکر ایلمدیکی اجناس اموال فداء نفسی اولوب اولیان مسائل فرعیه ودلائل اصلیه در مؤلف والاشان جزاه الله بکل احسان حضر تری دیر که محصور بندن برکنسه مسلمینه التجار له افق کیم الحصن علی ان تؤمنونی علی فلان رأس الحصن یعنی سزه باب حصنی فتح ایدم بکا رئیس حصن اولان فلان اوزره امان ویر یکن شرطله دیور جا و مسلمین دخی اسعاف مرتجی ایلمسه ل اولدخی فتح ایلمسه متکلم و رئیس آمن اولور زیر افق حصن اوزره نفسی ورئسی ایچون شرط امانی تصریح ایشدر که امانی نفسنه ضمیر متکلم ایله ورئسه دخی اسمنی تصریحله نسبت ایلوب شرط ایچون اولان علی کله سنی اکا وصل ایشدر کذلک انا آمن علی فلان رأس الحصن ان فحمت الباب یعنی بن رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره آمن فتح باب ایدر سم دیو مواعده و مسلمین دخی نعم قولر یله مساعده ایلمسه لینه ایکبسیده آمن اولور زیر لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنی اولما مقوله

مطلب علی عشره من موالی الاسفلین

مطلب اعتق عبدایمنه من اختلاط

مطلب بعض تصرف المزج

مطلب دخول الموالی للمعتاق

مطلب نفوس علی فلان

مطلب طلب الامان فقا وانعم

موضع جوابده ذکر اولدقده اعاده خطاب منزله سنده اولوب اکا مسلمین آمنک علی فلان رأس الحصن علی ان فتح الباب یعنی بکا رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره امان ویر یکن سن فتح باب ایتک شرطی اوزره دیمشدر کی اولور وقول مذکور لری آمنک علی اهلک وولدیک یاخود علی اهلک ومالک علی ان فتح الحصن قولر ی منزله سنده اولوب بنه ایکبسیده آمن اولور کذلک اعقد والی الامان علی فلان یعنی بنم ایچون فلان اوزره عقد امان ایلمکدر دیسه بنه ایکبسیده آمن اولور کذلک اجعلوا لی الامان علی فلان یعنی بنم ایچون فلان اوزره ایچون امان ایلمکدر دیسه بنم نفسی وهم فلان ایچون اشتراط امانی تصریح ایتکلله ایکبسیده آمن اولور اما بوندن اول یکن باده آمنوالی عشره مسئله سی بشقه در که آنده نفسی ایچون تناول امانی تصریح ایتمشدر که تقدیر کلامی آمنوا لاجلی بنم خاطر م ایچون امان ویر یکن دیمکدر بوضو رنده امانی نفسنه نسبت قیلوب بلکه عشره منکره ایچون التماس امانله شفاعت ایش اولور وکثیر اما شفیع اولان کینه شفاعت ایلمدیکی نسندن حصه مند اولماز اما معنای معهود بومقامده ناموجود در که اعقدوا لی الامان واجعلوا لی الامان قولر ی امانی نفسنه نسبتده ضرر یحدر وهم کلا بوقولر بی شفا عنه حل ایلمک علی فلان قولنده علی کله سنده فایده قالیوب بلکه تقدیر کلامی همین اعقدوا یاخود اجعلوا لاجلی وبشفاعتی الامان لفلان دیمک اولور کله علی ایسه شرط ایچون اولوب صریحا لفظ علی ذکر اولدقده البته اعمالی لازمند واعمالی انجق نفسی ایچون التماس امانی مشروط و امان فلا فی اکا شرط قیلقله حاصل اولور اما آمنوالی عشره مسئله سنده کله علی غیره مذکور در واکر عاقدون علی الامان علی رأس الحصن یعنی رئیس حصن اوزره امان شرطی اوزره بقله معاقده ایلمکدر دیسه رئیس امانی و متکلم فی مسلمین اولور زیر نفسنه دخی نسبت ایلوب امانی ایشدر وچوق کره مباشر عقد فایده عقددن حصه مند اوله من خصوصاً عقد امان کی عقودده که آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولیوب من له العاقده نسبتی لازمه اوله کورمز میسنکه مسلمین عاقد تک الامان علی الرأس ان فحمت یعنی فتح باب ایدر سک رئیس حصن اوزره سنکله عقد امان ایلمک دیسه ل امان انجق رئیس شامل اولوب متکلمه متناول اولماز زیر معاقده وزن معاقدله اوزره در که آنده متکلمه انجق عقد مضاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز و بوابکی مسئله ده انجق رئیس برأسه آمن اولوب عیال ورقیبی داخل اولماز زیر امان فتح باب وتمام قهردن صکره حاصل اولمقله اوزرنده اولان لباسندن غیره داخل اوله من واکر عاقدون علی الامان یعنی فلان اوزره امانی بقله معاقدله ایلمک یاخود اکتبوا لی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امان نکر ی بکا کتب ایلمکدر دیو استرحام مسلمین دخی نعم قولر یله مواعده انعام ایلمسه ل امانه انجق فلان واصل اولوب متکلم نائل اوله من زیر مسئله فایده انجق امان فلانی کدویه بحریرین التماس ایشدر و مکتوب ایله اولان کسنه کاهیجه منافع مکتوبدن حصه مند اوله من و بونکله قریبا حکمی ذکر اولان عاقدون مسئله سی برابردرو بعض نسخ کابده ای موضعده لامله اکتبوا لی الامان علی فلان یعنی بنم ایچون فلان اوزره کتب امان ایلمکدر واقع اولمشدر لکن نسخه مرقومه اووجهه لامله ایلمکده واقع اولان الفینک برنی حد فله غلط کابدر زیر اکتبوا لی الامان قولی اجعلوا لی الامان قولی کیدر که بونده دخی امان مکتوبک نفسنه اضافتی تصریح قیلشدرو بوجهته اکتبوا لی نسخه سی صحیح ایدر کی عندیمز ده واضح وصریحیدر واکر اعقدوا لی الامان یاخود عاقدون علی الامان علی عیالی یاخود علی وادی یاخود علی مالی یاخود علی قرابتی دیسه اوزر بنه اشتراط عقد امان ایلمدیکی جمع نفوس و نفوس ایله نفسی دخی آمن اولور لهله اعقدوا لی مسئله سی سبقت ایدن استدلال اوزره وارسته قید اشکالدر اما عاقدون مسئله سی قریبا ذکر اولدقده اوزره مقتضای قیاس نفسی امانده داخل اولما قدر زیر نفسنه عقدی نسبت قیلوب امانی قیامشدر لکن بوبانده ایکی وجهله استحسان واکا دخی امانله احسان اولمشدر وجه اول اولدر که کلامنده نفسی ایچون اشتراط امان ایلمدیکنه دلالت وارد در زیر اولاد و عیالنه شرط اماندن مقصودی آنلری فله حیو له ایقادر و بقاری انجق مقدا مؤنلرین رؤیت ایتدیکی مثلوه بعد البوم رؤیت ایتک اوزره کندوک بقاسته منوط و بقاستی انجق تناول امانه مر بوطدر که قتل یا سترقاق اولنسه بعد البوم مؤنلرین رؤیت ایدم من ومعنای مذکور علی مالی قولنده دخی اظهردر که مال ایچون طلب امانده ملکنده قالیوب حواجمینه صرف ایتکدن غیره غرض بوقدره بوغرض دخی انجق نفسنه نبوت اماندن صکره حاصلدر و حدتاتی اولدر که متکلم مسعود عقد من بورد طرف آخردن سفسیر دکدر که مال نفسی اوزره عقد امان ایلمدن انجق نفسی ایچون عامل

مطلب اعقدوا لی الامان علی فلان

مطلب کله علی الشرط

مطلب اعقدوا لی الامان و عاقدون علی الامان علی عیالی او غیر هم

اولوب طرف غیردن سفیر اولما زو عیال و اولاد دخی بویه درکه آنرا ایچون استیاندن مراحمی مصالحنه قیام
ایچون آنره احتیاجندن ناشی تحلیص لرینه اهتمام یا خود اظهار شفقت ایچون خلاص لرین التزامدر و بومعنا
حق نفسنده دخی اظهاردر بوجهله کلاننده نفسی ایچون بطریق الدلالة طلب امان متحقق اما قریباً سقت ایدن
عاقودنی مسئله سی بومعنایه ناموافقدر حتی عاقودنی علی الامان علی عیال فلان یا خود علی ولد فلان دیسه کلاننده
نفسی ایچون طلب امانه دلیل بولمغله کندودا خل امان اوله مز زرا عیال غیرک بقاری کندو بقاسنه و کندو
بقاسی دخی عیال غیرک کندو و صالحنه قیامنه متعلق اولمغله بوقوللری علی رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بومشله ده اگر چه عیال و ولد ک دخوللرین و متکلمک عدم دخولن بیان ایلدی اما
اول عیال و ولد کندویه نسبت اولنان شخص فلان امانده دا خل اولوب اولمادین اعلان ایتمشدر ایچون
استحسان ایچون ذکر ایلدیکی ایکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زرا عیال فلانک حالت اصلیه لری
اوزره بقاری البته بقاء فلان متعلقدر و وجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زرا متکلم فلانک اولاد و عیالنه رحم
و شفقت اظهار لری نفس فلان دخی اظهار نی غیر مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخیری توضیح
و تقریر ایدوب دیمشدر که قیام رأس حصن عاقودنی الامان علی اهل مملکتی یا خود علی اهل بیته دیومملکت
و بیته نفسنه نسبت ایدوب تکلم ایلسه جیع ناس کلام مز بوردن مرادی بنه مملکتده تصرف و تمنع و اهل
بیته ایله تعاون و تمنع اوزره ابقاء نفسی ایدوکنی فهم و اعتقاد ایدرلو و مطلب مذکور نفسی ایچون ثبوت امانه
مقصوددر و اگر اعتدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان افحصه لکم یعنی بنم ایچون اهل حصن اوزره
عقد امان ایدیکز سره فتح باب ایتک اوزره دیسه نفسی و اهل حصنی بالجمله امانده دا خل لکن امان ایچون
نفوس انسانه شامل اولوب ساثر اموال و اسلحه و کراع و امتعه جله سی فی اولورلر زرا ثبوت امان ایچون بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستتبع اوله مز کورمز بستکه امان مرقومی فتح بانه مجازات ایچون شرط ایلدیله
بوصورتده حصنده بولنان مجموع نفوس و امواله تناول ایلسه مسلمین ایچون فتح بایده قطعاً فائده قائم ایدی
بو ندن ظاهر اولدیکه شرط اماندن محصورلری ایچون استغنام امواله وصولدر و هم اشتراط فتح بایده اکا دلیل
واردر که آنره تناول امان حصنلرنده تقریر و اسکان اولنماقی اوزره در و اموالک امانده ادخال ایچون اقامته
قدرت لری ماله توقف ایتدیکنسنددر معنای اقامت منعدم اولمغله دخول اموال دخی منعدم اولور و اگر
اعتدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطريق الی موضع کذا یعنی بنم ایچون اهل حصن
اوزره عقد امان ایدیکز سزی شوبله بره وضعه موصل اولان طریق اوزره دلالت اوزره دیو استیمان و مسلمین
اعطاء امان ایدوب اولدخی فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشیا و انسان بالجمله داخل امان اولورلر
زرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمادین کلاننده دلیل وارددر که دلالتی ایچون
اهل حصنی ایله حصنده قراره تمکن و اقتدار ایچوندر بومقوله امانده دخول اموال نمایاندر کذاک اعتدوالی
الامان علی اهل حصنی علی ان تدخلوه متصلوا فیبه یعنی بنم ایچون اهل حصن اوزره عقد امان ایدیکز
سزله حصنه کبروب ایچنده نماز قیلکز اوزره دیسه بنه مسلمین ایچون نفوس و اموال دن قلیل و کثیر بر نسنه به
تعرض لری حلال اولماز زرا کلاننده فائده فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی از عاچ و تغیر اولدی یعنی تصریح
و تقریر وارددر و اهل اسلام حصون اهل حربه اداء صلوته رغبت و اهتمام ایدرلر تاکه بوخبرشایع
و قلوب مشرکینه رعب و هراس واقع اوله یا خود سکا فی عبادت اوتان ایتدکلری مکانه بولنر عبادت رحمان
ایدو که مکان عبادت یوم مشهود قیامنده مؤمن ایچون شاهدو بومعناده اثر دخی وارددر و اگر آمنونی علی
اهل الحصن علی ان تدخلوه یعنی بکا اهل حصن اوزره امان و بریکز حصنه دخول لکن شرطی اوزره دیوبوب
غیری نسنه سوبلسه امان مذکور ناس اوزره مقصور در زرا دخول حصنک فائده سی اغتنام ایدوکی
ظاهر و ما عدا سی محتمل غیر متبادر در و محتمل ظاهره مقصوم اولمغله وجد محتمل تصریح اولنمغله کلاهی
ظاهر بنه حل ایتک لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالی بومحمله بعض هذا قریب من بعض ولكن هذا علی
ما یقع علیه معانی الکلام یعنی بوالفاظ امانک بعضی بعضی بعضی آخره قریبدر لکن بیان ایتدیکمز احکام
معانی کلامنه اوزره واقع ایسه آنک اوزرینه اجراسی الترام اولمشدر قوی ایله بومعنایه رمز و ایمان قیلشدر و اگر
افتح الحصن علی ان تؤمنونی فی اهل حصنی یا خود مع اهل حصنی یا خود اهل حصنی یعنی باب حصنی
فتح ایدرم بنی اهل حصن ایچنده یا خود اهل حصن ایدوب یا خود بنی و اهل حصنی امین قیلکز شرطی اوزره

مطلب امان اهل الحصن لاینناول
الاموال بعد الفتح

مطلب اعتدوالی الامان علی اهل
حصنی علی ان ادلکم علی الطريق

مطلب سکان العبادة شاهد
للؤمن
مطلب آمنونی علی اهل الحصن
علی ان تدخلوه

دیسه اشبوا قوالک برده اموال امانده ادخال اولماز زرا سلامت ماللرین قید ایچونک نفس لری ایچون اشتراط امان لری
فتح بایر بنه مجازات احساندر و اگر افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم یعنی حصنی فتح ایدوب
بنی بیک درهم اوزره امین قیلکز شرطی اوزره دیسه کندو امین و جیع مالی فی مستلیندر ایچون آنک ایچون بیک درهم
وارددر که امام فتی محلدن دیلرسه اکانعام ایلر زرا فتحه جزاء وفاق اولوق اوزره امان نفسی ایله بیک درهمی
علی الاطلاق شرط ایتلشدر و بویه امانده مالی داخل اولوب همان فتح بایده عوض شرط ایلدیکی بیک درهم
داخل اولور که فتح باب ایتدکنه عوض مشروطا کا الخطا قبلنور کذاک افتح الباب و تؤمنونی علی الف درهم
دیسه و او یعنی الحال اولمغله فتح باب ایدوب بیک درهم اوزره سزله بکا امان و بریکز حالتده معناسنه اولوب
بنه بیک درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مریضه دیمک کی اولور اما افتح الحصن و تؤمنونی
علی الف درهم من مالی یا خود علی ان تؤمنونی آه دیسه ایچون مالدن بیک درهم اعطا و باقبسی غنیمده ایضا
اولنور و مالی بیک درهمه وافی دکل ایسه موجودندن زباده نسنه اعطا قیلماز زرا تعبیر مرقومدن بیک درهمی
نفسی ایچون عوض قیلماذیعی معلومدر که من مالی قوی ایله بیک درهمی نفسنه مضاف قیلشدر و کندو مالی
فتح بایتدن عوض اولمغله صالح اولوب بلکه نفسی کی مالدن مقدار مرقومه دخی امان و بریلور لکن اول مقدار
مقدر اوزره زباده متصور اولماز اما مسئله اولی بشقه در که آنده الف مشتمالی مسلمین ایچون نفسی اوزره شرط
ایلدیکی منفعت فتح الباب مفصله سنده اطلاق ایتدیکنندن عوضه الخاق اولوب شول اجیر حکمنده اولور که
اعمل لک هذا العمل علی درهم دیمکله عقد اجازه ایله اما عمل لک هذا العمل علی درهم من مالی دیمش اولسه
بوعقدی اجازه صحیح اوله مز و صورت مفروضه ده مال موجودی دراهم اولوب عروض اولسه کا عرضندن
بیک درهمه مساوی اوله حق نسنه و بریلور زرا من مالی دیمکله مشروط امانی مالدن برجزه قیلشدر و جیع اموالی
وصف مالیتده متحد اولمغله جنس واحد اولور اما علی الف درهم من دراهمی دیمش ایسه دراهمندن
برقطعه سنی مشروط امان قیلش اولوب دراهمی بولنماز ایسه امان مرقومه محله مصادف اولوب لغومحض اولور
بویک نظیری مسئله و صبتدر که اوصبت لفلان بالف درهم من مالی دیسه دراهمی یوغبسه ده مالدن
بیک درهمه مساوی نسنه و بریلور اما بالف درهم من دراهمی دیسه و دراهمی یوغبسه نسنه و بریلور
بعده مؤلف والا جهاد بومحمله ابرا دایدوب در که اگر سائل سؤال ایدرسه که مسئله مفروضه ده علی الف
درهم من مالی نیچون مالدن اخذ ایدوب جکی بیک درهمه حل اولنور مسلمینه اعطا ایدوب جکی بیک درهمه حل اولنماز
تاکه امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب و هم اعطاء الف درهمی شرط قیلش اوله جواننده در زرا که بومعنایه
حل اولنسه شرط اعطاء لغومحض اولور که فتح باب ایتدکنه نصکره شرط اعطایی ذکره حاجت اولوب البته جیع
مالی فی اولور بوندن معلومدر که مرادی مالدن مسلمینه و بره جکی بیک درهم اولوب بلکه مالدن بیک درهمی
بطریق الامان نفسنه سالم و زباده سی مسلمینه غنایم اولمقدرد کورمز بستکه افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم
یا خود علی مالی یا خود علی سلاحی دیسه اقوال مذکور سی ایچون نفسی ایله برار اشیا من پوره سی ایچون طلب امانه
حل اولنور بومشله ده علی الف من مالی قوی دخی بویه در و اگر افتح الحصن علی عشرة اروس من الرقیق یا خود
علی عشرة افراس دیوب رقیق و افراسی نفسنه مضاف قیلاسه همان علی الاطلاق علی الف درهم قوی منزله سنده
اولوب عشرة مذکور فتح بایتدن عوض قیلنور زرا رقیق و افراس دراهم کی مال اولمین منافعدن دخی عوض اولمغله
صالحدر و فتح باب دخی منافع مذکور دندر بوضوئده اول رقیق و افراسی نه محلدن و برسه لجا زدر امان رقیق یا خود
من کراعی قوی بشقه در که تفصیلی قریباً سقت ایتمشدر و اگر فتح حصنی شرط ایتدوب بلکه آمنونی حتی ازل
البکم علی الف درهم یا خود علی الف من مالی یعنی بکا امان و بریکز تاکه سره نزل ایدوب مطلقاً بیک درهم
اوزره یا خود مالدن بیک درهم اوزره دیو استیمان و مسلمین اعطاء امان ایلسه لروایکی صورتده مسلمینه بیک درهم
و بریکز متکلم اوزره واجب اولور زرا التماس ایلدیکی امان مقابله سنده مسلمین ایچون فتح باب کی پرمفعت شرط
ایتد بکنندن معلومدر که ذکر الف ایله مرادی امان نفسی مقابله سنده مسلمین ایچون آنی عوض قیلشدر و حکم
مقررده اطلاقه نفسنه اضافتی بر ایدر و بومعنی ظاهر در که اول مستأنک نزلو ایله مسلمین حصن ایچنده اولان ماله
وصول بویه منزله مسئله سابقه مثلاً مالدن بیک درهمه التماس اماننه دلالتی نمایان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قیلنسه مسلمین ایچون فائده سی مأمولدر و مسئله سابقه بویه دکلدر کذاک آمنونی حتی ازل البکم علی عشرة
اروس من الرقیق یا خود من رقیق دیسه بنه نفسنه فدایلدیعی عوضه محمول اولوب مسلمینه اداسی لازم اولور

مطلب علی ان تؤمنونی علی الف
درهم

مطلب و فی مؤمنونی علی الف درهم
مطلب انت طالق وانت مریضه

مطلب اوصی بالف درهم من ماله
ولبرکن له درهم

واکر بومستله ده علی اهلی اوولدی اومالی دیسه بوسورنده هم نفسی وهم بو نلردن زولنده استحباب
 ایلدیکنیک جله سی امن اولوب برنسنه ضامن اولماز زبراهل وولدی مال اولد قلزندن بشقه انسان
 آنلری نفسنه فدایقن خلاف عادت بلکه نفسی آنله فدا قلیق مقتضای طبیعتدر بوندن عیاندکه مرادی
 آنلر ایچون نفسی ایله براتماس اماندر و صورت نائنه دخی بویه درکه علی مالی قوانده مال علی الاطلاق ذکر
 اولنوب جنس ووصف و قدری مجهول اولغله فدایه صلاحیتدن معز وولدر وهم انسان حسب العاده جیع مالی
 نفسنه فدایقن که جوعله هلاکنه بادی اولور واکر آمنونی علی رقیبی علی انزل یعنی بکار قییم اوزره امان وریکن
 بن سزه نزول ایتمک اوزره دیسه نفسی و برابر نازل اولان رقیبی آمنردر اعلی نصف رقیبی دیسه فدایه محمول و مسلینه
 اداسی لازم اولور اکر چه بین القولین باعتبار حقیقه المعنی برفق معنی یوقدر لکن تفریق مذکورده مدار عرف ناسه
 اعتباردر که ایله مخلده انسان معینده اولان بعض اشیا سنی نفسنه فدا قیلماز بناء علیه مالک نصفنی باخود مالندن بر جنسک نصفنی
 اید یوقسه باندنه اولان جیع اشیا سنی نفسنه فدا قیلماز بناء علیه مالک نصفنی باخود مالندن بر جنسک نصفنی
 ذکر ایلدکه احتمال غالب اولدر که مرادی آنی فدا در اما جیع مالی یاخود مالندن بر جنسک جیع نفسی ذکر ایلدکه
 احتمال غالب اولدر که مرادی نفسی ایله برابر مالی ایچون دخی امانه طالب اولقدر واکر زوجه وولدی مثلاً مال اولسان
 ذواتی ذکر ایلسه کرکسه آلردن بعض عدد معنی وکرکسه مجموع جاعتلرن ذکر ایلسون غالب احتمال مرادی
 فدا اولوب آنلری امانده ادخالدر همان آمنونی علی فلان دیکله انسان اخری ذکر ایتمک معزله سنده اولوب
 بوسورت فلانی نفسنه فدایه مصرف اولوب طلب امانه صرف اولندیغی کی مسئله مرقومه دخی آکصرف
 اولنور و بیان مشروح اوزره آمنونی علی عشره من رقیبی حتی انزل یعنی بکار قییمدن اون عدد اوزره امان
 وریکن تا که سزه نزول ایدم دیسه بوقولی فدایه جل اولنور بوسورنده مال وزوجه سنله نزول ایدر سه آنلر
 بالجه فی اولور زبرایان اولندیکه امان نازلده اوزرنده بولنان لساندن ماعداسی داخل اولماز کورمز مینسکه بغیر
 فدا امانده اموال وعیالی داخل اولماز ایدی فدایه امانده دخی داخل اولماز لکن زولنده فدا سنده شرط ایلدیکی
 مثلاً نسنه لری برابر انزال و اوزریمه شرط ایلدیکی بیکز فدا ایچون بولری کتوردم دیو عرض حال ایلسه بونده
 مقتضای قیاس اول نسنه لری فی اسلام و اوزرنده فدا آخر ازام قیلمقدر زبر امانی بعدالزول اولوب معینده اولان
 ماله تناول ایتمکله مال مز بور فی مسلمین اولدقدنصکره التزام ایلدیکی فدای فی مسلمین ایله ادایه قادر اوله مز لکن
 مؤلف لسان سالک طریق استخسان اولوب مال محسوب فدا سندن محسوب اولور دیدی ز بر التزام ایلدیکی فدای
 ایچق مالی ایله ادایه قادر اولور و عند المسلمین مالی یوقدر که بعدالزول آدن ادا قیله پس بومقدار ایله نازل اولسه
 اداء فدایه مقتدر اوله مز بوجهته اوزر ننه فدای شرط ایتموز اول مالی کتورمکه طرفیندن تسلیط حکمنده اولور
 تنه کیم مکاتب اوزره بدل کاتبی شرط ایلک مولاسندن آتی اکتسابه تسلیط وید وکسینه تملیک عد اولنور قالدیکه
 اوزرینه شرط اولنان اون رأس ایکن اون بر رأس کتورسه مسلمین ایچون اون رأسی فدا وواحد باقی بی فی اولوق
 اوزره اخذ ایتملری جائزدر ز بر استخسان فدایه احتیاجی مقدارنده احسان اولنوب زیاده سنده قیاسله عمل اولنور
 کذلک یکر می رأس کتوروب بولردن اون دانه سنی انتخاب ایدر سزه دیو کتوردم دیسه ننه باعتبار القیاس جله سی
 اخذ واخللاس اولنور واکر التزام ایلدیکی رقیبی کتورمه بوب مالندن جنس آخر ایله کلوب مرادم بونی صا توب
 قیمتی سزه وریمقدر دیسه بطریق الاستخسان قولی یعنی ایله قبوله شایان کور بلور ز بر رقیبی مطلقاً مال
 اولسان نسنه لک عوضنده عین ایله قیمتی بیلرنده ترد اوزره ثابت و التزام ایدن قنقیستی کتورسه جواز قبولی
 مثبت اولوب فدا مطلوبه مال محسوب میانلرنده باعتبار المایه ثبوت محابست تحقیق اولغله قوانده تصدیق
 اولنور لکن تفصیل سابق ایچق اطلاق اوزره علی عشره اوس من الرقیبی دیدیکی صورتیه لاحقدر یوقسه
 نفسنه اضافتله من رقیبی دیوب بعده رقیبی برینه دراهم کتورسه دراهمی فی اولوب ننه فدا ملترم ایله
 مطالبه اولنور ز بر رقیبی نفسنه نسبتله تبیین و آنلری شور قیقلر دیو ایشارته تعیین ایتمش کبی اولغله آدن مکان
 اعیانده اخذ قیمت مشروع اولماز حتی بوسورنده اهل حصن اول رقیقلری استحباب و ترفیقه مانع اولدیلر
 آن ایچون قیمتلری کتوردم دیسه تصدیق اولماز ز بر کتور دیک دراهم داخل غنایم اولدقدن صکره آنی
 فدا سته محسوب قیلدنه مسلمین اوزره مصدق اولماز نکتته سی اولدر که اهل حصن رقیقله نزولدن آنی منع
 ایدر جکلر نی مسلینه افاده اولوجهله قیلرله نزه اذن واجازتلرن استفاده قبل الزول حقتنه ممکن الحصول
 ایکن نیک واهماله قصور ایچق کند و طرفندن ظهور ایشلدر که بویه استیدان و مسلمین دخی اذن و رخصتلرن

مطلب اشترط ایلدیکی تکلیف تسلیطه علی الکسب

مطلب اشترط ایلدیکی تکلیف تسلیطه علی الکسب

ایمان ایتمش اولسه لرایدی کتور دیک دراهم فدایه محسوب اولوب غنائمه ادخالی مطلوب اولماز ایدی وچقان
 بر فعه تک صاحبی آمنونی علی قلیعی یاخود علی مدینتی علی ان افصح الکلم یعنی بکا قلعه م یاخود مدینه م اوزره
 امان وریکن سزه فتح باب ایتمک اوزره دیسه نظر اولنور اکر مقدمه صاحب القلعه بن سزه قلعه می یاخود مدینه می
 فتح ایدرسم قورقارمکه هدم ایدر سز دیوب مسلمین دخی قلعه و مدینه لک اوزره آمنسین دیمک مثلاً مرادی ایچق
 قلعه و مدینه تک عینی ایدوکه دلالت ایدر میانلرنده بر کلام جریان ایتمش ایسه امان مذکور ایچق قلعه و مدینه
 اوزره جاری اولوب ایچلرنده بولنان نفوس و امواله ساری اولماز ز بر کلام مطلق سبقت ایدن دلالت خالله مقید اولوق
 امر محقدر و مسلمین اعطاء امانله ایچق فتح بانه قصد مجازات ایشلدر در فتح بایدن مزاملری ایچق استغنام
 و نفوس و اموال امانده داخل اولسه لرفوات مرام مالا کلامدر بوجهته امان نسیمه ایلدیکی نسنه لره خاص
 ایدوکی نمایاندر ایچق صاحب القلعه جله مالی و اولاد و عیالی ایله امن اولور ز بر قلعه سی اوزره استیانی آیدر
 تمکن استقرار ایچوندر و تمکنی اشیا مز بوره یه موقوفدر حکم مرقومه آنک حالی دار بزمه تجارته کلن مستأمنک
 مقدمه ذکر وتفصیل اولسان احوالنه شبیه و مثالدر واکر میانلرنده کلام سابق کی تخصیصه دلالت ایدر
 نسنه جریان ایتمش ایسه اکر چه بالنظر الی القیاس جواب سابق بونده دخی عدل مقیاسدر ز بر فتح بایدن مرام
 استرقاق و استغنام اولوب لفظ قلعه و مدینه ایدر بولنان اهل و امواله دلالت ایدر کلام یوقدر و احوالدر که
 قلعه و مدینه مسقط رأسی و مسکن آبا و اجداد دی ایکن قلعه سنی قلع و تریب و مدینه سنی احراق و تخریب
 ایدر ز بر خوفه ذاهب و بولفظله استیانه اهل و اموالک انقاسنی ایستیموب ایچق قلعه و مدینه سببک انقاسنه
 طالب اوله لکن بطریق الاستخسان لفظ مرقوم قلعه و مدینه و ایچلرنده بولنان جیع نفوس و امواله امان
 و عرف ناس دخی بوعوایه برهاندر ز بر مدینه عامره یاخود قلعه حصینه دینلدکه کثرت سکانه عمارت
 و حصاتی فهم اولنوب بیوت و جدران ملاحظه اولماز کور مز مینسکه آمنونی علی مملکتی علی ان افصح الکلم القلعه
 دیسه بولفظدن مملکتنده بولنان نفوس و اموالک جیعا امانی فهم ایتنله می وهم مقصودی قلعه و مدینه سی
 کندوبه کلاول باقی و کندودخی کاکان آیدر تصرف اوزره مسنی اولقدر و بومقصود ایچق بالجه دخول امانله
 وجود بولور و چقان اهل حصندن برکسنه بالای حصنه اشراق بعده افصح لکم علی ان تو منونی من مالی
 علی الف درهم یعنی سزه فتح ایدر رم بکا مالندن بیک درهم اوزره امان وریکن اوزره دیکله استعطاق ایلسه
 اکا علی ان تو منونی علی الف درهم من مالی مسئله سی کی مالندن بیک درهم بطریق الامان لایطریق العوض
 اعطاس قیلنور ز بر امن مالی کله سی تقدیم و تأخیره الف درهمی بیان اولغله اختلاف معنی نمایان اولماز کذلک
 افصح لکم علی الف درهم علی ان تو منونی یعنی سزه فتح ایدر رم بیک درهم اوزره بکا امان وریکن اوزره دیسه
 ذکر الی امان نفسی اوزره تقدیم و تأخیر مابنده فتح بانه مسلمین اوزره شرط قیلدیغی عوضی اولوق خصوصنده فرق
 یوقدر واکر افصح لکم علی ان تو منونی بالف درهم یعنی سزه فتح ایدر رم بیک درهم مقابله سنده امان وریکن
 اوزره دیسه ایچق نفسی امن و بیک درهمی کسب و ادایه ضامن اولور ز بر بوسورنده بالف درهم دیسه جیع مالی
 فتح بانه فی اولور ایدی دیسه دخی بویه اولغله مجددا کسب و ادالاز مدر نکتته سی اولدر که حرف باعوض اوزره
 داخل اولور و الی امان نفسنه حرف بایله وصل ایدر کده الف موصول امانندن عوض ایدوکه نص ایتمش اولور
 وامانی حاصل اولغله اداء عوض اوزرینه واجب اولور شول کسنه منزله سنده اولور که شخص آخره وهبت
 هذه العين منک علی ان تبعنی جار یتک هذه بمائة دينار یعنی شوعینی سکا هبه قیلدم بکا شوجاریه کی بوزدیناره
 بیع اوزره دیمش اوله بونده دخی مائه عوض جاریه در کذلک افصح لکم و تو منونی بالف درهم دیسه بنه جواب
 ذکر اولسان قول صوابدر واکر افصح لکم علی ان تو منونی من مالی بالف درهم درسه الف درهم بنه امانندن
 عوضدر لکن مائه ظفر بولدقدنه ایچندن بیک درهم امانندن عوض اوله رق التزام ایلدیکی بیک درهم بینه
 اخذ اولنور بومستله مسئله اولایه محاق قدر که بونده التزام ایلدیکی عوضه تخصیص محل ایدوب یدنده اولان
 مالندن و بره جکئی بیان و آنک اوزرینه اخذ امان ایشلدر بناء علیه آدن مقدار مقدر بطریق الاستغنام
 آلتیموب بطریق الفداء آلتیق مقرر در امام مسئله اولاده بلا تعیین المحل ذمتنده عوض مقدری التزام ایتمکله تمام
 قهر ایله فتح بابک مقتضای اوزره مالی فی اسلام قیلنور واکر بوسورت ثابیه ده مائه ظفر بولنماز سه مسلینه
 لازم الاداء بیک درهمه مدیون اولور ز بر امان مطلوب اکاسالم اولغله مقابله سنده عوض ملترم اداسی بهر حال
 لازم اولور لکن یدنده مال موجودی واریسه آدن اعطاس یوغیسه مرادی مال مکتسبدن ادا ایدوکی هو ید اولور

مطلب من مالی علی الف درهم

مطلب بالف درهم

وا کر فتح بابی ذکر ایجاب همان آنتونی حتی ازل الیکم بالف درهم من مالی یاخود من مالی بالف درهم
 دیکله کنفا ایسه بوقولی ایچق فدایه حیل اولوروز یاخرفنا عوض اوزره داخل اوله کلوب عوضله الناس
 امان ایتمسکن حین نزولده ملتیمی انکا سالم اولغله ادا الف اوزرینه لازم اولور و بوبانده حرف باجمله کله علی
 واقع اولسه دخی ینسه حکم مسئله منقلب اولماز را نفسی اوزره مسلمین ایچون فتح باب کی بر منفعت التزام
 فیما مشدرکه الف مرقومی نفسی ایچون مسلمین اوزره اول منفعتی عوضنده الزام ایتمش اوله بناء علیه الف مقدر علی کلا
 التقدرین عوض امانی ایدوکی مقرر دروا کر افخ لکم علی ان تو منونی علی اهلی والف درهم یعنی سزه فتح
 باب ایده رم بکا اهل و بیک درهم اوزره امان و بر مرکز اوزره دیسه یاخود باهلی والف درهم یعنی اهل و بیک درهم
 مقابله سنده دیسه بوا یکی صورت برابر و اهلی ایله مالندن بیک درهم اکاسالم و بقیه اشیا سی فی مسلمین فیلمسی مقرر در
 ز را اهلی مال قیلندن اولما مغه آنک ذیلنده ذکر الف دخی امان نندن بدل اولغله ایچون اولما دخی ظاهر اولور
 بوضوئنده حرف باو علی برابر بلکه ذکر اهل ایچق آنزله طلب امان ایچوندر و کله و اعطاف ایچوندر و حکم
 المعطوف حکم المعطوف علیه اولوب معطوف علیه استیمان اولغله معطوف دخی استیمان اولور و اگر مالی تقدیم
 ایدوب افخ لکم و تو منونی علی الف و علی اهلی و ولدی دیسه مسلمین اکابیک درهم اعطا و اهل و ولدی ساحة
 سلاسته ایجا ایچری اوزره نفسی امان و بقیه اشیا سی فی مسلمین قیلنوروز را فتح بابنه مجزات ایچون بونلرک مجموعی
 نفسی ایچون شرط ایلمشدر و بونلر دن عوضه صالح اولان فی مسلمین اکا اعطاف اهل و ولدی مال اولوب عوضه
 صالح اولما ایله جزاء فتح اولق اوزره نفسی کی آنلرک دخی امانلرین شرط ایتمش اولغله وجه مشروح اوزره
 عمل اولنور و اگر افخ لکم علی ان تو منونی بالف درهم و باهلی و ولدی یعنی سزه فتح ایده رم بیک درهم
 مقابله سنده اهل و ولدی مقابله سنده بکا امان و بر مرکز اوزره دیسه مسلمین کندی بیک درهم ادا ایتمک لازم و اهل
 و ولدی باجمله فی مسلمین قیلنما غنی مستلزم اولوروز را حرف با معنای عوضنده محکم ایکن الفه مقرر اولوب انی
 امانندن عوض قیلند قد نصکره اهل و ولده دخی مقرر و آنلری دخی عوض اوزره عطف ایتمکله مجموعی
 امانندن عوض اولق اوزره نص ایلمشدر و اگر اهل ایله ایتمش ایدوب افخ لکم علی ان تو منونی باهلی و بالف درهم
 دیسه اگر چه قیاسه نظریه ینسه حکم سابق مأمول و متظردر لکن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضه صالح
 مال اولما مغه مرادی مقابله فتحنده اهلنه طلب امان ایدوکنه برهان اولوب بعده انی اهل اوزره عطف ایتمندن
 دخی مزای الف معطوف فی اولان جمله اموالندن نفسی ایچون استئنا ایدوکی نما یان اولشدر کور مز مستکنه
 افخ لکم علی ان تو منونی بجمع فراتی و باهلی و ولدی و بالف درهم دیسه مرادی بونلرک مجموعی استئنا اولوب
 فدا اولدیغی عامه ناسک خو طریقه لایح و هو یدادر و اگر ازل الیکم علی ان تو منونی علی اهلی و الف درهم
 یاخود باهلی و الف درهم دیسه بوا یکی صورت برابر و اهلی ایله برابر نازل اولدیغی مالندن اکابیک درهم و بر بیک
 مقرر و امان نازلده سبقت ایدن حکم اوزره ماعداسی فی مسلمینه مسردرز را حق اهلنده مرادی استیمان اولوب
 فدا دکل ایکن انی دخی اهل اوزره عطف ایتمکله حکم اهل القده دخی جاری اولور اما بوضوئنده بالف درهم
 و اهلی دیسه فدایه حیل اولوب گند و مسلمین هم انی وهم اهلی تسلیم ایتمک لازم اولوروز را انی حرف باه مقارن
 قیلغله عوض ایدوکی صریح بعده اهلی اوزرینه عطف ایله مرادی فدا اولدیغی تصریح ایلمشدر بو محله
 مؤلف ساهی مکان مکنه الله تعالی فی وسط الجنان حضر تلمی دیر که اگر چه ذکر اولتان ترا کب من حیث المعنی
 بر برینه قریبدر ایکن هر فصلنده بین الناس غالب و متعارف اولان معنای اخذ ایله تفصیل و اصل معروف اوزره
 احکام مسئله تأسیس و تأصیل اولندی مکر مقدمات بیدارنده تنصیب فدا یاخود تخصیص امانه دلالت ایدر بر کلام
 سبقت ایتمش اوله ز را کلام محتمل المعین ایکن احد هابی مرجع برنسته سبقت ایدر سه اول طرف ترجیح ایتمسه
 اغلب وجهین اوزره حیل و تصحیح اولنور نته کیم لفظ مشرکده صیغه سنده ردلیل ایله احد المعین ترجیح ایلمسه
 حکمی بویه دروا کر افخ لکم و اعطیکم مائة دینار علی ان تو منونی علی عشرة الاف درهم من مالی یعنی سزه
 فتح باب ایدوب یوز دینار دخی اعطایده رم بکا مالندن اون بیک درهم اوزره امان و بر مرکز اوزره دیسه متکلم اوزره
 مسلمینه یوز دینار اعطا و مسلمین دخی نفسی ایچون استئناسی اوزره مالندن اون بیک درهمی اکاسالم و بقیه اشیا
 و اجدر و بوقولی فداء درهمه حیل اولماز ز را یوز دینار ذکر ایتمسه مالندن اون بیک درهم اوزره استیمان ایتمش
 اولور ایکن مسلمین ایچون نفسی اوزره فتح بابله برابر یوز دینار شرط ایدر که ذکر ایلد کده ینه اویه اولور و اگر
 افخ لکم و اعطیکم مائة دینار علی ان تو منونی بالف درهم دیسه بوضوئنده هم یوز دینار و هم بیک درهمی

مسلمینه اعطا متکلم اوزره واجب اولوروز را اعطاسه د نانی نفسی اوزره شرط ایلد کده اما نندن عوض
 اولدیغی ابتدا تصریح بعده حرف با ی الف اوزره ادا خال ایله اما نندن انکدخی عوض ایدوکی توضیح ایلمشدر
 مکر کلامی بالف درهم آخذها یاخود تعطونها یعنی سزدن آله جمع یاخود بکا و بره چیکیز بیک درهم
 دیو تخصیص والف معهود مسلمین اوزره نفسی ایچون فتحندن عوض ایدوکی تنصیب ایتمش اوله و ذکر اولتان
 تقریر جناب مؤلفک ان هذا الکلام یحتمل معین قولینک تفسیر ایدر که بالف درهم قولی سزه و بره حکم
 بیک درهم یاخود سزدن آله جمع بیک درهم معانی ینسه محتمل در اخذ طرفینه دلیل بونلور سه اول طرف ترجیح
 بولماز سه معانی کلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحیح اولنور و الله اعلم بالصواب
 اب الحربی بستأ من الی عسکر المسلمین * یعنی حر بیک عسا کر مسلمینه ایجا و اعطاه اما نلرین را تجاسی احوالندن
 باحت مسائل و ما حیدر حسان بر حربی حصن و قلعه و مطوره صحبته ایتمسه رک عسکر اسلامدن استیمان
 و ابتدا سزه وصلت بعده اهلیمه عودت و مال تجارتله ینسه سزه رجعت ایدیم دیو طلب امان ایلد کده نصکره
 کیدوب اسلحه و غیریدن مال تجارتله کلد کده بونلر ینم مالدر دیو دعوی ایلمسه قولی معتبر و کتور دیک نسنه
 اوزره اما فی مقرر در ز را مقهور اولدیغی حائده استیمان ایتمکله دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدن کسنه
 منزله سنده در و مقدمات بیان ایلدیک که بونلرک اما ننده مالی دخی بالتبع داخلدر محصور دکل ایکن عسکر اسلامدن
 استیمان ایدن کسنه دخی بویه در و مال خصوصنده بیدی تابت و شهادت ظاهر حال ایله مثبت اولغله قولی مقبولدر
 کذلک بر عورت کتوروب بونلر عورت یاقزم یاقرقر نده شمسدر دیسه یاخود بر اصیان کتوروب اولاد مدر دیسه
 ینته تصدیق و وجهه سینک اما فی تحقیق اولنوروز را دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلرک مالی کی عیالی دخی
 امانده تابع اولدقلرین مقدمات ذکر ایتمش ایدک بو دخی آنک کیدر که مذکور یندن بعضی قول منکلمی تکذیب
 ایدر سه تبعیت امانه سبب اولان نسنه بی تکذیب و نفسی اوزره رفی اقرار و تقریب ایتمش اولغله فی مسلمین قیلنور
 اما اول تصادق ایدوب بعده مستأ من بونلر ایله ینم زده قرابت یوقدر دیو قوتلندن رجوع و بونلر دخی مستأ منی
 رجوع عنده تکذیبه شروع ایلمسه ینه امانلر در ز را ابتداده تصادق ایله استفاده امان ایتدکلر نده نصکره مستأ منک
 سوزی ایله امانلری باطل اولماز ز را غیر اوزره مو جب برق یاخود سالب امان اولان نسنه ایله اقراری مرود در و اگر امیر
 بونلر دن برنی کذب اتهام ایدر سه اهل عین اولنلری تحلیف ایدر نکول ایدر سه مملو کیت اوزره اسیر ایدوب
 نکول ایله قتل و تدمیر ایلمز یا کر بر ازر جان باغین ایله کلوب اولاد یا خواعدردیسه باجمله فی اولوروز را اهل قتال اولانلر
 امانده دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلر تابع اولدقلرین سابقده بیان ایلدیک بوضوئنده کی عسکر دن استیمان
 ایدوب صریحاً رجاء باغین ایچون استیمان ایتمش و اول رجال نفسلر ایچون بشقه جه استیمان ایتد کلرنده ینته
 تابع اوله مزر و اگر متاع و رفیقله کلوب بونلر مالدر یاخود بعض نسا ایله کلوب عیالدر دیوب مسلمین دخی آنلری
 معسکره قریب برقریه یاخود بر مطوره دن کتور دیکنی بیلسلر نظر اولنور اگر اهل معسکره اشیا مذکور هک اول قریه
 و مطوره ده اولدقلرین مقدمات بیلنر ایسه جمله سی اول مستأ منه سالم اولور بوضوئنده مسلمین بیللری فرضی اوزره اول
 محله قاهر او اوب اولملری میاننده فرق یوقدر ز را بیلد کده نصکره معنای قهر تحقیق ایتمکله بیلنلر حقیقه
 قریب و بعید برادر کورمن مبنسکه برکسنه صویه قریب اولوب لکن قریب و وجودندن آگاه اولسه صویه
 بعید اولق منزله سنده اولوب تمیمی صحیح اولور کذلک مسلمین اول اشیا اول محله موجود اولدیغی بیلوب
 و اصحابی اصحاب منعه ایکن مسلمین آنلره تعرض و قسالت ایتمش اولسه ل ینسه کتورن مستأ منه سالم اولور
 ز را اهل منعه یه قتاله تعرض اولما دجه مجرد مسلمین حال و محمللرین بیکله مقهورین اولدقلرندن مستأ من
 اول اشیا قهر مسلمین تناول ایتمدیکی موضعدن کتورمش اولغله کندیوه سالم اولق لازم اولور اما فرض
 مذکور اوزره اهل اسلام اول محلی و اول اشیا بیلوب یاخود بیلسه ز اما همان اول محله داخل اولسه ل عالم
 اوله جقلری معلوم اولوب علی کلا التقدرین اصحابی اصحاب منعه اولسه ل اشیا مز بوره دن اول مستأ من
 ایچون برنسته سالم اولماز ز را عسا کر مسلمین دار الحربه قهر مشرکین قصدی ایله دا خلین اولشدر در
 و بر قوم غیر متمنعیک ساحة ز ینسه نازل و اول قومک حاللر ینته اطلاعری حاصل اولدقده اوزر ینته قاهر
 اولدقلری ظاهر و باهر اولور کورمن مبنسکه رسول الله صلی الله علیه و سلم خیره قریب اولوب هنوز دخوللری
 نصیب اولماش ایکن الله اکبر خربت خیر انا اذ انزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرين یعنی الله تعالی عظمت
 و کبر یا صاحبیدر که مسلمینه امدادی ایله خیر کی بر حصن حصین خراب اولدی بزل اعدا دن بر قومک

مطلب ما ینع المسلمین و مال
 مطلب ینیم قریب الماء اذا لم یعلم
 مطلب ما جاء به المسلمین من قری
 اهل الحرب

ساحه زینت نازل اولدوقده اول انداز اولنسان قومک قبیح صباح اولدی صباح لری قول کوهر تشاری ابله مقهور بت
اعدایی اختیار و اظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بو طریقه قهر مسلین ظاهر اولدوقده مستأمن اول
اشیایی مسلینک بد استعلا و تحت قهر واستیلارنده بولسان نسنه لردن کتور مش اولدی بی باهر اولوب
شول نزول باخود قبح باب ایچون استیمان ایلین محصورک مقامنه قائم اولغله اشیاء مرقومه دن برسنسه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز و اگر اول اشیایی معلوم مسلین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلین اولمان بر مطهوره دن
اخراج ایتمش ایسه جله سی اکاسام اولور ز براسلین قریه نه داخل اولسونلر کرک اولسونلر مطهوره بی بیلدکرنده
اکا وصولری غیر ممکن وتناول قهر لری غیر ممکنندر و اگر مسلین قتاله اقدام و حالاً قبی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتمک لری بر حصندن کتور مش ایسه قهر مسلین اول حصنده بولسان جمیع اشیاء شامل اولغله اشیاء
مزبوره فی مساینده داخل اولور دلیلی اولدر که اهل حصندن بر رجل استیمانله نازل اولسه برابر کتور دیکی اشیا دن
رشته نائل اوله من نساء علیه اول حصندن کلن مال خصوصتده خارج ایکن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانک نه فرقی وارددر خروج ایچون استیمانده مال و عیالندن برسنه ایچون تصریح استیمان ایتمکده مستأمن
ایچون سالم اولدی بی کی مانحن فیهمز اولان خارج ایکن استیمان صورتده دخی سالم اوله من

باب الحربی مستأمن الینا تم یجده فی ایدیم * یعنی نه استیمانندن صکره غیبت و فقدان ایدوب صکره ایدی
اهل حربده نمایان اولان حربینک احکامندن باحث مطالب و ما حذر مؤلف والا شان علیه الرحمة والغفران
حضر تری دیر که فحان بحر بی عساکر مسلینه التجا و عوزات مشرکین اوزره سزه دلیل اوله میرد یو امان
مسلین رجا ایلوب مسلین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهمزام اعدا دن صکره درون اعدا ده
موجود بولندوقده بی اهل حرب میان مسلیندن اسیر ایندی لردیو دعوا یه ابتداز ایدوب صدق و کذب عینده
المسلین آشکار اولسه نظر اولنور اگر اول حربی مغلوب و مغضوب یا خود مر بو طریقه مضروب اولسوق کی
هیئت اسرا ایسه اکا تعرض اولنوب عندم زده امان سابق اوزره ابقا اولنور ز راحققت حاله و قوف
متعدر اولدوقده همان تحکیم ظاهر ابتداز و علامت و قیافته اعتبار اولنور یو وجهه ایچیلرنده اسیر اولدی بی
بدیدار اولوب دیر که اهل حرب کی آتی اسیر قتلری ایطال امانته مدار اولماز بر ذمی بی اسیر قیلد قیلرنده
ایطال عهدنده تأثیر ایتمدی کی لکن مستأمن مرقوم حدی ای مذکور اوزره البته استیلاف اولنور ز بر ایشاده
ایلدیکمز ظاهر حال اگر چه شاهد صدق مقالدر لکن کلامنده تهمت کذب مقرر اولغله قول یعنی ایله
معتبردر و اگر اوزرنده علامت اسرادن برسنه حاصل دکل ایسه فی مسلینده داخل و امام ایچون قتل دخی
قابلدیر ز بر ظاهر حالی بالا اختیار عسکر یزدن افتراق و منعه اهل حربه التجا اولغله میانه ده اولان امانی
منتهی و حالی حال اهل حربه مضاهی اولور و اگر بعض علاج بالا اختیار اهل حربه لحوقنه و بعضی اسیر
اولدیغنه ملازم اولوب اشکال حالی اشتباه و اشکال اوزره اولور سه فی مسلینده ادخال اولنور لکن قتل حلال
اولماز ز بر اگر چه منعه اهل حرب و موضع اباحت استرقاقده بولنوب تعارض علامت عینده دخی بولندی بی
موضعی تحکیم حکم مشر و عذر لکن تعارض علامت آنک امر نده تمکین شهیه ایدوب قتل دخی شهبانه دفع
اولنور مقوله دن اولغله آنک قتل ممنوعه اعتراض اولنور سه که طر یزدن امانی ثابت ایکن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابت تمسک اولنور ز جو بنده دیر که بوقوله اصل ثابت معلومه تمسک اتی ازله ایدن
دلیلک انعدامه موقوفدر بوقسه ابقا ایدن دلیلک وجودینه موقوف دکلدر بو باده ایسه اصل امانی ازله ایدن
دلیل تحقیق ایتمشدر که منعه اهل حربده بولمشدر بوقیاس اوزره علی کل حال فی اولسی لازم کتور اما ایچیلرنده
اسیر ایدو کی دلیل ایله ظاهر اولدی بی صورتده بز اول قیاسی ترک ایده زر اما اول دلیل منعدم یا خود
معارضی موجود اولدوقده حال معلوم اولان خانه اعتماد واجب اولور که حالا حربی و منعه اهل حربده موجوددر
و اگر عسکر اسلامدر جنک اول عدودن رو کردان اولوب مجده داهجومه دوشمنی مهزوم قیلد قیلرنده اول مستأمنی
ایچیلرنده بولسه ل اگر قبل هزینه اعداء ایچیلرنده ایدو کی هویدا ایسه بوسورت صورت اولی ایله حکم و تفصیلده
برابرر اما ایچیلرنده بولنوب مسلین ایله برابر یا خود اهل حربه برابر کلدی بی بیلنوب ایچق قبل لقاء العدومقود ایکن
میان اعداده موجود اولدوقده صکره بن عسکر بکزدن مفارقت ایتموب سزکله معا اعدایه مخاطبه ایلدم دیواد عا
معاظه ایلسه نظر اولنور اگر اهل عسکر قلیل الاعداد و اومقوله کسنه ایچیلرنده بولنسه مستور اولدی بی معلوم چهله
آحاد ایسه کذب و حیله سی مبین و حین فقداننده اهل حربه التجا عیندی زده متیقن اولوب حکم امانی تمام اولغله

فی اسلام قیلنور و اگر اهل عسکر عظیم المقدار و ایچیلرنده آنک مستور اوله جتی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
و کذب آشکار اولسه امان اول اوزره بایدار قیلنور ز بر منعه مشرکینه وصولی ایله اصل معلومی مزبل اولان
دلیل بو باده ظاهر اولماشدر لکن بز اوزرنه منعه مشرکینه وصولی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول آنکدر
لکن قولنه یعنی ایله اعتبار اولنور و اگر عسکر قلیل ایکن ایچیلرندن مفقود اولوب بعد هزم اعدا و ایچیلرنده موجود
لکن اعدایه یا خود اهل اسلامه کلدی بی معلوم و مشهود اولوب سؤال اولندوقده حین فقداننده تدارک علف
ایچون کتمش یا خود یو لیمی غائب ایتمش ایدم بوقسه اعدایه التجا ایتمش ایدم دینسه اگر چه مقتضای قیاس فی
اولقدر ز بر ادرا حرب موضع اهل حرب ایکن بونک اول موضوعه عسکر دن افتراق معلوم اول وجهله حکم
انتهاء امانده منعه اهل حربه وصولی منزله سنده اید وی مجزومدر لکن مؤلف والا شان طریق استیمانله
احسان ایدوب دیر که بو باده یعنی ایله مصد قدر ز بر انسان قضاء حاجت یا خود تحصیل علف ایچون گاه و بیکاه
عسکر دن خروج ایده جتی بی اشتباهدر و خبر و بریدیکی اوزره خوف و خطر و زحام عسکر هتکاملرنده یو غائب
ایتمک دخی احتمالدر بو جهته خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولور بو بوندن اقدام حقنده ثبوت امان معلومز اولغله
آتی ازله ایدر ردلیل ظاهر اولدی بی اصل امانه و جوب تمسک امر باهر در و الله اعلم

باب المراضة علی الامان بالجمل و غیره * یعنی طرف مسلینده بدل مجزومی اعطا یا خود عدم اعطایه مقرون
مراضة صلحه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمة الله تعالی دیر که عسکر اسلام حصون
اهل حربیدن بر حصنی محاصره یه اقدام ایلمک لرنده اهل حصن مسلینه التجا و بزدن مکالمه امان ایچون طرفکره
اون کشتی خروج ایلسون نه کونه عقد صلح ایدر لسه راضیلر ز دیو عرض رجا ایدوب اون کشتی جیقه مسلین سی
واسره قطعاً اقدام ایتموب ایچق جمیع ماملکرین اغشام قتلری و جهی اوزره استرحام و مسلین دخی ابا و امتناعه
قیام ایددکن صکره اول اون کشتی ایچق نفسلری و عیالرنه امان و بریک اوزره مصالحه یه طالب و مسلین دخی
سمت رضایه ذاهب اوللرنه اول اون کشتی حصنه دخول و فتح باب و مسلین دخی تعاقب ایدوب سی واسره
شتاب قلعین اهل حصین اظهار جناح و اول عشره سزک بزردن سی واسر ایتمکله تعهد بکزی اخبار
ایلدیلر دیکله احتجاج ایلسه ل بو باده قطعاً کلاملرنه اعتماد اولندیغندن بشقه عشره مرقومه نک آنلری
بوقولرنده تصدیق و تکذیلرنه دخی اعتبار و اعتماد اولنور ز داخل حصن اولنور دن عشره و عیالری اخراج
ماعداسی فی مسلینده ادراج اولنور ز بر عشره دن عبری یه صراحه و دلالت امان مسلین غیر حاصل و اهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر ادخالدر ز بر امان محصورده کافی الحقیقه تابع اولان عیالیک دخی دخولی همسر
دکل ایکن هیچ تابع اولماشدرک نیجه متصوردر و دعوالری اوزره عشره مرقومه آنره کر چکدن امان سی ایله
اخبار ایلدی لرنه ایسه ده اولیاده کذب اختیار ایلشدر و اهل حصن بو یله خاتلری تعین سفیر ایتمله کند و
نفسلرنه باعث تکذیر اولشدر و سوء تدبیر لری ایله مبتلای غرور اولوب تعیر مسلین ایله مغرور اولماشدر لردر
بو جهته اول حصنده مسلیندن رجاعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سی ایله اخبار قیلشدر دردیو
شهادت قیلسه لرا کادخی اعتبار اولنور ز بر امانی سبقت ایتمشدر که یتسه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتن اقوی
اوله مز حتی اول عشره عندم بزدن حصنه دخولرنده اهل حصنه بو یله خبر و بر دکلرین بز معاینه ایلسک اصل
امان بزدن واقع اولماقعه آنلری استرقاقده مانع اوله مز و اگر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره کرک عقد صلحه
و کرک بلا عقد طرفلرنه عودت ایدنیجه دکلر حصنلرنده اولان نفوس و اشیاء اوزره مسلیندن اخذ امان ایتمش
اولسه ل بوسورته صورت سابقه سیاندر که امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته اربوب کلامعدوم اولشدر و اگر
صورت مفروضه ده عشره مرقومه طرفلرنه عودت و وقوعی اوزره ماجرالرین اخبار و حکایت ایدنیجه دکلر
اخذ امان ایتمشدر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزک امان و برمد بیکیزی اخبار ایلدی ک دیوادا آنلردخی
بو خصوصدن نسنه سو بیلدی لردیو انکار مدعی ایلسه ل اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنور ز بر عشره بزدن
اهل حصنه و بر یلن امانک انتهاینی دعوی و اهل حصن دخی انکاره التجا ایتمله قول قول منکردر و عشره نک
بو باده شهادت لری دخی معتبره دکلدر ز بر اهل فعل نفسلرنه شهادت وهم فعل لری غیرک تنفیذ و اجازتنه شهادتدر که
خوای کلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدی ک آنلره فعلیه رضا و بر دیلر دیکمی ایهامدر و انسان مباشرت ایلدی کی
فعلیه آخرک اجازتی اوزره شهادتی غیر مقوله در و اگر عشره نک اهل حصنه اخبار لری اوزره حصنده بولنان
مسلین یا اهل ذمتدن رجاعت شهادت قیلسه ل شهادت لری قبول و اهل حصن فی مسلینده دخول ایدر ز بر

مطلب لا تقبل الشهادة علی فعل
نفسه ولا علی اجازة الغير فعمل نفسه

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولغله آنکه ثابت اولان اقرارز له ثابت کیدر اما صورت مفروضه ده
 مسیلمدن اولان شهود فسقه وخره دن معدود ایسه اهل حصن مقد ماسی اولمش ایسه دخی کر کدر که آنلری
 مجددا حصنلرینه رد وکا کان باب حصنلرین سد ایدوب نبد عهدی تقدیم بعده قتالری تصیم اولنه زیر
 ان جاء کم فاسق نبیاً فنبوا نص مخصوصنده خبر فاسقه توقفله امر الهی مخصوص اولوب عدم قبول
 شهادت فاسقه مشهود علیه حربی اولغله مسل اوق میانده فارق یوقدر وعشره آنلره صحتی اوزره کیفیتی
 اخبار ایلد کلمی ثابت اولدجه امانلری بکال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولماز بوضورنده مسیلمدن دخول
 ایند کلمند حصنلرین کسر وافتاوانلری بلانعه ابقا ایتمش اولسه کر کدر که آنلری ماملرینه الحاق ایدر لری
 طرفیمزدن امان اوزره لدره ماملرینه ابلاغ اولماز نبد عهد لری جائز اولماز واکر صورت مفروضه اول عشره
 بزرا اهل حصنه سرکله اولان صلی صحتی اوزره اخبار ایتموب بلکه مسیلمدن سیه امان پردیلریمکله کذب اختیار
 ایتمش ایدیک دیسه لری بونکله صورت اولی برابر بونده دخی حصن ایچینده بولنان برنسنه به جواز تعرض غیر
 منصورد زرا امانلرینه عشره مرقومه عودت و ما جرالرین وقوعی اوزره اخبار و حکایت قیلری تعیین غایت
 قیلتمش ایدی هنوز اول غایت پذیرای صورت اولماشدر بوضورنده مسیلمدن اهل حصنه چونکه سرزرا اخبار عشره
 اوزره سلامت سیه قناعت اول وجهله فتح حصنه مسارعت ایتمش ایدیکر ز دخی سبی سزه سالم قیلوب امتعه
 سازه بی اخذ ایله غایم اوله ایم دیوب اهل حصن شهیدی اکادخی راضی دکلر ز دیسه لریته قوللری معتبرد زرا امان
 حصنه بولنان جمیع اشباه شامل اولغله نبد عهد یا خود وجود غایتله نهایت بولماز ده اهل حصن خلافنه راضی
 اولسه لریته اول امان اوزره باقیدرر وغایت امان دخی ماجرالرین وقوعی اوزره اعلان ایدی چونکه تحقیق
 ایتمی کر کدر که مسیلمدن کالاول منعه لریته ایصال یا خود ماملرینه ابلاغ وار سال ایدوب صکره نبد ایله مباشر قتال
 اوله لری واکر امیر مسیلمدن رکسنده عشره ایله برابر بعث و تسیر ایدوب اول مسلم عشره مرقومه اهل حصنه ماجرای
 صلی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو اعلام اهل حصن دخی قول مذکور ای انکاره اقدام ایلسلر قول بینه آنلر
 قوللری زرا شهادت واحد از ام خصامده مسیلمدن اوزره حجت اولدیجی کی مستأمن اوزره دخی حجت اولماز اما مسیلمدن
 ایکی یا خود اکثر کسنده لری برابر ارسال ایدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قیلستل اهل حصن فی اولورلر
 زرا ایکی مسلک شهادت لری حجت نامده اولغله انتهه امانی موجب اولان غایتک شوی مستوجب اولور سوال اولورسه که
 مسیلمدن مذکور بیک غنیمتدن نصیبری اولوب شهادت لریته جرمتمدر کار ایکن نیجه قبوله سر اوار اولور جواب
 اولدر که اگر چه بویله در لکن غنیمتده حقاری قبل الاحرا ز تا کد ایلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرک سهمی
 وار ثلرینه انتقال ایلمز بومقوله حق ضعیف قبول شهادته مانع اوله جق مهمی ایراث ایلمز کور میسنکه عسکردن
 ایکی مسلم بر ذمی اوزره غنیمتدن شونسنده فی یا خود بیت المالدن برنسنده سرقه ایلدی دیو شهادت ایلسلر
 شهادت لری قبول اولور شرک عامه بیه نساء بو بایده منعقلری وارد دیو قبولدن نکول اولماز واکر اول ایکی
 مسلم بین المسلمین شهادتی قبول اولماز لدرن ایسه اهل حصن امانلری اوزره ابقا اولورلر زرا امانه نهایت ورن
 غایت هنوز ثابته دکلدر که شوق بوشهادتی قبوله منوطدر واکر امیر اول عشره ایله اهل ذمتدن ایکی کسنده فی
 بعث و تسیر ایدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهادت لری قبول اولان عدولدن اولسه لری اهل حصن فی اولورلر
 زرا بوشهادت لری مستأمن اوزره در اهل ذمتک مستأمن اوزره شهادت لری شبهه ایله مندری اولوب اولیان
 امورده مقبوله در که بو بایده ایکی مسلم منزله سنده لدر واکر بومد عامه بر رجل وایکی امر آه شهادت ایلسلر قبول
 اولوب اهل حصن فی اولورلر ایچ قتلری جائز اولماز زرا شهادت النساء مع الرجال اگر چه شبهه ایله ثابت اولان
 امورده حندر لکن شبهه ایله مندری اولان امورده شهادت لریته شبهه ضلال یا خود شبهه نسیان تحقیق ایتمکله
 حجت دکلدر واکر امیر معیت عشره ده اهل حریدن ایکی شخص مستأمنی تسیر ایدوب آنلر دخی وجه مجرر
 اوزره شهادت و تقریر ایلسلر لریته نظر اولور اکر اول ایکی شاهداول دارلر اهلندن ایسلر شهادت لری قبول اولور
 واکر شاهد لریته اهل شرک یا خود ایستاد تر کدن اولوب اهل حصن نصاری ایسلر میانلریته تبیین دار اولوب ولایت
 توارث کی ولایت شهادت دخی مقطعه اولغله شهادت لری قبول اولماز وجهی اولدر که دار الحرب دار قهردر
 بوقسه دار حکم دکلدر و اختلاف منعه لریته اعتبار ایله اول مرتبه تبیین دار بیدار اولور که دیار مختلفه دن اولان
 مستأمنین دار یزده جمع اولسه لری دخی بربری اوزره شهادت لری قبول اولماز اما اهل ذمت بشقه در که اهل
 دار یزدن اولمشدر دار اسلام دار حکم اولوب حکم واحد ده مجتمع اولدقلرند ملت لری مختلفه ایسه ده بربری اوزره

مطلب لا یجوز شهادة الفاسق ولو علی الجرم

مطلب لا یجوز نصب من مات قبل احرار الغنیمه
 مطلب الحق الضعیف فی الدعی
 لا ینع قبول الشهادة
 مطلب شهادة الذمی علی المسلمین
 مطلب شهادة المرأة

مطلب شهادة المستأمنین علی الکفار المختلفه الدار والتمتقة

شهادت لری قبول اولور طائفه مسیلمدن مختلف المذاهب والا هو اولسه لری دخی بربری اوزره شهادت لری قبول
 اولدیجی کی وقتی صورتده که اهل حصن ماملرینه رد اولونه آنده عشره دخی ماملرینه رد اولور زرا امان
 علی وجه الیقین آنلره تناول ایتمکله قبل النذ آنلره تعرض و تطاول جائز کور یلر واکر اهل حصن عشره تک غیر
 کندو دیننده عدولدن اولان برجاعت کلوب عشره اهل حصنه امر صلی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو شهادت
 ایلسلر شهادت لری قبول اولماز ز براز عم و شهادت لریته نظرایله اول جماعت عییده مسیلمدن اولدیلر زرا عشره
 امر صلی علی وقوعه خبر و بزد کلرین بونلر اخبار و زعملر نیجه انتهه امانی اقرار ایتملر علی تقدیر صدقهم جمله سی
 رقیق و علی احتمال کذبهم رق و حریت میاننده متردد بر رفیق اولوب منزله مکاتبینه نزول ایتملر له شهادت لری
 قبول اولماز واذالم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غیر العشره و اموالهم و رفیقهم یعنی اول جماعتک
 شهادت لری قبول اولماز قدده اهل حصن بالجمله آمنلر زرا ایچ عشره مرقومه و آنلرک اموال و رفیق لری غیر آمنلر
 شارح الکتاب امام سرخسی لاطفه الله تعالی بلطفه الانسی دیر که نسخ کلبده اگر چه بوعباره مجرر تحریر
 اولمشدر لکن سقط و محض غلطدر صحیحی غیر الشهود علی العشره یعنی عشره اوزره شهادت ایلمدن اول
 جماعتک غیر یلری آمنلر در دیکلر زرا امان عشره بلا اشکال ایکن جمله آمنلر استثنای بینه نیجه مجال بولور
 اما آنلرک اوزر لریته شهادت ایدنلر انتهه امانه اقرار لری صریح و اقرار لری نفس لری حقنده صحیح اولغله اموال
 و رفیق و عیال لریندن آنلری تصدیق ایدنلر لریته برابر نفس لری فی مسیلمدن قیلور و اولاد صغار لری دخی والد لری
 اول جماعتی تصدیق ایدر لسه اولاد صغار لری دخی فی اولورلر واکر تکذب ایدر لسه تعرض اولماز زرا صغار
 مجور امهاتده اولوب عند التکذیب امهات آمنه اولغله اولاد صغار لری دخی آمن اولورلر اما والد لری بوغسه
 اول جماعت حق صغاردده تصدیق اولورلر حکمی اولدر که اول جماعت رقیق اولوب امهات عند التکذیب
 حرار اولملر له حقلرند امان باقی اولوب اعتبار له حق اولاد ده مجور امهات اعتبار اولور لکن امهات بولماز نیجه
 ایچ مجور آباء اعتبار اولور اولاد صغار لری دخی بالتبع رقیق اولورلر و اول جماعت اولاد کبار لری حقلرند
 تصدیق اولماز لکن اولاد لری آنلری تصدیق ایدر بوضورنده اقرار لری اوزره رقیق اولورلر واکر امیر مسیلمدن
 صورت مفروضه ده امیر حصنه ماجرای صلی متضمن برنامه تحریر و بعد الحکم طرفندن بر سفیر ایله معیت
 عشره ده بعث و تسیر ایدوب بعد فتح البلب امیر حصن بکانه کلدی و سفیر بکزد دفع و تسلیم ایلدی دیو
 تقدیم انکار و سفیر دخی نامده و بر دم حتی بنم یا نمده قرائت ایلدی دیو دعویله ایستاد ایلسلر اهل حصن امان
 سابق لری اوزره ابقا اولورلر ز بر سفیر ایصال نامده ایله انتهه امانی ادعا و امیر حصن انکار مدعی ایتمکله قول
 قول منکر در زرا انتهه امانه ترتب ایلدن اباحت قتل واسترقاقلریدر و حکم مذکور شبهه ایله مندری اولان
 امورده اولغله آنده خبر واحد مسیلمدن اولسه حجت نامده اوله مز اما امیر ایکی مسلمی بعث و تسیر ایدوب آنلر دخی
 حضور یزده امیر حصن اوزره قرائت اولوب اول دخی استماع و مضمونه تحصیل اطلاع ایلدی دیو شهادت
 ایلسلر اهل حصن بالجمله فی اولورلر زرا ثابت بالینه ثابت باقر الخضم کی در و شهادت مسیلمدن حجت نامه در
 واکر اول ایکی مسلمانیه مرقومه امیر حصنه تسلیم اولوب لغت عربیه ایله اوزرینه قرائت و ترجمانی اگر چه
 و حکایت ایلدی لکن ترجمان مرقوم صحیح و سقیم نه کونه افاده ایلدی معلوم اولدی دیو شهادت ایلسلر
 بونده مقتضای قیاس مضمون نامده بی صحیح ایلدی کی به معلوم اولنجیه ذکین امان اهل حصن قوی الاساس
 اولقدر زرا امیر حصن لغت عربیه به عارف اولدیجی عندیمزده معلوم وشاهد لری ترجمان کیفیت ترجمه سنه
 واقف اولدقلری مجزوم اولوب بومقدار ایله مضمون نامده به علی غیر ثابت و علی ثابت اولدقلر انتهه شبهه
 و انتهه امان غیر مثبت اولغله قتل و سیر لریته اقدام مسیلمدن جائز کور یلر لکن مؤلف صاحب احسان بو بایده
 استحسان ایدوب ذیر که اهل حصن فی اولورلر زرا مسیلمدن بیدعه لریته اراده ایدنلرند بونک مافوق مقدور لری
 دکلدر و ترجمان لری خیانت و نامده ده اولیان کلامی حکایت ایتمش ایسه بینه کندو تصصیر لریته در که اوله خاصی
 ترجمان ایلسلر در بومقوله حقیقی تحقیق اولیمان مواده حکم شرعی اکتاه لبق اولنجوب ایچ سبب ظاهر بینه
 تعلیق اولور بو بایده شاهد شهادت ایتمک لری هنگامه اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واکر طرف مسیلمدن
 بعث اولنان مسلم لری مجاس امیر حصنه حاضر بولماز یوب ایچ امیر حصن جواب نامده بی بینه بر نامه مخموم ایله
 اجاده ایتمش اولوب بعد الفتح امیر حصن نامده لری انکار و بکانه نامده کلدی و نه اول عشره وقوعی اوزره خبر و بربری
 دیو تبریده اصرا ایلسلر بالجمله امان اول اوزره اقرار اولورلر زرا امیر مسیلمدن کلن نامده مصنوع و امیر حصنک

مطلب ادعی الرسول ایصال الکتاب و هم یکررون

لسا نندن خلاف واقع اوزره موضوع اولوق محتمل الوقو عدرو بویه نامه مشكوك النظامه مبيع قتل واستغنام اولان
 انتها امان ثابت اوله من كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظم نرندن بیدار اولوب صکره مملکتنه وقوع استیلادن
 صکره انکار ایلمسه بنه مسلمین ایله بیدارنده حاصل اولان امان باطل اولماز زیرا قریباً بیان ایلمدیک که هر کاب محتمل
 الخطأ والصوابدر وگاه اولور که ملک اعظمندن دون اولان کسانک لسا نندن تدبیر اولندیغی کی ملک اعظم
 لسا نندن دخی تر ویر اولور بو مقوله حقیقیدر باطلیدر معلوم اولمیان کابله ارافه دماء واسیر قاق عیدواماء
 حلال اوله من اعتراض اولور سه که بو احتمال کاب قاضی ده موجود ایکن احکامده حجت قیلتمغه نیجه مجال بوانور
 جواب اولدر که کاب قاضی شبهه ایله مندری اولان خصوصاً صده حجت قیلتماز وشهدایله ثابت اولان خصوصاً
 دخی اگر چه حجت قیلتماق مقتضای قیاسدر لکن قاضینک ختمی ونفس کاب ومضمون کاب اوزره شهادت
 شهودایله حسب الظاهر تر ویر وتصعدن امن وسلامتی موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقیق احتیاجه بناء
 حجت قیلتمی استحسان اولمشدر ووصف معهود بره وارد اولان کاب ملک کفارده ناه وجود در والله اعلم
 باب امان الرسول * یعنی مسلمیندن اهل حربه بعث اولنان رسولک اعطاء امانندن باحث مطالب وبعث حذر
 مؤلف الکتاب انا به الله تعالی باحسن الثواب دیر که فحان امیر مسلمین لمصلحه امیر حصنه بر رسول مسلمی ارسال
 واولدخی تبلیغ رسالتی خلانده امیر عزیم وساطت لسا نغ ایله سکا واهل مملکتکه ارسال امان ایلمدی سندخی همان
 باب قلعه بی کشادایله دیو مجرد تقریر لسا نی ایله بسط اقوال یاخود طرف امیر دندر دیو ساخته بر نامه ارازی ایله
 تأیید مقال ایلوب وبقیل وقالده مسلمیندن بر جماعت حاضرین وصورته احواله ناظرین اولدقندن صکره
 امیر حصن فتح باب و مسلمین کربوب سی واسره شتاب ایتمکدرنده امیر حصن سزک رسولک کلوب امیر یکر بزه
 امان ویردیکنی اخبار ایلوب شو مسلمیندخی شاهد اولدیلر دیسه جمله سی امن وسالم وآننان نسنلری کبرورد
 اولتمق لازم اولور زیرا تعبیر رسول عبارته هر سل منزله سنده اولمغه همان امیر عسکر آنره امان ویرمک مرتبه سنده
 اولور سؤال اولور سه که تعبیر رسول عبارته هر سل منزله سنده اولدیغی فی الحقیقه رسول قیلندیغی ماده ده در
 یوقسه تصنع واختراع ایلمدیکی ماده ده دکلدیر جواننده درز که فرقی محرر بعث اولندیغی شخصک حقیقده
 غیر معتبردر زیرا آنکیچون طریق تحقیق مسدود ومقدوری ایچق خبر رسوله اعتماد در بو جهته آنک حقیقده
 رسالت رسول ثابته اولدقندن صکره خبر ویردیکی نسنه نک جمله سی حق وواقع ومحقق حکمنده قیلنور نکتته سی
 اولدر که هر سله لازم اولان رسالتنه بر امین وصادق کسنه بی اختیار ایلوب حاشی وکاذبه اعتبار ایتمکدر
 وخبر رسول هر سل ایله حقیقده واقع ومحقق حکمنده قیلتماسه نغیر اولور نغیر ایسه حرامدر کور من مبنسکه
 امیر حبش اهل حربه نداوشوکسنه بیتمزده جاری اولان هر خصوصه بنم رسولدر دیو رفع صدا ایتمکدر صکره
 اول رسول خیا نکار بویه بر خبر ساخته ایله اخبار ایلمسه بوضورنده اول قوم مغرورین خصوصاً امانده معذورین
 اولماز می صورت سابقه دخی بویه در واول کسنه که اولوقول علینا بعض الاقا وبل لاخذنا منه بالیمین ثم قطعنا
 منه الوتین نظم کریمنی تأمل ومعنای نظمی تعقل ایده ذکر ایلمدیگیمز معنی اکا واضح وهوبد اولور یعنی لکر
 محمد علیه السلام زعم کفار اوزره عند نفسندن بر عظیم الشانک اوزرینه علی طریق فرض الحال بعض اقوال مختصره
 تکلم اییدی ملوک جبارین غضب شدید ایلمدیکی کسندی صاع الفدن طوتوب ضرب عنقه نیاط قلبی اولان
 عرق وتین یعنی حبس الوریدی قطعله اهلاک ایلمدیکی کی بر عظیم الشان آنی اهلاک ایدر ایلمک بو معنای
 حاصلدن خلاصه محصول اولدر که ثابت الرساله اولان رسول افترا و اختراعه مشغول اولمغه مرسل ایله اولان
 قومک عذر لری مقبول ایچق اول رسولک امین اتخاذاولتمس ایکن خیاتی اشنع اولمغه افضح تعذیب وتکلیله مستحق
 وموصول اولور اما فضولی دعوائی رسالت ایدنلرک خیانتلری خیانت سابقه دن اهون ومقصود واکا مفاسد
 مختصره سنده علی العمیا متابعت ایدنلرک عذر لری ناقبول وکنندور دخی مغضوب ومخذولردر بو جهته دن
 مسئله الکذاب وانک اضرائی سفهاء اعراب الله تعالی اوزره نیجه اقاویل باطیل افترا سنی از کتاب ایتمشدر
 ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده اثن اشکرت لیخطن عملاک دخی قل ان کان للرحمن واد
 فانا اول العابدین آیت کریملری سابق وقضیه بشرطه نک طرفینی کاذب وحکم ملازمه سی صادق اولوق قیاسی
 اوزره ترتیب اولنان وعید ونکال بونره دینیه نعلج وایصال اولمادی بومقدمه له دن آشکار اولمشدر که
 فی الحقیقه ارسال اولنان رسولک مرسلندن خبر ویردیکی اخبارده کار وکفتاری نفوذ واعتارده خود بخود دعوائی
 رسالت ایلمن ساخته کارلرک قول وکر دارلرینه قیاس اولماز مترجم فقیردیو که بومخلده عبارته کابرتبه اخلاصه ایجاز

مطلب کتاب القاضی حجه
 فیما یبندر فی البهات

مطلب نصر فات الذریع فی حل
 الرام

اوزره اولمغه بعض مقدمات مطوبه سنی ارازایده رک تعقیب ق تحلیل واجالی تفصیل برله نوع اطنا به سراغاز اولمشدر
 اصل کابه نظر ایدن او اولالباب بوکینه بی معذور بلکه ممدوح ومشکور طوته حقلری بی ازیایدن والله اعلم بالصواب
 انتهى وضورت مر قومه ده رسول ذمی باحر بی مستأ من اولسه بنه امان اهل حصن امر متبقدردر زیرا نبوت امان
 امیر عسکر طرفنددر یوقسه طرف رسولدن دکلدردر زیرا اول حصن ایچنده اهل حصندن تمتع اولمغه
 قبل نفسندن امانی صحیح اولماز بو تقصیر ایچق طرف امیردن واقع اولمشدر که رسالتنه برخاش کافری اختیار
 ایلمشدر بویسه شرعاً منهنی عنه ایدوکی بیداردر اول قصه مرویه بی کور من مبنسکه حضرت عمر رضی الله عنه
 ابو موسی الأشعری رضی الله عنه جنابلرینه امر ایلمدیکه وار کاتبکه امر ایله که مسجد کربوب شونامه بی نامه
 قرأت ایلمون ابو موسی دیدیکی بنم کاتبم مسجد کبره من حضرت عمر دیدیکه نیچون کبره من اول جنبیدر ابو موسی
 دیدیکه جنب دکل لکن نصرانیدر حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه سبحان الله مؤمنینک غیر بدن محرم اسرار
 اتخاذا لئیش سین لا تخذوا بطنه من دونکم لایالونکم خیالاً یعنی ای اهل ایمان همجنسکر اولان مؤمنلرک
 غیر یازدن محرم اسرار اتخاذا ایتمکرز را افساد امور یکرزده قصور ایتمزل نظم جلیلی الشهدیکمی واکر صورت
 مفروضه ده بعد الفتح والسبی اهل حصنک دعوائی امانلرینه شهادت ایلمن شهود مسلمین موجود اولوب
 ایچق اول رسول بونلرک ادعا ایلمدکلری سوزی بن سویلدم دیو تحقیق ایدوب وحجتی بیلکه قول رسولدن
 بشقه طریق اولسه اول دخی تصدیق اولماز زیرا استنباطنه مالک اولیه جعی نسنه بی اخبار و مسلمینک حقلرین
 سبب نبوق ظاهر اولدقندن صکره ابطال ایده جک امانی دعوائیه اجناسر ایتمکله بلا حجه تصدیقه سزاوار اولماز
 لکن سیدین آنک سمنه دوشنر امانلرینه مقر اولمغه احرار اولور لاما دارالخبره عودنلرینه رخصت ویرمک
 زیرا بوماده حقوق مسلمیندر واکر بومقاله اوزره اهل ذمتدن بر جماعت شهادت ایلمسه لرها نلری
 مسلمین اوزره قائمه اولمغه قبول اولماز اما صورت مفروضه ده بوسالتی ابلاغ ایلمن کسنه فی الحقیقه رسول اولوب
 همان بر شخص بوالفضول امان قومی مضمین بر نامه ترتیب وانکله ایچلرینه دخول ایلمسه یاخود بلا کاب بن رسول
 امیر یاخود رسول مسلمین دیو تبلیغ امان شتاب ایلمسه جمله سی فی اولوب امام ایچون مقاتلرخی قتلده دخی جواز وارد
 ز یاز رسول فضولی اول امانی کندونفسندن اثبات ایده من که اول قولی نقول ایلمدیکی حقیقده مسلم ایسه ده
 ایچلرینه ایکن آنلردن تمتع دکلدردر بلکه ایچلرینه اسیر کیدر و امان اسیر مسلمین اوزره غیر نافذدر واول امانی
 امیر عسکر دن صحیحی دخی ممکن اولماز زیرا ارسال رسول ایتمشدر که تعبیری مقام عبارته امیرده قائم اوله نکتته سی
 اولدر که بویله مقاله مر قومه بی ابطال مرده معنای غرور تحقیق ایلمز وتقصیر ایچق قبل نفسازندن حاصل
 اولمشدر که بویقوله وقتاً من الاوقات طرف امیردن رسول اولوب بودقده دخی معلوم الرساله اولیان شخص
 یچمولک سوزینه اعتماد ایتمشدر و امیر مسلمین ایچون بوفساددن اجتراز ممکن دکلدردر زیرا اول ساخته کاری
 بیلنر که آنی تر ویردن منع ایده واهل حصندن حقلرنده ممکن الوقوف اولیان اموره تکلیف وقوف ساقط اولدیغی کی
 ایلمدن دخی ممکن التکرر اولیان خصوصاً تکلیف تحرر ساقطدر واکر بوسول بوالفضول مسلم اولوب
 عسکر مسلمینده قائم ایکن اول مقاله مزوره ایله اهل حصنه ندایه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ایلمشدر مسلمیندن
 محدوداً بنی امان واقع وایچیده کین آمین اولور زیرا قائلی منعه مسلمینده بولتمغه امان آنک طرفندن واقع اولور
 وسابقده بیان ایلمدیک که مالک امان اولان کسنه بشقه بر مالک امانک لسانندن اخبار امان ایلمسه صدق وکذبته
 نظر اولماز یوب امانی واقع ومعتبر اولوب صادق ایسه جانب مخبر عنه دن وکاذب ایسه کند وجانبندن مقرر اولور
 ایچق بوقعه نک وقوعه دخی وقوف عدول مسلمینک شهادت لرینه فوق قدرز را حق استغناملرین ابطال اوزره
 قائمدر واکر فی الحقیقه رسول امیر اولان شخص بیدر بغ واروب رساله امیری تبلیغدن صکره مباشرت تر ویرایله
 فلان قائم سزه امان ویروب بی اول امانله سزه ارسال ایلمدی یاخود باب امیرده اولان مسلمین سزه امان ویردیله
 یاخود صکره دخولدن اقدم سزه ندآ امان ایتمش ایدم دیو تبشیر و بویه تبشیر ایلمدیکی مسلمیندن بر جماعت
 شهادت لریله تقریر ایلمشدر خبری کذب وبهتان اولدقده اهل حصن فی اسلامیان اولور زیرا قائمک و باب امیرده
 اولان مسلمینک رسوللری دکل ایدیکه عبارتی آنلرک عبارتی حکمنده اوله وحال نکلمنده منعمل نده بولتمغه بنفسه
 امانه مالک دخی دکل ایدی بوجهته حکم کلامی باطل اولور واکر اول رسول آحاد مسلمیندن بریسی لمصلحه ارسال
 واولدخی واروب بعد المصلحه بی ارسال ایلمن سزه امان ویردی دیو اختراع مقال ایلمسه بودخی باطلدر زیرا
 بویه ماده ده اطراف عسکر دن بر یشک رسولی کرک رسول امیر وکرک رسول جماعت مسلمین قیاس اولماز

مطلب اذا خصم بالرسول کذباً

زیرا بومرسل بالذات داخل حصن اولسه اول مجلده امانی صحیح اولماز اندن خبر و برن رسولی دخی بویه در
 اگر چه رسول امیر و رسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاه ذوی الاحسان بوصور تکرده
 سالک استحسان اولدیلر زیر جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر و رسوللری کتندو مقاملرینه
 قائم اولغله آنلره نسبت اولنان امانک وقوعی لازم اولور و امیرک دخی امانتی الحق منعه سی اعتبار یله اولغله امیر
 اولدیغی مکانه صحت امانی بی کبان و اخبار امانده لسان رسولی کتندو لسانی ایله یکساندر ووصف معهود آحادناس
 حقلرنده ناموجود اولغله طرفلرندن رسوللرینک اخبار امانی اعتباره شایان اوله من و اگر امیر فی الحقیقه اخبار
 امان ایچون برکسنه بی تسبیر ایدوب اولدخی کتدوب صکره طرف امیره عودت ورسالت امانی ابلاغ ایلدم بوب
 اخبار و حکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اوله من ایسه دینه اول قوم آمنین اولورلر زیر رسول ایچلرینه
 دخولدن صکره اداء رسالت ایتمکجه خروج ایتمکجه ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقیقی ممکن اولمیان
 خصوصاً حکمی ظاهره بنا ایلمک واجب و منصوصدر وهم اخبار رسوله جانب صدقی راجح اولسه دخی
 مجرد احتمال صدقی و اضحدر بومقدار ایله شبهه امان بدیدار اولور و سابقده بیان ایلدی که امان موضع شبهه ده
 ثابت اولور بناء علیه قبل التذکره لینه هجوم مسلمین مشروع دکلدن و اگر امیر و جماعت مسلمین برقومه
 امان و یروب بعده عهد لرندن رجوع و قتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکسنه بی ارسال ایلدر
 اول دخی کیدوب بعده عودت و اخبار ایلدیکنی ذکر و حکایت ایلسه مسلمین اول خبرک وصولنه یقین ایتمکجه
 اوزر لینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیر اخبار رسول محتمل الصدق و الکذب اولغله خصوصاً امانده
 حجت ایسه ده نقض عهده حجت نامه دکلدن نکتته سی اولدر که نبد عهدک نتیجه سی اباحت سی
 واستحلال فروج و دما در و بونرشه ایله ثابت اولماز و ظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکلدن
 امانره امان حرمت سببدر که شبهه ایله ثابت اولان احکامد ندر وهم نتیجه نبد امانده غلط واقع اولدقدن
 بدخی تدارکی ممکن اولماغله آنده ظاهر مجرد اعتماد جائز اولماز امانره امانده غلط واقع اولسه تدارکی ممکن
 اولغله آنده رسول اولان واحدک خبرینه اعتماد جائز اولور بوصور تکرده مسلمین قبل التیقین هجوم ایدوب اهل حصن
 دخی رسولیکز به خبر نبذی ابلاغ ایتمدی دیسه لوقول آنلرک قوللریدر زیر اید امانی انکاره سالک واصل معلوم
 اولان عدم النبیه مستکدر بوصور تکرده مسلمین ماللرندن آلدقلمری رد و ذمیت مقتوللرین ادا ایلدر زیر نبذ ایقان
 اولمکجه آنلر داخل اماندر سوال اولورسه که وسیع مسلمینده خبر نبذ ایچون یغث رسولدن زیاده سی بیسردکل
 ایکن اول رسولک کلامی نیجه معتبر اولماز جواننده دیرز که اوله دکلدن بلکه نبد ایچون ارسال رسولی اید کلرنده
 معتبده بعد العوده تبلیغ نبد بنده شهادت ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمک دخی مقتدر و رزیدر
 و ترتیب متقدم رسالت نبذک ادنای تممیدر حتی ایچو ایکی رجل ارسال اولوب بعد الرجوع تبلیغ نبذ شهادت
 ایلسه لکفایت ایلمز زیر ایکیسی بردن یاخود یا لکر بریسی فعل نفسه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه
 احکامده حجت اولماز و احکامده حجت اولمیان بومثلوا مورده قبول اولماز و لکر امیر اهل حربک رسولی امیر مسلمین
 رکاب مخموله ورودو ایچنده بن میانه مزده اولان عهدی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کابده احتمال
 تصنع درکار اولغله حقیقی بیلمکجه مسلمین تعجیل قتال ایلمک سزاوار اولماز امانی کابی اهل حربدن ایکی
 کسنه کتورب بوبکتاب ملکدر و ختمی ختم ملکدر بوشهادت ایلسه اهل حرب اوزره شهادتلی قبول اولور
 زیر اول ایکی رسول عندیمزده آنلردن و قبل تمام التذکره قلمری دخی آنلردن و اهل حربک اهل دابرلندن امثاللری اوزره
 شهادتلی حجت نامه در و شهادتلی به تمام نبذدن صکره اول قومی قتل و ایستراق چاژدر مکر صحت کابیه شهادت ایدنلر
 اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیلندن اوله بوصور تکرده تعجیل قتال مسلمینده حلال اولماز بلکه
 امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل و موثوق به کسنه بی ارسال و کفایتی سوال ایلمک کدر کورمز مبنسکه بعد الامر
 کابی انکار و بیاز صدق دیومینه اجناسار ایلسه لشرعاً قول آنلرک قوللریدر که شهادتی مقبوله اولمیان شهیدک
 شهادتلیله ایکارلی باطل اولما یوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کسنه لری ارسال ایلمک کدر که لدی الانکار
 اوزر لینه شهادته ایدار ایدر و اگر امیر مسلمین نامه نقض عهدی اون عدد رجاله بعث و توجیه و ایچلرندن
 بر رجل مسلمینده سن بونامه بی اهل حربیه قرائت و باقیرینه ده قرائته شهادت ایدنلرک دیوننبیه ایلوب واصل
 اولدقلمزده امیر اهل حرب قواد و بطارقه سیله اجتماع و اول رجل مشاعرینه ایله قرائت و ترجمان لسانلر نیجه
 ترجمه ایلدیکنی اجتماع ایلسه لبعده اول عشره عودت و اخبار کیفیت ایلسه لبعده اوزر لینه هجوم چاژدر

مطلب وصول کتاب النقص من الکفار و لزوم الشهادة علیه

اولور زیر و سعلرنده بوندن زیاده سی بوقدر و تکلیف شرح کرک شبهه ایله مندری و کرک ثابت اولان امورده
 ایچق بحسب الوعد بر بوصور تکرده بعد الهجوم اهل حرب رجائیزه نقض عهدی اخبار ایچوب ایچق نامه کزده
 مدت امانتلی مد و از تباد ایلدیکنی اظهار ایلدی دیومنداقعه خصوم ایلسه ل بوقوللری باطلکنر زیر بیان
 ایلدی که بومقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ایلشدر که بویه خیانتکاری و جانلغه اختیار ایلشدر
 و ترجمانلرینک حقیقت خبری بیلیمک خارج و سهیمزدن مکر یا نلرنده بولنان مسلمین ترجمانک بوخیانتیه تحصیل
 یقین ایده لر عساکر مسلمین دخی بومعنایه یقین ایدر سه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولورلر کورمز مبنسکه مقدمات
 امان و یردیکنی اهل حرب لغات مختلفه به عارف یاخود آنلر عریدن بر قوم و ایچق لغت واحد به واقف اولسه ل
 و نبد ایچون کیدن رسوللر من اهل حربک لغتلرینک خبری بر لغته اخبار یاخود کللملرنده ذکر لغات غریبه بی
 اختیار ایدنلر کزده بعد الفتح اهل حرب بز اول لغتی فهم ایده نمش ایدیک دیواعتدار ایلسه ل بر آنلرک عارف باللغه
 ایدلرینه عالم لرایکن آنلری بوبایدن تصدیق بزه لازمیدر بلکه عدم فهملرینه یقین و تحقیق ایتمکجه آنلری
 قطعاً تصدیق ایتمز اما بعد البقین اعتبار ظاهر ساقط و کبان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیر که
 رسوللر من اول قومک لغتلرینک خبری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایدنلر کزده اهل حربک اغتذاری ظاهر حاله
 موافقت بنا علیه بوللامده حسن انتظام فهم اولماز لکن نفس کابده بومعنی موجود اولغله بعینه ترجمه اولندی
 انتهی کذلک کبر رأی عن عدم فهملرینه متعلق اولسه بنه امانلری متحقق اولورلر بر احتیاطه بناقلان امورده
 اکبر رأی منزله یقینده در و امام ابوحنیفه عامه الله تعالی بالطافه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصره
 خصمه ایدار اوزره ایکن بومسلم مشرکیدن برنی امیره احضار و بن مقدمه بوبکه امان و برمشیدم بکا اول امان
 اوزره کلندی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتمکجه تصدیقه سزا واز اولماز زیر
 امیره کتور دکده مسلمیندن امتاعی اولماغله فی اولشدر و مسلمین من بوردخی مجددا امان و برمکد قادر اولماغله اقرار
 ایلدیکنی امان سابقنده تصدیق اولماز و اگر چه بالنظر الی القیاس مأسورین سائرین کبی امام دیلرسه جواز
 قتلی بی التباسدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولما یوب اذخالی فی ایله احسان اولتور زیر احتمال صدق الخبر
 اراقه دمندن شبهه مانعه به منجر اولشدر وجهی اولدر که حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر و بویه امر
 دینه راجع اولان امورده خصوصاً شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصاً خبر واحد
 حجت شرعیه در و بوصور تکرده کتورن مسلمین غیری یا لکر بر مسلم شهادت ایلسه شاهدین اولدیجه قبول اولماز
 بومشله ده برهان باب الامان بمصائب المشرکونه ذکر سیقت ایلدن حدیث هر مزاندن که هر مزانی اسیر و حضور
 عمری به سوق و تسبیر ایلدیکنی حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم قلاباس علیک یعنی سوبله سکاضر
 بوقدر یاخود تکلم کلام حتی یعنی صاع قاله جق کسنه تک کلامی کبی سوبله دیو استداء اعطاء امان ایدوب
 بعد امانده شهه و نسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدیکنه انس بن مالک رضی الله عنه سبق امانته شهادت
 ایدنجه قبولندن امتناع بعده بر شاهد آخردخی ضم شهادت ایلدیکننده قبول و استماع بیوروب هر مزانی داخل
 امان ایلدی پس بو حدیثده امان غیر اوزره شهادتده شهادت ر جلین لازم ایدوکنی بیان و تحذیر و اوردن بر امان و یرن
 کسنه باحباب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مقرر
 علی کلا التقدير بن بشقه ایکی شاهد لازمدر که نبوت امانی مستلزم اوله ایچق مسئله رسول بشقه در که اهل
 حرب رسولک اخبار امان ایلدیکنی مسلمین قرائن حاله عالم اولد قدن صکره انباء امانی لازمدر زیر مسلمین آتی
 رسالت اوزره انحاء امان ایلشدر و آندن بر خیانت واقع اولورسه مسلمین راجع اولور کورمز مبنسکه امام المسلمین
 امور ناسی رؤیت ایچون بر قاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یا قطع ید کبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه
 ضمانی بیت المسال اوزره لازمدر زیر اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی به تقویض ایلشدر خطاسی بنه مسلمین
 عائددر و تقویض رسالت اولنان رسول دخی بویه در که خطا و خیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حرب راجع اولماز
 * باب السریه تو من اهل الحصن ثم تلحقها السریه الاخری *

مطلب اعراض المترجم و اغتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضي في الرجوع و قطع اليد و نحوهما فاضمان علی بیت المسال
 مطلب الامان مع العوض

یعنی بر سر به اهل حصنه امان و یرد کده صکره بر لینه سریه اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقک و جوبنه
 متعلق مسالدر چانکه مسلمیندن بر سریه حصون مشرکیندن بر حصنک اهابتسی ایله اول سریه داراستلامه
 حقیجه دکین آنلره امان و برمک اوزره بوزالتون بدل مقابله سنده مضالجه ایلسه لرضح مزبور چاژ اولور زیر
 ثابت مد کوره به دکین بلاعوض اعطاء امان ایلسه ل جوازی مقرر ایکن عوض ایله دخی اظهار در زیر امانده

تحریم قتل واسترقاق اولغله صلح عن القصاص کی بعوض وبلا عوض جائزدر و امان سابق اهل حصنه خاص اولغله صکره سا ر اهل حر به هجوملرنده ضرر یوقدر و امان اهل حصنه امتعه و مواشیلری بالتبع داخلدر ز بر امانلری حصنلرنده اقامتلی ایچون اولغله اوزم اقامتدن اولان ماللر بنه تعرض حلال اولماز ایچق قبل الصلح ما خود لرنیک ردی لازم دکلدن ز بر امان خودلری غنیمتلی اولمشدر و امانلری رد غنائم ایچون اولوب ایچق ماللر بنه ترک تعرض ایچوندن و ما خود مسلمین عداد امواللرندن خارج اولمشدر و اگر بعد الصلح بوسریه دارالخر به مرور و برلر بنه مسلمیندن سریه دیگر ظهور ایدوب اهل حصن صلح سابق حکایت و عدول مسلمیندن ایکی شاهد دخی شهادت ایدر سه آنلره بر وجهله تعرضلری جائز اولماز که سریه سابقه نک عقد لری کافه مسلمین حقلرنده ناقددر قال علیه السلام المسلمون ید علی من سواهم ویسعی بذمتهم ادانهم بعقد علیهم اولهم و فی نسخه اولاهم و یرد علیهم اقصاهم یعنی مسلمین اغیار و اعدالری اوزره بد واحده کیدر که بر بنه تعاون ایدرلر و عهد لرنه ادنالری سعی ایتمک جائزدر اعالی آتی نقض ایتمک غیر جائزدر و اوللری او اخری اوزره عقد عهود ایدرلر که آخر و ایدرلری آنک اوزر بنه وارد اولورلر و نقض ایدر منزل بعض اهل حدیث بعقد علیهم اولهم قول شریفلرندن هر اول سر ایتمک عقد ایلد کلمی اماند که جمیع مسلمین اوزره ناقددر دیدیلر چونکه سریه ثابته سریه اولی حکمنده در سریه اولی مجددا عودت ایلسه لاهل حصنه قطعاً تعرضلری حلال اولماز مگر دنانیر مقبوضه لرنی رد ایلر بنه عهد ایدر سریه ثابته دخی بویه در که آنلرک دخی قتال لری حلال اولماز مگر همچنسلری اولان سریه اولی تک اخذ ایلد کلمی دنانیری بونلررد و بنده عهد ایدر لرحکمتی اولدر که غمزه بدل دنانیر سریه اولی دارالخر بدن خر و جلری غایت و ارنجه امان اوزره تقریر اولملر بدر آنلر خروج ایتمکجه بونلر امانده بر قراردر قبل ردالدنانیر بزل قتال ایلسک غرور یا خود اضرا در که حرمتی بدیدر در و اگر سریه ثابته بعد ردالدنانیر قتاله اقدام و قح وظفر ایلر اغتنام ایتد کلمی صکره سریه اولی ایلر دارالخر بد جمیع اولسه هر اموال حصن وهم سریه اولانک مقدما ادفقری دنانیرده ایکیبسیده شریک اولورلر ز بر جله سی غنیمت اولوب غنیمتده سبب شرکت اولان دار اسلامه احرارده اشترک ایلشلردر ایچق سریه ثابته دنانیر معهوده بی ماللرندن غارم اولدیلر ایسه قبل القسمة اموال حصندن آتی اخذ عازم اولورلر ز بر اموال حصنه ایچق رد دنانیر ایلر و اصل اولوب و آتی اداده متبرع اولوب بلکه آنکله بو غنیمته یول بولشلردر بو جهته اول دنانیرده حقلری حق غامین اوزره تقدیم بعده مابقی بین الکل سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما اول دنانیری محل آخردن ادفقری غنائمدن غارم اولدیلر ایسه آتی مستقلا افرار ایدر منزل ز بر ادا ایلد کلمی دخی بدلرنده مشترک جله غنائمدن اولوب آنکله اخذ توصل ایلد کلمی اموال حصن منزله سنده در نظری اولدر که بعض ورثه جله ترکه به تعلق ایدن دین مورثی ادا ایلسه اکر کند و مانندن و یرمش ایسه ترکه به رجوع ایدر و اکر ترکه دن و یرمش ایسه رجوعه حاجت یوقدر و اکر سربتان دارالخر بد جمیع اولماز لرسه سریه اولی ایچون ادفقری دنانیرلری سالم و ثابته دخی غنائملر به بالکنر جه غام اولورلر ز بر اهر بری آلد قلمین دار عمزه احرار ایلر اختصاص و امتیاز ایلشدر بوسورته سریه ثابته اول دنانیری ماللرندن غارم اولسه لرنی آتی اولی دن آله منزل ز بر غنائم حصن آنلره سالمه اولغله ادا ایتد کلمی ایله امتیاز ایلدیلر اما صورت اولی بشقه در که آنده منافع غنائم حصنه ایکیبسیده شریک اولمشلر ایدر و مع هذابین الصورتین از دیاد عواذ ایلر فرق زانده یوقدر که صورت اولاده غارم اولد قلمی دنانیره ایچق غنائم حصندن استیفا ایدر جکلر ایدر شمدی بوسورته اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر و اگر سریه ثابته بعد ردالدنانیر حصنه ظفر بوله بوب بنه دارالخر بد سریه اولی ایلر جمیع اولسه لربارجه دار اسلامه احرار ایلد کلمی غنا غنائمدن سریه ثابته دنانیرلرین اخذ و افرار ایدر منزل ز بر سریه اولی غنائم حصنه و اصل اولماغله دنانیر مر دوده دن نفع حاصل اولوب حقلرنده سریه ثابته منزله متبرعینده اولورلر اما صورت سابقه بشقه در که الغنم بالغرم اقتضاسی اوزره دنانیر مردوده نک نفعی جله سی حقتده ظاهر اولد قلمی دخی جله سی حقتده نافذ اولورلر لکن نفعی ظاهر اولما بجه رد ایدنلرک غیر بد نافذ اولماز و اگر سریه ثابته اموال حصنک غیر بدن غام و دنانیرلرین آنک ایچندن آغله عازم اولسه لرنه جائز کور بلز ز بر بو غنائمه بدون الدنانیر وصوللری ممکن اولغله رد دنانیرک حکمی سریه اولی تک ادفقری دنانیری استرداد ده ممکن ایتمدیکی کی بو غنائمه دخی ممکن اولماز لکن غنائم حصن بشقه در که اکا و وصوللری رد دنانیر ایلر اولغله قبل تقسیم افرار دنانیرلرین تقدیم ایدرلر و اگر اهل حصن سریه ثابته به امان سابق اجبار و بنه دن عجزلرین اظهار ایتلر بیه سریه دخی قوللرین تصدیق ایتوب قتاله شتابله ظفر باب اولد قلمی صکره

مطلب دخول المال فی الامان

مطلب قضی بعض الارشادین المیز

مطلب انکار و اعلی حصن غم ظاهر انهم فی الامان

امانلرنه واقف اولسه ل بوسورته آلد قلمین موجود اولنلری رد و ماللرندن استهلاک ایتد کلمی ضمان و مقبوللرک عاقله قاتل اوزره دیتلری لازمدر ز بر اول قوم مستامن اولوب نفو سلری معصومه و اموال لری متقومه ایدوبی ظاهر بوسورته قاتلرینک قتلی خطاً اولوب و جوب دیت عاقله اوزره ایدوبی باهر در مؤلف الکتاب رجه الله تعالی در که زه اسناد سابق ایلر مشایخ مندن بالغ اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لرنه مشرک کیدن ایکی کسند استیماله کلد کلمی جائزه وفود ایکی حبله الیاسی ایلر مظهر جود بوردیلر بعده حضور سعادت لرندن چقبوب کتدیلر در حال مسلمیندن رجاعت آنلره ملاقی اولوب قتل ایلدیلر صکره کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لرنه اخبار ایلد کلمی مقبوللری و حله لری بیلدیلر و ایکی حر مسلم دخی ایلر ایچبارلرنه دیتلرین اعطا یوردیلر مؤلف همام بو حدیثی قائل و مقبولی اهام اوزره ذکر و افهام ایلشدر لکن کتب معازیده مشر و حدیث که ر جلین مقبولین بنی عامردن ایلدیلر قاتلری عمرو بن امیه الضمیری در بنی عامر اصحاب عمروه غدیر قبیح ایتد کلمی ندن عمرو بتر معونه دن منصور اولد قلمی آنلری قتل ایلشدر کذلک اهل حصن صورت مفروضده سریه اولابه تخصیص خطابه آمنونا انتم دیمش اولسه ل بوسورت حکمده صورت سابقه ایلر برابردر ز بر آنلره امان و یرن ایچق سریه اولی در انتم قوللر بیه تخصیص و عدم تخصیصده غمزه زانده یوقدر و اگر صورت سابقه آمنونا علی ان لاتعرضوا انتم انما حتی تخرجوا الی دار الاسلام یعنی دار اسلامه خر و جکلر دکن سزای بزره تعرض ایتمک اوزره زه امان و یریکز دیو سریه اولادن استیمان و آنلر دخی دنانیر مشروطه اوزره مساعدته امان ایلسه ل بعده سریه ثابته کلسه رد دنانیر ایتمک سزای اهل حصنه قتال لری جائزدر ز بر سریه اولانک دفع تعرضلری ایچون ایچق آنلردن استیمان ایتمشدر و ادا دنانیردن مقصود لری کندولری احاطه ایلین سریه بی دفعه اول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه در که آنده مدت معلومه به دکن التماس امان عام ایلشدر در حکم امان من جهة الزمان قابل تخصیص اولدیکی کی من جهة السرا یا دخی قابلدر ایچق عند الاطلاق لفظک موجب عموم ایکن موجب خصوص اوزره تنصیب اولد قلمی ثبوت حکمی تخصیص ایلر بعده مؤلف همام امان عام اوزره تقریر عه اهتمام ایدوب دیدیکه سریه ثابته اهل حصنه وصولدن اقدام سریه اولی دار اسلامه خروج ایلسه ثابته ایچون بعد الوصول بنده عهده ورد دنانیره حاجت اولوب اهل حصنه قتال لری جائزدر ز بر اولانک دار اسلامه خر و جلری امانلرنه غایت و وجود غایتله امانلری و اصل نهایت اولمشدر کور من میسنکه سریه اولی بعد الخرج دارالخر به عود و ولوج ایلسه ل اهل حصنه قتال لری جائزدر سریه ثابته دخی بویه در اما سریه اولانک بمقداری خروج ایدوب بمقداری ایتمشدر بو باده اعتبار ایچق امیرک اصحاب متعه اولان جماعته خروج یا خود قرار بنه در ز بر اهل حصنک التماس صلح و اداء دنانیرلرنه باعث ایچق سریه دن خوف لدر و خوف مرقوم جماعت و منعه اعتبار بیه در و قول ابی حنیفه رجه الله تعالی به قیاس ایلر لایق حال اول سریه دن فرد واحد دارالخر بد قالد بجه بدون ردالدنانیر عدم حل قتالدر ز بر عند ابی حنیفه حکم شرعی بر جماعته ثابت اولد قلمی بقاء و احد ایلر باقی قالمور حتی بر بنده تک اهلی مرید اولوب ایچلرنه بر مسلم یا خود بر ذمی امان اوزره باقی قالمسه اول بیلده دارالخر بولما ز دیمشدر لکن قیاس مذکور بو محله متعذر اولغله متروکدر کور من میسنکه اول سریه دن بر یسی دارالخر بد مقبول یا سیر یا مقفود اولسه اهل حصن ایلر بعد خروج الجماعه دخی قتال مشروع اولماق لازم کلور اما سریه دن بر فرد جبهه یوب جله سی دارالخر بد قتل اولنسه ل بوسورته قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جلیل بو وجهله تعلیل ایلشدر که جله سی قتل اولد قلمی بالجمله دارالخر بدن خروج ایتمش کی اولورلر یعنی اهل حصن صورت قتالرنده جانب سریه دن خر و جلرنده تحصیل امن ایتد کلمی ز بر امان اولورلر و اگر آنلردن بعضیلری مقبول و بعضیلری دارالخر بد باقی قالمسه لرنه اعتبار شرعی صورت خر و جلری کی منعه به در که باقیلرده منعه بو غبسه قتال لری جائز و ازیسه دار اسلامه چقبوب عودت ایتمکجه غیر جائزدر و اگر اهل حر به بوسنه اعطاء امان اوزره مصالحه ایلسه لرنه بد دخی جائزدر ز بر امانی وقت معلومه توقیت ایلشدر در دار اسلامه خر و جلری کی امر غیر معلومه توقیتلری جائز کور بیلد که معلومک جوازی اظهار در لکن مکلفه صلحه السنه ده رکسنه بی الف و لام ایلر تعریف و بوسنه ذمک معناسنی تصنیف ایتشلر ایسه ایچنده بواند قلمی سنه معهوده عربیه قریه به صرف اولنور و انقضاء ذی الحجه ایلر تمام اولور حتی حین مکالمده ایچق سنه دن بر آتی قالمش ایسه مدت امانلری همان اولی آتی در بوسورته اهل حر بزلر کیدن و خیابلر بزم اوزره مثلاً سنه رومی شمسیه بی قصد و اولو جهله

مطلب اوفالو آمنونا انتم لا یخص الامان بهم

مطلب بیان دارالخر

مطلب توقیت الامان بالسنه مطلب اعتبار السنه القمریه

مصالحه ایتمش ایدیک دیسه لر کلامرینه التفات اولماز زرا اعطاء امان ایلین مسلین اولمغه مدت مذکوره
 عند السلین معروف اولان سنه به حل اولوب عرف اهل حربه اعتبار اولماز زرا مسلین آتی بتلزل و بزرا احکامی
 بیخیزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمور لر ز قال تعالی وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
 الله تعالی اول حکیم مقتدر در کسه شمس و قمر دن هر برینک باخود افراد ضعیف و قرب مرجع قرینه سبله بالکز
 قمرک سیر و حرکت لر یچون منازل تقدیر ایلدی تا که سزل عدد سنین و حساب اوقاتی یلوب اعمال شرعیه و معاملات
 عادیه کزی محافظه ایده سز اما اهل حرب اثناء صلحه بیان مراد اینلش لر ایسه الشرط املاک علیک املاک
 مثلی و فقیحه رعایت شرط احسن مسلکدر و اگر صورت مفروضه ده مدت صلحه سنه کامله که وقت صلحه دن
 اون ایکی آی در دیسه لرینه التفات اولماز زرا حین مصالحه ده هذه السنه دیو تعبیر ایلدیلر اون ایکی آی
 سنه منکره در یوقسه بویه سنه معرفه دکلدر کورمز مینسکه برکسته لله علی صوم سنه یعنی برسنه صوم الله ایچون
 اوزریمه واجب اولسون دیسه ندری سنه کامله به و صوم السنه یعنی بوسنه تک صومی دیسه انقضاء ذی الحجه به
 دکن بقیه سنه به منصرف اولور و اگر لفظ هذه السنه دن سزک عسکر صاعقه ایله دارالحر بدن عودت کره دکن
 تمت اولان زمان فی قصد ایتمش ایدیک دیسه لرینه التفات اولماز زرا خلاف ظاهری ادعا اینلش لر در که ظاهر اولان
 افهامه سبقت ایدن معنادر و لفظ مذکور دن افهامه سبقت ایدن مدت مزبور در یوقسه مدت انصراف دکلدر
 لکن بودخی محتملات لفظ دن اولمغه حین صلحه تصریح ایلدر سه اکاحل اولنور و اگر علی ان تو منونا سنه
 بزه برسنه امان ویر مکز اوزره دیسه لز وقت صلحه دن اون ایکی آی مدته حل اولنور زرا سنه منکره اون ایکی آیدر
 قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثني عشر شهرا یعنی عند الله شهور سنه تک تمام عددی اون ایکی آی در
 و اگر نصالحکم علی ان تو منونا علی الف دینار یعنی بیک دینار بدل صلح اوزره بزه اعطاء امان اوزره سزکله
 مصالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمه لر مسلینک دار اسلامه خروج لرینه دک تمت او لور زرا مطلق
 اولان کلام دلالت مقام و کلام متکلمدن استعمال اولان مرامله تقیید اولنور و صورت مفروضه ده سریه
 اسلام آنلری احاطه ایلد کدنصکره ظاهر در که بوصولدن مراملری ایچق حالانازل اولان خوفدن سلامت لریدر
 و بوسلامت ایچق سریه تک دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغه مکالمده تصریح و امنونا حتی نخرجوا الی دار الاسلام
 دیمکله توضیح ایتمش لر کی اولور حتی دار اسلامه خروج لریدن صکره بینه اول سریه عودت یا خود غیر یلری
 اظهار صولت ایلمسه لر رد نایر ایتمش لرین اهل حصنه قتاله شروع لری امر مشروعدر لکن قبل القتال
 نبد عهد ایتماری لازمه حالنددر زرا امانلری مطلقدر و ذکر ایلدی کیم مرامله سلامت لری ایچق بدل ایلد کلمری دن اثره
 مفا بلدر یوقسه اطلاق امانی ناقض دکلدر و مرامله سلامت لری حاصل اولق اعتبار یله مسلینه بعد الخروج دن انبر
 ما خوده ساله اولور و اطلاق امان اعتبار یله قبل التبد قتال لری بلا عوض امان مسئله سی مثللو خلال اولماز
 اما مسئله سا بقه بشقه در که آنده امان صریح اموقت اولمغه بعد تمام الوقت باقی قالمناز و اگر امام المسلمین
 دار اسلامدن آنلری صلحه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلردخی بدل مال معلومه امان مطلق غیر موقت
 اوزره مصالحه ایدوب بعده امام نبد ایله قتال لرین التزام ایلمسه اول مال مأ خودی کبر و یر مدیکه قتال حلال
 اولماز اما صورت اول بشقه در که آنده بدل مالدن مراملری حال حلول ایلین خوفی ازاله در و بوسورنده هنوز
 خوف لری اولوب مقصود لری ایچق تحصیل امن مطلقدر تا که مسلیندن بر فرد طرف لرینه تعرض ایتمه و محتمل
 تا بید اولان امورده مطلق همان ذکر تا بید ایله مصرح منزله سنده اولوب کویا امنونا بیدا دیمش لر در یو جهتله
 قبل رد المال قتال لری حلال اولماز و اگر احاطه حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن کف ید ایتمک
 اوزره مصالحه ده شرط آخر زیاده ایتمش لر سریه مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
 ایتمدیکه آنلره تعرض لری حرامدر اما مسلیندن سائر سریه لرک سریه اولی دارالحر بدن خروج ایتمش لر دخی
 اول حصنه هجوم لری جا ندر زرا بدل ماله اول سریه تک کف یدلرین شرط ایتمش لر ایدلی لفظ مذکور آنلره
 خاص اولوب سائر بینه عام اولماز و معلومدر که اول حینده مقصود لری ایچق آنلردن امین اولملریدر و بومقصود
 اول سریه تک دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه به دخی سلامت دن نایر تمام اولور حتی بعد
 الخروج عودت ایلمسه لر رد دن نایر واجب دکلدر ایچق قبل التبد هجوم لری جا نر اولماز زرا آنلر ایله اهل حصن
 میا نلرنده امان خاص واردر لکن مطلق اولوب تنصیب وقت اولما مشدر و ساقا بیان ایتمش ایدیک که بومثللو
 امان اهل حصنه عموم جماعت مسلین میا نلرنده قائم اولسه تحر زاعن القدر قبل التبد قتال لری غیر حلالدر

مطلب بیان السنه المعروفه والنکره

مطلب المطلق محمل علی التایید ان احتله

سریه مخصوصه دخی بویه در حتی من غیر تبد اوزر بینه هجوم و مال لرین اخذ ایلمسه لر آلدق لرخی رایدلر
 زرا اهل حصن تا نبد ایتمش لر دکن اما نلرنده در وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا حول لکم شیئا من اموال
 المعاهدین یعنی اموال مستأمتیندن و نسنه بی سزه حلال کور مزیم و اگر خلیفه مسلین دارالحر به اوج بلوک
 عسکر بعث و تعیین ایلمسه هنوز مسلین بر حصنه واصل اولما مشدکن اهل البسین عسا کر مذ کوره دن برینک امیر بینه
 ارسال قاصد و امنوا اهل حصن کذا علی ان تکفوا عنهم حتی ترجعوا من غزائکم هذه علی الف دینار یعنی
 بوغزوه کزدن دار اسلامه عودت کره دکن فلان حصنک اهل بسندن کف ید ایتمش لر اوزره بدل الف دینار اوزره امان
 و یریکز دیو عرض مقاصد ایدوب بونک اوزر بینه تراضی بولنسه تا که عسا کر نلشه دار اسلامه عودت ایدنجه به دکن
 کرک عسکرین باقین و کرک صکره دن دار اسلامدن دخول ایلمین عسکر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایتمک
 جا ندر دکلدر زرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر و اهل حصنک بوا مانله مقصود لری بالکز
 کندوره بعث اولسان عسکر دن امین اولق دکلدر که اول عسکر هنوز ساحه لرینه نازل اولما مشدر بلکه خوف لری
 هم آنلردن وهم عسکرین باقیندن وهم جمیع مسلیندن مساوات اوزره در یو جهتدن بزه معلومدر که بید مالدن
 مقصود لری غایت خروج عسا کره دکن بوخوفی نفس لریدن ازاله در و بومقصودک حصولی ایچق امان کافی
 مسلینه عام اولمغه اولور بناء علیه قبل التبد ورد الدنانیر بر فردک هجومی تجوز اولماز اما اول طرفه بعث اولسان
 عسکر محاصره حصنه نازل باخود مکان قریبه واصل اولدق لرنده جواب مسئله بشقه در که آنده مقصود لری
 بالکز بولنردن امین اولمقد زرا بولن طرفدن محصور و مقهور اولمش لر در و قریباً بیان ایلدیک که کلام مطلق
 قرینه مقصود ایله مقید اولور بوجهتله عسا کر باقیه تک بلاتبد آنلر ایله قتال لری جا ندر کور مز مینسکه عسا کر
 نلشه دن برینک اوزرنده خلیفه یا خود اولی عهد باخود امیر الشام کی بر جعل بنام بونوب اهل حرب کاقبل الوصول
 ارسال رسول و امنوا علی ان تکفوا عنا حتی ترجعوا من غزائکم هذه یعنی بوغزوه کزدن دار یکره رجوع کره دکن
 بزدن کف ید ایتمش لر اوزره امان و یریکز دیمکله عرض مشول ایتد کلرنده مراملری موصول حصول اولسه
 بوا مان جمیع عسا کر اوزره جاری و بالکز اهل حصنی ذکر ایتمش لر سه جمیع اهل حربه ساری اولور زرا
 لفظ عام عامه متنازلاننده ایجاب حکم ایلر مکر امنوا اهل حصن کذا دیو بیان لر یله دلیل خصوص نمایان اوله
 اما بوسورنده خلیفه یا خود عدیل لری عسکر ی ایلر بیه حصنی محاصره به قیام و اهل حصن دخی استیجان عام سابق ایله
 عرض مرامله مساعدده ایله تحصیل کام ایلمسه لر امان مرقوم اهل حصنه محصور و ایچق اول محاصره ایلمین
 عسکر دن اولق اوزره مقصود اولوب اعطاء امان ایلمین خلیفه زمان ایکن امانی عسکر آخره سر بیان ایلمش مسئله
 سابقه دخی بویه در کذلک اهل حرب احد العسا کره بعث رسول و امنونا اتم خاصه بالکز سز لر بزه امان
 و یریکز دیو عرض مشول ایلمسه لر بونکله صورت اولی منسا و یاندر زرا ذکر تخصیصی زیاده ایلمسه لرده
 و ایلمسه لرده اعطاء امان ایلمین بالکز اول عسکر در لکن حکم امانلری بعض صورده کافی مسلین حقلرنده جار بدر
 اما علی ان تکفوا عنا تم خاصه یعنی بالکز سز لر بزدن کف ید ایتمش لر اوزره دیمکله استیجان ایدوب اول عسکر دخی
 هنوز طرف لرینه واصل اولما مش ایسه کلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغه امان مزبور اول عسکره
 مخصوص اولور کذلک خلیفه به امنونا نحن خاصه بالکز بزه امان و یریکز دیسه لرینه کلاملرنده موجب
 تخصیص اوزره تخصیص اولمغه امان اول طائفه به خاص اولوب غیر اهل حرب داخل اولماز مؤلف همامل
 استکنه الله تعالی فی اعلی المقام دیر که بوا مان و یرن عسکر دن بر شخص عسکر آخره لاحق اولسه بینه آنلر ایله بار
 بوا اهل حصنه قتالی حلال اولماز زرا بالکز عسکر اول طرفدن اخذ امان ایتمش لر در و حکم امان آنلردن هر فردک
 حقلنده نمایاندر و هر فردی کندو عسکر یله برابر اول حصنه قتال ایتمک حلال اولما دخی کی عسکر آخر ایله دخی اولماز
 و اگر بر سر بیه بر حصنی محاصره به آغاز و اهل حصن دخی آنلره بشبور آتون و یرمک اوزره دورت آی امان و یرملرین یاز
 و مسلین مساعدده لرین ابراز ایلد کلرندن صکره سریه آخری اول حصنه قادم و امان سابقه عالم اولسه لر تادنانیر لرین رد
 و تسلیم یا خود تمام مدله امان لرین تمیم ایتمدیکه قتال آنلره حلال اولماز زرا امان سابق کافی مسلین اوزره ناغذدر
 و بوسورنده مال لریدن رد دن نایر ایله غارم بعده قتاله ظفر یاب غنائم اولوب اول غنائمه دار اسلامه قادم اولسه لر اول ادا
 ایتمک لر ی دن نایر قبل التخصیب و التقسیم اول عسکره ادا و تسلیم اولنور زرا اول غنائمه ایچق ادا ایلد کلمری دن نایر ایله
 واصل اولدق لریدن اولساده متبرع اولوب بلکه اول دن نایرین اخذ و استیفا ایدنجه به دکن حصندن ظفر بولدق لر ی
 امواله آنلر احق اولور ز کور مز مینسکه اول عسکر حصنده دن نایر مبدوله لرینی بعینها بولسه لر اکا قبل الخمس و القسمة

بوی کلامه کله نحن ضمیر منقول
 مؤک و ضمیر منسوب موقفنده
 مستعملدر

احق اولماز می ایدی مثلنه ظفر بولسه ردخی بولسه در نظری شول عبد مرهوندر که آتی دوشمن اسیر ایلد کد نصرکه
 بر مسلم اشترای و اخراج ایلد کده اکامرتن ظفر بولوب راهن بولوب مثلنه اشترای ایلد بوضورتده دین مرتبه ساقط
 اولور مکر راهنه و ردیکی غنی رد ایلد اول حینه عسیدی اخذ و دین قدیم ایچون غنندنه بنه رهن ایدر زرا
 عسیدی اخذ و آنده اولان ملک و حقنی احیایه ایچق و ردیکی مثلنه قادر اولغله آنده متطوع دکلد و بر نظری
 دخی شول عیددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسته به ورقه سی بشقه کسسه به وصیت اولنه عبد مرهوندر
 اولوب عدو دن اشترای ایلین کسسه یدندن موصی له بالخدمه آتی فداء مثلنه اخذ ایلد کده عسیده اول حق اولوب
 فداسنده متبرع اولماز زرا خد فتنه ایچق فدا ایلد واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولد فدا سنی
 استخلاص ایچون عسیدی بیع ایدر مکر موصی له باز قبه فدایت مثلنی آکا رد ایلد بوضورتده عسید کاسالم اولور
 و بر نظری دخی بعد البیع یدبا بعده قالان شول عیددر که اسیر اولوب آتی برکسته اعدادن اشترای ایلد باع ایچون
 جائزدر که آتی غنی ایلد اول مشتری دن اخذ ایدوب مشتری اوله دینه که دیلر سک سابق و لاحق ایکی غنی و یوب عسیدی
 اخذ و دیلر سک بکا ترک قبل زرا باع احیایه حفته اداء فدادن غیر ایلد واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
 دکلد و سربیه ثابته تک دخی ادا ایلد کلدی دنانیرده حالری بونوال اوزره اولغله اول دنانیر قبل الخمس آنله
 تسلیم و ایصال قبلنور زرا خس غنائمه اولوب و رد کلدی دنانیر غنائمن اولماغله مقابلنده الدقلری مثلنی
 دخی غنائمن دکلد ایچق نفل منزله سنه تنزیل اولغله قبل الخمس آنکله تنقیل اولنور نه کیم آخر باده
 بیان و تفصیل وانور اما بوضورتده سربیه ثابته بعد رد الدنانیر قساله قیام ایدوب ایچق مدت امانلری اولان
 دوزت آتی منقضی اولغله دکن بی ظفر صکره ظفر ایلد بکام واسهل بوضورتده اول دنانیر عینی و قبل الخمس
 مثلنی آله منزل بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقبسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زرا بوغنائمه رد
 دنانیر ایلد واصل اولدیلر حتی دنانیری رد ایچق اولسه رد دخی انقضای مدت امانله بلانده هجوملری جائز اولور ایدی
 امامشله اولی بشته دیر که آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه ممکن دکلد ایدی و اغتنامه ایچق اولسه رد دخی
 آلدقلری اموالی رد و نفوسی ماملرنه اعاده ایلد امر اولنور ایدی و آکا اول ایکی سربیه داریمه خر و جیدن اقدم
 داراخر بده مجتمع اولسلر نظر اولنور اگر سربیه ثابته اهل حصنه شهور ار بعد د نصرکه ظفر بولسا لر ایلد
 جمیع غنائملرنده مجموعی شریک اولوب سربیه ثابته دنانیرلندن نسنه آله منزل و اگر شهور ار بعد ایچنده ایلد
 اول دنانیرلندن اخراج صکره باقیده اشترک و امتزاج ایدر زرا سبب شرکت غنائم اولان داریمه احرار ده
 مشترک اولدیلر و قریبا بیان ایچیدیک که ظفرلری بعد انقضای المده ایلد جمیع مأخوذلری و اگر قبل انقضا
 ایلد بعد افرار الد نانیر باقبسی غنیمتدر بومسئله بی مقدمه بیان چسده تقریر ایچیدیک شمدی سربیه اولانک
 ثابته ایلد بیان شرکتلرنده تحریر قبلدیق و اگر سربیه ثابته بعد رد الدنانیر قسح حصنه قادر اولوب ترکله بلادحر به
 ساژ اولسلر بعده اول حصنه سربیه ثالثه کلسه آنرا ایچون دفعه هجوم جائز در زرا حکم امانلری سربیه ثابته رد
 دنانیر ایچر ایلد باطل اولسلر کورمز بسنکه ثابته ایچون تجوز هجوم اولنشدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بوضورتده
 ثالثه کرک مدت ایچنده و کرک بعد انقضای ظفر بولوب صکره اوج سربیه ارض حر بده مجتمع اولسلر مجموعی
 احرار ده شریک اولملر ایلد جمیع غنائمه شریکدر و ثابته عین دنانیرلندن کورسه رد دخی اخذ ایلد منزل زرا
 حصنه کدول ظفر بولسلر سؤال اولنورسه که سربیه ثالثه قسح حصنه مدت ایچنده ظفر بولسا لر ایلد ایچق
 ثابته تک رد دنانیر ایچر ایلد بولسا لر بوجهندن ثابته ایچون قبل القسمة حق استزداری ثابت اولق اقتضا
 ایدر ایدی جوابده دیرز که بلی بویله در لکن اهل سربیه ثابته ایچون اهل سربیه ثالثه اوزره ولایت یوقدر
 کورمز بسنکه داراخر بده ملاقات ایچدن سربیه ثالثه دارا سلامه خر و ج ایلد ل اصابت ایتد کلدی غنائمن
 برسنه اوزره ثابته ایچون سیبیل اوله مز ایدی و داراخر بده ملاقاتلری ایچق غنیمتده ثبوت حق شرکتی سببدر
 یوقسه غیر یده شرکتی سبب دکلد بر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایلد آنده ثابته تک قطع اشترک لری
 یوقدر و اگر غنیمتدن ایلد شرکتلری و ارایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یا خود جمیع
 سربیا اوزره ابر اولان ذات شام سربیه ثابته به ماللرندن رد دنانیر ایلد امر ایچق اوله بولسا لر ایچون جمیع سربیا
 اوزره ولایت اولغله سربیه ثابته بولسا لر ایلد ادا ایلد کلدی دنانیرده نه کندن و حقلرنده و نه سربیه ثالثه حقلرنده
 متبرعین دکلددر بوضورتده سربیه ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولسا لر ایلد ارایسه ابتدا ثابته تک دنانیرلندن
 رد ایدر زرا بوغنائمه ممکنلری ایچق اول دنانیر ایلد در اما بعد المده ظفر بولسا لر ایلد غنائم حصندن ردی

مطلب اخذ العبد الموصی له ممن اشترى من العدو بالثمنه

لازم کلز ایچق ماللرندن و رد کلدی دنانیری بیت المالدین اعطا امام اوزره واجب اولور زرا امام منفعت مسلمین
 ایچون اداء مالله امر ایچق اولغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتک خمسی بیت المال ایچون
 سالم اولغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدین اوزرلرنه رد اولنور تا ککه غرم مقابله غنیمده واقع اوله
 و اگر صورت مفروضهده سربیه اولی بعد المعاهده کتد کد نصرکه اول حصنه سربیه آخری کلوب ایچق سربیه
 اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفر باب غنیمت اولسه لر آنرا ایچون غنیمتدن اخذ د نانیرلری ایلد ابتدا به محال
 یوقدر زرا و رد کلدی مثلنی مقیدما اولوب صکره رد ایلد حکم فعللری نسخ ایچر ایلد ابتدا حصنه ظفر بولسا لر دکل
 اخذ ایچمش کی اولدقلرندن اصابت ایلد کلدی جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیرلرندن
 ضایع اولمش اولوب بعد العوده مثلنی غنائمک غیر ماللرندن و بر مشرا ایلد انلر و رد کلدی مثلنی ایچنده دکل اول
 غنیمته احقلردر اگر ظفرلری مدت ایچنده ایلد زرا بعد از جوع و رد الد نانیرلرک حاللری سربیه آخری
 کیدر و اگر امام اهل حر بیدن بوقوله مال مأخوذ مقابله سنه برسنه عقد مواد عینی التزام ایلدسه جائز
 کور بولور بشرط آنکه مواده سی مسلمینه نافع اوله زرا بیان ایلدیک که امام ناظر مسلمیندر که آکا ترک قتال
 و میل مال و منال نظر مسلمینی متضمن اولدایقه حلال اولماز و بومالی و غنیمت دکلدر حتی تخمیس اولماز لکن
 منزله خراجده اولغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زرا غنیمت اول مالک اسمیدر که تحریک خیول جیاد
 و اتعاب جمال رکوب اعتیاد ایلد اصابت اولمش اوله و فی اول مالک اسمیدر که اموال کفارندن بطریق القهر
 یدیمه واصل اوله و مال مرقوم یدیمه بطریق التراضی واصل اولغله جزیه و خراج منزله نازل اولدیلرندن
 خاصه امام قبلما یوب بیت الماله ادخال اولنور زرا امام انی ایچق منعه مسلمین ایلد المشدر و اگر امام بعد العقده مان نظر
 و مواده ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدر سه آلدیغی مالی رد ایچد کجه قتال آکا حلال اولماز زرا عهدده وفا
 و غدردن اتفاقا و جبر اکر آلدیغینک عینی یا خود بیت المالدین مثلنی اوزرلرنه رد و بنده عهد ایدوب ارسال
 عسکر و نیل ظفر ایلدسه بوضورتده جمیع غنائملری تخمیس و باقبسی بین الغنائمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
 اولنور امام و ردیکی اموالندن نسنه به رجوع ایلد مز زرا اخذنده عامل مسلمین ایدی و مأخوذک عین و ثابته
 مال مسلمیندن رد ایلدی و بیت المال نواثب مسلمین ایچون اعداد و بوماده دخی نواثب مسلمیندن تعداد
 اولنمندر اما سابقده ذکر ایلدیکم سربیه اولی ضایع دنانیر نصرکه ماللرندن ادا ایتد کلدی مسئله بشقه در که
 آنده بعد اخذ ضایع اولان غنیمتدن و برینه رد ایتد کلدی خاصه امواللرندن ایدی اما بومسئله ده مأخوذی
 مسلمین ایچون و هر دودی دخی مال مسلمیندن بوجهته و ردیکسه رجوعی غیره شمر و عدلر بعده مؤلف عالی
 همت بنه مسئله سربینه عودت ایدوب دیر که سربیه ثابته دنانیر معهوده بی بالکنر کند و امیرلرک امری ایلد
 رد ایچر ایلدکن سربیه آخری آنله ادراک و ایکی سربیه قسح حصنه اشترک و ایچنده بولنان اشیا اخذ و استمساک
 ایلدسه لر بوضورتده اول اشیا ابتدا ایکی سربیه رجائیک عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیرلندن
 سربیه به اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اول ایچندن دنانیرلری افرار اولنور زرا امر ایلدی سربیه ثالثه به نافذ
 اولوب ایچق کند و سربیه لرینه نافذ ایدی و اموال حصن سربینک غنائمی ایدی بوجهته کر کدر که ابتدا
 بین الجمیع تقسیم اولنه تا که ثابته تک غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلری رفع ایلد و بوقسیم عدد رؤس
 اوزره اولقدیه نکتد اولدیر که بوقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدیر که آنده سهام فارس و راجل معتبر اوله کورمز بسنکه
 بوقسیم قبل الخمس در قسمت غنیمت ایلد بعد الخمس اولور و صورت مفروضه ده سربیه ثابته رفع دنانیر
 ایتد کلدی صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولده سربیه ثالثه به اصابت ایلدین غنائمه مجدد اضم و مجموعی
 تخمیس و بعد الخمس باقی بین السربین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور و ایلد بی مسئله بی تمیلده
 دیر که بومسئله امام ایکی سربیه بعث و تسبیل ایتد کده علی التعین برینه غنائملرنک قبل الخمس یعنی تنقیل ایلدیک
 مسئله به ماملدر که آنده ایکی سربیه تک غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تا که تنقیل اولنور تک نصیبی
 متین و نقللری متعین اوله بعد النقل مابق تکرار سربیه احرانک نصیبلرنه ضم و تخمیس و مانقی من الخمس سهام
 غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بومسئله اوائل کابده باب ما یجب من طاعة الوالی و ما لا یجب مسائلیک او اخرنده
 مأمورین اولان اوچون سربیه به بلاذن ملتحق اولان مائه عصات متعینین اولدقلری مسئله سنه سبقت
 المین حکمه مخالفدر که اول محلهده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایلد ثلثانه میانلرنده سهام خیل و رجاله اوزره
 قبلنور تا که ثلثانه تک نصیبلری بیلنوب ایچنده نقللری اعطا اولنه زرا امام انلر بعد الخمس ربعی تنقیل ایچمش ایدی

مطلب وادع الامام سنه علی مال
 مطلب الفرق بین الغنیمه و الفی

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائم را ما بومستله ده قبل الخمس ربعي تغليل الميشتدر بونده قسمت اولي
 قسمت غنائم اولمغله عدد رؤس رجال اوزره تقسيم اولنور و اگر حصندن اول سريره به ردايتدكلى ديتاردن زياده
 نسنه به اصابت ايتمشرايسه آنر جمع معملين اخذ ايدوب سريره اخرايك اصابت ايتدكلى تخميس ومايق
 بعد الخمس بين جميع السرتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا غنيمتلى انجق بود روا كز غنائم
 حصن دنابرلينه وفايتمز ايسه جواب مسئله ينه بويله در زيراسريره ثانيه نك رد دنا نيرايه امرايدن اميرزى
 امام المسلمين ياخود امير جميع السرايا اولديغندن سريره ثالثه نك غنائمده امري نافذاولمغله ثانيه غنائم ثالثه دن
 حساب دنانز اوزره برسنه بي آخذ اوله مزلر والله اعلم

باب مايتكلم به الرجل فيكون امانا وما لا يكون * يعنى رجل مسلك تكلم ايتديكى كلامنزدن امان عد اولنوب
 واولمغله نيرى تفریق باينده مقام تحقيقدر چان برمسلم مشر كيندن برنى اسير ايتدكده اول اسير ايتدن طلب امان
 اولدخى اعطاء امان ايلسه امانى معتبرا اولوب كرك اول مسلو كرك امير وغير يلرى آنى قتل ايتك حلال اولماز زيرا
 مسليندن شخص واحدك امانى جاعت اوزره نافذ اولمغله امير دخی اكا امان و برمش كيدر لکن اول اسير
 في مسلين اولور زيرا مهورا مأخوذ اولوب حق مسلين آنده ثابت اولمغله امان واحد ايله حق جاعت ساقط اولماز
 و بوا مانله قتلدن سلامتى اسلامه قتلدن سلامتدن زياده اوله مز ايتكن بعد الاسر قبول اسلام ايلسه قتل
 اولنجوب في اولدقندنصكره بعد الاسر امان ويريلسه بالا اولوبه في اولور نكته سى اولدركه بوا سيرك قبل القصة
 مالكي متعين دكل ايسه ده ينه رقيق حكمنده در و اسلام رقيق رقى ازاله ايلمز و بعد الاخذ اسلام اسير زقيه سنده
 ثابت اولان حق مسلمينى ابطالده عدم تأثير ينه دليل حديث عباس رضى عنه رب الناس در كه اول جناب والامقام
 يوم بدرده اسيرا اولدقندنصكره قبول اسلام و حسن وقوت اسلامه سزاوار دازالسلام اولمش ايدى زيرا زوايت
 اولنور كه مسلين بعد القتال ايشته رجال قريشك نيجه سين قتل وينجه سين اسيرا نكلكه مصلحت غزاي اكل ايلديك
 شمدي تعقيب كار بانه اهتمام و اموال قريش ايله مزيد اهتمام ايدى لم ديو ينلنرنده مشاوره به قيام و بو عزيمتلى
 اجرايه اقدام ايتدكلى رنده حضرت عباس رضى الله عنه هنوز بند اسير ايله مجوس اولدخى مجلده بومشاوره لرين
 استماع و رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ترينه خطابله بومصلحت حصوله كلز ديو منعتله تصويب
 تدبير لردن امتناع ايلدى بچون حصوله كلز ديو علتندن سؤال بيوردقنرنده ديدكده زيرا الله تعالى سكا عير و تغيردن
 ايكي طائفه نك برى وعد ايلش ايدى و سكا نفي اوزره ظفر و يروب وعدينى انجامز ايلدى همان سلامتله مدينه به
 رجوع قبل ايشته بو كلاهى بعد الغزا نازل اولان واذ بعدكم الله احدى الطائفتين انهاء لكم مدلولنده قبل الغزا
 و ارد اولان خبر رسول تصديقدن نشئت ايتكلكه اولوقنده دخی حسن اسلامه دلالت ايلدى بويله ايتكن رسول الله
 صلى الله عليه وسلم آنى مجانا اطلاق ايتجوب بلكه اداء قتل ايله مأمورين اولان اسراء سائر ينه الحاق ايلديلو اولوبانده
 يا ايها النبي قل لمن في ايديكم من الاسرى ان بع الله في قلوبكم خيرا يؤتكم خيرا مما اخذ منكم الاية نازل اولدى يعنى
 اى نبى ذيشتم بدلى بكنزده اولان اسرايه سويله كه اگر درونكرده ايمان و اخلاص مثللو خير و ارايسه البته الله تعالى نك
 معلومى اولوب سزندن انسان فدا كردن خير لو سزه ديباهه نعمت و اخرا ده ثواب و مغفرت اعطا ايدر و اگر
 اسير بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغى رجا ايلسه امام ايجون اعطاء ذمت ايتجوب بوضو رنده
 قتلى دخی جا زرد زيرامأ خود و مهور اولمشدر و سابقده بيان ايلديك كه بومقوله رجا ذمته مساعده اتمام اوزره
 واجب دكلدر و اگر مسلين براسيرى اخذ ايتدكلى رنده اسلامه كلنندن خوف ايدوب فنى بر كعام ايله باغلسه ل
 كعام كسر كافله اول نسنه در كه آنكله بر حيوانك اغزنى باغلسه ل ياخود المضر به مشغول اولوب اسلامه
 كلسون ديو آنى ضرب ايلسه ل بويده اساءت ايتمش اولور زيرا فاعللى اراده اسلام ايد نلرى اسلامدن منع
 صورتنده در كه اكار خصت شرعية بوقدر امداد الحربه بنقلب اولما ميجون كم ايدوب اسلامدن منعى قصد
 ايتلر سه بوجا زردر قال الله تعالى حتى اذا ائتمتموهم فسدوا الوثاق يعنى اى مؤمنين تا كه كفاره كال اغلاظله
 اكثار قتل ايلدكده باقيلرين وثاق محكم ايله بند ايدوب اسير ايديكز سؤال اولنور سه كه اسلامه كلحك ايجون
 اغزنى باغلدقنرنده اساءت ايتمش اولور ديلدى فعل مذكور ايسه كفر ولساق اقتضا ايدى زيرا آنلكه كفر
 اوزره بقا رينه راضى اولديلر كفر غيبره راضى اولان دخی كافر اولور جوانده درز كه فعل مذكور ايكى تا ويلي
 وارد برى اولدر كه بعض هلايعدن اول اسيرك حقيقتده مسلم اولوب همان نجات قتل ايجون على وجه التقية
 اظهار اسلام ايدى چكنه عالم اوله ل بوضو رنده رضاء كفر منعدم اولور و ايتكجى اولدركه فعل مذكور رضاء كفر

مطلب آمن المسلم اسيره

مطلب مع الكافر عن الاسلام كافر

اولا يوب بلكه اول اسير آنره ايداء كك شرايتد بكنندن مراملرى مجرد تشديد و انتقام اوله بر كسنه حضرت موسى
 عليه السلام دن على وجه الدعاء تكلمى حكايه اولنان ربنا الخمس على اموالهم واشدد على قلوبهم فلا يؤمنوا
 حتى يروا العذاب الاليم نظم كريمى تأمل قيلسه بومعنا بى على وجه الوضوح تعقل ايدر يعنى ياربنا فرعون
 و قومينك ماللر بخي اهلاك و قلوبلر بى قبول حقدن قسوتله ختم و امساك قبل تا كه عذاب اليمى كوروب ايمان باس
 رتبه سنه و ارمده فقه ايمانى قبول ايتمه لروينه بومعنا بى مؤيد روايت اولند يكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يوم فتح مكه ده عبد الله بن ابى سرحك مقدم ما ارتداد و جراثم بى تعدا دينه بشاء دهنى اهدار ايله على
 اى حال ازاله سنى مراد بيور مشر ايتكن مرقوم عبدالله حضرت عثمان رضى الله عنهم رضاعا قنرنداشى
 اولمغله اكا التجا اولدخى يوم فتحده كتورب بار رسول الله عبد الله يعنى قبول بيوريك ديو رجا ايلدكده رسول الله
 صلى الله عليه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلر بن جانب آخره توجهله معامله اغراض بيوردقنرنده حضرت
 عثمان هر جانبه توجه ايلدكلى رنده ينه اولجانبه و اروب تكرار نياز ايتكلكه خاطر عثمانه رعايت ايجون قد بايعاه
 فلينصرف يعنى يعنى قبول ايتديك همان كيتسون قول شر يفقريله مساعده عليه لرين اراز ايلد يلر و عبدالله
 كيتدكده اصحاب كراملرينه بيورديلر كه اما كان فيكم من يقوم اليه فيضرب عنقه قبل ان ابايعه يعنى
 ايجي كزده بر كسنه بوقى ايد يكه بن عبد الله يعنى قبولدن اقدم قالفوب عنقى ضرب ايدى اصحاب كرام
 دخی بار رسول الله بزه غمزعين ايله ايمان بيورسكنز ايدى ديد يلر اول وقت رسول الله صلى الله عليه وسلم ما كان نبى
 ان تكون له خائفة الاعين يعنى ايتيادن برنى ايجون لسانى ايله اظهار ايلديكلكه خلافتى كوزيله اشعار معنا سنه
 خيانت اعين صدورى واقع اولدى بيورديلر ايشته بوقصده مرقوم عبد الله قبول اسلام و بيعتدن اعراضله
 بالدفعات دفع و تأخير بيورم لرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تلى عبد الله امتداد كفر ينه حاشا
 رضاداده اولمغى براحدك خاطر ينه كلز بلكه عبد الله اظهار اسلامى اول هتكمنده مجرد تخليص نفس ايجون
 تقيه ايدوكى معلوم شر يفقرى اولمغله قبول بيعتدن اعراض و نقل اولنان قول شر يفقرى ايله كشف سراز
 اغراض ايتشدر و اگر برمسلم بحر بى اسير وقتلى مراد ايتدكده اول اسير الامان الامان ديمكلكه استيان و اول
 مسلم دخی الامان الامان ديو جوابه شتابان اولوب ابا بومستله امان و بدم معناسنى قصد ايله اول اسيره قصد
 تشييط ايتجوب بلكه امانى كور بر سين بوللى تغليظ و تغليط ارا ده ايدوب بو كلام اوزره نسنه زياده قيلسه
 اول اسير اول مسلمه كوره حلال الدم وقتلى غير محرمدر اما آندن مقالة مذ كوره بى استماع ايلدين مسلين آنى
 قتلدن منع و مرادم شوايدى ديو دعوا سنده عدم تصديقله دفع ايدرلر زيرا سياق كلامى من حيث الظاهر
 امان و مراد ايتديكى معنى دخی محتمل ايدوكى بى كاندرا نيجق اول معنى كند و ضميرنده مضمر و ووقوف باس غير مبسر در
 بوجهته امير و ناس ظاهر كلامنه تابع و بعد الامان قتل اسيردن رادع اولورلر لکن يينه وبين الله تعالى قتلى جا ز
 و متسع زيرا الله تعالى ضمير ينه مطلعدر ابا بوضو رنده اول اسيره الامان الامان تطلب يعنى امان ايتسر سين
 امان ياخود الامان الامان لايجل حتى تنظرماتلقى يعنى امانى و بيم امانى بجله ايتمه تا كه كوره سين نه كور بر سين
 ديمش اواسه بوقولى امان اوليوب اول مسلمه و سائرلر ينه قتلى حلال اولور زير اسباق نظم ترك حقيقتده دليل
 ايدوكى ظاهر بو كلامك سو قنده معناسى تهديدده تصبص و ارايدوكى با هر در كور مز ميسنكه فن شاء فليؤمن
 و من شاء فليكفر انا اعتدنا للاظالمين نارا نظم اولو نظامى باعتبار سوق الكلام زجر و توب بخدر بوقسه تخير بين
 الكفر و الاسلام دكلدر معناسى آيت ايتسين مؤمن اولسون و ايتسين كافر اولسون بر عظيم الشان كافر بى ايجون نارنجمى
 اعداد ايلديك كذلك اعملوا ما شتم انه بما تعملون بصير يعنى قوللرم ديلديك كزى ايشلكن الله تعالى جميع اعمالكم
 بصيردر نظم بلا غت نصابى دخی حقيقت اوزره امر ايجاب اوليوب تهديدده حل اولنديغى بى ارتبايدر كذلك
 بر كسنه آخره افعال فى مالى ماشئت ان كنت رجلا يعنى مرد ايسك بنم مالمده ديلديك بى ايشله ياخود افعال بى
 ماشئت ان كنت صادقا يعنى سوز كده صادق ايسك بكاد ايلديك بى ايشله ديسه حقيقت اذنه صرف اولما يوب
 زجر و تفر يعه عطف و انور و كذلك مسلم بويابده الامان استعمل يقينه سن امانى بيلور سين با خود الامان نك
 بن سندن امان ايتسرم ياخود الامان لا امان يوق ديسه اسيرك رد كلامى اراده قيلد بى معلوم اولور امان ايتكز
 الامان ديوب ساكت اولسه مراد ضميرى ثابت اولمغله باعتبار الظاهر امان قينوب بر رجل شخص
 آخره مالمده شويله بويله تصرف ايله ديوب اذن واجازته صرف اولمغى منزله تنزيل اولنور حتى بن قصد تهديد
 ايتشدم ديسه تصديق اولماز و اكر بر مشر ك حصندن قبل الفتح الامان الامان ديوندا و مقابله ده

مطلب قال الاسير الامان الامان بطريق الهزل

کریک امیر و کرک غیر بر مسلم دخی الامان الامان دیور رفع صدا و هبان اول مشرک نفسی مسلمیه رمی والقا ایلدکده اول مسلم بنم قصدم انجق نههدید ایدی دیسه کلانته التفات اولغوب سیلی تخلیه اولنوروز پراقصد ضیری مشرکه معلوم ذکلی ایکن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدی اولور و بو تعلیل مشرک مزبور ایلدکده قوبک میا نری قارقدر که اسیرها خون مقهور اولغله آنکله مسلم بنلرنده معنای غرور متصور اولما یوب مسلک قصد ضیری یانکر کفندو حقیقته معتبر اولور و اگر بر مسلم مشرک محصوره الامان الامان ما ابعذک عن ذلك یعنی امامی امامی نه عجب سن اما ندن بعید اولدیک یا خود الامان الامان انزل ان کنت رجلا یعنی امامی امامی مرد ایسک اشاعه کل دیوب تمام کلامی اسماع ایلدکده اول مشرک نفسی مسلمیه رمی ایسه فی اولوب قتلی دخی حلال اولور ز بر اکلای نههدید اولوب اعطاء امان اولمسیغنی بیان و محل نههدیدی تمامجه اسماع واعلان ایتمکله کلاننده غرور دن نام و نشان بوقدر کور مزهستکسه برکسته آخره لی علیک الف درهم بنم سنک اوزر کده بیک درهم وارد در دیوب آخر دخی لک علی الف درهم ما بعدک من ذلك سنک اوزر مده بیک درهم و اوردنه عجب اول بیک درهمدن بعید اولدیک دیسه کلامی اقراره حمل اولغاما لفظ امامی اسماع ایدوب وصل ایلدیکی نههدیدی اسماع ایسه اول مشرک آمن قیلنور ز بر آتک حقیقته اسماع اولان معتبر اولوب اولیمان معتبر اولماز بلکه اسماع اولیمان ضییرنده اخفا ایلدیکی منزله ده اولوب اعتباری غرور حرامه مؤدی اولور والله تعالی اعلم باب ما یكون اما نایم ندخل دار الحرب والاسراء وما لا یكون یعنی دار الحربه داخل یا خود آمده اسیر بولسان مسلمینک افعال و اقوالندن امان عد اولنوب اولیمان احتمالی لری تقریبه متعلق بسط مقالدر چقان مسلمیندن بر طایفه سرحد مشرکینه ورود و زلرسل خلیفه زیدو نامه خلیفه سابقده بر نسنه ابراز ایدوب یا خود ایتمک وجهی اوزره کاذبا خدیغه مشرکینه بدل مجهود ایدوب اهل حرب دخولرینه رخصت و بونلر دخی دخوله مسارعت ایسه لری بوضو رتده مادامکه بر قرار اوله لاهل حرب بدن برینی قتل یا خود اخذ مالله اضرار لری آنله حلال اولماز ز بر ادعا ایلدیگری رسالت صحیح اولدیغنی صورته مقد ما بیان ایلدی بکمز حکم رسالت اوزره رسل آنلردن و آنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولمیرله اهل حربه قطعاً تعرض لری حلال اولماز و خود بخود دعوی رسالت لری دخی بو حکم اوزره در ز بر اهل حرب ایچون ایچلرینه داخل اولنلرک و قوف اسرا ز باطلرینه طریق منسلب و غدر دن احتراز دخی واجب اولغله حکمی ظاهره بنا ایلک لازم ولا زبدر و نکتته سی سابقده بیان ایلدی بکمز معنای شافیدر که امر امان بر حکم شدید و آندن شیء قلیل اثبات لوازنده کافیدر بونلرک اظهار رسالت و آنلرک تصدیقه مبادرت لری طرف اهل حرب بدن منزله استیجانه تنزیل اولنور و فی الحقیقه اهل حرب بدن استیمان و آنلر دخی اعطاء امان ایسه لری عهد و وفا واجب اولدیغنی کبی دلیل استیمان اولان نسنه بی بونلرک اظهاری دخی وفا بی مو جسد کذلک قصد غارتله وار مشرک ایکن نیت تجارتله کلدیک دیسه لری نه تعرض لری رخصت یوقدر ز بر اکر چکدن تجار اولسه لری اهل حربه غدر لری حلال اولمسیغنی کبی اظهار تجارت صورته دخی حلال اولماز و بوضو تر اهل حربه وسط دار الحربه ملاقا تلرنده واقع اولسه ده ینه بویه در انجق قبل الملاقا آلدق لری حلال و بعید الملاقا تعرض لری غیر حلالدر ز بر ادعوا لری ینه بناء اهل حرب آنلرک سیلارین تخلیه ایتمک لرنده بونلر دخی شمدی اهل حربدن امان آلمش کبی اولمشدر بنا برین مستقبلده تعرض لری حرام اولوب مقدما آلدق لری رد الزام اولماز و اگر مسلمین کفار رومه تشبه و دار الحربه لباس روم ایله تو جده ایدوب سز لری کیمسز دیوسوال ایدیه کلرنده ز بر تجار بین رومدن بر طایفه بز اما له دار اسلامده ایدیک دیوب اهل حرب بدن بیلدیگری بر محله دعوی نسبت ایتسونلر ایتسونلر آنلر دخی سیلارین تخلیه ایسه لری بوضو رتده قادر اولدق لری مقداری قتل رجال و اخذ اموال ایتلری حلالدر ز بر ادعوا لری صحیح اولسه دخی محار بین رومه اهل حرب بیلرنده امان قائم اولماز ز بر اهل حرب بر برینک تحت اما ننده دکدر حتی بر برینک مالته و نفسنه استیلا ایسه مالک اولوب بعد الاستیلا مسلم اولسه آلدیغنی کندویه سالم اولور تو ضیحی اولدر که بویانده تخلیه سیلاری صورته یا خود معنی استیجاب لری نه بنا قیلنوب انجق بونلر زلر دندر دیوز عملرینه ایضا قیلنلر بوقول لری تفصیلی سبقت ایدن نحن منکر قول لری ایله برابر کذلک بز اهل ذبتدن بر طایفه ایدیک شمدی مسلمین ایله نقض عهد ایدوب سزله کلدیک دیو اخبار آنلرده دخولرینه رخصت و یوب استیجاب ایسه لری بوضو رتده سابقه ایله برابر که تخلیه سیلاری کندولردن اولمیرینه و دار واحده جمله سنی جامع اولدیغینه منبدر وانسان کندو دارنده مستامن عد اولماز و بومقال مشروح المأل اوزره المختصر فی الجئنه اقی ایله ملقب عبدالله بن انیس رضی الله تعالی عنک

مطلب دخلا دار الحرب وقالوا کذب بائع رسل الخلیفه کان اماناً

مطلب قال المسلمون زید التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم دخلوا

حدیثی

حدیثی ایله استدلال اولغله در که عقبان بن عبدالله نام مشرکک دارینه وصول بعده جئت لانصرک و اکثرک و اکون معک دیمکله در ونه حلول ایدوب آنی قتل ایشدر و اول حدیث جلیل بومقوله کلامک امان اولمادیغنه دلیلدر و بز سابق ازمانده باب ما لا یكون اما نایم نسنه تفصیلی شرح تمام قصه سیله ذکر و بیان قیلدیق و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تارک خیر العا ملین فی الدنیا بعد الانباء والمرسلین المختصرون و فی روائه المختصرون قول بلاغت فیا نلری دخی لفظ مختصری بیان و تفسیری علی وجه الاختصار بیان ایلین مز یاددر یعنی بعد الانباء والمرسلین صالحات اعمال اصحابک افضل مختصرون و مختصرون اول کسنلر در که دنیا ده ایکن جفته اوزر ینه اعتماد و یتل در جانده اکا استاد ایدیه جگری طاعاته عمل ایدر لرنه کیم دنیا ده بر جل عصا سنه اتکا و گاه خاصه سی اوزره وضعه انخذا نکتا ایدر و اگر مسلمیندن بر جاعت یادی کفارده اسیر ایکن تخلیه سیل ایله کفار آنلری طرد و تسیر ایسه لری بوضو رتده مؤلف رحمه الله دیر که بونلر قادر ایسه ایتنکلرین قتل و ماللرین اخذ و فرار ایتلرنده بن باس شرعی اثبات ایتنمز ز بر بونلر لررنده مقهور ایدیلر و قبل تخلیه السبیل امور مز قومه به قدر تیری اولسه حقلرنده رخصت و ارایدی بعد تخلیه السبیل ینه وارد ز بر صورت سابقه کبی نفسلرندن دلیل استیمان اوله جق نسنه بی اظهار ایتدیله و کفار دخی آنلر اعطاء امان اوزره تخلیه سیل ایتوب بلکه شانلرنه قتل مالات و التفات ایله دفع و تسبیل ایلدیله کذلک سزله امان و یردیک همان دلیلدیکیز محله کیدیکیز معناسنه قد آمانکم فاذهبوا حیث شتم دیدکلرنده اول اسیرل نسنه سولسه لری ینه مرخصلدر ز بر حرمت تعرض انجق اول وقتده در که مسلمین صورته یا خود معنی استیجانه اهتمام و آنده کندولر دخی وفا بی التزام ایدله بومعنا ایسه تحقق ایتمشدر و اهل حربک اعطاء امامی بونلرک التزام ایتدیگری وفا بی آنلر الزام ایدله مز اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنله ادخلوا فاقتم امنون دیمش اولسه لری جواب مسئله بشقه در که بونده محیی مستأمنله عن اختیار کلوب قوتلرله اهل حرب بدن تمتع اولدق لری موضعده نظر لری نه نمایان اولدق لرنه صریحا تکلم ایتسه لری معنی اهل حرب بدن استیمان ایتمش اولور اما سزله امان اختیار مقهور یتله دار لری نه داخل و استیجانه قولی یا فعلی بر دلیل لازم ایکن آنلردن خبر حاصل اولغله استیمان و امان آنلردن نمایان اولماشدر حتی اسرا مز بورون اهل حرب بدن بوقومه ملاقا اولوب سز لری کیمسز دیوسوال ایدیه کولر ننده نحن قوم تجار دخلنا بامان اصحابکم یعنی جماعت تجار ز قومکنرک امانلریله کلدیک دیوب یا خود نحن رسل الخدیفه دیوب آنلرده تصدیق ایسه لری بوندنصکره بفرده تعرض لری جائز اولماز ز بر تجارت و رسالت کبی دلیل استیمانی اظهار ایتلرله معنی استیمان ایتمش اولوب استیمان دخی التزام وفا بی مستلزم اولغله اهل حرب آنلر تعرض ایتدی بکه بونلر تعرض ایلک حلال اولماز اما اسیر اولدق لری بیلوب اخذ ایلد کدنصکره بونلر فرار ایدر لرنه نفوس و ماللرینه تعرض لری جائز و سزوار اولور ز بر حکم استیمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر کور مزهستکسه صحیحاً مستامن اولنلر دخی ملک اهل حرب غدر ایدوب ماللرین اخذ و حبس ایلوب صکره فرار ایسه لری نقض عهد ملک لرندن وقوع بولمق جهتیه اهل حرب نفوس و اموال لری نه تعرض لری حلال اولور کذلک بویه غدری ملک لرندن با خود علی لاحق ایکن بحر بی ایشلیوب ملک لری منع ایتسه ان السفیه اذالم ینه مأمور مثلی اوزره ینه ملک لری مباشر امور کبی در امام ملک و جماعت اهل حرب بویه زک ز شخصدن واقع اولسه مجرد آتک سوء صنعی ایله مستأمنن ایچون حریم قومی استیجالی غیر حلالدر ز بر بومقوله آحاد ناسدن بر شخص نقض عهد مالک اولماغله انک فعلی موجب نقض عهد اوله مز غایبه الامر اول شخص آنلر تظلم ایتمش اولغله قدر تیری و ارایسه آلدیغنی عینتی یا خود مثلی استرداد ایله انتقام لری جائزدر و بوندن ز یاده تعرض لری حلال دکلدیکر که ظالمه ظم اولما یوب انجق مثل ایله انتقام اولنور و اگر اسراء مرقومه بن حین اخذ لرنده نحن قوم منکم دیوب آنلرده تخلیه سبیل ایتمش ایتسه قتل لری و اخذ اموال لری جائزدر ز بر بومعنی قطعاً استیمان اولمادیغنی بیان ایلدیک و اهل حرب بدن بعضی لری دار الحربه اسلامه کاتبه لرتلرک دخی دار الحربه حصول لری بطریق الاستیمان اولماغله جمیع احکام مذکورده منزله اسراء اولور و اگر صورت مقروضه ده اهل حرب مسلمیه و صادف و کیمسز دیو مستعرف اولدق لرنده مسلمین دخی بز اهل بز اهل بر طایفه بز ارض اسلامدن امانله کلوب بلا دیکردن مرور و بلادیمز عبور ایچون سز لرنه دخی بعضی حسا کر بکمز زه امان و بر مشرک دیوب اهل حرب سیلارین تخلیه ایسه لری ینه آنلرده تعرض لری قطعاً جائز اولماز و برجان بلادرومک و راستنده بر ناحیه در که تاریخ تألیف اصل کابده اهل رومه میانلرنده غداوت ظاهره اولغله بلا استیمان بر ینه دخوله قادر اوله مز ارایدی و مسلمین مذکور بیک اظهار ایلدیگری ذموی امان منزله استیجانه در کور مزهستکسه مدعاری صحیح اولسه تعرض لری

معلوم اولد که بومحله شارح الکتاب رحمه الله تعالی وقد ینتفسیر المختصر بوی تعبیر ایتدیکلرندن ز بر دخی لفظ مذکور ایله ترجمه ایلدیکن صاحب المغرب بومعنا فی بیانده مختصر انقظی صحیح ومن روی المختصر فقد حرف دیوب انقظ مختصر روایت حدیثیه دخی غلط اولدیغنی تصریح ایلدی

مطلب حکم الاسیر المسلم

مطلب لا یجوز الظلم الظالم بل یقضم منه

حلال اولملازیدی خود بخود ادعایت نکردند دخی بویه در تابلا د اسلامه رجوع اید نتیجه دك تعرضی ممنوع
 اما بعد از رجوع حکم استیانتاری مرفوعه در که مجددا دارا لخر به دخول ایدر سره اضرا رده قادر اولد قلمی قوتلخی
 فعله کنورمک حلالدر ز ریشمدی متلصصین حکمنده اولورلر و دارا اسلامه رجوع علری اهل حرب یلوب
 بیله کده فرق یوقدر ز پرا بتد کلمی تقدز او زره حفظ حر بلنده کند ورت تصمصیر اتمش اولورلر امدعوائی
 سابقه لنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذرا اولغله تعرضی نغیره مؤدی اولورلر واکر مسلمین اهل حربدن
 اخذاسیر و اراده قتل وتد میرایتدکننده اول اسیر کرفنار اناسلم دیوقبول اسلامی اشعار ایلسه وصف اسلامدن
 اکا سوال ایتمد کجه قتلی حلال اولماز لکن یوسوالله تاخیر قتلی مجرد لفظ مذکور ایله ثابت الاسلام اولدیقتدن
 اولوب بلکه ولاتقولوا لمن الی الیکم السلام لست مؤمنا بتنعون عرض الحیوة السدینا نظم کریمک ظاهرینه
 امتثال ایچوند یعنی اهل ایمان سره تحیت اسلامه القاء سلام یا خود علی قرآء السلم دعوائی اسلامه اظهار
 استسلام ایلینره حیوة دیناتک اعراض زائله سندن اولان اموالی اغنامه طمع ایدوب سن مؤمن دکلسین انجیق
 تخلص نفس ایچون اظهار اسلام ایدرسین دیمکز وهم اناسلم دیو برکلام مبهم سو بلکه ایتدار ایتمکله
 مراندن سوال واستجواب ولاجل الاحتیاط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور و بعدالسؤال اگر اسلامی وصف
 ایدر سه اسلامی ایله حکم اولنوب قتلی حلال اولوب فی مسلمینده ادخال اولنور مکر قبل الاسرمسلی ایدیکی معلوم اوله
 ز یراقبل الاسر اسلامی معلوم اولنوب بوقولی ابتداء اسلامه حل اولنغله قتلندن امانی موجب اولوب استرقاقدن
 اولماز امانده سیای مسلمین اولوب قدم اسلامه مسلمینک اکثرظنون تعلق ایدر سه سبقت اسلامه علم یقین
 منزله سنده اولوب تخیبه سبیلی واجب اولور ز پراوقرف حقیقتی متعذرا اولوب احتیاط او زره بناسنی لازم اولان
 امورده ظن غالب بمنزلة البقیدر واکر بعدالسؤال اسلامی وصف ایتزمه کر کدر که مسلمین اکا وصف اسلامی
 تقریر بعده سندخی بویه اقرار ایدر مسین دیوتد بیر ایله ز بصورتده تصدیق ایدر سه اسلامی مسلم واکرین بویه
 دیم یا خود بوقولیکزی بطم دیر سه حلال الدم در ایچق احسنی اولدر که امام اهل اسلام مجددا اکا بودعوت
 ایتدیکیز دینه دخول ایدر مسین دیو سوال واستعلام ایلنه کر ایده رم دیر سه قتل ایچوب فی انبلیه واکر ایتزم دیر سه
 همان عتقی ضرب ایله وزوجه و جاریه جهالت او زره جاریه اولد قلمی مسئله ده دخی جواب فصل مذکور او زره
 صورتیاب اولور که آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصف عدم قید رتری آشکار اولسه کر کدر که
 حضور لنده وصف اسلامی تقریر بعده بن ایشته بواعتقاد او زره یم سنده بویه سین ظن ایله رم دیوتد کیر ایدر
 بصورتده نعم دیر سه حکم اسلامنده کافی و نکاح و ملک ایله حل و طئنه واقیدر واکر اول اسیر من اول الامرین
 مسلم دکلم لکن بی دعوت ایدیکیز قبول اسلام ایله یم دیر سه بیله قتلی جائز اولماز ز بر رسول الله صلی الله علیه وسلم
 فادعوههم الی شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوتله تنبیه بیوروب دعوت ایتمد کجه بقوله قتال
 اغتر ایدی و بزردخی صیت شریعت و خبرد عوت بالغ اولماش بقوله قصد قتال ایلسک قبل الدعوة
 قتالیمز حلال اولماز اول قوم ایسه به اجابت به امتناع ایدرلر یواسیر بزردن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
 ایدر ایکن قبل دعوة الاسلام بالاولویة قتلی حرامدر والله الموفق

مطلب قال الا سیرانا مسلم

مطلب ان ینصف الازجه و الجاریه الاسلام

مطلب قتال قوم الی یلینهم الدعوة

مطلب الداعر المسلمه حیس

نه تحلیف و نه تصدیق اولنورلر ز بر ایمین اول کسنه به حجتدر که شهادت ظاهر ایله مستظهر اولهو بو ایله ظاهر
 حالات خلاف مقالرینه شاهد اولغله یمیلرینه اثقات اولماز و بومعنی انهم لا یمان لهم آیت کریمه سبله
 مؤید البنی در یعنی ضرر مسلمینه راجع اولان مواده مشرکین ایچون اعتماد اولنه جق یمیلری یوقدر و یمین
 مزبوره لری یوقیلدن اولغله امام ایچون اکا اعتماد غیر جاردر بلکه تحصیل امن اید نتیجه دك آنلری حبس
 ایلمک لازمدر لکن زنجیر و بوقاغی ایله تکدر لری لایق دکلدن ز پراونلر داخل امان ایکن خیانتلری ظهور ایتد کجه
 تعذیرلری غیر شایاندر سوال اولنور سه که حبس لنده دخی تعذیب وار ایکن نیجه تصویب اولنور جواب و یر زره که
 بز دخی حبس لریله زندانده حبس لری قصد ایتمد ک که اول تعذیر بلکه مقصود یمز همان معتبرینه برحفاظ
 وضع آنلری رجوعدن متعذر بومقدار ده تعذیب بولیموب بلکه مسلمینه نظر و شفقت وار در فرضا وطنلری
 ایله یمیلرینه حیولت جهندن فی الجملة تعذیب اولنور لسه ده مقصود یمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
 و بعضی ناسه ایصال ضرردن مخلص اولما نیجه اهون ضررین اعظم او زره ترجیح اولنور و بومقصد معتبرینه
 تعیین بحفاظله وجود بولغله بوندن زیاده قیدوتد ایله طریق تعذیرلری مندود در امام مسلمین شروع قتال
 و بحفاظلری کندو شغلرینه اشتغال هنگا منده فرار لردن احتراز اولنور سه شغل من یورک زوالنه دك قیدوتد بیدلرینه
 جواز وارد ز پرا موضع ضرورتدر و ضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدرا اولغله بعد زوال الشغل قیدوتد بیدلری
 دك اولنوب لازمدر واکر امام المسلمین دارا لخر بندن دارا اسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول و تاجری تا بکر
 و فتنه لردن امین اوله جق محله دك کتوروب بعده سبیلرین تخلیه ایلمک مشر و وعدر ز پرا نظر مسلمین و دفع فتنه
 مشرکین بونده در حتی دارا اسلامه دخول اید نتیجه دك امین اولماز سه دارا اسلامه دخول ایتمد کجه سبیلاری
 تخلیه اولماز ز پرا بصورتده دارا لخر بیده تخلیه سبیل اولنور لسه لرفتنه و عظیمه ایقاع ایتملردن توقع اولنور و امام او زره
 وقوع فتنه دن احتراز و نفسندن و عسکرندن دفع فتنه ده من یو اجتهاد ایله ایستیار و اجیدر لکن اول رسول و تاجر
 ز بومکاندن ایلمر و کمن ز بومکانده ایلمر سه حبس واکر اهلرینه جواز واتساع وارد ز پرا امام ایچون نظر مسلمین
 اولان امورده ولایت اکره در ککار در کور من مبسنه که غیر عام واقع اولد قده غزایه خروج بانیه مسلمینه
 بیله جبر واکر اهلک جوازی شایعدر و بوماده تک نظیرنده حضرت عمن رضی الله تعالی عنه نوز کم لبعنم اولادکم
 دیندی یعنی بلا اجبار حالکن او زره ترک واقرار اولنور لکن اولاد یکزی دخی یعه اجتناسر ایدر ایدیکن وصورت
 مفروضه ده امام محل امنه وصلت و اول محبوسلره عود وانصرافله امر واجازت ایتد کجه آنلردخی بلده لرنه
 ورنیجه دك نجهیر احوال ایچون طلبکار مال و منال اولسه لکر کدر که امام آنلری برار کدکن امتناع ایتد کلمی
 محله بلاغ ایله جک مقداری نفقه لرن انعام ایلنه ز پرا و محلدن بوا کر اهله کلس اوللرله و محله ایصال لری
 واجب و آنلری کتورمک مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مر قومه نواب مسلمیندن ربانیه منزله سنده اولغله
 اداسی بدت الماله مرتب اولور و اولجلاک و راستدن کللری الاختیار اولغله نفقه رجوعی اعطای و نماز و بیت المالیدن
 اول وقتده اعطای اولنور که جنود اسلام نائل غنیمت اولوب یا خود غنیمت لرن اقسام اتمش بولنه لر امانا تل
 غنیمت اولوب هموز اقسام ایتد کلمی ایسه نفقه مر قومه اول غنیمت لرن انعام اولنور ز پرا اهللری ایچق اول جنوده
 نظر ایچون اولغله مؤنت دخی ایچق اول جنودک حق لری اولان مالدیه مقرر اولوب غنائمی حل و سوق و بحفاظله
 ایچون استیجاوده اجرت غنیمتدن و یریلدی کی بونده دخی غنائمدن و یریلور و بصورتده رجوعمدن منع
 واجابت او زره اکره اولد کجه بیله غنائم مسلمیندن انفیاق ایدر و آنلری برار محمل آخره نقل ایلسه بیله غنائمدن اولان
 دواب او زره حبس ایدر ز پرا اول رسول و تاجر عند الامام امن اوللرله غدردن احتراز لازمدر و منفعت غنائمین ایچون
 آنلری حبس ایتد کجه اموال غنیمتدن نفقه لرن و یر بر عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار کفایه اعطای و زوجه
 عند الزوج جق زوجه بیله محبتسه اولد قده مال زوجدن انفاق واکسا اولدی بیگی کی واکر بعد الامن تخلیه
 سبیلرین مر ایدوب لکن آنلرک خوف استکلمی بر محله ایسه کر کدر که آنلره دخی نظر و شفقت و خوف ایتد کلمی
 محله تخلیه سبیلرینه همت ایلنه ز پرا امامک اماننده و تحت ولایتده اوللرله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
 و مسلمیندن ازاله ضرر ایله نظری واجب اولدی بیگی کی بولنره ده واجیدر کور من مبسنه که امام المسلمین یونلری
 در یاده برار کتوروب فتنه لردن امین اولدی بیگی بر جزیره خلیفه به لاحیق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
 بر اعوب کیمک لایقیدر لایق دکلدن بلکه کر کدر که بونلری تلفدن خوف اولنیمه جق محله دك استیجاب بعده لوازم
 طریق و دواب حرله یا خود اجرت جلدن قدر کفایه بی اعطای ایله تکمیل اسباب و هنگام خوف لصوصده

مطلب البین حجة ان شهاده الظاهر

مطلب ترجیح اهون الضرری

معتبرند تعیین عسکر ابله وصول مأمترین استیجاب ابله زیرا ابلاغ مأمتری اگر چه امام اوزره واجب لکن امام جایجا بنفسه مباشرته قادر اولمافله مسلمیندن بر جاعته استمداده مباشر اولور اما وصول مأمترین برومعتبرند اولان عسکر مسلمینک خوف ابتدکاری بر محل واریسه کر کدر که مسلمین امین اولدقلری محکک نهانند دك معتبرند ار سال بعده سیلارین تخلیه به استیصال ابله زیرا بوندن زیاده سی امام اوزره واجب دکلدر ز بران زیاده سنده مسلمینی هلاکه تسلیم وارد که سلامت نشر کین ایچون جائز کوریلز و بوضورنده امام المسلمین اهل اسلام حقتده مخوف اولان محله دك معینه مسلمینه جبر تعیین ایدوب آنلرده ککیدوب قتل اولورلر سه امامک اهداردماء مسلمینده سعی بدیدار اما محمل مرفومه اول رسول و تاجرک سنیلارین تخلیه بعده آنلر قتل اولنسه ل انجق اهداردماء کفارده سعی آشکار اولمافله اهورن امرین اولان شق ثانی اختیار اولور

باب اهل الحصن بؤمهم الرجل من المسلمین علی جعل اوغیر جعل * یعنی مسلمیندن بریسی مفاصله جعل اوزره یاخود بلا مفاصله بر حصنک سکا نه اعطاء امان ایلد یکنک محل بیاید مسلمین بر حصنی محاصره به اشتغالده ایکن ایچونده بولنان اسیر مسلم اعطاء امانله اهل البستی خوشحال بعده کیجه ابله کتوروب معسکر مسلمینه ادخال ایلسه جله سی فی اولورلر زیرا امان و برن اسیر ایچونده بلا منعه کرفسار قهر و تسخیر اولمافله امانی باطلدر وهم بو امانله مرادی نظر مسلمین اولوب انجق تخلیص نفسنه اجتهاد در و بو مقوله امانک صحنه قائل اولدیمزده اهل اسلام حصون کفاردن بر حصنی قمع و قهره نائل اوله مزل زیرا حصون کفارک اسیر مسلمین خلوی نادر اولمافله همان غلبه مسلمینه یقین ابتدکارنده اول اسیره امر ایدوب آدن اخذ امانه قادر اولورلر ابدی و ایچونده اسیر مسلم بولمیانلرینه ایچونده برینه اولو اسلام تانبا اعطاء امانله امر ایدوب اول شخص حکم اسیر مسلمده اولمافله آنک امانی ابله نیل مرام ایدرلر ایدی بناء علیه بز دخی وجوه مذکور به اعتبار وجهه سی فی * مسلمین اولورلرینه قول و قرار ایلدیک اگر چه قیاسه نظر ابله جواز قتل رجالی مقرر زیرا امان کافر و امان صبی غیر عاقل مثلوا باطل اولان امان تحریم قتل ایتمدیکی امر اظهر در لکن مؤلف صاحب احسان سالک حسن استحضار اولوب دیمشدر که امام ایچون بو باید قتل رجال حلال اولدیمنه ایکن وجهه استدلال اولور بری اولدر که مکرر اسبق ایدن حدیث شریفده سعی بؤمهم ادناهم قول اظفاری بظاهره اسیر و غیردن عام اولوب هر نه قدر خلافه دلیل قائم اولدیمندن بو ظاهر متروک العمل ایلسه ده قتل کی شبهه ابله مندره اولان امورده ابقا شبهه ایلمی بلا جلددر و بو حدیث انت و مالک لایک حدیثی منزله سنده اولوب حدیث مذکور اب ولدخی عمدا قتل ایلدکده حکم قصاصی اجزاده شبهه القابلدیکی کی بو حدیث دخی حکم قتل اجزاده شبهه دفعی ابقا ایدر وجه ثانی اولدر که قوم مذکور امان اسیره اعتبار ابله استیجاب ایچون کلوب قتالیچون کلمشدر و سابقده بیان ایلدیک که محصور القاء سلاح و نداء امان ایدر رک هبت ترک قتال اوزره کلسه البته قتلدن امان اولور بناء علیه بولر دخی قتلدن امان اولورلر لکن استر قاعدن امین اولدقلرندن بعد التحمیس بین الغائبین تقسیم اولورلر و بولره امان و برن ایچونده بولنان مسلم مستأمن یاخود ایچونده قبول اسلام ایلمش برکنسه اولسه تغلیل سابقده متفق اولورلر حکم سابقده دخی متوافقدر اما اهل عسکر دن بر مسلم اعطاء امان ایلمش اولسه امانی جائز در زیرا اول مسلم عسکر ایچنده متمتع و اهل حصنندن امانله متمتع اولمافله امانی امان جاعته هیاندر بوضورنده هنوز حصنندن خارج اولما مشر ایلسه امام بنفسه امان و یروب عسکره قتال لرنده نظر مسلمین ملاحظه ایلدیکی اهل عدوان کی بولره دخی اولاتید امان بعده قتال لرنه عطف عنان ایدر و اگر معسکره جیقوب بره فلان امان و یردی دیو ادعا ایدر سه عدول مسلمیندن ایکن شاهد شهادت ایتمدیجه تصدیق مدعی اولمازلر زیرا الاعتبار الظاهر فی اولمازلر ایکن اوزرلر دن اسقاط حق مسلمینی دعوی ایتملر یله مسلمیندن شهادت عدلین اولما دجه اضاغوا و لمانز اول مسلم بولره بن امان و بر مشیم دیسه دخی استیفاءه مالک اولدیغی نسنه فی اخبار اولمافله کلامنه اعتبار اولماز کذلک اول مسلم مسلم آخر ابله برابر شهادت ایلسه ر فعل نفسنه شهادت اولمافله قبول اولماز اما بشقه ایکن مسلم عدل شهادت ایدر سه قبولی واجب و ابلاغ مأمترین مستوجدر زیرا یننه ابله ثابت اولان معاینه ابله ثابت کیدر و اگر اول مسلم قولندن غیر ی یننه لری بوغبسه فی اولورلر انجق بطریق الاستحسان تمکن شبهه به بناء قتل رجالی فی جائز و شایان دکلدر زیرا اول مسلم حرمت قتال برن اخبار ایدوب خیرنده احتمال صدق در کاردر و خبر واحد الزام حکمده حجت دکل ایلسه ده امر دینده حجت و حرمت قتل دخی امر دیندر بر صلحدر و اگر اول مسلم اهل حصنندن بیک دینار اولوب امان و ویش اولوب هنوز حصنلرنده ایکن امام واقف ستر انجام اولسه بوضورنده بخیردر دیلر سه

مطلب لایتنص الاب اذا قتل ولده
عمدا لحديث انت و مالک لایک

مطلب خبر الواحد حجه فی امر الدین

امانلرن امضا ایدوب دار الحری بن حقیقجه دك آنلره تعرض ایلمز لکن اول دنانیری اخذ و فی مسلمینه وضع ایدر زیرا امام بوضورته انشاء امانده ملاحظه نظر مسلمین ایلسه حقتده جائز ایکن امان غیره اجازتده ملاحظه نظر ایلسه ینه جائزدر و مال مذکور قوت عسکر ابله ما خود اولمافله فی عسکر قبلنور و اگر دیلر سه تحریرا عن العذر اولارد دنانیر و بنذ امان بعده قتال لرنه عطف عنان ایدر همان امام بنفسه بوضورته اعطاء امان ایلمک منزله سنده اولور و اگر اهل حصن همان اول مسلم ابله مصالحه ابتدکاری هنکامده عسکر مسلمینه و اوج یاخود حصنلرنی تحریر ابله منع ایدر خروج ایلسه لکن امام انجق اول دنانیری آلوب فی مسلمین قبلغه اهتمام ایدر زیرا بوند معنای نظر اجازت صلحه منحصر در و آنلر عسکر ایچنده آمن و سالم و مأمترینه ابلاغ ایدیمدک امام ایچون دنانیر برین رد ایلسه دخی سیل اضرا اولری منع مدر بونده منفعت مسلمین انجق اخذ دنانیرده ایدوی عندیمزده رسیده مرتبه یقیندر بونک نظیری شول عبد محجور مسئله سیدر که نفسی بلا اذن المولی بعض اعمال ایچون آخره ایجار و اول علی تکمیل ابله فراغ و سلامته ابتدا و ایتمش اوله بونده منفعت مولی انجق قیض اچر تده ایدوی آشکاردر بوضورنده امام اول دنانیری تقسیم غائبین ایلد کد نصکره اهل حصنه بلا دجر بدن دبلدیکی کرجله التحاق ایدیکز دیو اطلاق ایدوب بلوغ مأمترینه دك تعرض ایتموب بو وجهله شرط صلحه و فایسبی امام ایدر و اگر مسلمین بعد المحاصره بر حصنی قتلده کامین اولدقلده اهل اسلامدن بریسی بن قبل انجق اهل حصنه شومقبوضم اولان بیک دینار اوزره مصالحه ایتمشدم دیو ادا و اهل حصن تصدیق مدعی ایلسه لری بو باید امام بعد النظر و التصدیق تصدیق مسلمینه انفع ایدو کنی تحقیق ایدر سه دنانیری مسلمین ایچون اخذ و تصدیق و اهل حصنه حقوق مأمترینه اذله توسیع طریق ایدر اما تکدی مسلمینه انفع ایدو کنی تصویب ایدر سه اول مسلمی مصالحه و قبض دنانیرده تکذیب و دنانیره تعرض ایتموب اهل حصنی فی اولوق اوزره ترتیب ایدر زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولمافله انفع مسلمینه نظر و انکله علی التزام ایدر کور من بیننکه نفع مسلمین اسیرانی بلاشی اطلاق و من ایتمکده ایدوی رأی امامده مستبین اولسه من و اطلاق قسری دخی جائزدر و ماده مذکور دخی بویه در انجق مقدمه امان و بر مشیم دیو اول مسلم اخبار امان ایلمدیکی هنکامده اهل حصن هنوز حصنلرنده بوجهله قتل رجالی حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ایلمدیکی هنکامده اهل حصن هنوز حصنلرنده متمتعین ایسه لری اوخالده آستین اولورلر لکن امام بو حاقته کیندو انشاء امان ایلدیکی صورتده مخیر اولدیغی قریباً بیان ایلدی کیم اوزره بویه دخی بخیردر زیرا اخبار مذکور حق مسلمینده انشاء منزله سنده اولوب انشاده جاری اولان اختیار امام بونده دخی جاریدر والله اعلم و بالله التوفیق

بات مانکون امانا قوما لایکون علی شرط یشرطه * یعنی اهل حرب شرط معین اوزره استیجاب ایتدکارنده امانک انفعاد و عدم انفعاد بینه متعلق مسائل اجتهاددر فآن محصور بندن بر جری آمنونی حتی انزل الیکم علی ان ادکم علی مائة رأس من السبی فی موضع یعنی بکامان و بر یکز تا که طرف کز نه نزول ایدر نیم بر محله اولان پوزر اس سنی اوزره منزله دلالت ایلمک اوزره دیکله استیجاب و مسلمین شرط مذکور اوزره اعطاء امان ایلدکارنده بعد النزول اول محله و اروب برکنسه بی آنده بولماسه لری بوضورنده اول نابکار دیکلرم بونده ایدر کیمش ارفقنده کتد کلر تده بولمزم دیو اعتذار ایلسه مسلمین برده حصنی فتح ایتمشدر ایلسه کر کدر که اول مستأمنی حصن یاخود دیلدیکی مأمینه ایصال و فتح ایتمشدر ایلسه ارض خریدن مأمن آخره ار سال ایدر لری بر معسکرده امانله حاصل اولشدر که شرطله امان همان وجود قبوله ثابت اولوب شرط مقبول ادا به توقف ایلمز نظیری عنق بالجعل در که عیلمینی کتدوبه بیک درهم ادا ایتمی اوزره اعتناق و عهد قبول ایلسه همان ادا ایتمسه ده حقیق واقع اولور بو باید دخی شرط دلالت اوزره متمتع بندن تر و امان ثابت اولمافله شرطه و فایسسون ایتمسون امان مسلمینده قائم و ما منه ابلاغی لازم اولور بوضورنده مسلمین ترا کاش شرط دلالت اوزره امان و بر مشیمک شرطه و فایسلی دیو معارضه به قیام ایدر سه بو قولله الزام اولورلر که اگر چه بویه در لکن بو مستأمن اگر دلالت ایتمسه بیخنده عقیده امان بر طرف اولسون دیمشدر ایتمه مؤلف الکتاب امام محمد و الاجنابدن مفهوم شرط اصل حجت دکلدر دیو تنصیص وارد و عندیمزده مذهب انجق بودر و امام کرخی رحمه الله ویدر عنها العذاب ان تشهد یعنی امرأه ملاحظه دن عذاب حدیثی دورت کره بالله انه لمن الکاذبین دیو شهادت ایلمی دفع ایدر آیت جليلة سنده دفع عذاب ایچون مفهوم اولان شرط شهادت تحقیق ایتمسه دفع عذاب ممکن اولماز مفهومه بو آیت دلالت ایتمز بیکه سا راستاب و شبهاته دفع عذاب قابلدر دیو امام ابو یوسف رحمه الله دن حکایت ایلشدر کذلک فاذا احصن

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

مطلب العتق بالبدل

مطلب مفهوم الشرط لبس حقیقجه

فان این باحثة یعنی جواری تزویجه محصنات اولدقدنصرکه ارتکاب فحش زنا ایدرر سه محصنات حرائر اوزره
 زنا زنده لازم اولان حدک نصی بونرا اوزره لازم اولور آیت جلیله سنده شرط احصان صریح ایکن اول جواری
 ارتکاب فحش زنا ایدوب محصنات اولسه لر عذاب مذکور لازم کلز مضمونه دلالت ایلز زرا مفهوم شرط
 مفهوم صفت کیدر اولدخی حجت دکلدن قال الله تعالی و بنات خالک و بنات خالک اللاتی هاجرن معک
 یعنی با محمد بز عظیم الشان خالکک و خالکک سنکله برابر هجرت ایلین بانلرین دخی حلال قیلدق آیت کریمه سی
 قریب مذکور دن برابر هجرت ایتبارک حرمت نکاحه دلالت ایلز کذلک فلا نظرلوا فیهن انفسکم یعنی
 ای اهل ایمان شهر حریده ارتکاب معاصی ایله نفسکزه ظلم ایتمکز آیت جلیله سنده مفهوم ظرف غیرا شهر حریده
 اباحت معاصی به دلالت ایلز بو باده دخی مسلمین محصور مز بوره دلالت معهوده شرطی اوزره سکا امان و یردیک
 مضمونده آمانک علی ان ند لنا قولری دلالت ایتمز سکا امانن بوقدر دیمکه ذلیل اوله مز اگر چه بو معنی
 دخی محتملر لکن محتمل منصوصه معارض اولوب حکمتی رفع ایده مز مکر خلافه نص ایدوب دلالت معهوده بی
 ایتمز سنم سیزده امان اولماق شرطی اوزره دیمش اوله بو صورتده نص ثانی معارضه نص اوله صالح اولور و بند عهد
 قتل واسترقاقک حلنی مشکل وحل مز بور باب اطلاقدن اولغله عزم دلالت مثلثو تعلیق شرطه محتمل اولد یغندن
 عدم دلالتی ظاهر اولدقدن عدم امان دخی مقرر و امان آتی قتلده ادخال فی ایتمک میانده مجرا اولور بو مسئله تک
 نظیری اولدر که برکسنه برای تمامه دک بر شخصک نفسک کفیل اولسه اول شخصی خصمنه تسلیم ایتمکجه مجرد
 انقضاء شهر ایله کفالتدن چیقماز اما ایدنصرکه کفالتدن براءتم شرطی اوزره دیمش اولسه قوی معتبر اولور
 و اگر حر بی مفروض محصور اولوب بلکه بدیمزده مأسور ایکن صورت سابقه کبی نو متوفی علی ان اداکم
 علمائیه رأس دیمکه آمن صکره عدم دلالتی متعین اولسه امام ایچون قتلی مشر و عذر زرا فی الاصل بدیمزده
 مفهوم و امام ایچون قتل واسترقاقی حلال اولوب حل مز بورک ازاله سنی دلالته تعلیق ایتمکین دلالت ایتمدی
 اما صورت سابقهده محصور ایسهده بنه منعه سی ایچنده ایکن مسلمیندن اخذ امانله تزوله اقدام و مقابله امانده
 مشتمل منفعت اولان دلالتی التزام ایلمشدر ملتزمه و فایتمزده امام اوزره بنه مأمنه ابلاغی واجدر و فی الحقیقه
 بین صورتین فرق بوقدر که ایکی صورتده ده دلالت ایتمزده التزام دلالتدن اقدام بولند یغی جائته عودت ایدر
 چونکه اسبق قبل التزام مباح القتل والاسترقاق ایدی عدم دلالتله اول اباحت عودت ایدر و محصور قبل التزام
 منعه سنده ایدی عدم دلالتله بنه منعه سنه اعاده اولنور و اگر محصور مسفور استیمان مز بورنده دلالت ایتمز
 سزه فی اوله م باخورد رقیق اوله م مفهومده علی ان انا لم اذکم کنت لکم قیسا اور قیفا دیمش اولوب صکره
 دلالت ایتمسه فی مسلمین اولوب قتلی حلال اولماز زرا بوز یاده بی سو یلمش اولسه شرطه وفا ایتمسه دخی قتل
 واسترقاقدن آمن ایدی بوز یاده بی کلام اولنه معارض و حکمتی رافعدر و عمل معارض مقدار دلیل ایله مقدر
 و بو باده دلیل انجیق فی اولغله و ایدر وهم بو صورتده ازاله امانی انجیق حکم استرقاقده شرط ایدوب حکم قتلده
 ایتمشدر و شرط مذکورده کندویه منفعت اولغله رعایتی واجدر کذلک صورت مغرضهده وفا ایتمز سزه
 ذممت اولوق شرطی اوزره مفهومده علی ان انا لم اف کنت ذمته لکم دیمش اولسه بنه قولی منبر و عیدم وفا
 صورتده قتل واسترقاق اولما ایدوب ذمت مسلمین اولسی مقرر زرا شرطه وفا اوزر مزه واجدر و اگر حر بی
 محصور زه امان و یردیکر تا که سزه باب حصنی فتح ایده لم سز دخی بزه عرض اسلام ایتمک اوزره کیره سز دخی
 اسلامی قبول ایده بز ما ایدنه آمنتوا حتی نفتح لکم الحصن فتدخلوا علی ان تعرضوا علینا الاسلام فسلم دیو بسط
 مقال ایدوب بعد الفتح و الدخول اسلامدن نکول ایلمسه بنه امانلری باقیدر و مسلمینه واجدر که حصنلرین
 حقیقه لر تا که آنلری کلاول منعه لر بنه عودت ایدر و ب صکره بنما مان ایده لر زرا وقت وفادن اقدام قبول
 شرطه استفا ده امان ایتمشدر مز مجز و بعد لر بنه وفادن امتنا علرله حکم امانلری باطل اولوب استفا
 ما منلر بنه اعاده صکره بند عهد ایتمک کر کدر اگر صورت مغرضهده اسلامدن امتناع ایدر سکره بیانه مزده امان
 اولسون دیو مسلمین شرط ایلرزه معاهده لر بنه بشرطه ربط ایتمشدر ایسه اسلامدن امتناع ایتمک بنه استرقاقلری
 و قتل رجاللری جائدر که شرطلری بو باده در و بیتمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجیق شرطه وفادر و بو باده
 دلیل بی ابی الحقیق ده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تلری آنره
 و برئت منکم الذمته ان کتمتوق شیئا یعنی اموالکزدن برسنه بی بندن کم ایدر سکره عهد و ذمت سز دن بری
 اولسون بوردقلزنده آنره قبول بعده کتم و اخفایری ظهور ایدوب رسول الله علیه السلام قتل واسترقاقلرین

مطلب کذل بنفس رجل الی شهر

جائز کور مشر دروز بوقصه بی باب الامان علی الشرط اثنا سنده بیان قیلدق و مرویدر که وقعه احدنصرکه
 جیوش مسلمین و مشرکین محلاز بنه عودت ایدن کدر ند مشر کیدن بر اهل تباه ککرده راه ابتباه اولوب
 مدینه منوره به دخول و حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنهما ایله قرابتی اولغله نهانجه خانه سنه مشول ایلدی
 بعده حضرت عثمان حضور نبوی به کلوب آنک ایچون نیاز امان ایلد کده قد آمناءه علی انا ان ادركاه بعد ثلثة
 فقد حل دمه یعنی علی الحقیق بزرا کما امان و یردیک شول شرط اوزره که اوچی کیچدن صکره کاظفر بو اورسق
 دخی حلال اوله بوردلر همان اول کسنه چیقوب کندی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم اظلبوه فاتی
 ارجو ان یجدوه یعنی اول شخصی طلب ایدیکرز زرا بولکزی امید ایده رم دیدلر همان شیخسان طلبکاران
 عقبنجه استبحال و اوچ کیچه دن صکره قبل الهیدن اوزر بنه تسلیط اولنان زر خواب کرانده ایکن هجوم
 واتصال و اخذ وقتل ایله فاذا ماتوا اتبھوا در کاتنه آتی ایصال ایلدیلر ایشته بو بیان ایله امانده نص اولنان
 شرط بنده و اباحت قتله مؤدی اولور سه ده بنه معتبر ایدوکی نمایان اولدی و اگر صورت مغرضهده بعضی
 اسلامی قبول و بعضی نکل اولدر سه قبول ایدنلر احرار اولوب آنره تعرض قطع اسزوار اولماز و نکول ایدنلر
 فی اولورل و بو مسئله ده بعضه لفظکل ایله تعبیر اولنق اعتبار اولنور نکته سی اولدر که جعلوا اصابعهم فی اذانهم
 واستغشوا بئسابهم نظم کریمی کبی جمعه مضاف اولان جمع علی الانفراد متساول جمیع آحاد درو بو باده
 جماعت مسلمین جماعت مشرکین ایله عقد شروط ایتملرله هر مسلم هر مشرک اوزره سن اسلامدن امتناع ایدر سک
 بیتمزده امان اولسون دیو شرط ایلمش کبی اولور کذلک محصور بندن بریسی آمنتونی علی ان انازل الیکم فاسلم
 یعنی بکا امان و یردیکر فکره نزول و اسلامی قبول ایتمک اوزره دیوب بعد النزول اسلامدن نکول ایلمسه اولدخی
 حصنه ایصال اولنور زرا عیند مزده بوقوله لر امانده داخل و بونک امثالنده وان احد من المشرکین استجارک
 فاجر جه حتی یسمع کلام الله ثم ابلغه ما منه نظم کریمی نازل اولمشدر اما بو صورتده اسلامدن نکول ایدر سک بیتمزده
 امان اولسون دیو اوزر بنه شرط اولنوب اولدخی اسلامدن نکول ایدر سه بیتمزده جاری اولان شرطه بنه فی
 مسلمینده دخول ایدر و بو وجهله فی اولدقدنصرکه قبول اسلام ایلمسه بعد اسلام اگر چه قتلی حرام اولور
 لکن بنه فی ایچنده ایقا اولنور زرا حکم امان سابق بعد العرض اسلامدن نکولنده زائل و کندوزیم بدیمز ده
 اسبر اوله رق حاصل اولد یغندن مجددا اسلامه کلد کده قتلدن سالم و فی اولسی لازم اولور و حکم سابق آنکله
 مشروطدر که دفعه اولاده همان اسلامدن نکول ایدیکنده فی اولسنه حکم امام لاحق اوله اما دفعه اولاده
 امام دعوت اسلامی تکرار و اولدخی امتناع اوزره اصرار ایدوب هنوز فی اولد یغنه حکم سبقت ایتمدن قبول اسلامه
 مسابقت قیلسه بو صورتده اگر چه مقتضای قیاس بنه فی اولمقدر زرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعه
 امتناعی ایله نمایان اولوب شرطه تعلیق اولنان سنه تک نبوی انجیق وجود شرطه منوطدر بوقسه امامک حکمنه
 مربوط دکلدن بلکه تعلیق شرط اولنان امان منزله سنده و تعلیق شرط اولنان طلاق و عتاق مثابه سنده در
 لکن بالنظر الی الاستحسان حر مسلم اولوق اوزره اعطاء امان اولنور زرا ابا و امتناعی به زعمنجه کراهت
 اسلامدنر که بو امتناع حقیقیدر یا خود قیلدن شبهه سی زائل اولنجیه دک تا مل ایچوندر که بو امتناع غیر حقیقیدر
 و امتناعده بو وجهله تردد و احتمال متبین اولغله جهت امتناعی حکم حاکم اولد یغنه متعین اوله مز کور مز مسکنه
 داریمزده احد زوجین قبول اسلام ایلمسه فرقتلری انجیق آخرک اسلامدن امتناعه موقوف ایکن امتناع آخر
 حکم قاضی بو ایتمد یغنه محقق و معروف اوله مز کذلک خصوص اموالده بمیدن نکول شرعا بمنزله الاقرار ایکن
 نکول مز بور مجر دیمیدن نزه و اتقا سندن اولوق محتمل اولغله حکم قاضی لاحق اولد یغنه حکم اقرار محقق اوله مز
 اما صورت مغرضهده اسلامدن امتناعده استبحال ایتموب انجیق بکامهلت و یردیک ملا حظه ایدیم دیو استعمال ایلمسه
 کر کدر که امام اسلام اکا اوچ کون تأجیل ایدوب دخی زیاذه تمهیل ایلنه زرا ازاله شبهه ایچون فکر و تأمل براز
 مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقدن کر کدر که همان اوچ کون اکا تأجیل ایلنه زرا ایام ثلثه مدت
 خیار شرط اولوق دلالتیه نظر و تأمله دخی تمام مدتدر و بو باده اصل وه سندن مسئله مرتددر که لاجل التأمیل
 استعمال ایلد کده ایام ثلثه امهال اولنور زرا روایت اولندیکه عامل بمن ابو موسی الاشعری رضی الله عنه
 طرفدن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه حضور بنه برکسنه قادم اولوب جناب امیر المؤمنین اکا احوال
 ناسدن استفسار اولدخی اخبار ایلد کد نصرکه دیدیکه هیچ مغربات اخبار یعنی حوادث غریبه روز کار دن
 بر صحبت وارمیدر اول کسنه بی واردر که بر رجل بعد اسلام کفر ایله بدنام اولدی دیدی حضرت عمر رضی الله عنه به

مطلب الشرط فی الامان معتبر

مطلب اسلام احد از زوجین

مطلب التکول اقرار بقضاء القاضی

مطلب تأجیل الرتبه

سزاگانه باید بگذردیدی اولادخی همان چو کردوب بو بینی اوردق دیدی حضرت عمریه آنی برشا ایچنده حسن
وقیوسین طین الله احکام وکل یوم بر رغبته اطعام ایدوب اوچ کره اکا عرض توبه ایستکزی ایدی بلکه ثابت
وامر الهی به راجع و آتیب اوله ایدی اللهم انی لم احضر ولم امر و لم ارض اذ بلغنی یعنی یارب بن بووقعه ده حاضر
دکل ایدم وامر ایتمشیدیم و اینستدیگنده راضی دخی اولادم دیدی امام شافعی رحمه الله تعالی بو حدیثک ظاهرینه
تمسک ایدوب طلب مهلت ایستون ایستون تأجیل مرتبه واجیدر دیدی اما بزم عنده میزده اول مرتبه استمهال
ایستیکن امهال ایتمشلا ایدی بو جهته جناب خلیفه بو اصرار زدن تبری وانکار ایلدی دیکله تاویل اولنور
وفی الاصل محاسن شریعتیه واقف اولان مرتبه طلب مهلت ایستدکه ایام ثلثه تأجیلی لازم اولدقدده حریمی مفروض
اصلا واقف دکل ایکن تأجیل اولمغه اولی و آخری در واکر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولدقدده
همان سکوت ایدوب رد و قبوله جوابدن نکول ایلسه کر کدر که امام اوچ ککره عرض اصلاحی تکرار
وهر برنده اکر جواب ویرمزسک فی اوله جفکسه حکم ایدرم دیو اخبار ایله زرا سکوتی امتناع ایسه ده
معنی آخره محتملر بناء علیه ابلاء غدرا ایچون اوچ دفعه عرض اصلاحی تکرار وهر برنده خبر مذکور ایله انداز
ایلی بوند نصکره یته سکوت ایدرم سه فی اولمسیله حکم ایدر وشول خصم منزله سنده اولور که مجلس قاضیده
جوابدن سکوت ایستد کده سکوتی انکاره خیال اولنوب بوانکار اوزره بالطلب تحلیف اولدقدده یمدن دخی
سکوت ایدرم سه سکوتی نکوله خیال اولنوب قاضی اکا اوچ کره عرض بین وهر برنده اکر عین ایتمسک اوزر بیکه
حکم ایدرم دیو تبیین ایدوب بعد اثالثه اوزرینه حکم ایدر واکر اول حریمی محصور حین زولنده آمنونی
علی ان تعرضوا علی الاسلام فان اسلمت فیما بینی و بین ثلثه ایام والا فلا امان بینی و بینکم یعنی اوزرینه عرض
اسلام ایتمکن اوزره بکا امان ویریکر بس ثلثه ایام ثلثه میاننده اسلامه کلورسم قهها واکر کزسم بجزده عقدا امان
اولسون دیمش اولوب بعد عرض اسلام ایلسه لکر کدر که ابتداء عرضدن اوج کون و اوج کیجه امهال ایدر
زیرا بویه شرط ایدوب بعد العرض سلامت اوزره ترک اولنجه یعنی تبیین و ایام ثلثه فی مهلت سلامت تعیین ایلدیکنندن
ابتداء مدت ساعت عرضدن ایدوبی مستبیین اولددر و ذکرا ایلمی صبغه جمع ایله ایراد و حد ثلثه ایله تعداد ایلمسی
مقابلنده اولان لیا لیلینک دخی عدد مذکور ایله دخولنی ایجاب واعداد ایدر اکر بومدت کجوب قبول اسلام ایلمسه
حکم حا که محتاج اولوب همان مقضای شرطی اوزره فی ایچنده ادراج اولنور و عند الاطلاق حکم حکم
شرط اولدیغنی تأمل و امتناعی غیر ایتمک ایچون ایدی بو بایده تعیین حد ثلثه غیر خاصیل اولمشدر بو بویه توفیق
منصوص قبلنده اولان حکمک به سنده ثبوتیه مانع در صورت اجازده اولدیغنی کبی امام مسئله مزبوره ده والا فلا
امان بینی و بینکم دیمش ایسه ایام ثلثه دنصکره قبول ایتمسه یته مأمته ایصال اولنور زرا بو صورتده ایام ثلثه
انجق مدت نظر و امتناعی بوقسه مدت امان دکدر بعد الاقضا اکر حد امتناعی ظاهر اولور لکن بعد الامتناع
بند امانی شرط ایلدیکنندن امانی قائم و مامن حصنه ابلاغی لازم اولور اکر اول ائاده حصنی فتح اولمش ایسه
ارض حریدن اقرار مأمته ایصال بعده قتال استیصال اولنور واکر مسئله مزبوره ده والا کنت عبدکم یعنی
ایام ثلثه دن صکره قبول اسلام ایتمسه بعد بیکر اوله یتمش اولسه بو صورتده مدت ایچنده قبول ایدرم سه
حر اولوب قطعاً تعرض اولماز واکر قبول ایتمسه مقضای شرطی اوزره فی اولوب غنیمته تقسیم اولنور
لکن قتل اوتماز واکر مسئله مزبوره ده والا کنت دمه نکم دیمش اووب مدت ایچنده قبول اسلام ایتمسه
موجب شرط اوزره اهل ذمت قبلنور و اقوال مذکوره جعب اهل حصندن صادر اولسه حکم سابق آنده دخی
ظاهر در واکر حر بی محصور مسلمینه قوه منونی علی ان نزل الیکم فاذا کم علی قریه فیها مائة رأس یعنی سز نازل اولوب
ایچنده یوز رأس انسان بولغان برقریه به معزه دلاتم اوزره بکا امان ویریمش دیو خطاب مسلمین دخی ان دلتنا
علی قریه فیها مائة رأس فانت آمن یعنی ایچنده یوز رأس انسان بولغان برقریه به به دلات ایدرسک آمنسین دیو
رد جواب ایلدکدرنده اول حر بی بعد از صانازل و مسلمین ایله برقریه به واصل اولوب ایچنده نسته بولدقدرنده
بونده ایدر کتمشلا دیو نهاته ایلسه فی مسلمین اولوب بی مأمته ابلاغ ایدی بیکر دیکه قادر اوله من امان ابتداء ایدر
ذکر اولسان مسئله بشقه در که بونده امانی شرط دلاته تعلیق ایلدیله و شرطه تعلیق اولسان
قبل حصول الشرط معدومدر امام مسئله سابقده دلات ایتمک اوزره مسلمین ایجاب امان ادهت اولدخی قبول
ایتمش اولمغه دلات ایستون ایستون امانه موصول اولور کورمز مسئله بکسته عینده ان ادیت الی القات
حر دیوب بعد دخی قبول ایلسه ادا ایتمد کجه نائل عتی اوله من امانت حر علی ان تعطنی الف درهم دیوب

مطلب سکت الخص من الجواب
فی مجلس الشافعی

مطلب الفرق بین ان ادیت فانت
حر و بین ان حر علی ان تعطونی

عبد دخی قبول ایلسه ادا ایستون ایستون نائل عتی اولور کذلک ان نزلت واسلمت فانت آمن دیمشلا اولوب
حر بی نزل ایدوب اسلامی قبول ایلسه فی اولور زرا فاسلمت قوللری جهله شرطیه اوزره معطوف اولمغه
شرطیه داخل و امانی شرط اسلامه تعلیق ایله قائل اولمشدر اسلامی قبول ایتمد کجه امانه موصول اوله من
اما انت آمن علی ان نزل فتمسلم دیمشلا ایسه بعد ان نزل اسلامدن نکول ایدرم سه ده امانی قائم و ابلاغ مأمته
لازمدر بوقیاس اوزره انت آمن علی ان نزل فاعطینا مائة دینار دینلوب قبول و نزلندن صکره اعطاء
دنایردن نکول ایلسه یته امانه موصولدر اما ان نزلت و اعطینا مائة دینار فانت آمن بویه دکدر زرا امان
بونده شرط اداء دنایره تعلیق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعلیق اولمشدر که همان نزل و قبول ایستد که
آمن اولوب غایه الامر اول دنایره ایله مدیون اولور بو صورتده ادا دن امتناع یا خود یا تمده بوقدر دیو اعتبار ایدرم سه
ادا ایلمیجه دک حبس اولنوب امانی ثابت اولمغه فی فیلتماز و چان اداء دنایره ایلسه تخلیه سیل ایله مأمته تسبیلی
واجب اولور واکر امام آنی دارا اسلامه بارجه اخراج ایلمیجه دک ادا دن امتناع و بعد الخرج ادا ایلسه یته
تخلیه سیل و مأمته تحویلی لازمدر زرا فی الاصل داخل امان اولوب انجق دین ایچون محبوس ایدی بعد القضا
تعرضنه سبیلین بوقدر اماندار میزده طول مکث ایدوب دنایره ادا ایلمسه کر کدر که امام آنی اهل ذمت قبله
زرا کافر صغار جزیه بی قبول ایتمد کجه دار میزده طول اقامته رخصت ویریلن وهر دار میزده اداء دنایره دک
محبوس ایدی شمعی عناد ایله ادا دن امتناع یا خود یا جزدر و کافر دار میزده حبس اولدقدده کافر مروهون منزله
تزیل و ضرب جزیه ایله تنکیل اولنور و امام آنی اهل ذمت قبلدقدده حبسدن اخراج ایدوب ذمتدن دنایره دخی
ساقط اولور زرا اول دنایره امان نفسندن عوض یا خود یا مأمته حقوق ایچون فداء نفسی اولور اوزره التزام
ایتمشیدی اکر امان نفسندن عوض ایسه شمعی عقد ذمت و اسلامه کلمش ایسه اسلام کبی اقوای سببین ایله
کسب امان ایتمک اداء دنایره عهده سندن ساقط اولوب شول مکاتب منزله سنده اولور که مولاسی آنی اعتاق ایدر
وشول ام ولد منزله سنده اولور که مکاتبه ایکن موت مولاسی ایله آزاد اوله بویکی صورتده بدل کاتی ادا دن
استغنا حاصل اولمغه عهده زدن ساقط اولور واکر اول دنایره فداء نفسی ایسه شمعی باعث فدا اولان معنی
منعدم اولمشدر زرا مسلم یا خود دخی اولدقدده اهل دار میزدن ایدوبی مقطوع و ساثر اهل ذمت کبی اعطاء دنایره
ایتمسه ده دار الحریه رجوعدن ممنوع اولمشدر و فداء نفسی انجق مامن اصلبسنه حقوق ایچون اولوب اول دخی
قوت اولمشدر سؤال اولنور سه که مال معهودنیچون رقبه سندن عوض فیلتماز تا که بعد عقدا الذمه دخی سلامت
رقبه سی ایچون مطالبه اولنه جواب ویریز که رقبه سندن عوض اولوق شول وقتده اولور که اول کسبه و قاتن الاوقات
عبد اولوب اول مالله آزاد اوله اما بوجری قطعا عبد مسلمین اولماشدر کذلک برأس غلام اوزره مصلحه ایلسه
بعد ان نزل اوزرینه جودت و رداث یتمده متوسط برأس غلام یا خود دراهم و دنایردن آنک قیمتی ادا لازمدر
زرا بطریق الفدا اوزرینه لازم اولان عوض مال دکدر و بویه مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلج
و دم عیددن بدل صلح صورتلرنده اولدیغنی کبی وسطله مقید و قیمت و عین میاننده مر دد اولوق اوزره ثابت اولور
بو صورتده التزام ایلدیکنی و یروب هنوز حصنی فتح اولماشدر کبی حصنه کیرمیوب بشقه کیمک ایسترم سه
منع اولما یوب ارض حریدن دیلدیکی موضعه کیمکه رخصت ویریلور زرا معلومدر که حصندن نزل و مالله
فداء نفسی قبول ایلمسی حصنه عودت ایچون اولوب بلکه حصنه مبتلی اولدیغنی خوفدن سلامت ایچوندر
و تمام سلامت انجق ارض حریدن دیلدیکی موضعه عزیزته منوطدر اما کیدوب مأمته بالغ اولدقدده قتالی حلال
وسا تغیر زرا منعه احرایه و وصولنده مقصودی تمام و میانه ده اولان امان دخی انجام بولمشدر مکر بو صورتله
امین اولورسم تا که سز دار اسلامه چقیجه دک یا خود فلان آی کیرنجیسه دک امین اوله ی دیو مسلمین اوزره شرط
ایتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجیدر زرا بعد وصول المأمته میانه مزده اولان امان منتهی اولور دید بیکر
فی الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالة خوفه همت و وصول مأمته تکمیل مصلحت ایلدیکنی دلات
حاله منی ایدی و اعتبار دلات حال خلاقی مصرح اولدقدده ایستال اولنور لکن بو شروطدن نسته بی ذکر
ایچوب صکره اختیار یله حصنه راجع و آنده تمتع اولسه یته امان مسلمین آندن منقطع اولور زرا اختیار یله
منعه سنه وصولی سبب اتمه اما تدر اما امانی مسلمینک دارا اسلامه وصول یا خود شهر فلا فی دخولیه مشروط
ایلسه مدت امان ایچنده داخل حصن اولسه ده منعه احرایه الخطا قنده امین اولدیغنی کبی تأمین اولنور حتی صکره
مسلمین اول حصنه ظفر بولمهل مدت امان باقیه ایسه سبیلی تخلیه ایدر مکر حصنه رجوعدن صکره قتال

مسئله شروع ایده بوصورنده ما مننده مباشرت قتاله اما نمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قنبل واستر قاقده بعدالتنقض حکم امان باطل اولمغله فی مسئله داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان ازل الیکم فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطیکم فلا امان بینی و بینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرمک اوزره بکا امان ویریکز اگر ویرمزم میانه مزده عقد امان اولسون یا خود ان زلت الیکم فاعطیکم مائة دینار فان آمن یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرمزم بن آمن اوله یدو مسئله خطاب وبعده المعاهدت زولنده مسئله مطالبه ماله شتاب واولدخی ادادن ابا واجتباب ایلسه بالنظر الی القیاس فی اولسی بی التبا سدر که صورت اولاده شرط انتبها امان موجود وثانیه در شرط وجود امان مفقود در بالنظر الی الاستحسان کیفیتی اما مد اعلام اولدخی ادایه تنبیه وبعده امتناع فی اولسنه حکم ایتمک فی اولدیغی نمایان اولماز زرا بیان سابق اوزره حین طلبه ادادن امتناعه احتمال معانی در صکار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بولمغله بدیدار اولماز کورمز بستکه مسئله بن سزه ویرم ایتمک امیره ویرم یا خود ایتمک شهود ایله ویرم دیمکله نکوله شروع ایلسه بولمغله امتناعه فی اولسی مشروع اولوری ایتمه بوا احتمال بولمغله قیاسه حکم فبیح ایدوکی معلوم صریحدر بوصورنده اول مستأمنی حضور اماند رفع و امام دخی کتور یوز دیناری دیونسلیم و دفعه امر ایله کده استمهال ایلسه امام ایچون ایکی یا اوج کون امهالی جائز در زرا بوا مقدار اوزره تا خیره مستأمنه نفع اولدیغندن بشقیه مسئله دخی ضرر کثیری بوقدر و امام کافه امورده نظر جائین ایله ما موردر کورمز بستکه برمدیون بعد حلول الدین بومقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترک حبسه آنی امهال ایتمک لازم ایکن مانی نفسنه فدا ایدوب التزام ایله کی عوض مال اولبان شخص امهال و عدم استجماله احق واولی در واکر تؤمنونی علی ان ازل فاعطیکم راسا و مائة دینار ما بینی و بین ثلثة ايام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلثه طرفنده سزه بررأس غلام ویرمک یا خود یوز دینار ویرمک اوزره بکا امان ویرمزم دیمش اولوب بعد المعاهده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقته دیک تعرض اولتماز زرا نفسی ایچون بومدی شرط ایلمدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولما دینی کی بودخی قبل المدة حبس اولتماز و انقضاء مدته نصکره مقدما شرط مالی قبول ایتمدیکندن یه امانی قائم لکن مال ملتزمی ادا ایدیمکله حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یا اهل ذمت قبلنه بوصورنده قریبایان ایلمدیکندن ایکی طرفه بنا ایله عهدیه سندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقید واول مدته ویرمزم بینمزده امان اولسون دیوتا کید اوزره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطیکم فلا امان بینی و بینکم دیسه یا خود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکی ان اعطیکم الی اجل کذا فان آمن دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دیک اعطاء ایلسه فی قیلنور بوبایدیه حکم حاکم محتاج اولماز زرا نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح اوزره زرا یاده قیلماز و حکم حاکمی شرط ایلسک وقت منصوص اوزره زرا یاده لازم اولور ونص اوزره زرا یاده قیلنی معناه نسخدر واکر تؤمنونی علی ان ازل فادلکم علی قریه فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلا امان بینی و بینکم یعنی سزه نزول و ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه به دالاتم اوزره بکا امان ویرمزم شول وجه اوزره که دالات ایتمزم بینمزده امان اولیه دیمش اولوب بعد المعاهده نزول واولیه برقریه به دالات وصول ایتمه اما بوا ماندن مقدم یا مؤخر و بونک نزولندن مقدم یا مؤخر خلاصه بونک دلاتندن مقدم مسئله اول قریه به ظفر بولمش اولسنه لز بونک دالاتی معتبره اولیوب قریه آخریه دالات ایدرسه شرطی حاصل و ایتمزم فیسه داخل اولور کذلک دلاتندن مقدم اول قریه به مسئله واقف اولسنه هنوز استیلا ایتمش ایدسه ده بنه اول قریه به دالاتی معتبره اولماز زرا مسئله منفعتی بر دالات التزام ایتمشیدی معلوم مسئله اولان سننه به دلاتنده منفعت اولماز و هم دالاتی ایتمش مدار وصول مقصود اولور سه تحقیق ایدر قریه مرقومه معلوم مسئله اولمغله اکا استیلاری سبقت ایتمشون وصولی آنک دالاتی ایله دکلدن کورمز بستکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کسنه بی صیده دالات ایلسه بولمغله جزاء صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسئله اول مستأمنه بوا حرکت و طرفه دالات ایلسه لکن مسئله ایلموجه کتلمر ایله اول مستأمن ابریشوب قریه بودردیمکسزین بونلر فیه ایلسه بولمغله اما فی ثابت اولوب اکا بر دخی تعرض اولتماز زرا اول طرفه ایتمش دالاتی ایله سالکین اولوب قریه بی فهم ایتمش ایتمش اول طرفه سلوکاری ایله اولدیغندن فهملری اضل سبب اولان دلاته نسبت اولنور کورمز بستکه محرم صیده بوجه اوزره دالات ایلسه دالاتی معتبره اولوب اوزرینه جزاء صید الزام اولنور کذلک برابرتیوب همان سمت قریه بی تعریف و مسئله اول

مطلب استمهال الدیون

مطلب لا یجیس من علیه الدین المؤجل

مطلب الزیاده علی النص لا یجزئ لانه نسخ

مطلب دل الحرم علی الصید من یعله

مطلب دل الحرم علی طریق الصید

تعریفه

تعریفه کیدوب قریه به اصابت ایلسه فی امانی ثابتدر زرا دالات ایتمش بولمغله اولور و بر طرفه دالات ایلمن کاه برابری کیدر و کاه وصفه تعریف ایدر و ایکی صورتده ده اول کسنه اسم دال ایله نسیمه اولنور و تفصیل سابق اوزره آمنونی علی ان ادلکم علی بطریق یا هله وولده فان لم افعل فلا امان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابری بر بطریق اوزره دالاتم اوزره بکا امان ویریکز اگر ایتمزم عندکم زده امان اولسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسئله بر بطریق ظفر بولمغله کورمز ایتمه دالات ایله حکیم بوایدی دیسه قوی معتبر دکلدن زرا انتفاع مسئله ایچون بطارقده دن بر بطریق دالاتی التزام ایتمشدر و بوا مقصود قول معهودی ایله وجود بولمغله اما بوصورنده علی ان ادلکم علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنک بطریقته سزی دالات اوزره امان ویریکز زرا اول بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسئله اول بطریق اخذ ایتمشدر بوصورنده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زرا بعینه یا خود نسیمه معلوم اولان معرف اوزره دالاتی التزام ایتمشیدی شدی خدمتی امام ایلدی زرا معینه وصفه اعتبار اولنور غیر معینه اعتبار اولنور کورمز بستکه لا اکل هذا الشاب شوکت ایله کلام ایتم دیوبین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقده نصکره اکا تکلم ایلسه حاش اولور اما لا اکل شابا بریکت ایله تکلم ایتم دیوب صکره وقت معینه شاب اولان بر اختیار ایله تکلم ایلسه حاش اولماز بوبایدیه دخی دالاتی مسئله مدار علم اولوق یا خود مسئله دالاتندن متفهم اولوق اگر چه مشروطه وصف معتبردر لکن غیر معینه اعتبار اولنور معتبره اعتبار اولتماز بو تفصیل اوزره بر حصن یا خود مدینه اوزره دالاتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینه بی تعیین ایتمسه مسئله معلوم لرینه دالاتی غیر معتبره تعیین ایلدی ایسه معتبر اولور و غیر معینه مسئله سابقده دارالخبره دخولرنده معلوم لری ایکن بودخولرنده نسیان و مرور زمان حسبیه عند زنده مشتمبه مکان اولمش برقریه به دالات ایدرسه بنه آمن اولوب قطعاً تعرض اولتماز زرا وصولی ایتمش دالاتی ایله اولوب علم سابق لرله اولماشدر کورمز بستکه بولمغله دالات محرم مدن صادر اولسه صیده دالاتی ظاهر و جزاء صیدی التزامی باهر اولور و هم بوبایدیه مقصود بر دالاتندر که ضمننده منفعت مسئله موجود اوله و صورت مفروضه ده دالات مرقومه ایله مقصود معهود صورتیاب وجود اولمشدر و علم سابق لری نسیان و اشتباه ایله زائل اولمغله بومقصوده غیر موصلدر بنا علیه دالاتی ایله شرطه و قاسی حاصل اولوب هر وجهه امانه نائل اولور والله اعلم و بالله التوفیق

باب من یكون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمش خود بخود آمن اولان اهل حرب احوالی بیانه ضامن بر بایدر قیچان دارالخبره بر مسلم برکایه ایله ازدواج و آنی دارالسلامه اخراج ایلسه اول عورت حرار دندر لکن حربی طرف زوجهندن نکاحی اکا امان عدا و لهما قدن دکلدن که دارالخبره اسیریه تاجر یا خود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلمن مسئله امانی باطلدر بلکه حربی صفت مستأمنه اوزره دارمزمه زوجی ایله اقامت ایچون کلیدیکندنر اما کور و دارالخبره عودت قصده ایدرسه تحت نکاح مسئله بولمغله رخصت ویریلن زرا استیسانه لکن حرینه دخی دارمزمه مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور و نکاح مسلم ایله دارمزمه کلوب اقامت ایلمن عورت دخی بولمغله در زرا عورت اقامتیه زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل دارمزدن اولمغله عورت دخی اهل دارمزدن اولور و صورت مفروضه زوجی بن بعد النکاح بو عورتی دارالخبره اسیر و قهر ایله اخراج و نسیمه ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار ایتمش نکاحله جیدم دیمکده اصرار ایلسه بونده دالات ظناهر حاله اعتبار اولنور اگر قبیلنور بنه ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوج معین اولمغله قول قول زوج اولوب جاریه سی ایدوی مستبین اولور واکر علی حالها کیش ایسه ظاهر حال عورته مدار و حره ذمیه اولدیغی بدیدار اولور ایتمش بوصورنده زوج مبطل نکاح اولان ملک بطریق القهری اقرار ایتمکله بدیدرنده نکاح برقرار اوله مز زرا زوجک منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدرنته کیم زوج مسئله ابتدائی ادعا و زوجنه انکار مدعی ایلدیکی مسئله ده مبطل اولدیغی کی بعد زوج دارالخبره قهر و اسیرینه مسئله یا خود اهل ذمتدن اقامت بنه ایلرسه سبب ملک رقبه سنی حمله ثابت ایتمش اولمغله جاریه سی اولور و اول عورت دارالسلامه نکاح مسئله اولدیغی اقرار ایلدیکنندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله اوزرینه شهادت ذمی دخی قبول اولنور و بومسلم اگر دارالخبره مستأمن ایسه ادعای اوزره عورتی قهر و اسیری کیه کور یلوب اعتناق و تخایبه سببی ایله تنبیه اولنور زرا ایچلرینه امانه داخل اولدقده رنسنه لرینه تعرضله غدر ایتمکده معناه ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنه به وفا ایله امر اولنور لکن اعتناقله حکمده جبر اولتماز زرا بنه و بین الله اولان

خصوص امانه معتبر اولان دالات
بالتعریف استحقاق نقلده غیر
معتبردر و تفصیلی باب من النفل
علی الدلایه مسائلنده قریب کور
ان شاء الله تعالی
مطلب لا اکل هذا الشاب

مطلب اخراج المسلم زوجته الکتابیه
من دار الحرب
مطلب زوجت المسلمه عیسلم

مطلب قال اخرجهن اقهر و قات
بل بالنکاح

امان نفسنه غدرايدوب امان مسليبي كسر اتمشدر اما ايجلرنده اسير يا خود اهل حريدن ايكن قبول اسلام
 اتمش ايسه اعتاق و تخليه سيل ايله ما مور اولماز ز را عند القدره اخذ مال واسترقا قلمه رخصت شرعيه سي واردر
 و دارالخریده تروجي طرفدن زوجه سنه امان عد اولما مقله بعد النكاح امكان استرقا قلمه اماندر و بصورتده
 اخراجي على وجه التلصص اولمقله اول عورتدن خمس اتمشاز و زوجك دارالخریده اول عورتی دعواي قهر و اسيرينه
 مستأمنردن اهل حرك شهادتلى قبول اولماز ز را زوجينه تصادق اتمكردن بحسب الظاهر ذميه اولمقله
 ذميه اوزره مستأمنرك رقله شهادتلى قبول اولماز و اگر اول عورت ني نه تروج و نه قهر اتمشدر بلکه بكا
 امان و يروب برابر كتور مشدر ديسه اگر طبايعه جقمش ايسه دلالت حال اكامعين اولمقله حريه مستبين اولوب
 اول شخصك زوجه سي اولماز ز را اول ادعاء نكاح ايدوب عورت انكار اوزره در و دارالسلامده تروجي اد عا ايلسه
 قول بلا حجة قبول اولمديغي كي دارالخریده تروجي اد عا ايلسه ينه بلا حجة قبول اولماز بصورتده اول عورت
 دارالخریه قصد عودت قبله منع اولماز ز را ذميه اولمسين و زوجه تبعاهل دار عودت قيلمسين موجب اولان
 نكاح حين انكارنده ثبوت بدير اتمشاز اولماشدر بصورتده زوج دارالخریده قهر و اسيرينه مستأمنردن اقامت
 ينه قبله قبول اولنور ز را نكاحي انكار اتمكله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنرك بربري اوزره شهادتلى دخی
 مقوله درواكر بصورتده قيد و بند ايله كتور مش ايسه ظاهر حال زوجه شهاد اولمقله جاريه سي اولوب علت سابقه يه بناء
 تخمس دخی اولماز اما بوقيدو بندي اتمش دارالسلامه خروج اتمكردن صكره وضع ايلديكي معلوم اولور سه امام ابو حنيفه
 رضی الله تعالی عنه قول اوزره في جماعت مسلين اوور ز را نكاحي انكار اتمكله دار عوده حكم امان ثابت
 اولماشدر ز را اول وقتده مستأمنه اولور ايديكه دار عوده اقامت ايجون كلس اوليدی بو عورت انكار نكاح اتمكله
 سبب مجبئي معلوم اولمادی بوجهته حر يه اولوب دار عوده بلا امان كلس اولدی واصل ابی حنيفه اولديركه
 حري دار عوده بلا امان داخل اولوب پر مسلم آني اخذ ايلسه في جماعت مسلين قيلمور اما عند الامامين اخذ ايلين
 شخصك فتي قيلمور و ايجاب خسنده ابني روايت واردر و اگر بزدي دارالخریه دخول و اهل حريدن بر عورته
 ازد واج بعده اول عورت ايجون مسلين استيان نصكره برادر عوده اخراج ايلسه حره اولور ز را هم مجبئي
 مستأمنه كلوب وهم زوجي آنك ايجون استيان ايلدكده مسلين اكا اعطاء امان اتمشدر در اتمش زوجنه تبعاد ميه
 و اهل دار عوده قيلمور دارالسلامده ذمی ايله تروج ايلين مستأمنه منزله تزيل اولنور و دارالخریه رجوعنه
 زوجي اذن و يروب يا خود تطلق ايلسه ده رخصت و بر يلز و تصور مسئله ده زوجك اول عورت ايجون
 استيان ذكرا يلد يكيم استيان مذكور شرط امان اولديغندن دكلدر بلکه اطاعت اوزره زوجي ايله برابر كلكه ابتداء
 بايد ذكر اولنان صورت كي بونده دخی تأمين اولنور ز را زوجي اهل دار عودن اولوب عورت دخی برابر مجبئي
 مستأمنه كلسدر اما بوزمي اهل حريدن اولان كيره قزی و قز قزداشي اوزره استيان واخذ امان ايلسه بونلر
 دخی آمنه اولور ز را هم مسلين اكا امان و يروب وهم بعد الاستيان مجبئي مستأمنه ايتان اتمشدر لکن بونلر
 بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باسانه و قزداشنه تابعه اولما مقله نه زمان ديلر سه دارالخریه راجعه اولور
 و بونلري بلا استيان برابر اخراج و ايتان اتمش اولسه على قول ابی حنيفه رجه الله تعالی في اسلامان اولور
 ز را صريحاً بونلر ايجون استيان اولديغندن بشقه اقامتده اكا تابعه اولمديقردن مجبئي مستأمنه كلس اولمادی
 و اگر بزدي دارالخریده يئلرنده قرابت اوليان بر عورتی اخراج ايدوب بن دارالخریده قهر و اسير ايله بونی
 دارالسلامه ادراج ايلدم ديودا عورت دخی تكذيب مدعی ايلسه نظر اولنور اگر صورت اطاعتده كلس ايسه
 ظاهر حال ذمی ي مكذب و بلا استيان كلوب في اولمقله اول عورته حق مسلين مرتب اولديغندن اول ذمی
 تصديق اولماز اكر مسلين اقامت شهود ايلدر سه سبب ملك اولان قهری اثبات اتمكله جاريه سي قيلمور
 و بو بايد شهادت اهل ذمت قبول اولماز ز را اول عورت بحسب الظاهر اتم مسلين اولمقله شهادت ذمی مسلين
 اوزره قائمه اولمق اقتضاي ايدوب و اگر قيد و بند ايله اخراج ايدوب و بويه اخراج ايلديكي معلوم ايسه ظاهر حال شاهد
 مقال اولمقله قول آنك قولدر اما قيسد و بندي اتمش دارالسلامه وضع ايتديكي معلوم ايسه عند ابی حنيفه
 رجه الله تعالی في مسلين و عند الامامين رجهما الله تعالی اول ذميتك في خاصي اولوب دارالسلامده ظفر ياب
 ركاز اولان ذمی منزله سنده تزيل و بلا خلاف ايجنده جسمي اخراج و باقسي كند و بويه اعطاء و تزيل اولنور
 و قچان اهل حريدن برتو انا كافر بر مسلم ايله برابر عسکر اسلامه قادم و ظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ و اسير ايلدم
 ديودعوی اولدخی بلکه بن طلب امانه كليم ديودفع مدعی ايلسه قول قول حريدن كه مجبئي مستأمنين ايله

مطلب شهادة المسلمین علی
 المسلمین باری

مطلب الحربی دخل دارنا بلا امان
 فاخذة مسلم

مطلب اصحاب الذمی ركازا
 مطلب خروج حربی مع مسلم و مع
 جماعه المسلمین

داخل و ظاهر حال صدقته شاهد عادلدر ز را مسلم واحد ايله مقاومت كافر واحدك مقدوری اولمقله برابر كلكه
 مقهور عد اولماز كورمز ميسنكه بو طرز اوزره يا لکن كلسه آمن اولور ايدی مسلم واحد ايله كلكده ينه آمندر
 اما قيد و بند ايله كتور مش ايسه قول قول مسلدر كه ظاهر حال شاهد صدق مقابلدر و بو مقوله امورده دلالت حال
 تحكيم اولنديغي بنسابقده بيان وتفهم ايلديك و اگر حري معهود قيد و بندن عاری ايسه ده مسليندر بر اجتهله
 ورود ايدوب مسلين بو بزم اسير يمزدر ديودا عا اولدخی بلکه بن طلب امانه كليم ديود خلاصی استد عا ايلسه قول
 قول مسليندر ز را قصد خلاص و مقاومت ايلسه ده مقدوری اولما مقله جماعت مسلين ايجنده مقهور اولوب
 بوجهته مر بوط و ما سور منزله سنده در كورمز ميسنكه مسلين مثلاً بوزعد د رجال اولوب ايجلرندن تخلصه قادر
 اوليه جق و جهه اوزره آني احاطه ايلسه ل بصورتده هر كيم كورسه بو اسيردر مستأمن دكلدر ديواستدلال ايدر
 و بو وجهله دلالت حال اوزره في عسکرده ادخال اولنور و اگر استيانه كلد يكينه ابني مسلم شهادت ايدر سه
 شهادت مسلين جماعت مسلين اوزره حجت تامه اولمقله قبول اولنور اما بويه ابني شاهدي اولوب اتمش برابر ككن
 مسليندر بريسي استيانه كلد يكيني اقرار ايلدر سه تصديق سزاوار اوله من ز را قول واحد حكم شرعيه حجت
 اولوب شركتلى دخی شركت عامه اولديغندن اقرار شريك واحده حكم ترتب ايلز مكره مكره بعد القسمة
 سه نه ناصيت ايله و اگر بر مسلم دارالخریده بر عورته برابر جقوب بو بزم عورتم دكلدر لکن امان و يروب امان اوزره
 اخراج ايلدم ديسه اگر چه مقتضای قياس فئده ادراج اولمقدردن برادرالخریده و يرديكی امانی باطلدر كه كند و
 منعه اهل حريدن مقهوريت اوزره حاصلدر و دارالسلامه دخول نصكره عورت دار ايله مأخوذه و في اولوب
 تأميني موجب ابطال حق مسلين اولمقله شايان تنفيذ و تكمين اوله من لکن من جهة الاستحسان حره مستأمنه
 و نه زمان ايستر سه رجوع دارالخریه ممكنه در ز را مسلم اول عورته دارالخریده اعطاء امان و اول امانی محافظه
 اوزره دارالسلامه اخراج و ايتان ايتدكده همان اجزاء دارالسلامه من جزه اولده انشاء امان اتمش منزله قيلمقله
 عورت دار عوده امان ايله حاصله اولور و ثبوت حق مسلين اتمش عدم امانه حصولنده در غايه باقي الباب
 اول مسلك امانی ثبوت حق مسلين سبب اولان دخول دارالسلامه مقارن اولمقدردن بمقارنت دخی ثبوت
 حق مسلينه بمقارنت ايدر تو صيحي اولدر كه دارالخریده مقارن قلمرنده لامحاله سر حده قريب بر حله كلسه لكر كدر كه
 آنده نه مسلم و نه حري خوفدن امين اوله من ايشته اول مجلده منعه اهل حريدن خروج اتمش اولمقله مسلك
 آنده اعطاء امانی صحيح اولوب هنوز مسلين خوفدن امين اوله جقاری موضعه واصل اولما مقله عورت
 دار ايله اخذ اولمش في اولسي صحيح اولماز اما دارالخریده ايكن امان و يروب صكره عورت يا لکن جقمسه
 جواب مسئله بشقه در كه دارالخریده اعطاء امانی باطل و امانی صحيح اوله جق موضعه برابر بو اتممقله اول موضعه
 منشی امان منزله غير نازل اولديغندن عورت البته في مسلين قيلمور و اگر بر مسلم دارالخریده ايكن اهل حريدن
 بر جش عظيم اعطاء امان و برابر دارالسلامه خروج ايلدكده مسلين اول جيشنه ظفر بولسه ل جله سي
 في اولور ل ز را بو مسلم دارالسلامه و دارالخریده اتمش و منع اولوب بلکه منعه ل ينه مغلوب و غير متمتع
 اولمقله امانی باطل اولور كورمز ميسنكه بو عسکر دارالسلامه دخول و بر مسلم امانه ايجلرينه حلول ايدوب
 بعده مسلم دخی آنكه اعطاء امان ايلسه آنلردن متمتع اولما مقله امانی ظاهر البطلاندر كذلك آنلري دارالخریده
 ايكن تأمين ايدوب محافظه امان اوزره دارالسلامه عازمين اولسه ينه بو يله در اما حري واحدی تأمين و برابر
 دارالسلامه خروج ايسه سابقاً ذكر اولنديغي اوزره جواب مسئله بشقه در ز را واحد مقهور واحد اولوب بلکه
 بحسب الظاهر امتناع و مقاومت قادر اولمقله دارالسلامه دخولرنده امانی صحته موصول اولور و اگر مسلم واحد
 دارالخریده ايكن يكرمي عدد اهل حربه اعطاء امان ايدوب برابر دارالسلامه كلسه بونلر بالمله آمن و ابتداء امرده
 دارالسلامه انشاء امان اولمش موضعه كا شلدر سوال اولنور سه كه مسلم واحد عدد من بوردن دخی متمتع
 اولوب بحسب الظاهر مقهور غير متمتع اولمقله اقتضاي ايدوب كه بو امانی صحيح اوليه جواينده ديز كه اگر چه
 نفسی اعتبار ايله مقهور لکن قوت مسلين ايله قاهر و دارالسلامه قوت خاصه مسلين اولمقله عدد من بوز
 جماعت مسلين امتناع غير قادر در بوجهته مسلم مذكور حكما قاهر و غير مقهور اولمقله امانی صحيح
 اولور اما جش عظيم بشقه در كه آنلر اهل دار عوده كند و شو كئلر ايله متمتع اولمقله مسلم مذكور ايجلرنده
 دارالخریده ايكن مقهور اولديغي كي دار عوده دخی مقهور در كورمز ميسنكه اهل حريدن منعه سي اوليان
 بر جماعت دار عوده بلا امان دخول و مسليندر بر جماعت آنلري اخذ ايلسه ل في جميع مسلين قيلمور اما بر جش

مطلب آمن مسلم جشامن اهل
 الحرب فخر جماعه

عظیم دار بزمه بلا امان دخول و مسیئیدن برجاعت آناری مقهور و مخدول ابلسه خاصه فی مقاتلین قیلنور
فرق مسئلتین الحقیقی معنای مذکور در که منع سی اولنردار بزمه دخوله غیر مقهور و اولیانر مقهور در حکمتی
اولدر که تمتع اولمدقلری صورته برارکن مسلم واحدک امانی صحیح اولسه منع لرنیدن مفارقتلرینه اول امان بادی
اولغه غروزه مؤدی اولور اما جنبش عظیم امان مرقومه منع لرنیدن مفارقتلرینه اول امان بادی
دخی کندو شوکتلرله تمتع اولدقلرندن احتمال غرور منقطع عدرو تفصیل مذکور اوزره عسکر مسلمین دارالخریده
ایکن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان و یروب معسکره اخراج ایلسه اگر عسکر دن امتاعه قادر دکلر ایلسه
امن اولور لرنیز مسلم مزبور عسکر مسلمینه وصولنده کسب قوت ایتمکله قاهر و غیر مقهور اولور و اگر کترتله
عسکر مسلمیندن امتاعه قادر لایسه اول مسلم آنلرایله برار چیسقه دخی بیان سابقه بناء بطلان امانی ظاهر در
و اگر مسلمین برخصنی محاسره اوزره ایکن حصنده برمسلم بولنوب منع دن عاری رقومی تأمین و اخراج
عسکر مسلمین ایلسه آمن اوله منزل امام مسئله اولی بشقه در که بونده محصور بن مقهور بن اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورین کی اولغله ایچلرنده بولنان مسلک امانی صحیح اولسه ابطال حق مسلمینه مؤدی اولور و مسئله
اولی بویله دکلدور و هم بولنور امان جائز کور یلسه مسلمین بوجهله قهر مشرکینه فائز اوله مرز لری مشرکین
غلبه مسلمینه تحصیل یقین ایتمکله بولنور همان ایچلرنده بر قاجی قبول اسلام دن صکره باقیرنی تأمین و اول مسلمان
هر بری باقیرلرن برجاعت غیر متمعه ایله واصل معسکر مسلمین اولور لوقول مذکور مسلمین اوزره بانکلیسه
سد باب استر قافه مؤدی اولغله نچوزه تصدی اولنار توضعی اولدر که محصور بن اوزره بد مسلمین آنلرایله برار
چیقان مسلک قوتی اوزره سابقه قوت لاحق ایله بد سابقه بی ابطال واضاعت غیر لایقه در اما سبقت ایدن
مسائل بشقه کونه در و چقان بحرینک زوجة جزیه سی دارالخریده اسلامه کلسه اول عورت اوج حیضی تمام
ایلیجه تک نکاحلری اوزره قیام ایدرز زواید امام عرض اسلام ایچون زوجة واصله اولماغله اوج حیض اوج
کره عرض اسلام مقلمنه قیام ایدوب بعد الطلاق مدت فرقه دهه زوجة سنه اراده رجوع ایتمدیکی صورتده
تفریق ییلرن موجب اولدیغی کی اول مدته کفر اوزره اضارای دخی زوجة سنه اراده ایتمکله دال و فرقتلرین
مستوجب اولور اگر قبل الحیض برار دار اسلامه چیسقلر اگر چه زوج وجه استیمان اوزر مکلفن اولماغله
فی اسلامیان اولور لکن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه سی ابتداء نکاحه منافق دکل ایکن بقاء نکاحه هیچ منافق اولماغله
نکاحلری ایضا اولور اگر چه ییلرنده تبیین دار بن تحقیق ایلسه موجب تفریق اولور ایدی لکن زوج عبد مسلمین اولغله
اهل دار بزمه اولدیغندن تبیین دار بن تحقیق ایتمشدر بوضوئده اوج حیضی تمام دخی ایسه زوجة عرض
اسلام اولدیغی حکم نکاحلری فرقله ختام بولنار از زواید امام عرض اسلام متعذر اولغله حیض اکا خلف
قیلمشیدی شیدی حیضله مقصود اولان فرقت حضوره کلردن اقدام اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
و بویله ماده لده اعتبار خلف ساقط اولغله کر کدر که زوجة عرض اسلام اولنوب قبول ایدرنه نکاحلری
تحقیق و تمیزه میانلری تفریق اولته و اگر صورت مفروضه ده اسلامی قبول ایلین زوج اولوب و زوجة سی اهل کابدن
اولوب بعهده قطعاً حیض کور یلدن برار دار اسلامه چیسقه ل اول عورت امن و حریت اوزره زوجینه ایضا
اولنور زواید محیی مستأمنانه کلسندر که اقامتده زوجة تابعه و دار بزمه اقامتی چون کلرک مسئله امانلری شایعه در
امام مسئله سابقه ده زوجی استیمان ایتموب و کندودن علامت استیمان دخی نمایان اولوب اقامتده عورتنه تابع
قیلمدیغی دخی آشکار اولغله اغترار ایله کلوب استیمانله کلدیکی بیدار اولدیغندن فی مسلمین قیلنمه سزاوار در
قالدیکه عورت مزبوره اهل کابدن اولش بولنسه ذمیه قیلنمق اقتضا ایدر ایدی زواید امام علیه ییلرنده نکاحلری
مستقر و دائم اولغله زوجی ایله دار بزمه اقامتی لازمه در اما فرض سابق اوزره اهل کابدن اولدیغی تقدیر اوزره
ییلرنده استقرار نکاح اولماغله ذمیه قیلنمایوب بلکه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرنه نکاحلری تفریق و تحقیق
و تمیزه میانلری تفریق اولنور و مستأمنه اولغله بعد التفریق دارالخریه رجوعنه دخی مساعده اولنور و شارح
الکتاب شرح الله صدره فی نوم الحساب دیر که احداث زوجین المستأمنین دار بزمه قبول اسلام ایتمدیکی مسئله ده
اختلاف روایاتی بیان ایچون برکاب الطلاقده شو وجهله عنان کلامی الطلاق ایتمشیدیک که احدی از اویننده
فرقتلری دارالخریده اولدیغی کی اوج حیضک انقضاسته توقف ایدر و روایت اخراجه کفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام یا خود اوج حیضک تمام و اختتامه توقف ایدوب بویکدن ققبسی تسابق ایدرنه آنکله
فرقتلری تحقیق ایدر اما مؤلف الکتاب الف الله تعالی بینته و بین الصدیقین فی دار الثواب حضرتلری بومخلده

مطلب استان زوجة الحریق
دارالخریه

روایت ثانیه به تخصص و امر یندن ققبسی سبقت ایدرنه فرقتلری تحقیق ایدر بویوتخصیص ایتمشدر نکته سی
اولدر که ایکسیده فی الحقیقه تحت یندامامده حاصل و هر برینه عرض اسلام ایتمک قابل اولغله عرض اسلام حکم
فرقته موصل اولور و کفر اوزره مصر اولان من جهة الحکم اهل دارالخریدن اولغله اوج حیضک انقضاسی
حکم فرقتلرینه باعث وصلت اولور و صورت مفروضه ده عورت اسلامی قبول ایتموب الحقیق دین اهل کابه
عدول ایدرنه کابیه اصلیه منزله تنزیل و نکاح جاری تقریر و تکمیل اولنوب ذمیه اولور و جناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ایله اسلام زوجة میاتی فرقه اشارت ایدوب دیمشدر که زوجة قبول اسلام ایتمکده
زوج آنک عیالندن دکلدور اما زوج قبول اسلام ایتمکده زوجة سی عیالندنر بناء علیه برار چیسقه لزوجہ سی
آمنه اولور کور مزبسنکه حربی استیمان ایدوب عورتی دار اسلامه برار کتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بویله در و بر عورت استیمان ایدوب زوجنی برار کتورسه زوجی بالتبع آمن اوله من اسلام زوجة دخی بویله در
و اگر قبول اسلام ایلین عورت زوجنی تأمینله دار اسلامه اخراج ایلسه امانده ادر اوج اولنور زواید ابرار
ایلمدیک که دارالخریده و یردیکی امانی محافظه اوزره دار بزمه وصوللری دار بزمه انشاء امان منزله در
بوضوئده عورت بن زوجیه امان و یروب اخراج ایلدم دیوب مسلمین دخی بلکه بلا امان سنکله برار کلندر ذمیه ل
عورتک قولی معتبر در زواید برار کلندر مجزوم و کفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ایله بلا امان خروج ایتمه چکی
معلوم اولغله ظاهر حال عورتک شاهد مقالی اولوب وقوف حقیقی ممکن اولیان مطا لیده ظاهر اوزره بناء
حکم واجیدر اما محصور یندن برجل اسلامی قبول و کافر اولان عورتیه برار معسکره دخول ایلننه عورتی فی اولور
زیرا محصور ایکن استیمان ایدوب امانله چیمش اولسه عورتی امانده اکا تابعه قیلنماز ایدی اسلامی دخی بویله در
کذلک محصوره اولان عورت اسلامه کلوب زوجنی تأمین و برار خروج ایلسه لزوجی امین قیلنماز زواید زوجی
تمتع اهل حربده ایکن عورتک تأمین باطلدر و بعد خروج مسلمین عورت امان و برسه لزوجی اکا تابعه قیلنمدیغی کی
عورتک امان و ایمانیه دخی آمن اوله من اما اول رجخل محصور اولوب استیمانله عسکر مسلمین یا خود دار اسلامه
خروج ایلسه عورتی و اولاد ذکور و اناتشک صغاری و اناتشک کاری امانده اکا تابع اولور زواید حکم
مقهوریت بولنره شامل اولماشدر اما محصور بن مقهور بن اولنرایله امان و ایمانی الحقیق قهری نفسندن ازاله ده
مؤر اولور و اگر رذمی دارالخریده ازدواج و زوجة سی برار اخراج ایلسه حره ذمیه قیلنور زواید حربی استیمانله
زوجہ سیله چیدقده حره آمنه اولدقلر صکره ذمی زوجة سیله چیدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولغله
زوجہ سی حره آمنه اولتی بالطریق اولی در و عورت اهل دار بزمه اولان ذمی به اقامتده تابعه اولغله اهل ذمتدن
قیلنور اما ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی یا خود قز قزندانسی ایله چیسقه آنلریچون استیمان ایتمش ایسه
فی اسلامیان اولور زواید بولنور دار بزمه اقامتده کتدوبه تابعه اولما لرایله برار اخراجی دلیل استیمان اوله من
لکن زوجة سی بویله دکلدور سؤال اولنورسه که اب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین انشاء الله بیان
اولغشیدیکه مستأمن قزی و قز قزندانسی مثل اولوری برار اخراج ایلسه امانده ازدواج اولنور بو حکم سابق ذمی به
دخی لاحق اولتی لایق دکلدر جوابده دیر که مسئله مستأمنه زوجة تابعه اولان عورت زوجی منزله سنده
اولوب دارالخریه رجوعدن منع اولنار و بو حکمی قز قزندانسی قز قزندانسی دخی اجرام کلسندر و محسب الظاهر
بولنور دخی زوجة سی کی عیالندنر اما مسئله ذمی ده عورت ذمیه قیلنمق دارالخریه رجوعدن تموعه در قزی
و قز قزندانسی دان بزمه احتیاج خصوصتده تابعه اولما لرایله حکم ذمی بی آنلرده اجرا غیر ممکندر و جموعده
ثابت اولیان حکمی تابعه اشیات غیر جائزدر و اگر ذمی دارالخریدن عورتی اخراج و عورتدر دیوب عورت دخی
تصدیق ایلسه بوماده بی فهمه قوللرنن عبری طریق یوعبسه ده یته حره قیلنوب عورتی اولدیغی قبول
و تحقیق اولنور زواید دارالخریده نکاحلرینه دار اسلامه اقامت شهود ایدیه حاکم ظاهراً و میدانده برناز علری
غیر حاضر اولغله بالضرورة تصادقلری تصدیق و قوللری قبول و تحقیق اولنور کور مزبسنکه برار رجال
و نسائی برار اخراج ایدوب بولنر عید و حوار بلزدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتمش اولسه لقوللری قبول اولنور
کذلک حربی استیمانله بوجوه اوزره خروج ایتمکده بوزیمه دعوی و تصدیق بولنسه یته قوللری قبول و تحقیق
اولنور اما صورت مفروضه ده عورت ذمی بی تکذیب و یتیمزده نکاح و قرابت بوقدر دیو تبعید و نجیب ایلسه
عورت فی اولور زواید عند التکذیب سبب تبعیت بولنماغله دار بزمه بلا امان بر حربه ایدوب نمایان اولوب
فی اسلامیان قیلنور و اگر بوسل دارالخریدن برجل یا خود و عورتله چیسوب بوعبدم و جار به مدر دیو دعوی

مطلب استان زوجة الحریق
دارالخریه
مطلب اسلام رجل من المحصورین
و اخرج امراته او بالعکس
مطلب اسلام رجل من المحصورین
و اخرج امراته او بالعکس
مطلب اسلام رجل من المحصورین
و اخرج امراته او بالعکس
مطلب اسلام رجل من المحصورین
و اخرج امراته او بالعکس

و آنرا محلو کتب تکذیب انجیق بزه امان و یوب برار کتور مشدر دیو ادعا ایلسه را که چه بالنظر الی القیاس
 فی اولتری بی التیاسد زرا مستلک اعمای ملکی آنلک تکذیبی ایله متنی و آنلک دعوی امانی مسلک انکاری ایله
 منتهی اولمشدولکن بالنظر الی الاستحسان هر بری حومتأمندر که دیلدیکی وقتده رجوع دارینه وخصت
 احسان اولنورن پرا بونلرا کرچه مقل مذکور ایله اختلاف ایلدیلر ایسه ده ینه سائر مسلمینک بونلره تعرضه برینه
 سبیل اولمدیغنده تصادق ویتلاف ایلمشدر و اسباب شرعیه لذاتها مطلوبه اولیوب بلکه احکامی ایچون
 مرغوبه در و حکمده اتفاق در کار ایکن اختلاف اسباب محل اعتبار دکدر توحیحی اولدر که اختلاف سبب
 انجیق صورت ظاهره ده در یوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر که ملوکت لریده ثابت اولان امان تیحی یاخود
 اعطاء امانده ثابت اولان امان قصددر نظیری اولدر که برکنسه فلانک ذممه سیک در هم قرنی وارد دیو
 اقرار ایتمده مقررله فرض دکل بلکه خصبردیو مقابله به ابتدای ایلسه بوضوئیده سبب اختلاف واریسه ده حکم
 لزوم مالده یتلاف اولغله همان مال مزبور ی مقرر اولغله دفع خصام اولنورن واکر صورت مقررله عورتی
 اخراج ایلمن ذمی یاخود حر بی مبتأمن اولوب عورت در یو ادعا عورت دخی زوجیه سی دکلم بلکه بکا امان و یوب
 اخراج ایلمشدر دیو انکار مدعی ایلسه انکاری ثبوت نکاحه حائل و ادعا ایلدیکی امان ذمی وحر بی شرط باطل اولغله
 عورت فی مسلمین قیلنور واکر حر بی ایکی مسلم ایله چقبوب بونلر بکا امان و پردیلر دیکه ایکیسیدخی تکذیب
 ایلسه لرقی اولورن پرا ظاهره حر بی اولوب داریمزه بلا امان کلسکله آنده حق مسلمین ثابت اولمشکن ایکی
 مسلم اوزره سببی معلوم اولمان امانی دعوی ایتمکله بلا حجه تصدیق اولنماز اما ایکیدن بریسی تصدیق ایدرسه
 اما فی ظاهر و دیلرسه دارالخر به رجوعه قادر اولورن زرا امانی مکذب بدن ثابت اولدی ایسه ده مصدقندن
 نصادقاری اوزره حاصل اولوب امان واحد کافی اولغله امانی انجیق مصدق اوزره ادعا قتلش مترکنه
 نازل اولور لکن بوا یکدن بکاشو امان و پردی دیوب اول تکذیب ایلدکده آخری امان و یرنیم دیوب حر بی
 دخی آتی تکذیب ایلیوب هر بری کلامنده ثبوت واصر ایلسه فی اولورن زرا حر بی نیک ادعا امان ایلدیکی حر بی بی
 تکذیب و اقرار امان ایلمن مسلمی حر بی تکذیب ایتمکله امانی ثابت اولوب فی اولور نظیری اولدر که دارالاسلامده
 بولنان بر مسلم دارالخر بدن کن حر بی به انا امینک بن سابقه سکا امان و پردی دیوب حر بی ابطلت یعنی بلان
 سوبلدلک بل کتب الی رجل من دارالاسلام بالامان بلکه بکا دارالاسلامدن بر رجل کتب امان ایلدی
 دیسه تصدیق اولنماز یوب فی قیلنور کذمت بوضوئیده بل امنی فلان المسلم یعنی بلکه بکا فلان مسلم امان و پردی
 دیوب اوله مسلم دخی غائب یاخود میت اولسه ینه تصدیق اولنماز زرا غائب و میت اوزره دعوی مجرده سی ایله
 امانی ثابت اولیوب اقرار امان ایلمن حاضر ی دخی کنسه و تکذیب ایلمشدر و مسئله متفهمه بشقه در که آنده
 حکم امانده اختلاف اولیوب انجیق سبب امانده اختلاف ایتمشدر اما بوضوئیده مسئله ده اختلافی امانی طرفندن
 استفاده اولنه جق انسانده در و حر بی مفری تکذیب و مسلمین حر بی بی تکذیب ایلدکجه امر بدن بریعی ثابت
 اوله مز واکر اول مقررله بالامان اولان حر بی بعد ان تکذیب بیلی منی بکا امان و پردی ایکن تکذیبده غلط ایلمدن
 دیو تصد یقه تعقیب ایلسه مقتضای قیاس ینه فی اولسیدر زرا اقرار امان تکذیبی ایله باطل اولغله حکیره
 تصدیقی نافع و عاقل اوله مز زرا تصدیق بعد ان تکذیب انجیق نسب و اولمشدو محتمل فسح اولیمان عقوده اعتبار
 اولنور امان ایسه محتمل فسح اولان عقوده دندن اما بالنظر الی الاستحسان تکذیب اوزره مصر اولما مغلله داخل اماندن
 زرا امان و یرن مسلمی مقدما کورمش اولیوب و برکه کورمکله کمال معرفت نادر اولغله بو باده احتمال غلط
 ظاهر اولدیغندن دفعا لضرر و جوب تصدیق مقرر در اما بعد الملاحظه تکذیب اوزره ثابت اولسه جواب
 مسئله بشقه در که آنده توهم غلط متنی اولمشدر نظیری اولدر که برکنسه یا ننده جانسه اولان عورت حقیقه اولما
 رضاعا همشیره مدر دیوب صکره یوق غلط ایتم عورت دیمه تصدیق اولنوب بدلیری تفریق اولنماز
 اما بعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط ثابت اولغله تصدیق اولنوب بدلیری تفریق اولنور
 واکر صورت مذکور ده بر مسلم بن سکا امان و پردی دیمه صکره حر بی مز بور بکا مسلمیندن کنسه امان
 و پردی بن همان بلا امان خارج اولدم دیوب صکره اول مسلمی تصدیقه رجوع ایلسه بو باده تصدیقی مشروع
 اولیوب فی اولمی مقطوعدر زرا داریمزه خارج اولان حر بی به کوره الزم لوازم امان ایکن حر بی مسفور امان
 مسلم ایله چقبوب اولسه وقوع امانده اشتباه ایچیه جکی نمایان اولغله بو باده احتمال غلط مدفوع واصل امانی
 انکار دیکه اعتبار تصدیق غیر مشر و عدرا اما صورت سابقه بشقه در که آنده شبهه و شکیانی انجیق طرفندن

مطلب اثر باغ فرض و قال القوله
 بل غضب
 مطلب خرج مع مسلمین و ادعی انهما
 امانه

مطلب قال لامر آیه ای انجیق رضاعا
 ثم قال بل هی امرانی

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولغله تصدیقه رجوعی معتبر و غلطنده معذور و معتقددر و قجان اهل حر بدن
 بر رجل و بر عورت داریمزه خروج و ایکی مسلم دخی بونلر بعض مسلمیندن امانه کلیدیلر دیو شهادت ایلدکدرنده
 مز بوران بونلر کاذب در بر بزه برکنسته امان و برمشدر دیو مخالفت ایلسه لرقی قیاس قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی
 اوزره عورت نائله امان و رجل فی اسلامیان قیلنوب قول امامین اوزره ایکیسی دخی تأمینله شادمان قیلنورلر
 زرا ظاهره ایکیسی دخی رقیق اولوب عتق امان اوزره شهادت بلاسقی الدعوی بالاتفاق مقبوله و عتق عبدالوزره
 انجیق قول امامین اوزره مقبوله در واکر صورت مذکور ده بعد ان انکار دعوی امانه شروع ایدوب دعوی اوزره
 شهادت مسلمین دخی وقوع بولسه قبول اولنورن زرا کرچه دعوا لریده تناقض واقعدر لکن حریت اوزره قبول
 ینه ده تناقض غیر مانعدر اما شاهدی ذمیلر یاخود مستأمنلر اولسه شهادت لری مسلمین اوزره قائمه اولغله قبول
 اولنماز و دعوی ایله مسلمین ایله نائنه اولدقدنصکره دارالخر به قصد عودت ایلسه لرا استیناری حجتله
 ثابت اولدیغندن رخصت و یرلور سؤال اولنورنسه که بونلر ابتداء امرده رقلری اقرار ایتمشدر ایکن مجددا حر بی
 اولوب عودت لری ینه رخصت نیجه سزاوار اولور جوابنده در بز که امام بونلرک قول لریده کذب برینه شهادت شرعیه
 ایله حکم ایلمشدر و اقرار لریده تکذیب اولنماز مقرر حکم اقرار ی ساقطدر واکر بونلر ایله عورت بز بلا امان
 خارج اولدیق دیدکدرنده ایکی کسنه بونلر دارالخر بده ایکن اسلامه ککش لریدی دیو شهادت ایدوب بونلر دخی
 شاهد لری تصدیق ایلسه نظر اولنورن کر شاهدل مسلمیندن ایسه بونلر خر و امین اولورل واکر اهل ذمندن ایسه ل
 بونلر مسلمین ایچون رقیق اولورل زرا بونلرک استلام لری فی اولدق لریده نصکره ظاهر اولوب و شهادت ذمی مسلمین
 اوزره حجت اولما مغلله ابطال رفته علت اوله مز بوضوئیده آنلر دخی بز قطعاً اسلامه کلدی بکن یوقدر دیو شاهدین
 مسلمین تکذیب ایدر لسه اسلام اوزره جبر و تعدب اولنورن زرا اسلام لریله اوزرل ینه شهادت مسلمین حجت
 نامه اید وکی رسیده حد یقیندر بوضوئیده اسلامی قبول ایدر لسه ایکیسیده حر اولورل کرچه عند الامامین
 عتق عبد اوزره شهادتده دعوی شرط اولما دخی اوزره بوضوئیده ده اشکال یوقدر اما قول ابی حنیفه رضی الله
 تعالی عنه اوزره کرچه حریت رجلده اشکال وارد لکن جواب اولدر که بو باده مسلمین اول رجه خصم اولوب
 و شهادتله اوزر ینه الزام حق واقع اولغله انکاری قبول ینه مانع اوله مز نظیری اولدر که برکنسه بر عبد اوزره احراره
 لازم اولان مقدار اوزره حد قذف یاخود خاصه احرار اولان قصاص قبیادون نفسی دعوی واستیفاء حق ایچون
 عبدک عتقی دخی ادعا ایدوب عبدمذکور عتقی انکار ایلسه ینه عتق اوزره شهادت قبول و اعتبار اولنورن واکر اسلامدن
 امتناع ایدر لسه رجل قتل و عورت قبول اسلام ایدنیجه دیکه حبس اولنورن زرا احر اولدق لری حجتله ثابت اولغله کرچه
 داریمزه آنلره سبیل تعرض منسند امامرتد اولدق لری جهته توجه عقوبت مذکور مشد در واکر بز قطعاً اسلامه
 کلدی بکن یوقدر دیدکدرنده شاهدل بونلر دارالخر بده فلان کونده اسلامه کلدی بکن دیو شهادت و بوشهادتله بوم مرقومده
 اسلام لری ثبوت و حجت بولدقدنصکره بونلر مدافعه به عودت ایدوب بلکه بز بودیدک لری وقتدنصکره دارالخر بده
 دین نصرانیت و اول دینی اظهار و اشاعت اوزره ایدیک دیمکه جسارت ایلسه لری اسلام اوزره جبر اولنورن بوضوئیده
 اسلامه کلور لسه رجل حرامین و عورت جاریه اولوب فی مسلمین قیلنورن زرا دارالخر بده اسلام لری شهادت شهود ایله
 ثابت اولدیغی وقتدنصکره مرتدا اولوب ارتداد اوزره داریمزه خروج لری اقرار لری ایله ظاهر اولمشدر و دارالخر بده ایکن
 مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صکره اسلامی رقیق ابطال ایلمن مسئله سابقه بشقه در که آنده اسلام لری ثابت
 اولدقدنصکره ارتداد لری انجیق داریمزه ظاهر اولمشدر سؤال اولنورنسه که مسئله سابقه ده دخی اسلام لری شهادت
 مسلمین ایله ثابت اولدیغی وقتدنصکره بینه کفر اوزره اصرار لری اقرار ایلمشدر جوابنده در بز که اگر چه اقرار کفر ایلدیلر
 لکن وقت مرقومدنصکره کفر مجددا اقرار ایلدیلر که دارالخر بده ارتداد لری اظهاره جل اولنه بلکه انجیق اصل شهادتی
 انکار ایلدیلر اما بوضوئیده ده دارالخر بده ایکن اسلام لری حجتله ثابت اولان وقتدنصکره کفر حادث اظهار ایلدک لری
 اقرار ایلمشدر در سؤال اولنورنسه که عورتک اسلامنه شهادتله حر بی بدیدار اولمشکن حکم ارتدادنده آتک قولته اعتبار
 و آتی جاریه قتل نیجه سزاوار اولور جواب اولدر که بونده عورت نفسی اوزره رقی ایله اقرار ایلمشدر و لقیط اثی اقرار
 رقی ایلسه مقبول اولدیغی کبی بو عورتک دخی اقرار رقی مقبولدر واکر حر بیه دارالخر بده قبول اسلام و اسلامی
 معلوم امان اولوب بعده اسرا ایچنده سی اولندقدن بن قبل الاخذ مرتده اولمشدیم دیسه نفسی اوزره اقرار رفته
 تصدیق و فی مسلمین قیلنور کذلک مسئله ایکن دارالخر به لحوقدنصکره اسرا ایچنده اخذ اولنوب بن دارالخر به
 ارتداد ایله لحوق ایتمشدیم دیسه بو باده با بانی تکذیب ایدر لسه ده ینه جاریه اولوب فی مسلمین ترتیب اولنورن زرا

مسئله مذکور محمل تا ملدر که
 شهادت مسلمین ایله عورتک امان
 اتفاقاً ثابت اولدقدنصکره تفصیل
 مذکور محمل قلمز مکر انجیق رجه
 تخصص اولنه لکن حکم بده تنبیه
 لغضبی الله ذکر ایلمشدر بوضوئیده
 انکاری شهادت مسایله مقرر
 اولما مغلله حل اولور

مطلب انکر العبد عتقه و هتاک
 مزیدی علیه حد قذف و قصاصاً

مظهر حکم شرک اولان دارالخر بدن اخذ واحضار کبی بر سبب ظاهر ایلده رق نفسی اقرار ایشدر کذلک بر ذمی و ذمیه دارالخر به لحوق نصره اخذ اولوب بزرگه نقض عهد او زره لاحق اولمش ایدیک دیسهل نفسلری اوزره اقرار رقلری معتبر و فی اولملری مقرر اولور و بو مسائل مذکوره قریباً ذکر سیقت ایلین عورتک دارالخر بده وقت معینه اسلامه شهادت وقت من بور دن صکره دارالخر بده ارتدادی سببیه رق نفسی اقرار ینک صحنه مانع اولمادیغنی کشف و ایضاح ایشدر و اگر دار اسلامه معروفه الابون بحرہ مسئلہ بی بر جل اخذ و امساک و بو بنم جاریه مدر دیو استملاک ایلدکده عورت دخی تصدیق و بن مرتده اولوب دارالخر به لحوق نصره صکره بور جل بی سبی و اخراج ایشدی دیور قنی تحقیق ایلسه بالنظر الی القیاس جاریه ایدوکی بی التباسدر زیراً موجب ملک اولان سبب او زره تصادق ایشدیله ماده تصادق قلمی ثابت بالبعیان یا خود مثبت بالبرهان مرتله سنده قیلور توضیحی اولدر که بو عورت مکلفه اولغله نفسی اوزره رجیم و قصاص کبی متلف حقیق اولان بزجر ماله اقرار ایلسه قبول قولی واجب ایکن شمعی متلف حکمی اولان رقله اقرارنده وجوب قبولی بالظریق الاولی در و بالنظر الی الاستحسان تصدیق اولما یوب حره اولق اوزره اول رجلندن تخلص کر بیان اولور و بزجر بیت ابون ایله حر بی اصلیه و ظاهره و باطلانه غیر قادره ایکن شمعی انشائیه اقتداری اولیان حکمی اقرار ایشدر علی الخصوص بو اقرارنده متهم در که نسامیل هوی ایله مجبوره اولملر بله احتمالدر که بور جلک عشق و محبتنه دو چار اولوب اولدخی نکاحله اکا طلبکار اولد یغندن اقرار رق حصول مرادینه مدار اتخاذا یش اوله امارا دارالخر به لحوق عیان یا خود یننه بیان ایله نمایان اولسه جواب مسئله بشقه در که آنده ظاهر حال رجل و عورتک شاهد مقالریدر زیراً مسلمه اسلام اوزره اولدجه حسب العاده الحاق دارالخر بی اراده ایلز توضیحی اولدر که عورتک اعتقاد باطنی ممکن الوقوف اولمغله اجرای حکمی اگر چه قبول قولنه هوقودر اما ادعا ایلدیکی لحوق دارالخر امر ظاهر و وقوف و اطلاعی متبسر اولغله مجرد قبول قولنه احتیاج بر طرفدر و دارالخر دار سبی واسترقاق اولغله لحاقی معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخذ اولمش اولوب عندالخذ اسلامی ظاهر اولدجه جاریه ایدوکی باهر اولور امارا اسلام دار استرقاق اولوب بلکه دار حریت تا کده اولغله اول باده صدق ظاهر اولدجه قول مجردی ایله حکم دار باطل اولق سزاوار اولماز و ذمیه دخی حکم مذکورده مسلمه تکبیر اما حر ذمی بن نقض عهد ایله دارالخر به الحاق ایشدیم بور جل بی سبی واسترقاق ایلدی دیو اقرار رق ایدوب لکن صدق مقالی و دارالخر به الحاق و اتصالی معلوم اولسه عند الامامین رحمة الله علیهما بو ذمی امرأه مسلمه ایله برار و اقراری غیر معتبر در زیراً عند الامامین حریت رجلده معتبر اولان حریت امرأه کبی ایچق حق الله در بنا علیه حریت اوزره شهادنده سبق دعوائی شرط قطا دیلر اما عند ابی حنیفه رحمة الله تعالی اول ذمیتک لحاقی معلوم اولسون اولسون اقراری اوزره عبد در زیراً عندنده حریت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بنا علیه بلاد دعوی عتق عبد اوزره شهادتی قبول ایشدر و هم میل هوی حق رجلده منع مدر و بو اقرارنده ملک ایله استباحه فروج یوقدر اما اقرار امرأه بو یله دکلدرد و اگر دارالخر بدن بر مسلم بر حر بی یا خود حر یسه ایله برار چقبوب بن بو حر بی به لغت عربیه ایله اعطاء امان و اخراج ایلدم دیو اخبار حر بی دخی بالان سوبلیدی بلکه لغت فارسیه ایله امان و برمشیدی دیوب بو اختلاف اوزره ایکسیده اصرار ایلسه لینه امانی در کار در زیراً عبارته ده اختلاف قلمی واریسه ده سبب و حکمده متفقددر و اختلاف مزبور هیچ بر زمانده خصوصاً بلا عبارته بوقی ممکن اولان حکم امانده معتبر دکلدرد و عبارته ده اختلاف قبول شهادته مانع دکل ایکن ثبوت امانه نیجه مانع اولور کذلک اختلاف قلمی امانک زمان و مکاننده و نامه و رسول ایله امان باللساننده واقع اولسه بینه ثبوت امانته مانع دکلدرد زیرا اصل مقصود اوزره اتفاقی موجود اولدیغندن بشقه اعطاء امان عود و تکراره قابل اولغله انواع مختلفه اوزره مکرر حاصل اولغله محمول اولوب اختلافات مر قومه حکم مقصوده مانع حصول اوله مز و اگر صورت مفروضه مسلم بو حر بی اسلامه کلوب بتمه برابر خارج اولدی دیوب حر بی دخی اسلامی انکار بلکه بی امان و یروب کوردی دیمکه ابدار ایلسه فی اولور زیراً بونده اختلاف قلمی سبیده اولوب حکم مطلوبده واقع اولمشدر زیراً مسلم ایله امانتی ایمانندن استفاده و مستأمن ایلسه امان و یرن کسندن استفاده ایده جکدر و بو یله اختلاف قلمی واریکن احد الامرین ثابت اوله مز و اگر مسلم شو حر بی بتمه چقبوب ذمی و امانی رجالیوب بن دخی اعطاء ذمت ایلدم دیو تقریر حر بی دخی بی ایچق امانله اخراج ایلدی دیو تغییر ایلسه بو صورتده آمن اولور زیراً ایکسیده سبب امانده اختلاف ایلدیله ایلسه ده بو مسلک طرفندن حکم ثبوت امانده اتفاق ایشدر در غایه الامر مسلم اول حر بی اوزره

مطلب اقرت المسئلة المعروفه بالنسب باز تدادها و لحوق دارالخر بخرقها

مطلب اقرار الحره النبیة و الحر الذمی بالرق

مطلب اختلاف فی الامان بالعربیه و الفارسیه

مطلب اختلاف المسلم مع الحرب فی الامان اولدکده

دار یمزده التزام جزیه ایله احتیاسی دعوا ده زیاده قیلشدر بوز زیاده دخی قول مجردی ایله ثابت اولوب اتفاقی اوزره اصل امان ایقا اولوب دیلرسه دارالخر به رجوعنه رخصت و یریلور و اگر دار یمزده مستأمن اولان حر بی جاریه سنی اعتناق ایلسه اول جاریه دیلرسه دارالخر به رجوع ایدرز بر اصاح حینه تبعاً مستأمنه اولمشیدی حتی صاحبی دارالخر به رجوعنی مراد ایلسه حقیقده ممکن ایدی اعتناق ایله حکم مذکور باطل اولماز اما مسئله یا خود ذمی به بیع ایلسه مواسنه تبعاً اهل دار یمزدن و ذمیه اولور بونلردن بری اعتناق ایدرسه ذمیه اولدقده نصره عتقله حر یسه اولق متصور اولمغله دارالخر به رجوعنه رخصت متبسر اولماز اگر مشتری مز بور اول جاریه بی عیبه حر بی به زدا یسه حر بی آتی بو صورتده دارالخر به رجوعنه رخصت و یریلوب بیع اوزره جبر اولور زیراً مسلم یا خود ذمیتک شر ایلله آنده ملک ثبوت اولغله ذمیه اولوب شول امانه ذمیه منزله سنده اولور که آتی مستأمن اشترا یش اوله و اگر بر مستأمن جاریه سنی ابتداء امرده مستأمن آخره بیع ایدوب مشتری دخی اعتناق ایدرسه نظر اولور اگر مشتری باعتک اهل دارندن ایلسه باید بنفسه اعتناق ایتدکده جاریه ایچون دارالخر به عودت ممکن اولدیغنی کبی بونده دخی ممکندر زیراً بیع ایلله مشتریک حاللری برابر و اگر مشتری دار اخرا دن ایلسه جاریه ایچون دار یمزدن برینه جواز عودت یوقدر زیراً تبعیت بیع بیعله منقطع اولوب مشتری دخی قبل العتق جاریه بی دار نفسنه اخر اجه قادر اولدیغنی کبی بعد العتق دخی جاریه ایچون اول داره جواز خروج یوقدر نکته سبی اولدر که مستأمن ایچق دارندن اخراج ایلدیکی نسنه بی اعاده یه قادر و بو جاریه بی دارندن اخراج ایتدیکی ظاهر اولغله دارینه اخر اجه مقتدر اوله مز و حکم مز بور سلاجده ثابت اولنجه آدمیده بالاولویه متبشدر و وجه محرر اوزره دار یمزده احتیاسی مقرر اولدقده قبل الاعتناق و بعده منزله ذمیه ده اولغله دار اخرا دن اولان مستأمن مشتری اول جاریه بی جوازی ذمیه حکمی اوزره مسلمین یا خود اهل ذمته بیعله جبر اولور و اگر مشتری مز بور عیبه یسه بابعه زدا یسه جواب مسئله یسه بو یله در زیراً اعتبار معنای مذکور ایله ذمیه اولدقده نصره بر دخی حر یسه اوله مز و اگر اول جاریه بی ابتداء امرده بر مسلم بیع ایدوب ایکی مسلم دخی بو حر بی شو جاریه بی دار یمزده قبل بیع اعتناق ایشیدی دیو شهادت ایلسه لر شهادت نرنده معنای حرمت فرج اولغله بیعی باطل اولوب بیع مشتری یه دشمن ایدر بو صورتده جاریه دارالخر به اراده خروج ایدرسه منع اولماز زیراً بیعت ظهور بطلاتی ایله حره حر یسه ایدوکی نمایان اولمشدر سؤال اولور سوره که جاریه مز بوره امانه مسلم ایدوکنه مقرر ایکن دارالخر به رجوعنه نیچدر رخصت و یریلور جواننده دیریز که اگر چه بو یله در لکن قاضی بطلان اقرار یسه حکم ایتکلکه حکم اقراری باقی قالماز کور من هبسنکه مشتری دخی جاریه بی قبض ایتکلکه بی بیع ایچون سالمدر دیو اقرار ایشدیکن اقراری ثمنله بیع اوزره رجوعنه مانع اولماز زیراً حاکم خلاف اقرار ایله حکم ایشدر و اگر اول جاریه بی اخراج ایلین حر بی اگر چه آتی آخره بیع ایتوب اما بو بنم عورت ایدی صکره قهر ایله اخراج ایلد یگندن شمعی جاریه م اولمشدر دیوب عورت دخی بیلی روجه سنی ایدم بلا قهر برابر کلدیم دیسه قول عورتک قولیدر که اوزرنده اثر قهر بو ثمنه رق ظاهر خرو جی شاهد مدعا سیدر بعده ایکسیده اسلامه کلور رسه مستأمن خر ینک اقراری تحقیق و ینلری تقریق اولور زیراً منافی نکاح اولان قهر و اسرا ایله عورتک جاریه اولد یغنی اقرار و حجت اقراری اوزرنده استقرار ایشدر سؤال اولور سوره که امام عورتک حر بی ایله حکم ایشدیکن امر تقر یقه اقراری تحقیق نه دن لازمدر جواب و یریز که حکم امام ظاهره اعتبار و عورتک قول مجرد بی اختیاره منی اولغله اقرار مقرر دن با کلیه رفع احتمال صدق استلزام ایلز کور من هبسنکه دعوائی قهر بینه اقامت یسه قبول و جاریه سنی اولغله حکم اولور اما قریباً سبقت ایلین دار یمزده عتق شاهدهین مسلمین ایله ثابت اولق مسئله سنی بشقه در که آنده حجت نامه ایله حر بی ایله حکم اولمشدر که بر دخی رفته اقامت یسه اولماز توضیحی اولدر که بر مسلک نکاحنده بر مسئله غیر مدخول بها بونوب زوجی بو عورت مرتده اولدی دیوب عورت انکار ایلسه اقرار زوجله ینلری تقریق و نفسی اوزره تصدیق اولمشدیکن زوج سنک حقیقی اطلاله مصدق اولمغله نصف مهر بی ادا ایچون تصبیق اولور ایشته مسئله مذکورده دخی بو یله در صورت مفروضه حر بی مرقوم امامه ابرام و بو عورتی قهر و اسرا ایتدیکن اوزره اختلاف قبل دیو اقدام ایدرسه امام ابوحنیفه رحمة الله تعالی عنه دعوائی رفته تیجو بر تحلیف ایتدیکندن آنک قول شریقی اوزره عورته عین تکلیف اولماز و عند الامامین رحمة الله تعالی ادعا ایلدیکی سبب رق اولان قهر اوزره استخلاف و نکول ایدرسه جاریه سیدر دیو حکمی ارفاد ایدرز بر نکولی اقراری منزله سنده اولوب اصل امامین دخی دعوائی رفته نکولله قضا و انما قدر والله اعلم

مسئله مز بوره ده جاریه دن مراد ایچق مستأمن دارندن کوردی بی جاریه در بو مجلدده اطلاق اولدی ایلسه ده قریباً تقید ایده جکدر

مطلب الاستخلاف فی دعوی الرق

باب من الامان بغیر از ان الامان و بعد نهی الامام * مسلمین و حصنی محاصره به در کار اولد قلزنده اذن امام اولد بجه
 بر مسلم اهل حصنه بلکه ایچیزدن بر فرده اعطاء امان ایلک سن وار اولماز ز بر محاصره دن مراد لری فتح ایکن
 امان بحسب الظاهر مانع مراد اولدیغی باهر در و مسلمیندن بر فرد ایچون جاعت مسلمین ایله مراد لری میانته حائل
 اولان اسبابی هر حالده خصوصاً قهر اعدا با بنده اکتساب ایلک لایق دکلسدر وهم هر مسلم امیرینک تحت
 طاعتنده ایکن لایق دکلد که امیری کندونک تحت طاعتنده اولستی موجب بر عقده مباشرت ایلنه مکر امیرینک
 رضاسیله اوله وهم نفع و ضرری عامه مسلمینه راجع اولان آورده نظر واهتمام ایچون نصب اولنان ایچون امام ایکن
 فرد آخرک استقلال اوزره تجاویزی رتبه استخفاف امامه لاحق اولغله رعیت ایچون استخفاف امامی متضمن اولان
 نسنه به اقدام غیر لایق قدر مع هذا فنی مسلم اعطاء امانه اقدام ایدر سه بنه جوازی مالاکلا مدرزیرا ویسی
 فی ذمتهم ادبانهم حدیث واجب الامتثال اوزره هر مسلمنده علت صحت امان برکا لدر بوصورنده امام اوزره
 واجبد که بنده عهد ایدنجیه دک قتللرندن کف بد و امان مزبور ایله جیق مشلرایسه مأمولر شته رد ایلنه و اگر
 مناسب کور رسه اول امان و برن شخص نادبی تأدیب ایلنه ز بر استخفاف امامه سبب اولان فعله جساترله
 اسابت ادب ایلشدر آتی تأدیب ایتسه غیر بیلرک دخی جرأته باعث و امر سیاست و تدبیر مارتیه خلل کلی حادث اولور
 ایچون امان مزبور نظر مسلمینی متضمن ایدوکی عند الامام متبیین ایتسه نادبی تجویز و تقریب اولماز ز بر تأمینله توفیر
 منفعت مسلمینی قصد ایتشدر و استطلاع رأی امام ایچون تأخیرده احتمال فوت منتعت در کار و بویله ماده ده
 اعطاء امان هر مسلمه مباح ایدوکی آشکار در مثلاً اهل حصندن بریسی نهانجه بر مسلمه بکا امان و پراهل حصنک
 مواضع خللی بن سکا کوسترمک اوزره یاخو دیاب حصنی فتح ایلک اوزره دیوب اول مسلم دخی تأمین ایتدنجیه فواتی
 امر موعود دن امین اولسه بو بایده اماندن استیمان و استیذان باقیوب جواز اعطاء امان غنی عن الیاندزیرا
 بو بایده اعطاء امان تحصیل مقاصد مسلمینه راجع ایدوکی نمایان اولغله مباشرتیه موجب تأدیب اولنوب مستوجب
 تشکر و تطیب اولدیغی عیاندزیرا و اگر بر مسلم اهل حصندن بریسی معسکره نزول اوزره یوز دینار مقابله سنده
 تأمین ایدوب دنانیری قبض و آتی معسکره ایصالدن صکره معلوم امام المسلمین اولسه بوصورنده اول مسلم اسابت
 ایتش ایتسه ده امانی بلاعوض اولسه جائز اولدیغی کی بویله مقابله عوضده دخی جائز در بعده امام کر کدر که
 فکر و تأمله اهتمام ایلنه اگر اول مسلم عسکر اسلام ارض حریدن چیقجه دک شرط امان قیلش ایتسه امام
 بخیر در دیلر سه دنانیری آتوب مستأمنه رد و آتی مأمونه ایصاله جهاد ایدر و دیلر سه شرط مذکور ایضا دنانیری آتوب
 غنیمت عسکرده ایضا ایلر ز بر اعطاء امان ایلین اول دنانیری ایچون قوت مسلمین ایله اجراز ایچکلک عملکله اختصاص
 و امتیاز ایدیه من ایچون فعلی فعل امیر یاخو فعل جاعت مسلمین کی قیلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
 و اگر همان معسکره نزول و جاعت مسلمین ایچنده بر کسنه به وصول بعده حصنه عود و قفولی شرط ایلش
 ایتسه کر کدر که امام بو امانی امضا و دنانیری غنیمت عسکرده ایضا ایلنه ز بر حصنه عودت ایدر سه ایچنده عودت
 ایدنجیه دک البته آمن اولغله رد دنانیرده فائده مسلمین بو ایچون ایچون تغیب ایلد امانده ایدوکی
 ظاهر و متبندر امان صورت اولی بشقه در و اگر حصنی فتح اولنجیه دک عودت ایلر سه بنه امانی قائم و ایصال مأمونی
 لازم ورد دنانیرده فائده منعدم اولغله بنه تغیب امانی امر مهمدر کذلک بر مسلم اهل حصندن اخذ ایلدیکی یوز دینار
 اوزره آنلره بر آتی مقداری اعطاء امان ایتسه بنه امام بخیر در دیلر سه دنانیر لری رد ایله بنده عهد ایدر و دیلر سه
 تغیب امان و انقضاء مدته دکن ترک عدوان و اول دنانیری فی اسلامیان قیلر ز بر هر جانیده وقوع منفعت
 متوقعدر که قبل المده فتح حصنی امید ایدر سه رد دنانیر انفع و امید اجتر سه امضاء امانله اخذ دنانیر اصلح و اوقعدر
 و اگر امیر بر منادی به فرمان اول دخی میان عسکرده سزلردن قنقیکنز اهل حصنه یاخو ایچیزدن بر شخصه امان
 و بر سه امانی باطلدر دیوندا و اعلان ایتد کدن صکره بر مسلم بجانا یاخو مقابله جعلده اعطاء امان ایتسه بنه جواز
 امانی بی ریب و کاندزیرا مسلم صحت امانی موجب اولان علت بوند ایلله منعدم اولماشدر که ولایت امان ولایت
 شهادت کی شرطا هر مسلم ایچون ثابت ونهی امامله غیر فایتدر بعده اهل حرب نهی مزبور دن خبردار اولما لریله
 بعد انتهی امان مسلم صحیح اولماسه غرور حرامه مؤدی اوله جغی بدیدر در ایچون امان مرقوم نظر مسلمینی متضمن
 دک ایتسه امیر ایچون اول امان و برن کسنه بی تأدیب و حبس و عقوبتله تعذیب جائز در ز بر بعد انتهی مخالفت
 امامی اعلان ایچکلک بونده اسابت ادب صورت سابقه دن اشد و حبس و عقوبتله استخفاف از بندر امان منادی
 امر امیر ایله اهل حصنه ندا و مسلمیندن هر کیم سزه امان و بر ریه امانه مفرور اولمکنز ز بر امانی باطلدر

مطلب آن بغیر از ان الامان لصلحه

مطلب التذاه بان من آمن اهل الحصن قائمه اهل

دیو رفع صد ایدوب یاخو بو مضمونی امام آنلره تحریر کتاب باز رساله اعلام ایلد کدن صکره بر سه آنلره
 اعطاء امان ایچکلک حصنلرندن نزول ایتسه فی اسلام اولور لکن بو معنی بعد انتهی امان مسلم صحیح اولد یغندن
 ناشی اولوب بلکه امامدن اعلام سابق سبیل بنده عهده متشی اولدیغندن ز بر بنده ایله مقصود ایچون دفع
 غرور اولوب دفع غرور دخی قبل الامان و بعده ممکن اولغله بنده دخی قبل الامان و بعده صحیح و تمکندر و بنده
 بعد الامان طاری اولسه حکم امانی رفع ایتدیکی کی مقارن امان اولسه ثبوت حکمی منع ایلر اما صورت اولی
 بشقه در که آنده اهل حرب نهی امیره عالم اولد قلزندن قبل العلم بنده عهده قائم اوله مز و بوصورنده وجه مشروح
 اوزره قبل الامان بنده عهدک جوازی مقرر اولق ایچون مسلمیندن دفع ضرر ایچوندر که جائز کور بیلسه مسلمین ایچنده
 بولسان بعض فساق مسلمین ایله فتح حصون میانته حائل اولغله قادر و امیر مره بعد اخیری بنده عهد ایلد کجه آنلره
 تجدید امان ایدوب مسلمین بر حصنه استیلا ایدیه میه جگوری ظاهر اولور بو مقوله ضرر دن مسلمینی تخلیص ایچون
 من اندر فقد اعذر مثلی اوزره قبل الامان دخی جواز بنده ایله حکم و تنصیب اولندی و اگر امیر اسلام اهل حرب
 اعلام و بر مسلم سزه امان و بر ریه امانی معتبر دکلد ز بر امان و برمد کجه دیو افهام ایتش اولوب صکره بر مسلم
 اهل حرب و وصول و برن سزه امیرک رسولی م و امیر سزه امان و پردی دیوب آنلره دخی اعتماد و نزول ایدر سه
 اول کسنه کاذب ایتسه ده عبارته رسول عبارته مرسل کی اولغله امانه موصول اولور لکن سوال اولنور سه که بو معنی
 ایچون رسول ثابت الرساله حقیقه در بو قسه امیر ارسال ایتش ایکن ارتکاب کذب ایلین شخصک عبارتی عبارته
 امیر کی لولق ممکن اولدیغندن فضله کند و طر فندن دخی اعطاء امانی صحیح اولماز که بوصورنده اهل حرب
 بن سزه امان و برمد دیسه امانی صحیح اولماز بنا علیه بو امان باطل ایدوکی نمایاندر جواب و بر ریه که اگر چه
 کلام مذکور حقدر لکن شخص مرقوم صورت رسالته ابلاغ پیام ایتش ایکن امان و بر بیلسه معنای غرور محقق
 اولور ز بر اهل حرب ایچون صدق و کذبته مطلع اولق غیر مقدر و اول شخصک عقل و دینی صدقه باعث
 و کذبیدن مانع اولغله آنک ظاهر حال و مقابله اعتماد ده معذ و رلدر امانی نفسنه مضاف قیلش ایتسه جواب
 مسئله بونک خلافتدر و اگر امیر صورت مفروضه ده اهل حرب اعلام و سزه بر مسلم امان و پروب یاخو بتدن
 رسالت امانله وار ریه سزه سزلر ایچون امان یوقدر تا که بن کلوب سزه بانفس امان و برمد کجه دیو افهام ایتش اولوب
 آنلره دخی امان رسولی قبوله نزول ایتش اولسه لری فی مسلمینه دخول ایدر لری کلام مزبور لسان امیردن استماع
 اولنان اماندن ماعدا مجموع امانی بنده ایلک منزله سنده در وهم مسلمیندن دفع ضرر واجب و دفع ضررده امیر
 ایچون ذکر ی تقدیم اولنان تقد مدن بشقه طریق منسلبدر و طریق مزبور صحیح اولماسه وجه سابق اوزره
 بر طاق افساد جهاد مسلمینه قادر اولغله بادی اولور ایچون بوصورنده امیر فی نفس الامر طرفندن تبلیغ امان ایچون
 اول رسولی ارسال و رسول دخی خبر امانی ایصال ایتش ایتسه آمن اولور لری ز بر عبارته رسول عبارته مرسل کی
 اولغله بنفسه امان و برمش مثابه سنده اولور و تنبیه سابقدن دخی مقصودی اهل حربی رسول کاذبک کلامنه
 اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولک پیانته اعتماد دن دخی ردعه جل اولماز و هم رسول کاذب
 اولد قده خبر مذ کوری ابطال ایلد ایچون ایچون دفع ضرر مسلمینی دفع ایچوندر و رسول صادق اولد قده احتمال ضرر
 بر طرفندر توضیحی اولدر که امیر مقالته مذ کوره سندن صکره ارسال سفیر ایتد کده قول سابقندن رجوعه جل
 اولنور و رجوعی دخی صحیح و مشر و عدر کورمز مینسکه امیر مسلمین اهل حرب بن سزه امان و بر ریه امان باطلدر
 دیمش اولوب صکره بنه امان و بر سه بو تأمین قول سابقندن رجوع اولق اعتبار ایله صحیح و تمکن اولنور ز بر
 قول سابق امیر اوزره شیء زایدی الزام ایتدیکندن صحت رجوعی بر مجذوری استلزام ایلر و اگر بر مسلم
 اهل حرب یله بیک دینار اوزره بر سه عقد مواده ایتسه عقدی مشر و و مسلمین ایچون اول طاقنه به غزا حرام
 و ممنوعدر حتی آنلردن بر شخصی قتل ایتسه لری دینی غارم اولور لری ز بر مسلم واحد امانی امان جاعتله
 سیاندر بوصورنده امام آخر سنه به دک بو عقده واقف اولماسه ککر کدر که مواده سنی امضا و مالی آتوب
 بیت الماله القابده ز بر بعد انقضاء المده منفعت مسلمین ایچون امضاء مواده ده در نظیری شول عبد مجبوردر که
 بلاذن المولی نفسی ایجار و عملی تکمیل ایدیه مولا سی ایچون اجاره بی تغیب و اخذ اجرتدن غیر صورت نافعده
 یوقدر لکن قبل تکمیل العمل واقف اولور سه فتح اجاره به قادر اولور و مسلم مذکور مال مزبوری ایچون قوت مسلمین
 ایله اخذ ایتشدر که اهل حرب جاعت مسلمیندن خوف ایدر لری بوقسه شخص واحد دن خوف ایچون بنا علیه
 اخذ اولنوب نواب مسلمین ایچون اعداد اولنان بیت الماله وضع اولنور و اگر امام قبل تمام السنه بو عقده

مطلب و ادع مسلم سنه علی الف دیار

مطلب آجر العبد ایچون نفسده

واقف اولورسه کر کدر که ملاحظه ایدوب اگر منفعت مسلمان تنفیذنده ایسه تنفیذ و مالی آلوب بیت الماله وضع ایده زیر امام رأی مصلحت ایدر کده بو مقوله مواده بی انسا به قادر ایکن تنفیذ و امضا به قدرتی بالطریق الاولی در و اگر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده بند و قتال ایده زیر امام مسلم صحیح اولمغله بو وجه اوزره غدردن احتراز واجب صریحدر و اگر صورت مفروضه ده نصف سنه ماضی و نصف آخری غیر منقضی ایسه اگر چه مقتضای قیاس مالک نصی رد اولوب نصف آخری مسلمان ایچون احتیاج سید رزیر تمام سنه به تمام مال مقبل اولمغله نصی دخی نصفه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلومه مواد عه عقد اجاره به قیاس اولوب عقد اجاره اثناء مدتده منسوخ اولسه اجریدن حصه مدت باقیه الفا و حصه مدت ماضیه ایضا اولدیغی کی مواد عه دخی بویه اقتضایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیر مال مزبور ای الزامی ایچوق تمام مدتده عقد مواده کندوره سالم اولوق شرطیله در و جزاء شرط ایچوق تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز و عقید مواده ذکر اولنان کله علی معنای شرطه حقیقتدر و عقد مواده عه دخی ذاته عقود معاضاتدن اولما مغله کله مزبوره بی معنای عوضه تجوزه صارف بولمغله غنای اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه مواده غنای سنه کامله ده آنره سالم اولمغله جمع مالری کندوره رد ایلمک لازمدر نکته سی اولدر که گاه اولور که اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف و بعضی سنده آسوده مخائف اولور مثلا هتکام شتاده هجوم اعدادن آمن و ایام صیفنده خوفه مغان اولور و بندعه وقت خوفدرینه مصداق اولوب بعض مالری عوق اولندقدده شرطه مقصوددرندن بسنه حاصل اولدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المده امام بند عه ایدر سه تمام مالری رد ایدر و اگر اهل حرب مسلم مذکور واد عنک ثلاث سنین کل سنه بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه سی یک دینار مقابله سنده اوج سنه عقد مواده به شتاب و مسلم مزبور دخی جمع مالی قبض و انتهاب ایلوب بعده بر سنه یکد کدر نصکره امام نقض مواده علی بن الزام ایسه کر کدر که مال مقبوضک نشینی اولان ایکی یک دیناری رد و باقیسنی سنه ماضیه مواده سنه عدایلیه زیر بوی صورته مواده بالف دینار قولدرنده باه مقابله ایله اولوب عوضه داخل اوله کله بیکندن مالک عوض ایدوی معلوم و اجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنکه بویا بده کل سنه بالف دینار قولدرنده تقریبی تسبیبه ایله عقود دخی متفرقه در اما مسئله اولی بشقه در که آنده عقد مواده جمع سنه ده واحد و مال حرف اولان کله علی ایله مذکور و منعقد در سؤال اولور سه که بدل اجاره حرف باو کله علی به قرین اولوق بدیلدرنده فارق اولوب بهر حال بدل مدت اوزره منقسم و متفارق اولوب باب بیع بو حکمده اجاره به موافق ایکن باب مواده ده موجب تقریبی نه در جوابنده دیرز که بیع و اجاره باعتبار الاصل معا وضه در و تعلق شرطه غیر محتملدر و مواده باعتبار الاصل معا وضه اولوب ایچوق باه عوض ایله تصریح اولنور سه معا وضه به منقلب اولور و مواده تعلق شرطه محتملدر بناء علیه معا وضه ده حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی بر عورت زوجه طلقی ثلثا علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقه واحده ایله تطبیق ایلدیکی صورته امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی عورت اوزره مالدن بر سنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قوتنده اصل مذکور ایله استدلال و طلاق تعلق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معا وضه اولما مغله آنده حرف با ایله کله علی ینلری مسئله امان کی فرق اولنور دیوب بسط مقال ایلمدر لکن امادین علیهما الرحمة بدیلر که خلع البتہ معا وضه در و اندن مقصود اولان زوال ملک نکاح بویا بده طلقه واحده ایله دخی حاصلدر بوجهتدن بر مسئله مزبوره ده معنای معاوضه بی ترجیح و بهر حال انقسام بدل تصحیح ایده رزما تقریر سابق اوزره مسئله امان بشقه در و اگر مسلمان بر حصتی محاصره به قیام و امیرای اهل حصنه اعلام ایدوب انی اعلی ان او منکم فتی ما امنتکم فانما باطل او فلا امان لکم او فقد نبتذ الیکم یعنی بن البتہ صانور رکه سزه امان و یرمه که ما شرت ایده رم لکن فتی وقتده سزه امان و بر رسم اول اما نم باطلدر یا خود سزک ایچون هیچ امان بو قدر یا خود بن اول و یردیکم اما نی بنی ایلدم دیمک مضمونتی افهام ایسه و بعده اول قومها مان و بر سه اما تی بیان سا بقی اوزره باطلدر زیرا هر جهتدن شبه غرور زائل اوله جوق وجه اوزره بیان و قول سابق ایله امان لاحقن بند ایلدیکی عیان ایلمدر سؤال اولنور سه که مسئله متقدمه ده صکره دن امان اوزره اقدامی مقاله سابقه سند زرجوع قبله ایکن بویه ایچون قیلما دی جوابده دیرز که مسئله سابقه نک وضع واسلو بنده شی زائل وارددر که

مطلب فتح الاجاره فی بعض المده
مطلب اجاره لا یوزع علی الشرط

مطلب توزع بدل الاجاره علی المده
سواء کاب بالیاء او علی و کذا البیع

مطلب طلقی زائل علی الف درهم
فطلق واحده

مقاله اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمدر و امیر بزجومی لامان لکم دیمکله تهدید ایلد کدر نصکره بنه اول قومده قدا بطلت قولی لکم انه لامان لکم یعنی سزه سو بولدیکم قول سابقی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایسه بویان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر و بدید اولدیغی مثلوه مسئله سابقه ده دخی سوق کلامی بو معنای مفیددر اما بو مسئله کلامنده مقاله اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر سنه بولمغوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر سنه وارددر کور من مستنکه امیر مسلمان اهل حربدن بزقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم و قد دعوتهم الی ان او منهم فلم یجیبونی فانار یدان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجا بونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل و زور فلا تعزوا به یعنی بن اهل حربدن بو حصنک اهلته سزکله برابر قتال ایده رم و بن آنلری امان و یرمه دیو دعوت ایلدم آنلر بکا اطاعت قیلدیلر شمدی استر مکه سزک ایچون اظهار امان ایدیم امید ایدیم رکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب نکا اجابت ایده لر لکن سزه اظهار ایدیم حکم امان کذب و باطلدر اگا مغرور اولمکن دیمکله بیان و اعلان ایدوب صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیر عقد امان بمحمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایدیم حکم لکن کلام باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره اما نله بسط کلام ایسه کلامی باطل و کند و قطعاً تکلم اتمش منزله نازلدر و بو مسئله نک بیع تلجئه و غیر بده نظارتی وارددر کاب الاکراه و کاب الاقراره بر آنلری بیان و اظهار قیلدیق و مؤلف رحمه الله تعالی بوند نصکره باب النزول علی الحکم مسائلی ذکر ایدر و بزجومی بویا بک تمام شرحی بنه املا ایلدیکن شرح از یادنده بیان و اطناب ایلدیکن

باب الحکم فی اهل الحرب اذا تزوا علی حکم رجل من المسلمین ﷺ امام الاسلام مؤلف و الامقام اسکنه الله تعالی فی دار السلام حضرت نلری در صکره اهل حصن بعد المحاصره مسلمانن بر رجل معلوم حقارنده لطف و قهر دن هرته کونه حکم و قضا ایدر سه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایسه لزعمه مزبور جائز و اول مسلم حکمی حقارنده ممکن و متخیردر قال علیه السلام و لکن از لوب هم علی حکمکم ثم احکموا فیهم یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایکن زیر اقتضا ایدر سه تعجب بر حکم الله امر صعبدر لکن کند و حکمکن اوزره انزال بعده حقارنده حکمکنی اجرا ایدیکن و هم یهودی فریضه فتی حکم اوزره نزول ایتدیکنرنده بین الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشدر که بی قریضه من اول الامر حکم سعد بن معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت نلری آنلری اون بش کیجه محاصره بیوردقارنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غنی حاشا ثم حاشا سببی ایده بیورد دیو اخبار ایلد کده جناب رسالتدر دخی اول طائفه خیا نکاره یا اخوة القرده و اخنا ز برانسوبنی انزلوا علی حکم الله و حکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده و خنازیرک قرند اشلری بکلسر سببی ایده یورسز الله تعالی نک حکمی و رسولینک حکمی اوزره نزول ایدیکنر دیو تعزیر و انذار بیوردقارنده بی قریضه دخی نیم جانده و چار اولوب قبا حنرین انکار و وجه مشروح اوزره عدم نزولرین اشعار برله یا ابا القاسم ما کنت حاشا یعنی یوق یا ابا القاسم سن از قدیم کسنه به بویله خشله خطاب ایکن ایدیک دیمکه ایتدار ایلدیلر بقده محاصره لر یتمد اولدقدده مسلمانن دیلدکلری ذاتک حکمی اوزره نزولرین عرض و تخبیر بیوردیلر و بی قریضه بعثت نبویه دن اقدم انصار دن قبیله اوس ایله حلیف و معاهد اولوب زمان جاهلیته بدیلدرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله عنه اول و انده سید الاوس بولمغله احسانندن امیدوار اولدقارندن آنک حکمی اوزره نزوله رضا و قرار و برملر یله بی کریم الخصال آنلری حکم سعید سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشه بوقول منقول اهل حربی مسلمانن بر نک حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بویا بده اشهر روایات اولدر که بی قریضه حکم رسول الله اوزره نزول ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکم لری بنه رضایله سعد بن معاذه تقویض بیوردیلر و باعث تقویض بواولمشدر که گروه انصار جناب رسالتی احاطه و ابرام و بی قریضه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط کلامله عرض مراد ایلوب نی کرم دخی مراعات خاطر لرین اراده و تصحیح بیوردقارندن سزدن بر بکس بی قریضه حقارنده حاکم اولمغله راضی اولنر مبرسن مضموننده الا رضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارتو نلریله جله بی ممنون و انصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایللریله فذلک الی سعد بن معاذ قول شریفلر یله حکم مذکور ی عهده سعیده مرهون بیوردیلر و خصوص مرقومی جناب سعیده تخصصک وحد مخصوصی اولدر که احزاب مشرکین محاربه مسلمان اوزره اتفاق و بی قریضه دخی مسلمانن نقض عهده اول کر وه مکر وهه الخفاق ایلدکلری غزوه خندقدده سعد بن معاذ ک ساعدنده عرق حیوة اولان الخله مشرکیندن بر سه ستمک

اصابت واخلى قطع ايدوب تسكين دمی قابل اولمايچمه سعد حضرت تری دعایه آغاز ایدوب یارب اگر تقدیر از لیده خرب
 فریشتن برنسنه انسا ایتمش ایسک بی اول حرب ایچون ابقاومعمر قیل که رسول الله علیه السلامی میانلریدن
 اخراج ایلین قومله قتالیدن احب بکاتسنه یوقدر واکراول حربدن نسنه انسا ایتمش ایسک بوجرجی بکاسب
 شهادت قیلوب بی فریظه خصوصنده انتقامله قرالین ایتمدیجکه بی امایه قیله دیویاز ایلدکده در ساعت
 اول خون روان سکون وانقطاعده مساز اولدی و بو دعاسنه دخی باعث انجیق اولدرکه بی فریظه نک نقض
 عهدلی اخبار اولدقدقه آنلری نجدیدعه دعوت ایچون فرمان رسالتناهی اوزره اشرف انصاردن بر جاعتله
 سعد اول جانبه ابتدار اول قوم خباتکار دخی قول غلیظ و شتم و تغلیظ ایله مقابله ایله اجسار ایلدکدرنده سعد سعید
 اشمونی بینا وینکم اهم من هذا الشتم وهو السیف یعنی بکاشتم می ایدرسن بعد الیوم میانه مرده بوشتمکزدن
 اهم و بوندن زیاده موجب الم برنسنه واردرکه سعید دیو تهدید ایدیه رک عودت ایتمیدی صکره جناب بی قوم
 احزاب مشرکینی مهزوم ایدوب مسلمین بی فریظه بی محاصره به هجوم ایلدکدرنده سعد سعادت افر از دعای
 مذکور ایله تضرع و نیاز ایلمشیدی وقتا که بی فریظه حکم رسول الله اوزره نازل اولدیلر سعد بن معاذ مسجد
 رسول الله مد مر یض ایکن حضرت رسالت حکم مزبوری اکا تقوی یض یوردیلر همان زمرة انصار کلوب
 معسکر نبوی به ایضا ایچون آتی بر جوار اوزره ارکاب و اثناء طریقده یاسعد بی فریظه حلیف و معا هدل کدر
 الله تعالی سنی اوزرلرینه اقدار ایلدی سندخی آنلره احسانه ابتدار قیل و رسول الله صلی الله علیه و سلم احسانی و ابقا
 نفوس انسانی سودکری معلومکدر و عبدالله بن ابی خلفاسی بی قینقاعی تخلیصده نه کونه سعی ایلدیکن یلورسین
 س احسان و مروه دخی ایقین دینه رک رجای نایجاده اطباب ایلدیلر یوربه اکثر نیاز ایلدکدرنده سعد حضرت تری
 برکزه مبارک لویه سنی ایله صغایوب لقد ان لسعدان لا تأخذنه فی الله لومه لآم یعنی والله سعد ایچون رضای
 الهیده لومه لآم آتی عوق ایتمک وقتی قریب اولدی دیوعلی وجهه الامیجاز کشف راز ایلدی در کار شفاعت
 اولان زمرة انصار بومقال تهدید اشمالندن مراد سعدی اذعان و میانلرنده هلاکت قریظه والله دینه رک
 تأسف کان مجلس رسالتناهی به شتابان اولدیلر سعد دخی واصل اولدقدقه رسول الله صلی الله علیه و سلم
 حضرت تری زمرة انصاره قوموا لیسید کم فآز لوه یعنی سیدیکزه قیام و مر کبندن انزال ایدیکن قول شری بقرایله
 خطاب وانلردخی امتثال ایله قیام و ازاله شتاب ایدوب سعد سعادت اناوس حضور نبویه شرفند جلوس اولدیبی
 حیده بی کریم علیه افضل التحیه و التسلیم حضرت تری اکا خطاب تکرم ایدوب قد جعلت الحکم فیهم الیسک
 فاحکم فیهم یعنی بی فریظه حقدده عهده رسالتناهی اولان حکمی سکا تقوی یض ایلدم امدی حقلرنده سن
 حکم ایله بیورملرله آتی تحکیم ایلدیلر همان سعد اولا جانب بی فریظه به اقبال و آنلره علیکم عهد الله ویتقوه
 ان الحکم فیکم ما حکمت یعنی حقدکده حکم جاری بنم حکم ایدوکنه رضا کرده الله تعالی نک عهد و میثاقی
 اوزر بیکزه اولسونمی دیمکله تحلیفه استعجال ایدوب انلره تصدیقه رضای بن تحقیق ایلدیلر بعد رسول انام
 علیه الصلوة والسلام حضرت تری صحابه کراما مرایله سکون و آرام یور دقلری جانب خطاب لیکن صورت
 تحلیف و تحکیمده جناب نبوتما بله موا جهه دن حجاب و اجتناب ایلدیکندن مجددا جلال و تجلیل ایچون
 وجهنی جانب آخره نحو یل و کمال آدابله صیغه خطابی لفظ غیبه تبدیل ایدوب و علی من هنا بمثل
 ذاک یعنی بو طرفده بولسان ذوات اوزره دخی عهد مذکور لازم اولسونمی دیمکله رضای بن قصد
 تحصیل ایلدیکده رسول الله علیه السلام و معتلرنده بولسان صحابه کرام جواب نعم و له عقد مزبوری
 تکمیل ایلدیلر همان سعد رضی الله عنه اتی حکمت فیهم بان یقتل الرجال ونسبی النساء والذریة وتقسیم الاموال
 یعنی بن علی التحقیق بی فریظه حقلرنده رجاللری قتل ونسب اولاد لری سبی و امواللری تقسیم اولمقله حکم ایلدم
 دیوب مانند سیف صادم ماده فسادلر بن حاسم اولدی اول آده بی آخر الزمان علیه صلوات الریحان
 لقد حکمت فیهم بحکم الله من فوق سبعة ارقعة یعنی والله یاسعد بی فریظه حقلرنده رقعہ کبی بربری اوزرنده
 اولان سع سموالک فوقنده اولان اوح محفوظدن الله تعالی نک انزال ایلدی حکمه حکم ایلدی قول شری بقرایله
 حکم سعده تحسین و احسان یوردیلر و نقل مزبور بعض روایته مذکور وبالآذ ذکر اولدیبی اوزره اشرف
 روایات ایدوکی میان اهل حدیثده مشهور در و بونده دلیل واردرکه اهل حصن مسلمیندن بذاتک حکمی اوزره
 نازل اولدقلرنده اول ذات حکم مزبوری شخص آخره یته اهل حصنک رضایله تقوی یض قیلرسه جائز اما رضی
 اولماز لسه غیر جائز در ز بر سعد حضور نبویه بی فریظه بی استرضای ایچون اخذ عهده ابتدار ایلدکده

رسول الله صلی الله علیه و سلم تجدید عهده نه جا جندن دیومع وانکار یورمد بلر نکته سی اولدر که حکم مزبور
 رأی و تدبیره محتاج اولوب ناس دخی اولباده متفاوت اولسرایله بر شخصک حکمنه رضا شخص آخرک حکمنه
 رضای مثبت دکلدر حتی رضای یوغیکن آخره تقوی یض و اولدخی بر نسنه ایله حکم ایلسه نافذ اوله مز مکر محکم
 اول حکم فریضه واقف اولوب اکا اجازت ویره بوضورنده اجازتی انشاء جدیدی منزله سنده اولوب خصمک
 رضای اوزره تمام حکم انجیق اولک رأی ایله حاصل اولغله نافذ اولور و یو یابده من له الحکم قتل رجال یا خود
 عقدت یا خود اذخال غنیمتله حکم ایلسه جوازده جله سی مساوی و حکم سعد بودعوا به دلیل قویدر و بعض
 روایته مذکور در که سعد حضرت تری یوم مزبورده ذکر قومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ایتمش لری
 قتل حکم ایلمشدر و بلوغ اطفالده نبات عانه بی اعتبار ایلین رجال بوروا یته استدلال ایلمشدر لیکن بز
 یوقوله قائل دکلرز ز نبات عانه اجناس ناس رقیاس اوزره دکلدر کوزره بیسنکه ترک و تاتارده بطی و طائفه
 هنودده سزیم اولور بنشاء علیه نبات عانه منای حکم قیلنمی ممکن اولماز و روایت مزبوره بوجهله تأویل
 اولور که نبات عانه بلوغ بی فریظه به علامت ایدوکنی رسول الله صلی الله علیه و سلم و حیلله سعده اخبار
 اولدخی حکم مذکور ای اختار ایتمش اوله یا خود سعد انجیق مقاتلر بی قتل حکم ایتمش اولوب و قتل مقاتل
 کرک بالغ و کرک غیر بالغ جائز اولوب بی فریظه دن دخی نبات عانه به واصل اولنر مقاتل اوله کلد کلرندن ضمنا
 آنلری دخی قتل حکم ایتمش اولغله وجه مشروح اوزره روایت اولمش اوله لیکن تأویل اول اصح و معولدر
 زیاده غیر بالغ مقاتل اولورسه اگر چه قبل الاسر قتل اولنر اما بعد الاسر قتل اولنماز بی فریظه ایسه بعد
 الاسر قتل اولنمشدر و تمام قصه بوسابق اوزره ذکر اولمشدر که سعد بن معاذ حکم مشروحی انفاذ ایلدکد نصرکه
 بی فریظه بی سوروب دار قلابه بنت الحارث الجاریه ده حبس و موجب امر نبوی اوزره اللری ارفلر بنه بند ایله
 کبس اولنمشدر و روایت اسیرلر بو کونه معامله لازم ایدوکنه دلالت ایدر قال الله تعالی حتی اذا ائتمنتموه
 فشدوا الوثاق یعنی تا که قتل کفارده اکثر ایلدیکزده بقیه السوفی و ثاق محکم ایله مر بوط مکثوف
 ایدیکز راوی در که بعد رسول الله صلی الله علیه و سلم بی فریظه ایچون عقد مجلس تریا نظام و ریوم شدید
 الحرده ایچلرندن بعضیلر بی قتل و اعدام ایلدیلر و معزازیده حضور نبویه قتل اولنلری تسبیح و تعین و حی بی
 اخطب و کعب بن اسید و بر جاعتک اسامیلرین ذکر و تبیین ایلدی و نصف نهار ایشدکده رسول الله صلی الله
 علیه و سلم بیته حائلرینه ترجمه لاه لا تجمعوا علیهم حرا الشمس و حرا السلاح قیلنم واسقوهم حتی یبروا ثم اقلوا
 من بی منهم یعنی اوزرلرینه حراشمس ایله حرا سلاحی جمع ایتمک بر ز قیلوله و راحلرینه رخصت وسق ما ایله نسکین
 حرارت ایلدر بیکز تا که تبر ایلد بعد بقیلر بی قتل ایدیکز دیونکم بیوردیلر و معزازیده مذکوردر که رسول الله صلی الله
 علیه و سلم وقت مذکورده مجلس عالیلریدن قیام و سعد بن معاذه شأنک ومن بی منهم یعنی یاسعد آنلردن باقی قتلر ایله
 کندوشان و حال و مراد ماقی بالکی استعمال قیل نطق جوهر فاملرله ترخیص عام ایلدیلر و قتل بی فریظه
 بالنفس مباشرت ایلین علی بن ابی طالب وزیر بن العوام رضی الله عنهما ایلدیلر و قتلر دارابی الجهم جوارنده اولوب
 دملری داخل مدینه ده اجمار الزیت نام محله دک سیلان ایلدی و مؤلف عالیجناب مقوللرک عددی بوکابده بیان
 ایلدی و اولباده اختلاف روایات بولنوب اظهر روایاتیدی بوز اولقدر و امام مقاتل دورتوز اللی در دیدی و عدد
 اسر اللی بوز اللی ایدی و بلوغنده شک ایلدکری نک عانه سنی کشف ایله درک ایدر ایدی حتی عطیة القرظی رضی الله
 عنه دیدیکه یوم مرقومده بنم بلوغنده شک ایدوب عانه می کشف و عدم نباتی کوروب بی ذراری به الحاق ایلدیلر
 و مرویدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه امراء اجنادینه اقلنوا من جرت علیه الموسی و لانسوا الیسامن العلوج
 احدا یعنی اوزرینه اوستره جریان ایتمش لری قتل و تد میر ایدوب طرفره ضخام کفاردن بفردی اسیر کتور مکن
 دیو تخریر کتاب ایلدی و بو تیسیمی انجیق مسلمینه شفقت و سو قصدلرندن صیانت ایچون ایدی کوزره بیسنکه
 ناس بعد زمان نمی مزبوره مر عانده مبالات ایتمک لردن محذورده کوره جناب عمری بالنفس مبتلی اولوب اولؤلوه نام
 بر غلام مجوسی بدیه قتل اولنوب عامه مؤمننی دخن اندوه بلا ایلمشدر لیکن منقولدر ابن عمر رضی الله عنهما دیدیکه
 یوم احدده رسول الله صلی الله علیه و سلم حضورلر نه عرض اولندم و اون اوج یاشنده ایدم بی قتالندن رد ایلدیلر صکره
 یوم خندقده عرض اولندم و اون بش یاشنده ایدم بکاسا رماقته ایچنده قتاله رخصت و ردیلر و روایتی اراددن مؤلف
 صاحب الاجتهادک مرادی حکم بلوغده نبات عانه معتبر اولدیبغه استدلال و استشهاد در و یو یابده معتبر اولان قول

مطلب علامه البلوغ

مطلب لاقتل غیر البالغ بعد الاسر
 و او کان مقاتلا
 و بعض روایته ایکی صنف ایدوب
 بر صنفی دار قلابه و بر صنفی دار
 اسامه بز زبیده حبس ایلدکری
 وارد اولمشدر

مطلب بیان وقت البلوغ

امامین اوزره احتلام یا خود اون بش سنه بی تمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بر روایتده اون سکن
 و بر روایتده اون طقوز سنه بی تکمیل در زبونه مسئله بی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام خمس الأئمة
 السر خسی عامه الله تعالی بلطفه الانسی بوجده شرح ابواب امانی تمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن
 توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی و مترجم فقیر السید محمد منیب العبتانی و فقه الله تعالی الی السعی
 التابی سنة احدى عشر و مائة و الف شعبان المعظمینک منصفی لیلۃ البرائثه اول شرح شارح الصدوری هر از ان سخن
 و قصور اوزره بحمد الله الملك الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان و تبیان المشردر میامن
 الطاف خدای مؤمن و مهیندن حسن احسان و تمام ترجمه کتاب و سایر کونه وضع آثار رحمت اکتساب بابتده
 امان زمان و زمان امان نیاز ایدر و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب

باب الانتفال * انتفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر و شاعریک مصراع ان تقوی ربنا خیر نفل یعنی
 ربمزدن انتفالک افضل غنیمتدر قوی دخی بومعنایه در و قال الله تعالی یسألونک عن الانتفال ای الغنائم
 و یوآیت کریمه تک سبب نزولی عباده بن الصامت رضی الله عنه دن مر و یدر دیمشدر که یوم بدره بزرده
 سوء اخلاق حادث و لغله غنائمدن حرمانزه باعث اولمشدر و سزده کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سوال اولدیده
 دیدیکه الله تعالی دوشمنی مهزوم ایلدیکنی هنکامده زل اوج فرقه اولوب بفرقه مز طرف رسول الله علیه السلام ده
 محارسه لبته قائم و بفرقه مز تعقیب منزه مینه ملازم و بفرقه مز جمع اموال غنائم ایله معتزم اولوب صکره هر فرقه
 بولدیغی مصیحتداعتنا و غنائمه احقیقترین ادعای ایلدیله حضور نبویه جلله مز اجتماع و رفع اصواته نزاع و انتزاع
 ایتدکدر بمرده رسول الله صلی الله علیه و سلم سکوت اوزره استماع بیور برز ایدی در حال یسألونک عن الانتفال قل الانتفال
 لله و الرسول الایة ازال و رفع قبل و قال اولدی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سوال ایدر لر جوابلرنده سن دیکه
 امر غنائم الله تعالی به و رسوله مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی ینکرده تقسیم ایدر لکن عبارده فقهاده انتفال
 امام المسلمین بعض غنائمیه تخصیص ایلدیکنی امواله اطلاق و تخصیص امامیه تغفیل و مال مخصوصه تغفیل
 نسیمه سننده اصطلاح و اتفاق ایلشدر در و تحریر بعض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تغفیلده نزاع و جدال
 یوقدر قال الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الامام
 علیه الصلوة و السلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمه اسلامه عامدر و تحریر بعض قتال ایچون
 تغفیل ایله استحصال اولنور زبیرا شجعان دوشمن انداز ایدیغی غنائمدن برسنه ایله کسب امتیاز ایتدکجه نفسی
 مخا ایله یه القا ایلدی آزار واقع اولور اما امام اسلام بعض سنه ایله آتی متماز و بنام ایلدی جان و باشله اقدام مهالك
 و اقتحام معارکه اغراید وکی مالا کلامدر و صورت تغفیل مشلامیر من قتل قتلا فله سلبه یعنی هر کیم بر کافر
 مستحق القتل قتل ایدرسه آتک لباس و سلاح و دایه سی اول قاتلک اولسون یا خود من اخذ اسیرا فهو له یعنی
 هر کیم کفاردن اسیر آلورسه آتک اولسون دیمکله عسکری تشویق و تسبیر ایلدکدر حتی یوم بدر و یوم خیننده
 منادی رسول الله علیه السلام امر شر یقلری اوزره بویه ندا و اعلام ایلشدر یا خود امیر بر سریه بعث و تسبیر
 ایلدکده آنلره اکتدیکر غنائمک بعد الخمس ثلثی سرکدر یا خود علی الاطلاق ثلثی سرکدر دیو اغرا و تبشیر ایلدکدر
 لکن ثلث مرقوم قید خسله تقیید او اما ایچجه غنیمت لرنک ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیده دخی
 بعد اخذ الخمس عسکره شریک قیلنور اما تقیید اولدیده اندا غنیمت لری تخمیس بعده ثلثی کند ولره تخصیص
 و باقیده تشریک اولنور و تغفیل امام متحقق اولداده بزم عند بمرده قاتل سلب مقتوله مستحق اوله مز اما
 عند الشافعی رحمه الله تعالی هر کیم دوشمنه اقبال و عدم استبدار اوزره علی وجه المارزه بر مشرکی قتله در کار اوله
 سلبته البته مستحق و سزا وارد ایلستره تغفیل امام سقت ایلسون زبیرا من قتل قتلا فله سلبه حدیث شریفی
 ایچون نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بوشللو کلام سبب حکمی بیان واقفام ایچوندر نه کیم من بدل
 دینه فاقتلوه حد بئده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولد یعنی تبیین بیور مشدر لکن برز جوابده دبر بزرگه
 رسول الله صلی الله علیه و سلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتلا حدیثی تکلم و تحدیث بیور مش
 اولسه ایدی نصب شریعتده جل اولنور ایدی لکن تحریر بعض قتاله حاجت مس ایتدکجه حدیث مذکورک
 صدوری نقل اولنمشدر حتی امام مالک بن انس رحمه الله تعالی دیمشدر که من قتل قتلا فله سلبه حدیثی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم یوم خیننده موضع واحدده تکلم بیور قلی بزه بالغ اولمشدر اولدخی انهرام
 مسکیندن صکره عودن لری ایچون تحریر بعض حاجت مس ایتدکد صکره در کاقال تعالی ثم ولیم مدبرین حدیث

تذکر المترجم وقت تمام
 ترجمه ابواب الامان

مطلب النفل عند الفقهاء
 و مشروعية التغفیل

مذکورک محل آخرده ورودی بزه بالغ اولنمشدر اما محمد بن ابراهیم النبی در که رسول الله صلی الله علیه و سلم
 حدیث مذکور یوم بدرده دخی تکلم بیور مشدر در یوم بدرده اهل اسلام الله تعالی تک و اسم اذله قول
 شریفله توصیفده ماصدق اوللریله تحریر بعض قتاله احتیاج معلوم و محقق ایدی بومقد مر دن عند بمرده
 ظاهر اولمشدر که حدیث مذکور تحریر بعض ایچون لاجل التغفیل صادر اولوب طریق تشریح اوزره وارد اولنمشدر
 و عبد الله بن شقیق رضی الله عنهنک ذکر ایلدیکنی خبر صحیح بزم قوا بمری تأیید و ترجیح ایدر دیمشدر که رسول الله
 صلی الله علیه و سلم وادی القرانی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکنسه کلوب ما نقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمه
 نه در سین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعه یعنی بر سهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی
 شو مجاهد نکدر دیو افهام بیور بیلر بعده اول کسنه فالغنیمه یعنیها لرجل بوضوئده برکنسه تک اصابت
 ایلدیکنی غنیمت دخی بویه می تقسیم اولنور دیو متجانسه استفهام ایلدکده ان رمت فی جنبک بسهم فاستخرجته
 فلبت باحق به من اخیک المسلم یعنی کسندو جنکدن بر او قله ضرب او انوب آتی ننه سن چیقرسک اولوقه دخی
 سن مسلم فرنداشدن احق و له مزین دیمکله از ام بیور دیلر اشبوح حدیث فاخر قاتل بدون التغفیل مستحق سلب
 اولدیغنه دلیل ظاهر در و فقیهه حجاز و عراق بویه اتفاق ایلشدر در و قبل احراز الغنیمه جواز تغفیل بی قال
 و قبل یر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجوز ایچوب اهل عراق و حجازک دخی مذ هبلری عدم
 جواز ایدر اما فقهاء شام تجوز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافعهده
 تفصیلین فساد قوللرنه دلیلدر که تغفیل تحریر بعض قتال ایچوندر و قتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام
 دکدر وهم تغفیل اول امر دین اثبات اختصاص ایچوندر بوقسه ارباب خمس ایچون خسلده و مجاهدین ایچون
 باقیده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دککدر و بعد الاغتنام تغفیلده ابطال حق وارد و بعد ادا صابه
 عدم جواز تغفیل حدیث حسن بصری دخی دلیلدر که برکنسه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله
 صلی الله علیه و سلم دن طلبکار اولدیده و بلک سألنی زما ما من نار یعنی وای حالکده نندن آ تشدن بر یولار
 ایتدک قوللری ایکی یا خود اوج کره تکرار بعده والله ما کان لک ان تسألنیه و ما کان لی ان اعطیک یعنی
 والله اول سنه بی نه سنک ایچون جواز طلب و نه بنم ایچون جواز اعطا وارد قول شریفله زجر و انکار بیور دیلر
 و اما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکنسه غنیمتدن قیلدن بر یوماقی کتوروب یار رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
 اما نصیبی منها فلاک اما یخندن بنم حصه خمس سنک اولسون بیور دیلر و ابو لاشعث الصنعانی حضر تلرندن
 مر و یدر دیدیکه برکنسه قیلدن بر یولاری استصحابله ینشکاه رسالتناهی به کلوب یار رسول الله امرکله شوزماهی آهیم
 زبیرا نأفیه مک زماهی یوقدر دیدکده تسألنی زما ما من نار مالک ان تسألنیه و ما لی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
 و عتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زماهی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اگر بعد الاخذ تغفیله رخصت
 اولدی اول شخصک صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه و سلم آتی مجزوم قیلنور ایدی
 و رسول الله صلی الله علیه و سلم حضر تلرندن روایت اولنن بعد الاحراز تغفیل بیور دق لری بعض محتاجینه
 نسیمه کیندن اولوق اعتبار ایله خسلدن اعطای ایلدیمه تحصیل یا خود خمس ایچنده سهم نفس تغفیلرندن یا خود
 لایچول لی من عنائکم الا الخمس و الخمس مردود فیکم یعنی غنائمکدن خمس غیری بکا حلال اولماز و خمس
 یعنی نینه سزده ردو اصال اولنور قول شریف لری اوزره اعطاری حق عامه اولان خسلدن اولوب بلکه نفس
 تغفیلر نه خاصه اولان صفاتانندن اولمغله تاویل یا خود اموال بنی النصیر کیمی صحابه کرام اجراء خیول و تحریرک
 یعنی ایچکسیر وجه تسبیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الایة نضم کرامت
 فینفای اوزره خاصه رسول عالقمانه فی و انعام قیلدیغی اموالین اعطایر له تغفیل یا خود قل الانتفال لله و الرسول
 یعنی کرمی مدلولیجه اولل هجرته توزیع و تقسیم مفوض اراده بی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنیمت
 من شیئی قال الله خمس الایة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنائم بدر دن اعطایر له توجهه تعویل اولنور
 و موسی بن سعد بن زید حضر تلرندن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه و سلم
 من قتل قتلا فله سلبه و من اسیر اسیرا فهو له دیوندا و قال ابی جهله مجموع سلنی اعطینا و اندا بیوروب
 و ما اخذوا بغیر قتال فسهیم بهم عن فوق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدق لری غنائمی فوق اوزره
 یعنی مساوات اوزره ینلرنده تقسیم ایلدیروان عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بویه ذکر ایدوب دیمشدر که
 یسألونک عن الانتفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلجله سی ناله اولدیده غنائم بدری بین الغنائم مساوات اوزره

مطلب اعتراض المترجم علی
 شارح الکتاب

تقسیم بیوردیلر مترجم فسیر دبر که شارح کتاب اثبه الله تعالی بغیر حساب عن فواق لفظی ای عن سوا
 دیوتفسر اتمکله بزخی اولوجهله ترجمه وتعبیر ایلدیک لکن صاحب النهایه قسم الغنم یوم بدر عن فواق
 ای قسمها فی بدر فواق نافه وهر قدر مابین الخلبین من الراحة یضم فاؤه ویفخ وقیل اراد التفضیل فی القسمة
 کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر عناهم وبلاتهم دیوشرح وتقریر ایلدیک یعنی غنم بدری
 فواق نافه که صبح ومساده ایکی دفعه حلی میانده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
 وعند البعض فواق قسمته تفضیل ورجحیدن عبارتدر که چکد کلری رنج وعنايه کوره تقسیم غنمده بعضی بعض آخره
 فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهاده اولان توجیه اولی اختیار ایلدیک وتفسیر شارح صاحب القاموسک
 فوق الفصیل سفاه اللب فواقا وفاقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهم ان بنی امیه لیفوقونی زان محمد
 تفویضا ای یعطونی من المال قلیلا قلیلا کلامندن ما خود در روایت سابقه ابن عباس رضی الله عنهما مثالو
 عباده بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده قسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندی
 تفسیر شارحی مؤید وموضح در بواء یعنی السواء در رجعتا الی ما کافیه اگر چه یوم بدره بلاقتال اخذ
 ایلدیکلری مساوات باخود تفاضل اوزره تقسیم اولندی یعنی آنفا ذکر وتفهم اولندی لکن رسول کاشات علیه
 افضل العیای یوم مزبوره هر قائله سلب قیلانی اعطا بیوردیلر اتساق روایاتله اثبات اولمشدر حتی عاصم
 ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکلی ولید بن عبته تک
 وحضرت حمزه رضی الله عنه عبته تک وحضرت عبیده بن الحارث رضی الله عنه شیه تک سلبلری اخذ ایلدیلر
 لکن عیده حضرتلری مجروح اولوب مدینهیه وصولندن اقدم بدره قرب صفرانام محله کتب سیرده جیم وحالیله
 روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولغله سلب مرقوم ورنه سنه اعطا اولندی وقائل ابی جهل لعینه
 اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولوب دیمشدر که یوم بدره
 انصار دن ایکی شاب حدیث السنک میانده بولندم که بری معوذ بن عفر و بری معاذ بن عمرو بن جوحدر اول
 ایکیدن بریسی بکا نعم ابو جهل اعنه اللهم بیوردیسن دیدی بن دخی سن آتی نیلر سن دیدم دیدیکه ایشدمکه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری سوه ذکر ایله یاد ایدر ایش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسمم جسدندن
 مفارقت ایشه کرکدر تا که فتمزک اجلی ایش اول قوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بی دورتوب
 ابو جهلی سؤال ووجه سابق اوزره بسط مقال اولدی بعده ابو جهلی کورد مکه صف مشر کتی قتال ایچون
 تسویه ایده یور همان اول ایکی شاب شجاعا به ایشته ایستدیکه کز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن
 اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده انکیسی بردن حضور رسالتنا هی به رجوع وهر بری
 ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بندر دیو دعوایه شروع ایلدیکلرنده سردار انبا علیه افضل العیای ایلر
 سیکما یعنی قلیچلر یکیزی سلبدیکیزی دیو خطاب آنلر دخی لایبار رسول الله دیو خطاب ایلدیکلرنده ارانی
 سیکما یعنی سفلر یکیزی بکا کوسرک بیوردی آنلر دخی ارادت وتقدیم ایشله کلا کلا قله یعنی ایکی کزده قتل ایش سن
 نطق کریملرله هر بری تطیب وکریم ایلدیلر لکن سلبی معوذ بن عفر ایه اعطا بیوردیلر معاذ ایه مذ کورد که
 تخصیص سلب ایچق ارطغان یا کز سیف معوذ ده کوروب معاذ اکا اعانت ایش ایشده قائل همان معوذ ایلدیکلی
 بیلدیکلری سیندن مسیبر ووجه آخر دخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکره بن ابی جهله رسته ایشمال
 و با باکی کیم قتل اولدی دیو سوال بیوردیلر عکره با باک قائل اول کسنه در که بن آنک بدیخی قطع ایلدیم دینی
 و ایچق معوذ بن عفر آنک بدی تا نکیسندن قطع اولنش ایدی لکن اشهر روایتین اولدیکه ابو جهلی حضرت
 علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح و بی مجال قیلد قند صکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلته
 استیحال ایشدر زبرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدره مشر کیدن قتل اولان ناری
 رؤیت و جناب رسالتنا حضرتلرینه القاء بشارت ایده بی دیو تقبش مقولیه مباشرت ایشتم تا کاه ابو جهلی
 کوردم زمینه دو شوب روخندن ایچق رمق فالش همان کور کسنه چیقوب اوتوردم اولخالده کوزلرین ایچوت
 یارو بی العنم لغتارتقت مرتقی عظیما یعنی ای قیون جو با نجی والله سن عظیم مکان عالی به چیقکد دیو عنایت
 ایدوب بن دخی الحمد لله الذی مکنی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقماغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
 وسپاسله جواب و یردم ینه اولخاله لمن الدرة دیو هازم وغالب قتی جانب اولدی دیو یلانه طسالت اولدی
 بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله و حبش رسول الله غالب اولدقاری تفهیم صراحتله تمکیش حیراحتی

مطلب بعض تصرفات المترجم

وقائل ابی جهله وصاحب سلبنده روایات کثیره وارد کتب سیره مراجعته ظاهر اولور

اولدیغنده شمدی نه یا یحق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسک ایسترم دیدم ابو جهل دیدی اوله ایشه بنم سیفمی
 آل که زیاده کسکیدن وراسمی آموز باشلرمدن قطع ایله که عین ناظر بنده مها تی زیاده اوله ومحمده عودت ایشدمکه
 خبر ویر که اکا بعض قدیمدن بو کورکه بغضم دخی اشد در ابن مسعود رضی الله عنه دبر که همان رأسی قطع
 ویشکاه رسول الله احضار وهذارأس عد والله ابی جهل دیو ایشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
 الله اکبر دیو تکبر ایله تشکر قهار کیر ایدوب هذا فرعونی وفرعون امی کان شره علی وعلى امی اعظم من شر
 فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامته فرعون بندر بوتک بنم اوزر بیه وامتم اوزره ضرر وشری
 فرعون معروفک حضرت موسی علیه السلام وامی اوزره ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مشال ابی جهلی
 تفصیل وسیفی بکا تفصیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
 اولوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
 فی الدنيا وعند موته وسبکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیا ده وهم حین موشده کفر اوزره وقتی
 امر ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار ایشه کرکدر پس اصحاب کرام بار رسول الله جهنمده
 کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعمال ایشدیکلرنده بیوردیلر که اذادخل النار جعل بنظر وبقول لاصحابه
 این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فقال کلا انما کان الیوم یوم رحه فهر بوا یعنی ابو جهل جهنم کیردیکنده
 اطرافه نظر ورفیقار بنه محمد واصحاب محمد قنده لدر دیو سؤاله باشلر آنلر حنده لدر دیو اکا جواب و یریلور
 اولدخی دبر که بو یله دیکر بلکه آنلر شو یله محتسده لدر که بو کور ایچق اکا رح ایده جک کوندر بو کلامی
 ایستدیکمده اصحاب بنی یانندن فرار ایلدر لدر مترجم فقیر دبر که حدیث مذکور کور کتب سیرده ظفر بولما یوب شرح
 معناسنه اطلاع اولماغله حسب العریبه ترجمه اولندی وصول بمسرا اولدقنده تفهیم اولنوران شاء الله تعالی انتهی
 ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنه ویردیکلرنده اتساق روایات وارد
 لکن سائر سلبی دخی اکا ویردیکلری بعض روایاتده وارد در اگر یور روایت مقرون بحت ایشه اکا جمل اولنور که
 ایشده ابو جهلی ضرب و جرح ایلن ضعیف و بی مجال ایده بمشدر بو جهته قائل ایچق رأسی قطع ایلن
 ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبی ابن مسعودک غیری به ویردیکلریدر بو روایت اکا جمل اولنور که
 ابتدا ضرب و جرح ایلن آتی شو یله ضعیف و بی مجال قیلدیکلرند که بعد البوم تبشی مبرس وقدرت قتالی متصور
 اولیه چنی ظاهر حال اولمشدر بو جهته سلبی آنک اولوب رأسی قطع ایلن و یریلر ایکن سیفنی ابن مسعوده
 ویردیکلری ایچق یلن سابق اوزره غنمده بدزده تدبیر و تقسیم منوط اراده رسول کریم اولدیغندیلر و بعد الاصابه
 تفصیل تجویز ایلن لدر قصه مذکور ایه استدل لال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
 علی طریق التخیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایشلدر لکن قول ضعیفدر که رکسنه به تفصیل ایله مستحق
 اولان لسنه بنی امام المسلمین شخص آخره تفصیل وتعیین قلیل غیر جاردر و فقهاء شام فصول آتیده کله جک بیان
 وتفصیل اوزره ذهب وفضله ده تجویز تفصیل ایشمشدر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولاندیخی منقول اولوب
 واین بیسوده اعطاسنی تفصیل اولق قولی مقبول اولور سه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره بحت اولور
 وای قناده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم خبند رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلاه علیه
 بیفته فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کند و قتل ایشدیکمده بنه سی اوله سلبی آنک در بیوردیلر
 بو یو حدیثک تمامی اولدیکه ابو قتاده رضی الله عنه دبر که یوم خبند مسلبه بهر عت اصحابت ایشیدی نا کاه
 کوردیکمکه بر مشرک بر مسطک اوزرینه چوکش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عتی الله عنکی میانندن
 سیف ایله ضرب ایلدم در حال اول مسلکی راغوب بکا هجوم ایلدی و بی طوتوب بر مرتبه صدیکه شدندن رایحه
 موتی شمع ایلدم بعده ضربتک ایشندن اکا موت ایشوب بی صالیوردی پس حضور نبوی به کلامد و ایشدمکه
 من قتل قتیلاه علیه بیفته فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایشدیکمده کیم شهادت ایدر دیو اسنهادله
 حضاردن استمداد ایلدم همان برکسنه دیدیکه بار رسول الله ابو قتاده صادق قدر و قتل ایلدیکلی کفارک سایی
 بنم عندمده در طرفدن ابو قتاده بی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حیده ابو بکر رضی الله عنه
 لامه الله ابعده اسدمن اسد الله یقائل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله ابراه الله تعالی تک
 ارسلانلرندن برارسلان قبل الهیندن و طرف نیویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبی سزه و یور بیخی دیدی همان
 رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبی بکا اعطا قیلدیلر و ابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

مطلب اقتدار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

لامعنى حتى تخمس ولا نفل حتى تقسم جعة يعنى تخمس اولماد جعة غنيمت يوقدر واما تقسيم اولماد جعة نفل يوقدر
 وبعدها تقسيم احتمال تغفل تمتع الحصيد وروبو كلامدن مرعى قبل الخمس بغير تغفل غامدين برفلك غنا غندن
 برشيله اختصاصى نبي وانكارو بعد الاصابة بطلان تغفلى اظهار در كه بونلزم مذهب حكمتدار بمرور
 وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن مرويدركه لانفصل فى اول الغنيمه ولا بعد الغنيمه ولا يعطى من الغنائم اذا
 اجتمعت الاراع اوسايق اوحارت غير محابى ديمشدر لافل فى اول الغنيمه ولا بعد الغنيمه قوليك معناسى امام
 ايجون بعد الاصابة كرك قبل الخمس ورك بعد الخمس برفده برشيه تغفلى جائز دكلدر بيمكدر وبعضلى ديدلركه
 معناسى اعدا ايله اول ملاقاته هنوز عسكرك قتله نشاطلرى كامل وانلرى تحرىض واغرا من قبيل تحصيل
 الحاصل ايكن امام ايجون تغفلى لايق دكلدر امام امتداد حر به نشاطلرىنه فتور كلك كده لايق او اور وبعده الاصابة
 قطع لايق اولان ديمكدر وبعض احاديثه كان النبي صلى الله عليه وسلم ينفل فى البدايه الرابع وفى الرجعة الثلث
 لفظ شريفى روايت وتحديث اولمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بداهه دن ربع غنائمى ورجعتده ثلثى
 تغفلى ايدر زايدي اهل شام بدايى قبل الاصابة ورجعتى بعد الاصابة معناسى تحصيل وبعده الاصابة نجو برفل
 ايلديلركه معناسى حديث طن ايتدكلى كى دكلدر بلكه بداهه دن مراد اول سرانده بولنان اهل جهاد ديدركه
 ايلرقالده ناشط وجرى وطلب اعدايه كرت سبيره محتاج اولد قلردن احتياج بحر بصدن بى اولماد ايلره
 ربع غنيمتلىرى تغفلى ايدر ايدى ورجعتدن مراد آخر سرانده بولنان اهل جهاد ديدركه ايتلك نشاطلرى
 قبلد وقاضى وطلب اعدايه كرت سبيره محتاج اولد قلردن تحريضه احتياج جلى ظاهر اولماد ايلره ايلره
 غنيمتلىرى تغفلى بيور برفل ايدى مترجم فقير ديدركه نه ايلره بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان
 مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاه مجتهدا قتاله معاودته تغفلى ايلمشدر وفى الواقع بدايى ورجعت لفظلركه
 بومعنازه جلى ظاهر وربع وثلث ايله تفاوت تغفلى بلك وجهى دى باهر ايكن شرح السير الكبريه ديدركه
 اولسان معناسى اختيارك وجهى اشكار اولمشدر شرح بلك كوزك عبارته سنى نه ايلره دن كرا اولسان تفسيره جلى
 ايلك دشوار ايدى كه مطالعه ايلين ارباب بصائر بديدارد والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقه دكر اولنان راعى
 وسابق وطرف طاهرى اجير مقوله سنيدنر واما ك ايلره ويره حكي اجرت اول دى مسلمان ايجون علالرى
 مقدار نجو در غير محابى قوليك معناسى بودر يعنى امام ايجون علالرى مقدار نجو وزياد غنيمه اعطاء
 واعطاء اجرت جنس تغفلى دن دكلدر وجاهدين وليد وعوف بن مالك رضى الله عنه ايدى اجماعه دن ايلره بولان
 اولد قلردن سلبلك جنسى الماز زايدي لكن نجيب بن هشام وبعده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايدى منقولدر كه سلبك نجيب
 وانه دى جنسى واورد ديدلركه بن عباس رضى الله عنه ايدى دى بويله تغفلى اولمشدر و برفل ايدى ايدى
 واتقاه ايدوب واعلموا انما غنيمت من شىء نفلتم شرفلده سلب دى غنيمتدن اولماد ايلره دن اولمشدر و بولان
 ايلره دن وخالده وعوف رضى الله عنه ايدى اولان غنيمتدن نفل اولان غنيمتدن نفل اولان غنيمتدن نفل اولان
 سبقت تغفلى صورتنه تخصصه نوجوه و تاسيس او اوروزم عند مزده دى سلبك بوضوئده تغفلى اولمشدر
 اما تغفلى ديدركه سبقت ايجون ايسه الله تخمس اولماد ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 رضى الله عنها عطاء ايجون ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 فرق بلك در همه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايلوب امير جيش بو خصوصى حضرت عمر رضى الله عنه
 نجر وواعلام ايلد كده حضرت عمر رضى الله عنه دى جنسى ايلد بولان ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 واقفهام ايلمشدر لكن بولان معتبره باشكال دى مقرر دن كه صورت مذ كوره ده تغفلى سبقت ايجون ايسه
 اقتضا ايجون وسبقت ايجون ايسه بولان ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 نجو بولان ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 تاويل اولره بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان
 عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دى سلبده داخل وبعده تغفلى قائل فرس
 مقوله دى مستحق واثان اولور زيار سلبك مابلسب منه باظهار الجزاء والغناء معناسى در مترجم فقير ديدركه
 يعنى الكفاليه در امام حبيبى نسخه سندن معناسى قوت ايله نفس بولان نقل ايلره كركه كركه كركه
 بعض تعبيراته وواقفدر اما ككث لغته غير مطابقت وغيضاء فتح قين بجمه ومد ايله اول دى يعنى الكفاليه ديدركه
 عطف تغفلى وبعده ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن

مطلب تصرف المذبح فى تفسير
 السلب

ولما ما فى السير الكبريه من حديث
 البراء بن مالك انهم اذ ذابوا الزاذه
 فهو امانك لذلك المذبح كما يلقب
 بالاسد او يضاف الى الزاذه فربما
 يا جبرئيل واولاد اصح كذا فى العرب
 لفظ مذکور لقب اولدينى اصح
 اولماد ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 مطلب حكم التغفل بعد الاصابة

يعنى سلب اول نسته در كه شخص واحد مقسام جله ده كفايت يا خود مع الكفا به ارتكاب مشقت اظهار ايله
 مقولدن سلب اولنه بومعنى اسلاب سايره مثلا و فرسه دى شامل اولماد تغفلى جله سى داخل اولور انتهى
 مؤلف الكتاب بين الله كتابه فى يوم الحساب ديدركه بعد تغفلى الامام برمسل بر كافرى جرح بعده مسلم آخرانى
 قتل ايلسه نظر اولنور اكر مسلم اول آنى برفل قتاله واعانت مقاتله قادر اولدوب واول جرحه صاع قاليه جنى
 معلوم اوله جرح مرتبه به ابلاغ ايجون ايسه سلبى ايتكدر وكر بومرتبه به ابلاغ ايجون ايسه سلبى ايتكدر
 زيار تغفلى مقصد امام ايجون قاتل قتل مشركه فضل كفايت وفضله غنا و مشقت وفضيلت جرات وشجاعت
 اظهار واعلام ايتكدر و بومعنى صورت اولاده ايجون مسلم اولدن حاصلدر زيار جرح و حدن احتمال قتالى مرفوع
 وامكان تعشى مدفوع اولجه مسلم تانى مجرد قطع رأسه تكلفات مذ كوره به محتاج اولان اما صورت نايده
 اظهار كفايت و مشقت وشجاعت ايجون قاتل قتل مشركه فضل كفايت وفضله غنا و مشقت وفضيلت جرات وشجاعت
 برصيده روى و آنى بن محال قبلد قد نضركه شخص آخر دى روى و قتل ايلسه اول صيد روى اولكدر زيار ايجون اولد نضركه
 مشى وطبراله خلاصى مأمول ايكن شخص تانى روى و قتل ايلسه ايلسه ايتكدر ومسله مذ كوره اوزره حديث
 محمد بن ابراهيم التيمي رحمه الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدر كه غزوه خيبره محمد بن مسلمه رضى الله عنه
 مر حبت نام يهودى بنامك ايتكى اياقلىرى قطع ايتكدر نضركه حضرت على رضى الله تعالى عنه عتقى ضرب
 ايله قتل ايتكدر رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه به اعطاء بيور ديلرو بعض روايانده
 وارد در كه استحقاق سلبه نزاعه قيسام وحضور نبوى به رفع خصام ايلد كركنده محمد بن مسلمه ديدركه والله
 يا رسول الله بن رجلىنى قطع ايتكدر كنده بنى شبهه قتلته قادر ايدم لكن فرنداشم محمودك طائيفى الم موقى طائيسى
 مراد ايلدم ومر حبت بولان اقدم فرنداشم محمودك اوزرته برسنگ اسيا بر ايش ايدى صكره اوج
 كون عمر اولوب وفات ايلدى بواقضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه به حكم وقضا
 ايلديلر و مر ويدر كه محمد بن مسلمه رجلىنى قطع ايتكدر مر حبت يا محمد بن تير الدن قتل ايله ديواظهار طلب
 ايلدوب محمد بن مسلمه قتل ايجون تا كه فرنداشم محمودك طائيفى سندن سندن ديوب ككته كد نضركه
 على بن ابي طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشى ككته ضايرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
 رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه به تعيين ايلديلر اولاد محمد بن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
 ديدركه سيف مر حبت بالتوارث بزم عند مزده ايدى وانه برنسنه يازلشيدى كه برفل ايدى مز ايدى تا كه
 بر يهودى كلوب قرايت ايلديك هذاسيف مر حبت من يدقه يعطى يعنى يوسف سيف مر حبت ديدركه
 آنى هر كيم طائيفه هالك اولور ديوبك اوتوش و مر ويدر كه برمسل بر كافر ايله فوجاق فوجاقه طوئيشد قد
 مسلم آخر كلوب اول كافر قتل ايلد كده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتله وبرى و حضرت على رضى الله
 عنه دن مرويدركه ايكسى ميانده مشرك اولمق كركدر زيار برى طوئوب برى قتل ايتكدر هر برى مزيد قوت
 وزباده مشقت وكفايت اظهار ايلمشدر ديدى لكن بولان ايجون قول عمر رضى الله عنه ايدى اخذ ايدى رز كه مسلم
 اول طوئعه آنى مقابل اولماد ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 اولوب بمسك ايجون اولماد ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن
 باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبي خاصة يعنى امام خاصه خسدن تغفلى ورسول الله صلى الله عليه
 وسلم حضرت نبيه خالص و خاص اولان غنيمتى تفصيل واندن بعض ذواته اعطاء وتو بولان ذكر وايضاحى
 مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديدركه بركسنه غوص حروبه اقبامى ظاهر واعانت
 ماليه به احتياجى دى باهر اولد قد امام المسلمين اكا بعد اخذ الغنيمه خسدن تغفلى ودفع ضرورت ايدى جك
 مقدارى نسته اعطاء وتو بولان ايلك جائزدر زيار جيسى محتاجينه صرفله مأمور و بوشخص دى محتاجدر و جيسى
 محتاج غير مقاتله صرف ايتك جائز ايكن اقبام وشجاعتنه تجر به حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى
 بالطريق الاولى در نكته سى اولدركه جنس مذكور ايتك وامثالينك قتال ايله ظهور ايلمشدر نظرى اولدركه
 بركسنه بركازه ظفر بولوب امام دى آنك احتياجنه واقف اولسه جنس ركازى دى اكا اعطاء قبله جائزدر
 و حضرت على رضى الله تعالى عنه دن بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان بولان
 اخا سالك وسنمها لك يعنى بولديك دفينه نك جيسى بزم ودورت جيسى سنكدر وفر بولان سكا تماما اعطا
 ايدى رز ديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنه ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن ايلره دن

مطلب روى الصبي ثم روى آخيه

مطلب دفع الخمس لمن وجد الكاذب

الامن الخمس حديث شريفك تأويلي يومئذى در وينه سعبدرجه الله تعالى دن مرويدركه كان النفل من الخمس ديدى يعنى عهد رسالته محتاجين ايجون نفل بعد الاصابه انجق خسدن اولور ايدى بويانندن مستبان اولمشدركه بعد الاصابه تمام غنائم دن تجوز تنفيل و بومسئله اوزره رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد اغتنام الغنائم تنفيل ايلدكلى مرويدردى سوق دليل ايلينر خطا ايتشدر در كه بويانده فكر و تأمل وقتى مجلدن تنفيل بيورد قلم بن فهم وتعلل ايتمشدر در زير ايقدا الغنمة تنفيل لى انجق نفس نفس بولسرينه خاص اولان بولسرين ايدى زير اغنائم دن اوج كونه حصه لى وار ايدى برى صقى و برى خمس الخمس و برى سهم احد الغنائم ايدى صقى اول نسنه در كه مثلاً رسول الله صلى الله عليه وسلم سيف و درع و جارية و بونلرك امثال نسنه لى قبل القسمة غنائم دن نفس نفيس لى ايجون انتخاب ايدى لى و زمان جاهليته امراء جيوش بوضى بي بعض شهام سائر ايله برابر اخذ و اجراء و انرا ايله عساكر سائر دن امتياز ايدى رايدي حتى بعض شعراء امراء جاهليه دن بربك ناسنده اطرافه * نظم * لك المرباع منها والصفايا * و حكمك والنسب والفضول * ديوانشاد و انشا ايتشدر يعنى غنائم دن مرباع و صفايا و حكمك و فضول سكا مخصوص در مترجم فقير ديور كه مرباع ربع غنيمتدر كه امراء جاهليه اسلامده اولان خمس كى انى اولور ايدى و صفايا جمع صفيه در كه آنفاذ كرا و ايتشدر و حكم اول نسنه در كه غنيمتدر نفسى ايجون عسكار اوزره حكم ايدوب انى اخذ ايدر و نشيطه اول نسنه در كه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طر يقده بعض غنائم موصول اولور و فضول جمع فضلدر اول نسنه در كه بعد التقسيم قابل قسمت اوليان بعض اشيا فضله قالور انتهى امراء جاهليه بومذكور اى بالتمام اخذ و النعم ايدر ايدى صكره اسلامده جمله سى نسخ و تعطيل انجق اخذ صقى تحليل اولمشدر ز اولدى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تيريه مخصوص بعد وفاته حكم جوارى باطل اولدى يعنى اتفاق علماء ايله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ايجون بقاسنده اختلاف علماء در كردن كه زانى كتاب السنن الصغيره بيان وظهار ايلديك و امام زهر يدن منقولدر ايتشدر كه غنائم بي النضير خاصة املاك خالصه رسول الله عليه السلام ايدى ايتدى بين المهاجرين تقسيم ايدوب انصار دن برفره نسنه و بومذيل همان انصار دن سهل بن حنيف ايله ابود جانه سماك بن خرشه محتاجيندن اولور ايله بويابكيسنه بومقدار نسنه اعطا ايلديلر و اختصاص مذكورك بياى فا و جقم عليه من خيل و لار كآب آيت جليله سنده نمايندر يعنى اى اصحاب رسول الله سز غنائم بي النضير اوزره اجراء خيول و تحريك جمال مر كوه ايلديكز و جهى اولدر كه بي النضيرى قهر و عنوة فتح ايتديلر بلهكه بي النضير اسلحه زدن ما عدا دوه رينك كوتوره بيلديكي مقدارى ماللرين استصحاب و اسلحه لى بيه اموال لى بالجملة رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تيريك اولور اوزره مصالحه ايتشدر ايدى و مصالحه مزبوره به باعث قتال اولور ايجق قبل الهيدن در و نلر ايتشدر اعا اولسان رعا و هر اسلرى ايدى اولشيدى سؤال اولنورسه كه فى زمانا دى امام المسلمين بر حصنى محاصره بعنده بوجه اوزره مصالحه ايلسه اموال حصن خاصة اماميدر بوقسه غنيمت جيوش اسلامى جواب اولدر كه بلهكه غنيمت جيوش اسلامدر زير خوف كفار نفس امامدن اولنوب انجق منعة جيوش اسلامدر امامنة رسول الله عليه السلام معتزنده اولان صحابه كرام ايله اولنوب بلهكه صحابه كرام سايه حياه زنده نيل امامه بكلام اولور ايدى قال الله تعالى والله يعصمك من الناس يعنى حبيم يا محمد الله تعالى سنك روحي تعرض اعاديدن حفظ ايدر اولسايده خوف ايتيه سين حال آنكه غنائم بي النضيرى خاصة مهاجرينه نفس بولنده بعض منافعه انصارى دى رضا و تكريم بيورمشدر در كه مهاجرين ابتداء هجرته بيوت انصاره داخل و اموال و اشيا زنده مشارك و عداخل اولشدر ايدى بعد فتح بي النضير رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاره ديديلر كه رضا كز ايله غنائم بي النضيرى بين المهاجرين تقسيم ايدى بما كه آنلر بيوت بي النضيره محمول ايدوب منازل كز سزله سالم قاله يا خود بين الكل تقسيم ايدى بم بيه آنلر منازل كزده كالاول برابر ساكن اوله لى همان سعد بن معاذ رضى الله عنه قيام ايدوب بار رسول الله بلهكه كاراضى اولور كه بالكل بين المهاجرين تقسيم بيوره بيزينه مهاجرين زمه برابر منازل زنده كالاول ساكن اوله لى ايدى و بونلرك شانزنده والذين تبوءوا الدار والايمان آيت جليله سى نازله اولدى و مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبوره سعد بن معاذه على وجه التقيل سيف ابى الحقيق اعطا و تنويل ايلديلر و بعد الاصابه تنفيل لى انجق غنائم مرقومه خاصة خالصه لى اولديقتن ايدى و عمر بن الخطاب رضى الله عنه ديمشدر در كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايجون اوج عدد صفايا واقع اولمشدر برى بي النضير و برى فدك و برى خيبر در بي النضيرى ظهور ايدن رسل و وفودك جوارى مثلثون و ايتشدر ايجون وفدك قر به سنك منافعى اثناء سبيل

مطلب شرح التزجيم قول الشاعر
لك المرباع لبيت

ايجون حبس و وقف ايتشدر ايدى اما خيبرى اوج قسم ايدوب ايكي قسمي مهاجرينه اعطا و بر قسمي كندو نفعه عباللرى ايجون ابقا ايتشدر ايدى بوقسمين فضله قالور سه انى دى بيه فقراء مهاجرينه ردايد رل ايدى جناب فاروق خيبر ايله مرادى بعض خيبردر بوقسه تمامي دكلدر زير خيبر دن شق ايله نطاة قسملر بي بين المسلمين اون سكر سهم اوزره تقسيم ايلد كلرنده اتفاق روايات واقع اولمشدركه بزشق و نطاة قسملر يك نفسى اشاعيده اول باب قسمته بيان ايلديك و عروة بن الزبير رضى الله عنهما دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم زبير رضى الله عنه اموال بي النضير دن بعض اراضى عامره و بعض اراضى موافى اقطاع بيورديلر و امام زهرى رحمه الله دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابى بكر و عمر و سهيل و عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنهم جنابلرينه اموال بي النضير دن بعض اراضى عامره بي اقطاع ايلديلر و بعض رواياتده اول اراضى عين معجه ايله اراضى عامره ايدى يعنى شول خرابه زار ايديكه اكا صو اير يشوب انتفاعى ممكن ايدى ديوار اولمشدر مؤلف الكتاب امام محمد والا جناب در كه آنرا مذكوره بي استماع ايلديلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الاصابه تنفيل و اول تنفيل تشر يع ايلديلر ديورهم ايدوب انى بيلزركه تنفيل مذكور انجق اموال مزبوره حق خالصارى اولديقتن ايدى اكر بوهيمه ذاهب اولشدر عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن روايت اولسان حديثى تأمل ايلسه لى حقيقت حالى فهم و تعلل ايدر لى ايدى زير حضرت عمر رضى الله عنه يار رسول الله غنائم بدرى تخمس ايلديكيز كى غنائم بي النضيرى دى تخمس ايتز ميسر ديد كده بيورديلر كه الله تعالى مؤمنيندن بشقه خاصة بكامل ايلديكي نسنه بي مسلميه تملك ايلديكي نسنه كى قلمز بعد ما افاض الله على رسوله من اهل القرى نظم جليلي قرائت بيورديلر و سعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهما دن مرويدركه حكم انفال دن اكا سؤال ايتد كلرنده رسول الله عليه السلام دن صكره تنفيل نفل بوقدر ايدى مرادى انجق بيان ايتديكيز معنادر كه جناب رسالته بيه تخصيص اولنان خاصة خالصه بعد وفاته برفرد ايجون متصور دكلدر كه اول فرد دى تنفيله قادر اوله و ابن الحنفية رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدره عاصم بن سعيدك سبقتى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه تنفيل ايلديلر لکن بوقبول برفاج وجهله تأويل اولنور كه احتياجه بناه خسدن تنفيل ايتشدر ايدى يا خود غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آتى مدلوله رآى عالير بيه مفوض ايدى يا خود سبقتى مزبوزى اول تنفيل لى ايجون اصطفا بيهه جناب سعد اعطا بيورديلر بوقبول شول حديث مرويك نظير و مثيليدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدره سبقتى ذوالفقار اصطفا بيهه حضرت على رضى الله عنه اعطا ايلديلر و جناب على رضى الله عنه هميشه آنكله قتال ايدن ايدى وسيف مزبوره ابن الحجاج و بروايتده نبيه ابن الحجاج سنى ايدى بويانده قول روافض بشقه در كه آنلر ذوالفقار حضرت على به سمان نازل اولدى زعنده لدر و قول مذكور لى كذب و زور و هذبه لى بومذكوره اكا نيه مبنى اولديغى معلوم و مشهور در و فقار فتح فا ايله جمع الفقه يا خود مفرد يعنى الفقه در صكه عظم الظاهر معنا سینه در وسيف مذكور اسم ذوالفقار ايله مشهور اولديغى عظام ظهريه كياره اولنوب ميانلرى مفصول اولديغى مثلثون دى بعض محلى مكسور و مقول اولديقتن ايدى و رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدره هر كس اللرنده بولسان غنائمى رد و تسليم ايتلر ايله امر ايلد كلرنده ابواسيد الساعدي حضرت تيرى ابن عائد الحز و مينك سبقتى كتور ب غنائم اقا ايتشيدى و رسول كرم عليه التحية و التسليم حضرت تيرى دن هر نه كه طلب اولنه البسه انى اعطا ايدى رل ايدى همان ارقم بن ابى الارقم كلوب سيف مزبورى يلوب رسول الله عليه السلام دن انى طلب ايلد كده اكا اعطا قيلديلر ديور امام زهر يتك روايت قيلديغى حديث جليل دى سيفين سابقينه ذكر اولنان وجهله تأويل اولنور وسلمة بن الاكوع رضى الله عنه دن مروى اولان حديث جليل دى وجه مشروح اوزره جل و تأويل اولنور سلمه ديمشدر كه رسول الله عليه السلام كرامله برفرده ايكن مشر كيندن بر جاسوس كلوب آنلر ايله برابر اكل و اختلاط ايلد كيد تصكره عودت ايتد كده رسول الله صلى الله عليه وسلم الحقه فاقتلوه يعنى اكا اير يشوب قتل ايديكيز ديور فرمان ايلديلر وسلمه حضرت تيرى شوبله جست و چالاك ايديكه سر عتده فرسه سبقتى ايدى ايدى همان اول جاسوسه ادراك و زمان ناهه سين طوتوب قتل و اهلاك ايلدى و ناهه و سلمنى رسول الله عليه السلام حضور لى بيه كتورد كده اكا تنفيل بيورديلر كوا اول سبقتى خسدن اعتبار و احتياجه بناه سلمه به تنفيل و ايتار ايلديلر بويه قوله اموره رآى امام مقبول و مشكور در و عمره حضرت تيرى دن مرويدردى مشدركه حصار بي قريظه ده ايكن يهود دن بر نادان بمله كيم مبارزه ايدر ديور عزم ميدان ايلد كده زبير بن العوام رضى الله عنه

وصاحب القاموس وذوالفقار
بالفتح سيف العاصم بن منه قتل
يوم بدر ككافرا فصار الى النبي
عليه السلام ثم صار الى على
رضى الله عنه ديمشدر لکن اختلاف
قولين اختلاف روايتيه مبنى اولغله
توجه اولنور

اکتایام و اقتحام بملدی اول خبندده والده سی صفیه رضی الله عنها واحدی یارسول الله یعنی بردانه مدر
 یارسول الله مبارزه به اقدام ایستون دیواسترحام ایندکده رسول الله علیه السلام اللهم ارحمنا عیالاصحابه
 قتله یعنی یارب بویاکیدن قتیبتی آخر اوزره عالی وغالب اولورسه مغلوب ومعلو علیهی قتل ایلسون دیودعا
 ایلدیلر فعلاه ازیرفتله ونقله رسول الله علیه السلام سلبه یعنی همان حضرت زبیرعالی وغالب اولوب
 اول یهودی بی قتل ایلوب رسول الله علیه السلام سلبی اکا اعطایوردیلرو امام واقدی مغازیده ذکر ایلدیکه
 قصه مذکورده بی بی قریظه ده واقع اولدی دیوزعم ایلدیلر خطا ایلدیلر بلکه اول وقعه انجیق خب برده واقعه
 اولمشدرکه مبارزه و قتال انجیق یوم خبیده وقوع بولوب بی قریظه دن فرزدک مبارزه وقتالی مسجوع اولمشدر
 وصفیه عمد رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت زبیرک والده سی ایدی وغیری ولدی اولماغله مبارزه به خروجده
 تأسف ایلوب واحدی یارسول الله دیمکله تلهف بملدی رسول جلیل علیه التحیه والتجلیل دخی دعای
 مذکورله تطیب خاطر ندنصکره سلبی دخی اوغلی حضرت زبیره تنفیل یوردیلر و بونتنفیل دخی بالاده ذکر
 ایلدیکه سبیل اوزره درکه ابتدا اول سلبی خاصه نفس نفیسری قیلوب بعده اکا اعطایوتویل ایلمشدر
 و ابن عمر رضی الله عنهما دیمشدرکه رسول الله علیه السلام جانب نجه برسریه بعث ایلوب اغتنام ایل کثیره ایله عودت
 ایلدیلر و هر برینک سبهمی اون ایکی بغیره واصل اولدیغندن ماعدا بر بغیردخی تنفیله نائل اولدیلر بونک تاوبلی
 اولدرکه اولسریه محتاجین اولمیرله خسندن تنفیل اولنملر یاخود جله سی راجل به فارس اولمقده منسوی
 و محتاجان اولدقنلرندن تنفیل نامی ایله هر برینه بر بغیرانعام اولوجمله تشبیط و اکرام اولدیلر و بوقوله تنفیل
 معنای تقسیمده اولمغله بعد الاغتنام دخی عندیمزده جوازی تسلیم اولمشدر و بعد الاغتنام تجویز قیلن انجیق
 بعض جیوشی تنفیل ایله تخصیص وتمیزدن وقول مذکور مذهب اهل عراق و حجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
 دخی سالک مساک جواز اولمشدر در بناء علیه بر امیرعدالت نهاد مقتضای نظر واجتهادی اوزره بعد الاغتنام
 و قبل الاقسام عسکران اهل کفایت و مرتبک مشدت اولان بعض صاحب شجاعته غنیمتندن تنفیل ایلوب صکره
 حکم مذکور آنی تجویز ایتمن امیر آخره رفع اولنسه کرکدنرکه ایضا و تکمیل ایلیوب رد و تعطیل ایلیبه زبیر امیر اول
 فصل مختلف فیهی اجتهاد ایله امضا ایلمشدر و مجتهدانده قضا قاضی نافذ و ماضیدر مثلاً غائب اوزره بینه ایله حکم
 ایلسه مسئله مجتهد فیها اولمغله حکمی نافذ اولور و بوقوله دلیل ابن عمر رضی الله عنهما دن قتل اولنسان
 اثر جلدلدر دیمشدر که بردهقانه مبارزه ایلوب قتل ایتمدیکمده امیر جیشیر سلبی بکا تنفیل ایلمشیدی و حضرت عمر
 رضی الله عنه بالاده روایت ایلدیکه لاقول بعد الغنیمه قولی اوزره بعد الاغتنام تنفیل تجویز ایلیوب و کندی
 امیر جیش اولسه بویله تنفیل ایتمه چکی ظاهر ایدی لکن امیر آخر تنفیل و امضا ایتمش اولمغله اولدخی آننا
 و یکنانه نزد عدالتده یکنانه ایکن ینه حکم مزبور تنفیل و اجر ایلمشدر و شبرین علقمه دن مرویدر دیمشدر که
 اما جندن بری ایله مبارزه و قتل ایتمدیکمده امیر جیش سلبی ابنی وقاص رضی الله عنه سلبی بکا تنفیل ایلمشیدی
 صکره حکم مذکور حضرت عمر رضی الله عنه رفع اولنوت اولن دخی تنفیل ایلمشدر و اگر امیر عسکر جمع عسکره
 ما صبتم فهو اکرم نقلا باسویه بعد الخمس قولیه خطاب والذیفکر غنیمت بعد الخمس علی السویه الاقسام
 اوزره مجموعیکرک اولسون مضمونی اشراب ایلسه تنفیل مزبور جائز کور بلرز بر اثنتیلندن مقصود تجویز
 قتل اولوب اولدخی انجیق تخصیص بعض شجاعانه استحصال اولنور اما تنفیل عامده تقویبت مراعتدن
 بشقه رسول الله علیه السلام حضرت زبیرک واجب قیلد قاری سهامی ابطال و فارسک راجل اوزره تقضایلی
 ترک واهمال وارددرکه بونلری تجویزه مجال یوقدر کذلک صورت مفروضده اخراج خسنله تنفیل کلام ایلیوب
 همان ما صبتم فلکم دیمکله تنفیل عام ایلسه بوهیج جائز اولماز زبیر بونده الله تعالی تک غنائمه ایجاب ایلدیکه
 خسی دخی ابطال وارددر و امام مکحولدن مرویدرکه دیمشدر لایصح للامام ان یقل کل شیء الا الخمس لانه
 حق علی قوی المسلمین ان یرد علی ضعفهم معنای دیمکدرکه امام ایچون هر کیم غنائمندن رسته آلورسه
 بعد الخمس آنک اولسون دیمک جائز کور بلرز بر ابووجه اوزره تنفیل حق ضعیف مسلبی ابطال و تعطیلدر
 حتی روایت اولدیکه برکنسه علی وجه الاستحباب یارسول الله بر مردیه درسیف شجاعته حاجی عساکر اولوب
 شخص آخر دخی جل سلاحه غیر قادر ایکن قسمت غنیمته تسویه اولنور لکن دیواسترحام ایتمدکه و هل
 تنصرون وترزقون الا بضعفا نکم یعنی انجیق ضعیفان کور کاتله منصور و مرزوق اولورستر دیو جواب یوردیلر
 مؤلف همام سلمه الله تعالی فی دار السلام دیرکه حکم تنفیل ذهب و فضه و سایر اموالده اجر او تکمیل اولنور مثلاً امام

مترجم فقیدر که اگر چه اللهم ارحمنا
 علاصا حبه قول شریف غنیمه علا
 یعنی غلب ایوبی فعلاه ازیرفتله
 قول قرینه سببه او ظاهر در لکن
 بونده قرینه سببه او ظاهر در لکن
 خاطر صغیره بوقدر بنا برین علا
 صاحب فی الشرف والدين معانسه
 جمل اولمغله اظهر در

مطلب قضی علی الغائب بالینه
 الشیر بخرک الیایوسکونها المعطاه
 و بهیسی شبرین علقمه کذا فی العرب

مطلب لایجوز التنفیل العام

مطلب التمل فی الاموال کلها

من قتل

من قتل قتیلایله سلبه دیدیکدن صکره برمسلم برکافری قتل واهلاک ایلوب باننده دراهم و دنانیر و حلیه سیف
 و آتون یله زک و آتون کوبه و آتون و کومش قوشناق بولنسه جله سنی استلاک ایدر اما علماء شام حکم تنفیل
 انجیق امتعهده جاری و اعیان امواله غیر ساری اولوبت ذهب و فضه دخی عین مال اولمغله آنلرده حکم غنیمت مقرر
 و حکم تنفیل متعذر در دیوب بومسئله بی غنیمتندن هر فردک احتیاجی مقدرای غنائمندن اباحت تا و لکنه قیاس
 و اباحت مزبوره طعام و علفده ثابت و ذهب و فضهده متعذر که بعض محتاجین غنیمتندن طعام نفسی اشترای
 ایچون اخذدراهم اینک جائز دیکدر دیواسترحام اساس ایلدیلر لکن آنلره جواب اولدرکه تنفیل امام انجیق مجاهد
 ینام قتال عدوده جاتی القاء خطرده بحر یض ایچون التزام اولمشدر و بومعناده جمع اموال علی سوا بلکه ذهب
 و فضه دخی اولدرکه انسان انجیق عندنده اعز اولان اشیا مقابله سنده ارتکاب مخاطره برله مقاتله ایدر و نفایس
 اموالندن حرماننه اطلاع ایتمدکه البتہ مخاطره دن امتناع ایلر و قریبایسان ایلدیک که سلب اسم مایسلبدر
 و حر بی قتل ایلمن باننده هر نه سی و ارایسه آنی استلاب و اطلاق لفظ سلب ایله اکا استحقاقن استکساب
 ایتمش اولور بعده مؤلف باریک خیال بومد عاسنه بر ابن مالک رضی الله عنه مرزبان الزأره نام کور قریبای قتل
 قصه سنده واقع اولان حدیث عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال و مرزبان مزبورک اوزرنده مجوه بر منطقه ذهب
 و ارایدی اوتوزیک درهمه تقویم و اکا تنفیل و تسلیم اولندی دیو کشف مقال ایلدی لکن جناب مؤلف
 باب مقدمه قرق بیک درهمه بالغ اولدی دیو تنصیب ایتمشیرکن بو باده اوتوزیک دیوب مبلغ مزبور دن
 تنفیل ایلدی کرکدرکه اوتوزیک قیمت منطقه و قرق بیک قیمت مجموع سلبدر دیو تاویل یاخود روایت
 سابقه وهم راوی و بوروایت صحیح و قویدر دیو جرح و تعدیل اولنه و مؤلفدر یادرایت بو حدیثده انس بن
 مالک رضی الله عنه دن سلب مرقومک الی بیک درهم خسی حضرت عمر رضی الله عنه جاننده بعث ایلدیک قولنی نقل
 و روایت ایلدی بو بیانله قیمت سلب اوتوزیک ایوبی نمایان اولدی و بز دخی باب مقدمه روایت ایلدیک که
 رسول الله علیه السلام یوم بدره سیف ابی جهلی اوزرنده فضه وار ایکن ابن مسعود رضی الله عنه تنفیل
 و انعام یوردیلر بوروایت ذهب و فضهده جواز تنفیل دلالت ایدر و امام مکحولدن منقولدرکه لاسلب الا لمن اسر
 علیما و قتله و لایکون السلب فی یوم هزیمه اوقیح و یصلح فی السلب السلاح والتیاب والمنطقه والدابه وما کان
 مع العلی بعد هذا فلا سلب فیه ولا سلب فی السلعة دیمشدر اما لاسلب الا لمن اسر علیما اوقتله یعنی اعطاء سلب
 مشروع دیکدر مکر ضخم کفار دن برنی اسیر یاخود قتل و تدبیر ایلمن غازی دلیر ایچون اوله قولی دیدیکه
 منوال اوزره صحیح المألدردر بر اسر و قتل ایتملره تنفیل اسلاب امام ایچون صواب اوله مزکه تنفیل انجیق کفایت
 و مشقت اعتبار ایله اولمغله انجیق قتل و اسرایله بدیدار اولور اما لاسلب فی یوم هزیمه اوقیح قولندن اگر چه
 مرادی یوم فتح و هزیمه قتل و اسر اولنان کفارک تنفیل اسلابی امام ایچون تجویز و اشتصواب اولماز دیمکدر
 لکن بوقولک صدق مضمونی امامک من قتل و اسر قبل الهزیمه اوالفتح فله سلبه دیمکله تنفیلده مرهوندر
 و امامک بو تنفیدی نظر عامه مسلبی دخی مقیددر که قتل و دشمن منهنزده مزید کفایت و مشقته محتاج اولماز
 و بعد الفتح قتل دشمن مغلوب دخی بویله در بوضو نلرده قتل و اسرایلره تخصیص اسلاب حرمان سائر غنائمی
 ایجاب ایلر بویله ایکن امام برای مصلحت علی وجه الاطلاق من قتل قتیلای او اسرایلره فهو له دیمکله تحرک
 اشواق ایتمش اولسه شرط امام حال هزیمت و فتحده و غیر یده واجب الاتمامدر زبیر بولفظی عام اولمغله خبیرنده
 تخصیص اولسه دخی مجرد نیتله تخصیص عام ثابت اولمایوب عمومی اوزره اجر ایجاب و التزام اولنور کور منهنزده
 مسلمین یوم بدره اسیرلرینک اکثر بی بلکه مجموعنی بعد الهزیمه اسیر ایتملر لکن ینه رسول الله صلی الله علیه وسلم
 هر برینک اسیرلرین بدرینه تسلیم و فدای اسیر بی اکا اخذ ایدر مشلدر اما یصلح من السلب السلاح والتیاب
 والمنطقه والدابه فاکان مع العلی بعد هذا فلا سلب فیه قولی دیدیکه وجه اوزره صحیح و موجود مرادی اولدرکه
 اول نسنه که علی مزبورک کندی و زرنده و آنکله قتال ایلدیکه فرسنگ اوزرنده بولما یوب کبرو معسکرلرنده ابقا
 ایلدیکه اموالی سلبندن عد اولماز زبیر سلب بمعنی مایستلب منه اولمغله انجیق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
 صکره اخذنیه مانع آخر بولما یان نسنه به متا اولدر و بومعنی معسکرلرنده ابقا ایلدیکه اموالنده غیره موجوددر که
 قاتل مجرد قتل علی ایله آنی اخذده قادر اوله میوب سائر کفار البتہ مانع اولورلر کذلک علی مقتولک باننده فرسندن بشقه
 مثلاً بر بقله سی اوزرنده اتمه سی اولسه اولدخی سلبندن عد اولماز و امام مکحولک و لاسلب فی السلعة قوائدن مرادی
 ما قبلنی تا کید اولیق ما مولدرن بر سلعه متاع تجارت معانسه اولوب علی مسفور دخی بغله مذکورده بی مصلحت قتالده

لکن التي بیک درهم یا کتلتها
 اولان منطقه تک خسی اولیق
 مجتهد ایکن مجموع سلبک فینی
 اوتوزیک ایوبی نمایان اوله من
 لکن سابقه سیف ابی جهلی
 ابن مسعود رضی الله عنه اعطا
 علی وجه التوفیل اولدیغنی تصوب
 ایتمشیدی مکر بو قولی مجرد دریم
 خصم اوزره الزامه جمل اولنه

اکامحتاج اولدیغندن کتورمش اولمغله تجاریچون جلب اولمش سلعه منزله سنده اولور لکن ظاهر حال اولدرکه لاسلب فی السلعة قولنده سلعه دن مرادی ذهب وفضه کی عین مالدر وقول مذکور مذهب اهل شامدر که بزراتی اخذ والترام اجز بلکه بزم عندمیزده معتنده هر نه سی وار ایسه سلبدن اعتبار وقاتله تسلیم اتمکه ایتدار اولور والله اعلم و بالله التوفیق

باب النفل فی دار الحرب * یعنی دار الحربده جواز تفییل ایچون مقام تفصیلدر مؤلف والاخبار امام رحمت اکتساب دیر که هر امیر که ارض حربده بر سر به یاخود جیش کبیر اوزره سر عسکر اوله احکامنه قبل الاغتنام تفییلی معتبردر و تفییل تحریض قتاله مؤدی اولمغله تدبیر حربدن عدا اولوب تدبیر حرب دخی عهده امیره تقویض و تحویل اولند یغندن اول امیر یو بایده منزله امام المسلمینه تزیل اولنور کور من مہسنکه احکامنه قتاله دائر بر شمله امر ایسه طاعت امام کی کا دخی اطاعت واجددر امر تفییلده دخی یو یله دروا کرامیر شام ارض حربده بعث جیوش واوزر لینه بر ذاتی تأمیر و امر تفییلده ترخیص ونهی ایچیرک آنلری تسیر ایلد که اول امیر حین حاجتده تفییلی مناسب کورسه تحت رایه سنده بولناترک بعضی رضا و بر مز لسه ده نه تجویز و امضا اولنور زرا امیر عسکر بنه متابعتله ما مور اولوب ایچق عسکر رأی امیره عدم مخالفتله مجبور اولمشدر و هم امیر ولی قتال اولمغله مدار تحریض اولان نسته دخی تحت ولایتنده ادخال اولنور اما بعث ایلین امیر کبیر آنی تفییلدن نهی و تحذیر ایباش ایسه آنک تفییلی بوجهله تنفیذ و تفریر اولمغله زرا آنک مدار امارتی امیر کبیرک تقلیدیدر و تقلید امارت تقلید قضا کی قابل تخصیص ایدوکی تحقیق و تنصیب اولمشدر و هم قبل النبی تفییلی وجه مشروح اوزره بطریق الدلالة صحیح ایتشیدک شمعدی خلافته نهیله تنصیب اولمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بوضوئده جیع عسکر تفییلده رضا و بر مز لسه بعد دفع الخمس نصبیلندن تنفیذ و امضا اولنور زرا عسکرک نفساری اوزره ولایتلری در کار اولمغله رضاری کندو حقلرنده اعمال و حق غیر اولان خمس باندنه ابطال اولنور و اگر عسکر بنک بعضی راضی و بعضی مانع اولور ایسه ایچق بعد الخمس راضی اولنورک حصه لزند تفییل ایدر زرا آنلرک ولایتلری کندو حصه لری اوزره مقصور و حصص آخر بندن مہجوردر مؤلف کریم عامله الله بالتکریم دیر که ولوان امیر المصیصه بعث سریه لم یکن له ان یفعل بعضهم علی بعض شارح الکتاب سامحه الله فی یوم الحساب دیر که مراد مؤلف اولدر که مثلاً امیر یلده مصیصه دار الحربده بر سر به بعث ایسه آنلر ظفر بولدقلری غنائمی تفییل ایتک جائز اولماز لکن امام المسلمین جیشله دار الحربده داخل اولوب ایچلرندن بر سر به بی بر جانیه تسبیل و غنائم لری اول سر به به تفییل ایسه بوجازدر فرق اولدر که مصیصه دن بعث اولنان سر به قبل تفییل الامام غنائم لری ایچق کندور اخذ و اقتسام ایدر و اهل مصیصه آنلره قطعاً شریک اوله مز زرا مصیصه دار اسلامنددر و دار اسلامنده متوطن اوللر جیشله غنیترنده مشارک اوله مز زرا بوجهله تفییل مذکور ده ابطال نخسندن غیر ثمره یوقدر اما اول سر به که دار الحربده عسکر دن بعث و افراز اولنه آنلرک غنائمده جیع عسکر مشارک اولمغله قبل تفییل الامام آنلر غنائملریله اختصاص و امتیاز ایلد منزله آنلر علی وجه البحر ایض و البحر ایض تفییل و تخصیص اولنسه جائزدر و فرق آخر اولدر که امام ایچون بر نسنه بی بر فرده تفییل ایتک قابیل اوله مز مکر اول فردک مبتلی اوله جعی بر بلایه مقابل اوله و ابتلاء هر قوم دار اسلامدن بعث اولنان سر به ده حاصل اولما یوب ایچق دار الحربده جیشدن افراز و بعث اولنان سر به ده حاصل اولور زرا عسکر باجه هم دار الحربده قتال ایچون داخل اولمشلر ایکن ایچلرندن بر سر به عین اعدایه تقدم برله افراز اولندقدده اول سر به نك ابتلاسی اظہار و ابراز اولمغله یو بایده تفییلاری صحیح و سالم و مقاتل ایچون تفییل سلب مقامنه قائم اولور کور من مہسنکه بر علیج جسور صف کفاردن دعوت مبارزه ایله ظهور ایلد که امیر من رزالیه قتلله فله سلبه دیسه تفییلی صحیح اولور زرا اکا مبارز اولان مرد همساز مزید بلا و محنتی ابراز ایتش اولور کذلک مسلمین بر حصنی محاصره ایدوب عسکر هجوم و اقدامدن اجام ایلد که امیر لری من تقدم الی القتال والی الباب الی حقرا الحصن ای الخندق فله کذا دیسه بو تفییل دخی صحیحی مالا کلامدر زرا بونده بحر ایض شجعان و نفع اسلامیان نمایاندر و اول امره اقدام ایلین بھادر قبل الخمس و القسمة غنائمندن وعد و تسمیه اولنان نسنه بی اخذده قادر اولور اما سر به مصیصه صورتی کی منفعت مسلمینی متضمن دکل ایسه آنده نجسی ابطال و فارسلک راجل اوزره تفییلی اهل الدن غیر ثمره اولمغله عدم صحیحی متبندر و اگر امیر دار الحربده بر بن عین و بر بن یساره ایکی سر به تسیر و غنائم لریندن بر سر به به بعد الخمس ثلثی و سر به اخر ایله ر یعنی تفییل و تبشیر ایسه جائزدر زرا تفییل ایچق ترغیب خروج ایچوندر و گاه

مطلب اطاعة الامام والایمیر
مطلب الامارة قبل التخصیص
کاشف
المصیصه کیفیت القسمة و بولد
بالشام ولا تشدد کذا فی القاموس

طر بقارینک قرب و بعد و سهولت و صعوبت و امن و خوف جهتلیله اختلافی و گاه بعث اولندقلری قومک قوت و منعه ایله تفاوت اوصافی حسیله خروجلری مختلف اولمغله ناظر مسلمین اولان امیر لری دخی تفییلده بر برینه متخالف ایتک جائزدر بوضوئده هر سر به غنائمده کلسه ل آنلر تسمیه اولنان نقالری بعد الخمس علی السویه تفییل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفییل اولمغله زرا استحقاتلری تسمیه ایله اولوب غنیمت مثلوا کفایت و مشقت اعتباریله دکادر و یومشله میرانده ذکوری اناث اوزره تفییل و وصیبتده تسمیه موسی اوزره ذکور و انانی نسویه منزله سنده درو تفییلرندن صکره باقی قالان غنائملری ایکی سر به احکامیله تمام جیش میا نلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زرا اول غنائمی دار اسلامله احرازده جله سی مشترکدر صورت مفروضه ده سر به ربع ایچنده بعث اولنانلرندن بر سی سر به ثلث ایله کیدوب غنائمده عود ایسه ل مقتضای قیاس اول شخصک نقلدن بالکلیه حرمان و ایاسیدر زرا استحقات نقل ایچق تسمیه ایله ایکن امیر اول شخص ایچون سر به ثلثده بر نسنه تسمیه ایچوب و تسمیه ایلد ایکی سر به ربعه خروج ایتمکله عسکر ایله کور و قالمش یاخود بقیه عسکر دن ایکن بلا امر سر به ثلث ایله کتمش شخصه قیاس اولنوب شخص مزبور مستحق نقل اولدیغی مثلوا بودخی اوله مز و مؤلف والاخبار بو محله طریقی استثنائی بیان ایتمشدر ایچق بعض مشایخ مزیدیکه شخص مرقوم علی وجه الاستحسان سر به ثلث ایله نقالرنده هبعنان قبلنور زرا امامک آنلر ثلثی تسمیه سی اشخاصلری اعتباریله اولوب بلکه ارسال اولندقلری محله تحریض ابتداء ایچوندر که بو شخصک حقتده دخی متحقق و بدیدار در لکن اصحی اولدر که استحسانک وجه احسنی و ازدر که مؤلف الهام سمیر بوباک او ایزنده تفسیر ایتمشدر بز دخی محلیده تقریر ایلد زرا و اگر امیر من شاء فلیخرج فی هذه السریه و من شاء فی هذه قولیله بین السریتین عسکرکی تحذیر ایتش ایسه هر بر سر به ده خارج اولان اذن امیر ایله کیمش اولمغله نقالرنده مندرج اولور و بوه سئله دن مسئله متقدمه ده بعض مشایخک ذکر ایلد ایکی وجه استحسانک ضعیف نمایان اولور که وجه مذکورده امامک هر قومی بر جانیه تعیین ایتدیکی صورته رأی عسکره تقویض ایلد ایکی صورت میا ننده فرق فاروق و ارا ایکن وجه مذکورده تسویه ایتشددر و اگر بر سر به بی تسیر و اوزر لینه بر ذاتی تأمیر و بعد الخمس ثلث غنیترین تفییل آنلری تبشیر ایسه بعده امیر سر به فتح حصن یاخود مبارزه ایچون سر به سندن بعضیلرینه طرف اماندن مأذون دکل ایکن بشقه تفییل ایسه بو تفییل ایچق اول سر به به نقالرندن و بعد انقل سهام غنیترندن اصابت ایلین حصه لزند نافذ اولوب اول غنیترندن عسکره اصابت ایلین سهامدن نافذ اولمغله زرا امیر لری ایچق امیر سر به اولوب عسکر کبیر حقتده احکام سر به نك احد الاحادی منزله سنده اولمغله عسکر حقتده تفییلی غیر نافذدر اما سر به سی حقتده امیر عسکر منزله سنده اولمغله آنلرک نقل و سها ملری حقتده تفییلی معتبردر و اگر بر سر به دار الحربده معسکر دن بر مرحله بعد اولدقدده ایچلرندن بر سی موقوف و نابید اولسه اهل سر به ایچلرندن بعضیلرینی اول موقوفه انتظار ایچون اول محله ترک و یاقلری ذهاب و بعض غنائمده اول محله عود و ایاب ایلدکنرنده شخص موقوف دخی موجود اولسه جله سی نقالرنده شریک اولور زرا معسکر دن جله سی بر ارجه مفارقت وینه غنیترین معسکر ایله احرازده مرافقت ایتلریله نقلده دخی مشارکت ایدوب شول عسکر حکمنده اولور که بعضیلری قتاله مباشرت و بعضیلری دخی و رازنده آنلر شاه اولمق اوزره اقامت ایلدیکته سی اولدر که سر به مرقومه نك استحقات نقل خصوصنده غنائم لری معسکر ایله احرازلری استحقات سهم خصوصنده دار اسلامله احرازلری منزله سنده اولمغله حالت مز بوره دار الحربده بعض عسکره واقع اولوب غنائم لری دار اسلامله احرازده جله سی مجتمع اولسه ل جله سی اول غنیمتده شریک اولدقلری مثلوا صورت مفروضه ده دخی شریک اولنور زرا صورت مذکورده اول موقوفه بعض غنائمده ظفر بولوب اکا انتظار یله قالانلر دخی بشقه غنائمده مظفر و سر به دخی غنائم ساثره ایله کام آور اولوب معسکره وصولدن اقدم مجتمع اولسه ل غنائم لری معسکر ایله احرازده برابر بولملریله قطعاً تفریق ایتمشلر منزله تزییل و مجموع غنائم لری علی السویه تفییل اولنور اما معسکره هر فرقه بشقه بشقه واصل اولورسه هر فرقه بالکن کندو غنائمندن تفییله نائل اولور زرا امامک ثلثی آنلر ایچون تفییلی هر فرقه به شامل و هر فرقه دخی معسکر ایله احرازده منفرد و مستقل اولمشدر و علی کلا التقدرین بعد انقل باقیسی یته اول سر به ایله عسکر کبیر یترنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور و اگر سر به مذکورده ابتداء امرده معسکر دن بعد اولدقدد نصکره ایکی سر به به مفترق و بر برینه اعانه قادر اولیه جسق مرتبه ده مفترق اولوب صکره هر بری غنائمده واصل یاخود بری واصل و بری بچاصل اولدقدده بته معسکره وصولرندن اقدم بر برینه

متواصل اولسه ل جله سی حین اغتنامه مجتبعین منزله تزیل و اول غنائمک مجموعند علی السویه تفیل اولور
 امام عسکره بشقه واصل اولسه هر فرقه کند و غنائم لری و ارایسه انجق اندن تغفله نائل اولور کذلت قرب
 معسکره دکن متفرق کلوب اهل معسکر آنلری کوروب و قتال اولسد لر نصر تری نه قادر اوله جقاری مرتبه محل فریده
 اجتماع ایلسه نفس معسکرده اجتماعلری منزله تزیل اولوب هر بری احرک غنائمندن تفیل اولماز زرا
 معسکر ایله حاصل اولان احران غنائم قرب معسکر ایله دخی حاصل اولغله قرنی جوق حکمنده داخل و هر بری
 اول قریه متفرقا واصل اولشدن و اگر سریه مرقومه بعد بعد هم عن العسکر بعض غنائم ظفر بولوب معسکره
 رجوعه قادر اولما غله اهل عسکر ایله جمع اولقسزین محل آخردن دار اسلامه خروج ایلسه جمع غنائم لری
 بعد انجسب سهام غنیمت اوزره آنره تقسیم و تمسک اولوب اهل عسکر تشریک اولماز زرا سبب ناکد
 حق اولان دار اسلامه احران ده اهل سریه تفرد و امتیاز ایشلردن بوضو رده اهل سریه برای مصلحت بزره
 اولاعلی السویه تفیل بیزی تسلیم بعد باقبستی سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدیکر دیو نزاعه قیام ایدر لسه
 مساعده به اقدام اولماز زرا آنرا رض اسلامدن دخول ایلین سریه منزله اولملریله مجموع غنیمت لری کند لره
 ایصال و اولو جهله تفیل لری ابطال اولمشدر و اگر امام المسلمین دار اسلامدن بر سریه بعث و تعیین ایدوب مجموع
 سریه به بعد الخمس به قبل الخمس ثلث غنیمت لری تفیل ایلسه بو تفیلی باطلد زرا تغفله بعض سریه بی
 تخصیص ایدیکندن بشقه بونده بر صورتده تفصیل فارسی و بر صورتده خسه تفصیل فارسی ابطال وارد که
 جائز کدر امامدار احران ده عسکره ملاقی اولان سریه بشقه در که جیش کبر غنیمت لری شریک اولغله آنلری ایچون
 تغفله معنای تخصیص وارد که بو جائزدر و اگر سریه هنوز اهل عسکر آنره قرب ولدی الحیاجه امداد لرینه
 قادر اولدق لری محله ایکن بعض غنائم اکتساب و معسکره کسیدن دار اسلامه عود و ایاب ایلسه لاهل معسکر
 وقت اغتنامه لرنده آنره پناه اولغله اغتنامه حکما شریک اولدق لرنده غنائم لری دخی تشریک اولور لره اما مسئله
 سابقه بویه دکلدن و اهل عسکر تشریک اولغله اصحاب سریه غنائم لری عسکره رجوع ایش منزله لنده
 اولدق لرنده تفیل لری آنلری ایچون افزا و تمسک اولور و مسئله مذکورده بر جیش غنائم بعد الاغنام لا حق اولان
 امداد مسئله سنک نظیر ایدر که آنلردخی غنائمده شریک لردن الاحق اولدق لرنده فضل دار احران ده قرب
 دخی اوله میوب جیش غنائم دار اسلامه چیسه ل امداد ایچون شرکت غنائم بوقدر و اگر لدی الحیاجه اعات
 ایدر جک مرتبه ده قرب اولدق لرنده عسکره جیش غنائم قبل الاجتماع چیر لرایسه شرکت لری وارد زرا دار احران ده
 بوزر به قرب اولملریله حکما حقوق و احتیاط ایشلر اولوب احران غنیمت قوت جمع جساتله حاصل اولمش
 اولور و اگر دار احران ده معسکر دن بعث اولنان سریه نک امیری سریه سندن بعضیله زرد بانه صعود حصن
 ایچون تفیل و آنلردخی فتحله خد متلین تکمیل ایلسه لر بو تفیلی معتبر لکن بیان مشروح اوزره انجق
 حصه سریه ده مقرردن امام عسکره عودت ایدین همان خروج دار اسلامه فائز اولور لرایسه تفیل امیری مجموع
 غنائم لرنده جائز اولور زرا اهل عسکرک اشتراک اولوب غنائم لری حق مخصوص لرنده لکن آنلری ایچون
 امیر عسکرک تفیل باطل اولور زرا اهل عسکرک شرکت لری ساقط اولغله غرض تفیل قوت اولمشدر سؤال
 اولور سه که سریه منزله بوزره معسکره رجوع ایلسه لر دخی تفیل امیر لری مجموع غنائم لرنده نافع اولق
 لازم ایدی زرا عدم رجوع لرنده مجموع غنائم لری حق مخصوص لری اولوب شرکت عسکر انجق رجوع لری
 سببیه تا به ایکن تفیل امیر لری اول سبب اوزره متقدم اولغله رجوع متاخر حق ثابت متقدم لری ابطاله بادی
 اوله من جواب اولدر که سبب شرکت عسکر رجوع لری دکلدن بلکه سبب اول عسکر سریه به رد و پناه
 منزله سنده و حکما برابر مثابه سنده اولملریدر که بوجهله حق شرکت لری عن اصل تا بتدر لکن بسبب سبب ایچون
 رجوع لریله ظاهر اولور رجوع لری مظهر سبب بوقسه نفس سبب اولسه بعد ارجوع دخی مجموع عسکر
 بر قتال جدیده ملاقی اولوب اول غنائم حفظ ایچون قتاله اتفاق ایدیکه شرکت کسب استحقاق ایدر منزله ایدی
 و بسبب رجوع انجق بوشرطه مشرو عدرن زرا نجار باخود دار احران ده اسلامه کلنلری باخود اسرا و انلر کلوب
 جیش مسئله بعد الاغنام الحاق ایلشدن مجدد و جه مشروح اوزره قتال ایدیکه شرکت کسب استحقاق
 ایدر منزله و مانجی فیهده مجرد رجوعه کسب استحقاق لرنده معلومدر که آنک طریق ذکر ایلدیکمن تحقیقدر
 بو تقدیر اوزره امام الاسلام بر سریه بی دار اسلامدن تسلیل و ثلث غنیمت لری آنره تفیل قلوب سوز فلان
 موضعه سابق ایدیکر بزدخی سزه نلاحق ایدر زردیو تسلیل ایدیکه سریه کیدوب نائل غنائم اولدق لرنده نصکره

عسکر دخی تعاقب لری عازم اولسه نظر اولور اگر دار احران ده ایکی عسکر جمع اولور لرایسه سریه تفیل لری
 آنلر ایدر زرا و اگر عسکر بشقه بولدن کیدوب مجتمع اوله منزله یاخود رأی امام بعث عسکر لری معقول کور میوب
 نکول ایدر سه جمع غنائم لری سریه به تخصیص و تفیل لری ابطال اولور امامدار احران ده ملاقات لرنده غنائم لری
 سریه ایله عسکر بیلرنده مشترک اولغله غرض تفیل اولان تخصیص و تحریض حاصل و سریه نفسله مستحق
 و واصل اولور لکن قول مذکور بزم مذ هب منصور رمزدن امام علماء شام دار اسلامدن بعث اولنان سریه ایچون
 بطلان تفیلی التزام اولوب ایدر و ایدر حکم مزبوری تقویت و احکام ایدر و اول اثر جلیل بزم عند بزمده
 سریه ایله جیشک دار احران ده عدم اجتماع لری صور تنده درد یوتا ویل اولور که آنده غرض تفیلی اهمال
 و خسه تفصیل فارسی ابطال وارد حتی امام اهل سریه به غنائم کسبده خسب بوقدر و فارس و زاجلر بیکر
 سهمده برادر دیمش اولسه بوقولی نافع اولماز کذلت هر تفیل که مقصود اصلیدن نهی و نتیجه سی همان بونره
 منتهی اوله اولدخی غیر نافذ در سؤال اولور سه که امیرک من قتل قتیلا فله سلبه قولنده خسب اسلامی ابطال
 در کار ایکن تفیل بینه نیجه ایدر اولدندی جواب اولدر که آنده غرض تفیل تحریض مقاتل و انجق اسلامدن ابطال
 شرکت عسکر ایله تخصیص فائدر بعدد حق ارباب خسب اولان خسب اسلامی ابطال بالتبع ثابت اولور
 و قصدا ثبوتی مشروع اولینان بعض احکامک تبعاً ثبوتی مشروع اولور مثلاً حق شرعی و طریق منزلی
 مستقلاً بیع ایتک و منقولی مستقلاً و قب ایتک غیر جائز ایکن عقاری بیع و وقفه تبعاً جائز اولور تو ضعیف اولدر که
 امام اسلام بلا حد حریدن بر بلده بی فتحله بکام اولدقده اول بلده بی ارض خراج قلوب خسب و سهام غنائم
 بالتبع ابطال ایلسه جائز در اماما خاس اربعه سنی غنائم تقسیم و حصه خسب مصارف خسب اولمان مقاتله
 اغتنامه ایچون ارض خراج اولق اوزره تعیین و تنظیم ایلسه جائز دکلدن زرا اگر چه منافع ایکی صورته دخی مقاتله به
 راجعدر لکن بونده انجق قصد ابطال خسب وارد که غیر جائزدر و صورت اولاده بالا صاله غنیمت لری حق غنائم
 لمصلحه ابطاله تبعاً ابطال خسب وارد که جائزدر و اگر امام ارض اسلامدن بر سریه بعث و تسبیل و آنره من قتل
 منکر قتیلا فله سلبه و من اصاب منکم شیئا فهنوله دون من بی من اصحابه دیکله اسلامی ایچیرندن یا لکن قتاله
 و معانعی بنده ایچیرندن مصعب مقاتله تفیل ایلسه بونده قاتل و مصیب نفار ایله متمایز اولملریله معنای تخصیص و غرض
 تحریض و تحریص موجود اولدق لرنده جائزدر اما مجموعنه تفیل ثلث صورتی بشقه در که آنده هم ابطال فضیلت
 فاضل موجود وهم غنائمندن بر فردک حقی و وجه مشروع اوزره اسقاطه تخصیص بعض مقصود در و اگر امام
 ارض اسلامدن بر یاخود ایکی شخصی قتال ایچون ارسال و آنلردخی بعض غنائم استحقاق ایلسه لر اغتنامه لری
 وجه اعزاز دین اوزره اولغله غنیمت لری تحمیس اولور زرا خروج لری اذن امامه اولغله قوت امامه مستظهرین
 اولمشدر حتی ایدی الاقتضا امام اوزره امداد لری واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصنک غنائم بویه دکلدن
 و اگر امام ذکر اولنان بر ایکی شخصه ما اصبتم فهو لکم علی سهامکم و لایخس فیه دیکله خسب ابطال و جمع
 غنائم لری سهام غنیمت اوزره آنره ایصال ایلسه جائزدر اما سریه اهل منعه اولسه لر بوضو رده غیر جائزدر فرقی
 اولدر که منعه سی اولی انلرک غنائمده وجوب خسب انجق اذن امامه اعتبار ایله در و امام کیدوب و قولیه واجب
 اولان حتی ابطاله قادردر لکن اهل منعه نک غنائمده وجوب خسب اذن امامه اولمشدر حتی بلا اذن قصد غارتله
 خروج ایلسه لر بینه تحمیس اولور زرا اهل منعه اولملریله بلا اذن کینه لر دخی قتال لری موجب اعزاز دین اولور
 بوجهله ارباب خسب حق ثابتی امام اسقاطه ایدر من نکته سی اولدر که مسئله سابقه ده امام لایخس علیکم
 دیکله لدی الحیاجه امداد لری مرادی اولدیغنی بیان و ایراد ایش کبی اولغله اول بر ایکی شخص سبب متلصصینه
 منظم و غنائم لرنده موجب وجوب خسب اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر و بومسئله ده سبب وجوب
 خسب مجرد قول امامه منعدم اولمشدر که بونده سبب ایچون قوت و منعه لر ایدر و اول سبب امامک ابطال الخمس
 عسکر قولنده نصکره دخی باقیدن و اگر امام دار احران ده بر سریه نسیر و بعد الخمس تفیل ربعه تبشیر ایلسه
 جائزدر اگر چه قیاس سابقه نظر ایله جائز اولماق اقتضا ایدر ایدی زرا بونده حق ارباب خسب ابطال بوشمسه ده
 اول رفیدن حق عسکر لری ابطال وارد و تغفله بالکنر ابطال حق ارباب خسب جائز اولما نیجه بالکنر ابطال
 حق عسکر دخی جائز اولماز لکن فرقی اولدر که ارباب خسب خسه بلا قتال و لامشقه مستحق اولملریله
 ابطال جقاری اصاله جائز اولوب انجق حق مقاتله به تبعاً جائز اولور اما مقاتله نک اجناس اربعه به استحقاق لری
 همان قتال و مشق لری مقابله سنده اولغله قیل الاجزاز ایچیرندن بعضی لری فضل کفایت و مشقته بناء

مطلب بیع الشرب والطریق
 ووقف المتقول

بعضی منافعه تخصیص جا زدر باقیارک ابطال حقنه باعث اولورسه ده و اگر امام دارالخبره ایکی سر به تسبیح
 وبعد الخمس برینه غنائم بنگر بر یعنی و برینه ثلثی تغیل و تشرایسته و هر سر به دن برکسته بولدن شایوب
 سر به آخریه وصلت و آنرا یله رفاقت ایلد کندن صکره هر سر به بعضی غنائم واصل اولوب بعده عسکر کیره
 کلجبه دک و برینه متواصل اولور بونده مقتضای استحسان اولور که اولان صحیح انفا ایچون هر سر به نک غنائمی
 فارس و راجله باقیوب عدد رؤس لر بنده تقسیمه استجمال و اول سر به به لاحق اولان شخص دخی تفصیل
 آتی البیان اوزره امامک کندوبه ربع و ثلثدن تعیین قیلدیغی مقدار یله به اول سر به ده ادخال اولنه و اوائل باده
 استحسانک وجه صحیحی کله چکدرید یکین ایشته بوعقایتی وقت نصابت در بوضو رتده شخص مزبور سر به ثلثدن
 ایکن سر به ربعه کتمش ایسه سر به ربع غنائمندن رأسنه اصابت ایدن حصه نک ثلثی تمام اخذ ایدر
 و اگر برعکس ایسه بالکتر ربعی اخذ ایدوب اول ربعی ثلثه ابلاغ ایلدن فضله غنیمت اهل عسکره ضم اولور
 زیرا هر فردک نفی غنائم سر به سنده اولدیغندن تصرف مشر و حله هر بری تعیین امامک مستحق اولدیغی
 نفلده تعیین اولدیغی سر به ده بولنان شرکاسی ایله که یاتسویه اولور مثلا هر سر به یوز عدد اولسه هر سر به نک
 غنائمی ابتدا یوز سهم اوزره تقسیم اولور که هر فردک کندو غنیمتی ظاهر اول فرد برار بولدیغی سر به دن
 کندو غنیمتک ثلثی یا خود ربعی نقلیچون اخذ فادراوله بوجه اوزره اخراج نفلد نصکره باقی برینه تحلیط
 و جمع عسکره سهام غنیمت اوزره تقسیم اولور و صورت مفروضه ده اگر ایکی سر به نک برندن انحق فرد واحد
 قبل وصول المعسکر سر به آخریه ملحق اولسه اول سر به ثانیه یوز بر عدد اولوب و ابتدای غنائم لر عدد
 رؤس اوزره یوز بر سهم تقسیم اولور صکره اول شخص لاحق کندور آسنه اصابت ایدن غنیمتدن امامک نسیمه
 قیلدیغی نقلی اخذ ایدر زیرا استحقاقی انحق نسیمه امامله در لکن بوضو رتده صکره دن بعیت ایتدیگر لر سر به نک
 مقدار نفلد بینه دقت و شخص مزبور ی انرا یله نسویه به رعایت اولماز زیرا امام ایکی سر به بیلر بن نسیمه ایله تقریب
 ایشدر و نسیمه ایله کمن استحقاقده خلاف نسیمه انساب مساوات غیر جا زدر بوند نصکره اول ایکی سر به
 قرب معسکره وصولرندن اقدم مجتمع اولور ایسه جواب مسئله بینه بیان سابق اوزره در بشرط آنکه سر به اول
 ظفر باب غنائم اولور اوله زیرا بوضو رتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنی سر به اصلیه سنک حصیل بینه
 ضم ایدوب آنلردخی نسیمه امام اوزره علی السویه اقسام ایشدر ایدنی اما ظفر باب غنائم اولما مشر ایسه شخص
 لاحق نفلنده ایشترک ایدر زیرا عسکر ایله احرازده اول شخصله برابر اولما یله اصابت غنیمتده دخی مشرک کی
 اولدیگر نظیری اولد که سر به مرقومه دن برنفر ککرده راه اولوب بر آسده سفر و غنائم کسب ظفر ایلدکنه
 اصل سر به بر شیه نائل اوله ممش ایکن قبل وصول المعسکر اول شخصله متواصل اولسه از البته اصابت غنائمده
 برابر منزله نازل و نفلنده داخل اولور اما متواصل اوله منزل ایسه مجموع نفل اول شخصه تخصیص قیلور و اگر
 اول ایکی سر به بر برینه اعانتی ممکن اوله حق مرتبه ده متقیار بلر ایکن هر بری علی حده بعضی غنائم نائل
 اولسه لر بینه بر برینک نفلنده داخل اوله منزل زیرا استحقاق نفل نسیمه امامله در کور مرتبه نسیمه امام نفلی بعض
 سر به به تخصیص قیلد قده باقیاری فی الحقیقه اغنامه ایشته لده بینه نفلده مشارک اوله منزل بوناده
 دخی ایکی سر به مقاربتی جهندن اغنامه مجرد شرکت حکیمه لر و ارایسده بینه بر برینک نفلنده مشارکت
 ایده منزل کور مرتبه نسیمه بویکی سر به اهل عسکرک کند و له اعانتی ممکن اوله حق محل قرینده قتال
 و اخذ غنائم ایسه از اهل عسکر بوقر یله نفلرنده مزاجم و مساهم اوله منزل اهل سر بینه دخی بویه در لکن
 ایکی سر به اتفاقه بر غنیمته الحاق ایسه لر بونده هر سر به نک محل نفلی تفهیم ایچون اول عدد رؤس لر بینه
 تقسیم اولور زیرا محل نفلاری غنیمت لر و هر سر به نک اصابت ایلدیغی غنائم انحق بونفسیمه آشکار اولور بعده
 هر سر به کندور له اصابت ایدن غنائمندن نفلاری آوب باقیسینی بینه تحلیط و سر بینه جمع عسکره سهام
 غنیمت اوزره تقسیم اولور و نفلده فارس و راجل برابر ایدوبی سابقده بیان ایلدیک مکر امام حین تفیلده فارس ایچون
 سهم فارس و راجل ایچون سهم راجل اولسون دیو تفصیل ایله زیرا استحقاقی بابت اعتبار النسیمه اولمغله
 امام بعضی بعضی اوزره تفصیل ایدد که استحقاقی بجهب التفاضل و تفضیل ایدد که محسب التماثل
 ثابت اولور سؤال اولورسه که راجل و فارسک نفل و غنائم استحقاقی بسبب القتال اولوب فارسک راجل اوزره
 قتلده تفاضلی ظاهر حال اولدیغندن غنیمته علی وجه التفاضل کسب استحقاق ایشدر ایدی بناء علیه امام
 ترک تفصیل ایدد که اقتضا ایدر ایدیکه نفل دخی استحقاقی علی وجه التفضیل اوله جواب اولد که نفل بشعه

وغنیمت

وغنیمت بشق قدر که نفل امامک بعضی کسانه کفایت و مشققی مقابله و پردیکی نسنه در واصلوز دندر که حکمین
 مختلفنده حادثه و اخذده اولسه دخی مطلق مقید اوزره جل اولماز بناء علیه تقیید غنیمت تقیید نفل منزله سنده
 اولوب بلکه نفلده اطلاق نسیمه معتبر اولمغله نسویه اولور کور مرتبه نسیمه امام من قتل قتیلا فله سلبه
 دید کند نصکره بر فارس ایله و راجل بر مشر کی قتلده محکامل اولسه لر سلبی بیلر بنده تصیف اولور کذلک امیر
 اهل ذمتدن بر سر به تسبیح و آنلری لکم از بع بما اصبتیم دیمکله تشرایدوب ایچوننده فارس و راجل برابر
 راجل اولسه لر ربع موعود بیلر بنده نسویه قیلنور حق مسلمینده دخی بویه در اگر سائل سؤال ایدر سه که اهل ذمتک
 غنائمندن سهام معروفه لر یوقدر که نفلاری آنکله اعتبار اولنه لکن مسلمین اوله دکلدر جوابده دیز که
 مقتضای سؤال اوزره اهل ذمتده نسویه و مسلمینده تفضیل موجب خطر لازم تعطیلدر که مثلا امام یوز مسلم و یوز دخی
 ایکی یوز فردن بر سر به تسبیح و تغیل ربعه آنلری تشرایدوب بعده اول نفلی تقسیم و نصفی اهل ذمته تسلیم
 و سؤالده ذکر اولدیغی اوزره غنائمندن سهام معروفه لر اولدیغندن نصف مرقوم بیلر بنده علی السویه تنظیم
 اولنسه و نصف آخری مسلمینده تخصیص و قسمت غنائم لر اوزره سهم فارس زیاده و سهم راجل تقیص اولنسه
 بوضو رتده نفلدن اهل ذمتک راجلی مسلمینک راجلندن نصیب اکثره نائل اولور با آنکه عملاری واحد و کفایت
 و مشققلری متحددر وقتی قول وارد که بوند اقیح اوله و نظم اولد که مؤلف رحه الله تعالی کلامنده بومسئله ده
 بر مخالف و اراید و کمنه اشارت قیلدی لکن اول مخالف کدر و نه دیشدر بیان ایلدی شبه اولد که اول مخالف
 مطلق حادثه سنده دخی اولسه مقید اوزره حمل اولور قولنه قائل اولور اوله و بزبواصلی اصول فقهمده
 فصل ایلدیک والله الموفق

باب النفل الذی ینفله امیر العسکر * یعنی امیر عسکرک تغیل ایلدیگی انفسالک احکام ایچون مقام تفصیلدر
 چنانکه امیر سر به عسکر یله خروج و سر به سنده بولنان ضعفا ی معسکر یا خود محل آخردیه توفیق و اوزر لر بینه
 بر امیر نصب ایدوب کتد کند نصکره ضعفا ی مرقومین مبتلای قتال اولوب امیر لر آنلر ایچون تغیل ایسه
 امیر سر به نک تفصیل سابق اوزره جواز تغیلنه قیاسله بودخی تجوز اولور زیرا امیر سر به نک معسکرده توقف
 ایلدیگی ضعفا ی عسکر امامک معسکردن بر جانیه بعث ایلد یکی سر به منزله سنده اولمغله امیر سر به نک حکم
 تغیلده عسکر کیره ولایتی بوغبسه ده کندو سر به سی اوزره ولایت خاصه سی تاته اولدیغی مثلا امیر ضعفا نک
 دخی امیر سر به ایله کیدن عسکر اوزره ولایتی بوغبسه ده کندو وضعفا سی اوزره حکم تغیلده ولایت خاصه سی تاته در
 و اگر امام ثلث بعد الخمس تغیلده بر سر به بی تسبیل و عسکردن بعد اولد قیلرند نصکره امیر لر ی اول سر به دن
 بر محله بر سر به ارسال و آنلره تغیل امامدن اقل یا خود اکثر ایله تغیل قیلسه بودخی تجوز و انحق حصه سر به سندن
 افراز و تمیز اولور و مسئله مزبوره ایکی وجه اوزره در وجه اول اولد که سر به ثانیه بعد الاغتنام
 سر به اولایه وصول بعده جمیع اهل عسکره دخول ایده لر بوضو رتده سر به اولی حقیقه تغیل امام تغیل و اغنام
 و کتور دگر ی غنائمندن تسلیمه اهتمام اولور بعده مابقی سر بینه مجموع عسکره تقسیم و تقریق و اولو جهسه
 سر به اولانک حصه لر ی تحقیق و نفلر یله حصه غنیمت لرندن سر به ثانیه نک نفلاری تنظیم و تقریق اولور زیرا
 سر به اولی امیر نک تغیلی انحق نفل و غنیمتدن کندو اصحابک حصه سنده جاری اولوب حصه اهل عسکره
 ساری اوله مز بوضو رتده سر به ثانیه به وعدا و نفلان انفسال سر به اولانک مجموع نفل و غنیمت لر ی احاطه ایدر ایسه
 جمله سی آنلره ایصال اولور اما دخی زیاده بی ایجاب ایدر سه زیاده سی ابطال اولوب غنائم عسکردن اخذ
 واکال اولماز زیرا امیر نک حصه اهل عسکر اوزره عدم ولایتی مقرر در مکر امیر عسکر آتی امر تغیلده مأذون
 و هر خص قیله بوضو رتده نائب امیر اولوب سر به ثانیه حقیقه تغیلی جمیع اهل عسکر حقارنده تکمیل اولور
 وجه ثانی اولد که سر به ثانیه بعد الاغتنام سر به اولایه و اوج بعده اهل عسکره ملاقات ایتدین همان دار اسلامه
 خروج ایده لر بوضو رتده سر به اولانک نفلاری باطل اولور زیرا مجموع غنائم لر ی مخصوص و دار اسلامدن
 بعث اولنان سر به ده سبقت ایدن تفصیل اوزره بومقوله تغیل عموم عسکرک بطلاتی منصوصد ر امیر سر به ثانیه
 داراخریده بولنان عسکردن تغیل امیر ایله بعث اولنان سر به منزله اوللر یله تغیل لر ی نافذدر و اول جمیع غنائم لر دن
 نفلار ین تسلیم بعده مابقی بین السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولور و اگر امام عسکردن تغیل ربع
 قبل الخمس ایله بر سر به تسبیح ایسه بویه لفظ عامله تصریح ایلد بکنندن ذهب و فضه و رقیق جنسندن
 جمع غنائم بنده صحیح اولور اما بعضی اشبابی تخصیص ایدر سه مدار و جوب انحق نسیمه سی اولمغله صفت نسیمه سنده

مطلب المطلق لا یجمل علی المقید

مطلب عموم التفضیل لا یجمل علی التماثل

رعایت و تخصیصی اوزره تمسیت اولنور واکر سریه رجال ونسا و صیبا ندن اغنا ماله عسکره الحاق
 وایچلرندن بریسی سبایدن بعضی برین اعتناق ایتمش اولسه عتی باطل اولور ز را آنلرک بطریق الاغنام استحقاقلری
 جبشک اصل غنیمت استحقاقی کیدر که جبش غنیمت ملک غنایم قبل القسمة ثابت اولدیغندن مغامدن برنسته ده
 نافذالعتق اولدیقلری کی بونلر دخی اوله منز سوال اولنورسه که کلام سابق قیاس مع الفارق قدر که بونلرک نغمله
 استحقاقلری نسیمه امامله اولوب نسیمه امام دخی صحت اوزره سبقت ایلدکد نصکره مجرد اصابت غنائمه
 ملکلری ثابت اولیق لازمدر جواننده درز که نسیمه امام اثبات استحقاقلری چون دکادر بلکه مقدار نقلده
 قطع شرکت جبش ایچوندر بعد نسیمه ایچق اصابت غنائمه مستحق اولور ل سوال اولنورسه که سز نقلده
 فارس راجل اوزره تفضیل اولتماز دیدیکر اگر استحقاقلری اصابتله اولسه تفضیل اولنور ایدی چواید درز که امام
 بو نسیمه ایله نقلده جمله سنی بالضروره تسویه قیلد بغندن شرکت جبشی قطع ایلدی کی تفضیلده
 حق فارسی دخی قطع ایلمشدر و انقطاع شرکت غیر ایله اختصاص نقل بالضروره نقلده تا کد حقلرین ایجاب
 ایدوب قبل القسمة ثبوت ملکلرین استیجاب ایلمز بناء علیه اول نقل حقلرنده دار اسلامه احراز اولنان غنائم
 منز لنده اولور و عسکر دن بر فرد اول غنائم دن بعض سبی قبل القسمة اعتناق ایلمسه عتی نافذ اولدی بیگی کی
 بونده دخی اوله سز نکته سی اولدر که غنائم غنایم سبیده نه اصابت ایدو چکنه غیر عالمدرز را امام ایچون غنائمی
 بیع وائما تی تقسیم جائزدر و سبیدن رجالی قتل دخی جائزدر و بو معنی قبل الاحراز و القسمة نقلده دخی جار بدر
 بعده مؤلف دانادل اصل مذکور دن تخریح مسأله ایدوب دیدیکه اگر سباید به بعض اهل سر به نک قریبی
 بولنسه قبل القسمة مالک اولدیغندن قراتله اوزرینه عتی ثابت اوله من واکر امام رجال سبی قتل و غنائمی
 بیعی مناسبه کورسه دار اسلامه محرز اولان غنائمه جبش غنائم ایچون امامله بحال ممانعه اولدی بیگی کی سریه
 حقلنده نقلر ایچون بو ایله مقال مدافعه یوقدر اگر مشرکین غنائم سر به به استیلا و دارلر یله احراز ایتمش اولوب
 صکره مسلمین آنلر ایله قتال و اول غنائمی تخلیص ایلمسدر بنه سر به به نقلرین اعطا ایدر ز را نقلده حقلری
 تا کد ایدوب شول غنائم منز لنده اولمشدر که دار اسلامه احراز دن صکره مشرکین اکا استیلا و احراز بعده
 مسلمیندن جبش آخر آنی تخلیص ایلمه لکن بو مسئله ده ایکی صورت وارد بری اولدر که جبش اول اول غنائمه
 قبل اقسام الثانی ظفر یاب اوله ل بوضورنده ایچق قول واحد روایت اولمشدر که جبش اول آنی مجنا اخذ ایدر
 ز را احراز ایله تا کد حقلری حکم استردادده بمنزله الملکدر کورمز مبنسکه مال مرهون بعد احراز المشرکین بنه
 غنیمتده بولنسه آنده حق مرتهن متا کد اولغله قبل القسمة مجنا اخذ ایدر و ری اولدر که بعد لاقتسام ظفر یاب
 اوله ل بوضورنده اختلاف روایت واقع اولوب بو محله مذکر ایلدی که دیلر سره قیاس مرهون اوزره غنائم برین
 قیلمر یله استرداد ایدر ز را مرتهن مرهونی بعد القسمة بولدقه آنده حق متا کد اولدیغندن قیمتی اعطایله
 اخذ قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هیچ اخذ ایله منز دیو ذکر ایلدی و اصحی قول ثانیه در که جبش اولک
 حق ایچق مالیت غنائمه تا کد ایدوب ایلمشدر کورمز مبنسکه امام ایچون غنائمی بیع وائما تی یینلرنده
 تقسیم جائزدر و قیلمه اخذده هیچ فائده لری یوقدر اما قبل القسمة اخذاری بشقه در که فائده سی چوقدر نظری
 اولدر که مشرکین بعض مسلمین ذوات امثال دن برنسته سین احراز لند نصکره غنیمت ایچند بولنسه صاحبی
 قبل القسمة بلاشی اخذ قادر لکن بعد القسمة حق اخذی یوقدر که اخذ ایلمسه ایچق مثلثی اعطایله اخذ
 ایله جکدر آنده فائده یوقدر امام مرهون بشقه در که حق مرتهن حبس عیننده ثابت اولغله اخذی کندو حقلده
 نافعدر و حکم مشروح غنائمه بعد الاحراز ثابت اولغله منقلده قبل الاحراز ثابت اولو ر که اصحابی اکا
 قبل القسمة بلاشی احق اولوب بعد القسمة آنده دخی حکم روایتین جاری اولور لکن مقرون تفیل اولمان غنائم
 قبل الاحراز بشقه در که دوشمن اکا استیلا و احراز نصکره مسلمیندن جبش آخر تخلیص ایلمسه جبش اول ایچون
 نه قبله القسمة ونه بعد القسمة اخذینه سیل یوقدر ز را حق ثابت لری حق ضعیف ایدی کورمز مبنسکه ایچلرندن
 بریسی قبل الاحراز فوت اولسه نصیبی میراث اولماز بعد الاحراز ایسه میراث اولور کذلک قبل الاحراز لاحق
 اولان امداد آنلره شریک اولوب بعد الاحراز ایسه اوله مز و حق ضعیف مشرکین اول مالی دارلر بنه احراز ایدر کنده
 باطل اولوب مشرکیندن الی الا هیچ اخذ اولنیمان ماللری مثلاً اولور امامقرون نقل اولان غنیمتده قبل الاحراز
 دخی حق اصحاب نقل متا کددر حتی بریسی فوت اولسه نصیبی میراث اولوب و امداد لاحق آنلره شریک
 اوله من بنس برین قبل القسمة اصحابه ردی و ایچدر واکر غنائم دار الحریبه بین الغنائم تقسیم اولنسه یا خود بیع

مطلب وجدال من بعد استیلاء الکفار علیه فی الغنائم

اولنوب یعنی مشرکین قبض اولندقد نصکره هنوز تقسیم اولنسا بهنده مشرکین اول غنائم و ثمنک مجموعنه
 استیلا و احراز ایدوب صکره جبش آخر تخلیص ایلمسه بونده غنائم قسمت غنائم اولدی بیگی صورت حکمی قریبا
 ذکر اولندی اما صورت بعده جبش ثانی اول غنائمی قبل القسمة مشرکی به بلاشی رد ایدر و بعد القسمة قیلمه رد
 ایدر که مشرکی اول عینه شرا ایله مالک اولمشدر و آلدقلری یعنی دخی اموال ناسدن بوقوله بی اصحابه رد
 ایدر کله کی جبش اوله رد ایدر ز را بیع امام میعهده ملک مشرکی بی موجب اولغله من لهم البیع اولان جبش اولده
 دخی ملک یعنی موجب اولور واکر بر سریه غنائمه معسکره واصل و نقلر یله هنوز غنائم لنده داخل ایکن
 اهل عسکر دن رشخص بی پاک مجموع غنائم برین استهلاک ایلمسه یا کز حصه نقلرین ضامن اولور ایچق اسپر زدن
 بعض رجالی قتل ایتمش ایسه آنده ضمان یوقدر ز را نقل غنائم محرزه منزله سنده دروغا نمیدن بریسی قبل الاحراز
 غنائمی استهلاک ایلمسه آنده حق غنایم هنوز ضعیف اولغله ضمان لازم اولوب دار ایله احراز دن صکره استهلاک ایدر
 ایسه تا کد حقلر بنه بناء ضامن اولور اما رجال مأسور بی قتلده ضامن اولماز که آنده امام اوزر لینه ضربرق
 ایتمکجه مجرد احراز ایله حقلری تا کد ایلمز کورمز مبنسکه امام ایچون آنلری قتل و بلاشی من ایله اهل ذمت
 قیلمق جائزدر و حکم مذکور قبل الاحراز ایچنده نقل بولان غنائمه دخی جار ایدر واکر بر سریه غنائمه معسکره
 وزود ایدوب غنائم لنده طعام و علف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ایسه دخی اهل عسکر ایچون ایدن
 مقدار حاجت تناول جلالدر ز را سهیلر بله شریک اولملر یله اهل سر به دن هر برینک مقدار حاجت اکل و تناولی
 حلال اولدی بیگی کی شرکتلری مسا و اتلرین ایجاب ایتمکله اهل عسکره دخی جلالدر سوال اولنورسه که سزک
 قریبا غنائم منقله بمنزله الغنائم محرزدر قولیکر قنده در که دار ایله احراز اولنان طعام و علفدن غنایمندن بر فردک
 بلا ضروره تناولی موجب ضمان دکل ایسه ده بنه حلال دکلدرو بو معنی غنائم منقله دن قبل الاحراز دخی حرمت
 تناولی موجبدر جواننده درز که بحث مذکور موجب اتفاق ایکن حکم مز بورده باعث افتراقلری اولدر که قبل
 الاحراز اباحت طعام و علف هر برینک ضرورت احتیاجه بناء شرکت غنایمندن مستثنی اولیق اعتبار یله در که
 ذهاب و ابایلر بنه دکل لازم اولان طعام و علفلرین دار اسلامدن استیجابلری غیر مقدور و دار الحریبه اشترایله
 تدارکی غیر مأسور و آلدقلری دخی غنیمت اولوب قبل القسمة مالک اولیته حقلری بدی بی الظهوردر و بو ضرورت
 دار اسلامه تحقق ایلمز بو جهته شرکتندن مستثنی اولغله اباحت اصلیه اوزره قابوب شرکت مقروضه ایله
 شریک اولنلرین هر برینک نفس و عیالی ایچون طعام و کسوه اشتراسی ضرورت احتیاجه موجب مقروضه دن
 مستثنی قیلندی بی منزله ده اولور و ضرورت مز بوره دار الحریبه ایکن غنائم منقله ده دخی تحقق ایتمکله تناولی
 ایجاب سریه به جائز اولدی بیگی کی سائر دخی جائز اولور سوال اولنورسه که استثناء مشروح نقلده مردود
 و مجرور حدر که غنائمی دار الحریبه به دار اسلامه تقسیم اولنسه اموال سائر کی طعام و علفدن دخی نقلری
 تسلیم اولنور اگر تفیلندن مستثنی اوله ل ایدی بونلر دن نقله مستحق اوله منز ل ایدی جواننده درز که بو استثناء
 اعتبار ضرورته در و ضرورته تا بت اولان قدر ضرورته متقدر اولور کورمز مبنسکه غنائم غیر منقله دخی
 بین الغنایم تقسیم قیلدقدقه طعام و علف اموال سائر ایله برار تسهیم اولنور بو معنی قبل القسمة اصل اباحت اوزره
 عدم بقا ز بنه دلالت ایتمدیگی مثلاً و منقله ده دخی دلالت ایلمز بناء علیه تجار غیر مقاتلین ایچون تناول طعام و علف
 خلال اولماز ز را بو استثناء ضرورت اعتبار یله در که ضرورت ایچق شرکاء غنیمت اولان اهل غزاده تحقق ایدوب
 تجارده تحقق ایلمز لکن تجار دخی بلال حل تناول ایلمسه ل ضامن اولماز ز را اعتبار استثناء مذکور ایله دار الحریبه
 ایکن آنده حق غنایم غیر متا کددر که استهلاک موجب ضمان دکلدرو بو باده منقل و غیر منقل مساوی اولوب
 تقر برین اوزره قتل اسراء رجال منز لنده در واکر بر سریه استعه و سکانی ایله برابر بعض اراضی به ظفر بولسه ل
 امامک عیم تقیلمه بناء مجموع عتدن نقلری مقرردر لکن امام علی طریق المن اول اراضی بی اصحابه و یروب
 عقد ذمت قیلر سه آنده باس و مذمت یوقدر ز را ناظر مسلمین نصب اولمشدر و کاهیجه نظر مسلمین بو مصلحتده
 مستثنی اولور و اول باده اصحاب انفال ایچون احتیاجه بحال یوقدر که منقلده حقلری غنایمک غنائم محرزده
 اولان حقلری مثلاً اولوب امام ایچون آنده ولایت من اولدی بیگی کی بونده دخی وارد لکن کر کدر که محل آخردن
 قعود یضاه آنلری ارضنا ایلمه مؤلف راست مقال بو مسئله اوزره همان فعل عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال
 ایتمشدر که عراقه بعث عسکر ایتمکده جریر بن عبد الله الجلی رضی الله عنهه استیلا ایدر کی معانک ربیع
 تفیل ایدوب لک و لفقو ملک ربیع ما غلبتم علیه دیکمکه تجبیل ایلمشیدی جر بر دخی عسکر جرار ایله کیدوب

اصل کتابه واقعت الغنائم فی دار الحرب اویعت ولم تقسم الا بین المشرکین علی الغنائم حتی ظهور المشرکین و اوقعه اولوب جواب مشله ده فتنه متعلق نشنه بولما غله وجه مجرد اوزره ترجمه اولندی لکن خلدن خاک دکادر

مطلب اشتراء المتفا و ضمین الطعام و الکسوة لنفسه و عیاله

مطلب لبس التجار تناول الطعام و العلف من الغنیمه

سواد عراق نام بلادی تسخیر ابتدا کد نصر کرده حضرت عمر رضی الله عنه اول اراضی بی ارض خراج قیلوب
 تنفلی سابق آنی بوسل کردن منع و اخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیر که بزه اسناد سابق ایله شوله بالغ
 اولسندر که صکره بر خاتون جناب عمری به دیدیکه یا امیر المؤمنین عسکر جبر بردن بنم بر فریم قوت اولوب نصیبی
 میراث اولسندر و بن دخی سنک بوتدیریکه رضا و بریم مکر بکا باز دنا نبر اعطا قیله سین همان کا بر اوج اتون
 اعطا ایلدی و معازیده بو حدیثی شوله روایت ایدر که خاتون دیدیکه بن رضا و بریم تا که اوجی اتونله طولدیروب
 و بنی بر تاقه حرا اوزره بندیرمدیکه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبی تحقیق ایلدی ایشته بو حدیث جلیل
 بعد الاحراز فوت اولان غازیك سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکاکنه معامله من ابتدا کده بعض
 عطا ایلله اصحاب نقلی ارض لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعلم

باب ما یبطل فیہ النفل وما لا یبطل * یعنی تنفیل نفل آمده باطل و غیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائل در اگر
 خلیفه دارالخبره بر عسکر تسبیح و برداق اوزر لینه تا میر و اول امیر تنفیل ر بعله بر سریه تدبیر ایدوب صکره خلیفه
 طرف آخردن ارسال عسکر دیکر ایلدکده سریه ظفر باب غنائم اولدقدنصکره بو عسکره لاحق و ایکبسی بدن
 عسکر اوله ملحق و جلله سی خروج دار اسلامه متفق اولسه لر نفل تسبیح امیر عسکر اوزره یا لکن سریه ایچون
 جمیع غنائم لرین تسلیم و سالم قیلنور ز را امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل و تنفیلی تنفیل خلیفه به
 معادل اولوب عسکر بن و جماعت مسلمین حقاننده نافذ در اما سابق التفصیل امیر سریه نک سریه سندن بعث
 ایلدیکی سریه به تنفیلی بشقه در که آنک ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوده در کورمز مبنسکه معسکره عودتنده
 آحاد عسکر دن عدا و انور و بعد النفل و الخمس باقیده ایکی عسکر و سریه دار اسلامه احرازده شریک اولمغله
 سهام غنیمت اوزره نشریک اولنور و اگر سریه ملاقی اولدقلری عسکر تانی ایله همان عسکر اوله قبل الولوج
 دار اسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفل لرین اخذ ایدر لر ز را امیر عسکر تنفیلده منزله خلیفه ده تنزیل اولمغله
 سریه دارالخبره طرفنه عودت ایلسه لر و ایسه لر تسبیح سبله مستحق نفل اولدی صکره باقی سریه ایله عسکر تانی
 ینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولک احرازده مدخلی اولمغله داخل تسبیح اوله منزله و اگر سریه عسکر بندن
 برینه ملاقی اولوب همان دار اسلامه واصل اولور ز ایسه نفلاری باطل اولور ز را نفلاری غنیمت لرنده ایکن
 احرازده منفرد اولمغله غنیمتدخی منفرد اولسندر بو جهتله دار اسلامدن بعث اولسان سریه منزله نازل
 و آنر شلوه حق لرنه تنفیل عام باطل اولسندر و اگر امام دار اسلامدن بعث ایلدیکی سریه به من اصاب منکم شیئا
 فهو له دون اصحابه دیکله هر برینه ظفر بولدیغی غنیمتی تنفیل و آنده شرکت رفقاسنی قطع و تعطیل قیلسه
 جائزدر اما سابقا ذکر اولندیغی اوزره مجموعنه لکم ال برع دیکله علی السویه ر بعله تنفیل ایلسه غیر جائزدر بر عرض
 تنفیل اولان بحر یض بو باده متحقق و صورت سابقه ده غیر متحققدر و بو تنفیلده مصیبه غیر مصیبتک مشارکتی
 قطع وارددر که بو معنی بطلان خسله بطلان تفصیل فارسی مستنبع ایسه ده بنه جائزدر و صورت سابقه ده
 بو معنی بو قدر کورمز مبنسکه امام عسکره من دخل منکم فارسا فاصاب شیئا فهو له دیکله ارض حربیه
 رکوب فرس ایله داخل اولنره کندو غنیمت لرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرینه بحر یض اولمغله صحته
 شبهه بو قدر مانحن فیہ دخی بو یله در و صورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیکله غنیمت لرین مجموعنه
 تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاط لرین تقلیل دخی بو لغله صحیح اوله من
 ز را نصیب لرینک عدم ازد یاد بنه واقف اولمغله التزام مؤنت فرسده رغبت لری البتہ قلیل اولور بو تحقیق
 میان مسئلین تفریق اولندی و اگر سریه مبعوثه هنوز ظفر باب غنائم دکل ایکن عسکر تانی دارالخبره آنره لاحق
 و جلله سی قتال و اغتنامه متفق اولدقدنصکره عسکر اوله ملحق و دار اسلامه خروجده متوافق اولسه لر
 بو صورتده اول غنائم ابتدا سریه ایله عسکر تانی ینلرنده غنائم غیر منفله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نک
 حصه سندن نفلاری اخراج و تسلیم قیلنور ز را امام آنره ایچق کندو لر ظفر بولدقلری غنما تمدن
 تنفیل ایدوب عسکر تانی نک غنما تمدن ایتمسندر و قوقوف غنائم لری تقسیم مذکورده موقوفدر که محل حقاری
 متین و نفلاری متعین اوله بعده مابقی عسکر تانی نک حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریه و العسکرین
 سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور ز را احرازده جلله سی مشترکدر و اگر عسکر اوله قبل الوصول دار اسلامه
 دخول ایلسه لر تنفیل امیر مطلقا صحیح اولوب عسکر اوله حوقله مشروط اولمغله بنه حصه سریه متین
 و نفلاری متعین اولق ایچون ابتدا بین السریه و العسکر التانی تقسیم اولنور بعده مابقی حصه عسکر تانی ایله

مطلب الذی سر بیان بعد الغنیمه

جمع و مجددا سهام غنیمت اوزره ینلرنده تقسیم قیلنوب عسکر اولک احرازده مشارکت لری بولمغله قطعا
 تشریک اولمغله و اگر امیر عسکر دارالخبره ایکن بر سریه تسبیح و آنلری ما اصبتم فهو لکم دیو غنائم لری
 کند و لره خاص اولمغله تبشیر ایلسه جائزدر که بونده غنائم لره عسکره حین عودت لرنده شرکت عسکر لری قطع
 واردر اما دار اسلامدن بعث اولسان سریه بشقه در که غنائم لرنده کسنه نک شرکتی بو قدر و اگر سریه مزبور
 سنور اسلامه متصل بر حصنی فتح ایددکلرندن صکره عسکر آخر آنره ملحق اولسه بنه جمیع غنائم لرنه کند و لر
 مستحق و استحقاق عسکر غیر متحققدر ز را امام تنفیل صحیح ایله قطع شرکت عسکر لری تصریح ایتمسندر
 لکن اول سریه دن بریسی رفیقندن نصیبی اعتناق ایلسه عتی باطل یا خود اسیر لرنه ذی رحم مجری بولسه عتی
 غیر حاصلدر ز را کر چه مجرد اصابتله غیرک شرکتی زائلدر لکن قبل القسمة ملکر لرنه هنوز غیر داخلدر که
 قبل القسمة دار ایله محرز اولان غنائم منزله نازلدر کورمز مبنسکه امام اسیر لری ذمت قلیقی یا خود رجالی لرین
 قبل ایتمکی مناسب کورسه جائز کور بلور مؤلف کریم الخصال بو مسئله اوزره استدلانده دیر که نفل شول
 رضخه قلیله منزله سنده در که غنیمتدن سریه به اعطا قیلنور و سهام غنائم امیرک عقد ذمت و قتل رجاله مانع
 دکل ایکن رضخ مرقوم نیجه ممانع اولور اما صورت مفروضه ده من اصاب منکم شیئا فهو له دیو تنصیصه
 هر شخصه کند و غنیمتی تخصیص قیلسه بعده ایچرندن بریسی کند و اخذ ایلدیکی اسیر بی اعتناق ایلسه
 عتی نافذ اولور کذلک ذی رحم مجری اسیر ایلسه اوزر بنه عتی ثابت اولور ز را نفس اصابتله ملک خاصی اولسندر
 نکته سی اولدر که بونده ثبوت ملک ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره بو قدر که اکا متوقف اوله اما صورت
 اولاده امر منتظر وارددر که قسمتدر قبل تحقق القسمة ملکی ثابت اوله من بناء علیه امیر ایچون بو صورتده قتل رجاله
 مجال بو قدر که مجرد اصابتله ملک مصیب اول اسیرده حاصل و طرف امامدن ضرب رق اولنمش منزله نازلدر
 کذلک بر کسنه بعد الاصابه بعض غنائمی استهلاکله مصیبه اضرا ایلسه ضامن اولور کذلک اصابت ایلدیکی
 طعام و علفه اهل عسکر و سریه دن مصیبتک غیری بر فردک تنقیص و تناول حلال اولماز لکن صورت اولی
 بشقه در که بونده تنفیل امام بعد الاصابه دارالخبره تقسیم منزله اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هر برینک
 سهمینده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کی بونده دخی ثابتدر اما صورت اولی بشقه در که آنده ما اصبتم فلکم
 دیکله ایچق شرکت جیشی قطع ایدوب معنای تقسیمی درج ایتمسندر و غنائم لرنه ملکر لری ایچق تقسیمه ثابت
 اولور و اگر امام دارالخبره بر سریه تسبیح و هر برینه اخذ ایلدیکی اسیر بی من اصاب منکم اسیرا فهو له دیکله
 تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق ایچق اسیر واحد و ایچق ایلسه لر اول اسیر جلله سنه بدن عملیک و الحاق
 اولنور ز را کله من اسم مبهم و متاواننده مهم اولمغله فرد واحد شامل اولدیغی کی جااعت لرینه دخی متاواندر
 نظری اولدر که بر کسنه جماعت عید بنه من شاء منکم العتی فهو خر دیکله خطاب و سزلردن عتی مراد
 ایلین آزاد اولسون مضمونی اسیر ابلوب جلله سی بدن مراد ایلسه لر ایچوا آزاد اولور ز را اما بر شخصه خطابله
 من شئت عقیقه من عیدی فاعتمه بعبیری ایله عیدمدن عتی مراد ایلدیکیک آزاد اولسون مفهومی تقریر ایدوب اول
 شخص دخی جلله سینک عتی مراد ایلسه اگر چه عند الامامین بنه جلله سی آزاد اولور لکن عندانی حنیفه رحمه الله
 تعالی ایچرندن بر بی استناباره باقیری آزاد اولور و اول واحد مستثنی واحد اخیردر اگر شخص من بور علی الترتیب
 اعتناق ایلش ایسه و مولایک تعیین و اختیار ایلدیکی عیددر اگر اول شخص جلله اعتناق ایلش ایسه ز را بو مسئله ده
 مشتی لفظ من اکاتاول ایتمن مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیهم اولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
 لفظ من اکاتاول ایلین ذواته نسبت اولسندر مترجم فقیر دیر که اشوم مسئله عتی اگر چه اصل کابده مجملدر لکن
 توضیح و تلویح و سائر کتب اصولده مبسوط و مفصل اولمغله فهم مسئله به کفایت مقداری ضم ضمیمه به ابتدای همان
 دلیل انی حنیفه بی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدیم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
 شتاب ایدو لر و صورت مفروضه ده اسیر واحد اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینک مملوکی
 او اولور حتی بعضی لرینک قریب اولوب یا خود اعتناق ایدر سه حصه سی آزاد اولور ز را امام مصابی مصیبه تخصیص
 قیلد قده قسمتی تخصیص ایتمش منزله در و بعد الاصابه واقع اولان قسمته اسیر واحد سهم جماعتیه و سهم
 واحد اصابتی مابنده ثبوت ملکده فرق بولمغله دخی کی قبل الاصابه واقع اولان قسمته دخی فرق بو قدر
 اما صورت مفروضه ده امام ما اصبتم فهو لکم دیکله غنائم لرین مجموعنه انعام ایلش اولسه بعضی لرینک قرائی
 یا خود اعتناق ایله اول اسیر واحد نائل عتی اوله من که بو تنفیل منزله تقسیمده دکلدر کورمز مبنسکه مصیب

مطلب من شاء منکم حنیفه
 او من شئت منهم عقیقه فهو حر
 مطلب بعضی نصر فاک المذبح

مصافی ایله امتیاز ایدیه میوب هر برینک مصافی جاعتلری بینه مشترک اولور و بو مقوله قسمت و معنی فستندن عاری اولان غنیمته مجرد اصابتله ملک ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر که هر موضعه که مصاب بلاشکره الغیر مصیبه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوددر که صیده واحد یا خود جاعتک مجرد اصابتله ملکلری ثابت اولدیغی کی بویه اصابتله سر به یک دخی ملکلری ثابت اولور و هر موضعه که مصیبه اصحابی مشارک اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمته در که غنیمته مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملک اولدیغی کی آنک معناسنده اولان محله دخی اوله مز و اگر امیر المسلمین دارالخبره ایکن استطالاع اعدا ایچون اوچ کسسه بی طلیعه به تعیین و غنائم لردن تنفیل ربهله آنلری تطمین ایدوب آنلردن کیدوب اسیر واحده اصابت ایدکلرند نصکره اول اسیر برینک قریبی بونوب یا خود بریمی آتی اعتناق ایلسه عتیق نافذ اولماز زیرا اهل عسکر وار باب خس آنلره شریک اولغله اصابت ایدنلرک قلیت و کثرتلری غیر معتبر و ملکلری قبل القسمة غیر مقرر در کورمز مبنسکه امام ایچون ولایت بیع و قسمت بمن وارد در بوعورنده قسمتله نصیبه نه اصابت ایدیه جکی غیر معلومد راما مسئله مرقومه ده لکم ما صبتیم نعیر یله مجموع غنائم لرن کندولره تقر بر ایش اولسه اول اسیر مصاب برینک قراتی یا خود اعتناق ایله علی طریق الاستحسان عتقله کامیاب اولور اگر چه مقتضای قیاس عتقک بطلان و اندر اسیر در که تنفیل مز بورده مصیب مصایله ممتاز اولوب اصحابی شریک و اباز اولملریه بیان اولسان اهل سر به کی قبل القسمة ثبوت ملکه سرافراز اوله من لکن بطریق الاستحسان دیرز که تنفیل امامه اول اوچ کسسه مصاب لریه امتیاز لری ثابت و نمایان اولمشدر و قریباً بیان ایلدیک که امامدن قبل الاصابه صادر اولان قسمت بعد الاصابه صادر کیددر بوجهته تنفیل مرقومه منزله قسمتده اولوب ملکلری ثابت و بعضیلرندن حاصل اولان عتیق مثبت اولور نظیری اولدر که امام غنائمی رایات عساکر عددی اوزره تحت رایاتده بولسان نغزاته تقسیم ایچون رؤسای رایاته تسلیم ایلدکده رایه واحده نفر اتندن بریمی رایه سبک سهمنه اصابت ایدن غنائم دن برعدی هنوز رییسلری بیلنلرند تقسیم ایچدین اعتناق ایلسه عتیق نافذ اولور بومذکور اتک حکمتی اولدر که شرکا قلیل اولدجه بیلنلرند شریک شریک شریک خاصه در که ورثه نیک میراثده شریک شریک کی مشترکده ثبوت ملکلریه مانع دکدر اما شرکا کثیر اولدیقه شریک شریک شریک عامه در که مسلمک بیت المالدده و غنائمک غنیمته شریک شریک کی ثبوت ملکه مانعدر سؤال اولنورسه که بوبانده بین القلیل و الکثیر حد قاصد نه در که برندن ممتاز و منفصل اوله جواب و بریز که آنده فقهاء اسلاف و جوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر و جدا اولدر که مادون التسعة قلیل و عتقلری جائز و تسعه و مافوق کثیر و عتقلری غیر جائز اولمقددر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طفوز کسسه بی سر به قلوب ارسال بیوزدیلر و سر به بالنسبه الی الظلیعه جاعت کثیره در وهم ثلثه تک جمع ایدویک باتفاق الجمع ظاهر و تسعه نصاب جمع ایدویک باهر و جمع الجمع حد کثرت ایدویک معلوم و متبادر در وجد ثانی اولدر که مادون الاربعین قلیل و عتقلری نافذ و اربعین و مافوق کثیر و غیر نامذدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضر تبری اصحاب کرام لری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تکمیل ایلدین ایتمکجه مکه ده اظهار دعوت دین ایتمد لری بوجهته از بعین اهل عزم و منعه ایدویک مستدین اولمشدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الازدین البیت قول شریک لریه عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام که صکره ابو جهل ایله ملقب اولمشدر بوا یکیدن فقبسی عند الله احب واقرب ایسه آنک اسلامیه دین اسلامک ظهور عزتیه ده عاتید کلرند اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشدی و عزت و منعه ایچق عدد کثیر ایله بدیدار اولغله از بعینک کثیر و مادونی قلیل ایدویک آشکار اولمشدر وجه ثالث اولدر که مادون المائت قلیل و مائت و مافوق کثیر در زیرا الان خفف الله عنکم و علم ان فیکم ضعفان فیکم مائت صابره یغلبوا حاتین یعنی الله تعالی ضعفکن معلمی اولغله حاتیکره رحم و تکلیف مقدمی سیردن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان سیرزدن مائت صابره ثابته بوانسه مشرکیندن مائتده غاب اولور لری نظم کر بتمده لوازم کثرتدن اولان غلبه ایچق مائت اوزره تثبیت و تقر بر اولندی و هر مجتهد که اجتهاد رأی و جوه مذکوره دن برینه بالغ اوله آنک ایچون مقتضایله عمل سائقددر لکن بن برعند ایله تعدید و بوقته تحدید ایچوب دیرمه که اگر تسعه سیر رقوم ایسه لری قبلدر و عتقلری جائزدر و الافلاز بر بوبانده نص بوقدر و رایه نص مقادیر غیر جائزدر و منعه احوال ناسله مختلفدر بونده طریق مستقیم ایچو رأی امامه تسلیم و حقارنده حکم امامی تحکیم ایلکدر و معانی فقیه اقرب اولان همان بوقول اصوبدر و بومسئله کاب الشفعه ده بیان ایلدیکیز استحقاق شفعه ده برنده شریک خاصه ایله

مطلب الشریک که الخاصة لا یتبع ثبوت الملک و العاقبة تنع
مطلب اختلاف الفقهاء فی حد الفسقه و الذکره و عدد اهل السنة

شرکت عامه میاننده فرق مسئله سنک نظیر بدر و آنده ذکر ایلدیکیز قولک هر بری بونده دخی مستقیمدر و بیلک کر کدر که هر ماده ده که عدد لری قلیل و عتقلری نافذ در بوی ذکر ایلدیک آنده امام ایچون قتل اسراء رجال غیر حلالدر که آنلر غنیمت مقسومه کی مالک اولمشدر و قسمت بین العرفاء صورتی بویه در بلکه دخی اظهار در که آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنماش ایسه ده قسمت اولی ایله بین رایات تقسیم چل ایله ملکلری ثابت اولمشدر و اگر اول عدد قلیلی امام دارالسلامدن تسبیل ایش اولوب اصابت غنائم دن صکره بعضیلری رقیق معنی بعد الاحراز و قبل القسمة اعتناق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتیق بی التباسدر زیرا بوعورنده مصاب لری غنیمتدر کورمز مبنسکه دارالخبره آنلره امداد لاحق اولسه شریک اولور بوجهته قبل القسمة ملکلری ثابت اوله مز و هم از باب خس دخی شریکدر بوجهته امام غنیمتدره رأی و تصرفه قادر اولغله عند القسمة نصیب معنی نه اوله جکی نامعلومدر و بالنظر الی الاستحسان تنفید عتقله احسان اولنور زیرا عدد لری قلیل اولغله شریک شریک شریک خاصه اولوب دارالخبره بعد تنفیل الامام بعث اولسان طلیعه تک مجرد اصابتله حق لری تا کید ایلدیکیز حسب یله بونلرک احراز ایله حق لری تا کید ایلشدر بناء علیه عتیق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی کی بونده دخی بعد الاحراز نافذدر کورمز مبنسکه مبعوث ایچق شخص واحد اولوب اسیر لری بعد الاحراز اعتناق ایدوب یا خود اقر باسی بولنشده لرفوذ عتیق بی اشتباهدر اما دارالخبره اعتناق ایلسه قبل الاحراز حق متا کد اولماغله نافذ دکدر و نفوذ عتیق صورتلرند نظر اولور اگر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یا لکن ارباب خسه معتقدن حصه خسی و اگر رقیق لری و اربابسه معتق آنلرک حصه لری دخی ضامن اولور و اگر معتق معسر ایسه عتیق عند مشترک حکمی اوزره رقیق حصه اصحابنده سعایت ایدر اما حصه خسنده کر کدر که امام رقیق استسعا ایلیه زیرا خس ایچق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان وقت اعتقادده بر شیه مالک اولماغله آنلرک احتیاج لری چله دن اظهار در بناء علیه حصه خسی آنلره ابقا لایق و احرازدر بوعورنده اسراء رجاله کلسه ل بعد الاحراز امام ایچون قتل لریته جواز بوقدر زیرا مصاب لرنده شریک شریک شریک خاصه اولوب احراز ایله حق لری تا کید ایلشدر اما قبل الاحراز قتل لری جائزدر زیرا مصاب لری علی الاطلاق غنیمت اولد بیلندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حق لری تا کید اولمشدر و الله اعلم

* باب النقل الذی یبطل باهر الامیر والذی لا یبطل *
یعنی بعد التنفیل ابطال امیر ایله باطل اولوب اولیان انقالک محل تفصیلدر اگر امیر دارالخبره عسکر دن تنفیل ربهله بر سر به تسیر ایدوب عسکر دن بعید اولد کلرند نصکره امام هنر بیلنلرند خوفله سر به آخری دخی ترتیب و آنلری سر به اولایه التحاق ایدیکیز هر نه به اصابت ایدر سکر نفل و غیره شریک لری سکر سکره ترغیب ایلدکده آنلر دخی سر به اولی ظفر یاب غنائم اولد کلرند نصکره ادراک و معسکره رجوعده معیت و اشتراک ایلسه لری سر به ثابته ایچون نفلدن نسبه بوقدر بر سر به اولایک نفس اصابتله شریک غیری سلب اوزره منقلده حق لری متا کد اولوب احراز ایله تا کد حق غنائم منزله نازل اولمشدر که بعد الاحراز غنائم شریک مدد مقدور امام اولدیغی کی بونده دخی دکدر اما لحوق سر به ثابته دن نصکره اتفاقله بعض غنائم دخی التحاق ایلسه لری نقل غنیمت ثابته ده اشتراک ایدر زیرا امام دفعه اولاده سر به اولایه و ثابته ده ثابته به تنفیل ایچدر و ثبوت حق متغلین نفس اصابتله منوط ایکن ایکنسی بدن اصابتده معیت ایچدر بوعورنده سر به اولی بوز فارس و ثابته الی فارس واللی راجل اولوب حین اجتماعلرند سر به ثابته کندو حقارنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایچدین بالمعیه بعض غنائم اغتنام ایلسه لری اولایه هر سر به تک نفل لری تفهیم ایچون اول غنیمت اولایه بین السرتین سهام فرسان و رجاله اوزره تقسیم و هر سر به به اصابت ایلین غنائم دن اول سر به تک نفل لری بلا نقصان تسلیم صکره مایق بعد الخمیس سرتین ایله عسکر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور بر سر به اولی بوز فارس اولوب تنفیل سابقله ربع غنیمت لریه مستحق اولمشدر و امام ایچون آنلره اعلام ایچدین اول تنفیلدن رجوع بله ابطال حق لری نامشروع اولدیغی کی ینه قبل الاعلام شریک غیر ایله تنفیل حق لری دخی غیر مسموعدر زیرا شریک و ابطالدن هر بری طرف امامدن اول سر به به خطاب اولغله حق مکلفیندن قبل العلم حکم خطاب شرعی ثابت اولدیغی کی حق سر به ده دخی حکم خطاب امام ثابت اوله من اما بومسئله ده قبل الاغتنام سر به اولایه اعلام ایچدین اولسه لری بعد العلم حکم خطاب حقارنده ثابت اولغله نفل لری علی السویه اقسام ایدر لری نکتته سی اولدر که امامک تنفیل سابق قبل الاصابه به موقوف غیر لازمدر کورمز مبنسکه اعلام ایدیه رک رجوعی صحیحدر

مطلب حکم الخطاب لایبیت قول علم الخطاب

کذلك بعد الاعلام تشر بکله نقص حقاری دخی صحیحدر کذلک سر به اولانک ایچق امیرینه اعلام ایتمش اولسه لرامیر نایب جماعت اولغله جله به اعلام کیدر کذلک جمهورری بیه جک رتیه ده اظهار ایتمش اولسه لر بیه هر بینه اخبار حکمنده در که هر بینه علی الانفراد اعلامری منعذر و ایچق جمهورری بینه افهامری متبسر در نظیری دار اسلامده شایع اولان خطاب شارعدر که آنده علم و جاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه کلن جهله به بعد الاسلام ترک ایلدکری صلواتک و جوب قضای مقرر در امدار اخر بده اسلامه کلنر بشقه در که دارالخربده خطاب شارع غیر شایعدر مسئله مفروضه ده اگر امیر سر به تانبه به نفلک ایکی ثلثی و اولایه بر ثلثی تنفیل اوزره تیسیر ایتمش اولوب بعد الملاقاه سر به اولایه شرکت تنفیل لر افهام ایدوب فصل تفصیل لر اعلام ایتمدن بالعیه بعض غنائمه اغتام ایلسه لر سر به اولی تقسیم سابقیدن کندوره اصابت ایدن غنائمندن نظیر لر علی وجه الکمال اخذ واستکمال ایدر لر زرا تفصیل مذکور تفصیل حقه ضرر لر بن موجب اولغله قبل العلم حکم خطاب تفصیل آنره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه لر حکم خطاب تفصیل دخی حفرینده محتوم و نظیری قول امام اوزره ثلث و ثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله به اهتمامه در که اگر امام ایچون بدون الاعلام تفصیل حقاری جائز اولدی مجموع نفلی اولادن تخلیصه تانبه به تخصیصی دخی جائز اولور ایدی حال آنکه بر اهل تمیز ایچون بو بایده بحال نیجو بزیر قدر که عرض تنفیل ایچق تحریر یض قتال ایکن نیجو بزیر مذکور فواتیه بایدر لر زرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولغله سر به سی بعد البعد تنفیلنه اعتماد و خدمتینده اجتهاد ایلزلر جله ناک معلومدر که سر به اولی کتد کدنصرکه امام اهل عسکره بن آنلرک نظیری ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سر به بکده کجه قطعاً صحیح دکدر ابطال صحیح اولدیغی کی قبل الاعلام سر به تانبه به تحویلی دخی صحیح اولماز لکن اعلامدنصرکه کرک ابطال و کرک تحویلی تنفیذ و تکمیل قیلنور کور مزه بسنکه امام بر هادر بنامه ان قتل هذا القتل فلک سلبه دیوب اولدخی مبارزه به چینه قدسه بن نفلی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولدجه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی بویه در و اگر امیر مصیبه مصیبه دن بر سر به تسبیل و رجاله ناک غیر ی بالکن اصحاب خیله تنفیل ایلسه جائز کور ایلزلر زرا مصیبه دار اسلامده وسط رومده بزیلده اولغله اول سر به معوث دار اسلام و تنفیلاری تنفیل عامدر زرا بصورتده اهل سر به بالتمام ایچق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایلسه لر دخی تبراً ایتمش اولورلر و سابقیان ایلدیک که بو مثالوسر به به تنفیل عامده کاهیجه خسی ابطال و تفصیل فارسی اهماال بواند یغندن بشقه فائده زائده سی قطعاً بوقدر لکن معتبرنده استعمال مخفیقه قادر یا خود حفر اعهدده ماهر کسنه لر ارسال و آنره کفایت و مشقتلر ایچون بوقدر تنفیل نوال ایلسه جائزدر که بعض اهل سر به به من قتل قتلا فله سلبه دیمک منزلده تنفیل خاصدر اما دارالخربده بعث اولنان سر به بشقه در که آنده بالکر تنفیل اصحاب خیل جائزدر زرا آنده مقصود قطع شرکت جیش اولغله تعیم تنفیل حفرینده مانع صحت دکدر کذلک دارالخربده اصحاب برادینک غیر ی بالکر اصحاب خیل عرب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زرا عرب افراس عربدر که طلب و هر بده اقوی و اسرعدر و برادین افراس محمدر که قتال اوزره اصبر و اشجع و عند الاماله الین و اطوعدر و تنفیل کفایت و مشقت حسبیه اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی و انظار واحد فریقینی تنفیله تخصیص و اختیار قیلق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسکر دخی حصه مند تنفیل اولدیغنک محل تفصیلدر چنانکه امیر من قتل قتلا فله سلبه دیوب عسکرری تشر ایدوب بعده کندو بر مشرکی قتل و تدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبه دست رسان اولور اگر چه قیاسه نظر ایله عدم استحقاقی اظهار در که غیر بلری ایچق امیرک ایجابی ایله کسب استحقاق ایدر لکن کندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجه مالک اولوب شول قاضی منزلده اولور که نفسی ایچون قضایه مقتل اوله من کور مزه بسنکه نفسی تخصیصه ان قتل ان انا قتل فی سلبه دیو تنصیب قیلسه جائز کور بلر اگر بو بایده غیر بلری کی اولسه غیر بلر حفرینده تخصیص و تعمیمه ایجابی صحیح اولدیغی کی کندو حفرینه دخی صحیح اولنور ایدی وهم تنفیل ایچق تحریر یض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارق کفایت ایتمکه تحریر یض نفسه حاجت اولوب همان تخصیص غیره غیرت ایدر لکن وجه استحسان اولدر که امیر بوقظله جیشه ایجاب نفل ایدوب کندو دخی آنلر بر کسنه اولغله کندو دخی کسب استحقاق ایدر کور مزه بسنکه شرعاً واجب اولان سمنده کرک فارس و کرک راجل عسکر دن بریسی کی قسمته واصلدر پس کندو ایجابیه کلن استحقاقده دخی بویه در

مطلب الخطاب الشایع فی دار الاسلام بشرک فیها العام والجزء بخلاف دار الحرب

مصیبه بقیع التیم و تخفیف الصاد من ثور الشام والنسبه اليها مصیبه کذا فی العرب فی القاموس المصیبه کسفیة القصة و باد بالشام و تقدیر اوزره کلدن زجه اوردیغی اوزره و سطروده بر بایده در قوی بعد مسافه جهته عدم اطلاع رتیه بعد مسافه جهته ندا ول ایلله تقسیم اقالیم انقلاب اوزره ولدیغنه جل اولغی اولدر

کور مزه بسنکه بر علی مبارز دعوت مبارزه و امیر دخی من قتل قتلا فله سلبه دیوب عسکرک تنفیج مناجزه ایدوب بر فرده مقاومتیه قیام ایده مدکنه بالنفس خروجه آتی قتل و اعدام ایلسه سلبه استحقاقی محل کلام دکدر اما ان قتلنا انا دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه در که آنده نفسیچون حکم ایلن قاضی کی منتم و عند التعمیم عدم همت حسبیه حکم ایجابی غیر بلری کی کندو حفرینه دخی لازم و ملزومدر کور مزه بسنکه طعام و علفدن ایاحت تساوی اختصاص امیر ایله محل همت اولدیغندن حق عسکرده نبوتی کی حق امامده دخی ثابتدر کذلک تنفیلی غیره تخصیص و عدم دخول نفسی تنصیب ایلسه بونده دخی همت ممکنه اولوب بوقظله صفت نظر مسلمین اوزره اولقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منکم قتلا دیمکه سر دن بر بکر قتل ایلسه مفهومنی افهام و صکره قتله کندو اقدام ایلسه اخذ سلبه اقتضای ایده من زرا منکم قولنده عسکر دن بر بعضی بینه تخصیص ایلدیگندن حکم کلامی نفسنه متناول اوله من لکن صورت اولی بشقه در کور مزه بسنکه بر کسنه عبینه اعتق عملیکی دیوب اول عید دخی سائر مالیکنه تخصیص خطابله اتم احرار دیسه عید من بورد اخل عتیق اوله من اعمومه ممالیکت احرار دینه داخل اولور و اگر ان قتلنا انا قتل فی سلبه دیوب بعده بر فردی قتل ایتمدن من قتل منکم قتلا فله سلبه دیوب عسکرک تنفیج مناجزه ایدوب بر فرده دخی استحقاق اولور زرا تنفیلی عام کلایم کلایم و احادیله خاصل اولقدن فرق اولوب بو بایده انضمام کلایم ایل تنفیلی عمومیه منقلب اولمشدر نکته سی اولدر که کلام اولی تخصیصه ممکن همت بینه غیر صحیح ایدی لکن کلام تانبه ایله ایجابی جله حفرینه عام و صحیح اولدیغندن صحت ایجابیه مانع اولان تخصیص باطل اولدقند نصرکه همت مرقومه زائل اولمشدر و اگر کلام تانبه ایدم بری و صکره بری قتل ایتمش ایلسه تانبه سلبه مستحق اولوب اولک اوله من زرا سب سلب قیلدیغی قتل اولده قبل صحت ایجاب حاصل اولغله سلبه غنیمته داخل اولوب صکره کلام تانبه عندنده هنوز ایشاء تنفیل عام ایتمش کی اولغله ایجابی صحت انقلاب و کندو دخی آند نصرکه استحقاق سلبی اکتساب ایشاءدر زرا لفظ تنفیل قبل تنفیل غنیمت اولان نهنه به متناول اولما غله اول نهنه ده مؤثر و باطل اوله من و صکره دن کسب تناول ایلسه دخی تنفیل بعد الاصابه اولغله بینه صحیح اوله من و اگر امیر بن قتل ایدر رسم سلبی بنم اولشون و سر دن اول کسنه که قتل قتل ایلن سلبی آنک اولشون مضعوننده ان قتلنا قتل فی سلبه دیوب و من قتل منکم قتلا فله سلبه دیوب عسکرک تنفیج مناجزه ایدوب بعده امیر ایکی مشرکی و عسکر دن بر رجل دخی ایکی مشرکی قتل و تنفیل بسدر امیر ایچق مقتول اولینک سلبه مستحق اولوب اولر رجل ایکی مقتولینک دخی سلبه دخی سلبه مستحق اولور زرا امیر نفسی ایچون مقتضی تکرار اولینان حرف شرطله ایجاب ایتمدر کور مزه بسنکه بر کسنه زوجه سبنه ان دخلت الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایکی کره دخول ایلسه ایچق ظلفه واحده واقع اولور اما عسکر ایچون سابقاً عمومی بیان قیلدیغین لفظ من ایله ایجاب ایشدر که هر برینک قتل ایلدیگی هر برینک شامل اولوب بر رجل تکرری قتل ایلسه جله سینک اسلامیه نائل اولور بنامه علیه بر شخصه ان قتلنا قتل فی سلبه دیوب اولدخی ایکی قتل ایلسه ایچق مقتول اولینک سلبه مستحق اولور زرا بر ایشاء مشرک اوزره استحقاقی شرطه تعلق و قتل اول ایله انتهاه شرط تحقیق اولنوب کلامنده عموم و تکراره دلالت ایدر نسته تنفیق اولما مشدر اما ان قتل رجل منکم قتلا فله سلبه دیوب عسکرک خطاب ایدوب عسکر دن بر شخص دخی اون عدد کافر قتله شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمع اسلاب اولوب مقتضای قیاس مسئله سابقه اولان تخصیص خطاب کی ایچق سلب قتل اولی استیجابدر وجه استحسان اولدر که امیر ایجابنده انشان معنی قصد و تانبه ایتتمکه کلامی عموم اوزره مستثنی اولمشدر کور مزه بسنکه جمع مخاطبینه متناول و مجموع مخاطبینه عمومی کی جماعت مقتولینه دخی عام و شاملدر لکن مسئله سابقه بویه دکدر کور مزه بسنکه بوشمله ده اون متمل اون مشرکی قتل ایلسه لر هر بری سلب قیلننه مستحق اولور پس قائل عشره بریسی اولسه دخی بو بایده بین المسئلین فرق حقیقی اولدر که بو مسئله ده مقصد امام نکایت اعداده مبالغه اوزره تحریر یض عسکر اسلامدر و معنای نکایتده قائل عشره مسلمیندن واحد یا خود عشره اولقدن تساوت بوقدر اما مسئله سابقه مرام اول شخصک قوت و جلالتی افتخار و اسبه الامدر که انبات عموم مقتولینه عدم توقی مالاکلا در و اگر امیر شجاعتماب رجال عشره ده بالنفس داخل ایکن من قتل منکم قتلا فله سلبه یا خود ان قتل منارجل قتلا فله سلبه دیوب اول عشره به خطاب بعده بالنفس ایکی به اوج مشرکی قتله شتاب ایلسه مستحق جمع اسلابدر زرا ایجابنده نهنه نفسنه تشر بکله معنای همت متنی و کلامی باعتبار المعنی الذکور عمومه منتهی اولوب تسعة مع الامیر قتل ایتمش اولسه لر مستحق اوله جقاری اسلاب مقتولینه بالکر

مطلب قال امیرده اعتق عملیکی فقال اتم احرار لا يدخل هو

مطلب حرف الشرط لا یوجب التکرار

مطلب قال ان دخلت فانت طالق قد دخلت دخلتین

امیر مستحق اولور و اگر شخص معینه ان قتل قتیلا فلیک سلبه دیو خطاب اولدنی ضربه واحده ایله ایکی
 مشرکی بردن قتله شتاب ایلمه ایجاب مذکور واحده مقصور اولغله ایچق بریک سلبی استیعاب و فقیهینی
 دیلر سه آتی انتخاب ایدرزیرا احد هماده حتی ثابت اولغله خیار بیانی اکانموتدر بو باده موجب امام اولمق خیار
 بیان امامک اولغی مستوجبدر دیو سوال کور که امامدن بو مقوله کلام بیان سیدر یوقسه نفیس سبب قتلدر و خیار
 بیان مباشر سبب جفیدر وغایه مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتکدر و ضربه واحده سلبه ایچق اول
 افضلک صاحبی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید قوت اعلانه بر مشرکی دخی قتل ایدی دیو آندن محروم
 قتلک جائز و نمایان دکلد کذلک اول شخصه ادا صبت اسیر افهولک دیوب اول دخی اخذده واحده ایله ایکی
 اسیره فر صنیاب اولسه ینه علت مذکوره اوزره برنی استحقاب و اعلا سنی انتخاب ایدر و اگر امیر تفصیل ربع ایلدی یکی
 سر به ایله برابر کیوب غنائم اصابت ایلسدز امیر دخی نفلده سر به ایله مشارکت ایدرزیرا استحقاب سر به ایله ایجاب
 نفل ایدوب کیدو دخی آنردن بریسی اولشدر و مقدا ما امام عندا تعمیم استحقاق نفلده غیر بلری کیدر دیو
 بیان ایلدی یکمز بو مسئله دن مستیان اولور زرا حکم مذکور سر به ده اظهر در کسر سر به ده استحقاق نفل
 استحقاق غنیمت هیئت اوزره در کور مزبسنکه استحقاق نفلده سر به دن مباشر قتلله رده و پناه اولنلر برابر دیو استحقاق
 غنیمده امام بمنزله الجیتدر بناء علیه سر به ایله برابر کتدکه استحقاق نفلده دخی بمنزله السره در والله الموفق
 * باب من النفل الذی یصیر لهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تفصیل ایدوب بعض آخره ایتدکه اول نفلدن مغنیله و اصل یا خود عدم صحته باطل اولدیغنه
 دار مسائل و دلا ثلدر اگر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتل واحد ده متفق
 بولسدر ایکی بردن سلبه مستحق اولور زرا کلامنی مخرج عمومده اصمدار و قصدی نکات اعدا اوزره
 نحر یض ایدوکنی اظهار ایلشدر و بو باده قاتل واحد و متعدد اولغده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم
 وحده دیمکد استقلال قاتلی بیان و تفسیر ایده بو صورتده مر امی استبداد قتلله اظمهار جلادته نحر یض اولوب
 اولدنی اشتراکسه حاصل اولما مغله قاتلینک بری دخی سلبیدن نسبه به واصل اوله من و اگر اون مشرک دعوی
 مبارزه به قیام و امیر دخی اون مسلحه ان قتلتمو هم فلکم اسلا بهم دیمکسه بونلری قتل ایدر سکر اسلا بلری
 سز لک اولسون مضمونی اعلام و هر مسل بر مشرکی قتل و اعدام ایسه بو صورتده هر بری بالکتر سلب قیلنه
 استحقاقه بنام اولور زرا خطاب به تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکسه تعمیم کل منزله سنده در نکته سی
 اولدر که ردی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الا حد علی الا حد اوزره دلالت ایدر مثلاً اعطه هؤلاء العشرة
 هذه الدرهم العشرة دینلسه هر برینه درهم و ردیمک اولور کذلک ان قتلتموهم کبی جاعته عباره جعله نسبت اولنان
 فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلاً ركب النوم دوا بهم دینلسه هر برینک کتد و ذابه سنه رکوفی فهم اولور
 لکن صورت مفروضه ده طقوزی طقوزی قتل ایدوب همان مشرک عاشر مسل عاشری قتل یا خود مشرک
 عاشر قتل اولما یوب فرار ایسه ینه قاتلیندن هر بری سلب مقتولسه واصل اولور اگر چه ظاهر حال قتل
 عشره تحقیق ایتدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامک مر امی ایچق قتل سبب استحقاق سلب قیلددر
 یوقسه قتل تمام عشره بی شرط قتلک دکلد مکر کیم لکم اسلا بهم ان قتلتموهم کلهم فلم تقادروا منهم احدا
 دیو نصیب و تحقیقه استحقاقلرین شرط قتل جعبه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جمله مقابل
 اولوب جزاً جزاً معادل اولما مغله تما ما ثابت اولما دغه جزاسندن بر نسبه ثابت اوله مزما بو یله نصیب
 ایتدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف و قتلله دفع شرری اوزره نحر یضه منعطف اولوب
 بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلا به واصل اولور کذلک بر سر به به ایتوا حصن کذا فان قتلتم
 مقاتله و قتلتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کید بکر اگر مقاتلری قتل و فتح ایدر سکر ز بی سیرک
 اولسون دیمکسه ارسال ایدوب آنلردخی بعضلری یا خود رئیس لری قتل و جعبه لری تقریق و حصنی فتح
 ایلسدر نفل ینه مستحق اولور زرا مفهوم کلامی قتاله تقریق جمع و فتح حصن ایدی اولدنی حاصل اولدی
 اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسدر مستحق اوله مز زرا سبب استحقاق لری اولان قتال تحقیق ایتشدر
 کور مزبسنکه ان قتلتم مقاتله و سببم ذر ینه فلکم کذا دیوب آنلردخی بعضلرین قتل و باقیلرین سبی
 ایلسدر مستحق اولور اما بلا قتال جمله سنی اخذنا ایلسدر علت مذکوره به بناه مستحق اوله مز و اگر ایچکزدن
 برکسنه قتل قتل ایسه مفهومده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده مسلبیدن ایکی کسنه بر قتیلی قتل ایلسدر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد
 والنفل اذا ضیف الی جماعه
 بمساره الیج

سلبی ینلورده تنصیف اولور و صورت مفروضه ده بر مسل بر مشرکی قتل عازم ایکن بشقه بر مشرک بر مسل
 نخر ب ایده هم دیر ایکن سلاخی اول مشرکه اصحابه قتلده اول مسلمه مشارک اولسه نصف سلب مسلمه سالم
 و نصف آخری داخل مغنا م قیلنور زرا حق مسلمده شریک قتل مسلم آخر کی اعتبار و حق مشرکده شریک
 قتل مشرک آخر کی اختیار اولور نکته سنی اولدر که ایجاب تفصیل ایچق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی
 ایچق مباشرت قیلند یعنی سبب مقدار یله تقدیر اولور مسلم هر قوم دخی غیر ایله مشارک اولدقده همان قتل
 نصف نفسه مباشرت ایتشدر رکور مزبسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطاً قتل ایسه اوزر ینه
 ایچق نصف دیت لازم کلور پس قتاله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولیه جتی
 غنده دخی قاتل نصف قیلنور و اگر امام من قتل بطریقاً فله سلبه دیوب صکره بر مسل بطریق اولیان
 بر مشرکی قتل ایسه سلبه مستحق اوله مز زرا یونده غرض امیر قتل کسر شوکت مشرکینه با دی اوله جق
 شخصی قتل نحر یض ایکن حصول ایدر اولما مشدر کور مزبسنکه من قتل الملک فله سلبه دیمش اولوب اول
 دخی ملک غیر بر مشرکی قتل ایسه نسبه به مستحق اوله مز و اگر من قتل بطریقاً فله من الغنیمه الف درهم
 دیوب بر مسل دخی بر بطریق قتل ایسه سببه مباشرت ایتمش اولغله ایجاب قیلنن غنیمدن یک درهمه مستحق
 اولور لکن بعد القتل ظفر بولدفلری غنا تمدن و بر یلور حتی بعد القتل بر شیه ظفر بوله مز لایسه قبل القتل
 اعتماد ایلدکزدن نسبه و بر یلور زرا آنده سهام مسلمین واجب اولغله آندن تفصیلی بعد الاصله به اولوب
 جائز کور یلور و اگر من قتل منکم صلواک فله سلبه دیمش اولوب بر مسل دخی بر بطریق یا خود ملکلری
 قتل ایسه بر شیه مستحق اوله مز زرا امیر صلواک یعنی فقیرک سلبی ایجاب ایتشدر و اسلاب بطارقه و ملوک البته
 سلب صلواکدن افضل و ایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صلواک فله مائة درهم
 دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه در که مانه به مستحق اولور زرا شرطی
 ایتادن ما عدا زبانه دخی قتلشدر که قتل بطریق کسر شوکت مشرکین قتل صلواک کسر شوکت کتزدن
 اظهر و اقواتر و عقابله قتل ایچون نسبه قیلنن مانه معلوم و معینر ایچق اکا مستحق اولور و بو مسئله
 و بعده آخر بابه دکن کسه جک مسئله بر اصل اوزره منیه در اصل مر قوم اولدر که برکسنه به تفصیل شی معین
 واجب اولدقده اول کسنه شریک کتد طرف ادنی و کرک اعلا سنی ایتان ایلسون شی آخره مستحق اوله مز زرا
 محل استحقاقی حاصل اولدقده ایجاب عامل اوله مز و فحان اكمال مسمی ایجاب اولدقده اول کسنه اوزر ینه شرط
 قیلنن امرک خلاف جنسی ایتان ایدر سه مخالفت جنسله امتثال بولنماد یغندن مسمان بر شیه مستحق اوله مز
 و اگر جنسی ایتان ایدر سه بو صورتده اگر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر مستحق اولما مغله
 سبه بر شیه مستحق اوله مز و اگر اعلی ایسه امتثال امر دن فضله زیاده فاضله سنی دخی رونما اولغله مستحق
 ضعیفی اولور بناء علیه امیر من قتل شحاً فله سلبه دیو خطاب اولدنی همان بر شابی قتل شتاب ایسه مشروطی
 مع از زیاده استخلاف اتمکله استحقاق سلبی اکثبات ایدرزیرا قتل شایده بکایت دوسمن و جلادت قاتل خصم
 افکن اکثر و این شیخ و شتاب تفاوت سلبی غیر معایندر اما امیر من قتل شایا دیو خطاب اولدنی
 ایچق قتل شحاً ظفر یاب اولور سه نکات و جلادتمه شرطدن دون اولغله استحقاق سلبی اکثبات ایده مز
 و اگر من جاء باسرفهوا دیدکده بروصیف صغیر کتور سه یا خود من جاء بوصیف دیدکده
 بر امیر کتور سه بر شیه مستحق اوله مز زرا لفظ امیر اسردن مستحق اولغله مدافعه به قادر و ضعیفی شد واسره
 محتاج اولنلر اطلاق اولغله و صغیر معاردر کذلک من جاء بوصیف دیدکده بر طفیل رضیع یا خود برضع
 دیدکده بروصیف کتور سه شه مستحق اوله مز زرا و صغیر رضیه متانی اولدیغندن محل ایجاب حتی متنی
 اولشدر و اگر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدنی یک دینار کتور سه شه بر شیه مستحق اوله مز
 زرا امیر اکا کتور دیک در اهددن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم و دینار جنس لریه مخالف اولغله محل حتی
 مخالف ایتشدر و اگر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدنی بروصیف کتور سه شه نسبه به مستحق
 اوله مز زرا بی ادمک ذکور و انانی بحسب المقصود متاین اولغله جنسین مختلفین عد اولور بو جهتدن
 بر شخصی عند اولق اوزره اشتراک دیوب ایدر وکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز و اختلاف جنسله امتثال امر
 له التیاز و اگر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده بر شیخی اخذ ایدوب کتور سه نسبه به مستحق اوله مز لکن
 عکس مسئله ده مستحق اولور زرا شیخ و شاب جنس واحد و شاب امره مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقاً اولمک
 الب طریق واحد الب طریقاً وهی
 لاروم بمنزلة القواد للعرب وعن
 قدامه نقیال لمن كان علی عشره
 الآف رجل بطریق کذا فی المغرب
 وقال فی القاموس الب طریق
 ککبریت القائد من قواد الروم
 تحت یده عشره آلف رجل
 عمر الطرخان علی خمسة آلف
 ثم القوم من علی مائین

مطلب لو اشتري علی انه صيد
 فاذا هی امة

واعلی موجب استحقاق ایدوکی اظهر واجلی در اما کتوردیکی مشروطدن انقص ایسه نسنه به مستحق اوله من
 مشلامیر من جاء بالف درهم غله فله مائة درهم دیو غله نسیمه اولسان کسک درهم کتور مسین شرط ایدوب
 اولدخی بیک دراهم جیاد کتورسه یوز کسک درهمه مستحق اولور زیرا جنس لری واحد و کتوردیکی افضل
 وزانددر لکن نسیمه اولسان یوز کسک درهمه مستحق اولور کذلک من جاء بالف غله فله عشرها دیوب
 اولدخی دراهم غله دن اجود اولان نقد بیت المالدن بیک درهم کتورسه ینه دراهم غله دن عشر ینه مستحق
 اولور زیرا امام کافضله بی ایجاب اتمشدر و نسیمه ایله کلن استحقاق انجق قدر معمی ایله تقدیر اولور و اگر
 من جاء بالف جیاد فله مائة دیوب اولدخی الف غله کتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه به مستحق اوله من
 و اگر من جاء بعشرة شياه فله شاه دیوب اون عدد بقره کتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه به مستحق اوله من
 و اگر من جاء بعشرة اثواب دیباچ فله کذا دیوب اولدخی بزبون دید کاری اون ثوبه کلسه یا خود مسئله
 علی العکس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه به مستحق اوله من و اگر من جاء بعشرة اثواب بزبون اجر دیوب
 اولدخی اون عدد اصغر یا خود اخضر ثوب بزبونه کلسه نظر اولور افضل صلی اجر ایسه نسنه به مستحق اولوب
 جله سی برابر یا خود جله دن کتر ایسه بو یاده اختلاف اوصاف و ارایسه ده اتحاد جنسه بناء مسمايه مستحق اولور
 کور من مسکنه ثوب بزبونی اجر اولوب اوزره اشترایند کده اخضر ظهور ایلسه بیعی صحیحدر و بغل و فرس
 و چار دخی اصل مذکور قریب اولور مثلاً من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی بزبونه کلسه مستحق
 اوله میوب عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا فرس و بزبون جنس واحد لکن فرس افضلدر اما بوضوئرتدره
 بغل به چار ایله کلسه اختلاف جنسه بناء نسنه به مستحق اوله من و اگر من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی
 فرس کتورسه نفل موعودی انجق بعد اتیان الفرس اغتنام ایلدکاری ماندن اعطا قیلنور حتی بعد الا بیان
 شیء آخری اغتنام ایده من زسه غنائم سابقه لیدن اعطا و انجوب انجق کتوردیکی فرسدن اعطا قیلنور
 بوضوئرتدره اول فرس مائة به معادل اوله منسه انجق مقدار غنی و بر بلوب زیاده قیلنور و اگر مائة به معادل یا خود
 اکثر اولوب امام دخی اول فرسی غنائم سابقه به ضم و مائة بی غنائم سابقه دن اعطای رأی ایدر سه جائز کور بلور
 زیرا امام ایچون ولایت بیع غنائم ثابته اولوب بو تصرف دخی بعض غنائمی مثل فیمین ایله بیعی کیدر لکن
 مائة موعوده قیمت فرسدن اکثر ایسه غنائم سابقه دن همان مقدار قیمتتی و یوب زیاده قبله من زیرا اگر چه
 امام ایچون ولایت مبادله وارد لکن محاببات فاحشه ایله اولوب بشرط النظر در والله اعلم

بمعنی اسلابدن قتلله منفل ایچون واجب و غیر واجب اولنلری تمیزه متعلق مسائل و مطالب ایدر امر عسکر من قتل قتیلا
 فله سلبه دیو تقبل ایتد کده بر علی مبارز ظهور و بر مسل دخی مقابله سنه حیقوب همان رضرب ایله فرسدن اسقاط
 و فرسی اخذو کندو بی دخی حیامسلینه جرو ایصال ایلوب علی مرسوم صاحب فراس اولسون یا اولسون چند روز
 اتانسنده ضرب مرقومدن هالک اولسه اول مسل سلبه مالک اولور و فرس و سلاحی اسلابدن عد اولوروز رضرب بدن
 هالک اولدقده قاتلی ایدوکی ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غرامتده مقواینک فی الحال هلاکله بعد مده
 هلاکی ینلرنده فرق بولمادیغی کی اکا قتلله واجب اولان غنیمتده دخی فرق اولماز و حکم مذکور غنائم تقسیم و بیع
 اولمادجه دارا سلامه احرار اولنسه دخی تغییر اولماز اما تقسیم بابع اولدقده علی مرقوم هنوز زنده ایسه سلبی غنائمده
 ادخال و غنائمته تقسیم و ایصال قیلنور زیرا سبب استحقاقی اولان وصف قتل اول علی زنده ایکن بدون المقترول
 تا تمام و سبب نبوت حق غانمین اولان اغتنام نام اولمغله میانلرنده توزیع و قسمتله ملک غانمین تعین ایدوب ابطال
 حکم تقبیل بالضروره اکثر فریم اولور و ابطال تقبیلله حکم امام ناقد اولدقد نصرکه سبب اولان قتل تمام
 اولسه دخی تقبیلله کسب استحقاق ایده من سؤال اولنورسه که حال علی نه ده قرار ایده جکی بدیدار اولنجبه دکن سلبک
 قسمت و بیعی نیچون تأخیر و انتظار اولماز جوابنده دیرز که قسمتک سبب موجبی اولان اغتنام تمام اولدقد نصرکه
 تقریبیله ثابت اولان حکم قسمت مجرد سبب موهوم ایچون تأخیر اولماز کور من مسکنه نفس مجروحی دخی
 تقسیم غنائمده ادخال لازم ایکن تقسیم سلبی نیجه تأخیر و اهمال اولنور سؤال اولنورسه که سلبی نفسیه نیجه قیاس
 اولنور که قاتلدن جر حله سبب قتل تسابق اتمکله سلبه حق منتظری تحقیق اتمشدر اما نقسند کسته تک
 حق منتظری بوقدر جوان اولد که قریباً سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جفین بیان و تمام ایلدیک
 با آنکه قسمت غنیمت حق قاتلدن اقوی اولان بعض حقوق ایچون دخی تأخیر اولماز مثلاً بر کسنه تک عبدی ایاقله
 دارا حر به الحاق ایدوب صکره مسلمین آنی اسیر ایلسه ل مالک قدیمک حتی ثابت و ظاهر و قبل القسمة ظفر بولسه

لکن لفظ امیرده علی الاطلاق فله
 ما بقدرهم واقع اولوب لفظ غله
 یا خود کلمه منه ایله مقید دکل ایکن
 معنی مائة غله در دیک شهبه دن
 چک دکل سدر اگر چه عندی غنیمت
 بولان نسنه ل اطلاقده مقلدر
 مکر اصل نسنه دن قیددی
 ساقط اوله
 السببون بیکر دخل و عصفور
 السندس والسندس ضرب
 من البرون او ضرب من رقیق
 اللیباج معرب بالاختلاف
 فی القاموس بزبون جنس دیباچدن
 اولوب اقتضایدر مکرر قیاس جنس
 آخر عد اولنق زبان تألیفند
 معارف اوله

آنی بلاشی اخذه قادر ایکن بویه حق حقیق ایچون دخی بیع و قسمتی تأخیر و تعویق اولماز هنوز ثابت اولسان
 حق ضارب ایچون عدم تأخیری بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره بعد القسمة اول مجروح هالک
 اولدقده قاتلی ایچون سابقی قیمتله حق اخذ اولوب اقتضایدر ایدوکی ننه کیم اسیر مرقومک بعد القسمة مولاسی کلد کده
 قیمتله حق اخذی وارد جواب اولدر که اسیرده ملک مولی فی الاصل ثابت اولمغله علی وجه الغداء قیمتله اخذه قادردر
 اما سلبه ملک قاتل قطعاً ثابت اولمادشدر که قیمتله فدایه مقتدر اوله زیرا تقبیلله ابتداء نبوت حق مجروحک قبل القسمة
 موتیه مشروطدر و بعد القسمة محل حق منعدم اولمغله اثبات حق ممکن اوله من و سلب مذکورک عبد من بور ایله مناسبتی
 انجق شول صورتده در که بحر بی اول عبد ایله برابر اما نله دار عمزه کلوب صکره اول حر بی مسلم اولوب یا خود اول عبدی
 بر مسئله بیع ایده بوضوئرتدره مولی تک محل حق منعدم اولمغله حق اخذی غیر ثابتدر حکم سلب دخی بویه در بناء
 علی هذا التفضیل مسلم مرقوم علی مرسومی فرسدن اسقاط ایلد کده دخی زنده ایکن مشرکین آنی چکوب
 تخلیص ایلسه ل اول ضرر له هلاکی ینلرنده ضارب فرس و سلبدن نسنه تقبیل اولماز زیرا تمام سبب هلاکله
 اولوب ابتداء نبوت استحقاقی اکا منوط اولمغله ظاهر حال کفایت ایچوب تیقن سببیه مشروط و عتق و طلاق
 تعلیق اولسان شرط منزلنده در که تزیل جز تیقن نبوت شرطه مر بوطدر و بو یاده طریق معرفتی انجق
 شهادت مسلمین عادلیندر زیرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنیمت مسلمین ایکن مقصد ضارب اثبات استحقاقه
 یدارندن سلبی سالب اولمقدر بو جهته اول ضرر له قبل القسمة هلا کینه عدول مسلمیندن اقامت یننه لازمدر
 زیرا قیمت یا بعدن صکره هلاکی یننه ایله دخی ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت و بیعه محل حق قائم اولمغله
 قاتل سلبدن نسنه به نائل اوله من اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتیلا فله مائة درهم دیمش اولسه
 یننه حکمی حکم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر که غنائم بیع اولوب صکره مجروح هالک اولسه
 غنی تقسیم اولمادجه بوضوئرتدره مائة به مستحق اولور اما غنی تقسیم او لوب صکره هالک اولمش ایسه
 استحقاق نفله مالک اوله من زیرا بونده محل حق غنیمت اولوب غنی دخی مقام میعه قائم اولد یغندن مجرد بیعه محل حق
 فوت اولماز اما قسمته محل حق زائل و نفلی باطل اولور و صورت سابقه ده محل حق سلب و غنم سلب غیر السلب
 اولمغله محل حق بیعه منسلب اولمشدر ایسته بو تدقیقه میان مسئلتین تعریف اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمه والعیندوانساء وغیرهم * اگر امر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تقبیل ایدوب مسابن ایله
 قتالده رفیق اولان بزیمی قتل قتل ایلسه مستحق سلب اولور زیرا امام مسلم و ذمی به عام اولان لفظله سلبی قاتله
 ایجاب و التزام قشدر و لفظ عام جمع متا و لاتنده اثبات حکم جهتیه نص کیدر امام بو تقبیلی ذمی به تخصیص
 ایش اولسه قتاله مستحق سلب اولدقد بصکره لفظ عامده داخل اولدقده ینه مستحق اولور حکمی اولدر که
 ذمی قتالده بزیمه برابر بولنسه مسلم غنیمتدن مستحق سهم اولدیغی کی اولدخی مستحق رضخ او اور و مستحق رضخ
 مستحق سهم کی شریک غنیمتدر بناء علیه طعام و علفدن قدر حاجت کا دخی تناول جائزدر کذلک تجاردر بر بیعی
 مقد ماقتال انسون ایشون قتل قتل ایلسه اولدخی مستحق تقبیل اولور زیرا شمدی قاتل اولمغله شرکاء غنیمتده
 داخل و حکم تقبیل اکا شامل اولمشدر کذلک امرأه مسلمه یا خود ذمیه قتل قتل ایلسه استحقاق رضخله غنیمتده
 شریکی اولمغله ینه سلب متواله مستحقه اولور کذلک بر عبد دخی مقدمه مولاسیله معا قتال ایش اولسون اولسون
 قتل قتل ایلسه اولدخی استحقاق رضخله شریک غنیمت اولمغله تقبیلله مستحق سلب اولوب مولاسی کسب عبدینه
 مالک اولمغله اول سلبه دخی مالک او اور مکر امیر من قتل من الاحرار قتیلا یا خود من قتل من المسلمین قتیلا
 دیو تخصیص و قاتلی احرار یا مسلمینه تخصیص ایلیه بوضوئرتدره استحقاقه ایجابی مدار اولمغله عموم کلامی معتبر
 اولدیغی کی خصوصیه دخی اعتبار و تخصیصی اوزره بناء امره ایتدار اولنور لکن عند تخصیص دخی ذمی
 مستحق سلب اولماینجه غنیمتدن مقدار رأی الامام رضخله مطبیل قیلنور زیرا قتالده مسلمینه تابع اولدر عبید
 ونسا کی مادون سهم رضخه مستحقدر حکمی اولدر که قتالده تابع اولنره بحر بیع خروج ایچون به مقدار نسنه
 ویر یلک لازمدر و بیوعله تابعی نسویه مناسب اولمغله اعطاء رضخله اکتفا ایده رز و کر کدر که اول ذمی
 فارس ایسه رضخی مسلمیندن سهم فارس و راجل ایسه مسلمیندن سهم راجل اوزره زائد اولیده زیرا مسلمین ایچنده
 لا محاله کفایت و مشقت جهتیه اول ذمیدن اعظمی موجوددر و بویه مسلمک سهمی اوزره زیاده غیر مشروع ایکن
 ذمی ایچون نیجه مشروع اولور لکن جناب مؤلفک نفس کابده ظاهر کلامی ذمی عظیم الکفایه و المشقة اولدقده
 رضخی سهم مسلمه ابلاغک جواز ینه دلالت ایدر اما قول صحیح اولدر که زیاده کی مساوانی دخی جائز اولوب

بر عیدی بلاعد قتل ایلین شخص اوزره قیمتی مقام دیتده الزام اولدوقده قیمتی نه قدر غایب ایدسه بینه دیت ایزاردن
 اون درهم تنفیص اولدیغی کی بونده رأی امام اوزره مقدار مناسی تنفیص اولتور سوال اولتور سه که تنفیص عاقده
 استحقاق سلبده مسلم و ذمی مساوی اولوب بعضا سلب قتل ذمی قیمته سهم مسلمان اکثر اولور ایکن رضخنده
 نسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز دکلمر جواب اولدر که بعد التفییل استحقاق سلب قتلله یا خود ایجاب امانته در که
 مسلم و ذمییک بونلرده تفاهتلی یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کر امانته اولمغله تفاهتلی ظاهر در کور من مینسکه
 تنفیله استحقاق قده میان غارس و راجحل مساوی ایکن استحقاق غنیمته جواز نسویه به دلالت ایلز و اگر امیر
 من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضی الیشمد که برکسنه قتل قتل ایلسه ایشیدوبدن
 ایسده مستحق تنفیله ز را هر رینه اسماع کلام وسع امامده اولوب وسعنده اولان نجق اشاعت خطاب
 و اولدخی حاصل اولمغله حکما جمع افراد مخاطبینه واصل کیدر کور من مینسکه بونلرده رضی الله تعالی عنه
 یوم جنبده قبل اسماع! تنفییل قتل قتل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الاغلا ده روایت اوزره
 سلبی اکا عطا و نحو بل یوردیلر و هم سماع خطاب نجق مخاطبیدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور و بوضو رنده
 حقیقه محض منهعت اولمغله سماعله غیر مشروط د زبانه علیه امیر عسکر سریه مبعوثه تک نجق امیرینه
 لکم نقل ال ربع مفهومی افهام ایلسه مجموع سریه به اعلام ایش ایش اولور و بعض سریه اسماع ایدوب بعضی
 ایسده دخی مسئله بویه در اما اول سریه و غیریدن کسنه اسماع ایلسه تنفیله معنی اولوز ز را نمره تنفییل
 نحر رض قتال اولدخی هیچ کسنه اسماع ایتمده کده متمتع الاخصاص الدکر که کویا امیر اول تنفییل نجق در و ننده
 تفکر ایدوب قطعاً تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یا خود بعض عسکر اسماع ایلد کده نحر رض مطلوب
 حصوله کلور توضیحی اولدر که کلام امیری بعض کسان اسماع ایتمده کده حسب العاده سماع غیر سامعه ابلاغ
 ایدرک شایع اولور قال علیه السلام الاقلیلغ الشاهد الشایع یعنی آسکاه اولکن و بو خطبه می حاضر
 بولمشر غایبینه تبلیغ ایلسونلر اما هیچ کسنه اسماع ایتمده شوی معنی متصور اولوب لازم اولان اشاعتی اجمال
 ایش اولور و اگر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریه نقل ال ربع مقالی ایقاع ایدوب سریه ذین هیچ
 بر فیه اسماع ایلسه مقتضای قیاس اول نقلدن حرمان و انقطاع ایلدر ز را بونده عرض نحر رض فوت اولوب
 اهل طسکر ایله تکلمی کیجه عبالله تکلم یا خود وحدتنده خود بخود ترغی میزله سنده در لکن استحقاق مستحق
 اولور ز را امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامی حدیث سابق اوزره اهل سریه به تبلیغله عسکره دلالة
 امر ایش کی اولمغله بیان مشرو حزمه بناء البینه شایع اولور اگر چه اولی اولان معنای نحر رضی تتم ایچون
 سریه به تبلیغ و تفهیمدر لکن قبل تبلیغ حکم مذکور کی حاکمینه اثبات آنلره موجب ضرر اولمغله ترکی جائز در توضیحی
 اولدر که اصحاب سریه کا هیجه بر قوم اولور که حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز و عادت ملوکنددر که
 عامه به اظهار ایدر جکلری اسراری بعض خواص رینه ابراز و ضمناً تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطبات
 میزله سندن احراز ایدرلر و اگر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیوب عسکر رینه تنفییل ایدوب بعد آنلره
 مسلماندن برمد لحوق و ایچاردن بری قتل قتل ایلسه اعطاء سلبه تجیل قیلنور ز را امدد استحقاق سکرک
 غنیمته غنیمت القتال حاضر کی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التفییل حاضر کی قیلنوب تنفییل امره عالم
 اولسون اولسون سلب قتل اکیاسالم اولور و اگر مدد ایلد امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بوندنصکره واقع
 اولان قتیال و اغتامده نفلاری باطل اولور ز را صحت تنفییل ولایتنه منی ایکن عزلله زائل اولمشدر و قتل حصول
 المقصود عارض اولان مانع اصل سلبه مجامع کیدر حتی حین تنفیله معزول اولسه تنفییل معتبر اولدیغی کی
 تنفییل نصکره قبل القتل یا خود بعث سریه دنصکره قبل الاغتنام عزل اولسه بوندنصکره اولسا اما قبل العزل
 اغتنام ایتمشدر ایسه نمره تنفییل قبل العزل تمام اولمغله نفلاریه بکام قیلنور بوضو رنده امیر اول امیر ثانی قائم
 و عزله مفسدیم اوله جعنی عسکره اخبار ایش ایسه مادامکه امیر ثانی معسکر دن بعید در معزول دکلمدر اما
 اهل عسکر استناد ایلسه از امداد ایدر جنگ میزنده قریب اولدوقده قریب حکم اختلا طده اولمغله امیر اول معزول
 و تنفییل باطل اولور حکمی اولدر که خلیفه عزل اول ایله ثانی بی بعث ایدر کده بعید ایکن عسکرک محتاج اولدیغی
 تدبیر امور زدن عاجز اولمغله اول معزول اولوب قریب اولدوقده ارتفاح محذ و ر ایله معزول اولور و اگر
 امیر عسکر فوت اولوب اتفاقله امیر آخری اوزر رینه تأمر ایلسه از امیر اول حکم تنفییل تغییر اولمغله ز را ثانی خلیفه اول
 اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مگر امیر ثانی ابطال ایدر اولدخی ابطالی ناسه اعلام ایدرسته باطل اولور

مطلب قیده العبد تنفیص من دین الحار
 از قتل
 مطلب من لم یسمع التفییل

مطلب سماع الخطاب انما بشرط
 لدفع الضرر لا یجلب النفع

مطلب از قتل رجا من المدد الذین
 جاوا بعد التفییل

مطلب عزل الامیر النفل

مطلب موت الامیر النفل

زیرا امیر اول اعلام و ابطال ایش اولسه باطل اولمغله بودخی خلیفه سی اولمغله بینه باطل اولور و اگر خلیفه اسلام
 عسکره ان مات امیر کم او قتل فامیر کم فلان دیو اعلام ایدر سه قول مذکور تعلیق العتق و الاطلاق کی
 تعلیق الاطلاق بالشرط قیلنندن اولمغله قبول و تقبیل اولور بو مسئله ده اصل اصیل روایت قیلنندن
 حدیث جلیلدر که غزوه موده ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید جعفر امیر کم وان قتل جعفر فابن رواحه
 امیر کم الحدیث بیور مشردر لکن بوضو رنده امیر اول فوت اولدوقده تنفییل باطل اولور ز را ثانی به جهت خلیفه دن
 تقلید اولمغله موت اولد نصکره خلیفه مجدد تقلید ایش کی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئله سابقه بقدر
 حکمتی اولدر که تنفییل امیر اولک رأی اولوب آنک رأی دخی رأی یندن عالی رأی آخر که خلیفه تک ثانی به تقلیدی ایله
 منقطع اولمشدر اما مسئله سابقه رأینه بویه رأی عالی معارض اولوب نجق اهل عسکر امیر متوفاه و نفسار بینه
 نظر و شفقت و نصب خلیفه به مسادرت ایتمشدر و بنفسه استخلاف کی خلیفه سنه اعتبار و حکم رأی پادار
 قیلنور کور من مینسکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفه امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولوب
 میانده فرق یوقدر که مستخلف امام لوازم امامنده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنک کیدر و اگر
 امیر اهل عسکره خطابه من قتل منکم قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده بر جیش امداد به تجار به
 اهل حر بدن قبول اسلامه بر قوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
 و باسار ایدر ز را امام منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئله سابقه بشقه در که آده من
 قتل قتیلا قولی تعمیم و خطابی حالا و ما لا حاضرینه تتم ایتمشدر لکن استحقاق اهل اکیا دخی سلبی احسان
 قیلنور ز را مقصودی اعیان حاضرین اولوب مجرد نحر رض شیخان اولدیغندن اول و آخر حاضر اولنر یکساندر
 کور من مینسکه لاحقین مذکورین قتال ابتد کلرنده حوقلرندن اقدام عسکرک الدقلری غنائمه اشرک و وقت
 اصابتده حاضرین کی قیلنور ز بنا علیه حکم تنفیله دخی اشریکله وقت تنفیله حاضرین کی اولور ز
 و اگر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اگر اذن امامله کیشرایسه اهل ذمت منزله اولوب قتال
 ایدر سه رضخ و نفلده مستحق اولور و اگر بلا اذن کیشرایسه الدقلری سلب و غیریدن نسنه و بر یلوب جمله سی
 مسلمینه تخصیص اولنور ز را بو استحقاق اهل دار میز ایچون مرافق شرعیده دن اولوب دار میزدن اولسا بناره ثابت
 اولماز مگر امام آنلرایله استعانت ایش اوله بوضو رنده حکما اهل دار میزه لاحق اولور نظری اولدر که
 مستأمن دار میزده رکان و معدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی ینندن اخذ اولوب اذله ایسه ذمی
 منزله تنزیل و بولدیغی نسنه بعد الخمیس کندوبه اعطاء و تحویل اولنور و اگر عسکر مسلمین دارالخربه دخول
 ایدر کد نصکره ارفقدن اول داردن اولیا بر قوم مستأمنین دخی اول داره حلول و اهل منعه اوللرایله بعض غنائمه
 وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده دار میزه واصل اولمشدر غنائم مسلمین الخمیس و باقبسی سهام غنیمت
 اوزره ینلرنده تقسیم اولوب مصاب مستأمنین بلا الخمیس ینلرینه تسلیم قیلنور ز را الخمیس مصاب ایچون اشرف جهات
 اصابت اولان وجه اعزازدن اوزره اولمغله محصور ووجه مذکور دخی مصاب مستأمنیندن دور مصاب مسلمینه
 مقصوددر همان آنلرک اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبری کندوبه سالم قیلنور لکن مسئله سابقه بشقه در که
 آده مستأمنین تحت رایت مسلمینه قتال و غنائمی منعه مسلمین ایله استحصا ل ایتمشدر اولوب آنلرایله استعانت دخی
 کلابله استعانت میزله انزال قیلنمغله جمع غنائم الخمیس و مسلمینه ایصال و مستأمنین رضخ مجرد ایله استعمال
 اولنور اما بو مسئله ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه بر قوم اولمش اولسه مسلمینه آنلرک جمع
 مصابلری بر جمله جمع و خمسی اخراج و باقی بین الطائفتین غنیمت قیلنور ز را اهل ذمت اهل دار میزدن اولمغله
 قتالری ایچون دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کور من مینسکه اهل ذمت دارالخربه مغلوب اولمشدر نصرتلرینه
 قدرتمز و ارایسه نصرتلری اوزر میزه واجبدر اما مستأمنین دارالخربه کبر دکلمدر نصکره نصرتلری غیر واجبدر
 توضیحی اولدر که اهل ذمت اهل دار میزدن اولوب سکنی ده مسلمینه تابع اوللرایله دارالخربه اصابت ایدر کد دخی
 تابعلردن و احراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمع مصابی الخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی ده مسلمینه تابع
 دکلمدر که دارالخربه رجوعه قادرلردن بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکلمدر و اگر بر حربی دارالخربه ایکن
 اموال اهل حربی انتهاب بعده اما نله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور ز را اما خود بینه
 قوت مسلمینه مالک اولوب مجرد کند و اخذ یله مالک اولدیغندن اموال سائر سنه الحاق اولنور کذلک بعد الاخذ
 اسلام به ذمی قبول و عسکر ایله دار میزه دخول ایلسه وجه محرر اوزره اول مال اکا مقرر در روایت اولدیکه

مطلب تعلیق الاطلاق بالشرط
 بصح كالطلاق والعتاق

مطلب استخلاف الامام او اتوم
 فی الصلوة
 و استخلاف قوم دخی جائز ایدوب
 فاضیحان و غیر یعدد کوردر

مطلب وجوب المستأمنین رکان او معذرتنا

فعل مذکور مغیره بن شعبه رضی الله عنه دن صدور ایستادگی بر سفر نده مشرکیندن رفیقین قتل و مالیرین
 اخذ بر له مدینه به وصول و اسلامی قبول ایستاد و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مالدن جنس و غیره
 نسنه اخذ ایستاد اما اسلامیک فقیر و اما مالک فمال غدیر لاحاجه لنا فیبه بیور دقلری بر ویدر و یوقیل
 شرفلرینه علت مغیره رفقاسنه غدیر ایله غارت ایلدیکدر و کتب مغازیده قصه معروفه سی وارد و اکر اول حربی
 قبل اخذ مال اسلامه کلوب بعده بعض اهل حربی قتل و مالنی اخذ و عسکره الخلیق ایتمش اولسه اصحابی
 قوت مسلمین و تمام حرازی منعه مؤمنین الله اولغله کتند و عسکر ما ننده غنائمه الخلیق اولنور ز بر عسکر دن بشته
 بر کسنه بویه ایستله حکمی بود اهل حربیدن اسلامه کلن دخی ایستله یته بویه در کذلک اول حربی اول
 عسکره کلوب قبول ذمت بعده رجوعه اول ماله اصابت ایستله یته بویه در ذر بر قبول ذمت ایندیکه دار اسلامدن
 عسکر ایله داخل اولان ذمی منزله نازل و اخذ ماله ایستاد قبول قوت مسلمینه نائل اولنور کذلک اول کلوب عسکر دن
 استبان بعده اذن امامه عودت و فعل مر قومی اتان قلسه بعد اذن الامام مصابنده ذمی و ظاهر اولدیغنی بیایتمه بناء
 یته بویه در اما فعل مذکور بلا اذن الامام اقدام ایتمش اولسه نظر اولنور اکر مستأمن مر قوم اول دارک اهلند
 ذک ایست مصابی اهل عسکره تخصیص قیلنور ز بر ادر اسلامدن عسکر ایله دخول ایلمن مستأمن منزله
 اولوب منعه سی دخی اولوب اول ماله ایستاد قبول قوت مسلمینه اصابت ایتمش اولغله مسلمینه تخصیص قیلنور
 اما اهل منعه اولسه حکمی بشقه در که ذکر اولندی و اکر اول دارک اهلند ایستله یته بویه فقیه دیر که متن و شرحه
 بوشق حکمی تحریر اولمادی لکن قریباً ذکر اولنان مسئله ده نصیص لری اوزره جیح مصابی کندیوه
 تخصیص اولنور و اکر اهل عسکره در شمشیدن بعض اسرا اخذاید و بامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دید کد نصکره
 اسرادن بر سی اعدادن بر نی قتل ایستله نظر اولنور اکر امیر حین قتلنده اسیر لری بیع و تقسیم ایتمش ایست
 اسیر قاتل هنوز غنیمتدن اولغله سلب قتیلی دخی غنیمت قیلنور و اکر تقسیم و بیع ایتمش ایست سلب مر قوم مولاسته
 اعطای قیلنور ز بر مولاسی قسمت به اشترایله اکا مالک اولغله سلب قتلنده دخی شملک اولنور و الله اعلم
 * باب من الشریکه فی النفل و ما یؤخذ بحساب *

یعنی نفلده اشترک و حساب تفیل اوزره اخذ و استملاک باندن مسائل دقت نصایدر اکر امیر من اصابت اسیرا
 فهوله دیو تبشیرایدوب بر شخص دلیر دخی ایکی اوج اسیری بدن اخذ و تسیر ایستله جله سی اکا تملیک و تقریر
 قیلنور ز بر مصیبه کله من و مصابده لفضاسیر ذکر اولغله صیغه کلام مصیبه و مصابده جیعا مامدر کذلک
 ان اصابت انسان منکم اسیرا فهوله دیمش اولسه یته بویه در زیر تعمیم مصیبه و مصابی تصریح ایتمشدر
 و بوشللو امورده حرف شرطه کله من میابنده فرق سابق الذکر غیر معتبردر و تکبیر اوزره انسان قولنده
 فرد معین و فرد منتشر قصد اولنور و جنسه محمول و قلیل و کثیره مشمولدر حتی اسیر واحد اصابتله بر جاغت
 شریک اولسه ل جله سی آنده تشریک اولنور و اکر من اصابت منکم عشرة ارؤس فهوله دیوب بر
 مرد جلاد تمام دخی یکر می رأس اسیره ظفر یاب اولسه یته بویه تعمیمی تصریح ایتمکله جله سی آنک حق صریحی
 اولمشدر و امیرک اقوال مذکور سی بالجملة من اصابت شیئا فهوله قولی منزله سنده در و اکر من اصابت عشرة ارؤس
 فله عشرهم دیوب بردلاوردخی یکر می رأسه ظفر بولسه حساب تفیل اوزره عشر مصابی اولان ایکی
 رأسی اکا مقرر اولن رأسی ایستله ایستاد قبول قوت مسلمینه حاصل اولان منفعت مسلمین که باقی قلات اشعارتده
 و اذ استنی و یرمه ل ز بر امیرک اکا ایجاب تفیلی ایستاد عملیه حاصل اولان منفعت مسلمین که باقی قلات اشعارتده
 مقابله در و عمل کنی مال اولیمان نسنه مقابلنده علی الاطلاق نسیمه رأسی ایستاد اوسطه جمل اولنور نه کیم
 بدن خلع و بدن الصلح عن دم العمد مسئله رتده بویه در وهم امام اکا و مسلمینه نظر ایله مأمور ایکن اعلاسی
 اعطاده مسلمینه و ادناسی اعطاده اول مجاهده ترک نظر مقرر اولغله خیر الامور اوسطها لازمه سنجه وسطنی
 اعطایله تعدیل نظر لازمدر و اکریش رأسی ایستله یته حساب تفیل اوزره خسه بی عشره اعتبارایدوب
 اوساطدن بر ینک نصی اکا اختیار اولنور سؤال اولنور سه که شرط مشروط اوزره باعتبار اجزا منقسم اولغله
 بویاده امام استحقاقنه رؤس عشره بی شرطه قیلند قده مادون العشره بی کشورمکله شرط تحقق ایستاد
 بر شیه مستحق اولماقی اقتضایدرایدی جواننده دیر که اوله دکلدر بلکه امام آتی عملیه حاصل اولان منفعت
 مسلمین مقابلنده ایجاب ایتمشدر و منفعتی مقداری مسعادن اعطای لازمدر نکته سی اولنور که تفیلندن مقصود
 مشرکینی اخذ و اسیره تحریر یسدر و بومقصود صورت شرطی اعتبارده حاصل اوله من که صورت مفروضه ده

مطلب بعض زیاده من التزییم

مطلب اذاسی الرأس مطلقاً فی الخلق و الصلح من العبد یصرف الی الوسط

مثلاً طقوز اسیر آوب عشره به ابلاغ ایده بوب آنلری کتورد کده دخی بر شیه مستحق اولسه جغنی یلده کده
 البته کتورمکه رغبت ایلمز ز بر طقوز اسیری کتورمک لاحخاله مؤنت کثیره و متاعب عسیره به محتاج ایکن نفلدن
 منقطع و ایستاد نصب آحاد غنائمه منفع اوله جغنی یلده کده اول مؤنت و متاعب التزامن مر تدع اوله جغنی
 ظاهر در و معنای تحریر یعنی اتمام ایستاد قبول مشر و حیرزی التزامده در کوره بسنکه امیر من اصابت عشرة ارؤس
 فله عشرهم و من قتل منکم عشرة فله عشر اسلابهم دیمش اولسه و بر مجاهد دخی طقوز مشرکی قتل ایستله
 حساب مقتولین اوزره عشر مسمایه مستحق اولمازی ز بر جله نک معلومیدر که مقصد امام شرط عشره بی
 اتمام دکلدر که قتل عشره و اخذ عشره به شخص واحد قادر اولق امر نادر در و اکر مسئله مذکور ده ایکی کسنه
 اون رأسه ظفر یاب اولسه ل اوساطلرندن بر سی ایکنسنه انتخاب اولنور ز بر مسلمین ایچون شرط قیلنور
 منافی ایستاده شریک اولماریله مسمایه دخی تشریک قیلنور و اکر امیر عسکرندن بر شخصی ان اصابت رأسی
 فهولک دیمکله تبشیرایدوب اولدخی ایکی رأسه لاحق اولسه ایستاد قبول قوت مسلمینه مر بویه مستحق اولنور ز بر کلام امیر مصیبه
 و مصابده مخرج خصوصنده خارج اولوب معنای عموم ایکنسنه ده معدوم اولمشدر و بوضوئده اول ایکی رأسه
 علی الترتیب ظفر بولش ایستله اقدامنه مستحقدر اما ایکنسنی بدن اخذ ایتمش ایستله دیکدیکنی آوب اعلاسی
 انتخاب دخی رخصتاید ز بر یا لکن اعلاسی ایتمش اولسه کندیوه سالم ایکن آخری بر آوب اظهار جلادت
 ایتمکله محروم قیلنور کذلک یته شخص واحد خطابه ان اصابت عشرة ارؤس فله منکم رأس دیوب
 اولدخی یکر می رأسه ظفر بولسه کلام امیرده معنای خصوص معتبر اولغله ایستاد قبول قوت مسلمینه اولوب
 بودخی بین العشرین ترتیب اوزره اخذ ایتمش ایستله عشرة اولانک اوساطلرندن بر نی آوب مجموعی بدن اخذ
 ایتمش ایستله اوساط مجموعدن بر نی آور سؤال اولنور سه که مسئله متقدمه کی بونده دخی اعلاسی انتخاب ایچون
 رخصت یاب قیلنور جواب اولدر که آنده رأس واحد مصاب کندیوه به تخصیص و ایجاب قیلنور مقابلنده
 منفعت مسلمین غیر مشروط و بونده کتوره جکندن بر جزئی نسیمه ایتمکله شرط منفعت مسلمینه مر بوی
 اولغله بونده وسط اعتبار اولنور آنده اعلاسی اختیارایدوب و اکر امیر عسکرندن اون شخصی ان اصابت عشرة ارؤس
 فله منکم منها رأس دیمکله تبشیر ایستله بونده خطابه عشره سبقت ایلمن خطاب واحد ایستله جیح احکامده
 متجدد ز بر اصیتم قولنده ینلرین جملة آتله تخصیص خطاب ایتمشدر و تخصیص مصیبه تخصیص
 مصابه اصل و دلیلدر اما اول عشره به خطابه ان اصابت رجل منکم عشرة ارؤس فله منها واحد دیمکله
 ایجاب و آنلرندن بر سی یکر می رأس اسیرای استجاب ایستله اوساطلرندن ایکی رأسه کامیاب قیلنور ز بر هر بر نی
 اصابتله افراد و خطابنی عموم اوزره ابراد ایتمشدر بر بناء علیه جیح عسکره خطابنی منزله نازل و تعمیم مصیبه
 تعمیم مصاب دخی حاصل اولنور کوره بسنکه صورت مفروضه ده هر بر نی اون رأسه اصابتله مجموعی
 یوز رأسه مصیبه اولسه هر برینه مصابندن رأس واحد نصب قیلنور کذلک بالکثر بر سی یوز رأسه مصیبه
 اولدقده ایچندن اون رأسی اکا نصوب اولنور و اکر شخص واحد خطابه ما اصبت من عشرة ارؤس فله
 منکم واحد دیو ایجاب و اولدخی یکر می رأسی استجاب ایستله اوساطلرندن ایکی رأسه کامیاب قیلنور ز بر
 کله ما موجب عموم اولوب اول عمومی مصیبه اثبات ممکن دکلدر که اصابتله واحدی تخصیص ایتمشدر
 بوجهتله ایستاد مصابده اثبات اولنور اما سبقت ایلمن ان اصبت مسئله سی بشقه در که آنده موجب عموم صورده
 و معنی معدومدر و اکر امیر عسکرندن بر دلیری یا فلان ان قتل هذا الذی بر من المشرکین فله سلبه دیو تبشیر
 ایلمد کده مسلمیندن شخص دیکر بو کلامی ایستادوب همان اول مشر که مبارزه برله قتل و تدبیر ایستله مستحق سلب
 اوله مز ز بر استحقاق تغلیه مخصوص و تفیل دخی قابل خصوص ایکن امیر آتی مخاطبه تخصیص ایتمکله حق قیده
 بمنزله انعدم اولمشدر حتی مخاطب قتلده مسلم آخر ایله مشارکت ایستله نصف سلب مخاطبه اعطای و نصف آخری
 غنائمه القا اولنور ز بر هر بر نی قاتل نصف اولغله قاتل کل اعتبار و حکم قاتل کل هر برنده اختیار قیلنور و الله اعلم
 * باب من النفل المجهول *

یعنی امیر نفل مجهول المقدار ایله تفیل ایستله نه مقدار اوزره تحمیل اولندیغنی محل تفیلدر امیر من جاء منکم
 بشی فله منه طائفه دیمکله غنیمت کتورن شجانه ایچندن لاعلی التعین بر مقدارین و به جکنی اعلان ایستاد
 بر کسنه دخی بعض امتعه به ثواب به اسیر کتور سه تفیل عهده امیره تحویل اولمشدر که اول کسنه ایله اهل عسکره
 وجه نظر اوزره ایچندن مقدار رأسی اکا اعطای و تنویل قیلر ز بر کتوره جکی نسنه دن اعم اسماء موجودات

مطلب تخصیص المصیبه یل علی تخصیص المصیبه

اولان لفظ شمله تعیرا تکلمه جمع مجلوبا تنه شامل قلوب ایچندن لفظ طائفه نك مدلولی اولان جز مجهول
 اكا ایجاب قیلشدن وجهالت مزبوره بومقوله توسع اوزره مینی اولان امورده مانع صحت اولما مغله بعد صحیحه الایجاب
 بیانی موجب یاخود خلیفد سنک عهده لر بنه منوط اولوب بویا بده موجب جمله به نظر وشفتهله مأمور
 اولان امام اولغله ککر کدر که امام آتی رعایت نظر جائین اوزره بیان ایدیه و هر طرف دخی اول بیانی قبول
 واستحسان ایدیه نظر اولدر که برکنه مالدن بر طائفه سنی بر شخصه وصبت ایلسه وارقی قائمقامی اولغله
 مالدن دیلدیکی مقدارینی اكا اعطا ایدر اما وارثی یوغبسه میرانی مسلمینه عائد اولغله تصد وصبتی امامه راجع
 اولوب اولدخی موضی له و مسلمینه وجه نظر اوزره دیلدیکی مقدارینی اعطا ایدر واکرامیر من جاء بشی فله
 مند شی اوله منه قلیل او سیر دیکله غنیمت کتورنله ایچندن بر شی به قلیل به سیر اعطاسیله تیشیر ایلسه بودخی
 قیاس سابق اوزره منوط رای و تدبیر ایدر لکن ککر کدر که بونده اعطاسی ایلدیکی کتور دیکی غنیمت نصفه باغ اولیه
 زیرا ایچندن سیرینی به قیلانی یاخود تکبیری دلیل قتل اولان شی منگری ایجاب ایلشدن وقت و کثرت ایچن مقابله
 ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشترکه دندر و بر شبتک بعض قلیلی مادون التصفیر که مقابله ده باقی اکثری اولیق
 ککر کدر کذلک من جاء بشی فله منه جزء دیسه بودخی منوط رای امیر در اکن بونده تجا و نصف جا نزل ایسه ده
 اعطاس نصف جا ندر ز راجزینک اقل مرتبه سی ایکی جزیک بری اولقد در که نصفه اما فله بعضه
 قوی فله طائفه قوی مثلور در ز اقل و اکثر شبتک بعضی وطائفه سی اولوب لفظده دلیل قتل و کثرت
 بولما مغله رای امامه خواله قیلنور واکر من جاء بشی فله منه سهم دیسه قیاس ابی حنیفه رضی الله عنه
 اوزره کتور دیکنک سد سی و بریلور زیر اعنندنه سهم سد سدن عیار تدر حتی مالدن بر سهمله وصبت ایلسه
 موصی له سد سدن اقلی و بریلور و قول مذکور ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دین مأمور در و علی قول الامامین
 وصیته احدوره سهمی مقداری و بریلور و قول شرح دخی بود در جهیم الله تعالی و بزوبی و ضایاده بیان قیلدیق
 و بوقول اوزره بومسئله ده سهم بمنزله الجزاء اولوب جز من جزین کی اقل سهم دخی سهم من سهمین اولغله امام فصیحی
 تجا و زایمه ریک مقدار آتی اعطاس ایلر اما بومسئله فله مناسهم راجل من القوم دیمش اولسه عسکرده فرسان و ریحاله
 موجود ایسه ده اقل متیق اولان سهم راجل و بریلور نظیری اولدر که مالدن بر سهمنی وصبت ایدوب بش اوغول
 و بش قز ترک ایلسه ترکه اون الی سهم قیلنوب موصی له اقل متیق بر قز حصه سی و بریلور بومسئله دخی بوله در
 و صور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقسی سهام غنیمت اوزره منقل و اهل عسکر بنارنده مقسوم اولوب
 منفله نقلدن ایجاب اولندی دیومحروم قیلنور سوال اولنور سه که کتور دیکی نسنه ده سهم غنیمتله شریک اولغله نغله
 نیجه مستحق اولور جواب اولدر که اگر نفل عوض جهاد اولیدی استحقاقی متمتع اولور ایدیکه غازی اعدایه ایراث
 نکایتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلکه استحقاقی ایچن تقبل و تحر یضله در یوقسه شرط و نغو یضله دیکلدر
 و بعد النفل باقیده دخی کرامت جهادینه اعتبار ایله تشریک اولنور واکر امیر من جاء بالف درهم فله القادر هم
 دیوب برکنه دخی دیدیکی بیک درهمی کتور سه کتور دیکندن زیاده اکانسه و بریلور ز راجع تحر یض و نظیر
 ایچن کتور دیکنک مجموعنده به بعضنده منتظر در وز زیاده ده تحر یض و ارا ایسه ده نظر مسلمین یوقدر بنابرین
 مستحق اوله من کذلک دنایر و اسراء اطفال و افراس مثلاً مالدن غیر فائده سی اولوب مجاهد آنلری کتورده نك
 شرط قیلن هر نسنه ده حکم شرعی بوله در که کتور دیکی نسنه نك قیمتی اكا ایجاب اولن ان نقلدن دون ایسه
 ایچن کتور دیکی نسنه به یاخود قیمته مستحق اولور اما امیر کفار یزندن طلب اسیر ایدوب من جاء باسیر
 فهو له و خسمائة درهم دیسه تقبلی جائز و اسیردن بشقه بعد الاسر حاصل اولان غنائم دین بشوز در همه
 فائز اولور و مسئله سابقه بشقه در که آنده مالدن غیر مقصد نابود و بونده اسر مبارزین کفار ایله نکایت
 اعدا موجود در کور من بسنکه من جاء بطریق فهو له و الف دنار یاخود من جاء بالملك فهو له و عشرون رأسا
 دیوب بر شخص دلیر بونلردن برنی اسیر ایلسه معنای نکایت فعلندن حاصل اولغله کتور دیکندن اکثر ایسه ده
 غنیمتدن مسمايه نائل اولور کور من میسنکه امیر من قتل الملك فله عشرة الاف دنار دیوب تیشیر و برکنه دخی آتی
 قتل و تدبیر قیلسه بونده مسلمینه جنس مالدن نسنه حاصل اولدیده ده یسه مسمايه مستحق و نائل اولور واکر امیر
 سور حصن اوزره بر مشرکی قتل ایدر کوروب من صعدا السور فاخذه فهو له و خسمائة درهم یاخود من صعدا السور
 فقتله فله خسمائة درهم دیوب بر مرد جالاک دخی بلا صعود آتی قتل و اهلاک ایلسه مجرد قتلندن نکایت اعدا
 حاصل اولغله مسمايه نائل اولور ز راجع مقصد امیر ایچن نکایت اعدا در که قتل ایله حصول ایدر اولمشدر واکر

مطلب اوصی لانسان بطائفه
 من ماله
 مطلب بطلاق شی و قایل و سیر
 علی مادون النصف
 مطلب جز النبی بطلاق علی نصفه
 لاما فوقه
 مطلب اوصی بسهم من ماله
 مطلب السهم عبارة عن السدس
 مطلب اوصی بسهم من ماله وله
 خمسة بنین و خمس بنات

مشرک مرقوم سور اوزردن خارج حصنه مسلمین دنه متمتع اوله جتی بر موضعه ساقط اولوب مسلمیندن برسی
 اخذیه قتل ایلسه نفل ایله متمتع اوله مز ز را امیر سور اوزره صعود ایله اخذ و قتلنده نکایت اعدا لثم ایچون تقبلی
 ایجاب و الزام قیلشدی و نکایت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صکره قتلله موجوده اوله من کور من بسنکه
 بلا امتناع وسط مسلمینه ساقط اولدقده بر مسلم آتی قتل ایلسه بر شیه مستحق اولما وجه سابق دخی بوله در
 امد داخل حصنه ساقط اولوب بر مسلم دخی سور اوزره صعود و درون حصنه ورود ایله آتی اخذ و قتل ایلسه
 نغله مستحق اولور ز بر صعود مشروط اوزره زیاده دخی قیلشدن که بعد الصعود داخل حصنه نزول اظهار
 جلادت و دوشمنه ایراث نکایتده صعود مجرد دن اشد وازیددر کذلک سور اوزره علی حاله طور بر ایکن بر مسلم مثلا
 رحله آتی جرح و مسلمینه قارشو مسلمیندن تمنع ایدیه جکی بر موضعه طرح ایلد کد نصکره اخذ و قتل ایلسه
 بنه مستحقدر ز بر فعلی حصندن سقوطنه سبب قوی اولغله صعود مشروطه فی الجملة مساویدر کور من بسنکه
 برکنده ایله چکوب سوردن زمینه القا بعده قتل و افنا قیلش اولسه استحقاقی هویدا در وجه سابق دخی بوله در
 واکر امیر صعودی شرط ایچوب همان من اخذده فهو له دیوب تیشیر ایچن اولوب اول مشرک دخی سوردن
 خارج حصنه دوشوب بر مسلم دخی آتی اسیر قیلسه نظر اولنور اکر محل سقوطنده مسلمیندن متمتع ایسه اول مسئله
 ایصال و دکل ایسه فی مسلمینه ادخال قیلنور ز بر صورت اولاده اول مسلم اسیر ایچن اولوب نایه ده مأخوذ
 جاغت اولغله فعلی اخذنده تأثیر ایچمشدر واکر من صعدا الحصن ثم نزل علیه فله خسمائة درهم دیوب تقبیل
 و برکنه دخی بوضعود و نزول تکمیل ایلسه نکایت اعدا حاصل اولغله نغله واصل اولور اما بعد الصعود
 قائل نزول اوله میوب عود و قتل ایلسه ایراث نکایتده عمل مشروطدن دون اولغله نقلدن بر شیه متمتع قیلنور
 واکر مسلمین رخنه حصنه ساکنین ایکن امیر من داخل فیها فله عشرة دنایر دیکله بر مسلم اول رخنه دن
 قلعه به ولوج و بر فردی قتل ایچندن خروج ایلسه اتیان مشروطه تحصیل نکایت ایلدیکندن اخذ دنایره
 کسب لیاقت ایچمشدر اما رخنه دیکر دن دخول یاخود بر دیواره صعود و اوزر ز بنه نزول ایلسه نظر اولنور
 اکر بوفعلی جرأت داخل و نکایت عدو و منفعت مسلمینه راجع اولان احوالده رخنه اوله مماثل یاخود دخی اصعب
 بر موضع راهوالدن ایسه من حبث المعنی عین مشروطی یاخود مع زیاده اتیان ایچن اولغله نغله استحقاقی نمایاندر
 واکر دخولده اسهل یاخود اصعب ایسه ده منفعت مسلمین جهتله اقل ایسه مستحق نفل اوله مز و بوقتبیل
 آخر یاه واریجه ذکر اولنه جق مسائله اصل اصلدر که شخص منفعل مقصد امیره راجع اولان احوالده
 اوزر بنه شرط قیلن ان علدن اقلنی اصدار ایدر سه بر شیه سزا وار اوله مز واکر مثلنی به فوقنی اصدار ایدر سه
 مقدار مسمايه سزا وار اولور مثلا من جاء بالف درهم جیاد فله منها مائة دیمش ایکن الف فله کتور سه
 بر شیه مستحق اوله مز ز را مقصد امیر منفعت مال ایکن کتور دیکی مشروطدن دوندرا ما من جاء بالف غله
 فله منها مائة دیوب الف جیاد کتور سه مائة غله به مستحق اولور ز راجع کتور دیکی مشروطدن اعلی در
 لکن استحقاقی باعتبار التسمیه اولغله ایچن مسمايه مستحقدر واکر من جاء بالف جیاد فهو له دیوب اولدخی
 الف غله کتور سه جمله سنه مستحق اولور ز بر اصفت جودت و در ائث ایچن منفعت مسلمین ایچون اعتبار اولنوب
 مشروط دخی بعض الجلوب ایسه منفعت مسلمین معتبر و جمع الجلوب ایسه غیر معتبر اولغله بومسئله ده منفعت
 مسلمین معتبر اولما دیکندن اختلاف صفت نظر قیلنوب جمله سی اکا مقرر قیلنور واکر من جاء بالف غله فهو له
 دیوب اول دخی الف نقدیت المال کتور سه ایچن الف غله به مستحق اولور ز راجع استحقاقی باعتبار التسمیه ایکن
 اکا الف غله دن اکثری تسمیه اولنما مشدر بنابرین صفت مسمايدن زیاده سی غنیمتده داخل اولور و بوند نصکره
 من جاء بقرة قولیه ذکر ایلدیکی مسئله دخی قیاس مذکور اوزره در والله الموفق

حادث و قتل انجق تايدن متبع اولشدر و امام دخی تنقلده من سرعه يا خود من ضربه ديمبوب انجق
من قتلہ ديمبور سوال اولنورسه که فعل اول ظاهر اوليدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدي جواب اولنورکه
مشرك اول موضعہ خارج اوليدی قاتل آتی قتلہ متهج اوله مزدي بوضورته نفسی قاتلدر ديمبك صحيح
اولماديغي کي ضارب قاتلدر ديمك دخی تصحيح اولنماز کور من مسنکه برکسنه کند آتوب آتی بلا جرح
دابه سندن طرح ايلد کده همان شخص آخر اقدام ورأستی قطع و کارنی انعام ايلسه بونده قاتل شخص
اولدر ديمك قاتلدر هيچ قابل دکلدر بلکه اول کند آتسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزده بيه قاتل قطع رأسه
نائل اولان در کذلک بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جني معلوم ايکن رايکی کون حياتده قاتوب
صکره نانی رأستی قطع ايلسه حقیقته قاتل ثانی اولمغله سلینه نائل اولور کور من مسنکه قتل عمدده بونک مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع و حق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
و ثانی اوزره مندفع قیلنور و حکم مشروح المأل اوزره قصه عمر رضی الله تعالی عنه ايله استدلال اولنورکه
محرابه ايکن اول هنامی ضرب ایلین کافر بنام موجب هلاکت اولان محلدن جرحه اهتمام ایلشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچد کده سودیاره سندن چيقوب انجاق کار وفات ایدوی آشکار اولشیدی بویه ايکن بینه قبل الممات شرفا
احیادن عدا اولنور ایدی حتی اول اوقاتده بر ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدي واکر ضارب ضربه قطع اوداج يا خود امعاء بطنی خارجده اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح بیابان قیلد فده شخص آخر قطع رأسه شتابان اولسه سلی ضاربه احسان اولنوروز رافع اوله
کویامیت مجروح اولوب رمق روحی بمنزله حرکت المذبح اولمغله ساحه اعتباردن مطروح کور من مسنکه
ذئب برغمه تعدی برله قطع اوداج و امعاء بطنی نشر و اخراج ایلد کد نصکره صاحبی ذبحنه استیحجال ایلسه
عند الذبح حرکت ایدر سه بیه اکلی خلال اولماز اما ذئب جرح ایدوب غم اول جرحدن هالك اولور سه ده
برايکی کون صاع قاله جني معلوم ايکن ذبح اولنسه خلال اولور و حکم مفاد وما اکل السبع الاما ذئب کتم
آیت کریمه سندن مستفاد در و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن ذئب برغمه بطنی شق و امعاء سنی اخراج
ایتد کده ضاحی بشوب ذبح ایلسه دیو استنفا اولنور فده لابأس باکلهما دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سنی اولدر که امر متیقن تحقیق بطنی متیقن اولنور فده
زوال وتبدلی مبین اولماز و روح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقای متیقن اولمغله موتی ایله
حکم اولنماز و رايکی کون تعشی مأمول اولان مرتبه مرقومه به رسیده اولمغله اول جرحله مقتول اولوب انجق
قطع رأسه مقتول قیلنور و صورت مفروضه ده قاطع رأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه و ضارب دخی
بلکه سن یعی الموت قطع ایلدیگ دیو مدافعه ایلسه زبونه شهادت ظاهر فتی جائی مظنر ایدر اول جانب
نبوت قولله مستنظم درر مثلا ضارب قطع اوداج و امعاء ایلش ایلسه ضارب و قاطعندن هر بونک فعلی قاتل
ایدوی متیقن بویه وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولتی اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوی معیندر اما بعد الضرب رايکی کون تعشی مأمول ایلسه قاتل ایدوی نامعلوم و مشکوک متیقن عدم تعارضی
والاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله هوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول و قول قول قاطع اولمغله سلی اگاه وصول
قیلنور واکر ضارب کفایت جرحی حتی يا خود جسد مجروح شدن نه محله ایدوی محتفی يا خود مجروحی
رفیقلمری اخذ و استخلاصه حقیقت حالی مستحق اولسه اسلانی برأسه قاطع رأس استصحاب ایدر برألك فعلی
قاتل ایدوی مجزوم و فعل ضارب معلوم الوصف اولمغله قاتل ایدوی نامعلوم و مشکوک متیقن عدم تعارضی
امر محمولدر و هم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عدا اولور و تیقن موت انجق فعل قاطع نصکره در
واکر بر مسلم مشرکین برنی اخذ وصف مسلمیه اذغال بعده ذبح ایلسه سلینه مستحق اولدیقتنر بشقه
قتلی دخی خلال دکلدر زیرا صف مسلمیه کلد کده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حر ایدر
زیرا امام ایچون قتلہ فی قتل میانشده حق رأی معتبر درومن قتل قتلا فله سلیه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر و مرادی نیجه قتل اسیر اولور که تفتلی قتال مشر وعه تحر ایض شروع ایچوندر قتل اسیر ایلسه بلا اذن الامام
غیر مشر و عدا اما چکوب کتور بر ايکن همان بین الصفین دابه سندن انزال و قتلنه استیحجال ایلسه بونده
علی وجه المارزه قتل مقاتل ایش اولوب سلینه نائل اولور زیرا مجر دابه سندن انزاله اسیر اولمغله کور من مسنکه
یئنده مأ خود اولسه بین الصفین قتاله اقتحام و اول مسلدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمیه بعد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر
قاله على الشان

مطلب اوعدا الذئب على شاة
فقطع اوداجها و نشر ما في بطنها
ثم ذبحها صاحبها ليجعل اكلها

مقهور و مخنول اولمغله مأ خود اولسه دخی اقتحام و لتقامه موصول اوله من توضیح فرقی اولنور که صف
مسلمیه دخول نصکره اسلامه کلیه عبد مسلمین او اوب بین الصفین دابه سندن انزال نصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه مسلمین بولماز کذلک کند آتوب دابه سندن انزال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلینه مستحق اولوب کند ایله چکوب صف مسلمیه ایضا نصکره قتل ایلسه
مستحق اوله من مکر مشرک اول حالده امتناع و تدارک خلاصیچون قتال و نزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایلده بوضورته هنوز اسیر اولوب مقاتل متمنع اولمغله قاتلی سلییه متمنع قیلنور کور من مسنکه
قتال ایلده رک صف مسلمیه هجوم ایلد کده بر مسلم قتلنه ظفر بولسه سلی اکا مقرر در اما صفه دخولنده
سلاحی القابله اظهار انقیاد ایلد کد نصکره قتل ایلسه مستحق اوله مزدي برا صنع مزبور ایله اسیر مقهور اولشدر
واکر امر قتل ایچون تقابل طرفین هنگامنده من جاء برأس فیه ملأه دینار دیو تیغیل ایلسه جائز کور یلوب مرادی
سبیه صرف اولوب رؤس مقطوعه رجاءه تحمیل قیلنورز بر احوالت من بوره ده مقصودی بحر یض قتال و کلام مطلق
دلائل حاله مقید اولق و ارسنه قید اشکالدر بناء علیه برکسنه بر مشرکی قتل ورأستی اجتاب ایلسه غنیمندن
تسمیه امام اوزره نقلی استیحجال قبل بوضورته برکسنه بر رأسه کلوب بن قتل ایلدم دیو اعدا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بوهان رأستی اخذ ایلدی دیو نقلی استیحجال ایلسه قول انجق قول حامل الرأس در که رأستی قطع و اجتابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دان و ظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع العین آتک قولیدر سوال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور بوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مزدي بویه استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جواننده دیز که بلی بویه در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الواسع در و اول کسنه دخی قتل مشرک
اوزره ایکی شاهد اشهائینه حسب العاده غیر قادر در بوجهته نبوت استحقاقه حکیم علامندن غیر طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت یئنه ایدر سه نقل آنکدر ز بر معلومد رک مقصد امیر قتل اوزره اغرا و مبارزنی
هر کسک قادر اوله جني عمل اوزره سوق و اجرادر و عمل مطلوب قتل نفسدر بوقسه مقبول حاضر دن قطع رأس
دکلدر بوجهته من جاء برأس قول قتلدن مجازدر و قچان برلفظ قرینه صار فیه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقی
ساقطدر کور من مسنکه بر مشرکی قتل ایلد کده رفیقلمری چکوب کور توره کله يا خود ضربه رأستی او جورده فده
رأس صوبه دوشوب کند کله اخذ رأسه قادر اولسه نفاه مستحق اولماز می کذلک ضربه رأستی او جورده فده
شخص آخرک سهولته ایلته دوشسه نقل اول شخصه و بر یلور می حاشا بلکه بر حال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکسنه رأسه کلد کده بعض ناس بو برجل میت ایدی رأستی قطع ایلدی دیو اخبار اولدخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرا ایلسه بینه علامت قتل ایلده موجود و بویه ماده لده حکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع العین
آتک قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلدن دیو القاء التماس ایدر سه بونده سبایه نظر اولنوب سبای مشرکین
بولور سه نقل تسلیم و بولنماز سه مجرم اولنور زیرا حکیم علامت مواضعنده حکیم سبای اصل ایلدر دایلی
اولیدر که موتای مسلمین مشرک ایله مختلط اولسه لر دفن و صلواتی تیم ایچون سبای حکیم اولنور واکر شکل
و سبایله دخی التماسی مشکل ورأس مسلم یا مشرک ایدو کین تمیز غیر قابل اولسه رأس مشرک ایدوی بیلد کده
نسنه و بر یلن زیرا عندینده اگر چه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرک اید وکنه علامتی مقفود اولوب
قتل مشرک شرط استحقاق اولمغله معلوم و تحقیق اولد بجه نسنه به مستحق اوله مز واکر برکسنه بر رأسه کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی و برابر کن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو اعدا ایلسه قول مع العین قول ذی البددر
اگر عین ایدر سه نقلی اخذ ایدر واکر نکول ایدر سه مقتضای قیاس هر برینک نقلدن حرمان و ایاس ایدر زیرا
ناکل نکولله اگر چه عدم استحقاقنه مقرر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأستی یئنده
بولمغله قاتل ایدوی بر علامته مستفرا اولادی و نکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله من و بالانظر
الی الاستحسان نقل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزله اقراره نازلدر و اقرار من نور قبل الانکار
یا بعد الانکار صد و رایتمش اولسه نقل آخر اوزره مقصود اولور ایدی صورت نکولنده دخی بویه در نکته
اولدر که ذی البد وجود علامته مستحق تیغیل ایکن اقراری یا نکول ایله استحقاقی آخره تحویل ایلشدر
و تحویل مقرر صحیح و معتبردر مثلاً برکسنه یئنده بولنان برعنی آخر ایچون اقرار ایلد کده آخر دخی بنم دکل فلا نکدر
دیسه مقرر اولک اقرار ایله استحقاقی ثانی به تحویل اولمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کسنه بر رأسه کلوب ایکی
برابر قتل ایلدیگ دیسه لر نقل ایکیسنه تقسیم قیلنور و اشرا که هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یا ربیسی یئنده

مطلب اسلام المشرك بين الصفین

مطلب اختلط موتی المسلمین
بالشركین

مطلبت اقر بعین لانسان قتاله
المقره هو اقلان

بوتامغه اعتبار اول نماز را علامت صد قلزی تصادق فرزند یا خود را سبکی بد کرده معا تحقیقند ظاهر اولشدر
 بوضو رده رأس برنگ بدیده ایکن شرکت آخری اقرار و آخر بن بالکن قتل ایلمد دبو شرکت ذی البدی انکار
 ایلمه ینه نفل ایکنسند تقسیم اولنور ز را علامت صدق ذی البده مخصوص اولوب اولدخی اقرار یله رفیقسه
 انجیق نصف استحقاقی تحویل ایتش اولغله نصف آخره استحقاقی باقیدر واکرابکی کسبه برآسه برابر یا شوب
 کتورد کلرنده هر بری بن بالکن قتل ایلمد دپسه قطعه النزاع والاختلاف هر بری رفیقنک خلاقی اوزره
 استخلاف اولنور قنقیسی نکول ایدزه نفل آخره تحریف وایکسیده یمین ایدر سه ینسارنده تنصیف اولنور ز را
 مدار استحقاقی اولان علامت ایتان رأسه اشتراک و اتفاق ایلمشدر واکر مسلمین بر شخصی بر مقتولک رأسی
 قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلمد دبو یمین دخی ایلمه وجود علامتسه بنا نقل اعطا فیلنور
 اما شخص مزوری مقتوله سلاجی واصل و امکان قتلی حاصل اولیه جق مکان بعیددن سرعت ومقتول ایکن
 همان قطع رأسنه مسارعت ایلمش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغیا ونفلدن نسناعطا فیلنور ز را انجیکم علامت
 دلیل اقوايه عدم تعارضه مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولیه جقی مکان بعیدده ایکن
 مقترلی معلوم وهر کسک اعتقادنده کذب مجزوم اولق کبی دلیل اقوايه تعارضه محوطدر حتی بن اول قتل بعده
 بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استیصال ایلمد دیومغلطه ایدر سه قطعا التفات اول نماز ز را
 شهادت ظاهرک خلاقی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولماغله نسنه ویریلسه دعواى
 مجرده ایله ویرنک لازم کلور بوايه نصله حرامدر واکر امیر حین انهمزام اعداده من جاء رأس فله مائنه درهم
 دیوند ایلمه بودخی رؤس مقطوعه به جل اولنور ز را وقت انهمزاده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدای
 التزام ایلمرله ظاهر مرادی تعاقب و قتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتشیدم دپسه کلاننه
 التفات اول نماز ز را نسه اظهار ایلمدیکی معانک خلاقی قصد واضمار ایتش اولوب معرفت مافی الضمیری ممکن
 اولماغله غاب وظاهر اوزره بناء حکمه ایتدار اولنور مکر بیانله من جاء رأس من السی دیومرادی اعلان ایلمه
 اما اعدا منهنم و متفرق اولوب مسلمین دخی قتالندن کف ید ایلد کلری هنگامه امیر من جاء رأس فله کذا
 دپسه بوقولی سببه جل اولنور ز را انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنا نمه انتقال ایتکله مرادی تحریض
 طلب مال اید وکی بزه معلوم اولمشدر بوضو رده بن رأس مقطوعی مراد ایتش ایدم دپسه هر باده حکمی ظاهر
 وغاب اوزره بنا لازم ایدوکنی بیان ایلد کیم اوزره قولنه التفات واعتماد اول نماز واکر حال قتالده من جاء رأسین
 فله احدهما دپسه بوقولی سببه جل اولنور ز را کتوره جکندن بعضیسی اکا تمیک ایتشدر و تمیک انجیق
 سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قتیله اولدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اول نماز اما
 بوضو رده من جاء رأسین فله مائنه دپسه ایجاب ایلمدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولغله رأس مقطوعه
 جل اولنور واکر بطریق مشرکین قتل اولنور قد نصکره امیر من جاء رأسه فله مائنه دپسه نظر اولنور
 اکر بلاقتال قطع رأسنه قادر اولیمان بموضوده بولنوب برکسند دخی قتال ایدرک اول رأسی اخذوا یتصل ایلمه
 نغله مستحق اولور کذلک قتال ایچوب انجیق اول رأسی ایچون قتال مشرکیندن خوف اولسان محلده ایسه ینه
 مستحق نفلدر ز را بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمه که تحریض ونسیر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر
 رأس بطریقین رحمة دیکوب قتلی اعلامه کسر شو کتارینه اهتمام واولوجه تذلیل اعداء لثام اولوب
 بودخی نوع من الجهاد اولغله تنفیله بکام فیلنور واکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطرنا بدید اولدقد نصکره
 برکسند واروب رأسی قطع واحضار ایلمه اکانفلدن قبل وکثیرا اشار اول نماز ز را فعل مرقوم جهاد اولوب
 انجیق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیردخی من جاء رأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایچان
 ایتشدر و بومثلوه عقوده عقد ایچار باطل وغیر معقوددر اما مسئله مفروضه بر شخص معینه خطابه ان جینی
 برأس البطرین فله کذا یا خود قوم مخصوصینه خطابه ایکنم جاء رأسه فله کذا دپسه کتورن کسند
 اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلنی زیاده ایسه ینه مسلمان تجاوزا اول نماز ز را نسیمه امام اکر جهه علی وجه الاستیجاردر
 لکن مقدار عمل مجهول اولغله اجاره فاسده در حین استیجارده اجر بنک موضعی یا خود مقتولک موضعی
 بطلدیکنندن نه مجلدن کیدوب ونه مجله کیده جکینی بیلز واجاره فاسده نک حکمی عند اقامة العمل اجر مثلنی
 ثابت اولوب مسایه رضاسی سبقت ایتکله مسلمان تجاوزا اول نماز ز را استیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصله
 مسلمین اوزره هججه مشرکینی رفع وشو کتارین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولغله اجر مثلنی غنیدن ویریلور

مطلب فساد الاجازة بجهالة العمل

نظری اولدر که امام غزاده بول کوسرتمک یا خود غنا غنیدن اولان قیون وقسراق سوزمک وامتنعه کتورمک ایچون استیجار
 قیلسه جائز کور بلوب اجر قی غنایم سابقه دن ویریلور ز را استحقاق علی وجه الاجرد علی وجه النفل دکلدرو بعد
 الاجراز جائز کور بلین تایدرا اول دکلدرو منفعت مسلمین ایچون بعد الاجراز غنایم ز بدن اعطاء اجرت جائز در والله اعلم
 * باب ما یجوز فیه للنسب اذا قتلته وما لا یجوز *
 یعنی بعد قتل القتل احراز سلبی جائز اولوب اولمان صور تارک محل تفصیلدر فچان امیر من قتل قتلا فله سلبه
 دیوب برمسدخی مشرکیندن بر اجر غیر مقاتلی قتل و تدمیر ایلمه سلبه مستحق اولور ز را عرض تنفیل تحریض قتل
 اولوب هر ربیاح قتله متناول واجر مشرک دخی مباح القتل در ز را بنیه سی صالح قتال اولغله لدی الحاجه
 الیه قتاله اشتغال ایدر و قتال انجیق شمشه اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجیق کندو عملیه مقتدر اولور اول جهته
 اجر مزبور مباح القتلدر کذلک مشرکیندن بر تاجری یا خود خدمت ایچون مولا سلبه برابر بولنسان بر غندی
 یا خود مرتد یا دخی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان بر شخصی قتل ایلمه بولنرک قتالری مباح اولغله
 قاتلری سلبه مستحق اولور اما مشرکیندن بر عورتی قتل ایلمه سلبه مستحق اوله من که قتل نساشرعاً ممنوعدر
 ز را عرض ایدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بر امرأه مقتوله کور دکلدنده قتلی استعظا مله هاه ما کانت
 هذه تقائل قول شریفایله ما شرت قتلی اعظام بیور مشرکدر ومعلومه میزد که مراد امیر حلال القتل
 اولمانلری قتله تحریض دکلدرو مکر اول عورت مقاتله اوله بوضو رده مباح القتل اولغله قاتلی سلبه فانی اولور
 کور مزبستکافر رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلی عدم قتالنه بنا ایلدیگر کذلک صغیرنا بالخی قتل ایلان
 سلبه مستحق اوله من ز را قتل صبیان شرعاً حلال اولماغله مراد امیرا کاتحریض اولدیغنی محمل اشکال دکلدرو
 مکر مشرکینه برابر قتالی معلوم اوله بوضو رده قتل حلال و سلبی قاتلنه ایصال فیلنور واکر مشرکیندن قتاله
 قادر به غیر قادر بر مر یض به مجزوی قتل ایلمه سلبه مستحق اولور ز را هر حال قتلی خلالدر که مرض وجر اجتی
 حالنده بالنفس قتالندن قاصر ایسه ده رأی ایله قتاله قادر در واکر بر شخصی قتل ایلمه نظر اولنور اکر بنفسه
 و رأیه قتاله موصول وظهور نفسی مأمول دکلد ایسه مباح القتل اولماغله قاتلی سلبه مستحق اوله من واکر ظهور نفسی
 مأمول یا خود اهر حریده رأی مقتول ایسه قتل حلال و سلبی قاتلنه ایصال فیلنور ز را مزیدر که در بدین الصفة
 یوز یکرمی باشنده ایکن امر آخریده صاحب رأی اولغله یوم حیننده قتل اولدیکی واکر بر مسلم صنف مشرکینه
 طوروب مشرکینه برابر قتال مسلمین ایلین بر مسلمی قتل ایلمه سلبه مستحق اوله من ز را مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده
 مال مسلم اموال اهل بغی کبی بوجهله غنیمت مسلمین اولماغله سلبی غنائندن دکلدرو اما سلب مزبور مال مشرکین
 اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور ز را کندو خالما مباح القتل و سلبی غنیمت اولغله تحریض امامده
 داخلدرو کور مزبستکه امام المسلمین تعیین قاتل وقیل بره ان قتله فله سلبه دیوتقیل قیلسه قاتل سلبه
 نائل اولوردی صورت نعمی دخی اکا مائلدر لکن سلبی بر رجل مشرک ملک اولان صبی یا خود عورتی
 قتل ایلمه مستحق اوله من ز را سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بودثلوقیه اصلاً شامل اولماغله
 اول سلب ملک مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله من و بومعنا ده ملک و عاریت میساننده فارق اولماغله
 صورت عاریتده دخی مستحق اوله من واکر مشرکیندن بر رجلی قتل و سلبی مشرکیندن بر صبی یا شیخ قاتلی یا عورت
 یا رجل آخرک ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور ز را مقتول مباح القتل و سلب دخی مذکوریندن
 هر کیک ایسه محل اغتنام اولغله قاتل تنفیله اکا مستحق اولور واکر اول سلب بر مسلم بانقض عهد ایتش
 برعاهدک ایسه محل اغتنام اولماغله قاتل اکا مستحق اوله من بشرط آنکه اول مسلم ایچرینه اما نه کیرمش اوله
 اما ایچرینده اسلامه کلوب هجرت ایتش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلور ز را
 اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر که مجر داسلامه اناک مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلان آتم اولمده معصوم
 وحکم تقومه غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجیق احراز داراله اولور و احراز مزبور دخی تحقیق
 ایتشدر کور مزبستکه اموالی دارالحریده ترک وداو بزمه خروج ایلد که مسلمین اول داره مستولی اولسه در جمع اموالی
 فی قیلنور واکر استیلاء مسلمین خروجدن اقدم ایسه عقار وعروضی فی اولوب انجیق بدنده بولنان کندوبه التفات فیلنور
 ز را اکلسبق یدی حسیله مجرز اولمشدر و احراز بالید حر فی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لنده تحقیق ایتکله
 قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور کذلک بر حر فی اول مسلمین سلب مزبوری بعید الغصب بومسلم آتی قتل ایلمه ینه
 اول مسلمین بدنده مجرز اولوب محل اغتنام اولغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور واکر دارالحریده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلمان مع الشکر کین

کأن كسنة نك برعبدی مسلیله قسالم ایدوب اسیر اولسه فی اولور زیر افتال مسلیله نفسی مولا سندن غضب ایدوب اوزرنده بد محرزه سی قالمغله بو غاصب النفس حرن غاصب السلب ایله بر اولوب سلب مقصوب بلا تغیل فی اولدیغی کبی بونک نفسی دخی سائر اسراء اهل حرب مثلوقی اولور واکر بومسئله ده حربی اول سلی ایچریته اما ناله کیرمش بر مسیدن غضب ایش اولسه سلب یتنه قائلنه وریلور زیر حربی غصبه مال مسلی محرز اولمشدر واهل حرب احراز ایله اموالیمزه مالک اولورلر بوجهته قائل تغیلله آکانائل اولور انجق مسلی صاحب السلب دیلر سه آتی قیبتله اخذ ایدرزیرا منقله ملک نغیل ایله اختصاص ایلدکده تغیل منزله قسمته تغیل قیلور و مالک قدیم بعد القسمة عین مالنی غنیمت ایچنده بولدقده دیلر سه آکا قیبتله غیر یدن احق اولدیغی کبی بودخی انجق اولور والله اعلم

باب النفل الذی لا یجزه المنقله * یعنی مجاهد منقل لهک بعد القتل اخذوا حرا از ایلیدیکی انفالک محض احوالیدر امیر مسلیمن من قتل قتیلا قله سلبه دید کد نصرکه صف مسلیدن بر مسلی صف مشر کیندن بر مشر که ربی و قتل ایلسه سلیله کامین اولور زیر حلال القتل اولان مقاتلی قتل ایتمشد که تغیل امامله سبب استحقاق سلب اولدر بوضورته مشر کین انهمزامله سلبه تعرض ایده میوب مسلیمن اول قسئله سلی اوزرنده و دابه سی یانده ایکن ظفر بولسه لیه جله سی قائلنه وریلور زیر اما شرت سلبه حتی تا که ایدوب موجب بطلان دخی بولما مشدر اگر چه غفلت یا خود عدم قدرته اخذی تا آخر ایتمشد لکن بو تاخر بطلان حقیقی موجب دکدر اگر بومسئله ده مشر کین دابه وسلا حتی اخذ ایدوب نصرکه یتنه مسلیمن اخذ ایتمش اولسه لر آندن قائلنه نسته وریلور زیر مشر کین اخذ ایدوب قائل احراز ایده ممشدر بلکه قائل احراز ایلدک نصرکه مشر کین اخذ و احراز ایتمش اولسه لر ملکی باطل اولور فکبف که هیچ احراز ایتنه بویانله انفساخ سبب استحقاقی غایبان اولمشدر زیر امام تغیلنده قتل سبب استحقاق سلب قیلدیغی انجق قائل قتلله ممکن اخذ اولدیغیندر و ممکن من بوراخذ مشر کینه زائل اولمشدر و بعد الانفساخ حکمده اثر سبب باقی قالمیوب سلب من بور مال مشر کین ایکن ایدوب مسلیته دو شمش کبی اولغله غنیمت قیلور واکر مشر کین سلبی اخذ ایدوب ایتمد کیری معلوم اولسه اوزرنده بونک نمان قائله وریلور زیر غنیمت قیلور زیر وقوف حقیقی معذرا اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولور واکر بعد القتل مشر کین آتی طرفلر یتنه چکوب سلی اوزرنده ایکن منهمز اولسه لر یتنه سلبی قائلنه وریلور زیر بوضورته چکملری وظئی خیولدن احراز ایچون اولوب سلبی احراز ایچون اولما مشدر کورمه بسنکه محرز مسلی وظئی خیولدن صورتیچون مبان صغیده ایکن ایاغندن کازه چکد کد نصرکه فوت اولسه شهادت مانع اولماغله غیل اولماز لکن بوضورته اول قتیلی چکنرورته سی ایسه سلبی غنیمت قیلور زیر اوارتی مانده خلف احراز ایتمشد اما اجنبی ملکنده آنک خلفی اولماغله انجق نزعله محرز اولور زیر ابتداء مالک اوله جقدر ولبوس لایسنه تابع اولغله آتی قتیلا اوزرنده ترک ایتدکده ابتداء تملککنه عدم قصدی معلوم میز اولمشدر واکر آتی چکن وارث یا وصیسی یا اجنبی ایدوب معلوم اولما سلبی قائلنه وریلور زیر سبب استحقاقی معلوم التحقق اولغله عروض مبطل معلوم اولدجه حکمده واجب الاعتبار در کذلک دابه سنی برأسها بولسه لر یتنه قائله وریلور اما بر مشرک بدنده بولسه لر غنیمت قیلور زیر اوزرنده بد اخیری عارضه اولغله حکم بد اول منسوخ اولور واکر دابه سنی عسکر اسلام برابکی میل یا خود بعض نسخده وقوعی اوزره برابکی هر خله کتدک نصرکه بولسه لر مقتضای قیاس یتنه قائل اخذ و اختلاس ایلمکدر زیر حقیقی ابطال ایدیغی بد اخیری عروضی غیر ظاهر در و احتمالدر که اول دابه بی کسسه اخذ واستیاع ایتمدن همان اورکوب برأسها عسکره اتباع ایتمش اوله و با نظرالی الاستحسان غنیمت اسلامیان قیلور زیر یتنه قیلده وید قتل اوزرنده ثابت اولان موضعده بولما مشدر بویه ایکن قیاسله عمل ایسک عسکر برابکی مسافه کیدوب یا خود بلده لر یتنه عود نلرندن نصرکه دخی اول دابه بی بولسه لر یتنه قائله وریلور یتنه سلبی منازم اولور بویسه امر قیجدر وهم دابه نیک ظاهر حالی اورکوب برأسها کتدکده بویه بویه طوغر و کتوب بلکه علقچون توقف یا خود بولدن عین و بساره تحول و ارتحالدر و طریق اوزره عسکر ایله برابر طوغر و کتدک بکندن آتی بر سائق سوق ایلدکی معلوم میز اولغله غنیمت قیلور مکر برأسها کتدکی معلوم میز اوله بوضورته قائله وریلور زیر اوزرنده بد اخیری عارض اولوب دابه نیک قیلندن انفصالی دخی مجاهدن صادر اولغله هدر اولوب قالمیچون ثابت اولان سبب استحقاقی قیج ایده من واکر مشر کین قتیلی

سلاحله دابه سنه تحمیل وانهمزامله آتی سوق و تسبیل ایدوب نصرکه مسلیمن اخذ ایلمشدر جله سی قائله وریلور زیر امش کین بوضورته احراز سلبی قصد ایچوب همان اهلنه ایضا لیچون دابه سنه تحمیل ایلمشدر بنا علیه فعل مر قوملری احراز سلب عدوا لئلا مکر این قیلندن صادر اوله بوضورته غنیمت قیلور زیر این قیل خلیفه قیل اولوب غیر ایلمشدر سلب قتیلی آکارد ایدوب کتدو فرد آخره قصد در ایتمکله فعل مذکور ایچق قصد احراز ایله اصدا ری اشکار در و بومسئله ده ایدوبه جاعت ورنه کیدر کور من بسنکه ملک و حقیق ایتاده مقام میته قائمدر کذلک فعل مزبور وصی قیلندن صدور ایلسه یتنه بعد الاخذ غنیمت قیلور زیر وصی بعد الموت خلیفه سی اولغله فعلی فعل وارته مساوی و بویه سلبی اوزرنده نزع ایدوب ایتمک مستویدر لکن اجانب اول قتیلی سلاحله دابه سنه تحمیل ایتدکدر کتدو امتعه لر ین دخی تحمیل و سوق و تسبیل ایلسه لر دابه اوزرنده بولنان اشبا بالجمله غنیمت قیلوب همان قتل اوزرنده نزع اولمان اسلاقی قائله وریلور زیر دابه بی کتدو مصالخرنده استعمالله قصد احراز ایدوب سلبی نزع ایتمکله قصد احراز ایتمشدر اما بالکن طوره یا خود مطهره لر ین تعلیق ایتمشدر بوضورته دابه اوزرنده بولنان سلب قیل بالجمله قائله تغیل اولور زیر بومسئله ده محرز اوله منزلکه احراز ثبوت بطل یتنه موقوف و دابه ده ثبوت بد تعلیق مر قومله اولوب انجق حیل مقصود ایله ظاهر ایدوبی معروفدر کور من بسنکه ایکی کسسه بر دابه ده نزع ایدوب اوزرنده برینک حیلی و برینک مطهره سی بولسه اول دابه صاحب الجمه قضا اولور واکر مشر کین اول دابه نیک سر جنی آکافه یا خود سر ج آخره تحویل ایدوب قتل و سلبندن غیر اوزرنده نسته تحمیل ایلمشدر یتنه جیعا قائله تغیل قیلور زیر سر جی آخره تحویل قصد احراز و اثبات یتنه دلیل اوله مر خلاصه مقال بونده و امشائنده نفسار بچون اخذ و عدم اخذ یتنه دلالت ایلین علامت و اغلب ظن و درایتله عمل و امشائ قیلور والله اعلم

باب الاستثناء فی النفل والخاص منه * یعنی تغیلی بعض اجناسه مخصوص و بعض اتواعی استثنا بایند

بحث معتنی در امیر مسلیمن من اصاب ذهبا اوقضة فله من ذلك الربع دیو تغیل قیلدقده تبرع بر مضر و بوله نقد مضر و به تحمیل و ضرب مسلیمن و مشر کین ادخاله تکمیل قیلور زیر اسم ذهب و فضه حقیقه جله سنه شامل و استحقاق دخی اول اسمله تسبیحه به منیدر کور من بسنکه من اصاب شیئا فهو له الاذهبا و فضة دیوب بواسطه استثنای قیلسه جله سی مستثنی اولور صورت ایجاب دخی بویه در کور من بسنکه ذهب و فضه ده وجوب کوه انجق باعتبار العین در کذلک هر برینی جنسی ایله مبادله ده وجوب نقایض و حرمت فضل یتنه باعتبار العین و مضر و غیر مضر و متساوی یتندر اما لا اشتری ذهبا اوقضة دیوب التون و کوش اشترایتم دیو عین ایلسه جواب مسئله یشقه در که بونده دراهم و دنانیر اشترایتمکله حاش اولماز زیر بونده اشترایتمه عقده عین ایلمشدر و تمام اشترایتمه در و بائع الذهب و الفضه انجق غیر مضر و بیع ایدنله تسبیحه اولور و مضر و بیع ایدنله صیرفی در بر امام مسئله تغیلده استحقاق حقیقت اسمنه تعلیق اولمشدر بومسئله نیک قیاس و نظیر ایله معروض اوله جفی مسائل ایمانندن نظیر و عروضی اولدر که لامس ذهبا و لافضة دیو التون و کوشه یا شماغه عین ایلسه بوقولی مضر و غیر مضر و به متساویدر وهم تغیلله ایجاب و ضمیمه ایجاب کیدر که برکسسه مانندن ذهب و فضه سنی آخره وصبت ایلسه مضر و غیر مضر و به شاملدز تغیل دخی بویه در واکر امیر من اصاب حدیدا فهو له ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه دیوب برکسسه دخی جنس حدیددن حدید غیر مصنوع بلکه اوانی و اسلحه و سیف و سکنین مثللو نسته لر ظفر بولسه سلی آکا وریلور زیر اسم حدید جله سنه حقیقتدر که تخلل صنعه له اسم عین تبدل ایلمز زیر عین حدید ایله مقصود اولان معنای باس صنعه منعدم اولوب بلکه مقرر اولور قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه باس شدید اما سیتک قتی و بجایغک قبضه سی حدیددن کل ایسه آنلرده استحقاق نقل انجق ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه قولله محض لدر بوضورته آنلر دخی منقل لهه تسلیم بعده نزعده ضرر بوعیسه نصفی وار ایسه نصف قیبتی ائندن استرداد ایدر زیر منقل له سیف و سکنیک اصلنه مالک اولوب حق غنیمت دخی آنلره تابع اولان قبضه و غلا فک نصف لدره نایندر لکن منقل لهندن دفع ضرر واجب اولغله عین قبضه و غلاف عندده محتسب اولدقده نصف قیبتی و یرمک اوزرنده لازمدر شول نامزله سنه در که ایکی کسسه میاننده مشرک واحد هانک ارضنده مبنی اوله اونده صاحب ارض نصب شر بیکتک قیبتی و یروب مجموع بنایی تملکده جیره قادر در واکر امیر من اصاب بزاقهوه دیوب برکسسه دخی ثوب دیناچ یا خود دیناچدن بزوب دیناچری ثوب یا خود بولکدن کسوه

مطلب احد اورنه کجما تهم

مطلب تنازعا فی دایه لاحد هه
علیها حمل ولا اخرا دایه

مطلب الفرق بین المضر و غیر
فی بعض الاحکام وعدم الفرق
فی بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مز را اسم بزایحی بنسه و کاندن اولان اوابه شامل اولوب مذ کوراته متاول دکلدن کورمز بنسکه عرفا ناسده لفظ زاز توب قطن و کانی بیع ایندله اطلاق و سوق زاز بنه توب قطن و کانی بیع اولسان محله اطلاق اولوب مذ کوراته اطلاق اولمان شارح کتاب شرح الله صدره عند الحساب دیرکه مؤلف والا جناب بومسئله عادت اهل کوفه اوزره جواب و برمشدر امارزم دیار یمزده یعنی بلادخراسانده بابع القطن والککان کرایسی دیکله شهرت رسان اولشدر رزمز جم فقیردیر که دار السلطنه قسطنطنیه و کاتب اولان بلاد عثمانیه جاها الله تعالی عن کل بلیده اگر چه سوق البرازین معناسنه بزستان و زازستان لفظاری انواع اقشه و امته بلکه حلی و جواهر متنوعه بیع اولسان مواضع دن عبارت و لفظ زاز دخی انواع اقشه بیع ایلین اصنافدن کایت اولوب انجیق کله بز عرف اهل کوفه اوزره توب قطن و کانه مخمس اولمغله من اصاب بزاقهوله مسئله سی دیار یمزده واقع اولسه قول مؤلف اوزره توب بین مذکور بنه مخصوصد کلام شارحدن بلادخراسانده کله زنده استعمال قیلد یعنی واضح اولوب انجیق بقرینه المقابله عرف کوفه به مخالفتی متصح اولشدر رجعتالی ما کافیه اگر مسئله مرقومه ده غیر معزول یا خود معزول غیر منسوج قطن و کتانه ظفر بولسه ایچندن برشینه مستحق اوله مز را اسم بزحسب العاده ملبوسه شامل و غزاله قطن و کتانه غیر متاولدیر کورمز بنسکه بونلری بیع ایندله قطن و غزال دینلوب زاز دیمزل واکرامیر من اصاب توبا فهوله دیو تبشیر ایدوب برکسنه دخی ملبوس ناسدن توب دیاج یازیون یافرو یا کسوه صوف مثلونسنه لری اخذ و اختلاس ایسه جمله سنه استحقاقی بی التباسد ز را اسم توب حسب العاده ملبوس نی آدمه اطلاق اولمغله خف و عمامه و قلنسوه دن ماعدا ایسه معاده بونفیلده دخول و التحاق ایدر اما بونلردن برینه ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز را لفظ توب اکتسا ایچون تلبس اولنان سنه تک استعدر و مذکوراته اکتسا حاصل اولساز کورمز بنسکه کسوه ابه کفارت عین هر مسکنه برقلنسوه یا عمامه یا خفین اعطاسیله سختقرین دکلدن مکر بونلر طعام بومه مساوی اولمغله مکان اطعامده بذل و انعام اولنه حتی لایلبس توبا دیوعدم لبس توب اوزره عین ایدوب صکره بونلردن برنی تلبس ایسه حاث اولمان امام مسئله مز بوره ده یلاس و بساط و یده و فراس مثلونسنه به ظفر بولسه مستحق اوله مز را بونلر حسب العاده ملبوس ناسدن اولوب انجیق بیونلر ده استماع ایچنله مشمول اسم توب اولوب مشمول لفظ متاع اولشدر دخی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه هم بونلره وهم سائر ملبوس ناسه مستحق اولور ز را متاع مایستبع به معناسنه اولمغله جمله سی متاعدن عدا اولنور کدک اوقای دخی نصاد کر اولمانسه ده اطلاق اسم متاعده داخل و اصابت ایدن کسنه اکا نائل قیلور ز را امیر من اصاب متاعا دون الایفه فهوله دیو تبشیر ایدکده برکسنه مثلا بحاسدن طشت و اریق و ققمه و بخره مثللو نسته ره ظفر یاب اولسه بونلردن برنسه اخذ و انتهاب ایده مز را بونلر آینه دن ایکن متاعدن استنا ایچندر پس بومسئله دن استدلال قیلور که عند عدم الاستنا او ای به کسب استحقاق و استیصال ایدر و اگر من اصاب فضه او ذهباً دیوب برکسنه دخی فضه به ذهبه محلی سیفه ظفر بولسه بالکز جمله سنه مستحق اولور ز را اسم فضه و ذهب اکا حقیقه متنا ولدیر کورمز بنسکه بیعده حکم صرف بالکز حصه حلیه ده تا بتدر کدک بر مفضض سرج به جام به محکمه ظفر بولسه بنه بالکز فضه سنه مستحق اولور لکن مسامیر فضه و ذهبی مشتمل ابوابه ظفر یاب اولسه بوبا یده نزع مسامیر تعکک ابوابی ایجاب ایدر سه آنلردن برشینی استحقاق و استیجاب ایده مز مؤلف جلیل بومسئله بی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیه تعالیل ایچندر یعنی اجزاء ابواب غالب و مسامیر مز بوره ایچنده غائب اولمغله مستهلکه حکمنده دروهم ذهب و فضه دن مرام ترین و احشام ایکن مسامیر ترین ایچون اولوب انجیق انتفاع ایچون التزام قیلمشدر اما حلیه سرج و سیف بویله دکلدن که آنده قصد زینت آشکار دروهم مسامیر جمع محضدر که بعد النزع اسم ناب دخی من نزع اولور و مصابینک اسمی باب او ابوب مثلامسامیر ذهبه صورتیاب ایسه ده ذهبی اسم الحاقه باب من ذهب دیو اطلاق ایچنر اما سرج و جام بشقه در که اوزر زنده بولسان فضه سیله اسمنه مفضض دیولر و اگر بومسئله ده فصوصه مرصع حلیه ذهب و فضه به یا خود فضی مشتمل خاتم فضه به ظفر بولسه اسم ذهب و فضه فصوصه شامل اولمغله جمع فصوص غنچهده داخلدر و حلیه لره اسم ذهب و فضه حقیقه متنا ول اولوب اسم آخر بواسم اوزره غالب اولمغله اول کسنه به اعطایقینور کورمز بنسکه خاتم فضه و خاتم ذهب دینلوب جوهردی قیمت ایسه ده فضه نسبت اولمان و ذهب و فضه دن بنه فصوصه مرصع برضلیه ظفر بولسه جواب مسئله بنه بویله در ز را آینه دخی اسم آخر اسم ذهب و فضه اوزره غلبه ایچندر کورمز بنسکه صلیبی مصوغ و مصوغ اولدیغی ذهب

مطلب اختلاف عرف البلاد فی تفسیر البر وبعض تصرفات المزجم
 الکرایس بانکسر قوس من القطن الايض عرب فارسیه یا فتح غیروه لغز فعال والنسبه کرایسی کانه شبه الانصاری و الاطلاق کرایسی کدانی اقامه بوس بونلر اوزره کرایسی انجیق توب ایض قطنی بیع ایدلردن بابع انکله شول جر دو وضع عرفیندر
 مطلب ان اعطاء القلنسوه او العمامه اولمغله لایجزی فی الکفارة عن الکسوه
 مطلب حلف لایلبس توبا
 مطلب معنی التناع
 مطلب حکم الصرف فی حلیه السیف فقط
 لکن عرف بلاد رومده انجیق فضه نسبت و خاتم الساس و خاتم یاقوت دیو نسبه ایدر لره

و فضه به نسبت ایدوب فضسه نسبت ایچنر و اگر من اصحاب یاقوت اولور مردا دیوب بر شخص دخی یاقوت و زردیابه مرصع بر حلیه به ظفر بولسه همان یاقوت و زرد نزع و یدینه دفع اولنور ز را فضه و ذهبه منسوج و مرکب ایسته ده حالاسم یاقوت و زرد حقیقه آینه باقی اولوب مز بل و معارض اسم آخر اکا عارض اولمانشدر کدک فض یاقوت و زردی مشتمل خاتم ظفر بولسه بنه قلعله تسلیم و دفع اولنور ز را نزعله مالمت مقصوده سنه ضرر مسلمین بوقدر و اگر من اصحاب حیدر افهوله دینکده ایکی رکاب حیدری مشتمل بر سرجه ظفر بولسه اول رکابلر نزع و کادفع اولنور ز را اسم حیدر حقیقه اوزر بنه واقع و رکاب منی خشب دینکری کی رکاب من حیدر دینک دخی شایعدر و زغنده ضرر دخی بوقدر اما سرجه دخی تفککی موجب حیدر مستحارلر و جنبرلر و ارایسه برشینه مستحق اوله مز را بونلر یفت ایچون اولوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه عمائل و منزله مستهلکه نازل اولمشدر کورمز بنسکه صورت مفروضه ده نزعی نزعی موجب اولان جنبر حیدری مشتمل بر سفینه به ظفر بولسه اول حیدردن سنه به مستحق اوله مز سرج دخی بویله در و بوجنسدن مسائل شرعیه ده قاعده مرعیه بورد که هر سنه که شی آخرد زینت ایچون اولوب اغضا ایچون مستعمل اولوب آنکله ایجاب فعل اولنان اسم حیدر کی اسم مغایر مسمار و جنبر کی اسمله تسمیه اولنه اکا اسم ایجاب شامل اولوب زینت ایچون مستعمل ایسه متاول اولور ز را زینت عینله قصد اولنان انتفاع اوزره صفت زنده در بوسورنده بلا ضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منقله ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسه بیع اولوب نقل متناول و غیر متنازلینک فیتلری اوزره یعنی تقسیم اولنور شول ماده منزله اولور که برکسنه تک توبی اخلرک صغری ابه منصیغ اولوب صاحب الثوب دخی قیمت صغری ضماندن امتناع ایسه بونده اول توب بیع و غنی توب و ضغفک فیتی اوزره دینلرده تقسیم اولنور بوقدر اوزره من اصاب قرا فهوله دیکده بطانه و اظهار سی مابنده خشوی جریر اولان برقیبا خود جبهه ظفر بولسه اول خشوه مستحق اوله مز را خشوه مستور اولوب و آندن زینتک غیری انتفاع قصد اولمغله ایچنده مستهلک منزله دن کورمز بنسکه حرک غیر یدیه لبس حریر رجاله حرام ایکن بونلور قبوا وجه جائزدر و حشومز بورد استحقاقه قائل اولان کسنه اول منقله ارشی حریر و انجیق غیر حریر بر توبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولور دیکه محنا جدر بوقول ایسه غایله بعیددر و اگر من اصاب توب قز فهوله دیکده ظاهر یا خود بطانه سی حریر اولان جبهه به ظفر بولسه اول حریر اولان جای اکا دفع و جناب آخری غنیمته وضع اولنور ز را اسم توب ظاهره و بطانه دن هر بنه علی الانفراد شامل واحدی اوزره غالب اولوب هر بری حقیقت اوزره ظاهره حاصلدر و من جهة الحکم بومقوله لبس رجاله مکره ایدوکی بی التباسد و بومسئله حلیه سیف مسئله سی منزله سنه در و اظهاره و بطانه بی برندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق اوزره بیع و غنی تقسیم قیلنور اما من اصحاب جدر رفیقه له دیکده ظاهره یا خود بطانه سی حریر بر جبهه به ظفر بولسه بونده اعتبار انجیق ظاهره ایدوکی ظاهره و آشکار در ز را لفظ جبهه ظاهره به نسبت اولمغله حسب العاده امر شایع و بطانه نسبتده ظاهره به تا بعدلر و بونده ایجاب نقل اسم جبهه ایله حاصل واسم جبهه دخی ظاهره به بلا نظایه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق و نائل اولور اما مسئله سابقه بشقه در که آینه ایجاب نقل اسم توبله صادر و اظهاره به بلا بطانه تسمیه توب اوافق امر ظاهره و اگر من اصاب ذهنا فهوله دیکده ذهبه منسوج بر دیاجه ظفر بولسه نظر اولنور اگر ذهب ارشنده ایسه سابق الذکر ارشده بولسان منزله حریره نازل و منقله له آندن بی بهره و بی حاصلدر و اگر ارشنده ظاهره و مبصر ایسه منقله انجیق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذکور اوزره بیع و تقسیم ثمن امر مقرر در نکته سی اولدر که اتوابه معبر اولان ارشندار ش دکلدن کورمز بنسکه عتایی دینکری قماش کی ارشی حریر خام یا خود ابر یسم زیب اندامدن اولان اتواب رجاله حلال اما انجیق بونلردن ایسه غیر حلالدر و صغری اولدر که تمام توب ارشنه موقوف اولمغله نسبت اولنور ارشنه اولماندیغی عند یمزده معروفدر و اگر من اصاب حریرا فهوله دیکده لینه سی یعنی یاقوت انجیق حریر یا خود نقوشی حریر بر جبهه به ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز را بونلر تیج محضدر کورمز بنسکه لبسی رجاله خلالدر کدک من اصحاب ذهباً دیوب مسمار ذهبی مشتمل بر یاقوت یا خود خاتم فضه به ظفر بولسه بونلر تیج محض و مغیب اولمغله سنه به مستحق اوله مز کورمز بنسکه دیشلری رشته ذهبه لریط اولمش براسیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق اوله مز اما ذهبندن تخاذ انف ایلمش ایسه اکا مستحق اولور ز را خیطله مربوط و نه زمان ایسته نزعی قابل و جسدن منفصل اولمغله تابع محض دکلدن لکن دیشلر بشقه در و بحث سالف البیان بالجمله مقتضای استحضار

مطلب اذ صبح توب انسان بصبح غیره
 مطلب القیوالدی فی حشوقن
 مطلب بکره لرجال توب طهارته او بطانه حریر

امام قاضی قیاس جله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفعل بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصحاب
 ثوب خز فھوله دینلده بطنه سی سمور یا خود لسان عربده فنک تسمیه اولسان اختلاف اهل لغت اوزره
 قرصق یا خود سکسار فروه لری اولان جبہ خزہ ظفر بولسه انجیق ظہارہ بہ مستحق اولور زیرا ایجاب انجیق
 تسمیہ ثوب خزایله اولمشدر مسئله قرزده بطنه ظہارہ بہ تابع اولدیغین پان ایلمدیک مسئله خز دخی او یله در
 و بصورتده تنقیل من اصحاب جبہ خز دیواسم جبہ ایله دخی اولسه جواب مسئله ینہ او یله در زیرا سمور
 و فنک نسبتده اصلا خزہ تابع دکلمه کہ جبہ خز دیواسم بلکہ جبہ سمور و جبہ فنک دینلور
 بناء علیہ ایجاب خزایله نسبتده خزہ تابع اولسان نسنہ بہ مستحق اولہ من کذلک من اصحاب ثوب فنک دینلوب
 بطنه سی فنک برجه بہ ظفر بولسه بالکن فنکہ مستحق اولوب ظہارہ سنہ اولہ من زیرا اسم ثوب وجہ ظہارہ سنہ
 فنکہ دخی شامل اولمغله ظہارہ نسبتده بطنه بہ غیر تابعدر واکر من اصحاب شینا من البریون دینلده برکنستہ
 بدنی بریون و بکری و تبریزی دیواج برجه بہ ظفر بولسه بوندہ بعض اجزا بعض آخرہ تابع اولمغله بالکن بدنی
 مستحق اولور اما خشتکدن ماعداسی بزبون ایسہ خشتک تابع محض اولمغله جله سنہ مستحق اولور واکر
 من اصحاب شینا من البریون دیمویوب بلکہ من اصحاب جبہ بزبون دیمش ایکن بدنی بزبون ماعداسی دیواج
 یا خود بالعکس برجه بہ ظفر بولسه قطعاً برشیتہ مستحق اولہ من زیرا جبہ مرقومہ جبہ بزبون دکلمدر
 کورمز مینسکہ دیواجنی نزع ایسہ لمایق بہ جبہ دینلز شرط ایسہ اصابت جبہ بزبوندر واکر من اصحاب
 فضہ او ذہبا دینلده ذہب و فضہ دن چنبری اولان قصعہ بہ ظفر بولسه نظر اولور اگر نزعی قصعہ بہ مضر
 اولمغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسہ ذہب و فضہ سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعہ ایچون اولوب
 نزعی قصعہ دن اسم قصعہ نک زوالی یا خود بر قطعہ سنک سقوط و انحلالند بادی اولور سه زینت ایچون اولوب
 منفعت ایچون اولدیغنی ظاهر و تبع محض اولمغله مسامیر مذکورہ بہ مائل و متجاور اولمغله مصبک آندہ نصیبی
 یوقدر واکر من اصحاب شعرا فھوله دینلده شعری اوزرنده جلود معزہ یا خود شعر دن کلیم و پرده و یلاس
 مقولہ سی نسنہ لہ ظفر بولسه مستحق اولہ من زیرا شعر حسب العادہ انجیق جلود دن قویمشہ شامل اولوب
 شعر دن اتخاذ اولنان ثوبہ غیر متاوندلر لفظ قطن و کان کییدر کہ آنلردخی اتخاذ اولنان ثوبہ متاوندلر دکلمدر
 کورمز مینسکہ بونلرایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده بجانست یوقدر بوجہتہ بعد الصنعہ شی آخر
 اولدیغنی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصحاب خز فھوله دینلده لسان عربده خز تسمیہ اولنان ارکک طوشانک
 جلودیتہ یا خود جلودندن نزع اولوب بنہ خزایله تسمیہ اولسان مویرنہ ظفر بولسه ایکی صورتده دہ مستحق
 اولور زیرا لفظ خز علی وجہ الحقیقہ جلد و مویرنہ متاوندلر کہ قبیل التزع جلدی خزہ نسبت اولوب هوخز
 دینلور اما جلود معز و غم بشقہ در کہ آنلر جلد الصوف و جلد الشعر دیکلہ اوزرنده بونان شعرو صوفہ نسبت
 اولمغله و بصورتده ثوب خزہ ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقاً خزہ نسبت اولمغله اکادخی مستحق اولور اما
 من اصحاب صوف او بزبونا دینلده ثوب صوف یا خود ثوب بزبونه ظفر بولسه مستحق اولہ من زیرا بعد التزع
 مطلقاً صوف و بزبون دینلوب بلکہ قطن کان کی بونلردخی ثوبہ تقیید اولور واکر مسئله خزہ خز مغزولہ
 ظفر بولسه بنہ مستحق اولور زیرا بعد الغزل بنہ مطلقاً خز تسمیہ اولور اما قطن و کان بویله دکلمدر
 خلاصہ کلام اسم خزہ صورتده اطلاق اولمغله هر صورتده کسب استحقاق ایدر واکر من اصحاب جبہ خز
 اوجبہ مرویہ فہی لہ دینلده ظہارہ سی خز یا خود قاش بلده مرو و بطنه سی فنک بہ سمور برجه بہ
 ظفر بولسه اول جبہ غنبت قیلنور زیرا بوندہ فنک و سمور بلاظہارہ مقصود اولمغله جبہ آنلرہ نسبت اولوب
 ظہارہ سی اولان خز و مروی بلا بطنه غیر مقصود اولمغله جبہ آنلرہ نسبت اولمغله و نسبتده اصل و مینی انجیق
 شیک اسمی علی الاطلاق تساول ایتمکدر اما بصورتده بطنه سی مرویہ یا خود مرویہ برجه خزہ ظفر بولسه
 بالکن ظہارہ سنہ مستحق اولور زیرا بالکن بطنه بہ جبہ دینلوب بلا بطنه خز دن اولان ظہارہ بہ کاهیبہ جبہ
 دینلکله بطنه بہ مستحق اولور دیوب بوندہ انجیق ظہارہ بہ مستحق اولور و جناب مؤلف بوندن اقدجمہ جبہ خزہ بطنه
 و ظہارہ بہ مستحق اولور دیوب بوندہ انجیق ظہارہ بہ مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضک
 دفعنہ تعرض بلہ بعض علما بومسئله دہ ایکی روایت اولوب هر ری برینہ بناقلنددی دینلور و بعضیلر میانلرن
 تفریق وشو وجہ اوزره تحقیق ایلمدیلر کہ ظہارہ خز دن ایسہ اکابدون البطنه کرک حقیقہ و کرک مجازا جبہ
 دینلز اما خز دن ایسہ اکاجازا جبہ تسمیہ اولور بصورتده بطنه سی سمور یافتکدن ایسہ لفظ جبہ حقیقہ

اینگن اسم دایه نغم اطلاق علی الثوب
 التخذ من ورھا وایمخ خزوز
 کا اقلوس کذا فی الصباح و الخرز
 کسر د ذکر الارب جمع خزاز
 واخره و موضعا مخز و منہ
 اشتق الخرز کذا فی القاموس
 یوقل اولنان قول اهل لغت اوزره
 لفظ خز اصل لغت مارکک طوشانک
 اسمی در صکره جلیدنه و مویرن
 اتخاذ اولنان اوبله اطلاق اولدی
 و این الایر نایه دہ نمی عن زکوب
 الخرز و الجلسوس علیہ
 مخر حذہ دیکله اولمغله معروف
 اولان خز شول ثاب مباحد ایدر
 صوف و بر سمنن نسج اولور
 ایدی و آنی عصبه و تابین کیمیلر
 متزیناً اولدیغندن و ایجمه موجب
 تسمیہ اولدیغندن و ایجمه موجب
 خزایله معروف اولان اما فی زماننا
 ابریم خالصدن معلولر و قطعاً
 حر آمدلر انھی قفسیر دیومکله
 صا حب الکتاب بو بلده ذکر
 ایلمدیک مسائلدن هر زنده معانی
 منقولہ دن برنی قصد ایلمدیک
 اعمال نظر ایله ظاهر در علم

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنہ بہ مستحق اولہ من اما بطنه سی مرویہ ایسہ حقیقہ استعمالی
 معتذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولوب بالکن ظہارہ سی اکا ایصال قیلنور کورمز مینسکہ من اصحاب جبہ خز
 او سمور و فنک دینلده بونلردن برینہ ظفر بولسه لکن ظہارہ سی حریر یا خود وشی دیکلری قاشدن
 اولسه بطنه بہ مستحق اولوب ظہارہ بہ اولہ من زیرا اسم جبہ ماعداد الظہارہ بہ حقیقہ یا خود مجاز استا اولمغله
 اکا مستحق اولوب ظہارہ بر وجهلہ بطنه بہ تابع اولمغله اکا مستحق اولہ من واکر من اصحاب جبہ مرویہ
 دینلده ظہارہ سی مرویہ و بطنه سی غیریدن برجه بہ ظفر بولسه بوندی مسئله حریرایله بار تمامنه استحقاقی
 مقرر در کورمز مینسکہ بوندہ ظہارہ بلا بطنه بہ انجیق قبض دینلوب جبہ انجیق تمامنه اطلاق اولور نو ضیحی
 اولدر کہ من اصحاب قلسوہ حریر او مرویہ دینلده ظہارہ سی حریر یا مرویہ و بطنه وحشوی غیریدن
 بر قلسوہ بہ ظفر بولسه بلا بطنه وحشو قلسوہ تسمیہ اولمغله تمامنه مستحق اولور واکر امر بر شخص معین
 اوزره جبہ معینہ بی قصد و تخصیص واکا اشارتہ من اصحاب هذه الجبہ الخرز فہی لہ دیوتنصص ایدوب برکنستہ
 آتی شکار ایدلده بطنه سی فنک یا سمور ایدر کی آشکار اولسه بالتمام اول کسنہ بہ انعام اولور زیرا بوندہ استحقاق
 اشارتہ عین اوزره بناقلنوب اسم و نسبتہ ابتدا و التمامشدر اگر چه اسم و نسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
 ابلغ اولمغله اعتبار تسمیہ ساقط اولور اما جمع ماسبق بویله دکلمدر و بحث مذکور مسئله و صبت بجمہ الخرز ایله
 ابضاح و آندہ واقع اولان جواب نفلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولور واکر من اصحاب
 جبہ مرویہ دیمش ایسہ بالکن ظہارہ بہ جل اولور زیرا بیان ایلدیک کہ بوندہ نسبت ظہارہ بہ اولوب بلا بطنه
 جبہ دینلز وحشوی دخی وار ایسہ طرفینہ تابعدر بنا، علیہ تمامنه مستحق اولور اما من اصحاب جبہ خز
 دینلده بطنه سی خز اولوب وحشوی دخی قطن یا حریر اولان برجه خزہ ظفر بولسه بالکن ظہارہ بہ
 مستحق اولور زیرا خز دن اولان بالکن ظہارہ بہ مجازا جبہ تسمیہ اولمغله اسم من بورایله بطنه بہ مستحق اولہ من
 و بطنه بہ مستحق اولدیغنی حشوی دخی اولہ من واکر من اصحاب قباء مرویہ یا دینلده بطنه وحشوی غیر مروی
 و ظہارہ سی مروی رقبہ بہ ظفر بولسه بالکن ظہارہ بہ مستحق اولور زیرا بالکن ظہارہ بہ قبادینلوب ایکی قات
 قیابہ قیاطقین دیکلری کی برقاتہ دخی قیاطق دینلور اما جبہ بشقہ در کہ بالکن ظہارہ سنہ قبض دینلوب جبہ
 دینلز بصورتده ظہارہ و بطنه وشی مرویدن اولوب بالکن حشوی غیریدن ایسہ تمامنه مستحق اولور
 زیرا ظہارہ و بطنه بہ مستحق اولد قده حشوی دخی مستحق اولور کورمز مینسکہ علی الاطلاق من اصحاب قباء
 دینلده رقبہ محشوی ظفر بولسه حشوی قیابہ قیابہ تسمیہ اولمغله و ظہارہ و بطنه سنہ تبعاً اکادخی کسب
 استحقاق ایدر کذلک علی وجہ التقیید قیابہ مروی دید کده حشوی مروی دکل ایسہ دہ استحقاق قده بالتبع
 منظومدر و اسم سراویل بطنه سی اولوب اولمغله تسمیہ اولمغله جمع ایجمه قیابہ تسویہ اولور و الله الموفق
 * باب النقل من اسلاب الخوارج و اهل الحرب یقاتلون معهم یا مان او بغیر امان *

یعنی اهل بغی و خروج اهل حربی تأمین یا خود عدم تأمینلہ قتالده جمعیتلرنہ مزوج قیلسه لر بوایکیدن
 هر بریک تنقیل اسلابی باینده بحث دقت نصاب مؤلف الکتاب عن الله تعالی کله بوم الحساب دیر کہ اهل حربہ
 طرف خوار جیدن و برین امان جواز و نفوذ دہ امان اهل عدله سیاندن زیرا آنلردخی اهل فتنہ متمنعدن
 مسلمان اولدیلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مینتندہ مستبندر و حضرت علی رضی الله تعالی عنہ
 نعر یفلرنده اخواننا بغواعلینا یعنی دین قرنداشلر عمزدرو زرمزه یعنی خروج ایلمدیلر دیکله اسلاملہ
 توصیف ایلمشدر و اسلاب لری مقرر اولدقدن صکره امان مسل و احد امان جساتتہ برابر در و هم اهل حرب
 اهل عدل و بغی مینتندہ سب قتال لریہ مطلع اولہ مزل کہ ینلرن تمیز بلہ طلب اماندہ اهل عدله مراجع اولور
 بناء علیہ اهل بغیدن استیجان ایتدکنرنده مباحزده تجارت اوزره مسالین اولور و بومساله امان نافذ اولمغله
 اهل عدلک اوزرنلر یتمیزلری تجویز اولمغله مکرمنعہ لری و ارایسہ نینامان یوغبہ مأمترینہ ابلاغ ایدہ لر
 لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربہ بلا ذکر الامان استعانت و آنلردخی دار اسلاہه خروجہ مباردت
 ایتدکنرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سی ایتملری جائز کوریلوب خوارجک آنلرایله استمداد لری
 اماندن تعداد اولمغله اگر چه بعض اصحابین استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجلہ اهل عدله قتال لریلہ
 نقض ایلمدیلر مسلکنہ استصحاب ایلمدیلر لکن مسلک لری غلطدر کہ استمداد لری امان عدل اولسه صکره
 قتال لری کندولری تأمین ایلمن خوارجک تحت رایہ زنده بولمغله امان لری ناقص اولمازلر و بومعنی قریبا

الوشی خلط اون بلون ونسہ
 وشی الثوب اذارقہ ونسہ والوشی
 نوع من الثياب الموشية تسمية
 بالصدر يقال فلان يلبس الوشي
 صکنای المغرب علم

ذکر اولیاد بلکه مسئله مزبور که وجهی اولیاد که اهل حرب بخروج آورده مسلمان بر طرفه مسلمان اولیاد
 بلکه جمله ایله مقاتلین اولیاد در وجه مزبور اهل عدل حقیقند و اشکالند دور در امان خوارج حقیقند
 نکته سنی اولیاد که آنرا انضمامی ایچون اولیاد ایمنانند داخل اولیاد فلانند دکلدر کور من میسئیکه
 اهل حبش دار الحربه بولنسه لرنده پنه بر برشته معین ایکن دار الحربه دار قهر اولیاد دار امنی اولیاد بقدن
 بر برینک اماننده داخلین دکلدر بنا علیه اوزرل پنه ظفر بود یعنی مزده خوارج جله برابر قتال ایستونلر ایستونلر
 فی اولیاد لکن خوارج ایچون قتلی و اخذ اموالری قطعاً حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
 ترند و ضرر پنه ضامن اولیاد در که تعرض ایستلر اجابتلری غیر ممکنند و ضامن اوزره و فاء مضمون و جوبه مقرونند
 یوله ایکن خوارج آنلری سبی و ماللرین اخذ ایسه لرشرا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملرله اشتراعی بزه
 تحلیل اولیاد اما رکسه اشترا قیسه اشترا منعقد اولیاد زیرا حرمتی عصمت محلدن اولیاد معنای خدردن
 واقع اولیاد ثبوت بلکه و متمکدن صحت اشترایه غیر مانعند نظیری شول مسلمان که امانه دار لرنه دخول ایده
 اولیاد مسلمان اهل حرب اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی و ماللرندن اخذده معنای عدل بولنغله مکروه کور یلور
 یوله ایکن ارتکاب ایدرسه اگر چه صاحبیه رد ایله امر اولیاد لکن جبر اولیاد و آندن مال مزبوری رکسه اشترا
 قیسه شرعی مع الکراهه منعقد اولیاد و اگر خوارج اهل حربله برابر قتال ایوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتلا
 قله سلبه دیونجر بض ابطال ایلدکده رکسینه خوارج دخی برقی قتل ایسه سلبه مستحق اولیاد که خوارج
 مسلمان و اموالری دار اسلامه محرزا اولیاد غنیمت اولیاد من امارتی فی قتل ایدرسه سلبی اخذ ایدر که مسلمانند
 بر طرفین امانی بولنغله مالی مباح و محصل اغتنامند و اگر اهل حرب اهل عدلدن اسوال ورقیقلرنن اخذ
 و منعه خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایسه لرشرا جیب مأخوذ لرنن رد ایتملری واجبند که اموالهمزه ایچون دار لرنه
 احرازده مالک اولیاد بوضوئیده بولنغله در حتی اموالهمزنی دار همزده کند و منعه لرنه ایله احراز ایسه لرنه مالک
 اولیاد منزه منعه خوارج مسلمان ایله عدم تمکلی بالظریق الاولیاد در امان اولیاد مالله دار لرنه دخول بعده اسلام
 باذمتی قبول ایسه لرشرا تمام اولیاد و ملکلی تمام اولیاد قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له یعنی
 اولیاد حر بیکه برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایسه اولیاد مال آنک ملکیدر و اگر اهل عدلک نسا و صبیانلرنه
 استیلا ایسه لرشرا ایچون آنلری دار لرنه ادخاله رخصتلی جائز کور یلر زیرا اهل حرب حبس احراز
 مسلمانند ظالمدر و ظلم اوزره تقریر زنده و فاء اوزرل پنه لازم دکلدر بلکه سیلارین تخلیفه بله اهل عدل و امتناع
 ایدرسه ذراری مسلمانن تخلیص ایچون قتالری واجب و اهل عدلری غیر جائزدر کور من میسئیکه دار الحربه مستأمن
 اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمانند قادر اولیاد اعمالی قطعاً جائز دکلدر که ذلک اموال مسلمانن دار لرنه ادخال
 مراد ایسه لرنه ایچون رد ایچون اللرندن اخذ ایتمک خوارج اوزره واجدند که قبل الاحراز مالک اولیاد فلانند
 دار لرنه ایصالده ظالمدر اما دار الحربه مسلم مستأمن بشقه در که آنده احراز ایله مالک اولیاد در
 اولیاد مسلم امواللرنده عدم تعرضه ضامن اولیاد اموال مسلمانن دخی اللرندن اخذده غیر ممکنند و اخذ اموالری
 وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کور یلر کده بعد الاحراز عدم جواز بالظریق الاولیاد در و اگر
 اموال اهل عدلی اخذ و استهلاک بعده قبول اسلام ایسه لرنه برنسنه نک ضامنی آنلره الزام اولیاد از امانت زیرا فعل
 مزبوری محاربین ایکن ایتملر و وهم اهل بغیه انضمامی له حکم مرقومه آنلره التحاق ایستلردر و اهل بغی
 اموال اهل عدلی استهلاک بعده توبه ایسه لرشرا ضامن اولیاد اهل حرب دخی بولهدر و اگر اهل حرب مسلمان
 اوزره مستعین اولیاد خوارج اولیاد لصوص غیر متأولین اولیاد لرشرا جواب مسئله پنه بولهدر زیرا تاول و عدم
 تأویلله حکم سقوط ضمان ایچون بین المسلمین مختلف و اهل حربله کوره غیر مختلف اولیاد اهل حرب علی
 کلانلوجهین ضامن اولیاد زیرا فعل مذکور لرنن امانت ایکن ایتملردر و اگر خوارج اهل حرب بریندن
 استعاره سلاح و امیر عدل دخی من قتل قتلا قله سلبه دیکله بحر بض اهل صلاح ایلدکده اوزرنده سلاح حربی
 بولسان بر خارج یا خود بالعکس قتل اولیاد قاتل علی کلانلوجهین اولیاد سلب مستعاره نائل اولیاد مزبوری سلاح
 خارجی حریده ایسه اولیاد سلاح مال اهل اسلام و غیر محل اغتنامند و اگر سلاح حربی خارجده ایسه خارجی
 آنی استعاره و اثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولیاد کور من میسئیکه خوارج دار الحربه سلاح و کراغ استعاره
 و اخراج ایسه لرنه خوارجده بولنغله آنده حکم امان ثابت و جواز اغتنامی فائت اولیاد صورت سابقه دخی
 بولهدر لکن اهل عدل اکاظفر بولسه لرشرا اهل حربله راجع هماین بیع و ثمنی توقیف و اصحابی کلدکده تسلیم

ایدرل

ایدرل و اهل عدل نرکسته اندن برنسنه استهلاک ایسه ایادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیک حکمی کی
 ضامن اولیاد نکته سنی اولیاد که بونده ثبوت امان ایچون اوزرنده اهل بغیک ثبوت یدر یله در اهل حرب ماللرین
 اهل بغیه تمکلی ایتمش اولیاد آنده بعد استهلاک اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت یددون الملك اولیاد
 بونده حکم ضمان بالاولیاد منساقطند و اگر خوارج متفرق اولیاد اهل عدل دخی اولیاد سلاح و کراغی بیع ایچون
 اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایستلر بونده حکم قیاس دار لرنه ایصال ایچون یدر پنه تسلیمند عدم احتیاسدر
 زیرا آنده بعضی مسلمان طرفلرندن حکم امان ثابت اولیاد در وهم مال مرقوم مال خوارج مزبورنده در که جمعیلری
 بریشان و منعه لرنی بی نام و نشان اولیاد قدده ماللری آنلره رد اولیاد لکن استخسانه نظر ایله بیع و اخذ ثمن اوزره
 جبر اولیاد مقرر در زیرا کراغ و سلاح ید اهل عدله محبوس اولیاد در و بونسنه لرشرا اسلامده محبتس ایکن آنی
 دار الحربه عودت و مسلمان اوزره مدارقوت ایتمکده کفاره رخصت و برینلر نظیری اولیاد که عیبده اهل حرب
 اسلامه کاسه لرشرا دار الحربه اعاده لرنه رخصت و برینلر توضیحی بودر که مال مرقوم مال خوارج اولیاد معیلری
 باقی اولیاد آنکله قتال مسلمان اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اولیاد مالی اوزر لرنه رد حلال دکلدر
 و منعه اهل حرب هر بار باقی و بایدار و آنکله قتال مسلمانند استعانتلری آشکار ایکن آنلره زدک عدم جوازی بدیداردر
 و اگر خوارج بجار اهل حرب ایله عسکر لرنه جلب بعده کراغ و سلاحلرندن استعاره یا غصبله اخذ و سلب
 ایوب صکره خوارج دخی برینلری اولیاد سلاح اوزرنده ایکن بعد تفیل الامام قتل و اعدام قیلسه قاتل اولیاد سلاحه
 یکام اولیاد منزه امان خوارج امان اهل عدله برابر اولیاد مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولیاد
 ایچون مسلمان آنی بیع و ثمنی توقیف و اصحابی کلدکده تسلیم ایدرل و اگر اهل عدل آنلردن برنسنه بیه قتال ایچون
 محتاج اولیاد رسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی و یرمک جائزدر زیرا مال مزبور مسلمانن اوسته وقت حاجتده
 امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمننک اولیاد قدده بطریق الاولیاد در وهم مستأمن اهل عدله قتال ایچون
 اولیاد مالی اعاره ایتمکده عند همزده اموال خوارج مزبورنده اولیاد رضا و یرمشلردر و بزر اموال خوارج ظفر
 بولدقدنه آنده بولفعلین جائزدر آنلره اعاره اولیاد اموال مستأمننده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله اهل عدلری
 صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولیاد بولفعلین قتال ایچون برفرده و یرمک جائزدر زیرا امانه ماللری
 معصوم ایکن آنکله بر فردک قتالنه رضا و یرمشلردر لکن صورت اولیاد بشقه در که آنده ماللریه قتال خوارجه
 راضی اولیاد در بنا علیه بعضی اهل عدل اولیاد استهلاک ایسه مستأمننه ضامن اولیاد اما صورت اعاره ده
 مال خوارجی ضامن اولیاد یعنی کی بونی دخی ضامن اولیاد کذلک امیر اهل عدل ایچون بومالی بیع ایتمک دخی
 لایق اولیاد مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولیاد یعنی کی مستأمنن اوزره
 دخی محفوظدر بعضی اهل عدلک شول مالی مزبورنده در که بد امیرده بولنوب صاحبی غائب اولیاد بونده البته عینی
 حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولیاد بیع و ثمنی حفظ ایده و اگر قبیل البیع خوارج متفرق اولیاد رسه امام
 هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اولیاد مالی اصحابنه رد و دار الحربه اعاده لرنه مساعدده ایدر زیرا مال مزبور
 مال خوارج مزبورنده در و بعد التفرق خوارجک عین ماللری اوزرل پنه رد اولیاد وهم اولیاد خوارجه امانه
 ثبوت عصمتدن صکره و یرمشلردر و امانلری اهل عدلدن اولیاد صکره کراغ و سلاحلرنن خوارجه اعاره ایتملری
 مزبورنده اولیاد اولیاد مال دار همزده حبس اولیاد از امانت اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربله
 اعطاء امان و آنلردن قتل ایستونلر ایتملر پنه خروج و امان ایتمکده اهل عدل اوزرل پنه غالب
 کلسه لرشرا اهل حربی سبی و ماللرین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس و امواللرنده عصمت
 ثابت اولیاد قتالنه نبد امان واقع اولیاد شددر زیرا قتالری منعه خوارجله اولیاد قتال خوارج امانلرنن ناقص
 اولیاد یعنی کی معتبرله قتال مستأمنن دخی امانلرنه منقض اولیاد ایچون حکم خوارجه مساوی و حکم تفیل
 سلب و سائر آنلردن حلال و حرام اولان اموره آنلریله مستویلردر و مسئله مرقومه اوائل بایده سبقت ایلمن
 اهل حربی بلاد کرا امان بزمه قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدر که آنده بزمه قتال ایچون خوارجه انضمامی
 موجب امان اولیاد غلبه نفوس و امواللرنده ثبوت عصمت نمایان اولیاد شددر و اگر اهل حرب خروج ایچون بلکه خوارج
 دار الحربه اوزرل پنه واروب بر برینلری تأمین ایتمکده نصکره اهل عدل اوزرل پنه غلبه ایسه نظر اولیاد اگر
 اهل حرب کند و عز و منعه لرنه ایسه لرنه و لرنی فی مسلمان و بعد التفرق قاتلری سلبلرله کامین قیلنور زیرا
 بوضوئیده آنلر مستأمن اولیاد بلکه خوارج آنلره مستأمن اولیاد وهم منعه و دار لرنه بزمه قتاللرنده همزده اولان

مطلب استعمال سلاح غیر عدل
الحاجه

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج
بما هم

امان متبذ اولمغله خربی غیر مستأمنه ظفر بولش اولورز اما دار الحربه عسکر خوارجه کند ولزی حیقوب
منعه خوارجدن غیر منعه لری یوغسبه آنلردن بر فرد اوزره حکم سی واقع اولماز ز برانعه خوارجه مستأمنلردن
ودار الحربه عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کیندر وهم کند و منعه لری
بولماغله قتالزنده امانلری متبذ دکلدن واکر خوارج ایجازنده مستأمن اولان نجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وانعام ایلسه لز بردن قتل واخذ مالله آنلره تعرض حلال اولماز عا دام
بالفعل متصب حرب و قتال اولمغله ز برانعه مستأمن اهل اهل ذمت حکمتده لردن و اهل ذمته مجری قصده قتال
مسلمین ایثارله قبل الاظهار والشروع تعرضن غیر مشروعه و هم خوارجه نعم دیدن کینده حکم خوارجه و امانلردن
وخوارج متصب قتال اولمغله نفس و ماللرینه تعرض غیر حلالدر و بجا مسفورین قتال ایستدکننده حلال
وحرام اولان اموره خوارجه همحلالدر بر اقتال لری تحت رایه خوارجه اولمغله دائره امانه غیر خارجه لردن
واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یا عسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل النسا دملرله تأمین ودعوت
اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون ماللردن برننه به تعرضی
حلال دکلدن ز برانعه عدم تعرض لری ضامن و مضوننه وجوب وفای متصندر لقوله علیه السلام
وفاء لا عدر فیه کذلک قبل الدخول کندو آنلری و آنلر کندو بی تأمین قبلسه زینه حکم سابق مقدر بلکه
اهل حرب آنک طرفدن کسب امان صحیح ایثارله مسئله اولادن دخی اظهاردر لکن بوصورده امام اهل حربک
نفوس و اموالته قبل التبد تعرض ایلک حرام و تعرض ایلدرسه جیع مستهلکاتک ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اما صورت اولی بشقه در ز برانعه اهل حرب مسلم واحد طرفدن کسب امان صحیح ایستدکننده مسلم من بور
منعه مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایستدکننده و امان صحیح و صورت اولاده بلایند قتال لری حلالدر ز برانعه من بور
آنلری تأمین ایستدکننده بلکه آنلر آنی تأمین ایستدکننده ایستدکننده بولنوب کندو به عدم تعرض لری بالضروره
آنلره عدم تعرضی موجب اولوب امان مسلمینده اوللری مستوجب اولما مشدند واکر خوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداده آنلردخی ایزر زدن اولوب حکم جاری بزم حکم من اولمغله امداد آنلر خوارجی اولاد
و بومعامله لری صورتبدر انعقاد اولدقندنصکره اهل عدل اوزرینه غالب اولسه ز اهل حرب و اموال لری
فی مسلمینده ادخال قیلنور اما خوارج آنلری تأمین ایستدکننده امانلری اولماغله جواب مسئله ظاهر و مستنددر
واما حین خروج کینده تأمین ایستدکننده اهل حرب کندو منعه لردن تحت رایه لده اهل عدل قتال ایستدکننده
اول امانی نقض و ابطال ایستدکننده مسئله متقدمه بشقه در که آنده قتال لری تحت رایه خوارجه اولمغله اوزرینه
حکم خوارج جاری و امانلرینه نقض و ابطال غیر طاریدر و مانحن فیه زده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرینه رد اولنور ز برانعه دار اسلامده قطعاً غنیمت قیلنور و حکم تفصیل اسلاب تفصیل مشرو و حقت
استحلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرینه سلاح حربی بولندقدن قاتله ویریلور که بوصورده اموال
اهل حربده عصمت یوقدر و حربی قتل اولنوب اوزرینه ملاح خارجی بولندقدن قاتله ویریلور که مال مسلم ایستدکننده
معصومدر توضیح اولدر که بر قوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع و اوزرینه نصب امیر ایله کسب اجتماع ایدوب
مسئله قتال ایلسه ز امانلرینه نقض و ابطال ایستدکننده اولور ز امان اهل منعه اولیه رق قتال ایلسه ز ناقص امان
اولنوب حکم شرعیده قتال ایلن اهل ذمتله همحلال اولور کذلک امانت خوارج ایچون داریمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدلله برجا بده جدال و خوارج دخی جانب آخردن قتال ایستدکننده امیر اهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس متمتعین ایلسه ز غالب اولدیمزده فی مسلمین قیلنور لکه منعه لری اعتبارله امانلرینه نقض
واهدار ایستدکننده امانلری ایستدکننده ایستدکننده ایستدکننده ایستدکننده ایستدکننده ایستدکننده ایستدکننده
تکون قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدن واکر خوارجدن بلا منعه اوزرینه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامده
خروج و نهب و غارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه ز اوزرینه سبی جاری اولنوب
اموال لری غنیمت قیلنور ز برانعه بر قوم مسلمینک امانده بولنوب اهل منعه اولدقندن غارت و قتال لری امانلرینه
نقض و ابطال ایستدکننده لکن استهلاک ایستدکننده جیع اموالله مؤاخذه و بمداقتل ایستدکننده قتل اولنور
ز برانعه اهل منعه اولدقندن منزله اصوله تنزیل اولنور کور مز مینسکه منعه لری بولنوب خوارجه
حکم شرعی بودر معینلرینه بولنان مستأمنین دخی بویه در واکر مسئله مفروضده تأمین ایستدکننده همان معینلرینه
غارتیچون خروج دعوت ایستدکننده بوصورده حق خوارجه جواب صورت اولاده سبقت ایلن جواب

صواید اما اهل حربک اگر چه نفوس و اموال لری فی اولور لکن استهلاک ایستدکننده امواله ضامن و مقتول لری
مقابلنده مقبول قیلنور ز برانعه مسلمیندن کسبه تک امانده بولنوب ایستدکننده اهل حرب و اصوص اهل حرب
اوزره غلبه مسلمین کرک دار اسلامده اولسون کرک دار الحربده حکم مز بورده فرق یوقدر و حکم تفصیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنور ز برانعه مال لری فی اولدقدن قاتل لری تنقیله سبیلرینه نائل اولور ز و الحاصل
خوارجدن استیان ایدن اهل حرب حکم تلصص و قطع طریقه و اهل منعه اولوب قتال ایستدکننده امانلرینه
نقض و تمیز بقده اهل عدلدن استیان ایدنلر ایله برابردر واکر خوارج اهل حربله مصالحه و موادعه ایستدکننده
بر حربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعه سابقه ایله آمن قیلنور ز برانعه خوارج موادعه اهل حربده
اهل عدلله برابردر کور مز مینسکه عقد ذمت و اعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویه در بوصورده اهل عدل
کندولر موادعه ایستدکننده قبل التبد قتال ایلک غیر جائزدر و بولنور خوارج استمداد ایستدکننده دار اسلامه حیقوب
اهل عدلله قتالده معیت هتکامنده مظهر انحراف اولسه ل آنلردن بر فرد سبی اولنور ز برانعه موادعه مرقومه اعطاء
امان منزلنده در و قریبایان ایلدیک که امان خوارجه بولنان اهل عدلله تحت رایه خوارجه قتال ایلدکه
نقض امانته استدلال اولنور همان بولنور نفوس و اموال لردن حرام و حلال اولان احوالده خوارجه همحلالدر
اما بومسئله ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولوب اوزره خروج برله مهزوم اولسه ل کندو منعه لردن
اهل عدلله قتال لردن ناقص موادعه اولدقندن فی قیلنور مجزومدر و بویکی صورته حکم تفصیل اسلاب
تقریر مشرو و حدن واضح و بی ایتدکننده واکر مسئله مرقومه ده اهل عدلله آنلر بر طرفدن و خوارج بر طرفدن
قتال ایلسه ل نظر اولنور اکر امیر لری کندولردن ایلسه منعه لره تحت رایه لده قتال ایستدکننده فی اولور
واکر امیر لری خوارجدن ایلسه تحت رایه خوارجه بولنور ایله حکم خوارجه مندرج قیلنور واکر موادعیندن
برجاعت بلا منعه دار اسلامه حیقوب غارت ایتدکننده ایدی مسلمینده کفارت اولسه ل قتال لری منعه لردن
اولدقندن نقض موادعه بی موجب اولماغله حکم ضمان و قصاصده منزله اصوله تنزیل قیلنور واکر بر مسلم
اهل حربدن بر قومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلد کندنصکره اول مسلمینده تأمین ایلسه جمله سی آمین اولور
ز برانعه اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعه ثابته ده دخی موجود و معنی در لکن امیر اول قوم
ان هذا قد امنکم غیر مره فلا تلتفتوا الی امانه فانه کما امنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطابه شو مسلم سز هر چند که
امان و بره بر آنی نبذ ایلدیک مفهومی اشراط ایلسه صحیحی بی ایتدکننده ز برانعه امان قتال و استغناهی طلاق اولمغله
جواز تعلیق شرطده طلاق کیندر وهم نبذ امان ایچون فی غدر و غرور ایچون واجب و نبذ موصوف دخی بوغرضی
مستوجیدر واکر بر مسلم بر حربی به امان و یوب امام دخی دار اسلامده اول حربینک اقامته رضوا و رسمه کرکدر که
مقدمه اکتقدم و امر خروجنده تکلم ایلله ز برانعه امام ایچون بعد صحه الامان اگر چه ولایت نبذ ظاهر و نمایاندر
لکن نبذ من بور ابلاغ مأمنه توقف ایستدکننده اولاکا تقدم و بلا ضرر ممکن خروج اوله جق مقداری امهال
لازمه احوالندندر شول مستأمن منزلنده در که داریمزده طول اقامت ایلله و یسان حکمی سبقت ایستدکننده
واکر امام بر حربی به تقدم برله لاندخل دارنا بامان فلان فانک ان دخلت بامانه فانت فی ذمکله فلانک امانیله
داریمزده کیرمه اکر آنکله کیررسک فی اولور سبقت مضمونتی تکلم ایلسه بعده حربی مسفورینه فلان مز بورک
امانیله دخول ایلسه اصلاً فی قیلنور ز برانعه مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلک باطلدر که حجری ایله امانتی صحیح اولان
علت منعدم اولماغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر و کلام امام نبذ امان قیلنور ممکن دکلدن که ز برانعه
داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتدکننده بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدخی کپی قبل اعطاء الامان دخی
صحیح اولنور مسئله مز بوره وجه سابقله قریب سبقت ایلن مسئله موادعیندن مفارقتدر که موادعین منعه لردن
مغیر اوللرینه نبذ امان قبل اعطاء و بعده جائزدر اما حربی مسفور بلا منعه داریمزده بولمغله مأمنه ابلاغ
ایتدکننده نبذ امانی غیر مبسر و بویله امام سایر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهو ذمه لنا مضمونتی اعلام ایلد کندنصکره بر حربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بر دخی رجوع
دارالحر به رخصت و بر یلیوب ذمت قیلنور لازمدر ز برانعه مقاله امیری بیلد کندنصکره دخولی دلالت رضایی قبول
و بویله دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده در که بعد تقدم الامام مدت امهالندن صکره
داریمزده اقامته اقدام ایلله و بومسئله ایله فانت فی مسئله سی میاننده فرق نهان اولدر که قول سابق نبذ امان
اولمغله منعه سنده اولدقنده ظاهر ابطالدر اما بوقولی نبذ امان دکلدن بلکه امان سابقله ثابت اولان امانده

تا کید اطمینان در بناء علیه امام اسلام محصور بنه ان امنکم فلان فقد نبت الیکم فخذوا حذرکم دیمکله فلان سزله
امان و بر سره بن آتی سزه نبت ایلدم تدارک اوزره اولیکز معناسنی اعلام ایلدکد نصکره فلان مزبور آنلری
تأمین قیلسه قول امام نبت صحیح و قتالری تحلیل و تصحیح قیلنور اما من خرج منکم بامان فلان فهو فی اوقفتد
حل دمه دیدکد نصکره ایچلرندن بریسی امان فلانله خارج اواسه البتہ دائره امانده مندر جدر که منعه مزده ایکن
نبت امان ظهرا بطلساندر و اگر من خرج منکم بامان فلان فهو ذمه انسا دیدکد نصکره بریسی امان فلانله
خارج اولسه قول امام صحیح و ذمته مندرج قیلنور زراقول مزبوره نبت امان بولمیب بلکه تأکید ایله
حکم این سابقه نافع اولغله منعه مزده بولمیب اکا مانع دکادر

باب من نفل الخیل مایکون علی العرب دون البراذین * یعنی انفصال خیلدن افراس عراقه براذینه شامل یاخود
عراقه خاص و براذینه غیر متساول اولان مسائلی بیانده باب کافلدر اگر امیر من قتل قتیلا فله فرسه دیدکد نصکره
بر مسلم بر مشرکی راجل ایکن قتل اقدام اول مشرک غلامی تحننه بولنان فرسنی دخی اخذ و اختتام ایلسه
اول فرسه استحقاقه بکام اوله مز زرا ایجاب فرس قتل مراد امام فارسی حال فارسبده قتل ایدوکنه اذل
دلیل ایکن بومشک حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلکه غلامی عندنده حاضر و جارس دخی دکادر
کور مز مینسکه شخص آخر اول غلامی فرس مز بور اوزرنده ایکن قتل و اعدام ایلسه استحقاق فرسله بکام اولور
پس بومعنادن مسلم اول راجلی قتل ایدوب فارسی قتل ایدوبکی ظاهر و هو یدادر و هم امام حریده وجودی
معلوم اولان اشیا سائر میناندن فرسنی تخصیص ایتمشدر و بویخصیصده مرادی اوزرنده قتال ایلدیک
فرس اولوب کسر شوکت مشرکین ایچون قتل فرسانلرینه قصد تخریضدن غیری فائده بوقدر امام مشرک
مزبور حین قتالده فرسندن نازل و یدنده فائده ایسه قاتلی اول فرسه نائل اولور زرا معیننده بولنان فرسله فارسدر که
فی الحال رکوب و اوزرنده قتالده قادر در همان حریده مزید اهتمام یاضیق طریق یا کثرت زحام ایچون نزول ایتمشدر
بوجهتله حین قتلنده فارس اولمیدن غیر خار جدر و صورت مفروضه ده بر ذون یاخود بر ذونه اوزره راکب
بر مشرکی قتل ایلسه مرکوبنه مستحق اولور زرا راکب بر ذون دخی راکب فرس عربی کبی فارس عد اولنور
کور مز مینسکه مسلمیندن راکب براذین مستحق سهم فارسیبدر سوال اولنورسه که مسلم حین قتالده فارس اولمیب
بلکه فرسی غلامیه معسکرده موجود ایکن فرساندن معدود و سهم فرسانله محظوظ و محدود ایکن مشرک مزبور
غلامنده اولان فرسله فارس و قاتلی اول فرسی مفرس اولماز می جواینده دیرز که اولماز زرا غلام مسلم اول فرسله
سهم فرسانه مستحق اولمغله انکلم مسلی فارس عد ایکن لازم و غلام مشرک حکم تنفیله اول فرسله فارس
عد اولمغله مشرکی عد ایتمکی مستلزمدر و لکن صورت مفروضه ده بغل و جبار و بعیر اوزره بر مشرکی قتل ایلسه
مرکوبنه مستحق اوله مز زرا اسم فرس بونلره بوجهتله شامل اولمغله راکبلی فارسده غیر داخلدر و اگر امیر
من قتل قتیلا فله فرس دیو تبشیر و برکنسه دخی راجل یا فارس بر مشرکی قتل و تدبیر ایلسه غنایمندن و سطحه
بر فرس عربی یا خود قیمتی و بر بلور لکن بر ذون و بر بلور زرا امیر ایجاب تنفیله فرس مطلق ایله تعبیر ایتمشدر
و فرس مطلق عربی به مخصوص ایدوکی امر محققدر و نسیمه ده اطلاق عین مسما دن وسط یاخود قیمته
موجب استحقاقدر امام مسئله سابقه بشقه در که آنده فرسی ضمیر قتیله مضاف قیلد یغندن مرادی قتل آنکله فارس
عد اولنان دابه ایدوکی مستفاد اولد دخی بر ذون و فرس عربیدن تعمیم قیلتمی معروف و معتاددر و علی هذا القیاس
امیراضفت ضمیر ایله من دخل من باب المدینه علی فرسه یاخود من قاتل علی فرسه فله مائه درهم دیو تنفیله ایلسه
عرب و براذینه تعمیم و علی فرس دیسه یا لکن عراقه تحمیل اولنور کذلک من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله
مائه درهم دیمکله فرسندن نزول و پیاده قتاله تشجیع قیلسه بنه عرب و براذیندن توسع قیلنور اما بوضوئده
عن فرس دیسه اگر چه مقتضای قیاس فرس عربیدن نزول ایتمشدر نقل ایله علم استنباطسیدر زرا اسم فرسی
اطلاق ایتمکله فصول سابقه کبی غیر عراقه شامل اولماز لکن بالنظر الی الاستحسان هر بر ذون و فرس عربیدن
نزول و پیاده قتال ایلدن نغله شایک کور بلور زرا بونده مقصد امیر ایچون راجل مباشرت قتال اوزره نحر رض
فرساندر کور مز مینسکه فرس عربیدن نزول ایدوب قتال ایلمسده مستحق انفال اوله من و مقصد سابقه بر ذون
و عربیدن نزول مینانده فارغ بوقدر و هم اسم فرس بوضوئده مطلق ایسه ده بنه مرادی فرس مضاف ایدوکی
عندیمزده محققدر که انسان کند و فرسندن نزول ایدر بوقسه فرس عربیدن نزول ایلدن بناء علیه بومقامده
مطلق و مضاف منساوی الاقدامدر امام اسم بر ذون اگر چه تنفیله براذینک ذکور و اناثه شاملدر لکن فرس

مطلب الفرق بین فرس
بالتشکیک و فرسه بالاضافه

عربی به قطعاً متساول دکادر زیرا لفظ بر ذون خیلدن نوع خاصک اسمی اولمغله نوع آخره تناول ایلن
نظیری اولدر که من قتل رجلا علی فرس عربی دیسه فرس عربی اگر چه کند و نوعندن ذکور و اناثه شامل لکن
براذینه غیر متساولدر اما لفظ فرس بشقه در که عربیده حقیقت ایسه ده لفظ خیل کبی براذینه دخی مستملدر
بوجهتله عند الاطلاق حقیقته حل و عند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور و کسر شین ایله شهری نسیمه
قیلنور فرس دخی براذیندن بر نوع اولوب عربیدن دکادر و اگر من قتل قتیلا فله دابته دیسه لفظ دابه خیل و بغال
و جبره شامل و راکب قتل ایلدن بونلره نائلدر قال الله تعالی و الخیل و البغال و الحمیر لرتکبوا و زینته بوجهتدن
عدم رکوب دابه اوزره مین ایلسه بونلره رکوبله جانث اولور اما قتیلی بعیر یاخود بقراوزرنده ایسه آنلره مستحق
اوله مز مکر اول قومک مرکوبلی بونلر ایدوکی محقق اوله زرا کلام دلالت حالله مقید اولغله دابه دن مراد
بونلر ایدوکی مؤکد اولور و اسم بغل دخی تنفیله ذکور و اناثه شامل کذلک اسم بغله دخی متساولدر زرا بونده
ناه و حیدر علامت تأیید دکادر و ذکور و اناثه تناولده اسم بقره کیدر و اسم جبار دخی ذکور و اناثه شاملدر
اما لفظ اناث جاره مخصوصدر و لفظ جاره دخی بویه در که آنده تابی ایچون تأیید شده استعمال ایتمشدر
و اسم جمل و بعیر دخی شامل لکن اسم ناقه ایچون اناثه متساولدر و بز بونلری کاب الجامعه بیان قیلدق و اگر من قتل
فارسا فله دابته دیدکده جبار و بغل و بعیر اوزرنده بولنان مشرکی قتل ایلسه بر شینه مستحق اوله مز که استحقاق
قتل فارسله مشروط ایکن قتیلی دواب مذکور ایله فارس دکادر اما ذکور و اناثدن بر ذون اوزرنده ایسه دابه سبله
فارس اولغله استحقاقه متلبس اولور و الله اعلم

باب من یكون له النفل ومن لا یكون * یعنی نفلدن حصه مند اولوب اولمیانلری تقریبه متعلق مباحث تحقیقدر
اگر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تبشیر ایلسه بونده مقتضای قیاس قاتل بریایکی باو ج یا زبانه دخی اولسه
سلبه اشتراک و استنباطسیدر زرا کله من اسماء عمومندن اولغله علی سبیل الاجتماع و الانفراد جمع مخاطبینه متساولدر
لکن بویه قیاسله عمل امر قیلددر که مجموع عسکر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ایلمکدر نده سلبه استحقاقدر ایله
حکمه مؤیددر و بویه معنی منافی تخریض و اغرا اولغله تنفیله مراد امام اولمیدنی هو یدادر پس بوضوئده
طریق استحسانه سلوک ایکن اوجه و استحسان دخی و جوه ثلثه ایله موجهدر و جوه اول اولدر رکه قاتل اگر
رجل واحد یاخود رجلین ایسه سلبه نائل و اگر ثلثه ایسه غیر واصل اوله زرا ثلثه جمع متفق علیه کادناسیدر که
کله مفرد و ثلثه و جعه مقسوم اولغله جمع ثلثه به مغایرتی معلومدر و جمع متفق علیه کادناسی حکمده
اعلاسی کیدر و امامک تنفیله مرادی تخریض جماعت اولمیب بلکه تخریض اعداد و هم مسلک ثلثه دن
فراری جائز و واحد و اثیندن غیر جائزدر قال الله تعالی وان یکن منکم الف یغلبوا القین باذن الله و بویانله
اثین و ثلثه مینانده فرقلری متین و اثین حکم واحده ایدوکی متعین اولمشدر لکن حکم مذکور اول مسلک
سلاحی بولمغله مشروط و ایکی مشرکله مقسومندن امید وارا اولغله منوطدر بوی شرطلری جامع دکل ایسه
فته مسلمینه انجبار و نفسی تهلکه به القادن احترامده ضرر بوقدر و جوه تابی اولدر که قاتل مسلمیندن منعه سی اولیان
برقوم ایسه سلبه مستحق و منعه سی واریسه غیر مستحق اوله زرا منعه سی اولیان جماعت رجل واحد
حکمنده در کور مز مینسکه علی وجه التلصص دارالحر به دخول ایلسه لر غنیمتلی تخمیس اولنماز لکن اهل منعه
اولدقلرنده تخمیس اولنور و حکم تنفیله دخی بویه در زرا صحت تنفیله حق از باب خمسی مبطل و مز یلدر
وجه ثالث اولدر که قاتل جمع کثیر ایکن رأی امام و مسلمینده اول قتل ایله ینلری تخلیه اولنسه جله سنه مقابل
کله چکی معلوم ایسه سلبه نائل دکل ایسه غیر نائل اوله زرا تخریض مقصود مسلمینه مقاومت ایده چکری
قتل اوزره صادق اولوب ایسه چکری قتلده متحقق اولماز مؤلف سامی مکان اسکنه الله تعالی فی اعلی الجنان
دیر که بوضوئده مذکور دن قنطنسینی امام رأی عدالت اوزره امضا قیلرسه واسع القضا در لکن مرادی هر بری حق
و تعدد حق محققدر دیمک اولمیب بلکه هر بری طریق اجتهاددر دیمکدر نظیری اولدر که امام مسروق
و امام جنسب رجها لله تعالی بر مسئله ده مقدمات اختلاف برین عرض و ترتیب ایلد کلرنده ابن مسعود
رضی الله عنه کلاکما اصاب دیمکله ایکنسینی دخی تطیب یعنی طریق اجتهاده اصابت ایتمشدر مفهومیه
تصویب ایتمشدر بعده جناب مؤلف دیر که بنم عندمده و جوه مذکور نك احسن و انسی و تحقیق حقه احق
واقربنی ایچون وجه اخباردر که آنده غرض تنفیله اولان تخریضی تحقیق و تقریر و ایدر کور مز مینسکه مسلمین
بر مطبوره به واصل اولدقلرنده امیرلری من ناهضها فله ما فیها بعد الخمس دیمکله آتی فتح ایدنلره بعد الخمس

مطلب معنی الدابة
مطلب حلف لاریک دابة

مطلب ما یشمل الذکر والاثنین
اسماء الحیوان و حکم ما یکون بهاء
او بغيره

مطلب فرار الواحد من الواحد
اولاتین

وه من ابن ذریبنی فلان مطبوره
اذا نجا دار فی الارض او بیتا وهذا
الذی اراد محمد رجلا لله فی السیر کذا
فی المغرب بو تقریر اوزره مطبوره
بجته نسیمه ایدنلری مجلدن
هاردر

ایچنده بولسان اشیایی تنفیله تبشیر ایلد کده بر جاعت بوخدمتی ادا ایلسه ل نظر اولنور اکر اهل مطموره آنرا ایله مقاومت قدر اوله جق مقصد ایلسه ل نفلدن بهره دار اولور و اکر قادر اولیه جفلمی مقصد اهل معسکر اوزرینه اجتماع و ایتداری ایشلر ایلسه معنای تخریض صورت اولاده موجود و بونده مفقود اولغله نفلدن بهره دار قیلنارز و اکر سبقت ایدن من قتل قتیلا قله سلبه تنفیله ندره رجل واحد ضربه واحد ایله قتیاین با خود اکثری قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتل مثلوجوع اسلابه ظفر باب اولور ز پراکله من لفظ عام و جاعت مقتولینه دخی قابل انتظامدر و اکر امر عسکر یله داراخر به دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایدوب من قتل قتیلا قله سلبه دیملکه تنفیله ایلسه جائز کور یلوب حکمی دارا سلامه خروج ایلد کین ابقا اولنور ز پرا مقصودی طلب مشرکینده تقید و قتل برینه تخریض و تآکید اولغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی بر مسلم بر مشرک تآم یا خود بر شغله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یا خود بعد الا نهزام قتل ایش کی سلبه مستحق اولور ز بر تنفیله امام قتلی حلال اولان جمع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلک غنیمته سهمی یا خود نسا و صبیان و عیب کی رضخی بولنان جمع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مز بوری تنظیم صف قتالندن صکره تکلم ایدر سه تنفیله اول قتاله خاص و انقضا سلبه منقضیدر که دلالت حال بومعنا بی مقصد بر نکتیه سی اولدر که امام کلانی حضور قتاله تآخیر ایلد کده مقصودی همان اول قتاله تخریض ایدوکی عندیمز ده مستنبر اولمشدر لکن صورت اولی بشقه در که آنده تکلمی داراخر به حین دخولده ظاهر اولغله هر ایدی دخول و طلبده جد و اهتمامه تخریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت نایهده نیجه ایم قتال اوزره مستمر اولسه هر حکم تنفیله دخی باقی و مستقردر کذلک اعدا منهرم و مسلمین تعاقب برین ملترزم اولغله قتالری ثابت و قائم اولدجه بنه حکم تنفیله باقی و ایدر کذلک منهن مین حصنلرینه دخول و تحصن و مسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکنه قتل قتل ایلسه سلبه مستحق اولور ز پرا حسا ترک و تعطیل یا خود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایددجه حکم قتال باقیدر اما بعد الا نهزام مسلمین تعاقب ایدوب حصنلرینه دخول لرندن صکره اولجانیه مرور و بر مسلم منهر میندن یا غیریدن بر مشرکی قتاله کسب سرور ایلسه سلبیه مسرور قیلنارز بر تنفیله حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقب برین ترک ایتدکر نده اول حرب حقیقه و حکما منقضیه اولمشدر کذلک منهن مین تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور ایدوب اهل بستدن برینی بر مسلم قتل ایلسه سلبه مستحق اوله مز ز بر تنفیله حرب سابقه ایچون ایدی و اول دخی مسلمین ایله مقدم قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی بوقسه مسلمین ایله بو حصنک اهل البسی میاننده دکل ایدی بلکه بو صورت انشاء حرب آخردر که متاولات تنفیله من مؤخردر اما حرب سابقه نیک اصحابی انهرز ایله حصن آخره داخل و مسلمین دخی در عقب واصل اولسه ل نظر اولنور اکر بو حصنده غیر منهن مین منهن مین اوزره غالب و منعه دخی طرف غالبیندن ایلسه بو صورتده بر مسلم منهن مین یا غیریدن قتل ایله مستحق تنفیله اوله مز که بو حرب لاحقه غیر الحرب السابقه در اما عظیم جاعت ایچق منهن مین و منعه دخی منعه منهن مین ایلسه بو صورتده اهل حصن آخرمد د لاحق مز لئه ملحق اولغله حرب سابقه حالا باقیه و حکم تنفیله مستقبیه اولغله منهن مین یا غیریدن قتل قتل ایلین سلبیه تنفیله قیلنور بونک حکمی سابقه بیان ایلدیکمز معنادر که حکم و اعتبار جانب منعه و غلبهده بیدارد و اکر بعد التفیله ملک اعظم لاری عسکر معظمه وصول و قتال مسلمینله مشغول اولنور عسکر ملکه انجیز و دخول ایلد کد نصکره بر مسلم عسکر اول یا نایدن قتل قتل ایلسه سلبه موصول اوله مز ز پرا تنفیله حرب سابقه ایله مقید ایکن شمعی منعه دیگر حادث و مغایرت حرب سابقه به باعث اولمشدر بو صورتده امام تنفیله تجدید ایلر سه قائل سلدن نامیددر و اکر تجدید ایدوب آتی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضیاری ایشمز سه ده هر بر قتل قتل ایلین سلب مقولله تنفیله اولنور و بو حکم قویده استماع ایدوب ایشلر مسا و بدر ز پرا تنفیله حق غنیمته محض منفعندر بوقسه ایجاب و قبوله توقف ایدر بر مصلحت دکلدر و هم کلام امام میان ناسده شایع اولد قده جمع جاعت حکم واصلده واقعدر والله اعلم

دلالت

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جناب مؤلف طریق استحضانی ترجیحله بوجه اوزره تصریح ایشدر که استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولوب بلکه موقوف عملدر ز پرا غرض تنفیله اولان تخریض انجیق جنس جهاد و قتالندن بر عمل اوزره ایکن برابر کتبوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولما غله نفله مستحق اوله مز اما مسلمین بر حربی اوزره دلالت شرطیه حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجرد ایلد دلالت ایلسه اداء خدمت ایش اولور ز پرا اعطاء امان مستأمنندن بر عمل اوزره متوقف دکلدر کور مز مسکنه بر مسلم کوفه ده یا خود شامده کند و مز ننده ایکن مسلمینله معاهده و بن داراخر بده بر محله مرور ایشیدم آنده اسیر اوله جق اون راس وارد سزی اوزرینه دلالت ایدر رسم بر آس بکا تعیین ایدر مبرز دیومو اعده ایدوب بعد لسانا دلالت ایدوب ذهابه معیت ایشه نفله مستحق اولور می بلکه اوله مز کذلک اول مسلم داراخر بده ایکن دلالت ایلسه بنه اوله مز انجیق داراخر به کیدوب مسلمین یله برابر بولنور سه دلالت ایچون برابر کتمز سهده غنیمته مشرک مساهم و تنفیله و دلالت هیچ سبقت ایشم مقامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون راس اوزره دلالت ایدر سه موجب استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیه استحقاقی نمایان و بر راس و وسطه کامران قیلنور کذلک معیت ذهابه یوزر سه دلیل اولسه هر عشره دن بر راس و وسطه نیجیل اولنور و اکر یا لکن بش راسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن برینک نصفه مستحق اولور ز پرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عیله مقابل اولغله من جاء بعشیره ارؤس فله راس قولی منزله نازلدر و بو فصلک تفصیلی باب من الشریکه فی النفل و ما بوخذ بحساب مساکننده تقدیم و تکبیل قیلندی و اکر امیر اهل حربیدن برفاج اسیر الوب آنره خطابله من دلنا منکم علی عشرة ارؤس فهو حر دیملکه قفبسی اون راس اوزره دلالت ایدر سه عتقی ایجاب ایلد کده ایچلرندن برینی بلا معیه کلام مجرد ایله دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه ل عتقی ثابت اولور ز پرا ایجاب مذکور عتقی شرطه تعلیق اولوب حقیقه شرطک و جودی لازم و دلالت بالکلام دخی حقیقه تمام شرطی مستأمندر نکتیه سی اولدر که بو یایده امام آنک ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسبه بی ایجاب و الزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج جز بوقدر اما صورت سابقهده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتدکه بز دخی لفظ دلالتک حقیقتی ترک و نوع مجاز اوزره جلی استیجاب ایلدیک و اسیر بر قوم اکر چه اعتناق اولنور لکن رجوع دار بنه رخصت و بر ایجاب دار بنه اخراج و ذمه الحاق اولنور ز پرا اسیر ایله عندیمز ده محبتس ایکن دلالتی انجیق حریتی موجب و حریتی تمکن رجوعی غیر مستوجیدر و بو حکمده ذهابه معیت و عدم معیتی برابر در مکر ان دلالتکم فانا حر و ندعونی ارجع الی بلادی قویله دلالتنه هم حریت و هم دار بنه رجوع باینده علی حاله ترک و رخصتی ترتیب ایش ایلدر رجوع بلدی رأینده حواله بر ایلغله شرط تصویب اولنور ز پرا عقد مز بور اول اسیر ایله امام ینلرنده صلح جاری منزله در و صلحهده وفاء شرط و واجبدر لکن بو معاهده به مساعده امام غیر لایقدر مکر ضمیمه مسلمینه نفع فایق بولنور ز پرا امام ناظر مسلمین نصب اولغله اول اسیری مجدد اوزر یمن محارب قتل غیر جائزدر مکر ضمیمه مسلمین ایچون منفعت عظیمهده فائز اوله مثلا دلالتکم علی مائة من بطارقهم و نذر و فی ارجع الی بلادی دیملکه بلادینه رجوعی بوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بو صورتده دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یا لکن کندو بی اسیر ایتدکه بولنان منفعتدن اکثر اولغله بو معاهده سنه مساعده تصویب اولنور و اکر اسیر من دلنا منکم علی عشرة مسئله سنه یا لکن تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابه معیت ایشون ایشون رقبه سندن بر جزئیک دخی عتقه رخصت بوله مز ز پرا بو صورتده عتقی باعتبار الشرط حاصل و شرط دخی مشروطه جمله مقابل اولغله شرط کاملاً متحقق اولدجه عتقه بوجهله مستحق اوله مز یا خود عقد مز بوز رقبه سی بدلنده التزام قیلدی بی شرط اوزره مصالحه عدا و لغله اول شرطی بکماله اتمام ایددجه صلحی تا تمام اولوب ما وقع علیه الصلح اولان عقدن بر شیه استحقاقه بکام اوله مز امام مسلم بشقه در که آنک نفله استحقاقی منفعت مسلمینی متضمن عمل اعتباریه اولد یغندن عملیه حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بیدارد کذلک امیر اول اسیره ان دلالت علی عشرة فانت آمن من ان تقاتک دیوب اول دخی انجیق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتل جائزدر ز پرا قتلدن امانتی شرطه تعلیق ایشدر و شرط تمام اولدجه مستفید امن اوله مز کذلک مسلمین بر حصن اوزره نزل ایتدکر نده اهل حصن ان دلنا کم علی عشرة من الطارقه انؤ منوننا و ترجعون عنا یعنی سزی اون عدد بطارقه اوزره دلالت ایدر سک بزه امان و یوب بزدن عودت ایدر مبرز دیور جاء تعلیق و مسلمین دخی تصدیق و تحقیق ایلدکر نده انجیق بش باطوق بز طریق اوزره دلالت ایلسه ل آمین اوله مز و حصنلرندن عودت دخی مسلمین اوزره واجب اولماز ز پرا شرط کاملاً حاصل اولما غله جزادن بر جزئی دخی نازل اولماز و اکر مسلمینه ایشلر ایله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو
حر فدل واحد بکلام

تعطیكم مائة من الراس اوالف دينار علی ان تؤمنوا وترجعوا عنا فاما هذا دیکلمه سزیه یوز راس رقیق بایک دینار
 ویریزنه امان ویرمکن اوزره ویزدن بوسنه کزده رجوع ایدرسن مصموتی رجایدوب صکره بعض مال موعودی
 ادا قیلسهل بنده قتلری مسلمینه جلالدرزرا امانلری اداء جیع المساله متعلق اولغله اداء بعضله متحقق اولماز
 لیکن قصد قتال ایتدکلمه غدردن احتراز و دفع ضرر لرین احراز ایچون کر کدر که ما خود لرین رد و منابذه عهد
 اید لر زرا مال لرین ایچق نفس لرین دفع ضرر اوزره اعطا ایلشدر اما عشره بطارقه اوزره دلالت مسئله سی
 بشقه در که آنده مثلا بطارقه خمس اوزره دلالت ایلسهل بلاردشی قنایین جلالدرزرا آنده و عدا بلدی کمز امان
 مقابله سنده مال لرین بر شیشه تملک ایلدی که بلا رد قنایین ملکر بی اهدار ایله مؤدی اضرار اوله اما بونده
 شرط قیلد یغز امان مقابله سنده بعض مال لرین تملک ایلدیک پس منفعت امان آنلره واصل اولما بیجه اوزر لرین
 رد ایلک واجبد بو یله ایکن امام مال لرین رد ایلکدن امتناع ایدرسه کر کدر که اظهار مسامحه برله و فاء شرطی
 اتمام و ترک قتاله اوزر لرین عودته اهتمام ایلبه و اگر بعض سی مأخوذ هالک اولدقدن صکره مسلمین سمیت قتاله
 سالت اولسه لر کر کدر که سی باقی برله فیت هالکی رد اید لر زرا رد دن مقصود ایچق ضرر و خسرا لرین
 دفعه معنای غدری رفعدر اولدیخی رد عیله مبر اولدیخی کی عند تعذر رد العین رد فیتله دخی متصورد
 و اگر مسلمین اهل حصنه اول سنه لرینده اعطاء امان و حصن لرین عطف عنان ایلری اوزره یوز راس رقیق
 آلوب مصالحه ایتدکلمه نصکره قتالده ملاحظه نظر ایلسهل کر کدر که مال لرین رد و تعذر اید ایکن بنده عدا ایدل
 زرا مادامکه آنرا عمل حرب بحار بلدر اعزاز دین ایچون قتالری حلال و ایچق غدر ایلک حر ایدر و متعذر اید ایکن
 بنذایله معنای غدر دخی متفیدر لیکن مال لرین بطریق الجعل اخذ اولغله امان مشروط لری سالم اولما بیجه اوزر لرین
 ردی لازمدر شول عوض منزنده در که معوضی سالم اولما بیجه ردی لازم اوله بوضورنده سی مأخوذ قبول اسلام
 ایتمش بولسددر رد قیلری التزام اولنور زرا مسلمی حر بی تملک حلال اولما غله صورت هلاک لری کی بعد الاسلام
 رد عین لری محال اولشدر و اگر قبل قبض المال اراده بنذایر سه اوادخی با لاسدر زرا مسلمین نظر و منفعت لری
 نه ده جاری ایسه آتی تحریر ایدر و موجب نظر اولان احوال حالا فلا استعماله واستبدال اوزره در که ابتداء امرده
 نظر لری جانب قتالده اولیدی صلحه میلری حلال اولما زایدی صکره نظر لری قتالده ظاهر اولدقدن نقص صلحه
 قادر اولور کورمز مینسکه امام اهل حرب ایلهر سنه رقیق لرین یوز راس ویرمک اوزره مصالحه ایدوب برایکی سنه دن
 صکره قوت مسلمینی کوروب عزم قتال ایلسه بنده عهدی جلالدر و اگر مسلمین اول سنه لرین اهل حصن دن
 رجوع ایچون اسراء مسلمین یوز راس اعطالی اوزره مواده ایتمش لیکن ایچق طقسا راس اعطا ایلسهل
 تعلق امان اولان شرط لری غیر نام اولغله بعد التذ قتلری غیر حر ایدر لیکن بوضورنده مأخوذ دن و قیل لرین
 بر سنه رد اولماز زرا اسراء مسلمین احراز اولم لری اهل حرب آنلره قطعاً مالک اولما مشدر و بز دخی بطریق الجعل
 ملکر بی آلوب تملک ایتمش س عدم ردیمزده معنای اضرار بولما یوب ایچق دفع مظالم وارد کذلک
 اول طقسا راسی بمالک مسلمین ایکن اسیر ایتدکلمه مدبرین و مکاتبین و امهات اولاد دن اعطا ایلسه لر
 جواب مسئله بو یله در زرا بومد کور بی مثلوه بر محله نبوت حق عتق بطریق القهر محلیت تملکی ازاله ده حقیقت
 عتق کی اولغله اهل حرب بولره مالک اولما مشدر رهان بولری بلاشی مولاز بنده تسلیم اید لر زرا و اگر مالک
 مسلمین ایکن اسیر ایلدکلمه عیب مسلمین اعطا یتمش ایسه کر کدر که قیلری رد اولنه زرا احراز ایل اول
 عیبده تملک نده نصکره بز دخی بطریق الجعل ملکر بنده تملک ایدوب امان مشروط لری دخی سالم اولما غله
 رد عیب لری لازم اولمشیدی لیکن عیب مذکور بی مسلم اولم لری به دلری متعذر ورد قیلری مقرر اولشدر
 و اگر شرط ایلدکلمه یوز راسی لرینده اسرا اولان مسلمین یا مسلمین مدبرین و مکاتبین و امهات اولاد لری کی
 شرعا مالک اولدق لری اسرا دن با تمام ادا ایسه لر بنه امام ایچون بعد التذ قتلری جائز و بر سنه ردی
 غیر لازمدر زرا شرعا مالک اولدق لری سنه لرین تملک ایلدی لیکن افضل و اوفی آنلره مشروطه و فایتمش لرین دخی
 وفادر که مستفاده بومثلوه معاهده ده مطین اولوب ایفا ایدل زرا امام بوضورنده و فای التزام ایچیه
 عدم وفای فی الحقیقه غدر دکل ایکن اهل حرب مجرد یدلرنده بولان اسرا بی تخلیص ایچون غدر ایلدی دیو
 اعتقاد و مستفاده بومثلوه عهد بیزه سلب اعتماد ایدر و اگر امام بعد اخذ المشروط و فاء مشروطه عودتی
 التزام ایدر سه نظر اولنور اگر ویردکلمه احراز ایسه سبیل لرین تخلیه ایدوب مدبرین و امشال لری ایسه
 بلاشی مولاز بنده تسلیم ایدر و اگر عیب ایسه قبل القسمة و البیع مولازی ظفر بولدقدن بلاشی

مطلب رد الموضع اذا لم یسلم
 الموضع

اخذ

اخذ ایدوب بعد القسمة و البیع ظفر بولدقدن دینار سه قسیده قیمی و بیعده نمی برله اخذ ایدر زرا بطریق الجعل
 تملک بطریق القهر تملک منزله در کور مز مینسکه علی کلا الطریقین اخذ اولان فی اولوب بین المسلمین تقسیمی
 واجبد و اگر اسراء اهل حرب به من دلنا علی عشره من المقاتله فهو حر دیکلمه تبشیر ایدوب آنلر دن بر بی
 ممکن الوصول اولیان بر قلعه ده متعین اولان اوند عدد مقاتل اوزره دلالت ایلسه کسب حریت اید مز زرا
 معلوم میزد در که مقصود امیر ایچق نفع مسلمینی متعین اولان دلالتدر که بوضورنده حصول ایدر اولما مشدر سؤال
 اولنور سه که مقاتل ایچق مسمعه اطلاق اولغله امیرک عشره من المقاتله قولینک ایچق ظاهری معتبر اولدیغدن
 عشره مر قومه به شمولی مقرر در جواب اولدر که بی بو یله در لیکن مقصود دی اول دلالتدر که مقصد ما عالم
 اولم ایدی نسبه به آنکله مستفید علم اوله و عیلم مطلوب دلالت مر قومه ایله حاصل اولماز زرا امیر و مسلمین
 عالم لر در که دارالخزینده غیر مقود رالوصول نیجه نیجه عشره مقاتله قائلدر پس بزه معلوم اولدی که مرادی
 ایچق اخذ لری مقود مسلمین اولان عشره اوزره دلالت و ارشاد در و اگر عشره غیر متعین اوزره دلالت ایدوب
 لیکن ورود مسلمینی آنلره اخبار ایله باعث فراری اولسه نظر اولنور اگر فراری مسلمین اخذ لری قادر اوله ایچق
 موضعه وصول دن اقدام ایسه مقصود اولان تمکن اخذ مبر اولما غله بولدت غیر معتبر در و اگر اخذ قادر اوله ایچق
 موضعه وصول لرین نصکره تقریط و نکا سلار نیدن ایسه حر بی مقرر در زرا دلالتله اوزر بنده شرط قیلان تمکن
 اخذ عشره بی ادا ایتمش لیکن طرفین ظهور ایلین تقریط و تکامل اوزر بنده محسوب اولماز و اگر بز موضعه
 عشره اوزره دلالت ایدوب آنلر دخی مسلمین ایله قتال ایدر که واصل سلامت اولسه لر بو دخی معتبر دکلدر که
 بقوم متعین اوزره دلالتدر زرا امتناع لری قلعه ایله اولغله قوت نفس لرین اولیق میاننده فرق بوقدر مکر سلامت لری
 مسلمین اخذ قدر لرین صکره تقریط و نکا سلار نیدن اوله بوضورنده حر بی اسیر صورت زرا قیلنور و اگر اول
 اسیرک مسلمینه دلالت قیلدیخی عشره مسلمینه قتال و بعض مسلمینی قتل لرین نصکره مسلمین آنلری با جمعهم
 اسیر قیلسه لر بنه حر بی اسیر در کاردر که اخذ و استبرار بنده تمکن مسلمین ایچق دلالتله آشکار اولمشدر لیکن
 بوضورنده مسلمین آنلری اسیر ایدر میوب همان قتالده جله سنی قتل و تدمیر ایلسه لر دلالت فغیره دکلدر
 زرا مقصود اولان تمکن اسیر دلالتله حاصل اولما مشدر که بومثلوه عشره مقاتله بی بلاد لاه دخی بولم مسلمینه
 قادر بنده علیه مقصود می ممکن الاسرا اولان عشره اوزره دلالت ایدوب بزه معلوم اولمشدر و اگر مسلمین
 اول عشره دن بر بی قتل و بقیه سین اخذ ایدر سه نظر اولنور اگر اول مقتولی متعین ایکن قتل ایلد دینار سه اسیر
 حر اوله مز زرا تمکن اسیر لری قتلده نصکره حادث اولوب بقیه سی ایچق تسعه قلوب ابتداء دلالتی همان
 تسعه به تعلق ایتمش اولغله شرط قیلان دلالت عشره تحقیق ایتمشدر و اگر مجموع عشره بی اسیر قیلدقدن نصکره
 قتل ایلد بیره اخذ عشره به تمکن لری دلالتله حاصل اولغله حر بنه نائل قیلنور کذلک قرینا تقریط و قیلدیخی
 اوزره قتاله بعض مسلمینی قتل لرین نصکره مسلمین جتله سنی حیا اسیر قیلسه لر بنه حر بنه نائل قیلنور زرا
 مبتلای قتال و شدت اولد بیره ده یه اسیر عشره به دلالتله فرصت بولدی و اگر مسلمین عشره به واصل اولدقدن
 اخذ زنده تقریط و تکامل ایدوب اول عشره دخی سلاح دن عاری ایکن سلاح لوب امتناع و تحویل قیلسه لر
 دلالت ایلین اسیر بنه شایسته تحریر در که دلالتله اخذ عشره دن تمکن ایتمش لیکن مسلمین تکامل اغلدر و اگر
 اول اسیر ادلکم علی عشره علی ان دللتکم علیهم فامتعوا اولم بمتعوا فاحر دیکلمه عشره تک امتناع
 وعدم امتناع عمومی تقریر ایدر سه همان عشره اوزره متعین ایلسه لر دخی دلالت ایدر که حر بنه تبشیر اولنور
 زرا شرط متصوصله التزام ایلدی کی خصوصاً ادا ایتمشدر و دلالت حالله مقصود مقابله اعتبار ایچق خلافت
 عدم تنصیص عندئذ اخذ اولنور و اگر امیر اسراءه من دننا علی خضن کذا و علی عسکر فلان بطریق
 او علی عسکر مالک فهو حر مصموتی القا ایلد که امیر دن بر بی صوب مطلوبه ارشاد ایدوب ایچق مسلمین
 ظفر باب مراد اولسه لر بنه اول اسیر از ا قیلنور زرا بوضورنده اوزر بنه شرط قیلان ایچق قوم متعین اوزره
 دلالت ایکن ادا سنه مبادرت قیلشدر لیکن مسئله سابقه بشقه در که آنده مرادی عشره غیر متعین اوزره
 دلالت ایدوبی ظاهر عسارتدر کور مز مینسکه امیر من دننا علی عشره من السبی من نساء اوصیان فهو حر
 دیوب بر اسیر دخی پیشگاه جنود مانعیده متعین اولان سی مطلوبه ارشاد ایلسه عتقله بر مراد اوله مز زرا بونده
 مرادی منعده بولمیان سی اوزره دلالت ایدوبی ظاهر عسارتدر و هر موضعه کلام ایچق غالب احتمال اوزره جمل
 اولمق لازم حالدر و اگر امیر از اسلامه طریق رجوعنده متعیر قلوب مسلمینه خطابله من دننا تمکم علی الطریق

فله رأس یا خود فله مائة ديمكله مسترشدرا صواب اولدقده برمسلم وصف علائمه دلالت و مسلمين دخی
اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيم اصابت ايدوب لكن مسلم من بور ذهابه معيت ايلسه برشته مستحق
اوله من زير الجباب مذکور علی سبيل الاجرت در بوقسه علی سبيل التفتيل دکادر زير بعد احراز الغنيمه عدم جواز
تفيلدن بشقه متخير دلالت طريق اعمال جهاددن دکادر که استحقاق نفلي موجب اوله بوجهتله اجاره ايدوب
ظاهردر واستحقاق اجرت دخی عمله موقوفدر قول مجرد ايله اولماز بناء عليه معيت مستحق اولدقده برشته مستحق
اوله من امان ذهابه معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجر مثلنه مستحق اولور زير عقد من بور
اجاره فاسده در که معيت نه محله دکن اوله جنی بيان اولماغله عمل معقود عليه نمايان اولماشدر زير ابصال
طريق گاه اون خطوه ده حاصل و گاه اون مرحله ده غير موصولدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر
وحکم اجاره فاسده برله اتیان عمل انجق اجر مثل مستوجدر بوصورنده مشروط مائة درهم ايسه ايجندن اجر مثلنه
مستحق اولوب اجر مثل مائة دن از يد ايسه ده مائة دن تجاوز ازيد من زير اجاره فاسده ده مسمی معلوم اولدقده
حکم شرعی بويه در امان مشروط سيدن برأس ايسه اجر مثلنه بالغام بلغ مستحق اولور زير باب اجاره ده تسميه برأس
مطلق تسميه صحيحه دکادر و مسماي تجاوز ايدده بمسمايه تمام رضاسنددر و تمام رضامانه معلومه ده مستحق برأس
مطلقه غير مستحقدر که رؤس قيمت وما لبتده متفاضلدر اما من دلنا علی الطريق حتی بيلغ بنا موضع کذا فله
مائة درهم يا خود فله هذا رأس بعينه ديوب برمسلم دخی دلالت برله موضع مطلوبه دل معيت ايلسه اخذ مسمايه
کسب اهليت ايدر زير موضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخی مائة درهم ايسه معلوم اولدغي کي رأس معين
ايسه دخی معلومدر سوال اولنورسه که من دلنا علی الطريق قولنده عقدايله مخاطب مجهول ايکن انعقاد عقد
صحیح نيجه ما مولدر جواب اولدر که انعقاد عقدی معيت ذهابه شرعی موجب و اتیان عمل حسبيله اجری
مستوجب اولشدر که اولوقنده جهالت بوقدر و اگر امام طر بقده متخير دکل ايکن من ساق هذه الاما لك منكم
حتى بيلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجه دك فسر اقلري سورنك ايجون مستأجر اولوب
برجاعت دخی خدمت مطلوبه بي ادا ايلسه لريته مائة دن تجاوز ايجمك اوزره اجر مثله استحقاق پیدا قیلر زير
جهالت مسافه دن عمل معقود عليه مجهول اولغله فساد اجاره معلومدر اما حتى بيلغ الطريق موضعنده
الی موضع کذا ديمش اولسه عمل و بدل معلوم و صحت اجاره مستحق اولغله اجر مسمايه مستحق اولور بوصورنده
دخی امير قوم مخصوصينه خطاب ايش ايکن قوم آخرين ايشيدر ب مکان معينه دکن سوق ارما که شتاب ايلسه ل
اجرتدن نسيه به ظفر ياب اوله من زير عقد امام انجق امامله قوم مخصوصين مياننده واقع ايکن قوم آخرين
اقامت عملده متبرع اولشدر اما جميع اهل عسکرده تد ايدوب و نداسني ايشيدن برجاعت سوق ارما که ابتدا
ايلسه لعلی وجه الاجارة عملی اتیان ايجر ايله استحقاق اجر لري نماياندر اما ندای ايشيتر سا شين اولسدر بر نسيه به لائقين
اوله من زير که ندای مستعين اولد قیلر دن عماري علی وجه الاجاره اوليوب متبرعين اولشدر و بويانله استحقاق لري
هلی وجه التفتيل اولدغي نمايان اولشدر و اگر امير خطاً طر بقده متخير قلوب يندنه بولان براسره ان دلنا
علی الطريق فلك اهلك و ولدك مضمونی تقرير ايلد كده اولدخی معيت ذهاب يا خود ذکر اوصافله طر بقده
ارشاد و ايضاً ايلسه به کاکان اهل و ولد بيله في اسلامي اندر زير امير جزاء شرط دلانده نفس اسيری ذکر
ايجمکه علی حاله اسير قالمشدر و کندو عبد مسلمين اولغله اکا تابع اولنر دخی في مسلميندر و حکم مقررده اهل و وادي
وسا راملاک و ماليکی برابرر امامستله مزبوره ده فلك نفسك و اهلك و ولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلانده
حریت نسبی اراد اوتمشکن شرط دلالتی ايجاد ايجمکه کندو آزاد و مقتضای شرط اوزره اهل و وادي اکا تسليمه
دلشاد قیلنور لكن بويانده زوجة سندن غيری اسم اهله داخل اوله من امامسقت ايلين فصول امان بشقه در که
بونده اسير ايله جيله سی ملوکين اوللر ايله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون و يقين انجق زوجة سی یقنده
روموندن کذ لك ولد صلبن غيری اسم ولدده داخلين اوله محبوب و ادا اولدغي في مسلمين قیلنور زير
بو استحقاق انجق متيقنه منوط و يقين مشروط دخی انجق ولد صلبنه مر بوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء
ولد صلبيسی بوغسه اولاد انسانی اخذ ايدر که اولاد الابناء عند عدم الابناء مقام ائانده قائلدر اما اولاد بناتنی
اخذ ايدده من مکر که آنلری تسميه و تصریح ايليه زير آنلر اولادندن عد اولنمان و اسير مرقوم بعد التعلق دارالخریه
ارجاع اوليوب دارالاسلامه اخراج و اهل ذمته ادراج قیلنور زير بعد تقریر الاسراء دارالخریه تمکين رجوعی
غير مشروط و بويانده و صفله دلالتی و ذهابه معيت برابرر اما تقدم ايلين دلالت مسلمين بشقه در که دلالت

مطلب لايجاوز السمي في الاجارة
القاسده

مسلمين علی وجه الاجاره اولغله کلامه ثابت اوليوب بودلالت علی وجد الصلح و الامان اولغله حقيقت شرطک
وجودی معتبر و کلامه ثبوتی مقرردر و اگر امير دارالخریه سبي تقسيم يا بعي تجبيل بعده تحير طر بقده اسرايه
من دلنا علی الطريق فهو حر يا خود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضيلری بو خدمتی
تکميل قيلسه نظر اولنور اگر شرط امام مائة درهم ايسه وجهه سابق اوزره مائة بی تجاوز ايجمه رک اجر مثله
استحقاقله مکرمدر و اول دخی مولاسکندر زير آنلرده ملک تقریر ايجمشد و ايجاب امام دخی علی وجه الاجاره در
علی وجه الصلح و الامان دکادر حتى دلالتی کلام مجرد ايله اولوب ذهابه معيت بوغسدن نسيه به مستحق اوله من و اگر
شرط امام حریت اسرايسه بوقولي باطل و بی تأثيردر زير املاک مالکين اسرايه مقرر اولد قدن صکره امام
رفیق مالکيني اعتاقه غير قادردر و اگر امير قبل القسمة و البيع طر بقده متخير و اسرايه من دلنا منكم علی الطريق
فهو حر ديمكله مستخير اولدقده اسرادن بریسی بر طریق واضحده دلالتيه واصل انجق اول طریق دارالخریه
موصول و دارالاسلامه غير موصول اولسه نظر اولنور اگر تحير لري دارالخریه دخوله ايسه دلالتی مستحق و حریت
مستحقدر و اگر تحير لري عودنده ايسه دلالتی دلالت دکلدر و اگر طریق من بور دارالاسلامه موصول و دارالخریه
غير موصول ايسه عکس تفصيل سابق جواب فاصلدر زير کلام مطلق دلالت حاله مقيد اولغله حالت دخوله
مرادی مقصودی اولان دارالخریه اوزره و حالت خروجده دارالاسلام اوزره دلالت ايدوبی معلوم و مشاهد در
و اگر امير ان دلالت علی طريق حصن کذا فانت حر ديمكله خطاب اسير ايلد کده اسير دخی حصن مرقوم
اول محلدن طریق قزبي و ارايکن طریق ابعد دلالت ايلسه نظر اولنور اگر اول طریق ابعد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابه ناسک اعتقاد قیلدر لري بر طریق ايسه شرط حریتی تحيق اولنور زير ابر يقيندن
هر بری طریق حصندر و امير لفظ طریق اطلاق ايجمشد و کلامنده دليل تقيد بوقدر و بلا دليل تقيد مطلق
غير جائزدر و اگر معتاد ناس اوليوب بلکه محل آخرک طریق اولوب انجق اول محل آخر دن طولاشوب
حصن مرقومه کلک ممکن اولان بر طریق ايسه بودلالتی دلالت دکلدر زير بوموضعدن یعنی شارحک موضع بآبني
اولان بلده اوزچسندن کاشغره واروب بعده کاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممکندر بويانله ايکن بر فرد
اوزچسندن کاشغره کيدن طریق طریق بخار اعدا ايلنر بس اسير مرقوم رعايت شرط ايجمکه عدم حریتی مجزومدر
و اگر امير ان دلالت علی طريق حصن کذا وهو الطريق الذي يقال له کذا ديمكله طریق مطلوبی بعينه اراد
لکن اسير آنلری طریق آخره دلالتيه به حصنه ابلاغ و ارشاد قيلسه نظر اولنور اگر تعيين ايلدغي طر بقده
قرب مسافه يا امن مخافه يا کثرت علف و قری يا وفرت سبي و اسرا جهتيه مسلمينه فائده زانده ملحوظ ايسه
اول اسير علی حاله فيعده محفوظدر زير امير طریق نافعی تعيين ايجمشدن خلافتيه دلالت و شرطه ترک رعايت
ايجمشدن و تعيين مطالب مفيد اولد وجه اعتباری واجبر و اگر دلالت ايلدغي طریق اول طریق مطلوب بدن
انفع ايسه بالنظر الی القياس يته في اولسي مجزوم و موقعدر زير شرطه رعايت ايجمشدن و کلام عبد حکمت
مفيدة و فائده جیده دن خالی اولمق متصور اولغله ايجاب عبادده معناه اعتبار ايجمجب لفظه اعتبار ايلک مقرردر
و بالنظر الی الاستحسان حکم حریتله احسان اولنور زير مقصود مسلميني مع زياده اتیان ايجمشدن و تعيين مطالب
انجق مفيد اولدقده معتبردر اما اتیان ايلدکننده فائده اکثر اولدقده تعييننده فائده بولماندغي ظهر اولغله
درجه اعتباردن ساقطدر و اگر قنق طریق انفع ايدوبی نامعلوم ايسه يته علی حاله في فيلتنق مجزومدر زير
تعيين کلام عاقل اولغله فائده دن خلوی معلوم اولد وجه اصل مدلولنده اعتبار اولنور و بويانده خلوی معلوم
اولماشدر و علی هذا امير من دلنا علی طريق درب الحدت فهو حر ديمكله استرشاد و براسير دخی طریق مصيصة
يا خود طریق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اگر بوطر بقرا قرب و انفع ايسه حریته مرآتق در و اگر بعد و ضرری
مجزوم يا خود کيفيتی نامعلوم ايسه في مسلمينه باقيدر زير بوصورنده شرطه رعايت ايجمشدن کور من بيسنکه طریق
درب الحدت ديه رک بر طریق آخره دلالت ايدوب آنده ملک کفار عسکر ايله موجود اولغله قناله اقدام و بعض
مسلميني قتل و اعدام ايلسه يا خود اول طریق عدم الطعام و العلف اولغله نفوس و دوابلری تلف اولسه يته شرطه
و فای ايش اولوب حریتنی انقلازميدر بلکه دکلدر و مؤلف بی مثل بومثیل ايله شو معنایي بيان و تفصيل ايجمشدن که
تقيد کلام بر فائده بی موجب اولدقده مخاطب اکا اعتبار ايلک واجبر و الله الموفق

مطلب دل علی طریق بوصول
الی دار الحرب و الاسلام

مطلب في ايجاب العباد بغير اللغظ
دون المعنى

الدرب المضيق من مضائق الروم
والحدت الحدت و به سمي الحدت
من قلاع الروم لحدوته و لكونه
عدة لاحداث الزمان و صروفه
كذا في الغرب بلا

درع مسلینی قلیل کوروب من دخل بدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهم من الغنیمه دیوتفیل قلیسه جوازی بی قال وقیلدر زرا بوتغلی وجه نظر مسلین اوزره واقعدرکه درع ارهاب اعادی به بادی ایکن مسلیک آئی دارالخر به ادخالی ارتکاب مؤتته مؤدی اولغله ارهاب اعادیده ارتکاب مؤتته ترغیب ایچون تفیل امیرتصوب اولنور کورمز مسنکه شرع قویم ارهاب عدوده الترام مؤتته بحر یض ایچون غازی فارسک فرسیچون دخی سهم مخصوصی ایجاب ونعو یض ایجاب شرع اعتباریه نقل مذ کوری ایجاب ایلسه سز اواردر کذلک من دخل بدرعین فله کذا دیوتفیل ایلسه بو دخی تجوز ونعویل اولنور زرامرد مبارز حین قتالده بین الدر عین کسب قوه الظهرایده جسکی ظاهر وبارزدر هر ویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم احدده ظهر شجعا عتظا هر لینه برری اوزره تلبس در عینله مظا هر اولشدر پس تفیل من بور علی وجه النظر والاجتهاد ایدوی معلوم اهل رشاد در اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائة ومن دخل بثلثه دروع فله ثلثائة دیوتفیل و بش اون درعه دخول اوزره بحر یض وهر بر درع زائد ایچون بر مائة زائده ایله تفیل ایلسه بوتفیلی غیر لایق بلکه در عیندن اکثره عدم جوازی محققدر زرا بوتغلی وجه نظر واجتهاد اوزره واقع اولماشدر که مقاتل حین قتالده در عیندن اکثری تلبس غیر قابلدر زرا ظاهر بینه ثقلت و ربوب مانع قتال اوله جعی بلا اشکالدر بنشاء علیه در عیندن اکثر اوزره تفیلده منفعت مسلین بولما دیغی معلوم میز اولشدر سوال اولنور سه که الترام مؤتت وارهاب عدودر ثالث و رابع وخامسه دخی محقق ایکن آنکره تفیل نیچون غیر لایق در جواب اولدر که بویه دکلدر زرا ارهاب ایچون دارعه یعنی لاس درعه در یوقسه درعه دکلدر زرا بین الناس امیر مسلین شوقدر وشوقدر دارعه چبقدی وشوقدر حاسرا یله یعنی غیر دارعه چبقدی دیو سو یلنوب ارهاب اعدا ذکر دار عین ایله پیدا قیلنور و دروع نه دکلو کثیرا ایلسه بنه دارعی رجل واحد در زرا دروعی اعطاء غیر ایچون حامل اولیوب بلکه عندالقتال بنفسه تلبس ایچون محتمل و در عیندن زباده سین تلبسه غیر تفیلدر علی هذا القیاس امیر اصحاب خبله خطابه من دخل بجفاف فله کذا دیسه جواز تفیلی فی التباس و بجفاف کسرتاء وسکون جیم ایله درع کی برسنه در که عندالحرب افراسه التباس ایدر زرا و فراس حفته درعه الترام مؤتت وارهاب عدو حاصل اولدیغی مثلو بجفاف خبله دخی متحصلدر بناء علیه برابکی بجفاف اوزره تفیلی جائز زباده سی حد جوازی متجاوزدر زرا بجفاف فرس ایچوندر و بجفاف اوزره تفیل راجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تفیل کییدر اگر امیر فرس واحددر زباده ایچون رای سهم ایچوندر ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تفیلی محققدر بجفافین دخی بویه در اما فرسیندن اکثر اوزره تفیلی غیر محققدر زرا بارز کاهیجه فرسینله قتال ایدر لکن زباده ایله قتال ایلمز بجفاف زائد دخی بویه در و تفیل متضمن منفعت ایسه تجوز اولنوب خلا فی تجویز اولماز مکر مقاتل کاهیجه اوج فرسه محتاج اولوق بیلنرند و معروف اوله بوضورنده افراس ثلثه ایچون دخی تفیلی جائز کور بلور و بجفاف ثلثه ده بویه در که هر فرس اوزره بجفاف وضع اولنور و فچان تفیل علی وجه النظر ایدوی معلوم اوله تفیلدی لازم ایچون نفوزی بعد التفیل اصابت قیلان غنائمدندر و اگر امیر عسکر مسلین محاصره حصن ایدنیجه دکن نسنه سو یلنوب بعد المحاصره من تقدم الی الساب دارا فله کذا یاخود من تقدم بجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین در عین فله کذا دیوتفیله شروع ایلسه بو دخی صحیح و مشرو عددر زرا بولنورده اظهار قوت و جلالت و قلوب مشرکینه القاء خشیت بولمقله متضمن منفعتدر و تفیل ایچون بومثلو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سو یلنوب بعد الفتح دار عین و متجففین ایچون مشقت و کفایتلر بنه کوره قصد تفیل ایلسه تجوز ونعویل اولماز زرا تفیل قبل احراز الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واجساددر یوقسه تفیل شجاعان دکلدر و غنیمده حق غنائم ثابت اولدقدنصرکه ایچندن صله واحسانله بعضیلمن تخصیص وتمیز حق امامده تجوز اولماز لکن امام مذهب علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجاعانه علی قدر المشقة والكفاية تجوز تفیل برله تفیل اقدام ایدر سه اجتهادی ایله فصل مختلف فیهمی امضا التمش اولغله تنفیذ واتمام وقضاتدن بر فرد ایچون ابطلانته رخصت اولماغله الترام تفیلدی مجموع قضائه الزام قیلنور حتی منقله مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجوز ز تفیل ایچوندر ایسه ده بینه اول نفلی اخذ ایلمک اکا خللا در زرا اخلاقنه حکم حاکم حاصل اولدقدنه اعتبار رای مجتهد ساقط و ناطلدر زرا قضاء قاضی ملزم خیردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدر که برکنه زوجه سنه انت طالق البتة دیوب وقول معهود کنسدو رأینده تطلقه بینه دن معدود اولسه لکن بقاضی قول مجز

مطلب اذا جاء حکم الحاكم بخلاف رأي المجتهد سقط ذلك الرأی

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلقه رجعیه در دیو قضا ایلسه قضاسی نافذوزوجه سی اوزره تجدید نکاح ایتمدن ایامتی جائزدر و تقریر مذکور امام محمد رضی الله تعالی قوی اوزره در امام ابو یوسف رضی الله تعالی دیر که رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحته خلافتندن اشد ایسه قاضی خلافه حکم ایلسه ده کندو رأی آنی ترک و خلافیه عمل ایده مزوزبو بحثی شرح مختصرده آخر استخسانده بیان قیلندقی والله الموفق باب ما یجوز من النقل بعد اصابة الغنیمه و من یجوز ذلك منه * یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کور یا ن تفیل و کیلردن جائز کور بیلدیکنی ذکر وتعلیل باینده فصل لازم التفصیلدر اگر بر سریه دارالخر بده غنائمه فائز لکن جلدن عاجز اولمیر یله امیر اول غنائمی احراق یاخود دارالخر بده ابقا هر ادایتشکن بورایه نام و مسلینه من اخذ منها شیا فهو له دیمکله تفیله جائز اولسه تفیلی جائز و تفیلدی لازمدر بوضورنده بعض مسلین تکلف و بعض غنائمی دار اسلامه اخراجه تصرف ایلسه لخمسی دخی التیوب اول کسینه به تخصیص قیلنور زرا بوتفیل علی وجه النظر واقع اولشدر و بعد الاصابة تفیلی جائز کور مدیکمز ایچون غنائمه حق غنائم ثابت اولدقدنصرکه ابطلانی متضمن اولدقدنصره و ابطلان حق ایچون حفظنه قادر و حقاری اخراجه متأكد اولدقدنه در اما حفظندن عاجز اولدقدنصره ابطلان حق بوقدرتوضیحی اولدر که امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولانلرین احراق و حیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترک و اطلاق ایلمک مشروع و بومعنی ابطلان حق جمعی متضمن ایدوی مقطوع ایکن بطریق التفیل بعضی تخصیص وتمیز ایله حق بعض آخری ابطلان ضروری التجویزدر یاخود احراق بلا منعه احد من المسلمین ابطلان حقه باعث و تفیلدن بعض مسلینه توفیر منفعت حادث اولوق بوجای ترجیحه اعظم بواغثدر اما غنائمی اخراج یا بقیه قدرته جمیع جاعته ایصال منفعته قادر ایسه تفیلله ابطلان حق بعضه مقتدر اوله من کذلک عند المجز من اخذ شیا فهو له بعد الخمس یاخود فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر لکن کر کدر که بولنوردر نظر مسلینه اقرخی ترجیح ایلیه و بوضورنورده بعد الاخراج وفق تفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکنه جواهر یاغیری نقایسندن معلوم امام اولیوب و مسلین اخراجه قادر اولدقلری بر نسنه بی اخذ و اخراج ایلسه البتة بعد الخمس سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زرا بوتفیل صحتی ایچون احرازدن ضرورت تجزیه مینی ایدی و ضرورته ثابت اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بوتفیل دخی ضرورت اولیان محلا ره تناول و تناهز ایلمز و تفیل مشروع اموال مأخوذه ده صحیح و آنچه اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیح در مثلاً ابنة مشرکینده ساج و رخام و ماء الذهب بولنوب مسلیک حین هر ورزنده اخذ و اخراج غیر مقدور لری اولغله امیر من اخذ منه شیا فهو له دیسه جائز و برکنه اول بنا فی تحریب و اول نسنه بی اخراج قلیسه آنکله متخصیص و تمیز در زرا مسلین هدمه قادر ایسه در دخی اخراجندن عاجز و قاصر در حتی محلنده ترکلری جائزدر بوجهته تفیل من بور جائز کور بلور و بویه بعد الهدم حلی مقدور اولوب اولماق برابردر زرا تفیل امیر قبل الهدمدر و مقدوریت حل بعد تفیل الامیر احداث بیلدیکنی هدمه حادث اولشدر مکر اول نسنه حین تفیلده بنادن مفسول و امیرک دخی جمهوری اوله بوضورنده تفیل اکاشامل اولماغله اخراج ایلمن برکنه ایسه ده بین الجماعه تقسیم اولنور و اگر امیر صورت مفروضه تفیل ایچوب همان احراقله امر ایتمش اولوب بعض مسلین دخی دابه لری اوزره تجمیل و تکفله دار اسلامه نقل و تحویل ایلسه بینه بعد الخمس بین جمیع السریه تقسیم و تعدیل اولنور زرا تخصیص بعض تفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایچوب تحقق ایلمن امر احراق دخی تخصیص بعضده غیر مؤثردر غایب الامر اول کسینه کندو ایله غیر بیلر بینه مشترک ایکن مشرف تلق اولان نسنه بی اخراجه احیا اولشدر واحباء من بور قطع شرکته اخنصا صنه سبب اوله مز و اگر امیر غنائم مصابه بی ارض حریده تقسیم یاخود تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلد کندنصرکه آرقه لردن دوشمن کلوب مسلین محتاج فرار اولسه لکر کدر غنائم مرفومدن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالذرا ایدر زرا بونده کفار ایچون معنای کت و اذلال در کاردر و جعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریه موده ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقدنه قوائم فرسنی قطعله اهدار بیلدیکنی کی مسلین دخی نفلی تقیل اولان امتعه و اسلحه لرن دوشن آنلر ایله انتفاع ایتمسولر ایچون احراق بالنار ایلمری جائز و سز اواردر و کند و مالرنده جائز و آنچه آلدقلری امتعه اهل حریده جوازی اولی در صورت مفروضه ده اول غنائمی احراق ایچون مبداهه القابلد کدرنده امیر من اخذ شیا فهو له دیمکله بر قوم آنی اخذ مهلکه دن تحلیص ایلسه بینه جمله سی صاحب لرنه رد و تخصیص قیلنور زرا بیع و قهقهه اصحابک ملکری

مطلب يجب احراق الغنائم فی بعض الاحیان

متعین و امام ایچون املاک ناسده بروجهله ولایت تنفیل غیر متبذیر کذلک داراسلامه اخرجله ورثه سنه میرات اولوق وجهی اوزره حق غانین متا کدا اولغله امام ایچون آنده بروجهله ولایت تنفیل قلم مشدرا ما قبل الاجراز تنفیلی بشقه درو بو بایده ثابت اولان ایچق احرارز بالیداله ثابت برحق ضعیف اولوب اولدخی احرار ایچون بدندان القابله منعدم اولغله تنفیل قبل الاجرازه ملحق اولور اما احرارز بالیداردن صکره تمام سبیله جقلری متا کدا اولغله احرار ایچون القاده حقلری باطل و آنده امام ایچون ولایت تنفیل حاصل اوله مز و معنای محرر بعد القسمة والبیع دخی اظهردر که آنده ملک مالک متعین ومقرر در کورمز مبنسکه غنا ثمنی داراخریده اینکن قبل القسمة والبیع طرح ایلسه اهل حرب آتی کوروب اخذ ایتمزندن اقدم یا اخذلندن صکره سریه اخری دخول و آتی مخلندن یا خود اهل حربدن اخذ و اخراج ایلسه آنده سریه اولانک حتی باطل وهنوز اخذ اولمیشان اموال اهل حرب منزله نازل قیلور و اگر بعد القسمة والبیع احرار ایچون القاصکره خوف دوشمندن احرار ایدیه مویب مخلنده ایضا ایلسه قبل اطلاع المشرکین سریه اخری کلوب آتی اخذ و اخراج ایلسه ملک مالکین جالا قائم اولغله آنله تسلیمی لازم در اما مشرکین اخذ ایلمد کد نصرکه سریه اخری بدندان تخلیص ایلسه بوضوئیه مالکتری قبل القسمة واصل اولور سه بلاشی اخذ ایلمد بعد القسمة قبیله اخذ ایلمد شول اموال ساثره لی منزله ابراز اولور که اهل حرب آکا اصابت و احرار ایدیه کذلک مسلمین غنا ثمنی بعد الاجراز بدارا اسلام طرح ایلمد که نصرکه قبل اطلاع اهل الحرب سریه اخری کلوب اخذ ایلمد کد نصرکه سریه اولی آنده تا کدا ایتمش اولغله بدندان سریه اولی قبل القسمة حاضر اولور سه بلاشی اخذ و اخراج ایلمد کد نصرکه سریه اخری بدندان تخلیص ایلسه بوضوئیه سریه اولی قبل القسمة حاضر اولور سه بلاشی اخذ و اخراج ایلمد کد نصرکه سریه اولی آنده تا کدا ایتمش اولغله بدندان سریه اولی قبل القسمة حاضر اولور سه بلاشی اخذ و اخراج ایلمد کد نصرکه سریه اخری بدندان تخلیص ایلسه بوضوئیه سریه اولی قبل القسمة حاضر اولور سه بلاشی اخذ و اخراج ایلمد کد نصرکه سریه اولی آنده تا کدا ایتمش اولغله بدندان سریه اولی قبل القسمة حاضر اولور سه بلاشی اخذ و اخراج ایلمد کد نصرکه سریه اخری بدندان تخلیص ایلسه بوضوئیه

مطلب لاویله الامام ق اموال الناس

ترجمه ده واقع اولان بو قوللر حدیثه وقع قلم وجهت خورشها لفظ شریفنک تفسیر بدین

جواب ایلمدی ایشته بو خطاب غنا ثمنی ما خود ایله انتفاع و تمکک وجهی اوزره اباحت اخذ در که آخذوما خود مجمهور ایکن جناب رسالت اول اباحتی ایجاب قتلشدر در پس بو جنسندن اولان اموره بو نصک حکمی تغدی ایلمد وقول محرر بو وجهله دخی مؤید ومقرر در که مجرد القاء مال بلا کلام حکم اباحتی افاده وافتهام ایلمد زرا انسان عرس وغیریده سکره دراهمن برسنه تکلم ایتمه رک نثار وهر اخذ ایلمن تمکک و آنکله انتفاع واستثمار ایلمد حتی دیشلردر که حال نثار اذن اخذه دلیل ظاهر در پس ما نحن فیه کی اخذه اذن صریح بولند قده حکم مز بور اولی بالتصحیح در و علی هذا برکسته باب دارینه ما وجد وضع ایلسه غنی وفقیر جمع ماره دلالت اذن تحقق ایتمکله آندن ایچیک میاحدر کذلک کسینه ملک اولیان ارض میاحه ده بر شیخه فرس و اصابت اثمار غنی ناسه مباح ایلسه جمع ماره ایچون ثمارندن اخذ و تناول جائز در و مسائل مذکور به بالتام قرنیاز و ابیت ایلمد بکمز حدیثدن مأخوذه در و اگر امیر بعد انهم المشرکین مقتوللر بیتک قاتلاری نامعلوم ایکن اسلابلرین اوزر لنده کورد کده من اخذ سلب قتل فهو له دیوب بر جاعت دخی آتی اخذ ایلسه آنله نقل خلالدر زرا مسلمین آتی اخذ و اغتنام ایتمشدر در بو جهته معناده تنفیل قبل الاصابه در لکن اصحی اولدر که قول امیر تنفیل بعد الاصابه در لکن امام اجتهادله آتی امضا ایلمشدر و حکم مختلف فیه اجتهاد امامله امضا اولند قده حکم متفق علیه کیدر حتی اول امیر قوت یامعزول اولوب برینه اخری نصب اولنسه اخذ اید نلردن بر شنی استرداد ایدیه مز اما قول امیر در صکره نسنه اخذ ایلمسه زرا که اول امیر عزل اولنوب امیر آخر کلد کده عزلی بیله رک یا خود بیله رک اخذ ایلمسه زرا امیر ثانی جمله سنی بدندان اخذ و غنیمته وضع ایلمد زرا تنفیلله قصد اولتان اخذ و احرار ایدیه مقدم امیر اول عزل اولغله تنفیلی باطل و عن اصل حاصل اولماش منزله نازل اولمشدر و بومسئله نک نظیری باب من النفل لاهل الذمه والعیب والنساء وغیرهم ده تقدیم و تفریر اولمشدیکه بر امیر بعد التنفیل و قبل الاصابه الغنا م قوت یامعزول و برینه اخری قائم اولسه بطلان تنفیلی مستلزم در بناء علیه تنفیل ما نحن فیه کی بعد الاصابه اولند قده بطلانی طرز اولی ایله عاایدلر شول قضا منزله سنده در که قاضی قبل التفتیح منعزل و برینه خلافت ذاهب قاضی آخر متصل اوله شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره بوم الحساب در که بزباب من یكون له النفل ومن لا يكون اثمنه بر اصل اصیل بیان وتفصیل ایتمشیدیک که تنفیل امیر عند قیام الحرب صدور ایلمسه همان اول قتاله مخصوص امامتد دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ایلمسه نامسلمین دارا اسلامه خروج ایدنیجه دک ثابت و مرضو صدر مؤلف معالی بناء طیه الله تعالی بطیب مشواه بواصل اوزره تقریر فروجه شروع ایدوب در که صورت ثابته ده مسلمین دارا اسلامه خروج بعده بنه دار الحربه عود و وولوج ایلمد کد بنه بریمی قتل ایلمسه سلبله تنفیل اولنماز زرا تنفیل امام دارا اسلامه خروجه انجمه اربوب شمعی دخول آخره اقدام اولمشدر امام عند الدخول تجدید تنفیل ایتمد کده قابل سلبه غیر نالدر کورمز مبنسکه بعد الخروج دارا اسلامه برسنه اقامت بعده دار الحربه عودت ایلمسه زرا قاتل ایچون تنفیل سابقه سلب حاصل اولماز و اگر دارا اسلامه دخول اعدائی استماعه مسلمین دفع ایچون محارندن خروجه اسراع ایلمد کد بنه امیر من قتل قتیلا قسله سلبه دیسه بو تنفیل کرک دارا اسلام و کرک دارا حربده بو توجهلندن منزله برینه رجوعه دک اصابت ایتد کد بنه غنا م اوزره تحمیل اولنور اما صورت مز بوره ده اعدایه دارا اسلامه ملاقی اووب امیر دخی بو بیه تنفیل قیلسه ایچق اول قتال اوزره تحمیل اولنور زرا بالدفعات بیان ایلمدیک که کلام مطلق هر محله دلالت حالدن اغلب احتمالله مقیددر و اگر امیر دارا حربده بر حصنه سریه بعث و آنلری ما اصبتم منه فلکم الیرع من ذلك ذمیکله تبشیر ایلمد کده و اربوب قتال ایدیه رک نیجه ایام اول حصن اوزره مکث و آرام ایتد کد بنه نصرکه اصل عسکر کلوب معیت قتاله فتح ایلمسه زرا اهل سریه تنفیله بکام اوله منزله زرا نفل ایچق سریه نک بدون العسکر قتال لریله اصابت ایدیه جکلری غنا مده ایجاب و اولووجهله فتح و اغتنام اوزره بحر بضریته ترتیب اسباب اولمشیدی اولدخی صور تیاب اولادی کورمز مبنسکه عسکر بدون اهل السربیه حصنی فتح ایلمد سریه حین فتحده حاضر بولنسه زرا دخی اخذنغله قادر اوله منزله فتح حصن قتال جمع عسکر ایله ظهور ایتد کده بنه بویه در و اگر امام دارا اسلامدن بر سریه بعث و اوزر لنده بر امیر نصب ایدوب بعده اول امیری عزل و اخری نصب و ارسال ایلمد کده بر قوم دخی تنفیل امیر اول ایله اخذ نفل ایتمش اولسه زرا نظر اولنور اگر عزلی بیله رک اخذ ایتمش ایسه ما خود لری کندوله سالمدر کذلک امیر دخی عزلی بیله رک تنفیل ایتمش ایسه بنه تنفیذی لازمدر زرا عزلی بیله رک یا خود عزلی اخبار و کندوبی عملدن صرف ایدر کسینه کد کجه بنه امارتی باقیه در و اگر تنفیلی امیر ثانی کلوب عزلی اخبار ایلمد کد نصرکه واقع

مطلب نثار السکر والدراهم

مطلب وضع الماء والجذ فی باب داره اوعرس شجره و باح عمرها

اولش ایسه بطلانی متحققدر که حین تفیلده سائر رعایا به ملتحقدر و اگر امام فلاحی تأمیر و تسیر ایلدی دیو
اکامکتوب کلش ایسه امیر ثانی کلدیکه بنه علی حاله امیر و تنفیلی نافذ التائیددر کورمز مینسکه بر بلده نك
امیر بنه بو کیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعہ سی صحیح و بی معارضدر نکتمسی اولدر که
مسلمینی دارالخریب و دارالاسلامیه بلامدبر ولا ناظر ترک و اهمال غیر جائزدر بنه علیه امیر ثانی کلدیکه تدبیر مسلمین
اوله مقوض و تنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزرا ایلدم یاخوذ سنی عزرا و فلاحی نصب ایلدم دیو کندو به تخریر ایش
اوله بوضورنده معزول و بوندنصکره تنفیلی غیر مقبولدر ز بر اعدا تقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی بنه امامدن
خطاب عزرا لله معزول اولمشدر و بعددن کلن کتاب قریبدن خطاب کیدر و اگر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دارالخریه اداخله مأمورایکن قبیل اداخل امام اکا ز فلاحی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محکمدن حرکت
قیله دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حرب به دخولی تجلیل و عسکر بنه بعض انفاله تنفیل ایلمسه
بو تنفیلی ابطال و تعطیل اولنور ز بر ادخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدر که مواجهه
خطایله حاصل کیدر و مواجهه نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایش اولسه امیر اولوب تنفیلی باطل
اولدیغی کی کتاب نهیدن صکره بنه عاطلدر و اگر امیر سن سین همان عسکر ایله ارض حرب به دخول قیل امامفان
سکا واصل اولدقدن امیر اولدر سن دکلین مضمونده کتاب امام روغون اولسه تا امیر ثانی اکاملاحی اولنجیه دك
اولک جمع تفیلاتی جائز و یاقیدر ز بر عزرا ثانی ایله ملاقاته معلق و ملاقات ایتمکجه امامی ثابت و محققدر و بعد
الملاقاته ثانی امیر جائز التفییل و اول معزول لازم تعطیلدر و اگر امام سن امیر سین فلان سکا ملاحی اولنجیه دك
دیو کتب و اعلام ایش ایسه بودخی مسئله سابقه ایله برابردر ز بر امام ولایتنه تعیین غایت ایشدر و حکم غایت
مابعدی ماقبله مخالف اولقدرو بو مسئله زده امامدن سبقت ایلمن تقلید امارت مطلق اولقله غایتله مقید اولق
بر ایدر ز بر امام تقلید مطلق صکره دخی عزراله قادرا اولقله آتی توقیته دخی مقتدردر و کتاب مر قومه توقی صحیح
اولدقدن همان فلان سکا واردقدن امیر اولدر سن دکلین دیو عزرا ثانی نصیح کیدر و اگر مسلمین بر طائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر بو قصد غارتله دارالخریه افتحسام و بعض غنائم له اغتنام ایلمسه غنائم لری
تخصس و مابقی سهام غنیمت اوزره ببنارنده اقتسام اولنور ز بر انعه لری نه اعتبار ایله غنائم لری علی وجه اعزاز
الدین ماخوذه اولقله حکم غنیمته قیلنور و تنفیل امیر لری تقلید امامله بعث اولنسان امیر سریه کی جائزدر ز بر
آتی رضایله امیر قیلنوردر و حقارنده رضای معتبر اولقله انفاق ایله اوزرله بنه امیر اولمشدر کورمز مینسکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف و ولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینه دخی
مثبت اولور بو بنده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنه در امارت سریه دخی بو بنده درک تقلید امامله
ثابت اولدیغی کی اتفاق سریه ایله دخی مثبتدر کورمز مینسکه اهل بیغی برینی تأمیر ایله دارالخریه دخول
ایلمدکنده امیر لری بعض اشیای تنفیل ایدوب صکره بغیدن تأتب اولسه بنه معنای مذکور بنه فعل امیر لری
جائز مقرردر و اگر خلیفه عسکر یله دارالخریه غزایدر ایکن فون باشمبد اولوب عسکر دن بر طائفه فلاحی وظائفه
اخیری دخی فلاحی اوزرله بنه امیر و بر بندن مفارقت و هر ری ارض عدودن بر جاننه مسارعتله غنائم مواصلت
و هر امر قومنه قبیل الخمس او بعده تنفیله مسادرت ایش اولوب صکره دارالخریه اجتماع و خلیفه واحد
اوزره اجماع ایلمسه کر کدر که اصل خلیفه اول مقامه قائم اولان خلیفه ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامک راضی
اولدق لری امیره اعتبار و آنک تنفیلی جائز اولقله آتی تنفیذ اختیار ایلمه اگر چه حکم مقررده انقیاء عسکرین
دارالخریه اولقله بعد خروج دارالاسلام اولق برابردر لکن دارالخریه ملاقات ایدرله سه اجرزده مشترک
اولمیلرله بعد النقل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد انخروج ایسه هر ری نقل
و غنیمت لریله متخصص قیلنور و اگر خلیفه سرحد لری اوزره بروالی تسیر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا سنه
تعبیر ایلمسه بنه آنک قبیل الخمس و بعده تنفیلی تجویز و تفریق قیلنور ز بر آتی انجیق غوری محافظه و اهل
حربه غزایله بزدن طهارتی قطع ایلمک ملاحظه سیله استعمال ایلشددر و تنفیل امر حربدن قتال اوزره تخریر
اولقله اول والی به سرحدده تدبیر حربی تقویض بالضرورة امر تنفیله دخی موجب تقویضدر مکر خلیفه آتی
تنفیلدن نهی ایش اوله بوضورنده خلافه تصریح اعتبار دلالت حال ساقط و تنفیلی رتبه جوازندن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مانده دز که بطریق الدلالة اذن تسا اولدر مکر تناولدن صریحاً نهی ایده و اگر حاصل
مذکور حاصل آخری استعمال و اولدخی تنفیل انفال ایلمسه نظر اولنور اگر خلیفه عامل اول تنفیلدن نهی

مطلب امیرالمصطفى صلی الله علیه و آله وسلم
قبیل ان یقدم صارفه

مطلب الامامة العظمی ثبت
بالاستخلاف و باجتماع المسلمین

مطلب تقدیم المائده اذن الانبی

ایتمش ایسه ثابتدن دخی جائز و اگر ایش ایسه غیر جائزدر ز بر عامل اول ایچون عامل وانک منزله نازلدر کورمز مینسکه
برقاضی خدودده حکم و قضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نایب دخی منهی و غیر منهی ایسه نایب دخی
غیر منهدر ماتحن فیه دخی بویله در و اگر بو عامل سرحد دن سریه تسیر و اوزرله بنه بزانی تأمیر ایلدکه
امیر سریه دارالخریه سلب مقتولینی تنفیل ایلمسه عاملک بنفسه غزاسنده تجویز اولدیغی کی بونده دخی تنفیذ
و تکمیل اولنور ز بر اول سریه بی دارالاسلامدن بعث و امیر لرین نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تقویض ایلکله
امیر عسکر کیر کی اولمشدر و امیر عسکرک غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکر بنه مخصوص اولقله نصابه
مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر و امیر سریه دخی آنک کیدر اما عامل آتی بالکلیه تنفیلدن نهی ایش اولوب
اولدخی تنفیل ایش اولسه جائز کور بلز ز بر اکا تقلید امارت ایلدن آتی تنفیلدن نهی صریح ایشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکه تنفیلی صحیح اولدیغی کی بوندن دخی صحیح اولتماز و هم امیر سریه عاملک اکا تقویض ایتمدیکی اموره
امیر اولمقله تنفیلی سائر رعایا تک تنفیلی کیدر و بویله سریه سبک رضا و عدم رضای برابردر اگر چه بعد
موت الامیر نصب امیر آخر رضای سریه ایله امارت ثابت اولدیغی کی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
مثبت اولق اقتضایدر ایدی لکن بین المستثنین فرق اولدر که آنده رضای مخالفت امر عامل اوزره اولوب همان
عاملک سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولقله معتبردر و بونده رضای مخالفت امر عامل اوزره اولقله رضای
امیر لرین عزرا و امیر آخر نصبه رضای کی اولدیغندن غیر معتبردر بوضورنده امیر لری تنفیل ایلدکن صکره
غنائمی تقسیم ایتمدن سرحدده اخراج و کیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی و اختیار ایلمسه اکاسرا وار اولماز
ز بر بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمک منزله در بویله ایکن بنه تنفیذ ایدر سره تنفیذی جائز و هر کس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمک دخی بوجه اوزره تنفیل اولمش ایسه خلال اولور ز بر مجتهد فیه اولان
تنفیل بعد الاصابه ده جهت عاملدن حکم و قضا واقع اولقله تنفیذ و امضای لازمدر سؤال اولنور سه که بوضورنده
اصل تنفیل باطل اولقله اکا اجازت مالک انشادن دخی اولسه لغو و عاطلدر نظیری اولدر که برجل برصینک عورتی
تطریق ایدوب صبی بالغ اولدقدن صکره تطلقنه مجیر اولسه شمعی انشاء طلاقه مالک ایکن بنه اجازتی لغو و عاطلدر
ایکی وجهله جواب و بر بلور وجه اول اولدر که آنده مجیر معتبر بولمقله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمشدر و بونده بولمقله اصل تنفیل موقفا واقع اولمشدر که عامل قبل اصابه الغنائم مجیر اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بنه علیه بعد الاصابه مجیر اولسه بنه اجازتی تجویز ایده ز بر وجه ثانی اولدر که بونده اجازت انجیق
منقل لهه تسلیله تام اولقله بونسلیم اجزت دیمک منزله اولوب انشا منزله قیلنور مسئله مزبوره دن
عدیلی اولدر که صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیموب بلکه جعلت ذلک تطلیقه واقعه دیسه مجتهدا
انشاء طلاقه جل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدر که بر کسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك بر شئی اشتراقیلمسه
البته شرعی فاسددر لکن برقاضی بعد المخاصمه اجازتی رأی ایلمسه اصل بیع عند مزده فاسد ایکن اجازتله نافذ
و مشتری به امساکي خلال اولور و اگر عامل عسکر ایله دارالخریه داخل اولدقدن صکره بر سریه بعث ایدوب
امیر لر بنه امر ونهی ایتمشکن اول امیر اصحاب سریه به تنفیلد صکره غنیمت لری عسکره ایصال قیلسه لرتنفیلی
انجیق نصب سریه ده نافذدر ز بر بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شر بکلدر و امیر سریه نك
ولایتی اهل سریه به خاص و عسکره غیر متجاوز اولقله تنفیلی انجیق نصب سریه ده جائزدر و اگر عامل عند البعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیر لری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائم لری عسکره نقل و تحویل ایلمسه بوضورنده
مجموع غنائم دن رفع نقل عاملی تقدیم بعده اظهار حصه سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
سریه نك حصه خاصه لریدر و امیر لر نك اوزرله بنه ولایت خاصه سی اولقله حصه خاصه رنده تنفیلی نافذدر
و مسئله سابقه بشقه در که آنده سریه دارالاسلامدن مبعوث اولقله غنائم رنده غیرک شرکتی بوقدر حتی بوسریه دخی
عسکره رجوع ایتموب همان بر طرفدن دارالاسلامه خروج ایلمسه لر بولنور دخی دارالاسلامدن بعث اولنسان سریه
حکمنده داخل و مصاب لریدن شرکت عسکر زائل اوور لکن مسئله نك ایکن بوندن دخی سریه اغتنام طعام ایلمسه
استدک لری مقداری تناوللری حرام اولماز ز بر عسکره رجوع لرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
ماح اولدیغی کی سریه به دخی میا حدر و طعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کیدر اما حکم
تنفیل بشقه در و اگر سریه غنم یا بقر یا رمک اغتنام و امیر لری انلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلمسه

بو استیجاری نظر عامی جامع و منفعتی جمله به راجع اولغله هم اصحاب سر به وهم اهل عسکر حقارنده نفوذی محققدر امانتفیل بشقه در که آنده منفعتی انجق منقلین حائر اولغله حصه عسکرده غیر جائزدر و اگر حاصل سر به به علی السویه ربع مصابری تفیل صکره امیرلی دخی حسین لقاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضیله بشقه کونه تفیل صکره سر به عسکره رجوع ایجاب همان داراسلامه خروجه تفیل ایلسه ل بوضورنده نقل حامل باطل ونقل امیرلی جائزدر زیرا قبل ملاقات العسکر داراسلامه خروجه داراسلامه بعث اولنان سر به حکمنه و اوج ایستادرد و عامل تسویه سر به ایتمکله تفیلی فاسددر که آرده لانتقل لیسریه الاولى بومثلوسر به حقیقه وارددر امانتفیل امیرلی ایچلردن بعضی خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولغله مصابرینده خواصریک حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبه صخته واصلدر اما عسکره رجوع اندر لسه بوضورنده نقل حامل جائزدر که بونده عسکره شرکاء غنائم اولغله تفیلی علی السویه اولتوب ابطال شرکت عسکره ایله تخصیص سر به اوزره اولمشدر بناء علیه بالتعم انطال خس و تعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر امانتفیل امیرلی قریبایان ایلدیگمز اوزره انجق حصه حاصلدرنده جائز و حصه عسکره غیر متجاوزدر و اگر عامل سر به ایچون تفیل ایدوب امیرلین تفیلدن نمی آتش ایسه نمی عامل ایچون نقل امیرلی باطل و عسکره رجوع ایدر لسه نقل عامل آنره واصلدر اما جانب آخردن داراسلامه خروجه ایدر لسه نقل حامل دخی عملدن عاقلدر بوضورنده جمیع مصابری تخمیس و مابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بوضورنده مصابری کندوله خاص اولغله تفیل عامل معمول به قبلدقدغه خسه فضل فارسی ابطالدن غیرنی سنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من انقل الذي يكون للرجل في الشيء الخاص ولا يدري ما هو *
یعنی برغازی شیء خاصه مستحق ونه به مستحق ایدوکی عند نده مجهول و غیر متحقق اولان انفصال خصوصنده باب مخصوصدر فحان امیر من جاء بعشرة ائواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکنسه دخی مختلفه الاجناس اون عدد ائوابله واصل اولسه هر ثوبك عشرینه نائل قبلنور زیرا تفیله کتوردیکی ائوابك عشری اكا ایجاب اولمشدر زیرا ناص ایتمدسه ده معنای کلای فله ثوب منها دیمکدر نکته سی اولدر که تصحیح کلاننه بومعشادن غیرنی بطریق یوقدر زیرا اجناس ثاب مختلفه اولغله عقود دن برنسنده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز و هر اكا بعض ائوابی تفیل بعض آخردن اولی دکلدر بوجهندن ثاب مختلفه الاجناس فیصحت واحده ایله تقسیم اولماز بناء علیه هر ثوبك عشرینه مستحق اولور کذاک من جاء بثلاثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب ثاب کی اجناس مختلفه به شامل اولغله حکم سابقه بودخی داخلدر اما ثاب ودوابك جمله سنی جنس وانجیدن استجاب ایلسه محفل فیصحت اولغله ایچندن بوسطنه استصحاب ایدر و امیر اوزره هم غنیمته وهم جملک غنیمت ایدرله رعایت نظر واجب و کتوردیکندن اعطاء وسط تمام نظر طرفینی مستوجبدر و اگر من جاء بدابة فله ثوبها دیدکده برکنسه بقره یا جاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشینه نائل اوله مز ز لفظ دابه استخسانا انجق فرس و بغل و حاره شاملدر کور مز بمتسکه عدم رکوب دابه اوزره بین ایلسه بوانواع ثلثه دن غیرنی به مشاوه اولماز و بوباید بلا شبهه حقیقت لفظ دابه معتبردیکلدر بر ا صورت مفروضه ده بر جاره کتورسه بر اقل اندن نقله استحقاقنه قائل اولماز و حقیقت دابه معنی ما یدب فی الارض اولغله جاریه به دخی شاملدر قال الله تعالی وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عند غیر نده هر وقتدر لکن اول قوم مسلمین موضع دوابه جوامیس و بقره آنلره کب و آنلره اسمیه دوابی من ترکب ایسه ل امیرلینک تفیلی متعارف لینه تمجیل وانور امانتفیل دیار عمده دواب انجق خیل و بغال و غیره اطلاقه شهرت ایدر و اگر امیر من اصحاب جزیره فیه ایه دیوب برکنسه دخی بر جزیره یا بقره کتورسه برنسنه به مستحق اوله من امارشاه معز یا خودشاه غنیم کتورسه اکا مستحق اولور اگر چه لفظ جزیره هر پردیخ اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنیمه استعمالنه اعتیاد و استنباس ایستادردن حتی برکنسه آخره اجزونی من تمک یعنی ماشدر کدن بکار جزیره و پردیدکده انجق رجا شاه ایلدیکه منقسم اولوب ایل و بقره منتظم اولماز و اگر من جاء بجزیره فهو له دیسه بولفظه بقر و غنیم مستحق اولتوب انجق ایله استحقاق متحقق اولور اگر چه لفظ جزیره فعلون معنی المفعول اولغله جمیع مجزور و منبوحه شمولی ما مؤولدر لکن بین الناس ایلدن غیر نیسته استعمالی غیر معقولدر بوضورنده بر بعیر مرکوب یا ناقه مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشینه سزاوار اوله مز زیرا اسم جزور ایلدن ذبح ایچون تمیسه اولنانلره مقصوددر و نهیسه ذبح دخی قبل الرکوبیدن که مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آتی بردخی اکل ایچون ذبح ایلماز اما استخسانه اعتبار ایله نقله سزاواردر که

الجزء المأكول يقع اللحم وكسرها
لفظة الواحدة بالهاء والجزء
من الإبل خاصة يقع على الذكر
والإناث واللحم جزأ مثل الذکر
ورسل كذا في العرب وفي حديث
خوات البشر بجزء سمیة ای شاه
صالحه لان بجزء قال اجزرت القوم
اذا اعطيتهم شاه بجمعها ولا يقال
الاق اعطيتهم خاصة كذا في النهاية
وتفصیل مشروحه حمله جزیره
و جزورک فرقلی کسب وضوح
ایلمدر سلا
الشاه الواحدة في النعم للذكر والإناث
او يكون من الضان والعز والظباء
والبقر والنعام وجر الوحش كذا
في القاموس سلا

اسم جزور مرکوب و غیر مرکوبه استعمالی مشهوردر و اگر من جاء بعیر او بحمل فهو له دیدکده بر بختی یا خود بختیه کتورسه اسم بعیر و جمل جمله سنه شامل اولغله کتور دیدکده نائل اولور اما من جاء بختی او بختیه دیدکده جمل عربی یا ناقه عربیه کتورسه مستحق اوله مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال غنیمه خاص اولغله عربی به تناول ایلننه کیم برنسنه بی تفیلده بحمیلته توصیف اولنسنه نک عربیسنه تناول ایلنر واسم بختی جمال عجمدن ذکور و اناثه شامل ننه کیم اسم جمل ایل عربیدن ذکور و اناثه متاولددر واسم بقر تفیلده جاموسه غیر شاملدر اگر چه قیاس مذکور نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولغله جاموسه شمولی مقرردر کور مز بمتسکه فی ثلثین من البقر تبع اوتبعه یعنی اوتوز عدد بقرده بر یا شنه کیر مش ذکور یا اناثدن تبع یا تبعه تمیید ایلدیکلری و لذبقر زکوة ایچون و بر بلك واجیدر حدیث شریفی جاموسه شامل وز کونده جاموس نقصان نصاب بقری مکیلدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کور بلمشدر که عرف ناسده بوجاموسدر بقر دکلددر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلا تقیید اطلاق اولماز ننه کیم فارسیه ده بقر معناسنه کا و لفظنه لفظ مبش ضم ایدوب جاموسه کا و مبش دیرلر اما اسم بعیر و جمل بشقه در که جمیع لغات عربده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه و لفظ اشتراکی هر لغتده مراد قری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور و اگر من جاء بشاه فیه ایه دیسه معز و غنیمدن ذکور و اناثه متاویل اولور اگر چه بالنظر الی القیاس السابق معزک عدم دخولی لایقدر که معز دخی جاموس کی اسم آخرا ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلک صحیحدر لکن معنای آخره اعتبار ایله تا ولی اختیار اولمشدر که حسب العاده معز و غنمی بر برینه تحایط و جمله سنی جنس واحده الحاق و مجموعنه اسم شاه و غنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویه دکلدر وقوع معناسنه لفظ کیش و نکه معناسنه لفظ بیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ما یکا ندن ذکور و اناثه شاملدر اما اسم دجا چه ذکوره واسم دیک اناثه شامل دکلدر و بزیمان الجامعه لا اکل لحم دجاج دیوب لحم دیک اکل ایلسه حاث اولور اما عقد یعنی اسم دجا چه ایله واقع اولوب لحم دیک اکل ایلسه حاث اولماز که ذک اسم دیکله عقد بین ایلسه لحم دجا چه اکلنده حاث اولماز مسائلی ذکر ایلدیگمز مجملده بومشله بی بیان قبلدق و بوباید حکم تفیل حکم عینه قیاسه تمجیل اولنور

باب النقل في العسکر بن یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منقل دارالخریده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تفیلارینک محل تفصیلدر چانکه مسلمیندن ایکی عسکر هر بری بر طرفدن دارالخریه دخول ایلدکده هر برینک امیری قبل الخمس تفیل ربع یا ثلثه بر سر به تسیر ایدوب اول ایکی سر به بر حصن اوزره اجتماع و اخذ غنائمه انتفاع ایلدکلرنده نصکره بر بردن تفرق و هر بری عسکر بنه تلاق حق مراد ایلسه ل کر کدر که اول غنائمی قطعاً نقلی و کندولردن غیرنی مستحق آخری بولیمان غنیمت کی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدر زیرا هر امیر انجق کندوسر به سین اصابت ایلدیکلری غنائم لردن تفیل ایلشددر و هر سر به نک مصابی انجق قسمت مز بوره ایله نمایان اولور بوجهندن اولابین السریتین سهام خیل و رجاله اوزره تقسیم اولنور و بولقسیمده ایچندن خمسی اخراج اولماز که استصحاب خسه احدی السریتین اخراذن اجری دکلدر بعده هر سر به حصه سیله عسکر بنه رجوع ایلدکده امیرلی ایچندن نقلاری تسلیم و باقبسین بعد التخمیس غنائمه ضم و سر به و عسکر میسانده تقسیم ایدر و صاحب الکتاب بومجلده صورت مسئله بی اکتساب ایدوب دبر که احدی السریتین سکر بوز رجال و دورتیوزی فارس دورتیوزی راجل اولوب سر به آخری دخی دورتیوز رجال و بوزی فارس او جیوزی راجل اولغله مجموع سریتین بشوز فارس و یدییوز راجل اولسه کر کدر که مجموع مصابری اولاب بشیوز فارس و یدییوز راجل اوزره سهام غنیمته تقسیم اولتوب بعده مصاب فرسان اجناسا تقسیم و بر خمسی فرسانی بوز عدد اولان سر به به و دورت خمسی فرسانی دورتیوز اولان سر به به تسلیم اولنه و مصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم و اوج سبعی رجاله سی او جیوز و دورت سبعی رجاله سی دورتیوز بولسان سر به به ره تسلیم اولنه و انجق بو طریق بینله هر سر به نک حصه سی متین اولور مترجم فقیردیر که بوندن اقدام ذکر ایلدیکه غنائم سریتین بلا تخمیس بینلرنده سهام خیل و رجاله اوزره قسمت و هر سر به حصه سیله کندو عسکر بنه رجعت ایدر قولی بین السریتین عدد رجال و حساب فرسان و رجاله تساوی و تفاوت صورتلرینک جمله سننده جاری و بونده بحر ایلدیکه تقسیم اجناس و اسباع مثلاً و تکلفات زاید دن عاری ایکن بوضورتک ما قبلنه تفرع و غیر یعنی توجیهی دشوار نهایت الامر بودخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهى و حکم مقررده ما نحن فیه کی هر امیرک سر به سنه

لفظ کا و فارسیه ده معنی البقر در
و مبش معنی الغنم در و جاموس
موانسته غنمه مشابه اولغله کا و مبش
تمیید ایلد بولکننا قاله ابی الکمال
مختصراً سلا
مطلب قال لا اکل لحم دجاج

مطلب اشکال المترجم علی الکتاب

تفیلی یا خود هیچ برینک عدم تفیلی یا خود احد همانک تفیل و آخرک عدم تفیلی جمله سی برابر در زیر این امر ک
ولایتی سریره اخراجه متجاوزا و الماغله آنراک حصه سنده تفیلی غیر جائز و
باب النفل لز نجیب اذا جعله الامام جمله * یعنی منفل لهده اجال و قتی صنفه تفیل قبلدینعی بیانده اهل
ایلد کده نفل کیمره واجب اولدینعی تعیینی حاوی باب دقیق الفخا ویدر اکر امیر من خرج من اهل العسکر فاصاب
شبتافله من ذلک الریع دیو تفیل ایلسه بولفظی مسلم ویدی رجل و مرأه و عصبه و غیره بانع تاجر و مقاتل سابق القتال
و غیر سابق و بالجملة غنییده سهمی یارضخی اولان هر فریق بلاتفریق شاملدر زیر ابوندن مقصود قتال و اغنامه
تحریر و غیره و طوائف مذکورده اهلینت تحریر یض پیدا و هو یدادر و عسکرده بولنان تاجر فی الاصل قتال ایتمیده ده
شمدی غنیته اصابت و اتیان ایتمکله مقاتل اولسدر اما مستأمن قتاله بغیر اذن الامام خروج ایتمسه غنیندن
رضخ و سهمی متحقق اولماغله نفلدن نسنه به مستحق اوله من و اکر خروجی باذن الامام ایسه نقلده مقام ذمیده قیام
ایدرو اکر اهل حریدن براسر قول امیری ایتمیدوب خروجه عزیمت و غنایمه اصابت ایلسه غنائمی فی مسلمیندر زیر اسیر
فی مسلمین و غنائمی آنک کسی و کسب عبد مولاسنک ملکیدر بنابرین اول اسیر غنائمی ایله فی مسلمین قیلنور و اکر اول دار
اهلندن عسکر مسلمینده مستأمن بولنوب مقالده امیری ایتمیدوب قتاله خروج و آلدقاری غنایمه بنه عسکره
و لوح ایلسدر نظر اولنور اکر مسلمیندن خوفاری زائل و ما منلرینه وارد و اصل اولدقاری موضعده اخذ غنائم
و بعد انعود اول غنائم اوزره امان مستقیل ایله استیمان ایتمشرا ایسه بلاجنس جمیع غنائم لینه مالک اولوردر زیر ارموضع
مرقومه وصولر نده بیتمزده اولان حکم امان منتهی اولدقدنصکره آنرا اهل حرب ایکن اموال اهل حرب استیلا
و تمکک بعده آنک اوزرینه استیمان ایتمشدر و اکر ما منلرینه بالغ اولنوب هنوز مسلمینه قریب اولان محلده اخذ
ایتمشرا ایسه قتالری باذن الامام ایسه بعد النفل و بلا اذن ایسه بلا نفل غنائم لری فی مسلمین قیلنور زیر امانلرینه
بالغ اولدقدن اما غنایم باقی اولماغله داراخرادن عسکر بمنزده بولنان حکم مستأمنه قیلنور و باذن الامام خروج جاریله
بلا اذن خروج جاری میاننده توضیح فریق اولدر که اذنه خروج ایدنلری دوشمن احاطه ایلمدیکی مجموع اولدقدن
امیر و مسلمین اوزره اهل ذمت کی نصرتلری واجب و بلا اذن خروج ایدنلر نصرتی غیر مستوجدر و حکم تفیل
* دخی بویه در که اذنه خروج ایدنلر اهل ذمت منزلنه نازل و بلا اذن ایسه اذنه غیر نائلدر و الله الموفق *

باب النفل فی دخول المطبوره * یعنی تحت الارض بناقیلنن مطبوره به دخول بانده احکام تفیلک محل تفصیلدر
چنانکه مسلمین ایچنده اعداء مقاتلین بولنان مطبوره تک قیوسنده قیام و امیر فری من دخل من باب هذه المطبوره
قله نفل مائده درهم دیمکله تحریر یضه اقدام و مسلمیندن برقوم دخی اوله ایه اقتحام ایتمکرتننده ناکاه و راستنده
باب آخر مطلق و ارایدوی ظاهر لکن بین البایین اعدادن بر فرد غیر حاضر اولوب همان عاده اهل اسلام
باب ثانی اوزره اقتحام ایدوب قتلده بکام اولسدر بنه باب اوله اقتحام ایدنلرک نفلری متحقق و آنلردن هر بری
ایجاب امامله بوزدر همه مستحقدر زیر من دخلده کلمه من لفظ عام و علی الاتقار هر برینه تناولی بلا کلامدر
بوصورنده جماعت مسلمین اظهار خصام و بین البایین اعدادن کسنه بوعبیدی و باب نائیده قتال اوزره دخی
جمله منحصرا سیدیک آنلره نفلرین و برمز دیومنازعه به قیام ایدر لسه انلری اسکات ایچون دینلور که سزورده بایده
باب آخر موجود و بین البایین دوشمندن کسنه نابود ایدوکنی بیلز ایدر کز اول حینده تفیلده حاجت مس ایتمکله امام
ایجاب تفیلله باب اوله دخول اوزره داخلینت تحریر یضه تعجیل ایتمشیدی سؤال اولنورسه که بوتو جیه امام تعیین
باب ایده رک من دخل هذا الباب دیمش اولایدی و جیه اولو ایددی امام ایسه انجق من دخل من باب هذه
المطبوره دیدی و بویانده باب مطبوره انجق باب نائیدر جوابده دیرز که بویه دکلدر بلکه حین نفلده باب
مطبوره عند الامیر و المسلمین انجق باب اولدر زیر مسلمین آندن دخوله جسارت ایده میوب بعد التفیل دخول
ایدنلر اعتقاد رینه کوره مخاطره نفسه اقدام و اوزرینه تفیل اولنان لری امام ایلدیلر بنه سؤال اولنورسه که بوصورنده
مجموع داخلینه یوز درهم و یر بیک و اجیدر که امام انجق آنی موجب اولسدر جوابده دیرز که کلام مطلق افهامه
تبادر ایلمن مفهومه حمل اولنور و لفظ من بورد کلمه من هر برینه تناول و لفظ مائه دخی متکر اولدینعی آنلردن
هر فردک مستحق اوله جعی آخرک مستحق اوله جفته مغایرته دلیل اولماغله فهمنه تبادر ایلمن هر برینی بر ما الله
تفیلدر کذلک من دخل قله رأس دیمسه حکم تفیل بو تفصیل اوزره در اما من دخل قله الریع من الغنیمه
دیدکده اون کسنه داخل اولسه مجموعی بر ربعه نائل اولوردر زیر ابونده داخلینه ایجاب ایلمدیکی ربعی غنیته
اضافله تعریف ایتمکله مرادی اول ربع معاده اشترک داخلین ایدوکنی غالب احتمالدر کورمن مبنسکه داخلین

حسب العاده بعدن زیاده اولور و غنیتمک ایچق از بلع اربعه سی موجود اولماغله زائد ایچون ربع زائد نابوددر
پس مرادی داخلین کثیر ایسه لده بنه ربع بیلر نده غنیتمک ایدوکی بویانندن مستفاددر و اکر ایدر شخص صکره
بر دخی ثم بر بر دخول ایدر ربع عشره کماله اولسدر بنه جیهما دخولری منزلنده ربعه اشترک ایدر
زیر امام جمع و ترتیبه بلا تعرض دخول اوزره تفیل ایتمشدر لکن بو تفیل انجق اولبایدن اعدانک اعدای
یا خود تباعد و انهمای معلوم اولنور دن اقدم دخوله تعجیل ایدنلر ایچوندر بوقسه بین البایین کسنه بولنما دینی
معلوم اولدقدنصکره داخل اولان نفلده نائل اوله منلرینا بخر یض دخول حال یض خوفه مخصوصدر کذلک
مسلمین فتح باب ایلسد کد نصکره خلفنده کین اولوق خوفیله دخولدن اجتناب ایلسدر بونده دخی تفیل حکم
و تفصیلده ماقبلنه عدیلدر زیر مقصود تحریر یض دخولدر اولدینعی حال یض خوفه مقیددر کذلک من دخل
قله بطریق المطبوره دیدکده اون کسنه حال قیام خوفنده معا یا متعاقبا داخل اولسه اشترکا نظر یضه نائل
قیلنوردر زیر بطریق مطبوره به اضافله تعریف ایتمکله مرادی آنده اشترک داخلین ایدوکی مستفاد اولسدر
امافله بطریق من بطارقتهم دیمش ایسه بونده بطریق تنکیر ایتمکله هر داخل بر بطریق یضه نائل قیلنور لکن
اول مطبوره ده انجق ایکی اوج بطریق موجود ایسه موجودری میان داخلینده تقسیم اولنوب شی آخر اعطا
قیلنوردر زیر تحت ایجاب باعتبار الحمل اولماغله مجلدن مقدار موجودی تجاوز ایلمن و علی هذا فله جاریه من جواریم
دیوب ایچلر نده اوجدن زیاده جاریه بولنما سه بین العشره تقاضیل بولنما یضه اول جواریم بیلر نده علی السویه
تقسیم اولنوب جواریم موجوده تک غیریده تفیل تحققی ایتمکله شی آخر اعطا اولنما امان جواریم بهم قیدی
رکله فله جاریه دیمش اولسه بوصورنده مطبوره ده بولنان مالدن هر داخله بر جاریه وسط یا خود قتی اعطا
قیلنوردر زیر ابونده هر داخله بر جاریه مطلقه نسبه اولنوب اول نسبه دخی مالیت جاریه ده موجب حق اولماغله
عینی یا قتی واجب اولور لکن تفیلدن مقصود مسلمینه ایصال منافع اول دخی تفیلی مطبوره ده بولنان مالله
تقسیمه متوقف اولماغله بویه تقید اولنور حتی مطبوره ده نسبه بولنما سه محل جباریم منعدم اولماغله داخلین بر شته
مستحق اوله منزل فرق مسلمین مسئله و صیقله ایضاح قیلنور که بر کسنه فلا نه کسندو جاریه لمدن بر جاریه
وصبت ایدم مضافه اوصبت لفلان بجاریه من جواریم دیوب بعد الموت جواریم بوی بولنما سه موصی لیه
نسبه و یر بیلز اما مطلقا بر جاریه معنا سنه بجاریه دیمسه مالندن بر جاریه قتی و یر بیلور بونده دخی
هیچ مالی قالمز سه موصی لیه سنه و یر بیلز حکم تفیل دخی بویه در که مطبوره ده نسبه بولنما سه
بشقه غنائم لری و ارایسه دخی مستحق نفل اوله منزل زیر مقصود متکمله حاصل اولان تقید کلام تخصیص متکمله
تقسیم مراد کیدر بناء علی هذا صورت مفروضه ده مسلمیندن بریسی دخول و خلفه بایده کسنه بوعیش دیوندا
بعده رجاعت دخوله ابتدا ایلسدر بونده نفل خاصه داخل اولدر زیر تفیلی حال یض خوفه مقید و خوف
دخی نداء اولی استماعه زائلدر اما مطبوره مطلقه اولوب نداء اولی استماع و حقیقت حاله اطلاع ایتمدن دخولری
بشقه در که دخولری حال یض خوفه متحقق اولماغله داخل اول کی نفله مستحق اولور لروا ک صورت مفروضه ده
رجاعت باب مطبوره دن دخول و رجاعت اخراجه دخی اذن و التماس لیه بعض کسان بالای مطبوره دن
ادلا و ارسال و آنلردن دخی بابه مرور ایتمدن تدکی و ترسل برله وسط مطبوره به حلول ایلسدر ل نظر اولنور اکر امیر
من دخلها دیمش ایسه طاقیندن هر بری نفله مستحق اولوردر زیر دخول مطلق شرط ایدوب اول دخی
هر برندن تحققی ایتمشدر و اکر من دخل من باب المطبوره دیمش ایسه بالادن نازل اولنر نفلده نائل اوله منزل
زیر بایندن دخولی شرطه تقید کلام ایلمشدر کورمن مبنسکه بر کسنه زوجیه سنه ان خرجت من هذا الباب
دیدکده زوجیه جانب سطحدن خروج ایلسه طلاق واقع اولوب ان خرجت من الدار دیمش ایسه واقع اولور
واکر رجاعت حدیددن بعض ظروفه کربوب رفیق لری آنلری کسندو اذن و التماس لیه بالای مطبوره دن ادلا
و ارسال و آنلردن بین السماء و الارض معلق طرور اهل مطبوره ایله قتال مسلمین فتح مطبوره به استحصال
ایلسدر مستحق انفصال اولوردر زیر دخولدن مقصود امیر انجق و وصولی تحقیق جرأه موصول و منافع مسلمین
محصل اولان موضعه وصول ایددی اول دخی رسیده حصول اولسدر و اول جماعت قتاله دوشمنی مشغول ایتملرله
مسلمین فرصت یض فتح و دخول اولسدر و اکر رفیق لری آنلری رایکی ذراع مقداری ادلا بعده کبر و اخراج ایلسدر
بونده معنای دخول مستحق اولماغله نفلدن نسنه به مستحق اوله منزل زیر ارموضع قتاله واصل و منفعت مسلمین موصول
اولا شاردن اما حین تدلیه ده جباریم منقطع و وسط حصه واقع اولسه ل بونده التماس لیه تدلیه اولدقدن
نفلرین مطبوره به الفاتح کی اولوب شرط دخولی ایضا ایتملرله نفلرین استیفا ایدر ل اما تدلیه ایدنلر

مطلبه ایسی بجاریه و اجار بویه

التاسلری یوغبکن قطع خباله مطموره به انزال ایلسه در قتاله فتح ایتسه در دخی نفلدن بر شینی استیحال ایده منزل
 ز برا کندور دخول ایتوب بلکه القاوندیلر که قطع خبال التاسلریه اولاندیقدن فعل قاطع آنزه نسبت اولتاز
 لکن التاسلریه قطع اوائقی بشقیه در کورمز بسنکه صورت التاسلریه سغوظله هالک اولسه در نفسلرین القسا
 منزلته نازل اولغله قاطعین بر شینه ضامن اولوب عدم التاسلریه هلاکلی صمان ویتلرین متضمدن بر ش نفل ایله
 دخی جمع ایلک غیر مکندر واکر بالای مطموره ده قبال ایدر ایکن سورجوب مطموره به دوشرایسه نقله مستحق
 اولورن بر مطموره به بنقه وضع قدم ایدوب کند وفعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولماقعه قصد دخول
 ایتش کی مطموره ده حصولی کند وفعله نسبت اولورن اما برکتسه آتی دفع والقا ایتش اولسه نفلدن بر شینه
 واصل اوله منزل بر کند وفعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولماقعه کتدو ملتی اولوب داخل عدواوتلار
 مکر بعضی رقتاسنه بی مطموره به القا قبل دیوار ایتش اوله زرا ایزله فعل غیر همان فعل قضی کیلدر
 نکته سی اولدر که مقصود ایتراظهار جرح شدر واطهار جرح آت فعل غیر ایزله اولغله حاصل و بلا من غیر
 حاصلدر واکر رفعلری آتی نالیه ایلد کده اهل حرب سغوظله قطع خبال واتی مطموره به انزال ایدوب اولدخی
 فتح مطموره به دک قبال ایلنه نقله مستحق اولورن زرا شوقی اهل حرب خباله واصل اولوب قطع ایتدکارتده
 یاخوبه کیردیکی ظرفه واصل اولوب کسر ایتدکارتده موضع قتاله داخل اولمشدر اما هادون سلاح عدو واصل
 اولیه جرق موضع عالیده ایکن اهل حرب کتدایله مطموره به خذب ایلنه نفلدن تاسه بی جلب ایده منزل بر افاعل
 آخر دن فعل معتبر ایله مطموره به ملتی در یوقسه اظهار جلالده داخل دکلدن مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه
 بالظرف المنتظر در که بر مطموره اهل بسی اموال ودرار یلرین اخذ ورجالریته امان ویرت اوزره طالب صلح اولدقلرنده
 مسلیدن بر طاقته بی مطموره لینه اذخال ایدوب ایتدخی ایتدیده ایتقی الی عدد رجال کور لریه مسلیدن صلح
 مطلوبه مساعدده ایتد کدنصرکه دخول ایتدکارتده ایتدیده بی عدد رجال اولدقلرنده بنقه مطموره تک
 تحفه الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولورن اگر خارج ارضه خروج ایده جکلری ایتقی باب واحد
 ایدسه اول مطموره مطموره واخده عداوتوب ایتدیده بولسان جمع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمیندر زرا
 بوضورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولسان دار منزلنده در که جرح لری ومقصوده لری متعدد لکن
 طریق خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولسان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکارتده اگر چه قلیل
 العددطن ایتدکارتده لکن حکم امان نفلن اوزره بنا وایجاب ایتدیده ایتدیده ایتدیده ایتدیده سی امین اولورن
 واکر مطموره تک جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایدسه اختلاف
 مدخل حسیله ایکی مطموره عداوتوب شول وجه ارض اوزره بولسان دار عظیبه منزلنده قیلورن که ایکی
 جانبده بر باب اوله اول ایکی دار عداوتدیگی کی بودخی ایکی مطموره عداوتوب و بوضورتده امان ایتقی مسلینه
 متصل اولان مطموره به واصل وآنده بولسان جمع رجال امانده داخل قیلورن و مطموره دیگرده بولسان رجال
 فیستده اذخال اولورن اگر آنلر بزر مطموره اولی اهل بسند نزدیکر سه موضع امانک عسریده بولمان یله دعوی
 امانده قیلورن قبول اولمان مکر باعیا نهم معروف اولدر نظیری اولدر کاهل ذمت اهل حرب قریلرین بینه دخول
 و مسلین اول قریه به نظر یاب وصول اولدقلرنده جمله سی فی اولورن مکر باعیا نهم ذمی اولدقلری معروف اوله
 و مطموره اولاده بولسانلر بالجملة ایتددر مکر اهل مطموره اخردن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن
 شول قومدر که اهل ذمت قریلرین بینه دخول ایدل مسلین ایچون اول قریه دن بر فردی استرقاقه سبیل بو قدر
 مکر بعینه اهل حربدن ایدوی معلوم اوله بوندنصرکه بین المطمورین رد دیوار اوزرنده بر برینه واصل اوله جق بر باب
 آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورین مفرق اعتبار اولورن امان یله رد دیوار یوغیسه همان بر برینه وصول بر قطع
 ایلین محله نظر وافتراق مطمورین اول موضعدن معتبر قیلورن لکن بر برینه وصول بر قطع ایدر میانلرنده فاضل
 یوغیسه مجموعی مطموره واحده عداوتوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده بی مشکل مدینه منزلته نازل قیلورن زرا
 مدینه تعدد ابواله مدینه واحده اولقدن خارج اولدیگی کی تحت الارض بنا قیلان مطموره زدیجی فوق الارض
 اولان ایلنه مدرجه دارج وایچنده بولمان جمع رجال حکم امانده مندرج قیلورن والله تعالی اعلم
 باب من النفل الذی بفضل قیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعضی شیمان قتالده بعضی آخر اوزره سبق
 و تقدیمی حسیله نقلده تفضیلک محل تفصیلدر اولدکمه مسلین باب حصن اوزره اجتماع و امیر لری من دخل
 منکم اوله ثلثه اروس ولشانی رأسان ولثالث رأس دیکله مسلیدن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوج

ایکی

ایکی کی به ایکی و اوچی به بر آس اسیر و بره جکی اجتماع ایلسه بوتغیبل صحیحدر زرا کفایت وشفقت جهتیله
 اماندن علی وجهی نظر معاد و داخل اولک مشقی نالیدن و تانک نالیدن اکثر ایدوی ظاهر در بوضورتده
 اوج کسینه منعاقبا داخل اولسه ل اوله اوج و تانی به ایکی و ثلثه بر آس اسیر واصل اولور کذلک اول قیدنی حذفه
 من دخل منکم فله ثلثه اروس ولشانی رأسان ولثالث رأس دبعش اولسه بینه معنای سابقه محمیل ووجه
 مشر ووجه تنقیل اولورن زرا اولثانی ولثالث لفظلر ایلعه عطفندن ابتداء کلاملرین من دخل منکم اولدیم مرادی
 ایدوی رینه نصیر بجهت مستفاد در کذلک ایکن دخل اولقه راه یاخوبه ایکن دخل فله آه دلیسه بینه معنی
 و حکمده ماقبل کیلدر زرا لفظ ای کله من کی لفظ عام علی سبیل الاتفراد محاطیندن هر بر بینه شمول بلا کلامدر
 لکن بویکی صورتده ایتقیقیقی ثانی وثالث ایتقی دخول لری حال بقا خوفده حادث اولغله در بعد زوال الخوف
 ایتسه بر شینه مستحق اوله منزل و بوضورتده اوج کسینه معنای لامعاقبا داخل اولسه ل نفل اول و تانی باطل
 و نفل ثالث اولان رأس واحد اثنان نائل اولورن زرا لفظ اول فرد ستانک اسمی و لفظ ثانی سابقه تالی اولان
 فردک اسمی و لفظ ثالث سابق و تانی به تالی اولان فردک اسمی و الفاظ مذکورده اگر چه معانی مر بوزده ده حقیقتدر
 لکن مقصود امام مسلینه اظهار جلالد و قوتلری مقداری تنقیله اهتمام اولوب داخل اولک دخولسه مطلوب
 اولان جلالد ایتقی منقردا دخولنده حاصل و ایکی زقیله دخولنده غیر حاصل اولغله نفل اول باطل اولمشدر
 کذلک داخل تانیک دخولده مطلوب اولان جلالد ایکی زقیله دخولنده غیر حاصل اولغله نفل ثانی دخی
 باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلک دخولیه مطلوب اولان جلالد ایکی و زیاده زقیله دخولنده دخی حصول
 یقینا متین اولغله و جوب نفل ثالث متین اولمشدر مترجم ضعیف در که الفاظ مذکورده بیان مشروح اوزره افراد
 مر بوزده ده حقیقت اولدقلرنده ایتقی لفظ ثانی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول و تانی
 لفظلرینک معنای حقیقتلری اولان فردینده استعماللری مستحق تکلفدر غالباً قرینه صارفه تحقیق ایدوب ایتدکده
 اولان ایله تالی بر بوندن تقریبی ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولسان مقال اطابله بسط و تحقیق ایتددر ایتدی
 و صورت مر بوزده ده داخلین ثلثه دن بر بی ثالث فلیق صاحبیندن اولی اولماقعه نفل ثالث بینه نزلده اثنان
 علی السویه تقسیم اولورن سوال اولورنسه که ایچون هر بری ثالث اعتبار و مستقلاً رأس واخذ اعطاسسته سزوار
 قیلدر جواب اولدر که برقر برنا لفظ ثالث فرد واحد خاص ایدویکی بیان قیلدرق و امام مدلولنده رأس واحد ایجاب
 ایتدیکی لفظ ثانی عام قیلورن ثلثه به جیعتا اول ایتدیمک غیر ممکن همان برینه لایعینه شمولی معتبرده نقلده
 مشر کتیری ایتقی سبب استحقاقده تقاضی و تاسا بایرندن نشئت ایتددر و اگر صورت مفروضه ده ابتدا
 ایکی کسینه معاد داخل بعنده شخصی ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولمانغله نفل اول باطل و اول ایکی
 کسینه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلورن زرا بونلرین هر برینک زقیله معاد دخولنده ظاهر اولان جراتی
 رفیقندن صکره دخولنده فرض اولان جراتندن اظهار در وثالث بعد الاثنین دخولده ثالث ایدوی متین اولغله
 رأس واحد لکا مشیددر و اگر ابتدا ایکی معاد داخل اولسه ل اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی به
 نائل اولوب آخرین بر شینه واصل اوله منزل زرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردک اسمی ایکن رابعه برابر
 داخل اولغله وصف ثالث بنده حاصل اولماشدر و اگر ابتداء دورت کسینه معاد داخل اولسه ل بونلر بر شینه نائل
 اوله منزل زرا رابع مزاج اولغله ایچلرنده اول و تانی وثالث غیر موجود در کورمز بسنکه بوضورتده بیکری نفعه
 بلکه اهل عسکر جیعتا داخل اولسه ل نفلده معاد داخل اوله منزل از بعنه دخی بونلرهما ثلدر و اگر ابتداء بکسینه
 بعنده معاد ایکی کسینه داخل اولسه ل اول فرد سابق اولغله نفل اوله مستحق اولورن و آخریندن مزاجه ثالث ایله
 وصف تانوبت غیر حاصل اولغله نفل ثانی باطل اولورن لکن بونلر نفل ثانی اخذ ایدر زرا ثالث ایچلرنده ایدویکی
 متین و ترجیح احدی غیر ممکن و اگر ابتداء واحد بعنده بینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه ل بولمان نفل نائل
 اوله منزل زرا هر بری زقیله انضمامه رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولمانشدر و امام دخی رابع ایچون ایجاب نفل
 ایتددر و اگر امیر شخص معینه خطابله سنک اول داخل ایچلرنده م لکن ثابا دخول ایدر سنک ایچون
 ایکی رأس اسیر واز در مضمونی است اطعم فی ان تدخل اول اولکن ان دخلت ثابا فلک رأسان قولسه
 ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اول داخله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نقله نظر باب اولماقدر زرا امام
 اول ایچون نسته ایجاب ایتوب ایتقی ثابا دخول شرطیه تنقیل ایدوب اولدخی حصوله کتددر و مقتضای
 استحسان اکا وعد اولان ایکی رأسان اولتقددر زرا مطلب امامی اظهار قوت و جلالده زیاده سیله

اصدار ایشدرز بر امامت کلامه نست اطع فی ان تدخل اولاً قولي مرادی ثانیاً دخولی شرط قطب
 ایچق قتالده اظهار جداوزره بحر بض ایدوکنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اکل وجوه اوزره کیمیل ایشدر
 اما بومقدمه بی ذکر ایچوب همان اندخلت ثانیاً فلک رأسان دیدکه اول دخی اولاً برأسه داخل اولسه نسنه به
 نائل اوله مز زرا بونده مقصود امام مثلاً آنک مهالکه افخماتی بیلدیکندن لاجل الصبانه دخول اولدن منع ایلکدر
 تا که بالکر کیر میوب آندن اقبم یا آنکه برابر غیر بلری دخول ایتکه اول دخی کسب مز بدقوت واول وجهله
 نفسی تلفدن صیانت ایلبه بس بوصفته داخل اولدقده نفلدن برشیه نائل اوله مز اگرچه صورت مز بوره ده
 بومعنی محتمل اولدیغی کی وجه استخوانده ذکر ایلدیکن معنی دخی محتملدر لکن احد محتملین بلا دلیل تعین ایلبه میوب
 فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اووب استحقاق نقل تکمیل ایلدیکی کی بوفصلده قطعاً دلیل
 بولمایدوب احتمال مجرد قالمسندر و احتمالاً استحقاق ثابت اوله مز واکرا اولار رفیقله برابر داخل اولسه البته ایکی رأسه
 نائل قبلنور زرا رفیقله ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واکرا اولایکی رفیقله برابر داخل اولسه
 ثانیاً دخولنه ایجاب اولنان نفلده نائل اوله مز اما بوضورتده ایجاب نفل نائل دخولله مشروط اولسه اول کسنه
 بعد الاثنین دخولنده نائل اولدیغی کی مع الاثنین دخی نائل اولغله نفلده مستحق اولور واکرا عموم قومه خطابه
 من دخول منکم ثانیاً فله رأس دیدکه شخص واحد ابتداء دخول شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولوبوب
 ایچق ثانی ایچون اولغله اول کسنه نسنه به ظفر یاب اوله مز سؤال اولورسه که معنای کفایت وقوت دخول اولده
 اکثر در قولیکر قنده در که بوسکنه شرط قبلنان دخول تأییدن افضل اولان دخول اولی آبان ایتشکن نفلده ایچون
 شایان کور بیلدی جوابده در ز که بی بویه در لکن بومعنا شخص معین ایچون ایجاد معتبردر اما غیر معین ایچون
 ایجاد اوزر بینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر کور مز بیسکه بوسکنه مطلوبدن اعلاستی آسانله
 نفلده شایان کور یلوب صکره شخص ثانی داخل اولسه نفلده مستحق اولور می اولمازی لکن ایجاب تغیل اولنان وصفی
 آبان ایتشکن مستحق اولماز دیمک جائز دکلمدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقده نصکره اوله
 نسنه بوقدر و محذور معهود معین ایچون تغیلده غیر موجود در واکرا وج شخص معینه خطابه من دخل منکم
 اولافله ثلثه ارونس مضمونی ایجاب ایلدکه ایچلرندن بریسی مسیلندن رفیقیرتک غیر برکسنه ایله معاد داخل اولسه
 ایچلرندن داخل اولان اول کسنه برأسه اوج رأسه نائل قبلنور زرا آنک ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه اولی
 اولوق اوزره تعلیق اولوبوب جیع ناسک اولی اولوق اوزره تغلیق اولغله مشدر واول دخی صاحبیتی برابر دخول ایتکه
 اول ثلثه اولمشدر بس ثلثه تک غیریدن بعض کسانک معنی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئله مز بوره ده من دخل منکم
 قبل الناس فله ثلثه ارونس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیه نائل اوله مز زرا منفرداً دخولده جیع ناس اوزره
 سبقتی شرط قبلمشکن معیت غیر ایله شرط بولما مشدر اما مسئله اولاده ایچق صبا حیثی اوزره سبقتی
 شرط قبلنوب اولدخی تحقق ایشدر واکر بوضورتده ثلثه دن ایکبسی معاد داخل اولسه ل برشیه نائل اوله منزل
 زرا نفل دخولده جیع نامه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولما مشدر واکر من دخل من النسان
 اولافله رأسان ولثانی رأس ومن دخل من الشيوخ اولافله ثلثه ارونس ولثانی رأسان خطابه شایان داخل اوله
 ایکی رأس وثنای به روشوخدن داخل اوله اوج رأس وثنای به ایکی تغیلی ایجاب ایلدکه رشاب و برشخ معا
 دخول شتاب ایلسم اول شاب ایکی رأسه واول شیخ اوج رأسه ظفر یاب اولور زرا اول شایله برابر شایان کسنه
 داخل اولماغله دخولده اول شایان ایدوکی ظاهر و شیخه برابر شوخدن کسنه داخل اولماغله اول شوخ ایدوکی
 باهر اولمشدر واکر ایکی شایله برشخ معا داخل اولسه ل اول شیخ اول الشيوخ اولغله اوج رأسه نائل اولور
 لکن نفل شاب اول باطل اولور زرا هر بری آخره مز اجم اولغله ایچلرنده شاب اول منعندر اما ایچلرنده وجود ثانی
 مجزوم اولغله نفل ثانی اولان رأس واحد بیلرنده مناصفه مقسومدر وعلی هذا القیاس ایکی شایله ایکی شیخ معا
 داخل اولسه ل اول ایکی شیخ بر برشیه مز اجم و ایچلرنده شیخ اول منعند اولغله نفل شیخ اول باطل واول ایکی
 شاب کی نفل شیخ ثانی به مناصفه واصل اولور واکر امیر من دخل من اهل الشام اولافله کذا دیدکه اوله
 بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفلده واصل قبلنور که شرط امام اوزره اهل شامدن اول
 داخلین اولدر مکر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بوضورتده دخولده اول الناس اولماغله
 نقلی اختلاس ایلده مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولاً یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولاً
 یاخود اول الناس دبسه بیلرندی فرق مذکور ایله تفریق واستحقاق و عدیمی او اوجهله تحقیق اولنور کور مز بیسکه

اول

اول عبد منب اشتریه فهو حر دیدکه نصکره اولاً عبد نصراتی صکره عبد منب اشتریه عبد منب آزاد اولور
 اما اول عبد منب اشتریه اول العبد دبسه صورت مفروضه عبد منب آزاد اوله مز کذلک من دخل من عبیدی
 الا تراك اولاً الذارفهو حر دیدکه اوله داره عبد هندی صکره ترکی داخل اولسه عبد ترکی آزاد اولور اما من دخل
 من عبیدی الا تراك اول عبیدی دبسه ازاد اوله مز و بین المسئلتین فارق معنای سابقدر کذلک ای فارس دخل
 اول فله رأس دیدکه ابتدا ازاجل بقده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولغله نفلده واصل اولور
 اما دخل اول الناس دیمش ایسه کندودن اقدام دخول ایدن راجل ناسدن اولغله کندودخولده اول الناس
 اوله میوب نقلی اختلاس ایلده مز کذلک ای حاسر دخل اوله دیو درعی اولیانلر ایچون تغیل ایلدکه ابتدا
 بر دارع بعده حاسر دخول ایلسه نفلده موصول قبلنور زرا تغیلده مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بودخی
 داخلیندن اول حاسر در اما اول الناس دبسه اختلاس ایلده مز کذلک ای دارع دخل اول دبسه تفصیل سابق
 بوضورتده دخی لا حقدن زرا دارع مقدور حاسر اولسان اعماله قادر اولغله مرادی تشجیع اقوی ایدوکی ظاهر در
 بناء علیه دارع و حاسر معا دخول ایلسته ل یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفلده موصول قبلنور
 مکر اول الناس دیمش اوله کذلک ای ناشب رمی اول دیدکه ابتداء بر نابل رمی ایدوب صکره بر ناشب رمی ایلسه
 اول ناشب رمیده اول ناشب اولغله نفلده منشب قبلنور مکر اول الناس دیمش اوله بوضورتده ناشب و نابل
 نفلدن نسنه به نائل اوله منزل مترجم فقیردر که قاموسده نشاب نبل ایله و نبل دخی سها مله تفسیر و بحسب الاستعمال
 مترادفین اولوق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقاً سهام و بیلدن سهام عربیه ایله تعیر اولمشدر
 لکن مقدمه الادبده نشابه بر ترکان و نبل ترناوک دیو توضیح و مغریده دخی النبل السهام العربیه والنشاب التربه
 دیمکه تصحیح اولمشدر و مسئله مذکوره بومعنا به منی ایدوکی بیلدن مستغندر انتهى واکر ای فارس دخل
 اول فله رأس وای راجل داخل اول فله رأس دیدکه بر فارس و بر راجل داخل اولسه ل هر بری برأسه نائل قبلنور
 و بولنده معا و متعاقباً دخولری برابردر که علی کلا التقدير من دخولده احدهما اول فارس و آخری اول راجل ایدوکی
 مقرر در اما ایکی فارس معا یاخود ایکی راجل معا داخل اولسه ل هیچ نسنه به واصل اوله منزل زرا لفظ اول
 اسم فرد سابق ایکن فارسین ایچنده فرساندن ورا خلینده رجاله دن فرد سابق غیر محققدر واکر ای فارس
 او راجل داخل اول یعنی فنی فارس یاخود فنی راجل که داخل اول اوله دیدکه بر فارس و بر راجل معا داخل اولسه ل
 هیچ بری نسنه به نائل اوله منزل زرا ای فارس او راجل قولی ایچق فرد سابق مطلقه شامل ایکن ایچلرنده فرد سابق
 مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس داخل وای راجل داخل مسئله لری بشقه در که آنلرده احد کلامینی
 بالکرفر سائله مقید و آخری بالکرفر رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متا اولدر و فارس و راجل محللرنده شامی و خراسانی و ثلثه
 اوصافله تغیل ایلسته بینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واکر کل من يدخل منکم هذا الحصن اول فله رأس
 یعنی سز زدن هر کیمکه بو حصنه اولاد داخل اوله آنک ایچون بر رأس اسیر وارد دیدکه بش کسنه معاد داخل اولسه ل
 هر بری برأسه نائل قبلنور زرا کله کل مدخولندن هر فرد علی الانفراد شامل اولوق اوزره جگله سنی جامع
 و حافل اولغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری و خاصه مدلول لفظک مجرا سنده جاری قبلنوب هر بری
 برأسه مستحق کور یلور اما متعاقباً داخل اولسه ل نفلده ایچق اوله واصل اولور زرا جیع داخل اول ایچق بودر که
 صکره دخول ایدنلری بوسبقت ایتکه داخل اول اوله منزل لکن مسئله متقدمه ده هر بری دخولده آخری
 سبقت ایتوب کله کل دخی هر برینک علی الانفراد اعتبار بینه دلالت ایتکه هر بری اول داخل عد اولنور واکر
 من دخل منکم اول دیوب بش کسنه دخی معا داخل اولسه ل برشیه نائل اوله منزل زرا کله من عموم جنسی
 موجب دروناً خلیندن هر برینک غیر ایله معیت ایتمش کی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دکلمدر و اعتبار
 معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما کله کل هر برینه معیت غیردن عاری کی علی الانفراد تناولی
 موجبدر کور مز بیسکه کل راجل داخل اول دیدکه بش کسنه معاد داخل اولسه ل هر بری برأسه واصل اولور
 اگر چه کله کل دخی بعضاً من کی موجب عموم قبلنور لکن قول مذکورده معنای عموم مابعدنده من دخل
 لفظندن منقهم اولغله لفظ کل دخی اول معنایه حمل اولغله فائده زائده بولمق لازم ایکن معدوم او اور وفائده
 زائده سی ایچق ذکر ایلد: بکن معنادر که غیر ایله مسبوق اولیان هر داخلده علی الانفراد هر برینه دخول اوزره
 موجب جع اولقدر اما کله ای بشقه در که جمعی موجب اولیوب ایچق عمومی موجبدر بناء علیه ای راجل
 دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر و بش کسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیه مستحق اولماق

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو
 حر او قال اول عبیدی
 مطلب قال من دخل من عبیدی
 الا تراك الدار اولاً
 مطلب تصرف المترجم فی توجيه
 الكتاب

مطلب معنی کله کل

مقرر در و اگر جمع من دخل اول ديوب بش كسنة معا داخل اولسدر مجموعى بالاشترك السوى رأس واحدة
 نائل قبلنور زيرا كلة من اوزره ادخال قبلتان لفظ جمع جعه دلالت ايدوب افزوده دلالت ايتكم كسه جمع داخلين
 اول اولفده شخص واحد منزله اولوب جله سى رأس واحدة مستحق اولسدر اما كلة كل جمع على سبيل
 الافرادى موجب اولفده داخلين هر برى خاصة مشمول ايجاب و برأسه رأس واحدة ظفر باب اولسدر و اگر
 من دخل منكم خامسا فله رأس ديد كده بش كسنة معا داخل اولسدر مجموعى رأس واحدة اخاسا واصل اولور
 زيرا ايجازنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بر بندن اول اولسديغى معلو مدراما تعاقب اوزره داخل
 اولسدر نفل ايجاق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز و دخوله آنى سقت ايدنلرك
 اسم من بورده مزاجه ل ندن سرافرا زدر و بصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنان دخول ايلسدر خامس ائنيده بولنوب
 ثلثه ده اولديغى مجزوم اولفده رأس واحد بين الاثنان مقسوم مدراما ابتداء ثلثه بعده يته ثلثه داخل اولسدر
 هيج برى نسنه به نائل اوله من زير ائنه تا نيه دن هر برى رفقر ينك انضماميله سادس اولوب سادس ايجون دخى
 تنفيل اولنما مشدر و اگر كل من دخل منكم خامسا ديد كده على التعاقب بش كسنة دخول ايلسه نفل ايجاق
 خامسه موصولدر كه ار بعده دخوله اكسبت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولسدر اما معاد داخل اولسدر
 هر برى رأس واحدة واصل قبلنور زيرا كلة كل على وجه الافراد جمعى موجب اولفده هر برى سقت ار بعده
 خامس اولديغى كى معيت ار بعده ده دخى خامس اولور و اگر جمع من دخل منكم خامسا ديد كده خامسه معا
 داخل اولسه مجموعى رأس واحدة واصل قبلنور زيرا لفظ جيعده معنای افراد اولمافله ايجاب آنلره ايجاق جله
 شامل و مجموعته بالاشترك رأس واحد حاصل اولور اما كلة كل بشقه در حى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
 ديد كده ابتداء خامسه معا بعده خوف اعدا على حاله قائم ايكن يته خامسه معا داخل اولسه زير بعشره دن هر برى
 بر رأسه نائل و مجموعته اون رأس حاصل اولور زيرامعناى كلام كل من دخل منكم خامس خامسه مفهوى
 اولوب خستيندن هر فردى خامس حسه ايدوكى معلومدر و كلام من بورى مفهوم مذكوره حليمز اكا مينيدر كه
 نقلى خامس ايجون ايجاب ايلديكى مشهود و خامس ايجاق خامسه ايجنده موجوددر و اگر اولار بعده اثنان معاد داخل
 اولسه زير هيج برى بر شئه نائل اوله من زير ايجازنده هر برى سادس سته در بصورتده بعد الاثنان اثنان آخران
 معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اخير نفل واصل اولور زير اربعة اولادن صكره خامس بو اتمامله اول اربعة
 منزله حسابدن هابط و دخوللى درجه اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان و بعده اثنان و بعده
 واحد فالغله بو واحد خامس خامسه دوشوب نفل واصل اولور و اگر ابتداء ار بعده معا داخل اولدقدن صكره
 خامسه معاد داخل اولسه زير بو خامسه دن هر برى بر رأسه واصل اولور زير بيان مشروح اوزره اربعة اعتبار دخولدن
 مطروح اولفده خامسه ابتداء داخل منزله نازل و هر برى خامس خامسه اولوب نفل واصل قبلنور و اگر
 كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولامعيت ياتعاقب اوزره تسعة دخول بعده اثنان معادل اوليله هيج برى
 بر شئه موصول اوله من زير ايجازنده عاشرلى بوقدر كه اخير بندن هر برى سا رد داخلين ايله احد عشر دن
 واحد در بوقسه عشره دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اگر چه توجيحه مرقوم تسعة معا دخول ايلد كده
 مستقيما تعاقب اوزره دخولرنده كر كدر كه مسئله مقدمه ده اعتبار اربعة ساقط اولديغى كى بونده دخى
 واحد اول منزله اعتباردن هابط و اثنان اخير بندن هر برى عاشر عشره اولدقلى منضبط اوله جوايده ديز كه
 اعتبار اربعة بي اسقاط ايلديكيز اكا بنى ايديكه صورت مذكوره ده متأخر دخول بولنان ايجاق فرد واحد
 و خامس خامسه اولفده مستبدايدى لكن بصورتده متأخر دخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر عشره
 واحد اولى الغابله ممكن اولديغى كى احد الاثنان الغابله دخى ممكن و بويكى الغادن برسى آخر دن اولويتله
 غير متعين اولفده الغالردن هر برى الغا و اهما ل و جله سنك نظلى تعطيل و ابطال قبلنور لكن بصورتده دخى
 بعد الاثنان ثمانية معا داخل اولسه ل اول ثمانية دن هر برى رأس واحدة نائل قبلنور زير ابعده تسعة عشر
 كلمكله اعتبار تسعة باطل همان اثنان بعده ثمانية داخل و ثمانية دن هر برنده وصف عاشر عشره حاصل
 اولسدر و اگر بعد الاثنان عشره معا داخل اولسه ل اول عشره دن هر برى رأس واحدة نائل قبلنور زير مسئله
 سابقه ده اعتبار تسعة ساقط اولديغى كى بونده دخى اعتبار اثنان ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
 و هر برى عاشر عشره اولفده استحقاق نفل هر تبط اولسدر و الله اعلم

و ضمن

و ضمن استيجارده تنفيل احكامك محجل تفصيلدر شولدمكه مسلين ارض حر بده بر مطموره بي محاصره اوزره
 اقامت و اميرلى مطموره دن كچه دوشين خروج ايتكم ايجون محافظه به عز يتله كل رجل يحفظ المطموره الليلة
 حتى لا يخرج منها العدو و فله دينار مفهومى اشاعت بعده بوز عدد كسنة تابصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولور
 اگر اول ماه دن هر برينه ويره جكي دينارى مطموره دن اصابت ايله جگلى غنا غنم دن تعيين ايش ايسه تنفيل صحيح
 ايتسدر زير اهل مطموره بمنعين اولوب محافظه ل رينه تجر بص ايجون تنفيله حاجت مس ايدوبه اعدا قتال با خود
 قرا ايتكم ايجون محافظه لى اعمال جهاد دن اولفده تنفيل صحيح و اگر مقدمه اصابت ايلد كل برى غنا غنم دن
 تعيين ايش ايسه كلا مى باطلدر زير بطريق التنفيل صحيحى ممكن دكلدر كه تنفيل بعد الاصابه غير جا زدر
 و بطريق الاجرة دخى ممكن دكلدر كه عمل من بور جهاد دن و جهاد اوزره استيجار مس باطلدر حكمتى اولد كه
 مسلين عمل جهاد اوزره سهم غنا غنم مستحق اولور ايكن اجرة نيجه مستحق اولور و هم جهاد فرض كفايه ايسه ده
 اكاره كيم مباحرت قيلسه فرضى ادا ايش اولور و اداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كى باطلدر
 و اگر نه محلدن ويره جكي نصيرج ايش ايسه غنا غنم مطموره دن تنفيل صحيحه خل اولور زير اعاقلدن كلام مطلق
 ايجاق وجه مشرع اوزره محمول و خلاف مشروعه جلى نامعقولدر اما صورت مفروضه مطموره ده مقاله
 بولنما يوب همان اموال و ذرارى و ارايسه اول ماه دن هر برى غنا غنم موجوده دن دينار سزاوار اولور زير
 بصورتده محافظه لى جهاد اولوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومه استيجاردر لكن مقاله اميرى استماعله
 اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم و استماع ايجوب عمل ايدنلر اجر ندن محرومدر كه مقاله اميرى استماع ايتد كلرنده
 عمللى على وجه الاجارة اولوب على وجه التبرع اولسدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
 كذا فله دينار مقالى اصدار و غنا غنم بولنان قسرا قلى محل معينه دكن سوق ايلينه و عيد دينار ايلد كده
 ايجاق مقاله اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت دينار سزاوار اولور بو باده نفل و قيمتدن اقدم غنم دن
 اداء اجرته ابتدا قبلنور و اگر غنا غنم بالكلية ضايعة اولورسه امام اوزره اجيرلى ايجون نسنه ايجاب اولنما زير
 آنلى نفسى ايجون استيجار ايجوب ايجاق على وجه الحكم والنظر منفعت غنم ايجون استيجار ايتكم اجر تلى
 ايجاق غنم دن و ينده غنم دن نسنه فالما مشدر و امام على وجه النظر حكم ايلديكى امورده ملزم عهد و اتمامله
 مال نفسندن بر شئه ادا لازم دكلدر كذلك غنم اوزره دخى اجرت ايجون بر شئه رجوع ايدنه من زير غنم اوزره
 ولائى توفير منفعته مقيددر بوقسه اضرار ايله دكلدر و هم قبل القسمة سوق ايلد كلرى ارماك غنا غنم غنم
 مالك دكلدر كه اجرت سوق الترام ايله ل كور من ميسنك امام ايجون غنم دن اسراى قتل و اموالى بيع ايلك
 جا زدر و غنم اوزره وجوب بدل ايجاق عقدايله كندوله سلامت غنم صكره دره بو معنى حقة تحقق ايتد كندن
 فضيله ملكلر يته تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتسدر و اگر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
 فله دينار مفهومى اصدار و بر كسنة رماح مسلين آلوب اطراف عسكره نصبه امثال امر يته ايتد ايلسه
 مستحق دينار اولور زير انصب مذكور اعمال حر بدن و اول كسنة اوزر يته واجب اولان اموردن اولمافله امامك
 اول عمل اوزره اول كسنة بي اجر معلومه استيجارى جا زدر اما من نصب رماح فله دينار اجراله مضبوطى اعلان
 و بر كسنة دخى كندور محنى نصبه امثال فرمان ايلسه اخذ دينار شايان اوله من زير انسان ملك نفسنه تعلق بدن
 فعلنده اجر غير اوله من وهم كندور محنى نصب ايلك آنكله طعن ايلك كى اعمال حر بدن اولفده اجرة مستحق
 اوله من امانصب رماح مسلمين بويله دكلدر و اگر من قتل قتيل و جاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
 صحيحدر لكن فاعلنه دينار و عود ايجاق بعد التنفيل اصابت اولنان غنا غنم دن امام رأى ايدرسه بيت المالدن
 و يريلوب مقدمه اجر اولنان غنا غنم دن و يريلور زير نفل ديو و يريلسه تنفيل بعد الاصابه در كه غير جا زدر
 و اجرت ديو و يريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاد دن اولفده مس آنكله مستحق اجرت اوله من و حكم مرقوم مسليندن
 مقاله حقارنده ثابت اولديغى كى مسليندن تجار و عبيد حقارنده دخى ثابتدر كه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
 جهاد دن معد و ددر بناء عليه فعل من بور تاجر دن صادرا و سبه و عبيد دن صادرا و سبه مستحق اولور
 اما مسلمين اهل ذمته استعانت و آنلر ايجون اعمال حر بدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتد كلرنده آنلردن دخى
 اول عمله مبادرت ايلسه ل مستحق اجرت اولور زير زير افعالى جهاد دكلدر كه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
 اهل ثواب دكلدر و جهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر امام مس بشقه در كور من ميسنك
 بر كسنة آخر ك رينه اجرته فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرة ظفر بوله من زير جهاد ايله تقرب الى الله ايتكم

مطلب لا يصح الاستيجار على الطاعات

اجرتی الله تعالی اعطایا و مقرب الی الله کند و نفسی چون عامل ایکن غیر اوزره موجب اجرت اوله من
 و سهم غنیمت کند و به حاصل اولوب متناجره و اصل اولماز پس مقد مات متقدمه دن نفسی ایچون عامل اندوکی
 منضم اولمشدر بعده مؤلف ساهی مکان جهاد اوزره استیجار حج و اذان و امانت اوزره استیجاره زننده اولدیغ
 بیان قیلدی شارح عالی مقام دیر که بزنجی بو بحثی شرح مختصره استیجار علی الطاعات منجمله شرح و اعلام
 ایلدیک و اگر مسلمین بر حصنی محاضره ایدوب خارج خصصتده اهل حصنک کائنس و محل لعلری کبی مواضع
 خالیه زی بولمغله امام مسلمیندن بر قومی اجر معلومه اول مواضعی تخریب اوزره استیجار ایلسه جائز کوز یوز
 ز بر مواضع مرقومه ایدی مسلمینده داخل اولوب درونی اعدادن خالی بولمغله قتاله حاجت من ایدیکندن
 تخریبی اعمال جهاددن دکدر امانت حصنک اهل البسی ایچنده مختص ایکن تخریبی یا خود کسر بابی اوزره استیجار
 بشقه در که اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددن و اگر اهل حرب بدن بظا نفع سفینه زننده قصد
 مسلمین یله توجه ایدوب امام خراز مسلمیندن یا خود مسلمینک قاتل یا مسلمین اولان عیبندن بر قومی سفینه تخریبی
 احراق ایچون رمی محرقات اوزره استیجار ایلسه اعمال جهاددن اولمغله عانی اجرتیه سزاوار اوله من و بوبانده
 معتبر اولان دین مولادر دین عبد دکدر که مسلم فرسیله جهاد ایلدیک کبی عبدالله دخی جهاد ایلر اما عمل مرقوم
 اوزره اصابت ایدیه جکاری غنا غنمندن تقبل ایدرسه تخریضه احتیاج بولمغله جائز کوز یوز و حرکت غیرینده
 حصونه رمی منجیق اوزره بر قومی استیجار ایلسه دخی بویه در اما اعمال مذکوره اوزره اهل ذمی استیجار ایلسه
 جائزدر که اهل جهاد اولمغله ایلدی عمارتی جهاد دکدر و اگر جهاد مجرد مسلمیندن بر قومی کورک چکنک ایچون
 استیجار ایلسه بوجائزدر که عمل جهاددن دکدر و بر عمل معلومدر که اوزرینه استیجار اولمغله و ایچون جائزدر کورک
 عمل من بوز لقا اعدایه مخصوص اولوب لقا اعدانک غیر اوقانده دخی ایسان ایدرز و ملاخین عمارتی اوزره
 اخذ اجرت ایدرز و حلال کوز یوز و اگر مسلمین غنائم متفرقه به مانع و مدافعی بوغکن ظفر بواوب امیرلی
 من جهه فاهله دینار دیسه جائز کوز یوز ز بر جمع مغانم اعمال جهاددن اولوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرینه
 بدل معلومه استیجار جائزدر اما بعد الاخر از بیع غنائم ایچون بر مسلمی استیجار ایلسه بو عقیدی اجاره فاسده در
 فکر بیان مدت ایدوب مثلا اون کون بیع غنائم ایچون شوقدر در همه سنی استیجار ایلدم دیسه ز بر بیان مدته
 عقیدی متافع اجیره متناول اولمغله بیع ایسون ایسون همان تسلیم نفسله مستحق اجرت اولور اما مدت بیان
 اولما سه معقود علیه ایچون بیع اولوب اول دخی امر مجهولدر که کاه کله واحد ایله تام و کاه اون کله ایله شه
 تا تمام در کذلک حصولی مساعده مشتری به مربوط اولدخی به وجهله اوله جتی غیر مضبوطدر بناء علیه
 استیجار علی البیع فاسددر و فساد مزبور باع غنائمه خاص اولوب بلکه جیع باعین بوجه اوزره در و اگر امیر
 غنائمی بین الفاتمین تقسیم اوزره بر کسبه بی اجر معلومه استیجار ایلسه بوجائزدر ز بر فاسحت عمل معلومدر و غنائمی
 قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر و مریدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنک بر قاسمی وار
 ابدی و اجرتله تقسیم ایدر ایدی و بونده مدتی بیان و عدم بیان متساو ایدر که عمل بنفسه معلوم و غنائم بوزورنده
 قبل النفل و الغنیمه اجرت قسامه ابتدا قبلنورز یا بویندیر قسمت غنیمت میراث کبی و نفل دخی وصیت کبی اولوب
 دیون بولردن اقدمدر و اگر امیر اجرمثلندن اکثر ایله استیجار ایش ایلسه نظر اولور اگر زیاده یسیره ایلسه جائز
 کوز یوز دکل ایسه ایچون اجرمثلنه مستحق اولور ز بر امیر بو تصرفده ناظر مسلمین اولمغله و لاتی اب و وصیتک نیم
 ایچون ولایت استیجاری کبی شرط نظر ایله مقیددر بوزورنده اجر مثلندن زیاده سی استرداد اولمغله اجیر اول
 زیاده ایله کندو بی استیجار ایلین امیره قصد رجوع ایلسه رجوعی غیر مشر و عدرز بر امیر نفسی ایچون عقد ایچوب
 همان علی وجه الحکم مسلمین ایچون عقدا یوز ایچون خطا ایشدر کا عهده دن بر سنه لازم کلز اما وکیل بالاستیجار
 بشقه در که اجر مثلندن اکثر ایله مباشر عقدا و لسه عقدی نفسی اوزره نافذ و موکل اوزره غیر نافذ اولمغله جیع
 اجرت کندو اوزرینه لازم اولوب موکل اوزره لازم اولماز ز بر استیجاره مجابات فاحشه ایله موکله مخالفت اتمکله
 وکیل بالشرا منزلت نازل اولوب عقدی خاصه کندو اوزرینه نافذ اولور و امیره حکم ایلدیک عقوده لحرق عهده
 تحقق اتمکله عقدی کندو اوزرینه نافذ اولماز نظیری شول مسئله در که قاضی نیم ایچون بر طالی اجر معلومه
 استیجار ایدوب آنده غنیم فاحش بیدار اوله بوزورنده اجیره اجر مثلی اعطا و باقی نیمه رد و اوقه قبلنوب استیجار قاضی
 علی وجه الحکم واقع اولمغله اوزرینه نسبه لازم اولماز اما امیر و قاضی بز بوفعلی بز لایق اولدیغنی یله رک اصدار
 ایلدکد بواقرار ایدرزسه جیع اجرت کند و ماللردن اوزرینه استقرار ایدره مؤلف جلیل بومسئله بی تعلیمده در که

مطلب الاستیجار البیع فی مدته معلومه
 او غیر معلومه
 مطلب اجرة القسم حلال
 مطلب الوکیل بلا استیجار
 اذا عقد بالغبین الفاسح

مطلب تعبد الجور من القاضي

لایها بعد الجور فصارا فيه غير حاكمين - يعني امير وقاضى تعبد جورا بغيره اولبانده حاكم دکدر درو شارح جلیل
 بعض فروعنی تفصیلده دیر که حاکم جور ایله معتزل اولور دینار تعلیل غنم کوز یله استبدلال ایلدیلر لکن مسئله
 انزال بز مذهب دکدر و براتی امل ایلدیکین شرح الزیادانده باب تحکیمده بیان قیلدی و تعلیل مذ کورینک
 تا و بلی ایچون اولدر که نفوذ حکم قاضی دایل شرعیدن صدوره موقوف ایکن بو حکمی دلیل شرعیدن خالی اولمغله
 اول قاضی بعبیر حجت یا خود خلاف نص اولان کندور ایلله حکم ایلین قاضی مزاننده نازل و علی حاله قاضی ایکن
 بو حکمی باطل اولور و حکمی بو وجهله باطل اولدقه عقدی کندو اولور بینه نفوذ ایدرز بر قاعده اصلیدر که
 عقیدک عاقد اوزره نفوذ بینه مانع بولمادقده البته عاقد اوزره نافذ و واقعدر و بزادب القاضی ده بویه ذکر ایلدیک که
 قاضی قضایانده خطا ایلدکده نظر اولور اگر خطاسی حقوق عبادده ایسه غرامتی مقضی ایه اوزره واجب
 و اگر حقوق الله ده ایسه خطاسی بیت الماک اوزره متریدر و اگر اول قضایانده غرامتی اقرار ایدر ایلسه غرامتی اوزرینه
 و کندو مالانده بر قراردر و امیر دخی افعالیانده قاضی به معادل و حکمی حکمده میثلدن و اگر امیر سوق ارماک ایچون
 بر قومی استیجار و آنلردخی سوقة ایدر ایلدکدر بده بعض ارماک بیلرینه تعذیری بوغیکن یا خود سوقة قصورلی
 و اربا ایکن رسیده هلاک اولسه نظر اولور اگر هلاکری دار اسلامه قبل الاشهاد هنوز دار الحزبه ایکن تحقق
 ایدرسه تعذیری بولسون بولسون اوزرینه بوجهله ضمان تلاحق ایلرز یا غنائمده حق غانمین هنوز متا کد
 اولما مغله دار الحزبه استهلاک غنائم ایدر دخی ضامن اولماز و اگر هلاکری وصول دار اسلامدن صکره
 ایسه اجر مشترکله هجمال اولور و بز شرح انکافی ده بیان قیلدی که اجر مشترک بیلدنه بلاصتعه تلف اولان
 نسبه احترازی ممکن و غیر ممکن به کونه سببه تلف اولسه قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی ده اوزرینه ضمان بوقدر
 و عند الامامین سبی غیر ممکن الاحتراز اولدقه ضامن اولور اما جنایت بیلدنه تلف اولان نسبه بی ابو حنیفه و امامین
 رحمه الله تعالی قولدر بده ضامن و حکم استهلاکی متضمندر و ما نحن فیهده سوق ارماکده عدم رعایتاری یا خود
 تنطع ایدکدر بده اهمال و غفله لری ایله تلف اولانلر جنایت ایدر جنایت ایدر عدل و نوب ضمان قیمتی اوزرینه ایجاب قیلنور
 لکن ایچون مکان تلفده قیمتی ضامن اولوب اول محلله ذک اجرت سو فله بینه مستحق اولور اما قصار و امانتالی بشقه در که
 آنلرده صاحب المتاع مخیردر که دیلرسه متاعینک غیر معمول ایکن قیمتی تضمین ایدوب اجرتی و برین و دیلرسه معمول
 ایکن قیمتی تضمین ایدوب اجرتی و برین ز آنلرده اجر اوزره تا وقت قبضنده بلا عمل ایجاب ضمان ممکندر که
 عند القبض قبل العمل استهلاک ایلسه البته ضامن و اجره غیر مستحقدر ز بر اوبانده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
 قبض اجر ایله وقت ایفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسح اجاره ممکندر و ما نحن فیهده باعتبار وقت
 التسليم ایجاب ضمان غیر ممکندر که وقت تسلیمده دار الحزبه بولمغال ایله استهلاکری موجب ضمان دکدر بناء علیه
 ایفاء تکلیفی عملی مقدار ابقاء عقدا ایلک کدر که ایجاب ضمان ممکن اوله بوجهتدن اول محلله ذک اجرت سوقة
 مستحق اولور و بلاصتعه الاجیر ممکن الاحتراز اولان سببه تلف اولان نسبه زده علی قول الامامین دخی میان
 مستثنین بو وجهله تقریق اولور و اگر سوق ایدکدر بده بعضیسی دار الحزبه بده تلف اولسه ذکر اولنسان علته بناء
 قطعا ضمان بوقدر لکن علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اگر تلفی بغیر صنعهم ایسه اقامت ایلدکری عملاری
 مقداری اجرتیه مستحقدر که بغیر صنعهم هالک اولمغله تسلیم ایدکری عملارین استرداد ایشدر در و اگر
 تلفی بصنعهم ایسه اجرتیه غیر مستحقدر که اهلا کله عملارین کویاسترداد ایشدر در و هم اوزرینه ضمان واجب
 اولمغله عملارندن غانیمه برانده مترتب اولماشدر بو جهته اجری مستوجب اوله منزل امداد اسلامده بصنعهم
 هالک اولدقه اوزرینه ضمان واجب اولمغله غانیمه سلامت عملاری ظاهر و اجرته استحقاق لری باهردر و علی قول
 الامامین نظر اولور اگر دار الحزبه بغیر صنعهم تلفی ممکن الاحتراز اولان سببندن ایسه بینه اجرتیه مستحق
 اوله منزل ز بر اوبنده تلف حکم کاندوله نسبت اولور حتی دار اسلامده واقع اولسه قیمتی ضامن اولور
 بو جهتدن اقامت ایدکری عملارین استرداد ایش کبی اولوب مستحق اجرا وله منزل نظیری اولدر که
 بر کسبه جلود میده سنی احتمال و باغت ایچون بر شخصی استیجار ایدوب اول دخی تحمل ایدوب کیدر
 ایکن سور چوب اول جلود نار اوزره ساقط و محترق اولسه یا خود اول شخص حامل جلودی احراق ایلسه
 اوزرینه ضمان لازم اولماز که مال سقوط دکدر و اجره مستحق اوله من که اتلاف جلود ایله عملنی استرداد
 ایشدر غنائم دخی دار الحزبه بصنعهم یا خود بغیر صنعهم تلف اولدقه حکمی بوجه اوزره در اما سوق ایلدکری
 ارماک اعدا کلوب آچقدن تغلبه لردن ایدر ایلسه اول محلله ذک اجرت سوقة مستحق اولور ز بر اوبنده

مطلب اذا اخطأ القاضي في قضاة
 مطلب ضمان الاجير المشترك

تلف سبب غیر ممکن الاحراز ایله اولمغله اقامت ایتدکری عملین استرداد ایتش اولماز انجق سابقین بو وجهله
تلفی ادعا بلدکدرنده علی قول ابی حنیفه رحمة الله تعالی قول مع الیمین انلرک قوللر بدرکه عندنده اصل قبضلری
علی وجه الامانه اولمغله قول مع الیمین قول الایمندر وعند الامامین بالینه تصدیق اولماز لکه عندلنده قبضلری
قبض ضمانت بنا علیه دار اسلامه خروجدنصکره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزله غاصبه اولمغله
قولی بلا حجة قبول اولتماز واکر امیر عسکر غنیمتدن صغار وکار سبی ورقیبی مکان معلومه دک دوا بی اوزره
جل ایچون بر شخصی استیجار ایدوب اولدخی جل ایلیوب کیدر ایکن دار الحریده سوء سوقندن یا خود بشقه سبب
ممکن التحریر یا غیر ممکن التحریر دن هالک اولمهل ضمانت بوقدر کذلک هلاکری دار اسلامه اولوب اجیرک استهلکی
یا خود سوق دابه ده عنف وشدتی باصنع اخری معلوم اولسه ینه ضمانت بوقدر اما محمول بی آدمک غیری امتعه اولسه
حکمی بشقه در ککه آنده دار اسلامه سوقندن تلف اولان نسته بی ضامن مندر نکته سی اولدر که آدمیده
واجب اولان ضمانت همان ضمانت در که ضمانت عقد جنسندن دکدر واجیر مشترک اوزره وجوب ضمانت انجق
باعتبار العقد در وجنس ضمانت عقددن اولیان ضمانتده اعتبار عقد غیر ممکندر اما ضمانت امتعه بشقه در وهم راکب
بی آدمدن اولدقده معقود علیه اکا مسلم وضمان اجیر دن خارجدر لکن امتعه بو یله دکدر بصورتده حامل
اولدیغی محله دک اجیره مستحق اولورلر بر معقود علیه کندوبه تسلیمه مستأجره امر الیمین کسینه به مسلم اولمشدر
وهم اجیر اوزره ضمانت واجب اولدیغندن بر نسته استرداد ایلیدیکی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
یا خود استهلاک ایتش ایسه نظر اولنور اکر بوقدی دار الحریده احداث ایتش ایسه اوزر ینه ضمانت بوقدر که
غنا غنمه حق غنمین تا کدا ایتمشدر واکا اجرت دخی بوقدر که استهلاکله تسلیم ایلیدیکی علی استرداد ایتشدن
و بو یله امیر آئی تأدیباتک کر کدر که آنده حق غنمین ثابت اولان نسته بی اتلافه تعدی ایلشدن واکر دار اسلامه
احداث ایتش ایسه قیمت مستهلکی ضامن اولور که آنده احراز ایله حق غنمین تا کدا ایلشدن وکتوردیکی موضعه دک
اجیره دخی مستحق اولور که اول موضعه اولان قیمتی ضامن اولمغله علی تسلیم ایدوب استرداد ایلیدیکی تقرر ایلشدن
انجق اسراردن رجال بالغینده ضمانت بوقدر که آنلرده احراز ایله حق غنمین تا کدا اولمشدر کور من بینه که امام
ایچون قتلری جائزدر بنا علیه دار اسلامه ودار الحریده استهلاکری بر ایدر واجرت جمله مستحق دخی اوله مز که
اوزر ینه ضمانت واجب اولمغله عمل جلنی استرداد ایتش کیدر واکر امیر بوقدی تعیین بومیه یا شهر به ایله سوق
ارماک ایچون استیجار ایلسه جائز کور یلورلر بر ایدل معلوم ایله منفعت معلومه اوزره عقد ایلشدن لکن بصورتده
سوقندن یا خود غیر سوقندن دار الحریده ودار اسلامه هالک اولنور ایچون اجیر اوزره ضمانت بوقدرلر واجیر وحتدر
واجیر وحتد فعلی وجه معتاد اوزره واقع اولدقده جنایت یدخی ضامن اولماز لیر معقود علیه آنک منافعیدر
کور من بینه مدت استیجار ده تسلیم نفسله مستوجب اجیر اولور و منافعی حکم اعیانده در بوجهته عملنده
عبیدن وصف سلامت معتبر دکدر لکن اجیر مشترک بشقه در اما دار اسلامه نعتف سوق یا استهلاک ایلسهل
ضامن اولور که بعد تا کدا حق تعدی ایتشدر در وجل سابقلر تک اجیرته مستحق اولورلر که مدت ایچنده تسلیم
نفسله اجرتلری تقرر ایتکله تعدیلری بطلان حقلر ینه مؤدی اولماز و مؤلف بلیغ الافصاح فرق مسئلتینی ایضاح
ایدوب دیر که کور من بینه بصورتده امیر ایچون اجیرلر اوزره تحمیلر ینه کوره ارماک متقدمه اوزره ارماک سائر
زیاده سی یا خود بعضی هالک اولدقده بر ینه مثلنی اعاده سی جائزدر واجیر مشترکده بولنور غیر جائزدر بو بیانه نمایان
اولمشدر که اجیر مشترکده عقد انجق عمله تناول ایدوب اجرت عوض عملی اولق عملیک عبیدن صفت سلامتی مقتضیدر
واجیر وحتده عقد انجق منفعته تناول ایدوب عمله ایتکله سلامت عملی غیر مقتضیدر واکر امیر احرار یا عبیددن بر مسلمه
مشرکیندن شول فارسی قتل ایدرسک سنک ایچون اوزر بیه یوز دینار اجرت واجب اولسون مفهومته ان قتلت ذلک
الفارس من المشرکین فلک علی اجر مائة دینار دیوب اولدخی قتل ایلسه مستحق اجر اوله مز ز بر امیر تصریح اجر
ایکله کلامتی تنقیله خل ایتک ممکن اولوب نجر یض ایلیدیکی قتل فارس دخی اعمال جهاد دن اولمغله جهاد اوزره
استیجار دخی غیر جائزدر واکر قول مذکور ایله بر ذمی به خطاب ایلسه قول ابی حنیفه و ابی یوسف رحمة الله تعالی
علیهما اوزره ینه بوجوالله مجاهدرا ما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره اول ذمی اجر مسمايه مستحق اولور بو مسئله ده
اصل اختلاف اولدر که عند ابی حنیفه و ابی یوسف بحق او بغیر حق قتل اوزره استیجار غیر جائزدر حتی ولی الدم
استیفاء قصاص ایچون بر رجلی استیجار ایلسه عندلنده اجیره سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجیرک مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة و قطع بعض الاعضاء حکمنده داخل و اوزر ینه استیجار صحیح و کاملدر ز بر امام قطع بد

مطلب اجیر الواحد

مطلب الفرق بین اجیر الواحد والمشترک

مطلب الاستیجار علی القتل

سار ق ایچون یا خود من له القصاص فی الطرف استیفاء قصاص ایچون بر رجلی استیجار ایلسهل بالاتفاق جائزدر
توضیحی اولدر که قتل مثلاً قطع رقبه ایله حاصل اولور و مقدر اجیر اولمغله رأسی بدنندن تفریقله بر عرضوی
سارندن تفریق فرقی بوقدر وقول امامینک وجهی اولدر که قتل انجق زهوق روحله حاصل و محل قدرت اجیردن
باید و منفصل اولمغله حصول ولد و نبات زرع منزلته نازل و عمل قائلده غیر داخلدر و قتل قائله نسبت فاعل
اولدیغندن اولوب انجق کسی ایله حاصل اولدیغندن کور من بینه مقتوله فعلی مثلاً ضرب السیف ایکن
کاهیجه محصل قتل اوله مز و استیجار انجق اجیرک عملی یا منافعی اوزره اولوب قتل بولنور دن دکدر لکن ذبح الشاة
بشقه در که آنده استیجار انجق طاهره نجسندن تمیز بر له ترکیه اوزره در که ترکیه کند و عملندن اولان قطع الخلقوم
والاوداج در کذلک قطع الاطراف دخی از هاق روح اولوب همان جمله بدنندن بر جزئی تفریقدر که قطع الحبل
والخشیه مثلاً وکتد و عملندن واکر امیر مشرکین مقتولینی کوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم دیمکله
استیجار و بر مسلم یا ذمی قطع رؤسار ینه ابتداء ایلسه اجیره سزاوار اولورلر بر ابوالاعمال جهاد دن اولوب محل قدرت
اجیره عمل معلوم اولمغله قطع الحبل و الخشیه مثلاً و اوزر ینه استیجار اولنور جائزدر واکر امیر اهل جردن بر فارسه
نظر و احرار و عبیددن بر مسلمه بکا شوفارسک سلینی کتور بر سک سنک ایچون اون دینار اجرت وارددر مضموننده
ان جتنی بسلسله فلک اجر عشرة دن انیر قول ایله خطابه مظهر قلبوب اولدخی فارسی قتل ایدوب یا خود
فاجردن نصکره سلینی احضار ایلسه عمل جهاد اوزره استیجار اولمغله اجیره سزاوار اوله مز اما بو خطابی بر ذمی به
الف ایلسه فعلی جهاد دن اولمغله اجر سنک ایستفا ایدر کذلک قطع بد فارسه اغرابله ان قطع یده فلک کذا
مقاتلی اجر ایلسه مقاتل متمک قطع یدی جهاد دن اولمغله مسلم آنک اوزر ینه اجری موجب اولوب ذمی اجری
مستوجب اولور واکر امیر قتل اسرایه ابتداء و قتل اوزره بر مسلم یا ذمی بی استیجار ایلسه بو مسئله دخی فصاصله
مقتضی علیه اولان کسینه بی قتل اوزره استیجارده ذکر ایلیدیکیم اختلافا اعتبار اولنور واکر امیر اهل عسکر دن
بر قومه شوهر دن اشبو موضعی تافلان موضعه دک حفر ایدیکر حتی صواقوب شو بلسه اهلی غرق ایده
وسز ایچون یوز آتون اجرت وار در مفهومنی احقر و اهذالموضع من هذالنهرالی موضع کذا حتی ینشق الماء
فیغرق اهل هذه المدينة واکم اجر مائة دینار دیمکله تفهیم و آنلر دخی عمل مطلوبی ادا و تیم ایلسهل نظر اولنور
اکر محل حفرده اهل جردن مانع و مقاتل و ارایسه ینه نظر اولنور اکر حفر ایدنر مسلمین ایسلر عمللری جهاد دن
اولمغله مستحق اجر اوله مز واکر اهل ذمت ایسلر مستحق اولورلر واکر بکری نفروانی مسلم اون ذمی ایسلر
هر فریق من جهة الدین فریق آخره مماثل عدا و لوب اول وجهله اهل ذمت نصف اجیره نائل قیلنور
واکر محل حفرده اهل جردن مانع و مقاتل بو غیسه بصورتده حفر ارض عمل جهاد دن اولمغله مسلم دخی اجر
مسمايه مستحق اولور یغذیری حصن محصورک خارجنده بولنان کایس و ملاعبلرین نجر بیده تقدم الیمین مسئله در
و قطع اشجار ایچون استیجار بی بوقیاس اوزره جاریدر ز بر اقطع اشجار عمل جهاد دن دکدر و آندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله انعام عملده مجاهده به محتاج قیلر کسینه بولند قده تحقق ایده جکدر اولدخی بولتمازسه
بر وجهله جهاد دن اوله مز واکر ذمی مجتبیق اوزره بر قومی استیجار ایلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار و عبیددن
مسلمین مستحق اولماز لیر ذمی مجتبیق البته ایچنده متمین و دفع مسلمین ایچون مقاتلین بولنان حصنی تخریب
ایچون اولمغله اصابت نفوس ایچون ذمی سهام منزلته نازل و عمل جهادده داخلدر و بو یله بر میلی منعه مسلمینده
حادث اولق فعللری جهاد اولما مع باعث اولماز لیر بر امیر منعه مسلمینده ایسه زده بر میلی منعه مشرکینده
واقع اولور و مقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنور سه که معنای معهود مانع و مقاتل بولنور قده حفر نهرده
موجوددر که مجتبیق ذمی اولنان اشجار منعه مشرکینه دوشوب قتل نفوس و تخریب دیار ایلیدیکی کبی ماء نهر دخی
منعهلر ینه سبلا نه اغراق و تخریب ایده جکی آشکاردر جوابده دیرز که اگر چه بویه در لکن مجتبیق و سهم عمل
بیلر بدر که آنلردن حاصل اولان آثاری اول قومه مسا شرتله نسبت ایدرلر اما اغراق مسا شرتله حافر نهره
نسبت اولتماز لیر اکا انجق عمل حفر نسبت اولنور و فرق محرر فعل جنایتده دخی مقرر در مثلاً بر کسینه کندو
ملکنده طوروب بر انسانه رمی سهم و قتل ایلسه بالباشرة قاتل و مستوجب قصاص اولور اما کندو ملکنده حفر نهر
ایدوب صوبی غلبه ایتکله جار یتک ارضنه جاری اولوب زرعی غرق ایلسه حافر اوزره موجب ضمانت اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

یعنی غنائمی قبیل الاغتنام مجاهده هبه وانعام یا خود قبل الاغتنام تعیین اولنان اثمانه مجاهده یعنی یا خود بدندن

اشتراسنی الترام وجهی اوزره تنفیلک مجت احکامیدر امیر جیش من جاء برمكة فقهی له بیعا بعشرة دراهم
خطایله هر کیم اموال مشرکیندن بقسراق کتورسه آتی کند و به اون در همه بیع و تملیک ایلدیم مفهومی اشرا ب
و مسلمین کیدوب اول برمکه بی استیلاب ایلسه لر بیع مرفوم باطلدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولیان نسنه بی بیع ایتمکدن نهی ایشلردر که مراد شریقاری ملکنده اولیان نسنه بی بیعدر
و بو باده امیر بدنده و ملکنده بو لیا بوب نسنده مجحول و موهوم الحصول بر نسنه بی بیع ایشلدر و معلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بو لیا مغلله بیعی غیر جائزدر بو بله مجحول اولدقده بیجه جائز کور یلور لکن کتورن مجاهد اول نمثله
بیعه راغب اولور سه امام اوزره مجددا اول نمثله اکا بیعی واجددر زرا آتی جلبله قصد ترغیله بیع مذکور
علی وجه التنفیل ذکر و ترتیب ایشلدر و حصول شرطند نصکره کر کدر که تنفیلندن رجوع ایکیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلبله اما راغب اولما زسه امام بدندن اخذ و غنیمته وضع ایدر و ازل کسته اوزره
امیره غنیمی و برکت واجب اولما زرا تنفیل حقنه مراعاتیچون اولوب بیعه عدم رضاسبله حتی منعدم اولمشدر
و سبب مقدم ایلله اوزرینه اداء غن و واجب اولمشدر و واجب اولسه دخی کور مدیکی نسنه بی اشترا ایتمش اولمغله
آنک ایچون خیارد و واردر فکیف که بیعی هیچ صحیح اولیه لکن بو باده آنک ایچون نقل دخی بو قدر زرا تنفیل ضمن
بیعه حاصل اولمغله بطلان بیعه باطل و بیع بالحبابه ضمننده و صبت منزله نازل اولمشدر و صبت مزبوره دخی
ضمن بیعه حاصل اولمغله رد بونه ایلله بیع مزبور باطل اولدقده و صبت دخی عاقل اولور مترجم فقیر دیر که
و صبت مزبوره ده صور مختلفه و اقوال مختلفه وارددر که کتب فقهیه ده استنباط اولمشدر مجتهدین خارج اولمغله
حل کابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایلله اطابندن اجتناب اولندی انتهى و علی هذا اگر امیر هر کیم بررمکه کور یرسه
آتی اکا اون در همه بیع ایدر زما لئنده من جاء برمكة بعناها اناه بعشرة دیو بسط مقل ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایلله همحالدر اگر چه صورت سابقه نفس بیع و بو صورت وعدت یغندر لکن معنای تنفیلی منضم اولمغله
کتورن کسنه راغب اولدقده امام اوزره و عدینه وفا واجددر کور مزبسته که تمامی یا نصفی هیه ایدر زره مفهومی
و هیناهله یاخود وهینله نصفها دیمکله افهام ایلسه وفاء و عدی اوزرینه الزام اولور و بو باده دخی امیر اکاملیک
ایتمکله مالک اوله من و علی الاطلاق فقهی له دیسه بو تنفیل منفا اولمغله نفس اضابطه مالک اولور اما وهیناهله
قولی تنفیل و موعود اولمغله اگر چه وعدینه و فالزام لکن قبل الهبة المستأنفه ثبوت ملکیت غیر مستلزمدر حتی بو صورته
چلیی مطلوب اولان بر جاره اولوب بعد الاصابه اعتناق ایلسه عتی نافذ اولما زرا و اگر فقهی له هیه یاخود فقهی
علیه صدقه دیسه همان کتورن اکا مالک اولوب مجددا تمکک امیره محتاج اولما زرا بو باده فقهی له قولی تنفیل تام
وهیه قولی آتی تا کید و تقرردر یوقسه حکمی تجدید و تغییر دکلد روا کر من جاء بسيف وهیناهله یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب برکسنه دخی جلب و احضار ایلدکده مسلمین اکا محتاج اولمغله امام آتی اکا تسلیم
ایتمکی سزاوار کورسه عدم تسلیمی لا باسدر لکن کر کدر که موعودی هیه ایلسه اتمام قیمتی و بیع ایلسه غن
مشروطدن فضلا قیمتی اعطا ایلبله زرا بو باده تملیکی موعود غیر منقذدر و امام دخی ناظر جمیع مسلمیندر و مسلمینک
اول سبب مشروطه احتیاجی کور زرا لکن کورن شخصه و یرسه مسلمین متضرر اولور ل اما قیمتی یا فضله
قیمتی و یرسه هم آنک مقصودی حاصل وهم عینندن حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقه نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینک ایکا احتیاجی بو غنسه شرط ایلدیکی وجه اوزره بدینه تسلیم قبل زرا
شرطی علی وجه التنفیل مرتب اولمغله و فای مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شتر وطهم
وا کره غمی بر محله جمع و تحصیل و هر کیم بولورن بر دیلم یر آورسه اوزرینه غنی بدرهم و برقیون آورسه بیش درهم
واجب اولسون و بر جاره آورسه بیک درهم مقابله سنده آنک اولسون مفهومی من اخذ حینة فعلیه تمنهادرهم
و من اخذ شاة فعلیه خسته دراهم و من اخذ جاره فعلیه فقهی له بالف درهم دیمکله تفصیل ایلدکدر برکسنه برقیون
آوب ذبح و اکل و بری دخی بر دیلم یر آوب اکل ایدوب بری دخی بر جاره آوب اعتناق ایلسه هر بری اوزره غن
مذکور لازم اولوب ایچق ما خودینک قیمتی غارم اولور زرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمغله امیرک بو کلامی
علی وجه التنفیل اولوب بلکه علی وجه بیع درو و بیع دخی حین عقده جهالت میعه بناء فاسددر و هر کیم
بر نسنه آوب استهلاک آتمش بولسه امام فساد عقده بناء بدندن استرداد ایتک جائز کور یلور کذلک مشتری
راضی اولورسه غن مذکور ایلله مجددا بیع و بدنده ابقا دخی جائز کور یلور زرا حین احدنده میعه تعیین کلکله
مجددا اکیبی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمکله رضای مشتری شرط یلور اما استهلاک ایش ایلله

و فی الحدیث نهی عن بیع الذر
وهو الخطر الذی لا یدری ایا یكون املا
کیع السمک فی الماء والطیر فی الهواء
وعن علی رضی الله عنه هو عمل
مالا یؤمن معه الغرور عن الاصحی
بیع الغرر ان یكون علی غیر عهده
وفیه قال الازهری و قد دخل بیوع
الجمهوره الذی لا یحیط بها التما یعان
کذا فی المغرب واصل کلیده نهی
النبی علیه السلام عن بیع الغرر
فقد نصکره وعن بیع مالا یكون
عند الانسان قول عطف الخاص
علی العام قیلندن حرمت بیع
الغرری تعلیل ایچوندر

مطلب الوصیه بالحیابة
مطلب ایضاح المترجم الوصیه
بالحیابة

شره فاسد ایلله اشترا قیلندن نسنه بی
بعد القبض مشتری استهلاک ایلدکده
صح

جاری اولان حکم ضمنان قیمت بونده دخی جار یدر بناء علیه جار بده عتی نافذدر زرا حکم بیع فاسد بله قبض
ایدوب اکا مالک اولمشدر حتی اول جار به بی بیع ایلسه بیعی جائز و قیمتی غارم اولور عتی دخی بو بله در سوال
اولورسه که برکسنه غنایمندن یسری اکل و قیوتی ذبح و اکل ایلسه بیع کور یلور کذلک دار الحریده غنایمندن بر جاره بی
اتلاف ایلسه قطعاً ضمنان بو غنیکن امیرک بو قولند نصکره ضمنان قیمت نیجه لازم اولور جواننده در زره کلام امیردن اقدام
حق غنایمندا کدا اولوب بعد الکلام متا کدا اولمشدر زرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولوب امامک دار الحریده
غنایمندی بیع جائز ایلله بیعی تا کدر حق غنایمندی افاده ده بمنزله الاخر از اولدیغی کبی بیع فاسدی دخی بمنزله الاخر ازدر
توضیحی اولدر که ما نحن فیهده جهت عقده ایلله اخذ ایلدکده مأخوذه مالک اولور حتی آتی بیع ایلسه بیعی
جائز کور یلور بو بله عقده معاوضه ایلله تمکک ایچق عوضله حاصل اولور و فساد بیع ایچون غن غنمی واجب
اولما بیجه اول عوض ایچق قیوت اولور اما قبل کلام الاقبر اخذ ایلله مالک اوله من حتی بیع ایلسه بیعی جائز کور یلور
واتلافه ضمنان واجب اولما ایچق قبل الاخر از ایچق غنایمندا کدا ایتمکندن دخی کلام امیرکی ایستین کسنه
قیوتی اکل ایلسه ضامن اولوب بیع ایلسه بیعی جائز اولما زرا یا ایستیدر یکنندن اخذی علی وجه البیع و البیع اولما یوب
قبیل کلام الامیر اخذی منزله اولمشدر اما ایستیدن ایچق علی وجه البیع و مالک اخذ ایتمشدر اما قریب ایدر کر
اولندیغی اوزره من جاء بجاریه فقهی له یعنایمندا درهم دیوب برکسنه دخی بر جاره کتورسه بولک حکمی
بشعه در که اعتناق ایلسه عتی نافذ اولما زرا بدون الحبل کرک جائز کرک فاسد قطعاً بیع منفعه اولما مغلله بو صورته
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمشدر و ما نحن فیهده محل موجود اولوب ایچق ایجاب بیعه مجحول بو لیمغله بیع
وصف فساد ایلله منعه و فضله ملکیت ثابت اولور کذلک من جاء بشاة فقهی له بیعا بدرهم دیدکده برکسنه
برقیون کتوروب بعد ذبح و اکل ایلسه ضمنان لازم اولما زرا بو بونه بیعی معتقد اولما مشدر کور مزبسته که امیر
مجددا اکیبی ایتمکله مجرد اخذ ایلله مالک اوله من حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولما زرا همان قبل کلام الامیر اخذ و اکل
ایتمش کبی برشی ضامن اولما زرا الله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العتباتی دیر که الحمد لله منزل الکتاب
وملهم الصواب شرح السیر الکبیردن احکام انقیال ایچون عقد اولان بکر می طقوز عدد ابوابک ترجمه سی بین
ایجاز و اطباب سنه شتی عشر و مائه و الف بحر میتمیک بکر می دورد لیمی بومار بعد ده ختم و الصکتاب
اولمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشیاء و تضاد الاضداد لتمام مرامله بو کینه بی بر مراد
کتاب السید و اثر عاجزانه می سبب انتفاع عیناد و باعث ازیاد زرا معاد ایلله آمین

باب سهام الخیل و الرجاله * یعنی غنایمندن بیان نصب فارس و راجله باب حافظدر مسلمین بعد اخر از انتقام
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه بر نفسی و بر فرسی ایچون ایکی سهم و راجله ایچق
نفسی ایچون بر سهم اعطا قیلنور و اول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر که
بن فرسی ایچون ایکی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمان افضل قلمزم و اهل عراق یعنی اهل کوفه
و بصره دخی بو قول اوزره انتفاع ایتمشدر زرا طریق کر اتمله حاصل اولان استحقاقده هینجه بی آدی اوزره
تفضیل غیر موجوددر وهم استحقاق ارباب عد و اعتبار ایلله اولدیغی مقرر و اربابک رجل ایلله حصولی فرسوله
حصولندن اظهردر کور مزبسته که فرس بلارجل قتاله غیر قادر و رجل بلا فرس مقتدر در و کذلک مؤنث رجل
کاهیجه مؤنث فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش و غیر بری قیمت اولان نسنه ایلله اکتفا ایدوب طعام آدمی
ایچق نمثله اقتا اولور مع هذا بو باده مؤنث اعتبار یوقدر که بغل و بعیر و جار صا خبری مؤنث فرس مقصداری
بلکه دخی زیاده بی ارنکاب ایدر ایکن سهم غیر مستحق و مؤنث قبل فرسدن اکثر ایکن سهم غیر مستحقدر بو بیانله
متین اولمشدر که فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت و متین اولمشدر زرا فرس آلت حر بدر و آتله
استحقاق سهم حاصل اولما زرا قبیل مثللو مجرد ارباب عدوی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولما زرا لکن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایلله بر قیاسی ترک ایلدیک و فرسله سهم واحده استحقاقده واحد انیده داخل
اولمغله نقله اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشکوک اولدیغندن آنده قیاس متر و کدر اما سهم واحد
یاخود سهام دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقاسدر اما قول ابی یوسف و محمد
رحمه الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افزا بری نفسی و ایکسی فرسی ایچون اعطا و اخر از اولنور و اهل شام
و حجاز بو قولده دعماز اولمشدر در مؤلف الکتاب امام محمد و الاجناب دیر که بونده هینجه بی آدی اوزره تفضیل
یوقدر زرا سهم واحددر صکره سهمین فرسی ایچون و یر یلبوب ایچق فارس ایچون و یر یلبکله بونده ایچق فارسی

مطلب ایلک باله بعض فی البیع الفاسد
مطلب ذکر المترجم تمام ابواب
الانفال

راجل اوزره تفضیل وارد که اجاعله نامتیر و فارس احد سهمینه مؤنت فرسی التزام و مصلحتیه قباله و سهم
 آخره فرس اوزره قتاله اقدامه و سهم ثالثه بنفسه اقتحمله مستحق اولور بنه مؤلف فی عدیل بوقوال جرح و تعدیلده
 در که بن بوقولی قول اول اوزره ترجیح ایدرم بر بونک اوزر بنه اهل حجاز و اهل شام کی یکی فرقه عظیمه اجتماع
 ایشاردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجاع و اتفاق ایشاردر و بزنجی باب الشهد و ما یصنع به ده بیان ایلدیک که
 مؤلف دقیق الانظار بونک مسائله خلاف ظاهر مذهبی اختیار و کثرت عددا بلیه ترجمه اعتبار ایدوب اجتماع
 فریقین انفراد فریق واحدن اقوی یعنی افاده اطمینان خاطر ده اظهار و اوقی دردی بونکته سنی اظهار ایشاردر نظیری
 شول استخوانده ذکر ایلدیک قول جلی الاحساندر که بر کسبه نجاست مانی اخبار و ابکی کسبه طهارتی اخبار ایشار
 کر کدر که قول اثنین اختیار اولنه ز را خبر انینده طیار نینت قلب البینه اظهار در بعده مؤلف عدالت بیان قولین
 مذکورین هر بریده آثار صحیحیه مشهوره و رودنی بیان و اول اخباری کاتبه استانی ایلدیک روایت و اعلان
 ایلدی لکن احتیاجاً جیمز انجق میان اخباری توفیق و هر فریق کیند و مسلکی سبب ترجمینی تحقیقه مقصود
 اولغله یا بنمیز مقدار حاجت اوزره محصور قبلندی اما ابو حنیفه رحمه الله تعالی در که میان اخباری توفیق و فرسه
 ابکی سهم اعطا قلیخ روایتی شو معنایه جل و توفیق ایلدیک اول ابکی سهمک بری انجق فرس چون فارسه
 و بر بلوب آخری احتیاجیه بنه خمیندن و بر بلش یا خود قیل الاصابه اکا تفیل قلیخ ایدی یا خود اعطاء
 سهمین انجق فارسه تعلق ایلدیک معلوم میز اولوق فرسه سله فرسی ذکر ایدوب علاقه مجاورتله فارس اراده
 اولمش ایدی و حدیث خیرده و کانت الراجال الفواریمها ثم الخیل ما فی فرس قولی بومعنا به محمول
 و رجال جمع راجل یعنی الرجال ذرا و خیله مرادی فرسان و ما فی فرسه مرادی ما فی فارسه فارسدر قال الله تعالی
 واجلب علیهم بحالک و رجلك ای بفرسانک و رجالتک و امام همایک بومسلکی ترجمیه باعث اهتمامی اولدیر که
 فارسه اعطاء سهمین اتفاق آتار ایلدیک امر متیقدر و خلاف قیاسله حاصل اولان استحقاق انجق مقدار متیقده ثبات
 و احقاق اولور اما امامین رحمه الله تعالی دیدیر که اخبار مزویه دن زیاده سهامی اثبات ایلدیک نایله نسبتله
 قاعده اصول اوزره اولی بالقبولین و بیان اخباری توفیق بوجهله توفیق اولور که فارسه اعطاء سهمینه روایت
 قیلان اخباریله مراد انجق فارسک راجله مشارک اولدیک سهم واحدن فضله راجله تفضل ایلدیک سهمینی
 ابراددر بوقسه اعطاء ایلدیک مراد انجق فارسک راجله مشارک اولدیک سهم واحدن فضله راجله تفضل ایلدیک سهمینی
 ذکر و روایت و اون سکر سهمیه تقسیم اولدیک حکایت البیوت آخر حدیثه و لم یکن قسمها لنبی علیه السلام
 انما کانت فوضی فکان الذی قسمها و انهم انعموا فی الله تعالی عنه قولی نقله نهایت و بر مشدر مترجم فقیر در که
 عند الامامین رحمه الله تعالی علیه ما قریباً ذکر اولان حدیث خیرده لفظ رجال جمع راجل و الخیل ما فی
 فرس قولی حقیقت معنایه سهمینده محمولدر یعنی عزوه خیرده رجال مسلمین جیعا بیک دور تیز ایدی و ایچیزلنده
 خیلدن ابکیوز فرس و ارایدی و رأی امامین اوزره ابکیوز فرس در تیز رجل منزله اولغله کوا با مجموع رجال
 بیک سکر نوزه و اصل اولوب فرسان اوچر سهمه و راجلین بر سهمه نائل اولدیلر و بولردن هر مائه تک اعدادی
 یسارنده اقسام ایچون هر مائه سهم واحد تنظیم و غنائم خیر اون سکر قسم اوزره تقسیم بولردی و قول
 مذکور زیاده تفصیل بله کتب سیرده مستطورددر انتهى و حدیثه فوضی معنی التساوی و در و شکره المفاوضاته
 بولدن ما خود در قال الشاعر * لا یصلح الناس فوضی لاسرا لهم * و لاسرا انا جهالهم سادوا یعنی ناس تساوی
 اوزره اولوب ایچیزلنده سادات و رؤساری بولماد یعنی حالده امور لری صلاح و انتظام بوله من و جاهل لری اوزر بنه
 رئیس اولدیکه سادات و رؤساری بولماد یعنی حالده امور لری صلاح و انتظام بوله من و جاهل لری اوزر بنه
 و قتیجه اسافل اعالی و انما لیسى اسافل اولوب امور لری صلاح و انتظام قابل اوله من و ارفها عمر رضی الله تعالی
 عنه قولی حضرت عمر رضی الله عنه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ایلدی دیمکدر و امام ابو حنیفه
 ظلله الله فی الیاض الوریفة دیمشدر که رجل واحد حر به افراس عدیده ایلدیکه دخی حاضر او اسه انجق فرس واحد
 ایچون اخذ سهم قادر اولور و اهل عراق و حجاز اوزر بنه اجتماع ایلدیکدر دن امام محمد رحمه الله دخی بوقولی اخذ
 ایشاردر اما اهل شام ابکی فرس ایچون اعطاء سهم اولوب زیاده سی اجنبیه یعنی یدک عد اولور دیدیلر و امام
 ابو یوسف رحمه الله دخی بوقولی اخذ ایلدی ز را عبارز اوزره قتال ایچون کاهیجه ابکی فرسه محتاج اولور
 اما زیاده به محتاج اولور و امام ابو حنیفه و امام محمد رحمه الله تعالی جوابده دیدیر که مبارز حسب الغلده انجق
 فرس واحد اوزره قتال ایدوب زیاده سی قدر حاجتدن زیاده در بومسئله نفقه خادمته اختلاف لریک نظیر بد که

مطلب اخبار واحد بنجاسه الامه
 و اثنان بطهارته
 قال صاحب القاموس و قوم فوضی
 کسری منساون لاریس لهم
 اومشرفون و مختلط بعضهم بعض
 و امرهم فوضی بينهم و فوضو ضاه
 و یفصل اذا کانوا مختلطین تصرف
 کل منهم فی کل شیء الا انهم یخلفون
 فی کل شیء الا انهم یخلفون
 اولان کلامه فوضی معانی مذکوره دن
 هر بینه جل اونی بکندر خلا
 مطلب کلام الترجیم فی شرح الحدیث
 قول ارفها ای حددها واعلمها
 من الافره وهی الحد والعلامه
 کذا فی المغرب
 و بیت مذکورک ما فی نهدی الامور
 باهل الرأی ماصلت وان تابت
 فی الجاهل تنقاد یتبید معانی امور
 ناس نظام و صلاح اوزره اولدیکه
 اهل رأی و عقولله قائمه اولور اما
 نظام و استقامتدن خارج اولورسه
 اول وقتده سفها به حاجت مس
 ایدر که انجق سفها بیه تنظیم اولور
 دیمکدر خلا

عند الامامین قاضی امر آه ایچون خدمتدن انجق خادم واحد ایچون تقدیر نفقه ایدوب عقیده ابی یوسف خادمین
 ایچون تقدیر ایدر و بز بومسئله فی شرح مختصر دن کتاب النکاح ده بیان ایلدیک و قولین مذکورین هر برینه
 شاهد بعض آثار وارد اولمشدر که مؤلف اصل کابده اسانیدی ایلدیک روایت و کتاب ایشاردر و بونده دخی هر جا بدن
 میان آناری توفیق و بعضی آخر اوزره ترجیح سهم فارس مسئله سنده ذکر ایلدیک بونک وجه اوزره تصحیح اولور
 و مالک بن عبدالله الخنمی رحمه الله تعالی دن منقولدر دیمشدر که بن مدینه ده ایدم همان عثمان بن عفان رضی الله عنه
 قیام و بومجلسده اهل شامدن کسبه و ارمیدر دیواستفهام ایلدی بن دخی بی یا امیر المؤمنین بن بونده بی دیدم
 دیدیکه سن امیر شام اولان معاویه به وارد قدیه طرفدن اکا امر قیل که الله تعالی اکا قح غنائم ایدرسه ابتدا
 اول غنائمی بش قسم ایدوب بعده بدینه بش اوق آلوب بر بنه کله الله یازد قد نصکره علی وجه الافتراع هر اوق
 بر قسم اوزره وضع ایلسون اول کله الله یاز بلن اوق قتی قسم اوزره دوشمش ایسه خمس ایچون آتی اخذ ایلسون
 بونکلامه بیان وارد که امام خمسی انجاس اربعه دن تمیز قصد ایدکده اعلاسنی انتخاب ایچوب قرعه ایلدیکه
 تمیزی شایا ندر و بومعنی اوزره حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی دلیل معنی در دیمشدر که عهد نبوده
 غنائم بش جزئه تجزیه اولنوب بعده اوزر بنه قرعه وضع اولنور ایدی و قرعه رسول الله علیه السلام قتی جزئه
 اوزره واقع اولمش ایسه آتی اخذ ایدوب بلا قرعه انتخاب بیورمزرا ایدی بونده نکتته اولدر که هر امر بقرعوب
 رعیتیه رعایت و تقسندن تفضل و استیثار ایلدیکه حقندن میل و انحراف تمیزی دفعه همتله مأمورددر و بومعنی انجق
 عند القسمة استعمال قرعه ایلدیکه حاصلدر بناء علیه انجاس اربعه بین العرفا تقسیم اولند قدیه و هر عرفی دخی
 تحت رایه سنده بولنانه تقسیم ایلدیکه استعمال قرعه ایدر بوجهتدن انجاس اربعه دن خمسی تمیزده دخی
 استعمال اولنور بوباده اصل اصیل شول روایت اوانان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم اراده
 سفر بیورد قیلنده بین الازواج استعمال قرعه ایدر ایدی حال آنکه عند سفر از وج امر آه تک حق قسمی اولمافله
 ازواج مطهره دن دیدیکر یله سفر جائز ایدی بویه ایکن مجرد قلوب لرین تطیب و نفس نفیس لریندن شبهه میلی
 دفع و تجنب ایچون استعمال قرعه ایدر ایدی پس امیر قسمت غنائمده بویه ایکن لایق و دلپذیردن والله اعلم

باب سهام البراذین

اثمه حنیفه عالمهم الله تعالی بالطفاه الجلیبه و الحقیقه دیدیر که بر ذون استحقاق سهمده فرسه هبعنان و هجین و مقرف
 دخی استحقاقده کفرسی رهاند و اهل حجاز و عراق بوقول اوزره اتفاق ایشاردر و فرس فرس عری بدر
 و بر ذون فرس مجمدر و هجین اول فرسدر که باباسی عربی و اناسی عجمیه در و مقرف بونک عکسیدر و غنییدن
 استحقاق سهمده رجل عربی و عجمی میان اولدیکه کی خیلده استحقاقده فرس عربی و عجمی یکساندر حکمتی
 اولدر که خیلده استحقاقک مداری ارباب اعدادر که جنسینده هوی ایدر قال الله تعالی و من رباط الخیل ترهبون
 بهعد والله وعدکم و اسم خیل برادینه شاملدر که سعید بن المسیب رحمه الله دن زکوة برادیندن سؤال ایلدیکر ندیه
 اوق الخیل صدقه یعنی خیلده ذکرة و ایدر دیو جواب و برادین خیلدن اولدیکه اشیراب ایلدیکه و ابن عباس
 رضی الله عنهما فرس و البرذون سواء دیدی یا خود استحقاقک مداری فرس اوزره قتالدر و امر حر به عارف
 اولنور دیر که عند اللقاء قتالده بر ذون فرسدن افضلدر ز را عطف عنانی اسهل و مراد صاحبیه متابعتی اکل و مشاق
 قتاله صبره تحملی مکملدر و افراس عرابه مدار تفوق انجق طلب و هر بده سرعت تلاحقیدر پس هر بری لوازم
 قتالدن برام مطلوبی محتوی اولغله استحقاق سهمده مستویلدر یا خود مدار استحقاق التزام مؤنت فرسدر
 و مؤنت بر ذون مؤنت فرسدن دون دکلدر اما علماء شام دیر که بر ذون ایچون سهم و بر یلمز مکراند ائمه مشایخ
 عراب اوله و بومقالر بنه شول حدیث مروی ایلدیکه استدلال ایدر که ابو موسی الاشعری حضرت عمره رضی الله عنهما
 یازدیکه اما بعد فانما اصننا من خیل القوم خیلاد کاعراضا فی امر المؤمنین فی اسما مها مترجم فقیر در که
 الذک بالضم جمع الادل در الفرس العریض الظهر معنا سنهدر کذا فی القاموس و فی حدیث الاشعری خیلاد عراضا
 دکا جمع ادک و هو العریض الظهر القصیر کذا فی المغرب و امام حصیری رحمه الله تعالی نسخنه سنده دکا عراضا
 آن بود که اندامهای وی بدیکر نزدیک بود و پشت پهن بود دیمکله تفسیری و صاحب التهایه تک ای عراض
 الظهور قصارها دیو تفسیری بلا تغییر کلام مغرب ایلدیکه متحد التعبیردر و علی جمع التقادیر لفظ عراض معنای
 دکی تا کید و تفر ردر معنای کلام اما بعد علی التحقیق بل غنائم اهل عراق دن بر بنه جشم لری صغیر و قائم لری
 قصیر و ارفه لری عریض فرسره ظفر بولدیق آنلردن سهمده اصابت ایلدین مسلمین آنلرک و وزنده قتال ایلدیکر ندیه

مطلب نفقه الخادم للزوجه

مطلب کلام الترجیم فی تفسیر الخیل الذک

خدا محمدن اول افراس ایچون تعیین سهامده امیر المؤمنین نه کونه امر واعلام ایدر دیمکدر انتهى بعد حضرت
 عمر رضی الله عنه جوابنده اکا یاز دیکه ان ذلك يسمى البراذین فاکان منها مقاربا فاسمها سهمها وانع ماسواها
 یعنی اکا براذین دیرلرسن نظر قبل آنردن مقارب خیل اولنله اعطاء سهم ایدوب ماعدا سنی الغاقیل ومعنی مذکور
 عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی دن دخی مآورد که عاملنه فان کان بر ذون اربع الجری والمنظر فاسمها ولا تسمن
 لاسوی ذلك دیمشدر یعنی جری ومنظری کوزل بر ذون ایسه اکا سهم و یروب سائر بر اذینه البتة سهم و یرمه
 وخالد بن الولید رضی الله عنه بر فرس هجین کتور دکارنده لان استف التراب احبالی من ان اقسام له دیدی یعنی
 سفوف ترابی اکل اتمک بکا بو فرس ایچون سهم غنیمت و یرمکدن احدیر و کلثوم بن الارقم رحمه الله تعالی دن
 مرویدر دیدیکه شامده خیل مسلمین غارت کفار ایچون اعترک ایلد کلدن افراس عراب یوم حرکتارنده ادراک
 ایدوب کوادن یعنی براذین بطیفة الحری که انجق ابرته سی وقت ضعیفی ده ادراک ایلدیلر و امیرلی منذر بن ابی حصه
 الوادعی ایدی بو حالی کورد که بن رأیمله ادراکده بویه مسبوق بولنا ناری سهمده ساقار ایله نسویه و تنظیر
 ایدم دیوب حضرت عمر رضی الله عنه نامه نحر بر ایلدی و حضرت عمر رضی الله عنه جوابنده اکه هلت
 الوادعی امه لقد اذکت به وفي رواية لقد اذکت به وفي رواية لقد اذکرته دیو تسطیر ایلدی مترجم فقیر دیر که
 لفظ هلت هبل دن مأخوذ یعنی شکل یعنی موت الولددر والوادعی مفعولی و امه فاعلیدر ظاهر کلام دعاء
 سؤدر که وادعی فوت اولوب والده سی آتی فاقده اولسون دیمکدر که امام حصیری دخی مادرش کم کادد بو تفسیر
 ایلشدر بعده عربک قاله الله و تربت يدک قوللری کبی علی وجه التعجب مد حده استعمال اولندی و ما نحن فيه
 بو قیلندن اولدیغنه مابعدنده کلن مدح و ثنایلی دلایلر و زایل اذکت به ولدن کی طاهر طوغوردی دیمکدر و ذالله
 اذکت ذکی ماهر طوغوردی دیمکدر و اذکرته ولدن فخل بهادر طوغوردی دیمکدر خلاصه معنی وادعی نه عجب
 عاقل و مصعب کاملدر که علی التحقیق مادری آتی طاهر و ماهر و بهادر طوغور مشدر انتهى بو وجه اوزره نامه
 عمری رونما اولدوقده قسمت غنائمه رأی امضا و اصحاب کوادی سهم فارسدن الغابیلدیلر لکن بز جواب اهل شامده
 دیرز که آثار منقوله انجق براذین مزبوره صالح قتال اولوب حبل امتعه ایچون اعداد اولنان صورتله محموله دز
 حتی بو معنی عمر بن العزیز رحمه الله تعالی دن ماکان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صا حبه بمنزلة الر جاله
 قولنده تفسیر و تفسیر برله نقل اولمشدر یعنی فرس ضعیف مهزول یا خود بغل بو لندقیه صا خبری منزله
 رجاله به تزییل ایدیکر و سبقت ایلین حدیث مندرده دخی براذین ایچون اعطاء سهام بین المسلمین متعارف ایدوکنه
 دلالت وافهام واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه بو صنعندن عجب قیلدی و انجق معروف قدیمه
 مخالفتندن ایدی لکن منذر عامل اولوب حکمی معمول به اولدیغندن بو امر مجتهد فیه ده اجتهاد دله حکم ایلدی
 و حضرت عمر دخی بالضرورة حکمی امضا ایلدی بوقسه رأیته موافق کلدیکندن دکل ایدی و بز دخی بوقوله
 قائلرز که حاکم امر مجتهد فیهده بر شیشه حکم ایلد که حکام سائرین ایچون مجال ابطال بو قدر و بعض اهل شام
 بر ذون ایچون بر سهم و عراب ایچون ایکی سهم اسهام اولنور دیدی و حدیث منذر بو وجهله متفسر اولوق اوزره
 دخی روایت اولندی و بعض اهل شام حدیث خالدده ذکر اولندی اوزره بر ذون ایچون اصلا سهام اولنا بو ب
 صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزله در دیو قطع کلام ایلدی و حضرت عمر رضی الله عنه دن
 مرویدر که دیمشدر اذا جاؤنا لفرس الدرب ثم نفق اسمها مترجم فقیر دیر که الدرب کل مدخل من مدخل الزوم
 دیو تفسیر اولمشدر بو تقدیر اوزره کلام مزبور بعض عز وات رومده واقع اولش اوله یا خود در به مطلقا سرحد
 قصد اولمش اوله و حاصل معنی فرس سرحدی تجا و ایتد کدن صکره هالاک اولسه سهمی و یریلور دیمکدر
 انتهى و علما مز بو قولی اخذ ایدوب دیدیلر که ارباب اعدا همان سرحدی فرسه تجا و ایتد کدن صکره هالاک اولور کتدوین
 دواوین و ضبط اسامی مجاهدین انجق هنگام تجا و سرحدده واقع اولوب صکره دار الحریده شوقدر شوقدر فارس
 و شوقدر شوقدر راجل ایله تجا و زری شایع اولور و معنای ارباب متحقق اولغله سهم فارسه مستحق اولور
 و حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان الغنیمه لمن شهد الواقعة یعنی غنیمت انجق حر به حاضر اولنله مخصوصدر
 مقالی قول مذکور معارض دکلدر که بز عندمیزده تجا و سرحددن صکره فرسی هالاک اولان وقعه حاضر اولدقه
 سهم مالک اوله من بلکه دار الحری به فارسا دخولی وقعهده فارسا حصولی منزله در بو جهتدن عسکر مدد وقعهده
 بو اتمسه لر دخی غنائمه حبشه تشریک ایلدیک نکتته سی اولدر که اعزازدن همان علی قصد الجهاد دخول دار الحریله
 مستین اولور قال علی رضی الله تعالی عنه ما غزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا یعنی بوقوم اصل دارلنده دوشمناری

مطلب کلام المنجم فی شرح قول
 عمر هلت الوادعی امه لقد اذکت به

مطلب کلام المنجم فی تفسیر الدرب
 وعقر الدار بالفتح وبالضم اصل
 المقام الذی علیه معمول القوم ومنه
 حدیث علی رضی الله عنه ما غزی
 قوم فی عقر دارهم الا ذلوا کنذا
 فی المغرب

کلوب غزا اولتا دیرلر اولوب قوم خور و ذلیل اولدیلر و عندمیزده امر آه وصبی و عبد و ذمی ایچون اسهام اولنا بو ب
 انجق قتال ایلسونلر ایچونلر احرار مسلمیندن طائفة مقاتله ایچون تعیین سهام قیلنور و مقاتله دن بشقه طائفة نسا
 اهل غزایک مجر و حلیتمه تدبیر علاج ونان و نعمت طبعی ایله دفع احتیاج ایچون خروج ایچونلر ایسه رضخله اکرام
 و منذ کور بندن سا لرری دخی قتال ایدرلر سه بنه رضخله بکام قیلنورلر لکن علماء شام مرآه وصبی و عبد ایچون
 اسهامی التزام و رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده نسا و صبیانه اسهام بیورد قارنده وارد اولان حدیث
 مکحول ایله اقامت دلیله قیام ایلدیلر اما بو خبرک صحیحده نظر وارد که یوم مزبوره قسمت غنائم بیک سکر یوز
 سهم اوزره اولوب خیل دخی اکیوز فرس بولندیغنی مشهور اولوب باده امر آه وصبی غیر مذکوردر و بونلر دخی
 قسمتده مساهم اوله لایدی نقلده کانت الزجان کذا و کذا و الصبیان کذا و کذا و النساء کذا دینک لازم ایدی
 زیرا هائیدن خیل مذکور ایکن نسا و صبیاتی اهمال امر مخالفدر و حدیث مذکورک ضعیفه دلیل بکار صحیبه دن
 مشهور اولان نیجه قول جلیلدر که حضرت عمر رضی الله عنه لبس للعبیدی المغنم نصب دیر ایدی و ابن عباس
 رضی الله عنهما لایسهم للنساء و لکن یحذین من الغنائم دیدی یعنی نسلیه سهم و یریلوب همان غنائمدن
 بر مقدار عطیه و یریلور و سعید بن المسیب رحمه الله تعالی دخی جناب رسالتدن بویه روایت ایلدی و ابو هریره
 رضی الله عنه رسول الله علیه السلام عبد و نسا و صبیانه سهم و یرمز لایدی دیو روایت ایلدی و فضالة بن عبید
 رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم مملو کینه سهم و یرمز لایدی دیدی و مرویدر که غلام
 سید الانام اولان شقران رضی الله عنه معتزنده غزوه بدره حاضر اولمشکن اکل سهم و یرمیدیلر لکن آتی اسرا اوزره
 تعیین یوزمیلر اصحاب اسرا اکلشورته مجازات عطیه ایلدیلر که بی هاشمدن آتده بولنان رجال ثمانیه دن
 برینک سهم مساوی اولدی و جناب مؤلف اول ثمانیه بو کابده ذکر و تسمیه فیلشدر و غیر مول آبی اللحم
 رضی الله عنهما دن مرویدر دیدیکه حال مملو کینه غزوه خیبرده حاضر اولدم رسول الله علیه السلام بکا سهم
 و یرمیبوب همان خرثی متاعدن یعنی امته رده دن اعطاء یوردیلر بو بانه متین اولمشدر که حدیث مکحول صحیح
 تقدیری اوزره مراد انجق طوائف مزبوره یوم خیبرده اعطاء رضخ یوز دیرلر دیمکدر و بز دخی بونلره رضخ
 و یریلور دیرز که بونلر اتباعدر و متبوعله تابع استحقاقده نسویه اولناز اگر جه افراس دخی اتباعدر لکن مستحق سهم
 اولان افراس اولوب انجق صاحب لری اولغله تبع و متبوع میاننده مساواتی مستحب اولناز کذلک فجللری
 جهاد اولنان اهل ذمت دخی اتباع اولدقارندن سهم و یریلوب همان رضخ و یریلور لکن عطار رحمه الله تعالی
 دیر ایدیکه امام اهل ذمتی غزایه کرها اخراج ایدر سه اجر مثلرینه مستحق اولورلر و ابن سیرین رحمه الله دیر ایدیکه
 آنلر ن جزیه بی وضع ایدر و مراد لری اعطاء رضخی بیان و سبب رضخ جانب مسلمیندن کفایت و قاللری
 ایدوکن اعلاندر لکن امام زهری رحمه الله تعالی اهل ذمته سهم مسلمین و یریلور دیر ایدی و رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم یهوددن بر جاعته غزایه کیتد کلدن سهم مسلمین کی آنلره اعطاء سهم ایلد کلدی روایت اولندی
 بو اختلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که بوالی طوائف مذکور به سائر مسلمین کی اسهام قیلسه حکمی
 نافذ اولور حتی خلافی رأی ایلین والی آخره رفع اولنسه اوزرینه امضایی واجب و ابطالی باطلدر زیرا والی اول
 فصل مجتهد فیهده امضای حکم ایچون استیجار ایتمش اوله نیل سهم سزاوار اوله من زیرا بو خروجی اوزره اخذ مال
 ایتمکله غنیمتدن رشی استیجاب و استحصالی ایدم من بویه اصل اصل روایت اولنان حدیث جلیلدر که
 عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه اوج دینار ایله بر اجیری استیجار قیلوب صکره اجر سهم غنیمته طلبکار اولدوقده
 رسول الله صلی الله علیه وسلم هذه الدنایر حظک فی الدنایا والاخرة قول شریفلرله زرافشان کفتار اولمشدر
 و عکرمه رحمه الله دن مرویدر که بر غزوه ده معیت نبویه بر اجر و ارایدی اکل سهم و یرمیدیلر و ابن عباس رضی الله
 عنهما دن اجر سه سهم و یریلور یوم مرویدر لکن اوبلی اولدر که اجر استیجار اولندیغنی علی تک و قتال ایدر سه
 استحقاق اجرت فائت و استحقاق سهم ثابت اولور و اگر بویه ایچون حکم منعکس اولور آنک حالی عسکرده
 بولنان حال تاجر ایله متفقدر که قتال ایدر سه سهم مستحق ایچون غیر مستحقدر والله اعلم
 باب سهمان الخیل فی دار الحرب * یعنی دار الحریده افراسک سهمانی محل تفصیل وافهامدر بز قریب بیان ایلدیک که
 بعد مجاوزه الدرب فرسی هالاک اولان سهم فرسانه مالکدر مؤلف همام قصد افهامله دیر که کورنه بسنکه قتالده
 فرس غزایک قوائمی قطع یاقتل اولنسه اصابت غنائم صکره راجل قالدیغنی حالده متحقق ایسه ده یتسه سهم

لکن تغلب رجاله نسا و صبیان
 اعداد رجاله ادخال قیلنور ممکن
 اولدله ضعف حدیثی بانه جواب
 آخر عطف غسان اولندی

آبی اللحم حضرت ناری صحابی
 مشهوردر که اسمی عبد الله بن
 عبدالملک بن عبدالله بن عماردر که
 شرف الشان بر شاعر ایدی
 و آبی اللحم لقبدر کینه دکلدن رآبی
 ابدن اسم فاعلدر مشار ایله اکل
 لمودن افتتاح ایدر ایدی بو جهتدن
 آبی اللحم الیه تغلب اولدی و کینه
 ظن ایلین خطایتمشدر

فرسانه مستحقدر کتالک اعدا فرسني اخذوا حرازا ايلسه ل يته اگاههم فرسان افراز قينور زيرا بوجهتله سهم فارسدن محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قبالدن امتناع اول ججهتله بطلان سهمارندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنکه لايق امام انجق مزيد تجر يرض مسليتي موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق علي قصصه القتال دارالخر بده التزام مؤنت فرسه هر بوطدر بوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دکلدر کور مزبسنکه قباللری ابواب حصون باسقاتن امداخل ما مثللو بعض مضایقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايشيکن يته سهم فرسانه موصولدر و خيبر برفاچ حصولدن عبارت اولوب مسلين آني راجلا فتح ايشلرا يکن سيد الانام عليه الصلوة والسلام يته فرسانه سهمارن انعام بيور مشلر در مقدمات مزوره دن التزام مؤنت فرس معتبرا اولوب اوزرنده قتال معتبر اولديغي عند يمزده مقرر اولشدر و اگر فرسني صيانت وآريه يعني معلق اوزره معسکرده ربط وجايت و کيدو قتاله راجلا مباشرت قيلنسه يته سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسي تلف اولدقده استحقاق سهم فرسان بالاويه نماياندر و اگر دارالخر به راجلا دخول نصکره اشتراء فرس بره فارسا قتاله مشغول اولسه انجق سهم رجاله به موصول قيلنور لکن ان مبارک رجه الله تعالى رواينده سهم فرسانه استحقاق وارد اولشدر زيرا قتال ايچون دارالخر بده مؤنت فرسي التزام ايشدر وهم تجاوز سرحد حکما منزله قتالده ايکن آنکه سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتاله استحقاق بالاويه محققدر و وجه ظاهر اوليه اولدريکه سبب استحقاقك انقضادي انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب سهم راجل هويدا اولغله نصکره تغييری ناسزادر نکته سي اولدر که امام ايچون غزادن هر برينک هر وقتنده رعایت حالی موجب مشقت يسبار اولغله لاجل التيسر حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولشدر زيرا عادت معروفه در که عرض جوش انجق حال دخول و خروجده واقع اولور بنابرین عندالدخول دفترده فارس قيلنان سهم فرسانه و راجل قيلنان سهم رجاله به استحقاق فری مقرر نصکره حاللری موصول اولسه غير معتبردر و اگر ضعف کبر يا خود عجز صغردن ناشی اوزرنده قتاله مطبق اوليان و فرسله داخل اولسه ادخال ايلديکی فرسي صالح قتال اولماقله اول کسبه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونک حالی بغل و جار و بعبر ايله داخل اولنور دن اولوب بيان سابق اوزره آنرا انجق سهم راجله واصل ايکن بودخی انجق اکا متوصلدر اما حين دخولده فرسي مطبق قتال اولماق اوزره مر يرض اولوب وصحت بولنجه دك مسليون نائل غنائم اولوب صحند نصکره اخذ معانم ايلسه ل بونده مقتضای قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدي تجاوزنده قتاله صالح فرسي بولنوب صکره صحت کند کده صالح قتال اولغله بعدالدخول اشتراء فرس مرکوب ايلين يا خود برکه صغيره ايله دخول ايدوب دارالخر بده طول اقامتله کسب صلا حبت رکوب ايلين کسبه ل منزله نازل ورجال رجاله ده داخل اولشدر لکن مؤلف صاحب احسان بو باده ميل استحسان ايدوب دیر که صحت فرسندن مقدم ومؤخر اصابت اولنان جيع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخول و التزام مؤنتي انجق اوزرنده قتال ايچون ایدی و فرس دخي صالح قتال ايکن برعارض مشرف الزوال بره اوزرنده قتال معتبر اولشدي صکره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولماش کي اولدی اما کره صغيره بشقه در که کره في الاصل صالح قتال دکل ایدی صکره دارالخر بده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولغله صاحبي دارالخر بده اشتراء فرس ايلين کسبه ايله همحال اولشدر توضیح فرق اولدر که زوجة صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولماقله زوج اوزره ايجاب نفقه ايله ميوب مرضی مانع جاع اولان زوجة مر يرضه في الاصل خدمتله صالحه اولوب مجرد عارض مشرف الزوال بره معتذر اولغله استحباب نفقه ايدر فرس دخي عند مجاوزة الدرب مر يرض يا عرج بولندقده يته بويلدر اما ضعف فرس کبر سندن ايسه مشرف زوال اولماقله حکمي بشقه در و اگر برمسبارالخر به فارسا دخولند نصکره فرسي قتل اولنوب قبل اصابت غنائم کند و دخي اسير اولدقده نصکره عسکر غنائمه ظفر بولوب هنوز دارالاسلامه اخراج ايتدين اسير لکدن فرار و عسکره ملتحق اولسه يته سهم فرسانه مستحقدر زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسليته برابر و دارالاسلامه احراز غنائمه مشارکتی مقرر اولغله حکما همج مفارقت ايش کي قيلنور که ابتلاي مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولماش کي قيلنور اما جيش اول خارج وجيش ثانی داخل اولدقده نصکره قرار ايله آنره واصل اولسه بعد الوصول اصابت ايلديکری غنائم دن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلديکرنده هيچ داخل اوله مز زير انعقاد سبب استحقاقده بوجيشله برابر بولنوب کند و ايچون منعقد اولان سبب دخي جيش اول دارالاسلامه خروج ايدوب

مطلب دخل فرس مر يرض

مطلب نفقه الصغیره والمر يرضه

کندو

کند و معیت اتمکله زائل اول استحقاق باطل وجيش ثانی به حقوقه انعقاد سبب استحقاق هنوز حاصل اولشدر بناء عليه بوقت حوقنده حال معتبرا اولوب راجل ايسه سهم رجاله به ملتحق و فارس ايسه سهم فرسانه مستحق اولوب شول کسبه منزلنده اولور که دارالخر بده اسلامه جيشه التحاق يا خود دارالخر بده تاجر مستأمن ايکن جيشه التصاق ايليه بوجهتدين حوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمه شريك اوله مز که حين اصابتده سبب استحقاق هنوز منعقد اولماشدر مگر مسلين صکره دن مبتلاي قتال اولوب اول شخص دخي تخلص غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بوضوئنده حوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور کتالک فارس ايسه سهم فارسه مستحق اولور لکن شول شرطله که راکب اولديغي فرسني اهل حريدن ايشرا يا خود اهل حرب اگاهبه ايش اوله زير بوضوئنده ملک خالصي اولوب آنکه فارس عداوانور اما اول فرسي اهل حريدن طيب خاطر لری بولنمسنون آيش ايسه اول کسبه راجل و فرسي فينده داخلدر زير انعمه جيشله احراز ايش اولغله بين الجيش مشترک اولان غنيمتدن اولوب کند و دخي غنيمتدن اولان فرسله فارس عداوانماز کور مزبسنکه اول فرس اوزرنده قتال هنوز مشروع و جلال دکلدر و اگر برکسبه العباد بالله تعالى مرتد و دشمنه ملتحق اولدقده نصکره اسلامه کلوب دارالخر بده عسکر مسليته لاحق اولسه اول کسبه جيع احکام مذکورده دم دارالخر بده اسير اولوب يا خود اسلامه کلد کند نصکره لاحق اولان کسبه منزلنده در و اگر طوائف مذکورده عسکره واصل اولمادين فرساری هالک اولسه رجاله دن عداوانور زير حوقنده دخول ايدنار حوقنده تجاوز سرحد منزلنده در مگر عسکر کند و ره رده و بناه اولوب لیدی الاستغاثه مقتدر اياته اوله جق مرتبه ده معسکره فریب اولدقده نصکره فرساری هالک اوله بوضوئنده سهم فرسانه مالکدر زير عسکره فرسله واصل اولمايله کويافر ساری بعدالخاطله هالک اولشدر و اگر برمسلم اذن امامله عسکرک ارنجه دارالخر به فارسا دخولند نصکره فرسي هالک و کند و عسکره راجلا واصل اولسه يته سهم فارسه نائل قيلنور زير دارالخر به فرس اوزره قصصه غزادن دخول استحقاق اصل شرکتده حوق جيش منزلنده در زير اشخص مزبور اذن امامله داخل اولغله مدد عدا اولنوب بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغي کي فارسيت و راجليت کي وصف استحقاقده دخي ايله در و اگر مسئله مرقومه ده امام بعدالعسکر دارالخر به دخولدن ناسي منع ايش ايسه اول کسبه تک همان وقت حوق عسکرده حالته نظر اولنور زير بغير اذن الامام دخولنده لص غير اولوب غاز يا داخل اولماشدر کور مزبسنکه يالکن رشيه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخول اذتله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم جيشک حوقندن اقدم مصا بلرنده شريك اوله مز اذتله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت لحوقی معتبر اولدقده دارالخر بده اسير يا اسلامه کلن کسبه ل ايله برابر در زير انجق وقت حوقنده غازی اولشدر و اگر مسلين باهل ذمتدن معسکرده بولنان تجار فرسان اولوب معیت مسلينده قتاله ايتدار ايلسه ل انجق حين قتالده اولان حال رينه اعتبار اولنور زير قبل القتال تجار اولوب غزاة اولدقارندن سبب استحقاق فری انجق وقت قتالرنده منعقد اولوب اول حالنده مسليندن فارس بولنان سهم فارسه و راجل سهم راجله مستعد اولور کتالک اهل ذمتدن فارس بولنان فارسکی حسابله و راجل راجلکی حسابله رخصتله ظفر ياب قيلنور و اگر اهل ذمت اسلامي قبول و صکره قتاله ايتدار ايلسه ل يته صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حال رينه اعتبار اولنور زير سبب استحقاق فری حين قتالده منعقد اولديغندن دارالخر بده اسير يا اسلامه کلن کسبه ل ايله برابر اولور و اگر اهل ذمت کند و دينرنده ايکن قصد قتاله عسکر مسليته التحاق و معا مشرکينه قتال بعده اسلامي قبول ايلسه ل وقت حوقنده فارس بولنان سهم فرسانه و راجل سهم راجله به موصول قيلنور کتالک مسلين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان و راجله دخول و اصابت غنائم دن مقدم ياموخر اسلامي قبول ايلسه ل يته حين دخولده راجلاری سهم رجاله به و فارساری سهم فرسانه موصول قيلنور لکن بعض فقها مؤلفي معارضه بوايکي مسئله ده معترض اولوب ديديلر که اهل ذمت ايچون قبل الاسلام سبب استحقاق سهام معتقد الانظام دکل ایدی زير اهل استحقاق دکل ایدی و بدون الاهليه سبب استحقاق معتقد اولماز بناء عليه کر کدر که بعد الاسلام حاللری معتبر اولوب دارالاسلامدن داخلينک تجاوز سرحده و دارالخر بدن واصلينک لحوق جيشده بولنان حاللری مطمع نظر اوليه اماماؤف والا جنابک آنفاو کابده ذکر ايلديکی اصح و صوابدر زير اهل ذمت غنائم دن بعض اشيايه اهل استحقاقدر کور مزبسنکه قبل الاسلام رخصه مستحقدر که رخص غنيمتدر بو مقدمه دن آشکاردر که انعقاد سبب استحقاق فری همان علي قصد القتال جيشه

مطلب التاجر الفارس والذمي

لحوق بانجا و زسر حدایله بدیداردر بعده غنائمی دارا سلامه احرارزدن اقدم قبول اسلام ابتدایند بنده
 السبب صفت استحقاقده میزله مسلمینه تزیل و سهام مسلمین آنرا تکمیل قیلنورز بر اصفه اصله تابع اولمغله صفت
 استحقاق اصل استحقاق اوزره مینی و متابع قیلنور و علی هذا اهل ذمت امداد جنبش ایچون اذن امامله دارالخر به
 دخول و قبل لحوق الجیش پاخود بعد الحوق قبل احرار الغنائم اسلامی قبول ایلسه یسه سهام مسلمینه موصول
 قیلنور و اگر بر عید مولا سیله برابر ما ذونا بالقتال فصد اقتباله فارس دارالخر به داخل و مسلمین بعض غنائم واصل
 اولد قید نصکره مولا سی آتی اعتناق و اول فرسی کند و به هیه ایدوب بعده براز غنائم دخی نائل اولسه هر بوضورنده
 کر کدر که قبل العتق غائم اولد قیلنور مولا سنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله دن زائد اولور سه ده
 سهم فرسانه متواصل اولیه ز بر اعد حکم رضخده ذمی به بمائل و رضخ ذمی غارس سهم فارس مسلمه غیر معادلدر
 ز بر اعد و ذمیده بمقاتل بوقدر که احرار مسلمینده آنردن اقوی بولیمه نسو به قیلنسه لرق و کفر ایله کتسولردن
 اقوی اولان حر مسلمه نسو یلری لازم کلور لکن عبد و ذمی شو وجهله تفریق اولنور لکه عبدک مستحق اولدینی
 رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولوب ذمیده اسلامیه متغیر و صور مد کوره ده تمام سهم
 استحقاقی مقرر اولور ز بر اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل و متعدد اولوب همان سهم و رضخه مستحق اولان
 شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنغه مستعد در اما عتق عبدالله ذات مستحق
 متبدلدر که مولا سی کند و فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدینی کی عبد یله دخی رضخه مستحق اولان اولدر
 و بعد العتق مستحق اولان ایچق عبد در بویه ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنسه استحقاق
 مولانک بالکلیه بطلانته بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی و بعد العتق
 اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیک ز بر اعد دخول دارالخر انعتقاد اصل
 سبب وقتنده راکب اولدینی فرس مولا سنیک ایسه ده فارس بولنوب فرس غارت اوزره داخل منزله نازل
 اولمشدر یا خود بعد العتق مولا سی فرسی اگاهیه قیلنورده اسیر و تاجر ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کسسه
 منزله نازل و بعد القتال سهم فارسه نائل قیلند ی مؤلف مصیب الاجتهاد مسئله دیگر دخی ایزاد ایدوب
 در که کذلک ذمی و مکاتب فارسا دارالخر به داخل بغده مسلمین غنائم واصل اولد قید نصکره مکاتب آزاد و ذمی
 اسلامه برادر اولوب بعده بعض غنائم دخی متواصل اولسه لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطاء و تانبه دن
 هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صائب الافکار بومسئله نک بر شقی انکار ایدوب در که بوجواب
 ذمیده باصوابدر که ما قیلننده ذمی مفروض جمع غنائمده مستحق سهمدر دیو فاده ایتمشکن شدی خلافتی
 اعاده ایلمشدر اگر چه قول مذکور شافض بیندر لکن بومقوله غلط ایچق کاتبین صادر اوله جفی متبندر و حق
 ذمیده صحیح و معول بیان ایلدیکمز علتیه بناء همان جواب اولدر و بعض فقها دیدیلر که بوجواب حق مکاتبه
 دخی تا صوابدر ز بر امکاتب کند و کسبه مستحق اولوب مولا سی مستحق اولمغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولوب
 حالی حال ذمی به بمائل اولور حتی مؤلف همام بوندن صکره اشوب باده ایکی موضعه علی وجه التخصیص بومعانی
 افهام ایلمشدر لکن عبد بویه دکلدر و بعض فقها دیدیلر که بلکه بوجواب حق مکاتبه عین صوابدر ز بر اکسب مکاتب
 کند و ایله مولا سی میاننده داروهر بر ایچون آنده حق تملک متبردر کور مز میسنکه عجز کاتبه حقیقت ملک مولی
 عودت و اول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور جابرین غنیمت اولاده رضخه مستحق کور بولور اما بعد العتق
 سهم فارسه مستحق کور بولور فرسی حین دخول دارالخر به حقیقه ملکی دکل ایسه ده ز بر امکا سبندن ملک
 یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعد دن دون دکلدر و هم بعد العتق فرس ملکی اولمغله راجل عند اولنسه
 بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقدن دون اولمغه مؤدی اولور ز بر رضخ فارس بعضا سهم راجل دن زائد
 اولور و معلومدر که عتق اکا زیاده خیر ایدوب از دیاد شر ایلمز بوجهته بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدینی
 عند میزده محقق اولدی و اگر عبد مز بولور مولا سیله مجرد خدمتی ایچون داخل و بلاذن قتاله مشغول اولسه
 مقتضای قیاس بر شیشه نائل اولمغله در ز بر اکنند و اهل قتال اولوب ایچق اذن مولا سیله کسب اهلیت ایدر
 اول دخی تحقیق ایتمشدر همان شول حربی مستأمن منزله در که قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق
 دکل ایسه غیر مستحقدر و بالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخه احسان اولنور ز بر اکتساب محض منافعدن
 غیر مجبوردر و استحقاق رضخ دخی محض منافعدن ربناء علیه مولا سندن بطریق الدلالة مأذون کیدر و مسئله
 مز بوره من جهة القیاس و الاستحسان عبد مجبور نفسی ایجار و تسلیم عمل مسئله سیله سبب اندر بعده مؤلف

اصابت

اصابت پرداز غز و مکاتبی بیانه آغاز ایدوب در که مکاتب دخی فن محض کی بلاذن المولی غزایه کتک غیر جازدر
 ز بر اغزاسی هنوز مملوک مولی ایکن نفسی هلاک عرضی متضمن اولمغله عبد کی بغیر اذن المولی مخاطره نفسه
 ممکن اوله مز اما تجارت ایچون دارالخر به خروجی بشقه در که باب اکتسابدن اولمغله او اباده احرار دن عدو حساب
 اولنور حتی مولا سی عقد کاتبه تجارت ایچون دارالخر به عدم خروجی شرط قیلنسه شرطی لغوا و اورو بزوبو محتی
 کاتب مکاتب ده بیان قیلنور لکن مکاتب بلاذن المولی قتاله متلاهی محنت اولسه فارس پاخود راجل محتی
 مقداری رضخه نائل قیلنور ز بر ابو فعلی اکتساب مال اولمغله عقد کاتب بوفعلی اکا اطلاق و ترخص قیلشدر
 و حکم مز بور حق مکاتبه ثابت اولد قیده بغیر اذن المولی قتال ایلمن عبد حقدن دخی ثابت اولور و اگر بر عبد مولا سیله
 خدمت ایچون دارالخر به داخل بعده مولا سی آتی اعتناق و اکا بر فرس هیه ابتدا کد نصکره عسکره واصل اولسه
 بوضورنده ایچق عسکره حین حقوقده بولنان حالته اعتبار اول حینه فارس ایسه بعد الحوق غنائم مصابه دن سهم
 فرسانه و راجل ایسه سهم رجاله به سزاوار قیلنور و قبل الحوق اصابت اولنان غنائمده شریک اوله مز مکر صکره دن
 ظهرو ایدن دوشمنی اول غنائم دن دفع ایچون برابر قتال ایله ز بر لاعلی قصد القتال دخول سبب استحقاقی منعقد
 اولوب ایچق جنبه حقوقده منعقد اولمشدر همان آنک حالی دارالخر به تاجر یا اسلامه کن کسسه لک حالری کیدر
 و اگر بر مکاتب بعد الدخول فی دارالخر و قبل الخرج الی دارالاسلام آزاد اولوب پاخود بدل کاتبی ادا قیلنسه
 آنک ایچق حین دخولده بولندینی حالته اعتبار اول و اول حینه فارس ایسه قبل العتق و بعده اصابت اولنان
 غنائم دن سهم فرسانه و راجل ایسه سهم رجاله به سزاوار قیلنور ز بر مولا سی غزایه اذن و پرسون و پرسون خدمتی
 اوزر نه واجب اولمغله دخولی قصد قتالی موجبدر و قصد قتال حقدن معتبر اولمغله همان دخول سبب
 استحقاقی منعقد و قبل تمام الاحرار عتقه کال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنور و متحقق اولمشدر
 و بویانه نمایان اولمشدر که بوندن اقدم مکاتب حقدن نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کی ایچق غلط
 کاتب اولوب مؤلف مصیب الازدن عدم صدوزی بی ایزاد لکن عتق غنائمک بیع و تقسیمندن صکره حاصل
 اولور سه کال حانندن اقدم حق غنائمین تا کد ایتمکله اول غنائم دن ایچق رضخه واصل قیلنور ز بر بیع و قسمت
 غنیمته موجب تا کد حق اولمغله بمنزله الاحراردر حتی بیع و قسمته شرکت مدد منقطع اولور بوجهندن
 مکاتب مز بور غنائمی دارا سلامه احرارزدن عسکره عتق قیلنور عبد ایله مساوی اولور و بوباده رضخ واجب
 کسب مکاتب اولمغله کند و ملکی اولوب بعد العتق اکا سالم قیلنور و اگر مولا سی دارالخر به ایکن آنکله حکم
 کاتبه مخاصمه و بعض تقسب طریقه قصور ایتمکله قاضی فسخ کاتبه محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخول
 بغیر اذن المولی ایسه غنائم دن نسبه اختلاس ایتمکدر ز بر کاتب منسوخ اولمغله منعدم اصلی به لاحق وحالی
 بغیر اذن المولی قصد قتاله داخل اولان عبدک حالته ملتحق اولمشدر و بز قریبا بیان ایلدیک که صورت عبده
 مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاقی و مقتضای استحسان رضخه استحقاقه اول رضخک ملک مولا سنه
 التحاقدر پس مکاتب دخی آنک کیدر و اگر مکاتب غازی بدل کاتبی ادادن عاجز پاخود و فایده جک بقصداری
 مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنور اگر وفاتی غنائمی تقسیم و بیع و احرارزدن اقدم ایسه کاتبی ادا اولنسه دخی
 کرک کند و کرک مولا سیچون غنائم دن بر نسبه افراز اولنماز ز بر قبل الاحرار و القسمة و البیع موله غنیمت دن
 سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولمغله موت مکاتبه بطلان استحقاق دخی
 اولی در و اگر وفاتی قسمت و بیع و احرارزدن متأخر ایسه غنائم دن رضخه استحقاقی مقرر در حالت مز بوره ده
 موت احرار ایله سهم استحقاقی مقرر اولدینی کی ایچق عاجز فوت اولمش ایسه اول رضخ مولا سی اخذ ایدر
 و بوضورنده رضخ مز بورده وفایه کاتب و ارا ایسه مولا سی آتی قبض ایدوب حریمی ایله حکم و بعد الموت حکم احرار
 آنده اجرا قیلنور و اگر کاتبه وفایه جک مال آخرتک ایتمش ایسه اول رضخ ورثه سنه و بر بولور سؤال اولنور سه که عتق
 حال حیاته مسند اولمغله اقتضا ایدر ایکن مکاتب مز بور حیاته قبل الاحرار از منزل معتقه تزیل و استحقاق سهمیه
 تجمل قیلن جواینده در ز که بومسئله ده ائمه حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب وارد بر طریقه عتق حیاته
 مسند اولوب ایچق وقت اداء بدل کاتبه دیک حکم حیاته قیلنور و طریق آخرده حیاته اسنادی لاجل الضرورة
 اولمغله کند و در ضرورت تحقیق ایلمن حکم کاتبه اثری ظاهر و ماور اسنده غیر ظاهر در و استحقاق سهمیه ضرورت
 بوقدر و اگر مکاتب مز بورک محلدن قتاله مأذون یا غیر مأذون بر عبد بولنوب قبل الاحرار و البیع و القسمة فوت اولسه

مطلب غزو المکاتب

و نه هین مذکورین مبسوط
سر حسب سبط و بیان اولمشدر

صاحب سهم اولان حرک مونه اعتبار ایله مولاسی برشته سزاوار اوله من سوال اولور سه که فارس فرسبیه مستحق سهم اولدقدنصکره دارالخریده فرسی هالاک اولغله سهم فارس باطل اولدیغی کی اقتضای ایدر ایدیکه مولاسی عبدی سببیه مستحق رضخ اولغله موت عبداله رضخده حق موی زائل اولیه جوایده دیز که اوله دکلدر بلکه بو ایله استحقاق اولو عبد ایچون ثابت اولوب صکره مولاسی کتیب سائرینه تملک کی بونده دخی خلف اولشدریکته سی اولدر که عبد آدمی مخاطب اولغله مستحق اولدیغی نسنه به مولاسی خلف اولوق اوزره سبب استحقاقی منعقد اولغله اهلدار اما فرس بشقه در کور من سنسکه عبد بعد مجاوزه الدرب و قبل القتال قوت اولسه مولاسی مستحق رضخ اوله من لکن فرس بویه دکلدر و اگر موتی احراز و بیع و قسمندن صکره ایسه رضخی فولاسه و بریلور زیرا سبب استحقاقی تا کد اتمکله موله باطل اولوب وارث خلیفه مورث اولدیغی کی مولاسی رضخنده خنیعه سی قینور بناء علیه قبل الاحراز مولاسی آتی بیع ایلسه بحول ملکله اهلیت استحقاقدن خارج اولماغله بینه رضخی باطل اولماز لکن مولای اولته و بریلور اگر چه بعد الاحراز بیعه وجهی ظاهر در اما فرض مذکور اوزره قبل الاحراز بیعه وجهی اولدر که سبب استحقاقی ملک مولای اولده منعقد و اصابتله اصل استحقاقی ثابت اولغله سائر مکاسبی کی رضخنده دخی بیعه حق باطل اولماز کور من سنسکه عبد مآذ و ن شرط خیار ایله برشته اشتزاد نصکره مولاسی عبدی بیع ایلسه اول نسنه بایع عبدک اولوب مشتری عبدک اولماز ما بعد البیع مسلمان غنیمت اخرایه ظفر بولسه لآدن نصب عبد مشتری عبد کدر زیرا استحقاقی عند الاصابه ثابت اولوب وقت اصابتله ملک مشتری اولغله مستحق اولدیغی نسنه به تملکده مشتری ایا کالخلف اولور و اگر احرازدن برکنسه عاقل ایکن دارالخریه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنیمتدن حصه بی منع اولماز زیرا معتوه ایسه ده هنوز اهلیت استحقاقله حایده ایکن احراز اولمشدر اما قبل الاحراز موتی بویه دکلدر و اگر معتوه اولوب العیاذ بالله تعالی مرتد اولسه نظر اولور اگر بینه مسلمان ایله دارالاسلامه حیقوق اسلامدن امتاعله قتل اولور سه نصیبی ورثه مسلمینه میراث اولوب ذمی کی اگر رضخ و بریلور زیرا مرتد کافر اصلی منزلده اولغله احراز غنائم و قینه اهل دار بیزدن اولدیغندن انجق استحقاق رضخ اهل اولوب سهم اهل دکلدره مؤلف دقت بناء احسن الله تعالی مثواه دیر که بوقول منقول قبل احراز الغنائم ذمی اسلامه کلوب یا مکاتب اعتناق اولسه سهم کامله مستحق اولدقلرینه دلیل مقبولدر زیرا انجق غنائمی احراز بایع یا تقسیم وقتنده بولند قلمی حاللرینه اعتبار اولور و شارح حقیقت بین اگر مره الله تعالی بفضله المبین دیر که جناب مؤلفک بوقولده متین اولمشدر که جواب سابق هم ذمی وهم مکاتب حققرنده غلط بین و بیان ایلدی بکیم وجه اوزره خطاء کاتب اید و کی معتیدر و اگر مرتد مسفور بعد اصابت الغنیمه زدت اوزره دارالخریه حقوق بعده قبل الاحراز با بعد الاحراز اسلامه رجوع ایدر سه اول غنیمتدن برشته مستحق اوله من زیرا بوضورتده حربی اصلی به ملتحق اولمشدر و حربی اصلی بعد الاحراز و قبله اسلامه جبهه لاحق اولوب صکره مسلمان قتال آخره ملاقی اولسه ل غنائمدره شریک اوله من مرتد دخی بویه در و بیجه شریک قینور حال آنکه مسلمان آک مانه ظفر بولسه لایدی مالی دخی فی اولور ایدی و غنائمندن بعض اشبابی اخذ و دارالخریه احراز بعده قبول اسلام ایش اولایدی ایا مالک اولور ایدی مقدمات مرقومه دن حربی اصلی کی اولدیغی بزه معلوم اولشدر و اگر مرتد من بور غنائم دار اسلامه احراز یا خود بیع یا تقسیم اولدقدنصکره دارالخریه الحاق ایلسه نصیبی میراث ورثه سنه الحاق اولور زیرا غنائمده حق تا کد اتمکله نصیبی اموال سائر سنده داخل و بوحالنده زنده دارالخریه حاقی منزل مونه نازل اولمشدر و اگر برمن قبل احراز الغنائم مشرکینه مآسور و حیاتی معلوم و مشهور اولسه کر کدر که قبل الاسر اخذ ایلدکلری غنائمندن حصه سی افران و کلنجیه دک حفظ و احراز اولنه زیرا غنائمده حق ثابت اولوب مجرد اسیر اولغله دار اسلامه وقت احرازده تقرر حقه اهلیتی فائت اولما مشدر لکن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمندن قطعاً نصیبی بوقدرز بر اید اهل حربده مآسور بولنان حقیقه و حکما جبهه مقارن و غنائمی اخذ و احرازده عسکره معاون اولمشدر و اگر اول اسیرنه بعد الاسر حیات و عیاتی نامعلوم ایسه همان غنائم تقسیم و تفریق اولوب آنک ایچون برسنه توقف و تعویق اولماز زیرا تمام استحقاقی انجق غنائمی دار اسلامه اخراجه تحقیق اولور و المفقود کالیت فیما یستحقه ابتداء حتی اذامات قریب له لم یرثه ولم یوقف لاجله شیء فهدائمه یعنی مفقود ابتداء مستحق اوله دخی نسنه حقیقه میت حکمده در دخی بر قریب فوت اولسه نه وارث و نه توقف حصه سنه باعث اوله من و اسیر معهود مثل المفقود در و صورت مفروضه ده بعد التقسیم اسلامی اوزره ظاهر اولسه برسنه بی اشتزاده

مطلب اشتری المآذون شیئا بشرط الخیار غ باعه و اوله

من جم فقیه دیر که مفقود حصه ایشیمی توقف و انجق اصل کلیده مذکور اولغله ترجمه ده مسطور قیندی لکن علمه کتب فقیده نصب میراثی توقف اولوق موجود در امام محمد رحمه الله تعالی دن بومعنی منقول و خلاف غیر منقولدر والله اعلم

قادر اوله مرز بر فتمتله حق غنائم تا کد و غنائمده ملکی ثابت و غنیمده اولغله حق ضعیف غیر متاکدی ابطال ضرورت حالنددر و اگر غنائم بیع یا تقسیم یا احراز قیند قده اول مسلم بعض مصالح مسلمان ایچون دارالخریده قالمشیکن اسیر اولسه بوضورتده نصیبی توقیف و تا خیر اولوب موتی ظاهر اولدقده ورثه سنه و حیا کلد کده کتدو به سوق و تسبیر اولور زیرا احراز و بیعه غنائمده حتی تا کد و مقتوی اولغله نصیبده حکمی مفقود مال قیدنده حکمی ایله متساوی اولمشدر والله تعالی اعلم

باب سهام الخیل فی دار الاسلام والشركة فی الغنیمه * یعنی دار اسلامده قتاله اخذ اولنان غنائم مشرکینه سهام غنیمت و مشرکت مسلمان نه وجهله واقع اوله یعنی محل قیندر بخان دارالخریدن بر عسکر دار اسلامه داخل و مسلمان قتال ایدوب نصیب وظفره نائل اولمشدر غنیمتدری انجق وقوعه ده حاضر بولما نره و اصل قینور و خصوص مذکور ده حضرت عمر رضی الله تعالی عندهن الغنیمه لمن شهد الوقعة وارد اولدیغی مآثور در نکتته بی اولدر که استحقاقی انجق جهاد ایلدر و دار اسلامه مجاهد انجق وقوعه ده حاضر بولنان کسته در اما مسلمان دارالخریه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه در که آنده جیش مدد حاضر وقوعه اولسه لره غنائمده شریکدر زیرا دارالخریه علی قصد الجهادن دخولده مجاهد اولمشدر و هم دار الحرب موضع قتال اولغله هر کیم قصد قتاله آنده بولنسه حاضر وقوعه حکمده قینور اما دار اسلام موضع قتال اولما غنیمه آنده قتال همان وقوعه ده حاضر بولنادر نظری اولدر که برکنسه مسجد ایچنده امامدن بعید ایکن اقتدا ایلسه اقتداسی صحیحدر زیرا مسجد مکان صلوة اولغله اول کسنه هر قطعده سنده خلق اما مده کیدر اما صحرا ده اقتدا بویه دکلدر و اگر عسکر مسلمان بر یلده بی فحله دار اسلام ایلد کد نصکره قبل قسمة الغنائم جیش مدد ملتحق اولسه شریکته مستحق اوله منزلور بر ایلده بی دار اسلام قتل ایلد غنائمدری دار ایله حیزره اولغله دار اسلامه اخراجه نصکره حقوق مدد منزلده اولمشدر حکمی اوله راکه میدر ایچون استحقاقی شرکت انجق احراز ده مشارکتدرندن نثبت ایشیکن بویه مشارکت انجق شریکدر کذلک دارالخریه غنائمدر بیع یا تقسیم نصکره مدد لاحق اولسه نینه بشرکت غیر مستحقدر زیرا شرکت مدد انجق قبل تا کد لاحق حقوقدرینه مخصوص ایکن بویه احراز کی قیوت یا بیعه حق غنائم موی کد و بر خصوص اولمشدر و بومسئله ده دلیل حضرت صدیق رضی الله تعالی عندهن حضرت موت یمده واقع اهل اهل انجق حقیقه روایت قینان ارجلیلدر که برآنی السیر الصغیر ده بیان وتفصیل ایلدیک و اگر اهل حربین بر عسکر دار اسلامه داخل و مصیبه و ملطیه کی برمدینه به و اصل اولدقده اهل ایلدن بر طاشده خروج و قتاله مظفر اولسه ل غنائم آنره مقبول و اهل مدینه به شرکت غیر منسدر در حتی اهل مدینه بر سزده و بنه ایدیک دیو دعویاه ابتداء ایلسه ل کلا ملزمنه اعتبار اولماز زیرا شرکت مصاب خاصه مجاهدین ایکن آنر مجاهدین اولوب منبکنلرینه متوطنین اولمشدر و هم نه اصابت و نه احراز ده شریک و انباز دکلدرن اما اهل مدینه سلاجه یا بیره نبوت بابت مدینه قیقه قصد قتاله اقتحام و باب اوزره تراجم ناس جهته به بعضی خروج و بعضی مدینه ده قیام اوزره ایکن ظفر ایله بکام اولمشدر بجهه شی شرکتله نائل مرام اولور زیرا بوضورتده وقوعه ده حاضر بولمشدر کور من سنسکه عسکر مسلمان بر صحرا ده دو شتمه مقابل اولوب ایچلرنده انجق بعض قلیل بالفعل مقاتل ایکن جله سی وقوعه ده حاضر بولمشدر شرکت غنائم نائل قینور بویله ذر کذلک برتمتله سلاجه باب دارینه حیقوق پیشکاه بایده زحام مسلمان واقع اولغله باب قیدینه به وصوله مانع اولسته اولدیغی شرکتله متمعدن بر سلاحی اولوب باب دارینی آجوب وصول قتاله زحامدن غیری مانع بولماز قده اولکسنده فارس اورا جلایاب دارنده بلکه اجوف دارنده طور سه دخی وقوعه ده حاضر و مجاهد مجاهد در اما نایب دارینی اوزرینه مسعود ایسه نیل غنیمتدن مردود در زیرا منزلده محصن و قصد قتاله موضع قتاله توجهی غیر مشهوددن اما باب دارینی مفتوح اولدقده بویه دکلدر مؤلف جلیل بومسئله بی تعلیلده دیر که اگر بومقوله به ضرب سهم قضا اولنسه بوندن غیری جوف خانه فنده غور بویه مشغول چاع اولان شخص بهائم طباعه دخی ضرب سهم اقتضای ایدر اگر چه قریب بریزده بقیدینهم قینان و قلمیان بریزنه متقارندر لکن بویه استحقاقه متعارف ناسه عسکر غنائمدر بناء علیه بر طائفه سور مدینه به حیقوق زنی سهام و صدای کلانکله تجریض مسلمان و راهات مشرکینه اقتداسی ایلسه ل بویه وقوعه ده حاضر بولوما جهاده مناشر اولمشدر شرکت غنیمتله بکام قینور زیرا و اگر اهل بر طائفه به همان سور مدینه اوزره قیام و مسلمان منزهن اولور زسه اعداین دخول مدینه دن منع اقدام ایلر و بر مسلمان بر وجهله امانتدن نهی و تحذیر ایلسه بومصلحت قیام ایلدندر شرکت غنیمتله توقیر اولور

مطلب وقف فی المسجد البعید من الامام مقدر بابه

زیرا بونلر مستلک قوت و شجاعیت و دوشمناری مدینه لرینه ظفر بولمقدن اقل و سلاطین موجب اولان اعماله میا شری
 و اولوجهه و قعده حاضر اولمشدر بونده اصل اصل رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلمین روایت قبلان جدیدت
 جلیلدر که بوم اخذده رما سهامه مرکز لندن عدم انفکاکله فرمان ایلدیلر و آنلردخی و قعده حاضر وقتاظه ظفر
 بولسه ایدی اشترا که قادر اوله جقاری بلاشبهه ظاهر ایدی و اگر مسلمین فرس لرین سرخ و جامه مین لرینده تیره
 واحضار و کند و لرباب مدینه به جقوب راجلا قتاله ابتداء ایلسه لرینجی سهم رجاله به سزاوار اولور لر زیرانتهیه فرش
 بوجهله اعمال قتالتن اولمائه نه حقیقه و نه حکما افراس اوزره اقتتال ایتمشدر در امان لرین افراسله خروج بعده
 مفر که ده زولله راجلا قتاله مشغول اولسه لر سهم فرشته موصول قیلنوز لر زیرانتهیه فارسا حاضر اولدقدن بصره
 ضیق مقام یاخود خدمت قتالده مزید جد و اهتمام ایچون ترجلی التزام ایلشدر بونا علیه سهم فرساندن
 حرمانه ناکام قیلنوز کذلک باندن غلامی فرسی چکه رک معرکه به راجلا حاضر اولان شیخان مستحق
 سهم فرساندن زیر فرسی بد غلامندن اخذ و اوزرنده قالی قابل اولغله حکما فرسینه مقادیر اما فارسا حاضر اولوب
 بعده غلامی فرسی امر یله خانه سنه ایصال و کندو راجلا قتال ایلسه بوسوزنده فرسی موضع قتاله اصلا
 اخضار ایتمش کی اولغله مستحق سهم راجلا در کورمن بستانکه اول کسبه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اگافادر
 اوله مز و اگر اهل حرب مدینه به قریب اولوب بلکه برفاح میل بعینده ترتیب غنیمت و مسلمین دخی فرسان
 و رجاله جقوب هزم و غنائم کسب ظفر قیلسه لر بوسوزنده حین قتالده فارس و راجل اولد قریب نظر
 اولمشاوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانه مظفر قیلنوز زیر فرسی معسکره حاضر اولد کده راجلا
 مباشرت قتال ایلسه ده فرسله قتال ایتمش اعتبار اولنور امام مسئله اولی بشقه در که آنده فرسی منزلنده مضبوط
 و آریه و طوبه سنده مزبوط اولغله نه حقیقه و نه حکما فرسله مقاتل اولمشدر و اگر مسلمین مقابله مشر کینه
 ترتیب صفوف و مشر کینی قتاله معسکر لرینده مهزوم و مصروف قیلد قریبده بعض مسلمین فرس لرین معسکرده
 ترکله تعاقب و راجلا قتال لرینه تواب ایلسه لر نظر اولنور اگر مشر کین نهزمیننه و صوللری معسکرده قالدن
 مسلمین آنلره اعانت و فرس لریمزی ارستالی ایدیکن دیو کبر و خیر اوسال ایلسه لر بعث افراسه همت ممکن اولان
 موضعده و بقیع اولش ایسه معسکرده قالدن مسلمین دخی غنائمده داخل و معقلرک فارس لری سهم فارشته
 نالدر لر زیر معسکر موضع و قعه به قریب اولغله جله سی و فرس لری حکما موقعه ده حاضر مرتبه سنده ترتیب اولنور
 و اگر و صوللری معسکر دن محل بعیده ایسه معسکرده قالدن لر مشر کیندن تیرید اولنوز کذلک معقلر دخی اول معر کده
 فرسی اوزره حاضر اولدجه اخذ سهم فارس قادر اوله مرز لر و آنلر فرس اوزره قتاله معتبر اوله مدینه کورمن بستانکه
 اول معقبین دوه لره نبوب مشر کینک آردنجه نیجه ایام کتسه لرینه رجاله دن تعداد اولنوب معسکرده قالدن
 فرس لرینه اعتداد اولماز زیر دار اسلامده استحقاق غنیمت حضور و قعه به منوط اولغله ترک شخص مستحق
 و ترک فرسی کی آلت استحقاق حقیقه و قعه ده حضور یاخود اعانتی ممکن اولوب رده و پناه اولوق وجهی اوزره
 قریب اولغله حکما موقعه ده حضور ایله مشروطدر بویکی صورت مفقود اولد قده اول کسبه یاخود فرسی
 حاضران و قعه دن غیر معدوددر و اگر مدینه دن معسکره خروجندن صکره فرسی هالک اولسه قتالری معسکرده
 یا موضع فریده ایسه بته سهم فارشته مالک اولور زیر معسکرده فارسا حاضر فرسله مجاهد مجاهر اولمشدر و بویارنده
 معسکره فارسا داخل اولوق قتال دارالحربنده سرخدی فارسا تجا و مزیننه نالدر و اگر معسکره راجلا جقوب
 هنوز علاق قتل اولدیز خانه سندان فرسی استیلاب یاخود شر ایله فرس استیجاب ایلسه بته سهم فارسله
 گاهیات قیلنور کذلک قتال ایچون ایکی طرف ترتیب صفوف ایند کده راجل ایکن صکره فرسی کلوب یاخود
 اشترا ایلسه بته سهم فرسانه نائل قیلنور زیر معسکر اولان ایچون شهود و قعه دن و حقیقت شهود دخی ایچون عندالقتال
 واقعده در و حضور معسکر حکما مقام شهودده قائم اولسه دخی استیجاب اعتبار حقیقه مقام اوله من اما
 استیجاب فرس بعد اشتدادالقتال حاصل اولسه ایچون سهم راجله واصل قیلنور زیرانتهیه و قعه حقیقه و حکما
 راجل ایکن حادث اولدقدن صکره استیجاب فرس تغیر خائنه باعث اولماز کورمن بستانکه مشر راجل ایکن
 بعض مشر کینی قتل و فرسی اخذ و اوزرنده نبوب قتال ایلسه ایچون نائل سهم راجلدر و اگر مسلمین شغل قتالده
 ایکن قبل انهم الامعاء بعض مسلمین قوت یا مقبول اولسه مشر کین غنیمتده دخول اثر و پناه قتاله اصابت
 غنائم نالمددر که هنوز مشر کین منعسه لرینده مال لریندن دفع امتداد لرینه قیام اوزره در اما قتل و وفاتی بعد الانهم
 ایسه غنیمتدن اکتعین متهام قیلنور زیر قتال دار اسلامده واقع اولغله انهم انهم اعتدا موکد سبب استحقاق

الأربعة الأربعة وهي عروة حل
 عند أهل المدينة في حبسها فاقول
 من تأري المكان إذا قام فيه هذا قول
 العرب وعند الصائفة هي المظف
 وهو راد النفاة كذا في العرب

واول غنائم دار ایله محرز حکمنه الحاق اولنور و بزقرینا بیان ایلدیک که بعد الاحراز قوت اولان مجاهد ک نصیبی
 ابطال اولماز بودخی اوله در و اگر برمسمل راجل بعد اشتدادالقتال هسه یا اشترا برله بر فرسه نائل و اوزرنده
 قتال ایدوب مسلمین دخی غنیمتله دونوب معسکره واصل اولسه لر اول مسلم ایچون سهم راجله متوصلدر زیر
 معسکر اولان حال حضور و قعه در و حضور و قعه ابتداء قتالده واقعدن و اول حالده راجل بولمشدر اما مسلمین
 اینه سی کونده قتاله عودت و بودخی فارسا معیت و غنائم جدیده به اصابت ایلسه لر بونده سهم فارسه کسب لیاقت
 ایدر زیرانتهیه اولی بر بردن کف یدایتد کده منقضى اولغله و قعه نایبه اگامغایر و بودخی آنده فارسا حاضر اولمشدر
 کورمن بستانکه و قعه اولاده قبل القتال فرسه نائل و ولیدی غنائمندن سهم فارسه واصل اولور ایدی و قعه نایبه
 دخی بوبله در و اگر مشر کینه قتالده مسلمین ظفر یاب غنیمت اوله میوب ناکه مدینه دن فرسان و رجاله
 بر قوم مدد ورود و وراننده پناه اولوق اوزره و قوف یاخود محاربه ده معینه بدل مجهود ایچولر یله مسلمین غنائم
 اصابت ایلسه لر اول قوم غنائمده مشرک و فارسا لرین سهم فارس و راجل لرین سهم راجل غنیمت اولنور زیر
 قبل اصابت الغنائم و قعه ده حاضر اولملر یله جیشله برابر خارج کی اولمشدر کذلک اول قوم مدد معسکره کلوب
 آنده اقامتله موضع قتالده معیت ایتمسه لر یاخود اعانت عسکره قادر اوله جقاری محل قریبده معسکره آخر ترتیب
 و آنده اقامت ایلنه لر بته مشرک اولنور زیر منزلنندن قصد جهاد و معیت قتاله نیت امداد اوزره مفارقت
 ایتمشدر و قبل اصابت الغنائم اعانتی ممکن اوله ایچون موضعده واصل اولملر یله عسکره رده و پناه اولمشدر
 ورده و پناه استحقاق مصابده مباشرت قتال کی اولدیتی بی اشتباهدر کذلک اهل عسکر قیل و ورود امداد بعض غنائم
 و بعد ورودهم بته بعض غنائمده معین اولسه لر بته جله سنده شرکت مددی مستلزمدر زیر بین القریبین
 مادامکه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام و سلام اوله مز که مشر کین ایادی مسلمیندن تخلص اموال لرینه سعی
 و اشتغال اوزره لر در اول و آخر مجموع غنائمی اخذ و اغتنام ایچون قوت رد له تمام اولمشدر اما بعض غنائمده
 اغتنامدن صکره قتالندن کف ید برله هر فریق کلوب معسکره لاحق اولدقدن صکره جیش مدد کلوب
 ملحق اولسه اول غنائمده مشر کینه مستحق اوله مرز لر زیر بو غنائمده اصابت حقیقه قریبک تفرق و امتیازی
 و حکما قتالری دار اسلامده بولمغله دار اسلامه اجرازی برله رسیده تمام و بوجهله حقیقه و حکما
 اجرازدن صکره عدم اشتراک مدد مالا کلامدر اما اینه سی کون قتاله عودت و بعض غنائمده اصابت قیلسه لر
 جیش مدد قتال ایسون ایتمسون بو غنائمده مشارکت ایدر زیر آنلرده و قعه ده حاضر اولوب اجرا غنیمت به قتاله
 مباشرت یاخود رده جیش اولملر یله قریب و قوتلرندن حاصل اولمشدر و اگر اینه سی کونده عسکر بته قتاله
 عودت و انهمزامله خند قریبده معاودت ایند کده صکره لشکر مدد تعاقب ایلین مشر کینی منع و هزمه اوزر لریندن
 دفع ایدوب بعده بز غنائم اولادن قتال و دفع اهل اشراک ایلدیک آنده دخی اشتراک ایدر رزیدسه لر کلام لرینه
 لغات اولماز زیر اول غنائم بوقالدن اقدم دار اسلامه اجراز اولمشدر و دار ایله محرز اولان اموال غنائمندن
 دفع اعدا ضمیمه قتال همان جیشک لابس اولد قاری ثاب و اسلمه لرین دفع ایچون قتال کی اولغله ایجاب
 شرکت عدیم الاحتمالدر حتی مشر کین هنگام هزم عسکرده اول غنائمی اخذ ایدوب بعده لشکر مدد یدلرندن
 تخلص ایلسه لر بته عسکر اول اوزره رد و آنلره تخصیص اولنور زیر دار اسلامه اجرازه تا کد جقاری مستحق
 و اموال قدیمه لر بته ملحق اولمشدر و هم مشر کین اخذ ایدر ایسه ده دار ایله اجراز ایچون کانی السابق
 حق اولین آنده متحققدر اما حادثه مز بوره نک دارالحربده حدوثی بشقه در که آنده اجراز منعیدم اولغله
 حق مسلمین غیر متا کد و اجراز اهل حرب مجرد اخذ ایله تمام اولد بفسدن آندن حق اولین باطل اولوب هنوز اصابت
 ایلد کاری غنائم الحاق ایلد بکنندن شرکت مدد التزام اولنور و اگر اعدا در یادن سفینه لایله اهل اسلام
 صولر بته کلوب مسلمین دخی سفینه لره راکب و بره جقوب قتال ایکن ملا حظه سیله سفینده استیجاب افراسی
 هر تکب اولوب صکره مجرده قتال و بعض غنائم اغتنام ایلسه لر کر کادر که سهام خیل و رجاله اوزره اقسام ایدر لر
 زیر اجهاد ایچون مؤت فرسی التزام ایلنور اوزرنده قتاله قادر اولدیغی موضعده راجلا قتال ایند کده
 سهم فرساندن حرمانه ارقام اولماز لر کورمن بستانکه اعدایه بعض مضایق رده یاخود باب حصنه اتصال
 و فرس لریندن انوب راجلا قتال ایلسه لر بته بونه به بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ایصال قیلنور لر بناء علیه
 مسئله مز بوره ده فرس لرین سواحل ارض اسلامده ترکله بالافرس سفینه راکب اولسه لر نظر اولنور اگر برده
 بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولد قاری صورتده فرس لرین جلیه قادر اولدیغی مسافه ده فرس لرین بعید

اولش را ایسه نه آنر سهم فرسانه مستحق و نه معسکر ساحلده قالا نلر شرکت غنائم ملحق اوله مزل ز برابره
 بو وصف اوزره بولند فلرنده معسکرده تخلف ایلمن فرس وانسان وقعه ده حاضر اولاد یغندن استحقاقی ثابت
 اوله مزل و بجزده بولند فلر بینه بویه دروا کرلدی الاستغانه ممکن الاغانه اوله جق مرتبه ده قریب ایسدر بونده متخلفین
 ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدرزیرا موضع قتاله قریله موضع قتالده حاضر کی اولوب
 هزم اعدا برله ظفر مسلمان ایچق معسکرده بولسانلرک قوتلرله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر
 کورمز بیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکر مسلمانله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافه
 بسیره وازایکن مسلمان سفائله واروب ظفر یاب غنائم اولاملر بعدالرجوع معسکر ساحلده قالا نلرک اشتراکی لازمدر
 وصورت مذ کوره دخی بویه در وعلی هذا مشرکین دار اسلامده غیاض طبرستان کی برهشته به دخول و مسلمان
 فرسله ممکن اولوب راجلا حلول ایلسه لر بینه نظرا اولتورا کر قتللری صهییل فرساری استماع اولنه جق مرتبه ده
 قریب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدر که موضع قتاله
 قریله حاضر کیلدر واکرا اول مبنه ده اعدانک اردنجه امعان سیرا نلرله قتللری لدی الاستغانه معسکرده انان
 ممکن اولسه جق موضعه ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالده بعبد اوللرله حقیقه و حکما
 وقعه ده حاضر اولد فلرندن شرکت مصالبه مستظها اوله مزل کذلک مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول
 وصعودی ممکن اولیان برقلعه یاخود بجلده تحصن ایچلرله مسلمان راجلا دخول وصعود یاخود بر حصنه
 تحصن و خندقده اجراء مباح اولوب اطراف حصنی در یاچو کی ایچلرله مسلمان سفینه اوله اول حصنه ورود
 ایلوب قتلله اخذ غنائم ایلسه ر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانه مقتم اولورلر زیرا ظفر عسکر
 قریبه بولنان قوت اهل معسکر ایله در مکر اهل معسکرده مغیث اولیه جق زبیه ده بعبد ایسه لر شرکتدن
 ناامید قیلورلر زیرا بویه اصابه قدرتاری قوت اهل معسکر ایله اولوب ایچق قوت نلرله اولشدر و غنائم
 مجرد دار اسلامه محرز اولقله اصابتاری معسکره رجوعدن اقدام تمام اولشدر کورمز بیسنکه خصوص مرقوم
 داراخریده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایچدن جانب آخردن دار اسلامه خروج ایلسه اهل معسکر
 وجه مشروح اوزره قریبه بولنمادجه دائره شرکتله ولوح ایله مزل دار اسلامده وقوعی بینه بویه در ایچق
 داراخریده اهل سریه دن فرس معسکرده ترک ایدنلر اخذ غنائم معسکر دن بعبده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه
 مستحق اولورلر اما دار اسلامده قتال بشقه در زیرا داراخریده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله
 حاصلدر کورمز بیسنکه بعدالتجاوز فرس هالک اولسه بینه سهم فرسانه مالکدر و فرس معسکرده ترکی دخی
 بویه در و فرسده معتبر اولان معنای مژبور شخص مستحقه غیر معتبر کورمز بیسنکه عسکر دن بر شخص
 داراخریده فوت اولسه اکسهم ویریلز بوجهتدن معسکرده قالا نلر صورت مفروضه ده شریک اولوب
 اهل سریه دن فرس معسکرده ترک ایدنلر فرسله سهم فرس معسکر اولور اما قتال دار اسلامده واقع اولدقده
 سبب استحقاق ایچق وقعه ده فارسا حاضر اولمه موقوفدر و فرسی وجه مشروح اوزره موضع بعبده ده
 بولند قده وقعه ده همان راجلا حاضر اولش اولوب سهم فرسله مستظهر اوله من والله اعلم بالصواب
 * بات دخول المسلمین دار الحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی العصب والاجارة والعاریه والحبس *

یعنی مسلمین داراخریه معصوب یا مستأجر یا عاریه یا وقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالک
 وذی البدن قنقسنه رسان اولد یغنک موضع بیاندر مؤلف صاحب التمدیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر
 ایدر که سابقه بیان ایلدیک که امیر حبش داراخریه داخل اولدقده کرکدر که حبشی کند و اوزر بینه عرضله
 بالطول والعرض دقت نظر و فرسان و رجاله سین اسماری و باناری اسماری وشکل و شمانلرله بحر ردفترا ایلد
 زیرا سبب استحقاقی اول حینه منعقد و ممکن اولقله امیر هر برینک وقت مرقومه حالی بیلکه محتاجدر که
 لدی الاقتضا بیلرنده حق اوزره حکم و قضا اکا ممکن اوله کذلک داراخریدن بینه اول موضع عود بیلرند کرکدر که
 بینه بر وجه محرر عرضله بحر ردفترا ایله زیرا تقسیم غنائم ایچق دار اسلامه احرار دن صکره مقرر اولقله
 هر برینک وقت مرقومه دخی حالی بیلکه محتاجدر که تقسیم اکا متبسر اوله نکتسی اولدر که کل یوم عرض
 جیوش موجب مشقت بی انتها اولقله همان اولعند انعقاد السبب و تالیعند تا کذلحق بالاحراز عرضله اکتفا
 اولور بعده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض تائیده راجل بولنسه کرکدر که امیر اکا حال فرسندن
 سؤال ایله اول کسنه دخی فرس هالک اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوا تانی قطع ایلدیلر درسه

قول مع الیمین آنک قولیدرزیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولقله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسک
 ورفیقاری فرس بیع ایلدی دیمکله سبب غرض ایله استحقاقی ابطال ایلمن نسنه بی مدعی اول دخی منکر اولقله
 قول مع الیمین آنک قولیدر مکر ایجابی اول غرض مبطلی اثباته متمسک اوله ل بوضورنده ایکی شاهد بوکسنه
 قبل اصابه الغنیمه فرس بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه استحقاقی مسقط اولان سبب عارض حمله ثابت اولش اولور
 و بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کی اولقله اول کسنه قبل اصابه الغنیمه فرس بیع ایلدی کی بزر معاینه ایلسک
 سهم فرس معسکر اوله من ایچق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحه الله تعالی روایت قیلدیغی
 روایت شاده ده مستحق اولور و ثابت بالینه دخی بویه در و بومسئله بی شرح مختصرده بیان ایلدیک و بویه
 اول شاهدر اهل عسکر دن و تجار دن اوللری برادر زرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنه به مالک اولد فلرندن
 شرکتلری شرکت مالک بیت المال کی شرکت عامه اولقله آنکله شهادت بیلرند تمهت ممکن ایچدی مقرر در
 واکر بر مسلم قصد غزایله فرس بینه دخول داراخریه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب
 و داراخریه ادخال ایلدیک نصره معصوب منه داراخریده فرس بویه اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده
 موجب قیاس ایچق سهم رجاله به استحقاق واستعدادیلر زرا داراخریه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر
 اوله جق فرسی بینه بولنمقله سبب استحقاقی راجلا منعقد و اسمی دیوان رجاله ده ثابت و مستقر اولدقده نصره
 فرسی داراخریده بینه عودت و صکره دن اشتراء فرس ایتمش کی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایچکله حالی متغیر اولماز
 و بالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندر زرا مجلندن فارسا خر و جیلله قتال ایچون مؤنت فرسی الترام
 و فارسا قتاله دخی اهتمام ایچکله بین الخروج والقتال فرسی مر یض اولان کسنه منزله انزال اولنوب بولنده فرس
 اوزره قتاله قدرتی من یل اولان عارض غصبه رجاله ده ادخال اولنماز کورمز بیسنکه اول کسنه دخول داراخریه
 مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سواز
 و داراخریه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول و بدندن اخذ ایلسه بویه مقدار ایله سهم
 فارسدن حرمانه سزا وار اولور بینه کورمز بیسنکه قضاء حاجت ایچون بولنده فرسی اور کوب داراخریه داخل
 و اول کسنه آردنجه راجلا کیدوب دار الحرب ایچنده واصل اولسه بینه سهم فرسندن حرمانی قائلیدر بینه
 کورمز بیسنکه اول حینه فرس اور کوب آتی بر مسلم طوطقد نصره اوزر بینه بنوب یا بنوب آتی داراخریه ادخال
 بعده صاحبی راجلا کیریب بدندن اخذ استحال ایلسه سهم فرسندن محروم قیلعه مجال واریدر و بر فرد
 مذکور بیک بومقدار ایله سهم فرسندن حرمانی مجیر اولدیغی کی صورت اولده دخی مستحیر دکلددر لکن
 صورت مز بوره ده داراخریه راجلا دخول ایدر ایکن عندالعرض امیره مرورایتدکده بن فرسله خروج ایچدیم
 لکن بدندن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدر که امیر آتی تصدیق ایچوب دفتر رجاله ده بحر ایله زرا
 حقیقه راجل ایلو کئی کوروب بیلشیکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقی ترک ایله مز و دفتر رجاله ده
 بحر بندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایلوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیک فرس
 ایشته بودر دیسه بینه تصدیق ایله زرا سبب غیر معروفه استحقاق سهم فرس ادعا ایلشدر و استحقاقی قول
 مجرد یله ثابت اولوب اقامت بینه به محتاجدر و اقامت بینه ایچکده ثابت بالینه ثابت بالمعاینه کیدر و اگر غاصب
 اول غازی دن غصب ایلدی فرسی داراخریه ادخال اوزرنده قتال ایلوب تا که مسلمان غنائم دار اسلامه خروج
 واتصال ایلسه لر اول غاصب سهم فرسه ایصال قیلورلر زرا مؤنت معصوب صاحبینه ردایند بیکه غاصب اوزره
 الزام اولقله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی الترام وهم اوزرنده قتاله غرض قتالی تحقیق و اتمام ایلشدر
 و فرس اوزره ممکن قتالده معصوب و مملوک بیلرند فرس محسوس بوقدر و سهم مرقوم ایچق غاصب ایچون
 لازم اولوب همان فرسی صاحبینه زد و ابراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زرا مستحق
 اولدیغی سهم ایچق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولقله معصوب بی ایجار و اجرتی اخذ ایچک منزله نازلدر که
 آنده اجرت ملک غاصب اولوب معصوب منه ایچون اجراوزره سبیل اولوب همان فرسده ابراث نقصان ایتمش ایسه
 ایچق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کی ما نحن فیه دخی اکا بمائلدر و بوضورنده صاحب الفرس ایچون ایچق
 سهم راجل تعیین قیلورلر زرا داراخریه فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولماشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه
 مستحق سهم کامل اولق ناشروع اولقله غاصب آنکله مستحق اولدقده نصره استحقاق مالک ممنوعدر
 اما صورت مفروضه ده فرسی داراخریه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب اوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب لا تكون الشركة العامة
 مانعة عن الشهادة

مطلب رد الغاصب وضمن ما
 نقص من التصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیر فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحد دن صکره غصبه زائل اولغله موت فرس له زوالی منزلته نازلدر و بوضوئده غاصب ایچون ایچق سهم راجل تعیین قیلنور زیر اول فرس له صاحبی فارس عد اولندقد نصکره شخص آخر دخی عد اولماز وهم دار الحربه اشتراء فرس ایلمن مستحق سهم فرسان دکل ایکن غاصبک عدم استحقاقی بالاولو به نمایاندر و اگر فرسی تجاوز سرحد دن اقدم غصب ایدوب دار الحربه فرس بدنده ایکن مسلمان اصابت غنائم ایلمد کد نصکره صاحبی استحقاقه فرسی اخذ ایدوب بعده قتاله یا خود بلا قتال بته غنائم اصابت ایلمد اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیر دار الحربه فارس داخل اول و اول غنائم اصابته فارس قتال ایلمشدر و صاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیر بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کسسه فارس قیلماز و غنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس تعیین قیلنور زیر بوقعه دن اقدم فرسی استرداد ایتمکله بعد الاسترداد حاصل اولان غنائم حقتده قبل القتال استرداد بته قیاس اولنور و غاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیر صاحب الفرس بو غنیمته اول فرس له فارس عد اولغله شخص آخر دخی عد اولماز وهم اول فرس بدندن دخول دار الحربه دن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولمشدر و فرس کند و ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله بدندن اخذ ایتمش اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس لکدن خارج اولغله بوضوئده خروجی بالظریق اولیدر کذلک صاحب الفرس فرسی اخذ ایتمد کد نصکره مسلمان بقتاله دوچار و صاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع مشرکین ایچون قتاله در کار اولسه بته آندن همان سهم راجله سزاواردر زیر بوقتی ایچق حق سابقندن دفع ضرر لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حتی دخی مقدار سهم راجل متحقق اولغله بعد القتال بونک حتی زیاده واکال و غاصبک مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص و ابطال اولماز و اگر صاحب الفرس دخول دار الحربه ایچون کلد کده فرسی برمسله دار الحربه بونکله قتال قبل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دار الحربه ادخال ایلمد کد نصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یا صکره استرداد ایلمسه صاحب الفرس بهر حال همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیر قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسی بدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب سبب استحقاقی ایچق راجل ایکن منعقد و مقرر اولغله بعد المجاوزة شراء فرس صورتی کبی استرداد فرس له دخی متعیر اولماز و بومسئله قریبا استحقاق ایلمد بکیم مسئله غصبه قیاس اولماز زیر آنده فرس دن بدنی ازاله سی بالاختیار اولماز بدندن فرق مسئلتین آشکار در کورمز مبنسکه دار الحربه فارسا داخل اولدقد نصکره مشرکین فرسی اخذ ایلمسه ل سهم فارسه مستحق و کند و بیع ایلمسه غیر مستحق و فرقراری ایچق زوال ملکی بالاختیار اولوب اولماز در اما مستعیر قبل رد الفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیر مجاوزة در بته سبب استحقاقی فارس ایکن منعقد و اول غنائم اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر و حکم مزبور تقریر مذکور اوزره غاصبده ثابت اولغله مستعیرده ثبوتی اولی در و بعد الرذ اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیر بدندن فرس دار الحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنق بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس اولقندن آتی اخراج ایلمشدر و اگر فرس عند المستعیر هالک اولسه مستعیر غنائم سابقه و لاحق ده سهم فارسه مالک اولور زیر انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب بدنده هالک اولغله دیکه کد فرس آندن حق مستحقله اخذ اولنماز بدندن مالک کبی اولمشدر و اگر مشرکین اول فرسی بد مستعیر دن اخذ و احراز بعده مسلمان اخذ و مستعیره رد ایلمسه ل کما کان بدنده باقی منزلته نازل و قبل الرذ اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور و اگر صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائم اصابت اولسه بوضوئده اخذ مشرکین منزلته عدمه نازل و مستعیر مسئله سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور و اگر صاحب الفرس فرس له ارض حربه دخولند نصکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالک یا مستهکک اولغله دیکه اوزرنده قتال ایلوب مسلمان آنک قتالندن اول یا صکره اصابت غنائم ایلمسه ل بوضوئده جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه مستحق اولور زیر بعد دخول دار الحربه فرسی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالندن خارج اولماز اما بیعی بویه دکلدر که بیعه قصدی فرس له تجارت اولوب قتال اولدیغی ظاهر اولور و صورت مذکوره معیره ایچون سهم فارس مبنین اولدقد مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیر فرس واحد ایله ایکی کسسه فارس قیلماز وهم دار الحربه استعاره فرس اشتراء فرس دن اقدم قیاسی دکل ایکن اشتراء ایله دخی سهم فارسه لایق اوله مز و اگر صاحب الفرس قبل دخول دار الحربه اوزرنده قتال ایچون مجرد رکوب ایچون فرسی برکسته به اعاره ایدوب

اول دخی رکوب و دار الحربه دخولند نصکره صاحبتنه رد ایلمسه صاحب الفرس جیع صور مذکوره ده فارس عد اولنور زیر دار الحربه دخولنده فرسی اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادر در که هر نه زمان دبلیسه استرداد فرس له مقتدر در علی الحضور استرداد و فرس اقتال الله استرداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر و مستعیر جیع صور مذکوره ده ایچق سهم راجله نائل قیلنور زیر فرسی قتال ایچون استعاره ایچون رکوب ایچون ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدر در اما مسئله سابقه بشقه در که آنده مستعیر قبل الرذ قتال ایدوب غنائم اصابت اولسه فرس اوزره مقتدر قتال اولغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بوقول واضح برله حتی معیره دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدر که مسئله سابقه ده اول فرس له مستعیر فارس عد اولوب معیره فارس لکدن رد اولمشدر اما بومسئله ده اعادتی ایچق رکوب ایچون اولغله مستعیر استحقاق شهیدمه فارس اولوب معیره زمان دبلیسه اخذده قادر اولغله فارس قیلمشدر بوضوئده مستعیر بعد دخول دار الحربه حق صاحبت الفرس انکار و فرس نادر دعوا سببه اوزرنده قتاله ایستاد ایدوب مسلمان غنائمده کامکار اولدقد نصکره معیره اقامت بته و اخذ فرس له استطهار ایلمسه بته جیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فرسانه نامدار قیلنور زیر مستعیر انکار ایله غاصب اولوب انکاری دار الحربه اولغله فرسی صاحبتدن ابتداء دار الحربه غصب ایتمش کبی اولمشدر و قریبایان ایلمدیکه که غضب می قومله صاحب الفرس فارس لکدن خارج و غاصب فرسانه مندرج اولماز ل مانحن فیه دخی اوله در و اگر صاحب الفرس فرسی دار الحربه دخول ایدغله دیکه رواج ایام رکوب ایچون برکسته به ایجار بعده اصابت غنائم اول یا صکره انقضای مدت اجاره ایله اخذ فرس ایستاد ایلمسه صاحب الفرس بهر حال راجله دن اعتبار اولنور زیر برامستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دار الحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بوجته قتاله اعاره دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضای المدة استرداد ایلمد کده هنوز اشتراء فرس بدندن تعدد قیلنور فارس اوله مز و مستأجر دخی جیع صورده راجله دن اعتبار اولنور زیر استیحاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون اولماز قله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدید اولوب قیلنور جمل انتقال ایچون استیحاری منزلته ایدوبی آشکار اولمشدر و صورت مزبوره ده مستأجر برآی باز یاده مقدمه رکوب و اوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیحار ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمان دار اسلامه خروج ایدغله دیکه اخذ اولنان جیع غنائمده راجله دن اعتبار اولنور زیر برابیان سابق اوزره دار الحربه دخولنده غیر ایچون فرس سنده حق مستحق بولغله صاحب الفرس فرس اوزره قدرت قتالی غیر مستحقدر و مستأجر قبل انقضای الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارس لک دار الحربه فرس له داخل و حقیقه و حکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل و اصابت غنائم حال بقاء قدرتمده حاصل اولمشدر و بعد انقضای اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد انقضای فرس بدندن دار الحربه دخولدن اقدم ثابت اولان حق مستحقله اخذ اولغله راجله ده داخل اولمشدر و اگر صاحب الفرس فرس له دار الحربه داخل و مسلمان غنائمده واصل اولدقد نصکره اول فرسی رکوب یا قتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمان بعض غنائم دخی نائل اولدقد نصکره انقضای مدتله فرسی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر جیع غنائمده راجلدر که استیحار فرس بعد دخول دار الحربه شراء فرس دن اقدم دخی راجلدر اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارس لک دار الحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمده فارس ایکن اصابت اولمشدر و ایجار فرس بعد الاصابه بدندن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارس لک غنیمت ثالثه ده دخی فارس لک ایجار ایله فرس ملکندن جیعما یوب هم وقت تجاوز سرحد ده سبب استحقاقی منعقد اولدقد نصکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقد نصکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت ثانیه ده راجلدر که فرس بدندن غیر ایچون ایجاب ایلمدیکه حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی نائل و مدت اجاره ده بیع ایتمش منزلته نازل اولمشدر زیر اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایتمد کذلک بعد انقضای المدة مسلمان مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسی استرداد و غنیمت ثانیه دن دفع اضداد ایچون اقتال ایلمسه بته آندن سهم راجله ایصال اولنور زیر بوقتی ایچق شهیددن دفع اضداد ایچون اولغله حق ثابتند باعث ازدیاد اولماز و اگر برمسله دار الحربه قصد دخول ایتمش ایکن آن مسلمان آخر غصب و ادخال و بعد ادخال مسلمان بعض غنائم ایصال ایدوب صکره معصوب مندرجه کیمتکی ملاحظه و کیدوب فرسی الحقد و استحقاق ایتمد کد نصکره مسلمان بعض غنائم دخی خوشحال اولسه ل صاحب الفرس ایکی غنیمتده ده راجلدر که دار الحربه راجل داخل بدنده آنده فرس له واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلته

مستحق اولوب و صاحب الفرس سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر

نازل اولشدر و بومستله اوائل بلده مذکور الاستحسان اولان مسئله غصبه مخالف قدر که آندہ نیت غزایله دخول دارالخریه قصد و اهماچی اولغله لاجل القتال مؤنت فرسی التزام ایدوب دارالخریه قریب و دخوله حاضر اولدوقده غاصب بلا اختیار بدندن اخذ اقدام ایشیدی بو جهته بعد الاسترداد غصب عارض مؤرد عمدہ ایزاد اولمش ایدی اما بونده نه قبل دخول دارالخریه ونه عند الدخول قتال ایچون مؤنت فرسی ملتزم اولدیغندن اصل سلاک فرسانه منتظم اولوب همان جین استردادنده ملتزم اول وحینده شراہ فرس ایدنلر سلکنه منتظم اولشدر و صورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولسان غلغده فارسدر که دازه فارسا داخل اول غنائم فارس ایکن حاصل اولغله آنک ایچون سهم فرسان متقرر اولدقدن صکره فرس بدندن استحقاقه زائل اولدوقده سهم ثانی متغیر اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولسان غنائمده زاجلدر که فرس بدندن حقه زائل اولشدر کذلک صاحب الفرس قتال ایچون آخره اعاره دن صکره نادم و بنفسه غزایه عازم اولوب مستعبره دارالخریه واصل واسترداد ایلہ فرسی بدینه داخل اولسه بودخی جیع احکامده صورت متقدمه به بمثلدن ز پرا صاحب الفرس دارالخریه راجلا کرمکله تا جیقینجه دک راجلدر که قصد غزایه ایدکده فرسی بدنده یونلایوب مؤنت مستعار رد ایدنجیه دک مستعبر اوزره اولغله مؤنت فرسی ملتزم دخی دکلدر اما بومستله ده اعاره سی قتال ایچون اولوب ایچق رکوب ایچون اولسه بومستله حق صاحب الفرسده مسئله متقدمه به بمثل یعنی جیع غنائمده راجلدر اما حق مستعبره مسئله متقدمه دن مفارق و بونده مستعبر جیع غنائمده رجاله به ملتئمدر که استغاره سی ایچق رکوب ایچون اولغله فرس اوزره قدرت قتال دن محجوب بدر و صورت مزبوره ده مستعبر غدر ایلہ صاحبیه مخالفت و همان دارالخریه دخول و اوزرنده قتاله مباشرت قیلسه نه راجلدر ککه بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماد یعنی بوقریبا شان ایلدیک و صاحب الفرس دخی بیه جیع غنائمده راجلدر که قبل قصد الغزاه رکوب ایچون اعاره سینه قتال ایچون اعاره سی کندو حقه بر ایدر ز پرا ایکی صورتده دخی قتال ایچون مؤنت فرسی ایچق بعد دخول دارالخریه التزام ایشدر و هم قصد غزایه ایدکده دارالخریه فرسنه ظفر بو اوب بولسه جعی معلومی دکلدر اگر حقه دارالخریه غازی یا دخول ایچون حاضر اولدقدن صکره فرسی رکوب ایچون غزاه اعاره و بعد الدخول استرداد ایلن اهل جهادده بوسلوک استحقاقه داخل زهره فرسان ایلدیک ز پرا آنی شومزله ازال قیلدق که غازی بر مشیه قادر اولسان راجلی کوروب آنی مقصد ایل فرسنه تحصیل ایدوب دارالخریه دخول نصکره ازال و فرسی اخذ ایلله ایشکده بو بایده اول غازی فارس ایلدویکی اورتاید و کذلک آنک منزله نازل قیلن فارسکله ککاماندر لکن بومعی مانجی فیهده معقود و معیر مزبور فرساندن غیر معذ و دوزوا کرمستله مزبوره ده فرسی مجرد رکوب یا خود قتال ایچون ایچار ایش اولسه صاحب الفرس جیع غنائمده رجاله دن اعتبار قیلنور ز پرا قریبا شان ایلدیک که قتال ایچون قصد دخوله حاضر اولدقدن صکره فرسی ایچار بعنده مستأجر داخل دارالخریه ایدار ایلسه صاحب الفرس جیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانجی فیهده صاحب الفرس ایچون قصد غزایه ایدکده فرسی حق مستحقه ایده دخی جواب صاحب الفرسده سبق ایلن قول صوابدر و اگر قتال ایچون استیجار ایش ایشه معیه الاچاره اخذ اولسان غنائمده فارس و بعد الاقتضا اخذ اولسان غنائمده راجلدر ز پرا فرس حق مستحقه بدندن اخذ اولشدر مکر بعد الاقتضا افرسی صاحبندن منع یا خود فرس ملکدر بو صاحبی دفع ایلله بوسورتده جیع غنائمده فارس عدا اولنور و مستعبر دخی صورت مزبوره ده مستأجر کیدر ز پرا هرری قصد قتاله فارسا دخول ایشکده فرس بدندن جعی مستحقه اخذ اولنجیه دک فارسدر نکته سی اولنور که بونلر مع فرسنه غاصب اولشدر و بیان اولدیکه فرس معضوبله سبب استحقاق اوزرنده قتال ایدکده ایدار معقد اولور و حالت بقا حالت ایدیدن اسهل اولغله فی الاصل معقد اولان سبب فرس معضوبله ابقا اولنق اولی واکلدر و اگر رکبسه فرسی بیغاری به سهم فرسی کندو به ورمک اوزره ایچار ایلسه بو اچاره دک فساد ای آشکاردر ز پرا اخذ اولنور جعی غنائم مجبور ایش و المقدر اولوب سهم دخی فرس اوزره بولسان غزایه اولوب فرسک اولمعه اول فرسی جهالت فاجسه ایل مجبور اولان بدل ایل ایچار ایشدر و اچاره فاسده حکمده اچاره جائزه ایله اعشار اولغله سهم فرس مستأجر اولوب صاحب الفرس ایچون دخی اجر مثلی بالغنا مابلغ ایتفا اولنور ز پرا مستأجر حکم عقد فاسد ایلله معقود علیهی استیفا ایشدر کذلک شرط مذکور ایلله اچاره ایلسه بیه حکمی حکم اچاره دوز را بونده شرط

مطلب لافوق بین الاجاره و الاطافه عند شرط الاجاره

اجر ایشدر و اجر ایلہ مشروط اولدوقده لفظ اعاره ایلہ لفظ اچاره میانده فرق یوقدر بوسورتدره مسلمین هیچ غنیمته اصابت ایتدن دارالاسلامه خارج اولسه زینه مستأجر اوزره اجر مثلی واجبدر که مستأجر حکم اچاره فاسده ایلہ استیفاء معقود علیہ ایشکده بر شیه اصابت ایتدن ایچون اوزرنده اجر مثلی مستأجر بونک نظیری شول مضار بدر که مضار به فاسده ده تکمیل عمل ایلله ریح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلی مستأجر و اگر رکبسه کندو بر شیه مدت معینه ده یا خود مسالین شوغزه زنده نهایت مبلغ بر شیه واصل اولنجیه دک دیک مثل و مدت غیر معینه ده غزایه اوزره رکبسه بی استیجار ایلسه بوعقد دی اطلدر ز پرا بیان ایلدیک که جهاد سنم الدین و عباداتده رکن رکین اولوب فرض کفایه ایشه ده اکامباشرا اولان کندو فرضنی ادا به مباشر ایدوی مستعبر و اداء فرائض و طاعات اوزره استیجار باطل و یا ایدر بوسورتده سهم غنیمت مستأجر نفسنه شرط ایشه ده ایشده اجر کدر ز پرا استیجار باطل و کالم دوم اولغله سهم غازی به ویر یلمک معلومدر و اجر دخی مستأجر دن اخذ اجر ایش ایشه ردی واجبدر ز پرا عقد باطل اصلا اجر غیره مستأجر و هم غزاسنده نفسی ایچون غافل اولغله غیر اوزره اجر غیره مستأجر بوسورتده مستأجر کندو سلاح و دابه سنی اجره و برمش ایشه نظر اولنور اگر سهم غنیمتی نفسی ایچون شرط ایش ایشه سلاح و دابه سنک اجر مثلی بالغنا مابلغ اجر اوزره واجبدر ز پرا مستأجر نفسی ایچون منفعت سلاح و دابه سی مقابلده عوض مجبوری شرط ایدوب اجر دخی عقد فاسد ایلله اول منفعتی استیفا ایشدر کدر که اجر مثلی ایغایده و اگر شرط ایش ایشه اجر سلاح و دابه دن اجر اوزره نسبه واجب اولماز ز پرا مستأجر نفسی ایچون عوض مالی شرا ایشکله سلاح و دابه سنی اجره اعاره یا خود قتال ایچون فی سبیل الله بدل ایش اولوب اتلری قتالده استعمال ایلن غازی اوزره مستأجر اجر اولماز و اگر رکبسه فرسی مدت معلومه ده رکوب و اوزرنده قتال ایچون یا خود بر غلامی دارالخریه مدت معلومه ده خدمتی ایچون بدل معلومه استیجار ایلسه بوعقدی جائزدر کک هر یوم ایچون نسبه اجر ایتسون کک ایتسون ز پرا بونده معقود علیہ بیان مدتله معلوم بدل دخی معلومدر و معنای طاعت و اقامت فرضدن نسبه بوقدر پس بو استیجار صحیحدر اما بیان مدت ایتوب همان شوغزه به کیدوب فلان محله عودت ایدنجیه دک دیوا استیجار ایلسه بوعقدی فاسددر ز پرا معقود علیہ مجبوردر که مسلمین دارالخریه نه محله بالغ اولوب آندہ اقامتاری طو یلدر قصه بر میدن بولنور بوسورتده مستأجر استیفاء منفعت ایدر سه اوزر بیه اجر مثلی واجب اولور ز پرا بونده معقود علیہ حاصل اولغله عقد اچاره منعقد اولوب ایچق غرر و جهالتنه بناء فاسد اولغله اجر مثلی بالغنا مابلغ مستأجر بدر ز پرا بایده اجر اگر چه مسمی در لکن صاحب الغلام و الدابه بن سز اول محله واصل اولنور دن اقدم عودت ایدر سز دیو ایدر ایدر ایدم بوقسه واصل اولدوب بیکر محله دک بو مسما به راضی اولماد دیک جائز اولغله دفعاً الخصام اجر مثلی بالغنا مابلغ اوزرنده التزام اولدی و اگر رکبسه نک بدنده حبس فی سبیل الله اولان بعض افراس حاضر و اول کسبه دخی قیم افراس اولغله دبلدیکنه و یروب و دبلدیکندن آغه قادر ایکن بعضی فی سبیل الله اوزرنده غزایه جت بعض ناسه اعطا ایدوب آنلر افراسله دارالخریه دخول نصکره مسالین غنائمده اصابت ایلسه ز بعده افراسی آنلردن اخذ و آخر بیه و یروب صکره بعض غنائمده دخی اصابت ایلسه بوسورتده افراسله داخل اولنور مضاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخذده سهم رجاله به مستحقدر و افراس حبس ایلہ مراد شول افراسدر که جهاد ایچون وقف اولنور و وقف افراس صحیح و مستحکم الاساسدر اما اصل محمد رجه الله تعالی اوزره ثاب جنازه و آلات غسل موتی کی متعارف الوقف اولنورده صحیح اولغله فی سبیل الله اوزرنده قتال اولنان افراسده دخی تعارفه بناء صحیح اولنور و بوبایده اصل اصیل شول روایت اولنان قول جلیلدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه وفات ایلدکده بدخلافنده فخری اوزره حبس فی سبیل الله لفظی یا زلمش اوچون فرس و ارایدی و مانجی فی اولان مسئله نک نکته سی اولدر که غازی مرقوم دارالخریه فرس اوزره داخل و فرس اوزره قتاله قادر و غنائم اولی اصابت اولنجیه دک قدرتی باقیه اولغله آندہ سهم فرسانه نازل اولوب مستعبر فرس منزله قبلنور و بعد الاصابه فرس بدندن حق مستحقه اخذ اولغله غازی مرقوم غنائمده ده فارس بولنور بدندن فرسی اخذ اولنان مستعبر کی ایچق سهم رجاله به مستحق اولور و بوبایده دارالخریه بدندن فرسی استرداد ایدن قیم وقف یا خود نفس واقف اولنق مساو بدر و قیم و واقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله جهاد ایلسه ل آنکله فرساندن تعداد اولنور ز پرا استرداد لری ایچق دارالخریه واقع اولشدر و بواسترداد

مطلب استیجار رجلا الجهاد

الحبس بضمین جمع حبس وهو کل ماوقفه اوجده الله تعالی حیوانا کان او راضا و دارا کذا فی المغرب بیان مذکور اوزره فرس موقوف واحد ایشه حبس و جماعت ایشه حبس اطلاق اولنور

مطلب وقف الا فراس و غیرها من الثقلات

دارالخریده شرفرسیدن اقوی دکلدن وحکم شراسقت المشرک کذاک اول فرسی را جل آخره اعطا ایلسدر
اول دخی دارالخریده اشترای ایلمش منزله نازل و فرسانده غیر داخلیدر و او کر برکسته ناک یننده افراس موقوفه
بوانوب کندی واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکسته به ایچار ایلسه بوصعنده اسائنه
اجتسار ایتمش اولور زرا واقف ارضی مسجد قیلش کی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بوند نصکره
کسب مال ایچون ایچار ایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرنده فی سبیل الله قتاله آخرتده نیل ثواب
ایچون آنلری اعداد ایتمشکن قیم آنرا ایله دنیاده اکتساب مال ایلمک تغییر شرطدن تعداد اولور قال الله تعالی
فن بدله بعد ماسعه فانما اتمه علی الذین بدلونه یعنی اول کسکه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیت اکا
بالغ وعسندنه محقق اولدقد نصکره آتی تغییر ایله وبال تغییر ایچق تغییر ایلمشدر اوزره واقعدر بوصورنده
مستأجرین اوزرنده قتال ایلسه زسهم فرسانی استحصال ایدر لر زرا دارالخریه فارسا داخل و فارسا قتاله
قادر اولمشدر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلدر و اجور خیلی ادا دخی اوزرنده و اجیدر زرا متناول
عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشدر روحالری غاصدن استیجار خیل ایدر کیدر زرا قیم وواقف بو ایچار ده
غاصدن کتر کلدر و عقد غاصله مستأجر استیفاء منفعت ایتمکده مستوجب اجر اولجه بونده دخی اظهاردر
لکن ایچار ایدر کر کدر که اجرت حاصله بی اکل ایچوب تصدق ایده لر زرا حق شرعله بواجاره دن ممنوع
اولدقرندن اول اجرت سبب خیث ایله اکتساب اولمشدر و بموقوله ده سبیل شرعی ایچق تصدق قدر و او کر
افراس مرقومه مستأجره بیده هالک یاخود عقر اعدا به مستهلک اولسه بوصورنده والی قیتملرین دیلرسه
موجره و دیلرسه مستأجره تضمین ایدر زرا هر رنده تعدی وارد و هو جر شول غاصب منزلنده در که مقصودی
ایچار ایلوب استعمال مستأجره تلف اوله بوصورنده اگر مستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیتمله موجر اوزره
رجوع ایدر زرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضما نه مغرور اولمشدر و او کر موجره تضمین ایدرسه موجر
مستأجر اوزره بر شیشه رجوع ایده مز بعیده والی اول قیتمله فرس آخر اشترای ایلوب هالکک مقامنه قائم و بر بنه
وقف لازم قیلر زرقیتمه قیتمله نسیمه ایتمکدری ایچق قیامدن مستحق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدقدغنددر
و بو باده اصل عین فی سبیل الله حبیس وموقوف اولغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور بنه قیم فرس
موقوف مقبول وقابلی قیتمی غارم اولسه آنده معاملة مرقومه لازمدر و بدلی وصف اصل ایله موصوف قیلق
آنکله بر فرس اشترای فی سبیل الله آتی موقوف ایلمکه موقوف قدر بعده مؤلف واقف الاستمرار بمسئله ده شرط
وقتی اظهار ایلوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله لر بی صاحبی بدندن اجر ایله بدقیمده ادراج ایتمکده حکم حبیس
وموقوفه ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التصرف دلیل مسئله بی تحریرده دیکره زرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رجه الله تعالی اوزره تمام وقفه شرطیدر
و ابن ابی لیلی رجه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بدخی آنده رجوعی غیره مشر و عذر لکن اول
واقف تولیت وقفی ابتداء امر دن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه چا ندر زرا تسلیمی مجرد اتمام
وقف ایچون شرط قیلمشدر بعد وجود الشرط بد واقفه عودتده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراخ وسلاحده
جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشیقه حضرت خلی و ابن مسعود و تابعیندن امام شعبی ونحیی
رضی الله تعالی عنهم دن اکابالغ اولان تجر یزله سوق دلیل ایلمدی بوصورنده برکسته به اوزرنده عز ایچون
بر فرس حبیس یعنی موقوف و بر یلوب اولدخی دارالخریه دخول و مسلمین غنائمه وصول ایتمکده نصکره
اول فرس بدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی بر مراد قیلنسه اول کسکه غنیمت اولی ده فارس اولغله سهم
فارسله مسرور و ثابته ده فرس بدندن ایچق اخذ اولغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور امانتولی وقفک بدنده فرس
آخر اولوب دارالخریه راجل داخل اولسه جمیع غنائمه ایچق سهم راجله نائلدر زراداره راجل کیدر کد نصکره شخص
آخردن اشترای فرسله فارس اولدیغی کی بد غازیدن اخذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

اگر چه آیه کریمه حکم وصیتده نازل در لکن وقف دخی بعد موت الواقف مستقیم اولغله وعقد مذکور تغییر وقف ایتماره دخی مستقیمدر والله اعلم

مطلب شرط وقف الفرس والعقار

مطلب وهب فرسه راجل فندخل بها مطلب منی یصح الرجوع من الهبه

ایلوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولنسه لر واهب اول فرسله فارس اولوب جمیع غنائمه راجل
قیلنور زرا دارالخریه راجل کیدر کد نصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوبت له غنائم
اولی ده فارسدر که دارالخریه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثابته ده راجلدر که فرس بدندن
حق مستحقله اخذ اولمشدر زرا واهبه عوض هبه سی واصل اولمادغه حق رجوعی شرعا نائلدر سؤال
اولنورسه که بوصورنده موهوب له کند و ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشکن لایاختیاره بدندن زائل اولمشدر
کر کدر که بعد الدخول اهل حرب اخذ واجر از ایتمکدرنده فارسا کدن خارج اولدیغی کی بونده دخی اولسه
جواننده دیرز که بونده فرس بدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولمشدر وحق مزبور دارالخریه دخولی اوزره
سابقدر بوجهنه علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی ایچق قبل رجوع الواهب
بولغله مقید در حق مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدن واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنائمدن صکره بنه بوله در اگر موهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخولده جمیع
غنائمه فارس قیلنسه اقتضا ایدر که برکسته ناک اون فرسی اولوب هر برین بر راجله هبه و اوزرنده دارالخریه
دخولدر نصکره بدندن استرداد ایلسه همان بمقدار ایله جمله سی جمیع غنائمه فرسان اوله لر و بمعنی
بعید غیره معنی در زرا بوقوله قائل اولان لامحاله اول افراس عشره بی رجال عشره به اعاره و دارالخریه استرداد
ایلسه یه فرسان اولور لر دیکه محتاجدر زرا هبه واعاره ده عندالدخول صاحب الافراس رجوع ایتمکده دک
افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت بوقدر وعلی هذا برکسته شرا فایده ایله بر فرسی اشترای وقبضله اوزرنده
دارالخریه دخولدر نصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئله هبه بونده دخی قطعی الموقوعدر زرا واهب
حق رجوعی کی باده دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهاردر که بونده بایع استرداد ایله شرعا
مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر و استرداد واهبه موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمه
فارسا کدن خارج اولجه بونده دخی اولادر و اگر بیعی صحیح اولوب صکره دارالخریه برکسته یکنسه ایله فرسه
مستحق اولوب بد مشترکدن اخذ ایلسه بوندخی بیع فاسد مز لنده در زرا دارالخریه دخولدن اقدام ثابت اولان
حق مستحقله بدندن اخذ اولمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غایب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغضوب منه ایله فارسا کدن خارج قیلنور کذاک برکسته آخره بر بغل و یلوب آنکله بر فرس اشترای ایلوب بعدالتقاضی
ایکبسیده دارالخریه داخل اولدقرنده بغلده بافرسده عیب بولوب اول عیبله قضاء قضای و له یاخود بلاقضاء
معیی رد و مالی استرداد ایلسه بوصورنده مشتری فرس بر بنه رد ایتمدن اقدم اخذ اولنان غنائمه سهم فارسه
مستحقدر و بو باده عیب فرسده بولغله مشتری فرسی رد ایلمن کسکه اولمق یاخود بغلده بولغله مشتری
فرس بغل اوزرنه رد اولنان کسکه اولمق مساویدر و بر بنه رددن صکره اخذ اولنان غنائمه سهم راجله
مستحقدر زرا عیب فرسده بولغله کند و در ایلمش ایسه فرسی ملکندن لایاختیارا زاله ایتمشدر و او کر عیب بغلده
بولغله اوزرنه رد اولمش ایسه فرس بدندن حق مستحقله اخذ اولمشدر اما مشتری بغل مجموع غنائمه راجلدر که
دارالخریه راجل داخل اولمشدر کذاک بیعاری صحیح ایکن دارالخریه بعض غنائمه اصابتدن صکره افاله
واستقاله ایلوب یاخود اخذ هم مشتری کورعش اولغله خیابار روئنه رد ایوب یاخود مشتری فرس قبض
فرس ایتمش ایکن بغل تسلیم ایچوب عسندنه هالک اولغله فرسی رد ایلسه بوصورنده ملکری سبب مستحقله
ازاله قیلغله صکره اخذ اولنان غنائمه فارسا کدن اخراج وطهم رجاله به اتاله قیلنور و او کر برکسته دارالسلامده
ایکن فرسی دخی مقابله سنده داینه رهن ایوب ایکیسی بر دن عسکر ایله دارالخریه داخل اولدقد نصکره
دینی ادا و فرسی استرداد ایلسه جمیع غنائمه رهن و مرتهن رجاله دن تعداد اولور زرا هرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولماده آنکله فارس قیلنق متعذردر و رهن دخی عقد رهنله مرهونه مرتهن ایچون موجب
ملک البید اولوب قبل قضاء الدین کند و بدنی اثبات ممکن اولماده دخول دارالخریه فرسی اوزره قتاله غیر
متمکندر و او کر دارالخریه فرسبده دخول و بعض غنائمه وصولدر نصکره رهن ایلوب صکره بعض غنائم
دخی آنکسب بعهده قضاء دین ایله فرسی استرداد ایلمکد نصکره بعض غنائمه دخی ظفر یا ت
اولنسه مرتهن بر حال اول فرسله فارس اولدیغی ظاهر و رهن غنیمت اولی و ناکسده فارس ایلوبی باهردر
اما غنیمت وسطی ده راجلدر که ملکی قائم ایکن اختیاریله فرس اوزره متمکن قتالی زائل قیلوب دارالخریه
فرسی ایچار ایلمن کسکه منزله نازل اولمشدر و بر قریبا مسئله اجاره بی بیان و کسکه سنی تقریر و اعلان ایلمک

مطلب الایم فاسدا مورالاسترداد شرعا و الواهب منی عنه ندبا

و بوقوله تفوکه غیری ایله بیع و شراده هر ری بایع و مشتری اولغله بر بنه مشتری فرس و بر بنه مشتری بغل الطلاق اولمشدر

درهن دخی اکیاس اولنور زیرا هربری ملک صاحب الفرس قائم ایکن غیرک استحقاق بدنی مستزیدر
 واکر برکنه دارالخربه فرسله دخول وبعض غنائمه وصولد نصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
 حاصل اولدقد نصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه درایلد کد نصکره
 بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه ده فارس و غنیمت وسطی ده راجلدر که فرسی
 ملکندن اخراجله اوزرنده قتالندن تمکننی بالاختر زائل ایشدر و بوبلده فرسک صاحبسه عودتی من کل وجه
 فسح عد اولسان سیدله اولوب یاخود کند وحقنه فسح وحق غیرده بیع جدید عد اولسان سیدله واقع اولمق
 برادر که علی کلا التقدرین غنیمت وسطی به حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرتمبندر سؤال اولنورسه که
 صورت مفروضه ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه ده دخی راجل قیلنق واجب ایدی زرامونت فرسی التزام
 ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولدیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقد نصکره فرس بدنه عودت
 ایش ایدسه هنوز اشتره فرس ایدنلرک منزله نازلدر ودارالخربه راجلا کبروب صکره اشتره فرس ایدنلر سهم
 فرسده غیر نازلدر جوایده درز که دارالخربه فرسی بیع ایلنک سؤالده ذکر اولنان کی قصد تجارت ایچون اولمق
 محتمل اولدیغی کی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارساد خولنده
 منعقد اولان سبب استحقاقی بوبله امر محتمل برله باطل اولوب انجق فرس اوزره قتاله تمکننی بالفعل زائل اولمق کی
 امر متیقله عاقل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولیشدر و مؤلف همام بواصل اوزره تقریر یعه
 اهتنامه دیر که مسئله مزبوره ده فرسی اوزرینه رد اولوب همان کند و آنک برینه فرس آخر اشتره ایچون اکا
 فرس آخره اولسه بنه غنیمت وسطی ده راجلدر که فرس اوزره قتاله غیر قادر ایکن اول غنیمت حاصل
 اولیشدر و غنیمت اولی وثالثه ده فارسدر که فارساد خولله سبب استحقاقی منعقد اولدقد نصکره فرس اوزره قتاله
 مقتدر ایکن بو غنیمتک اخذی متبسر اولمشدر کذلک مشرکین غنیمت وسطی ای استرداد ایچون مسئله قتال
 اید کده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلینده اقتال ایلسه بنه سهم راجله ایصال قیلنور
 زیرا اول غنیمتده آنک ایچون نصیب راجل واریکن قتال ایشدر واول قتاله آده اولان حق ترابدا ایلن کذلک
 اشتره ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله محتمل اولسه بنه حکم مذکور محمول اولماز
 زیرا بوبله فرسله ابتداء دارالخربه داخل اولسه بنه سهم فرسده نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
 منعقد اولمق جائز اولمق حالت بقای دخی اسهل ایکن آنکله انشاء فارسی البتہ جائزدر واکر ایکی فارس بربرله
 فرسارینی مبادله یاخود هربری کند و فرسی آخره دراهمه بیع ایلسه لریکینسیده علی حالهما فارساردر زیرا
 هربری دارالخربه فارسا داخل و بیع یاخود اشتره ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیر زائلدر واکر دارالخربه فارسا
 دخولد نصکره برمسلم فرسنی قتاله قیمتی ضامن اولمشکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشتره ایچون اول احبایده
 غنائمه اصابت اولسه صاحب الفرس جمیع غنائمه فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقد نصکره استرداد فرسنی
 ملکندن اختیار بله ازاله ایچون هالک اولمش کی صنعی بوغینکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که تلف ضامن
 اولدقد صاحب الفرس قیمتی آوب فرسی اکتامیک ایش کی اولمق ایچون اکی بیع ایش منزله قیلنماز جوایده
 درز که صاحب الفرس تلفه تمکننی قصد ایچون همان استرداد عین متعذر اولدقد نصکره استرداد قیمته
 نرسندن دفع خسارت قصد ایشدر لکن قیمته تقرر ملکی عیندن انعدام ملکی مستزیدر تا که بدل و بدل منه
 ملک شخص واحده مجتمع اولمه لریس بوبلده مطلقه تمکننی بطریق الضروره ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
 قصدی بله ثابت اولمقله حتی ابطال اولماز وعلی هذا بعد دخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرس ایدوب
 اکاظفر بولماسه یاخود غصب و غنیمت ایدوب قیمتی ضامن اولسه یاخود غصب و اوزرنده فرار ودار اسلامه
 اخراج ایلسه بوسورتلرک مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کیدر اما غاصب تغیب ایدوب قاضی اوزرینه
 قیمته حکم ایلد کد نصکره فرس بدنه ظاهر اولوب مسلمین غصیدن اقدم و غصبله ظهور فرس بیننده و ظهور
 فرس نصکره اصابت غنائم ایش اولسه لریس بوسورتده صاحب الفرس قبل الغصب و غصبله ضامن بیننده
 اخذ اولنان غنائمه فارسدر زیرا بوبلده غصبله ملکی زائل اولوب همان اوزرنده تمکن قتالی بالاختر
 زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرک قبل ظهور الفرس و کرک بعد الظهور اخذ اولنان غنائمه راجلدر زیرا
 بوسورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیار بله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلک امید بله منتظر اولوب
 تضمین قیمته تراخی تمکن ایکن قیمتی طلب وقاضی دخی حکم ایچکله حکم باعده داخل و فرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیار بله حاصل قیلنور کورمز بنسکه برکنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی در ساحت
 قیمتی تضمین اید کد نصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراج بالاختر استحقاق ایشکن
 اول فرسله بر دخی فرسانده ادخال اولنوری مکر استیفاء قیمت اید کده قبل اصابت الغنائم آنکله فرس آخر اشتره
 بوسورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمقله جمیع غنائمه فارسی استقرار ایدر واکر دارالخربه فارسا دخول
 و بعض غنائمه وصولد نصکره فرسنی بیع و فرس آخری استیجار و اوزرنده قتاله بعض غنائم دخی استحقاق اولسه
 اول کینه غنائم اولاده فرسانده وثابته ده راجله ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
 منعقد اولوب مستاجر مملوکی اولمقله مقام مملوکیه قائم و آنکله منعقد اولان سبب استحقاقی انشاء ملائم
 اولمق دیندین بشقه دارالخربه استیجار اولمقله مجددا انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله من صورت مزبوره ده
 فرس آخری استعاره قیلسه بنه بوبله درز را استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کتردر اما اکا فرس آخره
 با تصدق اولوب قبض ایلسه جمیع غنائمه فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمقله فرس اول برله منعقد اولان سبب
 استحقاقی انشاء مقامه قیامی هویدادر توضیحی اولدر که فرس آخری استعاره و استیجار ایله مقدم اید فرس
 اول التزامدن امر ای تجارت اولدیغی متین اولوب شرا ایله متعین اولمقله مشتری ای مقام مبیعه اقامت امر هیندر
 بعده موهوب حکم مشتری ایدوکی ثابتدر که هبه و اشترادن هربری عین فرسده ملکنی ثبتدر واکر دارالخربه
 ابتداء فرس مستاجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولد نصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
 غنائم دخی حاصل اولدقد نصکره فرس آخری استیجار و اوزرنده قتاله بعض غنائم دخی تحصیل اولسه اول کینه
 غنائم اولی وثالثه ده فارس و وسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عینده مالک اولوب همان اوزرنده قتاله قادر
 اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکتامیک اولمقله استحقاقی انشاء مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کی
 بود دخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمه سهم فرسده غیر مستقدر
 و بومعنی انجق غنیمت وسطاده محقق قدر مسئله مرقومه ده موجر فرسنی اخذ ایلد کدن صکره فرس آخری
 استعاره قیلسه غنیمت ثالثه ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منعقد استحقاقی ثابت و استعاره ایله غیر ثابت اولد بندن
 استعاره استیجار دن دون اولمقله فرس مستاجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله انشاء اولمق امتناعه مقررندر اما
 حین انقضاء اجاره ده کافر آخره اولوب یاخود اشتره ایلسه جمیع غنائمه فارس قیلنق بلامر ایدر زیرا استیجار ایله
 فارس اولمق اشتره ایله اولمق دخی اولدر که بوزرنده علت انعقاد سبب استحقاقی مع زیاده موجود ایدوکی اجلی در
 واکر دارالخربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول و غنائمه وصولد نصکره معبر فرسنی استرداد و بعض غنائمه دخی نبل
 مراد نصکره فرس آخری استعاره و اوزرنده قتاله بعض غنائم دخی استحقاق اولسه نظر اولنور اکر معبر ثانی سهم فارسه
 انجق اشتره ایلدیکی فرسله مستحق اولنورن ایلسه مقیمایان ایلدیکی که قتال ایچون اعاره ده معبرک فرس اوزره
 تمکن قتالی زائل اولمقله استحقاقی غیر باطلدر و معبر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولمق فرس
 واحد شخصی فرس قتل مقله مستحیر آنکله بر شیهه ملکی اولوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق
 قیلنور واکر معبر افراس کثیره به مالک و بشیهه فرسله سهم فارسه متمک ایلسه بوسورتده مستحیر غنائم اولی وثالثه ده
 فارس و وسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمقله سبب
 مزبور عین اول ایله باقی قیلنور یعنی کی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمز بنسکه دفعه ثابته بنه بعینه فرس اولی
 استرداد و اوزرنده قتال ایلسه البتہ آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلک بعد استرداد المعبر فرس آخری اشتره
 یاخود تهاب یا استیجار ایلسه بنه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقی موجب اولان معناده
 استعاره دن قائم و معنی اولمقله بونلر ایله اول استحقاقی انشاء سبب اعتبار و صورت استیجارده صاحبی انجق
 اول فرسله فارس اولوب اولمق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقله خارج اولمقله مستاجر
 آنکله فارس قیلنق مقرردر اما اعاره بشقه در که اجاره ده موجر مستاجر ایچون ایجاب حق ایچکله اوزرنده
 موجرک تمکن قتالی زائل و اعاره ده غیر زائلدر کورمز بنسکه برکنه دارالخربه مدت معلومه خد میچون نفسنی
 ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مزا اما بلا ایجار برعازی به خدمت و اعانت ایلسه سهمی باطل اولماز و سهم
 فرسده دخی حکم شرعی بوبله در واکر برکنه دار اسلامه بر فرسی اشتره و قبل نقد الثمن و القبض دارالخربه
 دخولدر نصکره نقد ثمن و قبض فرس ایلسه با بیع و مشتریدن هربری جمیع غنائمه راجلدر زیرا با بیع قبل
 الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایچکله بلا فرس داخل کیدر و مشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر فقه الحنفیه
 مدته لمر یکین له سهم

قبالدين ما يوسدر که فرسي عند البايع مقابله نموده بمزله الزهون محيوسدر همتان دارا الحربه حين نقد نموده
 ممکن اولمغه هنوز اشتراء فرسي اينك حكمتي متضمندر اما قبل الدخول نقدمن اندوب يا خود من مؤجل
 ايكن قبل القبض دارا الحربه داخل اولمغه بونده موجب قياس مشري دخی باع كي غنايم مضابده راجل اولمغه
 زير فرس اوزره قتال نوع من التصرف قدر که مشري به الحيق عند القبض حاصل و دارا الحربه بعد القبض اوزرنده
 تملك قتاله واصلدر توضیحی اولدر که مشري نقدمن اينسه دخی فرس جز بوز ضمان بايغده در زير هالك اولسه
 ملك باع اوزره هالكدر و باع نموده ز يوف بولوب مشري به رد اينسه استيفاء من ايجون خمس ميعه مالکدر
 بوجهتله عند عزمده محققدر که مشري حين دخوله على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير ممکن و قبل نقد
 التي نجه سهم فارسه نامستحق اليه بوضورنده بعد التقد دخی نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشري
 مستحق سهم فرساندر زير انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرر فرس اوزره قتاله اقتدار
 مشريه ثابت واستواردر که فرسه حق غيردرن خالی اولمغه اوزره مالك واقدار بايغله هربه زمان ديلسه اخذنه
 قادر و ممتلك ايكن بواقفداري قبضه و مقرر و فرسي رگوب ايجون ضيره اعاده يا خود ابداع صورتهري كي
 سهم فارسه استحقاقی مستقر اولمغه و اگر ايكي مسلم بيلزنده مشريك فرس له دارا الحربه داخل و اوزرنده گاه بري
 و گاه آخري مقال اولمغه ججع غنايمه ايکسیده راجلدر و زير بري بغير اذن الاخر اوزرنده قتاله ممکن
 اولمغه آنکه فارس قيلمی غير ممکندر اما دارا سلامه احد همتان آخره حصه مني ايجار يا اعاره ايش اولسه
 مستعير و مستأجر دارا سلامدن اوزرنده ممکن قتاله منفصل اولمغه آنکه فرسانده داخل او اور مکر معبر حصه مني
 اخذ ايدوب يا خود اعاره منقضيه اوله اول خينه بعد الاسترداد اخذ اولان غنايمه راجل قيلنور زير دارا الحربه
 دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقه فرس اوزره ممکن قتالی زائل اولمغه و اگر بيلزنده بالناصفه مشريك
 اولان ايكي فرس له داخل و هر بري فرس معين اوزره قتاله آخري از غنايمه مقابل اولمغه ايکسیده راجلدر
 زير بري فرس اوزره قتاله غير ممکن ايكن دارا سلامدن منفصل و دارا الحربه شريکي قطيئه حادث اولان
 سيدن اول تمکني يحصل اولمغه که اکتفح حاصلی بوقدر اما قبل الدخول وجه مشرو ح اوزره هر بري
 آخري ارضا اينسه هر بري رضاستندن رجوع ايندجه دلک ايکسیده فارس اولمغه قضا اولنور زير هر بري
 فرس اوزره ممکن قتاله منفصل اولمغه اول ممکن باق اولمغه سبب استحقاقی منعقد و متصلدر و ايکسیده بدن
 رجوع ايلد کده اول ممکن زائل و ايکسیده راجل اولمغه کذلک صورت مفروضه ده فرسين مشريکين
 اوزره رکوبه قبل دخول دار الحرب تهاويه قائل اولسه ايندجه ايکسیده راجلدر و بز رکوب دانين اوزره
 تهاويه اولان اختلاف مجتهدين شرح المختصرين کتاب الصلح ده ذکر و ثبين ايلدک و اجماع ايتنادر که احد
 شريکين طلب مهيايه و آخر امتناع ايندکده مطلوبی قتالی ايجون رکوب ايسه مهيايه اوزره هيچ بونه خبر
 اولمغه زير مهيايه قسمت منفعدر و بوضورنده اول قسمته اعتبار معادله ممکن دکلدر و معادله ممکن اولمانه و اوده
 مهيايه اوزره جبر لو لغاز لكن بيلزنده اتفاق ايلدک راسه تراضيته بناء تجوز و الاطلاق اولنور و اگر مطلوبی قتالی
 ضري بر مصلحت ايجون رکوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهيايه اوزره جبر اولنور زير بونده اعتبار معادله
 ممکن اولمغه قسمت منفعتي قسمت عياله اعتبار واحد همتانک طليئه بونده دخی آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه
 صورت مفروضه ده هيچ بري سهم فارسه مستحق اوله من زير قتالی ايجون رکوبه مهيايه ايله فرس اوزره قتاله
 هيچ بري ممکن اولمغه و اگر هر بري شريکينه ديلديکي فرسه رکوب ايجون دارا سلام با دارا الحربه اذن و بروب
 لكن بري بغيره ييشه تسليم ايسه بيه ايکسیده راجلدر زير احوال شريکين نصيبی آخره اعازه مجرد اذله تمام
 اولوب تسليم محتاجدر و اگر بر حسب دارا الحربه افراس کثيره ايله دخول و جعليه شفي بيع الحيق بري ابقا اينسه
 بيه سهم فراسدن العا اولمغه زير افراس باق اوزره قتاله ممکندر و هم صنع مشرو و حندن همتان بيع ايندکنده
 صد تجارز اندوب ابقا ايندکنده ايتديکي کسب و وضوح ايتشدر بوجهتله بيع ايتديکي استحقاقی سهمده درجه
 اعتباردن ساقط وهما فرس باق ايله دخول حکمي مضبوط قبلدر حکمتي اولمغه که واحد اوزره زائد اولان
 فرس محتاج ايله اولوب فضله در و ثبوت و بقاده حکم استحقاقی الحيق محتاج ايله اوزره بنا قبلنور کورمزمبستکه
 بعض شهود شها بيلزندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان کلسه بيه قاضي
 حکمت فر قومه بيه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلدک و اگر رجوع مذکور بعد التقضا واقع اولسه موجب ضمان
 اولان مجلسده ايسنده راجعين اوزره بر شيك ضمانی واجب اولمغه و اگر افراس مزبور بوندر بري دارا الحربه هالك

مطلب باع و بيع البيع عند البايع بعد نقد التي

مطلب دخلا فرس مشريك

مطلب فرسين مشريك

مطلب الهيايه في الدايه

مطلب دخل با فراس فباعها الاواحد

مطلب رجوع بعض الشهود عن الشهاده ولم ينقص نصابها

با طرف

با طرف عدودن عقرايه مستهلك اولوب صكره بقيه افراسي جيعا بيع ايلسه بيه فارسدر زير اهلاكي بعد بيع
 البعض واقع اولايدي بندانكسه فارس فالورايدي قبل البيع دخی بويه در نكته سي اولدر که بيع ايتديکي كالعدم
 اولوب همان فرس واحد ايله داخل اولدخی قبل القتال او بعد هالك حکمنده اولمغه اول فرسه سهم فرسانه
 هالك قبلنور و اگر بر مراهق فارسا ياراجلدار الحربه دخول و مسلمين غنايمه کسب وصول ايلسه اولدخی تفسير
 سابق اوزره رضخ فارس بارضخ راجله موصوله قبلنور اما عسکر دارا سلامه خروج و تقسيم غنايمه ايتدين بالغ
 اولسه فارس ايسه سهم فارس و راجل ايسه سهم راجله بالغ قبلنور و بونده مسلمين بلوغندن صكره غنايمه اوزره
 ميتلاي قتال اولمغه و اولمغه و ابردر زير تجاوز سر حد ايله سبب استحقاقی منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق
 بلوغه کاله رسیده اولمغه کاله عارض سهم کامله استحقاقنده اصل سببه معارن كي قبلنور نظري بعد الدخول
 اسلامه کان ذميدر که سابقه بيان ايلدک و مؤلف مصيب التقرير بونده مراهق مرقوله ذمی مرسوم بيلزري
 فرقه وجه آخر بيلزري ايلدک بديکه بعض علمامراهق بالغ اولمغه و ذمی مسلم اولمغه ده هر بري سهم کامل ايله
 مساهم اولور بديکي بس مذکور بيلزندن بري قبل البلوغ و بري قبل الاسلام سهم کامله مستحق اولمغه واقع اولان
 اختلافري شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغی جامع اولدقنده سهم کامله استحقاقنده عين
 اتفاقدر و والله تعالى اعلم

باب ماختلف فيه صاحب الفرس و صاحب المقاس فيما يجب للفرس * يعني صاحب الفرس ايله قسام غنايمه
 سهم فارسه استحقاق و عدم استحقاقده اختلاف و حين اختلاف فرنده علمه مجتهدينك جوابي خلافتين بيانه
 ضامن باب دقت مضاميندرا کر بغازی فرسي دارا الحربه بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولان غنايمه سهم فرسانه
 نازل و بعد البيع اخذ اولمغه سهم راجله و اصل قبلنور بناء عليه قسام غنايمه حين تقسيمه اول غازي به
 سن فرسي قبل الاصابه بيع ايتشديک ديوب اولدخی الحيق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قسامدن
 اگر چه لايق اولان قول غازي اولمغه زير فارسا تجاوز سر حد ايله سبب استحقاقی منعقد اولمغه و هم بيع
 امر حادث اولمغه سبق تاريخ جخله ثابت اولدجه حدوثي اقرب اوقاته ايله قبلنور لكن مؤلف بيه تعديل
 قول مشروحي تعديل اندوب بديکه بونده سبب حرمانی اولان بيع فرس کند و اقرار ايله ثابت اولمغه
 بوند صكره استحقاقی بلا حجه ثابت اوله مذکور من مبستکه بر مسلم فوت اولوب اخ مسلمي و ايايکي مرتد اولان
 اوغلي كلوب ارتدادی موت ايلدک صكره وقوعی اذ عا ايلسه ميراثي آنکدر بوضورنده اخ مسلم بلکه سن ايب
 حياتده ايكن مرتد اولشديک ديسه اخ مزبور رنده تاريخ سابق دعوی ايلدک بيه قول قول اخ در زير سبب
 حرمان اولان ردي ظاهر اولدقند صكره بلا حجه اثبات استحقاقه قادر اوله من کذلک اين مضمون نصري ايلدک
 قبل موت الاب اسلامی دعوی واخ دخی سن بعد موت الاب اسلامه کلايدک بود دفع مدعی ايلسه بيه سبب حرمانی
 اولان اختلاف دين معلوم ايکن بلا حجه استحقاقی ثابت اوله من توضیحی اولدر که سبب استحقاقی عند مجاوزة الدرر
 قصد قتاله مؤثت فرسي الترافيدن و دارا الحربه اوزرنده قتالی بوقسه بيله تجارتي قصد ايلدکي محتمل اولمغه
 بعد القتال و بعد الاصابه بيعی ظاهر اولوب جانب قصد قتالی ترجيح ايتديکي استحقاقی نبونه محمول اوله من و معنائی
 مذکور بيه ايله اثباته مقصودر اما حدوثی يعني اقرب اوقاته ايله حاله بديکي نوع من الظاهر در و ظاهر اگر چه
 استحقاقی غيري دافعدر لكن اثبات استحقاقه غير نافعدر بوضورنده بعد الاصابه بيعی اوزره عسکر دن ايکي شاهد
 اقامت ايدرسه شهادت مرقومه ييمتدن بالکله عاره اولمغه قبول اولنور اما بالکتر شاهد واحد شهادت ايدرسه
 آنکه تمام حجت حاصل اولمغه بوضورنده مشهودله اشو فارس بنم مدعی اقرار ايتکله بن کاسم بيسنده مشارک
 اولورم ديوب دعوی ايدرسه استماع اولمغه زير شهادتی رد اولان کسندک اقراری الحيق بلکه مصداق اولوب
 يا خود غيرک بنسبه ده ملكي اقرار ايلدکده معتبردر و بونده قبل القسمه حين اصابتده غنيمتدن بنسبه ده
 هيچ برينک ملكي ثابت دکلدر و اگر غازي فارس فرس دارا الحربه هالك يا خود عقر اعدا ايله مستهلك اولدي ديوب
 قسام دخی بيع ايلدک ظن ايله رم ديسه بونده قول قول فارسدر زير سبب استحقاقی معلوم و ايطال ايلدک
 بيع الفرس مختلف فيه و قسام مدعی و غازي منکدر بس قول مع اليين آنکدر مسئله سابقه دين قبول
 منزله ده در کده اخ مسلم ايلدک اوزره حيات ايله مرتد و بعد الموت مسلم اولدي بود دعوی و اين دخی بيلزري مرتد
 اولمغه بود دفع مدعی ايله ايشه بونده قول قول الاين در و ميراث آنکدر اما غازي بن فرس له داخل اولوب صكره
 هالك اولدخی ديوب قسام دخی فرسه دخولک معلوم دکلدر ديسه اول غازي فرسه دخولی اثبات ايتديکي هالك

مطلب دخل المراهق فارسا و اراجلا

مطلب اختلاف في بيع الفرس قبل الاصابه او بعدها فالقول لمن

مطلب الحادث بحال ال اقرب الزوات

مطلب اختلاف في الاسلام وقت موت المورث المسلم

مطلب اقرار من دلت شهادته انما يقترب ان صادف ملكه

راجلدر زیر بونده استحقاق سهم فرس ادعا ایدراول دخی معلوم اولمغله بلائنه مستحق اوله من نظیری اولدرکه
 برعورت فلان میت بی حیاتده تزوج ایشیدی دیوطلب میراث ایلیه البته بلاجه تصدیق اولماز واکر غازی
 فارسادخول و بعض غنائمه وصولد نصکره فرس بیع یا خود هبسه ایله بدندن اخراج واستهلاک ایلدیک قسام
 و مسلمین عند زنده مجزوم لکن قبل الاستهلاک و بعده اصابت اولنان غنائم فتی غنائم اید وکی ناه معلوم اولسه
 قبل الاستهلاک اصابت قبلنا مستحق اولدجه جمع غنائمه سهم راجله مستحق اولوروز بر بعض غنائمدن حقی
 مبطل اولان استهلاک فرس معلوم اولمغله مقدار متیقن و بر بلوب زیاده وریلز و هم غنائمدن هر قطعه بی
 قبل الاستهلاک مصاب اولمق محتمل اولدیغی کی بعد الاستهلاک مصاب اولمق دخی محتملدر و احتمالله استحقاقی
 ثبوتدن عاقل و هر قطعه بی اول باده ذکر اولنان مسئله ده جمع المصاب منزلته نازل اولور و صور مد کوره ده
 قسام خصم اولوب همان بمنزله ایلدیم اولمغله اوزرینه قطعا بین لازم اولماز واکر فرس بیع و فرس آخر اشتراکیش
 ایلسه قریبایان ایلدیک که اول غازی جمع مصادره قاس انجق بیع اول و شرهائی مابنده اصابت اولنانده راجلدر
 بو صورنده دخی مصاب قبلیت و بعدینده اختلاف حاصل اولسه نه جمع مصادره انجق سهم راجله واصل قبلنوروز بر
 مصاب هر جزئی میان مزبورده مصاب اولمق محتمل و احتمالله بلاجه ثبوت استحقاقی غیر مؤملدر و هم دارالحربده
 بعض اوقانده راجل قالدغی معلوم اولمغله اصابت غنائم اول وقتک غیر اید وکی مجزومین اولدجه سهم فرسانه
 استحقاقی معدومدر شول ابن منزلده در که بروقنده نصرانی اید وکی معلوم ایکن بعد موت الاب مسلما کلوب حیاتده
 اسلامه کلدیک ادعا ایلیه البته بلاجه تصدیق اولماز کلدیک دیوانکار مدعی ایلیه البته قبل
 کلوب قبل الموت اسلامی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه کلدیک دیوانکار مدعی ایلیه البته قبل
 موت الاب اسلامی بنده ایلدیم اولمغله میراثه مستحق اوله مز واکر غازی فرس بیع ایشوید مده اولان فرسله مبادله
 ایشیدیم دیو اقرار و قسام فرس بیع اید وکی صکره بونی ایشتر ایلدیک ظن اید و دیو اصرار ایلسه قول مع الیمین
 قول غازی در زیر فرسی فرسله مبادله ائی حکم راجله قبلوب و قیامین الاوقات راجل قالدغی معلوم دکل ایکن
 قسام آنک حقیقده سبب مبطل دعوی اول دخی انکار ایتکه قول مع الیمین آنک قولیدر امام سنه اولی بشقه در
 واکر بنا جز یا خود دار الحربده اسلامه کلن حربی یا خود مولا سنه خدیجیون دخو اید نصکره آزاد اولان عبد
 عسکره الحاق ایلسه قریبایان ایلدیک که بونلر بعد الاتحاق اصابت اولنانده شریک اولوب قبل الاتحاق
 اصابت اولنانده شریک اولنماز مکر مسلمین مجددا ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ایچون
 اقتال اید و بو صورنده غنائم بیع بعد الحاق بقدر یا قتل الحاق بیع اید و اولوب و مجددا قتاله دخی دو جا
 اولسه بعض غنائمه بعد الحاق اصابت اولدیغی بنده ایلدیم اولمغله بیع بیع سزاوار اوله منزلت برامصلک
 هر جزئنده احتمال واز ایکن ایشتر ثبوت استحقاقه محال یوقدر بو صورنده بونلر ایچون شهادتی موجب حکم
 اولیان مثلا شاهد واحد یا شاهدین غیر عدلین شهادت ایشد که مشهوده اقرار ایلدیم اولمغله شریک
 اولورم دیسه استماع اولماز بر قریبایان ایلدیک که بوشهادت برانسنه ده نه ملک شاهده مقارن و نه مشهوده
 ایچون اقرار ملکه مر اهدنر کورمز بیسنکه شهادتی موجب حکم اولان کسنه شهادت ایتکه قبول اولنسه دخی
 قبل قسمه الغنائم شریک مالک اوله مز حق ایشترک ایلسه بی خاصه ملک اوزره بنا قبلنور بینه کورمز بیسنکه عسکر
 تقسیم غنائم اید کد نصکره و کسنه کلوب بن سز کله بر ایدم دیو ادعا و بعض عسکر اقرار مدعی ایلسه بیع مقراه
 تصبب مقراه مشارکتی استمدعا اید مر و حکم مذکور شهه و اشکالندن دور در زیر اول کسنه بیسه بر اید وکی
 معلوم دخی اولنسه بینه بعد تقسیم هر برجه اصابت ایلین سهم اوزره استحقاق سبب رجوعی یوقدر انجق غنیمتدن
 برسنه قالمش ایلسه امام اندن سهمنی اعطا ایدر و قالمش ایلنسه بیت المالدن تعویض ایدر بیع معنی معلوم اولماز
 بعد القسمه تصبب عسکر ده شریک اولما بیع معلوم اولماز برده عدم شریک یا طریق الاولی در و تعویض
 بیت المال نوع استحقاقندر که الغرم مقابل بالغم قاعده سندن نمایان اولمشدر زیر غنیمتدن بین الغانمین متعذر
 القسمه بر سنه قالمش بیت المال وضع اولنور کذلک قسمته سهو واقع اولسه بیع بیت المالدن اخذ اولنور کذلک
 مذکور بندن بر بی بیع بیع نصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب دخی غنائمدن دفع اعدا ایچون بر اید ایلدیم
 دیو دعوی اید وکی مسلمین بعد الاصابه مبتلای قتال اولد قلم بی بلوب لکن اول قتال لایق بوندن مقدم یا وخر اید وکی
 بیسه بر مادامکه دعوا سنه مسلمیندن اقامت بینه ایشتر شریک بیسه اوله من زیر سبب استحقاقی انجق دفعیا
 عن المصاب قتالده معنی اولوب اولدیغی قول مجزومینده ظاهر اولدیمغندن اقامت بینه یا احتیاجی باهر در اوله اعال اعلم

مطلب لایمین علی صاحب القاسم

باب دفع الغرم باشد تراخه المهم و العارته و ایداعه فی دار الحرب * یعنی دار الحربده سهم فرس کندوبه راجع
 اولق اوزره فرس بیع کسنه به اعطای اخذ اعازه و ایداعندن باحث مسائل و ما حشر اکر بر غازی دار الحربه فارسا
 دخولد نصکره فرس بیع اوزرنده قتال ایدوب سهمی کندوبه راجع اولق اوزره بر کسنه به اعطای قلمسه شرطی
 موافقی حکم شرعی بلعنه جائز و مقبولدر زیر قریبایان ایلدیک که دار الحربده اعازه فرس استحقاقی ابطال ایلد
 بوجهندن شرط مزبور تحتی ایلسه دخی سهم فرس صاحب کدر بیس تحتی انجق حکم مزبوری مؤکد در
 امام فرسک بهم اوزرنده قتال ایلین راجله سهمی تماماً کندوبه راجع اولمق شرط ایش ایلسه بوفاسد در
 زیر استحقاقی فرس اوزره قتال ایلدن شخصک حقی شرط ایش ایلسه بوفاسد در اولمق شرط ایش ایلدیم اولمغله
 اولوب بدل مشروط دخی مجبور اولدیمغندن اجازه سی فاسده در بو صورنده فرسک اجر مثلی اول مسائل اوزره
 واجب اولور اما سهم فرس الکلیه باطل اولوب نه مقالته و نه صاحبیه واصل اولماز برامقتال دار الحربده اجازه
 فاسده ایلدیم اشتیجار فرس ایشدر و اجاره صحیح ایلدیم اشتیجار بلکه اشتراک ایش اولسه بر شیه مستحق اوله مز ایکن
 ما کن فیهمه بالاولیه اوله مز و صاحب الفرس دخی فرس دار الحربده اجاره صحیح ایلدیم ایلدیم بیع ایش کی
 غنائم آید حقی باطل اولمغله اجاره فاسده سنده دخی عقد فاسد حکمده جائزه قیاس اولمغله بینه باطل اولور
 و هم منفعت فرسک عوضنده اجر مثله مستحق اولدیم کدر دخی آنک سهم فرس مستحق اوله مز مکر اندن بشقه
 فرس آخری بونله بو صورنده اول فرس آخر کرک بدنده باقی و کرک هالک اولسون تفصیل سابق اوزره آنکله
 سهم فرس باطل و صفت مرقومه ایلدیم اشتیجار ایلدیم فرسی مستحق اولدیم مده و معذومه نازل قبلنور و کقبل دخول دار الحرب
 فرس شرط سابق اوزره بر کسنه به اعطای قلمسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ایلین شخص اوزره
 اجرا قبلنور بر سبب استحقاقه دار اسلامدن فارسا تفصیل انجق آنک ایچون منعقد اولمشدر و صاحب الفرس دخی
 فرس بدل مجبور و اجرمثلنی مستوجب اولمغله راجلا داخل اولمش اولمغله سهم فرس دن سنه به نائل
 اوله مز اما فرسی ایکی بونلر بر بی بوجهله اعطای و بر بی نفسی ایچون ایش ایلدیم سهم فرس باقیسه سهم
 فارسه سزا کوریلور اما فرس آخرینک سهمی اوزرنده قتال ایلین شخصه تسلیم اولنوب اول دخی فرسک
 اجر مثلنی صاحبیه تقدیم ایدر قول محمد رجه الله تعالی بودر و قول ابن حنیفه رضی الله تعالی عنده دخی بوله اولق
 مقصدای قیاسی در زیر بونامین هما بینک اصول لرندندر که غازی افراس کثره ایلد دخی کله انجق فرس
 واحد ایچون سهم موصول قبلنور بناء علیه شرط مذکور بیان ایلدیم اوزره معنای اجاره بی متعذر اما غازی
 ایکی فرسله داخل اولدیم سهم فرس بینه نائل قبلنور قولنه قیاسله که قول ابن یوسف رجه الله تعالی دخی بودر
 کر کدر که شرط مرقوم صحیح و کامل و اول کسنه به و بر دیک فرس سهمی دخی با تمام صاحب الفرسه واصل اوله
 زیر شرط بونلر سهم فرس بینه مستحق ایدی بیس وجود شرط همان از یاد تا کدی بمحققدر بشرط آنکه
 شرط مرقومه اعطای فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جمع الاقوال
 اوزرنده قتال ایلین شخصه ایصال و صاحبیه اجر مثلی اکل قبلنور بر صاحب الفرسه هنوز دار اسلامده
 ایکن بوفرسله سبب استحقاقی منعقد اولوب انجق آنکله فارس بونال شخص ایچون عند الانفصال منعقد اولمغله
 بونلر معنای اجاره مقرر و متأكد اولمشدر واکر صاحب الفرسک فرس آخری اولدیغی کی دار اسلامده
 شرط مذکور اوزره آخذ الفرسک دخی فرس آخری بونلر علی قول الامامین بوفرس ایچون سهم اولوب
 و صاحبی ایچون دخی آخذ اوزره ایجاب اجرا اولماز زیر هر بری عند الانفصال فرس آخری ایلدیم فارسدر و علی قول
 ابن یوسف اوزرنده قتال ایلین سهم فرس بینه ایصال قبلنور که ایکی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر و صاحبیه
 اجر مثلنی ایصال قبلنور که عقدی دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقیر در که صورت
 مزبوره ده معامله مذکور لری دار الحربده واقع اولسه اگر چه کلبه آنک حکمی صریحاً تفهیم اولنادی لکن
 مسائل مذکورده ده امعاله منضم اولدیمغندن بر دخی تفصیلی التزام ایلدیم انتهی واکر بر مسلم فرس
 دار الحربده مسا بایمی به ایداع و کندوبه بر سریه ده راجلا خروج ایدوب ایل سریه اصابت غنائمه عسکره
 رجوع اجانب آخردن دار اسلامه ولوج ایلسه بر صاحب الفرس ایکی صورنده دخی فارسدر بر سهم فرس
 سبب استحقاقی منعقد اولدیم نصکره اصل عسکره کندوبه ایل بر بولنان کسنه به ایداعه استحقاقی باطل اولماز که
 بعد ایداع تمکن اخذنی باقیدر و بزومسئله بی اعازه نقر بر ایلدیک نظیری اولدر که فرس مستحق غلامی
 عندنده ترک اید اید سهمی باطل اولدیغی کی بونده دخی اولماز کورمز بیسنکه عسکر اوزره اعدا هجوم اید کده

برکسته قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترک وراجلا عن بیت ایلسه سهم فرسه نائلدن
 کذلک فرسه محتاج یا غیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقاری رویت و تسمیننه همت ایچون یانلرنده ترکله
 سر به ده راجلا حرکت قیلسه بنه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سر به ایچون تقبل ایتمش ایسه اول کسنه
 نقلدن برشتی تحصیل ایده مزز برا بوتفیلدن غرضی سر به بی ارسال قیلدیغی محله دیک استصحاب فرس اوزره
 تخریص اولغله فرسنی معسکرده ترک ایلین غیر داخلدر حتی جمع سر به فرسارین معسکرده ترکله رجلا کینسه لر
 علت مرقومه به بناء نفل فرساندن برشته واصل دکلدر و اگر عسکر مسلمان حصون اهل حریدن بر حصن
 متعه مرواریدوب برمسلمدخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یاذمی باسیر یا خود یینلرنده قرابت و معارفه
 بولنان حر بی به ایبداع بعده باب حصنه قریب یا بعید بر محله راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه دن ایچق سهم
 راجله ایصال قیلنورز را منعه اهل حر به وضع ایتمکده فرسنی استهلاک و اضاعت ایتمش کیدر نکته سی
 اولدر که فرس اوزره تمکن قتالی اختیار یله ازاله ایتمشدرز را اهل حر بی اندن منع ایتمکده کندوقوت یله
 فرس اوزره اثبات بدی ممکن اولماد یغندن فضل منعه اهل حر بده بولنان تحت ولایت امامده اولدقلرندن قوت
 امامده دخی تمکن اوله من امام مسئله سابقه بشقه در که آنده عسکر دن برمسلمک یئنده وضع ایتمدیکندن نه زمانده
 دیلسه استرادای تمکن و اوزرنده قتاله هر حالده تمکندر و اگر صورت مفروضه ده بعد اصابته الغنائم عودتله
 فرسنی اخذ ایلسه بنه ایچق سهم راجله واصلدر کرک صکره قتال آخره ملاقی اواسونلر و کرک اولستونلر
 امامده ملاقات قتالده حکم مذکور بلا اشکالدر که اول کسنه فرسنی بیع ایدوب بعد اصابته اشتراء فرس ایدلر ایله
 همکار لدر و اما ملاقات قتالده وجهی اولدر که اول کسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی پس بو قتالی
 آندن دفع اضداد ایچون اولغله سهمنه باعث ازدیاد اوله من کذلک برمسلم فرسیله مداین اهل حر بدن برمدینه به
 امانله داخل اولمشیکن مسلمان اصابت غنائم ایتمکده نصکره عسکره خارج اولسه اول کسنه بو غنیمدن بر سهمده
 مندرج اوله مزز را امانله منعه لرینه داخل اولدقده مقاتل اولقدن خارج اولوب نه حقیقه ونه حکما وقعه ده
 بولنیوب همان اول مدینه ده مسلم مستأمن ایکن یقوب عسکره الحاق ایدلر ایله همکار اولغله قبل الخروج
 اصابت ایتمکده محال شکرکی محالدر ایچق بوضورنده مسلمان مجتهدا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اضداد ایچون
 اقتال ایدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ایصال قیلنورز را آندن برشته مستحق دکل ایتمکده قتالی نصیندن
 دفع اضدادیه حل اولنه پس اول قتالده حتی ابتداء ثابت اولوب فارسا ملحق اولغله سهم فرسانه مستحق اوور
 امام مسئله سابقه بشقه در و اگر مسئله مزبوره ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بوضورنده صکره الحاقنده فارس اوسون
 راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنورز را قتال ایچون دارالخربه فارسا خولنده مسلمینه براسب استحقاقی
 منعقد اولوب صکره بر مبطل معارض اوزر بنه عارض اولمشدرز را اسیر اولدقده بی اختیار اولدیغندن محار بلکدن
 خارج اولمشدر کورمز بنسکه لدی القدره اهل حر بی قتل و اموال لرین اخذ اکا جازدر امام مسئله اولی بشقه در که
 آنده بالاختیار ترک قتال ایلمشدر کورمز بنسکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتلاری و اخذ اموال لری اکا حلال دکلدر
 و اگر امیر بعض حوایج مسلمان ایچون اهل حر به بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلر بنه دخول ایتمکده نصکره
 مسلمان غنائمه وصول بولوب بعده فارسا راجلا عود و قفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه
 موصول قیلنورز را رسول نازک محاربه اولیوب ایچلر بنه ایچق تدبیر امر حرب ایچون کیش اولغله بنه معسکرده
 باقی منزلنده در اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویه دکلدر کورمز بنسکه نکته مزبوره به بناء رسول
 جانین بلا استیذان امین اولمشدر وهم رسول ایچق منفعت مسلمان ایچون کیشدر و منفعت مسلمانده ساعی اولان
 حکما آنلردن غیر مفار قدر لکن مستأمن منفعت مسلمان ایچون کیشدر و منفعت خاصه ایچون کیشدر
 بوجهندن حکما دخی عسکر دن مفار قدر و بویه باده اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم طلحه بن عبیدالله رضی الله عنیهی بعض منافع مسلمان ایچون جانب شامه بعث ایتمشدر اولوب
 غزوه بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکانعین سهم ایتمشدر کذلک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصره
 خیبر ایله وقت اشتغالرنده محیصه الانصاری رضی الله عنیهی اهل فدکه ارسال اول غائب ایکن فتح خیبری اکیال بیوروب
 صکره کلدکده تعیین سهمله خوش حال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره دن عندیمزده مقرر اولمشدر که سعیدی
 توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کسنه هر قنده ایسه بنه حکمده مسلمینه بر اوردن و اگر مسلمین با اهل ذمتدن ایکن کسنه
 قصد قتالده دارالخربه داخل و معیت مسلمانده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمیدن استیجابه مشرکینه دخول بعده

قصد قتال ایتمه ره همان قصد تجارتله بنه عسکره عود و قفول ایتمکده مسلمان غنائمه وصول بولسه اول کسنه لر
 آندن برشته موصول قیلنورز را اهل حر بدن استیذان ایتمکده معیت مسلمانده محاربه بی نازک و اهل حر بده
 امانله ناچار ایکن لاعلی قصد قتال عسکره ملحق اولان کسنه به مشابه و مشارک اولمشدر و حکم مذکور
 بلا سبق الاستیذان همان لاعلی قصد قتال عسکره رجوع ایلین ایکن کسنه ده ثابت اولغله آنلردن دارالخربه مستأمن
 اولدقلرنده بالطریق الاولی مشبدر کورمز بنسکه اول ایکن کسنه اهل حر به هیچ استیذان ایتمدن ترک قتال و عسکر
 ایچنده تجارتله اشتغال ایتمکده عسکر دن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشدر کی اولوب حال لری عند مسلمان
 ظاهر اولدقندن صکره مسلمان غنائمه مستظهر اولسه لر آنده اشترکا قادر اوله منزل پس بعد سبق الاستیذان
 عدم شرکت لری طریق اولی ایله نماندن و اگر برمسلم دیوان عسکر بده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دارالخربه
 داخل اولوب مسلمان ظفر یاب غنائم اولدقده اول کسنه بن اگر چه عسکر بدن دکل لکن تطوعا قتال ایچون
 کیشیدم بوجهتله سهام غنیمته بن دخی مداخلم دیوب مسلمان دخی بلکه سن تجارت ایچون کیشیدک ده کله
 دفعه مائل اولسه لر بونده قول مع الیمن اول کسنه نک قولیدرز را هر مسلم فی الاصل مشرکینه محاربه و مقاتلدر که
 دین و دارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه و مقاتله به حاملدر پس بو وصفک خلاقی آشکار اولدقده بقاء محاربه
 بیداردن و صورت مفروضه ده مسلمان دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرمانتی مدعی اول دخی منکر اولغله قول
 مع الیمن آنک قولی ایدوکی ظاهر در امام مسئله مزبوره ده شخص مرقوم ذمی یا عبید یاصبی یا امرأه اولسه بونده
 مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون و غیر یلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمه البته غنائم دن
 محروملردرز را بونلری فی الاصل مقاتل دکلدر که امرأه و صبیبک محاربه به صالح بنه لری بوقدر و عبید دخی
 حق مولای ایچون قتالدر مجبوردر و ذمیتک دخی اهل حر به موافقت اعتقادی مانع محاربه در بناء علیه بونلره
 قصد محاربه یا خود مباشرت محاربه لری حجتله معلوم اولدقده البته غنیمتدن محروملردن اما مسئله متقدمه
 بشقه در و فرق مذکوره دلیل اولدر که اهل حر بدن محاربه اولوب اولدیغی نامعلوم اولان کسنه اگر رجل بالغ ایسه
 مباح القتلدر و ابا حتی ایچق بحسب الظاهر محاربه اولدیغندن در و اگر صبی یا امرأه ایسه آندن مباشرت قتال
 تحقیق ایتمکده غیر مباح القتلدر توضیحی اولدر که فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمندر اما بونلر قتالی ایتمه لر دخی
 ایچق رضیحه مستحقدر و بومقدمه لر دن فی الاصل مقاتل اولدقلری بزه معلوم اولمشدر و اگر بر فارس فرسنی
 دارالخربه بعض تجاره یا خود امیرک خلیفه به بعث ایلدیکی رسوله اعاره ایدوب مستعیر دخی نبوب دار اسلامه
 ذاهب اولدقندن صکره مسلمان غنائمه ظفر بولسه لر نظر اولنور اگر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
 قادم اولمش ایسه معبر ایچون ایچق سهم راجل قائم اولورز را فرسنی اختیار یله دار اسلامه ارسال ایتمکده فرس
 اوزره تمکن قتالی حقیقه و حکما زائل اولمشدر که دار اسلامه بولسان فرسله صاحبی دارالخربه فارس اولق
 غیر فابلدر کورمز بنسکه فرسنی غلابله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله
 فارس اوله من سابق دخی بویه در و اگر مستعیر هنوز دار اسلامه قائم اولمش ایسه معبری اول غنائمده فارس
 قتل لازمدرز را فرس اوزره قصد قتالده دارالخربه انفضالنده سهم فرسه سبب استحقاق منعقد اولمش
 ابندی مادامکه فرسنی دارالخربه باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقه زائل ایسه ده بنه استحقاق باقی
 و مستعیر کورمز بنسکه فرسنی معسکرده اعاره و سر به ده راجلا خروجه معسکر دن بعد اولسه لر دخی عسکره
 رجوع ایتمسه دخی بنه مصاب سر به دن اکا سهم فارس تجدید اولنور سابق دخی بویه در کورمز بنسکه مستعیر
 مزبور دار اسلامه خروج ایتمدن بعض ملاحظه ایله عودت و فرسنی اوزر بنه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم
 اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی و الحاصل صاحب الفرس بجمع احوال مذکوره ده فارسدر
 نکته سی اولدر که دارالخربه مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمینه در بناء علیه مدد جیشله
 و اصحاب سر به عسکر ایله دارالخربه ملاقی اولورز سه غنما لرنده بر بنه مشارک اولورز و مانحن قیلمده فرسنی
 دارالخربه دار اولدیغیه همان یاننده حاضر کیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه در بونک نظیری مسجد ایله
 خارج مسجد در که اتصال صفوف بولماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارخنده غیر جائزدر
 و اگر مستعیر دار اسلامه خروج یئندن صکره عودت و فرسنی معبره تسلیمه مبادرت قیلسه بوضورنده مستعیرک
 دارالخربه بدن خروج یئندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معبر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کی دخولندن صکره
 اخذ اولننده دخی سهم فارس متعیندر اما دار اسلامه خروج یئندن صکره اخذ اولننده نکته مذکوره به بناء ایچق

مطلب ما تعلق بجهة الاقصاد
 واتصال الصفوف

سهم راجله واصلدر بوضوئرتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنوراکر فرسک دار اسلامه وصولی معلوم ایسه معیره انجیق سهم راجل ویرتک امر مجزومدر زیر سابقده امشالی بیان اولندیغی اوزره بوبنده دخی غنائمدن هر قطعه به اصابت فرسک دار اسلامه خروجندن صکره واقع اولوق محتمل اولغله صاحبه انجیق قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واکر فرسک دار اسلامه وصولی معلوم دصکک ایسه بوضوئرتده صاحب الفرس بنم فرسک دارالخریدن هیچ خارج اولدی دیرسه قول آنک قول اولوق مقرر واولبایده مستعیرک تصدیق ویکدیجی غیر معتبردر زیر سبب استحقاقی مجزوم واتی مبطل اولان فرسک دار اسلامه خروجی غیر معلوم ایکن کندوانکارده اصرار ایتمکله قول آنک قول ایده وکی آشکاردر وابطال حقیقه قول قسام تصدیق اولندیغی کی مستعیر دخی آنی نکدینشده تصدیق و تحقیق اولماز زیر فرسک مستعیرک عندینده ایسه دخی قولی صاحب الفرس اوزره حجت دکلدر و بلا حجة سبب حرمانی ثابت اولماز امام مستعیر بوفرسله غنائمدن نرسنه ده فارس عد اولتماز کرک دار اسلامه خروج ایتمش اولسون وکرک اولسون زیر اول فرسی انجیق رکوب ایچون استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمکندن اوزرنده قتاله اصلا تمکن اولماشدر واکر اول فرسک بد مستعیره هالک اولسه نظر اولنوراکر هلاکی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر ججیع غنائمه فرسانده داخلدر زیر اعاره سی فرسله استحقاقی غیر مبطل ویدمستعیره هلاکی بد معیره هلاکنه مائلدر واکر هلاکی دار اسلامه حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجندن اقدم اصابت اولنان ججیع غنیمته فرسانده داخل صکره اصابت اولنایده انجیق سهم راجله به نائلدر که فرسی کدو اختیار یله دار اسلامه حاصل اولوق آنکله سهم استحقاقنه مانع وواقبلنده غیر مبطلدر واکر هلاکی مستعیر آنی دارالخریه اعاده وایصالدن صکره ایسه بینه معیر بعد الاعاده اصابت اولنایده فرسانده ادخال اولنور زیر مانع استحقاقی زائل اولدقدتصکره بد مستعیره هلاکی بد معیره هلاکنه مائلدر واکر هلاکی بد معیره تسلیمندن صکره ایسه اول معیر ججیع غنائمه فارس همان فرس دار اسلامه ایکن اصابت اولنایده راجل ایدوکی قریبا عدم هلاکی صورتلرنده بیان قیلنشدی بودخی آنک کیدر امام سهم مستعیری بیانده بوجهله بسط وبتیان ایده رز که اگر مستعیر دار اسلامه طرف امیردن رسالتله معوث ایسه دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمه فرس مستعیرک غیر فرسله فارس ایسه سهم فارسه و دکل ایسه سهم راجله وصولی مقرر و مجتهد دارالخریه بعودتی وعدم عودتی غیر معتبردر زیر بوضوئرتده معسکر دن بعد ایسه ده بعدی انجیق منفعت عسکر ایچون اولوب هنوز دارالخریه بده بولغله مجتهدا عودت اینسون ایتمشون عسکر ایله بار حکمنده در امداد اسلامه وصولندن صکره اصابت اولنایده نظر اولنوراکر قبل تقسیم وایبع دارالخریه عودت ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمه دخی کسب شرکت ایدر واکر هیچ عودت ایچوب یاخود بعدالتقسیم وایبع عودت ایدر سه آمده اصلا کسب شرکت ایدر مزیرا کدو دار اسلامه داخل اولدقدتصکره اصابت اولنان غنائمه عن اصل دارالخریه داخل اولیا نله ملتحق وشرکه غیر مستحق اولمشدر و نیجه مستحق اولسونکه غنائم مزبوره به اصابت اولدقدده کدو هنوز خانه سنده وعودتینک واولادینک یاننده ایدوکی متحققدر واکر مستعیر رسالتله معوث اولوب دار اسلامه عزیمتی همان کدو مصحح ایچون ایسه بوضوئرتده جیشله برابر ایکن یاخود لدی الاستغاثه اغاثه سی ممکن اوله جق مرتبه ده جیشله قریب ایکن اصابت اولنان غنائمه سهمیه واصل اما جیشندن بعد یاخود دار اسلامه خارج اولدقدتصکره اصابت اولنایده بدخی جیشله عودت ایتمش ایسه سهم غیر نائلدر زیر مفارقتی مسلمینه راجع اولیان منافع ایچون اولغله حکما دخی شاهد وقعه اولقدن خارج واشغال تجارت برله ترک قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة وایبع عودت ایدر سه بونده حکم مددده داخل و ججیع غنائمه مشارک و مدخلدر اگر چه رسولده دخی مقتضای قیاس مذاکور ایدوکی آشکار ایدی لکن مفارقت رسول انجیق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولوق اعتبار یله آمده طریق استحقاقی اختیار ایلدیگ و بواستحسان قریبانه اهل حربیه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود کدو مصحح ایچون استیماله دخیولنده ذکر ایلدیگیمز استحسانک مثیلی وانده بین الصور تین ذکر ایلدیگیمز فارق بونده اولان فرقک عدلدر واکر برغازی فرسی منعه اهل حربیه بولنان بعض کسانه ابداع ایلسه آنک حکمی قریبا بیان اولمشدر که کدو صنعی ایله فرسی بیع ایتمش کی اصاعت ایتمکله بعد ابداع اصابت اولنایده انجیق سهم راجله شایاندر لکن بوضوئرتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شی استردا یاخود امام بیع ایتدکد نصکره مشتریدن نمثله اخذ ایدوب بعد مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه ل فرسی بدینه کلد کد نصکره

اصابت

اصابت اولنایده فارس آندن اقدم اصابت اولاننده راجلدر که ابتداء اشترای فرس منزلنده نازلدر زیر ابتداء کدو صنعی ایله فرس اوزره تمکن قتالی ازاله واستحقاقی ابطال ایلمشدر پس فرسی بدینه عودت ایتمش که تمکن مزبورک عودتی محالدر امام بومثله ده فرسی کسبه به ابداع ایتمش اولوب انجیق مشرکین آنی اخذ ایتمش ایسه صکره دن اخذ اولنان ججیع غنائمه دخی فرسانده داخل وزوال تمکنی اختیار یله اولدقدن فرسی بدینه هالک اولمش منزلنده نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن برکسبه اشترایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن نمثله اخذ ایتمکدن امتناع ایسه بینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمه فارس قیامتور زیر بونده بلا تمن فرسنه وصولی تمکن اولوب اکادخی اعطاء تمن و اخذ فرس اوزره جبر اولتماز نظیری اولدر که دارالخریه فرسی هالک اولوب فرس آخری اشترای قدرتی وار ایکن اشترایتمیه واکر برغازی فرسی دار اسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسی اهلنه تسلیم ایچوب بینه راکبا دارالخریه بقول ایلسه معیر الفرس مستعیری دار اسلامه ایکن کذلک دارالخریه رجوعندن صکره فرسی بدینه واصل اولدندن اقدم اخذ اولنان ججیع غنائمه سهم راجله به موصول قیلنور اگر چه فرس دار اسلامه ایکن اخذ اولنان غنائمک احکامن بزقریبا بیان واعلام ایلدیگ اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمه حکمی اولدر که مستعیر فرسی خلاف امر معیر اوزره دارالخریه اعاده ایله صاحبه تسلیم ایدنیجه دك غاصب وضامن اولغله فرس مقصوب اوزره ملتحق جیش اولان مدد حکمنه الحاق وآنکله سهم فرسانه کسب استحقاق ایتمش اولدقدن اول فرسله معیری دخی فرسانه الحاق ممکن اولماز وبعد التسليم مستعیر راجلدر که فرس بدندن حق مستحقله اخذ اولمشدر ومعیر فارسدر که فرس آخر اشترایتمش کچی فرس اوزره تمکن قتالی عودت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده مستعیر اول فرسی دارالخریه رد ایتمش هنوز دار اسلامه ایکن مشرکین اوزرنده استیلا ودارل یله احراز ایتمش اولسه معیر اول فرس دار اسلامه ججیع قدتصکره واهل حرب احراز ایلدکد نصکره اصابت اولنایده راجلدر زیر نفسلر ایچون احراز ایتمش اولر بله آنکله اوزرنده قتاله تمکنی عودت ایلمش مکر مسلمین اول فرسی غنیمته اخذ ایدوب قبل القسمة بلا شی یاخود بعد القسمة نمثله استرداد ایله بوضوئرتده معیر دار اسلامه بمشندن اقدم اوزرنده قتاله تمکن اولدیغی کچی بعد الاسترداد بینه تمکن اولغله بعد الاسترداد اصابت اولنایده فارس قیلنور واکر غازی فرسی دار اسلامه ترک ودارالخریه جیشله راجلا دخول ایدوب بعد مشرکین فرسی اخذ ودارل یله احراز نصکره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعده اخذ کدو به تسلیم ایلسه ل بینه راجلدر زیر حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایکن منعقد اولدقدتصکره دارالخریه فرسی بدینه واصل اولسه دخی ابتداء اشترای فرس ایتمش کی اولغله استحقاقی متعیر اولماز امام مسئله اولی بشقه در که انده انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب صکره مانع اختیاری عارض اولدقدده فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمشدی بعد اول مانع دخی زائل و حکم عدمه داخل اولمشدی کذلک صورت مفروضه ده راجلا دخولندن صکره اهلنه تحریر کبابله فرسی دارالخریه استیلاب ایلسه بینه فرس آخر اشترایتمش منزلنده نازل و ججیع غنائمه راجل قیلنور زیر بوجهله فرس اوزره تمکن قتالی اگر چه بعد انعقاد السبب ظهور حکم فارس بینه مانع اولان تسهلی رافع و حکم مزبوری تقریر وبقا نافعدر لکن راجلا منعقد اولان سببی تغییریمتعددر واکر فارس دخول بعهده فرسی دار اسلامه ارسال و فرس آخری اشترایتمش استیلاب نصکره بعض غنائم استحصالی اولنسه ججیع غنائمه سهم فرسانه ایصال اولنور زیر سبب استحقاقی فارس منعقد اولدقدتصکره فرس اوزره قتاله تمکنی منعقد اولماشدر بوضوئرتده قسام غنیمته بیلنرنده منازعه واقع واول غازی فرس هنوز دار اسلامه واصل اولدندن بوفرسی اشترایتمشیم دیوب قسام دخی حقیقتی بیلیم اما ظن ایده ر مکه سن بوفرسی اشترایتمش بوضوئرتده اصابت ایتمش دار اسلامه واصل اولمشدی دیوب مدافع وانسه بونده قول مع العین قول غازی بدر زیر فرسی دار اسلامه واصل اولدقدده حکم راجلده داخل اولماز ایکن قسام آنی حکم راجلده داخل ایده جک شیبی ایدو اولدخی انکار ایتمکله قول مع العین آنک قول ایدوکی آشکاردر شول منزلده ده در که برکسبه فرسی بیع و فرس آخری اشترایتمش ایدوب بعد بوفرسی بیعندن اقدم اشترایتمش فرسمله مقابله ایتمشیم دینه بوضوئرتده راجل قالدیقنی مقرر اولوب بلکه اوزر بینه ادعایقینان سبب حرمانی منکر اولغله قول مع العین آنک قول ایدوکی ظاهر در واکر جیشله راجلا دخول و غنائمه وصولندن صکره بالکن دار اسلامه عودت بعد فرسه بیوب بینه جیشله بقول ایلسه ججیع غنائمه سهم فارسه انجیق دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمه سهم راجله موصول قیلنور زیر ادخال اولنده آندن سهم راجله مستحق

اصابت

اولشیدی و دخول تائینده اگر چه جیشمدد لاحق اولشدر لکن یته استحقاق سابق متغیر اولماز زرا حوق مدد قتالند اقوی دکل ایکن قریبا بیان ایلدیک که برغیننده سهم رجاله به مستحق اولان کسنه آدن دفع اعدا ایچون فارسا قتال ایلسه یته سهم فرسانه ایصال قیلماز اما ایچنده حتی بولتیمان غنیمتدن فارسا قتال ایلسه سهم فرسانه ایصال قیلنور و حکم حوق مدد دخی بولده زرا دار اسلامه خروچندنصکره اخذ اولناده حتی بوقدر پس بو التحاقله آده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولناده سهم رجاله به مستحق ایدی پس بو استحقاقی متغیر اولماز و مؤلف اصیل بواصلک بعضی فروعنی تفصیل ایدوب درکه غازی هر قومک دخول تائیننده مسلمیندن شخص آخر فارسا آنکه برابر داخل اولسه بوشخص ثانی جیع غنائمه سهم فارسه نائل قیلنور زرا قبل حوق الجیش غنائمه آنک هیچ حتی متحقق اولماغله فارسا ملتحق اولدوقده جمله سنده سهم فرسانه مستحق اولور اما تفر بر سالف اوزره غازی اول اکا مخالفدر نکته سی اولدر که غازی اول فی الاصل شریک اولدیغی غنائمی احراز ایچون عودت و غازی ثانی فی الاصل شرکتی بو غیکن هنوز کسب شرکت ایده جسکی غنائمی احراز ایچون دخوله مبادرت ایتمش اوللریله صفت شرکتده اولک حالت سابقه سنده و تائینک حالت لاحقه سنده رعایت اولنور و اگر غازی دارالخبرده فرسنی بر مسلم رجاله دار اسلامه خروج و مصلحتنی رؤیت بعدده فرسنی دارالخبرده کندوبه رد ایتمک اوزره اعاره ایدوب اولدخی دار اسلامه خروچندنصکره رجوعه قاندر اولوب صاحبه رد ایچون شخص آخره تسلیم اولدخی کتوروب دارالخبرده تسلیمه خدمت تئیم ایلسه نظر اولنور اگر اول شخص آخر عیال مستعبرده داخل ایلسه آنک یدی حفظ وردده ید مستعبره مستوی و هر ری مستعارک بلاتعد هلاک و نقصاننده ایجاب ضمانی غیر محتوی اولماغله مستعبر بنفسه رد ایلدکده تفر بر سابق التحریر اوزره معبر فرسنی دار اسلامده ایکن اصابت اولسان غنائمه راجل وسائرنده جیعا فرسانده داخل ایدی بوضورت دخی اکامثالدر و اگر عیال مستعبرده داخل دکل ایلسه معبر فرسنی دار اسلامه خروچندن یدینه عودت ایدنجیه دکل اصابت اولناده راجل وسائر نه فرسانده داخلدر زرا فرسنی اماده ایلین شخص آخر غاصب اولماغله دارالخبرده فرس اوزره یدی مناب ید معبره نایب دکلدر کورمز مینسکه فرس یدنده هالک اولسه معبر مخیردر که یدلرسه مستعبره تضمین ایدوب مستعبر برکسنه به هیچ بر شیشه رجوعه مالک اوله مز و یدلرسه اول شخص آخره تضمین ایدوب اول شخص مضمتوی مستعبر اوزره رجوعه سالت اولور و مؤلف جلیل بو مسئله بی اول فرس اول شخصک یدنده بمزله الودیه در دیو تعلیل ایلدی پس بو تعلیل واضح نص موضوحدر که مستعبر ایچون ایداع مستعار غیر جائزدر که حتی ایداع ایدرسه ضامن اولور اما اعاره مستعار بشقه درکه مستعبر ایچون مستعاری آنکه انتفاعده بین الناس تفاوت اولمان امورده اعاره جائزدر بو مسئله ده اختلاف مشایخی شرح الجامع الصغیرده بیان و حق مستعبرده اعاره و ایداع فرقی تفر بر و اعلان ایلدیک اما اول فرسنی صاحبه رد ایچون ککن شخص آخر مقصودی حین دخوانده قتال ایلسه ده جیع غنائمه رجاله ده ادخال قیلور اگر چه وجه مشروح اوزره فرس غاصب و عند الهلاک ضامن اولدیغنه نظر ایله غاصب الفرسیده سبقت ایدن وجهله بو دخی فارس اولتی مأمول و منتظر ایدی لکن مؤلف وجهه شوو وجهله توجه ایدر که شخص مزبور فرسنی اوزرنده کسندوغرا ایتمک ایچون ادخال ایچوب همان صاحبه ایصال ایلشدر وهم ضمانی اوزره غیر مقرردر کورمز مینسکه بعد الضمان مستعبر اوزره رجوعه مقتدردر و بر فرسکه آده کندوبه ضمان لاحق اولسه اولضمانه غیر اوزره رجوعی متحقق اوله آنکه فارس اولغنه نیجه مستحق اولور کورمز مینسکه بر غازی راجل ایکن برکسنه فرسنی اکا ایداع ایدوب اولدخی دارالخبره برابر ادخال ایلسه آنکه فارسنی استحصالی ایدم مزمانحن فیه دخی آنک کیدار و اگر مسئله مزبوره ده مستعبر اول فرسنی شخص آخره صاحبه رد ایچون و بر میوب بلکه اوزرنده قتال ایچون اعاره ایتمش اولسه اول شخص آخر بعدالدخول جیع غنائمه فارس ایچون دار اسلامه خروچ فرسندن ایدم اصابت اولناده راجلدر زرا شخص مرقوم بوضورنده ضامن و ضمانی اوزرنده مستقر و بر فرد اوزره رجوعه غیر مقتدردر بنا علیه حکم غاصبه دخول و فرس اوزره قتال ایچون داخل اولدوقده سهم فرسانه حلول ایلشدر اگر چه بوضورنده شخص مزبور مدد لاحق اولماغله جیع غنائمه فارس قیلنور لایق ایدی لکن فرس دار اسلامه خروچندن ایدم اصابت اولسان غنائمه معبر آنکه سهم فارسه مستحق اولمش اولماغله غاصب دخی آنکه اول غنائمه سهم فارسه ملتحق اوله مز که فرس و اجدیلله ایکن کسنه سهم فارسه مستحق اولتی محال و غیر متحققدر اما مستعبر غنائمدن بر شیشه واصل اولوب ایچون معبرکردن بعد اولنور ایدم اصابت اولناده جیشله راجلا

داخل

داخل اولدیغندن سهم راجله نائل قیلنور و بعدالخروج عسکره عودت و اصابت و احرازده نه حقیقه و نه حکما مشارکت ایدم کیندن غنائم سائرده کسب شرکت ایده مز و اگر امیر بعضی امور مسلمین ایچون دار اسلامه ارس مال رسوله عنایت و فرسکی شورسوله و بر دیو بر فارسه طرح ثقلت و اول دخی رضاسیله اعطاء فرسه مبادرت ایدوب فرس دار اسلامه حیدر قدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسه بر معبر اختیار یله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله ایتمکله اول غنائمه راجل و صکره فرسنی کیندوبه رجوع ایدوب ایچم کیده فائده غیر حاصلدر اما اول فارس فرسنی و بر مکین امتناع ایدوب امام دخی ضرورت مسلمین ایچون اول فرسنی یدندن اخذ و رسوله اعطایه محتاج ایلسه کرها اخذی جائزدر زرا ناظر مسلمیندر و عند الضرورة میلالی مخصوصه اولان کسنه کی بشرط الضمان مال غیر ایدوب اخذی جائزدر و بوضورنده معبر جیع غنائمه فارسدر زرا فرس اوزره تمکن قتالنی اختیار یله ازاله ایچوب بلکه کرها اخذ و اتمغله کند و وضع اولماشدر شول منزله ده درکه فرسنی مشرکین اخذ ایدم بلکه ما نحن فیسده فارس قیلنور دخی اولی درکه اخذ مشرکینده منفعت مسلمین موقوف و بونده موجود در پس آنده تمکنی زائل ایکن سهمی ساقط اولما نیجه بونده عدم سقوطی بالاولوی به معلوم و مشهود در والله اعلم

باب من یرضخ له و من لا یرضخ له من الادلاء و غیرهم * یعنی دلیل طریق و سائر فریقندن رضخ و بریلوب و بر یلیبری تفریق بابتده محبت تحقیقدر اگر عسکر اسلام دارالخبره دخول و اهل ذمتدن بر طائفه مجرد دلالت طریق ایدوب قتال ایتمک اوزره معبرنده حلول ایلسه کر کدر که امام آنله رضخله انعام ایدوب نه سهام خیل و نه سهام رجاله دن سهام ایلله زرا اهل ذمت حکما مجاهدین اولوب بوضورنده حسا مقاتلین دخی دکلر ایکن دلالت طریق کی منفعت مسلمین ایچون حاضرین اوللریله کر کدر که بو مثللو خدمته هر وقتده مباح شرته ترغیب ایچون مال مسلمیندن عملری مقداری رضخله تطیب اولنور حتی دلالتلرنده مسلمینه منفعت عظیمه بولنورسه رای امام اوزره سهام فرسان و رجاله دن اکثر ایلله دخی اعطاء رضخده باس بوقدر زرا سبب استحقاقلری مقاتلینک سبب استحقاق جنسندن اولوب نوع منفعت اخیری اولماغله دلالتلریله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ و بر یلیک احراد و اگر امام آنلر ایچون دلالتلری اوزره غنیمتدن نفل معین سمیه و تصریح ایتمش ایلسه اولدخی تنفیذ و تصحیح اولنور زرا اصل تنفیذ منفعت مسلمینی متضمن اولان اعمال اوزره تحریض و تکمیل ایچوندر بوضورنده غنائمه ظفر یاب اولور ایلسه کر کدر که قبل القسمة اعطاء نفلرینه شتاب ایدم زرا غنائم نفل ترکه ده وصیت کیدر که قبل قسمة المیراث وصیته ابتدا واجب اولدیغی کی قبل قسمة الغنائم نفل ایلله ابتدا لازم و لازب در و اگر مقدار نفلدن زیاده به ظفر بولماز ایلسه همان اول مقداری سالما منقلبه تسلیمه ایدم ایدر زرا نفل ترکه ده دین منزله اولماغله جیع غنیمت اوزره مقدمدر و اگر هیچ غنیمته ظفر بولماز ایلسه هیچ ترکه بولما دقده غریم و موصی له بر شیشه واصل اولدیغی کی منقلین دخی بر شیشه نائل اوله منزل و اگر بوندنصکره اول طائفه غزاه آخرده یته معیت و امیرنه مقابله دلالتده آنلر ایچون تنفیله مبادرت ایدوب مسلمین بونده غنائمه اصابت ایلسه اول غنائمدن ایچون نفل تأملری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قیلماز زرا استحقاقلری سمیه تائیه ایلله اولوب سمیه اول بلاشی عودنلرنده انعدام محله باطل اولشدر مگر مسلمین بو غنائمدن نفل اول و نایلرین شرط تسلیملرین تقدیم ایدم بوضورنده و فاء شرط واجب اولور زرا بوشرطده سمیه کل اوزره بتخصیص اولماغله سمیه سابقه منزله عدده نازل و ایکی نقله استحقاقلری همان بو سمیه دن حاصل اولور و ذمی و حربی مستأمن مقابله دلالتده تنفیله مستحق اولمقده مسلمینه برابر کیتلرله برابر کیتوب مجرد اخبار یله دلالتلری میا تنده خبرلری مطابق واقع ایدوب نمایان اولدوقدنصکره فارق بولمادیغی واضح و عیاندر زرا سمیه نفل شرط دلالتده متعلق و دلالت دخی اخبار یله متحققدر لکن برابر کیتدکلرنده کر کدر که امام رضخ و نفلرین قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ایچم زرا قبل التنفیذ اصابت اولنان غنائمه اعطاء نفل صحیح اولوب ایچون آدن اعطاء اجرت صحیح اولنور و برابر کیتوب اخبار مجرد ایلله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بوضورنده مسلمین اعطایه رضوا و بر لرسه رضای کیندو حقلرنده معبر و حق ارباب خسده غیر معبر اولدیغندن کر کدر که نصیبلرندن ادا ایدوب خسندن قضا ایچم و اگر امام بر ذمی یا حربی مستأمنی موضع معینه دلالت اوزره استیصار ایدوب اولدخی برابر کیتوب خبر ایلله دلالت اوزره اقتصار ایلسه اجره سزاوار اوله مز زرا باب النفل علی الدلالة مسائله بیان ایلدیک که استحقاق اجرت موقوف عملدر کلام مجرد ایلله حاصل اولماز و شخص مرقوم دخی مسلمین ایچون بر عمله ابتدا ایچوب همان کلامه اخباره اقتصار ایلشدر لکن مسلمین دلالت ایلدیکی مکانه بعضی غنائمه لاحق و مقابله دلالتده اعطاء رضخ

دخی را ای امامه موافق اولسه آنده باس یوقدر شول منزله تیز یل قیلنور که اشتراط اجر ایتمدن اول مکانه دلالت ایده
 و بزقر یا بیان ایلمدیک که اول باده دلالتیه اصابت اولنان غنائم ایچون رأی ایتمدیک مستنداری آنله اعطاء
 رضح جائزدر و بودخی آنک کیدر و اگر امام شخص مر قومه بزله فلان محله دک برارکت وسنگ ایچون شودگلو
 اجرت وارد دیوب اولدخی برابر کینسه اوزرینه شرط قبلان عمل و فالتش اولغله اجر معمای تماما استیفا ایدر
 و اول اجر ای امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائم و یرمک جائز اولدینی کبی قبل الدلالة اخذ اولنان دخی جائزدر
 اما نفل و رضح بشقه در که بونده استحقاقی عقد اجاره ایاده که عقد لازمدر و عقد لازمده بعض مصابک بعض
 آخردن تفاوتی یوقدر نه کیم سوق غنم و ارمال ایچون رفو می استیجار ایلمسه حکمی بویه در اما نفل و رضح
 استحقاقی منفعت مسلمین اعتبار یله در و آنده دلالت و عملیه اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولغله آکا متعین قیلنور
 و اگر صورت استیجارده هیچ غنائم اصابت اولنما زسه کر کدر که امام اجر اجیری بیت المالدن اعطاء یلیه زیرا امامت
 بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اگر چه مسلمین ایچون مباشرت ایلمدیک عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز
 لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر و اگر امام بر مسلم یازمی یا حربی بی مسلمینه داراخر به دخول و دلالت
 طریق ایچون استیجار ایلمسه سابقه بیان ایلمدیک که بو و جهار زره اجاره فاسد اما تفیل جائزدر زیرا اجاره ده
 مقدار معقود علیه بیان اولنمی لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ و منتها سیله تسمیه اولنما دجه معقود علیه
 مجهولدر اما تقبلده نحر بیض ایچون تسمیه نقل قبلدینی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر و صورت مفروضده
 اجاره فاسده اوزره برابر کینسه قصد قتاله کیمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر ایچون مسما بی
 تجاوز ایتمک اوزره اجر مثلثه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی قامت ایده ب مقدمه مسما بی راضی اولدندر
 پس اجر مثلی مسامدن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز و اگر دلالت ایچون استیجار اولنان اجر ذمی یا مستأمن
 اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتدن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلمسه بو صورتده ذهابده معیت
 ایسون ایتمسون عمل مشروطی ایبان ایتمدیکندن اجرته شایان اوله من لکن اسانت مز بوره بی قصد ایتمش
 ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدندر زیرا فعل مز بور مسلمدن صدور ایلمسه ایما تی ناقض اولدینی کبی
 ذمی و مستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی اما نه متا قاض اولماز ایچون بویه سوء قصدی فهم
 اولورسه اول قصدا اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار یله تأدیب مسلمیه قادر اولدینی کبی بونلری دخی
 تأدیبه شرعا مقتدر در مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره نأمنی شرط دلالتله مشروط و مبین اوله
 بو صورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذ کوری ناقض امان اولدیندن اولوب بلکه امانی
 شرطه تعلیق اولغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیندندر و کر امام مقدما اخذ اولنان غنائم
 دلیل طریق ایچون فلان محله دک برابر کیمک اوزره تقبل ایوب اولدخی اداء خدمت ایلمسه بویه مسلمین
 راضی دکلدندر ایسه ده آتی اعطایه رخصت وارددر زیرا بوقبل منزله اجاره ده در که بدل معلومه عمل معلوم اوزره
 استیجار ایلمشدر و استیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطاء ایدر اما صورت مز بوره ده
 خبر مجرد ایله دلالت ایوب ذهابده معیت ایلمسه رضاه مسلمین بولندقیه قبل الدلالة اصابت اولنان غنائم
 نسنه و یرمک امام ایچون جائز دکلدندر رضای بولندقیه کر کدر که نصیبلرندن و یروب خسدن و یرمه زیرا ذهابده
 معیت ایتمدیکه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اولمهز و اگر امیر بعد اصابت الغنائم اعدایه و یردیک نکاتی اخبار ایچون
 بر کینسه بی بشارتله خلیفه به بعث و تسبیار ایلمسه اول بشیره فارس یار اجل کندو سهمندن غیر ی نسنه اعطایه
 سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غنائم اولدقدن صکره رضای اولد بجه اندن بر شیی رفرده اعطا جائز دکلدندر
 بونده اصل اصل کبه شمر یعنی قیلدن بر یوماق حقدده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
 و سلم غنیمتدن کبه شعری طلب ایلمن کینسه به امانصبی منها فهولک یعنی اما اول کبه دن ایچون کندو نصیب
 سنگ اولسون یور دیر اول کینسه کبه معهوده به محتاج و طلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری
 رفردن بر شیی در یغ یور منزله ایکن آتی اعطادن احتراز ایتمدیکندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
 صلی الله علیه و سلم بومثللو اعطا هر امامک حقدده عدیم الجواز در لکن اول بشر محتاجیدن ایسه امام ایچون
 آکا احتیاجنه بناء خسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلدر و اول کینسه محتاجیدن اولغله
 بشارتله ارسال اولنسه دخی آکا خسدن اعطا جائزدر پس ارسانده دخی اولی در و اگر مسلمین بشیره غنیمتدن
 اعطاء امامه راضی ایسه نظر اولنور اگر بشیرل محتاجیدن ایسه ل عطیهلرین تمام غنیمتدن اعطا جائزدر و اگر

اغنیادن ایسه ل کر کدر که حصه مسلمین اولان اجناس از بعد دن خسدن و یر یلمه زرار رضای نصیبلرنده معتبر و خسدنه
 غیر معتبردر و محتاجیدن اولد قیلننده رضاه غنائم بولنسه ده خسدن و یر یلمک جائزدر و نصیبلرنده بینه رضای
 معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن و یر یلوز و اگر اول بشیرل بشارتله جناب خلیفه به واصل و فائز اولدقدده خلیفه دخی
 علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنله بر مقدار جا زه و یرمکی جائز کوزسه آنده دخی باس شرعی یوقدر
 زرار رسول کریم علیه افضل التحیه والتسلیم حضرت نلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلمچیره و رسوللره اعطاء
 جواز ایله تکریم یور بر یازدی نکته سی اولدر که بیت المال دفع نواب مسلمین و جلب منافع موحدین ایچون تهیه
 و استحصال قیلنمشدندر لکن غنیمت بشقه در که ایچون حق غنائم کوزمن مستکله غنائم غائبک فقرا و اغنیاسی
 بیلننده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیب همان نواب موحدین ایچون تهیه و تنظیم
 اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حریدن رسول بالغ اولسه رضاه مسلمین بولندقیه کاختیمتدن جائزه و یرمک قطعاً
 جائز و سائغ کور یلنر را غنیمتدن بر شیشه تخصیص بعض غنائم جائز دکل ایکن تخصیص حر یلمک عدم جوازی
 اولی در بو صورتده رضاه مسلمین بولنورسه بهر حال نصیبلرندن و یر یلوب خسدن و یر یلنر زرار خسدنه حق
 حربی بولنماغله رضای ایچون نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی و جهار اجتهاد بشیره و رسوللره غنیمتدن جائزه
 و یرد کدن صکره بوقضای قضات مسلمیندین برینه رفع اولنمی اقتضا ایلمسه کر کدر که رأینه مخالف ایسه ده آتی
 تنفیذ و امضا ایلمهز بر حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیه امضا ایلمشدر صکره بوقضای ابطاله
 قضایده مز و بز بومسئله بی تفیل بعد الاصابه ده تقریر و تفصیل ایلمدیک و مقال مشروح المال اوزره بو و جهله
 دخی استدللال قیلندیکه امیر بلا تفیل اسلاب مقولینی قاتلینه تعیین ایوب صکره خلافی رأی ایلمن بوقضای به
 رفع اولنسه امیر اجتهادیه فصل مختلف فیه امضا ایتمش اولغله قاضی آتی ابطاله قضایده من کوزمن مستکله
 حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیه تحلیل ایلمسه بوقضای ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
 و تعطیلی جائز اولماز حتی بر کینسه عورتنه انت خلیفه او بر یه او بائن اوتنه دید کده حضرت عمر و ابن مسعود
 رضی الله عنهما بونده تطلیقه رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
 اولور دیکله بوقاضی احد قولین ایله قضایتد کدنصکره خلافی رأی ایلمن قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
 هر بری امعانه ظاهر اوله جق بوجهله تحلیل فروجه باعث ایکن بینه قضاء اولی ابطال جائز کور یلنر بر احوال
 مختلف فیه ده واقع اولان قضای ابطال اجاعه مخالف اولغله باطلدر و حکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
 فروجه ثابت اولنجه تعیین اسلاب و اجازه بشیره رسول کبی تفیل بعد الاصابه ده شوق بطریق الاولی در والله اعلم
 باب کیفیت قسمة الغنائم و بیان من یستحقها من جاء به بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمة غنائمی بیان و بعد الاصابة لاحق اولنلردن مستحق معامی کشف و اعلان صدقده باب اصابت
 بنیاندرخانکه بین المسلمین و اهل الحرب قتالری دارا سلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه به تخصیص اولوب
 بعد اتمام القتال کلنلر بر شیشه متفق اوله مز لر زربا بونده غنیمت نفس اصابتله دارا سلامه محرزه اولغله بعد الاصابة
 مدد لاحق اصابت و احرازده شرکت جیشه ملتحق اوله من کذلک مسلمین ارض عدوددن بر بلده بی فخره اهل یسی
 فرار و بلده یدلرنده قرار ایلمد کدنصکره مدد لاحق شرکت مستحق اوله مز لر زربا بونده و احکام مسلمینه اول
 بلده دارا سلام و غنائمی قبل حقوق المدد دارا سلامه احراز و اتمام اولنشدن کذلک داراخر بدن غنائمی دارا سلامه
 اخراجدن صکره مدد لاحق بینه شرکت ملتحق اوله مز لر زربا غنائم اتی هم ید وهم دارا ایله احراز و تأ کده حقله
 امتیاز ایلمشدر حتی قبل القسمة فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور اما داراخر بده بعد الاصابة و قبل الاحراز و البیع
 و القسمة مدد لاحق برم عندیمزده مصابیلرنده شرکت مستحقلر در زرار حق غنائم مجرد اخذ ایلمه تا کد اولماز که سبب تأ کد
 قهر اعدا ایکن داراخر بده من وجه موجود و من وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة البید قاهرین و من جهة الدار
 مقهوریندر کوزمن مستکله اول بقعه بی دارا سلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
 قوت مدده مقارنلر بوجهته تشریک اولنورل بناء علیه قبل الاحراز و البیع و القسمة فوت اولنلرک نصیبلری عندیمزده
 میراث قیلنماز و قول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زرار میراث ایچون میتک بعد الوفات متروکایدنر حق ضعیف بعد
 الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله انا قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنورلر برا وارثی میتک حق مستحقده
 خلیفه سیدر بعده مؤلف مذهب المقال صورت مذ کوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلمدی انلردن
 بر یسی اولنر مز و یدر که ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه مکره بن ابی جهل رضی الله عنهما بشیره شرف ایله ابی امیه

وزیاد بن ابی سنی به امداد ایچون بعث استبد که حصن نجیر فتح اولند قد نصکره واصل اولشرا ابکن
 انلری غنائمه نسرک ابندی و فقهاء شامدن بریلده فتح و دار اسلام قیلند قد نصکره واصل اولان مددخی نسرک
 قیلنورز مقاتله ذاهب اولانلر بو اثر ایله استدلال ایدرلر لکن جو ایلرند دیرز که نجیر بلاد حاضر موند برقریه نکه اسمیر
 وقریه بلده سنه تابعدوقبل فتح البلده قریه دار اسلام اوله من یا خود دیرز که مدد مذکور همان فتحه متعاقب احکام
 اسلامک ظهورندن اقدم ادراک ایش اوله و بموقوله ده شرکت مدد بزم عندیمزده دخی ناندرا اما تمام فتحه ظهور
 احکام اسلامک نصکره ثابت اوله من زرا طارق بن شهاب رضی الله عنه دن مرویدریمشدر که ماه دینار نام بلده
 فتح اولند قد نصکره عمار بن یاسر رضی الله تعالی عنهما اهل کوفه دن بعض عسکره امیر اولوب امداده کلوب
 غنیمته شرکت مراد ایلد بلرهمان بنی عطارد دن برکنه محاصره به قیام و عمار حضرت ترینه ایما العبد الاجدع
 اتریدان تشارک فی غنائم یعنی ای عبد مقطوع الاذن بزه غنائم زده مشارک اولقمی ایسترسین دیو دشنام
 ایلدی عمار دخی خیر اذنی سبت یعنی ایکی اذنتک افضلنه سبله خطأ فاحش ایلدیک دیدی وانما قال ذلك
 لان احدی اذنیه قطعت فی الجهاد مع رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بوقولیک و جعی اولدر که بقلانی
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه برغزاده حاضر ایکن قطع اولمشیدی آنکیچون افضلنی قطع
 اولدان اذنیه مترجم فقیر دیر که اول شخص دنی جناب عماره ایما العبد دیو خطاب تشبیه اکا مبتدر که
 ابو حذیفه بن المغیره جاریه سی سمیه رضی الله عنهما بنی عمار رضی الله عنه ترویج ایدوب عمار رضی الله
 عنه انلردن تولد ایتکه عبد اولوب صکره ابو حذیفه آنی اعتقاد ایتشدی و قطع اذنی اصابه و سا ترکب سیرده
 ذکر اولدنیغی اوزره خلافت صدیقده حرب مسبله ده واقع اولمشیکن اصل کابده قطع فی الجهاد مع
 رسول الله صلی الله علیه وسلم دیمشدر و العلم عند الله و فضائل عمار کتب احادیث و سیرده مشروحه در انتهى
 راوی دیر که نزاع معهود امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کتب اولند قد جوایند ان الغنیمه لمن شهد
 الوقعة دیو رفیم و جیش عمار غنائم منع و تحریم ایلدی و بوجواننه یادی اولدر که ماه دینار ایچنده احکام
 اسلام اجرا قیلنمغه قبل لحوق المدد دار اسلام اولدنیغی بدیدار اولمشیدی کورمز مبنسکه حضرت عمر رضی الله
 تعالی عنه سر عسکری سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه من و افاک من الجند ما لم تنفقا القلی فاشکره
 فی الغنیمه دیو تحریر ایلدی مترجم فقیر دیر که بو اثر معتبره قتلی جمع القتل یعنی المقتولدر و تقفاً بتقديم الفاء
 علی القاف مهوزدر تشفق معنا سنه در معنای کلام سکا امداد ایچون بعث ایلدیکیم جنود شامدن مقتولین
 اعدانطاول زمانه تشفق ایچین یا خود مقتولین مسلمین ذفله مقتولین مشرکیندن تمیز و تفرق ایچدن بن واصل
 اولانلری قسمت غنیمته شریک قیل دیمکدر انتهى و بعض روایته بتقدیم القاف علی الفاء ما لم تنفقا القتلی
 واقع اولمشدر مترجم فقیر دیر که بو تقدیر اوزره تقی ناقصدر و قفادن ما خود در روایت مرقومه ابی و جهله
 توجه اولمشدر وجه اول اولدر که قتلی فاعل اوله بووجه اوزره معناسی قرب موته حکم مقتولینده اولان
 مجروحین برری اردنجه موند تعاقب ایتدیکجه یا خود مجروحین غاز یلر ایله مکالمه عودت و اعدایی قفالزنده
 ترک ایتدیکجه دیمکدر وجه ثانی اولدر که قتلی مفعول اوله بووجه اوزره معناسی سن مقتولین قفاده ترک ایدوب
 دار اسلامک منصرف اولنادنجه دیمکدر واصل کابده ذکر اولنان الحیق وجه تأییدر وجه اول طلبه الطلبة دن
 انتخاب اولمشدر انتهى و اشهر روایتین روایت اول در زرافقاً تمیز و تشققدن عبارتدر و بوندن اخذایله
 فقیهه فقیه دیمشدر صحیحی سفیدن فرق و تمیز ایتدیکچون و شاعرک نظم تقفاً فوقه القلع السواری
 و جن الخاز باز به جنونا قولی دخی بوقیلد ندر یعنی اول مکان بمد و حک فوقه سخائب عظیمه اثناء لیلده
 تشقق و اطوار ایدوب نبت خار باز قوت نامیه دن تکرر ایلدی یا خود مجنون کینی بر برینه قارشیدی دیمکدر
 و بو تقدیر اوزره خار باز بنا ناندن بر وعسدر و بعضیلر خار باز بمعنی الذباب در دیدیلر بو تقدیر اوزره معناسی
 نضارت مکانه کثرت بناتندن ذباب تکرر ایلدی یا خود مجنون کینی صحیح ایلدی دیمکدر و عبدالله بن ابی بکر بن حزم
 حضرت نرندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غنائم خیردن جعفر بن ابی طالب رضی الله عنه
 و آنکه حبشه دن برارکن ایکی سفینه اصحبه و ابوهریره و طفیل بن عمرو ایله برارکن دوسیلره فتح خیردن صکره
 کلسرا ایکن غزاه برار اسهام بیوردیلر لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم بونلری ادخال اسهام ایچون علی وجه
 الاسترضاء مسبله بسط کلام و مسلمین تسلیم و رضال بن اعلام ایتدیکرند نصکره بونلر ایچون دخی اسهام ایلدیلر
 ووقعه مذکوره بووجه توجه و تفسیر اوزره روایت اولندی پس بونده بیان واردر که بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب اصحاب بدن
 اولدیننده اختلاف اولندی اصح
 اقوال صحاب اولمشدر اصابه ده
 تفصیلی واردر علی
 هکذا ذکرش الامم الخلوای
 و کذا ذکر غیره و ذکر فی اسماء
 المواضع ماه دینار کذا قاله
 الحصری رجهه دانیال کذا قاله
 و شهد عمار الشاهد کلهام شهید
 ایماه فقطعت اذنیه باثم استعمله
 عمر علی فقطعت اذنیه باثم استعمله
 و عن ابن عمر رضی الله عنهما لقد
 رأیت عمار یعنی یوم الجیمة فی حرب
 مسبله علی صخرة قد انشرف
 یصبح یا عسکر السبلین امن الجنة
 وانا انظر ال اذنیه تذب و قد
 قطعت کذا فی الجبیس

شرکتہ غیر شایاندر زیر شرکتہ شایان اوله ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم بونلره اسهام ایچون استرضاء
 مسبله محتاج اولمازل ایدی و مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ابان بن سعید رضی الله عنہ
 مدینه دن بر سر به اوزره تأمیر ایله جانب نجیره تسبیر ایتشرا ایدی آنلردن دخی فتح خیردن صکره واصل اولدقد
 ابان اقسام لنا رسول الله دیو طلبکار اسهام اولدقدده اجلس بالان قول شریفایله منع و الحام و انلر ایچون
 ترک اسهام بیوردیلر بو حدیث جلیله اکادلیل واردر که بعد الفتح ملحق اولانلر شرکت غنیمته مستحق اوله منزل
 مکر امام مصالح عسکر غنیمتین ایچون آنی رسالتله بعث ایش اوله و بقریه بیان ایلدیک که رسول معهود غنیمته
 موجود کیدر حتی مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم محاصره خیر ایتشرا سنده حبسه رضی الله عنہ بعض
 رفقاسیله فد که ارسال ایتشرا ایدی و فتح خیردن صکره عودت ایتدیکرند آنلر ایچون شق و نطاندن اسهام و سهارندن
 بشقه کتیبده اولان خسدن هر سال وظیفه معینه ایله انعام بیوردیلر لکن بعضیلری بو ماده ده تأویل آخره
 مائل و شووجه اوزره توجه قائل اولدیلر که غنائم خیر و عدم الله مغایم کثیره تاخذوننا فجلکم هذه یعنی
 ای اهل حدیبیه الله تعالی سزرا ایچون معاتم کثیره و عد قلیدیکه سزرا آنلری اخذ ایله جکسرهمان بو غنائم
 خیرری سزرا ایچون پیشین تعجیل ایلدی نظم کریمی مدلولنجه قبل الیهیدن اهل حدیبیه ایچون وعد تکرر ایدی
 بناء علیه اهل حدیبیه دن بونساناره فتحه حاضر اولسون اولسون اسهام بیوردیلر و میدر که حضرت
 عثمان بن عفان رضی الله عنهما حلیله جلیله سی رقیه بنت رسول الله علیه السلام مریضه بولنمغه رؤیت
 مصالحتی ایچون غزوه بدر دن تخلف ایش ایکن کذاک طلحه بن عبید الله و سعید بن زید رضی الله عنهما بنی
 کاربان قریشک اخبارتی تجسس ایچون جانب شامه بعث ایتشرا ایکن کذاک انصار دن جناب مؤلف اصل
 کابده اسما یله ذکر ایلدیکیش کسسته بنی منافقیندن بر خبر غدر بالغ اولدقدده مدینه به ارسال ایتشرا ایکن غنائم
 بدر دن جله سنه سهم و بر مشلدر لکن بو یس کسسته به اسهامی تاویلده ووجه عمیدده واردر بری اولدر که
 اول ایامده یهود و منافقینک مدینه ده کثرتی اولمغه رسول الله علیه السلام اصحاب کرامله ایچندن غزاه خروج
 ایتدیکرند نصکره مدینه ده احکام دار اسلام جاریه اولمغه اول یس کسسته دار الحریبه منفعت مسبله ضامن
 و فراغ قلب رسالتناهی بنی متضمن اولان اعمالله مشغول ایدیلر بو جهته آنلره اسهام ایلدیلر و بعض علما تاویلده
 دیدیلر که امر غنائم بدر فل الانفال لله و للرسول نص اجازت فصی مقتضاسیجه جناب رسالتله مرهون
 و دیدلکر بنه و بروب و بریمکه ما ذون ایدیلر بناء علیه آنلره دخی اسهامله انعام ایلدیلر و مرویدر که بووم جنبده
 بعض مسلمین انهمزامله تامکه به بالغ اولمشرا ایکن ظهور نصرتی استماعله صوب رسالتناهی به عودت ایتدیکرند
 آنلره دخی اسهام غنیمت بیوردیلر و حرب خیرین مکه فتحله دار اسلام قیلند قد نصکره واقع اولمغه منهمزین
 مرقومین دار اسلامک بعد الوصول عود و قفول ایتشرا ایکن نائل سهم اولمندن بزه ظاهر اولمشدر که غنیمی
 دار اسلامله احرازدن اقدم لاحق اولان میده اشترا که قادر در بناء علیه مؤلف دقت بناء اکرم الله تعالی فی الجنة
 مشوا دیر که امام المسبلین لایقدر که غنائمی دار اسلامه قبل الایصال بیع و تقسیمه استیصال ایله زرا تقسیمی قطع
 شرکت مدده بادی و مددک لحوق حبشه قلت رغبتنه مؤدی اولدینندن بشقه هر بری کند و سهمنی حفظ
 و احتمالله اشتغالنی بلکه هر بریک بر جانب تفرق و اعترانی موجب و بونلردن اعدایی هجومه تشجیله هزمت
 مسبلین مستوجبدر وهم قسمت و بیع نوع من التصرف در و نصرف دخی الحیق تمام سبله بمد تا کد الحق صحیح
 اولمغه دار ایله احرازه توقف ایدر بویه ایکن دار الحریبه تقسیم ایلمه جائز کوریلور زرا اجتهاد ایله فصل
 مختلف فیهی امضا ایلشدر بعده مؤلف جلیل مسئله من بوره اوزره حدیث رافع بن خدیج رضی الله عنهما ایله
 سرد دلیل ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم غنائم بدری غنائم اهل نخله ایله برار مدینه ده تقسیم ایلدیلر
 و غنائم نخله بدر دن اقدم اخذ اولمش ایکن توقیفله بدره تشریفدن نصکره عودت و ابی غنیمی بدن تقسیمه
 مباشرت بیوردیلر و جناب رافع روایت اخراده اول غنائمی سیرتام محله که صفر نام موضعک مضیقده بر شعب
 منفر جسد تقسیم بیوردیلر دیدی اگر روایت اولی اوزره قسمت مذکوره مدینه ده واقع اولمش ایسه مدعا مزه
 دلیل قاطعدر و اگر روایت ثانیه اوزره سیرده واقع اولمش ایسه دعوا مزه بنه برهان ساطعدر زرا قریبان ایلدیک که
 اول ایامده دار اسلام الحیق رسول الله علیه السلام اصحاب کرامیله بولند قاری مقامدر که مسلمین ایچون منعه
 سائره بوقدر و غنائم جنبی جهرانه نام محله کلدیکجه تقسیم ایلدیلر حتی مرویدر که جهله اعراب مطالبه تقسیمه
 جناب رسالتی بر شجره سمریه الحیا و تضییق ایتلرله رداری اول شجره به ایلشوب بنه اعراب قلیل الآداب

والتسعة فی الملك الذی ابس بما کله
 لا یجوز کالواشتری نصف دار
 فقا سعه قیل القبض لا یجوز قاله
 المصری
 نفضه لده سیرکسرین و فتح
 بالیه و فتح سین و سکون بالیه دخی
 العجم اولمشدر و اسماء مواضعه
 بشر واقع اولوب نسخه حوایندن
 فتح سین و کسر و تشدید بالیه
 حصری نقل ایلشدر علی
 جهرانه جهرانه کلاهها لقه علی
 ذکر الخطای الجهرانه و الحدیبیه
 بالتخفيف و غیره بالتشدید علی
 قاله الحصری علی

ردال بن جذبه نخریق ایلدکننده اول رسول کریم الخصال ترکوالی ردائی فوالله لوکانت هذه العضاه ابلا
 وبقرا وغبما لقسمتها بیکم ثم لاتجدونی جیانا ولاخیلا یعنی بنمردای بکا ترک ایدیکز والله شواشجارام غیلان ایل
 وبقروغم اولیدی بنه سزازه تقسیم ایدر ایدیم صکره نی جان وخیل بولماز ایدیکز قول شریفله تطییلرینه
 اشتغال بوردیلر ایشته بوبلده تقسیم غناثم ایچون شومرتیه ابرام ایشلر ایکن بنه رسول الله علیه الصلوة والسلام
 داراسلامه منتهی اولنجیه دک تأخیری التزام ایلدیلر وجرانه مکه یه تابع بقریه اولغله فتح مکه ایله مفتوحه
 اولش ایدی پس بوقصه حکمت بنیاندن تقسیم غناثم دارالخریده جائز اولدیغنی بیان وارد بعده مؤلف
 دقیقه دان شووجهله حکم و بیان ایلدیکه هر کیمکه وقعه ده حاضر اوله قتال ایلسون ایتمسون مریض اولسون
 صحیح اولسون شرکت غنیمته قادر در و بونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
 یارسول الله برکنسنه که عسکری حایت ورفیقزلدن ضرر اعدایی دفعده اظهار حیت ایده آتک نصیبی سائر
 مجزه ایله برابردر خبر و یردیملکه جواننده نکلنک امک یابن ام سعد وهل تنصرون ووزقون الاضعفانکم یعنی
 ای ابن ام سعد والده ک سنی فاقده اولسون سزرا ایچق ضعیفان کز بکا تیله منصور ووزق اولور سز یورد یلر
 و بونک نظری رسول اکرم صلی الله علیه و سلم دن آنردخی رب ارحم جیل احسانه العم حضرتندن روایت
 ایلدکری لوالالصبيان الرضع والشيوخ الرکع لصیبت علیهم العذاب صبا حدیث قدسبیدر یعنی همه امر
 معصوملرو بیلی بولکش اختیارلر اولماییدی اوزر زینه عذاب شدت صبله صب ایدر ایدیم ورویدرکه رسول الله
 صلی الله علیه و سلم اطیب کسب المسلمین فی سبیل الله وشفقة یده ومانعطیه الارض دیدیلر یعنی مسک
 اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهاندن حاصل اولان سهم غنیمی و تجارتندن ربی وزراعتندن ارضک تماسیدر
 و بوحدیث جلیل مرد غازی کرک غنی و کرک فقیر و سهمی کرک قلیل و کرک کثیر اخذ سهمیه اظهار رغبت لازم
 ایدوکنه دیلدر زرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمه الله ایله اصابت اولغله اطیب
 مکاسبیدر و حدیثه صفقه یدندن مراد اگر چه تجارتدر لکن اداء امانت و حدود شرعه رعایت آنده شرطدر
 و مانعطیه الارض ایله مراد زراعتدر که اولدیجی ازارع بناجر به یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع و شرا ایلر
 حدیثی اوزره نوع تجارتدر و امام الاسلام قسمت غناثمی التزام ایتدکنه کر کدر که جمله نک مرضیسی اولان
 محرب الامور و محرب العقول والشعور بذات عبد القربی سمعت اوزره تعیین ایده و بعد افر از الخمس خمس
 اوزره دخی محافظه به قادر و کاتبه مقدر عاقل و امین بر شخص صد اقره هینی ناظر ایلیه زرا امام کثیر الاشغال
 اولغله بنفسه مباشرت قسمتدن مجزی ظاهر و غیر ایله استعانت ایده چکی باهر دز بوضوئده کر کدر که
 حفظ و قیمت اقدر اولانلری اختیار ایده و اقدرا اولانلر ایچق شرائط مذکوره به مظهر اولانلردر و بوبانده
 اصل اصیل شور و روایت قبیلان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم محبیه بن جزء الزبیدی
 رضی الله عنیهی خمس نی المصطلق اوزره امین قیلدیلر صکره اخاس غناثم آتک عندنده جمع اولتور ایسی
 و زکوة اموال ظاهر دن جمع اولن ان اموال دخی بشقه وضع اولتوب آتک بشقه حافظی و مصارفی وار ایدی
 و غنائمک دخی بشقه حافظی و مصارفی وار ایدی و زکوة مذکوره دن ایتام و ضعیفا و مساکینه و یرر ایدی
 و یتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه و ظفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدر ایدی
 اما رغبت ایلزسه فی زکوتدن نسنه و یر میوب نبش نفسی ایچون کسبله امر ایدر ایدی و رسول الله
 صلی الله علیه و سلم سائلدن بر شیبی در یغ ایتزلر ایکن ایکی کسنه کلوب خمس نی المصطلقدن بعض نسنه
 استدکننده آنلره علی وجه التهید ان شتمنا اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی و لالقوی یکنسب یعنی ایسترسکن
 سزه اندن اعطا ایده یم لکن اخاسده غنی ایچون وقوی ککاسب ایچون نصب بوقدر رقول شریفله
 منع و تشدید ایلدیلر و روایت اولدیکه عیده السلطان رجه الله تعالی قومینک علوفه لری تقسیم ایدر ایدی
 ایکی کسنه میاننده بدرهم فضل قالد قده آنلره امر ایلدیکه اقتزاع ایدوب قرعه ققیسنه حکم ایدرسه درهمی
 اول اخذ ایده همان مجلسدن برکنسه قلوب قولاغنه کبر لوجه سوبلیدیکه بونلره امر ایدر ایدرسنکه قرعه ققیسنه
 حکم ایدرسه آخرک نصیبی اول اخذ ایده همان عیده قول اولندن رجوعله آنلره وار بکر بوردرهمه برنسنه آلوب
 بکنزده اقسام ایدیکز دیواجر ایلدی و بزخی بورآیه مائل و بوقواله قائلرز که تعیین مستحقده اقراع غیر جائزدر
 و شیء مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کر کدر که ایکی شریک آتی مناصفه حفظ و امسالک ایده زبا خود آنکله
 برنسنه اشترا ایدوب آتی مناصفه اقسام ایدر کذلک ایکی کسنه بر شیبی هر یری ملکدر دیو دعوی ایدوب

نکلنک امک کله سنک اصل وضعی
 دعای سوه ایچوندر صکره مقام
 بجهده استعمال اولندی و حدیثه
 دخی مراد بجهدر سله

بجهده بفتح الباء الاول وسكون الحاء
 للهامة و کسر الباء الثانية
 و تخفيف الباء مع فتحها کذا
 فی الاصابة سله

مطلب الشركة فی شیء لا یقبل
 القسمة کیف یقسم

وقتیسنک ایدوکی مستین اولسه سبب استحقاقده مساوی اوللر بله مناصفه ایکیسی میاننده تعیین قیلنور
 و اخف بن قیس رجه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بزلباب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسین ایدیک ناکاه
 بر جاریه مرور ایلدی حضار مجلس آتی امیر المؤمنینک ام ولدلندن یرد زتن ایدوب یرلندن قیام ایچون حرکت
 و توسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیر المؤمنینه حلال دکل زرا بن خمس
 مال الله دن بر جاریه یم جاریه نک بوکلامی بزله شبهه اراث ایتکلله بتمزده بجبا امیر المؤمنینه مال الله دن نه مقداری
 حلال اولوردیو بسط اجاث ایلدیک انجام کار امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استاز اسرار ایدوب
 دیدیکه بن مال الله دن ایچق صنیق و شتوی ایکی حله بی و اوزرنده حج و اعتمار ایده حکیم دابه بی و قریشدن بر شخصک
 بین اسراف و فقیر قوت عیالی مقداری مؤت اهلیمی استحال ایدوب باقیسنده سائر مسلیندن بریسی کبی
 جمله ایله اشتراک ایده رم بواژ جلیلده امام مال مسلیندن ایچق مقدار کفایه سین اخذ ایلله ممتاز و ما عدا ده مسلینه
 شریک و نیاز اولدیغنه دلیل وار در مترجم فقیر دیر که حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه بی حکم
 شرعه التزام ایتدکری هنگامده ایدی اما فی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور و اطاعتلری قوت اعوان
 و منعه یه محصور اولغله خلفا و امرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیل وحشم و اسرافدن اجتناب اوزره نفسی
 و اتباعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نم ایتک جائز اولدیغنی امام حصیری مشایخزدن هاشم نسخه سنده
 نقل ایلددر انتهى زیرا امام بمنزلة وصی الایمامدر و قرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیا فلبستهغف
 ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضویله ایضا اولمشلر یعنی اوصیادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون
 و فقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیمی حسبیه مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بووجهله
 ذکر و بیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم خیرده سهم ذوی القربی بی همان نی هاشم و بنی المطلب
 ینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبر بن مطعم رضی الله عنهما اقسمنده داخل اولم ایچون بعض کلامه
 استرحام ایلدیلر مترجم فقیر دیر که خلاصه کلاملری بوایدیکه جد عثمان اولان عبد شمس وجد جبر اولان
 نوفل هاشم و مطلب ایله قرنداشلر و جمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بی هاشم و بنی المطلب
 ینلرنده مقسوم اولوب بز محروم اولدیق دیوا استرحام ایلدیلر انتهى و بز بصددک تمامی شرح السیر الصغیره
 بیان واتمام ایلدیک لکن مؤلف در بانهادک بوکا بنده موجزن ازیاد اولدیغنی همان اولدر که بی اکرم صلی الله
 تعالی علیه و سلم حضرت عثمان وجبر رضی الله عنهما یه دیدیلر که بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخل وزمان
 جاعلیتلرنده دخی بزمله محتاط و مواصل ایلدیلر همان نی هاشم و بنی المطلب شیء واخذدر ایشته بوحدیث بلاغت
 تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمامله قرب نصرت اولوب
 یا کز قرب قرابت اولماد یغنه تخصیص وارد در وهی و یدر که بی علیه السلام اولبانده حضرت جبریل علیه التخیل
 ایله استشاره ایدوب اولدیجی بی هاشم و بنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلددر و امام مجاهد علیه الرحه دن
 مرویدر که خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرک مال زکوتدن اکل ایتدکری یدر
 دیوتخصیص ایلددر لکن قول اول اصح و امثلدر که تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولغله مقابلنده
 عوضی استلزام ایلزلر وهم حرمت زکوة بی هاشمه خاص ایکن بی کریم سهم ذوی القربی بی بی المطلبه دخی
 تعیین ایلددر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی
 بز معلوم اولمشدر والله اعلم

باب ما یستعمل فی دار الحرب و یوء کل و یشرب * یعنی دارالخریده غنائمدن استعمال و اکل و شربی استحال
 اولنان اشیا یه متعلق بسط مقالدر مسلمین دار الحربده ظفر یاب غناثم اولدقارنده آندن بر شیلله انتفاع بر فرده
 لایق دکلدر مکر نفسلری و دوابلرینک مأکول و مشروب بلرنندن مرتق اوله لرا و اکل ایچون بقروغم و امشالنی
 بلاخس ذبح دخی جائزدر زرا طعام و علفه احتیاجلری ظاهر و بونلری دار اسلامدن استحباب و دارالخریده
 اشترا متعذردر و ظفر یاب اولدقاری ایچق غنیمت اولغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی و قبل الاصابه
 بولندیغنی اصل اباحت اوزره ایقا اولنور نظری شرکت مفروضه در که شریکیندن هر برینک نفسی و عیالی ایچون
 اشترا ایلدیکه طعام و کسوه آندن استننا و مدت شرکنده بونلره احتیاجی معلوم اولغله هر یری بونلر ایلله ممتاز
 و مستثنی قیلنور بوبانده اصل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه در که کاب عاملنه جوانده ان دع الناس یا کلوا
 و یعلقوا فن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیهم خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدر که ناسی حاللر بنه ترک ایلله

مطلب حرمة الصدقة
 علی بنی هاشم

و بومسئله دن استننا قیلنیش
 بعض اشیا وارددر قریا بوبانده
 ذکر اولنور ان شاء الله تعالی سله

خاتم دن یسولر و دابه لر بنه بیدرسونلر اما هر کیم آدن برشی بیع ایدر سه آده خس الله و سهام مسلمین واجب اولمشدر
دیو نجر ایلدی و معنای مذکور فضاله بن عبید رضی الله عنه دن دخی مآثور در و بز دخی بوقولی اخذ ایدوب
دیر زک غنائم دن اباحت تناول انجیق احتیاج ایچوندر تجارت ایچون دکلدن پس بیعله تحت تجارتده داخل اولدقده
اخذ ایلدیکی ثمن بدل مبیع اولوب سائر غنائم کی اولمغله آنکله امتیازده بر فرد ایچون جواز بوقدر و مؤلف در یادرایت
بو باده حدیث سلمان رضی الله عنیه دخی ذکرور وایت ایلدیکه یوم نه اونده غلام سلمان حضور سلمانه برسیت
کتورد کده سلمان دیدیکه بروکتور کورده لیم اگر ایچنده مال وار ایسه شوامناه امواله و یر لیم واکر طعام وار ایسه اکل ایده لیم
ناگاه آچوب کوردیلر که ایچنده بر قاج ارغفه حواری یعنی بیاض انمکرو بر مقدار سیزو بر بجاج وارد هرمان سلمان انمکدر دن
رفیقار بنه طرح و بنزدن نه کونه طبع و ترتیب اولند یعنی سوبله رک قطع ایدوب اکلنه باشلدیلر بعده جناب مؤلف آنی ذکر
ایلدیکه ابن عباس رضی الله عنهما غنائم دن اکلنه رخصت و پروب آدن برشی قبل القسمة اخذ و اخراج ایدر لر سه
تصدق ایدر لر دیدی و مرادی بعد القسمة بدنده قالور سه تصدق ایدر دیمکدر اما قبل القسمة هممان معافه رد و تسلیم
ایدر زرا قبل القسمة معافه رد و القابله اول شیء مستحقه ایصال متبسر در اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه کی
سبیل استخلاصی تصدقه منحصر در مکر کند و محتاج اوله هممان کند و اکل ایدر اما ضعیف ایکن اکل انجیق ایسه بنه حکم
لقظه کی قیمتی تصدق ایدر و قول مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مآثور در و عبدالله بن عمرو رضی الله
عنهمان مرویدر که یوم خیرده رسول الله صلی الله علیه و سلم ردوا الخیاط و الخیاط و کلوا و اعطوا و لا تحملوا ایدیلر
یعنی غنائم دن اخذ ایلدیکیکنز ایلدیکی واکنه بی محله رد ایدوب غنائم دن اکل ایدیکنر و و ابکره علف و یر بکر
لکن آلوب کورمکز بو حدیث جلیله اکا دلیل واردر که ما کول و مشروبک غیر غنیمته اد خال اولنور آدن
برشمله اختصاص بر فرد ایچون استحلال اولماز و ما کول و مشروب دخی انجیق حکم اکل و شریده مستثنی در
حکم حل و تصرفه دکلدن بنا علیه سلمان بن یسار رجعه الله تعالی دیدیکه کرک ارض عدوده و کرک
بعد الخروج بیع طعام غنیمته رد ایترسه غلول جرم اندر و عبدالله بن ابی اوفی رضی الله عنهما دن مرویدر که
یوم خیرده طعام تخمیس اولوب هر کس دبلدیکی مقدار نی اگور ایدی دیدی پس بوقول جلیله طعام اصل
شرکتدن مستثنی و تخمیس غیر واجب ایدوکنه دلیل واردر و حکم محررده طعامدن اول موضعده کثیر اوجود
و عزیز اوجود اولنوری بر ایدر و بعض علماء شام بونده مخالفت و شووجهله کشف مرام ایلدیلر که اباحت مرقومه
شول طعامه خاصدر که اول موضعدن موجود و اشیاء نافعیه حقیقه دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ایسه
اول موضعده اعز اموال دن اولمغله تناول استحلال اولماز لکن قول اولده بزم اعتماد بزم مکحول شامی رجعه الله تعالی دن
نقل اولنان خبر قوی الاستاد اوزره در که بلاد رومده غزاده ایکن برکسینه بر نافعیه ذبحه ابتدا بعده ناسه کلیکنز
بو لمدن اخذ ایدیکنر بوندا ایتدکده امام مکحول غساندن بر شخیصه قالقوب شو نافعیه کلمدن بزم کورمزمسین
دیوب اول شخص دخی اول نافعیه در یعنی هنوز تخمیس اولما بوب مال منسوب کیدر دیدکده امام مکحول
ما ذون فیه اولان طعامه نهی بوقدر دیدی ایسته امام مکحول کیدوزماننده بلاد رومده دوه بولماز ایکن ذبح واکنی
تجوز ایسی جواز اکل انواع طعامه مساوات اوزره ایدوکنه دلیل منقولده روئسه امام مکحول دن مرویدر
دیمشدر که هر نسنه که مال مقوم اولیه آنی برکسینه ارض عدودن نفسی ایچون حل و اخراج ایسه اکا تخصیص
قیلنور بوقولی بزم عند بزمه دخی اگر چه دار بزمه قیمتی اولمان نسنه لده صحیحدر اما دار بزمه قیمتی اولان نسنه لده
غنیمه ردی واجبدر زرا تمکن اخراجی انجیق قوت مسلمینه حاصل و نقل مکانله عین اشیاء غیر متبدل اولمغله جله
غنائمده داخلدر ظن ایده رمکه مکحول اول نسنه ده نقل مکانی منزله صنعته نازل و صفت تقومی محدث و محصل
قیلشدر حتی دیمشدر که شجر عدودن قطع و آدن بر قده یا توقاق یا عصبی یا بسک آده باس بوقدر اما بونسنه لری
یا بلش بولسک کر کدر که غنیمته رد ایده سین و بز دخی بوقولی اخذ ایده رز زرا شیء معمول صنعتله مال مقومدر اما
قبل العمل غیر مقوم ایکن صنعتله مال مقوم قیلدقده تراب غیردن اتخاذ کوز منزلنده صانع تخصیص قیلنور لکن
رز صنعتله نقلی تفریق بوو وجهله تحقیق ایده رز که صنعتله عین اشیاء متبدل و اول مقوم شیء آخر اولوب صنعتله
حادث و متحصل اولمشدر و نقله عدم تبدل اعیان ظاهر و عیاندر بعده امام مکحول رسول الله صلی الله علیه
و سلم ایام و ربوا الغلول بیوردیلر دیور وایت و تقریر و ربوا الغلول غنائم دن بردابه به نبوب لاغرا اولدقده یا خود
برئوبی کوب کهنه اولدقده غنائمرد یا خود قبل التملک والاستبراء جاریه معنی و طبعی ایتکدر دیو تفسیر ایلدی
و بز دخی بوقولی اخذ ایده رز زرا غازی ایچون قبل القسمة اعیان مزبوره دن و متاعدن و استعما لله فانت

حواری ضم طو تشدید و اوو قهر
وقصر الفایله بیض اولسان
طعامدر هندا دقبی حواری
دیر بیض دیمکدر

ومتقص اولان اجزاسندن برشمله امتیاز حرام لازم الاحتراز در و ابوالدر داه رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه
سریه طعامدن اخذ ایتدکری نسنه ایله اهلربنه رجوع ایدوب بیع ایتدکجه آدن اکل واهداری مشروعدر
ظن ایده رمکه جناب ابی الدر داه اهد ابی اکل کی جله حوا یچدن احصا ایلدی لکن بز بوقولی اخذ انجیق
اکل اصول حوا یچدن اولمغله آده ضرورت تحقیقدر و اهدا اصول حوا یچدن اولمغله تصرفات سائر به ملتحقدر
و مرویدر که براءن مالک رضی الله عنه یوم ازاره ده معانندن برسیف الوب آنکله قتال ایلشدر و بز دخی مثلا
برغازینک سلاجی منکسر و احتیاجی ظاهر اولدقده بوقولی اخذ ایده رز اما سلاجی صیانت وعد و دن اخذ
ایلدیکی سلاجیه قتاله مبادرت ایدر سه اول دخی ربوا الغلولدن زرا اخذ ایلدیکی غنیمتدر لکن عند الضروره
قتاله استعمالی جائزدر کور مزبسنکه بر مشرک آنی سقبله ضرب ایدر ایکن لندن سیفی اخذ و مشرکی آنکله
ضرب ایسه جائزدر مؤلف سماحتقرین دهن غنیمتدن رأسی و دابه سنک طرناغنی یا غلامق دخی جائزدر دیوتدین
ایلدی لکن مرادی انجیق زیت و سمن مثلا واکنی معناد اولان ادهاله فعل مزبوری اتیان ایدر مفهومی ایراد در
اما بنفسج و زینق و خیری یعنی شب بوی مثلا و نسنه لک ادهاتی مصلحت مرقومه ده استعمالی غیر جائزدر که بونلر
ما کول دکلدن کورمزبسنکه مسک غالبه یا خود دهن شجره باه ظفر بولسه بونلر ما کول اولدیغندن استعمالی
حلال اولماز اما زیت و امثالنی اکل و سراجیه وضع جائز اولدیگی کی آنلر ایله یا غلنق دخی جائزدر و مرویدر که برکسینه
یوم خیرده رو برانه ده بر مقدار دراهم بولشیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم ایچندن خسنی اخذ ایلدیلر
و بز دخی بوقولی اخذ ایده رز زرا غنائم دن بری دار الحریبه رکاز یا معدنه ظفر بولسه اول مجله و اول مالی استخراج
انجیق قوت مسلمینه و اصل اولمغله غنیمته داخل قیلنور و اگر امام حبشی بقر و غنم و امثالنی اکل دن منع و تشدید
و قبل التقسیم آنلره تعرض ایترسه دیو قسمله تا کید ایسه کلامی واجب الامتثال و آنلردن برشمله تصرفی
غیر حلالدر زرا امام حبش اوزره قسمله اخذ مباح ایلدیکی ماده ده مجتهد در و نهی تنصیبی ایله اول مالک شرکت
غنیمتدن مستثنی اولسی منعدم و حکم غنائم سائر ده منظم اولور لکن لایق شان امام اولدر که حال عسکره نظیر
ایدوب احتیاجلرین بیلدکده هممان خسنی اخذ و ماعداتی تقسیمه اهتمام ایده تا که هر کس کندو نصبندن استعمال
ایدوب امام دخی بمبندنه بار اوله ز بر فرض مذکور اوزره قسمله احتیاج محقق و عند الضروره دار الحریبه تقسیم
غنائم جائز و لا یقدر والله تعالی اعلم

بابه قتل الاساری و المن علیهم * یعنی اسیرلری قتلله آقا یا خود منله عفو و ابقایه متعلق باب دقت احتوا در
امام المجتهدین یعنی مؤلف کرامترهین در که امام المسلمین رجال اسراء مشرکینی قتلله بعد التخمیس تقسیم
غنائمین بیلنرنده مخیر ایدوبی مختار اهل یقیندر و حسن بصری رجعه الله تعالی قتل اسیری دار الحریبه ارباب
اعدا ایچون تجوز ایدوب دار اسلامده مکروه کورر ایدی و جاد بن ابی سلمیان رجعه الله علیه دار الحریبه دخی
حرب اوزارینی وضع یعنی اهل غزا المسلمین بزعله محاربه اتمام و رفع اولندقدنصرکه مکروه کورر ایدی دلیلری
اولدر که اباحت قتلری فان قاتلکم فاقتلوهم نظم مبین مدلولجه انجیق محاربه لرینی دفع و تسکین ایچون اولوب
اسرایله و غمام حر بله مندفع اولمشیکن قتلنرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطالدن غیره اولمغله
جواز و اباحتی مرتفعدر و هم روایت اولمشدر که عبدالله بن عامر رضی الله عنهما عبدالله بن عمر رضی الله عنهما
قتله ما جور اولسون دیو بر اسیرعت ایتدکده ابن عمر رضی الله عنهما اما والله مصرور فلا اقله دیدی مصرور
یعنی المشدود و المر بوط در و امامین مذکور بن شدی اسرایله تفسیر و بعد ما اسرتموه فلا اقله دیمکدر
دیو تعبیر ایلدیلر و هم قرآن عظیمده فاذا لقیمت الذین کفروا فاضرب الرقاب حتی اذا انخنقوهم فشدوا الوناق فاماننا
بعد و اما فداء آیت کریمه سننده کیفیت قتالی تعلیم و کفار ایله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل و اکتار قتلا نصرکه
ربط حبالله اسر و بعد الاسر حکم شرعی مجانا یا خود اخذ قدا ایله سبیلار بن تخلیه در دیو تفریح اولندی اما بزم
ایچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دلیل قصه بنی قریظه در که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم آنلری بعد الاسر
و بعد سکون الحرب قتلله تشکیل بیور مشلدر و هم عقبه بن ابی معیط و نضر بن الحارثی اسراء بدر دن ایکن
اتیل نام موضعه وصولنرند قتلله محذول بیور مشلدر و معبدن و هبی ابو برده بن ابی نیار یوم بدرده اسیر ایتدکده
ما سور مستقر حضرت عمر رضی الله عنیه خطابه یا عمر انجسون انکم غلبتم کلا واللوات والعزى یعنی یا عمر سز بزه
غلبه ایتدیکن می ظن ایدر سز اوله ظن ایکنر لات و عزى به قسم ایده رمکه غلبه ایتدیکنر دیو فضولیه جواب
ناصواب ایتدکده جناب فاروق ایشیدوب بزم بزمده اسیر ایکن بویله می سوبلرسین دیو هممان آنی ابی برده دن اخذ

ابن نیار بعض نسخده ابی الدینار
واقع اولمشدر و اصله ده ابو برده
ابن نیار دیو حذوف ابی ایله تخمیس
اولمشدر

وضرب عنقه قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولیابده زجر وعتب ابانیدلر واستدلال
 ایدکلری اده لینه جوابده دیرز که حرینک قتلدن امنی یحقی امان یاخود ایمانله ثابت واسرا یله بونلردن برسی
 غیرمثبت اولغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دین
 قائم ایکن اسرایله محاربلدکنن خارج اولوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولغله یدیمزده
 مقهور اولان مرتدکنی قتل جازدربعدده فاما مانبعده واما فداء آتی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
 آیتله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر واین عمررضی الله عنهما تک انا والله مصرورا
 فلا اقله قولنده مصروود یعنی مشدود البیدین اولوب مرادی مشدود البیدین ایکن قتلنی مکروه کوزمکندر
 یوقسه بعدالاسر قتلندن تحرز دکلدر ویزدخی بوقوله قائللر ومشرکک فرار و بعض مسیبنی قتلدن اندیشه
 اولغله عینه مشدود البیدین ایکن قتل نمانا سبدر بوندنصکره جواز قتل اسیرده داراسلامله احرار دن مقدم
 یاغور اولوق برادرز را حرمت دملرن موجب اولان سبب منقعه اولدیغندن فضله دارایله احرارده حق
 مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأ کددر کوزمزه بسنکه امام حقلنده رقبه وارضلرن کندوله من واعظا وراسلرینه جزیه
 وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولوق اوزره ابقالی جازدرینه کیم حضرت عمررضی الله عنه اهل سوادى
 بومته مظهر فیلسفدر واسرا ده حق غانمین متأ کد اولغله حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
 حکم شرعی ایه متحد در و امام ناظر مسلمین اولغله منقعت مسیبنی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
 تقسیم ایدر واکر قتلده دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتلرن تقدیم برله وقاتلوهم حتی لا تكون فتنه نظم
 کریمیک مقتضاسنی تخیم ایدر اما اسرا دن قبول اسلام ایدنلرک قتل حرامدرز را فان انتهوا فلا عدوان
 الاعلی الظالمین نص شرعی ظلم شرکدن منتهی اولنلری قتلده مانع وتعدی مسیبنی ایچق ظلمه مشرکین اوزره
 دافع اولوب قبول اسلام ایدنلر دخی ظالم اولقدن مرتدع اولمشدردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
 دماهم واما الهجم یعنی مشرکین کلمه توحیدی تکلم ایدنلرکرنده بدن دما واما الیرتی حفظ وتخلیص ایدرلرکن اسراء
 مزبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلر زرا اسلام آنلری اگرچه قتلدن تأمین ایدر لکن رقبه لرنده مسلمینک
 حق ثابتلرین ابطال ایکن و امام قتل و قسملری میانده مخیر ایکن شمدی اسلاملرله احدهما مشعدر اولغله آخری
 مقرر اولمشدر وقتنی مسلم براسیری اسلام و بیع و تقسیمدن اقدام قتل ایده اگرچه اوزرینه قطعانسنه لازم
 کلرز را دم مباحی اراقه ایکنله همان مرتدنی یاخود رجه محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کییدر لکن
 بوقتی مکروهدر زرا آتی غیریکسنه اسیرایتمش ایسه قائل قتلده اولکسنه تک بدنی اسیردن تقویت ایتمش اولور که
 شرعا ممنوعدر زرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لاتعاطی ایدکم اسیرصاحبه اذا اخذته قبله فبقته یعنی سزردن
 بریکرک رفیق کندودن اقدام براسیری اخذ ایدو کده آتی بدندن اخذ و قتل ایتمسون یورد فطری جابررضی الله
 عنه دن مرویدر لکن ینه قائل اوزره نسنه لازم کلرز را یدرفیقنی حقلنده مال منقوم اولسان نسنه دن زائل قتلغله
 برمسلم خل ایتمک ایچون خبری حفظ ایدر ایکن آتی اراقه ایکن کسنه منزله نازل اولمشدر واکر آتی کدواسیر
 ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استقلال و امام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولور که شرعا
 فکر وهدر قال علیه السلام لبس للراء الاما طابت به نفس اتامه یعنی انسانه امانک طیب نفسله ویرد بکندن
 غیری غنائمن نسنه حلال اولماز مکر اول اسیره عاجله خلاصنی تحصیلده عاجله وحضور امامه احضاردن
 عاجز ایده جک مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلله بوضورنده قتل حلال درکه مسلمیندن بلکه صحابه کرام
 رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه لر بوضورنده قتل اسیره ایددار ایتمش ایکن مظهر عتاب وانکار
 اولما مشدردر اما اسیری یدنده اسلامه کش ایسه اگرچه رقی باقی لکن امن قتلده ذروه سلامته مرتقیدر ومعنای
 مذکورده حضرت عمررضی الله عنه دن اذا سم الاسیر فی ایدی المؤمنین فقد امن من القتل وهو رقیق دیدیکی
 ما توردر لکن امام اسرا بی بیع یا تقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زرا امام بیع و تقسیمله
 اسرا بی مشترین وغانمینه تملیک ایدوب ملک دخی حرمت مالکله واجب الاحراز اولغله قتلدن امانلرین
 التزام ایلمشدر بوندن صکره مالکریک غیری آنلری خطا قتلده اقدام ایلسه سائر عید مسیبنی قتلک
 حکمی بونده دخی التزام اوزرینه قیمت مقتولله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبیع قتل بشقه درکه آیده
 ملک اسیر یدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولماقتله اگرچه ینه اول مسلک یدینه احترام غیریکسنه لر
 اول اسیری قتل ایتمک مکروهدر لکن قتل قائل اوزره برسی مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

و بویست کریمه آتفا استدلال
 ایدکلری فان قاتلوهم فاقتلوهم
 ایدی دخی ناسیخدر علی

رضی الله عنکم فرنداشی عمر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
 قرنداشیک قتلنی خبرو برکنر که بیلر بکرده بولسان هر براسیری قتل ایتمه مضمون شفقتوننده لا تخبر واسعدا
 بقتل اخیه فبقتل کل اسیری ایدیکم قول ملبخازی ایلله جواز قتلده تلخ بیور مشدردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
 رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر جمع غنائمه رد والقا ایدوب ایچق اسرا سیر
 ایدنلرک واسلاب قتل ایدنلرک یدلرنده ابقا اولنلر حکمتی اولدر که اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحیه
 والتبجیل دن من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله قول شر یقلرله تسفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
 بوجه اوزره تسفیل سبقت ایدن کده جلاله سنی معینه رد والقا واجیدر واکر امام قتل اسرا بی رأی والتزام ایلسه
 کر کدر که آنلری جوع وعطش مثلوعمو بالله تعذب ایچوب همان قتل کریم ایلله جزالرین ترتیب ایلله یعنی قطع
 بعض اعضا و یوت امثال اذی وحقا ایلله مثله ایتمک لایق وسرا دکلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
 دخی مثله دن نمی ایتمشدر و بی قریظه حقلنده دخی یوم صیفده خزارت نهار مشید اولدقندنصکره لایتمه و
 علیهم حره هذا اليوم والسلاح قبلوهم حتی یبروا یعنی اوزر لرنده بویومک حری ایلله سنی جمع ایتمک آنلره
 قبلوله ایدر بکرنا که کسب برودت ایده لر بیورملرله وقت برودنه دکن باقی قاتلرینه قبلوله ایدر ببعده واروب
 قتل ایدنلر رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایدوب برنیجه یوک عمری حین قتلده اوکلر ینه نثار ایدنلر و بی قریظه
 دخی مربوط ایدر اولملرله جوار کبی اولک دیشلرله قایوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اگرچه الله تعالی بکل
 نکرم بکر که امام ایچون لایق دکلدر که اسیری قتل و بیع و تقسیم ایتمدن تخلیص سبیل ایلله من وتسیل ایده زرا امام ایچون
 غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایلله حق آخری ابطال غیر مشروع ایکن من اسرا یله حق جمعی ابطال دن
 بالاولویه ممنوعدر نکته سی اولدر که من مذکورده اسیری بعدالمقلوبه بمجددا محارب مسلمین اولغله اقداردن کاردر که
 عدم حلی آشکار در وقرینا بیانمزده مرتسخ اولمشدر که فاما مانبعده واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشرکین
 قول جز بی رله منتسخ اولمشدر اگرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزه الجمعی نام مشرک من ایدنلر
 لکن من مذکور قبل التسخ ظهور ایتمشیدی کوزمزه بسنکه یوم احدده مارالد ذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
 رسول الله علیه السلام دن من سابق نیاز ایدکده لایتمشدر العرب باقی خذعت محمدا مرتین یعنی بن محمدی
 ایکی کره آلداتم دیوطاقه عربه خبر وریه سین قول شر یقلرله مساعده دن امتناع ایدوب بعدده امر ایدوب
 قتل ایدنلر دیور مؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث من ایچون بشقه تأویل ایدوب در که رسول الله صلی الله علیه وسلم
 ایچق عربدن عبده اوتاله قتل ایدرلر ایدیکه آنلرک اوزرلر ینه حکم سنی جاری دکل ایدی بوجهته بعض اسرا اوزره
 من بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسیبنی ابطال یوغیدی ویزدخی بونلرکی حقلرنده سیف یا اسلامک
 غیری قبول اولنیمان مرتدین وعر بدن عبده اوتان خصوصلرنده بوقوله قائللر زرا بونلر قبول اسلام ایدرلر سه
 احرار وایتمشدر سه ایچق قتلده سزا وارا اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره من ایتمکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
 بوضورنده جازدر زرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم تمامه بن اتان الحنفی بی مسلمین اسیر ایدوب مسجد
 نبوتک اسطوانه لرندن برینه ربط ایدنلرکرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اولجانبه توجه واقبال واوراک با تمامه
 قول بشارت اشتغالرله انجام کاری نه به منجر اوله جعنی ینه کندودن سؤال بیور دقلرنده تمامه دیدیکه اگر بکاعقاب
 ایدرسک مذنبه عقاب ایتمش اولور سین واکر من واحسان ایدرسک شاکر التعمه من واحسان ایتمش اولور سین
 واکر مال ایسترسن بنده دیلد بکک مقداری مال واردر همان بی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه دن طریق
 ذخاری قطع ایتمک شرطله تخلیص سبیل و اووجهله اکامن واحسانلرین تکمیل بیور دبلر تمامه دخی کیدوب شرط
 مرقومه وفا واهل مکدی مبتلای خط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بدلیل دخی اولدر که امام ایچون اراضی
 مشرکینه تبعاً رقبه لر ینه دخی جواز من واحسان ظاهر و بونده جزیه وخراجله تحقق منقعت مسلمین باهردر
 بوجهته بزه معلوم اولمشدر که وجهه آخر ایلله دخی منقعت مسلمین تحقق ایدکده ینه جواز من واحسان امر مجزومدر
 وجابررضی الله تعالی عنه دن مرویدر دیدیکه غزوه حقلنده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایلله خروج و قبلوله ایچون
 بر محله نزول و وواج ایدنلر کد نصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بی حضورلر ینه دعوت ایدنلر عندلرنده
 بر شخص جالس وار ایدی و دیدیلر که ان هذا جاء وانا نائم فسل سنی ثم قال یا محمد من منعک منی الیوم فقلت الله
 ثم قال من منعک منی الیوم فقلت الله ثم شام السیف وها هو جالس یعنی شورجل بن نائم ایکن کلوب قیلجمی چکدی
 بعدده دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بدندن کیم قورتار برن دیدیم الله بعدده ینه دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بدندن

قتل کریم مقتولینه ایذا ایچوب
 همان ذبح جوام کبی ذبح ایلله افنا
 ایلمکدر دیو امام حصیردن نقل
 اولدی

کیم قورتار برین دیدیم الله بعده سنی غلافه وضع ایلدی ایتمه اول رجل بوشخص جالس در جابر رضی الله عنه دیدیکه بی عالی جناب علیه صلوات الملك الوهاب اول شخصیه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ایلدیلر لکن بونک تاویل اولدر که روایت اخراده ورودی اوزره سیف اول شخصک یندن بی اختیار ساقط اولدوقده حقه واقف و اسلامه منصرف اولمشیدی بناء علیه جناب رسالتاب اکانتاب وعقاب ایلدیلر باخود اول شخصی اخذواسره قدرنلری قوت مسلیله اولیوب انجیق تأیید الهی برله متحقق اولغله اسلامنی امیدایدوب اکامن واحسان ایتمکی لایق کوردیلر واکر افر من اخذ اسرافهوله دیوب بعده اسیر واحد ایکی رجلک یلدرنده موجود ایکن هر بری بن اخذ ایلدیم دیو دعوی ایلسه ایکیسی سبب استحقاق وضع بدده مساوی بولمکله یلدرنده تصنیف اولنور مکر برسی بعینه اول اسیرک قدیمی قطع باخود وجه آخرایله جرح ایدوب آخری دخی اخذ ایتش اوله بوصورنده نظر اولنور اکر عفر وجرح ایلین قدرت فراری ازاله ایتش ایسه اخذی آنک فعلندن حاصل اولغله ملککنده داخل اولور واکر ازاله ایتش ایسه اخذی آنک فعلندن حاصل اولماغله ملک اخذده داخل اولور نظری شول صیددر که آتی برکسنه رمیله بی مجال ایدوب آخری اخذینه استجمال ایلیه وسعدین ابی وقاص رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه یوم بدره مهیل بن عمر وه رمی سهم ایلدیم همان فخذنده نسانیمه اولنان عرقنه اصابت وقطع ایلدی بعده آتی طلب ایدوب دمک اثرینه تابع اولدیم تا ککه آتی مالک بن الدخشم یدنده بولدم که اسیر اولدین عادت عرب اوزره اسلام ایچون مقدم رأسنده اولان صاجنی قطع ایلش بعدالاحتصام حضور رسالتینا هی به رفع خصام ایلدیکیزده ایکییزک یدندن اخذ وایتر اعله بزلی الزام ایلدیلر وسبب اخذلری انجیق بالذفات بیان ایلدیکیز معنی در که غنائم بدر سا رغنائم مغایر اولوب آنده حکم رسول الله علیه السلامه مختص ود یلند کلرینه ویروب دیلند کلرینه ویرمکه مرخص ایلدیلر ویحیی بن ابی کثیر رحمه الله دن هر ویدر دیدیکه حسن بصری رحمه الله تعالی دن سؤال ویرمسلم احرار مسلیندن ایکن اسیردوشن برمسلی مشرکیندن اشترایله آنده تحصیل رح ایتک جا ژمیدر بکاخبر ویردیو استکشاف حال ایلدیم جاژدکلدر دیو قطع مقال ایلدی بز دخی بوقولی اخذایده رز زرا مسلم اسیردوشسه دخی علی جاله حرا اولغله آتی عد ودن اشترایلین مالک اوله مز که آنده طریق رجه سالک اوله بلکه اسیراشترایله اکامراتین اشترایتمش ایسه ویردیکی فداسنده متطوع اولوب تخلیه سبیلی واجبرد واکر امر ایتش ایسه امری نمثله اوزرینه رجوعنی مستوجدر لکن استیجاب رجوعی همان بطریق الاستخساندر بوقسه بالنظرالی القیاس شرط رجوعی تنصیب ایتدیکه عدم رجوعی نمایاندر زرا امر مجردک انواع مختلفه سی وارد که کاه طلب احسان وافضال ورجای اظهارمکارم خصال ایچون اولوب کاهیه ده استدانه واستقراض ایچون واقع اولور لکن امر مرقوم بین الناس عادت معروفه به بنساء استقراضده متعین اولوب شول کسنه منزله تنزیل قبلشد که غیره مال نفسندن عیالنه انفاقله امر ایلیه ویر نظری دخی بین المتناجی اختلاف اولنان بر مسئله ده احدی الروایتدر مسئله اولدر که سلطان برکسنه بی مصادره ایتدکه اول کسنه مال مطلوبی ادا ایچون آخره امر ایلسه بونده بعض مشایخیز دیدیلر که شرط رجوعی تصریح ایتدیکه حق رجوعی ثابت اوله من زرا مال مطلوب امر اوزره واجب اولیوب بلکه اول بایده مظلومدر وغیردن امری ایله دفع طلب ایلین اوزرینه برشمله رجوع ایده من لکن قول اصح اولدر که اوزرینه رجوع ایلدر وجه نظیر اولدر که اهل حرب دخی جنس اسیرده ظالمدر وآنلردن اشترایلین اوزردن ظلملری دفع ایتشدن ومع ذلك اشترایله واقع اولدوقده اوزرینه حق رجوعی ثابت اولور و بشرین غالب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه حضرت حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما دن متی یجب السهم للولود یعنی ولدنه زمانده میراثدن حصه مند اولور دیو سؤال ایلدیلر جوابده اذا استهل یعنی بکالیله رفع صوت ایتدکه دیدی زرا استحقاق میراث والده سندن حیثاته انفصاله موقوف اولدخی انجیق صوت بکالیله معروفدر بعده فک اسراء مسلمین کیم اوزره واجبرد دیو سؤال ایلدیلر جوابده علی الارض التي یقاتل علیها یعنی محافظه سیچون قتال ایلدیکی ارض اوزره یعنی اول ارضک خراجندن واجبدر دیدی زرا قبل الاسرا اول ارضک اها بسندن دفع اعدایله مشغول اولغله الغرم بالغنم قاعده سی اوزره فک اسرینه آنلر اولی در لکن فک مزبور انجیق خراج ارضندن مشروعدر که خراج ارض نواب مسلمین ودفع احتیاج محتاجین ایچوندر وفک اسرا بوقیلدندر بعده قائما شرب ما جاژمیدر دیو سؤال ایلدیلر همان برناقده بی حالب ایله امرایدوب لبتندن قائما شرب ایلدی یعنی بوفلننده بیان جواز ایله جواب ویردی وفعله جوابده

مطلب امری صید ایتدکیم اخذده اخر

مطلب امر غیره ان یبقی علی عیاله

مطلب امر من صادره السلطان غیره بدفع المال هل یرجع

مطلب میراث الولود

والد ماجدی حضرت علی رضی الله عنه اقتدا ایلدی زرا حضرت علی رضی الله عنه بعض ناس قائما شرب مائی مکروه کوردلگری استماع ایتدکه مستجد کوفه تک وسطنده قعود ووعظ ایچون اتخاذا ایلدیکی رجه ده توتوی بعده اناه وضوئی اخذ وفضل مائی قائما شرب ایلدی و بوندن مقصدی قائما شرب مائی مکروه کوردلگری و مرویدر که علی بن ابی طالب رضی الله عنه حضور یزه یوم صفینه مخالفتدن برمسلی اسیر ایدوب کتوردلگرنده اول اسیر بی قتل ایتدکه دیو اشترط ایلدکه لا اقلک صبیرا اتی اخاف الله رب العالمین یعنی بویله مشدود الیدین ایکن سنی قتل ایتدکه رب العالمیندن خوف ایده رم دیو مساعفه مرام ایلدی لکن سلاخی آلوب اسیر ایلدن کسنه به اعطا ایلدی واخذ سلاحک وجهی انجیق اولدر که اسیر ایلدن کسنه اول سلاحله اعدا اوزره کسب قوت ایدوب بعد سکون الحرب صاحبی حیثایله ایسه صاحبسه وفوت اولمش ایسه ورته سنه تسلیه مستادرت ایلیه و حضرت علی رضی الله عنه اموال اهل جلدن کراعهه سلاحدن غیری غنائم اخذ ایلدی دیو امام شعبی رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیل دخی بوجهله تاویل اولنور یعنی کراعهه سلاحلرین اخذ وعسکرینه اعطا ایلدی تا که وقت خریده اعدازی اوزره کسب قوت ایدو لری بوقسه عسکرینه تمسک ایلدی زرا مال مسلم بوجهله غنیمت مسلمین اوله من کورمن بیستکه آنلردن اخذ جس ایلدی وعسکری مطالبه اقتسام ایتدکلرند فن بأخذ منکم عائشه رضی الله عنها یعنی عسکر مخالفتنده ایکن اخذ ایلدیکیز زوجه رسول الله علیه السلام اولان عائشه بی قفک کز کورسز دیو علی وجهه الانکار جمله سنی الختام ایلدی پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفتنی اخذ ایدوب عسکرندن بعض کسنه به اعطاسی انجیق اول کسنه محتاج سلاح اولوب بعد سکون الحرب صاحبیه رد ایچون ایدوکی بزه معلوم اولمشدر وچانکه مشرکین عربدن برقوم اوزره غلبه مسلمین وقوع بولسه بزقریباً بیان ایلدی که رجاللردن سیف و اسلامدن غیری تسبی قبول غیر مشرک و عدرا ماضیان ونسالی اگر چه قیئده ادخال اولنور اما اسلام اوزره جبر اولمازل قال علیه السلام اقلوا شیوخ المشرکین واتحوا مشرکین یعنی شیوخ مشرکینی قتل وشرخرینی استبقا ایدیکز وحید شده شیوخه مراد کامل الاسنان اولان رجال جلا دتهنادلر بدر وشرخ بمعنی اول الشب اب در بو بایده آنکله مراد صبیاندر و نسا دخی صبیانه متحققدر واستحبابدن مراد استبقا علی وجه الاسترقاقدر وقرآن عظیمده ویستحیون نسا هم نظم کریمی دخی بوجهله تفسیر اولمشدر و بزقریباً بیان ایتشدیک که مشرکین عرب فی حکم المرتدندر و مرتدین اولان نسا و ذراری اهل حرب اولدقلردن نضکره استرقاق اولنور مشرکین عربده دخی بویله در انجیق مرتدین فی الاصل حکم اسلامی غلترتین اولملرله ائره اسلام اوزره جبر اولماز وقرانمعا ربندن عبده اوتان مقدما اقرار اسلام ایتد کلرندن ذرار بلرندن استرقاق اولنانله اسلام اوزره جبر اولماز ورجالدن هر کسنه که استرقاقی جاژ اوله آندن عقد ذمته اخذ جزیه جاژ اولور اهل کاب و محمدن عبده اوتان کی وهر کسنه که استرقاقی جاژ اولیه آندن عقد ذمته اخذ جزیه دخی جاژ اولماز مرتدین و غیر بدن عبده اوتان کی اگر چه صورتیک هر برنده اخذ جزیه ده مسلیله حاصل اولان منفعت مالیه ایچون ابقاء کافر واردلرکن بو بایده اصل مقبول ایکن دلیل متقواتد بریسی حدیث امام زهریردر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عربک اهل اوتانندن بزاهدندن قبول جزیه ایتدکلری بزه بالغ اولیوب انجیق اسلام یاخود قتلی قبول ایتدکلری بالغ اولمشدر و ایکنجیسی حدیث معاذ رضی الله عنه دتر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خبندنه لوبت علی اخذ من اهل العرب ولاء اوزرق لبت الیوم و لکن انما هو القتل او الفداء یورد فلری بی روایت ایشدر یعنی اهل عرب بدن فرود اوزره و لایا خود رق ثابت اولیدی بو کونده اسراء هوزن اوزره ثابت اولور ایلدی لکن آنلرک حکملری انجیق قتل یاخود فدا در و بزقریباً بیان ایلدی که حکم قدماستوخدر همان حکم قتل باقیدر مکر اسلامه سلامت بوله واکر راسر بغد القسمه برمسلیک سهنده دوشوب صکره اول اسیر باندنه بولنوب معلوم امیر اولیان مالی اخراج ایلسه کر کدر که صاحب السهم اول مالی غنیمته رد و ادراج ایلیه زرا امیرا کالنجیق رقبه اسیری تمسک ایدوب معلومی اولیان مالی ایتمشدر و امیر قسمنده عدله مأمور و عدل دخی انجیق قسمنی معلومی اولان نسنه لره تناول ایتدکله متحقق الظهور در لکن مال مزبوری غنیمته رد ایتدین غانین متفرق اولوب یاخود قلیل اولغله قسمت مستأنفه به غیر متحمل اولسه کر کدر که صاحب السهم آنکله مسا کینه تصدق ایلده زرا بوضوئدره اول مالی صاحب لینه ایصالدن عاجز اولغله یدنده لقطه منزله اولوب تصدق لازم اولور و امام مکحولدن دخی بویله نقل اولمشدر بو نکلکه متلی اولان کسنه به تصدقندن احسن طریق اخر بیزم دیمشدر اگر چه عبدالرحمان بن خالد بن الولید اول مالی کبر و صاحب السهمه اعطا قبلدین روایت اولندی لکن بو اعطایک

مطلب اموال الخوارج زرد علیهم بعد سکون حر و بهم

مطلب حکم مشرک العرب و نسا هم و ذرار بهم

و نه سله ده شیوخه مراد قابل خدمت اولیان یرقانیلر ایله و شرخه مراد قابل خدمت اولان شبانه تفسیری بعض عللادن نقل ایلندر

تا ویلی اولدر که مال مزبور قسام غنیمت معلومی اولدیغی معلومی دکل ایدی بلکه قسام اول مالی اسیر ایلد بر ارسهمی
 مقابله اعطای ایلدی ظن ایشد روم و یدر که بر کسنه غنائم دن بر جاریه بی ایشرا ایشدیدی جاریه اول کسنه تک
 ملک خالصی اولدیغی اذعان ایتد کده بانده بر حلبسی وار ایدی آنی اعلان ایلدی همان اول کسنه بو حلی نه در بکا
 حلالیدر حر امیر بیلزم دینه رک کیدوب امیر جیش اولان سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه خبر و یدی سعد دخی
 آنی غنائم مسلمینه وضعله امر ایلدی کذلک بر شخص آخر دخی اغنسال ایچون کشیدی ماء غسلی اساله برله
 نحتنده اولان ترابی ازاله ایتد کده التوندن بر کر بیج ظاهر اولدی اولدخی کلوب جناب سعده اخبار ایلد کده یته
 وضع غنائم امر ایلدی و بز دخی بوقولی اخذ ایدیه رز زرا اسیرک بانده بولسان مال غنیمت اولمشدر و بیع امیر ایچق
 رقبه سنه شامل وماله غیر متناول اولغله اول مال غنیمتده کماکان داخلدر کذلک بر کسنه جبشله دارالخر به داخل
 و آنده بر کزده واصل اولسه آکا و صولی ایچق قوت مسلمینه اولغله اولدخی غنائم متواصلدر و اگر سبایدن بر جاریه
 بر کسنه تک سهمنه دوشد کدنصره بن دختر ذمیه ایدیم اهل حرب بی سی ایشدیدی صکره مسلمین بی اخذ ایلدی
 دیود عوای حریته قیام ایدوب ایچق قول مجرددن غیری اعلام حالته بحالی بولنسه قوی قبول اولنماز زرا
 ارض عدودن سبیله رفیق اولمشیکن اسقاط رقبه قول مجردی غیر مقبولدر حتی بیج و ملک عین ایلد و طئی
 مولاسنه حلالدر مکر مدعاسنه یتنه عادلها قائمه اوله ز بر اهر مسلم اتباع ظاهر ایلد مأمور در خلاقی حجتله ثابت اولدجه
 و حسن بصری رحمه الله تعالی دن مرو یدر که بومثلاو جاریه دن سؤال ایلدن کسنه به همان آنی بیع قیل و قربان
 ایتد دیو جواب و یدی لکن قریاتی مکرره کوردیکی علی طریق التزیه یدر بوقسه علی طریق التخریم دکلدر
 کورمز بیسنکه آکا یعله امر ایلدی اگر زرم جاریه اوزره حر یتنه ذاهب اولیدی یعه دخی رخصت و یرم ایدی و اولد مکه
 امام ارض مشرکین اوزره مظفر اوله اولابده مخیردر دیلر سه ارضی و اسراء ارضی تخمیس وار بعه اجناسنی اول
 ارضه اصابت ایلدن غنمین یتلرنده تقسیم ایدرنه کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم خیرده بو حکمی اختیار ایشلدر
 بو صورتده اراضی ارض عشر قیلنور زرا ایچسابی مسلمین اولغله مسلمین اوزره وضع خراجله ابتدا قیلنماز بلکه
 عشر وضع اولنور که عشرده معنای صدقه واردر و اگر دیلر سه ارضی و اهلی علی حالهما ترک ایدر بو صورتده
 اراضی ارض خراج اولوب ایچسابی اول اراضیدن خراجی ادا ایدرلر نه کیم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
 ارض سواد و ارض شامده بو معامله بی التزام ایتد کده صحابه کرام بالجمله استخسانه اتفاق و التیام ایشلدر
 ایچق بر قاج ذواتدن مخالفت ظهور ایدوب آنلردخی مخالفتلرنده بین الناس ممدوح و مشکور اولما مشلدر حتی حضرت
 عمر رضی الله عنه اللهم اکفی بلالا و اصحابه یعنی یارب بلاله و بو مخالفتده آکا تابع اولنور طرفدن سن کفایت قیل دیو
 بددعا ایچکه بر سه کمدین آنلرده بر چشم نکران باقی قالیوب طاعوندن جمله سی انتقال بقا ایشلدر و بز بو یچک
 تمامنی شرح السیر الصغیره امام ایلدک و مرو یدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
 شو و جهله تحریر کاب قیلدیکه اما بعد فقد بلغنی کاب تک کران الناس قد سألوا ان تقسم بینهم غنائمهم فانظر
 ما جلب الناس علیک من کراع و سلاح فاقسمه بین من حضر من المسلمین و ترک الارض و الاثمار لعمالها یعنی
 بعد الحمد و الصلوة معلومک اوله که کاب تک بکالغ اولدی و ایچنده ذ کرایده یورسنکه ناس سندن تقسیم غنائم برین
 مطالبه ایشلر من دخی ناسک حضور بکه جلب ایتد کیری کراع و سلاحه نظر ایدوب آنلری مسلمیندن وقعه ده
 حاضر بولسانلر یتلرنده تقسیم قیلن اما ارضی و انهاری عمال قدیملر یته ترک و تسلیم قیل و بز دخی بوقولی اخذ ایدیه رز
 زرا قیل القبح و الغلبه اخذ اولنان اشیا اهل ارضدن منفصل و یدلرندن خارج ایدوی هویدا اولغله بین الغنمین
 تقسیمی واجب و بعد القبح ارضی اهلنه من ابلک اشیا منفصله ده بطلان حق مسلمینی غیر موجودر بعده جناب
 فاروق کاب مرقومده دیدیکه و انظر ان لاتوله والده عن ولدها یعنی ولدین دور ایتد کله بوالده بی والهته
 متخیره ایتد ک باینده دقت نظر قیل یعنی صغیر ایلد والده سی میساتی تفریق ایلد و معنای معهود ده رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم دن بر اتر دخی و رود ایشددر که غنیمت ایچنده بر جاریه بی والهته و متخیره کوروب ماحالها
 دیو سؤال بیوروب ولدی بیع اولندی دیو جواره واقف احوال اولدقلرنده لاتوله والده بولدها یعنی بوالده تفریق
 ولدی حسبله والهته قیلنماسون دیو جوهر نثاره مقال اولدیله بعده اول کتایده دیدیکه و لامس امرأة حتی تطیب
 رجها یعنی استبرأ الله طهارت رجی یدیدار اولدجه رعورته مس اولنماسون و بو کلام حقیقت سمیری اترده
 وارد اولان و لالهالی حتی یستبرئ بحیضه یعنی حامل ظن اولنان جواری به مس اولنماسون تا که بر حیضه
 برات ارحم برین آشکار ایدنجیه دک قول حقا نیت مصبر یتک نظیر یدر بعده دیدیکه و لاتنخذ احدا من المشرکین

وقی کتاب عمر رضی الله
 عنه ما اجلب الناس طلبک
 من کراع اموال فاقسمه الصواب
 جلب لانه من جلب و اما الاجلاب
 فذک من الجلبه ای الصیحه
 و لیس هذا موضعه کذا قیل علام
 و امام حصیری رحمه الله تعالی
 بو بایده بعض مشایخدن نقلده
 دیشدر ککه جناب فاروق
 رضی الله عنه کاب مشرک مکروه
 کوردیکی کفر یتدن ناشی اولوب
 بلکه از شتا سندن ناشی اولوب
 مر تثنی اولان کاب مشرک
 مهوند و کلام فاروقده بو معایبه
 اشارت واردر علام

کتاب علی المسلمین فانهم يأخذون الرشوة فی دینهم ولا رشوة فی دین الله تعالی یعنی سن مشرکیندن بر فردی
 کاتب اتخاذا ایدوب مسلمین اوزره تسلیط قیله زرا آنلر کندود یتلرنده رشوت آلورل حال آنکه دین الهیده رشوت
 بوقدر و بز دخی بوقولی اخذ ایدیه رز زرا والی غیر مسلمیندن اتخاذا کاتیدن ممنوعدر قال الله تعالی لاتنخذوا
 بطانته من دونکم یعنی ای اهل ایمان خلاف دینکزدن محرم راز اتخاذا ایتکنز بعده دیدیکه و لاعشر علی
 مسلم و لاعلی صاحب ذمه انما العشر علی اهل الحرب اذا استأذنوا ان یجروا فی ارضنا یعنی مسلم و ذمی اوزره
 لسان ترکیده تکرمه تسمیه اولنان عشر بوقدر و اول عشرلر ارضنزه تجارته استیذان ایتد کدرنده اهل حرب اوزره
 الزام اولنور لکن بوقولک صحت روایتسنده شبهه واردر زرا حضرت عمر رضی الله عنه اهل ذمه اهل ذمه اهل ذمه اهل ذمه
 عشر ایلد عمالنه امر ایلدیکه مشهوردر بر صحت روایتی تقدیر اوزره مرادی اهل ذمه اموال تجارته عاشر
 اوزره مرور ایتد کدرنده اوزرلر یته تمام عشر الزام اولنجوب تمام عشر ایچق اهل حرب اوزره الزام اولنسون و اهل ذمه
 اوزره نصف عشر الزام اولنسون دیکدر و مجاهد رحمه الله تعالی دن مرو یدر دیشدر که قتی مدینه که عنوة
 فتح اولمشیکن اهلی قیل تقسیم قبول اسلام ایدر آنلر احرار اولورلر بوقولک تا ویلی اولدر که اهلی مرتدین
 باخود عر بدن عبده اوتان ایسملر باخود امام ارضلرنده اداء خراج ایتد اوزره ترکلری رأی ایدر ایسه احرار
 اولورلر دیکدر بوقسه بولنردن اولیوب و امام نفوس و اراضیلر بی تقسیمی رأی ایلسه البته عید اولورلر زرا
 بیان ایلدیکه بعد اتمام القهر اسلاملری اگر چه قتلدن امانلرین مو جب لکن رقیلرنده حق مسلمینک
 بطلاننی غیر مستوجبدن و الله سبحانه و تعالی اعلم

باب ما یجمل علیه النبی وما یرکبه الزجل من الدواب وما یجوز فعله بالغنائم فی دار الحرب من القسمة و غیر ذلک *
 یعنی اوزر یتنه غنائم تحمیل اولنوب و انسان رکوب ایده جک دواب و دارالخر بده قسمت و غیر بلری کبی غنائمده
 فعلی صواب و غیر صواب اولان معامله ته شعلق باب دقت صابدر مؤلف مصب النظر نظر الله تعالی الیه با حسن
 بما انتظر دیکه قریباً بیان ایلدیکه که امام ایچون غنائمی دارالخر بده بیع و تقسیم غیر شایان ایکن ایدر سه یتنه نفوذی
 ظاهر و نمایاندر اما بیان سابق احتیاج مسلمین غیر محقق اولدقلرنده لکن احتیاجلری بدیدار اولدقلده کر کدر که
 اسلحه و اتواب مثلولری بعدد الخمیس یتلرنده تقسیمه ایتد ایلدیه زرا شبه قسمت اولان تفلی وقت حاجتده
 قبل الاصابه ارتکاب ایتد ک جا تر اولنجیه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولی بالجواز در وهم عدم تقسیم
 ایچق حق مدهد رعایت و حقوق جبشله قلمت رغبتلر یتنه تسبیذن مجانبت ایچوندر و عند الحاجة حالاً معینده
 بولنان مسلمینه رعایت اولی در اما رفیقی دارالخر بده تقسیمه قطعاً حاجت مس ایچوب و آنلرده حق غنمین متا کد
 اولیوب حتی امام ایچون قتلاری دخی حلال اولغله قبل الاحراز بالدار تقسیملری سزا وار اولماز فعلی هذا امام
 غنائمی دارالسلامه اخراجده بذل مجهود ایتد کده بانده اوزر یتنه تحمیل ایده جک دواب ناموجود ایسه نظر اولنور
 اگر غنائمده و ارایسه آنلره تحمیل ایدر و اگر غنائمده بو ایچوب عامه عسکرده حوله لر لدن فضلده دواب و ارایسه آنلره
 تحمیل ایدر زرا غنائم حق عامه در دواب مز بوره دخی ملک عامه در پس غنائمی آنلره تحمیلده جمله به مراعات
 نظر واردر اگر چه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندر جدر لکن استحقاق خمس دخی اصابت
 غانمیلده حاصل اولغله حق غانمیلده تابعدر و حکمک اصلده ثبوتی تبعده ثبوتی مستتبع اولغله مجرد خمس
 ایچون حکم تحمیل متمتع اولماز و اگر فضل حوله امامک خواص خدامنده وار ایسه بو صورتده آنلر تحمیل
 غنائم طیب تقسیرله راضی اولورلر سه آنلره تحمیل ایدر لکن راضی اولماز سه تحمیل اوزره آنلره جبر و اگر اه
 المیز برادواب خواصک املاک خاصلر یدر و غنائم حق عامه در و ایچساب دوابک غیر بلر یتنه رعایت اول دواب
 اوزره تحمیلده بادی و ایچجاب دوابه رعایت بلارضا عدم تحمیلده مؤیددر و حق بعض حق آخر یتنه بو بایده تابع
 اولما مغله بلارضا تحمیل یتعددر کورمن مپسنکه بعض عسکرکی بعض آخر یتک دوابنه قصد تحمیل ایلسه
 بلارضا جاز کور بلز حمل غنائم دخی بو یله در فالدیکه خواص راضی اولدقلری صورتده کر کدر که غنائمی
 بین الغنمین تقسیمه مبادرت ایده تا که هر کس نصیبنی کندوبه ممکن اولان وجهله تحمیلده مباشرت ایلدیه زرا
 بو حالتده تقسیمه غنائمی اول مجلده ترکه بالکلیه ابطال حقلر یتنه باعث اولدجی بدیدار اولدیغندن
 تقسیمه احتیاجی آشکار اولمشدر و اگر اول مجلده اشتراء غنائم طالب اولان تجار حاضرین ایسه آنده بیجی دخی
 جازر در زرا حالت مز بوره ده تقسیمی جازر اولنجیه بیجی دخی جازر در زرا بیع و تقسیمدن هر بری بر تصرفدر که تا کد
 حق غانمیلده منبدر و احتیاج مشر و حله تا کد حقلری بیاندن مستغیدر و بعد البیع کر کدر که بین الغنمین غن

غنائمی تقسیمه است بحال ایدوب دارالحر بدن خروج ایدوبه نك تا خير واهمال ایلیه ز برانفوذ بعهله حق غائمن
متأ کد و غنده شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامه محرز حکمنده داخل اولمغله تأخیر صحت نمنده نفع
حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوا بدن اجر معلومه استیجار حوله بی معقول کور برسه اولدخی صحیح و مقبولدر
اول اجرت غنائمن ادا و قبل الخمس آنکه ابتدا قبلنور ز بر او استیجارده منفعت غائمن درکار اولمغله
سوق غنم وارماک ایچون استیجار کیدر و غنائمه بولان حق اصحاب حوله صحت استیجاره مانع دکلدن ز بر
قبل الاحراز و القسمة ملکری ثابت دکلدن و صحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر بوقسه مال بیت الماده
ثابت اولان شرکت کی شرکت حق دکلدن و صحت استیجاره اصحاب حوله نك رضای و اول حوله دن
مستغنی ایسه ل عدم رضای بر اریعی علی کلا التقدير بن صحت استیجار امر مقرر در ز بر مستغنی ایکن عدم
رضای ایچق تعذر نك مقتضای سیدر که مستغنی اولدقلری حوله دن بدون الاستیجار کندولر باقی قالیه حق
بر منفعت مقابله سنده کندولر اجرت حاصله اولدیغی جهندن استیجار مزبور کندولر نافع اولوب غائمه دخی
موجب المنافع ایکن عدم رضا ده تعنت ایتمشدر و قاضی امتناع منعتہ التفات الیزوهم وقت حاجته کرك
ابتداء استیجار و کرك بقاء استیجار امیرک غیر بدن صحیح ایکن صورت مفروضه امیردن صدوری اولی بالتصحیح در
بومسئله نك بیانی اولدر که برکنسه بر سفینه بی مدت معلومه ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجه بحر ده ایکن
کذلک برشی مایعی وضع و جعل ایچون مدت معلومه ده فوجو وطلوم کی بعض اوعیه بی کذلک بر محلدن
محل آخره مدت معلومه ده جل امتعه ایچون بر دایه بی استیجار ایدوب هنوز مفازه ده ایکن مدت اجاره منتهی
یا خود موله صاحببری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلر نه اجاره مثاله عقد جدیده ابتدا و موت صورتلر نه
اجر رسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور و حکم مزبور احتیاجدن منعث اولمغله خجل غنائمه دخی احتیاج
واقع اولدقده اجاره ده جواز اگر اهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حوله به جبر ایتمدن جل غنیمه قادر اوله
بوصورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حوله لرینه تعرض ایلمن وقال علیه السلام لا یجمل مال امرئ مسام
الابطیة نفس منه واکر غنائم سی اولوب آنلری ماشا اخرج قدرت واریسه امام اولوجهله تمسبت ایدوب
اصحاب حوله به جبر و اذیت ایلمن ز بر بونده مشبهه سببه عارض اولان تعبدن غیر نسنه یوقدر آنلری انصاف
ایتمک ایچون اصحاب حوله به راضی اولدر قاری امر اوزره جبر واکر اهه جائز کور یلمن واکر برکنسه ده فضل حوله
بولیجوب مشبهه اخرج قدرت دخی یوغبسه کز کدر که غنائمن ذی روح اولیوب قابل احراق اولنلری احراق
بالتار ایدوب حدید مثلهو محترق اولیا نلری اهل حرب مطلع اولیه جقلری بر موضعه دفن واضرار ایدوب
وسیدک رجال بالغینى ضرب اعنایه تشکیل و نسا و صیاتی ضایع و هالک اوله جقلری معلوم اولان بر موضعه
طرد ایله تخلیه سبیل ایلیه اما حیوانات سائره بی کر کدر که اولان بجزله اهدار بعده احراق بالتار ایدوب
ذی روح ایکن احراقه اجنسالر ایلیه ز بر احراق مزبور مثله در که مثله دن علی الاطلاق نهی اولتمشدر
وهم رسول الله علیه السلام لا یعذب بالنار الا زنها یعنی نار ایله ایچق رب النار عذاب ایدر قول شر بفار نه
اخرا قله تعذیر بدن مخصوصه نهی و تجتنب ایلمشدر و الحاصل مشرکینک نفوس و اموا لر بدن
بر نسنه ید امامه و اصل اولدقده نصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شمله عامل اولمقدر بر یسی اول نسنه دن بالکلیه
قطع منفعت مشرکین و بر یسی آنده تحصیل منفعت مسلماننر و امام ایکن سنده قادر ایسه ایکن سنی ده تکمیل
ایدوب بدن عاجز ایسه آخری تحصیل ایتمک لازمدر و بو بایده تحصیل منفعت مسلماننر عاجز و قطع منفعت
مشرکینه قادر بولمغله کز کدر که اجرائی مفدورنده بذل قدرت ایدو تا که مشرکین بر ادخی اول نسنه لایله مسلمان
اوزره اکتساب قوت ایتمه لر وهم امام اعدایه کبت و غیظی متضمن اولان فعلله مأمور و اعمال مذکورده معنای کبت
و غیظ ظاهر ایدوی غیر مستوردر و قتل صیبان و نسا اگر چه غیر مشرک و عدلر لکن امام آنلری و جه مشرک و اوزره
ضایع اوله جقلری موضعه ترکله قتلرینه تعرض ایتمش اولیوب همان آنلری بلاد عاره به نقله احساندن
اعراض ایتمش اولور و ترک احسان فعل اساسه مغا بر در کور مزبورشکه برکنسه مغازه خالیه بر ضعی یا عورنه
مرور ایدوب آنلری عمرایه نقل ایتمک قادر ایکن صرف مقدر ایسه بذل بدن بر شیئی ضامن اولمک کذلک دواب
مسلمینک طور غنلرینه و نقلی متعسر اولان امتعزل بنه عمل مشرک حله معامله اولنور واکر بر مسلم دار اسلامده
بر دایه بی اشتراوا و زرنده عزم غزا ایدوب دارالحر بنه عیب قدیمه واقف اولسه نظر اولنور واکر باغ عسکرده
بر ارایسه آنکه مخصوصه اوزرینه رد ایدر ز بر عیب مبیعی کتمسه طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

مطلب عند تمام مدة اجاره السفينة
في لجنة البحر وما يشبه ذلك
تتبع باجر المثل

وذكر في موضع آخر بكسر الجيد
يدفن حتى ان وجوده لا ينضمون به
قاله الحصري

مطلب وجد امرأة اوصيا
في مغارة وزكها فيها

انتقائي جائزدر واکر باغ حاضر اولوب مشتری ردنی التزام ایدر سه کر کدر که اوزرینه بنه بنوب دار اسلامه
چیغجه نك سوق ورده اهتمام ایلیه ز بر اعیینی یلمد کندن صکره عینمه رضاعدا و لمغله کر کوب بدن احتراز بی اقتضای ایدر
مکر سنی یاخود معلقنه سو ایچون راکب یاخود اوزرینه جلیل علفنی مر تکب اوله بولنر عینمه رضاعدا و لغمان
ز بر اصاحنه ردی ایچق سنی و علفیه ممکن اولوب دایه دخی کاهیمجه بلار کوب سنی و مشی معلقنه منقاد اولمغله
رکوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولمغله اما کیندو و مصلمنی ایچون ز کوبی یاخود اوزرینه مشی سنی کجلی
کندو ملکی ایله انتفاع اولدیقدن نقرر ملکه علامت رضای قبلنور و حکم محررده مشتری عندلر کوب دایه
اخراه قادر اولوب اولمغله بر اری و آنک عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیر معتبردر همان کندو مصلمنی
ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزله نصیرح از قضا ده قبلنور بوصورنده مشتری امامه کلوب حالی افاده امام
دخی امر ایدوب اول دایه به رکوبی اراده ایلسه بنه بایعه رد ایدو مزبور با قبل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی
امامدن ایتمشدر که کندو رضایله ز کوب بدن صکره امر امامه حکمک عدم تغیری بی التیاسدر امامام هلاک
مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جبر واکر اه ایدر سه بنه نظر اولنور اگر رکوبی دایه به ایراث نقص ایدر سه
جواب سابق بونده دخی لاحق و دایه بونده آفت سما و به ایله متعیند اولنق مسئله سنده موافقدر واکر ایراث نقص
ایتمشده عیله رده قادر در ز بر اکر اهی قتله ایسه مکر همدن ابقاع فعل منعدم اولوب آلت جانده مقامنه قائم
اولشدر واکر حبس و قید ایله ایسه فعله مقدم ایسه ده رضای منعدم اولشدر و بعدالکوب رده عدم قدرتی
ایچق دلیل رضای مو جود اولدیقدن ایدی و مکر هار کوبله رضای منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام
جبر واکر اه ایچوب همان ارکها وانت علی ردک یعنی سن شمندی راکب اول و قدرت ردک بنه باقی اولسون دیمش
اولوب اولدخی راکب اولش ایسه بنه نقرر ملکی مرتب اولور و امامک قول مزبوری باطل اولور ز بر اختلاف
شریعته فتواد بر قوسه طرف امامدن حکم و قضا کلسر که حکم و قضا البته مقضی له و مقضی علیهک حضور بی
اقتضای ایدر اما صکره باغ و مشتری بر قاضی به رفع خصوصت ایدوب قاضی دخی امامک قول سابقنه بنا علی طریق
الاجتهاد بسبب العیب رد ایله قضا و حکومت ایلسه بعده خصوصت مرقومه قاضی اولک حکمی تخطئه ایلین
قاضی آخره رفع اولسه البته قضا اولی امضا ایدر رد و دفع ایدو مزبور قضا اول محل اجتهادده واقع اولشدر که
طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبی عیبه رضای اولدقده اخرج ایلمشدر کذلک امامک وانت علی ردک
قولیه تنصیبی رکوبی عیبه دلیل رضای اولنق اعتبار بی اسقاط ایلمشدر که اعتبار دلیل خلافه نص بولمغله
مقصوددر فالدیکه ردی متعذر اولدیغی صورته نظر اولنور واکر تعذری کندودن دلیل رضای مو جود اولدقده
ایسه نمندن حصه عیله باغ اوزره رجوع ایدو مزور ایراث نقصان ایلسه بوصورنده مکر هار کوب اولش ایسه
حصه عیله رجوع ایدر مکر باغ رد دایه به رضا و بره نکته سی اولدر که دلیل رضای نص حکمنده در
و مشتری تصریح رضای عیب اوزره اگر اه اولسه حق ردی ساقط اولدیغی کی دلیل رضای اوزره اگر اهنده دخی
ساقط اولمغله و اعتبار اگر اهله رضای منعدم اولدقده اعتبار نقصان دایه باقی فالوب بلاصنع احد حاصل کی اولور
و بومعنی رد دایه به تمکین ایتمشده نمندن نقصان عیله رجوعه تمکین ایدر مکر باغ رد دایه به رضای اوله واکر مسلمین
غنائم ایچنده برکاب بولوب ایچق کاب مزبورده کتب اولنن توریه و ایچیل و زبور میدر بوقسه کفر یا بدن برکلام
مهجور میدر معلوملری اولسه کر کدر که امر آتی مشرکینه بیع ایتمه ز بر اخوف اولنور که اول کاب قوت ضلالر بنه
بادی اولوب امر دخی آنلرک اصرار کفر ایله فتنه لر بنه سبب اولنق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلک مسلمینه بیع
وبین القایتمین تقسیم دخی ایتمه ز بر اخوف اولنور که مشتری بایر یاخود سهمنه دوشلر مشرکینه بیعه اجتناسر ایله
محدورمذ کوره دو چار اوله کذلک احراق بالنار دخی ایتمه ز بر اجا زدر که ایچنده ذکر الله یا کلام الله دن بر نسنه
مو جود اوله و احراق بالنار استخفاف محرقة باعث ایدوی محققدر اگر چه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه
ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمک مراد ایلد کده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه بی احراق بالنار
قیلدی دیور وایت اولنور لکن روایت مزبوره صحندن مهجوره در که اول جناب و الامقامک کاب اللهسه تعظیم
و احترام و لیل و نهار تلاوت اوزره دوام و التزامندن ظاهر اولان انوالندن روایت احراق اصلی اولدیغنه استدلال
اولنور ایچق امام اول کابه نظر ایدر اگر ورقسنده قیمت واریسه خطنی محو و ابطال و ورقنی غنائمه ادخال ایدر
واکر قیمتی یوغبسه خطی زائل اولمجه نك صوابله غسل ایدوب بعنه دیلر سه احراق ایدر وگاه اولور که بعد الغسل
احراق مشرکینه کبت و غیظی مورث اولور بوصورنده احراقنده بأس شرعی یوقدر و امام ایچون لایق دکلدن که

مطلب ما يكون دليل الرضا بالعيب
في الدابة وما لا يكون

مطلب اذا تعيب الساعة عند
المشتری لا يرد بالعيب القديم

مطلب وجود المصحف السنی
لا يردى ما كتب فيه

مطلب لا يصح روايتان عثمان
رضي الله عنه احرق المصاحف
المتخلفة

قبل محو الخط آنردن بر شئی دفن ایلیه زیرا اندیشه اولنور که مشرکین آنلری طلب و استخراج و مضمونلری
 اخذ و استعمال ایدوب ضلال قدیمتری اوزره از یاد ضلال ایلیسه لکن بو تعلیلند اکا اشیا رت وارد کرد
 محذور مز بودن امین اولنور سه دقتده ضرر یوقدر و اصحا بزدن بعضیلری دیدیلر که اوریق مصحف
 منقطع و احتیال جمع ورتیبی مرتفع اولدوقده آنلری مکان ظاهرده دفن ایلیکنده ضرر یوقدر وسبقت ایلمین
 تعلیل یوقوله دخی دلیدر لکن صوابه غنیل و احیا ذکر ایلید بکیمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایلیکی هو یدادر
 واکراول کابی مشرکینه یبعندن امین اولنسان بر مسل موثوق به اشتراک طالب اولورسه امام ایچون اکا معنده
 یأس یوقدر زیرا مال مقومدر زیر هر کیمه بیع ایلیسه بیعی نافذدیر و کراهتی همان خوف فتنه دندر و بوضو رتده
 خوف فتنه منع مدر و بیع مذکور عصیر العینی اتخاذ نجرا تمیه چکی معلوم اولان کسینه به بیع نظیر دندر
 و منایجین دیدیلر که فرقه باطنیه و سائر اهل اهواء مضله کابلرندن مسلمانک ظفر بولدقارنده دخی وجه مشرکوله
 جواب ویریلور زیرا کتب مز بوره ابادی اهل ضلاله دوشوب از یاد فتنه لینه بادی اولقدن خوف اولغله
 بیعی ممنوع اولوب همان فریاد ذکر ایلید بکیمز معانه آنده مشرک کور یلور واکر غنائمه ذهب وفضه دن صلیب
 یا حود تصاویر یا خود تصاویر ایله منقوش اولان دراهم و دنانیر بولنسه کر کردر که امام آنلری کسرایله تبرقیله
 زیرا علی حاله بیع و تقسیم ایلیسه بعض مشرکین لباسده ایسه مصوره تک تلبسه و تصاویر و غیره ایسه
 عبادته میل و رغبت ایتدیکندن عین عالی بره طالب اولغله مالک اولان مسلمانک بیع ایلیک احتمال غایبدر و بودن
 اجتناب ایچون صلیب و تمثیلی کسرایلیک ایجاب اولور اکر چه حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه بومثالو
 نسنه لری بیع ایچون ارض هنده بعث ایلیدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحه الله تعالی حضرت
 معاویه دن یوقعلی استعظام و بواجتهادنده خطاسنی اعلام ایلیشدر نه کیم امام محمد رحه الله تعالی صدق
 مذکور کاب الا کراهده ذکر ایله دفع اشتباه ایلیشدر و بز دخی بوماده تک تأویلینی شرح المختصرده ذکر
 و تفصیل ایلیدک امامدراهم و دنانیر دن منقوش تصاویر بولنایلری قبل الکسریع و تقسیمی لایبأ تدر زیر بولنر
 حسب العاده عبادت و تلبس و ایچوب معاملانده تبدل اوزره در کور مز بولنسه که دراهم اجاج باشی تا جلی صورتله
 منقوش ایکن مسلمانک بیع و شرا ایدوب برکنسه آنکه معامله دن ابایلز و کراهت مرقومه انجق صلیب
 و امثالندن تلبس یا عبادت اولنان نسنه زده در و بولنرک احکامی غنائمه بولنان زبط و ضری الات لهولک احکامی
 کیدر که آنلری کسرایدوب صکره حظیلری بیع و تقسیم ایلیک کر کردر مؤلف زهادت پناه اکرم الله تعالی مثواه
 دیر که مکر امام آت لهوی مسلیندن اکا انجق خطیبی ایچون رغبت ایدوب وجه حرام اوزره استعمال ایچون
 موثوق به برکنسه به قبل الکسریع ایلینه بوضو رتده بیعی لایبأ سدر زیرا مال منتفع به اولغله شرعا عیب اولان
 طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدر اما غنائمه بولنان کلب صید و پارس و بازی امثالنی بین المسلمین تقسیمه یأس
 یوقدر زیرا بولنر مال مقومدر و شرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بنا علیه علمان یعلمن تجوز ایتمیلور
 و مدعای مشروح المال اوزره حدیث ابراهیم رحه الله ایله استدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیه السلام
 اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویریلر
 و هم کلب حارس هر هه تشید و ایتمیلور و هر حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولغله بیعی جائزدر بس کلب
 منتفع به آنک مثلی بلکه دخی اولی دروا کر برغازی دارالخراجه کسینه تک ملکی اولیمان پارس و صقر و بازی مثلالو
 نسنه له ظفر بولوب دار اسلامه اخراج ایلیسه غنائمه ادراج اولنور زیرا بولنر بعد الاخذ و الاخراج مال مقومدر
 و مکانلرینه انجق قوت مسلینه واصل اولمشدر بس بعض مشرکیندن بولنر ایلیک منزله تنزیل و غنائمه
 وضع ایلیک اوزرته ایجاب اولنور و نظیری دارالخراجه کتر یا خود معندن بولوب آنردن استخراج مال ایلیدیکی
 مسئله ده تقدم ایلمیشدر کذلک دارالخراجه بدن بر موضعه مجردن لؤلؤ و غیره لؤلؤ نسنه لراخراج ایلیسه یند وصولی انجق
 قوت مسلینه اولد یغیندن غنیمته ادراجی و اجسدر و اصابت سببکده دخی بویه درلکن حکم طعام غنیمت اوزره
 ممکن تاولی و رفقا سینه اطعامی جائزدر کذلک غنیمتدن اولان کلب و فهد و بازی مثلونسه لرایله اخذ صید
 ایلیسه صیدی دخی غنیمتدن اولور انجق سائر اطعمه غنیمت کی صیدندن تاولی جائزدر لکن علماء شام بولنردن
 مملوک اعدا اولوب اولیمانلرک ینلرین تفریق ایدوب دیرلر که مملوک اولیمانلر بعد الاخذ اکا مخصوص و سلم اولور
 زیرا الصید لمن اخذده حدیثک مقتضای ظاهری بودر و هم غنیمت اعزاز دین و اعلاء کلمه الله وجهی اوزره
 اخذ اولنان مالک اسمیدر و بومعنی انجق بطریق الفهر مشرکینک خلافته تملک اولنان مالده محققدر اما مباح

این شرح اوزره معروض عرض
 وضوح اولمشدر که وضع غیر مناسبه
 اسم الله کتب اولمش لطف اولمشه حلقه
 ایتمک جائزدر و محرمی لطف اولمشه حلقه
 چه در ممکن است در کسینه بولده
 ذکر الله باریش بر کاعده بولده
 القاسمی مراد ایلیسه کر کردر که قصد
 دمی ایچوب نیت و وضع ایله زیرا
 بونیت تعظیمه اقر بیدر دخی مصحفده
 کر کردر که آنی خرقه طاهره به
 صادر بیدقی حدیثی ایدوب دخی
 مسلم کی دخی ایله تا که اوزرته زاب
 دو یکدیزار حروف مصحف واجب
 الاحرامدر و مصحفی لایعنی
 زرا بعض احراق ایلمین تکفیر اولماز
 رضی الله عنندن بوقعلی نقل ایلیدی
 و تفصیل مرقوم کلام حصیردن
 توجه اولندی

و غیر مملوک اولوب دین الناس حقیر اولان نسنه زدن اخذ اولنان غنیمت اولماز و بوجهه اشیا حقیقه ایله ذهب
 و فضه و غیره لؤلؤ کی اشیا تقسیمه میان تفریق ایدوب دیرلر که کور مز بولنسه که دار اسلامده بولنوب صید و حطاب
 و حبش کی نافع و حبس اولان نسنه زده جس اولوب معاندندن استخراج اولنسان ذهب و فضه کی عزیز
 اولان نسنه زده جس واجب اولور و عدل نسنه لؤلؤ و عدل دخی بویه در که غنیمت اولور و تحبش اولنور اما سمک
 بویه دکلدر لکن زرا خرابلر نسنه زده دارالخراجه قوت جنبه اصابت اولنسان اشیا شریف و حبس جنبه تنی
 غنیمته منظوری و بویه مملوک اعدا اولوب اولیمان مستویدر زرا دارالخراجه موضع ولایتلر بولنور و موضع ولایتلر
 برنسنه به اصابتین موجب غنیمت و حقا نلر بدر بس بواصابت منع غنیمت جنبه حاصله اولدوقده حکمی غنیمتدر
 کور مز بولنسه که مجاهدین جنان اعدادن یا قوت و زبرد استخراجه ایلیسه لالینه غنیمته ادراج اولنور حال آنکه
 بر مسل جبال اهل اسلامده بولنردن برنسنه زهبات اولسه اوزرینه جس ایجاب اولنماز زیرا رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم ایلمین فی الحجر ز کوفه بیور مشردر و بولنرک جنبه تنی حجر در انجق بعض حجر بعض آنردن برق
 و ضایده اکثر دقدمات مذکور دن زه معلوم اولمشدر که اشیا جز بوزنه دن شریف و حبس دارالخراجه
 بولنوب قوت جنبه اخراج اولمانلر دار اسلامده بولنلرک حکم فایسنده ادراج اولنماز و اگر برغازی غنیمتدن اولان
 کلب و فهد و بازی ایله قصد اصطیاد ایلیسه خفتند مکره کور یلور زیرا بوقعلی غنیمتدن برنسنه بلا احتیاج
 انتفاع اولغله دایه غنیمت رکوب و یوب غنیمتی تلبس منزله در امام بولنری صید ایچون ارسال ایلیکده فرار ایدوب
 عودت ایسه لراوزر نه ضمان یوقدر زرا غایبه الامر ارساله استهلاک ایتمش اولمقدردن دارالخراجه غنیمتدن
 بر شئی استهلاک ایلمین ضمان اولماز همان بغیر اذن الامام ایسه تأدیب اولنور و مباحن فیه دخی بویه در و اگر
 غنائمه بر فرس بولنوب اوزر ندم حبس فی سبیل الله کتب اولمش اولمشه نظر اولنور اکر عسکر
 مسلمین یا خود قزب عسکر مسلینده بولنوب مال مسلمین ایدوبکی ظنی غالبله عسکین ایسه اول فرس لقطه
 منزله در ایله سبیل دار اسلامده بولنرک کی تعذر یوقدر لکن اوزرنده علامت وقف بولغله وقف اولنماز
 زیرا علامت حجت حکمی و کلاب کور مز بولنسه علامتله استحقاق ملک و بد حاصل اولماز و اگر بد اهل حریده
 اولان بر موضعه بولنوب مال مشرکین ایدوبکی ظنی غالبله تخمین اولنورسه سائر غنائم کی ادخال معام قیلنور
 زرا علامت مز بوره برنسنه استحقاقه حکمی مثبت اولماغله وجود و عدنی سببدر و محمدر که مشرکین
 نجس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلیخه القیاء اشتباه ایچون فرس جاسوسی بولغله عمل قیلش
 اوله ل و بویه امر محتمل حجت اوله مز و مسئله مز بوره اوزره دلیل اولدیر که بویه فرس یند مسلیده بولنوب بیعی
 مراد ایلیسه مجرد آنده علامت وقف بولغله بیعدن منع اولنماز پس بودن ظاهر اولمشدر که علامت مجرده
 احکامده حجت اولماز لکن مسلیخدن فرس مرقوم خیل حبسندن یعنی افراس موقوفه دند زدیو فی الاصل
 ذی البدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلیسه لکر کردر که امیر اول فرسی کرک قبل القسمه و کرک
 بعد القسمه مجازا قیمه رد و تسلیم ایلیه زیرا بوقعی جائز کورن اما امین همهمین رحه الله تعالی علیهما قوللری اوزره
 فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائر کیدر که بیع و هبه و میراث فلما یوب مشرکین احراز ایله و مسلمین ابادی
 مشرکیندن اخذ ایله مالک اوله منزله بشاء علیه آنی فی الاصل ذی البدی اولان قیم وقفه رد بوقعی و سینه
 دوشن کسینه به قیمتی و امام بیع ایتمش ایسه مشتری به منعی بیت المسالین تعویض ایدر بونده حکم شرعی شول
 مدرده اولان حکمدر که آنی مشرکین اسیر قیلد قد نصکره مسلمین اکا ظفر بولدر اما بوقعی جائز کورمین امام
 ابوحنیفه عامه الله تعالی بالظافه اللطیفه قوی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلمه کلری سائر
 افراس مسلیخده اولان حکم کیدر که عندنده بوفرس بیع دارتله تملک مجمل اولغله غنائمه دخی تملک مجمل اوور
 ما کرامام غنائمی دار اسلامده تقسیم و حبس افران ایدوب صکره اعدا هجوم و اول حبسینی اخذ و احراز بعد مسلمین
 استخلاصه شجاعلرین ابراز ایلیسه نظر اولنور اکر قبل التقسیم مال بولنور جس ایدوبکی معلوم اولورسه کاکان جنبه
 رد اولنور زرا حق غنیمت تقسیمه اجناس اربعه ده متأ کدا اولدیغی کی حق ارباب جس دخی خسنده مقرر
 و متأید اولمشدر و اگر معلوم اولوب همسان بین الغنیمتین مقسوم اولمش ایسه غنیمت سببم قیلنور زیرا امام
 بعد الاقسام ارباب جس ایچون اخذنی القرام ایلیسه انجق قیمتله اخذایدر و آنده هیچ فائده نری یوقدر و اگر
 تقسیم ایچوب بیع ایلمد کد نصکره جس ایدوبکی معلوم اولسه نظر اولنور اکر قیمتله یا خود قیتمدن اکثر ایله بیع ایتمش
 ایسه مشتری به سالم قیلنور زیرا اخذ ایلیسه غنیمت اخذ و غنیمت مسای یا خود اسکر اولغله اخذنده

مطلب سینه الوقف ایست
 ایلمین ایست
 ماوقفنه اوجه الله تعالی جوار کاکان
 اوارضا اود ارا کاکا فی المغرب
 مطلب المذکر لیسر المشرکون
 هم صابه السیون

ارباب خسه فائده بولمبوب ضرر محتمل دروا کر قیمتدن اقل ایلله بیع ایش ایسه غنمه اخذی جائز در زیر این قیمتدن
 اقل اولغله بواخذی ارباب خسه مفیددر که خسدن ثمنی اعطا بواقیستین ازبانی بیلریده تقسیم ایدر و اگر مسلمین ساحل
 بحرده بعض امتعه به یاخورد ضرب زاجله امتعه سیله ساحله دوشمش بر سفینه به ظفر بولسه ل نظر اولنور
 اگر اول موضع ارض خریدن ایسه اول متاعک مسلمین یا مشرکینه صلاحته اعتبار اولمبوب همان بعد الخمیس
 فیه اد خالته اشیدار اولنور زیرا اوله موضعه وصولری انجق قوت حبشله اولغله مضابری غنیمت اولشد ر
 وقی الاصل امتعه مسلمین دن اولق حصن اهل خریده بولنان امتعه مسلمین کی بواضعه بی دخی غنیمت اولقدن اخراج
 ایلر نکته سی اولدر که ارض خریده بولند یغندن فضله مشرکین آتی تجار مسلمیندن اشترا باخود مسلمیندن قهر اخذ
 و اگر از ایش اولمیری محتملدر و اگر ارض اسلامدن ایسه حکمی حکم لقطه به مساوی و اول متاعک مسلمین یا مشرکینه
 صلاحی حکم مز بورده بنه متساویدر مکر مال اعدا ایدوکی اغلب احتمال اوله بوصولریده بعد الخمیس غنیمه ایصال
 قیلنور و تفصیل مشر و حد نکته وضوح اولدر که بموضعک ظاهر بنده بولنان مال باطنده مدفون ایکن استخراج اولنان
 احوال کیدر و مسلمین بر کز مد فونی استخراج ایلشه زاکر موضعی دارالخر بدن ایسه حکمی حکم غنیمتدر و اگر دار
 اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصبینه ابقا اولنور و بیا بده دراهم اعا جیدن وغیر بدن اولقده تفاوت بوقدر مکر
 اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوکی اغلب احتمال اوله یاخود در اسلامدن ایدوکی معلوم ایسه ده
 اول مال موضع اهل خر بدن کلوب وضع اولند بیغی اغلب احتمال اوله حکمتی اولدر که وقوف حقیقی متعذر اولان
 اموره حکمی ظاهر اوزره نایبک واجب و حجت ایلله اثباتی ممکن اولنان مواده ظن غالب حکم یقینی مستوجدر
 و اگر مسلمین دارالخر به دخول ایتد کلرنده قبور کفار ده مو تالیله دفن اولنمش اموال واسلمه وارد در دیو اخبار
 اولنسه لاول قبوری حفر و اموال واسلمه بی اخراج ایلری جائز در زیر بعض اهل حرک عادتدر که شیعیان
 و ابطال لرین اسلمه و اموال لرله دفن ایدر لاول مالی اخراجده مسلمینه منفعت وارددر که آنکله قتال کفار اوزره
 اکتساب قوت ایدر و حرمت قبور لر حرمت بیوتلرندن اکثر اولوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلر بنه
 هجوم جائز اولجه حفر قبور لر دخی جائزدر نکته سی اولدر که اموال مز بوره اموال ضایع مدر و مدفن اموال
 اولان موضع انجق کز اولوب قبر اولماز و بوحقیقه اکفان موتای نبش ایچون حفر قبور ایلله حفر مذکورک میانلری
 تقریق اولنور زیرا اکفان مال رضایع اولوب حاجت موتله مصروفه ایدوکی نما یا ندر بعنده اموال مز بوره
 بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمتدر ادراج اولنور زیرا اکا وصول انجق قوت عسکر ایلله پذیرای حصول اولشد
 و اگر مسلمین دارالخر بده سوط و نعال و خیال کی بر شیء ساقطی واجد و لاقط اولسه ل نظر اولنور اگر اول نسته
 متاع مشرکیندن ایسه البتہ غنیمت قیلنور و اگر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزله قیلنور
 بوصولریده واجدی غنی ایسه آنکله انتفاعی قطعاً حلال اولماز اما اول نسته به محتاج ایسه آنکله انتفاعی جائز
 کور بلور لکن صاحبی کلدکه نقصاتی ضامن اولور سوال اولنورسه که سوط و امثالنده رخصت تمامک حدیث
 صبی بن معبدده وارد و جناب مؤلف کاب لقطه ده آتی روایتله مستشهد اولشد جواننده درز که حدیث
 مذکور شول سوط منکسرده در که هیچ قیمتی اولماغله بعد السقوط صاحبی آتی طلب ایتمه بلکه من اول الامر
 آخری تدارک و آتی بدندن الفاتح اوله امانتی اولوب وصاحبی القا ایچوب بدندن ساقط وصاحبی اکا طالب
 ایدوکی معلوم اولسه قلیلی کثیرینه قیاس و حکم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح الحدیثده
 وارد اولان تهدید متواری کور من مینسکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الحیاط و الحیظ قول شر فایله
 اکنه دن ایلکه وارنجه غنائمدن قبل القسمة آندقلری اشیا بی رد ایلله امر ایلد کلرنده دیدلر که یا رسول الله فلان
 کسنه شعر دن ایکی قبال یعنی قیلدن غنا اصعبده ایکی حمل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام
 قبالین من نار یعنی ناردن ایکی قبال اخذ ایش بوردیلر و حکمت غنیمت بویله اولجه مال مسلمده نه ظن ایدر سین
 و مؤلف عدالت بما بومستله ده بر مخالفی و ارایدوکنه اصل کابده رمز و ایما ایلدی و اول مخالف بعض علماء شامدر که
 آنلر سوط و امثالنده ترخیص عام ایدر ل بعدده مؤلف اصابت بنیان فساد مذ هیلرین بیان ایدوب دیدیکه اول
 سوط ساقط اون در همه مساوی اولسه آتی سرفه ایلن کسنه به قطع بد ایجاب ایدر ایکن آتی بخانا تمامک ایلک
 تجویز و استصواب اولنور می بکا خبر ویر کذلک بوقیمتده بکرمی سوط اولسه جله سی سوطدر دیو بخانا عملکلری
 جائز و صواب کور بلور می بکا خبر ویر و مقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولشد که سوا قظدن جائز الانتفاع اولنر
 انجق چکرک و انار قانجی و بعر ایل و جلد شاه میته مثلاً مقوم اولوب وصاحبی آتی تفقد ایتین نسته لدر بوقسه

مطلب بجز نبش قبور اهل
الحرب لاخراج مابقیها من الاموال

مطلب ما يجوز الانتفاع به من
السواقط

صاحبک تفقد ایلدیکی معلوم اولان اموال بدنده لقطه منزله ازال قیلنور و الدابة الحفاء التي یعمل ان صاحبها برکها
 یعنی شول دابة مهزوله که صاحبی اکار اکب اوله جقی معلوم اوله نجحه حصیر بدن برکها موضعده ترکها
 نقل اولندی قرینه سابق و سابقه بونسخه صحیحه الاتساقدر یعنی شول دابة مهزوله که صاحبی آتی ترک وارسال
 ایلدیکی معلوم اوله آتی دارالخر بده برکسنه اخذ و اخراج ایلسه صاحبته ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط
 بی قیمت منزله فیلتماز اگر چه مقتضای قیاس بوفذ کوزانده واحد و وجوب رده جله سی متحددر لکن سوطی
 نموده صاحبی قادر ایکن طرح و القاسی آندن قطع غلاقه ایلله اعراضی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیکی
 اما ترک دابه اعراضندن اولوب انجق اخراجندن عجز ایلنه مینی اولغله زوال ملکیتی مقتضی اولند یغندن آنده موجب
 قیاسی امضا ایلدیکی کور من مینسکه برکسنه تک جاریه سی دارالخر بده من یضه اولوب اخراجندن عاجز اولغله
 دارالخر بده ترک ایتد که آتی شخص آخر اخذ و تربیه و مرصندن تربیه ایلسه اول جازیه به اسباب ملکدن برسبیلله
 مالک دکل ایکن شخص مز بوره وظنی حلال اولوری همان علت هر قومه و امثالنه نظر ایلله حیوانده موجب قیاسی
 مقرر قیلدیکی و اگر صاحب الدابة اخذ دابه سی ایتد ایلد که بدنده بولنان کسنه اکاسن تخلیه سبیل وقتنده
 هر کم آورسه ماتک اولسون مفهومیله من اخذها قهقی له دیمش ایلدیکی دیو ادا وصاحبی دخی انکار مدعی ایلسه
 قول مع الیمین صاحبک قولیندن زیر قول مذکور می اوزر بنه دعوی یعنی دعوی کیدر بوصولریده مدعی اقامت یینه
 یاخود صاحبی بیدندن نکول ایدر سه دابه مدعی به سالیله اولور و صاحب الدابة قول مذکور بی تکلم ایلد که دابه بی
 اخذ ایلن شخصک حضور و عیسی برابر در زیر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بذات مذبوحه لربک
 لحومی حقیقه من شاء فلیقطع دید کلرین زوایت ایلدیکی و حدیث مذکورک ذکر می و یسائلندن بونک امثالیک بیانی
 باب ما يجوز من النفل بعد اصابه الغنیمه ما حثتده تقدم الماشدر و وجه مشر و ح اوزره هبه سی صحیح اولوب
 موهوب دخی بموهوب له ده صالح و یمین اولدقد نصکره موهوبده حاصل اولان زیاده متصله هبه دن رجوعه
 مانع اولغله و اهب بر دخی هبه سندن راجع اوله من و الله اعلم

باب قسمة الغنائم التي يقع فيها الخطأ * یعنی قیمت غنائمه واقع اولان خطا قسامی بیان و طریق اصلاحی اعلام
 و اعلا نه متعلق مسائل اصابت بنیاندن اگر قسام غنائم معانندن اجناس مختلفه بی بین الغنائمین تقسیم و هر برینک
 نصیب بدنده بر جنسی تسام و مالیته معادله اجناسه رعایتین تخیم ایلسه جائز کور بلور زیر احق غنائمین انجق مالیت
 غنائمه در اعبانده دکلدر کور من مینسکه امام ایچون بیع غنائم و تقسیم امان جائزدر و لوصف مذ کور اوزره نفسیده
 حقری اولان مالنده اعتبار معادله بی تخیم وار در امارت و اشتر و امثال لرله مشترک اولان مالی تقسیم بویله دکلدر که
 بوندره عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشر و ح اوزره شرکا دن هر برینه بر جنسی و یروب مالک جله سی
 بردن تقسیمه جبرایده مز زیر بونده شرکتری اعیانده در کور من مینسکه قاضی اعیانی بیع و امانتی تقسیم مراد ایلسه
 رضایری بولمذیله جائز کور بلور توضیحی اولدر که بونده شرکا دن هر برینک اجناسدن هر برنده ملکی ثابتدر حتی
 بعض شرکا رقیب مشترکی اعتناق ایلسه عتی کندو حصه سنده ناقد در بناء علیه اجناس مشترکک جله سی
 بردن نفسیده معنای معاوضه تحقیق ایدر که هر بری اخذ ایلدیکی جنسده بولنان حصه شر یکندن شر یکینک اخذ
 ایلدیکی جنسده بولنان کندو حصه سنی تعویض ایش اولور اما غنائمه قبل القسمة ملک غنائمین بوقدر حتی
 بعض غنائمین رقیب غنائمدن بعضلرین اعتناق ایلسه عتی کلا او بعضا نافذ اولوب استیلا د ایلسه ام ولدی اولماز
 و ولدن نسبی ثابت اولماز انجق شبهه ملکله حد ساقط اولور بناء علیه بویله قیمت همان هر برینه غنائمدن
 حتی بد لنده و یرد یکی اکا ابتداء تملیکدن عبارت اولور بوجهته آنده جنس واحد و اجناس مختلفه حکت نفسیده
 مساوی اولور بوصولریده غنائمدن بر جاریه برکسنه تک سهمنه دوشوب صکره اول جاریه حره ذمیه اولوب مشرکین
 آتی سی ایتد کلرینه اقامت یینه ایلسه نظر اولنور اگر شهودی اهل ذمندن ایسه شهادت لری ابطال ملک مسلم اوزره قائمه
 اولغله قبول اولتماز و اگر مسلمین ایسه ل شهادت لری قبول و حریت جاریه ایلله حکم اولنور و بونده موجب قیاس اول
 مستحق علیه اولوب جاریه سی بدندن اخراج اولنان کسنه مجموع عسکره رجوع و مأ خود زندن کندو حصه سنی
 استخلاص و اختلاسدر نه کیم قیمت میرانده بعض شرکا تک نصیب بدندن استحقاقله انتزاع اولند قفده
 بوجهله قطع نزاع اولنور لکن مؤلف شامل الاحسان سالک مساک استحسان اولوب دیدیکه امام قیمت
 سابقه سین نقیض و ابطال ایچوب اول کسنه به قیمت جاریه سنی بیت الما لدن تعویض و ایصال قیلر کذلک
 اول جاریه بر مسلک مدبره یاخود ام ولد ایدر دیو اقامت یینه اولنسه معامله سابقه بونده دخی متبینه در نکته سی اولدر که

مطلب وجد دابة الحفاء

مطلب وجد جارية مریضة

مطلب ادعی ان صاحب الدابة مال
من اخذها قهقی له

مطلب اعتناق احد الشركاء حصته

مطلب اعتناق احد الغنائمین
اوستیلا د شیان من السبی

مطلب اذا اشترق نصیب بعض
الشركاء

عسکر کثرتی و بعد القسمة هر بری قبيله سنه تفرق و نشانی حسبله اول کسینه نك حصه سبله عسکر اوزره رجوع ايلك امام ايجون متعذر در و معتذر في حكم المبع دوز و اول مستحق عليه اولان كسینه دن دخی دفع ضرر واجدر و دفع ضرری ايجو قيمت حصه سنی بیت المالین اذ ابراه تعویضده دوز بر خصوص مرقوم نواب مسلینددر وهم غنیمتین برشی متعذر القسمة باقی فالدفقه بیت المله وضع اولنور و بولیه عزامت و قوه عبده دخی الغرم مقابل بالغتم قاعده سی اوزره بت بیت المساله اوزره تحویل اولنور وهم تقسیم مزبور طرف امامدن مسلین ايجون عملنده خطایي متعذر و بومثللو خطایات المالك اوزره تحویل اولنور كذلك ابی باوچ جاریه و بونرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بیت المله نقصان فاحش ترتب اتمیه بینه مستحق علیه بیت المالدن تعویض اولنور كذلك قسام غنیمت حین مستنده برطاج كسینه به امامه سهندین عقلمت یاسه بونردخی تفصیل مقررده نصبنده استحقاق ثابت اولان اوزره برابر اما اشراء مقسومه دن بیلک رأس بیلکه دخی اکثر اوزره اهل ذمتدن اولد قلمینه بینه قائمه اولوب جریتلریله حکم اولنسه یا خود عقلمت قسام بومثللو عدد کثیرده واقع اولسه بوضویر تدره قاضی مستحق علیه بیت المالدن تعویض ایتوب بلکه آنله اتخو بمن قدرتم علیه من الجنه حتی اردكم عليهم بخصمكم من الغنیمه یعنی عسکر دن احضار بتم قادر اولد قلم بکرتی بکا احضار اید بکرتا که غنیمتدن حصه لری بکرت مقابله بنده ستر لری اوزر بینه رد و تحویل و حصه لردن حصه لری بکرت اصابت اید جک مقدار دخی تحصیل ایدیم دیکله کند و قدر تلبسه تفویض ایدر زینا مستحق علمیدن دفع ضرر واجب اولدیغی کبی عامه مسلینددر دفع ضرر دخی واجدر و کثرت مستحق وقتده بیت المالدن تعویضی الزامده بیت مال المسلینه ضرر فاحشی الزام وارد دخی وقت اولور که جمیع بیت المالی اذهاب بیلکه زیاده کلوت بیت المالی دیون واقره استیعاب ایدر بقاء علیه مستحق قتل اولد قلمه استحقاقی اجمال و کثیر اولد قلمه اصل قبایسی استعمال ایلدیك بوضویر کده مستحق علیهم واروب غنیمتدن اخذ ایلش بر شخصی احضار ایلسه لقاضی اول شخصك بدنده اولان مالدن بونرك اول مالد اولان حصه لری مقدار دخی آنله اعطا ایدر كذلك حسی بین المساکین تقسیم اتمش ایسه نصیب لری خسدن اجمال و ابقا قیلر و اگر تقسیم اتمش ایسه آنله اموال صدقاندن تمیم ایدر و اگر اموال صدقاندن برنسه موجود دکل ایسه کله جک اموال صدقاندن اوزره دین معقود قیلر زینا مستحق علیهمك حقاری امامك رفع ایلدیکی خسله غیر یلرینه و یردیکی سهامده ثابت اولنشدی بس نصیب لری محلین مزبورین یا خود محلی آخردن آنله سالم اولد قلمه ساقط اولماز و هنوز سالم اولدیغی بیان مذ کوردن نمایندر امام مستحق علیهم اخذ غنیمت ایدلردن جمع کثیری احضار ایدوب بزر بونر ایله چونکه مسا و یلرز بس یدلرنده اولان اموالی جمع و بونر ایله زم بتمزده علی السویه تقسیم قیلر دیو امیردن رجابه ایتداریلسه لامیر بورجالر بینه اعتبار ایتوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لری اخذ و آنله اعطا اوزره اقتصار ایدر زینا قسمته هر بری حقتده تملیک سهمی صحیح اولد قلمه نصکره ايجو مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متیقن اولغله ايجو اول مقدارده تملیک سابق باطل اولوب بقیه حقاری سائر غنیمتین بولرنده حاصلدر لکن آنلری دخی احضار ایتدیکجه اوزر بینه بقیه مرقومه بی ادا ایله و حکم قضا صحیح وسز او اوزر و تفصیل مذ کور بین الغنیمتین تقسیم قیلنان غنیمت اجناس مختلفه اولوق اوزره مقصوددر امام کیلات و موزوناتدن جنس واحد ایسه بونده احضار ایلدکری اشخاصك یدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ و بین الحاضرین تقسیم و تقریب اولنوب اموال مزبوره مجموع غنیمت و جماعت حاضرین جمیع غنیمت اولد قلمه جاری اولان حکم بونده تحقیق اولنور بر امکیلات و موزوناتده قسمت همان تمیز مجرددر که معنای معاوضه دن مبعدر کور مزبوسنکه بوقسمتده بعض شرکاک انفرادی جائز و شریک آخرک حضوری غیر لازمدر و مکیلات و موزوناتی اشتراکیندر بعد الاقسام هر بری نصیبی مر اجمه بیع ایلک جائزدر بناء علیه غنیمت غنیمت مزبوره دن مقدار حقلین وهم زیاده سین اخذ ایتدیلر اولغله مقدار حقاری کندوزر سالم وز زیاده سی تاوی وهالك مقامنه قائم قیلنور اما عروض و اجناس مختلفه بی تقسیمه معنای معاوضه ممکندر کور مزبوسنکه آنده بعض شرکاک انفرادی غیر جائزدر و مشتر بلردن بعد الاقسام بر فرد ايجون نصیبی بذل ایلدیکی مقدار غنیمت اوزره مر اجمه بیع ایلک غیر جائزدر بوجهتدن صورت ثابته ده مستحق علیهمك مقدار نصیب لری فی الاصل بواحضار اولنور لک یدلرنده اعتبار و مقدار مزبوری اخذ و آنله ارد و اعطایه ایتداریلنور مؤلف دقیق الافکار بوسر سهمی آشکار ایدوب دیدیکه کور مزبوسنکه برکسینه فوت اولوب اوج اوغلنی و اوچده عیب دخی ترک ایتدیکله قاضی عیبی یدلرنده تقسیم و هر بری بینه تسلیم ایتدکد نصکره

برینک نصبنده استحقاق ثابت باحر تی ظاهر اولد قلمه اخو بنسندن ايجو بری حاضر بولنسه آنک بدنده اولان عبددن ايجو فی الاصل آنده نصیبی اولان ثلثی اخذده قادر اولور اما مسئله مزبوره یدلرنده تقسیم اولنان مکیلات با موزوناتدن اولسه بدنده بولنان نصفی اخذده مقتدر اولور و بین الصورتین فرق فارق ايجو تحقیق سابقدر و حکم مجرد مناسی ملک اولوب ابتداء تملیکی متضمن اولنسان قسمته مقرر اولغله مناسی حقوق اولوب ابتداء تملیک عینی متضمن اولان قسمته تقرر اولی و اظهار در و صورت مفروضه اقسام رفیق ایلین بقیه جنود استحقاق مشروعی استماع ایتدیلر دخی قاضی خصه مستحق علیه بدنده بولنان مالدن اوزر بینه حکم ایتدیکجه یدلرنده بولناری بیع و هر بری کند و به اصابت ایلین جاریه به جاج ایتدیکجه جواز و اتساع وارد زینا قسمته ابتداء تملیک امامله اکا تملک اتمش اولغله قاضی اول تملیکی ابطال اوزر بینه حکم ایتدیکجه آندن برنسنه ده ملکی باطل اولماز اما میراث بشقه در که آنده احد ورثه نصبنده مستحق علیه اولسه سائر ورثه به نصیبی بیع باوچی ایلک خلال اولماز زینا قسمت میراث تمیز ملک اولوب ابتداء تملیک اولماغله آنده معنای معاوضه ممکن ورثه دن هر بری اخذ ایلدیکی جاریه نك بعض اجزاسنی نصیب اولوب و بعض اجزاسنی شر بیکنک اخذ ایلدیکی جاریه ده نصبندن عوض اولوق اوزره اخذ ایلدیکی متعین اولدیغندن برینک نصبنده استحقاق یا حریت اصل بینه ایله ثابت اولد قلمه قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حکم شرکت عودت ایدر بوجهتدن وطنی و آنده بولنان نصیب شر بیکنی بیخی خلال اولماز و بولور قلم تحقیق بیانی مقدمه ذکر ایلدی بکرتین نمایندر که قبل القسمة غنیمتده ملک غنیمت ثابتدر حتی عتق لری غیر نافذ و استیلا لری غیر صحیحدر و بوندن بزه معلومدر که ملکلری ايجو قسمته ابتداء ثابتدر اما میراثده قبل القسمة دخی ملک شرکا ثابتدر حتی بعض ورثه نك حق و استیلا دی نافذدر بس قسمت میراث استحقاقه باطل اولد قلمه مستحق علیه شر بیکنک بدنده بولنان مالدن نصبنده قسمتدن اقدم مالک اولدیغی کبی قبیل قضاء القاضی بینه مالک اولور اما غنیمتده مستحق علیه بعد بطلان القسمة شر بیکنک بدنده بولنان بر شته قسمتدن اقدم مالک اولدیغی کبی قبل قضاء القاضی بینه مالک اوله مز توضیحی اولدر که امام غنیمتده قسمتی ابطال ایتوب مستحق علیه قیمت نصیبی بیت المالدن تعویضی مناسب کورسه جائز کور بولور اما میراثده قاضی بولیه مراد ایلسه قادر اوله مز بلکه مستحق علیه شر بیکنک اخذ ایلدی بکند اولان نصبنده حاکم دیله سون دیلسون رجوعه مقتدر اولور همان بولیه فرق مستلین نمایان اولمشدر و اگر قسام غنیمت خسله اجناس اربعه بی بریندن تقریب ایدوب هنوز برنده برنسنه و برمدین خمس یا خود اجناس اربعه مسروق یا هالك اولسه کر کدر که مابقی ده قسمتی استقبالی وهالكی معدوم اصلی منزلته ایزال ایلسه زینا قسمت قبل التسليم مجرد مسوقی بریندن تمیز ایله تمام اولوب شخص واحد برأسه فاعل اقسام اولماغله ايجو لا اقل ایکی کسینه میاننده رسیده اختتام اولور بناء علیه هالك قبل التیمیز یا بعد التیمیز واقع اولوق برابردر اما سرقه اجناس اربعه خمس مسا کینه اعطادن صکره واقع اولسه مسا کینه مأ خود لری سالم اولوب غنیمت بر شته اوزر بینه راجع اوله مزر كذلك سرقه خمس اجناس اربعه بی بین الغنیمتین تقسیمدن صکره وقوع بولسه غنیمت اوزره دخی بر شته رجوع اولماز زینا صورت اولی ده قسام وکیل غنیمت کبی اولغله خمس ارباب خمس ایصاله کند و ایله ارباب خمس یدلرنده قسمت تمام اولمشدر و صورت ثابته ده وکیل مسا کین کبی اولغله اجناس اربعه بی غنیمت ایصاله کند و ایله غنیمتین یدلرنده قسمت ختام بولمشدر و قسام امام وکالت طرفینه صالح اید وکی مالا کلاندر نظیری اولدر که برکسینه ثلث مانی مسا کینه و نصبت ایدوب قاضی دخی ترکه بی تقسیم و نشینی ورثه به اعطادن صکره بدنده ثلث ضایع اولسه یا خود ثلثی مسا کینه اعطادن صکره ثلثان بدنده ضایع اولسه قسمتی تمامه امضا اولنوب احد فریقین آخر اوزره بر شته رجوع و تقاضایده مزر زینا قاضی قتی فریق نصیبی بدنده قالمش ایسه اول فریق نای کبی و نصیب لری نایلر بینه واصل اولوق کند و لره واصل اولوق منزلده اولغله بعد الوصول هلاکی کند و اوزر بینه محسوبدر كذلك اجناس اربعه بی تقریب و سهام خلیل و رجاله اوزره تجزیه و تلفیق ایدوب هنوز برنده نسنه و برمدین بمقداری ضایع اولسه کر کدر که قسمتی تقض و ابطال و مابقی بی یدلرنده تقسیمی استقبال ایلسه زینا برکسینه برنسنه بی قبض اجمه کله قسمتی تمام و قسام برأسه ناس اوزره فاعل اقسام اوله مز لکن هلاک هالك نصیب جاعتدن واقع و بقاء باقی دخی بینه جاعته راجعدر و اگر سهام رجاله بی و بروب خسله سهام خیل عندنده بشقه بشقه قالمش ایکن سهام خیل ضایع اولسه بوضویرده رجاله به مأ خود لری سالم اولور که قسام امام اصحاب خیلدن نایب کبی اولغله حق رجاله ده قسمتی تمامدر بعده کر کدر که بدنده بولنان خمس تقسیم

مطلب استحقاق نصیب شر بیکنه من الورثه فی الجاریه

مطلب اوصی ایلک تم ضایع الثلث بعد قسمة المیراث

وختی ارباب خسه و باقیستی اصحاب خبله تسلیم ایلده زرا بویکی فریقین برینه نصیبی و بر مملکه بینلرینه
قسمت تمام اولد بختندن هلاک اوزرلرینه الزام و بقاء باقی بینه آنلر ایچون التزام اولور کذلک بوصورنده ضایع
اولان خسه ایسه کر کدر که اصحاب خبل ایچون فریق ایلدیکنی آنلر ارباب خسه بینلرینه و بجه مشروح اوزره
تقسیم و نغیق ایدوب رجاله اوزره بر شتله رجوع ایتمسه زرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلمزنده تمام
اولشدر و بومسائل ایلده مقدمه ما بیان ایلدیکیز حریت باطریق آخر ایلده استحقاق نصیب بعض مسائلی میانلرینه
فرق وارد و بجه فرق اولدر که عند الاستحقاق قسام مخطی و قسمتی فاسده ایدوی بدیدار اولور اما هلاک
بعضله قسمتده خطا و فساد آشکار اولماز بینه علیه ثابده حقتده قسمت تمام اولنلرک نصیبده قسمت ایفا اولده

جمله سی حقتده الغیا اولور و الله اعلم

باب من ائمان الغنائم التي يبرئ الامام منها اهلها * یعنی امام ائمان غنائمدن مشربلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی
بو ایله اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعالم رضی عنه زیه المتعال دیر که بزقریا بیان ایلدیک که امام غنائمی
دازاخریده تقسیم بایع ایلدکد نصکره مبدد لاحق اولسه شرکت مغایمه مستحق اوله منزل زرا قسمتله هر برینک
ملکی نصیبنده ثابت اولمشکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه ایچو بطریق الغنیمه ثابت اوله جعی مقرر و مسلم
ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمه ثابت جعی غیر منصور دیر کذلک بیعه ملک مشتری متقرر اولغله مدد ایچون مییمده
اثبات شرکت متعذر دیر و غنیمه دخی مشربدن قبض اولسون اولسون شریک اوله منزل زرا شریک اولسدر
ایچو غنیمده اولور بوقسه غنیمه عقدا ایلده مستحق اولدقاری نسنده اوله منزل و غنیمه استحقاقلری ایچو عقد
بیعه در وهم بیع مملکده تقابل بدلینی و مییمده ملک مشتری بی موجب اولدیغی کی غنیمه دخی ملک غنیمه
مستوجب اولغله قطع شرکت مددده احرار ایله تا کد حقلمزندن اقوی و اشدر در وهم امام بیعهده نایب غنیمه
اولغله غنیمه بانفسهم بیع ایتملر کیدر و غنیمندن بیع نفوذی غنیمده تا کد حقلمزندن بوجهته ابتداء غنائمی
اقتسام بیعهده هر بری بیع نصیبنه اقتسام ایتمش کیدر و قسمت مانع شرکت ایدوی قریا سبقت ایتمشدر
بوند نصکره بطک کر کدر که مشربلر ایشترا ایلدککری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد غنیمه ایتمشلر ایکن مشربکن
عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب رضاددی به بزدن نسنه ایشترا ایلن آنی براقسون
ای مسلمین همان تجمع ایدیکر تا کد دارا اسلامه خروجرلریده امام مطالبه غنیمه اقدام ایلمسه مشربلر دخی بزرا ایشترا ایلدیکیز
امر مرقوم ایتدکد نصکره دارا اسلامه خروجرلریده امام مطالبه غنیمه اقدام ایلمسه مشربلر دخی بزرا ایشترا ایلدیکیز
نسنه لری سنک امرک ایلده طرح ایلدیک سنک ایچون اوزریمزه غنیمه یوقدر یاخود سن اول نسنه لک قیمتلری بزه
ضامن اول دیمسه ل نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا و بلاا کراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنوب
مشربلر اوزره التزام ایلدککری مقداری الزام ائمان اولنور زرا مییمده حکم بیع همان تسلیمه تمام اولوب بیع املاک
سائرله بینه الحاق و انضمام ایتمشدر بوصورنده کندو ملکلر بی طوعا اتلاف ایتمشدر و نداء امیر علی و بجه المشوره
رأی و اشارتدن عبارت اولغله اوزر بینه موجب غرامت اولدیغندن ذممشربنده دین متقرر اولان ائمانه باعث
سقوط و برأت دخی اولماز و اکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کر کدر که
خلیفه زمان بو ایله نظر و امعان ایلده تا کد اکر امیر مسلمینه نظر و شفقتدن ایدوی عندنده نمایان اولورسه
طرح ایدککری ایشیاده اکر تحمیل ضمان ایلده زرا طرف خلیفه دن نظر مسلمینه مأمور اولوب اول ایله صرف
مقدور ایتمشدر و هم مسلم اوزره وقت ضرورنده مالی نسنه وقایه قلیق شرعا واجب اولوب اکر امیر دخی ایچو
اول واجبی مستوجب اولشدر و حقله اکره ایلن محسن اولور و ما علی المحسنین من سبیل اما اکره امیر
نظر و شفقتدن اولدیغی عندنده مستین اولورسه بوصورنده طرح ایدککری ایشیانه قیتمی اکر تضمین ایدر
زرا بو اکره اهنده متعدی و مخالفت خلیفه به متصدی اولغله بعد تحقیق اکره طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه
نازل و کندو همان یلرندن اخذ و طرح ایتمش حکیمنده داخل اولشدر و علی کلا التقدرین اداء غنیمه مشربلر اوزره
واجبدر زرا غنیمه مشربلرینه دین متقرر اولشدر و انتهاء عقدا ایلده غنیمه دین متقرر اولدقد نصکره اتلاف بیع
کریک فعل مشتری ایله اولسون و کریک فعل بایعه بر دخی ساقط اولماز و اکر امیر لبطرح کل واحد منکم
ما اشتری منی فهو بری من ائمن یاخود علی انه بری من ائمن یعنی هر بریکر بندن ایشترا ایلدیک نسنه بی
طرح ایلمسون اول غنیمندن بریدر یاخود بری اولق اوزره یاخود ان طرحه فقدا برآته من ائمن یعنی طرح ایدرسه
بن آنی غنیمدن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا و کره طرح ایتمش اولسه لری بینه اداء غنیمه اوزر بینه واجب اولور

مطلب الاکره جعی غنیمه و ما علی المحسنین من سبیل

مطلب لایسقط ائمن بعد التقریر بالاتلاف المبیع من البایع او غیره

زیرا غنیمدن زباده ابرا باطلدر که غنیمت ایچون بیع ایلدیککی اموالده غنیمدن ولایت ابراهه غیر نائلدر اما امام ابو یوسف
رحمه الله تعالی عندنده امیر بو ایله اب یاوصی یاوکیل منزلنده در که بونلریده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکل ایچون
بیع ایدککری اموالک ائماننده ولایت ابرا بوقدر اما امام ابو حنیفه و امام محمد رحمه الله علیهما عندنده امیر
بوصورنده اوزر بینه غنیمه لازم اولنلرین دکلدنر که کلامی حکم حاکم منزلنده در و ملتزم عهده اولد بختندن
عقد بیعه رسول کی غنیمدن ابراهه مالک اوله من کذلک عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه به محتاج اولدقارنده
امیر ایشترا ایلدککری غنائمی در بیه طرحله امر ایلمسه بودخی جمیع احکام مذکورده ده صورت سابقه کیدر
کذلک امیر سفینه ده اولان غنیمه غنیمتی بوجهله استملاک ایتمکله بیعی غنیمندن بابتله اولدوب نفسی ایچون اولسه
یاخود امیر اولیان برکسنه سفینهده اولان غنیمه مالک ایکن بیع ایتمش اولسه بعد اول امیر یا اول کسنه من طرح
شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بری من غنیمه یاخود اطرحوا علی انکم برآه من غنیمه یعنی هر کیم بندن ایشترا قیلدیغی
نسنه لردن برشیئ صویه طرح ایدرسه اول کسنه غنیمندن بریدر یاخود طرح ایدیکر غنیمندن بریلر اولمکن اوزره
دیدککری مشربلر دخی طرحی التزام ایلمسه ل ابراهه مذکورلری باطل اولغله بینه مشربلر اوزره غنیم الزام اولنور
اگرچه بوصورنده هر بری غنیمدن مالک ابرا اولمیرله مشربلر اوزره عدم وجوب غنیمتی اقتضا ایدر ایددی لکن توجیهنده
دیر که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال آنکه ابراهه بیع کی محتمل تعلیق دکلدن حتی بایهک
غیری برکسنه ابراهه مشربلر دخی ذکر ایتمه رک اطرحوه علی ان غنیمه او غنیمته لکم یعنی طرح ایدیکر غنیمتی سزک اولق
اوزره دیمسه یاخود قیمت سزک اولق اوزره دیمسه غنیمتی تعلیق صحیح اولوب اول کسنه اوزره برنسنه بی ضمان
دخی لازم اولماز و قول مذکور بایعیدن صدور ایلمسه دخی بینه حکم من بور اوزره در نکتته سی اولدر که بیع
مشربلرک ملک و ضمانلرینه داخل اولدقد نصکره طرحله امر و نداء ایلن کرک بایع و کرک غیر مشربلر کندو
ملکلرینه احداث فعله بطریق المشوره رأی و اشارت ایتمش اولور ل و انسان کندو ملکنده احداث فعلی
مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشربلر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس مانحن فیهده امیر یاخود
بایعک طرحله امر و نداء بیک حکمی بوند ظاهر و هویدا اولوب کبروده شرطه تعلیق اولان ابرا یاخود اکر
شیئا اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر و بو بیان واضحله امیر غنیمته مالک دکل ایکن بقصد البیع ابراهه غنیمده
سبقت ایلن کلامین متضخ اولور و اکر امیر منادی به فرمان اولدیغی ایها الناس ان اقلنا المشتربین العقد
فیما اشتروا منا فن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیوندا برله ایشترا ایلدککری غنائمه اقاله عقدی و آنلری طرحله
امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی موجب ائمان ایلمسه ل وجوب غنیمدن تخلیص کر بیان ایتمش اولور
زرا اقاله بیع ایتمشدر و امیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کی اقاله دخی صحیح اولنور کورمن بیسنکه اب ولدی
ووصی یتیمی ایچون بیع ایدککری نسندرده اصل بیعاری کی اقاله لری دخی جائزدر و صحت اقاله دن صکره مشتری
اوزره غنیمت باقی قالمساز و بوصورنده بیع کا فی السابق غنیمت اولوب داراخریده استهلاک غنیمت موجب ضمان
اولدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایلده اولوب امیر بیفسه طرح ایتمش کی اولغله طرحلری سببیلده دخی اوزر بینه
نسنه ایجاب اولماز نظیری اولدر که برکسنه برئونی ایشترادنصکره بایع بن اولشده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قص
قطع ایلده دیمکله مشتری قطع قیص ایده یاخود ایشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقاله بیع ایتدم آنی طرفدن
شومسا کینه تصدق ایلده دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زرا برکسنه آخره خطابه بن سندن شوثوب یا شوطه امی شوثوبله
ایشترا ایلدیم آنی بکا قبض قطع ایدوب یاخود طرفدن تصدق ایلده دیمکله آخر دخی امر بینه امثال ایلمسه بیع من بور صحیح
اولوب امر اوزره غنیمت ایجاب اولنور اقاله دخی بویه در کورمن بیسنکه مشربلر غنیمتی عیبه ردا ایدوب امیر دخی بلاقتضاء
قبول و استرداد ایلمسه صحیح اولماز می حال آنکه بعد القبض بلاقتضاء عیبه استرداد اقاله دن تعداد اولنور و بیان
مذکوردن متبین اولور که امیردن مشربلر ایلده اقاله حق غنیمنده نافذ اولور نکتته سی اولدر که حق غنیمت اکر چه
بیعه غنیمه تا کد ایتمشدر لکن غنیمه ملکلری قبل القسمة متعین اولما مقله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز
ننه کیم دارا اسلامه احرار اولنن غنائمه زائل دکلدنر کذلک مال خراجده دخی بویه در که امام مال خراج بدلنده
نیاب الوب بیع ایلدکد نصکره اقاله بی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر و مانحن فیه دخی بویه در و اکر صورت
مفروضه ده مشربلر نداء اقاله بی استماع ایدککرینده طرح غنیمه به استسراع ایتموب تا که برابکی مرحله سائر
یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقارنده نصکره طرحه متبا در اولسه ل غنیمت اوزر بینه
واجب اولور زرا اقاله عقد اصل عقدا ایلده مقایسه اولغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقه باطل اولدیغی کی

مطلب الا بره لا یجتمیل التعلیق بالشرط

مطلب اقاله الاب او الوصی ما باع

مطلب قال البایع اقلنا فاقطعه لی قیصا او تصدقه منی

مطلب رد البایع بلاقتضاء کلا اقاله

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بولنده قبول اقاله انجیق طرحه اولوب مجلس اقاله ده طرح ایتمکله اقاله ثابت اولوب
 من اولور زنده باقی قالمشدر بوضورتده مشترکین بزرگهان نداء اقاله بی استماع ایدیکم کبری کی طرح ایتمشیدیک دیو
 دعوی ایدوب و بودعوالری قول مجرود لژندن غیری وجهه ظاهر و هویدا دکل ایسه قوللری بلاینه نصبتیه
 روا کور بلرز برابعدتقرالسبب الموجب مستطعنی ادعا ایتمکله بعد الاقتراق مجلسده قبول اقاله بی بایع منکر ایکن
 دعوی ایلمنار متر لته نازل اولدقلرندن بلاجه مقبولیت قوله نائل اوله منزل واکر امیر منادی به فرمان اولدخی
 هر کیم بندن اشترای قیلدینی متاعی طرح ایدرسته بن آنده بیعی اقاله ایلمدم مفهومینی من طرح منکم المتاع الذی
 اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلمسه اگر چه بونده اقاله شرطه تعلیق اولمغله موجب قیاس
 عدم صحتی تحقیق لکن تعلیق من مقصود اقاله بی تحقیق و امضا و مشترکبری طرح اوزره حث و اعراض اولمغله
 بطریق الاستحسان صحته قضا اولور کذلک منادی طرح ایتمکله اوزره اقاله ایلمدم یا خود طرف کز دن
 بکا اقاله اوزره طرح ایدیکم مفهومینده اقلتمک علی ان تطرحوا یا خود اطر حوا علی اقاله منکم لی دیوندا
 قیلسه بیته تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلک بایع امته غیر الامیر اولسه بیته تفصیل میسائل قیاس امیر اوزره
 تقریر اولنور و بوقیاس و استحسان اصل بیعه اولان قیاس و استحسانک نظر ایدر که برکنسه آخره خطابه بکا
 شو بک ثنی شومقدار درهمی ادا ایدر سک بن ثوبی سکا بیع ایلمدم مفهومینده تعلیق شرطه ان ادیت لی کذا
 درهما من هذا الثوب فقد بعته منک دیوب اولدخی مجلسده اداء من ایسه بیع من بوزر قیاسا غیر صحیح ایسه ده
 استحضانا صحیح اولنور اقاله دخی بولده در واکر منادیدن نداء مذکور ایجیق بعض ناس ایستدوب لکن ایستدینه
 دخی آنرا اخبار ایلسه بوضورت منادیدن جیعا ایستدکبری صورته برابر درز بر امیر ایستدینه کلامنی تبلیغه
 اذنی منادی به نصایدان ایلمدی کی ایستدینه دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برناجر اولوب سفینه ده اولان
 متاعنی بیع ایتمش اولسه آنک حکمی بشقه در که ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترکین ایستدینه آنرا
 اخبار ایتمکله طرحه بر ابر ایدار ایلسه اوزر زنده وجوب ثمن بیته بر ایدر ز بر بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول
 قلیوب صریحا و دلالة اکابلیغه امر ایتمشدر بناء علیه میلعدن استماعلری فی حکم عدم البعاعدر اما افیرک
 رعیننه خطا بنده مینای کلامی شوع و انتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر و معنی معهود نفسی ایچون
 متصرف اولان تاجرک کلامنده مفقود در وهم اقاله عقد اصل عقید ایله مقایسه اولمغله ترا جدر بن شیو عبیدینی
 فلان غایبه شوتمله بیع ایلمدم مفهومینده بعث عبیدی هذامن فلان بکذا دیوب بولکلامنی ایستدین کمنه رسول
 قیلماشیکن واروب اول غایبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد من بوزر منعقد و مقبول دکلر اما قایلغه
 بافلان دیوبلیغه اول کمنه به امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح و مقبول اولور
 کذلک ابلاغه مأمور اولان کمنه ابلاغ ایچوب بوماری استماع ایدنلر دن بر شخص آخر ابلاغ ایلسه بی بیعلری
 صحته موصول قیلنور ز بر قابلغه بافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هر کیم تبلیغ ایدوب
 غائب دخی قبول ایدر سه بیعلری صحیح و مقبول اولور و حکم مذکور بیعه جاری اولمغله اقاله به دخی ساری اولور
 و بیان مشروحه امیرک منادی به امرنده سبقت ایلمن مسئله تبلیغ اکتساب و ضوح ایدر ز بر منادی به تبلیغه امر بی
 تصریح ایلمد کدن صکره منادینک تبلیغی و غیرک تبلیغی مساوات اوزره صحیح اولنور کذلک امیر توسیط منادی ایچوب
 همان بنفسه بن سره بیعی اقاله ایلمدم پس بندن اشترای قیلد یغیرکن سنه لری طرح ایدیکن و حاضر بولنار بیکن
 بوقولیمی غایله بیکزه تبلیغ ایلسون مفهومینده قد اقلتمک البیع فاطر حوا ما اشتریت منی و تبلیغ شاهدکم غایکم
 دیمش اولسه بوضورت سابقه ایله مساوی د رز بر امیر تبلیغه امری بوقولنده تصریح ایتمکله هر مبلغ
 عبارتی کند و عبارتی منزلنده صحیح قیلنور واکر امیر تبلیغه امر بی زیاده ایتمش اولسه مقتضای قیاس نفسی
 ایچون بیع ایلمن تاجر صورتی کبی مقالة امیر بالنفس استماع ایتمنلر غندن بری اولمغله لکن مؤلف
 صاحب الاحسان سالك طریق استحسان او اوب دیمشدر که مقالة امیر استماع ایدنلر دن کندوره باغ اولدقده
 طرحه بیعت ایدر سه غندن اکتساب بر ائت ایدر ز بر اریان ایلمدیک که حسب العاده مینای کلام امیر ظهور
 و انتشار اوزره در و کلام مطلق قییدده عاده اعتبار اولنور بوجهته قلیوغ شاهدکم غایکم قولنی تصریح ایلمه
 عدم تصریحی مساوات حکم اوزره صحیح اولنور والله اعلم

اولسه شکر کمنه مستحق اولور ز بر قریبان ایلمدیک که انام بنفسه قادر اقتسام اولوب تفریق مذکور ایله دخی
 بر فرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کور من بستمکه جسمی ایچون تفریق اولنار سرقه اولسه قبل التفریق
 سرقه اولمغله منزله تفریق و غایبه ارباب خس بندن نداء اخا ما تشر بکله تکمیل اولنور و تفریق مذکور
 قسمت اولدینی ثابت اولدقده حقوق مدد قبل القسمة و البیع ایدوبی ظاهر اولمغله اجناس اربعهده شکره قادر
 اولور واکر امر جسمی مساکنه اعطا ایدوب هنوز اجناس اربعهه بی بین الغامین تقسیم ایتمدن جیش مدد لاحق
 اولسه بولنده اجناس اربعهده شکره مستحق اوله منزل ز بر جسمی ارباب خسه تسلیله ملکبری ثابت و قسمت
 مستحق اولمشدر کور من بستمکه بوندن صکره اجناس اربعهه هالک اولسه غامین ارباب خس اوزره بر شیشه
 رجوعه مالک اوله منزل و زقریبان ایلمدیک که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت بوقدرستوال اولنور سه که
 بوضورتده شرکت مدد جسدده اولوب ایجیق اجناس اربعهده اوله جقتدر و محل حقارنده قسمت بولما مشدر
 پس محل حقارنک غیر بده واقع اولان قسمته شکر کتری نیجه منقطع اولور و خواننده درز که بولده دکلر ز بر
 قسمت احد جلدیدن واقع اولوب جانب آخردن اولمغله غیر متصور در پس ارباب خسه صرف اولنار قسمة
 تقریر قسمت بالضرورة اجناس اربعهه ده دخی ثبوت حکم فقهی مقصد بوقسیمی اولدر که مدد شکره مستحق
 اولسه لایحقی بطریق الغنیمه مستحق اولور و نصیب لری ابداء غنیمت کی اولدقده بطریق الغنیمه اصابت اولان
 نسته لده خسه واجب اولمغله نصب مددده دخی ایجاب خس لازم اولور و بولنده جسمی مقدا ما اخرج اولمغله
 بر دخی ایجاب جسد و وجهی بوقدر و بلا خس ایجاب سهم غنیمت دخی وجهی بوقدر پس مددی بوقسمتده
 تشریک خصوصنده غایت مایکن اجناس اربعهده نصیب لری بمنزلة النفل قیلددر حال آنکه امام بر سر به به بعض
 مصا بلری تفعل ایدوب بعد الاصابه آنره مدد لاحق اولسه سر به ایله نقلنده شکره مستحق اوله منزل و ماخن
 فیه دخی ویله در و الحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بوجهله اجناس اربعهده اشترای کسب
 استعداد ایله منزل کذلک اجناس اربعهه بی بین الغامین تقسیم ایدوب هنوز جسمی تقسیم ایتمدن یا خود بعض غامینه
 سهم لری تقسیم ایدوب هنوز جسدده سهام بعضی اربابه تسلیم ایتمدن مدد لاحق اولسه امیر دن صنع مذکور ایله
 حکم قسمت ثابت اولمغله شکره مستحق اوله منزل اما امیر دن صنع مذکور صادر اولوب همان برنا خود ایکی کمنه ک
 غنیمتدن نصیب لری تجمل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بوضورتده شکره مستحق اولور لکن
 جماعت کمنه کسب سها لری تجمل ایتمش اولسه بوضورتده شکره مستحق اولور لکن جماعت مقتضای قیاس
 بولیک صورتده واحد الاسلوب که امیر دن نوع قسمت تحقیق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمغله لکن مؤلف
 دقیق تحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل و کثیری تفریق ایلمشدر و بوقسیمی قلیل و کثیری باب
 قسمة الغنم التي تقع فیها الخطا ده سبقت ایلمن بر شخص یا ایکی شخصک نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل
 اولوب مستحق علیه قسمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولمغله اما جماعت کمنه ک نصیب لری ظاهر اولسه
 بشقه معامله اولمغله صورت لری استحضار ایلمدی تفریق نظر ایدر ز بر استحقاقه نقض قسمته میان قلیل و کثیری
 تفریق ایتمکله ابداء قسمتده دخی تفریق ایله نصیب لری تجمل جمع کثیری تجمل میسائلرنده فرقی تحقیق ایدوب
 واحد و کثیری ایچون تجمل قسمت قیما بوب جمع کثیری ایچون تجمل قیلددر ز بر شرکت غنیمت عامه اولمغله
 واحد یا اثنين ایله واقع اولان معامله ده اکانعیر کثیری ایچون جمع کثیری ایله معامله ده معنای عموم تحقیق ایتمکله
 آنده حکم تفریق ایدر کور من بستمکه امام نصیب فرسانی و روب همان نصیب رجاله قالسه یا خود نصیب اکثر
 خودی و روب همان یکنده مثلا بوز تفرک نصیب لری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شکره نائل اولور لری
 ز بر نائل اولور زنده بر فرد قائل اولما واکر جیش مدد قبل القسمة داراخریه داخل اولوب هنوز جیش واصل
 اولمادین امام بین الغامین تقسیم غنیمت مستحق اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شکره نائل اوله منزل
 ز بر مدد ایچون ثبوت شرکت ایجیق جیشه خوفله در کور من بستمکه داراخریه کثیری جیشه لاحق اولمادین
 جانب آخردن دارا سلامه خارج اولسه ل شکر کمنه متدرج اوله منزل بوجهته بزه معلوم اولمشدر که شکر کمنه
 معتبر اولان جیش و وصول ایدر بوقسمة داراخریه داخل لری دکلر ز وجهه وصولرنده دخی ایجیق غنیمتده
 شریک اولوب ملک غنیمتده تشریک اولمغله و ماخن فیهده قبل جوقهم قسمته ملک غامین متعین اولمغله عدم
 شرکت لری متعین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جوق ربه ده قرب عسکرده نازل اولوب
 ایجیق عسکر ایله مخالط و داخل اولسه ل بونده شکر کمنه نائل اولور ز بر مدد ایچون ثبوت شرکت ایجیق جیش

باعث قوت اولاد کردند و بومعاده جیشته محاطه و دخول ربه موضع قریه زولری بنسازنده فرق یوقدر
 بوسورته دخی امر غنیمی عسکر اول میسازنده تقسیم ایدوب جیش مده اندت برنسنه تسلیم اتمکله جیش مند
 بومری خلیفه به رفع و تقدیم ایلسه لکر کدر که خلیفه صنع امیری امضا و تقویم ایلبه زرا و قعه ده حاضر بولیمان
 مدد ایچون سوت شرکت بین العلماء مختلف فیهدر و امیر دخی تقسیمنده بمنزله الحاکم در و جتهد فیهده حکم حاکم
 نافذدر حتی خلافی رأی ایلین جا کم آخره رفع اولنسه نقض ایدو مزو بوبانده صنع امیر دخی بویه در واکر امیر
 غنائمی دار الحریده بیع ایدوب لکن مشتری بلر خیار رؤیت یا شرط خیار لری باوجودان عیله ردایتد کدر ندر نصکره
 مدد لاحق اولسه آنده شرکتیه مستحق اوله منزل زرا بوسورته بده بیع غنائم امیردن نافذ لازم اولمشدر
 کورمز بیستکه خیار رؤیت و عیله ملک مشتری بالا جاع ثابتدر و خیار شرطله دخی عند ابی یوسف و محمد
 رحمة الله تعالی علیهما ینه ثابتدر و عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اگر چه ملک مشتری غیر ثابتدر لکن
 مشتری بلر حکم الشراء آنده نصرفه احقر در پس بویانله عین اولمشدر که صور مز بوره غنائم غنیمت اولقدن
 خارج و سارا مالک مسلینده مندرج اولمشدر بنا علیه مدد لاحق شرکته متلاحق اوله منزل کورمز بیستکه
 لخواقزنده مشتری بلر هنوز نقض بیع ایدوب خیار لری اوزره ثابت بولنسه ل بعد تمام البیع نموده شریک اوله منزل ایدوب
 كذلك بعد نقض البیع میبده دخی شریک اولنمازل و اسباب مذکوره ایله بیع منتقض اولوب میبکد اید امامه
 عودتی همان التماس مشتری برله واقع اولان اقاله بیعله عودتی منزلنده و اور واکر امیر خسی مساکینه تسلیم ایدوب
 بعده اجناس اریه بی بیع و غنیمی تقسیم مراد ایلسه بودخی جائز کور بلور زرا اگر چه غائمه ار باب خسی ینلرنده
 قسمت تحقق ایشدر لکن نصب غائمن ینلرنده تقسیم اولنماذ یغندن نصیبلرنده ملک غائمن ثابت اولماشدر
 کورمز بیستکه نصیبلرنی بیع ایلسه لری بعلری جائز اولماز و ملک لری ثابت اولدجه بیع و قسمت نموده ولایت امام
 باقیه در کورمز بیستکه امام اول اجناس اریه بی بین غائمن تقسیم بعده خسی بیع ایلسه جائز کور بلور عکسی
 دخی بویه در واکر امیر بیع غنائمه ایام ثلثه ده خیار نفسی ایچون شرط قتلش اولوب و نقض بیعدن مقدم
 یا مؤخر جیش مدد لاحق اولسه بوسورته نقض بیعله میبده و تمام بیعله نموده شرکته مستحق اولورل زرا
 باذیع ایچون خیار شرط ثابت اولدجه میبده ملک مشتری ثابت اولد بقی کبی میبده مشتری بلر ایچون حق تصرف
 دخی مثبت اولماز بنا علیه غنائم میبده حکم غنیمتدن خروج ایلز اما صورت سابقه بشقه در نکته سی اولدر که
 باذیع ایچون شرط خیار ایله عقد اولنان بیع حق حکمده معلق بالشرط کیدر و معلق بالشرط قبل وجود الشرط
 معدومدر بوجهله ابتداء حکم بیع ایچون عند اسقاط الخیار ثابت اولور حتی مشتری قبل اسقاط الخیار مشتری استی
 اعتناق ایلسه حتی نافذ اولماز بوسببله امیر صورت مفروضه ده بعد لحوق المید ابتداء بیع ایچون کبی اولمغه شرکته
 مستحق اولور واکر امیر خسی تفریق و مساکینه اعطا ایدوب هنوز اجناس اریه بی تقسیم غائمن غنیمتدن
 بری غنیمتدن بزجاریه بی اعتناق یا خود استیلا ایلسه ایدیکسیده صحیح اولماز زرا بوقسمتله غائمن ایچون ملک
 ثابت اولماشدر و ملک محل ثابت اولد بقیه عتیق و استیلا ثابت اولماز اگر چه حالت مز بوره ده لاحق اولان
 مدد ایچون شرکت یوقدر لکن بومعنی غائمن ثبوت ملکته دلالت ایلر نکته کم دار ایله احرار ذنصکره قبل القسمة
 حکم غنیمت بویه در که اول هنیگلمده لاحق اولان شریک اولمازل ایلسه ده ینه ملک غائمن ثابت اولمغه عتیق
 و استیلا لری نافذ اولماز بنا علیه صورت مفروضه ده واطنی اوزره عقر جاریه ایحساب اولور زرا امام خسی
 تفریق و اعطا اتمکله اجناس اریه ینه تا که حق غائمن خصوصنده دار ایله محرزه اولان غنائم کبی اولمشدر
 و بوشه ایله واطنیدن حد ساقط و اوزرنه عقر واجب اولمشدر پس اول جاریه ولدیله غنیمت تسلیم و بین غائمن
 تقسیم اولور و هم اجناس اریه حالت مز بوره ده تا که حق غائمن جهتیله بمنزله التفلدر و نفلدن بعد الاصابه
 شرکت مدد لاحق معلوب ایلسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتناق و استیلا دخی مسلوبدر و مانحن فیه دخی
 آنک کیدر واکر امیر اجناس اریه بی عرقای عسکر و رؤسای ریایات لشکره یا ننده تقسیم ایلد کدر نصکره هنوز
 آحاد عسکره تفریق و تسلیم اولنماذ بی بعض اهل رایه کسندو رایه سنه تعیین اولنان عبیدی اعتناق ایلسه مقدما
 بیان ایلدی که عتیق مز بورد بطریق الاستحسان تنفید اولوب بعض شرکاتک اعتناق ایلدی عبید مشترک
 حکمنده قبلنور واصل مشرورج اوزره بعض غائمن امیر خسی مساکینه اعطا ذنصکره فوت اولسه آنک نصیبی
 میراث قبلنور زرا نفوذ قیمت موجب تا که حق اولمغه بیع و دار ایله احرار مز نلنده اولوب ارث دخی ملکده
 جریانی کبی حق متا کده دخی جاریدر كذلك صورت مفروضه ده مشترکین اجناس اریه اوزره استیلا و دار ایله

مطلب حکم خیار الشرط باذیع

المقر صدق المرأة اذا نیت بشبهة
 كذا في المغرب وفي التسهيل قبل عقر
 الجارية عشر فینها لوامة بکرا
 ونصف عشر فینها لوامة بکرا
 الخلاصة في تقدير المقر بنظر
 بکرا لوکان الزنا حلالا فینجب ذلک
 القصد

احراز ذنصکره مسلیندن جیش آخر آنی تخلیص ایلنسه ل نظر اولور اگر جیش اول قبل اقتسام الشانی واصل
 اولور شه بلاشی اخذایدر واکر بعد الاقسام واصل اولور شه قطعاً اخذه سبیل بوله منزلتیه کم دار اسلامه
 محرزه اولوب هنوز تقسیم اولنماذ غنائمه حکم شری بویه در نکته سی اولدر که صورت اقتسامده جیش ثانی
 اقتضا له مالک اولد بولر اجناس اول هنوز مالک دکلرایندی بوجهله مجا ناحق اخذ لری یوقدر و قیتمله اخذده
 دخی قائده یوقدر اما علم اقتسامده جیش ثانی تک اخذ و احرار ایله حق لری اگر چه متا کده اولمشدی لکن هنوز
 مالک اولد اما شرایندی كذلك حق اولین دخی متا کده اولمشدی پس حق اولین در حسان سبقله ترجیح ایدر واکر
 وصول جیش اول امه جیش ثانی خسی بین المساکین تقسیم صکره محقق اولور شه ینه اجناس اریه بی
 اخذده لاحق اولور زرا بر اجناس اریه بوجهله هنوز جیش ثانی تک ملک لری اولماشدر لکن مساکین خسه مالکین
 اولمغه آتدرن امتزاده تمکین اولنمازل واکر امیر ثانی اجناس اریه بی جیش ثانی به تقسیم و خسی ابقا غنیمت ایلسه
 جیش اول خسی بلاشی اخذایدوب اجناس اریه بی ملک جیش ثانی ثابت اولمغه اکا وصول و التقایده منزل
 واکر هیچ بر قسمتی تقسیم ایدوب اتیق قبل احرار اوزر بعده جسدنی بیعدن صکره جیش اول حاضر اولور شه
 آندن برشی اخذده قادر اوله منزل زرا بیعله مشتری بلر ملک لری اولمشدر حتی عتق لری دخی نافذ اولمشدر و جیش اولک
 هنوز ملک لری آنده مستحق دکل ایکن مجرد ا کافی الاصل مستحق اولمغه ابطال ملک متعینده و لایحه ملحق اوله منزل
 واکر امام غنائمی تخمیس و جیش اولک نفراتی با خود رؤسای ریایاتی ینلرنده تقسیم ایلد کدر صکره اوزرنه
 مشرکین استیلا و احرار ایدوب بعده جیش آخر یدرندن تخلیص و اخراج ایدر کدر صکره صاحب اولری
 حاضر اولسه نظر اولور اگر حضور لری قبل القسمة ایلسه بلاشی اخذایدر واکر بعد القسمة ایلسه دیلر لسه
 قیتمله اخذایدر زرا بوسورته بین الثقات یا خود بین رؤسای ریایات تقسیم ملک لری ثابت حتی عتیق مثلوه
 نصرف لری دخی نافذ اولمشدی بوند نصکره آنک اوزرنه وارد اولان استیلا همان املاک سازه لری اوزره
 وارد اولان استیلا ایله علی سواد ر و الله اعلم

باب العیب یو جدی بعض الغنیمه قبل القسمة او بعدها یعنی قسمتدن مقدم یا مؤخر بعض غنائمه ظهور معا یب
 صورتلرندن باحث و مطالبدر امیر مسلین علی وجه العبداله غنائمن خسی علی حده افراز و اجناس
 اریه بی دخی علی حده متمایز قیلوب هنوز هر فریقک نصیبلرن توزیع و تفریق اتمیدن احد قسمینده وضع
 ایلدیکی مثلاً بعض رقیقه وجود عیبی تحقیق ایلسه نظر اولور اگر عیب یسیر ایلسه قسمتی علی حالها امضا
 و تفریق ایدر زرا قسمت غنائم توسع اوزره مینی در و صدق و بدل خلع کبی توسع اوزره مینی اولان اموره عیب یسیر
 غیر معتبر کورمز بیستکه عیب یسیر بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اکا القسمة و اتمام کذلک قبل تمام القسمة
 ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واکر رقیق قیلننده عیب قلیل فاحش ایلسه یا خود رقیق کثیده عیوب کثیده
 غیر فاحشه اولوب اما جمع اولنسه بر عیب فاحش منزلته واصله ایلسه اگر چه بونده دخی قسمتی نقض ایلر لکن
 اول نقضانه نظر و جمع ایدوب معادله حاصل اولمغه دیک قسم آخردن اوزرنه ضم ایدر زرا اعتبار عیب فاحش
 منضم قائده اولمغه توسع و توضیفه مینی اولان اموره معتبردر لکن اعتبار مز بورد مباشرت قبلد بقی عمل قسمتی
 نقضه محتاج دکلدر زرا مقصود همان معادله و اولد دخی احد قسمیندن قسم آخر اوزره زیاده ایله تحصیل اولور
 سؤال اولور شه که چونکه قسمت قبل التسليم قسمت دکلدر بوجهله لازمدر که امام اعتدال نظر جانین اوزره
 استیلا فی التزام ایلله جوابده درز که مباشرت قبلد بقی افراز و عییر تمام قسمت دکل ایلسه ده اعمال قسمتدن اولمغه
 عیب فاحش ظهورنده متین اولور که امام بعض اعماله قیام و بعض احرار لیه ترک قیام ایلمشدر پس همان ترک ایلدیکی
 عملی ایتاله اشغال ایدر بوقسمه ایتان ایلدیکی عملی نقضه اشتغال ایلر کذلک خسی ایچون تعیین ایلدیکی بعض رقیقک
 حر مساکین دخی امسک ام ولدی ایدوب صکره تحقیق اولنسه ینه مباشرت قبلد بقی قسمتی نقض و تفریق ایلر
 ولکنه یا خود من الاجناس الاربعه مقدار قیمه اریه بی اجناس اریه بی جده حرا لان المعادله بذلك تحصل
 یعنی صورت مفروضه ایچون حریتی تحقیق اولنان شخصک علی فرض الرق قیتمتدن اریه بی اجناسی مقدار بی
 غنیمتک اجناس اریه بی سندن اخذ و خسه ضم ایدر زرا معادله مقصوده بونکله حاصله اولور شارح الکتاب
 شرح الله تعالی صدره عند الحساب در که بوجهله نظر و اریایات وارد زرا حریتی تحقیق اولنان شخصک
 قبل القسمة خسی نصب اریه بی خسدن و اریه بی اجناسی نصب غائمن اولدی بقی کبی آنده بحسب الحریه
 قسمت مؤرره اولد یغندن بعد القسمة دخی بویه در و صورت مفروضه ده نصب غائمن قیتمتک اجناس اریه بی

مطلب العیب یسیر غیر معتبر
 فی الصدق و الخلع و نحو هما

معلوم اولد که نظر مذکورده متزلزل
 اجناس اریه بی اجناس خسه
 نوهنده منیدر بوجهله
 صحیح یوقدر

اخذ و خسه ضم اولوب نخس قیمی قیمت اجناس اربعه دن تقبض اولمده بقیه تد بیرمذ کور نصیب ارباب خسه ک
 نخس دن از دیادینه بادی اولوب حصول معاذله به مؤدی اولماز لکن تو جهنده بز دین که امام شخص مر قومی
 حصه ارباب خسه وضع ایلد کده نخسین ارباب خسه اصل حقاری اعشاریه وضع ایدوب اجناس اربعه سنی
 دخی غایبه تسلیم ایدیه چکی غایبده بولناک نصیب ارباب خسه بطریق معاوضه وضع ایتدرد واحد العوضیده
 استحقاق ظاهر اولنده مستحق علیه عوضه رجوع ایدر و بویابنده بچوض تمام اجناس اربعه در کذلک خریدت
 بعض رفیق حتمی تقسیم ایتوب همان اجناس اربعه فی غایبه تسلیم وینارنده تقسیم صکره ظهور ایلدیه
 یا خود اجناس اربعه تقسیم اولمده بچومی اربابی بینارنده تقسیم صکره ظهور ایلدیه بیه قسمتی تقض ایتوب
 بلکه عند کثرة الاستحقاق معاذله حاصل اوله حق مقدار ایلدیه طرف آخره رجوع ایدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولور
 اگر استحقاق من بوز قسم غایبده واقع اولمش ایتسه بیت المالدن تعویض ایدر و اگر قسم نخسده ایتسه حصه سیله
 غایبه تعیین ایلدیکنه رجوع ایدر و بعد الرجوع اول حصه بی امام دیلرسه ابتداء و بروب بندنه حریتی ظهور ایلدین
 مسکینه و بر و دیلرسه مسکین آخره و برین بر ایدنده حریتی ظهور ایتدیکنه اکا ابتداء اعطاسی غیر صحیح ایدوی
 ظاهر اولمده مقدار من بوری هنوز بر فیه و رعیش کی اختیار مضر فیده رأی امام باقی قالمشدر و نقصان عیب فاحش
 دخی بویه در که آتی بندنه نقصانی ظاهر اولان مسکین اوله یا خود مسکین آخره و بیه رأی امامه منوطدر
 و شارح الکتاب انا به الله تعالی باحسن الثواب دیر که اصل کابده بو مجددن آخر بابه و ارنجه ذکر اولنان مسائل
 بالجملة مکررات اولمده ترکی استصواب ایلدیک و الله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه وما لا يجوز وما لا يكون *
 یعنی قسام غنا تم غنا تمدن کند و سهمی ایچون اخذ ایلدیک جائز کور بلوب کور بلین اموال و بعدده
 قبضدن عد اولوب اولمان احوال بیا ننده بحث و مقالدر امام المسلمین بکسینه بی بیع غنا تم ایچون مخصوص
 و اولباده نه ایشلرسه مأذون و مرخص قیلوب اولدخی بعض اشیایی دارالحریم یا دارالاسلامده قبضدن اقله
 بیع ایلدیه نظر اولور اگر نقصانی قدر ما یتغابن فیها الناس ایتسه بیع صحیح و اگر مال یتغابن فیها الناس ایتسه
 مردود صریحدر زرافعل مولی فاعمال امامله برابر و آنده دخی جاری اولان بو حکم مقرردر و معنای مطلوب
 ایکبسنده ده محمد اسلوبدر که غنیمت حق غایبمان بکن امور ضاری ظاهر اولمدین نفوذ بیع انجق حقلرنده
 نظر و شفقتی متضمن اولوق اعتبار ایلدیه دروغین فاحشه ببعدن حسب العاده احتراز ممکن اولمده معنای نظری
 غیر متضمند اما غین بسرائله ببعدن حسب العاده احتراز غیر مقدر اولمده معنای نظردن مهجور دکلدن
 کور من مینسکه اب ووصی مال صغیری غین بسرائله ببعه مالک و غین فاحشه غیر مملکدر در سؤال اولورسه که
 بیع غنیمه مباشر اولان کسینه تک غنیمته نصیب بولندقدده کند و نصیبنده علی الاطلاق ولایت بیعی مقرر اولمده
 نصیبنده بیعی بهر حال تنفیذ اولوق لازم ایدی بیچون حکم من بوردن استثناء قیلنمادی جوابنده دیرز که قبل القسمة
 نصیبنده دخی اصلا ملکی بو قدر کور من مینسکه طرف امامدن ببعه مولی قیلنمادی برسنده بیعی نافذ اولماز
 ایدی بو جهندن صندیمزده معلوم و مقرردر که جله سنده نفوذ بیعی انجق باعتبار معنی النظر در توضیح اولدر که
 مالک هبه اولمان کسینه دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه در و باع غنیمتک غنا تمدن برسنده هبه بی غیر صحیحدر
 و غین فاحشه بیعی دخی بویه در و بومقال مشروح المأل اوزره قصه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ایلدیه استدلال
 قیلدیکه سعد رضی الله تعالی عنه امیر عسکر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقدده مسور بن مخرمه رضی الله عنهما به
 غنا تمدن بر طشقی بیک درهمه بیع ایتشدیدی بعدده مسور آتی ایکی بیک درهمه بیع ایلدیکه سعد اکا دیدیکه
 لایتمنی و فی نسخة لاینبی ورد الطشت فان اخی ان یسمع ذلك عمر فیری انی حایینک یعنی یا مسور سکا غنر ایلدیه
 بی اتهام یا خود طعن و ملام ایتد و طشقی بکار دقل زرافور قار مکه امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
 بو خصوص ایتدوب بن سکا محاسبانه بیع ایتشم ظن ایلدیه همان مسور آتی رد ایلدی بعدده بو قصه حضرت
 عمر رضی الله عنه ذکر اولندقدده الحمد لله الذی جعل رعبی تخافی فی افاق الارض یعنی جد وثنا
 اول الله عظیم الشانه اولسونکه رعبی افاق ارضده و بلاد بعدده ایتکن دخی بندن خوف ایدرل قیلدی دیوب
 بوندن زیاده دسنه سو یلیدی و بیع مزبور جناب سعددن جا ژ اولادی البته مسور اوزره رد طشقه سعدده
 امر ایدر ایدی و اگر اول مولی غنیمتدن برشی قبضدن اقل بلکه اکثر ایلدیه نفسی ایچون اشتر ایلدیه جائز کور بلین
 زیرانفسه باع و نفسندن مشتری اوله مرکز شخص واحدک جانیندن عقده مباشرتی تضاد احکامی متضمندر

مطلب الحایة کالیه

و بعض اصحاب بزم دیدیلر که بو جواب قول محمد رحه الله تعالی در اما قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
 قبضدن اکثر ایلدیه اشتر ایدوب غایبه منفعت ظاهره بی مشتکل اولدقدده جائز کور بیلک لایقدر که مال بیعی نفسی
 ایچون اشتر ایلدین وصی منزلنده قیلنور لکن قول اصح اولدر که جواب مذکور اجاع جبعله صحیحدر زرافوبک
 بیعی بمنزلة الحکم در حتی بعنده کازوم عهده بوقدر بو جهته نفسی ایچون قضایتمش اولور و انسان حق نفسنده
 بالا جاع قضا ایدیه من و اول بیع بومعنا بی متضمن اولمیدی منفعت ظاهره اولسه دخی بالا جاع جائز اولور ایدی
 و و صبتک نفسنه بیع ایدیه مدیک عهده کند و بیه لاحق اولمده تناقض احکامه مؤدی اولدیندند که بومعنی جائز
 دکلدن و اگر ولی نفسی ایچون اشتر اوغن مسمی ایلدیه نفسی ایچون اخذ و غنیمته رد اولور زرافعی باطلدر و حد دخی شبهه ملک ایلدیه
 بر اولد کورسه اول جاریه عقری ایلدیه بر ایدندن اخذ و غنیمته رد اولور زرافعی باطلدر و حد دخی شبهه ملک ایلدیه
 ساقطدر بو جهندن عقری واجبدر اگر چه بو جب قیاس نفسی ایچون اشتر ایتدین و طی و استیلا دی کی
 ولدن نسبی ثابت اولوب آتی دخی غنیمته رد و القاسیدر لکن مؤلف کثیر الاحسان سلوک مسلک استیسا لله اول
 ولدی قیمی مقابلنده حر ثابت النسب قیلوب اولباده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا یا خود مولی بو تصرفنده
 مال ولدندن نفسی ایچون اشتر ایلدین اب کی ولایت بیعی و لیس اولدقاری ذواته نظر و شفقت ملاحظه سیله اولمده
 اب منزلنده قیلدیندن قیاس شبهه ایتدیلددر و قیاس شبهه بومقداری غرور ایچون اثبات حکیمه کافی اولمده
 ولدی قیمته حر قیلددر بو صورتده غنیمت تقسیم اولمده ایتسه جاریه و عقری و قیمت ولدی غنیمته تسلیم اولور
 و اگر غنیمت و جاریه ایچون و بر دیکه غنیمت تقسیم اولمش ایتسه امام غنی اکا عقر ایلدیه قیمت ولدندن اعطاس قیلر زراف
 بولر غایبمان ایچون مولی اوزره دیندر و آنک غنی دخی بطلان ببعه بناء غنیمته حقیقده کفایت ایدرسه بر بر سه
 تقاض اولور اما بولر غنیمه و فالیلرسه امام جاریه بی بیع و بقیه غنی ایتدیلددر بعدده مابق بی اولوب بیت الماله وضع ایدر
 زراف مابق جملده غنیمتدن لکن غایبمان متفرق اولمده لیه قسمتی متعذر اولمده بعدده مؤلف دقیق الافکار مولی
 غنا تمدن نفسی ایچون نسبه اشتر ایتدقدده خلیه شرعیه سین اشکار ایدوب دیدیکه کر کیدر که مولی اشتر ایتد
 ایلدیکه نسبه بی اول اعتماد ایلدیکه بکسینه بیه اقصای غنمه بیع بعدده اندن نفسی ایچون اشتر ایلدیه بو صورتده اول
 تمدن اقل ایلدیه اشتر ایدیه حک ایتسه کر کیدر که اول کسینه دن اول غنی ابتداء غنیمت ایچون قبض بعدده نفسی ایچون
 اشتر ایلدیه اما اول تمک مثلی بالکثیر ایلدیه اشتر ایدیه حک ایتسه غنم اول قبضه حاجت بوقدر زرافوب ایدیه مولی شول
 قاضی ایلدیه همکالدر که مال بیعیدن نفسی ایچون اشتر ایلدیه عزم و اقبال ایلدیه بعدده مؤلف واضح المسائل مولی نفسندن
 نفسی ایچون اشتر ایلدیه مالک اولدینغه قصه عثمان بن عفان رضی الله عنه ایلدیه استدلاله سالک اولمده که ایل صدقه دن
 بومقداری جمع اولوب حضرت عثمان رضی الله عنه خلیفه ایتکن حضور بیه کتور دکلدن اول ایلدیه رغبت ایدوب
 بیع من بزید ایچون سوجه عرض واقصای اتمانلر بیه بلاغدن صکره اول امانه نفسی ایچون اشتر ایتدقدده ناس
 عبدالرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه و اروب بو وقعه بی اخبار ایلدیلر اول دخی همان حضور عثمان بی به
 کلوب یا امیر المؤمنین سندن اقدم عمر بن الخطاب بویه بر نسبه ایشلدیکه کور دیکه دیو عتاب و اول ابلی ایل
 صدقه بیه رد ایلدیه امر و خطاب ایلدی و حضرت عثمان رضی الله عنه اوزره بعض ناسک اعتراض ایلدیکلری
 معا ییدن اول ما وقع بو وضع ناسی اولشیدی پس بواعتراض حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه کی
 ذات عالیشان اوزره وارد اولمده سائر ولی مقاسم اوزره و رودی اولی در واکر قسمت غنا تم ایچون
 مولی اولان کسینه اجزاء غنا تمی تجزیه و هر حصه بی بیان و نسو به دن صکره تعیین حصص ایچون وضع
 قرعه بیه مباشر اولدقدده قرعه ایلد کند و حصه سی دخی ظاهر اولسه بوضو رنده هر کس نصیبی قبض
 ایلدیک جائز اولدینگی کی مولایه دخی جائز اولور زرافقرعه ده نفسی غیر بار ایتسه بیه ایلدیکندن تیر نصیب نفسنده
 تمیزدن عاری و تمت انجق تخصیص نفس ایلدیکه هکنا فده جاریدر و بز بومعنا بی باب نعل الامیرده بیان
 و تقریر ایلدیکه مسئله مرقومه ده تلویح اولمان فرق قسمت و بیعک توضیحی اولدر که بو وصف اوزره قسمت
 یا لکن قسامله تمام اولوب بلکه قسام و مسلمتله تمام اولمده که قسام نصیبی قبض ایلدیکه کی مسلمین دخی
 نصیبلرین قبض ایتشددر و تمام قسمت انجق قبضله در و قسمت جله ایلدیه تقسیم اولمده البته صحیح و مستقیم اولور
 اما نفسنه بعنده تمام بیع بالکثر نفسیه اولور و بیع جانیندن مباشرت و احد ایلدیه تام اولماز کور من مینسکه احدوره
 تر که بی سائر ورثه رضایله تقسیم ایدوب بعد الاقرا عهر بری نصیبی قبض ایلدیه جائز کور بلور اما وجه مشروحله
 احدوره بیع تر که به مولی اولوب تر که دن سائر ورثه تک نصیبلری رضایله کند و نفسندن اشتر ایلدیه جائز کور بلین

مطلب شرک الوصی لنفسه بالنفسه
 انظرو هه للیبیم

مطلب اول ما عیب علی عثمان
 رضی الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصیبه
 او اشتری برضاء سائر الورثة

و غنیمت دخی قسمت و بیع ایچون مولی بونک کیدر واکر بیع غنائم مولی قیلان کنسه غنائمک ارماک یعنی قسرا قلیخی
 بر حظیره یعنی اعل ایچنه وضع ایدوب صکره ایچندن بر رمکه بی بیعها بر شخصه بیع و قبض عن ایلد کد نصکره
 اول شخصه ایسته سنکله اول رمکه تک بیلر بکزی تخلیه قیلدم سن حظیره به کربوب آتی قبض قیل دیکلمه
 شخص من پور کربوب قبضه تدبیر ایدر ایکن رمکه اندن کر زبان و باب حظیره دن جیقوب بی نام و نشان اولوب
 قبض ایده مدیکندن مطالبه رد نمه شتابان اولسه بو بایده جواب ایچق قبض معقود علیهی تعریفله صور تیاب اولور
 امدی بو مثالو مسائله مشتری بک معقود علیهی قبضی کاهیجه بایع مشتری ایله معقود علیهک بیلر بی تخلیه دن صکره
 قبضه قدرت بکلمه اولور و کاهیجه مشتری به مباشرت تسلیمه اولور و صورت تخلیه ده مشتری بک معقود علیهی
 اوزره اثبات بک معقودتی معتبرر تا که قبض اوله اما صورت مباشرتده بو معنی معتبرر دکلدردر بر مباشرت تسلیم
 حقیقندن و شیک حقیقی همان وجودیله تمام اولوب شی زانده توقف ایلاز اما تخلیه تسلیم حکمیدر آنک ایچون
 قدرت قبضی مستعدیدر بو مقدمه بی تقدیر نصکره جواب مسئله بی تفهیمده در ز که حظیره ده اولان رمکه تک
 مشتری اخذینه قادر اولوب غایه الامر اخذنده بر مقدار صعوبت اولغله کند و سائر قید و بند مثالو سنسه له
 محتاج اولدیغی ضرورتده دخی باب حظیره مسدود و قبل فتح السباب احتمال خروجی ناپود ایسه تخلیه قبض
 مشتریدن معتبرر در که مشتری قبضه قادر و بایه دن تمام تسلیم صادر اولشدر و اگر مشتری اخذینه غیر قادر
 یا خود باب حظیره معقود اولوب یا خود ره که بر کشاده مجلده بو لغله فرار و عدم انضباطه قدرتی ظاهر ایسه
 بو تخلیه قبضدن عدالتمندیغی باهر در زرا تخلیه تمکین قبضدن عبارت اولوب تمکین بدون التمكن حاصل اولماغله
 بو بایده تخلیه حکما غیر مختلدر و اگر مشتری بنفسه اخذینه قادر اولوب اعوانه محتاج و اعوان دخی حاضر
 دکلار ایسه بنه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهر در زرا انسان بشرط الاعوان بر سنسه به قادر اولوق بنفسه
 قدرتمند لیل اولدیغی ظاهر در کور من نیستکه انسان بر خشیه ثقیله بی اعوان کثیره ایله محل آخره نقله ممکندر
 و بو معنی بنفسه ممکنه دلیل اولدیغی تمکیندر کذلک مشتریده حل بولنسه اخذینه قادر اولوب فراری حلی
 بولنمیدغیدن ایدوکی ظاهر اولسه بو دخی قبض اولدیغی باهر در زرا بشرط الآله رشیه قدرت انعدام آلت
 وقتنده قدرتمند دلالت ایلاز اما بلا حل و لاعون اخذینه قادر یا خود حل و عونه محتاج و آلوده یا نده حاضر ایسه
 تخلیه قبض ایدوکی ظاهر و اوزرینه و وجوب عن باهر در زرا قبضه قادر ایکن ایچوب رمکه سمیت فراره
 سالکله اولغله مشتری بعد القبض مضع اولوب مالندن هالکله اولور و اگر رمکه حظیره ده اولوب بلکه زمای
 یه بایده ایکن مشتری به آل شور رمکه بی دیوب زمانه بدینه وضع ایتد کده رمکه فرار ایلمسه بنه مال مشتریدن
 ایدوکی آشکار در زرا بدینه وضع ایتد کده اوزرنده بدینی حقیقه اثبات ایلشدر و مشتری اوزره تقریر نمده معتبر اولان
 اصل قبض اولوب استقامت قبض دکلدردر بایع اوزره عقدا یله واجب اولان مشتری به تسلیمدر یوقسه اوزرنده
 بدینی انفا دکلدردر و اگر بایع بد مشتری به وضع ایتد کد نصکره بدینی ترع ایچوب مشتری ایله برابر امساک و اولخاده
 ایسته سنکله رمکه تک بیلر بکزی تخلیه قیلدم و امساکم آتی سندن منع ایچون دکلدردر همان سن آتی ضبط
 ایده سین دیو امساک قیلدم دیوب اول هنکامده رمکه فرار ایلمسه بو دخی قبض ایدوکی بدیدار در زرا بایع
 بد مشتری بی اوزرنده اثبات ایدوب کندو بدینی استدا متنده تقریر بد مشتری اوزره معیندر یوقسه مانع دکلدردر
 بو جهته تمام قبض مشتری به مانع اولماز سوال اولورسه که بو صورتده رمکه بد بایعده بولنوب بدی اوزرنده
 باقی اولدیغیه ثبوت بد غیره مانع اولور بنه کیم رمکه معصوبه اوزره بد مالک باقی اولدیغیه بد غاصبک آنده مدخلی
 اولوب اوزرنه ضمان لازم اولماز جوابده در ز که بقاء بد بایع ثبوت بد غیره مانع اولوق علی طریق المنازعه و المقابله
 اولدقده در یوقسه بد غیره تمکین وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز مسئله بیعی مسئله غصبه قیاس ایتمک
 قیاس مع الفارق در زرا غصبه و وجوب ضمان مجرد ثبوت بد غاصبه دکلدردر بلکه ایچق تفویت بد مالکله در
 امامیهک ضمان مشتریده دخولی مجرد بد مشتری اوزرنده ثابت اولغله در بناء علیه مجرد تخلیه ایله قبل النقل
 دخی حکم بیعه نظر ایله ضمان مشتریده داخل اولور اما حکم غصبه نظر ایله ضمان مشتریده داخل اولماز
 حتی قبل نقل مشتری هالک اولوب صکره میعهده ظهور استحقاله مشتری قبضه غاصب اولمش اولسه شخص
 مستحق مشتری غاصبه بر شیبی تضمین ایده مز واکر رمکه بد مشتری به واصله اولوب هنوز بد بایعده حاصله ایکن
 بایع ایسته سنکله رمکه تک بیلر بکزی تخلیه قیلدم همان قبض قیل و بون آتی ایچق سنک ایچون امساک ایده یورم
 دیزر اول حالده رمکه فرار ایلمسه بو صورتده مشتری اخذ و ضبطنه قادر ایسهده بنه معنای مذکور ایله قبضی

مطلب بطریق قبض البیع

مطلب وجوب الضمان علی العاصب و علی مشتری و الورق بینهما

آشکار اولماز زرا بد بایع آنده حقیقه ثابت در و حکم بد حقیقه ایچق بد حقیقه ایله زائل اولور و تخلیه ایله
 مشتری بک قدرت قبضه بد حکم سنی آنده بایع ایچون ثابت اولان بد حقیقه به مقابل اوله من اما بیع مثلا
 تیاب اولوب بایع آتی حضور مشتری به قد خلقت بیک و بینها دینه رله و ضلعندن صکره هالکله اولسه جواب
 مسئله بشقه در که آنده بایع ایچون اوزرنده بد حقیقه قالدوب مشتری دخی تمکین قبض اولمشدر حتی بایع بدنده
 امساک ایدر ایکن مشتری به خلقت بیک و بینها فاقبضها دینه قبض اولماز مکر بر طرفی دخی بد مشتری به
 واصل اوله بو صورتده بد حقیقه سی بد بایع معارض و اولوجه فایض اولور و اگر بایع بر طرفی مشتریدن بعد اولان
 موضعده القا و مشتری به قد خلقت بیک و بینها فاقبضه دیوند ایلمسه مشتری کلوب بدی واصل اوله حق مرتبهده
 یوقه قدرت اولدقده حکم قبضی هویدا قیلماز زرا بوضعی تسلیم تمکیندر و تمکین بدون التمكن غیر معتقددر
 و تمکین قبض ایچق بعد القرب حاصلدن و قبل القرب وجود تخلیه کالمعقددر و اگر مولی حظیره ده بولسان جمع
 ازماکی بیع و مشتری ایله بیلر بی تخلیه ایدوب تیاب حظیره مسدود اولغله ارماک قبل فتح السباب خروجیه قدر تیاب
 دکلار ایکن مشتری بعضی ارماکی اخذ ایچون فتح باب ایتد کده ارماک بعضا اوکلا اوزرنده غلبه و حظیره دن
 فریاده شتاب ایلمسه بو صورتده مشتری بعد دخول الحظیره اخذل بنه قادر اولسون اولسون اوزرنده غنیمت
 ایجاب اولور زرا بیع جمله سنه شامل و جمله بیعی باب مسدود ایله مجززه ایکن مشتری فتح بابله استهلاک ایلشدر
 و معقود علیهی مشتری استهلاکی قبضی معتبرر در بعضی ایجاب بدیدار که قول مذکور ایچق قول محمد
 زوجه الله تعالی در که آنک عندنده فتح باب استهلاک بطریق تسبیب الاستیلابدر حتی برکنسه آخرک باب اصطلحی
 فتح ایدوب دایه سی در ساعت قرار ایتد کده مالکله قیمت دایه بی ضمان اولور اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه
 اوزره مکر کدر که بو صورتده مشتری اوزره عن واجب اولسه زرا بو حقیقه رجه الله تعالی فتح بابی استهلاک
 قیلوب اولیایه هلاک دایه بی دایه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ایدر بو جهته ملک غیره فتح بابله ایجاب
 ضمان ایلاز لکن رأی اصح اولدر که قول محمد کور جمع ائم که مذهب صحیح ایدر زرا امام ابی حنیفه رجه الله
 تعالی دخی فتح بابی تسبیب قیلشدر ایچق فعل دایه بی ایجاب ضمانده اعتبار ایچدیسهده ازاله سیب ضمانده
 اعتبار ایچکله حکم ضمانده اول تسبیب اوزره فعل معتبر عارض اولدی دیشدر کور من نیستکه دایه بی طرفه سوق
 ایله وب سائق برابر کل ایکن دایه عین و مسازه جوی لاله بعض اشباهه زیان ایلمسه اول دایه تک خلاف سوق سائق اوزره
 کند و اختیار ایله سیرندن احدائی اعتباره شایان کور یلوب سائق اوزره ایجاب ضمان اولماز و فتح باب باجماع اولی الالباب
 اتلاف دایه به تسبیب اسباب ایدوکی صورتیاب اولوب آندن اقدم حکم عقدا یله اوزرنده عن تقریر و ایجاب اولدقده نصکره
 فعلی دایه حکم عقلمی منزل اوله میوب ضمان عن اوزره باقی فالور و اگر صورت مفروضه ده فتح باب ایلین مشتریدن
 غیر بی شخص ایسه نظر اولور اگر مشتری کند و فتح باب ایدوب حظیره به دخول و بدل مقهور ایلمسه قبضه قادر
 اوله حتی مرتبهده ایسه اوزرنه عن واجبدر و اگر یوله دکل ایسه عنی غیر مستوجبدر زرا آندن مباشرت و تسبیبه اتلاف
 بولغله اوزرنده تقریر عن ایچون ایچق تخلیه بایعله قبل فتح الباب تمکین قبضی معتبر اولدخی شی اولده مقرر و نایده غیر
 متصوردر کور من نیستکه مشتری ارماکدن بر بی قبضه تمکین دکل ایکن بایع فتح باب ایلمسه اوزرنه تمکیندین سنه ایجاب
 اولماز پس فتح باب ایلین شخص آخر اولدقده بنه بو جوابله بخاید نظر ایولدر که برکنسه بریت عظیمه طیران ایلین
 طبری بیع و مشتری ایله بیک بیلر بی تخلیه ایتد کده فتح بابله فرار و طیران بنه باعث اولان مشتری ایسه اوزرنه عن واجب
 اولور و اگر شخص آخر بایع صرصر ایسه مشتری تمکین اخذ اولماغله واجب اولماز بس ارماک دخی طور کیدر
 مؤلف موشکاف در که مسأله مذکورده اگر چه بر برینه متقار به در لکن هر بنده استحسانه جواب مستألف استیثاف
 اولدی و اگر مولی غنائمی بیع ایدوب عنی قبض ایتمکله امام مولی تک مشتریدن ثمنه ضمانتی طلب ایدوب اولدخی
 ضمان اولسه ضمان صحیحدر اما وکیل بالبیع موکل ایچون مشتریدن ثمنه ضمان اولسه صحیح اولماز زرا وکیل
 محقوق عقده نفی ایچون عاقد کیدر حتی معقود علیهمده استحقاق یاعیب ظهور ایلمسه آنکله مخاصمه اولور
 بوله ایکن مشتریدن ثمنه ضمان اولدقده نفی ایچون فریادن ضمانی حکمیده اولوب جائز کور لکن مولی
 بو عقده بمنزله الرسول نایب محض اولوب اوزرنه حقوق عقددن نیست لازم اولماغله مشتریدن ضمان نمنده
 ایجابندن بری کیدر که امر یله ضمان اولدقده بعد الاداء اوزرنه رجوع ایدوب بلا امر ضمان اولدقده ادا ایتمسه
 دخی رجوع ایده مز و یوقره دلیل اولدر که مولی تمکیندین مشتری بی ابر ایلمسه اراسی صحیح اولوب وکیل بیعنا
 اراسی حق مشتریده صحیح اولور ایچق مثل عنی موکله ضمان اولور وهم بو یبعده مولی بیع مال بیعده قاضی

مطلب کفاله المولی او الوکیل

مطلب باع طبراً بطرفی البیت

میرانده در و وکیل بیع مال بتمیده وصی میرانده در و برقاضی مال نبی بیعتن صکره قبل قبض الثمن بیع کبیر
 اولوب قاضی حال قضایا سینه بیع ایچون مشتری بدین ثمنه ضامن اولسه یا خود اول قاضی عزرا اولوب قاضی آخر کلوب
 ثمنی اول قبض ایلمک اقتضای ایلد کده قاضی اول قاضی ثانی ایچون مشتری بدین ثمنه ضامن اولسه ایکن صورتی دخی
 ضمانی جائز کور یلور اما بیع وصی ایسه مشتری بدین ثمنه بعد الکبیر بیع ایچون یا خود قاضی ایچون ضامن اولسه
 ضمانی باطل اولور و اب دخی مال صغیری بیع و ثمنه ضامن اولد قده وصی حکمنده در و قاضی ایله فرقلری
 ذکر ایلد بکیم معضادر که اب و وصی به عهده واجبه اولوب عیب واستحقاقده خصوصت مشتری آنرا ایله واقعه
 اولور اما قاضی به عهده لازمه اولوب مشتری ایچون بولردن برسنه ده آنکله خصوصت واقعه اولماز و این قاضی
 دخی عدم لزوم عهده ده بمنزله القاضی اولغله مشتری بدین ثمنه ضمانی صحیحدر و بیع ضامن مولى قیلان دخی
 بولر کبیر که معنده اکادخی لزوم عهده بوقدر حتی میعهده استحقاق ظاهر اولسه مشتری اخذ عن ایچون
 من له البیع اولان غایبه رجوع ایدر و عیب ظاهر اولد قده مشتری ایچون امام دیلرسه اول مولای و دیلرسه آخر ایکن
 تعیین خصم ایلوب حق مشتری ثابت اولد قده ثمنه قبل القسمة غنا ثمنه رجوع ایلوب بعد القسمة امام
 بیت المالدن غرم اولور و بیع ایچون اولان مولى اوزره بولردن برسنه ده عهده لاحقه اولمغله ثمن ایچون
 ضمانی صحیح اولور والله تعالی اعلم

باب المسلم یتخرج من دار الحرب ومعه مال فیمایصدق فینه ومالیصدق * یعنی رسول دار الحرب بدین خارج اولد قده
 یاننده بولنان اموالده تصدیق اولوب و ایمان احوالی بو بایده مشتری و حقا لاجوالدر مسلمیندن برسنه ایمن بعض اموالده
 عسکر مسلمینه دار الحربده الحوق واتصال ایخده کده بومالی بن دار اسلامدن ادخال ایتمیشیم یا خود اهل حرب
 بعض اسبابله بکا تمکک و ایصال ایتمیشیر ایکن دیو بسطه مقال ایله قول آنک قولیندر و زرایدی بد محترمه ایکن
 اول مال اوزره ثابت در وهم ظاهر حالی شاهده ایلمدر که دار الحرب به معامله اهل حرب ایچون داخل اولمشدر
 و ناجر حسب العاده ایچق مالله داخل اولور و اموال اهل حرب بدین دخی اکلواصل اولان الله اقتضای عقدا امانه
 رضای طرفینه بنا قیلان بعض اسبابله حاصل اولور و قول معتبر بو مثل وظاهر حال شاهده مقال اولانک قول ایکن
 امر مقرر در امام مسافر قوم بن بومالی اهل حرب بدین غصب ایلمد دیو اقرار ایدرسه اول مال فی عهده ایکنه تقر اولور
 و غیره ایقدر که آنی کلوب اهل حرب به و دو تسمیر ایله زرایدی زرایدی ایچون کلوب ایق القهر تمکک ایلوب قهری دخی
 چیشه لحوقه اجر ازده مشارکتله تمام اولمشدر کور میز بسنکه مسلم من بور اهل حرب ده مستأمن اولوب بومالی
 اخراج ایتمیش اولسه ایسه عنیت مسلمین قیلنور بوجهته اول مالله حق حبس بنیت ایچون ولایت امری دخی
 ثابت اولور لکن مستأمن اولوب اموال اهل حرب بدین برشی عظیم خاطر لری بولمادیمه اخذ ایتمک و قدر تمکک الا لازم
 ایکن شرعا حرام اولان سبب غدر ایله آنی تحصیل ایلمشدر بو مثل و سبب خبیثه حاصل اولان فالده طریق سلامت
 اصحابنه رد و ایصالدر پس بو تعلیل مشروحه مال من بور فی اولدیغی مسلمین دار الحربده یا خود بعد اخراج
 دار اسلامده بولنسه لردخی اول مان اهل حرب به رد و ایصال لایق شان امر اولد بیعی کسب وضوح ایلمشدر
 و صورت مفروضه ده مال مقصوب اهل حرب بعض رقبقری اولوب اولدخی اسلامه مظهر توفیق اولمش
 بولنسه ایکن بیع و ثمنی ارسال یا خود کلوب ثمنی اخذ ایله سز دیو بخر ثمنه به استیصال ایدر زرای اسلامه
 رد عینی متعذر اولغله خروج عهده بیع و رد ثمنه محصر اولمشدر نظیری شول حرب من مستأمنک عهده ایکن
 اول مستأمن هنوز دار بخرده موجود ایکن یا خود دار بخره رجوع نکرده صدمه من بور دار بخرده اسلامی قبول ایله
 و اگر مسلم من بور احرار اهل حربی قهر اخذ و اخراج ایلمش ایسه نظر اولور کور قبول اسلام ایدرسه چله بیعی
 کما کان احرار اولوب اوزر بینه استیلا به سبیل بوقدر زرای مسلم من بور اهل حرب سبیله اخذ لردن شرعا مجموع اولغله
 قهری تمام اولمغله اول مسلمک حقهده اهل حرب دار بخرده بولنان مستأمن حکمنده اولد قیلنور قهر ایله
 مملوک اولماز ایکن اسلامه حرب لری متا کده اولمشدر و اگر اسلامه کلوب طالب ذمت اولورسه دار بخرده
 حصول لردن تصکره دخی صفت حرب لری باقیه اولغله اهل ذمت قیلنور لکن عیب اهل حربک طلب ذمت بینه
 التفات اولماز زرای آنلرده مولای بک حکماری ثابت و اوزر بینه رد لری واجب اولغله اموال سائر لری حکمنده لردن که
 ممکن ایسه اموال لری باعیانها اوزر بینه رد اولور و ردی متعذر یا خود احتمالی ضمانی مقرر اولد قده بیع و ثمنی
 ارسال اولور یا خود عینی یا ثمنی صلحی کلوب ایچیمه دک توقیف اولور و اگر مسلم من بور اهل حرب اموال مسلمیندن
 اخذ و احرار قیلد قری بعض اشیا لری اخذ ایتمش ایسه بودخی صورت سابقه ایله برادر زرای احرار ایله اشیا

مرقومه به مالک اولوب حتی اسلامه کلسه لردخی بینه ملکر نده ایقا اولغله اموال سائر لری حکمنده اولمشدر
 ایچق صورت من بوره ده فی الاصل بمالک مسلمین اولان رقیق بولنورسه آنلری فی الاصل اهل دار اسلامدن اولغله
 اهل حرب آنلره قهر ایله مالک اولمشدر ایسه بعد اخراج بر دخی باعیانهم اوزر بینه رد اولوب همان بیع و ثمنی
 ارسال اولور و اگر مسلم من بور اهل حرب قهر ایله مالک اولیه جقلری رقاب مسلمینی اخذ و اخراج عیلمش ایسه
 آنلر کما کان حرب لری اوزره ایقا و اهل حرب به رد و تسلیمدن هر وجهه ایقا اولنور زرای اهل حرب قهر ایله بونره
 مالک اولمشدر حتی اسلامه کلسه لردن بونره دن قصر بندا و زرای بینه واجب اولور بوجهته مسلم من بور
 رقاب مسلمیندن بد ظلمی قصر و اوزر بینه واجب اولدیغی وجهه اوزره حالت اصلیه لینه اعاده ایله دین قیلنور بینه
 امداد و نصرا ایلمدیکنده محسن و بوقعلی غدر اماندن عد اولمادیمه منین اولمشدر و اگر مسلم من بور اهل حرب دن
 غصبه مأخوذینی دار الحربده عسکر مسلمینه اخراج ایچوب همان دار اسلامه ادراج قیلنسه نظر اولنور اگر
 مأخوذی رقاب مسلمین کی اهل حربک مالک اولیه جقلری نسنه لردن ایسه بودخی صورت سابقه ایله برادر
 زرای مسلمینک اهل حرب دن اخذ و احرار ایله تمکک ایله جکلری ایچق مملوک اهل حرب اولوب یا خود قهر ایله محل
 تمکک اولان نسنه لردن و اگر مأخوذی اهل حربک مملوک لری اولوب اسلامه کلسه لردخی کندوره سالم قیلنسه جق
 نسنه لردن ایسه کر کدر که امام مسلم من بوره اول نسنه لری اصحابنه رد ایله ایقا ایلوب حکم رده اوزر بینه جبر
 و اجا ایله زرای بوسورنده سبب ملک اولان احرار بدار اسلامی اتمامه متفرد اولغله آنده حق مسلمین ثابت
 اولوب ولایت امام دخی ثبوت حق مسلمینه منی اولغله اولدخی ثابت اولدیغندن در اوزره جبره قادر اوله من
 امامستایه اولی بشقه در غایبه الامر مال من بوری شرعا حرام اولان سبیله تحصیل واقعا ایلمدیکندن بینه و بین الله
 تعالی ردی واجب ایکن تعلیمه امام اکتفا ایدر نکرته سی اولدر که مسلم من بور ایچق امان نفسی ابطال ایلوب
 امان مسلمینی ابطال ایتمشدر زرای اهل حرب بوقرض اوزره امان مسلمینه بولمابوب ایچق اول مسلم مستأمنک امانده
 بولمشدر ایکن کور من بسنکه سائر مسلمین ایچون اول مالی ابادی اهل حرب دن اخذ ایتمی مباح ایکنی و امان مسلمینی
 ابطال ایتمدیکندن امام ایچون امان مسلمینه رعایت قصدیه اول مالی رد باینده ولایت اجازت ثابت اولماز و امان نفسی
 ابطال ایلمدیکندن بینه و بین ره کسب و بال ایلمشدر و بو مثل و احوالده امام ایچون اجباره مجال اولوب طریق
 اصلاحی همان فتوی ایله بیان حرام و حلالدر زرای اجبار خصوصت منی و بو بایده آنکله بفرده خصوصت منقیدر
 لکن مال مرقومی آندن شرعا بر مسئله لایق و سزا دکلددر زرای کسب خبیثدر و شراننده معنای خبیث تقریر وارد
 وهم امتناع شراننده بو مثل و صنعه عودندن زجر و ترهیب و علی ما هو الواجب اصحابنه رد اوزره حث و ترهیب
 وارد بویله ایکن آنی برکسنه اشترا ایسه مسی * اولورسه ده اشترا منی منعقد اولور زرای سبب شرعا قسادی
 بعد تمام السبب ثبوت ملککنه مانع اولمغله اول مسلم ملک نفسی بایع اولمشدر و نهی اشترا عین مشریده بر معاندن
 پیدا اولمشدر اما شرعی منعقد اولد قیلنور صکره بایده امر اولنان رد اهل حرب به مشتری به دخی امر اولنور زرای
 موجب رد اولان معنی بوشرا ایله زائل اولماز لکن شراء فاسده ایله اشترا قیلان بشقه در که مشتری آنی بایعه رد ایله
 مأمور ایکن بیع صحیحله آخره بیع ایلمد کده مشتری ثانی رد ایله مأمور دکلددر که بونده فساد بیع ایچون وجوب
 رد ملک مشتری اول اوزره مقصود ایکن آخره بیعه ملک زائل اولمشدر و مانحن فیهده وجوب رد ایچق امانده
 غدر و خیانت و مالده ملک اهل حرب به رعایت و صیانت ایچوند که بومعنی اخراج ایلمن ملک بایعهده استوار
 اولدیغی کی ملک مشتریده دخی برقرار در بناء علیه بایع کی مشتری به دخی رد ایله ایقا اولمشدر سز وارد نظریری
 شول متاعدر که بایع آنی اگر اهله بیع ایله مشتری آخره بیع ایلمد کده بایع مکره ایچون مشتری اولدن قبل شراء الثاني
 حق استردادی ثابت اولدیغی کی تانیدن دخی ثابتدر بر ثبوت حق استردادی عدم رضاسندن اولغله بیع مشتری
 تغير حقنی اقتضای ایکن و اگر مسئله مفروضه ده مسلم من بور دار اسلامه یا عسکر مسلمین ایچیمده ایکن اهل حرب به
 اعطاء امان ایتمش اولسه بوسورنده متاع من بور بدیندن جبر ایله اخذ و اهل حرب به رد و احسان قیلنور زرای
 منعه مسلمینده ایکن امانی امان جماعت مسلمین صکی اولدیغندن مال مستأمنی قهر ایله اخذ ایتمش اولوب
 مال مستأمن قهر ایله تمکک اولمغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اولی ده کندو امان اهل حرب به بولنوب
 اهل حرب کندودن مستأمن اولد قیلنور مال مستأمنی اخذ ایتمش اولمشدر و غدر امان اوزر بینه شرعا
 حرام اولغله کسبنده خبیث ممکن ایسهده مال من بور قهر ایله تمکک محل اولدیغندن آنده ملک ثابت اولمشدر
 بناء علیه رد اوزره حکمده جبر اولماز وهم صورت ثانی ده غدری امان مسلمینه در کور من بسنکه اول مالک حکمی

جمع مسلمانان حفر کرده تا بند که اموال اهل خردن بر شئی اخذ فرزند ایچون خلال دکلدر و امام ایچون امان مسلمین
 غدر ایدن ایچون ولایت منع وارد بوجهتله رد اوزره اجبار ایدر اما صورت اولی ده غدیری بالکزامان نفسنه در
 کوره زمبسنکه سائر مسلمین ایچون بومالی ایدی اهل خردن حق اخذی وارد بوجهتله امام رد ایله افتایدر
 وجبر ایلن و اگر مسلم مستأمن مزبورک دار اسلامه اخراج قیلدیغی اهل حربك امتعه مسلمیندن اخذ و احراز
 ایلدگری نسنه لردن اولغله صاحب المتاع کوروب اول مسلمدن قیمتله اخذ طالب اولسه کر کدر که امام
 اخذ ایله قضایه اقدام ایلله زیرا اکا قیمت انجق مقام عینه قیامله سالم اولوب بوبنده عینی اهل حرب اوزره
 رد ایله مأمور اولدجه ملکی آنده شرعا غیر مقرر ایکن امام ایچون تنفیذ اخذ قضا برله ملکی تفریوا مضای
 ضیر مشر و عدل کور زمبسنکه اول متاعی اهل حرب به رد ایلد کدنصرکه اسلام یازدهتی قبول ایلسه ل متاع مرقوم
 ینه آنره سالم و مالک قدیمی ایچون سبیل اخذی منع مدد اما اهل حرب اول متاعی مسلم مزبوره هبه ایتمش لرایسه
 آنک حکمی بشعه در که آنده ملکی شرعا مقرر اولغله مالک قدیمی قضاء قاضی برله آنی قیمتله اخذ مقتدر در
 و ما نحن فیهده محذور آخر دخی مقرر در که مالک قدیمی اخذ ایله آنی ملک قدیمینه اعاده ایدوب عبدجانی ایچون
 مولاسی دیتی فدای قیلدیغی کبی بودخی و بریدیگی قیمتی ملکینه فدای قیلد جقدر و ملک قدیمینه اما ده لا الحاله اول متاعدن
 حق اهل حربی ابطال و تعطیل و آنکله حکم و قضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانی تفری و تکمیل وارد
 امام مسلم مزبور اول متاعی مالک قدیمینک غیر برکنسه به بیع ایلسه بیعی نافذ اولور و اولی بده بر قاضی به رفع خصام
 اولسه اول بیعی تنفیذ اقدام ایدر زیرا بونده مشتری ملک جدید ایله مالک اولغله تنفیذ شرعیه حقی اهل حربی
 ابطال یوقدر انجق بودخی بایع کبی اهل حرب اوزره رد ایله امر اولور اما مالک قدیم انجق حق اهل حرب اوزره
 مقدم اولان ملک قدیمینه اعاده مراد ایلدیکندن آنکله حکم و قضاده حقلین عن اصل ثابت اولمش مزبوره محو
 و ابطال بولندیغی عند مزبوره معلوم و مستفاد اولمش کذلک مالک قدیم قیمت بائنه مشتری تأیدن دخی اخذ ایچون
 تقاضا ایدر سه بیان مشروح اوزره ملک قدیمینه اعاده بی متضمن اولغله امام ینه اخذ ایلد قضا ایدر مز و اگر مسلم مزبورک
 دار اسلامه اخراج ایلدیگی عبد مسلم یا خود ایدر مسلمه ایسه ینه مولاسی ایچون قیمتله حق اخذ یوقدر زریبان ایلدیک که
 آندن حق اهل حرب منقطع اولمش درواستیلا اولان نسنه دن حق اهل حرب منقطع اولدجه مالک قدیم ایچون
 حق اخذی ثابت اولماز کوره زمبسنکه استیلا ایلن حربی امانله دار عیزه داخل و عبد مستولی علیه دخی معینده
 حاصل اولسه اگر چه اسلام عبده بنا بیع اوزره اکا جبر اولور لکن مولاسی قدیمی ایچون نه قیمت ونه تخمین برله
 حق اخذی ثابت اولماز و اگر مسلم مستأمن مزبور متاع مذکور دار الحربده منعه جیشله احراز ایتمش ایسه
 آندن حق اهل حرب منقطع اولدیغندن مالک قدیمی ینه نه قیمت ونه ثمنه اخذ ایدر مز لکن بوضورتده امام ایدن
 جله سنی اخذ و ایچنده رقیق مسلم و ارایسه بیع و ثمنی اموال سائر ایله بر ابراحمانی کلوب اخذ ایدر ججه دیک توقیف ایدر
 زیرا بونده بقاء حقلری صورت سابقه دن اظهار در که بواحراری منعه جیشله اولغله امام ایچون رد اوزره ولایت
 اجبار بولنوب صورت سابقهده احراز بی نفسه دار ایله اولغله امام انجق وجوب رد ایله افتایدر و مالک قدیم ایچون
 قیمت و ثمنله حق اخذ صورت سابقه ده ثابت اولما بیجه بونده عدم شوقی باغاریق اولی در و اگر مسئله مرقومهده
 دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولوب بلکه ایچلرنده اسپرایسه نظر اولور اگر خروجنده ابتداء دار اسلامه
 قادم اولمش ایسه احراز ایلدیگی جمع اموال کندوبه سالمدر زرا اهل حربده مستأمن اولوب بلکه مقهور
 اولغله وقت قدرنده قتلاری و اخذ اموال لری شرعا مقدر ایدر و ماللردن هر نه احراز ایتمش ایسه اکا جلال طیدر
 اما ایچنده اهل حربك امتعه مسلمیندن احراز ایلدگری نسنه و ارایسه بوضورتده مالک قدیمی دیلرسد قیمتله
 اخذ ایدر زیرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استیلا برله آنی احراز ایتمکله آندن حقلری منقطع و کندوا کاتملکله
 ممتاز اولوب اول نسنه غنچندن اکا اصابت ایلن سهمی مزبونده اولغله مالک قدیمی دیلرسد قیمتله اخذ قادر اولور
 و اگر خروجنده دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه ولوج ایدوب بومالی اهل حرب بکاهیه ایلدیلر یا خود آندردن
 اشرا قیلدم دیو دعوایه اجزا ایلسه تصدیق اولنوب همان فی عسکره القا اولور زرا اهل حربده مقهور اولوب
 اهل حرب اسپرله بویله معامله ایتمکگری عادتلردن مشهور اولدیغندن ظاهر حال مکذب مقالی اولغله
 تصدیقنه مجال بولنوب همان غصبه اخراج ایلدیگی منزله امواله انزال و اهل عسکر مدار تمام قهر اولان
 احراز بدار الاسلامده مشارک اولملریله فی عسکرده ادخال قیلنور مکر مدعاسی اوزره مسلمیندن ینه عادله
 اقامت ایدر بوضورتده الثابت بالینه کالتاب بالمعاینه حکمی اجرا قیلنور زیرا اهل حربك اکا برنسنه بی هبه

یا خود بیع ایدوب بعده سبیلنی تخلیه ایتمک لری معاینه ایلنسک اهل عسکر آنده شریک اوله منزل که اول
 بطریق التراضی مالک اولمشدر و شرکت عسکر بطریق القهر اخذ اولنان نسنه لردن که تمام قهر قوت
 جیشله در امامت هبه و شرا قوت جیشله دکلدر بولنوب ینه ایله ثابت اولدقده ذکر اولنان حکم معاینه بولنده
 جار ایدر و اگر مسئله مزبوره دار الحربده عسکر مسلمینه خارج اولان بر اسپر و مستأمن ایکی مسلم اولسه ل
 بوضورتده حال اجتماع لری حال انفراد لری ایله اعتبار و ید مستأمنده بولنوب هبه و شرا ادعا ایلدیگی مالده قولی
 مع العین تصدیقه ابتدار و ید اسپرده بولنوب بویله ادعا ایلدیگی مالده انجق مسلمیندن اقامت ینه ایله تصدیقه
 اجتناب اولنور اگر بولنور دار اسلامدن دار الحربده بولمالله برابر دخول ایتمش دیک دیو ادعا ایدر سه ینه مستأمن بونده
 بولنان مالده یعنی ایله تصدیقه سزا کور بولور لکن اسپر اقامت ینه ایسه ده ایسه ده تصدیقه روا کور بولنور
 اهل حرب اول اسپری معینده بولنان مالله برابر دار الحربده احراز ایتمک لری محل تملک اولان اشیانسه مالک اولملریله
 بومال دخی اهل حربك اموالی اصلیه لری سلکنه منسلک اولمشدر صکره اول اسپر منعه جیشله احراز ایلد کده
 فی مسلمین قیلنور مکر مال مذکور اهل حربدن مستأمن اوله مثالی اسپرده بر انجق و ظاهر اولوب اول دخی حین
 اسپر مده بولنوب همده مستکن یا خود بلع ایتمش بولم بطنده محقق بولغله اهل حرب اکا متقطن اولدیلر دیو
 دعوایه مباشر اوله بوضورتده دخی مال مزبور محل تملک اولوب حین مقهور بونده معینده محسوب و تمام احراز
 اهل حرب بیه اموال سائر بی کبی آندن دخی بقایه ملکی مسلوب اولغله مقتضای قیاس ینه عدم تصدیق مدعا سیدر
 لکن مؤلف البی الاحسان بویله سالک استیجاب اولوب دیدیکه اسپر مزبور اول مال مستوری دار اسلامدن
 برابر ادخال قیلدیغی ینه ایله اشیان ایدر سه اکا سالم قیلنور زرا احراز لری انجق قهر ایله اولوب دار الحرب
 دار حکم اولماغله قهر لری حکم ثابت اولوب انجق حسان ثابت اولور و قهر حقلری بیلدک لرنده محقق ایتموب
 انجق بیلدک لرنده ایدر و بطن و غنچه بولنان نسنه بی البته بیلدیلر و آنده بطریق القهر ملک لری ثابت اولوب
 فی الاصل اسپرک ملکی ایدوب ینه ایله ثابت اولدقده ملک اصلیه اوزره ابقا و ایدن شرکت جیش الغا اولنور
 سؤال اولنور سه که صورت مقروضهده دار اسلامدن ادخاله اقامت ینه کفایت ایتموب حین اسپر نه فر و بطنده
 ایدوب کونه اقامت لازم ایدی جوابده در ز که اسپر مزبور محتمل الصدیق اولوب تکذیب ظاهره مقرون اولبان
 اخبارنده امین و قولی قبول و تصدیقه فر بیدر و اگر عسکر مسلمینه خارج اولان مستأمن و اسپر اولوب بلکه
 دار الحربده اسلامه کاش بر ذات هدا اسپر اولسه بونده بولنان مالده فی الاصل ملک ایدی یا خود اهل حرب
 بکاهیه ایتمش ایدی دیو دعوی ایلسه قول آنک قیلدردن یا شخص مرقوم امین اولوب بونده بولنان نسنه ده
 خبر محتمل الصدیق ایله اخبار ایتمکله خبر ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولدیغی آشکار در حتی بز مضمون
 قولنی معاینه ایتمش اولسوق مال مزبور اکا سالم و شرکت جیشدن محفوظ و مسلم قیلنور ایدی خبر ایله بونسنده
 دخی بویله در اما اهل حربدن غصب ایتمش دیمه بوضورتده مال مزبور فیته ادخال قیلنوب اهل حربده رد
 و ایصال قیلنور لکن مستأمن بشعه در که مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ایکن طب خاطر لری بولنور
 برنسنه لرنه اخذی نامشروع ایدر اما ایچلرنده قبول اسلام ایلن غدر و اخذدن غیر ممنوعدر زرا اهل حرب
 بر برنک اماننده اولوب بر بوضورتده تعرض لری مجرد موافقت دیندن نشئت ایتمکله اول دخی ایچلرنده قبل الاسلام
 بولندیغی حال اوزره حاصل و ماللردن غصب ایلدیکنده منزله اسپر نازل اولمشدر سؤال اولنور سه که
 بوقدر اوزره دعوایه هبهده اسپر کبی بودخی تصدیق اولنور لازم ایدی جوابده در ز که عدم تصدیق
 اسپر انجق ایچلرنده مقهور اولدیغندن ظاهر حال مکذب مقالی بولغله در اما ایچلرنده اسلامه کلن کسنه نک
 اسلامی معلوم لری اولماغله مال و نفسته تعرضدن بری و طرز قدیمه معامله اوزره جاری اولملریله ایچلرنده
 مقهور اولوب ظاهر حال مقالی تکذیب ایتمکله بز دخی خبرنده تصدیقنی تصویب ایلدیک و اگر شخص مرقوم
 دار الحربده عسکره ولوج ایتموب همان دار اسلامه خروج ایتمش اولسه دار ایله احرازده منفرد اولغله کتوردیکی
 مالک جله سنده تملکله منفرد قیلنور بوضورتده مال مزبور فی الاصل بر مسلک متاعی ایکن اهل حربك احراز
 ایلدگری نسنه ایسه صاحب قدیمی دیلرسد قیمتله اخذ قادر اولور زرا شخص مرقومک اهل حرب اوزره
 استیلا ایدوب قهر ایله اول نسنه به تملکی مسلم آخرک بوجه اوزره تملکی کیدر و صاحب قدیمی مسلم آخردن
 قیمتله اخذ قادر اولدیغی کبی بولنور دخی قادر مکر اول متاع اوزره استیلا ایلن حربی قبل الاسلام شخص
 مرقوم اوله بوضورتده متاع مذکور اکا سالم قیلنور لقوله علیه السلام من اسلم علی مال فهو له یعنی اول کسنه که

برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنک ملکیدر وهم اسلامه آنده حتی تفریر ایشد ر وحقی مستولی
منقطع اولد جده حق مالک قدیم ثابت اولدیغنی قریبایان ایلدیک و یونکله اسیر میانده توضیح فرق اولدر که
اسیر و شخص مزبورک خروج ازین اقدم مسلمین دارالخردن بونلرک بولندقلری دیار اوزره استیلا قبلسه ل
بو اسلامه کلن شخصک مالی کندویه سالم و مال اسیر ادخال معافم قیلنور زرا اهل حرب احراز ایله مال اسیره
اموال سازه لری مثللو مالک اولوب مال شخص مزبوره مملک اولماشدر لکن اهل حرب اسلامه واقف اولوب
قهرایله آتی دخی استعباد ایشلرایسه اسیره ذکر اولنان اجوبه بونده دخی با تمام اجراوا براد قیلنور و اگر عسکر دن
برجاعت دارالخردنه جمع علف ایچون چیقوب بعض امتعه ایله رجوع و بزوامتعه بی اهل حرب بدن اشترا ایلدیک
یا خود بزه هبه ایلدیلر دیو دعوا به شروع ایلسه ل تصدیق اولیوب همان فینه ادخال مجزوم و مقطوعه ر
امامدا لریته مسلمیندنه عاده اقامت ایدر لسه نظر اولنور اگر شاه لری اهل حرب متمعین ایکن بونلره
بیع و هبه قیلدیلر دیو شهادت ایدر لسه بوضو رنده بالتراضی تمام اولان سببه تملک لری حمله متمعین اولغله
مال مزبور آنلره سالم و متمعین قیلنور و اگر متمعین دکلرایکن بیع و هبه ایلدیلر دیو لسه فینه متمعین قیلنور
زرا متمعین اولدقلر دینه نفسلری و ماللری اوزره بدلی بطریق القهر ثابت وجهه سنده شرکت عسکر دخی
مثبت اولدقلر دینه بیع و هبه لفظلریله حکم غنیمت متغیر و متفاوت اولماز بوضو رنده زرا اولاهل حربه متمعین
ایکن امان و یروب بعده فعل مذکور ایان قیلدیلر دیو دعوی ایدر لسه بیع بلا بیته عادلانه تصدیقاری روا
کوزیلن زرا حین امتاعلر دینه دعوی امانلری حین امتا علر دینه ادعای هبه لریله سیان اولوب نایده بلا حجه
عدم تصدیقاری بیان اولغله اولده دخی نمایان اولشدر و اگر بوضو رنده عسکر دن برجاعت شهادت ایدوب
فسقلر دینه بناء شهادت لری قبول اولماسه بوشهادت کالعدم اولغله مال مزبور غنیمته موصول قیلنور لکن
مال مزبور دن بعضی قسمته بوشاهد لک سهاملر دینه اصابت ایلسه مشهود لهم اولنلر بدیلدن اخذ ایدر
زرا برکسینه بر شخص ایچون بر عینده اقرار ملک ایلد کد نصرکه اول عینه مالک اولسه اقراری اوزر دینه حجت
اولغله اول شخصه سلمه امر اولنور و اگر جاعت مرقومین بومال کندو مال مزبوری دار اسلامدن دخول زده
بر ایدخال ایلمشیدیک دیو بسط مقال ایدر لسه نظر اولنور اگر کشف حقیقی مسلمین اوزره مشکل و قوللری
معلوم الکذب اولوب شکل صدقله مشکل ایسه قول مع الیمن آنلرک قوللر دین زرا غازی دارالخردنه احتیاج
ملاحظه سیله بعض اموالی استحباب ایده کلدیک متحقق اولغله ظاهر حاللری صدق مقاللرین محققدر
و اگر مسلمین اوزره مشکل اولوب بلکه صورت کذب لری مجسم و مشکلی ایسه ظاهر حال مکذب مقاللری اولغله
همان غنیمته ادخال اولنور زرا بعبیر و امثالی اخصاسی ممکن اولیان اشیا جاعت علاقه ده خرو جندن اقدم
یائنده موجود اولیدی البته عسکر مسلمین اکا واقف و آشنا اولور لیدی و بومثالو ظاهرک تکذب ایلدیک امر ایله
اخبار ایلمن تصدیقه سزا وار اوله مز واکر کتور دکلری ایشاده رفیق بو ثوب حقیقت حاللری دخی
مشکل التحقیق اولسه بوضو رنده قول رفیقه رجوعه تلفیق اولنور اگر رفیق آنلری قوللر دینه تصدیق
ایدر لسه قول آنلرک قوللر دین زرا بوز رفیق ملک لری مز در دار اسلامدن ادخال ایشیدیک دید کلر دینه
رفیق هنوز ایادی انفسلر دینه بولنلر لیه قوللر دینه رجوع ایشک لازمدر کور مزبوسنکده بوعادلی دار اسلامده
ایلسه ل قول رفیقه رجوع ایشک واجبدر دار الخردنه دخی بویه در واکر رفیق زرا اهل حرب بدن بوقوم
احرار ایکن بونلر زرا اسیر قیلدیلر دین لسه قول قول رفیق اولغله بدیلدن ترع و فی مسلمینه وضع اولنور
زرا رفیق آنلری اوزر لسه ملک ادعاینده تکذیب ایلدیلر بوضو رنده دار اسلامده واقع اولسه قول
قول رفیق اولور دارالخردنه دخی بویه در و قوللر لیه احراز اهل حربدن اولدقلری ثابت اولدقله بدیمزده بلا امان
قهرایله حاصل اوللریله فی مسلمینده داخل قیلنور و اگر رفیق بزل عیب اهل حرب ایکن بونلر اخذ ایلدیلر
دیر لسه بوضو رنده قول آنلری کتور نلرک قوللر دین زرا رفیق اقرار لری حق نفسلر دینه و قوللری زائل اولوب
ملک لری غیر یلره صرف اوزره تصدیقه نائل اوله مز اما مسئله متقدمه بشقه در نظری اولدر که برکسینه بونده
بولنان مجهول الحال اوزره ملکدر دیوب مجهول الحال دخی بن فلان آخرک ملکیم دیسه تصدیق اولنوبوب
قول قول ذی البید قیلنور اما بن حرم دیسه قول قول رفیق قیلنور توضیح فرق اولدر که خبر و ردکاری اوزره
احراز اهل حرب اولدقلری معلوم مسلمین اولوب امام دخی اوزر لسه من ایشکی مناسب کورسه کالاول احراز
اوزر لسه عیب اهل حرب اولدقلری معلوم اولوب امام بیع من ایشکی مناسب کورسه بونده احراز اوله میوب

بلکه

بلکه کالاول عیب قیلنوب اهل حرب دن مولار بینه رد اولنور بونلر بوضو رنده متعین متضخ اولور
و اگر رفیق ایچنده غلام نابانغ واریسه نظر اولنور کر نفسندن تعبیر قادر ایسه بانغ کچی قول آنک قولیدر و اگر
غیر قادر ایسه اول غلام متاع جامد مزنده اولغله قول مع الیمن قول ذی البید در و اگر رفیق ایچنده بر صبی ظاهر
واحد ابوخی معروف النسب اولوق اوزره یائنده حاضر اولسه بینه نظر اولنور کر صبی نفسندن تعبیر ایدر سه
نفسنده قول آنک قولیدر و اگر ایده مزسه قول قول والد حاضر در زرا آنک بونده در و حکمه اکا تابعدر
کور مزبوسنکده احد ابو بنله برار صبی اولندقله مجرد داره تبعه اسلامیه حکم اولماز و اگر نفسندن تعبیر قادر ایکن
ابتدای کونه سو بلیوب صکره عادت صبیان اوزره اندن رجوع و قول آخره شروع ایلسه آنک حکمی قول اولسه
ناقیلنور زرا قول نایده مناقضدر وهم ابتدا انا حر دیمش ایسه آنده حق عسکر ثابت اولدقلر نصرکه ابطال
حقلر دینه تصدیق اولماز و اگر انا عید دیمش ایسه آنده ملک ذی البید متفر اولوب صکره ابطال ملکنده قولی
قبول اولماز و اگر طلب علف ایچون خروج و بعض امتعه ایله عود و ولوج ایلمن زرا بوضو رنده اهل حرب ایچنده مستأمن
یا اسیر اولان بر مسلمین یا خود اهل حرب دن قبول اسلام ایلمش برکسینه دن شر ایلدیک دیسه لرشهادت ظاهرک
خلافی ادعا ایلملر لیه قوللری بلا حجه تصدیقه سزا کوزیلن زرا آنلر غارت ایچون کیدوب معامله ایچون کیدیلر
و هم دعوی معامله ایتمک لری مسلمینک اول موضعده وجود لری غیر ظاهر در بوضو رنده اقامت بیته ایلسه ل
نظر اولنور اگر دعوی اول متاعی اهل حربده مستأمن یا اهل حرب دن سیان اولان کسینه دن اشترا ایسه متاع لری
کندولر تملیک و اعطا قیلنور زرا دعوی مزبوره تک بیته ایله بیوتی معاینه ایله بیوتی کیدر و اگر اسیر دن اشترا
ایسه اول متاع فی عسکره ایفا قیلنور زرا متاع مزبوری اخراجه مشر یلری صورده قومه ده مقام یابنده قائم
و یابین مذکور تک احکامی اوائل یابنده متقدمدر و اگر بزل مسلمیندن دارالخردنه اسیر یاسن مستأمن یا خود اهل
حربدن اسلامه کیش رفقه ملاقی اولوب آنلر بوضو رنده بی بزه ایداع و دار اسلامه اخراجه امر ایلدیلر دیو ادعا
ایلسه ل تصدیقه سزا کوزیلنر حتی امتعهده رفیق بونلر بوضو رنده تصدیق ایسه ل آنلره دخی اعتبار و تحقیق
اولماز زرا رفیق اقرار رفی ایلد کد نصرکه قول معتبر لری بوقدر و آنلری کتور نلرک دخی ظاهر حال مصدق
مقاللری اولماغله بلا حجه قبول قوللر دینه اقبال اولماز بوضو رنده اقامت بیته ایدر لسه نظر اولنور اگر متاع مزبور
دارالخردنه مسلم یا مستأمن اولان کسینه لک و دیعه یا خود عاریه لری ایسه عسکر ایچون آنلر اوزره سبیل بوقدر
زرا بیته ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کیدر و دارالخردنه مسلم یا مستأمنک ملک ایدیو معاینه اولدقله آنده
حق عسکر ثابت اولماز بیته ایله بیوتی دخی بویه در و مودع و مستعیر لریک دخی بد لری کندو بد لری کیدر و مال
مزبوره بونلرک احراز مسلمیندن اسبقدر و اگر متاع مزبوره اهل حرب یا خود دارالخردنه مرتدین یا خود
اسیر مسلمین طرفلر دن ایداع و اعاره قیلنمش ایسه جمله سی فی اولور زرا بید مودع کیدر و مودع مرقوم
اول متاعی منعه جیشله احراز ایدیدی فی اولور ایدیدی بس مودعی کتور کده بیته فی اولور ایچق صورت واحده ده
فی قیلنماز که شهود لری بوجاعت حربی متمعه اولاه امان و ردیلر بعده اول حربی بوضو رنده آنلره ایداع
ایلدی دیو شهادت ایدر لسه مسلمین ایچون آندن بر شیشه تعرض جائز اولماز زرا بوضو رنده مال مستأمن ایدیو
بیته ایله ثابت اولدی و حربی مستأمن داریمز کسه ملکندن بر شیشه تعرض بزه جائز دکلددر مودعی کلد کده
بیته اوله در لکن اول حربی به امان و برن ایچق ایچلر دینه اسیر اولان بر مسلم ایسه متاع مزبور فی قیلنور زرا بدیلر دینه
مقهور اولان اسیرک اکا اعطاء امانی باطل و وجودی عدمه مماثلدر یا خود ایداع مذکور امان اسیره بنا قیلنغله
اول اسیر بنفسه عسکر مسلمینه کلوب اول متاعی ایداع و بیته دارالخردنه رجوع ایش حکمنده قیلنور و ایداع اسیرک
حکمى قریباً تفهیم اولندی و اگر بزومالی دارالخردنه مسلم یا مستأمن یا حربیدن غصب ایلدیک دیو دعوی
و بیته ایله اثبات مدعی ایلسه بوضو رنده مستأمندن غصب اولنان اوزر دینه رد اولنور زرا مال مستأمن مسلمین
ایچون قهرایله عرضه تملک دکلددر و حربیدن غصب اولنان البته فی اولور اما دارالخردنه اسلامه کلن کسینه دن
غصب اولنان قیاس قول ابن حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اولدی فی اولور زرا امام مشار الیهک اصلی اولدر که
آنک اسلامی نفس و مالنده تعرض ایدنلر اثم اولوق خصوصنده بطریق الدیانة عصمتی موجب اما احکام قضاده
عصمتی غیر مستوجبدر کور مزبوسنکده آتی برکسینه خطا قیل ایلسه دیت لازم اولوب همان کفارت لازمدر
و برکسینه دارالخردنه آنک مالنی اتلاف ایلسه ضمانی موجب اولماز کذلک آنکله ربوا وغیری وجهله معامله ده
حکم مذکور ظاهر اولوب شخص آخرک استزاده قا در اولدیغنی نسبه رده بوقادر اوله من کذلک مسلمین آنک

بولند یعنی دارالخزبه استیلا ایلسه از عسکری البته فی اولور و منقولاً بتدن دخی کندو بدنده یا خود مقام بدینه قام
اولان برید محترمه ده بولمیان تسنه لری دخی فی اولور و فی اولمیان انجیق کندو بدنده یا خود کندو ایداعیه
بر مسلم با معاهدتک بدنده بولنان منقولاً بتدن که ملک بدی اعتباریه آنکرده احرازی مسلمین اوزره سفت ایلشد
اما منقولاً بتدن کندودن غضب ایلین رضاضیک بدنده بولنان اول غاصب مسلم با معاهد اولسه دخی فی قیلنور که
بد غاصب حکم احرازده بد مغضوب منه کی دکلدر و مسلم و معاهدتک آدن غضب ابتد کلرنده حکم غنیمت
جاری اولنجه اسکا دارالخزبه ملاقی اولان مسلمینک غضب ابتد کلرنده دخی سار بدر مکر کلوب مغصه لری نه
کیرد کندنصره غضب ابتد کلرنده بدنده و رد اولور و رضاضیه مسلمینله اول مال کندو و محرز اولوب بدی بد غیردن
اسبق اولغله اول دار اوزره هنگام استیلا مسلمینده بدنده ایکن مسلمینک غضب ابتد کلرنده ماله ملحق اولشد
و بو مال اوزره رد اولند یعنی کی مال معهود دخی اوزره بد مردود در مسائل مذکورده بد علت فقهبه اولدر که
صحت مقومه دینه ثابت اولوب انجیق احراز بالید ایله ثابت اولور و احراز بالید دخی انجیق منعه مسلمینله یا خود دار
اسلامه تمام اولور و عصمت مقومه بولمده غصه مال محل اغتنام اولمقدن خارج اولساز بو ذکر اولنان اقوال
شرفه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قول اوزره دارالخزبه اسلامه
کلن کسنه تک حالی حکم عصمت ممانده دارالخزبه مسلم مستأمنک حالی کیدر حتی امام موسی الیه دیدیکه
اول کسنه الله معامله ایلین مسلم ایچون آنکه علی وجهه الزوا معامله جائز اولماز و علاقه ده خروج ایدنورک
مسلمین مستأمندن غضب ابتد کلرنده حق عسکر ثابت اولوب مستأمن اوزره ردی واجب اولد یعنی کی
دارالخزبه اسلامه کلنردن غضب ابتد کلرنده دخی بولنه در کذلک مسلمین آنک بولند یعنی دارالخزبه استیلا
ابتد کلرنده منقولاً بتدن کندو بدنده یا خود ایداعی یا غصبه بر حسب یا معاهد بدنده بولنان اوزره رد اولنور انجیق
آدن اهل حرب غضب ابتد کلرنده فی اولور ز بر اهل حرب استیلا ایله اکا مالک اولمشدر حتی بعد الاستیلا
قبول اسلام ایلسه آنکره سالم قیلنور با معاهد یا حربی به ایداع ایلدیکنه بولنر مالک اولمشدر در حتی
اول دارک اهل قبول اسلام ایلسه مال مزبوری اکا رد ایدنور اول دار اوزره مسلمین استیلا ابتد کلرنده بدنه
بوله در کذلک دارالخزبه قبول اسلامدن صکره اموالی آنده ترک و دار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه
تعرض ایتمدن مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لری امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمع مالی اکا عطا قیلنور
اما بحر بی اولامانله دار بزمه خروج بعده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالخزبه ماله استیلا ایلنری
بشقه در که آنده مالی فی اولور ز بر دار اهلامده قبول اسلامه دارالخزبه بولنان مالی احراز ایتمشدر که حین
اسلامده مالی اوزره ولایتی بوقدر و مالی اوزره ولایتی و اخذینه قدرتی بولمده احرازی تحقیق ایلنر اما صورت
سابقده حین اسلامده مالی تحت قدرت ولایتده بولمده همان اسلامه آتی احرازی ایتمشدر کورمز بسنکه دار بزمده
قبول اسلام ایلدکده دارالخزبه بولنان اولاد صغار تک اکا تبعاً اسلامیه حکم اولماز حتی مسلمین اوزره بدنه استیلا
ایلسه فی اولور و فی اولد کلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنور ز بر دار بزمه د خولرندن صکره حکم اسلام تبعاً
الاب آنکره از ام قیلنور اما دارالخزبه قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنک اسلامیه مسلمین اولور حتی اوزره بدنه
استیلا اولد قده احراز قیلنوب سبیل نعر ضدن آزاده اولور اگر چه آنک مالی دارالخزبه اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بومعنی اول کسنه اسلامیه رقبه سی کی مالی دخی محرز اولم یعنی موجب دکلدر
ز بر آتی عمد یا خطا قاتل اوزره قصاص و دیت لازم اولماز ایکن بینه اسلامیه رقبه سنی محرز در حتی اوزره بدنه استیلا
وله مملوک اولماز و اهل بغیک نفوس و اموال لری اهل عدل اتلاف ابتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده بینه استیلا وله
مالک اولد قلمی مسلم ایکن بعد الاسلام دارالخزبه بدنه مکت ایلین کسنه تک جرمی خوارج و اهل بغیدن اعظم
اولمغله لا قتل حکم مزبورده آنکره هم مقدمتر و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لری تک ایما رجس است
فی دار الحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهو له یعنی قتی رجل که دارالخزبه قبول اسلام بعده مسلمین
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبجه کله اول مال آنک ملک بدر قول سیدلری جمیع مقالری تأیید
وتسید ایدر و بو حدیثه مالی ایله مراد عبیدر اگر اسلامیه عبیدی محرز اولیدی آنک اسلامدن اقدام عبیدی
اسلامه کلوب هار با و مغاضبا دار بزمه خروج ایدکده حر اولد یعنی کی اسلامدن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
وارد که اموالده عند الاستیلا مملکت مسلمینی دفع ایتمک انجیق مقوم مال اولان احراز ایله در و احراز دخی دار ایله در

دینه دکلدر اما نفوس بشقه در که نفوس فی الاصل عرضة مملک اولوب همان جریمه کفر بینه بناء عرضة مملک
اولوب اول جریمه دخی دارالخزبه اسلامیه منعدم اولمشدر اما اسلامیه مالی محرز اولیدی متلف ضامن اولوب
دارالخزبه مسلم مستأمنک مالی استهلاک حکمی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالخزبه
قبول اسلام ایدنر ایله مستأمنک استهلاک مالی لری خصوصاً بدنه بدین لری فرق ایتمشدر ته کیم عند جمیع الأئمة قتل
نفس لری خصوصاً بدنه بدین لری فرق اولمشدر رکه دارالخزبه مسلم مستأمنی کرک عمدا و کرک خطاً قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور ز بر عاقله دارالخزبه واقع اولان جنایتی محتمل اولماز و دارالخزبه واقع
اولان سبیده ممکن شبهه به شایه قصاص دخی واجب اولماز نکته سی اولدر که دم و ماله تقوم انجیق احراز
بالدار ایله در ز یادین انجیق حقیقی اعتقاد ایدنرک حقلرنده مملک ملک غیری دافع و اعتقاد ایتمشدرک حقلرنده
دافع و نافع دکلدر امانعه دار معتقد و غیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع و رادعدر و مملک دارالخزبه امانله
دخولنده نفس و مالی دار اسلامه احرازی متقض اولماز ایدوب دارالخزبه اسلامه کلن کسنه دن هنوز نفس
و مالی دار اسلامه احرازی تحقیق ایتمشدر ایشته بو وجهه عند الاستهلاک حکم ضمانه فرق میانری ثمان اولور
و مؤلف اصیل بو اصلک بعض فروعی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکر دن بر کسنه دارالخزبه غاربه آغاز
و دارالخزبه قبول اسلام ایش کسنه تک مالی اخذ و عسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی حقوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة و بعده بالاشی اوزره بدنه مردود در بر مسلم مزبور مالی استیلا ایله
مملوک اولوب کندو کلوب اخذ ایدنجه دک استهلاکدن مسلمین اشد منعه ممنوعین اولقده مزله مسلم مستأمنده در
و صاحب المال عسکر مسلمینه کلد کندنصره اول مالی بر کسنه استهلاک ایلسه ضامن اولور ز بر منعه مسلمینده
بولمغله نفسی متفوعه اولمشدر حتی آنک قاتلی عسکر دن بشقه کسنه بی قتل ابتدکده نه وجهه غارم اولور سه
بوده دخی اولوجهه غارم اولور کذلک مالی دخی استهلاک ایلین بینه غارم اولور اما قبل حقوق العسکر
حکمی بشقه در که آنده بر شیبی غارم اولماز کذلک قبل حقوق العسکر مالی استهلاک ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابوحنیفه رضی الله عنه جوابنده دیر که مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبک لحوقدن اقسام دخی منعه
عسکر ایله محرز ایدی اگر بو احراز صاحبیه نسبت اولنور سه بعد الحوق منعه حبشه بشقه احرازنده متلف
ضامن اولد یعنی کی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر و اگر اکا نسبت اولماز بینه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال مزبور فی عسکر قیلنور و بوباید موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی تک وضع ایلدیکه اصل و اساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قاتل اولمشدر رکه اول کسنه بعد الاسلام دارالخزبه دخی شرا ط ز کونی مستجمع اولدقده مالندن
اداء ز کونه مأموردر و فوت اولسه ورنه مسلمینی اکا وارث اولور و مال واحدده ز کونه و توریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه جمیع اولور و امام موسی الیه بوقول حقیقتاً سبیله مال مسلم قطعاً فی مسلمین قیلنور بدنه و ایما ایلشد
و اگر طرف امامدن برسول اهل حربه دخول و بعض متاع و رقیقترین غضب و دارالخزبه عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کر کدر که امیر بدندن اخذ و ایدر ایله ز بر اهل حرب ایچنده رسول ایچرنده مستأمن کیدر
و مستأمن مال اهل حربی غضب و منعه حبشه احراز ایدکده بو حکمی بزبان ایلدیک رسول دخی آنک کیدر
و اگر امیر غصبت عارف اولوب اول مالی غنائمه رابربین الغنائمین تقسیم صکره واقف اولسه کر کدر که
نصیبده دوشن کسنه دن اخذ و ردا ایله ز بر اسبب استحقاق ردا اولان معنای غدر قسمته منعدم اولماز بوضوح
مال مزبور سی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آتی اعتناق ایلش بولنسه نظر اولنور اگر سی مزبور احراز
اهل حربدن ایسه عتیق باطل اولغله اکا وار استدیکیک محله کیت دیو سبیلی تخلیه واجب اولور ز بر رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولغله رقبه سنده ثبوت ملک تمتع اولور کورمز بسنکه امیر قبل القسمة حالی بیله
حر آمن اولوب بلا دینه عودت ایچون تخلیه سبیلی واجب اولور کذلک بعد القسمة یا خود به الاعتناق بیله
بینه واجبدر ز بر مملوک اولمیان انسانی اعتناق باطلدر و اگر سی مزبور عید مشر کیدن ایسه عتیق مذکور
نافذ اولور ز بر امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیک و ارا بکن آتی قسمته اول غازی به تملیک ایلشد کورمز بسنکه
امام قبل القسمة حالی بیله بینه بینه آخره تملیک و مولاسنه ثمنی ارسالی جائز در کذلک حالی بیله بیع یا قسمته
آخره تملیک ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتیق مملک مصادف ملکینه بنا نافذ اولور صکره امیر امانه رعایتی ایچون
مولاسنه قبتی ارسالی ایدر و بعد الارسال مولاسی قبتی قبض ایدر سه معتق ایچون رجوع دارالخزبه رخصت

ویریلز را آند ملک مسلم عتقله نهایت بولغله فقر ایدوب عوضی دخی دارالخبره واصل اولغله حکم غدر دارالخبره رد ابله مرتفع اولدیغی مرتبه ده بونده دخی مرتفع اولمشدر اما مولاسی قبض قیتمدن امتناع ایدر سه اول عبد معتقه دیلرسک دارمیزده اقامت قبل و دیلرسک واروب دارالخبره ملتحق اول دیمکله تخیر اولنور زیرا دارالخبره ردی امان ایچون مستحق اولمشکن مقامه قائم اولور برعوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمشدر ایچق بیان مشروح اوزره اعتناق مسلم ابله خراولدیغندن دارالخبره رجوعی رأینه تقویض اولنور کورمز بسنگه قبل العتق مولاسی اخذ قیتمدن امتناع ایلسه امیر قسمت و بیعی نقض و آئی دارالخبره رد الملک لازمدر و بعد الاعتناق دخی بویه در ایچق بویه عودتی کندو رأینه تقویض اولنور و اگر رسول مزبور مال مذکورى منعه جیشله احرار ایچوب همان داراسلامه ادخال ایلسه بوضورده اکامالک اولور لکن دارالخبره رد ابله افتنا اولنور و حکمده اوزرینه جبر و الجا و اماناز زیرا ذکرى سبقت ایلمن مستأمن مزنده اولغله ایچق کندو ذعتی ابطال ایدوب ذمت مسلمینی ابطال ایتمشدروا کردارالخبره رد ایچوب آخره بیع ایدر سه بیعی مکره ایسه ده منعقد اولور بوضورده اخراج قیلدیغی سنی ایسه اهل حربک احرارندن یا خود ممالککندن و ذکورندن یا خود اناشدن اولق میسانده فرق یوقدر زیرا بونلرک جمله سی محل تملک ایکن احرارزی تام اولغله مملوکی اولمشدر امام مسئله سابقه بشقه در که آند احرارزی جیشله اولغله دارالخبره ردنده ولایت امیر تابت اولوب تمام احرارینه مانع اولمشدر و اگر رسول مذکور یا خود آندن اشرایلمن سنی مزبوری اعتناق ایدر سه عتی ملکنه مصادف اولغله نافذ اولور و اول معتق دیلرسه دارالخبره رجوع ایدر زیرا ردی مستحق شرعی ایدی حتی قبل الاعتناق رد ابله حکمده جبر اولمانزسه ده رد ابله بطریق الاقسا امر اولمشیدی شمیدی عتقله امر نفسنه مالک اولغله دارالخبره رجوعنه متلک اولور و اگر سنی مزبور عبدا اولوب آئی مدبر یا مکاتب قیلوب یا خود جاریه اولوب آئی مکاتبه وام ولد قیلقدنصکره دارالخبره قصدر جوع ایلسه لزمسین بونلری رجوعیدن منع ایسه منزل اما اخراج یا اشرایلمن مولاسی مانع اولورسه مسلمین آنک منعه دخی مانع اوله مز ز را بوی تصرفاندنصکره ملک مولى هنوز قائمدر اما بعد الاعتناق بشقه در که آند معتق اوزره ملکی باقی اولما دیغندن دارالخبره رجوعیدن آئی منعنده ظالم وظلمدن منعی مسلمین اوزره لازمدر لکن ام ولد اولوب ولدیله کیتلک مراد ایدر سه بوضورده منعی مسلمین اوزره دخی واجبدر که ولدی دین والدی اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه و حاصلی اولدر که هر موضعه ده که عوض دارالخبره ده مولاسنه واصل اوله معوض ایچون قطعاً حق رجوع قائم زوهر موضعه ده که واصل اولیه الیه رجوعه قادر اولور امامالکی رجوعنه مانع اولورسه هر موضعه ده که رد اوزره حکمده مجبور اوله منعه التفات اولنوب بلکه منعیدن منع اولنور و هر موضعه ده که مجبور اولیه ملکئی ایسا ایچون احداث قیلدیغی منعندن اکانعروض اولماناز لکن عتقله ملکئی زائل اولدقدن صکره حق منعی دخی زائل اولمانده سازنانه مماثل اولور والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وهو حسبی ونعم الوکیل

باب فضول الغنائم * یعنی بعدالتقسیم غنائمن فالان بقیه فاضله تک تفصیل مصارف و احکامنده مسائل فاضله در امر عسکر غنائمی بعدالتقسیم فضله قلیله قالوب آتک فاتی وجیشک کترتی حسبله تقسیمه مستقیم اولسه کرکدر که امام آئی مساکینه تصدق ایدوب بیت الماله وضع وتسلیم ایتمه اگر چه مؤلف جلیل بوندن اقدم باب قسمه الغنائم الی تقع فیها الخطا سده بعض مسائل تعلیلده فضله مذکوره بیت المساله وضع اولنور دیمشیدی لکن اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتیاب اولمشدر که مسئله سابقه شول صورتده در که فضله دن خجسی اخذ اولنوب اول فضله تحت قسمده داخله اولیه امام مسئله شول صورتده در که جمیع غنیمتک اولانجسی اخذ اولنوب نصب عسکر ایچون افراز اولناندن شیء یسیر باقی قاله بوشی یسیر تحت قسمده داخل وعسکرک حصه خاصه زى اولق اوزره منفصل اولدقدنصکره عسکره ایصالی قابل اولنوب بد اتمامه لقطه منزله نازل اولمشدر ولقطه تک سبیل تصدق وتسیلدر ایچق لقطه تک صاحبی کلوب بدینه تسلیم ماول اولغله رسنه توقیف وتبریفنه اشتغال اولنور امامو باده بومثلاً ونسبه مامل اولمانقله تبریفنه اشتغال وتصدق ناخبر واهمالده فائده بولمادینندن همان تصدقنه استعمال اولنور و اگر عسکر دن بطریق قسمه غنائم کلوب بزم منزل مز بعددر وهنکام قسمته دک اقامته قدرتمز یوقدر همان ظن وتخصیله غنائمن حصه لزمی و برزیده سی سکا حلال اولسون دیسه ل اولدخی اولوجهله و یوب کیتلک نزننصکره حصه لزمی مأخوذندن از یدایدوکی ظاهر اولسه بوضورده فضل نصیبازندن بدقسامده باقی فالان لقطه منزله اولغله امام دیلرسه آئی پنددابقا و دیلرسه

اخذ ایدوب بهرحال برسنه توقیف و خبری اصحابه واصل اولغیچون آئی مسلمینه اخبار و تعریف ایدر زیرا فضل معهود اول غاببارک حتی ایدوکی معلوم ومشهور و آنر دخی بعد وصول الخبر مر جوالورود اولسار لیه اوله تعریف ومدت تعریفندن صکره تصدقه لقطه حکمده در اولباید تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مر بوط دکلدن زیرا امام آئی ایچق قسمته مولى قیلوب اتمام قسمته ولایتی تمام اولغله امر امامه بدنده فالان نصب بعض غنائمده حارث ناسله برابر اولوب بلاذن الامام آئی تصدقه قادر اولماز حتی بلاذن الامام تصدق ایدر سه امام تضمینه قادر اولور زیرا آنک بدینه کندو طرفندن واصل اولمشکن آند امر بیک غیرى بر فعله مباشر اولدقدنصحت اولوب اکا اعطا ایلمن امامک حقیقه ضامن اولور نظیری شول مودع المودع در که مال و بدیعه بی اتلاف ایلله زیرا مالک اصل صاحبی کلدن مودع اول مودع ثانی به تضمینه قادر اولور و اگر امیرانی قسامدن اخذ وتصدق ایلسه جائز کور یلور صکره اصحابی کلدکده دیلر رسه امیره کندو ومانندن تضمین ایدر لر و امیر اول مالله بیت مال المسلمینه رجوع ایسه مز ز را بویه حال امیر حال ملتقط کیدر ملتقط لقطه بی تصدق نصکره صاحبی کلدکده دیلرسه تصدقنی مجیر اولوب اجر یله قانع و دیلرسه ضمانه طامع اولور بوضورده امیر دخی بویه در بیت المساله رجوع ایسه مدیکی ایچق بو تصدق علی وجه الحکم اولوب همان ملتقط لقطه بی تصدق ایلدیگی وجه اوزره اولمشدر زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آئی اصلا تصدق ایچوب بیت الماله بشقه جه وضع اتمک اقتضا ایدر ایدی تا که صاحبی کلوب اخذ ایسه یا خود بیت الماله ایدی باقی قاله امیر بویه اتمدیکندن معلوم اولدیگی تصدق علی وجه الحکم واقع اولمشدر و امیر علی وجه الحکم واقع اولمان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمانقله اولباید کندو به لاق اولان ضمانه بیت مال المسلمینه رجوع ایسه مز و اگر امیر اول مالی مساکینه ایچون استقراض و اولوجهله بین المساکین تقسیم ایلسه جائز کور یلور زیرا نظر ایچون منصوب و بوقلنده هم اصحاب ماله وهم مساکینه نظری ظاهر در بوندنصکره اصحابی کلدکده بدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابه اندن اعطا قیلر براتصرفی علی وجه الولایه نافذ اولمشدر و بویه امیر شول قاضی کیدر که لقطه بدینه واصل اوله نه کیم تصدق قاضی علی وجه الحکم اولوب صاحبی کلدکده ضامن وضمانه بر فرد اوزره رجوعه غیر قادر در حال امیر دخی بوموال اوزره در ز را آئی خلیفه امور نفور یا خود مصالح عسکر منصور اوزره مولى قیلشدر و خلفه تک مولى قیلدیغی اموره امیر قاضی کیدر اما قسم بشقه در که ایچق قسمته مولى اولغله تصدق بر وجهله جائز دکلدن و اگر بعسکر عظیم غنائم قلیله به اصالت و اخراج ایلدکنصکره قلیت غنائم یا خود سبب آخر ایچون متفق اولوب بعضیاری حاضر بوندقدنصکره امیر حصه حاضر بی اعطای حصص غنائمی برسنه توقیف و ابقا ایلله زیرا تحت قسمته داخل اولغله بدنده لقطه منزله نازل اولمشدر و آند حکم شرعی قریباً بیان ایلدیگم حکم مرعیدر لکن امیر بویه حقیقت حکمی امضا قصد ایدر سه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقه جه وضع وتبریفنه اوزرینه جنس ومقدار بی و کیتلرک مال ایدوکی و باعث وضع اولان قصه سنی تحریر ایسه وصاحبی وارد اولجیه دک بیت الماله مؤبد و خاند قلیله ولقطه ده دخی حقیقت حکم ایچق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدق رخصتدر و اولباید عنایت ایچق مال غیردن کفیه بد وصاحبی یا خود وارثی کلجیه دک عین مالنی حفظ ایتمکدر وعینی حفظده عروض فساددن خوف اولنورسه بیع وثمنی حفظ ایتمکدر که بوضورده حفظی ایچق بوجهله ممکندر و بویعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده غنائمی اخذ ایدر و امیره قیمتی تضمین ایسه مز اما تصدق بویه دکلدن که بیعی حکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالنی بحسب الامکان تقریر در اما تصدق اجازتی تقدیری اوزره ثوابی اکا ایصالدر بوجهله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز و اگر عسکر دن برکسنه بعض غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمته تفرق جیشدنصکره عروض ندانته آئی کتوروب تسلیم امامه منادرت قلیسه بوضورده امام مجبر وزر و قبولنده رأی معتبردر دیلرسه اقرار غلولده آئی تکذیب ایدوب بی سنک بوقولکده صدقیکى تسلیم وسن اقرارک اوزره بوالی التزام ایلمن سین والتزام ایلمندیکل امرک احوالنه سن دخی اعلم سین تا که حتی مستحقته ایصال ایسه سین دیمکله رد و تجنب ایلر و دیلرسه مال مزبور اول کسفه تک بدنده بولنوب وصاحب الممال بدنده بولنان نسنه تک اخبار حالنده شرعاً مصدق اولغله آئی تصدق ایدوب خجسی اخذ ایلله بانه تقریق و باقسنی بدنده منزله لقطه ده توقیف وتعیق ایلر بوضورده اصحابه ایصالی مامل ایسه ذکر اولنیدیغی اوزره برسنه توقیف وتبریفنه مشغول اولور و اگر غیر مامل ایسه دیلرسه همان مساکینه تقسیم و دیلرسه امر و شای اوزرینه خبر برور قلیله بوجه نایب بیت الماله وضع وتسلیم ایدر و اگر

مطلب حکم المنقط

مطلب حقیقت الحکم فی القسطه

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتور میوب بندنه برقرار ایکن غلوندن توبه کار اولسه بوصورنده اهلنه ایصالدن
 نامیدایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکرامید واریایسه انکدخی حکمی مذکورانده حکم لقطه ایله
 اتفاق اوزره درلکن کرک غلول و کرک لقطه ده بهر حال امامه دفع وتسلیم بنم عندهده احب واسلدر وقصد
 تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبینه مجبردر لکن صورت تکذیبینه خستی یکنده ترک ایملک لایق دکلدر
 زیرا اول کسینه کندو بندنه بولنان مالک خستی کاب اللهسده تسبیح اولنان ذواتک حقاری اید وکنی اقرار قیلسدر
 و بندنه بولنان نسنده اقراری کندو جفتده صحیحدر پس لایقدر که امام آندن خستی اخذ ومصارفته
 صرف قیله تا که حق از باب خستی مضیع اولیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عیید هم و احرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربک عیید و احرارلندن اسیر قیلنا نلرک
 احکام امورلی بو بایده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرک قبل الاحراز
 و کرک بعد الاحراز حکمده عیید مسیلنه شریک و انبازدر زیر قبل القسمة ملک آنلرده تقرر ایتمش ایسهده
 قهرایله حکم رق ثابت اولمشدر زیر لفظ رق رقتدن ما خود اولوب ضعفدن عبارتدر و اهل حرب عرضه
 تملک اوللریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه لری اعتبار یله قوت حسبه لری
 بولمغله ضعف شرعی لری ظاهر دکل ایدی شمعی اسرایله قوت حسبه لری فائت اولمغله قسمت و بیعه متوقف
 اولان ملک آنلرده ثابت اولماش ایسهده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسیلندن برقتیل بولنوب اسراء مزبور بندن
 بعضی لری بنه ایچلرندن برینک اوزرینه شور جل اول مسلکی سفته عمداقتل ایلمدی دیوشهادت ایلسه ل شهادت لری
 قبول اولماز زیر شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اوللریله اهل شهادت دکلدر
 لکن امام مشهود علیه قتل ایلسه جائز کوریلور ایچق جواز قتل شهادت لریه مبنی اولوب بلکه اماندن عاری
 اسیر اولدیغنه منیدر حتی بعد القسمة والبیع ملک تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتمیکی صورتده قتل
 جائز اولدیغی کی صورت تحقیقده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقعه اولسه
 امام ایچون قتل بر وجهه جائز کوریلور زیر امرأه ما سوره نک قتل غیر جائزدر بونلرک شهادت لری دخی غیر
 معتبردر و بوقول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنده نقل اولنان کلام صحیح دخی تأیید وتوضیح ایدر
 دیمشدر که عسکردن بر کسینه قبل القسمة بر عبد یا فهدن نصیبی اعتساق یا خود برامه بی استیلا دایلسه بالنظر
 الی القیاس نافذ و بالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ
 عتق واستیلا ده قیاس واستحسانک عمداقتل نمایان اولماز ایدی واکرامام داراهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام
 قیلسه اولباید مجبردر دیلرسه اول اراضی بی بعد التخمیس بین الغنائم تقسیم وتفریق ایدر و دیلرسه حضرت
 عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کی رؤسایرندن جزیه و اراضیلرندن خراج و بر ملک اوزره اهلنی ذمت
 قیلوب اوزر لریه من واحسانتی تحقیق ایدر لکن حقارنده رأی امام هنوز واضح وعسندنه احد جائین آخر
 اوزره زایح اولمیدن اول دارک بعض اهل ایچلرندن بر جل اوزره شور جل بنه برلندن بر عورتی عمدا یا خطاً قتل
 ایلدی دیوشهادت ایتدکلرند نصکره عند الامام احد جائین مترجم اولسه بوصورنده شهادت سابقه لری بمنزله
 العیید مقهوریت لریه مقرونه اولمغله بطلانی منسحقدر اما صکره اعاده شهادت ایدر لسه نظر اولنور اکرامام
 آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمته آنلرده ملک متعین اولمغله بوشهادت لریه دخی عدم قبولی متعیندر واکر من ایتمش
 ایسه من ایله احراز الاصل قیلنوب حکم حریت لری مستقر اولمغله بوشهادت لریه قبولی متفردر زیر بعد حال رقتده
 شهادت ایدوب ردا اولندقدن صکره بعد الحریه اعاده شهادت ایلسه قبولی واجبدر بوصورنده قائل کرک عمدا قتل
 ایلسون و کرک خطاً قیمت نفسی و قیمت مقتوله دن قنقینی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم اولباید مقتوله به
 ادایه عازم اولور و صورت مفروضه دم مقتوله ده حین قتلنده شبهه هدر باقی اولوب قائل حین قتلنده متردد الحالان
 اولمغله قتل عمدا ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بوقائل ومقتوله نک حین قتلنده
 حال لری حال مکاتب کیندر که هر بری اوزرنده قسمته تقرر ملک ومن ایله تقرر حریت میاننده متردد بر قیق اولمغله
 حکما مکاتبه عدیل و رفیقدر و مکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولوب بلکه قیمت قائل
 و قیمت مقتولدن قنقینی اقل ایسه آنک اداسنی موجب آنک دخی ادایه بدل کاتبه حریتی ایله حکمدن صکره کست
 قتلندن ورثه مقتوله اداسنی مستوجب اولور و ما نحن فیسه دخی بویله در کذلک آنلرندن بر یسی بر حر مسلکی خطاً
 قتل ایلسه نظر اولنور اکرامام آنلری تقسیم ایدر سه آنی دخی اولباید مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلغه عازم اولور سه

و بو مسئله قتل امرأه ایله تصویر
 اولدیغی قتل وجهی قریباً ظاهر
 اولور که قتل جلدده ضمان و عرامت
 واجب اولمغله آنده بوقنصیل
 غیر منبدر

مطلب الکتاب اذا قتل مکاتب
 لایجب القود

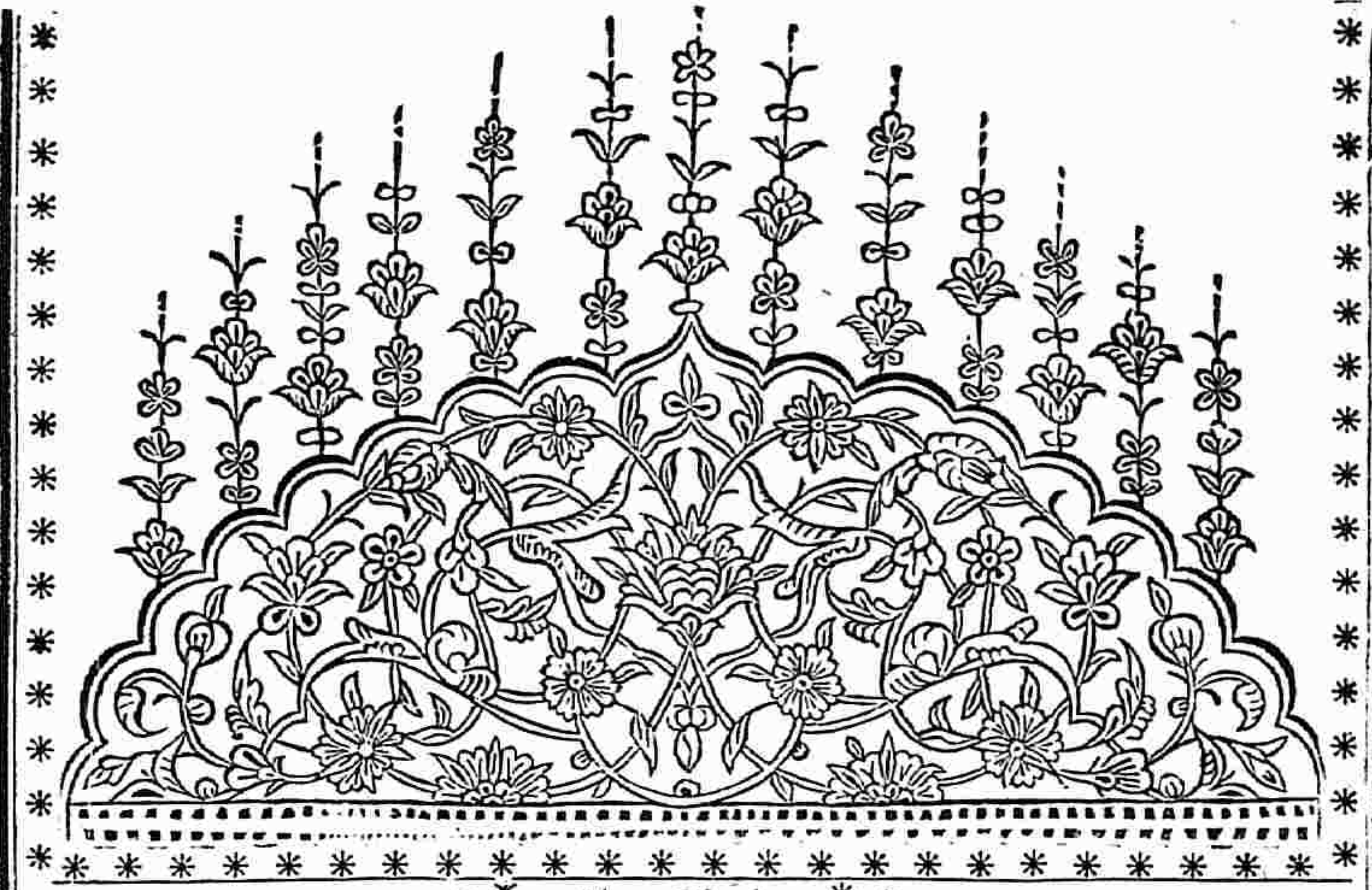
قاتل کند و قیمتنی اولباید مقتوله غارم اولورنه کیم خطاً حر مسلکی قتل ایلمن مکاتبه حکم مرقوم مکتوب و مرتبدر
 امامقتول عورت اولوب ایچلرندن بر جل ایسه قائل اوزره نسنه لازم اولماز زیر اولر جلتک دخی حلالدر و دم
 حلال اراقه ایلمن شخص اوزره ضمان بوقدر واکر حقارنده رأی امام هنوز واضح اولمیدن ایچلرندن بر طائفه قبول
 اسلام و بر کسینه اوزره شهادت ایدام ایلسدر بنه قبول اولماز زیر آنلرده قهرایله ثابت اولان حکم رق اسلامه
 زائل اولماز کورمز مبسنکه امام ایچون تقسیم لری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسایله همجا لردر که ادایه
 شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادت لری ردا ایدکدن صکره ارضلرین ارض خراج و آنلری خراج ارضی ادا اوزره
 ارضلرینده اسکان و ادراج ایلسه بنه جائز کوریلور زیر اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد
 الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنور سه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولماز ایکن مسلمین مزبورین
 اوزره نیجه وضع اولنور کورمز مبسنکه امام اراضی مزبوره بی بین الغنائم تقسیم ایلسه صحابی مسلمین اولمغله ارض
 عشر قیلر یوقسه وضع خراج ایدم مز جوابده دیرز که صورت تقسیمه غائمه مجددا تملک ایتمش اولمغله وضع
 خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء تو طیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلسد کده آنده ملک قدیم لری
 علی ماکان تقریر ایتمش اولور و امام ایچون بوااضی اوزره ملک اصحاب بنده اسلاملرندن اقدم حق تو طیف خراج
 ثابت ایدی شمعی اول حق ثابتی ایقائتمش اولور و بقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمز مبسنکه
 نفوس و اراضیلری اوزره تو طیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه لرا که چه خراج رؤسای ساقط اولور
 لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز ما نحن فیسه دخی بویله در بوصورنده شهادت سابقه لری اعاده ایلسه لرا امام
 آنی قبول ایدر زیر احریت لری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولاری اعتناق ایدکدن صکره اعاده شهادت ایتمش منزلنده
 اولمیشدر و وجه مفروض اوزره حقارنده رأی امام هنوز واضح اولمیدن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرندن
 دار اسلامده حر مسلک با یسی بولنان بر کسینه اولوب هر برینک آخردن غیری وارثی بوغیکن بر یسی قوت اولدقدن
 صکره امام آنلری ذمت قتلق رأی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان با یسی ایسه اسیرا کوارث اوله من واکر
 اسیر ایسه با یسی ا کوارث اولور زیر اسیر مزبورک حال رق و حریت میاننده متردد اولمغله منزل مکاتبه در
 و مکاتب حال کاتبه فوت اولان قریبنه وارث اوله من اما حال کاتبنده کندو عن وفاء فوت اولوب کاتبی ادا و حریتی
 ایله حکم اولندقدن قریبی ا کوارث اولور و اسیر مزبور دخی بویله در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
 حکم اولندقدن قریب مسلکی ا کوارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسیرادن بری فوت اولوب وارثی دخی بنه اول اسراء
 مسیلندن بر یسی بولندقدن صکره امام اوزر لریه رأی من واحسانتی التزام قیلسه بوصورنده مال میت وارث مسیلنه
 میراث قیلنور زیر بونده حکم حریت وارث و مورثه سبب واحدا ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
 کاتبنده متولد برولدی واریکن فوت اولوب بعد الموت کاتبی ادا اولنه اما مسئله سابقه بشقه در که آنده اهل دار
 اسلامدن اولان با یسنک وقت موتنده حریتی منقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایسه
 دخی بنه با یسنه وارث اولق محالدر که آنک مالنده حکم تور شی ایچق نفس موتله تقرر و استحصال قیلنور اما بو مسئله ده
 میت عند الموت وارث کی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت و مالده حکم ارث وقت واحده تقرر
 و استحصال اولنور سوال اولنور سه که مکاتبه حریت حال حیاته مستند اولور یا خود وقت ادایه کاتبه دکن حکما
 حی کی قیلنور و معنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن الحقیق ایکن بیلرندنه جریان ارث نه وجهه تنسیق اولنور
 جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقدن حریت ثابت لری تقرر
 ایتمشدر اما مکاتبه عند الاداء آنده فی الاصل قطعاً ثابت اولمان حریت هنوز ثابت اولمشدر و مکاتب لاجل التوریت
 مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنق صحیح اولمغله بویله تقرر حریت ثابت ایچون حکما
 حی قیلنق اولی بالتصحیحدر کذلک اسیر مزبور لاسیر آخر مذکور ایله برابر اهل دار مزبورده مسلمینی بولسه
 بنه میراثی بیلرندنه حصه لریه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت برادحری و بر کاتبنده
 متولد ولد آخری بوانه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکور بندن بر شی عمدا یا خطاً قتل ایدوب بعد امام
 آنلری ذمت قیلسه قائل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمده مالندن و خطاده عاقله سی اوزره لازم
 اولور زیر ادم مقتوله ثابت اولان صفت جل اسلامیه زائل و بعد مکاتب منزلنده نازل اولمشدر لکن بوصورنده
 قصاصک ولی مستحقده اشتباه اولمغله قائل اوزره قصاص واجب اولماز زیر امام آنلری ذمت قیلر سه ولی
 مستحق ورثه سی اولور و تقسیم لری مناسب کورر سه ورثه نک استیفاء قصاصده حقاری ثابت اولماز و اشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجه مشروح اوزره وجوب قیمت واقع اولور و قیمتی بدل نفسی اولوب
 توریته املاک سائرته سی منزلته نازل اولغله ججع ورته سی وراثته داخل اولور بوضورته اول مقبولک اهل
 دار بمزدن بر وارثی بولنوب مقبولد نصکره فوت اولسه واسراء مز بوریدن وارث آخری دخی بولنوب اولدخی
 دار بمزدن اولان وارثندن صکره فوت اولسه اسیر مقوله هم دار بمزدن وهم اسراء اولان وارثی وارث اولور
 زیرا وقت موتنده هریری حیاته ایدیلر و حریتی ایله بعد الحکم ارثی وقت موتنده مستند اولور اما دار بمزدن اولان
 وارثه متأخر الموت اولان اسیر برینه وارث اوله منزه بر دار بمزدن اولان وارثک وفاتی اسیر مز بوردن اقد مدبر
 پس نیجه اگا وارث اولور واسیر مز بور اگرچه وارث مرقومک وقت موتنده حیاته ایدی لکن وقت مرقومده
 بین ارق و الحریته متردد الحال اولغله متقرر الحریه اولان کسنه به وراثتی محالدر نظیری شول مکاتیدر که عن وفاته
 فوت اولوب برابن حرو برکابنده متولد این آخر ترک ایتد کد نصکره اولان حر ترک مالله فوت بعده کابنده متولد اولان
 این آخر دخی ترک مال ایله فوت اولد قد نصکره بابا لیک بدل کابی ادا اولنسه کسندن مابق به ایکی این دخی وارث اولور
 اما آتوردن هریری آخره وارث اوله مز که وجهنی بیان ایلدیک و اگر اسراء مرقومیندن بعضیری عبدینی بیغیامه کاتب
 ایلسه اول اسیرک ملکی هنوز من ایله کند و به سالم یا خود قسمته باطل اولمق میانده متردد و توقف اولغله بو نصرفلری
 دخی متوقف اولور سوال اولنورسه که اسیر مز بور نیچون کسبنده متصرف مکاتب منزلته قیلنمادی جوابده دیز که
 مکاتیدن مولاسی حجرینی رفعله کسبنه احق و آنده تصرفی مطلق ایلشد اما اسیر مز بورک بسبب القهر نفسنده
 حجری ثابت اولدینی کی کسبنده دخی ثابتدر بوجهته کسبنده تصرفی موقوف اولور بوضورته امام آنلری ذمت
 قیلرسه تصرفی نافذ اولور بعده نظر اولنور اگر اول مکاتب بدل کابینی عقد ذمتدن صکره ادا ایلدرسه ثبوت عتقی
 هویدادر و اگر آندن اقدام ادا ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اگر بدل مز بورید مولاده غیر مستهلک ایسه اول مکاتب
 خرا اولور زیرا حکم کابی موقوف ایکن شمدی من ایله نافذ اولدی کور مز بیستکه بدل مقبوض اکاشمدی سالم اولدی
 بوجهتدن بدل مز بور حالا حاضر و حاصل اولغله بعد المن استیفا قیلتمش منزلته نازل اولوب حکم عتقه واصل اولور
 و اگر مستهلک ایسه اول مکاتب بدل کابینی بر کره دخی ادا ایتد کجه عتقه کامر و اوله منزه بر بدل کابت حقیقه یا حکما
 نفوذ عقددن صکره قبض اولمق لازم ایکن بو یاده نفوذ کابت ایچق بعد المن وجود بولغله قبض مذکور آنده
 موجود اولماشدر زیرا مقبوضده بعد الاستهلاک حکم توقف باقی اولوب همان بدل اولمق اوزره ضایع اولور
 زیرا قبض آتی مملو کندن قبض ایتمش اولغله امام آنلری تقسیم یا ذمت قیلسه اوزرینه ضمانی لازم گلر و اگر
 اسیر مز بور عبدینی اعتاق یا تدبیر یا خود غیره تصدق ایلسه بوظلاری امام آنلری صکره ذمت قیلسه دخی باطلدر
 زیرا اسیر مز بور حکم تصرفده منزله مکاتیده بلکه آندن دوندر و بو تصرفلرک مکاتیدن بطلانی ظاهر و غایبندر که
 بولر حقیقت ملکه بنا قیلنور و مکاتب ایچون بدنده بولسان مالده حقیقت ملکی بو قدر اسیردن دخی صدوزی
 آنک کیدر اما ذکر اولسان بیع و کابت بویله دکندر و اگر امام اهل خردن ایکی دار اوزره استیلا ایدوب هنوز
 اهلارین تقسیم و ذمت ایتدین ایچندن بعضیری وفاته اهل دارندن بعض ورته و اهل دارا خردن بعض ورته ترک
 ایلد کد نصکره امام آنلری ذمت قیلسه میراثی ایچق اهل دارندن اولان ورته سنه اراث قیلنور زیرا اهل خردن
 ایکی دارک ینلرنده تباین منعه حسبیه و لایمت منقطع اولغله بریندن توارثی هر تقع و بوتباین امام آنلری تقسیم
 یا ذمت قیلنجه دلک ینلرنده باقی و غیر مندر فعدر بوضورته مذکور ینک حاللری شول جماعت مکاتینک احواللری
 کیدر که اول مکاتین قزندا اشرا اولوب عقد کتاتلری واحدا اوله و آتوردن برینک برابن مکاتبی بولنه که اول ایتک کابی
 مستقله اوله بعده اب عن مال فوت اولد قد نصکره این کابینی ادا برله آزاد اوله بعده کتابت هیت ادا اولنه
 بوضورته اگا قزندا اشلری وارث اولوب این وارث اوله منزه بر کتابت این مستقله اولغله حریتی مستند حریت
 ایه مستند کلد و سابق الذکر اهل دارین مختلفین دخی بویله در اما امام اول کسنه نک وفاتندن اقدم آنلری
 ذمت قتلش ایسه بوضورته جله سی اهل دار اسلامدن اولغله بر برینه وراثته بکام اولور و اگر امام اولان
 دار بتندن برنی ذمت قیلوب بعده دار آخری اهلندن بری وفات ایلد کد نصکره اول داری دخی ذمت
 قیلسه بوضورته اهل داریندن ججع ورته سی اگا وارث اولور اگرچه میتک اهل دارندن اولانلرک وراثتی
 غیر مشکلدن امدار ینک غیریدن اولانلرک وراثتی بوجهته در که آنلر قبل موت المیت اهل دار بمزدن احرار اولشدر
 بنابرین وراثتلی آشکاردر و الله تعالی اعلم بالصواب مترجم الکتاب اولان علمائک ضعیف و بی نای
 السید محمد منیب العبتانی در صکره الحمد لله علی نواله والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وآله بو عید

قلیل البضاعه و کثیر الاثام مجرد جبل متین عنایت الهیه به اعتصامه شرح السیر الکبیری
 ترجمه بی التزام و بیک ایکیوز اون ایکی سنه سی ربع الآخر ینک بکر منجی بوم ار بعاده باب الحکم
 فی الاساری عیسدهم و احرار هم فی امورهم قطعه سنک آخرینه دکن اوضح عبارات
 وافصح اشاراته ترجمه بی ایصاله اهتمام ایلدیک لکن محل مذکور بعض نسخ معتبره ده
 اصل کابدن جلد اول اعتباریله فصل و افراز قیلتمش اولغله بزخی ناظرینه
 مؤنت نقلت جلدی تخفیف ایچون اول موضعدن وضع علامت امتیاز یله
 مفصول و متمساز ایلدیک ان شاء الله تعالی بوند نصکره
 جلد ثانی به باب الشریکه فی الغنیمه دن آغاز و جناب
 و اهب الایمالدن حسن ختامه نفع عامی
 رجا و نیاز اولنور و من الله التوفیق
 و الهدایه فی البدایه
 و النهایه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي سيرنا بالسرا الكبرية المحمدية * والصلوة والسلام على نبيه المؤيد بالتأييدات الابدية * وعلى آله
واصحابه الغامئين من انفال مكارمه السرمديه * اما بعد زمرة علمائك ضعيف وبي تاني السيد محمد متب العيتابي
ديركه عون عنابت رب مستعانه ترجمه شرح السير الكبيردن جلد اول باب الحكم في الاسارى مسائليك
ختامنده رسیده اختام قیلنوب جلد ثانی به دخی باب الشركه فی الغنیمه دن شروعله صرف تقدینه
* اهتمام اولندی والله الهادی الی سواء السبیل وهو حسبی ونعم الوکیل *
باب الشركه فی الغنیمه * یعنی جهادار باینک غنائمه شرکتری اسبابی اشوباید به بیان واطناب اولمشدر امام المسلمین
بعض حصون اهل حربه بر سریه بی ارسال وحصن آخره دخی سریه آخری بی ارسال ابتدکده سریه اولی
دارالخریه دخول ومامور اولدقلری حصنه ظفر به اغتنام اموال ابتدکلرندن صکره سریه آخری آنلره مرور
وملاقات ایدوب بعد العبور آنلردخی حصنلرینه ظفر باب و اغتنام اموال نائل آمال اولوب بدخی بر برینه التقا
وانصال ایتمدن بشقه داراسلامه خروج واقبال ایلسه ل بوضورنده سریه اولی تک غنائمه ایکی
سریه تشریک و ثانیه تک غنائمی بالکتر کندولره ایصال قیلنور ز براسریه ثانیه دارالخریه بعد اصابه الغنیمه
سریه اولی به مواصل اولدقلرنده حققلرنده مدد منزلته نازل ومصابلرنده شرکته نائل اولمشلردر صکره آنلر
دارالخریه مکان بعیده سفر قیلوب سریه اولی آنلردن اقدام داراسلامه خروج ایتمکله شرکتری باطل اولماز
اما سریه ثانیه مصابلرنده اصابت وحرارز ایله مستقل اولوب وبعد الاصابه دارالخریه بدن بموضعده سریه
اولی ایله متواصل اولدقلرندن سریه اولی آنلرایله شرکته نائل اوله منزل حتی بولنردخی بعد الاصابه دارالخریه
سریه اولی ایله التقا ایتمش اولسه ل بوضورنده داراسلامه احرازده اشتراک ایتملرله هر رغبتیه اصابتده مشارک
مثللو اولوب مجموع غنائم کلرنده مشارک اولورلر واکر مسئله مرقومه ده امام سریه اولی بی قتال روم ایچون
وسریه ثانیه بی رومک غیری اعدا ایله قتال ایچون ارسال ایتمش اولوب لکن طریقلری بلاد رومدن اولغله
سریه اولی ایله التقا واتصال ایلسه ل بوضورنده غنائمه بر بریه اشتراک بحال بواه منزل ز براسریه ثانیه تک قصدی
قتال روم اولماغله قتال روم ایچون بعث اولنان سریه حقه حقه حکم مدد ایله موسوم اولوب هر سریه سریه
اخر تک مصابی حقه ارض حریده منزله تجاره نازل اولد یغندن دارالخریه ملاقی اولسه لردخی بر بریه اشتراک
نائل اوله منزل امام مسئله اولی ده هر سریه سریه احرانک قتال ایله جکلری اهل دارالایله قصد قتال ایتملرله
دارالخریه ملاقاته برینه مدد حکمکنده ادخال اولنورلر نکتته سی اولدرکه دارواحد تک بعض اهلی مقهور اولدقه
اثره باقیلرنده دخی ظهور ایدر امامدارین مختلفیندن برینک مقهور تی داراخرانک مقهور برینه بادی اولوب

کاهیجه از یاد قوتنه مؤدی اولور بناء علیه ایکی سریه اهل دار واحد مایله قتال ایچون بعث اولندقه هر برینک
مقصدی اول دارک اهلی قهرا اولق اعتبار به بر برینه مدد قتل ممکن اما هر بری بشقه دارک اهلیله قتال ایچون
بعث اولندقه بو معنی غیر متمکندر لکن بوضورنده اول ایکی سریه غنائم کلرله دارالخریه ملاقی اولوب ناکاه
رومدن حبش آخر ظهور ایتمکله غنائم کلرندن دفعی ایچون آنلرایله جیعا قتال وهزم واستیصا لله بعض غنائمه
دخی اتصال بعده داراسلامه خروج واقبال ایلسه ل جمع غنائمه شرکته خوشحال قیلنورلر ز براسریه
احراز مال جیعا قتال وتصرفلرله استحصال اولغله دارالخریه جیعه حقوق ومحافظه غنائم ایچون اعدا ایله
قتال ایلمن تجارایله همحال قیلنورلر سؤال اولنورسه که صورت مفروضهده لازم ایدیکه سریه اولی سریه ثانیه به
مقد مارومک غیری دن اصابت ایتمکله غنائمه شرکته ومزاحم اولیه ز براسریه ثانیه اولی ایله ملاقاتدن اقدام
اول غنائمی اصابت ایتمکله داردن احرارز ایتمکله غنائم کلرندن حققلرنده سریه اولی غنائمی داراسلامه احرازدن
صکره لاحق اولوب محافظه غنائم ایچون اعدا ایله قتال ایلمن مدد منزلته نازل اولملرله غنائم مرقومهده مدخل
اوله منزل جوابده دیر که بویه دکلدر ز برانغنائمی دارالخریه برندن آخره احرارزله حق غنائمین نائل کدا ایچون
داراسلامه احرازده نائل و تایداید نکتته سی اولدرکه دیار حرک اختلافی ایچون بین اهل الحرب معتبردر یوقسه
مسئله کوره جله سنده حکم مکان واحد مقرردر براناکد حق مسلمین ایچون تمام سببه حاصل ونعم سبب دخی
من جهة الید ومن جهة الدار قاهر اولملرله متحصدر بو امرک حصول داراسلامه احراز ایتمکله دارالخریه
برندن برینه احرارزله غنیمه کلر کورمه منبسنکه امام بلاد رومک ورا سنده بدوشمنه بر عسکر تسیر ونسرب
ایتمکله نصکره اول عسکر منقطع الاخبار اولغله طلب ونصرت ایچون عسکر آخری تعقب ایدوب بولنورلر
عسکر اوله بعث اولندقلری موضعدن غنائمه عودنلرنده بلاد رومده واصل اولسه ل وجه مشروح اوزده
غنائم کلرنده شرکته نائل قیلنورلر ما نحن فیه دخی اکا مائلدر واکر امام بلاد رومه بر سریه ارسال وآنلردخی
بعض غنائم استحصال ایتمکله نصکره وراه رومده بولنان اعدایه بر سریه دخی ارسال ایدوب اثناء زاهلرنده سریه
اولی به ملاقی اولدقلرنده نصکره هنگام شتاء حلول ایتمکله محل مأمورلرینه عبوره بحال اولغله امام سریه اولی به
نصرت ایدرک بر ابر عودت ایتمکله امرنامه یازوب سریه اولی اولانک غنائمه برابر داراسلامه خروج واقبال ایلسه ل
سریه ثانیه اول غنائمه تشریک وادخال اولماز ز براسریه اولایه نصرت ایچون داخل اولماققلرندن حققلرنده
منزله تجاره نازل اولمشلردر مکر بعد الانصراف وقبل الخروج جیعا قتال آخره ملاقی اوله بوضورنده بینه منزلته
تجارده مشارکته مرتقی اولورلر اما سریه ثانیه دخی بینه بلاد رومدن ناحیه احرابه بعث اولمش اولسه ل جواب
مسئله بشقهده که بوته هر بری قتال روم ایچون بعث اولغله بر برینک مکاتی یلسونلر بولنورلر برینه مدد
حکمکنده داخل اولغله دارالخریه ملاقی اولورلر سر بر برینک غنائمه شرکته مدخل اولورلر واکر امام بر سریه
بعث ایدوب آنلردخی و ایدوب بعض غنائمه ظفر بولدقلرنده نصکره محافظه غنائم ایچون ایچولرندن بعض کسان
تخلف ایدوب کندولری رفاج مرحله دخی تجاروز به بعض غنائمه دخی مظفر اولدقلرنده نصکره سریه آخری
دخول ایدوب تخلف ایتمکله غنائمی اخذ وداراسلامه وصوللرندن صکره سریه اولی غنائم احرارز ایله اقبال
وغنائم کلرین داراسلامه ادخال ایلسه ل بوضورنده غنیمت اولای سریه اولی اخذ و ثانیه داراسلامه احراز ایتمکله
ایکبسی بدن آنده شریک وانباز قیلنورلر اما غنیمت اخریه همان ایلر و تاجا وزایدلرله منحصر اولوب کرک سریه ثانیه
وکرک غنائم اولی ایله تخلف ایلمن رفیقلری آنده اشتراک مقتدر اوله منزل ز بر اصابت وحرارزده اول قوم متجاوزین
منقرد اولملرله آنده سبب شرکته اغیار منقصد اولمشدر واکر امام بر سریه بعث ایدوب آنلردخی اصابت غنائمه
بکام اولدقلرندن صکره دارالخریه برکنسه قبول اسلام و بعض اهل حربی قتل واعدام وامللرین اخذ و اغتنام به
حقوق سریه به اقدام بعده قتال آخره ملاقی اولماق جیعا داراسلامه وضع اقدام ایلسه ل بوضورنده اول کسینه
مضای منعه سریه ایله احرارز ایدوب سریه داراسلامه احرازده شریک وانباز اولملرله اول مصابده شرکته
سفرراز قیلنورلر اما اول کسینه سریه به مشرکیندن قصد نجاته ملتحق اولوب حالی بعد اصابه غنائم سریه به
لاحق اولان حال تاجرده موافق اولغله مصاب سریهده شرکته لایق اوله منزلکن الحاکم قندن صکره سریه قتال
آخره ملاقی اولسه ل اون کسینه دخی غنائم کلرندن دفع اعدا ایچون قتاله ایدر ایتمکله جیعا مصابده تاجر کی شرکته
سزوار قیلنور کتلاک لاحق اولان کسینه مسیلا احرارکن دخول سریه دن اقدام دارالخریهده اسیر اولمش اولسه بینه
جواب مسئله بوقدر رازده در ز براسرینه بوز دارالخریهده قبول اسلام ایلمن کسینه ایله حکمکنده متجدددر که آنک الحاقله

قصدي مشرکين نجات اولغله سريه ايله برابر سبب استحقاقی منعقد اولما مشدرا اما مسئله من بوره ده اول کسسه
 بوسريه دن اسير قيلمش ايسه بعد الموقوف مصادف قتال اولسه دنخي ينه مصا بلرنده تشریک وادخال قیلنور
 زيراسب استحقاقی سريه ايله برابر منعقد اولدقدنصکره اون سینه محل اوليان غرض اسر معترض اولشيدی شمیدی
 اول عارض زائل و حکم غده مده داخل اولمشدرا اما اول اسيرک لحو فسدن اقدم سريه دار اسلامه خارج اولسه لر
 بوسورنده مصانده اسيرده مشارک اوله مزل که اصابت و احرازنده مشارک دکالدر دنخي بعد اسير
 اصابت ايندکلرنده سريه ايله مشارک اوله مزل که اصابت و احرازنده مشارک دکالدر لکن قبل الاسر اصابت
 ايندکلرنده مشارک اولور که اصا بلرنده مشارک اولغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسرايله زائل وفات اولما مقله
 آتک حالی بعد اصابت الغنائم دار الحربه رفیقان سبقتله سفر بعیده عزيمت ايلين غازينک احوالی کيدور واکر
 دار اسلامدن بعث اولنان بر سريه بر حصنی محاصره ايدوب خارج حصنه بولنان کایسرينک هدمی اراده
 ايندکلرنده اهل حرب تقديهما منکم بالف دينار قوللر ايله هدم اوزره بيک دينار ثار ايله جککين افاده
 ايتلر ايله مسلمين دنخي اخذ و انتهاب و بلاد رومه ذها بدن صکره سريه اخري ورود اولد دنخي کائس مرقومه بي
 هدمه بدل مجهود ايلسه بوسورنده اهل حصنه سريه اولي يئلرنده جاری اولان سريه تاييه عندنده ظاهر اولسه
 دنخي ينه تخريبه قادر اولور زير مقدمه ايتارلرين انجق سريه اولي اوزرلندن دفع يا خود انلری قصد هدمدن
 منع ايجون مبذول قلوب غرض مرقوملری دنخي حصوله کاکله سريه تاييه دنخي مجددا مصالحه ايتدکجه قدرت
 هدمه موصولدر بوسورنده آنلر دنخي بشقه بيک دينار اوزره مصالحه و اخذ ايلدکن صکره ايکي سريه
 دار الحربه بر رينه ملاقي اولسه لر ججع غنائم ايله اول ايکي فدا ده اشتراک ايدر لر زير اهل حصن اول فدای انجق
 اوزرلندن قهر مسلميني ازاله ايجون دفع ايتلر ايله بطريق القهر مأخوذ اولوب غنيمت اولمشدر اما اول ايکي سريه
 حصن مزبوره تکرار مرور ايلسه ز دار اسلامه جيقوب تکرار دخول ايتدکجه تخريب کائس شرعا مقدر لری
 دکلدر و بسابقده بيان ايلدک که هر سريه تک صلحی مطلق ايسه ده دار الحربه مدت بقال ايله مقيد اولور زير
 خوف اهل حرب انجق دار الحربه بقاری سبيله در بناء عليه بعد اخروج نيت غزاله ولوج ايلسه لر تخريبی
 جا زدر زير احکم صلح سابق دار اسلامه خر و جلر ايله نهايت بولوب حين عود نلرنده جيش آخر کي اولم ايله قادر
 اولدقاری نسنه لری هدملری جا زدر مکر اعدا برفعه دنخي مصالحه وفدا ايلدور واکر اهل سريه بعد اخذ القداء حصن
 من بوردن عدول و دار الحربه قصد دخول ايندکلرنده دوشمن آخر ظهور و طرف اهل حصندن قتاله مسلميني حصندن
 تبعيد و اجلا ايدوب بعده مسلمين دنخي قتاله اولدوشمن اوزره اسنلا و حصنی آنلردن تظليف و اخلا قياسه لر
 بوسورنده اول حصنی مجددا تخريبلری تجوز اولوب جواز مزبوره اهل سريه ماعدلرندن تخريب اولغان
 زير دفع مسلمين ايجون قتال ايندکلرنده حصنی مسلمين احراز ايتش اولم ايله امان سابقاری منبذ اولمشدر
 نظير اولدر که اهل حصن ابتداء امرده مسلمينه مجرد منجق لريني رفع و حصنلندن انصراف اوزره مصالحه
 ايدوب مسلمين دنخي شرط مزبوره رعایتدن صکره کير و کلوب آنلری خارج حصنه بولغله قتال وهزمه حصنلرينه
 ادخال ايله لر بوسورنده مسلمين ايجون قتال و هدم حصنلری حلال کور بيلور لکن بوسورنده حصنلندن خارج
 بولنوب مسلمين آنره مرور ايندکلرنده مسلمينه قتال لری ظهور ايلسه نظر اولنور اکر مقدا کندولردن و حصنلندن
 کف يد ايجون اخذ فدای آنلرک حصنلرنده بولم ايله مشروط ايسه ينه قتال لری حلالدر که خر و جلری ايله
 مشروط مرقوم کسب اخلال ايلمشدر واکر غير مشروط ايسه اهل حصن آنلر ايله قتال ايتدکجه مسلمين ايجون
 حلال اولما واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ القداء ملک اهل حرب عسکر آخر ارسال و اول حصنه انزال ايتکله
 اول عسکر مسلمينه قتال ايلسه ينه مسلمينه اهل حصنه قتال و حصن و کایسرين تخريبه اشتغال حلال کور بيلور
 زير اول عسکرک تز وللری انجق اهل حصنه نصرت و ازدياد قوت ايجون اولغله اهل حصندن مجسوب
 وقتا لری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سريه مزبوره دار اسلامدن بعث اولنبا يوب بلکه دار الحربه
 بولنان عسکر دن اوسال قيلمش اولوب اهل حصندن فداء کایسرين اخذ و ارتحال ايندکلرندن صکره اصل
 عسکر کلوب صنع سريه معلوملری ايکن هدم کایسرينه قصد هدمه استجمال ايلسه لر نظر اولنور اکر صلح
 سريه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سريه به امداد و اغاثه ايله جک مرتبه موضع قريبنده ايسه لر تخريب
 کائس آنره جا ز کور بيلور زير بوفرض اوزره سريه به رده و پناه اولمشدر و رده و پناه امر خر بدن اولان نسنه رده
 حکم مباشرده ايدوی بي اشتاهدر و هنگام صلحه سريه ايله برابر بولنسه لر قبل رده المال سريه کي هدم کائسه

بجالی اولديغي کي موضع قريبنده بولنسه لر دنخي بونوال اوزره در واکر موضع بعیده ايسه لر بوسورنده
 ارض اسلامدن دخول ايلين عسکر منزله انزال اولنوب هدم کائس آنره حلال کور بيلور کور منسبک سريه
 مزبوره قبل حقوق العسکر دار اسلامه خروج ايتدار ايلسه لر مسئله قريبنده دنا نبر مقبوضه لر نده شرکت
 عسکر بقرار مسئله بعدده عدم شرک لری آشکاردر و بوجهله فرق مسئلین بيدارد واکر دار اسلامدن
 بعث اولنان سريه بعض غنائم اصابت و آتی دار الحربه اجير لری ياننده تخليف و کندولر خروج دار اسلامه
 سبقت ايندکلرندن صکره سريه اخري حلول و اول اجير لره وصول و غنائم اخرايه اصابت نصکره اجير لره ايله
 و مجموع غنائم دار اسلامه دخول ايلسه لر بوسورنده سريه اولانک غنائمده ايکي سريه شریک و ايتار قیلنور که
 بری اصابت و بری احراز ايلمشدر اما تاييه تک غنائمده اولانک اصابت و احرازده مدخلی بولنما مقله شرکته مداخله
 ايله مزل واکر سريه اولي غنائم لرين اجير لری ايله دار اسلامه اسرار لرنده نصکره سريه تاييه دخول و غنائم اخرايه
 وصولد نصکره دار الحربه اولي ايله اجتماع و دار اسلامه معا حلول ايلسه لر بوسورنده سريه تاييه نه اصابت
 و نه اخرايله غنائم اولاده مداخل اولدقارندن آنده اشتراک نائل اوله مزل اما سريه اولي دار الحربه اجتماع و معا
 خروج ايتکله غنائم تاييه بي احرازده شریک اولم ايله آنده تشریک اولنور لری حتی دار الحربه مجتمع اولما لر ايسه
 اولانک دنخي تاييه ده شرک لری متدفع اولور زير بوسورنده سريه اولي عند القفال تاييه ايله معا حاضر يا خود
 اگاه لری ممکن اوله جق موضع قريبنده متظر بولنما قارندن سريه تاييه تک اصابت و احرازده تفرد لری مقرر
 اولمشدر واکر سريه اولي غنائم لرين دار الحربه بعض کسسه لر ايله تخليف و کندولری کچوب سريه تاييه ايله
 اجتماع وجهه اصابت غنائم صکره غنائم اولي ايله تخليف ايلدکلری کسسه لر ملاقي اولمدين دار اسلامه
 خارج اولسه لر بوسورنده غنائم اولانک اصابت و احرازنده سريه تاييه تک مدخلی بولنما مقله اولي به نصيم
 و غنائم تاييه ايکي سريه دن احرازده مشارکت ايدنلر مياننده تقسيم اولنور لکن بوسورنده سريه تاييه ايله
 اجتماع لری غنائم اوزره تخليف ايلدکلری کسسه لر قريبا اولان موضعده واقع اولش ايسه جله سي اول غنائمده
 شرکته مجتمع اولور زير ايکي عسکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر ريه قريب و متواصل
 اولدقارنده بر ريه رده و پناه اولم ايله جيش واحد منزله نازل قیلنور اما متاعد اولدقارنده همين بلاد رومه
 جانين مخلفيندن وارد اولان عسکر ين متفرقین حکمنده متوارد اولور لر واکر بر حصنی محاصره ايلين سريه
 بعض سبايايه ظفر بولوب قح حصنه مظفر اولدقارندن اهل حصن اول سباياي فداء ماله رجا ايلسه لر
 مساعدت رجا يی مسلمينه روا کور بيلور زير فاما مابعد و اما فداء نظم کريمي فاقتلوا المشركين ذکر حکمی ايله
 منسوخ ايدوی امام سدی رجه الله تعالی تک يانی اوزره عند يمزده نماياندر لکن بورجا ينه مجر اولور لسه موضع
 اجتهادده بولنما مقله تفيد و تجوز اولنور که ماله مفادات اسيرده اختلاف علما ظاهر و نماياندر که زانی السیر الصغیره
 بيان ايلدک بوسورنده سريه اخري دخول و اولايه وصول ايلسه لر فداء سبايايه اشتراک موصول اوله مزل
 اما سبقت ايلين فداء کائس بولم دکلدر زير سباياي اوزره اثبات يدن صکره اهل حرب به تسليمه اخذ ايلدکلری عوض
 بمنزله الثمن اولغله شول عسکر حکمنده قیلنور که غنائم لرين دار الحربه بيع باقسام ايندکلرنده نصکره آنره
 مدد لاحق اوله اما کائس يعلری جا ز اوله جق مرتبه ده احراز ايتدکلرندن قداسندن اخذ ايلدکلری اموال ابتداء
 اصابت قیلدقاری غنائمده همحال اولمشدر توضیح فرق اولدر که امام سباياي دار الحربه تجار مسلمينه بيع ايلسه
 جا ز کور بيلور اما ارضاری دار اسلام اولمدين کایسرين مسلمينه بيع ايلسه جا ز کور بيلور واکر مسئله مزبوره ده
 سريه مذکور دار الحربه بولنان عسکر دن معونه ايسه نظر اولنور اکر سريه سباياي اخذ ايندکلری هنگامده
 عسکر موضع قريبنده ايسه لر معا حاضر منزله نازل و فداء سبده شرکته مداخل اولور لرا واکر بعیده ايسه لر قطعاً
 اشتراک نائل اوله مزل مکر امير عسکر امير سريه بي سبايان برسنه بي بيع يا خود قداسنی اخذدن نهی ايتش اوله
 بوسورنده فداء حر قوم سريه ايله اهل عسکر بينلرنده مقسوم قیلنور زير نهی مزبوردن صکره امير سريه
 ايجون ولايت بيع قائم مقله فعلی بيع اولوب همين سباياي اهل حرب اوزره بلاشی رد بعده بطريق المعاوضه
 اخذ مال ايتش اولور و بوصفله اخذ اولنان غنائم دن اولغله عسکر آنده شریک قیلنور اما مسئله اولي
 بشقه در که آنده تدبير سريه علی الاطلاق امير لینه تفويض اولغله ولايت بيعی ثابت و فدای بطريق الثمن
 مأخوذ اولغله صکره دن لاحق اولنلرک حق شرک لری نفوذ ايلن مکر قريبنده بولنم ايله سبايايه قبل البيع
 شرک لری تاييه اوله واکر اهل حصن سريه به نهی لکم الف دينار يا خود تصدق بها عليكم علی ان تصرفوا

قولرله شرط انصراف مسلمان اوزره آنره بيك دينار هبه باخود قصد قايتمكي التزام و طرفين انشاء شرط
ومشروطه قيام ابلد كند نصره عسكر كلوب آنره حقوق والتيسام قبلسه اول مالد هه شركتله بكام قينورل زيرا
شرط انصرافه معتبر اولمغله اخذنى بطريق الفدايدوكى متعبدن كورمزمبسته كه بعد قبض الممال اوزرلر يته رد
انديكجه آنره نعرضلرلى حلال اولماز اما اول مالى هه شليكسه بلا شرط هبه واندر دى انصراف ابله ل آنك حكيمى
بونك خلافته در كه آنده اخذ مال تبرع محضله ياخود اول ماله سر به دن بعض اشيا اشترا ايشلر ايسه تراضى
طرفينه مستند اولان برسيله حاصل اولمغله حكيم غنيمته داخل اولماز واكر سر به اهل حصنه برنسنه بيك دينار هه
بيع و اهل حصن دى شراده اوزرلر ندى انصرافلر ين شرط قبلسه ل اول دناندر دن قيمت ميبعلرى مقدارى
آنره سالم و زياره سى اهل عسكر ايله ينسازنده ادخال مفسد قينورل زيرا اول زياره دى انجق انصراف مشروط
مقابله سنده اعطا ايتلرله غنائمه القا اولنوب مقدار قيمتى مأخوذ لرندن عوض ايجون ادا ايتلرله خاصه سز به به
ايضا قينورل واكر دار اسلامدن بعث اولنان سر به بعض غنائم وسيله ظفر ياب اولوب غنائم وسيلر ين بر كنيسه ده
مدفون و مسجون ايدوب بعد اغلاق البواب دار الحربه امان ذهاب ايتدكلرندن صكره سر به اخرى كلوب
باب كنيسه بي قنق و ايتلرلى اخذ و اموالى استخراج وجهه سنى دار اسلامه ايجادن صكره سر به اولى دى
عود و اياپ ايلسه اموال مرقومه به سر به اولى اصابت و ثابته دار ايله احراز ايتكله ايكبسى شريك و ايتلر قينورل
اما بومسئله ده ثابته نك اول كنيسه به وصولى اولى نك دار اسلامه خروجندن متاخر ايسه جمله سى ثابته ايجون
مقرر قينورل زيرا سر به اولى آنى دار الحربه ترك و دار اسلامه خروج ايتدكلر نده آنندن بدلرلى هه وجهه ساقط
اولوب اموال اهل خردن كنيسه نك ينده اوليسان مال ضايع حكيمه ملتحق اولمشيكن سر به ثابته اصابت
واحرارنده مستقل اوللرله مستحق اولمشلر در كذلك سر به اولى دار اسلامه خروج ايتدكلى اهل حرب حال
كنيسه به اطلاع كلوب اموال مرقومه بي اخذ ابلد كند نصره سر به ثابته كلوب يزلندن اخذ و سر به اولى ايله
ملاقات ايتدكلى دار اسلامه اخراجله تخلص ايلسه لر يته ثابته به تخصيص قينورل زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله
محرزين اولوب الى الا ن يزلندن نزع اولمقان اموال ساژه لر يته ملتحق اولمشيكن سر به ثابته اخذ و احرازنده
مفرد اوللرله اكا مستحق اولمشلر در واكر سر به اولادن بعضيلرى اول كنيسه ده كند و متاعندن دى برنسنه
ترك ايتمش اولسه نظر اولنورل واكر سر به ثابته آنى قبل اخذ اهل الحرب اخذ ايتمش ايسه كرك قبل الصمته و كرك
بعد الصمته بلا شى صاحبسه رد اولنورل زيرا اهل حرب آنى بيلوب احراز ايتمشلر در كه آنندن ملكى زائل اوله
واكر بعد اخذ اهل الحرب يزلندن اخذ ايتمشلر ايسه بوضوئيه صاخجى قبل الصمته بلا شى و بعد الصمته قيمته
اخذ ايدر زيرا مال مرقوم دار اهل حربه متخير اولمغله اهل حرب همان اخذ ايله آنى محرز اولمشلر در والله اعلم
باب ما باخذ الرجل في دار الحرب فيكون اهل العسكر شركاه و ما لا يكون

ب

و كسبه دار اسلامه آخر ك ارضندن كلا باخود بيزندن ما اخذ ايلسه اكامالك اولوب بيع ايدر سه ثمنى حلال
طيب اولور بس اخذى دار الحربه واقع اولسه حكيم مزبور بالا و بيه ثابت اولور اما دار اسلامه آخر ك ارضنده
خدايى نابت اولان شجر دن خشب باحطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايلسه
بيعى جائز اولوب استهلاك ايلسه قيمتى ضمان اولور بس بويانله متين اولمشدر كه خشب و حطب اموال
ساژه حكيمنده اولمغله آنلر ده مكالمه دى حكيم احراز متحقق اولوب كلا وما بويه اولمغله احراز لى انجق اثبات
يد ايله اولوب مكالمه غير مفسد و اكر اول خشب و حطبى ايقاد نار ايجون عسكر دن بر يته بيع ايتمش ايسه بوضوئيه
امير غنيمتى مشتري به رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكى غنيمتن اولوب بايع و مشتري آنكله انتفاعده مساوى اولمغله
ثمنى مشتري به ردى واجد اما تاجر هه عنده بويه دكلدر كذلك ميبعى حظه و وصل كى طعام ياخود شعر وقت
دعى بويجه و تين يعنى ضمان مثلا و علف ايسه يته تفصيل مشروح اوزره در كه بونلر با جمله غنيمتن اولمغله
هر بر غانم ايجون بونلر ايله حق انتفاع نابتدر و بويانله متين اولمشدر كه قت يعنى بويجه جمله اشجار دن اولوب
حشيشدن دكلدر حتى آنى بر كسبه ارض خردن اخذ ايلسه صاحب الارض استزاده قادر در شارح الكلب
شرح الله صدره يوم الحساب در كه شجر من شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى قت شى نافع حقير اولوب قبل
الاخذ جوق محله دره قيمتى اولمغله منزله حشيشه در ديوانه ايدر ايدى اما بويانله مؤلف الكلب امام محمد
والاجاب حضرت لر نك ذكر ايلديكى اصحدر كه حشيش وجهه ارض اوزره نابت وساقى اوزره غير قائم اولان
نسنه نك اسمى و شجر ساقى اوزره قائم اولان نسنه نك اسميدر حتى اهل تفسير و النجم و الشجر بسجده ان نظم
بليخك تاويلنده النجم ما ينشمر على وجه الارض و الشجر ما ينبت على ساق ديوتقر ايلد بلرقت دى ساق
اوزره نابت اولمغله منزله شجره ايدوكى نابتدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع و احراز ايلديكى حشيشه
ياخود ماله مملوق ايلديكى قربه له ظفر بولوب ايجازندن بر كسبه آنى اخذ و بيع ايدوب مشتري دى استهلاك
ايلسه نظر اولنورل واكر مشتري تاجر ايسه ثمنى غنيمته وضع واكر اهل عسكر دن ايسه ثمن اكارد و دفع اولنورل زيرا
مشركين احراز ايله اكامالك اولدقدن صكره عسكر اخذينه ظفر بولمغله آنده حكيم غنيمت مقرر اولمشدر اما مسئله
سابقه يته در كه آنده بر فرد اخذ و احراز ايتدكلى اول كنيسه اخذ و احراز ايله ممتاز اولمشدر واكر عسكر ده بر شخص
تيجاز بولنوب دار الحربه خشب جلبجه يعنى قابضى صوبلش و صنعت ايجون تهيه اولمش خشه ظفر باب
اولمغله آيدن دار الحربه قصعه لر و خوانلر بايوب صكره دار اسلامه اخراج قبلسه كركدر كه امام اول
نسنه لر يزلندن اخذ و بيع اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمته بعد العمل قيمتى تحقيق و قيمت عملى
صانع و باقبسى غنيمته و بر مكله ثمنى تقسيم و تفريق ايليه زيرا خشب مزبور قبل العمل دى مال منقوم اولمغله
غنيمته داخل ايكى بوضوئيه من وجه استهلاكى حاصلدر حتى غاصب شجر مفسوده بوقعلى احداث ايلسه
ضمانه اكامالك اولور لكن دار الحربه استهلاك غنائم موجب ضمان اولمغله صانع مرقومه تضمين عدم الامكان
وبلا ضمان اصل خشبه مالك اوليه جنى نما ياندر اما اصل خشب غنيمته واقع و اكا متصل اولان صنعت
غنيمتن اولوب حق صانع و قسمته احد جقنى آخر دن تمير دى تمتع اولمغله طريق تعدى بيله قسمت ثمنه
راجع اولور نظيرى اولدر كه بر كسبه نك بوى ربح آلب غيرك صبغه القا ايتكله ثوب منصبع اولد قنده
صاحب الثوب صاحب الصبغه قيمت صبغى ادا دن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بر كسبه دار الحربه جلود
اغنام منبوجه بي اخذ و انتحاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب ملحله تريبه ايلسه معنای مشروح بونلر
وامثا لر يته شامل اولمغله كركدر كه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئله مرقومه ده تجار مزبور عمل
مذكور بى خشبى دار اسلامه اخراجد نصره اصدار ايدر سيد بوضوئيه قيمت خشبى ضمان اولوب خشب
معمول كند و ملكنده استقرار ايدر زيرا بعد الاحراز غنائمن مستهلكه ضمان اولمغله ضمانه محل عملده ملكى
قبل العمل متين و معمولى ملك نسنه نك انتحاذ ايلديكى متعين اولور كذلك دار الحربه غنائم تقسيم اولدقدن
صكره تجار مرقوم اول خشبى سهمنه دوشن كنيسه دن فضولى اخذ و عملى تقيم ايلسه يته غاصب ضمان اولوب
عمليله من وجه استهلاك ايتكله صاحبه ضمان قيمته معموله استهلاك ايدر توضيح فرق اولدر كه بر كسبه آخر ك
جلود ذكيه سنى آلب بعد الدباغه انتحاذ فرو ايلسه مفسودى قبل العمل دى مال مضمون اولمغله فروه مالك
وقيمت جلودى صاحبه غارم اولور اما جلود ميه سين آلب بعد الدباغه انتحاذ فرو ايلسه بوضوئيه اول
فروى بر كه جلود كى غير معمول ايكى و بر كه معمول ايكى تقويم ايدوب عامل ديالرسه صاحب الجلسه دى

مطلب احراز الخشب والماء والكلاء
مطلب حكم الفت

مطلب اخذ الرج ثوب رجل
والفته الى صنع الاخر

مطلب اخذ جلود الغير قد يعنها

غیر معمول ایکن قیبتی و روبر دپلرسه فروی بیع و ثمنی قیبتین اوزره تقسیم ائیک لازم اولوروز برجلده مینه قبل الدباغنه مال منقوم اولماغله غاصب اوزره ضمانی موجب و معوم دکلدرد و اگر غیرک جلد مینه سنی دباغنت ایدوب لکن دباغتی قیبت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آتی بلاشی اخذاید و اگر قیبتی اولان بعض اجزایله دباغنت ایدوب لکن جلدک حالت اصلیه سی زائل اولسه صاحبی جلدی اخذ و دباغنتله عینی تراید ایلمش ایسه اول زیاده بی دباغه اعطایه قادر اولوب نضمین قیبت جلدده مقتدر اولماز زرا آتی قبل الدبیغ استهلاک ایتمش اولسه ضامن اولماز ایدی و قبل الاحراز غنائمه احداث صنع اولندقدده حکمی بودر کورمز بئسنکه عسکردن برکنسه ارض شرکنده شومور دیکلری حیوانک موتاشنه ظفر بولوب سلخ و دباغنتله آندن بیک دیناره معادل فر و اتخاذا بعدده داراسلامه اخراج ایلمسه اکا مالک اوله مرز براصنع مرقومه انجیق قوت جیشله قادر اولغنه اکاتسلیم اولما یوب بلکه وجه مشروحه اخذ و بیع و تقسیم اولنور کذلک معدن نحاس و رصاصه ظفر بولوب آندن بر یقلا اتخاذا ایلمسه بینه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب و فضه به ظفر بولوب استخراج و ابر یقلا اتخاذا ایلمسه اگر چه امام محمد رحه الله تعالی قوی اوزره بینه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه بندن اخذ و غنیمته الفقا اولنوب صنعی مقابله سنده آکانشنه اعطا قیلماز زرا مدهی اولدر که عین ذهب و فضه صنعتله حکم مستهلکده اولماغله آنده صنعته اعتبار اولماز تنه کیم برکنسه آخر دن نقره سنی غصب و آندن اتخاذا سوار ایلمدکه بویه اتقا ایلمشدر و بز یومستله بی شرح المختصرده بیان ایلمدیک واللہ تعالی اعلم

باب التجار و غیرهم ما یحل لهم من الغنیمه * یعنی تجار و غیر یلر ایچون غنائمن نه نسنه حلال کور بلورونه نسنه حلال کور بلز آتلی بیانده باب مبسوط المقالدر بز سابقده بیان ایلمدیک که غنیمدن سهم و رخنله شرکی اولیانلره طعام و علفندن تئاولری حلال کور بلز زرا بونلر اهل غزادن دکلدرد و اهل غزایه دخی حلال کور بلدیکی بطریق الضروره در که دار اسلامدن محمله قادر اولوب دارالخریده دخی قتال اعدایله اشتغالدن بیع و شرا ایله تعامل اعدایه مقتدر اولد قلدندرد اما تجار و امثاللری شرا ایله تدار که قادر اولملرله حقارتده تحقیق ضرورت غیر ظاهر در وهم اهل غزایه طعام و علفله مستقبلده نصرت دین و تحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدر لکن تجار بویه دکلدرد مع هذا تجار اوزره دخی دارالخریده اکل ایلمدکلری نسنه ده ضمان یوقدر زرا اول نسنه بی دارالخریده بلا انتفاع استهلاک ایلمسه ل ضامن اولماز بس علی وجه الانتفاع استهلاک نسنه عدم ضمان بالطریق الاولی در و اهل غزایه ایچون طعام غنیمدن تئاول جائز اولدیگی کیم عیب و نسا و اولاددن نفقه لری اوزر بینه لازم و دارالخریده معتبر بینه ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائز در زرا بونلرک نفقه به احتیاجلری کلد و نفسلرنک احتیاجلری کیدر که غنیمدن اطعام ایتمسه نفقه لری محل آخر دن کسبه مختار جلد در و عسکرده بولنان اجر غیر مقاتل حقیقه دخی طعام غنیمدن بر شیبی زبان ایلمک شایان کور بلز زرا غنیمده نصیبی اولد یغندن بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولوب همان اجر سی مستأجر جلدر امامد قبل القسمة و البیع جیشله ملتحق اولور لسه بعد الحوق غنیمده شریک اولملرله طعام و علفدن تئاوله مستحق اولور و بعد القسمة و البیع ملتحق اولور لسه سهمه دوشن کسسه دن اذنسن تئاوله ممکن اولوب بلا اذن تئاول ایدر لسه اول کسسه نک املاک سائره سی منزلده اولغله ضامن اولور و اگر عسکردن بریبی طعام غنیمدن بعضیسی اخذ و عسکرده بولنوب قصد قتال ایچین تاجر اهدا ایلمسه اول تاجر حقیقه تئاولی روا کور بلز زرا عسکرده مباح اولان تئاول طعامدر بوقسه اهدا و انعام دکلدرد کورمز بئسنکه مثلاً ضیاقله کندوبه اکل طعام مباح قتلان مسافر اول طعامی آخره اهدایه قادر اوله مزوهم عسکر حقیقه اباحتی ضروری و اهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی در و عقدمات مذکورده دن اهداء مزبورک درجه اعتباردن سقوطی مقرر اولدقدده اهدا ایله تاجرک غنیمدن بنفسه اخذی و ابر اولور و حکم مذکورده طعام مزبورک بعضی مطموره لردن جالبی اولوب اهدا ایلمش عسکرسی و غیر بئسی اولوب مستوی زرا غنیمت اولغله بویکی صورت بر بینه منساو یدر اما عسکردن بریبی جمع حبشش یا خود استقامت یا اهدا ایلمش اوزره از سال قیاسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کور بلور زرا بونلر غنیمدن اولوب محرزک مالک خاصلی اولغله بدلیدی محله اهدا بیه مخصوص اولور کورمز بئسنکه محرزک احتیاج اولسه دخی بینه رضاسی بولماقدده غیرک آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه در که جله غنیمتدر کورمز بئسنکه آتی جلب ایلمش غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلارضاء اخذ ایلمک جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدرد که جانب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر و جانب غیر جانب معنای احتیاجده برابر اولدقدده بد جانب اسبق و محلوبه احق اولغله ترجیح اولنور و بز ترجمه دلیل رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلرنک منی مناخ من سبق قول جلیلار یدر که منزل مناده اناخه بعبرایله نزوله احتیاجده جله احتیاج مساوات اوزره ایکن سابقینی ترجیح و تفضیل بیور مشلدر و دلیل آخر واردر که برکنسه جامعه و اربوب انتظار صلواتله بر موضعه جالس اولدقدنصرکه آخری کلوب کندو جالس اولمغیچون اول کسسه بی موضعندن از حاجه قادر اوله مزمانحن فیه دخی بویه در و حبشش و طعام میاننده فرقه دلیل اولدر که برکنسه حبششی محرزسی اذن و یردین اخذ و استهلاک ایلمسه ضامن اولور اما طعامی بر عسکرسی یا تاجر جالبندن اخذ و استهلاک ایلمسه ضامن اولماز زرا طعام غنیمتدر و غنیمت دارالخریده استهلاکله مضمونه دکلدرد و اگر بر عسکرسی غنیمدن بریبی ذبح و سلخ و لجنی طبخ ایدوب یا خود حنطه بی اخذ و طبخله خبر قیلدقدنصرکه بر تاجر اهدا یا خود دعوت ایدوب بر اراکل ایلمسه لرن بوفعلنده ضرر ملاحظه ایچون مز بر اصنع مذکور ایله طعام غنیمتی استهلاک و استهلاکله استهلاک ایلمشدر کورمز بئسنکه غاصب فعل مزبوری ملک غیرده احداث ایلمدکه اکا مملک و مقصوب منه ایچون ضامن اولور بس غنیمده احداث ایلمدکه ضامن بوغبسه ده مملکی بالطریق الاولی در و مملک دخی غیره اطعامله اباحتی و اهدا و انفاق اکثر خص و اطلاق ایلمشدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکه حکم مسئله بشقه در بوضیح فرق اولدر که بعدا تغییر آتی اتلاف ایلمش صاحبینه ضامن اولوب قبل تغییر ضامن اولماز وهم اکل ایچون تمیسه قبلان طعام توسع اوزره در کورمز بئسنکه عبد مأذون بر طعام طبخ ایدوب مولاسی اذن و یرمدین آخری دعوت قبلسه کسبی مملوک مولی ایکن آتی اکلده باس یوقدر بس هنوز بر فردک آنده ملک ثابت اولمان غنیمده لایحاله بومعنی دخی اسهلدر و اگر بر تاجر عسکرایله محل بعدده بولنان بعضی مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلمسه آتی کندو و دابه سی اکل ایتمکده ضرر یوقدر زرا اکا کدو اصابتله ثابت اولان حق غنیمت آنکله انتفاعنه مانع اولماز کورمز بئسنکه عسکرک احراز ایلمدکلری مالده شریک اوله مزسه ده کدو بنفسه اصابت ایلمدیکی ماده عسکره شریک اولنور طعام دخی بویه در لکن وجه محرز اوزره اصابتی موضع بعد دن اولوق شرطدر زرا عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنک اصابتندن اقدم قوت اهل عسکرایله مأخوذ اولغله مستقلا اخذ عسکرایله محرز کیدر و غنیمت و بر دخی جله اطعمه دن اولغله غنیمندن هر بینه دارالخریده ایکن محتاج اولدقدده ذبح و تئاولی جائزدر اما داراسلامه خروجدنصرکه بونلردن بریبی حلال کور بلز مکر ضرورت تحقیق ایدر سه بشرط الضمان حلال اولور زرا احراز ایله غنیمده حق غنیمت متاکد اولوب قسمله ملکری و بیعله حقلمری مقرز اولدیگی کیم طعام و علفده دخی تا کد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور و اگر دارالخریده منفصل اولوب ایکن هنوز سرحدده عسکر عظیم اولد بجه مسلمین امین اولوب اهل حرب دخی آنده تمکنه ممکنین اولد قلمری بر موضعه متصل بولنسه لر بوسورت اباحت طعام و علفده دارالخریده بولنملرله مساو یدر زرا بوشلر مواضع بد اهل حریده واقع کیدر وهم اباحت تئاول احتیاجه مینی و مواضع مذکورده ده اشتر اولنه حق طعام و علف قلیل الوجود اولغله تحقیق احتیاج امر جلیبدر اما مسلمین امین اوله جلقلمری موضعه خارج اولد قد نصرکه احتیاجلری مرتفع اولغله طعام و علفدن بر شیبی تئاول ایله منتفع اوله مز مؤلف متعام انعم الله تعالی علیه بنواعم الانعام در که عسکر اسلام دارالخریده بر دوام اولدقدده اباحت تئاول طعامده تئاول ایلمش کسسه نک غنیمده جنس واحد دن طعام کثیر موجود اولوب اولماق بلا فرق منساوی الاقدامدر که دارالخریده بولند قیسه احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمندن استئنا و اصل اباحتی اوزره استئنا اولغله آنکله جواز انتفاعده محتاج و مستحق علی سواد لکن بقروغتم مثل اولری اکل ایچون ذبح استکارنده کدر که جلودینی غنیمتدر ایدر زرا جلود هر حالده علی الخصوص بعد الحفاف مصلحت اکلده صالح دکلدرد و اباحت تئاولده حسب العاده علی سبیل التغذی اکل اولسان و قفل و دار چین و قرفل کی توابل قدور دن اولنلر برابر در و مذکور آندن اول محله حاصل اولان و محل آخردن نقله و اصل اولان دخی برابر در و بز یوباده بعض اهل شامک اختلافی باب ما یستعمل فی دار الحرب و بویکل و یشرب مسائلنده بیان قیلدیق و توابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولغله منزله غنایه نزول ایتمشدر و ایضاد ناز ایچون محتاج اولد قلمری نسنه لره جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب کیدر زرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر و انواع حطبیدن هر نسنه که طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کور بیه دفع برد ایچون دخی جائز کور بلور زرا دفع برد دخی اصول حوایجلرندرد

کوزمبسنکه طبع ایچون ایقاد نار ایندکلرنده آنکه اصطلاحی یعنی اصمقندن منع اولماز لر و من اول الامر
اصطلاح ایچون ایقادلرنده ینه بویه در واد هاندن زیت وامثالی اکلہ ما ذون اولد قاری نسنه زایله ایقاد قنادیلہ
دخی ما ذونلردن زرایبکی صورتده دخی انتفاعلری علی وجه الاستهلاك عینله در هله ایقاد قنادیل ایچون دهن
بز ایقاد نار ایچون حطب منزلنده اولوب هر برینه تحقق احتیاج معلوم اولغله شرکت غنیمتدن استنالی
مجزومدر امادهن بنفخ وشب بوی وزبقی وامثاللریله ایقاد قنادیل استحال اولماز لر برا بونلر حسب العاده
ما کول دکلدر در وهم بونلریله ادهان یعنی یاغلمق حلال کوریلر که ادهان اصول حواچیلرندن دکلدر بنا علیه
بونلر طیب وغالیه حکمنده اولور لر که آنلریله تطیب اصول حواچیلدن اولماغله جائز کوریلر وجسد زنده
استمالله ادهان حلال اولما بجه ایقاد قنادیل بالاولو به استحلال اولماز کذلک مصنوع اعدا
اولان ادویه دن زنجیل مری و هلیج مری مثللو نسنه له دخی نسا ولری حلال اولماز لر برا بونلر اظعمه
ناسدن دکلدر یعنی مناط بقاء نفس اولان اصول حواچیلدن دکلدر در بوجهته شرکت غنیمتدن مستثنی
دکلدر لکن حکم طعام بشقه در کوزمبسنکه عورت عقد نکاحله زوجی اوزره نفقه طعامی ایجاب ایدر
اما دواء علنی استیجاب ایدم مز مکر امام ادویه مرقومه دن برسنه بی بیع وبرکنه اشترا ایلیمه بوضورته
سبب ملکه مباشرته تملکه متماز اولغله تناولی اکتساب جواز ایلشدن واکرادو به دن مصنوع اعدا اولوب بلکه
ارضلرنده نابت اولان نسنه به ظفر بولوب اخذ ایلیمه نظر اولور اکر ما خود بنگ اول موضعده قیمتی وارایسه
جمله غنیمتدن اولغله آنکه انتفاعی حلال اولماز لر برا غنیمتدن اولان نسنه زده کندو ما خودی ما خود غیر ایلله
مساویدر واکر اول موضعده قیمتی بوغیسه آنکه نداویده بآس بوقدر زرا موضع آخره نقله مقوم ایسه ده
اول موضعده مقوم اولماغله موضعده جواز انتفاع جهتیله مقام حبشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احکام مذکورده طعام بی آدمه قیاس اولور زرا غازی بنگ علف دابه سنه احتیاجی اصلی وطعامه احتیاجی منزلنده
احتیاج کلیدر وطعامدن هر نسنه که غازی آندن اکل ایتمک جائز اولد آندن دابه سنه دخی اکل ایدر مک جائزدر
کوزمبسنکه غازی به اکل سمن جائز اولد قده حافر دابه سنی تقویت ایچون آنکه یاغلامق جائز اولشدن کذلک
خلله دخی انتفاعی جواز وحل اوزره در که خل یا طعامدر یا خود جور با وامثالی اصلاحده منزله تو ابلده اولغله
ادام الطعامدر اما بیاب و اوانی وسائر اموال دن برشته انتفاعی غازی به حلال کوریلر زرا قبل الدخول دارالخریده
بونلره محتاج اوله جنی معلوم اولماغله شرکت غنیمتدن استنالی قیلماشدر مکر ضرورت تحقق ایدم زرا
ضرورت تحقق ایدم کده ملا غیر ایلله دخی انتفاع اولور پس غنیمتله بالاولو به در لکن بعد زوال الضرورة
کر کدر که غنیمت رد ایلیمه غایبه الامر نقصاتی ضامن اولماز اما ملک غیر بشقه در که آنده استهلاكه ضامن اولغله
استعمالله ادخال نقصانده دخی ضامن اولور اما غنیمی دارالخریده استهلاكه ضامن اولماغله ادخال نقصانله
دخی اولماز لکن غنیمی دارالخریده استهلاكی احتیاجندن دکل ایسه کر کدر که امیر آنی تأدیب قیله
و احتیاجندن ایسه عذرینی قبول ایلیمه وثابده ضرورت معتبره تلف نفسندن خوف ایدم جک مرتبه ده اکا مثلا
برد شدید اصابت ایتمکله در و اوانیده ضرورت ایچنده اکل وشربه محتاج ایکن عندنده بولماغله در ورکوب
دابه ده دخی بویه در ورکوب دواب غنیمت خیانتدن دیو آثار ما ثوره ده اکر چه روایت اولمشدر لکن اول پایده
نظر اولور اکر غازی حار و فرس و بغل و بزونه ظفر بولوب انجیق عندنده آخری بولغله یا خود راجلا مشینده
اکا ضعف شدید وعناء مدید کلمکله رکوبه محتاج دکل ایسه رکوبی جائز کوریلر اما سنی ایچون رکوب ایدوب
یا خود کندو علفنی یا غنیمتدن اولان علفنی تحمل ایدر سه بآس بوقدر زرا بونلر حواچ غنیمتدن دواب مزبوره
دخی غنیمتندر بوقسه غازی حاجت نفسی ایچون رکوب ایدوب کندو متاعندن ومالک اولدیغنی دوابک علفندن
برشی تحمل ایتمک ضرورت اولد بجه جائز کوریلر و اثر مذکور دن مقصود انجیق بوضورته رکوب غلولدن
معدوددر واکر غازی عروض قنور ایلله مشیدن عاجز وعدم رکوبنده خوف حقوق اعدا ظاهر و بارز ایسه یا خود
خوف اعدا بدید اولوب انجیق مقدا مبتلای جهد جهید اولغله عدم رکوبنده نفسی اوزره خوفی مزید ایسه
یا خود فرسی قتل واضاعه اولوب راجلا قتاله عديم الاستطاعه ایسه بوضورته رکوبی جائز کوریلر
ورکوبله تلف اولسه کرک قضاده و کرک بینه و بین الله تعالی ضامن اولماز لر زرا رکوبی اکا شرعا مساحدر
اما بلا احتیاج استهلاكی بشقه در که اکر چه هنوز غنیمتده تا کد حقوق بولماغله بوضورته دخی حکم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاكنده آنکه اولغله بینه و بین الله تعالی اوزرته غرامت قیمتی واجب اولغله بلا جبر ضامتی

غنیمت ادا الیه افتنا اولور واسلمه الیه انتفاعی دخی جمع مذکور ایدم رکوب دابه منزلنده در و قیچانکه لاجل الضرورة
استعملی شرعا کما یباح اوله آنده تلف اولان نسنه بی نه حکم قضاده ونه بینه و بین الله تعالی ضامن اولماز و قیچانکه
استعمالله آنکه اوله حکم قضاده جبر و الجا قیلماز سه ده بینه و بین الله تعالی غرامتله افتا اولور زرا بوضورته توبه
لازمدر و تمام توبه غنیمتدن اتلاف ایلدیکی نسنه نک قیمتی غارم اولقدنر ودوابه الناس اولسان جلالر جمع احکامده
نیاب انسان و جلم و سر جلم اسلمه شجعیان منزلنده در واکر اهل عسکر دارالخریده اشنان یعنی جوغان دیدکری
نسنه به یا خود صابونه ظفر بولوب آنکه بغضیلری غسل نیاب ایلیمه لر مکروه کور بولور زرا غسل نیاب اصول
حواچیلدن اولماغله شرکت غنیمتدن استنالی نابت دکلدر انجیق اشنان اول محلده نابت و بی قیمت ایسه اخذ ایلیم
آنکه انتفاعده بآس بوقدر واکر قیمتدار ایسه همان اخذ ایلیمه غنیمتدن اولوب ما خود غیر اولان ماله و بیوت
اعداده مجرز اولان امواله بار اولور سؤال اولور سه که حطله اول موضعده قیمتدار ایسه دخی غازی ایچون
ایقاد ناره رخصت و بریشیکن نیچون خطیبی الیه غسل رأس و اشنان و صابونه غسل یه وثابنه رخصت
ویریلدی جوابده در زک ایقاد ناره اصول حواچیلدن اولان طعمای اصلاح تحقق ایتمکله شرکت غنیمتدن
استنالی اولوب بومعنی اشیاء مرقومه ده بولماغله مستثنی اولماشدر واکر غازی برجمعه یعنی انواع بخوردن خود
وامثالی نسنه له ظفر بولسه آنکه تجمر و تخمری جائز اولماز که بخور اصول حواچیلدن دکلدر همان تطیب کلیدر
کذلک طعام واصطلاح ایچون آنلریله ایقاد نار دخی جائز اولماز که آنلر بین الناس و قود دن معدود دکلدر لکن
آنرا اول موضعده اعدا ایقاد نار ایلدیگری اخذ ایلرندن ایسه بوضورته ایقادده بآس بوقدر و جواز بخور
بالطریق الاولی در واکر اهل غن اشنان مصنوعه خوالره وقصعه له ووتدره یعنی قازقره ظفر بولسه لر
آنلری ایقاد نار ایچون استعماللری بلا ضرورت جائز کوریلر زرا منزلته امتعه به منزل اوللریله حسب العاده
وقودده غیر مستعملر اما الخشاب غیر معبوله به ظفر بولسه لر اکر آنک اول موضعده قیمتی وارایسه آنکه وقود ده
انتفاعلری حلال اولماز واکر قیمتی بوغیسه انتفاع مرقومه بآس بوقدر و اخشاب مزبوره بی دارا سلامه
بعد الاخراج آندن قصعه لر و قدر انخاضتک احکامی باب سابقه بیان ایلدیگ اما قبل الاخراج اخذ ایدر سه آنده
بآس بوقدر زرا قبل الصنعة اول موضعده مقوم اولدیغندن آنکه انتفاعی مباح ایکن صنعتی انتفاعنه مانع اولماز
واکر امیر غنائمی دارالخریده اراده تقسیم ایدر سه قبل الصنعة قیمتدار اولان خشی معمول وغیر معمول ایکن تقویم
وعامله قیمت علنی تسلیم نصکره معمولی بدندن اخذ و قیمت وضع و تقدیم ایدر واکر عاملی آنی بیع ایتمک ایسه نندن
فضل علنی امیره اعطا قیلر لکن قبل الصنعة دارالخریده و دارا سلامده قیمتدار اولسان خشب بعد الصنعة دخی
عاملنه سالم قیلورنر بر علیه مال مقوم اولوب مکسوبی اولمشدر کوزمبسنکه برکنه غیرک تر ایدندن اخذ کوز ایلیمه
اکا مالک اولور و دارالخریده اخذ قنور اولان طین دخی تفصیل سابق اوزره اخذ قصاع اولنان خشب منزلنده
نازل ایدر واکر عسکر دن برجامت طلب غنیمت ایچون کیدوب مشرکینک ارمالک و امتعه وسبی وطعام لر بید فائز اولسد لر
عسکره کله بجه دکل مجموع غنایم لر اول ارمالک اوزره تحمیللری جائز کوریلر زرا حایل و محمول علیه بالجمله
ملک غنیمتندر و جواز تحمیل بوعلتله امتعه ده نابت اولد قده طعامده دخی نابت اولور که طعمای دخی انتفاع
جمع عسکر ایچون کتوز برل اما علف و طعامدن برشی قلیله ظفر بولوب احتیاج نفسلر ایچون اخذ ایتمک ایسه
بلا ضرورت ایدم اذنت اخذ اولماز ارمالک و غیره بقال وغیره لر اوزره تحمیللری مناسب اولماز لر زرا ذکر اولنان علف
و طعام مقدار حاجت لرندن زیاده اولماز بجه اکا کندور احق اولغله حکما دارا سلامدن حاجت نفسلر ایچون
ادخال قیلدیگری طعامده ملحق اولمک در لکن اعدادن اخذ اولنان بقر و جاسوس و ابل ایسه حاجت نفسلر ایچون
اخذ ایلدیگری طعمای دخی بونلره تحمیللری جائزدر زرا بونلر دخی جمله طعام مدبدر کوزمبسنکه بونلری
اکل ایچون ذبحلری جائزدر وهم حاجت لرندن فضله اولد بجه بونلره اخذ ایدر احق اولور لر بوجهته حاجت
نفسلر ایچون اخذ ایلدیگری طعام لر بونلره تحمیللری جائزدر اما مسئله سابقه بشقه در واکر حاجت لرندن
زائد اولان طعام قلیلله ارمالک مشرکین کین اوزره محمول ایکن ظفر باب اولسد لر کدر که اول طعمای ارمالکدن اخذ
و کدر دوابه لر بید تحمیل و ارمالکی بلا حیل سوق معسکره شتاب ایدم لر زرا ارمالک اوزره حیل قدیمی ابقا مجدا
لنشاء حیل کیدر واکر معتبرنده بونلر دارا سلامدن ادخال قیلدیگری طعام لر بونلره تحمیللری اولان ابل و بقر
اوزره اراده تحمیل ایلیمه لر تحمیل مزبور اوزر لر بینه رکوبلری منزلته تنزیل اولغله بلا ضرورت تحمیل اولماز
وهم ابل و بقر اطعمه دن ایسه ده غنیمتندر کوزمبسنکه فضله حاجت لر بید لرندن سائر غنیمتدن اخذ ایدر لر

الجسد یضم الیه الاول ما بوقدیه
و یکسر الیه الاول الحیل الذی
بوقد فیسه کذا یخط الحصری
رحمہ اللہ تعالی

اما طعام محمول ملک خاص برادر که بر فرد ایچون آندن بر سنه اوزره سبیل بوقدر پس قطعا غنیمتدن اولیان نسنده
من وجه غنیمتدن اولان نسنه ایله انتفاعلری حلال اولماز اما حاجت نفسلریچون اخذ ایندکلیری طعام بشقه در
واکراهل حربک خروارلر ایچنده طعاملرینه ظفر بولسه ل بودخی اوزرنده طعام بولنان ارما کله برادر که خروارلر
طعام مدن اولوب ظروف اولغله ارماک حکمنده لدر وارما که ظفر بولاد قارنده ذبح واکلی مراد ایلمه ل
بلا ضروره رخصت ویریلنر وقول مذکور اصل ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره ظاهر در کقول ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما اوزره لحم خبلی مکروه کور مشدر بوجه تله خیل غنیمته جمله طعام مدن عد اولماز اما قول
امامین رحمة الله تعالی علیهما اوزره اگر چه اکل مالکینه مباحدر لکن غنیمتدن اولان نسنه اکل ایچون مهیا
باخود شرعا اکل منصوص اولدغه طعام مدن عد ایله هر فرد ایچون مستقلا اکلنه رخصت ویریلنر ومنعت
اکل انعام معروفه ده منصوصدر که قال الله تعالی ومنها تأکلون وخیلده غیر منصوصدر وهم خیل حسب العاده
اکل ایچون مهیا اولوب غالب احوالی مر کوبیندر بوجه تندن بلا ضروره غنائمه ذبح واکلی مکروهدر واکر
امیر عسکری تناول طعام وعلفدن منع ایدرسه جائز کور بلور بشرط آنکه منعی عسکر ایچون عدم احتیاجلرینه
بناء علی وجه النظر والاجتهاد اوله کور مزبسنکه امیر دارالحربده غنائمی بیع ونفسیمی مناسب کورسه بااحت
تناولی دفع ایدر ایکن بنه جائز کور بلور پس من اول الامر منع تناولی مناسب کورسه بنه بویه در ایچوق محتاج
اولدقلرنده عسکری بالکلیه باخود بلائمن تناولدن منعی مکروه کور بلورز برابور صورته احتیاج ناسله تناوله رخصت
شرعیه واریکن امیر کندور ای ایله رفعی قصدا ایتمش اولور و بومعنی عامدی مالیه انتفاعدن وماره بی طریق
جاده به سلو کدن منع منزلنده اولغله منهدر و بویه ایکن بنه ناسی منع ایدوب اولبایده ناسدن ثمن آلوب غنیمته
وضع ایلمد کونصره بوفعلی تجویز ایچون قاضی آخره رفع اولنسه کر کدر که قضاء امیری امضاقیله برافصل مذکور
موضع اجتهاد ده حاصل اولشدنر و بزالدفعات بیان ایلمد که بومثلوه مجتهدانده قضا نافذدر مؤلف مصعب
اهد الله تعالی له من الثواب خیر نصب بوجمله دیدیکه بعض ناس دیدیلر که عسکرک عدم احتیاجلری ظاهر
و بارز ایسه ده طعام وعلفدن منعه امرک آنلره تعرضی غیر جائزدر لکن مؤلف فتوت بنیان اول مخالف کیم
ایدوکنی ذکر و بیان ایلمدی ظن ایده رمکه مخالف مرفوم بومخالفنده ایچوق ذکر ایلمدیکم نکته به اعتماد یعنی
عسکری رخصت شرعیه دن منع ایلمک محذور بنه استناد ایلمدی لکن علمایم زرحمهم الله تعالی دیدیلر که رخصت
من بوره احتیاجه منبدر و عند الاحتیاج عسکری ترخصدن منع ایندکده امیرتوقیر منعتلر بنه قصدا ایتمش اولوبوب
قصدا اضرا ایتمش اولور لکن اولبایده بنه مسلمین ایچون منعت ظاهره واریسه منعی جائز کور بلور اما عند عدم
الاحتیاج امیر ناظر مسلمیندر و ولایت نظری واردر و منع امیرده عسکر علی تقدیر المنع کندو طعاملرینه تناوله اسراف
ایتمک وعلی تقدیر الاطلاق طعام غنیمتدن تناوله اسراف ایتملریدن غیری فائده بولماسه بودخی خصوص منعه
امیر ایچون وسعت رأی واجتهاد ده کافیه در واکر عسکر منازل اهل حربده غسل رأس یاخودندوای ایچون احراز
ایلدکلری طینه ظفر بولسه ل بلا احتیاج آنلردن بنشین استعماللرین مناسب کور منم ز احراز ایله مملوکلری اولوب
مملوکلریدن بطریق الفهر اخذ اولان الله غنیمت ایکن استعمالی دخی اصول حوا ایچون دکلدرا اما احراز ایتمکلری
طینه ظفر بولسه نظر اولنور کراول موضعه قیتمدار ایسه غنیمتد ندر واکر دکل ایسه استعماللری جائزدر و الحاصل
ظن دخی نظار سابقه سنه حکمنده مساویدر کذلک دم الانجویین که ایکی فرد اس فانی دیدکلری نسنه به وجرمل که
اوزرلک دیدکلری نسنه به ظفر بولسه ل بولنر دخی سابقه ایله برادر اما وقود یعنی انقصاد نار ایچون اعداد اولنان
نسنه ل بشقه در که آندن احراز ایلدکلر بنه دخی ظفر باب اولسه ل انتفاعلری جائز کور بلور و تجویز مذکور
بطریق الاستحساندر بوقسه مقتضای قیاس آنکله دخی بلا احتیاج انتفاعلری جائز اولغله مقدر لکن بزقر بیابان
ایلمد که وقود اصول حوا ایچون معدود در واکر اهل حربدن کبرو فاش اوتاد و عداد خیم منلرونسنه لره ظفر
بولسه ل بولنر مال مقوم و جملده غنیمتدن اوللریله بلا احتیاج آنلریله انتفاع ایتمک بفرده حلال اولماز کذلک
اهل حربک وقودک غیری مصلحتلر ایچون احراز ایلمد کلری خشه ظفر بولوب بعض عسکر آندن اوتاد
وقصاع اخذ ایلمسه ل آنلریله انتفاعی حلال اولماز زرا حکم غنیمت صنعتده غیر ثابت ایسه ده اصل خشده
ناسدر حتی امام اوزره واجتهدر که آنی بیع ایدوب ثمنی معمول ایکن قبیله غیر معمول ایکن قیمتی بولنر نده
تقسیم وحصه عملی اکا اعطسا و باقبسنی غنیمته نسلم ایده باخود قیمت عملی اکا اعطسا و معمولی آلوب غنیمته
القا ایله کذلک صانع اول خشبی منبتدن اخذ ایتمش اولسه بنه بویه در لکن بشرط آنکه اول

خشب اول موضعه قیتمدار اوله اما قیتمدار دکل ایسه آنکله دارالحربده انتفاعی جائزدر و دار اسلامه
خروجنده حکمی باب مقصد مده سبقت ایلمشدر زرا اصل شجر کرک اجراز مشرکین و کرک کندو احراز
صورتلرنده غنیمتدر لکن صورت نایمه غنیمت اولوق کندو اخذ ایله حاصل اول دخی اخذ ایله ایچوق کندو
انتفاعی قصد ایتمش اولغله باعتبار القصد انتفاعی تقدیم و تجویز اولنور و صورت اولی ده غنیمت اولوق بعد
اجراز المشرکین اوزر بنه استیلا برله حاصل اولغله بلا احتیاج آنکله انتفاعی تجویز اولماز بعده مؤلف صحیح
الاستاد عبدالله بن عمر و بن العاص رضی الله تعالی عنهما اهل عسکره سرحددن نجا و زرنده دارالحربده ظفر
بولدقلری اوتادی دخی غنیمته رد ایله امر ایدر ایدی دیو نقل و ابرا دایلمدی بعده دیدیکه اهل عسکر اوزرنده قتال
ایتمکلری سروج و جلودلری دارالحربده اصابت ایلمکلری زیت و شحمه باغلامق جائزدر اما بولنر دن تجارت
ایچون جل ایدوب قتال ایچون جل ایتمکلری نسنه لری باغلامق غیر جائزدر اگر چه اصابت ایلمکلری زیت
و شحم غنیمتدن اولغله علی کلا التقدر برین حکم قیاس واحددر که استعمالی لری غیر جائزدر لکن مؤلف صاحب احسان
فرق میانلرنده استخوان ایدوب دیدیکه اهل عسکر اول زیت و شحمی قتال اوزره کسب قوت ایچون اکلری
جائز اولدینی کبی آنلریله قتال ایچون استعمال ایلمکلری نسنه لری باغلامق دخی جائزدر و تجارت ایچون جل
ایلمکلری نسنه زایله قوت قتال حاصل اولما مقله اولبایده عسکرده بولنان تجار حکمنده اولدقلریدن تجاره جائز
کور بلین بولنره دخی اولبایده جائز کور بلور واکر امیر غنائمدن بر شینی دارالحربده بر مسئله ایداع اول دخی استهلاک
ایلمه اکا غنیمت اولنماز زرا ایداعی احرازدن عدا و تمویب قبل احراز دخی آنده حق غنائم غیر متا کد اولغله قبل
الایداع استهلاکله بعد ایداع استهلاکی محدددر اول مسلم اماننده خیانت ایتمکله امام ایچون تأدی جائزدر که قبل
الایداع استهلاککنده تأدی جائز ایدی پس بعد ایداع بطریق اولی در مکر اول و دیعه طعام اولوب مسلمین بوردخی
جمله غنائمیدن ایکن آنی اکل ایتمش اوله بوضورته قبل ایداع اکللی موجب تأدیب اولدینی کبی بعد ایداع دخی
موجب اولماز واکر امیر حین ایداعده اکا اگر استهلاک ایدرسک ضامن اولور سین دیمش اولسه بوشرطی باطلدر که
حکم شرعه مخالفدر زرا هم امینه شرط ضمانی وهم احراز ایله آنده تا کد حقدن اقدم شرط ضمانی متضمندر اما
امیر حین تسلیمده بونسنه قیتمده اوزر بیکه از ازم اولغله باخود بیک در همه اوزر بیکه الزام اولمشدر دیوب قایض دخی
اکاراضی اولمش ایسه بوضورته بیع ایتمش اولور زرا صورت نایمه ده صحیحی بیع و صورت اولاده جهات قیمت
بولغله بیع فاسدی تصریح ایلمشدر و بیع امیر کرک صحیح و کرک فاسد منزله اجزاده در زرا ملک مشری قسمته
ثابت اولدینی کبی بیع صحیحده نفس بیعه و فاسدده عند القبض ثابت اولور واکر امیر عسکر بعد الخمس تنقیل
زریعه بر سریه بعث ایدوب آنلردخی طعامله اختتام ایلمشدر اول طعامدن مستغنی ایسدر دخی بنه تنا وللری
جائزدر و حکم مزبورده اهل عسکر و اهل سریه برادر زرا تنقیل حکم تناول طعام وعلفده غیر مؤثردر که حق
منقلین سهام غنائم منزلنده در وسهام غنیمتده فرسان و رجاله بولنر نده تفاوت ولرا ایکن اباحت تنا ولده تسویه لری
مانع دکلدن پس تنقیل دخی بویه در اما اول سریه به جمیع مصابیرین تنقیل قیلمش ایسه بنه اهل سریه نک
طعام غنیمتلرنده باعتبار السهام بشرکتلری قائمه اولغله تنا وللری جائزدر لکن اهل عسکرک آنده نصیبلری اولوبوب
بعد التنقیل غنائم سریه ده حاللری مطلقا غنیمته حال تجار کبی اولغله آندن بر شیشه تنا وللری جائز دکلدن واکر
امیر اول سریه به من اصاب منکم شئنا فهو له دیو تنصیصله هر بر بنه مصابنی تخصیص قیلمش ایسه ایچولریدن
هر فرد رفیقنک اخذ ایلمدیکی طعامدن تناولی حلال اولماز مکر ثمنی وریوب یاخود رفیق اکا اعطسا ایلمه زرا
بو تنقیل منزله قیتمده اولغله بوند نصکره بر شیشه اصابت ایلمن کسنه اکا عکله ممتاز اولور و مال مسلم طیب
خاطری بولغا دفعه آخره حلال اولماز بویه ایکن بر کسنه مصیبت رضائنی بولنمادین تناول ایلمسه بعد القسمة
حکم غنائم اوزره ضمانی لازم اولور مؤلف بن عدیل بومسئله بی تعلیل ایدوب دیر که کور مزبسنکه سریه
من بولنر دن ریسی بر جاریه به اصابت و حیضه و اخذ ایله استبراد نصکره اکا وطنی حلال و بومعنی اختصاص
ملکه دالدر لکن قول مذکور قول محمد رحمة الله تعالی دن امانتدای حنیفه رحمة الله تعالی و طنی مکروهدر و بز
بومسئله بی شرح السیر الصغیره بیان و تقریر ایلمد واکر امیر عسکر سریه به بر شیشه تنقیل ایچوب امیر سریه غنائملرین
عسکره سوق ایچون رفیقی استیجار ایلمسه بواستیحاری ثمنه اصابتدن اعتبار اولنور زرا امیر عسکرک آنی ایچوق قتال
واجراز غنائم ایچون ارسال ایتمشدر و بومعنی سبب اجراز اولان سوق غنائمه تصریح ایتمدیده بطریق الدلالة
اذن و ایچان ندر بعده کر کدر که امیر عسکر کتور دکلری طعامدن استیجار اولنان اجبرلک اجر تنه و فایده جک

مقداری بیع ایدوب باقبسی انبا واکل ایچون میان ناسه القا ایله لکن بوصورت ایچوق اهل عسکر غنیمت اخیراه
 اصابت ایتمد کبری حالتده دراکر اصابت ایتمشلا ناسه اجیرلرک اجرتلرین آندن اعطا وسریه نك کتور دکبری طعام
 وعلنی مقدار حاجت تناول ایچون میان ناسه القا ایدر و صورت اولده مقدار اجرت هنوز بیع اولمادین جله سینی
 اکل ایلسهلر بر فردا وزره ضمان ما ککول الزام اولتماز ایچوق عسکر دارا اسلامه خرو جلدن اقدم غنیمت
 اخیراه اصابت ایدر لسه اجیرلرک اجرتلری آندن اعطا قبلور ایده منزلسه امیرانی بیت المالدن ایضا قیلر ز بر
 اجرت مزبوره حاجت مسلمین ایچون دین واجب اولمقله مال مسلمیندن قضا ایدر وهم الغرم مقابل بالغتم
 قضیه سینی دخی بو حکمی اقتضا ایدر والله اعلم

باب ماجا فی الغلول * یعنی خیانت غنائمه وارد اولان اقوال و آثارک محل آثاره و ایثار ایدر قیجان برکسنه نك رحلنده
 یعنی بوکنده غلول یعنی غنیمتدن علی وجه الخیانه اخذ ایلمدیکی نسنه بولنسه اول کسنه ضربله ایجاج و تکبیل
 اولنور اما ضربنده فرق سوطه ابلاغ و تکبیل قیلتماز زیر اغلولیه ضمننده حد معین بولنمان جریمه بی ارتکاب
 اتمش اولمقله تعزیر اولنور و تعزیر برآنده خوددین بر شیشک عدد دینه ابلاغ و توفیر اولتماز لقوله علیه السلام من بلغ
 حدانی غیر حد فهو من المعتدین یعنی اول کسنه که حدک غیریده رتبه بالغ اوله اول کسنه حدی تجاوز
 ایدر بولنور لکن غلول ایکن کسنه نك رحلی احراق اولتماز زیرا اگر چه خیانت ایتمشدر لکن خیانت احراق
 رحلی ایجاب ایلمز ویدی دخی قطع اولتماز زیرا غنائمه نصیبی وارد و ایچنده نصیبی بولنمان مالی سرقه ایلمین
 کسنه نك تحقق شهیه به بناء بدی قطع اولتماز و قول مذکور جهور فقها نك مذهب منصور زیدر
 اما علماء شام مرتکب غلول اولان کسنه نك لاجل التادیب رحلی احراقله تعذیب اولنور دیوبوب بوباده
 حسن بصری رضی الله تعالی عنه دن بو خدا غلول من رحله نك بحرق رحله الا ان بکون فیه مصحف یعنی غلول
 ایتمدیکی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صکره رحلی احراق اولنور مکر رحلنده مصحف بولنسه قولنی روایتله
 مدعارین اثبات و تصویب ایدر لکن حسن بصری رحمه الله تعالی نك اصحابی قول مذکور آندن موقوف یعنی
 کند و قول اولوق اوزره روایت ایدر لکن ایچوق امام لوزاعی رحمه الله تعالی اسمنی ذکر ایتمدیکی بر جلدن اولدخی
 حسن بصریدن مرفوعا یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه نسبتله ذکر ایتمشدر لکن
 حدیث مذکور هم شاذ وهم راوی سنی مجهول غیر معروف اولمقله فقها آنی صحیح کور مدبیلر زیر امام اوزاعی
 کند و ایله حسن بصری ینلرنده بولنمان رحلک اسمنی ذکر ایلمدی وهم حدیث مذکور من جهة المعنی آثار
 مشهوره به مخالفدر و مؤلف صحیح الاسناد اول آراردن بعضی سنی بو کلبندن شووجهله ازاد ایلمدیکه رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینی مرتکب غلول اولان هر شخصه وعید و تهدید ای الحاق ایتمشدر لکن آلوردن
 بر فردک رحلی احراق ایلمدی لر آندن بریسی حدیث مدعی رضی الله عنه در که مدعی رسول الله علیه السلام
 حضرت نرینک عبد معنی یا غیر معتقد لر آندی حضرت رسالتله رفاعه بن زید الجذامی رضی الله عنه اهدا ایلمشدر
 غزوه خیبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصولر زنده مدعی رحلی رسول الله علیه السلامی راحله لریدن
 تزیل ایدر ایکن ناگاه بر شهر عازر یعنی رامبسی نام معلوم اوق اصابت ایدوب آنی قیل ایلمدی بیعه ناس آنی کوروب
 هنباله الجنة دیمکله رتبه شهادتین تبریک ایلمد کوردده رسول الله صلی الله علیه وسلم کلا والذی نفسی بینه
 ان الشملة الی اخذها بوم خیبر من الغنائم لم تصبها السمعة لئلا یسئل علیه نارک دیدیلر یعنی اویله سوبله کز تقسیم
 ید قدرتده اولان الله تعالی به قسم ایتمه رنکه بوم خیبر زنده غنائمدن قسمت اصابت ایتمدین اخذ ایلمدیکی شمله
 نارا ولوب اوزرنده اشتعال ایده نور بعلده ناس بو تهدید شدیدی استماع ایتمد کوردده همان بر رجل غنیمتدن اخذ
 ایلمدیکی بر یا خود ایکی شراک یعنی نعلین طسمه سنی کتوروب غنائمه القا ایلمد کده رسول الله صلی الله علیه وسلم
 شراک من نار قول شریضه نتیجه غلول ایلمدی لر و بعض غز و آنده دخی برکسنه شهید اولدقده رسول الله
 علیه السلام حضرت نرینه استشهد فلان دیواخبار اولند قده کلائی رأته یجرالی النار بسبب غلها یعنی
 اوبله دیمه کز علی التحقیق بن آنی غلول ایلمدیکی بر عبا یعنی کلیم سببیه ناره جر اولنور کوردم قول شریضه لر
 انذار ایلمدی لر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیکه بر قومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالی قلوبلرینه
 رعی القا ایلمدی و بر قومده زنا شایع اولمادی الا ایچوردده موت کثیر اولدی و بر قوم مکبال و میر انلرین نقص ایتمدی لر
 الا آنلردن رزق قطع اولندی و بر قوم قوم آخر اوزره بغیر حق حکم ایلمدی لر الا ایچوردده دم شایع اولندی و بر قوم
 نقص عهد ایلمدی لر الا عدولری اوزر رتبه تسلط اولندی و برکسنه سلمان رضی الله عنه کلوب بن غنیمتدن

والحل للبحر كالسراج للادب
 كذا في الغرب
 مطلب سرفی ملا فیسه نصیبه
 لا یقطع

الثقة كما ينطق
 كذا في النهاية
 وینتظف

برخط اوب آنکله تو بی دیکدم دیدکده سلمان رضی الله عنه سا کل شیء وقدره یعنی هر نسنه قدری ایله بیله
 مرفورندرا کا کوره مؤخذنه اولنور سینی دیدی ایشته بو مذکورات بالجمله غلولک عظیم و بالنه دلیلدر لکن ایچوردده
 احراق رحل یوقدر حال آنکه بیانی وقت حاجتدن تاخیر غیر جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه لیس
 فی الغلول قطع ولا نکال یعنی غلولده قطع ید و تکبیل و تعذیب یوقدر دیدی و قول مذکور عدم احراق رحلده
 نصیر یحدر که احراق رحل اعظم نکالدر و مرتکب غلولک رحلی احراق اولمادیکی کبی سهم غنیمتدن و رضخندن
 محروم دخی قیلتماز ز بر ایچنده نصیبی بولنمان مال غیریه سرقه ایلمسه سهم و رضخندن محروم قیلتماز بس ایچنده
 نصیبی بولنسه قده عدم حرمانی بالطریق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنور مصحفی و حیوانی و سلاحی
 احراق اولتماز دیدیلر بس یوقوللرندن خلافت رینه بر حجت اقتباس اولنور که امتعه سائره سی دخی عدم احراقده
 مذکورات اوزره قیاس اولنور اگر عدم احراق حیوان ایچوق مثله دن احتراز ایچوندر دیوتفریق ایدر لسه بز دخی
 بو تقدیر اوزره اولاحیوانلرین ذبح بعده احراق ایتمک اقتضا ایدر ایله دیوبینه توفیق ایده رز کذلک عدم احراق
 سلاحی قتال اوزره مدارقوتی اولدیغندن ردیو اعتذار ایدر لسه بز دخی سائر امتعه سی دخی بویله در که غازی
 حسب العاده قتالده محتاج اولمادیکی نسنه بی استحباب ایلمز بود دفعه ابتداء ایده رز علی الخصوص حکم احراقده
 روایت قیلنمان حدیثک ضعیف ایدوی شود لیسل قوی ایله تقویت و تضعیف قیلنمشدر که غلول ازمنه دن
 بز مانده زمان نبوتدن اکثر و قوی کور یلمشدر که زمان نبوتده منافقین و اعراب معیت نبویه ده غزاده بولنور زایدی
 و آنلر مرتکب غلول ایلمدی لر و آنلرک عمل و اعتقاد لر بی یا ننده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره نو نبو وحی الهی
 نازل اولور ایله و علماء معسازی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک غز و آنلرنده واقع اولان
 افعاللرندن بر شیبی ترک ایتمشدر چه سنی روایت ایلمدی لر بس بر فردک رحلی احراق ایتمش اوله زایدی البتة آنی دخی
 نقل شایع مستفیضله نقل ایدر زایدی و نقل مذکور کتب مشهوره ده معدوم اولدیغندن حدیث مرقومک اصلی
 ثابت اولدیگی عندیمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذکورده حدیث شاذ ایله اثبات حد وارد و بویله حدیث
 شاذ ایله اصوله مخالف اولان احکام شهادتله ثابت ایسه دخی اثبات اولتماز ایکن شهادتله متذکره اولان حدود نیجه
 اثبات اولنور ای اهل شام مرتکب غلولک بیانی دخی رحلنده داخل اولمقله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ایله
 هلاکی متوقع ایکن عربان ترک اولنورمی بوبایده رأیکزنه در بزه اخبار ایلمدی کز کذلک رحلنده بولنمان غیرک و دیبعه
 و عاریه سی یا خود رحلی بولنماد قده سرحدده خانه سنده بولنمان امتعه سی احراق اولنورمی بوبایده دخی رأیکز
 نه در بزه اخبار ایلمدی کز کذلک ایکی شخصدن هر بری متاعی آخره ایدوب صکره هر بری غلول ایتمد کده
 هر برینک عندنده عاریه بولنمان متاع آخر احراق اولنورمی رأیکزنه در بزه اخبار ایلمدی کز کذلک رحل واحدده
 بر جاعت اجتماع ایدوب ایچلرندن بعضیلری غلول ایتمد کده رفیقاری واقف لر ایکن اخبار ایتمد کز لرده بالکز
 متاع مرتکبمی احراق اولنور یوقسه کتم ایتملر یله باقیلرک امتعه لر دخی احراق اولنورمی رأیکزنه در بزه اخبار
 ایلمدی کز و الحاصل مؤلف اصابت مشهور مرتکب غلولک احراق رحلنه قائللرک تبعید قوللرنده وجه مذکور معهود
 اوزره تکثیر شهود ایلمد کز نصره کتب الاستحسانه بیان ایلمدی کز اصل اصیلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده
 بو وجهله ذکر و تأصیل ایلمدی که کار اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی خبر واحد ایله عمل ایتمز لر
 ایدی مکر اولان واحد ایله بر ابر شاهد آخر بولنه یا خود اول واحد صدق مقالته معین ایلمه ننه کیم قول علی بن ابی طالب
 رضی الله تعالی عنه بویله در و میراث کبی شهادتله دخی ثابت اولان اموره و استیذان کبی ملزم حکم اولمیان
 مصاحفده مذهب اصحاب بویله و ایچجه شهیه ایله اثباتی جائز اولمیان احراق رحل کبی حد عظیمی اقامتده حدیث شاذ
 اوزره نیجه اعتماد اولنور کور من مہستکه صحابه کرام حد خرا اوزره اتفاق ایتمشدر لکن حضرت علی رضی الله تعالی
 عنه در ایلمدی که ما کنت لاقیم علی رجل حدا فمیت و یكون فی نفسی من ذلك شیء الا احد الخمر فان رسول الله
 علیه السلام و ابابکر رضی الله عنه لم یستاه یعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ایدوب اول رجل تا بر حد ایله فوت
 اولدقده آنک هلاکندن نفسده برالم حاصل اولور اولمادیم الا حد خردده هلاکندن نفسده الم حاصل اولور اولدم
 ز بر رسول الله علیه السلام و ابو بکر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ایتمکله آنلردن اقامتی واقع
 اولمادی و بویانه مرتکب غلولک احراق رحلنه قائل اولنورک قوللری غایتله ضعیف ایدوی نمایان اولمشدر والله اعلم

باب الشراء فین یزید و بیع السهام *
 یعنی غنائم و غیریده بیع من یزید ایله معامله و غازی قبل القسمة بیع سهمنه معاجله یا ننده تحقیق مقاله در امیر عسکر

غنائمی بیع من یزید اتحدکه باس و ضرر بوقدر ز براتی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بر قعی یعنی قدح صغیری
 و برحلی یعنی ظهر جلده تحت البردعه وضع ایلد کوری بلاسی بیع من یزید ایلدیلم و مؤلف مشتری تدبیر مسئله
 مرقومه بی بوعلیده انجیق شوعلت ایچون تقر بر ایلشد که بعض ناس بیع مزایده بی مکروه کوروب رسول الله
 علیه السلام لا یستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجل دین فرنداشنک طالب شر اولدیغی سنه اوزره
 طالب اشتر اولماز یعنی اولماسین بومر مشردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم القیودر دبدیلر لکن ظن ابتدکاری کی
 دکلدردر بر استیام علی سوم الغیر انجیق بایع و مشتری علی وجه التراضی بر برینه میسل و رکون ایلد کد نصکره واقع
 اولوب مزایده ایسه آدن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه
 نظرا اولور کر بر کسنه تسخیمه ثمنه اکا طالب اولدقه صاحب المتاع ندان سکوت ایلر سه آخرک زیاده سی جائزدر
 و اگر سکوت اول طالبه میل ورکون ایدر سه بوند نصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولغله بفرده حلال اولماز
 اما نسی دلال ایسه نه نظرا اولور اگر ثمن اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولما یوب یا خود بعد الاخبار
 میل ورکونی بدیدار اولماش ایسه آخرک زیاده سی جائز و سزاواردر و اگر اخبار اولنوب میل ورکونی آشکار
 اولش ایسه بدخی زیاده سی بفرده حلال و سزاوار اولماز و امام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدر که
 ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمة
 بیع غنائمن نهی ایلدیلمر دیمشدر و بزدی بوقول اخذ ایده رزیرا غازی قبل القسمة سهی بیع ایتک مالک
 اولمادیغی سنه بی بیع اولغله باطلدر کورمز بسنکه قبل القسمة بر عبدی اعتناق ایسه عتی باطدر بس بطلان
 بیعی بالظریق الاولی در کورمز بسنکه هنوز نصیبی غنائمن نه محله واقع اوله جنی معلومی دکلدردر و مادام
 دار الحریده در سهمته مالک اولنجیه دک صاغ قالورمی بوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدردر
 و عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی نک روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم
 قول شریفله مراد بومعناى مفاد در ز بر اقبل القسمة امام ایچون بیع غنائم جائز اید و کنی بیان ایشیدیت
 بس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقه غازی سهی بیع اولدیغی عیان اولشدر و امام شعبی رحمه الله تعالی دن
 منقولدر دیمشدر که بر کسنه معتمدن بر جاره اشتر ایدوب صکره آنده بمرض قدیم ظهور ایلسه آتی معتمد ایدر
 و بزدی بوقول اخذ ایده رزیرا کرک غنیمتدن و کرک مالکدن اشتر ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیه
 مستحق اولور و سلاحتی بولمادقه آتی عیله رد ایدر بوضورته نظر اولنور اگر غنیمت هنوز تقسیم اولنماش ایسه
 امام غننی اوزرینه زد ایدر و اگر تقسیم اولنماش ایسه جاریه بی عینی بیان ایده رک بیع ایدوب ثمن تائیدن ثمن اولی
 اعطا و فضله قالور سه بیت المانه القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلور سه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
 بوند نصکره مؤلف بدیع الیابن بو محله عیله ردک کیفینده براب دخی ذکر و اتیان ایلدی لکن بز اول مسائل
 املا ایلد یکیمز شرح الزیاد آنده بیان ایدر یکیمز دن بومقامده ترکی شایان کوردیک والله اعلم
 باب من السبايا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم

المجلس الجليل كالمدرسة للبحار
 كتاب في المحصری

بعض اولادنی اعتناق ایدر سه عتی نافذ اما زوجه سنی اعتناق ایدر سه غیر نافذدر بر اعتناق ولدنده مقصود مکتب
 حاصل و اعتناق زوجه سنه غیر حاصلدر که مقصود بی بدل کابنی ادا لنصکره زوجه سی مملوکه سی اولوب
 آتی ملک عین ایله وظی ایلدکر و بصورت مفروضه ده اگر حربی خلف مبعاد ایدر سه مسلم مزبور رقیق
 مسفورنده کیف مایشاء متصرف اولیق جائزدر بر اخلاف حربی ایلد حکیم و عد مسلم مرتفع اولور و اخلاف
 حربی انجیق تعیین ایلدیکی وقتة دک کده ظاهر اولور و اگر توقيت وقت اتمش ایسه همان کیدوب و کله جکی
 و دار الحریده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکت ایدر جکی مقدازی زمانک انقضاسیله ظاهر اولور ز بر اوقوف
 حقیقی ممکن اولسان امورده ظاهر حال اوزره بناوا حکام واجیدر و اگر اول حربی ثمنین کتورمک ایچون کیدر کده
 مولار سه بعض دراهم یادنا بر و یوب بولری اوزرینه اتفاق قیلدیمکله حسدخی اخذ و اتفاق ایدوب بعده
 حربی کلدکده بن اول دراهم و دنا بری سکا فرضا و بر مشیدم تمدن عد ایدر رم دیوب مسلم دخی بلکه
 علی وجه الصله و بر مشیدک دیوزاع ایلسه لرقول مع الیمن قول حریبدر که دافع مال الحریبدر ومد فوعده
 قول انجیق قول دافعدر وهم دفع مطلق ایلد انجیق اقل متیقن ثابت اولور و اقل متیقن اقراض اولغله آنده قول
 قول حربی اولوب اولسانده حریبک بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایشیدم دیودعواسی یا خود
 دروعده قرضه نیت قلمشیدم دیوادعاسی مساوی کوریلور کذلک اوزرینه اتفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
 اطعمه دن اعطا اتمش اولسه بینه وجه مشروخ اوزره در اما خبر و حکم و تریدکی ادخاری ممکن اولسان اطعمه دن
 اعطا قلمش اولسه اگر چه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملک حربی اولغله قول قول حربی اولیق بی التیاسدر
 اما مؤلف کثیر الاحسان سالک حسن استخسان اولوب دبدیکه آنده قول قول مسلمدر و حربی ایچون اولسانده
 مسلم اوزره نسبه ایجاب اولماز ز بر اظاهر حال بویله نسبه زده اعطا علی سبیل القرض اولوب علی سبیل الهیبه
 اولغدر و احکامی ظاهر اوزره بناوا جیدر و بوقیاس و استخسان فقهانک شول زوج حقیقه قولرله یکساندر که
 زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آتی مهره محسوبابعث ایشیدم دیوادعواسی یا خود
 بلکه هدیه ایدی دیودفع مدعی ایلد بوضورته قول جمیع استنباده قول زوجدر انجیق ادخاری ممکن اولسان
 طعماده بطریق الاستخسان قول قول زوجه در دبدیلر کذلک حربی اول اسیرله الناس ایچون البسه اعطا قلمش
 اولسه بینه وجه مشروخ اوزره در و الحاصل اول اسیر اول مسلک مملو کوری اولغله آنلرک نفقه و کسوه لری ایچون
 حریبک اعطاسی مسئله کند و نفسی اوزره اتفاق ایچون اعطاسی منزله اولغله آنده جهت صله متعین اولماز
 مکر تصریحله متعین اوله بوند نصکره مؤلف محرز اوج باب دخی ذکر و محرز بر ایلشدر لکن بز اول ابوابی مقدما
 شرح الزیاد آنده بیان و کمال ایلدی یکیمز دن بویانده ترک و اهمال اولشدر والله اعلم

مطلب القول فی المدفوع قول الدافع

باب من الشهادات فی الغنائم والقی * یعنی غنائم و بیت المال مضاعفند بعض احوالده شهادته متعلق
 باب دقت اشتغالدر کرمسلین اهل حصهله احرازلر بن ثامن و رقیقلمر بن اخذ ایتک اوزره مضالجه ایدوب حشر کین
 باب حصصی قمع و مسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حصر قلمرنده مسلمین بولر رقیقلمر بکر دندر دو
 دعوی و اول اشخاص دخی بلکه بز احرازلرنده دیوادعواسی ایلسه لرقول مع الیمان آنلرک قولر بکر دندر
 بد نفسنده بوانسان کسنه نک رقیقی حمله ناسه اولماز بیه دعوی حصر بنسده قول آنک قولدر سوال اولنور سه که
 بد نفسلرنده بوللمری ظاهر حالدن بزوع اولغله کر چه دفع استحقاقه سبب اولور و مسلمین اوزرینه استیلا نصکره
 کند و نفسلرینه استحقاقلمر بن اثبات ایلر جوابده درر که اشخاص مرقومین بوظاهر حاله انجیق نفسلرندن
 مسلمینک استیلا و استحقاقلمر بن دفع ایدرلر ز بر استیلا مسلمین انجیق صلح و امان تناول ایتلمر حقلمرند استحقاقلمر بن
 موجب اولغله بولر تناول ایتلمر اید و کی ثابت اولماد بیه اوزرینه استحقاقلمر ثابت اولماز ایسه بویانده
 اشخاص مزبور بن نفسلرینه کسب استحقاق ایچوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکری ثمانان و قوللمری
 مع الیمان قبوله شایان اولشدر بوضورته اهل حصصک رقیقلمرندن اولدقلمرینه مسلمین باهل ذمندن شهود عدول
 شهادت ایدر سه قبول اولنور ز بر اینه عادله ایلد ثابت اولان اقرار خصمه ثابت کیدر و اول شاهدک مشهود بهدن
 سهم و رضخله نصیبی واقع اولیق قبول شهادتلمرینه مانع دکلدردر بر اوشرکت شرکت ملک دکلدردر بومثلو
 شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغی بالدفعات ذکر و بیان ایلدی کورمز بسنکه غنیمده نصیبی اولسانلردن
 بر قوم شهادت ایلسه لرقاضی غانمیدن ایسه دخی شهادتلمرله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
 ولایت قضادن دون ایدوکی معلوم و بوجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

اولاد یعنی طریق اولی ایله مجزومدر بقده مؤلف وفیر المحامد بومسئله اوزره نکثیر شواهد ایدوب دیمشد که غایبندن رجاعت ایچارندن شخص واحد اوزره غلوه شهادت ایلسه لمشهود بیده نصیبیری وارایکن یشه شهادتیری قبول اولنور زیرا نصیبیری بولمغله شهادت غایبین رد اولنسه اولیاده آبا اولاد لرنیک دخی شهادتیری رد اولنقی اقتضا ایدر زیرا شرکت ملک مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کی آبا اولاد لرنیک دخی قبول شهادتیرینه مانع اولور وهم بوجهله شهادت غایبین باطل اولسه قتاله حاضر اولیان فقرا و مساکینک دخی مشهود بیده باعتبار الخمس نصیبیری بولمغله شهادتیری باطل اولور کذلک بیت المالدن سرقه ایلین کسنه اوزرینه شهادت مسیلین دخی ایچنده حقیری بولمغله باطل اولور حال آنکه شهادت مذکوره نیک بطلانته فقهدان بر احد قائل دکلدن پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدر که شرکت عامه قبول شهادته مانع اولوب قبول شهادت ایچق شرکت ملکه متمعدر زیرا شرکت ملکه شاهد شهادتیه نفسی ایچون اثبات ملک ایتش اولور اما ملک اثبات ایتسوب حق عامی اثبات ایلین بویه دکلدن کوره زمبسته کی یکی مسلم بر شخص اوزره شوداری طریق مسیلینده بناقلدی دیوشهادت ایلسه ل امام اول شخصه داری هدم و کلا اول طریق اعاده ایله امر ایدر معلومد که طرفیده هر فردک حتی موجود اولمغله شاهد دخی بوشهادتیه مشفق ایدوکی مشهود در لکن مشهود بیده ملک ویدی متعدم اولمغله قبول شهادتی منتظمدر

مطلب بی داره هده فی طریق مسیلین

و ما نحن فیہ دخی بویه در والله اعلم
باب ماینباع اهل الاسلام بینهم مایأخذون من الاطعمه والاعلاف * یعنی اهل اسلام مشرکیندن استغنام ایلدکری علف و طعامدن ینلرنده مایبعه لرنیک بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بزقریبا بیان ایلدیک که هر برغام ایچون غنیمی دارایله احرازدن اقدم طعام و علفدن حق تناولی قائمدر و بویه معلوم اوله که غایبندن بریسی طعام و علفدن شی کثیره ظفر باب اولسه کرکدر که ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ و باقبسینی تقسیم رقابیه و اجیدر بوضورنده فضله بی منزل آخره قصد جل ایدر سه نظر اولنور اگر منزل آخره طعام و علفدن ریشیه اصابت ایتیه جکینی بیلور سه نقلنده باس بری بوقدر زیرا نقلی دخی حوائجنددر و هر منزلده طعام و علفه تجدد احتیاج معلوم و بحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتیاج حقیقه موجود و مجزوم حکمنده در کور زمبسته طریق حجه معلوم الاحتیاج اولان زاد و راحله به و ذهاب و ایبنده محتاج اوله جتی نسنه لره و بومدنده عیالی ایچون ترک ایده جکی نسنه لره مالک اولیان کسنه اوزره حج لازم اولماز و غام مذکور سبق یدی اعتباریه کندو حاجتیه مشغول اولان نسنه به حق اولمغله اتی غیردن منعه قادر در و اگر منزل آخره آنک مثلنه اصابت ایده جکینی بیلوب ایچق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ایدر سه کرکدر که فضله بی رقفاستدن محتاجیه دفعه و ایثار ایده رقفاستیک احتیاجیری حال متحقق اولمغله راحت نفسی باطمینان قلبی ایچون حق رقفاستنی منعی جائز و لایق دکلدن بوضورنده کند و فضله بی اعطای دن امتناع ایتیکله رفیقیری بدندن جیرایله اخذ و انتزاع ایلسه ل صورت نایبده جائز و صورت اولده مکروه کور بیلور زیرا منعه فضله ده حق شرعیسی ثابت اولمغله رفیقیری جنس حقته ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولمغله جیرا ایچیزیری مشروع اما منعه ده حق شرعیسی و اوزرنده بد محتومه سی ثابت اولدنده رفیقیری حقی ابطاله ایدر یمنوعدر لکن علی کلا التقدرین اخذ ایلسه ل اوزر لینه ضمانی لازم دکلدن زیرا غنام هنوز دارایله محرز اولمغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدن اگر رفیقیری بدندن جیرایله اخذ ایتدکرنده هنوز کل ایتمشلر ایکن اول غنام حضور اما منعه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اگر اول غنام اکا محتاج ایلسه امام اتی رفیقیرندن اخذ و اوزرینه رفیقیر زیرا اول محتاج ایکن بدندن اخذی تعدیدر و امام اوزره از ایلد متعده و اجیدر کذلک اخذ و مأخوذمنه جیعا آندن مستغنی ایلد بینه بویه در زیرا اول نسنه بیده مأخوذمنه اسبق ایکن آندن اخذ ایچق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس اخذ محتاج اولمغله از ایلدنده متعدی اولور و اگر اخذ محتاج و مأخوذمنه غیر محتاج ایلسه امام بدندن استرداد ایده من زیرا اخذنده محققر و امام اوزره تقریرید محقه لازمدر غایبه الامر ایکبسیده مستغنی اولدنده اما ایچون ایکبستدن دخی اخذ و شخص نایسه اعطا جائزدر و بوجهله امام ایچون نایدن عند الفی ولایت استرداد ثابت اولدنده بعد الاسترداد غنام اول اوزره تطیب خاطریری ایچون ولایت برد دخی ثابت اولور نه کیم ایکبسیده مستغنی ایکن

قبل الاخذ عند الامام محاصمه ایلسه ل اما ایچون اولده ابقا و تاینیک اعتراضی دفعه و العایبنده ثبوت ولایتی هو یدادر و هر نسنه که رباطنده نزول و انتظار صلوات ایچون مساجده جلوس و حج ایچون منی و عمر فائده نزول مثلوه حق جمع مسیلین آنده مساوی اوله بومخلده ذکر ایلدیکیز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری و منساو بدر حتی برکسنه اراضی مباحه دن بروضه ضرب خیام ایلسه موضع مرقوم از قدیم آخرک مضرب خیامی ایدوکی معلوم اولسه دخی بوضعه اول موضعه ابتداء ایلین کسنه اکا حق اولوب شخص آخر اتی دفعه و نحو بیه اقدام ایده من زیرا یدی اکا سبقت ایشدر و صید و حطب و حبش کبی مباحنده احراز ایچق سبق یدایله حاصل اولور لکن اول موضعه دن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتش اولسه شخص آخر محتاج اولدیغی بر جانیه نزول ایچون بدندن اخذ و انتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیه حق اولدیغی ایچق احتیاجنه منی ایدی و اگر اول موضع زانیدی ایکی کسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه و یروب آخره و برعکس مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاده اولنور زیرا مختارینک احتیاجی کندو احتیاجی کیدر و کند و محتاج اولدنده سبق یدی اعتباریه اول موضعه حق اولمغله مختارینک احتیاجنده دخی حق اولور زیرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت و بعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوائجندن عد و اعتبار ایدر و بومسئله ده دلیل شول اثر جلیل در که حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدام کلوب هر موضعه بر علامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقیری کلدکده اخذ ایلدیکه اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی و اگر صورت مذکوره نازل اول ایچق محتاجک بری اختیار ایتدین همان بری اول موضع زانده نزوله مبادرت ایلدکده نازل اول اتی اخراج و محتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اوله من ز برار اتی و اختیاری ثبوت بیدنه اعتبار ایلد ایدی شمعی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان بیداختری عارض و معارض اولمشدر که اتی ابطاله نازل اولک ولایتی بوقدر اما نازل اول بن بوموضع زانیدی محتاج آخر بکامر ایدوب آنکیچون اخذ ایتش بیدم بوقسه تقسیم ایچون اخذ ایتمشیدم دیواصرار و خصمی انکار ایدر سه بومثلوه خبر محتملی اخبار ایتش اولدیغندن استخلافه ابتداء اولنور و بعد الخلف اتی اخراج و آخری ادراج قادر اولور زیرا بوضورنده اول موضعه نازل اولک یدی بد امر موقعنده واقع و امرک احتیاجی غیرک ثبوت بیدنه مانع اولمغله بید غیر بد متعدیه ایدوکی ظاهر اولدنده از ایله امر اولنور و طعام و علفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوز یاده بی قیلان ایچون امر یله اخذ ایلدیم دیدکده من حکمی بویه در و اگر اهل عسکردن بریسی شعیره و بریسی قضبت یعنی بوجنبیه ظفر بواوب و هر بری آخرک ما خودینته محتاج اولسه تبادل و استعمال و تناولیری جائز کور بیلوب مباحه ممنوعه دن عد اولماز زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتن اخذ قادر ایکن ایچق آخرک اوزرنده قیام یدی بلا رضای مانع اولمغله مجرد اتی ارضای ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اما حله استعمال و تناول ایدر ل نظیری شول اضیافدر که هر بری مانده اوزره آخرک بد کاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بوتناولیری مایبعه دکلدن بلکه هر بری آخرک بد کاهنده بولنان طعامه بلا رضای مدیددن ممنوع اولمغله وجه مشر و حله بر برینی ارضای بعده ملک مضیف اوزره مباحه مضیفه تناول و استیفا ایدر لره و اگر صورت مفروضه ایچارندن بریسی بعد المبادله اعطا قیلدیغی نسنه به محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله به عازم اولسه قادر اوله من زیرا طبیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره اخذک بد محقه منی عارض اولوب آنک احتیاجی ابتداء امر دن اخذ ایتش اولسه بدندن انبیر اعده مانع اولدیغی کبی بوضورنده دخی مانعدر اما معطی محتاج و اخذ شمعی مستغنی اولمش ایلسه معطی ایچون آندن ما خودینی رد و معطاسنی استردادی جائزدر زیرا اخذ ابتداء امر دن اخذ ایتش اولسه دخی مادامکه آندن مستغنیدر محتاج آخر اتی بدندن اخذ ایلک جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدنده بینه جائزدر ایچق صورت اولاده بلاشی اخذ ایدوب صورت نایبده ما خودینی ز فایله معافله ایدر زیرا ایتمک مؤدی غروردر که غرور حرامدر اما ابتداء اکاهبه ایتش اولوب صکره کندو محتاج و موهوبه غیر محتاج اولمغله بلاشی استرداد ایلسه بوجائزدر و اگر صورت مفروضه ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب اخذ مستغنی دن استرداد ایلد کده اخذ اتی رفیقیرندن محتاج آخره اعطا ایتش بولسه معطی اول اخذ تایندن اخذینته قادر اوله من زیرا اخذ اولی اعطاء اخذ تان اوزره تسلیط ایلین ایچق معطی اول اولمغله معطی اول اخذ تانی به بنفسه اعطا بعده بدندن اخذینی اراده ایتش کبی اولمشدر و بومثلوه اموردده احتیاج ذی الیه بدندن انتزاعه مانعدر و اگر ایکی مستغنی یا خود ایکی محتاج یا خود بر مستغنی و بر محتاج وجه مشر و ح اولمغله تبادل قائل اولمشلر ایکن ایدهما قبل التقابض ترک تبادل مائل اولسه ترکی جائز

مطلب کل مایکون المسلمین
فیه حق
مطلب الاحراز فی المباحات
سبق الید

مطلب جمع عن مدالید علی المائنه
الی مابین یدی صاحبه بالارضاه

وقابلدرزرا بومبادله لری محل مباحه به مصادف اولمدیغندن مباحه شرعیه اولماغله تقابض حاصل اولدیجه
 بعد الوقوع حالی قبل الوقوع حالنه نمائندرزرا بوباید حکم تصرف انجق ثبوت بداوزره منبندن وقبل القبض مجرد
 مبادله بلکه مبادله عبارت اولان لفظ مباحه ایله ثبوت بداحدهمان آخره تحول ایلمز واکر بغازی طعام غنیمتدن
 رفیقند وقت آخرده مثلنی ویزمک اوزره اقراض ایسه نظر اولنور اکر هریری آندن مستغنی یاخود اکامحتاج ایسه
 بنه نظر اولنور اکر مستقرض آتی استهلاک ایتمش ایسه اوزرینه برنسنه واجب اولماز زرا اکاتاولی انجق طعام
 غنیمتد اولوق اعتباریه اولوب استقرضی همان مقرضک اکانسلیمه خاطرینی تطیب ایچون اولغله استهلاکی
 موجب ضمان اولماز واکر استهلاک ایتمش ایسه مقرض استرداد ایدرسه اکا احق اولور زرا تحویل یدینه
 رضاسی انجق نفسی ایچون مستقرض اوزره وجوب مثلی ایله مشروط ایدی بس ایجاب شرط متعذر اولدقد
 رضاسی ایسه بوصورنده استهلاکی موجب ضمان اولمدیغندن بشقه عند علم الاستهلاک استرداده دخی قادر اوله مز
 زرا بوباید محتاج غیر محتاجدن بلا رضادخی اخذ ایتمش اولسه مأخوذ بنه احق اولور بس رضاسیله اخذنده
 بطریق الاول در واکر حین اقراضده ایکبسیده مستغنی ایکن بعد الاقراض وقبل الاستهلاک ایکبسیده
 اکا محتاج اولسه مقرض اکا احق اولور زرا قبل حصول المقصود عروض احتیاجی عیند ابتداء الاخذ
 موجود حکمنده در و بز انقاپیان ایلدیک که اول صورتده عدم سلامت شرط سببیه رضای مقرض نام اولمدیغندن
 استرداده احق اولور لکن صورت مرفومه احتیاج اولاستقرضه صکره مقرضه عارض اولسه یاخود مقرضه
 هیچ عارض اولسه یندن اخذ سبیل یوقدر زرا عروض احتیاجله یدمستقرض حقیقه متصفه اولدقدن صکره
 رضاسی بولمدیجه فردا آخر محتاج اولسه دخی ازاله یدینه قادر اولماز واکر بغازی مالندن دراهمه غازی آخردن
 غنیمتدن اولان حظه بی اشتراودفع دراهم وقبض حظه ایسه اکر اول حظه به محتاج ایسه اکا غیر یندن
 احق اولور زرا رفیقینک طیب نفسی ایله اوزرینه اثبات یدا دیوب دخی احتیاجله تا کد ایلشدن اکر حظه
 بعینها قائمه ایکن احدی تقصیری بی مراد ایسه جائزدرزرا طعام غنیمتدن تا اولده ایکبسی مساوی اولغله
 بعاری بیع حقیقی اولما مشدر بوصورنده مشتری حظه بی رد و دراهمی اخذ ایدر بشرط آنکه ایکبسیده
 آندن مستغنی یاخود بایع محتاج و مشتری مستغنی اوله اما بایع مستغنی و مشتری محتاج ایسه کر کدر که بایع ثنی سبب
 صحیح شرعی ایله اخذ ایتمدیکندن مشتری اوزره رد دیوب حظه دخی مشتری به سالبه اوله زرا آنده ی مشتری
 حقیقی احتیاجنه منبندر یوقسه تسلیم بایعه مبنی دکلدر که بایع مستغنی اولدقدن مشتری محتاج آتی بلارضادخی
 اخذ ایسه جائزدر واکر مشتری آتی استهلاک ایتمش ایسه بایع اوزره علی جمیع التقادیر رد عن لازم و مشتری به
 مستهلکی سالدن بوصورنده مشتری ذاهب وغائب اولوب بایع اکا واصل اوله میوب رد دراهمه قادر اولماسه
 اول دراهم یدینه لقطه منزلنده فالور انجق بودراهم یدینه مضمونه اولور زرا آتی نفسی ایچون علی قصد التملک
 قبض ایتمکله شول ملقط حکمنده اولشدن که اخذ لقطه ده اولاقصد تملک ایدوب بعده قصدینه نادم ولقطه ده
 معروف و مشروع اولان امسالک و تعریفه و بعد التعریف تصدقه عازم اوله بوصورنده بایع بوقضه بی
 صاحب المغنم والمقاسم اولان ذات عند التراسمه رفع ایدوب اولدخی بن بیعی مجبر اولدم کتور غنی دینه اکا
 تسلیمی جائزدر زرا امام طلب ایتدکده ملقط لقطه بی امامه و یرمک جائز بودخی آنک مثلیدر بوندن صکره
 صاحب الدراهم ظهور ایدرسه نظر اولنور اکر صاحب المغنمک بیعی اجازتندن اقدم حظه بی استهلاک ایتمش ایسه
 دراهمی اوزرینه رد اولور زرا سحت اجازت بد مشتریده معقود علیهک بقاسنی مستد عیدر که اجازت ملک
 مشتری بی محل یعده اثبات ایلدکده انشاء عقد کیدر بس اجازت باطل اولدقدن دراهمی اوزرینه رد واجب اولور
 واکر اجازتندن اقدم استهلاک ایتمش ایسه دراهم مرفومه غنیمت وضع اولنور زرا صاحب المغنمک اجازت بیعی
 انشاء عقدی کیدر و صاحب المغنم طعام غنیمی دراهمه غنیمت بنفسه بیع ایسه اکر چه اسانت ایتمش اولور
 لکن بیعی نافذ اولوب عن غنیمت وضع اولنور اجازت دخی آنک کیدر بوصورنده مشتری بن حظه بی قبل
 اجازه البیع اکل ایتمشیم دراهمی بکار د قبل دیوب بین دخی ایسه تصدیق اولماز واقامتینه ایتمدیکه دراهمی
 اوزرینه رد اولماز زرا معلوم القیام اولان نسنه ده اصل اولان بقاسیدر مکرهلاکی معلوم اوله نکتهمسی اولدیر که
 قبل اجازه البیع استهلاکی امرحادث اولغله حدودی انجق اقرب اوقاته حاله اولنور و آتی وقت سابقه اسناد ایلین
 بلا حجه تصدیق اولماز واکر بغازی غنیمتدن حظه به ویری توبه اصابت بعده بر بویه قصد مباحه ایسه ل

مطلب المنقط یاخذ اللقطه
 علی قصد التملک

مطلب الینه لدعی القدم لاجلحدوث

جائز کور یلمز زرا توبه اصابت ایلین آنکه بلا ضروره انتفاعدن ممنوع اولغله آنده یغله تصرف دخی
 غیر مشروعدر اماطعام بشقه در لکن جائز دکل ایکن بیه مباحه ایدوب هریری آخردن مأخوذنی دارالخریده
 استهلاک ایسه هیچ برینه ضمان یوقدر انجق بایع توبه یغنده مسی اولور زرا غنیمتده تصرف حق امام ایکن
 بایع یو تصرفله رای امام اوزره تغلب ایتمش اولور کذلک مشتری توبه دخی مسی اولور زرا اول دخی بلا ضروره
 غنیمتدن ربوی استهلاک ایلشدن اما استهلاک ایتمدن دارالاسلامه داخل اولمشرا ایسه هریری یدنده بولنان نسنه بی
 غنیمتده رد ایلک واجد زرا یینلرنده جاری اولان مباحه باطل اولغله یذرتده بولنان غنیمتده داخل و احراز ایله
 تا کد حق غنیمتدن دخی حاصل اولشدن بوصورنده هر قفسی استهلاک ایلدکده مستهلکی ضمان اولور زرا طعام
 غنیمتک لهوال سازه به مخالفتی انجق اخرا زایله تا کد حقوقدن اقدمدن و بعدالتا کد اموال سازه کبی بین الغنیمتدن
 تقسیمی واجب و بلا ضروره تناولی اصلا غیر جائزدر واکر هنوز دارالخریده بولوب استهلاک دخی ایتمش
 ایسه کر کدر که قابض توبه من اول الامر توبه اصابت ایلدکده غنیمتده ردی کبی یونده دخی رد ایسه
 لما قابض حظه ده حکم شرعی طرفینک احتیاج و استغنیای یاخود احدی همانک احتیاج و احق استغناسی
 اعتبار یله جمیع مذکور آنده مبادله طعام مده سبقت ایلین حکم فرجهتد زرا اکر مسئله مز بوره ده مشتری
 حظه ذاهب وغائب اولمش ایسه صاحب المغنم قابض یوندن توبی عن اول الامر اصابتنده اخذ ایلدیک کبی
 بیه اخذ ایدر اما غائب اولان قابض التوب ایسه صاحب المغنم قابض حظه به دارالخریده ایکن من اول الامر
 اصابتنده تعرض ایلدیک کبی بیه تعرض ایلمز لکن قبل الاکل دارالاسلامه اخراج ایدرسه یندن اخذ و غنیمتده
 وضع ایدر واکر غنیمتدن رکضه شخص آخری بعض مطامیر معلومه دن جلب علف ایچون استیجار ایدوب
 اولدخی کیدوب علف مطلوبی احضار ایلدکده بنم مر ام بوعلفی سکا و یرمیوب تقسیم ایچون اخذ و اجر تکی
 سکار د ایلدکدن کدکده اجتناب و مستأجر دخی التبه علفی اخذ ایله زم دیو اصرار ایسه نظر اولنور اکر اجیر اجاره
 اوزره کتور دیکنی اقرار ایدرسه بیه نظر اولور اکر ایکبسیده محتاج یا ایکبسیده مستغنی ایسفلر مستأجره تسلیم
 اوزره اجیر اولور زرا باید اجیر مستأجر کیدر حال آنکه اجاره دخی صحیحه در زرا عقد من بور منافع اجیر اوزره
 عقد اولمشدر و عمل مستأجر علیه اعمال جهاد دن دکلدر واکر اجیر اول غلفه محتاج و مستأجر مستغنی ایسه
 مستأجر دن منعه قادر اولور زرا باید مستأجرده بولنسه دخی اجیر محتاج ایکن آندن حق اخذی وارد بس کیدو
 یدنده ایکن حق منعی بطریق الاولی در لکن بوصورنده اجیره مستحق اولماز حقی اخذ ایتمش ایسه ردی یلمزدر
 زرا کتور دیکنی علفی مستأجر دن منع ایلدکده اکا معقود علیه سالم اولماشدر واکر مسئله مز بوره ده اول
 شخصی جمع حبس ایچون استیجار قبلیش اولوب اولدخی مستأجر ایچون جمعنی اقرار ایدرسه بوصورنده
 مستأجر مستغنی و اجیر محتاج ایسه ده بیه یندن اخذ قادر اولور زرا قریباً بیان ایلدیک که حبس جله
 غنیمتدن دکلدر حقی آتی مستأجر بنفسه جمع ایتمش اولسه آخری اکامحتاج اولسه دخی یندن اخذ قادر اولماز
 و دارالخریه ایله دارالاسلام بوباید منسویه الاقداندر کذلک آتی اجیری جمع ایلدکده بیه بویه در که بد اجیری
 کیدو بی کیدر اما حکم طعام بشقه در که طعام جله غنیمتدن حقی وقت قسمته دکن باقی ایسه بین الغنیمتدن
 تقسیم اولنور و طعامه اجیر محتاج و مستأجر مستغنی اولدقدن محتاج اولان اکا احق کور بلور و طعامه اجیر
 کتورب مستأجره تسلیمتد صکره کیدو محتاج و مستأجر مستغنی اولغله مستأجر دن اخذ بی مراد ایسه جائز
 کور بلور آیشه بویاله فرق طعام و حبس تمامان اولور و طعامه اجیر بعد التسلیم وجه مشروع اوزره
 اخذ ایلدکده حق اجر حق ساقط اولماز زرا حکم عقد تسلیمه نهایت بولوب اجرتده حقی تقرر ایلدکدن صکره
 حق احتیاجله اخذی غصهله اخذندن از بد دکلدر و غصب حق اجر بی اسقاط ایتمدکده بو اخذک عدم
 اسقاطی اولی در واکر شخص مرفومی مطهوره معینه بی تسمیه ایتمدن همان بعض مطامیردن جلب علف ایچون
 استیجار اولدخی کیدوب جلب و احضار ایسه یونده اجر مثله مستحق اولوب اجر معنایی تجاوز ایلمز زرا یونده
 معقود علیه اولان ذهاب و یغیشده جهالت بو تمغله عقد اجاره فاسددر و اجاره فاسده ک حکمی بعد
 ابقاء المعقود علیه معنایی تجاوز ایتمک اوزره وجوب اجیر شدن کذلک کیدوب علف بولماغله عودت ایسه
 بیه اجر مثله مستحق اولور زرا مستأجر علیه اولان علی یعنی ذهاب و طیبی اقامت ایلشدن اما عقد صحیحله
 کتور دیکنی منع ایلدیک صورتده سبقت ایلین بشقه در که آنده اجر مثلی مستوجب دکلدر زرا آنده منعله
 نفسی ایچون قائل حکمنده اولغله غیر اوزره مستوجب اجرا اوله من لکن آنده دخی کیدوب علف بولماغله

عودت ایلسه بنه معنی دن اجرت ذهایه مستحق اولور زیرا ذهابه مستأجر ایچون عاملدر اطعام و علف کتورمید بکنندن رجوعنده مستأجر ایچون عامل اولماقله اجرت رجوعه مستحق اولماز و بیان مرقومدن حکم مذکورده عقد صحیح و فاسد میانده فرقی بولماذی سکا معلوم اولمشدر که علی کلا العقیدن اجیر کتورمیدکی نسنه بی مستأجره تسلیم ایتمزه اجرتیه مستحق اولماز و کیدوب برسنه بوله مزید عقد صحیحده مسلمان و فاسدده اجر مشدن اجرت ذهایه مستحق اولور و رجوعنده مستأجر ایچون عامل اولماقله اجرت رجوعه مستحق اولماز والله تعالی اعلم

باب هدیه اهل الحرب * یعنی هدیه اهل حربی قبول وعدم قبوله باب مسلم و مقبولدر فحاشا که امیر اعدایه بر عسکره بر هدیه ارسال اید قبولی جا نرکوروبوب فی مسلمینه ادخال قیلنور زیرا بی جلیل علیه التکلیف و التخیل حضرت تری وائل حالترنده هدیه مشرکین قبول ایدر ایدی حتی مرویدر که انی سقبانه قیلنور اسلام ترمجوه اهدا ایدوب آدن ادم یعنی سخیان اهدا ایلدی طلب بیوردیلر صکره مشرکین طلب عوضده حدی تجاوز ایتمزله اتانقبسل زید المشرکین یعنی علی العقیق عطایای مشرکین قبول ایتمز دیوب قبول هدیه زیندن امتناع و تخریز بیوردیلر ایشته بویانله قبول هدیه لری رأی امیره منوط ایدوکی نمایان اولمشدر وهم قبول هدیه ده معنای تألف و رنده اظهار غلظت و عداوت موجود اولماقله اسلام لری مأمول اولدوقده نهادوا تحایر ایدوب حدیبت شرفی ایله عمل ایلمک نجوب و هدیه لری قبول و آنره اهدا هدیه امر منسید و ایدر اما اسلام لری غیر مأمول ایلسه هدیه لری رد ایلله معنای شدت و غلظتی اظهار ایلمک رأی امیره موکولدر لکن قبوله اقبال ایدر سه کر کدر که فی مسلمین ادخال ایلله زیرا امیره اهدا لنفسه اولوب ایچق معه سی ایچون اولدینی هویدادر و منعه سی دخی مسلمینله حاصل اولماقله هدیه مزبوره قوت مسلمینله اخذ اولنسان مال منزلته نازل قیلنور اما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اهدا قیلنسان هدایا مشرکین بشقه درکه والله بعصمک من الناس نظیم حنین الاساسی مدلولی اوزره قوت و منعه لری مسلمینله حاصل اولوب بلکه مسلمینله قوت و امتناع تأیید و امداد لریه واصل اولدبغندن هدیه لری نفس نفسلرینه تخصیص اولنور وهم ملک مشرکین امیره باعث اهداسی امیردن خوف و خشیتی و منعه و اهل مملکتیه رجا رفق و ملائمتیدر و امیرک بومعنایه اقتداری ایچق عسکر ایلله میسر اولماقله هدیه مرقومه امیر ایلله عسکر بینلرنده برار قیلنور کذلک هدیه مرقومه قواد عسکر و رؤسای لشکر کردن عده و منعه صاحبی برقا بد و ریسه وارد اولسه حکم سابق بینه دخی مطرد در زیرا ملک مشرکین آدن دخی خوف و رهبتی و هدیه ایلله الفتیه رغبتی ایچق نفسنه و اهل مملکتیه رجا رفق و ملائمتی ایچق اولد دخی بومعنایه ایچق منعه سی ایلله ممکن و منعه سی دخی تحت رایه سنده بولناملر و جمیع اهل عسکر ایلله ایدوکی متعیندر و اگر بعض مبارزیننه یا خود آحاد عسکر دن برینه اهدا قیلن ایسه جمله سی آکا تخصیص و ایضا قیلنور زیرا بومثلوره اهدا آدن خوف و رجا رفقه منی اولماز و اولور سه ده منعه سی بولنامله اهداسی قوت اغیار ایچون اولوب ایچق قوت نفسنه اجترایله اولور بوجهته خاصه نفسنه سالم قیلنور بناء علیه فقها کرام کر مهم الله تعالی باکم الاکرام دیدیلر که رکننه معنی یا خود واعظه برسنه اهدا قیلسه اول هدیه خاصه اکاسالم اولور زیرا مهدتک آکا تقرب و اهداسنه باعث ایچق نفسنه حاصل اولان زهد و فضائلدر اما حکامه اهدا قیلسه بشقه درکه اول هدیه حکام حقلرنده رشوندر زیرا مهدتک آنره تقرب و اهداسنه باعث ایچق تقلید امامله ثابت اولان ولایتیدر و اول بایده نائب مسلمیندر بناء علیما اول هدیه ده امام قریب اذکر اولنه حق معامله به اهتمام ایدر بومسئله ده اصل قوی هدایا الامراء غلول حدیث نبویدر یعنی امر اکندوره ککن هدایایی نفسلر ایچون حبس ایچری منزله غلولده در و غلول غنائدن بفرحق اخذک اسم خاصیدر پس بویانندن اول هدیه بمنزله الغنیمه ایدوکی رنه نمایان اولوب امیره تخصیصی دخی حبس هدیه آحاد ناس حقلرنده بمنزله الغلول اولماذی بیزه اعلان ایلمشدر و حدیثه وارددر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برعامل بعش ایلدی اول دخی مال کثیر ایلله عودت ایدوب هدایا که و هذا الهدی لی یعنی شومقداری سزدر کدر و شومقداری بی کاهدا ایلدی لری تدر بکنله رسول الله علیه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدکم فی بیت ایه و ایه حتی یهدی الیه یعنی سزدر دن بریکن باباسی و آتیه سی خانه سننده جالس اولسه ایدی ایچون اولماذی تاکه کند و به اهدا اولسه ایدی قول سدید لری ایلله آکا نعر بصله تو بیخ و تشدید ایلدی ایشته بوحدیث حقیقت نماده قولیزه مز و ایما وارددر و بینه وارددر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ابوهر بره رضی الله عنیه صدقات بحرین اوزره عامل قیلوب اول دخی

مطلب اجرة الذهب والنجی
از بد بسکون الباء یعنی الزفد
والمطام کذا فی التهامیه

مطلب از اهدای الی مفتا و واعظ
فهی له و اذا اهدی الی الحاکم فهی
رشوة

مال کثیر ایلله ققول و اول مال نفسی ایچون اخذ و قبول ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه آکا یا عدو الله وعدو کابه سرقه مال الله دیدی اول دخی دیدیکه بامیر المؤمنین بن عدو الله وعدو کتاب الله دکلم لکن خیارم ناسل و سهرلم نجیم ایدوب بومبلغه بالغ اولدی همان حضرت عمر رضی الله عنه بوفولنه الثقات ایچوب اول مالی اخذ و بیت الماله وضع ایلدی کذلک خلیفه بعض نواحی به برعامل بعش ایدوب آکا اهدا هدیه ایلسه را کر خلیفه طوعا اهدا لری بیلور سه یندن اخذ و بیت الماله وضع ایدر زیرا آکا خلیفه تک تقلید ایلدی عمل ایچون اهدا قیلنور و خلیفه بوباده نائب مسلمین و اول هدایا حق مسلمین اولماقله بیت مال المسلمین وضع ایدر و اگر کرها اهدا لری بیلور سه یندن اخذ و اصحابه رایدرا مارده قادر اولماز سه لقطه کی صاحبی کنبجه دک بیت المالده مستقلا حفظ ایدر و عمر بن عبد العزیز رجه الله تعالی خلیفه اولدوقده کندودن اقدم خلفا اولان مروان بنون بطریق الاکراه اخذ ایلد کبری معلومی اولماقله بیت المالده جمیع اولان اموالی وجهه مذکور اوزره اصحابنه رد و ابصالله امر ایلدی و علی هذا ملک اعداوالی سرحدده یا خود آک قوادندن برقا ده اهدا ایلسه کر کدر که مهدی ایلله آدن رشیتیه تنقیص ایتمه بلکه خلیفه آتی اخذ و بیت الماله وضع ایلله امام سرحدده بولنان مسلمیندن بر مرد بهادره اهدا ایلسه آکاسالم قیلنور زیرا والی سرحددن طلب رفق لری مسلمینله قوتی و بهادر دن قوت نفسی اعتبار ایلله در و اگر امیر عسکر مسلمین ملک اعدایه بر هدیه ارسال ایتمش اولوب اول دخی عوضنی ایصال قیلسه نظرا و لنورا کر اول عوض هدیه امیره نمائل یا خود ناس بر برینه غنیمه تسامح ایدر جکری مقدار ایلله متفاضل ایلله امیره سالم اولور زیرا بوقی کندو اهدا ایلله جلب ایلمشدر و اول بایده نفسی ایچون عاملدر و اگر مقدار مرقومدن زاندا ایلسه قیمت هدیه سی مقداری کند و به سالم و فضله سی معتنده بولنان جماعت مسلمینک فیتنه منتظم اولور و کندودن خوف و رجا اولنسان قائد دخی اهدا و استهدا ایلدکده حکم مذکور اجرا قیلنور و بوباده اصل اصیل حدیث عمر رضی عنه ربه الجلیل در که زوجه سی ملک رومک عورتیه طیب یا غیریدن اهدا ایدوب ملک رومک عورتی دخی آکا هدایای عظیمه اهدا ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ایچندن زوجه سنه هدیه سبک مثلنی اعطا ایدوب بقیه سنی اخذ و بیت الماله لقا ایلدی و بوباده عبدالرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه آکا علی وجه الاعتراض عرض کلام ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه قل لصاحبک فلتهذا لیساحتی نظر اتمیدی البهامل هذا لا یعنی یا عبدالرحمن سن دخی زوجه که سوبله اولدخی ملک رومک عورتیه ارسال هدیه ایلسون تا که آکا دخی بوبله هدایا ارسال ایدر می ایتمز می کوره لیم دیمکله آتی از نام ایلدی و اگر بر مبارز اهل حرب بدن ملک یا قائد یا غیر برکنسه به هدیه ارسال اول دخی آکا ضعافتی ایصال ایلسه آکاسالم قیلنور زیرا بوزیاده اول مبارزک غیر ایلله قوت و عزتندن اولوب همان اهل حرب بدن طیب نفسلر ایلله جلب مال ایتمش اولماقله آکاسالم قیلنور و اگر مسلمین بر حصنی محاصره ایدن کترنده امیر عسکر آنره بر متاعنی بیع ایلسه نظر اولنور اگر بیع مثل قیمت یاغبن بسیر ایلله قائم اولمش ایسه نمین بدل ملکی اولماقله آکاسالم اولور و اگر غنیم فاحشله حاصل اولمش ایسه نمندن قیمت ملکی مقداری کند و به واصل و باقبسی فی عسکرده داخل قیلنور زیرا اهل حرب بوزیاده بی مثلا اشجار لری قطع و بنالزین تخریب ایتمسون یا خود اوزر لرندن متدفع اولسون دیو خوف لرندن یا خود رجا رفق لرندن بدل ایتمشدر و امیرک بومعنازه اقتداری ایچق قوت عسکر ایلله در بناء علیه فضله سی منزله غنیمه اولمشدر و احکام مذکور به التام عقول عامه انامه سبقت ایلین ظواهر احوالدر و بزباله فعات بیان ایلدی که وقف حقیقی ممکن اولمایان امورده احکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر و اگر صورت مفروضه ده بایع آحاد عسکر دن برکنسه ایسه اهل حصندن طیب نفسلر ایلله بدل ملکنده اخذ ایلدیکی نمین قلیل و کثیر آکا سالم قیلنور زیرا اهل حصن بوزیاده بی رغبت و رهبتلرندن و برمیوب همان مسلم مزبور آنری زبون و معنون بولدوقده نوع تصنعله طیب نفسلری اوزره مال لری اخذ ایلمشدر بناء علیه آکاسالم قیلنور و یلمک کر کدر که مسلمین طعام و نیاب و غیر بدن مناسب کورد کبری نسنه لری مشرکین بیع ایلمک جا نردر ایچق اسلحه و دواب و سیایا بیعی غیر جا نردر و بوباده مشرکین اما الله یا خود بلا امان داخل مسلمین اولوب اولماق براردر زیرا بونسنه لری ایلله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدر لری وقتال مسلمین اوزره سبب تقویتلرینه مباشرت ایتمک مسلمینله حلال اولماز و معنای مزبور امتعه سائر ده بولنامله بیعی حلال اولور بشرط آنکه حصونلرندن بر حصنی محاصره ایتمش اولیه لری اما بعد المحاصره اهل حصنه طعام و شراب و سائر حصنده اقامت لرنه قوت اولان نسنه لری بیع ایلمک جا نر اولماز زیرا محاصره دن مقصود ایچق طعام و شراب لری

مطلب فضل عمر بن عبد العزیز
رجه الله تعالی

مطلب ما یجوز یعد لاهل الحرب
و ما لا یجوز

منقطع اولقدر تا که حصنلرین بد لر یله تسلیم وحکم الله اوزره خروجه رضا لرین تصمیم ایدر ل حال آنکه طعام ومانانی آنره بعدد حصنلرینده اقامته سبب تقوی لری اکتساب وارد امان مسئله سابقه بشقه در که آنده دارلرینده اقامته سبب تقوی لری مسلمانن اشترادین بخیری طریقه دخی تحصیل ایدر ل امانل حصن بعدد الحاصره تحصیل ایدر من لر یته علیه آنره اشیا مذکوریه بی بیع ایلک مسلمانن بفرده حلال اولماز یوله ایکن برکنه اکا جسارت ایدوب امام دخی واقف اولسه کر کدر که فعل حرامی هر تکب اولدیغندن آنی تأدیب ایلسه واکر امیر عسکر ملک اهل خربه بعضی مصلحتله بعث رسول ایدوب اولدخی رسوله بعضی جوانلرله اکر ام ایلدکده رسول اول جائزه بی عسکره یادر اسلامه اخراج اقدم ایلسه خاصه اکاسام قیلنور زریاوجائزه رسولدن رغبت ورهسته مینی اولیوب ایچق انسانیت ومرتدن ناشیدر کوره ز مینسکه رسول الله صلی الله علیه وسلم توارد ایلین ایلچیلره ورسوللره جائزه لر انعام ایدر ل ایدی وبندن صکره بویله ایدیکر دیواجحاب کراملرینه وصبت بیوردیلر و بومعنی ایلچیلردن ورسوللردن رغبت ورهستلرینه مینی ایدوی کسینه تک خاطرینه بکن کذلک رسول امیر ملک اهل خربه برسنه اهدا اولدخی اضعاغ فیتی اکانعو یض واسدا ایلسه یاخود اهل خربه برمعنی اضعاغ فیتله بیع ایلسه بونلر امانله دخول واهل خربه معامله ایدوب طیب نفسلرله ماللری بی اجد ایلک منزلته نازل اولغله جمله سی سالما اول رسوله واصل قیلنور واکر ملک ایدر امیر عسکره بعث هدیه ایلدکده امیر غنیمتدن قصد تعویض ایلسه بالنظر الی القیاس بوفعلی جائز اولماز زریا غنیمتده حق غنیمت ثابت اولوب حتی امیر بعضی غنیمتی بعد الاصابه بطریق التقیل بر شیشه تخصیص و تمیزه مالک دکل ایکن ملک اهل خربه تخصیص و تمیزه نیجه مالک اولور لکن مؤلف عظیم الاحسان سالک استخسان اولوب دیدیکه امیره کان هدیه غنیمتدن قیلنور بینه غنیمتدن تعویضی جائز کوریلور کوره ز مینسکه امیر کندو به کلن هدیه بی رد مراد ایلسه رنده ابطال حق غنیمت وار ایکن اکا قادر اولور کذلک قبول و غنیمتدن تعویضه نظر مسلیتی ملاحظه ایلسه اکا دخی مقتدر اولور ایچق غنیمتدن بین الناس تغایر و نسیاح اولنان مقدار دن اکثر ایله تعویضی جائز کور یلز و بوندن اکثر ایله قصید تعویض ایدر سه کر کدر که فضله بی کندو مانندن ضم ایلیه زریا مسلمانن بوز یاده به مقابل عوض حاصل بولنمغله اهل خربه من اول الامر غنیمتدن اهداسی منزلته نازل اولور و الحاصل هدیه دن مقصود حسب العاده ثواب یعنی عوضنی استفاده در بوجهتله عوض هدیه عرفا مشروط کیدر یته حکیم متاع غنیمتده جانب مسلمانن عین فاحشله معیون اولدیجه اهل خربه به معامله امیر مشرور و غیر کذلک تعویض همدیله لرندن دخی غیر غنیمتدر

* باب ما یکنون احرارا منهم و ما لیکون *

یعنی اهل حرب اموال مسلمانن اخذ ایلدکدر احرار عداوتوب اولمانن عملری بو یاده مشروح و مفصلیدر چنان اهل حرب دار اسلامه غارت ایچون دخول و اخذ اموال و سیایدن صکره ما خوف لرین دارلرینه ادخال ایچدین اسلامی قبول ایلسه لر امام جمله سنی بدلرندن اخذ و احسانه رد قیلر ز برادرلر یله احرار ایچدکدرندن هنوز ما خود لرینه مالک اولما مشرور زریا تمیک تمام قهری مستعدیدر و قبل احرار تمام قهر بولنمغله منزلته غاصبه اولدقلرندن قبل احرار قبول اسلام یا قبول ذمت یسه لر دخی رد ایله امر اولنور لر زریا قبول اسلام و فتملری عملوکرنده تقرین ملکلرین موجود بوقسه مالک اولدقلری نسنه له تمکلرین مستوجب دکلدر و حکم مقررده ما خود لرین دارلرینه اقسام ایدوب اتملری برابر در که مقصوب قسمنله ملک غاصب اولماز سوال اولنور سه که مسلمانن دار الحربده اقسام غنیمت ایدکدرنده اقساملری افاده تا اکه حقوقلرینده بمنزله احرار دکل اییدی پس اقسام اهل حرب دخی بیچون طرفلرندن بمنزله احرار قیلماز جوابده دیرز که دار الحربده قسمتی مقام احرارده اقامت حق مسلماننده متحققدر که ایچلرینده حکمی بین المسلمین نافذ اولان امیرلری موجود و قسمت آنک رأیله صورتیاب وجود اولشددر اما بومعنی حق اهل حربده موقوفدر که ایچلرینده حکمی بین المسلمین نافذ اولان برامیر غیر موجوددر پس حقلرینده تمام سبب ایچق من جهة الحسن معتبر و اقساملریله سبب ملکلرینده من جهة الحسن ازدیاد قوت حاصل اولدیغی امر مقرردر بناء علیه صورت مذ کوره ده برمس امانله عسکر اهل حربده دخول و نهب ایلدکری امتعه دن اشتر ایلسته کر کدر که آنی احسانه بلاشی رد و ایفا ایلیه زریا اهل حرب قبل احرار اکامالک اولدقلریندن آنلردن اشتر ایلین دخی مالک اولیوب همان بدل ایلدیگی غنی ملک غیره بلامر الممالک فداده متبرع اولشددر اما اهل حرب اول مالی دارلرینه ادخالده صکره مسلمان اولسه لر آنره سالم قیلنور زریا احرار ایله سبب ملکلری اولان قهرلری تمام اولغله تمکلری ظاهر بعده اسلامه مقرر اولشددر قال علیه السلام من اسلم

مطلب اعطاء الجواز لا یؤذ منه
مطلب عوض الهدیه كالشرط عرفا

علی مال فیهوله و قبول ذمت ایلسه لر دخی بندوب یله در که عقد ذمت تقریر ملکده خلف اسلام اولغله اثر اسلام آنده دخی قیام ایلددر کذلک بعد الاحرار بطریق الاستیذان اول مالله دار بمنز داخل اولسه لر بندوب یله در که استیصاله نفوس و اموال لریسته استفاده امان ایلشدر در انابه بعد الاحرار اول مالی برمس آنلردن اشتر ایلدکده بویله دکلدر که بونده مالک قدیمی اول مسلمانن نمطه اخذنه فانددر زریا اهل حرب ایچون حادث اولان ملکله مالک قدیم ملک منقطع اولغله ملک اهل حرب آخره تحول ایچدکده اول ملکده حق مالک قدیم عودت ایلنور و سزا ایله ملکلری مسلمه تحول ایلدکده حق مالک قدیم بروجهله ظاهر اولور که مشتری به دخی الحاق ضرره مؤدی اولیه بومعنی ایچق نمطه اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحرار مسلم یا ذمت اولوب یاخود امانله دار بمنز خارج اولدقلرینده ملکلری آخره تحول ایچدکده اخذنده حق مالک قدیم هیچ ظاهر اولماز واکر مسلمانن قصد غارتله دار الحربده داخل و احرار اهل حربیدن اخذ سیایه نازل اولدقلرینده صکره دار اسلامه قبل الاخراج اول سیایه قبول اسلام ایلسه لر اگر چه اسلامه قتلدن سالم اولور ز امار قهری بینه ثابت و قائمدر زریا حکم رقی قبل اسلام مقهور اولدقلرینده ثابت اولددر و اسلام اکر جهاتبتداء استرقاقه مانعدر لکن رقی ثابتی رافع دکلدر اما ابتداء باده سببت ایلین مسئله بشقه در که مسلمانن دار الحربده اهل حربیه قاهر اولدقلرینده آنلر حسا و حکما معقور اولور و صکره قبول اسلام ایلسه لر دخی قهر حکمی مرتفع اولما غله رقری باقی قانور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرینده قهرلری ایچق من جهة الحسن اولوب من جهة الحکم اولماز و قهر حسی دخی قبل الاحرار تمام اوله من بومعنی بیان اولدر که مسلم دار الحربده قاهر اولدقده ما خودنی حق اللهه راجع اولان امورده اسلامی ایله محرز اولور بناء علیه اهل حربدن سنی ایلدکدری اسیرلرین بدلرندن اخراج ایلک بفرده حلال دکلدر لکن اهل حرب کرک دار الحرب و کرک دار اسلامده قاهر اولدقده قهرلری ایچق بدایله در دینه دکلدر کور من مینسکه مسلمانن اخذ ایلدکدری اسیرلری بدلرندن اخذ ایلک هر فرده حلالدر و اهل ذمت دخی قاهر اولدقلرینده حکم مزبورده مسلمانن کیلردر زریا ذمت حق اللهه راجع اولان امورده سبب احرار اولقدده خلف اسلامدر حتی اخذ ایلدکدری اسیرلرینه تعرض براحده حلال اولماز و سنی ایلدکدری اسیر سیایه مسلمانن کی تخمبس اولنور واکر کفار ترکدن اهل فتنه بلاد کفار رومه دخول و احرار لرندن سنی اسیریه وصول بولوب هنوز دارلرینه ادخال ایچدین اسیرلری قبول اسلامه کسب اقبال ایلشمه جمله سنی احرار قیلنور لر زریا کفار ترک اهل دین حق اولدقلریندن دینه محرز اولماشدر و بدیلر یله قهرلری دخی دارلر یله احرار دن اقدم تمام اولماز بناء علیه اسیرلری قبول اسلام ایدکدرینده حریتلری تقریر ایدر حتی آنلری بعد اسلام دارلرینه ادخال ایدوب صکره مسلمانن اوزر لرینه استیلا ایلسه لر جمله سنی احرار اولور اما اسلاملری دارلرینه ادخال لرندن متاخر ایلسه عبیدلری اولورلر واکر کفار ترک عبید مذکورین بدلرینده ایکن قبول اسلام ایلسه لر بینه ملکلرینده ایفا اولنور لر زریا دارلری و فتنه یله احرار ایدکدرینده قهرلری تام و ملک ورق تمام اولشددر صکره دن اسلام عملوکر اوزرینده ثابت اولان ملک مسلمانن و ملک کافر ی ازاله ایلنر اما عبید مذکورین علی طریق المراجعة و المفاضله ایچلریندن دار بمنز فرار ایلسه لر احرار اولور لر بینه کیم عبد خربی بو و وجهله مسلمانن خروج ایلدکده حکمی بویله در واکر ترک مذکورین اسیرا مز بورینی دارلرینه ادخالدن اقدم اسلامی قبول و آنلردن صکره اسیرلری دخی دن اسلامه دخول ایلسه لر بینه عبیدلری اولور لر زریا اسلاملر یله محرزین اولدقلریندن عین اخذنده مسلمانن بولنمش کچی اولور لر حتی بوندن صکره اول اسیرلری دار اسلامه اخراج ایلسه لر بونلر حکما مسلمانن بغیر اذن الامام قصد غارتله دار الحربده داخل و بعضی سیایه نازل اولان اهل فتنه منزلته نازل اولمغله آنلرک مصابری تخمبس و باقیسی آنره تخصیص قیلدیغی کچی بونلرک اسیرلری دخی تخمبس و باقیسی کندوره تخصیص قیلنور اما اسلام فریقین دارلرینه ادخالده صکره واقع اولوب بعدد دار بمنز ادخال ایدر بینه عبیدلری اولور لر لکن بوضوئده تخمبس اولماز زریا قبل اسلام دارلر یله احرار زنده مالک اولوب آنلرده حکم غنیمت ابتداء ثابت اولما دیغندن صکره اسلاملریله دخی ثابت اولماز اما مسئله اولی بشقه در که آنده قبل اسلام قهرلری ثابت اولمش ایلدکده ملکلری ثابت اولیوب ایچق دار اسلامه احرار زنده ثابت اولغله محرز زنده حکم غنیمت مثبت اولشددر واکر اسیرلر هنوز ارض رومده ایکن قبول اسلام ایدوب کفار ترک دخی آنلردن صکره قبول اسلام ایلسه لر اول اسیرلر احرار اولور لر زریا قریبان ایلدک که احرار ایله نبوت رقدن اقدم خربلری اسلامه تا اکه ایلشددر واکر هنوز ارض رومده ایکن ایکی فرقه دخی قبول اسلام ایدوب قبوللری زمان و اخذنده ایدوی معلوم یاخود احدیها تک تقدم و تاخری غیر محرزوم اولسه بینه احرار اولور لر زریا حریت اصلیهلری معلوم ورق استیذان سبب اولان تقدم اسلام ترک غیر محرزوم و حکم رقی

شک ایله متحقق اولماز سوال اولنورسه که ترک اول اسمرزه قاهر اولدینی دخی معلومدر وقهر آنلرک حر بتلری بمطلدر
 پس حکم رفی نیجه مشکوک اولور جوابده دیرز که قهر قبل الاحراز مبطل دکلدن بلکه قهر انجق جزء علت
 ابطالدر و جزء علتله حکمیدن نسبه ثابت اولماز و اگر کفار ترک کفره رومدن بر عورتی اسیرایدوب عورت دخی
 هنوز بلادیر ومده ایکن وزوجی مداین رومدن بمد بنده حسابنده ایکن قبول اسلام ایلسه ترک اولور عورتی صکره
 دارلر بنه اخراج ایلسدر دخی زوجه ایکن اولماز زرا حر بی اسلامه متا کدا اولغله اهل منعه ترکدن معدوده
 اولمیوب همان دارالحر بنه قبول اسلام ایلس بر حر بیه اولدیغندن زوجه ایکن اولماز مکر اوج حبضله حائض
 یاخود دارالسلامه خارجه اوله بوصورنلرده حقیقه و حکمادارلی متاین اولغله زوجه ایکن اولور و اگر کفار ترک
 عورتدن صکره قبول اسلام ایلسدر آنلرک اسلامه لریه عورت باین اولور کذلک اسلامی عورتدن اقدم اولسه صکره
 عورت قبول اسلام ایلسد کده بنه باین اولور زرا بوصورنلرده ترک مزبورین دارالحر به داخل اولان حبش مسلمان
 منزله نازلین اولور اول صورتده بر عورت قبول اسلامه عسکر مسلمان انضمام ایلسه نفسی منعه مسلمانیه
 احرازی تمام اولغله حریت وزوجه ایکن بنه بکام قیلنور کذلک مسلمان بر عورتی سی ایلد کد نصکره عورت
 قبول اسلام ایلسه زوجی ایله یینلرنده حکما تاین دارمیتین وسیله امة مسلمان اولوب یینلرنده اقساملری متعین
 اولغله بنه زوجه ایکن باین اولور بوصورت دخی آنک کیدر کذلک عورت و ترک قبول اسلام انجوب آتی دارلر به
 احراز ایلسدر بنه باین اولور زرا جاره لری اولوب اهل دارلرندن قیلنمدر و بزبان ایلدیک که اهل حرب اختلاف
 معنا تله اهل دیار مختلفه در پس زوجی ایله یینلرنده تاین دارمیتین اولدقده البته آندن باین اولور وهم دارلر به
 احراز نلده اکا مالک اولملر به آتی مسلمان بدون الزوج سیله تملکری حکمنده اولوب آنده باین اولدینی کی بونده
 دخی باین اولور حتی اول جاره قسمله بر بنه اصابتدن صکره صاحبی قبول اسلام ایلسه حیضه واحده ایله استبراد نصکره
 وطی اکا حلال اولور زرا عورت اهل کابنددر وزوجی دخی یوقدر والله اعلم

باب ما یقطع من الخشب وما یصاب من الملع وغیره * یعنی دارالحر بنه قطع اولان اخشاب و ملع وغیر بدن مأخوذ
 ومصابه متعلق باب دقت نصابدر اگر بر سر به اذن امامه قطع اخشاب ایچون خروج و دارالسلامه دارالحر
 ممانده مسلمان حقلرنده محوف اولان بر موضعدن قطع ایلدکری اخشابله کلوب عسکره ولوج ایلسدر اول اخشابدن
 جسمی رفع و باقیسی غنیمته وضع اولنور زرا مسلمان حقلرنده محوف اولان موضع دارالحر بندر که دارالسلام تحت ید
 مسلمانده بولان موضعک اسیدر و علامتی مسلمان آنده آن وسالم اولقددر و بومعنی موضع مرقومه معدومدر
 سوال اولنورسه که اول موضعده امن مسلمان مقفود اولدینی کی امن اهل حرب دخی ناموجود ایکن نیجه دار
 اخر بدن معدود قیلنور جوابده دیرز که مواضع مرقومه فی الاصل ایدی اهل حربده بولغله بده اهل حرب آندن من کل
 وجه منقطع اولدقده دارالسلام اولماز نکتته سی اولد که هر نسبه کفی الاصل ثابت اوله البته بعض آثار نک بقاسله
 باقی اولوب اکامائل یاخود آندن غالب بر غیر معارض عارض اولدقجه اول نسبه مرتفع و منتهی اولماز بوجهته
 مواضع مرقومه دارالحر بدن ایدوی معلوم اولدقده آنده بولان اخشاب بده اهل حربده موجود اولغله اخشاب مرقومه
 اهل حربدن بطریق القهر اصابت اولمش مال اولوب بعینها غنائمدن معدوددر و اگر مسئله مزبوره ده
 امیر انری مسلمان ایچون سفاین یاچاتیق یا بلغسه قطع اشجار ایچون ارسال قلیش ایسه اخشاب مرقومه بی اخذ
 و ارساله قصد ایلدیکی مصححده استعمالی جائزدر زرا قطعلرنده امر امیره امتثال ایلدیلر و امثاللری حین
 قطعده قصد اغتنامه متحقق اولماز پس حین قطعده قصد اغتنام مقصود اولما نیجه غنیمتدن معدود اولماز
 نکتته سی اولد که نظر مسلمانیه راجع اولان اموره رأی امام معتبردر کور منبستکه قبل الاصابه بطریق النظر
 تنفیلی صحیحدر کذلک مصابی قبل الاصابه منفعته معلومه به تعیین دخی صحیح اولنور بوصورنده امیر اول اخشابدن
 مقدار کفایه سین اخذ ایلد کد نصکره فضله قالسه اول فضله غنیمت قیلنور زرا موجب اغتنام اولان سبب
 جمله سننده موجود ایکن حاجت مسلمانیه مشغول اولان مقصدارنده قصد امامه بناه حاجت مسلمان تقدیم
 و فضله سننده بنه حکم غنیمت اجرا و نصیم اولنور نظیری شول دین و وصیندن فاضل اولان مالدر که ورثه به
 ایصال قیلنور کذلک امیر انری دارالحر بنه معسکردن ارسال و منافع مسلمانیه باعتبارها صرف اولنور ایچون خشب
 یا طعام یا علف کتور مکله امر و استعمال ایلسه بنه کتور دکری اول منفعت مقصوده به مصرف و فضله سی
 سر به ایله اهل عسکرک غنائم بنه معطوف قیلنور زرا سر به اطاعت امیر ایله خارج اولدقلرنده البته منفعت
 مقصوده بی تحصیل نیت ایدوب اغتنامه عنایت ایتمشدر کذلک بعض مداین نغورده خط واقع اولغله امیر

بر قومی اول مدینه دن دارالحر به اهل مدینه ایچون طعام و علف کتور مکله ار سال آنلر دخی بوخده
 انکار ایلد صکره کتور دکری بلا جنس بین اهل المدینه تقسیم اولنوب بالکن اهل سر به به
 قصیر و تقدیم اولماز لکن بومسائل مبسوطه حین خز و حسلرنده امیر انری نه مصلحت ایچون ارسال ایلدیکی
 معلوملری اولغله مشروطه دیرز بر آنلر دن قصد اغتنام ایچون ارسالدن مراد امیر نه ایدویکی سیلوب اکا اطاعتله
 خارج اولدقلرنده ظاهر الا انعدام اولور بوصورنده دخی مثلاً طعامی مسلمان آندن مستغنی اولدقنصکره ایصال
 ایدرسه بنه منزل غنیمته ازال قیلنور زرا تقدیم اهل مدینه بی موجب اولان احتیاجلری منفعتم اولغله مجموع
 طعام مقصود امیر اولان منفعتم فضله قالان طعامک سلکنه منظم اولمشدر و اگر امیر مسائل مذکورده
 کتور دکری اشباتک بعضیسی آنلر تنفیلی ایلسه تنفیلی صحیح و تکمیل اولنور زرا اشبات مرقومه نک
 بعضیسی منفعت مستقیمه و بعضیسی بطریق التخیل آنلر مقبول قیلنمدر که هر بنده نظر و مصلحت ملحوظ
 و اولدی زرا ناسک بعضی بنه نصیب خاصلری بولماذ قجه خروج و عسکرلری قلیل اولغله تحریر ایچون تنفیلی
 ایتمشدر سوال اولنورسه که کتور مذکورده دارالسلامه در پس دارالسلامه نبعث اولنوبان سر به به تنفیلی نیجه
 صحیح اولور جوابده دیرز که اولیاده عدم صحت تنفیلی شول عینده در که آنده فارس در اجل اوزره لازم التفصیل اوله
 زرا اول تنفیله خصله فضل فارسی انطالندن غیر نی نسبه تحصیل اولماز لکن بومعنی خاص فیهده بوقدر که
 کتور دکری اصابت انان سر به به غنیمت اولمیوب منفعت مسلمانیه صرف اولدقده جقه روجه تنفیلی جائز
 کور یلمشدر اما مسلمان آندن مستغنی اولدقنصکره کتورسه ز نظرلری باطل اولور زرا کتور دکری غنیمت
 اولور و باب النقل فی دارالحر اتساعده و ابواب ستره ده بالذقات بیان اولدقینی اوزره دارالسلامدن بعث
 اولنسان سر به ایچون غنیمتدن تنفیلی عام صحیح اولماز و اگر مسئله مرقومه ده امیر من اخذ منکم شیا فله نصفه
 دیمش اولسه بو تنفیلی اهل سر به حقهده ایجاب امیر اوزره تنفیله اولنور زرا بو تنفیلی اخذ ایلملره مقصور
 واحد ایتملر آندن هججور اولغله طلب و اخذ اوزره معنی تحریر یعنی متضمن اولدقن غنائمده صحیح ظاهر
 و متبندر و اگر امیر سر به بی مصالح مسلمان اولان سرحددن ایچر و دارالسلامدن قطع اخشاب ایچون ارسال
 ایتمش اولسه نظر اولنور اگر ارسال عین اخشابله مصالح مسلمانیه انتفاع ایچون واقع اولمش ایسه کتور دکری
 اول منفعته صرف اولنور بوصورنده بعض اخشاب آنلر تنفیلی ایتمش ایسه اولان نظرلری اعطاء بعده باقیسی
 اول منفعته صرف و ایغایندر و اگر باعث بعث اولان خصوصدن امیر مستغنی اولدقنصکره کتور زرسه
 سر به دن هر بری کتور دکری اخشاب بر آسه مالک اولور زرا کتور دکری اخشاب بوصورنده غنیمت دکلدن
 اکا دارالسلامه اصابت ایتمشدر و دارالسلامه مباح اولان اشیا منزله صیدده اولغله هر کجک بدی اکا سبقت
 ایلسه اکا احق اولور و اگر اول اخشاب معا و جیعا کتور زرسه یینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب فارسلی
 راجل اوزره تفصیل و تقدیم اولماز زرا تفصیل فارس غنیمته اولور اخشاب مذکورده ایسه غنیمتدن دکلدن
 سوال اولنورسه که غنیمتدن کل ایکن آنده تنفیلی نیجه تجویز اولنور جوابده دیرز که اعطاء مرقوم علی وجه
 التخیل دکلدن بلکه مصعب مباحه بعض مصابی تخصیص و باقیسی منفعت معینه به صرف و نحو یلدر و اگر
 بر سر به بغیر اذن الامام قطع اخشاب ایچون دارالحر به یاخود دین الدارین بر موضع محفوظه خارج اولمشدر کتور دکری
 مستهل غنائمده مندرج قیلنور زرا سر به اهل منعه اولوب دارالحر بدن بطریق القهر جلب مال ایتمشدر و مصاب
 اهل منعهده اذن امام منضم اولوب اولماق مساویدر اما اول اخشاب آنده مسلمان آمین اولدقلری بر موضعده
 ظنریاب اولسه ل بونده هر بری مأخوذ بی اخذ و استیجاب ایدر زرا مأخوذی دارالسلامه شی مباح اولغله
 صید و حطب و حبش کی آتی اخذ ایله مملوک و مستباح ایلمشدر بوصورنده اول موضعده اهل حرب ملاق اولوب
 قتاله آنلری اشیا مأخوذ نلده جلا قیلنمدر بنه حکم سابق اجرا اولنور زرا دارالسلامدن اولان مواضع محرد دخول
 اهل حربله حکم دارالحر بنه اولمیوب قتاله آنلری اجلا دن صکره کما کان حکم دارالسلام اوزره باقی قلوب سر به دن
 هر بری مأخوذ نه مالک اولور کذلک اول موضعده اهل حرب کلوب اخشاب قطع ایدوب هنوز دارلر به احراز ایتمدن
 سر به واصل اولسه بنه هر بری تملک مأخوذ نه نائل اولور زرا اهل حرب دارالسلامه اخذ ایلدکری نسبه به
 قبل الاحراز مالک اولدقلرندن مصابلری اصا بتلر دن اقدم اولدینی حال اوزره باقی قلوب لکن دارلر به احراز آندن
 صکره مسلمان لحوق و یلرندن اخذ ایلسدر بوصورنده اهل حرب احراز ایله مالک اولدقنصکره سر به بطریق
 القهر کلکرین احراز ایتمش اولغله اول نسبه غنیمت قیلنور کذلک ارض اسلام باارض حربده واقع ملاحظه نک

یعنی آنده بطور حاصل اولان موضعك دخی حكمی جمع مذکورانده دارا سلامده اخذ اولنان اخشاب مباحه كیدر كه
 ملح دخی خشب مثلو مباح اولغله اخذ یله تملك اولنور كینلك معدن ذهاب وفضه و جوهر دخی بویه در كه
 سر به آنری طلبده چیقوبارض اسلامده ظفر بوسهل غنیمت دكلدر ایچق بونلوروفی الر كاز الخمس حدیث شریفی
 موجبده تخمیس اولنور كینلك اهل حرب بونلری استخراج ایدوب هنوز احرار ایتمدین سر به واصل اولسدر یته
 تخمیس اولنوب یاقبسی اخذایلناره تخصیص اولنور زیرا اهل حرب قبیل الاحرا ز بونلره مالك اولدقنلردن
 اخیری وعدم اخذری بر ابردارا سر به بونستدره داراخریده اصابت ایش اولسه لری بوسورنده بعد الخمیس
 باقی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا سر به منعهل یله داراخرندن آنی بطریق الفهر اخراج
 ایشلردر اما مسئله منوره ده اهل منعه اولیان برایکی شخص اخراج ایش اولسه اشیاء منوره قطعاً تخمیس
 اولنوب اخذایلنره تملك اولنور زیرا آنلردار احرار بدن علی وجه التلصص اخراج ایدوب علی وجه اعزاز الدین
 ایتمشدر مكر اذن اما مله خارج اوله لری بوسورنده مصاب لری حكیم غنیمتده مندرج اولور زیرا بوا تقید اوزره
 نصر لری امام اوزره واجب وقدرت لری بیلد كچه بعث وارسلالری امام ایچون غیر جائز اولدقنلردن امام آنلره
 مدد مثلو اولغله كتور دكلری علی وجه اعزاز الدین مأخوذ اولمشدر و بومثلو مصاب لری بوسورنده تخمیس واجبدر
 زیرا غنیمتده وجوب خمس ایچق شرف چها تله كسب اولند یعنی اعلام و شرفی اظهار ایچوندر و بومعنی ما نحن
 فیهده دخی ظاهر در و اگر سر به بی قطع اخشاب یا اخذ ملح ایچون بعث ایلین امر سر حد اولوب آنلره مأخوذلردن
 تقبیل ایش دخی اولسه امیر اعظمیدن جائز اولان تقبیل بوندن دخی تجوز و تکمیل اولنور زیرا امیر اعظم تدبیر
 سر حدی اكانفو رض ایلد كده مقام نفسنه قائم قیلغله آنی صریحاً نهی ایتمد كچه كیندودن جائز اولان امور ك ائدن
 دخی جوازى لازمدر بعدده مؤلف بدیع البیان بو محله امیر تقبیل نفسنه یاغیری به تخصیصك احكامی بسط
 وتبیان ایلدی لكن بزاول مسأله باب نفل الامیره اعلان ایلدیك و مسأله مرقومه اثنا سنیده شومسئله بی ذكر
 وابقبلد بیکه امیر تقبیل ایلد ولد ووالدینی تخصیص و غیر ایلسه تخصیص اجنبیده تجوز اولدیغی كی بیته تجوز
 اولور و بو مسئله دن مرادی ولد ووالد بو حكیمده مساوی اولدیغی ابرادردر اما عید و مكاتب بشقه در كه
 آنلر بو حكیمده برینه مساوی دكلدر در و امیر لفظ تقبیل جماعت مسلمینه تعمیم ایتد كده نفسی دخی داخل اولغله
 تقبیل حق نفسنده بو وجهه صحیح اولغله ولد ووالدی حقاندره اولی بالصحیح در زیرا ولد ووالدینه حاصل
 اولان نسبه دن انتفاعی نفسنه حاصل اولان نسبه دن انتفا عنسندن البته دوندر بعدده مؤلف در یادریات حدیث
 سالم بن ابی الجعدی بو وجهه ذكر وروایت ایلدیك قبیله اشجعیدن بر كسنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضر نلر یته كلوب فقر و احتیاجندن شكایت ایلد كده اكا صبر ایلد امر ایلدیله بعدده اول كسنه كیدوب اعدادن
 اخذ غنیمت و حضور نبوی به ایصال ایلد كده غنیمتی اكا علی وجه الطیب حلال قیلدیله و الله تعالی و تقدس
 آت شاندنه ومن یتق الله یجعل له مخرجاً ویرزقه من حیث لا یحسب آت جلیله سین ازال بیوردی ایشته
 بو حدیث جلیل برایکی كسنه نغراذن الامام داراخر به علی وجه التلصص دخول و بعض غنائمه كسب وصول
 ایتد كده غنیمت بولا تخمیس آنلره موصول قیلنور قوللرنده علم امرك رحیم الله تعالی اصل اصیلار بدر اما اهل منعه
 بشقه در و اذن اما مله كیدن برایکی كسنه یته بشقه در و هر موضعه كه مصابده حكیم غنیمت ثابت اوله آنده شخص
 مصیبه ساز عسکر باردرن و هر موضعه كه ثابت اولیه مصیبه تخصیصی مقرردر و اگر اخذنده بر جماعت اشتراك
 ایدر لسه بینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب فارس لری راجلری اوزره تفضیل اولماز زیرا تفضیل تخمیس كی
 غنیمت مخصوص صدر و مصاب مرقوم غنیمت دكلدر بلکه بر مال مباحدر كه آنی علی وجه التلصص لاعلی وجه
 اعزاز الدین احرار ایشلردر بو جهته اخذ صید و شیش منزلنده در و اكر اشیاء مذكوره دن برنسته بی
 متلصصیدن شخص واحد اخذ ایلد كد نصكره حفظ ایچون رفیقته و یوب اولی دخی محافظه ایدر ك دارا سلامده
 اخراج ایلسه یته اخذ ایلین شخصه تملك اولنور زیرا ایدی اكا سبقت ایدوب و آنك امر یله رفیقك اخراج ایلد كچیدك
 حفظی نفسنه حفظی كی اولغله اكا حق اولمشدر اما رفیق داراخر بنده یندن جبر و تعطله اخذ و اخراج ایش
 ایدر اكا اخراج ایلین مالك اولور زیرا شخص اول مجرد اخذ ایلد اكا مالك اولماشدر زیرا منعه مسلمینه دكلدر كه اخذ
 ایلد مجرد اوله پس احراری ایچق دارا سلامه احرار جهه حاصل اولور و اخراج دخی ایچق یندن انتفاع ایلین تخصیصدن
 تحقیق ایشدر لكن بی بر مسأله غنیمتی اخذ ایلد كد نصكره رفیق قهر و غلبه ایلد یندن انتفاع ایچق جائز كورمزم
 زیرا ایدی اكا سبقت ایشدر و یه مسلك مسلمین اوزره حرمتی وارددر و هم آنی دینه احرار ایشلردر و بزباب منقده

مخرج فقیر در كه قصه منوره
 كل السیر لكیمرده مذکور اولدیغی
 وجه ایزده زجهه ایزدی لكن
 كشاف و اقوال الشریك و سایر كتب
 قاسمده و اصحابه و غیرى كتب
 احوالده و تقریر كچه مخالفت كیده
 اوزره تجوز اولمشدر خوفا عن
 الاطاب جمله سنی نقلدن اجتناب
 اراندی لكن علی جمیع اشعار
 قصه مرقومه ده مدعاى معهوده
 دلیل وارددر مطابقه ایلین ذوقه
 ظاهر اولور

بیان ایلدیك كه دینه احرار حكیم ملك و تقو منده معتبر دكل ایسه ده حقوق اللهیه راجع اولان حق ائمه اعتباری
 مقرردر بوسورنده مشر كیندن بر طائفه مصاب لری قسدا خذ ایلد و زود و مسلمین دخی اوزر لری یته غلبه ایدوب
 تخلص مصاب لرنده بدل مجهود ایلستدر یته ابتداء اخذ ایلین اوزره مردود قیلنور كه اخذ سابقه اكا حق
 اولدقن نصكره ابتلاء قتاله حكیمه تغیر ملح اولماز سؤال اولنور سنه كه قتال منوره مباشرت لرنده ایچون حكیم
 تلصصدن اخراج اولنوب حكیم اهل منعه ده ادراج اولماز لری اكه مصاب لری حكیم غنیمتده اندراج ایلد جوایده
 دیوز كه وقوع قتال قصدی اولوب اتفاق اولغله آنلر حكما قاهر بن اولماز كور من مینسكه متلصصین مرقومین
 مشر كیندن بر قومی نامشرا بكن بولوب جمله سنی قتل و اموال لری اخذ و احرار ایلستدر مأخوذ لری غنیمت
 اولوب بلکه هر بری كند و مأخوذ یله تخصیص و امتیاز ایدر ما نحن فیه دخی بویه در توضیحی اولدر كه
 متلصصین مرقومین اهل منعه اولدقنلرنده مصاب لری البته غنیمت اولدقن نصكره اعدادن آنی تخلص ایچون
 حسب الاقتال ایدوب ایتمك كچه حكیمی متغیر اولدیغی كی اهل منعه اولدقنلرنده مصاب لری غنیمت اولدقن نصكره
 یته قتال وعدم قتاله حكیمی معتبر اولماز و اگر اهل منعه اولیان متلصصین بعض غنائمه اصابتلرنده نصكره یته
 بعض غنائمه اصابت ایلین عسکر مسلمین داراخر بنده آنلره لاحق اولسه بوسورنده اولمصاب فریقین تخمیس
 اولنور بعدده مصاب فریق اول فریق ثانی ایلد ینلرنده تقسیم اولنور زیرا فریق ثانی قصد غزایله داخل اولوب
 آنلره التحاقله منزله مدده نازل اوللریله مصاب لرنده شركته نائل قیلنور لری اما مصاب فریق ثانیه فریق اول
 تشریک اولماز مكر صكره تصادف قتاله اول مصابدن دفع اعدا ایچون اقتال ایدر لری فریق اول قصد
 غزایله داخل اولدقنلرنده منزله مدده نازل اولوب مصاب جيش حقیقه حال لری شول داراخر بنده تاجر
 یا سایر اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جيشه ملحق اولانلر ك احوال لری كی اولور و بزبالد قعات بیان
 ایلدیك كه بونلر مجتهد ملاقی قتال اولدیغی شركت مصابده ادخال اولماز لری اما جمله سنده وجوب خمس اكا
 میندر كه جمله سنی قوت جيشه محرزده اولوب معنای اعزاز دین تحقیق ایشلدر و اگر بر عسکر اولان اذن الامام
 یا خود بلا اذن داراخر به داخل اولوب بعدد برایکی كسنه امام آنلری عسکره خوفدن نهی ایتمشكن بلا اذن
 عسکره واصل اولسه لری نظر اولنور اگر لحوق لری عسکر ك غنائمه اصابتلرندن اقدم ایسه بعدد الحوق مصاب لرنده
 شریك اولور لری و اگر اصابتلرنده متأخر ایسه تشریک اولماز لری مكر صكره ملاقی قتال اولوب برابر اقتال ایدر لری
 زیرا بغير اذن الامام دخوللرنده متلصصین اوللریله قتالده معیت ایتد كچه مدد جيش اعدا اولماز لری فكتة سنی
 اولدر كه مدد جيش اولان اهل غز اولوق لازمدر بونلر تلصص اوزره دخوللرنده چكها اهل غزا اولماشدر در
 پس مصابده شركت لرنده ایچق حقیقه اهل غزا اولوق اعتبار اولنور و بومعنی قتالده معتبرینه موقوفدر
 اما لحوق لری اذن اما مله اولسه بوسورنده نفس دخولله اهل غزا اوللریله مدد جيش اولوب التحاقلرندن اقدم
 جيشك مصاب لرنده دخی تشریک اولنور لری و اگر بقرم مرتبین داراخر به لحوق بعدده قبول اسلامه داراخر بنده
 عسکر مسلمینه لصوق ایلد لری بونلر ك حال لری اهل حرب اولمشدر صكره اسلامه ایدنلر ایلد برابر در زیرا ایزداد ایلد
 داراخر به داخل اولدقنلرنده اهل حرب اولمشدر صكره اسلامه جيشه التحاق ایلد لری دخی اهل غزا
 و مدد جيش اوله مزل مكر ابتلاء قتاله مصابدن دفع اعدا ایچون اقتال ایدر لری و اگر بقرم بی منعه بغير اذن الامام
 داراخر به دخول و بعض غنائمه وصولدن صكره آخر قوم بی منعه دخی بعض غنائمه اصابتلرنده نصكره اذن اما مله
 آنلره لحوق و حلول ایلستدر نظر اولنور اگر بعد الاجتماع یته اهل منعه اولماشدر ایسه متلصصین قبل الاجتماع و بعدد
 اصابت ایتد كری غنائمه بلا تخمیس متلصصین اولور لری زیرا اجتماع اهل منعه اولدقنلرنده حكیم اصابت لری
 متغیر اولوب مصاب لرنده قبل الاجتماع جاری اولان حكیم یته جاری و متغیر اولغله آنلردن هر بری مأخوذ یله
 متغیر اولور لكن آنلره لاحق اولنور اهل منعه اولمش اولسه لری جواب مسئله بشقه در كه بوسورنده بونلر ك التحاق لریله
 متلصصینك صفت اصابت و احرار لری متغیر و مصاب لرنده تفضیل آنی الذكرا اوزره حكیم غنیمت مقرر اولور
 و ما نحن فیهده اذن اما مله لاحق اولنور قبل الاجتماع و بعدد اصابت ایتد كری تخمیس اولنوب یاقبسی كندو
 ینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم و متلصصین اجتماع لری منزله عدمه تزییل اولنور و اگر بعدد الاجتماع
 اهل منعه اولمشدر ایسه بوسورنده قبل الاجتماع هر بری اصابت غنائم قیلدیغی كی بعدد الاجتماع دخی جمعا
 اصابت مقام ایلد لری ك كدر كه اول و آخر جمیع مصاب لری تخمیس اولنره بعدد هر فریقك قبل الاجتماع
 مصاب لری كندو ینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنوب بعدد الاجتماع مصاب لری بین الفریقین یته سهام

غنیمت اوزره تقسیم اولنه زیرا بعد الاجتماع اهل منعه اولماریه جنج مصابله احرار علی وجه القهر متعین اولماریه
 جمله سنده و جوب خمس متین اولور ایچق هر فر بق علی الانفراد منعه سی بولنما مقله فریق آخرک
 قبل الاجتماع مصابنده مدد حکمنده داخل اولدیغندن مصاب مذکور هر فر بق کندو بیلننده تقسیم اولنوب
 فریق آخر مشارکتله مداخل اوله من مکر بعد الاجتماع ابتلاء قتاله هر فر بق فریق آخرک مصابندن دفع
 اعدا اوزره اقتال ایده ل بوضورنده ججع مصابده اشراک ایدر ل و اگر بومسئله ده فریق ناندک دخی دخول
 بغیر اذن الامام ایسه جوبی مسئله سابقه به موافق قدر ایچق برو جهله آندن متفارق قدر که بونده هر فر بق
 قبل الاجتماع مصابی دخی سهام غنیمت اوزره بین الفرقین جبع تقسیم اولنور اما مسئله سابقه بشقه در که آنده
 وجه مشروح اوزره هر فر بق کندولره تخصیص و تقدیم اولنور زیرا بونده هر فر بق قبل الاجتماع مصابری
 مصاب فریق آخر ایله حکمنده مساوی اولماریه جمله سنده همان احرار ایله حال تا کد جقه اعتبار اولنور حال تا کد
 حقه دخی اهل منعه بولنماریه احرار قوت جبعه تمام اولدیغنی آشکار اولماریه جمله سی تخمیس و باقیسی بین
 الجبع تقسیم اولنق بدیدار اولور اما مسئله سابقه ده هر فر بق حکم مصابی آخره مخالف قدر که اذنه داخل اولنور
 مصابری غنیمت اولماریه متلصصین آکا شریک دکلدرد و مصاب متلصصین غنیمت اولماریه اذنه داخل اولنور آکا
 شریک دکلدرد مکر هر ری مصاب آخر دن دفع اعدا ایچون قتال ایده ل بوضورنده جمله سی غنیمت اولوب
 احراری قوت جبعه تمیم اولنماریه بین الجبع تقسیم اولنور و اگر مسئله مرقومه ده بلا اذن داخل ایکی فر بق
 برنده منعه بولنوب برنده بولنماش ایسه منعه سی بولنما نر اهل منعه نک قبل الاجتماع مصابله مشارک اولماز ل
 مکر بعد الاجتماع قتال آخرده مشارک اوله ل اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقی قتال اولسه ل دخی آنره ششریکله
 خوشحال قیلنور زیرا مصابری منعه لریه احرار ایتماریه اهل منعه بوبنده آنره مدد منزلنده واقع اولمشدر
 اما صورت اولی ده اذنه داخل اولنور دخی اهل منعه اولمشدر منعه لریه احرار ایتماریه اهل منعه بوبنده آنره مدد منزلنده واقع اولمشدر
 محرزین اولمشدر و اگر اهل منعه بلا اذن و غیر اهل منعه اذنه داخل اولمشدر ایسه هر فر بق آخرک ججع
 مصابنده شریکله مداخل قیلنور زیرا حین دخولده احد الفرقین باعتبار المنعه و فریق آخر باعتبار الاذن
 اهل غزادن حد اولماریه هر ری مصاب آخرده بمنزله اذنه داخل واقع اولمشدر و اگر منعه لری بولنمان فریقیندن
 هر ری دار الحریه اذن امامله داخل و هر ری بعض غنایه اصاب بدن صکره بر برینه متواصل اولسه ل
 بوضورنده اجتماع اهل منعه اولوب اولماریه اعتبار اولنوب همان مجموع مصابری تخمیس و باقی
 بین الفرقین سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدر اولنور زیرا اذن امام فریقینه شامل و اذنه نفس دخولده
 هر ری حکم غزاده داخل اولماریه هر ری آخر ایچون قبل الاجتماع مصابنده دخی مدد منزلنده نازل
 اولمشدر رسوال اولنورسه که فریقیندن هر ری بق منعه لری اولماریه صورت مفروضه ده هر ری بق اصاب
 و احراری آخرک منعه سبله حاصل اولماریه هر ری آخرک مصابنده شریکله نجه واصل اولور جوابده
 دیر که بولنر اعتبار اذن امامله دار الحریه اهل غزا اولمشدر و دار الحریه اهل غزا عند الاجتماع بر برینه مدد
 عد اولنوب منعه لری بولنوب بولنماغه اعتبار اولنور زیرا اذن امام فریقینه شامل و اذنه نفس دخولده
 اولد قد نصکره اذن امامله برایکی کسینه آنره متواصل اولسه بالنفس منعه لری بوعیکن مدد عد اولنوب
 مصاب عسکرده شریکته نائل اولور اما بلا اذن داخل اولسه ل بویه دکلدرد مانحن فییه دخی بونک کیندر
 و علی هذا فریقیندن هر ری اهل منعه اولوب ایکسید ه بلا اذن داخل و دار الحریه متواصل اولسه ل
 ججع مصابری تخمیس و باقی بین الفرقین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا هر ری حین دخولده
 منعه لری ایله اهل غزا و اجتماع بر برینه مدد اولد قد نصکره احرار مصاب جمله فریقین ایله تمام
 اولماریه ججع مصابده جمله سی شریک اولوب سهام غنیمت اوزره اقتسام ایدر ل والله اعلم
 باب ما یصنیه الاسراء والذین اسلموا من اهل الحرب * یعنی اسراء موحدین و اهل حربدن قبول اسلام ایلین
 مهتدیك ظفر باب اولدقاری غنائم حکمنده معقود باب دقایق رهیندر باب الشریکه فی الغنیمه اتنا سنده
 بیان ایلدیك که دار الحریه داخل اولان عسکردن بر مسلم اسیر اولوب بعده فرار ایله قبل خروج العسکر کلوب
 عسکره ملحق اولسه اسیر ایکن مصابله دخی شریکته مستحق اولور زیرا عسکر ایله برابر قصد قتاله داخل
 اولدقده سبب استحقاقی برار منعه و تمام احرارده مشارک و معاضد اولماریه مابینه حلول ایلین اسیری منزلته
 عدمه نازل و عسکرده حاضر ایکن مر یض اولنق حکمنده داخل اولمشدر و بوبنده ابتداء دخی اذنه اولوب

اولماریه برار و علی کلا التقدرین عسکر ایله قصد قتال اوزره دخولنده غازی عد اولدیغنی مقرر در کوز من بهسکه
 عسکر ایله برار قصد تجارتله داخل اولوب صکره ترک تجارت و قتاله مباشرت نصکره اسیر اولسه یا خود اهل حربدن
 ایکن قبول اسلام و قصد قتاله مسلمینه انصاف من نصکره اسیر اولسه بعده فرار ایدوب عسکر غنائمی دار ایله احرار
 و جع و تقسیم ایلدین عسکره ملحق اولسه بوضور ندره قتالنده اذن امام بولنما مشکن ینه مصاب عسکرده
 شریکته مستحق اولور اما کندو هنوز اسیر ایکن اول عسکر خروج ایدوب بعده فرار و بعض غنائمه ظفر بولمش
 اولان عسکر آخره لحوق و ولوج ایسه آنرا ایله غنائم سابقه لنده شریکته نائل اوله من مکر مجددا ظهور قتاله
 اول غنائمندن دفع اعدا ایچون مقاتل اوله زیرا بوقته کلججه دک سبب استحقاقی بوعسکر ایله برابر منعه
 اولدیغندن آنلرک حقارنده بونک حالی دار الحریه قبول اسلامه عسکره ملحق اولان کسینه نک حالی ایله
 متحد اولمشدر و مسلم مزبورک مقصودی ایچق مشرکیندن نفسی تخلص اولماریه مجرد عسکره الحاقله مدد
 عسکر عد اولماز مکر مصابله دفع اعدا ایچون مجددا مباشرت قتاله مقصودی امداد اولدیغنه استدلال
 اولنه و مانحن فییه دخی بویه در و اگر اسیر مرقوم حین فرارنده بعض مشرکین قتل و مالنی اخذ و دار اسلامه
 اخراج ایتماش اولسه بلا خمس جمله سنده مالک قیلنوب شول حربی منزلته تنزیل اولنور که دار الحریه قبول
 اسلام نصکره فعل مزبوری ایان و تکمیل ایلده نکتته سی اولد که اسیر من بولنماریه دار الحریه مقهور
 اولدیغندن فعل مذکورندن مقصودی علی وجه اصزاز الدین قتال اولوب همان یدرندن سلامت نفسی
 استحصال اولماریه مأخوذنده منزلته متلصصه ازال قیلنور اما بومسئله لده اسیر یا خود اهل حربدن قبول اسلام ایدر
 اهل منعه بولنسه ل بوضورنده ججع مصابری تخمیس و باقی بیلننده سهام غنیمت اوزره تقسیم و ایچرندن بالنفس
 اخذ ایلین و ایلین حکم غنیمت اوزره نسوبه قیلنور و صورت مفروضه ده حین احرارده اهل منعه بولندقارنده نصکره
 مذکور بندن هر فر بق قبل الاجتماع اهل منعه اولماریه یا خود ایچق اجتماع اهل منعه اولماریه حکم مشروحده
 بر ایدر زیرا مذکور بون اهل حریه فی الحقیقه محار بین ایکن ماللرین بطریق القهر اخذ و منعه لریه احرار ایتماریه
 مصابله معنیای اعزاز دین محقق اولوب غنیمت ایدوبی متعین و متمسک اولمشدر و اگر اسراء مسلمین اهل حربدن
 بر قوی خدعه ایله قتل و ماللرین اخذ قادی اولسه ل حقارنده جا ز کور یلور زیرا آنرا اهل حریه فی الحقیقه
 محار بین ایکن ایچرنده مقهورین و مظلومیندر پس کندولره ظل ایدنلرک بعضلرندن وقت فرصده انتقاملری
 جا ز در بوضورنده اول مالی دار اسلامه بلا منعه اخراج قیلسه ل آنردن هر ری کندو مأخوذینه مالک اولوب
 آخری اکا مشارک قیلنور و اگر اخذنده فارس و راجل مشارک اولمشدر ایسه ینه علی السویه آنده مشارک قیلنور
 زیرا بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولدیغندن مصابری حکم غنیمت داخل اولمشدر بوضورنده اخذ ایلین
 کسینه مأخوذینی حفظ و تحمیل ایچون رفقه اعطا اولد دخی دار اسلامه اخراج قیلسه ینه صاحب اولنه ردا و انور
 تر بر امین اتخا ایلدیکی رفیقک یدی کند و یدی کیدر امار فقی بطریق التغلب اخذ و اخراج قیلش ایسه
 اکار فقی مالک اولور و بز بومسئله فی باب متقدمه بیان ایلدیك و اگر فعل مرقومه اسراء مسلمین بعد تحصیل المنعه
 مباشرت ایدوب دار الحریه قبول اسلام ایدر دخی بلا منعه مباشرت ایلد کند نصکره فریقین دار الحریه
 مواصلت بعده دار اسلامه خروج مسارعت ایسه ل بوضورنده ججع مصابری اهل منعه دن بر قومک یدر لیه
 و دار اسلامه احرار اولمش غنیمت اولماریه البته تخمیس اولنور بعده منعه سی اولماریه فریق مصاب بین ججع
 الفرقین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بولنر مصابری فریق آخرک منعه سبله احرار ایتماریه فریق آخر
 بولنره باعتبار المنعه مدد حکمنده اولمشدر لکن بولنر اصحاب منعه به قبل الاجتماع مصابله شریک اوله منزل
 زیرا بولنر اهل منعه اولدیغندن مصاب مذکور منعه لریه احرار ایتماریه تا که اول مصابده آنره رده و پناه
 حکمنده اوله ل مکر بعد الاجتماع مبتلای قتال اوله ل بوضورنده اول مصابندن دفع اعدا ایچون قتاله اجتماع
 ایتماریه نفس اصابتده شریک کی اولد قیلنور آنده شریک اولنور بشرط آنکه صکره دن ملاقی اولوب قتال
 ایلدیگری اهل حرب اهل منعه اوله ل زیرا اهل منعه اولدیغندن بوقته قتاله حکم سابق متعین اولماز زیرا دفع
 اعدا ایچون قتاله غیر حکم ایچق اعدا ابادی مسابله تخلص ایتماریه خوف اولدقده واقع اولور و خوف
 مذکور ایچق اهل حربدن اصحاب منعه به ملاقاتله حاصل اولور بوقسه برایکی حربی به ملاقاتله اولماز و اگر
 فریقین هر قومیندن هر ری حین اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله کسب منعه ایسه ل بوضورنده اول و آخر
 ججع مصابله شریک اولور زیرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ایله حاللری متعین اولماریه متفرقا اصابتلری ایله

مجتما اصابتی حکمده مساوی اولمشدر نکتہ بی اولد رکہ بوصورتہ بر برینہ مدد اولوب بعهد الاجتماع
 اهل منعه اولدقلزنده هر فریق کند و مصالحتی انجق آخرک فوبله احرازه قادر اولمشدر اما مسئله سابقه بشقه در
 واکر فریقین مذکور بتدن هر بری بلا منعه اینک امام اسلام هر برینہ ارسال پیام و اهل حربدن قادر اولدقلزین
 قتل و مالترین اختدایله امر بی افهام ایدوب آنلردخی بوصالحتی اتمام و بر برینہ ملاقی اولادین خروج دار اسلامه
 اقدام ایلسته ل بوصورتده هر فریقک مصالحتی تخمبس و باقی کند و بتدن نکتده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
 زرا اذن امام بونلزه بالغ اولدقلده اهل غزادن اولوب شول قوم بی منعه منزلته نازل اولمشدر که اذن امامله دارالخریه
 داخل اوله ل نکتہ سی اولدر که امام بونلرک خالری بیابوب و فعلل مذکور ایله امر ایلد کده نصرتلری امام اوزره
 واجب و بونلردخی اول وجهله قاهر و غالب اولمشدر کذلک فریقین مذکورین دارالخریه جمع اولوب اجتماعه
 اهل منعه اولسه ل یاخود اولسه ل یاخود قبل الاجتماع بی اهل منعه اولوب آخری اولسه بینه امر امام جمله سنی
 جامع و قهر و غلبه لری او او جمله واقع اولور و بزبان مقتدمه بیان ایلدیک که فریقیک بوجوده اوزره ابتداء
 دخولری اذن امامله واقع اولوب دارالخریه جمع اولسه ل مصالحتی بر برینہ شریک قیلنور کذلک فعل مذکور
 دارالخریه امر امامله اتیان ایلد کده بینه شرکت شایان اولور و اگر امام بوقوم بی منعه بی طاب غنیمت ایچون
 دار اسلامدن ارسال ایدوب آنلردخی دارالخریه داخل اولدقلد نصکره اشراء مستین یاخود اهل حربدن قبول
 اسلام ایلین مهتدین فرار ایله کلوب آنلره اتصال و قبل التواصل هر فریق بعض غنائمی استحصالی اتمش
 اولسه ل نظر اولنور اگر بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولوب صکره ابتلائی قتالیه بعض غنائم دخی استحصالی
 ایشلرایسه بوصورتده اذله داخل اولنور باعتبار اذن قاهر اوللرله اول و آخر جمع مصالحتی تخمبس و باقی
 کند و بونلرینده تقسیم اولنه جتی امر ظاهر درو فریق آخرک مصالحتی بلا تخمبس بر برینہ اصابتده اشتراک ایشلرایسه
 کند و احسان اول اولده فارس و راجلری سین قیلنور و اگر اصابتده اشتراک ایشلرایسه هر بری کند و
 مأخوذله منفرد اولوب آخری آنکله شرکت مستعد اوله مز زرا بونلر قبل الاجتماع و بعدد کرم منعه و کرک
 اذن امامله قاهر اولدقلزین لصوص اید و ککری ظاهر و حکم لصوص بومذ کور اید وکی امر باهر در
 سؤال اولنور سه که اذله داخل اولنور ایچون فریق آخر حقیقده باعتبار اذن اهل منعه منزلته نازل و آنلره
 مدد حکمده داخل قیلنور ایچون جوابده دیر که اهل منعه حقیقده مدد فریق آخر قیلنور انجق قوت و منعه لری
 مصالحتی احراز ایشلرینہ نظر ایله در و معنای معهود بونلده غیر موجود در و اذله داخل اولنورک مصالحتی
 باعتبار اذن غنیمت حکمده اولوب حقیقده اولمشدر و حکم مذکور مصالحتی فریق آخره ساری اولوب کند و
 مصالحتی معهودر اما اهل منعه حقیقده ک مصالحتی حکم غنیمت تقسیم منعه لری اعتبار ایله اولد بقتدن
 مصالحتی فریق آخری دخی منعه لری احراز ایلد کده حکم غنیمت آکادخی ساری او اور و اگر بعد الاجتماع
 اهل منعه اولمشلرایسه بوصورتده جمع مصالحتی تخمبس و باقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ایلد و
 اولوب صکره دن قتال آخره ابتلا و عدم ابتلا بینه اعتبار اولنور زرا اجتماعه اهل منعه اولوب خالری متغیر
 اولمشله هر فریقک مصالحتی دخی تغییر حکم مقرر اولمشدر و اگر مسئله مفروضه ده اذله داخل اولنور بلا منعه
 و فریق آخر اهل منعه بولنسه ل بوصورتده جمع مصالحتی بعد الخمس بر برینہ مشارک اولور زرا اذله داخل
 اولنور باعتبار اذن و فریق آخر باعتبار المنعه اهل غز اوللر ایله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب و اکتساب
 ایشلردر که بوقوم بی منعه اذن امامله داخل و بعد اصابت الغنیمه عسکر غنائمیه واصل اوله لرس آند فریقین
 بر برینہ جمع مصالحتی مشارک اولدقلری کی بونده دخی مشارک اولور و اگر مسئله مرقومده اذله داخل اولنور
 اهل منعه و فریق آخر بلا منعه بولنسه ل بوصورتده اهل منعه فریق آخرک قبل الاجتماع مصالحتی دخی
 منعه لری احراز ایشلریند اولدقلزین بعد الخمس آند دخی مشارکله سرفراز اولور اما فریق آخر اهل منعه بینه
 قبل الاجتماع مصالحتی مشارک اوله مز مکر صکره دن حسب ابتلاء قتال آخره مشارک اوله و علی هذا یکسبده
 اهل منعه بولنسه ل بوصورتده جمع مصالحتی بر برینہ شریک اولور زرا هر بری منعه سبده فریق آخره مند
 اولمشدر و اهل منعه دن ایکی عسکر دار اسلامدن داخل و دارالخریه متواصل اولدقلزنده اذن امام بونلر
 بولنماق حکم مصالحتی مؤثر اولد بیتی کی بونده دخی غیر مؤثر در و الله اعلم
 باب المستأمنین من المسلمین یاخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دارالخریه مستأمنین اولان مستین
 اموال اهل حربی اخذ و اخراج ایلد ککری صورتلرک احکامی بوبایدن استخراج اولنور زرا قریبا باب المسلمین یخرج

من دار الحرب مسائله اعلان و اخبار ایلدیک که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن بر شیء بلا رضاهم اخذ
 و دار یمنه اخراج ایلسته اصحابه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجتنار اولنماق زرا انجق ذمت نفسی ناقص اولوب
 ذمت امام و مسلمینه ناقص اولمشدر و مقال مشروح المال اوزره حدیث مغیره بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
 اولدیکه مغیره حضرتلری بوقوم مشرکینه رفیق اولوب وقت غفلتینده جمله سنی قتل و مالترین اخذ و حضور
 رسالتیهای به ایصال و تخمبس بی رجایلدی اما رسول الله علیه السلام اگر چه تخمبسندن امتناع بیوردیلر لکن
 اموال مرقومه بی ورثه مقتولیه رد اوزره اجبار ایلدیلر بس بوجسندن اولان مسائله اصل اصیل اشبو حدیث
 جلیلدر مؤلفا مصعب نصاب الله تعالی له من العفران خیر نصیبدر که صورت مز بورهده صاحب المتاع اولان حربی
 قبول اسلام یا ذمت یا امامله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه به ایدار یاخود ذوالبد معضون مدعاسنی
 اقرار ایلسته کرکد که امام اکر ایله امر و افتایدوب جبر و الجا ایله زرا احین اخذنده صاحب المتاع مال و نفسنده
 جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایبه الامر مستأمن مرقوم ایچلرینہ امامله داخل اولد بقتدن اهل حربه غدر
 اتمک اوزرینہ واجب ایدی لکن غدیری دارالخریه واقع اولمشله حین غدرینده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
 بناء علیه امام سیدین بومقدار ایله اکر دار اوزره اجبار ایلدیه مرقومز منبسته مستأمن مرقوم دارالخریه اهل حربدن بر شیء
 قتل یاخود کوزنی جیقا رب یاخود مالی استهلا کد نصکره دار اسلامه فرار ایلد کده صاحب الحق کلوب اولباید
 محاصره یا ایدار ایلسته قاضی اول خصم ایچون رشیشه قضایه احضار ایلدیه مز بس مالترین اخراج ایلد کده دخی بوجه
 اوزره قرار بر بلور کذلک مستأمنین مرقومین اهل منعه بونلرک مأخوذلرین دار اسلامه اخراج ایشلر اولسه لری بینه
 حکمی مستأمن واحدک اخراجنده اولان حکمله برابر زرا ایا خود لری بی منعه نفسلریله احراز ایدوب منعه امامله
 ایشلردر بوقدر اوزره مستأمنین مرقومین دارالخریه اجتماعه کسب امتناع ایلد ککری صکره اهل حربله منابده
 عهد ایدوب بعدده بعض غنائم دخی نیل مقصود ایلد ککری نصکره مقدمات اصابت غنائم قیلش اولان عسکر
 مسلمینه حقوق بعدده جیعا بعض غنائم دخی لصوص ایلسته لری بوصورتده قبل الاجتماع اولان مصالحتی عسکر
 تخمبس و باقیسی یالکزال اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعیم اولنماق زرا ایچار مجر داجتعا غله نه مدد عسکر دن
 محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمشدر مکر اول مصالحتی دفع اعدا ایچون مجر د اقتال ایدلر و بعد الاجتماع اولان
 مصالحتی تخمبس و بین الجمع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت و احرازنده اشتراک ایشلردر و مستأمنینک بعد
 المنابده مصالحتی و اواخر ایلدیه مذکور اولد بیتی اوزره بلا تخمبس کند و سلم قیلنور اما حال امانلرینده اولان مصالحتی
 اهل حربه رد ایله امر اولنور لکن حکمده جبر اولنماق زرا آند احراز لری کند و منعه لریله اولوب منعه جیشله
 اولد بقتدن آتی منعه جیشله اخراج لری دار اسلامه اخراج لری کیدر مکر ابتلاء قتال اول مصالحتی دخی دفع اعدا
 ایچون جیعا اقتال ایدلر بوصورتده اگر چه مستأمنین جیعا مصالحتی جیشله مشارک اولور لکن مصالحتی مستأمنینی
 امام کلوب موقوفا بیت الماله القا و صاحب کلوب اخذ ایلد بیتی دکل اقبالدر زرا بوصورتده احراز لری قوت عسکر ایله
 و آندن دفع اعدا ایچون قتالریله حاصل اولمشله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کور مز منبسته اخذنی علی وجه
 الغدر اولسه ایدی آند حکم غنیمت مقرر و امام بعد تخمبس اتی اهل عسکر ایله تجارینلرینده تقسیمه مقدر اولور
 ایدی بوصورتده دخی ولایتی ثابت اولمشله کرکد که صاحبیه ایصاله غدیری ازاله ایلدیه کور مز منبسته مالی اخذ
 اولنور اهل حرب منعه لریله عسکره کلوب سرکله قتال ایلدیه زرا یاخود اول تجار ایله بیتی تخیلیه ایدر سز تا که
 نصرت تجار اوزر بزمه واجب اولور و بوباید نصرتلری انجق غدر ایله اخذ ایلد ککری اموالی بدلزندن اخذ و اصحابه در
 و مشرکینی بوجهله صدایکله اولور کذلک استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالک غیری بعض رجال
 اولسه لری حکم شرعی بونوال اوزره در و اگر مسئله مذکورده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمشلرایسه بوصورتده
 کرکد که اهل عسکر مصالحتی اخذ و اصحابه رد ایلدیه لری زرا احراز لری کند و منعه لریله اولوب انجق قوت عسکر ایله
 حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمشله دخی آند حق عسکر ثابت اولور
 ایدی و مال مز بوقوت عسکر ایله مجر ز اولوب آند ولایت عسکر ثابت اولمشله ولایت امام مثبت اولوب عسکر
 اصحابه ردنی اهمال قیلشرایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن رنده واجب اولان مالی اصحابه بعث و نسیر
 اولوب بلکه امامله کلوب اخذنی اصحابه مقرر در زرا اول مالی ایدی اصحابندن امام اخراج ایچوب بلکه بینه من غیر
 صنع انتقال ایلشد نظر لری شول بوبدر که هبوب زبخله برکسده ک فوجا غنه دوشه آتی صاحبیه محل و ایصال واجب

مطلب هبت الرج والفت الثوبه
 فی حجر انسان

اولیوب همان کلوب اخذ است ایچون اعلام حال واجب اولور و اگر دارالخزیده بر مستأمن داراسلامه جیقبوب بعده دارالخزیده عودت ایلد کده اهل حرب خروجه واقف اولدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلسلر وقت فرستده اهل حربی قتل و مالیرین اخذی جائز کور بلوریز براداراسلامه وصولنده اهل حرب یلسون بیلسون بیلرنده اولان حکیم امان رسیده پاین اولوب بلا استیجان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن اولیان مسیله سیان اولمشدر کور من هبستکه اهل حرب خانه واقف اولسدلر ایدی آنی قتل و مالی اخذ ایدر ایدی عدم وقوفاری طرف مسیدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولماز سوال اولنورسه که قبل الخروج قتل و اخذ اموالری اکا حلال اولدایغی ایچق غدریدن احتراز ایچون ایدی و اهل حرب خروجنی بتلدیکه معنای غدرینه باقی ایکن نیجه حلال کور بلور جوابده دیرز که بویه دکلدن زیر خروجنی اهل حرب اعلام مستأمن اوزره واجب دکلدن بلکه اهل حرب به لازمدر که مستأمنین غفلت ایچملر تا که خروجنی کتدولردن مستور اولیه و خروجه امانی منتهی اولدقلرینه اهل حربله محاربتدر و اهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلمری الحرب خدعه نصی اوزره آنلرده فعلی محاربتی اجر اسنه مانع اولماز کذلک مستأمن مزبور دارالخزیده بولنان عسکره خروج و عودت ایتمش اولسه بینه حکم مسئله بو کیفیت اوزره درز بر اینلرنده اولان امان داراسلامه خروجه منتهی اولدایغی کبی منعه مسلینه وصولله دخی متاهی اولور بو صورتلرده اهل حرب آنی حین عودتیده اخذ و سن قسیده ایدیک دیوسوال ایلدکلرنده بن دارالخزیدین فلان موضعهده ایدیم هنوز داراسلامه رجوع ایچدم دیو اخبار یاخود سن کیسین دیو سوال ایتدکلرنده بن ایچکرده مستأمن دیو اقرار ایتدکده اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلسلر بو معامله لری استیجان جدید منزلنده اولغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال و سزاوار اولماز کور من هبستکه برکسته دارالخزیده الی الا ان امانله داخل اولما مشیکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکرده فی الاصل مستأمنم دیکله تخلیه سیل ایلسلر اول کیسینه مستأمن اولوب بوندن صکره اهل حربیه غدیری تحلیل اولماز و اگر مسئله مذ کوره ده مستأمن مزبور طرف امامدن دارالخزیده طلایع باعث اولمش بر قوم بی منعه به خروج و عودت ایتمش اولسه بو صورتده اهل حرب به بوجهله تعرضه رخصت یوقددرز بر اینلرنده اولان امان منابذه عهود یاخود منعه مسلینه ورود ایچدیکه علی حاله موجود اول امانه نظر ایله جواز ضرری مفقود در و اگر مستأمنین دارالخزیدین بر موضعهده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حرب به بنیادمان ایچدین بینه کالاول متفرق اولسلر بو صورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریه اهل حرب به بوجهله تعرض آنلره حلال اولماز سوال اولنورسه که بولنره دارالخزیده حادث اولان منعه نیچون دارالخزیده بولنان منعه مسلین منزلته نازل قیلندی تا که آنکله انتها حکم امان حاصل اوله جوابده دیرز که انتها امان ایچق اهل حرب به محاربتدر بین اولان منعه ایله حاصل اولور و مستأمنین دخوللرنده محاربتدر بین اولدقلرندن تجمع ایسه لر دخی نیز امان ایچدیکه محاربتدر بین اوله منزل امان اهل عسکر بشقه در کذلک دارالخزیده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن بر طاقه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن محاربتدر ایله اهل حرب به نیز امان ایلسلر بینه وجه سابق البیان اوزره درز بر اسیر ایدرنده مقهور بین و اهل حربین قبول اسلام ایدنلردن آنلر ایله غیر محاربتدر بین ایکن محاربتدر ایله نیز امان ایچدیکه منعه مجرد ایله ظاهرده محاربتدر بین اولماز و بومثلومعهیه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز و اگر مسئله مرقومه ده اسراء مزبور بین اهل حرب به محاربتدر ایله نیز عهد ایتمش اولسلر مستأمنین آنلره التحاق و اهل حرب به عودت ایتدکلرنده اهل حربین قادر اولدقلرین قتل و مالی اخذ رخصت بولورلر زیر مسلیندن اهل حربله محاربتدر بین اولان اهل منعه به التحاق ایتمشدر و عسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بو صورتده مشرکین حاله مستأمنینه واقف اولوب سز نیچون آنلره کتدیکیز دیو عتاب ایتدکلرنده تجارت یاخود قتللردن نهی و نصیحت ایچون کتدیک دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترک و اهماال ایتمش اولسلر صکره آنلره بوجهله تعرضلری حلال اولماز زیر بو کلاملری استیجان جدید منزلته نازلدر که امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حرب به اخبار اول امان اوزره ترک نائل اولمشدر کذلک مستأمنین دارالخزیده بولنان عسکره خروج و عودت لرنده اهل حربیه عسکره تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشدر ک دیو بسط معذرت ایلسلر بینه جواب مسئله بو کیفیت اوزره در و اگر مستأمنین اهل حربین بعض امواله اصابت بعده تجمع و تمنع بله نیز امان و قتال ایده چکلرین اعلاننصکره قتال ایدوب با ایچدین بعض غنائمه دخی وصلت و وجهله سنی داراسلامه اخراج مسارعت ایلسلر بو صورتده بعد التذ مصابری تخمیس و بیلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور و قبل التذ مصابری همان

اصابت ایلین اشخاصه تخصیص قبلنوب خمسی دخی اخذ اولماز زیر آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب کتد و منعه لر یله احراز ایتمشدر بوقسه منعه امام و مسلینه ایتمشدر لکن امام اصحابینه رد ایله آنلره افلا ایدر اما حکمده جبر اولماز و اگر مسئله مفروضهده مستأمنین مخلنده اسراء مسلین یاخود اهل حربین قبول اسلام ایتمش بر قوم مهتدین اولسه بوضورتده امام ججع مصابلرین تخمیس و باقبسینی بیلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدر زیر بولنر ما خود لرین حین اخذ لرنده کند و بیه حلال ایکن اخذ و منعه و قوتلریله احراز ایتمش اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل التذ اوزر لر بینه حرام ایکن اخذ ایتمش اولملریه صکره دن حادث اولان منعه لر یله ما خود لرنده حکم غنیمت ثابت اولما مشدر کور من هبستکه آنی منعه حبسه احراز ایتمش اولسلر امام ایدرندن اخذ و اصحابینه رد ایدر بوقسه بیلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایکن اما اسراء منعه حبسه احراز ایتمش اولسه لر حبسه بیلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین کند و منعه لر یله احراز ایتمش اولسلر بینه بویه در لکن منعه حبسه احراز لرنده امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار ثابت اما کند و منعه لر یله احراز لرنده غیر ایتمشدر و اگر مستأمنین مرقومهده دارالخزیده بلا منعه و بقرادن الامام داخل اولمش بر قوم متلصصینه التحاق ایلسلر نظر اولنور اگر بعد الاجتماع بینه لهل منعه اولما مشلرایسه بو صورتده هر فریق بعد الاجتماع مصابری قبل الاجتماع اولان مصابری کیدر حتی مصاب لصوص ایچلرنده مباشر اصابت اولنره مخصوص قیلنور و مصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور و اگر اهل منعه اولمشلرایسه بینه نظر اولنور اگر اهل حرب بینه عهود بعده داراسلامه ورود ایتمشرایسه کر کد که امام تخمیس ججع مصاب لصوصی تقسیم و باقبسینی مستأمنین ایله بیلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلسلر زیر لصوص مصابلرین اخذ حلاله اخذ و انتهاب و منعه حادثه ایله قاهرین اولدقلرین صکره احراز و اختلاب ایتمشدر سوال اولنورسه که لصوص قبل الاجتماع مصابلرنده دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایچدین آنده اشتراکه نیجه اتصال ایدر جوابده دیرز که مصاب هر قوم منعه حادثه ایله محرز اولم اعتبار بینه حکم غنیمتی اخذ ایلشد که بومعناک تأثیری قتال مزبوردن اکثر در اما مصاب مستأمنین بینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیر اخذ حراعه اخذ ایلدکلرنده احراز ایله غنیمت اولیوب احراز لری دخی بر اسهم اهل منعه اولان حبسه ثابت اولدایغی بولنر امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار مثبت اولماز و اگر نیز عهود ایچدین داراسلامه ورود ایتمشرایسه بو صورتده مصاب مستأمنین بینه حکم مشروح اوزره در و متلصصینک دخی منعه حادثه لری ایچق اهل حربله دارلرنده اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایچوب همان علی وجهه التلصص اصابت و احراز ایلدکلرنده بعد الاجتماع اهل منعه اوللری و اولملری مساوی اولغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنور و تخصیص اولنور و مستأمنین آنلره تشریک اولماز توضیح فرقی اولدر که صورت مفروضه ده مستأمنین اهل حربیه قبل التذ رجوع ایلسلر بینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریه اهل حربیه بوجهله تعرضلری حلال اولماز اما منعه لری اعتبار بینه نیز ایدوب مجدد استیجان ایچدین رجوع ایلسلر اهل حربین قادر اولدقلرینی قتلری حلال و مشروح اولور کذلک مسئله مذ کوره ده مستأمنین بر اسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری متلصصین اهل منعه بولماسه لر بینه تفصیل سابق اوزره در زیر مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربتدر بین اولیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نیز عهود یاخود مسلیندن اهل منعه به ورود ایچدیکه حکم امانلری منتهی اولماز اما منعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولماسه بو صورتده مستأمنینک آنلره حقوق همان اذن امانله داخل اولان عسکره لصوقلری منزلنده قیلنور زیر متلصصین البینه مشرکینه محاربتدر و قریبا بیان ایلدیک که محاربتدر بین اهل منعه اولدقلرینه اذله و بلا اذن دخوللری برابر و اگر مسئله مزبوره ده فریقین قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه لر بودنی هر وجهله مسئله سابقه به موافق همان حکم واحدهه مفارقتدر که بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایچوب همان رد ایله امر ایدر زیر احراز لری منعه متلصصینه اولیوب کند و منعه لر یله اولغله امام ایچون ایدرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئله سابقه ده احراز لری منعه لصوصله اولمشدر و اهل منعه اولان لصوص اذله داخل عسکر حکمده در لکن بومسئله ده دخی بعد الاجتماع ملاقی قیللر اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتال ایدر لر سه بینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ و اصحابینه ایصال ایدر زیر مصابده ولایت امام قتال عسکر ما ذوله ثابت اولدایغی کبی لصوصک بوقتا لنده دخی ثابت اولور بینه علیه اهل منعه اولیان مستأمنین مسلیندن اذن امانله بلا منعه داخل اولان بر قوم

التحاق ایدوب بعد الاجتماع به اهل منعه اولمسه ل بونده مستأمنین بلا جبررد مصالبه امر اولنورل ومصائب
 فریق آخردخی تخمبس و باقبسی کندولر ه تخصیص اولنوب مستأمنین تشریک اولنماز ز بر بصورتده
 مستأمنین بعد الاجتماع رجوع ایلمسه لینه امان سابق اوزره راجع اولمزلله داراسلامه خروجاری دخی به حال
 امانلریده واقع اولمش اولدیغندن اذنه داخل اولان فریق مدد اولموب دارالحربه محاربین دخی اولمدقاری
 ضد بیزده ظاهر وساطع اولشدر کذلک بعد الاجتماع اهل منعه اولسه ل دخی به بوله در مکر اهل حرب
 بنده عهد ایش اوله ل بصورتده فریق آخرك قبل الاجتماع مصالبنده و بعد الذبح بالاتفاق مصابده مستأمنین
 فریق آخره مشارک اولور ل زیرا اهل حربله بیلریده امانلری منبذ اولوب اجتماعه منعه دخی کسب ایشلردر
 و بز قریبا بیان ایلمدیک که منعه حادثه ایله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ایچون قتالندن انکدر امامستأمنین
 به بلا جبررد مصالبه امر اولنورل زیرا احرازلری مستغلا اهل منعه اولان عسکر ایله ثابت اولدیغندن آنده
 ولایت امام مثبت اولماز و اگر اهل منعه اولیمان مستأمنین دارالحربه اسیر بولنوب یا خود قبول اسلام نصکره
 اهل منعه اولان برقومه التحاق ایدوب لکن بنده عهد ایش اولسه ل بصورتده اسرا وقبول اسلام ایلمن
 فریق لحوق مستأمنین اقدم اولان مصابلری تخمبس و باقبسی کندولر ه تخصیص اولنورل زیر اولنورل اخذ
 حلاله اخذ ایشلردر و مستأمنین التحاقه بولنره مدد اولماشلردر که مصابلرندن دفع اعدا ایچون قتال ایشلردر
 و التحاقلریله بولنره منعه پیدا اولماشدر که بولنر فی الاصل اهل منعه ایدیلر کذلک لحوق مستأمنین صکره اولان
 مصابلری دخی به تخمبس و کندولر ه تخصیص قیلنورل زیرا مستأمنین بنده امان ایشلردن اهل حربله محاربین
 اولما مقله فریق آخر اهل منعه ایسه ل دخی مصابلریله تخصیص خصوص صند بملزله اللصوص اولماشلردر
 بو بایده معنای فقهی اولدر که مستأمنین اهل حربله منابذه ایشلردن بعد التحاق دخی بیلریده بولنان امان
 باقیدر و امانلری باقی ایکن آنلری مصاب فریق مذکورده رده و مدد قلیق غیر ممکنر بناه علیه مصاب فریق
 مذکور منعه لینه اعتبار ایله غنیمت اولوب تخمبس و باقبسی بیلریده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنورل ایکن بینه
 مستأمنین آنده قطعاً تشریک اولماز ل و اگر مسئله مزبورده اهل حربله بنده عهد ایش اولسه ل بصورتده
 بعد الذبح مصاب قریبین فی اولوب بین الجمیع تقسیم اولورل زیرا مستأمنین بو بایده مسلمیندن اهل حربله منابذه
 و مقاتل اولان اهل منعه به التحاق ایشلر امانلری نهایته واصل اولوب عسکره بعد التحاق مصابلریده رده
 و مدد منزله نازل اولماشلردر امامستأمنین قبل التحاق مصابلرین امام جبر ایله اخذ و اصحابه رد قیلر زیرا
 اهل غزادن اولان منعه مسلمینله احراز ایشلرله امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار ثابت اولور لکن مسئله اولی
 بشقه در که آنده اسرا و اهل حربدن مسلم اولنورل اهل منعه ایسه دخی اهل حربله منابذه ایشلردن علی الاطلاق
 اهل غزا دکلرایدی بوجهندن مستأمنین مصابلرین منعه مرقومه ایله احراز ایشلر ایکن بینه امام ایچون
 ولایت اجبار ثابت اولوب همان رد ایله ایشلردر و اگر مستأمنین اهل حربله منابذه ایلمن اسرا بعد التحاق اقدم
 اهل منعه ایسه ل بینه امام ما خود ل رین رد اوزره جبرایده مزبور مصابلرین کندولر ه منعه لینه احراز ایدوب منعه
 اهل غزا ایله ایشلردر و بومثلاً امورده امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار بوقدر مکر بعد التحاق مجددا
 ملاقی قتال اوله ل بصورتده اسرا مرقومین اهل غزا اولوب مصاب مز بوردن دفع اعدا ایچون قتال ایشلردن
 امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمقله همان بیلرندن اخذ و اصحابه ایصال ایدر و اگر مسلم مستأمن دار الحربه
 بر حربینک مالی غدر ایله اخذ و اخراج ایلمد کند نصکره اول حربی فی مسلم آخرا سیر قیلسه مال مرقوم اول مستأمن
 ایچون شمعی حلال طیب اولورلر یا مقد ما اخراجله اگر چه اکامالک اولمشیدی لکن حق ما خود منه آنده
 باقی اولمقله طیب دکل ایدی بعده اسیر اولدقده عبد اولوب مالندن حق باطل اولدقده اخذ ایلمن مستأمن ایچون
 مانع طیب اولان نسنه زائل اولمشدر سوال اولنورسه که اسیر ایلمن مسلم اسیر بینه ملک نفسنده خلف اولدیغی کی
 حقوقی سائر سنده دخی خلف اولقی لازم ایکن مال مرقوم مستأمن مز بوره نه وجهله حلال طیب اولمقله
 سالم قیلنورل جوابده دیر که بلی بوله در لکن حقوقنده خلفی ایچون قهر ایله محتمل التملک اولان محمله در
 و مال مرقوم مملوک مسلم اولدقندن صکره مسلم آخردن قهر ایله محتمل التملک اولماز کورمز مپسنکه بر حربی مستأمن
 دار بیزده بر مسلمه دین و یروب دار الحربه عودتندن صکره اسیر اولسه اول مسلمدن دین ساقط اولور و فی دخی
 قبله از بر ذمتده ثابت اولان دین قهر ایله محتمل التملک دکلدر بلکه مانحن فیه دخی اولی در که دین ذمت مدیونده
 ملک اسیردر امامانحن فیه بینه مسلمیده بولنان مال ملک اسیر دکلدر کورمز مپسنکه اسیر اولوب بینه دار بیزه

رجوع و دینی طلب قیلسه مدیونه قضائیه جبر اولنورل اما مانحن فیه اول مستأمنه کرک یدنده عینی باقیه و کرک
 مستهلکه بر نسنه و بر مکه جبر اولماز سوال اولنورسه که رقی تلف حکمی اولوب اسیر مزبور فی حکم المیت
 اولمقله حق مذکورنده وارثی اکا ایچون خلف قیلماز جوابده دیر که اثبات توریت رأیه اولوب نصده محتاجدر
 و بو بایده نص بوقدر وهم وارث مورثه ایچون فضله ما جتده خلف اولور و عند الاسترقاق اگر چه
 نفسی تبدل ایشلردر لکن هنوز احتیاجی منقطع اولماشدر بناه علیه وارثی املاک و حقوقنده اکا خلف
 قلیق غیر ممکنر کذلک اول حربی اسیر اولوب لکن امام اول ارض اوزه تغلب و اول حربی فی قتل ایلمسه بینه
 بویه در زیر موله حق ساقط اولوب ورثه سی دخی استیلاء مسلمینله رقیق اولوب رقی وارث دخی رقی مورث کی
 مانع خلافت اولمقله حقوقنده خلف اولدقندن مانع طیب اولان قیام حق غیر ساقط اولمشدر اما بومثله ده
 حربی قتل اولنوب ایچون دارلر بینه استیلاء واقع اولمسه اول مستأمنه مال مز بوری ورثه سنه رد ایله افتا اولنور
 ل بر اوزره مورثینک حقوق و املاکنده خفت انقه فوت اولدقده خلف اولدقاری کی قتلنده دخی خلف اولورل
 و ورثه تک قیام حقلمی مانع طیب اولمقله ما خود منهک قیام حق کیدر و اگر مسئله مفر وضه ده مستأمن اول
 مالی دارالحربه بولنان عسکره اخراج ایش اولوب بعده اول عسکر صاحب المالی اسیر ایلمسه مال ایله بارقی
 مسلمین اولوب بعد التحقبس اهل عسکر و مستأمن بیلریده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنورل زیرا اول ماله حق
 ما خود منه قائم اولمیدی عسکر آنی منعه لینه احراز ایشلردن آنده ثبوت حق عسکر لازم ایدی کورمز مپسنکه
 مستأمنک محلهده اسیر مسلم بولنسه ایدی مال مرقوم غنیمت قیلنورل ایدی بینه کورمز مپسنکه مانحن فیهده مال
 مرقومی رد اوزره امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمشدر و ثبوت ولایتی ایچون آنده حق عسکر ثابت اولدیغندن
 و ما خود منه دخی اسیر اولدقده حق ساقط اولوب مال مرقوم فی اولمق منضبط اولمشدر و هم مال مزبور حکم
 شرعیده اول اسیر اوزره مستحق الرذاولمقله نیداسیرده بولنان مال آخر کی قهر ایله تملکه محل ایکن اوزره بینه استیلاء واقع
 اولدقده اول دخی فی اولمشدر اما مال مرقومی داراسلامه اخراجی بشقه در که آنده مال بطریق الحکم مستحق
 الرذولکدر بلکه آنده ملک مستأمن بحسب الحکم مقدمر و بومعنی حربی فی اسیر ایلمن مسلمینک اول مال اوزره تمام
 استیلاء بینه مانعدر کذلک مال عسکره اخراجند نصکره دارلر بینه استیلاء مسلمینله حربی قتل اولنسه بینه فی اولور
 اما دارلر بینه استیلاء اولنوب قتل اولنسه امام اول مالی اخذ و خلفاء حربی اولان ورثه شهزاد بیدر مسائل مذکورده تک
 نظماً تری اولدر که دار بیزده مستأمن اولان حربی مالی بر مسئله ایداع بعده دار الحربه ز جو عتدن صکره اسیر
 قیلنسه اول و دیعه نفس حربی منزله نازل اولوب اسیر بیلرندن قیلننده داخل قیلنورل زیرا اول و دیعه بطریق الحکم
 صاحبیه مستحق التسلم اولوب بد مودع دخی بد صاحبی مثلاً اولمقله حین اسیر بینه و دیعه سی اوزره دخی حکم
 استیلاء ثابت اولور کذلک قتل اولنوب دارلری اوزره استیلاء دخی واقع اولنسه بینه اول و دیعه فی اولور اما دارلری
 اوزره استیلاء اولنوب قتل اولدقده و دیعه سی وارثی کلوت اخذ ایشلردن بد مودعده انفا اولنورل پس مسائل
 مذکورده دخی بو بوله در و مستأمنک داراسلامه اخراجی ایله منعه جنبهله اخراجی مینا شده فرقی واضح اولدر که
 ما خودی بر جاره اولسه آنی داراسلامه اخراجندن صکره اعتناق ایلمد کده عتی نافذ اما عسکره اخراجندن صکره
 اعتناق ایلمد کده غیر نافذدر پس بو بیانه نمایان اولمشدر که ما خودی داراسلامه اخراجنده اوزرنده ملکی قائم و قیام
 ملکی ما خودنده ثبوت قهر مسلمین مانعدر اما عسکره اخراجنده ملکی منعدم و ما خودی اوزره قهر مسلمین ثابت
 و واقعدر و اگر دار الحربه اسرا مسلمین بجمعه اهل منعه اولوب اموال مشترکینی اخذ و داراسلامه اخراج ایلمسه ل
 مصابلری تخمبس اولنورل زیرا اخذلری قیام اولوب عند الاحراز دخی باعتبار المنعه قاهرین اولماشلردر اما اسرا
 مخلنده مستأمن بولنوب آنلر دخی اهل حربله منابذه ایشلردن اولسه ل حکمی بشقه در که ما خودلری تخمبس
 اولنوب اصحابه رد ایله افتا اولنورل زیرا اخذلری معنای غنیمی منضمین اولمقله حرام ایدی کورمز مپسنکه مال
 ما خودی یا اسراده بولنوب قتل الاخراج مسلمین اول دار اوزره استیلاء قیلسه ل اول مال دخی سا اموالده تخمبس
 و اسرا و عسکر بیلریده تقسیم اولنورل اما مستأمنین مز بورتک بیلریده بولنسه مال مزبور بعد الاستیلاء تخمبس
 و فی مسلمین قیلنوب آنلر مستأمنه نسنه و بر بیلر زیرا مستأمنین امانلریده برقرار اولدقده بیلریده بولنان مال
 مرقوم بد صاحبیه موجود کی اولمقله بعد الاستیلاء صاحبینک اموال سائر سی کی فی اولوب مستأمنین
 مز بورین اهل غزا اولدقندن آنلر بر شیعه نازل اولمازلر اما اسرا بشقه در که آنلر اهل حربله محاربین اولدقندن
 منعه مسلمینله احراز ایشلردن مالده اهل غزاه منزله نازل اولمشدر بناه علیه مال مرقوم تخمبس و باقبسی اسرا

وعسکر بیلزنده سهام غنبت اوزره تقسیم اولور لکن مستأمنین مزبورین قبل اخذ الاموال اهل منعه اولوب
 اهل حر بله مابده و قسالة یتش اولسملر بو صورتده امانلریندن خارجین و محاربین اولملرله اسراء مزبورین
 حکمنده داخلین اولور کور مزبستکه اول دارلک اهل قبل الاستیلا اسلام یازمتی قبول ایلسمهلر مستأمنین
 بو صورتده رد مالسه مأمورین اولوب صورت سابقهده ما مورین اولورل و اگر دارالحر به عسکر آخر داخل
 اولوب مستأمنین منابذین دخی آنلره الحاق ایلسمهلر مستأمنین مال مزبورین کندی و منعه اوله احراز ایدوب
 منعه جنبهله ایتدکلریندن آیدن بر شیه تعرض اولغا یوب جنبهله سی آنلره سالم قیلنور امانا بدین اولدقلرند حکم
 مسئله بشقهده که آنده احراز لری انجیق منعه جنبهله اولغا امام اول مالی اخذ و اصحابه بریدر و اگر جیش داخلین
 اول در اوزره استیلا و صاحب المال قتل یا اسیر ایش اولسملر بو صورتده اول مال عسکر و مستأمنین بینه ایتد
 فی اولور امانده استیلا انجیب همان صاحب المال قتل یا اسیر ایش اولسملر بو صورتده مستأمن اولان بر مسمل قرای دارالحر بدن
 وره سنهردا اهل امر اولورل و بزقر یا فرقلرین بیان ایلدیک و اگر دارالحر بدنه مستأمن اولان بر مسمل قرای دارالحر بدن
 بزقر یه نازل ایکن مسلمان عسکر صاحب منعه اول قریه به مرور و جال قریه بی قتل و ذرار بلیز سی ایدوب
 اول مستأمنه قطعاً تعرض ایلسمهلر مستأمن مرقوم اهل حر بله امان سابق اوزره باقی اولوب اهل حر به بر
 وجهه تعرضی حلال اولماز یزینا بیلزنده اولان امانت انتهایسی موجب نسته بو لئما مشرکه قریه بلده به تابعه
 اولغا قریه قبل فتح البلد دار اسلام اولماز وهم مسلمان آتی زکایدوب یکسکلریندن دار اسلام خلق مراد لری
 اولماذی ظاهر اولسملر و عسکر مرقوم همین نزول و ارتحال ایلرله مستأمن مزبور نفسی منعه مسلمینه احراز ایش
 اولماز ز پر فرض مشروح اوزره مستأمن مزبوره ثلاثاً بولوب عسکر کجی و ذهابلرین بیلکم دخی محتملدر
 بناء علیه علی خاله امان سابق اوزره باقی امانت عسکر قریه بلده نازل اولدقده مستأمن مرقوم کیدوب آنلره واصل
 اولورسه امان سابق باطل اولور ز پر بصورتده نفسی منعه جنبهله احراز ایلکله امان اهل حر بدن خروجه آغاز
 ایشدر حتی بعد العوده اهل حر بی قتل و مالری اخذاکا جلالدر کور مزبستکه اول مستأمن عسکر فرقه بله نیجه
 ایام سیر و سفر و بر ایش کیدن بزقوله قتل ایدوب اهل حر بی بوجالنه واقف اولسملر البه امانلریندن خروج ایش
 اولور بس عسکر مسلمینه خروجی دخی بویه در و اگر اول عسکر رجال قریه بی قتلرند مستأمن مرقومی کرها
 اخذوب عسکر لینه داخل ایدوب صکره مسلم ایدوکی بیلوب تخیه سبیل ایشلرله دارالحر به رجوع و اتصال
 ایلسه بونده کر چه مقتضای قیاس بیلزنده اولان امانت زوالدر که بلا اختیار ایلسه ده نفسی منعه جنبهله محرز
 اولوب عسکر آتی کرها دار اسلامه اخراج ایتدکلرنده البه عهد مشرکیندن خارج اولدیگی کی بونده دخی خروجی
 ظاهر حالدر لکن مؤلف عظیم الاحسان سببک مسالک استیلا اولوب دیدیکه عسکرک نزول ایلدکلری محمل
 دارالحر بدیندرو مستأمن دارالحر بدنه بولنید بجه امانلرند داخلدر مکر آیدن بیذمانه دلالت ایدر بفعال صادر اوله
 اولدی عسکره مکرها خر و چند صادر اولما مشرکین را اگر اهلری و عید متلف ایل اولمش ایلسه مکره ایچون اصلا
 فعل باقی قالماز و اگر مادون التیف اولان نهید ایل اولمش ایلسه رضاسی باقی قالماز که تید امانته دلیل قیلنه اماندار
 اسلامه خروجی بشقه در که مسلم دار اسلامه ایلکن قطعاً امان اهل حر بدنه بولماز کور مزبستکه مستأمن مزبور
 اگر اهل دخی دار اسلامه اخراج اولدقده اهل و عیالی ایچنیده بر سنه اقامت ایدوب دارالحر به عودته رخصت
 و رسمه لینه امان اهل حر بدنه باقی قالموی و بفرده باقی قالموی دیمز بناء علیه عسکر آتی کرها دار اسلامه
 اخراج و تخیه سبیل ایتد کلرند نصکره دارالحر به عودت ایلنیه تجدد امان ایتد کجه فرصت
 بولدی یعنی قتل و ملتی اخذی جا نر اولور والله تعالی اعلم

بیلرینه

بیلرینه انتصالی ایلدکه حکم مشرکینده بوجهله بسط مقال ایلدکه قبل القسمة خسانده حق تملک عامه
 عسکر کدر و دفع ظلم جهله حق اوزره واجبدر و دفع ظلم دخی اول مالی صاحبیه رد ایتدکه در یس بلاشی ردی
 اوزر لینه واجبدر امانه القسمة آتیه تملک انجیق صاحب سهم مشرکین و کندی ملکی تسلیمه صاحب المال دن
 دفع ظلم آنک اوزر لینه واجبدر لکن صاحب سهم حق انجیق مابذینده در حق امام ایچون بیع خسانده
 تقسیم عن جائزدر و صاحب المال حق عینده در یس مراعات حقین واجبدر و مراعات حقین دخی صاحب المال
 دیرسه صاحب سهم حق مالیتی ایصال ایلدکه عین مالی کندی و به ایصال قیلدکه در وهم قبض القسمة غامین
 ایچون ثابت اولان حق مجوز در ملک دکلدر و صاحب المال ایچون ثابت اولان بینه بویه در یس حق
 صاحب المال سبق و تقدم ایلدکه رجحانکله مجاز ایلدکه امانه القسمة صاحب سهم ایچون ثابت اولان ملکدر
 و صاحب المال ایچون حق مجزدر و حق مجزدر سابق دخی اولسه مشرکینک مشفقده معارض اولماز یس بینه
 طرفه مراعات واجبدر و مراعات انجیق دیرسه مالیتی قیلنه اخذ ایلدکه در کذلک بعد احراز المشرکین و مسلم
 دارالحر به کیروب اول مالی منسه اشترای و اخراج ایلدکه بینه صلاحی دیرسه غنی ایلدکه اخذ ایدر و اگر اهل حرب
 اول مسلمه هبه ایشلر ایلسه دیرسه قیلنه اخذ ایدر و بوطرفه ذکر ایلدکه ایکن یکی حقله رعایت اولنور و موافق
 مضیبت المقال مدعی مشروح المال اوزره مین کابده روایت قیلدنی احادیثه اشتدلال ایشلر اول احادیثدن
 بر یسی حدیث تمیم کی طرفه دردمشدر که مشرکین بر مسلم نافعسنی اخذ ایدوب سهم آخر آتی مشرکیندن اشترای
 ایلدکه مسلمین مذکورین حضور نبوی به ترافع ایلدیلر و رسول الله علیه السلام اعطیها الذی اناغبها به
 و الا فعل بینه و بینها یعنی بدل بیعی اولان یعنی و یروب نافعنی اخذ قیل اکر و یروب نافع ایلدکه بینه ایشلر
 تخلیه قیل دیو صاحب الناقمه امر ایلدیلر بعد مؤلف عالی ز اد زیدین ثابت و سعیدین المشیبت رضی الله تعالی
 عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذی اوزره کاسیل بوقدر بیدکلرینی ایزد ایلدی لکن مراد لری
 مجاز اخذ اوزره سبیل بوقدر امانتینی و رد کده مالنه احقددر یکدر و حسن بصری و امام زهری رحمه الله علیهمان
 دخی کرک قبل القسمة و کرک بعد القسمة صاحبیه رد اولماز دیدکلرینی ذکر ایلدی لکن بوقولری غیر ما خوددر که
 کبار صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت ایتدک اجاعلر بینه مخالفدر و حضرت ابی بکر رضی الله عنه دن
 مرویدر دمشدر که تقسیم اولنسون اولماسون صاحبی مالی اوزره اقامت بینه ایتدکه اوزر لینه رد اولنور بوقولی
 اخذ ایدر که صاحبک حق جنبهله ثابت اولماذی بجه اخذ بینه قادر اولماز و طرین شوق انجیق اقامت بینه در
 و حق ثابت اولدقند صکره قبل القسمة مجازا و بعد القسمة دیرسه قیلنه اخذ ایدر و مراد صدیق رضی الله تعالی
 عنه دخی صاحبی بعد القسمة اداء قیلنه رخصت ایدرسه اکا احقددر یکدر و اهل ذمت دخی نفوس و اموال لری
 دار اسلامه محرز اولدقندن معصومه و مقومه اولغا حکم مذکورده مسلمین کیلدر حتی اهل حرب اوزر لینه
 استیلا نصکره مسلمین آنلری تخلیص و اخراج ایلسه ل آنلر دخی احراز مسلمین کی استرقاق اولماز و اموال لری
 دخی بعد الاستیلا استنفاذ اولند قده حکم اموال مسلمین آنده اجرا و اتفاذ قیلنور و امام مکحول رحمه الله
 تعالی دن منقولدر دمشدر که اعدادن بر حزی مسلمیندن بر جنبه کلوب سزه بر اسیر مسلمی کنور بر رسم
 فدا سنی و بر رسم بکا خبر و بر یکزدیوب جیش دخی بی و بر یز دیو معاهده و شی معلوم اوزره مصالحه
 و مواعده ایتد کلرند نصکره اول مسلمی کنور بعد اول حربی جیش ایچنیده هالک اولسه کر کدر که فداء
 موعودی وره سنه اعطا ایلد عهده دن خروجه سالک اوله ل ز پر حیاطه ایکن شرطنه و فایله فیلی
 کند و به اعطا اوزر یز و واجب اولدیگی کی موتندن صکره دخی خلفاسی اولان وره سنه اعطاء التزام
 فدا ایلن کسملر اوزره لازم اولان بیدر و امام ابراهیم علیه رجه ربه ال رحیم دن مرویدر دمشدر که رسم اهل حرب دن
 اسیر اولان حر مسلمی اشترای قیلسه اول اسیر اوزره غنی مشرکی ایچون دین لازم اولد قیلنور لکن حکم مذکور امری ایلد
 اشترایه موقوف و مراد امام بومعنی ایدوکی ظاهر و معروفدر ز پر استرقاق احراز صحیح اولماغه عقد مزبور
 شرعاً حقیقی اولوب انجیق فداء مسلم ایدوکی امر صریحدر بناء علیه امری بوجبهه اداسنده متطوعدر و امری
 وار ایلسه حین امرنده فدا سنی مستقرض حکمنده اولغا اوزر بینه مشرکی ایچون دین فدائی مستعددر کور مزبستکه
 بر کسینه کند و دینی طرفندن ادا ایلدکه امر ایلنیه بعد ادا اوزر بینه رجوع ایدر امانا امر ادا ایلسه رجوع
 ایدر مز و مدیون اسیر دین کی اولوب حکم مذکور مشابه اسیر اولان دنده ثابت اولنجه حقیقت اسرده بالا و اوبه
 مشترک امانت و اهل حرب فرار و آتی اخذ ایتد کلوندن صکره مسلمین اوزر لینه استیلا و تخلیص ایلسه ل

مطلب اشتری حر مسلمین
 اهل الحرب قائلین دین علیه
 مطلب قضی دین اهل آخراسته
 اوبتیر امانه

عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبه بلشني ردو وخصيص اول نور
 لكن فرس رسیده اولوبه اهل جزبه فراد اشد كنه بوبله دكلدر وعنده الامامين رجة الله تعالى عليهما عبد
 واهه ده دخی جواب اموال سائر ده اولان قول صواب اوزره در كه صاحبي قبل القسمة بجانا وبعد القسمة انجق
 قيمته اخذده قدر تابد و امام ابو حنيفه رضي الله عنه بوجه دقيقه بنسبتين تفریق ايدوب ديديكه آفتك
 يد محترمه سي نفسی اوزره تائه اولغله قطعا اجزاز اهل حریده داخل اولماز امداد ايه بوبله دكلدر ومسلله مذكوره
 بين العلما معروفه ومشهوره در ليكن امامين همامين ذكر اولنسان مقالري اوزره حديث عمر رضي الله تعالى عنه ايه
 استدلال ايلديلكه سرعكري اولان ابو عبیده رضي الله عنه بومسلله دن 1 كاسؤال ايتكله جوابنده
 ان كانت الامه خست وصحت فسيلها وان كانت لم تخمس ولم تقسم فارددها على اهلها يعني اول جاريه
 تخمس و بين الغنائم تقسم قيمتها ايسه سبلي اولدر اني سبيلندن صرف ايله واكر تخمس وتقسيم
 قيمتها ايسه اني اصحابه رد قبل ديوتجر ركاب ايلدي ليكن امام ابو حنيفه لاطفه الله تعالى بالظافه اللطيفه
 ديديكه بوجواب معول اول جاريه بعد الاباق دارالخر به دخول انجدين اهل حرب دارالسلامه جيقوب اني اخذ
 واحراز ايتش اولمليه ما اولدر ونقل ايلديكك ان عمر رضي الله تعالى عنهما نك يوم بروه وكده برغلامي وبرفسي
 اعدايه فرار ايدوب صكره مسلمين اعدا اوزره استيلا برله جله سني تخلص واحضار ايتد كلزده سرعسكر
 حضرت صديق رضي الله تعالى عنه اولان خالد بن وليد رضي الله عنه قبل القسمة غلام وفرسي كندوبه
 رد و ايتار ايلدي ليكن امامين رجة الله عليهم ايدوب كه نقل مذكوره قبل القسمة قيدي ايتان اولغله بعد القسمة
 خالد حضرت تيريك بجانا رد ايتجه چكي نمايان اولمشدر كورمز بنسكه عبد ودابه ن ردهه نسويه ايدوب حكمده
 تساو بلخري تقويه ايتشدر امامام ابو حنيفه شرفه الله تعالى بكرامته الشريفه جوابلنده در كه اهل حرب
 عبد اني محرز بن اولد قاري عند بيزده دليل ايله ثابت اولغله بعد القسمة دخی عبدی بجانا رد ايدوب چكي عند بيزده
 معلوم ومثبت اولمشدر والله اعلم بالصواب وهو الموفق

باب ما جره البعد ومما اخذه بقبته او باكثر من وزنه * يعني مشركين بعض اموال مسلميني اخذوا حرارذ نصرکه
 مسلمين اني اغتنامه سرفراز اولد قارنده صاحب المال ماني قيمته يا خود وزندن اكر ايله اشترابه متعلق باب
 دقت طراز در اكر مشركين بر مسلكت فضه يا ذهب ن صنعته بناه قيمتي وزندن اكر اولان بار بقتنه استيلا ايدوب
 بعده اول ابريق غنای مسلمينه ظاهر اولسه بيه صاحبي قبل القسمة بلاشي وبعد القسمة قيمته اني اخذده
 قادرا اولور ليكن ذهب ايسه قيمتي دراهمدين وفضه ايسه دنان بدين اعطا ايدونكته سي اولدر كه اموال ر بويجه
 جنسي ايله مقابله ده جيبدها وردبها سواء حديث شريفی موجبه جودت وصنعت همچون قيمت بوقدر
 وسهمندوشن غازيك حق اصلنده مرعي اولد بغي كي صنعتده دخی مرعبدوجنس اريغله تقويمده تقويم صنعت
 ممكن اولماغله غازيك بجانا قواش حقه مؤيدركه آنك وجهی بوقدر پس قيمت صنعت دخی ظاهر وعام
 ماني غازی اوزره متفر اولوق همچون خلاف جنسي ايله تقويم اولنور دبو حكم ايلديك نظيري اولدر كه بركسته
 آخرك التون بلزكني كسري استهلاك ايلسه معنای مذكوره بناه قيمتي خلاف جنسندن ضامن اولور بوضورنده
 قاضي وجسه مشروح اوزره قيمته قضا ايدوب يا خود بلاقضاء برشي اوزره مصالحه ايتد كلزنده نصرکه
 قبل التقابض بر بندن تفارق ايلسه لافتر قاري قضاومصالحه لرين ناقض دكلدر ز ريرا وريديكي قيمت عين
 اريغندن بدل دكلدر كورمز بنسكه صاحب المال ابريق ملك قديمته اعاده ايدر حتى اول ابريق مقد ما آخردن
 اشترائيش اولوب شمدي آنده عيب قديمه واقف اولسه بايع اوزره رد ايدر كذاك مر ايجده يعني مراد ايلسه
 انجق من قديم اوزره بيع ايدوب شمدي وريديكي قيمت اوزره بيع ايدوب مر كذاك اول ابريق مقد ما اكه هو ايسه واهلك
 شمدي رجوعی بيه جا زدر كذاك اول مال برعبد جاني ايسه شمدي مقابله جنس اينده اول عيدي تسليم يا خود
 بدل فداسي لازم ر بوجه تاردن صاحب المال مال مر قومه صاحب سهمك بندن ابتداء تملك ايتوب بلكه
 وريديكي فدا رله ملك قديمته اعاده ايلديكي بزه معلوم وينلرنده معنای مصارفه بولمديغندن تقاض مجلس
 شرط فيلما دغي عند بيزده مجزوم اولمشدر نظيري اولدر كه بركسته آخرك ابريق استهلاك ايلد كده اوزر بيه
 خلاف جنسندن قيمته قضا نصرکه قبل القبض تفارق ايلسه ل بطلان قضا تحقق ايلز ديوامام زفر
 ملا الله تعالى قبره بالسك الازفردن غيري جميع علماء حنفيه عاملهم الله تعالى بالظافه الجليلة والحنفيه
 قائل اولمشدر وما نحن فيه حكم مذكوره اولي در كه مسئله نظيرده فاضل ومستهلك ابريقه مالك اولور

غايه الامر تملك ي قيمته مقابله طريقه دكلدر همان قيمته قضايه شرط اولوق طريقه ذر پس آنده
 معنای مصارفه متحقق اولما بجه ما نحن فيهده صاحب سهم اوزره اصلا تملك ي بولما يوب انجق ملك قديمته
 اعاده ايتش ايكدم عدم تحقق مصارفه بطريق الاولى در كذاك اهل حرب اول ابريق بر مسلحه
 هيسه ايتش اولوب يا خود مسلم اهل حربدن آني خرياله اشترائيش اولوب دارالسلامه اخراج قيلسه بيه
 حكم سابقده ادراج قيلنور ز ريرا خرياله شراسي حق مسلمده صحیح ومعتبر اولمديغندن همان ابريق طبي
 خاطر رله بجانا اخذ ايله برابر اولغله بعد الاخراج مسئله غنيت كي صاحبي ديلرسه قيمته قدرت اخذ ي
 مقرر در اما ابريق اهل حربدن خرياله اشترائيش ايلين نصراني اولسه يا خود مسلم ثوبله اشترائيش اولسه
 بعد الاخراج مسلم اولان صاحبي آني نصران بندن قيمت خرياله ومسلدن قيمت ثوبله اخذده قادر اولور ز ريرا
 شراء مر قوم صحیح اولغله صاحبي انجق مشتريك وريديكي تملك ماني ايله اخذ بيه قادر اولور و ثوب ذوات
 امثالندن اولماغله مثلي انجق قيمتي اولور ومسلم تملك خردن ممنوع اولوب تسليم مثلندن عاجز اولغله آنكدخی
 قيمتي لازم اولور وبوضور تارده اول ثوب وخبر جنس ابريقه تقويم وانكله ابريق اخذ ايتك جا زدر و بوبابده
 اول قيمت وزن ابريقه مساوي باقل يا اكثر اولوق دخی برابر ز ريرا آنفا بيان ايلديك كه صاحبي ادا ايلديكي قيمته
 ابريقه ابتداء تملك ايتوب همان وريديكي فدا ايله ملك قديمته اعاده ايدوب جكدر شول عبد جاننك مولاسي
 منزلنده در كه ارشي عبد بيه فدا قبول آني كا كان ملكنده ابقا ايدر بوقسه ادا قيلد بغي فدا ايله اكا ابتداء تملك ايلز
 غايه الامر سلامت ملكي اول فدايه تعلق ايدر وبونلرنده معنای مبادله اصلا موجود اولماغله معنای ر بوا دخی
 تحقق ايلز كذاك اول ابريق بر مسلم يا نصراني دارالخر بيه وزندن اكر اولان جنسي ايله اشترابوا اخراج قيلم اولسه
 بيه صاحبي انجق مشتريك ادا ايلديك تملك مثلي اضعا ف وزي ايسه ده ادا ايله اخذده قادر اولور ز ريرا بوا اخذ ي
 فدا در وشرا دكلدر وسابقده بيان اولمشدر كه دارالخر بيه مسلم وحر يي بيلرنده ر بوا جاري دكلدر بناه عليه
 مشتريك اولبايده غارم اولد بغي مالك مثلي اوزر بيه ردا بجه صاحبي اخذ بيه قادر اولماز سؤال اولنور سه كه
 اول ابريق بر مسلم خرياله اشترابوا اخراج ايلد كده بيجون بوقوله قائل اولمديلر جوابده در كه خبر حق مسلمده
 مقوم اولما مغله بندن ادا قيلد بغي خرك قيمته اخذ ي ممكن اولمديغندن انجق قيمت ابريقه اخذ ايدر ديتلشدر
 امام شري نصراني اولد قده بشقه در كه خبر آنك حقه مال مقومدر ليكن بوضورنده ادا قيلد بغي دراهم
 هر يي حقه مال مقومدر مؤلف دقيقه دان عليه الرجة والغفران در كه بومسلله مسئله شقه به مخافدر
 وبوقوله مراد بدين اولدر كه بركسته ايجده صفائح فضه وسلاسل ذهب بولنان برداري برعبد و برب اشتر ايلد قده
 اول داري شفيعي قيمته اخذ ايلك مراد ايلسه بومسلله ده مشتري وشفيع بيلرنده حصه صفائح وسلاسلده
 حكم ر بوا وحكم صرف ثابت اولور وبومسلله بي زياد ايدوب بيان ايلديك نكته سي اولدر كه شفيع ادا قيلد بغي
 قيمت عبد ايله داره ابتداء تملك ايتكله تملك ي شراء مبتدادر اما صاحب الا بريق ادا قيلد بغي نسته بي انجق
 ملك قديمته فدا قلمشدر كورمز بنسكه مستولي عليه اولان صاحب الا بريق ابريق عهود سابقه دن برشي
 نقض ايتك اوزره اخذ ايدر حتى مشتري اول ابريق آخره بيع ايتش اولسه ابريق بويغي نقض ايتك اوزره
 اخذ ايدر اما شفيع بشقه در كه تصرفات مشتري بي فضه قادر در كذاك ما نحن فيهده اهل حربك استيلا
 ايلدكاري برعبد اولوب آني اشترابوا اخراج ايلين كسند اول عبدك كوز بي چقرمش اولسه صاحبي ديلرسه
 انجق جميع ثمنه اخذده قادر اولور اما مسئله شقه ده مشتري محل شقه اولان دارك بناسني هدم ايلسه شفيع همچون
 باقسنی نمندن حصه سيله اخذده رخصت وارد در و حكم بيع مر ايجده دخی جميع مذكوره آنده بيه بوبله در
 وبوذكر اولنان تفصيل شفيعك وريديكي ثمن اولوب مالك قديمك وريديكي فدا اولد بغيته دليلدر سؤال اولنور سه كه
 مالك قديمك وريديكي فدا اولوب معامله لري معنای معاوضه دن عاري وحكم ر بوا آنده غير جاري ايكدم اول بابده
 بيجون خلاف جنسه تقويم ي ايجاب ايلديك جوابده در كه ايجاب مذكور معنای معاوضه تملك مقتضاسي اولما يوب
 بلكه بيان مشروح اوزره جنسه تقويمده صنعت مقومه اولمديغندن مالت صنعت ظاهره اولما مغله مجرد
 اظهار مالت صنعتك اقتضاسيدر حتى خرياله اشترائيش نصراني اولد قده اكا حاجت قالمغله جنس ابريقه
 تقويم ي تجوز ايتشديك واكر اهل حرب بو ذميتك عيدي اسير ايتد كلزنده دخی آخر دارالخر به دخول واول عيدي
 بر قاج رطل خرياله اشترابوا اخراج ايلسه صاحبي اولان دخی عيدي مثل خرياله اخذده قادر اولور ز ريرا خبر هم ذوات
 امثالندن وهم بزم حقه زده خيل وعصير كي حتى اهل نمنده مقوم اولان اموالند بوضورنده قاضي

مطلب الثوب لبس من ذوات
 الامثال والمسلم ممنوع عن تملك الخبز
 مطلب دقيق يتعلق بالشفعة

مثل خرابه فضا ابله کد نصرکه قبل الاخذ احد هما قبول اسلام ابله قضا متقض اولیوب انجق
صاحب العبد کائن کان قیمت خجری ادارله اخذینه اقدام ایدر ز بر بیان مشروح اوزره بوعامله سی ادا
فدا اولغله قبل القبض اصلاحی بطلاقی اقتضا ایلز اما ابتداء عبدی خرابله اشترا و داری شفعه ابله مقابله خرد
اخذنک حکماری بشقه در لکن صورت مذکور ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خجری اقتضا ایدر ایکن
اوزرینه قیمتی الزام اولمقی آنک مقتضا سیدرکه قبول اسلام ایلین صاحب العبد ابله مسلم اولغله تملیک
خردن ممنوعدر و اگر مشتری عبد ابله اکا دخی تملک خجری مشر و عددر پس علی کلا التقدرین تسلیم
عیندن عجز قائم اولغله قیمتی لازم اولمشدر و اگر قاضی صاحب العبد ایچون عبدی اهل حر بدن اشترا ایلین کسسه
پندن و پردیکی نمقی اکا ادا واخذ عبد ابله حکم ایتشکن مشتری نمقی اخذ ایدنجبه دک حبس عبدی مراد ابله
اکا جائز کور بلور ز بر مالکی انجق مشتری به ادا ابله چکی نمقله ظاهر اولغله مشتری مقابله نمنده حبس عبده
قادر اولور نظری شول راد آبی در که مقابله جعله آبی حبس ایدر بودخی معنای مذکور ه میندر یوقسه
صاحب العبد و بره چکی جعله عبدی ابتداء تملککنه مینی دکلددر و اگر صورت مفروضه ده عبدید مشتریده
هالک اولسه صاحب العبددن دخی فدا ساقط اولور ز بر فدا سی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی
سالم اولمادی اما بد مشتری ده عبدک کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولسون بولماسون قبل قضاء القاضی
زائل اولمش منزلته نازل اولغله صاحبی دیلرسه انجق بنه ججع نمقله اخذه واصل اولور نکته سی اولدر که فدا
انجق اصل ایچوندر اوصاف ایچون دکلددر کورمه بستمکه عبد جائنیک کوزی زائل اولسه فدا سندن بر نسته
قولاسندن ساقط اولماز کر که قبل اختیار الفدا زائل اولسون و کر که بعد الاختیار و اگر مشتری اول عبدی
قتل ابله صورت موتی کبی بنه فداسی باطل اولور و قائل اوزره بر شبله ضمان لازم اولماز ز بر قتل بعد القضا
وقبل القضا واقع اولمقی بر ایدر که باعتبار اید حق حبسی باقی اولدنجبه جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظری
شول با بعدر که قبل قبض التمن میبسی قتل ایلله نکته سی اولدر که عبدمر قوم مملوک مشتری اولغله مولاسنک
و پردیکی اگر چه کند و خفته فدا ایدی امام مشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبندن ملکنی ازاله ایتکلله آنک خفته
تمن ایدی بوجهته قبل قبض التمن میبسی قتل ایلین بابع منزلده اولمشدر اما ز ادقی قبل اخذ اجله آبی قتل ابله
یا خودولی جنسایت مولاسی فدایی اختیار ایلد کد نصرکه عبس جانی بی قتل ایلسه حکمی بشقه در که بونلر رقبه
غبه اصل مالک اولماشدر که بدل بنه اعتبار یله ضمان ملکری باقی قاله اما ما نحن فیهده اهل حر بدن اشترا ایلین
رقبه عبده مالک و بقاء ید بنه اعتبار یله ضمان ملکی باقی اولغله قتله اوزر بنه و جوب ضمان قیمته مانع بولمشدر
و اگر ما سور مزبور بر جاریه اولوب بد مشتریده اهل حر بدن بر ولدطو غرسه صاحبی مشترینک و پردیکی نمقله
هم جاریه بی وهم ولدینی اخذه قادر اولور ز بر ولد جاریه نک جز سیدر وفداده اکا تا بعدر بوضورنده قبل قضاء
القاضی او عبده ولد مزبور هالک اولوب یا خود مشتری آبی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه بالکر جاریه بی بنه تمام نمقله
اخذ ایدر ز بر اولد حکم فداده تابع اولغله آنک فواتی جاریه نک فوات بعضی اعضاسی مهبطنه هابط اولغله نمندن
بر نسته آنکله ساقط اولماز و اگر جاریه هالکله اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
بنه مسئله سابقه کیدر که دیلرسه ولدی انجق ججع نمقله اخذه قادر اولور و علی قول محمد رحمه الله تعالی اصل
تمن جاریه و ولدک فیتلری اوزره تقسیم اولندفده نمندن و ولدک حصه سی ابله اخذه قادر اولور ز بر وفداده اصل
مقصود جاریه در ولد دکلددر و بعد فوات الاصل ججع فدایی ابقا غیر نمکندر لکن ولدهه حق اخذی انجق
ملک اصل اکاساری اولدیغنددر و اصلده حق اخذی ملکنه اعتبار یله اولدیغی کبی ولدهه دخی ملکنه اعتبار یله در
پس ملک ولد فرح ایلدهه بنه ملک مستقلدر بناء علیه فدایی ایکنسک فیتلر بنه توزیع اتمک لازمدر لکن امام
ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیر که بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایلله او اب فدا دخی اصل و تبع اوزره
محمّل توزیع اولماغله اوزر بنه ججع فدا لازم اولمشدر و بومشله نک بیانی سابقا ملاقبلد یعنی شرح الجامعه
استیفا و لغتله بو محمله ایجاز ایله اکتفا اولندی و مؤلف مشکلا کشا بوند نصرکه رباب دخی ذکر و انشا ایلشدی
لکن بر اولبابک مسائلی شرح الجامعه بیان و املا ایلدیکم زدن آبی ترکله باب آبی به شروعیمز اولی کور بیلدی و الله اعلم
باب العبد المأ سوری شتره بر رجل ثم یقر به لغیر مولاه

مطلب اذنا ذهب عبد العبد الجانی
لا یغنی من فدائی

مطلب شرح الجامع اسبق
من شرح السیر

مولای قدیمی هنوز نمقی و یروب عبدی اخذ ایدرین مشتری بوعبد قبل الاسر فلانک عبدی ایدی دیو آخر ایچون
اقرار و مقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بوضورنده مقرله ایچون عید اوزره سیل اولیوب همان
مولای معروفی نمقله اخذینه حق کور بلور ز بر امولا سینک حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان مالکی اعتبار یله
ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلشددر و اقراری کند و خفته صحیحدر اما غیر ایچون
مستحق علیه اولدیغی اموره باطلدر ز بر اعبده کندونک ملکی قائم ایکن بنه حق اخذی ابطاله مالک اولماغله
اول حق آخره تحویل دخی تملک اوله مز تو ضیحی اولدر که ما سور منسه اولان مولای معروفی نک حق اخذی
ملکنه اعتبار یله ثابتدر و اقرار انجق حق مفروضه بحت اولغله ملک مقرله انجق حق مفروضه ثابتدر اما مالک مولای
معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مفروضه ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف خفته ثابت اولمان
ملکنه مولای معروفه مزاحم اوله مز بوضورنده مولای معروفی اخذ بنه رغبت ایترسه مقرله دیلرسه نمقله اخذ
قادر اولور ز بر مقرله ایچون حق اخذی حق مفروضه اقراری ابله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزر بنه مقدم
اولدیغندن آنک خفته ظاهر اولما مشیدی شمیدی کف ید ایدوب حق زائل اولغله مقرله ایچون حق اخذی
حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی نمقله اخذی التزام ایلد کده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مفر مر قوم
اوزره قیمت و نمندن بر نسته الزام اولماز ز بر مولای معروفی آنک یدندن حق مستحقله اخذ ایلوب اختیار ی ابله
اخذ ایتمه شدر و مفر مر قوم اول عبسدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزر بنه سیل ضمان بوقدر پس
یدندن بطریق الاجاز اخذ اولندفده بال طریق الاولدر نکته سی اولدر که اعدادن اشترا ایلله عبد مذکور ملک
صحیح ابله مالک اولمشدر و اعدایه و پردیکی نمقی دخی فی الاصل ملک صحیحله مملوک ایدی و شمیدی اخذ ایلد چکی
تمن مقدما ادا ایلدیکی نمندن بدل اولغله کندوبه سالم اولور و عبسدی و جده آخر ابله یدندن اخراج ایدرسه کندوب
مملوکنی اخراج ایتمش اولغله بر کسسه اکا بر نسته بی نصیحه قادر اولماز و اگر مسئله مزبوره مشتری مذکور اول
عبد قبل الاسر مولای قدیمی نک غیر اولان اشبو شخصک مدبر یدر دیو اقرار اول شخص دخی تصدیق ایتددر
ایلسه بوضورنده اول عبد مقرله مک مدبری قیلد فده استقرار ایدوب مولای معروف کرک اخذ عبده و کرک مشتری
مقر اوزره بر نسته ایجابنه کسب اقتدار ایدر مز بر اوب ایدر مشتری اول عبد ملک مقرله اولدیغی اقرار ایلشددر و ابتداء
اکا بیع و هبه ابله تملیکه مالک اولغله بنه آنک ایچون اقرار مالک دخی تملک کیدر و مشتری ابله مقرله عبسک مدبر اولدیغنده
تصادق ایلشددر و مشتری آنی ابتداء مد بر قیلسه بد بیری نافذ اولغله غیرک مدبری اولدیغی اقرار و مقرله تصدیق
ایلد کده بنه تد بیری نافذ اولور و بعد التفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلش کبی اولوب مولای معروفی نک نمقله حق
اخذی باقی قائم و مشتری بواقرارنده مولای معروفی نک خفته مقوم اولان ملکنی ابطال ایتمش اولما دیغندن
آنک ایچون بر شیبی ضمانت اولماز مؤلف دقیق الانظار بو محمله و لا بشبه هذا الشفعه و کسسه شفعه بو مسئله به
مشابه اولدیغی اجاز ایلدی یعنی مشتری دارا شودار فلان اوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بواقراری شفیک
شفعه ابله اخذده ابطال حقنه مدار اولماز ز بر شفیع ایچون داری شفعه ابله اخذ و تصرف مشتری بی نقضه و لای
ثابت اولغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قبول و وقف اتمک حق شفعه صحیح اولدیغی کبی غیر ایچون اقرار
وقف دخی صحیح اولماز اما ما نحن فیهده مولای قدیم ایچون عبدی اخذ ایلد مشتری نک تصرفاتی ابطاله و لای
بوقدر کورمه بستمکه مشتری اول عبدی اعناق یا بدیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبدی اخذ و تصرف مذکور
نقضه قدرت بوقدر بناء علیه غیرک مدبر یدر دیو مشتری نک اقراری دخی مولای قدیم خفته صحیح اولور
نظری اولد رکه بر عبسدی شراء ایلد اشترا و قبضدن صکره بوعبد فلانک مدبر یدر دیو اقرار و مقرله
دخی تصدیق ایتددر ایلله بوضورنده بابع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز و ما نحن فیهه دخی بویه در لکن
بو مسئله ده بابع مشتری به قبضه بناء قیمت عبسدی تضمین ایدر اما ما نحن فیهده مشتری ید مولادن عبسدی
قبض ایتوب و مولانک یدندن نزعله تملک ایتد بکنندن مولای ایچون بر شیبی ضمانت اولماز همان مشتری
کرک مانع فیهده و کرک شراء فاسد ده تد بیر عبده بنفسه مباشره نمز ایتدده قیلنور و اگر صورت مفروضه ده
مقرله بو عبده اگر چه بنم عبدمدر لکن بن آبی اصلا مدبر قیادم دیسه بوقدر اوزره اول عبسدی نه مقرله
ونه مولای معروفی اخذه قادر اولیوب همان بد مشتریده مدبر موقوف الحلال اولمق اوزره مقرر اولور
ز بر اعدادن اشترا ایلین مدبر اید و کبی اقرار ایلشددر و مولای معروف ابله مقرله دخی اول مشتری نک
عبد اشترا یله تملکنی اقرار ایلشددر و بویاده اقرار ی نافذ در و بونلر مشتری نک تملکنی و مشتری دخی عبدک

مطلب اقرار مشتری از هنده الدار
وقف همل بسقطه به الشفعه اول

تدبیری اقرارنامه تدبیر عبد اتفاق جیله برقرار اولمدر و بو اوچدن هر بری بعد ثبوت التدبیر فعل تدبیری
نفسندن تانی اولغله عسبد مر قوم مدبر موقوف الحال اولق اوزره باقی اولور لکن مقرله فوت اولدقده البته
آزاد اولور زیرا مشتری مرقوم عتق عسبد موت مقرله متعلق اید و کئی اقرار و مقوله دخی اقرار مشتری بو بایده
ناقدا بدو کئی تقریر و اظهاراتش اولمدر له عند موت مقرله حریت عسبد اوزره اتفاقبری بدیدار اولور و اگر مقرله
قبیل الموت تصدیق مشتری به رجوع ایدر سه کند و مدبری اولق اوزره اخذی مشروع اولور زیرا تدبیر ایله
ثابت اولان ولا کئی محتمل الفسخ اولمیان عقدی اقرار ایلد کدنصکره تکذیب مقرله آنک بطلانه مدار اولوبوب
بعدا تکذیب تصدیق ابتداء تصدیق ایله حکیده مساواتی آشکاردر و اگر تصدیقه راجع اولمادین عسبد مر قومدن
رجایت واقع اولسه حتی علی قول ابن حنیفه رضی الله تعالی عنه موقوفه قیلور زیرا جنایات مدبر مولاسی اوزره
واجب ایکن هنوز مولاسی مجهول و مجهول اوزره قضاء قیمت غیر ممکن الحصولدر اگر چه مقتضای قیاس
اشبو قول قوی الاساسدر لکن مؤلف عجم الاحسان بو بایده سالتک استحسان اولوب دیر که عسبد مرقوم قیمت
وازشندن قیمتسی اقل ایسه آنده سعایت ایدر زیرا کسی مولاسنک ملوک اولغله ارش جنایتی دخی مولاسی
اوزره در کور منبسه که مکاتب کسبه احق اولغله موجب جنایتی دخی نفسنه بلحقدر پس اقل امرنی کسبندن
قضا ایلدیکیزده علی وجه البقیق مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ایدر و بو مسئله نک اصل و مأخذی
شرح المختصرده ذکر ایلدیکیمین شول مسئله در که بر جاریه ایکی کسبه مبیاننده مشتری که ایکن هر بری آخرک
ام ولدیدر دیوار ایله آنده امام ابو یوسف رحمه الله علیه ایچون ایکی قول وارد در که بر آنلری شرح مذ کورده
پان و اظهار ایلدیک و اگر عسبد مرقوم اوزره جنایت اولور سه ملک عسبد موقوف اولغله ارشی دخی موقوف
قیلور بو صورته اول عسبد مریض و کسبه غیر قادر اولور سه ارش جنایتندن اوزرینه اتفاق اولور زیرا ارشی
مال مولاسی ایدو کئی متیقن و عاجز کسب اولان مملوک نفقه سی مولاسی اوزره واجب ایدو حکم معیندر
و اگر عسبد مرقوم عملة قادر اولوب ارشی دخی بو عسبه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر و اگر عمله غیر قادر ایسه
عسبد مرقوم کسبه قادر اولوب اوزرینه نفقه سی واجب اوله حق قریبی بولمیان حر مریض منزلته تنزیل
اولوب نفقه سی اوزرینه تصدق اولور و اگر بر کسبه بر جاریه بی شراء فاسد ایله اشتراوقبضد نصکره بو جاریه
فلانک مدبره سبتن دیوار اقرار وفلان دخی جاریه ملکمدر مدبره دکلدردیوانکار ایلمسه جاریه بی ملک اوزره اخذ
قادر اولور زیرا مشتری ملکنی اقرار و اوزرینه تدبیر ایله شهادت ایلشد و مقرله اقرار بی تصدیق ایتمکله اقراری
صحیح اولوب شهادتنده تکذیب ایتمکله شهادتی تصحیح اولماز و بو مسئله ذکر سی سبقت ایلین عسبد ماسوره
قیاس اولماز که آنده مقرله تدبیری انکار ایلمه کده شویله دیش کیعدر که بوجدن بنم ملک ایکن اسیر اولدقده نصکره
مشتری اهل خریدن شر ایله کامالک اولوب و هنوز ملکنده ایکن مدبر اید و کئی اقراردخی ایلشددر پس مقرله
بوقولی اوزره عسبدده اقرار مشتری نافذ اولغله مقرله ایچون عسبدی غنله حق اخذ باقی قالمشدر اما بونده
مقرله شویله دیش کیعدر که جاریه مرقومه بنم ملکمدر و شره مشتری باطل و مشتری نک اقرار تدبیری مصادف
ملک اولمغله لغو عا طلدر پس مقرله ایچون اقرار مشتری ایله جاریه ده حتی ثابت اولوب جاریه مملوکه
غیر مدبره سی قیلور و مؤلف صاحب نژاد بوند نصکره بر بابت دخی از دیاد ایلشددر لکن بر مسائلی مقدمه
شرح از یاد آنده بالتلم ذکر و ایزاد ایلدیکیمز دن بو محله اول باقی قفل بسته انسداد ایلوب همان باب آخره
دخولت اخذ سبیل سداد ایلدیک و الله اعلم

مطلب: الفیض شرح الزیادات مفید
علی شرح السور الکبیر

وموزون کی ذوات امثالک استقراضی جائز اولغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتری دن آنی مستقرض کی
اولدیغندن مثلی غارم اولور اما ثاب و امتعه نک استقراضی جائز اولمغله فساد استقراضیه بناء ضمان قیمتیه
عازم اولور بو صورته مولا و مشتری مقدار قیمتده اختلاف ایلمه ل قول مع الیمین فداستی بذل ایلین مشتری نک
ایدو کی مستبدر زیرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ایله ثبوت حق اخذ بی مدعی اولدخی ایضا قیلدینی قدر
اکثری اخذ ایتمکجه ثبوت حق اخذ بی منکر اولغله قول مع الیمین قول منکر ایدو کی ظاهردر وهم فداسته بذل
ایلدیکی ثاب و امتعه ملک مشتری اولوب آنی حر بی به و بر جیه دلیک بونده موجود اولغله آنک قیمتده اول فداقطعا
بندینه و اصل اولمیان مولای قدیمدن اعلم و مولای قدیم عن ظهر الغیب ادا عا قیلدینی قیمتده بخلاف ایدو کی ظاهر
حاندین غیر ممددر کذلک فداستی مکمل وموزون اولوب وزن وجود بنده اختلاف ایلمه ل به وجهین مذ کور بی
اوزره قول مع الیمین بذل فدا ایلین مشتری ایدو کی بلا خلافدر بو صورته مولا سی اقرار ایلدیکه مقدار ایله ثبوت
اخذ ملک بی مدعی و مشتری منکر اولغله اوزرینه انیان بنده واجب و مقدردر که مشتری ثبوت حقی بالکلیه انکار ایش
اولسه بنده ایله اثباتی لازم اولدینی کی اقل مالین ایله ثبوت حقی انکاری دخی بنده بی مستر مدبر بو صورته
مسئله دن یا خود مشتری ذمی ایسه اهل ذمتدن اقامت بنده ایدر سه خصمی و حقی اوزره حجت اولان نسبه ایله دعواسی
ثابته و متبینه اولور که بنده عادل قبول و عملده عین فاجره دن احق و اکلددر اما دار مزده مستأمن اولان بر حر بی
کیدوب اول عبیدی اهل حر بی دن فدا بر له اخذ بعده بنده اما ایله دار مزه اخراج ایش اولسه مولاسی ایچون
بندن اخذ قطعاً علاج یوقیدر زیرا مشتری حر بی اکا تملکده بایع حر بی مقامنده قائدر و بایع حر بی آنی
جر از نصکره اما تله دار مزه اخراج ایلمه مولاسی بندن اخذ غیر قادردر پس مشتری دخی بویه در
نکته سی اولدر که مولاسنک ثبوت حق اخذی کند و مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اکا نصرته قیاسی
واجب اولد یغنددر و معنای معهود اخراج ایلین حر بی مستأمن اولدقده غیر موجود در که حر بی اهل
دار مزده داخل و اهل دار مزه و جوب نصرت آثاره شامل دکلددر اما ذمی بشقه در لکن عسبد مرقوم فی الاصل
اهل دار مزدن اولغله حر بی مرسومه دخی آنی اهل دار مزه بیعه اجبار اولور دار الحر به اعاده سنه نمکین
واقدار اولماز یا خصوص عسبد مرقوم مسی بولنه آنی بیع اوزره اجباری وارسته قید اشکالدر که فی الاصل ملک
حر بی ایکن مسی اولسه آنی بیع اوزره اجبار اولور پس ما نحن فیها بیع اجباری بالطریق الاولی در و اگر حر بی مشتری
اسلام یا ذمی قبول و اول عبدالله بر بردار مزه وصول ایلمسه بنده بایع حر بی اسلام یا ذمته دار مزه خروج ایش مزنده
اولغله مولاسی بر طریقه ایله اخذ عسبد موصول اوله مز بویه اصل اصیل رسول الله علیه السلام حضرت تارنک
من اسم علی مان فهوله قول جلیلدر لکن ذمته خروج ایدوب عسبد دخی مسی بوانسه عسبد مسی استبعاد
اوزره بد کافره ایهال مسی بنه باعث استدلال اولغله اول عبیدی مسی بنه بیع اوزره اجبار اولور و اگر شخص
مأ سوره احرار کی تملک غیر قابل یا خود مدبر و مکاتب وام ولد کی بر ملکین ملک آخره قسیده غیر متحمل ایسه
بونده بایع و مشتری نک ذمت و اسلام یا خود دار مزه اما تله خروج واقداسته باقیوب همان حالت اصلیه لری اوزره
محمل و ایجاب برینه رد لری الزام اولور زیرا بونکر قطعاً محل سی و احرار اولد قیلندن اهل حرب قبل اسلام
بونکره مالک اولدیغعلری کی اسلامه دخی مالک اوله مزل همان بونکره بد ظلمین ازاله لری اوزر لینه الزام
اولور و اگر مولای قدیمی اهل حر بی دن اشترا ایلین کسبه ایله فداستنه و بر دیک مالک جنسنده یا مقصدار نه
اختلاف ایلمه ل بنه قول بیان سابق اوزره فدا بی و برن مشتری نک قولیدر فان اقام المولی التینه اخذ بیسته لانه
نصرد دعواه بالحقه وهو فی الظاهر مدعی للزیاده وان کان فی المعنی منکر ایسا و لکن الدعوی ظاهراً نکنی
لقبول الحجة کالمودع مدعی رد الودیعه یعنی مولاسی کند و قول اوزره اقامت بنده ایدر سه بنده سی قول اولور
زیرا مولی بحسب المعنی قول مشتری بی منکر ایسه ده بحسب الظاهر قول مشتری نک خلافی اولان معنای زانندی
بیان سابق اوزره مدعی ایکن دعواسی حجه ثبوت ایشدر و قبول حجه ظاهر دعوی کافیدر نظری شول
مودعدر که ردودیه سی بی دعوی واقامت بنده قبله مترجم فقیردر کسبه عند مزده بولان نسخ صحیح ده
فان اقام المولی لفظی موجود اولغله ترجمه ده وجه مذ کور اوزره از تکلیف کفایتله بذل مجهود اولندی اصر
لفظ مولی متروک یا خود مولای غیر قدیمی اولان مشتری نه محمول قیلدینه اقامت بنده ایلین مشتری اولق اوزره
نأویل اولنسه سابق و سابقه کمال موافقتی محتاج دلیل دکلددر و الله اعلم انتهى و اگر مولی و مشتری معا اقامت بنده
ایدر سه بنده مقبوله بنده مولادر و قول مذ کور قول ایخنیغه و محمد رحمه الله تعالی علیهما در اما عندانی یوسف

مطلب: البینه العادله احق بالعدل
من الیمین الفاسجة

مطلب: تصرف الترحم فی حل
بعض مشکلات الکتاب

رحمة الله تعالى عليه بينه مقوله اهل حربن اشترا ايلين مشتريتكدر لكن مؤلف عاليجناب بوكا في تصني
 هتكمنده امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايله بنظرده شكراب اولغله امام مشارالهاك كندو رايته مخالف اولوب
 حندنده معتبر اوليان قولتي ذكر ايله اطناب ايلدي و بومسئله ده اصل استدلال شول شفيع ومشتريتكدر كه من
 دار ده اختلاف وهرري اقامت بينه به استجبال ايله اولبايده بينه قول ابي حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى اوزره
 بينه شفيع اولغله بو ايله دهخي مولاي قديم بمنزلة الشفيع در اما قول ابي يوسف رحمه الله تعالى اوزره اولبايده
 مشتري زياده ثمن مثبت و بينه بينه مشتري اولغله بو ايله دهخي اولبايده بينه قول ابي حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى اوزره
 قداستنده اتفاق وقيمتنده اختلاف وهرري اقامت بينه به ابتداء ايلسه بونده بالاتفاق اتفق بينه مشتري قوله
 حنرا واردر كذلك شفيعه دهخي دار آنكله اشترا قيلنان عبدك قيمتنده اختلاف وهرري اقامت بينه به استجبال
 ايلسه بينه بينه مشتري ايدوكي بلاجد الدر اما عند ابي يوسف رحمه الله تعالى مشتري كرك مسئله سابقه ده
 وكرك بوايكي صورته زياده ثمن اثباته ابتداء ايتكله بينه آنك بينه سي ايدوكي بلا اشكال آشكار در اما عند
 ابي حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى مسئله سابقه ايله بوايكي صورت ميساننده فرق اولدر كه مسئله سابقه ده
 مشتري بينه ايله فعل نفسي اثبات ايدوب مولاي قديم بينه ايله فعل مشتري بي اثبات صدقنده در وينه اتفق غيرك
 فعلني اوزرينه اثبات ايجوندو بوقسه صاحبينك فعل نفسي اثبات ايجون دكندر و بوتعلباتك نظري مؤلف
 دقت سميرك شفيعه دن مسئله سابقه ده تقرير ايلديكيدر كه اول مسئله ده مشتريدن ايكي اقرار صادر اولمشدر كه
 بري نمندن اتقاق ايلديكاري مقدار در كه اكا مضر در وري زياده نمندر كه اكا فاعل در پس شفيع بينه ايله مضر اولان
 اقراري ايله مشتريدن اخذده قادر اولور و بومعني قيمت فدا وقيمت نمنده اختلاف ايلديكاري صورته در غير
 موجود در كه بونلرده مشتريتك فداء عجد ده بدل ثاب كي اصل فعلنده طرفينك اختلاف ايلديكاري بوقدر
 اتفق اختلافي مقدار قيمته محقق اولغله مثبت زياده اولان بينه قوله احق اولور و اكر مشتري اول عبدني
 خروختري و ميهه كي حلال اوليسان بر شيله اعدادن اشترا قيلش ايسه نظر اولنور اكر مشتري مسلم ايسه
 مولاي قديمي عبدني قيمته اخذده قادر اولور زيرا مشتري ايله اهل حرب بنظرنده جاري اولان معامله شراي شرعي
 اولوب همان مال كافي طب نفسي ايله اخذ وكافر اكا هبه ايتش كي اولمشدر و اكر مشتري ذمي ايسه بينه
 نظر اولنور اكر اشترا سي ميهه ايله حاصل اولش ايسه بوندي جواب سابقه نمائندر كه ميهه بزم حمزده
 مال متقوم اولديغي كي اهل ذمت حقه دهخي مال متقوم اولما مغله معامله لري مبادلة الما بالمال اولان
 شراي شرعي اولديغي امر محتمل و اكر خروختري ايله حاصل اولش ايسه بونلر حقه لرنده مال
 متقوم اولغله معامله لري شراي حقيقيه داخله بوضورته مولاي قديمي ذمي ايسه خروخته مثلي و خروخته
 ذوات امثالدين اولما مغله قيمتي ايله اخذ ايدر اما مسلم ايسه بهر حال قيمته اخذ ايدر زيرا ايلديكدر كه مسلم تملك
 خردن ممنوع در و وجب تسليم اولان سبب موجود ايكن تسليمندن شرعا عاجز اولدقده اوزر بينه قيمتي
 واجب اولور و اكر عبد من بوزر قبل الاسر بر مسلم و بنصراتي بنظرنده مشتريك اولوب صكره بر ذمي آني اعدادن
 خرا ايله اشترا ايتش اولسه بونده بعضي كله قبا سله نصراتي نصفتي نصف خرك مثلي ايله و مسلم قيمت خرك
 نصف ايله اخذ و اختلاس ايدر زير نكته سي اولدر كه نصراتي حصه سنده اداء مثله قادر و مسلم غير مقتدر در
 اما بوضورته مشتري مسلم ايسه مولاي اولان مسلم و نصراتي ايكي سنده عبدني قيمته اخذ ايدر زيرا خروخته
 حق مسلمده مال متقوم اولما مغله معامله لري شراي شرعي اولديغي امر محتمل و اكر عبد من بوزر اعدادن
 خرا ايله اشترا بر مسلم و بنصراتي اشتراك ايتش ايسه نظر اولنور اكر مولاي قديمي مسلم ايسه نصف عبدني
 مشتري مسلمدن نصف قيمته اخذ ايدر زيرا حصه سنده اهل حرب له معامله لري هبه و اتهاپ منزلنده اولوب
 شراي شرعي اولما مشدر و نصف آخر تي نصراتيند قيمت خرا ايله اخذ ايدر زيرا خرا حق نصراتيده مال
 مقوم اولغله حصه سنده معامله لري شراي حقيقي اولديغي محتمل و اكر مولاي قديمي نصراتي ايسه نصفتي
 مسلمدن بيان سابق اوزره قيمته اخذ ايدوب نصف آخر تي نصراتيندن بدل ايلديكي خرك مثلي ايله اخذ
 ايدر كه نصراتي اداء مثل خروخته قادر در و اكر عبد من قومك في الاصل بر مسلم و بنصراتي ايكي مولاي بولوب
 بعد الاسر دهخي اهل حربن بنه بر مسلم و بنصراتي خرا ايله اشترا ايتش اولسه لري موليان مرقومان مسلمك اشترا
 قيلديغي نصف قيمت عبد الله اخذ ايدر زير ترجم فقير در كه بومسئله في تعطيله عند حمزده بولنان نسخ
 صحبه ده لان ما بملكه بالشراي حقيقيه لفظي واقع اولمشدر لكن ظن ايله ركه آنده سهو كاتب وارد

مطلب اختلاف الشفيع والمشتري
 في ثمن المعاد

مطلب تصرف الزوج في
 شرح اشكال

واصل نسخته قريته سياق وسياقه لان المسلم ما ملكه بالشراي حقيقيه لفظي يعني مشتري مسلم اول عبيده
 شراي حقيقي ايله تملك ايتمشدر بلكه حصه سنده معا له لري هبه و اتهاپ منزلنده واقع اولمشدر انتهي
 ونصراتينك اشترا قيلديغي نصفتي مولاي مسلم ادا قيلديغي خرك نصف قيمته ونصراتي مثل نصفيله
 اخذ ايدر زيرا بوضورته هر نصف بر عبد كامل منزلنده اعتبار وايكي صورته دهخي جزئك حكمني حكم
 كله مقايسه اختيار اولمشدر و اكر مسئله مرقومه ده مسلم و نصراتي اول عبدني اهل حربن بر قاج خروخته ايله
 اشترا قيلش اولسه لري بوضورته موليان مرقومان نصفتي مشتري مسلمدن نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدر
 زيرا مسلم منزل بوراتي شراي شرعي ايله اخذ ايتوب بلكه حقه ده معا له لري هبه و اتهاپ منزلنده واقع اولمشدر
 و نصف آخر تي نصراتيندن نصف قيمت خرا ايله اخذ ايدر زيرا نصراتي اول نصفه شراي حقيقي ايله
 مالك اولوب خروخته دهخي بر فردك حقه ذوات امثالدين اولما مغله قيمتي ايجاب اولمشدر و اكر مسائل مذكوره ده
 احد الموليان عبيدن حصه سني اخذده راغب اولوب آخر تي غير راغب اولسه بينه مولاي راغب حصه سني
 وجه مشر و ح اوزره اخذده قادر در زيرا هر رينك نصفه حق اخذدي قديم ملكي ايله ثابت ايكن احدهما
 كندو حقني ابطال ايتكله آخرك استيفاء حقني محال اولماز كه هر رينك ابطالي حق آخر ده اعمال اولمانده
 والله اعلم بالصواب

باب من القداء الذي يرجع الى اهله اذا ظهر عليه المسكون والذي لا يرجع * يعني اهل حربن اموال مسلميني
 استخلاص ايجون بدل اولنان فدا اوزره مسلمين استيلا ويدلندن خلاص قيلدقارنده اول فدا دن ايجابنه ردي
 لازم اولوب اول ميانلر تي تعيين و تخصيصه باب دقايق اختصاصا صدر قچان مشركين دار اسلامده امتعه
 مسلمين اوزره استيلا وعسكر زيله احراز ايدوب هنوز دار ليله احراز ايتدين جيش مسلمين آنرا ايله قتال ويدلندن
 تخليصه شجا عتيرين ابراز ايلسه لركر كدر كه امتعه معهوده ايجابنه مردوده قبله زيرا دار ليله احراز
 ايتد بجه مالك اولوب بمنزلة الغاصب اوللر ليله مال مرقوم هر كيمك بد بينه واصل اولور سه مال مسلم غنيت
 اولما مغله مالكنه ردي اوزر بينه واجب اولور بوضورته امام واقف احوال اولوب آني اصابت ايدلره
 تقسيم ايتش اولسه تقسيمي باطل اولغله بينه مالكنه نسبي لازمدر زيرا بوقسمت محلنه مصادف اولديغي
 ظاهر در كه قسمت طرف امامدن هر شخصه تملك سهمني متضمن ايكن بو ايله مال مسلمي بلا رضاء ولايت
 تملكه مالك اولديغي امر باهر در كذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام يادمت
 ايلسه لرينه ايجابنه رده مسارعت ايدر زيرا بو ايله غاصبين ايدكاري متعين اولغله اسلام ليله وجوب رد
 اوزر لرينه متاكد و متعين اولمشدر قال عليه السلام على ايلد ما اخذت حتى ترد يعني يد اوزره اخذ ايلديكي
 نسنه دين و ايجاسر تا آني محلنه ردايد بجه دك اما امام واقف احوال اولوب اتفق اهل حربك عسكر ليله
 احراز لرين تمام احراز ايتديكندن همان اول مالي دهخي ساغر غنا م مشركينه برابر تخميس واصابت ايلين
 مسلمين ميسانلرند تقسيمه ابتداء ردايد صكره بو حكمي خلافتي راي ايلين قاضي آخره رفع اولنسه كركدر كه حكم
 سابق امضا قلوب ابطالنه اجتناب ايليه كه اولبايده امام اجتهادي ايله فصل مختلف فيهي امضا و اختيار ايتمشدر
 كذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام يادمتي قبول ايتلر ليله امام مأخوذ لري آنلره سالم اولمشدر بو بطريق الاجتهاد
 قضا ايلسه بينه تنفيذ و امضا اولنور سوال اولنور سه كه بومسئله ده علماء اسلاف ايكي قول اوزره اختلاف ايدوب
 بعضيلري اهل حرب اموال مسلمينه دار لرينده احراز ايله دهخي مالك اولماز لري ديوقائل و بعضيلري دار لرينده
 احراز ايله مالك اولور لري ديمكه مائل اولوب بر فرد قبل الاحراز بالدار مالك اولور لري ديمكه متاثل اولدقارندن
 حكم مذكوره خلاف اجاعله قضا ايدوي نمايان ايكن تنفيذ و امضا به نيجه شايان كور بلور جوابده ديز كه
 بويه دكدر بلكه علماء اسلاف ايكي مسئله ده اختلاف ايتمشدر بوي اولدر كه اموال مسلمين قهرا ايله اخذ اولندقده
 بعد الاحراز اهل حرب ايجون محل تملكيدر و بوي اولدر كه قهرا ايله محمل تملك اولدقده احراز لري
 قبل الدار يد ايله تمام اولور ي اولمازي يس بر قاضي اجتهاد ده صرف اقتدار ايدوب راي مسئله اولادن مال مسلم
 قهرا ايله محمل تملك اولديغنده و مسئله ثابته دن قهرا اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسكر ايله تمام
 اولد يغنده استقرار ايتكله امضا حكمي اختيار ايلسه حكمي موضع اجتهاد ده واقع اولغله نفوذ ي
 بيدار در نظري اولدر كه قاضي شهادت فسا قله غائب اوزره قضا يا خود بر رجل وايكي امر آه
 شهادت لره غائب اوزره ثبوت نكاحه قضا ايله البته بوقضايي تنفيذ و امضا اولنور اكر چه غائب

مطلب تنفيذ الحكم في الجهاد فبسه

اوزره قضای تجوز ابلین شهادت فساقی کذلک امر نکاحه نساک رجاله شهادت لری مجیز اولما مشدر لکن
 جوابده دینلور که مستثنیندن هر بری مجتهد فیها اولغه قاضی بطریق الاجتهاد ایکنسندن بر مسئله تلفیق
 اولو جهله حکمتی تحقیق ایلد کده البته حکمی تنفیذ ونص بدیق اولنور نکتته سی اولدر که مجتهد البته دایله
 تابعدر بوقسه قائله مشایخ دکلدن اما ابتداء باده سبقت ایدن مسئله بشقه در که آنده قسمته بطریق الاجتهاد
 قضا ایتموب هممان اول قضای مال مسلمین ایدو کنی بتمک اقتضا ایتمکله صکره معلومی اولدقده بطلان قضای
 مجزومدر نظیری اولدر که برکنسه اصابت قبله ده تحریری واجتهاد ایله اداء صلوة ایدوب صکره خطاسی ظاهر
 اولسه ا کااعاده صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتبا ایتموب علی العماء برانه توجهله ادادن صکره خطاسی
 ظاهرا اولسه اعاده اکلازم اولور نکتته سی اولدر که فعل مطلق خطاسی ظاهر اولدقده صوابه محمولدر ونظر
 واجتهاددن صادر اولان فعل دخی ممکن اولدقده صوابه محمولدر وقضادخی محل مجتهد فیها مصادف اولدقده
 امکان اصابت آنده قائدر کورمز مینسکه برکنسه فوت اولوب بر قاضی رقیب قلوب اوزرنده دین کثیری بولمغله
 قاضی رقیب بق و دینی ادادن صکره اول رقیب بق بعضاری مدبر ایدو کنه افاقت بینسه اولنسه بوضورتده قاضینک
 بیعی باطل اولور اما قاضی مدبر ایدو کنی یلوب تدبیر من قبیل الوصیة اولوب دین وصیت اوزره مقدم اولدقغی
 ملاحظه بله بطریق الاجتهاد تدبیر بی ابطال و دین ایچون بعدن صکره بو حکمی تحفظه ایلین قاضی آخره
 تفویض اولنسه معنای مذکوره بناء کر کدر که قضاء اولی اعضا و تقریض ایلنه واکر صورت مفروضه ده قاضی
 ثانی قاضی اولک حقیقت حاله ووقوفه یاخود حکم مزوری بطریق الاجتهاد ایدو کنه عالم دکل ایسه بنه
 تنفیذ قضای اوزرنده لازمدر زیرا بیان ایلدیک که قضاء قاضی ممکن اولدقده صحت محمولدر وهم قاضی حقیقتده
 احسن ظن ایلک واجبدر قال الله تعالی فیتبعون احسنه و بوباده احسن الوجوهین قضای حقیقت حاله
 بعدالوقوف بطریق الاجتهاد واقع اولغه حل اولتمدر بنابرین خلاقی معلوم اولدقده نفوذ قضای مجزومدر
 واکر مسلمیندن بر تاجر دار عمده عسکر اهل حربیه دخول و مسلمیندن اخذ ایلد کیری اموالک فداستی کند و
 مالندن مبدول قیلنسه بعد الاخراج کر کدر که بلا امر بدل فداده متبرع اولغه هممان اول مالی بلاشی صاحبیه
 مردود و موصول ایلنسه بوضورتده اهل حرب دارلر بنه دخول ایتمدن مسلمین اوزرلر بنه استیلا اول فدا یه
 بعینه اصابت ایلنسه ل تاجر مزبور ایچون کرک قبل القسمة و کرک بعد القسمة اخذینه قدرت بو قدر زیر امشر کین
 اخذلرنده اکاملک تامله مالک اولمشدرر حتی اسلام یازمقی قبول ایلنسه ل سالما اکاملک اولورلر نکتته سی اولدر که
 اهل حرب اول فدا یه بطریق القهر مالک اولما مشدرر که آنده دارلر یله احراز لری شرط قیلنسه بلکه اول فدا
 شول مال منزلنده اولمشدر که اهل حرب آتی تجار مسلمیندن اشترا ایدوب نفس شرابله بعد السلام صاحبینک
 آنده حتی قالمق اوزره اکاملک اوله لر غایه الامر مقابله سنده تاجر و بردکاری نسنه مسیم آخره مستحق اولمشدر
 لکن بدل مستحقده اخذ اولنان مال سبب اخذی بین المسلمین جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضک
 مملوکی اولور پس معنای مرفوم مسلم ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولدقده بطریق الاولی در وهم تاجر فدای
 آتله طیب نفسی ایله تسلیم و حکم سلامتده قیلوب هبه منزلنده تنزیل ایتمدر کورمز مینسکه اهل حرب
 بر مسلمی قتل وجسدی اخذ ایتملر یله اهل بیتدن بر جاعت واروب جسدی اخذ و دفن ایتمک ایچون اعطاء جعل
 ایلنسه ل بوضورتده اهل حرب اسلام و ذمی قبول ایدر لسه جعل مرفوم آتله سالم قیلنوب دارلر یله احرازدن
 اقدم مسلمین اکاظر بولور لسه مسلمین غنیمت سالمه قیلنور مانحن فیه دخی بویه در مؤلف عمیق الافکار
 مسئله مذکوره بی سوق دلائل و منع غوائل بله آشکار ایدوب دیر که کورمز مینسکه اهل حرب مسلمین
 یا اهل ذمتدن بعض احرازی اسیر و دارلر بنه ادخال ایدلر کورنده اهل اسرا واروب مالله اقدن ایلنسه ل مال مزبور
 اهل حرب اسلام و ذمی قبول ایدر لسه آتله سالم قیلنوب مسلمین اوزر لسه استیلا ایدر لسه مسلمین غنیمت سالمه
 قیلنور و معترض مجاد له یه قیامله بومسئله ده مالی دارلر یله احراز ایتمدر مانحن فیه اکا قیاس اولماز دیو
 اعطاء بی معنی ایله اظهار خصام ایدر لسه جواننده دیر که حکم مذکوره سبب اگر احراز اولدی بومسئله ده
 اهل اسرا ماللر بنه قبل القسمة غنیمت ایچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ و احراز ایلد کیری اموال مسلمین کی
 بلاشی اخذه قادر اولور لیدی اگر معترض سابق ایشته بن بوسمه مائل و بلاشی اخذینه قائم دیرسه جوابده
 دیر که بوقول ناسدید صوب صوابدن بعیددر زیرا مسلمیندن بر طاقه استصال اهل حربدن خوفله اهل حرب
 بیک ثوب هروی و یروب اول سنه ده اهل حرب اوزر لیه هجمو ایتمک اوزره مصالحه ایدوب اهل حرب دخی

مطلب التلویق فی القضاة
 مطلب حکم التجری و غیر التجری
 فی القیلة اذا تبین الخطأ
 مطلب یجب احسان الظن فی
 حق القاضی بانه قضی بالجهاد
 مالم ینظر جهسه

اثوابی قبض و اول سنه دخی منقضیه اولد قد نصکره مسلمین نظر بولوب اول اثوابی اغتنام ایلنسه ل اثواب
 مرفومه البته اخذ ایلدن مسلمین غنیمت اولوب قبل القسمة و بعدها آتله سالم قیلنور ز بر اهل حرب آتی اصحابینک
 طیب نفسلر یله ایشلردن و قبل القسمة صاحبیه رد اولنان ایچق بطریق القهر ایدر کدر کذلک صلح مذکور
 مسلمیندن بر مدینه اهل ایله دار اسلامده بولنان عسکره شمر کین بینلرنده واقع اولدقده نصکره مسلمین مدد کلکله
 و بر دکاری مالی مشر کیندن قبل الاجراز بالدار استنفاذ ایلنسه ل معنای مذکوره بنه اصابت ایدن لک
 غنائمده ادخال و انفاذ اولنور پس بقده مات مشر و خفدن عند بمنزله نمایان اولمشدر رکه صاحبینک طیب
 نفسی ایله ماخوذ اولان مالی اخذ لری دار اسلامده و دار الحربده واقع اولق شیاند و مسلمین ایچون بدل اموالیه
 وجه مشر و روح اوزره مصالحیه اهل حرب جائز اولق ایچق اول خالده در که نفوس و ذرازیلری اوزره استصال
 و هلاکدن خائف و ماللر بنه فدایه صارف اوله ل و صاحب الشرع دخی بومعنای تصویب ایتمدر که رسول الله
 علیه السلام بعض اصحاب کراملر بنه اجعل مالک دون نفسک قول شر بفار یله امر و ترغیب بیوردیلر
 و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده مسلمیندن احساس ضعف ایتملر یله بوجه اوزره مشر کینه
 صلحه عزیمت ایتملر ایکن جناب سعید بن یعنی سعید بن معاذ و سعید بن عباد رضی الله تعالی عنهما نکت قول
 شیخمانه لریدن قوت مسلمینی ادراک ایتد کدر بنده صلح مرفومدن امتناع و استمساک ایلدیلر و ذکر اولنان معنی
 ذرازی مسلمین اوزره خوف اولدقده جواز صلح مرفومده اصل معنی قیلمشدر و اگر اهل حرب بر مسلمی اسیر
 ایدوب اول دخی سلاح و فرسی نفسنه فدا ایتمکله خلاصند نصکره مسلمین اول مالک عیننه ظفر یاب اولسه ل
 نظر اولنور اگر مشر کین دارلر یله احراز ایتملر ایسه قبل القسمة و بعدها مجانا صاحبیه تسلیمه آغاز اولنور
 و اگر ایتملر ایسه قبل القسمة بلاشی و بعد القسمة دیلر سه قیتمله اخذ ایدر زیرا اسیر اوزره ثابت اولان
 ید اهل حرب معیننه بولنان مال اوزره دخی ثابت اولغه اول ماله بطریق القهر اصابت لری ثابت و آنده اهل حربک
 استیلاء قصه دخی ایله مصابیرنک حکمی مثبت اولمشدر امامسئله سابقه بشقه در که آنده فدا اوزره بد لری
 ایچق صاحبینک طیب نفسی ایله ثابت اولمشدر و اگر اول مالی اهل حرب احراز ایتمدن غنیمتده واقع اولدقده
 امام آتی بیع ایتمش اولسه بیعی باطل و صاحبیه ردی واجبدر مکر صاحبیه نه زمانده کله جکی معلومی اولوب
 ضایعندن خوف ایتمکله غنمی حفظ ایچون مسلمین بیع ایتمش اوله بوضورتده اقطه بی بیع ایدوب صکره صاحبی
 ظهور ایلین قاضی منزلنده اولغه بیعی نافذ اولور اما بیعی نه وجه اوزره اولدیغی بیلنمزه البته بیعی ابطال اولنور
 زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب و ظاهر حالی دخی غنیمتدن اولق اوزره بیع اولغه
 خلاقی بیلنمکجه اول وجه اوزره حلی موجود و مؤلف موشکاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولی اداء دین
 ایچون مدبری بیع ایدوب نه وجه اوزره بیع ایلدیکی بیلنمکده عن علم وعن اجتهاد بیع حل اولنوب خلاقی
 معلوم اولدقده بیعی جائز اولور قولنی تقدیم و اسلاف ایتمیدی بناء علیه بعض اصحابین بین المسلمین فارق
 بولمغله مؤلف دقیقه دانک اختلاف قولینی اختلاف روایتیه حل اولمق لایقدر دیدیلر و بعضیلری ینلر بن
 تفریقله شووجهله تدقیق ایلدیلر که بومسئله ده مال غایبی ضیاعدن حفظ ایچون بیع ایتمک قاضی اوزره مستحق
 و مقرر اولوب بلکه قاضی دیلر سه ایدر و دیلر سه ایتم معناسنه مجرور امامسئله سابقه ده داین طالب اولدقده
 دین ایچون بیع ترکه قاضی اوزره مستحق و واجبدر بناء علیه مسئله سابقه ده بیع مطلق وجه مستحق اوزره
 تحمیل و قاضی تدبیر بیعی یلوب عن اجتهاد ابطال ایتمدر دیو تکمیل ایلدیک زیرا غیر مستحق مستحقه معارض
 اوله مدیغندن جانب مستحقه ترجیح عارض اولور اما بومسئله ده جانبین برابر بولمغله بیع مطلق ظاهر اوزره حلی
 اظهر کوردیک و اگر راسیه بعض اصحاب بنه ارسال پیام و کندو مانندن یاخود اول صاحبینک مانندن اهل حرب
 فداستی بدل ایتمکی رجا و اعلام ایدوب شخص مأمور دخی امانتله دار الحرب به دخول و اول مصلحتی تکمیله موصول
 ایلد کدر نصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلنسه ل فیئده داخل قیلنوب صاحبی قطعاً مداخل اوله مز
 زیرا مال مرفوم ید اهل حربیه بطریق القهر واصل اولوب هممان صاحبی طوعاً تسلیمه متواصل اولمشدر
 کذلک اهل حرب راسیه البته سنی قبل ایدر رز یاخود بدل فدا ایله نفسی تخلیص ایدر سنی دیو تهدید ایلنسه ل
 بنه تفصیل مذکور آنده تمهید اولنور ز بر مال مطلوب عندنده موجود اولدیغندن آتی عدم اعطایه قادر اولغه
 بعد اعطاء اثبات یذری بطریق القهر اولدیغی صفت بمنزله ظاهر اولمشدر اما مال مطلوب حین اسرنده
 عندنده موجود اولدیغی بشقه در که آندن بدل دخی دقیقه غیره مقتدردر کورمز مینسکه صبر ایدوب آتی قتل ایلنسه ل

مطلب جواز مصالحه المسلمین
 مع اهل الحرب باعطاء المال الی
 اهل الحرب

بوصورتی اول مال اوزره یدلری ثابت اولوب صورت اولی ده دارا اسلامده بولسان مال اسپراوزره وفدایه مأمور اولان شخصک اموالندن برشی اوزره یدلری ثابت اولمازینه کورمه منسکه فداء مرقوم غنیمته دوشد کدنصکره ردا و لائق اقتضا ایلمسه ادا ایلمن مأموره می ردا و لتور بوقسه امرا ایلمن اسپره می بویا یکیدن هر بری معنای فقهدن بعید اولمغه عدم ردی تأیید اولنور و اگر بر مسی صفت قتالده مشرکینه محاربه ایدر ایکن خوفه ذاهب اولمغه همان سلاح و فرسنی مشرکینه تسلیمه مشرکیندن اخذ امان اوزره هنوز متعه مسلمین ایچنده ایکن مشرکینه مصالحه په طاب اولوب آنلر دخی مساعده براه تکمیل مطالب ایتد کلرند نصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلمسه لایته غنا نمده ابقا اولنور ز بر صاحبی مقاتل و ممتع ایکن آنی اعطا ایتشدن اول هنکامده ید اهل حرب نه نفسی ونه یاننده بولسان مالی اوزره ثابت دکل ایکن انجیق کند و اعطاسیله ثابت اولمشدر اما بعد الاسر اخذ ایتد کلری بشقه در و اگر مشرکین مداین اسلامدن برمدینه بی محاصره ایتد کلرند مسلمین دخی اهل حرب ایام معلومه آنلردن کف ید ایتک اوزره مقدما اهل حربدن اسپر ایدوب حالعید اهل ذمت بولسان رقیقاری و یرمک اوزره مصالحه په طالب اولوب مولاری اولان اهل ذمت دخی علی وجه الرضا تسلیم براه تکمیل مطالب ایتد کلرند نصکره ایام معلومه منقضیه اولوب مسلمینه مدد لاحق اولمغه اهل حرب له قتال و اول رقیق اوزره استیلا ایلمسه لایته غنا نمده ابقا اولنور لکه مولاری مشرکینه طیب نفساری ایله اعطا قتلشدر در اهامستله مزبوره ده مولاری راضی دکلر ایکن والی مدینه یدلرندن ترعه اهل حرب په دفع ایتش اولسه نظر اولنور اگر اهل حرب دارلرله احراز ایتدین مسلمین استیلا ایتشدر ایسه قبل القسمه و بعدها مولارینه بلاشی اعطا قیلنور و اگر استیلاری احراز نرند نصکره ظاهر اولمش ایسه مولاری قبل القسمه بلاشی و بعد القسمه دیلرسه قیتلریله اخذه قادر اولور ز بر بونده مولارندن بلا رضا اخذ اولمشدر و بویا بده امیر المسلمین اخذ ایدوب اهل حرب په یرمکه اهل حرب بطریق القهر اخذ ایتک میاننده فرق یوقدر بوصورته مولاری بعد القسمه قیتلریله اخذ دن امتناع ایدرلرسه امیره قیتلرین نصیمله انتفاع ایدرلر ز بر امیر آنلردن غصب ایتشدن و مغضوب ید مولاسنه عودت ایتد کجه غاصب اوزره قیتله مضنوندر و امیر قیتلرین ضامن اولدقده رقیقه ضمانه مالک اولمش اولوب اول رقیق فی الاصل ملک امیر ایکن مشرکین بلا رضا یدندن اخذ ایتشدر حکمنده داخل اولور حتی امیر دخی دیلرسه بعد القسمه قیتلریله اخذه قادر اولوب برکسنه معارضه په قیامله امیر اول رقیق اهل حرب په رضاسیله و یرمشکن عینندن حق اخذی یوقدر دیکه مقتدر اولماز ز بر رضاسیله تسلیمی اهل حرب رقیقه مولارینک خلافتینه تملکری اوزره اولوب کند و خلافتنه تملکری اوزره اولماشدر شمعی کند و ملکی استقرار ایتد کدنصکره رضاء قدمنه اعتبار اولنور همان اهل حرب کند و یدندن بطریق القهر اخذ ایتد کلرینک حکمی آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العیند الغصب والعاریه وغیر ذلک یعنی اهل حرب په اسپر اولان عید مغضوب و مستعار وامثاللرینک فدا نرند باب مبسوط الادادر برکسنه آخردن بر عیدی غصب ایدوب بعد مشرکین اول عیدی اخذ و احرازدن صکره غنیمته ظاهر اولسه صاحبی قبل القسمه بلاشی و بعد القسمه دیلرسه قیتله اخذه قادر اولور ز بر مغضوب ملک صاحبی اوزره باقی اولمغه اوزرینه استیلا ید صاحبنده و ید غاصبنده واقع اولمق یکساند که بهر حال حق اخذ نده ملک قدیمی معتبر اید وکی نمایاندر بوصورته صاحبی قبل القسمه بلاشی اخذ ایدرسه عین مالی مجانا یدینه واصل اولمغه غاصب ایچون براءت ضمان حاصل اولور اما بعد القسمه قیتله اخذ ایدرسه عین مالی یدینه انجیق مالیتده مثلنی ادا د نصکره راجع اولمغه اول قیتی نصیمله غاصبه مراجع اولور و بویانله هویدا اولمشدر که غاصبه باعتبار الغصب حق نصیمین قیمت انجیق غاصب اوزره مضمونه اولان مالیت مغضوب منه ایچون سالم اولدیغندن پیدا اولمشدر نظیری اولدر که عید مغضوب عند الغاصب جنایت یا خود دین ایچون بیعه مباشرت ایلنه و اگر بوصورته قیتله اخذندن امتناع ایدرسه غاصبه یوم غصبده قیتی نصیمله انتفاع ایدرلر ز بر عیدنی قبل اداء القیمه اخذ دن ممنوع اولوب وزرینه اثبات یدی قابل اولما مغه ید غاصبه هالک منزلته نازل اولمشدر و بویا وجه اوزره غاصب قیتی ضامن اولدقده عیدنه ضمانه مالک اولمغه اول دخی سهمنه دوشن غازیدن قیتله اخذی یا خود ترکی یدنلرند ثبوت خیاره مملک اولور کذلک غاصب قیتی قبل اصابة المسلمین ضامن اولمش بولسه یته ثبوت خیارینی متضمندر

واکر مسئله مفروضه ده عبد مرقوم غنیمته واقع اولوب بلکه برناجر آنی اهل حربدن اشترا و اخراج ایتش اولسه نظر اولنور اگر مولاسنی غاصبه قیتی نصیمین ایتماش ایسه بوصورته مولاسنی بخیردر که دیلرسه مشرکین نمله اخذ ایدوب صکره غاصب اوزره یوم غصبده قیتله شمعی عارم اولدیغنی نمندن قنقنسی اقل ایسه آنکله رجوع ایدر که بوصوله ده عند الغاصب مدیون اولان عبد صاحبنه رد اولمده قد نصکره دین ایچون بیع اولمق مسئله سنک نظیری اولمغه آده دین ایله یوم غصبده قیتندن اقل ایله راجع اولدیغنی کبی بونده دخی غاصب اوزره استحقاقی انجیق ذکر اولسان مقدار اقلده متحقق ایدوکی متیقن الوقوع عیدر و دیلرسه مشرکیندن اخذ ایتوب همان غاصبه یوم غصبده اولان تمام قیتی نصیمین ایدر که مملوکی ایچون مجددا اداء نمن اوزرینه لازم دکل ایکن شمعی بلا تمن اکا واصل اولما مغه مملوکی ید غاصبه هالک منزلته ایدوکی مستبدر بوصورته غاصب کرک قبل شراء مشتری و کرک بعد الشراء ضمان قیتله عیدنه مالک اولمغه مشرکیندن نمله خیار اخذه دخی مملک اولور و اگر مولاسنی قبل شراء مشتری غاصبه قصد نصیمین ایلد کده یدنلرند قیتده منازعه واقع اولوب غاصبی تحلیف براه قیتندن مقدار اقرارینی قول غاصب اوزره اخذ ایله قانع اولوب تم ظهر العید فی ید مشتری فاذا قیتنه کا قال المولی یعنی بوند نصکره عید ید مشرکینه پیدا و قیتی مولاسنک دیدیکی مقدار ایدوکی هویدا اولسه بوصورته مولاسنی بخیردر که دیلرسه قیمت مأخوذه سنی غاصب اوزره ردو عیدی مشرکیندن نمله اخذه شروع بعد غاصب اوزره اقل مذکور ایله رجوع ایدر و دیلرسه قیمت مأخوذه بی امساک و دعوی سائره دن استفسال ایدر ایکن بوصورته نمله اخذ نده ثبوت خیار غاصب ایچون استقرار ایدر که قیمت عبد مولاسنک دیدیکی مقدار ایدوکی آشکار اولوب غاصب تمام مالیت عیدی استیفا ایتماش اولمغه ضررینی دفع ایچون اثبات خیارینه وقوع حاجت یدیدار اولمشدر اما مولاسنی قیمت مأخوذه سنی رد دن امتناعله همان فضل قیتله غاصب اوزره دعوی رجوع ایدرسه بوزناعی مسجوع دکلدر ز بر حتی انجیق وقت غصبده عین غاصبه لازم اولان قیتنده در و شمعی زیاده قیتی متبین اولمغه وقت غصبده دخی قیتی بومقدار ایدوکی متعین اولماز اگر چه ظاهر حال بومعنی اوزره دالدر لکن ظاهر حاله استحقاقی ثابت اولما مغه مولاسنی ایچون دخی مقبوضتی رد دن امتناعله فضل قیتنه استحقاقی مثبت اولماز قال شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب و انما یتبدل الکفر شی رحه الله تعالی بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قیمه العبد کا قال المولی فی التقسیم الذی ذهب الیه فیما اذا اخذ المغضوب منه القیمه بزعم الغاصب وقد بینا ذلک فی کتاب الغصب من شرح المختصر یعنی امام کرخی رحه الله تعالی کا بنده ذکر ایلدیکی مدعای اوزره بومجلده واقع اولان فاذا قیتنه کا قال المولی لفظی ایله استدلال ایدوب دیمشدر که امام محمد رحه الله تعالی تک کتاب السیر الکبیره کندو مذهبی اوزره اقسام مسائل غصبی تقریرده مغضوب منه قیتی زعم غاصب اوزره اخذ ایلدیکی مسئله بی بخیرده واقع اولان فوجد قیمه العبد کا قال المولی قولی بنم مدعایه دالدر و بزبوحی شرح المختصر دن کتاب الغصب مسائله بیان ایلدیکی مترجم ففسر در که مدعای کرخی اولدر که عبد مغضوب غائب اولمغه قیتنده نزاع اولنوب مغضوب منه سنی اولما مغه قاضی غاصبی تحلیف و قول غاصب اوزره قیتی قضا دن صکره عیدنه مغضوب ظاهر اولسه نظر اولنور اگر قیتی مولاسنک دیدیکی مقدار اوزره ایسه مولاسنی دیلرسه قیتی امساک و دعوا دن سکوت ایدر و دیلرسه قیتی غاصب دیدیکی مقدار اوزره ایسه البته قیتی امساک و دعوا دن سکوت ایدر لکن دعوی مذکور سنی خلاف ظاهر الزوایه در و ظاهر الزوایه صورت ثابته ده دخی اولی کبی بخیر قیتلرند لکن امام کرخی دعوی مذکور سنی اوزره امام محمد رحه الله تعالی تک ظاهر الزوایه اوزره مروی اولان اشبو کا بنده مسئله تخیرده غاصبی فوجد قیمه العبد کا قال المولی قولی ایله تقید قیلدیغنی ایله استدلال ایتشدن لکن ترجمه مزده بخیر ایلدیگر عبارته کتاب تقریر ایلدیگر معنای مراده نعبه و الفاظ طریق ایله دخی دلالت ایتدیکی بی ار تیا در و بویا عید ضعیف جناب شارح حک احاطه بیان ایلدیکی شرح المختصر په ظفر یاب اوله میوب انجیق شرح جامع الصغیر دن بوموضعه مرادی نه ایدوکی فهم و اکتساب ایتکله حسب الاقتضا افاده ده اطناب ایلدم و ما سئلکم علیها اجرا ان اجری الاعلی الله وهو حسبی ونعم الوکیل انتهى کذلک عبد مرقوم غنیمته ظاهر اولوب قبل القسمه مولاسنی غاصبه بار حاضر بولنسه رینه مولاسنی قیمت مقبوضه سیله اکتفا یا خود اول قیتی غاصبه ردا ایدوب عیدنی غنیمندن مجانا اخذ و استیفا یدنلرند تخیر اولنور و رد قیتندن امتناع ایدرسه آنکله ایچون عیدی اخذ یا خود فضل قیتله غاصب اوزره رجوع دن جواز و اتساع یوقدر لکن بوصورته غاصب

اول عبدی غنیمتدین بجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی زد قیتمدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله همان غاصب ابتداء امرده کندو قولبحه قیمتی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیتمدن اکثر ابله غنیمتده بدیدار اولش کی اولور واکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولماریه عبد برغازینک قسمته سهمنه مرتب اولسه بته مولاسی مجتهدر که دیلرسه قیمتی غاصبه زد ایدوب عبدی قیمته صاحب سهمندن اخذه شروع بعد غاصب اوزره یوم غصبده قیمته شمعی صاحب سهمه وپردیکی قیتمدن اقل ابله رجوع ایدوب دیلرسه اول قیمتی امتناک وعبد و غاصب اوزره دعویدن امتناک ایدوب بصورتده غاصب عبدی قیمته اخذه قادر اولور واکر بصورتده مولاسی غاصب قیتمدین اقامت بینه باخود مدعا سنه غاصب اقراری یا میندن نکولی برله یاخود پیشترنده جاری اولان صلحه کندو قولی اوزره اخذاتمش اولسه بصورتده مولاسی ایچون اخذ عده سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمندن قیمته اخذ ایدوب زیرا بیان ایلدیک که ملک غاصب ادا ایلدیک قیمته عدهده مستقر وحق مقصوب منه من کل وجه آندن منقطع و متاخر اویشدر واکر بعد بطریق الاجارة برکشنه نک بدنده ایکن مشرکین اخذ و آخر از ایدوب بعد غنیمتده واقع اولسه نظر اولور اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی بجانا اخذ واکر ابله اجاره سنه رده قادر اولور زیرا بدی حکم اجاره ابله مولاسی اوزره مستحقه در که بدندن اخذه مولاسینک قدرتی غیر مستحقه در و مدت باقیمه ده عقد اجاره سی باطل اولمامله استرداد نده حق خصومت مستأجرده حاصلدر ایچون بد مشرکینده فالدیغی مدته عبد ابله انتفاعی قابل اولمامله اول مدتی اجرتی باطل اولور بصورتده مستأجر استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد هر قوم فی الاصل علی وجه الاجاره بدنده اید وکنه اقامت بینه بی التزام ایتمکله حاکم عبدی اکانسلیدن نظر صکره مولاسی کلوب اجاره بی انکار وعبد بدنده و دیعه باعاریه ایدی دیواصرار ایلسه قول مولاسینک قولی ایدوی آشکاردر بصورتده مستأجر اوزره مواجهه مولاسنده اعاده بینه اقتضا ایدوب که بینه سابقه سی وکیل خصومتی بولیمان مولای غائب اوزره قائمه اولمامله قاضی عبدی اکانسلیده اجاره ابله قضا ایتمیشدر وهم ثبوت حق استردادنده عید و دیعه باعاریه با اجاره دن برله بدنده ایکن اخذ اولمامله آخر دن معنی اولمامله حین استردادنده اثبات اجاره دن مستغنیدر بنا علیه رد ابله قضا قاضی غائب اوزره اجاره ابله حکمی مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر و اقامت بینه ابله اثبات اجاره به قادر اولورسه قاضی اکانسلیک قیتمه اخذ قیل لکن ویردیکن فداء قیمته متطوعین صاحبیه رجوع ایده مزین دیکله نفع وضرری مدکر اولور اکر بو معنا به قائل اولورسه قاضی عبدی اکانسلیک ایدوب کا کان اجاره اوزره بدینه داخل اولور و فداده متطوع اولدیغی ایچون بو جهتمدنر که مستأجر فداء مستأجر بینه محتاج دکل ایکن ملک غیری فدا ابله اخذ ایلشدر زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکانسلیه قادر اولمامله مستأجر ضمان مستأجرده اولدیغی ظاهر در پس فداسی اسقاط ضمانتی موجب اولمامله فداده متبرع اولمامله مستو جدر بصورتده صکره مولاسی کلوب اجاره بی انکار ایدرسه کلانسه اصفا و لیموب بینه سابقه ابله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولور زیرا بعد القسمة مجرد بدندن اخذ اولمش اولمامله استرداد کفایت ایلر کور مزینستکه بدنده و دیعه باعاریه ایکن اخذ اولمش اولسه بعد القسمة اخذ بینه ووجهله قادر اولماز بو جهتمه بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ابله قضا اید کده همان بینه مستأجر ابله غائب اوزره اجاره ابله قضا ایدوب صاحب سهمنی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار ایلشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه در که آنده قبل الاسر مجر د اثبات ابله اخذه قادر در نکته سی اولدر که بعد القسمة حق اخذی ایچون شول کسسته ایچون ثابت اولور که اخذ ابله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان ملکنی احیا ایلسه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصدا احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدار اما مودع و مستعیرک قبل الاسر ملکری بو وجهله ثابت اولوب اخذ ابله ملکترین قصدا احیا ایتمکدن غنیمتدین قیمته اخذاری مأسوره فدا اولوب بلکه حکم عوضله تملکینه ابتداء اولور اما قبل القسمة مستأجرک بجانا اخذی ایچون کا کان بدینه اعاده ایچون ثابت اولمامله حکم مزبور مودع و مستعیرده متبدر واکر مستأجر غنیمتدین قیمته و مستریدن ثمنه اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنه اخذ و انتزاع ایلسه بینه مستأجر بدندن اخذ و اجاره سنه اعاده به قادر اولوب مدت اسرک اجرتی اوزرندن ساقط و اجرت مستقبله واجب و متقرر قیلنور زیرا اجاره تملیک منافعتدن عبارت اولوب منافع دخی تدر یچله حادیه و متجدده اولمامله عقد اجاره اول منافعی جمعاً عقد واحد ابله یاخود عقود متعدده ابله حکم تملیکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمامله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامله مانجین فیهمه دخی بقیه مدته بقاء عقد اجاره امر مختصدر بنا علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن ادا ایلدیم سن اول فدایی بکاندا ایلدیکجه بن عبدی سکا اعطایتم دیسه قولسه اصفا و لیموز را عین عبد ضمان مستأجرده اولمامله فداسی اوزر بینه واجب دکلدر که اول فدا مقابله سنده عبدی آندن جواز حبسی موجب اوله بلکه مولاسی فدا و اخذ ابله عبدی ملک قدیمه اعاده ایتمشدر غایبه الامر ملک قدیمنده مستأجرک حق مستحق بولمامله کا کان حق عودت ایلشدر نظیری اولدر که عیددن بد مستأجرده بر جنابیت پیدا اولوب موجر اداء ارشله بذل فدا ایلله واکر مسئله مر قومهده عبد مزبور بد مأسور منسه ده رهن ایسه نظر اولور اکر مرتین قبل القسمة حاضر اولوب رهن ایکن بدندن اخذ اولمامله بقیتمه اقامت بینه ایدرسه حضور زاهنه انتظار اولمامله همان رهن اوزره ثابت اولان بد مستحقه سنه اعتبار ابله کا کان رهن اولمامله اوزره اخذ بینه سزاوار کور بلور بصورتده رهن کلوب دین ورهتی انکار ایدرسه قول قول راهدن مکر مرتین مجددا رهن اولمامله اوزره اقامت بینه به ابتداء ایلله زیرا فریبان ایلدیک که عبدی اکار و تسلیم ایچون بدندن اخذی ثابت اولدیغیندر بوقسه صفت بدی اولان معنای رهن مثبت اولدیغیندن دکلدر واکر مرتین بعد القسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمته اخذ و دیلرسه ترکه قادر اوور اکر قیمته اخذ همت ایدرسه بینه کا کان رهن اولمامله اوزره عودت ایدوب بصورتده مولاسی کلوب بعد قضا و الدین اخذی ازاده ایدرسه نظر اولور اکر قیمت رهن دینه برابر یاخود دین اکثر ایسه عبدی بلا ضمانتی اخذی با اتفاق الائمه امر مقرر در زیرا بوقدر اوزره جمع مالیت مرهون مرتین اوزره مضمون اولمامله فداء مضمون ضمانت اوزره واجب اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدک مقدار نصی ایسه علی قول ابله یوسف و محمد رحمة الله تعالی علیهما بینه وجه مشروح اوزره در اما عندانی حقیقه رضی الله تعالی عنه مرتین نصف فدا ابله رهن اوزره رجوع ایدوب و آتی قبض ایتمکله مولاسیندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدر که قیمتی بدندن اکثر اولان عبد مرهون جنابیت ایدوب رهن غائب ایکن مرتین بذل فدا سنه همت ایده بصورتده مرتین علی قول الامامین فضله دینه متطوع در اما علی قول ابله حقیقه رضی الله تعالی عنه متبرع اولوب بلکه فضله رهن اوزره راجع در مرتین اخذ عیدده رهن اوزره اقامت بینه اشد کسسته رهن کلوب رهن و دینی انکار ایدرسه اعاده بینه به حاجت یوقدر زیرا فریبان بیان ایلدیک که بو باده قاضی مرتین ایچون قیمتی و یروپ عبدی اخذ ابله حکم ایلدیک ایچون عقد رهنه مستحق اولدیغی ملک بدی احیاملا حظه سیله اولمامله صاحب سهمنی طرف راهدن حق مذکور اوزر بینه بینه ابله اثبات اولمامله ایچون خصم حاضر قیتمشدر واکر بعد القسمة رهن و مرتین ایلکسیده حاضر اولوب ایچون رهن بذل فدادن تمتع و مرتین بذل فدا به مسایع اولسه عبد مر قومهده رهن اوزره بدینه راجع اولور لکن بصورتده مرتین با اتفاق الائمه اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنابیت رکه رهن حاضر ایکن مرتین ادا به مسایعت ایلله زیرا بوقدر اوزره قیمت عیدده دین اوزره تفاضل بولسون بولمامله بینه فداده متطوع اولور واکر بومسئله زهنده مرتین حاضر اولوب یا لکتر رهن موجود اولمامله عبد مر قومه کندو ملک و فلان شخصک هندنه دخی مقابله مرهون اولمامله اوزره اقامت بینه به بذل مجهود ایلسه نظر اولور اکر حضور قبل القسمة ایسه عبد کا حکم اولور زیرا ملک قدیمه اعتبار ابله بجانا حق اخذی ثابت ایکن آتی بینه ابله اثبات ایلشدر لکن عبد مر قومه بدینه تسلیم اولماز زیرا بدی مرتین قضاء دینی ایدنجیه دکل اول عیدده کندو بدی اوزره مستحقه اولدیغی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسیندن عاجز اولور ناظر اولدیغیندن مرتین نظر ایچون مرتین کلوب قبض ایدنجیه دکل عبدی برامین و عادل کسسته نک بدینه وضع و تسلیم ایدار ایدوب اکر حضور قیمته بعد القسمة اولوب یاخود اهل حریدن اشتراکین کسسته نک بدنده بولوب ثمنه فدا به طالب ایسه بینه سیله اکانسلیک اولور که بو اخذ ابله ملک قدیمی احیایه راهدن بصورتده فداسی قیمت رهنه برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی بدینه وضع و تبویب کندو به تسلیم ایدوب زیرا بو باده فداسی مرتین اوزره واجبدر که مالیت رهن ضمانتده داخلدر اما مسئله اجاره بشقه در و راهدن غایم اولدیغی فدا ابله مرتین اوزره حق رجوعی ثابت اولمامله مرتین اول فدایی ادا ایتمکله عبد اوزره حکم استحقاق بدی ساقط و فائت اولور بو جهتمه عبد مر قومه راهدن تسلیم اولور اما قبل القسمة حضور ایسه در و صورت مفروضه ده رهن اخذ ایلد کسسته رهن حاضر اولسه قاضی اکانسلیک فدایی راهدن ادا و عبدی کا کان رهن اولمامله اوزره اخذ قیل و دیلرسک عیددن کف یوقدر و دیک باطل اولسون دیکله تخیر ایدوب زیرا رهن بلا فداء اخذه قادر اولمامله مالیت رهن ضمانتده ایکن هالک اولوب دینی استیفا قیلمش حکمنده قیلنور و رهن عین عیدده ثابت اولان ملکنی احیایه مضمون اولمامله فدا سنده

متبرع اولوب مرتبه و مستأجره ملكرى اولمغله غرضلى ملك عىن احي اولمديغى سندن فدا لنده
 م طوع اولور و اگر اهك فداسى قيمت رهندين اقل ايسه يته قاضى عبدى اكاو ريموب يدامينه وضع ايدر
 نيزا بوضورنده اگر چه راهك فداء عبد ايله مرتبه اوزره حق رجوعى ثابت اولمغله ديندن مقدار فدائى مرتبه
 ادا ايتش اولور لکن بعض دينى استيفايه من تهك استحقاق يدى باطل اولمغله قاضى رهنى بد عدله وضع ايدر
 بعده مرتبه حاضر اولمغله ديگره فدائى راهنه ادا ايدوب عبد جيع دين سابقه قبل الاسر رهن اولمديغى كى
 يته عسندنه رهن اولور اگر ادا فدادن امتناع ايدرسه فدادن زائد اولان دينه يته عسندنه رهن اولور زيرا
 رهن فدا ايله مرتبه اوزره رجوعى مستوجب و مرتبه رهن اوزره دين سابقه ايجنده مقدار فدا ثابت اولمغله
 بطريق التفاضل رهندين اول مقدارى استيفايتمش اولور بوضورنده عبد بد مرتبه فوت او اويرسه رهن و يردى كى
 فدا ايله مرتبه اوزره رجوع ايدر زيرا هلاك رهنه جيع دينى استيفايتمش اولمغله مقدار فدائى ايكى دفعه استيفا
 قبلديغى هو يدا اولور و اگر فداء رهن دراهمه اولوب اصل دين دنانير باطعام يا غيرى نسته ايسه رهن جنس
 ديندن فدايه مقابل اولان حصه ايله مرتبه اوزره رجوع ايدر زيرا بطريق التفاضل اولان استيفا حقيقت
 استيفا مترننده در مرتبه فى الحقيقه استيفا ايتش اولسه رهن بعد هلاك الرهن اول مستوفايه رجوع ايدر
 نكته مى اولدر كه ضمان رهن ضمان استيفا اولمغله آنده اعتبار شرعى ماليت در عينه دكلدر واستيفا انجق جنسه
 اولوب خلاف جنسه اولماز و بجانست اموال دينى انجق صفت ماليت حاصله در پس مرتبه بطريق التفاضل
 مقدار فدائى جنس ديندن استيفايتمش اولمغله راهك مرتبه اوزره رجوعى دينى جنس ديندن مقدار فدا ايله
 اولوب جنس فدادن اولماز و اگر اهل حرب بر عبد موهوبى اسير و احراز ايتدكر ندين صكره غنيمته ظاهر اولوب
 قبل القسمة و اهب و موهوب له ايكسبده حاضر بولنسه لى حق اخذى موهوب لهه منحصرا اولور زيرا موت
 حق اخذى انجق ملك قديم يا موت يد معتبر و بولنردى جنس اسيرنده موهوب له ايجون ثابت و سقر در امان ابعدا اخذ
 و اهب هبه سندن رجوعه عبدى اخذى قادر اولور زيرا موهوب له اخذ ايله عبدى ملك قديمه اعاده ايتددر
 و هبه ايله حاصل اولان ملك قديمه و اهبك حق رجوعى فى الاصل ثابت اولمغله شمدي يته عودت ايتددر
 و اگر موهوب له غايب و بالكر و اهب حاضر بولنسه و اهب اخذ عبده اصلا قادر اوله مز زيرا حق رجوعى ملك
 موهوب لهده بولنغه منحصرا اولمغله اكا عودت ايتدكه محل حق ظاهر اولماز بوضورنده صكره دن موهوب له
 كلوب بكار و مى بوقدر ديوا جده دن امتناع ايدرسه كر كدر كه قاضى قولنه اصفا ايجون اولا اوزر يته رد عبد ايله
 بعده و اهب ايجون عبده رجوعه قضايائيه زير ملكنه حق و اهب تعلق ايدوب اول دينى طلب حقه حاضر
 اولوب و اهب دينى عبدى قبل القسمة بجانا اخذ قادر ايكى ترك اخذنده مرادى نسيندن دفع ضرر اولوب
 همان غيرى اضر ايدوكى ظهرا اولمغله بومثل و معتك قولنه قاضى التفات اتمام امر مقرر در وهم ملكنه حق و اهب
 تعلق ايتدكه حضورنده و اهبك طلبى كند و طلبى مترننده تحقق ايتددر و اگر مسئله مفروضه ده و اهب
 و موهوب له ايكسبده بعد القسمة حاضر اولوب با خود عبدى يد مشتر يده بولس لى بوضورنده موهوب له غن
 يا قبيله عبدى اخذ ايدرسه عبد ملك موهوب لهه عودت ايتدكه يته و اهب ايجون رجوعه رخصت وارد
 بوضورنده موهوب له و يردى كى فدائى و اهدن استردا د ايلسه قولنه التفات و اعتداد اولماز زيرا ملك نسيته
 فدا ايتددر و ملك نسيته غير اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانتله غير اوزره رجوع ايلسه لکن بوضورنده
 موهوب له اخذ عبده دن امتناع ايدرسه قاضى جبر و الجا ايلز زيرا بولنده معتت اولوب بلكه حقدنه مفيد
 اولسان غرامتى التزامدن امتناعه مثبت اولددر و ايسان كندو حقدنه مفيد اولان غرامتى التزامدن
 امتناعه قادر ايكى هيج فائده مى اولما بجه جواز امتناعى الاولويه ظاهر در بوضورنده و اهب بذل فدا ايله اخذ
 طالب اولورسه قولنه التفات اولماز زير استرا اعدا ملكى اوزره واقع اولمغله و بقرينها بيان ايلدك كه فدا ايله
 حق اخذ انجق ملكنى احي ايدنره شاياندر و مالك اولان موهوب له بوفدادن امتناع ايتدكر و اهب فدا ايله ملك
 موهوب له احي بعده حق رجوعى ترتيب ايد جكدر امتناع صاحب الحق شرعا صحيح اولدقدن صكره
 و اهبك فدا و اخذى صحيح اولماز و اگر ماسور بر عبد جانى اولوب غنيمته دوشد كد نصكره مولانلى قبل القسمة
 حاضر اولسه بلاشى اخذ قادر اولور و بعد اخذ عبد كى كان ملكنه عاندا اولدقيه مقابله جنايته عبدى تسليم
 با خود فداء جنايته حكم قاضى شهاد اولور بوضورنده مولانلى ثابت و ايا لکن صاحب الجنايه حاضر اولسه
 اخذنه بروجله قادر اولماز زير استرا اعدا ملكى و نه يدى اوزره تحقق ايجوب همان حق ملك مولانسه تعلق

مطلب ضمان الرهن باختيار المالك

ايتددر پس محل حق ظاهر اولمغله خصوصته قادر دكلدر بوند نصكره مولانلى كلوب اخذ عبد دن امتناع
 ايدرسه عبدى مقابله جنايته تسليم ايله فداء جنايتى ادا ايتددر و اختيار اوزره جبر و نكدر
 اولور زير اقديم ملكنه اعاده به قدرنى خود حقيقى مترننه تزيل و اولو جهله حق صاحب الجنايته رفايت تكميل
 اولور بوضورنده تسليم عبدى اختيار ايدرسه عبدى من اول الامر صاحب الجنايته تسليمه ايتدار قيلنور كه مولانلى
 تسليم عبدى اختيار ايتدكر اخذ ايدوب و بديله تسليمين امتناع ايتد كده صاحب الجنايه ته قصد اضرار اوزره
 معتت ايدوكى آشكار اولمغله همان عبدى غنيمتن صاحب الجنايه ته تسليمه ايتدار اولور و اگر ارش جنايته فدائى
 اختيار ايدرسه حاكم ادا ايتدكر عبدى نفسك ايجون اخذ و ديگره غنيمته ابقا قبل ديمكسه مختار ايدر زيرا
 حق صاحب الجنايه كندويه و اصل اولوب اخذ عبده انجق مولانلى حق خالصى باقى قالمغه منفعت نفسى
 قبول و نكولده رأى و ته بيرا اكاو كولدور و اگر مولانلى و صاحب الجنايه معا بعد القسمة حاضر اولور لسه يته
 مولانلى قيمته فدايه قادر اولور و بعد الفداء ملك قديمته اعاده و تقرر اولمغله عبدى مقابله جنايته تسليم وار شله
 فدا ايتددره تخير اولور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ايدرسه بوضورنده امتناعى جواز و اتساع اوزره در كه زيرا
 على تقدير الفداء صاحب الجنايه يندن اخذ ايدوب صاحب السهمدن اخذنده هيج فائده مى اولدديغى تعقل
 ايتدكه مجرذ التزام غرامتدن امتناع و تغافل ايتددر بوضورنده صاحب الجنايه ايجون مولانلى اوزره قطعاً سيل
 بوقدر كه محل حق لا بصنع المولى فائت اولمغله حقدنه مولانلى استهلاكى با خود تسليم و فدادن برينى اختيارى
 ثابت اولما مشدر سؤال اولورسه كه مولانلى اخذ قادر ايكى امتناعى نيجون استهلاكاو رجوع اولمادى جوايه
 ديزر كه معنای معهود بجانا اخذ يته قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرنده مقوددر كه جنايت عبد ايله
 خواه نا خواه مولانسه تفرع با جوا و الجا اولماز انتهى مسائل الجنايه و اگر مسئله مذ كورده عبد ماسور
 مديون بولنسه نظر اولور اگر قبل القسمة مولانلى حاضر اولورسه يته بلاشى اخذ قادر اولور و حق غريم
 ماليت عبده واقع اولمغله عبد قنده ايسه دينى اكا تابع اولور و اگر بالكر غريمى حاضر بولنسه اسرا اعدا ملكى
 و يدى اوزره واقع اولمادى بغيردن مولانلى كد كجه اخذ عبده قادر اولماز اما دينى اوزره اقامت يته ايدرسه قاضى عبدى
 غنيمته تقسيم ايجوب توقيف ايدر زير اينه مرقومه طالب دين ايجون دينه استحقاق ماليتى مثبت اولدقدن صكره
 قسمته اشتغالى آنى مفوت اولور اما سفت ايلين حق ولى الجنايه و حق و اهب بشقه در كه بولنر ملك مولى و ملك
 موهوب لهه مقصور اولدقر ندين ملكرى عودت ايتدكه حقين مذ كورين ظهور ايلز اما دين رفيعه عبده
 مستقر وقتنه دور ايلسه دين دى برابرجه دائر اولمغله بونده مولانلى اخذ ايتسون ايتسون استحقاق ماليتى مقرر در
 بوضورنده صكره دن مولانلى كلوب دينى ادا ايدرسه ملكى كندويه سالم اولور و اگر ادا ديندن امتناع ايدرسه
 عبدى دين ايجون بيع ايلك لازم اولور زير اعد هر كيمك ملكنده ايسه ذمتده ظاهر او جوب اولان دينى عند
 امتناع المولى البته بيله ماليتدن استيفا اولور و اگر غريمى و مولانلى معا بعد القسمة وارد يا خود عبدى اعدادن
 اشتر ايدن شخصك ينده و اجد اولور لسه بوضورنده مولانلى قيمته اخذ ايدوب ايتدكه مخردر اگر اخذ ايدرسه
 دين ايجون بيعى لازمدر مكر مولانلى ادا دينه قائم اوله و اگر مولانلى اخذندن امتناع ايدرسه هر كيمك ملكنده بولتمش
 ايسه يته دين ايجون بيعى لازمدر مكر ملكى فداء دينه قائم اوله زير ايان ايلدك كه ملك عبد مولانلى مولانلى تحوّل
 اولمغله دينى ماليتدن باطل اولماز كورمه مبسكه عبد مديون اعتناق اولنقدقه محجور ايسه غريمى تمام دينى
 و مأذون ايسه قيمتى مولانسه تفرع يندن صكره فضله دينى عبيدن مطالبه يه قادر اولور اما عبيد جانى بشقه در كه
 مولانلى جنايتى بيله ترك اعتناق ايلدسه ولى الجنايه قيمته ارشندن اقل ايله و بيله ترك اعتناق ايلدسه تمام ارشله
 مولانلى تفرع ايدوب بعد العتق عبيدن نسته مطالبه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فيهه عبد مديون
 دين ايجون بيع اولنوب دينى غننى استعاب ايدرسه صاحب سهم ايجون بيت المالدين قيمتى و بربلك ايجاب اولور
 زير ماليت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سبيله مستحق اولمغله حين قسمته صاحب سهم بر عبد
 غير مقوم و بربلدى محقق اولددر و اگر غنمندن بعد الدين ثلثى باقى قاورسه دينه مستحق اولان ثلثانى حسابجه
 صاحب سهمه قيمتك ثلثانى و بربلور و اگر بوضورنده بالكر غريمى حاضر و اثبات دينه قبادر اولورسه
 كر كدر كه قاضى حضور مولانسه توقيف ايجوب همان دين ايجون بيعه مباشر اوله زير احق غريم مالينه تعلق
 اولوب بيعى ابطال حق مولانسه با دى اولما ديغندن بشقه حضور مولانسه توقيف ايله تا خبرى اضرار غريمته
 مؤدى اولمغله قاضى اوزره و اجدر كه دفع ضرر يته اشتغال و دين ايجون بيعنده استيجال ايليه بوضورنده مولانلى

لفظ انتهى بوجه محلهه عند عبده
 بويان جيع نسخهه واقع اولددر

مطلب اعتناق العبد الجانى اولدديون

بعد البیع حاضر اولورسه صورت غنیمت مشتری اولدن صورت اشترا ده مشتری ناییدن اشترا قیلدیغی ثمنله
 اخذه قادر اولور زیرا بویله اصل اصل مأسور منه تصرف سابق نقض ایتمیدن همان بدنده بولان کسسه دن
 حق اخذی ثنیت و تأصل اولمقدیر کورزمه بسنکه محانا اخذ ایچون قسمت سابقه بی نقض ایده من کذلک
 ثمن اول ایله اخذ ایچون بیع ثانی بی نقضله اشتغال ایچوب همان ملک قدیمه اعاده ده ثمن ثانی ایله اخذ استعمال ایدر
 ومولای سی وجه مشروحه اخذ ایلدکده غریبی بقیه دینی ایله اوزرینه قصد رجوع ایلسه بودعوا بی مسجوع
 اولماز زیرا حقی مالیت رقبه سنده اولوب اول دخی بیع سابقه اکر برکه واصل اولمشیکن قبل الا سرمایه
 مولاستده ایکن دین ایچون برکه بیع اولمق حکمنده داخل اولمق بونده دخی قبل عتیق العبد کسسه دن شی
 آخر مطالبه سنه متواصل اوله مکز کذلک مشتری اول غریبی اکا عبدی بیع ایدر یوب بدندن اخذ ایلدیگی ثمنله
 مشتری ثانی اوزره دعوی رجوعه شروع ایلسه بودخی مشروع دکلدن زیرا عوض ملکینی مشتری ناییدن برکه
 اخذ ایتمشدر صکره دن دین عبدالله اول عوضده استحقاق غریم ثابت اولمق مجددا بدل عوضله حق رجوعی
 مثبت اولماز ایچون دین عبدالله بدندن اخذ اولان ثمن مقابله سنده عبدی مجددا بیع ایدر مکه قادر اولمق
 مولای اول غنی قضا ایتمسه بیع ایدر مکه مقتدر اولور کورزمه بسنکه فی الاصل بیع اولمقناش اولسه شدی
 بیعی لازمدر مکر مولای قضا دینی ملتم اوله پس برکه بیع اولنوب مشتری اولک حق اولان ثمنی دینه صرف
 اولند قد مشتری اول ملک مولای رجوعنده مقام غریم قائم و مالیتندن حق رجوعی مجددا ثابت و متقوم اولور
 زیرا اداده متطوع اولیوب بلکه حکمده اوزرینه اجبار اولمشدر و کندو ملک ایله دین غیری قضا اوزره مجبور
 اولان کسسه نک البته غیر اوزره حق رجوعی استقرار ایدر و بودین اخیر مقدا بیع اولندیغی دینه مغایر و حق
 مولاستده وجوبی وجه مقرر اوزره مقرر اولمق بودین مجددا ایچون مولای ادا ایتمکجه بدخی بیع ایدر مکه
 مقتدر اولور و اکر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ایلین مشتری فدا برله دینی قضا ایدوب بعده مولای کلوب
 ثمنله اخذ واستیفا ایلسه قاضی اکادمک کر کدر که مشرتنک ادا قیلدیغی دین ایچون رقبه عبد ده قیلمه
 دینندن اقلی حالاً ثابت اولمق سن آتی ادا ایدر سک ملک سک سالم و ایتمسک بیع عبد لازمدر نکته سی اولدر که
 مشتری اداء فدا ده مضطر اولمق اولباده متبرع دکلدن ایچون اضطراری اقل امر بنده تحقیق اولمق رقبه سنه
 مقدار اقل ایله رجوعه مستحق اولور و الحاصل هر نه زمانکه مالیت عبد دنله مستحقه ایکن مولای قدیمک ملک
 عودت قیلسه یما اول دینه عودت قیلمق مولای دینی قضا ایتمکجه قبض عبده رخصت بوله من اکر جمعا اعدادن
 اشترا ایلین شخصی غن عبدی ادا ایلشیدی لکن اول غنی ایچون ملکته فدا اولمشیدی یوقسه بدل مالیتی ادا
 دکل ایدی نظیری شول عبد مدیوندر که بر جنایت ایدوب مولای فدا جانیی ادا قیله پس دینی علی حاله ثابت
 اولمق مولای آتی دخی ادا قیلمسه بیع عبد ایله قضا اولنور و اکر اعدادن اشترا ایلین کسسه عبدی آخره بیع
 یا بهی یا تصدق ایدر کدن صکره فرملری حاضر اولسه ل بو تصرفی ابطاله قادر اولور زیرا دیناری قبل الا بیع
 ملک مولاستده ایکن عبد اوزره واجب اولدیغی کی ملک مشرتنه دخی واجب اولمق رضاء غریما بولمق وجه
 مولاستدن بو تصرفک عدم نفوذی موجب اولدیغی کی مشرتن دخی موجب و اکر بوضوئیه یا لکر مولای
 حاضر بولنوب عبدی مشرتی اخیردن ثمنله یا خود موهوبه و متصدق علیه دن قیلمه اخذندن صکره غریما
 ظاهر اولسه ل بو تصرفی ابطاله قادر اوله منزل زیرا حق ابطال لری ایچون رقبه عبد دینلر بله مشغول
 اولدقدن صکره حادث اولان ملکده واقع ایدی شدی مولای اخذ ایدکده ملک حادث جیعا هر تقع اولوب
 عبد ملک قدیمه مندفع اولمشدر غایب الامر حق غریما قبل الا سر بولندیغی حالت اوزره ملک مولاسته دنله عودت
 ایتمکله مولای ادا ایتمسه دین ایچون بیعنه مبادرت اولنور و اکر عبد مأسور و دیعه یا غریه اولوب قبل القسمة
 مودع و مستعیر حاضر بولسه ل بعد اقامه البینه اخذینه قادر اولور زیرا بدندن اسیر اولمق قبل القسمة
 باعتبار البید حق اخذلین افاده ایتمکله قبل الا سر بدندن بولندیغی حالت اوزره آنله اعاده اولنور اما بونلر
 بعد القسمة حاضر اولوب قیلمه اخذ طالب یا خود اعدادن اشترا ایلین شخصی بدنده بولوب ثمنله اخذه راغب
 اولسه ل اخذ ایله نبل مطالب ایده منزل زیرا فدا ایله اخذ ایچون اخذ ایله ملک قدیمی قصد احیا ایدر
 مخصوصدر و مودع و مستعیرک قبل الاخذ ملکری ثابت اولمق فدا ایله اخذلری حقایقده ابتداء مقابله بدنده
 ثمنک عبد اوله جقدر و واضع اید اوزره عبدی آخره مقابله بدنده ابتداء ثمنکله جبراً و اتماز بوضوئیه بزل
 مولای قدیمی طرفندن فداستی تطوعاً ایفا و عبدی اولوجهله اخذ واستیفا ایدر رز دیسه لینه اصنام اولماز

زیرا

زیرا قبل الاخذ مولای قدیمک ملک یوقدر که فداء ملکنده متطوع اوله ل ومولای قدیمک ذمتده غنیمت ایچون
 دخی یوقدر که ادا سنده متبرع اوله ل لکن بومسئله ده مولای قدیمی حاضر اولورسه اخذ ایله ملک قدیمی قصد
 احیا ایلدکده فدا ایله اخذ قادر اولور و اکر بر عبد مأسور بر کسسه اعدادن اشترا ایدوب یا خود قسمة برغان یتک
 سهنه دوشد کدن صکره اول عبد رنسنه بی استیلاک ایدوب یا خود بومولای تجارته مآذون قیلمق تجارت ایلدکده
 اکادین لاحق اولدقدن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه یسه فدا ایله اخذ قادر اولور زیرا فدا ایله حق اخذی
 حق غریمانن اسبق واقع اولمق حق غریما کما مانع اولماز لکن بعد الاخذ عبده دخی تابع و لازم اولمق مولای فدا
 ایتمسه دین ایچون یعنی مستلزم اولور زیرا حق غریما مالیتنده مقرر اولمق مالیتی فنده دور ایدر سه برابر اولور
 نظیری شول عبد جانیدر که بعد الجنایة اکادین لاحق اولوب صکره مقابله جنایتده ولی جنایتده اعطا اولنه
 بویله ولی جنایت دینی ادا ایتمسه اول دین ایچون بیعه قضا اولنور و نظیر آخری شول عبد مدیوندر که
 مولای قوت اولوب ورثه به انتقال ایلسه بویله دخی ورثه دینی ادا ایتمسه یسه دین ایچون بیعه حق غریما
 استحصال اولنور پس ما نحن فیه دخی بویله در و اکر عبد هر قوم مدیون اولد بغندن مولای قدیمی فدا برله
 اخذینه راغب اولماز سه آنک حق باطل اولوب بومولای دینی قضا ایتمسه بونک ملکنده ایکن دخی ایچون بیعی
 واجب اولور و اکر مولای قدیمی دینی بطیوب اخذ ایلد کدن صکره دینی ثابت و مقرر اولسه رد و امسا کنده مخیر
 قیلور زیرا دین البته عیب اولوب ظهوری دخی بعد الاخذ حاصل اولمق عند المشرتی حادث اولان عیب آخر
 منزلنه نازل قیلمق بوعیله دخی حق رده واصل اولور نکته سی اولدر که فدا ایله اخذینه رغبت ایچون کالاول
 عودت عبد ایچون اولدیغی ظاهر و فی الاصل مالیتی فارغه ایکن شدی مستحق المالیه اولمق عودتی کالاول
 اولمادیغی باهر در بوضوئیه ادا قیلدیغی فدا بی استرداد و عبدی رد ایدر سه دینی بومولاسته عندنده بیعه ادا اولنور
 و اکر عبدی امساکن ایدر سه حین اخذنده عینی بیلوب راضی اولمش کی اولمق کندو عندنده دین ایچون بیعه قضا
 اولنور و اکر بعد اخذ المولی مأخوذ منه اولان کسسه غائب اولدقدن صکره غریما دیناری اثبات ایتمکله مولای
 رد عبده عزیمت ایلسه کر کدر که قاضی ایکی اوج کون اکا مهلت ویره بومدنده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدی
 اوزرینه رد و تحویل و اولماز سه همان غریما ایچون بیعی تعجیل ایلله زیرا دین غریما عبد اوزره ثابت اولدقدن صکره
 اکر چه مولاسته نظر و شفقت باعث تأخیر در لکن مدت یسیره ده تأخیری غریما سه موجب ضرر کثیر دکل
 ایسه ده مدت طویله ده تأخیری مستوجب ضرر و فیر اولمق حکم مقرر اوزره تنظیم و تقرر اولنور کورزمه بسنکه
 قاضی غریما خطابه مشرتی تدارک ایدر کز عبدی دینک ایچون بیع ایده بی دیون تکلیف ایلسه غریما دخی مشرتی
 احضار ایدر نجیه دک یته ایکی اوج کون محتاج توقیف اولور ل کذلک ملک مولاسته مدیون اولان عبدک
 غریما بیعی از ده ایدر کزنده مولای بیع و فدا سندن کندو به انفعنی ملا حظسه ایچون ایکی اوج کون
 استمهال ایلسه کر کدر که قاضی مساعده ده استمهال ایلله پس ما نحن فیه دخی بویله در و اکر مدت مهلت کچوب
 مولای بدل فدا یا خود بیعه دینی ادا کنصکره مأخوذ منه حاضر اولسه مولای آندن سنه مطالبه سندن قادر اولماز
 اما صورت یعده اول عبد ملکندن خارج اولمشدر حال آنکه عیب عبد ده خصوصت ایچون ملکنده ایکن
 مشروع و بعد الاخراج غیر مسعودر و اما صورت فدا ده عیب عبد اولان دینی زائل و بعد زوال العیب
 مخصوصه عیب غیر قابلدر و اکر مولای قدیمی حاضر اولمق تقاضای غریما برله بومولای بدل فدا ایلد کدن صکره
 حاضر اولسه یسه ثمن ایچمله اخذ قادر اولور زیرا بومولای عبدی دینندن تطهر و حالت اصلیه سنه اعاده
 ایشدر و بعد الاخذ بومولای مولای قدیمی اوزره بر شیشه رجوعه قادر اولماز اما صحیفه سابقه ده سبقت ایدن
 مسئله بشقه در که بومولای کندو ملکنده حادث اولان دخی ادا قیلمشدر و بوندله ایچون کندو حق اولان
 مالیتی مستحق اولمشدر بناء علیه بر فرد اوزره رجوعی غیر مشر و عدرا اما مسئله سابقه ده بومولای ملکندن اسبق
 اولان دینی ادا ایتمشدر و اول دینه ایچون مولای قدیمک ملکینی اولان مالیتی مستحق اولمشدر پس اول مالیت
 یسه مولای قدیمه ظاهر اولدقدن بومولای آنک اوزرینه رجوعه قادر اولور کذلک صورت مذکور ده بومولای
 دین ایچون یعنی اختیار ایدوب صکره مولای قدیمی کلوب ثمن ثانی ایله اخذه مباشر اولسه یسه مشرتی اول
 آنک اوزرینه بر شیشه رجوعه قادر اوله من امدادی مولای قدیمک ملکنده حادث اولمق بویله دکلدن و اشوب فرق
 محرز بویله مؤید و مقرر قیلور که دین عبد بمنزلة العیب اولمق بومولای ملکنده حادث اولدقدن اوزرینه
 عهدده عیبک وجوبنه باعث اولور کورزمه بسنکه مولای قدیمی اول عیب واقف اولدقدن عبدی بومولای

اوزرینه رده قادر اولور پس بومولای قلمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئله سابقه ده
عیب مذکور مولای قدیمک ملکنده ایکن ظهور ایشدر کور مزبسنکه عبدی اول عیبه بومولایک
اوزرینه رده قادر اولماز بوجهتدن اعدادن اشرا ایلین کسنه کندویه اول عیبه لاحق اولان غرامت مقابله سنده
بیع عبده مقتدر اولور واکر بعید وجه مشروخ اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صکره اعدادن اشرا ایلین
کسنه نک ملکنده ایکن آتی قاضی دینه بیع وعتنی قبض ایوب هنوز غرامنه تسلیم ایشدین غنی بد قاضیده
هالک اولدقد نصکره مولای قدیمی کلوب عبیدی فدایله اخذ ایلسه بوضورده غرما ایچون عبید اوزره
قبل العتق سبیل تعرض یو قدر زرا دینلر ایچون وجه مشروخ اوزره برگره بیع اولمشدر واول بعده قاضی
آنرا ایچون عامل اولغله نمک بد قاضیده هلاکی کندو بدرنده هلاکی منزلته نازلدن بناء علیه اول عبده قبل العتق
برشمله مداخل اوله مزل و بو مسئله ده عبید کندو ملکنده ایکن بیع اولنان کسنه دخی کرک عبده و کرک مولای
قدیمنه برشمله مداخله ایده مزا کرچه دین عبیدی کندو ملککی ایله مجبور ای الحاکم قضای ایچق رقبه عبده
حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لکن غنی عبید غرما یه واصل اولوب دینلرندن نسنه ساقط اولماقله بومولای
برشقی قضا ایش اولماذ یغندن رقبه عبید ده دخی حق رجوعنی اقتضا ایشدر کور مزبسنکه مشتری اول
دین ایچون عبیدی بیع مشتری تایدن غنی قبض ایلدکه نصکره غرما عبیدی دیندن ابرا ایلسه لر غنی مشتری
اول ایچون سالم قیلنور رفعلی هذا التفصیل مسئله مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلور که
بیان مشروحه مال مشتری اولید قاضیده هالک اولدیغی کسب وضوح ایشکله عبداوزره برشمله رجوع ایده مز
یاخود دینلور که مسئله اراده مشتری ثانی دین عبیددن برشقی قضا ایشدینکدن عبداوزره برشمله رجوع ایشدیککی
مسئله مرقومه مثلوه غنی مقبوض غرما یه تسلیمدن اقدم هالک اولدقد ده دخی رجوعه شروع ایده مزلکن
وجه اول اصح واکلدن واکر برکسنه فلان رجس حیاتده اولدجه شو عبیدک خدمتی یاخود غله اجرتی اکا
تخصیص اولنوب وفاتندن صکره رقبه سی بنه وارثه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیک اولنسون یاخود
فلان رجل حیاتده اولدجه شوفر ستمک رکوب ظهیری اکا تخصیص و بعد وفاته فلان آخره تملیک اولنسون دیو
وصیتده تخصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیککی منوال اوزره تنفیذ و تحلیص اولنور
بوضورده بعد التفتیذ مشرکین اول عبیدی یاقرسی موصی له بالخدمه یدندن اسیر قیلوب بعد غنیته
ظاهر اولدقد موصی له بالخدمه حاضر واقامت یینه یه مباشر اولسه موصی له بالقبه حاضر اولسه دخی خصم
شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زرایندن اسیر قیلنغله قبل القسمة استردادینه حق اولمشدر و بوند نصکره
موصی له بالقبه کلوب خدمته وصیتی انکار ایلسه قاضی موصی له بالخدمه سن وصیت خدمت اوزره اعاده یینه
قبل یوغیسه سکا نسنه یو قدر دیکه ایشدار ایدر زرا آقا بیان ایلدیک که قاضی اکا عبیدی ایچق یدندن اسیر
اولدیغی یینه ایله اثباته اعتبار ایله قضا ایشدیدی یو قسه یینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایشدیدی پس اثبات
وصیت ایچون خصم منکر اوزره وجوب یینه امر متفر ردر و بومسئله نک نظیری قریا مسئله اجاره ده تقدیم
وتقر بر اولندی واکر صورت مفروضه ده یا لکن موصی له بالقبه حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل
اقامت یینه یه مباشر اولسه قاضی عبیدی اکا حکم ایدر زرا اسر اعدا ملکی اوزره واقع اولدیغی یینه ایله اثبات
ایشدر و اثبات حق اخذده تأثیر ملک تأثیر دین اکثر دین لکن بوضورده عبید اوزره غیرک ثبوت ید مستحقه سنی
اقرار ایلدیکندن قاضی عبیدی اکا دفع ایچوب بلکه صاحب الخدمه کلوب قبض ایشدیکده بد عدله وضع ایدر
و بو مسئله دخی بی التباس قریا سبقت ایلین مسئله رهنه قیاس اولنور واکر موصی لهما دن بری
حاضر اولوب عبید غنیته تقسیم اولمش اولوب یاخود من اول الامر عبیدی اعدادن برکسنه اشرا
ایش اولوب بوضورده صکره دن یا لکن صاحب الخدمه حاضر واقامت یینه یه مباشر اولسه فدا ایله
اخذینه قادر اولور زرا اخذ ایله حق مستحقق ایجا ایده حکدر که آنک عبیده حق لازمی ممکن
واول حق ابطال بفرید ایچون غیر ممکنند اما مسئله مستعیر بو یله دکلدن بوضورده صاحب الرقبه صکره
کلوب وصیت خدمتی انکار ایلسه انکار یینه اعتبار اولنماز زرا صاحب الخدمه ایچون فدا یله حق اخذ ایله قضا
بالضرورة و صیبه قضای اقتضا ایدر که حق مستحقه مقرون اولنسان بد مجرد ایچون بطر بق الفدا حق
اخذ ایله قضا اولنماز پس بویسانله عبید اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه حانندن
اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلدیغی نمایان اولمشدر بوجهته عبید قبل الاسر بوندیغی

حالت اوزره ید صاحب الخدمته اعطا و وفاتنه دین بدنده ایشا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبه عبیدی
اخذ و استیفا ایدر اما ورثه صاحب الخدمه صاحب الخدمتک کندو مانند و یردیکی فدایله صاحب الرقبه اوزره
رجوعه عاری مشروخ اولغله صاحب الرقبه ادا ایلسه اول فدا ایچون بیع عبیده شروع اولنور زرا
صاحب الخدمه احبیه حقنه توصل ایچون اول فدا ده مضطر اولغله آنده متبرع دکلدن و عبید آنک ضمان
و ملکنده بولنما مغله فدایسی اوزرینه واجب دکلدن پس وصیت خدمت صاحب الخدمه حیاتده ایکن
بعض اسبابه باطل و عبید صاحب الرقبه یه واصل اولدقد صاحب الخدمه ملک صاحب الرقبه ایچون
بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولدیغی دخی آشکار و اول فدا ایله مالیت عبیدی صاحب الرقبه ایچون احبیه
قیلدیغی بدید اراولغله البته مالیت عبیده رجوعی سزاوار اولور و بعد وفاته وارثی کندو مقامنده واقع اولغله
اول دخی حیاتده کندویه ثابت اولان حق رجوعه راجع اولور واکر صورت مفروضه ده صاحب الخدمه
و صاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اکر صاحب الخدمه فدا یه زاغب اولورسه آنک حق حق
صاحب الرقبه اوزره متقدم اولغله اخذ عبیده احق و مناسب کور یلور واکر امتناع ایوب صاحب الرقبه
فدا یه طالب اولورسه بدی صاحب الخدمه ایچون عبید اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زرا فدا دن امتناعده
عبیده وصیت خدمتی باطل ایشدر که وصیت خدمت ملک موصی اوزره مختصر ایکن امتناع فدا ده اول
ملکک بطلاننه تمام رضای ظاهر و محل حق فوت اولغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر و وصیت خدمت
باطل اولدقد صاحب الرقبه فدایله اخذ نائل اولور و بوضورده بعد الاخذ بد عدله وضع اولنما یوب همان
کندو بدینه دفع اولنور زرا صاحب الخدمتک حق خدمتی قالممشدر اکرچه مجددا اول فدای ادا یه رغبت ایلسه
یینه حق خدمتی عودت ایدر لکن هنوز بوند نصکره رغبت ایوب ایجه جکی نامعلوم اولغله شمیدی حق متحقق
اولدیغی محقق و مجزومدر اما عبید مرقوم غنیته ظهور ایدر موصی لهما نک قبل القسمة حضور لنده حکم
مسئله بشقه در که قبل القسمة حق صاحب الخدمه خدمتده بلا فدا ثابت و برقرار در و اول وجهله
فرق مسئلین آشکار در و صورت مذکورده ده صاحب الخدمه صکره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه
صاحب الرقبه نک یردیکی فدایسی اکانا و اول وجهله من اول الامر کندو حاضر اولوب بذل فدا قیلس
منزلته نازل اولغله حیاتده اولدجه خدمتده احق اولوب اخذ عبیده نائل اولور نکتنه سی اولدر که صاحب الرقبه
ایچق ملککی احبیه ایچون بذل فدا ایشکله فدا ده متبرع اولدیغی هویدادر و بعد الفدا کندو حق اوزره سابق
حق آخر ظاهر اولدقد اول فدا ایله اول حقیق صاحب خدنه رجوعه قادر اولور که فدا یه رضای انتفاع غیر ایچون
اولدیغی امر باهر در و هم عبیدک حکم ملک موصی یه عودتی ایچق فدایسی ملک موصی له بالخدمه اوزره استقرانده
بدیدار اولور پس موصی له بالخدمه اول فدای ادا و عبیدی اخذ و استیفا د نصکره فوت اولسه عبید صاحب الرقبه یه
اعطا قیلنور لکن بوضورده دخی من اول الامر اعدادن اشرا ایلین کسنه دن موصی له بالخدمه فدا یله اخذ
ایلدیککی صورت سابقه کور ورثه صاحب الخدمه بیع عبیده قادر اولور لکن عبید بوضورده بیع او انوب غنی
فدا سته وافی اولماشکن بعد زمان عتقله بکام اولسه بقیه فدا دن برتنسه اوزرینه الزام اولنماز زرا عبید بوندیک
سبب وجوبی اکتساب ایشدر که ذمتده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلکه مطالبه ورثه ایچق
صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا یله احبیه اولدیغی جهته اولغله ایچق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه
سزایت ایلن نظیری شول عبید آیدر که آتی راد آتی صاحب ردا یلیه بوضورده اول عبید ردا بقده جعل
معنی اثبات ایوب فیتنک قلت و کثر نسه التفات ایلین فقهاء عظامک قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب غنی
جعلنه و فایند کده بعد العتق مطالبه بقیه جعلله اکا جفا اولنماز ما یح فی ده دخی بو یله در واکر مسئله مذکورده
قاضی صاحب الرقبه نک یردیکی فدای ادا خصوصتی صاحب الخدمته عرض ایشکن ادادن اعراض ایلسه
نظر اولنور اکر قاضی حین امتناعده وصیت خدمتی باطل ایچوب اول دخی صکره دن اداء فدا یه قائل اولورسه
یینه اخذ عبیده نائل اولور واکر قاضی ابطال ایش ایسه صکره دن اداء فدا یه قائل اولسه دخی آنک ایچون اخذ
عبیده مجال قالماز زرا فدا دن امتناعی منکرک میسین امتناعی واحد الزوجینک بعد السلام الاخراسه الاملین
امتناعی منزلته نازل اولغله تا کد حکمی ایچق قضای قاضی یه اتصاله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق
یعنی عبید مسوری اعدادن اشرا ایلین مشتری دن مالک قدیمی نمثله اخذ ایچوب قیسهله اخذنی موجب اولان
باب شراء العبد الذی یوخذنا القیمه

شرایق بیانده باب دقت نشاندر برمسلم عبید ماسوری اعدادن بیک درهم و خردن بیک رطله اشترایلد کده
 مولاسی خذ عبیدی مراد ایلمه نظر اونور اگر قیتی بیک درهم یا خود اقل ایسه حاکم مولاسنه تمامایک درهمه
 اخذ یا خود عبیدن کف ید قبل دیو تیبیه ایدر زیر مولاسی انجیق مشتری بک عبیده مال مقوم جنسندن
 غام اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادر اولور اول دخی خرج حق مسلمده مال مقوم اولمغله انجیق بیک درهمدر و اگر
 قیتی بیک درهمدن اکثر ایسه انجیق کال قیتیه اخذه قادر اولور ز را نمنده دخول خیر ایله حق مسلمده عقدی صحیح
 اولوب همان اهل حر بک طب خاطر لر یله بطریق الهیه اخذ ایتمش کی اولمشدر وهم بالکز خیر ایله اشترافیش
 اولسه ینه قیتندن اقل ایله اخذی ممکن اولماز ایدی پس انضمام دراهمه عدم اخذی بطریق اولی در نظری
 شول مسلمدر که عبیدی بیک درهم و خردن رطل واحد اوزره اعتناق و عبد دخی قبول ایلیه اگر چه اول عبد
 بو عقدا ایله حر اولور اما قیتی بیک درهم با اقل ایسه اوزر ینه الف کامل الزام اولنور که کند و به سالم اولان عتیقی مقابله سنده
 البی طوعا التزام ایلمشدر و قیتی اکثر ایسه اوزر ینه تمام قیتی قضا اولنور که مولاسی یا اکثر الفه رضا و برمشدر زیر
 یا اکثر خیر اوزره اعتناق ایتمش اولسه ینه قیت نفسی اوزر ینه واجب اولور ایدی پس شرط انضمام الفله و جوبی
 طریق اولی ایله مترتبد و اگر مسلم بر بوز عبیدی اعدادن بیک درهم و بیکرمی شاه متسه یا خود بیکرمی طوم دمله
 اشترایتمش اولسه بو صورتده قیتنک قلت و کثرته اعتبار اولوب مولاسی همان بیک درهمه اخذ و استقبالیدر
 ز را مته و دمی الفه ضم ایلمی انو باطلدر لکن ضم خرم مفید و عاملدن کتته سی اولدر که خرم قیتی حق مسلمده
 فاسده ایسه ده ینه خیر ایله تمول اونور وهم خرم مسلمیندن غیر یلری حقلرنده مال مقومدر که خردمی بی
 استهلاک ایلمن اوزره ضمانتی لازمدر اما مته و دم بشقه در که ناسدن بر اهل ملت آنره اثبات قیت ایتمشدر
 کورمز بستانکه مسلم بر شتی خیر ایله اشترایلد کده قبضه ا کمالک اولوب عبید ایسه آده عتیقی دخی نافذ اولور
 امامته و دمله اشترایلد کده مالک و عتیقی نافذ اولماز کذلک مسلم عبیدی مته و دم اوزره اعتناق ایلد کده ینه مجانا
 آزاد اولور اما خیر اوزره اعتناق بشقه در که قریب ایراد اولمشدر و اگر بر عبید بر مسلمک بدنده بولوب مسلم آخر
 کلوب بو نیم عبیدمدر یا خود ملکده تولد ایلمش عبیدمدر دیو اقامت ینه به مباشرت و ذوالبد دخی بن بونی
 مغانندن یا خود سمنه دوشن غانندن اشترای قیلیم دیو اقامت ینه به مباشرت ایلمسه بو صورتده عبد اول مدعی به
 مجانا قضا اولنور ز را مدعی ینه سبله عبیده ملکنی اثبات ایلمشدر اما ذوالبد ینه سبله ملکنی اثبات ایتمشدر انجیق
 غانندن یا مغانندن شراننی اثبات ایلمشدر و بو معنی عبیدی مقدمه اعدادنک اسیر و احراز لری بیلمد کجه موجب
 ملک دکدر ز را محتملدر که اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدن مسلمین اوزر ینه استیلا ایتمش اوله لر یا خود عبید
 بلاسر اعدا آبق اولوب صکره غنیمتده واقع اولمش اوله بلکه ینه ذی البنده اثبات ملکنی بولنسه دخی ینه
 ینه خارج معارض اوله من پس بولنماد قده عدم معارضه بالظریق اولی در اما ذوالبد اول عبیدی اعدا اخذ
 و احراز ایلد کد نصکره غنیمتده واقع اولوب بی دخی سمنه دوشن غانندن اشترای قیلیم دیو اقامت ینه به قیام
 ایلمسه قاضی ذی البد ایچون قضا بده دفع خصام ایدر ز را ذی البدک بو ینه سنده هم ملک مدعی بک سبب زوالنی
 وهم غرامت نمله کسودنک تمک عده احتیاجنی اثبات واردر پس احتیاجنه بناء قبول ینه سی واجبدر
 وهم اگر چه ینه لر حج شرعیه در لکن بو باده ینه نکرده منافات یوقدر و بو یله ایکی ینه مایله عمل ممکن اولد قده
 ایکی سبله ده عمل واجبدر و ینه ایله ثابت اولان نسنه تقاضی خصمین ایله ثابت حکمنده اولمغله قاضی ا کادیلرسک
 عبیدی نمنله اخذ و دیلرسک بانکیه ترک قبل دیو حکم ایدر ز را اعدا عبیده شوبله مالک اولمشدر که ایسلام
 یازمقی قبول یا خود عبید ایله برابر دار بمره امانه دخول ایلمسه لر مولاسی بوجهله اخذینه موصول اوله من اما عبیده
 احراز مشرکین ثابت اولماق صورتی بشقه در کذلک بعد الاحراز عبید ایله برابر امانه داخل اولان خربی
 اول عبیدی مسلم آخره بیع ایلمسه ینه مولای قدیمی اخذ عبیده سبیل بوله من ز را بونده مشتری مقام یایعه
 قائم اولوب بایع دار بمره داخل اولد قده مولاسی بدندن اخذک سبلنه واصل اولد قدن صکره ملک آخره
 انتقال ایسه دخی موصول اوله من و اگر بر کسنه غنیمتده ملک قدیمی شهود ایله اثبات و عبیدی ینه مشتریدن
 نمنله اخذ ایلد کد نصکره غنیمی آزاد یا کاتب یا ندمر بایع ایدوب بعد شاهده لری اهل شهادتدن اولد قاری
 بدد اراولسه اول کسنه تک جمع تصرفاتی ابطال و عتیقی ذی البده تسلیمه ابتدا اولنور ز را قاضی بلا حقه
 قضا ایلد بکی ظاهر و ملکله حکمنک بطلانی باهر اولمغله اول کسنه تک تصرفاتی ملکینک غیر بده واقع ایدوب
 واضح و متادراولمشدر سوال اولنور سه که صورت مفروضه قاضی مشتری به عبیدی نمنله اول کسنه به عتیق

مطلب الفرق بین المهر و بین البینه
 و لیس فی النور و عدمه

اوزره اجبار ایتمشدر پس بطلان قضای تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن بر کسنه به عبیدی
 فلان شخصه بیع و تسلیمه جبر اولمشدر دن اولوب جبر سلطانیده مشتری قبضه مالک اولوب عتیق و تدبیر
 مثللو جمیع تصرفاتی نافذ ایکن جبر قاضیده بیخون مالک و نافذ اولماز جوابده دیر که ماده مرقومه ده سلطان
 انجیق بیع مبتدا اوزره اجبار ایتمشدر و بیع مزبور و جوب ملکه سببدر اگر چه شرط جواز اولان رضا منعدم
 اولمغله فاسددر لکن ینه صفت فساد اوزره منعقددر بوجهته مشتری قبضه مالک اولور اما صورت مفروضه ده
 قاضی سبب تمکله ابتداء مباشرتله اجبار ایتمشدر همان اعاده ملک قدیمنه اعتبار ایتمشدر شدی ملک قدیمی
 متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملک دخی بلا سبب عدم ثبوتی متعین اولمغله آده تصرفی نافذ اولمشدر
 کورمز بستانکه عبد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول کسنه دخی قبل القسمه حاضر بولمغله عبیدی ایدو کتته
 اقامت بده مجانا اخذ و اعتناق ایلد کد نصکره شاهدری عبید اولد قاری معلوم اولسه معنای مذکورده بناء عتیقی
 باطل اولوب عبیدی غنیمتده ردی لازم اولور کذلک بعد القسمه قیتله یا خود بد مشتریدن نمنله اخذنده ینه بو یله در
 نکته سی اولدر که بو صورتده ادا قیلدیغی فداء ملکیدر بوقسه نفسی ایچون مجندا اثبات ایلد بکی ملکک ثنی
 دکدر اما جبر سلطانیده مشتری بک بایع مکره ادا قیلدیغی بو یله دکدر و اگر صورت مفروضه ده مکان عبیده
 جاریه اولوب اول کسنه دخی بعد القضاء و الاخذ اول جاریه بی استیلا ایتمش اولسنده هم جاریه وهم عفری
 وهم رفیق اولوب اوزره ولدی غنیمت جانبنه استرداد اولنور ز را مالک اولمادیغی جاریه بی وطی ایلد بکی متبین
 اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عفری واجب اولوب اصل ایله مملوک اولوب متعیندر
 بوند نصکره اگر چه موجب قیاس و لذلک اول کسنه دن نسبی ثابت اولما مقدر که ثبوت نسب محمله شبهه حکمی بی
 استعا ایدر اول دخی غیر متمتددر لکن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان کور بدور که قضاء قاضی به نظر ایله
 مملوک سی ایکن ا کافر بان ایلمشدر و ثبوت نسبه ادنی بر شبهه کافی اولمغله محمله بود کلو مملوکیت دعونه اثبات
 نسنده و ایدر سوال اولنور سه که اول ولد بیخون ولد المغرور منزلته اتراله قیتله احرازده ادخال قیلنمادی جوابده
 دیر که غرور انجیق اولوقته متحقق اولور که استیلا دی محمله حقیقه یا حکما ثابت اولان سبب ملک اوزره مترتب اوله
 و بو معنی غیر موجوددر که قاضی محل استیلا اولان جاریه بی ا کابتداء تمکله ایتمشدر همان قدیم ملکنه اعاده ایتمشکن
 قدیم مالک اولمادیغی ظاهر اولمشدر و عتیق ولد ثبوت نسب ضرور یاتندن دکدر ننه کم غیرک جاریه سنی شبهه ایله
 وطی ایدوب آندن ولد حاصل اولد قده حکمی بو در اما بر کسنه آخر اوزره ینه ایله اثبات دین ایدوب
 قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریه سنی بیع اوزره اجبار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتناق یا تدبیر
 یا استیلا یا بیع ایلد کد نصکره شهود دین عبید ایدکاری ظاهر اولسه بونک حکمی مانحن فیهمه مغایر در که بونده
 قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقص اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذکورده کی محتمل النقص اولسانلری
 ابطال ایده من نکتته سی اولدر که بونده اجبار قاضی تمکله مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اگر اه باطل منزلنده اولور
 اما مانحن فیهمه ذی البندی اخذ ایلمن کسنه ایچون تمکله مبتدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدر که بونده
 قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشتری بک تصرفاتی همان مالکی بالنفس اول تصرفات اوزره اجباری
 مترتبددر و محتمل النقص اولمان تصرفات مکره دخی رد اولمغله جق وجه اوزره صدور ابتد کده نافذ اولور
 اما محتمل النقص اولنلر بشقه در و اگر مسئله مفروضه ده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبار ایتمشدر بلکه
 بالنفس قاضی یا خود امین قاضی بیع جاریه اوزره منتهض اولسه بو صورتده مشتری بک جمیع تصرفاتی منتهض
 اولور ز را بیان مشروحه بو بیعک موقوف ایدوب کسب وضوح ایلمشدر و بیع موقوف قبل اجازه المالك نه
 ملکنی موجب ونه تصرف مشتری بک نفوذنی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دکل بلکه فاسددر
 ز را کالمانکی بلارضاء مباشرت ایتمشدر و رضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور و بو صورت
 نایبه ده مشتری جاریه بی استیلا ایدر سه ولدی حر اولوب عفر جاریه ایله قیمت ولدی غارم اولور ز را بیع ایلمن
 قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظاهر اولماد قده صورت حقه اولمغله مشتری حکما مغرور و ولد مغرور
 قیتله حر ایدوبی مشهور در اما دعوی ملک قدیمه اخذ ایلمن کسنه ده سبقت ایلمن جواب بشقه در که اول کسنه
 تک نظیری شول کسنه در که بر شخصک بد نده بولسان جاریه ایچون بو جاریه نیم ملک ایکن بو شخصه هم
 ایتمشدر شدی هم بدین رجوع ایده زم دیو دعوا به قیام و اقامت ینه به اهتمام ایتمکله قاضی جاریه بی اکار دایله
 قضایه اقدام ایلد کدن صکره جاریه بی اعتناق یا استیلا ده اجبار ایدوب صکره شاهدری عبید ایدو کاری

اشکار اوله ايشته بوسورنده جار به عفر وولديه مقضى عليه اولان ذى اليداوزره رد قينوب همان مدعى بطر بق
 الاستحسان كندودن ثبوت نسب ولداليه كاشكار قينورز را قاضى هبهدن رجوعله قضا ايند كده جار به بي
 اكا ائده غمليك يتيوب بلكه ملك قديمه اعاده ايجمله بوسكسه ذكرى سبقت ايلين كسسته ايله معناده مساوى اولوق
 اقتضايدير واکر بر كسسه بر عبد ماسورى مغنا مئدن يا خود سهيمه دو شن غامدن اشتر ايدوب هنوز ينده اينكن
 بر كسسه كلوب بو عبد فى الاصل ملكم ابدى ديواد عا واقامت ينده ايله عبدى استد عا ايدوب قبل قضاء القاضى
 ذواليد عن انكار اشتر ايلديكى ثمنه بطريق الصلح عبدى و بر كسسه راضى اولوب مدعى دخی بعد الاخذ عبدى
 اعتناق يا خود جار به ايسه استيلا دايلد كد نصكره شخص آخر كلوب بو عبد يا جار به بنم ملكمرد ديو واقامت ينده به
 مباشرت ايند كده ينده سا بقه تركيه اولغا مشككن بونك ينده سنى تركيه به مبادرت اولنسه بوسورنده قاضى مدعى
 اولك ججع تصرفاتى نقض وابطال وعيد و جار به بي اولادى ايلدى اولان مشتري به رد و ايصال ايدوب بعده
 ينده سى تركيه اولنان مدعى ناي ايجون عبدى يا خود ولد به بر جار به بي مدعى اولك اخذ ايلديكى ثمنه اخذنى
 قضا به استيجال ايدر زى ذى اليدايله مدعى اول يينازنده جارى اولان غمليك مبتدا اوليوب همان ملك قديمه
 على وجه الغدا اولغله ملك قديمى ثابت اولديجه بطلان فداسى دخی هويدا اولور و بلا سبب ثبوت ملك
 بمكن اولما غله ملكى منعدم اولان محله تصرفاتندن بريسى نافذ و ممكن اولماز لكن مدعى اول عفر جار به بي
 غارم اولوب اول عفر دخی ذى اليده سالم قيلغله مدعى ناي به ردى لازم اولماز كه عفرى دراهم و دنانير اولغله
 فدا ايله محندن فكى منتظم اولماز واکر مسئله مرقومه ده مدعى نائيك ينده سنى تركيه دن اقدم ولد مذكور
 خطأ قتل اولمش بولنسه ينده عفر ايله قيت ولد ذى اليدا ايجون سالم قينورز را قيت دخی عفر كى دنانير
 و دراهم اولغله مقابله زنده مالك قد مئدن بر شيتك سقوطى لازم اولماز كه مالك قديمه لازم اولان ايجون
 فدا اولوب فداسى ايجون اصل ملكى ايجون ادا اولنور ابدى شمدى جار به بي اخذ ايله سلامت اصل ملكى
 كندويه متحقق اولد قديصكره قيت و عفر دن نسنه به مستحق اوله مزوم مسئله مذكوره مسئله شفعه به مخالفدر كه
 بر كسسه بردار ميبه ده دعواى شفعه ايدوب ذى اليدا دخی همان دعوا سى اوزره يدينه تسليم نصكره دارده
 حق شفعه سى بولما دى ظاهرا اولسه رد دخی ذى اليدا دارى يندن استرداده قادر اوله مز زى شفعه ايله اخذنى
 شراء مبتدا منزلته نازل اولغله يينازنده بالتراضى غمليك مبتدا حاصل ودرجه نفوذ واصل اولور اما ثمنه اخذ
 ماسور غمليك مبتدا اوليوب همان ويرديكى فدا ايله ملك قديمى ايجا اولغله آنده حكم سابق اجرا قينورز
 واکر مسئله مرقومه ده ذو اليدا بو عبد و جار به فى الواقع ملكمرد ديو اقرار اوزره اكا اعطا قلمش ايسه بونده
 مدعى نائيك ينده سى تركيه اولنسه دخی قاضى آك ايجون بر شيتله قضا ايجوب همان مدعى اولك ججع تصرفاتى
 تنفيذ ايلك اقتضا ايدر زى ذى اليدا ملكى اقرار ايند كده اعتناق و استيلا دايلد مثلو تصرفاتندن نفوذ و استقرار بى
 دخی اقرار ايشدر و تصرفات مذكوره به ذى اليدا بنفسه مباشرت ايش اولسه صكره دن ينده ايله اثبات ملك
 ايلين كسسه ابطالنه قادر اولماز پس ذى اليدا نفوذنى اقرار ايلد كده به مقتدر اولماز توضيحى اولدر كه ذى اليدا
 بو اقرارنده مدعى اولى تصرفات مرقومه به مباشرت اوزره تسليط ايش در وهر تصرفه فعل مسلط
 على صيغة المفعول فعل مسلط على صيغة الفاعل كيدر اما مسئله مقدمه به بشقه در كه آنده بر نسنه اوزره
 تسليط ايجوب همان قبل الامر ملكم ابدى ديو دعوا سنده اعتبار و ترك خصوصه متله تسليمه ابتدار قلمش ككن
 بطلان دعوا سى بيدار اولشيدى واکر مسئله مرقومه ده مقررله اولان مدعى اول اعتناق و استيلا ايجوب
 بلكه بيع باهه به استيجال ايش اولسه بو مثلو تصرفات صكره دن قبل الامر ملكم ابدى ديو واقامت ينده تركيه ايلين
 مدعى نائيك حقى ابطال اولنور زى بو تصرفه ذى اليدا بنفسه مباشرت ايش اولسه حقى مالك قديمى
 باطل اولماز ابدى پس نفوذنى اقرارنده به زائل اولماز اما عتق و استيلا دى بشقه در لكن بوسورنده قاضى اولان
 مقرر لهك بيع و هيبه سنى تقضه ذى اليده رد و ايصال ايدوب بعده مدعى ناي ذى اليدا اشتر ايلديكى ثمن اول ايله
 يندن اخذ و استحصال ايدر اما مسئله مرقومه ده بايع بالنفس ذى اليدا اولسه جوانى بشقه در كه بونده قريبا
 بيان اولنديغى اوزره مدعى ناي مشتري نايدين ثمر ناي ايله اخذ ايدر كه بونده بيعى ما لكندن صادر اولمشدر
 و بزباب فداء العبد الغصب اثنا سنده بيان ايلدك كه ماسور منه ايجون ثمن يا قيتله حقى اخذنى اگر چه ظاهر در
 اما نقض تصرفه غير قادر در اما مانحن فبه ذى اليدا مدعى اول ايجون اقرار ملكى غمليك مبتدا اولما غله
 آك بيعى مالك حقيقيدن صادر اولما دىغى هويدا در غايبه الامر آندن اعتناق كى محتمل النقض اوليان تصرف

مطلب دى قيسى بطلب بالنفسه

مطلب فعل السلط باق كقول السلط بانفسه

صادر اولور سه اخذنده حق مولاي قديمى باطل اولوب بيع كى محتمل النقض اولان تصرف صادر اولور سه
 حق مولاي قديمى ابطال اولغا يوب همان اول تصرف تقضه عا طل قيلغله ذى اليده رد اولنوب آندن دخی
 مولاسى ثمنه اخذ نائل قينورز را فدا ايله ايجون مالك كدن اخذ مستحق اولور بو قسه غير مالك كدن اخذ مستحق اولماز واکر
 ضرورت مرقومه مدعى اول بعد الاخذ اعتناق يا استيلا دايديوب بعده عبد و جار به ملكى اوليوب دعوا سنده مبطل
 اولديغنده ذو اليدا مدعى و عبد و جار به جله سى تصادق و اتحاد ايلسه لر نظر اولنور اكر ذو اليدا عن انكار اعطا
 قلمش ايسه قاضى تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اوليان لر عى سواء ابطاله قضا ايدر زى اراحق آنلر كدر و مالك
 اولما دىغنده تصادق ايجمله بطلان تصرفاتى تحقق ايدر ايجون مدعى و اطئدن نسب ولد بطريق الاستحسان
 ثابت اولور زى نسب بعد الثبوت نقضى قبول ايجون وهم نسب ايجون ولدك حقى مقررى اولغله تصادق قارى
 حقى و لده معتبر اولماز بوسورنده مدعى اول بعد الاخذ آخره بيع ايش اولوب بعده بطلان دعوا سى اوزره
 بو مدعى و مشتري اول يعنى ذى اليدا تصادق ايدوب همان مشتري ناي تكذيب ايلسه يا خود صورت مقدمه ده
 بعد العتق و الاستيلا دايلد و جار به تكذيب ايلسه بوسورنده تصرفات مدعبدن بر نيك نقضى تصويب اولماز
 زى تصادق قارى شرا ده حقى مشتري ناي بى و عتق و استيلا دى حقى عبد و جار به بي ابطا لده حجت ذكندر
 غايبه الامر مدعى نفسى اوزره بغير حقى اخذنى اقرار ايدوب شمدى تصرف ايله استهلا كى بيدار اولغله اقرارى
 ايجون نفسى اوزره حجت نافذه قينوب ضمان قيتله مؤاخذه اولور بو بايد ذى اليدا ايجون اوزر به لازم اولان
 قيتله مقدمه ويرديكى ثمنى بر ينده تقاض ايدوب قنى جانبده فضله و ارايسه آنى جانب آخره رد ايله استخلاص
 ايدر لكن بو وطئنده اوزر به الزام عفر اولما بوب ولدى دخی بلا قيمه حر قينورز را ضمان قيت مضمونه
 وقوع ملكه سبب اولوب اولد دخی اوزرنده حين قبضندن تقرر و تعيين ايجمله استيلا دى كند و ملكى اوزره
 واقع اولديغى تين ايشدر و اكر صورت مرقومه ده ذى اليدا عن اقرار اعطا قلمش ايسه قاضى اعتناق
 و استيلا دى كى محتمل النقض اوليان ججع تصرفات مرقومه ده توقف ايلز كه ابتداء امرده بو تصرفات نفوذ نده
 تصادق ايشدر و بو تصرفات محتمل النقض اولما غله خلافتده تصادق قيريه آثاره نقض و خلل تطرق ايلز
 غايبه الامر مدعى اقرارى اوزره عبد و جار به بي بغير حقى اخذ ايدوب عندنده محتس اولملا رله قيتلر بى ضمان اولور
 ننه كيم مسئله مقدمه ده عبد و جار به نك تكذ يبارى ضمان قيتلر بى مضمون اولشيدى اما بيع و كابت مثلو
 تصرفات قاضى ابطال و عبد و جار به بي كير و ذى اليده رد و ايصال ايدر زى تصرفات مرقومه محتمل النقض
 اولوب آنلر دخی حقى كند و له محصور ايلكن اول تصرفاتك مباشرى مالك اولما دىغنده تصادق ايجمله
 بطلان تصرفاتندن دخی توافق ايش اولور زى بوسورنده محل ترا علمى عبد اولوب مدعى بعد الاخذ آنى مكاتب
 قيلوب بدل كابتدن بعضه سنى استيفادن صكره بطلان دعوا سنده جيعا تصادق و اتحاد ايلسه تر اعدا دن
 اشتر ايله ذى اليدا اولان مشتري اول عبدى بدل كابتندن اخذ ايلديكى مبلغه برابر استردا ايدر زى مبلغ مز بور
 تصادق قارى اوزره كسب عبدى ايدوى مصدق اولغله اكا دخی غير بدن احق اولور اما تصادق قارى بدل
 كابتنى تماما ادبارله نفوذ عتقندن صكره حاصل اولمش ايسه بعد الوقوع محتمل النقض اوليان عتقنى نقض
 ايلك غير قابلدر لكن بوسورنده قيت عبد وقت اداء كابتنده وقت اخذندن از يد اولمش ايسه كر كدر كه مدعى
 وقت اداء كابتنده قيتنى ذى اليدا ايجون ضمان اوله ز برامدى نفسى اوزره ملك غيرى استهلا كى اقرار و استهلا كى
 دخی ايجون بدل كابتى وقت استيفا سنده استقرار ايشدر پس ضمان قيتنده اول وقت اعتبار اولنور و بو بايد
 بدل كابت دخی ذى اليده رد اولنور زى برامدى مكاتب ذى اليدا كسب عبدى اولديغى اقرار ايشدر
 و عبد دخی اول بدل هنوز مدعى اكا ضمانه مالك اولما دى كسب ايشدر كه وقت استيفاء كابتنده قيتنى ضمان اولغله
 عبده وقت مز بورده مالك اولمشدر و كسى وقت مذكور دن اقدم اولغله ذى اليدا اوزره ردى لازمدر اما قيت عبد
 انقض اولمش ايسه بو بايد ذى اليدا ديلرسه مدعى به يوم قبضنده قيتنى تصديق ايدر زى برامدى عتبدى نقضى
 ايجون بغير حقى قبضنى اقرار ايجمله منزلته غاصبه اولمشدر لكن بو بايد بدل كابتى مدعى به سالم اولور زى برامدى
 بو ضمانه عبده وقت قبضندن مالك اولمشدر و كسى بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك كسى
 مستلزم اولغله بدل مز بور مدعى به سالم قينور كذلك مدعى عبدى مكاتب قيلوب ايجون عبد بعد الاخذ
 اگتساب مال ايلدك نصكره قوت اولوب عبده وجه مشروح اوزره تصادق ايلسه لر ينده ذى اليدا يوم قبضنده
 قيتنى اكا تضمينه قادر و مدعى دخی بو وقت بر اوزره ملك كسب عبده مقتدر اولور و بو مسئله ده قيت عبد

مطلب النسب لان نقض بعد الثبوت

و نسيخه زده بيع و كابتند نصكره
 تدبير دخی نائيدر لكن قريبا ذكر
 اولنه حقى حقه مسئله به مخالفدر كه
 آنده تدبير مسئله به مخالفدر كه
 تدبير اوزره كسب اولمشدر بيا
 عليه ترجمه منزه لفظ تدبيرى زك ايله
 تدبير اولمشى ملا

قبل الموت ترید ایش اولغله ذی الید مدعی به زیاده قیمتن قصد نصین ایسه اکا اقدار وتمکین اولماز زریا باندنه
 بمنزله المغصوب در وموت مغصوبه صنع غاصب بولغا مغله بعدالموت ائحق وقت غصبه قیمتی ضامن اولور
 اما مسئله سابقه بشقه در که آنده بدل کاتی استیفا ایله مستهلک اولغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی نصین
 قیمته مستهلک اولور زریا غصب واستهلا کندن هر بری و جوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولاغصب و نایسا
 استهلاك ایش اولغله ذی الید بواکی سیدن قنقبسبله دیلرسه قدرت نصینه استهلاك ایدر مؤلف بی نظیر
 بومسئله بی نظیره در که مدعی مر قوم شول کسنه منز لنده در که بر عبدی حر و بیته کی غنی اولیان بر شیشه
 صاحبندن اشرا و قبض ایدوب بعده یزنده هالک اوله انتهی بوقولنده شول روایت اشارت مر هوند که میته و دم
 مثلونسنه زریا اشرا اولنان اشیا مملوک اولماز سه ده ینه قضله مضموندر لکن بومعنی جناب مؤلفک بسوسطه
 اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زریا بسوسطه عقیدم زریا اصلا منعقد اولماغله همان ینلرنده تسلیم مالکله
 رقبض وارد اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدن اما خبر ایله اشرا اولنان بشقه در دیشدر لکن اصحی بومجلده
 ذکر ایلدیکی قول افصحیدر زریا بصورتلده کندو ملکی اولقی اوزره قبض ایدر قبض مذکور اذن مالکله ده
 اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمز مینسکه مقبوض علی سوم الشرا مملوک قابض اولماز سه ده ینه قیمته
 مضمون ایکن مانحن فیه آندن دون اولماغله آنک کی ضمانه مقروندر و اگر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب
 عبد دخی بعد التدبیرا کتساب مال ایلد کدنصکره تصادقاری هویدا اولسه تدبیر دخی اعتساق کی محتمل النقض
 اولماغله تنفیذ و اشرا اولنور بصورتده ذی الید مباشرتدبیر اولان مدعی به یوم قبض و یوم تدبیرنده قیمتلرندن
 قنقبسی اکثر ایسه آتی نصینه قادرا اولور زریا تدبیر ایله عبد مابعدالموت مضاف اولان عقله معتق اولوب عندالمدعی
 محننس اولغله آتی مستهلک کی اولمشدر و قریبا یا تمیزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان
 ایدوبی نمایان اولغله ایکی سیدن قنقبسبله دیلرسه قدرت نصینه عیان اولور لکن کسی ضامن ایچون سالم
 قیلنور که ضامن وقت قبضندن یا وقت تدبیرندن عبیده مالک اولوب کسی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر
 و اگر محمل تراعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلا دیش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی
 ابراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه بی عن انکار تسلیم ایش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلا ایدوب
 یا خود کاتبه بدل کاتبی ادادنصکره اکتساب مال ایدوب بعده مدعی و ذی الید اول جاریه فی الاصل ملک مدعی
 اولد بونده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایسه بصورتده عنق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره
 ابطال حفته تصادقاری معتبر اولدیغنی بیان ایلدیکیزه بنا ینلرنده حکم ضمانندن غیره نسنه قالموب آیدخی
 شووجهله تفهیم و بیان ایده رز که مدعی تدبیر واستیلا ایله جاریه بی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی
 قیمتک اکثر بی کالنصینه استهلاك ایدر و بعدالتدبیر والاستیلا کسب ایلدیکی مال مدعی به سالم اولور زریا ضمانته
 جاریه به اوزرنده ضمانتی تقرر ایلدیکی وقتدن مالک اولغله بعدالتقرر حادث اولان کسبنه دخی مستهلک اولور سوال
 اولنورسه که مدعی اول جاریه و کسی ملک ذی الید ایدوبی مقرر ایکن کسی کندوده نه وجهله مستقر اولور
 جوابنده درز که بی بویه در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرنده حکم ایلد کده آتی اقرارنده تکذیب ایلمشدر
 ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولند بجه حکم اقراری باطلدر کورمز مینسکه مقری مقره تکذیب ایسه اقراری
 باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کاتبه بومسئله ایله مسئله سابقه میا بنده
 جهت فارقه وارد که مسئله سابقه ده عبد مکاتب مدعی و ذی الیدی تصادقارنده تصدیق ایتمسکن اداء
 کاتبه آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقدنه مدعی یوم اداء کاتبه قیمتی ضامن اولورسه قبض
 ایلدیکی بدل کاتی ذی الیده رد ایدر بویان ایتمسیدیک بومسئله ده ینه اداء کاتبه آزاد اولدقدنصکره ردی
 متعذر اولدقدنه آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کاتی ردلازم اولماز زریا مسئله سابقه ده مکاتب
 آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه حتی نافذ اولیدی نفسنده ثابت اولمشدی پس
 مقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که صورت کاتبه تعذر رد ائحق اکامحتمل النقض اولیبان عتقک انصالنه
 اعتبار ایله در یوقسه قاضینک آتی اقرارنده تکذیب اعتبار ایله دکلدن بنا علیه کاتبه حکم مرقوم محتمل النقض
 اولیبان نسنه نک وجودی اوزره مقتصر اولور و بومعنی بدل مقبوضه غیر موجود در بومسئله ده مکاتب
 آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابه کسبنده حق ذی الید ثابت اولماشدر حتی بونصادقاری استیفاء بدل بزه
 عتقندن اقدم اولسه ینه نه مکاتب و نه کسی اوزره سبیل بوله من بناء علیه بومسئله ده مدعی بدل کاتی ذی الید اوزره

مطلب اشتری عبد البحر اولیة
 فیهلک عنده هل یضخه للبايع ام لا
 مطلب القروض علی سوم الشره
 مضمون باقیه

رد لازم دکلدرد بوحکم ابلدیک و بوقر برایه ظاهر و متقرر اولمشدر که بومسئله ده قیمت عبیده ترید کلسه دخی
 ائحق یوم کاتبه قیمتی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتی ضامن اولماز زریا بونده احتباسی نفس کاتبه تقرر
 ایتمکله استیفاء بدلده تکرار احتباسی تصور اولماز و مسئله سابقه ده احتباسی ائحق استیفاء بدلده متعین اولغله
 وقت استیفاءه ضمان قیمتی متضمن اولور و بوقر ثانی واضح اولدقدنه فرق اول دخی آنکله متضح اولور که مدعی
 ضمانته عبیده ائحق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالک اوله جقددر و بومسئله ده ضمان قیمت همان
 عقد کاتبه متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعدالعتق کسب حادث اولغله ضامن ایچون سالم قیلنغله باعث اولور
 و مسئله سابقه ده ضمان قیمت ائحق وقت ادا ده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولغله ذی الیده
 واصل قیلنور مؤلف بیعیدیل مسئله مشروحه بی نظیر ایله تعدیل ایدوب در که کورمز مینسکه عبیده ماذ ون
 مدبونی مولاسی مکاتب ایدوب ادا برله عتی ظاهر اولدقدنه غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتی نصینه قادرا اولور
 زریا مالیت رقبته سی دینه آنلره مستحق ایکن بدل کاتبی قبضه آتی استهلاك ایشدر زریا قبل القبض غرماسی
 کاتبی ابطاله آتی قن محض ایدوب دینلری ایچون یعه مجاللری وار ایدی کذلک قیمتی دینلرینه وفا بجزسه
 بدل کاتبی دخی اخذده قادرا اولور زریا حقاری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف
 بلاغت افصاح مسئله مشروحه بی مزید ایضاح ایچون در که برکسنه قیمتی بیک درهم اولان عبدی غضب
 ایدوب یزنده قیمتی ایکی بیک درهم بالغ اولدقدنصکره اول عبیدکند و مقصوب ایدوبی بیلیه رک غاصب آتی
 مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیک درهم بالغ اولدقدنصکره بدل کاتبی ادا برله آزاد اولوب بعده غاصب
 و مقصوب منه ینلرنده جریان ایدن غضب اوزره تصادق ایتمسکره ایکن عبیدا آنلری تکذیب ایسه بصورتده
 قاضی غاصبه نه یوم غصبه و نه یوم ادا و عتقنده قیمتلرین تضمین ایچوب ائحق یوم عقد کاتبه ضمان قیمتی
 تعیین ایدر که احتباس واستهلاك ائحق عقد کاتبه مسدین اولمشدر کورمز مینسکه بدل کاتی استیفا
 ایش اولسه ینه بعد العقد تصادقاری حق مکاتبه حامل اولوب مقصوب منه ینه عبیده واصل اوله من
 بوجهتله یوم کاتبه ضمان قیمتی ثابت اولدقدنه تملکی وقت کاتبندن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا
 اولنان بدل کاتبه سالما غاصبه مثبت قیلنور والله الموفق

باب ما لا یكون فیا وان احرز فی ارض الحرب * یعنی ارض حربله احرز اولنسه دخی بعد الاستیفاء غنیمت قیلنایان
 اموال بوبانده مشروحه الاحوالدر برمسلم مسن آخرک عبدی غضب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی
 دارالحریه احرزندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه و آتی قتل و عبدی اخذ واستیفاء ایسه لکر کدر که
 عبدی قبل القسمة و بعدها مجانا مقصوب منه اوزره رد و انفاذ ایده ل زریا حین اخذنده ضامن اولوب دارالحریه
 ادخالی آتی ضمانندن اخراج ایتمکله محرز اولماشدر و بوقول وجهه ایکی وجهله توجیه اولنور بری اولدر که
 ضمان غضب عندالتقرر ملک غاصبی موجبدر و بویه سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالک قدیمی اوزره
 بطریق القهر مستولی و تملک اوله مزوجه ثانی اولدر که ردعین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبه شویله
 واجب اولمشدر که ردعینی متعذر اولدقدنه ضمان قیمتی اکا خلف قیلنغنی مستوجب اوله پس ردت و دارالحریه
 لحوقله اوزرنده واجب اولان ضمان رد و آنک خلنی اولان ضمان قیمت اوزرنندن ساقط اولماز که بونردمتمنده واجیدر
 و دارالحریه احرزک ذمتده واجب اولان نسنه لده تأثیری یوقدر بصورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة
 مجانا اخذ ایلد کده کدر که سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی به بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه مسئله
 مرقومه ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده مهاددر زریا دارالسلامده
 بولند قیغه خطاب حکم اسلامده بمنزله المسلم و ضمان غصبی ملترم قیلنور و اگر مسئله مرقومه ده غضب ایدوب
 بعده مرتد اولان برعورت اولسه آنده دخی رجله سبقت ایلین احکام عودت ایدر کذلک ذمی غصبندن مقدم
 یامو خر نقض عهده اجترای ایسه اول دخی مسلم کی ملترم ضمان اولغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور
 و مؤلف دقت نهاد بومسئله لری ائحق شول نکته بی بیان ایچون ابراد ایلمشدر که ناقص عهده اولان ذمی
 و دارالحریه لاحقه اولان امرأه مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوبلری مالکنه رد و ایصال قیلنور زریا
 بونردمغصوب بلر ینه ضمان اولدقدنندن احرز لری تملک لری متضمن اولماشدر پس ملک مسلم اوزره قالموب بعده
 مسلمین اوزرنده استیلاء ایدک لرنده ذی الید اولان غاصب فی اولسه دخی ینه مغصوبی ضاحیه رد و ایصال قیلنور
 اما مرتد یا خود ناقص عهده اولان ذمی دارالحریه لحوقدنصکره جقوب برمسلم یا ذمینک مالتی غضب و دارالحریه

افخاندن صکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر بوصورنده فیئده ایساقیلنور ز برار دت و نقض عهد ایله دارالخر به التحاق رنده اهل حربدن اولمشدر در و حر بینک مال مسلمی غصبی استهلاکی کی موجب ضمان دکلدر لکن مسئله سابقه ده حین غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاکی موجب ضمان اولمغله غصبی دخی موجب ضماندر و بومسئله ده ضمانت ورد ایله مظالمه اولمغله احرازی تام و تملکی تمام اولوب بعده استیلاء مسلمین مال حربی اوزره متر تب و غنیمت قیلنغه سبب موجب اولمشدر بشاء علیه مال مرقوم سائر اهل حربک محرزلی حکمنده ادخال و صاحبیه قبل القسمة بخانا و بعد القسمة قیبتله رد و ایصال قیلنور کورمز مبنسکه صکره دن مسلم اولسه بومسئله ده مال مرقوم اکاسالم و مسئله سابقه ده صاحبیه ردی لازمدر و قیاس استهلاک دخی بوسباق اوزره در که اولا حربی اولوب صکره مستهلاک صکره مسلم اولورسه اوزرینه ضمانتی واجب اولوب اولامستهلاک صکره حربی صکره مسلم اولورسه صاحبی ایچون ضمانتی مستوجب اولور کذلک بحر بی امانله دار عمزه دخول و برمسلم یا معاهددن غصب مال و دارینه ادخالدن صکره قبول اسلامه کسب اقبال ایلسه اول مالی صاحبیه رد و ایصال ایدر و مال معهود غنیمته موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبیه مردوددر اما حربی بلا استیمن قصد غارتله دار عمزه دخول ایلسه حکمی بشقه در که دار عمزه مستأمن اولدوقده معصومی استهلاکله ضامن اولدیغی کی اخذ ایله دخی ضامن اولمغله آنده احرازی غیر تامدرا ما غارتله دخواننده استهلاکله ضامن اولدیغی کی اخذ ایله دخی ضامن اولمغله آنده احرازی تمامدر و اگر اوزرینه ضمانتی لازم اولان معصومی ایله دارالخر به داخل اولدوقده آنک یدندن دخی شخص آخر غصب ایدوب ملکر بته رفع خصام ایلد کلرنده ملکاری غاصب اولی غاصب ثانی به تعرضدن منع ایلد کدنصکره اول دارک اهل مسلم اولسه لر بوصورنده مال مرقوم غاصب ثانی به سالم اولوب کرک صاحب المال و کرک غاصب اول اکا بوجه له مزاحم اوله منزل زرا غاصب ثانیک احرازی من جهة الحس تمام اولمشدر که اول مال اوزره تغلب ایتمشدر و من جهة الحکم دخی تمام اولمشدر که ملکاری غاصب اولی استردادندن منعله تعصب ایتمشدر بس غاصب ثانی حین اخذنده حربی اولوب استهلاکله ضامن اولدیغی کی غصبله دخی ضامن اولسا مغله اول مال له تملکی متعین اولمشدر و هم بحر بی دارالخر به بر مالی وصف موصوف اوزره یدمالکنندن اخذ ایلسه دار ایله وقوت ملکاری ایله احرار بولمغله اکالته مالک اولور کذلک یدغاصبندن اخذنده دخی تملک اولور بوصورنده غاصب اول صاحبیه قیبتی ضامن اولور زرا اوزرینه واجب اولان زدعینی متعذرا اولدوقده خلقی اولان رد قیمت متقرر در و اگر مسلمین اول دار اوزره استیلا اول مالی استغنام ایلسه لصاحبی قبل القسمة بخانا و بعد القسمة دیلر سه قیبتله اخذ ایله بکام قیلنور زرا مال مرقوم غاصب نایندن اخذ اولنان اموال سائر سی کی غنیمت اولمشدر و فی الاصل مال مسلم ایکن غنیمته ظاهر اولان اموالده حکم شرعی بیان ایلدیکیمز نوال اوزره در و اگر دارالخر به بولنان ایکی مسلم مستأمن یا خود ایکی اسیردن بریسی آخردن برسنه سنی غصبندن صکره مرتد اولوب معصومی رددن امتناع و اول بلادک مالکی دخی امتناع اوزره اکا اتباع ایدوب بعده اول دارک اهل قبول اسلام اوزره اجتماع ایلسه لر بوصورنده معصومی صاحبیه رد غاصب اوزره واجب اولور و مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه اول سنه قسمندن مقدم و مؤخر صاحبیه مجازا و ایضا قیلنور زرا بومسئله ده غاصب ضمانت مأخوذنی مستوجبدر و استیجاب ضمانت اگر چه ایکی مسلم مستأمنده نمایاندر که بر مستأمن آخر مستأمنی قتلله ضامن اولدیغی کی مالنی استهلاکله دخی ضامندر کذلک غصبی دخی ضمانتی متضمندر لکن ایکی اسیر مسلم حقلرنده بعض اصحابمز دیدیلر که قول منقول ایچوق امام محمد رحمة الله تعالی علیه قول مقبولدر کذا ایکی اسیر مسلم حقلرنده اسیری مسلم آخر قتل ایلد کده اول اسیر حکم ضمانت نفسنده مستأمنک نظیر ایدر کذلک حکم ضمانت مانده دخی مستأمنله نظیر اولنور اما عند ابن حنیفه رضی الله تعالی عنه دارالخر به احد الاسیرین آخری قتل ایلسه بدل نفسندن برشی ضامن اولماز بس غصب مالی دخی ضمانتی متضمن دکلدر شارح الکتاب امام سرخسی روحه الله تعالی بروحه الانسی در که بو بایده اصح اقوال قول مذکور جمع ائمه نک اجماع مقالری اولمقددر که مسلم قتله بولنسه حکم اسلامی معتقد در و بو اعتقاد ایله معصومی بئک ردعینی مستوجبدر و محل معصوم مقومده ردعین متعذر اولدوقده ضمانت قیبتی خلفدر و مال مسلم اسیرله تقو مدن خارج دکلدر نکتته سی اولدر که مسلم اسیر اولسه دخی یتیمه اهل دار اسلامدن کورمز مبنسکه دار اسلامده بولنان زوجه سی آندن باین اولماز بشاء علیه مانده احرازی کندو یدینه اعتبار ایله حکما باقی اولوب غاصبی ضامن اولور و ضامن اولدوقده احرار غاصب تمام اوله مز و اگر مسئله مرقومده غصب

مسئله من بوزره اواخر کتابده باب معامله المسلم المستأمن من ائمتنا سنه بو مجله ذکر اولنان جوابک خلقی اوزره ذکر اولمشدر که مباحثه ظاهر اولور بته

مذکور دارالخر به قبول اسلام ایکن ایکی شخصک ینلرنده ظهور ایلسه نظر اولنور اگر استیلاء مسلمیندن اقدم اول دارک اهل قبول اسلام ایتمشدر ایسه معصومی صاحبیه مجازا رده اهتتام اولنور زرا غاصب نفس اسلامه احکام اسلامی الترام ایتمشدر و معصومی صاحبیه زدا حکام اسلامدن ایسوی ملاکلامدر قال علیه السلام علی البید ما اخذت حتی ترد یعنی ذی البید اوزره بغیر حق اخذ ایلدیکی سنه بی ترد و اجبر تاردا ایله عهده دن خروج ایلدیجه دک و غاصب مرقوم اوزره رد عینی واجب اولدوقدنصکره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملکاری ایله قایب اولسه دخی بته تمام احرازی جالب اوله مز و اگر استیلاء مسلمیندن اقدم قبول اسلام ایتمشدر ایسه غاصب اول استیلا ایکن مسلمین ایچون فی اوله جتی ملاکلامدر زرادارالخر بده اسلامدن صکره نفسی دار اسلامه احرار ایتمشدر بکنندن بعد اسلام ردتله بته حربی اولمغله اسیر قاعدن عهصتله سرفراز اولمشدر اما دار اسلامده مرتد اولوب دارالخر به لاحق اولان کسنه تک حکمی بشقه در که اول کسنه نفسی مسلم ایکن دار اسلامه احرار ایتمشدر آنک حربی قطعاً محتمل الانتقاض اولمق اوزره تا کد و تقرریله بمنزله اولمشدر و ما نحن فیهده معصوب منه کرک قبل القسمة و کرک بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زرا بجزرد دارالخر به قبول اسلام ایتمشدر مالی بته حقیقه و نه حکما دار اسلامه بجزر اولما مشدر ایچوق مسلمین اول دار اوزره استیلا ایدوب شخص مرقومک مالی دخی کندو یدنده موجود و محقق اولسه بایستار ایلد احرازی سبقت ایتمکله اول مال کندن و احوق اولور و معنای مرقوم آنک مالی دارالخر به مسلم آخر غصب ایدوب بعده اول غاصب ردتله حربی اولدیغی صورته معدومدر زرا مال معهود بته حقیقه و نه حکماً یدنده موجود اولدیغندن غنیمت مسلمین قیلنوب سبیل اخذنی صاحبی اوزره مسدود اولمشدر و بعض اصحابمز دیدیلر که اشودارالخر به قبول اسلام ایکن حقتده وضع اولنان مسئله ایچوق غاصبی حین غصبنده حربی اولدوقده صحیح اولور بوقسه سابق الذکر ایکی مستأمن و ایکی اسیر حقلرنده وضع اولنان مسئله کی بونده دخی غاصب حین غصبنده مسلم اولوب صکره مرتد اولدوقده ترجمه اولدیغی و چه اوزره اصل کایده تصریح اولنان جواب قطعاً صحیح اولماز کورمز مبنسکه مؤلف همام اشو مسئله ده حق غاصبده فالغاصب فی لمن اصله دیوب انه یجبر علی الاسلام دیمشدر زرا غاصب حین غصبنده مسلم بعده مرتد اولوق مرادی اولیدی اول مرتد بعد الاسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف الیف الاجتهاد آنک حقتده فالغاصب یجبر علی الاسلام مقالنی ایراد ایدر ایدی پس توجیه کتاب ایچون کاتیدن صدور غلطه جلی ارتکاب یا خود مؤلف کرا جماب اولا بومسئله بی ایکی مسلم ینلرنده وضع ایتمشکن حسب البشریه و همی مسلمین غصب ایکن حریده وضعنه ذهابله وجه مشروح اوزره سرد جواب ایتمشدر دینلکی استصواب ایتمک کر کدر نکتته سی اولدر که غاصب مرقوم مسلم بولندوقده حربی مجر دار اسلامه بردخی و جهامن الو جوه محتمل الانتقاض اولمق اوزره متا کده اولمغله بعدالرده اسلامی قبول ایتمکده و جوب قتلی صریحدر بوقسه فیئده ادخال صحیح دکلدر و اگر بر مسلم مسلم آخره بر شیبی ابداع و مودع دیار ساره به خروج ایدر سه اول و دیده بی برابر اخرج اذن و رخصتن ایدان و اسماع اید کدنصکره مودع مرقوم ارتداد ایله دارالخر به لاحق اولمغله صاحب الو دیده دخی دارالخر به واروب حقی طلب اید کده مودعک منع و مکا بره سی متحقق اولوب اول بلادک ملکنه رفع اختصاص اید کدر تده اول ملک دخی ید مسلمی مانندن منعله دفع خصام ایلوب صکره اول بلادک اهل قبول اسلام ایلسه لر بوصورنده اول و دیده اول مودعه سالم قیلنوب صاحبی استرداد ایله بکام اوله مز زرا مودع مرقوم دار اسلامده ایکن اول و دیده بی ضمانت دکل ایدی و دارالخر به حربی اولمغله استهلاکی ضمانتی متضمن اولدیغی کی صاحبندن معنی دخی غیر متضمندر و هم دارالخر به بو معنی حکم غصبنده داخل و کندو دخی هنوز غصب ایتمش منزله نازل وقوت ملکاری ایله تمام احرازی دخی حاصل اولمشدر که بوندنصکره قبول اسلام ایلسه مال مز بورسما لکا و اصل قیلنوب غنیمته واقع اولسه صاحبی قبل القسمة بخانا و بعد القسمة دیلر سه قیبتله اکا تراصل قیلنور اما مسئله مز بوره دار اسلامده ایکن اول مالی غصب ایتمش اولسه بهر حال صاحبیه رد و ایصال اولنور زرا بوصورنده غصبه ضمانتی دار اسلامده ایکن مقرر اولمغله صکره دن دارالخر به بعد الطلب منعله ضمانتی معتبر دکلدر که حکم غصب اول هنوز باقی ایکن غصب ثانی اعتباره شایان اولمغله بو منعک وجود و عدمی میان کور پلور اما صاحبی دارالخر به طلب اید کده اول غاصب همان مالی اکا تسلیمه شتاب بعده مجدداً تغلبه کیرو اخذ و اختصاص ایدوب ملکاری دخی استرداد دن بد صاحبی قصر ایله قطع جواب ایلد کدنصکره اول دارک اهل اسلامه شرفیاب اولسه لر بوصورنده مال مرقوم سالما غاصب ایچون ایجاب اولنور زرا صاحبیه رد ایله حکم غصب اول منتهی اوزرینه لازم اولان

مسئله من بوزره اواخر کتابده باب معامله المسلم المستأمن من ائمتنا سنه بو مجله ذکر اولنان جوابک خلقی اوزره ذکر اولمشدر که مباحثه ظاهر اولور بته

د دعوتی ساقط اولوب بواخذی ابتداء حکیم خصبله منضبط اولمشدرن و بواجته حر بی بو لغله عصی موجب
 ضمان اولوب ملکری دخی صاحبی منع ایتمده که غضب مرقوم ایله غاصبک احراز می درجه تمامه رسان اولمشدر
 کذلک مسئله مرقومه ده غاصب رضائیه تسلیم ایجاب همان صاحبی برتقریله اخذینی تقدیرنصکره غاصب
 ملکرینه رفع خصام اول دخی بنه غاصب در ذی التزام ایلمسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذینش اولغله حکم
 سابقه نسوبه یه اقدام اولنور ز برامغصوب منه مغضوبی بد غاصبیدن اخذایلمده که غاصب ضما نندن وی و مال
 مرقوم مغضوب منه ایله دارالخزیه هنوز داخل اولان مال آخر حکمینه ملحق اولوب غاصب آتی اخذ وقوت
 ملکری ایله غلبه ایتمکله تمام احرازی محقق اولمشدر و اگر دارالخزیه اهل حریدن ایکی کسینه قبول اسلام ایدوب
 بعده احدی آخردن بر شیخی غصبه اقدام وصاحبی طلب ایتمده کند و مالشدر دیوانکار غصبه اتمام ایتمکله
 اول بلادک ملکرینه رفع خصام ایتمکرنده اول دخی بد غاصبده بوندیدندن غاصب ایچون مسلم قطعله
 دفع اخضام ایتمده که نصکره اول دارک اهلی قبول اسلامه ایتمده ایدوب اول ایکی کسینه دخی هنوز اسلام ایتمده
 ثابت واستوار اولمشدر بوضوئیه مغضوب صاحب حینه رد و ایثار اولنور ز بر اقتضای اعتقاد اسلامه غاصب
 اوزره رد عینی واجب اولمشدی صکره اهل دارک اسلامی و چوب مذکورک ایچق تا کیدینی موجب اولمشدرن
 و ملک اهل حر بی قوتیه مسلم مال مسلمی محرز و متمکک اوله منزه ایکی مسلم دار اسلامده ایکن حکم سلطان
 مسلمینه احدی مال آخره مالک اوله منزه ایکن حکم ملک اهل حر بیله نیجه متمکک اولور اما صورت مرقومه ده
 اول دارک اهلی قبول اسلام ایجاب بلکه مسلمین اوزر ز بنه استیلا ایلمسه لمغضوب اول مسلمینه قی اوله جتی
 ظاهر و مغضوب منه ملکی اوزره اقامت یکنه قیلنسه دخی اخذیه غیر قادر در ز بر بونده دخی غاصب مسئله
 مقدمه مثله مسلم اولغله مال مسلمی اصلا محرز اولمشدر و مغضوب منه دخی مالنی ایچق بدینه اعتبار ایله
 محرز اولور حتی دارالخزیه عقاری اوزره بدی متا کده اولدینندن عقاری محرز دکلدردی و حکم ایدوب
 وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالخزیه حر بی یه ایداع ایلمدیکی مالنی دخی محرز اولوب ایچق بدینه
 بولنوب یا خود مسلم یا معاهده ایداع ایلمدیکنی محرز در که کند و بدی احرازه صالحه بر بد معتبره محترم در
 و بومود علیتک دخی بدی کند و بدی مقامنده در ومعنای معهود بد غاصبده غیره موجوددر که غاصب مسلم
 اولغله بدی بد محترم ایسه ده مقام بد مالکه غیر قائم در پس مان مرقوم بر فردک بدنده بولیمان امواله ملحق
 اولغله فیته ملتصق قیلنور کور مزبسنکه دارالخزیه اسلامندن صکره مالنی دارالخزیه ترکله دار مزه
 خر و جند نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلمسه لم معاهده ایداع ایلمدیکنی غیری جمع اموالی
 ضمیمه ایفا اولنوب کرک قبل القسمة و کرک بعد القسمة مالنی اخذ واستیفا ایدوب مز ز بر حکم اخذی مالنی
 دار اسلامه احراز بنه منی ایکن احراز مز بورتحقق ایتمشدر و ذکر اولنسان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله
 تعالی عنه قیاسی اوزره نفع و تأصیل اولمشدر اما قول محمد رحه الله تعالی قیاسی اوزره جمع امواله معهوده
 کرک قبل القسمة و کرک بعد القسمة صاحب بلاشی مروده در مکر اول مالی دارالخزیه بحر بی مسلم مرقومندن
 غضب و بعد غصبی انکار اول دبارک ملکی دخی مالی مالکندن منع اجتنار ایلمه بوضوئیه احراز حر بی
 اول مالده قوت ملکری ایله تمام اولغله اکاملکله بکام قیلور اما بوضوئیه مال مسلم دارالخزیه کرک
 کند و بدندن و کرک مسلم اولان غاصبک و کرک حر بی اولان مودعینک یلرندن استغنام اونسه البته صاحبیه
 تسلیمی التزام اولنور و بومسئله تک بانی قریبا تقدیم و بیان اولندی و الله تعالی اعلم
 باب الوکالة فی القداء فی العبد المأسور * یعنی عبد مأسورک مولاسی فدا ایله عبدنی اشترایه بر کسینه بی توکیلنه
 متعلق بحث اصلدر بر کسینه تک عبدی اسیر اولوب اول کسینه عبدنی اعدادن اشترای ایلمن شخصندن مسئله
 اخذ ایچون آخری وکیل ایلمسه بوتوکیلی تجویز و تکمیل قیلنور که مشتریدن بنفسه اخذه مالک اولغله آخری
 کند و مقامنه اقامته دخی مملکدر و اول وکیل مقام اصلده قائم اولدقدن صکره مثله اخذ ایچیه دیک مشتری ایله
 شرعا محاصم و مقاوم و اخذ ایلمده مشتری به تسلیم عن آنک اوزر بنه لازم اولور ز بر ایچق عبد حق وکیل
 اولغله تسلیم فدادنی آنک اوزر بنه ایجاب و تحمیل اولنور نکته سی اولدر که وکیل مباشر عقد در و حقوق عقد
 ایچق عاقده متعلقه در و عاقد غیر ایچون عاقد ایسه ده حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد منزه در نته کم ابتداء
 شرایه وکیلده حکم شرعی بودر سوال اولنور سه که معنای مذکور شراده مستقیمدر که آید وکیل سبب ابتداء بلکه
 مباشر اولغله ملک مشری ابتداء کند و یه بعده حکم عقدی اوزره کند و دن خلافت جهتیله موکله ثابت کی قیلنور

مطلب المسلم ایلمک مال غیره غلبتک
 السلطان

مطلب حقوق العقد متعلق بالعاقده

ومعناى معهود ما نحن فیه غیر موجود در که بونده عبد ضما غصبک ملک قدیمیه از جوعی مقصود در پس لازمدر که
 بو باید وکیل همان صاحبی نظر فندن ترجان معبر کی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق و معهود اولسه
 جوابده در ز که اگر چه ما سورمه حقدنه افاده قیلنوب غصبک وجه اوزره ملک قدیمیه عاقد در اما اهدادن مشتری
 و اشدن اشترایه وکیل جقارنده ابتداء شرعا منزه ایلمدی و اگر محققدر که وکیل مشتری به خطایه شو عبندی اشترای
 قیلنوبک مسئله بکا اعطا قیل یا خود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قیل دیکله عقدی اضافت نغشده شتاب
 ایلمشدر و بومسئله عقدی مالک ایضا فندن مستغنی اولدیغی مواضعه طرف مالکندن معبر قیلنوب غیر معبر در
 اما وکیل مشتری به خطایه شو عبندی اشترای قیلنوبک مسئله مالکی اولان فلان بکا اعطا قیل دیکله عقدی اضافت
 مالک شتاب ایدر سه بوضوئیه هم ایله من وهم حق قبض عبد اکاشرا ایله امر ایلمن مالک حقدنه ایجاب اولنور
 ز بر بونده وکیل نفسی طرف مالکندن ترجان معبر قیلنوبک مسئله مالک رسوله نازل و حقوق عقد من متزل
 اولمشدر نظری وکیل صلحدر که اگر مدعی به خطایه فلانک بدنده بولنوب اوزره متعلق دعوا دن شوقال اوزره
 بکله مصالحه قیل دیو عقدی بنفسه نسبتله مصالحه ایدر سه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله
 مصالحه قیل دیو موکله نسبت ایدر سه وکیل عهدنه دن رهایات اولغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر
 بومسئله ده معنای فقهی اولدر که عقد محرز ایکی اصلندن اخذ شرعه مظهر اولمشدر ز بر اهرم غیره اضافتندن
 مستغنا سنده اعتبار ایله وهم اهدا دن اشترای ایلمن کسینه بو عقد ایله ایچنایلمدیکی مواضع متقابل سنده ابتداء ایلمدی که از له
 قیلنوبغه اعتبار ایله عقد من بونده شرعا مستطابه مشایخ بدیدار اولمشدر و خلعه و دم محمدان صلحه مشایخ
 دخی آشکار در پس شرایه مشایخ منه نظر ایله وکیل مز بوزر عقدی بنفسه مضاف قیلنوبده عوضیه ایچق کتیبو
 مظالمه اولنوب حق قبض دخی بکا مقرر قیلنور اما صلح و دم محمدان صلحه مشایخ منه نظر ایله عقدی مولای
 قدیمیه مضاف قیلنوبده آنک طرف فلان ترجان معبر موقوفه معبر اولوب اوزر بنه عهدنه دن بر نغشده و ایجاب اولغله
 غنله مطالبه اولنوب و حق قبض ایچق موکل اوزره مقرر قیلنور و علی کلا التقدر بر منی وکیل ادا و عبندی قبض
 و موکله اعطای ایلمده که نصکره موکل عبید ده بعهد الامر حادث اولمش بر عبیه واقف اولسه عیب مز بونده
 مخاصمه ایچق وکیل اوزره متوقفدر ز بر عبیه رد حقوق عقدندن و بو عقدک حقوقده وکیل کند و نفسی ایچون
 عاقد منزه ایلمدیکنی اولنور و الحاصل عقد من بوزر عبیه رد بونده ابتداء شرعا مکاشفه کاتن قیلنوبه وکیل
 حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبید یندن اخذ اولنوب مشتری بدیدارنده خصوصت ممکن اولنوب
 مخاصمه بر له عبیه رد واسترداد غنله ایچق وکیل قادر و متمکن اولور بوضوئیه عبید یندن اخذ اولنوب
 مشتری عیب مز بوزر بدندن اخذ اولندقدن صکره حادث اولمشدر بواضا ایدر سه ظاهر حال شاهد مقال اولغله
 قول مع الیمن آنک قول ایدوکی هو یادر ز بر حاکم حد و قی وقت سابقه اشناد ایچون بدلیس قائم اولدیجه
 اقرب اوقاته احاله سی لازمدر اما عبیدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قیاس ایلمه وکیل ایچون
 توکیل جدید بولمادجه خصوص عبیده مخاصمه یه قدرت یوقدر ز بر بو مخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی
 بو مخاصمه ده عبیدی بد موکلدن اخراجه محتاج واکا دخی غیر قادر اولغله توکیل جدید بولمادجه معتقد اولان
 لکن عبید هنوز بد وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمش اولسه وکیل عبیه زده توکیل جدید محتاج
 اولنوب یغندن بشفقه بعد الزد موکل زد عبید واسترداد نغشندن امتناعی مسموغ اولان ز بر وکیل بو باید وکیل
 بالشرعا منزه ایلمدیکنی اولمشدر و وکیل بالشراده حکم شرعی بوقدر ز بر اوزره ایدوکی بر شرح المختصرندن
 کتاب البیوعده شرح و محرز بر ایلمدی و اگر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکله عندنده موجود ایدی دیو
 ادعا ایدر سه بونده قول مع الیمن قول الوکیل ایدوکی هو یادر ز بر مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله
 قول بلا حجة قبوله شرعا کور بوب قول منکر مع الیمن قبوله آخری اولمشدر بوضوئیه وکیل عین ایدر سه
 موکله حضور و غیبتنه باقبوب عبیه زده قادردر مکر مشتری مد عا سنده اقامت یکنه به مباشرت اواره بوقدر اوزره
 یکنه ایله ثابت اتفاق خصمیله ثابت منزه نازل اولغله مشتری اوزره لازم اولان عبیدی مالک قدیمندن
 اخذ اولدیغی وجه اوزره ملک قدیمیه عاقد مصلحتی حاصل اولمش اولور اما مشتری بینه سی بولما بوب
 وکیل دخی یمنندن امتناع ایدر سه لزوم عبید موکله ارجاع اولنور ز بر عیب مذکور قبل الاسر عند الموکل موجود
 ایدوکنه عالم اولدقدن کاذبا عین اکامکن اولما غنله بوامتاعنده مضطر و بواضطراری ایچق غیر ایچون عملنده
 اکا لاحق اولغله عبیدک اول غیره لزومی مقرر در نظری شول وکیل بالیعدر که میعی اوزر بنه عبیه

مطلب تخلف الوکیل فی بعض
 الاماثل

رد وارجاع اولدوقده بئندن امتناع ایلنه لیکن بوضوئیده وکیل ادعاه مشتری اوزره عیب مذکورک عند الموکل وجودنی اقرار وموکل انکار اوزره اصرار ایلنه اول باده موکل عبدی وکیل ازام قطع کسب اقتضای ایدر زیر وکیل حین استخلا فنده سکوت اید و ب نکولله اوزرینه قضا اولحق ممکن ایکن بواقرارنده مضطر اولدیغی متبندر نظیری شول وکیل بالیعدر میعی حدوث مثلی ممکن اولان عیبله اوزرینه رد وارجاع اولدوقده همان اقراره اسراع ایلنه بوضوئیده وکیل موجب اقراری اوزره اقامت بئنه به اقدام ایدر سه ثابت بالینه ثابت باقرار الموکل مثللو اولغله عبد همان موکله ازام قیلنور و بوباده وکیل نفسی حقوق عهده دن بری قیلغده مضطر اولغله موجب اقراری ایلانده خصم شرعی ایدوکی مقرر در و اگر مسئله مزبور ده وکیل مشتری بی عندینده حادث اولان عیبندن ابرا قیلسه اراسی کندو حقیقه تصحیح واجرا قیلنور زیرا وکیل اول عیبله خصوصتده نفسی ایچون عاقد کی اولغله ایدن اراسی دخی نفسی ایچون منعقد قیلنور اما موکل بوضوئیده مجر در که دیلر سه عبدی اخذ ایله وکیل رضاسنه راضی اولوب دیلر سه عبدی وکیل ازامه تقاضی ایدر زیرا ابراه وکیل اگر چه معامله ایلدیکی مشتری حقیقه صحیح لیکن حق موکله باطل صریحدر نظیری شول وکیل بالشرایک که بعد الشرا عیب مشتری راضی وموکل عدم رضا ایله بتقاضی اوله نکتته سی اولدر که بوضوئیده موکل ایچون وکیل اوزره وکیل ایچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشیکن رضاه وکیل کندو حقی اسقاطده عامل وحق موکلی اسقاطده غیر عاقدین سوال اولنور سه که بوعقدک حکمی ایچون عبد مزبور ما سورنه اولان صاحب العبدک ملک قدیمه عودت اولوب بر فرد ایچون ابتداء ثبوت ملکه سینی بو عیبکن عبد وکیل ازام اولدوقده وکیل اکا ثمله تملکه نه وجهله کسب اهلیت ایدر جوابده دیر که ذکر اولننان حکم عقبنونده تمام اولمشدر که عبد مولاسبتک ملک قدیمه عود ایله انجام بولمشدر ایچون موکل قبول عیبندن امتناع وکیل اکا رضا کوسر تدر که موکل وکیل نه غارم اولدیغی ثمنه تملک ایش کی اولدیغندن ملک عیبندن ایچون موکله ثابت اولغی اقتضا ایلشدر حتی وکیل بالشرا دخی بوبله در که وکیل مشتری سه طرف موکله ن مالک اولوب طرف بایعندن مملک اولماز و اگر مسئله مزبور ده موکل عبدی قبضدن صکره غائب اولوب بعد وکیل عبدی کتور ب عیبله ره طالب اولدوقده مشتری سنک موکلک بعد التخص بوعبدی عیبله رد ایچون سنی مجد ذا توکیل ایددی دیوب وکیل دخی بلکه توکیل ایلدی دیسه بونده قول قول مشتری ایدوکی بی قال وقبلدر زیرا وکیل امر عارض اولان توکیل جدیدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسکله انکاره اجترای قیلشدر پس قول قول المتکر مع الیعدر لیکن استخلافی فعل غیر اوزره اولغله یعنی علم اوزره اوله جعی مستبندر بوضوئیده مشتری وکیل دن توکیل جدید اوزره طلب عین ایلنه وکیل اوزره عین تعیین اولماز زیرا وکیل مدعی اولغله اوزرینه ایچون بینه لازم و عین ایچون جانب منکره ملازم ایکن یعنی محلندن محل آخره نقل وتحويل حکم جوازه ملازم کوریلز بوضوئیده وکیل توکیل جدیدی اثبات نصرکه مشتری سنک موکلک عیب راضی اولمشدی دیوب وکیل آتی تکذیب ایلنه بونده مشتری امر عارض اولان رضاه موکلی مدعی وکیل منکر اولغله قول قول وکیل اولحق لازم التصویدر زیرا مشتری وکیل اوزره سن عیب راضی اولمشدیک دیوادا ایلدکه قول قول وکیل منکر اولدیغی کی رضاه موکلی ادعاستنده دخی بوعنی امر ظاهر در لیکن بوباده رضاه ایچون موکل اوزره ادعا اولغله وکیلدن عین استند عا اولماز زیرا استخلاف اولنسه علی وجه النیابه استخلاف اولمش اولور عیبده ایسه نیابت غیر جاریه در وهم بومثلو دعوا ده موکل حاضر بولنسه اول دخی استخلاف اولماز زیرا مشتری ایله قطعاً معامله به مباشرت ایشدر که آتی تحلیفه قادر اوله پس مقضی علیه اولان موکلی تحلیفه قادر دکل ایکن عبری تحلیفه نیجه مقتدر اولور امارضایی وکیل اوزره ادعا ایلدکه آندن مطالبه عین ایلنه بومطالبه اوزره تمکین اولنور زیرا بونده اوزرینه برنسه ادعا ایشدر که وکیل آتی اقرار ایلنه اوزرینه لزوم واستقرار ایدر و بزقربا بیان ایلدیک که بوضوئیده وکیل نفسی ایچون عا قدمزانه تنزیل اولنور پس اوزرینه رضا ادعا اولدوقده نصرکه انکار ایدر سه استخلافی بیداردن و بعد الاستخلاف نکول واجتماع ایدر سه عبد اکا ازام قیلنور بوضوئیده موکل قبول عیبده مجر در که بئندن نکولله بطریق البذل یا خود بطریق الاقرار وکیل عیب رضاسی مقرر در و اگر مشتری موکلک حال غیبتده عیب رضاسی اوزره حضور وکیلده اقامت بینه ایدر سه بینه ایله ثابت معاینه یا خود اتفاق خصمه ثابته کی اولغله مقبولیت بینه سی متبندر در حتی صکره دن موکل کلوب رضاسی انکار ایلنه مسوع اولماز که وکیل کندو طرفندن

خصم

خصم اولوب خصم اوزره بینه ایله رضاسی ثابت اولدوقده نصرکه انکار بینه التفات اولحق مشروع اولماز و اگر وکیل مشتری دن عبدک عیبی ایله رک اخذ ایش ایسه قول ابا حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عیب کرک عی کی عبدی مستهلک اولسون و کرک غیر مستهلک اول عبد موکله لازم قیلنور اما قول ابا یوسف و محمد رجه الله تعالی علیهما اوزره عیب غیر مستهلک ایسه موکله ازام قیلنوب مستهلک ایسه نه وکیلده و نه موکله ازام قیلنماز مکر ادهما اراده والتزام ایلنه نظیری شول وکیل بالشرا در که عبد اعجابی ثمن مثلی ایله اشترا قبله اختلاف مذکور بومسئله ده معروف ومشهور در اگر چه امام ابوحنیفه عامله الله تعالی بالظافه اللطیفه بومسئله ده وکیل ثمن مثلی ایله شراسی مشر و ط قیلشدر که وکیل شراده غین فاحشله تصرفی موکله عن اصل لازم اولدیغی امر مضبوطدر لیکن مانحن فیه ثمن ایچون مشتری ن اعدادن آنکله اخذ ایلدیکی مال معلوم اولغله موکل عبدی اخذ ایلدکه اوزرینه اول مالک لزومی امر مجزومدر وعند الامامین بومسئله ده عیب مستهلک ایله عقد شرایی موکل اوزره تنفیذ متعذر اولدوقده وکیل اوزره نفوذی مقرر اولور اما مانحن فیه وکیل رضاه مشتری بره اخذ ایوب بلکه اخذی ملک قدیمه عین و ملک قدیم دخی وکیل اولوب موکلک اولغله عقد شرانک وکیل اوزره عدم نفوذی متعین وموکل اوزره دخی تنفیذی متعذر اولدوقده بالکلیه بطلانی امر متبندر بخلاف ما تقدم وهو ما اذا علم بالعیب فرضی الامر به فان هناك قد عاد الی قدیم ملک الامر و تم موجب ذلک العقد ثم الامر بینه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعینه فیکون ذلک بمنزلة التملک منه ابتداء یعنی مسئله متقدمه که وکیل اول عیب عند الموکل وجودنی اقرار ایله یا خود مشتری بی عیب حادثن ابرا ایله عیبی یلوب موکل دخی عیب راضی دکل ایکن مجرد وکیل عیبله اخذ بینه راضی اولحق صورتی بشقه در اول باده بیان مشروح اوزره عبد اوله موکلک ملک قدیمه راجع واول وجهله موجب عقد لری تام اولدوقده نصرکه موکل عیب راضی اولدیغندن عبدی وکیل ازامی همان موکل من اول الامر عبدی وکیل مقابله عوضه تملیکی منزله نازل قیلنمش ایدی مزج فقیر دیر که بعینها نقل اولنان عبارته کاید اوله فرضی الامر به واقع اولوب بعده ثم الامر بینه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعینه وقوی موجب تساقض اولدیغندن بشقه مسئله متقدمه ده موکلک عیب رضاسی بولغله سابقه دخی مخالفی ظاهر در بناء علیه ترجمه مرده رضاه موکلی توجیهده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفت اولندی لیکن عبارته کاید فرضی الامر به قولنده لفظ امر ترک اولنوب ضمیر رضی وکیل راجع اولدی تناقض ومخالفت بولغله یوب بزخی محتاج کلفت اولماز ایدیک لیکن عندیمزده بولنان نسخ صحیحده موجود در والله اعلم انتهى و اگر برکسته عبدی اعدادن اشترا ایلن کسبه کلوب مولاسی بوعبدی سندن و بر دیک ثمنله اخذنی وکیل قیلدی دیکله مشتری قضاء قاضی بره یا خود بلا قضاء عبدی اکا تسلیه ابتداء ایلدکه نصرکه مولاسی کلوب توکیلن انکار ایلنه قول مع الیعدر ایچون آشکار در که اوزرینه توکیل لزوم عبد ادعا اولمشیکن منکر اولمشدر وقول قول منکر ایدوکی غیر متکر در حتی توکیلن اقرار ایلدکه وکیل عبدی کندو ایچون اخذی اکا ازام قیلنور پس منکر اولدوقده استخلاف اولنور اما عین ایلدکه عیبده مشتری به رجوع ایدوب وکیل لازم اولدیغندن بشقه وکیل بن نفس ایچون اخذ ایدر ده دیسه دخی مسوع اولماز زیرا اخذی ابتداء تملک اوزره اولوب بلکه مولاسبتک ملک قدیمه فدا ایله اعاده اوزره اولدیغندن اول اعاده متعذر اولدوقده بالکلیه بطلان اخذی مقرر اولمشدر اما برکسته طرف شقیعدن شفعه ایله اخذ دعوی وکالتله بعد الاخذ شعیک انکار توکیل بوبله دکلدر که آنده اخذی عوضله ابتداء تملک وجهی اوزره حادث اولغله وکیل اول ثمنله ما خودنده تملکنه باعث اولور زیرا شفعه ایله اخذ همان شراء میدامز لنده در پس موکل اوزره انکار توکیل ایله تنفیذی متعذر اولدوقده وکیل اوزره نفوذی مقرر اولور بوضوئیده وکیل مولاسبتک توکیل اوزره اقامت بینه ایدر سه ثابت بالینه ثابت باقرار الخصم مثللو اولغله عبد موکله لازم قیلنور بونده دخی حکم عهده قریا بومسئله نکه مثلنده بیان ایلدیگیز مثلادر و اگر مولاسبتک غیری بر شخص اجنبی عبد ما سوری اعدادن اشترا ایلن کسبه دن اشترا ایچون برکسته بی توکیل اول دخی ثمن مسعی ایله اشترا نصرکه مولاسی حاضر اولسه ایچون ثمن ثانی ایله اخذ ترک میانه مجر اوب بوبع ثانی بی نقضه قادر اولماز زیرا تقریباً اوزره شرع شریف مولاسی ایچون ایچون تصرف سابق اخذی نقض ایدن فدا ایله حق اخذنی اثبات ایشدر بوضوئیده مولاسی عبدینه اول وکیل بالشرا نکه هنوز بنده ایکن واصل اولسه موکل غائب ایسه آندن ثمنله اخذی قابلدر زیرا عیبده بولندجه وکیل کندو نفسی ایچون مشتری و موکلک باع منزله تنزیل اولنور حتی ثمنی مال نفسندن و برهش ایسه مقابله سنده عبدی موکلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم فی توجیه کتاب
مطلب اذا اخذ الوکیل بالشفعة ثم انکر الشفعه توکیل

قادر کذاک رأی موکله مطلع اولادین عبدی عیله رده مقتدر اولور اماه وکله تسلیم ایش ایسه مولای قدیمی
 ایچون وکیل اوزره سبیل قالمیوب همان موکلنی بولوب ثمنی اکا اعطاو عبدی آندن اخذ و تحویل ایدرز برامو کله
 تسلیمه وکله حکم بدی تمیم اولمشدر حتی بعد التسلیم موکل راضی اولماقیه عیله رده و مقابله نموده حبس
 عبده قادر اولمازومولای قدیمی ایچق ذی الید ایلله خاصه ایدر که خصوصتی اخذ ایچون ایدوکی متعین واخذنه
 دخی ایچق ذی الید دن تمکندر واکر وکیل مزبور اشترایدوب هنوز عبدی قبض ایچدین مولای قدیمی
 حاضر اولسه پنجه اول وکیل شراسنی قصدا نقضه قادر اولوب ایچق اعدادن اشترای ایلین کسسته نک یندن
 اول وکیل ویره چکی نماله اخذه مقتدر اولور زیر عیدینه آنک بدنده ظفر بولغله آندن اخذه قدرتی مقرر
 شول شفیع منزله در که مبعی مشتری به تسلیم ایدم هنوز بد باعده ایکن ثمن مشتری برله شفیع ایله اخذایله
 ایچق مسئله شفیعده شفیع ایله اخذی ابتداء تملک اولوب مبع دخی شدی ملک مشتری اولغله اخذی
 حضور مشتری به منوط قبلنور و ماخن فیقه مولای ابتداء تملک ایچوب همان ملک قدیمه اعاده ایتمکله اخذنده
 ذی الیددن غیرتک حضور مشروط قبلنور و بعد الاخذ عهده عبد وکیل بالشیرادن مرتفع و مولای اوزره
 منافع اولور زیرامولا سبک اخذنده وکیل مشتری یکنارنده منعقد اولان عقدا ایله مستحق اولان قبض فوت
 اولغله عقد مزبور حکما بالکلیه منهدم واخذی قبل شراء اوکیل اخذ اولغی سلکنده منظم اولمشدر و حکم
 محرر قبل قبض مشتری بد باعندن اخذایله شفیعده دخی مقرر واکر ماخن فیقه وکیل عبدی قبض
 و مولای بد وکیلدن اخذایتمش اولسه عهده عبد وکیل اوزره ثابت اولور کذاک وکیل موکله تسلیم و مولای
 یدموکله دن اخذایتمش اولسه بینه بویه در بصورتده مولای عبده بعد الاسر حادث اولان عیبه واقف اولوب
 قضاء قاضی ایله رد ایلسه نظر اولور اکر موکل یا وکیل اوزره رد ایدر سه عبد اول موکله لازم قبلنور اکر اعدادن
 اشترای ایلین کسسته دن اخذایتمش اولغله عبد اول کسسه به راجع اولمش ایسه وکیل و موکل ایچون اخذ عبده
 سبیل تعرضی منقطع اولور زیر اقریبا بیان ایلدیک که مشتری ایله یکنارنده جاری اولان عقدری قبض مستحق
 فواتی ایله متقض اولمشدر پس قبل تجدد العقد عودنه متعوض اولماز نظیری بینه مسئله شفیعده در لکن وکیل
 اوزره بلاقضاء رد ایدر سه عبد اول وکیل لازم قبلنور زرد مزبور حق موکله شراء مبتدای منزله اولغله حکمی
 موکله لازم اولماز واکر عبد ماسوری اعدادن اشترای ایلین کسسته دن نماله اخذ ایچون مولای قدیمی برکسسه بی توکیل
 ایدوب اول دخی اخذایدوب موکله تسلیم ایچدین بدنده هالک اولسه موکل اوزره هالک قبلنور زیر قبض وکیل
 موکل ایچون اولغله مانع شرعی بولماقیه بدی بد موکله مساو یدر اماهلاکی قبل قبض اوکیل بد مشتری واقف
 اولسه حکم اخذی متقض اولغله وکیل و بدی نماله مشتری اوزره راجع اولوب کندو مالدن و برمش ایسه
 کندو به سالم و مال موکله دن ایسه موکله تسلیم ایدر واکر بصورتده مال وکیلدن اولان نموده مشتری اوزره تلف
 وتوی واقف اولسه موکل اوزره بر شیشه راجع اوله مزبور ثمنی مال نفسندن اعطاسه موکل ایچون عامل اولوب
 ایچق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسی ایچون عاملدر که مطالبه ثمن موکله متوجه اولوب ایچق وکیل
 متوجهدر بناء علیه عبدی وکیل قبض ایلدیکه مالدن و بدی ثمنی استیفا ایدنجیه دک عبدی موکله دن حبسه
 قادر در و بعد الحبس هالک اولسه مال وکیلدن هالک و ثمنی موکله دن ساقط اولور زیر احین حبسنده وکیل بنفسه
 عبدی نماله موکله اعطا ایش کی اولوب اعطاسی فائت اولدقده ثمن دخی غیر ثابتدر و حکم مرقوم وکیل
 بالشیراده معروف اولغله بو دخی اکا قیاسله معلومدر کذاک بعد الحبس بدنده ایکن عبده بر عیب حادث اولسه
 مولای قدیمی محیردر دیلر سه جمیع نماله اخذ و دیلر سه عبدی وکیل ثمنی ایله ازام ایدر زیر وکیل بعد المنع حق
 مولاسنده اعدادن اشترای ایلین کسسته مقامنده قائمدر بناء علیه اول عیبک حدوثی صنعی ایله و بلاصنع اولحق حق
 مشتری مزبور رده مستوی اولدیغی کی حق وکیلده دخی مساو یدر اماه بو مسئله ده وکیل بالشیرا شقه در که
 بعد المنع صنعی ایله بر عیب حادث اولسه نمندن حصه عیبک موکله دن سقوطنه باعث اولور زیر ابو مسئله ده وکیل
 منزله باعنه تنزیل اولنور فرق مذکورده معنای فقهی اولدر که ماخن فیقه موکله اخذی ایچق عبدی ملک قدیمه
 اعاده ایچون اولوب فیداسی اصل عبد مقابله سنده معتبر و وصف عبد غیر معتبر اولغله فوات وصف مکتسبه
 اولوب اولما مقی برابر وفادان بر شیک عدم سقوطی مقرر در اما شراء مبتدای شقه در که آنده وصف مشتری
 مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده نمندن بر حصه بی اخذ و تحمل ایدر بناء علیه ماخن فیقه
 وکیل بعد الاخذ مشتری به اقاله ایلسه اقاله سی موکل اوزره نافذ اولماز زیر اخذنده موکله ملک قدیمه رجوع

ایتمشکن بلا رضاء وکیل اشترای قدیمی عقدا ایله ملکندن اشترای مشروع اولماز که اقاله حق وکیلده بیع
 مبتدای منزله تنزیل اولنور واکر عبده ماسوری اعدادن اشترای ایلین کسسته اول عبدی مولاسنده تسلیم ایچون
 بر شخصی توکیل ایلسه بو توکیل تجویز وکیل اولنور وکیل وکیل بالبع منزله تنزیل اولغله
 مولاسنده تسلیم ایدنجیه دک عقدا ایله مواخذة اولنور ثمنی دخی مولاسندن اخذ و تحویل ایدر و حکم محرر ماخن فیقه
 دخی اظهردر که بیان سابق اوزره مشتری مرقوم کندو حکمی عودنه نازل قبلغله بو تصرفی حق مولاده
 فذایله ملک ذی نماله ایسه ده کندو حقه جمع میدامنز له نازلدر واکر مشتری مزبور عبدی بر جاریه
 مقاله سنده بر شخصه بیع ایدوب قبل التما بص مولای قدیمی حاضر اولسه عبدی ذی الیددن قیمت جاریه بی
 و بیوب اخذه قادر اولور زیر حق موی نقض تصرف اولوب ایچق حق ثمن ثانی ایله اخذایکن جاریه
 دخی ذوات امثالدن اولغله شفع الدار کی قیمت جاریه ایله اخذه استیحصال ایدر بعد مشتری اول اولان باعده
 مشتری ثانی یکنارنده عقدا ایله مستحق اولان قبض قوت اولغله بیعاری منقض اولوب جاریه بیع ملک مشتری ثانی
 اوزره باقیه و باع جاریه تک قیمت مستحق و عهده موی دخی بیع اوزره ثابت و متعوض قبلنور اما مولای
 بعد تمام التما بص یا خود بقصد قبض الحد و قبل تسلیم جاریه حاضر اولسه عبدی ایچق مشتری ثانی بدین قیمتی ایله
 اخذنده قادر اولوب عهده شی دخی بیع اوزره ثابت و جاریه ملک باع اوزره مقرر قبلنور زیر باعاری یکنارنده
 باقی و قبض عید ایله نهایت مر تقیدر بو صورتده باع اول جاریه ده بر عیبه واقف اولسه ایچق جاریه بی مشتری ثانی
 اوزره رد و قیمتی آندن اخذه قادر اولوب غیرتی کسسه به مقتدر اولماز که دخی ایچق قیمت جاریه ده مقرر در کور مزبشنکه
 غنشدی مولای اخذ ایلسه ایچق قیمت جاریه ایله اخذایندر کذاک مولای مشتری ثانی بدین اخذایچدین
 باع جاریه بی عیبه رد و عیدنی بلاقضاء القاضی اشترای ایدوب صکره مولای حاضر اولسه بیع قیمت جاریه ایله
 اخذه قادر اولور زیر ناقض مایع کندو رضای ایله حاصل اولدقده مولاسنک قیمت جاریه ایله حق اخذی
 باطل اولماز اشترای عقده زدن عند مزده ظاهر اولمشدر که حق باع ایچق قیمت جاریه ده ثابت و مشتری تسلیم
 قیمت قادر اولغله شی آخر اکلارم و مقرر اولماز نظیری مسئله شفیعده در و زقریبا بیان ایلدیک که بدل دار قبل
 اخذ الشفع جاریه بیکن اخذ شفیعده قیمت جاریه به متعوض اولدیغی کی بدل جاریه دخی شفیع داری اخذدن
 صکره قیمت جاریه به متعوض اولور ماخن قیمت دخی اکلما نلدر اما مولای مشتری ثانی بدین عبدی اخذایچدین باع
 جاریه بی قضاء قاضی برله رد و عبدی اشترای ایله کد صکره مولای حاضر اولسه بو نده اعدادن اشترای قبلدیغی
 نماله اخذه قادر اولور زیر باع ثانی قضاء قاضی ایله منقضی اولحق عدم اصلی حکمنده دخولی مقتضی لکن
 حکم شفیع بویله دکلدور بر شفیعده باع و مشتری یکنارنده بیع جاری حکم عدمه داخل اولسه حق شفیع باطل
 اولور انرا یسه شفیعک حق اخذی ظاهرا اولدقده صکره ایطاله قادر دکلدور اما ماخن فیقه بیع ثانی حکم عدمه
 داخل اولسه دخی حق مولای قدیم باطل اولماز کذاک مشتری ثانی عبده بر عیبه واقف اولوب باع اوزره رد
 و جاریه بی سنی اشترای ایلسه قضاء قاضی ایله اولوب اولماق تفصیلی بونده دخی ایراد قبلنور واکر باعده مشتری
 بیعاری اقاله ایلسه زینه مولای دیلر سه عبدی قیمت جاریه ایله اخذ ایدر زیر بیان ایلدیک که مولاسنک
 حق اخذی ایچق تصرف سابق ایتمک اوزره ثابتدر و اقاله لری حق مولاسنده بیع مبتدای حکمنده اولغله
 ایچق آخر الائمان اولان قیمت جاریه ایله اخذنده قادر اولور واکر مشتری ثانی عبدی بعد القبض باع اوزره
 رد ایتمشکن یا خود قبض وعدم ردندن بشقه نفسی ایچون شرط خیاری دخی ایتمشکن مولای حاضر اولسه
 عیدینه آنک بدنده ظفر بولغله بدندن قیمت جاریه ایله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اکر شرط خیاری
 منعادم ایسه جاریه باعنه و قیمتی مشتری ثانی به سالم قبلنور واکر شرط خیاری موجود ایسه بینه نظر اولنور
 اکر خیاری شرط ایسه مشتری ثانی محیر قبلنور دیلر سه جاریه بی باعنه سالمه قیلمه کندو دخی مولاسندن اخذ
 ایلدیک قیمتله اکتفا و دیلر سه اول قیمت باعنه تسلیم و جاریه بی آندن اخذی مقرر ایدر واکر خیاری بیع ایسه
 ایسه جاریه باعنه سالمه و قیمتی مشتری ثانی به مسئله قبلنور نکسته سی اولدر که خیاری بونده عقده رضایله عیده مالک
 ایچق جهالت اوصافنه بناء رده تملک ایدمی شدی مولای اخذایدوب ردی متعذر اولغله سقوط خیاری
 مقرر اولمشدر اما خیاری شرطده مشتری ثانی جاریه تک ملکندن خروجه مانعدر که جاریه حقه خیاری
 خیاری بعدر و معنای مرقوم قبل الرضا تملک بخاریه به رضای معذور قبلنور پس بدندن عقدا اخذ اولدقده صکره
 کندو خیاری اوزره باقی قاعله دیلر سه جاریه ده عقدا رضای برله آتی باعنه تسلیم و دیلر سه عقد جاریه بی

فصله قیمتی باعه رد و جاریه سین اخذ و تلقی ایدرز را بیان سابقه متین اولشدر که صدی مولاسی اخذ ایلد کده
حقن بایع قیمت جاریه ده متعیندر بوضوئیده مشتری تانی مدت خیار منقضیه اولجبه دك برجانی اختیار ایلزسه
انقضاض مدله خیاری ساقط و عقد جاریه تام اولغله جاریه باعهده و قیمتی مشتری تانیده استقرار ایدر و اگر مشتری
تانی بعد المایعه و قبل التقایض صدی خیار رویت یا خیار عیب یا خیار شرطسه بایع اوزره رد ایلد کده نصکره
مولاسی حاضر اولسه باعدن اعدادن اشترا قیلدیغی منله اخذده قادر اولور زرا اسباب مذکوره ایلد کده بیع
تانی بالکلیه زائل و عدم اصلی حکمنده داخل اولشدر و اگر بوضوئیده مولاسی مشتری تانی فسخ عقید ایلدین
حاضر اولوب صدی باعدن قیمت جاریه ایلد اخذ ایلسه اول قیمت باعه سالم و جاریه بی قبض ایتیش ایلسه آتی
مشتری تانی اوزره ردی اوزرینه لازم اولور زرا بیان ایلدیک که عقد تانیک فوات قبض مستحق ایلد انتقاضی
مقرر اولبده خیارک وجود و عدمی غیر معتبر در و اگر بوضوئیده ده قاضی صدی قیمت جاریه ایلد مولاسی ایچون
قضاض نصکره مولاسی قبل القبض یا بعد القبض عیدده عیب حادث کوروب بایع اوزره رد ایلسه مشتری تانیک
عیده سبیل وصول مفید اولور زرا صدی قیمت جاریه ایلد مولاسی ایچون نفس قضا یکنلریده بیع تانیک انتقاضی
بلا تجزیه عدم عودت اوزره اقتضا ایلشدر نظری مسئله شفعه در که قاضینک بایع اوزره شفع ایچون شفعه ایلد
قضاسی بایع و مشتری یکنلریده اولان بیک شفع عینله رد ایلسه دخی بلا تجزیه عدم عودت اوزره انتقاضی
اقتضا ایدر و اگر عید ماسورک مولای قدیمی عیدی اعدادن اشترا ایلین کسنده دن منله اخذده بر شخصی توکیل ایدوب
اول وکیل مشتری مرقومه خطابه شعوعیدی مولاسی اولان فلائه منله اعطا قبل دیو عقدی مولاسی سستی تفصیل
و مشتری اعطا قیلدم دیو عقد من بوری تکمیل ایلسه بونده وکیل نفسی بقی قیلوب عاقد مغلله من اوزرینه
واجب اولوب موکل اوزره تحصیل اولور اما بکا اعطا قبل دیو عقدی نفسیه منسب قیلسه جواب مسئله
منقلب اولور کذلک مولاسی اولان فلائه منله اعطا قبل بن سنک ایچون اول مننه ضامن اولوق اوزره دیسه یا خود
ا کا اعطا قبل بن مالیدن اولان غنی ایلد دیسه بنه من وکیل اوزره مرتب اولور زرا ضمانی نفسی اوزره اشتراطی
یا خود غنی مال نفسیه نسبی عقدی نفسیه نسبت منزله نازل یا خود دخی اقوادر اما بونلرک عقدی نفسیه نسبت
منزله نازل اولد قاری وکیل بالصح مسئله سنده حاصلدر که صالح فلا نامن هذه الدار علی الف درهم
علی انی لها ضامن یا خود علی الف درهم من مالی یعنی شوار دن فلان ایلد بیک درهم اوزره مصالحه قیل
بن اول بیک درهمه ضامن اولوق اوزره یا خود بن مالیدن بیک درهم اوزره دید کده بوقولی صالحی یعنی عینله
فصلحه قیلد بیک منزله نازل و مال مرقوم موکله الزام قیلنوب وکیل اوزره تحصیل اولور اما دخی اقوی
اولد قاری وکیل بالخلع مسئله سنده هویدا در که اخلعها علی الف من مالی یا خود علی الف علی انی ضامن لهما
یعنی شوعور تی خلع قبل بن مالیدن بیک درهم اوزره یا خود بیک درهم اوزره بن ا کا ضامن اولوق اوزره دید کده
مال مرقوم وکیل اوزره واجب اولور و معلومدر که وکیل عقدی نفسیه نسبتله اخلعی یعنی بی خلع قبل دیسه
اوزرینه نسبه مرتب اولماز پس بومقدمه لردن هویدا در که کرک اشتراط ضامن و کرک عقدی مال نفسیه نسبت
وکیل اوزره ایجاب بدله عقدی نفسیه نسبتدن اقوادر و ما من فیه من وکیل اوزره واجب اولد کیده
اعدادن اشترا ایلین کسنه موکل اوزره رشیی مستوجب اولماز و اگر اهل حرب برکسنه نیک ایکی بوزدره من و زینده
بر اریق فضه سنی استلاب ایدوب بعد الاحراز بر مسلم آنلردن اول اریق حسن صناعت وجودت صبا غتی
صبیه ایکیوز الی درهمه اشترا و اجلاب ایلسه مالک قدیمی دیلر سه بنه ایکیوز الی درهمه آتی اخذده
قدرت ایلد اولور زرا بیان ایلدیک که عیدک مولای قدیمی عبدی ایچون مشتری نیک فدا سنده و بر دیک نسبه ایلد اخذ
و استبقا ایدر و بوبانده دخی مشتری فداء اریقده مقدار من بوری ایفا قیلشدر و حکم مذکور مسئله اریقده
دخی صحیح و سالیدر که مالک قدیمی ابتداء عوضله تمک ایتوب هم ان فدا ایلد مالک قدیمه اعاده ایتکله بومعامله ده
معنای ربوا قائم اولماز و مالک ایچون مقدار مذکور ایلد حوز اخذنی نابت اولد کده اول مقدار ایلد اخذده غیر
توکیل دخی مثبت اولور که وکیل حکم موکلی مستثبدر و موکل یا خود وکیل قبل التقایض مشتری نیک نقرق
ایلسه ل اخذلر نه نفضله خلل تطرق ایلز زرا باب ما یجزه العدو مسائلنده ز بیان ایلدیک که اخذ مذکور
فدا اولوب شراه مبتدا اولمغلله آند قیض یجلین شرط قیلدیغی هویدا در بوضوئیده وکیل فدائی کندیو
ادا و اریق قبض ایلسه موکلدن فدا سنی اخذ ایلدیجه دك اریق آندن منعه قادر اولور و بعد المایعه وکیلده هالک اولسه
جمع فدا سنی ایلد مال وکیلدن هالکدر که بوبانده وکیل ایچون اعدادن اشترا ایلین کسنه حکمنده اولغله نیک مسلکته

طلب التوکیل بالصح اذا ضمن
البدل او اضا فة الى مال نفسه

سالکدر توضیحی اولدر که برکسنه اشجار نخلی مشتل براضی تمدن برکیل ایلد اشترا به شخصی توکیل اول وکیل
دخی اول کبی مالندن تقدایله اشترا و قبضدن صکره اول کبی ادا ایلدیجه دك نخلی موکلدن منع ایدوب بونده شم
نخلدن برکیل تمدنی حاصل اولسه بنه موکل ایچون بالکنز برکیل تمری و ربوب اول نخلی تمری ایلد اخذ ایلد ممکن وید
وکیلده حادث اولان ز یاده ایلد یکنلریده معنای ربوا غیر ممکندر زرا بوبانده وکیل مقام باعه قائم اولغله نخل من بوز
کیل مذکور قبل القبض بونده ایکن مقرر اولد کیده یعلری باطل اولدیغی کبی بونده وکیلده ایکن مقرر اولد کیده
بنه یعلری غیر زائلدر کذلک وکیل عیب نخله و فوفند نصکره اکاراضی و موکل غیر رضای اولسه نخل من بوز بنه
کیل واحد ایلد وکیلده لازم قیلنوب یکنلریده معنای ربوا قائم اولماز زرا لزوم مذکور یکنلریده جاری بریبع مبتدا دکلدر
و معنای ربوا ایچون معاوضه علی سبیل المقابله ده هویدا در و مؤلف جلیل اجله الله تعالی برؤیه جلاله الجلیل مسئله
من بوزده اوزره سرد دلیل ایدوب در که کور من مستکله وکیل من بوز اول ارضده بعد الاثمار بر عیب کوروب بایع اوزره
آتی رد و اعطا قیلدیغی کیل تمری استرداد ایلسه بونده ارضی و نخلی و تمدن برکیلی بنه تمدن برکیل ایلد رد ایتیش
اولور و بومعنی جائز اولغله ما من فیه دخی جا ز کور بلور لکن حکم مذکور آنکله مشروطدر که ارض مرقومه
قبل قبض الوکیل بونده ایکن مقرر اوله اما بعد قبض الوکیل مقرر اولد کیده بعد القبض حادث اولان ز یاده عیب
رده مانع اولغله وکیلک حق ردی مرتفع اولور توضیحی اولدر که برکیل بیک بشوز درهم قیمتی اولان عیدی
بیک درهمه اشترا دن صکره برکسنه اول عیدی بونده یا خود بونده وکیلده ایکن خطاً قبل ایلسه بونده دخی
جواب ایچون قریباً تحصیل مقرر ده بیان ایلدیکیز وجه اوزره استصواب اولور که قائلدن قیمت عید اولان
بیک بشوز درهم اخذ اولنوب باعه ایچون بیک درهم اعطا قیلنور وجه توضیح اولدر که کرک بومسئله ده و کرک
مسئله نخیلده مبعده حدو ث ز یاده ایلد بیوع مستقبله ده ممکن اولان حقیقت ربوا ممکن اولماز و مسئله
اریق دخی بوقیاس اوزره تحقیق اولنور که وکیل آند بوعیب حادث کوروب مشتری بی آندن ارا ایلد کده
موکلی رضادن ابا ایلسه وکیلک ادا قیلدیغی فدا و زیندن کتر ایلسه ده اریق من بوز اول فدا ایلد وکیلده
ایفا اولنور زرا یکنلریده جاری اولان معامله من کل وجه عقد مبتدا اولم مغلله آند حکم ربوا ممکن

اولما مق هویدا در والله اعلم

کتاب الکراهیه * یعنی مسلمین و مجاهدین حقارنده مکروه کوریلن اعمالی حاوی ابواب عمقه التفاویدر
باب مایکره ادخاله دار الحرب و مایکره * یعنی تجار مسلمین حقارنده دار الحربه ادخالی مکروه کوریلوب کوریلین
اشیاده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة سمک پناه دید بیکه تاجر مسلم
اهل حربه کراع و سلاح و رقیقندن غیر هر سنه بی حل و ایصالی اگر چه جائزدر لکن مسلم تباعد مشرکینله
ما مور اولغله آنلره ایصال شی نافع و طرفلرندن جلب منافع ایتکله عندمده رتبه استجابی جائزدر قال علیه السلام
لا تستصیبا ثمار المشرکین یعنی امور بیکزده مشرکینله اسفشاره ورأی و تدبیر بی قبول ایتکنز و قال علیه السلام
انا بری من کل مسلم مع مشرک لا تراأی ناراهما یعنی بن مصاحب مشرک اولان هر مسلمین بری من زرا کرکدر که
مسلم جوار مسلمینده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشرکدن شویله بیعید اوله که احدهما نیک ابقاد نار ایلدیکی
موضعدن نار آخر رویت اولنجه انتهی و اهل حربه تجارت ایچون حل امتعه نوع مقرر بیلر بی موجب اولغله
اولی اولان مسلم آتی مرتکب اولماقصد و هم اهل حرب حل اولنسان طعام و متاعله کسب قوت و منفعت ایتلری
اظهر و اجلی اولغله مسلم ایچون سبب قوتلر بن اکتسابدن اجتنابی اولی در غایبه الامر طعام و ثياب مثلاً نسبه لری
آنلره ایصال مستوجب باس و وبال دکلدر زرا مرید که تمامه بن مال الحنفی رضی الله تعالی عنه زمان نبوده
اسلامه شرفیاب اولوب دیارندن جلب اولنسان طعامی اهل مکه دن قطعه شتاب ایتکله اهل مکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم جنابلرندن آنلره حل طعام خصوصنده تمامه به رجاء رخصت بانبده نجر رکاب ایلدیلر
و اول یامده اهل مکه جناب رسالتمآله بحار بین ایکن بنه تمامه به حل طعامده اذن و رخصتله آنلره انعام ایلدیلر
پس جواز مرقوم بزه بوقصده دن معلوم اولشدر نکته سنی اولد که مسلمینک دیار مشرکینده بولنسان ادویه
و امتعه به احتیاجی جاری بده یکنلر ایلکن زرا دیار بیزده بولنسان نسفه لری آنلردن منع ایتدی بیکزده آنلرک دخی منع
ایده جکلری آشکاردر و بر تاجر مسلم دیار اهل حربدن منافع مسلمینی جلب ایچون عازم اولد کده بزم دیار بیزده
بولنسان بعض اشیائی آنلره ایصالی البته لازمدر و معنای من بوز بوبانده رخصت شرعیه بی مستلزمدر ایچون
کراع و سلاح و رقیقندن رشیی آنلره ایصالده شرعاً طریق بوقصد و بوحکم مقبول ابراهیم النخعی

وعطاء بن ابی رباح و عمر بن عبد العزيز رحمهم الله تعالى دن دخی متقولدر نکته سی اولدر که اهل حرب کراع
 وسلاحه البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدر حال آنکه مسلمین وقتلوهم حتی لاکون فتنه نص قطعی
 الصدوری اوزره فتنه محاربه لرین دفعیون مقاتلین قتل وشوکتترین کسرا ایله مأمور لدر وحکم مذکور کراع
 وسلاحه ثابت اولدقده رقیقه بطریق الاولی متبدر که رقیق بنفسه قتال ایدوب یاخود نسلندن بر مقاتلی
 استحصالی اید جکدر واهل حرب رقیق کبی مقاتل ایله تقویاری کراع وسلاح کبی آلت قتاله تقویارندن
 فائق ومنع و تخریمه اول تابندن زیاده لایقدر کذلک آندن ترتیب سلاح اولسان حدیدی آنره جل وایصال دخی
 خبره مشر و عدر که حدید فی الاصل سلاح و قتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وازلنا الحدیدیه فیه
 بأس شدید یعنی بز عظیم الشان حدیدی ایزال و ایجاد ایلدیک که جمیع آلات حروب آندن اخذ اولمغله آنده
 حرب شدید وارد و اهل حرب به جلی ممنوع اولدقه مصنوع وغیره صنوعی برابر نکته سی اولدر که حدید اصل
 سلاحدر و بر اصلدن حاصل اولان فرعه ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور فرعه منجمده موجود
 اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمز مینسکه محرم بیضه صدی کسرا ایلد که قتل صید ایله لازم اولان
 جزا اوزرته لازم اولور حال آنکه کسریضه ده معنای اذی وازاله امن غیر قائمدر و حسن بصری رحمه الله
 تعالی دن منقولدر که بین المسلمین واقع اولان ایام فتنه ده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کور یایدی ایسته
 یونقل جلیل حکم مذکوره دلیدر و بز دخی بوقولی اخذ ایدوب دیز که ایام فتنه ده بیع سلاح سبب نهیج فتنه بی
 اکتسابی متضخدر حال آنکه بز ترسکین فتنه ایله مأمور زغال علیه السلام الفتنه نائمة عن الله من یقظها
 وزمان فتنه ده اهل فتنه به بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حرب به جل وایصال کراهتی
 بطریق الاولی در بوند نص کوره معلوم اوله که بر مسل دارا حرب به امانله داخل اولدقده اول مسل حقدده اموال
 اهل حربی طیب خاطر لری حاصل اولدقد نص کوره نه طریقه اولور سه اخذ و تملکی رخصت شرعیه بی
 مشتلدر زیرا مسل امانله دخول ایتمکله اموال اهل حرب معصوم اولما مشدر ایچق عقد امان عدم خباتی مستلزم
 اولمغله خباتندن تخریم اولور لازم اولمشیدی پس اسبابدن رسیده خاطر لرین مطیب قلوب ماللرین اخذ
 واستلاب ایسه مال مساحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب و اجلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیی
 بی ازیاید و بو حکم سویده اسیر و مستأمن مستویدر که بوناردن هر بری اهل حرب بدرهمی ایکی درهمه یاخود
 منته بی بر قاج دراهمه بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض ماللرین اخذ واستحصالی ایسه اکاطیب و حلال
 کوریلور و قول مذکور امام ابو حنیفه و امام محمد رحمه الله تعالی علیهما ک مذهب منصور لدر امان سفیان ثوری
 رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر و قول ابی یوسف رحمه الله
 تعالی دخی بویله در لکن بر آنلرک جوابلرنده دیز که مستأمن واسیرک مفارقتلری ایچق طیب خاطر لری بوغیکن
 اخذ ماللری اسیر ایچون جائز و مستأمن ایچون غیر جائز اولدقه مغایرتلرنده ندر اما طیب خاطر لری بوند قد
 مستأمن اسیر ایله مستویدر که اوزرته حرام اولان معنای غدیری غیر محتویدر و قول مشروح المأل اوزره
 شول حدیثله استدلال قبلندیکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم جیش فارس اوزره
 اوچ سنه به دنک غلبه اید جکدر در دیواهل مکه ایله اون عدد ایل قلوبی زیاده قیل ومدت غلبه روی دخی تمتد قبل
 ایلد که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ایها الذین آمنوا کفوا عن قلوبکم وکفوا عن قلوبکم وکفوا عن قلوبکم
 دیواهل ایتملریله عدد شرطی یوز قلوبسه ومدت غلبه بی طقوز سنه به ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال
 اهل حرب جائز اولمیدی رسول الله علیه السلام آنکه امر ایلمز ایددی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
 بو باید صدق قولی ظهور ایدوب اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قبلنسان یوز عدد قلوبی اخذ وحضور
 رسالتنا هیده احضار ایلد که آنلری نصد قله امر ایلدی لکر چه سفیان ثوری بو حدیثک ظاهری ایله
 استدلال و حلال طیب اولمیدی نصد قله امر ایلمز ایددی دیو بسط مقال ایلمدر لکن بز جوانده دیز که
 حرام اولمیدی رسول الله علیه السلام اول مال اوزره بقایله امر ایلمز ایددی و بو طریقه اول مال مالک اولمیدی
 آنی نصد قله امر ایلمز ایددی پس عندمیزده ظاهر اولمشدر که فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار
 ایتمک یعنی اوزره تشکر ایچون نصد قله امر ایلمز ایددی و حکم مذکور اوزره بدلیل دخی شول حدیث جلیلدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ثلثی مکه ده ایکن رگانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کوره مصارعه
 ایلمز ایددی و رگانه مصروع و مغلوب اولور سم ثلث اغنامی ویره دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامی اخذ

مطلب اذا کسر الحرم بیضه
 الصید فطیبه البراه

الفلوس من الابل بمنزلة البزاره
 من النساء کذا فی العرب

ایلمز ایددی پس فعل مزبور مکروه اولمیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایلمز ایددی بعده دفعه ثالثه ده
 صرع وغلبه لری ظاهر اولمشیکن رگانه مکاره به قیامله بنم آرقه می ره کتورمش کسبه یوقدر وسن بی صرع
 ایتمک دیومنازعه به اقدام ایتمکله آلدقاری اغنامی اوزرته رد وانعام ایلمز ایددی لکر چه سفیان ثوری رحمه الله
 تعالی ینه بو حدیثک ظاهری ایله استدلال و مال مزبور حلال طیب اولمیدی آنی رسول الله علیه السلام
 رد ایلمز ایددی دیو تاید مقال ایلدی لکن بزینه جوانده دیز که مکروه اولمیدی رسول الله علیه السلام الا شروع
 واقدم ایلمز ایددی بلکه رد اغنام ایچق رگانه اوزره تفضل وانعام ایچوند که رسول الله علیه السلام نیجه دفعه
 مشر کینی تألیف بره اسلامه ترغیب ضمنتده بو مثلوا کرامله تطیب یور مشدر و حکم مذکور اوزره بدلیل قوی
 دخی قصه یهود بی قینقاعده روایت اولنان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری
 مدینه دن نفی و اجلا ایلد کلرنده بز ذم ناسده وقتی حلول ایتمش دیون مؤجله مز وارد دیو اعتذاره ایجا ایلدی
 پس رسول الله علیه السلام تجملوا وضعوا یعنی دیو نیکزدن بر مقدار بی تنزیل واخذ باقیده تجمل ایدیکر
 قول شریفلریله آنلری الزام یوردیلر کذلک یهود بی التضریری اجلا زنده آنلردخی ان لنا دیونا علی الناس
 دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا و تجملوا قول شریفلریله قطع اعذار یوردیلر حال آنکه صنع مرقوم
 بین المسلمین جائز اولدیغی معلومدر که بر مسلک مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تجمل باقی ایله
 مشروط قبلسه دائرة سختندن مهجور ایدوی حضرت عمرو بن عمرو زید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن
 ما نورددر بویله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولمیرله رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حقدرنده معامله مذکوره بی اجرا یوردیلر پس ادله محرره دن عندمیزده نمایان اولمشدر که ایکی مسلم
 ینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم و حربی ینلرنده شایان کوریلور مؤلف الیف التحقیق حکم مذکوری
 بر شرطه تعلیق ایدوب دیز که صنع مرقومک جوازنده شرط لازمدر که مسلمین دار الحریده یاخود منعه مشر کینه
 قائم اوله ل اما مسلمین و مشر کین هر طائفه کند و منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعه مسلمینه قائم اولمغله
 حکما برابر اولوب صنع مرقومک عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخ مجتهدیلر که بو جواب غلط ناصوابدر
 زیرا اخذ اموال اهل حربک جوازنده مدار ایچق عدم عصمت اموال لریته اعتبار یورددر و اعتبار معهودده مسلم
 منعه اهل حریده بو اتمغله مسلم منعه مسلمینه و حربی منعه مشر کینه بولمقی میانده فرق فارق غیر موجوددر
 و بین الاثمه الاعلام طریق محاکمه شووجهله اعلام اولور که امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله
 اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اگر مسلم و حربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان
 بر موضعه جمیع بولنور ایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعه
 بولنور سه آنده باطل ممنوعدر و بو اجتهاد اصابت اشتغال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان
 شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوه خندقده مشر کیندن نوفل بن عبدالله درون خند قده قتل اولدقده
 مشر کین آنک جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدی لکن بی کریم علیه التحیه والتسلیم
 حضرت ثلثی اول مال کریمه کوروب قبولندن اصحاب زاهتقر یلرین تبعید و تزیه یوردیلر و روایت اخراده
 وارد اولمشدر که انه خبیث الدیه خبیث الحقیقه قول شریفلریله کراهت مالک تفهیم و مشر کینسه
 مقتولک ینلرین تخلیه ایله تسلیم ایلدی لری و سبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نک مذهب منصور لری اوزره
 ایچق موضع خندق منعه مسلمینه مضبوط و محصور اولد یغیدر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنور
 اگر روایت اخری غیر ثابت و مقتوله میان مشر کینی تخلیه غیر مثبت ایسه سبب کراهت مال ایچق
 طرف رسالتدن مقتولی خندقده بقا بره اراده تحقیر و اذلال لریدر و اگر ثابت و مثبت ایسه سبب کراهت
 ایچق کفاره استخفاف و اهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص و طمع نسبت اولمقدن
 مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لایم مکارم الاخلاق بعده مؤلف در بادریات حدیث سعید بن عباده
 رضی الله عنیه دخی ذکر روایت ایلدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیره یهود خیردن
 تیزده بی ینه ذهب ایله اشترای ایلد که بی ذی شان علیه صلوات الرجان ان هذا لا یصلح فرده قول بلاغت
 عنوانلری ایله عدم صحت شرابی بنان و تبری صاحبینه رد ایله فرمان ایلدی لکر چه سفیان ثوری رحمه الله تعالی
 بو حدیثک دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبرایله امر لری مثلا مثل اولوب فضلی متضمن اولدیغنددر دیو
 تاید مقال ایلدی لکن بز جوانده دیز که سبب کراهت شرای ایچق سعد رضی الله عنه عسکر بی علیه السلام

مطلب شرط قضا و دینه بحیط
 بعضه

ومنعه اهل اسلامه موجود ايكن اشترى ابلديكيدر وبوقول سيد شول وجهله تأيد اولنور كه حكم مذكوري
 مكروه كورنار انجق حق مسلم مستأمنه مكروه كور مشردر ومسلمين يوم خند قده امان مشركينه دكلرايدي
 وسعد دخي يوم خيرده امان يهود ده دكل ايدي بلده محار بين ايدلير بس ادله مذكوره دن عند عزمه ظاهر
 اولمشدر كه معاملة مرقومه ده كراهت انجق منعه مسلمينه وقو عندن نشئت المشرر والله اعلم
 باب ما يكره قتله من اهل الحرب من النساء وغيرهم * يعني اهل حربك نسا وصبيانى مثلوا مكر وه القتل
 اولنارى جامع باب كثير المناقعد مؤلف من جنشعار عليه رجة الكرم الغفار دير كه اهل حربن نسا وصبيان
 ومجانين وشيخ فانيلى مثلوا قتل وافناجهاهدينه لابق وسزا دكلد رزرا الله تعالى وقتلوا في سبيل الله الذين
 يقاتلونكم نظم جليل الشانده مؤمنين ايله قتال ايلين مشركين ايله في سبيل الله قتال ايله فرمان ايلشدر ومذ كورين
 مقاتلين اولدقارى نماياندر ورسول الله صلى الله عليه وسلم بعض غز وانه مشركيندن برامره مقتوله كوروب قتلنى
 استعظام ايلد كرنده ها ما كانت هذه تقا تل ادرك خالدوا قتل له لاقتلن ذرية ولا عسيفا يعني هاى بو عورت
 قتال اعتر ايدي خالده وار وصبي واجير مثلوا اهل قتال اولينارى البته قتل ايمه ديون بدن سوله قول شرفارى
 ايله عظم وبالنى اعلام بيوردلر وهم كفرو اشرك اعظم جنايات ايسه ده عبد ايله مولاي متعال بنترنده واقعدر
 وبومثلوا جناترك جزاسى دار الجزايه تاخير اولمشدر اما دناده تجليل اولنان عقوبتلى انجق رفع فتنه قتاللى
 مثلوا منفعت عباد مسلمين ايجون مشروعدر وبومعنى مقاتل اوليانترك حفرلنده معدوم ومرفو عدر بلده
 منفعت مسلمين آنلرى ابقا برله رفيق موحدين ايلكده در اما مذكور بدن بريسي قتاله شروع ايدرسه قتاللى
 واجب اولان سببه مباشرت ايمش اولملىرله قتاللى مشروعدر زيرا بنه سى محاربه به صالحه اولان اهل حرب
 قتاله مباشر اولسه دخي مجرد توهم قتاله بنا ايله مباح القتل ايكن في الحقيقه مباشر قتال اولنارى بالا ولوية
 مستباح القتلدر واكر مذكور بدن بريسي برهسلى قتل ايلد كد نصره مسلمين آنى اخذ ايلسه ل نظر اولنور
 اكر صبي يا خود مجنون ايسه بنه قتل لابق كور بلز زيرا اباحت قتلى انجق قتالنى دفع ايجون اولوب اول دخي حين
 اخذنده مندفع اولمشدر نكته سى اولدر كه صبي ومجنون اهل خطاب اولمغله فعلى كندواوزرينه جزاء عقوبتى
 موجب جنابتدن حساب اولماز نظيرى شول بعير وفرس مثلوا همه در كه انسان اوزره هجوم ايتد كده دفع
 صوتى ايجون قتلى حلال اولوب اخذ ايله هجومى مندفع اولد قده استخلال اولمازوا اكر قاتل مزبور عورت
 باشخ فانى ايسه بعد الاخذ بو نلرك قتاللى جائز كور بلور زيرا بولنر اهل خطاب اولمغله قتاللى جزاء
 عقوبتلى ايجاب ايدرايكن في الحقيقه عقوبت قتلى موجب اولان فعلى ارتكاب ايلشدر كور مز ديسكده
 صورت وشيخ فانى مسلميندن اولسه ز دخي على وجه القصاص قتاللى مشروعدر كذلك بو بايده جزاء قتاللى
 اوزره قتاللى بنه غير منو عدر اما بر مسلم مذكور بدن بريسي قبل وجود القتال قتله اقدام ايلسه آنك اوزرينه
 ديت وكفارت الزام اولماز زيرا بولنرك زوى انجق محله عصمت وقومة موقوف وعصمت وتقوم دخي انجق
 دين يا خود دار ايله حاصل اولور ايكن ما نحن فبنده هيج منحصّل اولما مشدر وحرمت قتاللى انجق استر
 واسترقا قلىرله قصد توفير منفعت مسلمين جهتيه يا خود محاربه اعدا كرتدن قتاللى موجب علتك انعدا حى
 حسيه در بوقسه نفسلنده عاصم يا خود مقوم بولنقى سبيله دكلد رنشاء عليه قاتللى اوزره ديت وكفارت
 واجب اولماز ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر حديث شرفلنده هم منهم قول بلاغت رديفلى ايله
 ذرارى مشركينك نفوسلرى عصمتدن ودملرى قيتدن عارى ايدوكنه اشارته جوهر باش بشارت اولمشدر در
 مؤلف موشكاف بو محله قطع ماده اعتساف ايدوب دير كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تارنك
 اهل جهادى قتلندن غنى ابلدكلى عسقله مراد شرفلرى انجق منزله حارثه بولنان اجير ضعيفدر كه
 همتى مصروف قتال اوليوب همان نفسى خدمت يا خود اشتغال زراعت وحرث ايجون ايجار ايله مرادى انجق
 اكتساب مال اوله بومثلوا اجير اهل قتال اولمغله قتاللى استخلال اولماز كذلك رسول الله صلى الله عليه وسلم
 حضرت بلندن روايت اولنان اقلوا شيوخ المشركين واستحيوا شرخهم حديث بديع النيانلنده شيوخه
 مرادلى بالغين وشرخله مرادلى صبياندر واستحيا ايله مرادلى استرقاق واستعباد در قال الله تعالى ويسخون
 نسا هم اما شول شيخ فانى كه بنفسه قتاله قادر وبطريق التديرا عانت مقا تليه مقتدر اولد يقندن بشعه
 ظهور نسلى دخي متعذر اوله آنك قتلى جائز كور بلز وقول مذكوري بيان ابن عباس رضى الله عنهما دن
 روايت اولنان ان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم نهى ان تقتل المرأة والصبي والشيخ الكبير حديث شرفلنده

نماياندر اما بر عورت اهل حربك مقاتل بنه اعانت ايدرسه قتلنده بأس بوقدر وبومعنى حسن بصرى رضى الله
 عنه دن بقولدر وعبدالرحمن بن ابى عمير جنايلندن مرو يدرديديكه رسول الله عليه السلام برامره مقتوله اوزره
 مرور ايدوب قتلندن عدم رضا بولونى كيم قتل ايلدى ديو سوال بيوردلنده بر كسبه بايى الله بن قتل ايلدم
 آنى خلقنده ان داف هلسلدم با كاه قتله قصد ايلدى همان بن آنى قتل ايلدم ديدى اول خنده رسول الله
 عليه السلام برامره بوقورتن دوقن ايلديلر كذلك بعود بالله تعالى سب بنى عليه السلامى اعلان ايدر اولسه
 آله دخي قتلى جملوا كور بلور زيرا ابى اسحاق الهيدانى ديمشدر كه بر كسبه حضور رسول الله عليه السلامه كلوب
 ديديكه رسول الله بنى على التحقيق يهود دن بر عورتى سكاشم ايدر انشتمم والله يا رسول الله اول عورت
 بكا هيئتمه احسان ايدرايدى همان آنى قتل ايلدم بس رسول الله صلى الله عليه وسلم اول عورتى معنى اهدار
 ايلديلر وديكم مذكور لك بر متيندى دخي حديث عمر بن عدى رضى الله تعالى عنه در كه عمر مشاير اليه
 رضوان الله تعالى عليه ايلشدر كه عصا بنيت مروان اليهودى جناب رسول كرم عليه التحبة والتسكبه ايدون
 اسلامى فتح وازدر ايدوب اعداى قتال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اوزره نحر بوض واولا بنه نظم
 اشعار ايله مشركين حبه ونحسبض ايدون اول اشعار رديف اشعار بعض نسخ كتابه مسطور ومكشوط وبعضه
 بالكاه مرفول غير مضبوط اولمغله بز دخي ترجمه آنك كيم نسويدى موجب سواد الوجه اولان قول وسخا كدن
 اعراضه زوى سقينا اوراقى نك ايلديك واول هيكا مده بنى الامام عليه الصلوة والسلام حضرت لى عزوه بدره
 عازم اولمشلرايدى اما غير موصى اليه رضوان الله تعالى عليه اعنى اولد يقندن بنده ده اقامته ملازم ايدى اول ائاده
 خيسته مرقوم بدن بو سخايللى استماع واستعمال ايلد كده همان يارب رضاء شريفك ايجون اوزريم بدر اولسونكه
 اكر رسول الله عليه السلامى حديثه به اعاده وايصال ايدرسك شوخيسته بنى قتل ايدم ديو تعهد والتزام ايلدى
 بعده كتب سرده بسط وتفصيل اولد بدي اوزره اول خيسته بنى ركيحه قتل وتكيد ايلدى صكره صاح اولوب
 صلوة صبحى رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله ادادن صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم اكانظر و بنت مروان
 قتل ايلدى كيمى ديو سوال بيوردلر اول دخي نعم يا رسول الله قتل ايلدم لكن اوزريمه بر شيله مؤاخذه توجه
 ايدرى ديو استيكشاف حال ايلد كده رسول الله عليه السلام جوابده لا ينتطح فيها عزان مثلى ارسال و بر فردن
 تعرض وتعارض عدم الاحتمالدر ديمكلمه قطع ماده جدال ايلديلر بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 اطرافلنده بولنان اصحاب كراملر بنه نظر والتفات ايدوب اذا احببت ان تنظروا الى رجل نصر الله ورسوله
 بالغيب فانظروا الى عمير يعني الله تعالى نك دينه ورسوليك شريفته كزوجه نصرت ايلش بر كسبه نظرى
 سوزسكز همان عمير نظر ايديكز قول شرفلنده قبول علمى اثبات ايلديلر اولد قنده حضرت عمر رضى الله عنه
 بولمغله واعانتك جوف ايلده بو مثلوا طاعت عظيمه به اجتهادندن استجابته رمز واما برله انظروا الى هذا الاعمى
 الذى اسرى في طاعة الله تعالى ديمكلمه غبطة نما اولد قنده رسول الله عليه السلام لا تقبل الاعمى ولكنه البصير
 يعنى يا عمى اكا اعمى ديمه بلده انجق بصير اولدر قول شرفلنده عميرى قر بالعين لتلطيف وتشريف ايلديلر
 وحكم سابق التفصيل اوزره بر دليل دخي زيد بن حارثه رضى الله تعالى عنه ك ام قرفه بنى قتلنده نقل اولنان
 حديث جليلدر كه ام قرفه دخي قتال بنى عليه السلام اوزره نحر بوض اعدا به سعى واقدم ايدلر دن ايدى
 حتى مرويدر كه كندوا اولادندن اوتوز عدد را كيم تجهيز وتوجيه بعده كيد بكن تا كه مدينه به دخول ومحمدى
 قتل ايديكز ديو نبيه ايلدى وخبر مذكور رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت بنه بالغ اولد قنده اللهم اذقها
 ثكلهم قول بلاغت پرداز ليله يارب اكا فقدان اولادى اذاقه قيل ديو دعا به آغاز بيوردلر بعده زيد بن حارثه
 رضى الله تعالى عنه اول خيسته بنى قتل وافنا ايدوب فوق القميص لابس اولد بدي درعنى رسول الله عليه السلام
 حضور ليله بعث واهدا ايلد كده اول درعى ايكى رحلك مابنه فصله تكيد اعدا بيوردلر ومرويدر كه
 مباشرتلى معيت زيد بن حارثه ده بولنان قبس بن محمد رضى الله عنه ايدى وآنى اشد قتله قتل ايدوب ايكى اياغنه
 بر رجل طاقوب هر حيلى بر بعيره ربط اولوب بعير لك هر بر بنى رجا به سوق وارسال ايلد كده آنى ايكى پاره ايمكلمه
 استصصال ايلد بلر تا كه عرب آنك مثله بنى مثالنده لو كنت اعز من ام قرفه قوللر ليله ضرب امشال ايلديلر
 يعنى كرت اولاد واتباعه ام قرفه دن زياده عز ز اولسك دخي بنه كيد اعدادن جاى كر بولمغله مز سين يا خود
 لفظ لو حرف معنى اولمغله آندن اعز اولينك ديمك ولفظ كنت خطاب وتكيد محتملدر و بر دليل قوى دخي شول
 خبر نيويدر كه هند بنت ظبه هميشه مشركين قتال مسلمين اوزره نحر بوض ايدر اولد يقندن رسول الله صلى الله

وقوله لا ينتطح فيه عزان يستعمل
 في شئ ليس فيه اشتباه وتعارض
 ادلة كذا بلفظ المصبرى واصول
 معنى بوماده ده ايكى ديشى كيمى دخي
 مناطحه اجنلر ديمكدر وحاصل معنى
 اول ماده بنى تسهيل ايداه رسول الله
 وقول مذكوري انكسرى واصول
 عليه السلام تكلم وارسال منسل
 ايلشدر درو مضرب منسل امام
 حصر بدن قل اولنان معادر عله
 والقر فقه بالكسرى قشر شجر
 بنادوى به وبها كيتب ام قرفه امرأه
 مالك بن حذيفة بن بدر التي يضرب
 بها النسل في العزو والنعمه كذا
 في المغرب عله

عليه وسلم يوم فتح مكة ده آتی قتله محمداً بنه امر وتخصيص البشير ايدى تاكه قبول اسلامه كسب نجات
 واستسلام ابلدى و بر دلائل ظاهر دخی شول حدث جالب المفاخر در كه عبد الله بن خطل نام مشركك ابيك
 جار به معنه سنی و ار ایدی كه تعود بالله تعالی هجور رسول الله علیه السلامه یعنی به اقدام ایدر ایدی رسول الله
 صلی الله علیه و سلم يوم فتح مكة ده امان و بر دكری مشركیدن آنلری اشتنا و قتلر همچون صحابه كرامه امر تو تنجه
 اعتنا ایلدیلر كذا رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم يوم فتح مكة ده ربهانه نلم بر عورتی قتله امر ایلدیلر كه
 زوجی اولان بی قر یظه دن حکم نام یهودی كندو قتل اولنه جغه رجا زم اولدقده بیلرینده كمال محبت اولمیشله
 اول عورته امر ایدوب اصحاب كرامدن خلاص سوندی قتل ایلدیشن ایدی تاكه عورت قضا صاقتیل اولوب
 كندوبن حكره مسلمیه نصیب اولید حتی حضرت عائشه رضی الله عنهان مروی ایلدیلر كه ادخلت علی ثباته
 نسائی و هی تضحك ظهرا لطن و تقول تقتل امرأتی قر یظه لی ان توه لنتان باسمها فقال ان الله
 اقبل و هی تضحك یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه دم قتل بی قر یظه ایله اشتغالده ایکن نیانه بر یفته
 ظلی ضنده هم اوزرجه دخول ابلدی حال آنكه ظاهر او باطن صحتك ایده ریه اشرف بی قر یظه قتل اولوب
 در ایدی تاكه اصحاب كرامدن ركسه نیانه قنده در دیو اسمی ایلدیلر همان خنده كك الله من قتل اولله بخر
 دیدی انتهى مرجع فقیر در كه عندمزه بولان نسخ كایدیه و هی تضحك ظهرا لطن اللفظی واقع اولمشدركه
 لفظ ظهرا نصب و نیانه و لفظ بطن اذ حال لام جراه ایله ضبط اولمشدركه صحتك اوزرجه و هی تضحك
 ظهرا لطن تقدیری ایله تاویل و تفسیر اولوب ریعی صحتك باطنی همچون ظاهر اذخی صحتك ایلدیه
 بوضوح كده لام اصل اوزرجه معنی التعلیل در و مكندر كه لام من بوره بان زك اوی لها نظم جلی می
 ال اواب حاصل معنی تضحك ظهرا منتهیه الی صحتك بطنك اوله و جاز در كه و بحر ون الاذقان قول
 جلی می معنی علی یا خود و نضع الموازن القسط لیوم القیمة كلام واجب التجلی می معنی فی اواب
 حاصل معنی تضحك ظهرا علی صحتك بطن یا خود بی صحتك بطن ديك اوله و محتملدر كه ظهرو
 تنون ایله و بطنی لام جراه ایله ضبط رنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهرا نصب و عدم تنونله معنی باللام اولان
 بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهرا القلب لفظی می بودخی صحتك من ظهرا بطن ديك اوله و
 اولان تصرقلر كچه بالجملة تصقلدر لكن انجق كان صحیح همچون تكلف اولمشدركه اذ تار مخ الخیصه
 بوقصه بی نیان ایلدیه و تضحك ظهرا و بطن لفظی اوزرجه روایت اولمشدركه و لفظ قوم تكله دن مشتقی ایلوب
 معلومدر و انسان العیونده دخی و تضحك ظهرا و بطن لفظی اوزرجه روایت اولتوب تفسیرنده ای و كانت جاریه حلوه
 دیکلشدن بولان وین اوزرجه معنی كلام ظاهر و باطنی خندان بر جاره شرین زبان ایدی ديك اوزرجه تمجیل اولوب
 انتهى بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها نه بحج سو برسین كه قتل اولنه جم دیو نقشه سوه قال
 ایلرین رسول الله علیه السلام نسائی قتل ایلر دیدی و نیانه دیدی بلی بولدر لكن بی انجق زوج قتل ایلدیه
 بكامر ابلدی بی دخی سنك استجابی خلاص سویدا اوزرجه القسا ایلدم و اول سنك خلاصی قتل و قاتل ایدی بعده
 آتی اخراج و قتل ایلدیلر معیندین المسب رضی الله عنهم ایدر و یدر دیدیكه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضر تبری خیرده بعد الفتح اطمنان نام اوزرجه قرار و آرام ایلدكری هنكامده مر حبك فرنداشی جارنگ قزی
 و سلام بی شككم عورتی زینت نام یهودیه بر شاقی بران ایدوب آتی جناب رسالته ارمغان ایلدی و رسول الله
 صلی الله علیه و سلم آدن بر لغه تا اولد نصكره ذراع شاقی اخذ ایدوب ان هذه الذراع تخبرنی انها مسمومة
 یعنی شوز ذراع بی مسمومه یه دیو بكا اخبار ایده بور قول كرامت شعار لیه هجزه باهره لرن اشعار ایلدیلر بعده
 زینی كتوب بوضع شیکه باعث نه در دیو سوال تبریع ایلد كرنده اول خیشد دیدیكه باجمد سن بم قومه
 ایتدیک جعازنی ایتك بم بیانی و عممی و زوجی قتل ایلدك پس در و مددن دیدیكه كری ایسه شاهه بر یانه كا
 بم عملی اخبار ایدوب زبان ایلر و اكره لك ایسه آتی اهلاك ایتكله بز بدندن كسی راحت و اطمنان ایلدین
 لكن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضر تریله بر ایشاهه من بوره دن
 لغمه واحده اكل و التمام ایتكله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بولیه ایکن رسول الله علیه السلام
 خیشته مرقومه دن عفو و انماض و تعرض قتل و تكلیدن اعراض بور دیلر مؤلف در یاد ایت قصه مذکور می
 بوجهله روایت ایلشدن لكن اهل مغازی بولیده اختلاف اقوال اوزرجه اواب امام واقدی رحمه الله تعالی
 رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدكری بعض روایته كلشدن دیو بسطه قضا ایلدی لكن اظهر روایات

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like "بنا بر روایتی که..." and "در این باره...".

امام محمد رحمه الله تعالی ك ذكر و اثبات ابلدی اوزرجه آدن عفو ایله عفو بنه عدم التفاتلر بدر و عفو و انماضلرینه
 باعث انجق اولدر كه وقعه من بوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم خیرده امن و اطمنان اوزرجه
 اشتغاللر ایدر نصكره بدیدار او لغتله اول خیشته نك صنع مذکور اجساری نقض عهد ایله مجاریه مسلمیندن
 عداوت ارا و لغدی سوال اولتورمه كه سم ایله قتل موجب قصاص اولغه ذاهب اولان قفهاك قوللری اوزرجه
 اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاص قتل ایلدك واجب ایکن عدم قتلری فساد قول مذکور
 موجب دكایدن جواننده درز كه دكایدن بر اسم ایله قتلده قصاص یا خود ذیت ایجاب ایلدیلر انجق عند الاجبار
 یعنی سنی و سلفه انتقامه صب ایله اهلا كده ایجابی استیجاب ایلدیلر در بوقسه بنفسه اخذ و تناول ایلدكده
 اكا اعطاء سم ایلدین شخص اوزرجه قصاص و بدیدن بر نسته توجه و تحمل ایلر و بشر بن البراء رضی الله عنهما دخی
 لغمه مسمومه بی بنفسه اكل و التمام ایتكله رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضر تری اول عورت اوزرجه
 قصاص و بدیدن بر نسته الزام بیور مد ایلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشركين بالمسلمين * یعنی مسلمین مشركینه مشركین آخرین اوزرجه
 استعانت و مشركینه مشركین آخرین اوزرجه اعانت مشرکین ایدوب کی بیسانده باب رصین الاركا ندر مسلمین اهل
 شر كدن رطایفه ایله طایفه آخرین اوزرجه استعانت ایلدیلر ایدیه باس شرعی بوقدر بشرط آنكه مشركین تحت
 رایت مسلمینده ذاهب و حکم اسلام ایلر اوزرجه خایه اوله زبرار رسول الله صلی الله علیه و سلم حضر تری
 یهودی قینقاعه استعانت و آنلریله بی قر یظه اوزرجه استعانت ایلدیلر وهم اهل مكة دن هنوز قبول اسلام
 ایتیلر زاجل و راكب رسول الله علیه السلامه بر اوزرجه خینه ذاهب اولوب قتی طرف مغلوب اولوبسه آدن
 اضابت غنایه طالب اولمشدركری حتی اوسقیان بی حرب دخی اول هتكا مده قوی الاسلام دكل ایکن بنه
 عسکر مسلمینك و راستنده ذهاب اصحاب كرامدن ساقط اولان ترس و رخ و امنعه مثالونسهری التقاط و انتهاب
 و اول وجهله رجل عظیم تدار کی ارنكاب ایلدیلر و صفوان بن امیه دخی هنوز مشرك ایکن مسئله اولوب
 بیلری تقریق اولمیان عورتی ایله برابر كمشیدی و حال مشركنده غزوه حنین و غزوه طائفه بر ارض ایلدیلر
 و عورتی ایله بیلرین تقریق ایتدكری انجق موجب فرقت حقیقه یا حکما تباین دارین ایکن بولر تحت احکام
 مسلمینده تنسیق اولدقلرندن پس ذکرا اولان اخباردن مشركینه جواز استعانت آشكار و اول استعانت دخی
 كلابه قتل مشركین اوزرجه استعانت قیلندن ایدوب بدیدار اولمشدركه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
 ان الله یؤید هذا الدین باقوام لا خلاق لهم یعنی الله تعالی بودی آدن هیچ حصه مند اولمیان جا عتلا ایله
 تا ایدر حدیث معجز بشارتله بومعنایه اشارت بیورمشدركه اگر چه مرویدر كه رسول الله صلی الله علیه
 و سلم يوم احدیه عسكردن بر آلائی كتر نما كوروب بولر كبلر در دیو سوال لرنده عبد الله بن ابی بن سلوك
 خلیقاری اولان یهودی فلاندر دیو افاده حال اولدقده انالاستعین عن لیس علی دینفا یعنی بزین اوزرجه
 اولمیان كفار ایله استعانت ایتدق قول شریفلرین ایزاد ایله آنلردن تجوز استمداد ایلدیلر لكن آنك تا وی اولدر كه
 اول گروه ضلال اهل منعه اولمیزله تحت رایت رسالتناهیده قتال ایتوب اظهار استقلال ایدر ایدی بزم
 عندیمزده مشركین بوجه اوزرجه گروه انبوه اولدقلرنده آنلریله استعانت فكره كوریلور و عبد الله بن ابی
 بوم احدیه جوع مسلمیندن رجوع ایتدیدی لكن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدركه بری اولدر كه
 عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتوب داخل مدینه دن قتاله مباشرت
 ایلدی اوزرجه رأی و اشارت ایلدكده رسول الله علیه السلام رأیندر عبت بیورمدقلمته مكدن اولمغه عود
 و رجعت و رسول الله علیه السلام حقارنده ضبیانه اطاعت و بم نصیحه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی
 و بری دخی اولدر كه عبد الله بن ابی اول غزوه ده چیقوب بر اقبال ایده چكی رسول الله علیه السلامه عرض
 ایلدكده لانالاستعین مشرك قول مؤیدلرله سبیل معیلرندن صد و آتی مدینه یه زدا ایلدیلر و باعث رد انجق
 اولدر كه عبد الله بن ابی ایله بر ارض ایلدی اولان یهودی قینقاعدن دیدی بوزكسنه و ایلدی و آنلر ایشاهه جریده
 مسلمیندن مشاهده ضعف ایلسه لرمسلمین اوزرجه هجو مله خیانتلرندن اندیشه اولتور ایدی بنه علیه آنلری
 زدا ایلدیلر و بزم عندیمزده دخی بولدر كه امام فتنه مشركیدن اجتهاله آنلریله عدم استعانتده رأی صواب
 ایدر سه جواز دردی بی ارنبا ایدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینك مشركینه مشركین آخرین اوزرجه تجوز
 اعانتلرنده حدیث زبر رضی الله عنیه ذكر و روایت ایلدیه كه زبر رضی الله عنیه ملك حبشه اولان نجاشینك

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like "مطلب سنی رجلا سما قتله" and "الو جواد الذي يصب في وسط".

عندئذ انما يكون نجاشي في ذلك يوم الجمعة...
 بخار به به قدوم واول حربه كمال شجاعته...
 منزلة حسنة حاصل وملكوم مستحسنة...
 قتال من استحلل ايدان بوقصه نك ظاهري...
 نجاشي يوم بعد كورده مسلم ايدوي مروى...
 اولدركه يوم معهوده مسلمين ايچون...
 ديديكهارض حشبه ده امن واطمئنان...
 رمزه عبادته اوقافه كذا ايديك تا كه...
 ايلدي واول تنسازده بره بوندن اعظم...
 غالب اولورسه زم قدر عزمي مرتبه...
 اخلاص دعايه سر آقا ايلديك بعده...
 كلوب بزه اعلام ايله ديوي حرم مرام...
 واكازكو به جانه اولان نهوي نيلي...
 افتخار ايلدي بزر دختي صديق واخلاص...
 نمايان اولوب الله تعالى نجاشي به...
 ديتك مفهومي بعض اوقايي رفع وحر...
 نجاشي كي خير جارك عندئذ اقامت...
 باب ما يكره من الدجاج والحريري في دار الحرب...
 محل نجر يرد مؤلف تقوي لباس بو...
 ديباج مثله حرير مصمت يعني خالص...
 ابو يوسف وصاحب الكتاب امام محمد...
 التسه الله تعالى حلال الجنة في دار...
 اصابت انتهاج رسول الله صلى الله...
 ابو هريره رضي الله عنه دن نقل و...
 امام ابو حنيفه رضي الله عنه حديث...
 لمه سبي يعني آريجي حرير وسيداسي...
 غير يده مكره وحر يده مشر وعداد...
 غير نمود وحرير وحرير وحرير وحرير...
 ذكر اولان ان مقول دختي بو معني...
 وايد بن هشام عبد الملك بن محير...
 تليس جا زميدر ديواستجواب ايلدكده...
 عليه وسلم عند تعرض للشهادة...
 اوقات سايزه ده مكره كور ديككدن...
 باب المكره على شرب الخمر واكل الخبز...
 يعني شرب خمر واكل خبز وثلثو محر...
 باب قولي الفحا ويدر عطاء بن ابي...
 اوزره اكره اولدقده اكر اجتنابه قلني...
 مشغول اولورسه آنك عذري عندالله...
 اكل وشرب ترك ايلك حلال دكلدر و...
 روجه هله مضطر اولوب مثلا نجر و...
 فورت اوليسنه نازده داخل اولور و...

بعض من كتب...
 في حقه...
 في حقه...

قوب مصمت على لون واحد وفي...
 باب الكراهية الذي سنده ولجته...
 ابريسم وقيل هو يابس من ابريسم...
 في حقه...
 كذا في المغرب...

ابو يوسف دختي بر وراينده قول عطايي...
 بز جوايلزده ديز كه عندالضرورة...
 موضع ضروري نجر مدن استناب...
 مرتفعه اولدقدن صكره ساژ طعام...
 اوله جني متحققدر اما حكم كفر...
 انسانك قلبي ايمانله مطمئن اولديغي...
 الاكراه اجتناب ايدرسه عن يمتله...
 تمسك بلا جدل رخصته تر خصدن...
 مترخص اولان كسسه حقتده آتم اولور...
 خوف ايدرم ديمكاه اظهارشك وارتباب...
 مبتلاي مخمسه حكمنده دكلدر زيرا...
 ايلين الله تعالى قتلدن حلول ايشدر...
 التحق صنع عباد ايله اتصال واشتراك...
 تخلل ايتين امور منساوية الاقدام...
 مكره من بور مبتلاي مخمسه اوزره...
 دختي اظهار وموجب غبط مشركين...
 وشربدن امتناعده غير موجود در...
 اضطرار ايله مبتلاي مخمسه به...
 تأييم مترخصي اظهار ايدوب انجقي...
 مترجم فقيردركه اشبو محل اصل...
 وتأصيل ايله عقده تعقيدى بنان...
 وكتب انتهى والله اعلم

باب من يكره قتله من اهل الحرب ومن لا يكره...
 نفر يسه باب دقيق التحقيق بوندن...
 كور بلوب قتال ايتيلرك قتل شابان...
 صوامعي وجالده سياحت ايدنلري دختي...
 مرويدر ديديكه ابو حنيفه رضي الله...
 جواينده آنلر نفسلري انواع كفرن...
 اولديقتدن ققاتلوا ائمة الكفر آيت...
 مقال ايلدي لكن بو روايتك تاويل...
 كندولر مجالس ناسه حلول ياخود...
 ومشر كيني دين باطللري اوزره...
 ياخود كنيسه به كوروب باخي نفسي...
 ترخيص واطلاق اولنار كه بونلر نفس...
 كذلك اهل حر بدن اعني ومعهده و...
 مقطوع والكر يديمناسي مقطوع اولنلرك...
 وطوائف مذكوره دن مراد صاحب...
 نظيري باب وصايا الامراء في الحرب...
 اولدقده قتل شابان كور بلور اما...
 اهل قتالدن اولغله قتل استحلال اولنور...
 بر مشرك مشي ممكن اولوب يديمناسي...
 دختي صحيح اولدقده مقاله دن عد...
 قتل استحلال اولنور كذلك

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب كسوف المترجم بعض معضلات الكتاب

اخرس واصم اولان وگاه مجنون گاه مغيب اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنده سي اولوب اعتقادی دخي قتال مسلمينه باعث اولغله مقاتله دن اعتبار وقتله دفع شره ابتدار اولنور واکر بر مسلم اهل قتال عدوانيمان طوائف مرقومه دن برنی قتله اقدام ايلسه اوزرینه ديت وكفارت لازم اولوب انجق توبه واستغفار الزام قيلنور زيرا بولنور دن هر بری قتال دن مابوس ايسه ده عصمت نفسه مابوس دخي دکلدر اماناسله مخاطب اولان قسپلر وشماسلر وسيا حرك قتلری مباح کور بلور زيرا بولنور وقت قدر نلرنده نفسلری يا خود تدبيرلری ايله اهل قتال دن اولملری ايله قتلری استحلال اولنور و بر شخصك بالفعل مباشرت قتالنه هر کس هر زمانه وهر مکانه مطلع اولوق امر ممتنع اولغله بولنورك بالفعل مباشرت قتللری رؤیت اولغله جواز قتلرینه مانع دکلدر همان علل سابقه کبی مانع قتال اولان دليل ظاهر اکا ملازم اولدیه باعث قتال اولان اعتقادی ايله صالح قتال اولان بنده سي مقام قتاله قائم قيلنور و مسلمين ايچون اهل حربك نسا وصيبتی اسير ايدوب داراسلامه اخراجده قدرت لری وار ايکن آنلری دارالخریده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر و اخراجده مشرکینی تحقير و تکدير و منفعت مسلميني توفير و تکثير تحقيق اولور که آنلردن منفعت مشرکینی قطع ايله خدم مسلمينه ملحق قيلنور و رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واستحو و شرخهم يعني شیان اهل حربی قتل ايچوب استرقاق ايچون استيقا ايديکن قول بشارت نالنده بومعنايه رمز و ايمما ايلشدر اما شول شيخ فانی که نه دارالخریده ظهور نسلی ونه مسلمينه ماله فدادن غيری وصول نفعی رجا اولغله آنده مسلمين مخير لدر که ديلر لسه اخذ واسير و ديلر لسه دارالخریده ترک و ابقا ايدر زيرا آنی اسرايله مقصود انجق اخذ قدايله تحصيل مالدر و مسلمين قادر اولدقاری اموالده مخير لدر که ديلر لسه اخذ و ديلر لسه اهل مال ايدر نکتته سي اولدر که اوزر لینه واجب اولان دفع فتنه کفرو ضلالدر بوقسه اکتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزر لینه حق واجب الاستحصال دکلدر اما اهل حرب دن بره معنوه ظفر بولنور قنده اخراجنه قدرت وار ايکن آنی دارالخریده ابقا غير سزا وارد که آنک افاقی و ظهور نسلی مأمول اولغله آنی ابقا نسا وصيبت لرين ابقا کبی عون مشرکينه موصولدر لکن ناسله مخاطب اوليان مترهينه اسرايله دخي تعرض اولماز که نسلی دخي مأمول اولما غله رکنده عون مشرکين غير محصولدر انجق عدم قتلری سبقت ایدن علل لری اسرايله داراسلامه سوق و تسبيل قيلنور زيرا آنلر نسايه قربالنه حامل ايتک محتمل اولوب تزکری قوت مشرکينه مدار اولغله بعد الظفر دارالخریده تزکری سزاوار اولماز و اهل حرب دن قتلی حلال اولنورک جواز اسر و اخراج لری بی اشکالدر و بعد الاخراج قتل واسترقاق لری رأی امامه مجتهد و قتلی حلال اولنورک مسلمين مثلا جرد آتلو بولنوب اخراج لری دخي مستحيل ايسه کر کدر که محملر نده ترک ايدوب قتل و تکيل ايمه لر زير عدم قتلری منفعت اسر واسترقاق ايچون اولوب همان شرعا حرام اولدقندندر پس اسر لرندن عجز ايله حرمت قتلری منقلب اناحت اولينه جعی مالا کلامدر و کراخ وسلا حدن اخراجی مقهور اولنور دارالخریده ابقا مکروه و ناسزا در که مشرکين آنلر ايله قتال مسلمين اوزره مقوی و الملر ايله آنلر حکمده بی آدم ايله منسا و لردر اما بقر و غنم و سارانه به ظفر باب اولدقنده ديلر لسه اخذ و انتها ب و ديلر لسه ترک واجتباب ايدر زيرا بولنورک مثالی حسب العادة اسباب قوت قتال دکلدر کور مرميسکه مسلمين اهل حرب به تجارتی ايچون جل کراخ وسلاح ايتک ممنوع اياحل ابوال سائر مشر و عدلر کذلک دار بزمده مستأمن اولان حربی کراخ وسلا حدن بعض اشيا کسب ايلد کده آنی نفسی ايله برابر دارالخر به ادخالدن منع اولنوب اموال سائر بی ادخالدن دفع اولماز و مسلمين ايچون خيار من بورمال حفته ثابت اولد قده ولدی مأمون اوليان مجوز کبره حفته دخي ميتبندر که آنده فداء ماندن غيری بقع زانده عدم الاحتمالدر بناء عليه مسلمين بومثلا مجوزی يا خود شيخ فانی بی اسير قیلد قارنده ماله فدای جازمه مقبولدر که حق مسلمينه بولنور نه داراسلامه بولنور دن منفعت ونه دارالخریده بولنور دن مضرت غيراً ولدر وعدم قتلرين ذکر ايلد کيم اصحاب علل و غير بلری اگر قتاله مباشرت يا خود دخر يرض قتاله مادرت ايدوب يا خود ايجلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتلی مرتبه ايتده در که قتلنده کسر شوکت لری و تفیق جمعيت لری موجود و قتال دن مقصود انجق معنای معهود در حق ملک اهل حرب بر طفل صغير يا عورت باشخ فانی بولنور قتلنده اهل حربی تحقير و تدليل و منه لرين منع و تعطيل بولغله آنک قتلی تجویر و تحليل اولنور کذلک بر راهب يا خود سياح مشرکینی معاييب مسلمين اوزره دلالتيه مسلمين مطلع اولدقده آنک دخي حرمت قتلی مرتفع اولور زيرا بوضعه معین مشرکين اولغله قتالده صاحب رأی اولان شيخ فانی منزلته تنزیل اولنور و بومثلا شيخ فانیک قتلی لبته تحليل اولنور زيرا مريدی که در بدن الصحة شيخ

قبس کسرتاف و تشديد سين ايله
رئيس النصارى في العلم ديمکدر
جمعی قسوس کلور و شماس تشديد
العلم رؤساء نصارادن وسط رأسي
حلق ايدوب يعهده مستملازم اولان
کسندر جمعی شجاسه در ملا

کبر ايکن امر حريده صاحب تدبير اولغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آتی قتل و تدمير ايلشدر و او کر بر مسلم حين قتالده مشرک اولان والدينه ملاق اولسه کر کدر که اقدام قتلدن متوفی وله قال الله تعالى وصاحبهما في الدنيا معروفا یعنی ای انسان والدينک ايله دنيا ده شریعتیه موافق و مروتیه مطابق اولان صحبت احسان ايله مصاحبت قبل و معلومدر که قتلنه قصد و عزیمت احسانه مصاحبت دن دکلدر وهم خنظه بن ابی عامر و عبد الله بن عبد الله بن ابی رضی الله تعالى عنهما دن هر بری کندو والدينی قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت بلرندن استیذان ايتد کلرنده آنلری نهی ايلد بلر حال آنکه ابو عامر هم مشرک وهم رسول الله عليه السلام ايله محارب ایدی و عبد الله بن ابی دخي ظاهر النفاق بر منافع ايدیکه الله تعالى قرآن کریمده آنک کفرینه شهادت ايلشیدی پس بويانه عند عزمده نمايان اولمشدر که ولد والدم مشرکینی قتله عزیمت ايتک مکروه و ناسیایا ندر نکتته سي اولدر که والد سبب ایجاد اولددر پس ولد آنک سبب اعدای اولوق مکر و هدر کذلک والد ولدی اوزره تریه ايله منعم اولمشدر پس ولد آنک قتلنه اقدامه اظهار کفران نعمت مکر و هدر و بومسئله نک اصل بیانی الله تعالى نک حضرت ابراهيم الخليل علی نبينا وعلیه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلدیکی قصه ده نماياندر که اول جناب خلمابه والدی اطالیه لسان بله لئن تمته لارجنک واهجرنی مليسا یعنی يا ابراهيم اگر سن اصنامدن اعراض و آنلره اعتراضدن فارغ اولماز ايتک البته والته سکا ناسائله ذم و شتم يا خود ايجار ايله تا که فوت اولوب يا خود فرار ايله بدن بعبد اولغجه دیک ضرب و رجم ایدرم ديدکده اول ذات فتوت سمات سلام عليك ساستغفر لک ربی انه کان بی حفياء یعنی بنم طرفدن سلامت اوزرینه اولسونکه بوندنصرکه سکا مودنی اولان کلامی تکلم ايتم و قریبا مغفر تکی موجب اولان توبه و ايمانه توفيقی ر بندن رجایده زم ديمکله حق والده حسن مراعات ايلدی اما والد قتل والدينه اقدام ايدوب آنی قتلدن غيری طریق دفعی مستحيل اولسه بوضوئده ولد ايچون قتل والد تحليل اولنور زيرا بوياده مقصدی کفران نعمت اولوب همان نفسندن سبب هلاکی دفعه شرعاً مأمور اولدغی اوزره کندو اجناسنه سعی و همتدر و بومسئله ده آبا و امهاتله ساژدی رحم محرمک فرقنی کذلک بوياده مشرکيندن اولنور ايله مسلميندن اهل بیغی اولنورک فرقنی شرح الجامع الصغیر ده بیان و تحرير ايلد ک و اگر اهل حرب بدن برصي يا خود معنوه مشرکينه برابر قتال ايدوب بعض مسلمينی دخي قتل ايتد کلرنده نصرکه مسلمين اکا ظفر ياب اولسه ل بعد الاسر قتلری بنده لایق و صواب کور بلنر که اسرايله فتنه قتل لرندن ره ياب او لشدر لکن داراسلامه اخراج لری مقدور مسلمين اولوب دارالخریده ترک و ابقا لرنده دخي قتال مسلمينه عود بلرندن اتقا اولنورسه بوضوئده قتل لرندن امن وسلامت حاصل اولما غله قتلری روا کور بلور نظری شول جل صئول ذر که آنی برکسینه اخذ ايدوب هجوم و صوتی دفع ايلد کدر نصرکه تخليه سيلنده بنه صوتنه عودتدن احتراز اولنورسه صاحبیه قيتنی ضامن اولوق شرطی اوزره قتلنه وقت صیالنده جواز بولنور یعنی کبی بونده دخي جواز وارد نکتته سي اولدر که بولنور مستقبليه توهم اولنور ضررک اثری ماضيه ظاهر اولغله توهم مستقبل اول ظاهر ماضی ايله متأيد و مستظهر او لوب فی الحال قائم و حاضر حکمنده قيلنور کور مرميسکه برصي معرا حق ملک اهل حرب ايکن مسلمين اخذنده ظفر بولنور قد نصرکه اخراجدن عاجز اولسه البته قتلی جا ز کور بلور زيرا آنی تخليه سيل ايله ترکيه مسلمين اوزره خوف هلاکته احتمال غالبدر و بويله وقوف حقیقی ممکن اوليان امورده حکمی ظاهر اوزره بنامر واجبدر و اگر اول صبی و معنوه بی بعد الاخذ اخراج لری ممکن اولوب انجق تخليه سيل لرنده اول طائفة مسلمين کندو نفسلری اوزره آنلرک ضرر لرندن امین اولوب انجق اول محله مسلميندن سر به اخري کله جک اولسه بولنور اول شره ايله قتال يا خود بعض اهل سر به بی قتل ايتلرندن امین اولسه بوضوئده کر کبر که تخليه سيل ايله آنلری تأمین ایدلرن اول طائفة حصول امنی مجزومدر و صکره سر به اخرا نک دخولی و اول جانبیه وصولی امر و هو مدر و بومثلا امر و هو مله بويله قتل حرام اوزره اقدام لری لایق اولدغی جسله به معلومدر و اگر بر راهب صومعه سبندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخي اثناء طریقه يا خود نفس بيلده ده اخذنده واصل اولدقنده بی قتال ايچون اچمه يابوب بلکه نفسم اوزره سزدن خوفه فرار ايچون چيغش ايدم دیو اعتذار ايلسه کر کدر که آنی تصديق ايتوب قتل واسرینه ابتدار ایدلرن زيرا قتلی جا ز اوليان راهب انجق اولدر که مخاطبه ناسدن هارب اوله و بر راهب مقاتله ايله موضع اختلاطه بولمشيکن ادعا قیلدی عزمده منهم اولغله تصديق اولنوب همان ترتیب جزاسی تحقیق اولنور اما صدق معالی قلب مسلمينه غالب احتمال اولورسه مستحيدر که آنی اسرايله ل وقتله استبحال ايمه لر زيرا احتیاط اوزره بن قتلان

مطلب قتل الجمل الصئول

امورده غالب احتمال بمنزلة اليقيندر وقتل دخی احتیاط اوزره بنا قیلان امورنددر که آنده بر دفعه غلط ممکن
اولدقده بردخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسرا بیه دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بریدر یا خود
کنبسه ده مفتوح الباب ساکن ایکن بر راهبه ظفر یاب اولسه لآنک قتل جائز کور یلور زیر بیان ایلدیک که مشرکین
آنلرک مجلسلرینه ورود وتدبیر لرندن اخذ ایله صدور وخروج ایندک لرندن آنلر ائمه الکفر اید کلری ظاهر وقتلری
موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهر در واکر مسلمین بر راهبه صومعه سنده ظفر یاب اولوب آندن طریق
قنده در یا خود اهل حرب قنده در دیو استجواب ایند کونده اول دخی مسؤل لیکن معلوم مدبر لکن نه سز له
اهل حربدن ونه اهل حربه سز لر دن خبر ورمزم دیمکله جواب ویرسه مسلمینک آکا تضر ضری لایق وصواب
اولماز بر اوجوا بنده مشرکینه اختلاطدن وتدبیر امور لرندن واکنساب محبت وعداوت لرینه میلدن بالکلیه
انقطاع عنی بیان ایتمشدور و ترک تعرضنی موجب ایچق بواقطاع ایدوکی نمایاندر اما حین سؤل لرنده ایفته طریق
بودر دیو اخبار ایدوب صکره خلافی آشکار اولغله مسلمین خبایاتی بیدار اولسه بوضورنده قتل واسره سزاوار
اولور زیر مسلمین آندن طریق نجاته دلالتی طلبدن صکره طریق هلاک دلالت ایتمکله مسلمینه اظهار عداوت
ومشرکینه اظهار مودت ایلمشدور واکر مسلمین کفار رومه غز ایدوب اول دیارده بر صومعه ده بر راهب حبشی به
ظفر یاب اولدق لرنده بلاد رومده راهب حبشی بولمقدن استجاب ایلمسه لکر کدر که کندودن سؤلله دفع ارباب
ایده لر زیر عند لرنده مشبه الخالد وازاله اشتباهک طریق ایچق سؤلدر قال الله تعالی فاستلوا اهل الذکر
ان کنتم لاتعلمون وسؤلک دخی فائده سی ایچق جواب مسؤل عننی قبول واعتبار در مکر کلامنده تهمت
وخبانت آشکار اوله بوضورنده اول راهب بن نصاری حبشدن ایدم کلوب بود یارده تهب ایلمد دیو کشف حال
ایدرسه ککر کدر که آکا تعرض ایچوب تصدیق مقال ایلمه لکه صدق غالب احتمالدر واکر بن بر مسلک عبدی ایدم
ونصرائی ایدم شمعی کلوب بونده تهب ایلمد دیو اخبار ایدرسه ککر کدر که آتی اخذ ومولاسی اوزره رده
ابتداریده لر زیر عبد آبق ایدوکی اقرار ایلمشدور وعبد آبقی مولاسی اوزره رده قادر اولان شخص اوزره وجوب ردی
بیدار در واکر بر مسلک عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتناق ایلد بلر بنده بونده تهب ایلمد دیو افاده ایدرسه
اسر واعتنا قده تصدیق اولمچوب همان اخذ ایله مولاسنه رد واعاده اولنور زیر مولاسی ایچون رق وملکی
اقراردن صکره آتی مزیل اولان اسر اهل حربی ادعایه شروع ایلمشدور اولابنده مولاسی اوزره دهوای عتق
ایلمن عبد حکمنده اولوب بلاجه تصدیق مشروع اولماز واکر بن بر مسلک عبد مسلمی ایدم صکره تنصر
وتهب ایلمد دیمکله اقرار ایتداد ایدرسه ککر کدر که آکا عرض اسلامده اجتهاد اولنوب نکول ایدرسه قتل وتکیل
وقبول ایدرسه مولاسنه ردوتسبیل قیلنه واکر بعد القتال مشرکین منزه من اولدقندن صکره مسلمین اول مشرکیندن
بر قوم مجروحینه فائر اولسه لر اول جراحترا بیه عدم تعیشلری معلوم ایسه دخی تعجیل قتلی جائز کور یلور
زیر آنلری الواقع مقائله ایکن مباشرت قتالدن آنلری ایچق ضعف جراحت عاجز قلمشدور بس بد لریمز ده
مر بوط اولان اسر لکی آنلرک قتل دخی جائزدر کذلک وجع جراحتله الم موتی طانسونلر دیو قتلرندن فارغ
اولور لسه بودخی جائز وسائغدر و مسلمین ایچون ایکی صورتک هر بنده بر کونه شفاء صدور جلوه بخش صدور
اولغله حقلرنده هر ری مباح وغیر محظور در و بومسئله ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدی که محمد بن مسلم
رضی الله تعالی عنه یوم خیبره مرحب ایله مسارزه ایدوب آتی سیفله ضرب وایکی رجلنی بردن قطع ایتمکله
مرحب حیانتدن ناامید اولوب اجهز علی با محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلد کده ابن مسلمه دخی لاحتی تدوق
من الموت مثل مذاق اخی محمود یعنی سنی شمعی قتل ایتمزم تا که فرنداشم محمودک سندن طانیدی الم موتی
سندخی بدن طانه سین دیو اوزرندن تجاوزه جواز کوستردی بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنه اول جانبیه
مرور ایدوب آتی قتله استجمال واسلاخی اخذ واستحصال ایلدی صکره اول سلی رسول کریم علیه الصلوة
والسلم محمد بن مسلمه یه اعطا وتسلم ایلدی لر بس مر حده احتمال بقا اولیدی آکا محمد بن مسلمه لاحتی تدوق
من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکله خطاب عتانی القا ایتمزیدی ورسول الله علیه السلام دخی سلینی حضرت
علی رضی الله عنه دن صرفله آکا اعطا ایتمز لر ایدی و بوقعه ده حضرت علی رضی الله عنه مرحمی اول حالتده
کوروب قانه مسارعت ایتمسکن رسول الله علیه السلام آکا عتاب ایلدی لر و محمد بن مسلمه دخی مسارعت
قتلندن امتناع ایتمسکن آکا دخی تو بیخله خطاب ایلدی لر بس اصول مسروده دن متفرع اولمشدور که امر بن
مذکور بندن هر ری جائز ومتوسعدر توضیحی اولدر که بومثلو مجروحی قبل الموت اسیر قلوب ساژ اسرا کی

تقسیمی

تقسیمی جائز اولغله اول دخی قبل الاسیر بمنزلة الاسیردر و امیر ساژ اسرا بی قتل ورتکه مقبول التدبیر اولدخی کی
بونده دخی مقبول التدبیر در واکر مسلمین حصون اهل حربدن بر حصنده بر مشرک مر یضه فائر اولسه لر آتی
قتلری جائز کور یلور زیر مرض آتی اهل بیت قتالدن اخراج ایچوب همان مباشرت قتالدن عاجز قلمشدور
وهم مرض مشرف زوال اولغله آنک مسلمینه قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضه عدم تعیشی مجزوم
یا خود ظن غالب ایله معلوم اوله بوضورنده شیخ فانی کی احتمال قتالی مقطوع اولغله قتل غیر مشرک و عدو
واکر مسلمیندن اهل عدل بنه مسلمیندن اهل بیغی الله قتال ایدوب بعض مجروح لر بنه ظفر بولسه لر نظر اولنور
اکر اهل بیغی هنوز ایجابیده جکری فته ومنعه لری واریسه قتل مجروح لر بنه مسارعت سزاواردر زیر مجروح
من یور حالت مذکوره ده اسر لری منزله نازل اولوب فته ومنعه لری باقی اولدقده قتل اسر لری وتعاقب منزه لری
مشروع اولدی بی کی مجروح لر بنک دخی مسارعت قتلی غیر منو عدو مکر اول مجروحک احتمال تعیشی
مقطوع اوله بوضورنده بردخی منعه سنه ایچا و اهل بیغی اهل عدل اوزره اعانتی خوفی مدفوع اولوب آنک حالی
بالکلیه منزه من اولوب ایجابیده جک فته ومنعه لری قالمق حانه مماثل اولغله اولخالده قتل اسر لری وتعاقب
منزه لری ممنوع اولدی بی کی بوحالده بولنان مجروحک دخی قتل غیر مشرک و عدو وسئله مرقومه ده اهل حرب
مسلمیندن اهل بیغی فریق میانلری شوو جهله بیان اولنور که اهل حرب حقلرنده مسلمینه مجاربه به سبب داعی
ایچق مشرک اوزره اعتقاد باطلر یرو بو اعتقاد منزه من اولوب منعه لری فائیل اولدقده دخی قائم واصلدر
اما اهل بیغی حقلرنده سبب داعی بومثلو اعتقاد باطل اولوب همان فته ومنعه لر یله قونلری آنلری قتال اوزره
جامل اولمشدور اول قونلر بنه عروض زوالدن صکره قتلی استخلال اولماز واکر مسلمین اهل حربدن بر معتوهه
ظفر بولوب اول معتوه دخی نه حرب وقتاله طارف ونه کند و صنعنه واقف دکل ایکن همان بدنده بر سبب مسلول
بولمغله مسلمین ومشرکیندن سمته کلنلری ضربله مشغول اولسه مؤلف مرحمت معتاددر که عندمده احب اولان
اولدر که مسلمین آتی قتل ایچوب همان منع وتعیوق ایچون اخذنه اجتهاد ایدلر زیر مباح القتل اولنور ایچق بالفعل
قصده قتال ایدوب یا خود اعتقادی باعث اقتتال اولنوردر ومعنای مرقوم معتوه مسروده معدومدر که سمته کلن مسلم
ومشرکی ضرب ایتدیکندن نه قتال مسلمینه فاصدونه باعث اقتتال اولان اعتقاد ایله معتقد اولدی بی عندمزمده معلوم
اولمشدور بنا علیه آنک حالی فرس و بغیر مثلو بیها آنک احوالی کیدر که بهما آندن بر یسی بر کینه اوزره هجوم
ایچوب همان سمته کلنلری ضرب ایدر اولسه آنک قتل جلال کور یلر اما بر کینه اوزره هجوم ایدوب بدون القتل
دفعی ممکن اولدقده قتل استخلال اولنور ومعنوه مرقوم دخی بو حکم ایله محکومدر ایچق مجبوره حق مالک اولان
مالیت وتقوم باقی اولغله قاتلی مالکته قیمتی ضامن اولور اما معنوه حر بیده بو معنی متمکن اولما غله قتل دیت
وکفار تندن بر شیئی متضمن اولماز واکر مسلمین اهل حربدن سببله قتال ایدر بر شخصه ظفر یاب اولوب اول دخی
قوت مسلمینی کور دیکده کندو بی مجنون بلسدر مکچون اظهار جنونه شتاب ایلمسه بو بایده قلوب مسلمینه
واقع اولان رأی غالب ایله عمل استصواب اولنور زیر اوقوف حالنده اذله ساژ منقطع اولدقده امر قبله ده تحری
مقامنده قائم اولغله رأی غالبه متابعت لازم اولور و بز بالدفعات بیان ایلدیک که وقوف حقیقی متمکن اولمان
امورده رأی غالب مناب حقیقته نا بدیر بوضورنده رأی مسلمین جنونه ذهاب اولوب آتی اخذ ایلد کندن صکره
صحت عقلی نمایان اولسه قتل جائز وشعیان کور یلور زیر اخذ واسری طرف اسلامبندن آکا امان دکلدر
کورمز مبنسکه حین اسر نده صحت عقلی مقرر اولسه قتلنده رأی مسلمین معتبردر کذلک حین اسر نده مشبه الحال
اولدقده بنه رأی مسلمین اعمال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن بر غلام مر اهیق اخذ ایدوب ایچق بلوغ وعدم
بلوغنده استسکال ایلمسه لکر چه بعض فقها علمهم الرجعة نیات عانه بی علامت بلوغ قلوب حدیث
بی فریظه ایله استدلال ایلدی لر لکن مذهبیما اولدر که نیات عانه ده احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفة هندوده
سررع الظهور و آرا کده بطیئ الصدور اولغله حکم بلوغده تحکیمی استقامتدن مهجوردور و بز بومسئله بی
باب الحکم فی اهل الحرب اذاتر اوعالی حکم رجل من المسلمین اتانسنده ذکر و انبا ایلدیک بس لازمدر که اول غلامک
علی قول الامامین اون بش باشنه دخول یا خود داخل اولماش ایسه اختلامی عند لرنده ظاهر اولدقده قتلنه
مناسر اولمیز و بوموضعده ظهور بلوغی رأی غالبه منوط اولوب بلکه تحصیل بقینه فر بوطدر که صغر سنی
متیقن اولغله زوال یقین خلافتده یقین آخرک وجودی الله مشروطدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایلین
شخصک جنونی فی الاصل متیقن و آشکار اولما غله آنده رأی غالبه اعتبار اولنور واکر مسلمین بر صبی نا بالغی اخذ

مطلب قتل اهل البغی

مطلب قتل الصائل من الفریق
و غیره

مطلب الحکم بالبلوغ

ایدوب اول صبی داراخر بده مسلمینه بار طول مکث ابله بالغ اولسه حین اخذنده شایسته قتل اولماغله بعد البلوغ
 نخنی قتل جائز وسایع کور بلز نکتسه سی اولدر که صبی مز بور وقتانم الاوقات جمله مقالده مندرج اولما مشدر که
 حین اخذنده صیدر وصی جمله مقالده دن خارجدر و بعد البلوغ فی مسلمین بولمغله مسلمینه مقاتل اولوب
 سار عیدلری درجه سخته مندر جدر اما قتل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کسسه
 بسقه در که آنک قبل الاخذ مقاتل ایدوبی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون جمله به سلوک ایلدیکی متعین اولمشدر
 تعنی اول کسسه فی الاصل معنوه یا مجنون ایدوبی معلوم اولوب بعد الاخذ ابادی مسلمینه برؤ وعافیتله خوشحال اولسه
 صیده ذکر اولنان نکتسه بنه قتل حلال کور بلز اما ابادی مسلمینه صبی مذکور بالغ اولوب بومعنوه و مجنون
 محافیت بولدقدن صکره بر مسلمی قتل ایلمشدر کز کدر که امام اسلام آتی قصاصا قتل و اعدام قیله ز یا بولر سار
 عید مسلمین مسزانه نازل وحکم خطابه داخلدر و اگر بولردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یا خود عافیت
 بولدقدن صکره مسلمینه قتل ایدوب بعد اخذ اولسه حین قتلنده بر فردی قتل ایتمش اینه دخی قتل استحال
 اولور ز بر مسلمیندن متع ایکن آنرا ایله قتل ایلمشدر اما ابادی مسلمینه بالغ اولوب یا خود عافیت بولدقدن صکره
 مسلمینه قتل ایدوب کسسه بی قتل و اعدام اتمسه کز کدر که ضرب وجعله ضرب اولوب قتلنه اقدام اولمیه
 نظری عبید مسلمیندن شول عبیدر که قتل مسلمینه ایتام ایدوب بر کسسه بی قتله ایتام ایتمه کذلک ذکر سیقت ایلن
 غلبلردن بریسی بوفعلی ایقاع ایلسه ینسه قتل اولوب ضرب بله ایچاغ اولور ز یا ابادی مسلمینه حین دخولنده
 مقاتل اولدیغدن آنک بوقتلنده حالی اهل حریدن بر مستأنمک دارا سلامده قتل ایدوب کسسه بی قتل ایتدیکی
 خانه مانلدروا کر مسلمین اهل حریدن زراعت و حرثاته مشغول بر قومد ظفر باب اولسه لرم بنم عنده اهل اولان
 آنلری قتل ایچوب اسرو استجلاب ایتمک ز بر آنلر قتل ایچوب و تدبیر قتاله اشتغال ایتمک کلردن مسزانه ناسده
 انزال اولور و سی واسرری مسلمین ایچون نخل حرثاتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤیددر بویه ایکن
 مسلمین آنلری قتل شروغ ایلمشدر قتلری مشروغ کور بلور ز یا بنیه لری محاربه به محتمل ایکن حرثاتی
 عرض لازم اولماغله تمکندر که انسان صنعت حرثا شدن مقالته به محمول اوله اما صنعت اوتوتت شقه قدر و اگر
 مسلمین اهل حریدن سکران اولان بر قومد ظفر باب اولسه لرم سکر ایله بی شعور ایسدر دخی حال سکرده قتلری تجویز
 واستصواب اولور ز یا نصرفات سکران معتبر اولمغله حکما غیر سکران ایله برادر وهم سکر ایله محارب مسلمین
 اولمقدن خارج اولماغله حکم قتل ایچونده مندر جدر و اگر مسلمین مدائن مشرکیندن بر مدینه به عنوه دخول
 ایسدر همان راست کلد کوری رجالی قتله مشغول اوللری جائز کور بلور ز یا بر حکمک خلاقی مستبین اولمغله
 آتی ظاهر اوزره ننا امر متعین و داخل مدینه موضع اهل قتل اولمغله آده بولنا نلر طائفه مقالته دن ایدو کوری
 بحسب الظاهر متبندر مکر آنلردن بر کسسه اوزره مسلم سیاسی یا خود مسلمینه عقد ذمت ایلن طائفه نک سیاسی
 احساس ایدر بوضورنده کز کدر که آنک حالی ظاهرا اولمغله دیک حقدنه تقبش اوزره توقف واجتنباس ایده لکه
 وقوف حقیقی ممکن اولیان اموره سیاسی تحکم اصل قومدر قال الله تعالی تعرفهم بسیاهم وقال تعالی
 يعرف المجرمون بسیاهم علی الخصوص نجس قتلده خطا واقع اولدقدنه ندر کی غیر ممکندر اما حقیقی تحقیق
 اولمغله دیک تا خیری منافع مسلمیندن بر شبتک قوتانی غیر منضمدر بناء علیه اول کسسه نک حالی متبین اولمغله دیک حقدنه
 توقف وثبت امر متعینر نکتسه سی اولدر که مدلول سیاسی محتمل الصدق اولمغله خبر فاسقدن دون ذک ایکن الله تعالی
 ان جاءکم فاسق ببناء فنبئوا قول شریفنده خبر فاسقه توقف وثبت ایله امر و فرمان ایلمشدر و حکم مزوره مدلول سیا
 دخی اولی ایدوبی بی کاندروا کر مسلمین مشرکینه صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن بر قوم مسلمینه خلاقی اولوب انجیق
 اولمغله مکرهین اولوب اولمقدن قرین ادراک ایتمسه لرم بنم عنده اهل اولان اولدر که نجیب ایچوب قتلردن استمالک
 ایدر تا که ممکن اینه کندول دن سئواله استطلاع حال ایدوب ذک اینه آنلرک بر مسلم ایله قتالری کور نجیبه دیک کف ایدو
 کورد کد صکره قتل و قتلرینه اشتغال ایده لرم ز بر مسلمینه دینده موافقتلری محاربه مسلمینه مانع ایدوبی معلوم
 مسلمین ایکن خلاقی متبین اولمغله عدم حل قتالری مستبیندر و مجرد صف مشرکینه بولملری طوعا و کرها
 اولمق ممکن اولمغله آنکه خلاقی متبین اولماز بناء علیه قتالری ظاهرا اولمغله دیک آنلردن کف یا احسن و بعد
 الظهور قتالری مباح و مستحسندر که مسلمین اینه لرم دخی منعه مشرکینه مباشرت قتل دبلرین بیچ ایدوبی
 بی جدالدر کور مزه مسکنه اهل بی مسلمین ایکن قتالردن دفع ایچون آنرا ایله اقتال اولور پس قوم مذکورینده
 سبب اباحت دملری اولان قتالری ظاهرا اولدقدنه قتلری استحال اولور ز یا غایت امر لری قتل اوزره مکرهین

اولمیریدر و قتال اوزره مکره اولان کسسه بر شخصی قتله عازم اولدقدنه شخص مز بور آتی قتل ایلک مباح کور بلور
 و اگر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتل ایچوب لکن سل سیوفله تهورلین ابراز ایملریله عسکر مسلمین دخی
 قبل بولنوب مباشرت قتالری ینسه منظر اولدقاری صورته اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمین قتل ایملردن
 احتراز ایلسه لرم بویاده رأی غالب عدم کراهلرینه تعلق ایدر سه قتال و قتلرینه جواز وارد نظر لری شول
 کسسه در که اثناء لیلده سل سبقله بر داره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشته و نامعلوم
 اوله ومولف کریم الخصال بومسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه
 مسلمیندن اهل بصره ایله قتل ایتدکده اصحابنه لایبده وهم بالقتال حتی یقاتلواکم یعنی سرانلره قتاله ابتدا
 ایتمک تا که آنلر سز که قتل ایده لرم سز دخی صکره قتل ایدیکر دیو بسط مقال ایلدی ومزاوله خریده عادت ناس
 جمع جماعت محاربه ایچون رکض افراس ایتک اولوب بلکه بعضیلری لجه قتاله انغماس و بعضیلری آنلرک
 وراننده فرار و احتباس ایتک اولمغله بواستدلالدن جناب مولفک مقصود نهایسی اول جماعتک بعضیلردن
 ظهور قتل حکم اباحت قتلارنده جمله سندن ظهور قتل مزاننده اولدیغنه اقامت برهاندر و اگر بر مسلم آنلردن
 بری ظهور قتلارندن صکره قتل ایدوب بعده خر و جده مکره ایدوکنه مسلمیندن ینسه عادله قائم اولسه ینسه
 قتل اوزره دیت و کفارت لازم اولماز ز یا حقدنه حلال القتل اولان شخصی حالی ببله رک قتل شتاب ایتمدر
 و دم مباح دیت و کفارتی ایجاب ایلمک کذلک ظهور قتلارندن مقدم دخی سلاحه صف مشرکینه واقف ایکن
 قتل دخی دیت و کفارتی غیر موجودر که صف مشرکینه استعداد قتالی اباحت دخی مستوجدر غایبه الامر
 بوضورنده لدی الامکان حالنده ثبت و توقف مستحب و شایاندر و اگر مسلمین سفاس اهل حریدن بر سفینه بی
 احراق یا خود اغراق ایتد کلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلردن دخی هالکینه الحاق ایلسه لرم مسلمین اوزره
 دیت و کفارتدن بر نسنه الزام و الحاق اولماز که مسلمین کندو حقرنده حلال اولان فعله حقیقت حالی ببله رک
 شمیر ساق ایلمشدر کذلک مشرکین اطفال مسلمینه تزیس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده
 ینسه جواب مذکور ایله اجابت اولور غایبه الامر مشرکدر که بواقعا لله مسلمینه قصد نکال ایتمه لرم ز یا مسلمین
 مسلمینه ایصال ضرردن تخریزه قادر اولدقارنده البته تخریز لری واجب اولور پس تخریزدن عاجز اولدقارنده
 همان وسقارنده بولنان قصد و نیتله تخریزلین موجب اولور بوقسه ایچارنده بولنان مسلمین ایچون اهل حریدن
 کف اید ایجاب اولمیه ایدی اوزر ینسه اسللابه سبیل وصولینر نیاب اولور ایدی ز یا اهل حریدن هر اهل حصن
 و هر اهل سفینه خوف نفسلرینه ذهاب اولدقارنده اسراء مسلمیندن لاقول براسیری معتبرنده استیحابله قتالردن
 مسلمین اوزره حرام قتلغه راغب اولور لایدی و معنای مذکور حکم جوازندن مهجوردن کور مزه مسکنه سفینه ده
 اهل حربک نسا و صبیانلری برابر بولدقدنه قتل نسا و صبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینه بی احراق
 و اغراق استحال اولور کذلک ایچارنده مسلمین یا اهل ذمتدن بر جاجت برابر بولنسه آده دخی حکم مرقوم
 مقرر در والله اعلم وبه الاعانه

باب من یکره ان یغزو و من لایکره له ذلک * یعنی مانع شرعی جهتیه غزایه خر و بی مکره و کور بلوب
 کور بللاری تفصیلده باب لازم الخصیلدر مؤلف معدلت بناه طیب الله تعالی مشواه دیرکه بر مدیون دای
 ضائب ایکن خر و غزایه راغب اولسه نظر اولور اگر اوزرنده اولان دینه وافی مالی و ارا اینه اول کسسه کندو به
 بر حاد نه ظهور ایدر سه ترک سندن دینی قضا ایچون بر شخصی وصی ایتد کد نصکره غزایه کتمک حلال اولور
 ذرا حق داین مال مدیوندن جنس دینده اولوب نفس مدیونده مرتب اولماغله مدیونک بوجهله خروجی
 اصلا قوت حقیقی موجب اولماز که نه زمانده مراد ایلسه حقیقی مدیوندن اخذ ایده چکی وجه اوزره اول وصی
 مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومولف دقت سمرک شخص مز بور وکیل مأمور ایکن اکاوصی لفظی ایله
 تعبیری اکامیندر که غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابله رضای الهیده نفسی بیع ایدوب اولمغله
 خر و جله شهادته تعرض و مجتهد در مقابله دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملک مدیون اینه ده حکمده
 ملک دایندر حتی اول مالک ز کوفی مدیون اوزره واجب اولوب انجیق آتی ادایه داین ضامندر بوجهتله مدیون
 همان مودع مزانه انزال اولنوب مودع بدنده بولنان و بیعه بی صاحبنه تسلیم ایچون بر شخصی وصی قلوب
 غزایه خروج ایتک حلال اولدیغی کی حق مدیونده دخی استحال اولور کور مزه مسکنه بر کسسه آخردن و مالی
 استراض ایدوب هنوز عین مال بدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صا حی کلدکده بدینه تسلیم ایچون

مطلب اذا تریس اهل الحرب
 بالفضل المسلمین

مطلب زکوة مال المدیون

بر شخصی وصی قلوب غزایه کتمک ناسزا مبددر بلکه موجب حسن جزا در ومانحن فیه دخی بویه در کذلک
مدیون اوزره دخی قائم ایکن تقویت حق دانی ایجاب ایتمد تجارت و حج ایچون سفزی ناصوابمیدر بلکه
موجب اجر و ثوابدر ومانحن فیه دخی بویه در واکر اوزرینه اولان دینه وافی مالی بوعبسه اول کسسه مقامنده
اقامتله اسباب اداء دخی استحصال ایلمک حقتده اولی ایدوکی بی جدالدر ز بر افضلاء دین اوزرینه فرض عین و خروج
غزایه نفعیرام اولدغجه فرض غیر عیندر و فرض عینک اسباب اداسنی اکتساب حقتنده اولی ایدوکی بی ارتبابدر
واصل معر و قدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسنی الزمدر و قضاء دین دخی خروج
غزایه اهددر حتی مدیون دخی قضا اولدغجه قهرنده دخی ایله محبوس و مروه اوله جعی انه مرتین بدینه فی قبره
مال بقض عنه حدیث شریفده مندرج و مدغدر و حضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع بریتک
دینی ادا ایله تطوع ایتدکده رسول الله علیه السلام الا ان یردت علیه جلدته یعنی شمعی اوزرینه جلدی
بارد اولدی قول شریفی ایله بشار بخش انام اولدیله برناه علیه مدیون مزبور دایندن اجازتی تحصیل ایتدین
غزایه ایچون عزم ورجیل ایلمسه همان نفقه عیالی ترک ایتدین بجه عزم ایلمن کسسه نک منزله تنزیل اولدغجه
عزم حج آدن مکروه کور یلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزایه مکروه کور یلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادر که
نفقه عیال شیئا قشیا و یوما فیوما واجب اما قضاء دیون جعبا و فی الحال مزبور بوضورنده داین اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امدایندن ابراء ذمت ایلمسه بینه حقتده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی و همت
ایلمکدر که مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولدغجه حقتده احق اولان کند و نفسته شفقت و اوزرینه اوجب اولان
شئله ابتدایه عازم اولدقدر بویه ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا باس شرعی لازم اولماز که خروجندن معنی
حق دین ایچون اولوب داین دخی رضاسی ایله اسقاط حقنی ملترم اولمدر نظیری شول عیددر که ولایسی
صلوة جعبه ایچون اکا اذن و اجازت و بره اول عبدک اداء جعبه ایچون خروجنه رخصت و بر یلدیکی کبی بونده دخی
رخصت و بر یلور کذلک دخی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتده عازم اولسه بینه حقتده
افضل اولان اقامتله تدارک دخی ملترم اولدقدر بویه ایکن غزایه عازم اولسه اکا باس شرعی لازم اولماز که داینک
حق معنی توجیه مطالبه به معنی اولوب قبل حلول الاجل توجیه مطالبه سنی مععدم اولدغجه حق معنی دخی مععدم
اولدغندن بومدیون سلیک مأذونه منتظر در و مدیون مرقوم حقتده اقامتی افضل اعمال اولدغجه شرح حدیث
حکمتاً لله استدلال اولدیکه رسول الله صلی الله علیه و سلم فی سبیل الله مقتول اولتی جعبه ذنوبه کفار تدر دیو
انه کفاره قول شریفی ایله ثناده صکره الال دین فانه مأخوذ به کافال جبریل یعنی ایچوق دینه مؤاخذه اولور
قول جبریل اوزره دیو دینی استنایور دبلوروا کرمدیون مذکور داینی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظیر اولور
اگر مدیون محبتک شخص محتال علیه اوزره دخی مقدار مالی واریسه آنک غزایه خروجی سزا واردر که
حواله ایله ذمتی حق داین محتال دین بریه اولدغجه آشکار و شخص محتال علیه ایچون دخی بعد اداء اوزرینه بریشئله
حق رجوعی تحقق ایتدیکه بدیدار در و اگر شخص محتال علیه اوزره دخی مقداری مالی بوعبسه اکا مستحب
اولان خروج غزایه ترک واهمالدر که حواله ایله ذمتی دین محتال دین بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمدر که محتال علیه ایچون بعد اداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایدو حکمی عدم الاشکالدر بوضورنده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن و برسه اذن محتال بولمازسه دخی جواز خروجی مقرر در که ذمتی حق محتال دین
بریه اولوب ایچون حق محتال علیه ایله مشغوله اولدغجه حقتده همان آنک اذنی معتبر در و اگر مدیون مزبور داینی
آخر اوزره حواله قلیوب ایچوق امری بوعبسه ایکن برکسته داین ایچون مدیونق ارا اتمک اوزره اول دینه ضاهق اولسه
بوضورنده کسسه دن استیدان ایتدین غزایه خروجی هیچ و محذوری غیر متضمندر که ارا ایله حق داینندن
برائی ظاهر و ضمان غیر دخی امری ایله اولدغندن اوزرینه رجوعه غیر قادر در و اگر برکسته اول ماله کفیل اولسه
نظر اولور اکر تکفیل مدیونک امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیدان ایتدغجه خروجی
غیر مشر و عدلر که اصیل اذن اخذ دینه طالب و کفیل دخی امری ایله داخل اولدغجه ضماندن تخلیصه مطالعدر
و اگر امری ایله وقوع بولماش ایسه بوضورنده داینک دینه حق مطالبه سنی باقی اولدغجه آنک اذنی بولما دین
خروجی ممنوع اما کفیلک بریشئله حق رجوعی اولدغجه آنک اذنی بولما دین خروجی مشر و عدلر کذلک برکسته دن
برابر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنک نفسنه کفیل اولدغجه بینه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولور که اگر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولما دین غزایه خروجی مجبور و محبت اولماز که

امری ایله داخل اولدغجه کفالتدن خلاصی ایچون معبته حضوری عند الکفیل مطلوب التحصیلدر و اگر بلا امر
کفیل اولمش ایسه طرفندن بریشئله مطلوب اولدغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولور و اگر مدیون مفلس
اولدغجه دار الحربه اهل غزایه جعبوق تجارت ایتدغجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن داینه محتاج اولوب ایچوق
قصد تجارته خروجی بوجبه مشرعا مقتدر اولور که بوجروندن مرای ایچوق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر اما بوضورنده قصد قتاله حرکت و امید ایلدیکه نقل و سهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیر که اینم عندمده اذن داین بولما دغجه اول مدیونک خروجی غیر مناسبدر که قتالده نفسنی هلاک اوزره عرض
ایلمک موجود و نجاتده بو معنی مفقود در و الحاصل داین مدیونتی منع ایدر سه خروجی ممنوع و اذن و بر برسه
خروجی مشر و عدلر اما داینه اخبار ایتدوب نهانیجه خروجی اجتناب ایدر سه بوتقدیر اوزره اگر طریقی آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن و اگر عاجز ایسه خروجی جائز و مستحسندر زیرا مرویدر که مسلیندن
بر شخص مستند تروج ایدوب کال فقرندن زوجه سنک اداء مهرندن عاجز اولدغجه رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تریشه کلوب افاده حالله اولبایده احسانلرندن رجمانده اولدغجه یوردیلر که مرادم ابوقتاده بی
بر سریه اوزره تأمیر و غزایه ایچون بر جانیه تسیر ایتدکدر سندخی آنکله برا عازم اول امیددر که الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان ماله سنی قائم قبله پس اول کسینه ابی قتاده رضی الله عنه ایله بر ابرغطفایندن بر قبیله به ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره به واصل اولدغجه اول دخی زوجه سنی کندو به ایصال ایدو جک مقداری سهم نائل اولدی
ایشته بوقعه ده اول کسسه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیناله اکا امر و فرمان ایلدکدر بومثلو مواضعده بلا اذن خروجی ایدوکی عند عیزده نمایان اولمدر
لکن تفصیل مذکور نفعیرام بولماقی هنکامنه مخصوصدر اما نفعیرام بولدغجه مدیونک دینه وافی مالی بوانسون
بولماسون کذلک داین رخصت و برسون و برمیوب منع ایلسون خروج غزایه مر خصدر زیرا عموم نفعیر ده
خروج غزایه اداء دین کبی هر شخص قادر اوزره فرض عین اولدغندن بشقه قضاء دین محتمل التا خیر اما خروج
غزایه غیر محتمل التا خیر در وهم ترک خروجده ضرر عامه مسلمینه معمم اولدغجه ترک قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدر که محتمل التا خیر اولیان اعظم ضرر بی دفعله اشتغال و استعمال ملترم اوله و بویایده داین ایچون
حق معنی قائم اولدغجه مدیون اوزره آندن استیدان دخی لازم دکدر بوضورنده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینک
نفعیر ایله خارج اولدغجه موضعه منتهی اولدغجه کدر که مسلمین اوزره خوف هزیمت واریسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب بوعبسه اذن داین بولما دغجه قتالندن احتراز ایلمه بر اذینه وافی مالی بوعبسه قتاله اشتغالی نفسنی هلاک
اوزره عرضه معضی اول دخی حق داین هلاک اوزره عرضی مقتضی اولدغجه بلا اذن قتالی غیر مرضیدر و اگر برمدیون
دیوان اهل غزایه مسطور اولدغجه رئیس دیوان خروج غزایه ایله آتی مأور قیلسه کدر که مدیون ایدوکی اول ریشه
افهام و رئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلمه بعده لایق امام اولدر که اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آتی
اخراج اقدام ایلمه بویه ایکن امام آتی اخراجده اصرار ایدر سه کدر که خروجله اطاعتن اظهار ایلمه زیرا
بومثلو امورده طاعت امام واجب الاتزام اولوب کندو عذر بی اعلام ایتدیکن امام عدم قبوله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقتده افضل اعمال ایچوق طاعت امامه اهتمامدر و اگر مدیون مرقوم عذر بی امامه اعلامه قادر
و استیدانه مقتدر اولوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیر لکی ضایع اولتی خوفی ظاهر اولسه بوضورنده اذن داینه
منظر اولوب همان خروجیه مبار اولتی جائز کور یلور زیرا بوججهله خروجی بینه قضاء دینک اسبابنددر که
چندی کرک تعبشتی و کرک اداء دیتی ایچوق بوججهله اکتساب ایدر پس چندینک دیر لکی ضایع اولدغجه قضاء
دیون اکا اصعب اوله جعی ظاهر و شاید در و اگر بر غازی مدیون اولوب ایکن والدینی ایکسی بر دین یا خود یا لکن
بریسی حیاته بولمغجه آتی غزایه منعه اهتمام ایلمسه ز حقتده مستحب اولان اذنی بولما دغجه غزایه اقدام
ایتمکدر زیرا مرویدر که برکسته حضور نبوی به کلوب یار رسول الله سنکله بر اجهاد ایچون کلدوم و ابوغی بکا ایدو رک
ترک ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کاکا اکتیهما یعنی وارا نلری بکایتدر دیکک کبی
اضحکله ایله یوردیلر کذلک برکسته دخی یار رسول الله سنکله بر اجهادی مراد ایلدم لکن والده م رضاو برمدی
دیدکده اکا دخی الزم امت فان الجنة عند رجلیها یعنی وارا والده که ملازمت قبل که جنت والده کرجلی عندنده در
یعنی والده نک بولندغجه مکانه ملازمتده در دیدلر و بزوکونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه و مایسع میاننده
بسطویسان ایلدیکه تفصیل مجررد دخی نفعیرام بولمقدغه مقرر در اما نفعیرامده والدینی منع ایلمسه ز دخی خروجی

لازمدر که بوخروجنده هم نفسندین و هم والدیندن دفع ضرر مشر کینه عازمدر و اگر نفع عام یوغبکن امام اکا
 خروجه فرمان ایسه کر کدر که والدینیک عدم اذنلرین امامه ایذان ایده و بعد ایذان ینه خروجه امر باقیام
 ایدرسه کر کدر که اطاعتنی التزام ایده مؤلف جلیل یوقولی تعلیلده دیر که لان الامام اوجب علیه حقایق مثل هتیا
 من ایده و اینه یعنی بویشلا و آورده امامک و جوب حتی پدر و مادرندن ازید و احقندر و یوقول دقیق المقادیر برادی
 شو معنای ایزاد دیر که برکسته نیک اسمی دیوانده مکتوب و مرتب اولد قد نصکره عید اوزره خروجه عزتاده
 سیدینه اطاعت واجب اولدیغی کی اول کسسه اوزره دخی بو ایده طاعت امام لازم و لازم ایدر کوره من بسنکه امام آتی
 خواه و ناخواه خروجه عزتاده اجباره شرعاً قادر در و اول دخی مولا سینه برابر بولنان غنیمت کی سفر و اقامتسده
 امامته متابعتله مقیم و مسافر در پس عیدک والدینی رضای برسه لر دخی خروجه عزتاده طاعت مولا سینه اوزره
 واجب اولدیغی کی جنیدی اوزره دخی طاعت امام ثابت و مترتدر کذلک عبد دخی نفع عام یوغبکن اذن مولا سینه
 یولماد قجه خروجه عزتاده منو عذر که مولا سینه خدمت و اطاعتی اوزرینه فرض عین ایدوکی مجزوم و مقطوع عذر
 اما نفع عامده بلا اذن مکان قتاله خروجه لازمدر که بوخروجنده هم نفسندین و هم مولا سندن و هم سائر مسلمانندن
 دفع ضرره هازمدر و هنگام ضرورتده مولا سینه ایچون خروجه و قتالندن حق منعی قائم اولمادغله آدن استیدان
 عید اوزره لازم دکلدر و مکاتب دخی خروجه عزتاده عبد مملوکه علی سواد که کاتبه ثابت اولان ذک رقبه انجی
 اکتساب مالی متضمن اولان اشباهه منحصراً ایچون خروجه عزتاده تحت فک مذکورده داخل اولدیغی ظاهر و مشهر در
 و امر آخره دخی مجرولره علاج و مجازره و مجازره ایله برابر خروجه عزتاده استمدار ایسه جائز و مستزاد
 کور بلور امام مسلمان اوج کونلک یا خود زباده سفر مسافه به شروع ایتد کلرنده عورت کرک عیووز و کرک شایه
 بلا محرم خروجه ایتمک نامشروع و عذر قال علیه السلام لان سفر المرأة فوق ثلثه ایام و لایها الا و تعهها زوجها و ذور خم
 محرم منها یعنی عورت اوج کون و اوج کجه لک مسافه دن زباده سفر ایتمز یا خود ایتمسون مکرر یا نده زوجی یا خود
 ذی رحم محرمی بولندیغی حالده سفر ایله اما خروجه مسلمان بوندن اقل اولان مسافه به وقوع بولد قد عورتک
 بلا محرم خروجه غیر ممنوعدر اکن بوسورتده دخی زوجی و ارا یسه اذن یولمادین خروجه شرعاً غیر مکندر مکرر
 نفع عام اولوب خروجه دخی قوت مسلمان متضمن اوله و بعد الخروج دخی قتاله و افری رجال و ارا یکن عورتک مباشرت
 قتالی سزاوار اولماز زیرا هر عضوی عورت او اتمسه قتاله حال اشتغالده بعض اعطاسی منکشف اولوق اقرب
 احتمالدر و هم قتال امر آه مسلمان ایچون بو کونه سببه و عاری موجودر که مشر کیدن ضعف مسلمان بدرجه به
 و ارمشدر که قتالده نساله استعانت محتاج اولمشدر در دو شاکلین مستوجیدر اما وقت اضطرارده تیمو بر قتالی
 اختیار اولوروز زیرا مرویدر که یوم احدده اکثر ناس انزاله جاناب رسالتینا هیلدن تبعاعده اعترام ایلد کلرنده نسبیبه
 بنت کعب رضی الله تعالی عنها عرصه قتاله افتحام الممشدر و رسول الله علیه السلام دخی حقیقه مقام
 نسبه الیوم کان افضل من مقام فلان و فلان یعنی نسبه نیک بو کونده حربه قیامه میدان محاربه ده اقامتی
 منزه میسندن فلان و فلانک قیام و اقامتندن افضل ایدی قولشدر فلانده اسمی ذکر ایله ترفع شان و وقت حاجتده
 مباشرت قتال اوزره مدح و تحسینله احسان ایشلدر در پس بو سیاقه وقت حاجتده جواز قتالدری عید بمنزده
 نمایان اولمشدر و اگر امام ناسی خروجه عزتاده و قتال اعدادن نبی و نجیب ایدرسه نفع عام اولماد بجه مخالفت
 امری تصویب اولماد زیرا ارتکاب معصیتی موجب اولیان امورده عبد اوزره طاعت مولا سینه کی طاعت
 امیر دخی واجبدر و عبسندی مولا سینه نبی ایتمشکن نفع عام اولد بجه خروجه ممنوع اولدیغی کی
 مانحن فیهد دخی نامشروع و عذر

مطلب یجب علی الجنی ان یخرج
 ال الترو عندی الامام

مطلب لا یخرج المرأة بحیوة او شایه
 ال مسافه السفر الا بحرم مها

بو حدیث شرعاً بندن اوج کونلک
 مسافه دن زباده به بلا محرم سفری
 جائز اولماق ثابت اولوب اوج
 کونلک مسافه به عدم جوازی دایل
 آخرا یله مثبت اولمشدر

مطلب حکم استعمال الجرس

انجی بطریق الیه و اولد قدیه ممنوع و بو مثلاً بطریق الیه و اولیان موضعده غیر ممنوعدر نظیری ضرب
 دفوندر که لهو ایچون اولد قدیه مکروه و اعلان نکاح ایچون اولد قدیه جواز ایله نوصوقدر لکن مسلمان محاربه لرنده
 جمع عسکر ایچون ناقوسی ضرب و شورشسمه اولنان مزماری نفع ایلمک غیر مشر و عذر که بونلر صنیع جهود
 و نصار ایدیر و مسلمان آتوره تشهدن ممنوعدر و هم فرض مطلوب وجه آخرا یله ممکن الحاصل ایکن مشر کینه
 مخصوص اولان نسبه بی استمالدری تحلیل و اتمام و حصون مسلمانده محاربه ایله اشتغال اکر چه فضائل اعمالندیر
 لکن خدمت محاربه به قیام ایدر شخص آخر مو جود اولد قدیه نوافل صلواته اشتغال انواع عبادتی جمع اولدیغندن
 دخی افضل ایدوکی معروف و مشهوردر اما محاربه به کفایت ایدر کشتن ناموجود ایسه محاربه صلوة نفلندن
 افضلدر که هم منفعتی اعم و اشمل و هم صلوة نفل هر مو ضعه ممکن الحصول و عبادت محاربه محل آخرده غیر
 محتملدر نظیری مکه ده اشتغال صلواته اشتغال طواف ایدر که غیر با حقیقه اشتغال طواف نکسته مزوره به بناء افضل
 اوصافدر و اگر بر کسسه محاربه و صلواتی جمعده قادر اولورسه همان جمعده بدل اقتدار قیلینونکه ایکی عبادتی
 جمع ایلمک برنی ادا و برنی ترکدن افضل ایدوکی ایدر در نظیری صوم ایله اعتکاف و قرأت قرآنله طوافی جمع
 اولد اقدر لکن محاربه و صلواتی جمعده عازم اولد قدیه توجه قبله محاربه به مانع اولغیله خلاف قبله به توجه
 جمع محاربه و صلواتی ملزم اولسه بو فعلی جائز کور یازن بر اصلو تده مجدداً خلاف قبله به توجه بلا ضرورت باطلدر
 و بو ایده دخی محاربه اوزرینه فرض عین اولمادغله تحقق ضرورت ایدر حاصلدر اما محاربه قبله به توجهی
 شریقی و غیر به و قبله نیک تمام خلافت منصرف اولوب همان انحراف قلیل ایله محرف اولمشدر نظر اولور اکر
 و ججهی بالکلیه جهت قبله دن متصرف اولوب بو توجه اوزره عبادت فریضه ایله ایدر کده اقامه لازم اوله جقی
 وجه اوزره محرف اولورسه انحراف مذکور تطوعده دخی تجویز اولماد که تطوع وجود استغنیای قبله به
 فریضه دن فرق و تمیز اولماد و اگر وجهی بالکلیه منصرف اولوب بو وجه اوزره ایدر اولسان فریضه لازم
 الاعاده اولیه جقی وجه اوزره محرف اولورسه بو فعلی جائزدر که بونده محاربه و صلوة کی ایکن عبادتی وجه شریقی
 اوزره جمع فائزدر و حق محاربه افضل اولدر که ارکان صلواتی تطویل ایچوب همان ایکی رکعتله تطوع
 بعده خدمت محاربه بی تکمیلدر و هر ایکی رکعت باشنده امر محاربه به دقت آنک حقیقه اقدم و صلواتی جقی
 اشتغال صلوة علی وجه التحقیق دخی امر محاربه به مو جب تقصیر اولورسه بو تقصیری صلواته توجه قبله
 ممکن اولماق مز لنده اولغیله ترک تطوعله تدبیر اولوروز بر اجمع عبادتین هر بنده عدم تقصیر ایله مشروط
 و شرط مرقوم بو ایده غیر مضبوطدر مؤلف دقیق الحیال جمله الله تعالی فی الجسه علی حیول الاجلال دیر که
 اجر بده و غیر بده اعتناق خیله رشه و غیر بندن بعض قلاده لر تعلیق ایلمک مشر و عذر که عیار زین و غیر بندن
 فرسان خیل میانلرنده بو معنی کثیر الوقوع و ما را ره المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مستله سنی معروف
 و غیره دفع عذر لکن اوتار ایله یعنی کرش مثلاً نسبه ایله تقلید خیلو بزم عند عذرده مستحسن و مقبول دکلدر که
 حدیثده قلده و الخیل ولا تقلدوها بالواتار یعنی اعتناق خیله تعلیق قلاده ایدر لکن اوتار ایله تعلیق قلاده
 ایتمکر حکم شریقی منقولدر و علمانهمی مرقومی تاویل ایدر اوتار کله هیکله افراسی خفله قتل ایدر دیو کر اهنتی
 تعلیل ایلدیلرینه مؤلف تقوی لباس و قاه الله تعالی عن کل باس دیر که خربده و غیر بده خربدن مصنوع اولان
 ثوب رفیقی تلبس ممنوعدر که لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولوب همان لباس تنم ایدوکی شهر تشعاردن
 اما ثوب غلیظ اولوب خربده تقی نمایان ایسه بزنده اولان اختلافی باب مایکره من الدیاج مسائله بیان
 ایلدیک کذلک غازیک لباس و سلاحنده و فرسنگ سرج و نیجه افسنده یعنی درع فرسنده صورت حیوان بو اتمق
 غیر مشر و عذر اما صورت اشجار غیر ممنوعدر و بیدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه بر صورت
 طاری مشتمل بر نس اهدا قیلیمشدری ترسد اعدادلرنده بر کجهه قالب صبا اولد قدیه کور دیر که اول صورت اول
 رسندن تا بود و ناییدا اولمش نقل ایدر که بر ملک جناب رسالت ایچون اول صورتی نحو و ازاله ایلدی ایشته
 بو حدیث جلیل کراهت استعمالده دلیلدر لکن صورت حیوان بساط و وساده کی اوزرنده نوم و جلوس اولنان
 اشیا ده واقع اولورسه رخصته شایان کور بلشدر و بیدر که حضرت جبریل علیه السجده و التخیل بر ثوب مصور
 حقیقه رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرت نلرینه امان تقطع رؤسها اولماد ساند فوطیاء یعنی رأسلرین
 قطعله حیوان نیندن اخراج ایدر سزا خود آندن وساده لر انخا ایدر سز که وطی اقدامله تدلیل اوانه دیکله اراشت
 سبیل ایلدنی نکسته سی اولدر که بو ماده لده تعظیم صورتله عباد صورتبه نشبه مقود اما قائماً نصب اولوب یا خود

مطلب حکم ضرب الطبول
 والدفوف

مطلب الجرس افضل ام الصلوة
 من التوافل

مطلب توجه القبلة و الانحراف
 فی الفرض و النفل

مطلب تزیین الافراس بالقلائد

مطلب حکم تصاویر الحيوانات

تلبس و تقلد اولان نسنه رده تعظیم صورت جهنیه عباد صورته تشبه موجود در و سبب کراهتی انجیق بومعنائی
 مهیود در و بو حدیث جلیله اکا دخی دلیل وار در که عادت بعض بلاد اوزره پیشگاه بیوتده نصب اولنوب
 بشتی نسیمه اولان وساده کیره ده صورت حیوان بولنسه اول دخی قانانصب اولنوب اقدامه وطی اولنمدیفند
 کراهتی تسجیل اولنشدن کذلک برده ولزار مقوله رنده صورت حیوان موجود اولسه اول دخی مکر وهاندن
 معدوددر کذلک مصوراوان ظروف واوانی دخی بسط و جلوس اولنان اشیا دن اولماغله کراهتی بی مراد
 ومؤلف سماحت عنوان زینه الله تعالی بحلل الجنان در که حریده ذهب وقضه دن مصنوع جوشن و بیضه
 استعمالی غیر ممنوعدر وقول ابی یوسف ومحمد رجه الله علیهما دخی اشوقول رخصت فرماد اما قول ابی حنیفه
 رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی مکر وهدر و بو مسئله ده اختلافی حریده تلبس دیباچ مسئله سنده اولان
 خلافتی کیدر وسبب اختلافی اولندر که رسول الله صلی الله علیه وسلم هذان حرامان علی ذکوراتی
 حل لاناها قول حکمت رهینارنده حریر وذهبی ذکور مسئله تحریم وانا نه تحلیلده جمع وتقرین التلبس
 بس امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ظاهر نظم حدیثه اعتبار یله علی الاطلاق ذکور مسلمان اوزره تحریمی
 اختیار ایشدر اما امام ابو یوسف وامام محمد رجه الله تعالی علیهما دخی نساد حریر وذهب
 مجرد منفعت زینت ایچون رخصت و بریلکدن فهم اولنشدن که جواز استعمالی موضع ضرورتی مختص
 اولنوب بلکه بعضی مانع معتد بهما سننده دخی هر خصدر وحديث مذکور دن تلبس ذهب
 وحریر یله تلبس سیاب مصوره بینارنده فرق فارق حاصل اولنشدن که نهی اول ذکوره مخصوص ونهی
 ثانی ذکور واثانه شامندر ومؤلف درایت ردا صانه الله تعالی عن کل ردی در که حریر غیریده دخی
 دوکه لری ذهب یاخود دیباچدن اولان لباس جائز الاتلباسدر که حریر برابری اوج اصبع مقدارنده رخصت
 شرعیه وارد اولدیغی کی ذهبدن دخی از رار یعنی دوکه لر وکشف یعنی خشک اماننده جواز شرعی متوارد
 اولنشدن و ذکور ایچون خاتم ذهبله تختم مکروه کور بلوب انجیق فسنده سبب ذهبله بولنان خاتم فضه تحلیل
 اولنور ز براسا میر ذهب اولنده بولنان از رار وکفاف مثلاً تبع مستهک حکمینه شیء قبلندر واکر غازی
 صورت حیوانی مشتمل اولان سلاخی استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اکل مینه کی حرمتدن استمنا
 اولنغله جواز استعمالی مقرردر واکراول صورتک رأسی مقطوع یاخود وجهی منسوخ ایسه معنای صورتدن
 خارج اولغله حکم کراهته غیر مندر جدر که مکروه کور یلن انجیق ضرورت حیوان ایکن رأس ووجهی اولیان
 نسنه حیوان اولدیغی نمایاندر و بیلک کرکدر که کعبه مکرمه بی صورت ذی روحی مشتمل اولان توله ا کساعبر
 مشر وعدر که مساجد سازه ده تخاذ تمایل ممنوع ایکن کعبه مکرمه منعی بطریق الاول مجزوم ومقطوعدر
 لکن رؤس تصاویر مستوره اولوب کور نمیه جک مرتبه ده طبله محو اولورسه صورت اولقندن خارج اولغله حکم
 جوازده مندرج اولور کذلک برخانه ده بولنان تمایلیک یوزلی طین یاخود حص ایله محو اولنقدده لدی الاقضا
 اول طین وحصی زغله تکمیل تمایل قابل ایسه ده ینه شمعی کراهتی زائل اولور زرا کراهت انجیق تعظیم
 صورته عبده تمایله تشهیدن لازم اولنشدن و بومعنی صورت مزبوره ده متعددندر کذلک اسلحه ده تمایل
 بولنوب یوز ینه غرا و امثالی بنسنه یا بشدر مغله یاخود اولنده بولنوب اوزرینه ابلک دیکمکه یاخود یوز ینه
 زدی کمکه تبدیل اولنسه ینه استعمالی تحلیل اولنور وریات والویه دخی نصب وترقیع اولنان اشیا دن اولغله تصور
 حیوان آنرده دخی مکروه وناشایاندر اما اشهار واثالیتمک تمایلی کراهتدن طالبدر که مکروه کور یلن انجیق
 ذی روحک تمثالیدر زرا حدیث شریفده وارد اولنشدن که نه یکلف بوم القیامه ان ینفخ فیها روح ولبس بنافخ
 یعنی بوم قیامنده مصور تصور یا بلدیکی صورته نفخ روح ایتمکه تکلیف واولوجهله تعدب و تعنیف اولنور
 مصور ایسه نفخ روحه قادر دکل در که عذدن استخلاصه مقتدر اوله و معلومدر که بو حدیث جلیل انجیق تصور
 ذی روحک حرمتنه دایم و بیلک کرکدر که انسان دفع بر ایچون ساکن اولدیغی بیلک دیوار لر بی صورت
 حیواندن عاری اولان کجه و امثالی نسنه لر ایله کذلک دفع حراچون کان و امثالی نسنه لر ایله ستر ایلک جائز
 کور یلور زرا صنع مزبور منفعت ایچون اولوب مجرد زینت ایچون دکلدر و مکروه کور یلن انجیق قصد زینت
 ایچون اولدقدده در حتی حضرت عمر رضی الله عنه قصد زینت ایچون وضع انسان ستره بی زغله امر ایشدر
 و سلان فارسی رضی الله عنه کنده نام مجلده برخانه بی ستره ایله مزین کورد که مجموع بیلکم هذا اولنحوت الکعبه
 فی کنده یعنی سترک بوخانه کز مجموعمیدر بوقسه کعبه الله کنده به می تحول ایلدیکه بویه الیاس کسوه ایلدی کز دیدی

پس قول سلانن نمایان اولنشدن که ستر بیوتک کراهتی بیوت ستره بی کعبه به تشبهیدن نشئت ایشدر بوندنصرکه
 بیلک کرکدر که قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره حریرک انجیق تلبسی مکروه اولوب اوزرنده نوم
 و جلوس ایچون بسطی کذلک آندن وساده الخیاضی مکروه دکلدر اما قول محمد رجه الله تعالی اوزره بولنر
 دخی مکر وهادر و بوقول مقبول عیده بن عمر والسلمانی رجه الله تعالی دن دخی منقولدر و حین منامده لحاف کی
 اوزرینه اخذایده چکی نسنه حریر اولدقدده آنک کراهتی بلاخلاقدر وامام محمد رجه الله تعالی صحت مقالی اوزره
 شول اثر جلیل ایله استدلال ایلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مداینده ایکن رکوبی ایچون بغله دهقانی
 حضور بته تقریب ایلدیله اول دخی لاجل الرکوب بدخی اگر فاشنه وضع ایلدکده ملاستی حسبله بدی لغزیده
 اولغله بونه دندر دیوسؤال ایلدی دیباچدر دیو جواب وریدلر همان رکوبی مکروه کور بر ترکی ارتکاب ایلدی
 بعده مؤلف بی همال دلیل منقولدن قیاس معقوله انتقاله در که ذکر اولنان هذان حرامان حدیثده حریر
 وذهب حکمده تسویه قیلنغله حریر اوزره جلوس اگر مکروه کور یلسه سر بر ذهب اوزره جلوس دخی مکروه
 کور یلن ایدی پس کراهت ثانیده اتفاق اولنغله اول دخی مکروه کور یلور و استعمال اوانی ذهبله قطعاً رخصت
 یوغیکن سر بر ذهب اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر و سر بر ذهب اوزره جلوسده رخصت یوغیکن
 حریر اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر و اگر قص خاتمده صورت ذی روح بولنسه آنک تلبس و استعمالی
 جائز در که مکروه اولان صورت انجیق بعد دن رویت اولنادر و صورت مزبوره البته صغیره اولنغله بعیندن
 رویت اولنار و هم بوجهتله آنی استعمالده تعظیم صورت رله عبده تمایله تشبه دخی حاصل اولان و بز روایت
 تقائله بالغ اولنشدن که حنیفه بن الیمان رضی الله عنهما کفص خاتمده ایکی طورته صورتی مقروش و میا نلرنده
 ذکر اللهیدن بعض نکات منقوش ایدی کذلک ابو موسی الاشعری رضی الله عنک فقص خاتمده بر اسد جالس
 صورتی مقروش ایدی کور مزبسنکه انسان حال صلوتده دخی اوزرنده دراهم عجم بولننق جائزدر حال آنکه
 اول در اهنده سن بر اوزره تاج بر سر جالس اولان ملکر بیلک تمثالی تمخیردر واکر برخانه ده مجرد زینت ایچون
 سر بر ذهب بولنوب ضاجی اوزرنده جالس اولسه یاخود اوانی ذهب وفضه بولنوب ایچنده اکل و شرب ایسه
 آنده ضرر شرعی یوقدر حتی مرویدر که محمد بن الحنفیه رضی الله تعالی عنک خانه سننده وار ایدی سبب وضعندن
 سؤال اولند قدده قریشدن شو خاتونی تزوج ایلدم بونی اول خاتون کتوردی دیو جواب ویردی ومؤلف فضائل
 نرادی بولمندن آخر بابه وار نیجه نیجه مسائل دخی ایراد قیلنشدن لکن زمسائل مرقومه ک شرحی شرح المختصره
 موصول اولان کتاب الکسب اثنا سنده استقصا ایلد یکمزدن بوکلیده ذکرندن استغنا ایلدیک والله تعالی اعلم
 * باب قطع الماء عن اهل الحرب و تحریق حصونهم و نصب الجانیق علیها *
 یعنی قطع مباحله اهل حربی تضییق و حصون و بلاد لر بی تحریق و نصب بجانیقه قلعه لر بی قلع و تحریق
 مسلینه حری و تحقیق اولدیغی بنا نده مباحث تحقیقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالی فی جمع المعاهد در که
 لخصون مشرکینی نار ایله اخراق یاخود ما ایله اخراق و بلیده لری اوزره نصب مجنیق و آبلری قطع
 مباحله تضییق و وصول بی افساد ایچون ایچنه تخلیطدم و اقله انجاس و سم قلیق جیوش اسلا میان ایچون
 مشروع و شایاندر زرا زرا اهل حربی قهر و شوکتی لر کسر ایله ما مور لر ز و امور مذ کوره قهر و کسر لر بی
 موجب اولان تدابیر خریدن اولغله آنره مباحثرت امثال اوامره بایددر بوقسه مخالفت مأموره مؤدی دکلدر
 وهم افعال مذ کوره مدار اضرار اعدادر و اضرار اعدا سبب اکتساب ثواب ایدوکی هویدادر قال الله تعالی
 ولا یزالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح یعنی مجاهدین اعداء دخی انواع اضرار دن بر نوعله اضرار الخیر
 الا آنلر ایچون اول اضرار لر سیبیه عمل صالح یاز یلور و اهل حرب ایچنده مسلیدن صغار و کبار و نسا و رجال
 اشر یاخود مستأمنین و ارایدوکی عند مزنده ظاهر و شایع اولسه دخی ینه وجه مشروع اوزره تضییق اهل حربیه
 مانع قیلنار زرا الله تعالی نک قهر مشرکینه امر ینه امثال مزنده ذکر اولنان بعض مسلینه ایصال ضرر دن تجرزه
 مجال یوقدر و انسان احترازه مجال بو لمادیغی آورده معفو و مغفوردر و اسباب مذ کوره دن بر نسنه مسلین
 مرقومیدن بعضی لر بیلک هسلانگی موجب اولسه مسلین اوزره دیت و کفار بدن بر شتی مستوجب اولسازن بر
 فعل مذ کور لر بی مباح مطلق بلکه مأموره اولوب اولنایده ممکن الاحتراز اولیان امور حقلرنده معفو اولنبدیغی
 آشکارا اولغله دنیا و آخرتده اصلا موجب خیار اولماز و بو مسئله ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضر نلر ینه مشرکیندن بر اهل داره شیخون اولنوب نسا و ضییا نلری دخی قتل

اولند قنده حکم شرعی نه در دیو سوال اولند قده هم منهم یعنی آنکره آنکره در دیو کشف حال ایلدیلر
 ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامه بن زید رضی الله عنهما بی ارض فلسطیندن اینی ونام دیگر بیی نام موضعه
 ارسال ایلدیلر کندنه اکا امر ووصیت ایلدیلر که همان علی الصباح اوزر لرینه هجوم و احراق ایلد لر و سلطان فارسی
 رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب مخنقی مناسب کورمکه همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب
 مخنقی ایلدیلر و ابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهل نسترى محاصره قیلد قنده حضرت عمر رضی الله
 تعالی عنه اکا اوزر لرینه نصب مخنقیله امر ایلدوب اولدخی نصب ایلدی و عمر بن العاص رضی الله عنه
 اسکندریه بی محاصره قیلد قنده اوزر لرینه نصب مخنقی ایلدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نوری
 خیبرده حصون نطادن باهل حصنی محاصره قیلد قنده آنکره تحت الارض جدا اول قنده لر اولوب آندن
 ایچدیگر بی اخبار ایلدیلر کندنه همان اول جدا اولی قطع ایلدیلر تا که اهل حصن صومسز قلوب حصن لریندن خروجه
 قتاله شتاب ایلدیلر کندنه الله تعالی رسولی آنکره ظفر باب ایلدی و افعال مذکوره قتلی جائز اولسان نسا و صبیانی
 قتله بادی اوله جعی ظاهر و بادیدر و سلمه بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه زمان معاویه رضی الله
 عنه ده سفین بحره راکب اولوب اعدایه ملاتی اولدیغیزده آنکره محرق نسنه لر رضی ایلدیلر کندنه قول مرقومدن
 عندیمزده معلوم اولمشدر که اعدا کندنه و منکرده منع اولدیغیزه احراق لری مسلمین ایچون جائز و مستعذر و احراق
 بالنسار ایچق اسیر ما خودده مکروه و ناسزا وار در زیر ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر دیدیکه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سر به بعث ایلدوب آنکره امر ایلدیلر که ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنسار
 یعنی اکر فلان کسنه به یعنی هبار بن الاسوده ظفر بولور سکر آنی نار ایلد احراق ایلدیلر و شخص مرقوم
 زینت بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهما بی یاخود دایه منی رحله دورتوب القاء جنین ایچکه باعث
 اولمشدی بعده دیدیلر که ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تخرقوه فانما یعذب بالنار الله تعالی یعنی اگر شخص
 مرقومه ظفر بولور سکر آنی قتل ایلدیلر و احراق ایچکن زیر نار ایلد الله تعالی عذاب ایلد ورسول الله صلی الله
 علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله عنهما بی بعث ایلدیلر کندنه اکا دیدیلر که انظر فلانا فان امکنک الله منه
 فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخنده نظر واهتمام قبل الله تعالی سنی اوزر لرینه اقدار ایلد سنی آنی احراق بالنار قیل
 بعده معاذ رضی الله عنه کیدر ایکن آنی دعوت قلوب دیدیلر که انی قلت لک ذلک وانا غصیان وانه لیس لاجد
 ان یعذب الله و لکن ان امکنک الله منه فاقته یعنی یا معاذ بن اول کلامی سکا خاک غضبه تکلم ایلدیم
 حال آنکه الله تعالی لک ایده جکی عذاب به تعذیب کسنه به لایق دکلدن لکن الله تعالی سنی اول شخص اوزره
 اقدار ایلد سنی همان آنی قتل ایلد پس بواجادیت عدالت نشاردن عندیمزده بدیدار اولمشدر که بعد الاخذ والقدرة
 مشرکی احراق بالنار ایچک ناسزا وار اما حال اشتنا عنده أدله سابقه ایلد جوازنی آشکار در مؤلف صائب التنبیر
 نور الله تعالی مضجعه بانور التوریدر که وقت حربه عادت عرب اوزره انا بوفلان دیو کتبه سین اظهار ایلد
 عادت عرب اوزره تعظم وتمدحه ابتدای کذلک انا فلان بن فلان دیو ذکر انا واجداد ایلد افتخار کذلک شعار
 شجاعان اوزره اشعار شجاعی متضمن اولان اشعارنی انشاد ایلد تخویف اعداده بدل اقتدار ایچک حق مجاهدینده
 جائز و سزا وارددر که بولور تشبیه مسار زین و تحریض مقاتلینه مدار در مکر اشعار من بوره هجوم بعضی مسلمینی
 متضمن اولغله اول بعضک غضبته بادی یاخود اول بعض اوزره جهور و تغلبه مؤدی اوله بوشلوا اذای مسلمینی
 موجب اولان امور البته رخصت شریعه دن مهجور در و بوباید اصل قوی شول خلیفه مرویدر که بوم خندقده
 اصحاب کرام حفر خندقده اهتمام اول هنکامده انشاد بعضی اراجیر ایلد تشبیه در و نلرینه اقدام ایلد ایلدی
 اول خینده رسول الله علیه السلام لایغضب الیوم الخد من شیء یروجن به رجول لایرید به بأسا عالم بکن کعب
 بن مالک اوحسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلک شیئا کثیرا یعنی بوی کونده برکنسه آخر کسنه لک قصد هجوم
 مسلمین ایچه لک ارجحاز ایلدیکی اراجیردن غضبناک اولسون مکر اول مریچو کعب بن مالک یاخود حسان
 بن ثابت اوله ز بر بولور معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولمزلر ایلد اولبا بده قول کثیره ظفر اولغله قادر و نصیر
 و نعر یضله اغضاب ناسه مقتدر لر در قول شریقلری ایلد اذن و رخصت لرین اعلام و همان کعب و حسانی نهله
 تأمین قلوب انام ایلدیلر و بوم مزبورده رسول الله صلی الله علیه وسلم بنعنه حفر خندقده مابشرت ایلد ایلدی
 تا که ناس کندولر اقتدا و متابعت مبادرت ایلد لر و اول خینده اللهم ان الخیر خیر الاخره فاعقر للانصار والمهاجرة
 قول لؤلؤنار لرین ذکر و تکرار ایلد لر ایلدی و بنه رسول الله صلی الله علیه وسلم بوم مزبور ده زبایل ترابی بنعنه

مطلب حکم التعذیب بالاحراق
 يجوز ام لا

احتمال اولون منکامده هندی الجمال لاجال خیبر هندی از رینا و اطهر یعنی جل نفیس بودر بوقسه خیبردن جل اولنان
 فوا که و غنایس دکلدن و بوزنایل یار بنا من جهة البر و الاحسان اکثر و کدورت و بالدن اطهر در قول سعادت
 اشتغال لرین تکرار ایلد اشتغال ایلد لر ایلدی پس دلائل مقررده دن عندیمزده استقرار ایچشدر که بوشلوا
 از دیاد نشاط مجاهدینه مدار اولان کار و کفتار حق مسلمینده جائز و سزا وارددر و اکرم مشرکین بر مسلمینی
 اگر اهله کتوروب انشاء صفر ننده توفیق ایلدیلر کندنه عسکر مسلمیندن برسی آنک مسلم ایلد و کئی بلیه رک یاخود یلوب
 آنی قصداً بیه لک کارمی سهام و آنی قتل و اعدام ایلسه بوضو نلریده قاتل اوزره دبت و کفارتدن برسنه الزام
 اولمزلر ز بر مسلم ایچون صف مشرکینه علی الاطلاق رمی سهام ایچک حلال کور بلکله رمی بوجهله مستیع
 و بال اولمزلر مکر بر مسلمینی بعینه کوروب اسلام و اگر اهله عالم ایکن آکارمی سهامه عازم اوله بوضو نلریده قتلی عمد
 محض اولوب اولدخی موجب قصاص اولغله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر و قیاس مذکور اعمد قود
 مثلوا نص حدیثله مؤید و منصور در لکن طریق استخسانده عدم قصاص نمایاندر که مقبول مزبور مباح الرمی
 اولان صف مشرکینه حاضر اولغله موضع اباحت قیلد و وجودی شبهه الله مندره اولان عقوبت قصاصی
 اسقاطده شبهه ایلدی ظاهر در ایچق قاتل اوزره کندنه و مانند دخی ایجاب اولنور که اول قاتل بنفس مقومه بی
 اطلاق ایچش اولوب دبت دخی شبهه الله ناسه اولان احکامدن ایلدیکی فی ارتباید لکن قتل مرقوم عمد محض ایلد
 حادث اولغله وجوب کفارت باعث اولمزلر و اگر بر مسلم صف مشرکینه رمی سهام ایلد ایکن وتر قوسی قبر یلوب
 سهمی صف مسلمینده بر مسلم اوزره عودت ایلسه یاخود سهم رمی مخرف کیدوب قتل ایچون تقدم ایچش بر مسلم
 اصابت ایلسه بوضو نلریده قاتل اوزره کفارت و عا قله سی اوزره دبت ایجاب اولنور ز بر قتلی بطریق الخطأ
 واقع اولمشدر و قتل خطا دبت و کفارتی نص قرآنله مستعذر بعده مؤلف مصیب بوموضعه انواع خطایی
 ذکر و ترتیب ایلمشدر بری اولددر که قاتل بر مسلمینی بعینه صف مشرکینه کوروب آنی مشرک ظن ایچکه آکارمی
 سهام و قتل و اعدام ایلسه بوقعه علی اگر چه فی الحقیقه عمد در که بر شخصی بعینه قصد و اکا اصابت ایلمشدر
 و آنی مشرک ظن ایچک فعلیه متصل دکلدن لکن شرعاً خطا ایلدیکی عندیمزده سنت نبویه ایلد هویدا در ز بر
 مرویدر که مسلمین غزوه احدده حدیثه رضی الله عنهما پدیری بیان رضی الله عنهما کوروب مشرکیندن ظن
 ایچر ایلد اوزر لرینه سل سیوف ایلدوب انی قتل ایلدیلر کندنه رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دینی الزام
 ایلدیلر صکره حدیثه رضی الله عنه دبت مزبوره بی اخذ ایچوب مسلمینده انعام ایلدی و اگر مسلمین حصن
 مشرکینه رمی مخنقی ایلدیلر کندنه حصننه بولنوب تاجر یاخود اسیر اولان بر مسلم اصابت ایلسه اول مسلم
 اول حصننه بولدیغی مسلمینده اعلام ایچش ایلسه دخی اوزر لرینه هیچ نسنه الزام اولمزلر ز بر رعایری علی
 الاطلاق مباح ایلدیکی قرین اعلام ایلدیکی کذلک بر مطبوره بی دخاله نصیب ایلدیلر کندنه ایچسنده بر مسلم بولنوب
 هسالت اولان مشرکین ایچنده اول دخی فائت اولسه بنه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مباح اولغله مسلمین اوزره
 هیچ نسنه ثابت اولمزلر ایچق مشرکین مرقومینی بلا تدخین طریق آخر ایلد قتله قادر ایلسه لر اول مسلمینی صیانت
 ایچون تدخین ایچامک اولی ایلدیکی ظاهر در اما تدخیندن غیری طریقله مقتدر دکلدن ایلسه جواز تدخین امر
 مقرر در که تدخینه مسلمینی قصداً ایچوب همان مشرکینی اراده ایلدیلر کندی محقق اولغله فعلی مباح مطلقدر
 اما فعل خطی بشقه در که آنده اصابت مسلمین تحریر فی الجملة ممکن اولغله جوازنده شرط تحریر متعیندر و اگر
 مسلمینی رمی ایلدیلر کندی محقق عسکر مسلمینده بولسان بوقوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل و اعدام ایلسه
 فعل مزبور فی الجملة ممکن التحریر اولان خطادن اولغله قاتلین اوزره دبت و کفارت الزام اولنور و بوباید قاتلین
 ایچق مدخجال ایلدیلر بوقسه مخنقی طوتایلر و حجری طوتوب تشدید ایلدیلر دکلدن در که حجر قتی جانب کیدر سه
 ایچق مدخجال ایلدیلر کندی طوتولری ایلد کیدوب مخنقی طوتایلرک و حجری تشدید ایلدیلر کندی بولنور که کیدر کندنه رمی
 مخنقی مدخجال ایلدیلرک فعلی ایلدیکی تحقیق اولنور و اگر صورت مفروضه ده حجر مخنقی مدخجال ایلدیلر
 اوزره عودت و ایچارندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینک عاقله لر اوزره الزام دبت اولنوب ایچق اول دبتدن
 حصه مقتولی اسقاطده مبادرت اولنور مثلاً مدخجال ایلدیلر کندی کسنه لر ایلسه نصف عشر دبت ساقط اولوب
 باقیسی باقی اوزره منضبط اولور ز بر شخص مقتول قتل نسنده شریک اولوب نفسی هم نفسی وهم جماعت سائر
 جرح ایلین کسنه مزبوره نازل اولغله دبتدن حصه نفسی ساقط و زائل قیلنور و بوموضه قاتلیندن هر بری
 اوزره کفارت کامله ایجاب اولنور که کفارت جزاء فعال اولوب قابل وصف تیغری اولدیغی فی ارتباید اما حکم

مطلب کفارة القتل لا یجوزی بخلاف
 الدیة

دیت بشقه در بیسده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئله ترسه آغاز ایدوب دبر که اگر مشرکین اطفال سلبه
 ترمی التزام ایسه از سهام مسلمان اطفاله اصابت ایسه دخی رملری جائز کور یلوب اوزر یه دیت و کفارت
 الزام اولمانز پر اغرض سازی رمی اعدا اولوب رمی مسلمان اولدیغی هویدا در بویه مواضعه مسلمان اوزره
 غرامت دیت یا خود و جوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملزم اوله منز و بر کسسه که رمی سهامی
 موجب کفارت اوله و اول کفارتی ادا افتلازسه عاضی اوله و قبل اداء قوت اولورسه دیوان الهی به ذنبه حاضر اوله
 و عقواله ای بر شمرسه اول ذنبه مؤاخذه اولنه اول کسسه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفک بقول ساطعده
 مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جفته نص قاطع وار در لکن بعض اصحابین رحیم الله تعالی و لیس علیکم
 جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزاردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزر بگزه و بال یوقدر
 نظم جلیلک ظناهری ایله استدلال و مخطی اوزره آثم و وبال یوقدر دیو قطع مقال ایله بلور و جزو بلورده
 دبر ز که نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب آثم و وبال اولدیغی بیان
 و ترصیص در استدلال ایله دگر رمی نص مذکور ایله مراد ایچق بعد اداء الکفاره آثم و وبالی مرفوع اولور دیمکدر که
 کفارت ایچق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنشدن نکتته سی اولدر که قتل خطادن قریبا متین اولدیغی اوزره
 فی الجمله تحریر نمکنند و بالجمله تقریرات مذکوره دن مرایم ایچق مباح مطلق اولان افعال قطعاً دیت و کفارتی
 موجب اولمادیغی افاده و اعلامدر و اگر مسلمان سلاحین سزادین سم ایله سقی و تریه ایدرلر سه تجوز و توبه اولنور که
 سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایله کده نفوسلرنده فعلی ایکن و قتلرنده تأثیری اسرع و اسهل اولمغله مکائد
 حر بدن ایدوکی بی جندل و مکائد حر بدن اولان امورده بأس شرعی اولدیغی سابقده مشروح و مفصلدر
 كذلك رؤس رما حلیتیه مشافقه کانی یعنی کان طراندقده طراندقده کور و فالان غلیظی یا خود طراندقن کین خالصی
 ذهن نقطه آلوده قلوب آن نار ایله مشتعل قیلدقند نصکره مشرکینی آنکله طعن و احراق دخی مکائد حر بدن
 اولمغله جواز ی بلا شفا قدر بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع و انبیه لرین تحریریه متعلق اولان
 مسائلی بوجمله ذکر و ابراد ایلدی لکن مسائل مر قومه اوائل کابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثنا سنده مشروح اولمغله
 بزوموضعده ذکر بی مطوی و مطروح ایلدیک ایچق مؤلف سماحت تراد بو محله مسئله و واحد از یاد ایدوب دیدیکه
 اشجار مشرکینی قطع و انبیه لرین تحریر بعد الحاصره اطراف بلده لرنده تجوز و تصویب اولنیدیغی کبی بر فردی
 محاصره ایچدین مرور ایلدک لری طریقرده دخی تجوز و تقریب اولنور مکر طریقره مزبور هر سنه مراهل عز اولمغله
 معروف و مشهور اوله بوضورته آند بولنان ماهی تقوی و ابطال و اشجار مشرکه و مظله بی قطع و استیصال مسلمینه
 خلال کور یلنر برا اهل غزنا هر سال اکا محتاج ایکن فعل مذکور لر ی یا کند و لره یا خود کند و زرد نصکره مرور ایدن
 اهل غزنا به موجب ضرر اولمغله عدم جواز ی مقرر در اما بوضورته غیر مشرکینه تحقیر و اغضابی مفید اولان
 قطع و تحریر البته تجوز و تصویب اولنور و اذ اذخل المسلم دار الحرب بامان فلیس یتغنی له ان یعمل لهم السلاح
 و لا الجصایات ولا غیر ذلک الی آخره یعنی بر مسلم دار الحربه اما نه داخل اولدقده کز کدر که اهل حرب ایچون
 مسلمان اوزره خریده کسب قوت ایدر جگر لری اسلحه و جصایات و بونک امثال غیر نسنه لر یا عقه مشتعل اولیه
 مترجم فقیر دیر که عند یزده بولنان نسخ صحیحده تحریر اولنیدیغی اوزره و لا الجصایات جیم و صاد و بعد الالف
 یا ایله واقع اولشدن لکن کتب عربیه و فارسیه ده لفظ جصایه بولنما مشدر و لاجل التصحیح محال سائر ده بولنان
 نسخ کاب نصیح اولنقدقده بعض نسخ صحیحده و لا الحقیقات لفظی واقع اولوب مناسب تمامه اول نسخک
 صحته و نسخ سائر ده اشباه خطه ساء سهو کاتبه جزم اولنشدن خفتان لفظ معر بدر رهاز قاطعه خفتان نوعی
 از جبهه و جامه روز خنک باشد که ازا قرا کند کو پید و بترکی قفاقی خوانند دیو تعریف ایلشدن و لفظ خفتان
 او اخر کابده باب الشروط فی المودعه و غیرها اثنا سنده دخی بومعنی اوزره کلسه کدر انتهی زرا بومثلوا
 نسنه لر اهل حربیه دار اسلامدن جل و ایصال حق مسلمینه اشد کراهته مکروه اولدیغی کبی دار لرنده یا عمق
 دخی اشد کراهته مکر و هدر و بوبایده اسیر و مستأمن منسوبدیر که ایکیسی دخی کس شوکت مشرکینه امور
 و محاربه مسلمان اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لر دن منهنی اولمغله مساوا بلردن و اگر اهل حرب آنلری
 عمل مذکور اوزره اگر ایدر لسه نظر اولنور اگر اکر اهلی قید و حبس مثلوا اسباب عداله ایسه به جواب مسئله
 ذکر اولنان قول ضوابط که ضرورت ایچق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل بونلرده نفسلری
 اوزره خوف تلف غیر متحصلدر و اگر اکر اهلی قتل یا خود نفسی یا بر عضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

مطلب الخطی فی القتل هل یأثم ام لا
 بویت کرده انسانی علی وجه الخطا
 بالسنک غیر بی به نسبت ایله
 وارده در اما حکمی عام اولمغله
 بعض اصحابین آنکله مانحن فیه
 استدلال ایلشدن در

ضررله تهدید و تنکیل اوزره ایسه بوضورته عمل مرقومه مباشرت لری تجوز اولنور که بونده تحقیق ضرورت آشکار
 و وقت ضرورته لسانی اوزره اجراء کله کفر کبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونک بالاولوبه جائز ایدوکی
 بیداردرو بویه ایکن عمل مذکور دن اجتنابه قتلی ارتکاب ایدر سه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زرا بواجتنابه
 دینده صلاحتی و ضبط مشرکینی موجب اولان نسنه لر جراثنی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه لر دن مجانبینی
 اظهار ایتمکله اجراء کله کفر دن احتراز ایله قتلی ارتکاب ایتمک مثلوا اعظم اجوره نائل اوله جنی آشکاردر و اگر
 اول مسلم ایچلرنده مستأمن بونوب بویه نسنه لر یایدقده دار اسلامه اخر اجته مانع اولیه جفلیرنه ویدنن نسنه
 یا خود بلا تمن اخذ جبرایتمه جگر بینه عالم اولسه دار الحریده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولی دار اسلامه
 اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمان اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتمی محل احتمال ایسه
 اول عمله جبرایتمه استعمال اولمانز کور مزبوستکه اول نسنه بی دار اسلامدن تجارتیچون ادخالی خلال کور یلوب
 ایچق یندنن اخذ ایتمه جگر بی بیلورسه کند و انتفاعی ایچون ادخالی استعمال اولنور مانحن فیه دخی بونک مثالیدر
 و اگر مسلم مستأمن دار الحریده معدن حدیده ظفر یاب اولسه یندنن نسنه یا خود بلا تمن اخذ لرنن اندینه اولنقدقده
 اول معدنده عمل برله استخراج حدید اکا مکروه کور یلدیکی بی ارتیابدر زرا حدید جمیع اسلحه نیک اساسی اولمغله
 حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور اما یندنن جبرایله اخذ ایتمه جگر بینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز و معمولی
 دار اسلامه اخراجی لازمدر و اگر بعضیستی اخذ و بعضیستی ترک ایتمی محتمل ایسه بینه کراهت استخراجی بلا جدر
 مکر بعضیستی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یا خود مسلمینک اکا ضرورت و احتیاج لری امر باهر اوله
 بوضورته عملی مسلمینه باعث اضرار اولوب بلکه توفیر منفعت لرنه مدار اولمغله جائز و سزاوار کور یلور و اگر
 مسلمان اهل حربک دو ابته ظفر یاب اولوب اخراجندن عجز لر آشکار اولسه سابقده باب ما یحمل علیه النبی
 مسائلنده بیان ایلدیک که اول دوائی اولاذیح و ثابا احراق بالنار ایتمک کر کدر بوقسه بقره ورمکه و سائر حیواناتک
 ذبح لرنه قادر ایکن آنلری عقر ایتمک یعنی اقدام لرنن قطع ایتمک جائز اولدیغی ظاهر در که عقر البته مقله در
 و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایشلردن مکر بقره ورمکه و بونلرک امثال لرنک
 فرار یا خود سرکشکی جهتلر یله ذبح لرنن عاجز اولهل بوضورته اول حیواناتی دار الحریده ایضا منفعت مشرکینه
 باعث اولمغله رمی سهامه یا خود طریق آخر ایله آنلری عقر ایتمک جائز کور یلور و بومسئله ده اصل قوی شول
 اثر و بدر که جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤیده اثناء حریده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده
 همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقر دن صکره قتل اولنجیمه دیک قتاله مشغول اولدی و بو اثر جلادت
 نشاندن ظاهر و نمایان اولشدن که مسلم مجاهد فرسندن نزوله قتاله اقدام و کندو قتلنه توطین نفضله صفوف
 اعدایه اقتحام ایتمک جائز و شایاندر که صنع مذکورنده مشرکینه قارشواظهار ثباته وجهها من الوجوه عدم فراری
 اعلان ایتمکله کسر شوکت لرنن متضمن اولوب مکائد حر بدن ایدوکی عیساندر و صحابه کرام رضوان الله علیهم
 اجمعیندن بیجه شیعیان بنام بوجهله اقتحام و اقدامده ثابت الاقدام اولشلردن بریسی حی الدبر لقبیله ملقب
 قیلان عاصم بن ثابت رضی الله عنه در که رجیع نام موضعده بی حیانه محاربه ده کندو قتلنه طالب و قتال اعدا ده
 ثابته نیل شهادته راغب اولشدن و لقب مزبور ایله سب تلقبی اولددر که عاصم مشار ایله اسبغ الله رضوانه علیه
 حضرت لری جسمه مشرک که من ایتمکله و مشرکی کندو جسمه من ایتمکله عین ایتمش ایدی بشاء علیه
 محاربه مذکورده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حبت دینک بجهدی فاحم لحنی یعنی یارب بن جهد وجهادم
 ایله سنک دینی جایه قیلدم سندی بنم لحنی ایدی کفاردن جایه قیل دیو دغایه عازم اولدی صکره قتل اولنقدقده
 الله تعالی جوع دبری ارسال و لحنی ایدی کفاردن جایه اکا اکرام و اجلال ایلدی و در قمع دال و سکون
 بالیه نخلدر که ذباب عسلدر یا خود زنا بر در که انسانی اسم ایلن ذباب کبردر پس جایه دبر ایله مشرکین مدبر یندن
 بر فرد قطع رأسی ایچون اسکا تقریه قدر تیزر اولوب بر بینه صبر ایدیکز دخول لیلده جوع دراستدبار ایلد کده
 رأسی قطع ایدر لم دیو ند بیز ایله دبر و دخول ایلدن صکره الله تعالی جسمه بی رفع ایتمکله مشرکین هر چند که
 طلبده شتاب ایلدی اکر بر و جهله ظفر یاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بوعصمه معصوم اولمغله حی الدبر
 اقبیله موصوم قیلندی و بری دخی منذر بن عمر و الساعدی رضی الله عنه در که یوم بر معونه ده نفسنی کندو قتلنه
 توطین و قتاله اقدامده شهادته کابین اولشدر پس تقریر مرقومه بزه معلوم اولشدر که مسلم مجاهد استقبال اعدا
 هنگامه فرسندن نزوله پیاده محاربه به اقدام و اولو جهله کندو قتل اولنوب یا خود اعدایه ظفر بونجه دیک

مطلب حکم الاکراه و اسبابه

قتالده اهتمام بلك جائز در كذاك سفتي بردخي غلافه وضع ايتمك ملا حظه سبله خلافي كسر ايتك كذاك اعداوان
اعراض ايتك ملا حظه سبله ممكن ايسه فرسي ذبح ايتك وممكن دكل ايسه عقرايتك بعده قتل اولوب ياخود
ظفر ياب اولجه دك قتالده اشتغال ايتك تجوز واستحلال اولنور زيرا الله تعالي ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة نظم جليلي مدلول اوزره مؤمنان نفوس واموالهم مقابلته جنتله اشتراقتيدر
وذكر اولان اقدامي عقده قومده سيع بولنان نفوس واموالهم تحقيق تسليم ايدوكي ني مرادر واكر مسلمين
هر سنه غزا ايجون مر معروفلي اولان طريق اوزره بولنان بر حصتي محاصره الله اشتغال ايسه بوضورده
اشجارلرين قطع وما هارين ابطال قطاري استيصال اولنور وبقريا بيان ابلديك كه مسلمين اهل حربي دن
برفردى محاصره ايتمشرايسه مر معروفلي اولان طريق بقرنده اولان اشجار ومايهي قطع وابطال لري شان كوزلن
ناكه وقت آخوزه كندوره ياخود سار مسلمينه باعث ضرر وزيان اوليه اما بعض اعداوان محاصره ايتدكلر نه
صنع مزبور كسر شوكتلر نه بادي ويدلر بيه تسليم دارلر نه مؤدى اولديغندن آده مذمت مسلمين وقت آخوزه
توقع اولنان ضرر دن اكثر اولغله جوازي امر مقرر در واكر اهل حرب حصون اسلام دن بر حصتي محاصرين
ايكن بر مسلمي اسير ايدوب اكا شوخصني فتح ايديه جك بر موضع اوزره بزه دلالت قيل ديوايرام ايدوب اول مسلم دنخي
موضع مطلوبه عالم اولسه دلالاتي مسلمين اوزره اعانت مشركيني مستلزم اولغله كر كدر كه اول دلالاتي برو جهله
ملترم اوليه واكر اول باده اني قتله تهديد ايدلر سه نظر اولنور اكر اغلب ظني دلالتله اهل حرب حصنه
ظنه بولوب مقالتله مسلميني قتل وذرار بيلرين سي اوزره واقع اولور سه دلالاتي اصلا جائز وواسع كوزلن زيرا
بودلاني هلاك مسلميني متضمن و مسلم ايجون ارواح جماعت مسلميني كندونفسنه فدا ووقايه قتل حرام ايدوكي
متعبد كورمز ميسنكه بر كسبه ني قتل مسلم اوزره قتله اكر ابلدكلر نه قتلي مقصود اولان شخص واحد ايكن
اول مكره ايجون نه حرمت قتلي بي اشتباهدر يس فعلي هلاك جماعت مسلميني متضمن اولدقيه بالا اوليه حرام
ايدوكي متعبد كورمز ميسنكه اهل حرب بر مسلمي قتلچون طلب ايدوب مسلم آخيره سن بزي ايك اوزر نه
دلالت قيل بوغسه سني قتل ايديه رزديو تهديد ايتدكلر نه اكر ظن غالبى حين دلالتله قتل ايديه جكلري اوزره
واقع اولور سه دلالاتي برو جهله جائز وواسع كوزلن مؤلف جليل بو مسئله بي شوو جهله تعلييل ايتشدر كه
دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان و جهله ظلمي متضمندر وظم مزبور دن اسلامده اصلا حلال
كوز بيلديكي امر متعبددر اما بو صورتده عدم دلالتله تلف نفسندن خائف اولوب حين دلالتله دنخي اول
مطلوبى قتل ايجوب همان اسر واستخدام ايديه جكلر نه ياخود ياننده بولنان مالي اخذ ايديه جكلر نه واقف اولسه
بو باده قتله اتلاف مال مسلم اوزره اكر اولتمق مز نسه تزييل واول مسلم مطلوب اوزره دلالاتي تحليل اولنور
بوله ايكن كندونقتلي ارتكابه دلالتدن اجتناب ايدر سه اعظم اجور ايله مأجور اوله جخي بي ارتكابد زيرا بو تقدير
اوزره ظم مسلمه مؤدى اولان نسنه دن احتراز وعيظ مشركينه بادي اولان صلابت دينيه سين ارازايتش او اور
ومعناى مزبوره موجب اعظم اجور در واكر اصل مسئله ده طريق حصنه دلالت اوزره قتله اكر اولنان مسلمك
اغلب ظني دلالتله شوكت اسلامه نوع وهن تطزق ابلدك نصر كره بيه مسلمين قتاله الله آنره مقاومت
ايديه جكلر نه تعلق ايدر سه بو صورتده تلف نفسندن خوف ابلدكده جواز دلالاتي تحقيق ايدر زيرا بودلاني هلاك
مسلمينه بادي اولوب ايجوق مسلميك دفع اعدا ايجون ازديان هموم واشغاللر نه مؤدى اولغله تلف نفسندن
خوف ابلدكده دلالتدن امتناعي موجب اعظم اجور ايسه بيه دلالاتي مباح وغير محظور در نظيري اولدر كه
اهل حرب بر مسلمه تهديد ايله بزي مسلمينه قتاله ايديه جك بر سلاحه دلالت قيل بو غيبه سني قتل ايديه رز
ديو تشديدايتدكلر نه اول مسلمك اغلب ظني دلالتله مسلميني قتل واسره ظفر ياب اولمق نه تعلق ايدر سه جواز
دلالاتي تحقيق ايلز اما اهل حرب اول سلاحه كسب قوت ايتدكلر نه نصر كره بيه مسلمين آنره مقاومت ايديه جكلر نه
تعلق ايدر سه نفسى اوزره هلاك ومثله دن خوف ابلدكده صبر ايله دلالتدن امتناعي افضل ايسه بيه دلالاتي حكم
چوزه تلاحق ايدر واكر بر مسلمه تعينه سني البته قتل ايديه رز ياخود ملكيمزى كور دكده اكا سجدده ايدر سين
ديو تخويف ايسه نظر اولنور اكر على وجه العبادة سجود ايله امر ايتشرايسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كاه
كفر ياخود صلبيه سجده ايتك مز نسه نازل اولغله اكر چه الله تعالى دن غيرى به سجده قتل بر فرده لايق
اولديغندن اظهار صلابت دينيه ايله امتناعي اعظم اجوره موصل ايسه بيه غنسد خوف الهلاك سقت ايلين
بيان اوزره جواز و رخصت دنخي حاصلدر واكر على وجه العبادة اولوب مجرد على وجه التعظيم والعبدية سجود

مطلب الاكراه على قتل مسلم

ايهام ايتشرايسه بيم عندمده احتيا اولان نفسى اتلافه جبارت ايجوب همان فعل مطلوبه مباح شرت ايتكدر
زيرا سجودك نوع مذكوري شرايع متقدمه مباح وغير محظور ايدى قال الله تعالى ورفع ابو به على العرش
وخر والله سجدا بو جهله اول امر باطل همان شرب خمر ايله امر لري مز نسه نازلدر * وزيات المكره على شرب
الخمر ده بيان ابلديك كه تلف نفسندن خوف ابلدكده فعل مزبور لايق وشاياندر وما نحن فيه دخي ايتكده سجا نكدر
واكر اهل حرب بر مسلمي حصون اهل اسلام دن بر حصتك طريق فتحه دلالت اوزره قتله اكر ايدوب اول
حصنه دنخي مسلميك نسا وصبيا نندن غيرى كسبه موجود اولوب واغلب ظني دنخي آنلري سني واسترفاق
ايديه جكلر نه تعلق ايسه بو صورتده اصلا جواز دلالاتي تحقيق ايلز زيراسي واسترفاق اتلاف حكيمي اولوب اتلاف
حقيقي اولان قتله برابر اولغله آنى موجب اولان دلالات مظالم ايدوكي مقرر در اما خص من قومده اموال مسلمين دن
غيرى نسنه معدوم ايسه بو باده اكر اهل حرب اتلاف مال اوزره اكر اهل مز ننده اولوب تلف نفسندن خوف ابلدكده
جواز دلالاتي معلومدر وهر موضعه كه اكر اولنديغني فعل اوزره اقدامي حلال كوز بيلدي اقدام مزبور ايجوق
تهديد اولنديغني عقوبتي اكايقاع ايجون آنى احضار قيله قلمي هنگامه استيصال اولنور بوقسه قبل الاحضار اول قله
اقدامي اصلا سزاوار اولسازر بر افعال حرام اوزره اكر اهل رخصت اقدام ايجوق تحقيق هلاك هنگامه اولوب
شخص مرقوم دنخي قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در ويك كدر كه وقوف حقيقي ممكن اولنن
امورده ظن غالب مز نله تحقيق حقيقته نازل اولغله اول مكرهك خوف ابلديكي هلاك نفسى ظن غالب ايله مضموني
اولدقده تهديد لري بالفعل سبقت ايدوب ايتامكه اعتبار اولمجبوب همان حكم ميقض آنسه حاصل اولور حني
بر كسبه بو مثالو مواده اهل حرب نيجه اسيرلر قتل ابلدكلر ني معائنه دن نصر كره اول عاده بي كندوبه دنخي
تكليف ايسه لري بو باده آنى صريحاً قتله تهديد وتخويف ايتسه دنخي اول ماده لدمي الاكراه حائز الاقدام ايسه
اكا اقدامي جواز ايله توصيف اولنور زيرا السعيد من وعظ بغيره مصداق اوزره امثالنه اعتبار ايله كندونك
دنخي تلف نفسى عندمده ظن غالب ايله آشكار اولشدر مؤلف مصيب الاغراض صلاه الله تعالى يوم العرض
عن الاعتراض ديره كه مسلم ايجون قوس فارسيه ايله رمي تعم حلالدر كه آده دنخي شوكت اعدايي كسر وايجار نه
وهن وضعي ادخال واردر و مسلم موجب نكابت اعدا اولان جمع اعماله مأذون ايدوكي بلاجد الدر كذاك رمي
اعد ايجون تعم حساب دنخي جائز كوز بيلك بي كاندن مترجم فقير ديره كه قوس ايكي قيمدر برى عريسه و برى
فارسيه در قوس عريسه دنخي ايكي قيمدر برى حجازيه و بزي واسطيه در قوس فارسيه دنخي ايكي قيمدر
برى قوس بدر كه بد ايله رمي ايدر و برى قوس رطلدر كه رطله رمي ايدر واقسام مذكوره دن هر برى اختلاف
ازمنه وامكنه حسب ايله انواع متعدد وغير معدوده به مقسومدر كه عسائك تأليف ابلدكلري قوس نامه زده
اكرى مشروح ومرسوه در وحسان ضم طاء مهمله ايله جمع حسابيه در كه قوس فارسيه ايله رمي اولنوب ناولك
ديدكلري سهام صغار در انتهى ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله بي اير ايدنه بادي اولدر كه بعض ناس قوس
فارسيه ايله رمي مكره كوروب اولساده بعض احاديث روايتنه دنخي متصدى اولديلر لکن احاديث مذكوره
شاده در كه خلافتده عموم بلوى ظاهر اولديغندن بشقه قرآن كريمه مخالفت مضموني باهر در قال الله تعالى
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة يعنى محاربه مشركين ايجون جنس قوتدن هر نه به قادر ايسنر آنى اعداد
ايدكلر وقوس فارسيه ايله رمي سهام دنخي جنس قوتدن اولغله البته داخل حكم ايتدر اكر بعض مرقومين قوس
فارسيه آلات عجمدندر وغازي غزاسنده آلات عريسه بي استعمال ايتك كر كدر ديوايرام استلال ايدر سه
جوابلر نه درزكه منحيق دنخي آلات عجمدن ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله عنه
اوزره آنى حصن طائف اوزره نصب ابلدكلر كذاك اتخاذ خندق عادت عجمدن ايكن بيه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله تعالى عنه اوزره آنى دنخي اتخاذ ابلدكلر بس دلالت مذكوره دن آشكار اولشدر كه
نكايه حربي دن اولان نسنه لرعريك بيلديكي ياخود هيچ بيلديكي امور عجمدن دنخي اولسه استعالي لايق وسر واردر
وحر ايجون لس حر برى تجوز ايدنك قوللري اوزره بر مسلم لابس حر بر ودياج ايكن قتل اولنوب درجه شهادته
اندراج ايسه كر كدر كه كفتنده البسه مرقومه دن نسنه ترك اولمجبوب جمله سى اخراج اولنه زيرا بزباب الشهد
ومايصنع به مسائله تحقيق ابلديك كه شهيد اكر چه ثيا بي ايله دفن اولنور اما سلاحي ترغ وتفر يق اولنور
وحر بر دنخي صبغلي وزو جنى جهتيه اعدانك حين ملاسه بيه يدنى وبعض آلاتي دفعه مدار اولغله حربه
نلبسى ايجوق على وجه السلاح جائز وسر اوار كوز بيلديكندن مسلم مزبور دنخي على وجه السلاح لابس اولديغني

مطلب الرمي بالنسي العريسه
والفارسيه
مطلب تفسير المترجم اسماء النسي

ظاهر حالند بیدار در بنا علیه بعد الشهاده سلاحی نزع اولدنی کی حریر و دیباچی دخی اوزرنه زد دفع اولور و الله اعلم
باب ما یحل فی دار الحرب بمالا یجوز مثله فی دار الاسلام
یعنی دار اسلامه جائز دکل ایکن دار الحرب بملایم اولان اعمالده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع
عیدیده بزبان ایلدیک که دار الحربه مستأمن اولان مسلم اهل حرب به غدر دن احتراز ایلد کد نصکره نه کونه
قادر اولور سه ماللری رضایله اخذ ایلک حقتده جائز و شایاندر اما دار اسلامه مثلی جائز اولوب اولمان بیوعدن
بر بعه مباح ایلد کده کتم عیب مبیع معنای غدر و غروری متضمن اولقله اصلا تجوز و توسع اولماز اما اسیر
یا خود اهل حربدن ایکن مسلم اولان کسندر ایچون اموال اهل حربی بلا رضا اخذ ایلک دخی حلال اولقله
حقتده کتم عیب مبیع دخی استخلال اولور و اگر مسلم مستأمن اهل حرب به بدره می ز سینه تمامه دیک ایکی درهمه
بیع ایدوب بعده اول سنه ایچنده اول مسلم یا خود اول حربی دار اسلامه خروج بعده عودت ایدوب حلون
اجلد نصکره ایکی دره می اخذ ایلسه بینه اخذنده جواز و رخصت وارد ز بر ابدال جوع حاللری ابتداء معامله لنده
اولان احواللری کسیدر بوسورتده قبل قبض الدرهمین ایکیسیده دار اسلامه کلوب حضور قاضیده اختصاص
ایلسه قاضی بوجهه بیلرند رفع خصام ایدیه مرکه اصل معامله لری دار بیزده واقع اولوب امانه کلن حربی
دخی حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایچمشدر بوسورتده حربی اسلام یا ذمتی قبولندن صکره اختصاص ایلسه
قاضی بیع سابق ابطال و رأس مال اولان بالکنز بدره می صاحبه تسلیمه رفع خصام ایدر ز بر ابدال عقد و قبل
القبض حادث اولان ذمت و اسلامی حکم عقدا بیه قبض دره مینه مانع اولقله مقارن عقدا اولان ذمت و اسلامی
ایله متساوی الاقدام نظر لری شول ذمیدر که دار بیزده ذمی آخره بیع خیر ایدوب قبل قبض احدهما قبول
اسلام ایلیه وشول مسلدر که مسلم آخره بیع عصب ایدوب قبل قبض عصب مزبور خیره منقلب اوله بو مسئله ده
اصل قوی وان بتم فلکم رؤس اموالکم نظم قدیمدر یعنی ای اهل ایمان اگر معامله ر بوادن و استخلال ر بوادن
نوبه ایدر سکن ایچق رأس ماللریکنز بالتزام ملکر بکنز در و قال تعالی و ذروا ما بقی من الر بوا ان کتم مؤمنین
یعنی ای اهل ایمان الله تعالی دن خوف ایدکنز و بوادن عهده ناسده باقی قلان مطلوب بکنز ترک ایدکنز
اگر از درون مؤمنین اولمش ایکنز و بوا بت ثانیسه نص جائزدر که حربیدن قبل الاسلام قبض اولیمان
ربوایی اسلامند نصکره ترک ایلک لازمدر کذلک مسلم حربی اوزره علی وجه الر بوا برنسنه بی شرط قیلوب
قبض ایچدن اول دارک اهل قبول اسلام ایلسه بینه قبضی حرام اولور ز بر حکم عقدا ر بوا ایله قبضندن اقدم
اول بقعه دار اسلام اولقله مانع قبض اولقله اول بقعه حین عقده دار اسلام بولقله متساویه الاقدامدر
اما مقدماد کرا اولدنی اوزره مسلم و حر بینک دار بیزه خروجر لری بشقه در که آنده دار الحربه واقع اولان معامله لنده
حکم اسلام ثابت دکلدر دلیلی اولدر که قاضی اول دارده استماع خصوصت قادر دکلدر اما بومسئله ده اهل قبول
اسلام ایلین دارده واقع اولان معامله لنده حکم اسلام ثابتدر دلیلی اولدر که قاضی اول دارده استماع خصوصت
قادر در بنسأ علیه بونده قبل الاسلام طرفیندن قبضله تمام اولمان عقود ده قبض ربوایی منع و رأس مالی دفعله
حکم ایدر بو بایده اصل قوی شول حدیث مر ویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم فتح مکة ده
الان کل ربوا کان فی الجاهلیه فهو موضوع و اول ربوا یوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بیور دیلر یعنی
یلوب اگاه اولکنز که قبل الاسلام عقدا اولان جمع ربوا موضوع و محطدر وجهه دن اقدم وضع و حط اولان
ر بوا عباس بن عبد المطلب ر بوا سیدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابطال ر بوا ده عم کرملرله اتدالی ایچق
اوامر لری نهج اوامر ملوک اوزره اولدنی اظهار ایدر ایچوندر که ملوک بومثللو اموره اقرار بلر بینه ترخیص و نهی
اجانلر بینه تخصیص ایدر اما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اقرب اقرباری اولان عم کرملر بینه نهیده تقدیم
تعرض ایدلر و علماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضی الله عنه ده اختلاف ایدوب بعضلری اسلامی غزوه
بدردن اقدم ایدی دیوب بعضلری دخی یوم بدره اسیر اولدندن صکره قبول اسلام ایدوب بعده مکة به عودت ایچون
رسول الله علیه السلامدن استیذان ایچکله آکا اذن و برمشیدی دیدلر و علی کلا القوالین مکده ده مسلم اولدنی حالد زمان
فتح مکة کین معامله ربوا ایدر ایدی حال آنکه حرمت ربوا فتح مکة دن اقدم نزول ایچشیدی کوره زمبسنکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم خیبره سعدین سعیدین یعنی سعد بن مالک و سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهما به اریتمتا فردا
یعنی ارتکاب ربوا ایدلر که همان رد ایدکنز بیور دیلر کذلک لاتا کلوا الر بوا اضعافا مضاعفه یعنی ای اهل ایمان

مطلب ذمیان بیایما بالخبر غایب
احد هما قبل القبض

السعدان فی کتاب الصرف
مسعدین مالک و ابن ابی وقاص
وقی المراد فی عباده و ابن
معدان و هما المراد فی اصطلاح
الحدیث اذا اطلقا کذا فی الفرب علی

یوبه عادتکن اوزره اصلی مالدن وقت فت زباده مال ربوایی اکل ایچکن نظم جلیلی وقعه احدیه نازل
اولشدر که وقعه احدیه فتح مکة دن بش سته اقدمدر پس بو بیانه حرمت ربوا فتح مکة دن اقدم ایدوب
نمایان اولشدر یوبه ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکة دار اسلام اولدندن صکره معاملات
عیناس رضی الله عنه دن ایچق قبضله رسیده تمام اولمانلری ابطاله اتمام ایلشدر پس بو بیانه عند بیزده متین
اولشدر که دار الحربه مسلم و حربی بینلرند عقدا بوا جائز و ممکن و بر بقعه قبل قبض دار اسلام اولدندن صکره حکم
عقد ربوایی قبض ربوا غیر ممکن و اگر بر مسلم دار الحربه بر حربی به بیع خیر ایدوب تسلیم خیر و قبض تمدن صکره
اول دارک اهل قبول اسلام اولسه رغن مقبوض مسلم ایچون سالم قبلنور ز بر اترک معامله لنده حکم اسلام ایچق حرامی
قبض ایله حکم عقدا رسیده ختام اولدندن صکره ظاهر اولشدر اما اسلاملری قبض خیردن اقدم اولسه مسلم اوزره
رد رغن واجبدر که ورود اسلامه هنوز قبض حرام غیر معتبر کذلک اسلاملری حربی خیری قبض ایدوب مسلم
هنوز غنی قبض ایچدن ظاهر اولسه بینه مسلم مطالبه نمته قاندا اولماز اما ذمی دار اسلامه ذمی آخره خیری بیع و تسلیم
ایدوب قبض غنی ایچدن ایکنسیده قبول اسلام ایلسه ل حکم مسئله بشقه در که عقد مزبور ایکی ذمی بینلرند
صحیح اولقله اول عقد ایله غنی بعد الاسلام دخی بایع ایچون ذم مسکتقدر و اسلامی مانع قبض حق دکلدر
اما مانع فیهده اصل عقد غیر صحیح ایکن بجز مسلم مستأمن اهل حربک اموال مباحلرین طیب نفسلری
ایله اخذ ایچون صحیح اولقله اول دخی اسلاملری ایله زائل اولقله بر نسنه مطالبه سته و اصل اوله مز
و اگر اسلاملری تمام غنی قبض و بعض خیری تسلیمدن صکره منتظم اولسه بو بایده بعض مبیع تمام مبیعه
قیاس اولقله تمدن خیر مقبوضک حصه سی مسلم ایچون سالم اولوب غیر مقبوضک حصه سنی رد ایلک لازم اولور
کذلک بر مسلم بر حربی به دار الحربه بیک دره می رسنه تمامه دیک یوز دیناره سل ایدوب بعد خلول الاجل
نصف دیناری قبضدن صکره اول دارک اهل مسلم اولسه ل دینار مقبوض مسلم ایچون و دینار مقبوضک حصه سنی
اولان نصف رأس المال حربی ایچون سالم اولوب بقیه رأس المالی مسئله رد و تسلیم حربی اوزره لازم اولور
ز بر اسلاملرندن صکره سبقت ایلین عقده فاسد ایله بقیه دیناری قبض ایلک غیر ممکن اولقله حکم مسئله آبادی
ناسدن انقطاع مسلم فیهده منزله تنزیل اولوب رأس مالدن آتک حصه سنی رد ایلک متعین اولور اما معامله
حر قومه دار الحربه ایکی مسلم مستأمن یا خود ایکی مسلم اسیر بینلرند حاصل اولسه ایکنسیده هر مکانده احکام
اسلامی ملزم اولملرله معامله لری مردود و باطل اولور و اگر دار الحربه قبول اسلام ایلین ایکی کسینه میاننده وقوع
بولسه عند محمد رحمه الله تعالی بودخی باطل و مدفوعدر لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره صورت
مزبورده مسلم و حربی بینلرند جاری اولان معامله ایله مساوی ایچق حکم اتم و کراهنده متغیردر که نفس اسلامه
عصمت مال اگرچه حق ائمه ثابت و ظاهر در اما حق احکامده احرار داره موقوف ایکن احراری متقرر
اولماشدر و اگر ایکی حربی مستأمن دار بیزه بومعامله به مباشرت ایدوب بعده قاضی به اختصاص ایلسه ل
کر که که قاضی معامله لری ابطاله رفع خصام ایلنه ز بر بونلر دار بیزه بولمان معامله لنده اهل ذمت منزله
انزال اولور و وقاضی لدی الاختصاص اهل ذمت میاننده جریان ایدن عقود ربوایی ابطال ایتدیک گئی ایکی
مستأمن میاننده دخی ابطال ایدر ایچق خیر و خیر تقبیل و امضا ایدر و اگر بر مسلم دار الحربه منعه
علی سوا اولملرله قاضی بینلرند جریان ایدن بیع خیر و خیر تقبیل و امضا ایدر و اگر بر مسلم دار الحربه منعه
مسلمین ایچنده قائم ایکن بر حربی داخل حصتندن آنکله مکالمه ایدیه رک بومثللو بین المسلمین فاسد اولان بعض
معاملاتله معامله ایلسه ل بومعامله لری جائز کور بیلر ز بر منعه مسلمینده بولمان مسلتک جائینه رعایت البتة
بوعقدی افساد ایدر و بر عقد وجهه واحد ایله فاسد اولدقله اول وجهه واحد آتی من کل الوجوه افساده کفایت ایدر
و بزباب مایکده ادخاله دار الحربه و مایکده مسائلسنده بیان ایلدیک که مشایخ حردن جمع کثیر بومعامله بی
نیجوز و تحلیل ایدوب مسلم امانه دار الحربه دخول و ماللری رضایله اخذ ایلک منزله تنزیل ایدلر اما امام محمد
رحمه الله تعالی مکان مسلم اعتبار ایدوب حربی امانه عسکر مسلمینه یا خود دار اسلامه خروج بعده مسلم ایله
بومعامله بی ایچک منزله تنزیلی اختیار ایچکله ایکنسیده منعه مسلمینده ایکن بومعامله لری صحیح اولدنی گئی
بالکنزری بولندقله دخی تصحیح اولماز دیمشدر اما قول مشایخ اوزره فرق مسلتین معلومدر که حربی امانه
دار بیزه کسده مالی محترم و معصوم اولوب کند و منعه سنده ایکن مالی عصمت و حرمتدن محرومدر و اگر
مشرکین بر مسلتک جاریه مسئله سنی اسیر و احرار ایدکلرندن صکره ایچلرند مستأمن اولان بر مسلم اول جاریه بی

مطلب ذمیان بیایما بالخبر غایب
قبل قبض التین

اهل حرب بدن سرقه بره دار اسلامه اخر اجه فرصت بولسه آنک بوفعله شرعا رخصت و بر بنارز بر اهل حرب اول جاريه به احراز ايله مالک اولمشدر در حق اسلام ياد معنی قبول ايلسه ل ربه ملکر کنده ابقا اولنور بوجه تله مستأمن مزبور آتی سرقه ده اهل حرب به غدرايش اولور غدرايشه حرامدر اما اهل حرب اول جاريه به مستأمن مزبوره خربا خود ميته ايله بعه رغبت قبلسه ل شرسته رخصت و بر بلورز بر بونده اخذی رضائيله اولديغي متعین ومعناي غدريه ممکندر ومؤلف دقيق المنهاج بومسئله بی انجق امام ابو يوسف رجحه الله تعالی علیه اوزره احتجاج ایچون ایراد ایشدر که امام ابو یوسف بوعقدی نجو بر ایدر سه البته عقود سابقه بی دخی نجوزیه محتاجدر اما حقی مسلمده بویعی دخی مکروه کوروب مجبر اولماز سه جاريه مسلمه بی فداء خربايله تخلیص ممکن ایکن آنکله علی وجه الحرام ایکن حربینک یکنده ترکی نجو بر ایش اولور که عدم جوازی معلوم اهل تمیزدر ومستأمن مذکور اول جاريه بی خربايله اشتراک صکره دار اسلامه اخراج ایتد کده کند و معلوم سی اولوب آنده عتی نافذ اولور اما مالک قدیمی دیلر سه تمام فحشیه اخذ ایدر زرا مستأمن مرقوم اهل حرب اکاهبه ایشدر کی جاريه به انجق رضاء اهل حربايله مالک اولوب جهت بیعه مملک اولماشدر که مالک قدیمی مثله اخذده سالک اوله و بوتوجیه واضح ايله معامله مذکور نک دار الحریده جاريه ايله دار اسلامه جاريه بی بنارنده طریق فرق متضح اولور که حربی اول جاريه ايله برابر داریزه اما نه ورود ایلد کده مسلم آتی دار بیزه ده خربايله اشتراک قلیق باطل و مردود اولور حتی خربايله اشتراک صکره قاضی به اختصاص ایلسه ل قاضی بویعی ابطال و جاريه بی حربی مستأمن اوزره رد و اول حربی به جاريه بی مسلمیندن برینه بیعه اجبار ايله دفع خصام ایدر زرا جاريه مسلمه اولغله آتی ملک کافره ابقا و داراخر به اعاده سنده رضاء مشروع اولماز سه کیم حربی مستأمنک جاريه سی دار اسلامه قبول اسلام ایلد کده حکم مسئله بویله در و اگر اهل حرب بدن صاحب منعه اولان بر عسکر دار اسلامه داخل اولوب بر مسلم دخی اما نه ایچرینه واصل و بومثلا بویین المسلمین جائز اولیان بعض معاملات آنرا ايله حاصل اولسه بونده دخی جواز و رخصت حاصلدر زرا اذکار لنده اولان علت جواز دار اسلامه بولنان منعه لنده دخی قائمدر که ماللری مسلم ایچون مباح الاخذ و مستأمن اوزره غدرا اماندن تجرر لازمدر و مستأمن مرقوم دخی بومعامله ايله ضرر دن کسب اسباب تجرری ملتر مدر و بوقضیه ايله ظاهر و مرسخ اولمشدر که مسئله سابقه ده قول اصح مذهب مشایخدر که بومسئله ده موضع تجرری حکم دار الحربی اخذ ایشمشیکن اباحت ماللری باقی اولدیندن مسلم ایچون معامله مذکوره جائز کوریلد کده حربی کند و منعه سنده و آنکله معامله ایدن مسلم منعه مسلمینده بولند قده دخی جوازی متعین و مقبر در و اگر اهل حرب بدن بردارک اهل مسلمینله مواده اوزره ایکن بر مسلم ایچرینه و اوزوب بر در همی آنره علی وجه الر بوا ایکی در همه مباحه ایلسه بودخی تجو بر توسعه اولنور زرا مواده ايله دار لری دار اسلام اولوب انجق بلارضا ماللری اخذ ايله غدیر مواده مسلم اوزره حرام اولمشدی شمعی بومعامله ايله آنلری استرضاء ایلد کده معنای غدیر منعدم اولوب ماخوذینک حلال طیب اولسنی اقتضا ایشدر و اگر مواده عین اولان اهل حرب بدن بریمی اول مواده ايله دار اسلامه داخل اولسه آنکله امن و سلامته نائل قبلنور بوضورتده بر مسلم دار بیزه آنکله وجه مشروع اوزره معامله ایلسه قاضی اول معامله بی ابطاله مقابله ایدر زرا حربی مرقوم دار بیزه نه مسئله مستأمنه نار ایدر و قریبایان ایلدیک که دار بیزه مسلمین و اهل ذمت بینارنده باطل اولان معاملات مسلم و مستأمن بینارنده دخی باطلدر اما بر مسلم مواده عین مرقومینه یا خود اما نه بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعی عینی معلومه اجل معلومه دکن آنره بیع ایتد کده صکره مسلم بعض عینی حیط ایدوب اهل حرب دخی باقبسنی تعجیل ایتک اوزره آنرا ايله مصالحه به قائل اولسه بومعامله سنده حکم جواز شامل اولور زرا بونصرفک دار اسلامه حرمتی انجق اجلی در همه مبادله بی متضمن اولغله آنده معنای ربوا ممکن اولدیندن و بز بالدفعات جان ایلدیک که دار الحربه مسلم و خربی بینارنده حکم ربوا غیر ممنوعدر پس بومعامله لری دخی جائز و مشروعدر و حکم مشروع المآل اوزره حدیث نبی النصیر ايله استدلال اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جوار مذبذبندن اجلا لرین مراد ایلد کده زم ذم ناسده هنوز وقتی حلول ایشدر دیونین وار در ذیو غنر و بهانه ایراد ایلد بیلر همان رسول الله علیه السلام وضعوا و تعجلوا یعنی دیونیکزدن بر مقدار بی تعزیر و باقبسنی پیشین اخذ ایلدیکر قول بلاغت لروم ایلد اول قوم لازم الازاله بی الزام بیوردیلر و حکم مذکور یی تجو بیزه مدار انجق بی النصیر لک اهل حرب بدن اوللری ایدوی بدیدار در و دلیل مذکور دن عند بیزه ظاهر و بارز اولمشدر که معامله مزبوره

دار اسلامه بین المسلمین جائز دکل ایسده دار الحربه مسلم و خربی بینارنده جائزدر و اگر مسلم مرقوم مؤدعین اولان اهل حرب یا خود ایچرینه اما نه داخل اولدینگی اهل حربايله وجه مشروح اوزره بیع ایلدیک متاعک بعض عینی حیط آنلردخی باقبسنی تعجیل ایتک اوزره مصالحه دنصکره هنوز باقی مجلی قبض ایتدین اول دارک اهل یا خود یا لکن مدیونی قبول اسلام ایلسه بوضورتده صلح مذکور لری باطل اولوب تمام دین تمام اجله دکن مدیون اوزره الزام قبلنور زرا قریبایان ایلدیک که عقدايله مقصود اولان تصرفک تمامندن اقدام عارض اولان اسلام حالت عقدده مقارن اولان اسلامه مساوی الاحکامدر و اگر مسئله مفروضه ده نصف دخی حیط و نصف آخری تعجیل اوزره مصالحه ایشدر اولوب بفسده حربی اول نصف مملک مثلاً ایکی ثلثی ادا بره ذمتده بالکن بر ثلثی قالدقدنصکره مسلم اولسه بوضورتده صلح سابق بالکنیه باطل و مسلم اوزره رد مقبوضی لازم و تمام دین تمام اجله دکن اول مدیون اوزره قائم اولور اما سبقت ایدن بیع خرب مسئله سی بشقه در که بیع مرقوم طرفیندن ابتداء مبادله اولغله آنک احکامی مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر و صلح مزبور مبادله حقیقه اولوب همان حیط نصف شرطی اوزره تعجیل نصف یا خود تعجیل نصف شرطی اوزره حیط نصف ایدوی مشهود اولغله قبض نصف باقی ايله کال شرط موجود اولد قده تمام صلح دخی موجود اولوب قبل تمام انقبض اول حربی مسلم اولد قده صلح لری بالکنیه نابود اولور کور مزبسنکه بر مسلمک مسلم آخر اوزره وقتی حلول ایش دخی وار ایکن مدیون نصف دخی بکون ادا ایتک شرطی اوزره داین نصف آخری حیط و اسقاط اوزره تصالح و ترا ضی ایدوب صکره مدیون بعض نصفی ادا ایدوب بعضی آخری ادا ایتدین بوم معهود منقضی اولسه بومعنی بالکنیه بطلان صلحه جمیع دینه قدرت مطالبه سنی منقضی اولور زرا بعضدن ابراسی بوم معهودده ادا باقی ايله مشروط ایکن شرط مزبور تمام اولماغله ابراسی باطل و تمام مال علی حاله اوزرینه الزام قبلنور مانحن فیه دخی بونک کیدر والله اعلم بالصواب

باب ما یحل للمسلم الاستیفاء ایدی اهل الحرب ان یجبههم الی ذلک * یعنی ایدی اهل حربده اسیر اولان مسلم ایچون اوامرا اهل حرب بدن اطاعتی حلال اولوب اولیان اموره باب دقت موقوفدر اهل حرب بر اسیر مسلمی قتل ایچون احضار و بویکنی اوزات دیوار و اجبار ایلد کلر کنده بویینی اوزا تمغله امر لینه ایتار ایلسه حقیقه جائز و سزاوار کور یلور زرا امثال آنسه ده ایتسه ده قتل ایده جکری معلومی ایکن امثالی قتل نفسنه اذن واعانت اولدینگی مجر و مدر بلکه امثالی کا هیجه میل قلوبلر یسه بادی و عدم قتلنه مؤدی اولور و عدم امثالی کا هیجه آتی اخب قتلنه قتللرین موجب اولغله امثالی اهون قتلنه قتلنی مستوجب اولور پس امر لینه امثالی انجق بومثلا اغراض صحیحه ایچون استحلال اولنور حتی قتلنی ترک ایتبه جکرینه عالم اولوب انجق طریق آخر ايله قتل ایتوب همان اهل حرب آنک بویینی طوتوب اوزا تدفندنصکره قتل ایده جکرینه جائز اولسه بومعنی کراهت امثالی مستأمندر که مسلم ایچون کند و قتلنه اذن واعانت بر وجهه حلال دکل ایکن بوامثالی بحسب الصورة اذن واعانتی متضمن اولغله ذکرا اولان اغراض صحیحه دن بریمی متحقق اولد قده امثالی شرعا ممکن اولماز و اول غرض صحیح موجود و مقرر اولد قده امثال و عدم امثال میاننده مخیر قبلنور زرا بویق بایده غرض صحیحه رخصت امثالی بدیدار اولغله دیلر سه رخصتله رخصی و دیلر سه عزیمت مسکی اختیار ایدر و علی هذا التقدير اهل حرب اسیر مسلمک اعضا سندن بر عضو بی قطع عازم اولد قلزنده اول مسلمک وجه مشروح اوزره بر غرض صحیحی و ارایسه تسلیم عضوی مشروع بوجبه تسلیمدن ممنوعدر کور مزبسنکه اهل حرب اول مسئله اتوا ایکی لایس اول سنی قتل ایده جکری دید کلر کنده اول دخی ستر عورت قصدی ايله تلبس ثیاب ایلد بو صورتده کند و قتل اوزره اعانت ایش اولماغله لایس ثیابنده رخصت ثیاب اولور زرا لایس ثیاب اعمال قتلدن معدود اولدینندن بشقه ضمتده حین قتلنده مکشوف العورة اولماق کی غرض صحیحی دخی موجود در مؤلف صحیح الاسناد دلیل مسئله بی ایراد ایدوب دیر که عبه المملک بن مروان کند و دنصکره اوغلاری ولید ايله سلجانی علی وجه التناوب خلافتنه ولی عهد ایدوب طرفیند هشام بن اسمعیل نام جبار خود کام دخی سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهما دن مزبورینه ولایت عهد ايله بیعتی اوزره ابرام اول دخی ابوا امتناعه اقدام ایلد کده اکاهمان عورت غلیظه سنی سزایده جک مقداری قیلدن بر سر او یل تلبس ايله امر ایدوب اول دخی امثال امر ايله تلبسه اهمام ایلدی صکره هشام خباث آشام قتلنه خسارت و اقتحام ایده میوب انجق جسم سعادتقمانه آتیش سوط ضربندنصکره اسواق مدینهده طواف ایتدیروب اول سبفا مشهور کرامت نیامی زعم باطلر نیجه شهره خواص و عوام ایدوب

بعده تخلیه سبیل ایل دست کش انتقام اولدیلر اول هیکامده اول امام عالی مقام دیدیکه اگر بی قتل ایتمه جگر بی احساس ایتمش اولدم بلالالباس امر لر بنیه امتیاله تلبس لباس ایتمز ایدم ایتمه بو واقعه پارهوالده اول امام بی مثال کندی قتل ایلده جگر دیو ظن ایدوب ملاحظه ستر عورت ایلده لبس لباسده امر لر بنیه امتثال ایلدیکندن عنیدم زده آشکار اولمشدر که لبس لباسده کندی قتلنه اعانت بو لئما مغله اول باده امر اعدایه انتقاد جائز وسزا واردر کذلک اسیر مسلم ایچنده یلرندن خلاصه عیدم الاقتدار اولدیغی برخانه ده قرار اوزره ایکن اهل حرب کلوب اکا طشیره کل تا که عنقی ضرب ایلده جکر دیو اضرا رده اصرار ایلسملر بنیه عدم امتثالده خوف مثله بولنوب امتاننده آندن استخلاصه امید وار ایسه بو مثله لغرض صحیح ایچون امتثالی جائز وسزاوار اولور زیرا آنلره خروجی استهلاک نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولوب خننده مثله دن احتراز دخی بو لغضله حقیقده اکا جواز واردر کذلک صلیبی مراد ایدوب خشبه داره صعود ایلده اکا امر ایلد کلرنده امتثالنده نفسندن الم ضربات متوالیدی یاخود خوف مثله بی یاخود صلبدن اخیت اولان قتلده خوف قتل دفع الیک کی بغرض صحیحی وار ایسه بنیه امتثالی جائز وسزا وار اولور بشرط آنکه اول خشبه به بنفسه صعود ده خوف تلف موجود اولیه امام موجود ایسه بو مثله خشبه به صعودی قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولغله وجهان الوجوه طریق جوازی معدود در قال الله تعالی ولا تقنلوا انفسکم یعنی ای اهل ایمان نفسلریکنز جرحله یاخود مهالکه القایله قتل ایتمک و اگر اهل حرب ایقاد نار ایدوب نفسکی شوناره القا قیل دیو امر واجبار ایلد کلرنده ناره وقده دخی کا هیجه آندن نجاتی ممکن و کا هیجه احتمال عدم نجاتی دخی آنده ممکن اولسه بو صورته القاء نفسی اصلا جائز وسزاوار اولماز زیرا بو باده القاء نفس ایلده نفسنی قائل اولور و مسلم ایچون قتل نفسی و قتل نفسی اوزره اعانتی اصلا حکم جوازده داخل دکلدن پس موجب امر لرندن امتناع اوزر بنیه واجبدر که قتل واقع اولدقده فعل اعدا ایلده واقع اولوب کندی فعلی اوزره مرتب اولیه مکر نفسنی ناره القادن اعظم قتل آخرا یله آتی تهدید ایلدر بو صورته نفسنی ناره القاء نک حقیقده توسیع و تسدید اولور زیرا اول باده نفسنی الم سیاط متوالیه دن یاخود خوف مثله دن تخلیص کی غرض صحیحی واردر بو جهته رخسته سزاوار اولور کذلک نفسنی صوده اغراقله امر واجبار ایلملر بودخی حکمده القاء نار کیدر و اگر اهل حرب براسیر مسلمی ضرب عنق ایچون احضار و برسیف غیر قاطع ایلده ضرب به ایتدار ایلد کلرنده اول مسلم بنم شو سقی اخذ و بی آنکله قتل ایدیکر دیمکه اجتناسار ایلمسه بو قولی جائز وسزاوار اولما یوب موجب اتم و اوزار اولور زیرا مسلم ایچون قتل نفسی بوجهله حلال اولما دیغی کی قتل نفسی ایلده آخره امری دخی استخلال او لئماز وهم قتلله آخره امری معصیته امر دن عبارتدر که معصیته امر ایلدکه قطعاً رخست یوقدر اما بو صورته بی آنکله قتل ایدیکر دیوبوب بلکه قتلنده نوع راحت و سهوات ابدی ایلده بنم سبغ بو سیفدن اقطع و مرا مکنزی امضاده اسر عذر دیسه رجایده رهکه بو قولی جائز و موسع اوله زیرا قتل ایلده امر صریح ایدیکر کندن بشقه قولنده کندیوه ایطاء موثله لاحق اوله جق المذن خلاص واستراحت مثله لغرض صحیحی واردر و بو یله ایکن مؤلف عفتاب اهل حرب به اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صور تیاب اولدیغندن جواب مسئله بی رجایه تعلق ایدوب قطع و اطلاقدن اجتناب ایلدی اما ذکر سبقت ابدن مد عنق و لبس تیاب و صعود خشبه کی اعمال قتلدن اولمان افعال فعل مذکور مخالف اولغله انلره جواز ایلده قطع مقال ایلدی و علی هذا اهل حرب شق بطنی مراد ایلد کلرنده مسلم دخی آتی ایتمک همان عنقی ضرب ایدیکر دیسه بو دخی معصیته امری تصریح اولغله تجویز و تصحیح اولماز اما بو صورته آنلره الله تعالی دن خوف ایدیکر و بطنی شق ایلد امر غیر مستحسندر لکن ضرب عنق اولی و اهوردر دیسه بو قولنده بأس شرعی یوقدر که آنده معصیتدن نهی تصریحیدن بشقه ضرب عنقه امر صریح دخی ایتموب همان ضرب عنق سزک قصد ایلدیکر کندن اهوردر دیو تلج ایلشدن بو جهتهله بو قولی تجویز و تصحیح اولور کوره من مینسکه قتلنی ترک ایلملر صورت اولده اضربوا عنقی قولنده معصیته امری تصریح بو لغضله اتم اولوب صورت ثابده ضرب العنق اولی واجل قولنده بولئما مغله ائمن سالم اولور کوره من مینسکه ضرب العنق اولی واجل دیو ضرب عنقی آنلره تلقیندن صکره الله تعالی دن خوف ایدیکر بکا بولنردن هیچ برنی ایتمک دیو وعظ مبین ایتمش اولوب انلردخی تلقینی اوزره ضرب عنقنه استیحال ایلملر بو مقالنده ان شاء الله تعالی اوزر بنیه اتم و وبال یوقدر کذلک قتل ایلده جگر ای اسیر مسلمک یا ننده قتل ایتمه جگر ای براسیر مسلم دخی بولنوب مقالة مذکوره ایله قائل اولسه تفصیل مز بورا کا دخی شامل اولور یعنی

اول دخی اهل حربه الله تعالی دن خوف ایدیکر و بو مسلمی مثله ایلده قتل ایتمک وضرب عنقه دخی مرا مکن حاصلدر دیسه رجایده رهکه بو قولنده اتم اولسه اما عنقی ضرب ایدیکر دیسه البته اتم و وبالی ملترم اولور و الحاصل قتل مقصود اولوب اولمان ججع احکام مذکوره ده مساوی و کرک حق نفسنده و کرک حق غیرده معصیته امری تصریحده رخصت شرعیه بولئما حق جسته نک حقا رنده متساوی یلدر کوره من مینسکه مسلم آخر اهل حرب به بو منم حقیقده قصد ایلدیکر تکلیبی بو کون ایتموب یا رین ایدیکر دیسه قولنی قبول ایتملر یاخود ایتملر البته بو قولنده اتم اولور اما یار بنه دکن تاخیر ایدیکر دیسه ائمندن سالم او اور و اگر بر مسلمک بطنی سبغه ضرب ایلده جکر اولدقارنده مسلم آخر الله تعالی دن خوف ایدیکر و موضع طعامی ضرب ایتمک بلکه عنقی ضرب ایدیکر دیسه البته بو قولنده اتم اولور اما موضع طعامک غیر یله ضرب ایتمک اهوردر دیسه ائمندن سالم اولور و اگر ضار بنه یلدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشانی طوت دیسه خوف ایلده رهکه اتم اوله اما موضع طعامه ضرب ایتمه دیسه ائمندن سالم او اور زیرا صبغه کلام ثانی معصیتدن ز جردر و صبغه کلام اول معصیته امر در که یلدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشانی طوت دیمک یوقارو به یاخود آشانی به ضرب قیل دیمکدر و معصیته امر دره مسلمدن نوع تخفیف عذاب اولوب مقصود متکلم دخی اول تخفیف ایلده امر من بور کرک ضروری و کرک معنوی اکا بوجهله رخصت شرعیه یوقدر و ذکر اولمان مباحثدن نمایان اولمشدر که انسان ایچون معنای کلاننه رعایت شایان اولدیغی کی تعبیرات عبارتند دخی رعایتی شایاندر بو باده اصل قوی شول اثر و یدر که عم خیر الناس حضرت عباس رضی الله عنه دن انت اکبر من رسول الله صلی الله علیه وسلم ام رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منک یعنی سن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لرندن اکبر مینسین یوقسه آنلر سندن اکبر میدر دیو استخبار اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منی وانا سن منه یعنی رسول الله علیه السلام بتدن اکبردر و بنم سنم آنلردن ازید و اوفر دردیو حسن تعبیر اوزره اخبار ایلدی و حکایت اولدیکه هارون الرشید رخه الله تعالی متاننده اسنان سافله سنی بالجمله ساقط اولمش کوروب رو باستی بعض معبر بنه تقرر ایلد که اول معبر عموت اقرار نک یعنی بالجمله تقریر لیک قوت اولور ز دیو تعبیر ایتمکله آندن تنفر به طرد و تحقیر ایلدی بعده معبر آخری دعوت واکارو باستی انها ایلد که اول معبر متبصر یگون عمرک اطول من عمر اقرار نک یعنی سنک عمرک اعجاز اقرار بکدن اطول اولور دیو احسن عبارتله ادا ایتمکله خلیفه مشار الیه اکا حسن ثابره عطا یای جز یله اعطاء قیلوب عبارتین مز بور بن متساوی به المعنی ایکن رد و قولنده و جوب رعایت تعبیر زمر و ایماه ایلشدن و اگر اهل حرب بر مسلمی ولدی ایلد اسیر ایدوب قتلر بنه شتاب ایتد کلرنده اول مسلم آنلره ابتدا و علی حضورنده قتل ایدیکر تا که عند الله احتسابله کسب ثواب ایلده بی دیو خطاب ایلد اهل حرب مساعده ایلشدن و ایتملر بو قولنده اتم اوله جتی بی ار تیایدر اما بن او علی احتساب و آنکله اکتساب ثواب ایتمک ایسرم بی آندن اقدم قتله شتاب ایتمک دیسه بوند کرک قتل نفسی و کرک قتل ولدی ایلده امری تصریح ایتمد کندن رجایده رهکه اتمله مستحق عذاب اولیه کذلک بی یلرمدن اقدم قتل ایدیکر دیسه البته اتم او اور اما یلر بی بتدن اقدم قتل ایتمک قور قار مکه جزع و فزع ایدوب نقصان توابعه باعث اولورم دیسه بونده ائمندن سالم اولور کذلک کندیونک یاخود ولدیونک ضرب عنقنه عازم اولدقارنده آنلره سیفکری کسکین ایدیکر دیسه اتم اولماز اما سیفکری کسکین ایدوب صکره بزنی قتل ایدیکر دیسه اتمی ملترم اولور زیرا امر بر قومنده معنای معصیت بانکیه معدومدر الحق معصیت مراد اهل حرب اولان قتل مسلّمه موجود و اول دخی همان قصد اهل حربده ثابت و لغض مسلمده موقوفدر اما آنک صکره بزنی قتل ایدیکر قولنده معصیته امری تصریح ایتمکله اکا بوجهله رخصت تصحیح یوقدر و الله اعلم بالصواب

باب ما یسع الاسیر المسلم ان یفعله لهم اذا اکرهوه و ما لا یسع

یعنی اهل حرب اسیر مسلمی بر عمل اوزره اگر اهل ایلد کلرنده مناشرتی حلال اولوب اولیا نلر بی تمیزده باب رافع الاشتباهدر اگر اهل حرب براسیر مسلمه علی طریق الاجاز بزم ایچون شوانبر مسلمی قتل ایلده یاخود ز سنی البته قتل ایلده ز دیو اضرا ایلدکلر اول قتلله مباح شرعی جائز وسزاوار اولماز زیرا بعض آنلره لبس فی القتل تعبیه یعنی قتل مسلم ایلده کندی و ضرر تندن یوقی شرعده یوقدر دیو تقبل و ایثار اولندی وهم اکا معصیته امر ایتمش او المربله لاطاعه للمخلوق فی معصیه الخالق لازمه سجنه امتثال امر لر غیر لایقدر وهم قتل مز بوره اقداننده حرمتده کندیوه بمائل اولان مسلمک روحنی کندی و روحنه وقایه قیلوب بو مثله مظالم عباددن اولان امر عظیم اوزره تقد منی التزام واردر که بولنر هر وجهله حرمتد اما بزم ایچون شوسبقی تشخید قیل دیوبوب ذیلنده بزانکه شو مسلمی

قتل ایدہ لم لفظی تکلم ایتسہل یا خود ایتسہل نظر اولنور اگر محالفتندہ نفسی اوزرہ خوفی بو غبسه تشخیدی
 حلال اولماز کہ امر مرفومری ایچق قتل مسلمان اوزرہ کسب قوت ایچون اولغله اولیادہ اما تیری اصلا استعمال اولماز
 واکر مخالفندہ نفسی اوزرہ خوفی واریسہ تشخیدی تحلیل اولنور کہ نفس تشخیدہ مظلمہ مسلم حاصل اولیوب
 بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل وارد رتکتہ سی اولدر کہ تشخید ایتدیکی صورتہ یتماہل حرک اول اسیری طریق
 آخر ایله دخی قتلہ قدر تیری واردر کذلک بزم ایچون شوخسہ بی صنعت تجارتہ تنظیم قبل تا کہ اوزرہ یتماہل
 صلب ایدہ لم بوقسہ سنی البتہ قتل ایدہ رز دیو اجبار ایلسمہ یتماہل درکاردر کہ اہل حرب اول مسلمی طریق
 آخر ایله دخی قتلہ مقتدر اولمہ بلکہ تنظیم ختسہ قتل مسلمی متضمن اولدیغی بیداردر بو یلہ ایکن امتالدن اجتنابہ
 قتلی ارتکاب ایدرسہ اولیادہ مشرکینی تحبیر و اغصاب ایلدیکندن ما جور و مشاب اولہ جفی بی ارتیاد
 کذلک شو مسلم سن رأسی طوت تا کہ بزعتفی ضرب ایدہ لم بوقسہ سنی قتل ایدہ رز دیو اجبار ایلسمہ امتا ایدہ
 ان شاء اللہ تعالی جواز و وسعت واردر کہ امساک رأس اعمال قتل مسلمان اعتبار اولماز و مؤلف ظاهر التائیدک
 بوجوابی استنابا یلہ قییدی امساک رأسہ جسم مسلّمہ مس ایله تعرضی بید اولدیغندہ امر ایتسہل سیف
 و تنظیم ختسہ بشقہ در کہ آنردہ بو وجهلہ تعرض نابیددر کذلک بر مسلمک بدل بی ورجلاری ربطلہ امر و اجار
 ایلسمہ یتماہل ربطی اول مسلمک تلف نفسی موجب اولماغله وجہ مشروح اوزرہ اکادخی رخصت واردر
 کورمز مہستک اہل حرب اول مسلمہ وجہ آخر ایله متعرض اولما سہل مجرد ربطلہ اکاضر عظیم عارض اولماز
 و ہم بومرزی کفر ایله امر لندن اعظم دکل ایکن وقت اگر اہدہ امتاعی افضل ایدہ یتماہل اہل اطہاری جائزدر
 مانحن فیہ دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر و اگر ضعیف ایدہ اولان بر حربی بر اسیر مسلمی سہلہ ضرب ایتک
 مراد ایلد کہ اہل حرب مسلم آخرہ سندی بیدیکی آتک بیدی اوزرہ وضع ایدوب بر اضرب ایدیکر بوقسہ سنی
 قتل ایدہ رز دیو اصرار و عناد ایلسمہ ل بومر امتالی بوجهلہ استعمال اولماز کہ بوندہ قتل مسلم اوزرہ بعینہ
 اعانت واردر کہ اول اعانت بوجهلہ حلال اولماز قال اللہ تعالی علیہ وسلم من اعان فی دم امرئ مسلم
 بشطربکے جاء یوم القیامۃ مکتوب علی عینہ ایس من رجۃ اللہ یعنی اول کسہ کہ بر شخص مسلمک اراقہ
 دمنندہ نصف کلہ ایله اعانت قیلہ اول کسہ یوم قیامتہ ایکی کوزری اوزرہ بو کسہ اللہ تعالی نک رحمتندن
 ناامیددر بو یاز لیس اولدیغی حالہ محشرہ کلور مترجم فقیردر کہ شطر بمعنی النصف در و نصف کلہ معنای
 کلہ بی مقید اولماز لکن حدیث مذکورہ کال قتلدن کنایہ در یا خود عادت عر بدر کہ عند قیام القریبہ نصف کلہ بی
 ذکر و معنای تمامی قصد ایدر لہ نہ کم شاعرک قلت لہا فی قتالتی قاف قولندہ لفظ قاف و وقت موقعدہ
 واقعدر کذلک حدیث نبویہ کفی بالسیف شاقول شر یقارندہ لفظ شالفظ شامہا موقعدہ واقعدر و مانحن فیہدہ
 دخی شطر کلہ مثلا قتل موقعدہ ای دیکن عبارتدر ایتھی و اگر اکازی بر سیف اوزرہ دلالت قبل آنکله شو مسلمی
 قتل ایدہ لم بوقسہ سنی قتل ایدہ رز دیو اجبار ایلسمہ دلالتہ ان شاء اللہ تعالی کہہ کار اولماز زبر دلالت سیف
 اعمال قتلدن بعدد اولدیغندن بشقہ دلالت ایتسہل دخی اول مسلمی حجر یا خود غیر نسنہ ایله قتلہ قدر تیری
 موجوددر و بوندہ دخی قید استنا همان نفس قتل و آلت قتل اوزرہ دلالت من وجہ قتلہ مباشرت منزلندہ اولدیغنه
 اینا قیلنور کورمز مہستکہ محرم قتل مسلمان اوزرہ دلالت ایتد کہ قاتل اوزرہ لازم اولان جزا آنکدیجی اوزرہ یتماہل
 الزام و اجر قیلنور حتی بو باندہ قتلی ارتکابہ دلالتدن اجتناب ایلسمہ بو یلہ من وجہ مزینہ قتلہ اولان قتلدن
 امتناع بقتل اولغله ان شاء اللہ تعالی ما جور و مشاب اولور و علی هذا اسیر مسلمین اہل حرب قتال مسلمین ایچون
 بر سیف طلب ایدوب اولیادہ آتی قتلہ تہدید ایلسمہ یتماہل اعطادن امتناع ایدرسہ ما جور و اغضاب ایدرسہ
 معذور اولور کورمز مہستکہ اہل حرب اکاسیقی بزم اعطا ایدرسک شو اسیر مسلمک سبیلی تخلیہ ایدہ رز دیسدر
 اعطاسی مسلم آخرک نجاتی متضمن اولغله جائز و روا کوریلور پس کند و نجاتی متضمن اولدیغندہ جوازی
 بطریق اولی در مؤلف کہہ الاضناک حکم مذکور اوزرہ استیلا لیدہ در کہ کورمز مہستکہ مسلمین اسیر اہل حربی
 اوزرہ یتماہل رد و بیدارندن اسراء مسلمینی اخذہ جہد ایدر لہ اوشارح بدیع الافصاح مدلول دلالتی شرح و ایضا حدہ
 دیر کہ اگر چه مسادلہ اسراء فقہای عظام علیہم رجحہ الملک العلام بحث و کلام ایتسہل در کہ ان شاء اللہ تعالی
 آتی باب القیادۃ بالاسراء ذکر و افہام ایدہ رز لکن ظاہر روایتدہ جوازی مقرردر و اسراء زندہ مسلمین اوزرہ
 ضرر بیدر یتماہل اعطاء سلاح ایتکدن اکثردر بو یلہ ایکن تخلص مسلم ایچون اوزرہ یتماہل رد اسراء بنگ جوازی
 مقرر اولدیغندہ تخلص مسلم ایچون اعطاء سلاح جوازی اولی و اظہر در ایتھی و اگر اہل حربدن بر اسیر مسلم

مطلب تفسیر انرج بعض کلمات
الحدیث

مطلب مفادۃ الاسراء مع اهل
الحرب

فرار ایدہ کدہ مکانہ عارف اولان اسیر آخرہ بزی آنک مکانہ دلالت قیل آتی قتل ایدہ لم بوقسہ سنی قتل ایدہ رز
 دیو اجبار ایلسمہ دلالتی بوجهلہ جائز و سزاوار کوریلن زبر یا تمکین قتل ایلدن دلالت مشلہ صیددہ واقع
 اولدیغی کی من وجہ منزله ہا شرتدہ در و ہم بودلالت اسیر ہار بہ ظلمی متضمندر کہ اہل حرب قتلہ ایتجق
 بودلالتہ تمکین اولہ جقدر در و بونہ ظلم مسلّمہ رخصت و بر بیدیکی امر متعیندر و اگر اہل حرب بر حصن اسلامی
 محاصرہ ایدوب بیدارندہ بوانسان بر اسیر مسلّمہ بزی شو حصنہ ظفر بوہ جق بر طریقہ یا خود صو بولر یتماہل
 دلالت قبل بوقسہ سنی البتہ قتل ایدہ رز دیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی قدر تیری اوزرہ اہل حرب اول حصنہ
 وصول و مسلمینی قتل و سنی ایدہ جکر لندن جزملہ یاظن غالب ایله خبردار اولسہ دلالتی بوجهلہ جائز و سزاوار
 اولماز کہ بودلالتہ قتل مسلمین و سنی ذراریہ و نساء مسلمینہ ارتکاب حرمانہ کسب اقتدار ایدہ جکر در
 کورمز مہستکہ بر مسلم سنی البتہ قتل ایدہ رز بوقسہ بزی فلان نام عورہ ایصال ایدرسین کہ بر آنکله زنا ایدہ لم
 دیو اجبار اولنوب اول دخی کند و دلالت ایتدیگہ وصولہ عدم قدر تیرندن خبردار اولسہ دلالتی بوجهلہ جائز
 و سزاوار اولماز مانحن فیہ دخی آنک کیدر و معرفت حقیقی تمکین اولیمان اموردہ ظن غالب متاب یقینہ نابدر
 و اگر اہل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلّمہ آخرہ خطابہ بر شو اسیری مانند نشانہ نصب و کارمی سهام ایتک
 استرز سن بزی تیر و کان اوزرہ دلالت قبل تا کہ آنکله رمی و اول اسیری قتل ایدہ لم بوقسہ سنی البتہ قتل ایدہ رز
 دیو تہدید و ارہاب ایلسمہ ل اول کسہ اول دلالتہ ان شاء اللہ تعالی رخصت ایدر زبر اول اسیر ایدر زندہ
 بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلہ تمکین اولمشرا یکن تمکین قتل آتک دلالتہ منوط اولدیغی متعیندر
 مگر اول اسیری سهامیدن غیر طریقہ قتلی مقدور لری اولیہ جق بر موضعیدہ واقع اولہ بونہ یتماہل تمکین
 قتلی دلالتہ منوط اولغله دلالت مزبوره جائز و واسع کوریلن و مسائل محررہ قتل صیند اوزرہ دلالت محرم
 اوزرہ قیاسلہ ایضاح و استنباس اولنور کسہ بر کسہ وصولی مقدوری اولیمان بر موضعیدہ صیدی
 رؤیت و محرم دخی طریقہ دلالت ایتکله اول کسہ واروب قتل صیدہ فرصت بولسہ اول محرم اوزرہ دلالتی
 ایچون جزا قتل صید واجب اولور کذلک اول کسہ رمی سهام ایتدیگہ قتلی مقدوری اولیمان بر موضعیدہ صیدی
 رؤیت و تیر و کانی بولماغله محرم کند و تیر و کاتی اکا و یروب یا خود بشقہ تیر و کانی دلالت ایتکله رمی و قتلہ
 فرصت بولسہ بودخی محرم اوزرہ جزا صیدی موجب اولور اما اول کسہ بر صید حاضر ی کوروب قتلہ
 عنایت رلہ فرسبہ و اکب اولوب بر محرمہ ہم شور محمی بکا و پرد بونکلیف خدمت و محرم امتیالہ مسارعت قیلسمہ
 اول کسہ محرم رحمی و رومہ دخی قتل صیدہ قدر تیاب اولغله محرم اوزرہ جزا صید ایجاب اولماز لکن حقیقہ
 قتل صید اوزرہ اعانتہ رخصت بوغیکن بوقلندہ صورت اعانت بیدار اولغله البتہ بوامثالندہ کہہ کار اولور
 کذلک اول کسہ محرمدن استعارہ سکین ایدوب صیدی آنکله ذبحہ ایتد ارا ایلسمہ یتماہل صیدی بوندہ بولنوب
 بشقہ سکین ایله دخی ذبحہ اقتداری بیدار اولغله محرم اوزرہ جزا صید واجب اولوب ہیان اعارہ سکین ایله
 قتل صید اوزرہ اعانتہ صورتہ سی تحقیق ایتکله کہہ کار اولور و اللہ اعلم
 باب ما یسع الرحیل ان یفعل ایہا شاء * یعنی مجاہد دیا تدار جانب اضطرار دہ مجذورین منظور بندن بری
 اختیار مرخص اولدیغی اظہار ایچون باب دقایق تار در فچانکہ مشرکین سفائن مسلیندن بر سفینہ بی
 احراق ایدہ ل قول ابی حنیفہ و ابی یوسف رجحہ اللہ تعالی علیہما اوزرہ علی الاطلاق اولیادہ مسلمین مجبرین
 اولوب دبلر لرسہ نار اوزرہ صبر ایله احتراق و دبلر لرسہ تفسیرن القاء بحر ایله اغراق ایدر زبر اعلی کلا التقدرین
 ہلاک لری متعین و ہر تقدیر اوزرہ بر غرض صحیحاری بولمق تمکیندر کہ نار اگر چه اہلاکدہ سر یع اتسار ایدر
 لکن تقریق اعضا ایلدیکندن آندہ زیادہ وجع جایکدر و ما اگر چه اہلاکدہ بطی الا زرد لکن آندہ دخی
 بطور ہلاک از یاد غوم مقرر در و اولیادہ طابع ناس اختلاف اجناس اوزرہ در کہ بعضی باریدن حاصل اولان
 المجر اجتی و سرعت ہلاکدہ استراحتی مادن حاصل اولان غوم و بطور ہلاک اوزرہ اختیار و بعضی بر عکس
 قضیہ بہ اعتبار ایتکله مسلمین مزبورین میل احد الجانیندن مختار قیلنور ل اما قول محمد رجحہ اللہ تعالی اوزرہ
 مشلہ سالفہ دہ احتمالات مختلفہ بولمقہ جوازی دخی وجوہ مختلفہ اوزرہ در کہ کر تقدیر بندن ہر زندہ ہم امید
 نجات و ہم خوف ہلاک مقرر ایسہ مسلمین مزبورین مختار در زبر صبر اید رسہ آندہ امید ایلدیکی نجات طلب
 و نفسی مایہ الفا ایدرسہ آندہ امید ایلدیکی سلامتہ راغبدر کہ طلب نجات و سلامت اکامنا سیدر و اگر علی احد
 التقدرین ہلاکی مجزوم و علی التقدر الاخر نجاتی محتمل و موہوم ایسہ امید نجات ایلدیکی حاجی اختیار آتک

اوردن بنه قطعی الزم و مدر که انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعه مأمور و قتل نفسی حرام
 و محظور در واکر علی کلا التقدير بن هلاکی مقطوع ایسه نار اوزره صبری واجب و نفسی بحره القاسی غیر
 مشر و عدل که زیر هلاکی علی تقدیر الصبر فعل غیر ایله اولوب علی تقدیر الالقا فعل نفسی ایله اولدیغی هویدا
 و هلاک مسلم فعل غیر ایله اولق فعل نفسی ایله اولقند اولی در کور من مینسکه بر ظالم بر مسئله سن البتہ
 نفسی قبل ایدرسین بوقسه بن البتہ سنی قتل ایده رم دیو اجار ایلتسه نکتہ مرقومه اوزره قتل نفسی جائز
 و سزاوار اولماز لکن امام ابو حنیفه رضی الله تعالی جوائده دیر که استداتله برقرار اولان اموره استدات انسان
 ابتداء انشا ایله بکساندر پس مسئله مرقومه ده نفسی بحره القاسی نفسنه منسوب اولدیغی کی سقیته ده
 نار مشر کین کندویه رسیده اولنجیه دک قران و استداتی دخی فعل نفسندن محسوس بدر بو مسئله مؤسسه
 مسئله اگر اهه مقایسه دخی اولماز که آنده تهدید اولند یغی امر مکر و هک وقوعه یقینی فعل نفسندن
 حاصل اولان مکر و هده یقینی رتبه سنه غیر واصلدر که اگر اهه ایلمن شخص آخر کاهیجه تهدید یغی ایقاع ایتمک
 قابلدر اما بونده علی کلا التقدير بن هلاک کنه یقینی صفت واحده اوزره تعین ایتمشدر و امام محمد رحه الله تعالی
 مدعای مذ کوری اوزره اشهاد ضمیمه شول مسئله ایله استشهاد ایدر که بر برینه متواصل اولان ابکی خانه نک
 ایکسینده ده حریق واقع اولوب احدهما ده بر مسلم بولمغله اول مسلم ساکن اولدیغی خانه ده ثابت اولسه ده
 و خانه دیکره واثب اولسه ده هلاک کنه جازم و قاطع اولدقده آنک اوزر بنه بولند یغی خانه ده ثبت واجب و خانه
 دیکره توائبی حقیقه غیر و اسعدر بو باده بعض اصحابیز دید بزرگه مستشهد علیها اولان مسئله بین الاممه
 محل خلاف اولدیغی کی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحه الله تعالی نک
 معتادیدر که بر مسئله مختلف فیها اوزره آخر مسئله مختلف فیها ایله استشهاد و او لوجه ایضاح مسئله به
 اجتهاد ایدر لکن قول اصح اولدر که بو مسئله مستشهد بهما عدا الجمیع جمع علیها در و بویله ایکن امام ابو حنیفه
 رضی الله تعالی عنه مسئله اولی ده اثبات اختیار و بو مسئله ده ایجاب ثبت و استقرار اعتکله فرق مسئله بنه
 مدارا ولدر که بونده ابکی خانه ده دخی طریق هلاکی متحد اولوب احدهما دن آخره تحولنده غرض مجتهد
 یوقدر و انسانک بن الامر بن اختیاری ایجیق هر بری بر فائده بی مفید اولدقده اعتبار اولتور مسئله اولی ده
 بیان سالف اوزره مالیه نار بر برینه متخالف اولمغله طریق هلاکی مختلفدر و انسان ایچون هر برنده بر فائده
 حاصل اولمغله امام مشار الیه آنده اثبات اختیار یله قائل اولمشدر و اگر مشرک یدنده اولان رحله بر مسئله
 طعن و رمحی جسدینه انفاذ ایلدکده اول مسلم رمحی جسدندن ترع ایتمدن اول مشرک اوزره اقتحام و آنی
 سیفله ضربه قصه اهتمام ایلسه نظر اولتور اگر بو اقتحامی خوف هلاک کنه مقرون و جسدندن ترع رجمده
 خلاص و یجانی مضمون ایسه بو صورته ترع رح حکم وجوده مر هوندرز یا هر مسلم اوزره اولان نفسندن
 حسب الامکان دفع ضرر به عده اعدا سنه نیل و ظفر واجب ایکن بو اقتحامی قتل نفسی اوزره اعانتی
 مستوجبر و اگر جائین یقین هلاک کنه با خود جراحی تراید ایتمک اوزره امید نجاته برار ایسه اول مسلم مجتهدر که
 دیلر سه جسدنده رحله اقتحام و سیفله ضربت مشرک اقدام ایدر و دیلر سه همان رمحی جسدندن ترع اهتمام ایدر
 زیر اعلی کلا التقدير بن رمحی جسدندن ترعی لازم اولمغله نه طریقله مینسرایسه آنی ملزم اولور و امام محمد رحه الله
 تعالی بو مسئله ایله مسئله سقیته مباحی نفر یقیده بو وجه اوزره تدقیق ایتمشدر که مسئله سقیته ده نفسی
 بحره القاده طفر اعدا نایددر اما بو مسئله ده قبل ترع الریح اقتحامنده طفر اعدا هویدا ببناء علیه جائین
 یقین هلاک کنه متساو بین ایکن اوزر بنه ثبت عقاب ایجاب اولما یوب مشرک اوزره اقدامی تجویز و استصواب
 اولمشدر و مسائل مذکوره ده موضع هلاک و نجاته تحصیل یقین معتذر اولمغله ایجیق عملی ظن غالب
 اوزره بنا قتل ممکن و متبسر اولور و بو مثلوا موره ظن غالب موقع یقینه واقع اولمغله حقیقه آنکله عمل جائز
 و و اسعدر و اگر بر مسلم بنفسه بیک مشرک اوزره قصه هجوم ایلسه نظر اولتور اگر اعدا اوزره غلبه و ظفر
 یا خود آنره اثر نکایت و کدر ایتمکدن امید و ارایسه اقدامی جائز و سزاوار اولور ز بر او اقدامنده قصد تکبیل
 اعدا ایلمشدر که حسن و جوازی ظاهر و هو یدادر و هم یوم احدهده حضور زمانه ایله صحابه کرامندن نجه
 ذات سعادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتناب و ایتدار ایتمشدر ایکن رسول الله صلی الله علیه و سلم منع و نکاز
 ایتمکدن نشد بر ضلری اولبانه استذنان ایلدکده آنلری نشر شهادتله کانکار ایتمشدر و اگر غلبه و ظفر
 و اثر نکایت و کدردن نا امید ایسه اقدامی بر وجهه تجویز و تسدید اولماز ز بر منفعت مسلمین و نکایت مشرکینه

مؤدی اولماقی و وجهی اوزره همان هلاک نفسنه تصدی ایتمش اولور اگر چه امر معروف و نهی منکرده امر و نهی
 تفرق اهل منکره بادی اولوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جغی عسندنده بدیدار اولسه دخی بنه امر و نهی
 اقدامی جائز و سزاواردر لکن ما نحن فیها ایله فرقی اولدر که اول باده امر و نهی اولسان جاعت بالجمله مسلمین
 و حقانیت امر و نهی معتمدین اولمغله امر و نهیک تأثیری فی الحال ظاهر اولماز سه ده درونلر نده ممکن ایده چکی
 امر باهر در و ما نحن فیهمده مشرکین حقانیت اسلامه معتقدین اولدقلازندن اقدامی درو نلر نده تأثیر ایتمه چکی
 امر مستبین اولمغله اباحت اقدامی اثر نکایت ظاهره ایله شرط و تعیین قیلمشدر لکن صورت مفروضه ده
 ما یوس غلبه و نکایت ایکن اقدامنده مجرد تشجیح مسلمینه نیت و ابادی موخدیسه اظهار نکایت اعدایه بدل غیرت
 و حجت قیلسه ان شاء الله تعالی بوقلته رخصت واردرز بر کندو یدیه نکایت اعدادن امید وار اولدقده
 اقدامی جائز و سزاوار اولنجیه ابادی غیر ایله امیدوار اولدقده دخی جائز و سزاواردر کذلک اقدامنده مجرد ارباب
 اعدایه ظامع و درون مشرکینه ادخال رعب و هراسی متوقع اولور سه بنه حقیقه جائز و واسع کور یلور ز بر
 معنای مذکور و جوه نکایت افضلیدر که آنده منفعت مسلمین اکل و بو مثلوا منفعت ایچون هر کس بدل وجود
 ایلمک احسن و امثلدر و اگر مسئله سقیته ده نار مشر کین بر مسئله ملتصق و نازک من و حرارتی ایله محترق اولدقده
 نفسی بحره القادن غیر یغی جای مناص بولما مغله بالضرورة بحره القاء نفسله نازدن استخلاص ایلسه بوقل ان شاء الله
 تعالی حکم جواز ایله اختصاص ایدر ز بر بو صورته آنی بحره القایدن ایجیق سقیته به القاء نار ایدن مشرکین اولوب
 صورت سابقهده بحره القاء فعل نفسی ایله اولوب فعل غیر ایله اولما دیغی مستبنددر که بو صورته فعل غیرا کا واصل
 و صورت سابقهده غیر متصلدر و القاء غیر ایجیق وصول فعل غیر ایله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصول
 رتبه بدهته متواصلدر کور من مینسکه بر مسلم ایچون ایسلا نار اولنوب اکا خطابه بزستی سیاطله یعنی قیچیلر ایله
 ناقص ایدنجیه دک البتہ ضرب ایده رز یا خود سن نفسی شوناره القا ایدوب تا که محترق اولور سین دیو تهدید عقاب
 ایلسه اول مسلم نفسی ناره القایه شرعا رخصتیاب اولماز اما اعداسی سیاطله ضربنه ابتداء ایدوب اول دخی
 جنع واضطرر ایله بالضرورة نفسی ناره القایه ایلسه بوقلته جواز یغی رجا ایده رم ز بر بو صورته نفسی القایه
 ایچوب القاء ضارب ایله ناره القایه ایتمش اولور و هم الم سباط ا کافی الحال اصابت ایدوب الم نار هنوز سرایت ایتمکله
 اول مسلم مقتضای طبیعت بشر به اوزره الم حاضر درن الم غایبه قراره عزیمت ایتمش اولمغله رجا ایله رکه بوقلته
 شرعا رخصت واردر و بو باده اصل اصیل حذیفه رضی الله تعالی عنه دن ما تور اولان اثر جلیلدر که لفته السوط
 اشد من قننه السیف ان الرجل یضرب بالسوط حتی یرکب الخشیه قولنده الم سباطی اعظام و آنکله هو یل
 ایتمشدر یعنی عذاب سیاط البتہ عذاب سیفدن اشددر که علی التحقیق بر رجل سیاطله ضرب اولتور تا که بالضرورة
 صلب اولنه جغی خشیه اوزره صعود کور بنی اختیار ایدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرك * یعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ایچون التحاق و آنر ایله
 اعدا لردن بشقه اهل شرکه قتالده اتفاق مشروع اولدیغی بیانه باب سلبس المسافر مؤلف دقیقه شناس
 حکم مز بوردن ترع لباس التباس ایدوب دیر که مسلمین ایچون اهل شرکدن بر طائفه به اعانت بره انضمام
 و معتبرنده اهل شرکدن اعدا لری اولان طائفه آخرین ایله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کور یلمز ز بر اول ایکی
 طائفه دن هر بری حزب شیطان اولوب حزب شیطان بالجمله عین اهل خسمران ایکن مسلم آنلردن بر جانب
 انضمامه تکثیر سواد و اعدا لری دفع ایچون قتالده اجتهاد ایلمک بر وجهه شایان کور یلمز نکتته سی اولدر که قتال
 مز یورک غایبی ایجیق حکم شرکی اظهار در و قتال مسلم ایچون نصرت اهل حق ایچون اولق سرا واردر کذلک
 اهل عدلدن بر کسنه حقیقه خوار جدن بر طائفه به انضمامه حکم خوار جی اظهار ایچون بنه خوار جدن طائفه
 آخرین ایله قتاله ایتداری لایق و سزاوار اولماز ز بر اگر چه اهل عدلک خوار ج مسلمیندن بر طائفه به انضمامه
 خوار ج آخر یغی حکم عدله اعاده ایچون قتال لری استحلال اولتور اما قتال مز یور حکم خوار جی اظهار ایچون
 اولمغله آندن مقصود معهود استحصال اولماز لکن مسلمیندن اهل عدل بنه مسلمیندن خوار ج انضمامه
 اهل حریدن مشرکینه قتاله اهتمام ایلمک جائزدر که قتال مز یور ایجیق دفع قننه کفر و اظهار شوکت اسلام ایچون
 اولمغله مأموره اولان اعلاء کلمه اللهده سعی و اقدامدر اما مسئله سابقه در که آنده قتالی طریق حقدن
 مخرف اولان امری اظهار ایچون اولوب بونده قتالی اصل طریق اثبات و اقرار ایچوندر بو مسئلهده دخی اباحت
 قتالی آنکله مشروطدر که ضمنه نقض عهده مجال اولیه اما خوار ج مرقومین اولاهل حربه اعطاء امان ایدوب ز

صکره غدیر ایله قتلارنده دامن درمیان اولمش لر ایسه اهل عدلک آنلره انضمامه قتلاری جائز و شایان کور یلن زیا و فاء عهد و امان واجب عهدیه اهل ایماندر حتی رسول الله صلی الله علیه و سلم هر عهد نامه زنده و فاء لا غدیر فیه لفظ شریفی تحریر و اول وجهه و فاء عهدی ایجاب و تنقض عهددن تحذیر ایدر لر ایدی لکن مشرکیندن اعطاء امان ایتمک کوری قوم آخرینده معیت خوار جده قتاله جواز واردر که بو قتلده معنی غدیر بو نیا یوب همان شوکت اسلامی اظهار و ابراز وارد و قتل سابقدن منعین ایتمک غدیردن احراز ایچوندر و اگر اهل حرب یلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطابه سمر ز بزمه باره مشرکیندن اعدامز ایله قتل ایدی کور دیکه شتاب ایلسد نظر اولنورا کر عدم امتثال لرنده یلرنده بولند قلمری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمز لر ایسه معتلرنده مشرکین آخرین ایله قتلاری سزاوار اولماز که مقاتل البسه نفسی خطرله القایده چکی آشکار و بو معنی ایچق قصد اعزاز دین یا خود نفسندن دفع مکرو کین ایچون جائز اوله چکی بیدار ایکن قتل مزبورده اظهار مشرکیندن غیری نسنه بو قدر مکر اعداری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله بو صورتده کندو نفسلرندن ضرر قتل دفع ایچون معتلرنده قتلاری تجویز و استحلال اولنور و اگر عدم امتثال لرنده نفسلری اوزره خوف ایدر لر سه معتلرنده قتلاری جائز کور یلور زیا بو صورتده نفسلرندن ضرر قتل دفع ایتمک کوریندن شفق مسلمان حقلرنده اول مشرکینی قتل ایتمک دخی حلال اولمغه قتل مزبور متضمن مجذور ایسه ده اگر اهل ضرورت تحقق ایلد کده اکا اقدام لری جائز بلکه تناول میته و شرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کور بلیدی بی قیل و فاند لر لکن آنلره اجسار ایله سمر ز بزمه باره مسلمینه قتل ایدی کور یوقسه سمر زلی قتل ایده زردیو اصرار ایلسد لر بو یابده امتثال لری قطعاً جائز و سزاوار اولماز زیا قتل مسلمین حرام لعینه اولمغه امر مرقوله لری بر مسئله سن شومسلم آخری بغیر حق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولمق منزله تنزیل اولند یقندن اسراء مزبور ینک تهدید مذکور ایله دخی قتل مسلمینه اقدام لری تحلیل اولماز اما بو صورتده اگر اهل لری اسراء مرقومین مسلمینه قتل ایتمک همان صفر لنده برابر واقفین اولماری اوزره واقع اولسه رجایده رمکه امتثال امر لری حقلرنده جائز و واسع کور یله زیا مجرد صفر لنده و قوفله مسلمینه ضرر لری قطعاً واصل اولمغه فعلاری جمله مظالمده داخل اولماشدر غایبه الامر مسلمین آنلرایله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتمک لنده بر مقدار مبتلای حزن و دهشت اوله جقلدر و بو یابده اگر اهل لری ایچق اخافه مسلمین اوزره اگر اولوب اول دخی و عید متلف ایله اتلاف مال مسلم اوزره اگر اهل لری موقعنده واقع اولمغه وقت ضرورنده جائز و واسع کور یلور حتی بو صورتده مشرکیندن کندو نفسلری اوزره خائف دکلر ایسه امر ایسه لر دخی صفر لنده آنلرایله برابر واقف اولماز لر زیا و قوفلری جنود مسلمینه باعث ارباب و قلوب مو حدینه الفاء رعبله بادی اتعاب اولمغه مسلم لاضروره اکا اقدامه رخصتیاب اولماز و اگر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمه برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرینله قتل ایدی کور بعد انقضاء الحرب سیلر یکرزی تخلیه ایتموز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسراء دخی بو قوللری اوزره صدق و ثبات لرین احساس ایلسد لر امتثال امر لری جائز کور یلور زیا امتثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مرقون اولمغه بو یابده امتثال لری سابق الذ کراعداری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولد قلمری صورتده امتثال لرندن دون دکلدر پس اول یابده امتثال لری واسع اولدیغی مثللو بو باب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهل حرب اعداری اولان اهل حربه غلبه بره آنلردن تحصیل امن ایتمک لنده صکره قتل مسلمینه توجه ایده چکلری ظاهر و کاهیجه اعدا لرندن اخذ سلاح و کراع ایدوب آنلرایله مسلمین اوزره مقوی اوله حقلری باهر ایکن اسراء مزبورین معتلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه به نیجه قادر اولورل جوابده دیرز معنای مذکور معتلرنده احتمال موهوم و اسر مشرکیندن نجات لری امر مجزوم اولمغه جانب مجزومک روحانی جده به معلومدر کور مزه بسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یلرنده بولنان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی اعطا یا خود کراع و سلاحدن شوم مقدار بی ایفا ایتمک اوزره مفاداته طلبکار اولسه لر بو یابده ما خود لری ایله مسلمین اوزره کسب قوت ایده چکلری بیدار ایکن ینده اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعده امام جائز و سزاوار اولور لکن بزله مسلمین اوزره قتل یا خود تکثیر سواد رجایله اعانت ایدی کور بعد انقضاء الحرب سیلر یکرز تخلیه ایتموز شرطی اوزره دیو فاءه حال ایلسد لر امتثال امر لری استحلال اولماز زیا قتل مسلمین بوجهله حلال اولد یقندن بشقه خوف هلاکله ضرورت تحقق ایتمک کور قلوب مسلمینه الفاء رعبده دخی رخصت و مجال بو قدر و صورت مرقومه ده ضرورت معهوده غیر موجوده در و اگر بزمه برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتل

مطلب مفاد الاسراء المسلمین
بالاسراء الشریکینا والاسلام
اولمغه

ایدی کور بزمه ایلمک سمر ز بزمه اهل و بلاد یکن عودته رخصت و برمز لکن بزیم بلادیم زده قید و بنددن سمری اطلاق ایتمه و مشرکی اوزره دیو بسط مقال ایلمسه لر امتثال امر لری بوجهله حلال اولماز زیا اسراء مرقومین نفسلری اوزره آنلرین اولوب بلیغ نفس بالوجود تلف حصول بندن خائفین اولد قند صکره بلاد کفازده مجوس قالم لری زنده بولنده ما یوس قالم لری مینا بنده قرق و معتبر غیر مستبند که علی کلا التفدیرین انقطاع اهل و یار و اقربا ق اخوان مؤمنین ایله حذرین و یکنی اوله جقلدر پس ضمننده منقعت ظاهره استحصال اولماز ایکن امتثال لری تجویز و استحلال اولماز لکن بو صورتده اسراء مزبورین نفسلری اوزره خوف هلاکله مبتلا اوله جق مزبده قید و بند ایله کفایت حجت و بلا اولوب اهل حرب دخی بعد الحرب اول بختدن تخلیص لرین التزام ایلسه لر بو یابده قتل لرنده تحت مرقومه بی دفع ایتمک کور غرض صحیح لری بولمغه امتثال لری حرام اولماز و اگر اهل حرب اصحاب قید کوره مثللو بزمه ایله سبیل اسراء مسلمینی تخلیه بره دار اسلامه رجوع لرجه رخصت و یوب ایتمک دخی بعض احوال لرین اولوب بطریق اسراء اخذده قدرتیاب اولسه زیا اول مالی اخذ و دار اسلامه اخراج لری تجویز و اشتصواب اولنور زیا سبیل لری تخلیه اولسه دخی دار اسلامه خارج اولد یقنده بزمه بولنده اسراء و ملر بزمه حین قدرنده اخذ اموال و قتل نفوس لری غدر امان متضمن اولوب همان حقلرنده حلال اولان اموال و نفوسه اصحابت قیلندن اولمغه خال لری دار الحریبه متلصصین اولان مسلمینک احوال لری ایله تسویه و تطبیق اولنور حتی ما خود لرین دار اسلامه احراز ایتمک لنده اهل متعه ایسه لر ایچندن خسی افراز و باقی سنی یلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سمر آغا اولنور زیا اخرازا ما خود لری ایچق دار اسلامه رسیده تمام اولمشدر کذلک اسراء مزبورین بولنده اسراء بولند قلمری اهل حربله بزمه اهل حربدن قوم آخرین ایله قتاله ایچقام و اموال مز بوره بی اول قوم آخریندن استغنام ایدوب یلرنده بولند قلمری اهل حرب اول امواله مطلع اولمغه بعد الخیاص دار اسلامه اخراج لری بکام اولسه لر بو فعل لری دخی تجویز و اموال مرقومه وجه مشرکین اوزره کندوزره انعام اولنور و صورت مز بوره ده اموال مز بوره بی اهل حربدن اخذ ایتمک ایله اهل حربدن اخذ ایلمک مسلمیندن اخذ ایتمک متساوی اقدامدر که اموال مز بوره بی الاصل اموال مشرکین اولمغه دار اسلامه اخراج ایتمک آنده احراز مسلمین تمام و اکا ایچق احراز ایلمک مالک اوله جق وارسته قید ایهامدر و اگر اهل حرب اسراء مز بوره بزمه برابر اعدامز اولان اهل حربله قتل ایدرسن غنائمی بالتمام وزه تسلیم ایدوب سمر لری ایچندن هیچ نسنه اخذ ایتمک اوزره بز دخی سبیلر یکرزی تخلیه ایتمک اوزره دیو مواعده ایتمک اولوب صکره اسراء مز بورین اول غنائمی اخفا بره دار اسلامه اخراجده فرصتیاب مساعده اولسه لر بو دخی مسئله سابقه ایله برابر در زیا بو شرطک نهایی غنائم مرقومه اموال اهل حربله متعلق اولمقددر و برقریباً بیان ایلدی که اهل حرب بزمه یلرنده امان اولوب و غدر امان اولد یقنده اخذ مال مباح آنلره حرام اولمغه وقت قدرنده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتمک جائز و حکم شرعه مرقومه مینقدر اما اهل حرب آنلره بز سبیلر یکرزی تخلیه و سمری بلاد یکنه از سال ایده رز بزم اموال بزمیندن هیچ نسنه اخذ ایتمک شرطی اوزره دیمکله معا هده ایلسه لر بو صورتده اموال لرندن هیچ نسنه اخذ ایتمک شرعاً مساعده اولماز زیا اموال اهل حربله ترک تعرض لرین شرط و التزام ایتمشدر و حدیث نبویه المسلمین عند شروطهم واقع اولمغه شرط معهود اوزره ثابت اولق اوزر لرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئله سابقه ده تسلیم غنائمی شرط و التزام ایتمک لری بزمه اعداری اولان اهل حربدن اخذ ایتمک کور غنائمی اخفا بره دار اسلامه اخراج لری جائز دیو ذکر و اعلام ایلدی کور جوابده دیرز که مسئله سابقه ده اهل حرب اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحله شرط و تقیم ایلدی کور ایچق اهل حرب کندو غنائم لرین اسراء کندو لرینه تسلیم قیلدر و غنائم اهل حرب ایچق اعدا لرندن بانفسهم اخذ و جلب ایلدی کور یوقسه اسراء اول اعدا دن اخذ ایلدی کور مقام معیت قتل ایتمک لری اهل حرب غنائمندن دکلدر زیا غنائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر و احکام اسلامیه منع مشرکینده غیر ثابت و منع مشرکینده ثابت اولان هر کس کندو ما خودینه احق اولمقددر پس بو تحقیقه اسراء غنائم مز بوره لرین اخفا لرنده شرط مصرحه شرعاً مخالفت ایلدی کور غنیمت محقق اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایدای اهل حربده اسراء اولنور حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح حلال کور یلدی کور بیانه توجه و اقبال ایدوب دیر که اسراء مرقومین سجون اهل حربده مستجونین ایکن اهل حرب آنلره بز سمر لری زنده انلر بزمین اخراج ایدوب بلادیم زده اقامت کور اوزره سمر له اعطاء امان ایده رز بزمین

سزده بلاد بکزه عود تکزده رخصت اولمق اوزره وسز ز دخی سز او چهارا بزلدن برکسته بی قتل و برکسته مک
 مانی اخذ ایتمک اوزره دیو خطاب واسرا اظهار رضایه قطع جواب ایلمسه لکر کدر که وفاه شرطی اوزر بنه
 استیجاب اید لری بطریق النص التزام شرطه قائل اولد قننده ایچیزنده مستأمن منزله نازل اولمشدر
 کورمن بیسکده شرط مرقومی قبول ایتمکله جنس وقتندل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشدر در حتی
 بومه هده دن صکره اهل حربک سلیندن اخذ ایتمکری برعیده ظفر بولسه لری آتی دخی اخذ ایتمکری سز وار
 اولماز که عید مذکور شدی مال اهل حرب ایدوکی بدیدار حتی بدزنده ایکن قبول اسلام ایلمسه لری ملکر نده ایقا
 اولنه جنی آشکار در اما اسرا ایتمکری بر حره یا خود مدبره به ظفر بولسه لری آتی اخذ و دار اسلامه اخرجارنده
 بی ضرر شرعی کورمن مکه شرط اهل حرب ایچینی قائل ریه عدم تعرض لری حال آنکه حره و مدبره به مالک
 اولمشدر در کذلک مستلیندن اخذ ایتمکری کراع وسلاحه قائل اولسه لری آتی دخی شهیدی امر اوللرندن اولغله
 آنله دخی تعرضی جاز اولماز و اگر اهل حرب اسیرا هر قومینه سز لکند و بلاد بکزه کیدیکر آنلر سز دیو
 خطاب ایدوب لیکن اسرا دخی تأمین اهل حربی متضمن اولان بر کلامه رد جواب ایلمسه لری بوضو رده اهل حربی
 قتل و ماللری اخذ شریک رخصتیاب اولور لری اسرا عدم تعرض لری شرط و التزام ایتمکری لیکن اهل حرب
 شرط و تعیین ایلمسه لری دخی اوزر لری نه الزام اولماز اما مستلیندن رجاعت دخی اولان اهل حرب ایدوب اهل حرب
 دخی آنله ادخلوا فاتم امنون دیمکری ایله داخل اولوب کندول شرط تأمین التزامه قائل اولسه لری بونده
 جواب مسئله مخالف سابقدر که زشیته تعرضی غیر لایقندر زرا بونده علی طریق الاستیمان کلوب داخل
 اولمکری نفسلری اوزره اشتراط عدم غدری نصر محصلی منزله نازلدر لیکن اسرا بدزنده مقهورین اولوب
 مستأمن اولدقنندن حفر نده معنای مذکور غیر حاصلدر و اگر اهل حرب اسرا مزبورینه خطابه سز بر زله
 زرا اهل حرب بدن اولان اعدا من ایله قتال ایدیکر بلاد بکزه رجوع بکری ایچون سبیللر بکری تخلیه ایتموز اوزره
 سز دخی اعدا من دن هر نه به ظفر بولور سکر خاصه سز لک اولوب بز ظفر بولدقنر بمنه سز تعرض ایتمک اوزره
 دیو ایجاب واستیجاب ایتمکری صکره اسرا اهل حربک ظفر بولدقنر نه ایچیه اخذ فرصتیاب اولسه لری
 بو باده التزام ایتمکری شرطه وفا واجب اولغله اخذ لری تجوز واستصواب اولماز و صورت مفروضه ده
 اهل حرب اسرا به کندو مصاب لری تسلیم ایدوب آنلر دخی دار اسلامه یا خود دارا لری بده بولنان عسکر مسلمینه
 اخراج اهتام ایلمسه لری اموال مزبوره بلا تخمیس آنله تخصیص اولنوب فارس و راجل علی السویه اقسام
 ایدر لری اصالتی حکم سز لک اوزر لری ظاهر ایکن نام اولغله احرار لری دخی دار شرکده اهل حربک آنله
 نسلی هکامنده رسیده تمام اولمشدر وهم اصالتی منعه اهل شرکده حاصل اولغله من وجه اهل شرک
 اخذ ایدوب صکره طیب نفسلری ایله اسرا به تسلیمی حکمنده داخل و اولوجه له اسرا به هیه ایتمکری مالک
 منزله نازل اولغله منعه مسلمینه اخرجارندن اقدم اکامالک اولدقنندن حکم غنیمت اکاشامل اولماز حتی مصعب
 ایچق بعض اسرا ایسه مال مزبور خاصه اول بعضه اعطا قبلنور زرا بو باده سبب تمام حتی ایچق مصعبک نسایم
 مشرکینه مقارن اولان اصابتدر و بو سببده شرکت آخرین یوقدر اگر چه غیر مصعب منعه مسلمینه احرار ده
 شرکته غنائمه مشارکت ایدر لیکن قریبایان اولندیغی اوزره منعه مسلمینه احرارک بو محله تأثری یوقدر
 و اگر مشرکین اسرا مزبورین اوزره سزیدن قنیکر اعدا مردن بر شیه ظفر بو اوزره حله کر میاننده مشرک
 اولسون دیو شرط و التزام ایدوب اسرا دخی قبول و التزام ایدر لری بوضو رده مصعب ایچق بعض اسرا ایسه ده
 بنه بدزنده علی السویه اقسام ایدر لری زرا اهل حرب ایچق جاعت اسرا به تسلیم ایتمش اولمکری له مال مزبور
 شول مال موقعنده واقع اولور که اهل حرب آتی کندو ماللرندن اول جاعته هیه ایدوب ایچلرندن بعضلری
 رضایه باقین ایله فیضنه مسارع اوله و اگر اهل حرب اسرا اوزره القاء کلامه بر لور سز هر نه به اصابت ایدر سز اول
 مصابک نصی بنم و نصی سز لک اولسون دیو شرط و التزام ایدوب بعد الاصابه اهل حرب له مناصفه اقسام ایدر لری
 صکره اسرا مزبورین قدوم دارا اسلامه اقدام ایلمسه لری نصف مرقومی بلا تخمیس یینلر نده تسویه اوزره تقسیمه
 لاهتام اولنور زرا کرک تخمیس و کرک فارسی راجل اوزره تفضیل البه خاصه غنیمتد و غنیمت دخی اهل حرب دن
 علی وجه القهر اخذ اولنان مال دن عمارتدر و اسرا مزبورین اموال مرقومه بی اخرجاده ایچق تسلیم مشرکینه لیکن
 اولدقنندن اولیا بده انتفاء معنای قهرامر متعیندر اما اسرا مزبورین اهل حربک طیب نفسلری معدوم و مطلع
 اولسه لری بدزندن اخذ ایله جگکری مجزوم ایکن اموال مرقومه بی کتم و اخفا و دار اسلامه اخراج و ایضا ایتمش اولسه لری

بونده اموال مرقومه تخمیس اولنوب باقی سنی سهام غنیمت اوزره اخذ و استیفا ایدر لری بونده اصابتلری طریق قهرایه
 حاصل و سبب حقاری ایچق منعه مسلمینه احرار ده نام و کامل اولمشدر و بو مسئله ده مصاب اسرا کندو غنائم لری
 اولغله آتی کتم و اخفاده معنای غدر منعه در اما مسائل سابقه ده ذکر اولندیغی اوزره علی وجه القدر اخذ و اخراج
 ایدر لری کر کدر که تخمیس اولما یوب حکم غنیمتد ادر ارج اولنمیه زرا علی وجه القدر اخذ لری حلال اولنوب بلکه
 مسلمین مستأمنک علی وجه التلصص ماخوذ لری منزله اتران اولنور بناء علیه امام المسلمین اوزره لازمدر که اموال
 مرقومه بی اصحابته رد ایله اسرا مرقومینه علی سبیل القنوی امر و تنذیه ملتزم اوله و اگر اهل حرب اعدا لری اولان
 اهل حرب آخر بنه قنای ایچون اسرا مرقومینی خاصه ارسال و تقدیم و ایچلر نده احکام مسلمینی اجرا ایتمک اوزره آنلر دن
 بری اوزر لری نه تأمیر و تحکیم و غنائم لری دار اسلامه اخراج ایچون کندولره تسلیم ایلمسه لری بوضو رده اهل حربک
 تهدید و عدم تهدید لری بنه نظر اولما یوب همان مباحثت قتال لری تجوز و تقیم اولنور زرا قتال لری اظهار احکام
 مسلمین اوزره اولغله من قبیل الجهاد ایدوی مستلیندر بو تقدیر اوزره دار اسلامه بعد الاحرار خس مصاب لری افزان
 و باقی سهام غنیمت اوزره یینلر نده تقسیمه سز آغا اولنور زرا یوب باده مصاب لری حکم غنیمتد داخل اولغله آتده تأکید
 حقاری دار اسلامه احرار ده حاصل اولمشدر کورمن بیسکده مسلمین اهل حرب بدن اهل اسلامه مواد عین اولان بوقومک
 بلاد لری امر اعراسکر و اهل حرب بدن قوم آخر بنه شجون ایچون طلبکار رخصت او اوب آنلر دخی رخصت
 و یر مکله تکمیل مصححات ایلمسه لری بوضو رده مصاب عسکرک تخمیس تقدیم و باقی سنی یینلر نده سهام غنیمت اوزره
 تقسیم اولنور و اگر مسئله مفروضه ده اسرا مزبورینی حین ارسالده مصاب لریک نصی یا خود تمامی اسرا لک
 اولیوب کندولر که اوله جغنی شرط و تقید ایدوب لیکن اولیابده عدم امتثال لری تقدیری اوزره اسرا بی تخویف
 و تهدید ایتمسه لری بو قتال لری اهل حربه مسلمین اوزره اعاتی متضمن اولغله تجوز و تسدید و ایتماز کورمن بیسکده
 اسرا بو قتال لری کراع وسلاحه ظفر باب اولسه لری اهل حرب شرط ایتمکری نصی یا خود تمامی بدزندن اخذ
 و انتهاب و آنکله قتال مسلمین اوزره قوت و مکتلرین اکتساب ایدر لری مکر بوضو رده اهل حرب بعد تحصیل المرام
 سبیل اسرا بی تخلیه بره دار اسلامه خرو جلرین شرط و التزام اید لری بو باده اهل حربه و بر دکری سبی و کراع
 وسلاحه مفادات نفسلری منزله تزیل اولغله امتثال امر لری تحلیل اولنور و بو صورتده بعد خروج دارا اسلام
 غیه غنیمت لری بعد تخمیس سهام غنیمت اوزره یینلر نده سهام اولنور زرا اصالتی اظهار حکم اسلامه مقرون
 و حین اصابتلر نده مشرکین معتزنده بولما یوب منعه لری ایچق منعه مسلمین اولغله مصاب لری نده تأکید حقاری
 تسلیم مشرکینه اولیوب ایچق احرار دار اسلامه روغون اولمشدر و اگر بو مسئله ده مصابدن سبی و کراع وسلاحی
 اسرا به و معادنی کندولره شرط ایتمش اولسه لری معامله لری اعطاء مالله مفادات نفسلری منزله تزیل اولغله
 امثال امر لری بطریق اولی اولنور اما بوضو رده اسرا به مصاب بکریک نصی یا خود تمامی سز کدر بشرط
 آنکه سز دار اسلامه خارج اولیوب مصاب بکری دخی اخراج ایتمسه سز دیو شرط و التزام ایلمسه لری بونده خوف
 نفسله ضرورت بولما دجه امثال امر لری حرام اولور زرا بوا مشال لری تحصیل منافع مشرکین موجود
 و مقابله سنده خلاص مسلمین مقفود اولغله بلا ضرورت جواز قتال لری تا بوا اولمشدر و الله اعلم

باب ما لایکون لاهل الحرب من احدث الکنایس والبیع و بیع الخمر * یعنی اهل حربک بعد قبول الدمه یهود لری
 امصار مسلمینه احدث کنیسه و نصاراسی احدث بیعه ایتمکدن ممنوع و بیع خمر ایتمکری نه مساعدده مسلمین
 غیر مشروع اولغله باب مطلوب الشر و عدو تو بدین نمر الحضر می جناب لری نمر و بدر که رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت لری لایحصاء فی الاسلام ولا کنیسه بیور مشرکدر و خصا و اخصانک معنای واحد و روایت
 حدیث مذکور لفظ یندن هر بری ایله وارددر و بیان معنای ایدی قول وارددر قول اول حقیقت معنای اوزره انسانک
 خصمه لری نه زعله قوت چاعنی دفعدر و لفظ حدیث اگر چه صیغه نقیله واقع اولمشدر لیکن آنکه مراد اخصاء
 بی آدمدن نهیدر و صیغه نقیله اراده نهیده قصد مجاز اولغله نهی صریحدن ابلیغیه ممتازدر و اخصاء بی آدم
 نص قرآنله حرامدر حتی ابلسدن حکا به اوزره وارد اولان و لامر نهیم فلیخیرن خلق الله یعنی البسه بن بی آدمه
 امر ایله رم آنلر دخی بنم امره البسه الله تعالی تک خلق ایلمدیکی وصنی تغییر ایدر لری آت کریمه سنده تغییر
 خلق الله دن مراد اخصاء بی آدمدر دیدلر بس اخصاء بی آدم مقتضای امر شیطان اولدقده غشا و منکر دن
 اوله جغنی نما باندرو هم اخصاء بی آدم البسه مثله در و رسول الله علیه السلام کاب عفوره دخی مثله دن نهی
 ایتمشدر و قول ثانی علی طریق التجوز معنی التبتلدر و بتل راه لریک نفسنه جماع نسای حرام قنقدر

وعثمان بن مطعون بعض رفیقاری ایلہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم قصد بتل ابتد کرندہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 آنبری نہی ایشلردر وحدیث مذکورہ کتبہدن مرادامصار مسلمینہ احداث کایسدرکہ اهل ذمت آندن
 منوعلردر وامام محمد رحه الله تعالى حديث مذکورى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تریندن روایت
 ایلدکده معنای مذکورى اول امام همامدن ابن سماعه رحه الله تعالى نوادرندہ ذکرور وایت قلیشدر وامیر المؤمنین
 عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہدن مرویدر کہ اقلیم خراسان وغیر بدن مسلمینک فتح ایلدکدری بلادده احداث
 کنایسندن بالکلیه اهل ذمتی منع ایدہ رم اماقدیمایدرنده بولدیقم کنا یسندن برشتی اول موضع امصار مسلمیندن
 بر مصر اولدقدنصرکه احداث ابتد کدری معلوم اولدیقه هدم اعترم دیمشدر زربالاسب موجب از قدیم یلرنده
 بولنان نستہ بی تغییر ایتک غیر جائزدر بر موضع امصار مسلمیندن اولوب اظهار شعائر اسلام ایچون تمہی
 اولدقدن صکرہ آندہ احداث کنایسہ رخصت ویرمک مسلمی بعدالازدادیات شرک اوزره تقریروایات حکمندہ
 اولغله بو دخی قطعاً غیر جائزدر واکراهل حربدن برطاشه رقاب وارضیلرنندن اداء مال معلومہ راضی و ذمت
 مسلمینہ دخول واوزرینہ احکام مسلمین جریان وحلول ایتکہ طالب وراضی اولسدر امام المسلمین اوزره
 واجیدر کہ اظهار مساعدہ برہ مراملین ممضی اولہ زرباعتقد ذمت قبول اسلام کی باعث انتہاء قتال اولغله اهل حرب
 مسلمیندن اوزرینہ عرض اسلام ایتلرنہ طالس اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستیجال اولدیغی کی
 طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستیجالدر نکتہ سی اولدکر کہ اهل حرب قبول ذمتہ اولہ معاملاتہ راجع
 اولان امورلرنده احکام اسلامی التزام ایدوب صکرہ محاسن شریعت مطہرہ بی رؤیتلہ کاهیجه میل اسلام
 ایدہ جکلردر بس طلب ذمتلرنہ مساعدہ امامدہ ارفق طریقیقلہ دعوت دئی اتمام واردر حتی اهل بخران
 طلب ذمت ابتد کدرندہ رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم مطلبلرنہ اجازه واجابت ایدوب ہر سال جانب
 مسلمینہ ایکی بیک حله پاخود شک راوی اوزره بیک ایکوز حله ویرمک اوزره مصالحہ برہ اتمام مصلحت بیورہ شلردر
 وعلی هذا مسلمین دخی اهل حربلہ وجہ مشروح اوزره مسلمین اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام کی
 بیچہ قری ومداین اوزره شاملہ ایسہ مسلمین ایچون دارلرندن وارضیلرندن برشتی یلرندن اخذ ایتک ومترالرنده
 اوزرینہ نزول ایتک کی معاملہ لری حکم جوازده داخلہ اولماز کہ جماعت مزبورہ عہد وصلحہ نائلہ اولشلردر
 حتی منادی رسول خدا علیہ من التحیات ماہو ازکی واندی یوم خیبرہ للاحل لکم شیئا من اموال المعاهدین
 دیو ندایدوب اموال معاهدیندن برشتی سزیرہ حلال کورمز مضموتی طرف نبویدن مسلمینہ اظهار وابدای
 قلیشدر وهم قبول ذمتہ میل واقباللری ایچق حقوق وامواللری مسلمینک حقوق وامواللری کی اولغیچون دراما
 اراضی مزبورہ ایچندہ برقریک ملکی اولیسان ارض مواتی مسلمین انخاد مصر ایتکہ اشتغال ایلسہ لر بو معنی
 استیجال اولنور زربا بوندہ املا کدرندن برشتہ تعرض بولمیدیندن بشقہ دیارلرنده احکام اسلام اجر اولغله
 جلہ دار اسلامدن اولغله موات اراضیلری وابستہ رأی امام اولمشدر قال علیہ السلام الا ان عادى الارض لله
 ولرسوله ثم هی لکم منی مترجم فقیردیر کہ عادى تشدید یالیلہ عادہ نسبتدر کہ عاد قوم معروف قدیمدر قاموسدہ
 وعاد قبیلہ والشئ العادى القديم دیو تفسیر ایشلدر ومعنای حدیث ای امت واصحاب آکاہ اولکر کہ اراضی عادیه
 یعنی کسنہک ملکندہ داخل اولیان اراضی قدیمہ اللہ تعالیٰ ورسلینکدر صکرہ بندن سزیرہ اعطا اولنوردمکدر
 انتہی ومسلمین وجہ مشروح اوزره اول ارض مواتہ انخاد مصر ایلدکدرندہ قر بندہ اهل ذمتک قراسی
 بولنوب مصر مزبورک بیوتی تکر ایتکله قرای مرقومہ دن تیجاوزر بلہ محیط وشامل اولسہ قرای مزبورہ
 مصر مرقومہ داخل قیلنور بوصورندہ قرای مزبورہ دہ کایس یہود یاخود بیع نصاری یاخود آتشکدہ
 مجوس واریسہ علی حالہا بقاری سزاوار در زرباسکائی اهل صلح او اوب معبد قدیملری خصوصندہ ترک تعرضہ
 مستحق اولدقلرندنصرکہ موضع مرقوم مصر اولغله حکم سابقہ تغییر لمتیق اولماز کور مزبسنکہ سکان
 مزبورینہ املا کلرین اخذ یاخود مسکنلرندن از عاجلہ تعرض لایق اولماز کہ عقد صلحہ عدم تعرضہ
 مستحق اولشلردر لکن صورت مفروضہ دہ اول موضعندہ احداث بیعہ وکنسہ یہ عزیمت قبلسہ لر اولبابدہ
 آنلرہ رخصت ویریلن زربا اول موضع شمعی صلوة جمعہ واعباد قیلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره
 امصار مسلمیندن اولمشکن احداث مذکور اوزره آنبری تمکین ایلک مسلمین اوزره ادخال وهنہ بادی یاخود بحسب
 الظاهر مسلمینہ معارضہ یہ مشرکین تمکین ایتک مؤیددر ورسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حضرت ترینک حدیث
 سابقہ ولاکنسہ قول صحت ردیفیلرندن مراد شریقلری اشبو معنای اظیفدر تو ضیحی اولدکر کہ قبول ذمت

مطلب انخاد المسلمین مصر
 فی اراضی اهل الذمہ
 مطلب تصرف الذمہ
 فی شرح الحدیث

ایلمرلہ

ایلمرلہ موضع قراری دار اسلام اولدقدنصرکہ آندہ بولنان کنائس ابقا و تقریر اولنوب اول جهنتلہ آندہ
 حقاری متا کد و متقرر اولغله صکرہ دن مصر اولیق کی اول موضعندہ حادث اولان جا تسلیہ حق قدیملری
 متغیر اولماز اما احداث کنایسندہ حکم مسئلہ بشقہ در نظری شول حکم شریعیدر کہ قاضی بر حادہ دہ اجتمادی ایلہ
 آتی امصار ایدوب صکرہ رأی اول حکمیدن متحول اولہ بوصورندہ حکم سابقندہ حق قضی اہ متقرر اولغله
 قاضی آتی نقضہ مقتدر اولماز اما مستقبلدہ اول حادثہ نک مثل ظاہر اولسہ اول بابدہ حکمی رأی تانیسی اوزره
 بنایہ قادر اولور لکن قرای مرقومہ نک سکافی فی الاصل اول موضعندہ بیع خور وخنازیری اظهار ایددکیشلر
 ایسہ دخی شمعی مصر اولغله آنلری اظهار دن منعہ ابتد ازل اولنور زربا بیع مزبور اونیو انشاقبلد قلیری
 تصرفات حادثہ دندر یوقسہ بیعہ وکنایس کی اینیہ غیر محدثہ دن دکلدز و بزبیسو طیدہ بیان ایلدک کہ
 اهل ذمت امصار مسلمیندہ بیع خور وخنازیری اظهار دن منع وخور وخنازیری علی وجہ الظهور والشہرہ
 ادخال دن ردع اولنور لر بو حکم مقبول حضرت عمر و حضرت علی رضی اللہ تعالیٰ عنہمادن دخی متقولدر
 وہم مصالحہ من استخفاف دین ایلمری اوزره اولدیغی ظاہر ایلکن بیع مید کور فسق اولوب امصار مسلمیندہ اظهار
 فسق ایلمری استخفاف دینی متضمن ایدو کی باہر ذر کذلک نیراملری حلول ایدوب کنایس قدیمہ لرنده اخراج
 صلیب ایدرلر سہ آندن منع اولمازلر اما کنایسلرنندن درون مصرہ اخر اجلری استخفاف مسلمینہ بادی اولغله
 آندن ردع اولنور لکن صلیبلرن مصر دن خارج مصرہ اخراج ایدرلر سہ دبلد کازی منوال اوزره حرکتلرندن
 ازعاج اولمازلر یعنی بشرط آنکہ فناء مصری دخی تجاوزر بلہ تحمل بعیددہ مسلمیندن تمایز ایدہ لر زربا فناء مصر
 حکم اقامت جمعہ واعباددہ درون مصر ایلہ برادرر حتی نوادری سلیمان الجوزر جانیدہ ذکر اولمشدر کہ امام المسلمین
 یوم جمعہدہ اقتضاء مصلحتہ مسلمینہ بعض افنیہ مصرہ خارج اولسہ آندہ مسلمینہ اداء صلوة جمعہ جائز کور بلور
 بس مسلمینک بومثلوشعائر اسلامی اظهار ایددہ جکلری ہوا ضعدہ اهل ذمتی اظهار آیین کفر ایتکدن منع ایلک
 لازمدر تاکہ بحسب الظاهر مسلمینہ مقابلہ ومعارضہ بل بن مستلزم اولیہ کذلک درون کنائس قدیمدرندہ ضرب
 ناقوس ایتدکدرندہ منع اولنوب خارج کنائسندہ ایدرلر سہ بحسب الظاهر اذان مسلمینہ مقابلہ ومعارضہ لر بی
 متضمن اولغله دفع اولنور لراماقریہ لرنده وامصار مسلمیندن بر مصر اولیسان موضعلرنده بعض مسلمین ساکنین
 اولسہ لر دخی احداث کنائس و اظهار آیین کفر ایتلرندن ممنوع قیلنور لر کہ موضع مرقوم اقامت جمعہ واعباد کی
 اظهار شعائر اسلام ایچون موضوع اولمشدر لکن ائمہ بلخندن جمع کثیر عاملہم اللہ تعالیٰ بلطفہ الکبیر دیدیلر کہ
 امام محمد والواجاب مسئلہ من بورہ دہ کرلک بولکابندہ وکرلک بسو طندہ کندوبلدہ لری اولان کوفہ نک قریہ لرینہ
 نظر ایدوب وجہ مشروح اوزره رخصتہ جواب ویرمشلردر کہ قرای کوفہ نک عامہ سکائی اهل ذمت وروافض
 ایدو کی شہر تابدرا ماہزم دیار بمن اولان بلاد بلخندہ اهل ذمت امور مذکورہ دن اعصارندہ منع اولندیغی کی
 قراسندہ دخی ردع اولنور کہ قرای مزبورہ مسترالہ امصار دہ مجمع جماعت مسلمین وموضع جلوس واعظین
 ومدرسیندن وائتمہ بلخ فرق مشروح المألری اوزره مؤلف کریم الخصالک بولکابندہ واما المصر الذی الغالب
 علیہ اهل الذمہ مثل الجزیرہ ونحوها لبست فہنہا جمعة ولاحدود تقسیم فہنہم لا یمنعون من احداث ذلک فیہا یعنی
 شول مصر کہ قرب کوفہ دہ بولنان جزیرہ وغیر یلری کی غالب سکائی اهل ذمت اولوب آندہ جمعہ وحدود شرعیہ
 اقامت اولتمہ آنک کی امصارندہ دخی اهل ذمت احداث کنایس مثللو تیشنہ لر دن منع اولنور لر دیدیکی قول حکمت
 ایشمالی ایلہ استدلال ایلدیلمترجم فقیردیر کہ وجہ استدلال لری اولدکر کہ مؤلف دقیق التحقیق عدم متعارفین
 غالب سکائی اهل ذمت اولوب جمعہ وحدود اقامت اولنور اقی صورتہ تعلیق ایشلدر خلافندہ وجوب متعلری
 بطریق المفہوم متفہم اولور وبوکاب مفہوم مخالفت حجت اولیق اوزره منی ایدو کی سابقندہ متفہم ورتسم
 اولمشدر انتہی وشارح الکتاب شمس الائمہ السرخسی لاطفہ اللہ تعالیٰ بکرہمہ الانسی ذیر کہ مشایخ دیار بمن
 اهل ذمت قریہ لرنده امور مذکورہ دن علی کل حال منع اولمازلر دیو بسطظہ فقال ایدوب میدطای منسوج المنواللری
 اوزرہ بنہ مؤلف کثیرالنوالک بولکابندہ القری الی اهلہا مسلمون الا انتہا لبست باعصار فیہا جمع وحسود اذا
 ایشتری قوم من اهل الذمہ فیہما منازل واتخذوا فیہا الکنایس والبیع واعلنوا فیہا الخمر والنہار یلم یمنعوا
 من ذلک لان المنع باعتبارہ موضع اقامت معالم الدین فیہ من الجمع والاعیاد واقامۃ الحدود وتنفیذ الاحکام یعنی
 شول قریہ لر کہ سکائی مسلمین اولوب ایچق اقامت جمعہ وحدود اولنور امصار اولماغله اهل ذمت آندہ بولنان
 منازل ایشترا ایدوب ساکن اولسدر آندہ بیع وکنائس احداث ایلسہ لر بیع خور وخنازیری اعلان قبلسہ لر

مطلب حکم القاضی فی شی
 بم رأی غیرہ

مطلب ضرب الناقوس
 من اهل الذمہ

الجزیرہ بالکسر بلد قریب الکوفہ
 کذا فی القاموس بلا

منع اول نماز زيرا بر موضعه بودند منع اولتقی انجق اول موضع اجیاء جمعہ واعیاد واقامت حدود و تنفیذ احکام مثل معام دخی اقامتہ محل اولتقی اعتباری ایلہ در دیدیکی مقال سلبس الاتقالی ایلہ استدلال ایلدیلر مترجم فقیردیر کہ بولنرک وجه استدلال لری واضح و جلی وغبار اشتباهدن بجلیدر و مؤلف جلیک بوقول جیلندہ تنفیذ احکام قریہ زده جازی اولوب امصارہ مخصوص ایدوکنہ دلیل وارد و ادب القاضی نام کتاب بلاغت نامسنده دخی بومعنا یہ رمز و ایما ایلشدیر لکن امام خصاف تنفیذ احکامده قری حکم امصارده در دیو ذکر خلاف ایلشدیر و بزومستله تک بیاتی شرح المختصرده اعلان ایلدیک و الحاصل اهل ذمت امور مذکورہ دن امصارده واقفیتہ امصارده منع اولنوب اکثر سکانی اهل ذمت اولان قریہ زده ریع اولنماز امامسکن مسلمان اولان قریہ زده بیان ایلدیکمز متوال اوزره بین المشایخ اختلاف اقوال وارد و اگر اهل حرب طاب ذمت اولدقدہ مسلمان اول قومک مداین و امصار زنده بولنن بیوت و منازل لری کندولر ایلہ اقتسام اتمکی اوزر زنده اصل صلحدہ شرط و تعیین ایلسه لری بومعامله لری تجوز و تحسین اولنور زيرا اوزر زنده تملک منازل لری شرط قلیقی همان مال آخری ادر لری شرط قلیقی موقعتده واقع اولغسله شرط مرقوم بیلنرندہ معلوم اولدقدہ جائز و واسع کور بلور بوضو رتده مسلمان مداین و قرالزنده اقتسامه مالک اولد قلمی منازل لری زنده نازلین اولد قلمزنده اول موضعه بیع خجور و خنازیری اعلان و تزویج محارم ابتد کلمی مستبدین اولسه موضع مرقوم ایچنده اداء جمعہ واقامت حدود اولنن مصر مسلمان اولمش ایسنه فی الاصل اعلان ایلده کلد کلمی ذکر اولسان مثلو آیین کفری اظهاردن منع اولنوب احداث کنایسندن دخی تمکین اولنماز زيرا مسلمان بعد الصلح احداث سکنی اتمکله امصار مسلمان اولغسله موضع مذکور ذکر سبقت ابتد یکی اوزره قرانی اهل ذمتندن ایکن مصر مسلمان تکثر ایدوب آتی احاطه اتمکله حکم مصرده داخل اولان موضعک حکمنه نظیر و قرین اولمشدر پس اولسایدہ ذکر ایلدیکمز جمع احکام بویابده دخی ظاهر الاستحکامندر و اگر اهل ذمتک کنایس قد بیلنرند رکنسہ مہندم اولسه آتی کالاول بنایه مقتدر اولور کہ اول عرضہ ده حقلری آتی تہیہ و تعیین ابتد کلمی مصلحت لری ایچون مقرر اولدقدہ نصرکده حق مرقوم انهدام بنایله متغیر اولماز و بعد الانهدام بناء ثابری احکام شرعده بنا اولہ بمائل و مداندیر و اگر کنبسہ لری مصرک بوموضعندن موضع آخر بنده قصد تجویل ایلسه لری اولباده مساعدہ مسلمان تجوز و تحلیل اولنماز زيرا موضع ثانی اظهار احکام اسلام ایچون اعداد و ترتیب اولنمشیکن اظهار احکام شرک ایچون اعداد و ترتیب اولبایدہ مسلمان ایچون ذہو بیض مال ایلسه لری دخی تجوز بوقریب اولنمز نظیری شول مرتد در کہ مسلمان ایچون اعطاء مالله ارتدادی اوزره ثباتسہ طلبکار اولہ اکا مساعدہ بوجهله سنوار اولدبغی کی بونده دخی سنوار اولماز کور مزہ بسنکه اهل ذمت کنبسہ لری فی الاصل مسجد مسلمان اولان بروضه نقل و تجویل و مقابلندہ مسلمان ایچون مسجد قدیمارندن احسن و واسع مسجد آخر بناسنی شرط و تأویل ایلسه لری اول باده مساعدہ مسلمان تحلیل اولنوری البتہ تحلیل اولنماز و اگر امام المسلمین اهل حرب بدن بقوه اوزره و اراضیری اوزره استیلا ایدوب آنلری بیلہ عقدہ دخی رأی و تصحیح ایلسه جائز و مستقیم کور بلور زيرا حضرت عمر رضی اللہ تعالی عنہ سواد کوفہ بی فتح ایلد کده صحابه کرام رضوان اللہ علیہم اجمعین ایلہ مشاوره و قرآن کریمدن والذین جاؤا من بعدہم نص فحینک دلالتیله محاجه و مشاوره دنصکره جله سی رأی عمری اوزره انقیاق اتمکله اول قومی اهل ذمتہ الحقی ایلدی و صحابه کرامدن برفاق کنبسہ لری بوضو صده بمناقضه قیام ایلدیلر کن آنلردخی بومخالفتلرندہ مدوح الانام اولمادیلر حتی حضرت عمر رضی اللہ عنہ منبر اوزره اللهم اکفی بلالا و صحابه یعنی یارب بلال و بلالک رفیق لردن انقضاده بکا کان اول دیو دعا اتمکله برسنه کچمدین جله سی دار دینادن کوز لری بوموب انتقال دار بقا ایلدیلر و بعد الفتح عقد ذمت نصرکده کندولرہ مخصوص قیلان قری و امصار لرنده بناء بیع و کنایسندن و اظهار بیع خجور و خنازیردن منع اولنماز لری که منع مرقوم واقامت جمعہ و حدود اولنن امصار مسلمانہ مقصود در و بزوب حکمی اوائل باده قبل الظفر اهل حرب طاب ذمت اولوب اوزر بنده عقد صلح ایلد کلمی اراضیلرنده تقر بایتمشیدیک اشبو اراضی دخی جمعہ واعیاد و حدود کی شہار اسلام ایچون موضع اقامت اولماغسله حکم مذکور بونده دخی تحریر اولنور و اگر امام المسلمین ارض قوه دم کورینده حضرت عمر رضی اللہ عنہ بصره و کوفہ بی فتح ذمت مصر ایلدیک کی بجدد انقضاده مصر ایلد کده هل ذمت دخی مصر مرقوم مدن اشتراک منازل ایدوب مسلمانہ براسکن و نازل اولسه لرنه منع اولنماز زيرا آنلردن عقد ذمتی قبول ایلدیکمز ایچون محاسن دینه و قوفله اسلامه دخول لری مأمول ابتد یکمز دندر و انلرک سکناده مسلمانہ اختلاط لری مأمول مرقومه مدار حصول ادر

شارح الکتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب دیر که شیخ شمس الأئمة الحلواني رحمه الله تعالى مسئله مرقومه بی تحقیقده بعض شرطه تعلیق ایدوب دیر ایدیکه رخصت مرقومہ انجق اول وقتنده در کہ اهل ذمت قلیل اولوب میان مسلمانہ وجه مذکور اوزره ساکن اولسایله بعض جوانعدن جماعت مسلمانہ باعث تعطیل و بادی تقلیل اولیه لراما جماعت مسلمانہ تعطیل باخود تقلیلہ بادی اوله جق رتبه ده کثیر اولسه لری میان مسلمانہ سکناذن منع اولنوب جوانع و جماعات مسلمان بولنمان طرفده ساکن اولسایله امر و تدبیر اولنور و تفصیل ملحوظ امام ابو یوسف رحمه الله تعالى دن دخی اماملسنده محفوظدر و صورت مرقومده سکنی ایچون اشتراک قیلد قلمی بیوتدن بعضیسنی عبادت لرنده اجتماع لری ایچون بیعه یا کنبسہ یا انشکده اتخاذ اتمکله عازم اولسه لری آدن منظر لری لازمدر رز برامعنا ی مرقوم مسلمانہ اجتماع جماعت ایچون بناء مساجدده بحسب الظاهر مقابله و معارضه لری بادی اول و وجهله مسلمانہ تحقیر و استخفاف لرنه مؤیدین کذلک بیع خجور و خنازیری و نکاح محارمی اظهار لرنه دخی منظر لری لازمدر که مقصود لری اخفا ایلہ دخی حاصل ایکن اظهار لری استخفاف مسلمانہ مستلزمدر و مسلماندن بر فرد ایچون جائز کلد ر که کنبسہ و بیعتی امور مذکورہ دن بری ایچون اهل ذمتہ ایچو ایلد زيرا بواجری استخفاف مسلمانہ راجع اولان اموره اهل ذمتہ اطانت ایدوی بیداردن بویله ایکن ایجاراتش اولوب آنلردخی ایچنده امور مذکورہ دن بری اظهار ایدر لسه کر کدر که صاحب البیت و غیر باری نمی منکر طریق اوزره آنلری منعه ابتد ایلد لری و بویابده صاحب البیت اجانب ایلہ مساوی اولغسله منکر مزور دن مستأجر بی منع ایلمی فسخ اجاره بی محتوی اولما نظیری شول مسلمانده کنبسہ لری مسلمان آخره ایچو ایدوب اول دخی ایچنده بیع مسکرات و نالی شرب شراب اوزره جمعہ اجناس ایلد بونده صاحب البیت نمی منکر طریق اوزره مستأجر بی منعه ابتد ایلد و بومعنی عقد اجاره به متصل اولان معنای مطبل اولماغسله فسخ اجاره به مدار اولماز لکن بر ذمی مسلمان استیجار ایلدیک کی خانه ده یا لکن نفسی ایچون بر نماز گاه اتخاذ ایلسه آدن منعی لایق اولماز که اتخاذ مرقوم مرافق سکناذن اولغسله اجاره ایلہ اکا مستحق اولمشدر و منع اولسان انجق نماز ایچون اجتماع ایلد حکم کنبسہ بی بنایله مسلمانہ اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله و معارضه لری متضمن اولان معنادر اما اول خانه بی صومعه قیلوب آندہ اصحاب صوامع کی خلوت اتمکله عازم اولسه امصار مسلمانہ آندن دخی منعی لازمدر زيرا اتخاذ صومعه دخی بین الناس کسب اشتها اتمکله جماعت لری ایچون اتخاذ کنبسہ مرقومده اعتبار اولنور و صورت مذکورده امام المسلمین بعد الاستیلاء اهل البیت اهل ذمت قیلد بقی بلاددن بر بلده بی امصار مسلماندن قامت جمعہ و حدود اولنور بر مصر ایلسه و اول بلده ده اول قومک بر کنبسہ قدیمه لری بولنسه کر کدر که امام اول قومی اول کنبسہ ده نماز دن منعه اهتمام ایلد اما ذکر سبقت ابتد یکی اوزره قبل الاستیلاء اهل البیت ایلہ قبول ذمت اوزره مصالحه اولنن امصارک حکمی بشقه در که آنلردن بری امصار مسلماندن بر مصر اولدقدہ اگر چه آندہ احداث کنایسندن منع اولنور اما کایس قدیمه لری آنلر ایچون ترک اولنور ایکن مانحن فیهده هم احداث کنایسندن منع اولنور و هم کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترک اولنماز زيرا امام المسلمین بعد الاستیلاء اول بلده بی بین الغائبین تقسیمه عازم اولسه کنایسندن بر شعی ترک اتمکله لازمدر کذلک اهل البیت اهل ذمت قیلدقدہ دخی بویله در بومستله ده معنای فقهی اولدر که بر بلده عنوة فتح اولندقدہ آنک هر موضعهنده اظهار احکام اسلام ایچون سبب استحقاق البتہ ثابت و هر موضعهنده حق مسلمان مثبت اولمشدر بوند نصرکده رأی امام انجق نظر مسلمانہ راجع اولان خصوصده معتبر اولور بوقسه کنبسہ لری برین آنلر ایچون ترک اتمکله کی ابطال حقارنده معتبر اولماز و صلحا فتح اولندقدہ مسلمان ایچون اراضیسندن سبب استحقاق البتہ ثابت اولنوب همان امام المسلمین استحقاق لری صلحه مستثنت اولغسله استحقاق لری انجق عقد صلحک تناول ایتدیک کی مقداری مثبت اولور کور مزہ بسنکه صورت استیلاء ده رؤس لری اوزره جزیه بی و اراضیری اوزره خراجی وضع ایدر و صورت صلحدہ نفوس و اراضیلرنه انجق صلحه التزام ایلد کلمی مقداری اموال اوزر لرنه التزام اولنور توضیحی اولدر که صورت صلحدہ فی الاصل اراضیلرنه ثابت اولان حق لری متأ کد اولوب حق مسلمان انجق آنلرک حق متأ کد لری اوزره بظریق الحدوث ثابت و مجددا اولمشدر پس مسلمانک حق حادثی بعد الحدوث آنلرک بیع و کنایس احداث لرنه مانع اولور اما حق متأ کد لرنه معارض و مدافع اولماز و صورت استیلاء اراضیلرنه حق مسلمان استیلاء ایلد ثابت اولدقد نصرکده آنلرک حق لری اوزر لرنه من اتمکله حادث اولان رأی امامه مثبت اولمشدر و رأی امام دخی نظر مسلمانہ مشروط اولغسله کانس لری آنلر ایچون ترک اتمکله کی نظر مسلمان متضمن اولیان خصوصده تقدم حق مسلمان معتبر و مشروط قیلور نظیری اولدر که

مطلب اخذ اهل الذمه بوجوه
 معیار ایچون قیسه
 مطلب لایحوز مسلمان بواجر
 اهل الذمه بیسالیج الخجور و خجوه

بعض مسلمین متنازل بر بنه اد خالزنده ملحق او اوج حق شرکت معصیتدن ستام اولور و قرای اهل ذمتدن هر قریه که اهل ذمت آنده زنا و سائر فواحش مثلوا مسلمینله مصالحه زنده داخل اولوب و مصالحه ده اذ خالی دخی جائز اولیان فسق اظهار ایتسه لکر کدر که معارینه ابتداز اولتسه ز بر اخر منه مسلمین کی اهل ذمت دخی معتقدین اولغنه فواحش هر قومه دیانلرندن خارج و دینلرنده دخی فسق ایدوی امر مستیستدر و قری و امصارده بو مثلوا فواحشدن مسلمین منع ایتک لازم اولدیغی کی اهل ذمتی دخی منع ایتک واجب و محتدمز و بو مسئله ده اصل قوی اهل ذمتی معامله ربوادن منع ایتکده و از اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت نری اهل نجرانه اما ان تدعوا الیوا و اتأذوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سزرا یا معامله ربوایی ترک ایدر سز یا خود عقد ذمتکن بحمل قیلوب الله تعالی قبلندن و رسولی جائتندن محاربه اولتسه جعفری بلوب معامله به مهبی اولور سز دیو کتب و تصریح ایلدکری روایت صحیحله ایلدکری اولتشدن و منع مذکوره علت انجق معنای مزبوردر که معامله ربوادی نضاراده دخی فسق حرام ایدوی قرآن عظیمده مخصوص و مسطوردر قال الله تعالی فظلم من الذين هادوا حرمنا عليهم طيبات احلت لهم و بضد هم عن سبيل الله كثيرا و اخذهم الیوا و قد نهوا عنه یعنی طائفه یهودک انجق ظم عظیماری سببی ایلد و حوق کشته لری طریق خقدن معاری سببی ایلد و اخذر بوادن نهی اولمشرا یکن ینه اخذری سببی ایلد بر عظیم الشان اکثره حلال قیلان طیبی اوزر ینه تحریم ایتدیگ مترجم فقیردر که اهل نجران نصاری ایدیلر و آیت مذکوره دن معنی اولان اخذرا یوا یهود اوزره تحریم قیلنقدر لکن احکام تور بته عمل نصاری اوزره دخی الزام اولغنه آنلرک دخی حکم مرقوده دخوللری استلزام ایدر و الله اعلم البهی و علی هذا اهل ذمت کند و قریه زنده اظهار تعنی زنده هوای بن اجر ایچون مزامیر و بطول مثلوا نسندرک پتلمن اظهاره اجزا ایتسه لخصوص هر قومدن مسلمین منع ایتک لازم اولدیغی کی اهل ذمتی دخی منع ایتک واجب و محتدمز و بر مسلم ذمتک طول و مزامیردن بر شیشی رضای یو عیکن کسره اقدام ایتسه مسلمین طول و مزامیرینی کسرنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسته بونده دخی اولوجهله الزام اولنورزرا اهل ذمت دینلرنده اشیا هر قومه بی مسخل اولسد قلرندن عقد ذمت آنلری اشیا مذکوره اوزره تقریره متاول اولمشدر و عقد متله تقریری خور و خنار بر و عبادت نار و تکاح محارم اوزره مقصور اولغنه عدم منع و نعر صمزدخی بونله محصوردر و منکرات سائر ده مسلمینله همحال اولمشدر لکن کتاب فواحشندن مسلمین کی آنلری دخی منعه اشتغال اولنور و اگر اهل حر بدن بر جماعت مسلمینله صلحه طالب اولوب صلح مظلومده مسلمین اول جماعتک اراضیستنده اتخاذ مصر ایدر زنده آنده جماعت مزبوره بی احدث بیعه و کینه دتن و اظهار بیع خور و خنا زیدن منع ایتک شرطی اشتراطه راغب اولسدر حق مسلمینده بو مثلوا مصالحه لری جائز و منا سب کور یلمز زرا شرط هر قوم دین اسلامده اد خان قیصه به بادی و استخفاف مسلمین التزامه مؤدی اولغنه بلا ضروره قبولنه تصدی اولماز حتی امام المسلمین شرط هر قوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حکم شرعه مخالف اولغنه اکا وفا ایتکه شرعا مساعده اولماز قال علیه السلام کل شرط لبس فی کتاب الله فهو باطل بو مسئله ده اصل قوی شول حدیث مر ویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم یوم حدیده ده اهل مکه ایلد مصالحه به قیام و اول مصالحه ده اهل مکهدن هر کیم قبول اسلامله طرف اشرفلر بته کلورسه آتی ینه مشرکینه رد و تسلیم ایتک شرطی التزام بیور مشرک ایدی ضکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجموهن الی الکفار یعنی ای اهل ایمان اگر اهل مکه دن قبول اسلامله طرف کز و رودایلین عورتلرک صدق ایمانلرینه نطلم اولور سکر آنلری ردخی اهل مکهدن کفار اولاناز و اجارینه عاده ایتکر نظم جلیلی انزال و حق نسناده شرط ساقارین فسخ و ابطال ایتدی ایتسه بونص کریم شو وجهه اوزره بر اصل قوی اولمشدر که صلح امام شروط کتبه بی متضمن اولوب ایچندن بعضیلری جائز و وفاسی ممکن و بعضیلری غیر جائز و وفاسی غیر ممکن اوسه کر کدر که امام وقت نظرده اهمتله جائزینی تفید و فاسد بی ابطالی التزام ایلده کور مزبسته مشرکین عقد مصالحه زنده اظهار زارین و اعلان استیجار زایه لری شرط ایتسه لشرط هر قومه وفا امام جائز کور یلمه ت همان آنلردن زاری و جهه شرعی اوزره ثابت اولان گسنه اوزره اقامت حد و ائلق متعین و تمیز دریس ما نحن فیه دخی بو تک کیدر و اگر اهل حر بدن بر جماعت ککند و اراضیلری اوزره مصالحه و قبول ذمت ایتک لردن صکره قری و امصار لنده احدث کایسه مبادرت ایدوب بعده اول قریه و مصر لری مصر مسلمین اولوب آنده جمعه لرا قامت اولتسه بو صورته مسلمین ایچون اول کنایس محدته لری هدمه رخصت یو قدر

زیرا این احداثلرنده احدثدن ممنوعین اولدقلرندن بو مثلوا کایس محدته شول اوزر بنه عقد صلح اولنیلان کایس قدیمه مقام اولغنه آتی آنلر ایچون ایشا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدن صکره احدثدن معاری لازم اولور سوال اولنور سه که صکره دن وجهه مشر و ح اوزره مصر مسلمین اولان موضوعده اهل ذمت کنایس قدیمه زنده نماز لردن منع اولماز لکن از قدیم معصیت اولدقلری اظهار بیوع خور و خنار بدن بیجه ردع اولنور ل جواننده دیز که موضع مرقوم دار اسلام اولدقدن صکره بیع خور و تخمیزه مباشرت لری انشاء تصدیف جدید در اما استدامت کنایس قدیمه زنده انشاء و تجدید یو قدر اگر چه ایچنده نماز لینه مباشرت لری انشاء تصدیف جدید در اما استدامت کنایس قدیمه زنده نماز لینه ترک نصر صمزه مستحق اولوب نماز لری همان خنار بر و خوری بلا اظهار کل و شر بلری حکیمه ملحق اولمشدر و اگر امصار اهل ذمتدن بر مصر امصار مسلمیندن قیلوب ایچنده جمعه و اعیاد اقامت اولندقدن صکره مسلمین آندن بالکینه نقل و هجرت ایدوب یا خود جماعت قیلله قالمغه جمعه و اعیاد مهور عطلت اولسه بر قریبایان ایلدیک که مصر مرقوم کایکان مصر اهل ذمت اولغنه عودت ایتکله آنده احدث کنایسندن معارینه معاودت اولماز بو صورته احدث کنایس ایتدکر لند صکره مسلمین تحوللر بنه نادم اولوب بنه مصر مزبوره رجوع ایتسه لقبل الرجوع احدث ایلدکری کنایسندن بر شیشی هدعاری مشروع اولماز که حین بنالزنده شرعا ممنوع اولدقلرندن کنایس مرقومه اول موضوعی عن اصل مسلمین اتخاذ مصر ایتدین بنایلدکری کنایس قدیمه حکمنده اولغنه بر شیشی مقلوع قیلماز و حکم منکوب اهل حرب اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدکری صورت اوزره مقصور در اما عنونه قح و تسخیر اولندقدن بر قریبا بیان ایلدیک که بو تصدیر اوزره کنایس قدیمه زنده نماز لردن منع و تجدید اولندقلری کی بعد الفتح مصر مسلمین قیلنقدن اقدام احدث ایلدکری کنایس قدیمه دخی منع و تجدید اولنور و علی هذا امصار مسلمیندن بر مصریده بر کتبه بو لوب مسلمین اهل ذمتی اول کتبه ده نماز لردن منع تصدی ایتدکر لنده آنلر دخی بر اهل ذمتدن بر جماعت که بلا بدینه استقرار اوزره مصالحه ایتشیدیک دیو دعوایه تصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بر بلا بدینکی عفو قح ایدوب صکره سز لری اهل ذمت ایتشیدیک دیو دفعه معارضه و تجدید ایلدکر لنده امر مذکور دخی تصادم ازمان حسبله عند المسلمین ظهور و انکشافه متادی اولسه بو باده امام المسلمین لازمیدر که دقت نظری التزام وار باب اطلاعدن صحت اثرین و اصحاب تواریح و اخباردن کیفیت خبرین تفهیم و تفحصده اهمتله ایلد تا که اول باده بر اثر صحیح و خبر صریحه ظفر بولورسه آنک اوزر بنه علنی مقرر قیلله زرا ثقات و اخبارک نقل و اخباری و جواب عله حجت شرعی ایدوی آشکاردر که وقت مذکوره مدرک کسنه قالدیغندن امر مزبوری شهادت قاطعه ایلد اثبات ایتک غیر ممکن بو مثلوا اموره شهادت علی الشهادت دخی رتم جاری اولدیغی حین اولدیغندن همان از باب اطلاع کوللری ایلد اکتفا حکم معیندر زرا اقامت حججه وسع و امکان امر معسبردر دخی اطلاع رجال معسبر اولان اموره کفایت شهادت نساحکم مقرر در وهم حکم مرقوم امور دینه دن ایدوی معلوم و امور دینه ده خبر واحد دخی ایجاب عله حجت ایدوی مجز و مدر بو صورته از باب اطلاعدن بر اثر و خبر بدیدار اولوب یا خود بدیدار اولان اخبار و آثارک تعارضی آشکار اولسه کر کدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار و بنده مرقوم مک ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلد زرا کتبه مرقومه هنوز بدزنده ایکن آنده اصطلاحه مستسکر در و مسلمین قصصه منع و هدمه معارضه به مستسکر در بو مثلوا اموره قول مع البین اصلله مستسکر لک قوللری ایدوی مستسکر در حال آنکه قوللری میانه مزده حال ظاهر اولان صلحه دخی متاید و متین اولمشدر و اصل شرعی اولدر که امور ماضیه ده شبهه و القیاس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کایس جز بان المساء فی استیجار الریح یعنی شه کیم استیجار ریحی ماده سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کی مترجم فقیر دیز که صورت مسئله اولدر که برصودر کمنده مستأجر موجر ایلد نزاع ایدوب وقت استیجار میده ذکر منک صوری منقطع ایدی بن دکر مندن انتفاع ایده مدم سن اجرته مستحق اولماز سین دیوب موجر دخی بلکه هیچ منقطع اولدی تمام اجرعی ایسترم دسه اول باده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحاله هده صوری منقطع ایتسه قول قول مستأجر اولوب جاری ایتسه قول قول موجر قیلنور و مسئله مزبوره اگر چه کتب فقهیه ده فیسطوره و مشهوره در لکن نحر بر اولان عبارته کابدن فهم و انتقادی اصعب من حرط القصاد در اشتهی ثوضیحی اولدر که کتبه مرقومه ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوی عندیمز ده متیقن و حق مسلمین مثبت اولان ادله وار ایتسه ده بحسب التعارض مدلوللری مشکوک و غیر مین و شک ایلد حکم بقسین زائل اولیه جفی مجزوم

و مبرهنه پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونرا اهل صلح ایدیلر دیو انبیاو بعضیاری بلکه عنوة
 اخذ اولندیلر دیوانها ایلسه لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هو بدادر اما بر قاج شهود
 بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلمنه شهادت ایدوب بر قاج شهود دخی طریق مزبوره اولدقلمنه عنوة اخذ
 اولندقلمنه شهادت ایلسه لر بونده فریق ناینتک شهادتلی ایله عمله مبادرت اولنور ز بریق فریق اول انشاء ما کان
 علی ما کان ایدوب شیء حادق اثبات ایتمشدر و فریق ناینتک شهادت شرعا حجت قاطعه اولمغه
 آده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار و آثار شهادت قاطعه اولوب آنکله عمل بالجملة نقی و اثبات
 واحداث و بقاده طریق واحد اوزره اجرا اولمغه عند تحقیق المعارضه اصله تمسک الزم و احری کوریلور
 و مؤلف دقایق بمواصل کابنده ترجیح مذکور ایچون علت آخری به رمز و ایما ایدوب دیدیکه مسئله مر قومه ده قول
 قبل اقامة البیئة قول اهل ذمت قلمنه محتاج نینه ایچق مسلمین اولوب اهل ذمت اولما شرایدی بنشاء علیه
 بیئة مسلمین ذی البیة ایله دعوی ملک مطلقه بیئة خارج مسز لته نزول ایتمکله دعوی معهوده ده دخی
 بیئة مسلمین قبول اولنور سؤال اولنور سه که بیئة اهل ذمته سبب استرقاقرین نفیسه تقریر حریت
 اصلیه لر حاصل اولمغه اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلته نازل اولمشدر که اوزر بیئه ادعای رق
 ایلین کسینه تک بیئه سی مقابله سنده بیئه ایله حریت اصلیه سی ثابت و متاصل اوله پس آده بیئه حریت راجح
 اولدیغی کی ما نحن فیهمه دخی بیئه اهل ذمت مزج اولق لازم ایدی جوابده دیر که ما نحن فیهمه اعتبار معنای
 مذکور غیر ممکندر که اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصرکه امام المسلمین عقد ذمتله اوزر بیئه من ایلد کده اراضی
 و رقلمری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب کی بیئه حریت اصلیه لر اوزره متمکن اولمشدر پس قوم مذکورین
 احرار الاصل اولوب اوزر لر بیئه مملوکی قطعاً عارض اولدیغی اتفاق جمیعله تحقیق و دعوی مسلمین ایچق بدلتده
 بولنان کتبیسه به متعلق اولمغه دعوی مذکوره همان ذی البیة ایله خارج ییلرنده دعوی ملک مطلق منزلته
 ملحق اولمشدر و اگر اهل وقوف عنوة اخذ اولند قلمین اخبار و روایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة
 طریق اوزره اهل صلح اولدقلمین اظهار ایلسه لر شهادت مزبوره قبول و ترجیح اختیار اولنور که شهادت شرعاً
 حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع و خصوص منته حجت اولمادیندن مقابله شهادتده اگا اعتبار اولماز
 بشرط آنکه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتک اصول و فرعی مسلمین اوله لر ز بر شهادت اهل ذمت
 مسلمین اوزره حجت ذکلمر و اگر عکس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلمری روایت و اخبار عنوة اخذ اولندقلمری
 شهادت مذکوره ایله اظهار اولنسه بویله بیئه جانب شهادت اختیار اولنور لکن بونده شهادت اهل ذمت اوزره
 قائم و بدلتده موجود اولان نسه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتک شهادتی اهل ذمت اوزره حجت
 اولمغه شهادت مسلمین کی شهادت اهل ذمت دخی سلاک قبولده منتظمدر والله اعلم

عاجز

عاجز اولدقلمنده مقدور لر اولان قصد و نیتله احترازی التزامیله فانقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله
 عملة اهتمام واجب ایدوکی امر متبییندر و بزباب مذکورده بومثللو افعاله صفت خطا تحقیق ایتمکله اکادیت و کفارت
 تعلق ایدنلری بیان ایلدیک بعدده مؤلف عدالت بنیاه طیب الله تعالی مشواه دیر که صورت مذکوره ده طرف
 مسلمین واقع اولان رمی سهامده رمی ایله ولی مسلم مقتول منازعه به قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول
 طرف اهل حریدن وقوف صغرینده مکره ایدوکی بیلد کدنصرکه قصد رمی ایلدیک دیو تقریر کلام و رمی
 دخی بیلکه بن رمیده ایچق مشرکینی قصد ایتمشدر دیو دفع خصام ایلسه لر بونده قول مع الیقین قول رمی ایدوکی
 مستبییندر بر صاف مشرکینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمغه خلافته دلیل قائم اولدقلمنه
 اول اصله تمسک و اجدر و هم ولی مزبور رمی مذکور اوزره سبب و موجب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسئله تعدد
 رمی مدعی و رمی متکرر و قول مع الیقین قول متکرر ایدوکی غیر متکرر در و هم ظاهر حال صدق رمی به عدل
 شهود در که مسلم مسئله تعددی ایتمه چکی امر مشهود در و مسلمک دین و عقلی فعلی حلاله حاصل و ارتکاب حرامدن
 مانع اولمغه فعل مطلق جلال مشروع اوزره محمول قلمین ظاهر و شایعدر پس ذکر اولنان وجوه استدلاله
 خصوص مذکورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیک لکن صورت مزبوره ده رمی مدعی ولیده مقر اولدقلمنه
 اقراری و موجب دخی مستوجب اولمغه لیدی انکار امید نکولله استخلافی واجب اولور و اگر مسلمین اهل حریدن
 بر عورتی ولد صغیری ایله معاسی ایدوب دار اسلامه اخراجلرنه سبیل بولماسه لر بولماسه باب ماجمل علیه
 النبی انما سنده بیان ایلدیک که قتل نسا و ولدان نصله حرام اولمغه آنلری قتل ایدوب بویله هنکامده همان آنلری
 بر محل ضیاعده ترک و تسبیل ایدر لر ز بر ترک مذکورده ایچق موضع سلبانه نقلله آتیره احساندن امتناعیم موجود
 و احساندن امتناعیم اسانیدن غیر معدود در اما معتبرنده اول صغیرک یا بیسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح اندم
 اولدیندن آنک جواز قتل ظاهر در اگر چه قتل اول عورتله صغیرک ضیاعی موجبدر لکن بوجهته آنک
 قتل ممنوع اولسه بالکلیه قتال مشرکین غیر مشروع اولور ایدی که هر مشرک مقتولک توهم ضیاع عیالی
 قطعی الوجوددر و اگر عورتی اخراج قادر و صغیری اخراج غیر قادر اولوب و عورتی اخراج ایچون بینلرین
 هر یق ایدکلرنده هلاک صغیر عندلنده یقینه یا خود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بوقلمری دخی جائز کور یلور
 ز بر ایدکلرین بر دن ترکلرنده بیئه ضیاع صبی در کار ایکن جائز کور یلشید ی پس بالکن برینک ضیاعی
 ایدکلرین بر دن ضیاعلرنده اهنورده و هم مسلمین عورتی اخراجله حقی مستحق لر اولان استرقاقدده
 منفعت نفسلرن قصد ایشلرد روحی مستحق ایله والده و ولد بینلرین تقریق ایتمک جائز کور یلور
 لکن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدر که اول صغیری طوتوب خیوللری اوزریندن رمی ایتمک کی
 هلاک کی موجب اولان فعلله اجتناب ایدوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ایدر ایدر لر ز بر
 رمیلرنده هلاک فعللری ایله حاصل و قتلری منزلته نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولماز کورم بولسکه
 برکسینه برقیطی بولوب رفع ایلد کدنصرکه بیئه مکاننه وضع ایلسه بر شئی ضامن اولماز اما بدندن رمی ایدوب
 اول دخی تلف اولسه ضامن بدل نفسی متضمن اولور پس بویانه اول صغیری رمیله موضع هلاکده ترک ایچون
 وضعک فرق میلنلری نمایان اولدی کذلک صغیری اخراج قادر و عورتی اخراج غیر قادر اولسه لر بونک دخی
 جوازی ظاهر در بشرط آنکه آناسندن آنی تقریرلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه بره دار اسلامه صحیح و سالم
 اخراجنه مقتدر اوله لر حتی اقتدار مذکور لر معدوم و آناسز جللرنده بدلتده هلاک اوله جنی معلوملری اولسه
 آناسیله بر ترک ایتمز اولی در ز بر اهرم تقریرلری غیر مفید و هم آناسیله برابر ترکلرنده هلاک کی کرک مباشرت و کرک
 تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولما یوب اما آناسز جللرنده هلاک کی تغذیه ایده چکی شرم مادرین تقریرلری
 جهندن بطریق التمسیت فعل مسلمین بدیده اولمش اولور و اگر لاعلی التمسیت ایچق برنی جمله قادر اولسه لر
 کرکدر که قلمننده منفعتلری اکثر ایسه آنی جمله مباشرت اوله لر ز بر احد هلمای جل و آخری ترک ایتمک
 ایچق باعتبار المنفعة مباح اولمغه ترجیحلری ایچق زیاده منفعتله استیضاح اولنور و اگر منفعتلری برابر ایسه
 نظیر اولنور اگر آناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه کرکدر که جل صیدده منفعت بولمغه آناسنی
 جمله مشغول اوله لر و اگر تغذیه بره تعیش صبی مأمول ایسه کرکدر که آناسنی ترک و جل صبی ایله مشغول اوله لر
 ز بر صغیرک خلاص نفسی تدارکدن عجزی مقر اولمغه علی تقدیر ترک حقیقه احتمال ضیاع اظهار در
 و هم آناسنی کافره مکلفده اولوب کفر اوزره اصرار ایتمکله اگا احساندن امتناعیم طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلاف الرامی و ولی المقول
 فی الرامی فالتقول قول الرامی

مطلب الامتناع عن الاحسان
 لبس من الاسائة

مطلب وجدان قضاة فرفعهم و وضعه

امتناع از دین اولی ایدوی آشکاردر و اگر ایکنسی بدن جله قدرتیاب اولسه ل بن بوضوئده هیچ برنی ترک ایملرن
استحسان واستصواب ایتمکه ترکی ایصال منفعت مسلیخه قدرت واریکن اهمالنی موجب و بلا توجب
والده وولد میانلرین تفریق مستوجیدر وقد قال علیه السلام من فرق بین الوالده وولدها فرق الله بینہ
وبین الاحبه یوم القیامه یعنی اول کسنه که والده ایله ولدی پیشلرین تفریق ایله الله تعالی یوم القیامته
آنکله سودکلرینک بینلرین تفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری اناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتمکلرینک
ترکلری موجب اهلاک واستصا لری اولغله قبل تحقق العجز نیجوز واستحلال اولماز و بوتعلیل جلی بره
مذکورلری اول موضعه بوللرینک فرقی ظاهر ونبجلی اولمشدر که بوضوئده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولدقلرینک ایکنسی بدن ترکلری حلال کوریاکله برنی اخذ و آخرنی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرینده تغذیه و تربیه سنه اقتدار ایله
ید لرنده تعیشندن امید وار اوله ل زیا امید واردکلر ایسه کرکدر که ایکنسی بدن جله قدرتلری واریسه
ایکنسی اخذ ابتدایر و یوغسه تفریق صبی غیر مفید اولغله ایکنسی بدن ترکی اختیار ایده ل کذلک بومشله ده
قدرتلری ایچق برنی جله کفایت ایدر سه کرکدر که اناسی اخذده منفعت اولغله آنی اخذ و صغیری ترکه مبادرت
ایده ل و بوباید صبی متروکک هلاکی اغلب احتمال ایسه ده یته اناسی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکور حق صبیله سبب هلاک ایسه ده عین قتل اولدیغندن استحلال اولنور کذلک بومشله بر صبی ایله
مشرک اولان باباسنه فائز اولسه ل باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبیکن باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آن اول موضعه ترک ایلمک جائزدر بر معنای معهود حق صبیله عین قتلدن معهود دکدر کذلک صبی ایله
اناسنه و باباسنه بر فائز اولدقلرینده صبی بی بر جابه وضع واناسنی و باباسنی اسیر ایلمک جائزدر کورمز بیستکه
حصون مشرکینی تحریق و تفریق هلاک اطفالی متضمن ایسه ده حلال کور یلمشدر پیش مشرکی قتل واسرده
هلاک صغیر معلوم اولسه دخی بالا و یوه استحلال اولنور لکن کرکدر که صورت مزبوره ده صبی بی طوطوب
رحمی و دفع ایجه ل بلکه ارضندن بومشله وضع ایتمک قدرتلری واریسه همان سهولته وضع ایده ل اما عقبرینده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولته وضعه سر آغا ایلدکلرینده الحاقی مشرکیندن
احتراز ایدر سه بوضوئده نعمد قتل ایجه رک اول صغیری خوللری اوزریندن رحمی و الفسار یته جواز ویریلور
زیرا مسلمینک صیانت نفسلری اهم و ایادی مشرکینه گرفتار اولمقدن مهما امکن تحریرلری واجب وازم اولغله
بوجوه اوزره مبتلی اولدقلری بخندده مسلمین همان مشرکینک اطفاله ترساری مسئله سی ایله همجان وهدم
اولمشلردر و بز مسئله ترسده قریبا بیان ایلدیک که قتل صبیانی نعمد ایتمک شرطیه رحمی صبیان جائز و شایاندر
مانحن فیهده دخی صبیانی جلدن وارض اوزره وضعندن عاجز اولدقلرینده دابه لریندن رحمی و الفساری جائزدر
حتی رحمی مجردلری هلاک صبیانی مستلزم اولسه مسلمین نعمد قتل ایچق مأمور اولدقلری فعله عازم
اوللریله اوزر یته اثم و کفاریندن برسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بومشله ده قیند استثناء ایله
تقیید ایلدیکی بومشله من کل وجه مسئله ترس ایله متحد اولدیغنی تفهیم و تمهید ایچوندر که مسئله ترسده
قبل ترس المشرکین اطفا له طرف مسلمیندن برفعل اصلا واصل اولیوب بومشله ده مسلمین رمیه محتاج
اوللریندن اقدام دابه لرینه جلاری و بروضندن موضع آخره نقلاری جهتیله اطفاله فعلاری متصل اولمشدر
کذلک مسلمین بر سقینه ده بولنوب معتبرینده اطفال اهل حریدن بعض صبیان وار ایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بجه احتیاجلری عیان وعدم الفساری صورتینده غرق سفینه و مسلمین ظن غالبه عندلرنده
نمایان اولسه یته قتل صبیانی نعمد ایجه رک مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز و شایان
کور یلور که نجارانلری ایچق مبتلی اولدقلری طرح صبیانه اولغله طرح صبیان حقلرینده متعین و اولو جهتیله
جواز اقداملری متعین اولمشدر اما مسلمین مرقومینده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابه لریندن رملری ونه بجه الفساری نیجوز و تمکین اولماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همجالد و بر قریبا باب مایسع الاسیر المسلم اثناسنده بیان ایلدیک که بر مسامع و عید قتلله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقله اول مسامکره حرمتده کندوبه مماثل اولان مسلم روحنی کندو روحنه وقایه قیلحق غیر حلالدر
وهم مانحن فیهده ذکور و انانندن صبیان مسلمینی رحمی و الفساری قتل مسلمین و مسلمات اوزره استیحالد که
معنای مذکور هلاک نفسندن خوف ایدنلر حقلرینده استحلال اولماز کورمز بیستکه مبتلای مخصوصه اولان حاجن

ایچون اطفال مسلمیندن زنی اکاله هلاک نفسنی دفع ایلمک غیر جائزدر و اگر سفینه ده مسلمینه بر اهل ذمت
یاخود اهل حرب مستأمنیندن برفوم بولنسه آنلردخی حکم مذکورده مسلمینه همجالی اوللریله مسلمین خوف
نفسه متلا و اولسه دخی آنلری بجه الفساری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت و اما نه آنلر ایله ایما نه آنلر کی
ایلمشدر و اهل ذمت و مستأمنین ایله اطفال اهل حرب میا نلرنده حقیقت معنای فارق شو و جهله نما یاندر که
آنلرده سبب عاصم موجود اولغله مسلمین قتلریندن ممنوعلردر کور مز بیستکه قتلاری کی استر قتلریندن دخی
مذکوردر اما اطفال اهل حریده سبب عاصم موجود اولیوب همان منع قتلاری قتله علت موجب اولان بحار باری
مفقود اولدیغندن بنا علیه بطریق الحکم موجب اولدقلری اولان استر قتلاری جائزدر پس حکم عاصمده ضعیف
الحال اولدقلریندن مسلمین وقت ضرورتده آنلری وقایه نفس ایلمک استحلال اولمشدر فعلی هذا ملک اهل حرب
بر اسیر مسلمی و عید قتلله اهل حربک نسا و صبا نلری قتل اوزره تهدید و اصرار ایسه اسیر مرقوم دیلر سه
امتناعله کندو قتلنی اختیار و دیلر سه امتناله خلاص نفسه اجناس ایدر لکن تهدید مرقوم قتل مسلمین ایچق ذمی
اوزره واقع اولسه آنده شق ثانی واسع اولماز و اگر مسلمیندن جریده خیل یعنی جرد اولور عسکر دارا لخریده
اطفال مسلمینی بولوب خوللری اوزره تحمیلندن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رحمی و الفساری
تحلیل اولماز بلکه حرمت و عصمتده صبیان مسلمین کندور ایله مساوی اولغله آنلر ایله معا فراره ابتدایر یاخود
جمله سی بدن هلاکلرین اختیار ایدر لکن بو حکم بجز ایچق اول اطفالی دارا اسلامه قصد اخراج ایله بولدقلری
محلندن اخذ و رفع ایتمکلرینده مقرر اولور اما هنوز اخذ و رفع ایتمشدر اولوب اخذ ایتمکلری تقدیر اوزره دخی الحاق
مشرکیندن خائف یاخود خوللریندن عاجز ایسه همان بواندقلری مخلده ترک ایملری جائز کور یلور زیرا بوباید
ترکلری ایچق اطفاله ترک احساندر بوقسه ایصال اسانت و خسران دکدر و هم جللرین الزام ایتمکلری تقدیر اوزره
عهده سندن خروج قادر اولیوب حقلری امره اقدامندن امتناع و انجام ایتمشدر بوضوئده دخی تحلیص اطفالی
ایچون کندور قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دیک قتل ایدر سه بومعنی افضل اعمالدر بر اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترک و اهماللری برخصشدر و تمسک عزیمت ترخص برخصشندن
افضل ایدوی معلوم اهل در ایدر و اگر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حریده کوروب قتلله مشرکین اوزره
غالب و اخذ اطفاله قادر اوله حقلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترک و اهماللری استحلال اولماز زیرا اطفال
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا عزیمتدر و غیر عامده اطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتل هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغنی کی بومشله دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوی تی ریب وریندر
و الحاصل علی تقدیر القاتل اطفاله معا نجات نفسلرین مأمور ایدر سه حقلرینده قتلدن عبری نسنه جائز
و معقول کور یلور اما آنی مأمور ایتمشدر سه کندو نفسلریله ابتدا و سبب نیجا نلرینی تحلیصله مشغول اوللری ایله
اتفاق و سائر منافعه کندو نفسک ایله صکره عیا لکده بولنان کسندو ایله ابتدا قبیل دیمک مفهومیله وارد اولان
ابتدا نفسک ثم من تعول خدیث حکمت شعولی ایله عمل قتلاری ترخص و مقبول کور یلور و علی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انلری و بابالری بر ابر اولماق اوزره دارا لخریدن دارا اسلامه اخراج ایلمکد نصره آنلره مشرکین
الحاق ایلمشدر بومعنی مسئله سابقه به الحاق اولنور بر اطفال مرقومین احد ابونی معتبرینده بولماق اوزره
دارا اسلامه خارج اولدقلرینده باعتبار الدار حکم اسلامه مندرج اولمشلردر کورمز بیستکه آنلردن بریمی قوت
اولدقله نمازی قیلنور بنا علیه اطفال مرقومین منزله اطفال مسلمین نازلین اولمشلردر و اگر صورت مفروضه ده
مسلمین خوللریندن رحمی و الفساری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالکین اولیوب همان آنلری مشرکین
اخذ و بلاد یته رد ایده جکلری عند المسلمین اغلب احتمال ایسه بوقدر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
یوغسه رحمی و الفساری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان ایچق مسلم کندو به حرمتده مماثل اولان کسنه لک
روحنی اهلاکله کندو روحنه وقایه قیلندر و معنای معهودده اطفالک قتل و هلاکی مقفود در کذلک معیت
مسلمینده اطفال مسلمین و نساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره الحاق ایتمکله اطفال و نسانی طرح ایتمکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولماقله هلاک نفسلریندن احتراز ایسه ل اگر علی تقدیر الطرح
مشرکین آنلری قتل ایچوب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتمشدر جواز ویریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل و هلاک معمد و مدر کورمز بیستکه اهل حرب حصون مسلمیندن ایچنده
نسا و صبیان بولنان بر حصنی محاصره ایلمک لرنده مسلمین ایچون قوت قتل بولماسه مسلمین تحلیص

ادخال الحقیق قصد تجارتی منبدر لکن دخی مسفور اهل حربہ ادخال قبیلہ یعنی بغال و سبائین و رقیق مثلوا نسنار
اوزرہ البتہ تخلیف اولنوب بن بونلری اهل حربہ قصد بیع انترم و دار اسلامہ اجزاج ایندیجہ دیک بیع انترم مکر
اضطراری اوله دیو وجہ مشروع اوزرہ عین ایلک اکا تکلیف اولنور زریا مسلمین اوزرہ واجدیر که بوبایدہ
اقصای وجوه مقدوره اوزرہ احتیاطی مستوجب اوله ل و اگر دار مزده مستأمن اولان حربی دارینه قصده
رجوع ایلسه اشیا مذکورہ دن دار مزده ندارک ایلدیکی رشقی استصحابه رخصتیه هیر مشر و عیدن زریا اهل
دارالخریدن اولوب هودی الحقیق دارالخریده امانی ایچون اولمغله سا تراهل حرب کئی محاربت مسلمین اولوب تاشیله
مذکورہ ایله قتال مسلمین اوزرہ کسب قوت ایله جکدر مکر بر مسل یا عیدن اکثره دواج و سلفان ایلله بوجوه مقدوره
مکار بستنک اشیا مرقومه بی منفعت حربی ایچون ادخال همان کندو منفعتی ایچون ادخال میز لند تزیل قیلنوب
ظا هر حال اشیا من بوره ایله دارالخریدن عودنه و اول باده نفسی ایچون تحصیل اجرتیه دلیل اولمغله ختمه
اولمغله منع و تحویل اولمغله و اگر اهل حرب ایچله یته اشیا من بوره ایله داخل اولان تاجردن اشیا من بوره بی غمغه
اخذ اولوب دار اسلامه اجزاج ایندزمه جکلری معلوم امام ایسه کر کدر که مسل و ذمی بی ادخال خیل و سبلاج
ورقیقن منع اهتمام ایلوب بغال و جبر و بقر و بعیری ادخالدن منع التزام ایلله زریا انسان کا هیجه مشبهه قاهر
و انفعه سی ظهرنده محمله مقتدر اولمغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر و حال تحقق ضرورت حکم حربتندن
مستثنی ایدوکی باهر در و ضرورت مز بوره خیل و سلاح و رقیقه معدومدر که مقصودی بونلر سر دخی حاصل
اولوب بونلری همان ترین یا خود زفه یا خود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر و بغال و جبر مثلوا لردن
دخی ممنوع اولمغان ایچون مرقومده اوزرینه جل امتعه تجارت قیلد بیغی د کلدن زریا ضرورت الحقیق
مر کوبنده واقع و ما عداده غیر واقعدر که عدم رصکونی ضیاع نفسنه بادیر اما امتعه تجارتیدن تقبل الحیل
و کثیر المؤمنه اولنلری ترک ایدوب خقیف الحیل و قلیل المؤمنه اولنلری نفسی ایله برابر مرقوم اوزرہ تحقیق
ممکندر و دارالخریده ادخال امتعه اذن شرعیدن مقصود الحقیق دارالخریدن اجزاج ایله جکی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب بوقسه ادخال ایلدیکی اشعه جمله انتفاع مشرکین اولمغله امتعه ثقیله و کثیره ادخالنده رخصتیه
عدم احتیاجی زریا منبدر کذلک تاجر مرقوم صورت مذکورہ ده سفینه و اخیده به هم را کب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدگده اول سفینه به احتیاجی ظاهر اولمغله آتی دارالخریده ادخالدن منع اولمغله اما بشقه سفینه دخی
ادخال ایندزمه آندن منع استیصال اولنور که سفینه نایبده تحقق ضرورت عدم الاحتمال و احکام مذکورہ
بالجمله مقتضای استحساندر و مقتضای قیاس اشیا من بوره قتال مسلمین اوزرہ تقویت اهل حربی موجب اولوب
اکادخی رخصت شرعیه بولمغله آتلردن رشقی ادخالدن منع ایدوکی غایبندر اما اهل حرب کئی بدتاجردن
خادمی اخذ ایله جکلری عام ناردن تعیین اولدقده بر تاجر ایچریته کرک خادم مسلم و کرک خادم کافر داخلنه
ممکن قیلنور زریا استصحاب خادمه معنای ضرورت تحقق ایچوب مرادی الحقیق تحصیل و زفه ایدوکی منبدر
و هم اهل دار اسلامدن اولان خادم حفته منع شرعی فرس و سلاح حقلرندہ منع شرعیدن اظهر ایدوکی حکم
قطعه بدر و اگر حربی دار مزه امانله دخول ایندکده معینده کراع و سلاح و رقیق و ارایسه حین عودنده مقدا
کتوردیکی اشیا من بوره ایله رجوعندن منعی سر اوار اولمغله زریا اکا نفسی و یا ننده بولنان حالی اوزرہ اعطاء
امان ایلد یکمزدن و فاء امانی ایچون دارالخریده رجوعندن معین شایان اولدیغی کئی کتوردیکی اشیا من بوره دخی
رجوعندن معین شایان اولمغله زریا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودندن منعی جائز اولمغله آلت قتالینک عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر و بارزدن اما اشیا مرقومده کتوردیکی نسناری دار مزده دراهمه بیع ایدوب
صکره اول دراهمه بیع ایلدکنندن اعلی یا خود ادنی یا خود اکا مساوی یته کراع و سلاح و رقیق اشترایله
بونلردن رشقیه عودنده رخصت و بریلوب بیع اوزرہ جبر و الحیا اولنور زریا امانه اعیان مز بوره بی نفسی ایله برابر
ادخال دارالخریده مستحق اولوب عین اولده اولان حقیق دخی دراهمه بیع و ملکندن اجزاج ایلدکده ساقط اولمغله
اشیا من بوره بی دارندن کتوردیکی دراهمه اشترای قطعی حکمنه ملتحق اولمشدر کذلک بعد بیع اشیا من بوره بی
بعینها اشترای خود مشتری بیع اشیا من بوره بی استقاله ایتکله مشتری دخی قبل القبض او بیده اقاله یا خود آنلری
خیار رؤیت یا خود نفسی ایچون اشترای ایلدیکی خیار شرطه رد ایلسه جمله سنده دارالخریده اعاده زندان منع
و صد اولنور زریا مواضع مز بوره دن ماعدا الاخرده اشیا من بوره تک ملک حربیدن خروج و ملک مشبهه بیده
دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمغله سده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دارالخریده اعاده زندان حقیق حربی

مستثنی ایدوکی باهر در و ضرورت مز بوره خیل و سلاح و رقیقه معدومدر که مقصودی بونلر سر دخی حاصل اولوب بونلری همان ترین یا خود زفه یا خود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر و بغال و جبر مثلوا لردن دخی ممنوع اولمغان ایچون مرقومده اوزرینه جل امتعه تجارت قیلد بیغی د کلدن زریا ضرورت الحقیق مر کوبنده واقع و ما عداده غیر واقعدر که عدم رصکونی ضیاع نفسنه بادیر اما امتعه تجارتیدن تقبل الحیل و کثیر المؤمنه اولنلری ترک ایدوب خقیف الحیل و قلیل المؤمنه اولنلری نفسی ایله برابر مرقوم اوزرہ تحقیق ممکندر و دارالخریده ادخال امتعه اذن شرعیدن مقصود الحقیق دارالخریدن اجزاج ایله جکی امتعه ایله انتفاع مسلمین اولوب بوقسه ادخال ایلدیکی اشعه جمله انتفاع مشرکین اولمغله امتعه ثقیله و کثیره ادخالنده رخصتیه عدم احتیاجی زریا منبدر کذلک تاجر مرقوم صورت مذکورہ ده سفینه و اخیده به هم را کب اولوب هم متاعنی وضع ایلدگده اول سفینه به احتیاجی ظاهر اولمغله آتی دارالخریده ادخالدن منع اولمغله اما بشقه سفینه دخی ادخال ایندزمه آندن منع استیصال اولنور که سفینه نایبده تحقق ضرورت عدم الاحتمال و احکام مذکورہ بالجمله مقتضای استحساندر و مقتضای قیاس اشیا من بوره قتال مسلمین اوزرہ تقویت اهل حربی موجب اولوب اکادخی رخصت شرعیه بولمغله آتلردن رشقی ادخالدن منع ایدوکی غایبندر اما اهل حرب کئی بدتاجردن خادمی اخذ ایله جکلری عام ناردن تعیین اولدقده بر تاجر ایچریته کرک خادم مسلم و کرک خادم کافر داخلنه ممکن قیلنور زریا استصحاب خادمه معنای ضرورت تحقق ایچوب مرادی الحقیق تحصیل و زفه ایدوکی منبدر و هم اهل دار اسلامدن اولان خادم حفته منع شرعی فرس و سلاح حقلرندہ منع شرعیدن اظهر ایدوکی حکم قطعه بدر و اگر حربی دار مزه امانله دخول ایندکده معینده کراع و سلاح و رقیق و ارایسه حین عودنده مقدا کتوردیکی اشیا من بوره ایله رجوعندن منعی سر اوار اولمغله زریا اکا نفسی و یا ننده بولنان حالی اوزرہ اعطاء امان ایلد یکمزدن و فاء امانی ایچون دارالخریده رجوعندن معین شایان اولدیغی کئی کتوردیکی اشیا من بوره دخی رجوعندن معین شایان اولمغله زریا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودندن منعی جائز اولمغله آلت قتالینک عدم جواز منعی بطریق الاولی ظاهر و بارزدن اما اشیا مرقومده کتوردیکی نسناری دار مزده دراهمه بیع ایدوب صکره اول دراهمه بیع ایلدکنندن اعلی یا خود ادنی یا خود اکا مساوی یته کراع و سلاح و رقیق اشترایله بونلردن رشقیه عودنده رخصت و بریلوب بیع اوزرہ جبر و الحیا اولنور زریا امانه اعیان مز بوره بی نفسی ایله برابر ادخال دارالخریده مستحق اولوب عین اولده اولان حقیق دخی دراهمه بیع و ملکندن اجزاج ایلدکده ساقط اولمغله اشیا من بوره بی دارندن کتوردیکی دراهمه اشترای قطعی حکمنه ملتحق اولمشدر کذلک بعد بیع اشیا من بوره بی بعینها اشترای خود مشتری بیع اشیا من بوره بی استقاله ایتکله مشتری دخی قبل القبض او بیده اقاله یا خود آنلری خیار رؤیت یا خود نفسی ایچون اشترای ایلدیکی خیار شرطه رد ایلسه جمله سنده دارالخریده اعاده زندان منع و صد اولنور زریا مواضع مز بوره دن ماعدا الاخرده اشیا من بوره تک ملک حربیدن خروج و ملک مشبهه بیده دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمغله سده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دارالخریده اعاده زندان حقیق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوک مشتری ایکن حربی به بیع ایلدیکی اشیا من بوره به ملحق اولمشدر اما حربی
خباری نفسی ایچون اشترای ایدوب صکره حکم خیار یله نقض بیع ایش اولسه بوضوئده دارینه اعاده زندان
منع اولمغله زریا بونده بیعه ملکندن خارج اولوب بلکه امسا کله آ نلرده تصرفه کندو احق اولمغله قبل بیع
نابت اولان حق اعاده لری بنه باقی و محقق قیلنور کذلک بیع فاسد ایله بیع ایدوب قبل قبض مشتری نقض بیع
ایش اولسه بیع مجرد بیع فاسد ایله ملکندن خارج اولمغله اعاده زندان منع اولمغله اما صورت مفروضه ده قبض
مشتری واقع اولمغله نظر اولنور اگر بیع مذکور بعد القبض میعهده ملک مشتری بی موجب حقیق بیع رقیق
اولمغله مشتری بی اعتناق ایلسه نفوذ عتقی مستوجب ایسه اعاده زندان منعی واجب اولور زریا اشیا من بوره به
مشتری اول حربینک مقابله مالک اولمغله اعاده زندان حقیق ساقط و هالک اولمشدر و اگر بیع مذکور
غیر یا خود غن منته ایله اشترای اولمغله میعهده ملک مشتری بی موجب اولمغله رخصت اعاده زندان مستوجب
اولور زریا حربینک آ نلرده ملک باقی اولوب حق اعاده زندان مستحب اولمشدر و اگر حربی دارالخریدن کتوردیکی
سبقتی دار مزده مثلاً بر قوسله استبدال ایلسه بوبایدہ اصل واجب الاستعمال اولدر که حربی سلاحی دار مزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدکده نظر اولنور اگر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی کتوردیکی سلاح اولدن
کرک اعلی و کرک ادنی هر حال آنکله دارالخریده رجوعنده رخصت و بریلوب همان دار مزده آتی بیع اوزرہ جبر ایله
معامله اولنور زریا عقدا مالیه بوجنس نایبده دارالخریده حق اعاده سی نابت و نمایان اولمغله مشدر و هم گاه اولور که
برابر کتوردیکی سلاحی دارلرندہ کثیر الوجود و جنس ثانی قلیل یا خود بالکلیه یا خود اولمغله قتال مسلمین کسب
منبدر قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور و اگر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
کتوردیکی سلاح اوله مساوی یا خود ادنی ایسه اعاده سندر رخصت و بریلوب انین اعلی ایسه بیعه و جبر
بیعه معامله اولنور زریا عقدا مالیه کتوردیکی جنسی نفسی ایله برابر اعاده دارینه استحقاق نمایان اولمشدی
و برینه تک عینی بقاء بی متضمن ایسه عینته اعتبار اولنوب دکل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنوب مسلمان باب
ایقاندن پس کتوردیکی عینی ایله مساوی بی نفع اهل حرب و ضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده به شایان کور بلور اما اعلی اولدقده آ نلرده نفع اهل حرب و ضرر مسلمین کتوردیکی
ازید اولوب اول زباده دخی ممنوع اولمغله اول زباده ده حق منعین نابت اولمشدر لکن زباده مز بوره اصلدن
ممکن الانفصال اولمغله حق منعین تمامنده مثبت اولمشدر نظیری شول موهو بدر که آ نلرده زباده متصله متین اوله
اول باده و اهلیک زباده به رجوعی ممکن اولمغله اصلده دخی رجوعیدن ممکن اوله مز پس آنکله برابر دارالخریده
رجوعندن ممنوع اولدقده کرکدر که حین عودنده بیع اوزرہ اجبار بنه شروع اولنه و اگر اوله مساوی ایله
مبادله ایدوب بعده اقاله بیع ایلدیکی ایله بنه عین سلاحی کندو به عودت ایلسه بوبایدہ آنکله دارینه عودنده
رخصت و بریلور زریا هم عین سلاحی و هم اقاله ایله ملکندن اجزاج ایلدیکی سلاح مشتری تک مساوی بیدر
اما اوله اعلاسی یا خود ادنی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله بنه عین سلاحی کندو به عودت ایلسه بونده علی
کلا التفریقین اول سلاحی دارینه اعاده به رخصت و بریلور اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدر که اقاله حق
غیر المتعلقینده بیع مبادله ای اولمغله حق مسلمینده کندو سلاحی بعد الاقاله ابتدایه اشترای ایش کئی اولدیغندن
منع اعاده به مبادرت اولنور نکتته سی اولدر که ابتدایه مبادله ده کندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیکی
سلاح اعلاسی دخی دارالخریده ادخالدن ممنوع اولمغله اقاله بیعه کندو سلاحنده حقی عود و رجوع ایلر اما داناسنده
وجه عدم رخصت اولدر که بنه اقاله حق مسلمینده بیع مبادله ای اولمغله بوقاله ده مقدم مبادله ایله مشتری ایلدیغی
سلاح ادناسی و بوجوب کندو مشتری و بریدیکی سلاح اعلاسی اشترای ایش کئی اولدیغندن یته منع اعاده به مباشرت
اولنور و اگر اهلی کر اعله استبدالی دخی اتحاد جنس و اختلاف جنس احکامندن جمیع مذکور آ نلر استبدال سلاحه
مساوی الاجوالدر و علی هذاجرب کتوردیکی ارکک جار بی بردیشی جار ایله یا خود ارکک فرسی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بوضوئده ما خودی فیتده مبدولندن دون ایسه ده یته دارالخریده ادخالندن منعنه
استیصال اولنور زریا ما خودنده منفعت نسل موجود و مبدولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
بومنفعتی تحصیل اولوب ممکن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی کئی بونده دخی متعیندر و اگر
آنکله یعنی فیتده مثلی یا خود ادنی اولان دیشی بقله مبادله ایدرسه دارالخریده ادخالندن منعنه معامله اولمغله زریا
ما خودنده دخی مبدولی کئی معنای ناسحل غیر ما مولدر و اگر کتوردیکی قسمی نخبو ملق ارکک آ نلر مبادله

ایلمه بنه دارالخر به ادخالیدن منغله معامله اولنور ز بر ما خود نده کثرت تناسل موجود و مبدولنده مفقود در
 و اگر فرسنی بر ذوقله یا خود بر ذوقتی فرسله استبدال قبلسه بنه منغله استبدال اولنور ز بر فرس و بر ذوقند هر برنده
 بر منفعت موجود و آخر نده مفقود در که بر ذوق اما له لحامی آمان و محنت قتال اوزره صبری فراوانند
 و فرس حالت طلب و هر بده مزید قوتله سریع الجری یا ندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکر اولنان منفعتی
 استحصال اید و کتبه استبدال اولنور و اگر دیشی فرسنی جری با نده آندن دون لکن آندن سنی قلیل اولغله ز یاد
 تناسلی امیدا اولنان بر دیشی فرسله استبدال ایلمه بنه مأخوذ نده مبدولنده بولیمان منفعت بولغله ادخال دارلندن
 منغله استبدال اولنور و الحاصل صور مزبوره ده بعد الاستبدال حین عود بنده مأخوذنی بیع اوزره اجبار اولنور
 مکر مأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبدولینک مثلی یا خود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله ز بر ما باید احتیاط
 امر واجب و تمام احتیاط الحق طریق مذکور اوزره مرتبند لکن باب رقیقه استبدالی کتوردیکی رقیقک جنبه
 و جنس آخره كذلك مثلنه و اعلا سنه واد ناسنه اولوق مساوی وجهله سی دارالخر به ادخالیدن منع اولنوب
 بیع اوزره جبر اولغله متنسایل در ز بر ما اخذ ایلد یکی رقیق کرک مسلم و کرک ذمی اهل دار بزدند و مستأمن
 علی کل حال اهل دار مزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکار در اما سبقت ایلین کراع و سلاح بشقه در که
 اهل دار بزدن قیلینق الحق بی آدمه جاری و جادات و سایر حیواناته غیر بشر یا بدربناء علیه آنلرک منع و رخصت نده
 جواب مسئله بی اعتبار ز یاد منغله بنسایلدیک و اگر بلاد رومدن ابکی مستأمن اما نله دار بزمه کلوب برینک
 رقیقی و برینک سلاحی بولغله رقیقه سلاحی استبدال یا خود هر بری کندو موجودنی در اهل بنه بیع آخره
 استبدال ایلمه ز هیچ برین مأخوذنی دارالخر به ادخالیدن منع مجالیز بوقدر ز بر ما هر بری تصرف مشروحله
 اشترای قیلدینی نسنه ده منزله بابعه نازل و باعهده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر و اگر بویکی
 مستأمندن بریسی بر مسلم یا خود ذمی اهل اشترک اوزره مستأمن اشترک قبلسه آندن بر شئی ادخال
 دارالخر به اجترایله مز ز بر ما حصه شریکی ادخال ایلمه که ادخال حصه سندن غیر ممکندر و شریکی مسلم
 یا ذمی اولغله آنک حصه سنی ادخال ایلمه غیر ممکندر پس ادخال حصه سی ممنوع ایدوکی بانصورت آشکار اولغله
 حصه سنی شریکی یا خود غیر مسلم و ذمی به بیع اوزره اجبار اولنور مکر متاع مزبور سهام عربیه و قار سه کپی
 قابل استقام اوله بوضوئده حر بی ایچون ممکندر که شریکی اهل اقسام بعدده حصه سیله دخول دارالخر به
 اقتحام ایلمه نکته سی اولدر که قسمت مزبوره مجرد تمیز و افراز اولغله حر بی کندو حصه سنی یا نکز اشترای
 ایش کپی اکا عقدا ایلمه مالک اولغله ادخال دارالخر به کسب امتیاز ایدر یا خود قسمت مزبوره معنای معاوضه بی
 محتوی اولغله شریکی اولان مسلم یا ذمی مالک اولدینی نصی نصیب حریدن اخذ ایلد یکی مثلی اهل حر بی به
 بیع و تسلیم ایلمه مستوی اولور و بر فریبایسان ایلمه که بومثلاو استبدال مأخوذ حریدده مانع ادخال اولان
 و اگر صورت مفروضه ده بیلزنده قسمت غیر منظم اولغله ایدها آخر ایچون ازدیاد دراهم ایلمه نظر اولنور
 اگر اعطاء دراهم ایلین شریکی ایلمه حر بی مأخوذنی دارالخر به ادخالیدن منع اولنور ز بر ما بوضوئده حر بی
 بعض نصیبی شریکنه در اهل بنه باع اولشدر و بیع مذکور بقیه ملککی دارالخر به ادخالیدن مانع دکلدر و اگر
 اعطاء دراهم ایلین حر بی ایلمه مأخوذنی ادخالیدن منع اولنور ز بر ما بوضوئده و بر دیک در اهل شریکی اولان
 مسلم یا ذمی بعض نصیبی اشترایتمش اولور و هم اعطاء دراهمله سلاحده شری اهل مالک اولدینی حصه سندن
 اعلامنی اخذ نائل اولغله سلاحی مسلم یا ذمی اهل اعلامنه استبدالی منزله نازل قیلنور اما در اهل حر بی اخذ
 ایلد کده سلاحنی کندو جنسندن ادناسی اهل استبدال ایش اولغله دارالخر به مانع ادخال قیلنور و کراع دخی
 قابل اقسام اولدوقده آنده قسمت جبرجاری اولغله منزله سهامده در اما مستأمن مرقوم بر مسلم یا ذمی اهل اشترک
 اوزره مستأمن اشترک رقیقی اشترایتمه شریکی اهل اقسام ایلمه بوضوئده و جوه مذکورده دن هیچ برنده حر بی
 مأخوذنی ادخال دارالخر به اقتحام ایلمه مز و فرقی مستأمن بوجهله تفهیم اولنور که قول ابی حنیفه رضی الله عنه
 اوزره رقیق قسمت واحده اهل قابل تقسیم دکلدر و قول امامین رحهما الله تعالی اوزره اگر چه قسمت واحده اهل
 تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبور بندن هر بری قبل القسمة بیلزنده بالناصفه مشترک اولغله نصفنده واقع
 اولان ملک مسلم یا ذمی اعتبار به هر برنده حکم ذمت حاصلدر و بر فریبایسان ایلدیک اهل دار بزدن بر فریدی
 دارالخر به ادخاله حر بی به رخصت جائز و شایان کور بیلز و اگر اهل رومدن بر حر بی کراع یا سلاح یا رقیقه
 دار بزمه قادم اولدوقد نصکره آنزری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترک یا دیلم یا غیره اهل حرک اراضیلر بنه

مطلب الاختلاف فی قسمة الرقیق قسمة واحده

عبور ایلمه که عازم اولسه اولنور منعی لازمدر ز بر ما بایده رحی مسفور شول مسلم یا ذمی منزله نازلدر که مذکور اتدن
 بر شئی ادخال دارالخر به مائل اوله و قریبایسان اولدینی اوزره مسلم و ذمی ادخال مذکور دن منع اولدینی کپی
 بو بایده حر بی دخی رذع اولنور ز بر حر بی مسفور عقدا اما نله اگر چه اشیاء مذکورده بی دیلر سه اعاده دارند
 رخصته مستحق اولوب انجستی بور رخصته مسلم و ذمیدن مفارق اولشدر اما دارالخری به ادخاله رخصته
 مستحق اولغله اولنور مسلم و ذمی اهل متفق اولشدر و هم بواذخالنده اهل دارالخری ایچون قتال مسلمین
 اوزره فی الاصل مالک اولدوقلری قوت جدیده احداث ایلمه آندن منع اولنور و احداث مذکور اعاده دارند
 نفعی ایلمه آندن رذع اولنور كذلك حر بی مسفور اشیاء مزبوره بی دارینک غیر مسلمینه مواد عین اولان
 اهل حرک دازل بنه ادخاله عازم اولسه بنه منعی لازمدر ز بر ما قوم مذکور بی اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه ده
 تارک قتال ایلمه رذخی بنه حکم محار بنده ادخال اولنور ز کور مزبوسنکه بر مسلم اشیاء مرقومه بی اولداره قصد
 ادخال ایلمه منغله استبدال اولنور لکن حر بی مرقوم اشیاء مذکورده بی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان مرقومک
 ارضنه قصد ادخال ایلمه آنده رخصته ارسال اولنور ز بر ارض اهل ذمت دار اسلامدن معدود و مستأمن
 دار اسلامک جمیع نواح بنده بنجاردن غیر مرقوم دوددروا کردار بزمه بری رومدن و بری ترکدن ابکی مستأمن جمیع اولوب
 برینک رقیق و برینک کرای یا سلاحی بولغله بر بریله استبدال یا خود هر بری اشترک متاعنی در اهل اشترایلمه
 بوضوئده هر بری مشتراسنی کندو دار بینه اخر اجده حکم رخصت اجرا اولنور ز بر ما بونده هر مشتری قائم مقام
 یا بعدد و بر فریبایسان ایلدیک که هر باع حر بی ذکر اولنان اشترای دارالخر بدن دارینک غیر اولان دار مشتری به
 ادخال امر متعده اما ایلمه اهل دار و اوزره دن اولدوقلر زده جواب مسئله بشقه در نکته سی اولدر که مانحن فیهده
 هر برینک تصرف مذکور دن مرادی ایچو اسباب قتالندن دارندن اخراج ایلد یکی نسنه نک خلاف
 جنبی ادخاله مسلمین اوزره قوت اهل دارنی ازدیاد در معنای معهوده ده مسلم ایلمه مبادله ایلمه اهل دارینک
 غیر مسلمانله مبادله ایلمه بیلزنده وجهه فارق غیر موجود در و اگر بویکی مستأمن سندن هر بری کراعنی
 مثلی اولان کراع آخر ایلمه یا خود سلاحنی مثلی اولان سلاح آخر ایلمه مبادله ایلمه ز بر ما خود بیلزنده
 دارلر بنه ادخاللر بنه طرف مسلمیندن مداخله اولنور ز بر ما مبادله مرقومه آنکله مسلم بیلزنده واقع اولسه ادخال
 دارند منع اولنور كذلك مستأمن آخر ایلمه واقع اولسه بنه ادخالندن رذع اولنور اما مسئله مرقومه ده احد همانک
 سلاح یا خود کرای اشترک سلاح یا خود کراعندن اعلام اولسه کرا کدر که ادناسی اخذ ایلین ادخال دارند مرقوم
 و اعلامنی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنغله مبادله مرقومه زنده مسلم و مستأمن بیلزنده وقوعینک حکمی
 اجرا قیلنه و صورت مذکورده بعد المبادله اختیار رؤیت و خیار شرط و عیله واقع اولان ردک احکامی جمیع احکام
 مذکورده مسلمانله واقع اولان مبادله اهل متساویه الاقدامدر اما مستأمن مرقومیندن هر بری رقیقی رقیق
 آخر ایلمه استبدالی بشقه در که بواستبدالی مسلم یا ذمی اهل مستأمن بیلزنده واقع اولان استبدالک منزله
 انزال اولنور ز بر آنده ملک مسلم و ذمیدن خارج اولان اهل دار بزدن ایدی و ملک بنه داخل اولان دخی
 اهل دار بزدن اولشدری و مانحن فیهده ملک احد همانک خارج و ملک آخرده داخل اولنور اول و آخر
 اهل دار بزدن دکلدر بنه علیه استبدال رقیق بنده جواب مسئله بی شو و جهله تحقیق ایلمه رز که عند
 تحقیق المساواة هر بری مأخوذنی دار بنه ادخالیدن منع اولنور بولغله ادخالیدن منع اولنور و اگر مستأمن مرقومیندن
 مساعدده و اعلامنی اخذ ایلین مأخوذنده ممکن ز یاد بولغله ادخالیدن رذع اولنور و اگر مستأمن مرقومیندن
 برینسی عیدنی اشترک اهل سبیله استبدال ایلمه هیچ برینسه مأخوذنده مساعدده ادخال اولنور ز بر ما آنده
 ذکورت و انوثت اختلاف جنبه بایدر حتی بر کسبه بر شخصی عید اولوق اوزره اشترایلمه کد نصکره اهل ایدوکی
 ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤیددر و هم عید و امله دن هر برندن آخرده بولیمان بر منفعت استحصال اولنور که عید
 مثلا قتال ایچون امد دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بنه علی ذلك مرقومیندن هر بری بونصرفله مملوکنده
 ادخال دار بنه مالک اوله مز والله اعلم

باب من القداء * یعنی اهل حریده بولنسان اسراء مسلمینی مسلمینده بولنسان اسراء مشرکینه یا خود اعطاء مالله
 و اسراء مشرکینی اخذ اموالله مبادله تک انواع و احوالنده باب منسوط المقالدر مؤلف مصیب رزقه الله
 تعالی من الجنة خیر نصیب دیکر که رجال و نسا دن ایادی مشرکینه بولنسان اسراء مسلمینی بنه رجال و نسا دن
 قبل القسمة و البیع ایادی مسلمینده بولنسان اسراء مشرکینه استبدال ایلمه تجویز و تصویب اولنور و قول مذکور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی تک دخی قولیدر امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهار روایتی بود و روایت اخراجه اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرک ابله مبادله غیر جائز در دین باشد وجه ظاهر الروایه اولدیر که ابادی مشرکیندن تخلص اسراء مسلمین واجیدر و اکا توصل دخی انجق مفادات ابله حاصل و متریدر و مبادله مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر و ترک من بود دخی منفعت مسلمین ایچون جائز کور بلك امر معلومدر کور مزه بستکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترک قتلاری جائزدر و تخلص اسراء مسلمینده منفعت الیه استرقاقدن اظهار ایدوکی ظاهر و بارزدر و قول محرز حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه ابله مؤید و مقرر در که رسول الله صلی الله علیه وسلم نبی عقیدن بر اسیر مشرک ابله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات و مبادله بیور مشرکدر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخراک دخی وجهی اولدر که الله تعالی فاقتلوا المشرکین حبث وجدتموهم قول شریفته مشرکینی بولند قلمی محله قتل ایچکی مسلمینده فرض ایشدر و مفادات مرقومه فرض مذکور ی اقامته قدرت وار ایکن ترکی متضددر و ترک مز بور بوجهله جائز کلدیر توضعی اولدر که اسراء مشرکین ابادی مزه مهورین اولمیرله آنرا لبله مبادله همان اهل ذمئی و یروب اسراء مسلمینی اخذ ایچک منزله در و معنای مز بور رضای اهل ذمت بولند قده غیر جائزدر مترجم فقیردیر که بوباده منزله اهل ذمته تغزیل اولنان اسراء مشرکیندر و آنرا لبله مبادله مز بور به رضای ظاهر حالیدر پس تعلیل مذکور اثبات مدعان قاصر در مکر اسراء مشرکینک عدم رضای صورتیه قصر اولنه اتهمی وهم مفادات مرقومه بی ترک و اهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدم الاحتمالدر و خوف مذکور ایچون قتل مشرکینی ترک ایدوب حرب مسلمین اولمیر ایچون اعاده دارلری غیر جائزدر کور مزه بستکه جهاد ده مسلمینک نفوس و امواللری اوزره خوف تلف در کار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلند بیی آشکار در لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایچمیر ایسه بعد الاسلام مبادله لینه بوجهله اقدام اولمیر که سائر مسلمین کی اهل اسلامدن اولمیرله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلک حرام اولور کذلک صبیان مشرکین آنلری و بابالری ابله سی اولند قلمده آنرا لبله دخی مبادله استحلال اولنور ز برصورت مفروضه ده انه لینه و بابالینه تابع اولمیرله دار مزه داخل اولنسه لدخی حکم اسلامده ادخال اولمیر ل اما صبی مرقوم بالکزیسی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بدخی مبادله سی ممکن اولماز ز بر دار اسلامه تیغا حکم اسلام آنده ممکن اولمشدر کذلک غنائم دار الحریبه بیع یا خود تقسیم اولنغله صبی مرقومی برکنسه اشرا یا خود سهمند و واقع اولسه قسمت و شرا ابله اکا تملکی متعین اولان کسنه به حکم اسلامده تابع اولغله آنکه مبادله قطعاً جائز و واسع کور یلنر حتی اول صبی فوت اولد قده نمازی قیلنور و بیان مشر و حله نمایان اولمشدر که اسیر مشرک بالغ بولند قده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز و سائقدر و قول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد والاجنابک قول منصور بدر امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله بی بالغده دخی تحلیل ایچوب اول اسیرده قسمت و بیعه دار یزدن اولنق حکما مستقر و آنده ملک مسلمین قرار اولغله منزله مزیدده اولمشدر دیو تعلیل ایشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جواننده دیر که علت نیچو زمباده لایحقی ابادی مشرکیندن تخلص مسلمین واجب اولقددر و معنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود و مترتب اولد بیی کی بعد القسمة والبیع دخی موجود و متریدر وهم قسمت و بیعه اسراءه معنای مالیت متعین اولور و معنای مالیت حقارنده علامت نقصاندر یوقسه علامت زیاده دکلدیر کور مزه بستکه اسراء مسلمینی مالله مبادله الینه جائزدر پس اسراءه دخی قسمت و بیعه تعیین صفت مالیت جواز مبادله لینه مانع اولماز و بوباده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه ره الکریم در که رسول الله صلی الله علیه وسلم غزوه مر یسعهده سی نبی المصطلق بعد التقسیم مبادله برله مشرکینه تسلیم بیور مشرکدر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مالله استبدال قول علمائزده بوجهله استحلال اولمیر ز بر فاقتلوا المشرکین نظیم کریمی موجب بعد القدره قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجیمدک فرض لازم ایکن مبادله بالمال انجق طبع عرض دنیا ایچون ترک فرضی مستلزمدر و ترک مرقوم حلال اولد بیی امر معلومدر قال الله تعالی بما کان اثنی ان یکون له اسیری حتی یخن فی الارض تریدون عرض الدنيا والله یرید الاخرة یعنی برنی ایچون اسیرلری بولنق حلال اولسدی تا که وجهارضده اول اسیرلری قتلده اکثر و مبالغه ایدنجیمدک یعنی هر نی اوزره واجیدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثر و مبالغه ایدل و فداء مالله رد ایچمیر لکن سزرا اخذ قدا ابله عرض دنیا بی استرسز و الله تعالی ثواب آخرتی تحصیل کزدن راضی اولور و بوبایت جلیله شان غزوه بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوه مذکورده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مالله استبدال یا خود قتلده استبدال خصوصاً سرزده استناره بیور دقلزنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنه مخالفه بله ترجیح جانب استبدالله رأی و اشارت ایچکه رسول الله علیه السلام دخی اول جانبیه رغبت بیور مشرکیندی تا که بوبایت شریفته شریف فحش شریف اولوب رأی مذکورنده مظهر عتاب تلطیف اولمشدر و حضرت ابی بکر رضی الله عنه نیچه هدیت رأی مذکورنی اوزره اظهارندامت ایدر ایدی حتی مر ویدر که عهد خلافتده رومین بر اسیر النوب مالله مبادله سته طالب اولد قلمده همان اقلنوه فلقتل رجل من المشرکین اجاب الی من کذا و کذا یعنی آتی قتل ایدیکز و الله مشرکیندن بر جلی قتل ایلک بکا بود کلو و شود کلو ما سن زیاده سو کلدیر دیو مبادله دن امتناعله قتلنه تا غب اولمشدر و روایت اخراجه لا تقادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزرا بوا سیر روحی ابله مفادات ایچکن مقابلنده سزرا ذهبدن ایچکی مد و بر یز سینه ده دیمشدر مترجم فقیردیر که مدر بع صاعدی وضاع عند اهل العراق سکر زطلدیر و عند اهل الحجاز بش رطلن و ثلث رطلدرا اتهمی وهم جهاد ابله مأمور بتر انجق اعزاز دین ایچون اولد بیی متعین ایکن اسیری مالله مبادله مز مشرکینه قتل ایچمیر جلب مال ایچون اولنق نهجنی ظهاری متضمندیر اگر چه فاما بنا بعد و اما فداء نظیم جلیله جواز مبادله مالله دلیل واردر لکن بزباب الشرکه فی الغنیمه اتیاننده بو نظیم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ابله نسخ اولد بیی ذکر وتفصیل ایلدیک کذلک لولا کتاب من الله سبق لمسکم فبما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی سبقت یتیم اولمیددی بو مبادله شریک ایلدیکز مبادله اسراء بدر ماده سزرا عذاب عظیم مس ایدر ایدی نظیم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا دکلدیر بلکه احلال غنا سزرا و معای آیت اکر بن سزرا ایچون غنا نبی حلال قلمش اولمیدیم سزرا اول مباشرت ایلدیکز مبادله عذاب عظیم مس ایدر ایدی لکن سزرا احلال غنا تمدن حل ملان ف ای بطریق الاحتمال استنباط ایچمیر ایچته ایدر خطایسه ده معذور اولدیکز دیکمیر و ذیل آئنده وارد اولان فکلوا مما غنمتم جلا لاطیا یعنی پس ایدی سزرا اعتدال ایلدیکز مالدن حلال و طیب اولد بیی حالده اکل ایدیکز نظیم جلیلی ذکر ایلدیکمیر تا و یل اوزره اول دلیلدر و علی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکورده نزول فاقتلوا المشرکین ابله منسوخه در که آیت مذکورده سورة الانفالده و آیت فاقتلوا سورده بر آه ده در سورده بر آه و اخر عهد نبوتده نزول ایلین سورده زندر و امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکورده بی تحلیل مال فدا اوزره تحلیل و رسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرک بعضیلرین نفوس مسلمینده و بعضیلرین اموال مشرکینده مبادله بی اول و جهله تا و یل ایلدی حتی امام احمد رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن النعمان رضی الله عنه بقصدن زوجه سی ابله زایر و قعه بدردن صکره قصد عمره ابله عزیمتساز اولوب کندو و عورتی هر بری شیخ فانی اولمیرله هر چه باد ایدر دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جوزه و اذادن اجزاز ایلدی بعده مکه به واصل اولد قده ابو سفیان آتی اخذ و حیسه ابتدار ایدوب اوغیل عرووی محمد بن سال ایچمیر که بندخی بونی ارسال ایچمیر دیو اسرار ایلدی و عمرو مز بور یوم بدرده ما سور اولمشیدی پس سعدک قبیله سندن اولان رجال خردج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت زینبیه واروب اولباده شفاعت ایچمیرله عمروی ارسال و مبادله ابله سعد بن النعمان رضی الله عنه استحصالی ایلدیلر و هر ویدر که اسراء بدرک فداری حاللینه کوره یک ایچکی یک اوج یک دورت یک درهم ایدی انجق هیچ مالی اولسان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال و تسبیر ایچمیر ایدی حتی حضرت عائشه رضی الله عنها دیدیکه طائفة قریش بدرده اخذ اولنان اسرار یک مال فداری ابله کلدیکزنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم و رضی عنها دخی بدرده اسیر اولان زوجی ابی العاصک فداسنی مکدن ارسال ایچمیدی و اول فداتک ایچمیده بر قلاده سی وار ایدیکه والده سی حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ابله آتی زوجی ابی العاص اوزره زفاف واد خال ایچمیدی و رسول الله علیه السلام حضرت ثلثری قلاده مرقومه بی روایت بیور دقلزنده آتی بلوت حضرت زینب رضی الله عنها حقنده قلب شریفانه حزن و رفت غرض اولدی نغده ان رأتم ان تطلقوا لها اسیرها و ردوا اليها متاعها فاعتم عبارة لطیفدری ابله تعبیر و اصحاب کراملرین سزرا زینبک اسیر بیی مجانا اطلاق و متاعی کذبویه رد ایچکی مناسبت کور بر سکر آتی اجر ایدر سزرا بیور دقلزنده اصحاب کرام ابوالعاصی مجانا اطلاق و تسبیر ایلدیلر و روایت صحیحه ابله حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامین اقدم غزوه بدرده اسیر قلمشیدی اولدخی تخلص نفسه فداء

خاله تدبیر ایشان در حق با ایهائی که در قرآن مجید از ایشان نقل شده است نشان میدهد
 شرفی که در حق ایشان است و در حدیث آمده است که هر که با ایشان بیعت کند خداوند او را
 واقع اولاد شادان و ثوابی که در حدیث آمده است و در حدیث آمده است که هر که با ایشان بیعت کند
 قتال مشرکین همچون جمع ماه اشده محتاج به مجتهدین و جواز مبادله با مال و وقت ضرورتی است
 و هر یک که رسول الله علیه السلام بی فریضه نکند و در آن سبب اول سبب نصفی است
 ابن زید رضی الله عنه ایله جانب نجره ارسال اولدی آنتری نجره اولان مشرکینه سلاح و خبوت الیه بیع واستبدال
 ایلدی و نصف باقیست دخی سعید بن عباده رضی الله تعالی عنه ایله جانب شامه اسرا اولدی آنالیله شامه
 بولنان مشرکیندن کراچ و اسلمه اشترای ایلدی بوماده دخی تاویل مذکور اوزره تحمیل و آلات قتالده احتیاج
 مسلیله تاویل اولنور لکن عندمیزده ظاهر مذهب اولدی که مقتضات بالمال خالا علی کل حال استخلاف اولنور
 اولیا بده روایت اولنان احادیث مشرفه دخی منسوخه در دیو قطع مقال اولنور و مؤلف جلیل الشان شیخ
 بی المصطلقه عباده بالمالک تاویلنی بیان ایدوب دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم داری المصطلق اوزره
 غالب اولوب دار اسلامه الحاقدن صکره اخذ خدا ایله سیلیرن اطلاق ایلدییر تا که اوزر بینه رق جاری اولوب
 استرفاق اولدییر که کوز منبستکنه رسول الله علیه السلام بی المصطلقه من ام المؤمنین جویوبه رضی الله عنهما بی
 بعد افتداه توج بیور دیلیر که قومی اسلامه دخول ایتمیشلیدی و اسلامه دخول ایتمیشلیدی رسول الله علیه السلام
 آتی زوجینه قبول ایتمیشلیدی و عندمیزده مکروه اولان بیعت مشرکینه ایله عادات ایدوب آنتری دار الحریه
 زدیله مسلین اوزره مشرکینه معین معادات ایلدییر و معنی معهود افتداه بی المصطلقه غیر موجود
 و قبضه بی ذوبت رجحه الله تعالی دن هر ویدر دیمشدر که بیکشنه نک عبیدی یا خود بر دخی اهل حریه
 اسیر بولندقد فدازی بیت المالدن و بر بیک تجویز و تفریر اولنور و بزدخی بوقولی اخذاید رز و رابعده مولاسبتک
 ملکی ایکن احراز ایله ملک اهل حریه انتقال ایلکسه کر کدر که فداسی مولاسی خاندن اعطا و آتی ینه ملکضه نقل
 و ایصال ایلیه مکر مولاسبتک هیچ مالی بولمیه بوسورتده مکر کدر که امام المسلمین فداستی بیت المالدن ادا ایلینه
 لکن بوقدر اوزره مولاسی ایچون اول عبدا اوزره سید و وصول قلبوب عید من بون عید بیت الماله موصول
 قبلنور مکر مولاسی اول فدایی بیت الماله ادا قبله بوقدر اوزره عید من بوری بر مسلم اهل حریه اشترای و اخراج
 ایلک مغز لنه نغزیل و بعد ادا التمن بینه مولاسنه رد و تحویل قبلنور و ذممتک دخی بیت المالدن نصیب بولمخاله
 آدن فداسی تصویب اولنور یوب بیت المال ایچوق توایب مسلین ایچون اعداد اولمخاله معادات اسرا مسلین
 ایچون صرفی تجویز و تفریب اولنور و اهل حریه اسرا بی اسرا ایله مبادله اخذاید بیکس بعض صلیبی
 آنه لردن و ببالردن تفریقله اعظامه طلبکار اولسه لرا اولیباده تفریق ولد و والدین موجود ایسه دخی
 ینه جائز و سزاوار کور یلور زیرا مشرکیندن تخلیصی واجب اولان مسلمک حرمتی اول صبتک حرمتدن اعظم
 اولمخاله تفریق مذکور حق ایله تفریق اولدی بی مسلیر حقی معادات مذکور بی بعد القسمه دخی نجره زدیله رز
 و قول محمد رجحه الله تعالی دخی بودر و امام مشارالیه احسن الله تعالی بكل الاخسان الیه قول مشرک و مال
 اوزره حدیث سلمه بن الاکوع رضی الله تعالی عنه ایله استبدال ایلدی سلمه رضی الله عنه دیدیکه حضرت
 ابی بکر رضی الله عنه ایله بر سر به ده قبیله هوازنه غزای ایلدی و بکاعلی وجه التخیل بجزایه اعطا ایلدی بعدده
 مدینه به کلد بیکمیزده رسول الله علیه السلام اول جاری بی بکاهیه قبل ذیو بدن طلب بیور دیرشدخی همان هیه
 قبلدم صکره اول جاری بی مکه ده اولان مشرکینه و پروت آنده بولنان اسرا مسلینی آنکله مساده ایلدییر
 ایشته ملک نفس منتقل له ایچون متعین اولمشیکن رسول الله علیه السلام آنکله معاداتی جائز کور دیر
 مؤلف جلیل جزاه الله تعالی بالاجر الجزیل دیر که عسکر مسلین هنوز دار الحریه بده قائم اولوب اخذ ایلدی کوری
 اسرا مشرکینی بر مکان حصینده محفوظ و سالم قیلمیشلر ایکن ملک اهل حریه رسولی مبادله اسرا نیازی ایله کلعب
 بر لیدیمزده بولنان اسرا مسلینی بومخاله کتوروب اسرا طرفین منظور و مشهود اولدی قری خالد امر معاداتی
 مکالمه ایله ایم اولنور مبادله معاداتین صورتی اولدی فیهما و اگر اولمازسه بکوزدی بیکس اسرا مسلینی آلوب شه کزو
 کیده لیم سزله بوجسه اوزره بزه امان و بر بکزدیو بسط رجایه آغاز ایلدکه مسلین قبول رجایه اعطاء امانه
 دمساز اولسه کر کدر که مسلین عهد لینه وفا و شرط اولنان مال یا خود اسرا مشرکینه معادات اسرا
 مسلینه سعی اوفی ایدو لایحقی معادات اوزره واضیلمی متفق اولوب اهل حریه اسرا مسلینه قصد انصراف

ایلدکارنده مسلینه قوت غلبه و ارایسه عهد من بوره رعایتله اسرا مسلینی کورو بلده لینه رد ایچون اهل حریه
 رخصت حق مسلینه جائز و سزاوار اولماز بر اهل حریه اسرا مسلینی حبس ایتمی زیم و تفریر ظلم اوزره
 اعطاء عهد ایلک حرامدر پس لازمدر که شرط مرقومه ترک وفا بره اهل حریه وجه آخر ایله تعرض ایتمسه رک
 اسرا مسلینی بدلردن نزع واستیغابده ل سوال اولنورسه که رسول الله علیه السلام بوم حدیبیه اهل مکه ایچون
 طرف اشرفیینه قبول اسلامه وارد اولنوری کور دیر ایکی شرط ابواب اول شرطه وفا بیلدییر زرا بوجندل
 بی سهیل بن عمرو قبول اسلامه حضور مشرفیینه کلد کدنصکره کورو با بانی سهیل بن عمرو رد قبلدییر
 و ابو بصیر دخی قبول اسلامه مدینه به کلد کدنصکره طلب ایچون وارد اولان ایکی مشرک که آتی تسلیم ایلدییر تا که
 ابو بصیر رضی الله عنه بعد از کتب معازیده ذکر اولنان مساعی مشکور سین اظهار ایلدی جوابده دیر که
 بی بوبله در لکن حکم مذکور کابه نسخ اولمشدر قال الله تعالی فان علموهن مستات فلا ترجعوهن
 الی بکفار یعنی ای اهل ایمان اگر سز بعد صلح حدیبیه طرفکنه اهل مکه دن هجرت ایلن نسوانک اسلامه
 عالم اولور سکن آنتری صلح مذکور رعایتله مشرکینه اعاده و تسلیم ایتمک یا خود حکم مذکور اول حکم سعادت
 اختصاصده رسول الله علیه السلام حضرت بلربنه خاصدر که انجامنده ترتب ایدو جک منافع مسلینه بطریق الوحی
 واقف اولمیرله اکا میاشرتده متوقف اولساد بر حقی مشرکین بوم من بوره عهد و شرطدن سهل و صعب
 هر به ایسترسه مساعدده بیوره جعفر بن اظهار ایچون لایستلوی الیوم شیشا الا اعطیهم ایه قول شریفله
 مکرم نثار اولدییر بوقسه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم قدر تمیز و اربکن بر مسلی مشرکینه
 زد و ایصال وید لردن تخلیص مسلی ترک و اهما لیز بر وجهه حلال کور بیلز پس مسئله مر قومه ده
 اهل حرب اسرا مسلینه قصد انصراف ایلرله اهل اسلام بد لردن نزع اسرایه اقدام ایلد کورنده
 مشرکین مقام معا رضه ده قیام ایلسه ل کر کدر که مسلین اولا آنله نیت امان ایدوب بعدده
 تخلیص اسرا ایچون اشد قتاله قتاله شمر دامن ایدو ل و اگر مسئله مفروضه ده اهل حرب مقدمه مسلیک
 شیعتان کفاردن اسیر ایلد کوری معلوم الاسامی بعض علوی مبادله ایچون احضاری مسلین اوزره شرط
 ایلسه ل و مسلین دخی علوج مز بوری احضار ایلسه ل یا خود ایسه ل کذلک عدم انتظام معادات تقصیر
 مشرکین اولسه یا خود تکامل مسلیدن اولسه حکم سابق بوضورتلرک چله سنده قائم و کتور دکوری اسرا
 مسلینی بدلردن نزع ایلک لازمدر مکر مسلین موجودینده قوت مقاومت مشرکین مفقود اوله بوضورتده ترک
 قتال مسلینه حلال کور یلور زیرا مسلین اوزره واجددر که اولاقوت نفسلرین محافظه ایدوب بعدده قدر تفری
 و ارایسه رفعت و غلبه لردن ملاحظه ایدو ل و اگر مسئله مفروضه ده اهل حرب اسرا مسلینی بار کتور دکور
 اقرار ایچوب مسلین دخی اسرا مز بوری میان اهل حریه معاشه ایچوب همان ظن و تخمین ایلسه ل بوقدر
 اوزره قتاله مبادله اولان عهدی نقض ایتمی نجره و نجسین اولماز زرا نقض عهدی ایچوق استرداد اسرا
 ایچون حلال اولمشدی و وجود اسرا معلوم اولمخاله حصول مقصود غیر مجزوم اولدقد نقض عهد لری
 استخلاف اولنور و اگر مسئله مفروضه ده مکالمه معادات اوزره ایکن اهل حریه عید بمال کوری استیغابله
 طرفیه قائم اولسه لینه نقض عهدیمز جائز اولمخاله بمال کورین اوزر بینه ردیمز لازمدر زیرا کتور دکوری
 امواللری اوزره اعطاء امان ایتمش اولدییمز دن امواللردن برشته نعریمز جائز و شایان کور بیلز لکن مالیک
 مرقومین قبول اسلام ایدر لسه بعد اسلام رد لری غیر مشرک اولمخاله همان بیع و اعطاء امان بینه شروع اولنور
 نظری شول مستأمندر که عبیدی دار اسلامه قبول اسلامه بکام اوله لکن مالیک مز بور بیک کتور دکوری
 اسلحه و دواب مولار بینه رد اولمخاله شتاب اولنور و اگر مالیک مز بور بینه ذمت مسلین اولنور طلبکار اولسه ل
 رجای بینه اعتبار اولنور همان دواب و اسلحه لریه تسلیمه استدار اولنور زیرا مالیک اهل امان مالیک بینه تابع
 اولنور قبول ذمتله اهل داریمز دن قلیبق جائز و واسع کور بیلز و اگر مسئله مفروضه ده بعض اخبار اهل حرب
 کپوده قالن اهل حریه کراچ و سلاح و امواللرین اخذ لردن صکره امان مشرک و حله مانه مز داخل اولمش
 اولسه ل کتور دکوری اشبادن برشته نعریمز شرها قابل اولماز زیرا اهل حرب بوزی میاننده امان شرعی
 مفقود ایسه ده بزمه اهل حرب میاننده معقود و اخذ ایلد کوری اموال دخی کندو ماللردن معقود اولمخاله
 عندمیزده قبول اسلام یا ذمت ایسه لده یا خود امانله طرفیمز کله لده آدن برشته حق نعریمز ناموجود
 نظری اولدر که بزمه موادعین اولان اهل حریه بعضی بعضی بعضی آخیرک مالی اخذ ایدوب بعدده اسلام

الموع ضحاک الکتابی علی

پادشاهت یا امامت دار بمن قادم اولسه آندن بر شیبی اخذه عدم نعر ضمن لازم مدروا کرکتور دگتری اسراء مسلمین
قبل عقد المفاذاه طر فیمزه فرار ایدوب اهل حرب دخی عهد سابق اوزره آنری رد ایدیکر دیو اصرار ایلسته لر
زدیم جاز و سزا وار اولماز ز بر آتیه حبس اسراء مسلمین اوزره اعطاء عهد ایتدیک و اولبایده عهد غیر اولسه
دخی شرعا معتبر اولماز زرا حبس مسلمین ظم ضرر یحذر و تقریر ظم اوزره معااهده غیر صحیحدر و بزه امانتیز تجدی
نفوس و اموال لری اوزره مشرور او اشد و اسراء مسلمین مال لرندن اولدیغی اضرر مقلوعدر و بویله عهد
ایلدیکر قندیه وفا دخی اوزر عیزه واجب اولماز ز بر شرطین اسرار لرین بطریق المفاذاه رد ایتک ایدی شمدی
مفاذاه احتیاجیز زائل اولدی اما تقریر مشرور اوزره علوج معلومین ایله مبادله اسراء مسلمینده رضاه طرفین
تمام اولوب همان تسلیم و تسلیم صدقنده ایکن اسراء مسلمین طرفیمزه فر از ایلسه لر بوضو رنده اگر چه افضل
امور بدل صلحی آتیه وفا و امانت ایتدیکر تا که بعد البوم بومثلوه عهد ده مسلمین اعتماد ایدیه لر و مسلمین عیدره
نسبتله اظهار عتاد ایتیه لر لکن وفایه موز غنلیمین اوزره واجب دکلدر ز بر تمام مفادات الحقی تسلیم و تسلیم ایله
مخاضل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمین ظاهر اولدقده معااهده مجرده ایله کرم اموال و کرمک علوج معلومیندن
بر شیبی آتیه رد و تسلیم واجب اولیه جتی امر باهردر و اگر اسراء مسلمین قبل عقد المفاذاه یاخود بعد العقد
و قبل التسلیم ذکر اولنان عسکر مسلمین کلبوب همان بلاد اسلامه هارت اولسه لر اهل حرب به برنسته و بر مک
اوزر عیزه لازم و مناسب اولماز اما عسکره هارت اولماری بشقه در که آتیه شرطه وفا افضل و اوقی در ز بر عسکره
فرار ایدیه عسکر مسلمین اهل حربی آنلردن مانع و دافع اولماری اهل حرب عقد مفاد ایله آنلری عسکره اعطاء
قتلی صورتیه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارت اولدقنده اهل حرب نه حقیقه و نه حکما
عسکره برنسته رد ایتش اولبوب و بدلنده نسنه لر ی بولغا مقله اسراء موزورین کندو بدلنده هالک اولیق محتاجه
ثابت قیلنوب وفایه مشروط اوزر لرینه واجب و مناسب کور بلر کذلک اسراء موزورین بعد الهزرت دار اسلامه
اهل منعه اولوب کندو نفساری ایله ممنوع اولسه لرینه و هاه مشروط واجب و مناسب کور بلر ز بر امانتیز و افعاری
عسکر دکلدر که وفایه مشروطی مستوجب اوله اما عسکره هارت اولوب اهل منعه دخی اولدقنده مانع و دافع اولماری
ایحق اهل عسکر اولور کور موزر مینسکه عسکر اول مقلده موجود اولسه اهل حرب آنلری اخذ ایدیه جنگلری
مقرر در شاه علیه وفایه مشروط ایتک کور بلور و اگر مسئله مرقومه عدم انعقاد مبادله ایله اهل حرب امانتیز ایتدیکر
فرات ایتدیکر ایدیه اسراء مقله مشرکینه اجتهاد یاخود قدرت قتال لری اولما مقله عسکرین استناد ایلسته لر ترک
امداد لری علی کل حال تجویز و استخلال اولماز زرا حبس لری جانب اهل حرب بدین ظم ضرر یحذر و وظم اوزره
اعطاء امان غیر صحیحدر پس حق مسلمینده خلال اولماز که مشرکین دین قرد ایشلرین قتل ایتدیکر کوروب
قدرت لری و از ایکن منع و تخلص لری ایله اشتغال ایتیه لر کذلک اسراء اهل حرب امانتیز بر شیبی اولسه لر دخی نه
بدلندن فرار ایچون قتاله ایشلر لری حقلرنده جائز و سزا وار کور بلور ک طرف اهل حرب بدین حبسه مظلوم اولدقاری
آسکاردر امام مسئله مرقومه ایدیه اهل حربده بویان مسلمینک عید مسلمین یاخود جوار لری مسلمینک اوتوب
مقدما آنلری اخذ و اخرا ایتش اولسه لر بوضو رنده عقد مفاد ایت تمام اولور سه بدل مشروط ایله ایتا و ایجاز
اولور و اگر تمام اولماز سه نمالیک مرقومین مسلمین اولوب دار مشرکینده ترک مسلمین خلال اولما مقله بیلرندن
بطریق القهر اخذ لرینه اشتغال اولتوب بعد الاخذ بیع و تخلف لری اهل حرب اعطاء و ایصال قیلنور ز بر اخرا ایله
آنله مالک اولنلر در حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی نه حق تملک لری باقی قالور و بر دخی فرض مشرور اوزره اموال لری
خصوصنده دخی اعطاء امان ایتدیکر و اگر عید مذکور بی بلده لرینه قصد اعاده ایتدیکر نه عید ایتش
فعا و دله قتاله مبادرت و مشرکین دخی آنلری قتله مباشرت ایتدیکر نه عید ایتش عید ایتش
مشرکینده مشارکت ایدیه رز که دین قرد ایشلرین اولماری قهر مشرکیندن تخلص لری اوزر عیزه واجبدر
بوتقدیر اوزره حال مشرکینه نظر اولور اکر کندو ما منلرنده قائم ایلسه لر آنکله نید معااهده نام اولمقله عهد اخذ
العید اعطاء مشروط اوزر عیزه لازم اولماز و اکر کندو ما منلرنده قائم دکلدر ایله عید کور بی بیع و تخلف لری
آنله اعطاء لازم اولور که ما منلرینه واصل اولدقده بیخنده حکم امان باقی و حاصلدر لکن مدبر و ام ولد و مکاتب
و ذمی مثلوه اهل حربک اخرا ایله مالک اولدقاری جمیع احکام مشروحه ده مستلک اخرا مسلمینده ساکنلدر
و اکر مسلم بعض حصون اهل حربده اسرا ایکن بعض مشرکین اوزره هجوم و قتله عزم و تدبیر ایلسه نظر اولور
اگر ظفر قتلندن امید و ارایسه یاخود فعلنده مشرکینه ایزان نکایت و ارایسه اقدامی جائز و سزا وار کور بلور

واکر حصول منفعت مذکوره عدم الاحتمال ایلسه اقدامی تجویز و استخلال اولماز ز بر بعد الاقدام اهل حرب
آنی قتل یاخود بعض اعضا سستی قطعله مثله ایدیه جنگلری ظاهر حال اولغله من غیر فائده نفسی کندو بدیه
القاء تهلیکه به اشتغال ایتش اولور و بزباب قطع الماء عن اهل الحرب ایتسینده حکم مذکور صفت قتالده
مزاویه ایتتال ایلین شجعان جلادت نشان حقلرنده بیان ایدوب نکایت اعدایی متضمن اولدیغی هنگامه
بدل نقلله اقدام ایلک بوم بتر معونه ده مندرین عمر و رضی الله عنه و بوم الی جیده محاربه بی حیایده لقب
حیی الدبر ایله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه مثلوه نیجه صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضر ایتندن واقع اولدیغی ذکر و اعلان ایلدیکر پس اقدام مذکور نکایت اعدایی متضمن اولدقده وجه مشرور
اوزره صفت قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلندن جائز کور بیلد کده ایدیه کفارده فی حکم الهالک اسرا اولان
محملدن جوار لری حیر اولوتدم مخیر اولور و اکر اهل حرب بر اسیر مسلمه بلا دلرنده کیغما یشاء کشت و کذا ایتک
اوزره اعطاء امامتة تخلیه سبیل ایلسه لرینه اسیر موزور ایچون اهل حربله قتال وسرا و علنا قادر اولدیغی مر تبده
اهل حربندن قتل رجال و اخذ اموال ایلک تحلیل اولنور ز بر اهل حرب اکا اعطاء امان ایدوب کندو ابلره اعطاء
امان ایتدیکرندن قادر اولدیغی نکایت مباشرتی شایان کور بلور مکر کندو دخی آنله اعطاء امان ایتش اوله بوضو رنده
تعرض مذکور صفت حرام اولغله و جوب امتناعی نما بان اولور لکن دار اسلامه خرو جله تخلص نفسیه
قادر ایلسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ایتش ایلسه دخی جواز خرو جی ظاهر در که دار لرنده حبس لری ظم
اولغله ظلمدن جوار امتناعی امر باهردر حتی قصد خروج ایلد کده بر کسنه خرو جنه مانع اولسه اولدیغی متعده
ظالم اولغله آنکله دخی قتال و قتل و اسیر کور بلور و اکر اهل حرب اسیر مسلمی اعمال شاقه ده استعمال ایتلر بله
میتلای شدت و نکال اولوب بعض اهل حربی قتله عزم و اقبال ایلسه نظر اولنور اکر فعلی نکایت اعدایه باعث
اولور سه اقدامی سزا کور بلور و اکر اولماز سه ترکی اولی کور بلور مکر اهل حرب اکر و وجهله مطبق اولیه جتی
بر علی تکلیف ایتش لری اولوب اولدیغی اقدام مذکورنده امید نجات یاخود ملاحظه رفیه و تخفیف ایلته بوتقدیر اوزره
اقدامی جواز ایله تو صیف اولنور کذلک مجوس اولدیغی سجدن تخلص نفسی چون قتل شیخان اوزره قصد
اقدام ایلسه بو دخی تفصیل مشرور اوزره شرح و اعلام اولنور و اکر اهل حرب اسیر مسلمه نعوذ بالله تعالی
سجود لغیر الله ایله تکلیف ایدوب آنی بدنده امساک ایلین علی مشرک دخی سجود معهود ایچون ضرب و تعذیب
ایلسه بوضو رنده مشرکین آنی قتل ایدیه جنگلرینه عالم اولسه دخی سجوددن امتناعه قتل علی اقدامی جواز ایله
توصیف اولنور ز بر اسیر موزورینک علی مشرک ضرب و قتله اجساری موجب نکایت اعدا ایدوکی بدیدار و سجود
لغیر الله تعالی دن امتناعی مستوجب اعزاز دین ایدوکی آشکار اولغله اقدام مذکورنده کندو نفسی بلا فائده
قتل اوزره معین اولیق محذور ی بولما د یغندن جائز و سزا وار کور بلور و اکر اسیر مسلم میان اهل حربده ادعای
طبابت ایدوب اهل حرب دخی طالب دوا اولدقارنده سنی معموله آنلری قتل و افسا قیلسه بوضو رنده سنی و قتل
ایلدیکر رجال مشرکین ایلسه قتالری موجب نکایت اعدا اولغله جواز فعلی ظاهر و هو بدادر لکن نسا و صبیان
ایسه مؤاف هر جنششان دیر که بن قتلرین مکرره کور دیکر کی سنی موزور دخی مکرره کور یرم مکرر و عورت
اول اسیری اضرر و قصد قتلنه اصرار ایتش اوله بو صورتده ایدی القدره اول عورتی قتل جائز اولدیغی کی
سنی سمومی دخی سزا وار اولور و اکر اسیر مسلم دار الحریده نفسی بر حصن یاخود سور مدینه دن لاجل الفرار
ادلایدن ایکن سقوط و هلاکله منبلی اولسه نظر اولنور اکر حین ادلا سنده نجاتندن امید و ارایسه فعلی جائز
وسزا وار اولور که قصدی سعی نجات و فتنه کفردن دخی ایله فرار اولوب مجاهد ایچون طمع ظفر موجود اولدقند نصکره
خوف هلاکی درکار ایلده اقدامی جائز و سزا وار کور بلور و اکر هلاکی یقین یاظن غالب ایله معلومی ایلسه جواز
اقدامی معدوم مدرکه بواقدمنده قتل نفسیه معین اوله جعی مجزو مدر نظیری شول باب النفل فی دخول المظهوره
ایتسینده ذکر اولسان مجاهددر که نفسی بر قطخان ایچنده بعض مطامیره قتال اعدا ایچون ادلا ایلیه مجاهد مرقوم
دخی ادلا سنده نکایت اعدادن امید و ارایسه اقدامی جائز و سزا وار و بلا نکایت قتل اوله جعی عندنده ظن غالبه
بدیدار ایلسه اقدامنده کنهکار اولور و اکر ضحاکم کفاردن بر علی عورتی و ولدی ایله مسلمین اسراء اولماری مبادله
بالمال ایله اهل حرب اعطاء حق امیرده تجویز و تقریر اولماز که وجهی قریبا تجریر اولندی کذلک دار اسلامه
یاخود دار الحریه بعد الاخراج آنلری در اهل اهل حرب بیع ایتک دخی جائز اولماز که بیع موزور اسراء مرقومین
اوزره قدرندن نصکره اهل حربندن اخذ مالله مبادله حیرنده مخیردر کذلک اسراء مرقومین بر غایتک سهمنده واقع

اوله آنک حقه دخی اهل حرب به بعلری واسع کور بلز حتی اول غازی به عدم جواز به عالم ایکن مجاسرت
 ایش ایسه کر کدر که امام یعنی ابطالدن بشقه نادینه دخی مبادرت ایلم زرا مسلمین اوزره تقویت مشرکینه
 قصد مباشرت ایشدر اما مشرک مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ و اجراء و دارنده ترک ایلدیکی عبید مسلمینی
 اسراء هر قومینه بعه طلبکار اولورسه بوضوئده قسمت غنائم سبقت ایش ایسه امام ایچون آنلری اسراء
 مزبورینه اشترای و بعد الاشرافیه مسلمینه وضع ایلک جائز و سزاوار اولور و اگر قسمت سبقت ایش ایسه
 صاحب السهم دینر سه اشترایندوب بعد الاشرافیه مسلمینه حکم ملکی اجرا ایلدی زرا بیع مذکورده
 مسلمینی ذل کفار دن تخلص بولمغله مفاداة الاسیر بالاسیر موقعه واقعه و مفاداة الاسیر بالاسیر بیان
 سابق اوزره ظاهر روایتده جائز و واسع و جواز مذکور حرمت دینه منی اولغله آنده مسلمینک عبید و احرار
 مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایشمک اوزره داریمزه ادخال ایسه کر کدر که امیر المسلمین
 آنلری دار الحربه اعاده سندن منعه استیصال ایلیه نظری شول عبید مسلمیندر که حربی آنلری دار اسلامده
 اشراقیه یا خود شول عبید کفاردر که حربی دار اسلامده آنی اشترای و دارینه ادخالدنصکره عبید مرقومین قبول
 اسلام ایدوب بعده آنلر ایلد دخول دار اسلامه اجترای ایلد حربی مرقوم عبید مذکور بنده مالک ایدوبی اگر چه
 آشکاردر لکن مالکری ذمی اولدقده امام آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار ایلدیکی کبی حربی مرقومه دخی اجبار ایلدی
 و اگر مستأمن مرقوم عبید مذکور بی دار اسلامه یا خود دار الحربه بولنان عسکر مسلمینه برابر احضار ایدوب
 اسراء مشرکینه بعلری بعه طلبکار اولسه امیر المسلمین آنی بیع مذکور اوزره تمکین و اقدار ایلن زرا بوضوئده
 عبید معینده حاضر و حربی بدیمزده مقهور اولغله آنلری دراهم و دنانیر ایلد بیع اوزره مجبور اولمشیکن اسراء
 مشرکینه بعلری بعه رخصت مفاداة الاسراء بالمال معنایی کبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام و محظور کور بلور
 اما مسئله سابقه بشقه در که آنده عبیدی برابر احضار ایتدیکنندن دراهم و دنانیر ایلد بیع اوزره حکم اجبار حقه
 آشکاردر کلیدی توضیحی اولدر که اسراء مشرکینه اسراء مسلمینی مبادله ایشمک وقت ضرورتده جائز کور بلشیدی
 و تحقق ضرورت دخی ایشمک تخلص مسلمین مبادله اوزره موقوف اولغله تمیز اولور ایدوبی و مانحن فیهده عبیدی
 احضار ایدوب بیع اوزره اجبار اولغله توقف مذکور مقوددر اما مسئله سابقهده احضار ایتدیکنندن توقف
 مذکور موجود در و اگر بحر بی رجا اما نه کلوب داریمزه یا خود عسکریمزه قبل الدخول یکنده بولنان
 معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی بدیمزده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشرکینه بعه طلبکار اولسه
 بوضوئده مساعده مطلوبی حق مسلمینه سزاوار اولور که عبید مسلمین بدیمزه واصل اولدجه قیام ضرورت
 آشکاردر و بعد المساعده مسلمین اوزره وفاء شرط واجبدر که سحت شرطی وجوب و فایز شرعاً مستوجبدر
 و اگر ایدوبی اهل حربده بولنان براسیر مسلمین قتال اهل حربه عازم اولوب بعد القتال کند وقتنه جازم ایسه ده
 قتالی موجب نکایت اعدا اوله جفته عالم اولسه بزقربا بیان ایلدی که اقدام مذکور جائز و شایاندر و معامله
 مزبوره سی و من الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله نص بشارت مخضنده داخل ایدوبی نمایاندر لکن
 بوقعی ایدوبی اهل حربده بولنان ساوا اسراء مسلمینه مضار اوله جفی عندنده ظاهر ایسه حقهده افضل اولان
 اکا باسرا اولماقدر باخصوصکه تحصیل ایدو چکی نکایت اعدا کند و اوزره بینه واجب اولان نظر مسلمین و مسلمیندن
 دفع ضرور مشرکین مثل بول بعض منافع معادل اولیه جفی هویدا اوله کورمن بینه که اهل جهاد قتال مشرکینه
 ایشمک تحصیل منافع مزبوره ایچون بدل اجتهاد ایدر پس فعلی اضرار مسلمینه بادی و قتل و تعدیلر بینه مؤدی
 اولدقده افضل ایا عدم تصدیدر لکن بولیه ایکن بینه اقدام ایدرسه جائز کور بلور زرا جانب غیره مراعاتی
 حق نفسنه مراعاتندن اوجب د کدر و اقدام مذکور موجب نکایت اعدا اولدقده کند وقتنه عالم ایکن جائز
 کور بلد که ساوا اسراء مسلمینه خوف ضرر هنکامنده جوازی بطریق اولی در و اگر بر سریه قلیله ارض اعدایه
 قائم اولوب ارض مرقومه به قریب و مجلده اعدادن جیش عظیم قائم ایدوکنه اهل سریه عالم و جیش مرقوم
 مکان سریه به غیر عالم ایکن سریه دن برکسسته جیش مرقوم اوزره هجومه عازم اولسه مؤلف مصیب دیر که بی آنک
 بوهجو منی مکروه کوروب تصور بینه ایچون زرا مسلمین قلیل و اهل حربله مقاومته غیر قادر ایکن هجومده مکان
 مسلمینه دلالتی ظاهر و مسلمین اوزره قتل و اسرا ایچون دلالت حرام ایدوبی امر باهر در اما جیش مرقوم مکان سریه به
 عالم اولوب لکن هنوز تعرض مسلمینه آغاز اتمام ایشد بوضوئده هجومی موجب نکایت اعدا اولورسه مباشرت
 جواز و بولور ایشمک بوقدر اوزره مسلمینه قتال و قتل ایدو چکرندن احتراز اولورسه افضل نظر المسلمین

فعل مذکور دست دراز اولماقدر کورمن بینه که اهل حرب مرقوم مسلمینی محاصره ایدوب مسلمینی صلح و امانه
 دعوت قلیله مسلمینده قوت مساومت یوغیسه افضلی مصالحه و قبول امانت بینه رغبت ایلدیکندر بولیه ایکن
 مسلمین محصورین قبول صلح و امانت ایچون دامن در میان اولسه اولد دخی جائز و شایان کور بلور
 زرا حتی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرت تکریمه یوم الرجعهده مشرکین عرض امان ایتد کدر نه
 قبول اما نلرندن نکولله بن بوندن اقدام الله تعالی به امان مشرکی قبول ایشمک اوزره معاهده ایشمک دوقبل
 اولدیغندک مزواوه قتاله مشغول اولمشدر و بوقعه شجاعت نشان عسکره مرقومه به احسن برهاندر و اگر مسلمین
 اهل کابدن رعوتی اسیر و قسمته ز غازی بنک مهمنه تعیین و تقریر ایلدی کدر نصکره اول غازی آنی استیلا یا خود
 تدبیر ایدوب لکن اول عورت هنوز کند و دینی اوزره جایگزین ایکن اهل حرب براسیر مسلمینه مفاداة طالب اولوب
 فدا ایدد دخی اول عورتدن معادیه راغب اولسه بوضوئده بولانی راضی اولورسه آنکه مفاداة نجویز اولوب
 اول ایدد عورت رضوا عدم رضای فرق و تمیز اولنماز زرا ایدر یا خود یا خود اولد او لغله مسلم اولان مولاسی ایچون
 استحقاق و لا آنده مقرر و اول وجهله ملکدن ملک آخره انتقالی متعذر اولدیغندن مفاداة مزبوره ملک
 مولاسندن خروجی موجب اولوب همان انقطاع خدمتی مستوجب اولدیغی جهندن فداء مسلمین قیلنان ایشمک
 خدمتی ایدوبی ثابت و مرتب اولمشدر و خدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزله ماله نازل ایسه ده حرمتی
 درجه حرمت ماله واصل اولماغله اسیر مسلمینی ماله مبادله جائز کور بلدیکنده خدمتله مبادله حکم
 اولو یتده داخلدر نکته سی اولدر که عورت کند و دینی اوزره یا ایدر اولغله بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولماغدی
 بیدار و آنکه مفاداة رغبتی ایشمک میان مسلمینده کند و اعتقادی اوزره استقرار بینه اکرام ایچون ایدوبی آشکاردر
 بوندنصکره عدم رضای مانع مفاداة اولق غیر محتملدر که عورت بملو که اولوب امر نفسندن برشته مالکه اولماغله
 رضا و عدم رضای منزله عدمه منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسه امیر ایچون اسیر مسلم اوزره قتل اهل حربدن خوف
 و احتراز ایدرسه ده آنکه مفاداة جواز و بولن زرا عورت تدبیر و استیلا ایلد شول رتبه به اتصال ایشدر که ملک
 مولاسندن عوضه و عوضسز خروجی عدم احتمال اولمشدر و آنده ملک مولاسی برقرار ایکن بلا رضاء مفاداة
 امیر جائز و سزاوار اولماز بوضوئده بیع عورت جائز دکل ایکن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتله طالب اولوب جهله
 مفاداة راغب اولسه اولماغله مساعده امام مناسب کور بلور زرا فداء اسیر مسلمینی بیت المالدن ادا امام اوزره لازم
 و تعویض مزبور مقام اداء مزبوره قائمدر که تخلص اسیر ایچون اهل حرب به اعطاء ماله ارضاء مفاداة ایچون
 مولاسنه بدل اموال امثال الاحوالدر اول عورت ملکدن انتقالی عدم احتمال اولغله مال بیت المال عوض
 ملک اولوب همان عوض خدمت اولق اوزره اکا ایصال اوتور و خدمت مدبره وام ولدن بطریق ایجار
 اخذ عوض حق مولانده جائز و راضی مفوضدر بوضوئده مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
 و استغناء ایسه لر آنده ملک مولاسی قائم اولغله کر کدر که بینه مولاسنه تسلیم و اغذایده لر بوندن اقدام بیت المالدن
 اخذ ایلدیکی مال دخی مولاسنه سالم قیلنور که اول مالی عورت اهل حرب ایچنده قالدیغی منتهه کند و دن
 منقطع اولوب بدخی راجع اولبان خدمتندن عوض اولق اوزره مسلم اولمشدر و اگر مسئله مزبوره ده مولاسی
 مفاداة نده تعویض بیت الماله مائل اولوب ایشمک عورتی مسلمین اشترای قیلغله قائل اولسه مؤلف عالیشان
 بن بومعنی مکروه کوریم دیوقطع جواب ایشدر که عورتده تدبیر و استیلا ایلد حق عتی ثابت اولغله احتمال
 بیعی فائت اولمشدر بوضوئده مسلمین عورتی بدندن بطریق الاکراه اخذ ایدوب مفاداة عازم اولسه لر کر کدر که
 امام بیت المالدن قیمتی غارم اوله کذلک امام المسلمین رأی ایلدیکی برصحت ایچون اول عورتی مولاسندن
 بلا رضاء اخذ ایلک اقتضای ایسه بینه بیت المالدن قیمتی قضا ایدر و مدبره ده ائمه ثلثه رضوان الله تعالی علیهم
 اجمعین بوقول اوزره مجتهدیندر که آنده حکم مالیت باقی و قائم حتی غصبه ضمانی بالاتفاق لازمدر لکن ام ولدده
 اگر چه قول امامین رجة الله علیهما بینه قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد خیمانه مخصوبه
 اولدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامده غیر لایقدر و بعض فقها ام ولدده دخی قول سابق اوزره
 منقطع لدر دیو ذکر و انها ایدوب اعطا ایلدیکی قیمتی عوض رقبه سی اولوب ایشمک قیمتی ایلد اخذ امامه صورت
 رضای کبی بودخی عوض خدمتند زبوا ثبات مدعی ایلدی لکن قول اول اصح و معولدر زرا جناب مؤلف
 بوندنصکره دیمشدر که اول عورت وجه مشروح اوزره مفاداة نصکره ایدوبی مسلمینه عودت قلیسه کر کدر که
 امام عورتی صا حینه رد و تسلیم و بیت المالدن اخذ ایلدیکی قیمتی استرداد و بیت الماله وضع و تقدیم ایلیسه پس

مطلب الاختلاف بین الامتعة
 فی بعض احوال المدبره وام الولد

مال مذکور عوض خدمت اولیدی زدی لازم اولوب مسئله متقدمه کی کندو به سالم قیلنور اییدی وینه جناب مؤلف دیمشدر که اول عورتی بطریق الاکراه اخذ ایتمکی امام ایچون مناسب کورمزم پس صورت مزبوره ده اعطا قیلدی بی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدی کی مصلحت ایچون بلارضا اخذنده جواز وصحت اولور اییدی واکر مسئله مرقومه ده عورت مزبوره فقه یعنی ملوکة صرف اولسه امام ایچون جائزدر که اهل خیره به قیمتی تقویم بتدیروب بیت المثلدن بعد الاداعاتی اول اسیر مسلک فدا سنده تسلیم قیله ز برامولاسینک مفادات مرقومه دن امتناعی اول اسیر مسئله ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضای مالک یوسفکن امام ایچون ولایت بیع اموال دخی ثابت و مرتبدر ثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهر در که امام مذکورین اوزره حجر و بلارضا مالنی بیعله ضرر دخی دفع ایلمکه عند لنده قادر در کذلک ولایت مزبوره عند ابن خنیفه رضی الله عنه دخی حاصلدر که اول دخی مسلینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالکک قائلدر پس امام ایچون بلارضا ولایت بیع ثابت اولد قده جاره مرقومه بی بیع و مالکنه یعنی ویرمک یا خود تقویم بتدیروب قیمتی ویردکد نصکره آنکله مفادات ایلمک بر برینه متفاوت دکلدن ووجه مشر و ج اوزره مفاد اتدن صکره اول عورت ایادی مسلینه دخول ایلسه مولاسی ایچون بدخی اکاسبل وصول یوقدر که امام آنی بلارضا بیع نافذ ایله بیع ایلدکده ملک مولاسندن خروج و ملک آخره حلول ایلمشدر واکر عورت مزبوره مکاتبه ایسه مؤلف کریم المناقب دیر که بن بوضورنده امام ایچون عورتک و مولاسینک رضای بی بولماد فیه مفاداتی محبوب و مناسب کورمزم زیرا رفته سنده ملک مولاسی قائم ایکن عورت دخی بحسب الکتابه نفس و منافعه حق اولغله آنکله مفاداته هر برینک اعتبار رضای امر محققدر بویه ایکن امام بطریق الاکراه اخذ ایله مفاداتی التزام ایتمش اولسه مکاتبه غصبه مضحونه اولدیغندن مولاسی ایچون امام اوزره نسبه اعطاسی الزام اولماز زیرا وجوب ضمان غصب نفویت ید مالکله حاصل اولور و مکاتبه دخی ید مالکله نظر ایله منزله حره به نازل و منافع و کسبنده حق مولاسی غیر محصلدر و اخذ امامله آنده ثابت اولان ملک مولاسی دخی زائل اولماشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ و اسیر ایلسه لکر کدر که ینه کجای اوزره مولاسنه رد و تسیر ایده ل امامکاتبه مزبوره اداء بدل کاتبه یا خود قبل الاداء اعتناق مولاسی ایله آزاد اولمش ایسه آنکله مفاداته ایچق رضای نفسنه اعتبار و اعتماد اولنور زیرا آندن ملک مولاسی زائل اولوب و الحاقه هنده اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حره ذمیه اولغله رضای بولماد فیه آنکله مفاد ایتمز حکم صحیحی غیر قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حراصلی و حره اصلیه در که اهل حرب آنرا ایله مفادات اسراء مسلمینه طلبکار اوله ل آنلرک رضای بولماد فیه مساعده امام جائز و سزاوار اولماز اما الحار یا خود بمالیکدن اولان مسلم و مسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولما یوب اولما یوب کندو رضای و مولایرینک رضای بونوب بولماتقی فرق و تمیز اولماز زیرا تسلیم اولمان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولتان مسلم اوزره حذر ایله برابر دامادی بشقه در که اعتقادده اهل حرب به موافق اولغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولما فیه مفاداته رضا و یرمه چکنه ظاهر حال ناطقندر و علی هذا بحر بی امانله دار یرمه داخل اولدقند نصکره اهل حرب آنکله مفادات اسیر مسئله طلبکار اولوب اول دخی بی آنره تسلیم ایدر سکر قتل ایدر دیو اعتدال به عدم رضای ظاهر ایلسه بوضورنده اول مستأمنی اهل حرب به تسلیم جزا و سزاوار اولماز زیرا امامتیزده داخل اولغله اولما یوبه مفاداته رضا و یرمه ذمی منزله نازل اولمشدر و هم آنی تسلیمه قتله عرض ایتمک بزدن کاظم صریحدر و مسلم و ذمی کی مستأمن اوزره ظلم دخی حرام و غیر صحیحدر لکن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمه اول مستأمنی دار بیزدن دفعله قانع اولور لسه امام ایچون اکا وار کندو بلا دیکه یا خود دیلدیکک محله رحلت قیل دیو طرد ایلمک واسع کوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشرکین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره موجود در کورمزمه بسنکه مستأمن دار یرمه تطویل یافته عازم اولدقده امام آنک خروچی بانده تقدم ایلمک لازمدر پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یا خود امامک مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده قانع اولدقنرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر و لامعدر بوضورنده مشرکین مسلمینه خطابله سزائی برزه تسلیم ایدیگر بوقسه سزکله قتل ایده رزدیو قطع جواب ایلسه ل بوضورنده مسلمین مقاتله مشرکینه قدرتیاب دکلر ایسه ده ینه تسلیمی جائز و صواب کوریلور زیرا تسلیمی طرفیزدن غدر امان و غدر امانه رخصت بولماد بیغی نمایاندر و اکا اجابن اهل حربک برزه خطابله یا زنا ایدر سزا خود سزکله قتل ایده رزدیو تکلیفینه اجابله سیاندر لکن بوضورنده مسلمینه لازمدر که اول مستأمنه سن بلا دمسلمیندن چقبوب دیلدیکک

ارضه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله ل اما کاتبین مدت ایدوب سن وقت فلاقی به دکن قیانه مزدن خارج اول بوقسه سنی تسلیم ایده رزدیو ب اول دخی قبول ایسد که نصکره وقت فلاقی حلول ایسد که ینه خارج اولما سه بوضورنده ینه تسلیمه رضای اولور سه تسلیمی حکم بختنده مندرج و اولما سه غیر مندرج رچیدر زیرا ایچمزدنه امن اولغله مأمنه بالغ اولدیغنا ضراری جائز و سائق کوریلور سوال اولور سه که مستأمن مز قومک بینه تقدم المسلمین اقتضاء مدته دکن اقامتی اهل حرب به تسلیمه دلیل رضای اولیق صریح رضای جواز تسلیمی اقتضا ایدر مثلا امیر بر مستأمنه سن وقت فلاقی به دلک دار بیزدن خارج اولور سکر فیه واکر خارج اولما سزک سنی ذمت قیلم دیوب اول دخی مدت معینه خارج اولما سه وجه مشر و ج اوزره دلیل رضای اولغله حکم ذمته مندرج قیلنور جوابده دیر که بی اقامتی دلیل رضای لکن دلیل محتمل اولوب قطعی اولدیغی هویدا در بناء علیه تسلیمه رضای سنی تصریح ایتمک بونه ملوکة دلیل محتمل ایله تعریفی غیر صحیحدر اما عقده ذمت شبهه ایله ثابت اولان احکامدن اولغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد و اعتصام اولنور واکر بعض مشرکین ملکر بشه عصیانله بعض حصونه کسب امتناع ذمت مسلمین اولیق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یا استیصال ایلد کده اهل حرب بوجبری استماع ایدوب واکر بورجامنه مساعده ایدر سکر استراکزی قتل و سزک قتل ایده رزه قالی مسلمینه استماع ایلسه ل نظر اولنور واکر مسلمینه قوت قتل و ارایسه قول مشرکینه باقیوب عقده ذمته اجابتی واجب و سزاوار اولور زیرا ذمت احکام اسلامی دینیه موجب التزام اولقده خلفا اسلامدر و محضین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده ل ایدی قبول اسلامی اشکالندن عاری ایدی پس رغبت ذمتی دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واکر مسلمینه قوت قتل اولوب نفسلری اوزره خوف خطر در کار ایسه عقد ذمته عدم اجابتی دخی جائز و سزاوار اولور کور مز مبضنکسه هر قومین دخول اسلام ایتمش اوله ل ایدی مسلمینه قوت مقاومت اولوب نفسلری اوزره خوف خطر در کار اولدقده ینه نصرتی واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتی دخی نصرتی مستوجب اولماز واکر مسلمین قوت مقاومتله سزاوار اولوب ایچق علی تقدیر اقبال مشرکینک اسراء مسلمینی قتل ایتمدن احتراز اولسه ینه طلب ذمتی منزله اسلامیه تنزیل ایله اجابتی جواز و یریلور زیرا قبول اسلام ایده ل ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولسه دخی نصرتی اجاب و الزام اولنور ایدی کورمزمه بسنکه اسراء مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتل مشرکین ترک و اهمال اولماز پس خوف مذکور ایچون اجابت عقده ذمت دخی ترک و ابطال اولماز واکر اهل حرب مسلمینه التجاره سزه اسراکزی تسلیم ایده رز آنلری ذمه عدم قبولک اوزره دیورجا ایلسه لکر کدر که امام رجاء مشرکینی قبول و اجابت عقده ذمتدن نکول ایله زیرا اسراء مسلمینی تحلیضله آنلری اهل قتل ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء لثم ایچون استمهال قتل مشرکینی اهل ذمت قطعدن اهم ایدوکن و از ستمه اشکالدر بوضورنده امام رجاء مشرکینی قبول و آنلر دخی اسراء مسلمینی تسلیمدن صکره اول محضینه نظریاب اقتدار اولما یوبه محضین مجده رجاء عقده ذمه ایدار ایلسه ل ینه وجوب اجابت در کاردر که بیان سابق اوزره ذمت احکام اسلامی دینیه التزام خصوصتده خلف اسلام اولغله وجوب قبولی آشکاردر بوضورنده مشرکین سز نقض عهد ایلدیکر دیو مسلمینه اعتراض ایدر لسه التفات اولغیوب تفیض مزاملزیدن اعتراض اولنور زیرا بزدن نفوس و اموالریته تعرض صنادرا ولوب همان آنلردن مستأمن اولان محضینه عقده ذمت ظاهر اولمشدر و شرط مزبوره عقده ذمتلرندن امتناعی واجب اولدیغی امر باهر در واکر محضین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایچوب همان بلا یرمه خروج ایچون طالب امان اولدقنرنده مشرکین دخی سز آنره اعطاء امان ایدر سکر استراکزی قتل ایده رزدیو اظهار عدوان ایلسه لکر کدر که امام المسلمین اولما یوبه نظر و امان ایده وبت مسئول محضین نافع اسلامیان ایسه اجابتیته دامن در میان و ذکل ایسه مساعده دن روگردان اوله ز بر امام ناظر مسلمین اولوب عقده امان دخی ایچق منفعت مسلمین ایچون مشر و ج قیلنغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعه اجابت امام البسه ممنوعدر واکر محضین مرقومین بر قبول اسلامه ممانه کزه ترول ایده لیم دیورجا مشرکین دخی بونره مساعده ایدر سکر سزکله قتل و اسراکزی قتل ایده رزدیو تهدید ناجا ایلسه ل بوضورنده مسلمینه قوت مقاومت بولنوب بولماد فیه اعتبار اولما یوب همان مساعده محضین التزام و اختیار اولنور لکن اکثر اصحاب رحیم الله تعالی دیدیلر که محضین مرقومینک قبول ذمتی ایله قبول اسلامی بیلنرنده فرق حقیقی غیر قائمدر که علی کلا التقدرین مسلمینه قوت مقاومت بولماد فیه قیام نصرتی غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد اسلام ممان مشرکینه محصور اولیق خلا ایچارنده

بولان مسليک اسر و حبسندن اقوی دکلدور واسر مسله نصرت واستخلاصی ایچون قتلہ مبادرت مسلينده
 قوت مقاومت بولند قده واجب و بولناد قده غير واجبدرو ما نحن فيه دخی بولده در غایه الامر هر قومینک
 اسلاماری کندو نقتله نرند صحیح و نام وعقد ذمتری انجی اجابت مسلينه رسیده تمام اولور و علی کل حال قوت
 مقاومت بولناد قده و محبت اجابتی عدم الاحتمال در اماؤف انکاب امام محمد وقت نصاب فرق مسلتی قریبا
 ذکر ایلمدی بکرم قول صوابه اشراب ایشدر که مسلينه مفادات اسراء مسلمین بوجهله تجویز اولمابوب اولمابده
 فداه اسرا قیلان مسليک رضا وعدم رضاری فرق و غیر اولماباز اما اهل ذمته مفاد ایز رضاری نمایان اولماد قده
 جائز و شایان کور بلور و ما نحن فيه دخی بولده در که مسلينده قوت مقاومت بولناد قده عقد ذمته ترک اجابتی
 جائز در اما قبول اسلامدن امتناعله نصرت نرینه ترک قیام علی کل حال حد جواز دن متجاوز در و شول بچون کیره که
 مشرکیندن اسیر قبلیش اوله ماله مفاداتی تجویز و تفریر اولور و زور را دار الحریده بولند یعنی تقدیر اوزره قتلندن
 خوف اولمابوب ظهور نسلی دخی ممکن اولماغله ماله مفاداتی و مشرکینی قتال مسليین اوزره حالا و بالامعنا
 تقویت غیر ممکندر و بر فریسا بیان ایلمدیک امام محمد اصحاب مسلمین ماله محتاج اولماد قده حال ضرورت
 اعتبار بیه اسراء مشرکینی ماله مفاداتی تجویز واستصواب ایلمشدر کور منبسته وقت ضرورتده اهل
 حربه بیع اسلمه جائزدر و مفادات اسرا دخی بولده در و اکثر مشایخ من رحمهم الله تعالی دیدلر که عند الاحتیاج
 مفادله بالمال حقالله تعالی مشرکک مسیحی اولماد یعنی قتلہ جلب مال ایچون باعث ترک و اهما لولمغله جلال کور بلوب
 مال ایچون قتل مرتدی و قتل مسیحی رجعی ترک و اهما ل منزلنده ازال قیلور و هم مبنایه مذکور مسليک
 قتال مشرکینی الزامی انجی جلب مال ایچون اولمق تهمتی ایهام ایتمکله بوجهله تجویز بینه اقدام اولماباز
 و اگر امام المسلمین اهل حربک نسا و صبیان نری اسرا بیه دار اسلامه ادخالندن صکره صاحباری امانه کلوب
 آنلری اشترای ایچون عرض اموال ایلنه ل قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسليک طاله شدت احتیاجی
 متحقق اولماد که قبل القسمة و کرک بعند القسمة آنلری صاحب بینه بیع ایلمک استیحلال اولماباز و قول اکثر
 مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبنایه بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی تحلال کور بلومز اما صاحباری
 بر بولنری اشترایده لیم و بعد الاشترای سبیللرین تخلیه و دار بکرده ترک و ایفا ایلمه لیم دیوطلت و معاهدده ایدر لرسه
 اکاماعده اولنور زور را دار الحریبه اعاده لرنندن منعز انجی صبیان کبیر اولماد قده نفیس و نسللری ابله و نسا دخی
 نسللری ابله مشرکینی قتال مسليین اوزره تقویتدن احتیاجه متبذره که محذور قد کور ضرورت من بوره ده متبذره
 وهم بعد القسمة صاحب السهم حقدده بولنری احتیاق ایلمک صحیح اولماد اهل ذمیت و مستأمنندن بولنری احتیاق
 ایله جکره بیع ایلمک دخی صحیح اولنور و اگر اهل حرب دار الحریده اسراء مسلينه عسکر اسلامه ورود بولنوری
 بدیکر ده بولنان اسراء مشرکیندن فلان و فلان و فلان ابله مبادله ایلمه لیم دیو بولنر بیع ایلمک کورنده اسراء مطلوب بین
 دار اسلامه ارسال اولمش اولماریله عند المسلمین حاضرین اولماد قیلندن مسلمین اهل حربه سزل اسراء مری بزه تسلیم
 و عودت ایدر سگن بز دخی دار اسلامه خارج اولماد قده لسه مطلوب بلر بکرزی سز لره بیع ایلمه لیم دیو اعطاء عهد
 ایلمه لیم بوضو رده حق مسلينده مستحب اولان اولدر که دار اسلامه ده حواله نرند بعثت مشرک و طله و فاء معهود ایلمه ل
 زور المؤمنون عند شروطهم قاعده سنک ظاهر ماصدق اوزره ایفاء ملتزماری اوفق و از فقده و هم ترک و فایعند النوم
 مسلينه عدم اعتماد بینه باعث اولوب انندن دخی احیاناً ضرر مسليین منعت اولور بولده ایکن حق مسلينده
 ترک و فادخی جائزدر که اهل حربک اسراء مسلمینی حبساری ظلم اولوب مقاله ترک طله شرط قیلان نسنه به
 لزوم و فایعند ایلمدیکنندن بشقه مسلمین مقصود لری اولان تخلیص اسراء مسلينه فایز اولمشدر اگر به ضرورتده
 تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایلمزنده عید مسلمین و از ایسه آنلرک قیلمزنی اهل حربه بعثت ایلمک واجب
 ایلمدی آشکاردر که اهل حرب اخذ و احراز ابله عیده مالکین اولماد قیلندن صکره شرط مذکور ابله مسلمین
 آنلری تسلیم ایلمدیگری املا کلزنده دخی تأمین ایلمشدر همان عیدمیز کور بن مسلمین اولماریله رد لری متبذره
 اولماد یغندن رد قیلمزنی واجب و متفرر اولمشدر لکن حکم احراز بشقه در که مشرکین اسراء ابله احرازه مالکین
 اولماد مشرکین و بعثت قیلمدن صکره عید مذکور بنگ مولاری کلوب اخذ لرنه طازه او اولر رسه مسليک بعثت
 ایلمدی قیلمه اخذ ایلمک لازم مدر حتى اداء قیلمدن امتناع ایدر رسه و الاصل قیمی بیت المالدن ادا اولنوب
 بیت المال ایچون اشترای قیلمش کبی اولماریله عید مسلمین قیلنوب اولوجهله آنلریله انقاع اولنور و اگر اهل حربدن
 برکسنه نک عیدی دار الحریده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا بوله تخلیصه اهتمام ایلمه لعه ای حقیقه

رضی الله عنه عبد من بور مسلمین آتی اشترای و قبض ایلمدی حینه حریته بکام اولمغله قیمی مولاسنک ملک
 خاصی اولمابوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملک عام قیلنور زور را عید من بور دار الحریده قبول اسلام
 ایلمد که اوزرندن ازاله ملک حربی مستحق اولمشدر و بواستحقاقک تمامی انجی مسليک شرا و قبضی ابله
 متحقق اولور که اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجی تسلیله ظاهر و متفق اولور و شرا و قبضه استحقاق
 تمام اولماد قده اوزرنندن ملک حربی همان عبد حربی دار بزمه بطریق المراجعة و الفراز خر و جنده اولد یعنی کبی
 انجی حریته زائل و مفترق اولور و بومسئله کتاب السیر الصغیره بیان و تفریر ایلمدی بکرم عید حربی دار الحریده قبول
 اسلام ایلمد کد نصکره حربی آتی بینه دار الحریده حربی آخره بیع ایلمدیکی مسئله سنک نظیر ایدر اما دار بزمه اسیر
 ایلمدیگری عبدک حکمی بشقه در که آنده باقی اولان حق مولاسی مری اولمغله عقده حکم شرعی لاحق اولماز
 و معنای معهود قبول اسلام ایلن عید اهل حریده غیر موجوددر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عید اهل حرب
 دار بزمه اسیر ایلمدیگری عبد ابله مستویدر که شرا و قبضه سبب ثبوت ملک اولمغله ابطال ملک غیر محتویدر
 اما دار بزمه بطریق المراجعة و الفراز خروجی بشقه در که خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر ایلمکلی موجوددر
 و مملوکک خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه ملک عقی مستویدر بناء علیه عبد من بور ایدر اما ماله خارج اولسه
 عتی حاصل اولمابوب همان بیع اولنوب مولاسی کلد کده یعنی اکا و اصل قیلنور که خروجی علی وجه المراجعة اولماد یغندن
 خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولماد مشرکین و اگر مسئله مغر و ضمه ایدی اهل حریده بولنان اسراء احرار
 مسليیندن اولوب بقایه ده طلب ایلمدیگری اسراء مشرکینک دخی مولاری بیعازندن امتناع ایلماریله امام المسلمین اول
 اسراء مشرکینی تقوی و بیت المالدن قیلمزنی اعطاء و علی طریق الجبر اخذ و اهل حربه تسلیم ایتمکلی رأی و نصیحه
 ایلمه بورا بی تجویز و تنظیم اولنور زور را ایدی اهل حریدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
 و امتناعی موجب ضرر عام ایدوکی باهر در و بز قریبا بیان ایلمدی که بومثلو امور ده امام ایچون صاحب المال
 اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت و متفرر در و اگر ضرورت مغر و ضمه ایدی مسلمیندن بولنان اسراء مشرکین مدبرین
 و مدبرات یا خود امهات اولماد قیلمش اولماریله مولاری بیعازندن امتناع ایلمه لیم دیو قبول اسلام ایتمش اولماریله
 اهل حربه رد لری متبذره اولسه کزدر که امام ایدی اهل حریدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعدده آنره
 مطلوب بکر اولان اسراقی تسلیله سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام و دیلمر سگن سز قیلمزنی و بره ایم دیو استعلام
 ایلمه زور امامک اهل حرب ایچون اخذ اسراءه شرط قیلدی یعنی اعطاء ممالک و ممالیک دخی ممالک مسلمین
 اولوب آنلری تسلیم دخی متبذره بولمغله اعطاء قیلمزنی مقرر اولور و اعطاء قیمت دخی شرط واجب اولمابوب انجی
 زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد و وفاء شرط ایله جکر بینه حسن اعتماد لری ایچو بندر و مقصود معهود انجی اخذ
 قیمت رضاری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولماد رضای بیه همت ایدوب رضای
 او اولر رسه اعطاء قیمت مباشرت و اولماد رسه بلائی رد و طرد لرنه مبادرت ایدر زور را رضاری تحقق ایتمکله
 زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمه جکر لری و ارسته اشکال و لغله اعطاء قیمت بلا فائده اصابت اموال اولور
 و اگر دار الحریده بولنان عسکر دن رسم بر علی کبیری قهر ایله اسیر ایلمد که علی مسفور اکمله تقسیم قیلایله حکم
 یوزدن بار اوزره مصالحه قیل سبیلی تخلیه ایلمک اوزره دیو تغییر ایلمه اولماد اذن امیر بولماد بیه مصالحه سی
 تجویز و تفریر اولماباز زور را ما خودی اسراء اولوب اسراءه رأی و تدبیر شرعا امامه تخصیص اولمغله رأی امام اوزره
 نعلب اهل عسکر دن برکسنه حقدده ترخیص اولماباز بولده ایکن مسلم قوم صلح من بوره اجتناب ایتمکله علی دخی
 یاننده بولنان یوزدنباری اظهار ایلمه اول مسلم اوزره واجبدر که دنانیری اخذ ایدوب بینه امسالک علی بیه بدل
 اقتدار ایلمه که یاننده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله ما خود اولوب غنائم دن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
 مبادله جائز و سزاوار اولماز همان لازم اولان علی و دنانیری حضور امیر و احضار ایلمشدر لکن دنانیر من بوره علیک
 یاننده بولمابوب بلکه بر حصن منتهه ورود و ایچنده بولنان کند و مانندن یا خود اهل حصنک قرض و هبه لرنندن
 اول دنانیری ادا ده بدل مجهود ایلمه اول مسلمک حقدده افضل امیر بن اولدر که اول دنانیری بد علی بیه هر کیم
 اعطاء قیلدی ایسه آنک اوزر بیه مردود قیله زور را دنانیر من بوره علیک یاننده حاصل اولمابوب بلکه یله مسلم
 علی وجه الامان صلحه داخل اولمشدر و بز قریبا بیان ایلمشدر که سبیل علی تخلیص بیه رأی امام اوزره تعالی
 جائز و شایان دکلدور رس ضرورت مرقومه ده علی دنانیریله بر اکتورمک شرعا متبذره اولمغله دنانیری رد و علی
 حضور امیر کثورمک اوزر بینه ثابت و متفرر در اما مسئله سابقه بشقه در که آنده علی و دنانیری معا بطریق القهر

اخذنی متعین اولغله ایکنی برار کتور که شرطا قادر و نمیکنند بویه ایکن اول ذنابری اخذ ایله علی
 اطلاق قدر صکره حضور امیر و کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کر کدر که امیر همان مره واحده ده عقوبتیه ابدال
 ایجاب بلکه مستقبله بو مکتلو حرکتدن نهی ایله آکا تقدیم اوزره اقتضای ایلنه زینا ظاهر حال فصل مزبوره
 عن جهل اقدامته دال اولغله کر کدر که امام آتی معذور طوتوب اقلوا ذوی الهیات عنانهم یعنی هیئت
 حسنه صناعی اولوب سوء حاله منعم اولستان کشته لک زله و خطالین عقو ایدوب مؤاخذه ایکن حدیث
 شریفی ایله عجله سعی مشکور ایلنه لکن مسلم مزبور دخی اول دنابره قهر عجله و قهر عجله دخی منع مسلیله
 واصل اولغله کر کدر که امیر اول ذنابری یدندن آلب غنائم مستلینه داخل قیله و صورت مفروضه ده علی
 مسعوره بعد الاطلاق مستلندن عسکر آخر ظفر یاب الحاق اولوب آتی اخذ ایله دار اسلامه اخراج و الحاق
 ایلدکننده اهتل عسکر اول بزم رفیقین آتی مقدمات اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولغله
 بوا کسزدن احتراز دیو اظهار شفاق ایلنه لاکا بوجهله کسب استخفاف ایده مز زرا ما خوده حق آخذ
 قبل اخراج غیر متا کده و اخراج دخی عسکر اولدن بولماتوب تاندن بولندیغی ثابت و متهددر کذلک علی مسفور
 دخی اهتل عسکر تانی به سزک هجرتیکر فلان مسلم بی امانه اطلاق ایتمش اولغله سزرا ایچون بنم اوزریمه
 قبیل یوقدر دیو تراغ ایلسه قولنه التفات و استماع اولنماز زرا بعد الامان مآمنه بالغ اولغله حکم امامی رسیده
 نهایت مبالغ اولمشدر کورمز نیستکه نفس امیر آتی اسراء مسلمین ایله یا مالله مبادله بی یاخود اوزریمه عنی رأی و تدبیر
 و تخلیف سبیلله نسیر ایدوب بعد بلوغ المؤمن مسلمین آتی مجددا اسیر قیلسه لینه فی مسلمینه وضع و تقریر قیلنور
 زرا امیر صورته کوره ده آنکله مآمنه بالغ اولغله کسب املین اولوق اوزره مصالحه به قائل اولوب مآمنه ایکن دخی
 ایدن زائل اولمشدر دخی قبل بلوغ المؤمن امان مسلمینه داخل اولوب بعد بلوغ امان مسلمین
 آنده امام تجبیر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی اذ ضار به تخلیه سبیلله رضا و یر بر مؤلف
 مضرب القضاء دیر که امامت بوفعلی جائز ایسه ده بن آتی مستحب کورمز مکه فضل مز بور مقاداة الاخیار بالمالی
 اقتضایدر و دیلرسه اول ذنابری یدرندن اخذ اولتان اهل خصنه رد و ایفا و علی فی مسلمینه وضع و ایفا ایدر
 زرا قبل بلوغ المؤمن آنک حال مسلم قومله وقت صلحنده اولان حال ایله برار اولغله اتمام وقت صلحنده خاصر
 بونسه بین الامرین المذکورین مخیر ولد بیغی کبی قبل بلوغ المؤمن دخی مخیر و ذر و الله اعلم
 باب فداء الاسراء من الاخرار و المملوکین بالمال یعنی حرار و مملوکین اولان اسراء مسلمین و اهل ذمی اولان اسیرانک
 یا اولارینک باغیر بیلرک امر لری اوزره فداء مانله تخصیصی حاوی بحث دقیق الفحوا یدر کر اخراج مسلمین یا اهل ذمتدن
 برکسته اهل حره اسیر اولوب دارالخریده بولن مسلم و دخی برستامه مقدار فداسنی عده تفسیر اوزریمه بی بولندن
 اقتضایا خود اشترا قبل دیو تعبیر ایکنله اول دخی امر بی تفید ایله آتی دار اسلامه ایصال و تفسیر ایلسه ما مور مدکور
 ایچون اسیر مز بور اوزره سبیل استرقاقی اولوب بنه حر بی اوزره ابقا و تقریر اولنور زرا اسرا بولرک موجب امر اوزره
 افعالی بالنفس فعل امر ایله همتا قدر نکشته سی اولدر که حر اولان انسان اسیر و شرا الله مملوک اولوق عیدم لایکناندر
 اماما مور مدکورک بدل ایلمسکی مال فدا امر مز بور اوزره دین واجب الادا در که مال هر قومه آتی حکما احیا قیلسدن
 نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کشته شخصه امر و تشیه و ولی الدمه اعطاء مانله قصاصدن مصالحه
 خصوصتی تقویض و توجیه ایلنه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بزی اولدر که بکاتصدق
 وجهی اوزره بدل فدا قیل دیکندر و بری اولدر که بکا اقرض وجهی اوزره بدل فدا قیل دیکندر و عند الاطلاق
 ایچوق ادنی الامرین ثابت و علی سبیل الاقراض بدل فدا ایلمسکی مثبت اولور لکن فدا ایلسنده ادا قیلدیغی مقدار
 دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب ازیلایسه زیاده سی ساقط و ایچوق مقدار دیتله رجوعه
 مقدر اولور و بعضی علماء دیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قیل و کفر آتی معتبر اولوب ب
 ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه و کالثره مرعات امر مطلق ملزم مندر لکن قول مذکور
 قول جمع ائمه اولوق اصح و اقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا و من حیث الصورة
 توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر و امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراوه عنید الاطلاق شرا اما ایچوق ایله
 مقید اولور دیوب اما من ایله اتفاق ایلمشدر و قیمت حر ایچوق مقدار دخی اولغله امر مطلق بعد الفدا اوزریمه
 مقدار دینی الزام ایدوب زیاده بی اتمه چکی محققدر پس اکثر ایله فدا ایلمن بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده
 مستنده

متطوع اولوب ایچوق مقدار دیتله راجع اولور سوال اولور سه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنور سه
 لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزریمه رجوعه قادر اوله و مخالفت ایتمش عد اولنور سه واجبدر که وکیل بالشرا
 امر موکله مخالفت و غبن فاحشه قیمت میبدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ بر شیشه رجوعه مقدر اولوبه
 جوابده برز که سوال مذکور ایچوق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قیلندن اوله
 حال آنکه بویه دکادر که حر مسلم و حر ذمی محل معاوضه دکادر در همان اسیرانده مقدار دیتی یا خود انقص ایله
 استقراض ایدوب اول مقدار فداسنه صر فله امر ایتمش اولغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده
 تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار دیتی ایله مقدار اولماز و علی هذا اسیر مذکور
 مستأمن مز بوزره امرنده بی یک درهمه اقتدا قبل دیو تعیین مقدار فدا ایلوب اول دخی مقدار مز بور ایله اقتداسی
 غیر ممکن اولغله زیاده ایله اقتدایلسه ایچوق بی یک درهمه رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه منعی
 و استقراض دخی ایچوق بی یک درهمه ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه در که وکیل بالشرا مشراسته استداء
 مملک بعده تمام عن مملکله مؤکله مملکدر پس وکیل مرقوم موکله زیاده غنله مخالفت ایتمکده تملیکی برنسنه ده
 متحقق اولغله غنندن بر شیشه موکل اوزره رجوعه مستحق اوله من لکن اسیر مذکور مستأمن مز بوزره بی اهل حر بدن
 نه مقدار ایله مناسب کور برک یاخود نه مقدار ایله دیلرک اقتدا قبل یاخود فدا ایچون بدل ایله جکک مقدارده
 بامرک نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل و کثیر رجوعی صحیح اولور زرا تقویضی تصریح
 تعیین اوزره مشتمل اولغله قلیل و کثیر جمع فدا سنده امر بنه مشتمل اولمش اولور و اگر اسیر مذکور عبید مکاتب اولوب
 مستأمن مز بوزره امر ایله بی مالله اقتدا قبل دیو تعبیر ایلسه بوماری تجویز و تقریر اولنور و مال فداسی بدل
 کابی اوزره تقدیم و آنکله فی الحال مؤاخذه سی نصیم اولنور زرا مالله فداسی حکما اجاسی متضمن بوو مثالو
 مالی ادا اوزریمه فی الحال لازم ایدوی متعیددر کورمز نیستکه مکاتب کندو اوزریمه لازم اولان قصاصدن
 مال اوزره بانفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ما لله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
 اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حا جتنه راجع اولان امورده کسبینه احق و اول بایده
 فی حکم الاحرار ایدوی امر محققدر بوضورنده اول مکاتب قبل ادا الفداء بدل کاتبندن عجزی ظاهر اولوب
 به رفقه رجوع ایدر سه اول فدا ایچون بیعی مشروع کور بلور زرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر اولوب
 اولغله بعد العجز آنک ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملزم اوله بوو بایده قیمت مکاتب مسئله
 حرده مرتبه دبتده مرتبدر زرا مملوک بدل نفسی ایچوق قیمتی اوزره منحصر ایدوی اوزریمه جتا یله قیمتی لازمه
 اولقدن ظاهر در ایچوق قیمت و دیت میانده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
 و منضبط اولغله زیاده تک قلت و کثرتنه اعتبار اولنمایوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن و تخمینله معلوم اولان
 موردن اولغله زیاده سی ناسک بوو مثالو معاملا تده تغایر ایله جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
 زیاده امر متیقن اولدیغندن مأمورک تمام فدا ایله رجوع ایلنک مقدر یدر اما زیاده سی تغایر ایله جکلری
 مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه در که اول زیاده ایله راجع ایله مز و اگر مکاتب مز بولرک قیمتی
 بی یک درهم ایکن مستأمن مذکور بی بشوز درهمه اقتدا قبل دیو امر و تشیه ایدوب اول دخی فدا سنده بی یک درهم
 یاخود دخی زیاده صرف و توجیه ایلسه مکاتب اوزره ایچوق بشوز درهمه رجوعی صحیح و وجیه کور بلور
 زرا امر مذکورنده مال مسمانی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب ایچوق مقدار مسماده
 مقرض اولمشدر اگر چه مسئله سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتمکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
 قیمتله رجوع ایدر اما بوم مسئله کبی تصریح ایتمکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
 رجوعی مشروع اولماز و اگر مکاتب مز بولرک قیمتی بی یک درهم ایکن بی یک درهمه اقتدا قبل دیو امره
 اقدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کاتبنده یعنی
 قیل ادا انکابه الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق ایچوق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
 زیاده ایله ادا بدل کاتبه عتقندن صکره رجوعه مشروع ایدر و اختلاف موصوف بر اصل معروف اوزره بنبدر که
 عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مکاتب و عبید مآذون غن فاحشه بیع و شراری نافذ اولمقده مسلک احرا ره
 سالکلردر و عند الامامین رحمه الله تعالی علیهما غن فاحشه بیع و شرایه غیر ماکلردر پس مقاداته امرنده
 دخی عند ابی حنیفه رضی الله عنه مکاتب بمنزله الاخرار اولغله جمیع مسماده قلیل و کثیر مستقرض اولوب

ما موردی جمع مسمی ابله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعند الامامین هبسه کی محبات فاحشه ابله بعه دخی مالک اوامغه حالت رفسده امری انجق مقدار قیمنده تصحیح اولوب زیاده هبه و کفالتی مسلکته سبالک قیلنور و قبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذه مکاتب صحیح اولاد بیگی کی بوباید دخی قبل العتق قیمندن زیاده ابله اوزره بته رجوع ما مور تصحیح اولنماز و اگر مستأمن مرقوم اسیر حر یا خود مکاتبی بلا امر اقتدایه مسارع اولسه بعد الاقتداء اسیر حر حریتی و مکاتب کاتبی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرل بنده برشبتله راجع اوله مز زربونلرا سمر ابله مملوک اولاد قیلنور بلا امر فادیلری دخی فدا سنده منطوع اولور و اگر اسیر مز بور مدبر یا خود ام ولد اولوب مستأمن مز بوره مالله بی اقتدا قبل دیو امر ایتمکله آتی مثل قیمنی یا خود زیاده ابله اقتدار ابله استنفاذ ایلسه بونلر اسیر ابله مملوک اولامغه کر کدر که آنلری مولالینه تسلیم و انفاذ ایلسه اول باید مذکور بدن هر بری مأذون و محجور اولوق برابر و امور ایچون فدا سنندن برشبتله کرک مولالری و کرک قبل العتق کند وری اوزره رجوعی غیر متصودر اگر چه محجور اولد قیلنور عدم رجوعی آشکاردر که امر محجور حق مولاسنده عدم الاعتیازدر اما مأذون اولد قیلنور عدم رجوعی آندن ناشیدر که مملوک مرقوم ند مولاسندن خارج و بشقه بد قاهره به داخل اولمغه صورت اباقی کی حکم اذنی باطل و متلاشی اولمشدر یا خود مانحن قیمنده واقع اولان فداء النقس بالمال فصا صندن مال اوزره مصالحه منزله انزال اولمغه صورت مصالحه ده قبل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون و محجور همحال اولدیگی کی مانحن قیمنده دخی همحال قیلنور لکن بعد العتق فادی هر بری اوزره فدا سنی ابله راجع اولور مکر فدا سنی قیمنندن ناسک تغایب ایدر جکلری مقدار دن اکر ابله واقع اوله اولباید انجق قیمنیه رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زربا مدبر وام ولدکی امر لری کندو حقارنده امر مکاتب کی معتبر اولوب امر مکاتب بیان سابق اوزره عند الاطلاق قیمنله مقید اولدیگی کی بونده دخی قیمنله مقید قیلنور و اگر مسئله مر قومه ده مدبر وام ولدکی مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشرا یا خود اقتدا قبل دیو علی الاطلاق امر ایدوب بنم ایچون اشرا و اقتدا قبل دیو قیمنده انجق اولسه دخی اقتداری مثل قیمت یا خود زیاده بسیر ابله واقع اولمش ایسه تمام فدا ابله مولالری اوزره راجع اولوب زیاده فاحشه ابله اولمش ایسه آند منطوع قیلنور زربا آنلر ملک مولالری اوزره باقی اولملاز ابله مولالری بیک فداء ملکی ابله امری اسیر حرک حق نفسنده امری منزله تزیل اولنوب بودخی وجه مشروح اوزره استقرار ماله تکمیل اولنور نکته سنی اولدر که بعد الاسیر فداء اسیر فصا صندن مصالحه منزله اولوب مدبر وام ولدکی جنایتارنده مولالری بیک صلحه امری بنم ایچون دیمکله نفسنه مضاف قیلسه ده قیلماسه ده معتبر اولدیگی کی فدا ده دخی اعتباری مقرر در و اگر مسال مذکوره ده امر و ما مور اختلاف ایدوب امر بن شومقدار ابله فدا بی امر ایتمشدم دیوب ما مور بلکه آندن اکثر شو مقدار ابله امر ایتمشیدیک دیسه قول مع الیمین قول امر ایدوکی بلا خلافتن زربا امر مز بور انجق جهت آمدن مستفاد در که امر بنی بالکلیه انکار ایلسه قول آنک قول ایدوکی حکم لازم الاعتقاددر پس بومقدارنده اقرار و مقدار آخرده انکار ایدکده بته بوبله در و اگر امر اگر چه بن سکا طلب ایلدیک مقدار ابله اقتدای امر ایتمشدم لکن انجق شومقدار اقل ابله اقتدا ایلدیک دیسه بته قول قول امر ایدوکی هویدادر که امر ما مور دن مستقرض مال اولمغه اختلافی مقدار اقرضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینه آنک اوزرینه لازم و مستقرض انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنک قول ایدوکی ظاهر و ساطعدن و اگر اسیر مکاتبک مولاسنی مستأمن مرقومه آتی بنم ایچون بیک در همله اشرا یا خود اقتدا قبل یا خود مالیدن بیک در همله آتی اقتدا قبل دیوب اول دخی امثال امر بنی التزام ایلسه فداء مز بور ابله امره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زربا مکاتب برشبتله امر ایتموب امر دخی بنم ایچون دیمکله عقدی یا خود مالیدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسنی اول ماله ضمان قیمنشدر نظیری شول فضولیدر که خلعه ده و مال اوزره فصا صندن صلحه مالی نفسنه مضاف قبله بونده ضمان مال قیلنور بیگی کی مانحن قیمنده دخی قیلنور مانحن ایچون و مالیدن دیموب همان آتی بیک در همله اقتدا قبل دیمش اولسه نظر اولنور اگر امر و ما مور میانلرنده مخالطه معاملات واریسه بته جواب سابق در کاردر که بینه لرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقرارنده نفسنه اضافی منزله نازل بلکه دخی اقوی ایدوکی آشکاردر و اگر مخالطه لری غیر موجود ایسه فدا سنی تطوعندن معدود قیلنور زربا مولاسنی فدا سنندن برشبتله ضمان اولوب و ضمانته برافطله اشارت دخی ایتموب همان اول مستأمنی اسباب انکساب احسان و ثواب اوزره بطریق المشوره دلالت ایلمشدر کذلک اسیر حر ازار و حر اژدن اولوب امر دخی زوج و زوجة سنی یا بعض اقر بانی

مطلب لا یواخذ الکاتب بضمان
الکفاله قبل عتقه

مطلب الامر بالصالح عن الفصاح

مطلب امر الفصولی بالذم او
الصالح عن الفصاح

یا خود

یا خود شخص اجنبی اولدقده بته تفصیل سابق اوزره عقدی یا مالی نفسنه تسبب ایلدکده ضمان مال قیلنوب عدم نسننده امر و ما مور معانلارنده بر بته مخالط ایسه بته ضمان قیمنغه اوزر بته رجوع اولنور و مخالط دکلرایسه امری همان بطریق المشوره رأی و اشارتدن عبارت اولمغه اوزر بته برشبتله رجوعی مشروح اولنور و اگر اسیر بر طفل صغیر اولوب والدی مستأمن مز بوره سن آتی بنم ایچون یا خود مالیدن اقتدا قبل دیو طلبکار اولسه والدی بوقولنده ضمان مال اولمغه فدا ابله وجه مشروح اوزره کار رجوعی سزاوار اولور و بعد الرجوع والدک اول فدا ابله مال صغیره رجوعی اگر چه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائمه اولمغه جائز و مشروح و عدلر اما بالنظر الی الاستحسان رجوع مز بور باطل و عدلر بونک نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس و استحساندر که والد ولد بته برعورنی تزویج و مهر بته ضمانت مالیدن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولد اوزره رجوعی جائز و شایان کور بلوب بالنظر الی الاستحسان جائز و شایان کور بلنر زربا عادت شایعه اولدر که والدلر بومثلوا مورده مشرعین اولوب رجوعه طامعین اولماز لری وجه محرر صورت فدا ده دخی مقرر در حتی والد قبل اداء الفدا قوت اولسه فدا مذکور ضمانته اعتبار ابله ترکه سنده دین اولوب ما مور اول ترکه دن اخذ بته کسب اقتدار ایدر لکن ورثه والد بعد الایفاء آنکله مال ولد رجوع و آندن استیفا ایدر نظیری مسئله مهر در که والد امر آه ولد بیک مهر بینه ضمانت اولوب قبل اداء قوت اولدقده ترکه سندن ایضا اولنوب صکره ورثه سنی مال ولد دن اخذ و استیفا ایدر بو مسئله لده معنای فقهی اولدر که والد دن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلحه و الاحساندر و تمام صلحه تسلیم و قبضه منوط ایکن قبل التسلیم قوت اولدقده بعد وفاته و اصل اوله جق صلحه سببک حکمنده نظر و امان اولسه تحت وصیته مندرج اوله جتی عیان و وارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانتی اوزره ترکه سندن ایضا و بطلان وصیت اوزره مال ولد دن اخذ و استیفا اولنور و اگر والد اول فدا بی حیاتنده ادا ایدوب حین ادا ده بن بونی صکره ولد اوزره رجوع ایچون ادا ایدو یوم دیو شاهد ایلسه بواشهادی مسئله مهر ده واقع اولان شهادتی کی تصحیح اولنوب آنکله فدا سنی ولد دن استرداد ایدر زربا ذکر اولان عادت شایعه به اعتبار بنم انجق خلافتنه تصریحی بولمغادقده بدیدار اولور و اگر والد مذکور ما مور مز بوره سن آتی اقتدا قبل دیو تنصیب ایدوب امانت ایچون یا مالیدن دیمکله قید و تخصیص ایلسه بوسورتده ما مور ابله مخالطه لری واریسه بو دخی مسئله سابقه مماثلدر که خلطه لری دلیل استقرار اولمغه عقدی نفسنه اضافی منزله نازلدر اما مخالطه لری بوعیبه فدا سنی انجق غلام صغیر اوزره ناخدا اولمغه ما مور کا تابع اولوب والد اوزره مطالبه سنی واقع اولماز زربا والدک ولد صغیری اوزره امری ناخدا اولمغه امر والد ولدک بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ابله متحد در و والد فدا ابله علی وجه الاطلاق امر ایدوب اولو جهله انجق طرف ولدن معبر غیر ضمانت اولدقده امری کندو اوزر بته برشبتله رجوع ما مورنی متضمن اولماز نظیری شول نکاحدر که آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایدو آنده مهر انجق و ادا اوزره لازم اولوب والد اوزره الزام اولماز پس مانحن قیسه دخی قیاس مز بور اوزره توجیه اولنور و اگر حراردن برکنسه اهل حریده اسیر ایکن بر شخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بی اقتدا ابله امر قبل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مز بوره سن آتی بنم ایچون یا خود مالیدن اقتدا قبل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی تقدیر امره قیام ایلسه فداء مز بور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زربا وکیل اول عقصدی یا خود مالی نفسنه مضاف قیلوب منزله مستقرضه ملنزم مال اولمغه مستأمن ما مور آنک اوزر بته راجع اولوب اسیر ابله بینه لرنده هیچ معامله جریان ایلدیکندن رجوعی آنک اوزر بته واقع اولماز لکن وکیل بعد الایفاء اسیر اوزره رجوعه استیفا ایدر کذلک مسئله مرقومه ده وکیل بنم ایچون یا خود مالیدن دیو تقیید ایتموب انجق مستأمنه میانلرنده قیام مخالطه لری بدید اولسه مخالطه لری عقدی یا مالی نفسنه نسبی منزله سنده اولمغه بته وکیل اوزره رجوعی مفید اولور اما بوسورتده مخالط دکلرایسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندر که وکیل همان فلان اقتدا قبل دیو عقدی موکله نسبتله آنک طرفندن معبر ایدوکی متعین و معبر اوزره الزام مال اولمادیگی امر منبندر لکن بوقصد اوزره مستأمن ما مور اول اسیر اوزره راجع اولور که تعبیر وکیل مقام تعبیر بته قائم اولمغه بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سنی اولدر که هر زمانه که وکیل عقدی نفسنه مضاف قبله اسیر موکل مستأمن ما مور ابله عاقد اولوب هر زمانه که وکیل انجق معبر اوله اسیر البته معاقدا اولور نظیری شول کسندر که طرفینو جهدن وکیل خلع قبله وکیل مز بور زوج ایچون ضمانت مال اولور سه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اما ضمانت اولماز سه انجق زوج اوزره راجع اولور علت فارقه سنی نکته سابقه در و اگر اسیر مز بور عهد قن یا خود اینه اولوب بر مستأمنه بی اهل حر بدن

مطلب زوج ولسنه وادی المهره
من ماله لا يرجع علیه
مطلب ضمن مهر امر آه ولسنه
ولت قبل الاداه

اشترا بافتد اقبل دیو امر ایتمکله آئی مثل قیمتی یا خود اقل یا خود اکثر ایله اشترا و افتد اقبلسه حکم مذکور نافذ اولوب
 مملوک مرقوم بوعقد ایله ملک مستأمن اوله جتی هوریدادر زرا اهل حرب احراز ایله مالک اولدوقدن صکره
 مملوک بی اشترا و افتد اقبل دیو امری بطریق المشورة اشتراسته اشارت ایدوکی ظاهر و مستأمن آئی بلامشورة
 اشتراقبلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کی بعد المشورة اشتراقبلسه قدیمه دخی نفسی ایچون مشتری اوله جتی
 باهر در کورمز مبنسکه مملوک مز بوردار اسلامده بولوب آئی برکسناه اشتراقبلسه نفسی ایچون مشتری اوله جفته
 مملوکسه مشورت وعدم مشورتک فرقی بولمادیغی بلامرادر و صورت مفروضهده مشتری مرقوم آئی دار اسلامه
 ایصال ایلدکده مولاسی بخیردر که دیلرسه تمام غنمله اخذ و دیلرسه ترک و اهمال ایدر و اگر مملوک مرقوم بی تقسم
 ایچون اشترا یا خود افتد اقبل دیو امر ایلسه نظر اولنور اگر قیمتی یاغبن یسیر ایله اشترا ایدرسه بنه نظر اولنور
 اگر بو تقدراوزره بی بومملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایدره بورم دیواهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوک حربته
 مقلوب و مشتری تک آتک اوزر بنه سیل تملکی مسلوب اولور زرا مملوک مز بور مشتری مأموری نفسنه نائب قلمشدر
 و شخص آخر آئی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قبلسه البته اشتراستی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه
 حکما بنفسه مباشر عقد منزله نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوک مز بور حکم عقد مذکورده نفسی بنفسه
 مولاسندن اشترا و اعتناق ایلمش کی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوک اوزره ز جوعه قادر در که مملوکی
 امری ایله نفسی ایچون شراسی آئی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کی اولوب آنده مالندن ادا قیلدیغی غنمله اجنبی
 آمر اوزره ز جوعه مقتدر اولدیغی کی بونده دخی مملوک آمر اوزره ز جوعه مقتدر اولور زرا حق نفسنده صحت امری
 ظاهر و اول مالی مأموردن مستقرض کی اولدیغی باهر در لکن بومسئله ده مملوک محررام ولدیا مکتوب یامد بر اولسه اشترا
 ایله نائل عتق اولیه جتی مقرر در زرا اهل حرب احراز ایله اکا مالک اولوب هنوز مولاسی اکا مملکدر
 کورمز مبنسکه حربی آئی اعتناق ایلسه عتقی موجب اولوب یئنده ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی
 واجب اولور پس بولنردن بریسی کرک علی الاطلاق بی اشترا قبل دیسون و کرک علی التعمید بی تقسم ایچون اشترا قبل
 دیسون مأمور مز بور آئی اشترا و دار اسلامه اخراج ایلسه بلاشی ملک مولاسنه رد و ادراج قیلنور زرا امر مولاسی
 بولمادین آئی اشترا ایلمن فداء ملک مولاسنده متبرع اولغله مولاسی اوزره بر شمله راجع اوله مز و اگر مملوک مرقومی
 قیمتی یاغبن یسیر ایله اشترا قبلد قدیمه بی بومملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایدره بورم دیواهل حربه اخبار ایلسه
 بونده مشتری مأمورک مملوکی اوله جتی اشکاردر که مالکی اولان حربی به اخبار ایتمکجه مملوکی نفسی ایچون
 اشترا ممکن اولدیغی بیداردر زرا مملوکی نفس مملوک ایچون شراسی اعتناقی موجب و اعتناقه ولاء مولاسی
 متعاقب و حکم و لانسب کی دار الحریبه دخی ثابت و مترتیبدر و نفس مشتری ایچون شراسی تملک مشتری بی
 مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتمکده مالکندن عیبدی کندو اوزر بنه عتقه و ولایتی کندو به الزامه رضا
 فانت اولور و بلارضا الزام عتق و ولاجائز و ثابت اولماز اما اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه در و اگر مملوک مرقوم
 بی تقسم ایچون اشترا یا خود افتد اقبل دیو امر ایلدکده آئی قیمتندن ناسک تعابن ایتمه جکر کی مرتبه ده اکثر ایله
 اشترا ایدرسه بوضورتده بی بومملوکی نفسی ایچون اشترا ایدره بورم دیواخبار ایلسه دخی بنه مملوک مشتری اوله جتی
 آشکاردر زرا مملوکک اطلاق غن اوزره امری اجنبی آمرک امری کی ایچون قیمتی یا خود زیاده یسیره ایله شریه
 صرف اولنور آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده محالقله امری الغا و کندو نفسی ایچون اشتراسته عطف اولنور
 كذلك مملوک مز بور بی تقسم ایچون بیک در همه اشترا قبل دیو امر و استمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا
 نفسی ایچون بیک در همه بیع ایدیکز دیعکله اهل حرب بیعه اسعاف مراد ایلسه مملوک مز بور بنه آزاد اولور
 زرا بیع مز بور بانفس مملوکک اهل حرب بله مخاطبه سی ایله حاصل کی اعتناق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجهدا
 قبولی لازم اولوب همان بیع مذکور ایله عتقی قائم و بایعته و لاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیک در همه
 بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلسه بونده مملوک مشتری اولوب و مولاسی دیلرسه غنمله استمدادی
 صحیح اولور زرا نفسی ایچون اشتراستی حربی به اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر و اگر خلاف
 امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیک در همه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملترزم اولسه
 بونده اعتقاد بی ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتقی حاصل اولوب کندو ملکینه داخل قیلنور که
 امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراستی منزله نازل اولمشدر اما بی تقسم ایچون دیلدی بکا مقداری
 غنله اشترا قبل دیوش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراستی اهل حرب به اعلامه التزام شرای ایلسه بونده شراسی

قلیل و کثیر نه مقدار غنله حاصل اولمش ایسه بهر حال مملوک مرقوم عتقه نائل اولور زرا امر عام ایله و کینه
 تقویض امور ایدوب اول دخی اشترا له تحصیل مأمور ایلمشدر بنه علیه فداسته ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا
 ما بلخ اوزر بنه رجوعی مشروع کور بولور و صورت مفروضهده قیمت مملوک بیک در همه اولوب بعد الاشترا
 مأمور ایله مقدار فدا ده اختلاف ایدوب مملوک سن بی بشور ز در همه افتد اقبلد بیک دیدکده مأمور دخی
 بلکه ایکی بیک در همه افتد اقبلد دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر مکر مأمور
 اقامت یئنه به سلوک ایلمه زرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی و مملوک آئی منکر در و قول
 مع الیمین قول منکر اولوب یئنه مدعی ز باده اوزره لازم ایدوکی حکم مشهوردر سؤال اولنور سه بیچون مسئله
 مز بوره و کل و مملوک غنمله اختلافی منزله تیزیل و فصل ترا علری یئنلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف
 و تجویب قیلنور جوابده درز که بولنده ایجاب تحالف اقوال ائمه مزه موجب تحالفدر اما قول بی حنیفه
 رضی الله عنیه مخالفی آنددر که امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف و کل و مملوک صورتده
 تحافی ایچون قبل تغیر السلفه ایجاب ایدوب بعد تغیر به حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه
 ما نحن فیهده مقام سلعهده بولنان مملوک عتقه تغیر کدی بیکی بی ایشلدر و اما قول محمد در حد الله تعالی به مخالفتی
 آنددر که امام موسی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اگر چه مسئله و کالتده تحالفه بعد تغیر السلعه دخی اعتبار
 ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتضای ایتمشدر که آنده بعد تحالف عقد سابق فسخ ایدوب
 مملوک سلعه بی قیمتله اخذ ایتمک ممکن ایدوکی اشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور طهر الاقتداسدر که
 مملوک ایچون بعد العتق جانب مأموردن مالیه متعلق برنسته و اصل اوله جتی دکلدر که اوزر بنه آنک قیمتی الزام اولسه
 پس ما نحن فیهده مملوک ایله مأمور شول موجر و مستأجر بمنزله تیزیل قیلنور لکه بعد استیفاء المنفعة مقدار
 اجنده اختلاف ایدر آنده ایجاب تحالف اولنور ایجاب همان قول مع الیمین قول منکر قبل غنله قطع خلاف
 اولدیغی کی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور و بوندن اقدم افایده اولمشدر که مستأمن
 مأمور مملوک مز بور بی نفسی ایچون اشترا قبلدیغی اهل حربه اخبار ایله یعنی عتقه و توبت و لانسب ارضا ایتمکجه
 ملک مشتری زده ممکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکده نصکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام غنمله اخذی ممکن
 اولور لکن بوضورتده مولاسی ایله مشتری مقدار غنله اختلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مشتری قبل غنله
 رفع خلاف اولنور کندک مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلمشدر بی قیمتی ایله اخذ ایدره دم دیوب مشتری
 دخی بلکه بی بی بیک در همه اشترا ایلدکده بیک مثلا و جنس عقدده متازعه ایلسه بونده قول مشتری قبل غنله دفع
 مدافعه اولنور و بیوفضولک قبل اتمامه ایلسه و بعد واقع اولان تفصیل احوالرین و بومسئله مسئله شفه منزله
 اولغله اول بیده اما سایر منزله نفاق و اختلاف ایلدکده احوالرین و طرفین اقامت یئنه ایتمکده ترجیحی خصوصنده
 قول بی یوسف در حجه الله تعالی قول امامیه مخالف ایکن جناب مولانا بیکر کی تصنیفی امام موسی الیه ایله
 مباحه زنده و قوع متافسه هکامنه مصادف اولغله ذکر قولندن معرض و منصرف اولدیغی باب من الفداء فیما
 یصلح و بالایصلح شایسته ذکر و انبیا ایلدکده و اگر رعیت اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بونستامه اولوب عیبدی اهل حربدن
 بنم ایچون یا خود مالندن اشترا قبل دیو امر و تغیر ایلسه نظر اولنور اگر اشتراستی قیمتی یا خود غنن یسیر ایله حاصل
 اولور سه عیدمز بور مولای آمرک بلکه داخل اولور زرا اهل حرب اکا احراز ایله مالک اولنور ایله مولای قدیمک آئی
 اشترا ایله امری اجنبیک امر بنه مماثل و هر بی ایچون قیمتی یاغبن یسیر ایله عتقه متا اولدر و اگر اشتراستی غنن
 فاحش ایله صنادق اولور سه امر مولاسنه مخالف اولغله مشتری آئی نفسی ایچون اشترا قبلدیغی ظاهر اولور
 بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترک و دیلرسه اتمام غنله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه ده
 اشترا ایله امری بنم ایچون یا خود مالندن دیو تفصیل ایلسه بوقولی علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمل
 اولنور مخاطبک بعد المشورة اشتراستی نفسی ایچون واقع اولغله قبل المشورة اشتراستی منزله تیزیل قبل غنله
 اولنور عیدمه جمع تصنیفاتی عقید و کتب اولنور نظری اولدر که برکسناه آخره سن قیلاک عید بی اشترا قبل دیو
 امر و تغیر ایدوب بنم ایچون یا مالندن دیعکله تغیر ایلمه البته امری مشورته صرف اولنور بویکله عطف اولنور
 اما بنم ایچون یا مالندن اشترا قبل دیو امری بشقه در لکن بنم ایچون دیلدی بکا مقدار ایله اشترا قبل دیو
 علی وجه العموم تقویض خصوص الخیش اولسه بونده هزاره مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراستی مولاسنه
 مخصوص اولور بوضورتده آنز و مأمور مقدار غنله تحالف ایلمشدر اول تحالف ایدوب بعد تحالف

آمر عبدی مشتری به مشتری دخی قبض ایلدیگی ثمنی آمره و دایله فسخ تصرف ایدرز ز بر حکم تحالفده
وکیل ابله موکل ثمنه اختلاف ایلین بایع مشتری منزله نازل لررد ایجق مسئله وکالسته موکل علم اوزره
تخلیف اولنور که عین اکا فعل غیر اوزره تکلیف اولمشدر و عینده تخلیف موکل تقدیم اولنور که
موکل مقام مشتریده مقیدر و امام ابو یوسف رجه الله تعالی نك قول اخیرنده عین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رجه الله تعالی نك مذهب مستقیمدر و بزبوجت لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیگ
واکر مسئله هر قومه ده آمره و امور اقامت یندیبه ایتدار ایلسدل ما مور مثبت زباده اولغله آنک یننه سی
تر جیمه سزاوار اولورو اکر مسئله مزبوره ده امر قبل اختلاف اول عبدی آزاد ایش اواسه اعتققی ملکنه
تعلق ایتکله عبد مرقوم حر یتله زمراد اولور و بعد لاتفاق مباشرت زرع و تحالف اولدقننده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر و یند یننه مشتری قیلنوب ایجاب تحالف اولنماز و قول محمد رجه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بوضورنده دخی تخلف ایلز و اما عین مشار الیمما رجه الله تعالی علیه ملک اختلاف
مذکور لری بایع مشتری صلغه لری محتمل فسخ عقد اولماق اوزره متغیر اولدقننده مقررده مقدار ثمنه
اختلاف ایلدیگری مسئله ده جاری اولان اختلاف اولدقننده ظهور ایشدر و اکر بحر ایله بر مکتب اسیر اولوب
اینگیسی بردن ایشا قله بر مستأمنه بزى اشترا قبل دیو امر واطلاق اعلیله مستأمن اشترا یتله ایش یتله
درهمنی دفع و انفاق ایلسه فداء مزبور ایگیسیک بردن اوزر یتله الزام و دیت حر ایلله قیمت مکتب اوزره تصدیق
صکره حصه دیتله حر اوزره و حصه قیمتله مکتب اوزره رجوع و التحاق ایدرز بر بیان سابق اوزره حری
مقدار دخی یاخود اقل ایله و مکتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قبلده اوزر یتله تمام ثمنه صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء خرده دینی و فداء مکتبده قیمتی معتبردر بس فدایی ایگیسینه بردن بتلخیص
نسبت قلد قده هر بر یتله بدل نفسی اعتبار ایله ایگیسی اوزره صحت اولنور و علی هذا مسئله مرقومه ده قیمت
مکتب بیک درهم ایکن ایگیسی اون بش بیک درهمه افتد قیلش اولسه بوضورنده هر بر یتله بدل نفسند ناسک
تغای ایشه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا ایش اولغله فدا سی هر بری اوزره ایجق مقدار بدل نفسی ایلر رجوعی
مستوجب ایدوکی هو یتدادر بناء علیه حر اوزره رجوعی تمام دخی اولان اون بیک درهمه واقع اولوب مکتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیک درهم اوزره مقدار تغای ناس اولان زباده بیره بی ضم یتله راجع اولور ز بر قریب بیان ایلدیگ که
طریق معرفت قیمت ایجق ظن و تخمیندن بس مقدار تغای ناس اولنایدی عفو و ایجق امر مستیمندر و اکر مسئله
مفروضه ده بزى دبلد بیک مقداری مال الله اقتدا قبل دیو امر و تعظیم ایش اولوب مستأمن مأمور دخی فذالری
بکرمی بیک درهمه تنظیم ایلسه بوضورنده قیمت مکتب مثلاً بیک درهم ایلد مقدار دیتله اون بیک درهمه
بالغ اولغله فدا لری اولان بکرمی بیک درهم اون بر سهیم اوزره تقسیم اولوب قیمت مکتب ایکی بیک درهم ایلد
مقدار دیتله اون ایکی بیک درهمه بالغ اولوب ایکی بیک اون ایکی بیکدن برسدس اولغله تقسیم فدا لری الی سهیم
اوزره سهیم اولنور و علی کلا التقدير بس سهم دیتله حر اوزره راجع و سهم قیمتله مکتب راجع اولور ایکن مکتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفه رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کا بنده واقع اولوب عند محمد رجه الله تعالی حال
کابنده ایجق مقدار قیمتی و زباده مقدار تغای ناشله راجع و بونلردن زباده ایلله عقد نکره مراجع اولور که
بوزباده بی التزامه التزام ضمان کفالت کبی متبر عذر و بومشله نك نظیری قریباً تقریر اولندی لکن مسئله
مفروضه ده بعد وصول دارالاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه عینه قیام ایدوب ایگیسی بردن نالی وجه الاتفاق سن بزى
برشمله اقتدا ایلدیگ بلکه اهل حرب بزى سکا هه ایلد لری یاخود اهل حرب بطلدن بزى بمرقه ایدوب اخراج
ایلدیگ دیو ادعا اولدیگی بلکه سزى بکرمی بیک درهمه اقتدا ایلدیم دیو دفع مدعا ایلسه اولنایدی قول مع العین
قول خر و مکتب ایدوکی هو یتدادر ز بر مأمور کیند و نفسی ایچون آنلرک ذبنده بر مسئله ادعاء دینه ایتدار ایلدیگی
اول سنی انکار ایشدر و بینه دخی علم اوزره واقع اولور که استیلا فلیرین فعل مأمور موجب و مستحب اولمشدر
و نفسی بینه نکل اولدرسه فدادن خصه سی ایجق آنک اوزر یتله الزام اولنور که نکول ثمن اقرار ایلکل مقررده
اولغله حکمی حق ناکلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بوضورنده خر مد کور عین ایدوب مکتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اضل یاخود بعد الانکار اقرار ایش اولسه اول مکتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستفرا اولوب علی قول محمد رجه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کابنده مؤاخذه سنه ایتدار و زباده ایلله
مؤاخذه سی ایجق عقندن صکره تجویز و اعتبار اولنور و علی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصه فدایی

حال کا بنده بالغاً مبلغ اوزر یتله دن لازم الادا اولغله اولنایدی مولا سنیک تصدیق و نکذ یتله اعتبار اولنماز بوب
تمام حصه ایله اوزر یتله قضا اولنور بوضورنده اول مکتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولا سی
مستأمن مأموری تصدیق ایش ایلد ایچون بیع مکتب لازم اولور مکر مولا سی اداسنی ملتزم اوله
ذیرا فداء مرقوم حق مولا سنی تصدیقده دن ظاهر الزوم اولمشدر و ککر نکذ ایش ایلد
یتله نظر اولنور اکر مکتب الی الا ن فدا سندن رشیدی ادا و تجمل ایش ایلد بعد الحزمطالیه فدایی عقته ذک
بالکله ایهال و تعطیل اولنور و اکر بر مقدار بی ادا ده استیجاب ایش ایلد مقدار مرقومی محاسبه ایدخال
و باقیسی عقته ذک تاخر و ایهال اولنور ز برفداء مزبور اکر چه اقرار ایله اوزر یتله دن واجب اولمشدر لکن سبب
و جوبی تجاریدن عدولتیمان فداء نفسی اولغله بعد الحزم عند ابی حنیفه رضی الله عنه عقندن اقدم مطالبه سی
مستوجب اولماز نظیری شول مکتب ایدر که حر اوزره خطا جنایت نفسی اقرار ایدوب اوزر یتله کند و قیمتی
ادایله فضا اولنورده نصکره قبل الاداء عجزی دیدار اوله و شول مکتب ایدر که اوزر یتله و جوب قصاص استقرار
ایچون قصاصدن مان اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بوضورنده علی قول ابی حنیفه
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز و سزاوار اولماز اعلی قول محمد رجه الله تعالی مکتب اوزره حال کابنده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد الحزم دخی بیعی مشروع اولغله کرک صورتین مزبور یتله و کرک صورت فدا ده
مولا سنیک تصدیق و نکذ یتله اعتبار اولنماز بوب همان عینه شروع اولنور و اکر بر مد بر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولاری بر مستأمنه فدا لری ایله امری ایدوب اولدی تنظیم امره تدبیر ایلد کد نصکره امر و مأمور اصل فدا ده
یاخود مقدار فدا ده اختلاف ایلد بونده قول قول آمر و یننه مأمور ایدوکی بلا خلافدر ز بر اهل حرب
احراز ایله مدبر و ام ولد مالک اولدقنندن حاصل اختلاف لری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دیت اصل
سینه یاخود مقدار سینه اختلافه راجع اولغله قول قول منکر و یتله مدعی ایدوکی ظاهر و لامع اولور اما اسیر
مزبور عقندن اولدقنده جواب مسئله بشقه در که آده اهل حرب احراز ایله اکا مالک اولدقننده نصکره عبد مرقوم مأمورک
مباشرت ایلدیگی عقد ایله و مباشرت ایلدیگی و صفله ملک مولا سنی عودت ایدر بس اولنایدی بین الامر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار ایلدیه اختلاف لری واقع اولدقنده فصل زاعلی مخالفه راجع اولور و اکر بکسینه نك
عبدی اسیر اولوب رشخص ایچنی دخی بر مستأمنه اول عبدی اهل حریدن بنم ایچون با مالندن اشترا قبل دیو امر و تعظیم
ایلسه عبد مرقوم بعد اشترا مالک آمده تقریر اولنور ز بر اهل حرب احراز ایله اکا مالک اولدقننده نصکره آمر مرقوم ائی
مولای حریدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا لره و کالتنی تکمیل ایشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب و تحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمه عبدی ایدر و ملک قدیمه تجویز ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده ید و کلبده ایکن ظفر باب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصوصتی بی اری ایدر که ثمنه حق ایدر
عقد و کلبه ظاهر اولغله وکیل منزله شیعده اولدقنندن حضور موکل مشظر اولوب همان ید و کلبدن اخذ ملکنه
فادرا اولور و اکر ایچنی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قبل دیو امر واطلاق ایش ایلد بقریب بیان
ایلدیگ که امر مرقوم مشورتدن عدولنوب اشترا مخاطب نفسی ایچون واقع اولغله ملک مشتری به اتصالی ایدر
بوضورنده مولای قدیمی دیلرسه ثمنه اخذ ایجق ید مشتریدن التحاق ایدر و اکر ایچنی مذکور مستأمن مأموره
بیک درهم کوسرتوب اول عبدی شویک درهمه اشترا قبل دیو امر و تعظیم ایلسه اولنایدی دراهم مشار الیمما بی
ید مأموره تسلیم و عدم تسلیم اعتبار اولنماز بوب همان بعد اشترا مالک آمده تقریر اولنور ز بر عقدی اشارتله مال
نفسه نسبتی کاتبه یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزله نازل و مال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمیده داخلدر و هر موضعه ده که شرا مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن اید نیجه ذک حبس عبده فادرا اولور که وکیل و موکل ینلرنده حکم شرعی
بویله ایدوکی مشهوردر و علی هذا عبده مزبور ید مأمورده قبل الحیس بالعبد الحیس هالک اولسه اول زمانده
حال مأمور حال و کلبه بر ابلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر و اکر بر مکتب عبدی اسیر اولوب دارالحر یتله
کسب اموال ایلد کدن صکره حر بی اولان مولا سندن علی وجه الامرا عجمه فرار ایدوب مالی ایله بر خر و ج
دارالاسلامه استیجاب ایلد کده مسلمین آتی و مالی اخذ و استحصال ایلد کدن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشی اخذ عبده فادرا اولوب مالندن رشیدی مطالبه به مقدار اوله مزاکر چه علی وجه المراجعة خروجی عققی

موجب ایدی لکن حق مولای قدیمه زبات عدم عتقی مستوجب اولشد که مولای قدیم عبد ماسوری ملک
 حربیدن خروج اوزره دار اسلامه واجد اولدقدہ آتی ملک قدیمه حق افاده سی ثابت و متبرک و اما حربیدن
 ملک قدیمی اولان عبد اشعه در که عبد مزبور مذکور اولوب اطریق المراسم دار اسلامه داخل اولدقدہ آندہ
 حربیدن عیبری بروردن حق عبر حاصل و حق حربی دار اسلامه خروج جندن صکره باطل اولشد اما ما نحن فیہ
 بعد الخروج حق مولای قدیمه زبات واجب اولغله خروجی عتقی موجب اولما مشدر و اولنابده صدینہ
 وصولی قبل القسمه خیمده ایکن وصولی مزلنه نازل اولغله اخذ صدینہ نجایا و اصل قبلنور لکن اخراج
 ایلدکی مالندہ مولای قدیمک حق ظاهر اولما مقله آندن رشیدی خذہ قادر اوله مزبور اول مالی کند و ملکندہ
 ایکن کسب ایجاب ملک حریدہ اکتساب ایکن مال حربی اولشد و مال حربی دار اسلامه بدو بانوب اولن مال
 امان مسلمین شامل اولدقدہ عندانی حقیقه رضی الله عنه نس حربی کی بلائحه من فی عامہ مسلمینہ داخل
 قبلنور و عند محمد رحه الله تعالی مال مزبور ما شراحت اولان مسلمینہ تصدص او نور و پور و اینده تحس
 اولمتنی دخی تصدص ایستدر و بز اول کل کابده باب من یکون آمننا من غیر ان یؤمنہ اهل الاسلام اثنا عشر
 بیان ایلدک که حربی داریمزه بلا امان داخل اولوب آتی رسوله اخذ ایلدکده عند محمد رحه الله تعالی
 و عندانی یوسف رحه الله تعالی حربی مرقومہ اخذ ایلن مسلمینہ و فی خاص قبلنور قد صکره تحس و عدم
 تحسینده ایکی روایت نمایان اولشد اس روایتین مزبور تیر مالندہ دخی حربان ایدر و پور مجلدہ تصدص
 اولن روایت عمل برله تحسینی تصدص اولدقدہ ماتی مباشرت اولان مسلمینہ تحس اولنور و اگر عبد قدیمی
 دار اسلامه خروجندہ اخذ ایلن مولای قدیمی اولسه قول محمد رحه الله تعالی اوزره بوضورت صورت سابقه
 مساوی و مولای قدیمی صدیقی مجانا و ماتی بعد القیمس یا خود بلا تحسین تحسوی اولور و عندانی حقیقه رضی الله
 عنه اگر چه صدیقی مجانا و بلا تحسین اخذ و استفساده ایل ملک قدیمه اعطه ایدر اما حق مالده ساز مسلمینہ
 هتجال اولغله مالی فی عامہ مسلمینده اذخال اولنور و اگر عبد معهود مولای حربی ایچون قصد تجارت و وزره
 اول مالله برابر دار اسلامه امانه ورود ایلش اولسه مولای قدیمی ایچون عبد اوزره دخی سبیل تعرضی مسدود اولور
 ز را ملک حربی آندن زائل اولمشدر حتی اول عبدی مولای حربی دار اسلامه امانه اخرج ایلش اولدکه
 مولای قدیمی اخذ عسده و اصل اوله مزبور عبد امانه بنفسه خارج اولدقدہ دخی متوصل اوله مزبور عبد
 مرقوم مسل اولوب اوزرده ملک حربی مستقیم اولق اوزره دار الحربه رجوعه رخعت متعذر اولغله کر کدر که
 امام المسلمین آتی بیعه اقدام و معنی یدنده بولنسان مالله برابر مولای حربی کسب کلوب اخذ اید مجبده دت توفیقه
 اهتمام ایلده ز را حکم امان حربینک بومالرتده نمایان اولشد بوضورده بعد بیع الامام مولای قدیمی مشریدن
 ثمنه اخذنی التزام ایلسه اخذ ایله قضی المرام اوله من که عبدک داریمزه دخواند مولای قدیمک حق اخذنی
 ثابت اولد بقتلن بعد البیع ید مشریدن دخی مثبت اولما نظیری شول عبددر که بعد الاسره مولای حربی بیسی
 اسلام یا خود ذمتی قبولدن صکره اول عبدی مسلم آخه بیع ایلده و اگر مسئله مرقومه ده عبد ماسوره دیر ایلسه
 بوضورده علی وجه المرامه خروجی علی وجه الامان خروجی ایله رار و علی کلا التقدرین عبد و مال مکسوی
 بالتمام مولای قدیمه بلا شی رد و تسلیم اولمتق مقرر در که مدبر احرار مشرکینک ملکنندن خارج اولد بقتلن
 اول مالی اکتسابی ملکندہ ایکن واقع اولمشدر و ملک اصل موجب ملک کسب اید و کی ظاهر و شایعدر لکن
 بوضورده کسی تجارتدن یا خود اهل حربک هتسه لردن پیدا اولش ایسه عدم تحسینی هو یدادر که مال مزبور
 یدنده لاعلی وجه الفهر حاصل اولغله حکم عتیمده داخل اولما اما اهل حربک طب خاطر لری بولنمادین اخذ
 و انتهاب ایلش ایسه و جوب تحسینی بی اربایدن که اخذنی طریق قهر ایله صورتیاب اولشد و بز حکمی باب المسلم
 یخرج من دار الحرب و مقله مال اثنا عشره دار الحربه بدن مالله خارج اولان حر ماسور حقتده بیان ایلدک
 و حکم مذکور مدبرده دخی حربان ایدر ایچون مسئله سابقه ده باقی بعد الخمس حر ماسوره ستالم اولوب بولنده
 مدبر اهل قملک اولما مقله مقامه مولای قلم قبلنور و اگر بر مسلک جاریه مسلمه سی اسیر اولوب دار الحربه زندان
 یا خود زوج حربینندن بر قایج اولادی ظهور ایلدکد نصکره کند و اولاد کباری بالافتاق مولای حربی بیسی
 علی وجه المرامه یا خود کند و علی وجه المرامه و اولاد صغاری علی وجه التسابعه دار اسلامه خروج ایلدک
 مسلمین جله سنی اخذ ایله کسب ضرور ایلسه لکن دوی و اولادی فی مسلمینده مسطور قلته بوضورده مولای
 قدیمی قبل القسمه حاضر اولورسه کند و بی و اولاد بی بلا شی اخذہ قادر اولور اما عند القسمه حاضر اولورسه

ایچون صاحب سهمک سهینه تعیین اولندیغی هتکلمده معتبر اولان قیتی ایله اخذہ مقتدر اولور ز را اولادی
 اجزاء نفسندن عد اولغله مولای قدیمک نفسنده واقع اولان حق باعتبار الجزیه اولاد ندہ دخی واقعدر
 و حق مزبور علی وجه المرامه خروجندن متوقع اولان ثبوت حربی بیسیه دخی مانعدر اما کسی بشقه در که
 کسی عین وجودندن متولد اولما مقله آندہ حق مولای قدیمی ثابت و متاید اولوب بلکه مال حربی اولغله
 فی مسلمینده داخل و متمد قبلنور و اگر جاریه مرقومه اولاد بده راز دار اسلامه امانه دخول ایلش اولسه ل
 مولای قدیمی ایچون کرک نفسی و کرک اولاد صغار و کباری اوزره سبیل وصول اولما لکن جاریه مرقومه مسلمه
 اولوب اولادی کاتب مسلمین اولمربله کر کدر که امام جله سنی مسلمینہ بیع و تسلیم و غنم لری مولای حربی بیسی
 کلوب اخذ ایدنجی دت توفیقه حکم امانی تخیم ایلده امام مسئله مذکورده جاریه مزبوره مدبره بولنسه بوضورده
 علی وجه المرامه و علی وجه الامان خروجندن اعتبار اولما یوب علی کل حال جله سنی مولای قدیمه
 رد و تسلیم ایدر اولنور ز را مدبره دن اسرایله ملک مولای زائل اولوب و اولاد مدبره دخی مدبره اولمربله
 ملک حریدہ داخل اولما مشدر و الله اعلم بالصواب

باب المفساده بالاساری او غیرهم من الاموال * یعنی اسراء مسلمین اسراء مشرکینله یا خود کراع و سلاحه
 یا خود سار مالله مفادات و مبادله فی تفصیلده باب دفن الدلر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالی بد فائق لطفه
 یوم الحشر و القرار دیر که اهل حرب اسراء مسلمین مالله مبادله به فایع ایکن مسلمین حقیقینده کراع و سلاحه
 و اسراء مشرکینله مبادله لری واسع کورینرز را اهل حرب به اعطاء مالله و اصل اولان منافع اسراء مشرکین کی
 اهل قتال و کراع و سلاح کی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ایدوی ظاهر و شایعدر کورمز بیسنکه
 اهل حرب به تجارت ایچون حل اموال مشروع ایکن تجارت ایچون حل سبی و حل کراع و سلاح حرام و ممنوعدر
 اما مالله مبادله به راضی اولوب ایچون کراع و سلاحه مبادله به راضی اولسه ل حق مسلمینده اسراء مشرکینله
 مبادله لری مشروع و مرضی کورینرز را اهل حرب به اعطاء کراع و سلاح اعطاء اهل قتالندن ایهون ایدوی
 امر میندر کورمز بیسنکه حق مسلمینده عند القدرة قتل مقاتلری واجب ایکن ید زند بولنسان کراع
 و سلاح لری قصد اسراء ایله اتلاف ایلک غیر واجبدر اما کراع و سلاحه دخی راغب اولوب ایچون اسراء
 مشرکینله مبادله به طالب اولورسه بوضورده اسراء بده دخی مبادله ایلک جائز و مناسب کور بیلور لکن مالله
 مفاداته راغب اولدقلرنده مال قلبه قانع اولوب بیت مال المسلمینہ مورث اتلاف کللی اوله حق رتبهده مال عظیمه
 طامع اولسه ل بوضورده دخی بدون المال اسراء مشرکینله مبادله واسع کور بیلور ز را ذکرا اولن بصورت حالت
 ضرورت اولوب و حال ضرورده مسلمینہ تحصیل منفعت مال ایچون بو کابدن باب من الفداء اثنا عشره سبقت ایدن
 روایت اوزره مشرکیندن اخذ اموال الله اسرارین مبادله قلمی حلال اولدقدہ مانحن فیہ کی مسلمینک محتاج اولدقلری
 مالی بدلنده ایضا ایچون اسرائیله مبادله بالاولوبه استحلال اولنور و اگر اهل حربیدن بر جاعت تنظیم مصلحت
 صلح و مفادات ایچون دار الحربه بولنسان عسکر اسلامدن استیان و استیجاب نلرنده بزره نفوس و اموال اوزره
 و کتور دیکین اسرارین اوزره امان و بریکزدیون تفصیل و بیان ایلدکلرنده مسلمین دخی اولوجهله اعطاء امان
 ایستلرا ایکن ینلرنده تنظیم صلح و مفادات صورتیبر امکان اولما مقله رجوع دارلرینه عطف عنان ایلدک کدر که
 اسراء مسلمیندن بر قرا د ایله عودت لرنده مسا عدده مسلمین ارزان قیلمايه و قد بینا هذا الحكم فيما اذا استامنوا
 الی دار الاسلام فکذلک اذا استامنوا الی العسکر فی دار الحرب یعنی بز حکمی اهل حرب خصوص
 مذکور ایله دار اسلامه خروج ایچون استیجاب نلرنده بیان ایلدک بیس دار الحربه بولنسان عسکره خروج ایچون
 استیجاب نلری دخی بیسان سنا بق ایله بیاندر مترجم قهر در که عندیمزده موجود اولان بیسخه لرده عباره کتاب
 وجه محرم اوزره در لکن حکم مذکور فاصله باب واحد ایله سبقت ایلدن باب من الفداء اثنا عشره قال و اذا جاء
 رسول ملکهم عنوانی ایله دار الحربه بولنسان عسکره خروج ایچون استیجاب نلرنده شرح و بیان اولمشدر
 و دار اسلامه استیجاب لری هنوز تفصیل مشروح اوزره بر مجلد ده ذکر و اعلان اولما مشدر بیس حق تعبیر
 و قد بینا هذا الحكم فيما اذا استامنوا الی العسکر فی دار الحرب فکذلک اذا استامنوا الی دار الاسلام لغضی ایله
 تقریر ایلدکدر و بومثالو قصور غلط کتابه جل اولمتق اگر چه مشهوردر لکن اصل کتابه نظر اولنسه عباره
 مذکورده تک ماقبل و مابعدی سباق غلط اوزره طاری اولغله اصل کتابده یا خود بز فهم عاجزانه مزده خلل
 وار ایدوی شهنه دن عار یدر انتهی لکن مسئله مفروضه ده مسلمین یا خود اهل ذمتدن اسیر ایلدکلری احرار

و حراری بدزدن بجایا اخذند ابتداء اولتوب اول باده رضا وعدم رضای نه اعتبار و انماز که حبس احرارده
 ظالمین اولدقلری آشکار در کذلک مدبر و کتاب وام ولد مثلواهل حرک اسر و احرار از ایله مالک اولیه جقلری
 اسیر لری بدزدن بجایا اخذ ایله تدبیر اولدور اما عبید مسلمین و جوارزی مسلمانان اولان اسیر لری کر کدر که اعطاء
 قیتمه بدزدن اخذ ایلک تدبیر اولنه زیرا آنله احرار ایله مالک اولدقلری عیان او اوب بزخی ماللری اوزره اعطاء
 امان ایتمشیدیک پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده بره آنله استخفاف و استهانتلری باندله اهل حربه رخصت
 امر معتذر و وفاء امان دخی اوزریمزه واجب و متقرر اولغله رعایت طرفین همان مذکور بی بدزدن اخذ و قیتملری
 اعطایه منحصر در و بعد الاخذ دار اسلامه اخراج ایلد کلرند مولاری دبلسه اول قیتمله اخذ و اصل اولور
 ز بر اخذ عسکر دخی اول قیتمله حاصل اولشدر اما اهل حرب بلا امان کلکله مسلمین اسراء مزبور بی بدزدن
 بطریق الفهر اخذلنده حکم مسئله مذکوره مغایر در که آنده مولالری بچون قبل القسمة حق اخذ لری ظاهر در
 کذلک اهل حرب ممالیک مرقومینه برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولملری به بدزدن صکره
 مولاری حاضر اولسه بنه حکم مسئله مذکوره مغایر در که بونده بد مشتیدن قیتمله اخذ دخی قادر کلر در
 زیرا بصورتده ممالیک مرقومین داریمزه داخل اولدقلرند مولاری ایچون حق اخذ لری غیر حاصل ایدی
 پس صکره دن ملک آخره انتقالله محض اولماز اما ما نحن قهده داریمزه داخل اولدقلرند مولاری ایچون حق
 اخذ لری حاصل اولغله ذکر ی سبقت ایلین بر مسلم امانله دار الحربه واروب مزبور بی اشتراک اخراج ایلک منزلته
 نازل قبلنوروا کر مسئله مفروضه ده اهل حرب معسکر دن قصد رجوع ایلد کلرند ممالیک مذکور بی عندلنده
 حاضر اولدوب آنلری بر موضعه اخفا و اوزر لری نه تعیین مستحفظین ایلد کلر لری ظاهر اولسه نظرا و انور اکر اول
 موضعه مسلمین غیر تعیین ایلسه لری بود دخی صورت سابقه ایله برابر ممالیک مرقومین بدزدن اخذ اوانوب قیتملری
 اعطاء اولغله امر مقرر در زرا اهل حرب ماملرینه واصلین اولد قیتمله حکم اما تمیزده داخل در و دخول امان بجایا
 اخذ ملکر بنه مانع ایدوکی نمایاندر و اکر اول موضع ماملرینه واصلین اولد قیتمله حکم اما تمیزده داخل در و دخول امان بجایا
 بر سر به کیدوب اول ممالیکه ظفر یاب اولسه لری اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین و قیتملرند بر شیبی طلیده
 سبیل اولد بیخی بن ارتبایدن زرا ماملرینه واصلین اولدقلرند مینه اولان حکم امان نهایته واصل او اوب
 اول ممالیکه اصابت قوم محاربتیک بدزدن حاصل اولغله اصابت مرقومه اهل حرب امانله ورودلندن اقدام
 حاصل اولان اصابت حکمینه داخل اولشدر بصورتده ممالیک مرقومین دار اسلامه اخراج اولدقلرند مولاری
 حاضر اولسه لری قبل القسمة بلا شیء و بعد القسمة دبلر لسه قیتملری ایله اخذلنده قادر اولورلر و اکر مسئله مرقومه ده
 ذکر اولان ممالیک مسلمینی ماله مفادات اوزره مصالحه صورت پذیرا ختام اولدقلرند صکره مسلمین بر سر به واروب
 اخفا قیتملر لری موضعتدن مزبور بی اخذ ایله تحصیل نام و کام ایلسه لری نظر اولنور اکر موضع مرقومه
 اهل حرب غیر تعیین ایلسه لری امر اوزره وفاء صلحه اعطاء مال ایجاب و تعیین اولنور و اکر تعیین ایلسه لری مصالحه
 سابقه مز منقض اولغله اعطاء مال اسقاط و تسکین اولنور زرا حکم اما تمیز منعه مسلمینده بولنانله شامل و منعه
 اهل حربده بولنانله غیر متناول اولغله منعه اهل حربده بولنایوب مثلاً قرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین
 منعه مسلمینده حاضر بن اولان اهل حرب بکل بدزدنده حاضر منزلته نازل و منعه اهل حربده بولنان اسراء مسلمین
 قبل الاستیجان ایدی اهل حربده حاصل موقعتده حاصل قیتملر پس ما نحن قهده ممالیک مزبور بی منعه اهل
 حربدن بطریق الفهر المباح اخذ ایله مسلمین نائل مرام اولدقلرند اوزر لری نه مال موعوددن بر شیبی اداری الزام
 اولماز که اولانده حکم صلحه اول ممالیکدن بر شیبی بزه تسلیمه قادر اولدوب بلکه تسلیمدن عجز لری ظاهر اولغله
 انتقاض صلح سابق تجلی و باهر اولشدر لکن سر به مرقومه نیک مزبور بی اخذ و استخلاص لری مفادات ایچون
 امانله مسلمینه وارد اولان اهل حرب منعه ندغی واقع اولدی بوقسه موضع آخر دغی معلوم الوقوع اولدوب
 اهل حرب دخی بزرا آنلری برابر کتور مشبک بدیمزدن اخذ ایلد بلر دیو دعوا به شروع ایلسه لری اولانده قول
 مجرذ لری مسبوع اولماز که بولنایوب خلاف ظاهر اولان امری دعوی و ختمنده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا
 ایتملریه بلا حجه قبل قوللری استدعا اولماز اما ایکی رجل یا خود بر رجل و ایکی امرأه ایله اقامت بینته عازم اولور لسه
 بصورتده ثابت باسینه ثابت بالمعنیته حکمینه اولغله مال موعودی آنله تسلیم ایلک لازم اولور و اکر اسراء
 مزبور ندن ایکی حرا اولان کسینه شهادت مزبوره به قیام ایلسه لری شهادت لری تمهتدن عاریه اولغله قبول التزام
 اولنور و اکر شهادت ایچوب انجستی ایچلرند بعضیلری بزرا اهل حربله برابر کیشیدیک دیو اقرار و بعضیلری

بو خبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیاس اهل حرب مال فدادن بر شیبی سزاوار اولماق در که اقرار ایدنلر
 اقرار لریه امیر و مسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایلده جکلر در و بر کسینه نیک اقراری آخرین اوزره حجت اولد بیخی
 مشهور انا مدبر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلر اقرار لری نفسی اوزره جائز و رفیق لری اوزره غیر جائز
 کور یلوب اقرار بعضی اقرار جبعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصه مقر بن اهل حرب به اعطاء و احسان
 اولنور نیکه سی اولدر که اسراء مزبور بن اهل حربله برابر کیش اولسو نلر اولسونلر الحاله هنده اخذ مسلمینه
 اسردن میرا اولملریه اقرار لری تمهتدن معرادر و اقرار لری ایدی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بولنایوب
 اقرار بالید اقرار بارق حکمینه ملتخدر و مجهول الحال اولان کسینه نیک نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولد بیخی کی
 حق یدده مجهول الحال اولان کسینه نیک دخی غیر ایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی صحیح اولنور کذلک
 اسراء نفسندن تعبیره قادر اولان اطفال صغار بلا بون برابر بولنسه لری آنلرک نفسلری اوزره رقله اقراری
 معتبر اولد بیخی کی ید ایلده دخی معتبر اولور اما بونیندن بر سی عندنده حاضر ایلسه اول تصدیق ایتمکده صینک
 اقرار مشرعی تحقیق اولماز که بصورتده ید ابونی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون
 نفسی اوزره اقرار ید ایلسه اعتبار اولماز و اکر اسراء نسا و صبیان بزرا کتور نلر اهل حربدن شوطانقه ایدی
 دیو اقراره مبادرت ایدوب رجالدن ایکی شاهد دخی کتور نلر بونلر دکل بلکه اهل حربدن طائفه دیگر ایدلر دیو
 شهادت ایلسه لری بصورتده شهادتله عمل اولی واجلد که شهادت عامه ناسه متعددی حجت حکمینه ظاهره
 و اقرار مقرر اوزره مقصور بر حجت قاصره در وهما اقرار ایتملرک حقلرند شهادت مزبوره ایله قضا واجب و محقق
 اولغله قضا مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعد التکذیب آنک اقراری حق نفسنده
 دخی اعتبار و تصویب اولماز ایکن غیر اوزره تسلیم فدا سنی موجب اولقیده نیجه قبول و تقریب اولنور و اکر
 اهل حربدن بر طائفه امانله کلوب فداء اسراء اوزره مصالحه بی اکیالدن صکره اهل حربدن طائفه دیگر
 بلا امان ورود ایدوب اسراء بونلر احضار و ایصال ایتمکله مسلمین بدزدن اسراء بی تخلص و اموال و نفوسلر
 اخذ و اغتنام ایلد کلرند بزرا طائفه اولی ایله برابر ایدیک حفظ اسراء ایچون بزرا تخلیف ایتملر ایدی دیو دعوا به
 قیام ایلسه لری اولساده تصدیق لریته اقدام اولماز زرا شهادت ظاهره خلافی ادعا بره مسلمین اوزره تسلیم فدا
 و دغوس و اموال لری الزام ایتمکی استدعا ایتملریه قوللری بلا حجه قبوله سزا کور بلین و مسلمینه مصابری
 سالم او اوب هیچ بر طائفه به ادایه فدا لازم اولماز و اکر اهل حرب مسلمینه ارسال یغما ایدوب اسراء مشرکینی
 اسراء مسلمینه رجال لری رجال و نسا لری نسا و صبیان لری صبیان ایله مبادله ایلده جکلر بن اعلام ایتملر بله
 مسلمین دخی اظهار رضای بره تمهت مراملر بن التزام ایلد کلرند صکره کتور دکلری اسراء ایچو احرار و مدبر بن
 و مکاتبین و امهات اولاد مثلاً و اخذ و احرار ایله مالک اولیه جقلری طویقندن ایدوکی نمایان اولغله اسراء مسلمین
 اول اسراء بی بدزدن بجایا اخذ دامن در میان اولسه بوقل جائز و شایان کور بولور زرا اهل حرب آنله مالک
 اولماغله حبس لرنده ظالمدر و بزباندفاعت بیان ایلدیک که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائز و اول امانه و فاعبر
 لازمدر کور مزبسنکه اهل حرب اسلام یا دغی قبول ایلسه لری اسراء مزبور بی بدزدن اخذ ایلک امر مقرر
 و اولانده رضا وعدم رضای غیر معتبر در پس اول اسراء اوزره اخذ امان ایلد کلرند دخی حکم مذکور اجرا
 اولنور که مراعات امان مراعات ذمت و اسلامدن واجب و احراری دکلدر لکن صورت مفروضه ده مسلمین مبادله بالمال
 اوزره مسلمین اولنور ایلسه اولانده وفاء عهد ایلله ادایه مال امر محجوبدر که مسلمین غدره منسوب قیلمایوب مستقیمده
 بولنایوب خصوص لرنده مشرکین قوللری نه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لری اما مسلم لری اسراء و کراع و سلاحله
 مبادله اوزره واقع اولدقلرند حکم مسئله بشقه در که بونلری اهل حربله تسلیم واعاده دن امتناع ایلک شرعا
 واجب ایکن ذکر اولان امر مستحبه رعایت ایچون ترک واجب جائز و مناسب کور بلز اما اهل حرب به اعطاء مالدن
 امتناع ایلک شرعا واجب دکلدر و بزباب صله المشرکده بیان ایلدیک آنله اهداء مال ایلک دخی جائز کور بولور
 پس اوزرینه عقد صلح ایلد کلر لری ماله و فاقم مستحب اولغله اول مالی تسلیم البقی و انسب کور بلشدر ایچو مسلم لری
 اسراء و کراع و سلاح اوزره واقع اولدقلرند دخی امام مسلمینی نسبت غدر دن محافظه و وقت حاجتده بولنایوب
 خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولدوب حذر ایلده جکلر بن ملاحظه بره مذکور ایلک اعطاء قیتملر بن
 رأی و تدبیر ایلسه بورانی فحور و تقریر اولنور سؤال اولنور سه که بوقصد بر اوزره لایق ایدیکه امام اوزرینه
 عقد صلح اولانان اسراء و کراع و سلاحله دخی وفای التزام ایلله تا که اهل حرب زمان مستقیمده مطمئن القلوب

مطلب اقرار الصبی العبر عن نفسه
 بارق صحیح

اولوب مرانه رام اوله لر جوانده دیر زکه اطمنان اهل حرب فائده معتد بهانی موجب دکدر که عدم اطمنانتری
 بر وجهه ضرر مسلمینی مستوجب دکدر زبیر آندن توقع اولنان ضررک اعظمی انجق زمان مستقبله فدارین
 پیشین اخذ ایتمدیگه اسراء مسلمینی احضاردن نحاشی ایتلریدر اولدخی ضرر معتدبه اولمدیقندن بشقه
 امر موهورمدر و بو مثالو امر موهورم ایچون امام المسلمین اهل حربک مسلمین اوزره تقوی ایده جکلری مقاتله
 وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلک تجویز و تحسین اولماز و اگر مسئله مفروضه ده کتوردکلری عیب مسلمین و جواری
 مسلمات ایسه بوضورنده دخی امام اول عیب و جواری بی حرمت اسلام بینه بناء وقت ظفرده بدلدن انتراع ایدوب
 مسالمتری اسراء کراغ و سلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن بینه امتناع ایدر انجق بوه دکورادن
 شرط ایلمکلری نسنه بی تقوی و قیمتی اهل حرب به تسلیم ایدر و تسلیم قیمت اگر چه فصل سابقه مستحب ایدی
 لکن بوقضله ازم و اوجیدر که ملک اهل حرب احراز ایله مالیک مرقومه ده ممکن اولمشدر حتی اسلام یاذهتی قبول
 ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ایفا اولوب ایچون بدلدن بجانا اخذ ایلک ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه دراما
 مسالمتری مال اوزره تصمیم قیلمش ایسه کرکدر که مال مزبور آنلره تسلیم اولنه و بوضورنده مولای ایچون مالیک
 مرقومین اوزره سبیل وصول مسدود دز که دار اسلامه دخولا رنده حق اخذ لری موجود اولماغله بدلدن بعد
 الخروج دخی موجود اولماز و اگر مسلمین احرازدن اولان اسرارین تخلیصه ظفر باب اولوب انجق آنلرک عددنجه
 اسراء مشرکینه مفاداتی ارتکاب ایتلرله مشرکین اسرارین اخذ لردن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
 ایلمسه لر بوضورنده اول اسراء مسلمین اوزره فد الزنده بدل اولنان اسراء مشرکینک مطالبه قیلمکلرنده
 سبیل اولوب همان حریت اصلیه لری اوزره تسبیر و تسبیل اولنورل و اگر اول اسراءه مدبرین و امهات اولاد
 موجودین ایسه مولای اوزره بجانا مردود قیلنورل مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلمکلر مولای اوله اولنبا
 فدارنده بدل اولنان اسراء یاخود کراغ و سلاح قیلمکلری ایله اوزر بینه رجوع اولتق هو بداد که اشیاء مزبوره
 حق مسلمین اولمشکن مأثور بینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشدر حتی فداء مزبور مسلمینک
 و مولای بیک امر لری ظاهر اولمادین بعض مالیک مسلمیندن صادر اولسه اولنبا ده مسلمین مقبرعین اوله جکلری
 امر باهر در اما بوضورنده مالیک مزبور بینه مولای امر ایتمشدر ایسه مسلمینک مولای اوزره حق رجوع لری
 نابت اولور که حین امر زنده مسلمین ایچون اول فدایی التاملری مثبت اولمشدر و اگر اسراء مزبورین عیب
 قن ایسه لر نظر اولنور اگر مفاد ایلرنده امر مولای متحقق اولماش ایسه مولای بعد المفاداة اخذ عیبده
 مستحق اوله مز که امراهل حربدن ادا قیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلق مرتبه سنه ملحق اولمشدر و اگر امر
 مولای وقوع بولمش ایسه بوضورنده اخذ عیبده رضای بولسون بولماسون امر قیمت فدای ایله اوزر بینه
 رجوع ایدر که امر مولای بیک نایب لری کبی اولوب بدل ایلمدی فدا ایله شرار بینه شروع ایلمشدر و مؤلف
 اصل الاجتهاد مسئله مزبوره نیک فروعی بسط و از دیاد ایدوب باب فداء الاستراء من الاحرار و المملوکین
 بالمال اتانسنده سابق البیان اولان مکاتب و غیره مأثور بی امری ایله و بلا امر مفادات ایلمد که حکم مسئله لرین
 ذکر و اعلان ایلمدی و بز حکم مذکور بی باب مزبوره مسلمین یا اهل ذمندن برستأ من مفادات ایلمد که شرح
 و توضیح ایتشیدیک پس امام المسلمین دار اسلامده مفادات ایلمد که دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جفی
 ظاهر و صریح اولغله فروع مذکوره بومخلده و ارسته قیلمد تصریحدر و اگر اسراءه اهل ذمندن برکنسه
 بولتسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدر که مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنوب انجق
 مفادات اسراء مسلمینه منظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت و اظهار کفایت بره مقاتل
 شدید یاخود دارالخربده عورات مشرکین اوزره بر دلیل رشید اولغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتی
 مناسب کور یسه تجویز و تسدید اولنور که مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعزاز اولمش اولوب بونک دخی
 تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلک ذمی مرقومی برکنسه نیک سهمنده واقع اولان بر اسراءه مفاداتی
 رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتی تعویض ایلمسه اول دخی جائز کور بیلور که آنده تحقیق نظر مسلمین
 واضح و متمیزدر و امام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسراء مسلمین دخی واجب اولق انجق مال مسلمینه نقصان
 فاحشی موجب اولمدقده در امامو جب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کور مزبوستکه آحاد مسلمیندن
 بر اسراء فدا سنده بوز بیک درهمه طلب اولسه لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولور بی هیچ بر عاقل و جوشه
 قائل اولماز و اگر اسراء مسلمک فدا سنده برکنسه نیک سهمنده واقع اولان بر اسراء حربی به طالب اولدق لرنده

صاحب السهم اعطاسندن مجتنب اولسه کرکدر که امام خواه ناخواه بدندن اخذ اقدام و بیت المالدن تعویض
 قیمتی الترام ایله زرا تخلیص اسراء مسلمین اوزره بحسب القدره و الامکان فرض ایکن صاحب السهم
 اول فرضدن تمتع اولدقده امر آنک موقعنده واقع اولوب اسراء حربی بی بدندن اخذ و مفادات ایچون
 اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایلک مزبوره نیک بره قیمتی بیت المالدن ادا ایدر و قول مذکور
 بعد القسمه مفادات اسرائی تجویزده رونما اولان قول محمد رحمة الله تعالی اوزره بنا قیلمشدر و اگر اهل حرب
 زرا سزله بر اسراءه و بزه لیم سزله مفاصلنده لر ره ایکی یاخود اوج اسراء حربی و بر بکر دیو طلبکار اولسه لر
 کرکدر که امام اولنبا ده تدقیق افکار ایدوب و بزه جکلری اسراءه ریاب کفایت و مشقتدن بر مرد مساز اولق کبی
 مسأله سنده منفعت مسلمین بدندار ایسه فعل مزبوره ایتداز و بوبله اولوب بلکه صحنده مشرکینک مسلمینه
 اوزره جرات و تحکم لری اشکار ایسه فعل مذکور و دردن اظهار ایلسه زرا امام نظر مسلمین ایچون
 نصب و اتمقله مسلمین ایچون مباشرت قیلمدیغی احواله نظر مسلمینی ترک و اهمال فی حال من الاحوال حقیقه
 جلال کور بیلر کور مزبوستکه مسلمیندن اسراء و اخذک مفاصلنده مشرکیندن بوز اسراءه طلبکار اولسه لر
 بوقولر بینه مساعده مزبوره اولماز مانجق قیسه دخی آنک کیندر و اگر ملک اهل حربک اوعلی یاخود قرنداشی
 بدبند اسراء و قبول اسلامه سعادتندیر اولمشکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بر سزله مسلم اولان
 اسراء بیکری و بزه لیم ملکی بیک اوعلی یا قرنداشی بزه برد ایتمک شرطی اوزره دیو تعصیب ایلمسه لر بومطلربینه
 مساعده مزبور و شرار اولنماز زبوره جکلری دخی مسلمین و مسلمی مسأله مفاداتک عدم جواری
 مسلمیندن زرا مفاد ایلدن معصوم مسلم اوزره بوجه ایلدن خوف قیلمدن تخلیص ایکن بوضورنده ناه وجود دیو
 اما اسراء مزبور طیب خاطر ایله بی اهل حرب به رد و اسراء بیکری استرداد ایتدکلر دیو طلبکار اولسه کرکدر که امام
 تدقیق افکار ایدوب اگر قوت اسلامی ظاهر اولغله میان اهل حرب فدا اسلامی اوزره بانی معلوم ایسه رضای ایله
 فعل مزبوره ایتداز و اگر بوبله دکل ایسه رضای درکار ایسه دخی فعل مذکور دن از جا ایلمه زبوره بوضورنده
 ظاهر حال رضای دین قدیمه رجوع ایچون اولدق بقیه دالدر و تمکن رجوعی علی کل حال حلال کور بیلر
 کور مزبوستکه اسراء مرقوم میان مزبوره ایکن مرد اولوب اهل حرب دخی بزه اسراء بیکری اخذ و اول مرتدی بزه و بیکری
 دیو یا از ایلمسه مساعده مزبوره جواز و بر بیلر بلکه اوزر بینه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام و قبول ایدر سه
 ایفا و ایتمسه قتل و اعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ایتداندن خوف اولدقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
 اولنور اما ایتداندن خوف اولدقده ظاهر حال نفسی اوزره قیلمدن امین اولدقده مفاداة رضا و بزه بیکه
 دالدر و قبل از ضامفاداتیک عدم جواری انجق آنی عرضته قتل ایلمکلدن احتراز ایچوندر پس وقت رضایسنده اسراء
 مزبورک حالی شول ذمی یاخود دار بیزه مستأمن اولان حربینک مفاداة رضاینده واقع اولان حالزینک مثالی
 اولغله باب من الغداء اتانسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلره استخلال اولنان مفادات بونده دخی استخلال اولنور
 و اگر زمستان اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسراءه مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اولنور اسراءه دار بیزه
 داخل اولوب مطلوبی اولان ایتداندن یاخود هالکین بولنورله دار بیزه کتور دیک اسراء ایله رجوعه عازم
 اولسه فعل مزبور دن منعی لازمدر بوضورنده اسراء مسلمین احرازدن ایسه کرکدر که امر تخلیصه سبیل بینه
 ایتداریدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه الحاق قیل که سکا بولنور ایچون تنسه و بر بیلر دیکله یا سحر حرامتی
 احتراز ایلمسه که اهل حربک احرازه عدم تمکلری بدیدار در اما عیب و جواری ایسه کرکدر که امراول مستأمنی
 شول امانه دار بیزه بعضی عیب ایله کلد کد نصرکه عیبی قبول اسلام ایلین مستأمنک بحر اسنه جاری قیلوب
 اجبار اوزره مقدم و مجتبی اوله و اگر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلمد که مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
 مولانندن اشترا و کتور دیک اون نفر اسراء مسلمین مقالیله سنده بدینه تسلیم اولتقی اوزر بینه اشتراط قیلمش
 اولوب وقت حاجنده مولای بهارندن امتناع ایلمسه کرکدر که امر کتور دیک احراز بی بدندن انتراع ایلمد که
 شرط اولنان اسراءک دراهم و دنا نردن قیلمش اعطایله و فاه شرطی انقاد و ایفای ایلمه اما مولای بهار بینه
 رضای بر لسه کرکدر که جمله سنی اشترا و بدینه تسلیمه اول مستأمنی رضای ایلمه بوضورنده اول اسراء قبول اسلام
 ایتمشدر ایسه آنلره دارالخرب به رجوعنه مانع اولوب قبول اسلام ایتمشدر ایسه بینه عیب مسلمینه داخل اولان مستأمن
 کبی بوضورنده دخی آنلره دارالخرب به رجوعنه مانع اوله و اگر اهل اسلام و اهل حرب هر هر یکنده امور بی
 تنظیم و تدبیر ایچون برسته کامله ده مهاده و متار که اوزره معاهده و بر بیزه زهن و یوب مخالفت عهد ایلین

فریق رهنی فریق آخر ایچون مباح الدم اولوق اوزره مواعده و معاقده ایلسه بو صورتده بعض مسلمان و جه
 مشروح اوزره رهون قیلخه راضی اولدولرینه آنلری اهل حرب ره رهن اولوق اوزره اعطا جا تروم رضی کور بلور
 زربو صورتده ازباده رهون عذیم الاحتمالی اولدولریندن بشقه رهن اولوغه رضای ظاهر حالده نفساری
 اوزره عدم خوفلرینه دالدر و برقر بیا بیان ایلسه بک که بو مثللو حالاتده مسلم الله مفاد ایتمز دخی جا تروشا باند
 بس بویه منفعت مسلمینی متضمن اینکن مسلمی اهل حرب ره رهن قتل بق طریق اولوق جا ترویدوکی نمایاندر لکن امام
 ایچون لایق و سزاوار اولماز که مسلمیندن بر فر دی رهن قتل اوزره اکره واجبار ایله مکر مشرکیک شوکت
 شدیدله لری آشکار و نفوس مسلمین اوزره خوف خطر در کار اولوق بو تقدیر اوزره اکره رهون منفعت عامه مسلمینه
 مدار اولغله جا تروم سزاوار کور بلور که صلح مذکور دن امتناع جاعت مسلمین اوزره خوف هلاکی متضمن اول
 صلح اوزره اقدار جاعت مسلمین خوف هلاکی دفعه ضامن اولغله رهن قیلان مسلمین مخصوصین اوزره
 خوف اولنورسه ده بنه امام ایچون ولایت اکر اهلری بابت و بمکندر و بومعناک میاسی شول اصل معروف
 معتادر که هر کسکه که ایکی بلیسه به مبتی اوله قعیسی اهن اسیه آتی اختیار ایلمک اوزرینه واجب الاعتدال
 و صورت مفروضه فرقیسندن هر ری فریق آخردن اخذ رهن ایلسه کدن صکره مشرکین عذر ایله بدلرینه
 بولان مسلمین مر هو نیقی قتل و استیصال ایلسه مسلمین ایچون بدلرینه بولسان مشرکین مر هو نیقی قتلاری
 و استرا قتلری استیصال اولماز بر انکارا بیزده داخل ایکن عذر مشرکینه حکم اماناری باطل اولماز قال الله تعالی
 ولا ترزوا روزه و ذراخری لکن کر کدر که مسلمین آنلره رجوع بلا دلرینه رخصت و بر میوب آنلری اهل ذمت قیلخه
 ما درت ایدر ز بر آنلر زم رهنلریمز اوزر بیزه ردا و نتیجه دکر دار بیزه اقامته رضا و بر مشرکین رهنلریمز
 اوزریمز رد لری معتذر اولوق رضایله دار بیزه علی اتنا بد احتیاسلرین اقتضا ایلسه و کافر دخی اصرار
 کفر اوزره دار بیزه علی اتنا اقامته ممکن اولماز مکر قبول جزیه ایله عقد ذمی متضمن اوله و شیخ امام شمس الائمة
 الحلوانی تور الله تعالی قبره بانوار المانی دیدیکه خلفاء نبی عیاسدن منصور دوانلی رحه الله تعالی اهل حربدن
 بر طائفه ممانلرینه شرط مذکور صوریاب اولمشکن اهل حرب رهن مسلمینی قتاله عذری ارنکاب ایلدیلر
 اول دخی علماء عصر نبی حج و احضار و آنردن رهن مشرکینه نه معامله ایده ایم دیوا استفسار ایلد کده جله سی
 میانه کرده جاری اولان شرطه بناء قتلاری جا تروم ذبوا جاع ایدوب ایچق امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
 حاضر بالمجاس ایکن ساکت اولوب قول جمهوره اتباع ایلمدی بس خلیفه عالیجناب یا باحقیقه سکا نه حال اولدی
 هیچ تکلم ایچور سین دیوا استجواب ایلد کده دیدیکه یا امیر المؤمنین اکر حضار علماسکا بو قولی عن اجتهاد
 سو بیلدیلر ایسه اجتهاد لرینه خطا ایلدیلر عند الله تعالی و مغدور لر در قول صواب اولدر که سنک ایچون رهنلریندن بر فرده
 ایچون سو بیلدیلر ایسه سکا خیانت ایلدیلر فادر و مغدور لر در قول صواب اولدر که سنک ایچون رهنلریندن بر فرده
 قتله و قتل مثللو بر شیشه سبیل تعرض نایا بدر بعده خلیفه و الارنب اهل حرب بزغدر ایدر سنک سز دخی
 رهنلریمز قتل ایدیکر دیو شرط امتشرا ایکن ایچون سبیل تعرض نایا بدر دیوا اظهار غضب ایلد کده امام در با
 افضال ز بر اهل حرب سنک اوزر بیکه قتل آمین کی شرطا حلال اولسان شیی شرط ایدوب سن دخی آنلر
 اوزرینه قتل مسلمین کی شرطا حلال اولسان شیی شرط قیلدیک و هر شرط که کاب الله مخالف اوله باطلدر
 قال الله تعالی ولا ترزوا روزه و ذراخری دیوا استدلال و افلاظ مقاله صلابت دینه سین استکمال ایلد کده خلیفه نازک
 مزاج یا باحقیفه بن سنی بر امر مهم ایچوق اصلا دعوت ایلمد الاسن بکا استمدیکم وجهله جواب و یردیک قاله کتر
 حضور مدن دیو جله سنی اخراج ایلمدی بعده ابره سی گوئده خلیفه عدالت شعاریته جمع علماسنی جمع و احضار ایدوب
 دیدیکه یا باحقیفه سنک قولک قول صواب ایدوکی عند مده بدیدار اولدی لکن شمندی بز آنلرک رهنلرینه نه معامله
 قتل سزا وارد امام کرامت نشار دیدیکه ابتدا بو مسئله بی بنه حضار علمادن استفسار قیل بس آنردن
 استفسار قیلد کده معلوم جز دکلدر دیو جوابدن عجز لرین اظهار ایلدیلر بعده امام فضیلت دتار دیدیکه
 اوزر لینه وضع جزیه برله اهل ذمت قیلنق سزا وارد خلیفه نصف مدار علدن استیجاز ایلد کده
 امام دقا بق آثار بو وجهله کشف استار اسرار قیلدیکه مر هو نین مر قومین سنک رهنک سکا رد
 اولنجبه دکر عند کده احتیاسه راضی اولمشرایدی شمدی سنک رهنک قتل اولنوب سکا رد لری معتذر اولغله
 آنلرک نایسه احتیاسلری استقرار ایلمدی اولبایده خلیفه عالیشان قول امام اصابت نشانی استیسان
 و تحسین فراوان و احسان بی کران ایله مصرور و خندان سعادتخانه سنه اعاده یله اول جو هر فردی ممتاز

مطلب اماناتی مسلمین مختار ایلسه هر

مطلب قصه غزیه بظهور منها
 فضل امامانی حنیف رضی الله عنه

اقران ایلمدی سؤال اولنورسه که قول امام ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره شرط مذکور غیر حلال ایکن
 ایچون امام محبت رحه الله تعالی شرط مذکور اوزره اعطاء رهنی استیصال ایلمدی جوابده دیز که نفس شرط
 و اعطاء رهن قطع تدارکی ممکن اولمان بر شیک اثبات و تقویتی موجب اولمایوب مسلمین دخی آنلره احتیاجلری
 برکات اولغله آنلر حلال کور بیلشدر اما شرط مذکور اوزره قتل رهن مشرکین تدارکی ممکن اولسان
 تقویت نفسی و اطال امانی موجب اولوب مسلمین قتل رهنه احتیاجلری عذیم الاحتمال اولغله قتل مزبور
 استیصال اولماز و اکر مسلمین و مشرکین رهنلرین بر بر بنه اخذ و اعطادن صکره مسلمین کسندو رهنلرین
 ایدی مشرکیندن اخذه قادر اولسه لر جواز اخذ لری ظاهر در ز بر ابالد فعات بیان ایلمدیک که اهل حرب
 حبس مسلمینه ولو بطریق الزهن ظالم لر در و ازاله ظلم ممکن ایکن تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جا تروم
 و مسلمین کسندو رهنلرین اخذدن صکره خوف مشرکیندن آمین اولنجبه دکر رهنلری لازم اولدوب
 بعد الامن لازم اولور و معنی معهود عذر مسلمیندن معدود اولماز و بو حکمک نظیری باب من از رسول
 و المستامن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین اثنا سنه بیان اولدیکه امیر عسکر معسکرده بولان
 مستامنلرین بعض خیانت احساس ایلد کده اول خیانتلرین آمین اولنجبه دکر آنلری خواه و ناخواه دار اسلامه
 اخراج بده دار لرینه رد ایلمک جا تروشا یان کور بلور و ما نحن فیهده دخی رهن مشرکین اما بیزه بولمیلرله جواز
 احتیاسلری معسکرده بولان مستامننه قیاسله نمایان اولور بو صورتده مشرکین رهن مسلمینی اعطادن
 امتناع ایلمرله بدلرین انتر اعلمی محتاج قتال اولسه اولبایده قتال و قتلاری حلال کور بلور ز بر ایدر بولان
 احراز مسلمیندن بر قوم ایکن اهل حرب آنلری بغیر حق ادخال دار لرینه عازم اولرله اول مظلومینی ایدی ظالمیندن
 تخلص ایچون مسلمین اوزره وقت قدر تکرر نده قتال ایلمک لازمدر بو تقدیر اوزره اهل حرب مسلمینه خطایله
 بز سر لایله ابتداء امر دن قتال ایتمز ایچق سزیم رهنلریمز ردا ایچیکه بز دخی سزیم رهنلریمز اعطا ایتمز
 دیو قطع جواب ایلسه نظر اولنور اکر مسلمین باعث مواعده لری اولان خصوصه مشرکیندن خائف
 و شکر ایسه لر لدی القدره رهن مشرکینی و بر میوب اخذ رهن مسلمین ایچون ابتداء قتال ایلمری جا تروم بلور
 و اکر متحرز و خائف دکلر ایسه کر کدر که حبس رهنه حاجت قالمقله رد رهنلرینه متوقف اولسه اما صورت
 اول بشقه در که آده ازانه خوف ایچون حبس رهنه احتیاج مسلمین قائم اولغله رهنلرین رد ایچوب همان
 بدلرین رهن مسلمینی استیصال ایچون قتال ایلمک لازمدر و اکر صورت مفروضه ده بعد مواعده مشرکین
 رهن مسلمینی اخذ و معتدل بنه ایصال ایلسه مسلمین ایچون نیز عهد ایچیکه آنلرله قتالری حلال کور بلور
 امانعه لر بنه قبل الوصول حکم مسئله بشقه در که قتالری استیصال اولنور و جمعی اولدر که قبل الوصول
 قتالری استرداد رهن ایچون اولوب تقض مواعده به بادی اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ایچون
 اولوب تقض مواعده به مؤدی اولور بر سنه کماله ترک قتال اوزره مواعده لر صحت اوزره واقع اولد کده
 البته قبل البذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بلیغ البیان بلیغه الله تعالی الی ابلیغ المن و الاحسان دیر که
 اهل حرب مفاد ایچون اسراء مسلمینی کتوروب هنوز تمغین اولد قتلری محلده قدا ایله ندایه شروع بعده عقد
 مفادات منفق اولماغله اول اسراء ایله برابر قصد رجوع ایلد کدر نده مسلمین تعاقب ایدوب اسراء مسلمینی
 بدلرین تخلصدن فضله کندو ماللرین دخی اخذ و نفوسلرین اسره ابتدار ایلسه لر قوم مذکورین فی الاصل
 اصلا اما بیزه داخل اولد قیلرین فعل مسلمین بالمله سزا وار کور بلور بو صورتده تخلص اولسان اسراء
 مسلمینه عید و جواری وار ایسه مولاری قبل القسمة بلا شیء و بعد القسمة قیلرله اخذه کسب اقتدار ایدر که
 اصابتلری بطریق الاعتنام ایدوکی بدیداردر اما اهل حرب مفادات ایچون بطریق الاستیجان کلوب مقادا نلری
 متفق اولماغله اسراء مسلمینه برابر قصد رجوع ایتمد کدر نده حکم مسئله بشقه در ز بر قریسا بیان ایلمدیک که
 اولبایده متعه لر بنه وصول لرین اقدم عید و جواری بدلرین استیجاز اولد کده قوم مذکورین اما بیزه بولمیلرله
 قیلرلی آنلره ایصال و اتفاذ اولنور و صورت استیجاز لر نده دخی تخلص عید و جواری ایچون قتال مسلمین جا تروم که
 ایدی مشرکیندن استیصال مسلمین واجب ایکن اهل حرب تسلیم لرین امتناع ایتمد کدر نده قتل نفوس مستامننه
 باعث اولسه دخی جواز قتال مسلمین ظاهر و متمیزدر کور مزبستکه دار اسلامه بر مستامنک عبیدی قول اسلام
 ایتمشکن بعدن امتناعه دار الحربه ادخالنه ابتداء ایلسه بیج اوزره قتالی جا تروم سزاوار کور بلور ز بر مستامن عقد
 امانه احکام مسلمینی التزام ایتمش اولوب بیج عبدمسلم دخی احکام مسلمیندن اولغله مستامن بعد الالتزام آدن

امتناعه قیام باشد اگر چه مستأمن قبل بلوغ لئلا من امان مسلمینند مخیر در اما التزام ایلدیک احکام مسلمینند امتناع ایلد کده اول حکمه اجبار اوزره قتالی جا ژرد و مسئله سابقه دخی خصوص مرقومده بو مسئله به لاحق در والله اعلم

باب المقادات بالصغیر والکبیر من السبی وغیر ذلك * یعنی اسراء مشرکیندن رجال واطفال و سائر اجناس امواله مقادات اسراء مسلمینک تفصیل احوالیدر مؤلف مشککشا بوا لله تعالی فی الخنة علی ما یشاء دیر که اهل حرب اسراء مشرکینی اسراء مسلمینله مقاداته طلبکار اولد قلزیده امیر سر به ایچون مساعده مقادات جا ژر و سزاوار کوریلور بشرط آنکه اول بایده رضاهل سر به دخی آشکار اوله وحکم مقررده اسراء مشرکیندن رجال و نسا و صبیان اسلامیه حکم اولدخدغه برابر در ز براندیر حرب و توفیر منفعت مسلمین عهده امیره منوط و دار الحریده مقادات اسراءدیر حر بدن اولدیفندن بشقه منفعت مسلمینی موجب ایدوکی امر مضبوطدر زیرا مقادته اخذ ایده جکلری مسلمین جانب اسلامیاندن بعض امور کفایت جهتیله اعطا ایده جکلری مشرکیندن اعظم ایدوکی مستبندر ایچوقه اسور بنده حق سر به ثابت اولوب مقادات دخی محل حققرندن اسقاط حققرنی مستلزم اولغله اول بایده رضاه سر به شرط لازم قبلمشدر کذلک دار اسلامه بعد الاخراج دخی اسلام اسراءیه حکم شرعی لاحق اولد فجه بنه آنرا یله مقادات مسلمین جا ژر اولدقدر حتی صبیان اسراک آبا و امهاتلری یانلرنده بولندقلزیده یا نفسهم اسلامی وصف و تعقل اوزره قبول ایچدیکه حکم اسلامده داخل اولدقرندن جواز مقادات آنلره دخی شاملدر کذلک آبا و امهاتلری در ایزده هالک اولسدلر حکم دینده تبعیت مو تله منقطع اولماغله بنه مقاداتلری جا ژر و مستعدر کور من مستکه اهل ذمت دار یزده هالک اولغله اولادصغار لری حکما سلاک اسلامه منسلاک قیلماز کذلک صبیان مرقومینک آبا و امهاتلری یانلرنده ایکن اهل حرب ایچوقه صبیانه مقاداته طلبکار اولسدلر مقادات من بوره ابو بنی ایله تفریق یکنلری موجب ایسهده بنه جا ژر و سزاوار اولور زیرا تفریق مذکور حق اوزره تفریقدر که مسلمینی ایدی مشرکیندن تخلیص ایلمک صبیانه ابو بنی یکنلری ترک تفریقندن اجر و فضیلت جهتیله اعظم ایدوکی رسیده تحقیقدر اما اسراء بالغینده ماله مقادات ممنوع اولد دخی کی صبیانه دخی غیر مشر و عددر که صغیر ایکن کبیر اولوب نسلی ظاهر و قتاله قادر اوله جفی مجزوم و مقظو عددر اما ظهور نسلی ماملول اولیان بیوه بیوه زن بشقه در که آنلری بطریق المقادات تسلیم مشرکینده قتال اوزره تقوی تفریق معدوم ایکن صبیانه نهائی تقویت محقق و مجزومدر و اکر اهل سر به یا خود اهل عسکر اسراء مشرکینله مقادات مسلمینله رضاه سر به زر سه امیر لری اول مقاداته مباشرت ایده من مکر قیللری مسلمینله تعویضله حققرن فیض ایده ایچوقه اسراء مشرکین رجال بالغین ایسه ل مقاداتلری سر به و عسکر راضی اولسه ل دخی قبل القسمة آنرا یله مقادات امیر جا ژر و مرضی کوریلور زیرا امیر ایچون اسراءدن رجال بالغینی قتل ایلمک شرعا ممکن و قتل مذکور منفعت تخلیص مسلمینی موجب ذکل ایکن ابطال حق غامینی منضمدر پس منفعت تخلیصی منضمی اولدقدده امیر اکا بطریق الاولی تمکنندر اما اسراءدن نسا و صبیان و اموالندن کراع و سلاح وغیر بلرندن حق غامینی ابطال ایلمک امیر ایچون مشروع اولدیفنی کی رضاه غامین بولند فجه اشباه من بوره ایله مقادات اسراء مسلمین دخی ممنوعدر مکر بیت المالدن غامین ایچون تعویض قیللری رضاه سر به و عسکر و بعد القسمة امیر رجال بالغینله دخی مقاداته قادر اولماز مکر صاحب سهمک رضاه ظاهر اوله زیرا بعد القسمة امیر ایچون قتل رجال دخی حلال اولماغله بعد القسمة رجال بالغین ذکر اولنان نسا و صبیانه همحال اولمشدر لکن بوضوئده اصحاب سهام رجال بالغینله مقاداتدین امتناع و مشرکین دخی رجال مذکور بن اعطا اولند فجه منع اسراء مسلمین اوزره عزم واجاج ایلسلر کر کدر که امیر مال بیت المالله اول رجالی اشترای بعده آنرا یله عقد مقاداتی ایساع ایلده بوضوئده مولازی بیلرندن دخی امتناع ایدر زسه کر کدر که امیر آنلری قیمت عدلله تقویم و اول قیلله مولازندن خواه ناخواه اخذ و امتناع ایلله زیرا رجال مذکور بنله مقادات اسراء مسلمین امیر بیت المالدن تقویم ایده جک اولدقدنصره مولازی اوزره دخی واجبدر پس امتناع ایشد کلرنده امیر مولاز بنک منابله بنه نائب اولور نظری شول ذمدر که عیدی قبول اسلام ایتمشکن یعندن امتناعه قیام ایلده دخی مسفور اوزر بنه واجب اولان حقندن امتناع ایتمکله ایا آنک منابله نائب اولوب بیع عیدی التزام ایدر کذلک اهل حرب دار یزده بولنان اهل ذمتک بالتحفه اهل ذمتدن اولان عید کنار لریله مقادات اسراء مسلمینله طلبکار اولسه ل کر کدر که امام اول بایده اسراء اهل ذمته ایستدار ایلله زیرا احوار اهل ذمتله دخی رضاه یله مقادات امیر جا ژر اولدقدده عیدلری ایلله رضاه مولازی بولندقدده جواز مقادات بطریق الاولی

مطلب حکم تبعیه فی الدین لایستطعت و انت الاون

ظاهر

ظاهر و مقیمدر و اول بایده رضاه عید غیر معتبردر که آنلر مالیک اولوب مالیکک دخی ملکدن ملکه انتقا لرنده رضاه عدم رضایی مطمح قتلدر کلدن و اکر مولازی رضاه بر من لسه کر کدر که امام آنلردن اشترای و تمایلین بیت المالدن قضا ایلله و اکر بیلرندن دخی امتناع ایدر زسه کر کدر که قیمت عدلله تقویم و اول قیلله خواه ناخواه بیلرندن امتناع ایلله زیرا ذل مشرکیندن اسراء مسلمینی تخلیص ایچون امیرک ولایت امتناعی املاک مسلمینده ثابت اولدجه املاک اهل ذمتده بطریق الاولی مثبت اولور و اکر امیر عسکر بر لشتبو تخلیص اولنسان مسلمیندن اهل حرب اسراء اولان احرار مسلمینی مقادات ایلد کده اهل عسکر بر لشتبو تخلیص اولنسان مسلمیندن اسراءمک قیللری اخذ ایلده بز دینسه ل قوللری بنه بوجهلله التفات اولماز زیرا مسلمین مزبورین مقاداتلریله امرایتمشدر و امر لری بوغیکن بعض مسلمینک اموال خاصه لری ایله مقادات اولنسه عوضدن بر شیه اولور بنه رجوع اولماز پس غنیمتدن اولان نسنه ل ایلله مقاداتلرنده رجوع اولماق بطریق الاولی در اما مسلمین مرقومین امیردن اسراء مشرکینله ذمتلرنده غامین ایچون دین اولوق اوزره مقاداتلری رضاه اقدام ایلسلر بوضوئده رعایت شرطلری التزام اولور بنه قیمت فدای لری ازام اولور و قیمت من بوره بدل غنیمت اولوب حکم مبدلده اولغله بعد اخذ غنیمته وضع و تسلیم و بعد الخمیس باقیسی بین العسکر تقسیم اولور و اکر مسئله من بوره ده مقاداتله امر ایکن اسراء مسلمین احرار اولوب عیبده و جوار ی بولنسه ل بوضوئده امام بدل ایلدیکی فدای ایلله آنلری اشترای قیلش کی اولغله همان آنلری اخذ و مجرای غنیمته جاری قیلر و مولازی دخی دیلر زسه آنلری غنیمته ترک و ایضا و دیلر لسه فدایلرنده بدل اولنان اسراءمک قیللریله اخذ و التفات ایدر لری اول قیللری دخی امام المسلمین بنه غنیمته القای ایدر و اول بایده نظر اولور اکر فدایلرنده و بر یکن اسراء مشرکین رجال بالغیندن ایسه ل بوضوئده اسراء مشرکینک قیللری اول عیبده و جوار یکن قیللری بنه مستأمنی یا خود مقادار فاحش یا غیر فاحش ایلله اقل یا اکثر اولدیفنه اعتبار اولما بولنسه همان تفصیل مشر و خ اوزره مقاداتلری بنه ایستدار اولور و بر امام ایچون قبل القسمة اسراء مشرکینک ریالنده ولایت قتل در کار و قتللری بلا عوض ابطال حق غامینی موجب ایدوکی اشکار ایکن مانحن فیله کی عوضلرنده اخذ اولنان عیبده و جوار یکن قیللری آنلرک قیللرندن اقل اولدقدده مقاداتلرنده ثبوت ولایت امام بطریق الاولی بدیدا در و اکر اسراء مشرکین نسا و صبیان ایسه ل بوضوئده بنه نظر اولور اکر قیللری اول عیبده و جوار یکن قیللری بنه مساوی یا خود مقادار بیسریله متفاوت ایسه مقادات من بوره بیع غنیمت من لرنده اولغله تفریق من بوره رضاه غامین بولماز سه دخی امام ایچون ولایت مقادات بنه ثابت اولور و اکر قیللری اول عیبده و جوار یکن قیللرندن مقادار فاحش ایلله اکثر ایسه بوضوئده رضاه اهل عسکر بولند فجه امام ایچون عدم جواز مقادات اظهردر مکر که امام بعض قیللری تمام قیللری بنه قیاس اوزره بعض مواده تمام قیللری ادا ایلدیک کی مانحن فیله دخی غامین ایچون بیت المالدن فضله قیللری قضا ایلله بوضوئده دخی کر کدر که اول عیبده و جوار ی ایلله فضله قیمت فدای لری جمع ایدوب اولاخستی ترفیع بیده از بعضا اجاسنی بین الغامین توزیع ایلله بولند نصره معلوم اوله که فکاک اسراء مسلمین ایچوقه شول ارض اوزره تحمیل اولنور که اسراء مرقومین اول ارضک قرب وور ایسنده دفع اعدال ایچون قتال ایتمش اوله ل یعنی اول ارضک خراجندن اخذ و تحمیل و فدای لری بنه صرف و تحویل اولنور زیرا اخذ خراج قدرت امام ایچوقه حیات ارضله حاصل و حیات دخی ایچوقه اول ارضدن دفع اعدال ایچون قتال ایلین طائفه مقادله ایله مجاهدین پس طائفه مقادله اسیر اولوب مقاد ایلری لازم اولدقدده الغرم بالقیم قاعده سی اوزره اول ارضک خراجی مقاد ایلری تعیین اولند فخی مستلزم اولور اما ارض مرقومه عذیمه الخراج ایسه سایر ارضی اسلامک خراجندن اخراج اولور زیرا ارضی مسلمینک بعضیسندن دفع اعدال ایچون قتال ایلین البته جله سندن اقتال ایتمش اولور که مقصود اهل حرب لندی القدرة استلاء جمع اهل اسلام ایدوکی ظاهر اولغله بعض ارضی مسلمیندن دفع ایلری بولنده قتال ایلین جمع ارضی مسلمیندن دفع ایلری بنه مباشرت اولور بولند نصره مؤلف مصعب المقال عقد مقاد ایلله رضاه مسلمین معتبر اولوق اوزره فضه شیعی هوزن ایلله استدلال ایلد کده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل هوزن قبول اسلام اوزره ورود ایلد کلرنده التي ینک مقاداری سبابا لری اوزر بنه من دود قیللر در واجال قصه لری بوجه اوزره مبرود در که بعد انقضاء الحرب قیلله هوزندن ایچیلر و فود ایدوب رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجای انعامله یارسول الله اشو حظیره لری یعنی اعللر ایچنده حبس و حفظ اولنان سیاده بعض عجات و خادک دخی وارد اکر سنکله میانزده بولنان حق رضاه ملوک عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء السابین بحمل علی الارض التي یقاتلون من وراثتها

وغير ياری مثل جبارہ میان نرنده دخی محقق اولدی البته آنردخی بزم ایچون اول حقه رعایت ایدر ایدی حال آنکه سن بروا حسانه جیع عالمدن فائق وصاله رجه مجموع بی آدم اوزره متفوقین دیو وسیله ارحامه اطلاق اسرار ی باندده استرحام ایلدیبر و عرض قرآنله منای استنفا علی اولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم هوزندن اولان بی سمد ایچنده استرضاع اولمشلر ایدی مترجم فقیر دیر که سبایده بعض عات و خالانک دخی وارد دید کبری آکامیندر که قبیله مذکوره دن رضاعا والده لری اولان حلیه بنت ابی ذؤیب رضی الله عنهما ناک اخواتی خاله لری اولوب رضاعا والد لری اولان ابی کبشه ناک اخواتی دخی عمه لری اولمشلردر حتی رضاعا همشیره لری اولان شیبانیت ابی کبشه دخی اول سبایده بولندیغی مرویدر و غزوه هوزرن که غزوه حبشندر اعظم غزوات سید الانبیا دندر که کتب سیرده بسط و انبیا اولمشلدر انتهى و اهل هوزرن وجه مشروح اوزره عرض حاجت قبلدقلرنده قلب بر آفتلرینه من یدرقت عارض اولوب دیدیلر که صلوة ظهری ادا قبلدبعمرزده سز لقا قلوب مقاله سابقه کبری محضر ناسده اعاده ایدیکر پس تدبیر مذکور اوزره مقاله لری ن اعاده اید کلدن رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن سزک بوجه اوزره قدم مکره منتظر ایدم سز تاخر ایلدیکن تا که سبایده سهام مسلمان جاری اولدی بویله ایکن اول سبایدن بزم سحمه و سهام قریشه اصابت ایدن لری بن سیره بخش و تسلیم ایلدم همان بو کلام واجب الاتباعی عامه مسلمان استماع ایدوب جیع مهاجرین و انصار بزل دخی سهام سز اصابت ایدن لری سز بخش و تسلیم ایلدی دیو اتفاق و اجتماع ایلدیبر الحق مؤلفه دن عینه بن حصن جمله به مخالفت بره امان و بی فزاره بخش و تسلیم ایترز دیو نجل و ضنت کذلک اقرع بن حابس دخی جمله دن مفارقت بره امان و بی نیم بخش و تسلیم ایترز دیو اظهار خست ایلدیبر و رسول الله صلی الله علیه وسلم بو اختلاف کله بی مشاهده ایتدکلرنده جمله جماعته شووچه اوزره خطاب و معاهده بره اشبو قوم و اذین قبول اسلامه کلدیلر همان سز لری سبیلر بی اوزر لری شه رد و تسلیم ایدیکر و هم کیم مجانا تسلیمدن امتناع ایدرسنه آنک ایچون هر رأس اسیر اوزره اول بول اصابت ایدر حکیم عتیدن آتی عدد قلوب یعنی حدیث السن اولان دوه و بزمک اوزر بزمه دین لازم اولسوند دیو تطیب و معاهده بیوردیلر سن دخی اشبو قصه بر حصه دن فهم و رؤیت ایدرسین که رسول الله صلی الله علیه وسلم سرد اسزاده رضاع غامنی طلب و امتناع ایدنلر ایچون الترام عو ضله مطیب قلوب بعده اسرا بی رد و تسلیمله قوملرین نائل مطلب قبلدیلر ایشته بو حدیث کریم بویله ذکر ایلدی بکیم حکم حکیمه اصل قوم اولمشلدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب المواعده * یعنی مسلمینک اهل خرابه مواعده ترک قتال اوزره مصالحه و مواعده لری مشروعه و غیر مشروعه اولقدده تفصیل احکامی اشبو باب دقتاً بده مواعده در امام الائمة ابو حنیفه ام الله تعالی له احسانه بکل تمه دیر که مسلمین قتال اهل حرب اوزره قوی الاقتدار ایکن مواعده و مصالحه لری جائز و سزا وار کور یکن که مصالحه لری قتال مفروضک ترکی باخود تاخیر بی موجب اولوق در کار و امیر المؤمنین بلا ضروره آتی ارتکاب ایلک ناصواب ایدوی آشکار دز قال الله تعالی ولا تنهوا ولا تحزنوا واتم الاعلون ان کنتم مؤمنین یعنی ای اهل ایمان سزه مشرکیندن سابقه اصابت ایلین کس و هز بتمه جهاد دن ضعیف و عاجز اولمکن و جهاد ده قتل اولسان اخوانکن اوزره مغموم و محزون اولمکن حال آنکه سز مشرکیندن من جهة الشان اعلا سز که سز حق اوزره لرسز وقتا لیکر الله در و مقتوللر یکنر جسته لدر امام مشرکین باطل اوزره لدر وقتال لری شیطان ایچوندز و مقتوللری ناره لدر یاخود من جهة العاقبه اعلا سز که انجام کارده منصور و غالب سز اگر ایمانکن صحیح و اسلامده قدمک ثابت ایدسه لکن مسلمین اهل حرب اوزره قوی الاقتدار دکلر ایدسه مواعده و مصالحه لری جائز و سزا واردر که وقت ضرورنده مصالحه موجب نفع بی شماردر قال الله تعالی وان جحواللسلم فاجمع اها یعنی یا محمد اگر مشرکین صلحه میل ایدر لسه سن دخی میل ایدوب آنلر ایه عقد مصالحه قیل مترجم فقیر دیر که ظاهر نظم کریم وقت ضرورت و غیره به ممکن التعمیم ایکن وقت ضرورته خصوصنی انجق شرط جواز صلح اولان میل صلح مشرکینه نسبت اولمق و نسبت مرقومه دخی شک و تردیدیه مستعمل اولان ان شرطیه ایه اراد اولمق تفهیم ایلشدر انتهى و هم وقت ضرورنده مصالحه تدابیر قتلاندنر که مقاتل اوزره واجب اولان اولاقوت نفسی حفظ و استکمال و بعدده وقت قدرنده مشرکین اوزره علو و غلبه سین طلب و استحصالدر کور من مینسکه طفل صغیرا و لامص البان مادی ایه تحصیل قوت و قوت ایدوب بعد نبات الانسان مضغ لحمه کسب اهلیت ایدر پس بویانه متین اولمشلدر که نظر مسلمین

وقت ضعفقرنده مواعده ده متعین و وقت قوتلرنده امتناع مواعده بره اشتغال قتالده ممکندر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرنیک مصالحه مشرکینه مسائرت و اقداملری و بعدده ائمه مسلمینک الی یومنا هذا اولبایده مبادرت و اهتماملری جواز مصالحه اوزره دلیل تامدر حتی محمد بن کعب القرظی رحمة الله تعالی علیه دیدیکر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابتداء هجرته مدینه به قادم اولدقلرنده جیع یهود ایه مواعده و اول وجهله صلح نامه تحریر و یهود دن هر قومی قدیمی حلیف و معاهد لری نه کما کان الحاق و شروط مصالحه لرنده طائفة یهود اعداء رسول الله صلی الله علیه وسلم امانت ایتلرین دخی درج والصاق ایلدیبر بعدده غزوه بدره فتح و نصرته مدینه به قادم اولدقلرنده طائفة یهود بی و طغان ایدوب رسول الله علیه السلام ایه یئرنده منعقد اولان عهدی قطع ایتلرله رسول الله علیه السلام آنلر ارسال یامله حضور شریقرنده جمع ایدوب دیدیلر که یا معشر یهود اسلموا تسلموا فوالله انکم ایتلرون انی رسول الله یعنی ای گروه یهود قبول اسلام ایدیکر که سبقتلدن سالم اوله سز زیرا سز لری بن رسول الله اولدیغی جزما یلور سز و فی روایه دیدیلر که اسلموا قبل ان یوقع الله بکم مثل وقعة قریش بدر یعنی ای گروه یهود الله تعالی بدره کفار قریش ایه ایقاع ایلدیکی وقعه ناک مثلنی سز لره دخی ایقاع ایتکدن اقدم قبول اسلام ایدیکر ایشته بو حدیث جلیل عند الضعف جواز مواعده و عند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصیل اولمشلدر و اکرام وقت ضعف مسلمینده مواعده به مباح شر اولوب اولبایده اهل حریدن اخذ جعله دخی قادر اولورسه آنک جوازی ظاهر در که بلا شیء مواعده سی جائز ایکن مشرکیندن اخذ مالله جوازی امر باهر در و مان مزبور مقام خراج فاعم اولمغله بلا تخمس موضع خراج و وضعی لازم اولور زیرا جهاد ایچون تحریک خیل و بعیر ایتدین ایدی مسلمینه داخل اولان اموال مشرکین عتیدن اولدیغی قرآن میننده فاوا جقم علیه من خیل و لارکاب نظم متبندن ظاهر و مستبندن کذلک وقت ضرورنده کند و دارلری اوزره غالبین اولان مرتدینه دخی مصالحه جائزدر که مسلمینده قوت قتال لری منعدم اولدقدده مصالحه لری انفع ایدوی ظاهر و متمیزدر امامرتیدن مواعده اوزره اخذ مال حلال کور یلیوب اهل حریدن استحلال اولنور زیرا مواعده اوزره اخذ اولسان اموال منزله خراجده ازال اولمغله مرتدیندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا بحال بولمدیغی کی مواعده ایه دخی مجال محالدر بویله ایکن امام اخذ ایش بولنسه بدخی اوزر لری نه ردی جائز کور یکن که مرتدین کند و دارلری اوزره غالبین اولدقلرنده دارلری دار الحرب و کند ولراهل حرب اولمشلر ایکن نفوس و اموال لرنده جانب مسلمیندن نیل امانه فائز اولمشلدر حتی مسلمین آنلرک اوزر لری استیلا ایلسه لرماملری غنائم قیلندیغی کی مواعده ایه اخذ ایلدکلری دخی مسلمینه سالم قیلنوب صکره قبول اسلام ایدسه لردخی رد اموال لری بهر حال لازم اولماز کذلک بیان مجرزا اوزره اهل بغله دخی جواز مصالحه مقرر بلکه اهل بغله مواعده به احتیاج اهل عدل دخی اظهاردر که آنلرک بعد التامل توبه و رجوع لری مأمول و منتظردر و آنلردن مواعده اوزره اخذ جعل بالکلیه ممنوعدر که آنلر قوم مسلمین اولمزلریه خراج رؤس منزله اولان جعل مواعده بی آنلردن اخذ ایلک غیر مشروعدر حتی اخذ اولمش اولسه دخی بعد انقضاء الحرب اوزر لری نه ردی لازمدر که قوم مسلمیندن قتاله اخذ اولنان اموالی بعد سکون الحرب رد ایلک لازم اولدیغی کی مواعده اوزره اخذ اولنان اموال لری رد ایلک اقدم لوازمدر و علی هذا مسلمین غلبه مشرکیندن خوفه ذاهب اولوب مواعده به طالب اولدقلرنده مشرکیندن دخی اخذ اموال ایتدیکه مواعده به راغب اولسه لرمسلمین حقلرنده تحقق ضرورته بنسب مواعده اوزره اعطاء مال ایلک دخی جائز و مناسب کور بلور ز برادفع مشرکینه قوتلری بوعیبکن مواعده اوزره اعطاء مالی ارتکاب ایلسه له مشرکین اموال و نفوس لریه استیلا ایدر جکلری بی ارباب اولمغله ارتکابلری اموال لری نفوس لریه سیر قیلنی ایجاب ایدر که معنای مزبور ای صوابدر حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحاب لرینه اجعل مالک دون نفسک و نفسک دون دینک یعنی مالکی نفسک سیر قیلوب نفسکی دخی دینکه سیر قیل دیو امر و خطاب بیورمشلدر و حدیثه بن الهان رضی الله عنهما دخی بر شخص خبیله مدارات اوزره الفت ایدر ایدی اخواتی بومداراته رضی اولوب حدیثه به سن منساقسمین دیو اعتراضله متقاضی اولدقلرنده لا وایکنی اشتری دخی بعضه بعض مخافة ان یدهب کله یعنی حاشا بی منساق دکلر لکن بن بومداراته دینک بعضه سنی بعض آخری ایه اشترأ و محافظه ایدر م تمام دینک زوالسندن خوف ایچون دیو جواب مرضی و یردی پس بویانه نمایان اولمشلدر که تمام اموالک ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب
بلا قتال لم یکن غنیة
مطلب مواعده المرتدین
مطلب لا یجوز اخذ الجعل علی
مواعده المرتدین
مطلب مواعده اهل البغی
مطلب طلب المواعده من المشرکین
باعطاء المال باهم

اولند فده بعض مالدين دفع اعدا قصد بيه بعض مالي و يروب مشركينه مصالحه ايلك حق مسلمينه جاز و شاياندر
 اما مسلمينه دفع مشركينه قدرت و ارايه و وجه مشروح اوزره مواد عدلري قطعاجاز و سزاوار اولماز كه موادعه
 مشروحه ده التزام عاز و استازام ذل و صفار دركار و مؤمنى الله تعالى ايمانله عزيز قيلمش ايكن نفسى ذليل قيلم
 جاز اولديغى آشكاردر و مؤلف ضائب الاقوال موادعه مشركينه جواز اعطاء مال اوزره قصه
 غزوه الاحزاب ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كراميله وراء خندقده بگري كونه
 قريب محاصره به دوچار و مسلميند هر برى شد ايد كونا كونا ايله بر مرتبه ده زار و ناچار اولديلكه و اذ زاعت
 الابصار و بلغت القلوب الحناجر و تظنون بالله الظنوننا آيت جليله سنده وصف حاللري شرح و اشعار اولندي
 يعنى اى اهل ايمان اعدا كز جانب فوق كردن و جانب اسفل كردن كلدكي وقتده و ابصار بكن نظر مستقيمن
 شخص و حيرتله منحرف اولديغى وقتده و قلبلر بكن خوفله حلقوم كزه كلدكي وقتده و الله تعالى حفته
 ظنون كونا كونه ذاهب اولديكن وقتده الله تعالى نك حفر كرده ظنا هر اولان نعمتى ذكر ايد بكن حتى رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم درگاه حقدن نياز ايله اللهم انى انشدك عهدك و وعدك اللهم انك ان تشاء لا تعبد
 يعنى يارب سندن عهد نصرتكى و وعد عناييت و اعانتكى ايسترم يارب على التحقيق سن بزلى كفاره مغلوب
 و مقهور ايتكى مراد ايدرسك بن خاتم الانبيا بولنوب و وجه ازنده اليوم بزردن عبرى مؤمنين بولنبا مغفله سكا
 بر دخی عبادت ايدر كسنه قالملاذيو دعا و نضرعه آغاز بيور ديلر بعد بر رواينده رسول الله صلى الله عليه وسلم
 حضرتلري رؤساء مشركيند عيینه بن حصنه ارسال سفير قلوب با عيینه بن انصارك مدينه ده حاصل اولان
 اثمار و اثماريك ثلثي سنك ايجون وعد و تعيين ايلسم بانكده بولنان عسكرك ايله كبر و بلاد غطفانه رجوع ايدوب
 احزاب مشركينه امدادى تركله باعث خذلان اولور مبسبن بكا اخبار قيل ديو اطماعله تعبير بيوروب عيینه دخی
 اكر بنم ايجون نصفنى وعد و تعيين ايدر سكر اوليه ايدرم ديو عهد و تقري ايلدى و بر رواينده عيینه جانب
 رسول الله عليه السلامه ارسال پيام ايدوب يا محمد سن مدينه نك بو سنده حاصل اولان اثمار و اثمارى بزه و پر سين
 همان بز سنكده قتلدن رجوع ايدوب كفار قر يشله ينلر بكنرى تخليه ايدرم سن همان آنلرايه قتال ايدرسين
 ديو عرض مرام ايلد كده رسول الله عليه السلام قبول تكليفندن نكول بيور مبرله عيینه دخی بارى نصفنى
 و پر سين ديو نصف آخرندن زول ايلد كده رسول الله عليه السلام بو تكليفنى قبول ايلد بيلر بعد سيدالوس
 سعد بن معاذ ايله سيدالخرج سعد بن عباده رضى الله تعالى عنهما بى دعوت و خصوص مذ كورده آنلر ايله
 مشاوريه مباشرته ايكن عيینه دخی كلوب يا محمد بيمزده عقدا و انان معاهده اوزره بر شرطنامه تجر بر قيل ديو
 ارامه مبادرت ايتكده رسول الله عليه السلام تجر بر شرطنامه ايجون دوات و صحيفه كتوريك ديو اظهار مسرعت
 بيور ديلر اول حينده سعد بنى مشار ايلها رضوان الله تعالى عليهما ديدلر كه بار رسول الله بو معاهده بى معاهده ده
 سكا و حى الهى نازل اولديمى رسول الله عليه السلام ديدلر كه لا و لكنى رأيت العرب قدر متمك عن قوس واحدة
 فقلت اردد هم عنكم يعنى و حى الهى نازل اولمادى لكن كورد مكه مشركين عرب سزه قوس واحده دن نرمي سهام
 ايتد بيلر يعنى حرب و عدوا نكزده اتفاق ايلد بيلر بن همان بو طر يقيله آنلري سزندن دفع ايتكى تدبير ايلدم همان
 سعد بن سعد بن رضى الله تعالى عنهما ديدلر كه قوم غطفان كى مشركين عرب زمان جاهليتده شدت غطفان
 علهن كه دم ايله آوده قيلمش دوه بو كيدر اكل ايدر ايدى بنه بزردن نمره واحده اخسدى خاطر لر بنه كير ايدى
 مكر كه دراهمه بزردن اشتر ايدلر يا خود بز بطريق المروءه اطعام ايلد بيمزده تناوله اجزا ايدلر شمدى بار رسول الله
 الله تعالى سنكده بز تاييد و اكرام و هدايت قلمش ايكن بز بو نقيصه بى هيچ قبول ايدرى بر بز آنلره ايتق
 سبغ اعطاء ايدلر رز يعنى قتال ايدلر زاول حينده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كرامدن بو جلا دق
 ادراك بيور مبرله صحيفه مصالحه بى چاك چاك ايدوب عيینه وقومنه اذ هو الانعطىكم الا لاسيف يعنى قلقوب
 كيد بكن سزه ايتق سبغ اعطاء ايدلر ز ديو جواب سبها نكاه طرد اهل اشراك ايلد بيلر حتى اول هنكامده كبار
 انصاردن اسيد بن حصير رضى الله تعالى عنه كلوب كورد بكنه عيینه يشكاه رسالتنا هيده باقلمن اوز اتمش همان
 غضب اولد حيت اولوب اول بى ادبى نأديه نيت برله ديد بكنه يا عين الهجرس اقبض ر جليك اتمدر جليك
 بى بى رسول الله صلى الله عليه وسلم والله لولا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لانفذت خصبتك باز محتى
 طمعت فى هذا منا مترجم فقير ديكه غنم بيمزده موجود اولان عين ايكن يا ايله صيغه تصغير اوزره واقع اولمشدر
 بو تقصير اوزره آنكده مرادى عيینه به اسمى ايله على وجه الزخيم نداد و هجرس كسر ها ورا ايله شخص ايتيم

وقر دودب و نعلب و ولد الثعلب مغسال بنه در عيینه به وصف تحقير قيلمشدر اما صاحب المقرب كلام مزبوره
 روايت سخته يا عين الهجرس در وعين كوزمه ناسته در يعنى اى هجرسك يعنى قردك يا خود اولد ثعلبك كوزى
 ديمكدر صفردن كياه ايله مرادى تحقيردر و صيغه تصغير تحريف راويدرديدى و على كالا التقدير بن معنای كلام
 اى فلان ايتلر كچك حضور رسول الله عليه السلامده ايتلر بكنى اوزادرم بسين والله اكر رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم حاضر اوليه لايدي يا خود سكامان و بر مش اوليه لايدي رحمه خصبه دى
 ثقب ايدرايدم سن بز دن طمع اخذ نماره نه زمانده هوشديك ديمكدر و نسخنه حصيدن خصبتك لفظى موقعنده
 جنبك واقع اولمشدر بو تقدير اوزره معناسى رحمه بر جنبك ديمكدر و نسخنه حصيدن خصبتك لفظى موقعنده
 انتهى ايشه بو حديث صحيح الحديث بن ثمان اولمشدر كه وقت ضرورته مشركينه اعطاء مال اوزره مصالحه
 مسلمين جاز و شاياندر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مسلمينه احساس ضعف ايتد كرنده
 صلح مشرعه رغب و ميلان ايتمشدر اما وقت قوتده ناجاز و اسز اوارد زكه انصاردن سعد بن و اسيد
 رضى الله تعالى عنهم اجمين حضرت اى قريبا تجر بر اولنان قول جلاله تسير لر بن تفر بر ايتد كرنده رسول الله
 عليه السلام حضرتلريه قوت و مقاومتلري بديدار اولوب شق صحيفه صلحنه ايتدار ايتمشدر و اعطاء مال اوزره
 مصالحه مسلمينه باعث حقارت و استدلال اولوب انصارك دخی عدم رضالريشه بادي ايتق مذلت مسلمين
 اشتمالى اولديغنه قصه مذكوره ايله استدلال اولندي و حق مسلمينه رضاء حقارت و استدلال قبل تحقيق
 الضرورة بوجهه استخلاق اولتماز مؤلف اصابتدار صب الله تعالى عليه النوال كالتيت المذرا در ديكه امام المسلمين
 بلاد حربدن بردارك اهل ايله مصالحه ايلد كده نصكره اول دارك اهلندن بر كسنه بر آسه چيقوب دار اسلامده
 قطع طريق و اخافه ابناء سبيل ايتكده مسلمين آتى اخذ و تحصيل ايلسه لر آنك بو فعلى نقض عهده تحمیل اولتماز
 زير اول دارك اهل موادعه سابقه ايله امان مسلمينه قائلدر كورمه بسنگه آنلردن بر يسي اول موادعه ايله
 دار اسلامه داخل اولسه آمن و بر رضن سالمدر و دار بيمزده مستامن بولنان بر آسه قطع طريق و اخافه ابناء
 سبيل ايتكده عهده بى ناقض ايلماز نه كم فعل مزبور زمين صادر اولد فده عقد ذمتنه و مسلمدن واقع اولد فده
 صحت ايمانه مناقض اولماز نكده سى اولدر كه نقض عهده ايتق مجاهده قتاله ظاهر اولوب شخص مرقومك
 دخی نفعسى بولنوب دار اسلامده مسلميند تمتع و لما سغه فعل مزبورنده منلخص عدوا لوب مجاهر اولماز
 كذلك خدمتده به بالغ اوليه جق مرئيه رفاق كسنه فعل مزبور اوزره اتفاق ايلسدر بو دخی ذكر اولنان فعل واحد
 حكيمه الحاق اولدور كه كند و لغز غير تمتع و سائر اهل دارلري بو فعللريته راضى اولوب بلكه مانعدر اما اهل
 منعه اولوب دار اسلامده بطريق المجهره فعل مزبور مباشرت ايلسدر نظر و انور اكر فعل مع و دلزنده ملكلر نك
 و اهل مملكترلر نك امر و رخصتلى غير موجود ايسه ايتق اشخاص مرقومين ناقض العهود قبلدور زكه
 قائده معاهده ايتق ترك قتال ايكن اشخاص مرقومين منعدر بيله تمتع و تعزز اوزره خلاف موجب موادعه بيه مباشرت
 ايتلر بيله ناقض عهده اوللر بى بلاجد الدراما ملكلرى و اهل مملكترلرى موادعه قديمه لى اوزره محفو ظلمدر كه
 آنلر سبب نقض عهده مباشرت ايتجوب و مباشرت ايدلرله راضى دكللر ايكن ذنب غير ايله مؤاخذه لى غير ملحوظدر
 و اكر امر و رخصتلى موجود ايسه بو صورتده اول دارك جميع اهل نقض عهود ايتمش اولوب مسلمين قنده
 بو اولر سه جله سنى قتل وسى ايلك انور ما حدن معدود قبلدور زير امر ملكله فعللرى فعل نقض ملك موقعنده
 واقع اولوب اهل مملكته ملكلريته منقاد و ر باست ملكلريته راضى و موادعه و مقاتله ده ملكلريته تابع اوللر بيله
 ملكلرى ناقض عهده اولد فده اهل مملكته آنك نقضنه واقف اولسولر اولسولر نقض عهده البته اكا تابع
 اولور لر مكر اول داردن بر كسنه ملكلر نك اشخاص مرقومينه امر و رخصتندن اقدم دار بيمز قادم اوله كه شخص
 مزبور دار بيمز داخل اولمغه منعه سنه عودت ايدنجبه دك يسه امان اوزره سالم قبلدور و اكر اشخاص
 مرقومينك خروجلريته امر ملكلرى بادي اولوب ايتق ملكلرى خروجلريته واقف ايكن منعه لريته تصدى
 ايلسه بو دخی صورت امر ايله برابر و آنك حكيمى بونده دخی مقرردر كه اشخاص مرقومين ملكلريته تابع و منقاد اولوب
 ان السفيه اذالم يته مأمور مثلى اوزره آنلر امانى سفها سفاهتلىر دن منع اولمقد فده همان سفاهتله مأمور بندن
 نهداد اولنورلر وهم ملكلرى اوزره اقتضاء موادعه ايله واجب اولان قادر ايسه منعه لريته ايتسدر و غير قادر ايسه
 حاللر بى جانب مسلمينه اخبار ايكن بو واجى ترك و اهمالى همان آنلره قتاله امرى كى اوله جنى آشكار در مؤلف

مطلب الذمى والمسئول من لا يكره
 ناقضى العهد يقطع الطر يق
 و اخافه السبيل ما لم يكره اهل منعه

صائب الاجتهاد انا لله تعالى بثوابات الجهاد دبر که امام المسلمین بعد المواقعة قتال مشرکین حق مسلمینده
انعم ایدوکنه عالم اولوب ملکر بنه نبدعه ابله بعث سفیر اتمکله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدی لازم اولوب
جواز قتال مشرکینی مستلزم اولور ز بر امام اوزره غدردن اجتناب باینده ملکر بنه قصد قتالی اختیار ابله نبد
عهد دن زیاده شیء آخر ایجاب اولما ز لکن بوضوئده ملک اهل حرب اطراف مملکتنه خبر نبد مسلمینله
ایصال مندر ایده جک مقداری زمان منقضی اولد فحجه مسلمین اول طرفله حمله و هجوم اتملری جائز و مرضی
کور بلرز بر امام اهل حرب خبر نبد و وصولدن صکره اطراف مملکتنه ایصال ایچون زمانه محتاج اوله جتی
عندیمز ده آشکار اولغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبد عهدیمز تام اولدیغی بدیدار دز امانت
مرور الزمان اطراف مزبوره به ور و دخیر معلوم مسلمین اولق واجب اولوب همان اوزر بنه حمله و هجوم ملتری
جائز و مناسب کور بلور ز بر مسلمین ایچق ملکر بنه اعلام حال اتمک واجب و اطراف مزبوره به اصلاحی ایچق
ملکری اوزره لازم و مرتب اولغله ملکر بنه آثاره اعلام اتمکده هلاک کربن ملکری موجب اولوب مسلمین
مستوجب اولما مشدر لکن آنره خبر وارد اولدیغنه مسلمین علی وجه الیقین عالم اولور ز سه مستحدر که مسلمین
قبل اعلام اوزر بنه هجومه عازم اولمیلر که فرض مذکور اوزره هجوملری خدیبعیه مشابهه خدیبعیه دن نمر ز
مسلمین لایق اولدیغی کی مشابهه خدیبعیه دن نمر ز لایق ایدوکی ظاهر و غیره مشاهدات انا صورت سابقه کی
اهل حرب قتال مسلمین ایچون ارسال جنود با خود امام المسلمین نبد عهد ایچون ارسال و فود بره نقض عهد
طرفرندن موجود اولق بشقه در که آنده مسلمین عدم وصول اخباره جازم اولسه لردخی هر طرفر بنه هجوم
و حمله به عازم اولملری جائز ز بر اولباده نقض عهد کندو طرفرندن ظاهر اولغله نقض عهد آنره مسلمیندن
اعمال اوله جقلری متبادر در حال آنکه ملکر بنه اوزره لازم ایدیکه اطراف مملکتنه اعلام اتمکده نقض عهد
عازم اولیه بوضوئده دخی مسلمیندن بر سر حدک اهل بسی جوار لرنده بولنان اهل حرب به هنوز خبر نقض عهدلری
واصل اولدیغنه جازم اولسه لرایق دکدر که قبل النذ و الاعلا قتال لرنه عازم اوله لکن بویاده نبد و اعلاملری
ایچق علی سبیل الاستخبارت بوقسه نقض عهد صنع ملکر بنی ابله تمام اولوب آنده وقت و زمان معتبر اولماغله
همان هجوم و حمله لری جائز و وصول اتمقض عهد امام المسلمیند و افح اولق بشقه در که آنده نبد
و اعلام امام اوزره واجب اولغله ملکر بنه خبر واصل اوله جق مقداری زمانه دک اهل حرب مستوجبدر
عدا و اتمسند منعه سی مداردر و منعه سی دخی ایچق ایچنده نافذ حکم اولان سلطانله استحضار اولور حتی بردارک
سلطانی حربی اولد فده دارمز بوره حکم دارالحربه ادخال و ایچنده بولنان لردن اسلام یا خود ذمه معروف اولان
اشخاصدن غیر یلر بن سبی اتمک استعمال اولور و اگر بلاد حرب بدن مسلمینله موادعین اولمان قومک دارندن
برکسند موادعین اولان قومک دار بنه امانه دخول بعده دار تا بنه دن دار اسلامه بلا امان حلول ایلسه مسلمین
ایچون اول کسند اوزره سبیل وصول یوقدر که دار موادعینه امانه لاحق اولغله اهل موادعه به ملحق اولمشدر
و اهل موادعه استیجاب جدید اتمدن کلسه دخی دار مزده امن قیلندیغی کی آنره ملحق اولور دخی امن و مطمئن
قیلورلر کذلک اول کسند تک اهل داری بزله موادعین اولان اهل دار ابله موادعین اولوب دار تا بنه به
دخولدن صکره بز دار مزه حلول ایلسه بنه اوزر بنه سبیل وصول یوقدر که ببنارنده منعقد اولان موادعه لری
بر بنه منزله اعطاء امانه نزول اتمشدر کور مز میسنکه بز موادعینک دارل بنه ورود ایدوب اول کسند
دخی آنده موجود اولسه البته اوزر بنه سبیل تعرضمز مسدود در بس اول کسند دار الحربه بزردن امن یکن
دار مزه خر و حمله امانتزدن خارج اولق ممکن اولماز اما اول کسند دار موادعینزه دخول اتمدن همان
اهل داری ابله موادعین میسانده منعقد اولان موادعه به اعتماد ابله دارندن دار اسلامه حلول ایلسه فی مسلمین
موصول قیلور که بزله اهل داری مابنده عقد موادعه پذیرای حصول اولما مشدر کور مز میسنکه مسلمین
ا کا کندو دارنده ظفر یاب اولسه لری فی اوله جتی بی اتمشدر کذلک مسلمین آنک اهل داری اوزره هجومه
اتملری اسپر اتمک شرعا جائزدر و اول کسند دخی حکم مزبور ده داخل و متعبردر بس وجه مشروح اوزره
دار مزده حاصل اولد فده کندو ابله موادعین ببنارنده منعقد اولان موادعه تک ا کا نفعی اولماغله فی مسلمینده
داخل قیلور و اگر موادعینزدن برکسند اهل حرب بدن موادعینلری اولان قومک دار بنه موادعه لری اوزره
داخل اولوب بز دخی اول دارک اهل ابله قتال و اوزر بنه استیلا و غلبه به نائل اولدیغمزده اول کسند

بن سرک موادعینک دخی و بوقومله موادعه مز اولغله دارل بنه کلسیم دیو ادعا ایلسه بوقولی بلا حجه قبوله
سزا کور بلرز ز بر مسلمین آنی موضع اباحت نفس و مالده بولد قلدن صکره دعوی حربی مسموع اولماز
مکر که مسلمیندن اقامت بنه به شروع ایلسه اولباده بنه سی قبول و امانی معتبر و مشروع کور بلور ز بر دعوی
موادعه دعوی عقد ذمت منزله ازال اولوب شخص معهود دخی بن ذمی ایدم بواره تجارت ایچون کلسیم دیمش
اولسه اسر و قتل حلال اولدیغی کی ما نحن فیهمه دخی حلال اولوب حکم امانده ادخال اولور و اگر
موادعین اولان اهل داری موادعین اولمان اهل دار اسیر و دارل بنه ایصال ایدوب یا خود اهل دار موادعینک
بعضلری کندو اهل داری اوزره خروج و محاربه ابله اهل دار غیر موادعینه الحاق و اتصال ایلد کلدن صکره
مسلمین اهل دار غیر موادعین اوزره استیلا ابله خوشحال اولسه ل اول قوم مأسور بن و ملتحمین دخی فی مسلمینده
ادخال اولور ز بر صورت التحاق لرنه کندو اهل دارل بنه مناسبت و محاربه بین اولملر اهل دار اخلاردن محسوب
اولد قلدن ببنارنده باعتبار الدار ثابت اولان حکم موادعه مسلوب اولسه لردک ذک صورت اسر لرنه اهل دار
اخلارده مقهور و امور نفس لردن رششه مملکتن ممنوع و مقصور اولملر ابله آثاره حکم دارا خبری ظهور اتمشدر
امان ارا خرایه امانه دخوللری بشقه در که مسأمنین امانه داخل اولد قلدن دارک اهلندن عدا اولمازلر
کور مز میسنکه اهل حرب دار مزه استیلا داخل اولد قلدن به کلاول دارل بنه منسو بین اولوب مسلمین
آنلری اسیر و دار مزه ادخال ایدوب یا خود اهل دارل بنه مناسبت و محاربه اوزره دار مزه اهل ذمت
اولق اوزره خروج اتمک لرنه اهل دار مزدن محسوب بین اولور و اگر اهل دار موادعه دن بر عورت اهل دار
اخلاردن بر رجل ابله تزوج و اول داره انتقال و اولادی ظهور ایلد کند صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ابله
مسرور اولسه ل اول عورت و اولادی فی مسلمینده مسطور قیلورلر که عورت زوجنه تابعه در زوجی غیر دار
موادعه دن کور مز میسنکه مسأمنه اولان عورت دار مزده مسلم یا ذمی ابله تزوج ایلد کده اهل دار مزدن
عدا اولور اما اهل دار موادعه دن بر رجل اهل دار اخلاردن بر عورت تزوج و اولادی حصولند صکره اول عورت
اولادی ابله بلا امان دار مزه دخول ایلسه مسلمین ایچون کرک عورت و کرک اولادی اوزره سبیل وصول یوقدر که
زوجنه متابعتله حکمی حکم اهل دار موادعه به موصول قیلند در کذلک دار بن مرقومین اهل بسندن بر سی
اهل دار اخلاردن بر جاریه استیلا ایلسه اول دخی حکمده متکوجه ابله علی سواد که جاریه تک مولا سنده متابعتی
عورتک زوجنه متابعتله مائل بلکه دخی اقوادر و اگر اهل دار موادعه دارا خبری اوزره استیلا و اهلنی کندو زه
عبید و اما یا خود کندو زه اداه خراج اتمک اوزره عقد ذمتله انا ایلسه لرنه مسلمینک آثاره دخی تعرضلری جائز و سزا
کور بلرز اما عبید و اما قیلد قلدن صورتده موادعه مز ابله مانکنه ثابت اولان امان اتمک لرنه دخی ثابت اوله جتی
بی کاندن اما اهل ذمت قیلد قلدن صورتده قوم مذکور بن اهل دار موادعه دن اولوب تحت بد لرنه مقهور بن
اولمشدر و اهل دار موادعه دن معدود اولور اوزره مسلمین ایچون سبیل تعرض مسدوددر نظیرلری مسلمینله
اهل ذمتدر که دار اهل ذمت جله دار اسلامدن تعداد اولندیغی کی اهل دار موادعه تک دخی دار اهل ذمتلری
جمله دار موادعه دن اعتماد اولور اما ببنارنده موادعه بولمان اهل دارا خبری بلا موادعین اوزره استیلا و اهلنی
معامله مشروحه اوزره استیلا اتمش اولسه ل بوضوئده اول ایکی دارک هر بنه هجوم مسلمین جائز و سزا
کور بلور که بیان سابق اوزره مقهور بن حکم دارده قاهر بنه تابع و قاهر بنه مابنه مزده عقد موادعه غیر واقعدر
و بزواصلی قریبا بیان و حکم دارده معتبر اولان سلطان و ظهور احکام ایدوکی افا ده و اعلان ایلدیک بس
موادعین دارا خبری اوزره استیلا ایدوب اول دارده حکم نافذ حکم موادعین اولمش ایسه دار مز بوره دار موادعه دن
تعداد اولور اما عکس قضیه اوزره اول ایکی دارده حکم نافذ حکم سلطان دارا خبری ایسه ایکی دخی دار
موادعه دن اعتبار و اعتماد اولماز مؤلف کرم الخصال اگر مه الله تعالی با کرم النوال دیر که مسلمین دار الحربه
بر حصنی محاصره ابله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملری اوزره اهل حصندن اخذ اموال ایلسه ل
مال مزبور علی طریق القهر و الغلبه اخذ اولغله تخمس اولوب فی مسلمینده ادخال اولور اما مسلمین هنوز
ساحل بنه نزول اتمدن امام المسلمین ارسال رسول و مال معلوم اوزره بر مدت موادعه بره نسل مأمور ایلسه ل
آنده حکم شرعی بشقه در که مال مزبور بطریق القهر و الغلبه محصول اولوب همان اهل حرب علی وجه الرضاء
آنمی مبدول قیلد قلدن امام المسلمین دخی اعزاز دین و اذلال مشرکین ایچون اخذ و قبول اتمش اولدیغندن خراج
و جزیه منزله نزول اتمکله و جوب تخمسی مشروع و معقول کور بلرز و اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلر دخی اعطاء

مقاله در شورش و جهل استند لایزال که بدله مراجعت انجمن فواید حاصل میخورد و اندر قدیم ممکن اولوب فولت اصل
 دخی انجمن شهر واحد و تعیین اولشد ز اما ابو جنیم رضی الله عنه تعلیل کلامی بودیم بوی هیچ اوزره بیط مرام
 ایدر که مسئله مزبوره ده شهر اول کال ثلثین ایله تمامه واصل اولدقده شهرتانی داخل اولمغله آنک دخی
 درجول شهر اول کبی وسط شهر ده حاصل اولور کذلک شهر باقیه دخی شهر اول و نانی کبی اجمله سنی وسط شهر ده
 داخل اولور مزبوره قاضی ایله وکی امیر باهر در انتهی و اگر مسلمین اهل جریه بر سر مزبوره کراغ و سلاح جیمیزی
 تعلیل مزبور اولیاده قاضی ایله وکی امیر باهر در انتهی و اگر مسلمین اهل جریه بر سر مزبوره کراغ و سلاح جیمیزی
 و بر اهل ستر دخی بره بکله و بنابر و یوب اوزر بیزدن قالقوب آنک اوزره دیو بسط معاق ایلسه لری بوضورتده بلا بینه
 قضا لری استخلال اولور ز بر عقید مذکور میان بریده بیج جاری میجراسینه چار بندن و بیج جاری بین المشایعین
 دلیل امان عدا و لغتدن غایب بوند نصکره مجرد قالقوب کیم قلی بینه بطالب اولمیری نفس لری اوزره اشراط امان لری
 موجب اولان اما سیر کله مصالحه با متار که نامساله ایدر بر بر مزبوره کراغ و سلاح جیمیزی و بر تک شرطیه نمر دخی
 بره بکله دینار و یوب اوزر بیزدن منصرف اولور اوزره دیو تعییر ایتمش اولسه لری قتل بلوغ المأمین بلا بینه آنرا ایله
 قتال لری نجو بر و قتر بر اولمغله که چابینه دلیل امان اولان لفظ مصالحه تحقیق ایکن انصاف ایله حکم مصالحه به
 تعییر لری حق اولماز و صورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلام ایدر ایکن مسلمین نذ عهد ایله قصد قتل ایلسه لری
 بود دخی نجو بر و استخلال اولمغله که اهل حرب بندن اخذ مال ایتمش لری و اخذ مال اولنسان ضالحه ده رد مال
 اولمغله تمام نین لری عدم الاحتمال لری بلکه لازمیدر که اهل جریه سزا خیز ایلدیک کراغ و سلاحی برده رد ایدیک
 بر دخی دنانیر یکیزی سزده ایدر لیم بعد سر کله قتل ایدر لیم دیو لولای عرض فرام ایدر بوند بعبده اهل حرب دخی
 رضای و بر سر بر برینه زنده لیکر نند نصکره نین لری رسیده تمام اولمغله دلیل لری سه قتل ایدر لیم لری اما اهل حرب
 رد ما خود لری بر رضا و بر غیر سینه بوضورتده مسلمین دخی مأخوذ لری بن رد تقوی همان نین ایله ابتدا بعبده قتاله
 اعتسای قتالری جائز و سزا کور بلور که اهل حرب رد ما خود لری بن رد تقوی همان نین ایله ابتدا بعبده قتاله
 مقابل قیلید قتلری نمایان اولوب همان بدیدن عاری بر مصالحه در میان قاور و بو مثل و مصالحه ده بر شیبی رد لازم
 اولوب همان بعد بدالند قتاله قیام لری جائز و مقوم اولور و اگر مسلمین اهل حرب کراغ و سلاح لری بر و بر تک
 شرطیه منصرف اولمیری اوزره مصالحه به مائل اولوب آنرا دخی قبول و عقده موداعه وانصرافه مأخوذ لری
 واصل اولدقارند نصکره دارا لری به مسلمین بر سر به داخل اولور کراغ و سلاحی اغتنام و اخراج نائل اولدقار
 کرک قبل القسمه و کرک بعد القسمه اصحاب سابقین آنرا متوصل اوله منزل ز بر آن لری اهل حرب بندن بمتعین ایکن
 طیب خاطر لری ایله اعطا ایتمش لری و عقیده بولنسان اشیاده مالک قدیمک حق اخذ لری انجمن بدادن قهر ایله
 اخذ اولنسان اشیاده ثابت یوقسه طیب نفسله و بر دیک اشیاده غیر متبندر که قهر ایله اخذ و انقضیه مظلوم اولمغله
 اهل غزا اوزره لازمیدر که آتی بدینه آماده بره کا نصرت و آندن دفع ظلی ملزم اوله اما طیب نفسله اعطای
 قهر ایله اخذ اولمغله مساوی دکدر و بدندن قهر ایله اخذ اولنسان مالک قدیمک بعد زوال الملك حق اخذ لری
 خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص ایله ثابت و تحقیق اولمغله من کل الوجوه کامسوی اولنسان نسبه حکم شرعیه
 اکاملحق اوله مز کور مزبوستکه مسلمین فداء امراء اسلامده بعض امتعه لری بر و بر مش اولوب صکره بختی شده
 اول امتعه به ظفر یاب اولسه لری اعطای طیب نفس لری ایله واقع اولد بختی بر وجهله استرداد و استصحاب
 ایدر مزبوره اگر چه اصل مسئله ده استشکال اولوب ذکر اولنسان کراغ و سلاح اهل حرب مسلمین محاصره ایتمش لری
 بدل بینه بطریق الظلم داخل اولوب علی سبیل القهر و الاستیلا مأخوذ لری مزبوره تازی اولمغله مسلمینک آندره
 حق اخذ لری حاصلیدر بوشکال اولور لکن مسئله فدا ایله سبقت ایلین نظیر واضحندن بجواب اشکال مرقوم
 ظاهر و متضح اولشد که ذکر اولنسان معنای ظلم فداء استراده دخی موجود در که اهل حرب حبس امراء
 مسلمینده ظالمین اولد قارنده مسلمین بدل مالله مفاد ایدر نند صرف مجهود ایتمش لری پس آندره حق اخذ لری
 ثابت اولمغله ما بختی فیهده دخی مثبت اولماز و اگر اهل حرب هنوز اول کراغ و سلاحی دارا لری به ادخال ایدر
 اهل سریه دار اسلامده اوزر بینه استیلا و کراغ و سلاحی اغتنام و استصحاب ایتمش اولسه لری بود دخی مسئله
 سابقه ایله هممالدر ز بر ما خود لری نفس اخذ ایله مملوک لری اولشد که مالک لری آن لری طیب نفس لری ایله
 اعطا قیلشدرد و بو مثل و سبب مملیک بیع و هبه ایله مملیک کی قبضه تمام اوله حتی هو بیدار اما بطریق الاستیلا
 اخذ ایدر ک لری بشقه در که آندره دار لری به احرار ایتمد کجه مالک اوله منزل ز بر آندره سبب مملک قهر و استیلا لری

بسیار است و در بعضی موارد
 می تواند باشد

در بعضی موارد
 می تواند باشد

در بعضی موارد
 می تواند باشد

در بعضی موارد
 می تواند باشد

وقهر و استیلا دار لری به احرار ایتمد کجه تمام اولماز و صورت مزبوره ده اول کراغ و سلاح اهل سر به تک غنیمت لری
 اولوب بعد الخبیس بینلرند قیمت اولور ز بر اهل حرب فرض مذکور اوزره دار مزده اهل منعه بولنوب
 طرف مسلمیندن آنره اعطاء امان اولنماشدر پس اوزر بینه استیلا اولدقده آنردن اخذ اولنسان غنیمت
 اوله جفی نمایان دخی مسلمین اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنسان شخص واحد یا خود قوم غیر متعین ایله
 احراردن اولنسان اسلامده مسلمینک فدا لری ایچون بعض امتعه و بر تک اوزره مصالحه لری بن اتمام دن مسلمین آنرک
 اوزر بینه هجومه اقدام و کندولر بن اخذ و استرقاق و مال لری غنیمت و احتغنام ایلسه لری بوضورتده فدا ایچون
 و بر یلن امتعه بی احتیاجانه رد ایدر لری الزام اولور اما مشرکین اهل منعه بولند قارنده جواب مسئله بشقه در که
 حکم قبض لری انجمن منعه لری به اعتبار ایله تمام اولوب تحقیق منعه لری دخی انجمن دار اسلامده اهل منعه بولنوب
 یا خود دار لری به وصول لری ایله تام اولمغله ما بختی فیه کی امر بن مذکور بندن بری بولمغله تمام قبض لری ملحوظ
 اولنوب مال مدفوع ملک دافع اوزره باقی و محفوظ قیلور ز بر دافع اول مالی انجمن فداء اسبیر حرا ایچون دفع
 ایلدیکه معلوم و اسبیر حرا بر وجهله مملوک اولد دخی امر مجزوم اولمغله بینلرند واقع اولان عقده مصالحه
 همان نفس عقده ایله یا خود ادنای قبضه مثبت ملک اولان مبادله حقیقه ده منتظم اولمغله مقبوض لری
 موجب ملک اولان قبض لری تمام ایچون دار لری به احرار لری لازمیدر کور مزبوستکه صورت مفروضه ده
 اهل حرب سبیل اسراء احراری تخلیه ایدر کورند نصکره صاحب المتاع دار اسلامده بد لردن متاعنی اخذ
 قادر اواسه اخذی جائز و واسع کور بلور که اهل حرب آنی اخذ لری حبس اسبیر مسلم کی ظم اولان سبیله واقع
 اولشددر کذلک اخذ بینه مسلمیندن صاحب المتاعک غیری ظفر یاب اولسه بینه صاحبه ردی ایجاب اولور
 کور مزبوستکه دار لری به رجوع ایتمدن قبول اسلام ایلسه لری اول متاعی صاحبه رد ایلک اوزر بینه الزام اولور
 اما اهل منعه بولند قارنده حکم شرعی بشقه در که آندره بعد اسلام صاحبه تسلیم لری ایچون امر و ابرام اولنسان لری
 پس بویکی صورتده متاع مرقوم صاحبینک غیر ایادی مسلمین واصل اولدقده صاحبه رد و عدم زده پسته
 وجه مشروح اوزره نظام و بر بلور و اگر اهل حرب اول متاعی بطریق الاستیلا اخذ و استیلا ایتمش اولسد
 بوضورتده اهل منعه اولسونظر اولسوندر دار لری به احرار ایتمدن قبول اسلام ایلد کورنده صاحبه رد ایلک
 اوزر بینه ایجاب اولور کذلک صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبینک غیر ایادی مسلمین واصل اولدقده
 بینه علی کلا التقدی بن وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقه یعنی فداء اسراء ایچون بطریق الصلح اخذ ایلد ک لری
 صورتده اهل منعه اولوب اولمغله میاننده معنای فارق اولددر که اهل حرب اول یاده اهل منعه بولند قارنده
 حکم اسلام عسکر لری جاری اولد دخی مالا کلامدر که کندولر بالظوع حکم اسلامی التزام ایدر کورنده بشقه
 منعه لری اعتبار ایله مسلمینده دخی ولایت الزام ظاهر الا تقطاع و الانقضیه مقرر بنا علیه آنردن معنای ظم ظاهر اولسه
 دخی قبضه مقبوض لری ثبوت مملک بینه مانع اولمغله مؤثر اوله مزبوره اهل منعه بولند قارنده حکم اسلام اوزر بینه
 مجازی ایدوکی ظاهر در که کندولر بالظوع التزام ایتمش لری دخی مسلمینده قهر ایله ثبوت ولایت الزام باهر در بنا علیه
 ظالمین اولد قارنده قبضه مقبوض لری صاحبی طیب نفسله و بر مش ایدر دخی مالکین اوله منزل نظیر شول
 مالدر که صاحبی آتی بعض ظلمه به علی طریق الرشوة بدل و ایصال ایدر توضیحی اولدر که اهل منعه بولند قارنده
 بر مسلم دار اسلامده عسکر لری به واروب بر در هم فضه سنی علی و جهال بویکی درهم فضه لری ایله بیع ایلسه
 بیعی جائز اولوب اهل منعه اولد قارنده حکم جوازندن عتجا و اولور پس بوفرق واضح ایله ماقبلنده ذکر ایلدیکمز
 معنای فارق دخی متضح اولور مؤلف صائب البحر را که الله تعالی یحی و حریر در که اهل حرب اهل منعه
 بولنسان بر طاقسه دار اسلامده مسلمین بر قومی اخذ ایدر ب آنره البته سزری قتل ایدر ز یا خود بزه و مالک لری
 بدل بکر ایله اعطا یا موضع اموال کز دلالت ایدر سزری بیهیده مباشرت و مسلمین دخی اعطا یا دلالت مبادرت
 اندک لری صکره مشرکین مرقومین دار اسلامده ایکن قبول اسلام ایدر یا خود بر قوم مسلمین اوزر بینه استیلا
 بزه اموال معهوده بی بدلندن استغنام ایلسه لری کرک قبل القسمه و کرک بعد القسمه ایتمش لری رد لری الزام اولور
 ز بر اصحاب مالی بطریق القهر اخذ ایلد کورنده عطا و دلالت قبضه قاری مال لری دخی بطریق القهر ایتمش
 اولد ق لری مجزوم و بو مثل و سبیله دار لری به احرار ایتمد کجه مان مسلمین مالک اولسه جق لری معلوم اولد بختندن
 اهل حرب قبول اسلام اندک لری رد اموال اوزر بینه واجب اولوب اموال مزبوره بی مسلمین استغنام ایدر کورنده
 قبل القسمه و بعد ها اصحابه بلاشی ردی مستوجب اولور اما مسئله سابقه بشقه در که آندره صاحب المال

مشرکیندن حال امتناعه مالتی طیب نفسی ایله تسلیم ایش اولوب اهل حرب دخی اهل منعسه بولنوب حکم اسلام اوزرینه جاری اولماغله نفس قبضله حکم ملکرین تبیم ایشلردر واکر مشرکین مداین مسلمانین برمدینه بی احاطه ایلنوب اهل مدینه آنره خطابه بزل ایچکزدن نساوذرار بلر عزیله جیقوب مدینه بی ایچسده بولنان اشیا ایله سرزله تسلیم ایلده ایم دیو بسط کلام ومشرکین دخی مساعده حرام ایشلر اهل مدینه جیجا یاخود ایضا خروجه اقبام ایدوب یاخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتم ایشلر اهل حرب ک ضعف حاللری آنره اعلام اولنسه بوضورته بلانید اوزرینه هجوم واقحام وقتا لری التزاملری جائز کور بلور زیراسلمین آنره اعطاء امان ایچوب همان کندولر جیقوب مدینه بی یلرینه تسلیم ایلده جکرین یان ایشلردن و بیان مذکور امانه دلیل اولوب ایچقوب تحقیق مقهوریت مسلمینه دلیل اولغله وقت قدرنده بلانید قتال لری تجویز و تحلیل اولنور اما مسئله مزبور ده شرط مذکور اوزره مصالحه ایلده ایم دیو صلحی تصریح ایش اولسه بلانید قتال لری ایچقوب اولنور زیرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره جائیدن ایشلر اط امانه دلیل ایدوبی شایع واشترط امان بلانید جواز قتاله مانعدر بوضورته مسلمین ذرار یلری ایله ایچلرندن جیقوب باب مدینه بی واصل اولدقلرنده مشرکینک ضعف حاللرینه مطلع اولسه لر بوقصد ایله شرط خروج رسیده تمامدن زعی ایله بلانید قتال لری جائز وواسع کور یلرز را شرط معهود ایله مقصود مشرکیندن بلاصلح امین اوله جقاری موضعه ذرار یلری ایله خروج ووردلری ایدوبی عرف ناسه مر اجتهله هر شخصک معلوم ومشهودلر بدر و مجرد باب مدینه بی خروجه مقصود معهودک تام اولیه جتی بدیهی اولغله حکم امانلری منتهی اولما مشدرن کذلک صلح اولمادیقی تقدیر اوزره برندن خوف ایلده جک مرتبه مشرکینه قریب اولان موضعه واصل اولسدلر بودخی حکم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لکه اول موضعدن جانب مشرکینه عود ورجوع ایتمدیکجه برندن خوفلری مقطوع اولسه بوقصد اوزره مسلمین رجوع وبلانید قتال لری نه شروع ایلسه لر لایق ومشروع کور یلور زیرا صلح مذکور ایله جائیدن ثابت اولان امان مسلمینک مشرکیندن امین اولدقلری موضعه وصوللری ایله رسیده بیان اولمشدر که صلح معهود ایله مقصود ایچقوب فریقینک برندن امتیازی اولوب موضعه مرقومیه وصوللرنده دخی امتیازلی حقیقه و حکما ظاهر و نمایان اولمشدر واکر مسلمین دارالخربه دخول ایتمدکلرنده مشرکین اطرافلرین احاطه ایلر یله هر طرف مصالحه مائل ومسلمین ایچلرندن رجوع یاخود ارتحال شرطی اوزره عسکرده بولنان اشیا بی مشرکینه تسلیم اوزره مسالنه قائل اولسه لر بوضورته مسلمین دارالسلامه واصل اولدقجه بلانید آنلر ایله قتال لری حکم جوازده داخل اولماز زیرا ایچلرندن خروج یاخود ارتحال لری ایچقوب دارلرندن خروج واما منارینه ولوج ایله رسیده تمام اولوب ما مناری دخی ایچقوب دارالسلامه مسئله اولاده اهل حرب دارالسلامه حاصل اولر یله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمینک آنلرک ایچلرندن خروج وارتحال لری همان یکی فریقک برندن امین اوله جقاری موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لکن مانعین فیه کی مسلمین دارالخربه حاصل اولدقلرنده اهل حرب ک رجوع مسلمینی شرط ایتملری سابقده علی ان رجوعوا عننا قوللری بلاد اسلامیه رجوعلرین شرط ایلک مسافنده حتی رجوعوا عننا الی بلادکم قوللری منزله نازلدر که بطریق العرف معروف اولان نسنه نص ایله مشروط قیلنسان نسنه معادلدر واکر دارالسلامه محصورین اولان اهل مدینه مشرکینه مصالحه بی قیام وایچلرندن نساوذرار یلری ایله موضع فلاقی بی خروج اوزره استسلام ایش اولسه لر مسلمین اول موضعه بالغین اولدقجه مشرکینه بلانید قتال لری حرام اولور که شرطلری اول وجهله عقد وایرام اولمشدر حال آنکه اشرط املاک علیک ام لک مثل مشهور نامدر بوضورته مسلمین بیلرنده شرط قیلنسان موضع فلاقی بی خروج ایچوب همان آندن اقرب اولوب آنده برندن امین اوله جقاری موضعه آخره خروج اول موضعدن موضعه فلاقی بی کیده جک مقداری مدینه اول موضعه اقامت ایلدکلرندن صکره اهل حرب اوزره بلانید هجوم واقحامه عزیمت ایلسه لر بو عزیمت لری داخل حکم صحت قیلنور که مقصود اهل حرب عین موضع فلاقی اولوب همان اول موضعه کیده جک مقداری مدینه طرف مسلمیندن نبل امان ایکن آنک دخی تقدیر مذکور اوزره حصول نمایان اولمشدر و حکم شرعی ظاهر لفظ اوزره بنا قیلنایوب ایچقوب معنای مقصود اوزره ایلنور که مفید اولسان نسنه بی اعتبار اولنایوب ایچقوب ایچقوب مقید اولان نسنه بی اعتنا اولنور و مؤلف عالیجناب اصل کاید ایچقوب واصل اولدقلری موضعدن شرط ایلدکلری موضعه فلاقی بی کیده جک مقداری مدینه امانلرین ذکر واکتاب ایشلدر شارح شرعی تراد شرح الله تعالی صدره یوم التادیر که عنده قول اصح اولدر که

مطلب العرف بالعرف کالشرط
بالنص

مطلب حکم الشرع عینی
علی القصود لاجلی اللفظ

واصل اولدقلری موضعه اقامتارنده اول موضعدن موضع فلاقی بی کیده جک مقداری مدینه کفایت ایچوب بلکه موضع فلاقیدن کور اول موضعه کیده جک مقداری مدینه دخی ضم اولمقی شرط وریغایت اولنور زیرا اهل حرب ک شرط امانه ذکر موضعه فلاقیدن مراملری ایچقوب مسلمین موضع فلاقی بی وصولدن صکره مدت مدینه هرور ایتمدیکجه طرفلرینه رجوع وایحاطه فرصتیا ب اقتحام اولسا ملریدر و بوقصد ایچقوب ضم معهود ایله رسیده تمام اولور مترجم فقیردر که کرک متن متین التحریر وکسرک شرح منشرح ایشلرده کتب و تفسیر اولنسان مسئله ایچقوب شووجه اوزره تصویر اولمشدر که مسلمینک واصل اولدقلری موضعه شرط قیلنسان موضع فلاقیدن اقرب وآنک طریق مستغنی اوزره جائیدر اوله امانو صورتلرک خلافتده جواب مذکور صحیح کور یلور ایچقوب مذکور اوزره قباس ایله جواب آخر استخراج ونسخ اولنور واصل حاصل علی جمیع التقادیر مسلمینک بلانید صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تاخیر مدینه لردن موضع فلاقی بی واصل و آندن جانب مشرکینه راجع اوله جقاری مقدار ایله تقدیر اولنور انتهی مؤلف بی نظیر مسئله مشروحه بی نظیر ایدوب دیر که کور من مینکه مدینه مسلمین بقصد اولوب اهل حربله ایچلرندن کوفه بی خروجلرین شرط وایرام ایشلر ایکن کوفه دن ابعداولان بصره یا مکه یا شام جائیدر نه خروجه اجتهاد ایلسدلر بعدالوصول عودت وبلانید قتال لری امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذکورده آنفا ذکر ایلدیکمین معنا بی اشارت وارد که اهل حرب بیچون اعتبار عین مکان مساعده فائده بولنایوب فائده لری ایچقوب اعتبار مدت مشروحه ده آشکار در کور من مینکه مصالحه لری مسلمین آنلر ایله برآی قتال ایتمک شرطیله ایچلرندن خروجلری اوزره یاخو دمسلمین بلاد اسلامیه برآی سیر وسفر قیللری اوزره معقود اولمشکن ایچلرندن بقاج کونلک مسافه بی خروج و آنده مدت شهری تکمیل ایلده جک مقداری معهود بعده اهل حرب اوزره بلانید قتال ایچون وورد ایلسدلر بودخی امور جائزه دن معهود در که انقضاء مدت معهوده ایله حصول مقصودلری واضح ومشهود درلکن مسائل مذکورده اعتبار اولنان مدت ایچقوب هر فریقک آخردن امین اوله جتی موضعه وصوللرندن صکره حلول ایلن زماندن عیارلرندن بر اقبل الامن حاللری هنوز مدینه لنده بولنوب ایچلرندن خارج اولدقلری هنگامه اولان احوال لری کیدر ومواضع مرقومه دن هر موضعه که اهل مدینه ایچون بلانید قتال حلال کورمدیک اول قتالی سائر مسلمین واهل ذمت ایچون دخی استعمال ایتمز که اهل حرب صلح مذکور اوزره امان اهل مدینه ده داخل و امان بعض مسلمین حق جماعت مسلمین وحق اهل ذمتلرنده ناهد ومحصلدلر قال علیه السلام یسعی بذمتهم ادناهم وهر موضعه که اهل مدینه ایچون بلانید قتال لری جائز کور یله سائر مسلمین واهل ذمت ایچون جوازی بطریق الا ولی واضح ومتمیز اولور والله اعلم

باب من فداء المشرکین فی الموادعه وما یکون محرزا بغصب المشرکین وما لایکون * یعنی موادعه ایچون مشرکیندن اخذ و نمان فدایه وغصب مشرکینه محرز اولوب اولسان اشیا بی متعلق بر باب واجب الدرایه در اگر مشرکین دارلرنده آمین واوزر لرینه مسلمین هجوم ایتمک واحکام اسلامی اجرا ایتمک اوزره بلادلرنده ساکنین اوللری شرطیله بهر سینه مسلمینه یوزر اس ویرمک اوزره موادعه بی طالبین اولسه لر بومواعده اوزره موادعه حق مسلمینه تجویز ونحسین اولنماز مکر ترک موادعه مشرکیندن خاتمین اوله لری موادعه دن مقصود ایچقوب عقده ذمتدن مقصود اولان معنای معهود در که ارفق طریقله دعوت دین و بعض احکام مسلمینی الزام مشرکیندن و ذکر اولنسان دعوت و الزام اهل حرب دارلرنده اوزر لرینه احکام اسلام جاری اولماقی اوزره قرار و آرا ملرین شرط و التزام ایلدکلرنده ظواهر الانعام اولغله قبل تحقیق الضروره مساعده مراملرینه شرعا اقدام اولنماز اما عند تحقیق الضروره مساعده مراملری استصواب اولنوب اوزر لرینه بهر سینه اوساط رؤسدن یوزر اس ایجاب و حین داده اعبان رؤسی یاخود قیملر بی تسلیم ایلدکلرنده قبول استیجاب اولنور که مال اولبان مثلا موادعه ایله مال اولان شلار رؤسی مبادله ده رؤس علی الاطلاق شرط قیلدقده حکم شرعی ذکر اولنان جواب صوابدر اما مقابله رؤسده حنظله وقاش وکراع وسلاح مثالونسنه اعطاسنه شروع ایلسدلر حق مسلمینه عدم قبوللری دخی مشروع کور یلور زیرا اشیا مزبوره بی قبوللری ایچقوب ذمت مشرکینه واجب اولان رؤس ایله اشیا مزبوره بی اشترا وجهی اوزره ممکن و بیع وشراده رضاه جائیدن لازم ایدوبی قیلنور اما قیامت رؤس اولان دراهم ودنانبرشته در که نسبه مرقومه ایله واجب اولان ایچقوب مالیت رؤس اولغله قیملری باعتبار المالیه مقام رؤسه قائمدر ومسلمینک قبول اشیا مرقومه دن امتناعلری تقض موادعه لری موجب اولماز که بو امتناعلری موادعه نک غیر اولان

عقد شراد امتناع اولغله اصالخلل موادعه بی مستوجب اولماز مؤلف دقیق النظر اوصول الله تعالى اليه من الخير
كل منتظر در كه مسئله مرقومه ده رؤس اوساط اهل خزیدن قوم معهودین معاهدتک انجق رقبقریدن اخذ
واستجاب اولوب رقبه رینک عیری مثلابنا ونسازیدن اعطاری ایجاب اولماز که اسمیه مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسته به مصروف اولبایده تسلیم رؤسی انجق رقبقریدن التزام ایلمدکاری عرفه ظاهر ایله
معروفیدر مکر مسلمین حین عقیده رؤس مذکورده بی فرس و بعیر مثلو شیء آخر معروف ایله تفسیر وتصیر صحیح
ایتمش اوله لر بو مثلو خلاف عرفله تصریح اولدندقدرة اعتبار عرف ساقط اولوب تصحیح اولماز بناء علیه اهل حرب
اول بوزر آسای انا ونسازیدن اعطایدرسه قبولی حق مسلمینده جائز و سزا کور بلر که امان مسلمین انا ونسازیدن
دخی متناول اولغله استیقادین معصومیتلری هویدادر کورده مینسکه قوم مرقومیندن برسی بعد الامان ولدینی
بوسله بیغ ایلمسه یعنی جائز اولوب مسلمین امان سابق منعهقد ایکن اول والده مالک اولماز پس موادعهده
دخی بویه در که امان مسلمین اولادین بینه تناولدن صکره آنلری اخذ ایلمک سلك جوازده منسلك اولماز لکن ملک
اهل حرب اوزر بینه غالب وقاهر و ایچلریدن دینلدیکنی دینلدیکنی کسینله بیع وهبه به مقتدر و آنلردخی ملککاری
مالک رقابیلری ایدوکنی مرق اولوب اول ملک بوزر آسای ایچلریدن اعطایه مناسراولسه حق مسلمینده جواز قبوللری
ظاهر اولوروز براقوم مرقومین عمو دیت ملکی اقرار ایتمله ملوکیت ملک اوزر لنده استیقرار ایلمدیکندن ملکک بیع
وهبه مثلو آنلرده نفوذ تصرفی آشکار اولدیغی کی موادعهده ملک اوزره شرط قبیلان رؤسده دخی نفوذ تصرف
آشکار و جواز اخذی بدیدار اولور انا قوم مرقومین عمو دیت ملکی مرقومین اولوب ملککاری ایچلریدن بوزر آسای
کوتوروب بونلر بتم عیند مدز اخذ ایدیکردیو تعیین ایدکده رؤس مرقومه بلکه بزرا احرارزدیو تسلیم نفسلریدن
منتهین اولسه نظر اولور اگر رؤس مرقومه ملککاری بتم خدم وحشی بیدارنده مقهورین اولوب آنلر بزه آنلری اصال
ایتمش ایسه اخذلری خلال کور بلور زبانی نفس الامر عیند ملک ایسهلر جواز اخذلری ظاهر در و احرار ایسهلر
ملککاری قوت سلطنت وقوت خشم ایله اوزر بینه قاهر اولغله بینه عیند ملک اولدقاری امر باهر در نکسته سی
اولدر که آنلره بو وجه اوزره معامله ایلمن ملککاری اولوب معامله مرقومه دخی عینلرنده جائز و واسع واعتقادینده
زائسان انسان آخری قهر ایله استیقاد ایلمسه آنک عبیدی قیلنق صحیح و شایع اولغله بزدخی نفسلری اوزره جائز
کور دکلری حکمی اوزر بینه جائز و واقع قیلدقی زبیر اصل موادعهده اوزر بینه احکام مسلمینک عدم جریاتی
شرط والتزام ایتمله اوزر بینه انجق احکام شریک اجرا اولماز اولدنیغندن احکام شریکدن نفسلری اوزره جائز
کور دکلری اوزر بینه جائز کور مکه بزدخی اقدام ایدر ز وهمان طریق سابق التحقیق اوزره مؤلف بدیع الدقیق
دیر که اهل حرب احرار لند بوزر آسای بلاد لنده قهر ایله استیقاد ایدوب اول مقهور دیت اوزره کتور دکلری
عیندمزده نما بان اولسه بیان مشروح و زره آنلری اخذ وقبولین جائز و شایان کور بیلور اما قبل الفهر والاستعاباد
چله سی معادار بینه داخل اولسهل آنلره موادعه سا بقه دن بشقه اعطای امان اولماسه دخی بینه چله سی امانه نائل
قبیلور که کندو دار لنده ایکن موادعه سابقه اوزره حکم امان آنلره شامل اولغله دار بینه دخول لند صکره دخی
متناول قبیلور بو صورنده اهل حرب دار بیزده ایکن ایچلریدن بوزر آسای قهر واستیقاد ایدوب بزه قصد تسلیم
ایسهلر اخذ وقبولین صحیح و مستقیم اولماز بینه شقه آنلری قهر دن منع ایلمک دخی اوزر بینه ایجاب و تصیم
اولوروز بینه حکم اسلام دار بیزده ظاهر و دار بیزده مستأمنیندن برکسته استرقاق اولماز احکام اسلامدن بر حکم
باهر در نکسته سی اولدر که قهر ایله قاهر بندن مقهور بینه ظلمین و مسلمین اوزره اهل اسلام و اهل ذمتدن نه وجهله
دفع ظلم ایلمک واجب ایسه مستأمنیندن اولوجهله دفعی واجب ایدوی متیندر کور مرقومه بینه قاهرین مرقومین
دار بیزده قهر واستیقاد لند صکره قبول اسلام ایسهلر آنلره تخلیه سبیل مقهور بینه امر و التزام ایدر ز اما قهر
واستیقاد لند دار لنده اجرا قیلش اولسهل مقهورین عیندلی اولق اوزره انا ونور و دار الحریده بولنان منعه
مسلمین حکم مشروحده منزله دار اسلامه نازلیندر زبیر دفع مظالم دار اسلامده واجب اولدیغی کی دار الحریده
منعه مسلمین ایچنیده دخی لازم ولاز بدر و حکم مشروح المال اوزره امام طاووس سقا الله تعالی من الکوتور باملاء
الکوس جناب لرینک روایت قیلدقاری حدیث بلاغت مانوس ایله استدلال قیلندی امام مشار ایله صبت
شایب المغیره علیه دیدیکه فی کتاب معاذ بن جبل رضی الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرار او جیران
مستضعفون فان کان قهرهم فی بینه حتی یدخل الاسلام بینه فهم له عیندوفن کان مهملایعطی الخراج فهو عتیق
مترجم قهریدر که استخمر لغت اهل یننده یعنی استعبددر و جیران جمع جاردر و جار اول کسیندر که عادت عرب اوزره

وقت محافظه بر شخص منیع ایجابیه التجا ایدوب اول دخی آنک محافظه سنی التزام بر له انالك جار دینه یا خود مطلقا
همجوار و همسایه معانسته در وقصر یعنی حبس در ومعنای کلام اولدر که کتاب معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه ده
مسطور در دیندر که برکسته که کفار دن اصللری احرار اولوب اجا بندن اولان ضعیفان یا خود جیرانی بولنان
ضعیفان ضعیف و عاجز بولغله استغیاد واسترقاق ایلمسه نظر اولور اگر اول کسینده خانه سته اسلام دخول
ایدنجیده یعنی کندو قبول اسلام ایدنجیده ک ضعیف مرقومین خانه سنده حبس یعنی آنلری تحت بند احرار
و خدمتده استخدام ایتمش ایسه آنلر بعد اسلام بینه آنک عیندی قبیلور و اگر خانه سنده حبس ایتموب همان کیندوبه
خراج معین و برک اوزره ارسال و اهما لایتمش ایسه آنلر معتقددر یعنی عیندی قبیلور اتتهی بس بو حدیث
بدیع البیانه ظاهر و نمایان اولمشدر که اهل حرب ایچلرندن بوقومه تمام قهر ایله قاهر اولسهل اگر قهر مرقوم
دار لنده ظهور حکم اسلامدن اقدام ایسه قوم مرقومین عیندلی قبیلور و اگر صکره ایسه احرار اولور
فعلی بینه موادعین مرقومین دار بیزه بوزر آسای ایله قادم اولوب بزدخی رؤس مرقومه دار لنده مقهورین یا غیر
مقهورین ایدوکلر بینه عبر عالم ایکن موادعین ایسته بونلر بزم عیندن بزم در مقابله فدا ده ادا ایچون سرزه
کتور دیک دیو بسط بقال ایلمدکدرنده رؤس مرقومه آنلری تکذیبله بزدخی آنلر کی احرارزدیو فدا ده احوال ایسهلر
قول قبول رؤس ایدوکی عدم الاشکالدر زبیر بیدارنده اختلاف مذکور انجق دار اسلامده و حکم مسلمینده واقع
اولمشدر و مجهول الحال نفسی ایچون دعوی حریت ایدکده اوزر بینه حجت قائمه اولدیغی قول آنک قول
ایدوکی احکام مسلمیندن بر حکم شایعدر بو صورنده عیند اولدقاریته ایکی شاهد شهادت ایدر لسه شاهد تری
قبوله سنوار اولوب شاهد مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حربدن بولماز بینه نظر واعتبار اولماز زبیر رؤس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مرقومه دخی اوزر بینه حکم رقبه قائمه در و اهل حربک دخی دینلرنده عدولدن
اولدقاریتد صکره اهل حرب اوزره شهادت لری حجت لازمه در بو صورنده موادعین معارضته به قیامه بونلر
اگر چه احرار ایدیلر لکن بزدار بیزده ملکک بیزک اذق ایله بونلری مقهور ایلمدیگ تا که عیندیمز اولدیلر دیو ادا عا
ایدوب رؤس دخی اعتراضه اقدامله بونلر بزم مقهور ایدیلر و عیند بیزده واقع اولان تسلط لندن غیر بزم
تعرض دخی ایدیلر دیو دفع مدعی ایسهلر بینه قول آنلرک قوللری ایدوکی هویدادر زبیر قهر لری امر حادث اولغله
حدوثی اقرب اوقات اوزره احواله اولنق امر ظاهر در و هم موادعین سبب رقی مدعی و رؤس منکر لر در و سبب
دعوی ایلمک سبب ثابت اولان حکمی دعوی ایله برابر در که اسباب لایعینها قصد اولماز بوب انجق احکام لری
ایچون قصد اولدقاری امر مقرر در و هم قول مانه اوزره دار بیزده اذقای رقی ایدلرک قولی قیلنسه تضاد احکامه
بادی اولور که مانه مرقومه دخی قوم مرقومین بینه خطابه بلکه سر لرم عیندیمز سر دیو دعویایه قیام ایسهلر
قول مانه نک دخی قوللری قیلنقه مؤدی اولور که فریقیندن برینک قوللر بینه رجوع ایلمک قول فریق آخره
رجوعدن اولی اولماز بینه ظاهر و اجلا در بشاء علیه بویله دخی مسئله سابقه کی مدعیلر اقامت بینه به شروع
ایتمدیکه رقاری ایله قضا اولنق غیر مشروعدر اما موادعین مرقومین بزم اوزره دار الحریده واقع دین یا خود
دار الحریده بیدارنده جاری عقد احرار دعا و اوزر بینه اقامت بینه ایدکلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه به
مخالفدر که بونده مدعی و مدعی علیه اسلام یا ذمتی قبول ایتمدیکه بیدارنده حکم بزم بای وجه کان حکم بختدن
مختلفدر زبیر بویله زبیر بینه حکم بزم جاری اولمان معامله ده واقع اولغله خصمین جیبا اسلام یا ذمتی
قبول ایله حکم اسلامی التزام ایتمدیکه قاضی ایچون استماع خصوصیتلری واسع اولماز حتی اسلام و ذمتی انجق
بریمی قبول ایلمسه بینه استماع خصوصیتلری مشرووع و مقبول کور بلن اما قبول ایتمین اوزره حکمی مشرووع
کور بیلیمک حکم اسلام آنک عیندنده ملتزم و ثابت اولدنیغندن اما قبول ایلمین اوزره حکمی مشرووع کور بیلیمک
حکمه میان خصمینی تسویه واجب ایکن بونده فائت اولدنیغندن که تسویه انجق احد الخصمین اوزره قضا
ایده مدیکی حالده خصم آخر اوزره دخی قضا ایتمیکله استحصال اولور اما مسئله رقبه منازعه لری قهر رؤس کی
دار اسلامده مباشرت ایدکلری سببده واقع اولغله قاضی ایچون استماع خصوصیتلری جائز و واسع کور مرقومه بینه
موادعیندن بعضیلری بعضی آخر ایچون بونک دار الحریده عبیدی ایدم دیو عیندمزده اقرار ایدوب صکره
اطاعت دن نکول واستیقاد ایلمسه بزالتمه عبد مولا سندن اطاعت ایدر کی اطاعت مقررله اوزره اکا جبار ایدر ز که
اقرار مذکور ایله دار اسلامده دخی عبیدی ایدوکی تقریر و اظهار ایلمددر اما مسئله سابقه مثلو عیندمزده
بعضیلری بعضی آخر ایچون بونک بزم اوزرنده دار الحریده ایکن شو مقصداری دخی وار ایدی دیو اقرار و اعتراف

ایدوب صکره اداسندن نکول واستنکاف ایلسه بونده خصمین معا اسلام باذمی قبول ایتمکجه قاضی بیلرنده
 قضایله اصلا رفع خلاف ایلیله من پس بو تفصیل واضح بره فریق مستلین متضخ اولمشدر واکر موادیین
 مرقومین شو یوز رأس عیدیلر بیزدر دید کلرنده رؤس مرقومه بلکه برار احرارز لکن مقابله فدا ده بزلی اخذ بکره
 راضیلر دیمسه لرینه اخذیمز واسع و مرضی کور بیلر ز برادر بیزده آمین اولمشیلر دز و دار بیزده بولنان جرانی
 راضی اولسون اولمانسون استرقاقی بوجهله تجویز و تحسین اولغان کور مزبسنکه آنلری کتورن موادیین بونلر
 بزلی احرار در لکن اخذ بکره راضی اولمشیلر بونلری اخذ ایلیکمز دیو بسط مقال ایلسلر معنای مذکور ایچون
 اخذیمز حلال کور بیلر پس مسئله اولی دخی بویله در ز برار رؤس مرقومه علی کلا الوجیهن مسئله مسلینده
 احرار اولمشیلر اوزر لرینه بلا حجه مجرود دعوی رق اولمشیلر بمالیکن عد و اعتبار اولمشیلر و صورت مزبوره ده
 رؤس مرقومه مسلینک عدم اخذ لرین کوروب برل فی الواقع بونلرک عیدیلر ایلیک واداعا حریتده ارنکاب
 کذب ایلیک دیو فاده حال ایلسلر اخذ لری مسلین ایچون حلال کور بیلر ز برار اوزر لرینه اداعا رق ایلیک
 دعوالرین بعد الانکار اقرار ایتمشدر در و اقرار بعد الانکار صحیح الاستقرار در نظیری شول مجهول الحاله بره
 برکنسه اول بنم عند مدبر دیو اوزر لرینه دعوی ایلیکده اول نکذیب ایلیک کونصره تصدیق ایتمکجه آنک عیدیلر
 ایدوکی تحقیق اولنور لکن آنلری کتورن موادیین اول امرده بونلر احرار در لکن اخذ بکره راضی اولمشیلر
 اخذ ایلیکمز دعوشلر اولوب صکره مسلینک عدم اخذ لرین کوروب بونلر عیدیلر بیزدر دیمکه اقدام ورؤس
 دخی تصدیق کلام ایلسه لر بوضو رنده اخذ لری مسلین ایچون حرام اولور ز برار بیلرنده رؤس و موادیین
 تصادق ایتمشدر ایسه تصادق لری ایله حریتلری تا کد و تحقیق ایتمشدر و تصادق ایتمشدر ایسه اول بیلده دخی
 فی نفس الامر احرار ایسه اخذدن ابعده اوله جقاری آشکار در و عید ایسه لر دخی موادیینک بونلر احرار در
 قوللرله آزاد اوله جقاری بیدار در واکر موادیین بونلر احرار در دید کلرند نصره قوللرین رجوع و نفسلرین نکذیب
 شروعله بونلر ملکیمزک عیدیلر سیزه تسلیم ایچون بزه ارسال ایلیدی دیو تعبیر ورؤس مرقومه دخی آنلری
 بو قوللرنده تصدیق و تقریر ایلسه لر مسلین ایچون حق فدا لری مقابله اخذ لری جائز کور بیلور ز برار
 حریتلری اقرار ایلین موادیینک غیري اولان ملکیمز ایچون اقرار رق ایتمشدر و اقرار ایله ثابت اولان حریت
 مجهول الحیال ایچق حق مقررده ثابت اولور که تحت اقرار قاضیه اولمشله مقری تجاوز ایلمز پس اقرار لرله
 ملکیمز ایچون اوزر لرنده حکم رق ثابت اولوب مسلین ایچون مقابله فدا ده اخذ لری جائز و مثبت اولور لکن مسائل
 مزبوره ده بوزر رأس اوزره عقد موادیین ایلیک کورنده اول رؤسک ذکر درن یا خود ناندن یا خود مختلطین اوله جقاری
 نسیمه و اعلام اولمانش ایسه موادیین حین ادا ده ذکر بانا یا مختلطین هر نه کتور برلر سه اخذ و قوللری
 مسلین اوزره ایجاب و الزام اولور که عند ایجاب نسیمه لری اطلاق اوزره واقع اولمشدر و بلادیل تنبیه مطلق
 جائز و واسع کور بیلر و هم حین نسیمه ده وصف رؤسی مبین نسیمه تحقیق اولمانشدر که اول وصف اوزره اداری ایله
 مطالبیه مسلین مستحق اوله لر نظیری کفار اده لازم اولان رقبه در که اداء کفار اده کرک ذکر و کرک اتی علت
 مذکوره اوزره همان بر رقبه اعتاقی کفایت ایدر لکن کتور دکلری اطفال صغار ایسه نظر اولنور اگر انارندن
 مستغنی و همان تأدیب و تعلیم محتاج و صیقل یعنی استفاده قابلر ایسه قبول لری مقبول کور بیلور و اگر هنوز
 مده یا خود مده دن وقت قرینده کسلس صبیان ایسه قبول لری مشروع و معقول کور بیلر ز برار اگر چه حین
 عقد ده وصف بلوغ نسیمه اولمانشله بالغ و غیر بالغ قبولده نسیمه اولنور اما اشتراط رؤسدرن مراملری ایچق
 صلاحیت استخدام اولوب صبیان مرقومین مثللو بانفسهم اکل و شر بلرین و توشی و تلبس تو بلرین اتمام
 ایده بیلر هنوز خدمت مسلمینه قیام ایتمه چکلرندن بشقه کندول محتاج خدام اولمشیلر اخذ لرنده مرام مسلین
 ناتمام اولور اما انارندن مستغنی اولدق لرنده مرام استخدام حاصل اولدق لرندن بشقه فرض مالیت دخی کاملدر که
 صغرسن نقصان مالیه سبب اولق ایچق صغیر آه سندن مستغنی اولدق لرده در یوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
 نقصان مالیتی موجب اولدیغی ظاهر و بیدیدر بناء علیه نوع مذکور ی اوساط رقبیلرندن کتور دکلرنده
 کر کدر که مسلین آنلردن قبول ایده لر و دار الحریبه بونلرک آه لری واردن دیو قبولدن نکول ایتمه لر ز برار بونلر
 صغار ایله آنه لر ی بیلرین تفریق طرف مسلیندن ظاهر اولوب ایچق مشر کتورن صادر اولمشدر نظیری
 شول دار بیزده بولنان مستاندر که آنک بر جاره سی و جاره سنبک بر صغیر اوغلی بونلرک جاریه بی بیع و اوغلی
 عندنده ایقا یا خود اوغلی بیع و جاره بی ایقا ایلیکده شراسی حقی مسلینده جائز و سزا کور بیلور که بیلرین

مطلب الزم فی الکفارات
 نعم الذکر والای

تفریق ایلین مسلین اولوب ایچق اول مستان ایلیک هوبدا در بلکه بوضو رنده مسلی اول ایکیدن بری
 اشترا ایلسه اول مستان ایکیستی بزدن دار الحریبه اعاده قلوب نفسلری یا خود نفسلری ایله مشر کین ایچون
 مسلین اوزره باعث تقویت اوله جقاری بی امتزاد و بوجانبه رعایت و اعتبار صغیر ایله آنه سی بیلرین تفریق
 جانبته رعایت و اعتبار دن اولی ایلیک آشکار در مؤلف صواب اندیش نجاه الله تعالی یوم الحشر عن کل تشویش
 در که اهل حرب مواد عه لرنده عند لرنده اسر اولان رفیق مسلیندن مسلمینه یوز رأس اعطاسنی اشتراط
 و استیجاب ایتمشدر اولوب حین ادا ده کندور رفیق لرندن یوز رفیق یا خود رفیق مسلیندن یوز رأس قیتلری
 استیجاب ایلسه لر مسلین ایچون عدم قبول لری جائز کور بیلر قبولدن امتاع لری نقض عهد لرین ایجاب ایلیر
 ز برار مسلین ایچون شرط ایلیک لری منفعت شمدی کتور دکلری نسیمه ایله تمام اولما که شرط ایلیک لری ایچق
 رفیق مسلینی ذل اسر مشر کتورن تخلیص اولوب کتور دکلری رفیق یا قیت ایله مقصود معهود صور تیزدر
 استقام اولما حتی اهل حرب مقابله فدا ده مرقومه عند مسلین وضع رهان ایش اولمشله فدا ده مشروطی کتور نجیده دک
 رهلرین جنس ایتمک حق مسلینده جائز و شلیان کور بیلر شول مسئله تیزیل اولنور که دراهم جیادی شرط
 ایتمشدر ایکن درهم ز بوقی اتان ایله لر و قول مذکور ده اشارت وارد که مقابله رؤسده اولان رهنده دخی حکم
 جنس ثابت و استوار در نکته سی اولد که مواد عه ده رؤس مرقومه مالی اعتبار ایله دین اولق اوزره ثابت
 و بوضو رنده مقابله اخذ لری ایلیک رهلری ز جالی باعین اولسه دخی صحیح و مثبتدر ز برار باب الفساده
 بالاساری اوغیر هم من الاموال ائسانده بیان ایلیک که بوضو رنده امانه مسلین و اهل حرب مینا لرنده مقابله
 احرار ده دخی جائز و شایاندر پس مانحن فیه کی مقابله مما لیکده جواز ی بطریق الاولی ظاهر و نمایاندر لکن
 صورت مفروده مسلین اهل حرب ده رفیق مسلیندن یوز رأس بولمانشله جائز اولسه لر اوساط رفیق
 مسلیندن یوز رأس قیتلری آنلردن قبول ایتملری لازم اولور ز برار نسیمه سبب موادیین اولان موادیین هنوز باقی ایکن
 تسلیمین عجز لری متحقق اولمشله اوزر لرینه تسلیم قیت واجب و قبولی موجب اولمشدر مؤلف موشکاف
 لطف الله به بدقایق الاطلاق در که اهل حرب ایستناء موادیین ده مسلمینه یوز قوس یا خود یوز دیرع جدید
 یا خود یوز سف اعطاسنی شرط و التزام ایش اولسه لر بودخی حین ادا ده عین مسمی یا خود قیت قبول اولمشدر
 رفیق لرندن یوز رأسی اشتراط لری ایله متساوی الاقدار مدر کذلک مسلیندن اخذ ایلیک لری کراع و سلاجندن
 مقدار معین اعطاسنی شرط و التزام ایش اولسه لرینه عین مسمی یا خود قیت قبول ایتمک مسلین اوزره
 الزام اولنور اما مسئله سابقه بشقه در که آنده رفیق مسلیندن یوز رأس اعطاسنی اشتراط ایتمک لرنده ادا دن
 عجز لری ظاهر اولدقجه قیتلری قبول اولمانشله ز برار رفیق مسلین اهل دار اسلامدن اولمشله اشتراط ظاهر
 مقصود اولان منفعت تخلیص لری قبول قیتله حصوله موضوع اولان اما بذوی العقولدن اولمان کراع و سلاح
 اهل دار اسلامدن تعداد اولمانشله آنلردن مسلیندن اخذ ایلیک لرین اشتراط لری علی الاطلاق اشتراط لری ایله
 حکیمه اتحاد اوزره در کور مزبسنکه دار بیزه امانه داخل اولان جرینک بدیده مسلیندن اخذ و احرار
 ایلیک لری کراع و سلاح بولسه آنلری دار الحریبه اعاده دن منعه اجناس اولمان امانه مسلی یا ذی دن اسر
 و احرار ایلیک لری عید بولسه آتی دار الحریبه اعاده ده رخصت و بریلوب بیع اوزره اجناس اولنور ایستند
 بو تفصیل واضح ایله فرق فصلین متضخ اولمشدر و اگر اهل حرب موادیین بونلر مسلینه برهنه یوز ثوب یا خود
 یوز دابه اعطاسنی شرط و التزام ایش اولسه لر فساد موادیین لر مالاکلر که ثاب اجناس مختلفه الاقسامدر
 و دواب دخی اختلاف اجناسده ا کما ثلدر که لفظ دابه حقیقت لغویه دعارض اوزره هر مشی و دیب ایلین
 حیوانه شامل و حقیقت عرفیه ده ایچق اجناس خیل و بغال و حیره متا ولدر و جنس بدل مجهول اولدقده هیچ
 بر عقدده نسیمه سی صحیح و مقبول اولما اما نسیمه رأس بشقه در که آنده جنس رأس رفیق ایدوکی معلوم اولوب
 جهالت ایچق و صفنده واقع اولمشدر و جهالت وصف نکاح و امثال مثللو توسع اوزره تا قبلتان امورده صحت
 نسیمه به مانع دکلدر پس اولساید مسلین اوزره لازمدر که غدردن احتراز ایچون اول مواده فاسده بی تیز لرین
 تقدیم بعده امر بین اوزره موادیین تمیم ایدوکر مسلین اولنور و تمیمی اهل ایدوب تا که اول مواده فاسده
 اوزره سنه منقضیه فدا دخی واجب اولسه بوضو رنده تعیین جنس عهده مشر کینه احواله اولوب ثاب و دوابک
 قتی صنفندن دیلر سه یوز عه دی اول صنفک اوسطندن اعطالرین مستوجب اولور ز برار مال آنلرک اوزر لرینه
 لازم اولق بیان جنس لازمده قول آنلرک قوللری اولمغی مستاندر نظیری شول کسسه در که برانسان ایچون

عهد سنده بر ثوب و ارابند و کفی اقرار ایلیه اولیاده بیان جنسی مفره تفویض اولمقی صور تبذیر استقرار در کذلک برکنه برانسان ایچون بر ثوبه و صبت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولمقی حکم شرعه بختیاب اشتها در نکه سی اولد که انقضائ مدت متین اولدقده منفعت مسلمین جنس فدا ده بیان مشرکینه رجوع اولمقده متین اولور که رجوع اولمقوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل اوله جنی امریندر و تقرر سابق ایله حکم مواده حکم نکاحدن مفارق اولور که نکاحده علی الاطلاق ثوب یا خوددایه اوزره نسیه مهراوندقده بیان جنس لرته زوجه رجوع اولمقی متحقق اولماز بر صورت مفروضه ده قبل الد خول و الخلوه تطلیق ایدرسه و جوب منعه تحقیق اولنوب بعد الد خول و الخلوه تطلیق ایدوب یا خود بعد النکاح احد از وجین وفات ایدرسه مهر مثلی ایجاب و تنسیق اولنور پس اولیاده نکاحه مملوکه اولان عورتک بدل اصلبستی اولان منعه یا مهر مثلی واجب اولوب اول وجهله ضرری مندفع اولمغه بیان جنس لرته زوجه احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردی که مسئله مزبوره اصل کابده رتبه اغلاقده اجسال اوزره تقرر اولمغه ترجمه مزده بسط و اطلاق اوزره ایضاح و تفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائر ظاهر و باهر دراتهنی و اگر مواده لری یوز راس اوزره اولوب ملک اهل حرب مسلمینه مقابله حق لرته احرار لرندن یوز راسی بعث و تنسیب و مسلمین دخی احرار الاصل اولدق لرینی یلور ایکن آنلر عید ملک اولدق لرین اقرار و تقریر ایلسه نظر اولنور اگر بواقرار لری ایچق دارا سلامده بنیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات و اعتبار اولتماز که معلوم اولان حریت لری دار مزده امانله حاصل اولمغله متا کد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتمغله انطالی سزاوار اولماز اما حریت اصلیه لری معلوم اولدقده حکم مسئله بشقده در که آنده دخول دارا سلام تا کد حریت لرین استلزام ایلر کورمز بسنکه بر شخص مجهول الحال دارا سلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریه اولان کسینه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کور یلر و اگر بواقرار لری دارا لخریده دخی طوعا بنیدار اولمش ایسه بنه معلوم الحریه اولمغله بواقرار لریه التفات و اعتبار اولتماز مگر حکم مشرکینه آخر ایچون اقرار رق ایلین آنک عبدی قیلتمش ثابت واستوار اوله اولیاده عید ملک اولدق لرینی ظاهر اولمغه مقابله فدا ده قبول مسلمینه سزاوار اولور لر ز بر دارا لخریده اولان حریت اصلیه لری حریت قویه دکلد کورمز بسنکه بی مزده مواده قائم و منتهض اولمادقده اول حریت استرقاق مسلمینه منتقض اولور و بزمله عقد مواد عدلی معقود اولدقندن صکره دخی کد و بنیدار بر بزه مواده شرعی لری غیر موجود در پس حکم مذکور بین المشرکین معتبر اولدقده مقررله ایچون اقرار رق ایلی لری حق لرته استرقاق رسیده تمام اولوب آنک عبدی اوله جقاری مقرر اولور اما حکم مذکور بنیدار معتبر اولدقده دارا لخریده استرقاق رسیده تمام اولماز نه کیم دارا سلامده نام اولماز ایدی ز بر استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولماد بیغی مالا کلامدر کورمز بسنکه رؤس مرقومه بو اقرار لرندن صکره قبول اسلامه ابتدای ایلسه اگر اقرار ایله استرقاق اولمقی احکام لرته وار ایسه عید مقررله اولمقی اوزره برقرار قیلنوب بو غبته اصل معروف لری اوزره احرار اولور لر توضیحی اولدر که اهل حربدن بر قومک حکم ملک لری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلتمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیتله حکم ملک لری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بر دوام قیلنوب هنکام حکم ملکه بزمله مواد عین اولوب اولماد قیلرته ترتیب احکام اولتماز که دارلرته حکم اسلامک عدم جریاتی شرط و التزام ایتمش لر ایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضی لری یعنی حکم ملک لری ایله ثابت اولدقده مقرر نفسی اوزره اقرار رق ایله دخی مثبت اولور که اقرار حق مفرده قضاء قاضی کی ملزم و مثبتدر و علی هذا مواده مرقومه بزمله مشرکیندن ایکی اهل دارک میانرته منعقد و اول ایکی داردن هر بری ملک مستقل ایله آخردن مقرر اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجومه شتاب و هر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز راسی مقابله فدا ده طرفیزه استجلاب ایلسه رؤس مزبوره بی هر بزندن اخذیمز نجو بزواستنواب اولنور ز بر مواده ایچق بزمله اول ایکی دار بینلر مزده قائم اولوب بین الدارین متقوم اولمغله کند و بنیدار بزمله مواده لرندن مقدم اولدق لرینی مسلک اوزره سالک و اسیر ایله بر برینه مالک اولور لر حتی اهل ذمت یا خود مسلم اولسدر اول اسیر لری نه کند و لر سالم قیلنور کذلک دارا سلامده آنلری بیعه شروع ایلسه یلرندن اشترازی مسلمین ایچون مشروع کور یلور پس مقدمات مذکوره دن مقابله فدا ده دخی جواز اخذ لری هویدا اولور کذلک بزمله مواد عین اولان اهل حرب ایچق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میانشده مشهر اولدی بیغی اوزره اول مواده عیندن دخی هر کیم آخره

ظاهر اولور ایسه مقرر عبد قاهر اولمق حکمی بنیدار ظاهر اولسه ایند حکم سابق بو صورتده دخی مقرر در نکه سی اولدر که بر بزه بنیدار مواده شرعیه منعقد اولمغله عند تمام القهر حکم ملک لری اوزره قاهر مقرر بنه مالک و مقرر قاهر بنک عبد مملوکی اولمق ثابت و متحد اولور و علی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض احرارندن عصب امواله اقدام ایدوب بعدله جمله سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولیاده بر بزه اختصام ایلسه لر کر کد که قاضی بنیدار قبل الاسلام جاری اولان حکم لرته نظر و تقبشه اهتمام ایلیه اگر حکم لری غاصب غصبه مغضوبه مالک اولمق ایدوکی عند بنه بنیدار اولور سه غاصب اوزره بر شیبی رد ایله امر و قضایه ایدار ایچیه و اگر حکم لری بویه اولمایوب لکن ملک لری رد ایله امر ایچدی یکی مجرد غصبه عالم اولدیغندن یا خود مغضوب منه مختصم اولدیغندن ایدوکی عند بنه آشکار اولور سه همان رد ایله امر و قضایه در کار اوله ز بر اتمک مباح احرار ایله تمام اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملک لرندن اولدقده احرار غاصب باعتبار اید تام و حکم ملک لرندن اولدقده غاصب استرداد ایچون مغضوب منه ایله خصوصیتی ملک لرینه رفع و اعلامه قادر اولمغه احرار غاصب عدم الاستتمام اولور و قبول اسلام بعد تمام احرار اذ وقع اولدقده تقرر ملکی موجب اولور اما قبل تحقیق سبب الملك و قبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمز بسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ ایلدکلرندن صکره دارلرله احرار دن اقدام قبول اسلامه ابتدای ایلسه لر ایچمانه رد ایله امر و اجبار اولنور اما اسلام لری بعد احرار واقع اولسه رد ایله امر و اجبار اولمغله جائز و واسع کور یلر لکن مسئله مفروضه ده غاصب مغضوبی استیلا کدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه لر اولیاده حکم ملک لری نه ایدوکنه نظر و اعتبار اولمایوب بهر حال غاصب اوزره ضمان مغضوب الزام اولمقی التزام اولنور ز بر وجوب ضمان ایچق محله عصمت و تقوم اوزره مبنی و دارا لخریده مال حر رسیده عصمت و تقوم بولماد بیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان محله عصمت و تقوم اوزره مبنی اولماد بیغی ظاهر و عیاندن کورمز بسنکه بر مسلم مسلم آخردن خری بی غصب ایلسه عین خری قائمه اولدقده صاحبه رد ایله امر و تنبیه اولنوب استیلا که اولدقده مثل و قیمتدن بر نسنه ایله ضمانی الزام و توجبه اولتماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بنیدار مواده بولمایوب غاصب قبول اسلام یاز متله مغضوبی ایله بر ابرقده دارا سلام اولدقندن صکره مغضوب منه دخی قبول اسلام یازمت یا خود استیلا قائم و غاصبه مختصم اولسه بنه حکم ملک لری نه ایدوکنه اعتبار اولمغله غاصبدن مغضوبی استرداد برو جهله کسب اقتدار ایدیه مز ز بر غاصب سبب ملک اولمق حکم ملک لرندن اولماد بیغی ظاهر اولسه دخی بزمله مواد عین اولیمان اهل حرب اموالی دارا سلامه احرار ایلمک ملک ایچون سبب تام اید وکی حکم اسلامدن اولسه بیغی امر باهر در اما مسئله مزبوره قوم مرقومین مسلمینه مواد عین اولمش اولسه لر نظر اولنور اگر غاصب و مغضوب منک دار مزه خروجی اول مواد عین ایله واقع اولوب یا خود احدیها تک خروجی اول مواد عین ایله و آخر تک خروجی قبول اسلام یاز متله واقع اولمش ایسه بنه قاضی ایچون بنیدار بر شیبله قضا جائز و واسع کور یلر ز بر غصب مرقوم بنیدار دارا لخریده جاری بمعامله اولوب بنیدار دارا لخریده جاری اولان مداینه معتزله نازل و احکام مسلمینی معال التزام ایلین ایکی شخصک بنیدار حاصل اولمشدر و اگر غاصب و مغضوب منک دار مزه خروجی قبول اسلامه واقع اولسه بو صورتده غصب سبب ملک اولمق حکم ملک لرندن اولدی بیغی شایع اولدقده قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغضوبه قضا جائز و واسع اولور ز بر غاصب سبب ملک اولمق حکم ملک لرندن اولمغله احراری عند الاخذ تام اولدی بیغی کی دار مزه عند الاخراج دخی تا تمامد که مال مواده بیغی اخرج موجب ملک اولماد بیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاستاد نور الله تعالی سنده یوم الميعاد دیر که بز روایت نقاله بالغ اولمشدر که مسلمیندن بر طائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتمش لر ایدی بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم مکه بی قبح ایتد کلرته مسلمین مذکورین اول عاریه لری ایچمانه رد ایچمه عازم اولدی لر همان رسول الله صلی الله علیه و سلم خطبه و وعظ ایدوب خطبه لرته العاریه مؤداه و المنحه هر دوده و از نعیم غارم قول شر یفری ایله ناسه خطاب ایلدی لر یعنی عاریه البتة صاحبیه ادا اولمشدر یعنی اداسی و اجبردر و منحه یعنی سودی و یوکی ایله انتفاع بعده صاحبیه رد اوزره و بر یلن نافع و شاة البتة صاحبیه رد اولمشدر و زعم یعنی کفیل البتة ماله ضامندر ایسته بو حدیث نبوی ذکر ایلدی کیم مسئله ده اصل قویدر که موضع اخذ هنوز دارا سلام اولمادین احراری تمام اولدقده دارا سلام اولدقندن صکره صاحبیه رد ایله امر الزام اولنور و اگر دارا لخریده مشرکین محار بین یا خود مواده عیندن اولان مغضوب منه غاصبه حضور ملک لرته

مخمسه ایدوب غاصب بن یوعینی غصب ایدوب بلکه کنند و مالبردند و ادعا بکنند ملکری اول عینی بد غاصبه
 ابقا و مدعی به اقامت بینه تکلیفی ابقا ایدوب هنوز بینه سی حاضر و قائم اولادین اول دارک اهلی اهل نعمت یا خود
 مسلم اولسه از اول مال مغضوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغضوب منه ایچون
 قبل اقامه البینه اول عینه سبیل وصول معدوم و اقامت بینه به قادر اولوب اولیه جنی و علی تقدیر اقامه شهودی
 تعدیل اولنوب اولنجه جنی نامعلوم ایکن ملکری اول عینی بد غاصبه ابقا بکنله احراز غاصب ختم تمامه
 بختم اولمشدر حتی مغضوب منه اسلام برندن صکره کلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلمین اقامت بینه ایدوب دیو
 طلبکار اولسه بینه قبول و استماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامه دخی تملکی
 استقرار ایشدر مسئله منوره ده معنای فقهی اولدر که ملکری تک مغضوب منه منعی متاعی بد غاصبندن اخذ
 ایلکن منعی همان اول متاعی بد مغضوب منه دن قهر ایله اخذ و غاصبه دفعی منزلده درو بو اخذ و دفع ملکری دن
 بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جنی ظاهره که احراز غاصب مجرد ملکری تک
 وضع ایلدیکی حکم و قانون ایله تمام اولور ایکن ملکری تک اخذ و دفعنده یا خود صاحبی اخذندن منعده ملکری تک
 قوق ایله بالاولیه تمام اوله جنی امر باهر در کذلک دارالخبره بحرین ایچلرندن حرین آخرک نفسندن تعبیره قادر
 اولیان ولد صغیرینی غصب و انتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عدم مدر و مغضوب منه بو بنم اوغلدرد بو نزاع
 ایلسه از بودخی جیع احکام سابقه ده غصب ماله قباس و راجع اولنور کذلک برولد صغیره ذی البند بو بنم عدم مدر
 دیر ایکن شخص آخر اوغلدرد دیو ادایدوب ملکری دخی مدعی بنوق تصدیق برله مدعی عبودیت اقامت بینه
 ایدنجه دک ولدی ذی البندن اخذ و آخره اعطای ایلد کد نصکره قبل اقامه البینه اول دارک اهلی قبول اسلام یا ذمتله
 کسب اعتلا ایدوب بعضه مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایدوب دیو التجا ایلسه بینه قاضی المسلمین
 اول ولدی حر قیلوب مدعی نبوت بندن ابقا ایدور زیرا قوم مرقومین بزمه بخار بین ایکن یا خود اوزر بینه احکام بیز
 جاری اولماق اوزره مواد عین ایکن حکم ملکری اول ولدی بد ذی البندن اخراج و آند ملکری ابطال وائی حر قیلوب
 آخره ولدی اولق اوزره دفع و ایصال ایشدر بوند نصکره حکم ملکری تک ابطال ایلدیکی ملکری بینه ایله
 اثباته مجال بوله مز و حکم میراثی دخی وجه مشروح مفضل اوزره فصل و تفصیل اولنور که مثلا حکم ملکری
 بینی توریت ایدوب بنساقی ایتکم یا خود بالعکس اولغسله ایچلرندن بری هالک اولوب ملکری دخی حکم
 مز بور ایله حکم ایلد کدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه از ملکری تک قبل الاسلام واقع اولان جیع
 احکامی امضا و تمام اولنور زیرا ملکری اوزر بینه سلطان غالب اولوب آنرد دخی حین حکمنده حکمینه رضا
 اوزره نفوذی التزام ایتلر بله هر حکمی بینه برنده رسیده تمام اولمشکن بعد الاسلام آنلردن بر حکمی اطاله
 اقدام اولماز کذلک حکم ملکری توریت بنین ایدوی معلوم اولوب ایچق ملک بالفعل حکم مباشرت بیدین
 بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلدر بودخی بالفعل حکم ملکری ایله اخذری کیدر که حضورنده مخمسه ایلسه از
 میراثی ایدای بندنه تقریر ایلدیکی معلوم اولغسله قوت و حکمی اعتبار بله اخذ مجرد لرنده تمام احراز زری
 مجزوم مدر و اگر برکنه تک برسنه ده حق نایب بولنماق حکم ملکری تک ایکن اولنسنه بی بد ذی البندن اخذ
 و استهلاک بکنله حضور ملکری تک مخمسه ایتد کلرنده غاصب اوزره ذی البند ایچون قیبتله حکم ایدوب هنوز
 اول قیبتی دفع و تسلیم ایدوب غاصب و ذی البند قبول اسلام ایلسه از بوسورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام
 اولماز زیرا قیبت ایچق ذمتده دین اولغله قبل القبض مجرد حکم نظر ایله اخرازی نام اولدیغندن آنکله حکم
 اولنوب اولنماق متساوی اقدام مدر وهم بعد الاستهلاک و قبل حکم اهل دار قبول اسلامه ابتداء ایلسه از
 اول مال مستهلکده عصمت و تقوم متعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلک اوزره بر شئله قضایه اجتناسار ایدوب مز
 پس مانحن فیه دخی بویله دروا کردار خبرده بحرین آخرک عبودیتی غصب ایدوب ملکری دخی عبودی
 بد غاصبه انقاس و سبیل برین تخلیه قیلد قند نصکره غاصب اول عبودی اعتناق ایدوب بعده ذی البند مطاسی اوزره
 اقامت بینه بکنله حکم ملکری ایله اول عبودی اخذ و استرقاق ایلد کد نصکره اهل دار جیعا یا خود عبودیت غاصب
 و مغضوب منه جیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه از عبودیت غاصب ابطال اولنوب بینه عبودیت اولق اوزره
 ذی البند تسلیم و الحاق اولنور نکتته سی اولدر که معتق معتق استرقاق ایکن حکم ملکری تک بمنع دکل اسه
 حرین تک دارالخبره عبودیتی اعتناق نافذ و نافع اولماز یا خود عبودیت مذکور عبودی البند قیلننده ملکری حکم بکنله
 مقهور اولغسله مجددا قهر ایله مأسور صکی اولمشدر حتی برکنه دارالخبره حر الاصل ایکن آتی بحرین

اخذ ایدوب عبودیت اقامت بینه بکنله ملکری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حر من بور اول حر بینه
 عبودی اوله جنی اقتضا ایدور کذلک عبودیت معتق ایکن ملکری اول عبودیت مدعی عبودی اولغله قضا و بندنه
 تسلیم ایلسه بینه مجددا عبودیت معتق الزام و نصیم اولنور و اگر اهل مواده دن اولیان بحرین عبودیت مسلمیندن
 بر عبودی اسیر و دار لر ایله بعد الاحراز آتی بندنن حرین آخر غصب و عبودیت دیو اعتناقدن صکره قبول
 اسلامه جیعا سزاوار اولد قیلنور نصکره اول محرز اقامت بینه برله حق سابقی اثبات و ابراز ایلسه نظر اولنور
 اگر قبل الاسلام حکم ملکری بعد البینه محرز اوزره ردای تک ایسه عتی غاصب باطل اولور که حکم ملک اوزره
 مالک اولماق غصبه تمام احرازه واصل اولماشدر و اگر حکم ملکری غاصب مغضوبه غصبه مالک اولق ایسه
 عتی معتبر اولور که حکم ملک اوزره مالک اولغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم
 ملکری محرز اوزره ردایکن ملکری بینه رفع خصام ایتد کلرنده غاصب غصبی انکار برله بو بنم عبد مدر دیکه
 اقدام بکنله ملک دخی مدعی اقامت بینه ایدنجه دک عبودی بد غاصبه تقریر ایدوب غاصب دخی همان
 اول عبودی اعتناق و تخیر بر ایلسه بوسورتده عبودیت مرقوم حر قیلنور بر ملکری محرز ایدوب بندنه بد غاصبه
 تقریر ایلد کده احراز غاصب تمام اولمشدر بوند نصکره محرز اقامت بینه بکنله ملکری عبودی اکا حکم
 برله غاصبندن اخذ و اکتا تسلیم ایلد کد نصکره جیعا اسلام یا ذمتی قبول ایلسه از عبودیت مرقوم بینه حرین اوزره
 ابقا اولنور زیرا ملکری تک اول عبودیت مرقومین نافذ اولان مسلم اوزره رقی ایله حکمی باطلدر وهم حرین اسلامه
 متا کد اولوب محلیت نقضندن خارج اولدیغید نصکره ملکری رقی ایله حکم بکنله متقض اولماز اما مسئله
 سابقه بشفه در و اگر مسئله مفروضه ده ملکری اول عبودی غاصب بندنه تقریردن اقدام غاصب آتی اعتناق ایدوب
 بعده جیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه از مأسور مزور بینه رقی اوزره ابقا اولنور که اعتناق قبل تمام الاحراز
 واقع اولغله ابطال و الغا اولنور مؤلف عمیق الافکار سق الله تعالی قبره بغیث نواله فی القدر و الابکار دیر که بر مسلم
 امانه دار الحربه دخول ایتد کده بحرین آنک بعض اموالی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یا ذمتی
 قبول ایلسه از نظر اولنور اگر حکم ملکری مغضوب منه مسلم مستأمن اولنور یا خود حرین اولسون علی الاطلاق
 غصب سبب ملک اولق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی متخ اواور ز برادار لرنده ملکری تک
 حکم و سلطنتنه نظر ایله احراز غاصب رسیده تمام اولوب متاع مرقوم حرینک دار اسلامده مسطندن اخذ
 و دار الحربه احراز قیلدی ماله متساوی اقدام اولمشدر و کر حکم ملکری اول مالی صاحبیه رد اوزره
 واقع اولوب قبل الاختصاص اهل دار قبول اسلام ایلسه از مال مزوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بوند
 غاصب حکم ملکری اوزره غصبندن ممنوع اولغله مقهور ایدوی ظاهر مسئله سابقه ده غصب اوزره مقرر اولغله
 قاهر ایدوی باهر در و اگر اولنابنده حکم ملکری نه ایدوی غیر معلوم ایسه اول عالی مسلم مستأمن اوزره
 رد ایکن حکم محضومدر که فی الاصل آنک ملکری ایدوی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملک اولان احراز
 نام غیر مجزوم مدر وهم غصب بشفه موجب ملک اولدیغی عند بیزده معلوم و مسلم اولغله آنک خلاقی
 بر قومسک بینه برنده مقرر ایدوی معلوم اولدیغی حکمی عند بیزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیبتی واجب
 و مجتهد لکن حکم ملکری اول مالی صاحبیه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مزور غاصب مسفور ایله
 ملکری بینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبه بومال بنم ملک مدر آندن اخذ اقدام دیو دفع اختصاص بکنله
 ملکری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجه دک بد غاصبه انقاسی التزام ایلد کد نصکره جیعا قبول اسلام ایلسه از
 حال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکری اول عین اوزره بدیتی تقریر بکنله احرازی بینه اولمشدر اما
 قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه بکنله ملکری غاصبندن اخذ و بد بینه تسلیم ایلسه بینه ملکری کندوبه سالم
 قیلنوب تخصیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدام ملکری حکم ملک اهل حر بینه منفصل اولمشکن بودفیه ده
 آنک حکمی ایله ملکینه راجع و متصل اولمشدر و هر دلیل کند و مثل ایله منسخ اولق حکم بر نسخ اولغله
 بوند دخی ملک حکم سابق حکم لاحق ایله منسخ اولمشدر یا خود مسلم مزور اول عینی بد غاصبندن اخذ ایلد کده
 قوت ملکری ایله احرازی نام اولغسله مجددا اکا بکنله بنام اولمشدر بنا علیه تخصیسی واجب اولماز که تملکی
 اعزاز دخی موجب اولان بر سبب مستوجب اولماشدر کذلک مسلم مستأمن بحرین تک بندنه مملوکی اولان عبودنه
 بو بنم عبد مدر دیو بطریق الزور دعوی و اقامت بینه ایتد کده ملک اهل حرب اول عبودی حر بندن اخذ و بد بینه
 تسلیم نصکره جیعا قبول اسلام ایلسه از بینه حکم ملکری ایله احرازی نام اولغله تملک عبودیه نام قیلنور

لکن تک میزور غدیری مشتعل و مسلم مستأمن بطریق السرمال اهل حر بی اخذ و اخراج قلیق میزنده مستزلی
اولعه اول بنده امانت نفس غدر را بدیگستن صاحب رده ایله امر واقفا اولند بیچی کی بو بنده دخی حکم مزبور
اجرافینور مؤلف صاحب المغانل علیه رخصه الکبیر المتعال دریکه مسئله من بوره ده اول دارک اهل مستغنیله مواد عین
اولش اوسلر کر کدر که حاکم مسلمین اول عبیدی بد مسلمین اخذ و صاحب رده ایله زبر این صور بنده غدیری امان
مسلمین اوزره ثابت اولغله حاکم ایچون ردا اوزره ولایت اجاری مثبت اولور امام مسئله اولی بشقه در فعلی هذا
بوسلم مستأمن دارالحریده بحرینک بغتاعنی غصب ایلوب ملکر یتنه رفع خصام ابتدا کلر نده غصبی انکار یله
بیم کنه و ملکه در دیوادعا ایتمکله ملک دخی جری اقامت یتنه بد نتیجه نیک اول مناعی بد مسئله اقسالتد کدر نصرکه
قول اقامه البینه اهل دار قبول اسلامه سعادتمدار اولسه لر مناع مرقوم ملک مسلم اوله جتی بدیدار اولور ایچون
قوم مذکورین غیر مواد عین اسیله رآنده بلا جبر صاحب رده ایله افتا اولوب مواد عین اسیله همات جبر ایله
اخذ و صاحب اعظافینور که معنای غدرا کر چه علی کلا التقدرین ظاهر در لکن مسئله نایه بد مالک کندن
اخذ ایله غصبه مجاز اولغله معنای غدیر مسئله اولی دن زیاده ظاهر و باهر در واکر مواد عین یا غیر مواد عیندن
بحر بی عبیدی مکاتب قلوب بعده جیقا قبول اسلام ایسه لر اول کاتب تفیذ و اتمام اولنور که کاتب بیع
و شرا کی رضاه طرفینه منی اولان احکام تدبر لکن مسئله مفروضه ده قبل الاسلام عقد کاتب تدبر نصرکه کاتبی
ابطال و اعدام و بطریق الفهر استرقاق و استخدام ایلوب بعده قبول اسلام ایتمش اولسمل نظر اولنور اگر
حکم ملکری بعد الفهر بطلان کاتب ایسه قاضی المسلمین دخی اول وجهه قضایه مبادرت ایدر زبر عقد
کتابته کاتب ایچون ثابت اولان ملک بد اعتساقه ثابت اولان حقیقت حریتدن اقوی و اشد دکل ایکن بز قریب
صورت اعتساقه بیان و انبایلدیک که بعد الاعتساق قهر ایله استرقاق ابتدا کده حکم ملکر یتنه نظر و آنک اوزر یتنه
ابتدایینور پس کاتب دخی آنک کیندر واکر حکم ملکری بطلان کاتب اولوب ایچون حر بی مرقوم اول عبیدی
قهر ایله دار اسلامه اخراج مبادرت ایتمش اولسه یتنه نظر اولنور اگر اهل داری مسلمینله مواد عین ایسه لر
قاضی المسلمین اقسا کتابته آتی استرقاقدن منعه قضا ایدر واکر غیر مواد عین ایسه لر قاضی آتی عیند محضی
قلوب کیه میباشه آنده تصرفی امضا ایدر که غیر مواد عین اولد قارنده دار اسلامه اجرایی موجب ملک
اولق اوزره تام اولوب مواد عین اولد قارنده نایم ایدر واکر بحرینک عبیدی دار الخریده قبول اسلام
ایند کدر نصرکه حر بی آتی اعتساق یا کتابته حکم قلوب بعده آتی قهر ایله استرقاق و استخدام ایسه بو بنده آنک
ابطال ایله عتق و کتاتی باطل اولیه جتی مالاکلامدز که عتساقه حر بی و کتاتبته ملک بدی اسلامه متا کدر
اولمشیکن کرک حر بی و کرک ملکری آتی ابطاله متعهد اوله من زبر اقر بیایسان ایلدیک که حر بی کی محفل النقص
اولیان اموره ملک اهل حربک مسلم اوزره حکمی معروض بطلانده در وهم حکمی ایچون ملک کندن ملک آخره
محفل النقل اولان اموره معتبر و مسلم اولان معتق و مکاتبه نقل ملک غیر متصور در مؤلفه مصعب التدیبر
بشره الله تعالی فی مواطن الخوف باحسن التبشیر دیر که حر بی مرقوم اول عبیدی اصلاحدن اقدام جبر قیطن
اوسه تدبیری باطلدر که مدبر یتنه بر ایله بد مولا سندن خارج اولوب بلکه عدالتدیر غیر مدبر کی حکم اسلام اوزره
دخی بد مولا سنده علی حاله مقهور یت اوزره حاصلدر اما اعتساق و کتاتبه بشقه در که آثار حکم اسلام اوزره
ملوکدن بد مولا سنی ساقط وزا تل ایدر پس بعد العتق و الکاتبه حکم ملکری معتق استرقاق معتق اوزره
تمکین اولد قده معتق و مکاتبه بد مولا سندن خرو جبری مستغنی اولور بنده علیه عبد هر قوم بعد العتق
و الکاتبه قبول اسلام ایلد کده علی حاله عتق و کتاتی اوزره ابقا اولنور امانت التدبیر قبول اسلام ایلد کده یتنه
مولا سنیک عبیدی قیلنوب آنده کیه میباشه بیعی و سائر تصرفات تفیذ و امضا قیلنور لکن تدبیری اسلام عیندن
صکره واقع اولسه حکم تدبیری ثابت و معتقد اولور که حین تدبیر نده حق حر بی اسلامی ایله متا کدر اولمشیدر
و مدبر محفل التملیک اول لاهق حکم اسلامدن اولغله تدبیری صحیح اولوب اول وجهه مولا سنی و لایسته مستحق
اولد قدر نصرکه مجرد اوزر یتنه اسیات بد ایتمکله ابطال تدبیر یتنه اقدام ایله من لغله مسئله متعده بشقه در ایچون
مانحن فیهده صحت تدبیر دصکره مولا سنی قبول ذمت ایسه کر کدر که اول مدبر مسلم استسما اولغله ملک کندن
آخر اجنه همت اولنه زبر اسلامی ایله ملک کندن اخراج مستحق اولمشیکن تدبیری جهتی ایله بیعی متعذر اولغله
ملک کندن اخراجنده استسماستی مقرر اولمشیدر واکر بحر بی عبیدی ایله بران امانتله دار اسلامه جیقا قبول
بعده آتی مدبر قیلسه تدبیری نیجوز و تفریر اولنور که تدبیری حکم مسلمین آنک اوزر یتنه جاری اولد بیعی

موقعه واقع و کندی دخی امانتله خرو جنده اول حکمی ملتزم واکا مطاوع اولمشیدر بنده علیه اول
عبیدی بیعی جائز و واسع کور بلر امانت التدبیر اول عبیدی دارالحریده امانتله تدبیری
باطل اولور که عودتله حکم امانت زائل اولغله دار اسلامه واقع اولان تدبیری دارالحریده واقع اولان
تدبیر یتنه بمائل اولور لکن حکم استیلا بدشقه در که حر بی جاریه سنی دارالحریده بلخورد امانتله جیقا
دار اسلامه استیلا ایسه بهر حال ام ولدندن تعداد اولنور که استیلا ایچون منسب تابع و نسب دار اسلامه
نه وجه اوزره ثابت اولور سه دارالحریده دخی اول وجه اوزره ثابت اولغله نسبه اوزره بنا قیلنک استیلا دخی
اول وجه اوزره واقع اولور و اهل حریدن ولدی ایچون بر وجهه سزا کور بلدی کی ام ولد بی دخی
اشترار و جهله روا کور بلر امانتله تدبیری بشقه در که ذکر و تفریر ایدر و الله تعالی اعلم
باب من الرهن یا خذ السلوان و المشرکون منهم * یعنی مسلمین مشرک کندن و مشرکین مسلمیندن اخذ ایلد کدر
رهنک احکا منده باب بدیع الاستحکام در مؤلف اصابت مروهون اثابه الله تعالی باجر غیر ممنوع دیر که مشرکین
امر مواده مطینان ایچون زائرله رجال مسلمیندن اعطاء رهن ایدوب آنلر دخی ز جالردن رجالتیک معادلر بی
اعطاء رهن ایتمکله طلبکار اولسمل مز اهنه من قومه مشرکوه اولما غله آنده بلا ضروره مساعده مسلمین جائز
و سزا اولما زبر اهل حرب رجال مسلمین اوزره ما موبین دکلدر که مخالفت اعتقاد لری آنلری قتل مسلمین اوزره
حامل و اعتقاد لری آنلری قتل مسلمیندن زجر ایله جک نسبه غیر حاصل ایدوبی طساهر و مستغنیدر حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلری ما خلا یهودی مسلم الا حد یتنه نفسه بقتله یعنی بر یهودی بر مسلم ایله هیچ یتنه
قلدی الا نفس یهودی یهودی به قتل مسلمی القابلدی حدیث حکمتفر ماستنده بو معظایه بمن و ابامسور دیر لکن
مسلمین بعض امور ایچون خوده ذاهب اولوب خلاصه جاره بو ماد قلمری جهته وجه مذکور اوزره صلحه احتیاج یله
مشرکین رهنلرین مسلمینله اعطایله وفاء شرطه ابتدا ایلسمل اول بنده اعطاء رهنلرین امتناع ایلمک حق مسلمینده
جائز و سزا بلکه افضل و احری کور بلور که اهل حرب مسلمین اوزره ما موبین الغاله اولد قارندن فضله رهن
مشرکین بد مسلمینه و اصل اولغله ضرورت مسلمین زانه اولمشیدر سؤال اولنور سه که مسلمین رهن مشرکین
اخذ ایدوب شرط قیلد قلمری رهنلرین اعطاء ایتمک غدرا یکن بیجه سزا کور بلور جوایده دیر که غدیر دکلدر بلکه
شرط مرقومک جوازی معنای ضرورت منی ایکن اول ضرورت مرتفع و منتهی اولمشیدر کور مر بصلکه مسلمین
اهل حربله مدت معلومه مواده ایتمش لکن قتال مشرکین اوزره کسب قوت ایتمش یله مواده به باعث احتیاج لری
اولان معنی زائل اولد قده اصل مواده دخی قبل المسده بند عهد لری جائز کور بلوب غدوده داخل اولما ز
پس شرط مواده دخی اصله بمائلدر و بو بنده اصل اصل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت بلری
شوحیدت جلیللر بدر که بیوز دیر من خلف علی عین فر آتی غیر ها خیرا منها قلیات الذی هو خیر ولیکفر یتنه
یعنی اول کشته که بر امر اوزره عین مؤکده ایدوب صکره اول امرک خلافتی اولی کور سه اول کور دیر کی امری
ایشلسون و یتنه کفارت ایلسون مترجم فقیر دیر که حلف و عین ایکیسی بیعی واحد در و لفظ جدید من حلف
علی عین قول شریقی بحسب الظاهر عین اوزره عین دیمکدر لکن مراد ایچون ترجمه اولد بیعی اوزره تا کید یتندر
انتهی و یتنه وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولد قده یتندن اقوی اولمشان مواده حقه جوازی واضح
و همبر اولور بو صورته اهل حرب سز رهنکری اعطاء ایتمش سکریم رهنلری اوزر یتنه مواده دیر دیر شروع
ایلسمل خوف یتدیکمن نسملر دن امین اولد قده ردیمش شروع اولما ز که قبل الامن رد لری مسلمین اوزره قوتلرین
و استیصال بعض موحدینه احداث قدر تلرین متضمن اولغله غیر ممکن و بعد الامن و جوب رد لری متعیندر
زیر رهن قیلنار رجال مرقومین دار یتنه مستأمن منزله نازلین اوللر یله کر کدر که خوف یتدیکمن نسملر دن
تحصیل امن اید نتیجه نیک حساب یتنه اقدام بعده ابلاغ ما منلر یتنه اهتمام اولنه لکن رهن مرقومین یتنمزه قبول
اسلام ایتمش اوسمل مشرکین آنلری اخذ ایچون طلب و ابرام ایسه لر دخی نسلمله مساعده مراملری جائز کور بلر که
آنلر سا رهنلر یله ترا اولوب مشرکین دخی مسلمین اوزره ما موبین اولد قلمری مقرر در ایچون آنلر عیند مشرکین
ایسه لر کر کدر که امام المسلمین آنلری داز یتنه قبول اسلام ایلمن عیند مستأمن منزله انزال و آنلری بیع و غنلرین
مولای یتنه دفع و اصال ایله نیک مسئله مفروضه جابین رهنلرین بر یتنه اعطاء صکره مسلمین مشرکیندن
رهنلرین اخذ قار اولد قده جواز اخذ لری طساهر در که حدیث قدرته ضرورت لری زائل اولمشیدر و ارتفاع
ضرورتله حلقه نده منع رهن ایلمک واجب اولد بیعی کی بعد الاعطاء و جوب اخذ دخی حاصلدر زبر احق مسلمینده

وقت قدر نکرده جلال کورین که ایادی مشرکینده مقهور اولان بر مسلک تخلیصی ترک و اهمال ایدله حتی
 اهل حرب مسلمینی اخذ رهنبردن منع ایدوب مسلمین مز هونین دخی طالب قتال اولدقلزنده تخلیصی اوزره
 قتال مسلمین جلال کورین بلور که اهل حرب حبس مسلمینده ظالم و مسلمین اوزره بقدر لامکان دفع مظالم واجب
 و محتسب مدبر لکن اهل حرب بدین فردی قتل ایتمکسزین اخذ رهنه قدر تری و ارباسه اول قوم مواد عیندن بر فردی
 قتل ایتمک جا تر و سزاوار اولماز و اگر دهن مشرکین بزدار الحز به رجوع ایتمیوب سزیه ذمت اولور ز دیو طاب
 اولور سزیه نظر اولور اگر احرار ارباسه مساعده مطبلیری امام اوزره واجب اولور ز بر اذیت اسباب انتهایه قتال دن
 بر سب ایدوی معلوم و نسیاده التزام احکام اسلامی مستلزم اولمقده خلف اسلام ایدوی مجزوم اولوب رهن
 مرقومین دخی اوزر زینه عرض اسلام اولمقده طالب اولدقلزنده مساعده مراملری واجب اولدینی کبی اعطاء
 ذمته طالب اولدقلزنده دخی واجدیر و اگر عید مشرکین ارباسه عدم مساعده مطبلیری امام اوزره واجب اولور
 ز بر عبدالیه مولا حنه تابع و مولاری باعتبار المودعه داریمزده بولنان مستأمنین مو قعنده واقعه در پس
 ملک مولاری باعتبار الامان آنلرده محترم و ازالته ملک ائدین آنلری ذمت قیاق ممکن اولدینی مسلم اولمقده همان
 مولارینه رد و تسلیمی الزم و اسلندر و اگر بعد قبول الذمه مز هونین بز احرار ز دیوب مشرکین
 بلکه بولوریم عیدیمز در دیکله اختلاف ایدر سز اولابده قول قول مز هونین ایدوی بلاخلاف قدر ز بر آنلری
 نفساننده بولوب ایادی اغیار ده مقهور اولما ملریله رقلری اوزره بینه قائم اولما دخیه حریتلنده قول آنلرک
 قولری قیاتی لازیمده و اهل ذمتدن اولمقده رقلری اوزره شهادت اهل حرب قبول اولمقده مسلمین
 با اهل ذمت شهادت ایتمکجه مولارینه مز دود و موصول قیاقلار و قبول اسلام ایتملر ارباسه رقلری اوزره
 شهود مسلمین شهادت ایتمکجه امام بیع و اعطاء غنمینه میا شرت قیاق و اگر اهل حرب اصل موادعه ده
 برغیر ایدوب سزیه رهنبردن بکزی قتل ایدر سزیم رهنبردن دخی دملری سزیه جلال اولسون دیو شرط
 ایتملر اولوب بعده بزم رهنبردن قتل و استیصال ایلملرینه دما رهنبردن بره جلال اولماز ز بر امر و بدزکه
 وقعه مرقومه زمان معاونه ده واقعه اولوب حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه و سایر مسلمین بعد البعث و الزاع
 رهن مشرکین شرعاً قتل اولمقده اوزره اجماع ایدیلر و هم رهنبردن میانه مزده ایمان اوزره ادخال اولمقده
 غیر ببردن حاصل اولان جنایتله دملری استیصال اولمقده شرط سا بق دخی حکم شرعه مخالف اولمقده
 ابطال اولور همان قبول اسلام ایتملر ارباسه امام آنلری اهل ذمت قیاق ایتملر ارباسه مشرکین رهنبردن
 قتلدن اقدم قبول اسلام ایدنلر کبی احرار الاصل قیاقه همت ایدر اکن رهنبردن قتل اولمقده ایکن رهنبردن
 قبول اسلام ایدنلر کیده مشرکین آنلری طلبنده اقدام و رهنبردن اوزریمز رد ایتمسکر بز دخی سزیه
 رهنبردن قتل یا استرقاق ایدیه بز دیو ابرام ایلملر نظر اولور اگر رهنبردن رد اولمقده راضی اولماز سزیه
 اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایدیه جکری معلوم اولسه دخی رهنبردن رد ایتمک امام ایچون جائز و مرقومی
 کورینلر ز بر ایکی رهنک حرمت نفساری بر ایکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایتمکله امام اولمقده
 عدم شرکتی مقرر اما رهنبردن بعد اسلام آنلره تسلیم ایدوب آنلر قتل ایتمکله مسلمینی قتل مشرکینه
 عرض ایتمک رخصت شرعیه بو عینک عرض ایتمکله اولمقده شریک اوله جنی اظهار در کور مز میسکه
 رهنبردن ایدیه رز دیو ابرام ارباسه را اعطاء مسلمینه مساعده مراملری جائز کورینلر پس قبول اسلام
 ایلین رهنبردن دخی آنک کیدر و اگر رهنبردن رد اولمقده راضی بره بز اهل حرب اعطاء و رهنبردن بکزی
 اخذ ایدیکر دیو اظهار ارتضا ایدر سزیه بینه نظر اولور اگر امامک اغلب ظنی آنلری قتل ایدیه جکری بینه متعلق
 اولور سزیه بینه دفع و تسلیمی جائز و لایق کورینلر ز بر افسانک کند قتلنه اذنی حکم ایا حتمه معتبر اولمقده
 کبی تعریض قتلنه اذنی دخی معتبر اولمقده مقرر در و اگر آنلره نه معامله ایدیه جکری عنید الامام مجبور ایدیه
 اولمقده دفع و تسلیمی مشروع و معقول کورینلر ز بر ارضالیه دفع و تسلیمی طرفی مسلمیندن آنلره ظلمی
 موجب اولوب مجرد تسلیمی سبب هلاکری اولمقده بینه تسلیمه رضالری البته نفساری اوزره
 امین اولدقلری مستوجبدر و هم رهنبردن اولان مسلمینه سزیه رهنبردن رد ایتمک ایدیه رز دیو و عدیمز
 سبقت ایتمیدی پس اول و عدالیله رهنبردن اولان مسلمینه رعایت رهن مشرکین اولان مسلمینه رعایت اوزره کسب
 ربحان و مسابقت ایتملر و اگر رهن مشرکین مسلمیندن طالب عقد ذمت اولدقلزنده مشرکین دخی سز آنلری

مطلب رضا و القبول بقوله
 لا یوجب الاباحه

ذمته قبول ایدر سزیمز دخی رهنبردن قتل یا خود استرقاق ایدیه ز دیو اظهار شدت ایلسه لکر کدر که
 امام آنلری ذمته قبول ایتمیوب همان مشرکینه رد ایتمکله مسابقت قبله اما قبول اسلامی بشفقه در که
 اسلام مشرک قبول غیره توقف ایتمیوب نفسی ایله تام اولور اما عقد ذمتی رضاء مسلمین بولمقده تمام اولماز
 بناء علیه قبول ذمتلنده حقیقه یا حکم انلاف مسلمین محقق اولدقلزنده اگر ضاحق مسلمینده جائز و لایق کورینلر
 ز بر مسلمین ایچون سبقت ایلین وعده وفا و آنلری ایدی مشرکیندن استیصال و استیفا قیاق رهن مشرکینی
 ذمت قتلدن احسن و اولی و امام دخی ناظر مسلمین اولمقده مسلمینه انفع اولان امری اختیار ایتمک اوزرینه
 واجب و اوقی در اما قبول ذمتلنده مشرکین سبیل رهنبردن تخلیه ایدیه جکری بینه امام المسلمین عالم اولور سزیه
 اولمقده بلا توقف اعطاء ذمت برله اوزر زینه وضع خراج ایتمک لازیمده که معنای مذکور انلاف مسلمینی
 غیر مستلزم مدر و وجه مشروح اوزره سبیل رهنبردن تخلیه ایدیه جکری بینه عالم اولدقلزنده امام آنلری ذمت قیاق
 قادر دکدر که اهل حرب رهنبردن ذمت اولدقلزنده سبیل رهنبردن تخلیه ایتمه جکری ظاهر و خلاف مجزوم
 اولدقلزنده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب ایدوی معلوم و مشهور در لکن بویله ایکن امام آنلره اعطاء ذمت ایتمش
 اولوب بعده اخذ رهنبردن طلب با بنده دقت ایدلکده اهل حرب سزیمز رهنبردن رد ایتمکله بزم دخی
 رد ایتمز دیو عناد و مخالفت ایلسه لکر کدر که رهنبردن رد ایتملر بینه رضا کوسریمز که آنلری رد ایتمکله
 ابطال و عهدینی نقضه مسابقت قبله ز بر مسلمین ایچون ذمت اولدقلزنده نفوس مسلمین ایچون ثابت اولان
 حرمت آنلرک نفوسلرینه دخی ثابت و مقرر اولوب اولمقده قبول ذمتلری قبول اسلامی ایله برابر اولمقده
 امام رهنبردن طیب نفسله رد ایتملر بینه راضی اولور سزیه رد لری جائز و مرضی کورینلر مکر امامک اغلب ظنی
 قتل ایدیه جکری بینه ذمت اوله اولابده رد لری جائز و مناسب کورینلر بولمقده تفصیل اصل و اساسی ایچون قبول
 ذمتلرین قریب قبول اسلاملنده ذکر ایدلر بیکمز احکام اوزره قیاسلر یا خود مدان تفصیل ایچون مبادله
 رهنای مسلمینی اهل ذمتله مفاد ایچون متزلزل و بزیاب من الفداء اثنا شده بیان ایدلر که مفادات مز بوزره
 رضاء اهل ذمت بولند قده شایان و بولمقده غر شایان و کور مز میسکه رهنبردن ایدیه هالک اولمقده
 اهل حرب مسلمینه نزاعه سالک و اهل ذمتلرین فلان و فلانی بره و برمدنکجه رهنبردن رد ایتمز دیو متهاک
 اولسه لرمطوب بلری اولان ذمیلر راضی اولور سزیه تسلیمی جائز و اولماز سزیه حد جوازی مجبوزدر کذلک
 مسئله مرقومه ده مطلو بلری نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بودخی صورت سابقه ایله مساویدر که عقد
 ذمتله حاصل اولان حرمتله حال نساری حال رجاللری ایله مستوی و نسیان تا بر رضای حال ن تا برینه
 مساویدر اما مطلو بلزده صبیان اهل ذمت بولند قده صبیانک و والدینلرینک رضای محقق اولسه دخی امام
 آنلری تسلیم ایتمک جائز و لایق کورینلر ز بر تسلیمی صبی به ظلم ایدوی مقرر اولمقده اذن صبی معتبر اولدینی کبی
 صبی به مضر اولان ماده ده اذن والدینی دخی معتبر اولمقده وجود و عدمی برابر کورمز میسکه اهل حرب
 اول صبی بی استیجاب ایلسه لرامام بغیر حق استیجاب خرمعین اولمش اولماز حلی حال آنکه اعانت مرقومه حرام ایدوی
 مستیبدن کذلک رهن مشرکیندن قبول اسلام ایدنلر نه نسا و صبیان بولنوب مشرکینه دفع و تسلیمه کند و لک
 و والدینلرینک رضای محقق اولسه بینه تسلیمی حق امامده جائز و لایق کورینلر اما صبیان مرقومین تسلیم
 اولمقده دلیل آغا صبیان اهل ذمتله ذکر اولنسان تعلیلدر و اما نساء مرقومه تسلیم اولمقده حلت تسلیملنده
 آنلری حرامه عرض ایتمک محقق اولوب اولمقده اذنی معتبر اولمقده مصلحتلر که مشرکینه بوجهله جلال
 اولیان مسلمه عورتی فرجی استیصال ایلین مشرکینه تسلیمه اصلا جواز و صحت بو قدر و محدود معهود حق
 اهل ذمتله معقود در کور مز میسکه بزمیه بی داریمزده بر مستأمن تزوج ایلسه نکاحی جائز و وطنی کا حلال
 اولور اما بر مسلمه بی تزوج مراد ایلسمکا قادر اولوب بهر حال کا حلال اولق بحال کورینلر ایچون اهل حرب
 تسلیم اولسه جنی عورت اسلاملندن رجوعی باینده خوف اولمقده بینه اشتها اولمقده بینه عورتن ایلسه
 تسلیمه رضای بولند قده امیدایده رمکه اخذ رهن مسلمین ایچون رد ایتمک حق رجالده جائز اولدینی کبی
 آیدیه دخی جائز اوله لکن بشرط آنکه دار الحربه سفزیده باینده مسلمیندن برحرمی برابر اوله ز بر صورت مجازدن
 ایلسه دخی دار الحربه بلا بحریم سفری غیر جائزدر اما مجوزده اولوب باینده محرمی دخی برابر اولدقلزنده برای مصلحت
 دار الحربه سفری جائز کورینلر پس ما نحن فیه دخی بوقیلدن ایدوی واضح و متاثر در و اگر مسلمینده مقاومت
 مشرکین بولمقده موادعه به محتاج اولوب مشرکین دخی موادعه ایچون مسلمیندن طلب رهنده عناد و لجساج

مطلب المرأة لا تسافر الى دار الحرب
 بغیر محرم ولو كانت مجزوا لا تشهوی

بمبارله مسلمان حسب الضرورة اعطاء رهن ایچون برجاتی احضار ایتد کلرنده جماعت من بوره بر رهن
 قیلنجه راضی اولماز زیرا اهل حرب بزم اوزر بزمه مأمونین دکلردر دیوا متاعده اصمرا ایلسه لر بوضورنده
 امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمک جائز و سزاوار اولور زیرا اهل حرب بدین جمیع مسلمان اوزره خوف
 و خطر ظاهر و اول رهن اولسان جماعت اوزره خوف و خطر غیر ظاهر در که احوال ناسده ظاهر اولان
 مواده به وفا ایدوی امر باهر در و بز باب المعاداة بالاساری او غیرهم من الاموال اتناسده اعلام ایلمک امام
 المسلمین ایکی بلیه به مبتلی اولدقده کر کدر که اهو نلرین اختیار ایله ایکی ضررک اعطینی اهوئی ایله دفعی التزام
 ایله لکن صورت مفروضه ده امامک اغلب ظنی اول رهن اولسان جماعتی قتل ایله جکله بینه متعلق اولورسه
 آنلری اعطاسی اصلا جائز و لایق کور یلمز که اعطا ایتد کده آنلرک هلاک بینه معین و د ملرنده شریک اوله جفی
 بیدار و اعطا ایتموب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بولد قلرنده صنع مشرکینه مشارک اولیه جفی آشکار در
 و بوشلوا مورده ظن غالب منساب بقینده نائب قیلنور کور من مبسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن بر امر
 مهم ایچون اهل حرب ارسل رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلمدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حرب
 دخولدن امتناع و اتزجاج ایلسه امام ایچون اولیاده اجبار جائز و سزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل
 ایله جکله بینه ذاهب اولورسه مسلمیندن بفریدی بعث ایلمک و بعث اوزره اجبار ایلمک جائز و مناسب کور یلمز
 پس رهن دخی رسول کیندر و صورت من بوره ده مواده زری مثلا اوج سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المده
 مسلمین کسب قوت ایتمکله نید عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بزمواد عهه بی ترک ایتمز و رهنکزی اوزر بکره
 رد ایتمز دیو مخالفت ایلسه لر اولیاده ابطال مواده حق مسلمینه جائز کور یلمز لکن عدم جواز بینه محض لغت
 مشرکین باعث اولوب ایحق یلرنده رهنمز بولمقدن منعقد اولمشدر که مسلمین نید عهده ده اصمرا ایلسه لر
 مقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول و اول عهده ایحقار ایله اضمراره مؤدی اولور که بومعنی
 جائز و سزا وار اولماز پس لازمدر که رهنمز یلرندن استغنا ایدنجیه دک اهل حرب به اعطا اولسان عهده و فایز
 انفاذ اولنه کذلک مواده لر علی وجه التایید اولمش اولسه بینه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینه کسب
 قدرت ایلسه لر دخی ابطال مواده تجویز و تسدید اولماز مکر که رهنلری سلامت اوزره استخلاص ایله لر
 یاخود رهنلری جتف انو فهم دار الحربه فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینه قتل اولمارینه راضی
 اوله لر بوضورتلرده مسلمین ابطال مواده بره قتال اهل حرب به مسارعه لر ی جائز کور یلمز زیرا مانع نید اولان
 ایحق حق رهنه رعایت حاصل اولوب ایدی و خصال مذکور دن بری بواندقده اول مانع زائل اولور اما صورت
 مفروضه ده مدت مواده منقضیه اولد قد نصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز زمله قتال
 ایدر سکر بز دخی سزک رهنلریکزی قتل ایدر ز دیو بسط مقال ایلسه لر بوباید قتل لر حلال کور یلمز
 زیرا بوتقدیر اوزره قتال لر مسلمینه رهنلری میا ننده اولان معاهده تخلیصه موجب ابطال دکلدر که بعد
 انقضاء المده مجرد رهن اوزره خوف اولنقی قتال مشرکینه مانع اولماز ننه کیم اطفال مسلمینه تر سلرنده قتال لر
 بمنع اولماز کذلک برمله قتال ایدر سکر یلرنده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایله رز دیو اخبار ایلسه لر بینه
 وجه مذکور ایچون قتال لر ی جائز و سزاوار کور یلمز کذلک امام المسلمین اهل حرب به برای مصلحت بعض کسب لر
 رضای ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث و تسبیح ایتمکله اهل حرب آنلری جنبه ابتداء بعد مسلمینه
 سز زمله قتال ایدر سکر رسوللریکزی قتل ایله رز دیو اخبار ایلسه لر بینه قتال لر ی جائز و سزا وار اولور
 نکتته لر اولدر که صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا و رسل مثللو مسلمیندن بر قومک میانلرنده منعقد اولان
 عهدی ابطال اصلا متحقق اولوب همان مشرکیندن مسلمین مذکور بینه ظلم و تعدی ملحق اولمشدر
 و ظلم مذکور دن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت ثار صانه الله تعالی
 عند المسئلة عن العثار دیر که بعض مداین مشرکین مسلمیندن عقد ذمه طالب اولدقلرنده برمله مواد عین
 و مر اهین اولان اهل حربک ملکری سز آنلری ذمت قیلر سکر بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایدر
 و اگر قیلاز سکر رهنلریکزی اوزر بکره ردایده رز دیو عرض مطالب ایلسه کر کدر که اولیاده امام و مسلمین
 نظر و دقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجیه دک اعطاء ذمتدن امتناع لر ی مسلمینه اتفع ایسه امام اعطاء ذمتدن
 امتناع و اگر اعطاء ذمت اتفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایله زیرا امام ناظر مسلمین اولمغه کر کدر که منفعت مسلمین
 آنده اظهر اولان امری اختیار و تعیین ایله نکتته سی اولدر که اهل حربله مر اهنه من ایحق ترک قتال اوزره مینی اولوب

ذمتلری قبول و عدم قبول بر مشروط قیلنماد یفقدن بشقه حسین مر اهنه ده طالب ذمت اوله جقاری معلوم
 و مضبوط دخی اولمغه قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله مبانه مزده اولان عهده معقودی معنای ابطال مفقود در
 اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المده نید عهده مسئله سی بوبله دکلدر لکن بهر حال و علی الخصوص عند مساواة
 الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کور من مبسنکه
 اهل حرب بدن بر مدینه اهل البسی مسلمیندن عقد ذمه طالب اولدقده ملکری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدر سکر
 سبیل اسرا کزی تخلیصه ایدرم و ذمتلری قبول ایدر سکر اسرا کزی قتل ایله رم دیو عرض مطالب ایلسه
 بینه امام اتفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمک واجب و تخلیص اسرا جانبی واجب المواجهدر لکن صورت مفروضه ده
 ضعف مسلمین مغزرا بکن طالب ذمت اولان قومک شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اصکتساب قوت
 ایله جکله متظر اولسه کر کدر که امام ذمتلری قبول ایدوب جانب اسراء اصلا نظر ایلسه کور من مبسنکه
 امام المسلمین مداین حرب بدن بر مدینه عظیمه بی محاصره ایدوب فقی قریب اولدقده ملکری اول مدینه دن
 منصرف اولمکز ایادی مزده بولنان اسرا کزی سز اعطاء اوزره دیو ترغیب ایلسه کر کدر که امام اولیاده
 دقت نظر ایدوب اتفع مسلمین اولان فتح مدینه بی ترجیح و تعقیب ایله پس مسئله سابقه دخی بوبله در
 و اگر اهل مواده غدرا یله رهن مسلمینی قتله دامن در میان اولوب آنلرک مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده
 احد والدینی باندبه بولنسان صبیان اولسه اول صبیان سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف و تعقل ایتمکجه
 اسلامی ایله حکم اولنقی صحیح و شایان اولماز زیرا آنلردا اسلامده و ایادی مسلمینه حاصل ایسه لر ده قیل
 قدر المشرکین دین آباری اولان کفر اوزره محصل اولماری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف و تعقل ایتمکجه اول دیندن
 معذور اولماز نکتته سی اولدر که غدرا اهل ذمتدن حاصل اولان ایحق رهنلری دار بزمده اهل ذمت منزله نازل
 قبله قدر و اهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهده ایله دار الحربه لاجقین اولماریله اولاد لر ی یا نلرنده
 موجود اولسه لر دخی سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف و تعقل ایتمکجه اسلامی ایله حکم شرعی صورت پذیر
 وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلر کیندر اما مسئله من بوره ده رهن مشرکینه مالیکلری بولنسه
 کر کدر که امام اول مالیک بیعه اقدام و غنای مشرکین مسلمینی قتل ایدر سکر رهنلرندن ارضا ایدنجیه دک
 بیت المالدله توفیق اهتمم ایله ز بر مالیک مرقومین قتل رهنلریکزی صکره عند مزده محبس اولدی ایلسه ده
 امان سابقه نظر ایله مالکریک حرمت ملکری هتوز معتبرا و لغله اسلام مالیکلری صورتلرنده واقع اولان
 حکم محرر کی سبیل سلامت ایحق بیعه توفیق غنای اولوب مقرر در بوضورتده مشرکین جرعه لر بینه معترفین
 اولوب دماء مقبولنکزی ضامن اوله لیم دیو اعتذار ایدر لسه امام ایچون قبول دیت جائز و سزا وار اولور زیرا
 استرداد رهنلرندن باس کلی حاصل اولمشدر و استرداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنک منزله نازلدر
 و نفس انسانک قیمتی ایحق دخی در و اول بایده امام مساعده فراملرنده عازم اولدقده اخذ اولنان دیتور بینه مقبولینه
 سالم قیلنوب عن عیدلرین دخی مشرکین اوزره زدی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده مالیکلری بیع اولنماش
 بولمغه مشرکین سز مالیکلری بزه ردا بیکز بز دخی دیت رهنلریکزی سز تسلیم ایله ایم دیو طالب اولور لسه
 امام ایچون مساعده فراملری جائز و مناسب کور یلمز زیرا مالیکلری عند مزده محبس اولدی یفقدن خصوص
 مرقومده مساعده فراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفاد اقر منزله نازل اولمغه حکم صحته داخل اولماز
 وهم مشرکین رهنلری باعیا نهم بزه تسلیم ایتموب بعد القتل اداء دیتلرین تصدیق ایتملر ایکن بر آنلرک
 رهنلرین باعیا نهم تسلیم ایلمک مسلمینه موجب وهن عظیمدر که بولملا و فراملرنده مساعده حق امامده منع
 و تحریم اولمشدر اما مالیکلری بیع اولنوب غنای ردا اولنقی مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدر که مسلمین آنلردن
 بدل رهنلرین اخذ و آنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایله جکله در فکر امام آنلردن دیت مقبولنی اخذ و مالیکلری
 باعیا نهم رده مسلمین ایچون ملاحظه منفعت قیله اولیاده مساعده فراملری نظر المسلمین داخل حکم صحت
 قیلنور و اگر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلمن اشخاصی سز اعطاء ایله ایم تا که آنلره مراد ایلمدی بیکز معامله بی
 اجر ایدوب سز دخی بزم رهنلریکزی بزه تسلیم و ایفا ایله سز دیو رجاء ایلسه کر کدر که امام اولیاده
 نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایله اگر مساعده فراملرنده مسلمین ایچون ملاحظه انظار ایدر بینه بوقولر بینه
 اصلا اضفا و اعتبار ایله کور من مبسنکه رهن طرفین هر بری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنلریکزی قتل
 مشرکیندن شخص واحد ایدوب متحقق اولسه اول واحدی اخذ و اجر ایلرندن اللی عدد رجال آنلره رده

لا یق اولوری و بوصنی ارتکاب ایلدی بکیمز صورنده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکیسار لاحق اولوری واکر
 مساعده مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظه انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتلاری اخذ و رهنلرین رده ابتداء
 ایلسه بوصورنده امام اول قاتلرده بخیردر که دیلرسه آنلری قتل و دیلرسه عیبده چکی مقرر در لکن قاتلاری
 بطریق القصاص دکلدر که حرین دارالخریده مسلمی قتل ایلک موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر بجزده
 بلا امان اسیر مقهور اولدقلرنده ندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قتل میسانده امام ایچون بیوت خیار صحیح
 و مشهور در وعید قتلرین اختیار ایدرسه کرکدر که هر برنی مقولینک وارثه اعطا و ایثار ایلسه ز بر رهن مشرکین
 اوزرلرینه رد اولمغله بونلرک اخذی رهن مقولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملو کیتلاری حسبیه
 من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دینده ادخال اولوجمله ورثه مقولینه تسلیم و ایصال قیلنولر
 وهم محتمل التملک اولان کسینه دن جنابت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولدقلده مقابله یحیی علیه
 نفس جائینک بطریق التملک استحقاقی مستوجب اولور کورمز مینسکه بر عید برکسینه بی خطاً قتل ایلدکده نفسی
 ولی مقوله تسلیم ایلک واجددر مکر مولاسی اختیار فداسی مرتکب اوله مانجی فیه دخی بویه در واکر مشرکین
 طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسک سکاره نلر یکک دیتلرین و دیلرسک قاتلرین اعطا ایلد لیم دیو
 بسط کلام ایلسه ز بوقوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن مواعده سابقه به راجع اولان
 امورده و سعاری بوندن زیاده به غیر واسعدر بوصورنده امام بته انفع مسلمین اولان بطنی اختیار و التزام ایدر
 واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده بته ورثه به اعطا ایدوب اخذ قاتلینی اختیار ایلدکده قتل واستعباد لرده رأبسه
 اعتنا و لتوب تفصیل سابق اجر اولنور و اول بایده ورثه مقولین قاتلردن عفو ایلدسل دخی عفو لری قتل امامه
 مانع اولساز که قتلاری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولماشدر و عفو ایچو
 صاحب العفوک مخصوصا مستحق اولدینی حقی مسقط اولمغله قتل محار بینه عفو ورثه تأثیر و اختیاره مرتبط
 اولماز واکر رهن مسلمینی قتله اجتناب ایدنلر اهل دار مرتبه نندن اولیوب اغباردن اسیر نظر اولنور واکر دار لرینه
 امانله داخل اولمشرا ایلد بوندی حکمیه حکم سابقه مالمدر که دار لرینه امانله حاصل اولنور کیندو بیلرینه حاصل
 و حکم ملکلری آنلرک اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دار لرینه مالمدر کورمز مینسکه دار لرینه امانله
 داخل اولان کسینه برم دار بیزه داخل اولدقلده استیجاب جدیده محتاج اولیوب اهل دارلری غیر انصاف اولنور
 واکر دار لرینه بلا امان علی وجه الاعارة داخل و قتل رهنلرینه متناول اولمشرا ایلد بینه نظر اولنور واکر اهل دار
 مرتبه نین آنلری اخذه ظفر یاب اولمشرا ایلد اوزرلرینه ایچو آنلری مسلمینه تسلیم ایلک ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ
 رهنلرین استیجاب ایدر که وفاء مواعده به راجع اولان امورده بوندن زیاده به قدر تیاب اولیه جقلری بی ایتلر
 واکر قاتلین مرقومین هالکین یا خود محار به مواعیده مقولین اولوب یا خود ملک مواعید آنلری اخذ و مقابله
 رهنده قتل ایتمش اولوب یا خود فرار ایتلر ایلد کرکدر که مسلمین در رهنلرینه استدار ایلد لر ز بر قاتلین اهل دار
 مواعیده ن دکلر ایکن جنابت اغیار ایلد مؤاخذه ری جائز و سزاوار دکلدر بلکه قتل رهنلرینه حق مواعیده
 رهنلر دار لرینه ختف انوفهم قوت اولقی مقصانده قائم اولمغله مسلمین اوزره در رهنلری لازم اولور لکن قاتلر
 اهل دار مرتبه نندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلد کد نصکره ختف انوفهم هالکین اولوب یا خود
 ملکلری آنلری قتل و افنا ایلسه بوصورنده امام ایچون دیتلر رهنلری اخذ ایتدیجه حسن رهنلری جائز و روا
 کور بلور ز بر اجنابت اهل دار لرندن صادر اولوب اول فعله ایچو قوت ملکلری ایلد مباشر اولدقلری حال لرندن
 ظاهرا اولمغله صعلمری ملکلرینک بنفسه صنعی کی قیلنور چی رهنلری ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره ختف
 انفه هالک اولوب یا خود اهل مملکتی آنک بو وضعی انکار ایلد قتلنه استدار ایتمش اولیوب لرینه دیتلر رهنلری
 اخذ ایتدیجه دیک حسن رهنلری حق مسلمینه جائز و سزاوار کور بلور مسئله سابقه دخی بویه در واکر صورت
 مفروضده اهل مملکتی اول ملکی اخذ اقدام مسلمینه بر بیره قتل اولان رهنلرینه مقابله سنده ملکیمری اعطا
 ایلد لیم سزدخی رهنلریمز اوزر بیزه رد ایدیکز دیو اعلا ایلدسلر کرکدر که امام اول بایده دخی نظر و تأملده
 اهتمام ایلد اگر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یا خود ورثه مقولینه عیبده فیلقده ایلد آنی التزام ایلد
 واکر اخذنده امتناعله دیتلر مقولینی تحصیلده ایلد آنی تطهیر و اتعاسام ایلد لکن بالنفس قاتلر رهن اولان ملکلری
 امام المسلمینه الجارله بن رهنلر یکک دیتلرین سکا اعطا ایلدیم تا که سن دخی رهنلری بکار ایلد سین دیو رجا ایلد
 مساعده رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنک بو کلامه اصفا ایلد بو بایده ورثه مقولین

اخذ دیتلرینه راضی اولسه در دخی رضای معتبر و مرضی اولمغله که مسلمیندن دفع ذل وهن واجب اولقی اولجانبه
 رعایتی مقتضیدر و دفع وهن و مذات بالکسور و رنه تک حق واجلری دکلدر که اول بایده اعتبار رضالین
 موجب اوله مکر امام قبول دینده مسلمین ایچون ملاحظه منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت
 واسع کور بلور واکر مشرکین غدر ایلد رهن مسلمینی قتلله اقدام ایتد کلرند نصکره مسلمین دخی مشرکینک
 بر سرک رهنلری قتل ایدرسک بر دخی رهنلرک دملری سره حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینک
 ظاهر بینه اعتقاد ایلد رهنلرین قتل و اعتدال ایدر لسه مسلمین مرتکب خطا و اثم اولورلر که رهن مشرکین
 میانه مزده مستأمن اولملریله قتلاری حرام اولمشدر بینه علیه بوصورنده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن
 ایلین مسلک حکمی اجرا برله قاتلردن اخذ دیت مقولینه عازم اوله سؤال اولنور سه که رهن مشرکین
 فرض مذکور اوزره دار بیزه محبت اولان اهل ذمتدن اولوب مذهمیزده دخی قتل ذمی ایلد قصاص قتل مسل
 لازم اولقی مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج
 اولما مشرکین اهل ذمتدن معدود اولماز حتی مسئله مزبوره ده مشرکین برطر بقه مسلمینی ارضا ایلد ل
 رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنور لر و اهل ذمتدن معدود قیلنور لری تسلیم و اعتبار اولنسه دخی قاتلرینه
 مقدما بیلنرند واقع اولان عقد صحیح مواعده ده مشروط قیلنلر شرطک ظاهر بینه اعتماد مثلاً شبهه بتمکنه
 درکار و شبهه مزبوره دفع قصاصده کافی اوله جنی آشکاردر بعده اول دیتلرینه المسالده توقیف و ترکیم اولنوب
 صکره مشرکین رهن مسلمینک دیتلرین ادا ایتد کلرند بیلرندن اخذ و قبول اولنوب ورثه مقولینه ادا و تصدیم
 بعده رهن مشرکینک دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور ز بر ایکی طرفدن حکم بدل بینه حکم مبدلدر
 یعنی آنلر بر رهنلریمز بزه رد ایتد کلرند بر دخی آنلرک رهنلرینی آنلرک واجب اولدینی کی رهنلریمزک
 دیتلرینی در لری دخی رهنلرینک دیتلرین ردیمز میوجدر و بومسئله ده امام اوزره واجددر که دیتلر رهنلری اخذ
 و قبولدن مجتنب اولیه ز بر هر طرف رهن آخری قتل ایتکلر رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما
 قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولدینی صورت بشسقه در که آنده مشرکین بر رهنلر اولان
 اخبار و اشرا غزی قتل بعده دیتلرین اعطا و عین رهنلرین اخذ ایتلرند مسلمینه وهن و مذلت متوقع
 اولمغله اول دیتلری قبول و عدم قبولده رأی امام معتبر و متع در اما بوصورنده دخی مشرکین عرض نیساز ایلد
 بر سره رهنلر بیکزدن قتل ایلد بکیمز هر مسلمک برینه بدیمزده بولسان اسراء مسلمیندن راست بر و بیزه لیم
 و مقوللرک دیتلرینی دخی و بیزه لیم سزدخی رهنلریمز بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلدسلر بونده دخی
 مساعده هر امری امام اوزره ایجاب و الزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقولینک
 امثالی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلد بیلر که زیاده سی وسه لرند اولدیه جنی معلوم خاص و عامدر و بعد المساعده
 کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه و دیتلری ورثه مقولینه تسلیم و تأد به قیله لکن مسئله مزبوره ده
 ایدای مشرکینسده اسراء مسلمین نامو جود اولوب همان سزه رهنلر بیکزدن هر مقولک برینه ایکی دیت
 یا وچ دیت و بیزه لیم سزدخی رهنلریمز رد ایدیکز دیو بدل وجود ایلد ل بونده بته رأی امام معتبردر و ورثه تک
 رضاعده رضالری مطمح نظر دکلدر ز بر عرض ایتد کلری مال ذاتده کثیر ایلد ده بته مسلک عدلی اولمغله
 کا هیجه قبولی مسلمینه باعث توهین و تدلیل اولد بقتدن قبول و عدم قبولنده رأی امام تغبذ و تکبیل اولنور
 پس مساعده مراملرین انفع کور وب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثه مقولینه موصول قیله
 ز بر نفوس مقولینک بدلی اولدقلده قصاصدن بدل صلح اولان مالک مقصانده قائم اولمغله قلیل و کثیر ورثه
 مقولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمز ایچو هر مقولک برینه بر ایکی یا وچ اسیر مسلم اعطا ایلد رز دیو
 رجابتد کلرند ورثه مقولین قبول رجالردن امتناع یا بجا ایلد ل کرکدر که امام امتناع لرینه التفات ایچوب
 همان مسلمینه انفع اولان معانده نظر واستثبات ایلد بعینه مساعده مراملرنده ملاحظه نفع ایدرسه کرکدر که
 اسراء اخذ و سبیلرین تخلیه و رهن مشرکینی تسلیم و تأد به و دیت مقولینی بیت المسالده ورثه به نعو یض
 و توقیه ایلد ز بر بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقولینه تخلیه لرینه موصول اولدقلده
 عوض فدالری اولان دیت مقولینی ورثه بیزه اعطا واجب و متختم اولوب شون منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن
 استغسام اولان اسراء بی بین القاتین نفوسدن صکره اول عیبده ایلد رضاعه مولایمی بوغیکن اسراء مسلمینی
 مفاداتی تکمیل ایلد و مفادات مذکور مولایرینه بیت المالدن نعو یض قیلنورین موجب اولدینی کی مانع فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئله مفروضه ده ورثه مقتولین امامک مقتولینک برینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولشرا اولوب صکره دیت مقتولینی طلبه متقاضی اولسه لر بوضوئده آنله هیچ نسنه
اعطا اولماز زیرا اسقاط حقلمی ابله مسلمین اوزره متطوع اولماریله همان ماللرله مقادرات اسراءه متبرع کی
اولد قلمزندن بر فرد اوزره بر شمله راجع اوله مزلر واکر امام مسئله مزبوره ده ورثه ابله اسنشاره ورضالری
استفسار ایتمدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذورد رهنلرینه ابتداء ایلمسه کر کدر که بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثه به اثار و ثار ابله زیرا سقوط حقلمی ایچق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلمزنده معلوم اولوب
ماده به عالم اولدقلمزنده رضاو تطوعلمی معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا و هیچ وجه مشر و عله ارضایلمسه لر کر کدر که امام مشرکینی قتل وافنا ایتمدیکی کی
ضرب و حبسه تعذیب و ایذا دخی ابله زیرا رهنلری داریمزده مستأمن اولدقلمی هویدادر بلکه آنلری
داریمز دن کندو بلادلرینه رجوعسه قادر اولیه جفلمی رموضده تخلیه سبیل اوزره اسکان ابله که بزهر رهنز
دارلنده قتلله محتبس اولمغله آنلرک داریمزده احتباسی نمایان اولشدر و بعد الاحتباس قبول اسلام ایدلرسه
احرار قلمغله اکر ام اولنورلر و قبول اسلامدن امتناع ایدلرزه امام آنلری فر بیایان اولدیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کر کدر که امام آنلری اهل ذمت قلمغله تجلیل ایتموب بلکه کیمتترین اهل حرب به اخباردن صکره
سنه واحده ابله تا تجیل ایلموب مدت مر قومده مسلمینی ارضایدرلر سه رهنلرین ردوایفا و ایتمزسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قلوب داریمزده ابقا و بعد وضع الخراج سنه واحده مرورنده خراجلری اخذ
واستیفایلمیه زیرا صورت مفروضه ده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ابله ارضالری مأمول و بعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولباده تانی امام واجب و معقولدر و اجل عین و بعض جنایت فیلدون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تا تجیل سنه امر حسن کور بلدیکی کی بو باده دخی مستحسن کور بلور نظیری
مستأمندر که داریمزده تطویل اقامت ایتمکده امام المسلمین اولا اکا تقدم رله بو کوندن صکره سنه واحده دخی
اقامت ایدلر سک سنه ذمت قیلله رم دیونکلم ایدر بعیده سنه واحده دن اقدم داریمز دن خر و ج ایدر سه تخلیه
سبیل ایدوب خروج ایتمز سه بر دخی رجوع داریمزه رخصت و برمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بو بله در بناء علیه محترم اولان مسئله ده بعد انقضاء السنه مشرکین بر ذمت مقتولینی
یاخود عتدیمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ابله سرلری ارضایلمه ایم سرلر دخی رهنلریمز ری اید بکر دیو
نیاز ایلمسه لر رهنلری اهل ذمت قلمغله امام ایچون مقابله دیتده ردلرینه قطعاً حواز کوسر یلمز اما مقابله
اسراءه دخی رهن مرقوم رد اولمارینه رضا و برمز لسه رد لری نه تصویب اولموب رضاو بر لریسه تصویب
و قربان کرایلمدی کمر مفاداة الاساری باهل الذمه مسئله سنه قیاس اوزره تعبد و تقریب اولنور که رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولشدر نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن بر قومی اسیر و بین الغنائین
تقسیم ایلدکده نصکره اول اسراء مشرکینی مولاری اعتناق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولدقده نصکره مشرکین آنلر ابله اسراء مسلمینی مفادایمزی طلبده اتساق ایلمسه لر کر کدر که امام اهل اسلام
اول معتقلمرک طیب خاطر ابله رضالری بو عتسه مقادرات مطلوبه به اقدام ایتموب و ارایسه التزام ابله پس
مانحن فیه دخی بو بله در واکر مشرکین مسئله مرقومه ده سر ذمت مقتولین ابله قائلر نی دخی اعطایلمه لم دیسه ل
نه امام ایچون اول انقضاء سنه ابله ذمت قلمدیغی رهنلری ردوایفا جاز و سزا کور یلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال و اخذ اولنان اهل حرب مقابله سنه اعطاء اهل ذمت سزله سنه در که اکار وجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دارالحر به اعاده ابله محارب مسلمین قطعاً شول حنده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینک ذل اسرندن تخلصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن و مشرکین دخی مسلمینه
جوهر و اوابدن اعطاء رهن ایتمکلمرند نصکره رهن مسلمینی قتلله عذر مشرکین نمایان اولسه کر کدر که امام رهن
مشرکینی ورثه مقتولینه و برمیوب همان بیت المالدّه مؤقف و پنهان ابله بر اچق ورثه ایچق مقتولینک بدل نفوسلرنده
ثابت و رهن مشرکین قطعاً بدل نفوسلرندن اولما یوب ایچق مال اهل حرب ایکن داریمزده امان اوزره حاصل
و مثبت اولمغله امام آنی ورثه به و برمیوب بیت المالدّه مستثبت اولور غایب الامر آنلردن برسنه اوزره حقوق فساددن
احتراز ایدر سه آنی بیع ایدوب یعنی بیت المالدّه حفظ و احراز ایدر بو صورتده مشرکین بر سزله دیت مقتولینی اعطا
ایلمه لم سز دخی رهنلریمز اوزریمز رد ایدریمز دیو نیاز ایدر لسه کر کدر که امام اولباده نظر و دقتله آغاز ابله

اگر دیت رهنله برابر یا خود اکترا ایسه اخذ وردک جوازی اظهاردر که دیت ورهندن هر بری مال ایدوبکی مقرر
وصفت مالیه معنای مماثلت ایچق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعد امام اول دینلری ورثه
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیه رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلک او جب و امثلدر
زیرا مساعده مراملزده مسلمین اوزره ایکی جهندن معنای وهن الزام اولنور که بری رهن مسلمینی قتل و اعداملمی
وری وردکاری دیتدن اکترا اولان رهنلرین اخذ و التقابلر ایدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار رله قتل رهنده
جاعتزک رضالری بو عیدی شمعی سکا هم قائلینی وهم دیت مقتولینی و رله لم یاخود دیلر سک سکا قائلینی و رله لم
و دیلر سک دیت مقتولینی و رله لم سن دخی رهنلریمز بره نسلم قبل دیو بسط اعذار ایلمسل نظر اولنور
اگر عتدایمام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعده مراملزندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکاری
ماده دن زیاده به غیر مقتدر در ایچق معروض نایلرنده امام امان انظسار ایدوب حق مسلمینه افضلنی اختیار
بعده در رهنلرینه ابتداء ایدر واکر عتدنده کذب قوللری متین ایسه امام ایچون مساعده مراملزندن امتناع ایلک
دخی ممکندر که قتلرنده جاعتزک رضالری مباشرتلمی منزلنده ایکن مساعده مراملزنده شایه وهن ممکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلمسه ل اولباده اوزر لینه هیچ عزامت
الزام اولماز که محاربین ایکن واقع اولان قتل و اعداملمی همان مسلمینی اثناء قتاده قتل و اعداملرندن صکره
قبول ذمت و اسلاملمی ابله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنور که رهنلری مال اولوب مملوک
محرملری ایکن بدلیمزده بولمغله اسلام و ذمتلرندن صکره ردی اوزریمز الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهو له یعنی اول کسسته که بر مالله تملک اوزره قبول اسلام ایلد اول مال آنک ملکدر مترجم فقیردر که قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکوره قبول ذمت صورتسه دخی دلالت حاصلدر
انتهمی نظیری مسئله خوارچدر که اهل عدل آنلر ابله قتال و هر فریق فریق آخردن اصحابت اموال ایتمکلمرندن
صکره خوارچ اموال اهل حربی استهلاکله کسب استقلال ایلمسه ل اولباده اهل عدل ایچون اموال خوارچدن
بر شیبی استهلاکلمی استحلال اولما یوب همان خوارچ تو به ایدنجبه دک ماللری تو قیفله اشتغال و تو به لرندن
صکره نه کندوزره رد و ایصال اولنوب استهلاک ایتمکلمی اموالندن هیچ نسنه آنلردن تضمین و استحصال اولماز
واکر مسئله مفروضه ده اهل دارمقومه بعد قتل الزه ن اسلام و ذمتی قبول ایتموب بلکه اوزر لینه مسلمین استیلا
و آنلری قتل یاخود سبیله نخذول قیلسه ل اموالندن اولان رهنلری اول دارا اوزره استیلا ایلین مسلمینک خصمیلرنده
دخول ایدر ز بر امان مزبو رعین ماللری اولوب کندو بدلنده موجود منزلنه نازل ایکن اوزر لینه استیلا واقع
اولدقده مالکلمرینک حرمت نفوسلری زائل اولمغله فی غایبده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالندن اولان رهن
مشرکینی استهلاک ایلمسه کر کدر که امام آندن تضمینله مثلثی اخذ و استمساک ابله که مال مزبور ایداماده بولمغله
بقاء حکم املک آمده ظاهر و نمایاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل من هونک احکامی بالتام اجرا و اتمام اولنور
ووجه مشر و حدن رهن مشرکینه مسلمینک خوارچدن اخذ ایتمکلمی اموالک فرقلمی اکتساب وضوح
ایتمکله اموال خوارچ امان اهل عدلنده داخل اولوب و جوب ضمان دخی ایچق باعثار الامان اولمغله اهل
عدلندن آنی استهلاک ایلین تضمین شایان کور یلمز غایب ماقالبه عین ماللری باق ایسه ملک صالحی اوزره بقاسته
اعتزاز اولنوب اوزر لینه ردی ایجاب اولنور امام اولوب ایدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقه در که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاک ایلین قبیحی غارم اولوب اسلام و ذمتی قبول ایتمکلمرنده اوزر لینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
و مشرکین مواد صحرین بر برندن اخترهن ابله اتمام اولباده هر قنی جانندن عذر واقع اولور سه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون خلال اولمغی اشتراط و التزام ایتمکلمرندن صکره مشرکین رهن مسلمینک لری کسوب یاخود کوزلرین
چقار معه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریمز حیایته لدر آنلری اخذ و رهنلریمز بره رد ایدریمز دیو ابرام ایلمسه ل
کر کدر که امام اولباده دقت نظرده اهتمام ابله اگر مساعده مراملری موجب وهن اهل اسلام اولما یوب رهنلر
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء نام و بری بولنور دن اخذ ایدریمز دیو بسط کلام ایدر لسه امام اوزره مساعده
مراملری ایجاب و الزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اوورسه مساعده لری و وجهله جائز و شایان کور یلمز که
امام نظر مسلمین ایکن اهل حربیه بر قوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره بر قوم عیان یاخود مقصود عینی اخذ و رهنلرین
آنلره رد ایلک تجویز و تحمیل و نماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بریم حمیزدر و بر لراضیلر بس همان
بر لری بدلرندن اخذ ایدریمز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آسین دکلمر لردیو رجا ایلمسه ل کر کدر که امام

عليه السلامي رأس سنه تواريخ اختيارا بقرينه باعث تشبه اولاد نختندان آنی مکروه کوروب قبول وتسلیم ایلدی
و بعضی دخی زمان وفات رسول خدا علیه من التحیات از کاها فیلتاخی بسط وانها ایلدکه معنای مذکور
انکم لم تصبوا بمثل یعنی ای امت واصحاب سزایم وفاتم مثلوه صبیبتن اعظم اولان مصیبتله مصاب اولمایدکن
یعنی اولیه جعفر حدیث شریفی مقتضای اوزره مسلمین ایچون باعث ذکر مصیبت اولدیغندن آنی دخی
مکروه کوروب تنفیذ وامضا ایلدی انجام کارده هجرت نبویه اقامت جمععه واعباد مثلوه ظهور اعلام دینه بادی
وجفاء مشرکیندن سلامت مسلمینه اعظم المبادی اولدیغندن مؤمنین وامیر المؤمنین وقت هجرتی ابتداء تاریخ
ایچون بالاتفاق اختیار وتعیین ایلدیروا کرمسلمین مشرکینله هرکیم دارالخری بدن قبول اسلامه داراسلامه
خارج اولورسه آنی دارالخریه رد وتسلیم ایتمک اوزره مواده به عازم اولمش لراسته لازمدر که کاتب اول کاتب
مواده ده ترک قتالی تخریدن صکره همان وعلی ان من خرج من اهل مملکه فلارالی دارالاسلام من رجل
اوامراه مسلما و معاهدنا لم یکن علی الخلیفه ولا علی اهل الاسلام زده علی فلان یعنی دخی شول شرط اوزره
مواده ایلدیبرکه ملک مشرکین اولان فلانک اهل مملکتندن کرک ارکک و کرک عورت هرکیم قبول اسلام یاخود
قبول ذمتله داراسلامه خارج اولورسه آنی ملک مشرکین اولان فلانه رد وتسلیم ایلک کرک خلیفه اسلام
و کرک سائر مسلمین اوزره واجب اولیه مضبوطی تخریره مباشرت و ملازم اوله اگر قبول اسلام و ذمتله خارج
اولدی دارالخریه رد ایتمک شرط فیلتاسه دخی عدم رد حکم ثابت شرعیدر لکن مشرکین حکم شرعی منکرین
اولدیله بلا شرط عدم رد یعنی اعتقاد دخی اوزره غدره جل ایده جکری امر قطعیدر و برقریبان ایلدی که
کاتب کتاب مواده بی شول وجه اوزره تخریر ایلک لایق وشانانده که اول کاتب هر طرفین اوزره تحت اوله
وهم آنده طمن طاعتنه قطعاً رخصت بولما به و اگر شرط مذکور کاتب مواده ده مسطور اولدقدن صکره
اهل خربدن ذات زوج اولان بعورت قبول اسلامه داریمزه خروج ایدوب زوجی دخی دعوائی استدراده
شروع ایلسه دعوائی قطعاً مشروع و مسموع کوریلز که حکم مذکور فلان تخریرهن الی الکفار لاهن حل ایه
ولاهم یحلون لهن یعنی مؤمنات مهاجراتی کفاردن اولان ازواج حریته اعاده ایتمک که مؤمنات مهاجرات ازواج
کفار زینه حلال دکلدر و ازواج کفار دخی مؤمنات مهاجراته حلال اولمازل آیت کریمه سنده متصوص
ومقطوعدر اگرچه صلح حدیده ده اهل مکه دن اسلامه طرف مسلمینه خارج اولدی کرک ذکروردن و کرک ایلدن
علی الاطلاق مشرکین اوزره رد ایلک شرط قبلدقدن صکره آیت سابقه ایله حکم رد حق ایلده نسخ اولوب
ذیل آیتده وارد اولان واتوهم ما انفقوا نظم جلیلی اوزره ازواج کفارلینک اول مهاجرت اعطاء قبلدقدن
مهوری مسلمین ازواج کفاره ادا اولو جهله مهما امکن شرط معهوده وفا قطعاً امر اولمش لرایدی
لکن ایوم حکم رد مهوردخی دلیل اجاعله منسوخ اولدیغندن حین مواده ده مانحن فیه کی عدم رد مسلمات
شرط قبلنسون فیلتاسون نفوس ومهورلندن بر شیبی رد ایلک واجب اولماز و اگر مسئله مرقومه ده اهل خربدن
بر صبد مملوک یاخود چاره بطریق الفرار اولرندن خروج وقبول اسلامه داریمزه ولوج ایلسه اگرچه مرتبه
عقده عروج ایده مزر برامو ادعین مناب مستامینده نائب اولدیله حرمت مالرینه رعایت مسلمین اوزره واجبدر
کور مزبسنکه مسلمین اموال مواد عین اوزره استیلا قبله زاکا مالک ایله سزاکدک بطریق الفرار خارج اولان
مملوک لری دخی سلیک معتقده منسلیک اوله مزل لکن اول عید و چاره شول داریمزه بولنان مستامک قبول اسلام
ایلین عبدی منزلنه انزال و بیع اولوب ثمنلری مولازیمه دفع و ایصال اولنور بوندن صکره مؤلف دقت مذاق
سبقت ایلین عدم رد مسلمین اوزره شرط آخر ضم الحاق ایدوب وعلی ان من خرج من المسلمین او من اهل
ذمتهم الی فلان الملک تارکالین الاسلام اولدغه المسلمین فعلی فلان و اهل مملکتده ره علی المسلمین حتی برده
الی ما کان علیه یعنی دخی شول شرط اوزره مواده ایلدیبرکه مسلمیندن هرکیم دین اسلامی یاخود اهل ذمت
مسلمیندن هرکیم ذمت مسلمینی ترک ایدوب اشبو مواده اولنان اهل حرک ملکلری اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان و اهل مملکتی اوزره اول کسینه بی مسلمین اوزره رد وتسلیم واجب اوله تا که مسلمین اول کسینه بی
قدیم بولندیغنی اسلام یازمتسه رد ایدوزر مفهوم دخی وصل والصال ایلدی و بوشرطی کتاب مواده ده ذکر
ایلک واجب و ترکی غیر مناسبدر که بعدالمواده اهل حرب قبول اسلام یازمتسه داریمزه خارج اولدی ایلر و
ایلک جائز اولما مغله البته بزرزدن امتناع ایده رز بس داریمزدن دخی رد یاخود ترک ذمتله دارالخریه خارج
اولنورده طهر حال اولدر که نذر دخی برمله مناصقه و معادله به طالب اولوب سزرد ایتدی بیکر مثلوه بزر دخی

زدا تخریز دیوزر ایدهل اما بشرط مرقوم ذکر اولدقدن بده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتی بوندن صکره اهل
حرب مذکور لری مسلمینه رددن امتناع ایلسه البته تقض عهد بدینه تحویل اولوب مسلمین ایچون بلا ایلد
قتالری تحلیل اولنور بوندن صکره مؤلف بلاغت بدان مقابله عوضده واقع مواده تک صورت کاتبی تصویره
آغاز ایلدی لکن بوعورت همان صورت سابقه تک عینی اولغله بزائی مکرر اذکره اعتنا ایچوب ایچق ایچنده ازدیاد
ایلدیکی ذکر عوضی وجه آنی اوزره تلخیصله اکتفا ایلدی یعنی ذکر عوض شوو وجهله ایضاح اولغنی لازمه
خاندندر که زمان آیده آنک ایچون بحیال منازعه محال اوله مثلاً کاتب شوله تخریر ایتمک کرکدر که مواده لری
شول بشرط اوزره مبتددر که ملک اهل حرب اولان فلان و آنک اهل مملکتی خلیفه اسلام اولان فلانه بهر سنه تقبل
و راجع اولغنی اوزره شودکلو و بودکلو دینار شاهی و بالغنه اولان نسادن جید اولغنی اوزره شودکلو و بودکلو و ایلدی
و بالغ اولان رجاندن شودکلو و بالغنه اولوب ایچق قابله استخدا م اولان بناندن شودکلو و بالغ اولوب
قابل استخدا م اولان غلامندن شودکلو و خراج معلومی ادا قبله ورؤس مرقومه رقبه لردن اولوب احراز لردن اولیه
و شتاب بزوتندان هر نوک طولی شو قدر ذراع و عرضی شو قدر ذراع ایچندن اجری شو قدر رعد و ابیضی
شو قدر و اصغر لری شو قدر اولوب چقله سی جید و چند اولغنی اوزره بهر سنه شودکلو و بودکلو بونی ادا ایلد
و بر ایلندن چند عددن شودکلو و ثیابندن شودکلو بهر سنه هر بری جید و فاره اولغنی اوزره ردون ادا ایلد
مترجمه فقهر در که جناح جمع جن عدل و ثیاب جمع شی در و جذع و شی اختلاف حیواناته مختلف المعنی در ایچق
مانحن فیه اولان خیلده جذع اولدر که عمر ندن سنه ثابته بی تکمیل و ثابته به دخول ایده و شی اولدر که ثابته بی
تکمیل و راجعه به دخول ایده انتهی و تخریرده وصف مشر و حله اکتفا نده نکتته اولدر که اهل حرب اول
مان ایچق مال اولیان مواده دن عوض اولغنی اوزره الترام ایچلردن و بونک امشالی عقود ایچق توسع اوزره
مینی اولدیغنی مالا کلامدر بنساء علیه اولیاده تعیین اعیانندن جنس ونوعلرین یانله و اوصافندن همان
بلا خرج اعلامی ممکن اوله حق مقدارنی اعلامله اکتفا اولدی لکن مال مرقوم اجل معین ایله مؤجل یاخود
تقسیم معلوم ایله منجم ایلسه بوضورنده رسم مدائت اوزره مدت اجلی و عیدد نجوم و تقسیمیاتی درون کابه
درج ایلک اهم و از بندر بوندن صکره مؤلف فصاحت طراز رسال اهل حرب داراسلامه ورود و وفود ختمنده
مواده لری تک صورت کاتب تصویر و اراز ایلدی لکن اول کاتب دخی سبکی معلوم اولغنه بزائی تقریردن
احترام ایلدی و بویاده ذکر ایلدیکی مقالینک خلاصیه مالی اولدر که رسال اهل حرب استیمان ایتدیل دخی اما نده
ادخال اولنورلر ازا بر مریدنکه اهل خربدن بر قومک رسول حضور نبویه لایق اولیان بعض کلامه جسارت
ایلدکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لولانک رسول لامرت بقتلک یعنی سن رسول اولیدیک سنی
قتله امر ایدر ایدم قول شریظری ایله تهدید ضمنده امانته اشارت بیوردیلز و هم زمان جاهلیت و اسلامه
رسوللری الدوام آمن قیلندیلر تا که تبلیغ رسالتلری ممکن اوله زرا صلح و قتال کی مقصود طرفینک تمامی البته
توارد رسال اوزره موقوف و رسال دخی آمین اولدیغنی علی وجه الکمال اداء رسالته قادر اولیه جقلری امر مکشوفدر
بناء علیه رسال مشرکین بلا شرط دخی آمین قیلنورلر لکن لاجل الاحتیاط رسال جانبینک امانی اشترط اولوب
موجبجه برویقه دخی تحقیق اولغنی اولی در که باعث استحکام و توشیقدر لکن اهل حرب یدلنده بولنان اسراء
مسلمینی لاجل المفاداة رسوللری ایله برادر اسلامه ارساله نیت ایدوب لکن مفاداتلری متبسر اولدیغنی تقدیر اوزره
اسراء مزبورینی بینه دارلرینه اعاده به رخصتلرین مسلمین اوزره شرط ایلکه عزیمت ایلسه لر وجه مذکور اوزره
مصالحه اول مصالحه اوزره کتب و بیقه حقی مسلمینه صورت پذیر صحت اولماز زرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمینه ظالمین اولمنله مسلمین آنلری بدلندن انتراعه قادر اولدقدن صکره اهل حرب به تسلیم لری شرعاً ممنوعدر
و وفای شرعاً ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ایلک غیر مشر و عذر بویله ایکن اول معاهده به قیام ایتمش
اولسدر کرکدر که اول عهدی تقضه اقدام وقتاله محتاج ایلد دخی قتاله اخذ اسراء مسلمینه اهتمام ایدهل که
شرط مذکور حکم شرعیه مخالف اولغله بطلاتی مالا کلامدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله
فهو باطل و قال علیه السلام زدوا الخیالات الی السنه یعنی جهالتلری سنه رد ایدیکر مراد اعمال
جاهلیه بی ترک و سنتله عمل ایدیکر ذمکدر ایچق اسراء مسلمین رقیب ایلد کرکدر که مسلمین بعد الاخذ آنلری
بیع و ثمنلرین اهل حربیه رد و تنسیق ایدهل زرا اهل حرب احراز ایله آنلره مالک اولوب معاهده مذکور ایلد دخی
مالی لرنده اکتساب امان ایتمش اولدیله مهیا ممکن مراعات امان لازمه عهده اسلامیتاندر ورنه عینلری مسلمین

بزیون علی وزن فروعن سبیدن
بزیو عدد که بالاده ذکر سی سبقت
ایلدی

اوزره متعذرا و لمغله مراعات امان بعد البيع رد نمائند ما لبتي تسليمة منحصر در و اگر مسلمين بلاد اسلامده اهل حربدن
 بر كسسه به ظفر بولد قلزنده اول كسسه بن ملك اهل حربك رسول بم بلامان داخل اولدم ديو خبر و پرسه
 نظر اولنور اگر اول كسسه بين الناس رسالتله معروف و ممتاز اولوب يا خود ملكك برك كافي كندو باند خليفه به
 ابراز يدرسه البته اماله سزافراز قبلنور زيرا وقوف حقيقي ممكن اوليان اموره ظن غالبه عمل واجب و حالت
 مزبورده شخص مذكورك رسول ايدو كنه هر كسك وهمي البته ذاهيدر و بومثللو بواوده تحكيم علامت اصل
 محكم ايدو كنه آيات قرآنيه شهادت ايدر كه قال الله تعالى ولو ارادوا الخروج لاعذوا له عده يعني آيت سابقه ده
 ذكر اولسان منافقين غزوه نبوك همچون اراده خروج ايدو ايدى البته خروج همچون تهيه لوازم ايدر ايدى
 وقال تعالى تعرفهم بسياهم يعني با محمد سن ذكر اولسان فقراتك فقر و احتياج لر بن انجق سيمالزنده اولان
 ضعف و زنايت حالله بيلور سين بوقسه آثار عرض احتياج ايلنر فرجه فقيرد بركه آيت اولده خروج همچون
 عدم تهويلي خروجي عدم اراده لونه دليل قبلنوب آيت ثابته ده دخی ظاهر سيمالري فقر و احتياج لر بيه دليل
 قبلنق عدم اراده و فقر كفي وقوف حقيقي ممكن اوليان اموره تحكيم علامت اصل اصيل ايدو كنه برهان
 جليلدر انتهى و اگر اول كسسه رسالتله معروف اولوب بندنه كتاب ملكك كفي دليل رسالتی دخی معبود ايسه
 في قبلنه جنی معلومدر و بزباب الامان اثنا سنده بومثللو داريمز بلامان داخل اولان حربی اخذ اولنوقده
 في عامه مسلمين يا خود غنيمت خاصه آخذين قبلنوقده و تخمس اولنوب اولنوامقده واقع اولان اخلاقي تقديم
 و اسلاف ايلديك پس آنده حق عموم مسلمين يا خود حق خصوص آخذين ثابت و امتوار اولمشيكن دعواى
 رسالتله اول حق ابطاله در كار اولمغله بلا حجة قبول قولی سزاوار كوريلن و اگر رسول اهل حرب رسالتله معروف
 ايكن اثشاء طرف بقتده طرف عاشري كركي نصب اولسان كسسه اوزره مرور ايلسه سائر مستأمنين كفي آندن
 دخی وجه شرعی اوزره عشر مالتی یعنی كركي اخذده صرف مقهور ايدر بوجملك تفصيلی اولدر كه اهل حربدن
 مسلميك اخذ عشر ايتلري انجق مقابله و مجازاته منبدر زيرا مرو بندنه حضرت عمر رضی الله تعالى عنه عشاره
 تجار مسلمين ن ربع عشر و تجار اهل ذمندن نصف عشر اخذ ايتكله امر ايدوب بعده اهل حرب
 بزم تجارمزدن نه اخذ ايدر ديو استفسار ايتكده تمام عشر اخذ ايدر زديو اخبار ايلديلر اول جينده
 سز دخی آنلردن تمام عشری اخذ ايديكز ديو تعيين ايلدى لکن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ايتد كلری
 معلوميز دكل ايسه ينه اول قومك تجاريدن تمام عشری اخذ ايدو جكميز مجز و مدر زيرا اهل ذمته نسبتله
 مستأمنين همان مسلمينه نسبتله اهل ذمت مقنانه قائمدر و اهل ذمندن ما خود مسلميك ضعیف اخذ اولنديگي كفي
 مستأمنين دخی ما خود اهل حرب ضعیف اخذ اولنق لازمدر اما اهل حرب بزم تجارمزدن هيچ نسنه اخذ
 ايتلر سه بز دخی آنلر تجارلردن هيچ نسنه اخذيني واسع كورمزدن كه اخذيني بطريق المجازاة واقع اوله جقدر
 و اگر اهل حرب امان رسال ضمننده عشار مسلمين رسالردن هيچ نسنه اخذ ايتكم شرطنه طالب اولورلر سه
 نظر اولنور اگر آنلر دخی رسال مسلمينه بويه شرط ايدوب و شرطه وفا ايدرلر سه مسلمين دخی شرط ايدوب
 و شرطی ايتا قتلری لابقدر كه شرط مذكور حكم شرعیه موافق اولمغله و جوب وفايى متحققدر و اگر آنلر
 ابتداء شرط ايدوب صكره وفا ايتلر سه كركدر كه مسلمين شرطه مذكوزی قبولدن انقبا ايدو اما قبول ايتمش
 بوانورلر سه كركدر كه موجبي ايضا ايدو لر زيرا غدر امان شرعزده باطل و قبيح ايكن اهل حربك رسالردن
 حقلزنده ظاهر اولان غدر صريحلری بزم همچون دخی مباشرت غدری محلل و مبيح اولسان نظيری اولدر كه
 اهل حرب بزم رهنر عمزی قتل و استيصال ايلسه لر بزم همچون قتل رهنری استحلال اولنماز و بزمسئله رهنی
 باب متقدمه بسط و تقديم ايلديك و اگر مسلمين بر حصنی محاصره به در كار ايكن اهل حصن اول حصنده بولسان
 اشادن بى آدمندن غيری نه و ارايسه بر ثلثي مسلميك و ايكي ثلثي ينه كندو لوك اولنق اوزره رجاء صلحه ايتدار
 ايلسه لر صلح مزبور جا تر و سزاوار اولور زيرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحيح اولديگي كفي مثلا
 حصن كفي محلي بيانه معلوم اولان مالدين ثلث كفي جزء شايع اوزره دخی صحيح اولنور و صلح مذكور اوزره حصنی
 فتح ايتد كلرنده همچنده بولنان اشياك بر ثلث شايعی ملك مسلمين اولمغله كركدر كه امام اول اشيايى اجزاء
 ثلثيه تجر به ايدوب بر ثلثي مسلمينه و ايكي ثلثي اهل حصنه تعيين ايليه بوجملك تفصيلی اولدر كه قسمت اشيا
 البته تسويه اقسام اوزره بنا و اصيل اولنور قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم خير امرء السرايا زيد بن
 سارته اقسمة وفي نسخة اقسيمهم بالسوية و اعده وفي نسخة و اعدهم في الرعية يعني امرء سراياك افضلی

زيد بن حارثه در كه مساوات اوزره تقسيمه و رعيه سى همچنده عدالتده جنس امرانك اكليدر بنا عليه حين قسمته
 منفعت و ماليت جهتيه معادله اقسام امر واجب الاهتمامدر لکن معادله مذكوره اگر قسمت اعيان موجوده الله
 ممكن التحصيل ايسه قسمت اعيان باب قسمته اصيل اصيل اولمغله آتی اختيار و تكميل ايتلك لازمدر
 و اگر اعيان موجوده مثلا قليل يا خود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دكل ايسه كركدر كه امام اعيان
 موجوده اوزره حق و عدلله وضع قيمت ايدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله ديبرسكنر اشيو اعيان سز لر
 اخذ و دراهم و دنابردن قيمت لر برك بر ثلثي بزه اعطا ايديكز و ديبرسكنر بز اخذ و قيمت لر برك ايكي ثلثي سز لر اعطا
 ايدو ليم ديوارضال بيه همت ايليه و بومسئله ده اصل اصيل شول روايت قبلنان اثر جليلدر نجيل خير بعد الفتح
 اتمامی مسلمين ايله مناصفه تقسيم اولنق اوزره ينه يهود خيبره تسليم اولمشيدى بنا عليه عبد الله بن رواحه
 رضی الله تعالى عنه امر رسول الله عليه الصلوة والسلام ايله كيدوب اشجار اوزره بولنان اتمامی تخمين
 ايدرايدى بعده يهود خيبره ديبرايديكه ديبرسكنر بوا اتمامی سز لر اخذ و نصف ثلثي بزه اعطا ايدرسز و ديبرسكنر
 بز اخذ و نصف ثلثي سز لر اعطا ايدو رز حتى يهود اشيو وضعي تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
 يعني كوكلر و ير انجق بوعده الله قائم اولدى ديوكال رضال بن تدين ايلديلر بس بوا اثر معادلت بنا نندن وجه
 مشروح اوزره قسمت عين عدالت ايدوبى عند عمزده نمايان اولدى و قسمت اعيانده كركدر كه امام اجزاء قسمت
 اوزره اسهام يعني وضع قرعه ايله تعيين اقسام ايليه كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلری قسمت
 غنائمه وضع قرعه في الترام يور يرايدى و هر بار اراده سفر يور دقلزنده ازواج مطهره لری مياننده وضع
 قرعه بي تقديم و قرعه قنقيلرينه اصابت ايدرسه اول سفرده آتی استيحايله تكريم بيور يرايدى بنا عليه
 بلاقراغ جا تر اولان خصه و صلرده دخی قلوب نامي تطيب و نفسندن همت مبلي دفع همچون وضع قرعه حق امامده
 افضل ايدو كنه اثر مذكور اصل مخصوص صدر و اگر امام اعيان موجوده مختلفه بي قيمت لر ينه نظر ايله تعديلي
 احسن كور پرسه ينه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بر بز دون و رايچو و بعض
 امتعا اولدوقده اينجو بز دندن قيمته افضل ايسه امام امتعه دن بز دونی اينجو به تسويه ايدو جك مقداری نسنه
 ضم و الحاق ايدوب و بز دون اينجودن افضل ايسه امتعه دن اينجو بي بز دونه تسويه ايدو جك مقداری نسنه و صل
 و الصاق ايتد كد نصكره امتعه باقيه ايله دخی قسم نالتي ترتيب و اجزاء ثلثه بي وجه مشروح اوزره قيمته تسويه
 و تقريب ايتد كد نصكره اقراغله قلوب طرفيني تطيب ايدر بعده قرعه ايله سهم مسلمينه خارج اولان قسمي
 مسلمين همچون اخذ و قبول و باق ايكي قسمي اهل حصنه موصول قبلر و اگر صورت مفروضه ده امام اعيان
 مختلفه بي قيمته تعديلي همچون احد طرفين طرف آخره دراهم و دنابرا اعطاسنى شرط و الزام قبلسه بوضعی دخی
 راضی طرفينه مقرون ايسه جا تر و غير مقرون ايسه غير جا تر در مكر اعيانك تعذر قسمتي ظاهر و مختار اوله زيرا
 قسمت مزبوره معنای بيی متضمن و بعده راضی طرفين واجب و متعیندر و ببتك كركدر كه مسئله مرقومه ده
 اهل حصن حين مصالحه ده حصنلرنده بولنان اشياك ثلثي مسلميك اولنق شرطنه قائل اولدوقلرنده شرط
 مذكور منازل و دارلر ينه شامل اولماز زيرا حصنده بولنان حصنك غيری ايدو كفي ظاهر و منازل و دارلری اجزاء
 حصندن ايدو كفي باهر در و ببتك كركدر كه مسلمين صلح مزبورده حصنده بولنان بى آدمك دخی اخذ
 ثلثه ما ثلث ايسه كركدر كه صورت مفروضه ده حصنده بولنان نسنه لثلثي اوزره على الاطلاق مصالحه به
 قائل اوليه لر زيرا تعبير مذكور على الاطلاق نفوس و ذرار بئر ينه دخی شامل ايكن ثلث رقابلرينه تملك
 مسلمين غير قابلدر زيرا مصالحه ايله امان مسلمين رقبه لر ينه تناول بزله حر بئر لری بنا كد اولدوقد نصكره ضد
 حر بئ اولان صفت رق بردخی آنلرده ثابت و متههد اوله مز پس لازمدر كه قبل الصلح نفوس و ذرار بئر ببتك
 ثلثي افزا ايدوب بعده اهل حصنه سز ككله انجق شوافراز اولسان سبي ايله بولنردن بشقه حصنده
 بولنان اشياك ثلثي اوزره مصالحه ايدو رز ديو مراملرين ابضاح و ابراز ايدو بو صورتده امان مسلمين اول بدل صلح
 قبلنان سببه متناول اولمغله و جه مشروح اوزره صلحلری حكم صحنده داخل اولور و اگر مسئله مرقومه ده
 حصنده بولنان نفوسدن حرارك غيری انجق رقبيلرينك ثلثي اوزره صلحه طالب اولنسر رقبيلری نفوسلرينك
 غيری اولان ماللری مز لنده اولمغله بو وجه اوزره مصالحه لری دخی جا تر و مناسب كور بطور و اگر اينچلردن
 بوز رأس بى آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلر سه بو صورتده رقبيلردن اعطا اوزره مصالحه اولنور سه اخذ لری
 حكم صحنده داخل اولوب نفوس و ذرار بئرلردن اعطا اوزره اولنور سه حكم صحندن عاظل اولور زيرا نفوس

مطلب الاقراغ تطيب القلوب

وذرار یلری صلحه آمین اولوب اول امانله حریتلری محتمل الیضال اولماق وجهی اوزره مؤکد و مقرر اولدقدن صکره آنلری بدل صلح وجهی اوزره اخذ برله تملکری متصور اولماز بویه ایکن و جه مشروح اوزره مصالحه ایتمشرا اولوب مسلمین دخی اول مصالحه اوزره دخول حصنه قاتر اولسه بوقدر اوزره نفوس وذرار بلزندن بر شئی اخذلری جا تر کور بلزیرا امان آنلردن هر شخصک ایکی ثلثه متنا ولدن و امان حاصل قطعاً شخص واحدده تجزی ایله انصافی قابل اولماقله شخص واحدک بعض اجزاسنده حاصل اولدقدن البتہ جمع اجزاسنده دخی متحصل اولور لکن شرط صلحه و فاهل حصن اوزره متعذر اولوب بلامنفعه مصالحلری دخی مسلمینک مطمح انظارلری اولماقله کر کدر که مسلمین اولا حصنلردن خروج و اهل حصنی حصنلرنده منعه سابقه لینه اعاده قیلوب بعده نبد عهد ایله محاصره و قتاله ابتدار ایدلر ز یا صلحه امان مسلمینده داخل اولملا یله قتل و استرقاری استحلال اولماز و نبد عهد دخی سابقده بولنان عزت و متعذر لینه اعاده ایتمدیکجه استحصال اولماز و بوتکلفاتی بالجمله ارتکاب من انجق معنای غدردن اجتناب ایچوندن و اگر صلحلری اول حصنده بی آدم و غیر ی قلیل و کثیر هر نه موجود ایلسه آنک ثلثی اوزره معقود اولوب اولو جهله مسلمین درون حصنه ورود ایتمشرا ایلسه بو صورتده مسلمین حصنده بولنان احرا رخی آدمه تعرض ایچوب همان امواللردن اخذ ثلثله قانع اولور لر سه اخذلری جا تر و واسع کور بلور ز یا نسیملری بدلته صالح اولوب اولیانلری جامع و بو مثلوه عقوده حکم شرعی بدلته صالح اولملا اوزره واقع اولیانلرا اوزره غیر واقعدر امواللردن اخذ ثلثله قناعت ایتمز لسه اولیا بده فسح صلحه دخی جواز و رخصت وارد لکن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال و بی آدمدن بر شئی تعرضلری استحلال اولما یوب بلکه اولا حصندن خروج و اهل حصنی منعه سابقه لینه اعاده بعده نبد عهدده استحصال ایتمک کر کدر بو صورتده مسلمین بی آدمدن غیری جا تر الاخذ اولان ثلث ماللرین اخذ ایدله لیم بعده نبد عهد ایدله لیم دیوند بیره شروع ایلسه ل بوتد بیلری غیر مشر و عدلر که ثلث ماللرین اخذ ایتدکلر نده امان اهل حصن مقرر الوقوع اولغله اول مالی اوزر لینه رد ایتمدن نبد عهد ایتملری غیر مسعود و وقول مذکور بالاده مواضع کثیره ده مسطور در بعده مؤلف همام بو مصالحده کتب اولنه جق و وثیقه بی تصوریه اهتمام ایلدی لکن آنک دخی سبکی معلوم اولغله بز نقلنی التزام ایلدی و الحاصل کتب وثیقه دن مرام انجق احتیاط اولغله آنی احوط و جوه اوزره کتب ایلمک استیجاب و اشتراط قیلنور و وثیقه انجق حکایت ماجری اولغله لازمدر که کاتب بین الفریقین جاری اولان معاهده بی احوط و جوه اوزره بسط و اجرا ایلله و بتلک کر کدر که مسئله مفروضه ده اهل حصن ایچون انجق حین صلحه حصنده بولنان اموالک ایکی ثلثی سالم قیلنور بوقسه حین صلحه حصنده بولما یوب قبل الصلح مسلمینک اخذ و معسرکر ایله احراز ایلدکلری بالتام مال مسلمین قیلنور لازمدر و اگر بعد الصلح حصنده بولنان بعض بی آدمه مسلمین و مشرکین بیلنرنده منازعه پیدا اولوب اهل حصن بولنر احرار در و امان واستثاده داخل اولان نسا و ذرار یلر بیزنددر دیو دعوی و مسلمین دخی بلکه بولنر قیقار بکر دندر آنلردن بزم ایچون حق ثلث وارد دیو ادا ایلسه ل بوباده قول قول اهل حصن ایدوی هو یدادر ز یا اهل حصن انسانده اصل اولان حریته تمسک ایتمشردر و هم حصنده بولنان اشیاده بدلی ثابت اولغله اشیاه مزبوره نک حالنه غیر بدن اعرف اولملری ظاهر احوالدر لکن مسلمین آنلرک رقاری اوزره مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حر بدن اقامت بینه ایدر لسه ینهلری معتبره اولوب یننه ایله ثابت اولان حکم همان اتصاف خصوصله ثابت من لنده ایدوی مسئله متبینه در و یننه مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولغله آنده شهادت اهل حربی دخی قبوله رخصت وارد لکن شهود مرقومین بولنر شورر جلاک بعینه رقیقار بدر دیو شهادت ایدوب رقاری ثابت اولدقدن صکره اولر جل بولنر بزم رقیقارم دکلردن بلکه احرار در دیسه آنک بو قولی ایله عتقلری دخی مثبت اولور ز یا دعوی مسلمین نظر ایله آنلردن هر برینک ایکی ثلثی بعد الصلح اولر جلاک مملوکی ایدوی مقرر اولغله آنلرده حریتلرین اقراری نافذ و معتبر اولور و مسلمین ایچون نه اولر جل اوزره ضمان ثلث و نه اولر رقیق اوزره سعایت ایجاب اولماز که هر برینک ثلثی فی اولوب هنوز دارا اسلامه محرز اولدیغی بی ازیاب و قبل الاحراز بالدار غنیمی کرک مسلم و کرک مشرک استهلاک ایلمک مستوجب ضمان اولدیغی شهر یا بدر کذلک اولر جل مشهود علیه بولنر فی الواقع بزم رقیقارمدر لکن بن آنلری شهادی اعتناق ایلسم دیسه بو دخی علی التفصیل صورت سابقه به الحاق اولنور انجق بو صورتلرده مسلمین محیر لدر که دیلر لسه رقیق مز بوزیدن غیری ماللرینک ثلثی اخذ ایله قناعت و صلحلرین اتمام ایدوب دیلر لسه جمیع مال مشروط ید لینه و اصل اولما دیغندن صلحدن نکول و حصنلردن خروج نبد عهد

قیام ایدر لکن قصد نکول ایتدکلر نده اهل حصن بز سزه اولر قیقارک قبت ثلثی اعطا ایدله لم دیو التزام ایدر لسه مسلمین اوزره دخی اتمام صلحلری از امان اولنور که قبت خلف عین اولوب رد عین متعذر اولدقدن تسلیم قبت تسلیم عینه قدرت و قنده واقع اولان تسلیم عین ایله متساوی الاقدامدر و مسئله مرقومه ده رقیق اهل حصندن خاصه مسلمین اولان رجال بالغینی امیرلری اراده قتل و ند میر ایلسه تجوز و تقر یا اولماز اما اسراء اهل حرب قبل البیع و القسمه یشقه در که آنلرده ایچون ولایت قتل جایکیردر ز یا اسراء اهل حربده قسمت جریان ایچوب بولنرده مسلمین اهل حصن میانلرنده قسمت نمایان اولمشدر و هم مسلمین آنلره بطریق الصلح و اصل اولملا یله همان ابادی مسلمینده حاصل اولد قیلنور دار الحریده امامک بیع ایلدیگی اسراء منزلنه نازل و اول وجهله قتلدن امانلرین مستحصل اولور ل و اگر مسلمین بر حصنی محاصره به آغاز ایتدکلر نده اهل حصن مسلمین آنلری ماملرینه بالغ اولدیغیدک حصنلردن اجلا اوزره شیء معلوم اوزره مصالحه لری نیاز ایلسه لری بووجه اوزره صلحه دخی جواز وارددر ز یا امام ایچون اجلاء مذکور نفع مسلمینی منضمین بر عوض یو غیکن ممکن اولدقدن عوضله امکانی بطریق الاولی متعیندر بعده مؤلف بدیع البیان بوموادعه نک دخی صورت وثیقه سین تصور و یتیان ایلدی آنک دخی سبکی عیان اولغله بزخر یزندن صرف عنان ایلدیگ و بو وثیقه ده لازم التسطیر اولان انجق بوشمرطی کتب و تخریردر کذلک هر وثیقه ده لازم التسطیر اولان آنده مقصود اولان امری ذکر و تقر یردر مؤلف دقبیق النظر اوصله الله تعالی الی خیر ما اتظر دیر که بو مثلوه کتب و یا بقده لازمدر که کاتب ابتداء امورده اشد طرق اتقان یعنی احوط و جوه بیان اوزره کاتبه صرف مقدور ایلله تا که مسلمین بعض عباراته رضا و برمز لسه آنی ایچندن نحو و القابلیه لری ز یا القاسمی قصد اولنان تعبیری القاهمان کشط ایلله یعنی سطر اوزره مدخط ایلله متبسر اولوب ز یاده سی قصد اولنان تعبیری ز یاده انجق مجدد کتب ز یاده ایلله متصور اولغله القاسمی ز یاده سندن اسهل ایدوی امر مقرر در و هم اهل حرب وثیقه ده اشد و احوطک مادوتی قبول ایتمک مامل اولما مغله کر کدر که کاتب ابتداء امر ده شدت و احتیاط اوزره کاتبه مشغول اولوب صکره اهل حرب آندن اخف و ایسرنی قبول ایدله جکلری ظاهر اولور سه مسلمین دخی ایچندن دیلدکلری شدتلری القایه مباشر اوله لری مترجم فقیر دیر که کتب وثیقه ده ذکر اولنان ترتیب انجق زمان تألیفده معروف اولان عادتلرینک مقتضای اولی اغلب احتمالدر بوقسه زمانه مزده و خاصه دولت علیه عثمانیه ده مصالحه ایچون کتب اولان عهد نامهلر اولان سوید اولنوب آنده نحو و اثباتله رضاء طرفینی تکمیلدن صکره تبیض اولغله تکلفات مرقومه دن وارسته ایدوی بی قیل و قالدردن مؤلف موثوق العهود انجق الله تعالی مواعدا لاجور فی الیوم الموعود دیر که مسلمین حین معاهده ده مشرکینه الله تعالی نک ذمتی و رسولینک ذمتی اعطا قیلنور قریباً ذکر سیقت ایلین وان ارادوکم ان تعطوهم ذمته الله و ذمه رسوله فلا تعطوهم ذلك ولكن اعطوهم ذمکم و ذم ابائکم فانکم ان تخفروا ذمکم و ذم ابائکم اهون من ان تخفروا ذمته الله و ذمه رسوله حدیث معروفی اوزره بزم عتده کراهته موصوفدر لکن حدیث مذکورک او اخرندن ظاهر در که نهی مذکور اعطاء مذکورک حرمتدن اولوب انجق بعض احیایانده عهد مزبوره و قاری متعذر اولدیغندنر بوجهته نهی مذکور ولا تجعلوا الله عرضة لامانکم یعنی الله تعالی بی یمیلر بکر ایچون عرضه اتخا ایدوب کثرت یمین بالله ایلله تعظیم الهی به خلل و بر مکن نظم جلیلی اوزره مستقبلمه بر امر اوزره یمیندن نهی اولنور منزلنه نازلدر که یمین مرقومه حرام اولوب نهی مذکور انجق بعض احیایانده عهد یمیندن خروج متعذر اولغله موجب حنت اولمقدن حاصل اولمشدر لکن مسلمین الله تعالی نک ذمتی و رسولینک ذمتی اعطادن صکره نقضه محتاج اولسه لری اعطاء مذکور بحسب المعنی یمین اولغله وقت طاجنده نقض ایدوب کفارتله عهد یمیندن خروج ایلمک جا تر ایدوی بلا الجادر قال علیه السلام من حلف علی یمین و رأى غيرها خيراً منها فلیأت الذى هو خير و لیکفر عن یمینه یعنی هر کبکسه بر خصوص اوزره یمین ایدوب صکره خلافی اول خصوصدن اولی کوره اول کسینه اولی کوردیکی فستله مباشرت قبلسون و یمیندن کفارت ایلسون و اگر اهل حصن بعد المحاصره مسلمینه التجا برله بزدن شود کلو و بود کلو کسینه لره اموال و امانته لری ایلله اعطاء امان ایدر سزه اول کسینه لری و اموال و امانته لری بزم بطریق بزم اولان فلان تعیین و انتخاب ایدر و باقی نفوس و اموال سزه سالم اولور دیو بسط رجایا لسه لری بووجه اوزره مصالحه دخی جا تر و سزا کور بلور که بیع کبی تضییق اوزره بتاقیلنان امورده لدی الحساجه شخص معین ایچون خیاری شرط قیلنور جا تر ایکن صلح کبی توسع اوزره مینی اولان امورده جوازی بطریق الاولی در بعده مؤلف همکار بوموادعه نک دخی صورت وثیقه سین تخریره ابتدار ایلدی و بیان مسائل

اشناسنده دیدیکه بعد المصالحه مسلیله اول بطریق فلانینک میانبرنده منازعه نمایان اولدوقده اولیاده قول قول
 بطریق فلانینک لکن مسلمین اول بطریق بعض خصوص اوزره اتهام ایدر رسه کر کدر که آتی بالله الذی
 لا اله الا هو عالم الغیب والشهادة الرحمن الرحیم الذی یعلم من السر ما یعلم من العلانیة یعلم خائفة الاعین و ما تخفی الصدور
 الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام و جعله بشیرا و نذیرا و جعله و امه آیه للعالمین فی الحقیقه امر انجیق
 بنم دیدیکم منوال اوزره درو بن شرط قیلان نسنه زدن زباده نسنه از دیاد ایلدم و تقسیم ایچون مشروطدن غیر
 نسنه اخذ ایلدم دیو استخلافده اهتام ایده لوجه استخلاف اولدر که اول بطریق تعیین اشیاده مهند
 و شخص متم حکم شرعیه امین اعتبار اولدوقده قول آنک قولی قیلنقدده یعنی ملترزم اولدیغی کی مانحن فیہ کی
 حکم شرطه امین اعتبار اولدوقده دخی ملترمدر و وجه تغلیظ امین اولدر که استخلاف بطریق بقدر مقصود لری
 انجیق نکول بطریق بقدر نکول انجیق تغلیظ بمنله حاصل اولور و الله تعالی دن غیر یه استخلافه تغلیظ ایلک
 غیر جائز پس لازمدر که الله تعالی یه استخلافه وجه مذکور اوزره تغلیظ اولنه و کر کدر که مسلمین حین حاجتده
 بطریق یووجه اوزره استخلاف ایده جگر نی وثیقه معاہده لرنده کتبه غیرت ایده ل تا که مشرکین بطریق بقدر
 وصف مشروح اوزره عرض امین اولدوقده مسلمینی غدره نسبت ایتیمیل و وجه مشروح اوزره حصنی فتح ایتد کدر نده
 بطریق بقدر بن بونلردن بر فردی اختیار ایتیم یا خود بعضیلمین بعض آخرین اوزره ترجیح و ایشار ایتیم دیو
 اعتبار ایلسه یا خود هنوز بر فردی اختیار ایتیم فوت اولوب یا خود قرار ایلسه مسلمین اوزره واجبدر که
 حصنلردن خرو جله نبد عهده ایتد ایده لریزا امان مسلمین علی وجه الیقین بعضیلمین شامل اولمشیکن
 آمین مرقومین باعیانهم غیر معلومیندر و اصل شرعی اولدر که مستأمن و غیر مستأمن مختلط بولندقدده هر برنده
 حذر ایله اباحت مجتمع و عند الاجتماع جانب حذر جانب اباحت اوزره غالب اولغله آنلردن هیچ برینه ندر ضمن
 جائز و مناسب کور یلز و اگر بعد القمع بطریق بقدری حاضر بونوب لکن امتعه دن اشیا کثیره بی تعیین
 و اختیار ایتکله متم اولوب بینلرنده منازعه ظاهر اولسه اولیاده قول مع الیقین قول بطریق بقدر و استخلافی دخی
 حین صلحده اوزرینه شرط اولنان طریق اوزره در قال علیه السلام الشرط املک یعنی شرط صاحب الشرطه
 مالک مثلث اولغله آتی اتیان مشروط اوزره علی وجه الکمال ضبط و حبس ایلدیجدر و اگر صلح مذکور وجه مشروح
 اوزره تعیین بطریق بقدر تحت امان مسلمینده داخل اولان کسنه لری کند و ماللری و یر بیک اوزره قائم اولمش ایسه
 اول صلحک عهده سندن خرو جده لفظ مالنه اوزره اطلاق اولدیغی بیک لازمدر فالسال اسم لکل مقول
 متبدل مملک یعنی لفظ مال هر نسنه تک اسمیدر که اول نسنه تمول اولنه و آتی تحصیل ایچون عمل اولنه و تمک اولنه
 و معنای محرر شریف و خسبس وقت حاجت ایچون ادخار اولنان جمیع اجناسه شامل ایدوی مقرردر مکر
 شرط قیلان مال عین ایسه لفظ مال عین انجیق ذهب و فضه دن جنس نفود اوزره محتوی اولوب غایبه الامر
 اول جنسیدن مسکوک و غیر مسکوک و مصوغ یعنی عمل زر کرایه مصنوع و غیر مصوغ اطلاق مذکورده
 مستوی اولور انجیق ذهب و فضه ایله نموه یعنی بالدزی اولان نسنه شامل قیلماز که نموه یعنی بالدز ذهب
 و فضه تک عینی اولوب انجیق لونی اولدیغندن بشقه مخلندن سهو لسه ممکن التخلیص اولما مغله حکم
 مستهلکده داخلدر بنشاء علیه شیء موهده حکم ربواتابت اولوب قصد تجارت یو غیکن آند و جوب
 زکوة دخی مثبت اولماز کذلک شرط قیلان مال صامت ایسه بودخی شرط قیلان مال عین اولغله برابر و بحسب
 العرف آندن غیر متفاوتدر و حکم امان حکم ندر و زکوة مغایردر که مال الزکوة لفظی جنس نفوده خاص اولدیغی کی
 ثلث مالی صدقه دیکله ثلث مالی ندر ایلد کده دخی لفظ مال جنس نفوده منحصر قیلنور اگر چه ندرده
 تخصیص مذکور خلاف قیاس اوزره جاریدر لکن الله تعالی عیبی اوزره ایجاب زکوة تخصیص ایلدیکی
 کی عید دخی نفسی اوزره ایجاب مذور ایله تخصیص ایلدیکنندن تخصیص ایجابله واجب اولغله ندر ایله زکوة
 بینلرنده مناسبت حاصل اولغله مال ندری دخی جنس نفوده تخصیص ایلکده اخذ استحصانه مجتزی اولدیق
 مترجم فقیردر که بوموضعده اصل کابده تعقید اوزره تقریر اولغله مسئله مذکورہ تک اوائل کابده
 باب ما یصدق فیہ المستأمن و ما لا یصدق اشناسنده سبقت ایلین نوع تفصیلنه اعتماد ایله ترجمه مزوجه محرر
 اوزره تقریر اولندی و بو بابک اشبومسئله دن بشقه بعض مسائل دخی باب مذکورده سبقت ایتکله کر کدر که
 طالب تحقیق اولان اخوان اکامه ایتد ایده لری انجیق و معنای مذکور حکم امانده ظاهر الانعدام اولغله
 آند اخذ قیاسی التزام ایلدیکی زرا اعطاء امان ثلث مالله وصیت منزله نازل اولغله آند موصی ذکر اولنان

مطلب التغلیظ فی الاستخلاف

مطلب اسم اللال بطلاق علی معان

هرمال مقول داخل اولور مؤلف جلیل متعه الله تعالی بالثواب الجزیل در که اگر شرط قیلان متاع ایسه
 لفظ متاع ثیاب و اویندن عینی باقی قالمق اوزره آنکله استماع و انتفاع اولنان نسنه در بنشاء علیه مکیل
 و موزون متاعده داخل دکدر که منفعتی انجیق استملاک عینلری ایله حاصلدر لکن موزوناندن اوانی ذهب
 و فضه و سیرر ذهب و فضه ایله بقاء عین اوزره استماع اولغله جله متاعدن عدا و لنور اما جوهر و لالی متاعدن
 خار جلددر که آنلر تحت حلیده مندرج و حلی تحت متاعده غیر مندر جدر لکن اسلحه تحت متاعده داخلدر که
 آنکله بقاء عین اوزره تمتع قابل و آنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غیر حاصلدر اگر چه
 آنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجود در لکن لفظ سلاح اسم عین اولوب همان آنکله
 تسمیه سی صفت استعمالی اعتباره میندر و خاتم لفظ متاعدن خار جدر که تحت حلیده مندر جدر
 سؤال اولنور سه که مؤلف بحر کتاب الجامع الصغیرده خاتم فضه حلیدن دکدر دیونخر بر ایلدیجی جوابده درز که
 بلی نخر بر ایلدی لکن مرادی بس خاتم فضه ذکر ایچون دخی حلال کور بلیدن حکم استعمالده حلیدن
 اولدیغی تقریردر بوقسه لفظ حلی فی الحقیقه خاتم ذهره شامل اولدیجی کی خاتم فضه به دخی متا اولدر
 و اسم حلی اسم عین اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولغله متا اولان لفظ متاعدن خارج اوله جنی محققدر
 و اگر شرط قیلان سلاح ایسه سلاح سیف و بیضه و درغ و زرس و قوس و سهم امثالی غالب احوالده
 استعمال سلاحه استعمال اولنان هر بر آت قتالک اسمیدر اما سکین سلاحدن عدا و لنوب متاعدن
 عدا اولنور که غالب احوالده قتال ایچون استعمال اولتوب بلکه آنکله بعض حوائجده استعمال اولنور
 اما بخبر و نیزه البتده سلاحده ادخال اولنور که غالب احوالده انجیق قتال ایچون استعمال اولنور لکن جبر
 و خشوی بنه ایله مملوققتانلر و بکندن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولوب متاعدن اعتبار اولنور مکر انجیق حریده
 استعمال اولنه جنق وجه اوزره تدارک واحضار اولمش اوله و تقدیر اوزره منزله خفتانله نازل اولغله نوع اسلحهده
 داخل قیلنور مزجم فقیردر که خفتانات جمیع خفتاندر لفظ معریدر فرهنگ شعوریده خفتانلر نوع جبهدر
 جنک مخلنده کبرلر کستانده قلماقی درلر دیوهر برف ایتددر و لفظ مذکورک باب قطع الماء عن اهل الحرب
 لئلا یسندوه دخی ذکر ی وارد اتمهی کذلک دیباج و حریردن اولان قفتانلر دخی اسلحه دن اولوب متاعدن
 تعداد اولنور مکر انجیق حریده استعمال اولنه جنق وجه اوزره اعداد اولمش اوله اما براقدر و طر ادر یعنی
 کوچک حریره و جوشنلر بلاجدال نوع اسلحهده ادخال اولنور خلاصه کلام هر موضعک اهل ی رنسنه
 اوزره قتی اسمی اطلاق ایدر سه اول موضعده آنلر کعرفی اوزره اتفاق اولنور بومعناده اصل اصل شول روایت
 اولنان اثر جلددر که عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما به بر کسنه کلوب بزم بر رفیقیمز بر بدنه دخی نذر ایلدی
 اکاذیب بقره کفایت ایدر می دیو استفتا ایلد کده رفیقکرتقی قیلده ندر دیو سؤال ایلدی اول دخی بی رباحندن
 دید کده و متی اقتنت بنور بواج البقر انا و هم صا حکم الابل یعنی بی دیباج بقری نه زمانده اتخاذ و تربیه ایلدیلر
 یعنی اتخاذ بقرا عادتلری دکدر رفیقکرتک و هم ونیتی انجیق ابلدر آندن ذبح بقره کفایت ایلز دیو افتا ایلدی
 و اگر اهل حصن صلح مذکورده سلاحله برابر کرا علرین دخی شرط و بدل ایشلر ایسه لفظ کراع انجیق
 خیل و بغال و جیره حمل اولنور اما ابل و بقر و غنم کرا عدن اعتبار اولنور که آنلرک اسم مخصوصلری انعام
 ایدوی شهرت شعار در قال الله تعالی والانعام خلقها لکم فیها دفء یعنی دخی الله تعالی انعامی یعنی ابل و بقر و غنمی
 سزدر ایچون خلق ایلدی که آنلرده برددن تسخن ایده جک صوف و امثالی وارد بومسئلهده معنای فقهی اولدر که
 کراع شول حیواندر که منفعتی انجیق رکوب اوله و مفهوم مذکور خیل و بغال و جیره اوزره مقصوددر که الله تعالی
 شانلرنده لرتکوها و زینته قول شریفنده منفعتلرین بیان ایلشدر اما ابل و بقر و غنمک منفعتی کاه رکوب
 و کاه حمل انتقال و کاه اکل خومدر که منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فیها دفء و منافع و منها تأکلون
 یعنی انعامده تسخن ایدجیکر صوف و امثالی وارد و تسل و ابن و رکوب ظهر لری کی منافع وارد و انلردن
 لحم و شحم لری مثلا و ما کول اولان اجزالی اکل ایدر سز نظم جلدندن معلومدر و اگر سلاحله برابر خیلرین
 دخی شرط قیلنور ایسه لفظ خیل عرب و بر اذیندن هر برینک ذکر و انشئه شامل اولوب بغال و جیره
 متا اولماز قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله و عدو کم یعنی دخی قتال کفار ایچون خیل
 مر بوطه دخی اعداد ایدیکر که اول خیلله الله تعالی تک دشمنی و سزک دشمنکری ارهاب ایدر سز و معلومدر که
 ارهاب اعدا انجیق افراسله پدا قیلنور و بزباب مهمان الخیل و الخیاله ایتنا حنده اشوایت کریمه ایله استدلال

مطلب لفظ التماع

مطلب الجواهر و اللؤلؤ

مطلب الاسلحة من التماع

الطراد کتاب و مطرد کتب بریح

صغیر کذا فی الفاسوس و قال

صاحب المغرب المطرد الراجح الصغیر

لانه بطریقه الوحش و الطراد ناله

ونه قول محمد رحمه الله تعالی

فی تفصیل السلاح الاعلام

و الطرادات انتهى

و غنیمت عراب و برادری ایچون اسهام اولنوب بقالی و جبر ایچون اولنماز دیو بسط مقال ایلدیک واکر ماشه لرین
اشراط ایتمک ایسه لفظ ماشیه خیل و بغال و جبر کی متاوات کزاعه شامل اولنوب ترائل و بقر و غنمه
متاول اولور زربال و بقر و غنم سوا ندر که اغلب احوالده آنلره عاف و بر یلیوب رعبه اکتفا اولنور و عرف
ناسده اصحاب المواشی ایچق اصحاب سوا نده اطلاق اولنور بس مواشی و سوا نده شی واحد اولور واکر سلاح لرین
شرط ایتمک لرده سلاح لرده ذهب و فضه و جوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولمک لیه استحقاق سلاحه آنلرک
دخی استحقاق لری مقرر اولور اما شرط سلاح صورتده سرج و جام مثل اولور داخل قیلمازل که بولنر ایله حسب
العاده حربک خیریده بقاء عین اوزره استماع اولنوب متاعدن عد اولنمک لیه لفظ سلاح بولنره شامل قیلماز
کذلک بالان و چول مثل بولنسنره دخی متاول قیلماز لکن تحفا لر یعنی وقت حربه افراسنه الباس اولنن درغلر
ایچق حالت حربه استعمال اولنمک لیه جمله اسلحه ده ادخال اولنور واکر اهل حصن حلقه لرینک غیر صغرا
و بیضاری مسلک اولوق اوزره مضاحله به نائل اولسه ل لفظ صغرا و بیضا لفظ مال عین و لفظ مال صامت منزله
نازل اولنله ذهب و فضه نک هر نوعنه شامل و تبر و مشکوک و مضعوع و غیر مضعوع یعنی مضعوع و غیر مضعوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لکن ذهب و فضه دن بر طرف مضعوع بعض جواهر ایله مرصع اولسه مسلک
اول جواهرده حقاری بولنمک لیه آندن بدلی منز عدر که استحقاق لری ایچق لفظ صغرا و بیضا لیه حاصل ایکن
لفظ مرفوم جواهرده غیر شاملدر اما خشیدن بر قدحک ذهب و فضه دن ضایبی یعنی جنبری بولنسه مسابین
اصل قدحه مستحق اولیوب ایچق صغرا و بیضادن اولنور جبره استحقاق لری مقرر در بوضو رده نزعی قدحه
غیر مضر ایسه البته نزعی مقرر در و مضر ایسه اهل حصن محیر قیلنوب دیلر سه نزع و تسلیمه اظهار رضا
و دیلر سه ضباب ذهبک مضعوع ایکن قیبتی دراهمدن وضباب فضه ک مضعوع ایکن قیبتی دنانیدن اعطا ایدرلر
زیر مالک اصل قدح اهل حصن ایچون ثابت و ملکدن دفع ضرره حاجت مس ایلمکده تمکک شی زاننده خیبار
ایچق صاحب الاصل ایچون میندر ایچق اداء قیمت ایچون تقویبی لازم اولد کده خلاف جنسله تقویبی
لازمدر که هر بری جنسی ایله مبادله اولنقدقه صنعت و وجودتیک قیبتی معتبره اولیوب حق مالک ایسه صنعت
وجودتده دخی فائدر لفظ حلقه حاء مهمله نک فتحی و لامک سکونی یا خود فتحی ایله بمعنی السلاح در و بزاوائل کابده
باب و صایا الامراء فی الحرب اثناسنده رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لری بی التضریر ایله مال لریندن
حلقه دن غیر دوه لری نه مقداری نسنه به تحمل ایسه بی التضریرک اولوق شرطی ایله مکالمه دن آنلری ایجلاقیاق
اوزره مضاحله دنصکره حلقه دن غیر لفظی ایله استناری حسبیه سلاح لرین اخذ ایلدیلر دیو بیان ایلدیک
و بیان مذکور دن حلقه بمعنی السلاح ای دوکی نمایان اولمشدر واکر اهل حصن متاع بوتلری کتکوز ایچون ترک
اولنق اوزره مضاحله لرین تکمیل ایلسلر لفظ متاع بیوت ایچق فراش و وساده و برده مثل بویوده ابتدال و استعمال
اولنن امتعه اوزره تحمل اولنور و هنوز قطع اولنماش بولنن ثاب لریندن اهل حصن حصه یاب اوله مز که متاع
بیوت ایچق بیوتده ابتدال و استعمال اولنن امتعه نک اسم خاصی اولوب معنای مذکور یاب غیر مضعوع ده
ناموجود ای دوکی بی ارتبایدر کذلک بی آمدن رجال و نسائک لباس لری متاع بیوت معدود اولمک لیه بی التساسدر
واکر اهل حصن مضاحله لرین ثاب لری مسلک اولوق اوزره مروض ایدر لسه لفظ ثاب ایچق کان و قطن
وصوف و قز و خز و فرودن ملبوسات بی آدم ایچون اسم مخصوصدر کوره زبسنکه ملبوسات مذکور نک بایعنه
ثابی لسمیه اولنق عرف شایعدر اما ستور و اتماط و جال ثاب دن عد اولنوب متاع بیته ادخال اولنور که حسب العاده
ناس آتی نلبس ایچوب ایچق بیوت لرده استعمال ایدرلر مترجم فقیر دیر که ستور جمع ستر در که بده معناسنده
و اتماط جمع نمط در که نهالی دیدکری منقش بده در و بعضی لر هودج اوزرینه اوزرین صوفدن بر تو بوز و بعضی لر
دوشک بوزیدر دیدیلر و اجمال جمع جمله در که عروس ایچون قوروب جهاز ایله تربین و غروسی ایچنده اجلاس
ایتمک لری قبده بده در انهی و لفظ بزخی ایچق قطن و کاندن اتخاذ اولنن لباس ای دوکی بی التساسدر و معنای
مذکور عادت اهل کوفه اوزره واقعدر که آنلره لفظ بزاز ایچق بویکی نوعی بیج ایدر لره اطلاق اولنوب خز و مرصری
یعنی تفک و صوف بیج ایدر لره اطلاق غیر شایعدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره بوم الحساب دیر که
ما بزم دیار بزمده لفظ بزاز بسمدن اتخاذ اولنن ثاب دخی شاملدر که اسم بزاز آنلرک دخی بایعنه متاولدر و مؤلف
بلاغت بیما شو معنایه رمز و ایما ای دو ب دیدیکه مکر حصن مز بوز شول دیاردن اوله که عسند لره لفظ بز صوفدن
و غیر دن اتخاذ اولنن اتوابده استعمالی اشهار اوزره اوله بوضو رده صلح لری عرف لری اوزره استنقرار ایدر

و حلقه فی الاصل حلقه دن ترکیب
اولنن در عد و مطلقا سلاح ده
دخی استعمال اولنور
مطلب تفسیر متاع البیت
مطلب تفسیر ثاب و الثابی و البراز

و فرق دیارده مدار شول قریبا ذکر ایلدیکین اصل شرعیدر که هر موضعه اهل موضعک متعار فیری معتبر
و مرعیدر واکر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصور بن ایکن مواد عد لرده ایچا رندن طائفه مقاله لری
ایچون امان مسلینی شرط و تعیین ایلسلر بوضو رده اموال و نسا و ذرار لریندن هیچ نسنه اهل حصن ایچون
سالم اولیوب ایچق نفوس معتلین سالمین قیلنورلر زیر محصور البینه مقهور بولنمک لیه شرط مذکور دن مقصود لری
ایچق نجات نفسی ای دوکی ساحه پیرای ظهوردر و بومثلو مواضعده اکامالندن دخی لایس اولدیغی ثابی ایله
فی الحال اکل ایده چکی طعامندن غیر نسنه تابع قیلماز و بولنرک دخی تبعی بطریق الاستحساندر که بولنر تابع
قیلمک لیه نجات نفسی عظیم الامکاندر بولننصکره معلوم اوله که طائفه مقاله ایچق مبلغ رجاله بالغ اولنوردر
و بلوغ دخی کاهیجه محظ اولوق و زوجه سنی حامل قیلق کی علامتله آشکار و کاهیجه سن مخصوصه بیدار اولور
و اول سن مخصوصی بیانده اختلاف فقها مشهور و رایکاندر و امام ابو یوسف و صاحب الکتاب امام محمد رحه الله
تعالی علیهما سن مرفومی اون بش سنه ایله تقدیر ای دو ب عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن مأثور اولان
حدیثله تقدیر مذکور ایثبات و تقریر ایتمک لیه مؤلف در یادرایت اول حدیثی اشبو کابنده روایت ایلمشدر لکن
بزشهرته بنه آتی نقل و حکایت ایلدیک مترجم فقیر دیر که حدیث مذکور بولوغده مذهب ابی حنیفه رضی الله
عنه باب الحکم فی اهل الحرب اذ انزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسنده اصل کابده و ترجمه مزده سفت
ایلمشدر طالب تحقیق اولان اهل حقیقت اکامراحت ایلیه بس صورت مفروضه ده اهل حصن بر شخصک
سنی اون بش سنه دن اقل ای دوکی مجزوم و هنوز محظ ای دوکی نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاله دن عد اولنما یوب
ذرار بدن تعداد قیلنور و قبل الصلح قتاله مباشرت ایلیوب ایلدیکینه اعتبار و اعتداد اولنماز و نسا لری دخی
بویله در زیر لفظ مقاتل اول کسنه ک اسمیدر که قصد قتال ایتمکده آنک قتاله تحمل بنیه سنی بولنه حال آنکه
بنیه مرفومه نسا و صبیانده معدومدر بس خلاف عاده مباشرت قتال ایتمک دخی مقاله ده ادخال اولنمازل
کوره مزبسنکه رجال بالغین بعض اسبابه مباشرت قتال ایتمک دخی بنیه لری تحمل اقتال اولنمک مقاله ده
ادخال اولنورلر اما زمن و اعمی و مقطوع اییدی و مقطوع الارجل مثل اولصحاب اعدا لری قتاله مباشرت
ایدر لسه مقاله دن اعتبار اولنوب مباشرت ایتمکده مقاله دن اعتبار اولنمازل زیرا هنوز بنیه لری قتاله تحمل
ایکن آفات مذکوره قتالیدن مجزول بنه باعث اولمش ایسه آنلر مقاله دن منعزل اولوب باعث اولماش ایسه
کافی الاصل مقاتل قیلنورلر اما مریض و معفی علیه حال مرض و انما زنده بنه مقاله ده ادخال اولنورلر که بنیه لری
محمل قتال ایکن آنلره عارض اولان علت دخی علی شرف لزوالدر بناء علیه الحاله هذه مقاتل دکل ایسه ده
بنه طائفه مقاله دن منعزل اولماز لکن سابق اندکرمعیان و امثالی بشقهدر که آنلره عارض اولان آفت مشرف
زوال دکل ایکن قتالیدن مجزول بنه دخی باعث اولدقده آنلری رتبه مقاله دن استتزال ایدر کذلک اهل زراعندن
اولوب قطع اموال قتل ایلین رجال دخی بنیه لری تحمل قتال اولنمک مقاله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه که
سز بوندن اقدام باب مایکره قتله من اهل الحرب ومن لایکره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازل دیو کر و ابنا
و آنلری مجرای عسب و اجسیره اجرا ایلدیکین جوابده دیر که باب مذکورده بیان ایلدیکین ایچق امر حربیه
اصلا اهتمام ایلدیکری معلوم اولان اهل زراعتی قتل مستحب الاتیان کورلمکدر بوقسه ما نحن فیه ده ذکر اولندیغی
اوزره مقاله دن اعتبار اولنمک لیه جواز قتل لری آشکاردر یا خود بویله مقاله دن عد اولنن زارعین ایچق حصنه
بولنوب تکثیر سواد مقاتلین ایدرلر دیو تأویل و تبیین اولنور اما مطبق قتال اولیوب امر حربیه صاحب
تدبیر اولیان شیخ کبیر مقاله دن اعتبار اولنوب همان اعمی و مقعد منزله تنزیل اولنمک لیه قتل جائز و سزاوار
کوزیلر لکن قتل جائز کور بلین اشخاصدن بریسی رئیس حصن بولنوب اهل حصن آنک رأی ایله عامل اولسه لر
شخص مزبور هیچ مباشر قتال اولماش ایسه دخی جمله مقاله ده داخل قیلنور بناء علیه شخص مرفوم اسیر
قیلمکده بعد الاسر دخی قتل استحلال اولنور بس ما نحن فیه دخی امان مقاله ده ادخال قیلنور اما عبید اهل
حصن آت قتال اولان نفس و ماله مالک اولدق لریندن موجب قیاس اولدر که آنلر مقاله دن قیلما یوب امان
مقاله دن خارج و فی مسلمینده مندر ج قیلنمکدر لکن مؤلف عظیم الاحسان سالت مسلک استحسان او اوب
دیر که اگر مولار لیه برابر قتال ایتمکری معلوم مسلمین اولورسه مقاله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاله ده ادخال
اولنوب فی مسلمینه ایصال قیلنورلر و امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قتاله مأذون اولان عید مسلمان
اعطاء امانی تجوز ای دو ب غیر مأذون تجوز ایتمدیکی قولنده مولاسیله برابر قتال ای دو ب ایچق دلیل اعتبار

مطلب منی حکم بلوغ الاطفال
مطلب تعریف القاتله من الرجال

ایدوب آنکه مأذونی غیر مأذونین فرق و تمیز ایلدی، لکن امام محمد رحه الله تعالی امانک صحیحی مقالهدن صدورینه منبی دکدر که مقاله دن دکل ایکن امان مرآه کذلک امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بوموضعه مولا سینه بر اوقات وعدم قتاله اعتباری امانتی تنفیذ ایچون اولیوب ایچق مقاله دن اولوب اولدیغنی اظهار ایچوندر ووجه اظهار اولدر که مملو کده منحل قتال اولان بینه حاصل ایکن غیر ایچون رقه سنده ثابت اولان ملک اول مملو کده قتالک یتلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولا سینه برابر قتال ایتد کده اذن حکمی بولمغله زائل اولور بناء علیه بز دخی حکم ایلدیک که مولا سینه برابر قتالی معلوم ایسه بحمل بینه سنه اعتبار اولوب مقاله ده ادراج قیلنور و غیر معلوم ایسه جلولت ملکه اعتبار اولوب مقاله دن اخراج قیلنور لکن مالک عید اولنر عیدلری بوموضعه قتالیچون وضع واسکان ایشلر ایسه بوموضرتده مباشر قتال اولسونلر هیچ اولسونلر مقاله دن عد اولنلری بی کاندن مؤلف عدیم النظیر بومعانی تمیز و تنظیر ایچون دیر که کورمه سنه اهل حریدن سکان خراسان اولان اعجام ملوکلر نیک عیددی اولنلردن ملوکلری آنلری بیج ایدوب دیلد کلری احکام رقی اوزرله نه الزام ایتد کلر لدن بشقه قتال اعداده دخی ایچق آنلری استخدام ایدر لر پس سائر عیددن دخی بوموضرتله نازل اولنر مباشر قتال اولسونلر اولسونلر طائفه مقاله ده داخل قیلنورلر و اگر مسئله مفروضه ده مسلمان و مشرکین بعضی اهل خصصه منازعه به قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاله دندر دیوب مسلمان دخی بلکه بونلر خدمت مولا سینه مشغول اولان عیددر دیور رفع خصام ایسه اولناده قول قول مشرکیندر که اصل اولان حریتنه تمسک و اعتصام ایشلردن سؤال اولنورسنه که اشخاص مرقومین ایچون اثبات امانه احتیاج مشرکین واضح اولوب واضلله تمسک ایچق ابقاء ماکان علی ماکان باندن بحت قیلنغله صالح و اثبات استحقاق جدیدده بحت قیلنغله غیر صالح ایکن اثبات امانه بحت قیلنغله نه وجهله متضح اولور جوابده دیر که مانحن فیهده اصلله تمسک امانلرین مثبت اولیوب ایچق مقاله دن اولدقلرین مثبتدر مقاله دن اولدقلری ثابت اولدقلدن صکره امانلری ایچق نص معاهده لری ایلله ثابت اولوب اصل ظاهر الخال ایلله مثبت اولماز لکن مسئله مرقومه ده مسلمان و مشرکین اشخاص مزبوره عید اولنغله اتفاق ایدوب ایچق مشرکین آنلر بزمله برابر قتال ایدر ایدی دیوب مسلمان دخی بلکه خدمت مولا سینه مشغول ایدی دیملکه اظهار شفاق ایلنور بوموضرتده قول قول مسلمان قیلنغله فیئله الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینه اول اشخاصده حائل قتال اولان رقی ثابت اولدقلدن صکره ظاهر حاللری مسلمان ایچون شهادت و فی قیلنلرین مثبت اولور مکر مشرکین دعوا لری بینه ایلله مستثبت اولور و اول بینه دخی مسلمان اوزره قائم اولغله شهادت لری مسلمان اولق لازمدر و اگر مسئله مفروضه ده غالب اهل حصن ملکلر نیک عیددی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی ایچق اول عید ایسه بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمان اولوب فیئده تمهید اولنلر بیدر اما بطریق الاستحسان مقاله دن عد ایلله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمان خدمت مولا سینه اشتغاللرین بینه ایلله بیان ایدر و اول بینه اهل حرب اوزره اقامت اولنغله آید شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدر که عید مذکورین فرض مزبور اوزره مقاله دن اولق ظاهر حالدر و بومثل و قوف حقیقی ممکن اولمان امورده حکمی ظاهر اوزره بالازمه احوال دندر اما طائفه روم و غیر بلری مثلا مقاله لری احرارلر دن اولق قتال احوال اولان بلا دده عیدلر نیک مباشرت قتال لری معلوم اولدغه مقاله دن تعداد اولنلر که هر باده حکمی ظاهر اوزره بنیاب واجب و معتاد در و اگر مسئله مفروضه ده مصالحه لری مقاله و مقاله نیک ذراری و امواللری اوزره منعقد اولش اولوب بیده مقاله نفائس امتعه و کرامت سی ایچون بونلر بزم امتعه مزبور ایدر دیر دیومسئله اولنور قول مع الیمین آنلرک قوللری قیلنغله تمهیددر زرا شهود مسلمانه اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایلله صدق مقالرینه و قوفین غیر متبسر اولغله اولباده قوللری بر شخصک کند و دروشده اضمار ایلدیگی معتادن اخباری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب و منقر اولور و صورت مذکوره ده اهل حصنلر بعضی مجروحلر بونسنه نظر اولنور اگر جراحت آنلره بودغله مسلمانه قتالده اصابت ایشلر ایسه جراحتلر نیک قابل التیام اولوب اولمادغنه اعتبار اولنلر ایچق جراحتی مقاله دن اولدقلرینه دلالت ایتکله همان امان مقاله ده ادخاللرینه مبادرت اولنور و اگر آنلره جراحت بودغله دن اقدم اصابت قیلش ایسه بینه نظر اولنور اگر اول جراحت قابل التیام ایسه بودغله قتاله اقدام ایشلر ایسه دخی همان مشرف هلاک اولان مقالر مرضی منزلته تنزیله مقاله دن عد و لغسی التزام اولنور و اگر اول جراحت قطع یکن و جلین کی قابل التیام دکل ایسه

آنلر مقاله دن قیلنلر ایچق فیلملرینه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولملریله اهل حصن اول عللری مجملرینه احضار و امر حریده تدبیرین مطمح انظار ایشلر اوللر بوموضرتده مقاله دن شمار اولنورلر و اگر اهل حصن ایچمزدن شود کلور و بود کلور نفوس سی اسیرلکدن سلا متیچون انتخاب اوزره بزه اعطاء امان ایدیکن دیورجا ایدوب بعدالامان حصنلرنده تعیین ایتد کلری عدد دن زاید فرد آخر بولماسه جمله سی امانده مقرر قیلنوب اهل حصنک حین استیجانه عدد مذکور دن باقبسی سزک اولسون دیمش اولوب اولاملری معتبر و مطمح نظر قیلنلر زرا امان مسلمان عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولغله مسلمانله حاللری همان عصا تله اصحاب فراتضک احواللرینه مماثل اولمشدر که ترکدن حقوق اصحاب فراتضدن صکره نسنه قالداده عصبات بر شینه نائل اوله مزملر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بونلر ایچون شرط امان ایلد کلری صورتی تحریر و تبیان ایلدی که مسئله مذکوره ابواب اماندن باب مابصدق فیه المستأمن من اهل الحرب و مالا یصدق اثنا سنه کنذران اولمشدر لکن باب مذکوره معنای اهل بیی تفسیر ایدوب انسانک اهل بیی شول هق قبل الاب اقر باسیدر که بی فلان دیمکله معروف اولدقلری اباعلا لری اولان فلانله و اصل اولان نسبه کندوبه مشارک اولور دیوتقریر ایلدی بوموضعه اول تفسیری تغییر ایدوب انسانک اهل بیی اول کسنده در خانه سنده ساکن اولوب نفعه سنی رؤیت ایلله کرک یتلرنده قرابتلری اولسون و کرک اولسون دیو تعبیر ایلد کد نصرکه تفسیر سابق دخی ذکر و تحریر ایلدی خلاصه کلام مصالحه ده ذکر اولنان لفظ یتله مرای یت سکنی ایسه اهل یتله مرادی بوموضعه اختیار اولنان معنی درو بیت النسب ایسه ایچق معنای سابق معنی در امام ایمی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهل یتدن ایکی فرقندک معانمانده دخیولری مجزوم اولور که حکم امان توسع اوزره مبنی اولغله آمن اولوب اولماق مینانده متردد الخال اولنورده جانب حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنغله امر ظاهر اللزومدر اما حکم و صبت بشقه در که توسع اوزره مبنی اولماق انسان اقارب و انسای ایچون و صبت ایتد کده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکوره سبقت ایلدی و اگر اهل حصنله صلح لری رجالی و اهل رجالی آمن اولق اوزره حاصل اولمش ایسنه لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه به خاصدر اما بطریق الاستحسان خانه سنده ساکن بوعبالنده داخل اولنلره جعبا شاملدر و بزباب مذکوره بیان ایلدیک که خانه و عیالنده خارج اولان اثنا و بناتی دخی لفظ اهله غیر مندر جدر لکن لفظ اهل الیت بوله دکدر بعدده مؤلف بلاغت شمیر بوموضعه مفاداة الا سیر بالا سیر مسئله سنی تقریر ایدوب اولباده مثلا مسلمان مشرکینه یوز رأس اسراء مشرکین و یوب مشرکین دخی مسلمان یوز رأس اسراء مسلمان و یرمک اوزره واقع اولان مصالحه لری نیک صورت و شیقه سین کتب و تصویر ایلدی و بزظهور بینه بناء تحریر بی ترک و تأخیر ایلدیک لکن صورت مفروضه ایدی مشرکینده بولنان اسراء مسلمان یوز رأسه بالغ اولدیغنی بدیدار اولسه کرکدر که مسلمان نقض صلحه ایتدار ایچوب همان یدرنده بولنان اسرائک قلیل و کثیر عدد لر بجه رأس اسراء اسراء مشرکینه اتمام صلحه بذل اقتدار ایدر که شرطلری یوز رأسه رأس اسراء واقع اولمشیدی پس حکم کل بعهده دخی اعتبار اولنغله امر شایعدر حتی یدرنده مسلمان اسیر واحد دن غیر ناموجود ایسه دخی مفادادن اعراض ایلک حق مسلمانده مستحب و محمود کور بلز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمان کزیده لر بی اخفا و علیل و اختیار لر بی اظهار اید ایلسه لمفادادن امتناع ایلک حق مسلمانده قطع اسرا کور بلز که مفادات اسراء ایچق حرمت اسلام ایچون اولوب بونلرک حرمتلری دخی کزیده لک حرمتلری ایلله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق و احراردر مکر مسلمان بونلرده مفاداتن اظهار نکولرنده مشرکینک کتم ایتد کلری اسراء مسلمان اظهار لرین مأمول ایدر اول حینه نظر مسلمان بولمغله امتناعلری مشروع و معقول کور بلور لکن بینه مشرکین کتم ایتد کلری اسراء اظهار ایتد کدر که امام اظهار ایلد کلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلله مکرککه بو اختیار توهین امر مسلمانده بادی و مسلحین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینه مسلماندن دفع مذلت ایچون مفادات ضعفابه تصدی ایلز کور مزه سنه مشرکین براسر مسلمان ایچق یوز اسیر مشرکله مفادات ایدر زرد بو اصرار ایلنور امام ایچون امتناع مفادات جائز و سزاوار اولور اگر چه مسلمان واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر لکن امتناع ایچق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس مانحن فیه دخی بوله در و اگر اهل حصنک رسوللری کلوب حصنی مسلمانده تسلیم اوزره نقلر ایچون اهل و امواللری اوزره استیجان ایدوب مسلمان دخی

اول وجه اوزره اعطاء امان اتمکله حصنه دخولرنده اول رسولرا چون اهل و مالدن هیچ نسنه اولدیغی نمایان اولسه امانله انجیق اول رسولر کاهران قیلنور زیرا اعطاء امان انجیق موجوده متعلق اولوب معدومه متعلق اولماغله صورت مفروضه ده امان نفسلری حقارنده موجوده مصادف اولماغله متحقق و اهل و ماللری حقارنده معدومه مصادف اولماغله غیر متحققدر لکن بعدالدخول حصنه بولنان جمع اموال بزمرد دیودعوی ومدعا لاری اوزره بین ایلسه لرقول آنلرک قولاری ایدوی مستیندر که وجه آخر ایله ممکن الوقوف اولمادیغین قریبیا تبیین ایلمدیک و اگر اهل حصن ذرار یلری اوزره اخذ امان ایشلرایسه بزباب مذکورده لفظ ذریت اولاد و اولاد اولاده شامل اولوب اولاد بنین و اولاد بنات اولمایدن منساوی اولدقسلرین بیان ایلمدیک کور منبسنکه الله تعالی حضرت عیسی علیه السلام حقه دهخی اولتک الذین انعم الله علیهم من النینین من ذریة آدم الایة نظم کر یمنده ذریت آدم علیه السلامندردیو تعیر ایلمدی حال آنکه انجیق اولاد بناتنددر مترجم فقیر دیر که آیت مذکورده ذریت ذریتند و من ذریة ابراهیم واسرائیل قول شریفنده دهخی حکم مذکور اوزره دلیل آخر واردر کذلک اوائل کابده باب مذکورده یحیی بن یمر رجه الله تعالی تک حجاج لجاجله واقع اولان حکایه سنده دهخی دلیل آخر واردر اتمهی و اگر اهل حصن نسازی اوزره اخذ امان ایشلرایسه لفظ نسایه از واجدن عبارت ایدوی نمایاندر که للذین یولون من نسائهم کذلک یظاهرون من نسائهم آیت جلیله لرنده نسا ایله مراد انجیق ازواج ایدوی بی کاندن و اگر نسالی اوزره اخذ امان ایشلرایسه لفظ نسل معناده لفظ ذریتله سیاندر و اگر اولاد لاری اوزره اخذ امان ایشلرایسه لفظ اولاد قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره انجیق اولاد صلیدن عبارت قیلنور عیاندر که لفظ اولاد انجیق اولاد صلیده حقیقت و اولاد اولاده مجاز در واراده حقیقت ممکن ایکن اراده مجاز عدم الجوازدر اما بعض اهل حصن اولاد صلی ناموجود ایسه آنک حقه ده اولاد بنینی مقصود قیلنور که اولاد بنین دهخی بطریق المجاز اولاددن معدود و حقیقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ایله عمل واجب ایدوی مشهور و مشهوردر اما اولاد بنات انسالک اولادی اولماغله حکم امان انلرده اثبات اولماز لکن اولاد بناتده امام محمد رجه الله تعالی دن اشبور وایتدن بشقه حکم امانده دخوللری باینده روایت خصاف اوزره قول آخر دهخی واردر که بیانی باب مذکورده امرارا اولمشدر و اگر بنیلری اوزره اخذ امان ایشلرایسه لفظ بنین قول محمد رجه الله تعالی اوزره بناتله مختلطین اولان بنینه دهخی تناوله جسابندر و امام مشار الیه بومو ضعهده دیر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره لفظ بنین انجیق ذکوره شامل و ذکور ایله مختلطه اولان بناتنه حکم امان غیر متا و لدر و شارح الکتاب من الله تعالی کابه یوم الحساب دیر که قیاس قول ابی حنیفه دن مرادی بنی فلان ایچون وصبتده واقع اولان قول ابی حنیفه اوزره قیاسدر لکن بزباب مذکورده بیان ایلمدیک که مسئله امانده قول ابی حنیفه دهخی قول محمد کی اختیار استخساندر زیرا بناء امان توسع اوزره واقعدر وهم امانده اثاتی ادخال قیلنور حق ذکوره موجب نقصان اولدیغی ظاهر و ساطعدر لکن مسئله وصبت بشقه در لفظ ولد ده بنین و بنات مختلط و غیر مختلط البتة داخلدر که اسم ولد انسانه ولادته نسبت اولنان جیع افراده شاملدر و اگر مسلمین دار مواد عه اولمان ارض حربیه داخل اولوب کایسارندن برکنبسه به واصل اولسه لراول کنبسه بی تحریر و تحریر ایله افنا بلکه ایچنده حاجتترین قضا و مسلمین کندو منکوحه لرنه و جاریه لرنه جاع اتمک مثلاً معاملاتله تحقیر و ازدر قیللری جائز و سزا کور بلور زرا کنبسه لری سائر مسکنلری ایله برابر بلکه کنبسه لرنده اجراء شرکله عصیانلری اکثر اولماغله عند المسلمین سائر مسکنلرندن احقردر و مؤلف کرامت نهادک بوقول اصابت زناد ایله مرادی انجیق معابد مشرکین اولان بیع نصاری و کائنس یهود و بیوت نیران مجوس ایله معابد مسلمین اولان مساجدک فرقلری ایراد در که مساجد نماز گاه مسلمین اولوب انجیق ایچنده عبادت اولنقی ایچون مینی و مفرز اولماغله مثال کعبه مصالح عبادت دن خالصا لله تعالی محمی و محرزدر قال الله تعالی وان المساجد لله بناء علیه مساجد ده بقول و نغو طله قضاء حاجت بلکه ایچنده امر آه و جاریه سنه مجامعت بلکه حال جنابنده دخول ایلک مثلوا اعمال قطعاً حلال کور یلر اما ذکر اولنان معابد مشرکین انجیق اظهار شرک ایچون بنا قیلنغله حکمده مساکن مشرکینه همجال بلکه مساکنلرندن زیاده بدفال اولدیغندن آنلرده ذکر اولنان اعمال استحلال اولنور و اگر بر حربی مسلمینی ایچنده اهل و ولدی موجود قریه تک اها لیبسی اولان سبی اوزره دلالت شرطیله نفسی و اهل و ولدی ایچون امانه طالب اولسه حق مسلمینده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز و مناسب کور بلور و مؤلف همت مأب اصل کابده بوموادعه تک دهخی صورت و بیقه سین اکتساب ایلمدی لکن بزظهور بنه بناء ترک اظتاب ایلمدیک بعدده دیدیکه

صورت مفروضه ده حربی من بوز مسلمینی ایچنده اها لیدن قلیل و کثیر جماعت سبی موجود اولان بر قریه به دلالت ایلمدیکه ایتان مشر و طله قولنه وفا ایش اولماغله نفس و اهل و ولدنده حکم امانه رعایت اولنور اما اول قریه ده اهل و ولدندن غیر کسسته لرنه غیر موجود ایسه نفس و اهل و ولدنی فی مسلمین معدود قیلنور زرا حین موادعهده مسلمینی ایچنده هم سبی و هم اهل و ولدنی بولنان بر قریه اوزره دلالت ضامن اولوب و امان مسلمین دهخی اول ضمانه تعلیق متضمن اولمشیدی پس اوله بر قریه به دلالتی بولنماد قیده نیل امانی ممکن اولماز کذلک اول قریه ده اهل و ولدندن غیر انجیق بر یا خود ایکی کسسته موجود اولسه بنه بالجمله فیکن معدود قیلنور لرنه شرط قیلنان اول قریه ده اهل و ولدندن غیر سبی موجود اولمشدر و لفظ سبی اسم جمع اولوب جمع متفق علیه کافلی انجیق ثلثه اولماغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح و مشهوردر حتی اولمایدن حربی مسفور اشبور قریه ده جماعت سبی وار ایدی لکن کیشلردیو اعتدال ایسه بنه هیچ بری امانندن بیهنه دار قیلنماز زرا امانی ایچنده جماعت سبی بولنان قریه اوزره دلالته تعلیق اولمشیدی سیدی بو قریه ده جماعت سبی بولنمادیغی رسیده تحقیق اولمشدر و هم اعطاء اماندن مقصود مسلمین انجیق دلالتی ایله اخذ سبیه قادر اولمایدن و فی الاصل قریه ده بولوب قبل الدلالة ذاهین اولان سبیه بو مقصودک عدم حصولی ظاهر در لکن مسلمین حربی مذکورده معسکره حین دخولنده بلا شرط اعطاء امان ایشلرا اولوب صکره اول حربی سبیک نفس و اهل و ولدن اوزره امان و بریکر سزی وصف مشروح اوزره بر قریه به دلالتی شرطیله و بن اول شرطه وفا ایتر سم غیله سزک ینلر عمده عقد امان اولماسون دیو عهد و پیمان ایلمدکدن صکره مسلمینی بر قریه به دلالت ایدوب اول قریه ده اهل و ولدندن غیر سبیدن نام و نشان بولماسه اگر چه اهل و ولدنی فی اسلامیان قیلنور انجیق نفسی کما کان حکم اما نه اسکان اولنور زرا مسلمین امان اهل و ولدنی دلالت مشروح حینه به تعلیق ایشلرا اولوب اولدیغی حاصل اولماغله آنلر حرز امانده داخل اولما دیلر اما امان نفسی قبل الشرط حاصل اولمش اولماغله مأمنه بالغ اولدقده حکم امانی زائل اولماز و آنک ینلر عمده عقد امان اولماسون قوی آتی مأمنه موصل اولماغله اول قولله امان ناجی باطل اولماز اما مسئله سابقه بشقه در که آنده امان نفسی امان اهل و ولدنی کی شرط مرقومنه متعلق ایدی و شرط مرقوم بولنماد قیده امان نفسی دهخی متحقق اولماز و اگر بر حربی مسلمین کما نفسی اوزره اعطاء امان ایلک اوزره مسلمینی سبیدن عدد سبی اوزره دلالتی شرط و التزام ایسه اول حربی وفاء شرطی اتمام ایدر سه من کل الوجوه امانه بکام قیلنوب هیچ براسیره دلالت اوزره قیام ایلمر سه کرک قتل و کرک استرقاقدن امان نفسی استتمام ایدر من اما بعض اسرا اوزره دلالت ایدوب لکن عدد مساجدن اقل اولسه شرط امانی مکمل اولماغله فی مسلمین قیلنوسی بلا جلددر و مقتضای قیاس حق مسلمینده شرط مذکور ایله استیجاب نندن اقدم قتلی مشروع اولدیغی کی صکره دهخی مشروع اولوق در لکن مقتضای استخسان مسلمین آتی قتلدن ممنوع اولمایدن زرا بعض مشروطه و فاسی در کار اولوب تمام مشروطه و فاسنده قتل و استرقاقدن امین اوله جنی آشکارا بکن بعض مشروطه و فاسی مورت شبهه اولوب قتل دهخی شبهه تله مندری اوله جنی بدیدار اولدیغندن قتلی جائز و سزاوار دکلدر نکته سبی اولدر که دلالت مرقومه ظاهرده معنای شرطی متضمن ایسه ده منفعت مسلمینده نظر ایله آنده معنای عوض دهخی مستکندر و معنای شرطه نظر ایله قتلی ممکندر که مشروط انجیق تمام شرطه مقابل و مقارندر و معنای عوضه نظر ایله حربی مرقوم آنسیدر که بعض معوض بعض عوضه معادل و مر اهندر بس قتل کی شبهه تله مندری اولان اموره معنای عوضی تر جیحله قتلی تحریم و تعبیح ایلمدیک و استرقاق کی شبهه تله ثابت اولان اموره معنای شرطی تر جیحله استرقاقی تجویز و تعبیح ایلمدیک بوندن صکره مؤلف بلاغت ره بین جانیندن یا خود بر جانیندن اعطاء رعنه مشروط اولان موادعه تک دهخی صورت و بیقه سین تحریر و تصین ایلمدی لکن بزباب منقد مده

مباحث رهنی علی وجه الاستقصا ذکر و تبیین ایلمدیک والله تعالی اعلم

باب من نکاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام * یعنی اهل حربی بدن واقع اولوب دار اسلامده مثلی واسع اولیان نکاحلر متعلق باب کثیر المنا فعدر اگر بر حربی حال کفرنده اختیارله ازدواج ایلمدکدن صکره حربی مرقوم اختیار من قومینه برابر قبول اسلامله کسب رواج ایسه لرنه نظر اولنور قول ابی حنیفه و ابی یوسف رجه الله تعالی علیهما اوزره ایکه سبی عقد واحد ایله تزوج ایشل ایسه ایکه سبیک دهخی نکاحی باطل اولور و عقد بنه تزوج ایشل ایسه نکاح اولی صحیح و نکاح ثابته عاقل اولور و قول مذکور ابراهیم التیمی و قتاده رجه الله تعالی علیهما تک دهخی قوللریدر اما قول محمد رجه الله تعالی علیه اوزره عقد واحد و عقیده تزوجی

برابر اولوب همان قنقسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخرا ده مخیر قیلنور لکن برذمی دار اسلامده اختینی تزوج ایدوب
بعده جله می قبول اسلامه شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر
وجهی اولدر که حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب دخی معا ملانه راجع اولان امورده حکم اسلامی
الترام ایتمش اولغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده وعقد بنه تزوجنده بالکنز تائیه ده نکاحی صحیح و تام
اولمیش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی الترام ایتمک لری
دخی ظاهر اولغله بعد صحه النکاح اسلامه بعض ناسانده حرمت عارض اولدقده وجوب تقریفده مؤثر اولوبوب
انجیق وجوب تخیر ده مؤثر قیلنور نظیری شول مسأله ککه دورت عورتلردن لا علی تعیین برینی ثلثا
تطبیق ایله مسلم مزبور تعیین مطلقه ده تخیر اولوب جمع ناسانندن یا خود علی تعیین برندن تقریق
اولمیش و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که برذمی بر عورتی بغیر صدق تزوج ایلدکن
صکره ایکسی بر دن قبول اسلام ایلسه لر عورتک مهر مثلثی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقه در که
اوزرینه مهر مثلثی الزام اولمیش و وثاق بدیع التحریر بو کلامی بسط و تقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بیل
مهو ریا یله ماله مخصوص اولق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت و حق رسول الله صلی الله علیه وسلده
غیر ثابت اولدقده نساء اربع اوزره زیاده تک حرمتی منزلده در که حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده
مثبت و حق رسول الله صلی الله علیه وسلده غیر مثبتدر و حق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت
اولدقده حکم آخر مثلا حکم اول دخی مثبت اولمیش لکن امام ابو حنیفه و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی علمها
مسئله تزوج اختینده سبقت ایلمن مقال لری اوزره بو وجهله استدلال ایلدیلر که بعد اسلام منعی واجب اولغله
سبب انجیق جمع اختیندر و جمع اختین انجیق اختینک ایکسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره
استدامت منزله انشاء جدیده نازل اولغله عقد مزبور حکمده حریدن بعد اسلام تحصیل کبی اولور
بناء علیه ایکسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکسینک بر دن نکاح لری باطل اولوب عقدینسه تزوج
ایتمش ایسه بالکنز تائیه تک نکاحی عاقل اولور و نساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بو یله در که مثلا
نساء خسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد اسلام نکاح لری جیعا باطل و عقود معتبره ایله نکاحنده انجیق
نکاح خامسه عاقل اولور کورمز مستککه حرمت مذ کوره اهل ذمته دخی انجیق بو طریقه ثابت اولمشدر پس
طریق مذکور اهل ذمت و اهل حرب بینلرنده مشترک و غیر متفاوت در اهل حرب حرمت جمعی الترام ایتمک لری کبی
اهل ذمت دخی الترام ایتمک لری حتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه متعنه تعرضلرینه اقدام ایلمز
بو جهته امام ابو حنیفه رضی الله عنه بغیر صدق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد اسلام
الزام مهر مثلثی هر برنده مقرر ایلمشدر بو ندره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل
کتابده سرد اسانید ایله ذکر ایلدیکه احادیث و آثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبدالله بن عمر رضی الله
عنهمادن روایت اولسان حدیث جلیدر دیمشدر که غیلان بن سلمه الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده
نکاحنده اون عورتی و ارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلده خذ منهن اربع یعنی آنلردن دورت عددنی اخذ
وزیاده سنن ترک قبل دیو آکا مر و تخیر ایلدیلر بعد حضرت عمر رضی الله عنهنک زمان خلافتنده غیلان مرقوم
عورتلرین تطبیق و مالی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرک
تطبیق و مالی اوغو لریک بینلرنده تقسیم ایلدیک دیو علی وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی
بلی ایتمد دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه آکا تهدید و عید ایله دیدیکه انی لاری الشيطان
فی استرق من السمع سمع بموتک فقد فقه فی نفسک و لعلک لا تمکث الا قلیلا و ایم الله ان لم تراجع نساءک وترجع فی مالک
ثم لا ورهن من مالک ثم لا من بقرک ان یرجم کایرجم قبر ابی رغال یعنی یا غیلان بن ظن ایله رمکه شیطان
اهل سعادن استرقاق سمعه له اخذ ایلدیکه اخبارده سنک موتکی ایشیدوب قلبک القایلدی و امید ایله رمکه
سن دینده انجیق مکث قلیل ایله مکث ایدرسن و ایمان الهیه قسمدر که اگر سن عورتلرک نکاحنه مراجعت
و مالکده دخی رجوع ایتموب صکره فوت اولورسک البتہ بن عورتلرک مالکدن میراث و یوب بعد البتہ والبتہ
قبر ابی رغال رجوع اولندیکه کی سنک قبرک دخی رجوع اولغله ناسه امر ایله رم مترجم فقیر دیر که ابو رغال اول
کسنه در که حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه
مخالفته اهل مکده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیله تقیف آنی قتل ایلدیلر امام تعالی ثمار القلوبده بو یله نقل ایلدی

مطلب طلاق احدی نساءه
الاربع ولم یسم

مطلب اذا جمع اهل الذمه بین
الاختین

اما کتب سیرده مذ کوردر که ابو رغال تقیفدن برکسنه در که آنی اهل تقیف صاحب القیل اولان ارهه بی طریق
مکه اوزره دلالت ایچون ارسال و تعیین ایلمشدر در نا که طائف جانندن مکه به قرنی بر فرسخندن اقل اولوب
مغمس نسجه اولسان موضع واصل اولدقده هالک اولمشدر و موضع مرقومه الی هذا اليوم رجوع اولان
قبر آنک قبردر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیر که بن ظن ایله رمکه فعل مرقوم غیلان حال مرصنده
واقع اولمشدر که حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واسع کور مدیلر و محمد بن عبدالله رضی الله عنه
اوزرجه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابو مسعود بن عبد البیل بن عمرو بن عبد الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام
ایلدکده نکاحنده سکر عورتی و ارایدی ایچلرندن دورت عددنی اخذده مخیر اولدی بنه امام محمد رحمه الله تعالی
دیر که بزه ثقه عبدالله بن لهبعه دن اول دخی وهب جیشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاک بن فیروز الدیلی بدی
فیروزدن روایت ایدر بدی دیدیکه اسلامی قبول ایلدیم حال آنکه نکاحده ابی قز قرنداشلر و ارایدیلر همان
رسول الله صلی الله علیه وسلده بکا برندن مفارقتله امر ایلدیلر بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیر که فیروز دیلی
صنعا ده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام
شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالکفریم الصمدانی دیر که ذکر اولسان احادیث و آثار عنده ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه ابی وجیهک بریله تاویل اولمیش استنباط اولنور بری اولدر که ذکر اولسان نکاح لری اصل
انفکاد لری تحریم جمع اختین و تحریم مافوق الاربع نازل اولمیش اقدم حاصل اولغله صحت اوزره واقع اولمشیدی
شمعی معنای مزبور بعد نزول التحریم امر بمعیندر بری اولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلده
حضر نلرینک اختراحدیما یا خود اختیر من اربعیا قول شریفلرنده اختیندن بری یا خود مافوق الاربعدن
دور دخی اختیر ایله هر اد حقیقتدار لری آنلری نکاح سابقله امسالک اولوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب
و استنباط در که آنک جواز بنه ابو حنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوی آشکارا در بو ندره نص کوره مؤلف
مصعب الکلام احد الزوجینک دارا حربده اسلامی ذکر و اعیلام ایلدی اول باید خلاصه مر امی
اولدر که دارا حربده مسلم اولان زوج اولوب زوجیه سی دخی کتابیه ایسه اول عورت کافی السابق
نکاحنده ابقا اولنور که مسلم ایچون من اول الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز انقاسی بطریق اولی در
امازوجه سی کتابیه اولوب یا خود قبول اسلام ایلمن انجیق زوجیه سی ایسه بو صورتده بینلرنده وقوع فرقت
مقرر اولوب انجیق وقوع مفارقتلری اوج حیضک انقضاسنه دک متوقف و متاخر قیلنور زیرا نکاح لری صحیح
اولدقده نص کوره بسبب فرقت تقریر ایتمک واجبدر که فرقتلرین موجب اوله و قبول اسلام ایلمن احد الزوجینک
اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوی واضح ایکن از الیه ملک نکاحه سبب اولغله صالح دکلدر و کفر اوزره اصرار
ایلمن احد الزوجینک کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولوبه جنی معلوم و مشهور در پس
فرض مذکور اوزره استدامت نکاح لری متعذر و اسلام و کفر لری دخی سبب فرقت اولوبه جنی مقرر اولدقده
حکم ایله رزکه وقوع فرقتلری انقضاسنه مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دک متاخر قیلنور که
انقضاسنه مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولغله بو باید دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین
دارا اسلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوج کره عرض اسلام اولوب امتناع ایلدکده
تقریق میانلری معروف و معهود ایدی شمعی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزر بنه عرض اسلام ممکن
اولمغله عورتک اوج حیضی مصر اوزره اوج کره عرضک مقامنه اقامه من متعیندر و اگر مسئله مزبوره ده
قبول اسلام ایلمن احد الزوجین اوج حیضک انقضاسندن اقدم دار اسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز
جواب مسئله بنه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقه و حکما تسان دارین ظاهر اولغله
انقضاسنه حضانه منظر اولمیش همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری مقرر قیلنور زیرا دارا حربده بوانسان
اهل حرب اهل دار اسلام حق لریده حکم میده ایدوی محققدر قال الله تعالی او من کان میتا فحیناه الایة
یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر و ضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت و ارشاد ایله احیا
قیلدر یعنی کسنه طقات کفرده مؤید اولان کسنه کی مدبر مترجم فقیر دیر که آت مذکوره حضرت جزم یا خود
حضرت عمر یا خود حضرت عمر رضی الله عنه ایله اوجهل حق لریده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت
شریفه ایله اهل حرب دارا حربدم حکم میده قیلنور اوزره استدلال انجیق لفظ میت معنی اهل الحرب و لفظ
احیا معنی الاخراج الی دار الاسلام اولق اوزره معنی ایدوی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عند مدینه بوانسان

تفسیر ده معنای مذکور ظفر تاب اولدیغین دن بشقه آیت مذکور مکیه اولوب تزیلی هتوز دار اسلام
 و دار الحریک امتیاز لیدن اقدم واقع اولغله معنای مر قومه حلی بعد الاحتمال و علی الاطلاق کافر بالظفر
 الی السلم حکم مینده در فیک دلاله مطلوبه وافی اولدیغی بلاجد الذر انتهى و رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت یونس کرمه مکرمه لری حضرت زینب رضی الله عندها دار الحرب ایکن مکه دن دار اسلام
 اولان مدینه به هجرت ایدوب بعد زمان زوج قدیمی اولان ابوالعاصی رضی الله عنه دخی شرف اسلامه
 مشرف اولوب اول دخی مدینه به مهاجرت ایتد کبه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب
 رضی الله عندها بی اکا زوجیت اوزره رد و تسلیمه مباشرت بیور مشرایی لکن رد و تسلیمینده اختلاق علنا
 حاصل اولوب عمرو بن شعب و الدین و والیدی دخی بنه و الدین نکاح جدید الیه ردی روایت ایدوب امام
 عامر الشعبي رجح الله تعالی دخی نکاح سابق الیه ردی روایت ایلدی بس رد مذکور نکاح جدید الیه واقع اولش
 ایسه بزم ایچون یعنی اهل عراق ایچون بهان ساطع در امان نکاح سابق الیه واقع اولش ایسه آنک دخی باب تا و بی
 و اسعد و اول بلنده امام زهری رجح الله تعالی رد مذکور قبل نزول الفرائض واقع اولمشیدی دیو تا و بی
 و امام قتاده رجح الله تعالی قبل نزول سوره براه واقع اولمشیدی دیو تعلیل و امام شعی رجح الله تعالی قبل نزول
 و لا تمسکوا بعصم الکوافر واقع اولمشیدی دیو تفصیل ایلدی بس اقوال مذکوره ده بیان وارد که حکم مذکور
 نزول آیات مذکوره ایله منسوخ اولوب حقیقه و حکما تباین دار بند نصرکه بین الزوجین عصمت نکاح حلی مر رفع
 اوله جعی نمایاندر اگر چه امام زهری رجح الله تعالی دخی نکاح بعد زوجاری ایله قبول اسلامه عودت ایتد کلرنده
 قبول اسلام ایدوب زوجاری شرک اوزره قرار ایتشیر ایدی بعده زوجاری دخی قبول اسلامه عودت ایتد کلرنده
 رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری نکاح سابق لری ایله زوج لرنده ایضا بیور دینار زرا حکم مین ابی جهلک
 رضی الله عنه رفعت اباه عورتی ام حکیم رضی الله عندها و حکیم بن خزام رضی الله عندهم عورتی حقلرنده حکم مذکور
 روایت اولمشیدر لکن بوقولک زوجی اولدر که نسوان منوره نک زوج لری ایچوق حدود مکه دن اووب
 فتح مکه ایله مفتوحه اولان ساحل بحره قرار ایتشیر ایدی اول وجهه بیلرنده تباین دارین واقع اولمشیدی
 و اگر چه ابوسقیان دخی مر الظهران نام موضعده حکم دارا امتلا مده اولان معنکر رسول الله صلی الله علیه وسلم
 ایچنده قبول اسلام ایتد کده زوج سی هند هتوز مکه ده شرک اوزره ایدی بعد الفتح اول دخی قبول اسلام
 ایتد کله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دخی نکاح سابق لری اوزره اوستقیان رد ایلدی دیو روایت اولمشیدی
 لکن آنک دخی وجهی اولدر که ابوسقیان موضع مر قومه خوف سقلا اظهار اسلام ایچیدی اما هتوز دین
 قبلندن بالکلیه خروج ایتد کله استلامی قوت بولامشیدی و قتلدن سلامتی ایچوق رسول الله صلی الله علیه وسلم
 عم اگر ملری حضرت عباس رضی الله عندهم شفاعتله آنی جار امین قیلد لرندن ایدی کور مز نیستنکه وقت
 مر قومه بعد اظهار اسلام عساکر مسلمینی فوجا بعد فوج کورد کده حضرت عباس رضی الله عندهم خطایله
 ان ابن اخیک اصبح فی ملک عظیم یعنی باعباس قریداشک اوغلی ملک عظیم مناسخی بر بادشاه اولش دین کده
 حضرت عباس رضی الله عنه لبس هذابک و انا هو یوه یعنی یا اباسقیان بوشوکت و شان ازمک دکلدز
 ایچوق اثری ندر دیدی اول حیثه ابوسقیان اوزاک یعنی یا خود نبوت دیدی و معلومدر که کلام مذکور
 معتبر اسلام اولان کسندن محمل الصدور کلدز و ابوسقیان حکام مز بورده حسن اسلام اولدیغنده
 علماء اعلام اجماع ایدوب ایچوق اسلامی ققی و فقه کسب قوت ایلدیکنده بعض تراغ ایتشیردر بوند نصرکه مؤلف
 اصابت نهاده الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عندهم روایت قبلتان حدیث جلیلی شووجه اوزره ذکر و اید قیلدیکه
 امیه بنت بشر رضی الله عنها قبول اسلامه نصرکه جانب رسالتی به فرار ایلد کده زوجی ازین کفرده هتوز کفر
 اوزره برقرار ایدی صکره عدنی منقضیه اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سهل بن حنیف رضی الله
 عندهم تزویج ایلدی نصرکه زوج اولی دخی قبول اسلام ایله کلسن آنی آکارد الحدیث بوحیث جلیله دخی
 فرقت زوجین تباین دار بنله وقوعه دلیل وارد و امام محمد رجح الله تعالی قبول اسلامه دار الحرب دن خروج
 ایلین مهاجره اوزره ایجاب عدته بوحیث ایله استدلال ایدر اما امام ابو حنیفه رضی الله عنه مهاجره اوزره
 ایجاب عدت ایچوب مهاجره بی حکم عدته شول دار الحرب ده سی اولتان جار به منزلت ایزل ایدر که بویکی
 صورتده دخی وقوع فرقت لری حکما تباین دار بنله استحصال اولور و حدیثله استدلاله شو تفریبه مانع اولور که
 ایسه مر قومه آنک اگر چه قبل نکاح انقضاء عدتی مجزومدر لکن اعتدادی امر رسول الله علیه السلام ایله واقع

معلوم اوله که حکم بی حرام
 و عورتی رضی الله عندها حقلرنده
 حکم مز بورک و قوی کتب سیره
 ذکر اولمشیدر بلکه اسلام حکم
 وجه اخر اوزره فخر اولمشیدر که
 تفصیلی انسان العیون نام سیر
 مشهوره مسطور در م...

اولدیغی غیر معلومدر و سعید بن جبیر رجح الله تعالی بیدن مر ویدر دیدیکه اذا حقت المرأة بارضی الحرب
 فلا تعد بها فی نساک یعنی بر عورت ارض حربیه ایچوق ایلد کده سن آنی نساء منکوحه لکن عد و الحاق قیلد
 بر دخی بوقولی اخذ ایدوب علی وجه الايضاح دیر که بر عورت مسلمه ایکن آریه ایدله یا خود ذمیسه ایکن نقض
 عهد ایله حربیه اولوب دار الحرب لاجه اولدقده حقیقه و حکما تباین دارین تحقق ایتد که زوجندن بایشه
 و مطلقه اولور لکن بر عورت اوزره عدت بالا جماع غیر واجبه در که عدت حکم اسلامه در و حربیه حکم اسلامه
 غیر مطبقه در اما قول محمد رجح الله تعالی اوزره حکم مهاجره بشقه در و عدت ابی حنیفه رضی الله عنه حکم
 عدته ایکنسی بر ایدر اگر چه مهاجره حامل بولدقده قبل وضع الحمل تزویج غیر ممکندر لکن حکم مذکور
 وجوب عدتدن اولوب بلکه بطایفه ولد ثابت النسب ممکن اولغله مولا سندن حامل اولان ام ولد مز نلسنده
 قیلدیغی تباین اولدیغندر حتی امام حسن رجح الله تعالی ابی حنیفه رضی الله عنه دن روایت ایلدیکه مهاجره
 حامل زوج ایدر سه جائز کور بلور ایچوق قبل وضع الحمل تزویجی اکا قربان ایده من تا که ماء نفسی ایله زرع عمری سنی
 ایتش اولیده مهاجره شول مسیه مز ایده در که مولا سنی آنی حامل ایکن آخره تزویج ایلدی بوند نصرکه
 مؤلف عمیق المرام ناله الله تعالی فی دار الثواب کل مارام دیدیکه بر حربی دار الحرب ده بر عورت اول عورتی قزبی
 عقد واحد یا خود عقدینله تزویج اولوب بعده هیچ بریسه من ایدین جمله سنی قبول اسلامه مستهجن اولسدر
 عند ابی حنیفه رضی الله عنه ایکنسی عقد واحد ایله تزویج ایتش ایسه ایکنسیک بدن نکاح لری باطل و عقدینله
 تزویج ایتش ایسه ایچوق نکاح ایله عاقل اولور ز و نکاح مزور منزله نکاح الاینه نازل بونده دخی وجوب منع
 و اعتراض ایچوق معنای جهنم حاضر لدر و عدت محمد رجح الله تعالی نکاح بنت علی کلاله تقدیرین صحیح و نکاح
 ام فاسد و قیحدر زرا عدتده جمع نکاحین قبل الاسلام حق ایتدنه سب حرمت اولوق ثابت اولدیغی کبی
 ام و بنت حقلرنده دخی متنت اولامغله نکاح بنت کرمه مقدم و کرمه متأخر حکم صحیحی مستند اولور و بنت اوزره
 واقع اولان مجرد عقد صحیح حرمت می مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحیح حرمت بنت لازم
 اولامغله علی کلاله تقدیرین نکاح بنت صحیح و نکاح ام باطل اولوق امر مختصه در نیکه سی اولدر که حرمت مصاهره
 حرمت رضاع و حرمت نسب نظر بریدر و حرمتین مز بورتین عند تقرر السبب دارا اسلامه ثابت اولدیغی کبی
 دار الحرب ده دخی ثابت اولور بس حرمت مصاهره دخی آنلر کیدر و اگر مسئله مز بورده ام و بنتندن هر برینه
 داخل اولش ایسه علی کلاله تقدیرین بالاتفاق ایکنسیک بدن نکاح لری باطل اولور که آنلردن هر برینه دخولی
 بسبب المصاهره اخیابی علی التمساید محرم و نکاحی مطلقدر و اگر ایچوق برینه داخل اولش ایسه علی قول محمد
 رجح الله تعالی نظر اولور اگر مدخول بها ایچوق ام اولوب دخولی دخی بعد تزویج البنت واقع اولش ایسه
 ایکنسیک بدن بطلان نکاح لری موجب اولور که بنت اوزره عقد صحیحی حرمت می موجب و امه دخولی
 دخی حرمت بنتی مستوجبدر لکن امه دخولی قبل تزویج البنت واقع اولش ایسه نکاح ام صحیح اولور که امه دخولی
 حرمت بنتی موجب اولغله بعد دخولی الام بنت اوزره عقدی فاسد ایکن حرمت می موجب اولیه جعی
 امر صریحدر و اگر مدخول بها ایچوق بنت ایسه نکاح بنت صحیح اولور که حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
 بنتی موجب اولیه جعی محتاج توضیح دکلدز و علی قول ابی حنیفه و ابی یوسف رجح الله تعالی علیها یتیم
 نظر اولور اگر ایکنسی عقد واحد ایله تزویج ایتش ایسه ایکنسیک بدن نکاح لری اگر چه عن اصل باطلدر
 اما بصورتده بعد اسلام ایچوق مدخول بها سنی ام اولسون بنت اولسون نکاحی جائز و نکاح اخیری فاسد
 و عاقلدر که بویکیدن هر برینه دخولی اخیری محرم و نکاحی مطلقدر و اگر عقدینله تزویج ایتش ایسه یتیمه نظر
 اولور اگر اولو تزویج ایلدیکی بنت اولوب دخولی دخی اکا واقع اولش ایسه نکاح بنت صحیح و نکاح ام لاجل المصاهره
 باطل صریحدر و اگر اولو بنتی تزویج ایتشکن دخولی امه واقع اولش ایسه ایکنسیک بدن نکاح لری باطل اولور که
 بنت اوزره واقع اولان عقد صحیحی حرمت امه موصل و امه دخولی دخی حرمت بنتی محصل اولور و اگر اولو تزویج
 ایلدیکی ام اولوب دخولی دخی اکا واقع اولش ایسه نکاحی کما کان صحیحدر اما اولو تزویج ایلدیکی ام ایکن
 دخولی بنسه واقع اولش ایسه ایکنسیک بدن نکاحی باطل صریح اولور زرا بنت اوزره عقدی معنای جعی
 متضمن اولغله صحیح اولوب بنه دخولی دخی نکاح امی مطلق اوله جعی محتاج تصریح دکلدز بصورتده
 بعد اسلام بنتی تزویجی جائز و امی تزویجی غیر ممکندر که دخولی بنت نکاح امی محرم ایدوکی متعین و حق امده
 متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتی موجب اولیه جعی متبیدرینه مؤلف دقیق الکلام اسکنه الله تعالی

مطلب مسائل متعلقه بحرمه
 المصاهره

فی وسط دار السلام دیر که بحر بی دار الحریه بر حره ایله مملو که غیر اولان برامه بی معا تزوج ایدوب صکره
 جیعا قبول اسلام ایلسه بنده محمد رحمة الله تعالی حره و امه بنلرین جمع حریقی حقارنده ثابت اولمغله
 حال شکر کرده نکاح حری علی کل تقدیر جائز و نافذ الاحکام بعد اسلام طالری نکاح جدید اولوب
 انجیق استبدام نکاح اینک امه و حره اوزره نکاح استبدامی دخی احکام اسلامین اولمغله نکاح حری
 مستدام قیلنور لکن مؤلف جلد اول بوفصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجد اوزره اولدین ذکر
 وتفصیل ایلمدی لکن بعض علما دیدیلر که قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
 و حه سابق اوزره در که حقارنده حکم خطاب انجیق بعد اسلام ثابت و محقق اولمشدر و بعض علمای دیگر که
 عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئله اختین کی بونده دخی بعد اسلام امه و حره اوزره معا عقد جدید انجیق
 منزله نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت البی القباله تعالی بیند و بین الحور العین باحسن التألیف
 دیر که بحر بی دار الحریه عقد واحد یا خود عقد نه دورت عورتله ازدواج ایتد کدن صکره عورتله برابر جیعا
 سی و اخرج اولمشدر قول محمد رحمة الله تعالی اوزره ایچارندن ایکسنی اختیار ایله کسب استهجاج ایدر که حق عیدده
 ایکدن زیاده سی حق احرارده دورتین زیاده منزه ایلمدی بی طاحدر و قول ابی حنیفه و ابی یوسف
 رحمة الله تعالی علیها اوزره هیچ برنده انشاء نکاحی قابل اولوب بلکه چله سبک نکاح حری باطل اولور
 اما تزوج حری عقد واحد ایله حاصل اولدوقده بطلان نکاح حری ظاهر و غیر مشکدر که اسیر منور شول حر
 مشرک منزه نازدر که عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جیعا دین اسلامده داخل اولر
 اما تزوج حری عقود متفرقه ایله محقق اولدوقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلمن زوج ونیسا نکاح جیعا قبول
 اسلامری مسئله شی عیاننه فایق اولدر که مسئله اسلامده حکم اسلامه نظر ایله نکاحی انجیق دورت اوزره زیاده
 صحت اوزره واقع اولمشدی و حکم اسلامه منع و اعتراضی واجب اولدوقده فساد نکاح انجیق حکم اسلامه صحت
 اوزره واقع اولیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئله سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامه نکاحی تمام
 ار بعد صحت اوزره قائم اولمشدی و بعد السی ایکدن زیاده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نسیاده ابطالی
 بعض آجزده ابطالندن اولی اولمغله چله سندن تفریق لایح اولور و اگر بحر بی ایکی صغیره رضیعه بی تزوج
 اید کدن صکره ایکسنی بر عورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حری بی زوجینی ایله قبول اسلام ایلسه بو صورتده
 قبل اسلام رضا علیه اختین اولدقارندن حین تزوجلریده اختین اوللری صورتله منسا و بی الاقدام اولمغله
 آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا و تمام اولنور لکن ارضاع حری اصله و تبعاً اسلامین صکره واقع
 اولورسه بالا جاع ایکسینک برین نکاح حری فاسد و منقطع اولور و امام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمة الله
 تعالی نکاح عقد واحد ایله نکاح اختینده بعد اسلام اختیندن برینی افساده مخیر قیلنور قولنی ابطالده بو مسئله
 مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمة الله تعالی جوابنده دیر که مسئله مزوره ده اسلامری
 قبل الارضاع واقع اولدوقده طالری حین تزوجلریده جیعا مسلمین بو اندقاری حاله یکسان و بر مسلم رضیعتی
 تزوج ایلسه کدن صکره ایکسنی بر عورت ارضاع ایتد کده اول مسلم ایله ایکسنی بنلریده وقوع فرقت عاندر که
 مفسد نکاح اولان اختین ایکسینده جیعا نما یان اولمشدر اما منازع فیها اولان مسئله سابقه بشقه در کذلک
 زوج و رضعتین اهل کابن اینک بالکیز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکسنی بر عورت ارضاع ایلسه بو دخی
 ذکر اولنان اجاع اوزره در و اگر بحر بی بر رضیعه ایله بر کیره عورتی تزوج ایدوب کیره ذات لین اولمغله صغیره بی
 ارضاع ایدوب هیچ برینه قریبان ایتدین جیعا دین اسلامده داخل اولمشدر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
 ایکسینک بردن نکاح حری باطل اولور که قبل اسلام رضاعله ام و بنت اولدقارندن صکره بنلری جیعا اولدوقده
 ایکسنی بردن بعد ارضاع محمد تزوج ایش منزله نازل قیلنور و قول محمد رحمة الله تعالی اوزره نکاح بنت
 ثابت و انجیق نکاح ام باطل و ذاهد رکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی و جب وام اوزره عقد مجردی حرمت
 بنتی غیر مستوجدر و اگر ارضاعی بعد اسلام واقع اولمش اولسه نه بالاتفاق ایکسینک بردن نکاح حری باطل
 و بعد اسلام تزوج حری منزله نازل قیلنور کذلک بالکیز زوج قبول اسلام اید کدن صکره کیره اول صغیره بی
 ارضاع ایلسه نه فساد نکاح حری اجاع اوزره در که ام ایله بنتی جمع حرمتی ایله مخاطب اولان انجیق زوج ایدوبی
 بلا تراعدروا اگر بالکیز کیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره بی ارضاع ایش اولسه عند محمد رحمة الله تعالی
 آنک نکاحی ابطال و بنتک نکاحی ابقا و ابقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جعله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمة الله ان نکاح الحری
 و الامه جملة صحیح نکاح الحری و باطل
 نکاح الامه انتهى

معلوم اولدو که زوج مسلم
 اولدوقده صکره بو بایده فی الاصل
 اهل کابن اولوب اولمغله
 فرق بو قدر و زوج اهل کابن
 اولدو بی صورتی حکمی دخی
 قریبا سبقت ایلمدی بناء علیه
 بو مسئله ده اهل کابن اوللری
 شرط قیلندی

حری ایدوبی مقرر اولمغله کیره نک کند و اسلامین صکره ارضاعی اسلامین اقدم ارضاعی ایله ترا کوز بلور
 و اگر مسئله مزوره قبول اسلام ایلمن انجیق صغیره نک باسی اولوب صکره کیره صغیره بی ارضاع ایلسه
 بو صورتده ایکسینک بردن فساد نکاح حری اجاع اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاح حری
 ظاهر در که بو مسئله نک جمع صورتده قول اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمة الله تعالی و جهی
 اولدر که بنت اولان صغیره مزوره با سبک اسلام ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامه صحیح
 اولدوغندن نکاحی باطل و ام اولان کیره نک دخی بنت اوزره عقد ایله نکاحی فاسد و زائل اولمغله امام مشار ایله
 بو صورتده ایکسینک بردن فساد نکاح حری قائل اولمشدر تو ضیحی اولدر که بر کسبه بر رضیعه بی تزوج
 و تطبیق اید کدن صکره بر کیره بی تزوج ایدوب بعد اول کیره صغیره مزوره بی ارضاع ایلسه البت اول کیره
 دخی اول کسبه اوزره حرام اولور زیرا صغیره و قاتمن الاوقات اول کسبه نک عقد صحیح ایله نکاحنده ایلی و الحاله
 هذه بنت کیره اولدی و بنت اوزره عقد مجردی ایدر که تأیید حرمتی مو جدر و اگر اهل حر بدن زوج و زوج
 دار اسلامده مستأمن اینک زوج قبول اسلام ایدوب زوج سی دخی کایه بولوب دار الحریه قصد عودت
 ایلسه عودتده رخصت و بر بلنوز بر اسلام زوجدن صکره نکاح حری مستدام قیلنغله تحت مسلمده بولنان مسئله
 اولدوغندن اهل ذمته داخل اولنوب زوج اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده بر مسلمه نکاح و انجیق منزه
 اترال قیلنور کذلک زوج مزبور قبول ذمت ایتد کده نه حکم مذکور در کاردر که ذمی دخی مسلم کی اهل دار مزور دن
 ایدوبی آشکار در مسئله مزور قومه ده اول عورت آنک عورتی ایدوبی کنی انکار ایله اظهار خصام ایلسه
 قول عورتی قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بیند الزام اولنور و عورت اوزره نکاحله شهادتده شهادت اهل
 حره اصفا اولناناز که عورت زعم زوج و زعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حری مشروع
 و ترا کوز بلور لکن انکار نکاحی زوجت اسلام و ذمی قبولندن اقدم ظاهرا اولسه اولباید زوجی مسلمین اقامت
 بیند قیلسه دخی قاضی اوزرله بر شیشه قضایه قادر اولماز زیرا زوج و زوجنه مستأمن اولوب دخی دار الحریه
 واقع اولان عقدا یله انعقاد نکاحی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بو مثلده دار الحریه جاری اولان حقیق
 معامله ده قضایه فصل مدعی ایدر مزور اگر مسئله مزوره ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کایه
 دکل ایسه کر کسدر که قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نکاح حری ابقا و محقق
 و نکون ایدرسه میانلری تفریق ایله زیرا زوج و زوجنه تحت ولایت قاضیده ممکن اوللریله قاضی ایچون قنقیسی
 اسلامین امتناع ایدرسه آنک اوزرله بر عرض اسلام و امتناعی اوزره بناء تفریق ایلمک ممکندر و بعد تفریق
 عدتی منقضیه اولدقارندن صکره اول عورت ایچون رجوع دار الحریه رخصت و بر بلور ترا شخص مسلم ایچون
 من اول الامر نکاح غیر کایه جائز اولدوغندن بو بلده دخی بعد اسلام الزوج نکاح حری مستقر اولمغله عورت ایچون
 حکم ذمت مقدر اولسا از انجیق عدت زوج مسلم حق لایح اولمغله قبل القضاء العده خروجه اذن رخصت
 بمنو عدر که حامل اولسی محتمل و ایدی تعالیاب مسلم اوه جنی امر مقطوعه صدر لکن صورت مفر وضده
 زوجی قبول اسلام ایچون انجیق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحریه رخصت و بر بلنوز بر اوبتقدیر
 اوزره نکاح حری مستقر اولمغله زوجنه تبعاً ذمیه اوله جنی منقر اولور و اگر مسئله مفر وضه ده قبول اسلام
 ایلمن انجیق عورت ایسه کر کسدر که زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریق قطع وصلت اولنه
 و بو بلده زوج ایچون رجوع دار الحریه ممکندر که زوج حکم اقامتده زوجنه تابع اولمغله جنی معتبر
 علی الخصوص تفریق یئلری متین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس جمعه الله تعالی فی دار الانس
 مع خیر انیس دیر که مسئله مزوره ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتدین زوج مزور دار الحریه ذاهت اولسه
 بو تقدیر اوزره حقیقه و حکما تبیین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتی منزه اولور و هنی فرقة بغير طلاق
 و المرتد بس من اهل نکاح لان نکاح بعد الملة و الامة للمرتد و قد قرنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
 مفر قومه بلا طلاق فرقت مجرده در که زوج مذکور دار الحریه قبول اسلامه عودت ایدوب عورت مزوره بی
 تزوج ایلسه اکاطلاق لث ایله مالک اولور و مرتد اهل نکاحندن نکاح بر ملنه مستنددر و مرتد ایچون
 شرطا ملت بوقدر و بر یو محتمل شرح المختصره تقریر ایلمدی مترجم فقیر در که مسئله مفر وضه ده مرتد
 دائر کلام اولمغله و المرتد بس من اهل نکاح قولی بو مقامده بحسب الظاهر بر کلام اجنبیدر لکن وجه ارادی
 قریبا ظاهر اولور و علی کل حال عبارتی مقصود نه قطعاً و اقبه اولدوغندن کال تعقید اوزره جاریه در انتهى

بوندن صکره مؤلف جلال اصل ذکر سفت ایلین مسئله مهاجره نك بعض فروعی تفصیل ایدوب
 دیرکه بعورت دارالحربدن قبول اسلامه فرار ایلد کده زوجی دارالحربده کفر اوزره مصر ایکن آنی تطلیق ایلسه
 اول عورت اوزره طلاق واقع اولوب صکره قبول اسلامه کلوب آنی تزوج ایلسه ینه اوج طلاقه مالک اولور
 اما عندانی حنیفه رضی الله عنه وجه مسئله ظاهر در که عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقریر ساهدن
 متقرر در و اما عند محمد رجه الله تعالی وجهی اولدر که حربی و مسلم ینلرنده حکم عصمت منعدم ایکن
 زوج حربینک وقوع طلاق ایله حکمیز حربی و مسلم ینلرنده اثبات معنای عصمتی مستلزم مدبر بناء علیه
 امام مشار الیه صبت سجال المغفره علیه دیشدر که زوج مرقوم هجرت زوجہ سندن صکره قبول اسلام
 ایدوب صکره تطلیق ایش اولسه طلاق واقع اولور زیرا عورت عدتده اولدیغندن بشقه زوجین مسلمیندن بری
 دارالحربده بولنسه دخی عصمتله حکمیز جائز و واسع کور بلور و امام موی الیه اسغ الله تعالی نعمه علیه
 بوبلده دارالحربده لاحق اولان مرتدی اتخاذ اساس ایدوب زوج مهاجره بی اکا قیاس ایلشدر که مرتد مرقوم
 دارالحربده حالدرد تنده عورتی تطلیق ایلسه عورت عدتده ایکن ینه اوزرینه طلاق واقع اولوب
 قبول اسلامه دار اسلامه رجوع ایدوب یا خود دارالحربده قبول اسلام ایلد کدن صکره تطلیق ایلسه
 عورت عدتده اولوب زوج دخی مسلم اولغله وقوع طلاق ظاهر و ساطع اولور حتی زوج مهاجره اما الله
 دار اسلامه دخول بعده تطلیق ایش اوسه مهاجره مزبوره آنک عدتده ایکن ینه اوزرینه عدم وقوع
 طلاق مقرر در که زوج مزبور هنوز حربی اولغله صورت ظاهره ده دار اسلامه بولنسیله دارالحربده
 بولنسی برادر کور مزبوسنکه بعورت حره بر عینک تحت نکاحده ایکن بعدالدخول اول عورت زوجی
 اشترا ایلسه البته نکاحی فاسد اولوب عورت اوزره ایجاب عدت اجرا اولور و زوج مزبور هنوز زوجہ سنک
 عبدی ایکن زوجہ سنی تطلیق ایلسه اوزرینه طلاق واقع اولماز که مملوک و مالکسی ینلرنده بسبب النکاح
 حکم عصمت منعدم و مرتعد اما عورت آنی اعتناق یا خود بیع ایلد کدن صکره تطلیق ایلسه اوزرینه
 طلاق واقع اولور که عدتده اولدیغندن بشقه حکم مالکینی منقطع اولشدر و اگر مهاجره مزبوره حامل بولنسه
 قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حین هجرتده دارالحربده مشرک بولسان زوجی ایچون قبول اسلام ایلسه
 دخی مهاجره مزبوره نك قزقنداشی تزوج واسع کور بلور زیرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولوب زوج اخره
 تزوجی جائز اولماق ایچق بطننده ولد ثابت النسب بولند یغندن اولغله مولا سندن حامل اولان ام ولد مو قعنده
 واقع اولش اولور و ذکر اولسان ام ولدک مولا سی ایچون ام ولدک قزقنداشی تزوج واسع کور بلوب ایچق
 ام ولد وضع حمل ایدنجیه نك قزقنداشی وطنی واسع کور بلور تا که ماه نطفه سنی رحم اخنیده جامع اولیه
 پس مهاجره دخی بویله در و اهل حربدن سنی اولنوب زوجی دارالحربده قالان عورتک دخی حکمی
 بویله در و اگر حربی قبول اسلامه دار بیزه خروج ایدوب زوجہ سنی دارالحربده نك ایلسه اگر چه تباین
 دار ینه ینلرنده فرقت واقع اولور لکن زوجہ سنی حامل ایلسه زوج اخره زوجی واسع کور بلور اگر چه زوجہ سنی اوزره
 عدت غیر واجبه لکن بطننده ولد ثابت النسب بولنق عدم جواز تزوجی موجب ایچق ولد مزبور نك
 نسبی زوجہ لازم قیلماز مگر فرقتلرندن صکره آلتی آیدن اقلده متولد وقادم اوله زیر اینوتی عند تباین الدارین
 بلا عده حاصل اولغله بحسب الحکم طلاق قبیل الدخول منزلنده نازل اولور و اگر بعورت دارالحربده قبول
 اسلام ایدوب اوج حیضی دخی منقضی اولغله زوجی ایله ینلرنده فرقت حاصل اولسه بوفرقتله دار اسلامه خروجی
 ایله حاصل اولان فرقت حکم عدتده مماثلدر که ایکی صورتده دخی فرقت اول عورت کرک دارالحربده و کرک
 دار اسلامه حره مسئله و حکم اسلامه مخاطبه ایکن تحصیل اولشدر مؤلف عظیم الخصال اعظم الله تعالی
 له الاجر و الافضال دیر که بحر به دارالحربدن قبول اسلامه زوجی دخی اما الله معادار اسلامه خارج اولسه ل
 بصورتده سلطان مسلمین زوجہ عرض اسلام ایدرسه زوجی اسلامدن امتناع ایدنجیه نك و عرض اسلام
 ایتزسه عورت اوج حیضی اتمام ایدنجیه نك آنک عورتی اولق اوزره ابقا اولور زیرا زوج مزبور من وجهه دخی
 کیدر که سلطانتک تحت ولایتده بولنغله سلطان اکا عرض اسلامه قادر در و فی الحقیقه حربیندر که رجوع
 دارالحربده مقتدر در پس حربی اولدیغنه نظر ایله اوج حیضک تمامده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدر
 و دخی کبی اولدیغنه نظر ایله اسلامدن امتناعده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدر و علی کلا التقدرین عورت اوزره
 بعد الفرقة اوج حیضله عدت واجبه اولوب عدت ایچنده تطلیق ایدرسه اوزرینه طلاق دخی واقع اولور

مطلب کتاب بمن نای کا خطاب
 عن دنا

زیرا دار اسلامه عورتله برابر بولند یغندن من وجهه دخی کیندن دیو قریبایان ایلدیک کوره زمبوسنکه سلطان ینلرن
 تفریق ایتوب ایچق زوج اول عورتی اولاخلع ایدوب صکره عدت ایچنده تطلیق ایلسه یا خود قبل الخلع
 ثلاثا تطلیق ایلسه اوزرینه طلاق واقع اولور پس بعد التفریق دخی بویله در که بوفرقت طلاقله فرقتلرن
 اما مسئله مفروضه ده عورت بالکن حیضوب بعد زمان زوجی دخی اما الله حیضی بشقه در که آند اوزرینه طلاق
 واقع اولماز زیرا عورت نصکره زوجی دارالحربده فالماغله ینلرنده حکم عصمت منقطع و اوزرینه طلاق غیر واقع
 اولشدر تا که کلوب اهل دار بیزدن اولدیغله اوزرینه طلاق واقع اولماز و ما نحن فیهده حین فرقتده زوجی آنکله
 دار اسلامه حاضر بولنغله طلاق واقع اولماق حالتلری آند بروجهله ظاهر اولماشدر بناء علیه بز دخی عورت
 عدت ایچنده بولند یغنه طلاق واقع اولور دیو حکم ایلدیک والله اعلم
 باب تزویج الاسیر و المستأمن فی دار الحرب * یعنی اسیر یا خود مستأمن اولان مسلک دارالحربده حکم ازدواجنده
 مسائل شیده الاحتیاجدر مؤلف کثیر الاحسان زوجہ الله تعالی بالخیرات الحسان دیر که مسلم دارالحربده
 اهل حربدن کرک حره و کرک امة بی کایسه دخی اولسه تزوج ایلک مکروه کور بلور و حضرت علی رضی الله
 عنه دن بوجه اوزره منقولدر وجهی اولدر که تزوجی کاهیجه دارالحربده نفاء نسبی موجب اولدیغندن بشقه
 کاهیجه دخی ولدینی تعریض رق ایچکی مستوجب اولور که زوجہ سنی حامل ایکن سنی اوانسه آنک اوزرینه
 بطننده بولنان ولدی رقیق اولق مرتب اولور و کاه اولور که اولادی کفار ایلنجم و توافق ایدر نك اخلاقلریله
 تخلق ایدر لکن کراهت مرقومه عین نکاحده یا خود مجتهد یا خود شرطنده بولنان بر معنادن واقع اولما غله
 صحت نکاحنه مانع اولماز لکن قول محمد رجه الله تعالی اوزره نکاح مزبور نك صحیحی شاهد لری مسلمیندن اولق اوزره
 موقوفه در و قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مسلمین و کفاردن اولق برابر در که بوخالفتری کتب فقهیه ده
 مسئله نکاح ذمیه ده مذکور و معروفه در لکن دارالحربده بولنان مسلم نفسی اوزره ارتکاب زنا دیر خوف ایدرسه
 حقتده نکاح مرقوم جائز در که زنادن تحرزی فرض ایکن اول تحرزه ایچق نکاحله فائز اولور نظری اولدر که
 بر مسلم دار اسلامه بر مسلم یا خود ذمیتک امة مملوکه سنی تزوج ایلد کده مکروه کور بلور مگر نفسی اوزره ارتکاب
 زنادن خوف ایلبه ما نحن فیه دخی بویله در و اگر اهل حرب ایچلرنده اسیر بولنان حره مسئله یا خود حره ذمیه بی
 اشتراقیس اوسه ز مسلم مزبور ایچون خوف زنادن امین اولسه دخی آنی تزوج ایلک جائز و مزبور کور بلور که آنلردن
 هر بری اهل دار بیزدن حره اولغله اهل حرب اشترا و اشترا قله اکا مالک اولیه جفتلری هو بد ادل پس مسلم ایچون
 بولردن هر بری کند و رضاسیله دار بیزده تزوج صحیح اولدیگی کبی دارالحربده دخی صحیح اولور اما اهل حربک
 اسیر و اشترا ایلد کلری برامه مسلم یا خود ذمیه اوسه مسلم ایچون دارالحربده آنی تزوج ایلک مکروه کور بلور مگر نفسی
 اوزره ارتکاب زنادن خائف اوله زیرا اهل حرب احراز ایله اول امة به مالک اولشدر حتی قبول اسلام ایلشدر
 ینه مملوک لری قیلنور بوجهله آندن حاصل اولان ولدی اهل حربک عبدی قیلنغله باعث اولور و دارالحربده
 واقع اولان نکاح مرقوم مسئله ینه دارالحربده نکاح بلا شهود ینلرنده فریق عظیم وارد در که نکاح مرقوم وجه
 مشروح اوزره جائز و نکاح بلا شهود نفسی اوزره زنادن خائف اولسه دخی غیر جائز در کذلک دارالحربده
 نکاح مرقوم اوزره دخی شهود مسلمین بولنما دقده قول محمد رجه الله تعالی اوزره جمیع صورده غیر جائز در
 زیرا بصورتلرده منع نکاح ایچق شرط جوازی اولان شرطک انعدا مذندندر و منع مذکور بحسب المعنی صحیحین
 نکاحده بولنان بر معنی یا خود منکوحه سنی مجوسیه یا خود و نثیه اولق کبی محل نکاحده بولنان بر معنی ایچون منع
 راجعدر و بویله موضعلرده نفسی اوزره زنادن خائف اولوب اولماق مفید اولماغله نکاحی قطعاً تجوز اولماز
 اما نکاح سابقده منع شرعی ایچق ولدینی تعریض رق ایچکی مثل مجازیر مذکورده دن نشئت ایدوب تعریض ولد
 مثلاً مجذوری شرط و محمل کبی نکاحه متصل اولان اوردن اولماغله تحرز زنا کبی اعتبار شرعه آنلردن اهل
 و اولی اولان قائده می ظاهر اولدیغده اول نکاح بلا کر امة جائز کور بلور و اگر اهل حرب بریده یا عکاتبه یا ام ولدی
 اسیر ایدوب صکره آنی دارالحربده مسلم مزبوره تزویج ایلسه لری بوزوجی تجوز اولماز زیرا نکاح بلا ولی جائز
 اولوب اهل حرب دخی بولنره احراز ایله مالک اولدیقلرندن بولنرک و بیلری ایچق مولار یندر و مولال نك بوبلده
 اذنبلی منعدر لکن مولاری دار اسلامدن آنلره مکتوب یا زوب تزوجلرنده اذن و بریش ایلسه اولابنده مسلم
 مزبور ایچون تزوجلری جائز اولور زیرا بولنر هنوز ملک مولاری اوزره باقیه لدر و مولال نك مکان بقصد دن
 مکشوبی الکتاب بمن نای کا خطاب عن دنا مثلی اوزره قریب و حاضر ایکن بالشافعه اذنی منزلنده دن

مطلب تطلیق العسر و الحسنة
 وهي سببه

استیلا دی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستیلا د حزه اولمغله آنده نه مالک قدیم ونه غیرک حتی اخذی باقی قاناز
 ینه مؤلف کرامت بناه لازال مولاه بیولا دیرکه مسئله مفروضه ده امة مرقومه بی مولای حری بنی استیلا د اتجروب
 بلکه آتی حری آخره تزویج ایش اواسه بوضو رنده کرک امة مرقومه کرک اولادی ماسور منهنه مخصوص اولتور
 زیرا اولادی برزوجهن تولد اینستلدر که اولزوجیدن حکم ام ولد آنده عهد ایشم شدن و آنده اولادنده هتوز
 حتی ماسور منهنه قبا می آملک منعه مسلیله احرار از نفساننده بطریق المراعده شوت عتق ساریه مانع اوله یعنی
 بلاکلا مدتر بناء علیه ماسور منهنه آثاره قبیل القسمة تطرف باب اولدقده بلاقی و بعد اعمه قبتلریله اخذند برله
 بکام قبتلور اما امة مرقومه تک بعض اولادی دارالحر بنده کبر اولوب بانای دخی الله عتدین او اشن ایسه نظر اولتور
 اگر امة مرقومه مسئله ایسه ولد من بور اسلام اوزره اجبار اولتور که تبعه الام منم اولمشکن کفر اوزره مانع اولدقده
 منزله المرتد ایدوی بدیدار در و اگر ذمه ایسه ولد من بور اسلام اوزره اجبار اولتور که دارالحر بنده ایکی کافر دن
 تولدی آشکار در و اگر مسئله مرقومه ده دار اسلام دن ماسوره اولان حیره مسلیله یا خود حیره ذمه ایسه بوقدر
 اوزره حیره مرقومه و حری بدن حاصل اولان اولادی بالجملة احرار اولور که اوزر لر بنده بر فرد ایچون سبیل
 اقتدار اولماز زرا غا ماسوره مرقومه هم حیره وهم اهل دار عتدین اولور و اولاد ایچوقی رقی و حری بنده اناز بنده تابع
 اوله جقتلری بدیدار در و تقصیل جواب شول مسئله مشهوره دن ضروریات اولور که ولد حکم کسک و ذمیده ده
 او بنندن قنقیسی من جهة الدین خیر ایسه اکانا بعدر حتی احد الابو بن مسلم اولدقده ولد کاتبه مسلم اولدی
 کی احد الابو بن اهل کابدن اولدقده دخی اکانا بعدر اولاد مذکور بنندن کفر اوزره بالغین اولتور که ایچوقی
 اناری مسئله و ذمیه اولوق بنلرنده قریبا ذکر اولان فرقدن اخذ و استیلا کسک م اولتور و اولاد دن حکم
 استرقاقده رجال و نسلا رینک تقریقری مرتدین و مرتد آنده جاری اولان حکم اوزره تحقیق اولتور و الله اعلم
 بالصواب والیه المرجع والمآب

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا * یعنی دار اسلام دن سبی اولان ناسدن نسبت اهل حری اثباته مسائلی
 واجبه الاستیلا در مؤلف عالی نسب رفته الله تعالی فی الجنان اذنی الرجب دیرکه حری دار اسلام دن مسئله حیره
 یا جاو که بی یا خود ذمیه حیره یا ملوک بی سبی ایدوب اول حری بدیدار دخی آتی حری آخر استرا و استیلا د ایدوب کدر صکره
 اهل دارلری قبول اسلام با قبول ذمته استسعاد ایسه نظر اولتور که حیره مرقومه مسئله اولتور ذمیه اولتور
 فی الاصل حیره ایسه بنده حری اوزره ایشا اولتور که دا برزده منا آنده اولان حری بت قطعاً مانع و القوا و انما
 و آنک اولاد صغار و کباری بطریق التبغیه بالجملة احرار اولور لکن نسبت اولادی اوله مشتملین ثابت اولور که
 مشتملی آتی شبهه باطله اهل علی و وجه الماک رطی ایش اولدیقتن اهل حریک تاویل باطلری حکم شرعیده
 منزله صحیحده مثبت اولور و اول مشتملی اوزره حیره مرقومه مرقومه مرقومه مرقومه مرقومه مرقومه مرقومه
 استیلا بدیکی منعه حیره مرقومه تک بر جزئی منزله اولوب مشتملی دخی اول جزئی حین استیقا سنده
 حری بولمغله اول ختیده نفس حیره بی استیلا کده بر شئی غارم اولدی یعنی کی آتی وظله استیقا منافعه دخی
 بر شئی غارم اولماز و اگر سبیه مرقومه مسلمانسون ذمیه اولسون ملوک اولوب فی الاصل مدبره یا خود دام و ادایسه
 البته مولاسی اوزره زد اولتور که احرار ایله ملک اهل حری بدن عدا و انماز و اولاد صغار و کباری بالجملة احرار اولور
 زیرا کندن مسئله ایسه اولادی دخی اکانا تبعاً مسلین و ذمیه ایسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقتلری معلومدر
 وهم استیلا د مشتملی قریبا ذکر اولدی یعنی اوزره تاویل ملکله اولدیقتن اولادی منزله ولد مغزوره نازلین اولوب
 ولد مغزور دخی با استندن ثابت النسب و حرا اوله جنی مجزومدر لکن بو صورتده قیمت اولاددن بر نسبه بازاری
 اوزره الزام اولماز که وجهی مسئله متسدهده مهر و عقری خصوص سنده ذکر و اعلام ایلدیک تکتسی اولدر که
 مشتملی مرقوم حین استیلا کده محار ب بولوق ملوک مرقومه دن بر جزئی استیلا کنده و اجوب ضمناً مانع
 اولدی یعنی کی حکم غرور اوزره ولدینی استیلا کنده دخی مانع اولور سوال اولتور سنه که مغزور اوزره ایچوقی وقت
 خصوصاً نفوی اولان قیمت ولدی ضامن اولوق واجب اولوب قوم مذکور بن دخی فرض مرقوم اوزره وقت
 خصوصاً مسلین یا خود اهل ذمت بولمغله ضمان قیچی موجب ذمیدر جوابده دیر که بی بویه در لکن
 وقت خصوصاً وجوب ضمناً سب ایچوقی استیلا سابقدر و استیلا سابق بویانده وقت ختیده سبقت ایدوب
 موجب ضمان اولمغله صکره قبول اسلام ایسه دخی و اجوب ضمان تحقیق اولماز و اگر ملوک مرقومه فی الاصل
 مکاتبه ایسه مکاتبه اسرایله ملک اهل حری بدن عدا و انما غله بنده علی حالها کاتبی اوزره رد اولتور و اولادی

معلوم اوله که صاحب الکتابک
 بو اولاددن سادی ایچوقی بویانده
 مذکور اولان اولاددن کاتبی جان
 و ذمیه سی ما هکول اولوب
 اولدی لکن ائده و اولاددن تفصیل
 مسائل مذکورده اعمان فکر ایله
 ظاهر اولور

مطلب الغرور یعنی قیمه اولد
 وقت الخصومه

بحکم الغرور احرار قبتلور باباری اولان حری مشتری اوزره کرک عقر دن و کرک قیمت اولادندن بر نسبه الزامه اضمار
 اولماز و قیمت اولادی عدم الزامه و وجه سابقدن بشقه وجه آخر وارد که مشتری مرقوم مکاتبه مرقومه تک
 قیمت اولادینی غارم اولسه اول غرامتی مولای قدیمه و بر موب بلکه مکاتبه به و یرک لازم اولور و مکاتبه مرقومه
 نفسی و اولادی ایچون تحصیل حریته ساعیه اولوب مانحن فیهده دخی اولادی احرار قبتلغله بعض مقاصدینک
 حصولی آشکار اولدقندن صکره اخذ قبتلری جائز و سزاوار اولماز و اگر مسئله مفروضهده ملوک مرقومه امة فنه
 ایسه اول دخی استیلا د ایلین مشتریک ام ولدی اولوب اولادی احرار اولور که اهل حری احرار ایله و مشتری
 دخی شرا ایله اکانا مالک اولمغله بعد صحه الاستیلا د قبول اسلامه ملک مشتری آنده استقرار ایشمدر و اگر امة
 مرقومه بی اشتر و استیلا د ایلین بر ذمی ایسه جواب مسئله بنه ذکر اولان تفصیل اوزره در ایچوقی امة مرقومه مسئله
 ایسه کر کدر که سعایتله عتی تحصیل اولنه زرا امة مسئله ذمینک بدو ملکنده ترک اولماز بویانده دخی بعد الاستیلا د
 ملکندن یعله اخرا بی متعذر اولمغله قیمتده استسعا برله و اجوب اخرا بی متقرر اولمشدر و مرتدین و ناقض
 عهد اولان اهل ذمت کندن دارلری اوزره غالب اولدقندن ذکر اولنسان جمیع احکامه منساب اهل حریه نائب
 قبتلور کذلک مسلیندن اهل بی اهل عدلدن سبی ایلد کندن اناز دخی جمیع احکام مذکورده حکم اهل حریه
 داخلدر که صاحب منعه اولان اهل بغیک تاویل فاسد لری احکام مرقومه منزله صحیحده نازلدر و بویانده
 اصل اصیل شول امام زهری رحه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیلدر دیمشدر که بعد رسول الله صلی الله
 علیه و سلم هنوز اصحاب کرام لری رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عالم احباده کثرت اوزره موجودین و جمعیتم ایکن
 بعض اسباب بواعت ایله بین المسلمین فنن و حروب ظاهر و حادث اولدقده صحابه عصمت مساق بو سیاق اوزره
 اجاع و اتفاق ایلدیر که تاویل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولیه و تاویل قرآنله استحلال
 اولنان فرجه حد واجب اولیه و تاویل قرآنله استحلال اولنان مالمده ضمان واجب اولیه ایچوقی اخذ اولنان تسنل
 بعد سکون الحرب بعینه موجود ایسه اصحاب بنه رد اولنه بناء علیه بز دخی بویانده دیر که اهل بی اهل عدلک
 امة ملوک لکن سبی ایش اولسه اهل بیی نائب اولدقده اول امدین مولاسنه رد ایلمری واجبدر اما ذکر اولنان
 مسئله اهل حری بشقه در که اهل بیی امة مسلیله مالک اولمغله استیلا د ایلین شخصک ام ولدی اولدی یعنی
 ظاهر در اما اهل حری احرار ایله مالک اولمغله بعد التملک استیلا د ایلین شخصک ام ولدی اوله جنی باهر در
 و اگر مسئله مرقومه اخذ نسایلین لصوص مسلیندن بر قوم غیر متا ولین ایسه بو صورتده واطی ایچوقی زانی
 و مستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهه نسب ولد ثابت اولماز زرا منعه دن مجرد اولان تاویل حکم شرعی مرتب
 اولدی یعنی کی تاویلدن مجرد اولان منعه به دخی حکم شرعی مثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر
 یعنی ولد ایچوقی صاحب الفراش کدر وزانی ایچون ایچوقی حری وارد یعنی شوت نسبدن بی بهره در یا خود زانی ایچون
 ایچوقی حریله رجیم وارد حدیث شریفک ظاهر لری قول مذکور اوزره دلیل باهر در و بو صورتده حاصل اولان ولد ذری
 و حری بدن اناسنه تابع اولمغله اناسی ملوک اولدقده فی الاصل هر کیمک ملوک کسی ایسه ولد دخی آنک ملکنده راجع قبتلور
 اما مسائل سابقه بجمعهها بشقه در و فرق میان لری وقت استیلا کده نمایان اولور مؤلف صاحب تدقیق بنلری فصل
 و تقریقه دیر که کور من مستکه لصوص مرقوم بن اموال ناسی استیلا کله ضامن اولور اما طوائف سابقه بشقه در
 و مؤلف مشروح الفوائد هنوز دا خلنده بولند یعنی بادن صکره باب آخر دخی ذکر و ایراد ایشمیدی لکن بر آنده بولنان
 مسائلی مقدمه املا قیلد یعنی شرح از یاد آنده استقصا و استکمال ایلدیکمیز دن بو شرحیزده اولبایی بانکیله
 ترک و اهمال و ما بعدینی شرح و کماله اشتغال ایلدیک و الله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * یعنی دارالحر بنده اجراء حدود شرعیه واجب و غیر واجب اولدیغن تفریق و تجریده
 مسائل مهمله التعدیددر مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان دیر که بر مبسوطه شووجه اوزره
 بیان ایلدیک که بر مسیلم دارالحر بنده زنا و شرب خمر مثلوم موجب عقوبت اولان اسبیدن بر سبی اتیان ایسه سبب مرقوم
 مستوجب عقوبت اولمغله اولباده عقابن شایان کور یلر زرا صورت مفروضه ده مستوقی عقوبت
 معد و مدر که حین ما شر شده تحت ولایت امامده بولمغله یعنی معلومدر و اگر سبب مذکور دارالحر بنده
 بولنان معسر مسلینده ارتکاب ایسه امیر سر به ایچون آنک اوزر بنه اقامت حدود ایلک صحیح و صواب کور یلر که
 امیر سر به به ایچوقی تدبیر حرب تقریض اولوب اقامت حدود مفوض اولدی یعنی بی ارتیابدر مگر که خلیفه بنفسه
 یا خود امر استندن امیر عراق کی بر امیر کبیر عزاده بولنه آنلردن هر بری دار اسلامده اقامت حدود ایدک لری کی

دارالخزنده معسکر زنده دخی اقامت حدود ایتلری جائز و سزا کور یلور و دارالخزنده اقامت حدود جائز و شایان اولد یعنی شول ارمأ ثورایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف بلادده بولسان عاملر ینته شو وجه اوزره کتب کاب ایلدیکه لایجلدن امیر جنبش و لاسریه احداحتی یخرج الی الدرب قافلا ثلاثا یحمله حبة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرک امیر جنبش و کرک امیر سریه برکسته بی عصا یا خود سوطله قطعاً ضرب ایتسون دارالخزنده راجع اولوب سرحد مسلینه خارج اولدیکه تا که اول کسنه بی حجت شیطانیه و غیرت جاهلیه نحرک ایدوب طرف مشرکینه فرار و الحاق ایلنه کذلک منقولدر که ابوالدرداء رضی الله عنه دخی حجت جاهلیه مسلینک کفاره التحاقر یننه باعث اولوق خوفندن ارض عدوده مسلین اوزره اقامت حدود اولمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین تو به ایدر لر سه الله تعالی تو به لرین قبول ایدر و ایتزر سه عفو و عقاب لری الله تعالی به موقولدر و عطیة بن قیس الکلابی رحه الله تعالی و رضی عن ایسه دن منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لری بیوردیلر که اذهر ب الرجل وقد قتل اوزنی اوسرق الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه ما فر منه و اذا قتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذ امانا یقیم علیه شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسته قتل نفس یا زنا یا سرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره نفسی اوزره اخذ امانه عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملک حد واجب آنک اوزر ینته اقامت اولنور اما ارض عدوده قتل نفس یا زنا یا سرقه ایدوب اخذ امانه عودت ایلدکده آنک اوزر ینته ارض عدوده احدث ایلدیکه اعمالدن هیچ برینک حد واجب اقامت اولنماز و بو حدیث جلیل علما مرکز رحه الله تعالی موجب حد اولان سینه ارتکاب اولنان موضعی اعتبار زنده اصل اصیلدر و بزخی مسوطله بسط و بیان ایلدیک که خرفی مستامن دار یمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن بریشی اتیان ایلدکده قصاص یا خود حد قذف کبی حقوق عبادی متضمن اولدیجه اوزر ینته اقامت حد جائز و شایان کور یلر و بو بایده قول ابی یوسف رحه الله تعالی معروف و شهرت آرادر که مستامن اوزره اهل ذمت کبی حد خردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور و الله اعلم باب ما یجب من النصرة للمستأمنین و اهل الذمة یعنی اهل ذمت و مستأمنینه نصرت مسلین اوزره واجب اولدقه مسائل قطعیه المواجددر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذانته حلوة بالذوق الحسبانی و لزو حاتی دیدیکه اصل شرعی اولدر که مستامن دار یمزده بو لندجه اهل ذمت کبی آنره دخی نصرت و آنره ظالم ایدنردن وفق شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلک امام المسلین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر دار اسلامده تحت ولایت امامده بولندجه احکام لری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمنه مسلم و ذمی اوزره قصاص غیر لازمدر که منای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمر اما مستامن دار یمزده مستامن آخری قتل ایلدکده اوزر ینته ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منقره لا اختصاص قیلنور کذلک مستامن مستامن آخرک برعضونی قطع ایلدکده ینته اوزر ینته ایجاب اقتصاص اولنور که صفت حقن دماده ایکنسی علی سوادر سؤال اولنور سه که مستامن هنوز محارب و رجوع دارالخزنده قادر اولغله دمنده شبهه اباحت باقی و ظاهر در و معنای مرقوم قاتلی کا ثامن کان قتله مستوجب قصاص اولغله مانع ایدوکی امر باهر در جوابده دیرز که بو یله دکلددر بلکه شبهه مذکورده انجق اباحت دم حر بی به معتقد اولنور لا نلرک حقلرنده ظاهر اولوب معتقد اولیانلرک حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محارب به مبیح الدم اولدیغی کبی نفس کفر دخی مهدرالد مدرز بر اهل حربک نسا و صبیانلرین قتل ایدنردیت و کفارتدن بریشی ضامن اولماز که آنلرده کفر مهندر و بولر ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزر ینته قصاص بالانفاق لازم اولور که قاتل مهندریت کفر مقتوله معتقد اولدیغندن کفر مقتول حق قاتله هیچ شبهه بی مورث و مستلزم اولماشدر ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربده دخی قائمدر که حقلنده هیچ شبهه بی مورث و مستلزم دکلددر همان ینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولغله بر برین قتله قصاصی مستوجب و مستحق اولور و اولیایده قاتل و مقتول دار واحده دن و دار بندن اولوق برابردر که وجوب قصاص انجق مستأمنین دار یمزده بولندجه نصرت لری امام اوزره واجب و مقرر اولد یغند ندر و اولیایده دار واحده دن یا خود دار یندن اوللری غیر معتبردر و اگر اهل حرب اهل منعه اولوب دار یمزده امانله قائم و اهل حربدن اهل دار آخری ایله قتال ایچون دار یمزده دن اول داره تجاوزه عازملر ایکن اول دارک اهلی دار یمزده اوزر لر ینته هجوم و آنلری قتل و اسرایله مهزوم قیلسه لر نصرت لری مقصد و یمز اولسه دخی اوزر یمزده لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه در که آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معاملانده احکام اسلامی التزام ایتلریله امام اوزره آنلره دخی مسلین مثلثو نصرت ایجاب و التزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دارالخزنده ایکن همان شمعی دار یمزده اما نه قائم اولمزلریله انجق آنلره اهل دار یمزده توجه ایلین ظلمی دفعه لیه نصرت لری اوزر یمزده لازم اولوب اهل دار یمزده و تحت ولا یمزده اولیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعه لیه نصرت لری لازم اولماز نکته سی اولدر که دار اسلام ایچون البته بر دار معادیه وارددر که مراعده مسلین اولان دارالخزنده و اهل ذمت کبی اهل دار اسلامدن اولنلرک دار اسلامده اقامت لری انجق آنلردن اهل دار معادیه تک مظالمی دفعه لیه ممکن اولور اما اهل حرب کبی اهل دار یمزده اولوب همان دار یمزده داراخرایه زهاب یا خود دار یمزده رویت مضاحندن صکره کندو دار ینته عود و ایاب ایچون وارد اولنلرک بو مقصودلرین تحصیلده احتیاج لری اهل دار معادیه دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولما یوب همان اهل دار یمزده متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی متین و باعتبار الحاجة ثابت اولان حکم بیوتی انجق بقدر الحاجة اوله جعی متعیندر و فرق مذکور اوزره بر دلیل دخی اولدر که صورت مفروضه ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا و آنلری اسیر و دار لر بله احراز لند نصکره قبول اسلام ایلسه لر مستأمنین مرقومین آنلرک عیب لری قیلنور لر اما اهل ذمت اوزره استیلا و آنلری اسیر و احراز لند نصکره قبول اسلام ایلسه لر اهل ذمت کلاول احراز قیلنور لر کذلک مسلین دار آخری اوزره استیلا برله مقدمه اسیر و احراز ایلدک لری مستأمنینی بدل لندن انتزاع ایلسه لر مسلین اول مستأمنینه احراز ایله ما لک اولور لر اما ایدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه لر مسلین اول اهل ذمت مالک اولوب بلکه آنلری احراز قیلد قلدن نصکره اخذ اولنان ماللرین دخی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیتله اوزر لر ینته رد ایلدکده سالک اولور لر پس مقدمات متقدمه دن عند یمزده ظاهر اولمشدر که اهل ذمت وجوب نصرت لرنده مسلینله برابر و مستأمنین اول درجه دن فاصر لر در و قول مذکور ی مقرر عند یمزده دلیل آخر دخی مقرر در که اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دار الخزنده بولنان منعه مسلینله مقرر ایلسه لر واجددر که مسلین مرقومین اول قومک استیلا لری مسلین اوزره واقع اولمش کبی بدلندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدر ایدوب اول بایده قطعاً اظهار قوت ایلددر اما اول قومک استیلا لری دار یمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلین مرقومین اوزره مبادرت استخلاص لری واجب اولما یوب ترک واهما لری واسع کور یلور کذلک مسلین مرقومین امان اهل حربده بولنسه لر بدلندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتلری جائز و مناسب کور یلر بوجوب استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتلری واجب و ذراری مسلینی استخلاص ایچون قتال لری کبی ذراری اهل ذمتی استخلاص ایچون قتال لری دخی واجب و موجب کور یلور و الحاصل دار یمزده بولنان مستأمنینک حال لری کندو دار لرنده بولنان قوم مواعینک احوال لری کیدر بو جمعی تفسیرده مؤلف جمیل التعمیر در که امام المسلین اهل حربدن بر اهل بلده ایله ماله یا خود بلامال مواعده ایلد کد نصکره و مسلین یا خود ذمی آنلره ظلم تعدی به عازم اولسه امام اوزره آنک دفعی لازم اولور اما اوزر لر ینته اهل حربدن قوم آخرین هجوم و اقتحام ایلسه لر آنلرک ظلملرین دفع ایلک التزام اولنماز پس بوفرقت مشرو حله قریباً ذکر اولنان فرق ذمی و مستأمنین کسب وضوح ایتشدر لکن دار یمزده بولنان مستأمنین ایله دار لرنده بولنان مواعین میانلرنده انجق حکم واجدده وجه فارق نمایان اولمشدر که مواعیندن برکسته ده ینته مواعیندن برکسته بی قتل ایلدکده قصاصی واجب اولوب مستامن دار یمزده مستامن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور لر یا اهل دار مواعده احکام اسلامدن بریشی التزام ایتوب همان اوزر لر ینته احکام میز اجرا اولنماق اوزره برمله مواعده و استسلام ایتد کلرندن دار لری علی حالها دار الحرب اولوق اوزره محفوظه الاحکام و دار الحربده واقع اولان قتل دخی موجب قصاص اولدیغی معلوم خاص و عامدر اما مستامن دار اسلامده ساکن و دار یمزده بولندجه حقوق عبادیه راجع اولان حکم اسلام آنک اوزر ینته جاری و ممکن اولوب قصاص دخی حقوق عبادیه راجع اولان حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بر برین قتال لری موجب قصاص اوله جعی متعیندر مؤلف وفق العمود و ماهده الله تعالی بکره الموعود در که اهل حربدن اهل منعه اولان مرقوم دار یمزده امانله دخوله اعتزال لرنده اوزر یمزده مسلین و اهل ذمتی محافظه ایلد بیکر نسه لردن محافظه لر بی شرط و التزام ایتش اولسه لر وفاء مشروط اوزر یمزده واجب الاتزام اولور حتی اوزر لر ینته اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقه آنلردن دفع ظلم لری اوزر یمزده لازم اولور قال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته سی اولدر که خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة بقدر قدرها

مرقومه سبب امانتین التزام میز شرطه التزام ایدوکی مقررا و لغضه شرط هر قوم کیف ما کان مطمح نظر
 قبلنور کذلک شرط مرقوم اوزره مواده لرین مال معلوم اوزره بنا قیلش اولسه لرینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
 مشروط ایجاب و ایضا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیء اخذ و مطالبه
 مقتدر اولماز تنسه کیم اهل بغی مسلمین و اهل ذمت اوزره غلبه ایتمکله امام جایز لرندن عاجز اولدقده مواشی
 مسلمیندن زکوة و اهل ذمتدن جزیه و خراج اخذ ایتمک جائز اولماز و اگر مسئله مفروضه ده مستأمنین مرقومین
 اهل منعه اولمقدن محرومین ایسه لر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلمدیکی مظالمی بالتسام بونلردن دخی
 دفعه اهتمام ایلمه حتی امام المسلمین جایز لرینه قادر اولمغله دار عمده اهل حر بدن قوم آخرین آنلرک اوزر لرینه
 استیلا دنصکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه و استعلا ایسه لر مستأمنین مرقومینی احرار اولوق اوزره ایضا ایلمدر
 و مال لرین دخی استخلاص ایتمک ایسه مستأمنین مرقومین اول مال لرین قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة
 قیتله اخذ ایلمه غیر اختصاص ایلمدر اما مسئلهء سابقه بشقه در که بومسئله ده منعه مسلمینده بونلمشدر
 و منعه مسلمینده متا کد اولان حریت قهر ایله منتقض اولماز کذلک منعه مسلمیندن اخذ اولان اموالندن
 حق مالک قدیم ابطال اولماز و مسئلهء سابقه ده امتناع لرینه منعه مسلمینده اولوب انجیق ککندو
 منعه لر یله اولمشدر و قریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر اما نمزده بولنسه لر دخی بنه اهل حرب اوللریله
 حریتلری منعه مسلمینده متا کد اولماشدر بناء علیه آنلر ده حکم سابق مقمدا اولور کذلک بومسئله ده اوزر لرینه
 استیلا ایلمدن قوم آخرین دارالحریده بولنسان منعه مسلمین اوزره مرور ایلمه لر واجبدر که اهل ذمت کی آنلری
 دخی یلرندن تخلیصه صرف مقدور ایلمه امام مسئلهء سابقه ده بویله دکلدر که تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
 و اگر امام المسلمین دارالحریده عسکر ایله داخل اولدقده معیننده اهل حر بدن اصحاب منعه بر عسکر دخی امانله
 داخل اولسه لر نظر اولنور اگر دخوللری امر امامله واقع اولماش ایسه دارالحریده مشرکیندن قوم آخرین
 آنلر ایله قتال ایتمکده کرک امام و کرک مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولوب انجیق کندول دیلر لر سه
 نصرتلری جائز و واسع کور یلور زیرا مسلمین بلا شرط امان مطلق ایله انجیق کندول عدم تعرض لرین التزام
 ایلمه دفع تعرض غیر ی اوزر لرینه الزام ایتمشدر و اگر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدالیه قتال یا خود
 مداوات مجروحین یا خود میان مسلمینده تجارت مثلوه منفعت ایچون امر امامله واقع اولش ایسه امام اوزره
 نصرتلری واجب و ترک نصرتلری غیر و اسعد لر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلر ده دخوله امره اقدام ایلمکده
 مسلمینی حفظ ایله چکی وجهه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمک التزام ایتمش اولور و دخول مسلمینی قصد ایلمه
 مسلمینه غزا ایله امر ایلمکده نصرتلری لازم اولدیغی کی قوم مرقومینک دخی نصرتلری واجب و متمم اوور
 بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئله بی تفصیلده دیر که قوم آخرین آنلری امر و احرار دنصکره مسلمین آنلر
 استیلا برله سرفراز اولسه لر صورت اولاده آنلری فئده ادخال و صورت نایسه ده کافی السابق حریتلری
 اوزره محفوظ الحال ایلمدر کذلک قوم آخرین آنلرک متاع لرین اخذ و احرار دن صکره متاع مزبوری مسلمین
 استرداد و استحصال ایلمه لر صورت اولاده غنیمته ادخال و صورت نایسه ده قبل القسمة بجانا و بعد القسمة
 قیتله ایجابشدر و ایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری امر و احرار دنصکره قبول اسلام ایلمدر ایکی صورتده
 دخی آنلر عیدلری قیلنوب تحت ملک لرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
 نایسه ده صعب و دشوار در که مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا و آنلری یلرندن استخلاص ایتمک لرنده بیان
 سابق اوزره آنلر احرار قیلنوب اقتضا ایلمدر ایلمه که قوم آخرین قبول اسلام ایتمک لرنده دخی مسلمین یا خود
 اهل ذمتی امر ایلمه قبول اسلام ایتمک لرنده مسلمین و اهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقاری کی آنلر دخی
 حریتلری اوزره برقرار اوله لر و توجیه جوابده قول صواب اولدر که استخلاص مسلمین ایله آنلرک حکم حریتلری
 انجیق التزام امامله ثابت و متقرر اولغله حکم مذکور انجیق امامک حقنده و حین التزامنده تحت ولایتده
 بولنلرک حق لرنده ظاهر اولور و قوم آخرین الحاله هده قبول اسلامه تحت ولایت امامده داخلین ایسه لر دخی
 حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکلر ایکن احرار ایله آنلر مالکین اولمشدر پس قبول اسلام
 ایلمک لرنده عیدلری قیلنوب مالکلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له و اگر دخوللری امر امامله
 واقع اولوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخول لرین رجا لرندن حاصل اولش ایسه بونلر حکم
 فریق اولده داخل قیلنور زیرا دخول لرینه انجیق منفعت نفسلری باعث اولغله امامک امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعت اولدیغی کی اذن مجردندن دخی منبعت اولماز غایه الامر دارالحریده بولنسان مسلمین مستأمنین
 اوزره واجبدر که آنلرک اموال لرندن برشیء اخذ ایلمه یا خود وجهه آخر ایله حق لرنده جانب غدره ذاهب اولمه لر
 زیرا امان امامه آنلر نه وجهه و فایده لر سه هر مسلم مستأمن دخی آنلر اول وجهه و فایده التزام او فی ایلمشدر
 اما دارالحریده بولنسان اسیر مسلم بشقه در و مسلم مستأمن ایچون قتالری و بلا رضاء اخذ مال لری حلال اولدیغی کی
 قتل و اخذ ایلمه اسیر مسلمه امری دخی استخلاص اولماز که فعل مأمور من وجهه منزه فعل آمده ازال اولنور
 امام مستأمن قادر اذنا بولمغله اسیر مسلم بنم حقنده قوم مذکور یی و سا اهل حربی قتل ایتمک و بلا رضاء مال لر یی
 اخذ ایتمک حلالدر دیواستفا ایلمه ا کا حلالدر دیواقتاسی جائز و سزا کور یلور زیرا اقتاسی معنای امری
 حاوی اولوب انجیق بیان حکم شرعی محتویدر و مسلم عقد اما نه بیان حکم شرعدن امتناع التزام ایلمدیکی
 نمایا ندر کور منبسته محرم ایچون قتل صید و غیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولمغله
 بر غیر محرم بکا قتل صید حلالدر دیو علی وجهه الاستفا سؤال ایلمکده حل ایله اقتاسی استخلاص اولنور ایسته
 نظیر مرقومدن اقتاسی عین امر اولدیغی معلوم میز اولدی و اگر اهل حرب بدن بوقوم مسلمینده بهر سنه خراج معلوم
 و یوب مسلمین دخی آنلرک اوزر لرینه احکام اسلامی اجرا ایتمک و آنلری اعدا لرندن حفظ و جایز ایتمک اوزره
 سنین معدوده ده عقد مواده به دمساز اولوب بعده اهل حرب بدن قوم آخرین آنلرک اوزر لرینه استیلا و نسا
 و ذرار یلرین سی و احرار دنصکره مسلمین اول اسیرلری یلرندن استخلاصه سرفراز اولسه لر نظر اولنور اگر
 استخلاص لری مدت مواده اثناسنده ایسه جمله سی کافی السابق احرار قیلنور لر و اگر مدت مواده دنصکره
 ایسه فی مسلمینده برقرار قیلنور لر زیرا مسلمین نصرتلری انجیق مدت مواده ده التزام ایلمه بعد المدة التزام
 ایتمکله اوزر لرینه انجیق و فاء ملتزم لری الزام اولنور کذلک قوم آخرین اموال لری اوزره استیلا دنصکره
 مسلمین استخلاصه استعلا ایلمه لرینه نظر اولنور اگر استخلاص لری مدت مواده دنصکره واقع اولش ایسه
 آنندن برشیء اوزر لرینه رد ایتمک جائز و واسع کور یلور و اگر مدت مواده اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
 ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلر لر سه قیتلر ایله اخذ لر بنه رخصت و بر یلور لکن ذکر اولنسان
 قوم آخرین کرک مدت مواده ده و کرک بعد المدة قبول اسلام ایلمه لر اموال و ذرار یلرندن
 برشیء رد ایتمک اوزر لرینه الزام اولماز زیرا اول قوم آخرین حین مواده ده تحت ولایت امامده ثابت
 اولدق لرندن امامک مواده ایله التزام ایلمدیکی حکم امان حق لرنده مثبت اولمشدر بوندنصکره بتلک
 کر کدر که مسائل مذکور دن هر قسبسنده مواده عینله مدت مواده ده قوم آخرین قتال ایلمه امام دخی
 نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیء اخذی جائز کور یلور و مقدمه اخذ و تحصیل ایتمش اولسه
 کر کدر که اوزر لرینه ردی تجیل ایلمه مکر که نفوس و اموال لرین مدت مواده ده ایادی اعدا دن تخلیصه
 مسارعه ایلمه بوضوئده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلمه لرینه امام اوزره مواده عیندن
 عدم اخذی و بعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجیق نصرت اوزره مرتب ایکن امام حسا
 یا خود حکمها نصرتلرندن عاجز اولد قده عدم اخذی و بعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم
 * باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیهِ من الرجوع الی اهل و الوقت الذی لا یتمکن فیهِ من الرجوع *
 یعنی دارالسلامه بولنسان مستأمنک دارالحریده رجوعی ممکن اولوب اولسان اوقاتی بیانده باب مرصوص البیاندر
 بوندن اقدام باب من نکاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامته زوجته تابعه اولوب زوج عورته تابع اولمغله
 مستأمنه دار عمده مسل یا ذمی یی تزوج ایلمکده ذمیه قیلنوب دارالحریده رجوعی ممنوع اوور اما مستأمن ذمیه یی
 تزوج ایلمکده ذمی قیلنوب دیلر سه دارالحریده راجع اولور دیو ذکر و انبیا الملک فعلی هذا بحر فی عورتیه
 برابر امانله دار عمده دخول و قبول ذمت ایلمه عورتیچون رجوع دارالحریده رخصت و بر یلور کذلک اول عورت
 اهل کابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلمه بنه عورت رجوع دارالحریده اقدام ایله منزه کابیه اولمغله
 بعد اسلام الزوج نکاح لری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقه در که اولیاده نکاح لری
 غیر مستدامدر و بوضوئده نفریق میانلری اوچ حیضتک اقتضاسی ایله یا خود عورت دارالسلامه بولمغله
 اوزر بنه عرض اسلامدن صکره امتناع و اباسی ایله واقع اولور و بعد التفریق عورتی ایچون رجوع دارالحریده
 مساعده مز جائز و واسع کور یلور و نفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضتک اقتضاسی ایله ممکن
 اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجته ذمیه اولدیغی متین اولور که اسلام زوجته ذمیه اولش اولدی

مطلب الامر بعد ما یتم فی فعل
 الامر و الوقت لا یعد میا شرافی
 فعل المنفی

حکمری ایکسی بدن من اول الامر محوسی ذمی اولمری حکمنه راجع اولغله اولابده انقضاء حیضاتی هیچ نافع اولیوب فرقلری انجیق امتناع اسلامه بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برستامن دار عمزده برستامن بی زوج ایدوب صکره زوج قبول ذمت ایلسه زوجہ دخی ذمیه قیلنور زرادار اسلامه مباشرت قیلدقلری نکاحلری دارالخریده مباشرت قیلدقلری نکاحلری اذنی دکل ایکن نکاح دارالخریده بیان مشروح اوزره ذمیه قیلنقدن صکره نکاح دار اسلامه ذمیه قیلنقی بطریق الاولی در کذلک احد الزوجین امانله دار عمزه داخل اولدقدن صکره زوج آخر دخی امانه دخوله تعا قبله اکا تابع اولسه ینه ذمت زوج ذمت زوجہ بی مستیع اولور که دارلری حکسامتبان اولدیغندن قیام نکاحلری متبندر واحد همانک قبل الاخر امانله دخولی نفر بعات سابقه الیابنده معا دخوللریه سیاندر لکن متنازل مرفومده قبول اسلام ایلن انجیق عورت ایلسه زوج ایچون رجوع دارالخریده در خصت و یربلو ربوصورتده عورت مطالبه صدق ایدرسه نظر اولنور اگر زوجی دار اسلامه واقع اولمش ایلسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجیه دك رجوعدن منعی جائز و مستعذر و اگر دارالخریده واقع اولمش ایلسه رجوعدن منعی متمدن و ذکرا اولنان منعی شول اصل معروف اوزره ذمتی در که مستامن دارالخریده واقع اولان معامله سبک موجبیه مطالب اولیوب انجیق دار اسلامه واقع اولان معامله سبک موجبیه مطالب و محاسبه ریس و جوب صدق عقد نکاحله اولدیغنی معین اولغله اصل عقد دارالخریده واقع اولدقدن عورت ایچون دار اسلامه مطالبه موجبی غیر نمکندر که زوجی علی حاله مستامن و دار اسلامه واقع اولدقدن مطالبه موجبی و لاجل التحصیل دار اسلامه حبسی نمکندر که حین عقد ده تحت ولایت امامده اولدیغنی متیقندر و اگر زوجین حر بین دار اسلامه کلدکرند زوجه قبول ذمت یا خود زوجه سنی گاییه ایکن قبول اسلام ایدوب زوجہ دخی اصل نکاحی انکار ایله اظهار خصام ایتمکله زوج اصل نکاحی یا خود و ورثک نکاحی دارالخریده اقرار بی مسلمین یا اهل ذمتله اراده اثبات ایلسه کر کدر که قاضی اثباته اصفا و التفات ایلن بر عورت باعتبار اظهار مستامن ایکن نکاحی منکره و قول دخی قول منکر در اگر چه باعتبار نکاح ذمیه اراله جقدر لکن یننه مرقومه مستامن اوزره دارالخریده بولنان معامله ایله قائمه در و قاضی ایچون بولنالو یندی قبول غیر مقبولدر سؤال اولنورسه که خصوص معهود ده شهادت شهود عورت تحت مسلم یا تحت ذمیده بولنغله ذمیه اولدیغنی اوزره اقامت اولدیغنی مشهود ایکن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرز که حکم ذمت انجیق اصل مشهود به اولان حکم نکاحی ثبوتی ایله ضمنا ثابت اوله جقدر یننه مرقومه اصل نکاحله قضایه تحت اولدیغنی یا تمیزدن مثبت اولشدر وثبوت حکم ضمنی تابع ثبوت حکم اصلیدر نظیری شول مشتری امددر که باع اوزره بوامه فلان غایک منکوحه سیدر دیو ادا و اول امه بی عیب نکاحله باع اوزره ردایله قاضی حکم ایتمک ایچون استماع یننه سنی استدعا قیله بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نکاح اوزره استماع یننه قادر اولماغله ضمنا ثابت اوله جق عیله رد اوزره دخی استماع مقدر اولماز امامستله مزبوره ده نکاحی دار اسلامه اقراری اوزره اقامت یننه بی التزام ایدرسه کر کدر که قاضی یندسنی قبول و عورتی رجوع دارالخریدن منعه اهتمام ایلنه زیر شهادتلی دار اسلامه اقراری اوزره قائم اولغله اقراری حضور قاضی ده واقع اولمش کی قبول لازم اولور سؤال اولنورسه که یننه مزبوره دخی قبول اولما مق لازم ایدیکه نکاح سبب ملرنی عقد در یوقسه اقرار دکادر و عقد دخی انجیق دارالخریده واقع اولشدر نظیری اولدر که بر مسلم عورت مزبوره اوزره دارالخریده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله بی دار اسلامه اقراری اوزره اقامت یننه ایلله قاضی بو یننه بی قبول ایدیکه کی یننه مرقومه بی دخی قبولی مقبول اولماز جوابده دیرز که فرق مسلمین ظاهر در که مانحن فیه اولان نکاح بین ازوجین امر مستامدر و استدامته متعلق شتافشیا واجب اولان نفقه کی نیجه احکام وارد در پس نکاحی دار اسلامه اقراری بعض احکامده ابتداء معامله منزلده استقرار ایدر اما حکم مداینه بشقه در کورمز مہسنکه عورت مزبوره دار اسلامه زوج آخری تزوج ایلد کدن صکره زوج اولی مخصوصه به قیامله بو عورت بو زوج آخری تزوجندن اقسام دار اسلامه نکاحیمیزی اقرار ایلدی دیو اقامت یننه به اقدام ایلسه قاضی یننه سنی استماع ایدوب آتی زوج ثانی دن تفریقہ اهتمام ایلزمی یننه کورمز مہسنکه عورت مزبوره دارالخریده واقع نکاحلری احکامندن اولان نفقه سی خصوصندہ دعوا به قیام یا خود بی ثلثا تطلیق ایلدی دیو اظهار خصام ایدوب بومدعالی اوزره اقامت یننه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول یند سی الزام اولماز بلکہ مسائل مذکورہ تک مجموعندہ فرق مزبوره قریبا ذکر ایلدیگیمز معنای فقہی متبئن اولغله قبول

مطلب ادعی الشتری ان هذه الامه
مکتوبه فلان الغائب

یننه سنه قائل اولق امر متعذر مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالی عن کل تشویش دیر که برستامن دار عمزده نظویل اقامت ایلدکده کر کدر که امام المسلمین اکا امر خروجله تقدم و خروجی ایچون تعیین وقته مبادرت ایدوب انجیق تعیین وقت قصیر ایله اضرائنه مؤدی اوله جق وجه اوزره القابله ایصال خسارت ایلسه زیرا امام ناظر جائین اولغله نظرا للمسلمین اول مستامن بلاخراج طول افاهندن منعی لازم اولدیغنی کی نظرا لمستامن توقیت خروج جنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مہمدر و اگر برستامن اراضی خراج یا خود اراضی عشردن برارضی اشترای و زرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه کر کدر که امام آندن هم ارضک خراج وعشرنی وهم خراج رأسی اخذ ایتمکی مستوجب اوله و قول مذکور اصل محمد رحه الله تعالی اوزره بشاقبلنشدن کر عند محمد رحه الله تعالی برکافر ارض عشریه بی اشترای قیلدقدن ارض مرقومه خراجیه منقلب اولیوب بلکہ علی حالها ارض عشریه اولق اوزره بقا اولنور و بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی ظن ایلدیله که مستامن مجرد شراء ارض خراجیه به مباشرتله اهل ذمتده داخل قیلنور که شراء مرقومدن بطریق الدلالة التزام خراجیه رضاسی حاصل اولور لکن ظن مذکور غیر صحیحدر که التزام خراجله ذمی قیلنقی ارض و شراده متساویدر حال آنکه میراث آنک ملکتنه بلاصنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی مجرد مباشرتی ذمی قیلماغه باعث اولماز انجیق ذمی قیلنقی ارضنی زرعه یا خود انقضاء مدت زراعتله قدرت زرعی ظهور ایتمکله حادث اولور حتی مستامن ارض خراجیه بی اشترای ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولماش اولسه رجوع دارالخریده قادر اولور بو بایده معنای فقہی اولدر که خراج رأس خراج ارضه تابع حکمنده در زیرا بریلده عنوة فتح اولندقدن صکره اها لسنی اهل ذمت قیلنقی باندن امام ایچون ثابت اولان ولایت من انجیق تحصیل منفعت خراج ارض ایچوندر یوقسه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دکلدکر که ذمیدن خراج رأسی موت و اسلامی ایله ساقط اولغله غیر مستدام و خراج ارض بقاء ارضه برقرار و بردوامدر پس تقریر مجرد خراج ارض اصل اولوب خراج رأسک ثبوتی آنک ثبوتنه تابع اولغله مستامن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی مستیع ایدوبی عند عمزده مقرر اولشدر یننه اصحابمزدن بعض سابق الذکر دیر که برستامن برارضی استیجار و زرع ایدنجیه دک اقامت ایتمکله آندن خراج ارض اخذ اولندقدن یننه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بوقولی دخی غلط ینسدر که خراج ارض مستاجر اوزره واجب اولیوب انجیق موجر اوزره واجب اوله جق متبندر مکر که مرادی حاصل ارضدن جز اولوب منزله عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زرا خراج مقاسمه عند محمد رحه الله تعالی عشر کی مستاجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینہ در که ارض ایله انتفاعه قادر اولق اعتبارله موجر اوزره لازم و مرتب اولور یننه بعض موی الیدیر که مستامن برارض عشریه بی استیجار ایدوب آتی زرع ایدنجیه دک اقامت ایتمکله آندن عشری اخذ اولندقدن یننه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بوقولی مستعجیردر که عند محمد رحه الله تعالی عشر انجیق مستاجر اوزره لازم اولور و عشر و خراجدن هرری مؤنت ارض نامیه اولغله مستامن اوزره خراج ارض لازم اولدقدن ذمی قیلندیغنی کی عشر لازم اولدقدن دخی ذمی قیلنغله حکم ایدر ز و اگر بر حری اهل حریدن عد اولسان رقیقنرله معا امانله دخول ایتدکد نصکره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه کر کدر که آنلری مسلمینہ بیع اوزره اجبار اولنوب دارالخریده اعاده لنده تمکن و اقدار اولتمیه زیرا بو بایده مستامن مرقومک حالی حال ذمیدن اقوی اولماغله ذمی عبد مسلمی بیع اوزره اجبار اولندقدن مستامن مرقوم اجبار اولنقی بطریق الاولی در لکن مستامن مرقوم اسلام رقیقلری ایله ذمی اولق لازم دکلدکر که زوج حکم اقامتده زوجہ سننه تابع اولدیغنی کی مالک دخی مملوکنه تابع و بلازم دکلدکر و اگر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولیوب انجیق قبول ذمته طالب اولسه مساعدت مراهلری جائز و مناسب کور یلن اما حکم مرأه بشقه در که بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر و مقبول کور یلور اگر چه عبد و مرأه اهل ذمتده دخولنرند مسلمین ایچون حصول منفعت خراجلری غیر مأولدر که عبد اوزره وضع جزیه شرعا معقول اولدیغنی کی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لکن فرقلری اولدر که مرأه حره اولوب مباشرت عقودده مستقله اولغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجیق مملوک اولوب شرعا بر شیه قادر اولماغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولماز که عقد ذمت طالب ذمتله مسلمین رضال یننه مستندر عبد ایلسه شرعا اعتبار رضاده غیر مستبدر و اگر بر حری عورتی ایله و صغار و کار اولادلری ایله دار عمزه امانله دخولدن صکره احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعاً حکم اسلامه موصول قیلنور اما کار

مطلب اذا طال المستامن مکتوبه
في دارنا تقدم اليه الامام
مطلب اذا اشترى المستامن ارضا
خراجية
مطلب خراج الرأس تابع لخراج
الارض
مطلب حكم خراج الوظيفة
والمقاسمة
مطلب الخراج يجب على الموجر
لا المستاجر
مطلب لاجزية على عبید
اهل الذمة

اولادری ذکور واثاث حکما مسلمین اولدقلرندن دارالخریه رخصت رجوعله مسلمین اولورلر زرا معنای تبعیت بلوغ عقله بالغ نهایت اولغله والدین دخول دارالخریه اقرار سائرین منعه قادر اولدقلری کی اولاد بالغینلرین دخی منعه مقتدر دکلدردز واکر مسئله مفروضه اذخدا ابوین قبول ذمت ایلسه بنه صفارا اولادری حکم ذمتده اکامتبع ایدرلر زرا عقد ذمت معاملاتیه راجع اولان امورده التزام احکام اسلامدن عبارت و بومثالو احکامده ولدصغیر تابع خیر الابوین قیلنق مقتضای شریعتدر کوزمربسنگه زوج و زوجه مجوسین ایکن ادهمانصرانیتسه انتقال ایلسه ولدصغیرلی اکا تبعنا نصرانی اولوب اکل ذیحجه سی استخلال اولنور کذلک احد هما قبول ذمت ایلدکده بنه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود زوجه اولوق برابردر کوزمربسنگه زوج و زوجه مسلمین ایکن زوج مرتدا اولوب ولدصغیری ایله معادالخریه ملتحق اولدقدنصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورک سینی متفق اولسه غنا عسندن اعتبار اولما یوب بلکه والده سنه تبعنا اهل دار بمزدن و احراردن قیلنور پس مسئله ذمت دخی بو اساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حر بدن برطفصل صغیری قرنداشی یاخود عجمی امانله داراسلامه ادخالدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود قبول اسلامه کسب اقبال ایلسه صغیرمرفوع حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلما یوب بلکه بلوغنه دک داراسلامه تاخیر اولنور و بعد بلوغ دیلرسه دارالخریه راجع و دیلرسه اسلام و ذمتدن برنی قبوله منتفع اولور زرا عقد ذمت معاملاتیه راجع اولان امورده اسلامدن خلف واقع اولغله صغیر حکم اسلامده اخ و عتقه تابع اولدیغی کی حکم ذمتده دخی تابع اولماز و فرض مذکور اوزره دخول دخی امانله واقع اولوق اهل دار بمزدن قیلنما عه مانع اولغله تبعالدار دخی حکم اسلامده ادخال تمتع اولور اما ابوینندن هیچ بری یاننده بو لقبوب سی اولنان صغیرک حکمی بشقه در لکن صورت مفروضه ده آتی اخراج ایلین هر کیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویر بکزن وشو غلام سزل ایچون ذمت اولماز شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدده هر نجی ایلسه لر بوضورنده ایکبسی بدن اهل ذمتده پارچاقیلنورلر زرا صغیری دارالخریه بدن امانله اخراج ایلین شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولغله اوزر بنه ولایت عقد ذمتی دخی درکار درکه عقد ذمت صغیر ایچون قبول هبه و قبض موهوب کی محض منفعت ایدوی آشکار در واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله دار بمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ و عتده سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولنوب اولیاده اب الصغیر حی و میت اولوق بینلری فصل و تفریق اولتماز و بو قول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولماق اصلی اوزره ایتنا اولمشدر لکن علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کی اسلام جد ایله دخی مسلم قیلنور و انما یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام و حکم صدقة الفطر و حکم الوصیة لافر باء فلان و حکم جر الولاء و فی روایة الحسن الجند کلاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه ده مفارقتدر بری حکم اسلامدرکه آنفا شرح واعلام اولندی و بری حکم صدقة فطر درکه اب حیسانده اولوب معسر بولند قده صغیرک اداء صدقة فطری اب الاب اوزره واجب اولدیغی باتفاق الروایات و حیاینده بولنما ذقده بالنظر الی ظاهر الروایة مقرر در بری حکم الوصیة للاقارب درکه برکنسه مثلاثلث مالتی فلانک افر باسنه وصیت ایلدکده لفظا قرا باقلان مذکورک بایانسه شامل اولوب اب الاب اولان جد بنه متناول اولور و بری حکم جر ولادرکه مثلا برجاریه معتقه باباسی عبد مملوک اولان عبد مملوکک تحتده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب و لاسی موالی ام ایچون ثابت اولور لکن ولدک باباسی اعتاق اولندقدده ولدینک و لاسی کندو موابلسته جرابدر اما ولدک جدی باباسینک عتقتدن اقدم اعتاق اولندقدده ولدک و لاسی کندو موابلسته جرایده مز اما علی روایة الحسن رحمة الله تعالی اب الاب اولان جد احکام مذکوره ده دخی اب مزانده عدا اولنور مترجم فقیردرکه بو مغلده عبارت کلاب غایت ایجاز اوزره اکتتاب اولنغله تفصیل اجالبسی کتب فقهیه دن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اظناب و اسماب ارتکاب اولندی اولیاده بو کینه فی معذور بلکه مشکور بیور مقی وابسته مکارم اولی الابابدر انتهى و بو یابده قول صحیح انجق ظاهر روایتده ذکر و تصریح اولناندکه صغیر جد ادناسینک اسلامی ایله مسلم اولدی جد اعلا سینک اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی و معنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمی مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم و کافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

مطلب الوالد یبسیع خیر الابوین ذمت و اسلام

مطلب الصغیر لابنخ اخاه اوچی فی الاسلام والتمه

مطلب الصغیر لابصر مسال اسلام جده الاق روایة الحسن

و باهر در واللازم باطل و کذا الملزوم واکر برصغیرک جدی دار اسلامه قبول اسلام ایلدکدن صکره اول صغیری احد الابوین یاخود قرنداشی امانله ادخال داراسلامه اقدام ایلسه بنه اول صغیری دارالخریه اعاده یه قادر اولور و جد مسلم آتی اعاده دن منعه مقتدر اولماز زرا بین الجرد والصغیر مخالفت دین واقع اولد بقتدن وجودی حکم عتده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولغله ابوینندن بشقه قرنداشی ایچون دخی داراسلامه ادخال کی اعاده سی جائز و منسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله داراسلامه بولنوب باباسی دخی حیاینده ایکن دارالخریه بدن قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعاده سنه قادر اولماز مؤلف و جازت نهادک بو کلامندن مرادی باباسی حیاینده و دار بمزده مستأمن ایکن دیمکدر زرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینک عدم ولایتی ظاهر در کذلک صغیرک قرنداشی حیاینده و دار بمزده مستأمن ایکن عجمی ظاهر اولسه بنه اخذ واعاده سنه قادر اولماز که قرنداشی ورا ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همد مدر واکر باباسی حیاینده و مستأمن ایکن یاخود باباسی هالک لکن قرنداشی حیاینده و مستأمن ایکن دارالخریه بدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکور دن اولوب هنوز اناسندن غیر مستغنی ایسه اخذ واعاده سنه قادره اولور که فرض مرفوع اوزره اناسی حضانه سنه احق ایکن دارالخریه اعاده ایتمکده عهدده حضانه دن خر وجه غیر مقتدره در کذلک اناندن اولوب هنوز حد حیضه غیر بالغه ایسه بنه اناسی حضانه سنه احق اولغله اخذ واعاده سنه قادره در واکر صغیر مزبور ذکور دن اولوب اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعاده سنه غیر قادره در که اولیاده بایانده بشقه بایانک هلاکندن صکره قرنداشینک دخی اخذ بنه احققی ظاهره در زرا حق ذکورده مدت حضانه برأسه اکل و شر به کسب قدرت ایتد کده رسیده نهایت اوور کذلک اناندن اولوب حد حیضه بالغه اولدقدده بنه اناسی اخذ واعاده سنه غیر قادره در که بوقصد اوزره کندور ایتسه احاله اولنوب دیلرسه دارالخریه رجوع و دیلرسه قبول ذمت ایتمکده رخصتی ظاهره در واکر مسائل مذکوره ده اناسی بعد مفارقته الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیر بنده حق اخذ واعاده سی باطل اوور که حق اخذی حق حضانه اوزره مینی و اول دخی بعد التزوج زائل اولور لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیر برنی دارالخریه اعاده ده اقرار بدن هیچ بر بنه رخصت و بریلز و معنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولماق برابردر که صغیر مرفوع آتاسنه تبعنا مسلم باذمی اولدقدنصکره ذات زوج اولغله حق حضانه سی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولیه جتی مقرر در نظیری اولدر که مسلمین برصغیری ابوینی ایله معا سی ایلدکدن صکره احد الابوین قبول اسلام ایلسه البته صغیر اکا تبعنا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوک بوانسه امور صغیردن هیچ نستهده نصرف اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آتی سی دخی حکم مشر و حده داخله در که اسلامنده ولدی مشتبعه و امورنده غیر مداخده در واکر اهل خریدن بر طاقسه امانله دار بمزه قادم اولدقلرنده نصکره اهل حر بدن دارلرینک غیری محارب مسلمین اولان داراخریه خروج و التحاقه غایم اولسه لرتلری خروج مرفوعدن منع ایتمک مسلمین اوزره لازم اولور زرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترک تعرضلرین و رجوع دارلر بنه رخصتلرین التزام ایتمش اولمیرله بومثالو اضرار مسلمینه باعث اولان امور دن منعه حق اقدام لری و ادر کوزمربسنگه اهل حر بدن دارلرین بعض اسلمه لرین دار بمزه ادخالدنصکره اکر چه اول اسلمه لری بنه دارلر بنه اعاده زدن منع اولنمازلر اما بیچون بشقه دارالخریه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفة مقاتله دخی بویله در بلکه دخی اولی در که مقاتل معنای ضررده آلت قتالدن اقوی در بو یابده معنای فقهی اولدر که اسلمه لک بعض الواهی کاهیجه دیار حر بدن برنده کثیر و برنده قایل بولنمشیکن بدن بر بنه نقل اولنوب ایکبسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقدده ایکبسنده دخی قتال مسلمین اوزره قوت عظیم پیدا اولور که آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هو یدادر اما آتی کتوردکلری داره اعاده لری بشقه در اما اهل حر بدن انجق برابری کسسته قصد تجارته دارالخریه اقراره دخول ایلسه لر مساعدده مراملری جائز و غیر مدخولدر که بومقدار ایله اول دارک قتال مسلمین اوزره قوتلری حد از دیاده موصول اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقه در که البته منع اولنورلر واکر بر مستأمن دار بمزده قبول اسلام ایلسه آلت اسلامی ایله دارالخریه بولنان اولاد صفاری مسلم قیلنمازلر که تباین دار بنه بینلرنده حکم عصمت منقطع و منعه مدر لکن صغار مرفوعینی عملری امانله دار بمزه ادخال ایلسه بوضورنده حکم اسلامنده داخل قیلنورلر که دار بمزده اب مسلمی واز ایکن امانله دار بمزده حاصل اولمیرله حکملری همان بولنور دار بمزده ایکن بابازی قبول اسلام ایتمش مزانه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرفوعینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صکره آنری داریمز ادخال ایلمن عیساری اعاده دارالخر به قادر اوله مکره مسلمیندن واهل دار بیزدن
اولدقدن معلوم اولدقدن صکره آنری ادخال ایلمن شخصک اوزر بنسه ولایتی معدوم اولمشدر لکن مسئله
مرفومه باباری دار بیزده فوت اولدقدن صکره عملی مثلا زیارت قسری ایچون آنری دار بیزه ادخال ایش
اولسه بوصور بنده دارالخر به اعاده لرینه قادر اولور که حین دخول بنده باباری وفات ایش اولغله اکا تبعا حکم
اسلامی ظاهر اولماشدر سوال اولنورسه که والدین مسلمین بری دار بیزده فوت اولدقدن صکره والد آخر
مرتد اولوب ولد صغیری ایله برادر بیزدن دارالخر به ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغیری سبی اولدقدن
غنا ایشصال اولما یوب بلکه دار بیزده فوت اولان والدینه تبعا مسلمینده واهل دار بیزده ادخال اولماز می یدی
بس معامله مرفومه ما نحن فیهده بچون استعمال اولمادی جو ایله دیز که مسئله مذکورده قبل موت احد الوالدین
اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولمش اولغله حکم مذکور موتندن صکره ایضا اولنور و ما نحن فیهده قبل موت
احد الوالدین اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولمش اولدقدن بعد الموت اکا تبعا صغیر اوزره ابتداء حکم اسلام
اثبات والقا اولماز که یشیک حقیقی منصور اولدقدن حکمی مقدر ومقرر فیلمناز و اگر مسئله مرفومه ده
صیان مرفومینی اقر بارندن اولیان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد دار اسلامه ادخال صکره
شخص مزبور قبول ذمت ایلمسه نظر اولنور اگر حین دخول بنده باباری دار بیزده حقی و مسلم ایسه حقیقه
تملکری سالم ایسهده بیعلری اوزره اجباری لازم اولور که احراز ایله آنره مالک اولدقدن صکره بابار بنسه تبعا
مسلمین اولملریه ذمی آنری بیع اوزره اجبار اولمش لازم لوازمدن و اگر مسلم اولان باباری وفات ایش ایسه صیان
مرفومین حکم اسلام اوزره کسب ثبات ایشدرندن بیعلری اوزره اجبار ایشام والفتاح اولماز اکنک شخص
مرفوم قبول ذمت ایچون مجرد امانله قادم اولسه ذمی بنسه حکمی حکم مقدمه غایب الامر بوصور بنده شخص
مرفوم اراده ایدرسه آنری دارالخر به اعاده ایدر فعلی هذا بر مستأمن دار بیزده قبول ذمت ایلمسه آنک دارالخر بیزه
بولنان ولد صغیری بیان مشروح اوزره اکا اسلامنده متابعت ایشدیکی کی ذمتنده ذمی متابعت ایلمز بوصور بنده
صغیر مرفومی عیسوی دار اسلامده حقی و ذمی اولان بابا سنی زیارت ایچون اخراج ایلمسه آتی بر ذمی دارالخر به
اعاده و ادراج ایله مکره بابا سنی قبول ذمتی هنگامنده یا بنده بولمش منزلته نازل اولغله اکا تبعا حکم ذمتنده
داخل اولمشدر کورمز مینسکه بابا سنی مجوسی ایکن دار بیزده کانی اولدقدن صکره صغیر مرفومی عیسوی دار بیزه
اخراج ایش اولسه بابا سنی تبعا اهل کلبه ادراج اولنور بس ما نحن فیهده ذمی بابا سنی تبعا اهل دار بیزه
کسب ادراج ایدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیر که مؤلف مصیب الاجتهاد ایشو
مسئله ذمی بعض نسخ کلبه وجه مشروح اوزره ذکر و ایدر ایلمدی اما بعض نسخه ذمی دیدیکی عم مزبور
صغیر مذکور ایله دارالخر به قادر و بابا سنی آتی اعاده دن منعه غیر مقتدر در زیر معنای تبعیت ایشحق حکم دینده
معتبر و حکم اقامت دارده غیر معتبر در که حکم اقامتده مطمح نظر ایشحق صغیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمشدر
بناء علیه حین قبول ذمتنده ولد صغیری باننده حاضر ایسه اوزر بنه ولایتی قائم اولغله اکا تبعا حکم ذمتنده دخولی
لازمدر اما صغیر دارالخر بیزه بولمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل اول جهته صغیردن اجنبی منزلته نازل اولغله
صغیر اکا تبعا حکم ذمتنده داخل فیلمناز کورمز مینسکه صغیر اناسی دار اسلامده قبول اسلام ایلمد کدن صکره
بابا سنی آتی دارالخر بیزدن اناسنه امانله کتورمه که اقدام ایلمسه اناسنه تبعا حکم اسلامده و دار اسلامده مینکن
اولغله بابا سنی ایچون دارالخر به اعاده سی ممکن اولماز اما اناسی قبول ذمت ایلمد کدن صکره بابا سنی صغیری امانله
کتورمه که همت ایلمسه بوصور بنده دارالخر به اعاده سنه رخصت و بر بلور بو ایله معنای فقهی ایشحق بیان
ایلمدی بیز اصل مقرر در که معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر و تبعیت دینده غیر معتبر دینه مؤلف متقن الاجتهاد
آیه الله تعالی بمشوبات حق الجهاد دیر که اگر اویون قبول ذمتله دار بیزه دخول ایدوب صکره ولد صغیر لرین
عیسی زیارت اویون ایچون ادخال ایلمسه عم مذکور ایچون اعاده سنه رخصت مجال وارد در که بیان مشروح
اوزره اویونک حین قبول ذمت بنده صغیر اوزره ولایتی زائل بولغله حق صغیرده منزلته اجانبه نازل اولمشدر
و اگر صغیر مرفوم کند و نفسندن تعبیره قادر اولوب ذمین اولان اویوننی زیارت و عود ایچون امانله دار بیزه
رأسه ظاهر اولسه بیزه رجوع دارالخر به مقتدر اولور اما اویوننی یاخود احد الوالیون می مسل اولمش بشفه در که آند
ایسه اول مسئله تبعا مسل قبلتوب دار بیزه اقامتی لازم کور بلور زیر حکم تبعیت اسلامده نفسندن تعبیره قادر
اولوب اولیان صغیر البته متساوی الاقدامدر اگر چه بعض اصحاب بیز رحیم الله تعالی بین لرین تفریق ایدوب

نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر اویوننه تبعا مسل اولماز دیو دایره حکمی تضییق ایلمدی لکن مؤلف مصیب
المتقی آنفا نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسل قبلتوب رجوع دارالخر بیزدن منع اولنور دیونص و تصریح
ایلمد بکنندن فرق مذکورک خطاسی ظاهر و صریح اولمشدر لکن صغیر مرفوم ذمین اولان اویوننه الحاق
ویانلرنده اقامت ایچون استیجاب ایش اولسه بو ایله ذمی اوله جعی تمایناز که کلامی ذمین اولان اویوننی مثلاً
اولغده رضاسنی حازی اولغله وجه مذکور اوزره استیجابی ذمی اولماشدر استیجابی ایله مساویدر و حکم مذکور
ایشحق اویوننی ذمین اولدقدن عالم اولدقدن تقدیر اوزره مقصود در که حال بنده عالم اولدقدن استیجاب مشروحله
ذمی قبلتوب لازم اولماز که عالم اولدقدن اویوننی مثلاً اولغده دلالت رضاسنی متقدم اولور بنه مؤلف دقیق التحقیق
آیه الله تعالی من لطفه بكل جلیل ودقیق دیر که زحرفی دارالخر بیزه قبول اسلام ایلمسه دارالخر بیزه بولنان
اولاد صغیری آنک اسلامی ایله مسلمین قبلتوبه کسب احترام ایدر بولندن صکره اول مسل دار اسلامه کلوب
صغار مرفومینی دارالخر بیزه ابقا ایلمسه بنه علی حالهم اسلام اوزره استیجاب اولنور که حکم ثابت اوزره دلیل
مبطل عارض اولدقدن مثبت البقا قبلتوب زرا دلیل مثبت بقاء حکمتده احتیاج اولوب ایشحق دلیل مثبت حکمک
ابتداء اثباتی محتاجدر و اگر حربی مرفوم قبول اسلام ایچون ایشحق دارالخر بیزدن امام المسلمین ارسال بیامله
بن مسلمین ایچون ذمت اولوب بنه دارالخر بیزه اقامت و هر سال خراج زاممی بعث ایلمهیم دیو بنسازه اقدام
ایش اولسه مساعده مرامی حق مسلمینده تجویز و اتمام قبلتوب و بوصور بنده ذمی حین عقد ذمتنده ولد صغیری
اوزره ولایتی قائم اولدقدن اولدخی سلاک ذمتنده مستظم قبلتوب بولندن صکره حربی مرفوم دار اسلامه کلوب
ولد صغیری دارالخر بیزه ابقا ایشحقه حربی آخر اول صغیری قهر ایله یاخود بلا قهر اخذ والقا و امانله دار اسلامه
ادخال والقا ایلمسه کر کدر که بندن زرع اولنوب بابا سنی ایشحق اولغله آنک بدینه دفع اولنه زرا بیان مشروح اوزره بقاء
حکم دلیل مبیحیه محتاج اولوب ایشحق ابطال حکم دلیل مبطله محتاج اولغله صغیر مرفوم ذمی اولدقدن صکره نقص
عهدا ایشحق حکم ذمتدن اخراج اولماز و نقص عهده غیر محقق ایکن ذمی قهر ایله تملک اولمشدی محقق اولغله
صغیر مرفومه قهر ایله و بلا قهر خر و جنده البته بابا سنی ایشحق کور بلور و اگر حربی مستأمن دار بیزه قبول اسلام
یاخود دخول ذمت ایلمد کدن صکره بلصحه دارالخر به راجع و آند بولنان اولاد صغیری ایله بجمیع اولوب بعده مسلمین
اول داری فخله استعلا ایلمسه لر صغار مرفومین اوزره بر فرد ایچون سیل استیجاب بوقدر زرا بعد اسلام والذمه
دارالخر بیزه معیت صغارده وجودی حین اسلام و ذمتده معیار بنده وجودی منزلته نازلدر که قابل استدامت اولان
امورده استدامت انشاء جندیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اگر مه الله تعالی بکرمه المین دیر که حربی مرفوم دار بیزه
قبول ذمت ایلمد کدن صکره اهل داری مسلمینله مواد عین اولوب اول ذمی اولاد لرین اخذ ایچون دار بیزه داخل
اولدقدن اهل داری ممانعین اولسه لر بوقت بیز اوزره دخول بنده اولاد لرین اوزره ولایتی ثابت اولماشدرندن اکا تبعا
ذمت معاهدین فیلمناز لر زرا قوم مواد عین اوزره احکام اسلام جاری ذکل ایکن آنکله اولاد لرین ممانعین حائل
اولملری نبوت ولایت بنه مانع قوی اولغله او لایله دار بیزه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم خیلوت لاری
بشفه در که آنفا ذکر اولدی نکتته سی اولدر که دارالخر بیزه دارا حکام اولغله آند اخذ اولاد بنده قدرت حکمی سی
معتبر اولوب ایشحق قدرت حسیه سی معتبردر و قدرت حسیه ذمی خیلوت لرنده منعدم و ایشحق عدم خیلوت لرنده
محقق ایکن ما نحن فیهده خیلوت لاری مفروض ومقدر در و الله تعالی اعلم بالصواب

بابه معامله المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دار الحرب * یعنی دارالخر بیزه مسلم مستأمنک اهل حربه معاهلاتی
احکامنده باب واجب الاستحکامدر اگر بر مسلم مستأمن دارالخر بیزه بر حری بیزدن رعیدی تمن معلومه ایشرا یاخود
اکایع ایدوب بعد التناقض اول دارک اهل قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایشدر کدن صکره مشتری اول عیدک
عیب قدیمه تحصیل اطلاع ایلمسه اول ایلمه قاضی کرک رد مینعه و کرک بعض اسبابه ردی متعذرا اولغله نقصان عیبه
رجوعده واقع اولان خصوصت لرین بوجهله استماع ایلمز زرا معامله مرفومه دارالخر بیزه واقع اولان خدعه و تلبیسدن
برخیانت و تلبیسدر و الاسلام بچب ماقبله حدیث شریفی مدلول بجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطایاتی
قطع واعتماد ایلمدیکی کی قبول ذمت ذمی بومثلوا احکامنده خلف اسلامدر ایشحق مسئله مرفومه ده بایع مسلم ایسه
بطریق الدیانه ارضاء خصمی ایله بلا اجبار امر و افتا اولنور اما حربی ایسه اکا بوجهله تکلیف ارضاء اولماز نظیری
اولدر که مسئله مرفومه ده ایدها آخر دن مالی بلارضا اخذ ایدوب استهلاک ایش یاخود ایش اوله یاخود ایدها
مالی آخره ایداع ایدوب اول ذمی بدل و اتفاق ایش اوله بوماده لرده قاضی خصوصت لرین اصفا ایچون همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدیری ایچق امان نفسنده رونما اولمغه بلا اجار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حری بدن
 واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب چنانچه ملتزم حکم اسلام اولدیغندن اوزرینه هیچ نسته الزام اولماز
 وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحر بی دارالحریده برعیدی بر جاریه ایله تابع و تقاضا ایتدکر ندن صکره اول حر بی
 قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حر مسلم اولدیغنه اقامت یئنه باقدام یا خود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
 بیه مدبرتم یا خود مکتوم در دیو اقامت یئنه ایله بالاستحقاق اخذ بی التزام ایتمش اولسه یئنه مملوک آخری قبض
 ایلمن کسنه اوزره صاحبیه زدی بطریق الاجبار ایجاب و الزام اولماز همان مسلم ایسه صاحبیه رد ایله افتا اولنوب
 حر بی ایسه اوزرینه هیچ نسته امضا اولماز لکن مسلم من یور قبض ایلدیکی مملوک آخری بعد الافتا صاحبیه رد
 ونسلیم ایتموب همان یعنی قصد ونصیم ایسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کور یلور که ملک خبیث ایله
 بدینه داخل اولمغه شراء فاسد ایله مشتری مقبوضی میزننده نازل اولمشدر اگر چه علی کلا التقدیرین اول مملوک
 مالک اولمغه آنده بیع وعتقی نافذ و معتبر در امانت کی سبب حرام غیر مشروعله حاصل اولمغه کرهت اشتراسی
 مقرر در واکر مسئله مفروضه ده معامله مشروحه به ما شر اولان مسلم ایچر نده اسیر یا خود اهل حر بی بدن
 قبول اسلام ایلمش بر هر سعادت مسیر ایسه انا بطریق الافتا دخی رد ایله نسیه و تحذیر اولماز ز بر آنکله اهل حرب
 میاننده نه امان خاص و نه امان عام معقود دیکدر که معامله مرقومه سی عذر ددن معدوم اوله و اگر دارالحریده مسلم
 مستامن حر بی ایله احدهما اوج کون بخیر اولق شرطی ایله عقد معا یعه ایدوب مدت خیار لری بمقتضیه اولمادین
 حر بی دارالحریده قبول اسلام ایلمسه صاحب الخیار ایچون بیعی بفضله ما خود بی رد و مدفوعی اخذ ایلمک
 تجویز و اتمام اولنور ز بر اسلامندن صکره حال لری اسلامندن اقدم اولان حال لریه بر ارب اولوب صاحب الخیار دخی
 اجازت بیعه منفرد اولدیغی کی فسخته دخی منفرد و اولیده قضاء قاضی و رضاء خصمه غیر محتاج ایدوبی مقرر
 اولمغه اسلامند صکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثلاو اعتبار اولدی بیگی کی
 فسخ دخی اولوجهله معتبر کور یلور کذلک عقد مرقومه مشتری ایچون خیار رؤیت بولند قده یئنه حکم سابق
 علی التفصیل میمهدر که مشتری خیار رؤیتله قضا و رضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرد در کذلک مشتری
 قبض مشتری اقدم آنده برعیه واقف اولد قده یئنه حکم سابق میمهدر که قبل القبض تمام صغقه منعدم اولمغه
 قضا و رضایه محتاج اولمادین عیبه رنده منفرد در و ایه فسخ بیعد نصرکه و ردیکی ثمن بد یا بعده قالب
 اول ثمنی اکطوعا تسلیم ایتمش اولمغه استزدادی تجویز و تقیم اولنور نظیری اولدر که مرقومیند بریسی مانی
 آخره ایداعدن صکره اول و دیعه یعنی قائمه ایکن حر بی قبول اسلام ایلمه اول یئنه استرداد و دیعه تجویز
 و اتمام اولنور اما قریب سبقت ایلمن عیبه رد بعد مسئله سی بشقه در که آنده صغقه لری قبضه رسیده تمام اولمغه
 بعد القبض عیبه ردی ایچق قضاء قاضی یا خود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
 یئنلرنده بر شیکله قضایه اقدام ایده من که یئنلرنده واقع اولان خیانت سابقه شول مال منزله انزال اولنور که احدهما
 قبل اسلام الحر بی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاک اعدام ایتمش اوله و اگر مسئله مفروضه ده حر بی قبول
 اسلام ایتموب ایچق دار میزه امالنه داخل اولد قده نصرکه معامله سابقه رنده رفع اختصاص ایتمش اولسه لرنه قاضی
 یئنلرنده کرک نقض بیع و کرک وجهه آخر ایله قضایه دفع خصام ایده من که معامله مرقومه یئنلرنده دارالحریده ایکن
 رسیده تمام اولوب حر بی دخی دار میزه امالنه داخل اولد قده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر
 و یومثلاو قضایه قاضی استماع خصوصیه اقدام ایده من اما حر بی قبول اسلام یا خود دخول ذمت ایلمک بشقه در که
 آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر کذلک معامله مرقومه دارالحریده ایکی حر بی
 میاننده واقع اولد قدن صکره ایکیسی بدن امالنه دار میزه دخول و اولیده اظهار نزاع ایلمسه لرنه قاضی نزاع لرن
 استماع ایده من اما بعد معامله قبول اسلام یا خود دخول ذمت قیللری بشقه در نظیری اولدر که حر بی دارالحریده
 حر بی آخره اقراض مال یا خود وجهه آخر ایله مدایته ایتد کد نصرکه ایکیسی بدن امالنه دار میزه داخل اولوب
 رفع اختصاص ایلمسه لرن قاضی یئنلرنده بوجهله دفع خصام ایده من اما بعد معامله قبول اسلام یا خود دخول ذمت
 قیللری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاص لری مستهلاک اولمغه قاضی بعد اسلام دخی استماع خصام
 ایلمسه نظر اولنور اگر معامله مرقومه ایکی حر بی یئنلرنده رونما اولمش ایسه انلردن خیانت و جنایت صاحبیه
 بعد اسلام دخی ارضاء خصمه افتا اولماز و اگر مسلم و حر بی یئنلرنده رونما اولمش ایسه اول مسلمه یئنه
 و بین الله تعالی ارضاء خصمه امر وافتا اولنوب اولیده جبر و اجا اولماز که غدیری ایچق امان نفسی ابطال

وافتا

وافتا ایلمشدر مؤلف موقوف المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیر که دارالحریده بولنان ایکی مسلم مستامن یئنلرنده
 بعضی معامله لری معتقد اولسه انلرک دارالحریده واقع اولان معامله لری دارالسلامده واقع اولان معامله لری الله حکم
 شرعیده متحد در ز بر مسلم هر قنده بولسه حکم اسلام آنک خندنده ملتزم و دارالحریده امالنه داخل اولسه دخی ماننده
 احراز حکم بیسی باقی اولمغه مالی کند و حقیقده معصوم و محترم در بناء علیه مسلمین مستأمنک حال لری دارالحریده
 یئنلرنده جاری اولان جمیع معاملاتنده دارالسلامده حال لری ایله مساوات اوزره اولوب ایچق اوج ماده ده مخالفت و منافات
 اوزره در بری اولدر که احدهما دارالحریده آخری عمدا قتله شتاب ایتد کده اوزرینه حکم قضایه دارالسلامده ایجاب
 اولنور ایکن بو ماده ده ایجاب اولماز ز بر دارالحریده قائم اوللری قیام شنبه بی مستلزمدر وهم مقبول کند و قوی ایله
 استثناء قضایه حسب العاده و اصل اولیه جنی ظاهر و قائل دخی یدا مانده بولما غله امام دخی استثناء قضایه
 اعانتیه غیر قادر در بنا علیه قلی قضایه موجب اولیوب ایچق کند و ماننده دخی مستوجب اولنور و بری اولدر که
 احدهما دارالحریده آخری خطا قتل و اعدام ایلمد کده دخی دارالسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بو ماده ده
 ایچق کند و ماننده الزام اولنور ز بر اتعاقل ایچق باعتبار التناصیر اولوب دارالحریده بولنان مستأمنه دارالسلامده
 بولنان عاقله سی یئنلرنده تناصیر دخی ظاهر التعذر اولمغه دیت من یوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسته تقریر ایلمز و بری
 اولدر که دارالحریده زنا و شرب خمر مثلاو موجب حد اولان بر علی ارتکاب ایلمد کده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولماز
 ز بر آندن ولایت امام منقطع اولمغه اول علی ارتکابه حدی التزام و استیجاب ایتمشدر ایضا بو اوج ماده تک تحریر یئنه
 دارالحریده بولنان مسلم مستأمنک حال دارالسلامده واقع اولان احوالی کیدر و مسلمین اسیرینک حال لری دخی خند
 ابن یوسف و محمد رحمة الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقه مساوی و مساو قدر اما عندانی خند
 رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینک حال لری شول دارالحریده معاقبول اسلام ایدوب دارالسلامه خرو و خلوندن اقدم
 احدهما آخری قتل ایلمن ایکی حر یئنک حال لری ایله متساویه الاقدام اولمغه حر یئنک من یور یئنک ز بر بی قلی
 موجب دیت اولدیغی کی اسیرین من یورین بر برین قتل ایلمد کده قاتل اوزره قطع حکم دیت دخی الزام اولماز
 و بز و مجتبی شرح المختصره کتاب الدیات مباحثه بیان واعستلام ایلمدیک و علی هذا احد المسلمین دارالحریده
 مال آخری استهلاک ایلمسه نظر اولنور اگر ایکیسیده دارالحریده قبول اسلام ایلمن اهل حر بدن ایسه لرنه اولیده
 مستهلاک اگر چه استهلاک کنده آتم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلاک لازم اولماز و اگر ایکیسیده مستأمن ایسه لرنه
 بالا نفاق اوزرینه حکم ضمان اثبات و الخاق اولنور و اگر ایکیسیده اسیر ایسه لرنه و خوب ضمان اختلاف اوزره ایدوبی
 بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدر که وجوب ضمان ایچق مال معقود و محرر زده حاصل و تقویم و احراز دخی
 دین ایله حاصل اولیوب ایچق دارالسلامه متحصلدر ز بر دین ایله عصمت ایچق حق معتقدده ثابت و حق غیر معتقدده
 غیر ثابتدر اما ظاهر حسن ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرینه ثابت و اول دخی ایچق
 دار ایله مثبتدر بناء علیه استهلاک مذکورک احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولمشدر مؤلف اصحاب اثابه
 الله تعالی احسن الثواب دیر که احد المسلمین دارالحریده مال آخری خصصت ایدوب قبل الاستهلاک ایکیسی بدن
 دارالسلامه خروج و اختصاص ایلمسه اولیده قاضی کرک مستأمنین و کرک اسیرین و کرک دارالحریده قبول اسلام
 ایلمن رجلین اولسونلر ایله غاصب اوزره رد معصوبه قضایه دفع خصام ایدرز ترا صاحب المال بد آخذنه عین مالنه
 ظفر یاب اولمغه من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردنی موجبها کا غیر بدن احق اوله جنی فی الزماندر
 وهم فرض مشروح اوزره احدهما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر و مال مسلم غنیمت مسلم
 اولیه جنی ظاهر در نظیری مسلمیندن شول اهل عدلله اهل بغیر که بعد الافتا مال آخری
 اخذ و استیصال ایده ل اولیده بعد سکون الحرب مال من یورک عینی قائمه ایسه صاحبیه رد اوزره اجبار اولنور
 امامستهلاک ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبا یا اتنا سنده و غیر مواضعده سبقت ایلمن بیان اوزره
 مستهلاک اوزره ایجاب ضمان اولماز پس مانحن فیه دخی رد عین قائمه آنک کیدر امام مستأمن مسلم دارالحریده
 حر یئدن غصب مال ایلمد کدن صکره حر بی قبول اسلام ایله دارالسلامه داخل و اول مسلم بدنده عین مالنه
 واصل اولد قده جواب مسئله بشقه در که آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایچوب همان رد ایله یئنه و بین الله تعالی
 افتار ایله انا الله تعالی دن خوف ایدوب حر یئدن اخذ ایلمدیک مالی رد قبل دیکله قح فعلنی اخبار ایدرز بر ماده
 مرقومه ده مال حر بی مسلم من یورک حین اخذنه قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد یئنلرنده سبقت ایلمن ایله
 نظر ایله اوزرینه عذر ددن تحریر ایلمک لازم ایکن تعرضی ایچق امان نفسنده غدیری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

مطلب احکام الاسیرین المسلمین
فی دار الحرب

مطلب مال المسلم لا یكون غنیمه للمسلم

حکمه رد اوزره اجبار ایجاب انجق علی سبیل الفتوی امر و تنبیه اوزره اقتضای ایدر مؤلف باهر الصواب
 انابه الله تعالی باحسن الثواب دیر که اگر بحر بی دارالخربده قبول اسلام ایدوب بعده ثمن معلومه عبدینی بمسلم
 مستأنه بیع یاخود کندو آنک عبدینی اشتراوتقایض ایله مبیاعه لرین انما مدن صکره ایکبسی بدن قدوم
 دار الاسلامه اقدام ایلوب بعده مشتری قفبسی ایسه مشتریاسنده برعیه کسب اطلاع ایدوب یاخود مشتریاسی
 حریتله یاخود وجه آخرا یله بطریق الاستحقاق بدندن انتراع اولنسه نظیر اولنور اگر ثمن عبد یعنی بد بابعده
 قائم ایسه قاضی آنی مشتری به ردایله بیع اوزره قضا ایدر و اگر مستهلك ایسه تضمین ثمنله حکمه اکار بوجهله
 تقاضا ایلن کذلک صورت مرقومه برمتاعی متاع آخرا یله مبیاعه ایتمش اولوب احد المتاعین مستحق بولمش اولسه
 بیع متاع آخر یعنی قائم ایسه قاضی آنی ردایله قضا ایلنک و مستهلك ایسه هیچ برشتی تضمینله حکمه تقاضا
 ایلنک واجب و محققدر زیر جنایت مرقومه دارالخربده بینلرنده اگر چه ایکبسیده مسلم ایکن واقع اولوب
 انجق دارالخربده قبول اسلام ایلن حر بینک مال من جهة الاتام معصوم ایسه ده من جهة الاحکام غیر معصوم
 اولدینندن قاضی بعینه باقیده ردایله قضا ایدوب و مستهلكه هیچ برشتیله قضا ایتمه چکی عندی مزده مجزوم اولمشدر
 نظیر لری شول ایکی حر بیدر که دارالخربده قبول اسلام ایتدکنلرن صکره مبیاعه مرقومه به مباشرت ایدوب
 بعده قدوم داراسلامه اقدام ایدر نکتهسی اولدن که حکم مزبور دارالخربده قبول اسلام ایلن حر بی حقدنه
 ثابت اولغله مسلم مستأن من حقدنه دخی ثابت اولوز که میان خصمین تسویه البینه شرعا واجب و مستنددر بنه مؤلف
 بدیع البیان احسن الله تعالی الیه بسندایح الاحسان دیر که دارالخربده بولنسان مسلم مستأن بحر بیدن
 نکاشوملو ککی لاعلی التعین قیتمله بیع قبل دیو طلب ایدوب اول دخی سکا لاعلی التعین بیع ایله دم دیملکه
 مبیاعه لری منعقد اولسه عقد مذکورده جهالت ثمن بولغله داراسلامده وقوعنده فاسد اولدیغی کبی
 دارالخربده دخی فاسد اولوز نکتهسی اولدر که مسلم مستأن من اگر چه دارالخربده اموال اهل حر بی طیب نفسله ایلن
 ایلنک جائزدر حتی ابوحنیفه رضی الله عنه مستأنله حر بی بینلرنده واقع اولن حکم عقدر بانی جواز مذکور اوزره بنا
 ایشلدر لکن جواز مذکور کبری احکامده حق مسلمده دارالخربده واقع اولن معامله داراسلامده واقع اولن معامله ایله
 برابردر که مسلم هر قنده بولنسه حکم اسلامی ملترم اوله جنی مقرردر بنا علیه صورت مرقومه ده مشتری عبدی
 قبض و قیتمه ایسه اعطا ایلنک صکره حر بی قبول اسلام یا ذمتله داراسلامه کلوب بعده احدهما فساد عقده
 بنا ایله نقض بیع ایچون نزاع ایلنسه اولبایده قاضی خصوصت لرین استماع ایدر من که اصل بیعاری فاسد ایسه ده دارالخربده
 علی وجه التملیک والتملک تراضی بزه تقایضلرنده بطریق التعاطی هر برینک مقبوضنده تملکی تام و منعقد اولمشدر
 اما صورت مرقومه ده مشتری دارالخربده عبدی قبض ایدوب قیتمی اعطا ایتمش ایسه اولبایده قاضی عبدی
 بابعه ردایله قضا ایدر زیر بوقدر اوزره معامله لری تقایض ایله رسیده تمام اولدیغی بین و مشتری دخی عبدی انجق
 صاحبیه قیتمی و بریم اوزره اخذ ایلدیکی متعین و الحاله هذه قیتمه جهالت فاحشه بولغله حقدنه اداسی
 غیر ممکن اولغله اوزرینه زد مأخوذی واجب ایدوبی متین اولور لکن بوضورنده دخی حر بی قبول اسلام
 ذمت ایجاب مجرد امانله دخول داریمزه جرأت ایتمش اولسه ینسه قاضی اولبایده استماع خصوصت ایدر مز که
 اصل معامله لری دارالخربده صورت بولوب مستأن من دخی علی الاطلاق التزام اسلامه مباشرت ایتمشدر
 اما قبول اسلام و ذمتی بشققددر و علی هذا مسلم مستأن من دارالخربده بحر بی ایله برعبدی برفاج رطل خرا یله تبایع
 و تقایض ایتد کلرن صکره حر بی قبول اسلام ایلن اولسه ینسه قاضی بیع لرندن برشتی نقضه اقدام ایدر مز که
 دارالخربده تقایضله معامله لری واصل ختام و مشتریک عبد مشتریاسنده تملکی قبضله رسیده تمام اولمشدر
 اما مشتری عبدی قبض ایدوب بابعه خری اعطا ایتمدن حر بی قبول اسلام ایدوب قاضی به رفع اختصاص ایلنسلر
 بونده قاضی بیع لرن نقض و عبدی بابعه ردایله دفع خصام ایدر که هنوز بینلرنده حکم معامله قائم ایکن بعد
 اسلام الحر بی مشتری قفبسی ایسه خرا اولن ثمنی سلبدن عجزی مالا کلام اولمشدر و عقد اجاره دخی بو حکم
 محکم الاساسده مسئله بیع اوزره قیاس اولنور حتی دارالخربده احدهما آخری مدت شهرده عمل معلوم ایچون
 اجر مجهولله یاخود خرا ایله استیجار ایتمش اولسه نظیر اولنور اگر اسلام حر بی تکمیل عمل و ایضا اجر دن
 متأخر ایسه مستأجر اوزره شیء آخر الزام اولنماز و اگر تکمیل عمل دن متأخر و ایضا اجر اوزره متقدم ایسه
 عامل ایچون عملینک اجر مثلی الزام و تمام اولنور بو تفصیلک دخی وجهی بیعده قریبا ذکر ایلدیگیکن معنای
 فقهدر و اگر مسئله بیعده مشتری قفبسی ایسه عبد مشتری استهلك ایدوب یاخود بیدنه بلاصنع هالک

اولدقدن صکره

اولدقدن صکره قبل قبض الثمن حر بی قبول اسلام ایتمش اولسه مشتری اوزره بیع ایچون قیتم عبد الزام اولنور
 زیر عبدی غصب و جنایت وجهی اوزره اخذ ایتمش اولسه ثمن شرطی اوزره قبض ایتمش اولغله
 رد یعنی متعذر اولدقدنه اوزرینه مقبوضتک ضمان قیتمی فرض قیلنور اما مشتریاسی مینه یاخود ده ایله واقع اولوب
 قبض عبدی نصکره هنوز ثمن مشروطی تسلیم ایتمدن حر بی قبول اسلام ایتمش اولسه جواب مسئله بشققددر که
 آنده مشتری قفبسی ایسه عبد مقبوض اکاسالم اولوب عین و قیتمدن برشتی رد ایلنک اوزرینه لازم اولماز زیر
 عقد مزبور مبیاعه دن معدود دکدر که مبیاعه ده مالیت بدلین لازم ایکن مینه و دمده شبهة مالیت مقفوددر
 بناء علیه عقد مزبور همان احدهما مالیتی بلاعوض آخره تملیک ایلنک معناسنی حاوی اولغله حکم شرعیده
 بینلرنده جاری اولن هبه ایله مساوی قیلنور و اگر مسئله من بوره ده مبیاعه مذکورده دارالخربده مسلم مستأنله
 اهل حر بدن قبول اسلام ایلن برکسته بینلرنده واقع اولسه قاضی میانلرنده جاری اولن بیوع فاسدده بی
 نقض ایدوب حال لرین حال مسلمین مستأن مننه راجع قیلر و قول مذکور قول محمد رحمة الله تعالی در امانده
 ابن خنیفه رضی الله تعالی عنه کدر که مسئله متقدمه کبی ضمان قیتمی موجب اولن احوالده مسلمین مزبورینک
 معامله لری ینه دارالخربده کندو بینلرنده جاری اولن عقدر بو منزلنه ازال قیلنوب عقد ربواری عندی حنیفه
 رضی الله عنه مسلم و حر بی بینلرنده جاری اولن عقدر بو ایله من جهة الحکم همحال اولدیغی کبی بو معامله لری
 دخی مسلم و حر بی بینلرنده جاری اولن معامله ایله همحال قیلن و اگر مبیاعه مذکورده دارالخربده ایکی حر بی
 بینلرنده واقع اولوب بعده ایکبسی بدن قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه لرحکم معامله لری مسلم و حر بی
 بینلرنده جاری اولن حکم معامله به رجعت ایدر زیر مباشرت معامله هکامنده ایکبسی دخی ملترم حکم اسلام
 اولماش لرایدی مؤلف موثوق المعامله طامله الله تعالی باجل الجماله دیر که مشر کیدن برعسکر داراسلامه
 داخل اولدقدنه ایچرینه برعسکر امانله واصل و آنرا یله معاملات موصوفه دن بعض معامله ایله عامل اولسه
 بو معامله سی دارالخربده مستأن من ایکن اهل حر یله معامله سنه من جهة الاحکام مماثل قیلنور زیر حکم اسلام
 دارالخربده جاری اولدیغی کبی داراسلامده اهل منعه اولن معسکر اهل حر به دخی ساری اولماز و الحاصل
 ایچونه سابقه انجق ظهور حکم مشرکین اوزره بنا قیلنمشدر که موضع جریان معامله ده ظاهر اولن حکم انجق
 حکم مشرکین اولدقدنه حکم معامله وجه مشروح اوزره ایتنا قیلنور بوقسه حکم ظاهر انجق حکم مسلمین اولدقدنه
 داراسلامده تجویز اولن میان معاملات اول موضعه دخی تجویز و تحسین اولنماز کورمز بسنکه معامله مرقومه
 دارالخربده بولنسان معسکر مسلمینده متفق اولسه آنک حکمی داراسلامده وقوعینک حکم سنه موافقددر
 کور مز بسنکه دارالخربده بولنسان معسکر مسلمینده برکسته آخری عمدا قتل و اعدام ایلسه داراسلامده
 قتلی کبی اوزرینه حکم قصاص الزام اولنور پس مقدمه متقدمه دن عندی مزده مقرر اولمشدر که حکم قتلده
 معتبر اولن انجق اول موضعه جاری اولن حکم ظاهر در و اعتبار مرقوم حکم قتلده جاری اولدقدنه
 سائر احکام معاملات دخی ساری اولور والله اعلم

باب من نجب علی المسلمین نصرته و مالا یكون فیئاذ اخذ من دارنا و من غیرها * یعنی اهل حر بدن نصرته لری
 مسلمین اوزره ایجاب اولن طوائف و اموال اهل حر بدن داراسلامده یاخود دارالخربده اخذ و ایشیکن غنائمه
 ادخال اولنمان ثلاثه و طرائف بیانده باب بدیع اللطائفدر اگر اهل حر بدن رجاعت داریمزه بلا منعه امانله
 داخل اولدقلرنده اهل حر بدن قوم آخرین داراسلامه هجوم و اول مستأمنینی اخذ و دارلایله احرار و آنلری
 استبدالرن صکره مسلمین آنرا اوزره مستولی و متطاول اولسه لکر کدر که تخلیه سبیل مستأمنین ایله متفضل اوله لر
 زیرا آنلردار اسلامدن سی و انوب حین سبیلرنده حکم اسلامده داخل بولنمش لرایدی و بولمشلوه سبیله حریتلری
 باطل اولماشدر و زیر باب ما یجب من النصره للمستأمنین و اهل الذمة اثنا سنده ذکر و انبایلدیک که داریمزه بلا منعه
 موجود اولن مستأمنین تحت ولایت امامده قائم اولر یله اهل ذمت کبی آنره دخی نصرت و اوزرنلرن دفع مظالم امام
 المسلمین اوزره لازمدر کورمز بسنکه مشرکین اهل اسلام یا اهل ذمت اوزره استیلا ایتدکنلرنده حصون و مداینلرنده
 داخلین اولدقجه استخلاص لری ایچون تعاقب ایلنک امام و مسلمین اوزره واجب اولدیغی کبی تعاقب مذکور استخلاص
 مستأمنین ایچون دخی لازم و لازم بدراشته بو بیانله متین اولور که مسلمین اول مستأمنینه ظفر یاب اولدقلرنده تخلیه
 سبیلری واجب و متعین اولور زیر اسن هیچ کوردیکمی که مسلمین اوزره برقومه نصرت واجب ایکن اول قومی یادی
 آخر بدن استخلاص لری آنلری غنائمه ادخال لرین مستوجب اوله بو قواله هیچ کسنه قائل و تجویز ینسه مائل

مطلب لو قتل مسلم مسلما عمدا
 فی معسکر المسلمین بدار الحرب

اوله مژگن کذلک مستأمنین مرقومین اهل دار مواده دن اولوب داریمزه اول مواده ابله داخل اولمش اولسه اولسه
 ینه تخلیه سبیله نائل قیلنور لری زیر مواده لری داریمزه اما نلرین موجب اولغله مستأمنین کئی نصر تکرین
 مستوجب اولور و علی هتادار بیزدن اهل دار مواده بی اسیریلین قومک اهل دار لری قبول اسلام ایلسه لری
 کر کدر که امام تخلیه سبیل مأسور بی اوزر لریسه الزام ایدوب آنلری قبل السی مظهر اولدقلری حریتلری
 اوزره ابتکارله بکلم ایلیه وحکم محررد حین اسیر واستخلاص لریه مدت مواده تک قیام وانقضای بر اورد که
 امانله بلا منعه داریمزه بولنوب دار اسلامده حریتلری متا کده اولدقد نصر کره اهل ذمت کئی نصر تباری واجب
 وسبیله غیر ملوکین اولملریله آنلری سبی ایدنلر قبول اسلام اید کلرنده وجوب تخلیه سبیللری مقرر کذلک اهل
 دار لری قبول اسلام ایچوب لکن دار لریسه برمسلم امانله داخل و مواده عین مرقومینی آنلردن مالله اشترایا خود
 اسراء مشر کینه مفادات ایدوب استخلاص لریه نائل اولسه بودخی اسیر اولان حر مسلم یا خود حر ذمی بی مالی ابله
 استخلاصنه ابواب مفاد ایدو ذکر ایلدی بکیم جمع احکامده مماثل قیلنور کذلک اسیر ایلین حر بی آنلر ابله برابر
 امانله داریمزه قادم اولسه یندن مجانا اخذ لری لازمدر که مواده عین مرقومین اولبلده حکم اهل ذمتده اولملریله
 حربی مرسوم آنلری حبسده ظلم و حرما سوری حبسه ظلمی تقریر ایچون اعطاء امانتمز فی حکم المنعده در
 وا کر مسئله مرقومه ده مستأمنین مأسورین ایچرنده عبدمملو کلمی مأسور اولمش اولسه اسیر ایلین حر بی آنکله
 معا امانله داریمزه دخول اید کده آنی بیع اوزره مجبور قیلنماز اما عبده مأسور مسلم یا ذمی اولوق بشقه در اگر چه
 علی جمیع التقادیر احراز ابله آنلرده تملک حربی در کاردر اما عبده مسلم و ذمی ملک حربیده ممکن الاستقرار اولما مقوله
 بیعلری اوزره اجبار اولنوب عبده حربی ملک حربیده ممکن الاستقرار اولوب احراز ابله تمام ملکی بیدار اولغله
 بیعی اوزره اجباری سزاوار اولماز توضیحی اولدر که بیع عبده اوزره اجباری ایچق عبده حالت اصلیه سنه
 اعاده ایچون اولوب صورت مفروضه ده عبده قبل الاسراء اهل حرب بدن بولغله اسیر ایلین حربی دار اسلامده
 بیعی اوزره اجبار اولنوب آنی مسلمین یا اهل ذمته بیع ایلد کده حالت اصلیه سنه عودتی استفاده ایتمدیکنندن
 بیعی اوزره اجباری اراده اولنماز مؤلف موشکاف ساعقه الله تعالی بدقایق الاسعافی دیر که مواده عین مرقومین
 داریمزه قادمین اولوب همان کندو دار لرنده قائمین ایکن اهل حرب بدن قوم آخرین دار لریسه هجوم و ایچلرندن
 بعضیلرین اسیر و احراز ابله کسب اختصاص ایلد کلرنده نصر کره اوزر لریسه مسلمین استیلا و یزیدن استخلاص
 ایلسه اسراء مرقومین عبده مسلمین قیلنور لری زیر قوم آخرین آنلری دار اسلامدن اسیر ایچوب محل اسیر اولان
 دار مواده عین هنوز جریان احکام اسلامدن عاقل دار الحرب اولوق اوزره تقدیر اولمشدر و مواده شرعی ایچق
 بزمله دار مقهورین بیلنریمزه منعقد و قاهرین و مقهورین بیلنرنده غیر منعقد ایکن مأسور بینه احراز قاهرین
 رسیده تمام اولدقد نصر کره اوزر لریسه استیلا مسلمین واقع اولغله مأسورین مزبورین عبده مسلمین قیلنق
 مقدم اولور وهم باب ما یجب من النصره للمستأمنین مسائله بزبان ایلدی که اهل حرب اهل منعه اولوب
 امانله داریمزه داخلین ایکن اهل حرب بدن قوم آخرین اوزر لریسه استیلا و آنلری احراز اید کلرنده مالکین
 اولور لریسه استیلا مرقوم دار مواده ده و کندو منعه لرنده واقع اولدقد مالکین اولملری بطریق الاولی
 ظاهر و ساطع اولور نکته سی اولدر که بر مواده عین ایچون اوزریمزه ایچق ترک تعرضی الزام ایدوب اعتدالی
 اوزره نصر تکرین التزام ایلدی که اما بعض مواده عین حکم مواده اوزره بلا منعه داریمزه دخو لری بشقه در که
 اهل منعه اولد کلرنده آنلر ایچون داریمزه ثابت اولان امانله نصر تکرین حکما التزامیمز مجابا ندر اما مواده عین
 مرقومین بلا منعه یا خود اهل منعه ایکن خوارج مسلمیندن بر جاعت اوزر لریسه هجوم ایلد کده نصر کره اهل عدل
 خوارج اوزره استیلا و مواده عینی یزیدن استخلاص ایلسه لری صورتده استرقا قلمینه سبیل او ایوب
 حریتلری اوزره ایصال ماملری بله نائل خلاص قیلنور لری و حکم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقد
 بیان سابقدن ظاهر و مقرر در اما هجوم لری دار مواده ده واقع اولدقد وجهی اولدر که بر مواده عین ابله
 ترک تعرضلرین و مسلمیندن بفر دکل آنلره عدم ظلمی التزام ایتمش اولوب خوارج ذمی مسلمین اولملریله امام اوزره
 مواده عیندن ظلم اهل عدلی دفع ایلک الزام اولدیغی کئی وقت قدرتنده ظلم خوارجی ذمی دفع ایلک الزام اولنور
 اما اهل حرب بشقه در که امام المسلمین مواده سنه مواده عیندن ظلم اهل حربی دفع ایتمک التزام ایتمدیکنندن
 اوزریمزه آنی دفع ایلک الزام اولنماز توضیح فرقی اولدر که امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولدیغی کئی امان
 اهل عدل ذمی حق خوارجده مثبت اولور قال علیه السلام یسعی بذمتهم ادناهم و امان اهل عدل

حق خوارجده ظاهر اولدقد مواده عین خوارج اسیر ابله مالکین اولوب الا اول حریتلری اوزره وجوب رد لری
 باهر اولور مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالی عن کل تشویش دیر که بر حربی عبده بیله معا امانله داریمزه داخل
 اولوب بعده اهل حرب بدن قوم آخرین عبده بی اید و حر از ایلد کده نصر کره عبده مرقوم غنیمت مسلمینده ظاهر اولسه
 حربی مرقوم کرک هنوز دار اسلامده قاعد اولسون و کرک دار الحرب به عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقد
 عبده بی بجا اخذه قادر و بعد القسمة حاضر اولدقد دیلرسه قبیله اخذه مقتدر اولور ز برادر بیزده مستأمن بولدیغی
 حکمی مقهور بیت نفسی هنگانده حکم ذمیده داخل اولدیغی کئی مالی اوزره استیلا هنگانده ذمی بینه حکم ذمی به
 مماثلدر که حکم اما بیز نفس و مانته شاملدر و دار الحرب به عودتنده حکم اما بیز ایچق نفسی ابله بر ارعاده قیلدیغی اولدده
 رسیده نهایت اولوب اعاده قتلا دیغی اموالنده هنوز کندو ذمی رجعت ایتمش کئی حکم مائمن قیام واستدامت
 اوزره اولدیغندن عبده مرقومه حکم مشروح اوزره حکومت اولمشدر ککککک عبده مرقوم مولاسی یا ننده
 برابر کل ایکن بنفسه امانله داریمزه داخل اولمش اولسه حکم سابق بونده ذمی ثابت ولور که عبده مرقوم دار الحرب به
 رجوع ایددیغی حکم اما بیز آنده ذمی مثبت اولور ز بر امانله تبلیغ مائنی التزام ایتمش کن شمدی قوم آخرین
 آنی اخذ و احراز ایتمش تبلیغ مائنی عرضه انعدام اولمشدر بناء علیه عبده مرقوم غنائم مسلمینده واقع اولدقد
 واجدر که ولایته قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قبیله راجع قیلنه کذلک عبده مرقوم دار مواده عیندن
 اولوب حکم مواده اوزره مولاسی ابله یا خود بنفسه داریمزه دخوانده نصر کره قوم آخرین آنی اسیر ایلسه لری
 حکم سابق بونده ذمی تقریر اولور که داریمزه حکم مواده ابله امان قیلنغله حکم مستأمنی متضمن اولمشدر
 کذلک صورت کوره ده برمسلم دار قاهریمزه واروب اول عبده آنلردن اشترای ایلسه مولاسی دیلرسه غنمه اخذیمزه
 قادر اوله جنی بلا امتزاد ز بر عبده مرقوم هنوز داریمزدن اخذ اولنما مسلم و ذمینک عبده منزلده در و فرق
 میانلری ایچق قریبا ذکر اولنما وجه واحد ابله نمایاندر که آنی اسیر ایلین حربی آنکله معا داریمزه امانله داخل
 اولدقد بیعی اوزره اجبار اولنما یوب مسلم و ذمینک عبده اولدقد اجسارنده اصرار اولنور و بوفرک
 ماسوا سنه جمیع احکام لری علی سواد و الله اعلم

باب موارث القتلی اذالم ید رابهم قتل اولما * یعنی و بیعی قبیله سنه ایدم قتل اولدیغی معلوم اولمان مقتولینک
 بیان میراث لرنه باب دقیقی الاجتار مسلمیندن دیلرره فرا لری بولنما بر جاعت قتل اولوب قفسی قتلده
 مقدم ایدم معلوم اولسه کر کدر که برینه ورت قیلنوب همان هر برینک میراث ورثه احباسه مقسود قیلنه
 ز بر ایکی قریب قسلی کئی ایکی معنی حالت اولوب تا بیخ حربه ثیری مجبور اولدوده ایکی معنی ماحادث اولغله
 مجبور قیلنور بونده معنی اولدر که بیوت تاریخ بلا حظه هر لاسمه له و لغله حادث حادث اوقات اوزره
 احاله اولنور و هم شرط توریب بعد موت المورث ورت حیثه باقی بولمشدر بی شرط مرقوم بر انسان معین
 ایچون علی وجه ایقین معلوم اولدیغی وارث اولدیجی حین و سدر کور من بسکه مقفودک بعد موت المورث
 حیاتی معینه معلوم اولدیغی وارث قیلنور بولدی اصل اصل خارجین بیدرضی الله عنه والسی زیدین بیع
 رضی الله عنه دن روایت قیلدیغی ارجلیلسر دیمشدر که حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه و فقه عمامه ده
 قتل اولمان مسلمینی توریشله بکا امر ایلیدی بن ذمی اری ایزره احبابی امواته وارث قیلوب امواتی برینه وارث قیلادم
 شه دیمشدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ذمی بلاد شامدن عمواس نام بلده ده طوعون شدید واقع اولدی که
 آنده برقیله با جمعهم فیت اولور ایدی آنلری توریشله بکا امر ایلیدی بن ذمی بینه احبابی امواته وارث قیلوب
 امواتی برینه وارث قیلادم و خارجین زید ذمی دیر که بن ذمی و فقه حربه ده قتل اولان مسلمینی تورایت المدم
 آنده ذمی احبابی امواته وارث قیلوب امواتی برینه وارث قیلادم و قوف قوفی الاستناد اصل بحرری اثبات ایچون
 متن کابده صحابه و تابعین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت امیرن بیزد اسناد ابله نیجه آثار معدلت آثار
 ذکر وارد ایلیدی بعینه دیدیکه هر نسب و قرابتکه اسرا آنی آخر اوزره دعوی و آخر ذمی تصدیق ایدوب
 ایچق نصاد قیلنور غیر و وجهله فهم و تحقیق اولنجه اول نسب و قرابتدن یا امید یا خود او غلومدر دیو دعوی
 و آخر ذمی ابوت و بنوتی تصدیق ایلد بکنندن ما عدا ابله برینه وارث قیلنمازل فکر مسلمیندن اقامت بینه
 ایدر لسه بینه ابله بیوت نسلی توارث لرنه باعث اولور و یوقول معتنا سی مسائل دعوا دن عندیمزه
 معروف اولان اصل اوزره مبتنادر که امر نسبه اقرار رجل ایچق دورت نفر حقیقه معتبر در کاب و این و زوج
 و مولادر و اقرار مرأ ایچق اوچ نفر حقیقه معتبر در که اب زوج و مولادر و اقرار مرأ این حقیقه غیر معتبر در که

عامه بر وضو معتبر که آنده مسئله
 الکتاب دعوی بیوت ایتمشدر
 و خلاصت صدیقده مسلمین ایدنماز
 ایدوب مستحبی ذل ایتمشدر

آنکه نسب ولدی صاحب الفرائض اولاد زوجهی اوزره تحمیلی مقرر در امارجل و مرأه دن مذکور اندن غیره
 قرابتی قبول افرار لری متعذر در که آنزده مقر اولاد غیر اوزره تحمیلی نسبی مقرر در و بومستله ده اصل مبنی
 شول روایت اولاد اثر معتاد که مشرکیندن بر عورت قوجا غننده بولنان بر صبی ایله سبی اولندی و اول صبی به
 اوغلدردی ایدی بعده ایکبسی بدن اعتناق اولوب صبی دخی بالغ اولدقد نصکره فوت اولوب بر مقدار مالی
 ترک ایلدی و اول عورته اوغلیک میراثی اخذ ایله دیو عرض ایلدکننده عورت کنه ایدن نحر زایدوب غلام
 مرقوم بنم کند و اوغلی دکل انجق دهقان قریه مزک اوغلی ایدی و بن آنک دایه سی ایدم اوغلدردیدیکیم اکامینی ایدی
 دیدی بعده بوقصه بی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنیه نحر بر ایلد یلراول دخی جوابشده
 لایورث الحبل الایمنه دیو کتب و تفریر ایلدی و اثر مذکورده لایورث صیغه نهی در و حبل فعیل
 بمعنی الفاعل یا خود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یا خود محمول النسب علی الغیر دیکدر و حاصل
 معنای غیر اوزره تحمیلی نسب ایلین کسینه اول نسبدن وارث قیلنما سون مکر که دعواسی بین ایله ثابت اوله
 دیکدر ایشته بو اثر غیر مسئله مذکورده ده اصل قوی التایر اولمشدر بنه مؤلف اصل جدد الله تعالی له لطفه
 فی البکره والاصیل دیر که بزحری دار الحریده هالک اولوب میراثی ذکور اولادینه و یریلوب اناشده و یریلوب
 یا خود اولادینه و یریلوب ابو بنده یا خود زوجه سنه و یریلوب کی قسمت موارث اسلامک خلاقی اوزره اتمام
 اقتسامد نصکره ورثه قبول اسلام ایلمسه ل قسمت ماضیه لری امضا و اتمام اولور اما قبول اسلام لری بعد موت المورث
 و قبل اقتسام الموارث یسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم و توریث اولور زرا اسلامه احکام مسلمینی ملترم
 اولمشدر و التزام مزبور اوزر لریته انجق مستقبله مباشرت ایده جک لری احکامده لازم و قبل اسلام
 مباشرت ابتد ک لری احکامده غیر لازم اولوب نحر و خنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور و بومستله ده اصل قوی
 عمرو بن دینار رضی الله عنیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تلزیدن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم
 فی الجلیه فهو علی قسمة الجاهلیه و مادریک اسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویله بدیع فنی میراثکه
 وقت جاهلیته اقتسام اوله قسمت جاهلیه اوزره امضا اولور و اول قسمت که اسلامه ایشته یعنی مستحقین
 قبل القسمة قبول اسلام ایلدیلر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولور اما اهل ذمت میراث لری قسمت اسلامک
 خلاقی اوزره اقتسام ایلمسه ل آنک حکمی شفه در که آنلر بعد اقتسام اولور اما اهل ذمت میراث لری قسمت اسلامک
 ابطال و محسودا قسمت مسلمین اوزره تقسیمه دفع خصام ایلدر زرا اهل ذمت معامله راجع اولان امور زنده
 احکام مسلمینی ملترم اولور ایله عقد ذمته استناد اولنان نحر و خنزیرده و نکاح مخارجه معامله لریندن ماعداده
 اوزر لری حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل اسلام احکام مسلمینی ملترم اولدقلرندن حقلرنده انجق
 حکم متقدم قیلنور و بئذکر که اهل حرب اما نه داخل اولوب دار بزمده اقرار بدن اولان اهل ذمته
 مجتمع اولسه دخی ینا اهل حرب و اهل ذمت ینلرند حکم توارث منقطع در زرا اهل ذمت اهل دار ینلرندن و حربی
 مستأمن ایسه دخی اهل دار الحریدن معدود اولور ایله ینلرند اختلاف دار البته موجود در و قطع عصمت
 و ولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تبساین ادیان دن اقوی ایکن اهل ملتین بر برینه وارث اولدقده اهل دارین
 اولماقی بطریق اولی در و علی هذا اهل حرب دخی اهل ذمته دیار مختلفه اولدقلرند بر برینه وارث اوله منزل زرا
 دار لری دار احکام اولوب حکم شرعی ینلرین جامع اولدقندن اختلاف دار لری اختلاف منه به تابعدر
 لکن دار اسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرند بر برینه قرابتله وارث اولور زرا اهل ذمت
 اهل دار اسلامدن محسوب و جمله سی بحسب الظاهر مثل مختلفه دن اولسه دخی اکثر کله ملة واحده
 اصلی اوزره ملت واحده به منسوبدر بنا علیه ینلرند حکم توارث جاری و سازیدر والله اعلم
 باب الاسیر و المفقود و ما یصنع بما لهما

یعنی اسیر و مفقودک اموال لری و بعض احوال لری بیاننده باب بدیع التیانددر شارح الکتاب شمس الأئمة الصهرخسی
 نور الله قبره بنوره القدسی دیر که بایک اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقود ده بیان ایش اولد یغیردن
 بو محله انجق آنده بیان ایلد یکیم مسائلینی تبیان ایده رزو مسائل موعوده بو نلر در که ذکر اولور بر کسینه
 دار الحریده اسیر ایکن دین کفره از ناددی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت
 اوج حیضله معتده اولوب زوجه آخره تزویج صحیح اولور و عورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون
 معتده اولوب زوجه آخره تزویج صحیح اولور زرا زوجه مرقوم مأسور و مفقود اولدقدن صکره دخی مرتد

یا خود فوت اولنجبه دکل عورتیک بائسته حاضر کیندر که اسیر و فقیدانی قطع عصمت نکاحده غیر مؤردر
 انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدله دخی ثابت اولوب ردنی بو کتبک روایتی اوزره انجق شهادت
 رجلین یا خود شهادت رجل و امرأین ایله مثبت اولور اما روایت کاتب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان
 میان مسئلینی تسویه قیلوب ردت دخی خبر واحد عدله ثابت اولور زرا تزویجیک حل و حرمتی امر دخی
 اولغله شخص مجزرا کا خبر دخی ایله اختلا ایش او لور و امور دینه ده خبر واحد معتبر در کور من بسنکه
 وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابت اولور دیو ذکر و بیان ایلدی اما بوزوایتسه
 ردت زوجله ردت زوجیه نقر بیق ایدوب دیر که ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتمکله حکمی حکم ردت مرأه دن
 اغلظ اولدقندن خبر واحد ایله ثابت اولسا لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدر ایکن شمعی شهادت رجل
 و امرأین ایله كذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولد یق انجق بو بنده مقصود همان شهادت بیوتی ممکن اولان
 قسمت میراثله قضا اولدقندن بنا علیه بو مثل و متضمن شبهه اولان حمله بیوتیه قائل اولور ز کور من بسنکه
 شهود مرقومین عند القاضی اول رجلک دار الحریده ردتیه شهادت ایلمسه ل البته قاضی ورثه مسلمینی ینلرند
 قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر كذلك شهود مرقومین عورتیک عندنده دخی ردتیه شهادت ایلمسه ل
 بزخی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزویجی تجویز ایله اقتضایه مبادرت ایده رز بوند نصکره زوج مرقوم مسلم
 اولد یق حالده رجوع ایدوب شاهد بنم حمله از تکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلمسه دعواسی
 اصلا مسموع اولوب اسلامی اخذاه اسلام منزلته تزیل اولغله عورتی تزویج ایش اولسون ایشون
 وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولمشدر که اگر دی مشروح اولماز و اگر شهود مرقومین ردت زوجله
 بر جاعتک عندنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یا خود ضیوت ایلمسه ل نظر اولور اگر آنلری شهادت لری
 اوزره وجه معروفله اشهاد ایشتملر ایسه اول جا عتیقون ردتیه شهادته رخصت و یریلور و اگر اشهاد ایشتملر
 ایسه شهادت لری اوزره شهادت لری احکام سائرده واسع اولد یق کی بونده دخی وسعت و یریلور اما عورته موت
 تزویج ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکه بلا خلاف معتده اولوب زوج آخره تزویج جائز و سزاوار کور یلور
 زرا بو خبر له تحقیقنده زوجنه استحقاق قتله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبر موعده دخی انجق
 مجزرا آنی میت ایکن معاینه قیلدم یا خود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکه اعتماد اولوب نکاح بر مجزرا
 موتی اخبار ایلدی دینکده اول خبره اعتبار و اعتماد اولماز اما واحد عدل بن موتی معاینه قیلدم دیو بر جاعتنه
 اخبار ایلدکه اول جاعتک موتی اوزره شهادت لری جائز و قبوله سزاوار اولور انجق جاعتت مرقومه خین
 شهادت لری بزر عورتی رجل واحد دن استماع ایلدیک دیو قاضی به بیان ایلدر سه قاضی مجزرا اول رجل مجزرا کلوب
 کتدوبه اخبار ایلدکه آنک اخبار ایله موتی ایله قضایه جائز اولد یق کی بعد البیان اول جاعتک شهادت لری
 دخی قضایه جائز اولیه جعی همانا در نظر لری ملک اوزره با اختیار اید شهادت لری بر کسندی بر نسته ده تصرف ملک ایله
 متصرف کورد که اول نسته آنک ملکیدر دیو شهادت ایلمک جائز و مقبول لکن شهادتی اول نسته ده وجه مشروح
 اوزره یننده و تصرفنده کور مکه مبنی ایدو کی قاضی به اخبار ایلمسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمک كذلك معاینه موتندن
 اخبار ایلین کسینه دخی انجق اول خبرده مهم اولدقده اعتماد اولور بوقسه اول مجزرا احد الورثه یا خود
 موصلی له بالمال اولق کی اول خبرده مهم اولدقده اعتماد و اعتقاد اولماز که نسته جرمعتم بو لغله اول خبرده فاسق
 کی متهمدر بوندن صکره بئذکر که قاضی اسیر و مفقودک مال لریندن عورت لری ایچون مسلمه اولسون کایه اولسون
 نکاح لری عند القاضی معلوم اولدقده نفعه ایله قضا ایدر که عورتیک نکاحله نفعه به استحقاقی زوجنه دینه
 موافقتی اقتضا ایلمک كذلك بو بن و اولادی ایچون دخی مسلمین اولسون لری مشرکین اولسون لری نفعه له قضا ایدر که
 بسبب الولاده استحقاق نفعه نص ایله ثابت اولغله اولد یق موافقت ادیان لری اقتضا ایلمز اما مذکور بن اختلاف
 ادیان اوزره بزمان نفعه لری استیفاء ایشتملر ایکن استیفاء لری اقدم اسیر و مفقود قتل اولدقلری اقامت بینه ایله
 هویدا اولسه کور کسندر که قاضی استیفاء ایلد ک لری نفعه لری آنلره تضمینله قضا ایلمه زرا تقدیر مشروح اوزره
 اخبار لری بغیر حق واقع اولد یق متین و اختلاف ملته ینلرند توارث جاری اولدقندن مأخوذی میراثندن
 محسوت اولق دخی غیر ممکندر كذلك مسئله مرقومه استیفاء نفعه لری اقدم اسیرک دار الحریده از ناددی
 اقامت بینه ایله هویدا اولسه شیه قاضی تضمینله قضا ایدر بوضورنده زوجه سی مأخوذی نفعه عد تمدن
 محسوت ایدیکر دیو نزاع ایدر سه بوقولته التفات و استماع اولماز زرا عورت مرتد اوزره نفعه سی انجق مرتد

مطلب حکم الشهادة بالنساع
 مطلب الشهادة علی الملک لارای
 انه تصرف فیه تصرف الملک

مطلب وجوب النفقة لایوقف
 علی الاتحاد فی الدین

دار اسلامه بولند بجه استیجاب ایدوب دارالخر به خرقندن صکره ایجاب اولمناز نظیری اولدر که مرتد عورتی
 بلا تا تطلیق ایدوب ارتداد ایله دارالخر به لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه سنی بعد الحوق استیجاب ایدوب مز که
 ارتداد اوزره دارالخر به حکم حوق حکم مونسه ملحقدر و اگر اسیر ایچون بر شخص مفک بونده مال و دیعه سی
 و بر شخص مقر اوزره مال دخی ظاهر اولسه اگر کدر که قاضی زوجه و اولاد و والدینک نفقه دخی مال دیندن
 تقدیر ایچوب ایچوق و دیعه دن تقدیر مباشر اوله زیرا و دیعه امانت اولوب مودع اداء ضیاع ایلدکنه تصدیق
 اولمغله مشرف اصاعت اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولد بغضدن
 اسیره نظر و شفقت ایچوق نفقه لری و دیعه دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرد انکار ایله اصاعت دیندن امین
 اولمچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکدر لکن قاضی و دیعه سنی بدمودعدن اخذ و بر موقوف به کسینه تک
 بدینه نسلدن صکره مدیونه نفقه لری دیندن اعطایله امر ایچوق رأی و تدبیر ایدرسه بودخی نیجوز بر و تقریر اولنور که
 قاضی هر نظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تقویت مصیردن بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایلدیندن اتفاق ایلم
 دیو ادعا ایدرسه بودعواسه بلاینه اصغلا و تمیز اما مودع بشقه در که و دیعه دن اتفاق ادعا ایلدکنه یعنی ایله
 تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون ایچوق ملک نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعد دین داینه
 تقاص اولمق اوزره اتفاق ایتمکله بومثلا نفسی ایچون ذمت خبرده ادعا دین ایلدکنه بلاجه قبول و تصدیقه
 کسب استحقاق ایدوب من امام مودع امین اولوب ایچوق مال غیر مالکینک یا خود مقام مالکنه قائم اولان قاضینک
 امری ایله اتفاق ایتمکله آند قول مع الین قول امین اوله جتی بالاتفاق قدر کورمز بینه کضاء دخی ادعا ایلدکنه
 بلاجه مصدق اولوب مودع رد و دیعه دخی ادعا ایلدکنه یعنی ایله تصدیق اولنه جتی محققدر و اگر مسئله مز بورد
 مدیون و مودع امر قاضی ایله اتفاق ایلدکندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلاً نکاح عورتی انکار ایتمکله
 عورتک نکاح اوزره بینه سی اولدیغندن علمادن باب نکاحده استخلافه قائل اولنور قوللری اوزره اول اسیر بوعورت
 بنم عورتم دکلدرد بومینه دخی اجسار ایلسه او ایله مدیون و مودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
 زیرا قاضینک اتفاقه امره ولایتی ایچوق نظر اللغاب نکاحه مینی اولوب نکاح دخی ثابت اولماغله مدیون و مودع
 ملک اسیری شرعا صحیح اولیان امر ایله اتفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضحاک مثبت اولور لکن بعد الضمان
 مضمون ایله اتفاق ایلدیک کسینه اوزره رجوعه قادر اولور که اول کسینه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
 ما خودینه ضمان اوله جتی ظاهر در بوضورده اتفاق ایلین مدیون و مودع معسر بولمغله اسیر اول مالی عورته
 تضمین ایتمکله قصد شروع ایلسه بومعنی و دیعه ده مشروع اولوب دینه مشروع اولماز زیرا و دیعه ده عورت
 عین مال اسیری اخذ و نفسی اوزره اتفاق ایتمکله اول مالدیه ضامن اوله جتی ظاهر در امام دینه مدیون ایچوق
 مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورته مال مدیونی تضمین
 سبیل اولد بغضدن ایچوق دینی مدیوندن مطالبه به قادر در صورت و دیعه ده اسیر اولعورته تضمینی اختیار ایدوب
 بعده آندن رجوعه تضمین مودع شروع ایلسه بوجوع و شروع و شروع اولماز زیرا مودع عورت حق اسیرده
 غاصب و غاصب الغاصب منزله نازل اولور ایله احد هبایه تضمینی اختیار دین صکره آندن رجوعه تضمین آخره
 طالب اولق باطلدر که احد هبایه تضمینی اختیاری آخری اراسی حکمنده داخلدر و اگر مسئله مرقومه ده
 اول اسیر نکاح عورتی انکار ایچوب ایچوق بن اقا قبل الاسر نفقه مدت معلوم سنی اعطا ایتمشیم یا خود بن آتی
 قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه به ابتداء ایلسه بوباید مدیون و مودع اوزره الزام
 ضمانه قطعا کسب قدرت ایچوب ایچوق عورت اوزره ما خودی ایله رجوعه کتساب اقتدار ایدر بر مسئله مقدمه ده
 مدیون و مودع اوزره وجوب ضمان ایچوق اصل نکاحله اقرار بینه مینی ایدیکه انکار ایتمش اوله ایدوب قاضی آنلره
 بر شقی اتفاقه امر ایتمه جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرار لنده کذب لری ظاهر اولمغله اوزر لنده
 حکم ضمان متقرر اولدی اما بومسئله ده اقرار لنده کذب لری ظاهر اولوب ایچوق زوج اسیر کند و اوزر لنده اسقاط
 نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئله مقدمه تک نظیری اولدر که ایکی شاهدزید عمروی خطا قتل
 ایلدی دیو شهادت ایتملر ایله قاضی دتله حکم ایدوب ورثه عمرو دیت عمروی استیفا ایلدکندن صکره عمروی ظاهر
 اولسه شاهد اول مالی ضامن اوله جق لری باهر در مسئله تا به تک نظیری اولدر که ایکی شاهدزید عمروی خطا قتل
 ایلدی دیو شهادت صکره مشهود علیه اولان زید عمروی مقتول موتندن اقدم بنی هم جراحندن وهم جراحندن
 حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولمناز پس

مسئله مرقومین بوانکی مقباس اوزره قیاس اولنور و اگر عورت مال اسیردن ادعا نفقه ایلدکنه مدیون و مودع بن
 اگر چه بوعورتی تزوجنده نکاحه حاضر اولمشیم لکن صکره دن بونی تطلیق ایدوب ایتمدیکین بیلنم دیسه قاضی
 حلا عورتدر دیدگری صورتده اوزر لینه اتفاقه قضا ایلدیک کی بوضورنده دخی قضا ایدر زیرا بیوتی معلوم
 اولان نسنده دلیل من بل بولماد بجه اصل اولان بقادر و صکره اسیر کلوب بن بوعورتی قبل الاسر بلا تا تطلیق ایدوب
 عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکنه ایکی صورتده دخی مدیون و مودع اوزره ایجاب ضمان ایدوب
 حتی صورت ثابته اسیر کلوب مدیون و مودع اوزره احتجاج برله بونلر بوعورت حالا بنم عورتم اولدیغنی اوزر بجه
 اقرار لنده کذب ایدیلر اقرار کذب لری سببیه مالی بونلره تضمین ایدوب رم دیو عناد و لجاج ایلسه بینه آنلره
 تضمین نظریات علاج اوله من وجهی اولدر که مدیون و مودع اصل نکاحی اقرار لری قاضینک اتفاقه امر بینه
 کافی ایکن اقرار مز بوردن صکره حلا عورتدر یا خود شمعی حالی معلوم بیز دکلدرد قوللری اولسا بیده محتاج ایله
 دکلدرد محتاج ایله اولیان قولک شهادتده وجود وعدمی یکساندر و اصل نکاحی اقرار لنده صادق و اسیر ایله
 متصادق لرد بینه علیه آنلر بر شقی ضامن اولماز نظیری اولدر که بر کسینه فوت اولدکنه بوعورت کلوب بن آنک
 عورتی بدمودعی و اقامت بینه ایتمکله قاضی آتی میراثه توریت ایلدکنه صکره ساورونه اول میت اول عورتی
 صحنده ثلاثا تطلیق ایلدیکنه اقامت برهان ایلسدر بینه اولی کرک اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر و کرک
 بوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر و آنلره بر شقیه تکلیف ضمان ایدوب بر شقیه تکلیف ضمان ایدوب
 ایچوق اصل نکاحله شهادت لری ایدوب ظاهر و اول شهادتده صدق لری باهر در اما حکم و لاجم نکاحه مفاردر که
 بر حربی قبول اسلام ایدوب بر کسینه ایله عقد موالات ایلدکنه صکره حربی فوت اولدکنه ایکی شاهد اشوب
 کسینه آنک مولاسی و وارثیدر که بوندن غیر وارثی بیلنر دیو شهادت ایتملر ایله قاضی اول کسینه بی توریت ایلدکنه صکره
 شخص آخر کلوب حربی اول کسینه ایله و لاسنی منساقضه ایدوب بعده بینه عقد موالات ایلدکنه صکره فوت
 اولمغله مولاسی و وارثی ایچوق بدمودعی و اقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی وارثیدن اخراج ایدوب
 مولای متأخری توریت ایدر بوضورنده مولای متأخر مال موروته دیلر شه قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمعی اول شهادت لرنده
 ایدوب دیلر سه آنک شهادت بینه تضمین ایدر بر شهادت لری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب بوموتنده
 مولاسی و وارثیدر دیو شهادت ایتملر ایدی قاضی میراثه قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمعی اول شهادت لرنده
 کذب لری متین اولمغله ضامن اولملری ممکندر و بویسایله مسائل مذکور تک مدار فرق لری غمایدان اولور که
 هر ماده ده که کذب شه و دیعه سبب استحقاق اولان نسنده مشهود اوله شهود معهودین مال مشهود بینه ضامنین
 اولور اما کذب لری بینه سبب استحقاق اولان نسنه تک غیر بینه متین اوله آنده بر شقی ضامن اولماز و الله اعلم
 باب مبادرت القاتل من اهل الحرب و اهل الاسلام
 یعنی اهل حرب و اهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولدیغنی تفصیله باب واجب التحصیلدر
 مسلمین و مشرکین قتل ایچون ترتیب صفوف ایلدکننده بر مشرک مسلمیندن اولان قاتل ایدوب سهمی
 اکا اصابت و جرح ایلدکنه صکره اول مشرک قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتل اولان
 قاتل ایدوب غیر وارثی بولماسه اولسا بیده جمیع میراثی اول قاتل ایدوب سالم قاتلور کتک مسلم مشرکیندن اولان
 قاتل ایدوب سهمی ایله جرح ایلدکنه صکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه بینه قاتل مقتولنه
 وارث اولق لازم قبلنور اگر چه صورت ثابته ده قتل ایچوق حادث اولمشدر و انسان موروته قصاص ایچون یا خود
 زحم ایچون قتل کی ایچوق واقع اولان قتل حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده و جعی اولدر که مشرک
 ای مسلمی ایچوق کندوبه محارب ایکن قتل ایلدکنر و بزای اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا نسا نلنده
 بیان ایلدیک تاویل باطل حکم ائمه تاویل صحیح مخالف ایسه ده حکم قضایه ایکیسی یکساندر کورمز بینه حکم
 کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایلدکنه صکره دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص و دخی موجب اولما مقده
 مسلم حین قتالده حربی بینه قتل ایتمک حکمنده داخل قبلنور و اهل بیتی و اهل عدل دخی حکم مشروع اوزره
 جاری بیدر که عادل مورث باغبینی قتل ایلدکنه بالاتفاق میراثدن محروم قبلنم جتی محرم و مدبر که قتل ایچوق
 واقع اولمشدر کتک باغی مورث عادلنی قتل ایلدکنه عند ان حنیفه و محمد رجذاله علیهما بینه محروم قتلماز که
 باغبینک تاویل فاسدی منعده به مقرون اولدکنه تاویل صحیح ملحق ایدوب باب مذکور دن معلومدر لکن عند
 انی یوسف رجحه الله تعالی مسئله اولاده قاتل مشرک وارث اولوب مسئله ثابته قاتل باغی وارث قتلماز که

مطلب توارث اهل العدل و اهل
 البی از قاتل احد هما صاحبه

باغی البته مسلم و احکام اسلامه محتاط و لغله عادل قتل البته قتل حرام محظور در حرمان میراث انجیق
 جزاء قتل محظور در اما کافر احکام شرعیه مکلف اولاد یغندن آنک قتلده احکام شرعین اولان حرمان
 میراث تعلق المیز و قول ابی حنیفه و محمد رجھما الله تعالی المحذور که باغیدن واقع اولان قتل تاویل ومنعه بی
 حاوی اولغله کافر دن واقع اولان قتلده قصاص و دیتی موجب اولمقدمه مساوی اولدیغی کبی حکم میرانده
 دخی مساوی بدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمقام دخی اولی در که حکم قصاص و دیت نص مبتلوا لیه ثابت
 و قتلده حرمان میراث انجیق خبر مروی ایله ثابت اولغله نص تنزیله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب و ابی
 دارالخریده قبول اسلامه نصکره داراسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایملک بشقه در که آنده قتلده
 قصاص و دیت تعلق ایتمز سهده مقتولندن بر شیشه وارث اوله مز و دارالخریده بولنان اسیرین مسلمین دخی هند
 ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جار یلدر زرا مواضع مرقومهده قصاص و دیت واجب اولمقام عندالقاتل
 معتبر اولان تا و لیه مینی اولابوب انجیق مقوم دم اولان احراز بالدار بولنمایدنند و احراز بالدار بولنمایدن قتل محظور
 اولمقدن من جمع الجهات خارج اولیوب بلکه بعض وجوهله محظور کور یلور اما مسائل متقدمهده قصاص و دیت
 واجب اولمقام انجیق عندالقاتل معتبر اولان تا و لیه مینی اولوب اول تا و لیه فاسد ایسه ده حکم قصاص و دیت
 تاویل صحیح نازل اولغله حکم میرانده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
 در که اصولدن یا خود اهل شدت و عصیتدن بر جاعت اهل عدلدن بر جاعتله اقتتال ایلمس اولباده عادل
 جانب اختلافده بولنان مورثی قتل ایدر سه اکا وارث قیلنور که قتل محقق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
 مورث عادلنی قتل ایدر سه آندن بر شیشه وارث اولماز که بوقتی من جمع الوجوه حرام و محظور در حتی قتل مزبور
 عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص و خطا واقع اولمش ایسه دیت و کفارت تعلق ایدر كذلك اصولدن
 ایکی فرقه بر بولنه قتال ایتمکرنده هر بری فرقه اخرا دن مورثی قتل ایلمسه آندن بر شیشه وارث اوله مز که بوقتی
 من جمع الوجوه محظور در حتی اکا عمدده قصاص و خطا دیت و کفارت تعلق ایدر و الحاصل کفارت و حرمان
 میرانده هر بری جزاء قتل محظور اولغله احدهما ثابت اولدقدده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دارالخریده
 بولنان ایکی اسیرک و دارالخریده قبول اسلام ایلمن ایکی حرینک بریسی آخری خطا قتل ایلمکده قتل کفارتی
 موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور و باغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
 اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز و الله تعالی اعلم

باب المرتد فی دار الحرب و معه ولده * یعنی اولاد مرتدی ایله دارالخریده بولنان مرتدک احکام میرا شنده باب
 دقیق الاجناساندر مؤلف مصعب الصواب صبت علیه سجال الاجر و الثواب در که بر کسبه بعض اولاد یله معیا
 مرتد اولوب دارالخریده لاحق اولدقدننده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کر کدر که امام آنک میراثی
 ورثه مسلمینی ینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنوره میرانندن هیچ نسنه اعطا و ایفا ایلمیه زیرا وارث انجیق
 ولایت اوزره مینی اولوب مرتد ایچون بر کسبه نک وراثتی ایله حکم و قضایه ولایتی اولدیغی کبی کسبه دن اخذ
 میرانده دخی ولایت بوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولیوب میرانده ایسه البته علت امر معتبر در
 حتی عند اختلاف الملل حکم توارث غیر جار بدر بناء علیه مرتد بر فردن بر شیشه وارث قیلنماز اما مرتد مز بورک
 داراسلامیه و حین اسلامنده کسب ایلمدیکی ماله ورثه مسلمینی بالاتفاق وارث اولور زرا قاضی آنک دارالخریده
 حقوق ایله قضا ایتمکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولور که اهل دارالخرید اهل دار اسلام حقلرنده بیت ایله
 علی سواد لکن قضا حقوقله حکم موتی عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه انجیق وقت زدن مستند اولور که
 حکم هلاککنه سبب انجیق ردبدر بناء علیه ورثه مسلمینی انجیق حال اسلامنده کسب ایلمدیکی ماله وارث اولور
 وعند محمد رحمه الله تعالی ورثه مسلمینی بعدالارده و قبل الحقوق کسب ایلمدیکی ماله دخی وارث اولور اما قول
 ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بومالی فیثده ادخال اولنور زرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
 آنده توریت ورثه بی وقت اسلامته اسناد قلیق غیر ممکن اولغله مال مز بوری وارثه قضا ایلمک معناده مسلمینی
 کافر دن وارث قلیقی متضمن اولور اما دارالخریده کسب ایلمدیکی مالی دارالخریده ردقی اوزره هلاک
 اولدقدن صکره انجیق مرتد اولوب کسندو ایله برابر دارالخریده لاحق اولان ولیدینه تخصیص اولنور زرا اول عالی
 اهل حریدن ایکن کسب ایلمشدر و اول ولدی دخی اهل حریدن و اهل حرب بر برینه وارث اولوب اهل اسلام
 اهل حربه وارث اولماز و اگر مرتد قومک بعض اولاد مسلمینی دخی معاد دارالخریده لاحق اولمش اولنور دخی

عند ابی حنیفه رضی الله عنه انجیق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب رندن وارث اولماز که مسلم قنده بولنسه
 اهل داراسلامدن عد اولغله ولد مسلمک دارالخریده بولند یعنی حالی دار اسلامه بولند یعنی حالی کیدر
 و ذمی دخی تقض عهد ایدوب بعض اولاد یله دارالخریده لاحق اولدقدده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولور که
 ذمی اهل دار بزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمعی حربی اولغله مرتد اولوب دارالخریده ملتحق اولان
 مسلم ایله مساوی اولور که اختلاف دین کی اختلاف داردخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
 اوصله الله تعالی الی خبر ما ننظر در که بر مسلم ارتد ادایله دارالخریده لاحق اولوب داراسلامده مسلمه اولان عورتی
 و بعضیبری مسلم و بعضیبری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی حقوق ایله قضا ایتمدن عورتینک عدتی منفصیه
 و اولاد بکارندن مرتد اولنری بنه اسلامه راجع و بعض اولادی دخی اسلام یا خود ردت اوزره هلاک اولمش اولسه
 کر کدر که قاضی عدتی بعد الحقوق و قبل القضا منفصیه اولان زوجه مسلمه ایچون كذلك یوم خوفنده مسلمین
 بولنان اولادی ایچون قضا میراثه سالک اولوب بعد الحقوق قبول اسلام ایلمن اولادینی میرانندن بر شیشه مالک
 ایلمیه و قول مذکور بزم کتاب السیر الصغیره بیان ایلمدیگیمز اصل اوزره ایتمشدر که ظاهر روایتده انجیق
 یوم خوفنده اکا وارث بولنانلره اعتبار و اعنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
 رحمه الله تعالی اوزره بومثلوه مسائلده انجیق یوم ردتده وارث بولنانلره اعتبار و اعنا اولنور که توریت المسلم
 عن المسلم تحقق ایملک انجیق توریتی وقت ردتده مستند قلیق اوزره بنس اولنور و ابی حنیفه رضی الله عنه دن
 روایت اخرا ده انجیق حقوقله یوم قضا ده وارث بولنانلره اعتبار اولور که توریت انجیق میتدن اولوب مرتدک دخی
 موتیله حکم اولمقی انجیق قاضی حقوقله قضا ایلمکده بدیدار اولور لکن قول اصح انجیق ظاهر روایتده ذکر اولنان
 رأی مرتد در که سبب ازیک اصلی ردت ایله منعقد اولوب تمامی انجیق حقوق ایله حاصل اولغله بعد الانعقاد
 و قبل التمام حاصل اولان مالی عند ابتداء السبب حاصل منزله نازل قیلنور کور من بنسکه مبعده ملک مشترینک
 اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قضیه حاصل اولغله مبعده بعد العقد و قبل القبض حاصل اولان زیاده
 منفصله حکم تقسیم ثمنه وقت عقدده حاصل منزله نازل قیلنور پس مانحن فیه دخی اکا مالدر اما سبب مرقوم
 حقوق ایله تمام اولدقدن صکره قبل القضا بالحقوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزله انزال
 اولماز نظیری اولدر که بر مکانک ترک مال کثیر ایله فوت اولدقدن صکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یا خود
 بعض اولادی کافر ایکن مسلم یا خود عبد ایکن معتق اولدقدن صکره بدل کجی ادا اولنسه کر کدر که فضله سی
 حین موت مکاتبه وراثت اهل اولان ورثه سنه عند اداء الکتابه فوت اولمشرا یسه ده اعطا اولنوب حین موتده
 کافر یا خود عبد بولنانلره ایفا اولنیه اگر چه قاضینک عتیق مکاتبه قضاسی انجیق عند اداء الکتابه واقع اولور
 اما باب توریتده حکم عتیق وقت تمام سبیده یعنی وقت موتده ظاهر اولوب وقت قضایه توقف ایلمن حق
 مرتدده دخی بویه در و اگر مرتد مزبور هنوز داراسلامده ایکن عورتینک عدتی اوج حوضه منفصیه اولوب
 بعده دارالخریده الحاق ایلمسه اول عورت بعد انقضاء العده مرتد مزبور قتل اولدقدده میرانندن بر شیشه کسب
 استحقاق ایتمدیکی کبی یونده دخی کسب استحقاق ایله مز زرا حکم ارتد معتبر اولان وقت لحاقده ینلرنده
 سبب ارتد معتددر اما مسئله سافه بشقه در که آنده عورت زوجینک دارالخریده حقوقله هنوز عدتده برقرار
 و زوجی دخی ردتله مشرف هلاک ایکن سبب فرقت اولان حقوق اکتساب کندو طرفندن رسیده تمام اولغله
 فی حکم القار اولمشدر و قار اولان کسبه عورتی حقیقه بقاء عدت حکم توریتده مقام اصل نکاحه قائم ایدوی
 شهرت شعار در مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام در که زوج و زوجه معامرتد اولوب بعده انجیق زوج اسلامه
 رجوع ایلمسه عورت زوجندن بلاطلاق باین اولوب ینلرنده حکم توارث مرفوع قیلنور زرا بویه فرقتلری
 عورتک بعد اسلام الزوج کفر اوزره اصرار بنه احواله اولنوب عورتک ارتدابی موجب قتل اولدیغندن مشرفه
 هلاک عدت اولنوب اولوجهله فی حکم القار قیلنمیش ایکن ختف انفسها ایلمک اولدقدده زوجی اکا وارث
 اولیه جعی آشکار در كذلك بویه در وقت جانب زوجده دن ظاهر اولغله زوجی فوت اولدقدده وارثه
 اولیه جعی امر باهر در و اگر مسئله مفروضه ده انجیق زوج اسلامه رجوع ایتمش اولسه بنه فرقتلری عند
 غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور و انقضاء عدتندن اقدم زوجی هلاک اولدقدده وارثه اوله جعی
 بدیدار در که زوجک ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصرار بی زوجه سی مسلمه ایکن زوجک انشاء ردت
 ختمنده اعتبار اولنور یسه مؤلف همام در که زوج و زوجه معامرتد اولوب و اند صغیر لری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدق قلمزده عورت حامل بولمغله التي آيدن اقلده وضع حمله بولسدري دخی حادث اولسه بعد الحق ميراثي ساژ ورثه مسليترينه تخصيص اولنوب صغيران مزبوران آنلردن برشيته وارث قيلمازل زيرا دار الحربه براب واقع اولمغله حكم رتده ابو بنه تابع اولمشلردر كور مزبستكه صغيرين مزبورينك سيبلي حلال كور يلوب بعدالسي فينده ادخال اولنورل ومرتد قطعا بركنسته به وارث اولديغي قريبيان اولمغله صغيرين مزبورين دخی وراثته كامران قيلمازلر وجواز سيبلي اوزره دليل شول روايت اولنان اثر جليلدر كه خي ناچهدين اسلامدن مرتد اولد قلمزده حضرت علي بن ابى طالب رضى الله عنه سبي ذراريلرته قيام ايدوب بعد آنلري مصفلة بن هبيرة نام كسنه به يوزيك درهمه بيعه اقدام ايلدى به ديكه زوجين مرقومين دار الحربه كسب مال ايدوب هالك اولدق قلمزده نصكره اول دارك اهلي قبول اسلام ايله سرافراز اولسه بوضورنده ميراثي ميراثي صغيرين مزبورين احراز ايدر لره حكما حربي اولدق قلمزده معلوم وحرابي حربي به وارث اوله جنى امر مجزومدر واكل مسئله مرقومه ده هنوز قاضي لحاقلى ايله حكم ايتدين زوجه قبول اسلامه ولدصغيري آلوب داراسلامه رجوع ايلد كد نصكره نزاعلى قاضي به رفع وتقديم اولنسه كركيدر كه قاضي ميراث مرتدي ساژ ورثه مسليته ويروب اول عورت اول صغيرين همچون برنسنه تعيين وتسلم ايلد ز برابو بايده معتبرا اولان وقت لحوقنده عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حلي دخی اكا تابع ايدى ودار الحربه لاحق اولان صغير دخی موقع مرتده واقع ايدى پس حال اسلامنده كسب ايلديكي مالدين برشيته وارث اوله مز ل واكل بركنسته مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولد قده زوجه مسلمه سي دار اسلامده حاصل بولنسه اول عورت ردت زو جندن صكره ايك سنه دن اقلده وضع حل ايدسه اول ولدك نسي مرتدن ثابت وورثه سنده داخل قبلنور زيرا نكاحلر نك رتله انقطاعي طلاق باين ايله انقطاعي منزله نازل اولمغله علوق ولدالحق ايعدا وقت امكانى اولان ايكي سنه به مسند متصل قبلنوب نسب ولد مرتدن ثابت وورثه سنده داخل قبلنور واكل مسئله مزبوره ده ردت زو جندن صكره دار الحربه لحوقدن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه به ايك سنه دن اقلده حاصل اولان ولد وارث و ثابت النسب اولوب الحق عورت وارثه اوله مز مزور ايتدادى لحوقدن اقدم اولوب لاحق زوج حال ارتداد زوجه ده واقع اولمغله زوجه برشيته وارثه اوله مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوين دار اسلامه تبعاً حكم اسلامده داخل اولمغله ميراثه نائل قبلنور اكن زوجه مرقومه نك ردتى زوجك دار الحربه لاحقيد نصكره واقع اولمش ايسه زوجه دخی ورثه ده ادخال اولور زيرا بعد لاحق الزوج ردتى مقي منزله اتزال اولنوب وارثك بعد المورث سوتى ميراثي ابطال ايتديكي كى بونده دخی ابطال ايلز به ديكه برمسلك نكاحنده بر نصرايه وارا يكن اول مسلم مرتد اولوب ردتدن صكره ايك سنه دن اقلده نصرايه مزبوره دن بولد حاصل اولسه اول ولدك نسي مرتدن ثابت وورثه سنده داخل اولور زيرا نكاحلر نك ردتله انقطاعي طلاق باين ايله انقطاعي منزله نازل اولمغله علوق ولد ايعدا وقت امكانه سستد متصل قبلنور وقبل رده الاب حكم اسلامده دخولى دخی ظاهر اولمغله دار اسلامده بولنسه اسلام اوزره باقى ومقرر قبلنور لكن زوجه مزبوره نصرايه اولمغله ميراث زوجندن قطعا بهره دار اوله مز كه مرتد حكم ميراثنده منزله مسلمده ايدوى بديداردروا كر برمسلك جاريه نصرايه سي وارا يكن مرتد اولوب صكره اول جاريه بي استيلا ايلسه اول ولد قطعاً ورثه دن تعداد اولماز زيرا علوق الحق بايسنك حال ردتنده بر نصرايه ده حاصل اولمغله اول ولد بالغ اولوب اسلامي وصف ايتديكي حكم اسلامده داخل اولماز وكافر دخی ميراث مرتده نائل قيلمازل به ديكه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلر نصكره التي آيدن اقلده آنلردن بولد حاصل اولسه اول ولد ورثه رتده داخل قبلنور كه علوق ردتلرندن اقدم ايدوى متيقن اولمغله حكم اسلامده دخولى امر معتبر اما التي آي تمامنده يا خود دخی ز ياده ده حاصل اولسه ميراثلرته واصل اوله مز كه علوق ردتلرندن صكره حاصل اولمغله حكم اسلامده داخل قيلمازل حنى صغيرنده وفات ايلسه جنازه سي اوزره اداء صلوة اولماز و بويده مدت حلي آي به محمول اوق الحق بين المرتدين حكم نكاحلري قائم الحصول اولديغيندر كه ابعدا اوقات اولان سننسه حمل اولمغله الحق عند الاحتياجدر و يئلرته نكاحلري قائم الحصول اولدقده عدم احتياج ظاهر وبلا جاجدر وصغير مرقوم ترك ماله هالك اولد قده ابو بنى مرتدين اولوب مرتد اصلا بر فرده وارث اولمغله ميراثندن برشيته مالك اولوب ميراثه مسليتن فرنداشلري يا خود ساژ ورثه لري مملك اولور ل زيرا ميراثندن محروم اولد قلمزده حكم مته اوله جقلى مجزومدر اما اول صغيرك مسليتن بعض فرنداشلري ترك ماله فوت اولسه نظر اولنور اكر ولادى بعد رده الابوين التي آي يا خود ز ياده ده حاصل اولمش ايسه صغير دخی حكم رتده

داخل اولمغله ابو بنى كى ميراثلرندن برشيته واصل اوله مز واكل التي آيدن اقلده حاصل اولمش ايسه صغير مزبور حكم اسلامده داخل اولمغله ساژ اخوه مسليتن ايله براب مسلم اولان فرنداشلندن ميراثه نائل اولور بيه ديكه ابو بن مرتدين دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلر نصكره التي آيدن اقلده بولنورى حادث اولوب اول ولد ترك ماله هالك اولدق قلمزده صكره اول دارك اهلي مسلم اولسه انك ميراثي اخوه مسليته ويروب انحق ابو بنه سالم قبلنور زيرا بويده ولد مرقوم حربي ايدوى في ارتدادلر كور مزبستكه صغير مزبورك ولادى دار اسلامده واقع اولوب ابو بن مرتدي آنكله براب دار الحربه لاحق اولمش اولسه ابو بنى كى مرتد اوله جنى متحققدر پس ولادى دار الحربه هويدا اولدقده حربي مرتد اوله جنى بطريق الاولى در واهل حرب اهل دار واحده اولدق قلمزده يئلرته حكم توارث اجرا اولنور كذاك ابو بن مرقومين دار الحربه كسب ايلد كلرى اموالى تركله هالك اولدق قلمزده نصكره اول دارك اهلي مسلم اولسه ميراثي ساژ ورثه مسليته ويروب انحق دار الحربه حاصل اولان ولدلرته سالم قبلنور كور مزبستكه مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسدن في اوله جنى معتبردر وق اولمغله مشرف اولان اموال ميراث مسلمين اولوب غير ممكندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربي دن اولان اولاد وبويته ميراث اوله جنى امر معتبردر مكر آنلر دخی اهل دار اخردن اوله بولنور اوزره آنلره دخی ميراثن هيج نسنه اعطا اولماز زيرا باب موارث القتل مسائلمنده بيان ايلديك كه ميان اهل حربده اختلاف دار مانع توريث اولمغله اختلاف اديان كى در وعلى هذا بر دارك اهلي مرتد اولوب دارلرته احكام اهل شركي اظهار ايتلرله دارلري دار الحربه اولدق قلمزده نصكره بعضلر ترك مال كثير ايله هالك اولسه ميراثه انحق كند و حالته اولان وارثلري مالك اولورل زيرا فرض مذكور اوزره هالك مزبور حربي ايدوى مقرردر كه صكره دن دار الحربه اولان دار عن اصل دار الحربه اولان دار ايله برابدر كور مزبستكه مال مزبور اوزره استيلا واقع اولد قده البته فينده داخل قبلنور بناء عليه اول ميراثه كندو كى اهل حرب اولان ورثه سي نائل اولوب ورثه مسليتن نائل قيلمازل والله تعالى اعلم

باب ما يوقف من امر المرتد وما لا يوقف من ذلك * يعنى تصرفات مرتدن توقيف اولنوب اولمغله ميراثي تقيده باب دقيق التذيقدر شيخ امام اعنى شارح همام اسخ لله تعالى عليه سوايغ الانعام ديكه نيسو طرده بسط وبيان ايلديك كه تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصيل وتبيان اولنور بى اولدركه بالاتفاق نافذدر استيلا دى كى بى اولدركه بالاتفاق باطلدر نكاحى كى و بى اولدركه بالاتفاق موقوفدر شركت مفصلا وضه سي كى و بى اولدركه نفوذ وتوقيف بخلاف فيه در بيع وهبه وعتيق كى زيرا عند ابى حنيفه رضى الله عنه نفس مرتد بين القتل والاسلام موقوف اولمغله بونصرفلر دخی موقوف قبلنور وعند ابى يوسف ومحمد رجه الله عليهم بولنر تنفيذ اولنورل لكن عند ابى يوسف رجه الله تعالى صحى حدى تنفيذى كى تنفيذ اولنور اما عند محمد رجه الله تعالى انحق مرتضدن تنفيذى كى تنفيذ اولنور حنى تبرعات دخی انحق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث همچون اقرارى مرتضدن صحى اولديغي كى صحى اولماز كور مزبستكه مرتد هالك اولدقده عدت ايچنده بولنان عورتى حكم قرار ايله توريث اولنور حال آنكه حكم قرار ايله توريث انحق زوج مرتضدن واقع اولور اما امراه مرتده بشقه در كس ماله مانده جج نصرفاتى امراه صحى حده دن نفوذى كى بالاتفاق نافذ در زيرا نفس امراه رتله بين القتل والاسلام موقوفه نكاحلر كه امراه حربه قتل اولنمادى كى مرتده دخی قتل اولماز اما رجل مرتد بشقه در انحق امراه مرتده كرك حره وكرك امه آي بركنسه قتل واعدام ايلسه قائلنه ديت وكفارتدن هيج نسته الزام اولماز زيرا حكم قتله بمنزله الحربه در بناء عليه امراه مرتده مسليته قتال ايتد كده حربه مقاتله كى قتل استحلال اولنور واكل بمرتد دار الحربه لاحق اولدق قلمزده نصكره هنوز قاضي لحاقى ايله قضا ايتدين دار اسلامده بولنان عبيدى اعتناق يا خود اول عبيدى دار الحربه بولنان برمسله بيع ايدوب بيه قاضي ميراث و لحاقى ايله قضا ايتدين قبول اسلامده داخل اولسه اولسايده مجموع مالى اوزر بيه رذ اولنوب دار الحربه واقع اولان نصرفلر باطل اولور كه قضاء قاضي به متوقف اولان انحق مالك ورثه ده دخولى اولوب زوال ملكى بخرد لحوقى ايله حصول بولمغله بعد الحرق ماله شده تصرفى حين تصرفنده معلومى اولمان ماله مصادق اولديغيندن صكره دن ملكنه عودت ايلسه دخی حكم نفوذن عاقل ومنصرف اولور نظيرى شول مشرتى همچون شرط خبشار ايله باعدر كه بيعده تصرف ايلد بيع مرقوم فسخ مشرتى ايله ملكنه عودت ايلسه دخی باعك بعد البيع وقبل فسخ المشرتى كده تصرفى نافذ اولماز واكل دار الحربه لاحق اولان مرتد

دار اسلامه ترك ايلديكي عبيدي حفته حر الاصلدر يا خود فلانك عبيد بن آندن غصب ايلدم ديو اقرار
 ايدوب بعده قبول اسلامه دار اسلامه رجوع ايلسه بواقراري اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمدي يغندن
 معتبر و مسموعدر كه مقر مخاطبك ملكنه مصادف اولوب يا خود حين اقرارده ملكي دكل ايكن صكره دن مالك
 اولديغي اشياده اقراري حق مفرده لازم ايدوي مجزوم و مقطوعدر كور من ميسنكه بر كسنه آخرك عبيدي حفته
 حر الاصلدر يا خود فلانك مملوكيدر بواقرارند نصكره اول عبيدي ذي اليددن اشتر ايلسه اقرار سابق نافذ اولوب
 بعد الشراء مجدد اقراري مجراسته اجرا اولنور بس بو دخی آنك كيدر و اگر بر مرتد دار الحرب به لاحق اولوب
 قاضي دخی لحوقيله قضا و مالي ورثه سنه اعطادن صكره قبول اسلامه دار اسلامه رجوع ايلسه مالندين ابادي
 ورثه ده بعينه قائم بولنان آكار و اعاده اولنور بوضورته دار الحربه ايكن حر يتي اقرار ايلديكي عبيدي وارثي
 بيع ايتمش بولنسه بيع مذكور ملك و ورثه مصادف اولمغه نافذ اولور لكن عبد مرقوم صكره دن بعض اسبابه اول مقرر
 ملكنه عودت ايلسه اقرار سابق هنوز واقع اولمش منزله اعتبار اولوب تنفيذ منه مبادرت اولنور و اگر قاضي
 لحاقيله قضا ايدوب هنوز مالي ورثه سنه تقسيم ايتمش يا خود ايتمش ايكن قبول اسلامه عودت ايتمكه هنوز قاضي
 مالي اورز يته رد ايله قضا ايتمدين بعض عبيدي اعتناق ايلسه البته عتق باطل اولور كه قاضي لحاقيله قضا
 ايلد كده مالي ملك ورثه ده داخل اولمغه قاضي مجددا كار دايه قضا ايتمكه ملك قديمه واصل اوله من كور من ميسنكه
 وارث اول عبيدي بعد رجوع المرتد هنوز قاضي رد مالي ايله قضا ايتمدين اعتناق ايلسه عتق نافذ اولوب مرتد ايجون
 آني ضامن اولماقده قبل رجوع المرتد اعتناق حكيمي متضمن اولور بس بويانه عبد من بور ملك وارث اورزه باقي
 ايدوي عبيد ميمزده نمايان اولمشدر و بويانه عبد من بورده حالت مذكورده عتق مرتد نافذ اولديغي دخی ظاهر و عيان
 اولمشدر كه عبد من بور اعتناق وارث ايله تمامه معتق اولمق ممكن اولدقده اعتناق مرتد ايله معتق اولمق غير ممكن در كه
 عتق البته حقيقت ملكي مستدعي ايكن عبد واحد وقت واحدده تمامه هم زيدك مملوكي وهم عتق مملوكي اولمق
 جائز اولمديغي متبديدر وهم وارث اول عبيدي هنوز قاضي لحاقيله قضا ايتمدين اعتناق ايدوب صكره قاضي لحاقيله
 قضا ايتمش اولسه عتق ملكنه سبقت ايتمكه نافذ اولمديغي كي مرتد من بور دخی بعد الرجوع هنوز قاضي ملكي
 اورز يته رد ايله قضا ايتمدين اعتناق ايلسه يته عتق ملكنه سبقت ايتمكه نافذ اولمديغي و اگر دار الحربه لاحق اولان
 مرتد دار اسلامه ترك ايلديكي عبيدي بيع يا خود اعتناق ايجون بعث و كيل ايدوب و كيل دخی مصلمت مرقومه بي
 تكميل ايلسه گر كدر كه قاضي صنع و كيلني جيعا ابطال و تعطيل بله عبد مرقومي ميراث ورثه قتلده قضاسني
 تفصيل ايله زيرا مرتد بعد الحوق تصرفات من بوره بي انشايه مالك اولمديغي كي آتدره تو كيله دخی مملوك اوله من
 وهم و كيلني تصرفه مقام مرتده قائم اولوب مرتدك عبد من بورده حالت من بوره ده قاضي لحاقيله قضا ايتمش اولسه ده
 يا خود قبل القضا قبول اسلامه رجوع ايتمش اولسه ده تصرف باطل ايكن اول تصرف مباشرت و كيله اولدقده
 دخی علي كلا اتقديرين عاقل قينور و اگر مسئله مرقومه ده دار اسلامه ايكن قبل الارتداد يا خود بعد الارتداد
 و قبل الحوق دار الحرب تو كيل ايدوب و كيل دخی لحاقندن صكره مصلمتني تحصيل ايتمش ايسه بوضورته قاضي لحوقيله
 قضا ايتمش ايسه عبد من بور ميراث ورثه قينوب صنع و كيل تعطيل اولنور اما لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامه
 روايتنده وجه مشروح اورزه مأثوره در اما كتاب الوكالة روايتنده ديمشدر كه وكالت البته موكلك ردق و دار الحربه
 لحوق ايله باطل اولور كه ردت منزله موده بارل و موت موكل البته وكالتني مبطلدروهم مرتد دار الحربه لاحق اولدقده
 تصرف مرقوم ايجون انشاء تو كيلني صحيح اوليه جق حاتنه انتقال ايتمكه قبل الحوق تو كيل ايلديكي و كيلني
 دخی وكالتني اورزه ايقا و ايكال اولنور لكن بو كابدن مأثور اولان روايتك وجهي اولدركه مرتدك دار الحربه لحوقنده
 قبل القضا عبيدندن ملكي زائل اولقندن غيري نسنه حاصل دكلار و وكالت بعد الصحة مجرد موكلك زوال
 ملكي ايله باطل اولماز كور من ميسنكه بر كسنه عبيدي اعتناق يا خود بيع اورزه آخري تو كيلدن صكره موكل اول عبيدي
 بر كسنديه هبه و تسليم ايدوب بعده هبه دن رجوعله عبيدي قبض ايلد كده بنه و كيلني وكالتني اورزه ثابت قينور
 مانحن فهمده دخی دار الحربه لحوقيله عبيدندن ملكي زائل اولور سه ده بنه و كيلني وكالتني اورزه مثبت قينور زوال ملكي
 زوال موقوفدر كه لحاقيله قضادن اقدم اسلامه عودت ايلد كده بنه ملكنه راجع اولوب لحاقيله قضا اولدقده
 ملك و ورثه مصروف قينور بس حالت مرقومه ده ملك موكل موقوف اولمغه تصرف و كيل دخی موقوف قينور
 قاضي مالي ورثه به توريشله قضا ايدسه زوال ملكي تمام اولوب تصرف و كيل ملك موكله ملاقي اولديغي

معلوم و بطلاني ظاهر و معروف اولور اما قبل القضا عودت ايدسه ملكي مقرر اولوب تصرف و كيل دخی نافذ
 و مستقر اولور اما موكلك بعد الحاق بنفسه تصرف بشقه در كه آنده متصرف ايله متصرف فيه اولان عبد پنازنده
 حقيقه و حكما تباين دارين حاصل اولمغه تصرف باطل اولور و معنای معهود عبد ايله معاداز اسلامه موجود
 اولان تصرف و كيلده غير موجوددر و اگر مسئله من بوره ده قاضي اول عبيدي وارث ايجون قضادن صكره اول مرتد
 قبول اسلامه رجوع ايلد كده عبد من بوريد و وارثه بعينه قائم بولمغه قاضي عبيدي اكار دايه قضا ايتمش اولسه
 نظر اولنور و اگر و كيلني بعد الحاق و قبل القضا للوارث بحسب الوكالة عبيدي اعتناق يا خود تدبير ايتمش ايسه
 بو تصرف تنفيذ و تقرير اولنور و اگر بحسب الوكالة بيع و هبه و وكالت ايتمش ايسه بونلر دن بر يتي تنفيذ
 مبادرت اولمشاز فرق مسلكين اولدركه عبد من بورك فرض مذكور اورزه مرتدك ملك قيدي اورزه مرجوعي
 محقق اولدقده باعتبار الملك القديم تنفيذ عتق و تدبير حق مستحق اولور كور من ميسنكه قاضي لحاقيله قضادن
 اقدم رجوعنده نفوذ عتق و تدبير روایت محرره اورزه مجزوم و مقطوع عبيد بس عتق و تدبير حق مستحق
 اولدقندن صكره انتقاضي عدم الاحتمام اولمغه قاضينك عبيدي وارث ايجون قضاسني آنلري ابطال ايتلر
 اما هبه و بيع و وكالت بشقه در كه آثار انتقاضي محتمل اولمغه قاضينك ملك عبيدي وارث ايجون قضاسني آنلري
 مبطل اولور و آنلر باطل اولدقندن صكره بلا تجديد عودت لري غير قابلدر نكته سي اولدركه عتق و تدبير
 سبب استحقاق و لاد و استحقاق و لا بحسب المعنى ملكي ابطال اولوب بلكه ملكي انها يعني ابلاغ مرتبه انشاءدر
 و مرتد من بور اسلامه رجوع ايدوب بعينه قائم اولان عبيدنه قضا قاضي ايله اصل ملكي عودت ايلد كده
 البته انها ايلديكي ولا ايله معار جعت ايدر اما بيع و هبه ملكي قاطع ايكن ملكينك اكا قضا قاضي ايله عودتي
 يته عبيدي وارث ايجون قضا ايله باطل اولان اول قاطع ملكك بعد البطلان عودتي متضمن و مستمع اوله من
 و اگر مسئله من بوره ده قاضي عبيدي وارث ايجون قضا ايلد كدن صكره وارث اول عبيدي يندن اخراج ايتمش اولوب
 بعده مرتد قبول اسلامه عودت و اول عبيدي ينده بولنان كسندن اشتر ايلسه يته و كيلنيك بعد الحاق واقع اولان
 عتق و تدبير تنفيذ و امضا اولنور اگر چه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشكالدر كه عبد من بور مرتد مذكور
 تدبير عتق ايجنده واقع اولان ملك قديمه واصل اولوب ايتق اكا سبب محدث ايله حادث اولان ملك ايله نائل اولمغه
 ملك قديمه واقع اولان عتق و تدبير باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقيق التدبير توجه ايديرنده بر كه ملك من بور
 من وجه حادث ايسه ده من وجه ايجنده تدبير عتق واقع اولان ملك قديم اولوب ذي البته اعطا قلد يتي
 عمن دخی منزله فداه نازلدر نظيري شول عبد ما ثورك مولاسيدر كه عبيدي اهل حر يدن اشتر ايلين كسندن
 نمله اخذ ايتمكه ملك قديمه اعاده قلوب و يديكي ثمن حكره فداده داخل ايليه بوجهته مرتد من بورك عبيدي
 ذي اليددن اشتراسي همان يدوارنده بولنوب قاضي آني اورز يته رد ايتمكه مساوي اولور وهم عتق و تدبير ايله استحقاق
 عبد ثابت اولوب محتمل النقص اولمغه اول محله مجددا ملكي ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم
 اولديغندن عتق و تدبير دخی ظاهر اولور يته كيم مملوك غير اولان عبيدك حر يتي اقرار د نصكره آني اشتر
 ايلين كسنه حفته حر يته عبد ظاهر اولديغي كي نظيري اولدركه مرتد من بور بعد الرده عبيدي بنفسه اعتناق
 و تدبير ايدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقده البته قاضي اول عبيدي وارثه ميراث اولمق اورزه قضا ايدر
 بوند نصكره مرتد من بور اسلامه عودت ايدوب عبد يدوارنده بولنوب قاضي اكار دايه قضا ايتمكه يا خود وارثدن
 اشتر ايلين كسنه دن شراء جديد ايله يا خود وجه آخر ايله ملكنه راجع اولدقده عند ابي حنيفه رضی الله تعالى عنه
 ملك قديمه ايقاع ايلديكي عتق و تدبير نافذ و واقع اولور بس مانحن فيه دخی بو يله در كذلك مسئله من بوره ده
 قاضي عبيدي وارث ايجون قضا ايلد كدن صكره وارث عبيدي مكاتب قلوب بعده مرتد قبول اسلامه رجوع ايلسه
 يته عبد اكا مكاتب اولمق اورزه اعاده اولنوب حكره شرعيه وارث آني قبول اسلامه عودت ايلين مرتدك امری ايله
 مكاتب قيتش كي اولوب اول مرتد ايجون مكاتب قينور بويان ايله نمايان اولمشدر كه مرتد قبول اسلامه عودت
 ايدوب مملوكي اكا عودت ايلد كده من جهة الحكم يندن هيج زائل اولما قعله سبان كور بلور مؤلف واسع الجنان
 اسكنه الله تعالى في وسع الجنان دير كه بر مرتد دار الحربه لاحق اولدقده نصكره بر مسلمي تو كيل ايدوب دار اسلامه
 ترك ايلديكي رقبقرين اعتناق يا خود تدبير ايجون ارسال ايلد كده و كيل من بور بر شيشه مباشرت ايجوب قاضي دخی
 لحاقيله قضا ايتمشكن مرتد اسلامه رجوع ايلد كدن صكره فعل مرقومه شرع ايلسه اول فعلی باطل
 و غير مشروح اولور زيرا بو باده اصل تو كيل باطل ايديكه موكلك اول تصرف بنفسه مباشرتي صحيح

د کل ایکن حاصل اولمشیدی و و کالتده جهت بطلان متعین اولدقدنصکره صحته قطعاً منتقلب اولیه جفی متیندر امامسئله مزبوره ده اول مسلی ردتدن مقدم یاه مؤخر هنوز دار اسلامده ایکن توکیل ایتمش اولسه اول یابده و کیلک تصرفی تنفیذ و تکمیل اولتوروزیرا اصل توکیلی صحیح اولوب مجرد موکلک دار الحربه لحوقی ایله باطل اولما مفسله قبل قضاء القاضی مسلمان عودت ابلدکده لحاقی عن اصل غیر حاصل کی اولور امامسئله مفروضهده قاضی لحاقیه قضا و میراثی تقسیمدنصکره اسلامله رجوع ایتمش اولسه نظر اولتور اکر وکیلنک رقیقنده تصرفی قاضی نک رقیقیرتی مرتد اوزره رد ایله قضا سندن مقدم واقع اولمش ایسه اول تصرف باطل وضایع اولور و اگر آندن مؤخر واقع اولمش ایسه نافذ واقع اولور زیرا اگر چه وکالت بعد الصحه موکلک زوال ملکی ایله باطل اولماز اما ملک رقیقتم مرتده عودتی ایچق اوزرینه رد ایله قضاء قاضی ایله حاصل اولمغله تصرف وکیل قضاء قاضی به سبقت ابلدکده ملک موکله مصادف اولد یغندن باطل اولور کور مزبسنکه اول تصرفه موکل بنفسه مباشرت ایله یته باطل اولور اما تصرف وکیل بعد القضا واقع اولدقدن سلاک موکله مصادف اولمغله نافذ اولور نظیری اولدر که بکسنه عسیدی بیع یا خود اعتناق ایچون آخری توکیلدنصکره اول عسیدی بنفسه بیع ایلوب بعده مشتری خیار شرط ورؤیت و عیدن بری ایله قبل القبض یا خود بعد القبض قضاء قاضی ایله اوزرینه رد ایلدکن صکره وکیل مزبور تصرفه شروع ایلسه یو یابده تصرفی نافذ و مشروع اولور زیرا وکالت سابقه باقیه در که ملک موکل زائل اولدقدنصکره عسید موکله ملک قدیم اوزره رجوع ایلمشدر اما موکله شراء مستقبل ایله رجوعی بشقه در که آنده ملکی من جمیع الوجوه حادثدر نکته سی اولدر که موکل وکیلنی ایچق حین توکیلده موجود اولان ملککنده تصرفه توکیل ایلمشدر بناء علیه اول محله بعد التوکیل حادث اولان ملککنده تصرفی تنفیذ و تکمیل اولماز اما وکیل مزبور موکل بنفسه بیع ایلدکن صکره هنوز مشتری عسیدی خیار ایله رد ایتمش تصرفه شروع ایتمش اولسه اول تصرف عسیده ملک موکلدن خارج ایکن وقوع بولمغله نافذ و مشروع کور یلر کور مزبسنکه مشتری حالت مرقومه ده اول عسیدی اعتناق ایلسه عتی البینه طرف مشرتدن واقع اولور بویه ایکن وکیل بابعک تنفیذ عتیقه و جهله جائز و یاسع کور یلورینه دیر که بر مرتد دار اسلامده ایکن بکسنه بی عتیق عسیدنه توکیل ایلوب دار الحربه لاحق اولدقدنصکره قبل القضاء بالحقوق وکیل عسیدی اعتناق ایلوب بعده مرتد اسلامله رجوع ایتمش اولسه بوضورتده وکیلک جمیع صنعی جائز و مشروع کور یلور زیرا لحوقنه قضاء قاضی متصل اولدقدن موقعه عسیده واقع اولمغله وکیلک نفوذ تصرفه مانع اولماز اما سبقت ایلین مسئله نظیره موکلک عسیدی بنفسه بیعی بشقه در که اول یابده عسید حراته باغ اولمشدر که آنده موکلک غیری اولان مشتری نک عتیق نافذ و سائغ اولمشدر پس حالت مرقومه ده وکیل بابعک عتیق نافذ و سائغ کور یلر اما بویه مجرد لحاقیه قبل قضاء القاضی عسید مزبور موکلک غیر یلر نیک عتیق کندوده نافذ اوله جق حاتنه باغ اولما مشدر که حالت مرقومه ده وارث وکیلک دخی اعتناقی نافذ و سائغ دکدر بناء علیه مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدکن صکره دخی وکیلنک اعتناقی نافذ و سائغ کور یلور اما لحاقیه قضا دنصکره اعتناقی بشقه در که اول یابده عسید مزبور کندوده عتیق وارث نافذ اوله جق حاتنه اصل اولمغله حالت مزبوره ده وکیل مرتدک عتیق البینه باطلدرینه دیر که اکر بر مرتد قبل ازده یا خود بعد ازده هنوز دار اسلامده ایکن عسیدینه تجارنی ایچون اذن و یروب بعده دار الحربه لاحق اولدقدنصکره عسید تجارته تصرف ایلسه اول تصرفی موقوف قیلنوب اکر قاضی لحاقیه قضا ایتمش قبول اسلامله رجوع ایدر سه تصرفی نافذ اولوب عسید دخی علی حاله مأذونیتله معروف قیلنور و اکر قاضی لحاقیه قضا ایدر سه عسیدک تصرفی باطل اولوب مأذونیتدن دخی ممنوع و مصروف قیلنور زیرا تجارنی ایچون اذنی مأذونده قیام ملکله مشروط ایکن لحاقی ایله ملکی زوال موقوف ایله زائل اولمغله اذن عسیده دخی توقف حاصل و اول توقفتن تصرف عسیده دخی توقف حاصل اولور بوندنصکره اسلامله قبل القضا عودت ایدر سه عسیده ملکی کافی السابق مقرر اولمغله عسیدک تصرفی نافذ و اذنی علی حاله مستقر اولور اما قاضی لحاقیه قضا ایتدکده حکم زوال ملکی مقرر اولمغله عسید اوزره دخی حکم حجر مستقر اولور بوندنصکره اسلامله عودت و عسیدی ملکته رجعت ایلدکده عسید دن حکم مأذونیت مرفوع اولور مکر اذن جدید ایله اذنه شروع یلیه زیرا حکم اذن محتمل انقض اولمغله قاضی لحاقیه قضا ایتدکده منتقض اولوب تجدید ایتمدکجه قائم و متنهض اولماز و مؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئله اذنی ایچق سبقت ایلین مسئله وکالتی ایضاح ایچون

مطلب الوكالة الباطنة لا سلب صحیحه

ایراد ایلمشدر بوندنصکره مسئله من بورتین اوزره مسئله مضار به بی دخی ترتیب و شو وجود اوزره تنفیذ و تهذیب ایلمشدر که رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصکره مضار بی ماله تصرف ایلوب مرتد دخی هنوز قاضی لحاقیه قضا ایتمش قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضار به اوزره نافذ اولوب ر بحاری بینلرنده شرطی اوزره واقع اولور اما صورت مفروضهده قاضی لحاقیه قضا ایتمش اولسه اول تصرفدن برسنه وجه مضار به اوزره تنفیذ و امضا اولما یوب تصرفی ایچق نفسی ایچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن و ربح و خسراتی نفسنه راجع قیلنور بوندن صکره مرتد مزبور اسلامله رجوع ایلسه حکم مزبور قطعاً متغیر اولماز که بیان مشروح اوزره قاضی لحاقیه قضا ایتمکله بطلان مضار به مقرر اولمشدر و اکر مرتد مزبور هنوز قاضی لحاقیه قضا ایتمش بینه مرتد اولدیغی حالده دار اسلامله راجع اولسه بوضورتده دار الحربه لحوقی فی حکم العدم واقع اولور و لحاقندن اقدم مضارینک تصرفی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره وجه مضار به اوزره نافذ اولوب قول ابی حنیفه رضی الله عنه موقوف اولدیغی کی وجه مشروح اوزره عودتدن صکره تصرفی دخی اختلاف معهود اوزره معلوم و مکشوف اولور و اختلاف مرقومک مداری مرتدک بعد ازده و قبل الحاقی بنفسه تصرفاتده ابتداء یابده علی الاجال بیان ایلدیکمز اختلاف ایلوب بدیدار در لکن قاضی لحاقیه قضا ایلدکن صکره بینه مرتد اولدیغی حالده عود و قفول ایلسه بوضورتده مانندن برشیه سبیل وصول بویه مزبور قضاء قاضی ایله حکم میتده اولوب اول حکمک سبی دخی ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقی اولدقدن داریمزه عودت ایتسه دخی حکم میت آنده باقی اوله جفی ظاهر و مثبتدر بناء علیه مال مزبور وارثه ایصال اولوب مرتد مسفور اکر بر وجهله ظفر یاب اتصال اوله مزبور مزبسنکه قبول اسلامله عودتده دخی قاضی عین مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایدنجه دیک وارثه ایضا اولنور پس ردتله عودتده ایقاسی بطریق الاولی در حتی بوضورتده قاضی مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایلوب همان اوزرینه عرض اسلامله ابتداء ولدی الامتاع قتل و اعدامله انتها ایدر بوضورتده قاضی به التجار به بنم مالنی اوزرینه رد قبل و بی دار اسلامده بر مدت تأجیل قبل تا که بن کندو امر مده نظر و تأمل ایدیم دیور جا ایلسه کر کدر که اسلامی خصوصنده آتی ایچق اوچ کون تأجیل ایلوب آندن زیاده ایله تأجیله قطعاً اجترأ ایلیه و بزبومسئله بی باب مایکون اما تا مایکون علی شرط بشرطه مسائلی میاننده ذکر و بیان ایلوب اولیاده حضرت عمر رضی الله عنه ابوموسی اشعری رضی الله عنهک بر مرتدی بلا امهال قتل ایلدیکنی استماع ایلدکده نیچون آتی بره وضعده اوچ کون حبس و اوزرینه قیوسی چامور ایله صواب یعنی محکم سد و بند ایلوب اکر بهر یوم براتک ویرمد یکرز براممول ایدیکه اسلامه رجوع ایدیه ایدی دیو تو بیخ ایلدیکنی روایتله اقامت برهان ایلدیک و کر کدر که قبول اسلام ایتمدکجه قاضی آنک مانندن برشیه اوزرینه رد و تسلیمه اقدام ایلیه زیرا قریب بیان ایلدیک که قضاء قاضی ایله حکم هالکده داخل اولمشدر و حکم حیاته انتقالی ایچق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ایتمدکجه مانندن برشیه اوزرینه رده اقدام اولماز و تأجیل مرقوم بزبومسئله امر مستحیدر بوقسه واجب دکدر حتی قاضی ایچون اسلامدن ابتداء امتا عنده بلا تأجیل قتل جائزدر و هیچ محذوری موجب دکدر و امام شافعی رحمه الله تعالی بویه مخالفت ایلوب تأجیلنی ایجاب ایلمشدر و بزباب مرقومه اختلاف مذکور بی بیان و جوانی دخی ذکر و اعلان ایلدیک و اکر بعورت ردتله دار الحربه لاحق اولوب قاضی دخی میراثی ورثه سنه قضا دن صکره بینه ردت اوزره داریمزه امانله رجوع و طلب مانته شروع ایلسه قاضی آنک مانندن برشیه اوزرینه رد ایلک مشروع اولماز زیرا قضاء قاضی ایله ها لکه اولدقدنصکره سبب حیات حکمیه سی اولان اسلامی اظهار ایتمدکجه مانندن برشیه اوزرینه رد و ایلنق جائز و سزا وار اولماز اما ردتله عودتی لحوقیه قضا دن اقدم واقع اولمش ایسه نظر اولنور اکر عودتی بلا امان واقع اولمش ایسه اول عورت فی مسلمین قیلنور زیرا حقوق دار الحربه حریه اولمشدر و حریه داریمزه بلا امان دخول ایلدکده فی مسلمین قیلنور و اول عورت فی مسلمین قیلنقدن صکره میراثی ورثه سی بینلرنده تقسیم اولنور زیرا رقی حکم تلفسه و حریت حکم حیاته اولمغله عورت مزبوره فی قیلندکده حکم هلاکده دخول و مالکیت ماله اهلیتدن خروج ایلمشدر پس مالی ورثه سنه میراث قیلنور و اکر عودتی امانله واقع اولمش ایسه بوضورتده ماننده دیلدیک کی متصرفه اولوب ایچق کندو حبس و اسلام اوزره اجبار اولنور زیرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ایلدکده دار الحربه لحوقی کا عدم اولمشدر و قبل الحوقی عورتک ماننده جمیع تصرفی نافذ اولدیغی کی عودت مشروحه دن صکره دخی نافذ در ایچق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فی وجوب تأجیل الرد

قبل الحوق استرقاق اولمادینی داراسترقاق اولیان اهل دار بیزدن اولدیغندندر صکره دارالخر به لاحق اولوب
 اهل دارالخر به ملحقه اولدوقده تفصیل مشروح اوزره فیصل وریوب حکم ایله رز که بلا امان عودت ایلد کده
 استرقاق اولنور و امانله عودت ایلد کده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبل الحوق بولندیغی حالتنه اعاده
 والحاق اولنور واکر برمرتدر دتندن مقدم یاخود مؤخر داراسلامده ایکن عتق عبدینی بجی یوم الخیره تعلیق ایله
 اذاجا یوم الخیر فانت حر دیدکد نصکره دارالخر به لاحق اولوب هنوز قاضی میرائی ورته سنه قضا ایتمدین
 یوم الخیر حلول ایلسه بوضور تده حکم عتق موقوف قیلنور زرا حلول یوم الخیر ایله شرطی موجود اولدوقده
 محل عتقه ملکی قائم اولدوقجه عتق نافذ اولماز و بزقریباً بیان ایلدیک که دارالخر به لحوقله عیددن زوال ملکی
 موقوف قیلنور پس حکم عتقی دخی موقوف قیلنور بوندن صکره لحوقله قضا دن اقدم قبول اسلامه
 عودت ایدرسه عتق نافذ اولور اما مسئله مفروضه ده حلول یوم الخیر قضاء قاضیدن صکره اولوب یوم مرقوم
 حلولنده عید مزبور ملک وارثه بولندقد نصکره مرتد مرسوم قبول اسلامه عودت ایلسه بوضور تده قاضی
 اول عبدی اوزرینه رد ایلسه دخی آنده عتق اصلاً نافذ اولماز زرا معلق بالشرط شرطک وقت وجودنده ابتداء
 انشایله منجز حکمنده درو بزقریباً بیان ایلدیک که قاضی لحاقیه قضا دن صکره عبدینی علی وجه التخییر اعتناق
 ایلسه عتق بمرحان باطل اولور پس معلق بشرط دخی آنک کیدر اما حلول یوم الخیر قضاء لحوقدن وهم اسلامه
 عودتند نصکره ایسه نظر اولنور اگر حلول یوم الخیر قاضینک عبدی اوزرینه رد ایله قضا سندن دخی صکره ایسه
 عتق جانب مرتدن نافذ اولور زرا تعلیق صحیح ایدی و شرطی دخی حال ملکمنده متحقق اولدی و اگر حلولی قضاء
 مرقومند اقدم ایسه عتق اصلاً نافذ اولماز زرا شرطی متحقق اولدوقده عبد مزبور ملکمنده دکلدر که قضاء
 مرقوم بولمادقجه عبد آنک ملکمنده عودت ایلمز پس عتقی دخی نافذ اولماز و اگر حلول یوم الخیر لحاقندن مؤخر
 وقاضینک لحاقیه قضا سندن مقدم اولوب صکره قاضی لحاقیه قضا و عبدی وارثه افضا ایلسه وارثک اول عبدده
 جمیع تصرفی نافذ اولور زرا بزباب مقدم قریبده بیان ایلدیک که قضاء لحوقله تقرر زوال ملکی انجیق وقت
 لحوقندن نمایان اولور و مانحن فیهده وجود شرط لحوقندن مؤخر اولمغله عتقی جانب مرتدن نافذ اولماز
 و وقت لحوقنده مملوک وارث اولمغله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هیچ تصرف
 ایتمدین قبول اسلامه رجوع ایتمکله قاضی عبدی آکا رد ایلسه بوباید عتقی جانب مرتدن نافذ اولور زرا
 وجود شرط حال توقف ملکمنده تحقق ایلمشدر که تمام زوالی انجیق قضاء لحوقله حاصل ایکن مانحن فیهده
 وجود شرط قضاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بشاء علیه اول شرطه عیدده ملکمنه رجوع ایلدکده
 استحقاق عتق البتہ ثابت اولور حال آنکه عبد آکا ملک قدیم اوزره رجوع ایلمشدر و بوضور تده وارث عیدده
 عقد کتابته تصرف ایتمش اولسه دخی بینه قاضی عبدی مرتده رد ایلدکده عتقی جانب مرتدن نافذ اولور
 زرا عبد بعد کتابته الوارث مرتده ملک قدیمی اوزره رجوع ایتمکله آنک عتقی نافذ اولوب نفوذ عتقه کتابتن
 مستغنی اولمغله آندن بدل کابیت ساقظ اولور واکر برمرتد جاریه سنه اذاجا یوم الخیر فانت حره دیدکد نصکره
 دارالخر به لاحق اولوب قاضی دخی اول جاریه بی وارثه قضا ایتمکد نصکره وارث آنی اعتناق ایلوب بعده
 جاریه دخی ردتله دارالخر به لاحق اولمغله سبی اولنسه اول جاریه شول مرتده اولوب دارالخر به لحوقندن نصکره
 سبی اولنان حره اصلیه منزلته تنزیل و آنک کی فی قیلنوب اسلام اوزره اجبار و تکلیف اولنور بوضور تده جاریه
 قبول اسلام ایلمکدن صکره مرتد مزبور دخی اسلامه رجوع اول جاریه بی مجددا اشترای ایلوب جاریه
 بو اشترای ایله ملکمنده ایکن یوم الخیر حلول ایلسه جانب مرتدن عتقی بوجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
 بجمیعها بشقه در که مرتد اذاجا یوم الخیر فانت حره قولیه عتقی ملکی نه بینه موصل ایدی حال آنکه
 جاریه ده عتق وارث نافذ اولدوقده مرتدک جاریه ده ملک سابقی بالکلیه باطل و منتهی اولمشدر پس اشترای ایله
 حاصل اولان ملکی من جمیع الوجوه ملک حادث اولمغله نفوذ عتقه باعث اولماز و مسئله مزبوره زقریه در
 یعنی امام زفر رحمه الله تعالی نک ائمه سائرین رحمه الله تعالی علیهم اجمعین مخالفت قبلدینی مسائلمندندر
 اصل اختلافی شول ماده ده در که برکسنه جاریه سنه اذادخلت الدار فانت حره دیدکد نصکره جاریه بی
 قبل دخول الدار اعتناق ایلوب صکره جاریه ردتله دارالخر به لحوقندن نصکره سبی اولنوب بعده اول کسنه
 ملک جدید ایله آکا مالک اولدوقد نصکره داره دخول ایلسه عند الائمه عتقی نافذ اولوب انجیق قول زفر
 رحمه الله تعالی اوزره نافذ اولور والله تعالی اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زقریه

باب المرتدین کیفه کان الحکم فیهم * یعنی مرتدین و مرتداتی قتل و افساده لازم اولان معاملات جامع
 باب کثیر المناقده مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعالی عن المسلمین احسن الجزاء دیر که نفوذ بالله تعالی مرتد اولان
 رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسلامدن امتناع ایدرسه البتہ قتلنه امرع اولنور قال علیه السلام
 من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کسنه که دین اسلامی دین آخره تبدیل ایلیه سر آنی قتل ایدرکن و حدیث
 مذکورده کلمه من احرار و عبیده شاملدر و عبد مرتد اولدوقده مومالی دیلر سه آنی بنفسه قتل ایلمک
 مشروعه در که عبدالله بن عمر رضی الله عنهما نک بر عبدی تنصیر ایلدکده قتلنه بنفسه شروع ایلمشدر
 وهم عبد ردتله حکم قتله نحت امانده داخل اولیان منزله حریده نازل اولمشدر که بو مثلاًو حریده
 مباشرت قتل هر مسلم ایچون جائز و قابلدر لکن حالی امامه رفع ایلوب آکا قتل ابتدیمک افضلدر که قتل مرتد
 معضای حدی متضمن واستیفاء حدود انجیق عهدده امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسون
 امه اولسون قتل اولتماز انجیق حره ایسه حبس و اسلام اوزره اجبار اولنور واکرامه ایسه اصحابی خدمته
 محتاج اولر ایله اصحابنه تسلیم اولنوب اصحابی آنی هم استخدام وهم اسلام اوزره اجبار ایدرلر زرا حبسی انجیق
 لحق الله تعالی در و مولای محتاجینک خدمته بولسان حتی غنی مطلق اولان الله تعالی نک حبسنده اولان
 حتی اوزره مقدمدر واکر بر رجل مرتد اوزره عرض اسلامه استنابه اولنوب اول دخی قبول اسلامه اظهار
 توبه ایلدکد نصکره بالدفعات بینه مرتد و بینه ثابت اولسه معامله مرقومه بیک کره تکرر ایلسه دخی بینه توبه سی
 عند المسلمین قبول اولنور و قول ابراهیم الخنی دخی بویه در اما حضرت علی و عبدالله بن عمر رضی الله تعالی
 عنهم دیرلر ایدی که اوج کره ده توبه سی قبول اولنوب دوردنجی ردتنده البتہ قتل اولنور و قول مذکورده
 دلایلاری ظاهر نظم جلیلدر که قال الله تعالی ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرالم یکن الله
 لیغفر لهم ولا یهدیهم سبیلاً یعنی علی التحقیق شول طائفه یهود که حضرت موسی علیه السلامه ایمان ایلوب
 بعده عبادت عجل ایله کافر اولوب بعده حضرت موسی علیه السلام آنلره عودت ایلدکده بینه ایمان ایلوب
 صکره حضرت عیسی علیه السلامی تکذیبیه بینه کافر اولوب بعده حضرت محمد علیه الصلوة والسلامی
 تکذیبیه ازدیاد کفر ایله ز یاخود علی التحقیق شول کسنه لکه آنلردن ارتداد بالدفعات تکرر ایلوب بعده
 کفر اوزره اصزار و طغیانده ازدیاد نمادی ایله ل الله تعالی حسب العادة العلیه مغفرترین و سبیل حقسه
 هدایتترین مراد ایدیچی اولمدی مترجم فقیر دیر که بو نظم کریمده مدعای مشروح اوزره دلالت جواب آبدن
 قطع نظر ایله تفسیر ثانی اوزره ظاهر و تفسیر اول اوزره غیر ظاهر درو بو مثلاًو محل احتمال اولان ادله حکم قتل اوزره
 دلالتندن قاصره در انتهی و بر دلایلاری دخی اولدر که مرتد مسفورک ظاهر حالی مسهری اولوب توبه سنده صادق
 اولدیغی اظهار ایتمکله مره رابعده قتلنه ابتد را اولنور ایکن برمه همز اولان قول اول اوزره قل للذین کفروا ان ینتهوا
 یغفر لهم ما قد سلف نظم بشارت اشتیالی ایله استدلال ایله رذیعنی یا محمد کافر اولان کسنه ایچون سن اخبار قبل که
 اگر دخول اسلامه کفر زدن منتهی اولور لسه آنلر ایچون سبعت ایلمن کفر و ذنوبری مغفرت اولنور و بر دلایلین
 دخی اولدر که مرتدک ضمیر بینه و قوفیمز ممکن اولوب انجیق مافی الضمیری تعبیر لسانندن متبیین اوله جفسدر
 پس مره اولاده مافی الضمیری نه وجهله معلوم اولور سه مره رابعده دخی اولوجهله مفهومدر بویه ایکن
 احد هما بی ابطال و آخری تصحیح انجیق احد المتساویین آخر اوزره ترجیحدر و آیت متقدمه ده قول ثانی
 اوزره دخی دلالت بوقدر که آیت مذکورده ثم ازدادوا کفرا قول جلیلی ایله ختم اولمغله عدم مغفرت وعدم
 هدایت انجیق ازدیاد کفر اوزره استقرار بینه ترتیب اولمشدر حال آنکه مرتد مرقوم قتی مرتبهده توبه قبلیه
 ازدیاد کفر ایتمش اولوب انجیق ازدیاد ایمان ایتمش اولور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه دن
 وجه مشروح اوزره ارتدادی تکرر ایلدکده همان حال ردتنده علی النظه قتل اولنوب عرض اسلام اولتماز
 زرا ظاهر حالی مسهری ایدوکنه دلیل و وقوف حقیقی ممکن اولیان آموزده حکمی ظاهر اوزره بنا جائز اولوق
 اصل اصلیدر مؤلف مصیب الاجتهاد جزاه الله تعالی جزء حق الجهاد دیر که مرتد بعد الرده قتل اولسون
 اولتماسون عورتی انجیق اوج خیضه معنده او اور لکن سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهما قولی اوزره
 بعد الرده قتل اولدوقده عورتی دورت آی و اون کون ایله معتده اولوق لازمدر لکن قول مذکور قول قوی دکلدر که
 فرقتلری ردتله واقع اولوب اول فرقتک حکمی بعد الرده قتلنه متغیر اولماغله حکم عدت دخی متغیر اولماز
 فقط سیری اولدر که برکسنه حال صحننده عورتی طلاق باین ایله تطلیق نصکره اول کسنه فوت اولوب یاخود

قتل اولمغله عورتك عدت طلاقي عدت وفاته منقلبه اولماز و اگر مرتد قبل الرده يا خود بعد الرده هنوز دار اسلامده
 ايكن بر كسنتك ماني غصب يا خود بر كسنتي قذف ايديوب بعد دار الحربه لحوق و بعده اسلامه رجوع
 ايلسه البته صنع متقدمي ايله مؤاخذه اولور اما جنابيت مذكوره آتدن بعد المحوق دار الحربه حادث اوق
 يشقه در زيرا بوضوئيه حربي اولور و حربي دار الحربه بومثلو جنابيت ارتكابدن صكره قبول اسلام ايلدكده
 مؤاخذه و نماز اما صورت اولاده جنابيت اهل دار اسلامدن اولوب على حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله
 موجبي ذمتده مقرر اولمشدر غايه الامر بعد الجنابيت دار الحربه لاحق و يد امام آندن منقطع اولمغله اجراء
 موجبي متعذر اولمشدي پس بعد الرجوع بد امام آكا واصل اولدقده اجراءه مباشر اولور والله اعلم
 * باب من ارتد من المسلمين و نقض العهد من المعاهدن الى هنا *

يعني مسلمين مرتد و معاهدن نقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقررده باب مذهب التجرير در
 مؤلف كريم عامه الله تعالى بكل تكريم دير كه بر بلده نك اهلي مرتد اولوب دارلري دار الحرب اولدقده نصكره
 مسلمين آنلرك اوزر زينه استيلا ايلسه لرك كدر كه رجاللرين قتل و نسا و ذراريلرين سبيله استعلا ايله زيرا
 حضرت صديق رضي الله تعالى عنه بخي حنيفه مرتد اولدقارنده بوجه اوزره معامله ايلدي لكن مسلمين
 استيلا ايلدكدرنده نسا ايلام حاله زير قطعاً مرتد اولماق و هميشه دين اسلام اوزره مسئله لر زير ديو بسط
 مقال ايلسه بوبنده قول آنلرك قوللريدن كه اصل اولان اسلاملري ايله استمسك و استبدال ايلشدر بوند نصكره
 سيلري استخلال اولنوب اولاد صغارلري دخي كند و منزله لر يسه ازال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه
 اولدقده والد مرتد اولسه دخي صغيرانحوق والده سنه اتباع و ايصال قيلنور مكر ردنلري اوزره مسلمين اقامت
 بينه اولنه و اولبايده شهادت اهل ذمت غير مقبوله در كه شهود ردت البته نساء مزبوره بي مرتد يسه جكدر در
 و شهادت ذمي اوزر يسه حجت اولماقده مرتد مسلم كيدر اگر چه بالنظر الى القياس اولبايده مسلميندن حصه مند
 عنيت اولنلرك شهادتلي غير مقبوله در كه منفعت شاهدهي متضمندر لكن بالنظر الى الاستحسان مقبوله در كه
 عقيده شر كتلي شركت عامه اولمغله قبول شهادت غير مانعه در و شهادت مزبوره نك نظائري بوكابدن
 مواضع متعدده ده تقدم ايلشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرند بزر دخي مرتد اولمش ايديك لكن مسلمين بزه
 ظريف اب اولماشدر ايكن يسه اسلامه رجوع بيشيديك ديو بسط مقال ايلسه لر بوبنده اسلام حادث ادعا بولر بله
 قوللري بلاجه قبوله سزا كور بلز نظري شول اهل حر بدر كه اوزر زينه مسلمين استيلا ايلدكده زير ميل الاستيلا
 قبول اسلام ايشيديك ديو ادعا يسه لر آنلرك بوقوللري بلاجه قبول اولنلر بلكه همان حين نكللرند قبول
 اسلام ايشلركي اعتبار اولنوب بعد الاسر حالت اولان اسلاملري مانع استرقاق اولاد يفتدن استرقا قلري
 جائز و سزاوار كوريلور پس مرتدات مزبوره دخي بوبيله در و على هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلي نقض عهده
 اجزا ايلسه لر آنلر ده دخي مرتد دن مزبور نك احكاملري اجراء اولنور انحوق نسا ايله ايله نقض عهده لري
 اوزره شهادت اهل ذمت قبول و اجراء وجبه مشغول اولنور و مسئله مشروحه المأل اوزره شول اثر مروى ايله
 استبدال اولنديكه علقه بن علاقه و في نسخة علاقه نام كسنته خلافت صديق رضي الله تعالى عنه ده مرتد اولوب
 اخذ اولدقده عورتى دخي اخذ اولمشيدي عورت مزبوره ديديكه ز وجم علقه مرتد اولدي ايسه بن اولاد
 مرتد اولماشدر اول حينده حضرت صديق رضي الله عنه آنك قولتي قبول ايديوب ردنلري اوزره شاهد دخي
 بولنمغله عورتك و اولادلر نك سيللرين تخليه بولمغله لطفني مبدول قيلدي لكن تفصيل محرز انحوق نساء مرقه مه
 في الاصل مسئله ايدوكلري معلوم اولدقده معتبردر اما معلوم اولدقده نساء مزبوره اولاد صغارلري في مسلمين
 قيلنور كه دار الحربه بولمشدر و دار الحربه بولنلرك اصل اسلاملري معلوم اولدقده حربي عدا اولنور لر
 مكر نساء مرقومه ده سببى مسلمات بولنه و بزباب مايكون اما تا من يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون
 مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سبب اب اسلامده اصل اصيلدر پس بوبنده دخي صدق نسا قلوب
 مصيبه ظاهر اولور سه اولاد صغارلر يله تخليه سيللري واجب اولور و اگر نساء مرقومه دن بريك قوجاننده
 رصي بولنوب زوجي مقتول اولمغله يا خود عن اصل ذات زوج اولوب اولمغله معلوم اولمغله صبي مرقومه
 دعواي نسب ايدر كسنته بوعيك اول عورت بوصي بنم اوغلبدر ديو دعوي ايلسه دعواسي حقيق اسلام
 ولده تصديق اولنوب ولد مرقوم في مسلمينه انفا اولماز زير حكم اسلام امر ديني ايدوكي مقرر و امر دينده
 رجس و مزوره دن خبر واحد مقبول و معتبردر لكن نسبلري يسه ايله ثابت اولدقده يسه لرنده حكم توارث

مطلب المرتد كما سافر في الشهادة عليه

متنبت اولماز و بومثلو ولد باب موارد القتل اتناستنده ذكر اولنان چيلدر كه آنك حفته حضرت عمر رضي الله عنه
 قاضي شريح رحمه الله تعالى به لا يورث الجمل الا بينة ديو محرر ايديوب التزام بينه بي ايجاب و تحمیل ايلشدر
 غايه الامر يد مسئله بولمغله اسلامي مشعراولمغله حكم اسلامده مقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بوصي مسئله
 عورتك اوغلبدر بكا ايداع ايلشدر ديو قول آخر ازيد يادا ايلسه بنه صبي اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بوصي
 بودارك اهلندن بر عورتك اوغلبدر بكا ايداع ايديوب كند و حره مسئله ايكن فوت اولدي ديو بسط مقال ايلسه بوقول
 ولدك اسلام و حريتي اخباره حل اولنوب همان ولد دار الحربه بولمغله في مسلمينه ادخال اولنور بوند نصكره
 مؤلف جليل قريبيان ايلديكيمز اصل اصيل اوزره نساء مسائل ايديوب بوجه اوزره تفصيل ايلديكه بر مشرك
 دار اسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغي ادعا ايلسه قول آنك قول اولمغله اكا تعرض مسلمين رو كور بلز اما دار الحربه
 بولنوب اولوجه ادعا ايلسه بلاجه قبول قول سزا كور بلز يادا اسلام دارامن اولمغله آتده بولنان بحسب الظاهر
 داخل امان اولوب دعواي ذمي شهادت ظاهر ايله قبوله شايدن كوريلور اما دار الحرب دارسي واسترقاق اولمغله
 آتده بولنان البته ما حذر مكر كه يسه ايله نفسى ايچون سبب امان وعصمتي اثبات وايضاح ايليه و اگر بردار ذمتك
 اهلي نقض عهده ايله محاربه ايديوب مسلمين اوزر زينه استيلا ايلدكدرنده ايچارندن بر طاقه بر نقض عهده
 ايلنلر ده داخل اولوب عهده اوزره ثابت ايلديك ديو ادعا ايلسه لر نظر اولنور اگر طاقه مزبوره نك
 اصل ذمتده دخوللري معلوم ايسه قول آنلرك قوللري قبلتي مجزومدر كه معلوم الثبوت اولان اشباهه
 دليل مزبور ايلدي ايله اصل اولان نسا و استمرار بدر بوضوئيه مسلمين يا خود اهل ذمتدن اولان كسنتلر
 طاقه مرقومه نك مسئله قتاللري اوزره شهادت ايلسه سبب نقض عهده ثابت اولوب اجراء وجبه
 مادرت اولنور بوضوئيه طاقه مرقومه بزلي محار بين قتال اوزره اگر ايشلرا ايدى ديو دعوي ايلسه لر
 قبوله سزا كور بلز كه حمله ظاهر اولان حكمتي تعبير ايچون رمعناي حقي ادعا ايشلدر مكر اگر اهلي اوزره
 مسلميندن اقامت يسه اعنا ايله لر بوضوئيه شهود مسلمين محار بين بولنلر البته مزمله برابر مسلمينه قتال ايدر سزا
 يا خود سري البته قتل ايله رز ديدلر ديو شهادت در كار اولور سه اوزر زينه سبب تعرض قلوب جله سبي
 احرار اولور زير ثابت بالبينه ثابت بالما يسه كي اولمغله اگر اهلي ثابت اولوب اول اگر اهله مباشرت ايتدكري
 قتاللري افعال فبيحه مد زج ايسه ده نقض عهده دليل رضا اولدقده خارج اولور لكن شهود مسلمين
 محار بين بولنلر اول قول اگر اهلي هنوز بولنلر كند و دارلرنده ايكن ديوت دار الحربه ديمشدر ايدى و بولنلر
 اول اگر اهله دار الحربه داخل اولدقارنده اهل حر بدن طرف مسلمينه انقلابه قادر ايدى ديو شهادت در كار
 اولور سه بومثلو شهادت ايله اگر اهلي ثابت و آشكار اولماز كه بوشهادتده صكره دن زوال كراهلرين اظهار ايشلدر در
 و اگر طاقه مزبوره نك اصل ذمتده دخوللري غير معلوم ايسه قوللري قبول اولنوب همان دار الحربه بولنلر بله
 قئده ادخاللري مجزومدر مكر اصل ذمتلري اوزره اقامت بينه به مسارعت ايله ز و اگر مسلمين طاقه مزبوره نك
 صف مشرك كنده نسل سيف ايشد كلر بين كوروب انحوق مسلمينه قتاللرين كور بمشرا ايكن بعد الا جذ بز
 اول صنع اوزره مكره بين ايدك ديو ادعا ايلسه لر يسه قول آنلرك قوللري قبلتي هويدا در زير مسلمينك
 كور دككري حالت نقض عهده دلالت ايلر كه صنع مرقوم مسلمين صادر اولسه ايماني ناقض اولديغي كي
 معاهددن صادر اولدقده دخي معاهده سنه مناقص اولماز و اگر طاقه مزبوره بزر دخي اگر چه مقدما نقض
 عهده ايشلرا ايدك لكن قبل الاستيلا يسه نقض عهده رجوع ايشلرا ايدك ديو دعوي ايلسه لر بلاجه
 قبول قوللري سزا كور بلز زير بوضوئيه اصل ذمتلري معلوم ايسه دخي زواني اقرار ايديوب صكره سبي
 معلوم اولنلر امر حادثي دعوا به ابتداء ايشلدر در پس بلاجه قبوله سزا وار اولماز و اگر مسلمين نصارادن
 رشخص مجهول الخالي دار اسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دار الحربه بدن بر بلده بي فتح ايديوب اول شخصي
 آتده بولدقارنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بي اسير ايشلرا ايدى يا خود بوبنده به تجارت ايچون كسنتدم
 ديو دعوي ايلسه قول آنك قول ايدوكي هويدا در كه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكي كنه عالين اولمشلدر در
 كور مزمتسنتكه مسلمين آني دار اسلامده كور دككري هنگامه اكا قصد تعرض ايديوب اول دخي دعواي
 ذمت ايش اولسه البته قول آنك قوللدر كذلك بوند صكره آني دار الحربه بولدقارنده دخي بوبيله در
 نكته سبي اولدر كه شخص مرقوم اخذ مسلمين اقدم دعواي ذمت ايلسه قول البته آنك قوللدر پس بعد الاخذ
 دخي بوبيله در و على هذا مسلمين اول شخصي دار اسلامده كور مشرا اولوب انحوق مسلميندن ايكي شاهد بزوني

مطلب من وجد من المشركين في دار الاسلام فادعى انه ذمي

دار اسلامه کورمش ايديک ديو شهادت ايلسه لر بنده اهل ذمتدن قينور که ثابت بالينه ثابت بالمعنه کيدر
 كذلك نصراني مرقوم دعواي اسلام ايلسه جمع صورده قول آتک قولی قيلمق التزام اولور اگر چه اوزرنده
 سيمای مسلمين ظاهر ايسه قول آتک قولی ايدوکی امر اهر در اما اوزرنده سيمای اهل کفر اولوب اول دخی بی اکر اه
 ايتر ليه بو هيتنه کيرمش ايدم ديوا عتدار ايلسه بنه قول آتک قولی قيلمق سزاوار در که دار اسلامه بو اتمق اعتبار ليه
 اصل اسلامي يا خود اصل ذمعي آشکار اولمشکن مجرد هيت کفر ايله خلاف دعواسی بد يدار اولماز که
 قولی ذاتده محتمل وشهادت ظاهر ايله دخی مد لدر زيرا انسان دين و طر يقتنده مخالفين اولان قوم ايچنده
 باقی اولدقه کاهيجه آنرک هيتلرينه دخوله تحفظ وتوق ايدر بناء عليه قول آتک قولی قينور واکر اهل حرب
 مسلمينه مصالحه يا خود قبول ذمتنه معاوده ايلسهل مرقوم هم نفسکری وهم نسا و ذرار يلری اوزره واقع
 اولور که بونلر البته رجاله تابعلدر وهم صلح وذمعي قبوللری انجق کند و بسک نلرنده ساکن اوللر بچوندر وسکنلاری
 انجق نسا و ذرار يلری ايله ممکن اولور لکن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدی نفسلری ايچون اخذ ايدوب
 نسلاری ايچون اخذ ايدکرنی مسلمينه ساکن ايلسهل نسلاری في اسلامان قينور مکر که بعض نسا تک دخی عهدده
 دخولی اعلان اولنه زيرا ظاهر حال ايله استدلال انجق خلاقی ايله عدم نصر يچده استعمال اولور بنشاء عليه
 نسلاری استرقاق اولور اما صفار اولاد لری بو باده البته اخذ عهد ايدنره تابعدر که اوزر لر بنده سبيل
 تعرض واقع اولماز واکر بحر بی امانله دار عمزه داخل اولدقد نصرکه مشرکين دار عمزه استيلا و دار عمزی
 دار الحرب ايتدکرن نصرکه مسلمين مشرکين اوزره استيلا ايدوب حربی مرقومی ميان اهل حربده بولسهل
 نظر اولور اکر دار عمزه استيلا ايلين اهل حرب اول حربی مستأمنک اهل داری ايسهل اول مستأمن في
 مسلمين قينور زيرا کندويه موافقين اولان اهل حربله دار الحربده حاصل اولدقه حقه سبقت ايلين
 اما نيز نهايتنه واصل اولمشدر کورمزميسنکه دار بنده رجوع ايتش اولسه البته اما نيز نهايتنه واصل اولور
 ايدی حال آنکه اهل داری دار عمزه استيلا ايتکله دار عمزه کندو باری منزلته نازل اولمشدر واکر دار عمزه
 استيلا ايلين اهل حرب اهل داری اولوب مثلا مستأمن مرقوم کفار رومدن و دار عمزه استيلا ايلين کفار
 ترکدن مرقوم بنه کار ايسه بنه نظر اولور اکر قوم مرقومين اول مستأمنی اسير ايله و دار اسلامه خروجدن
 منع ايتش ايسه علي حاله امان مسلمينه ايقا اولوب مسلمين آکا ظفر بولدقنلرنده بنه حربی اوزره استيقا اولور
 زيرا نهايت امان انجق ما منته وصولله حاصل اولور ايکن هنوز ما منته واصل اولسه شدر وهم ايچرنده اسير
 اوغله آتی دار اسلامدن اسير و دار ليه اجزاز ايتش کي اولدبلر و بو مثالو مواضعده مسلمين اول مستأمنه
 ظفر بولدقنلرنده البته حربی اوزره ايقا و خلافتدن اجزاز ايدور واکر قوم مرقومين آتی خروجدن منع ايتوب
 همان ايچرنده اقامتی اختيار ايتش ايسه بوضورته نقص عهد مسلميني اجبار ايتش اولور زيرا دار الحربده
 اقامته راضي اولمشدر و حربينک دار الحربده اقامته رضایي دار اسلامده حاصل اولان امانک انتهاستی مقتضيدر
 کورمزميسنکه مستأمن مزبور قوم مرقومينک ايچرنده تزوج يا خود اشترآ مسکن ايدوب بعده اوزرنه
 استيلاء مسلمين واقع اولسه البته اول دایره بولسان مشرکين کي اول دخی في مسلمينه منقطع قينور کذلک
 کفار رومدن دار عمزه بولسان بر مستأمن بلاد ترکه امان ترکله يا خود بلا امان راجل اولسه البته آتک حقه
 امان مسلمين زائل اولور پس مانحن فينه دخی بولدر انجق بومسئله ده بلاد ترکه بالا اختيار داخل اولغله ترک
 آتی اسير ايلسون ايلسون امان مسلمين زائل اولور اما مانحن فينه بشقه در که ذکر اولندی واکر کفار رومدن
 بحر بی مسلمينه التجار بله دار اسلامه امانله دخول و تجارت ايدوب بعده بلاد ترکه کديوب آدن دخی بعض
 امتعه ايله دار اسلامه عودت و تجارت ايتکی رجا ايلدکده مسلمين مساعدت مرقومی ايلسهل اول حربی دار عمزه
 بولوب بلاد ترکه بولغله امان مسلمينه واقع و بلاد ترکه ايکن دار عمزه رجوع ايتدکله امان مسلمين
 آدن منقطعدر که مسلمين آکا انجق دار اسلامده ايکن امان و يروب بلاد ترکه ايکن بومد کبری ظاهر
 وساطتدر مکر مسلمين آکا سن دار عمزه دخول ايتدکده بلاد ترکين دار عمزه بعده کندو دار بکه عودت ايدنجه دک
 آتسين ديو تصریح ايتش اولدکر بوقوللری بلاد ترکه ايکن دخی آکا اعطاء امانده ظاهر و صر يچدر
 بوضورته بلاد ترکه ايکن مسلمين آکا بنده عهد ايلسهل البته نيلری باطل و اول حربی کندو بلاد بنده عودت
 ايدنجه دک حکم امانده داخلدر زيرا نيز مرقوم اول حربينک بنه مستأمن بولنديغي دارده ممان اولغله
 نيز مرقوم دار اسلامده ايکن واقع اولان نيز ايله بکساندر وبالذفات بيان و نصريح اولمشدر که مستأمنی ما منته

ابلاغه

ابلاغه حالت اصلیه سنه اعاده ايتدکجه نيز عهدی صحیح اولماز والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب
 * باب اسر العبد وغیره ثم رجوع الی مولاه اولو ارجع *
 یعنی عسد و فرس و ناقه و ارا ضی مثللو نسنه لر دن اسرا عدايه کرفتار اولدقد نصرکه مالک قدیمته رجوعی
 ممکن اولوب اولما نلری تفصیلده باب بلاغت رقتار در مؤلف دانا زاد الله تعالى احسانه اليه آنا فانه نادرکه
 بر عتد دار الحربده اسير ايکن مولاسی دار اسلامده فوت اولدقد نصرکه عسد غنيمته ظاهر اولسه ورثه
 مولاسی آتی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قينوله اخذه قادر اولور زيرا اخذ من بور اول عیدی بطريق الفداء
 ملک قدیمه اعاده دن عبارت اولغله عید جانی بی جنایتدن اشترآ منزلته نازلدر و اول باده ورثه عقام مورثده
 قائمدر اما حکم شفعه بشقه در که بعسد وفات الشفيع ورثه سی مقام شفعه قائم اولوب شفعه ايله حق اخذ
 نائل اولماز که شفعه ايله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ايکن جوار مورث موی ايله زائل اولدقد نصرکه
 وارثک جوار حادثی حق اخذه موصل اولماز اما مانحن فينده حق اخذ انجق باعتبار الملك القديم اولوب
 ملک قدیم موت مورثه متغير اولماغله ملک قدیم يد مورثه قائم ايکن ورثه سی آنده آکا خليف اولدقاری کي
 ملک قدیم اوزره ثابت اولان حقه دخی خلف اوله جفقری مقرر در لکن صورت مزبوره بعد القسمة
 بعض ورثه قينوله اخذه طالب و بعض يلری اخذ من بور دن هارب اولسهل آتير ايچون بعض قينوله عبدک
 بعض اجزاسنی اخذه رخصت اولوب همان تمام قينوله تمام عیدی اخذ يا خود بالکليه يد غانمده ترک ايلک
 واجبر زيرا ورثه بو اخذ ايله عیدی ميتک ملک قدیمه اعاده ايدو جکر در حنی عبد اوزره دين قدیم ظاهر
 اولدقده اول دين ايچون بيع اولنه جقدر و ميت بالنفس حيا نده ايکن عبدک بعض اجزاسنی اخذ و بعض
 اجزاسنی يد غانمده ترکه قادر اولديغي کي بعد الموت ورثه سی دخی مقتدر اولماز اما بعض ورثه اخذندن هارب
 اولدقده بعض آخرين تمام قينوله اخذينه طالب اولسهل بوجه اوزره اخذنی جائز و مناسب کور يلور انجق
 عید بو اخذ ايله ميتک ملک قدیمه راجع و بين جميع الورثه موقع ميراثده واقع اولغله ورثه دن اداء قيمت ايدنلر
 امتناع ايدنلرک قيمت نصيبلرنده متبرع اولورلر که اوزر لر بنه خواه ناخواه الزام دين ايتلری بمنعدر و حکم مذکور
 جنایتدن فدای عبدک نظير بدر کذلک صورت مفروضده موصی له بالثلث بولنسه اولدخی حکم ورثه ده
 داخلدر که حق وصيته ترکدن شریک ورثه اولغله حکم فداده احد الورثه منزلته نازلدر و مسئله مزبوره ده
 وصی و موصی له و وارثدن فقهيسی حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عامه ورثه غائب اولسهل دخی اخذه
 قادر اولور که اخذی ميتک ملک قدیمه اعاده اولغله بونلردن حاضر بولسان جنایتدن فدا مسئله سی کي
 بو مسئله ده دخی طرف ميتدن خصم اوله جفی ظاهر در لکن مذکور بنده انجق موصی له بالثلث اولوب
 عبد کند و مسئله دوشن غانم دخی هم وصیتی وهم عید اول ميتک ملکی ايدوکی انکار ايتکله اقامت بينه به
 ايتدار ايلسه بنه سی قبوله سزاوار کور يلور که موصی له ترکده شریک ورثه اولغله احد الورثه کي طرف ميتدن
 خصم اوله جفی بيدار در بوضورته موصی له عیدی جميع قينوله يد غانمندن اخذ ايلدکده قاضی ثلث عیدی
 آکا اعطاء و ثلثینی ورثه کلوب اخذ ايدنجه دک حيس و ايقا ايدر بوند نصرکه ورثه حاضر اولوب موصی له ايچون
 وصیت ميتی انکار ايله نزاع ايدر لر سه کر کدر که قاضی انکار لر ين استماع ايليه زير عید کند و سه خنده واقع اولان
 غانم اثبات وصيته طرف ورثه دن موصی له ايچون خصم قوی اولغله آتک اوزرنه اثبات وصیت همان ورثه
 اوزره اثباته نسا و بدر اما مسئله مزبوره ده حاضر بولنان انجق غرما ميتدن بر غريمی اولسه عید کندو
 سه بنده واقع اولان غانمده خصوصتی صحیح و تسليم اولماز که غريم البته ذمت ميتده اثبات دينه محتاجدر
 و غانم مزبور اثبات دينده طرف ميتدن خصم اوليه جفی بی جاجدر اما موصی له وارث کي نفسی ايچون عیدده
 حق اخذنی اثباته قادر اولغله غانم آنکله طرف ميتدن خصم اوله جفی ظاهر در واکر غانم مرقوم اول مدعی
 غريم ميت ايدوکی اقرار ايدر سه قاضی عیدی قينوله آکا اعطاء ايله امره اجتناب ايدو که اقرار مزبور ايله
 ذمت ميتده دين مطلوب ثابت آشکار در لکن اول خينده وارث يا خود وصی دخی حاضر بولوب آتير
 فدادن امتناع ايتکله غريم مرقوم فدايه عازم اولسه قاضی ميت اوزره اثبات دين ايچون آتيری غريمه خصم
 قينق لازمدر که آتير ميت اوزره بينه ايله اثبات دينده مقام هيت قائمدر و بعد الاثبات غريم ديگر سه عیدی
 قينيله فدا ايدوب بعده بيع ايتدر مکله دينی استيقا ايدر بوضورته حاضر بولسان انجق وصی اولوب اولدخی
 دينی موی اقرار ايلسه اقراری نفع غريمه مدار اولوب بنه دخی اوزره طلب بينده اصرار اولور و وصی اقرار

مطلب لا شفعه للوارث بعسد
 موت الشفيع

مطلب لا يخرج الوصي باقرار الدين
 عن خصوصه الغريم

دین ایتمکله خصوصت غیر بیدن خارج اولساز که و صبتک مقام میتده قیامی انجق نظر میتده راجع اولان امورده
اولوب میت اوزره اقرار دین ایسه نظر دین خارج اولغله اول باده حکم اجنبیده مندرج اولور پس اقراری
باطل اولدوقده اقرار باطل عن اصل غیر حاصل منزلته نازل قیلنور لکن حاضر بولسان احد الورثه اولوب
اول دخی دخی اقرار ایدر سه اقراری ایله کندو نصیبده دینی ثابت اولغله غیریم ایچون اقامت یینه به حاجت
قالیوب همان دیلر سه قیتمه فدای عبده ابتداری ایدر و بعد القداء قاضی سائر ورثه کلوب اقرار یاخود انکار
اینجیه دک عنددن حصه لرین افسا و حصه وارث مقرری دین غیریم ایچون بیعه قضا ایدر که اقراری کندو
حقتده حجت اولوب اقرار یله حصه سننده ثابت اولان دین همان یینه ایله ثابت کبی اولدیغی هویدا دن و اگر
حاضر بولسان انجق موصی له بالثلث اولوب عبده کندو سهمنده واقع اولان غایم دخی وصیتی فقر اولور سه
موصی لهک فدا یه قدرتی مقرر اولور که حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالینه حکمنده ایدوکی ظاهر در
بودن صکره ورثه کلوب وصیتی انکار ایدر سه قول قوللری ایدوکی آشکار اولغله همان ثلث فدایی موصی لهه
ادادن صکره اخذ عبده در کار اولور که موصی لهک اداء فدائی مقدار ثلثده انجق کندو ملکین فدا اوزره
واقع اولغله آنده متطوع اولوب ثلثبندده انجق ملک ورثه بی فدا اوزره واقع اولغله آنده البته متبرع اولور
کذلک مسئله مفروضه ده موصی له تمام عبده اداء وصیت ایتمش اولسه ورثه دیلر سه تمام فدایی اکا اعطسا
بعده اخذ عبده مباشرت ایدر که دعوائی اوزره عبده من بوز ثلثدن حاصل اولدوقده بالتمام اکا وصیت
قیلمغله اداء فدائی تمام عبده ملک نفسی فدا اوزره واقع اولغله فدادن هیچ نسنه ده متبرع اولماشدر
واکروارث یاخود موصی له انجق قبل القصة حاضر اولس ایسه وارث عبده ملک میت اوزره و موصی له
آندن بشقه وصیت اوزره اقامت یینه ایتمکله اخذ عبده قادر اولساز که عبده حق عامه مسلمین ظاهر اولغله
بلا حجة عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهر در و بعد الیه بلائی اخذ اولنوب مورثک ملک قدیمه رجوع
ایتمکله آنده حکم میراث و وصیتی اجزایه شروع اولور و اگر عبده من بوز برغانک سهمنده واقع اولدوقده مأسور منه
مرض موثله مر یض ایکن عبده اول غایمه تسلیم ایدر دعوائی استرداده متناهن اولسه اول غایم وارثی اولسون
اجنبی اولسون و تسلیمده محابله اولسون و اوزرنده دین محیطی بولسون بولسانون تسلیمی جائز
کور بلور کذلک اول عبده اعدادن اشترای ایلین کسنه به تسلیم ایلسه یسه تسلیمی تجویز و تقیم اولنور زرا
مأسور منه بو تسلیمه غایم و مشتری یه بر شئی تملیک ایتمک ایچون مال اولوب و مال له اعتیاضی قطعاً جائز
اولیان حق طلبی مبطل اولغله بو باده محاباتی غیر باطلدر بناء علیه تسلیم مزبوری تسلیم شفعه من لنده نازل
و مر یضک بعض اسبابه تسلیم شفعه سی علی الاطلاق حکم صحته داخل اولدیغی کبی بودخی داخلدر
کذلک مأسور منه اول عبده غایم یا مشتری بیدن بیع مستقبل ایله طایب شر اولسه یسه حکم سابق اجرا اولنور که
طلب مزبوری تسلیمه دلیل اولغله مسئله شفعه کبی بونده دخی دلیل تسلیم صریح تسلیم منزلته تنزیل اولنور
سؤال اولنور سه که سر قریبا دیدیکر که عبده من بوری قیتمه اخذ ایتمک جانیندن فدائی مقامنه قائمدر
و معنای مزبور مر یضدن وارثی اولان غایم یا مشتری حقتده عدم صحت تسلیمی مستلزم اولغله اول باده واقع اولان
محاباتی وارثه سالم قیلماز جوابده دیرز که محاباتی عدم سلامتی انجق مورث تصرف ایله وارثه تملیک مال
ایلد که ظاهر اولور بو باده ایسه عبده وارثه تملیک ایتمک و وارث عبده شرایا خود سهمنده وقوعه مالک
اولغله حقتده صحت تسلیمی باهر اولور نظیری کفالت بالنفس دن ابرادوم عنددن عفو در که بولور مر یضدن
اجنبی ایله صحیح اولدیغی کبی وارثی ایله دخی صحیح اولنور توضیحی اولدر که کرک عبده کندو سهمنده واقع اولان
غایم و کرک اعدادن مشتری ایچون عبده اعتناق و تدبیر ایله حق اخذنی اسقاط ایتمک ممکن و اسقاطی
ضمان شئی غیر متضمندر بوجهتمه متبذره که حق اخذنی حق ضعیف و هیدر و اسقاطی تصرف ذی الید ایله
اولوب یاخود تصرف مر یضله اولوق یینلرنده فارق بولما دیغی متبذره و اگر عبده مأسورک مولاسی فوت اولوب
وارثی دخی بولماسه میراثی جماعت مسلمینه مترتب اولوب امام اول باده جهل دن نائب قیلنور بوضو رنده
امام قبل القصة واقف احوال اولور سه همان عبده بجانا اخذ و بیت الماله ایصال ایدر اما بعد القصة
واقف احوال اولور سه دیلر سه بیت المال ایچون قیتمه اخذ و دیلر سه ترک و اهمال ایدر اما امام عبده قیتمه
یک درهم ایکن اعدادن بشوز درهمه اشترای ایلین کسنه نک بنده ظفر یاب اولسه آتی غن من بوز ایله اخذ
ایتمک اولی در که آنده نفع مسلمین بی اریتمکدر لکن صاحب سهمک ینده بولدوقده حق اخذنی انجق قیتمه

حاصل و آنده مسلمینه منفعت ظاهره غیر واصل ایکن حتی دخی عین عبده اولوب انجق مالیتده اولغله
اولی اولان اخذ یینه مشغول اولسا مقدر مکر که اخذنده بعض وجهه نفع مسلمین محصل اوله مؤلف مصعب
لازال یصبیه من الثواب خیر نصب دیر که مأسور منه عبده یینه اعدادن اشترای ایلین کسنه نک بنده ظفر
بولمشیکن بر نیجه زمان طلب ایتمک صکره ثمنه طلبه مباشر اولسه یینه اخذده قادر اولور اما شفعه بشقه در که
شفیع یعه واقف اولد قدر نصکره طلبده استیصال ایلسه شفعه سی ابطال ایدر زرا شفیعک سکوتی شتریدن
ضرری دفع ایچون تسلیم شفعه دن معدود اولور که شفیع شفعه ایله اخذ ایدوب مشتریک تصرفی نقضه
قادر اولغله سکوتی تسلیم شفعه قیلند قده ملک مشتری معطل و مشتری اوزره باب تصرف مسود اولور
و معنای معهود ما نحن فیهده غیر موجود در که مأسور منه عبده ینده یندی الیددن اخذده اقدام ایلمکده
تصرف ایدن بر شئی نقض و اعدام ایدر من کور من به نسنه عبده یینه بجانا اخذ ایچون قیمت سابقه بی نقض
و ابطال ایدر من بنیاء علیه سکوتی منزلت تسلیمه ازال اولساز و اگر عبده مأسور بر صبی صغیرک ملک ای اولوب
قیمتی بیک درهم ایکن بر کسنه آتی اعدادن بشوز درهمه اشترای ایدر کده صبتک بابائی یاخود وصیتی صبتک
عبده بولسان حقی اهمال و مشتری ایچون تسلیمه اجترایلسه قول ایلی حقیفه و ابیوسف رجعت الله علیهما
اوزره تسلیمی تجویز و تکمیل اولنوب قول محمد و زفر رجعت الله علیهما اوزره تسلیمی ابطال و تعطیل اولنور
و اختلاف مذکور مسئله شفعه ده اختلافی اوزره قیاسله واقع اولمشدر که کرک ما نحن فیهده و کرک تسلیم
شفعه صغیره ملک صغیردن هیچ نسنه خارج وضایع دکلدر لکن مشتری مزبور قیمتی بشوز درهم ایکن بیک
درهمه اشترای ایتمش اولدوقده اب و وصیتی آتی صبی ایچون بیک درهمه اشترایه طالب اولسه بو اشترای همان
بشوز درهمه مساوی اولان عبده صبی ایچون بیک درهمه اشترایه جید یه دهنر لیده اولوب صبی اوزره غبن
شدیدی جالب اولغله قطعاً جائز و مناسب کور یلنر غایبه الامر اشترایه جدیدده اب و وصی کندو نفی ایچون
مشتری قیلنوب ما نحن فیهده نفسی ایچون دخی مشتری قیلنوب غایبه الامر اشترایه بطل اولور که بو اشترای
انجق عبده ملک قدیمه اعاده دن عبارت اولوب ملک قدیم انجق صبتک اولوب اب و وصی آنده قطعاً
مداخل اولد قیلنوب مشتری مزبورک رضاسی حاصل اولدوقده نفسی ایچون دخی اخذده واصل اوله من
و اگر مشتریکن اراضی مسلمیندن برارض اوزره استیلا بده دارالخر بابتکرندن صکره مسلمین مجدداً اول ارض اوزره
استیلا ایلسر مالک قدیمی قبل القصة حاضر اولدوقده بلائی و بعد القصة حاضر اولدوقده دیلر سه
قیمتله اخذ و استعلا ایدر که ارض دخی اموال سائر کبی مال مسلم ایدوکی بی مرادر لکن حضور مالک قدیم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قیلدقدن صکره ظاهر اولسه بناسی استهلاک ارض اولغله
برخی اخذندن قادر اوله من که اخذ ایچون ذی الیدک تصرفات سائره سی نقضه مقتدر اولدیغی کبی نقض
بناسنه دخی مقتدر اوله من اما حکم شفعه در نظیری شول موهوب له در که ارض موهوبه ده احداث بنا
ایلد کدن صکره و اهب قصد رجوع ایله اولباده بناسی استهلاک اولغله حق و اهبده کرک رجوع و کرک نقض
بنامشروع اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی مشرعه اولماز حتی مشتری اشترایه فاسد ایله اشترای ایدوکی ارض اوزره
بنا قیلدقدن صکره بانک حق استردادی باطل اولدیغنه امام ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه قائل اولمشدر
و اولباده حق بایع ما نحن فیهده حق مالک قدیمدن اوجب و اقوی ایکن ما نحن فیهده حق استردادی باطل اولوق
بطریق الاولی در لکن صورت مزبوره ده قاضی مالک قدیم ایچون لاجل البنا اخذ ارضه قضا ایتمشیکن
باقی بناسی هد مله ارضی حالت اصلیه سنه از جاع ایلسه بوضو رنده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولوق منزلته نازل اولغله آنده رجوع و اهب مسموع اولدیغی کبی بونده دخی
مالک قدیمک فدا ایله اخذنی مشروع اولور کذلک اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ایتمش
اولسه لر یته جواب مسئله تفصیل مشروح اوزره ایتنا اولنور زرا مالک قدیمک حق اخذنی انجق مملوکنده
ثابت اولوب بناء حادث هیچ مملوکی اولدیغندن آنده حق اخذنی غیر مقرر و عملی اولان ارضی دخی بدون البنا
اخذنی متعذر در اما صاحب السهم بناسی هدم ایدر سه مانع اخذنی زائل اولغله ارضی قیتمه اخذده قدرت
حاصل اولور و اگر ارض مرقومه حین استیلاء مشرکینده منیه اولوب صکره مسلمیندن بر کسنه نک سهمنده
واقع اولسه مالک قدیمی ایچون یوم سهمنده معتبر اولان قیتمه اخذ ایتمک واسع کور بلور زرا فی الاصل اکا
بناسیله مالک اولغله وجه مشروح اوزره اخذ ایله ملک قدیمه اعاده به تمک اولور و اگر ارض مزبوره ده

مطلب سبب الوصی شفعه الصغیر

مطلب اشتری الارض بالشرایه
القاسد فی علیها

صاحب السهم ازدیاد بنا ایجاب آنی مساکین ایچون وقف یا خود مسکین ایچون خان یا مقبره قیلوب
 یا خود مسکین ایچون مسجد قیلوب ایچنده مسکین اداء صلوة ایتمش اولسه مالک قدیمی آنی اخذده قادر اولماز که
 تصرف مرقومه ملک عباددن عتق و تحریری ظاهر اولوب بطریق القیاس شول عیب مأسورک حکمینه الحاق
 ایلشدر که غنیمته ظاهر اولدقدن صکره بعد القسمة آنی صاحب السهم اعتناق ایلنه نکتته سی اولدر که مالک قدیم
 ایچوق تصرف ذی البدی نقض ایتیه رک اخذده قادر در حال آنکه بومسئله لیده نقض تصرف ایتمد بیکه قیمتله
 اخذنی متعذر در که کرک عیب مرقوم و کرک ارض مرقومه کسنه تک مالکنده داخل او لمغله مالکندن قیمتله
 اخذنی ممکن او لمدیغی متفر در و مسئله مزبوره ذکر اولنان تحقیقه مسئله شفه عین تفریق اولور که
 شفیع نقض تصرف مشتری به قادر اولغله نقض ایوب عساری ملک قدیمه راجع قیلدقه مالک قدیمدن
 شفعه ایله اخذنی جائز و واسع کوریلور لکن مانحن فیهده دخی اطراف مسجد خراب اولوب اصحابی موضع
 آخره انتقال ایلدکه اصل محمد رحه الله تعالی اوزره ینه ملک واقفه رجوع و اتصال ایتمکله مانع زائل اولدیغندن
 مالک قدیمی دیلر سه قیمتله آندن اخذ و استحصال ایدر که ذلک مأسور اولان بر فرس اولوب صکره غنیمته و وقوعه
 تقسیم نصکره صاحب السهم آنی فی سبیل الله وقف ایوب بعده مالک قدیمی حاضر اولسه ینه اخذینه قادر اولماز
 وقول مذکور قول محمد رحه الله تعالی در که اول امام مرحمت امیر هم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
 منقولانده وفق تجویز ایلشدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه صور مذکورده وقفه حکم لزوم تعلق
 ایچوب عین موقوفه ملک مالکندن خارج اولماغله مالک قدیمی آنلری اخذ ایله متهج اولور ایچوق مسجد
 قیلدقه اکا حکم لزوم تعلق ایتمکله مالک اول اخذ ارضنه قادر اولماز که نقض تصرف نافذه مقتدر اولماز
 بناء علیه بخانا اخذده نفی ظاهر ایکن نقض قیتمه غیر قادر کذلک صاحب السهم بمن غالی ایله بیع ایلدکه
 بیعی نقض ایوب قیتمله اخذده نفی ظاهر ایکن ینه نقض بیعه قادر اولوب ایچوق بعد الیبع ینه ملکدن
 ملکه محتمل النقل اولدیغندن حق اخذنی باقی اولغله مشتریدن ایچوق بمن غالی ایله اخذده مقتدر اولور اما
 تصرفات سابقه نصکره ارض مرقومه کرک عوضله و کرک بلاعوض محل تملیک اولقدن خارج اولغله مجددا
 محل تملیک و تملک اولغله عودت ایتمد بیکه اخذینه کسب رخصت ایده مز نظر بری شول عیب مأسور در که
 غنیمته وقوعه تقسیم نصکره صاحب السهم آنده عقد کاتب ایلنه مالک قدیمی حال کابنده اخذینه
 رخصت بولوب ایچوق بدل کابندن عجز ایله مانع اخذنی زائل اولدقه قیتمله اخذینه کسب قدرت ایدر
 کذلک صاحب السهم اول عیبی برکسنه به مقابله دینه رهن ایلدکه مرتهک مرهونه حق لازمی متعلق
 اولغله رهن آنی فک ایتمد بیکه مالک قدیمی اخذینه مستحق اوله مز بعد الفک مانع اخذنی زائل اولدقه
 دیلر سه قیتمله اخذده ملحق اولور لکن مالک قدیمی مانندن دینی ادادن صکره عیبی قیتمله اخذده طلبکار
 اولور سه اولساده مرتهنه کمال حق واصل اولغله رهن اکا تسلیم عید اوزره اجبار ایدر ایچوق مالک قدیم اداء
 دینه مجبور و محتاج اولوب عیبی بعد فک الرهن اخذ ایلک ممکن ایکن اداء دینه استعجال ایتمش اولغله
 اداده منطوع قیلنوب رهن اوزره آندن بر شبله رجوعه مجال بوله مز لکن صاحب السهم اول عیبی
 برکسنه به مدت معلومه اجمار و قبض اجرت ایلدکه نصکره مالک قدیمی حاضر اولسه نقض اجاره برله قیتمله
 اخذده قادر اولور که اجاره بعض اعسار ایله متعوض و مالک قدیمک اخذده ثابت اولان حق تصرفات سائر فی
 نقض ایتمز سهده اجارهده عذر ناقص نظر بری شول فساد بیع ایچون استرداد میعهده ثابت اولان حق باعدر که
 سائر تصرفاتی نقض ایتمز ایکن نقض اجارهده عذر ناقص کذلک عیبله ردهه ثابت اولان حق مشتریدر که
 تصرفات سائرده جاری دکل ایکن نقض اجارهده عذر جاریدر و اگر مأسور اولان بر نفاقه اولوب صاحب السهم
 آنی حج یاخید عمره ایچون بدنه قیلغله تقلید و اشعار یاخود اضحیه ایچون تعیین و احضار ایلدکه نصکره مالک
 قدیمی ظاهر اولسه بو بایده قیتمله اخذده قادر اولور که بو تصرفله آندن ملک صاحب السهم زائل و قاصر
 اولماشدر کورمز بنسکه آنی بیعه شروع ایلسه بیعی مشروعدر اما سبقت ایلین مسئله وقف بشقه در که
 آنده ملکی زائل و بیعی باطلدر وقول مذکور ایله متین اولشدر که وقفده اضحیه و بدنه قیاسله تجویز استدلال
 ایدنلرک خطاسی ظاهر و یندر و نفاقه مزبوره بی مالک قدیمی قیتمله اخذ و استرداد ایلدکه صاحب السهم
 دخی اول قیتمله بدنه آخری آلوب مکان اولی به وضع و ایراد ایدر که آنک حقندن قیمت آنده ایجاب حق الله
 قیلدیغی ناقصه دن عوض و حکم عوض حکم معوضدر و اگر مأسور اولان بر عیب اولوب آنی برکسنه اعدادن

مطلب نقض الشفع الوقف
 اذا وقف الشیخی

مطلب الاختلاف فی وقف الشیخی

مطلب الاعتذار فی نقض الاجاره

مطلب بیع الاستبدال فی الوقف

قیتمدن اقل یاخود اکثر ایله اشتراک نصکره حین وفاتنده آنی بر شخصه وصیت قیلش اولسه مالک قدیمی آنی
 موصی لهدن قیتمله اخذده رخصت و بریلور زرا وصیت مزبوره بعد الوفاه عین عیبی تبرع ایدوکی فی التباس
 اولغله حال حیاتنده هبه عید ایله تبرعی اوزره قیاس اولنوب آنده مالک قدیمی موهوب لهدن قیتمله اخذده
 قادر اولدیغی کی بونده دخی مقتدر اولور اما بعد الاشراف کسنه به وصیت ایچوب ملککنده ایکن وفاتی ظاهر
 اولسه مالک قدیمی آنک اشتراف قیلدیغی تمثله وارثندن اخذده قادر اولور زرا وراثت عین خلافت اولغله
 موروثه ملک وارث همان ملک مورثدر حتی وارث میبجی بایع مورث اوزره عیبله رده قادر و مشتری مورثه
 مورث کی مغرور قیلنسه حتی ظاهر در پس مالک قدیمی مورثندن تمثله اخذ ایلدیکی کی وارثندن دخی اخذده
 مقتدر در اما موصی له اول عینه ایچوق سبب جدید ایله مالک اولوب ملک موصی ایله مملک دکلدر حتی بایع
 موصی اوزره عیبله رده غیر قادر و مشتری موصیده مغرور قیلنسه حتی متعذر در مؤلف دقیق الاعتبار اقر الله
 تعالی عینه فی دار القرار در که اگر اول میت رقبه عیبی وصیت ایچوب ایچوق خدمتی یاخود غله کسبی وصیت
 ایتمش اولسه اولساده مالک قدیم ایچون عیبی کرک بمن و کرک قیتمله اخذده رخصت یوقدر زرا موصی لهک
 آنده حق لازمی متعذر حتی وارث اول عیبی بیعه و اول حق ابطاله قادر و ملحق اوله مز پس مالک قدیمی
 آنی وارثندن اخذده قادر اولماز که آنده حق موصی له متعذر در و موصی لهدن اخذده دخی مالک اولماز که بدل ایله
 حق اخذنی ایچوق مالک عینک یندن ممکن ایکن موصی له عین عیده غیر متملکدر اما صورت سابقه بشقه در که
 آنده موصی له عین عیده مالک اولغله مالک قدیمی قیتمله اخذده متملکدر اما خدمت یاخود غله ایله موصی له
 فوت اولدقه وارثندن تمثله اخذده قادر اولور که مانع اخذ اولان حق موصی له موله باطل اولغله حق مالک
 قدیم ظاهر اولشدر ینسه مؤلف دقیق الاقوال بعده الله تعالی عن جیع الاهوال فی جیع الاحوال در که عید
 مأسور ایکی کسنه ینارنده مشترک اولوب غنیمته وقوعه تقسیم نصکره احدهما حاضر و آخر غیر حاضر
 اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفی نصف قیتمله اخذده قادر اولور زرا اخذنی ایچوق ملک قدیمه
 حاصل و هر بری نصف عیده مانکدر و حکم کل اجزاده اعتبار اولمق اعتبار صحیح المساکدر و اگر ایکیسی
 معا حاضر اولوب ایچوق احدهما اخذده طالب و آخر صاحب السهمده انصافه زاغب اولسه طالب اخذ ایچون
 نصفی نصف قیتمله اخذنی جائز و مناسب کور یلور زرا هر برینک کندو حصه سنده رأی معتبر ایکن طالب
 اخذ اختیار شریکی ابطاله مالک اولدیغی کی اول دخی بونک اختیارینی ابطاله مملک اوله مز کذلک اولساده
 صاحب السهم سز بکا ضرر تبعض ملکی الحاقله عیبی اوزر سه افساد ایده یور سز پس تماما اخذ
 ایدر سز یاخود تماما ایدمه انفا ایدر سز دیو نزاع ایلسه اول دخی استماع اولماز که مالک قدیمدن دفع ضرر لازم
 و صاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء علیه مالک قدیم آنک ینندن خواه ناخواه اخذ ایلک فی اشتها در اما
 مالک قدیم شخص واحد ایکن فوت اولوب ایکی اوغلی ترک ایلدکه حکم مسئله بشقه در که آنده احد لابین
 ایچون صاحب السهمک رضای بی بولمدیغی اخذ نصفه قضا و انما زرا بو بایده اصل ملک مورثک اولوب
 ورثه آنک مقابله قائمدر و مورث حال حیاتنده عیدک بعض اجزاسنی اخذوب بعض اجزاسنی ترک مالک اولوب
 بلیکه چیجا اخذنی یاخود چیجا ترک و تسلیمی لازم اولمقله ورثه سنه دخی لازم اولور سوال اونور سه که
 تقدیر مشروح اوزره مورث حیاتنده ایکن نصف عیبی ترک و تسلیم ایوب نصف باقیدن ساکت اولدقه
 حقیقه تسلیم تمامی ثابت اولق اقتضا ایدر که احد الوارثین کندو حصه سنی ترک و تسلیم ایلدکه حکم تسلیم
 حق آخر ده دخی ظاهر اولوب بر دخی تمام عیبی اخذده قادر اولدیلر جوابده درز که بلی حکم مسئلتین متحد
 ایچوق حق مورثه وجه تسلیم متعدد در زرا مورث نصف عیبی تسلیم و نصف آخری نصف قیتمله
 اخذده طالب اولور سه بوقول هیچ تسلیمدن عد او انما یوب ینه تمام عیبی اخذده قادر اولور اما نصفی تسلیم
 و نصف آخر دن سکوت ایدر سه مسئله شفعه کی مورث تسلیم تمامه مالک اولدیغندن حقیقه تسلیم بعض همان
 تسلیم کل قیلغله بر دخی اخذ تمامه مقتدر اولماز لکن احد الوارثین حق آخر ده مالک تسلیم اولماز ینندن
 احد همانک تسلیمی ایچوق مورثک تسلیم نصف و طلب نصف آخری حکمنده داخل و حکم تسلیمی باطل اولغله
 صکره دن اخذ تمامه توافق ایتدکر نده اخذ تمامه واصل اولور لور و اگر مشرکین بر بلده اوزره استیلا ایدوب
 صکره مسکین ینلر دن انتزاعله استعمال برله بین الغائبین تقسیم اولدقدن اول بلده دن برخانه بر غانک سهمنه
 تسهیم اولنوب اول غانم اول خانه تک بعض ایده سنی هدم ایلدکن صکره مالک قدیمی ظاهر اولسه بوضو رده

مطلب لاوارث ان برد ما اشتراک
 المورث

مطلب الاختلاف فی وقف الشیخی

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك يوم تقسیمه معتبر اولان قبیله اخذه قادر اولور که انقاضنی
 دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمز مبنسکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه و بنیانی تماما
 اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بویه در واول هدمله قیمت خانه دن رنسنه اسقاط اولماز که
 ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی الحق مقابل اصل اولغله اصله فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
 ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهاب اولماز بناء علیه صاحب السهم انقاضنی استهلاک
 ایش اواسه بنه فدادن رنسنه عهده مالک قدیمدن حظ و تنزیل اولماز امامسئله شفعه بنه قدر که شفیع الحق
 مشتری بنای هدم ایلدکن صکره حاضر اولسه اخذ انقاضه قادر اولوب الحق ارضی نمدن حصه سنله
 اخذه مشتری اوورزیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص و منقولده غیر مکتسب ر و انقاض بنامنقولادن
 ایدوکی متبندر وهم شفعه ایله اخذ الحق منزله شرایه نازلدر که شفیع من اول الامر منسله تملك مأخوذ بنه
 نائل اوله جقدر و بنادخی منزله وصفه نازل اولغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده نمدن حصه سی عهده شفعه بنه
 ساقط وراثت قبلنور اما بویه مالک قدیم خانه سنی فدا ایله مالک قدیمه اعاده ایدوب فدا دخی بیان مشروح اوزره
 مقابل اصل اولوب مقابل اوصاف اولماغله قیمت اصلدن برشی اسقاطده اکاسعاف اولماز و علی هذا
 خانه مزبوره مقامده برارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولغله ثمری رسیده اولدقدن صکره
 مالک قدیمی حاضر اولسه ارض و نخلک يوم تقسیمه معتبر اولان قبیلر ایله ارض و نخل و ثمری تماما اخذه
 قادر اولور کذلک صاحب السهم ثمری اکل یا بع ایش یاخود نخلی قلع یا قلع ایشک اوزره بع ایش بوانسه
 بنه حکم سابق اجرا اولورزیرا ویره جکی قیمت ارض و نخل الحق مقابله اصلده فدا اولغله قوت وصفه آندن
 برشیک سقوطی روا کور بلز الحق نخل و ثمر بعینه بدعا نمده قائم ایسه آتی دخی اخذه ملازم اولوب و بد مشتریده
 قائم ایسه اشترایلدیکی ثمنه دیلرسه اخذنی ملتزم اولور امامسئله شفیع شفعه در که شفعه عقاره خاص و منقوله
 غیر شاملدر و شفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدقده تصرف مشتریده ولایت نقضی حاصلدر بناء علیه
 بز دخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع آندن اول ارضک
 شفعی حاضر اولدقده بع نخلی نقض ایدوب مشتری اولدن ثمنه ارض و نخلی تماما اخذه قادر اولور
 مؤلف دقایق تشار ملا الله تعالی قبره من الانوار دیر که برکنه بر عبدی اشترایلدوب هنوز قبض آندن
 مشرکین اول عبدی اسیر ایلدکن صکره مسلمین آتی اخذ و برضا تملك سهمنده تسهیم اشد کلرندن صکره
 باع و مشتری معا حاضر اولسه ل باع دیلرسه قبیله اخذه مشتری ن احق کور بلك ظاهر در که قبل الانسر آنده
 بد باع ثابت واستیفاء ممن ایلیجه دك حبسه احق ایدوکی باهر ایدی نکند سی اولدر که مبع قبل القبض
 ضمان ملک باعده در که هالک و ضایع اولدقده ملک باع اوزره هالک و ضایعدر و حکم ایده رز که اخذ ایچون
 ادا قبلدینی قبیلده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایدجکه احیاء حقه و وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البایع
 مشتری بخیر قبلنوب دیلرسه هم من اول وهم قبیله بدبا ممدن اخذ و دیلرسه بالکلیه ترکی مقرز قبلنور و مشتری ایچون
 ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز الحق اعطاء قبیله ممن اصلیدن زباده فی الاصل التزام ایشیکن شدی اوزره بنه
 الزام اولدقندن لکن صورت مفروضه ده باع قبیله اخذندن نکول ایدر سه اولیاده مشتری دیلرسه قبیله
 اخذ و قبول ایدر که اسر عبد ملک مشتری اوزره واقع اولغله اخذ ایله کا کان ملکته اعاده سی واسع کور بلور
 و بعد الاخذ سیع مشتری به سالم اولغله اصل ثمنی باعیه اداسی لازم اولور لکن باع عبدی بد مشتری دن اخذ و ادایه ممن
 ایدجبه دك حبس ایشک دعوا سنه شروع ایلسه بود دعوا سی مشوع کور بلزیرا ابتداء امر ده عبدی قبیله
 اخذندن امتناعله حق حبسی زائل قبلوب حالی شول منزله نازل قبلددر که باع بیعی مشتری به تسلیمدن صکره
 ثمنه حبس ایچون استردادنه طالب و مائل اوله بنه دیر که عبد مأسورک مالک قدیمی فوت اولوب برابن صغیر بی
 ترک و کارکنسینی تعیین وصی قبیلش اولدقندن صکره اول عبد غنیمده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
 قبل القیمه مجانا و بعد القیمه قبیله اخذ قار اولور که بیان مشروح اوزره وارث بومسئله ده مقام مورثه قائم اولغله
 حق اخذی موت مورثه ساقط و منعدم اولماز امامسئله شفعه بنه در ووصی مزبور صغیرک مقروض الحیوة اولان
 باسای مقامنه قائم اولغله قبیله اخذنده میتک مالی قالیوب صغیرک آتاسندن منقول مالی بولدقده قیمت مزبوره الحق
 مال صغیر دن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولغله مالندن اداسی مستلزم اولور و اولیاده طرف
 مالک قدیمدن وکیل اخذ اولان کسسه اوزره عهده اداسی متوجه اولدینی کبی وصی مزبور اوزره دخی

مطلب حکم الشفعة اذا هدم
 المشتري البناء

مطلب الشفعة تخص بالعمار
 دون المنول

عهده اداسی بجه اولمازیرا اخذ بند کور جنایتدن فیه امرانه نازل اولغله فداء جنایتده وکیل الحق نائب محض
 اولوب لزوم عهده بن بری اولدینی کبی بونده دخی مشریدر امامسئله شفعه بنه قدر که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
 اخذ ایلدکنده اوزره بنه عهده ادا لازم اولور و اوزره بنه کندو مالک رنسنه مطالبه ممن متوجه قائم اولوب بعد اداء
 صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرایله تملك مستدا در
 لکن وصی صاحب السهم ایچون قبیله ضامن اولد قیده قبیله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعد اداء
 صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولغله مال صغیره صحت رجوعنی متضمن اولور اما وکیل بالاخذ قبیله
 ضامن اولدقده اول ضمانده متطوع اولغله موکل اوزره راجع اوله مر که وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
 ضمان قبیله مأمور اولیان کسسه بر ایچون الزام دینده ولایتی بوغیکن کند و نفسی ایچون الزام دینی بجه واسع کور بلور
 مکر که اکا ضمانده دخی امر و تنبیه ایش اوله اولیاده امری ایله اوزره بنه رجوعی تصحیح و توجه اولور و اگر وصی
 عبدی مال صغیر دن قبیله اخذ ایلدکن صکره برکنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
 یینه به قیام ایلسه ایله اول دین ایچون بیع عبد التزام اولور که عید مورثک ملک قدیمه اعاده اولنوب ملک
 مورثه حق غریم حق وارث اوزره مقدم ایدوکی مالا کلا مدر و بوضو رتده وصی اداء فدا ده متطوع قبلنوب
 لازم اولغله مال صغیر دن ادا قبلدینی نسنه بی صغیر ایچون غایم اولورزیرا ترک دینله مستغرق اولق ملک وارثه
 مانع اولغله و صبنک اولیاده اخذنی صغیر ایچون اولدینی ظاهر و ساطع اولمشدر و فدا ده تطوع وصی اجنبی
 آخرک تطوعی ایله تنظیر اولماز که صاحب السهم تسلیم عبد دن اجنبی آخر اوزره امتناع ایشک ممکن اما وصی اوزره
 غیر ممکندر بر اوصی قائم مقام موصی اولغله صاحب السهم عبدی قبیلله تسلیم موصی اوزره اجبار اولدینی کبی
 بعد الموت تسلیم وصیبی اوزره دخی اجبار اولور بلکه انکله تنظیر اولور که میتک مالیت عبدی محیط اولان
 دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخذ بنه مباشر اوله اول بایده عبد غریم ایچون مقابله دینده
 بیع اولنوب وصی فدا سنده متطوع اولدینی کبی بونده دخی مشرع قبلنور و مسئله مزبوره شول مسئله جنایتده
 تشبیه اولور که میتک عبدی بر جنایت ایشکله وصی مال صغیر دن صغیره قصد شفقتله فدا سنی ادا دن صکره
 میت اوزره دین محیط ظاهر هویدا اوله و معنای واحد میان مسئلتینی جامع اولغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
 حکم واحده مجتمع اولمشدر بنه در که مسئله مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قالیوب الحق حکمی
 قاضی به رفع ایشکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدا یه مبادرت ایلیوب یاخود فدا سنه قاضی بالنفس
 یاخود امر قاضی ایله امتنا سندن برامینی مباشرت ایلدکن صکره دین میت اوزره بنه اقامت اولسه آنده غرما
 مخیر زدر که دیلر سه مال صغیر دن صاحب السهمه و بریلین قبیلی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عیده
 ابتدا ایدر و دیلر سه مضافه دینله تقاضا ایچوب اولیاده قاضی دخی عبدی بنه صاحب السهمه رد و قبیلی
 صغیره رد ایله قضای ایدر زیرا بویه مؤدی فدایی متطوع قلیق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله
 حکم ایدوب حکم قاضی ایچون باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی اداسنده متطوع قبیلله مانع در امامسئله
 متقدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبدی صغیر ایچون بفر امر القاضی اخذ ایدوب بعده عبدک نصف
 قبیلی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عید بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکن صکره فضله ثمنی
 میراث اولق اوزره صغیره و بر بلوب بنه اعطاء قبیلده متطوع اوله جکی متحقق اولور زیرا بونصرفی نظر
 صغیری غیر مشتملدر که قبیلله ججع عبدی فدا قلیش ایکن صغیره ایچون نصف عبد واصل اولمشدر بوجهله
 صغیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولغله اداء فدا ده متطوع قبلنور لکن مسئله مفروضه ده فداء وصی امر
 قاضی ایله واقع اولس اولسه اولیاده قاضی غرما یه دیلر سکر فداء عبد دن مقدار حصه کزی عهده کنه التزام
 ایدر سزین دخی عبدی دینلر کز ایچون بیع ایده رم و الا عبدی صاحب السهم اوزره رد و فدایی آندن
 اخذ ایله رم دیکله حکم فاطم ایدر زیرا بویه مؤدی فدایی متطوع قلیق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
 واقع اولوب امر قاضی دخی حکم اولغله حق صغیره نفوذی الحق هم صغیره وهم مؤدی فدا یه شرط
 نظر ایله مشعین اولور بوضو رتده غرما فدادن مقدار حصه لر بی التزامدن امتناع ایدر لر سه البته عبدی
 صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولور مکر عبدک بد صاحب السهمه ایکن بدنده یاخود قبیلده بعض
 زیاده طارث اولق قاضینک نظر لصغیر طرف صغیر دن فدا ایله امر بنه باعث اولمش اوله اولیاده صغیر اوزره
 بوقبر منافع ایچون فداسی مال صغیر دن واقع اولور بوضو رتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطاء اولنه حق مال

اول صغیرک مال مخصوصی اولوب بلکه مال میدان ایکن دین میت دخی ترکه سنی محیط بولمغله غرامانی بزر
 بو مالله فداء عبده راضی اولوب همان دین ایچون اول مالی اخذ ایده رز دیو تراعه شروع ایلسه لرا خانداری
 مشروع کوریلورز یا فرض مذکور اوزره ترکه میت حق مخصوص صاری اولمغله نفسلیچون اختیار نفع
 و ضرر ده مراد لری اوزره امضاء حکم اولمغی لازم و مرصود و اولوب ایده وارث ایچون فداء عبده مباشرت
 ممتد که ترکه دینه مستغرق اولق ملک وارثه مانع دینه دیر که عبده مزبور میشرکین بد صاحب السهمین
 دفعه ثانیه ده اسیر ایدوب بعد مسلمان بنه اخذ و سهم غام آخره تعیین ابتدایک نکرندن صکره مولای قدیمی
 حاضر اولسه اخذ بنه بوجهله قادر اولماز زرا اسرانی ملکی اوزره جاری اولوب ایچون ملک غام اول اوزره
 طاری اولد یغندن حق اخذی ایچون غام اول ایچون ثابت و حق ملک قدیم ایچون حق غام اولده مثبت
 اولمغله غام اول آتی قبل القسمة بجنا و بعد القسمة قبضه اخذ ایله مالک اولدغله مولای قدیمی سبیل اخذ
 سالک اوله مز و غام اول غام ثابتدن قبضه اخذ ایله کده مولای قدیمی دیلرسه آندن ایچون ایکی قبضه اخذ
 اولور که غام اول احیاء ملکینه محتاج اولوب ادا قبضه ملکینی احیا ایتمکله اول ادا مبرع اولد یغی ظاهر در
 بناء علیه مالک قدیمی دیلرسه آتی ایچون قبضه اولی و غام اولک ثانیه و بر دیک قبضه ثانیه ایله اخذ مقتدر اولور
 کذلک مسئله مفروضه ده غام اولک مقامنده اول عبدی اعدادن اشرا ایلهین مشترکی بولنوب آنک یغندن
 دفعه ثانیه ده اسیر اولدقدن صکره مشترکی آخر آتی اعدادن اشرا قبضه اولسه بنه حکم مذکور بتامه بونده دخی
 اجرا اولور که مشترکی اول مشترکی ثابتدن غام ایله اخذ ایتمکله مولای قدیمی ایچون اخذی ممکن اولوب
 واخذ ندن صکره دخی دیلرسه ایچون ایکی ثمنه اخذ یا خود بانکبه ترک و تسلیم ایده جکی متعیندر و اگر بعبدک
 مالک قدیمی عبدی صاحب السهمین قبضه یا خود مشترکی اعدادن ثمنه اخذ طالب اولد قدغه قاضی دخی
 عبدی اکانسلیله قضا ایدوب یا خود صاحب السهم و مشترکی بلا قضاء اکانسلیله اظهار رضا ایتمک نکرندن صکره
 لازم اولان قیمت و ثمنی و بر مدیکه عبدی تسلیم نکول ایلسه لرونکول لری مشروع و مقبول کوریلورز یا
 مولای قدیمک احیاء ملکینی ایچون فداء لازمی ایله ممکن اولمغله اول فدائی ادا ایلمکله دیک ملکینک جواز جمعی
 متعیندر و هم بوبنده صاحب السهم و مشترکی البتہ راد بقصدن ادنی دکل ایکن رد آتی مقابله جعل واجیده
 مستوجب حبس اولدقدغه بوبنده بطریق اولی در بو صورتده مالک قدیم اول فدائی تسلیم ایدوب یا خود
 ایچون ایچون هنوز عبدی قبض ایتمش ایکن آتی شخص آخره بیع ایلسه بوبیعی البتہ باطلدر اگر چه فدائی
 تسلیم ایتمکده البتہ تسلیم عبدی عجزی ظاهر و او جهله بطلان بیعی باهر در لکن فدائی ادا ایلمکده
 وجه بطلانی اولدر که بیع البتہ یددی البتہ قبض ایلمدیکی فداء مقابله سنده مضمون ایدکی نمایاندر کورمز ببنسکه
 بیع مرقوم هالک اولدقدغه البتہ رد فدا سی لازمدر بوجهته عبده مرقوم مقبوض الثمن اولان بیع فی بد البایع
 منزله نازل یا خود اقاله باعیله رد حکمی اوزره قضاء قاضی ایله یا خود بلا قضاء فسخ بیعدن صکره بیع
 قریدمشتری منزله نازل اولوب صورت اولاده بیع مشترکی و ثانیه ده بیع باطل اولد یغی کی عبده مز بونده دخی
 بیع مالک قدیم باطل اولور لکن صورت ثانیه صد دنده اولد یغیمز مسئله عبدی قیاسده اقرب الاشباه ایدوی
 بی التباسدر که بومخلده مؤلف کرامت بنیان مالک قدیم اول عبدی ذی البده بیع ایلمک جائزدر بو ذکر
 و بیان ایلمشدر و صورت اولی ده مشترکی بیعی بابعه بیع ایلمک ممکن اولد یغندن عندیمزده ظاهر و متین
 اولمشدر که عبده مرقوم وجه مشروع اوزره فسخ بیعدن صکره ید مشتریده بوانسان بیع ایله موازی و مواز ندر
 و عبده مرقوم ملک مولای قدیمه عود نندن صکره بنه مضمون بالفدا اولد یغی کی بیع مرقوم دخی اصل ملک بابعه
 عود نندن صکره بنه مضمون بالثمن ایدوی هو یابد و بیع مرقوم ذی البده بیعی صحیح و آخره بیعی غیر صحیح
 اولد یغی کی عبده مرقوم دخی ذی البده بیعی صحیح و آخره بیعی باطل صریحدر بناء علیه مولای قدیمی
 عبده صیب حادثه واقف اولد قدغه قبل القبض رده قضاء قاضی ایله و بلا قضاء قادر و بعد القبض رده ایچون
 قضاء قاضی ایله مقتدر اولوب شول بابع منزله نازل قبلنور که بیعی مشترکی عیبه رد ایدوب بیعاری قضاء
 قاضی ایله منسوخ اولدقدن صکره بیعک عندالمشتری حادث اولان عیبه واقف و واصل اوله و اگر مالک قدیم
 صدیقی بعد الاسر هیچ کورمش ایکن فدا ایله اخذ ایدوب کوردر کد نصکره اخذندن نادم اولسه بوضور تده
 صاحب السهم اوزره ردی ممکن و منتظم اولماز که خیبارر ویتله ردی شرا مبتدایه مخصوص ایکن بوبنده
 اخذی ایچون اعاده ملک قدیمی مستلزم اولمشدر لکن حکم مزبور اول وقتده جاری در که عبده اوزره مقدما

مطلب زاد الآتی حبسه الی
 ان یستوفی اجمل

یغنده بولند یغی حادثن جانب نقصانه تغییر طاری اولمیز بر طاری اولدقدغه جواز ردی آشکاردر که فدا ایله ایچون حالت
 اصلیه سی اوزره اعاده ملکینه طلبکار اولوب بعد التغیر مقصودنده تخلل خلل بیدار اولمغله ردی جائز و سزا وار
 کوریلور بنه دیر که عبده مأسور بیک در همه مساوی ایکن بر کسنه اعدادن آتی یوز در همه اشرا و اخراج ایلمکده
 مالک قدیمی بشبوز در هم دینه وفات و بر این صغیر بی ترک ایتمش بولمغله غراما و وصی حاضر اولدقدن غراما
 فدا نندن نکول ایلسه لروسی ایچون مال صغیردن یوز در همه فدا سی مشروع و مقبول کوریلورز یا عبده
 بعد الفداء بیک در همه بیع ایدوب ایچون میتک بشبوز در هم دینی ادا و صغیر ایچون یوز در همی مقابله
 بشبوز در هم پیدا اولمغله منفعتی ظاهر و هویدا در و نظر صغیری متضمن اولان مواضعه وصی فدا ممتنع
 قیلنور و مسئله مز بوره فداء جزییه قیاسله اظهار و ادا اولنوب آنک حکمی بونده دخی اجرا اولمشدر بوضور تده
 بعد اخذ الوصی قیت عبده نقصان کلوب ایچون بشبوز در همه مساوی اولسه البتہ غراما ایچون بیع اولنوب
 بنه وصی اوزره غرامتدن بر شئی محتوی اولماز زرا وقت اخذنده نظر صغیر ظاهر و تصرفنده نفع صبی متقرر
 اولدقدن صکره بهاسنده حصول نقصانله حکم تصرفی متغیر اولماز کورمز ببنسکه عبده مزبور بعد اخذ الوصی
 هالک اولد قدغه وصی به غرامتدن بر سنه مستسک اولماز پس بوندی آنک کییدر و اگر مسئله مرقومه ده مقام
 غرامه صغیرک بران غامی بولنوب وصی آتی بتلیدیکندن مال صغیردن یوز در همه عبدی فدا قیلدقدن صکره
 اول غائب حاضر اولسه نظر اولنور اگر فدا سی امر قاضی ایله واقع اولماش ایسه نصف فدا ممتنع قیلنور که
 نصف عبده مال صغیر ایله ملک غامی احیا ایتمش اولوب اول دخی حقیقه شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
 ممتنع قیلنور اما مسئله اولی بشقه در که آنده جمع عبده ده ملک صغیری احیا ایدوب نصفده ملک غرامانی
 استحقاق ایتمشدر که دین میت ترکه سنی محیط و شامل اولدقدغه البتہ تمام ترکه ملک وارثه داخل اولور کورمز ببنسکه
 وارث دین میتی محل آخردن قضا برله ترکه بی نفسی ایچون استخلاصه قادر اما احد الوارثین حصه شریکی
 محل آخردن ادبهره ملک مشترکی نفسی ایچون استخلاصه غیر مقتدر در و اگر فدا سی امر قاضی ایله واقع
 اولش ایسه اول باید قاضی اول غامی تحبیر ایدوب دیلرسک نصف فدائی و بر رسک تا که عبده صغیر ایله
 بیسکه در بوجه مناصفه مشترک قیلنور و دیلرسک عبدی اعدادن اشرا ایلمین کسکه اوزره رد
 و صغیرک یوز در همی استزدا ایده رز دیو تعیین مضار و منافع ایدر که وصی امر قاضی ایله ادا قیلد یغی فدا
 البتہ ممتنع قیلنور و فداء مزبور اگر چه صغیره نافع ایدی لکن فسخ فدا ایله بنه نفع صغیر ضایع اولماز که
 صغیر مزبور کبر اولد قدغه دیلرسه عبدی یوز در همه فدا ایدوب نصف فدا قریذاشی طرفندن ممتنع
 اولق ممکن و متعیندر بنه دیر که مسئله مز بوره ده مشترکی اول عبدی اعدادن ایکی یوز در همه اشرا قبضه
 اولوب میت اوزره دخی طقوز یوز در هم دین اولد یغی نمایان اولسه وصی آتی صغیر ایچون ایکی یوز در همه
 فدا قیلق جائز و شایان اولماز که نمندن طقوز یوز در هم دخی ادا نصکره صغیر ایچون ایچون یوز در هم قالب
 باقی یوز در همه خسران صغیری موجب اوله جتی ظاهر و عیاندر بوبله ایکن وصی فداء مز بوره مباشرت ایلسه
 نظر اولنور اگر مباشرتی امر قاضی ایله واقع اولماش ایسه بو تصرفی بیان مشروع اوزره نظر صغیری متضمن
 اولمغله فدا سنده ممتنع قیلنور بوندن صکره عبده مزبور ضعف قیمتی اولان ایکی بیک در همه بیع اولنسه
 بعد اداء الدین باقی قیلان بیک یوز در هم صغیر ایچون ابقا اولنوب بنه وصی فدا سنده ممتنع اولق اوزره استبقا
 اولنور که معتبر اولان وقت اخذنده اخذی نظر صغیری متضمن دکل ایکن صکره دن حادث اولان زیاده ایله
 اول حکم ثابت تغییر و الغا اولماز بنه دیر که و اگر مباشرتی دین میت وقت امر نده معلوم قاضی اولد یغندن امر
 قاضی ایله واقع اولش ایسه بوضور تده وصی فدا سنده ممتنع قیلنور ایچون ایچون قاضی غریبی علی وجه الاجبار
 تحبیر ایدوب دیلرسک دینک قیمت عبده طقوز عشری اولمغله فدا ک طقوز عشری اولان یوز سکسن در همی
 سن اوزر بیکه التزام ایدرسین و الابعدی مشترکی به رد فدائی استزدا ایده رم دیو حکم و تقریر ایدر بوضور تده
 غریب شوق اولی ملترزم اولورسه مال صغیردن و بر یلن فدا مشترکی به سالم اولوب بعد عبده بیعله غریب استبقا
 دین ایدوب باقی قیلان ایکی یوز سکسن در همی صغیر ایچون ابقا اولمغله صغیر ایچون سکسن در همه منفعتی مستلزم
 اولور بوضور تده قبل بیع عبده بدنده یا خود بهاسنده نقصانی ظاهر اولوب بیعی ایچون مقدار دینه یا خود
 اقل ایله متبصر اولسه اول باید صغیر حصه فدا دخی آخر ایله رجوعه قادر اوله مز که وقت اخذنده معتبر اولان
 حکم سابق متقرر اولدقدن صکره حادث اولان زیاده و نقصانله متغیر اولماز نظر بری اولدر که عبده مزبور

بعد الاخذ هالك اوله اول باده دخی صغیر و وصی وغیرم و مشتریدن برسی آخر اوزره بر شیشه رجوعه مالک
 اوله من و مسئله من بوره شول مسئله به تشبیه ایله توجیه اولمشدر که میت مدیونک ترک سندن بر عید بر کسینه
 شجده موضعه ایله شیخ ایش اوله اول جنایتیدن حکم فاسی جمیع مذکور آنده حکم فدا، مأسور اوزره
 ایدوکی ظاهر و هو یدادر والله اعلم

باب امر عبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردندن مقدم یا مؤخر مأسور اولان عبد ینک تفصیل
 احکامی بوباده کشف و اعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد و محمد نصاب دیرکه مشرکین بر کسینه عبد ینی
 اسیر ایدوب دارلر ایله احراز لندن صکره اول کسینه مرتد اولوب دار الحرب للاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی
 مشرکیندن اخذ و اخراج ایلسه لالبته اخذ ایدنلرک فیئده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئله من بوره
 اصل کابیدن بوموضعه بعض نسخه موجود اولغله ترجمه سنه بدل مجمود اولندی شارح الکتاب شمس الائمة
 جلاله دیرکه بزباب المرتد فی دار الحرب و معه ولده مسائله و ما بعدننه بیان ایلدیک که مرتدك دار الحرب به
 لحوقی قضاء قاضی به متصل اولدقده حکم غنیمته داخل و متصل اولدقده منزله مونه نازلدر و مالک قدیم
 فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل انقصة بلاشی و بعد انقصة قیمتله اخذده اکا خلف اولدقاری کی
 ردت اوزره لحاقیه قضادن صکره خلف اولورلر و اول باده مشرکینک عبدی اسیر قتلری مالک قدیمک
 ردندن مقدم یا مؤخر و لحاقندن مقدم یا مؤخر و قضاء قاضیدن مقدم اولق برابر در و مرتد
 من بوره قبل القضاء قبول اسلامه عودت ایدوب صکره عبدی غنیمته ظاهر اولسه مرتد من بوره بعد الغیبه
 راجع اولان غائب متر لنده قیمتله عبد ینی قبل انقصة بلاشی و بعد انقصة قیمتله اخذده قادر اولور لکن
 بعد الحاق یننه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدن عبدی اعدایه اسیر او اوب صکره غنیمته
 ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل انقصة بلاشی اخذده قادر او او اوب اما بعد انقصة اسلامی
 یاقتلی متعین اولدقده قیمتله اخذنی ممکن اولوب قبول اسلام ایدر سه قیمتله اخذده قادر او اوب قتل اولنور سه قیمتله
 اخذنی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام شار الیه لالزال الطاف الله تعالی توار علیه تصرفات مرتدده توفقه
 قائل اولوب قبول هبسه سنه دخی تحکیمه ما بل اولمشدر و قبل انقصة اخذنی هبسه کی عبدی مجانا مالک قدیمه
 اعادنی مشتمل اولغله من حیث المعنی قبول هبسه داخلدر و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد انقصة قیمتله
 اخذنی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتند قائلدر و اگر مرتد من بوره عبدی غنیمته
 واقع اولدقنی بیاد کند صکره اخذ ایتمدن قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولمیر ایله اخذنی
 ممکندر لکن مرتد من بوردار الحرب به لحوقیه قضادن صکره یننه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدن
 عبد مأسوری غنیمته ظاهر اولسه بوجهله اخذ یننه قادر اوله من که قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده
 میت اولدقندن حق اخذنی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه سی قبل انقصة بلاشی و بعد انقصة دیلر لسه
 قیمتله اخذده مقتدر اولورلر بوضورتده قیمت عبدی مرتد دن وارث اولدقاری مالندن ادا و اخذ ایدنلرک صکره
 قبول اسلام ایلسه میراتندن یدلرنده بعینه باقی قلالری اخذ ایله بکام اولدقنی کی اول عبدی دخی اخذ ایله
 بکام اولوب انجیق مالندن ورثه ک ادا قیلد قنری قیمت عبدی ورثه به ادا قیلد اوزر یننه الزام اولنور زیرا ورثه
 اگر چه عبدی اخذ ایله مرتدك مالک قدیمنه راجع قیلد بلر لکن ادا فدا ایله اول ملکی کند و نفسلری ایچون
 قصد استخلاص ایلر ایله اول ادا ده متبرع قیلنمادیلر بوضورتده بونلر قیمتی انجیق بنم مالندن و بر مشرکین شمدی
 آتله ینجه ضامن اولورم دیو نزاع ایدر سه بوزاعی قطعاً استماع اولماز که و رد کلری قیمت اعطایله مستهلک
 اولوب حق مرتد مال مستهلک کنده مائتد اولماغله آنی مانندن یا خود مال آخردن و بر ملری محمددر
 کور من بوسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترای ایدوب ثمنی مرتد دن وارث اولدقنی مالندن ادا قیلد قدن
 صکره مرتد قبول اسلامه عودت ایدوب عبدی بلاشی اخذده عزیمت قیلسه اولو جهله اخذده قادر اولوب
 انجیق دیلر سه مجتهدا وارثه ثمنی اعطایله اخذ یا خود بالکلیه ترک ایتمکه مقتدر اولور و اگر ورثه اخذده
 رغبت ایتمد صاحب السهمه تسلیم ایدنلرک صکره مرتد قبول اسلامه عودت و عبدی قیمتله اخذده عزیمت قیلسه
 بوباده اکا رخصت و یریلز که تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر و حق مرتد مستهلکده غیر را جعدر
 وهم عبد ورثه به میراث مرتد اولق اوزره رجوع ایتمد بلکه صاحب السهمه مسلیم و مد فوج قیلنلدر
 کور من بوسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمد بلکه ثمنه اشترای قیلد قلدن صکره مرتد قبول اسلامه

رجوع ایلسه یدلرندن اخذنی غیر مشر و عددر زیرا آنی ملک قدیمه اخذدن نکول و ملک مستقبل ایله اخذ
 و قبول ایلنلردر بواخذنی صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولغله اخذ مرتد مانع عظیمدر پس مانحن فیه کی
 تسلیم صریح ایدنلرکند عدم اخذنی بطریق الاولی ظاهر و صحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی
 عن کل نشویش دیر که مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا سیر ایلدکلرندن صکره
 قبول اسلام ایلسه بوباده اخذ عبد ایله بکام اوله من که عبدی غنیمته واقع اولدقده کند و هنوز حربی
 مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله من کذلک ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله من که
 قاضی هنوز لحاقیه قضا ایتمشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عیدده حق اخذنی ثابت اولدقده
 ورثه سی ایچون ثابت اولسه جنی مالا کلامدر کور من بوسنکه بر مرتد عبد مرتدی ایله معا دار الحرب للاحق
 اولدقندن صکره مسلمین ایکیسینی بزدن مأسور ایلسه عبد البتة فی مسلمین قیلنوب هولاسی قبول اسلام ایلسه
 دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله من حال آنکه بوضورتده اخذنی مانحن فیهده اخذندن اولی در که بونده
 عیدنه دار الحرب به مالک اولوب مانحن فیهده کند و لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبد یننه دار الحرب به
 مالک اولدقنی ظاهر و اجلی در و بونده اخذده قادر اولدقده مانحن فیهده قادر اولیه جنی ظاهر در و اگر مسئله
 من بوره ده مسلمین ابتدا عبدی اسیر و اخراج ایلر ایله ورثه اخذ یننه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدن مرتدی
 اسیر و اخراج ایلسه قاضی قبل اسیر المسلمین لحاقیه قضا ایلدیک کی بعد الاسر دخی لحاقیه قضا ایدر
 زیرا قضاء لحاقیه حکم میده قیلنق انجیق حربی اولدقندن در و حربی اسیر مسلمینه حربی اولمقندن خارج اولماز
 پس قاضی لحاقیه قضا ایله میراثی ورثه سنه افضا قیلدقده ورثه عبدی قبل انقصة بلاشی و بعد انقصة
 قیمتله اخذنی سزا کور یلور اما مسئله مفروضه ده مرتدك قبل القضاء و کرب بعد القضاء مأسور اولوب انجیق
 قبول اسلامه عودت ایلسه اولباده کرب نفسی و کرب ورثه سی ایچون اخذ عیده رخصت و یریلز اما نفسی ایچون
 رخصت و یریلدیک عبدی غنیمته واقع اولدقنی حینده حربی اولدقندن و اما ورثه سی ایچون رخصت
 و یریلدیک اکا منیدر که ورثه اخذ ایله مرتدك ملک قدیمه اعاده ایده جک اولمیر ایلدکنده مرتد آخردن حق اولغنی
 مستلزمدر حال آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولباده حق اخذنی منعدر اما سبقت ایلن وجه اوزره
 مرتد قبول اسلامه رجوع ایتمدکده حکم مسئله بشقه در که آنده ورثه سی مسلمین او اوب غنیمته اثبات حقه
 اهل اولمیر ایله نفسلر ایچون اخذنی امر سهلدر و اگر مسئله من بوره ده لحوقیه قضا دن صکره ورثه عبدی
 اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامه عودت ایلسه البتة عیدنه ورثه دن حق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی
 مرتدك ملک قدیمه اعاده ایلنلردر و عبد دخی ایادی ورثه ترک سندن هنوز قائم بولمشدر انجیق ورثه به اخذده
 ایچون غارم اولدقاری قیمتی ادا ایدر که ورثه ادا قیمتده مشر عین اولدقاری بیان سابقندن هویدا در و اگر
 مرتد من بوره بعد القضاء قبول اسلامه راجع اولدقندن صکره عبدی غنیمته واقع اولسه اول عیدده ورثه دن
 حق کور یلوب قبل انقصة بلاشی و بعد انقصة قیمتله جواز اخذنی محققدر زیرا غنیمته و قوی وقتنده
 کند و مسلم بولنوب ضامنده اثبات حقه اهل اولغله اخذ ایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور و اگر مسلمین
 مرتدی عبدی ایله معا اخذ و اسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامه نامل ایتمک ایچون حبس ایلدکده
 ورثه سی کلوب اخذ عیده طالب اولسه نظر اولنور اگر امام لحاقیه قضا ایتمش ایلسه حق اخذنی ثابتدر که
 مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضا لحاقیه فی حکم المیتدر بوضورتده ورثه اخذنی بیع ایلدکن صکره قبول اسلام ایلسه
 یا خود اخذ و یریلن صکره قبول اسلامه عودت ایتمش اولسه ید مشریدن اخذ یننه رخصت و یریلز که ورثه آنی
 بعله استهلاک ایتمش اولمیر ایله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلز و اگر مسئله مفروضه ده
 مکان مرتدده امرأه مرتدده بوانسه آتک ایچون کرب مالی و کرب عبد مأسوری اوزره سنبل وصول مسدود اولوب
 مسلمین آتک عبد ینی کند و ایله برابر یا خود کند و دن مقدم یا مؤخر اسیر قتلرنده تفاوت غیره موجود در زیرا
 مرتدده من بوره اسیر مسلمینه فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلسون منزله موده نزول ایتمکله
 حق اخذ ورثه سنه وصول قیلنور اما مرتدده من بوره بلا اسر قبول اسلامه عودت ایدر سه مذکور
 مرتد یننه سبقت ایلن جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرب قبول اسلامه عودت ایلسون
 و کرب بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حربی اوزره ایشا اولدقنی کی مرتدده من بوره دخی حربی اوزره
 استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعه المرتد* اگر مرتدك جوار دارند در دندن مقدم یا مؤخر داراخری بیع او نوب مرتد اول بیعه واقف اولادین داراخر به لاحق اولدقدن صکره قبل قضاء الحاق قبول اسلامه رجوع ایدوب بیعه واقف اولمغه شفعه طالب اولسه اول داری اخذی جائز و مناسب کور بلور که خوفنه قضاء قاضی متصل اولدقدنه منزله غیبتده اولوب غائب بعد الحضور بیه شفعه سی اوزره ثابت ورتبدا الحاق قبله قضا اولدقدنه شفعه به ورثه سی نائل قیلماز که شفعه میرانده داخل اولوب بیع دخی حق شفعه ورثه ایچین ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولشدرو بوصورته مرتد قبول اسلامه عودت ایلدکده اول دخی شفعه سی باطل اولمقدن مؤلف بدیع البیان احسن الله تعالی الیه بدایع الاحسان دیر که بیع مذکور مرتدك خوفندن صکره واقع اولوب بعد مرتد الحاق قبله قضا دن مقدم یا مؤخر قبول اسلامه راجع اولسه بیه شفعه ایله اخذی جائز و واسع کور بلور زرا حین بیعه حربی بی امان بولمقدن و حربی ایچون دارا سلامه تملك شفعه عديم الامکاندر کور من بیستکه بعد الحاق مدار شفعه سی اولان کندو داری بالنفس بیع یا خود بیع ایچون آخری توکیل ایلسه بیع توکیلی تجویز و تکمیل اولماز بوجهته حربی اولدیغی متین و اول ملکه مستحق شفعه اولدیغی متین اولمقدن لکن بوصورته ورثه سی شفعه ایله اخذده تقاضا ایدر لسه کرکدر که قاضی آنرا ایچون اولامیرا ثبوت و ثبوت شفعه ایله قضا ایله زرا قضاء میرانده ورثه ایچون دار مرتد تملك وقت خوفنه استناد اوزره ثابت اولمغه بیع داراخری ثبوت حقنندن مؤخر ایدوکی ظاهر اولوب حق شفعه لری مثبت اولور نظیری اولدر که برکسته برداری بشرط الحیار اشتراک صکره جوارنده دار اخری بیع اولنوب بعده اسقاط خیبار ایلدکدن صکره بیعه عالم و طلب شفعه به عازم اولسه عند ابی حنیفه رضی الله عنه شفعه ایله اخذی لازم اولور سؤال اولنورسه که مسئله خیارده مشتری مشتری استنادده تصرفه قادر اما ایچن فیهده ورثه قبل قضاء الحاق مال مرتد تصرفه غیر مقتدر لر ایکن بعد القضاء حق شفعه لری نیجه مقرر اولور جوابده دیرز که بلی بویه در لکن استحقاق شفعه ایچو اعتبار ملکه در بوقسه قدرت تصرفه دکسدر و مسئله مرقومینده اگر چه وقت بیعه طالب شفعه ایچون تملك هنوز غیر موجود در لکن سبب ملکی تام و محمل ملکدن حق غیر البتہ مقطوع الوجود در بویه ایکن مسئله خیارده ملک مشتری تام اولدقدنه شفعه به مستحق اولدیغی کی استحقاق شفعه مایچن فیهده دخی محققدر کور من بیستکه مکاتب عن وفاء فوت اولوب ورثه احراری ترک ایلدکده قبل اداء الکتابه جوار دارند دار اخری بیع اولنوب بیع ورثه سی اول بیعه ایچو بعد اداء الکتابه واقف اولسه لری بیه شفعه ایله اخذده قادر اولور لر حال آنکه وقت بیعه هنوز کاتبی ادا اولمقدن ورثه سی دارند تصرفه غیر مقتدر لر و اگر حربی مستأمنک داریمزده مالک اولدیغی داری جوارنده دار اخری بیع اولدیغی ظاهر اولسه آتی شفعه ایله اخذده قادر اولور زرا حربی امانله داریمزده حاصل اولدجه البتہ معاللاتده حکم ذمیده داخلدر بوصورته بیعه واقف اولمادین دارینه عودت بعده بیه امانله داریمزده رجعت ایلسه بوصورته شفعه ایله اخذی رخصت و بلور زرا دارینه عودت ایلدکده قطعاً داریمزده داخل اولمادین حربی منزلته نازل اولمقدن حال آنکه بومثلاً و حربی ایچون دارا سلامه نه من جهة الابتدا و نه من جهة البقا حکم شفعه غیر حاصلدر کذلک بیع مرقوم داراخر به رجوعندن صکره وقوع بولسه بیه معنی مشروح اوزره دعوا بی شفعه سی غیر مسعودر بیه در که مرتدك داراخر به خوفندن اقدم جوار دارند دار اخری بیع اولنوب مرتد شفعه ایله دعوا بی اخذده شروع ایلسه قول مجدر جه الله تعالی اوزره اخذی مشروح کور بلوب قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبول اسلام ایتمدیجه بودعوا سی مسوع اولماز اما امرأه مرتده بشقعدرو بواختلاف زم باب ما یوقف من امر المرتد اثنا سنده علی الاجال ذکر و انما قیامد یغیر تصرفات مرتدده واقع اولان اخلا فاری اوزره بنا قیلمشدر و مرتد حال رتندده بیعه واقف اولدقدنه همان قبول اسلامه شفعه سنده طالب اولماز سه البتہ شفعه سی باطل اولور زرا حین وقوفنده قبول اسلامه طلب شفعه ممکن ایکن بلکه عاقل قیلمشدر والله تعالی اعلم

باب من المرتدین و غیرهم من شرکی العرب فی دار الحرب یجری علیه السبی و من لا یجری ویگون حراً بالاسلام و من لا یكون یعنی مرتد یسندن و مشرکین عربدن داراخر به بولنوب او زرلر بیه حکم سبی جاری اولوب اولیا الحری و قبول اسلامه احرار دن قیلنوب قیلنوب لری تفصیله باب واجب التخصیصدر فحانکه زوجین رتده داراخر به لاحقین اولوب زوجه داراخر به زوجندن حامل اولوب وضع حل ایلدکدن صکره مسلمین

اول ولدی صغیر ایکن اسیر قبلسه لر البتہ فی اسلامه تقریر و اسلام اوزره اجبار ایله تکدیر اولنور زرا ولد حکم اسلامه ابو بنه تابع و صغیر من بورتک ابو بنده اصل اسلام واقعدر و اصل اسلام بنفسه صغیر ایچون سبقت ایلدکده بعد السبی اسلام اوزره اجبار اولنوبدیغی کی ابو بنده سبقت ایلدکده دخی اجبار اوزره اضرار اولنور لکن ولد مزبور داراخر به کبر اولوب آندن دخی بولد حاصل اولدقدن صکره مسلمین اول ولد اولدی اسیر قبلسه لر اگر چه قیتمده تقریر اولنور اما اسلام اوزره اجبار ایله تکدیر اولماز زرا بونده اصل اسلام ایچو جندده واقعدر و بزباب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع مسائلمده بیان ایلدک که ولد حکم اسلامه جندینه غیر تابعدر بنا علیه اسلام اوزره اجبار اولنوب همان حکم سائر کفار اوزره بقرار قیلنور مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالی بالعوائد یوم المبعاد دیر که بر مرتد مالی ایله داراخر به لاحق اولدقدن صکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر مال مزبور بی اولوب ورثه سنه اعطا اولماز زرا حاق ورثه ایچو دارا سلامه ترک ایلدیگی مالنده ثابت اولوب داراخر به معیننده الحاق ایلدیگی مال البتہ مال حربی اولمغه آندده حق ورثه مثبت اولماز اما داراخر به خوفندن صکره عودت برله مالی اخذ و داراخر به ادخال ایلدکدن صکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر بوبنده امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دیمشدر که اول مالی سائر غایبده اعطا قیلدیغی کی ورثه به دخی اعطا ایدر زرا و امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که عودتی خوف قبله قضا دن اقدم ایسه ورثه به اعطا اولنوب غایبده اعطا اولنوب ملتمز مدر اما عودتی قضا دن مؤخر ایسه آندده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشی و بعد القسمة قبضه اخذ لری میسر در مسئله مذکورده ده امامین مشارکین صحت سبب المغفرة علیهما میا نلرنده اختلاف حقیقی صور تباب اولوب ایچو امام ابو حنیفه رضی الله عنه ورثه به و غایبده اعطا ایدر زرا بوب اطلاق جواب ایدوب امام محمد رحمه الله تعالی تقسیم صواب ایلشدن و تقسیم محرزین نلرنده اتفاق اوزره معتبر در که عودتی لحاق قبله قضا دن اقدم اولدقدنه لحاق سابق حکم غیبتده اولوب ایچو لحاق نائسی معتبر و لحاق نائیده مالی یا بنده برابر اولمغه داراخر به مالی ایله لاحق اولنوب حکمی بونده مقرر اولور اما عودتی لحاق قبله قضا دن مؤخر اولدقدنه مالی میراث ورثه اولمش اولوب کندو دخی حربی ایکن خروجله مال ورثه اوزره استیلا و احرارز آتش اولدیغی مقرر اولور و مال ورثه اوزره بشفعه بر حربی استیلا ایلدکدن صکره غیبتده واقع اولمش اولسه ورثه ایچون قبل القسمة بلاشی و بعد القسمة قبضه اخذی واسع کور بولدیگی کی بونده دخی واسع کور بولور بیسه دیر که بر مکان رب الله داراخر به لاحق اولوب آندده کسب مال ایلدکدن صکره مسلمین آتی مالیه بر اراخذ ایدوب بعده قسمل و اعدام اولنسه کرکدر که اول مالدن کاتبی ادا و باقی سنی میراث ورثه قطعاً اقدام اولنسه اما جر مرتد بشفعه دز که کسب مکاتیده حق مولای سی ثابت و حکم کاتب داراخر به خوفندن صکره دخی مثبتدر و حکم کاتب موت حقیقی ایله باطل اولدیغی معلوم ایکن لحاقی کی موت حکمی ایله باطل اولیه چنی بطریق الاولی مجز و مدر و کسبتده حق مولاسینک ثبوتی ادخال غیبتده مانع قوی اولمغه مکاتیک داراخر به کسی دارا سلامه کسی ایله مساوی کور بلور اما جر مرتد داراخر به خوفنده حربی اولوب داراخر به حاصل اولان کسبتده مسلمیندن بر فردک حتی ثابت اولدیغندن اول کسب اوزره استیلا اولدقدنه فی مسلمین قیلنوب مثبت اولور بیسه دیر که بر حرینک عبیدی قبول اسلام ایلدکده بزباب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین اثنا سنده بیان واعلام ایلدک که حرینک عبدمسلی علی وجه الفرار کلوب یا خود مسلمین آتی اسیر قیلدقننده کندو نفسنی احرارز آتش اولمغه حریتله بکام قیلنور اما مولا سبجون قصد تجارت اوزره داریمزده امانله داخل اولدقدنه مولا سنده مخالفت اوزره احرارز نفسنی قصد ایتمکده عتقه نائل اوله من ایچو اسلامه اعتبار ایله داراخر به رجوعنه رخصت و بر بلوب همان امام المسلمین آتی بر مسله بیع ایدوب ثمنی مولاسی کلوب اخذ ایدنجیه دک توقیفه همت ایدر کذلک قبول اسلام ایچو بیع قصد ذمته علی وجه الفرار داریمزده داخل اولدقدنه بیسه حریتله نائل قیلنور که ذمت مدار احرارز اولمقدنه منزله اسلامه نازل اولمغه عید مرقوم طریق مذکور ایله مولاسی اوزره احرارز نفسنی حاصل اولمقدن اما داریمزده دخولی امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخی جائز و واسع کور بلوب کما فی الاول مولا سینک عبیدی قیلنوبه و فاء اما ایچون داراخر به راجع قیلنور و بیک کرکدر که مرتدك خوف قبله قضا اولدقدن صکره ام ولداری و ثلکدن مدبر لری آزاد قیلنوب دیون مؤجله سنده حواله امضا اولنور زرا لحاقی بعد القضاء منزله موته نازل اولمغه موت حقیقیده ثابت اولان احکام بونده دخی حاصل اولور بیسه دیر که بر مرتد

عبد مسلمی یا خود امه مسلمه سنی معتبره طوعا او کرها دارالخبره الحاق ایلسه هر بری علی حاله مملوک مرتبه
 قیلوب نائل عثمان اوله من بعض فقها رجهم الله تعالی دیدیلرکه قول مذکور انجیق قول محمد رجه الله
 تعالی علیه درو عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مرتد مزبور شول دارمیزده عید مسلمی اشترای و دارالخبره
 ادخال ایلین مستأمن منزله نازل و دارالخبره حقوقه حر بی امان حکمنده داخل اولغله عید مزبور حر بی
 منقلب اولدیغی کی بونلرکی دخی حر بیتری ایل حکم اولغله لایق و مناسبدر و بعضی فقها دیدیلر بیکه قول
 مذکور قول جیح ائمہ در انجیق ابو حنیفه رضی الله عنه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیر که
 مستأمن مسفور دار اسلامه ایکن عید مسلمی ملکیندن ازاله اوزره مجر ایدی لیکن رعایت امان ایچون ازاله سی
 انجیق بیعله معشر ایدی صکره قبل الازاله عید ایله دارالخبره لایق اولدقده اوزرینه مسیحیق اولان زوال
 عبد تام و منحقق اولدی اما مرتد مزبور قبل اللجوق بوملوقی ملکیندن ازاله اوزره مجر اولمغله عید ایله
 حقوقده زوال ملک معشر اولماز که حقوقه حر بی اوایب ملکینده عید مسلمی بونلغله شول حر بی منزله نازل
 اولور که عیدی صکره دن دینی اسلامده داخل اوله نسا علیه مسلمین مرتد مزبور اول مملوک مسلمی ایله معا اخذ
 ایلسلر مملوک مرقوم شمیدی حر بیته مظهر قیلنور که نفسی بنفسه اجراری اجزاز مسلمین اوزره سبقت
 ایتمکله بد نفسی کند و نفسنده اقوی و اظهردر و اگر مسئله مزبوره ده مکان مرتده امرأه مرتده بونلغله اولسه
 حکم رقیقده جواب ذکر اولسان قول صوابدر لکن نفسلریده معنای غارق حاصلدر که مرتده فیئده داخله
 و مرتد غیر داخلدر بیته دیر که بر مرتد مملوک دنیته دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معا دارالخبره حقوقیندن
 صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسلر اول مملوک فیئده تفریر اولنور زرا بو بیده مملوک دخی حر بی اولدیغی ظاهر
 و نفسی احراز ایتمدیکی بلهر در انجیق مملوک مرقوم عید ایسه امتناع اسلامه قتل و اعدام اولنور و ایسه
 حره مرتده منزله تفریل ایله قتل اولنور ایوب انجیق اجبار اسلام اوزره حبسه تنکیل اولنور بیته دیر که اگر بر مرتد
 مسئله اولان امه ولدنی بامدیره سنی یا مکاتبه سنی طوعا او کرها نفسی ایله معا دارالخبره الحاق ایلوب بعدیه
 مسلمین بومذکورانی اسیر ایلسلر جمله سنی علی جمیع التقادیر حر بیته تفریر اولنور زرا بونلورده حکم عتیق
 فی الجمله جاری اولمشدر و بزقریب بیان ایلدیکی که هیچ کیندوده حکم عتیق جاری اولسان ایغونه دخی بوخالیب
 اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنک اوزرینه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمله حکم عتیقه
 مظهر اولنورده تفریر حریت اولی و اظهردر بیته دیر که مسئله مفروضده مرتد مزبور بومذکورانی رده دعوت
 و آنلردخی اجابت ایتمش اولسلر البته فیئده ادخال لرینه مبادرت اولنور و بونلورده فی الجمله جاری اولان حکم
 عتیق فیئده ادخالرینه مانع دکلدیر که بونلرکی حالری حره مرتده دن اقوی دکل ایکن حره مرتده سبیله فیئده
 ادخال اولدقده بونلرکی ادخال بطریق الاولی و اقصدر و اگر بر مرتد مدبری یا خود مکاتبی ایله معا دارالخبره
 لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللجوق یا خود بعد اللجوق رنده اکا موافق اولدقلرند نصکره مسلمین ایچون
 مرتد ایله معاسیلری منفق اولسه بوضورنده مولازی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل و اعدام
 اولنور و مدبری عتیقه نائل قیلنور که عتیق موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلک مکاتبی
 دخی عتیقه نائل قیلنور که بدل کابتن حق مولاسی حین قتلده سافط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبیده دین اولوب
 دین اصلا فی اولماغله فی غامینده ادخال ممکن اولدیغندن عهده مکاتبین بالکلبه زائل اولمشدر و بدل کابتن
 عهده مستندن بالکلبه زائل اولق البته عتیقه موصلدر لکن مسئله مذکورده مولازی بعد العرض قبول اسلام ایدرسه
 البته ایفاء حر بی التزام اولنوب همان مدبر و مکاتب اوزره عرض اسلامه اهتمام اولنور آنلردخی امتناع ایدرله البته
 قتل و اعدام قیلنوب قبول ایدرله کاف السابغ مولال ینک مدبر و مکاتبی اولق اوزره ایشا اولنوب ادخال فیئده
 اقدام اولنور زرا سبقت ایلین تدبیر و کتابت استرقا قله غلکه مانع اولدقده حریت کیدر و حر مرتد سبیله
 مملوک اولدیغی کی مکاتب و مدبر دخی مملوک اولماز اما مسئله مرقومه مکاتب و مدبر اسلام اصلیری اوزره
 برقرار اولمش اواسه بر بعد اسر المسلمین مولازی قتل اولنسون یا خود قبول اسلام ایلسون آنلر اجراردن
 قیلنور زرا عید قن دخی بو مظلوم مواضعده اجراردن قیلنغله مدبر و مکاتب اجراردن قیلنوق بالاوویه
 ظاهر و آشکار در لکن امرأه مرتده مسلم اولان مدبری یا مکاتبی ایله معادار الخبره لایق اولدقندن صکره مسلمین
 جمله سنی اخذ و استحصال ایلسلر امرأه مرتده بعد الاسر قبول اسلام ایلسون ایلسون فیئده ادخال اولنوب
 مدبر و مکاتبی نفسلرین آنک اوزرینه احراز ایتمش اولملرله حر بیته ایصال اولنور لکذک مسئله مفروضه ده

مدبر و مکاتب دخی مرتد اولمش اولسه ل ینته علی کل حال حر بیته ایصال اولنور ل اما سبقت ایلین مسئله رجل
 مرتد بشقه در که بو مسئله ده امرأه مرتده سبیله مملو که اولغله حکم میتده دخول ایتمشدر اما رجل مرتد
 سبیله مملوک اولماغله من لفعمته نزول ایتمدکنندن عید سنی بعد الاسلام حالت اصلیه ل ینته موصول قیلنور ل
 و الحاصل امرأه مرتده اول باید انجیق قتل اولسان رجل مرتد ایله همحالدر و بزقریب بیان ایلدیکی که قتل اولنان
 رجل مرتد مدبر و مکاتبی حر بیته ایصال اولنور ینسه دیر که باهل بلده مرتد اولوب دارلری دار الحرب
 اولدقندن صکره مسلمین آنلرکی اوزر ینسه استیلا ایلدکنصکره قبول اسلام ایلسه ل رجاللری احرار قیلنوب
 حر اژدن و امهات اولاددن و مکاتبان اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنور زرا بونلر حره اصلیه اولوب
 یا خود بعض اسبابه حر بیتری ایل حکم اولمش اولملرله منزله حره اصلیه ده نازله اولدقلرند البته بعد ازده
 سبیله فیئده داخله اولور و رجال مرتدینک ذکورند اولان مدبر و مکاتبی کاف السابغ تدبیر و کاتبی اوزره
 ایقا اولنور که آنلرکی اوزر ینته حکم سی اجرا اولنور اما عید و اما لری بشقه در و اگر مسئله مفروضه ده
 رقیقاری مرتد او لمامشرا ایسه جمله سی احرار قیلنور ل که نفسلرین مولازی اوزره احراز ایله کا مکان
 او لشدر بوضورنده رقیق مرقومیندن عید قن یا خود امه قن بولنا نلرده حکم عتیقه جاری اولماغله
 دیلدیکی کسنه ایله عقد موالاتی جائزدر که کند و احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسنه نک ولاقی ثابت دکلدیر
 و عید مزده اصل ثابتدر که اهل حربدن فرار ایلین عید مراغم اوزره بفرده ایچون حکم ولاغیر مشیدر
 و مدبر و ام ولد بولسا نلرده حکم عتیقه جاری اولوب مولازی اول وجهله مستحق ولا اولملرله مولال ینک ولازی
 مقرر قیلنور که ولابعد الثبوت محفل ابطال او لمامقده نسبله برابر بوز توضیحی اولدر که طائفه مرتدین رجاللرنده
 سی جاری اولنوب آنلردن سیف یا خود اسلامدن غیر نسنه قبول اولنور مقدمه مشرکین عرب منزله ینسه
 نازلدر و حکم محر مشرکین عرب مسلم اولان مدبرات و مکاتبان و امهات اولاد لرنده حاصل اولدیغی کی
 بونلورده دخی حاصلدر ینسه دیر که اگر مرتدین یا مشرکین عرب بدن برجاعت مسلمینک جواری مسلماتی سی
 و اقسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاری بی ام ولد یا مدبر یا مکاتبه قیلدقندنصکره جاعت مزبوره قبول
 اسلام ایلسلر جواری مرقومه نک علی حالها ملککنده ایضاری التزام اولنور زرا احراز ایله مملو کداری اولوب
 مسلمات اولملرله دخی آنلرده عتیقاری نافذ اولدیغی کی تدبیر و کتابت و استیلادری دخی نافذ قیلنور و اگر جاعت
 مزبوره قبول اسلام ایدوب انجیق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسلر جواری مزبوره نیل حر بیله کسب
 اعتسلا ایدرلر که نفسلرین مولالری اوزره احراز ایتمش لکی اولوب مولالری دخی اهل حرب اولملرله احراز
 ایله نفسلرینه تمک ایله امتیاز ایلشدر کذلک مسئله مزبوره نسا مرتداتک مدبرین و مکاتبینی دخی حر بیته
 نائل اولور که نسا مرتدات استیلاء مسلمینله فی اولملری منزله مونلرینه نازل اولور و اگر مسئله مزبوره ده
 جاعت مرقومه ذکور و اناندرن رقیق مسلمین اخذ ایدوب رقیق مرقومین دخی مرتدین اولمش اولسه ل
 نظر اولنور اگر رقیق مزبور امه قن ایسه کرک جاعت مرقومه دن بر جک امه سی اولسون و کرک بر امرأه نک
 امه سی اولسون البته فیئده ادخال و اسلام اوزره اجبار ایله استیلال اولنور و اگر عید قن ایسه بنه نظر اولنور
 اگر امرأه مرتده نک یا خود مشرکه عربیه نک عیدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسلامه مسلم اولورسه
 ایقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور ز بر مرتد حکم اسلام اوزره باقی اولغله صورت مذکورده عید مسلم رتبه
 حر بیته مرتدی اولدیغی کی عید مرتد دخی مرتدی اولور و اگر رجل مرتدک یا خود مشرک عربینک عیدی ایسه
 مولاسی قتل اولدقندن صکره اکا دخی عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه حر بیله اکر امه و ایتمزسه قتل
 و اعدام اولنور و اگر عید مزبور مدبر یا خود مکاتب ایکن مولاسیله معا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملک
 مولاسنده ایضاری التزام اولنور و عید مذکورین بیان ایلد یکیم جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان
 عید ایله همحالدر ینسه دیر که بر مرتد دار الحربده بامه حر بیته یا اشترای و استیلال ایلدکن صکره مسلمین
 اول امه بی اسیر ایلسلر البته فیئده تفریر اولنور زرا آنده استیلال ایله جاری اولان حکم عتیقه قوت اولوب
 آنک حال حره اصلیه دن اقوی دکل ایکن حره اصلیه حر بیته اولدقده استرقاق اولدقده بونک استرقاق
 بطریق الاولی در لکن امه مرقومه قبل الاسر قبول اسلام ایتمش اولسه اول بیده نفسی مولاسی اوزره احراز
 ایتمش اولغله حر بیته شادکام قیلنور ینسه دیر که بر مرتدی مسلم دار الحربده اسیر ایکن بامه حر بیته بی تروج ایدوب
 آنن بر او علی ظاهر اولسه این مرقوم هم مسلم و هم مولای امه نک عیدی قیلنوق مقرر در که این دیننده

مطلب اولاد لاهل مدبر العبد الراجح

خیر ابو یوسف و حریت و والد به تابع قلمتی حکم مشهور در بوندن صکره اول دارک اهل قبول اسلام ایلمه ل
 بنه ز مرقوم علی حاله مولا سبک عبدی قلمتی التزام اولنور که قبل الاسلام اکامالک اولوب اسلامی دخی ملکینه
 سبب استقار و استحکام اولمشدر اما مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلمه ل این مرقوم حر قیلنوب باباسی عشرینه
 انساب و تأییدر که نفسی منعه مسلیله مولا سی اوزره احرار ایش اولغله حریت و انسابی رونما اولور و باباسی
 عربی اولغله بر فردا بله عقد موالاتی صحیح اولماز اما صورت مفروضه ده باباسی عربی اولماش اولسه دیلمدیکی
 کسینه ایله عقد موالاتی صحیح اولنور و اگر باباسی حر بی اولوب مسلمین آتی اسیر ایتد کلدن نصرکه صاحب السهم
 آتی اعتناق ایلمه البته مولا سی باباسندن مولا سته مخول اولور و بزکاب الولاده بیان ایلمدیک که ولای عتاقه ولای
 موالاتدن اقوی در و ولد اوزره من جهه العتاقه ولای مقصود بولمده قده باباسی بعد العتق ولای کیندو
 موالیسته جرایدر بوندن نصرکه مؤلف باهر الاجلال دارالحر بدن علی وجه المراعیه دار اسلامه فرار ایلمن عبید
 اهل حرب اوزره فرزدک ولای ثابت اولد بغنه قصه عبید اهل طائف ایله استدلال ایلمدیکه رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نبری حصن طائفی محاصره بیورد قلندره بعض عبید لری علی وجه المراعیه
 جانب رسالتناهی خارج اولملا ایله آنلری اعتناق بیورد دیلم صکره مولا لری کلوب رق اوزره ردلرینه طاب
 اولد قلندره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولک عتقاه الله قول شر بفرایله مولا لری دفع ایلمدیلم
 و بوقول ساطعلری عبید مرقومین و امثاللری اوزره بر فرد ایچون حکم ولا ثابت اولد بغنه نص قاطعه را کر چه
 رسول الله صلی الله علیه وسلم عبید مرقومینی مولا لری نه رد ایتد کلری مرویدر لکن روایت مزبوره ده
 مولا لری نه مراد ایچق موالا اولوب عبید مرقومین و امثاللری بعض احرار کی دیلمد کلری کسینه ل ایله
 عقد موالا نلری جا ژو بعد العقد ولای موالا نلری نه رد اولنور دیمکدرینه دیر که بحرینک عبدی
 دارالحریده قبول اسلام ایلمد کدن صکره حر بی آتی بر مسئله باذمی به یا حر بی به بیع و تسلیم ایلمه عبید مزبور
 قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حریتله تکریم اولنور و بزوم مسئله بی شرح السیر الصغیره بیان و تقریر ایلمدیک
 لکن مؤلف تحریر جواب مسئله بی کتاب مرقومنده وجه محرر اوزره اسامه ل تحریر ایدوب ایچق اشبو کابندن
 بوموضعه بسط و تفسیر اوزره دیدیکه عبید مرقوم بیع مجرد ایله آزاد اولوب بلکه بعد قبض مشتری عقیده
 بر مراد اولور و رأی صحیح ایچق بونفسیر صریحیدر که عقیده ایچق بی مولا سندن خروجی معتبر اولوب خروج دخی
 عقد یعله تا تمام و ایچق تسلیم مشتری ایله رسیده تمام اوله جنی مقرر در که عقد مجرد قبل التسلیم امر حکمی
 اولوب دارالحر دار احکام اولمغله آنده ایچق امر حسی مطمح نظر در بعده نه بوموضعه مشتری مسلم
 و ذمی اولغله حر بی اولق بیلرین تقریرده تدقیق حقیق ایدوب دیدیکه مسلم و ذمی اهل دار بیزدن اولملا بله
 عبید مسلم بدلرینه داخل اولدقده دار اسلامه خارج اولمش کی اولدقده منزله عبید مراغه نازل و حریته نائل
 قیلنور اما مشتری نه حر بی اولدقده عبید مسلم اهل دار بیزده داخل اولد بغندن حکم عقده نائل اوله مز
 اما روایة السیر الصغیر اوزره بیلری هیچ تقریر اولما یوب همان عبید مسلم هر جا نکه ملک مولای حر بی سندن
 زائل اوله البته وصول حریتله زائل اولور و اولبابه مشتری حر بی اولسون یا خود غیری اولسون البته ملک حر بی دن
 تمام زوالی حاصل اولور دیو توجیه و تلیف اولندی لکن اصح اولان بوموضعه قول صحیحیدر که مشتری
 حر بی اولدقده البته موقع بایع حریده واقعیدر و فی الاصل ملک بایع حریده مملوک اولد یعنی کی شمعی ملک
 مشتری حریده مملوک اوله جنی ظاهر و شایعدرینه دیر که اگر بر مرتد بر عبید ذمبسنی طوما اوکرها معتنده
 دارالحر به الحاق ایلمد کدن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلمه ل ز عبید مرقوم حر اولوب تخلیه سبیل ایله تسیر اولنور
 زیرا قر بیان ایلمدیک که عبید مرقوم مسلم اولیدی کند و نفسی احرار ایله احرار دن اولور ایدی پس ذمی اولدقده
 دخی بویه در که مسلم ایچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذمیده دخی ثابتدر و اگر معتیت مولا سنده نقض عهد ایش
 ایسه البته فیئده ادخال اولنور که ملک حریده حر بی بی امان اولمش اولغله اوزره استیلا اولدقده فیئده ادخال
 عدیم الاشکالدر و اگر عبید مرقوم ککانه مدبر ذمی یا مکاتب بام ولد بولنسه بوندر دخی نقض عهد ایشملا ایسه
 بعد الاسرا احرار اولوب ایشملا ایسه فیئده برقرار اولور لکه نقض عهد ایله حکم اهل حریده استقرار ایشملا
 اما بونور مولا لریه برابر مرتد اولد قلندره جواب مسئله بشقه در که ذکر اولندی زیرا مرتد حر اولدقده بعد الاسرف
 اولمادیغی کی مدبر و مکاتب اولدقده دخی فی اولماز اما اهل ذمندن نقض عهد ایله دارالحر به لاحق اولان حر
 اولدقده بعد الاسرف اولدیغی کی مدبر و مکاتب اولد قده دخی فی اولورینه دیر که اگر بر مسلم مدبری یا مکاتبی

مطلب التعارض بین السیر الکبیر
 والصغیر فی بعض المسائل

یام ولدی اسلام یا خود ارتداد اوزره دارالحر به آبق اولوب اهل حرب دخی آتی اخذ و استعباد ایلمد کدن نصرکه
 مسلمین آنلری اخذ و اسیر ایلمه لرینه حالت اصلیه لری اوزره بدمولارنده ابقا و تقریر اولنور که مذکورین اسباب
 سائر ایله محل تملک اولد قلمی کی قهر مشر کینه دخی محل تملک اولد قلندرن مشر کین آنلره مالک اولمغله
 مسلمین دخی اسیر ایله مالک اولمغله در بوسورتده آنلردن رجس بالغ بولنانلری اوزره عرض اسلام اولنوب
 قبولنده مولا سته تسلیم و نکولنده قتل و اعدام اولنور و انانندن بولنا نلری قتل اولما یوب اسلام اوزره اجبار
 اولنور ل و اگر آبق مرقوم عبید فن ایسه انده بین العلماء اختلاف معروف وارد که معلوم اهل و قوفدر و اگر بر مسلم
 بر مملوک ایله معا مرتد اولوب دارالحر به معالجه قلندرن صکره اول مملوک اعتناق یا تدبیر یا کاتب یا استیلا ایلمد کدن نصرکه
 مسلمین آتی اخذ و اسیر ایلمه ل مملوک مرقوم اخذ ایلملاک فیئده تقریر اولنور زیرا مولا سبله حر بی اولمشدر در
 و حر بی مملوک حر بی سنی یدندن اخراج ایتد کده اعتناق باطلدر و اولبابه تدبیر و کاتب و استیلا دی دخی
 موجب عتق اولمغله مملوک سبیله محل تملک اولمقدن اخراج ایلمه اما تصرفات مرقومه حر بی دن دار اسلامه
 واقع اولق بشقه در که آنده عتق یا خود استحکاق عتق موجب اولغله مملوک قهر ایله محل تملک اولمقدن اخراج ایدر
 نه در که اگر اهل حرب بر عبید مسلمی یا خود عبید ذمی بی اسیر و احرار ایدوب ایچرندن بر کسینه اکامالک ایتد کدن نصرکه
 آتی اعتناق یا تدبیر یا کاتب قبول بعد مسلمین اول عبید یا لکن یا خود مولا سبله معا اخذ و اسیر
 ایلمه ل ز عبید مرقوم حر اولوب تخلیه سبیله تسیر اولنور زیرا عبید مرقوم بعد اسیر مشتری کین علی حاله
 مسلم یا ذمی ایکن شمعی منعه حبشله نفسی احرار ایچمکه حریتله کسب امتیاز ایشملا در و اگر مولای
 حر بی سندن تصرفات مرقومه دن بری ظاهر اولد قدن صکره مرتد اولوب صکره مسلمین آتی اخذ و اسیر
 ایش اولسه ل جواب مسئله نه وجه مشروح اوزره تقریر اولنور زیرا حرینک عبید مسلمنده اعتناق
 و تدبیر و کاتب صحیحیدر که مسلم بعد الحربه محل استرقاق اولق تجویز و صحیح اولماز اما عبید حر بی
 بشقه در بناء علیه عبید مسلم حقیقده دارالحریده جاری اولان عتاقه اوزرنده جریان سبیه مانع قوی
 اولدقده دار اسلامه جاری اولان عتاقه ایله مساویدر و اوزرنه جریان سبی امر مستحیل اولدقده مولا سی
 آنکله معاسی اولسون اولما سون عبید مرقوم البته حر اولوب تخلیه سبیل اولنور زیرا مولا سی معاسی
 اولدقده البته مولا سی فیئده ادخال اولنور و فیئده دخولی مدبر و مکاتب سندن ملکنی ابطالده منزله مونه انزال
 اولنور و معاسی اولما دقده عبید مرقوم علی وجه المراعیه مولای حر بی سندن فرار ایله خارج کی اولغله نه حکم
 حریده مندرج قیلنور لکن حر بی دن تصرفات مرقومه ارتداد عدد نصرکه ظاهر اولمش اولسه جمله سینک
 بطلان باهر اولغله عبید بعد اسیر مسلمین فیئده ادخال و اسلام اوزره اجبار ایله استدلال اولنور که ردته حر بی
 اولوب حر بی دن عبید حر بی سنی حقیقده بطلان تصرفات مذکوره سی عدیم الاشکالدر و الحاصل رجال مرتد بندن
 استرقاق اولما سون ایچق حر الاصل اولنور در اما حر الاصل اولما نلر قهر ایله محل تملکدر که حریتلری اسلامه
 متا کده اولما سندر و استرقاقله منتقض اولیان حریت ایچق اسلامه یا خود دار اسلامه متا کده اولان حریتدر
 نه دیر که اگر عبید مرتدین دارالحریده مولا لری قهر و استعباد ایدوب بعد مسلمین جمله سنی اخذ و اسیر
 قبلسه ل جمله سی حریت اوزره تقریر اولنور زیرا مولا لری احرار الاصل اولملا بله عبید لری شمعی آنلری
 سبی ایچمکه حریتلری باطل اولدیغی کی عبید لری سبی ایچمکه دخی زائل اولماز و عبید لری دخی مولا لری نه
 قهر ایله دار لری اوزره غلبه ایتد کدرینه جواب مسئله بشقه در که آنلر قهر ایله محل تملک اولملا بله آنلری عبید لری
 اسیر ایلمد کده عبید لری رقیقلری اوله جقلری بدیدار و عبید لری دخی مولا لری نه قهر ایله نفسلری مولا لری
 احرار ایله احرار اوله جقلری آشکار درینه دیر که بر حر بی مسلمین بر عبید مسلمی اسیر ایدوب عبید مزبور
 دارالحریده مرتد اولدقده نصرکه آتی اعتناق ایلمه عتق باطل اولور زیرا ردته حر بی اولمشدر و حرینک عبید
 حر بی سنی دارالحریده اعتناق باطلدر اما بعد الاعتناق سیلنی تخلیه ایدوب عبید مزبور مولا سندن معتزل
 وید قهرندن بالکلیه منفصل اولمش ایسه بوقدر اوزره احرارده داخل قیلنور زیرا عتق ایله حکم اولما سون
 ایچق مولا سی آتی لسانی ایله اعتناق و بدیهه استرقاق برله بدندن اخراج ایتد کده حاصل ایکن شمعی یدندن
 خروجی تمام اولغله محذور مذکور زائل اولمشدر بوند نصرکه مسلمین آنلری اخذ ایلمد کده مولا سی اخذ ایلمن
 مسلمینک فیئده ادخال اولنور که حر بی اولغله قهر ایله محل تملک ایدوکی عدیم الاشکالدر اما عبید مزبور

احرار دن قبل نور که حال ردتند حکم عتق آنده استقرار ایشدر و مرتد قهر ایله محل تملک اولما عقده حکم مسلمده
 برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ایضا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالخریده
 بعد العتق آتی بدنندن خراج ایتدیکی صورته مسلمین آنری اخذ ایش اولسهل ینسه مولاسی بیان مشروح
 اوزره فیئده ادخال اواندیغی کی عبد دخی صکره دن دارالخریده قبول اسلام ایش اولسه دخی فیئده ادخال
 اولنور که بوصورته بدمولاسندن خارج اولد یغندن ثبوت حریتله خوشحال اولما شددر وفی الاصل دارالاسلامدن
 ما سور اولغله مولای قدیمی ایچون قبل القسمة بلا شیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتله اخذی ممکن ومبسوردر
 اما دارالخریده قبول اسلام ایش ایشاک عرض اسلام اوانوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول
 ایدرسه قتل واعدام اولنور ینه دیرکه برحرری عبد حریتنی اختناق وسیلنی تخلیه ایلدکن صکره اول دارک
 اهلی قبول اسلام ایلسهل عبد مرقوم حریتله بکام قبلنور که بد مولاسندن تمام خروجله حر او اوب حرری
 دخی اسلامی ایله متأسا کد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعد العتق آتی قهر ایدوب عبد دخی ملکری ینه
 رفع خصام ایشکله ملکری عتی ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایش اولسه ینسه حریت اوزره تأید
 اولنور اما ملکری رقی ایله حکم وعقنی ابطال ایش اولسه ینسه عبد اولق اوزره مولاسنه ایصال اولنور
 زیرا صورت اولده فوت ملکری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اووجهله عتی متأسا کد وصورت ثابته
 حکم رقی مقصد اولمشدر واکر اهل حربدن برقوقک بدرنده بولسان عیب مسلمین مرتد او اوب دیار حربدن
 داراخریه هارب اولوب مولاری اخذری اوزره قادر اولماسل اولساده منزله مراغنه نازل اولمربله حریت
 نائل اولورل زیرا عبدک نفسنی احراری دار اسلامه تام اولدیغی کی دار الحرب اخری ایله دخی رسیده تمام
 اولور و بزباب المراضه علی الامان بالجعل وغیره مسائنده مواضع متعدده ده بیان و ابراد ایلدیک که اهل
 حرب اختلاف منعالله دیار مختلفه دن تعداد اولنور بوند نصکره مسلمین اول عیبی اسیر ایتدکننده جمله سی
 حریت اوزره تقریر اولنوب بعد عرض اسلام امتناع ایدرلسه قتل وتدمیر اولنورل زیرا اسیر مسلمیندن اقدم
 حریت نائل اولمشدر و احرار دن اولان مردن قهر مسلمینله حکم رفته داخل اولمازل واکر عیب
 مرقومین دار اخری به هارب اولوب بلکه اول دارک اهلی آنلری سی و احرار ایتدکننده نصکره مسلمین
 آنلری اسیر ایلسهل بوصورته فی مسلمینده تحریر اولنورل که اسیر مسلمیندن اقدم رقیق اولمربله صکره
 دخی رقی اوزره تقریر اولنورل نکته سی اولدر که عیب مرقومین رتله اهل حرب اولمربله نفسلری عنداسر المسلمین
 منعه مسلمینله محرزین اولماسلدر واکر دارالخریده متأسمن بولان برمسلم عبد حریتنی اعتناق ایلسه
 عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولور که مسلم عبد معتقنی استرقاق ایدمه من لکن جواب مذکور قول محمد
 رحمه الله تعالی اوزره میندر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دارالخریده عبد حرری حنفته حکم
 عتی مولای حریدن نافذ اولدیغی کی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده ایچو جانب عبد معتق
 معتبر او اوب عبد حرری دخی علی کلا الو جهین قهر ایله محل تملک اولغله آنده عدم نفوذ عتی مقرردر
 بوند نصکره مسلمین اول عبدی اسیر ایلسهل قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نظر اولنورل اگر حرری الاصل
 ایسه اولدخی ساثر احرار اهل حرب کی فی مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمک اوزرنده ثابت اولان ولاسی
 سی ایدنلرک آنده ثبوت ملکته مانع اولمازل زیرا ولا حکم نسب کی او اوب برمسلمدن حریت نایب ثابت اولان
 نسب اول حریت نایب قهر ایله تملک مانع اولدقده ولا بطریق الاولی مانع اولمه من واکر مرتد الاصل
 ایسه احرار دن قبلنور که مرتدده نفوذ عتقدن صکره قهر ایله محتمل التملک اولدیغی آشکاردر
 واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایچون ایچو اول دارک اهلی قبول اسلام ایلسهل قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
 ولاسی مولاسنی ایچون اثبات واتمام اولنور که عندنده مولاسنی عتی نافذ الاحکام اولغله الولا لمن اعتق
 فاعده سی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تا کد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورک برفر دایله
 عقد مواتی مشروح اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عتی مولاسی باطل وعتی ایچو اهل دارک
 قبول اسلامنده ظاهر اولغله دبلدیکی کسسته ایله عقد مولایه قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال
 ومتعسر الانحلالدر که عند ابی حنیفه رضی الله عنه عتی مولاسی باطل اولدقده عبد مزبورعلی جاهه ملک مولاسنده
 ایضا ایشاق لازم ایدی وعتی نافذ اولدقده مولاسی ایچون ثبوت ولاسی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی
 رحمه الله تعالی علیه بواختلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایچون بلکه بعد العتق ثبوت ولاده تحریر ایشدر

ویر بومجی کتاب العتاقده بیان ایلدیک اما حریتک دارالخریده عبد حریتنی اعتناق شرط سابق ایسائه
 نافذ اولسه دخی ولاسی موجب اولماغله اهل داری قبول اسلام ایلدکن صکره عبد مرقوم دبلدیکی کسسته ایله
 عقد موالات ایلسه حکم صحیح مستوجدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقه در که عندنده ولاشیه نسب
 اولغله دارالخریده نسب ثابت اولدیغی کی ولا دخی مثبت اولور لکن امامین مشارالیهما لازال نوال الاله یجری
 علیهما جواننده دیرلر که ولا عتاقه احکام مسلمیندر واحکام مسلمین دارالخریده جاریه اولیه جتی حکم
 مستبندر سؤال اولنورسه که قبل ظهور الاسلام ناسک زمان جاهلیتده اعتناق ایلدکنری عیبدری واریدی
 بعد ظهور الاسلام آنلرک ولا عتاقه لری مولال ینه برقرار قیلندی جوابده دیرلر که اعتناق مزبور ظهور تباین
 داریدن اقدم مسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریح حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشهدی دارل
 متباین وهراهل دار ایچون حکم مخصوص متباین اولغله حکم دار اسلامدن اولان ولا عتاقه میان اهل حریده
 ثابت ومتمکن اولمازل ینه دیر که برمسلمک دارالخریده مدبره حریت باخود ایم ولد حریت سی بوانوب مسلمین
 آنلری اخذ واسیر ایلسه ل هیچ بری فیئده تقریر اولماز که مولای مسلمک رقی آنلرده باقی ومحققدر اما آنلری
 اعتناق ایش اولسه حکم مسئله بشقه در که بعد الاعتناق مولای مسلمک رقی آنلردن زائل اولوب اهل حربدن
 حراثساره منزله نازل اولمربله بعد الاخذ فیئده داخل او اولر ینه دیر که برمسلم دارالخریده فوت اولوب ممالیک
 مرتدیننی ترک ایلدکن صکره مسلمین آنلری اسیر ایله خوشحال اولسهل ایچلرندن رجل مدبر بولنلری حر اولغله
 فیئده ادخال اولماز که موت مولاسیه اعتناق اولمشدر و رجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملک واسترقاق اولماز
 امامدبره وام ولد فیئده ادخال اولنورل که آنلر دخی موت مولال ینه آزاد اولنوب ساثر حرارت مرده ایله همحال
 اولمشدر ینه دیر که برمرتد عبد مسلمی ایله معا دارالخریده لاحق اولدقندن صکره عبد مزبور علی وجه المراغمه
 مولاسندن فرار ایله دار اسلامه عودت قیلسه نائل حریت قبلنور زیرا مولاسی حرری اولوب حریتک عبدی
 قبول اسلام و ذمته علی وجه المراغمه خارج اولدقده حرری متحقق اولغله انکاحق ورثه متعلق اولمازل
 کذلک دار اسلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینسه حکم سابقه مندرج قبلنور که مولاسندن
 علی وجه المراغمه هارب ومسلینله بطریق المجاهده غیر محار بدر کذلک قصد قتال مسلمینله خارج او اوب
 بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسه ل ینسه حریتده تقریر اولنور که هم مسلم وهم مولای حریتسه مراغمه اما
 مسئله مفروضده عبد مزبور ذمی ایسه البته اخذ ایلدین مسلمینک فیئده ادخال اولنور که مراغمه ایله آزاد
 اولدقندن نصکره قتال مسلمینده نقض عهد ایله حرری اولغله اسیر ایله فی اوله جتی عید الاشکالدر
 واکر بعد القتال مسلمین اول عبد مسلم ذمی به ظفر باب اولوب ینه مولال ینه رجوعلرندن صکره اول دارک اهلی
 قبول اسلام ایلسهل بوصورته ینه مولال ینک ملکته مستدام قبلنورل که مولال ینه رجوعلرندن مراغمه
 اولدقنلری اعلام ایشدر واکر اول عبد مسلم ذمی دار اسلامه اما الله قائم اولسه ل بر دخی رجوعلرندن
 رخصت و بریلوب همان بعهله توقیف تمنلری لازم اولورل زیرا اخر وجاری علی وجه المراغمه حاصل اولد یغندن
 حریت نائل اوله منلر ومسلم ذمی اولدقندن دارالخریده اعاده لری غیر ممکن وامان ویر یلدیکدن آنلرده
 ثابت اولان حرمت مالیت حرری به وجوب رعایت متباین اولغله وجه مشروح اوزره عمل متعین اولمشدر واکر
 حریتک عبد حریتنی اما الله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمته مندرج قبلنور
 زیرا نفسنی دار بمن ایله احراره طلب و رضاسی آندن ذمت مسلمین اولغله دلیل ارتضادر اما قصد تلصص باخود
 قصد قتال خارج او اوب مسلمین آنی اسیر ایلدکننده عبد مزبور حرری بی اماز اولغله البته فیئده تقریر اولنور
 اما بوشلور دار بمنده حاصل اولان حرری بی اما ان عند ابی حنیفه رضی الله عنه فی جماعت مسلمین اولوب عند محمد
 رحمه الله تعالی فی خاصه آخذین قبلنور انتهى والله اعلم

باب ما یجوز الشهادة علیه بالزدة وما لا یجوز * یعنی مرتد اوزره رتله شهادت مسوعه اولوب اولیان صورتلری
 تصویرده باب واضح التویدر شارح الکتاب عن الله تعالی کله یوم الحساب دیر که بزباب الاسیر والمفقود وما یصنع
 علیهما اثنا سنده بیان ایلدیک که اسیرک انجام کاری نمایان اولدقده تقسیم مالی وتزوج امرأه سی جائز وشایان
 کور یلر که معلوم الاثر اولیسان اسیر حکمده مفقود ایله سیاندر اگر براسیرک ورثه سی دارالخریده ارتدادی اوزره
 اقامت ینیمه شروع ایلسهل اول بایده ایکی مسلم عدلک شهادت لریدن غیر یسی مسوع اولمازل زیرا اصل اسلامی
 معلوم اولغله مسلم اوزره مسلمین عدلینک غیر یلرک مادون الزده اولان برامرایله شهادت لری حجت اولماز ایکن

مطلب ثبوت الولاء کثبوت النسب

ردتله جت اولسه جتی بالاوویه مجزومدر مؤلف مرضی القضاء ارضاه الله تعالی بما فوق الرضا دیر که
 ایکی مسلم عادل ردت اسیر ایله شهادت ایتد کلرند که کدر که قاضی اسیر ایله زوجهمسی مبانده وقوع فرقتله قضایه
 وماننی بین الورثه تقسیمه مبادرت ایله زیر قضاء قاضی حکم مبتده دخولنی مقضی اولمشدر بوندن صکره
 اول اسیر اسلام اوزره کلوب اوزرینه شاهدک شهادت ایلد کلری ردت انکار ایدرسه کر کدر که قاضی اول
 انکار ایله مقدمه ما خصم شرعی اوزره حمله سبقت ایلمن قضاسنی ابطاله درکار اولیوب همان اول انکاری اسلام
 مستقبلی موقعنده اعتبار ایتکله حقد ه سائر مرتد بیک حکم معروفنی آشکار ایدوب عورتی وید وارنده
 بعینه قائم بولسا لردن غیرماننی اکار و تسلیمه اجتناب ایله کذلک مسلم اسیرک مکاتنه ذمی بولنوب اوزرینه
 نقض عهد ایله اقامت یینه اولسه آند دخی احکام مشروحه متبینه اولور انجیق بوند شهادت ذمی اوزره
 قائمه اولغله شهادت اهل ذمت دخی قبول اولور اما مسئله اولی بشعه در واکر قاضی ردت اسیر ایله شهادتی
 استماع ایدوب هنوز ردتله قضا ایتمشیکن اول اسیر اسلام اوزره کلوب مرتد اولدیغنی انکار ایله ججع مالی
 ملکنده برقرار قیلنور زیر قضاء قاضی مرتد دارالخبره حوقنه متصل اولدیغیه مالی ورثه سنه واصل اولماغله
 اسلامه عودت ایلد کده ردت تخلل ایتمش اولسون اولسون مالی علی حاله ملکی اوزره حاصل قیلنور بعده
 شاهدین مذکورینک احوالندن ناسه سؤال اولنور اگر تعدیل و ترکیه ایدر لسه عورتی یان اولور که ینونت مرآه
 نفس ردتله ثابت اوله جتی امر متبندر لکن اولدیگر ینک عتقاری ایله حکم اولماز که آنلرک عتقاری انجیق موتله
 حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنکه ردت ایچون حکم موت انجیق قضاء قاضی به انصالله مثبت اولور
 سؤال اولنور سه که قاضی ینونت مرآه سیله قضا ایلد کده البتہ دارالخبره ردتله قضا ایتمش اولور وقضاء مزبور
 البتہ عتق امهات اولادینی اقتضا ایدر جوایده درز که بویه دکلدر زیر مرتد دارالخبره لاحق اولسه دخی قاضی
 لاحقیه قضا ایتدیکجه عتق امهات اولادی تحقیق اولماز و بویه قاضی انجیق ینونت مرآه واقع اوله جق مرتبده
 مقدار حاجتله قضا ایتکله قضاء مزبور عتق امهات اولادینی اقتضا ایلر لکن قاضی برذمی اوزره نقض عهد ایله
 شهادتی استماع ایلد کدن صکره ذمی بلا استیان جدید رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع ایلمسه
 بو صورتده عندالقاضی عدالت شهود بیدار اولمش ایسه آنی فی مسلمین قتلغه ابتدار ایدر که حجت مرقومه ایله
 البتہ عورتی یان اولوب ینونت دخی انجیق نقض عهد ایله و حقیقه و حکما تباین دارینه ممکن اولغله قاضینک
 بو قضاسی البتہ نقض عهد ایله قضاسنی متضمن اولور وقضاء مزبور بوندن صکره ذمی مرقوم حرئی اولوب
 بلا مان داریمزده حاصل اولمش اولغله کندو قیئده داخل ومانله ورثه سی نائل قیلنور امام مسئله مزبوره ده
 استبان جدید ایله رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع شروع ایدر سه بینه نقض عهدی عندالقاضی
 حجتله ثابت اولدیغندن ینونت مرآه سیله حکم ایدوب انجیق مالی کندو بویه رد و نحو بیلله آنی شول ذمی مرتنه
 نیز ایدر که نقض عهدی معلوم ایکن قاضی میراتی بین الورثه تقسیم ایدین عودتله ینونت مسلمین تحصیل ایله
 وقاضی ذمی مسفورک دخی ام ولدلرند و مدبرلرند عتقله قضا ایلر که آنلرک عتقاری تباین دار ایله حاصل اولیوب
 انجیق موتله حاصل اوله جتی هویدا در اما ینونت مرآه بشعه درینه دیر که ایکی مسلم براسیر اوزره عورتی ثلاثا
 تطبیق ایلدی دیو شهادت ایلمسه کر کدر که قاضی اول شهادتله قضا به مسا شرت ایلمه زیر اسیر البتہ
 غائب اولغله غائب اوزره بینه ایله زوم ماله قضا صحیح اولدیغنی کی طلاق وعتاقله دخی تصحیح اولماز
 لکن عورتی معنده اولدقندن صکره زوج آخری تزوجه رغبت ایدر سه اکابینها و بین الله تعالی رخصت وارد که
 زوجی حاضر اولدی قاضی اول بینه ایله فرقتاری ایله قضا ایدر جکی ظاهر و متبیر اولغله عورت اول حجت
 اعتماد ایله بعد الاعتداد تزوج ایتک جائز کوریلور بو صورتده عورت تزوج ایدوب بعده اسیر کلوب طلاقنی انکار ایلمسه
 اولیاید عورت طلاقله اسیر اوزره اعا ده بینه ایدر سه قاضی طلاقنی تغذ و نکاح جدیدی برقرار ایدر
 اما عاده بینه ایدر مرثه قاضی ایچون اول خصم اوزره قائم اولمان بینه سابقه ایله تنفیذ طلاق ممکن اولماغله
 همان آنی زوج نایدن تغریق و اسیر اوزره رد ایتک امر متبندر بینه دیر که ایکی شاهد اسیر اوزره موتی یاخود
 مقتولیتی ایله شهادت ایلمسه کر کدر که قاضی موت و قتلی ایله قضایه مبادرت ایله زیر بینه ردت اوزره
 بینه کی خصم اوزره قائمدر که ورثه سی ترکه سنه واضع ایلد اولنور ایله محاصردر اما حکم طلاق بشعه در
 لکن موت اسیر ایله شهادت ایلین انجیق واحد عدل ایسه قاضی ایچون اول شهادتله قضا جائز اولیوب انجیق
 عورت ایچون اول شهادتله بعد الاعتداد تزوج جائز کوریلور بوندن صکره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونکاح کی اوزرینه تسامحه شهادت جائز کوریلن موادی ذکر و تعداد ایلدی لکن فصول مذکورہ باب الاسیر
 والمعتود استاستده فی الجملة ذکر و تقریر او ایتکله بو محله ترک و تاخیر اولندی بینه دیر که براسیر اوزره انجیق
 واحد عدل از تعداد ایله شهادت ایلمسه اشبو کتاب التبر الکبیرک روایتی اوزره عورت ایچون اعتداد و تزوجه رخصت
 ویریلر اما کتاب الاستحسانده ذکر ایلدی بشعه در و بر ایکی روایتک وجهلرینی باب مذکورده بیان ایلدی کذلک
 واحد عدل اسیر اوزره عورتی ثلاثا تطبیق ایلدی دیو شهادت ایلمسه حکم قیاس اوزره بینه اعتداد و تزوجه
 رخصت ویریلر که اصل ملک نکاح انجیق شهادت اشهادینه ثابت اولدیغنی کی مزبل ملک نکاح دخی انجیق
 شاهدینه مثبت اولور لکن حکم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سیاندر که هر بری حق عورتده امر دینی
 اولان حل تزوجه شهادتندن و بزباب مرقومه بیان ایلدی که خصم جاحد حاضر اولدیغیه خبر واحد امر دینده
 حجت و برهاندر اما بو کتابک روایتی اوزره حکم ردت بشعه در که خبر ردت خبر مستکر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق
 اوله دکلدر وهم ردت زجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنکه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز
 اما طلاق اوله دکلدر لکن حکم ردتله دخی روایت کتاب الاستحسان صحیحدر که آند دخی خبر واحد حل تزوج باینده
 مقبول و صحیحدر زیرا مؤلف اصابت مفسر حکم ردتله شو وجهله تقریر ایلدی که بر رجل وایکی امرآه اسیر اوزره
 ردتله شهادت ایدوب یاخود ایکی شاهد ایکی شاهدک شهادت تری اوزره شهادت ایلمسه کر کدر که قاضی استحلال
 قتلندن غیر ای حکام ساژده اسیر اوزره ردتله قضایه مبادرت ایله و شهادت واحد ایله حکم قتل ثابت اولدیغنی کی
 شهادت النساء مع الرجال ایله و شهادت علی الشهادة ایله دخی مثبت اولماز ایکن بونلر قتلک خبری احکامده نبوت
 ردتله مدار اولدقنده شهادت واحد دخی حل تزوجه مدار اوله جتی بیدار اولور کذلک بر رجل وایکی امرآه برذمی
 اوزره نقض عهد ایله شهادت ایدوب ذمی دخی انکار ایلد کده بو شهادتله امام المسلمین قتلنه ابتدار ایتیوب انجیق احکام
 ساژده آنی ناقض العهد اعتبار ایتکله فی مسلمین قیلغی اختیار ایدر زیر شهادت النساء مع الرجال شهادت ثابت اولان
 امورده حجت شرعیدر اما شهادتله مندرنه اولان امورده حجت مریعه دکلدر بینه اکیم سرقه ایله شهادت ردتله دخی
 بویه در کذلک بر رجل وایکی امرآه برنصرانی اوزره اولاقبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایدوب
 نصرانی دخی منکر اولدقنده بینه حجت محل شبهه اولغله قتلنه اقدام اولنیوب انجیق اسلام اوزره اجبار اولنور بینه
 دیر که ایکی ذمی برذمی اوزره اولاقبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایلمسه بو شهادت تری اصلا
 قبول اولماز زیر ارضع شاهدین اوزره اول ذمی مرتددر و اوزرینه شهادت غیر مسلمین حجت اولماقده مرتد منزل
 مسئله در پس شاهدین مسفورین آنک اوزرینه شهادت تری مقبوله اولدیغنی زعم اوزره ایکن شهادتله متبهر
 اولدقارنده اول شهادتله قضا وفاق اصلا جائز اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد یصیب الحد وغیره * یعنی مرتد حدی موجب اووب اولسان قیامی از تکلیله اوزرینه حد ایجاب اولیوب
 اولماقده باب لازم الاستیعابدر شیخ امام یعنی شارح همام علیه رجه ربه المنعاصم دیر که اصل شرعی اولدر که
 احکام شرعیده اول حکم که کفر آنک ابتداء وجوبه متناق اولدی بقیاسنی بطریق الاولی نافی اولماز واول عقوبت که
 کفر آنک ابتداء وجوبه متناق اوله البتہ بقیاسنی نافی اولور زیر عقوبت البتہ شبهاتله مندرنه در وشهادت افواسی
 اول عقوبت متناق اولان نسنه در و کفرک موجب عقوبت اولان سبب اقترانی وجوب عقوبتله مانع اولدیغنی کی
 بعد الوجوب و قبل الاستیفا عروضی دخی استیفاء عقوبتله مانع اولور و قدرت استیفاء عقوبت منعدم
 اولدقدن صکره وجوب استیفا دخی زائل و منهدم اولور بواصل شرعی تأصیل اولندقدن صکره فروعنی
 تفصیل ایدوب دیر که بر مسلم برکسنه تک مالی اخذ و انتهاب یاخود موجب قصاص اولان جناحی ارتکاب یاخود
 بر مسلم اوزره افترا بیه حد قذفی استیجابدن صکره مرتد اولوب یاخود شتایع مرقومه بی مرتد ایکن دار اسلامده
 اکتساب ایدوب بعده دار الحربه التحاق و نیجه زمان محاربه مسلمینه تشیر ساق ایلد کدن صکره دار اسلامه
 عود و انصاق ایلمسه اول باینده قبول اسلام ایلمسه دخی جله سیله مؤاخذه سنه اهتمام اولنور زیر حقوق مزبوره
 دار اسلامده استیجابی اکتسابله واجب اولدقدن صکره محارب مسلمین اولیق وجوبی سالب اولماز کور مزبسنکه
 بر مستامن دار اسلامده بولنردن برنی مرتکب اولدقده حقوق عبادی متضمن اولغله مؤاخذات مرقومه بی
 مستوجب اولور پس مرتد دخی بویه در اما شخص مرقوم شتایع مذکورہ بی ردتله دار الحربه لحو قندن صکره
 ارتکاب ایدوب صکره قبول اسلامده عود و ایاب ایلمسه هیچ برله مؤاخذه اولمیه جتی بی اریا ایدر که ارتکابی
 دار الحربده حربی ایکن وقوع بولمشدر و حربی محارب مسلمین ایکن مرتکب اولدیغنی شتایعله بعد اسلام

مؤاخذه او اتفق غیر مشرور و عذر حتی الاسلام بجا مقابله حدیث شریفی قبول اسلام مقدمه ارتکاب اولیایان
 قضای قاطع اولدیغنه برهان ساطع در و بزبان اثبات النسب من اهل الحرب من السایا اثنا عشره و غیره
 بیان ایدیک که اهل حرب تاویل باطلری کند و حقارتی ترتیب احکامه نه تاویل صحیحه متفقدر که مسایع معاملات
 مذکور ابله اهل حرب له معامله ابتدا کده مؤاخذه به مستحق اولدیغی کی اهل حرب دخی مسئله معامله ابتدا کده
 مستحق اولماز و مرتد دخی بعد الحاق حربی اوله جنی متفقدر اما بر سبب زنا و سرقه و قطع طریق مثل و حقوق
 الیهدن حدی موجب بر سببه بی انکسابدن صکره مرتد اولوب یا خود آتی بعد ازده دار اسلامه ارتکاب ایدوب
 بعده دار الحرب له حقوق و بعده دار اسلامه عود و ایجاب ایلسه هیچ بری ابله مؤاخذه اولمیه جنی بی ارتداد که یومثلو
 حقوق الیهدن اولان حدودک اسبابی ارتکابی وقتنده مستأمن کی حربی اوتوق و جوب حدوده مانع اولدیغی کی
 حربیت صکره دن عارض اولدوقده دخی بقضاء و جوبه مانع اولور انجیق حقوق عباد ابله مؤاخذه اولمیه
 مستأمنله برابر اولغله سرقه ده ضمان ماله و قطع طریق بقده عدا قتل نفس ایتش ایلسه قصاصله مؤاخذه سی
 مقرر در لکن قطع طریق بقده خطاً قتل نفس ایتش ایلسه قتل مزبور قبل الرده واقع اولمش ایلسه دخی عاقبتله سی
 اوزره واجب اولور و بعد الرده واقع اولمش ایلسه کندو مالمده مستوجب اولور که تعاقب انجیق باعتبار التناصیر
 اولغله مسلیدن فرد واحد من تده ناصرا و ابله جنی ظاهر و باهر در کذلک بر مسی شرب خریا خود وصول حد
 سکره صکره مرتد اولوب بعده حقوق دار الحرب دن اقدم قبول اسلام ایلسه ینه مؤاخذه سنه اقدام اولماز که
 کفر اول حدک ابتداء و جوبه مانع حتی ذمی و مستأمن اوزره و جوبی منع اولدیغی کی بعد الوجوب عروضی
 دخی بقضاء و جوبه مانع کذلک شرب و سگری مرتد اولوب یدامده محبوس ایکن ارتکاب و بعده قبول اسلام
 ایتش اولسه ینه حد ابله مؤاخذه سنه اقدام اولماز که اول ارتکابی حال کفر نه التزام التمسیدر نکته سی
 اولدر که کافر البته اناحت خیر و سگری معتقد در و حدود شرعیه انجیق اسباب حدودی ارتکابدن زجر ایچون
 تسریع اولغله اول اسبابی ارتکاب ایلین حرمتی معتقد اولوق لازمدر که حقیقه تسریع زواج نافع اوله امارت
 مزبور حالت مزبوره ده حدود الهی موجب اولان اسباب سازه بی ارتکاب ایتش اولسه اجراء و جوبه مانع
 شتاب اولور که مرتد البته آنلرک حرمتی معتقد و ید امانده محبوس اولغله اوزرینه اقامت حدود امر ممکندر
 اما اسباب مزبوره بی ید امانده محبوس دکل ایکن التزام ایدوب بعده دار الحرب له حقوق ایتدین قبول اسلام ایلسه
 اوزرینه اقامت حدود جائز و واسع کور باز که ارتکابی محارب مسلین ایکن واقع اولمشدر نکته سی اولدر که
 مرتد نفس ارتداد ابله البته وقت قدرتده جواز محاربه مسلینه اعتقاد ایدر انجیق عند الامام محبوس اولدوقده
 محاربه به استعدادی اولد یغندن اهل حرب دن تعداد اولماز اما یدامام اکا واصله اولیه جوق مرتبه ده مکان
 بعد ده بولندوقده محاربه فی الجمله ممکن اولوب کندو دخی جواز محاربه بی اعتقاد ایلد کندن لاحق دار الحرب
 حکمنده داخل اولوب اهل حرب دن تعداد اولور و اگر بر مسی قصاصی یا خود حد قذفی مستوجب اولوب
 بعده مرتد و دار الحرب له لاحق اولدوقدن صکره مسلینه نیاز ابله سزکله مصالحه ایدر مستوجب اولدیغی حد
 اوزره بکا اعطاء امان شرطی اوزره دیور جایه سر آغاز ایلسه مسلیندن بفرید ایچون اکا اولوجهله اعطاء
 امانه جواز یوقدر زرا شرط مذکور حکم شرعه مخالفدر قال علیه السلام کل شرط لبس فی کتاب الله فهو باطل
 وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخی ممکندر که قصاص محض جوق ولی اولغله آنده غیر ایچون ولایت اسقاط
 غیر ممکندر و حد قذفده حق مقذوف شوبه ممکندر که مقذوف ایچون دخی اول حتی عذوبله اسقاط غیر ممکندر
 بنه علیه اول مرتد و وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلین مسل البته حقیقه و قاضی ممکن او ایسان شرطی
 ملتزم اولمش اولور که التزام مذکور البته فسادی مستلزمدر بوبله ایکن امام المسلمین اکا و وجه مذکور اوزره
 اعطاء امان ایلسه اول امانه و قاضی جائز و شایان اولماز قال علیه السلام ردوا الجبهلات الی السنه یعنی
 جهالتی یکنی ترک سنت و سننه به میل ایدیکز و امامدن امان مرقوم اثر جهل ایدیکه مضالم عباددن اولان شیئی
 مرتد ایچون ترک ایلکی شرط ایتسیدی همان اول شرطه التفات ایچوب عند طلب الخضم حد لازمی اوزرینه
 اقامتله اجرای سنت و احیای شریعت ایدر بوضوئیه مرتد مزبور شرط امانتکزه وفا ایتد سکنی مآمنه
 رد ایدوب بعده بکاظفر بولور سکن اجراء حد اید یکن دیور ناعه شروع ایلسه بوز اعی بوجهله مشروع اولماز که
 مرتد امامه واصل اولدوقدن صکره آتی محارب مسلین اولوق اوزره دار الحرب له اعاده سی قطعاً مشروع اولماز
 و اگر مرتد من بوز صلح مذکور عازم اولدوقده مسلین دخی آنک مر اتمه مساعدده اولدوقده دار اسلامه خارج اولیه جفته

مطلب حد التصرف لا یستط
 یعنی التصرف

جازم اولسه لکر کدر که اکا بوجهله اظهار معامله ایدر که هم دلخواهی اوزره اعطاء امان ایتد کدری
 ایهام ایدوب هم ارتکاب کذبیدن سالم اولدر یعنی ان فی المعاصیر یعنی لمدوحه عن الکذب مصداق بجه
 محتمل الوجیهن اولان معاصیر کلامی اکا القابله کذبیدن تخلص و اتقا ایدر له و معنای مذکور حق محاربتنده
 جائز ایدوبی امر مستبندر قال علیه السلام الحرب خدعه و بزبان الحرب کیف یعابوله اثنا عشره ذکر و ابنا
 ایدیک که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقه فلعننا امرنا هم بذلك حدیث بلاغت
 اشغالرتنده معاصیر کلامی استعمال بیور مشرور نکته سی اولدر که ارتکاب کذب رخصت شرعیه دن
 بالکلیه مقطوع اولغله مسلی ایچون فی حال من الاحوال تعهد کذب ایتلک مشروع اولماز بوضوئیه مرتد مزبور
 مرام مسلینه اطلاعه اکا بطریق النص اعطاء امان اولماز دخی دخول دار اسلامدن امتناع ایلسه لکر کدر که
 مسلین اکا دلخواهی اوزره اعطاء امانده انقیاد ایدوب انجیق کلام صلحه حقیقه مانع اولیه جنی وجه اوزره
 نقض صلح ایدر جک بعض کلماتی ضم و ازدیاد ایتکله مرتدی تحصیلله اجراء شرعیته اجتهاد ایدر بوبله اصل قوی
 شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر ترینه و قد تقیف یعنی اهل تقیفدن
 ایلچی کلدکده یا محمد بز قومیز مؤمنین اولور لکن انخسا ایتلک یعنی نماز قیلوب رکوع و سجود ایتلک
 شرطی ابله دیدیلور رسول الله علیه السلام آنلر ابله اول وجه اوزره مصالحه بی قبول و تقریر ایدوب انجیق شروط
 مسالمین جامع اولان کتاب صلحک آخرنده علی ان لهم ما للمسلمین و علیهم ما علی المسلمین یعنی سایر مسلین ایچون
 حاصل اولان سننه آنلر ایچون دخی حاصل و سایر مسلین اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخی واجب اولوق اوزره
 لفظ شریفی کتب و تحریر ایدیلور بولفظ شریفی کلام اولی ناقض عد ایدوب آنلری بعد الاسلام اداء صلواته
 دخی مؤاخذه به متهم اولدیلر لکن مسلین بوضوئیه دخی قادر اولوب دلخواهی اوزره اعطاء امان ایدر سبه
 بنه و فاء امان جائز و شایان کور یلر که بوعهده و قاری شرعاً حرام و سبقت ایلین اعطاء عهد لری دخی شرعاً حرامدر
 و بحرایی ارتکاب قطعاً حرام آخری ارتکابه طریق جواز اولیه جنی معلوم اماندر کذلک مرتد یندن
 بر طاقه ذمت مسلین اولوب اداء خراج ایتلری اوزره مسلیندن طالب امان اولسد لکر آنلر دخی اول وجه اوزره
 اعطاء امان جائز و شایان کور یلر زرا قتل مرتد حد مستحق ایکن مقابله مالمده اقامت حدی ترک و تأخیر
 غیر جائز ایدوبی محققدر وهم اهل حرب له عقد ذمتدن مقصود مال اولوب انجیق حریتک معامله نه راجع اولان
 اموره احکام مسلینی التزامدر و احکام مسلین مرتد اوزره عن اصل لازمه ایکن اکا اعطاء ذمتده اخذ ماله
 اظهار رغبتدن غیر غرض یوقدر حال آنکه معنای مذکور حرامدر بوبله ایکن مسلین آنلره اعطاء ذمت ایتکله
 دار بیزه قائم اولسد لکر آنلر عرض اسلام اولتوب امتنا علرنده قتلری لازمدر و اولساده مآمنینه رد لری
 فی حال من الاحوال تجویز و استیصال اولماز که مرتد قبول اسلام ایتدکده آنک اوزرینه حکم قتل بطریق العین
 مستحق اولغله قطعاً ترک و اهمال اولماز قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه و اگر طاقه مرقومه
 مسلیندن مواده به طلبکار اولسد لکر آنک حکمی باب المواده ده امرار اولندیکه امام ایچون آنلر ابله مواده
 جائز و سزا وار اولماز مکر مسلینه آنلر ابله قتاله قدرت اولما مغه تحقق ضرورت آشکار اوله اول حینده دخی
 مواده اوزره آنلردن اخذ جعل ایتلک ممنوعدر که جعل البته شبهه خراج اولوب مرتد دن اخذ خراج
 غیر مشرور و بوبله ایکن اخذ ایدر سه البته بیت المساله وضع واد خال ایدر که جعل مزبور مال مرتدین اولوب
 مرتدک بومثلو دار الحرب ده بولتوب اکا حق ورثه تعلق ایلین اموالیک موضوعی انجیق بیت المسالدر اما حکم
 خوارج بشقه در که آنلردن مواده اوزره بعض اموال اخذ اولندوقده مال مزبور عند الامام حفظ اولتوب
 ثوبه لردن صکره اوزرینه رد اولور زرا مال خوارج قطعاً اهل عدل ایچون غنیمت قبلماز اما محارب بین اولان
 مرتدینک ماللری بشقه در کذلک حربی مستأمن دار بیزه قصاص و حد قذفی مستوجب اولوب بعده
 ذارینه رجوعدن صکره مسلینه التجارله قبول اسلامی شرطی اوزره اکا امان و بروب اول حد ابله مؤاخذه
 ایتاملری رجا ایلسه تفصیل سابق بونده دخی اجراء اولور که صنع سابق مظالم عباددن اولغله آنده مستأمن
 و مرتد حکمنده اتحاد اوزره لردن مؤلف رفیع المقام رفیع الله تعالی درجهه فی یوم القیام دیر که بر مستأمن
 دار بیزه بعض شایعی ارتکاب ایدوب بعده دار الحرب له لاحق اولدوقدن صکره مسلین آتی اخذ و اسره نائل اولسد
 آندن قصاص فی النفس دن غیر جله سی ساقط و زائل قیلور زرا اسرایه رفیق اولوب رقی قصاص
 فی الطرف خصوصنه ابتداء و جوبه متخاف اولدیغی کی بقاء و جوبه دخی منافی قصاص فی النفس

خصوصتده ابتداء وجوبی نافی اولدیغی کی بقاء وجوبی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال ایتمش ایسه اول دخی ابطال اولنور که ذمت عبده وجوب دین ایچق مالیت رقبه سنی شاعل اولق اوزره حاصل اولغله بقاء وجوبی دخی ایچق اول وجه اوزره منحصلا اولور حال آنکه مقدمه ماخذ ایلدیکی دینه شمیدی مالیت رقبه سنی مشغول قلیق غیر ممکندر که سانی ایچون مالیت رقبه سنی ایچق حریتنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شناعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه اولدقلرند صکره جنایات سابقه نندن برشئله مؤاخذه اولنماق شرطی اوزره مصالحه به طالب اولسه اهل عدل ایچون اول وجه اوزره مصالحه لری جائز ومناسب کوریلر ایچق بو بایده مقدمه احدی غیر مثالی حقوق اللهیدن مستوجب اولدقلری حدود شرعییه محار بین اولدقلرند نصکره توبه ایتدکلرند اوزرلندن ساقط و موضوع اولغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلرایله مصالحه ایتمک حکم شرعی موافق اولان شرطیه معرون اولدیغندن مشروع کوریلنور کذلک بعد اکتساب المنعة ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه ایتدکلرند آنلردن موضوع قیلنوب ایچق بلزنده بعینه قائم اولان اموالی ایجابیه رد ایله مطالبه اولنورلر حتی اول ردایله مطالبه اولنماق اوزره مصالحه به طالب اولسه امام ایچون اولوجهله مصالحه لری جائز ومناسب کوریلر بوبله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدر که اول شرطیه و فانی التزام ایجابیه همان بدلزنده بعینه قائم بولسان مال مسلم یاخود مال معاهدی ردایله امر و الزام ایلیه و حقوق اللهیدن اولان حدود ایله مؤاخذه لری منع اولق ایچق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر و حضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا علی حد لم یشهدوا عند حضرته قائمشهدوا عن ضعف یعنی قتی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن شها دتلری اول حدک وقت حضورنده اولیوب بلکه وقتی منقضی اولدقلندن صکره واقع اوله اول شها دتلری ایچق حقه وعداوندن ناشیدر قول حکمت نمانسده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه و معز وایما ایشدر حال آنکه باغینک حکم اهل عدلندن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهار اسباب ایدوکی ظاهر وی ارتکابینر واکر برمرتد حصون اهل حریدن بر حصنه ایکن مظالم عبادندن بر شئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم اول حصنی مسلمینه فتح ایلمک شرطیه آنی ظلم سابقی ایله مؤاخذه ایتملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی صور سابقه ایله برابر اولغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوریلر زرا مظالم عبادده احتیاج وعدم احتیاج حاللری رازر علی کلا التقدرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر ایچق مرتد مزبور سفک دم ایچوب همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظه منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قلیق واسع کوریلور زرا مسلمینه فتح حصن ایلمن کسنه لره غنائمن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت اولغله مرتد دخی اسلامی و مسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده ینسه ولایت تخصیص مثبت اولور اما قیصاص وحد قذف بشقه در که آنلردن بر شئی صاحب الحقه معانندن ادایه قادر اولما مغله آنلرایله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب ما یصدق الرجل فیہ من الردة فلا تبین منه امرأته وما لا یصدق * یعنی باعث ردت اولان اعداردن زوج آنده تصدیق اولغله عورتی باین اولیوب و تصدیق اولنماق عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب لازم التقیدر مؤلف اصابت بنه اعلی الله تعالی فی الجنة بنه دیر که بر اسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده زوجیه سنی قاضی به رفع خصامه اشوزوجم دارالحریده مرتد اولغله بن آندن باین اولدم دیو دعوییه قیام ایدوب اسیر دخی ملک اهل حرب بکام البتہ سنی قتل ایدرم بوقسه البتہ کافر اولور سین دیو اکره ایتمکله مکرها اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولسایدیه قول ایچق قول برآه قیلنوب اسیرا کراه اوزره اقامت ینسه ایتمکله مکرها تصدیقنه اقدام اولنماز زرا لسان اوزره اجراء کله کفر کی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنک تصادقلری ایله ظاهر اولدقد نصکره اسیر اول سبب ظاهرک حکمتی تغییر ایچون بمعنای خفی دعواسته مباشر اولغله بلا حجة عدم تصدیق متقرردر توضیحی اولدر که اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکره کی بر حالت غیر معهوده به نسبت قیلشدر بو مثلوا امورده قول بلا حجة قبول اولنماز نظیری اولدر که برکسنه اکره بن عورتی ثلانا تطلیق ایلدم لکن حال جنومنده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بر وقتده معلوم اولسه آنک قولی بلا حجة قبول اولنماز بوضورنده اسیرک اکره اوزره شاهدلری شها دتلرند فی الواقع ملک اهل حرب اکا البتہ سنی قتل

مطلب حکم وجوب الحدود وعلمه
هلی الخوارج بعد ما تالوا

ایده رم بوقسه البتہ کافر اولور سین دیدی لکن بواسیر اول حینده کافر اولدیغی اولسایدی بیلنر دیو تقریر ایدوب اسیر دخی بن لسانم اوزره کله کفری ایچق اول حینده اجرا قیلدم بوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ اجرا ایلدم دیو تعبیر ایلسه اولسایدیه قول ایچق قول اسیردر که حالت اکره شهادت شهود ایله امر معهود اولمشدر وهر بار که زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده به نسبت ایلیه البتہ قول آنک قولیدر نظیری اولدر که برکسنه اکره بن عورتی ثلانا تطلیق ایلدم لکن حال صبا و تمسده ایدی دیو نکته سنی اولدر که حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معناده وقوع فرقتی منکردر وقول ایچق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر متکردر اما حالت معهوده اولدقده مدعی ایچق مانع حادث مدعیدر بو مثلوا امورده قولی بلا حجة قبول اولنماق حکم شرعیدر کذلک اسیر مزبور ایله حکم رتده مخصوصه ایلدن عورتی اولیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه ینه تفصیل محرر آنده دخی مقرردر ینسه دیر که بر عورت زوجی اوزره بنی ثلانا تطلیق ایلدی دیو اذعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود برسام باوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقیده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنک قولی اولق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول عورتک قولی قیلنوب مجزومدر واکر شاهدلری برآنی برکهره جنون کوردیک دیو شهادت ایلسه ینسه قول آنک قولیدر که جنون اکا حالت معهوده اولق اول شهادتله کسب صورت ایشدر وهر بار که زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده به نسبت ایلیه اولسایدیه یعنی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلک حال نومده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه ینسه قول آنک قولی قیلنوب هویدادر که حالت نوم حالت صباوت کی هر شخص ایچون امر معهود اولغله طلاقا اکا نسبی بحسب المعنی انکار فرقتدن معدود قیلنور کورمز میسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدن تطلیق ایتمشیدم دیسه بو کلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنک قولی قیلنوب تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بوبله در واکر برکسنه بن شرب خرایدوب سکر ایله عقلم زائل اولغله عورتی تطلیق ایلدم دیسه بوضورنده عورت آنی کرک تصدیق ایلسون وکرک تکذیب ایلسون آندن باین اولور زرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولما مغله طلاقا کانسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقتنه مانع دکلدرا اما حکم نوم بشقه در نکته سنی اولدر که سکر آنک عقلی باشنده اولور ایچق سرور سکر اوزر ینه غالب اولوب عقلنی استعمال مانع اولور ومعنای مذکور آنی حافل اولقدن اخراج ایلمز اما استعمال بیخ ایله عقلی زائل اولسق بشقه در که بیخ مزبیل عقلمر کذلک نام دخی بشقه در که حال نومنده شرعا غیر عاقل حکمنده در حتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول بشارتخارنده بومعنايه اشارت وایما بیور مشردر مترجم فقیر دیر که تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم حتی یتقیظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شرعیدر ومعنای لطیفی ظاهر در والسنة علامه مشهر اولد یغندن صاحب الکتاب ابتدا سنی ذکر ایله اکتفا ایشدر اتهمی وسکران عقلنه نظر ایله شول مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزله تزییل اولنور که بدی مائه وصلیاب دکل ایکن اوزر ینه زکونی ایجاب اولنور امامالی حقیقه هالک اولوب یاخود مالی برغاصب و انکار ایتمکله حکما هالک اولان کسنه بشقه در واکر برکسنه بن شرب خرایدوب سکر ایله عقلم زائل اولغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتسا من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنک قولی قیلنوب معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولسایدیه قولی قبول اولنماق مجزومدر زرا سکرارتداد ایله وقوع فرقتنه مانعدر که ردت ایچق اعتقاد اوزره یعنی ایکن سکران هذ باننده موجب ردت اولان کلماتدن سالم اولماز سده مدلول کلماتنه معتقد و جازم دخی اولماز پس اولکسنه ارتداد دخی حالت غیر معهوده به نسبت ایلدکده قولی قبول اولنماق بوب حالت معهوده به نسبت ایلدکده قولی مقبول اولور وایسایدیه عورتک تصدیق و تکذیبی غیر معتبردر که حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر ینه دیر که بر عورت قاضی به کاوب بن شوزوجی المسیح ابن الله دیر ایکن ایشتمد دیو اذعا ایلدکده زوج دخی بن اول کلامی ایچق آنکله قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سو یلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر زوج مرقوم ایچق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل و حکایت دلالت ایدیه جک عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدر سه صورتی آندن باین اولق آشکار در که ضمیرنده مضمیر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظک حکمتی نسخه صالح اولیه جنی بدیداردر که مضمیر البتہ ملفوظدن ادنی در و بر حکم ایچق مثلی یاخود مافوق ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طالقها قبل
ان اخلق او قبل ان تزوجها
مطلب النبی زیل العقل دون الخمر

ادنی یله نسخ اولماقی هویدا در کور مز منسکه برکسنه عورتی تطبیق ایدوب قلیدن استثنایه نیت ایلمه
 البته وجه مذکور اوزره طلاق واقع اولوب نیتی وقوعه مانع اولماز و بوضوح نکرده عورتک تصدیق و تکذیبینه
 حکم شرعی ترتیب اولماز و اگر زوج مرقوم بن اول کلامه نقل و حکایت دلالت ایلمن عباره ضم ایدوب انصاری
 بقولون المسیح بن الله یا خود المسیح بن الله قول انصاری دیمشیدم انجق عورت بعض کلامی ایشتمدی
 دیو اقرار ایدوب عورت دخی اول ضمی انکار ایدرسه قول مع الیمن قول زوج ایدوبی آشکار در امام مسئله سابقه
 بشقه در زیر ما نحن فیهده عن کلامی موجب فرقت اولدیغندن زوج سبب فرقتی اقرار ایتوب بلکه عورتک
 ادعا ایلمدیکی موجب فرقتی انکار ایلمدن نظیری اولدر که برکسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله دیمشیدم
 دیوب عورت آتی استناده تکذیب ایلمه اولسا بده قول معنای مشروح اوزره قول زوج اولدیغنی کبی
 ما نحن فیهده دخی اوور کذلک زوج مرقوم بن اول کلامه عباره مذکور بی ضم و موصولا تکلم ایشتمدی انجق
 المسیح بن الله لفظنی اظهار و عباره مضمومه بی اخفا قیلشیدم دیرسه ینه قول آنک قولی اولوق بلاخفا در
 انجق شاهد لر زیادتیک المسیح بن الله دیدی و شیء آخر سو یلمدی دیو اوزرینه شهادت ایدرله سه قاضی
 حکمنده آتی ضم اوزره تصدیق ایتوب بینونت عورتی ایله قضایه مبادرت ایدر زرا شاهد لر موجب فرقت اولان
 سببی اثبات ایشتمدی ایتوب ابطال شهود ده آنک قولنه اثقات اولماز اما مسئله سابقه بشقه در که آنده موجب
 فرقت اولان سبب انجق کندو اقراری ایله ظاهر اولوب ظهوری دخی انجق منافی فرقت موصولا حادث اولدیغندن
 قول آنک قولی قیلنجه باعث اولمشدر سوال اولنورسه که شاهد لک شیء آخر سو یلمدی دیدکری شهادت
 علی النقی اولوب شهادت علی النقی غیر مقبول ایکن قول مذکور لی نیجه قبول اولنور جوایده درز که بو باید
 و قوع فرقت نقیله یعنی شیء آخر سو یلمدی دیدکری ایله ثابت اولوب بلکه اثباته یعنی المسیح بن الله
 دیدی دیدکری ایله مثبت اولمشدر و نقی مذکور اثبات نسبه شاهد لک آشور رجل میت قرنداشی و وارثیدر
 بوندن غیر و ارثی بیلرز دیو شهادت لریده واقع اولان منزله نقیله نازلدر نوضیحی اولدر که شاهد لک شیء آخر
 سو یلمدی دیدکری بحسب المعنی زوج مرقومک ادعا قیلدیغنی ضم و زیاده انجق ضمیرده مضمردر و ظاهر کلامنده
 مظهر دکلدر مفهومی اثباتدر و بوه ثلثو معنای مضمردر موجب کلام مظهری نسخ اولغه صالح دکلدر و هم
 قول مذکور بحسب المعنی سکوت زوجی اثباتدر و سکوت امر مثبت معایتدر حتی شاهد لر زیادتیک المسیح بن الله
 دیدی بوندن غیر نسبه ایشتمدی و شیء آخر سو یلمدی سو یلمدی بیلرز دیمش اولسه لر اولسایده قول البته
 قول زوج اولوب عورتیله بیلری تفریق اولماز زرا بو تقدیر اوزره شاهد لر اول ضم و زیاده ضمیرده در ظاهر
 کلامنده دکلدر مفهومی اثبات ایتوب انجق برآنی ایشتمدی دیوب نفس لرین غفلت و عدم سماعه نسبت
 ایشتمدر و اول ضمی شاهد لر ایشتمدی کبی قاضی دخی ایشتمشدر بناء علیه قول البته قول زوجدر و علی هذا
 برکسنه بن خلعده موصولا استثنای تکلم ایلمم یا خود طلاقده موصولا شرط بالاستثنای تکلم ایلمم دیو ادعا قیلسه
 قول آنک قولیدر بوضوح شاهد لر آنک اوزرینه آشور رجل بغير ذکر الاستثنای مخالفه و تطبیق ایلمدی یا خود
 مخالفه و تطبیق ایلمدی و شرط واستثنای ایلمدی دیو شهادت ایدرله سه بوندن صکره قول زوج قبول اولماز اما
 شاهد لر کلمه خلع و طلاقدن غیر بزانندن نسبه ایشتمدی دیرلسه ینه قول آنک قولی اولوب قاضی عورتیله بیلرین
 تفریق ایلمز مکر آمدن قبض بدل خلع مثل اولدلیل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بوضوح قولی قبول اولماز
 و مسائل مذکوره بجمبعها ذکر ایلمدی که وجه اوزره بنا قیلنور ینه دیر که برکسنه ینه بر دفعه جنون عارض اولدیغنی
 معلوم اولوب عورتی آنک اوزرینه آشور زوج دون کیجه مرتد اولدی دیو یا خود بنی ثلثا تطبیق ایلمدی دیو ادعا ایلمد که
 اول کیسنه دخی بکا درن کیجه جنونم عودت ایلمدی بن دخی اول سوزی حال جنونده سو یلمم دیسه قول
 مع الیمن آنک قولیدر زرا جنون برکزه عارض اولدقدده ابدی عرض لازم اولور حتی عیدک حال صغر و کبرنده
 برکزه ظاهر اولدقدده عیب دائم قیلنور زرا عمرده برکزه جنون اولان شخصک کوزرنده بر اهل بصیرت نظر امعان
 ایلمه آثار جنونتی بطریق العیان ظاهر و نمایان کور پر بو جهتمله اول کیسنه بو دعوا سنده تکلمی انجق حالت
 معهوده ینه مضاف ایش اولور امام مسئله مفروضه ده اول کیسنه به جنون عارض اولدیغنی قطعاً معلوم اولسه
 اولسایده بیان مشروح اوزره قولی قبول اولماز بوضوح قاضی عورتیله بیلرین هنوز تفریق ایتدین آکا جنون
 عارض اولوب صکره افاق بولد قدده ایشته بن دون کیجه دخی بو یله اولمش ایلم دیسه ینه تصدیق اولماز بوب
 عورتی بینو ثله آمدن تفریق اولنور زرا جنون صکره دن حادث اولوق ممکن اولغه حدوئی تقدم و جودینه دلیل

مطلب الشهادة علی النقی قدخرج
 اب الایمان

اولیه جنی متعیندر اما تقدم و جودی معلوم اولدقدده بر دخی اثری قلامتی و جهی اوزره زائل اولسه جنی
 مجزومدر بناء علیه قولی صورت ناییده قبول اولنوب صورت اولیده مقبول اولما مشدر و نوم دخی بو یله در که
 بر عورت زوج بنی وقت عصرده ثلثا تطبیق ایلمدی دیو دعوی ایدوب زوج بنی وقت مز بوردن نام ایکن
 سو یلمم دیو دفع مدعی ایلمه قول آنک قولی ایدوبی هویدا در که نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض
 اولوق ممکن و جنون کبی گاه ذاهب و گاه عائد اوله جنی متعین اولغه کلامتی حالت معهوده به نسبت ایلمدر
 اما بر کیسنه نک بر ماه اقدم زوال عقل رتبه سنده سکران اولدیغنی معلوم اولوب آنک عورتی آشور زوج دون
 کیجه مرتد اولدی دیواد عالیلمد که اول کیسنه دخی بن بر ای اقدم سکران اولدیغنی کبی دون کیجه دخی
 سکران اولوب حال زوال عقلده اولدم دیو دفع مدعی ایلمه اولسایده تصدیق اولماز بوب عورتیله بیلری
 تفریق اولنور زرا سکر بعد زوال السبب انجق اکتساب سبب جدید ایله رجوع ایدوب دون کیجه دخی اول سبب
 جدیدی اکتسابی امر مجهور اولغه قولی بلا حجة قبول اولماز و علی هذا بر کیسنه ینه مشرکین کفر اوزره
 برکزه اگر اه ایتلریله برکزه اظهار کفر ایلمدی معلوم و آشکار اولوب بعد اوزرینه عورتی دفعه اخراده دخی
 اظهار کفر ایلمدی دیو دعوی ایلمد که اول دخی کفر نایسنی اقرار و مشرکین بنی کره ناییده دخی اگر اه ایلمدی
 دیو اعتذار ایلمه بو باید قولی قبوله سزاوار اولماز که سبب متجدد غیر معلومی ادعا ینه درکار اولمشدر کذلک
 بر سنه اقدم مبتلای برسام اولدیغنی یا خود استعمال بیخ ایله بی هوش اولدیغنی معلوم اولوب بعد بکا دون کیجه
 دخی اول حالت عارض اولدی دیو اعتذار ایلمه ینه تصدیق مقال سزاوار اولماز زرا بونلر انجق اکتساب
 سبب مستقبل ایله عودت ایدر اما جنون بشقه در وهم بونلر زائل اولدقدده هیچ اثری باقی قلام بوب بر دخی عودت
 ایلمز اما نوم و جنون بشقه در بو بو بیانه مساثل مذکوره میا ننده جهت فارقه لر نما یان اولمشدر و الله اعلم

باب الکفالة بالمستأمن والاسیر فی دار الحرب

یعنی دار الحربده بولسان مسلم مستأمن یا خود مسلم اسیر بعض امورنده آخری کفیل و یرد که جق کفیله رعایتی
 واجب اولوب اولما دیغنی تفصیله باب لازم التخصیص لدر اهل حرب دار الحربده بولسان اسیر مسلم دار لرندن
 خارج اولماقی اوزره نفسنه کفیل و یرمک شرطی اوزره حبسندن دار الحربده تخلیف سبیلی مراد ایتلریله آکا
 بر مسلم باذمی با حربی کفیل اولوب اسیر دخی بعد تخلیف السبیل دار الحربدن خر وجه قدرت بولسه آنک
 حقدده مسلم و ذمی تک نقض عهد لرند رخصت و یرلوب انجق کفیل حربینک نقض عهدنده رخصت و یر بلور
 زرا خر و جندن صکره اهل حرب البته کفیلنی قتل یا خود تعذیب ایله جکلدر و اسیر مسلم ایچون حربی بی قتل
 و مالنی اخذ ایدوب دار الحربدن خارج ایلوق جائز اولدیغنی کبی خر و جنده حربی بی قتله عرض ایلک دخی جائزدر
 اما نجات نفسی ایچون مسلم و ذمی بی قتل ایلک جائز اولدیغنی کبی خر و جله آنلری معرض قتله عرض ایلک
 دخی جائز اولماز و اگر مسئله مز بوره ده مکان اسیرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آتی خر و جندن
 منع ایتلک و وجه مشروح اوزره اعطاء کفیل ایش اولسه اول باید کفیلنی حربی اولسه دخی نقض عهدنی تجویز
 و تحلیل اولماز زرا مستأمن اهل حربی قتل و مالنی اخذ ایله دار اسلامه خر و جندن ممنوع اولدیغنی کبی آنلری
 معرض قتله عرضی دخی غیر مشروح عذر نکته سی اولدر که اهل حربله اسیر بیلرنده امان اولوب اهل حربله
 مستأمن بیلرنده نبوت امان نمایاندر زرا اهل حرب مستأمنی نمایند ایدوب مستأمن دخی آنلره عدم خیاتی ملتزم
 اولغه اهل حرب آنک سلاک اما ننده منظم اولمشدر و امان مذکور سائر مسلمین حقرنده معتبر اولوب انجق
 اول مستأمن اوزره مقصور ایسه ده ینه اول مستأمنک کفیل حر بیسنده نقض عهدنی ممنوع و محظور اولور
 لکن بر مسلم کرک اسیر و کرک مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب برکسنه دخی اول مسلمی بوم فلا نیسه قتل
 ایتلری ایچون احضار اوزره کفیل اولمش اولسه بوضوح کفیلنی مسلم و ذمی اولسون حربی اولسون و کفالتی
 امری ایله اولسون بلا امر اولسون آنک عهدنی نقضله خر و جی تجویز و تحلیل اولنور زرا عدم خر و ج اوزره
 بیاینده کفیلنی آتی احضار ایدوب قتل اولدقدده نفسنی نهلمکه به القابله قتل نفسنه اعانت ایش اولور که آکا
 شرعده اصلار رخصت بوقدر اما خر و جنده کفیلنی قتل ایلمسه لر دخی آنک قتلنه اعانت ایش اولوب همان
 تخلیص نفسنه مسارعت ایش اولور غایبه الامر خصوص مز بوردن احدی اوزره خوف هلاک متحقق الظهور
 اولقدر حال آنکه مسلم بوه ثلثو امورده سبب هلاکی نفسندن دفعه ابتدا ایتلکله مأموردر و اگر اهل حرب
 بر مسئله نفسکدر کفیل و یر که اول کفیلنی بوم فلا نیسه حضور بیزه احضار ایدوب بر دخی سنک مالکی اخذ

یا خود سنی حبس یا خود سنی قید و بنده وضع اید ز دیوب اول دخی شرط مذکور اوزره مسلم و ذمه بدن اعطاء
 کفیل ایسه اول کفیلک عهدی نقض ایتمک تجویز و تحلیل اول نماز که کفالتله امر ایدوب عهدیه من بوره به
 ادخال ایلد کده اکا و فاقیلچی کندو عهدیه سنه شرط و التزام ایشد و وفاء مشروط المؤمنون عند
 شرطهم نصی اوزره امر لازم الاهتمامدر اما صورت سابقه بشقه در که آنده نفسی اوزره انجیق قتل کی قطعاً
 اذنی و بطریق الاختیار بنفسه مباشرتی حلال اولیان بر ضرردن خائف اولغله خر وجه قادر ایکن ترکله اهل حرب
 بو مثل ضرر نفسی اوزره اعانتی حلال اولماز اما بصورتده نفسی اوزره انجیق بذل مال یا خود حبس و قید کی
 اذنی و بنفسه مباشرتی جائز اولان بر ضرردن خائف اولغله اول خوفی دفع ایچون کفیلته غدیری استحلل اول نماز
 و علی هذا دار الحربه بولسان امرأه مسلمه اهل حربدن برجل آنکه زنا ایتمک ایچون یا خود عورت ذات
 زوج ایکن آنی تزوج ایتمک ایچون یارنکه کونده آنی موضع فلا نی به احضار اوزره بر مسلم یا ذمی کفیل و پر سه
 اولسا بد عهد کفیلتی نقض ایتمک تجویز و تحلیل اولنور زرا خوف ایلد یکی ضررده اذن و مباشرتی قطعاً
 حلال اولدیغندن منزله قتل ازال اولمشدر اما عورت ذات زوج اولیب مراد لری دخی آنی بر جله زوج اولسه
 بو صورتده اول رجل مسلم ایسه عهد کفیلی نقض ایتمک جائز کور یلوب کافر ایسه لازم کور یلوب زرا
 زوج مسلم بولند قده امرأه من بوره نک عقده اذن و مباشرتی صحیح اولوب کافر بولند قده بوجهله تصحیح اول نماز
 و اگر اهل حرب بر مسلم کفری یا خود کفری مرتکب اولماز سه قتلنی مراد ایدوب اول مسلم دخی یارنکه کونده
 کندوی حضور رینه احضار اوزره اعطاء کفیل ایسه نقض عهدی تجویز و تحلیل اولنور زرا حرمت
 کفر حرمت ثابت مصدق در که فی حال من الاحوال قابل انکشاف و التحلل دکدر بوجهله اکا کندو نفسندن اذن
 و رضاحلال اولسا مقده منزله قتل ازال اولمشدر کور من مہستکه برکنه البته سن کافر اولور سین بوقسه
 بز شور جلی قتل اید ز د ب و تمید ایسه بومثالوغیر اوزره خوف قتلله کندو کافر اولق جائز و واسع کور یلوب
 انجیق نفسی اوزره خوف قتلله قلی ایمانه مطمن اولق شرطله لسانی اوزره اجراء کله کفر ایتمک
 متوسع کور یلوب پس ما نحن فی هده دخی خوفی انجیق کفیل اوزره قتلدن واقع اولغله کفیلی ترک ایدوب
 فرار ایله نفسنی کفردن تخلیص ایتمک منسح کور یلوب مترجم فقیر دیر که اصل کابده ترجمه اولند یعنی اوزره
 مسئله محرره کفری یا خود قتل مراد اولق اوزره وضع اولمش ایکن اراده کفرک وجهنی تفصیل و اراده قتلک
 وجهنی ترک و اهماال ایلدیکی انجیق اثناء توجیه اولده توجیه ثانی دخی منقسم اولدیغندن بشقه قریا سبقت ایلن
 مسئله مسلم مظلومه وجه ثانی منکشف الحال اولدیغندن انتهی و اگر بر مسلم سن شو مسلمی یا خود شومعی
 قتل ایله بوقسه سنی البته قتل اید ز دیوب اول دخی یارنکه کون قتل ایتمک ایچون کندوی احضار اوزره
 نفسنه اعطاء کفیل ایسه بونده دخی نقض عهدی تجویز و تحلیل اولنور بلکه حکم حل بونده اظهار اولی در که
 مسلم کرک نفسی اوزره و کرک غیر اوزره خوف هلاکله قتل مسلم اوزره اقدامی حلال اولماق اشهر و اجلی در
 و اگر اهل حرب بر اسیر مسلمه سن بره امان و پروب بردن بر فردی علی الغفله قتل ایتمک و بردن بر فردک مالی
 اخذ ایتمک و بلاد عمزدن خارج اولماق شرطی اوزره سبیلکی تخلیه اید ز دیوب و وعد ایدوب اول دخی شرط
 مذکور اوزره بمینه تا کید عهد ایتمکله تخلیه سبیلته شروع ایسه بلادرندن خارج اولوب بعده بمینه
 کفارت قلیق مشروع کور یلوب قال علیه السلام من حلف علی یمین فرأی غیرها خیراً منها فلیأت الذی
 هو خیر ولیفکر عن یمینه انجیق آنلردن بر فردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایتمک و مالی رینی اخذ ایتمک
 اکا حلال اولماز که وجه مشروع اوزره اعطاء عهد ایله منزله مستأمنده ازال اولمشدر و بر قریبا و بالدفعات
 بیان ایلدیک که مسلم مستأمن اهل حربدن بر فردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایتمک و مالی لرندن
 بر شقی اخذ ایتمک حلال اولوب انجیق دارلرندن هم و رضاری بو غیکن خارج اولق استحلل اولنور
 پس اسیر دخی وجه مذکور اوزره اعطاء عهد ایلد کده آنک کیدر و اگر اسیر مسلم دارلرندن خارج اولماق
 اوزره بر مسلم یا ذمی بی نفسنه کفیل و پروب بعده کفیلته اتفاق اوزره دار اسلامه معا التصاق ایسه بونده
 ضرر شرعی بولماد یعنی امر قطعیدر زرا بوباید اهل حرب ایچون بر شقی ملتزم دکل ایکن خروجدن منعی
 انجیق حق کفیلته رعایت ایچون حاصل اولمش ایدی شمعی کفیل آنکله خر وجهه بر اولغله مانع مرقوم
 زائل اولدی سؤال اولنور سه که اهل حرب حبس اسیرده ظالم اولوب مظلوم دخی نه وجهله قادر ایسه
 نفسندن ظلی دفع ایتمک حقد صحیح و سالم ایکن حق کفیلته رعایت اکا نیجه لازم اولور جوابده دیر که بی بولدر

مطلب تجوز اظهار اکثر اذخاف
 القتل علی نفسه لا علی غیره

لکن مظلوم ایچون آخره ظلم ایتمک حرام ایکن امری ایله کفیل اولان شخصک عهدی نقض ایلد کده
 اکا ظلمه بر نام اولمش اولور کور من مہستکه بر ظالم دار اسلامه بر مسلمه قصد ظلم ایدوب اول دخی برکنه بی
 نفسنه کفیل قبلد قده مظلوم ایدو کنی یلوب ایکن دخی اول کفیلک عهدی نقض ایتمک تحلیل اول نماز بودخی آنک
 کیدر و اگر اهل حرب اسیر مسلمه بز سکا امان و پروب سبیلکی تخلیه اید ز دیوب دخی بلاد عمزدن خارج اولماق اوزره
 بره امان و بر بر سین دیوب اول دخی اعطاء امان ایلد کدن صکره دارلرندن خر وجهه کسب قدرت ایسه خر وجهه
 رخصت و پر بلور زرا بوقدر اوزره منزله مستأمنه نازل اولغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخی حاصل اولور
 اما بو صورتده بحر بی بی نفسنه کفیل قیامش اولسه آنک دخی نقض عهدی تحلیل اول نماز لکن صورت سابقه بشقه در که
 بونده اسیر من بور اعطاء امان ایتمک اهل حربدن بر فردی قتل و بر شخصک مالی اخذ ایتمک ممنوع اولدیغندن
 کفیلتی عهدی نقض ایتمک دخی مشروع اولماز انجیق کفیل من بور آنکله معیت خر وجهه متفق اولور سه
 خر وجهی حکم شرعه منطبق اولور زرا خر وجهه مانع اولان حق اهل حرب اولوب انجیق حق کفیلدر که
 اعطاء کفیل ایتمکده جواز خر وجهی و مضایه دلیلدر بو صورتده کفیل آنکله معا امانه خارج اولد قده صکره
 اسیره غله معا دار الحربه عودت ایدر سین دیو ابرام ایسه اسیر اوزره عودت الزام اول نماز که دار اسلامه خر وجهه
 هم حکم اما فی وهم حکم کفالتی رسیده تمام اولمشدر کور من مہستکه حریمی مرقوم دار الحربه رجوع ایلد کده
 امان اسیردن خارج اولوب اسیر ایچون قتل مشروع اولور و بیک کر کدر که اسیر مسلم دار اسلامه خر وجهه
 اعانت یا خود ترک و اهماال اولنور ایچون بعض اهل حربه اعطاء رشوت ایتمک حقد حلال کور یلوب که
 فعل من بور انجیق مالی نفسنه و قبا فیلقدیر که مسلم آنکله ماورد و رسول الله علیه الصلوة والسلام بعض
 اصحاب کراملرینه اجعل مالک دون نفسك و نفسك دون دینک یعنی مالکی نفسك عندند مبدول و نفسکی
 دینک عندند مبدول قیل دیو امر و اعلام ایلدیلو بوباید اصل اصل اولدر که عبدالله بن مسعود رضی الله
 تعالی عنه بلاد حبشهده حبس اولند قده آنلره ایکی دیناری رشوت و بر مکله تخلیه سبیل ایلدیلو و دلیل
 مشروحله عند عید زده رسیده رضوخ اولمشدر که بومثالوغیر مواضده اعطاء رشوت حق آخذده سخت حرام
 ایسه ده حق معطیهده سخت حرامدن خارج و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضر تریتمک
 الرائی والمرئی فی الثمار قون شرفلرنده غیر شرفلرندر جدر زرا و عید مذکور انجیق غیره قصد ظلم و الحاق
 ضرر ضمیمه اعطاء رشوت ایلدره شاملدر بوقسه غیره الحاق ضرر شرعی ایتمدن نفسندن دفع ظلم
 یا خود نفسی ایچون تحصیل منفعت قصد ایلدره غیر متاولدر کذلک دار اسلامه دخی برکنه حقدده
 بر ظلمک سوء قصدی تمام اولند قده اول ظلی نفسندن دفع ایچون اکا مانسندن بعض نسته اعطاسی جائز
 و شایان کور یلوب مؤلف صحیح الاسناد سید الله تعالی سنده یوم التوادیر که ابوالشعنا جابر بن زید رحمه الله
 تعالی دن بره بانغ اولدیکه ما وجدنا من الحجاج شیئا خیراً من رشی یعنی زمان حجاجده تنظیم مصالحمزده
 رشوتدن خیر اونسه بولدیق دیمشدر و امام موسی الیه رشوتی خیرتله وصف ایتمک اکا دلیلدر که آخذ رشوت
 اخذنده آثم اولور سه ده معطی اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

مطلب اعطی المظلوم للظالم
 کفیل لنفسه

مطلب جواز اعطاء الرشوة
 فی بعض الامور

مطلب تفصیل قوله علیه السلام
 الرائی والمرئی فی الثمار

مطلب الاکراه لا یتبع لزوم الیمین

کذلك اول ملك عزل اولمخس ايسه بنه حانث اولماز که اذنی الخیج حال قیام سلطنتنده معتبرا اولمغه عین دخی آنکه
 موقت قیلنور لکن قول ابی یوسف رحه الله تعالی بشقه در واصل اختلاف شول میدیونده در که اذن داین
 بولمادجه بلده دن خارج اولماق اوزره عین ایلنه وشول عورتده در که اذن زوج بولمادجه خانه سندن خروج
 اتمک اوزره عین ایلنه بولمادجه عین حال قیام دین و حال قیام نکاحله موقت اولور الخیج امام ابی یوسف رحه الله تعالی دن
 روایت واحده ده موقت اولماز کذلک اول ملك بعد العزل بنه سلطنتنه اعاده اولمخس اولسه بنه بلا اذن
 خروجله حانث اولماز که عین عزتده عینی باطل اولمغه بعد البطلان بلا تجدید عودت ایلن کور من مینسکه
 رکسته حریت عیدنی جاره به سبک باخود زوجنه سبک شولاردن اذنی بولمادجه دین خروجنه تعلیق برله
 اول جاره به باخود زوجنه خطا به عیدی حران خرجت من هذه الدار الاباذنی دیوب بعده جاره به
 بیع وبهده اشتراک صکره باخود زوجنه بی ابله بعده تزوجدن صکره بلا اذن خارج اولسه وجه مذکور
 بناء اول کسینه حانث اولماز کذلک سلطان برکسندی لترفعن الی کل داعر تعرفنی محنتک یعنی محله کده
 بیلدیگ هر مفسدی بکالبته رفع وانها ایدرسین دیو تخلفدن صکره عزل و بعده سلطنتنه اعاده اولمقدن صکره
 اول کسینه برمفسده عام اولسه اوزرته آتی رفع وانها لازم اولماز زرا سلطان منعزل اولمقدنه عینی باطل اولمشدر
 لکن عزلندن اقدام برمفسده عالم اولمشکن عزانه دک آتی انها ایلنه البته حانث اولوب بعد العزل انهامی
 عود سلطنتندن صکره دخی اولسه فائده و رمز و ذکر اولنان فصول شرح از یادانده بیان ایلدی بکن مسائل اصولدر
 و اگر اسیر مزبور اهل حرب ایچون ملکر یکن اذنی بولمادجه خارج اولماق اوزره عین ایلنوب اولباده ملک معنی
 قصد ونعین اتمش اولوب بعده عین عینده بولنان ملکر ی عزل و محله آخری نصب اولمقدن صکره بلا اذن
 خارج اولسه بوضورته حانث اولور زرا عینی ملکر ی هر کیم بولنورسه آندن استیدان اوزره واقع اولمش ایدی
 اما ملکر ی فوت یا منعزل اولوب هنوز آخری نصب اتمش ایلن خارج اولسه بوضورته حانث اولماز
 زرا یعنی الله الخیج ملکر ندن استیدانی ملتزم اولوب شمدی ملکر ی بولمادجه بلا اذن خروجنه محظور عینی
 هر تکب اولماشدر و بوباده عدم حنی وجه مذکور اوزره میندر بوقسه عینی عزل ملک اول ابله عینی
 اولدیغدن دکلدر حتی هنوز خارج اولمادین ملک آخر نصب اولنوب بعده آندن استیدان اتمدنی خارج اولمش اولسه
 البته حانث اولور زرا بوضورته محظور عینی هر تکب اولمشدر مؤلف معذات پرور وفاه الله تعالی عن هول الخیج
 در که اسیر قوم لایخرج الاباذن الملك دیکه اذن ملکر ی بولمادجه خارج اولماق اوزره عین ایلنوب الخیج ملکی
 تعیم و تخصیصده هیچ نبی یوغیسه عینی الخیج اول حینده بولنان ملک اوزره واقع اولور زرا کلامنده ملک اوزره
 الف و لام ادخال ایلنوب اول دخی عهدده دلالت اتمکله عینی الخیج ملک معهوده متناول اولمغه بوطر بقله تعینی
 اشارتله تعین منزله نازل قیلنور بنه در که ابادی مشرکینده استبر اولان مسیح خیری مسلینه باغ اولوب
 فدا ایله کندیوی استخلا صلنندن امید و از اولمغه حج ایچون محرم اولمش اولوب مسلین دخی فدا سنه
 قیام اتمکله اعدا آتی جندن منعه اقدام ایلنندر البته منزله محصوره اوله جفی ظاهر در که اجرامی صحیح
 اولمقدن صکره اداء نسک ایچون قبایحی منعزل اولمشدر و بز حکم محصری شرح المختصرده بیان ایلدیگ
 لکن مؤلف هدایت معناد بولمقدنه ذکر و ابراد ایلدیگ اسیر قوم لاجل التحلل بعث هدیه قادر اولمقدنه
 عطاء بن ابی رباح رحه الله تعالی آتی هدیه متعه اوزره قیاسله در ایلدیگه بودخی صیام عشره ایامه متحلل اولور
 و علماء اهل مدینه دیر ایلدیگه بلاشی متحلل اولور اما عندیمزده منهد صحیح اولدیگه بعث هدیه تحلل ایدر
 زرا حکم محصر الخیج هدیه تحلل ایدوی قرآن عظیمده فان احصرتم فاستبصر من الهدی نص کریمی ایله
 منصوصدر کذلک متعه قرانده صیام بدل هدی ایدوی دخی فن جمع بالعمرة الی الحج فاستبصر من الهدی
 فن لم یجد فصیام ثلثة ایام فی الحج وسبعة اذارجتم نص فحیمی ایله منصوصدر و بز عندیمزده منصوص
 بنه منصوص اوزره قیاس اولمادجه الخیج غیر منصوص منصوص تبریل اوزره قیاس اولور بوقسه عین تبریلدن
 بعضیسی بعض آخر اوزره قیاس اولمادجه زرا تبریلله معلوم اولان حکم البته قطع عیدر و قیاسله ثابت اولان حکم
 البته غیر قطع عیدر و قطعی اولان بنه قطعی اولان حکم اوزره قیاسله غیر قطعی قلیق قطع ماناسب دکلدر
 و بز بوجهی وجه اقصی اوزره املا ایلدی بکن تمهید الفصول فی الاصول نام کابزمزده ذکر واستقصا ایلدیگ والله اعلم
 * باب العین بضمه السبلون *

مطلب حلف لا یشرح الا باذن
 الدارین ولا یشرح الا باذن الزوج
 مطلب قال لیسار بنه عیدی
 ان خرجت الاباذنی

مطلب التصوص علیه لایفاس
 علی التصوص علیه عندنا

قال واذا وجد المسلمون رجلا من یدعی الاسلام عینا للمشرکین علی المسلمین یکتب الیهیم عورا نهم فاقرب ذلک
 طوعا فانه لا یقتل ولكن الامام بوجهه عقوبه یعنی مؤلف حقایق شناس مکنه الله تعالی فی ظل عرشه یوم
 یقوم الناس دیرکه دعوی اسلام ایلین برکسنه جاسوس مشرکین او لوب عیوب مسلینی آنله تحریر ایلنک
 عادت ایکن مسلین اکاظفر یاب اقتدار اولمقدن اول کسینه جاسوس اولدیغنی طوعا اقرار ایلسه قتل جاز
 اولوب الخیج امام المسلمین آتی عقوبتله ایجماع ایلنک سزاوار اولور و مؤلف بلاغت بجاو کلامنک ابتدا سنده
 من یدعی الاسلام دیوب انها سنده دخی یعزرموضعنده بوجهه عقوبه دیملکه ایکی موضعهده جاسوس
 مرقومک حقیقت اسلامدن بهره دار اولمقدن بزمز و اما ایشدر زرا بزاو ایل کلبه یاب الامان مسائلتنک او اخرتده
 بیان و تقریر ایلدیگ که حق غیر مسلینده بومثلو موضعدره مسعمل اولان الخیج لفظ عقوبت اولوب حق مسلینده
 الخیج لفظ تعزیردر لکن لا یقتل دیوب قتلنی جاز کور مدیکی ایا میندر که فعل مرقومنده بز اسلامی ایله
 حکمیزه سبب اولان تصدیق و اقرارنی ترک ایلدی بکی عندیمزده ظاهر و ممتز اولماشدر و ترک مرقوم
 عندیمزده ظاهر اولمقدنه ظاهر اسلامدن آتی اخراجه محاسر اولماز زرا آتی صنع مرقومه حامل خبث
 اعتقادی اولوب مجرد طبعی اولمقدن و حقیمزده حث اعتقادینه جل ایلکدن مجرد طبعه جل ایلنک
 احسن واجلدرو کلام مسلی احسن الوجیهین اوزره جلاله مأمور ز قال الله تعالی فبشر عبادی الذین
 یستمعون القول فینعون احسنه و قال علیه السلام لا تظنن بکلمه خرجت من فی احیک سوء وانت یجدلها
 فی الخبر محملا یعنی سن مسلی قنداشکن فندن ظاهر اولان کله ایچون محمل صالح بولمغه قادر ایکن البته ایا
 سوهظن ایله و مؤلف باهر الاستقلال مدعای مشروح المال اوزره حدیث حاطب بن ابی بلتعرضه رضی الله عنه ایله
 استدلال ایشدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم فتح مکة ایچون عزیمت غزای تصمیم بیورد قیلنورده حاطب بن
 ابی بلتعزه مکده اولان کفار قریشه ان محمد صلی الله علیه و سلم یغزوکم فجدوا حدکم یعنی رسول الله صلی الله
 علیه و سلم سزده غزایده جکلدر حدرا اوزره اولکن یا خود آلت حدرا اولان تدابیر واسطه کزی اخذ و جمع ایلدیکن
 دیو تحریر و ترقیم ایلدی بعده کتب معازیده بسط و بیان اولندیغنی اوزره وحی الهی برله اول راز نهانی عیان
 اولمقدنه حضرت عمر رضی الله عنه آتی قتل ایچون پرچیده دامان اولمغه رسول الله صلی الله علیه و سلم مهلا
 باع ففعل الله قد اطاع علی اهل بدر فقال اعملوا ما شئتم فقد غفرت لکم یعنی رفیق و بلاغت قیل یا عمر زرا
 حاطب اهل بدر ندر و امیدایده رمکه الله تعالی علی التحقیق اهل بدره نظر قیلوب آناره بعد ایوم دیلدی بکی کزی
 ایشلکن که بن علی التحقیق سزده مغفرت قیلدم دعشدر قول شر یقلریله ترک قتلنی فرمان ایلدی بکن حاطب
 موی ایله کفر ایله مستوجب قتل اوله ایدی رسول الله صلی الله علیه و سلم آتی بدری اولسون و غیر بدری اولسون
 ترک و انقبایتمز ایدی کذلک اول صنعله قتل اولمقدن بطریق الحد براحد اوزره واجب اوله ایدی رسول الله
 صلی الله علیه و سلم حاطب اوزره دخی اقامتی ترک و العنا ایلنر ایدی حتی یا ایها الذین امنوا لا تخذوا عدوی
 و عدوکم اولیاء یعنی ای اهل ایمان ہم دوشمنلرم و سزک دوشمنلر یکن اولان کافر لری دوست اتخاذ اتمکن
 نظام کریمی شرح فحش ازال اولوب حاطب و امشالی سیمیه مؤمن ایله یا ایها الذین امنوا خطایبندم ادخال
 اولمشدر و وقصده ای لسانه رضی الله عنه دخی مدعای مشروح اوزره دلیلدر که رسول الله علیه السلام
 بی قر یظه بی محاصر ایلنوب قلعه ازندن حکم شر یقلری اوزره زواللرین مراد ایلدی کزنده بی قر یظه اول بلده
 ای لسانه استشاره ایلنوب ای لسانه دخی بر ماغنی کیندو بوزاز بنه سوروب حکم رسول الله اوزره زول ایدر سکن
 ذبح اولنور سزده بیکه اشارت اتمکله شاننده یا ایها الذین امنوا لا تخونوا الله وارسول حکم جلیلی تسلیم فرمای
 تبریل اولمشدر کذلک جاسوس مرقوم بر ذمی اولسه اول دخی عقوبتله ایجماع و سخن زندانه ایداع اولنور و ذمی
 دخی بوضعهده عهدنی ناقض قیلنماز که صنع مرقوم ایمان مسله مناقض اولمادنی کی عهد ذمی به دخی مناقض
 اولماز کور من مینسکه قاطع الطریق الله تعالی به ورسولنه محارب ایدوی نص ایله ثابت ایکن بر ذمی قطع طریقه
 قتل نفوس و اخذ اموال ایلسه دخی نقض عهدنی مثبت اولماز بس بوباده بطریق الاولی در کذلک جاسوس
 مرقوم داریمزده مستأمن اولان حر بی اولسه آنک دخی بوضعی قطع طریقی منزله نازل قیلنمغه نقض امانی
 موجب اولماز الخیج کرک بوضعهده و کرک قطع طریقه عقوبتله ایجماع اولنور زرا جلال اولیسان فعلی ارتکابه
 مسلین اوزره قصد ضرر ایلش اولور لکن مسئله مفروضهده حر بی مسفور من اول الامر استیدان ایلدیگه
 مسلین ایا خطابله اگر اوزریمزده جاسوس مشرکین اولماز سک سکا امان و بر دیک دیوب باخود سکا امان

و یردیک شول شرط اوزره که عبوب مسلمینی اهل حربیه اجناس ایدرسک سکا امان یوقدر دیو اعلان ایتمش
اولسه لر بوصورته قتل شایان کور بلور که معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب هر قومک امانی
جاسوس اولماقله مشروط ایکن جاسوس اولدیغی معلوم اولمشدر بوصورته امام مناسب کور برسه آتی صلبله
عبرت عام ایدوب و مناسب کور برسه قتلندن اعراضله سائر اسرا کی ادخال فیته اهتمام ایدر لکن بومهللو مواده
امثالنه عبرت اولغیچون قتل اولی و اظهار قتل احراز حنی حربی مسفور لک مکاشفه امر آه حربیه اولسه
آنک دخی قتل جازدر که عامه مسلمینه قصد الحاق ضرر قیلدیغی ظاهر و تمیز اولمشدر و حربیه مقفاله بی
قتل اینک مشروع اولدیغی کی بومهللو حربیه بی دخی قتل اینک مشرو و عذر غایبه الامر عورت اولوب
سزاعوره اولی اولغله صلی مکره اولدیغندن طریق آخر ایله قتل احراز لکن صنع مرقوم مستأمن اولان صبی
نا بالغدن واقع اولس اولسه امام ایچون آتی فی قتل لازم اولوب قتل واسع کور بلور که هنوز حد تکلیفه رسیدیه
اولسد یغندن جناحی قتلنی مستوجب و مستحب اولماز اما حکم مرآه بشقه در نظری اولدر که اهمل حر بدن
رصبی قتال ایلد کدن صکره اخذ اولسه بغداد الاحد قتل غیر جائز اما بعورت قتال ایدوب اخذ اولدقد صکره
قتل جائز در امامقدر قتال اولوب صحیح العقل اولان شیخ کبیر حکم خطابده داخل اولغله صنع مرقومه مرآه
هوریه نازل قیلنور لکن صنع مرقومه اخذ اولان مستأمن جاسوسلنی انکار ایدوب بدنه بولان مکشور ایچون
بن آتی بولده کوروب المش ایدم دیمک مثلاً اعتذار ایسه مسلمین ایچون بلاجه آتی قتل اینک جائز و سزاوار اولماز
زیرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولمشیکن اوزرینه منافی امانی ثابت اولدجه قتل حلال اولماز
بوصورته مسلمین آتی ضرب یا خود قید یا خود حبسه مهدید اتملرله جاسوس اولدیغنی اقرار ایسه بواقارینه
اعتبار اولماز که اولیایده مکره ایدوکی آشکار و اقرار مکره اگر اهی حبسه اولسون قتل اولسون باطل
وی فراردر بلکه جاسوسلنی ظاهر اولوق طائعا اقراری یا خود اوزرینه ایکی شاهنک شهادتلی صورتلرینه
منحصردر اولیایده اهل ذمت و اهل حربک شهادتلی قبول اولنور که جاسوس مزبور در ایچون مستأمن ایسه ده
ینه حربی اولغله حربی اوزره اهل ذمت و اهل حربک شهادتلی مقبوله در واکرامام المسلمین بر منبیل یادتی
یا مستأمنک بدنده کندو خط معروف ایله ملک اهل حربیه معاتب مسلمینی اخبار بی حاوی بر مکتوبه نظر باب اولسه
کر کدر که آتی حبسه شتاب ایدوب ایچق ضرر له میتلای عذاب ایله زیا خط خط آخره مشابه اولوب مکتوب
محل احتمال اولغله مصنوع غیر اولوق ماملور و بومهللو امر محتمل ایله ضرب و تعذیبی غیر معقولدر لکن نظراً
للمسلمین حبسی لازمدر که حقیقت حالی ظاهر و منفهم اوله و بعد جاسوس ایدوکی آشکار اولد قنده احکام
سابقه بی اجراه در کار اولوب آشکار اولماز سه همان تخلیه السبیل نه استدار ایله لکن شخص هر قوم
مستأمن ایسه کر کدر که بعد تخلیه السبیل آتی دار الحربیه رد و طرده تعجب ایدوب بوندن صکره دار اسلامده
اقامته بوم واحد ایله دخی تعجب ایله زیا حقیقته شبه خیانت هویدا اولغله آنک امثال لندن دار اسلامی
نظیر اینک اطایه الاذی عن طریق حکمنده داخل بلکه آدن اولی در والله اعلم

باب ما یختلف فیته اهل الحرب و اهل الذمه من الشهادات والوصایا * یعنی اهل ذمت و اهل حرب احکام
شهادات و صایاده بر برینه مخالف اولد قلمری موادی افاده ده باب لازم الاستفاده در بزبان المراضة علی الامان
بالعمل و غیره مسأله و غیره مواضعه بیان ایلدی که دار بیزده مستأمن اولان اهل حربک بربری اوزره
شهادتلی متعه زنی یقین اولد قده قبوله شایان و مختلف اولد قده غیر شایاندر که آنلر ده امتناع قبول اختلاف
ملته اولوب ایچق تباین دارین ایله ظاهر و تباین دازین دخی ایچق اختلاف منعه ایله نمایاندر وینلریده حکم
توارث دخی شهادتلی کیدر و اهل ذمتک مستأمن ایله حاللری مسلمینک اهل ذمتله حاللری کیدر زیا اهل ذمت
اهمل دار بیزندر اما مستأمنین بشقه در بناء علیه مملوک مسلم ملک ذمیده ترک اولما دیغی کی مملوک دخی
ملك مستأمنده دار بیزده اقامتی مدینه دخی ترک اولما یوب بیعی اوزره اجناس اولنور بوندن صکره مؤلف
دقیق التبعیر احکام و صایارین تقریر ایدوب دیر که بر مستأمن جمیع مالی بر مسأله بی و وصیت ایسه اول وصیت
تفصیل و تمام اولنوب دار الحربیه بولنان وارثی دعوائی رده قسام ایده مز زیا حرمت مالنده ایچق کندو حتی
معتبردر بوقسه دار الحربیه بولنان وارثینک حتی مطمع نظر دکلسدر وهم نلندن زیاده ده وصیت ورته مجبر
اولد قده باطل اولوق حکم اسلامندر و مستأمن حکم اسلامی التزام ایتمشدر بناء علیه وصیت مز بوزره ذمندن
حاصل اولد قده باطلدر که دخی مغایله راجع اولان امور ده التزام حکم اسلامه قائلدرینه دیر که بر ذمتک

حربی مستأمنه ثلث ایله وصیتی صحیح اولوب مسلک ذمی به وصیتی منزلنده تصحیح اولنور اما مسلم یا ذمینک
دار الحربیه اولان حربی به وصیتلی ورته مجبر اولسه لر دخی تصحیح و نجو بز اولغله مکر و زنه مال موروثلرندن
بعض اشیا بی هبه به اقدام ایده لر اولیایده هبه زنی قبض حربی ایله تمام اولور زیا دار الحربیه بولنلر دار اسلامده
بولنلرک حقارنده حکم مو تا به الحاقدر اما مستأمن مز بوزرک وارثی دار بیزده امانله صل حاصل اولد قده اجازتی
بولنما دجه زیاده ثلثه وصیتی باطل اولور زیا بونده بحسب الامان الشرعی حق وارث دخی حق مستأمن کی
مز عیدر حتی صکره دن دار الحرب بدن وارث آخری دخی حاضر اولد قده زیاده ثلثه وارث اول ایله مشارکت
قادر اولوب موصی له نلندن زیاده بی اخذ مقتدر اولماز زیا زیاده ثلثه وصیت عدم اجازتوره ایله منعدم
اولد قده بین جمیع الورثه میراث قیلنی لازم اولمشدر و حکم محرر ده پاننده بولنان وارثی و وجه سی کی
قریب سی یا خود اوغلی کی قریب نسبی اولوق برادر که هر ری مجبر اولد قده قاضی اوزره زیاده ثلثه
میراثی حکم اینک لازم و زیاده ثلث کی بر مالده بعض ورته ایچون میراثه حکمی اولیایده ایضا له وصیتی
متلومدر و اگر بر مستأمن دار اسلامده جمیع مالی دار الحربیه بولنان بر حربی به وصیت ایلد کدن صکره
هم موصی له وهم میسک اوغلی امانله دار بیزه قادم اولسه لر قاضی اوزره مالی موصی له ایچون حکم اینک
لازمدر زیا دار الحربیه بولنان وارث حرمتی ملتزم اولوب مال میت ایچق حق میت ایچون محترم اولغله
آتی میتک تعیین ایلدیکی محله صرف ایله اهم و از بیزینه دیر که مسئله مز بوزره موصی له اهل دارندن
ذکر ایسه بطلان وصیتی بدیدر در که بیلنرنده حقیقه و حکما تباین دارین حاصل اولد قده ذمینک دار الحربیه
بولنان حربی به وصیتی منزلنده نالدر اما موصی له مز بوزر حسین و صبنده امانله دار بیزه بولنیق بشقه در که
بوتقدیر اوزره دارلنده تباین حکمی موجود ایسه تباین حقیقی نابوددر کذلک مستأمن مرقومک امانله یا خود
اسر ایله دار الحربیه بولنان مسل یا خود ذمی به وصیتی دخی بشقه در که مسلم و ذمی هر قنده بولنسه اهل
دار اسلامدن معدود اولغله دارلنده تباین حکمی غیر موجوددر کذلک دار الحربیه قبول اسلام ایلین حربی به
وصیتی دخی بشقه در که مسلم هر قنده ساکن اولسه اهل دار اسلامدن ایدکی متبند کور منبستکه مسلم
مرقومک زوجیه اسلام زوچندن صکره دار اسلامه خروجله باین اولوب اسلامدن اقدم خروجله باین اولور
اما حربی مرقومه وصیتی اسلامندن اقدم اولوب صکره موت موصیدن مقیم یا مؤخر قبول اسلام ایتمش
اولسه اولیایده ابطال وصیتی التزام اولنور زیا وصیت انسان معین ایچون اولد قده آنک ایچق بوم وصبنده
بولنان حالی معتبر اولوب بویایده دخی موصی له بوم وصبنده حکم میدده اولغله بطلان وصیت مقرر اولمشدر
و وصیت بعد البطلان اسلامه منقلب صحت اولیسه جنی نمایاندر حتی ورته اول وصیتی مجبر او اسر دخی
ینه تصحیح و نجو بز اولغله که اجازت ایچق موقوفه لاحق اولوب باطله ملحق اولماز و علی هذا مستأمن مرقوم
دار الحربیه بولنان قریب ذمک اوغلی عمر و ایچون وصبنده اوصیت لفلان ابن اخی فلان دید کدن صکره
عمر و مرقوم قبول اسلام ایتمش اولسه اول وصیت باطلدر که عمر وی بعینه ذکر اینکله آکا بدیله اشارتی منزلده
نالدر اما وصیت مز بوزره قریب ذمک اولان زیدک اوغلی ایچون شونسنه ایله وصیت ایلد مفهومیسه
اوصیت لابن فلان اخی بکنذا دیوب اوغلی ذکر اینکده موتندن اقدم قریب ذمک بر اوغلی قبول اسلام
ایتمش اولسه وصیت مز بوزره آنک حقیقته تفصیل و تمام اولنور زیا شخص معینی قصد و تنصیص اینکده
شخص موصی له مال موصی به اوزره قیاس اولنوب عند موت الموصی موجود بولنان اهل وصبنده شخص
اولنور کور منبستکه بوصورنده قریب ذمک حین وصبنده هیچ اوغلی بوغیکن قبیل موت الموصی بر اوغلی
حاصل اولسه اول دخی طریق مذکور ایله استحقاق وصبنده نائل اولور پس حین وصبنده کافر ایکن صکره
مسلم اولد قده دخی وصیت مز بوزره آکا سالم قیلنورینه دیر که بر مستأمن حال مرصنده دار اسلامده پاننده
بولنان اوغله جمیع مالی هبه و تسلیم ایدوب هالک اولد قده صکره دار الحربیه بولنان آخر اوغلی کلوب
دعوائی قبض هبه به سالک اولسه البته نفضه مالک اوله مز که بابا سینک وقت هلاکنده دار الحربیه بولنغله
حرمت شرعیه دن محروم اولوب وارث ایچون وصیت دخی تجویز اولغله ایچق حق ورته به رعایت ایچون
ایدوکی مجزوم ایکن عند موت الموصی حق ورته معدوم اولد قده وصیت سابقه سی رسیدیه تمام اولد قده صکره
حاضر اولان ورته ایچون حق ابطال وصیت دخی معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودی
باب سینک هلاکندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه به قادر اولور که بابا سینک وقت هلاکنده حرمت شرعیه دن

بهره دارا بکن بااسبتک تصرفی بعض ورثه بی بعض آخر اوزر مایار اولغله بطلاق بدید ارا اور حتی بوند نصکره دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میرانده ایکسینه دخی شریک مساهم قیلنور که بعد بطلان الوصیه ججع مال البته میراث میت قیلنقی لازمدر واکر صورت مفروضیده قیل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد موت الاب ولد ثالث قندومندن مقدم یا مؤخر قنداشی ایچون هبه بی مجیر اولسه اجازتی ایچق کندو نصیبیده تنفیذ و تجوز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالک اولدقه ججع مالی بنین ثلثیسی بینلرنده اثلاثا سلاک میرانده منسلک اولشدر و اولباده اجازت مجیر ایچق کندو نصیبیده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن مرقوم بلا وصیه هالک اولوب یا شنده حاضر بولنسان اوغلی ججع مال موروثی اخذ و آخره هبه ایله یاخود وجه آخر ایله استهلاک ایلدکدن صکره ولد آخری کلش اولسه ولد اولک استهلاکی تائینک نصیبیده مؤثر اولوب تانی اولدن نصیبی اخذده قادر اولدیغی کی ما نحن فیهمده دخی تائینک اجازتی نصیب ثالثه مؤثر اولوب ثالث میراندن تمام نصیبی اخذده مقتدر اولور کذلک مستأمن مرقومک دار اسلامده یاننده ایکی اوغلی بولنوب ججع مالی آنلره وصیت یاخود نصف مالی هر برینه علی وجه تعیین هبه ایوب هر بری دخی موهوبی قبض ایلدکدن صکره هالک اولوب هلاکندن صکره اوغللرندن هر بری حق آخرده وصیتی یا هبه بی مجیر اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکسینک نصیبلرندن تمام میراثی اخذده قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنسان ایکی اوغلی هنوز بری حقنده مجیر اولمادین موصی هالک اولغله دار الحربده بولنسان اوغلی ثلث مالنه وارث اولشدر صکره دن حادث اولان اجازت لری بطلان وراثته باعث اولماز واکر یاننده ایچق براوغلی بولنوب ججع مالی اکا وصیت برله هلاکندن صکره ولد مزبور اول وصیتی نفسی ایچون مجیر اولوب بعده دار الحربدن ولد آخری ظاهر اولسه بوصورنده نصف مالی اخذده قادر اولور اما سبقت ایلین هبه و تسلیم مسئله سی بشقه در که هبه ده باباسی حیاتنده قبضه موهوب له موهوب به مالک اولوب اول حیثه ولد آخر ایچون حرمت شرعیه ثابت اولماغله مانده عند الموت حکم ارث قطعه مثبت اولماشدر و وصیت ایچق میراث کی موله افاده ملک ایوب ولد آخرک دخی دار الحربده بولنسان دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثته مانع اولماغله نصف مالی اخذده قادر اولوب ولد حاضرک کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کور مزبسته که ولد موصی له اول مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایش اولسه ولد آخر کلد که البته نصفی اخذده قادر اولور کذلک بطریق الوصیه اخذنده دخی مقتدر اولور بته دیر که بحر بی دار الحربده مختصر ایکن ججع مالی دار الحربده بولنسان برسم مستأمن هبه و تسلیم صکره هالک اولدقه وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیر اولوب عناده سالک اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدره ججع مالی وارثندن منعه استلاک شرعا مالک اولور زیرا میت طیب نفسی ایله ججع مالی اکا تملیک ایش ایدی و بعد تمام التملیک هالک اولدقدن صکره ورثه و غرامسی قبول اسلام اینسه لر دخی اول مالده حق لری ثابت اولماز اما مسئله مزبوره ده هبه ایچوب وصیت ایش اولسه نظر اولنور اگر شخص موصی له مال موصی بهه احق اولق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب اوله جتی مقرر در که ورثه و غرامسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم و معتبر در واکر غیر موجود ایسه بعد الدین ثلثدن زیاده سی اکا حلال اولماز که ایچلرنده امانه ساکن ایکن کرک مال لری و کرک ایچنده حق لری بولنسان مالی طیب نفس لری بولماز بجه اخذی استحلال اولماز بته دیر که دار بمزده بر مستأمن مختصر اولوب یاننده وارث حاضری یوغیکن ججع مالی برکسنه به هبه و تسلیم یاخود وصیت ایوب هالک اولدقدن صکره قاضی به برجاعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرن اثبات ایلدکر کدر که قاضی دیون مزبوره بی ادالیه ابتدا و اقبستی اولکسنه ایچون ایضا ایلیه زیرا مال میتده ذی البد طرف میتدن خصم شرعی اولغله دخی آنک اوزر بته اثبات همان میت اوزره اثبات کی امر مرعیدر و حکم اسلام مرضده واقع اولان هبه دن و وصیتدن اقدام دینله ابتدای التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب میرانده نزاع ایدرسه قاضی آنک تراعی قطعاً استماع ایلر که باباسبتک حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم اولد یغندن ابطلال هبه و وصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرامسی کلوب دار الحربده ادانه ایلدقلری دیونی اثباته مبادرت ایلدسر غرامه مرقومین مسلمین و اهل ذمت ایلدسر دخی قاضی آنلر ایچون بر شیبی قضایه مباشرت ایلر زیرا غرامه مزبورین حیاتنده کلوب اوزر بته اقامت یینسه ایش اوله لر ایدی مستأمن دار الحربده واقع اولان معامله سینک موجبله مطالبه اولماد یغندن قاضی آنلر ایچون بر شیبی قضا ایتز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویه در اینسه در که مسئله مفروضه ده مالی هبه و وصیت ایش اولسه اولباده دار اسلامده استندانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دار الحربده استندانه قیلدیغی دخی ادا ایدر زیرا دخی دار اسلام اقوادر که آنکله قبول اسلام اینسه ده ایچسده مطالبه اولنور و دین دار الحرب اضغدر که آنکله قبول اسلام ایندی که مطالبه اولنماز و بومثللو ایکی حق مجتبع اولدقه البته اقوی ایله ابتدا اولنور و بوباده ترکسندن دین دار الحربی ادا به سبب اولدکر که ترکدن دین دار اسلامدن فضله سی البته دار الحربده بولنسان ورثه نک حق لری اوزره موقوف و میت دخی دین دار الحرب له حق ورثه ده مطالبدر اما مسئله سابقه بشقه در که آنده فضله سی دار اسلامده بولنسان موهوب له و موصی لهک حق مستحق اولغله دین دار الحرب دار اسلامده مطلوب اولسه جتی امر محققدر واکر بر مستأمن دار بمزده بلا وارث هالک اولوب مالی ترک ایسه آنک مالی بد ذی البده ترک اولنوب کسنه نک بدند هکله ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه دک بیت المالد توفیق ایدر و امام اوزره اول مالی دار الحربده بولنسان ورثه سنه ارسال ایلک الزام اولوب همان ورثه سندن هر قفسی کلورسه اکا حصه ارثیه سین اعطا و اقبستی مستحق کلنجیه دک توفیق الزام ایدر بوصورنده هج وارثی اولدیغی معلومی اولورسه اول مالی مسا کینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقه حق مال صدقاندن ادا و تسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولغله بلا وارث هالک اولان ذمیک حکم مالی آنک دخی مالنده استقرار ایدر واکر بر مستأمن دار بمزده برکسنه عمدا یا خطاً جرح ایدوب مستأمن دخی اول جاری جرح سندن و جرح سندن حادث اولان نسنه لر دن عفو ایلدکدن صکره هالک اولوب بعده دار الحربدن وارثی کلوب دعویاه سالک اولسه قائل اوزره بر شیبی اثباته مالک اوله مز که غایبه ما فی الساب مقبول قائلی ایچون دخی ایله وصیت ایش اولور حال آنکه قائل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کییدر و برقریباً بیان ایلدیک که مستأمنک حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولدقدن صکره دار الحربدن بولنسان وارثک حقنه رعایتیچون ابطلال اولنماز پس بودخی آنک کییدر اما صورت مفروضه ده وارثی هنوز حیاتنده ایکن کلش اولسه نظر اولنور واکر قائله دینی وصیت ایش ایسه اول وصیت ابطلال اولنور واکر قائلی کندو کی مستأمن اولوب قتل دخی بطریق العمد اولغله موجب قصاص ایکن اقی دم عمد دن عفو ایش ایسه بوصوری تنفیذ اولنور که اسقاط قصاص قطعاً وصیتدن عذ اولنماز واکر قائلی قتل خطا دن عفو ایش ایسه بوصوری ثلثدن معتبر اولور که عفو مزبور دینی قائل ایچون وصیت اولوب ایچق عاقله قائل ایچون وصیتدر بته دیر که مستأمن مرقوم نصف مالی قائله و نصف آخری موشدن اقدام دار الحربدن کلش اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قائلی مجیر اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی ظاهر اولسه وصیتن مزبوریندن تمام میراثی اخذده قادر اولور زیرا قائل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کی قبل الاجازة صحیح اولد یغندن ولد آخر تمام میراندن نصیبیه کسب استحقاق صحیح ایلدکدن صکره ولد اولک اجازتی کند و نصیبیده صحیح اولوب قنداشنک نصیبیده صحیح اولنماز اما یاننده هج وارثی یوغیکن حال مرضنده ججع مالی قائله هبه ایش اولسه تمام مالده هبه سی شرعیدر که حین موتنده دار الحربده بولنسان وارثک حق غیر مرعیدر و صورت مفروضه ده دار اسلامده برقریری بولنوب اول دخی دار الحربده بولنسان قریب اقرب ایله مجبوب ایکن دعویاه قیام ایدوب سزل دار الحربده بولنسان وارثی حکم میتده قیلدقدن صکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصاص ایلسه تور بته اقدام اولنماز زیرا برهالکک هبه و وصیتی ابطلال ایلدکدن صکره مالی البته میراث فلق و اجیدر و میراث قیلدیغی بیه دار الحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه و وصیتی عن اصل بولماز قدیمه میراثه اولی اولدیغی کی بونده دخی اولی قیلماغی موجبدر و اقی اولی قیلق عند موت المستأمن دار الحربده بولنسان وارثک حقنه رعایت ایچون ابطلال هبه سی مستوجبر و معنای مذکور صحیح اولدیغی قریباً تصریح اولنمشدر مترجم فقیر دیر که امام حصیری رحمه الله تعالی دیر که بومحلدن بوبالک آخر بینه قریب فقیری قی هذا المال حکم المسلمین قولنه دکن میانه ده بر قاج مسائل اصل نسخده ترک اولنمشدی لکن استاذ بمن آتی نسخه اخرا دن اخذ و تحریر ایلدی و قول مذکور خط حصیر بدن نقل اولنمشدر و نسخه حصیر بدن خبری بعض نسخ معتبره هامشده تحریر اولنمشدر که بومحلدن تا آخر کلاه قریب اولان باب متی بصیر الحربی ذمیا اثباتنده واقع اولان ولوان خریب مستأمن اشتری ارضاً خراجیه فجاء مستحق فاستحقها مسئله سنه وارنجیه دکن شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضر تریبک املا سندن دکلدر بلکه تلیدی اولان قاضی

بمجمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر و محتملدر که شمس الامه حضرت تریک حین املا سنده اصل روایتند
 بر قطعه سی ساقط و ضایع اولغله قطعه ساقطه بی روایت ایش اوله یا خود روایت ایش او لوب صکره
 آنک را و بلندن ساقط و ضایع اولش اوله باشه بی در که بحر بی دار الحریده ایکن هالندن بر مسلم ایچون
 وصیت ایدوب هالک اولدقدن صکره هنوز میراتی اقسام اولمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه نظر اولنور
 اگر مسلم موسی له حین وصیتده دار اسلامده ایسه اول وصیت البته باطله در که بیلنریده تباین دارین وار ایدوکی
 متباین و تباین دارین دار اسلامده بولسان مسلک دار الحریده بولسان حری ایچون وصیتده مانع صحت
 اولدیغی کی بونده دخی اوله جفی متعیندر حتی ورته اسلامدن صکره بحر اولسه لاجاز تیری دخی باطله در که
 اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر و امر باطله اجازت لاحق و نافع دکلدر مکر ورته منی مال وصیتی اکاد دفع و تسلیم
 ایدر اول بایده مسئله هیده تنزیل اولغله آکا سالم قیلنور و اگر حین وصیتده دار الحریده ایسه بن البته اول
 وصیتی ثلثدن انفاذ و باقیسینی بین الورته علی ما فرض الله تعالی تقسیم ایدر رم اما وصیتی تقبیل ایلدیکیم آکا
 میندر که موسی و موسی له دار واحد ده بولمیشدر و مسلم دار اسلامده حری مستأمن ایچون وصیت ایلدکه
 وصیتی تجویز اولدیغی کی بونده دخی تجویز اولنور و اما ایچون ثلثدن تقبیل ایلدیکیم آکا میندر که اهل دار
 قبول اسلام ایتمکله دار زری دار اسلام اولوب جریان احکام مسلمیه محل اولمشدر پس مال من بورد حکم
 مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور اما بوضو ریده اسلامدن اقدم وصیتی ابطال و مالی اقسام
 وقض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمیشر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالد حکم اهل حرب
 اجرا اولمشدر و اهل حرب قبل الاسلام جاری اولان حکم لری ابطال اولماز کور مزبوسنکه میراث لری
 خلاف قسمت مسلمین اوزره اقسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه ل اول قسمته تعرض اولماز پس
 امر وصیت لری دخی بولمیشدر و الله اعلم

باب ما یصدق فیہ الاسیرانہ ذمی وما لا یصدق فیہ اذا أسر * یعنی مشرکیندن اخذ اولسان اسیر بعد الاسر
 اهل ذمتدن اولدیغی ادعا اول وجهله خلاصتی استمدعا ایلدکه تصدیق و تکذیب اولدیغی مواضعی
 ترتیبده باب سلبس التزکیدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیر که بویاب اشو تعبیر
 مستطابله کاب الزیاده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومه شرح و اسباب اولدیغندن بشقه
 بو کتابدن دخی باهامن الامان الذی یشک فیہ اثنا سنده و مواضع سائرده ذکر و اطنا ب اولغله ثلث اگاهه دن اجتناب
 و باب آخره دخولین استصواب اولندی

باب ما یصدق فیہ الرجل اذا اقرانه استهلک من مال الحری او ما اقره من الجنایة علیه * یعنی برکسنه
 مال حریدن برشی استهلک کنی یا خود حری اوزره بعض وجهله جنایتی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون
 سر دایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولمادین تقر برده باب وجبر التحریر در اهل حریدن برکسنه قبول
 اسلام یا خود دخول ذمت یا خود اماله دار بمره ورود ایلدکه برکسنه دن سن بن اسلام یا ذمی قبولدن یا خود
 اما نه دار اسلامه دخولدن صکره بدیمی قطع ایلدیگ یا خود بدن اشویسک در همی اخذ ایلدیگ یا خود بن
 اشو اوغلی بدمدن سبی و اخذ ایلدیگ دیو دعوا به قیام ایلدکه اول کسنه دخی بوفعل لری اقرار ایدوب ایچون
 سن هنوز دار الحریده حری ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه و ابی یوسف رحه الله تعالی
 علیهما اوزره قول ایچون قول مدعی قیلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولغله
 بدینک دینی و بیک در همی ضامن اولوب اوغلی دخی آکا تسلیله قضا اولنور و امام محمد رحه الله تعالی دیر که
 اول بایده قول قول مقر اولغله اوزر بنه برشک ضمانی مقرر اولماز اگر چه دراهم مأخوذه و ولد مأسور کی اخذ
 ایلدیکی سننه بعینه قائم اولد قده قول ایچون حری مقر لهک قول اولوب بدندن اخذ ایدر جکی ظاهر در که
 مقر مذکور آنلری اصل حری بیک ایدوکی اقرار ایدر ایکن آنک اوزر بنه دعوا یمکنده تصدیق اولغله جفی
 باهر در و قول مذکورده ائمه ثلثه رحه الله تعالی علیهم اجمعین متفقین و مجتهدین اولمشدر لکن اختلافی ایچون
 بد مقطوعه و اموال مستهلکه کی مستهلکه در و امام محمد رحه الله تعالی دیر که مقر مذکور بعد الاستهلاك
 اقرار دفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حری بیک دار الحریده حری بولمیش کی حالت معهوده غیر
 مستکره به نسبت ایتمکله بحسب الظاهر مدعی تملک ایسه ده معاده و وجوب ضمانی منکر در برکسنه عورتنه
 طلقنک و اناصی او نام دیوب طلاقنی منافی وقوع طلاق اولان نوم و صباوت کی حالت معهوده به نسبت

ایلدکه قول آنک قول اولوب تصدیق اولدیغی کی بونده دخی تصدیق اولنور و امامین همامین رحه الله تعالی
 علیه ایدر که مقر مذکور جنایتی اقرار ایدوب منکره دعوا یمکنه ملکه سقوطنی ادعا ایلمشدر و برکسنه آخره
 خطابه اخذت منک الف درهم لانه کان لی عليك الف درهم دیوب آندن بیک درهم اخذ ایلدیکی اقرار
 ایلدیکن بنم سنک اوزر که فی الاصل بیک درهم و ارا بدی آنک ایچون اخذ ایلدم بوسقوطنی ادعا ایلدکه
 تصدیق اولمادین کی بونده دخی تصدیق اولماز و بوسئله ک فروع کثیره سبی وارد که زانلری شرح از یاد اده
 ذکر و اظهار ایلدیگ مترجم فقیر در که بولمیشده عباره اصل کاده نوع خلل واضطراب اولوب نسبه
 حصریدن تفصیح مجتهد نظر بایب اولغله اصله تسخیر حصریدن انتخاب اوزره ترجمه به سعی و شتاب اولندی
 بومثل و مواضعده ترجمه مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلن اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه
 ایتمدن بوجهد کتری هدف اعتراض ایلک خارج دائره انصاف ایدوکی بی اریبدر اشتهی والله اعلم
 باب من اسلم علی شیء فهو له و بکن محرز له * یعنی بر مشرک زسنه به تملک برله وضع بد اوزره قبول اسلام ایلدکه
 اول نسبه بی اقرار ایش اولوب ملکنده انقاسی لازم ایدوکی تفهیم و اعلامده باب مفید المراد مؤلف الکتاب
 امام محمد غالی جناب ابن طاووسدن اول دخی بدری امام طاووسدن رحه الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسناد ایله
 نقل و ابراد ایدر که امام طاووس رحه الله تعالی دیمشدر فی کاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما و اهلهم
 احرار و جبران مستضعفین فان کان قصیر هم فی بنه حتی یدخل الاسلام فی بنه فهم له عید و من کان مهملا يعطی
 الخراج فهو عتیق و فی تسخیر قهر و عتیق المسلم یعنی کاب معاذ رضی الله تعالی عنه مکتوبدر که برکسنه اصل لری احرار
 مستضعفین و جبران مستضعفین اولان رفوی حال کفرنده و حال کفرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اگر خانه سنه
 دین اسلام دخول ایلدیگه دخی قبول اسلام ایلدیگه دخی آنلری خانه سنه حبس و استرقاق ایش ایسه
 بعد الاسلام جله سی آنک عیدی قیلنور و اگر آنلری ترک و اهمال ایدوب مجرد خراج لری اخذ ایش ایسه
 جله سی عتیق یا خود عتیق مسلم اولور یعنی احرار قیلنور و شارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیر که
 استخمر قولی یعنی استعبد دیر که من کاده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر او ایشدر و تفسیر مذکور
 ابی عبیدرحه الله تعالی تک غریب الحدیث نام کابنده عبدالله بن المبارک رحه الله تعالی دن نقل اولمشدر
 و اظن قد کور لغت اهل عتد و محمد بن کثیر رحه الله تعالی بویه ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابه
 آخری کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه و اعطینه هبه له یعنی اول نسبه بی بکابه وجهی اوزره و بویب
 تملک قبل دیمکدر و بویبده حکم شرعی کاب معاذ رضی الله عنه دخی اولدیغی اوزره معبر و مرعیدر
 زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس و استرقاق ایلدکه البته رقبه بنه مالک اولوب
 رفق لری اولمشدر بعده مسلم اولدقده آنلره تملک اوزره مسلم اولغله جله سی آکا سالم قیلنور قال علیه السلام
 من اسلم علی مال فهو له اما مستضعفین مرقومین آکا اعطساء خراج ایلک اوزره مهملین و مبروکین اولدقارنده
 بعد الاسلام جله سی احرار قیلنور زیرا بوضو ریده ملکندن حکم سلطنتله آنلره استیلا دن عبیری سنه
 تعلق ایتموب آنلردن دخی ملکنر بنه اطاعت و انقیاد دن عبیری سنه تحقق ایتمشدر و اطاعت مجرد
 دلیل رقی دکلدر که هر مسلم البته سلطانه مطیع و تحت ولاینده منقاد ایکن عبیدی اولماد قاری ظاهر
 و محققدر پس مرقومین دخی بویه در مؤلف جهاندان زاد الله تعالی حسن ذکره فی جمع البلدان دیر که
 اهل رنج و اهل زاوستان و اطراف لری باجمله بویه لدر که طائفه ترک یعنی تانارا آنلری قهر الله استعبد ایدوب
 ملوک لری اولمشدر حتی ایچارندن دبلد کلری بیع ایدر پس طائفه ترک قبول اسلام ایدوب اهالی مزبور بن
 دخی قبول اسلام ایلسه جله سی وجه مشروح اوزره کالاول عبید لری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکندن
 دبلد کلری احرار قیام ایدر و رنج مروضک ایلمشدر که وصفنده شاعر خاطر کشاری و ارحم بون لایوفون ما وعدوا
 و از حجات بجزن المواعد یعنی نظم و انشا ایلمشدر مترجم فقیر دیر که مغربده رنج معرب رنج در و زفر و زنی
 اوزره در بزاجیه معروفدر که ترک آنلر اوزره مسئولی اولمشدر و اشعارده ضرورت وزن ایچون منصرف دخی
 قیلمشدر بدی اشتهی لکن بولمیشد ابراد اولسان بیت بحر بسطدن اولغله صدر و ابتدای سلاست اوزره
 جاری و زخاف طبدن سالم قیلنور ایچون حاه مجتهد تشدید اولسه دخی جا زدر معنای بیت دیمکدر که
 اهل رنجندن ذکر لری قطعاً وعد لینه وفا ایتمز اما آنلری همیشه موعود لری ایجاز ایدر لری رجات لری
 کذب و روزابه و نسل لری بی و غور ایله توصیفدر و زاوستان هند غری به متصل بر اولدکه در که آکا زاوستان

دخی در روز و قوم فرس استنبه با حرمین در روز انهمی . والله تعالی اعلم . * باب الحرب
 بدخل الینا بامان قیسم فی دار الاسلام ابترک لایودی الخراج * یعنی حربی امانه داخل اولوب دار اسلامده
 مقیم اولدقده اداء خراج ایتمه رک ترک و اهمالی جائز و مستقیم اولدیغین . افاده ده . باب لازم الاستفاده در
 مؤلف الکتاب امام محمد اصابت در که بزه اسمعیل بن عباس بشر بن عبدالله بن سائر السبلی دن رحمة الله تعالی
 اخبار ایدوب نشیر دیدیکه اشرف رومدن بر طاشقنه سی اولوب معیارنده اقر بارندن رجاعت دخی امانه
 دار اسلامه خارج اولدیلر و اقلیم شامه کلد کردنه اقر بارله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمه رک
 مکث ایلدیلر تا که بو کیشلری دهشقدنه عمر بن عبدالعزیز رحمة الله تعالی جنابلرینه تجویز اولندی اول دخی
 جوابده تجویز ایلدیکه خبروهم فان اجوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا مثل ما یعطی مثلهم من الخراج فذلک لهم
 وان ابوا فیسروهم الی بلادهم بامانهم یعنی سزا نلری تجویز ایلدیکر اگر اهل ذمتنا ایلر امانتلاک و بر دکرلری
 خراجی و بر مکثه اقامت ایسترسه اکر رخصت و بر یکر و اکر اداء خراجدن امتناع ایلر سه امان ساقیلری
 ایله بلادلرینه تسیر ایلدیکر و معلوم اوله که بو ایله حکم شرعی ایچق عمر بن عبدالعزیز رحمة الله تعالی تک
 قولدر که حربینک دار اسلامده مکث طویل اولدقده امام المسلمین اکر تقدیم ره اکر سن بو کوندن صکره
 برسه دخی اقامت ایلر سک سندن اخذ خراج ایدر رم دیو تکلم ایلر و بوندن صکره برسه دخی اقامت ایلر سه
 آتی نعمت قلوب دارینه خرو جدن منعله خراجی اخذ ایلر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایلر سه
 خروجله آنک مانند حائل اولماز و مهلت مز بوره سه ایله تقدیر اولمقده حکمت اولدیکه مادون السنه ده احکام
 مسلمیندن بعضیلری واجب اولور سه ده صیام و زکوة مثلاً بعضیلری واجب اولوب تمام سنه ده جله سی
 لازم ولازب اولور شاء علیه ما دون السنه قلیل عد اولوب تمام السنه کثیر عد اولندی بو جهتله حربی
 بعد التقدم سنه کامله مکث و آرام ایلدکده داریمزده بطویل اقامت قیام ایتمش اولغله اهل داریمز دن
 دخی قیلنوب آندن اخذ خراج اهما تمام اولور و الله تعالی اعلم بالصواب

باب العقار ملک فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولسان عقار ملک مسلم اولوب اولدی یعنی بقدر برده باب
 وجبر التعیر در مؤلف الکتاب امام معالی نصاب ذکر که امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه رسول امانه
 دار الحربه داخل اولوب آنده بیع و شریایه اشتغاله اکتساب مال و تمکک خیل و سلاح و دار و عقار و غیره
 تستملر ایله حوشحال اولدقده نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ره کسب استقلال ایلسلر اول مسلم
 دار و اراضی مثلاً عقار آندن غیره جمع مکسوی کندویه تسلیم و ایصال اولوب ایچق عقار اتی فئده ادخال
 اولور اما عقار آنک غیره ملکنده ایضا اولندیغیک وجهی اولد که عقار آنک غیره البته منقول تدر و منقولات
 کندوی بدنده دروید مسلم معصومه اولغله آنده بولتان سنه دخی معصومدر و اما عقار اتی فئده ادخال
 اولندیغیک وجهی اولد که عقار اتی البته ملک اهل حربک تحت بدنده در و ملک اهل حرب معنوم یعنی داخل
 غنیمت اولغله تحت بدنده بولتان دخی معنومدر لکن امام ابو یوسف رحمة الله تعالی دن مرویدر که صاحب
 عقار اولان بحررب دار الحربده قبول اسلام ایلدکده نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسلر آنک عقاری
 فئده ادخال اولماز بس بور وایت اوزره قیاسله مسلم مستامنک منقولی فئدن قیلنوب دخی کی عقاری دخی فی
 قیلنوب فی التیاسدر لکن امام محمد رحمة الله تعالی اصل کابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارک دن
 اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولیده ازیندی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی
 سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 من مخره المشرکون ارضاً فلا ارض له بیور دبلر یعنی اول کسسه که مشرکین دار اوزره اکر ارضی اعطا ایلد
 اول کسسه ایچون هیچ ارض یوقدر و روایت اخراده من مخره المشرکون دارا فلا دار له دخی کیشدر و حدیث
 شریفله مراد مسلم مزبور اعطسه مشرکله اول ارضه مالک اولماز دیک دکلدر بلکه بعد التملک مسلمین
 اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال اتمکله مسلم مزبورک ملکی آنده اتم اولماز ده مکدر و الله اعلم
 * باب ما کون للک ان یعقله فی اهل مملکت *

وفی نسخة ان یعقله فی مملکت ومن یكون له رقیباً من اهل مملکت * یعنی ملک اهل حرب ایچون اهل مملکتده
 فعلی و مملکتده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان و اهل مملکتدن آنک عسید و رفیق قیلنوبلری اعلانه باب
 لازم الامتثال مؤلف الکتاب امام مصعب الصواب ذکره اهل حربدن بر طاشقنه اهل حربدن طاشقنه آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبی ملک غالبین ایچون عیبده و اما قیلدقندر نصکره اول ملک و اهل ارضی جیعا قبول
 اسلامه رونق نما اولسلر اولبده ملک ایله معا قتال ایلدین حبش غالبین احرار اولوب بر فرددن آنلر اوزره سیل
 تعرض بولنمغله کامبین اولورلر زیرا آنلر ملکر نیک تحت قهرنده اولوب ایچق تحت طاعتنده اولشلر ایدی
 و سلطانتیه مطیع اولان مسلم سلطانت رقیق اولدیغی کی ملکته مطیع اولان حربی دخی مجرد اطاعتله ملک
 صدی اولماز بنا علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کی بعد الاسلام دخی حربته پایدار اولورلر اما عیبده ملک
 قیلناب طاشقنه مغلوبین قبل الاسلام عیبده ملک اولدقلری کی بعد الاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر
 زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثلاً مقهورین عیبده اولورلر ایلر دخی عیبده ملک
 اولشلر ایدی بعد ملک قبول اسلام ایلدکده اول عیبده ملک اوزره قبول اسلام ایلشیدی همان من اسلم
 علی مال فهو له حدیث شریفی موجبه جله سی ینه عیبده ملک قیلنورلر بوضوئده ملک مزبور مرض موته
 مرض اولوب عیبده مرقومی بعض ورثه سنه توریشله تسلیم ایدوب بعض ورثه سنی آندرن حصه مند تقسیم
 ایسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اول ملک اسلام و ذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول
 اسلام ایتمش ایسه فعل مزبور ایضا و تمام اولنور زیرا حسین مباح شرتنده کند و حکمی جاری و حکم مسلمین
 اکر غیر ساری اولغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغیر طاری اولماز و اکر اسلام و ذمتی قبولندن صکره واقع
 اولش ایسه فعل مزبور موقع جوازده واقع اولوب جمع مالی بین الورتیه علی مافرض الله تعالی میراث
 شایع قیلنور زیرا حسین مباح شرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولغله حکم مسلمینه مخالف اولان سنه آندن
 جائز کور یلر و فعل مزبوری حکم مسلمینده جور و وظم اولغله البته نقض اولنور و اکر ملک مزبور حین
 احتضارنده ملکینی اولادی ینلرنده تقسیم ایدوب هر برسه ارض و مملکتندن بر ناحیه معلومینی تمکک اول
 ناحیهده بولسان عیبده و جوار یسینی اکر تخصیص و تسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی
 اسلام و ذمتندن مقدم ایسه جله سی تجویز و ایضا اولنور و اکر مؤخر ایسه خاصص باطل و جمع الاماء و العیبده
 رفیق میراث بین ورثه یعنی جمع املاک و عیبده و جوار یسینی بین الورتیه میراث قیلنوب صنع سابق ابطال و ایضا اولنور
 زیر اصنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثه سنی بعض آخر اوزره ایثاردر و ایثار مزبور وارث ایچون وصیت
 اولغله حکم مسلمینده باطل و بی قراردر و مؤلف اصابت و جمع الاماء و العیبده رفیق میراث بین ورثه قول دقت
 نصابتده افاده و اشراط ایتمشدر که بر مرض اعیان مالندن بر عینی بعض ورثه سنه اعطا ایدوب باخورد موتندن نصکره
 اکر اعطا اولغله وصیت ایسه اعطا و وصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جله سی میراث ورثه سنه داخل
 قیلنور و ان جعل ذلك كله لابن واحد من بنه دون من سواه وهو يومئذ مواعده آه یعنی و اکر ملک مزبور جمع ممالک
 و مالیکینی حین احتضارنده اوغلرندن برینه تخصیص و غیر یلری تجویز ایدوب موتندن نصکره ان آخری آنک اوزرینه
 خروج و اتی قتل یا خود دار اسلامه ننی و اجلا برله بدنده بولناب ملکی اوزره استیلا ایدوب بعد جله سی قبول اسلامه
 استیلا ایسه ل نظر اولنور اکر ملک مزبور حین تخصیصده مسلمینه مواعده اولغله اولاد لری دخی حین
 استیلاده مواد عین ایسه ل بوضوئده ابن قاهرک اسلامندن مقدم واقع اولان قهر و استیلا سی جیعا تجویز
 و امضا و مقهورک جمع مالیکی آنک عیبده و اماسی قیلنور که دار الحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملک اولوب
 ابن قاهر دخی اخ مقهورک عیبده جله سی حریرلر ایکن مالک اولغله اسلاملرندن نصکره ینه ملکی اوزره
 ایضا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکسینک اسلاملرندن صکره واقع اولش اولسه جیعا ما خودینی اخ مقهور اوزره
 رد ایلک واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینک مالنه مالک اوله من ایکن مسلم اولان قهرندا شینک مالنه
 بیخه مالک اولور و اکر ابن قاهر مسلمینه محارب و ابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله مواعده اولدقلری
 صورت کیدر که ابن قاهر صکره دن اسلام و ذمتی قبول ایلدکده صنع سابق جیعا تجویز و امضا اولنور زیرا
 حربی قهر ایله مسلم اجنبینک مالنه مالک اولدیغی کی دار الحربده بولناب مسلم قهرندا شینک مالنه دخی مملک اولور
 ایچق بوضوئده مسلمین قاهرک اسلام و ذمتندن اقدم اول عیبده و اماندن بعضیلرینه استیلا ایلسلر ابن مقهور
 آنلری قبل القسمة بلاشی و بعد القسمة فیتله اخذه قادر اولوب آنلری بدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذندن نصکره
 اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولق حکمی بونده دخی ظاهراً اولور ینه در که ابن قاهر محارب و ابن مقهور
 مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن بر تاجر مملکت قاهره واروب عیبده مذکور بندن بعضیلرین اشترای قیلسه
 شراسی جائز و سزا کور بلور که قاهر آنلر مالک اولوب سائر املاکنه ملحق اولورلر آندن اشتراینده حکم جوان

متحقق اولمشدر بوصورته تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده این مقهور مجبر اولوب دیلرسه ترک
 و دیلرسه ثمله اخذ ایده چکی مقرر در اما استیلاء مرقوم قاهر و مقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین
 ایچون آنلری قاهر دن اشرا جائز و وسع کوریلرکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالک اولماغله مال مزبور پندده
 مقصود ایدوی ظاهر و مال مقصوبی غاصیدن اشرا بر مسلم ایچون حلال اولدیغی باهر در بویه ایکن آنلری
 اشرا و دار اسلامه اخراج اقدام ایلرسه این مقهورک عین مالی اولمزلله بلائمن ولاقیمه آکار د و تسلیملری
 الزام اولنور لکن این قاهر حین قهرنده مسلم و فرنداشی دخی مسلم یا ذمی ایکن آنی دارندن نفی واجلا ایدوب
 هنوز رفیق اوزره استیلا ایتمدن دین اسلامدن مرتد اولوب اهل داری دخی اکا متابعت برله دارنده حکم
 شرکی اجرا و قتال مسلمین اوزره اجزا ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا و اول رفیقندن بعضیلرین
 اسر ایله استعلا ایلسه ل بوصورته این مقهور حاضر اولدقده آنلری قبل القسمة بلائشی و بعد القسمة ایچق
 قیتمر یله اخذه قادر اولور زیرا این قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولماغله
 مال مرقوم یدحر بیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالک اوله جتی بدیداردر بعده مسلمین اول مالی
 استقامت و اقسام ایتدکلرنده مالک قدیمی ایچق قیتمه اخذ ایده چکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب
 * باب التفریق بین السبی *

یعنی اسرا، مشرکتی بیع و قسمة برندن تفریق جائز اولوب اولسان مواضعی تحقیقه باب دقیق التذقیقدر
 مؤلف انکاب امام منع الجناب دیرکه در الحرب بدن سبی اولنان اسرا کار ایسه ل جمله سب بر بیره فرند اشرا یا خود
 آنه ایله اولاد یا خود بابا ایله اولاد ایسه ل دخی بیع و قسمة برندن تفریق جائز و همزوار کور بلور زیرا
 کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع فیظله مقتضای قیاس ایچق اسرا بر بیره ذی رحم محرم دخی
 اولسه ینه تفریق مشروع اولقدر لکن کراهیت تفریق ایچق نص شرعیه ثابت اولوب نص شرع دخی ایچق
 اسیر لک ایکیسیده صغیر یا خود احد هما صغیر و آخری کبر اولدقده وارد اولماغله بر دخی مورد مخصوصده کراهیتی
 مثبت اولدق اما ایکیسیده کبر اولدقده نص شرعی ظاهر اولماغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر
 بومسئله ده معنای اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بر بیره انس و الفت ایدوب ینلری
 تفریق اولدقده هر بری وحدته مبتلای وحشت اولور و کاهیه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولوب
 هلا کنه بادی اولماغله معنای مذکور کراهیت تفریق برینه مؤدی اولمشدر و بخود معهود ایکیسیده کبر
 اولدقده مفقود در اما اسیرین والدیه ایله ولد صغیر خود اخوین صغیرین یا خود اخوین صغیر و کتیر یا خود غلام
 غیر مدرک ایله عمه صغیره یا کبیره سی یاخاله صغیره یا کبیره سی اولماغله بر بینه ذی رحم محرم اولدقلمری
 نمایان اولسه ینلرین قسمت و بیعه تفریق ایملک جائز و شایان کور یلر زرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کابده
 سرد اسناد ایله حی بن عبدالله المعافر بدن اول دخی ابی عبدالرحمن الحلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیندیکه
 ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضرتین ایستدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد و ولده فرق الله بینهم و بین اجدته یوم القیامة یعنی اول کسکه که
 والد ایله ولدی ینلری تفریق ایله الله تعالی یوم قیامته آنکله سود کلری ینلری تفریق ایدر مترجم فقیر دیرکه
 معافر فتح مبله و عین مبله و فاء مکسوره ایله معافرین یعفر در که برقیله نک باباسیدر ورا وی مذکور
 اکانسبت اولمشدر و بنوا الحلی انصار دن بر بطندر اکانسبتده ضم حاوسکون بالیه و ضمین ایله حبلی دیر که
 راوی مذکور اکانسبت اولمشدر اتمهی و مر و یدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضور لینه بعض
 اسرا کتور یلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن بر عورق بکا ایدر کوردر یلر سب بکاستندن اول عورته
 سؤال بیوردقلمده عورت بنم اوغلم بی عسده بیع اولندی دیو افاده حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی
 علیه و سلم ابواسید الانصاری رضی الله عنه عتاله فرقت بینهما لرجعن فلتأین به یعنی ینلری سن تفریق
 ایلدک البته و البته کبر و رجوع ایدوب ولدی کتور بر سین دیو خطاب بیور ملرله رجوع ایدوب ولدی احضارده
 سرعت و شتاب ایلدی و حضرت عمر رضی الله عنه دن مر و یدر که عاملار ینه لایفرق بین الاحوین و بین الام و ولدها
 دیو بحر را ایدوب اخوینک ینلری وام و ولد ینلری تفریق اولماسون دیونهی و تحذیر ایلدی و مرادی ایکیسیده
 صغیر یا خود بری صغیر و بری کبر اولدقده دیکسدر اما اسیرین ایکی ابن العم یا خود ایکی ابن الخال اولوب بر بیره
 ذی رحم محرم اولدقلمری نمایان اولسه اولیاده ایکیسیده صغیر یا خود بری صغیر و بری کبر اولسه دخی بیع و قسمة

تفریق میانلری جائز و شایان کور بلور زیرا بومسئله و ایکی قریب ایکیسیده ائی بولندقده نکاحده جعلری جائز
 و بری ذکر بری ائی بولندقده ینلرنده حکم مناخه جائز و هر بری مال آخری سرفه ایتدکده قطع یدی واجب
 اولق قریب لری اوزره عسدم ترتب احکامی مستوجب اولماغله آنلر منزله اجانبده اولمشدر و مبان اجانبی تفریقده
 متع و تضییق یوقدر ینه در که زوج و زوجه معا سیر اولدقلمده آنلرک صغیر و کبر اوللر ینه اعتبار اولوب
 بیع و قسمة تفریق ایچق نچو بر و تفریق اولنور زرا قیاس شرعی بیان مشر و ح اوزره کراهیت تفریقده مانع ایکن
 خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعیه کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدک و نص شرع دخی ایچق
 قریب نسبه ده کراهیت تفریق اثبات و اثباته حکله قریب نسبه اصل قیاس اوزره ایفا اولمشدر و حکم مذکور
 اوزره دلیل ابو الحسین دن روایت اولسان خبر جلیلد ز دمسدر که بر بولند بعمیز غز و ابده اگر چه والده و ولده
 ینلرین تفریق ایکن ایدک لکن زوج و زوجه ینلری تفریق ایدر ایدک اتمهی لکن ینلری تفریق اولدقده عورت
 هر قنده اولسه ینه زوجینک عورتی اولوب بیع و قسمة اکا سب یننوت اولساز زرا سب لری را بر اولوب
 ینلرنده بیان دارین عسدم و نکاح لری علی حاله قائم اولماغله بیع و قسمة بطلان نکاح لری مستترم اولماز
 و اگر بر کسکه فوت اولوب زوجه حره سنی و آندن متولده بنت صغیره سنی و ذکور دن فرنداشی ترک ایتمش اولسه
 اول صغیره بالغه اولمجه دلا اکانسی ایچق کور بلور و بعد البلوغ عی ایچق اولماغله اناسندن تفریق اولنور
 زرا باباسی حیاته بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن ایچق اولور و هم دخی بمنزله الابدر لکن بعد التفریق اناسی
 قریب زرا ینلرین منع اولمش که ز بارت صله رحم ایچون اولوب صله رحم واجب اولماغله واجدن معنی جائز
 اولان لکن عدت زرا ینلرنده اما لری من اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هر آیده بر که و امام محمد
 رحمه الله تعالی هر آیده بر که یا خود ایکی کره ز بارت ایدر دمسدر در و بیعت زوجه زفاف اولنوب ابوی حیاته
 بولنانک بنت دخی بویه در که زوی آنی ز بارت ابوی بندن معده قادر لکن ابوی بقی آنی ز بارتدن منع غیر مقدر در
 بولننده دخی عندانی و یوسف رحمه الله تعالی ابوی هر آیده بر که و عند محمد رحمه الله تعالی هر آیده بر که یا خود
 ایکی کره ز بارت ایدر و بولند زباده دن زوج آنلری معده قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زباده دخی ایچق حضور
 زوجده قادر اولوب غیابنده زباده مقدر اولساز زرا که قزلری بعضی خصوصنده تخلیط ایدوب ینلرنده قسمة
 و عداوت ظاهر اولسه والله اعلم

باب ما بکره من التفریق بین الرقیق فی البیع * یعنی بیعه مکروه کور بلن تفریق رفیقده ذرا باب دقیقدر
 و بوباب دخی کابالز یادنده بونظم اوزره مذکور و بحث مطلوب آنده مسطور در والله اعلم بالصواب
 باب الموصبة فی السبیل و المال بعی * یعنی ما لئذ فی سبیل الله شرهه و سبک مضره و محلی و فی سبیل الله
 اعطا اولنه جق مالک موضع و محلی نه ایدوکن بیانده باب مقنوح و بخلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن
 احسن الله تعالی الیه بالثواب الا حسن دیر که بر کسکه حال مرصده ثلث مالی فی سبیل الله دیدن صکره
 فوت اولسه بویوصیتی جائز کور بلور زیرا ثلثی جهت قربت و طاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت
 البیه فی سبیل الله در زرا مر و یدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم من شباب شیهة فی سبیل الله کانته
 نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسکه که آنده فی سبیل الله بر شعرة بیضا ظهور ایلنه البته اول شعرة
 یوم قیامته ده اکانور اولور و فراد مشر بقلمری من شباب شیهة فی طاعة الله دیمکدر بوجهله مر بصر مرقوم
 اخرا ده من شباب شیهة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بوجهله مر بصر مرقوم
 ثلث مالی وجهه قربت و طاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولسایده وجهه موضی له نه ایدوکن تعیین ایتمه دخی
 وصیتی جائز کور بلور ینه دیر که و عطفی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مد کور اهل هرادن محتاجیه
 اعطا اولنور زرا هر بر خیر و طاعت اگر چه فی سبیل و اقدرد لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده عزو و جهادده
 استعمالی شایعدر قال الله تعالی و فالتوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین و اعلاء کلمه الله ایچون قتال ایدیکر
 و اینت مذکورده مراد ایچق جهاد در بوجهله و سبب هر قومه دن مقصودی ایچق ثلث مالی جهت
 عزایه صرف و اعطا اولماغله اول جهته صرفه قصد و نبی سفید و اجرا اولنور و مال من بود فقراء اهل
 غزادن هر کیمه اعطا اولنور ینه اکا مالک اولور یعنی اول کسکه بعد الاعطاء عزایه خرد و جندن اقدم
 فوت اولسه مال مرقوم عزایه و رسته دنه داخل قیلور بعده و زبانه اول مالله عزایه خروج ایدوب
 دیلرسه خروج ایملر زرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولمشدر و صدقه مرقومه حق

محتاجینده صدقه بملکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفي سبیل الله یعنی اموال
ظاهره نك زكوتاری فقر او مساكينه و مصارف معینه و فی سبیل الله صرف اولمغه مخصوصه در صدقات
مذكوره نك شرط مختاری تملك اولدیغی کی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولند قده البته صدقه تملك اولور
و صدقه قبضه ملك قابض اولغله بعد القبض والتك فون اولد قده البته میرا شده داخل اولور بعده
ورنه می غزا ایچون خروج وعدم خروجده تحیر اولور زیرا میت اول مالی اكا مالك اوله حق برکسنه اوزره
نصدقی ایجاب ابلد کده انجق تصدقی واجب اولوب اول کسنه آتی غزایه صرف ابلک طرف مبدن آنکله
مشورت کی اولور نظری اولدر که برکسنه حیاتنده مالی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هولک صحیح به
اونغزو یعنی بومال سنکدر آنکله حج ایدرسین یا خودغزا ایدرسین دیمش اوله اولیاده حج ایدرسین یا خود
غزا ایدرسین قوی انجق مشورته جل اولنور کذلک برکسنه به دارنی هبه واعطا قلوب هی لک تسکینها
یعنی بودار سنکدر ایچنده ساکن اولور سین دیمش اوله اولیاده ساکن اولور سین قوی انجق مشورته جل
اولنور بس مانحن فیهده دخی قابض قبضه اول ماله مالک اولد قده کرک قابض و کرک وارثاری آتی دبلد کبری
محله صرف ابلک مملک اولور و اگر مال مز بوردن بر مقدار بر شخص فقیره اعطا اولوب اول دخی آبدن
بر مقداری ابله دینی آدا و بر مقداری نفقه عیالی ایچون ترک واقفا و بر مقداری استصحابه فی سبیل الله عزیم غزا
ایلیسه بوفعلی جائز و سزا کوریلور زیرا فعل معهودی بالتامم غزا فی سبیل الله دن معدود یر که شخص مرقوم
دینی آدا و نفقه عیالی ایقیا و بعضی نفقه طریق ایچون استیفا ابلد کده اكا خروج غزا ممکن اولوب صنع
مذکوری خروج غزاده طریق معروف و مشهور ایدوب معلوم و مشهور در و اگر وصیت مز بوره وجه مشروع
اوزره فقراء غزاه اعطا اولوب انجق حاج منقطع هلی وجه التصدق ایضا قبلیسه بودخی جائز و سزا
کوریلور زیرا حاج منقطع تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولغله مفهوم فی سبیل الله اکلدخی شامل اولور
و برقر یادکر ابلدیک هر بر خیر و طاعت لفظ مذکورک تختده مندر جدر زیرا مرویدر که این سیرین رحمة الله
تعالی عبده الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سوال ابلدیکه برکسنه بعض مالی فی سبیل الله صرفه بگا
وصیت ابلدی بن اول وصیتی امر حجه وضع ایده بمی اول دخی جواننده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی
مفهوم فی سبیل الله ده داخل اولدیغی افاده ابلدی کذلک مرویدر که برکسنه بر سینی فی سبیل الله وضع و تعیین
ایچیندی نا که حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه اول سینی بعض حجاجه اعطا ابلدی لکن افضل اولان
بومثلو اموالی انجق فی سبیل الله تازم غزا اولان محتاجینه اعطاد که بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله
اطلاق اولند قده انجق غزو و جهاد اراده اولنق هو بیدار نظری اولدر که علام رحمة الله تعالی دیمش در که
برکسنه ثلث مالی فقراء ایچون وصیت ایلیسه اگر چه اول وصیت فقراء سائرینه صرف اولنق جائز در
انجق افضل اولان فقراء مکبه صرف اولنق و روایت اولندیکه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهما دن
سوال اولندیکه برکسنه آخره فی سبیل الله صرف ایچون برسنه اعطا ابلد کده اگاهه وقتده مالک اولور جواننده
دیدیکه اذابلغ رأس مغزاه فهوله یعنی مقصدی اولان مکان غزاسنک رأسنه بالغ اولد قده اول نسنه ابلک
ملکدر لفظ مغزاه اسم مکان یا خود مصدر یعنی المکانر آنکله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحدر
و بوقولنده بلوغ سرحدی اول نسنه تملکنده شرط ایشددر ایازیم عند مزده بلوغ سرحدی شرط اولوب
تملکی قبضه رسیده تمام اولور زیرا قریب ذکر ابلدیک که صدقه مز بوره صدقه تملکدر وقض اکا تملکده
کافیدر لکن سعید بن المسیب رضی الله عنهما نك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قبضه اولوب انجق
اول کسنه بن بلوغ سرحدن اقدم اول مالی کندو حواچینه صرفدن معنی قصد ابلک محملدر که قبل البلوغ
کندو حواچینه صرف یا خود عیالی ایچون انقباسی ممکن اولوب بعد البلوغ امر جهاد دن عبری محله صرفی
ممکن اوله مقله امام مشار الیه آتی امر جهاد دن عبری محله صرفدن مع ایچون شرط مذکوری ذکر ایشددر
وزید بن اسم رحمة الله تعالی دن اول دخی باباسی اسم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه دن روایت اولنشددر که ان عمر جعل فرساره فی سبیل الله فضاغ الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان مشورته
منه فقال له رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا ترجع فی صدقتك فان مثل الذي رجعت فی صدقتك کانکلت بقی
ثم رجعت فی قبته مترجم فقیر در که روایت مز بوره ده جعل فرساره فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی
وقف ابلدی دیمک دکلدر که وقف ایچون اولدی موقوف علیه آتی بیع ابلک و حضرت عمر رضی الله عنه شرایشی

اراده ابلک جائز اولماز ابلدی بعده فضاغ الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بعله یا خود
وجه آخر ابله ملکندن اخراج ابلدی یعنی اخراجی قصد ابلدی دیمکدر واصل کابده دخی بوجهله نفسبر
اولنشددر و حاصل معنی اولندر که حضرت عمر رضی الله عنه بر فرسی برکسنه به فی سبیل الله اوزرنده غزایه ایچون
تصدق ایدوب اول کسنه دخی اول فرسی بیع ابلک مراد ابلک حضرت عمر آتی اشتراکه غزایه اولد قدر رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم یور دبلر که یا عمر صدقه که رجوع ابلدیه زیرا صدقه سنه رجوع ایلین کسنه نك حالی شول کذلک
حالی کیدر که اولاق ایدوب بعده قبینه رجوعله آتی اکل ایدر انتهی و بعض علماء رحمة الله تعالی دیدیلر که برکسنه
برشتی آخره تصدق ایدوب بعده اول شئی اول تصدق ایلدیکه کسنه دن یا خود بعدت اول ایلادی شخص آخر دن
قصد شرای ایلدیه اگر اهیت شرایی بی مراد و قول مذکور عهد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما نك مذهبیدر که
اضعاف قیمتی ابله اشتراک لسه دخی شرایی مکرره اولور دو قطع و امضا ایشددر و علماء مشار الیه رحمة الله تعالی
علیهم دعوی مذکور لری اوزره بو حدیث شریفه استدلال ایدوب دیدیلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت عمر رضی الله عنیه نبی ایدوب اول شرایی صدقه ده رجوع اعتبار ایشددر و رجوع مز نور حرام
ایدوب آشکار در لکن بز عند مزده بلا کر اهیه امر مشر و عدلر زیرا شرایه مز بورنده استبداد بوقصد صدقه ده
رجوع دکلدر و حدیث مذکور ما اولدر که نبی شرا انجق ممکن محابات ایچون اولنق محملدر ربیعنی تصدق علیه
متصدق منبری اولد یعنی یلدکده بعض احیانده اکا محابات ابلکله مقدار محاباتی صدقه سنده رجوعه مشایبه
اولغله مکرره کوریلور اما محاباتی ایچون معلوم اولد قده نه رجوع و نه شبه رجوع بولما مغله قطعاً مکرره
کوریلور و زیغ بن عبدالله بن الهذیل رحمة الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهما
عاقبت بویه ابلدیکه برکسنه بن فی سبیل الله برعبر یا خود شئی آخر اوزره تحویل ابلد کده اکا دیر ایدیکه ادا جاوزت
وادی القریه اوچوهوا من طریق مصر فاصبح به ماند الک مترجم فقیر در که وادی القریه مدینه منوره به یکده
بولی اوزره بموضع صدر و حاصل معنی دیمکدر که سن وادی القریه ایچون ایتد کده یا خود طریق مصر دن مسافه ده
وادی القریه معادل بموضع ایچون ایچون ایتد کده ایشو بعض یا خود شئی آخره معاملات تملکدن خاطر بکه کلن نسنه لری
ایشله انتهی بعض علماء رحمة الله تعالی دیدیلر که حضرت عمر دن رضی الله عنه قول مذکوری تملک
موقت محمولدر که مرادی سن وادی القریه بالغ اولوب آتی ایچون ایتد کده سنک ملکک اولسون دیمکدر
همان برکسنه آخره خطابله یار بیکه کون حلول ایتد کده شودار سنک ایچون صدقه در یا خود سنک ایچون
هیه در ذمک مملو بوقصد اوزره اول کسنه اول بعبره حین اعطاده مالک اولوب انجق وادی القریه
ایچون در سن صکره مالک اولور و بعض علماء دخی دیدیلر که قول مذکوری اگر چه حین اعطاده
تملکدر لکن شرط مذکور دن مرادی اول کسنه بن اول بعبره حین اعطاده مالک اولوب انجق وادی القریه
حواچینه صرف ابلکدن منع و بر هیسدر بومشورتمه شرط مذکور حکم مشورته منصرف اولوب توقیت
ملکده منقطع قیلماز و مؤلف قوی الاستاد آرمذ کوری من کابده عبدالله بن عمر رضی الله عنهما دن روایت ایدوب
سرد استاد الله عبدالله بن عمر دن اذا بلغت وادی القریه فشتانک به لفظی ابله ذکر و ازاد ایشددر
مترجم فقیر در که لفظ مذکور معناده لفظ سابقه منقلدر انجق بونده بلوغی و لفظ سابقه ایچون شرط
ایلدکده مقترقددر انتهی و حاصم بن کلب الجری دن اول دخی عطایان ابی رباح دن رحمة الله تعالی علیهم انجق
مرویدر که عطایان ابی رباح دن برکسنه ثلث مالی فی سبیل الله دیوب وصیت ایلیسه نه محله صرف اولنور ذوب
سوال ایلد بلواول دخی جمیع طاعته الله سبیل الله در قبته صدقه صرف اولنیه جائز در لکن سبیل غزایی نسنه
و تصرف ایچون غزایه صرف لازمدر دیدی لکن امام محمد رحمة الله تعالی در که اولیاده نه احب و انجق
و عند مزده افضل و انسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنکله غزایه ایلنور دن محتاجینه و برکدر و ابدن احتیایه
نسنه و برکدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قول تصدق دن عسارت اولغله مصرف تصدقات سازه کی البته
فقراء و عیال بن ابی سوده رحمة الله تعالی دن مرویدر که کابده دن اولان قبیله قاره دن ایکی قرید اشرا و ایلدی
آنردن ری بومقدار دینار لری فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلدی و دیگر قریداشی اول سنده اول
دنانر ابله غزایه منعی اوله میوب حج ابلدی و عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهما لاق اولوب حالی افاده
ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جواننده انتفها علی نفسک فانک لن تنفق علی نفسك درهما
الا کتب بکنا و کذا یعنی سن اول دنلیری حواچیه نفسک اوزره اتفاق قبل که سن نفسک اوزره بر در هم اتفاق

ایلمن الا اول درهم فرنداشکک دفتر حسانه شود کلو و بود کلو حسانه مقابل باز بلور دینی لکن مؤلف کتاب
 امام مرشد الصواب دیر که قول مذکور موصبتک فرنداشی محتاج غیر وارث اولی صورت شده وارد اولمشدر که
 اولیاده فرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمک جائز در که اول دخی فقیر اجنبی کیدر اما فرنداشی غنی اولدقده
 نفسی اوزره انفاقی جائز دکلدر که مال مزبور البتہ صدقه در و مصرف صدقه ایچق فقرادر بوقسه احتیاج دکلدر
 کذلک وارث بولندقده بنه نفسی اوزره انفاقی جائز دکلدر که مال مزبور وصبتدر حال آنکه رسول الله علیه السلام
 لا وصیة لوارث یور مشردر والله تعالی اعلم

باب الحییس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولئسان اموالک محل بیان احوالیدر مؤلف الکتاب امام محمد
 محامد نصاب دیر که برکنه فرس و سلا حنی فی سبیل الله وقف و حبس ایلمک جائز و اول کسکه اجزا و حسنه
 فائز اولور لکن کر کدر که اول کسکه اول شو فرسی اهل غزا اوزره وقف و حبس ایلمد دیو تقریر و تقسیم ایلمد
 بعد اول فرسی مصالحنه قیام و محتاجنه اعطا ایدہ جک برمتولی به دفع و تسلیم ایلمد زرا فعل مذکور طاعت
 و قربتدن معدود و سلف صالحیندن حتی صحابه و تابعیندن بو مثللو اوقافله تقریری معروف و مشهور در
 زرا صحابه کرام مدن حضرت عمر و حضرت علی و عبیدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه
 ذوات کرام و تابعین فخرمدن ابراهیم الخنجی و عامر الشعی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله
 اهتمام اتمشدر لکن قول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیر مشکلددر که عندندہ وقف منقول
 متعارف الوقف اولسون اولسون وقف غیر منقول کبی جائزدر کذلک عند ابی یوسف دخی غیر مشکلددر که
 عندندہ متعارف الوقف اولمان منقولده وقف غیر جائز ایسه ده متعارفده جائزدر و عرف صحابه و تابعین ایچق
 وقف کراع و سلا حله جاری اولمغله ما نحن فیہ کبی کراع و سلاجی وقف ایلمک جائزدر اما عند ابی حنیفه
 رضی الله عنه وقف مزبور غیر معتبردر که اول وقفله آندن ملک واقف زائل اولوب دیلرسه جواز بیعی
 و بعد الموت و بنه سنه انتقالی مقرردر و عندندہ اوقاف سائر همان موقوفی اعاره و منافعی اباحت منزالده نازل
 اولمغله ما نحن فیہ دخی حکم مذکورده داخل اولور لکن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس و سلا حله لزوم
 وقتی البتہ انزلک مصالحتی رؤیت ایدہ جک بقیه تسلیه موقوفدر که انلری مستقلا برقیه یا خود متولی اوقاف عامه
 اولان بر شخصی یا خود متولی اهل غزایه یا خود آنلری استعمال ایدہ جک بر غزای به دفع و اعطا بله کند ویدی
 زائل و منصرف اولی لازمدر و عندندہ تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی کبی ما نحن فیہ ده
 دخی لواز میدر و عند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائر دم صحف و لزوم شرط اولوب
 اشهاد مجزیه کافی اولمغله ما نحن فیہ ده دخی کافی و واقیدر و بئلمک کر کدر که وقف مزقوم صحبتده واقع اولدقده
 جمیع مالندن معتبر اولور که تبرعات صحیح جمیع مالندن تصبذ اولتیق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب
 یا خود موتندن صکره و وقفله وصبت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولور که تبرعات مرضیه و صبتده اولوب
 وصبت دخی ثلثدن تصبذ اولتیق اظهر و اظهر در بئلمک دیر که برکنه دایه سنی فی سبیل الله وقف و حبس ایلمد کده
 اول دایه بئلمک جمیعده داغله حبس لقلان نفسی ایلمه و سیم اولمشرا ایدی و روایت اولندیکه عمر بن الخطاب علیه السلام
 اولدقده صاحبی اوزره ردی اسان اوله و بو باده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری
 ایل صدقاتی بدینار کدر بله و سیم یعنی داغله رسم ایدر اولدی دیو روایت اولئسان خبر جلیلدر و روایت اولندیکه
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه کند وید بله و سیم ایلمدی حتی اوتوز سبک دوه و او حیوز آت وقف ایلمد
 جله سبک فخرندده حبس فی سبیل الله نفسی ایلمه و سیم اولمشرا ایدی و روایت اولندیکه عمر بن الخطاب علیه السلام
 رحمه الله تعالی اهل غزای کند و ملندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلمدی حال آنکه فخرندده عدله الله رسمی
 و سیم اولمش ایدی و جواز و سیم اوزره ذکر اولئسان ادله منقولده دن بشقه غلت معقولده دخی وارددر که و سیم
 مذکور اگر چه ایلام حیوانه یادیدر لکن منقعت مسلمینه دخی مؤیددر که و سیم مر سوله موسوم اولان حیوانی برکنه
 غصب و سرقه به رغبت ایتمدکندن فضلله غائب اولدقده دخی صاحبته رنده سهولت اولور و ایلام حیوان
 موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دیندن بر امر بین اولدقده جواز ی ظاهر و مشفقیندر لکن
 بعض علما رحمه الله تعالی بدیدر که حکم مذکور قول امامین اوزره در که آنلرک عند رنده باب مناسکده
 اشعار بدنه غیر مکروه اولدیغی کبی و سیم مذکور دخی غیر مکروه و هدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
 اشعار بدنه مثله اولمغله مکروه اولدیغی کبی و سیم دخی مکروه و بئلمک کر کدر که سیم مذکورده دایه بئلمک اوزره

یا توب تم غ ایدہ جکی موضعه دخی اولسه جائز و شایاندر که صاحبک آندن مرادی وضع علامت اولوب
 اسم جلاله تهاون اولدیغی نمایاندر و بو جواب واضحندن جواب مسئله اخیری دخی متضح اولدیکه برکنه بئلمک
 خاتمده اسماء الیهدن بر اسم عظیم رسم و ترقیم اولمش اولسه اگر چه بعض علما رحمه الله تعالی اول خاتم
 بر معنده ایکن دخول خلا و قربان زوجه سی مکروه و هدر بلکه اسم الله تعظیله آتی بر معندن ترع ایلمک واجددر
 دیومع و تحریم ایلمد لکن تقدیم ایلمد یکمین سیاندر بو قوللر بئلمک جوان نمایان اولوب خاتم مذکور ایله متختم اولان
 کسکه ایچون کرک دخول خلا و کرک قربان زوجه سی مکروه اولد یقنه اقامت برهان اولندی و بئلمک کر کدر که
 سلیمان بن یسار رحمه الله تعالی دن مرویدر که فرس موقوفده بر علت ظهور ایلمد کده آتی فرس آخر ایله مبادله بی
 جائز کوروب بلاغله مبادله سنی جائز کور من ایدی و قول مذکور حسن بصری رحمه الله تعالی دن دخی ما تورددر
 وجهی اولدر که علی ظهور ایلمد کده واقف آندہ استبداله راضی اولوب ایچق حبسنه راضیدر و بو معنی کراهیت
 استبدالی مقتضیدر اما علی ظهور ایلمد کده نظر اولور اگر اول علت بعض امراض کبی ممکن الزوال ایسه
 عند ابی یوسف و محمد رحمه الله تعالی علیهما بنه مکروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه
 مکروه الاستبدال دکلدر که عندندہ وقفه لزوم اولوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمک حلال اولدیغی کبی
 اسندالی دخی واقف و قیم ایچون استحلال اولور لکن عند الامامین وقفه لزوم اولوب واقف ایچون مر یض
 اولان فرس موقوفی بیع ایلمک جائز اولدیغی کبی استبدالی دخی واقف و قیم ایچون جائز اولماز و امام مکحول رحمه الله
 تعالی دن دخی بو یله منقولدر که لا یتبعوا شیئامن حبس الدواب ولا یتدلوا دیوب دواب موقوفه دن بر شئی بیع
 و یتدیلدن منع ایلمشدر و اگر اول علت کبر السن اولی و اوزر نده قناله هیچ مطبق اولماق کبی ممکن الزوال
 دکل ایسه بیعی تجویز و استحلال اولور بو صورتده غنی ایله فرس آخر اشتراسی ممکن ایسه اشترای اولوب بئلمک
 موضعه علی سبیل الوقف وضع اولور و ممکن دکل ایسه همان اولئمن طرف واقفدن غزای ایدہ جک بر غزای به
 دفع اولور زرا مقصود واقف اگر چه اول فرس اوزره قتال اعدادر لکن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممکن
 اولدقده استبدالی دخی جائز کور بئلمه غرض واقف بالکلیه فوت اوله جنی هویدادر و امام ابی یوسف رحمه الله
 تعالی دن مرویدر دیشدر که استبدال وقفه بأس شرعی یوقدر زرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدی
 اسه دخی حضرت حسن و حضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربه
 صفین ایچون حرکت ایلمد کده دیدیکه اگر حسن و حسین ضرورت و احتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی بی
 بیع و عین ینلرنده تقسیم ایدیکن ایشته بو مادهده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا که بعد زمان محاربه صفین
 ایچون وقت خروجنده شرط بیعی غم ایدوب لیدی الحاجة بیعله امر ایلمدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله و الحییس فی الحیوة و الصحیة * یعنی مانی فی سبیل الله وصبت و حیات و صحبتده
 وقفله اظهار طاعت ایتمده مسائل نافع و مباحث واسعدر مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب رحمه الله تعالی
 دیر که برکنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصبت ایدوب قوت اولدقده البتہ ثلث مالی اول وصبت اوزره
 صرف و انفاق اولور زرا ثلث مالی طاعة الله ایچون وصبت ایتمش اولمغله جواز وصبتی بالاتفاق در
 و مال مذکور ایچق محتاجنه اعطا اولور که فی سبیل الله وصبت اولان مال البتہ صدقه اولوب مصرف
 صدقه دخی ایچق محتاجین ایدوکی هویدادر و محتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدلره اعطا اولور که
 باب الوصیة فی السبیل و المال یعطی اشاننده بیان اولندیغی اوزره هر طاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله
 ایله عند الاطلاق اراده جهاد اولندیغی بی مرادر بئلمه دیر که اهل غزادن هر فرقه دخی قوت یومندن اقل اعطا
 اولماز که مسکین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقل اعطا جائز و سزا کور بئلمه وهم تصدقندن
 مقصود اولان اعضا قوت یومندن اقل ایله کسب و اقتنا اولماز بناء علیه کفارت عینده هر مسکینه قوت یومی اولان
 حظه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب و الزام اولمشدر پس وصبت دخی آنک کیدر اما وصی دیلرسه هر مسکینه
 قوت یومندن ز یاده سنی اعطا جائز کور بلور زرا هر فقیر مال وصبتک جله سنی اکامصرف اولماغله محل اولمغله
 البتہ قوتندن ز یاده دخی محل اولور ایچق برکنه ثلث مالی فقرا ایچون وصبت ایلمد کده اگر چه عند ابی یوسف
 رحمه الله تعالی جله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز
 اولوب لا اقل ایکی فقیره اعطاسی لازمدر اما زکوة مالی تمامیا فقیر واحده اعطا ایلمسه جائزدر و بو مقدمه لکن
 مستحصلدر که فقیر واحد صرف تمام صدقه به محل اولمغله قوتندن ز یاده دخی مجلد و بئلمک کر کدر که

مطلب حکم استبدال الاوقاف

مطلب بیع اعطاء القوت البوی لکن فقیر من مال الوصیة

بر فقیره مال مز خوردن قوت بومندن ز یاده بی کثرت اوزره اعطایا ایلد کزنده دخی اول فقیر اکا بالتام مالک اولور
 ذرا باب مذکورده بیان اولندیغی اوزره مال مز بور صدقه قه تملیک اولمغله فقیر اکا قبضله مملک اولور
 حتی اول مالندن نفقه عیالی ابقا و آندن بعض حوا ایجی قضا ایلمسه تصرفی ملک نفسنده واقع اولمغله جائز
 و سزا کور بلور لکن افضل اولان اول مالله فی سبیل الله غزایه خروج ایدوب ظن مبنی تحقیق و مرادینی
 تحصیل و تصدیق ایلمکدر بو صورته اول مالله غزایه خروج و عودت ایلد کده اول مالندن هندنده
 فضله باقیه بولنسه اول دخی ملکنده ابقا اولور ز بر اول مالله جهاده خروج ایلمد کده اکا مالک
 قبلنور ایکن خروج ایدوب رجوع عندن صکره فضله قالدقیده فضله ملکی اولمغله ملکنده انقاسی
 بطریق اولی در حتی قوت اولدقدده اول مال میراث ورنه سندده ادا خال اولنور یشه دیر که شخص غنی
 فی سبیل الله عزم غزا ایلمسه دخی اول مالندن اکا اعطایا اولمغی جائز و سزا کور یلرز ذرا باب مذکورده بیان
 ایلدیک که ثبت فی سبیل الله ایته صدقه در محل صدقه ایچق فقیر اولوب اغنیایا اولد یغنی نما یا نذر
 و حکم مذکورده حکم زکوة و نذور و صدقات اوضح برهاندر یشه دیر که کذلک برکنسه صحته ماننی فی سبیل الله
 قبلیه لفظ مال جمع اجناس امواله صرف اولمغله کر کدر که مالندن مقدار قوتی امساک و ما عدا بی جمعاً
 تصدیق ایدوب صکره کسب مال ایلد کده امساک ایلدیکی قوتک مثلنی تصدیق ایلمه لکن مؤلف مصیبت الاجتهاد
 کتاب الهیبه ذکر و ایراد ایلشدیر که برکنسه مالی فی المساکین صدقه دیوب جمع مالی مساکینه تصدیق ایلمکی
 نذر ایلد کده لفظ مال اموال زکوة صرف اولمغله اول کسبه اوزره ایچق نفوذ و سوا و سوا مال اموال تجارندن
 ذکوتی واجب اولان اموالی تصدیق واجب اولور بوقسه رقیق و عقارنده تصدیق مستوجب اولماز
 و علماء اسلاف تعارض مذکورده دفعده اختلاف ایدوب بعضیبری دیدیلر که بو محله ذکر ایلد یکی
 جوابی موجب قیاسه اوزره بنا ایدوب کتاب الهیبه ده ذکر ایلدیکی جوابی استخسان اوزره ایتنا فلتشدیر
 و بعضیبری دیدیلر که اختلاف جواب هر کابده موضوع مسئله کتاب آخره مخالف اولمغله صورته ایلشدیر
 ذرا کتاب الهیبه ده وضع مسئله بی ادا قال للرجل مالی صدقه فی المساکین عنوانه تخصیص ایتشدیر که
 آنده ناذر لفظ صدقه اوزره تنصیب ایلشدیر و لفظ مال عند ایجاب الصدقه ذکر و ایراد اولدقدده ایلد
 ایچق مال زکوة قصد و اراده اولنور قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقه و بو آیت کریمه ده اموالندن
 مراد ایچق اموال صدقه در بو کابده وضع مسئله بی ادا قال للرجل مالی فی سبیل الله عنوانی اوزره
 تصحیح ایتشدیر که آنده ناذر لفظ صدقه بی ذکر و تصریح ایتشدیر و بو مثللو نذر و ایجاب ایچون کتاب الهیبه
 مقیس علیه اوله ایچق بر اصل و سند منکشف اولدیغندن آنده لفظ مال همان اوزرینه اسم مال اطلاق اولان
 جمع اجناسه منصرف قبلنور و بعضیبری دیدیلر که بین المسکتین واقع اولان مخالف جواب مستثنیده اولوبوب
 بلکه اصل روایت مستثنیده در که بو کابده اولان روایتک وجهی اولدر که ناذر مالی فی سبیل الله دیمکله
 ایجاب و نذری مالنه مضاف فلتشدیر و لفظ مال رقیق و عقار مثللو مال زکوتک غیر یلرینه دخی اطلاق اولمغله
 اوزرینه اسم مال اطلاق اولان جمع اجناسه ظاهر الانصراف اولور قال علیه السلام من ترک مالا فلور یشه
 ذرا بو حدیثه لفظ مال مال میتدن جمع اجناسه ظاهراً الاشمالدر کذلک برکنسه اوصیت ثلث مالی
 لفلان اولمساکین دیوب وصیت قبلیسه موصی له مال میتدن جمع اجناسه ثلثه کسب اهلیت ایدر و اسم مال
 جمع اجناسه شامل اولدقدده نذر و ایجابی دخی جمله سنه متناول اولمغله جمع مالله و جوب تصدیق حاصل اولور
 و کتاب الهیبه ده بولنسان روایتک وجهی اولدر که ناذر مالی صدقه فی المساکین دیمکله ایجاب و نذری
 صدقه ماننه مضاف فلتشدیر و بو بایده عبدک ایجابی الله تعالی تک مال عباننده صدقه بی ایجابنه قیاس اولنوب
 ایجاب الهی مال زکوة صرف اولدیغی کی بو دخی مال زکوة منصرف و منضاف قبلنور مترجم فقیر دیر که
 بحث مذکور باب مایصدق فیبه المساکین من بعده باب الشروط فی المواعده ایشارنده مرور ایلشدیر و موضعین
 مرقومینه نظر ایله فهم اولنور که بو محله دفع تعارض ایچون ذکر اولنان اقوال ثلثه دن قول اول مختار و معولدر
 انتهى و یتلک کر کدر که بو کابده واقع اولان روایت اوزره مسئله مز بوره ده مالندن مقدار قوتی امساک ایدر
 دیوب وارد اولمغله وجهی اولدر که مقدار قوتی امساک ایتسه محتاج سؤال اوله حتی در کار در و انسان نفسی
 ذل سؤاله عرض ایلک جائز اولدیغی آشکاردر و هم جمع مالی تصدیق ایتد کده البته مال غیردن تناول حلال اولور
 پس مال نفسندن تناول اولی ایدوکی بی جدالدر لکن صکره دن کسب مال ایلد کده امساک ایلدیکی قوتک

مثلنی تصدیق ایلک اقتضایدر که مقدار مذکورده دخی تصدیق واجب اولوب مال فقرا اولمشیکن نفسنه صرفله
 اتلاف ایتکله اوزرینه دین واجب القضا اولمغله و مشایخ اسلاف امساک ایله چکی مقدار قوتده اختلاف
 ایلدیلر لکن مؤلف مقدار ششاس رفع الله درجه فوق درجات الناس دیر که اگر ناذر قوم زارع ایسه برسنه لک
 قوتی امساک ایدر که بدی قوت جدیده و اصل اولمغی ایچق برسنه دن صکره اوله حتی ظاهر حالیدر و اگر
 تاجر ایسه بر ایلدی قوتی امساک ایدر که تاجر البته بر بختندن اکل ایدوب کل یوم دخی نائل ریح اوله میوب ایچق
 نائل ریح اولماق اوزره شهر کامل دخی منقضی اولمغله حتی ظاهر احوالیدر و اگر غیر ایچون عامل ایسه
 اوج کونلک قوتی امساک ایدر که بعض ایامده معطل قالمق محتمل ایسده تعطیلی اوج کونی تجار و ایتیمک
 غالب احتمالیدر اما تصریح لفظ جمعیه جیع ما مالک فی المساکین صدقه فی سبیل الله دیمش اولسه آنده
 ایکی روایت وارد در روایت واحده ده اوزرینه مالک اولدیغی جمع اجناس مالی تصدیق واجب اولور و روایت
 اخراجه کتاب الهیبه وارد اولان روایت اوزره ایچق اموال زکوة صرف اولنور و وجهی قریباً ذکر اولندی
 بو صورته دخی مالی فی سبیل الله غزا ایلین محتسبینه اعطایا ایدر که وجهی ذکر اولندی اما اهل غزا اولمیان
 مساکینه دخی اعطایا ایسه جائز در که آنده تصدیق دخی طاعتدرو بر قریباً باب مرفومده ذکر ایلدیک که
 هر طاعت البته فی سبیل الله در لکن اول کسبه بوندیری تنفیذ ایتدین فوت اولور سه جمع مالی ورته سنه
 میراث قبلنور و ورته اوزره مالندن یشی تصدیق واجب اولماز مگر که رضایله تصدیق ایله ز بر صدقه مذوره
 زکوة مفروضه دن اقوی دکل ایکن برکنسه زکوة مفروضه بی ادا ایتدین فوت اولدقدده زکوتی موتی ایله ساقط
 اولوب تر که سنه دین واجب اولماز ایکن صدقه مذوره ده اولماق بطریق اولی در بونده معنای فقهی
 اولدر که صدقه فی تنفیذ ایله مقبوض فقیر اولدیغی ملک فقیر اولدیغندن البته مالک میت اوزره باقی قالمغله ورته سی
 اکا بطریق الارث مالک اولور و کند و مال لرندن نذر مورثین تنفیذ ایلک اوزرینه واجب اولماز یشه دیر که برکنسه
 حین وفاتده اغزی و اعنی غزوه دیمکله بدن غزوه واحده ایله غزا ایتدیر بیکر دیوب یا خود ذکر ثلث ایله اغزی و اعنی ثلث مالی
 دیمکله بدن ثلث مال ایله غزا ایتدیر بیکر دیوب وصیت ایلمسه صورت اولی ده مقدار مال وصیتی تعیین ایتدیر کندن
 کر کدر که مالندن ایچق برکنسه ایچق برکه غزا ایله جک مقداری نفقه تک اقل و ادناسی اعطایا ایله ل
 و شخص مذکور اول نفقه به مالک اولوب همان آنکله غزا ایلمه ز بر وصیتده اغزی و اعنی دیمکله بدن غزا
 ایتدیر بیکر دیمشدر و آندن غزا ایچق کند و مالی ایله غزاده حاصل اولمغله مالی غزاده انفاق ایلک لازمه در که
 اکانفقه غزایک ثوابی و اصل اوله حال آنکه شخص مذکور اول نفقه به مالک اولدقدده غزایه نفسندن اولوب
 طرف موصیدن اولماز کورمز مبنسکه برکنسه اجزا عنی رجلا حجه من مالی دیمکله بدن برکنسه مالندن
 برکه حج ایتدیر بیکر دیوب وصیت ایتکله برکنسه نفقه حج اعطایا اولدقدده اول کسبه اول نفقه به مالک اولوبوب
 ایچق طریق حجده صرف و انفاقته مالک اولور تا که حجی طرف موصیدن واقع اوله پس مانحن فیبه دخی آنک
 کیدر و نفقه مز بوره ده اقل و ادنی واجب اولمغله حکمت اولدر که تقدیر مذکور اوزره ملک موصیده ایچق
 مقدار اقل و ادنی قلوب زیاده سی ملک ورته به انتقال ایلشدیر و موصیدن مال ورته ایله غزا اولماز کورمز مبنسکه
 وجه مشروح اوزره جمله وصیتده دخی آندن حج ایلین کسبه به نفقات جک اقل و ادناسی اعطایا اولنور بو دخی
 آنک کیدر و شخص مذکور اول نفقه دن اهل و عیالنه برسنه صرف ایچوب ایچق طریق غزاده نفسنه صرف
 ایلک لازمدر ذرا اول نفقه به مالک اولماشدر که دیدیلر که ایچق موصیدن غزا ایله انفاقنه
 ما مور اولمغله محل آخره انفاق جائز کور یلر نظیری شول غیردن حج ایلین کسبه در که نفقه حج مالک اولدیغندن
 آتی ایچق طریق حجده نفسی اوزره انفاق ایدر بو دخی آنک کیدر یشه دیر که شخص مذکور نفقه مز بوره بی
 نفسی اوزره غزا ایچون ذهابنه انفاق مشروع اولدیغی کی بلده سنه عودتده و بر موضعده اقامتده دخی
 انفاق مشروعدر ذرا غزایه محتاج اولدیغی کی رجوع و اقامته دخی محتاج اولمغله آنلرک نفقه لری دخی
 نفقه غزادن ایدوکی بی لجاجدر کورمز مبنسکه غیردن حج ایلین کسبه نفقه حجی ذهاب و رجوع و اقامتده
 انفاق ایدر بو دخی آنک کیدر لکن اول نفقه دن فضله قالمور سه آتی ورته به رد ایدر ذرا قبضله اکا مالک اولوبوب
 ایچق نفقه غزا ایچون صرفه مالک ایکن امر غزا دخی منقضی اولوب مال مز بور ایچق فضله مال میت اولمغله
 ورته به رد اولنور کورمز مبنسکه غیردن حج ایلین دخی فضله نفقه حجی ورته محجوج عنهره ایدر بو دخی آنک کیدر
 مکرورنه کارضایله تملیک ایله لاول بایده اول فضله به مالک اوور اما صورت ثابته ده مقدار مال وصیتی ثلثه

تعیین ایلدیکندن کر کدر که ثلث مالتی فی سبیل الله طرف موصدین غزا اید نره اعطا و نفقه زندن بشقه آنر ایچون فرسار دخی اشرا اید لر زریا بوصورنده جیع ثلثی نفقه غزو ایچون وصبت ایتمکه بالتمام اکا صرف اولوب امر غزا دخی ایچوق افراسله منتظم اولغله افراس دخی اشرا اولنور کورمزینسنکه ثلث مالتی حج ایچون وصبت ایلد که حج ایلمن کسنه راکب او لمق ایچون برده اشرا اولنور زریا سفر حج ایچوق دوه ایله قطع اولنور بودخی آنک کیدر اما صورت اولی بشقه در که آنده غزوه واحده ایله وصبت ایتمش اولغله ایچوق وجه مشروح اوزره نفقه غزوه واحده اعطا اولنور بوندنصکره ثلث مرقوم طرف موصدین غزا ایلنره سنه واحده ده بالتمام اعطا و ایضا اولنور که معنای مذکور تنفیذ و صبت و تحصیل مراد موصدیه اسرع و اوفی در حکم مذکورده غزا حکم حج ایله علی سواد و اول غاز یلردخی غزادن عودت ایتد کلرنده اول مالدن یلرنده موجود اولنوری وصی به رد و ایصال اول دخی اول بقیه ایله قوم آخری غزا ایچون بعث وارسال ایدوب ثلث مذکوردهن هیچ نسنه فالنجیه دک بو معامله بی استعمال ایدر زریا بیان مشروح اوزره بو ثلث امر غزاده اتمام اولمق لازم اولغله باقبسی دخی امر غزایه صرفه افزا اولمق واجب و مختمدرخنی نفقه دخی افراسدن غیری نسنه قالماد قده افراس مزبوره بیع اولنوب غنلری ماشیا غزا ایلنره دفع اولنور زریا افراس مذکورده ثلثندن اشرا اولغله غنلری یشه مصرف ثلثه صرف و اجرا اولنور بونلرک دخی بعد الغزاه یلرنده نفقه زندن بقیه قالمورسه بونلردخی وصی به رد ایدوب وصی دخی اول بقیه ایله طرف موصدین غزا ایتد رکه جهند ایدر ینه دیر که مسئله مذکورده ده لازمدر که وصی طرف موصدین غزا ایلن کسنه بی همان منزل موصدین ارسال ایله زریا موصدی بنفسه غزا ایتسه ایدی البته کندو منزل لندن غزا ایدر ایدی پس نائی دخی بو یلدر کورمزینسنکه غیردن حج ایلمن کسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ایدر بودخی آنک کیدر اما ثلث مرقومدن امر غزایه صرف اولندقدن صکره بقیه قالموب اول بقیه منزل موصدین اخراج اولنوجق غازیتک نفقه سنه وفا ایلسه کر کدر که وصی اول بقیه بی نفقه سنه کفایت ایدر جک محمدن غزا ایلن غازی به اعطا و ایضا ایله ننه کیم حمله و صبت بویله در ینه دیر که برکسنه ثلث مالتی فی سبیل الله وصبت ایلسه کر کدر که وصی اول ثلثندن ورته دن بر فرده محتاج ایسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ایلیه زریا اعطا ایلسه موصدی اکا وصبت ایتمش اولور حال آنکه وارث ایچون و صبتده جواز وصحت بوقدر لکن ورته با جمله کار اولوب ایچارندن بعض محتاجینه ثلثندن اعطاده مجبیر اولور زریا بوصورنده اعطا وصی تجوز اولنور زریا وارث ایچون وصبت تجوز اولمق ایچوق حق ورته به رعایت ایچون اولوب جمله سی مجبیر اولدقده حق نفسلین ابطال ایتمش اولمیرله وصبت مزبوره تجوز واکال اولنور واکر وصی محتاج اولوب اول ثلثندن اخذ ایدوب آنکه فی سبیل الله غزا ایلسه وارث دکل ایسه جائز و سزا کور یلور زریا موصدینک اوصبت بثلثی فی سبیل الله قولنده اول ثلثندن وصی اخذ ایچوب ایچوق غیره تملیک ایتمکه امری منعدم بلکه ضعه حیث شئت قوی کی وصی دیلدیکی وجه اوزره فی سبیل الله صرفه امری مستلزمدر و قول تأئیده وصی اول ثلثی نفسنه و غیره وضع ایتمکه قادر اولدیغی کی قول اولده دخی مقصددر بوضورنده ورته وصبتک بوضعه رضا و برمز رسیده آنره اعتبار اولماساز که ورته نک ثلثه حقلری و مدخللری اولوب اول باده رأی و تدبیر ایچوق وصی به موکول اولغله ورته نک اخذ جانیده رضا و عدم رضای مطمح انظار اولدیغی کی بونده دخی مطمح انظار اولماساز کذلک وصی اول ثلثندن اوغله و باباسنه و عید مکاتنه و پررب غزا ایتدرسه ینه جائز و سزا کور یلور که نفسنه صرفی صحیح اولدقده بونلره صرفی بطریق الاولی تصحیح اولنور واکر قن اولان عیدنه اعطا ایدر سه نظر اولنور اگر مولاسی اولان وصی فقیر و محتاج ایسه بودخی جائز و مناسب کور یلور واکر غنی ایسه جائز کور یلور بلیوب ضمان مالی دخی مستوجب اولور زریا عیدینه صرفی نفسنه صرفی ایله برادر که اول ماله عیدی مالک اولوب ایچوق نفسی مالک اولق مقرردر و نفسنه صرفی فقیر اولدقده جائز و غنی اولدقده غیر جائز اولدیغی کی عیدینه صرفی دخی بو تفصیل اوزره تمیز قیلنور واکر رغنی اول ثلثندن اخذ طاب اولوب وصی دخی غناسنی بتمکه اعطا ایلسه عند ابی حنیفه و محمد رجه الله تعالی علیها اعطاسی نافذ اولوب وصبتک عهده دن خروجی رونما اولور اما عند ابی یوسف رجه الله تعالی اعطاسی نافذ اولماساز زریا زکوة مالتی رغنی به غناسنی بتمکه اعطا ایلد که اعطاسی عند ابی حنیفه و محمد رجه الله تعالی علیهما نافذ و عند ابی یوسف رجه الله تعالی غیر نافذدر پس صدقه وصبت دخی بویله در سوال اولنورسه که اعطا وصی ایچوق امر میت اوزره میتی اولوب میت دخی ایچوق فقرا به اعطا ایله امر ایتمشکن اغنیا به اعطاسی خلاف امر

مسئله من بوزده منزل من ایدر مراد ایچوق بلده سیدر نفس خانه سی دکدر و کتب فقهیه ده بسط و بیان اولمشدر جمله مطلب لبس لا وارثان یاخذ من الوصیه شیئا

اوزره حادثه و طرف میتدن نافذ اولمغه باعشدر جوابنده دیرز که معنی بن زید السلی رضی الله تعالی عنهما بابا سینک زکوة مالتی بابا سینک وکیلندن اخذ ایلدی حال آنکه باباسی آخره اعطاسنی قصد ایتمشیدی حتی ما بانک اردت بهما یعنی بن اول زکوة سنه مراد ایچوب آخری مراد ایتمشدم دیدی بویله ایکن رسول الله صلی الله علیه و سلم اخذینه مجبیر اولوب یا زیدک مانویت یعنی یا زید سنک ایچون نیت ایلدیکیک فضیلت حاصلدر قول شریفانده اعطاس مذکور ی تجوز یوردیلر و حدیث مذکور دن ثابت اولمشدر که وکیل ووصی حکم مذکورده صاحب المسال ایله مساویدر و اگر میت کندو طرفندن مالی ایله فی سبیل الله بر کره غزا ایتدیر بلکه وصبت ایتمش اولوب بعض ورته سی طرف میتدن اول غزای ادا به عزیمت قیلسه اولباده سائر ورته سی مجبیر اولدقده آنک غزاسنی تجوز اولماساز زریا وارث اداء غزا ایچون مال میتدن اخذ ایلدیکی عینه مالک اولماسه ده آنکه انتفاع ایدر جکی مجزومدر و وارث مرض مورثه مورثدن میراثندن غیر ایله انتفاعدن محجور ایدوی معلومدر اما بعد موت مورث ورته سی کار اولوب ایچارندن بر وارث طرف میتدن غزا ایتمکه مجبیر اولور زریا اولباده غزاسنی تجوز اولنور که معنی ایچوق حق ورته به رعایت اوزره میتی اولوب اجازت لرنده حقلری ساقط و منتهی اولمشدر و بوصورنده دخی بعد الغزاه فضل نفقه محلثه رد و القبا اولنوب ایچوق وارث مرقوم غنی اولسه دخی طرف مورثدن غزاسنی تنفیذ و ایضا اولنور اما ثلث مال وصیه فی سبیل الله دیمش اولسه حکم مسئله بشقه در که آنده وارث غنی اولدقده جیع ورته مجبیر اولسه دخی مال وصیتله طرف موصدین غزاسنی تجوز اولماساز که مال وصبت ایچوق علی وجه الصدقه اعطا اولنوب مجمل صدقه دخی ایچوق فقیر ایکن غنی اجزت ورته ایله محل صدقه اولسه جعی بی مراد اما طرف میتدن غزا ایچون اعطا اولان مال علی وجه التملک اعطا اولماسا یوب ایچوق علی وجه الاباحه اعطا اولنور و اباحه دخی و فقیر علی سوادر دلیل شول سقایه موقوفه لدر که آنلردن شرب ماقیر ایچون جائز کور یلدیکی کی غنی ایچون دخی جائز کور یلور کورمزینسنکه طرف میتدن غزاده فضل نفقه ورته به رد اولنوب ثلثی فی سبیل الله و صبتده رد اولماساز و بوقر و تفصیل ذکر ایلد بکیمز مد عایه ادل دلیلدر لکن مسئله غزاده وارث قبل اجازه الورثه طرف میتدن مال میتله غزا ایدوب عودتند نصکره ورته واقف اولمیرله اجازت و امضا ایلسه ینسه فعلی جائز اولوب بلکه نفقه بی ضامن و میتدن غزوه آخری ایله غزایی موجب و متضمن اولور زریا اجازت ایچوق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوه وارث دخی نفس وارثندن نافذ و غیر موقوف اولغله اکا حکم اجازت مصرف قیلنماز کذلک ورته ده وارث صغیر بولنسه ینه غزوه وارث جائز اولماساز که اجازت صغیر منعدم و غیر معتبر ایدوی متمیزدر و صغیر مزبور کبر اولدقده نصکره مجبیر اولسه دخی غزوه وارث جواز منقلب اولماساز که بیان مشروح اوزره غزوه وارث موقوفه اولماد یغندن اوزرته اجازت اصلا وارد و مرتب اولماساز کذلک میت ذکر ثلث ایچوب مالتی فی سبیل الله وصبت ایلسه ینسه ورته دن بر فرده اول وصبتندن نسنه اعطا اولماساز مکر که جیع ورته اجازت ایدر زریا اعطا اولنسه علی وجه الوصیه اعطا اولنور حال آنکه وارث ایچون وصبت غیر جائز در مکر که ورته اجازت و امضا ایدر و اگر میت کندو طرفندن مالی ایله بر کره غزا ایتدیر مکه وصبت ایتمکه وارث اولمان وصیتی اول غزوه بی ادا ایلسه تنفیذ و امضا اولنور زریا لفظ و صبتده وصی بی بالنفس تنفیذ و صبتندن اخرا جنبه دلیل ظاهر بولنما مقله ضعه حیث شئت دیوب دبلدیکی موضعه وضعنده رخصت و پردیکی صورت کی وصی کیندو نفسنه صرفه دخی قادر اولور غایبه الامر بو دخی فضل نفقه بی ورته به رد ایدر ینسه دیر که میت کندو طرفندن بر کره غزا ایتدیر مکه وصبت ایلد که وصیبی بر کیمسنه بی طرف میتدن مجرد سرحدده مرابط و محفاظ اولوب ارض اعدایه هیچ داخل اولماق اوزره ارسال ایلسه بودخی تجوز واکال اولنور که مرابط دخی غزادن عد اولغله اول کسنه بی غزا ایچون ارض اعدایه ادخال ایتمش کی اولور بوصورنده ورته ایچوق یوم واحده مرابط اوزره ارسال مالتی مراد ایدوب وصی دخی قرق کون مرابط اوزره ارسالنی اراده و ایراد ایلسه اولباده فاضی ادق المرابط اولان اوج کوبده مرابط اوزره ارسالنه اجازتله دفع تراهلرینه اجتهاد ایدر زریا وصبت مزبوره اوزره واجب اولان ایچوق مرابط اولوب و ارسال اولنسان مرابطده بعد العوده نفقه باقیه میراث ورته اوله جعی امر مقطوع اولغله خلافته یقین اولماد بقیه تر که دن بر نسنه دن قطع حقلری مشروح اولماساز و ادق المرابط ایچوق ایام ثلثه ایله تقدیر اولنور که ایام ثلثه مدت سفر و مدت خسار کی شرعده وارد اولان تقادیرده اقل مقادیردر وهم انسان بر ایکی ساعت مرابطله مرابط نسجه اولماسا یوب بر قاج ایام مرابطله مرابط نسجه اولغله کر کدر که طرف میتدن

مطلب الرابط فی حکم الغزاه
مطلب اقل الرابط ثلثه ایام

مرايط اولفنده اوزرینه لفظ ايام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب و توفیق اولنه و ايام ثلثه لفظ ايامك
 اقل مسماي اولفنده ايام ثلثه ده رباطی واجب اولور تا که معنای مذکور ره رعایتی مستوجب اوله و هم
 فضل رباطده وارید اولان احادیث و آثار تعدد و اختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی
 علیه و سلم حضرت بلندن من رباط بو فانی سبیل الله صکان کصیام العمر و قیامه لفظ شریفی یا خود
 بولفظ شریف معنای متینی روایت اولندی کذلک من رباط اربعین یوماکان له کذا و کذا دخی روایت
 اولندی کذلک من رباط ثلثه ايام کان له کذا دخی روایت اولندی پس وارث و وصی غدد ايام رباطده اختلاف
 ایتد کاند که اکثر که اوسط اعدادی اختیار ایله زفق خلاف اولنه و بویاده اوسط اعداد ايام ثلثه در که اکثر اولان
 از بعیندن اقل و اقل اولان واحدن اکثر پس آنکه حکم و قضاده خبر الامور و اساطها حدیث شریفی ایله
 عمل امر مقرر در لکن مسئله من بوره ده طرفندن برکه غزا ایتد مکه وصبت ایلین میت اهل رباطده داخل
 و منزل و مسکنی سرحدده حاصل اولمش اولسه آنک طرفندن غزا ایلین کسینه ارض اعدایه دخول ایجاب
 مجرد سرحدده مرايط اولق اگر چه حکم قیاسده جائز و کافدر اما حکم استحسانده ارض عدویه دخول الله
 طرف میتدن غزا ایتد کجه باطل و غیر واقیدز اگر چه وجنه قیاس قریب رباط دخی غزادن عد اولور دیو بیان
 ایلد بکیم اساسدن که توجیه مذکور اوزره تنفیذ وصبت من بوره ده بر کسینه ارض عدویه دخول ایجاب
 سرحدده مرايط اولق جائز اوله جعی بی التباسد و منزل موصی موضع رباطک غیر یده بولند قدده جائز و کافی اولق
 موضع رباطده بولند قدده دخی جواز و کفایتنه دلیل و اقدیر اما وجه استحسان اولدر که میت من بور طرفندن برکه
 غزا ایتد مکه وصبت آنکه ورنه سی اوزره لازمدر که اسم غزا ایله تسبیح به مستحق اولان بر فعلی ایتد مکه
 دامن در میان اوله لرحال آنکه انسان کند و بولنده سنیه و منزلنده مرايط اولفنده هنوز ارض اعدایه دخول ایجاب
 عرف ناسده اگا غازی تسبیح اولفنده ایغندن طرفندن غزا ایلین کسینه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایجاب
 غازی تسبیح اولفنده غزای تسبیح و صبتده جائز و کافی اولساز اما انسان کند و بولنده سنیدن بلده اخرایه سفر بله
 آده مرايط اولد قدده عرف ناسده اگا غازی تسبیح اولفنده ایغندن طرفندن غزا ایلین کسینه دخی رباط مذکوره
 سفرنده غازی تسبیح اولفنده تسبیح و صبتده معتبر و وافی کور بلور و هم موصبتک منزلی موضع رباطده اولوب
 اصرار مسیبتدن بر مصر ایچنده بولند قدده البته موصی هم رباط اوزره هم ارض عدویه دخول الله مجاهدده
 کفار اوزره محسره اولفنده و صبتی غزادن هم نوع رباط و هم نوع جهاد اوزره صرف ایتد متیسر اولدیغندن
 طرفندن هم رباطده هم ارض عدویه دخول و جهاد ایله تسبیح و صبت معتبر اولور اما منزلی موضع رباطده
 بولند قدده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شیدی فوق ایله فائت اوله جق رباط تحسرندن
 اکثر اولفنده و صبتی رباطده اولوب جهاد ایله اولدیغی ظهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولفنده تنفیذ و صبتی
 غیر بمسدر نظیری اولدر که فاتی ایچون مکه ده اشتغال طواف صلوة نقلدن افضلدر که آنک مکه دن خر و جله
 فائت اوله جق طواف تحسری اکثر و اکلدن زبرا اداء صلوة خارج مکه ده دخی ممکن اهل شغالی طواف ایچق
 مکه ده ممکن اولفنده اهم اموری طواف ایدوکی متعین و حفته شغل طواف اولی ایدوکی متیندر اما مکتبک
 اهمال و تأخیر ایله فائت اوله جق طواف تحسری اقلدر که آنک ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر
 حال آنکه صلوة صاحب شان عظیم و موجب اجر کریم اولفنده آنکه اشتغالی افضلدر پس مانحن فیه دخی
 آنک کیدر و اگر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلاتعین اعدد غزای ایتد مکه وصبت ایلد که وصبتی اول ثلثی
 فرق کیجه یا خود دخی اکثر سرحدده رباط ایلد جک بر کسینه به یا خود جهاد ایچون دارالخبره دخول ایلد جک
 بر کسینه به اعطانی اختیار ایلسه اولیاده ورنه رضا و بره منزه ده رأی وصی اوزره تنفیذ و اختیاری بره عندینده
 جائز و سزاوار در زبرا بوضو رنده جمع ثلثک مصر فی فقرا اولوب ایچندن ورنه به هیچ نسنه راجع اولفنده
 ورنه تک آده رأی و تدبیر لری نافع اولدیغندن و صی ایچون اجزای رأی جائز و واسع کور بلور اما ثلثه طرفندن
 تعیین عند ایله مثلا برکه غزا ایتد مکه وصبتی اشقه در که آنده تمام ثلث جهاده صرف اولق غیر لازمدر
 کور من هسب مکه فضل نفقه بی ورنه اوزره ردی مسکن در بنا علیه بو بولنده رأی و تدبیر لری نافعدر تا که
 میرانده بولسان حلقی منقطع اولیه و اگر میت ثلث مالی فی سبیل الله وصبت ایدوب وصی ایتد یکی محله وضع
 ایلسون دیو نصیریح رخصت ایلد که وصی اول ثلثی نفسنه یا خود یا ناسنه یا اولفنده یا غیر بلرینه وضع
 و تعیین ایلسه اگر محتاجین ایلسه لر بوضع و تعیین ایلسا و تمکین اولور زبرا میت نصیریح رخصت ایتد که

مطلب الطواف بکجه افضل من
 الصلوة للافاقی

وصبتک بو وضعی صحیح ایکن نصیریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اکا تقویض ایلد که بطریق الاولی
 صحیح اولور اما اول ثلثی غناسی بیلد یکی برغنی به اعطای ایلسه بو اعطای تجویز و ابقا اولساز زبرا باب مرقومده
 بیایم اوزره فی سبیل الله وصبت اولسان مال البتة صدقه اولوب محل صدقه دخی ایچق فقرا اولفنده موصی
 وصی به ثلث مالی ایچق فقرادن دبلدک محله وضع قبل ذیو انما ایتمش اولور بوجهته غنی مرقومه اعطای
 صحیح اولدیغندن اکا عن اصل اعطای ایتمش کی اولور و عن اصل هیچ کسینه به اعطای ایتمش اولد قدده فقرادن
 دبلد کانه اعطای ایدر ایدی بوضو رنده دخی فقرادن دبلد کانه بینه صرف و اعطای ایدر لکن اولیاده ورنه
 اظهار نزاع ایدوب وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایچکله وصبت باطله اولمشدر بصدی براتی ایچون میراننده
 ادخال ایلد رز دسدر بوز اعلمی استماع اولفاز زبرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلد که ایچق امر موصی به
 مخالفت ایتمش اولور و امر موصی به مخالفتله نه وصی و صابتدن و نه مال حکم و صبتین خارج اولسا مقله همان
 اول مالی فقرايه وضعه میادرت ایدر کذلک وصی اول ثلثی اختیاردن اولان بعض ورنه به اعطای ایلسه بو اعطای
 دخی تجویز و ابقا اولوب بلکه فقرادن دبلد یکی محله وضع ایلد وصی اوزره ایجاب و امضا اولور زبرا غنی
 اجنبی به وضعی جائز اولد قدده غنی وارثه وضعی جائز اولسا ق با لاولوبه ظاهر و محسدر اما فقرادن اولان
 بعض ورنه به آنکه فی سبیل الله غزای ایتد ایچون اعطای ایتمش اولسه کر کدر که سائر ورنه دن استخیر ایله
 و صبتک بو وضعی مجبر اولور بمسدر دیو استفسار اولنه لکن مجبر اولور لسه وضع وصی صحیح اولور که
 وارث فقیر محل صدق ایکن عدم جواز به باعث ایچق ما خودی وصبت و کند و وارث بو ایچق اولوب
 وارث ایچون وصبت دخی اجازت ورنه ایله صحیح اولور و اگر مجبر اولساز لسه مال من بور حکم میرانده
 راجع اولوب وصی ایچون صکره اول مالی اجنبی به اعطای جائز و واسع کور بلور اما مسئله متقدمه در که
 وصی غنی اجنبی به اعطای ایلد کیدن صکره فقیر آخره اعطای جائز و سزا کور بلور بولنده معنای فارق اولدر که
 میتک ثلثی فی سبیل الله قولی ایچق محتاجینه وضعی مقتضی اولفنده وصی اغنیایه وضع ایتد که امر موصی به
 مخالف و فقرايه وضع ایتد که امر موصی به موافقدن و اغنیایه وضعه مخالفتنده وضع مخالفی فی حکم العیوم اولفنده
 مجددا فقرايه وضعه موافقت امری آساندر اما فقیره وضعه موافقتنده اول فقیر وارثی دخی اولسه بینه میت
 مخالف اولسا مقله و صبتک وارث فقیره وضعی میتک بالنفس اکا وضعی ایله یکساندر و میت بالنفس وضع
 ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصبت اولوب ورنه مجبر اولد قدده میرانه منقلب اولدیغی کی مانحن فیهده دخی
 میرانه منقلب قیلور و اگر میت فرسینی یا خود سلاحی فی سبیل الله حبسه یا خود محقق قرأت قرآن ایلد ایچون
 یا خود داری اهل غزا ساکن اولوب یا خود ایجار اولوب حاصل اولان اجر فی سبیل الله صرف اولق ایچون
 یا خود ارضی زرع اولوب غله سی فی سبیل الله صرف اولق ایچون یا خود عیدنی فی سبیل الله غزای ایتد ایچون
 یا خود اهل غزایه خدمت ایچون یا خود ایجار اولوب غله سی فی سبیل الله تقسیم اولق ایچون یا خود بو ناردن
 غیری عبدنی مجال ایچون معبود ذوالجلاله سبب تقرب اولان برشتنی بعض وجوه قریب ایچون حبسه کذلک
 بالطه و کسرویل و تجره و سفره مثلا نسنه لر بی حبسه وصبت ایلسه عند محمد رحه الله تعالی بو وصیتی
 جائز اولفنده جمله بی ثلثدن تنفیذ و تمسیت اولور و عند ابی یوسف رحه الله تعالی بو مذکوراندن دار و عقارده
 حبسی جائز و مقبول و مقولاندن کراع و سلاحک غیر بلرینه باطل وناه مقولدر و عند ابی حنیفه رضی الله عنه
 مقبول و غیر مقبولده حبسی باطل اولوب ایچق غله سلده جائز و معتبردر که مثلا عند دار و ارضبتک غله سنی
 فی سبیل الله وصبت ایلد که وصیتی جائز کور بلوب غله سی فی سبیل الله فقرايه اعطای اولق مقرردر و جدا اختلاف
 اولدر که امام محمد رحه الله تعالی وقفده معنای قریب بولفنده آنی انسانک حاشده و ماتندن صکره مجبر
 اولدیغندن معنای قریبی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه ده دخی تجویز ایلشدن و حکم مذکور
 دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر که حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها بر صحیفی حبس و تبیل ایلشدن
 و امام ابو یوسف رحه الله تعالی عندنده مذهب مقبول ایچق بطلان وقف مقبول اولفنده عندنده مقبولی
 فی سبیل الله حبس دخی باطل وناه مقولدر حتی دیر ایدیکه مقتضای قیاس و فقرا اضی دخی ملکی بر فرده تمکین
 ایچکله تعطیل متضمن اولدیغندن باطل و بی مساس اولفنده ایچق مساجده قریب تعلق ایدوب نفعی دخی
 من حیث الثواب نه ماندا اولدیغندن شرع شریف لسا جسد دن ملکیزی تعطیل ایچکله بز دخی اکا مثال
 اولان اراضیده وقتی تجویز و تسجیل ایلدک زبرا اراضی مساجد کی باقیه و متایده اولفنده جنس مساجد دیر

لکن اموال منقوله ده بعینها فقرا به تملیک حاصل اولان قربتدن غیر الله تعالی آنده ایجاب قربت ایلدیکنه
 مطلع اولدیغیزدن عیددن دخی تملیک عیددن غیر وجه اوزره ایجاب قربت جائز وواسع کور بلرز بر عیددن
 ایجاب قربت انجق الله تعالی تک ایجاب قیاس اولنوب ایجاب آلهیده موجود اولان ایجاب عیدده دخی
 اعتبار و احتیاس اولنور اما ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه حال حیاته وقف و حبسی مجیز اولدیغندن ووتند نصکره
 و صبتده دخی جائز کور میوب انجق شر یعنده اصل مقبس علیهی بولنا تازی تجوز ایلمشدر و غله ایله
 و صبتک شر یعنده اصل اصیلی بولمغله برکسته غله بستانی فقرا به صرفه و صبت ایلد کده آنده تملیک غله
 بولندیغندن تجوز و نسجیل ایلمشدر کذلک ارض و عید و دارینی غله سی فی سبیل الله صرف اولمق ایچون
 حبسی دخی تملیک غله بی متضمن اولمغله صحیحدر که غله اهل غزادن محتاجینه تصدق اولنوب اخذ ایلین
 کسته تک آنده کیفما یشاء نصرف صحیح اولمق اوزره ملک صریحی اوله جقدر امدارک سکنا سی و فرسک رکوبی
 و صحیفک قرآنی و سلاحک تلبسی و عیدک خدمتی مثلاً و تملیک شیبی متضمن اولوب مجرد عینله انتفاعی
 مشتمل اولنور حبس لری اقوام مجهولین ایچون واقع اولدقد شر یعنده اصل مقبس علیهی بولمادیغندن جائز
 وواسع کور بلرز بر خدمت عیدینی قوم مجهولین ایچون وصیتی غیر جائز و قوم معلومین ایچون وصیتی جائز
 اولوب مانحن فیهده دخی وصیتی قوم مجهولین ایچون اولمغله عدم جوازی ظاهر و متمیز اولور
 یو باده معنای فقهی اولدر که برسته ده تملیک عین بولمادیغده صدقه دن تعداد اولمجاز کور من بسنکه
 آنده غنی و فقیر داخل اولور بناء علیه قوم غیر معین ایچون واقع اولدقد جائز وواسع کور بلرز و بثلک کر کدر که
 برکسته فرس حبسی فی سبیل الله رکوب ایچون اخذ و استصحاب ایلمسه آتی محمله رد و تسلیم ایدنجیده تک نفقه سی
 اوزرینه ایجاب اولنور بر آنکله انتفاع ایلین انجق را کبدر و نفقه سی دخی انجق متفوع اوزره واجد کور من بسنکه
 خدمتی آخر ایچون و صبت اولنان عیدک نفقه سی موصی له بالخدمه اوزره اکامدت خدمته واجد کور عید ایله
 انتفاعی و جوب نفقه سی موجبدر کذلک برکسته اول فرسی حال حیاته ده موصیدن استعاره ایتمش اولسه
 البته نفقه سی مستعیر اوزره واجب اولور ایدی پس موتندن صکره دخی اخذ ایلین غازی اوزره لازم ولازیدن
 کذلک نشدن فی سبیل الله وقف اولنان سلاحی هر کیم فی سبیل الله استعمال ایچوی اخذ و استصحاب ایدر سه
 آتی محمله رد ایدنجیده تک حفظ و اصلاحی اوزرینه ایجاب اولنور که بیان مشروح اوزره نفع سلاحی محمله رد
 ایدنجیده تک احراز و اجتناب ایلمشدر حتی اول فرس و سلاحی اخذ ایلین محمله رد ایلد کدر نصکره آخری اخذ
 و استصحاب ایلمسه نفقه و اصلاحی اخذ ثانی اوزره ایجاب اولنور و اگر وصی اول فرس و سلاحی فی سبیل الله اخذ
 و استعمال ایلمسه وارث دکل ایسه استعمالی تجوز و استکمال اولنور زرا کلام موصیده و صبتک بالنفس مباشرت
 و صبتدن خروجی موجب اوله جق نسنه منظوی اولما مغبله وصیت مزوره سی همان ضع فرسی و سلاحی
 فی سبیل الله حبث شئت قولی ایله مستوی اولور انجق وصی آنلری ورثه میتدن بر فرده اعطا ایلک جائز
 و سزا وار اولماز مکر جمع ورثه بکار اولوب رضای آیشکار اوله زرا اعطاء مزبور وارث ایچون منفعته وصیتی
 متضمن و معنی مرقوم اجازت ورثه بولمادیغده جائز اولیه جتی متعیندر یو یله ایکن وصی مثلاً اول فرسی قبل اجازت الورثه
 بعض ورثه به اعطاس ایدوب فرس دخی آنک تحتده هالک اولسه بوضور تده ورثه قیمت فرسی دیلر له وصی
 معطیدن و دیلر له وارث را کندن تضمین مالک اولور زرا تقدیر مذکور اوزره وصی اعطاده متعدی و وارث
 قبضه متعدی اولمزلله غاصب و غاصب الغاصب یا خود غاصب و مستعیر من الغاصب مسئله لری کبی
 هر بریک تعدیسی اوزرینه ثبوت ضمانه مؤدی اولور و هر قنق بسنه تضمین ایدر له کر کدر که فاضی امر ایدوب
 اول قیمت فرس آخر اشترای و آتی فی سبیل الله حبس و تعیین ایدر زرا قیمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
 صرفی لازمدر که صدقه واقف منقطع اولوب ثانی مقام اولده قائم اوله بوضور تده ورثه اول قیمتی وارث را کبه
 تضمین ایدنگلرنده اول دخی اول قیمتله وصی معطی اوزره قصد رجوع ایلمسه رجوعی مشروع اولماز زرا هلاک
 فرس کند و فعلی و جنایتی ایله ظاهر اولمشیکن جنایتی ایله ضمانت اولدیغی قیمتله غیر اوزره رجوعه قادر اولماز
 نظیری غاصب الغاصب و مستعیر من الغاصب در که بولنور دن قنق بستی ضمانت اولسه بر فرد اوزره رجوعی صحیح
 و مناسب اولماز اما ورثه وصی به تضمین ایدر دکلرنده وصی قیمتله وارث اوزره قصد رجوع ایدر سه آنک رجوعی
 مشروع اولور زرا وصی ضمانتله فرس هالکه مالک اولمغله مستهلک اوزره رجوعه متمک اولور نظیری
 شول غاصبدر که ضمانت اولدقد غاصب الغاصب اوزره رجوعی صحیح و مناسب اولور سؤال اولنور سه که

مسئله مزوره ده وصی نیچون شول مخصوصی برکسته به هیبه ایدوب موهوب له آتی اتلاف ایلد کدن صکره
 ضمانت اولان غاصب موقصدده واقع قیلماز که غاصب مزبور ضمانت اولدقد موهوب له اوزره بر شمله راجع
 اولساد بیگی کبی وصی وارث اوزره راجع اولیه جوایده درز که غاصب مخصوصی هیبه یا خود اعاره ایلد کده
 البته صله و احسانک کند و طرفندن ظهور بی قصد ایدوب طرفی غیردن ظهور بی قصد ایددیکند موصوبه
 ضمانت مالک اولدقد صله و احسان کند و طرفندن رسیده تمام اولمغله موهوب له و مستعیر اوزره بر شمله
 رجوعی تام اولماز اما مانحن فیهده و صبتک وارثه اعاره سی صله و احسان طرف میتدن اولمق قصدیله اولوب
 کند و طرفندن اولمق قصدیله اولدیغندن ضمانتله اول صله رسیده تمام اولمغله وارثک قبضی بلاذن و بغیر حق
 اولمش کبی اولوب اوزرینه رجوعی تام اولور نظیری اولدر که بر جل رجل آخری بر شخصک مالی شخص
 آخره هیبه اوزره اگر ایدوب اول دخی هیبه ایلد کدن صکره رجل مکره صاحب المال ایچون ضمانت اوله
 آنک ضمانت مال موهوب ایله موهوبله اوزره رجوعی متضمن اولور زرا مکرهک قصدی انجق صله و احسان
 طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقد بئنا علیه ضمانتله موهوبه مالک اولدقد موهوب له اوزره رجوعه
 استرداد قادر اولور و مانحن فیه دخی آنک کبدر و اگر میت طیب اولان عیدینی مداوات مجزه حین ایچون
 یا خود بر عیدینی فی سبیل الله اهل غزایه سقی میاه ایچون یا خود اهل غزایه خدمت ایچون یا خود ایجار اولنوب
 غله سی فی سبیل الله صرف اولمق ایچون ثلث مالکدر فی سبیل الله وقف اولمق اوزره و صبت ایلمسه
 عند محمد رجه الله تعالی بو وصیتی تجوز و تمسیت اولنور بعد غله ایجاری انجق فقرایه اعطاس اولنور که
 غله صدقه تملیک اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنی اولدیغی هویدادر لکن سنی ایلدیگی میاهی اهل
 غزادن فقیر و غنی هر کیم طالب اولور سه اگا اعطاس ایدر کذلک خدمتی دخی اهل غزادن غنی و فقیر هر کیم
 استخدام ایدر سه اگا صرف و افسا ایدر زرا بولر صدقه تملیک اولوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طریق
 طریق اباحتده منظوی و اولیاده غنی و فقیر مستوی نظر یدر طریق اوزره وضع میاه مباحدر که غنی و فقیر ایچون
 شربی اباحت اولمشدر کذلک غنی ایچون غمک حوض و نه ندن سقاسی حلال و اولیاده فقیر ایله هجتلدر
 لکن عبد مزبور سقی و خد متنی محتاجینه صرف ایلک اولی در که غنی کند و سقی و خدمتی ایچون بر عبد اشترای
 ایدوب عبد مزبور دن مستغنی اولمق ممکن اما فقیر آدن مستغنی اولمق غیر ممکن ایدوکی اظهر واجلی در
 و اگر میت کراع و سلاحی یا خود ذکر اولنان عقارات و نفولاندن بر شیبی حیات و صحته فی سبیل الله وقف
 و حبس ایلمسه عند ابی حنیفه رضی الله تعالی بوفعی باطل اولوب اشیاء مزوره موتندن صکره میراننده
 داخل قیلنور زرا عندنده وقف اشیاء موصی به اولوب موصی به دخی غله اولدقد باطل ایکن شرطین مذکور
 بو محله غیر حاصلدر و عند ابی یوسف رجه الله وقف مزبور عقاراته و نفولاندن دخی انجق کراع
 و سلاحده جائزدر و عند محمد رجه الله تعالی منقول و غیر منقولده جیعا جائزدر لکن عند محمد رجه الله تعالی
 واقف موقوفی قیم آخره دفع و تسلیم ایلک شرطدر اما عند ابی یوسف رجه الله تعالی معنی مذکور
 شرط اولوب وقف اوزره اشهادی کافیدر و توجیهنده دیر که قیم آخر موقوفی انجق امر واقف ایله قبض ایلکله
 بد قیم بد واقف منزله اولور ویدی بد واقف منزله اولدقد نصکره اگا تسلیمه فائده اولماز
 اما امام محمد رجه الله تعالی جوایده دیر که برکسته دارینی مسجد قیلد قده اول کسنه اول داره دخول و ایچنده
 اداء صلاته ناسه اذن و رخصت و یرمد بجه اول داری مسجد اولوب اذن و رخصتندن صکره مسجد اولور دیو
 بزجیعا اجاع ایلدیک و اولیاده اذنی ایله ادا قیلنان صلوة کند و صلواتی منزله در دمک صحیح اولماز که
 مغایر تازی ظاهر در پس مانحن فیه دخی آنک کبدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ایادی عباد ایله ممکن اولمغله
 بد اولی به خلف اولمق ایچون رید مستحقه لازمدر که اموال مرقومه نه وجهه اوزره وضع اولمش ایسه اولید
 مستحقه ده محفوظه اوله و بثلک کر کدر که بو مثلاً و قفسله کرک قیم و کرک واقفک اولاد و والدینی و سایر ورثه سی
 شرط واقف اوزره متفوع اولمق جائزدر زرا قریباً ذکر ایلدیک که وقف مذکور حال مرضنده واقع اولسه قیم و صبتک
 آنکله انتفاعی جائزدر پس حیات و صحته واقع اولدقد جوازی اولی در کذلک قیم وقف شرط واقف اوزره
 ورثه واقفه تسلیم ایلد کده آنکله ورثه تک دخی انتفاعی جائز و واسعدر که حیات و صحته وقف و حبسی
 و صبت عد اولمغله انتفاع ورثه به غیر مانعدر کور من بسنکه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
 قبل الدین تنفیذینه ابتدا اولنور و واقف حیاته ایکن ابطاله عازم اولسه عزیمتی تنفیذ و اجرا اولماز بوجهته

مطلب حکم من اگر علی از بیب مال غیر

مطلب الفرق بین الوقف فی الصحه والمرض

وصبت اولدینگی نایان اولدوقده وارث وغیر وارث آئمه یکسان اولور و اگر قیم وقف واقفک حیثیتده یا خود
 موتندن صکره وفات ایلمسه امر وقف اول قیم متوفانک تقویض ایلمدیکی کسینده تقویض و اثبات اولور و اگر قیم متوفی
 حیثیتده قیم اولغله وفاشدن صکره آنک تقویض ایلمدیکی کسینده آنک مقامه قائم اولور نظیری وصیدر که
 وصایتی شخص آخره وصیت ایلوب فوت اولدوقده وصی ثانی امر وصایتده اجا نیدن اولی کور بلور پس
 مانحن فیه دخی آنک کیدر اما قاضی بسقه در که قضای آخره تقویض ایلوب وفات ایلمد کده شخص ثانی ایچون
 حکم قضایات اولماز زرا امام ایچون قاضی اوله تقویض قضای صکره بیه ولایت تقویض قضای ثابت و امر قضا
 یدامادن غیر فاشدر حتی قاضی اولی حیثیتده ایکن عزله قادر اول قضا یا قاضی آخره تقویضه مقتدر در و امر قضایه
 ولایت امام باقی ومقرر اولغله قاضینک بلاذن الامام آخره تقویضی معتبر اولماز اما مانحن فیهده واقف وقفی
 ید فیه تسلیمه کند و بندن اخراج ایلمد کدن صکره ولایتی بالکلیه زائل اولمشدر کور من مستکه عزل واستبدانده
 عازم اولسه عزیمتی نافذ وحاصل قیلماز پس ولایت وقف واقفشدن زائل وقیمده ثابت اولغله شخص آخره
 تقویض ولایت دخی ایچون مثبت قیلنور حتی قیم وقف امر وقفی شخصه تقویض ایلمدن فوت
 اولسه بیه واقف ایچون نصب قیم ممکن اولوب اولسایده قاضی دیلمدیکی کسینده فی نصب ایلمک معتبر
 ومثله مذکور بی انام محمد رحمة الله تعالی اشو نفر بر اوزره ذکر و تحریر ایلمشدر لکن امام خصلاف کاتبده
 و امام هلال کاتبده رحمة الله تعالی علیهما ذکر و بیان ایلمدیکی کسینده من بوره ده واقف ایچون نصب قیم
 مجید جائز و شابا ندر و یور و اینک وجهی اولدر که ولایت قیم ایچون طرف واقفدن مستفاد ایکن اول قیم
 امر وقفی برکسینده تقویض ایلوب فوت اولدوقده تقویضی معتبر اولدوقده واقف ولایت نفسی ایله قیم جدیده
 تقویض ایلمد کده تقویضی معتبر اولوق اولی و اظهر در و وجهی روایت متقدمه اولدر که واقف وقفی ید فیه
 تسلیم ایلمد کده وقفی ید و ملکندن خارج اولغله واقف حکم اجانبده مندرج اولور و تدبیر وقف اجا نیدن
 صحیح اولدینگی کی واقفدن دخی تصحیح اولماز و اگر واقف وقتندده قیم اولغی کند و نفسی ایچون شرط
 ایلمسه بوشروطی حکم شرعه باطلدر که قریباً ذکر اولدینگی اوزره بندن اخراجی وغیره تسلیمی عند محمد
 رحمة الله تعالی شرط صحت وقف ایکن تقدیر مذکور اوزره شرط صحت غیر حاصلدر اما واقف وقفی
 برقیمه تسلیم ایلوب اول قیم کند و دن اقدام فوت اولور سه امر وقف بیه کند و بیه عودت ایلوب دیلمدیکی
 کسینده بی مجددایم نصب ایتمک کسب قدرت ایتمک شرط قیلش اولسه بوشروطی معتبر در که شروط
 واقف البتہ مرعبه اولوب تقدیر مذکور اوزره دخی وقفی بندن ایچون شرط من بوره ایله اخراج ایتمش اولغله
 شروط سائرہ سی معتبر اولدینگی کی بوشروطی کی صحیح ومقرر در و شرط مذکور صحت محمد رحمة الله
 تعالی جواز وقفه مانع دکدر که مقدما بندن اخراجنده وقف وجسی تمام اولوب واقف احادنا حدن برینک
 موقعنده واقع اولمشیدی بوندن صکره ید واقف عودتی ید غیره عودتی مستزله نازل اولوب ید غیره عودتی
 وقفی مبطل اولدینگی کی کند و بدینه عودتی دخی مبطل اولماز کذلک واقف وقفنه برقیم نصب ایلوب
 اول قیلدن صکره فلان کسینده قیم اولسون دیو شرط تعیین قیلش اولسه بوشروطی دخی نافذ و متعین
 قیلوب قیم اول ایچون شرط واقفک خلافتہ صرفی ممکن اولماز که شرط واقف حق قیم اولده شرعی اولدینگی کی
 حق قیم نایده دخی مرعیندر و بوشروطک امشالی اوقاف سلفده واقع اولوب موجبه امشال اولمشدر
 و بوشروط ولایت عهد سلطنتده و توجیه امارتده جائز و واقع اولوق اوقافده دخی جواز بیه برهان
 فاطمدر زرا مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مؤنه نام موضعه بعث سریه ایلوب زید بن حارثه
 رضی الله تعالی عنہی اوزر زینتہ امیر قیلوب بعده دیدیلر که اگر زید بن حارثه قتل اولنور سه امیر یکز جهنم بی
 ابی طالبدر اول دخی قتل اولنور سه امیر یکز عبدالله بن رواحه در بعده اول سریه کیدوب انجام کازری
 ترتیب بیورد قلمری اوزره آشکار اولدی و حکایت اولندیکه سلیمان بن عبد الملک بن مروان محض اولدوقده
 کند و نصکره خلیفه عهد عم زاده سی عمر بن عبد العزیز رحمة الله تعالی اولسون دیو وصیت ایلمدی لکن
 بو وصیتی قریبدا شاری هشام بن عبد الملک و مسلم بن عبد الملک مکر و کورد کلرین کور و سلیمان دیدیکی
 آئدن صکره فلان بن فلان اولسون و آئدن صکره خلیفه عهد تاهشام سن اول دیوب بعده راضی اولدیکیمی
 یا صلح دیو هشامه لوم و تقر بعه سرزنش ایلمدی پس بوشروط ولایت سلطنتده جائز و واقع اولدوقده
 ولایت اوقافده بطریق اولی جائز و واسع کور بلور و اگر برکسینده بر شخصه و مقدار مال و یروب خذ هذا المال

جَاهِدْهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَاخُودُ فَأَغْرِبْهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَعْنِي شَوْمَالِي أَخَذَ وَأَنْكَلَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ جِهَادٌ قَبِيلٌ يَاخُودُ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ غَزَا إِلَيْهِ دَيْمِكَلَهُ شَخْصٌ مِنْ بَوْرِ دَخِي أَوْلَى مَالِي أَخَذَ وَأَنْكَلَهُ مَتَاعٌ وَكَرَاعٌ وَسِلَاحٌ أَخَذَ إِيْلَهُ كَدَنْصَكْرَهُ
 أَخَذَ فُوتَ أَوْلِغْلَهُ مَعْطَى وَرَثَةٌ أَخَذْدَنْ دَعْوَابَهُ قِيَامٌ يَاخُودُ مَعْطَى فُوتَ أَوْلِغْلَهُ وَرَثَتِي أَخَذَ إِلَيْهِ أَظْهَارُ خَصَامِ
 أَيُوبِ مَالٍ مَرْقُومٌ أَخَذَهُ كَنْدَ وَنَفْسَدَنْ جِهَادٌ وَغَزَا إِلَيْكَ أَيُوبُ أَيُوبُ بِطَرِيقِ الْقَرْضِ أَعْطَا أَوْلِغْلَهُ دِيو
 أَدَا أَيْلَرِيْلَهُ مَدَعَى عَلَيْهِ دَخِي بَلَكَهُ مَالٌ مِنْ بَوْرِ أَكَا أَيُوبُ بِطَرِيقِ الصَّلَةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَعْطَا أَوْلِغْلَهُ دِيو دَفْعَ
 مَدَعَى أَيْلَسَهُ أَوْلِغْلَهُ قَوْلُ أَيُوبُ مَعْطِيكَ وَرَثَتِي سَبِيكَ فَوَلَّرِي أَوْلِقِي هُوَ يَدَا دَرَزِي مَعْطِيكَ جَاهِدْ يَاخُودُ
 فَأَغْرِبْ قَوْلُنْدَهُ سَنَ جِهَادِ قَبِيلٍ يَاخُودُ سَنَ غَزَا إِلَيْهِ دَيْمِكَلَهُ جِهَادٌ وَغَزَا إِلَيْهِ مَالُهُ نَسَبُ أَيُوبُ أَيُوبُ أَخَذَهُ نَسَبُ أَيُوبُ
 زِيْرَامَالٍ مِنْ بَوْرٍ مَبْشَرْتِ فَعَلْ جِهَادَهُ أَهْلُ أَوْلِغْلِهِ أَهْلُ أَوْلَانِ أَيُوبُ أَخَذْدَرُ بُوْجَهْتَهُ مَالٌ مِنْ بَوْرِي أَكْفَى سَبِيلِ اللَّهِ
 أَعْطَا أَيُوبُ أَوْلِغْلَهُ كَدَنْصَكْرَهُ مَدَعَى قَوْلِي دَخِي هَمَّ قَرْضِهِ وَهَمَّ صَدَقَتِهِ مَحْتَمَلِدَرُ أَكْرَجَهُ قَرْضٌ وَصَدَقْتُهُ هَرُورِي نَبْرَعْدَرُ لَكِنْ قَرْضٌ مَوْجِبُ بَدَلِ أَوْلِغْلِهِ صَدَقَةٌ مَوْجِبُ
 بَدَلِ أَوْلِغْلِهِ قَرْضٌ أَقْلُ التَّرْعِينِ دَرُورِ أِقْلُ الأَمْرِ فِي أَمْرَتَيْنِ أَوْلِغْلَهُ أَوْلَى كَلَامِي قَرْضُهُ حَسْبُ أَيْلِكِ مَجْرُومٍ
 وَمَعِينِدَرُ نَظِيرِي أَوْلِدَرُ كَرَسَنَهُ فَرَسِي تَرْوِجُ أَيُوبُ جِهَادِي إِلَيْهِ مَعَا زَوْجُهُ تَسْلِيمِدَنْ صَكْرَهُ قَزِي فُوتَ
 أَوْلِغْلَهُ بَيْنَ الزَّوْجِ وَالْبِئْتِ مَنَازَعُهُ بِيْدَا أَوْلِغْلِهِ زَوْجٌ بُوْجَهَادِي سَنَ أَكَا صِلَهُ وَهَبَهُ قَبْلُشِ أَيْدِيكَ نَبِيْ أَدَهُ حَصَّةٌ
 أَرِيْسَهُمُ وَارِدَرُ دِيو أَدَا وَابٌ دَخِي بَلَكَهُ بِنَ أَكَا أَجَارَهُ قَبْلُشِ أَيْدِيكَ مَدَعَى أَيْلَسَهُ أَوْلِغْلَهُ قَوْلُ قَوْلِ ابِ
 قَبْلُشِقِي هُوَ يَدَا دَرُكَهُ هَبَهُ وَعَارِيَهُ دَنْ هَرُورِي تَبْرَعُ أَوْلِغْلَهُ عَارِيَهُ أَقْلُ التَّرْعِينِ أَوْلِغْلَهُ عَارِيَهُ أَوْزَرَهُ حَتَّى أَوْجِبُ
 وَأَوْفِي دَرِيسٍ مَانْحَنُ فَبِي دَخِي أَنْكَ كَيْدَرُ بُوْصُورْتُهُ مَعْطَى حَيْثَابَتُهُ أَيْسَهُ كَرَكْدَرُ كَدَنْصَكْرَهُ أَوْلَى مَالِي عَلِيٍّ وَجَهْدُ الْقَرْضِ
 وَرُوبٌ وَجَهْدُ أَوْزَرِهِ وَرُوبٌ مَدِيكِنَهُ عَلِيٍّ وَجَهْدُ التَّيَاتِ يَمِينِ أَيُوبِ صَكْرَهُ مَالِي أَخَذَهُ قِيَامٌ أَيْلَهُ زِيْرَامَالِي فَعَلْ
 نَفْسِي أَوْزَرَهُ أَوْلِغْلَهُ أَوْزَرْتَهُ عَلِيٍّ وَجَهْدُ التَّيَاتِ الزَّامُ أَوْلُورُ أَمَامَعَطَى حَيْثَابَتُهُ دَكَلُ أَيْسَهُ وَرَثَتِي أَيُوبُ مَوْرَثَرِيكَ
 عَلِيٍّ وَجَهْدُ الصَّلَةِ أَعْطَا سَنَهُ عَدَمُ عَمَلَرِي أَوْزَرَهُ يَمِينِ أَيُوبِ صَكْرَهُ أَخَذَ مَالَهُ مَسْتَحَقٌّ أَوْلُورُ كَدَنْصَكْرَهُ فَعَلْ
 غَيْرَ أَوْزَرِهِ أَوْلِغْلَهُ تَحْلِيْقَرِي أَيُوبُ عَلِيٍّ أَوْزَرَهُ أَوْلَهُ جَنِي ظَاهِرٌ وَتَحْقُقْدَرُ وَكَرَ مَسْئَلُهُ مِنْ بَوْرِهِ مَعْطَى وَأَخَذَ
 حِينَ أَعْطَا مَعْطِيكَ قَرْضٌ وَصَلَدَنْ بَرَشَبْتُهُ نَبِيٌّ بُوْجَهَادَتُهُ تَصَادِقُ أَيْلَسَهُ لِيْ أَوْلَادِهِ مَالٌ مِنْ بَوْرِ أَيْلَتِهِ
 قَرْضٌ أَوْلِغْلِهِ صِلَتُهُ حَتَّى بُوْجَهَادَتُهُ تَحْقُقُ أَيْلَزِيْرَا بِيَانُ مَشْرُوحٌ أَوْزَرَهُ قَرْضٌ أَقْلُ التَّرْعِينِ أَوْلِغْلَهُ أَكْرَبُ الأَمْرِ فِي
 حَيْثَابَتِهِ مَتَبِينٌ أَوْلِغْلَهُ أَقْلُ أَوْزَرِهِ حَسْبُ أَوْلِغْلِهِ أَمْرٌ مَعِينِدَرُ وَبُوْجَهَادَتُهُ حَفِظُ وَتَعَقُّلِي لَازِمٌ أَوْلَانِي مَوْاقِعْدَرُ كَدَنْصَكْرَهُ
 رَوَاتِي أَيُوبُ بُوْكَابِدَنْ أَشُوْ مَوْضِعْدَهُ وَاقِعٌ أَوْلِغْلِهِ مَحَلٌ أَحْرَدُهُ وَاقِعٌ أَوْلِغْلِهِ مَحَلٌ وَاقِعٌ أَوْلِغْلِهِ مَحَلٌ وَاقِعٌ أَوْلِغْلِهِ مَحَلٌ
 اسْتِدْلَالُ أَيُوبِ دَيْمِكَلَهُ كُورُ مِنْ مَسْتَكْرَهُ بَرَكْسِينَهُ آخِرُهُ مَالِي وَرُوبٌ حَجٌّ بِهَ يَاخُودُ أَنْفَقَهُ عَلِيٍّ نَفْسِيكَ
 مَعَ عِيَالِكَ يَعْنِي بُوْمَالِهِ حَجٌّ إِلَيْهِ يَاخُودُ عِيَالِكُهُ بَرَكْسِينُكَ أَوْزَرَهُ أَنْفَاقُ إِلَيْهِ دَيْسَهُ بُوْأَعْطَا سِيْلَسَهُ قَرْضُهُ حَسْبُ
 أَوْلُورُ مَكْرَهُ صِلَتُهُ نَبِيٌّ أَيُوبُ أَوْلَهُ مَانْحَنُ فَبِي دَخِي أَنْكَ كَيْدَرُ وَكَرَ مَسْئَلُهُ مَقْرُوضُهُ مَعْطَى حِينَ أَعْطَا سَنَهُ
 خَذَ هَذَا المَالِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَعْنِي شَوْمَالِي أَخَذَ قَبِيلٌ كَدَنْصَكْرَهُ مَالٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى سَكْدَرُ دَيْمِشِ أَوْلِغْلِهِ
 بُوْصُورْتُهُ أَخَذَ أَوْلَى مَالَهُ هَنُورُ نَسَبُهُ أَشْرَا أَيُوبُ عَنِي بَاقِي أَيُوبُ قُوتُ أَوْلِغْلِهِ دَخِي يَسَهُ أَكَا مَالِكُ وَرَثَتِي أَيُوبُ
 سَبِيكَ مَبْرَأَتُهُ مَسْبَلِكُ قَبْلُورُ زِيْرَا فَهَوْلُكَ قَوْلُنْدَهُ لَامُ تَمْلِيكَ بُوْجَهَادَتُهُ أَنْكَلَهُ تَمْلِيكَ أَرَادَهُ أَوْلُورُ تَهْ كِيمَ دَارِي لَكِ تَسَكْنَهَا
 يَعْنِي شُوْدَارُمُ سَكْدَرُ أَيُوبُ سَاكِنٌ أَوْلُورُ سَبِيكَ دِيدَكَدَهُ عَيْنٌ دَارِي تَمْلِيكَ اسْتِفَادَهُ أَوْلُورُ بَعْدَهُ دَيْلِنْدَهُ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ دَخِي صَدَقَتُهُ دَنْ عِبَارَتِ أَوْلِغْلِهِ خَذَ هَذَا المَالِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَوْلِي مَبْرَأَتُهُ نَازِلٌ
 أَوْلِدُ يَغْنَدَنْ أَحْتِمَالِي قَرْضٌ بِالْكَلِيهِ زَائِلٌ أَوْلِغْلَهُ كَذَلِكَ خَذَ هَذَا المَالِ فِي الغَزْوِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَاخُودُ
 فِي الجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَعْنِي شَوْمَالِي أَخَذَ قَبِيلٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ غَزَا دَهُ يَاخُودُ جِهَادُهُ دَيْمِشِ أَوْلِغْلَهُ مَالٌ مِنْ بَوْرِي تَهْ
 صَدَقَتُهُ حَسْبُ أَوْلُورُ زِيْرَا غَزَا وَجِهَادِي مَالُهُ مَضَافُ أَوْلِغْلِهِ مَالِي وَجَهْدُ غَزَا وَجِهَادُهُ أَخَذَ إِلَيْهِ أَمْرٌ أَيُوبُ مَالِي
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَضَعُ أَيُوبُ أَوْلِغْلَهُ أَيْلَسَهُ صَدَقَتُهُ قَبْلُورُ كَدَنْصَكْرَهُ أَوْلَى مَالِي لَهْ تَعَالَى أَخَذَ إِلَيْهِ أَمْرٌ أَيُوبُ وَرَثَتِي
 أَخَذَ أَوْلَانِ مَالِ أَيْلَسَهُ عِبَادُ اللَّهِ أَوْزَرَهُ صَدَقَتُهُ أَوْلُورُ وَكَرَ خَذَ هَذَا المَالِ فَأَغْرِبْهُ عَنِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَعْنِي شَوْمَالِي
 أَخَذَ وَأَنْكَلَهُ بِنَمِ طَرَفِدَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ غَزَا قَبِيلٌ دَيْمِشِ أَوْلِغْلِهِ دَخِي هَنُورُ أَنْكَلَهُ بَرَسَنَهُ أَشْرَا أَيُوبُ
 أَحَدُهُمَا فُوتَ أَوْلِغْلَهُ بُوْصُورْتُهُ مَالٌ مِنْ بَوْرٍ مَعْطَى بِهَ يَاخُودُ وَرَثَتُهُ رَدَ أَوْلُورُ زِيْرَا كَيْدُو طَرَفِدَنْ غَزَا إِلَيْهِ
 أَمْرٌ أَيُوبُ وَغَزَا كَيْدُو طَرَفِدَنْ وَاقِعٌ أَوْلِقِي أَيُوبُ نَفْسُهُ غَزَا كَيْدُو مَالِدَنْ أَوْلِغْلِهِ غَزَا نَافِي أَيُوبُ
 قَبْلُشِقِي مَوْجِبُ أَوْلِغْلَهُ مَالٌ مِنْ بَوْرٍ كَيْدُو مَلِكِي أَوْزَرَهُ بَاقِي أَوْلُورُ بَعْدَهُ أَحَدُهُمَا فُوتَ أَوْلِغْلَهُ أَمْرِي مَنَقَطِعُ

اولغله مال مزبور معطی به یا خود ورثه سنه رد اولور و اگر مسئله مفروضه ده آخذ اول مالله کراخ و سلاح
اشترا قیلدقدنصرکه اهدهما فوت اولمش اولسه بوصورنده معطی یا خود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنلرک
جمله سنی اخذایدلر ز را غزا ایله امری البته حواج غزایی اشترا ایله امر اولغله اشترا امری ایله واقع اولدیقتدن
مشراسی کندو مالی قیلنور کور مزبسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاه مشراسندن بعضی فضله قالسه
البته آتی جانب معطی به رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول مالله متاع یا خود سلاح و کراخ اشترا ایلدکن نصرکه معطی اکاعطاسنه نادم و آندن مشراسنی اخذایدوب
آخراهعطا به عازم اولسه آخذ واعطا به قادردر که مشراسی ملک معطی ایدوکی ظاهر در بوصورنده معطی
آخذ سن بنم مالی بکارد قیل و اشترا ایلدیکن نسنلر بکا لازم دکدر سنک اولسون دیسه بو قوی مسوع
اولوب مشترا سندن غیری نسنلر اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنک و کلی اولوب مشراسی
ملکنده واقع اولغله آتی ملکندن وجه مذکور ایله منع و اخراجی بمنع اولمشدر کذلک آخذ دخی معطی به
بن سکا مالکی و بره یم و اشترا ایلدیکن نسنلر بنم اولسون دیسه آنک دخی بو قوی مسوع اولماز که آخذ معطیک
وکیل شراسنی اولغله وکیل شرای مشراسنی موکلدن حبس ایلک مشروع اولماز و اگر برکنسه شخص آخره
خذهذا المال بجاهد به یا خود فاغزه دیوب آخذ دخی اول مالله غزا ایلک ایچون متاع و سلاح و کراخ اشترا
ایلدکن نصرکه صاحب المال بن اول مالی سکا ایچق بنم طرفدن غزا ایلک ایچون اعطا ایشیدم شمدی سنک
مکانکه آخری بعث ایدرم اشترا ایلدیکن اشایی بکارد و تسلیم قیل دیو ادعا و آخذ دخی بلکه سن آتی بکا
نفسم ایچون علی وجه الصلوة یا خود علی طریق القرض اعطا ایشیدم شمدی سنک ایچون استرداد اشایی به
سبیل بو قدر دیو دفع مدعی ایلسه ایلاید قول ایچق قول صاحب المال اولوب اول متاع و سلاح و کراخی
آخذ قدرتی هو بدادر زیرا آنک بجاهد به یا خود فاغزه قوی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
و غزیه محمل برکلام مجمل اولغله آنک بانی لبته متمک و محمله مفوض و محمولدروهم معطیک ادعا قیلد بخی
اعطا اول مالک ملکندن خروجی موجب اولوب آخذ ادعا قیلد بخی اعطا اول مالک ملک مسطیدن بلا بد
علی وجه الصلوة یا خود مقابله بدیده علی وجه القرض خروجی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامر بنی
مدعی اولغله بلا بینه تصدیقی غیر شرعیدر و اگر برکنسه فرسی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبس
اولق اوزره آتی برکنسه به دفع و تسلیم و اول کسنه به سن بو فرس ن مستغنی اولوب یا خود مختصر فوت اولور سنک
آتی بنه فی سبیل الله حبس اولق اوزره شخص آخره دفع و تسلیم قیل دیو امر و تفهیم ایلسه بو شرطی تجویز و تبیم
اولنور ز بر شرط مرقوم واقفندن صادر اولغله و جواب اعتباری ظاهر در کورمز بنسنکه برکنسه رشعی قوم معین
اوزره وقف ایلدکنده اگر قوم مرقوم اول و وقفندن مستغنی اولور لسه مصر فی فقر اولسون دیو شرط و تصریح
ایلسه شرط مذکور تجویز و صحیح اولنور پس ما نحن فیه دخی آنک کیدر بوصورنده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولوب بنه فی سبیل الله حبس اولق اوزره اثبات اولنور ز بر تسلیم
غزایله آندن زوال ملک تام اولغله حکم میراثندن خروجی رسیده تمام اولمشدر و اگر اول فرس کندو به اعظ اولنان
کسنه وفات ایدر سه اول فرس اول کسنه نک قیل الوفاة اعطا یا خود اعطا ایله وصیت ایلدیکن کسنه اوزره بنه
فی سبیل الله حبس اولق اوزره انقوابت اولنور و اولناید حبس القرض اولان صاحبی آخذ طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقیق ایلکله کاسبیل وصولی منسلندر و اگر بدنده اول فرس حبس قیلنان کسنه اول فرس دن
مستغنی اولوب یا خود تمام جهاد ایله اهل و وطنه رجوع ایلسه کر کدر که اول فرسی بنه شرط حابس اوزره حبس
اولق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورنده غازی اول بعد دفع القرض بنه رجوع جهاده بیت ایلکله اول فرسی
غازی تابیدن آخذ عزیمت قیلسه بو آخذ بنه رخصت و بر بنر ز را غزای ایل تابیدن اولی اولق ایچق فرس اوزره
ثبوت بدینه مبنی ایکن ثانی به تسلیم اوزریدن بدی زائل و اوزرنده بد ثانی حاصل اولغله امساک فرسده اولوبت اولدن
ثانی به منتقل اولمشدر اما حابس القرض اولان صاحبی غازی اول حقتده اگر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیم سنکره بنه فرسه محتاج اولوب یا خود مجدد اعترافه رجوع ایدر سه بنه فرسه احتی اولسون دیو شرط قتلش
ایسه بو شرطی معتبر اولغله و جواب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکنسه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اگر آنلر مستغنی اولور لسه وقف فلان به تسلیم اولسون بعد اولاد فلان مجددا محتاج اولور لسه بنه مجددا
وقفده داخل اولسونلر دیو شرط قتلش اولسه البته بو شرطی معتبر و و جواب رعایتی مقرر اولور پس

ما نحن فیه دخی آنک کیدر و اگر برکنسه فرسی فی سبیل الله حبس یا خود برارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقی ایچق مثلاً بکر می سنه مدود اولوب بعده واقف حیثه ایسه ملک واقفه و فوت اولمش ایسه
ورثه سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یا خود بر قوم معین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلزنده
بنه واقفه یا خود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصور تدره حبس ووقی باطل اولغله هر نه زمانده
ذیلر سنه اخذواسترداده قادر اولوب قیل الاسترداد قوت اولور سه میراثنده داخل اولور ز بر اعند محمد رحه الله تعالی
تأیید ایله تقیید شرط صحیح ووقف ایکن واقف هر قوم تأیید ایله تقیید قیلامشدر و وجه اشتراطی اولدر که
وقف البته صدقه موقوفه اولغله صدقه مملوکه به قیاس اولنوب صدقه مملوکه توقیله جائز اولدیغنی کبی صدقه
موقوفه دخی جائز کور بلز اما عند ابنی یوسف رحه الله تعالی وقف هم تأیید ایله وهم توقیله جائز کور یا اور
ز را وقف ایچق تملیک منافع اولغله تأیید ایله جائز اولدقده توقیله دخی جواز ی بطر یق الاولی در کور مز بنسنکه
اجاره توقیله جائز و تأیید ایله غیر جائز در بویه ایکن تأیید ووقی ابطال ایکن کده توقیت آتی ابطال ایکن
بطر یق الاولی در و اگر برکنسه فرسی فی سبیل الله علی وجه التأیید وقف و آتی بر شخص موقوف علیه
دفع و تسلیم ایدوب اولساده شخص موقوف علیه فوت اولوب یا خود مستغنی اولور سه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسون و بر دخی صاحبیه و وارثه رجوع ایلسون دیو شرط قتلش اولسه بو قوی جائز و مستقیمدر که تأیید ایله
تقیید ایلشددر و حبس مؤبد صحیح و قوی مدبر بوصورنده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه ده غزا ایکن مکله غزا ایلین برکنسه به علی وجه الاغاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کور بلو که
سنه مز بوره ده غزا ایکن مکله مستغنی اولد یغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز و صحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسک غزایه متعلق اولان جمیع منافعه مالکدر که حیثه بولنوب غزا ایله
مشغول اولدجه صاحب القرض اول فرسی بدندن آخذ قادر دکدر پس اول منافع مملوکه سنی غیره تملیکه
دخی مالک اولور کورمز بنسنکه حال موقوف علیه حال مستعیر دن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه رکوب نفسی
شرط ایلدکنده آخره اعاره سی جائز اولجبه بو باند جوازی بطر یق الاولی در لکن آخره ایجاری جائز دکدر که
مقصود صاحب القرض نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرته غزا ایلدکنده واقف آخردنه
اجر و ثوابه فایز اوله مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلا بدل مالک اولغله اول منافی غیره مقابله بدیده
تملیکه متمک اوله مز کورمز بنسنکه مستعیر شخص آخره اعاره به مالک و ایجاره غیر مالکدر و ما نحن فیه دخی
آنک کیدر بویه ایکن آتی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکارا کب اولد قدنصرکه بدنده رکوبنندن یا خود
سبب آخردن هالک اولغله هلاکی قاضی به رفع و اعلام اولسه اولبده قاضی بخیر اولوب دیلر سه موجره
و دیلر سه مستأجره تضمینده اهتمام ایدر که هر برینک فرسده تعدیسی مالا کلامدر لکن موجره تضمین ایدر سه
مستأجر اوزره بر شیله رجوع ایدر مز که ضمانته فرس ها لکه متمک مبتدا ایله مالک اولغله من حیث المعنی کندو
فرسی ایجار ایدوب بد مستأجرده هالک من لنده اولوب اولساده مستأجره تضمینی مشروع اولد بخی کبی
بو باند دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدر سه مستأجر اول قیمله موجر اوزره رجوع ایدر که مستأجر
جهت موجردن مغروردر و مغرورک غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمله
فرس آخر اشترا قیلوب آتی دخی بنه موجر اوزره حبس ایلر که فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اولزنده ایکن
موجر اوزره حبس اولغله ثانی دخی بنه موجر اوزره تجبیس اولنور ایچق قاضی اکا تقدم ایدوب بو فرسی دخی
برکنسه به ایجار ایتمه دیو تبیه ایدر که موجر فعل غیر حلاله مباشر اولد یغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز و قوی حبه اولنور و ایجاری حرام ایکن بنه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولوب که عاقد ایجار ایچق موجر اولغله اجرت مستأجر اوزره ایچق عاقد ایچون واجب اولور
ز را حال محبوس علیه غاصب دن ادنی دکل ایکن غاصب مقصوبنی ایجار ایلدکنده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولد قدنه محبوس علیه مستوجب اولق اولی در لکن موجر اول اجرتی اکل ایلک بکا
خوش کلز بلکه آتی تصدق ایلک لازمدر که کسب خیشله اکتساب اولنان مالک سبیل ایچق تصد قدر
و اگر محبوس علیه غیری برکنسه اول فرسی قتل ایدوب یا خود امر محبوس علیه بوغیکن اوزر بنه را کب اولغله
تحتده هالک اولسه البته فیمینی ضامن اولور و اول قیمتی محبوس علیه آخذ و آنکله فرس آخر اشترا و بدنده
حبس اولق اوزره متمکن ایلر ز را حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن و دیعه بی برکنسه قتل ایلسه

بی بلادر و ما نحن قبه دخی آنک کبیدر بنشاء غلبه خارج بلده سنده براینکی اوج کونک مسافه به رکوبی حلال
اولماز که رکوب مرقوم حد کزنده اولوب محبوب علیه اول باید شدیدا احتیاج اولمد یعنی ظاهر حالدر واستحسانه
نحویر اولنان رکوب قلیدر یوقسه رکوب کثیر محتمل التحلیل دکلدر اما آنی سنی ایچون یاخود آنکه کیدوب علفی
اشترایچون راکب اولوب یاخود علفی یا بعض منافع ولوازمی اوزر بنه تحمیل ایلیسه بوصنی هم قیاسیده وهم
استحسانه نحویر و تحلیل اولنور که صنع مرقومک منفعتی دابه به راجع اولغله آنده قطعاً باس شرعی واقع
اولماز نظری اولدر که برکنسه اشترای قلید یعنی فرسک عینه مطلع اولدقدن صکره آنی سنی ایچون اوزر بنه
رکوبی یاخود طعام فرسی کند و اوزر بنه تحمیلی علیه رذبنه مانع اولماز که فعل مرقومی ایچون منفعت دابه ایچون
ارتکاب ایتمکله مانع رد اولوب اسباب رد دن حساب اولنور بس مانحن قبه دخی بویه در ایچون مؤلف
عمم الاحسان اشو نظریده ذکر اولنسان غیبه ردمسئله سنده کاب لیبیوعده مشتریک فعل مرقومی مانع رد اولوب
اولماز قیاس واستحسانی ذکر و بیان ایتمیدی لکن بوکایدن بو جمله همان هم قیاسیده وهم استحسانه
مانع رد دکلدر دیوترک تفصیل بره جواب واحد اوزر اعتماد و تعویل ایلدی و اگر بلده سنده یاخود خارج
بلده سنده اول فرسره رکوبه نفسی یاغیری غزایه ترغیب یاخود بولند یعنی سرحدده اعدانک جاسو ساری بولمق
ظنی ایله آنلری تهرب ایچون راکب اولورسه بوزکوبی اعمال جهاد دن اولغله جاژ و مناسب کور یلور کذلک
برکنسه سنی برکنسه اوزر حبس قلوب اول محبوب علیه اولان کسنه اول سنی غزایک غیریده تقلد ایلیسه
نظر اولنور اگر تقلدی تلف سیفه باعث یاخود سیفه یا جفن و جاژ لکنه ضرری مورث ایسه تقلدی جاژ
وسزا وار کور یلر که منفعت نفسی ایچون تلبسی اعمال جهاد دن اعتبار اولنماز و اگر تلف و ضرری موجب
دکل ایسه تلبسی حلال اولور که فرس حبسیده ذکر ایلد بیکیز رکوب قلیل کبی بونده دخی منفعت قلبیه
استحلال اولنور اما اول موضعه مثلا جواسیس اعدا بولمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقلد سیف
و تلبس سلاح ایلیسه بومعنی امر مطلوبدر که ارهاب اعدا اعمال جهاد دن محسوب اولغله اول سنی
امر جهاد ده استعمال مشروع و مرغوبدر اما فی سبیل الله حبس قیلان قوس و سهام ایسه محبوب علیه
آنلری غزایک غیریده بین الفرضین رمی واستعمال ایلمک آنکه قصد تعلم و غزا اوزر نیت تقوی ایلیسه
دخی بنم غنمد مده مناسب و مقبول دکلدر که بین الفرضین رمی واستعماله مشق و رشقی اعمال جهاد دن
اولد یغندن بشقه قوس و سهامی تلف اولغله کانصد بسی مشروع و معقول دکلدر اما فرس حبسیده
بلده سنی ایچنده مصالح نفسی ایچون رکوبی بشقه در که رکوب مذکور فرسی مفسد اولوب بلکه
مصلح اولغله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی مجرد تعلم فروسبت ایچون راکب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمام بوم واحد ده یا کزده راکب اولوق رکوبی مفسد اولدقدن آنده دخی ممنوعدر و اگر بونده
فی سبیل الله حبس اولان و فرس بولنان کسنه بلده سندن کند و محله سبک غیریده علف رخیص بیع اولدی یعنی
استماع ایلیسه نظر اولنور اگر موضع علف بته بلده سنی ایچنده یاخود اول بلده نک بعض قرای قرینه سنده ایسه
اول موضعه دکل رکوبی جاژ وسزاوار کور یلور که رکوب مذکور منافع دابه دن اعتبار اولنور و مقدار مز بورده
کند و مصالحی ایچون رکوبی روا کور بلش ایکن منفعت دابه ایچون روا کور بلک بطریق الاولی در و اگر موضع
علف مسافه سفر مکان بعیده ایسه بنم غنمده اکار رکوبی مناسب و مقبول دکلدر که معنای مذکور بلا ضرورت
فرس اوزر ارتکاب سفر اولغله مشروع و معقول دکلدر کورمز مبنسکه سفر مز بور جاژ کور یلیسه اون کونک
بلکه دخی زیاده مسافه به سفر دخی جاژ کور یلور ایدی حال آنکه معنای مذکور کفح و فساد ظاهر و متمیزدر
لکن بولند قری موضع دن بر قاج کونک مسافه به ذاهب اولدیقه تحصیل علفه قادر دکلر ایسه اولسا بده
علفی تحصیل و اوزر بنه تحمیل ایچون اول موضعه دکل جواز رکوبی ظاهر در که بومثالو موضع ضرورتده
الضرورات بیح المحظورات فاعده سنی مثل سائر در و صورت مفروضه علفه رجوعنده رکوبی دخی جاژدر که
حین ذهانده حفظ دابه به محتاج اولوب لاجل الحفظ رکوبی جاژ اولدقدن علفه رجوعنده هم دابه وهم جلانی
حفظه محتاج اولغله جوازی بطریق الاولی ظاهر و متمیزدر لکن کر کدر که علفدن اول مقداری تحمیل ایتمه که
علفله برابر کند و دخی راکب اولدقدن طاقت دابه فی سالب اوله زیرا معنای مذکور استهلاک دابه بی مستوجدر
کورمز مبنسکه فعل مرقوم دابه نفسنده حلال کور یلر ایکن دابه حبسیده بطریق الاولی استحلال اولنماز
و اگر برکنسه فی سبیل الله حبس قیلان برسیف اعطا اولوب اول سیف دخی حلیه ذهب و فضه ایله محلی بولنسه

کر کدر که

کر کدر که اول کسنه حلیه سیفه بوجهاله تعرض واستیلا ایلمه زیرا حلیه البته سیفه تابع و سیف حبس غیر مملوک
اولغله حلیه دخی حبس غیر مملوک اولد یغندن آنکه نصرف ملاکله تصرفی حلال اولوب ایچون اذن
مالکی اوزر حلیه سی ایله معا امر جهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مز بور محتاج مرمت اولدقدن
مرمتی اول کسنه اوزر واجب اولوب بنه حلیه سنه تعرضی جاژ و مناسب اولماز بر منافع سیف اول کسنه به
منحصرا اولغله قریبا مستعبرده ذکر ایلد بیکیز کبی نفقه سی دخی آنک اوزر بنه مقتصر قیلنور کورمز مبنسکه
یئنده فرس حبس بولنوب نفقه به محتاج اولدقدن فرسه ایجار ایله تعرضی جاژ اولوب همان اوزر بنه نفقه سی
واجب اولور بس مانحن قبه دخی حلیه سیفه تعرضی جاژ اولوب همان اوزر بنه مرمتی مستوجب اولور
و اگر محبس السیف سنی اول کسنه به فی سبیل الله غزا ایچون اعطای ایچون بلکه اول کسنه بی فی سبیل الله
غزا ایدناره و یروب بعد الغزا استرداد اتمک اوزر توکیل ایله اعطای اتمش اولسه اگر چه بونده دخی حلیه سنی
اخراج و آخره تصدق یاخود وجه آخر اوزر تعرضی جاژ وسزاوار کور یلر که موکل اکار ایچون سنی اهل غزایه
دفع واستردادی تقویض ایچون تصدق یاخود سنده نصرفی تقویض ایچون تصدق یاخود سنی اهل غزایه
لکن سیف مز بور مثلا اصلاح حقی ایچون محتاج مرمت اولوب وکیل دخی حلیه سبیه اصلحا حنی رای و تدبیر ایلیسه
بوصورتده نحویر و تقریر اولنور لکن کر کدر که حلیه سندن مقدار حاجتی اخذ و آنکه مرمت ایدوب زیاده سنی
مرمتی اخراجه محتاج مرمت اولنجه دکل محلسده حفظ و ابقایه همت ایدره زیرا تقدیر مذکور اوزر منفعت
سیف وکیل ایچون ثابت دکلدر که کند و مالدن اصلاحی اوزر بنه مثبت اوله بنا علیه فرس حبس بد و کیده
نفقه به محتاج اولدقدن ایچون اولنوب غله سی نفقه سنه صرف اولنوب کذلک اراضی موقوفه دخی غله سی ایله
مرمت اولنوب یعنی کبی سیف مز بور دخی غله سبیه مرمت دفت اولنور لکن سیفک حلیه سندن غیر غله سی
ناموجود اولغله همان حلیه سبیه اصلا حنه بدل مجهود ایدر اما صورت مفروضه ده بعض حلیه مرمت
سیفه کافی ایکن بعضک زعی زعی تمامی موجب اولسه کر کدر که تمامی نزع ایدوب مقدار کفایه سنی مرمتنه
صرف و باقی سنی مرمت اخراجه محتاج اولنجه دکل یا ننده حفظ و امساک ایلیه یوقسه آخره تصدق ایلیه
زیرا حلیه مز بوره تصدق ایچون موضوع اولوب ایچون موضوع اولغله امر غزادن غیر امورده
صرفی مشروع اولماز و اگر برکنسه فرس فی سبیل الله حبس ایلیوب آنی فی سبیل الله غزا ایدناره دفع ایچون
وکیلنه دفع ایلد کدن صکره آیا قرینه حطم نسیم اولنسان علت یاخود وجود بنه عیب آخر طارض اولغله
اوزرنده غزایا اولغله قدرتی زائل اولوب ایچون درون بلده ده رکوبه یاخود عربیه به قوشماخه یاخود اول ایدوب
تخوملق قیلنغله قابل اولسه اولسا بده وکیل آنی بیع ایدوب یعنی ایله اوزرنده فی سبیل الله غزا اولنوب حق فرس آخر شرایلمک
جاژ وسزاوار کور یلور زیرا بیع ایچنده کده اول فرس هالک اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولغله
اول صدقه بی ابقا ایچون استبدال ایچون و واسع کور یلور و استبدال مرقومده امر قاضی بولنماز دخی مبناسرت
وکیل جاژدر که اصلاح فرسه سنی ایلمک اکار مفوض اولغله اولسا بده رتبه وضیعی جاژدر اما سنی اوزرنده
غزا اولنوب حق ثمن فرسه بالغ دکل ایسه نظر اولنور اگر وقت آخرده اول غنله اوزرنده غزا اولنوب حق بر فرسه
ظفر بولوق مأمول ایسه اکار ظفر بولنجه دکل توقفا یعنی توقیف ایدر زیرا بوقصد اوزر شرا فرس آخر ایله
صدقه حبسی ابقا ایکن اولغله کر کدر که توقف و توقیف اولنوب اول صدقه تعطیل و تحریف اولنجه و اگر ثمن
مز بور غایبه قلیل اولغله آنکه وقتا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیر مأمول ایسه کر کدر که فرسی آخره
تصدیق ایچون بلکه محبس یاخود ورثه سنه مردود و موصول قبله ز براسا کینه تصدق ایله تملیک ایچون حبس
اولوب ایچون حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولغله اوزرنده غزا ایکن اولیه حق حائنه رسیده اولدقدن عاریه کبی
ملک محبسیه اعاده و تسلیم اولنور و قول محرر شول مسئله مسجدده واقع اولان قول محمد رحه الله تعالی اوزر قیاسله
مقرر اولنوب که برکنسه ارضی مسجد قلوب ایچنده ناس اداء صلوة ایلد کدن صکره اطرافنده بولنسان
خاندر قیلنوب عرصه لری باغ و بوستان قیلنغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اکار اول مسجدک جاعتی
عودت و ایچنده اداء صلوة رغبت ایدر جکری مأمول ایسه اول مسجد ملک صاحبه راجع قیلنماز و اگر غیر
مأمول ایسه عند محمد رحه الله تعالی ملک صاحبه عودت ایدوب صاحبی حیاته ایسه مسجدی اخذ و بیعی
یاخود عرصه سنی مزرعه اتخاذه واسع کور یلور وقوت اولمش ایسه ورثه سنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
ایچون صلوة ایچون موضوع قیلد یغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولنجه حق حاله رسیده اولدقدن البته

تصدق اولمابوب ملكنه رجوع ايدر بس حكم افراس دخی حكم مسجد اوزره قیاس اولنور لكن عند ابی یوسف
 رجه الله تعالى مسجد مزبور قطعه ملك صاحبه رجوع ایتدیکی کی فرس مزبورك دخی رجوعی اصطلا
 مشروع اولوب همان وجوب تصدقی مجزوم ومقطوعدر والله اعلم
باب العشور من اهل الحرب * یعنی تجار اهل حرب دن عشر یعنی كرك اخذنی تفصیلده باب نافع الخصیلدر
 مؤلف الكتاب امام محمد مصعب الصواب سرد اسناد ایله ابی یخزرة الحارثی دن اول دخی و یاذن حدیردن
 روایت ایلدیکه زیاد بن حدیر رضی الله عنه دیدیکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه بی عین التمر نام
 موضعه مصدق یعنی محصل زکوة اموال ظاهره قلوب ارسال ایلدی و مصلیندن یعنی مسلمیندن بر بلده دن
 بلده اخرایه جلب ایلدی کلمری اموال تجار تلزندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجار تلزندن نصف عشر
 واهل حربك اموال تجار تلزندن تمام عشر اخذ ایتکله بکا امر ایلدی بلك كركدر که بونابه وارد اولان
 آثاری تبع ووجهه اتبعا ایدوب بزخی عاشر یعنی کرجکی البته اوزرینه مرو رایلین مسلمدن ربع عشر و ذمیدن
 نصف عشر و حریدن تمام عشر اخذ ایدر دیو حکم واجماع ایلدی که زیاده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
 عاشرینه وجهه مشروح اوزره امر ایدوب امری دخی محضرهاجرین وانصارده حاصل اولمشیکن هیچ کسسه
 مخالفت وانکاره مائل اولماق منزله اجاعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت اولنسان
 حدیث آخر حکم مشروح اوزره دلیل اظهاردر که حضرت عمر رضی الله عنه انس بن مالک رضی الله عنھی
 اخذ عشور ایچون مصدق قلوب ارساله عزیمت ایلدیکه یا امیر المؤمنین بکا منصرف کیدن مکسی یعنی باج
 آلامی می تقلید ایدر سین دیو استکشاف کیفیت ایتکله حضرت عمر رضی الله عنه بن سکا انجیق رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نرینک بکا تقلید بیورد قاری علی تقلید ایلدم رسول الله علیه السلام بکا امور عشوری
 تقلید ایدوب مسلمدن ربع عشر و ذمیدن نصف عشر و حریدن تمام عشر اخذ ایتکله امر ایلدی بکا دیو کشف
 حقیقت حقایق ایلدی ایشته حکم مزبور حدیث مذکورده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نرینه رفعتله
 روایت اولمغه اتباعی اوزریمزه واجب اولمشدر و بلك كركدر که حضرت عمر رضی الله عنه وضع ایلدیکی عاشری
 انجیق میان مسلمین و کفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ایدوب اکا امر ایلدیکه اوزرینه تجار تله مرو رایلین
 مسلمیندن اخذ ایلدی که انجیق زکوئی ادا ایلدیکی مالندن اخذ ایلدی و اول عاشرک تنفقه سننی دخی اخذ ایلدیکی عشوریندن
 تعیین ایلدی و مدار اخذی عشر و نصف عشر و ربع عشر مثلاً و انجیق اعتبار عشر اوزره اولمغه اکا عاشر
 و ما خودینه عشر دیو تسمیه ایلدی و عاشر ایچون اخذ عشوری اثبات ایلدیکی انجیق اکا معتبردر که مال تاجر
 امامک حایتنده محمی و رعایتنده مزعیدر زیرا امن طریق انجیق محافظه امامله مبداء اولمغه سلامت مال تاجر
 انجیق امامک حایت و رعایتی ایله هویدا اولمق اول مالده حق اخذ امامی اثبات و ایدر ایشدر نظیری شول
 صحرا زده تعیین ایلین سوا ایتدی که انجیق امامک حایت و رعایتنده ساقم اولمغه اخذ زکوئی قاری امام ایچون
 سالمدر و ما نحن فیه دخی آنک کیدر و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه مسلمیندن اخذ ربع عشر ایلدیکی اکا
 معتبردر که آندن اخذ اولنسان مال انجیق زکوة اموالیدر قال علیه السلام ايس في المال حق سوى الزكوة فصانسی
 مال مسئله زکوئی غیر حق شرعی بوقدر دیمکدر و نصاب اولان ایکی بوزدر همک زکوئی انجیق ربع عشر بیدر
 و ذمیدن اخذ نصف عشر ایلدی بکا معتبردر که عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذمیدن اخذ اولنور
 حق واجب اولمغه مسلمدن اخذ اولنسان خلیفك ضعفی ذمیدن اخذ ایلک لازم اولمشدر نته کیم نصاری
 بی تغلبدن زکوة اموال ظاهره آری ضعف اوزره اخذ اولنور و حریدن اخذ تمام عشر ایلدی بکا
 معتبردر که اهل حرب تجار مسلمیندن تمام عشری اخذ ایدر ایدنی بنه علیه آتوردن دخی اخذ تمام عشر ایلدی بکا
 زیرا امر مزبور مسلمین و کفار بینلرنده مجازات اوزره معتبردر حتی کفار بزدن اخذ خمس ایدر اولنسانه بزخی آتوردن
 اخذ خمس ایدر زکوة ایلدی که بوزر نصف عشر اخذ ایدر اولنسانه لزبخی نصف عشری اخذ ایدر زکوة ایلدی بکا
 هیچ نسنه اخذ ایلدی اولنسانه لزبخی آتوردن هیچ نسنه اخذ ایتدی و حکم مذکور اوزره دلیل شول روایت اولنسان
 اثر جلیلدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاشری نامه بازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ایدر لم دیو استیجار
 ایلدی که آتوردن نه اخذ ایدر بوزر دیو استفسار ایلدی عاشر آتوردن تمام عشری اخذ ایدر بوزر دیو اجاز
 ایلدی که سن دخی آتوردن تمام عشری اخذ قبل دیو تجار ایدوب امر مذکور بزمه کفار میاننده مجازات اوزره
 مبنی ایدو کی اظهار ایلدی لکن اهل حرب تجار بوزر اخذ ایدوب ایتدی کلمری یا خود علی تقدیر الاخذ نه مقداری

اخذ ایلدی کلمری عند یزده متین اولماز سه بنه آتوردن تمام عشری اخذ بزم متین اولور زیرا مرویدر که
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاشر بنه امر وتلقین ایدوب خذوا منهم ما یاخذون ذلك فان اعبا کم ذلك فخذوا
 منهم العشر یعنی سزاهل حربدن بزدن اخذ ایلدی کلمری مقدار بی اخذ ایدیکر اکر مقدار مرقومی ادراکدن
 عاجز اولور سکن همان آتوردن تمام عشری اخذ ایدیکر دیو قطع و تعیین ایلدی بونده دخی معضای فقهی اولدر که
 ذمی به نسبتله حربی مسئله نسبتله ذمی منزله در که مسلك ذمی اوزره شهادتی قبول اولنوب ذمیتك مسلم اوزره قبول
 اولمادنی کی ذمیتك حربی اوزره شهادتی قبول اولنوب حربی ذمی اوزره قبول اولنماز و ذمیدن البته مسلمدن
 اخذ اولنسان مالک ضعفی اخذ اولندیکی کی حربیدن دخی ذمیدن اخذ اولنسان مالک ضعفی اخذ اولنور و ذمیدن
 نصف عشر اخذ اولمغه حربیدن ضعیفی اولان تمام عشر اخذ اولنور و جری برین حازم رجه الله تعالی دن
 مرویدر دیدیکه انس بن سیرین رجه الله تعالی بی ایشتم در که انس بن مالک رضی الله عنه بی ایله اوزره
 نصب حامل قلیق مراد ایلدی بن دیدیمکه سن بی میان اعما لکدن مکس اوزره می تعیین ایدر سین جواشده
 دیدیکه سن امور ناسدن حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بکا امر ایلدی بکا عمله راضی اولماز بیستکه
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بی اول عیله استعمال ایدوب مسلمینک هر قرق درهمندن بدرهم واهل ذمتك
 هر یکرمی درهمندن بدرهم واهل حربك هر اون درهمندن بدرهم اخذ ایلدی بکا امر ایلدی بوندرن صکره معلوم اوله که
 مکس عمل عاشردن عبارتدر و مکس دخی عاشردن عبارتدر ماخذ اشقیاقی مما کسه و مکاشد ز واصل مکس
 یعنی النقص در عاشره مکاسله تسمیه اولمق انجیق اخذ عشور ایله اموال ناسه مورث نقصان اولدی بوندر
 و بنه معلوم اوله که مال تاجر کرمک مسلم و کرمک کافر حق مسئله موجب زکوة اولان ایکی بوزر درهمه بالغ اولدی قدیه
 عاشر ایچون آندن اخذ عشر ایلک جائز و سائق کور بیلز اما تاجر مسئله وجهی اولدر که بیان مشروح اوزره
 مسلمدن اخذ اولنسان البته زکوئی و ایکی بوزر درهمندن اقلده زکوة غیر واجبر و تاجر ذمیده دخی بویه در که
 آندن اخذ اولنسان فی الحقیقه زکوة دکل ایشده بنه اسم زکوة اخذ اولمغه نصاب مرقوم آنده دخی شرط قیلمشدر
 و حکم مذکورده دلیل اولدر که نصاری بی تغلبدن زکوة اخذ اولنوب و اموال ظاهره لرنده نصاب زکوة
 رسیده کمال اولدی قدیه زکوئی اخذ اولنماز بس عشر دخی آنک کیدر اما تاجر حریده وجهی اولدر که
 اهل حرب تجار مسلمیندن مادون النصاب اولان ماللرندن اخذ عشر ایلز بس بزخی آتوردن اخذ ایتدی
 حتی اهل حرب بزم تجار بزمک قلیل و کثیرندن اخذ عشر ایدر اولسه بزخی آتوردن قلیل و کثیرندن اخذ ایدر
والله تعالی اعلم و به الاغانة والتوفیق
باب الجزیه * امام ابراهیم الخفی رجه الله تعالی دن مرویدر دیدی که اهل حربدن بر طائفه مسلمیندن
 قبول ذمت اوزره موادعین اولدیقلرند نصکره ایچولرندن بر کشته قبول اسلام ایلسه نظر اولنور اکر بعد اسلام
 ارضنده اقامت ایدر سه خراج قدیمی اوزرینه واجب اولور و اکر اقامت ایتوب دار اسلامه هجرت ایدر سه
 خراج قدیمی اوزرندن ساقط اولور و بلك كركدر که امام مشار الیه اسخ الله تعالی نعه علیه قول مذکورنده
 خراج سه انجیق خراج رأسی مراد ایشدر و بر قول مذکورنده قائل دکللز بلکه عند یزده مذهب اولدر که
 بر کافر اهل دار موادعه دن ایکن قبول اسلام ایلدی که کرا ارضنده اقامت ایلسون و کرا داریمزه هجرت ایلسون
 البته خراج رأسی ساقط اولور و بعض علما دیدیلر که کافر مزبور بعدن اسلام داریمزه هجرت ایتدی که خراجی
 ساقط اولماز بونلرک دخی مراد لرلی خراج رأس ایسه قوللری خلاف مذهمیز در اما خراج ارض ایسه بزخی
 اکا ایللرز که بعدن اسلام ارض قدیمه سنه متصرف اولدیقدیه البته خراج ارضی ادا ایدوب آندن عشر محصول
 اخذ اولنماز و عشر محصول انجیق اهل یلده طوعا قبول اسلام ایتدی کلرنده اخذ اولنور و عند بعض الناس
 مسلم مزبور دخی ادا خراج ایتوب انجیق ادا عشر ایدر اما دار اسلامه هجرت ایدوب ارضی ترك ایلدی که
 آندن كرك خراج رأس و كرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز و عمر بن عبدالعزیز رجه الله تعالی دن مرویدر
 دیدیکه عمر بن العاصی رضی الله عنه دیدیکه بلاد مغربده برقریه صلح اوزره فتح اولتا بوب انجیق اسکندریه
 و کفر طیس و سلطیس نام اوچ قریه صلح اوزره فتح اولمشدر و بو اوچ قریه تک عبریدن قبول اسلام ایدنلرک ماللری
 اخذ و سبیللری تخلیه اولمشدر انجیق بو اوچ قریه دن قبول اسلام ایدنلرک ماللری بدلرنده ابقا و سبیللری تخلیه اولمشدر
 لکن بزوقولی اخذ ایتوب انجیق دیرز که اهل ذمیدن قبول اسلام ایدنلرک ماللری اخذ اولتا بوب خراج ارضی
 ادا اوزره کند و ارضنده ترك اولنور و او ایلده ارضی صلحا یا خود عنوة فتح اولمق و ایدر زرا خلافت عمر بن الخطاب

لا یله همین و باک خنده لری اولمک
 نشدیدی ایله بصره تک جانب
 بعد ایستده بر موضع معرو فدر که
 جات ذمیدان بر ایدر
 معلوم اوله که اموال تجارندن اخذ
 عشور امور مشروعه دندر و کتاب
 فقهیده احکامی مشروحه در
 و منوع اولان خلاف شرع اوزره
 باج اخذ ایلدی که باج دخی مکس
 اطلاق اولور و صلحا کرامت
 قبولندن تکول ایتدی کلمری بوماده در
 ایله

و زهد الملك على طريق الكوفة
من بغداد وهو سني من الزمرات كذا
في الغريب

رضي الله تعالى عنه ده قافله نهر ملك قبول اسلام ايلدكده سعد بن ابى وقاص وعمار بن ياسر رضي الله
تعالى عنهما انك جاني حضرت عمر رضي الله تعالى عنه نجر يا ايلدكده اول دختي جوا بريدنه ارضي بيه كندويه اعطا
ايد بكن خراج ارضي ادا ايلسون دبو نجر يا ايلدي حال آنكه سواد كوفه دن نهر ملك وسا ر مواضبي
عنوه قح اوامش ايدى والله تعالى اعلم

باب من عشور اهل الحرب والسليين واهل الذمه * يعني مسلمين واهل ذمت واهل حرب بدن اخذ اولته حق
عشورده باب مبسوط ومنشور در مؤلف الكتاب امام محمد بن محمد نصاب دير كه امام ابو حنيفه رضي الله عنه ديديكه
حربي مستامن ايكي يوز درهم ياز ياده ايله يا خود قيتي ايكي يوز درهم ياز ياده به بالغ اولان بر شيله عاشر مسلمين
اوزده هرور ايلدكده كر كدر كه اولبايده روايت ايلدكده بكنيز اثر مآثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف
مقدور ايله لرحتي بومال بنم مالم ذكدر يا خود اوزرده دينم وارد دبو اعتذار ايدرسه دختي تصديق واعتبار ايتوب
همان اخذ عشره اعتبار ايله لرحتي بومال بنم مالم ذكدر يا خود اوزرده دينم وارد دبو اعتذار ايدرسه دختي تصديق واعتبار ايتوب
آنلر بزم تجار بيزدن بومالو اعذاره اعتبار واعتنا ايتد كلى كبي بزدي اعتبار واعتنا ايتد ز اما تجار اهل ذمت
بشقه در كه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ايتد كلى كنده تصديق واعتبار اولنوب آنلر دن اخذ عشره
ايتد كلى اولنماز زيرا حكم مذكور اهل ذمتده مجازات اوزره ميني اولنوب ايتد كلى حاكم اسلام اوزره بنا و تطبيق
اولنغله تجار مسلمين بومالو اعذارنده اوزر بيه ماننده وجوب حقي متكر اولد بغندن تصديق اولنوب بختي كبي
اهل ذمت دختي تصديق اولنور كذلك اهل حربك عبدلى و مكاتبرى ماله هرور ايلدكده آنلر دن دختي
اخذ عشره اقدام اولنور زيرا آنلر بزم عبيد و مكاتب بيزدن اخذ اقدام ايتد كلى كبي بزدي اخذ اهمتام ايله ز
اما آنلر بزم عبيد و مكاتب بيزدن اخذ عشره ايتد كلى نمايان اولسه بزدي آنلر ك عبيد و مكاتب بيزدن اخذ ايتد
جائز و شايان كور بيلر اما آنلر بزم عبيد و مكاتب بيزدن اخذ ايتد كلى عند بيزده بجهول ايسه بزدي
آنلر دن اخذ ايله مشغول اولور زيرا اخذ عشره ايتد كلى حقيق حفظ ظر بيق ايتد كلى بجز مقرر و مكاتب دختي
حفظ طريقه محتاج اولنغله حر ايله بر اورد وهم عبيدى مولاي حريسي تجار ايتد كلى ارسال ايلدكده مانندن اخذ
عشره رضاسي ظاهر حالدر لکن بر حربي طامر مسلمين اوزره بزيقيله هرور ايدوب بونلر احراردر دبو دعوى
يا خود جوارى ايله هرور ايدوب بونلر ايهات اولاد مدر دبو ادا ما ايلسه اولبايده تصديق اولنوب عشرلى
مظالمه واستدعا اولنماز زيرا بوقولنده صادق ايسه آنلر احراردر و احرارده عشر اولنوب بختي آشكاردر
واكر كاذب ايسه آنلر بوقولى ايله احرار اولور كه حربي دارا اسلامه عبد كا فرنى اعتناق ايلدكده عتي
بالاجماع نافذ و برقرار قينور كه دارا اسلام دار قهر اولوب دار احكام ايدوبى بديداردر واكر بر حربي مال تجارته
هرور ايدوب اول ما ايتد كلى مال صيبدر دبو تعطل ايلسه بشقه عاشر اخذ عشرنده نكاسل ايتد كلى زيرا آنلر بزم
تجار بيزدى بومالو اعذارنده تصديق ايتد كلى دن بزدي آنلر ك قوللر بختي ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
مواضعده تجار بيزدن اخذ ايتد كلى عند بيزده بديدار اولسه بزدي تجار بيزدن اخذ ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
ايتد كلى عند بيزده مشكول اولسه بزدي طريق اخذ سلوك ايله رز كه نصاب مال رسيدو كال اولنغله اصل اولان
اخذ ايله اشتغالدر واكر بر حربي دارا اسلامه اما نه تجار ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
اخذ عشره ايلدكده صكره مسلمينك عاشر ايتد كلى دختي هرور ايلسه كر كدر كه عاشر اوله اداستدن سنه كاله
هرور ايتد كلى آندن اخذ عشره اولنما بوب هرور بيزدن صكره بر كره دختي اخذ عشره صرفه مقدور اولنه زيرا
حربي مرفوق دارا اسلامه كشت و كذا ايلدكده حاكم امانى باقى و امانه خرو جى من جهة الحكيم غير منتهى
اولنغله دارا اسلامه كشت و كذا ايلدكده حاكم امانى باقى و امانه خرو جى من جهة الحكيم غير منتهى
دفعاله هرور ايلدكده عشره مال ايتد كلى بزدي اولنوب ذمى منزله ايتد كلى سنه واحده ده عاشر مسلمين اوزره
بر كره اخذ و تحصيل اولنور و حكم محرر اوزره دليل شول روايت اولنماز ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
يكري بيك درهم قيتلى بر فرسي ايله تجار اوزره حضرت عمر رضي الله عنهنك عاشرى اوزره هرور ايلدكده
عاشر اول فرسي آندن اون سكر بيك درهمه شرايه طالب اولوب روى بيزدن امتناع ايتد كلى ايكي بيك درهم
عشرى اخذ ايلدي بعده روى مزبور فرس مذكور ايله اول عاشر اوزره دفعه ثابته هرور ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
اخذ عشرى مراد ايدوب روى ادا دن امتناع ايلدي بعده تظلم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
تعالى عنهي مسجدده بولنغله مسجدده دخول ايتد كلى باب مسجدده توقف برله هو الشيخ النصراي ايتد كلى

بن شيخ نصراني يم دبو نفسى نعرف ايلدى و حضرت عمر رضي الله عنه دختي وانا الشيخ الحنفي يعنى
بن دختي ملت حنيفه بيزادن شيخم دبو مقابله ايلدى بعده روى سركذ شتى بيان ايلدكده حضرت عمر
رضي الله تعالى عنه كفت لفظي ايله مصلحتك تمام اولدى مفهومي افاده ايتد كلى روى مراني فهم ايله مبوب
كلامنه التفات ايتد كلى ايله ما يوس كبي عودت ايدوب حضور عاشره كلدكده كور ديكه نامه عمر رضي الله عنه
اكا سقت ايلوب بوندن نسنه اخذ ايتد كلى دبو عاشره تيبه ايلش عاشر روزد نامه بي اكاخبار ايدوب بر شيتي
اخذ ايلدى و نصراي بوقالى كوروب عدالت عمر به دن استجاب ايدوب قبول اسلامه شرف ايلدى
واكر بر حربي عاشر مسلمين اوزره هرور ايدوب اداء عشره ايلدكده صكره همان يوم اداستنده يا خود ايتد كلى
كونده دارا حربه دخول بعده بنه اول ماله استبان اوزره دارا اسلامه عود و قفول ايلسه كر كدر كه عاشر آندن
بر كره دختي اخذ عشره مسا شراوله زيرا دارا حربه دخولنده حاكم امانى منقطع و اول امانه حاكم خرو جى
منتهى و مرتفع اولوب امان جديده دخول جديده اول مرده داخل حكمنده داخل يا خود حربي آخر منزلده نازل
اولنغله هر دخول و خرو جى اخذ عشرى لازم اولور اما اهل حرب بدن اول طافسه تجار مسلمين دارا حربه
دخول و خرو جى نكر ايتد كلى حقيق سنده بر كره عشره اوزره معاشرت ايدرسه بزدي آنلر ايتد كلى
سنده بر كره عشره معاشرت ايله رز كه بيان مشروح اوزره ميسانه مزده امر عشره ايتد كلى مجازات و مكاتب اوزره
بنا و تقرر اولنغله واكر بر حربي امانه دارا اسلامه خرو جى ايله معا قدم اولسه خناز بى عشره اولنماز بوب
ايتد كلى قيمت خرو جى تقويم و قيمت عشرى مقدارى دراهم بيزدن اخذ ايتد كلى لازم اولور اما عندنده دراهمى
غير موجود ايسه خردن قيمت عشرى ادا ايله جك مقدار بى بيعله اكا امر ايدوب عاشر اول و جهله اخذ
قيمنده بدل مجهود ايدر و عند بيزده مذ هب مقبول اشوقول منقولدر لکن امام زفر رحمه الله تعالى خردن
خناز بى كى عشره اولنماز ديوب قولنى ايكي و جهله تا سيد و تقرر يا ايلدى بى اولدر كه خرو جى مسلمده مال
اولنوب عاشر دختي مسلم اولنغله خنز ايله هرورى كبي خردنه دختي عاشر اوزره مال اولنماز اشيا ايله هرورى
حكمنده داخل اول حربي بوب ايله عاشر اوزره خرايله هرور ايلين مسلم منزله نازلدر و بى اولدر كه حق
مسلمده خرو جى و حراي واحده جارى ايكن عدم عشره خنز بر اوزره اجا عيز منعقد اولدقدن صكره
حكم مذكور خيره دختي سارى قينور لکن بزم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
اثر مقبولدر كه حضرت عمر رضي الله تعالى عنه اطرافده بولنان عاملر بى موسم مجده جمع ايدوب اوزر بيزه
خرايله هرور ايلين اهل ذمتدن نه اخذ ايله بوزر دبو سوال ايلدكده آنلر نصف عشرى اخذ ايله بوزر
دبو جواب ايلدكده بعده حضرت عمر رضي الله تعالى عنه ولو هم بيعها و خذوا نصف العشر من امانها
دمكلاه يعنى اهل ذمته تقويم و امانتندن نصف عشرى اخذ ايله امر ايلدى و ادله معقوله مزدن بى
شول فرق فاصل و مفصولدر كه خردن ايتد كلى عتب و عصير ايكن حق مسلمده مال ايكن انتهاستنده دختي
تخليل ايله مال اولوب خنز بر ابتدا و انتهاستنده مال اولنوب محال اولنغله خنز بيه نسبتله حرمت خراخف و اهون
اولد بغندن خنز بر دن اخذ عشره اولنماز سده خردن جواز اخذى متيقدر و بى اول قول ظاهر
القولدر كه مسلمين اولان عاشر عين خرى اخذ ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
صلا حلى خرى تخليل ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
ظاهر حالدر بوجهله عاشر اول خرى مسلميه تقويم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
اما خردن بى مسلميندر بر كيمسته استعمال ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
قوللرى دختي مسلمين اوزره مقبول اولنغله آنلر ك قوللرى ايله اخذ قيتى دختي غير مقبولدر و بى اول
قول قوى الاصولدر كه خرايله مثلى اولوب عاشر مثلى اخذ ايتد كلى لازم ايكن مسلم تملك خردن ممنوع اولنغله قيتى
اخذ ايلدكده خردن اعراضى متحقق اولد بغندن اخذ قيتى مشروعه در امان خنز بر ذوات امانتدن اولوب مثلى قيتدن
عبارت اولد بغندن اخذ قيتى اخذ عيني ايله همحال اولنغله مسلم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
تملك قيتى دختي استعمال اولنماز و بى اول قول دقيق الوصولدر كه خردن اهل ذمتده مال اولوب
مسلم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
دخول ايتد كلى اموال ساثره به ملحق اولنغله اما خنز بيزه مسلم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى
خردن ايتد كلى داخل و خنز بر غير داخلدر و آنده مسلم ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى ايتد كلى

مطلب بعشر الخمر دون الخنز

مطلب بوزن الخمر دون الخنز

جایبندہ داخل اولساز و جایبندہ داخل اولیان اشیا دن اخذ عشر ایتک ناروادر و اگر اهل حرب دارلرینہ
 خرو و خنار بر ایله داخل اولان اهل ذمتمزی عشر ایتکر رسه بز دخی آنلردن خرو و خنار زیر ایله داخل اولان
 کسمنلری عشر ایله تکدیر ایتکر زیر خرو و خنار زیر اهل دار اسلامدن انجیق حق اهل ذمتمده مال اووب
 اهل حرب دخی اهل ذمتمزی اول مالدن عشر ایتکر رسیده دار اسلامده بولنان اموالندن اول نوع مخصوصی
 عفوایتد کربسه استدلال اولمغله بز دخی آنلردن اول نوعی عفو ایله اشتغال ایدہ رز که عشر اهل حرب
 عشر مجازات ایدوکی بی جیدالدر و اگر اهل حرب مسلمینی دارالحر به ادخال ایلدکری مالده عشر ایتکیوب
 انجیق اهل ذمتمی عشر ایدر رسه بز دخی آنلری اهل ذمتمی عشر ایتدکری منوال اوزر عشر ایله تدبیر ایدہ رز
 و اگر اهل ذمتمی عشر ایتکیوب انجیق مسلمینی عشر ایدر رسه بز آنلری بنه منوال مشروح اوزر عشر ایله تدبیر ایدہ رز
 زیرا بوتقدیر اوزر آنلردن مالک بر نوعی عشر و نوع آخرینی عفو ایتک ظاهر اولمغله رز که آنلرک بز عاشر بمنز
 اوزر مزور ایدہ جکلری هر نوع مالله بز دخی مسلمینن یا اهل ذمتمن عاشر لری اوزر مالندن اول نوعیله
 من و ر ایلدکده البتہ عشر بنه مباشر اوله جقلدر غایب الامر آنلر اهل دار اسلامده ایکی طائفه بولوب برینی عشر
 و بزندن عفو و اغماض ایتکلدر در حال آنکه اهل حرب انجیق طائفه واحده اولمغله رز آنلرده ایکی طائفه بولمغله رز که
 بز دخی آنلرکی برینی عشر و بزندن صفح و اعراض ایدہ لم بنه علیه جله سنی عشر ایله اعتراض ایدہ رز حتی آنلر بز دن
 بشقه کوبه ایکی طائفه بولوب برینی عشر و بزندن عفو ایلدکری طائفه بی عفو ده صرف مجهود ایدہ رز مثلاً اهل حرب
 آنلردن عشر ایلدکری طائفه بی عشر و عفو ایلدکری طائفه بی عفو ده صرف مجهود ایدہ رز مثلاً اهل حرب
 بز رجا لری عشر و نسازدن اغماض ایلدکری دخی رجا لری عشر و نسازدن اعراض ایدہ رز و بیلک
 کر کدر که اهل حرب دن اخذ اولنان عشر انجیق موضع خراج و وضع اونوب مقائله به صرف اولنور بوقسه
 موضع صدقاته وضع اولنوب فقرا به صرف اولنور نکتہ سی اولدر که صدقه البتہ صاحبی مطهر و کافر اهل طهره دن
 اولدیغی ظاهر در اما مسلم اهل طهره دن اولمغله آدن اخذ اولنان عشر موضع صدقه وضع اونوب واضح
 و مشهور در بنه دیر که بمسلم امانله دارالحر به مال تجارته داخل اولوب یا خود حین دخولنده باندہ مالی بوغیکن
 دارالحر بنه تجارته بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزر دارالحر بنه حولان حول دخی کامل اولدقدن صکره
 اول مالی دار اسلامه اخراج و آنکله عاشر مسلمین اوزر مزور ایلمه کر کدر که عاشر آندن هیچ نسنه اخذ ایلمه
 زیرا عاشر انجیق امامک رعایت و جایبندہ بولنان صدقه مالی جایبندہ ایدر که جایبندی انجیق مقابله جایبندہ در
 کورمز مپسنکه عاشر خار جندن اوزر بنه مزور ایلین دراهم و دن آنیری عشر ایدر که آنلر محتاج حفظ و جایبندہ
 امدادون بلده ده مدار تجارت اولان دراهم و دن آنیری عشر ایدہ رز که آنلر مستغنی جایبندہ رعایت در رعایت
 امام دارالحر به شامل اولمغله رعایت بولنسان اموالی عشره واصل اوله مزور مپسنکه رکنه عسکر
 اهل بغیده ایکن مالی اوزر حولان حول متحقق اولدقدن صکره عسکر اهل عدله انتقال ایلمه زکوة ماضیه ایله
 مؤاخذه نسنه اشتغال اولنار زیر مال مزور جایبندہ امامدن هجور در وهم زکوة حق الله اولوب دارالحر کبی
 حکم امام المسلمین جاری اولیان موضعه واجب اولمغله امام المسلمین دارالحر بنه واقع اولان حد زنا و سرقه و شرب
 و قطع طریق مثل حقوق الله ایله مؤاخذه ناسی مستوجب اولدیغی کبی زکوة مزورده ایله دخی مؤاخذه بی
 مستوجب اولساز انجیق مسلم قومه بدون الاجبار بنه و بین الله نعلالی زکوة مالی ادا برله امر اونوب علی تقدیر
 عدم الاداء آثم اوله جغنی اخبار اولنور زیر مال مسلم اوزر حولان حول متحقق اولدقدہ زکوة واجب اولور
 و زکوة دخی واجب اولدقدہ صوم و صلوة کبی ادا ایله مأموریتی موجب اولور نظیری شول باغیدر که اهل عدله
 خروج و عدول ایلمه اکا مالندن زکوة ماضیه بی ادا برله بدون الاجبار اقتا اولنور و ما نحن فیه دخی بویه در
 و تقریر سابق التجر بردن دارالحر بنه مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متین اولدقدہ دارالحر بنه تجارت ایدوب
 مالی اوزر حولان حول متحقق اولدقدن صکره عاشر مسلمین اوزر مزور ایلین اسیر ده دخی حکم مسئله
 متعین اولور که عاشر آنی عشره اجتر ایتکیوب همان بنه و بین الله اداء زکوة اقتا ایدر کذلک دارالحر بنه
 قول اسلام ایدوب مالی بعد حولان حول دار اسلامه اخراج ایلین کسمنه حقتده دخی حکم مسئله بیدار اولور که
 عاشر مسلمین آنی دخی عشره ابتداریله مز انجیق اول کسمنه دارالحر بنه ایکن اوزر بنه مالنده و جواب زکوة عالم اولوب
 بعد العلم مالی اوزر حولان حول دخی متحقق اولمش اینه و بین الله تعالی اوزر بنه اداء زکوة لازم اولور
 اما وجوب زکوة عالم اولساز مش اینه عالم اولدقدن صکره مالی اوزر حولان حول متحقق اولدقدہ اوزر بنه

مطلب مصرف عشر المسلمین
 و اهل الحرب

زکوة دن

زکوة دن برسته لازم اولماز که زکوة البتہ شر ایدندن اولوب شر ابع دخی انجیق بعد السماع واجب اولور ایکن
 اول کسمنه تک سمعنه خطاب شرعی بالغ اولمغله موجب خطابی مستوجب اولمغله زکوة شر بر حربی
 دارالحر بنه قبول اسلام ایدوب سوا تمدن و اموال تجارتن مال کثیره مالک ایکن مالنده و وجوب زکوة
 عالم اولدقدن صکره دارالحر بنه التي آی یا خود اقل یا خود اکثر مکشدن صکره دار اسلامه اخراج ایدوب دار
 اسلامده حولان حول رسیده تمام اولدقدن صکره عاشر اوزر مزور ایلمه کر کدر که عاشر عشر ماننده و مصدق
 اخذ زکوة سوا تمندہ توقف و قصور ایتکیوب زیرا مالی اوزر حولان حول هنوز دارالحر بنه ایکن منعقد اولمشدر که
 اوزر بنه و وجوب زکوة دارالحر بنه متعهد اولمشدر کورمز مپسنکه ادا ایله امر اولنور و ادا ایتدکده آثم اولور
 پس سبب وجوب دارالحر بنه موجود اولوب نفس وجوب دار اسلامده متحقق الوجود اولمشدر و شرعا
 معتبر و مطلوب اولان انجیق حال وجود و حال وجوده مال مزور جایبندہ امامده و مجرای احکام اسلامده
 بولمغله اخذ عشر روز کوبه اقدام و اهتمام اولنور کورمز مپسنکه حول بر نصاب اوزر منعقد اولدقدن صکره اثناء
 حوله نقصان کلوب آخر حوله بنه رسیده تمام اولسه اثناء حوله عارض اولان نقصان اعتبار اونوب انجیق
 حال وجوب اولان تمام حوله تمامه اعتبار اولمغله زکوة ایجاب و لازم اولنور پس مانحن فیهده دخی اثناء
 حوله دارالحر بنه بولند بخته اعتبار اونوب انجیق تمام حوله دار اسلامده بولندیغی مطمح انظار قیلنور کذلک
 مسلم اسیر و مسلم مستأمن مالی دار اسلامه اخراجدن صکره حولان حول رسیده تمام اولدقدہ حکم سابق
 آندہ دخی اجرا و اول حوله مالینک عشر روز کوبه اخذہ ابتداریله اوزر مزور ایدر که بن بومالی انجیق آتی آیدن بو
 تجار تیچون قصد دخول اوزر دراهم و دن آنیریله عاشر مسلمین اوزر مزور ایلدکده بن بومالی انجیق آتی آیدن بو
 کسب ایلد م هنوز اوزر بنه حولان حول متحقق ایتدی دیو بسط اعذار ایلمه کر کدر که عاشر آنی تصدیق
 ایدوب اخذ عشر بنه اجتناسار ایلمه زیرا مالنده و وجوب حق انکار ایتکلله قول آنک قول ایدوکی آشکار در
 بوضورنده دارالحر به دخول و آندہ تجارت ایدوب هنوز دارالحر بنه ایکن حولان حولی رسیده تمام اولدقدن
 صکره اول مالله دار اسلامه خروج و عاشر اوزر مزور ایلمه بنه عاشر حول ماضی ایچون اخذ عشر دن ممنوع
 و مهجور در زیر وقت وجوب اولان وقت تمام حوله مالی دارالحر بنه بونوب حکم امام المسلمینده حاضر
 اولدیغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما دار اسلامده اول مال مالک اولدیغی هنگام مدن تمام حوله بر
 ایکی کون فالجبهه دیک دارالحر بنه آرام ایدوب حول انجیق دار اسلامه خر و جندن صکره رسیده تمام اولسه بوتقدیر
 اوزر عاشر اخذ عشر بنه قیام و اهتمام ایدر زیر مال مزور وقت وجوب حقهه جایبندہ امامده و موضع جریان
 احکام اسلامده بولمغله ثبوت حق اخذی اکیال و اتمام ایلشدن و اگر دار اسلامده مستأمن اولان حربی یا ذمی
 یا مسلم اوزر بنه حولان حول متحقق اولان مالله عاشر اوزر مزور و مالی عاشر دن کتم ایدوب بعده حولان حول
 نایسندن صکره بنه مزور و بنه کتم ایدوب بعده حولان حول نایسندن صکره بنه مزور ایلدکده عاشر آنک اوج
 سنده مالنه و کتمه کسب و وقوف و شعور ایلمه کر کدر که اوج سنده امرار ایلدیگی اموالی علی التمام عشرده
 بدل مقدور ایلمه زیرا دار اسلامده اول مالک زکوة واجب اولمغله عاشر ایچون هر مزورنده حق اخذی
 ثابت اولمشدر و حق ثابت تأخر و کما نله فائت اولساز اما حربی بو اوج سنده هر مزورنده قبل التشر دار
 الحربه داخل بعده دار اسلامه راجع اولمش اینه عاشر ایچون آنک مالی سنه نایسه ده مزور اخیری ایچون
 عشر دن ماعداسی جا تر و واسع کور بلرز بر اهر دفعهده دارالحر به داخل اولمغله آندن حکم امان زائل و حقتده
 احکام مسلمین باطل اولوب دفعه ثانیه و نایسه ده خر و جندن حربی آخر مزور بنه نازل اولمشدر کورمز مپسنکه
 عاشر مال حربی بی عشر ایلدکدن صکره دارالحر به داخل اولوب بوم دخولنده دار اسلامه رجوع و عاشر
 اوزر بنه اول مالله مزور ایلمه عاشر آنی مجددا عشره صرف مقدور ایدر بو ماده ده آنک دارالحر به
 دخولی کندویه نافع اولان حکمی ابطاله حربی آخر مزورنده انزال اولندیغی کبی مانحن فیهده دخی دارالحر به
 دخولی هر دفعه ده مسلمینه نافع اولان حکمی ابطاله حربی آخر مزورنده انزال اولنور و اگر حربی مستأمن
 یا ذمی یا مسلم دار اسلامده اوج سنه تجارت ایدوب عاشر مسلمینه مزور ایتکیوب انجیق سنه نایسه دن صکره مزور
 و هر بری اوج سنه دن بر مال لری عشر اولمغله یا ذمیغنی اخبار و مسلم دخی اوج سنه دن روز کوة مالی ادا ایتدیکن
 اقرار ایلمه بوضورنده عاشر انجیق حول نایسه عشر بنی اخذہ ابتداریله حولان حول سابقینک اخذ عشر بنه
 اجتناسار ایدہ مزور عاشر دار اسلامده بولنسان مالی انجیق جایبندہ ایدوب اول مالده هنوز حق ثانی واجب

مطلب اذا کتم ماله عن العاشر

اولدین وقت اخذی باقی اولی شرطی ایله تعشیر ایدر بوقسه مالده حق ثانی واجب اولدقدن صکره واجب اولک وقت اخذی فوت اولوب واجب ثانیکن وقت اخذی حلول ایتمش اولور بشاء خلیه مذکور بندن برینی بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانی عاشر اوزره مرور ایلسه واجب اولک وقت اخذی باقی اولغله اخذینه قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانی مرور ایلسه وقت اخذی منقضی اولغله اخذینه مقتدر اولماز لکن مال مزبور دارالخربده ایکن حولان حولی بشقه در که آنده عاشر اوزره قبل تمام الحول الثانی دخی مرور ایلسه عاشر آتی تعشیردن ممنوع و همجوردن زرا اولیاده حلول حول ثانی احکام امام المسلمین جاری اولدیغی موضعه حاصل اولغله حق اخذی قطعا ثابت و متحصل اولماشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولمق بشقه در که باقی سفت ایلمشدر و اگر حرینک یا ذمیکن سواغ حیوانانی بولنسه انلردن زکوته لری اخذ اولماز که زکوة البته عبادت اولغله کافر اوزره واجب اولماز اما مسلک سواغیندن اوج سنه اخذ زکوة اولماز بوب صکره حالته مطلع اولنسه بوباده سنین ماضیه تک زکوته آندن اخذ اولنور زرا سواغ تحت حجابت امامده بولمق اخذ زکوته طرف امامه مقوضدر و سنین ماضیه ده حجابت امام آنلرده تحقق ایتکله زکوة ماضیه لری اخذایدر لکن عاشر بشقه در که بوشلاو مواده انجیق سنه اخیره تک زکوته اخذ ایدر زرا عاشر انجیق اوزرینه صاحبی ایله مرور ایلدن مالی تعشیر ایدر حال آنکه بوسورنده اوزرینه مالله مرور انجیق سنه رابعه اتناسنده واقع اولغله انجیق سنه ثالثه ایچون اخذ ایدر اما مصدق حق اخذی اوزرینه مرور ایچون اولیوب بلکه هر مسلک ساغمه سننده حق اخذی متحقق اولغله بهر حال اخذ زکوة مستحق اولور و تحقق حق اخذنده ساغمه اوزره حولان حول معتبر و صورت مزبورهده اوج دفعه حولان حول امر مقرر اولغله هر حول ایچون اخذ زکوة قدرتی اظهردر بوسورنده صاحب السواغ اولان مسلم بن سنین سابقه تک زکوته فقرا و مساکینه ادا و ایفا ایلدم دیو ادا ایدر سه بوقولنه اصفا اولماز بوب بینه اول اوج سنه تک زکوته آندن اخذ واستیفا اولنور و قول مذکور بزم مذهب منصور بیزدر و امام شافعی رحمه الله تعالی دیدیکه اخذ اولماز زرا زکوة حق فقرا اولوب اول مسلم فقرا ادا ایلدکده حق مستحقته واصل اولغله زکوة اموال تجاری فقرا ادا ایلدکده ذمی عهده دن بری اولدیغی کی زکوة سواغده دخی بری اولور لکن جوانده دیر زکوة اخذ زکوة طرف امامدن تعیین اولنان عاملره مقوضدر و طرف امامدن اخذ اولنقدن صکره اگر چه فقرا بصره اولنور لکن صاحب المالك صرف ایلدیکی فقرا باعیا نهم صرف ایلک امام اوزره واجب اولماغله صاحب المالك آنلره صرفی برأت عهده سنی موجب اولماز نظیری اولدر که برکسنه برصی ایچون مدیون اولوب اول دخی صبی به دفع و تسلیم ایلسه برأت عهده سنی موجب اولماز زرا دین مزبورهده حق اخذ خاصه وصی اولوب وصی دخی اخذ ایلدکده اوزرینه صبی به دفع و تسلیم ایلک واجب دکلدر و مانحن فیه دخی بویه در و اگر امام المسلمین حرب یا خود شغل آخرا ایله تشاغل ایدوب سنین مرقومه ده مسلمین مرقومینه بعث مصدقده تکامل ایتکله آنلردن اول سنه لک زکوته فقرا ادا ایدوب بعد زمان مطالبه اولندقدن سن بزه بعث مصدق ایتکله بزکوته فقرا ادا ایلدیگ دیو نعل ایلسه لز بوقصد بر اوزره قول آنلرک قوللری قیلغله اوزرله بته مجددا تحمیل زکوته تحمل ایلر زرا امام سنین مزبورهده آنلره بعث مصدق ایچوب طرف امامدن طلب اولنمادیندن اوزرله بته طرف امامه ادا واجب و مرتب اولماغله صاحب المال زکوة مال تجاری بنفسه فقرا ادا سنی برأت ذمته سبب اولدیغی کی مانحن فیهده دخی سبب قیلنور بینه دیر که بحرری مستأمن یا ذمی یا مسلم عشار مسلمین بر عاشر اوزره مرور ایتدکلرنده بزنی اشبوسنه ایچنده سندن غیری عاشر محل آخرده تعشیر ایلدی دیو ارازسنده ایدوب اولیاده منهم اولدقلری تقدیر اوزره عاشر آنلری تحلیف دخی ایلسه کر کدر که آنلره برنسنه اداسنی تکلیف ایلله زرا زکوة حق الله اولوب عند الملاك امانت و مالک اول امانتله امین اولغله امین ادا امانتی اخبار ایلدکده تصدیق اولنسه جفی امر مستبندر اگر چه حکم مزبور مسلم و ذمیده ظاهر در که آنلر اوزر بزمزده دینز وارد در دیو ادا عشاردن امتناع ایلدکلرنده دخی تصدیق اولنجه قلمری تقریر سابقه مقرر در اما حرری اخبار دینده تصدیق اولماز ایکن بوباده وجه تصدیق اولدر که بوقوللری ارازسنده متأید اولغله شایسته تحقیق اولوب مسئله دینده قوللری بوشلاو سند ایله متأید اولماغله تحقیق اولماشدر و حکم محرر اوزره دلیل معتبر قریبا روایت اولنان حدیث عمر رضی الله عنه در که ذکر اولسان شیخ نصرانی بنی عاشرک برکه تعشیر ایتشیکن شمعی سنه واحده ده بدخی تعشیر ایدر بورلر دیو تقریر ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاملرینه لانهشروا

مطلب اذا ادى زکوة السواغ الى المساکین

مطلب اذا دفع دين الصبي اليه ليرا مال يدفعه الى الوصي

مطلب لا يعسر في السنة الامرة

في السنة الامرة ديو تحریر ایلدی و معلومدر که نصرانی مرسومی تصدیق ایتدی عاملرینه وجه محرر اوزره تحریر ایلدی و اگر برصی یا ذمیکن مال تجاری اوزره دار اسلامده بدفعه حولان حول واقع اولوب بعده اول مالی امانتله دارالخربده ادخال و آنده رسنه کامله تجارندن صکره دارالخربدن اخراج و آنکله عاشر مسلمین اوزره مرور ایلسه عاشر اول مالی سنه اولی و سنه ثانیه ایچون تعشیردن ممنوع و همجوردن زرا سنه اولی ده عاشر اوزره مالله وقت اخذنده مرور ایتدکلرندن اخذی غیر مقدر و سنه ثانیه ده دخی مال اوزره حولان حول دارالخربده واقع اولمشدر و بز قریب یا بیان ایلدیگ که مال اوزره حولان حول دارالخربده واقع اولدقدن تعشیر جاژ و واسع دکلدر لکن تاخر مرقوم اول مالله بعد الحول الاول عاشر اوزره دار اسلامده مرور ایتشیکن مالی کتله دار الخربه ادخالدن صکره دارالخربده سنه کامله اقامت بعده اول مالی دار اسلامده اخراج و آنکله عاشر مسلمین اوزره مرور و کتم سابقی عاشره اخبار ایلسه کر کدر که عاشر آتی سنینه اولی ایچون تعشیره ایتدکلر ایدوب سنه ثانیه ایچون تعشیره اجناس ایلینه زرا بعد الحول الاول اول مالله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذی باقی ایکن مرور ایدوب حق اخذی ثابت اولدقدن صکره حق مزبور کتم و آنکله ساقط و فائت اولماز و حول ثانی دخی مال مزبور دارالخربده ایکن حولان ایتکله اخذ عشری عدم الامکاندر کذلک بر مسلک ساغمه سی اوزره حولان حول متحقق ایتشیکن زکوته ادا ایتدین دارالخربه ادخال و حول ثانی دارالخربده حولان ایلدکدن صکره شه دار اسلامده ادخال ایلسه کر کدر که مصدق آندن سنه اولی ایچون اخذ زکوة استیصال ایلله زرا بوب ایدوب معتبر اولان حق مرور اولیوب انجیق مال اوزره دار اسلامده حولان حول اولوب اول دخی حاصل و حق اخذی متحقق اولغله سنه مزبورهده ایچون اخذ زکوة مستحق اولمشدر اما سنه ثانیه ایچون هیچ نسنه اخذینه قادر دکلدر که آنده حولان حول مال دارالخربده ایکن ظاهر اولغله حق اخذی متقرر اولماشدر و اگر بحرری مستأمنک مالی اوزره دار اسلامده برکه یا خود ایتکی کره حولان حول تحقق ایدوب هر برنده عاشر اوزره مرور ایتشیکن مالی کتم و بعده بینه مرور ایلدکده عاشر اول کفینه مطلع اولسه کر کدر که عاشر ماضی بی آندن اخذ مسارع اوله لکن صورت مفروضه ده عاشر کا ظفر باب اولسادین دارالخربده دخول و بعده بینه اول مالله دار اسلامده خروج ایدوب کندو کفیتی عاشره اخبار ایلسه کر کدر که بدفعه ده دارالخربدن خروجی ایلله تعشیر بینه ایتدکلر ایدوب سنین ماضیه ایچون تعشیر بینه اجناس ایلله زرا امام ایچون حق اخذ ایچون مستأمن اوزره ثبوت حکم مسلمینه ثابت ایکن دارالخربده دخولنده آندن احکام مسلمین باطل اولغله امام ایچون حق اخذ دخی زائل اولور و اگر صورت مفروضهده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صکره دار اسلامدن کندو دار بینه داخل اولیوب بلکه تجار ایچون امانتله دارالخرب اخرا به داخل اولسه آنده دخی اوزر بینه واجب اولان عشار متقدمه باطل اولور و اولیاده کندو دار بینه ارض ایچون استیصال ننده اول ارض اخرا به دخول ایدوب حکمی مسلمینه ذکر و اولوجهله اخذ امان ایدوب ایچیک بر ایدر که علی کلا التقدر برین دخول حکم مسلمین آنده جاری اولیان داره اولوب همان کندو دار بینه دخول و خروج ایلش منزلنده اولغله کندو دار بینه دخول و خروج و چند اوزر بینه واجب اولان عشار متقدمه باطل اولدیغی کی بوننده دخی بطعلاق مقرر در کذلک مستأمن مرقوم کندو دار بندن دار بینه دخولنده مسلمین اولاد دار بینه دخول و بعده اول امانتله بینه دار بینه دخول و بعده کندو دار بینه رجوع ایلک اوزره استیصال اولوب وجه اوزره اخذ امان ایتش اولوب دار بینه ده اوزر بینه وجوب عشاردن صکره اول دار اخرا به داخل و بعده دار بینه راجع اولسه بینه عشار ماضیه آندن اخذ اولمق جاژ و واسع کور بلر لکن علی جمیع التقادیر اول دار بندن دار بینه رجوع نینده تعشیر اولنور زرا خارج اولدیغی دار بینه طرف مسلمین امن ایلسه دخی حکم مسلمین جاری و ممکن دکلدر بوشلاو موضعه بحرری اوزر بینه واجب اولان عشاره اعتباری محیط اولدیغی کی کندو دن سابقهده اخذ اولنان عشاره اعتباری دخی مضحک ایدر حق دار بندن دار اسلامده خروجنده مسلمین آتی تعشیر ایدوب چند روز مکثندن صکره اول دار اخرا به دخول و بینه چند روز اتناسنده دار اسلامده عودت ایتش اولمس اولمس امانتله امانتله حکمی شول حکم اهل دار موادعهده مندرج قیلنور که آنلردن بر تاخر اول موادعه ایلله دار اسلامده دخول ایدوب عاشر مسلمین آتی تعشیر ایلدکدن صکره دار بینه عودت و اول سنه ایچنده بینه دار اسلامده عودت و قبول ایلله عاشر مسلمین آتی مجددا تعشیر ایلدیکی کی مانحن فیهده دخی تعشیر بینه

تکر بر ایدر ز بر علی کلا التقدرین دار بنه عودت ابلد کده طرف مسلمانین آمن ایسه ده تحت احکام مسلمانین
 هیر کا بندر بوجهله آنلردن اخذ اولسان عشور سابقه درجه اعتباردن ساقط اولمشدر واکر اهل حرب
 مسلمانیه رجا برله ذمت مسلمان اولوب اوزر ز بنه احکام مسلمان جاری اولماق شرطیه بهر سنه خراج معین
 ادا ایتملری اوزره مواده استدلکدن صکره ایچلردن برکنسه اول مواده اوزره اموال کثیره ایله دار اسلامه
 قادم اولسه هم آمن قیلنوب هم مانندن تمام عسری اخذ ایلمک لازم اولور زیرا اول کتسه مواده اوزره آمن
 ایسه ده اوزر ز بنه حکم مسلمان جاری اولوب هنوز حربی اولدیقندن حکم ذمتی متضمن اولما مشدر بوجهله
 غیر دارالموادهدن امانله خارج اولان حربی منزلده تزیل اولمغله عسکر کامل آندن تحصیل اولدیغی کچی
 بوندن دخی تحصیل اولنور حتی اول کتسه دار اسلامه ایکن اوزر بنه وجوب عسردن صکره دار مواده به
 دخول وبعده دار اسلامه رجوع ایلمسه عاشر آتی سنتین ماضیه ایچون تعشیره شروع ایده من ز بر آنفاسیان
 ایلمک که حکم مز بورده دار مواده غیر دار مواده ایله سیباندن مسلم و ذمیتک بلاد حربدن دار مواده به
 دخول وآنده حول کامل مکت و تجارت ایتملری غیر دار مواده به دخولری ایله مساویدر که دار مواده عهده احکام
 مسلمان غیر جار به ایکن مجرد مواده ایله حکم دار اسلامی غیر حاویدر والله اعلم

* باب من الخمس فی الزکاة و المعین بصاب فی دار الحرب و دار المودعة و ما یلحق الذمی من ذلك و العبد
 و المستأمن * یعنی دیار اهل حربدن دار مواده و غیر دار مواده عهده اصابت اولسان کنوز و معادن تخمیس
 و عدم نصیبی تحقیقه و اصابت ایلمدن ذمی یا خود عید یا خود مسلم مستأمن اولوق صورتلرین تفصیل
 و تفریقده باب ذقیق التفسیر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب برکه رسم امانله دار الحرب به داخل اولوب
 آنده ذمت بافضه یا جوهردن برکنزه واصل اولسه نظر اولنور اگر اول کتسه اهل حربدن بریک دارنده
 ظفر یا ب اولمش ایسه کر کدر که صاحب الداره عسدر انجوب کتسی اکا تسلیمه شتاب ایلمه زیرا کتسه مرقوم
 صاحب الدارک مال اولمغله اکا تسلیم ایتمده عسدر و خبانی متضمن اولور حال آنکه مسلم مرقوم خین
 استیانتده اهل حربیه نفوس و اموال لرنده عسدر و خبانت ایتمکه ضامن اولمشدی و اگر هیچ کتسه تک ملکی
 اولسان صحرا ده یا وضعه آخرده واصل اولمش ایسه مجموعته تملک اوزره مستقل قیلنور زیرا مال مرقوم بر فردک
 ملکنده داخل اولماقده دار الحرب ده اصطناد اولسان منزله صیده نازل اولمشدر و صید مرقوم صائده خاص
 اولدیغی کچی مسلم مرقوم دخی اول کتسه ایله کسب اختصاص ایلمه و اول کتسی دار اسلامه اخراج ایلمکده آنده
 خمس دخی ایجاب اولماز که ایجاب خیل و رکابه اعزاز دخی و اعلاء کلمه الله و جهی اوزره مصاب اولدیقندن
 منزله متلصه تزیلی استصواب اولنور تخمیس مصاب متلصص صواب کو ریلدی یکی کچی بونده دخی
 صواب کور یلمر کذلک اول کتسه ایله عاشر مسلمان اوزره دخی مرور ایلمکده عاشر آتی تعشیره دخی شروع ایلمه که
 حمایت امامده بولمیان ارض حربده اصابت اولمغله تعشیری مشروع کور یلمر کور مز بکنسه مسلم مستأمن
 مالنی دار الحربه ادخال ایلمه دار الحربده اوزر بنه حوالان حول تحقیق اولدقدن صکره دار اسلامه اخراج
 ایلمسه تعشیری ممکن اولماز بس دار الحربده اصابت ایلمه دار اسلامه اخراج ایلمدیکی حالده عدم امکانی
 بطریق الاولی متبذره کذلک مسلم مستأمن دار الحربده معدن ذمت و فضه و خدیقه واصل یا خود بحر اهل حربدن
 اولنور و غیره متوصل اولسه آثاره دخی تملکده مستقل قیلنور که آنلردن دخی بر فردک ملکنده داخل اولماقده صحرا ده
 بولنان منزله رکازه نازل اولمشدر و آنلری دخی دار اسلامه اخراج ایلمکده مطالبه خمس و عشر ایله ازواج
 اولنماز اما بولنور اهل حربدن برکنسه تک ملکی ایچیننده ظفر یا ب وصول اولور سنه کر کدر که صاحبیه مرئود
 و موصول ایلمه بنه دبر که دار الحربده بولنان اسیر مسلم و اهل حربدن قبول اسلام ایلمن کتسه حکم محررده مسلم
 مستأمنه موافق ایچق خصلت واحده ده مفارقتد که بولنور اهل حربدن برکنسه تک داری ایچنده ظفر بولدقاری
 رکاز و معادن بلامتخمس و لاتعشیر مالک اولور که بولنور اهل حربیه اعطاء امان ایتمش اولنوب وقت قیدنده اهل
 حربی قتل و ماللرین اخذ ایلمک حقلرنده جائز اولمغله دارنده ظفر بولدقاری رکاز و معادن بالا لویه تملک اولور
 کذلک دار الحربده اصابت ایتمکری اعطیه به دخی بالاستقلال مالک اولور و آتی دخی دار اسلامه اخراج ایلمه تخمیس
 و عشره سائل اولنماز ز بر لقطه مز بوره مال اهل حرب اولوق ظاهر حال اولوب بولنور اهل حربده بولدقاری مال
 دخی بلامتخمس و لاتعشیر مالک اوا حقلری بی جدال ایکن لقطه مالک اوا حقلری بطریق الاولی بی قیل و قائلد اما
 مسلم مستأمن لقطه دار الحربی لقطه دار اسلامه کچی فعرف ایلمک لازمه خالده در که آنک حقیقه اخذ مال مسلم

حلال اولدیغی کچی اخذ مال حربی دخی حلال دکلنددر و بر سنه تعریفدن صکره صاحبی ظاهر اولور سنه
 صاحبیه رد و الحاق ایدوب نظر اولماز سنه حکم لقطه دار اسلامه اوزره فقرا به تصدق و اتفاق ایدر و بنه عند مده
 احب اولان آتی دار الحربده بولسان فقرا مسلمانیه تصدق و انبار بولنماز سنه فقرا اهل ذمتنه تصدقده که
 لقطه دار اسلامی فقرا اهل ذمته صرف ایلمک جائز اولدقدن لقطه دار الحربده جواز صرف بالا لویه معلوم
 التحقندر و آنلردن بولنماز سنه فقرا اهل حربیه اعطاء ایدر که لقطه هر قومه مال اهل حرب اولمغله فقرا
 اهل حربیه جواز اعطاسی ظاهر و هویدادر اما لقطه دار اسلامه بشقه در که آتی فقرا دار الحربیه صرف ایلمک
 ممنوع و مال مسلمی اهل دار اسلامه غیری به اعطاس غیر مشرو عسدر اما مسلم مستأمن فقیر اولوب لقطه
 دار الحربی اکل ایلمک مراد ایلمه کچی حلال اولور که مسلم ملتقط اهل احتیاج اولدقدن لقطه دار اسلامی اکل
 ایلمک حلال ایکن لقطه دار الحربیه بالا لویه استحلال اولنور لکن غنی ایسه بزم عسدر بزمده اکل و تناول
 اکا حلال اولماز و عند الشافعی غنی حقیقه دخی استحلال اولنور و اگر اکل یا خود تصدق ایلمکدن صکره
 صاحبی کلوب ملتقط دخی التفات و اتلافی اعتراف ایدر سنه بنم عسدر مده احب اولان سنه دفع اختلاف
 ایلمکدر لکن صاحبی قبول اسلام ایدوب امام المسلمینه اولیده رفع خصام ایلمسه کر کدر که امام ضمان اوزره
 خبره اقدام ایلمه ز بر مسلم مستأمن اول مال ارض حربده استهلاك ایلمشدر حتی دار الحربده ایکن اهل حربیه
 اعطاء قیلدیغی اما فی نقض ایدوب اول مالی غضب و استهلاك ایتمش اولسه ضمانده اکا جبر اولنما یوب همان
 بنه و بین الله ضمنتی مستحب اولدیغی کچی لقطه بی استهلاك کنده دخی ضمانده جبر اولنما یوب ایچق بنه و بین الله
 ضمانتی احت کور بلور و اگر بر حربی اما نه کلوب دار اسلامه رکازه یا خود معادن اصابت و آندن استخراج
 ذمت و فضه و خدیقه میا شرت ایلمسه کر کدر که امام المسلمین اکا هیچ نسنه و بر میوب جمله سنی یندن اخذ
 مبادرت ایلمه زیرا مال مز بوره عسدر که مسلمین اعمال خیل و رکابه اول ارضی فتحه عزیمت ایتمشدر کور مز بکنسه
 اکا اصابت ایلمن بر مسلم اواسه مضای تخمیس و باقبسی اکا سالم قیلنور بس غنیمت اولمیدی تخمیسنه جرات
 اولنماز ایلمی حال آنکه حربی ایچون غنا تم مسلمینه حتی یوقدر کور مز بکنسه حربی مستأمن عسکر مسیله
 بقیرادن الامام خروج و قتل مشرکینه اصابت غنا ایلمکده اکا غنا ثمنندن هیچ نسنه اعطاس اولنماق
 لازمدر بس بوغنیتمه دخی و وجه مذکور اوزره در اما حربی مستأمن استخراج رکاز و معادن ایچون طلب و عملده
 امام المسلمیندن استیذان ایدوب اذن امامله استخراجده دامن در میان اولمش ایسه کر کدر که خمس مصافی
 افزاز و باقبسی یندن بقایله مرفراز قیلنه زیرا حربی مستأمن اذن امامله قتال ایتمش اولسه غنیمتین حصه دار
 اولوب دخی کچی اعطاسه رضخه سزاوار کور بولور ایلمی بس اذن امامله استخراج معادن ایلمکده دخی غنیمتین
 حصه دار اولوب بعد الخمیس باقبسنه سزاوار کور بولور و اگر حربی مستأمن بحر مسلمیندن لؤلؤ کثیر یا خود
 صخره و غیره ظفر یا ب اولوب یا خود دار اسلامه معدن جو هر و فیروز جه واصل اولمغله آندن قتی جوقی شبنه
 دست رس اکتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخی بلامتخمس اختصاص تملک بکام
 قیلنور اما لؤلؤ و غیره وجه اختصاصی اولدر که لؤلؤ و غیره ایچق بچردن استخراج اولنور و بچردن استخراج
 اولنان غنا ثمنندن غنا اولنما یوب غنا تم ایچق برده حاصل اولان منافعه خاص قیلنمشدر کور مز بکنسه آثاره
 مسلم دخی ظفر یا ب اولدقدن تخمیس ایجاب اولنماز و غنا ثمننده داخل اولماقده صید و سبک منزله نازل قیلنور
 وقول مذکور امام ابو حنیفه و امام محمد درجه الله تعالی علیهما تک قول منصور ز بر اما عسدر ابی یوسف
 رجه الله تعالی مسلم لؤلؤ و غیره ظفر بولدقدن تخمیس اولنوب غنا ثمنندن اعتبار اولمغله بد حربیدن بالتمام
 اخذ بنه ابتدار اولنور و اما فیروز جه و وجه اختصاصی اولدر که فیروز جه جزه خاصدن کور مز بکنسه
 ناز ایله ذمت و منطبع اولماز بوجهله منزله حرمه اولوب تخمیس اولنماز و تخمیس اولنماز قدغه غنیمتده داخل
 اولماز و غنیمتده داخل اولدقدن حرمینک دار اسلامه ظفر بولدقاری منزله صید ده اولوب جمله سنی اکا تخصیص
 اولنور و دخی دار الحربده مستأمن یا خود اسیر ایکن رکاز و معادن نه نازل اولسه احکام مذکورده منزله
 مسئله نازل قیلنور که اهل دار الحربده داخل اولمغله حکمی حکم مسلم بولنور کذلک ذمی دار اسلامه رکازه
 یا خود معدن ذمت و فضه و رضاص و زبینه ظفر بولسه بنه حکمی حکم مسلم برابر اولمغله مضای تخمیس
 اولنوب باقبسی اکا بقر قیلنور و اولیده اذن امامله اولوب اولماق غیر متبردر که دخی اهل دار الحربدن اولوب
 حکم مسلمان آنک اوزر بنه جاری اولمغله منزله مسلمنده تزیل ایلمشدر و مؤلف الکتاب امام حنونق الخطاب

حکم عیبه عمرو بن دینار در اول دخی بدری دینار در رجعت الله تعالی علیها اولدنی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
 عنهمان بر اثر معتبر روایت ایلدیکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهما در عیبه جنس وار میدردیو استفسار
 ایلدیکرنده انما ذلك شیء دسره البحر یعنی غیر آنچه بجزک ساحله دفع والقا ایلدیکه نیستدر دیکله عدم
 تخمبسی اخبار ایلدی واکر بر مسلک عیبه قتی دار اسلامه رکاز و معاده نه ظفر یاب وصول اولسه کر کدر که
 مصابی تخمبسی اولوب بعد الخمس ما بقی مولا سنه موصول قبله ز برار کاز و معادن غنا آمدن و عیبه دخی
 اهل استحقاق معادن اولغله بوغنیته دخی استحقاقی ثابت اولدیغندن حاصلنی تخمبسی و باقیبسی مولا سنه
 اعطا لازم اولور که مال عیبه تملک مولاسی ایچون سالمدر کذلک عبد مکاتب دخی رکاز و معاده نه ظفر یاب
 اولدقده آنک دخی تخمبسی تقدیم اولوب ایچون ما بقی مولا سنه تسلیم اولما یوب کندویه تسلیم اولور که
 عیبه مکاتب کسبینه مولا سندن احق و مصاب هر قوم کندو کسی ایدوکی امر محققدر کذلک بر صبی دخی
 دار اسلامه رکاز و معاده نه ظفر یاب اولد قده آنک دخی تخمبسی اتمام و باقیبسی اکا تسلیمده اتمام اولور که
 صبی حین قتالنده رضخ غنیته مستحق اولغله استخراج قبلدنی رکاز و معاده نه دخی استحقاقی محققدر واکر
 دیار خریدن بر دارک اهل مسلینه رجا ایدوب اوزر ز رینه احکام مسلین جاری اولماق شرطی ایله
 بهر سنه مسلینه شیء معلوم ادا ایچوری اوزره مواده به التجا و مسلین دخی مساعدیه مرتجی ایلسه رینه دارمز پوره
 دار اسلامدن عد اولماقوب علی حالها دار الحرب اولوق اوزره پار جا قیلنور ز برار داری دار اسلام ایلین ایچنی
 اجراء احکام مسلین ایکن دارمز پوره ده عدم جریانی ظاهر و مستیبتدر بناء علیه بر مسلک دارمز کوره به
 مواده مز پوره ایله دخول و آنده رکاز و ظفر یاب اولسه صحرا ده ظفر یاب اولش ایله سنه تملک ایدوب
 بر کسبه نک داری و ملکی ایچنده ایله اکار و تسلیمی اوزر ز رینه ایجاب اولور واکر قوم مرقومین مسلینه بهر سنه
 خراج معین و یوب اوزر ز رنده احکام مسلین اجرا اولوق شرطی ایله ذمت مسلین اولوق اوزره استسلام ایتمش اولسه
 بوندن اقدم مسلین آنلک اوزر ز رنه استیلا ایتمش اولماسه ز دخی دارلری دار اسلام قیلنور که آنده طرف اسلامدن
 اجراء احکام اولمشدر بوضورنده آنده مسلین یا خود اهل ذمتندن بر کسبه رکاز و یا خود معدن ذهب و فضه به
 صحراء خالیه ده مصیبت اولد قده دار اسلامه اصحابی کبی تخمبسی اولوب باقیبسی اول مصیبه تخصیص
 اولوق ایجاب و تصویب اولور اما بر کسبه نک ملکی ایچنده مصیبت اولد قده دار اسلامه بر مسلک ملکی ایچنده
 اصابت اولنان رکاز و معادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخی اختلاف اولوب امام ابو حنیفه و امام محمد
 رحمة الله تعالی علیهما بانی بعد الخمس صاحب ملکه تخصیص اولغنی تصویب و امام ابو یوسف رحمة الله
 تعالی علیه دخی اول مصیبه تخصیص اولغنی تصویب ایلشددر و امام ابو یوسف رحمة الله تعالی توجیه
 مذهبنده دیر که مال مذکور بر کسبه نک یندنه داخل اولنان اموال مباحه دن معدود اولغله آنده هر کیک بدی
 سبقت ایلر ایله اکا موصول و مزدود قیلنور و امامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیر که اول موضعک
 مالک اولی اکا احراز ایله مالک اولغله اولن ارضک ظاهر و باطنه تملک اولمشدر و قول امامین اوزره حدیث
 علی رضی الله تعالی عنه دخی برهان جلیدر که دیشدر اذا اصیبت فی قریه یودی عنها قوم الخراج فهولهم
 و اذا اصیبت فی قریه لایو دئی احد عنها الخراج فهولمن اصیبا به و فی الخمس یعنی رکاز و معادن بر قومک
 خراجنی ادا قیلد قاری قریه رنده اصیبت اولد قده اول قومه تخصیص اولور اما بر فرق آنندن ادا خراج قیلد قاری
 قریه ده اصیبت اولد قده مصیبه تخصیص اولور و علی کلا التقادیرین آنده جنس وارد و مؤلف الکتاب امام محمد
 محماد نصاب جزیره قبرس حقیقه دیدیکه مسلیندن بر کسبه اول جزیره ده مصیبت معدن و رکاز اولسه اکر
 اهل بسندن بر کسبه نک داخل ملکنده ایله صاحبیه تسلیمه سر اغاز اولوب صحراء خالیه ده ایله مصیبتی اکا تملک ایله
 کسب امتیاز ایلر و علی کل حال اخذ جمعی محالدر ز بر آنده حکم مسلین ظاهر اولد یغندن دار الحربدن
 تعداد اولور و بر قریه نک ایلدیک که دار الحربده اصیبت اولنان رکاز و معادنده وجه مشروح اوزره تفصیل
 اولور پس جزیره مرقومه ده دخی اصل مذکور اوزره اعتماد و تعویل اولور و جزیره مز پوره جزائر بحر دندر که
 بهر سنه مسلین عربیه شیء معلوم و کفار رومه شیء معلوم ادا ایچور ایله هم مسلین و هم کفار روم ایله صلح اوزره زرد
 ایچنی اوزر ز رینه حکم مسلین جاری دیکلدر واکر مسلیندن اهل عز و فتنه اولان بر عسکر ارض حربیه دخول
 و آنده بر مدت اقامت ایلدیکرنده ایچرندن بعضیبری آنده زراعتنه مباشرت و بعد الادراک و الحصاد محصوللری
 دار اسلامه اخراج مبادرت قبلسه ز نظر اولور اکر زرع ایلدیکاری بذر کندو مالاری ایله حاصللاری

و فیس ضم قاف و سکون با وضوح را
 ایله بحر سفیده بر جزیره معروفه در
 قبرس دخی جزیره معروفه در
 ذکر اولنان حکم و تفصیل زمان
 باقیبسی کله نظر ایلددر بوقسمه ظنور
 بوزنیش سکن تار بخنده ملوک آل
 عثمان اید هم الله تعالی بانواع
 اللطف و الاحسان طر قیلندن فتح
 اولوب دار اسلامه ادا حال
 او لغمشدر و محمد الله تعالی الیوم یلا
 غنائیه ده و بلده فخره و درونی
 غنائس نعم و انتعه ایله زاخره و انوار
 اسلام و آثار ائمه و سلام ایله زاهره در
 خلا

جمعاً کندورده ایصال اولور که حاصللاری نما و ملکری ایدوکی ظاهر و نما و ملکه شخص آخر حقیق اوزره
 مستحق اولدقده ملک مالک اوله جینی باهر در و آنده جنس دخی بوقدر که غنیت دکلدر و عشر و خراج دخی
 بوقدر که آنرا ایچنی اراضی مسلینده واجب اولور حال آنکه اول اراضی ارض حر بدندن و اراضی اهل حرب
 عشریه و خراجیه دکلدر و اکر زرع ایلد کوری بدار ارض عدودن اخذ ایلد کوری خطئه غنیتدن ایله
 کر کدر که مقدار بذر ی بدندن اخذ و غنیته القبا و باقیبسی بذر غنیتدن حاصل ایله ده غنیت قیلما یوب
 یندنه انقیاب اولور ز بر ازارع مرقومک حالی حال غاصبندن ادنی دکل ایکن غاصب بذر آخری غصب و ارضنه
 زرع ایدوب آنذن محصول کثیر حاصل اولد قده معصوب منه ایچون ایچنی مقدار بذر ضامن و باقیبسی
 مالک اولد قده زراع مرقومک تملکی بطریق الاولی در سؤال اولور سه که بذر مرقوم طعام غنیت اولوب
 زراع مذکور دخی آنی زرعله استهلاک ایشدر و طعام غنیتی دار الحربده استهلاک ایلین کسبه دن هیچ نسنه
 اخذ اولماق متعین ایکن آنذن مقدار بذر اخذ ایلک نیجه ممکن اولور جوابده دیر که زراع مرقوم طالب نما
 اولغله زرعهده استهلاک حقیقی صورتدا اولماشدر کورمز مبنسکه اب و وصی صینک بذر نی زرع ایچاری
 مشر و عددر حال آنکه زرع فی الحقیقه استهلاک اولیدی آنذن ممنوع اولور ل ایدی بلکه بذر مزروع ایچنی
 شول خشب جلیج یعنی بونلش آغاج اوزره قیاسله اظهار اولور که غنیتدن بر کسبه دار الحربده اکا اصابت
 و آنذن قصعه لر اتخاذ ایدوب دار اسلامه اخرا جله استظهار ایلله خشب مز پور بر کوره معمول ایکن و بر کوره
 غیر معمول ایکن تقویم اولوب غیر معمولک قیمی غنیته القبا و باقیبسی اکا تسلیم اولور کذلک دار الحربده
 جلد سموره ظفر بولوب دباغندن صکره آنی دار اسلامه اخراج ایلد که اول دخی مدبوغ و غیر مدبوغ ایکن
 تقویم اولوب غیر مدبوغک قیمی غنیته القبا و باقیبسی اکا تسلیم اولور پس بذر مرقوم دخی بوجه اوزره
 معلوم اولورینه دیر که اکر بزمنی باغیدقن یا مکانب یا صبی یا عورت دار اسلامه رکاز و معاده نه ظفر یاب وصول اولسه
 کر کدر که وصوللری اذن امامه مرقوم دکل ایله ده مصابی تخمبسی اولوب باقیبسی مصیبه موصول قبله
 ز بر اطوائف مرقومه بقیر اذن الامام عسکر مسلینه عز ایدوب واصل غنائم اولد قنده بینه غنیتده حقلاری
 ثابت اولوب اعطسا رضخله معتم قیلد قاری کبی دار اسلامه واقع اولان مصاب لرنده دخی حقلاری ثابت اولوب
 مانقی بعد الخمس ایله مغنم قیلنور لر سؤال اولور سه که مذکور بینه غنائمدن سهم مقدر ایفا اولما یوب ایچنی
 رضخ قلیل ایفا اولور ایکن دار اسلامه واصل اولد قاری رکاز و معادندن نیچون رضخ قلیل اعطسا
 اولما یوب تمام باقی اعطسا اولندی جوابده دیر زککه مذکورین ایچون غنیتده رضخ قلیل واجب اولوق
 غنیتده ثبوت حق و نصیبلرین موجب اولمشدر لکن غنیتده حقوق غنیمین متفاوت اولوب تقدیر امامله
 اعطسا اولنان رضخ دخی تقدیر شرعه ثابت کییدر اما غنیتده تفاوت شرعی واقع اولوق رکاز و معادنده
 ججع مصیبه استحقاق قریبه مانع اولما ز کور مز مبنسکه غنیتده حقوق راجل و فارس متفاوت ایکن
 رکاز و معادنده متوافقدر پس ما نحن فیه دخی اصابت رکاز و معادنده حکم احرار و عیبه متحد و متفقد و هم
 ظفر یاب رکاز و معادن اولان کسبه استخراجنده منفرد و مستقل اولغله طوائف مرقومده شول قوم متعین
 منزل لرنده نازل قیلنور که آنرا با نسیسه عز ایدوب بعض غنائمه واصل و آنی دار اسلامه موصول اوله لر اول غنیت
 مقاتله مسلین یینلرنده سهام خیل و رجاله اوزره تقسیم اولندی یعنی طوائف مذکور بینه یینلرنده دخی تسهیم اولور
 پس مذکور یندن ظفر یاب رکاز و معادن اولان کسبه دخی قوم مز پور بینه مائلددر بینه دیر که بر جری مستأمن
 دار اسلامه طلب کنور و معادن ایچون امام السلیمدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابی اخذ
 و نصف آخری بنده ابقا شرطله اذن و رضختنی ایدان اتمکله عمده دامن در میان و اصابت رکاز و معادنده
 کامران اولسه کر کدر که امام اخذ نصفی تقدیم و نصف آخری اکا تسلیم ایلله ز بر اخری مستأمن دار اسلامه
 ظفر بولدیغنی رکاز و معادندن بر شیء مستحق اولوب استحقاقه ایچنی شرط امامله ملتحق و امامدن دخی
 آنک حقیقه ایچنی شرط نصف مستحق اولغله استحقاق نصفندن اکثره لاحق اولماشدر بوندن صکره امام
 اول جریندن اخذ ایلدیکه نصفندن ایکی خستی که مصاب حر یینک جنس واحد بذر اخذ ایدوب اول خستی
 فقرا ایچون افرار و باقیبسی مقاتله ایچون ممتاز ایلر ز بر اذن امام مصاب حر بی غنیت قیلوب آنده وجوب خستی
 یادی و بعد الخمس جمع مصابنده وجوب حق غنیمینه مؤدی اولمشدر و امام ایچون هر فریقک حقیقی غیره
 تحویل ایلک امر مستحیل اولغله کر کدر که وجه مشروح اوزره ایکی نصفک جنس واحدنی که نصف ما خودک

مطلب بجز اولاب والوصی زرع
 بذر الصبی

ایکی جسیدراخذ و فقرا ایچون افراز و باقبسنی مقالتہ ایچون ممتاز ایلیہ ینہ دیر کہ اگر برمسلم باعبدی یا مکاتی یا خود صبی یا ذمی طلب کنوز و معادن ایچون امامدن استیذان ایچون امام دخی نصف مصابی مسلمین ایچون اخذ و نصف آخری اکا ابقا شرطیله اذن و رخصتی ایدان ایچکله سعی و همت و کنوز و معادنه اصابت ایلسه کر کدر که امام اخذ خسته مباشرت و باقبسنی بالتام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکتہ سی اولدر که مسلم و ذمی کنوز و معادنه شرطیله مستحق اولوب ایچق اصابتی ایله مستحق اولور که بغیر اذن الامام دخی اصابت ایلد کده ینہ استحقاقی متحققدر بوجهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج و درجه اعتبارده غیر مندر جدر زرا موجب قیاس ایچق کنوز و معادن بالتام مصیبه تملیک اولمقددر که مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب آخری تشریک اولمقددر لکن خسته دلیل شرعی وارد اولمغله بزخی خلاف قیاسله ایجاب خست اوزره متوارد اولدق اما خست اوزره زیاده دلیل شرعی عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنشد اما حرری مستأمن شرط مذکور ایله اصابت ایلد کده حکمی بشقه در که آنک استحقاقی ایچق شرط امامله متحقق اولمغله مشروطدن زیاده به مستحق اوله مز و مؤلف باهر الاستقلال اصل کابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله استدلال ایچوب دیر که کورمز بیستکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابرین جماعت مسلمین ایچون اخذ و نصف آخری آنره ابقا شرطی ایله دارالخبره ارسال ایچوب آنلردخی اصابت غنائمله خوشحال اولسهر بونده شرط امام باطل اولمغله مصابری تخمیس و باقبسنی بالتام آنره ایصال قیلنور که استحقاق قری شرط امامله حاصل دکل ایکن امامک قتال ایلمن مسلمین قتال ایلمن مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریک باطل اولور اما اهل حر بدن بردارک اهل ینہ اهل حر بدن اهل داراخری ایله قصد قتال ایچوب لکن دار اسلامه دخول ایچکله اول داره مجال دخول قری مجال باخود ممکن ایسده دار اسلامدن دخول قری ارضاب اعداده برکال اولوب امام المسلمین نصف مصابری مسلمینک و نصف آخری آنلرک اولمق شرطیله اذن و رخصت و بر مکله کیدوب وصول غنائمله خوشحال اولسهر کر کدر که امام نصف مصابرین مسلمین ایچون اخذ و نصف آخری آنلر ایچون ابقاده استحقاق ایلیه زرا قوم مذکورین اهل حر بدن دار اسلامه خارج اولمش بر سر به اولمغله غنیمت استحقاق قری ایچق شرطیله متحقق اولوب اول بایده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیاده به مستحق اوله منزل پس فرق مسئلتین مز بورتین بویکی مسئله ایله ظاهر اولور و اگر کفار رو مدن دار اسلامه بولنسان بر حرری مستأمن دار اسلامه بلا امان دخول ایلمش بر حرری ترکی به ظفر بولسه علی قول جمیع الاعمال ندن بر حصه ایله مظفر قیلنم اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم دار بزمه واصل اولدقده فی جماعت مسلمینده داخل اولمشدر حتی آن برمسلم دار اسلامه اخذ ایلسه اکا سالم قیلنایوب بیت مال المسلمین وضعی لازم اولور پس آنی حرری اخذ ایلد کده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلی در و اما عند محمد رحه الله تعالی آنی برمسلم اخذ ایلد کده تخمیس واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور و اخذ مسلمده غنیمت اولد قده اخذ حر بیده دخی غنیمت اولور و حرری ایچون استحقاق غنیمت اولمغله ترکی مرقوم اول حر بیک دار اسلامه ظفر بولدیغی رکاز و معادنه برابر اولوب یندن بالتکلیه وجوب اخذی مقرر کور بلور امام مسئله مفروضه ده مستأمن مرقوم بومثلا بلا امان داخل اولان حر بیری طلب و تخمیس ایچون مآذون اولوب بعده اهل داریندن یا غیر بدن بلا امان داخل اولان بیچاه اهل حرری اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ینہ اکا هیچ حصه اعطا اولنمایوب همان یندن اخذ و بیت الماله القبا اولنور که اهل حرب مذکورین دار اسلامه داخلین اولد قلدنه حق جماعت مسلمین اولد قلدی هویدا لکن عند محمد رحه الله تعالی مصابی تخمیس و مابقی اکا تسلیم اولنور که ما خودی غنیمت اولوب و حرری غنیمت اذن امامله اخذ ایلد کده آنده ثبوت حتی ذکر و تقدیم اولمشدر نظری شول رکاز و معدنر که اکا اذن امامله ظفر باب اوله آنلر تخمیس اولنوب ما بقی اکا سالم قیلندیغی کی ما نحن فیهده دخی قیلنق لازم اولور و اگر برمسلم حر یا عبید قن یا مکاتب یا عورت طرف امامدن طلب کنوز و معادن ایدوب مصابی بلا خست کند و به سالم اولمق اوزره مآذون اولوب طلبده سعی و کوششه مرهون و ظفر باب مال کونا کون اولسه نظر اولنور اگر مصیبه مرقوم یا خود مولاسی اغنیادن ایسه کر کدر که امام آیدن اخذ خسته اهتمام واعنا ایلیه زرا مصابری اولان رکاز و معادن غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز و سزا کور یلن و اگر محتاج و مدیون اولوب اجناس ار بعه ایله غنی اولمغله غنی معین اولمغله امام المسلمین خستی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بومعنی جائز و احسن کور بلور زرا خمس حق فقرا و مصیبه مز بوردخی فقرا دن اولمغله حق مستحقه واصل قیلندیغی فی مراد و حکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن نقل اولنان اثر جلیلدر که مصیبه رکاز اولان کسینه به ان وجدتها فی ارض خریبه فالخمس لنا و اربعة اجناسه لک یعنی بومالی اگر صاحب سبز اولان ارض خریبه ده بولدی ایسک خمس بزه وار بعه اجناسی سنکدر دیدن کدره و ستمه لک یعنی قریا خمس دخی اعطا ایله تمام اموائی سکا تسلیم ایده زردیدی و قول مذکور ایچق اول مصیبه مستحق صدقه کور مکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مز بوردخی مستأمن یا ذمی حقیقه ظهور ایتمش اولوب اول دخی سعی و کوشش بره ظفر باب مال موقور اولسه کر کدر که خمس اخذ و باقبسنی آنده ابقا ایچوب فقیر ایسه دخی خمس اکا اعطا ایلیه زرا خمس الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرا فی زکوة کی کفاره صرف ایسک جائز و صواب اولماز و اگر امام المسلمین اهل ذمندن یا خود مستأمنین یا مودعین اولان اهل حر بدن بر عسکر ترتیب و آنلری اهل حر بدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسبیر و تسریب ایچوب اوزرل ینہ مسلمیندن نصب امیر و ایچلرنده حکم مسلمین اجرا ایله اکا امر و تقریر ایچکله دارالخبره داخل و بیچه غنائم واصل اولسهر کر کدر که تخمیس مصابرین تقدیم و باقبسنی ینلرنده سهام خیل و رجاله اوزره تقسیم ایلیه زرا ایچلرنده حکم اسلام ظاهر اولمغله اصابت قری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهر در و اول بایده اهل ذمت عمده جنبش اولوب مسلمین تابع اولمغله تقسیم غنیمت قری سهام خیل و رجاله اوزره واقع اولور کورمز بیستکه اهل ذمت بغیر اذن الامام دارالخبره داخل اولسهر ایچلرنده هیچ مسلم بولماسه دخی تقسیم غنیمت قری ایچق وجه مشروح اوزره حاصل اولور و مستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولد قلدنه منزله اهل ذمتمده نازلین اولور و اگر صورت مفروضه آنلر ایله برابر مسلمیندن بر جماعت مقاتلین دارالخبره داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد اعطاء رخصتله سهام سهامدن امتناع آنلر بوردخی البته اخذ سهام ایده رز دیواظهار نزاع ایلسه ز نظر اولنور اگر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولوب مسلمین قتال لرنده آنلر ایله مستعین ایسهر ده احوال لرنده آنلردن مستعین ایسهر کر کدر که مسلمین سهام و آنلره رخصت اعطا و تعیین اولنه زرا مسلمین اهل منعه اولد قلدنه اهل حرب و اهل ذمت آنلره تابع اولمغله حقلرنده رخصتدن غیري تسبیه و اسع کور یلن و اگر مسلمین اهل حرب کی بانفسهم اهل منعه اولوب امتناع قری اجتماعری ایله منتظم اولمش ایسه آنلردخی غنیمتده شریک مساهم قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل و رجاله اوزره مقاسم اولور زرا مال حکم غنیمت ایچق آنلر ایله اجتماع لرنده اکتساب ایچوب آنلر بولماسه ل مسلمین اهل غنا اولوب متلصصین اوله جملری فی ارتبایدن بوجهتله آنلر دخی حکم اهل غنا فی حاری اولمغله غنیمتده مسلمین مساوی قیلنور لکن بوضوئده دخی هنوز دارالخبره بده بولنوب اقسام غنائم ایتمش لریکن آنلره مسلمیندن بر جنبش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعه به ملحق اولسهر اولباید مسلمین ایچون سهام و آنلر ایچون رخصت اعطایی متحقق اولور زرا دارالخبره لاحق اولان مدد اصلله معاد اخل کیدر کورمز بیستکه مدد غنیمتده اصلله شریک مدد اخلدر و مدد مذکور اصلله معاد اخل اولوب مسلمین اهل منعه بولند قلدنه اهل حرب و ذمت ایچق رخصت نائل قیلند قلدی کی مانحن فیهده دخی ایچق رخصت نائل قیلنور و اگر مسلمین و اهل ذمت و حر بدن هر طائفه بانفسهم اهل منعه ایسه ل غنیمت قری بین الجمیع سهام خیل و رجاله اوزره تقسیم اولنور زرا الحد القریبین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمایوب بری تابع و بری متبوع اولمغله وجه مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیر که بومغله اصل کتاب مشتمل تکرار اولمغله علی وجه الانتقاد ترجمه سنده بدل اقتدار اولندی و فضلاء ذوی الابصار دن نیاز عید کثیر الاوزار اولدر که قبل امعان الانظار ترجمه مزه مخالفت اصلله طعن و تشنیع ابتدایر ایچکله واصل کابده اهل حرب و ذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین بانفسهم اهل منعه بولنمایق صورتی ترک و اهمال اولمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولمغله بولند اوزره دخی سهام خیل و رجاله اوزره تقسیم اولمق عدم الاشکال اولد بولنندن قسم مذکور ضبط و تحریردن اطلاق و ارسال ایلمشدر انتهى کذلک اذن امامله داخل اولان سر به جمعا عبید قن یا مکاتبین اولوب ظفر باب غنائم اولسه ل ینہ غنیمت قری سهام خیل و رجاله اوزره مقسّم اولور اما ایچلرنده بعض احرار دخی برابر بولنسه قریبیا مسلمینده اهل حرب و ذمتمده ذکر اولنسان تفصیل بولنورده دخی مقرر قیلنور زرا عبید ایچق اهل رخصت اولمغله منعه مخصوصه ایله کسب امتیاز ایچکله غنیمتده مساوات احرار ایله سرفراز اوله منزل و اگر مسلمین با اهل ذمتمدن اهل منعه اولیان عدد قلیل بغیر اذن الامام دارالخبره دخول و اخذ غنائم

دار اسلامه عود و قفول ایلسه ل کر کدر که مصابری بلا تخمیس آناره موصول قیلنه ز را قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اوامامغه تخمیسنه مجال بولماز
اما دخولری اذن امامله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابرینه باعث اولور ز را بوتقدیر اوزره امام آنلری ایچق
مصلحت اعزازدین ایچون ارسال ایتکله امر امامله بهت اولنان منزله سر به ده ازال اولمشله مصابری علی وجه
اعزازالدین اصابت اولمش اولوب حکم غنیمته ادخال اولنور و غنیمته وجوب تخمیس معلوم هر شرعیف و خسیسدن
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلنکر نده امام آناره نصف مصابری مسلمینک و نصف آخری کندولک اولوق
اوزره اذن و یروب آنردخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنائله کامران اولسه ل کر کدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابری تخمیس و مابقی آنلر ایچون ایضا اولنه ز را اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابری حکم غنیمته ادخال ایلنشدن و اهل منعه اولان جیش اوزره امامک شرط
مذکورین خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولدیبغی کئی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
و شرط مذکور ناطل اولد قنده مصابری حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس مابقی غنائم ایچون ایضا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دارالخز به کیدوب اخذ غنیمت ایدیکر جمع مصابری بلا تخمیس سزک اولسون
دیمکله تحریک غیرت ایدوب آنلردخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه ل کر کدر که مصابری بلا تخمیس
بنارنده قسمت اولنه ز را بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابری بلا تخمیس آناره تخصیص اولنه دخی
ظاهر اولوب امامک اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخولری
بلا اذن صادر کئی اولمشدر و بلا اذن دخولرنده تخمیس مصابری تنوع اولدیبغی کئی بوباید دخی نامشروعدر
ینه دیر که امام المسلمین دارالخز به ارسال ایلد بکی سر به به خطابه سزدن بریکر دارالخز به رکاز و معدنه
واصل و آدن نسته اخذ ینه نائل اولورسه آنک اولسون دیوقطع جواب ایدوب ایچون بریسی رکاز و معدنه
ظفر باب اولسه بلا تخمیس اکر تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هر کیم دار اسلامه واصل رکاز و معدن
اولورسه بلا تخمیس آنک اولسون دیوقطع جواب ایدوب ایچون بریسی رکاز و معدنه
مصابی ایجاب اولنور فرق مسلمین اولدر که رکاز و معدن دارالخز به بولند قنده مسلمین آنک اوزرینه فی الاصل
تحریک خیل و رکاب ایتمش اولدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خس هنوز آنده ایجاب اولما مشدر
شمعی سر به کیدوب اول رکاز و معدنی احراز ایلله هنوز حکم غنیمته داخل قتل مشرک ایکن امامدن تفییل
جسمی واقع اولمغله تفییل جائز و واسع کور بلور امارکار و معدن دار اسلامه بولند قنده مسلمین جین فحیده آنک
اوزرینه تحریک خیل و رکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده نجس دخی ایجاب اولمش اولور
وامامک نجسی بعد الوجوب اسقا طی تفییل اولوب ایچق حق فقرا اولان جسمی آخره ایصال و تحویل اولمغله
شرط امام تجو زوتکمیل اولماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان يقتل وان یقسم وان یجعل الارض خراج وان یقبل الخراج و فی نسخة
وان یقتل الخوارج یذل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امرآه مسلمیندن قتی امیر ایچون قتل اسرا و تقسیم غنائم
و ارضی ارض خراج قسطنق و مشرکینک اداء جزیه و خراج اوزره طلب ذمتین قبول و مساعده قسطنق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمین قتل ایلک جائز و قتی امیر ایچون غیر جائز ایدو کئی تفصیلده باب مهم التحصیلدر
مؤلف الکتاب امام منبع الجناب دیر که خلیفه مسلمین بر عسکر اوزره برکسته بی تأمیر و دارالخز به بعث
و تسیر ایلد کده اول امر و ارب مشرکیندن بر قومی اسلامه دعوت ایتکله اول قوم قبول اسلامه دعوتله اجابت
ایلسه ل جمله سی خریلری اوزره ایضا اولوب نفوس و اموال و اراضی و رقیلرینه تعرضدن تخمیس و انقضا اولنور
و ارضلری دخی ارض مهاجرین و انصار کئی ارض عشر اولوق اوزره آنلره برقرار قیلنور ز را مقتضای تأمیر
البتة فعل امیر فعل ناصب الامیر کئی اولقدر و ناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت و آنلردخی اجابت قیلن
اولسه ل اولیابنده جمله سی احراز و ارضلری ارض عشر قیلنما غم مبادرت اولدیبغی کئی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدر که ارضک خراجیه قیلنمی ایچق عنوة قح اولنوب آنده حق غنائم ثابت اولدقلرند صکره
بین الغنائم تقسیم اولما یوب آدن حق مقاله بی قطعه احکامنه ایضا اولمغله مشروطدر و شرط مرقوم تحقیق
ایلد کده ارض البتة خراجیه قیلنوب خراجی مقاله به و مصالح مسلمینه صرف اولنور اما برارضک اهل طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاله ثابت اولدیبغندن بدل جملری اولان خراج دخی ثابت اولمغله شرط

مطلب شرط كون الارض خراجیه

مرقوم منعده اولدقلده البتة عشریه قیلنور و اکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلد کده اجابت ایتوب بعده
امیر آناره قبول ذمتی عرض ایلد کده اکر اجابت ایلسه ل کر کدر که اول امیر طرف خلیفه دن عقد ذمتله مأمور
ذکر ایسه ده بنه عقد ذمته مباشرت قبله ز را خلیفه اکر امر حربی تفویض ایلد کده حربک اسباب و توابع
و متعلقاتی دخی اکر اوجبه و تفتیض ایتمش اولور و عقد ذمت توابع حربدن عد اولمش و اجبدر که مشرکینه
قبول اسلام ایچون قتال اولند بخی کئی قبول ذمتلر ایچون قتالری دخی لازم اولدیر ز را الله تعالی
تقاتلونهم او یسلون یعنی مرید بنه ناقبول اسلام ایدنجیه ذک قتال ایدر سز قول شر بقنده قبول اسلام ایچون
قتاله امر اید ایلد بخی کئی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیه عن ید و هم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابله
جزیه ل رین ید اقتیاد ایلد ذلیل و حقیر اولد قلمی حالده ادا ایدنجیه ذک قتال اید بکر دیو قبول ذمتلر ایچون دخی
قتاله امر و تآکید ایلنشدن و ز دخی استاد قومی الاستناد ایلد روایت ایلد ز را رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضر تلری بر سر به بعث ایلد کلرنده اهل سر به به اولات تقوی ایلد و صبت ایدوب بعثه مشرکین
اسلامه دعوتله و اسلامدن امتناع ایدر لسه قبول ذمته دعوتله امر و فرمان ایدر ایدی پس ایشو بر اهن باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهده امیره مفوض ایدو کئی ظاهر اولمشدر کذلک امیر عسکر و جوه عسکر دن
برقائیدی بعث ایدوب اول دخی واروب مشرکیندن بر قومی قبول ذمته دعوت و آنلردخی اجابت ایلسه ل
اول قائد حکم مذکورده منزله امیر کبر ده اولمغله کر کدر که عقد ذمته مباشرت ایلد ز را امیر کبر اول قائد
اول قولله محاربه ده کندو مقامنه قائم قیلنشدن و عقد ذمت دخی توابع امر حر بندیر و امیر کبر اول قومی ذمته
دعوت و آنلردخی اجابت ایتمش اولسه ل عقد ذمتلری معتبر اولدیبغی کئی قائنده دخی معتبر در و اکر امیر عسکر
مشرکینه بر سر به رقاب و اراضیلری ایچون مسلمینه شی معلوم اعطاری اوزره عقد صلح ایلسه بوصلحی قبول
جزیه و اعطاء ذمتدن بر نوع اولمغله جائز کور بلور ز را اعطاء ذمت ایکنی نوع اوزره در بری اولدر که
مشرکیندن عتی و فقیر و متوسط اوزره مقدر اولان جزیه معینلر بن اداری اوزره مصالحه در و بری اولدر که
مصالحه من بهر سته ادا ایلد جملری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالک بعضی نفساری و بعضی
اراضیلری اوزره اعتبار اولمقدر ننه کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایلد بر سر به ایکن
بیک خله ادا ایلری اوزره مصالحه ایلد بکر کذلک اهل طی و اهل شرحه دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلد بکر
اما خلیفه مسلمین امیر عسکر عی عقد صلح و ذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بوضور نده امیرک عقدی تجو ز و تصحیح
اولماز بلکه اول بونده بو مثللو صلح و اقطاع اراضی خلیفه به موقوف اولوب خلیفه اکر اراضی اولوق لازمه در ز را امیر
صلح و اقطاعه مآذون اولوق اوزره ایچق طریق دلالته استدلال اولمغله خلیفه دن نهی صریح وارد اولدقلده
حکم استدلال طریق دلالندن طریق نصیر یجه انتقال ایدر مکر که بوضور نده دخی امیر عقد صلح و اقطاعه
ابتد ابعده کیفیتی جانب خلیفه به عرض و انما ایلد بونه بوقدر اوزره خلیفه عقد من بوره اظهار رضا ایلدرسه تفییل
وامضا اولنور اما اظهار رضا ایجاب وجه آخر اوزره عقد ایلد حکم و قضا ایلدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه بی قبول ایدر لسه قضا و نعمت و اکر قبول ایتنر لسه کر کدر که امیر ابلاغ مأمورینه همت ایدوب
بعد ابلاغ اسلامی و قضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتنر لسه قتالرینه عزیمت ایلد ز را امیر دن سبقت ایلدین
عقد معاهده شرعا منظم اولماش ایسه ده امان مشرکین مستلزم اولمشدر بویه ایکن قضاء خلیفه به
عدم رضازنده قبل ابلاغ المؤمن قتالرینه ابتدار بمنقض عهد و ابطال امان ایدو کئی بدیدار در بوندن صکره
مسلمین اول قولله قتال ایدوب نفوس و اراضیلرینه ظفر باب اولسه ل کر کدر که اولیابنده امر خلیفه وارد اولد قجه
مسلمیندن فرد و احوال غنائمدن بر شش نه عرضه شتاب ایلد بلکه خلیفه دیلر لسه خستی مساکن و ایتم ایچون
اخذ و باقستی بین الغنائم تقسیم ایدوب دیلر لسه اهل البستی رقاب و اراضیلرندن اداء جزیه و خراج اوزره
احراز قیلوب اوزر لسه من ایکنی نصیم ایلد ز را ولایت امیر البتة عسکر اوزره مقصور اولوب جا عت
مسلمین اوزره ولا یتدن مهجور در حال آنکه قسمته و منده حق جا عت مسلمین متیقندر که غنائم من بوره
بین الغنائم تقسیم اولند قنده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الیوم القیام حق فقرا در و من اولدقلده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الیوم القیام مقاله و مصالح مسلمینه صرف اولنه دخی بی مرادر بو جهته
قسمته و منده جا عت مسلمین اوزره وقوع تصرف در کار در و نصرف مذکور امیره مقروض اولوب خاصه

خليفة يدوي آشکار در کذاک خلیفه نک غیر امراء کار بند هر قتی امیر اهل حرب اوزره استیلا بر له اخذ اسیر ابلد کده
مقاتلین قتل ابلک تجویز و تفریر اول نماز زرا قتل ابطال حق غامضی متضمن اولد یغندن نوع من المن ایدوی
واضح و بیان مشروح اوزره قبل استطلاع رأی الخلیفه من ابلک بر کبسته ایچون جائز اولد یغندن بو نک
دخی عدم جوازی متصحنده وهم قتل اسرا قسمت غنا ثله عدیل اولغله قسمت غنا ثم خلیفه نک غیری
بر کبسته دن تصحیح و تعدیل اولما دینی کبی قتل اسرا دخی تصحیح و تعدیل اولما ز بشرط آنکه امیر اول
اسرادن مسلمان اوزره خوفه ذاهب اولیسه زرا آنلردن مسلمان اوزره خوفه ذاهب اولوب یا خود مسلمان اوزره
جیش مشرکین کلوب اسرا دخی مشرکینسه معین اولماری احتمال غالب اولدقده بغیر اذن الخلیفه ز رجال
اسرا بی قتل ابلک حق امیرده جائز و مناسب کور بلور که وقت مرقومه قتلاری حکم بحار به ده منظوی اولغله
حالت مزبوره ده قتلاری حالت حریده قتلاری ابله مستویدر نظیری حق خوار جده واقع اولان قولین در که
اخذ واسر یا خود طعن و جرح اولنان خارجی مأمون الغساله اولدقده امیر اهل عدل ایچون قتلنه رخصت
اولوب مأمون الغساله اولوب بته کندو قته سنه مخیر یا خود خوار جدن قته اخرا به مجاوز اوله یغندن
احتران اولنورسه قتل مجروحه مسارعت و اعدام مأسوره مبادرت اولنور بس مانحن فیه دخی آنک کیدر
واکر خلیفه بر کبسته بی امیر ایدوب عسکر ابله دارالحر به نسیر ابلد کده اول امیر واروب دارالحر بده رجال
ونسای و اموال اوزره ظهور و استیلا به مظهر اولوب ایچون دار اوزره استیلا سی میسر اولیسه بوضوح اذن
خلیفه به منتظر اولوب همان خستی قتل ایچون اخراج وار بعه الخاشی بین الغامضین تقسیم ابلک جائز و مستقر
اولور زرا دار اوزره استیلا سی واقع اولد یغندن خلیفه حقیقه دخی مالی اصحابه ز دایله من ابلک متع و تمسک
و تقسیم غیری احتمال آخر مرقع اولمشدر و انخاس اربعه ده قتلاله دن غیر بلرک حق اولوب حق اصحاب
خس دخی حق مقاتله به تابع اولغله امیرک عسکر اوزره ولایتی اصحاب خس اوزره دخی ولایتی مستنح اولور
بوجهته امیرک تصرف سابق ایچون تحت ولایتده داخل اولان اموره لاحق اولغله جواز و صحیح تحقیق اولور
امدار اوزره استیلا سی بشقه در که آنده خلیفه ایچون حق من اولوب منده دخی حق جاعت مسلمان متع اولغله
امیرک تصرف سابق کندو عسکر دن جاعت مسلمان مجاوز اولد یغندن بوجهته جائز کور بلور واکر خلیفه
اول امیری قسمدن نهی صریح ایتمش ایسه بوقدر اوزره قسمتی قطعاً تجویز و تصحیح اولما زرا اذن مرقوم
ایچون بطریق الدلاله قائم ایکن نهی متصو صه مقاوم اوله نز واکر خلیفه بر کبسته بر کبسته امیر
و آخر کبسته دخی قسمت غنا ثم اوزره نامیر ایسه امر قسمت اوزره مقرر اولوب امیر عسکر دن
مقرر اولما ز که خلیفه امیر عسکر قسمدن نهی ایلد کده نهی مؤثر اولد یغنی کبی آخره تقوی بعضی دخی مقبول و مقرر در
نکته سی اولد که امر قسمت حفظ و امانت و امر جهاد جرات و شجاعت موقوف اولغله خلیفه بوانکی امری
تفریق ایدوب امر قسمتی حفظ معانیه قادر و حساب و کلبه ماهر بر کبسته به امر جهادی جرات و شجاعت
بها در و زاری و تدبیرده افراتی نادر بر کبسته به تقوی بعضی فطقی مناسب ایدوی ظاهر و مشکو قدر مکر که
خلیفه امیر عسکر قسمته امیر قسمته تشریک ایدر سه اولسا بده قسمت ایچون ابر کبسته
اتفاقاری ابله قائم اولور که خلیفه بر بی امر حربه تخصص و ایدکستی امر قسمته به تعیم ایتمش اولغله
هر باده رعایت تقوی بعضی لازم اولور واکر امیر قسمت قبل التعمیه بیع غنا ثم مناسبت کور سه بیع جائز
وسر اوزار اولور که کا هیجه تعدیل اقسام متعذر و قسمت اعیان غیر متبسر اولوب بعد البیع تقسیم اتمام متعین
و مقرر اولغله بیع غنا ثم توابع قسمندن اعتبار اولوب علی الاطلاق تقوی بعضی قسمت اولنان امیر بیع معانیه
دخی تقوی بعضی اولمش اولق در کار در نه کیم علی الاجمال امر حربه تقوی بعضی اولنان امیر حربه اسباب و توانی
دخی تقوی بعضی اولمش اوله جتی آشکار در واکر امر قسمت امیر عسکره مقوض اولوب امیر دخی مقاتله مشرکین
بعد الا سز تقسیم ایچون قتلاری مسلمانه اتفق اولغله قتلارین استصواب ایسه بو صورتده قتلاری کرک
دارالحر بده و کرک دارالسلامه خرو جازدن صکره صواب کور بلور که بیع و قسمته تصرفده رخصت
اولد یغنی کبی قتلار نه دخی رخصت ایدر اما امیران خلیفه به ایصالدن صکره امیر قتل استرادن ممنوعه در که
امارتی خلیفه دن مفارقتله وقت اولغله خلیفه به اتصاله نهایت اولدقندن صکره تصرفی مشروح اولما ز
نظیری اولد که امیر عسکر دارالحر بده بر سر به رعیت ایلد کده امیر مشرک امیر عسکر دن مفارقت اولد قته
سر به سنده تصرف صحیح ایکن عودتله امیر عسکره متصل اولدقندن صکره تصرف صحیح اولما ز کذاک

وکیل

وکیل بالشعرا دخی مشرکین ایسه بولید یغنه عیبه رده مالک ایکن موکنه تسلیمدن صکره وگا اتی رسیده تمام
اولغله رده مالک اولما ز و ما نحن فیها دخی بو یله در واکر امر قسمت امیر عسکره مقوض دکل ایسه امر قسمت
ایچون قتل ایضا تقوی بعضی مشرکین عسکره مقوض دکل ایکن مسلمان بعضی غنا ثله با ثل و بعضی مقاتله مشرکین
عسکره دخی و افضل اولدقندن امیر عسکر اول اسرا بی قتلها ما ثل اولسه نظیر اولنور اکر مسلمان هنوز قتاله
مستولین ایسه امیر ایچون قتل اسرا سز اولد که قتال اعدا عهد امیر مقوض اولوب حالت مزبوره
قتل اسرا قتلدن عدا اولد یغنی بدیدار دن واکر اعدا منزهین اولوب اسرا ایدی مسلمانده سا ملین اولمشدر
ایسه به نظر اولنور اکر مسلمان هجوم اسرادن یا خود اوزر رینه جیش مشرکین کلوب اسرا دخی آنله معین
اولقندن خوفه ذاهب اولور سه یته قتلاری جائز و مناسب کور بلور که مجاز به اعدا برقرار اولد قته حکم قتال
دخی برقرار و حالت قتاله قتل اعدا جائز اولد یغنی کبی مانحن فیه دخی جوازی آشکار در واکر مسلمان
اسرادن بر وجهته خوفه ذاهب اولما ز سه امیر ایچون قتلاری قطعاً غیر مشرکینده که امراء مزبورین فی
مستولین اولوب امیر قسمت ایچون حق قسمتلاری تا بت اولدقندن صکره امیر عسکر قتلار دن ممنوع اولور
بو یله ایکن قتلار یته اقدام ایتمش اولسه اوزر نه هیچ نسه الزام اولما ز که اسرا مرقومین هنوز حر بی اعیان
اولور ایله امیرک غیری بر کبسته آنلری قتل ایلد کده قتل بر شتی موجب دکل ایکن امیر قتل ایلد کده اطریق
الاولی مستوجب تکلیف غایبه مافی الباب قتله کنه کار اوله جتی معلوم اولی الالبان اما بصورت مقروضه ده
قسمت دخی ایچون عسکره تقوی بعضی اولمش اولسه امیر ایچون قتلاری جائز در که امر قسمته مدبر آخر بو لمانه
قتل اسرا خلیفه ایچون جائز اولد یغنی کبی امیر ایچون دخی جوازی طاهر و امیر در هر و یتر که عمری
عبدالعزیز رحمه الله تعالی به بعضی اسرا مشرکین کتور دبلر اولد دخی جمله سنیدن قتل عفو ایدوب ایچون
ایچون بر بی مسلمانین حقوق کبسته قتل ایستدیکین اخبار ایتمله آن قتل ایستدی بیس خلیفه ایچون
بو مثل قتل و ابقا صحیح اولد یغنی کبی امیر ایچون دخی تصحیح اولنور واکر تغیر اسلامیه دن بر سر حدک و بالنسبه
دارالحر به بر سر اهل ایدوب اهل سر به بعضی مقاتله اهل حر بی ایدوب و غنا ثم سنه ابله دارالسلامه
ایصال ایسه اولد که از اسلامه وصولریدن صکره امیر سر به ایچون قسمت غنا ثله بحال اولما ز که امارتی مفارقت
امیر سر حد ابله وقت اولغله بعد المواصله رسیده نهانیت اولوب غنا ثله تصرف محال اولمشدر نظیری
شولی قریباً کز اولنان امیر عسکر در که آن خلیفه دارالحر به بعث ایتمش اوله و اولسا بده امیر مشرکینده
اسرا مرقومین بو یله قتل و غنا ثم سزا غره بی تقسیم ایدوب دیکر سه ترک قتله تقوی بعضی جمله به تعیم ایدوب لکن صورت
مقروضه ده امیر عسکر خلیفه امیر سر به بی قسمندن نهی ایتمش اولوب امیر سر به دخی دارالحر بده تقسیم مصابیح
و ائی و تعیم و جسی ایقران لیلله ما عدا فی تقسیم ایسه بو صنفی تجویز و تسلیم اولنور زرا دارالحر بده بولند قته
ولایتی برقرار اولوب ایضا بلریده بیزینه سندن غیری بر کبسته حصه دارا اولغله تقوی بعضی جائز و سز اولور
بو تقدیر اوزره دارالسلامه خرو جازدن مقدم قتل اسرا بی احسن کور بر سه قتلاری جائز و مستحب اولور
زرا قسمت اکامعوت اولغله قتل دخی اکامعوت اولمشدر اما امیر سر حد آنی قسمندن نهی صریح ایلد کده
تقسیمی صحیح اولد یغنی کبی اسرا مرقومین بر فردی قتل دخی صحیح اولما ز که امر امیر سر حددن مجاز و زنی
تقسیمی اولما ز مکر و جهاد مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولسا بده حالت مجاز به کبی قتلاری جائز و مناسب
کور بلور واکر خلیفه بر کبسته بی تا امیر و عسکر ابله دارالحر به نسیر ایلد کده امیر سر قوم دارالحر بده بر سر به
تبدیل و آنلری تلافی اولد یغنی از سال ایدوب آنلر دخی بعضی غنا ثله نظر ریاب استحصان اولسه اول غنا ثم
اصول عسکره ایصال ایچون امیر سر به ایچون آنلر دخی بعضی غنا ثله نظر ریاب استحصان اولسه اول غنا ثم
میل و بناهی اولوب مصابیح مشرکین نظیر و امیر سر به نک ولایتی سر به اوزره مقصود و عسکر اوزره
ولایتدن فاصرا ایکن تقسیم مذکور بی ولایتندن خارج اولان حق عسکر لبطاله مؤدی اولغله بطلانی
باهر در امدار اسلامندن داخل اولان سر به سنه مقصود و اجانبه غیر ساری اولغله دارالحر بده قسمت مصابیح
نهی مشرکین اوزره جاری اولور لکن همثله اولاده امیر عسکر امیر سر به به مصابیح بیع و مشرکین سنه تقسیم
امر ایدوب اول دخی بیع و تقسیم ایتمش اولسه بو صنفی تجویز و تقیم اولوب اول قسمته مصابیح بلریده ابطال

نصب عسکر نصیم اول نور نکتہ سی اول در صکھ امیر عسکر اکابیع و قسمتله امر ایلدکده مصابا بلرین
 سر به یہ تخصیص و آندن ابطال حق عسکرکی تخصیص ایشی اولور و امیر عسکرکده بوقعدلی اگر چه
 عند نفسندن بر امر جعلیدر لکن مسئله مجتهد فیہادہ واقع اولغله جائز و واسع کور بلوروز بر احضرت عمر
 رضی اللہ تعالی عنہک الغنیمۃ لمن شهد الوقعة قولی بحسب الظاہ غنما غنی محاربه دہ حاضر بولسا نازہ
 حاضر اولغله مصابا سر به بی سر به اوزرہ منحصر قیلشدر و امیر عسکرکده امیر سر به یہ قسمتله امر و تنبیہی
 بواثر معتبر ایله تاویل و توجیہ اولور و امر ان سیر بومثلو فصل مجتهد فیہ مصابا دف اولدقدہ نافذ اولوب
 اول وجهله تحت ولایتندہ بولسا اهل عسکرکده حق مصابا سر به دن منقطع اولغله امیر سر به نک تقسیم
 جائز و متنوع کور بلور و اگر امیر عسکر دارالخربہ جنواب مختلفہ سرایای متعدده بعث و تسبیل و اول سرایان
 برینہ من اصاب رأسہ اولوہ دیکله هر فریدہ اخذ ایلدکی اسیری تغیل و برینہ لکم الرب بعد الخوض مما صبت
 ذمکله مضایرندن بعد الخمس باقیاتک ربیع تغیل و برینہ من اصاب منکم رأسا فله نصیقه دیکله هر فریدہ
 اخذ ایلدکی اسیرکده نصفی تغیل ایلنہ بوضوئدہ امراء سرایان ہیج بری اسیران ہیج بری قتل
 و تکیل ایلک نجوز و تکمیل اولماز زیرا مصابا بریندہ تغیل بوغیکن امیر سر به ایچون قتل اسیر صحیح اولدقدہ
 بومثلو تغیل و ارایکن عدم صحیح بطریق اولی ظاهر و صریحدر کذلک سرایای مزبورہ اصل عسکرہ
 داخل اولدقلرندن صکرہ امیر عسکر دخی اسیران بر فردی قتلہ مداخل اولہ من کہ اهل بیترینہ تک مصابا بریندہ
 نظاری نفس اصابتله ثابت اولوب تغیل مزبور بلا شکرکده الغیر حق خاصلاری اولدقدہ غنیمتہ بعد الغنیمۃ
 ثابت اولان حق ثانی ایله همحال اولغله امیر عسکر ایچون بعد الغنیمۃ اسیران بر فردی قتل ایلک مجال اولدیغی کبی
 بوندہ دخی مجال اولمشدر مکر اسیران قریبا ذکر اولنان وجهله مسلمین اوزرہ خوفہ ذاهب اوله اولبایدہ قتلاری
 مسلمین ایچون نظرو مصلحتی متضمن اولغله جائز و مناسب کور بلور و اگر خلفیہ مسلمیندن بر عسکرکی تربیت
 و اوزرلرینہ برکسنہ بی تأمیر ایله دارالخربہ تسبیح و تسبیح ایلدکده عسکر مزبور دارالخربہ امان سیر و محرکت بره
 مداین مشرکیندن قتی جوق مدینہ بی و رازندہ ترک ایدہ راک سر عتبا و بلاد بلرین بریندہ به حمل افزاز و صلوات اولوب
 اول بلدہ اهلنی اسلامہ دعوت و آتیر دخی قبولله اجابت ایلنہ کر کدر کہ مسلمین آنلرک اسلاملرین قبولہ
 مبارکت ایدہ لارین بر مشرکینله قتال ایچون اسلاملری ایچوندر قال اللہ تعالی انقاتلوهم اولیسلون و مشرکین
 قبول اسلام ایتدکلرندہ اسلاملرین قبول ایلک متضمن اوزرہ واجیدر بوندن صکرہ امیر عسکرکده بلر سہ اولدوقی
 دارلرینہ ترک و اهل ایلدوب اوزرلرینہ احکام اسلامی ایچون مسلمیندن برکسنہ بی تأمیر و ایشغال ایدر کہ
 بلدہ مرقومہ دارالاسلام اولغله ایچلرندہ اجراء احکام مسلمین ایچون برامیرلری بواجب لازمه طالبندر بوضوئدہ
 قوم مرقومین بعدد جوج العسکر و اولریندہ بولنان اهل حربله مقاومتہ قادر دکلر ایکن دارالاسلامہ انتقالدن
 دخی نکول ایلنہل کر کدر کہ امیر آنلری نفسلری حقیرلندہ اختیار ایلدکلری حالله ترک ایلدوب دارالاسلامہ
 نقل اوزرہ جبرایله مشغول اولنہ ازیرا آنلر نفسلری حقیرلندہ اسانت اختیار ایلرله کر کدر کہ امیر دخی آنلری
 سوء اختیارلری اوزرہ ترک ایلکی اختیار ایلدوب آنلر مثلو مدینہ منقلندہ بولسا ان اقرار مسلمین دارلرندن
 تحویل اوزرہ اجبار ایله لکن بوضوئدہ عسکرکده بولسا ان مسلمیندن بر فردی رضایسی بوغیکن ایچلرندہ
 ترک و ایقا ایلر کہ بر مسلمی بلارضا معرض تلفیدہ ترک و ایقا حرام و واجب الاتقادر و اگر قوم مرقومین دعوت اسلامہ
 اجابت ایچوب ایچوق اعطاء جزیه به اطاعت ایش ایتدکلرندن صکرہ دارالاسلامہ تحویل و غنیمت ایچوب همان
 دارلرندن منقل اولسا غنی اوزرہ طلب ذمت ایلنہلر لری نظر اولور لکن ایچلرندہ مسلمین اقامت ایتدکلرندہ
 اهل حربله مقاومتہ قادر و آنلرندن اعطاء مقتدر اولورلر سہ کر کدر کہ امیر آنلری اصطلاحی قتلہ تبشیر و ایچلرندہ
 اجراء حکم اسلام ایچون برکسنہ بی اوزرلرینہ تأمیر و اول امیر ایله برابر اول قولہ اجراء حکم مسلمین اوزرہ
 اقامتہ قادر و اهل حربله مقاومتہ مقتدر اوله ایچوق مقتدری عسکر مسلمین دخی وضع و تقرب بلبلدہ ذر اقامت مشرکین
 قبول ایلک مسلمین اوزرہ واجیدر قال اللہ تعالی حتی یعطوا الجزیه و قوم مرقومینک صنع مرقوملری
 طلب ذمتد کہ امام اول طلب اوزرہ ایچلرندہ حکم اسلامی اجراء ایلدہ جیکدر و اجراء حکم اسلامه آنلر اهل ذمت
 و مدینہ لری مدینہ اسلام اوله جقدر پس بومثلو مطلبلرینہ مساعدہ و واجیدر و اگر ایچلرندہ مسلمین اقامت
 ایتدکلرندہ اهل حربله مقاومتہ قادر و اول قولہ اجراء حکم مسلمین اوزرہ اقامتہ مقتدر اولسا نزل سہ کر کدر کہ
 آنلر عیالریله دارالاسلامہ انتقال ایتدکلر امیر قبول ذمتلرندہ استیجال ایله زبر ادا شکرکده دارالاسلام اولوق ایچون

اجراء حکم اسلامه ممکن اولور و اهل شرک اهل ذمت اولوق ایچوق اوزرلرینہ اجراء حکم مسلمینہ معین اولور
 و فرض مذکور اوزرہ امیر مدینہ مرقومہ دہ قوم مرقومین اوزرہ اجراء حکم مسلمیندن عاجز اولدقدہ اول قومک
 طلب ذمتی طلب مواد عہ منزلندہ نازل قیلنور و اهل حرب مسلمیندن رجاء مواد عہ ایتدکلرندہ مسلمیند
 تقص ظاہری بولماقدہ مساعدہ لری واجب اولدہ یعنی کبی قوم مرقومینک طلب ذمتلریندہ دخی مساعدہ
 واجب اولماز اما قبول اسلاملری بشقہدر کہ اسلاملری عدم قبول امامله دخی صحیح اولدیغندن حین اسلاملریندہ
 مسلمین اولدقلری ثابت اولوب بعد الاسلام آنلرہ تعرض امیر حرام اولغله همان ممکن ایسه ایچلرندہ اجراء
 احکام اسلام ایچون بعض مسلمین استخلافه اقدام و ممکن دکل ایسه حاللری اوزرہ ترکله اول موضعندن
 قیام ایدر زیرا اهل نجران و اهل یمامہ قبول اسلام ایتدکلرندہ رسول اللہ صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حاضر تریله
 بداندندہ مشرکیندن اقوام کثیرہ وار ایکن آنلری حاللری اوزرہ برقرار ایلدیلر و اگر قوم مرقومین دارالاسلامہ
 انتقاله اجابت ایدر لسه مسلمین ایچون اول قوم اوزرہ غلبہ لری مجزوم ایسه دہ اوزرلرینہ استیلا دہ رخصت
 و برینلر زرا هنوز معین اولوب فی مسلمین اولسا مشرک ایکن دارالاسلامہ انتقاله ذمتلرین قبول و اوزرلرندن
 کف بد واجب اولور و اگر صورت سابقہ دہ قوم مرقومین دارلرندن منقل اولسا ماق اوزرہ طلب ذمت ایلدوب
 ایچلرینہ وضع اولدہ حق مسلمین دخی بانفسہم و رازندہ بولنان اهل حربله مقاومتہ قادر اولوب ایچوق اهل
 مدینہ بر لرسزہ ذمت اولور و ایچیمزده استخلاف اولنان مسلمینله معاہل حربله قتال ایدہ نزل دو معاہدہ ایلنہل
 کر کدر کہ امیر آنلرک بومثللریندہ دخی مساعدہ ایله لری قوم مرقومین اهل ذمت ایسه لری دخی کفار اولوب
 غدر ایله مسلمین قتلرندن نجرز و انقبا اولغله مساعدہ مراملرندہ اول مسلمین مملکتہ به القبا وارد و ہم
 فرض مذکور اوزرہ مسلمین آنلرہ رضای بولماقدہ قبحه اجراء احکامه قادر اولدوب اجراء احکام مسلمین
 بحسب المعنی ایچوق اهل ذمتندن صادر اوله جقدر حال آنکه اجراء احکام مسلمین ایچوق ایلدی مسلمیندن
 جاری اولوق مقتضای شرع میندر و اگر اهل رازندن بر جماعت کسندو امورلرندہ فکر و تأمل ایچون مسلمینله
 موادعه به طالب اولسا مساعدہ مراملری جائز و مناسب کور بلوروز بر احضرت عمر رضی اللہ تعالی عنہ
 بعض عاملرینک قتل مرتدہ استیجالی انکار ایلدوب هلاک حسموہ فی بیت و طیتیم علیہ بابا و استبقوہ نشہ ایام
 قول ایله تو بیح بسنیار و مرتدی برخانہ دہ حبس و بانی اوزرینہ سدا ایلدوب اوج کون اکا عرض اسلام و تلفیق توبہ
 ایلک لازم ایلدو کبی اشعار ایشدر و حکم مذکور مرتد واحدہ ثابت اولدقدہ جماعت مرتدیندہ دخی مثبت
 اولور و مسلمیندن اولوب طاعت امامدن خروج ایلن خوارج یا خود عن اصل طاعت امامدہ داخل اولبان
 طوائف مثلواهل یعنی دخی امورلرندہ فکر و تأمل ایچون اهل عدل ایله موادعه به طالب اولنہ لری بونلر ایله دخی
 موادعه جائز و مستحسن بلکه بونلر مسلمین اوللریله موادعه لری موادعه مرتدیندن اول و احسندر لکن اهل بغیله
 موادعه دہ اخذ خراج ایلک اهل عدله جائز و سزا دکلر کہ آنلر مسلمین ایکن شیبہ جزیه اولان خراجی آنلردن
 اخذ ایلک نلر و ادر بولایکن اخذ ایدر لسه کر کدر کہ مأخوذلرین حفظ ایلدوب بعد التوبہ به آنلرہ رد و تسلیم
 ایدہ لری که مال اهل یعنی اصلا غنیمت اولسا مقله الحسانہ ردی نصیم اولنور کور مرتدیندہ حضرت علی بن
 ابی طالب رضی اللہ تعالی عنہ اهل بغیک ماللرین کلبلرینک صو ایچوب طعام ییہ جکی قابلرینہ و ازینجہ ذک
 اوزرلرینہ رد و تسلیم ایلدی حتی اهل یعنی محاربه دہ قتل اولنہ لری که ماللری و ازینرینہ رد اولنہ وضاحتی
 یا خود و ازین معلوم اولماز ایسه کر کدر کہ ماللری بد امامدہ لفظہ منزلندہ حفظ اولنہ و موادعه دن صکرہ
 اهل یعنی توبہ و رجوع ایچوب اهل عدلندن برکسنہ دخی آنلردن اخذ اولنان بعض اموالی استیلاک ایسه اکا
 نصین اولنورن بر آنلر موادعین اوللریله ماللری داخل امان مسلمیندر و کفار موادعینک ماللرین برمسلم استیلاک
 ایلدکده اکانصین اولنور ایکن مسلمین موادعیندہ نصین بطریق اولی ظاهر و مستبیدر اما اهل یعنی موادعین
 اولدوب اهل عدلندن برکسنہ ماللرندن اخذ و انتهاب ایش اولسه اگر چه بوندہ دخی بعد سکون الحرب اصحانہ
 رد و تسلیمه شتاب اولنور اما استیلاک ایش ایسه نظر اولنور اگر استیلاک قبل سکون الحرب ایسه ضامن
 اولماز که اول حیندہ استیلاک نفسی ضمانی متضمن اولدیغی کبی استیلاک مالی دخی متضمن اولماز و اگر استیلاک
 سکون حربله تفرق و توبہ لردن صکرہ ایسه صاحبہ یا خود و ازینہ ضامن اولور که حین استیلاکده مال مسلم
 غیر محاربه اولغله سایر مسلمینک امواللری کبی وجوب ضمانی معین اولور و لو ان امیر جند من المسلمین افتخروا
 حصنا من حصون المشرکین من اهل العدل و کان فی ذلک الحصن طموره فیها قوم یقاتلون فاسلموا امیر جند

فقیر در که عباره مذکورہ عندمیزدہ بولنان نسخ صحیحہ دہ اشبو سباق مسطورہ اوزرہ در لکن اصل گاہ
 نظر اولنہ لفظ امیر مقیم اید وکی ظاہر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلنق فاسد وقید مسلمین
 قیلنق حشو مقصد اولغله من اهل الحرب موقعندہ سہو نسخ ایدوکی باہر در انتہی یعنی مسلمین بر عسکر
 حصون اهل حربیدن بر حصنی فتح و تسخیر ایدوب انجق اول حصندہ ز بر زمیندہ واقع مطہورہ دہ مشرکیندن
 بر قوم مقاتلین واریکن انر قبول اسلامہ سعادتبذیر اولسہ ل نظر اولنور اگر مسلمین اول قومہ دخی قاہرین
 اولشرا یسہ آنرد دخی فی اولملریہ تخمیس اولنوب مانی قحمت غائبین قیلنور ز پرا مقہورین وغیر متعین
 اولسہ اسلامیزدن اقدام ایادی مسلمینہ حاصلین اولشردر و اسلاماری مانع قتل ایسہ دہ مانع استرقاق
 اولغله اوزرندہ حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمتہ داخلین اولور ل واکر مسلمین اول قومہ قاہرین اولیوب
 مطہورہ دہ متعین اولملریہ آنرہ ظفر مامل ومنتظر ایسہ دہ محتاج قتل ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام اعشار ایسہ
 آنرا حرار قیلنوب من کل الوجوہ سلامتہ اکر ام اولنور ل ز پرا بصورتہ اسلاماری ایادی مسلمینہ حصول لردن
 اقدام واقع اولغله استرقاق رہنہ دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندر کہ محصورین و متعین ایکن دین
 اسلامی قبول ایدہ ل آنر حررتہ سلامتہ موصول اولدقاری کی بونلر دخی موصول اولور ل کذلک بر مطہورہ دہ
 بولنان مشرکین مسلمین رجاء ذمتہ دار اسلامہ معا خارج اوللریہ طالب اولسہ ل آنرد دخی مقہورین وغیر
 متعین ایسہ ل آنرہ اعطاء ذمت جائز و مناسب کور بلز ز پرا آنرا ایادی مسلمینہ حاصل و حکم سبی و اسرہ
 داخل اولشردر و بومثلور دخول ذمتہ نائل اولہ مز بلکہ مسلمین دبلر سہ آنلری فیئہ ادخالہ اقتسام
 و دبلر سہ سبی ذراری و قتل مقاتلہ رہنہ اقتسام ایدر ل اما متعین وغیر مقہورین ایسہ ل آنرہ ظفر مامل
 ومنتظر ایسہ دہ کر کدر کہ رجالیہ مساعدہ برہ احرار ذمتہ درجہ مسرورین قیلنہ ل ز پرا ذمت احکام دینا دہ
 خلف اسلام اولغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنور ل مؤلف دقیق اندیر نور اللہ تعالی قبرہ
 باہر التور بر دیر کہ عسکر مسلمین مدین اهل حربیدن بر مدینہ فی محاصرہ ایدوب اهل مدینہ دن بعضیاری
 قبول اسلامہ مائل و بعضیاری دخی دار ل ز دن منتفک اولماق اوزرہ دخول ذمتہ قائل اولسہ ل نظر اولنور اگر
 مسلمین ایچون اول مدینہ دہ اهل حربہ مقاومتہ قادر و احکام اسلامی اجراء مقتدر اسکان مسلمینہ قدرت واریسہ
 کر کدر کہ امیر عسکر مساعدہ مراملریہ ابتدار ایلیہ ز پرا اجراء احکام مسلمینہ داری دار اسلام قیلنق ممکن اولغله
 امیر اول داری دار اسلام قیلوب اهل ذمتی آندہ ممکن ایدر و اگر اول قدرت یوغبہ کر کدر کہ طالب ذمت اولنور
 دار اسلامہ انتقال ایتمک کہ قبول ذمتلریہ اقبال ایلیہ ز پرا بیان مشروح اوزرہ معنای مذکور طلب ذمت
 اولیوب انجق طلب موا دہ اولغله مسلمین اوزرہ مساعدہ مراملری ایجاب و الزام اولنماز اما آنردن
 قبول اسلام ایلتلر ایتمہ احرار قیلنوب اقامت دار ل ز دن متغله اضرار اولنماز کہ مسلم کند و دار ل ز دن دار احراریہ
 تحول اوزرہ اجبار اولنماز بصورتہ اول قومدن قبول اسلام ایلتلر بر ملہ مسلمین بر جاعتی ابقا ایدیکر
 اهل حرب اوزرہ برہ قوت اولہ ز دیو استرحام ایدر ل سہ کر کدر کہ امام اولسہ دہ دقت نظر دہ اهتمام ایلیہ
 اگر ابقا ایدہ چکی مسلمین با نفسہم اهل حربہ مقاومتہ مقتدر اولوب اولوجهلہ اقبالین مناسب کور بر سہ ابقا ایدہ
 عازم اولہ ز پرا مسلمینہ ضرر کبیر ل داری دار اسلام قیلنق اکا ممکن اولغله مباشرتی لازم اولور و اگر با نفسہم
 مقاومتہ مقتدر اولیوب مقاومتی انجق اول قومدن قبول اسلام ایلتلر ایتمک ایسہ نظر اولنور اگر اول قوم
 بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمین قتل ایتملر دن احتراز اولنور سہ ایچلرندہ مسلمین بر فر دی ابقا ایدہ
 جواز اولماز کہ حقیقت اسلاماری معلوم اولسان قوم ایچندہ مسلمین استخلاف باعث اضاعت و اتلا قدر
 واکر اول قومک صدق اوزرہ مسل و خیر خواہ مسلمین ایدوکلری معلوم ایسہ بن اول قوم اوزرہ مسلمیندن
 بر برینہ قوت اولہ جق مقداری ابقا و تفریر و اوزر ل رہنہ اول مدینہ دہ حکم اسلامی اجراء ایچون بر کسندہ بی تأمیر
 ایلمکہ باس شرعی کور مز مکہ امام ایچون مسلمینہ ضرر کبیر لک بر مدینہ بی دار اسلام قیلنق ممکن اولدقندہ
 مباشرتی اہم و مانحن فیہدہ دخی امکانی مسلمین و بعد الباشرہ اهل مدینہ دن و طبلرندن منتفک اولماق اوزرہ
 ذمتہ طالب اولنور مساعدہ امیر دخی مناسب اولور کہ مدینہ مز بورہ جران حکم اسلامہ دار اسلام اولدقندن صکرہ
 طالب ذمتہ اجابت اولنق واجب اولور واکر بصورتہ اهل مدینہ طب خاطر لری ایلیہ دار اسلامہ خروجہ قائل
 و اولوجهلہ دخول ذمتہ طالب وسا طبلر ایکن امیر عسکر آنر قبول اسلام ایتمک کہ ظفر یاب اولغله دیک قتالہ
 مائل اولغله آنرا ایلیہ قتال ایدہ رک ظفر یاب نصرت اولوب نفوس و امواللرین تخمیس و باقبسین بین الغائبین

تقسیمہ مسا شرت قبلسہ تخمیس و تقسیمی جائز و واسع کوز بلور کہ قتالی امان و ایمان دن بہرہ دار اولمان
 اهل حربہ واقع اولشدر لکن اولسہ امام ذمتلریں عدم قبولہ خاطر دیر کہ قبول ذمتلری واجب اولغله
 تارک واجب البتہ مخطئدر اما بصورتہ نلرہ اهل مدینہ قبول اسلامہ اقبال ایلسہ ل اسلاملریں قبول ایلمک
 بر کسندہ بہ حلال اولماز کہ قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامہ قتال علی کل حال استیصال اولنماز
 بویہ ایکن آنر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملریں عدم قبولہ قتال و اوزر ل رہنہ استیلا برہ کسب
 استقلال ایلسہ کر کدر کہ آنلرہ اجرا ایلمد یکی سبی و قسمی ابطال و اموال و ذراری بلرین بدل بہ تسلیہ
 تخلیہ سبیلرندہ استیصال ایلیہ ز پرا اسلاماری رأی امامہ محتاج اولیوب حین قبولرندہ صحیح اولغله قتال امیر
 دار اسلامدہ مسلمینہ واقع اولش اولور حال آنکہ مسلمی استرقاق و اموال مسلمی استغنام بر وجهلہ جائز
 و واسع کور بلز بنا علیہ اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلمد کوری نفوس و اموالہ مؤخذہ ضمانہ مظہر قیلنور ل
 لکن صورتہ مغرور ہندہ ہنوز قبول اسلام ایتمشرا ایکن امیر آنرا ایلیہ قتال و اوزر ل رہنہ استیلا ایلسہ اگر چہ
 بوندہ دخی خطا ایتمش اولور کہ اهل مدینہ طلب ذمت ایتمک لردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام
 ایتمک لردنہ وجوبی بطریق الاولی در انجق بصورتہ دم مقوللری ہدر و اموال مستہلکہ لردنہ عدم ضمان
 امر مقرر دہ کہ آنلردن متحقق اولان انجق ارادہ اسلام اولوب کافر ارادہ اسلامہ مسلم اولماق امر مسلم اولغله
 اوزر ل رہنہ استیلا مسلمین انجق حال کفر لردنہ واقع اولش اولوب دما و امواللری موجب ضمان اولتہ جتی
 مصمدر غایبہ الامر صکرہ دن قبول اسلام ایدر ل سہ بقیہ اموال و ذراری بلرین آنرہ تسلیمہ اہتمام وجہلہ سی
 احرار قیلنق اوزرہ اکر ام اولنور ل ز پرا ارادہ اسلامہ کف ید مسلمینہ طالب اولدقندہ مسلمین اوزرہ قتال
 و اسر لری حرام اولشدر و اسر حرام مأسورہ موجب ملک اولماق حریث اوزرہ ابقا ایلمہ احترام اولنور اما
 طلب ذمت ایتمشرا ایکن امیر آنرا ایلیہ قتال و استیلا و تقسیم ایلمک بشقہ در کہ اولسہ احرار قیلنوب اوزر ل رہنہ
 وضع جزیہ برہ اهل ذمتہ ادخاللری جائز اولماز ز پرا بونقدیر اوزرہ آنر کفر اوزرہ بقا رہنہ طالب اولوب کفر
 دخی فی الاصل سبب اباحت قتل و اسار اولغله سبی امیر حق امیر دہ اجتهاد رأی واسع اولان موضعندہ واقع
 اولدیغندن حکمی نافذ و سببی برقرار قیلنور اما طلب اسلامہ کف ید مسلمینہ طالب اولدقندہ مطلوب بلری
 اولان دین اسلام عاصم اولغله حرمت سیلری آکد و اقوی اولوب امیر ایچون اولبایدہ اجتهاد رأی واسع
 اولما مغلہ سیلرندہ خطا واقع اولش اولور صکرہ دن قبول اسلام ایلمد کورندہ خطا سی متیقن اولغله آندن
 رجوعلہ حریتہ تقہلری معین اولور و حکم سابق التفصیل اوزرہ ادل دلیل دہ کہ قصد اسلام حقیقت اسلام
 وزرہ قیاسلہ تاویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینہ محاربه ایتمک سہی و استرقاقی تحلیل اولنما دینی کی قاصد
 اسلام دخی تحلیل اولنماز و قصد ذمت حقیقت ذمت اوزرہ قیاسلہ صحیح اولنوب ذمی حقیقی منہ ایچندہ
 مسلمینہ محاربه ایتمک سہی و استرقاق صحیح اولدیغی کی قاصد ذمتک دخی صحیح اولور واللہ اعلم

باب ما یصدق فیہ المسلم علی الکافر * یعنی بر مسلم اسلام کافر اوزرہ شہادت ایلمد کہ تصدیق اولنوب
 اولنما دینی مواضعی ابضا حدہ باب لازم الاستیضا حدہ مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیر کہ کفار رومدن
 اخذ اولنسان بر اسر ہالک اولدقندن صکرہ مسلمیندن حر یا عید یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یا خود
 مسلماندن حرہ یا امہ اولان امرأہ واحدہ اشواسیر موتندن اقدام قبول اسلام ایلمدی دیوشہادت ایدوب اول شہاد
 اسلامی وصف ایلسہ شہادہ مرقوم عدالتلہ مرضی الشہادہ اولدقندن صکرہ کر کدر کہ مسلمین آنک شہادتہ اعتبار
 و اول میت اوزرہ نماز قیلوب آنکیچون دعا و استغفار ایدہ ل ز پرا صلوة جنازہ امور دیندن بر امر ایدوکی مقرر وقول
 واحد عدل امور دیندہ مقبول و معتبر در نہ کیم قول واحد عدل مباحک طہارت و نجاستندن اخباردہ و ہلال
 رمضانی آیتاندہ و رسول اللہ صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضر تیرندن روایت احادیثدہ دخی مقبول و معتبر در وقول
 مذکور اوزرہ دلیل سعید بن ذی لقوہ رحہ اللہ تعالی دن روایت او انان حدیث جلیلدہ کہ جعفر بن ابی طالب
 رضی اللہ تعالی عنہ حبشہ دن کلوب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حضر تیرنہ نجاشینک یعنی ملک
 حبشہ نک اسلامی اخبار ایلمد کہ نجاشی اوزرہ اوج کرہ دعا و استغفار چور دیر بوندن صکرہ مؤلف الکتاب
 وفہ اللہ تعالی اجرہ بغیر حساب عنوان مسئلہ دہ و وصف الشہادہ اسلامہ قولنی تفسیر ایلمہ کشف حجاب اجنباب
 ایدوب دیدیکہ شہادہ مرقوم ایکندن خالی دکدر بری اولد کہ فقیہ معنای اسلامہ طالدر آنک حق اسیردہ
 قبل الموت قبول اسلامہ شہادتندہ آندن معنای اسلام استفسار اولنما یوب همان ابہامی اوزرہ قبول شہادتندہ

مطلب لا یبصر الکافر مسلما بارادہ
 الاسلام

مطلب یتبرخیر الو احد العسکر
 فی امور الدین

و نسخہ حصیریدن سفیدین
 ذی اخوہ لفظی اوزرہ نقل اولندی
 واضح اولان نسخہ حصیریدن
 وسعید مرقوم تابعیندن و اصباہ دہ
 ذکرہ وارد

استبدار اولنوب وبری اولدر که جاهلدر آندن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصف
 ونفسیر ایدر سه شهادتیه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاته ایکن شاهد واحد اشواسیر قبل الاسیر قبول
 اسلام ایلدی دیوشهادت ایلسه قبول اولنور ایوب حفوظه شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتمکجه
 حریته موصول فیلتناز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کله جک باب مابصدق فیہ المسلم استاسنده
 ذکر وتحریر ایدر که امام المسلمین برخصنی قیح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشواسیر اگرچه
 حربی ایدی اما قبل الاسیر قبول اسلام اتیشیددی دیوشهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایلسه
 قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایلسه قبول اولنور ایس جواب مسئله بی بو یابده اطلاق اوزره تقریر اتیشیکن
 باب آئیده تقید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناه علیه بعض فقها رجهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دینلرکه
 بو یابده دخی شهادت واحد قبول اولنور قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره مجملدر بوقیه قبل القسمة
 والبیع قبول اولنور وبتوجیه اوزره بایندیه واقع اولان مسئله لر روایت واحده اوزره منقرره اولوب اتیشتی
 مسئله ثابته مسئله اولای مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دیرایدیکه مسئله مزبوره ده
 اختلاف روایتین وارد امدی قول اعمش اوزره مسئله مزبوره هر یابده بر روایت اوزره بنا فیلتشدن و بو یابده
 اختیار اولنان روایتک وجهی اولدر که اسیر مزبوره قبل القسمة والبیع دخی حق غایب ثابت اولمشدر وقبول شهادت
 ابطال حق غایبیه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنوب احکام شرعیته ده ابطال حقوقه مدار
 اولان شهادت معتبره محقق ایتمکجه قبوله استدار اولنور ایس کیم بعدالبیع والقسمة مشرتک یاخود صاحب سهمک
 ابطال حققرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنور ایس شهادت واحدا ایله ابطال حققرنده جسارت اولنور ایس
 نظیری اولدر که استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفاق
 قبول اولنور اما حق تورئیده عندای حنیفه رضی الله تعالی عنه غیر مقبوله در کذلک ما نحن فیه دخی شهادت
 واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسیرنده غیر مقبوله در و باب آئیده اختیار
 اولنان روایتک دخی وجهی اولدر که اسیر مزبوره قبل القسمة والبیع اگر چه حق مسلمین ثابت اولمشدر
 لکن حق مزبور رجل خاصک حق مخصوصی اولنوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
 خاصک حق مخصوصی مبطل اولمغله غایبیه امور دیننده شهادت منزله نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
 امور دینندن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشه در که آئیده شهادت رجل
 خاصک ملک مخصوصی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یا شهادت رجل واحد و امر آئین
 تحقق ایتمکجه قبوله توجه واقبال اولنور وهم شهادت واحد حکم سباندانی دکل ایکن اسیر اوزره سیای مسلمین
 بوندقده ادخال فی اولنور هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فی اولنور بطریق اولوی در
 اما فاسق مسلمک شهادتی بوشلوا مورده قطعاً قبول اولنور مغله آنک شهادتیه اول اسیر اوزره صلوة جنازه
 قیلنوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنور زرا ان جاءکم فاسق بئنا فقیبوا نص جلیل الشانی اوزره
 خبر فاسقه امر دینده دخی اولسه تبیین وثبت ایله امر وفرمان اولمشدر واصل مذکور بر فصل واجب الحفظدر
 حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصر نده خلافتی ذکر ایدوب دیمشدر که رجل واحد فاسق ایسه دخی
 روایت هلال رمضانله شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زرا کندو دخی صیامده
 مشرتک اولوب بوشهادتندن بهره دارا ولغله تمیم دکادر امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مزویدر دیمشدر که
 برکتمه دار الحریبه قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوقی بیلنر ایکن رسم اکا اخبار ایلسه
 اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

بر مشرتک نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکن صکره مسلمین اول حصنی قیح استدکده اول مشرتک اشو
 رجال ونسا بنم عبید وجواریلر مدر دیوب آنلردخی تصدیق ایتدکدرینه رقیقاری قبلنوب جمله سی
 حقیقده امانه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنوب بطریق اولوی اوزر بو یابده معنای قههی اولدر که
 اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکدرینه اوزر لرینه ثبوت بدی طاهر و آشکار اولور رکه عبد
 واه اوزره ثبوت بدک اکللی همان ذی البده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت بدی اقرار ایتملرله
 استقرار ایدر ومعنای معهود ما نحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمک بدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
 بد دخی دلیل ملک اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولور و ملک مسلم سی واستغناهدن سالمدر واکر
 آنی تکذیب ایدر سه جمله سی فی مسلمینده ترتیب اولنور زرا دعواسی انکار ایتدکدرینه اوزر لرینه علم
 ثبوت بدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنور ایتمندن تصدیقه سزا وار اولماز بوتقدیر اوزره
 اول رجال ونسا اجراء اهل حرب اولوب امانندن دخی عاری اولمیرله اوزر لرینه سی مسلمین جاری قیلنور
 ومسلم مرقوم آنلردن قطعاً حصه دار اولوب همان خساری اخراج و باقاری سازغانیمه سهام غنیمت اوزره
 تقسیمه استدار اولنور زرا باب الشرتک فی الغنیمه استاسنده وغیرده بیان ایلدیک که مسلم مستأمن ومسلم امیر
 ودار الحریبه قبول اسلام ایلن کسسه عسکر مسلمینه لاحق اولد قده لوقندن اقدم اصابت ایلدکری غناهدن
 برشته مستحق اولماز مگر لوقند نصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غناهدن دفع
 اعدا ایچون اقتال ایلدیه اولیابده جمیع مصابله شرکته مرفه البال قیلنور واکر آنی بعضی تصدیق
 وبعضی تکذیب ایدر سه تصدیق ایدنرا کار قیق اولوب تکذیب ایدنر فی مسلمینده ترتیب اولنور
 زرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کله جمله سی اکار قیق وتکذیب کله جمله سی قیده ترتیب قیلنور
 تصدیق بعض وتکذیب بعضه هر فرقه اصل مقبس علیه اوزره رد اولنوب اولنور کذلک مسلم
 مرقومک بدنده دراهم ودنایر و نیاب و بفر مثللو بعض اموال بولوب بونلر تبذیر بود یارده مثلاً تجارت کسبه
 ایلدم دیو بسط مقال ایلسه نه قول آنک قولی اولمغله اکا ابصال اولنور زرا قریباً شرح اولدیغی اوزره
 امان وریلن جرینگ بعض اموال اوزره ثبوت بدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسلمینده معتبر اولنوب
 بطریق اولوی مقرر در لکن بدنده بولنوب یاخود بدنده بولنوب بولنور ایس معلوم اولیان دراهم ودنایر و رجال ونسا
 مثلونسندره بونلر تبذیر دیو اعا ایلدیه رجال ونسا آنی تصدیق ایسه ردخی کلانیه اصفا اولنوب جمله سی
 فی غنایمه ایفا اولنور زرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولنوب مقرر اولدقندن صکره مدعینک
 دعواسی بلا دلیل مزبور اولماز بوسورنده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود بوم قیح حصنده اول مالده
 ثبوت بدی اوزره یاخود ایچنده بولند یغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت یینه ایدر سه بدیه سی قبول
 اولنوب جمیعاً اکر درود وموصول قیلنور زرا ثابت بالینه ثابت بالمایه کی اولوب اموال مزبوره بدنده ایدوکی
 معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی بدنده معاینه اولندقندن صکره آنی تصدیق ایلدکدرینه قول آنک قولی قیلنوب
 اموال مرقومه اکانسلیم اولدیغی کی یینه ایله ثبوتد دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
 مستأمن ومسلم اسیر حققرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلک دار الحریبه قبول اسلام المسلمین حرابی
 حقیقده دخی شاهد لری اول اموالده بوم قیح حصنده ثبوت بدی اوزره شهادت ایلدکدرینه نه علی قول الجمیع
 مستقیم ومحققدر اما شاهد لری ملکی اوزره شهادت ایلدکدرینه اگر چه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نه
 اکانسلیم اولنوب غنیمده ادخال اولنور لکن قول ابن حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمه تسلیم اولنوب
 اکا ابصال اولنور زرا مذهب ابن حنیفه رضی الله تعالی عنه اولدر که دار الحریبه قبول اسلام ایلن جرینگ
 ملکی کندو بدنده بولنوب بلکه اهل حرب بدن بر مشرتک بدنده بولند یغی معلوم یاخود کندو بدنده بولند یغی
 غیر معلوم اولدقنده قیده ادخالی محن ومدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدر که مال مزبور مال جرینگ مستأمنله
 همحال اولمغله قیده ادخاله مجال اولماز وما نحن فیهده ملکی ایدوکی یینه ایله معلوم ایسه ده بدنده بولند یغی غیر معلوم
 اولمغله عند ابن حنیفه رضی الله تعالی عنه قیده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عظیم دخولی محن وم اولد یغندن
 جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابن حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واکر اصیل مسئله ده
 شاهد اشو رجال ونسا مسلم مزبورک رقیقاری در دیوشهادت ایچون ایچوق بوم قیح حصنده بدنده یاخود
 منزلنده ایدر دیوشهادت ایتدکدرینه اول رجال ونسا دخی رقیقاری اولدقاری انکار ایله دعویای حریبه ایلشدن

شهادت مرتبوره اکانافعه اولوب جمله سنی غنیمت قیلنور ز بر اشهادت مرتبوزه انجیق اوزر لنده نبوت بدی
اثبات ایشدن و بی آدم اوزره نبوت بدی مملو کینه دلالت ایتوب بلکه مملو کینی ثابت اولدقدن صکره ملک ذی البینه
دلالت ایدر ز بر مؤلف کیر المقادیر کاتب الجامع الضعیفه ذکر و تقریر ایلدی بیکه بر کینه ملک بدنده بر جمل بالغ
یا خود نفسندن کعبه قادر بر صبی بولنوب اول کسینه بو بنم عیدمدر دیود دعوی ایلد کده اول صبی یا خود رجسلی
بالغ انکار ایلن خرا الاصل دیو ادعا ایلسه قول معتبر مدعی حریتک قول ایدوی مقرر در اما عید ایدوی کنی اقرار ایدوب
انجیق بن بو ذی البینه عیددی دکل بلکه فلانک عیددی بم ذیو انکار و مقرله اولان فلان دخی عیدمدر دیو دعوی ایلد کده اول
ایش اولسه قول قول ذی البینه فیلتیق آشکار در و قول مذکورک عقینده بر اصل کلی ترتیب ایلدی بیکه بدغیرده و بی
ایلد بکل هر سنه ده اول غیر ایچون اول سنه ده بلکه شهادت سکاچار و واسعدر انجیق عید و امه ده مجرد
نبوت بدی رؤیایه ملک اوزره شهادت غیر مستعدر پس بو تحقیق مشروخله بی آدمده نبوت بدی دلیل ملک اولدی بی
کسب و ضوح ایلد کده ما نحن فیهده دخی قول معتبر اول رجال و نساک قول حریتاری قیلنوبی ظاهر و فی مسکینه
ادخالری امر باهر در یتیمه دیکه مسئله مرتبوره ده انجیق شهادت عدول مسلمین قبول اولنور که شهادت مرقومه
مسلمین اوزره حق استغنا فلان بظان اعلکله شهادت عدول مسلمین غیر بی درجه قبوله موضوع قیلنور
کذلک مسئله مرقومه داراخر به ردی مستامن یا خود دخی اسیر بولنوب بعض اموالده مسلمان کورک دعوی کبی
اوعا ایلسه اول دخی منزله مسلمه ترتیل اولنوب جج تفاسیل مجرزه آده دخی اجر اولنور ز بر مال دخی مال مسلم کبی
استغنا فلان معصوم اولوب مسلم تصدیق اولان موضوعه دخی دخی تصدیق اولنوب مسلم تصدیق اولنوب موضوعه
دخی دخی تصدیق اولنوب مسلم و ذمیده جواب مسئله مساوات اوزره تحقیق اولنور و اگر مسلمین داراخر بنده بر مسلم
یا خود ذمیتک یا بنده بر امره حریه بولنوب سوال ایلدی کورده اول مسلم و ذمی بم عوزمدر داراخر بنده آتی تزوج ایلد
دیو کشف حال و عورت دخی آتی نصیب لایحه استعمال ایلسه آنک عورتی قیلنوبی لازمه طالبان اولنور که نکاح تصادق
ظرفیه ثابت اولوب بولنور دخی تصادق تحقیق و مثبت اولنور اما امره مرتبوره صورت تکذیبنده فیده ادخال
اولدی بی کبی تصدیقنده دخی ادخال اولنور که مسلم و ذمیتک آتی تزوجی ظاهر و ثابان اولد کده عورتک سبندن
خلاصه محاکم بو عینک بو ملو حق و نهان اولد کده محاکم بطریق الاولی محاکم یتیمه دیکه مسلم اول عورتی
تزوجی اماندن اعتبار اولنور که تزوجی داراخر بنده واقع اولوب اول حیده تصریح امان ایش اولنور مسلمین
اوزره امانی نافذ دکل ایکن مجرد تزوجی اماندن اعتبار اولنور بطریق الاولی بدین اوزر بوسورنده اول عورتک
یا بنده اولاد صغاری بولنوب اول مسلم و ذمی بولنور بوسورندن بم اولاد مذر دیوب عورت دخی آتی تصدیق ایلسه
صغار مزبورین اولاد احراری قیلنوب اسلام و ذمیده باار بیک حالتی اولنور ز بر صغار مزبورین بد
هورنده ایکن عورت اول مسلم و ذمی بی تصدیق ایلد کده بد زوج عورتک نفسست و اولادنده ثابت اولنور و بد
زوج ثابت اولد کده بد نده بولسان صغاره قول آنک قول قیلنوبی مثبت اولنور و زوج مزبور حر مسلم بلدی
و تزوج دخی حریه ایلد کده وقت استیلاء مسلمینه دکن حره اولوب بون حریتدن متولد اولان ولد البینه حریت
اوزره متولد اولوب حریت اوزره متولد اولدقدن صکره البینه بقا اللاب حر مسلم یا خود دخی قیلنوبی مسئله
اولنور بون صغار مرقومین احرار مسلمین یا خود احرار ذمیین اولدقلری معین اولد کده سی واسترقاقی بر وجهه
مکن اولنور و اگر مسئله مذکوره ده امره مرتبوره حامل ایسه بوقدر اوزره عورت فطینه بولسان ولد الله فی
خاتمته دخی اخل قیلنور ز بر ایلد کده بولان و لدا جز استندن بر جره متصل اولوب فصل و تقریر بقاری انجیق مقرر مسئله
قابل اولد کده عورت غنیمته داخله اولد کده حرئی اولان و ذمی دخی داخل قیلنور لکن بونده دخی اسلام و ذمیده
بیانسنه تابع اولور که ولد من جهة الدین خیر الا بینه مطابقه و اسلام و ذمیده بومملو ثابعت مانع شی و استرقاق
اولد کده فی غنیمته الحاق اولنور و اگر مسلمین داراخر بنده بوعورتی اولاد صغاری ایلد معاصر مسلم و ذمیتک بدنده
بولوب یا خود مقصد ما بنده ایدوی معلوملری اولدقدن صکره اول مسلم و ذمی اشبو عورت بم عورت و بولنور
دخی اولاد فلندر بود دعویه در کار اولوب عورت دخی بولنور بم اولاد مذر آنک اولادی دکالدر و بی آنک
عورتی دکلم دیو تکذیب و انکار ایلسه بومملو تکاذب الله نبوت نکاحلری آشکار اولنور و اولادده بموجب قیاس
صغار مرقومین عورتله معا فیده ادخال اولنور و موجب استخسان عورت فیده ادخال اولنوب اولادی حریت
اوزره مسلم و ذمی به ایصال اولنور وجه قیاس اولد کده اولاد اول عورتک بدنده و مجرزه انکن نکاحلری
ثابت اولد کده عورتک بدنده بولنور اولاد اوزره نبوت بدی بدی اوزره اولادده دعوی

ولادت تصدیقه سزاوار اولماز و وجه استخسان اولد کده عورت بدی مدعیه بولنور بدی معلوم اولوب اولادی
دخی بدی مدعیه بولنوبی موجود اولاد بدی مدعیه بولنوب اولادک نسب و حریتلنده قول قول مدعی قیلنوبی
مستوجدر و امر حریت وسعت و سهولت اوزره بنا اولد کده عورتک اولادده تکذیبه اعنا اولنور کورمز مسکنه
نیازنده ما ذون اولان عیدک بدنده بر صبی صغیر بولنوب عید دخی بوسی بنم عیدم ولدم دکلدیر بلکه لقبدر که
بن آتی اخذ و التقاط ایلد م دیو ادعا قیلسه قولی قبول اولنوب عید مزبور بحر و اعتساقه مالک دکل ایکن اول
صبی حریت اوزره ایقا اولنور و بومعنی وسعت امر حریه دلیل معتبر در و اگر صورت مفروضه ده بوامه بنم
ام ولد مدر بولنور دخی بنم آدن متولد اولاد مدر دیو دعوی عورت دخی انکار ایلسه بینه عورت فی مسلمین قیلنوب
در کاردر که یسان مشروح اوزره بی آدمده نبوت بدی دلیل رقی اولدی بی آشکار در کورمز مسکنه بو عورت بنم
امه فقه مدر دیو دعوی ایدوب عورت دخی ادعا حریتله انکار رقی ایلسه قول عورتک قولی قیلنوب فیده
ادخال تحقیق اولور پس ام ولد اولدی بی انکارده دخی بویه دراما اولادی استخسان مشروح اوزره البینه
احرار قیلنوب بازاری بدنده برقرار قیلنور ز بر اول امه ده نبوت بدی معلوم اولد کده بوامه بولنور اولادده
دخی نبوت بدی معلوم و اول اولادده قول آنک قولی قیلنوبی مجزومدر لکن اول امه ام ولد اولد کده آتی تصدیق
ایدر سه اولادده قول قول مسلم و ذمی اولد کده عورت فی اولماق اوزره حریت اولادی دخی تحقیق اولنور ز بر
اوزرنده نبوت بدی ظاهر اولدقدن صکره امه فقه اولدی بی تصدیق ایلد کده قول قول ذی البینه اولوب عورت
فی اولماق مقرر ایکن ام ولد اولدی بی تصدیق ایلد کده فی اولدی بی بطریق الاولی اوضح و اظهر در
و اگر مسلمین اول امه بی بدنده بولنوب و مقصد ما بنده اولوب اولدی بی معلوملری دخی دکل ایکن اول مسلم و ذمی
اشبو امه بنم زوجم یا خود ام ولد مدر و بدنده بولسان اولادی بنم اولاد مدر دیو دعوی ایلسه نظر اولنور اگر امه
مرقومه آتی اقرار ایدر سه اولادک آدن نسبلری بهر حال ثابت اولد کده احرار قیلنور ز بر اولاد البینه نبوت
نسبه محتاجین اولمیر بیه نسبلری ذی البینه اولان امه تک اقرار بیه ثابت اولور و بعد التبوت اولاد تبعاً للاب مسلمین
باهل ذمت اولمیر بیه آیدر سه سی واسترقاق مثبت اولماز اما عورت صورت نکاحده فی مسلمینه الحاق اولنور که
نکاحی ظاهر و معاین اولد کده مانع استرقاق دکل ایکن بونده بطریق الاولی مانع استرقاق اولماز و صورت امومت
ولدده بطریق الاستخسان فیده عدم ادخاله احسان اولنور که نسب ولد ثابت اولد کده بالتبع امومت ولد دخی
ثابت اولد کده ام ولد سی واسترقاق اولدی بی ثاباندر و اگر امه مرقومه آتی انکار ایدر سه جمله اولاد بیه فیده ادخال
اولنوب مسلم و ذمی دعوی استند تصدیقه سزاوار اولماز که عورتده و اولادنده بد ظاهره سی اولوب ذات البینه
اولان عورت دخی آتی تکذیب ایدر ایکن دعوی مذکوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دلیل قبوله اجتناب
اولد کده ما نحن فیهده دخی اجتناب اولنور مکر مدعی اوزره اقامت بینه به ابتدای ایلد کده ثابت بالینه
ثابت بالمعاینه کبی اولد کده صورت نکاحده عورت فی اولوب صورت امومت ولدده ام ولد اولد کده برقرار
اولادی علی کل حال احرار قیلنور لکن بینه مرقومه بی انجیق اول امه بوم استیلاء مسلمینده بدنده و مزنده
بولدی بی اوزره اقامت ایش ایسه اولادده جواب مسئله امه مرقومه بدنده بولدی بی بلا بینه معلوم اولوب
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آتی تصدیق ایدر سه عورت صورت امومت ولدده ام ولد اولوب
بدنده ایقا و صورت زوجیده فی مسلمینه القا اولنور و تکذیب ایدر سه صورت زوجیت کبی صورت امومت ولدده
دخی فی مسلمینه القا اولنور که بی آدم اوزره نبوت بدی مقرر انکار اولد کده دلیل رقی اولدی بی افاده و ایقا اولد کده
اولادی علی کل حال احرار قیلنوب اول مسلم و ذمی به تسلیم و ایصال اولنور بینه دیکه اگر مسلم مذکورک بدنده
بر رجل کیر یا خود امره کیر بولنوب بو بنم عیدم یا خود جاریه مدر دار اسلامدن کتوردم دیو دعوی ایلد کده
اول رجل و امره دخی تصدیق ایلسه قول مذکور قبول و تحقیق اولنور ز بر بولنور داراخر بنده اشترا قیلد
دیوب آلد دخی تصدیق ایلد کده قولی قبول اولنور ایکن بونده بطریق الاولی مقبولدر و ذمی دخی حکم
مذکورده مسلم ایله مستویدر که ذمی عصمت مائنده البینه مسلم ایله مسا و پدر کذلک اول مسلم و ذمیدن بر نک
بدنده بر امره کیر بولنوب اشبو عورت بم زوج مدر دار اسلامدن برابر کتوردم دیوب عورت دخی آتی
تصدیق ایلسه بوقولی دخی تصدیقه تحقیق اولنوب مسلمین ایچون اول صورت اوزره استیلاء لایق و تحقیق اولماز
ز بر اقرار رجل دورت سنه ده معتبر یعنی شو بنم عورت مدر و با نامدر و او غلدر و مولای عتاقه مدر دید کده
قبول اقراری مقرر در پس ما نحن فیهده دخی عورتدر دیو اقراری نافذ اولد کده عند التصادق نبوت نکاحلری

آشکار اولوب بعد ثبوت النکاح عورت مشرکه ایسه ده فی الحقیقه عورتی ایدوکی معلوم اولدوقده تبعاً للنزوح
 حریت اوزره ایضا اولدوکی کی بو باده دخی ابقایه سزا وار اولور کذلک مذکور یندن برینک یا ننده برامره
 کیره بولوب بنم قزمدن یا خود قز قزندا شمشیر یا خود ائلدر یا عجمه حدر یا خود ذات رحم محرمدن دیوب
 عورت دخی تصدیق ایلمدکده یتیم استیلا مسلمیندن سلامت اوزره جری تحقیق اولور اما قزمدن دیدکده
 وجه مسئله اولدر که اقرار نبوت تقریر مشروح اوزره اثبات نسیبه عامل اولغله اقراری معروفه النسب قزی
 اولوق منزله نازل قبلتور اما ذوات رحم محرمدن دیدکده اگر چه دعوائی مذکور دار اسلامده واقع اولسه
 آنکاه ادعا ایلمدی قریب اصلاً نانه اولتا زاینکن دارالخبره واقع اولدوقده عدم نبوتی بطریق الاولی در
 لکن استیلا مسلمیندن سلامت اوزره تحقیق حریتلرینک وجهی اولدر که بحراری نفس وهالی اوزره استیلا نله
 دار اسلامه کلوب یا ننده بعض نسا بولغله بولنر بنم امهات و اخوات و عجات و خالامدر دیمه قوی قول
 اولوب اکایتا بعثله اما ننده ادخال اولتور که نساء هر قومه نکه دار اسلامه خرو چلری لئحق محرملری ایله
 واقع اولوق ظاهر حاللر بدر کذلک مسلم و ذمی نساء هر قومه حقارنده اقراری دارالخبره دخی قبول اولوب
 دارالخبره خرو جلزنده اکا نابعه قبلتور که ظاهر حاللری نساء هر قومه دارالخبره بانفذهن خارجه اولوب
 بلکه محرملرینه متابع اولقدن کذلک مذکور یندن برینک یا ننده بولنان بر چل کیره ایچون اولقدن دیوب
 یا خود بر شیح کیره ایچون با بامدر دیدکده اول دخی تصدیق ایلمه یتیم سلامت اوزره جری تحقیق اولور
 وجه مشروح اوزره اوت و بنوله اقراری دار اسلامده معتبر و بعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولدیغی کی
 دارالخبره دخی معتبر و مقرر در و بعد ثبوت النسب بالتبع حریته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدوقده سی
 واسترفاقی متصور اولدیغی کی بوننده دخی غیر متصور در لکن قزندا شمشیر یا عجمه در یا خالامدر یا خود مسلمیندن
 بر کیمینه در بخله معاد الخبره داخل اولتور یا خود یا ننده بولنان امره کیره ایچون مسلمیندن یا خود ذمی نندن
 بعورتدر بخله معاد داخل اولتور دیمه نظر اولتور اگر مدعی مسلم ایسه بعد التصادق جله سنده تصدیق
 اولوب اول ر جل و امره حریتله ستانم قبلتور و اگر مدعی ذمی ایسه تصادق ایسه دخی عدم تصدیق
 امر جز میندر که ذمی بعض رجالله معاً اما نله دارالخبره دخی معروف ایکن مسلمین دارالخبره آنره واصل
 اولدوقده بولنر بنم اخوه و اعمامدر دیوب تصادق ایلمدکده حقارنده قوی قبول اولوب اما ننده اکا تابع
 قیلما دقاری کی معاد دخولاری معروف اولدوقده دخی حقارنده قوی قبول اولوب اما ننده اکا تابع قیلما دقاری
 کذلک حقارنده معینای مذکور اوزره شهادتی دخی قبول اولماز که شهادت مذکور امره دینده واقع اولغله
 ذمیدن غیر مقبوله در کور مزیمستکه ذمی نجاست میاهله اخبار ایلمدکده خبر یتیم اعتبار اولماز بنم ما نحن فیه
 دخی آنک کیدن اما مسلمینک مثلاً بولکیمینه عمدی یا خود مسلمیندن بر کیمینه در که بخله معاد داخل اولتور
 قوی امور دیندن بر امره شهادت نه محمولدر و امر دینده شهادت مسلم واحد حجت اولغله قبول اولتور لکن ذمی نیک
 یا ننده بولنان کیمسته اسلامه مخصوص اولان لباس و هیئت و سایر علامت بولوب ادعاه اسلام دخی ایدر
 فیئده ادخال اولما یوب تصدیق دعوائی التزام اولتور ز یا بولکیمینه ادعاه اسلام ایدوب قلوب مسلمینده
 دخی صدق معنای ظاهر اولدوقده قول مجرودی مقبول ایکن قول ذمی دخی اکا ضم اولدوقده بطریق الاولی
 قبول اولتور یتیم دیر که اگر ذمی نیک یا ننده بولنان کیمسته دعوائی اسلام ایچوب ایچوق دعوائی ذمی
 آتی تصدیق ایلمه اول دعوی و تصدیقاری قبوله لایق و حقیقی اولماز که بیان مشروح اوزره قول ذمی عقول
 ایسه ده امور دینده تفیذ و تحقیق اولماز مکر اول کیمسته ده اهل حربک لباس و هیئتله معاد لباس و هیئت
 اولوب اولوجهله اهل حربدن اولدیغی واضح یا خود وجهه اهل ذمیدن ایدوکی قلوب مسلمینده
 ظن غائب اوزره متضح اوله اولباده فیئده ادخال اولما یوب همان تخلیه سبیل ایله ارسال اولتور ز یا قریب یا ننده
 ایلمدک امر مذکور دیندن و امور دینده علامت و محرمی برله حکم ایلمدک دخی احکام مسلمیندن و بولباده صیبه
 مسلم عدلک دخی شهادتی قبول اولتور که عند من بوزک قوی رؤیت هلال رضانده و روایت اخبار و احادیثه
 قبول اولدیغی کی سایر امور دینده دخی مقبولدر کذلک رجل مسلم عدل واحد بعض اسرا اهل حرب ایچون
 فی الاصل حربی ایدی صکره قبول اسلام ایلمدی دیوشهادت ایدوب اول حربی اوزره سیبای مسلمین بوجیمسته ده
 دعوائی اسلامه مبادرت ایتمش اولسه قبل القسمه و البیع شهادتی قبول و تخلیه سبیل اولتور اما بعد القیمه
 و البیع قبول اولوب یتیم مالکده انقاسی نسجیل اولتور ز یا صورت اولی ده شهادتی امر دخی اوزره قائمه اولغله

قبوله سزا کور یلوب صورت نایمه ده ابطال ملک اوزره قائمه اولغله نصاب شهادت بولماز جهمه قبولی نار و ادرو اول
 کیمسته که دارالخبره بولوب حقیقت اسلامی غیر معلوم ایسه ده اوزرنده سیبای مسلمین اوله البته مسلم معروف
 و ذمی معروف یندن بولنان اموال و رقبته نه وجهله تصدیق اولتور سه اول کیمسته دخی اولوجهله تصدیق
 اولتور که بسبب النسیب اسلامی ایله حکم اولدوقده حکم مسلم معروف آنده تحقیق اولتور کور مزیمستکه مسلم
 معروف کی اول کیمسته اوزره اجراء سیبای اولتوب بعد الموت صلوة جنازه سیبای دخی ادا اولتور و هر ماده ده که ذمی
 معروف عدل تصدیق اولسه آنده مسلم معروف غیر عدل ایسه ده تصدیق اولتور ز یا ذمی عدل ایسه ده مسلم
 غیر عدل اعلی ذکدر کور مزیمستکه نجاست میاهله قول مسلم فاسق قبول اولما دخی کی قول ذمی عدل
 دخی غیر مقبولدر بناء علیه ذمی عدل تصدیق اولنان موضعده مسلم غیر عدل تصدیق اولوق اولی در و هر
 ماده ده که مسلم غیر عدل تصدیق اولغله آنده ذمی عدل اولسه دخی تصدیق اولماز مثلاً مسلم فاسق شوا سیر
 حربی قبل الاسر قبول اسلام ایلمدی دیوشهادت ایلمدکده تصدیق اولما دخی کی آنده ذمی عدل دخی
 تصدیق اولماز ز یا مسلم فاسق ذمی عدل اعلی ایکن شهادت هر قومه سی قبول اولما دقده قول ذمی بطریق
 الاولی قبول اولماز و اگر مسلمین بعض حصون اهل حربی فتح ایدوب ایچنده بولنان مسلم مستامن یا مسلم اسیرک
 یا خود اهل حصندن ایکن قبول اسلام ایلمدن بر شخصک یندن مشرکیندن بعض رجال و نسا بولغله بولنر
 بنم بنین و بنات و عجات و خالامدر آنلری دارالخبره بولدم دیو بسط مقال ایسه جله سی فیئده ادخال اولوب
 اول مسلم آنلری نفسنه ضم ایلمک آنلری امانه ایصال ایلمز ز یا آنرا اسلامده اول مسئله تابعین و اسلامی ایله مسلمین
 اولوب همان اهل حربی امان اولوق اوزره قائلدر ز یا آنرا ایچون ثبوت امانه اول مسلم آنلری نفسنه ضم
 ایتمکدن غیر سبب بوقدر حال آنکه آنرا ایچون تصریح امان ایلمه مسلمین اوزره امانی معتبر اولماز ایکن
 مجرود آنلری نفسنه ضمی آنرا ایچون مسلمین اوزره موجب امان اولیه جنی اولی و اظهاردر اما مسلم مزبورک یندن
 ولد صغیری بولدوقده آنک اسلامی ایله مسلم اولغله البته سیدن سالم قبلتور و ذمی دخی ولد صغیری حقیقه
 حکم مسلمه ملحقدر ز یا نفسنه ضم ایله ولدی اکا تابع اولوب اسلام و ذمت و ائمه دخی بالتبع واقع اولغله سی
 واسترفاقی واسع کور یلمز و اگر مسلم مزبور بن بولنری ایلمدی اهل حربده سیر اولماز ایکن بولدم بولنر مسلمیندر
 دیوب ایچوق اوزر ننده سیبای مسلمین بولنمسه نظر اولتور اگر مسلم مزبور کرک حر و کرک عبد همان عدل
 ایسه تصدیق اولتور و اگر غیر عدل ایسه یا خود اول مدعی ذمی عدل ایسه قطعاً تصدیق اولماز اما بن
 بولنری دار اسلامدن کور دردم دیو دعوائی بشقه در که آنده هم مسلم فاسق و هر ذمی البته تصدیق اولتور فرق
 مستثنین اولدر که مسلمه اولاده بن بولنری ایلمدی مشرکینه سیر اولماز ایکن بولدم دیکله اهل حرب آنلری
 عیند و اما قیلوب اهل حربه تابعین اولدقاری اقراریتمش اولور بعده بولنر مسلمیندر دیکله دخی آنرا ایچون
 اهل دار اسلامدن اولدقاریته شهادت ایتمش اولور و بوشهادتی بحسب المعنی بولنر اهل حرب ایدلر قبل الاسر
 قبول اسلام ایدلر دیوشهادتی کی امر دخی اوزره شهادت اولغله مسلم عدلدن قبول اولتوب فاسقندن و ذمیدن
 قبول اولماز و معنای هر قوم مسئله نایمه ده معدوم اولغله قریباً بیان اولدیغی اوزره فاسقندن و ذمیدن قبولی
 مجزومدر اما مسلم و ذمی نیک یندن بولنان اولاد صفاری اولوب یا خود اوزر ننده سیبای مسلمین بولنان کیمسته ز
 اولدوقده یندن بولنان اولاد صفاری اسلام و ذمتده اکا تابعین اولوب اوزر ننده سیبای مسلمین بولنان دخی حکم سیبای
 اوزره احرار قبلتور و آنلرک فیئده عدم ادخالاری وجه مذکور اوزره میندر بوقسه فاسق و ذمی نیک قبول
 قولندن ناشی ذکدر و اگر مسلمین بر جاعتی اسیر ایدوب آنلره اسلام رینه دلالت ایده جک لباس و خضاب
 لحیه و قرأت قرآن کی هیچ علامت بوغیکن دعوائی اسلام ایتملرله بانلرند بولنان اهل حرب یا خود اهل
 ذمندن یا اهل حرب مستأمنندن بر طایفه قبل الاسر اسلام رینه شهادت ایلمه ز یا خود اهل حرب امام
 المسلمینده نامه یازوب اسلام رین اشاعت ایلمه ره هیچ بری قبول اولما یوب همان فیئده ادخال رینه مسارعت
 اولتور ز یا مذکور نیک امر دخی اوزره و ابطال حق مسلمین اوزره شهادتلی غیر مقبوله در لکن اسلام ریه عوام
 اهل حربک شهادتلیله معروف و مشهور اولوب قلوب مسلمینده صدق مقالاری مشهور اولور سه جماعت
 هر قومه احرار قبلتوب تخلیه سبیل رینه ایشدار اولتور ز یا خبر عوامله شهرت افاده علمده سیبای و علامتندن
 اظهار در که شیعه مختلف ممکن ایکن عوامک کذب اوزره توأطاری غیر تصور در و سیبای مسلمین اسلام ریه
 حکمتی موجب اولدوقده شهرت اسلام بطریق الاولی مستوجب اولور کور مزیمستکه بر مسلم عربی مسلمیندن

مطلب تفصیل مابصدق فیما بین المسلم
 اولدی العدل او غیر العدل

مطلب الشهادة على النسب
بالاشهار

برقومك ميانلرته نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلاني يم ديو اخبار ايلدكده اول قومدن برفدايجون آنك قول
مجرديله نسي اوزره شهادت ايلك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمي بيلوب اهل محله سنه
اخبار ايتلرله ميان اهل محله ده معرف و مشهور و درونلرته صدق خبرلري واقع اولسه بو مثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشهار ايله اهل محله ايجون اول نسب اوزره شهادت ايلك جايز و واسع كوريلور
بس اسلاملري دخی قول مشر كينله مشهور اولد قده اسلاملرله حكم اولنق متقرر در و اگر مسلمين
اهل حربدن برقوي اسير ايدوب هيچ دعواي اسلام ايتمشلر ايكن يا خود دعوي ايدوب اوزرلر نده سبامی اسلام
وذمت بولناملغه دعواي تصديق اولناملشيكن دار اسلامه خروجلرندن صكره قبل القسمة والبيع برمسلم عدل
آنلردن بعضيلري حقتنده بو مسلدن ياد ميدر ديو شهادت ايلسه قبول اولنوب نخلية سبيلرته مبادرت
اولنورز يرا دار اسلامه اخراجلري آنلرده شخص معينك تملكينه بادي اولوب ومقدما جماعت مسلمين ايجون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تا كدينه دخی مؤدي اولاملغه اسلاملري اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامه
وقوعي دار الحريده وقوعنه مساوي اولد بغيرندن قبولده دخی مساوي اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبيع واقع اولد قده قبولي جايز و واسع كوريلور بيزر بر قسمت ويعلله شخص معينك ملك مخصوصي اولغله
نصاب شهادت بولناملد قجه ابطال ملك اولناملق امر منصوصدر ومسئله مذكوره اشوبايه متصل اولان
باب متقدمه بوموضعه مخالفت اوزره تقرير اولنوب بز دخی اولابده بعض فقهاك اجال وتفسيه جلاله توفيق
وامام ابو بكر الا عيش رحه الله تعالى دن حكم مرقومه اختلاف روايتن تحقيق ايدو كني نقله تحقيقن
ذكر ونحرير ايتشيديك بوندن صكره بيلك كر كدر كه بعد القسمة والبيع اسير مرقومك قبل الاسر اسلامي اوزره
شهادت شهود ده نصاب شرعي موجود ومشهود اولد قده البته بيع و قسمت باطل ومردود قيلنورز يرا تقدير
مذكور اوزره بيع و قسمت حراوزره واقع اولغله بطلاني ظاهر وساطعدر بوضورنده غايمين بالجملة متفرقين اولملايه
استيفاء قسمت متعذر اولسه بيت المالدين صاحب سهم اول اسيرك قيمتي يا خود مشترى به ثمن اعطا اولنق
متقرر در كه صاحب سهمك سهمي ومشترينك مشترا سنده استحقاق شرعي ظاهر اولمشدر و بيلك كر كدر كه
شهادت مرقومه معناه مسلمين اوزره قائم اولغله مشترى ذمی دخی اولسه اسلام اسير اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز كورمز مبسكه قبول اولد قده مشترى ثمنه بيت مال المسلمينه رجوع ايدو جكدر و اگر مسلمين اهل حربدن
بركسني اخذ ايلدكدرنده اول كسنيه بن قبل الاسر هنوز حصمده ايكن فلان مسلم بكا اعطاء امان ايتشيدى
ديودعوايه ايتدار ايدوب سؤال اولد قده اول مسلم دخی اعطاء امان ايتدار ايلسه هيچ بر تصديقه سزا وار اولماز
مكر كه بشقه ايكي مسلم شهادت ايدوب صدقني اظهار ايدو لزي اعطاء امان ايلين مسلمك شهادتي فعل نفسي اولان
عقد امان اوزره واقعه اولغله ردی ظاهر و بعد حرينك دعواي مجرده سي تصديق اولناملق امر باهر در
و بوبانده اعطاء امان ايلين مسلمدن غير مسلم واحد امان اوزره شهادت ايلسه قبول اولناملوب انجق قبل الاسر
اسلامي اوزره مسلم واحد شهادت ايلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قيلنور فرق مسلمين اولدر كه
اعطاء امانه حربي حربتن خارج اولوب بنه حربي و اهل دارندن ايدوكي معلوم و حقتنده مانع سي اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولغله في حكم المعدومدر و اولوجهله آند سبب رق قائم ايكن دعواي
اماني حكم سبب رقه مبطل و مانع اولغله نصاب شهادت بولناملد قجه منع و ابطال تمتع اوور اما اسلامه حربي
حربتن خارج اولغله حربي دعواي اسلام ايلدكده سبب رق اولان حربي ايتكار ايتش اولوب مسلمك
دخی اكاشهادتي امور ديندن برامر اوزره شهادت ايدوكي آشكار اولور و امر دينده قبول قول واحد دخی دركارد
لكن مسئله مزبوره ده امان حربي اوزره عبيد دن يا خود قذفته محدود بندن اولوب انجق عدول غير فسادتن
اولان جماعت كثره شهادت ايدرلسه قبولنه مبادرت اولنورز يرا جماعت كثره نك كذب اوزره توطؤ و توافقلري
غير متصور در كه بو مثللو جماعت بوموضعه اجتماع ايدوب اخبار كذب اوزره مشاوره برله اجاع ايلسه ل
اول سر نها نلري عيان اولق امر مقرر در بناء عليه بو مثللو جاعتك اخباري قلوب ناسده صدق مضمونه
موجب علم اولغله قبول اولنوب موجبله حكم اولنور نته كيم دليل اسلام اولان سبامی الله قبل القسمة والبيع
حكم اولنور ايدى اما بعد القسمة والبيع اسلامي اوزره شهادت نصاب شرعي لازم ايدوكي بيان اولندي
بنه دبر كه مسلمين دار الحريده اهل حربدن بريني اسير ايدوب اوزر نده نه سبامی مسلمين و نه سبامی اهل ذمت بوغيكن
بن ذمی يم ديودعوي ايلدكده برمسلم عدل بودخی مسلدن ديو شهادت ايلسه اسير مرقوم نه مسلم و نه ذمی قيلنما يوب

همان دا خل غنيمت قيلنور ز يرا شاهد آنك مدعاسي اولان ذمته شهادت ايتوب كندو دخی شاهدك اسلامه
شهادتي تكذيب ايتكله آنده اسلام وذمت ثابت اولوب حريبت ورقه محليت اوزره فالغله غنيمته ترتيب اولنور
اما مسئله مزبوره ده مسلم عدل بوذميدر ديو شهادت ايدوب اسير دخی بن شاهدك ديديك كني ذمی دكلم بلكه
مسلم ديودا عا قبلسه اگر چه بونده دخی حكم قياس آنك غنيمته دخولني استدعا ايدر لکن بن حكم استحسانه
آني مسلم وسبي واسترقاقتن سالم قيلرم وجه قياس اولدر كه مدعی وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق كني
دعوي وشهادت بر رينه مخالف اولغله هيچ بري ثابت اولوب اسيرك فيده دخولي متحقق وغير مختلفدر
و وجه استحسان اولدر كه بوضورنده دعوي وشهادت ممكن التوفيقدر كه حربي دخولي ذمتدن صكره
قبول اسلام ايلك مختلفدر بس اسير مرقوم دخی قول شاهد اوزره في الاصل ذمی ايكن شمعی مسلم بولنق
ممكن اولوب اولوجهله دعوي وشهادت ممكن التوفيق اولغله وجوب توفيق امر معتبر اما فصل سابقده
ممكن التوفيق دكلدر كه بعد الاسلام دخولي ذمت غير مختلفدر بس سبب سلامتده بر بري تكذيب ايتلرله
هيچ بري ثابت اولماق امر معتبردر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردر كه ذمت بمعنى العهد در
حتى من اخفر ذمة مسلم كان عليه كذا وكذا حديث شريفنده ذمتدن مراد البته عهد در انجق اسلام
ايكي ذمتك اعلاسي اولغله مدعی اسلام ايجون شاهدك ذمتله شهادتي بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعايه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتني اثبات ايدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ايتكله بعد الذمة اسلامه جل اولنوب اسلاميه دخی حكم اولنور و اگر مسئله مرقومه بن ذمی يم
مسلم دكلم ديوب ايكي مسلم عدل دخی بو مسلدن ديو شهادت ايلسه لرن آني مسلم قيلر مكه اسلامي شهادت
شهود ايله ثابت اولمشدر بوندن صكره انكاري رد اسلامه جل اولنوب بعد الا سلام ارتد ادينه صرف اولغله مرتدين
سارن كني قبول اسلام ايدر سا حرازدن قيلنوب ايتمرسه قتلنه ايتدار اولنور بنه دبر كه و اگر مسلمين دار الحريده بولدقلري
برمسلك ياننده بفروغم ورمك و آنلري سوق ايدر بر جماعت كور دكلر نده اول مسلم اشوبحيوانات بالجملة تندر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجير لمدر دار اسلامدن بنله معاكلشدر ديوب آنلر دخی اقرار ايلسه ل قول آنلر قوللري اولغله
برنسته و بر كسندل بنه تعرضه اجسار اولنماز ز يرا حيوانات مزبوره اول جاعتك دينده ايكن جماعت هم كندو تفلسري
و هم بدلر نده بولان حيوانلري اوزره اول مسلمك ثبوت يدني اقرار ايتش اولور و بز قريبا بيان ايلديك كه
مسلم كندو دينده بولان نسته ده دعواي ملك ايلسه تصديق و دينده برقرار قيلنور لکن اول جاعت بز
اگر چه آنك ديديك كني ذميرلر لکن يديمزده بولان حيوانات انجق برمدر ديوانكار ايدرلسه قول آنلر قوللري
قيلنق آشكار در بس آنلر اهل ذمت قيلنورلر كه مسلم آنلر ذمتلر بنه شهادت ايتكله ذمتلري البته اولمشدر
و حيوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنور كه بعد ثبوت الذمة اجاره مسلمي متكر بن اولملايه بدلر نده بولان حيواناتده
يد مسلم البته اولمشدر و اگر دار الحريده بولان مسلم معروف اشوبحيوانات بالجملة تندر و آنلري سوق ايلين
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجير لمدر ديمكله جماعت دخی تصديق ايدوب صدق مقاللري قوللرندن
غير بري وجهله بيدار اولسه حيوانات مرقومه فيده ادخال اولنوب هيچ بري تصديقه سزا وار اولماز
ز يرا اهل حرب اولان اجير لعقد اجاره ايله نائل امان اوله مز لره دار الحريده بولان مسلم مستامن اهل حربه
تصريح امان ايلسه موجب امان اولماز ايكن عقد اجاره سي موجب امان اوليه جني بطريق الاول نماياندر
و آنلر نائل امان اولدقلر نده في مسلمين قيلنوريله بدلر نده بولان حيوانات دخی غنيمت غايمين قيلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسني ايكي شاهد ايله اثبات ايدرلسه اخذ حيوانه ناته قادر اولور كه بواشباله آنلر بدلر كندو يدي كني اولوب
بدلر نده بولان كندو دينده بولمش كني اولديني ظاهر اولور ونفس مسلم غنيمت قيلنما ديني كني دينده بولان دخی
قيلناملق امر باهر در لکن جماعت مرقومه بنه في مسلمينده واقع اولوب اول مسلمك اجيرلري اولدقلري ثابت اولق
آنلره نافع اولماز اگر چه مسلمك استيجاري آنلره امان ضميددر لکن مسلم مستامنك دار الحريده اهل حربه امان
صربجي غير صحيح ايكن امان ضمني برو جهسه تصحيح اولنما ز امانلري دار اسلامه اخراج ايتش اولسه
نازل امان قيلنورلر كه مسلمك دار اسلامده امان صربي نافذ اولغله عقد اجاره ايله امان ضمني دخی تبقيده

شان كوريلور والله اعلم

باب الدعاء الى الاسلام * يعني اهل حربي اسلامه دعوت احكامنده باب بيع الاستحكا مدر و باب مزبور
اكثر نسخده غير مذكور در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب دبر كه اهل حربدن برطائفه به صبت اسلام

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعي
عقدارها

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكلتر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتد كلرنده اسلامدن سوال وقبوانه طائب اولمشرا ايكن امير المسلمين مطالبه بيه مساعده ايتيويب آنلر منعه زنده ايكن قتال واوزر بنه استيلا ايلته كر كدر كه بعدلا استيلا آنلره عرض اسلامه ابتدا ايله بوضورته قبول اسلام ايدر لسه كر كدر كه اموال و ذراري و اراضيلرين يدر بنه تسليمه تخليه سبيللرينه اهتمام ايله زيرا مشروعبت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكي في جدالدر قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفه مرقومه اسلامدن سوال وقبولنه رغبت ايتد كلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتال ايتيويب آنلر ايجون وصف اسلامه مبادرت ايله بويه ايكن وصف اسلام ايتيويب قتال ايلد كده خطاسي ظاهر اولغله بعدلا استيلا اوزر بنه لازمدر كه خطاسندن رجوعله عرض اسلامه مباشر اوله اولبايده اسلامي قبول ايدر لسه قبل الاستيلا قبول ايتمشركي حريتلري اوزره كاكان ابقا اولنور و واكر قبول ايتز لسه كر كدر كه آنلري اهل ذمت قبله زيرا رغبت اسلام ايتد كلرنده قتالري امير اوزره حرام اولغله ابادي مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كي اولد قلرندن فينده ادخال اولنويوب عقد ذمه ايصال اولنور بويه ايكن امير بنه خطا بله آنلري سي و فخمبس ايدوب لكن تقسيم دخي ايتسه يا خود ايتسه بنه لازمدر كه خطاسندن رجوع و عرض اسلامه شروع ايله زيرا رغبت اسلام ايتمشرا ايكن سبيللرينه خطاسي ظاهر در واستدامت خطاسي مشروع اولويوب رجوعي واجب ايدوكي امير باهر در لكن بوضورته اكر چه قبول اسلام ايدر لسه بنه اشيازين اوزر بنه رد و تقسي سبقت ايتمش ايسه فسح ايدوب حريته تخليه سبيللرينه اهتمام ايدر لكن قبول اسلام ايتز لسه تقسيم سابق و لاحق نافذ اولغله عقد ذمتلرينه قطعاً اقدام ايله مز زيرا حقلرنده مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولويوب انجق رغبت اسلام ايتمش ايله امان حكيمي ثابت اولمشدي شدي اسلامدن امتا علزنده اولر رغبتده صادق اولويوب مجرد نفسلرندن دفع قتل و قتال ايجون اولديغي ظاهر اولغله شول طائفه منزلته نازل اولمشلدر كه صبت اسلام آنلره بالغ اولمشيكن مسلمين آنلره غزا ايتد كده آنلر طالب اسلام اولمشرا ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدر لسه حالت اصليه لي اوزره احرار دن قيلملي و قبول ايتيويب ذمه راضي اولور لسه اهل ذمت قيلملي مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر آنلر ايله قتال و آنلري اسر و تقسيم ايلسه اسر و تقسيي تجوز و تخيم اولديغي كي بونده دخي تجوز و تخيم اولنور زيرا بوايكي طائفه دن هر بري اهل حرب اولوب صريح اماندن عاري اولغله موضع اجتهاده بولند قلرندن امامك حكيم اجتهادي آنلره جاري قيلموروا كرامام المسلمين بومسئله جاهل بولغله طائفه مرقومه اوزره عرض اسلام ايتيويب همان قتل مقاله لرينه اقدام ايلسه اوزر بنه ديت و كفارتدن هيچ نسته الزام اولماز كه آنلر كي اهل حرب في امان قتل اصلا موجب غرام اولماز نظري اولدر كه مسلمين بر قوم مشركي اسير ايدوب امام دخي قتلرين مراد ايلد كده بز مسلمين اولونز ديسه ز امام ايجون آنلره عرض اسلام ايتدين قتالري جاؤ دكلدر بويه ايكن قبل العرض قتل ايلسه امام اوزره هيچ نسته واجب اولماز غايه الامر قتله اسانت ايتمش اولور بس مانحن فيه دخي آنك كيدر و اسكر اول طائفه في اسلاملرندن صكره قتل ايدر لسه نظر اولنور اكر قتلي دار اسلامه اخراجلرندن صكره ايسه ضمان قيلملي واجب اولوب اول قيمت في غايمينه ضم اولنور زيرا دار اسلامه احرار زده مال معوم اولمشلدر انجق قتلي على العميا واقع اولويوب رأي واجتهاده مبنى اولوق ابراه شيهه ايدوب قصاصي اسقاط ايلشدر و اسكر قتلي دار احرار زده واقع اولمش ايسه ضمان قيلملي واجب اولماز زيرا تقوملري دار اسلامه احراره موقوف ايكن احرار اولمشا مشلدر و اكر مسلمين بر قوم مشركي محاصره ايتد كلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت و امام دخي رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزره بريالايكي يا اوج كون امهال ايديكردو بساز ايلسه ل امر مذكور رأي امامه منوط اولوب حق امامده امهال و عدم امهال لر بنه جواز و يريلور زيرا امامدن برمرت امهال ايلد كده امهال جاؤ اولغله مانحن فيهده بطريق الاولى جاؤدر كذلك مشركين مزبور بنه امهال ايتيويب همان قتاله اوزر بنه استيلا و آنلري سي و فخمبس و تقسيم ايلسه اول دخي جاؤدر كه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلد كده امام واجبه ذمتي ادا ايتمش اولوب بوندن صكره آنلردن استمهاله واقع اولان تفر يظ و تقصير لري مقالته لرينه مانع اولغله امام ايجون جواز قتالري هويا در وقتاله اوزر لرينه مستولي اولدقندن صكره سي و تقصير لري دخي صحيحدر كه آنلر ايجون حكيم امان ثابت اولويوب ابادي مسلمينه قتال خلاصه داخل اولمشلريه جواز سي و تقصير لري ظاهر و صريحدر اماممسئله سابقه بشقه در كه آنده سلامت نفوس و امواللرين موجب اولان اسلامه في الحال بلا استمهال طالب

اولمشرا ايكن امام آنلره اجابت ايتسه كده تقصير و تفر يظ طرف امامدن ظاهر اولغله امام اوزره خطا ايلديكي قضادن رجوعله آنلري قبول اسلام ايدر لسه كافي السابيق احرار قلوب ايتز لسه اهل ذمت قتل واجب اولور و اكر مسلمين مشركي سندن بر قومي مجاصره ايتد كلرنده قوم مرقومين في الاصل و صفت اسلامه ظالمين ايكن مسلمينه رجطايه بز قبول اسلام ايله زرزره وصف اسلامه عرض ايتمشرا ايديكه تا كه بز سزده اجابت ايله بز ديون تكليف نايجا ايتمشلر كر كدر كه امام مساعده امر ايلسه ايله زيرا اميددر كه مسلمين اولمشلرينه عسكر مسلمين مؤنت قتالدين مسلمين اولول بويه ايكن مسلمين و امام المسلمين مساعده امر ايلزندن امتا عله آنلره هنوز قبول اسلام ايتديني قتال و اسيرلرينه اقدام ايلشدر بويديني تجوز و انعام اولنور زيرا في الاصل و صفت اسلامه ظالمين اولوب قبل العرض في الحال قبول اسلام ايتلري ممكن ايكن تاخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفر يظ و تقصير حرمت قتل و سبيللرينه قطعاً تاثير ايلز اما مسئله سابقه بشقه در كه آنده في الاصل و صفت اسلامه واقف اولد قلرندن اسلامي البته عرض اسلام اوزره متوقفدر و اكر مسلمين مشركي سندن بلده لري بلاد مسلمينه خائله بعيد اولوب الى الان آنلره صبت اسلام واصل اولماش و آنلر قطعاً اسلامه دعوت اولمشلر زطائفه اوزر غزا ايتمشلر اسلامه دعوت ايتد كده قتالري جاؤ و سزا كوزر لرين زيرا بز حديث طويلده روايت ايله ز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بز سر به بعث و توجه ايلد كلرنده آنلره امان حاصره حصنا اومسئله فادعوههم الى الاسلام قول شريفلرينه امر و نتيه ايدر ل ايدويهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه ظالمين اولويوب قتالري انجق لاجل الاسلام ايدوكي معلوملري اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلميني مؤنت قتالدين مسلمين قيلملي بوايكي بولدر بويه ايكن قبل الدعوه آنلر ايله قتال و اوزر بنه استيلا ايلسه لرو واجب اولان دعوت اسلامي تر ايتمشلر خطا ايتمش اولور لرين بعدلا استيلا امام اوزره واجبدر كه آنلره عرض اسلام ايدوب قبول اسلام ايدر لسه اسلامدن عدم اعراضلري ظاهر اولغله ابادي مسلمينه اسلاملرندن صكره كر قتل اولمش مزنده قيلمويب امام اوزره اموال و اراضيلرين يدر بنه تسليمه تخليه سبيللرين الزام اولنور و قبول ايتز لسه ابادي مسلمينه كيرمشرا ايكن محارب مسلمين اولوق اوزره ركز لرينه اقدام اولمايويب همان وضع خراجله اهل ذمت قيلملي الزام اولنور زيرا حالت مفروضه ده قتالري امام اوزره حرام اولوب حكيم عصمت و امامده مظهر احترام بولمايويب نفوس و امواللري بوجهله استغنام اولماز بويه ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتدين بيع و تقصير لرين يا خود قتل مقاله لرين رأي ايتمشلر موجب رأيي اجرا ايدوب بعده بوضعي خلافي رأي ايلين جا كم آخره رفع وانها اولمش كر كدر كه جا كم آخر اول صناعي تنفيذ و اضاييله زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حريدر و اهل حرب اوللري استيلا سي و قتالرينه سببدر و مانع سي و قتاللري اولان عرض اسلام و قبول اسلاملرندن استخبار و استفسار دخي هنوز ظاهر الاتمه امامدر بس امام المسلمين سبب استيلا قتالرينه قيامته و مانعك اعدائنه نظر بويه صنع مرقومه اقدام ايلشدر بس صنع مرقومي موضع اجتهاده واقع اولغله تنفيذي بواجب اولوب نقص و ابطال جاؤ و واسع كوزر لرين بويجهله غمايان اولمشلدر كه قوم مرقومين قتل اولنور ايجون بز عهديده ايجاب ضمان اولماز لكن امام شيافي رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقومين قبل الدعوه قتل اولنور قاتلري دينلرين ضمان اولور لرين زيرا آنلر البته ابناء عظام عليهم الصلوة والسلام حضرا سندن بر نيستك ديني ايله متدين اولمشلرينه مسيبتدن عدا اولمشلري متعين و مسلم تحت عصمت و امانده ايدوكي فتنين اولغله قتالري لاجمله ضلعي ديني متعيندر لكن بزجاينده در كه آنلر في الاصل باطل اولوب يا خود صكره دن نه خله باطل اولان دينه معتقددر در و اعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقد كافر اولغله قتلي بوشئي موجب دكلدر بوندن صكره بطلب كر كدر كه عتد الشيافي رحمه الله تعالى قتل مزبوره قاتل اوزره واجب اولان دينه علماء شافعيه رحمه الله تعالى اوج فريقي اولويوب بعضيلري دينت مسلمو بعضيلري دينت اهل كتاب و بعضيلري اقبل ديات اولان دينت مجوس و ايجاب اولور ديون تحقيق ايلد لرين مترجم فقيردر كه بز عتد دينه دينه بعد الواجب اختلاف اديان مقبوليه تفاوت بوقيدر لكن عتد الشيافي دينت حرمي كوشش اولمايكي بيك در هيدر و دينت اهل كتاب يعني دينت يهود و نصاري دينت مسلمك ثلثي يعني دينت بيك در هيدر و دينت مجوس دينت مسلمك ثلثي يعني دينت يهود و نصاري دينت و قول مذكور منظومه بشقه ده وديه الحار الحيفا المسلم هي اثنا عشره الف درهم و لليهود و النصاري ثلثها و للمجوس ثلث خمس كل ذا بيلزنده نظم و ترتيب و حفظ و استحضاره تقريب اولمشلدر و مقدار دينه كورقم مقامده كافي اولغله آنكه اكتفا ايلديكي بوايكي تفصيل زانده بوطالب اولانلر كتب فقهيده دن استيفاء ايله بز اشعبي

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابي
والمجوسى عند الشافعي رحمه الله تعالى
ثلث مجوسى

والحاصل اهل حرب او چ صنف اوزره در صنف اول اولدیر که آنله دعوت اسلام بالغن اولوب قبول اسلام
ایتمشدر یعنی نه اسلامی بتلشرونه استسلام ایتمشدر و بونلر ایچون امام اوزره واجدیر که قبل القتال
دعوت اسلامه ابتدا ایلیه لکن قبل الدعوه قتل و سبیلرین استصواب ایدوب قتل و سبیلرینه استیصال ایدرسه
صکره دن قبول اسلام ایسه ردخی صنع امام ابطال اولماز و صنف ثانی اولدیر که آنله دعوت اسلام بالغن اولوب
انجیق وصف اسلامی فهم ایتمشدر ایکن یا خود صنف اول کی هج بالغن اولماشکن مسلمین آنله غزایه ایتمشدر
یزه دینکیزی وصف و اخبار ایدیکز که متابعت ایدیم دیو اظهار رخصت ایتمشدر بونلر ایچون دخی امام اوزره
واجبدر که قبل القتال آنله اسلامی وصف و تفهیم ایلیه لکن قبل الوصف و التفهیم قبلا الله اوزر لر ایسه
استیصال ایدوب صکره عرض اسلام ایله کده قبول ایدر لر سه کر کدر که اسر و تقسیم لرین ابطال الله مال لرین
اوزر لرینه رد و جریبت اصلیه لرینه موصول قبله و صنف ثالث اولدیر که ایچیه کره اسلامه دعوت اولوب
وصف اسلامه دخی عالم اولمشدر ایکن مسلمیندن مجدد عرض اسلامه طالب اولمشدر بونلر ایچون حق امامده
افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوه قتلا الله اسر و تقسیم ایدرسه بونصنی تجویز و اعتمام
اولوب صکره دن قبول اسلام ایسه ردخی ابطال صنعنه اقدام اولماز بته دیر که اهل حربدن هج اسلامی
بیلوب دعوت اسلام آنله قطعاً بالغن اولیان بر طاقه دار اسلامه کلوب مسلمینه قتال ایتمشدر مسلمین دخی
نفس لرین دفع ایچون قبل الدعوه آنرا ایله اقتال و قتل و سبیلرینه اشتغال و اخذ اموال لرینه استیصال ایسه رد
بوصنعری استیصال اولوب همان غنا غلرین تخمیس و باقسیم غنایه تقسیم و ابطال ایدر لر زیرا بر بعض
مسلم آخر اوزره سل سیف ایله کده اوزر یسه سل سیف اولان دفع صائل ایچون آنی قتل ایلمک بحلال ایکن
قتال مزبور بطریق الاول استیصال اولدور بونده معنای فقهی اولدیر که وقت حرم قوه دعوت اسلامه
اشتغال کا هیجه مسلمینک قتل نفوس و سبی حرم و غنای اموال لرین موجب اولغله دعوت اسلام واجب اولماز اما
مسلمین بلاد مشرکینه غزایه قتل بشقه در که آنده بونلر اهل حربله قبل الدعوه قتلا لرین نار و ادر که آنده
قتلا لرین دفع صائل ایچون اولوب ایچق لاجل الاسلام ایدوی هویدا در و اگر عبده اضامن اولان
مشرکین غزایه بر طاقه هج اسلامه دعوت اولما بوب همان بعض افواهدن الهامی استماع ایدوب حقیقت
اسلامی قطعاً ادراک ایتمشدر ایکن اوزر لر بته مسلمین هجوم و استیصال ایسه کر کدر که امام آنله عرض اسلامه
ابتدا ایلوب قبول اسلام ایدر لر سه تخلیه سبیل ایلیه زیرا مسلمینه قتال و محاربه ایتمشدر مسلمینه واقعین
اولوب اسلامدن دخی نکول ایتمشدر بونلر اسر لرین تحلیل اولماز و قبول اسلام ایتمشدر تا قبول ایدیکجه دیک
زندانه حبس لرینه اهتمام ایدوب بته قتلا لرین التزام ایلیه زیرا کفر اوزره اصرار لرین ظاهر اولمش ایکن لایحج
فی جزیره العرب دشان خدیث شریقی عقد ذم لرینه مانع و ایدوب مسلمینه بلا محاربه دخوله منزله مستأمنینه
زول لرین دخی قتلا لرینه مانع اولغله حقلرینه حسدن غیر طریقی آخر مشعدر بوضو زنده کفر اوزره هلاکین
اولدیر لر سه ذرار یلری اوزره حکم سبی قطعاً اجرا اولوب مال لرین دخی میراث اولق اوزره وارث لرینه اعطا
قینور که حکم مستأمنینه اولدیر لر سه استقام اموال و ذرار یلری زوا کور یلر بوله ایکن اسلامدن امتناع لرینه
امام المسلمین مقاتله لرین قتل و ذرار یلرین سبی و اراضی لرین تقسیم ایتمشدر رأی ایدوب اکا شروع ایدرسه
بوصنعی دخی مشر و کور یلور که اهل حرب بی امان ایکن ایدوب مسلمینه واقعین اولدیر لر سه موضع اجتهاده
واقع اولدیر یغندن صنع مرقوم رأی و اجتهاددن صادر اولدیر قده جائز و واسع کور یلور کذلک مریدین بر طاقه
تسایه مریدانه معاً دار الحربه لایحجین اولوب آنده اولدیر لرین ظهور زنده صکره تریدین هلاکین اولوب اولدیر لرین
وصف السلامه جاهلین و دین آبار لرین اوزره سالکین اولسه کر کدر که مسلمینه دعوت اسلام ایتمشدر آنرا ایله
قتاله اقدام ایتمشدر که هنوز آنلردن امتناع اسلام ایتمشدر اولماشدر بوله ایکن قبل الدعوه قتال و ایدیکجه
ایدر لر سه کر کدر که عرض اسلامه ابتدا ایدوب قبول ایدر لر سه اموال و ذرار یلری بیدر نده انقلا اولدیر که
اسلامدن نکول ایتمشدر قبل السبی و الاخذ قبول اسلام ایتمشدر درجه سنه ارتقا ایتمشدر و قبول ایتمشدر سه
تاقبول ایدیکجه دیک حبس ایلیه که ردت لرین عقد ذم لرینه مانع و وصف اسلامه جهل لرین ردت اوزره قتلا لرینه
ممانعت بوله ایکن امام قتل مقاتله و سبی ذراری و قسمت اموال لرین رأی ایدوب اکا شروع ایتمشدر بوصنعی دخی
مشر و کور یلور که وجه مشر و اوزره اهل حرب بی امان اولدیر لرین صنع مرقوم موضع اجتهاده موضوعه
کذلک عبده اوئاندن اولان مشرکین غزایه بونلر بوقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلردن دخی مخالفت ایتمشدر مسلمین

دعوت اسلامه
بوصنعی دخی مشر و کور یلور که اهل حرب بی امان ایکن ایدوب مسلمینه واقعین اولدیر لر سه موضع اجتهاده
واقع اولدیر یغندن صنع مرقوم رأی و اجتهاددن صادر اولدیر قده جائز و واسع کور یلور کذلک مریدین بر طاقه
تسایه مریدانه معاً دار الحربه لایحجین اولوب آنده اولدیر لرین ظهور زنده صکره تریدین هلاکین اولوب اولدیر لرین
وصف السلامه جاهلین و دین آبار لرین اوزره سالکین اولسه کر کدر که مسلمینه دعوت اسلام ایتمشدر آنرا ایله
قتاله اقدام ایتمشدر که هنوز آنلردن امتناع اسلام ایتمشدر اولماشدر بوله ایکن قبل الدعوه قتال و ایدیکجه
ایدر لر سه کر کدر که عرض اسلامه ابتدا ایدوب قبول ایدر لر سه اموال و ذرار یلری بیدر نده انقلا اولدیر که
اسلامدن نکول ایتمشدر قبل السبی و الاخذ قبول اسلام ایتمشدر درجه سنه ارتقا ایتمشدر و قبول ایتمشدر سه
تاقبول ایدیکجه دیک حبس ایلیه که ردت لرین عقد ذم لرینه مانع و وصف اسلامه جهل لرین ردت اوزره قتلا لرینه
ممانعت بوله ایکن امام قتل مقاتله و سبی ذراری و قسمت اموال لرین رأی ایدوب اکا شروع ایتمشدر بوصنعی دخی
مشر و کور یلور که وجه مشر و اوزره اهل حرب بی امان اولدیر لرین صنع مرقوم موضع اجتهاده موضوعه
کذلک عبده اوئاندن اولان مشرکین غزایه بونلر بوقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلردن دخی مخالفت ایتمشدر مسلمین

قتال و محاصره لرینه مباشرت ایتمشدر حکم الله اوزره زول ایدیم دیو مسلمینه افاده حال و مسلمین دخی
آنلری حکم الله اوزره ازال ایسه کر کدر که بته عرض اسلام ایدوب قبول ایدر لر سه قبا و نکول ایدر لر سه
تاقبول ایدیکجه دیک حبس و اسلام اوزره اجباره استیصال ایدیم زیرا علی تقدیر انکول امان اوزره زول لرین
قتلا لرینه مانع و مشرکین غزایه بونلر ایچون عقد ذم لرینه مانع و حصن لرینه اعاده برله مجدد حرب مسلمین قیللمشدر
حکم اللهدن اولدیر یغندن اعاده حصن لرین ممنوع اولغله حقلرینه حسدن غیر طریقی آخر مسدود و منقطع
اولمشدر بونلردن دخی کفر اوزره هالک اولمشدر اموال لرین حکم مستأمنینه اولدیر لر سه وارث لرینه ایصال اولدور
وا اگر آنده مسلمیندن بر امام مشرکین حرب اوزره وضع جزیه بی رأی و تقریب ایدرسه بونلر ایچون خطا ایسه ده
تجویر و تصویب اولدور زیرا قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله الایة الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیه بحسب الظاهر
عموم اوزره بنا قبلنوب ایچندن مشرکین عرب تخصیص و استثنا اولما دیر یغندن صنع مرقوم موقع اجتهاده
واقع ایدوی هویدا در هم مشرکین عرب اوئانه و مشرکین عجم نیرانه عبادتله مختلف ایسه ردخی عبادت
اغیر الله تعالی ده متفق اولدیر لر سه عجمده جائز اولان وضع جزیه بی رأی و تقریب ایلمک حکم اجتهاده
مواقفدر کذلک ذکر اولان اولاد مرتدین اوزره دخی وضع جزیه بی رأی و تقریب ایلمسه اول دخی موضع
اجتهاده بونلغله تجویز و تصویب اولدور کذلک ولایة اسلامیه دن بروالی مشرکین عربده سبی
و تخمیس و تقسیمی رأی و تدبیر ایلمسه اول دخی تجویز و تقریر اولوب والی آخر ایچون ابطالی رخصتدیر
اولماز که آنلردن دخی اهل حرب اولدیر لر سه صنع مرقوم موقع اجتهاده واقع و علی الخصوص مذهب شافعیده
استیصال مشرکین عرب جائز و واسع کذلک مشرکین بر طاقه حصن لرین حکم الله اوزره زول ایدیکجه
امام المسلمین سبی و تخمیس و تقسیم لرین رأی و تقریب ایلمسه بونصنی دخی تجویز اولوب والی آخر ایچون
ابطالی ترخیص و تصویب اولماز زیرا اهل حربده حکم الله سبی و تقسیم اولق تأویلی اوزره اجتهاده مذ کوره
اعتماد و تعویب اولدور والله اعلم

باب ما ینبئ المسلمین نصرته و بمن یدون * یعنی مسلمین اوزره امداد و نصرتی لازم و امداد و نصرته تقدیم
و ترجیحی الزم اولان موادی تعدادده باب واجب الاعداد در مؤلف کتاب امام مرشد الصواب دیر که مسلمیندن
و عسکر ارض حربده داخل اولدیر لر سه حبس مشرکین دخی بعض اراضی مسلمین با بعض ثغور موحدین اوزره
هجوم ایدیکجه خبری آنله واصل اولسه نظر اولدور اگر اهل عسکر اول اهل نغر و اراضی اوزره عدم
مقاومت اعدا دن خائف اولور لر سه اوزر لرینه واجبدر که همان غزایه لرین ترک و اوجا نیه عود و نصیر اوزره
منصرف اوله لر زیرا وقت مرقومه نصرت مسلمین هر مسل اوزره فرض عین و غزایه ایچون دار الحربه دخول
نواقلدن با فرض کفایه دن ایدوی بی رب و برین ایکن ناقله و فرض کفایه ایچون ترک فرض عین عین خطا ایدوی
اظهر من القمرین در وهم عود و نصیر لرینه هم قتال مشرکین وهم نجات مسلمین حاصل و دار الحربه غزایه
انجیق قتال مشرکین حاصل اولغله فضیلتی جامع اولان شیله اشتغال لرین افضل القضا ثلدر و اگر عدم
مقاومت لریند خائف اولماز لر سه آنلری ترک ایدوب دار الحربه غزایه اشتغال لرین جائز در زیرا مسلمیندن
هر عسکر که دار الحربه نه اجم ایدیم اول حینده اهل حربک دخی بعض ثغور مسلمینه هجوم لرین توهیم
اولدور و معنای مذکور دار الحربه دخول لرینه مانع اولدیر یغنی کبی بعد الدخول دار الحربه سیر و سفر لرینه دخی
مانع اولماز که مانع اولسه امر جهاد بالکلیه عاقل و بمنع اولور وهم فرض مذکور اوزره دار الحربه سیر و سفر لرین
اعدایه ایکی جهتدن موجب نکایت اولق مؤولدر که اهل نغر اوزر لرینه کلن اعدایه و اهل عسکر اهل دار الحربه
ایراث خسارت ایلمک حد سهولته موصولدر و هر سنه که آنده نکایت اعدا اکل اوله البته احسن و اجلسدر
و اگر اهل نغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجیق جوار لرینه بولان مسلمینک اعانت لرینه مقاومت
ایدیم جکلری مجزوم و اعانت ایدیم جکلری دخی ظن غالبه معلوم لرین ایسه بته دار الحربه غزایه اشتغال لرین جائزدر که
وجه مشر و اوزره آنده اعدایه ایکی جهتدن امید نکایت و ایدوی ظاهر و متمیز در اما اعانت ایتمه جکلری
ظن غالبه معلوم لرین ایسه وجه مشر و اوزره اوجا نیه رجوع و نصیر لرین ثابت لزومدر و اولیا بده ظن غالبه
و جوب عمل اکا مبیدر که موجب یقین اولان دلیل ظاهر بولمان احوالده ظن غالبه عمل لازمه خالددر
و مانحن فیهدیه دلیل ظاهر بولما دیر یغندن قلبی تحکیم و حکم قلبه عمل الزم اعمالدر و اگر مسلمیندن ایکی عسکر
دار الحربه ایکی جانبندن داخل اولدیر قده اول ایکی عسکر دن بر بته مشرکین دخی ایکی فرقه اولوب بفرقه لرین

تغور اسلامیه دن برقره و برقره لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتمکله نده
 نغردن و عسکر آخردن هر برینک عدم مقاومتلری ظن غالب برنده حاصل اولسه نظر اولنورا اگر عسکر منور ابکی
 فرقه اولوب برقره سی نغره و برقره سی عسکر آخره ذاهب اولدقلده هر طرف اعداسیله مقاومت ایلک ظن غالبه
 ماملولری ایسه کر کدر که ابکی فرقه اولوب اعانت طرفینسه مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ابکی فرقه به
 ایصال نکایت وهم مؤمنندن ابکی فرقه به نجات و سلامت وارد و اگر ماملولری دکل ایسه کر کدر که اهل نغری
 تأخیر ایدوب همان جیعا دار الحریده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهل نغری بلاد اسلامه متصل
 اولمیرله مسلمین آنلره اعانت ایتک یا خود آنلرغه مسلمینه التجا برله عودت و مراجعت ایتک محتمل اما دار الحریده
 ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصل اولمیرله اعانت و اتحادن مقطوع الامل اولمغله اعانتلری اعانت
 اهل نغردن اهم و اجلدن مکر که بونقدیر اوزره اهل عسکر مسلمینه و ارض مسلمینه اقرب و اهل نغرا بعد اوله
 اولباده عسکر علت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب و او کدر و اگر عسکر آخرک اعدا لینه مقاومتلری
 و اهل نغری عدم مقاومتلری ظن غالب برنده حاصل ایسه کر کدر که عسکر ترکله اهل نغره واصل اوله لر
 زیرا اهل عسکر محتاج اعانت اولوب اهل نغری محتاج اولمغله و جوب ترجیحلری وارسته احتیاجد و اگر ابکی
 جانبک خوف و رجاده مساواتلری ظن غالب برنده حاصل ایسه کر کدر که نغری عسکر دن قنقیسی کند و لره
 اقرب ایسه اول جانب واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرک دخی اقرب اعدا لیدر حال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا
 ایله امر و فرمان ایلمشدر قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان
 کفار دن سزه اقرب اولنلر ایله قتال ایدیکز وهم جانب اقرب و حصول برنده امیدد که آنده بولنان اعدای هزم
 ایدوب صکره جانب آخره واصل و آنلره دخی نصرتله اعدادن ابکی فرقه به نکایت و موصل اوله لر اما
 جانب اعدا مدد مسلمیندن ابعدا و اوزر لینه خوف و خطر اشد ایسه اولجانبه اعانت اوجب و او کدر که
 و جوب اعانت ایچق خوفه مینی اولوب خوف دخی جانب ابعدا اوزره اقرب اولدقلده آنلره نصرت اولی
 و انسبدر و اگر جانبین مسافه و مخافتده برابر ایسه اهل نغری ترجیح ایلک مقرر در که هلاک اهل نغردن ضرر
 مسلمین اکثر در زیرا هلاک اهل نغردن مسلمینی و هتک حرمت موحدینی موجب و اول جانب اعانتلری اعزاز
 عامه مسلمینی و حرم مؤمنندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغله اول جانب اعانت اوجب الواجبدر
 و اگر مسلمیندن اوج فرقه عسکر دار الحریه اوج طرفدن داخل اولدقلرنده آنلردن ابکی فرقه به اعدادن
 ابکی فرقه هجوم ایلد بکی خبری عسکر ثالثه واصل اولسه نظر اولنورا کر هر فرقه اعدا لینه مقا و متده
 محتاج اعانت اولدقلری ظن غالب برنده حاصل ایسه کند و غزالین امضا برله محل مطلوب بلرینه متواصل
 اولورل و اگر بری محتاج و بری غیر محتاج ایسه جانب محتاجه عزم و انتهاج ایدوب وجه مشروخ اوزره هم
 نکایت اعدا وهم سلامت مسلمینه انتهاج ایدرل و اگر ایکسیده مقاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی
 ابکی فرقه اولوب هر بری بر جانب اعانت ایتکه غیر قادر ایسه اولباده وجه مشروخ اوزره جانبیندن
 مسلمینه و ارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال و جانب ابعده اعانتله استعجال ایدرل اما مسلمینه و ارض مسلمینه
 قرب و بعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانب میل ایدوب جانب آخرک هلاکی مجزوم ایسه ده
 اولجانبه نظر ایلرل کذلک بونقدیر اوزره مسلمین جانب قریبه قلیل و جانب بعیده کثیر ایسه ده یتسه اقر به
 ابتدا ایدوب قلت و کثرتله عنایتلرین تغییر ایلرل مگر جانب کثرتدن عامه مسلمینه ذل و هلاک مثل و ضرر کثیردن
 توهم اولنسه اول حینه جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغله اول جانبه تهاج ایدرل کذلک مسلمین
 جانب قریبه کثیر و بعیده قلیل ایسه ده بعید اولنلر قتلرینه نظریله نصرتله احق اولماز که نیجه قلیل اولنلر
 کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولدقلری مشهود و محققدر پس حق نصرت قلت و کثرت
 متعلق اولوب ایچق اقریتله متحققدر والله تعالی اعلم

باب منی بصیر الحری ذمیا یعنی حرینک اهل ذمته دخولینک اسبابنده باب لازم الاتسابدر مؤلف الکتاب امام
 دقایق اکتساب دیر که بحرین امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه بی اشترا ایتکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج
 اولنسه اول حرین اهل ذمته ادراج اولنور بیلک کر کدر که حرین مستأمن دار اسلامه مجرد ارض عشر و خراجی
 اشترا ایله ذمی قیلنوب حریندن اخراج اولنماز مگر که زراعت ایدوب آندن عشر و خراجی اخذ و استخراج اولنه

لکن بعض ناس دیدیلر که اشترا ارض تمکن و استقراره دلالت ایتکله حرین اشترا ارض ایلدکنه دار بیزده
 اقامته اظهار رضایتمش اولمغله مجرد اشتراسی قبول ذمته اقتضایدر اما بیز پر که مجرد اشترا ایله ذمی قیلنوب
 سزا دکلدن زراعت اشترا ارض زراعت ایچون اولد یعنی کبی تجارت ایچون دخی لولسوز کور من مبیستکه تزوج
 دلیل تمکن و استقرار ابکن حرین دار بیزده بر ذمته بی تزوج ایتکله ذمی قیلنماز پس اشترا ارضله قیلنماز
 بطریق اولی در اما خراج ارضی اندن اخذ اولدقلده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأسی دخی وضع
 اولنوب دار بیزه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن بر حکم اولوب حکم مسلمین دخی ایچق اهل
 دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومه اجرا اولنوب اهل دار اسلامدن اولمغله بادی و اهل دار اسلامدن
 اولوب ذمی اولمغله مؤدی اولور کور من مبیستکه مسلم کند و دار بیزه من رعه اتخا ایلدکنه اوزرینه ایجاب عشر
 اولنوب ذمی کند و دار بیزه بستان اتخا ایلدکنه اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین
 اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولدقلده
 ذمته بی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشانک آتفاقل اولنان حرین مستأمن اوزره اشترا قیلد یعنی ارضده وضع خراج
 اولنسه اهل ذمته ادراج اولنور دید بکی قول و جازت نشاستی بعض فقها تاویل ایدوب مستأمن مرقومه
 طرف امامدن بی ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتدیک بونقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بدخی دار بیزه رجوع
 ایدیه میه جکی اکا بیان اولدقلدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتدیه اهل ذمته ادراج اولنور دیمک معناسنه
 تحصیل ایلدیلر زیرا حرین مستأمن بلارضا ذمی قیلنماز بوب صورت مذکورده دخی آندن دلیل رضایتمحقق اولمغله
 اهل ذمته ملتحق اولور و بعض فقها دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنوبی بعد الزر اعه
 و الحراه و جوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمته خراج ارضک فروغندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولدقلده
 آتی ذمی قیلنوب مشروخ اولماز و اگر بحرین امانله دار اسلامه دخول و اراضی خراجیه دن برارضی اشترا دن صکره
 قبل و جوب الخراج بیعه ملکندن اخراج ایسه مجرد اشترا ایله اهل ذمته ادراج اولنماز زیرا حرین اهل دار بیزدن
 قیلنوب اوزرینه و جوب خراجیه موقوف اولوب هنوز واجب اولماشکن شرا مجردی ذمته بی موجب اولماز
 و اگر حرین مستأمن اراضی خراجیه دن برارضی استیجار و زراعت ایسه خراج ارض مالک ارض اوزره
 ایجاب اولنوب زارع مستأمن جردن سنه طلبنده رخصت و بر بلز زیرا خراج ایچق مقابله منفعتده واجب اولوب
 منفعت دخی اخذ بدل برله ایچق صاحبه واصل اولمغله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن
 مرقوم زراعت و اجرت ارضی صاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیقا اولدقلده مجرد زیرا غنله
 اهل ذمته ادخال سزا کور بلز که حکم دار بیزدن اولان خراج آندن اخذ و استخراج اولمغله اهل ذمته
 اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدر که اهل حرین دار بیزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حرین دار بیزده
 طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتله اشتغال طول اقامتی مستلزمدر بلکه دار بیزده مصلحتی اتمامندن صکره
 همان دار بیزه رجوعله امر و تنبیهه اهتمام ایلدیه حتی معلوم امام اولوب تطویل مکته اقدام ایتمش اولوب صکره
 امامه اعلام اولنسه کر کدر که اولا اکا تقدم برله یوم تقدم مدن صکره برسنه دخی دار بیزده مکث و آرام ایدرسه
 اوزرینه وضع خراج اولنه جفتی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنه عودت ایدرسه مساعده مرام اولنوب ایتدیه
 تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینه وضع خراج رأسه اهتمام و بعد البوم رجوع دارندن منعی التزام اولنه
 و بحث مذکور بابتان الوقت الذی تمکن قبه المستأمن من الرجوع الی اهل اهل اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی
 و اگر حرین مستأمن دار بیزده خراج مقاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجار و کند و تخمی اله زرع
 ایلسه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه صاحب الارض اوزره واجب و علی قول
 ابی یوسف و محمد رجه الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولازیدر زیرا خراج مقاسمه ثواب عشره
 ثاب اولمغله بر کشته ارض عشری استیجار و زرع ایلدکنه عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند
 الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولد یعنی کبی خراج مقاسمه دخی بو اختلاف اوزره واجب اولور لکن
 امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ و ایتدیه رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم و حاصل ارضدن اخذ و استیصال
 ایدرسه بالاتفاق اهل ذمته ادخال اولنور و مسئله مرقومه قول امامین اوزره ظاهر در که آنلرک عند زنده خراج
 ارض مستأمن اوزره مقرر در و بوباید امام المسلمین حرین مستأمن جردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان
 بر حکمی اوزرینه اجرا قیلدقلده اهل دار بیزدن ذمی اوله جفتی بی مراد اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

و جهی اولدر که صورت مذکور ده خراج الحقیق صاحب الارض اوزره واجب ایکن امام آئی مستأجر اوزره حکم و حاصل ارضدن اخذ و تحصیل ایله کده قضای موقوفه و قوعله نافذ اولوب حکم دار اسلام اول مستأجر اوزره واجب اولمغه اهل ذمتدن عد و تسجیل اولور و اگر حر بی مستأمن خراج مقاسمه سی نصف حاصل یا خود ثلث حاصلی اولان برارضی اشتراوی برسم یا بر ذمی یا اجار ایدوب اولدخی مثلاً کند و حنطه سی زرعه محصول ارض بدیدار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغه اول مستأجر دن حاصل ارضک نصفی یا ثلثی اخذ ایتداریله بو تقدیر اوزره مالک ارض اولان حر بی اهل ذمت قیلتمق سزاوار اولماز پر اخراج ارض رأی امامده آنک اوزرینه واجب اولوب الحقیق آخر اوزره ایجاب اولمشدر و بو باده مطمح نظر تمک ارض اولوب الحقیق و جوب حق ایدوکی بی اریلدر که حکم شرعی الحقیق اوزرینه ایجاب حق اولنان کسسه اوزره ایجاب اولمغه اول کسسه مالک ارض اولسون اولسون حر بی ایسه اهل ذمت قیلتمق ایستجاب ایدو حتی مسئله مفروضه ده مستأجر حر بی مستأمن اولسه زرعه ده حکم شرعی آنک اوزرینه جاری اولمغه اهل ذمت قیلتمق متیقندر و اگر مستأمن مرقوم ارضی ایجار ایتوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولور اگر خراج ارض فرض مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالکدن استخراج اولمغه حر بی معبر اهل ذمتده ادراج اولتماز و اگر خراج ارض دراهم معلومه ایسه حر بی معبر اوزره واجب اولمغه ذمیتی مستوجب اولور و اگر خراج مقاسمه صورتده اول ارضی بدخریدن بر غاصب غصب زرعه محصول کثیری حاصل اولسه نظر اولور اگر زراعتی ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولتمق اتفاق جمعه شایندر که خراج مقاسمه منزله عشرده اولوب عشر الحقیق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب اولد بی کی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اوله جغی نمایا ندر بو صورتده مستأمن مرقوم ذمی قیلتمز که ارضنده حق شرعی کند و اوزرینه واجب اولوب غیر اوزره مرتب اولمشدر و اگر ایراث نقصان ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالی صورت اجاره ده نقصان ارض اجرت نامبله صاحب الارضه و بر یلوب خراج ارض حاصلدن اخذ اولند بی کی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه و بر یلوب خراجی حاصلدن اخذ اولور و عند ابی حنیفه رضی الله عنه قرینا خراج وظیفه ده ذکر اولند حق وجه اوزره نقصان ارض اجرت ارض منزلنده اولمغه خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عند ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالی ذمی قیلتمز و اگر خراجی خراج وظیفه یعنی دراهم معلومه ایسه یته نظر اولور اگر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره واجب اولتمق نمایا ندر که حر بی تعطیل منافع ارضنه راضی دکل ایکن بدندن غصب اولنوب زراعتدن منتفع اولماشیکن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز یته کم ارضی صو ایچنده قلوب زراعتدن عاجز اولدقده دخی اوزرینه خراجی واجب دکلدر و وجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولند قده مالک حر بی ذمی قیلتمز که خراج کند و دن اخذ اولما یلوب الحقیق غیردن اخذ اولمغه اوزرینه موجب ذمت اولان حکم شرعی اجزا اولتماشدر و اگر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه یته نظر اولور اگر بدل نقصانی خراجله برابر یا اکثر ایسه مستأمن اول بدلی اخذ و ایچندن خراجی ادا و فضله قلوبورسه نفسی ایچون استبقا ایمل امر مقرر در زراعت بال نفس زرعه ارتفاع ایتمش ایسه ده زرعه غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله متفع اولوب اول وجهله بالنفس زرعه ایلمش یا خود ارضی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزله نزیل اولمغه خراج ارضی کند و دن تحصیل اولنور بو صورتده مستأمن مرقوم جریده ذمتده مرسوم قیلنور و اگر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیاده سی غاصبدن مطلوب و مستحصلدر زراعت غصب منه اوزره وجوب خراجله حکم و امضا الحقیق اکا راجع اولان منافعک مقتضایدر که اکا منافعدن هیچ نسنه راجع اولدقده اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولوب خراجک مثلی و خراجدن اکثری راجع اولدقده اوزرینه تمام خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیاده سی غاصب اوزره مرتب قیلنور لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی مزارعه کیره سنده ذکر ایله دیکه صاحب الارضه قلیل و کثیر بعض منافع راجع اولدقندن صکره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنک اوزرینه واقع اولور و مزارعه صغیره سنده ذکر ایله دیکه صاحب الارضه قلیل و کثیر بعض منافع راجع اولدقده جواب قطعی اولدر که قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنک اوزرینه واقع اولور

زیرا

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضی اخذ ایله کده اکا مقابله مأخوذنده ایجار ایتمش کی اولوب حقیقت ایچارنده اجرتک خراجله وفا و عدم وفاسسنه نظر اولنوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولند بی کی بونده دخی ایجاب اولنور و اول مستأمندن خراجک تمامی یا خود بعضیسی اخذ اولند قده البته ذمی قیلنور که اخذ تمامه اوزرینه حکم مسلمین جاری قیلند بی کی اخذ بعضده دخی جاری قیلتمش اولور و اگر حر بی مستأمن ارضی بالنفس زرعه ایدوب یا خود غاصبی یا مستأجر یا مستعیری زرعه ایله کدن صکره اول زرعی غرق و حرق مثلاً بعض آفات بالکلبه افنا و اذهاب ایسه ارض اوزره اول سسنه نک خراجی ایجاب اولتماز و صاحب الارض اولان مستأمن اوزره ایجاب خراج اولند بی غندن اهل دار بزدن قیلتمغه اهل ذمتده ادراج اولتماز و اگر حر بی مستأمن ارضی خراجدن برارضی اشتراوی زرعه ایدوب بدنده ایکن سنه واحده یا خود سنه دن اقل مرور وقتله اوزرینه خراجی واجب اولسه حین وجوده دخول ذمتی مستوجب اولور زراعتی اهل دار بزدن عد اولتمق الحقیق اوزرینه حکم امام جاری اولمغه حاصل اولور و جریان حکم امام دخی الحقیق اخذ خراجله ظاهر اولد بی غندن قبل الوجوب حکم ذمتده داخل اولماز و آندن اخذ خراج اولند قدن صکره یوم اخذدن سنه مستقبله تمامنده خراج رأسی دخی مظنا ابه اولنوب اولباده ارضی اشترا سندن خراجی ادا قیلد بی کی وقتسه دک سبقت ایلمن شهر معدوده محاسبه اولتماز اما ذکر ی تقدیم اولنان مسئله تقدم بشقه در که حر بی مستأمن دار اسلامده تطویل مکث ایتدکده امام المسلمین اکا تقدم برله سن دار بیکه رجوع قیلد که بو کوندن صکره بر سنه دخی دار بیزده اقامت ایدر سک سندن اخذ خراج ایدر رم دیو تکلم ایله کدن صکره بر سنه دخی اقامت ایلمسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه ده اول سنه ماضیه نک خراجی آنندن اخذ مبادرت اولنور فرق مسألین اولدر که صورت تقدم مده امام آنندن خراج رأسی الحقیق جهت شرطله اخذ ایتمکله حکمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب بر سنه به دک دار بینه رجوع ایتمسه بعد تمام السنه شرط اولنان خراج سنه ماضیه آنندن اخذ اولتمق امضا اولنور و شرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حکمتده داخلدر که امام اول حر بی ایله دار بیزده اول سنه نک بقیه شهر بونده اقامتی اوزره آنندن اخذ ایله دیکه مالله مصاحبه ایله و امام ایچون من اول الامر حر بیدن اخذ مال ایتمکجه امان و بر تمک و دار اسلامه خروجنه مساعده ایتمک جا تراولمغه بو مثلاً مصاحبه دخی جا ندر بو جهتله امام اسلام بعد تمام السنه اخذ خراج سنه ماضیه به اقدام ایدر اما صورت خراج ارضده ذمی قیلتمق جهت شرطه منوط اولوب ارضندن اخذ خراجله حکم امامه مر بوطدر کور من مبنسکه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولتماسه ذمیتی صور تیاب اولماز بو جهتله خراج رأسی الحقیق خراج ارضی ادا بزه ذمی قیلند بی کی کوندن سنه کاله هر ورنده اخذ شروع اولنوب قبل تمام السنه اخذی مشروع کور یلمز و اگر امام بر حر بی مستأمنه تقدم برله سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدر سک آخر سنه ده سندن یوزدرهم اخذ ایدر رم و بعدده سنی ذمی قیلوب هر رأس سنه ده سندن اون ایکی درهم اخذ ایدر رم دیو کلتمدن صکره بر سنه دخی اقامت قیلسه امام آنندن البته یوزدرهمی اخذ مبادرت ایدر زراعتی ایجاب ایله دیکه که صورت تقدم مده اخذ امام الحقیق جهت شرطله صحیح اولور و امامله اول حر بیک یلنرند و وجه مذکور اوزره جریان صلحدن صکره اقامتی اعطاء دراهم دلیل رضای صریحدر بو جهتله بعد تمام الصلح دراهم مزبوره آنندن اخذ و اجتناب اولنوب دار بیزده سنه مزبوره ده اجرت سکاسنه حساب اولنور نظیری اول کیمسنه در که دانی شهر واجدده اون درهمه ایجا رایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابه سن بنم بودارده شهر آئیده اقامت قیلسه و اقامت ایدر سک اوزر کده اجرت دار بیکرمی درهمدر دیوب اشهاد شهود ایله قطع جواب ایله بوندن صکره اول مستأجر شهر آئیده اقامت ایدر سد اوزرنده اجرت دار بیکرمی درهم قیلنور که آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آئیده اقامتله شرط مذکور رضای بر مکله حکم اجاره شرطه تابع قیلتمق مصمم اولور پس صورت تقدم مده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب حر بی دخی بر سنه اقامتله اول شرطه اظهار رضای ایتمکله حکم شرطی اجرا ایله قضا اولنور و ائمه و اصحاب بر رحیم الله تعالی اشبو مسئله دن مسئله آخری دخی انتراع ایدوب بو وجه اوزره اجتماع ایله دیکه بر کیمسنه برداری غصب ایله کده معصوب منه دانی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایله کده کر کدر که غاصبه خطابه بنم دار بی بکار دایدن سک قبا امارد ایلمن سک سندن هر ماه ایچون بیک درهم اخذ ایدر رم دیو ایدر و حضورنده بو قولی اوزره ایکی رجل عدلی اشهاد ایسه بو اشها دی صحیح و معتبر اولمغه غاصب بوندن صکره

مطاب زیاده الاجرت بغیر رضی المستأجر

دارینی حبس ایدر سه او ز ریشه اجرت مزبوره واجب و مقرر قبلتور و اگر امام اول حربی به حین تقد مده سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدر سک سنی آخر سنه دخی قیلوب اول سنه دخی صکره سنه آخری دخی منقضیه اولدوقده سندن اخذ خراج ایدرم دیون تکم ایتمش اولوب حربی دخی برسنه اقامته دار اسلامده تقادم ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولغله اول سنه دخی صکره بر سنه دخی منقضیه اولدوقده اوزر ینه و جوب خراج طاری اولماز که امامک شرط و تقدیمی اولو جمله صادر اولمغله حکم شرعی دخی اولو جمله ظاهرا اولور و اگر حربی مستأمن دار بزمده برارض خراجیه بی اشترا ایلمد کدن صکره مستحق آخری پیدا اولوب ینه ایله اثبات استحقاق واخذایله بر ایکی سنه خراجی ادادن صکره شاهد لری عیبدا ولدقلری عند القاضی هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولماز که ذمتی مجرد شراء ارض خراجیه ایله تحقق ایتموب بلکه اوزر ینه و جوب خراجیه موقوف ایکن بو باده مدار و جوب خراج اولان نمکن منافع ارضدن ممنوع اولمغله و جوب خراج دخی آندن مصروف قیلمشدر کذلک ارضی بد مستأمندن مقاومه قادر اولدیغنی بر متغلب غصب ایلمد کده ینه بو یله در اما اول غاصبه مقاومه قادر و اوزر ینه حقیقی شهود ایله اثباته مقتدر ایکن نکاسل ایتمش اولسه نظر اولتور اگر غاصب زرعی ایتمش ایسه ینه ذمت مستأمنی موجب اولماز که غاصب زرعه ارضه منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز و اگر غاصب زرعی ایتمش ایسه بو معنی ذمت مستأمنی موجب اولور که ارضی استرداد ایله انتفاعه قادر ایکن ترک ایتمکله خراجی اوزر ینه واجب اولوب ذمتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنک ارضی صوب باصوب تعطیل ایلمد کده مقدم اول صویک مجراسنی بنیادوب ارضندن صرف ایلمک اکا ممکن ایکن اهمال ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعد انقضاء السنه اوزر ینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولدیغنی کی بونده دخی ادخال اولتور وتفصیل محرر انجیق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولدوقده معتبردر اما نقصان ارضه بادی اولمش ایسه بهر حال ذمت مستأمنه مؤدی اولور زرعی غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا لازمدر و حکم خراج اولدر که بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر و اگر اقل ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره و زیاده سی غاصب اوزره واجبدر و علی کلا التقدر برین مستأمن اوزره بعض خراج واجب اولمغله ذمتی موجب اولمشدر و اگر بر کیمسه ارض مستأمنده بولناک صویک بندخی خرق و ارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنک زراعتده عدم قدرته مؤدی اولسه حربی آنک فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضه حقتده حکم ذمت دخی ظاهرا اولماز که بو مثلاً ممکن الزراعه اولمان ارضه عدم وجوب خراج اخر باهردر و علی هذا ارضی غاصب دخی زرعی ایتموب بعد انقضاء السنه مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولما مغله مستأمن اهل ذمتدن عد اولماز و اگر غاصب دخی صاحب الارض کی حربی اولوب ارضه عدم وجوب زرعی دخی موجب نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولتوب صکره نظر اولتور اگر بدل نقصانی خراجیه مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجیق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنماق مقرردر و اگر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره و زیاده سی زارع اوزره واجب اولوب هر بری و جوب خراجدن بهره ورا اولمغله ایکسبیده ذمی قیلنوب بی جدلدر اما زرعی موجب نقصان اولماش ایسه آنده خراج انجیق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنماق نمایندر و اگر غاصب زرعی ایتموب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولتور اگر صاحب الارض آنکله مقاومه قادر و بختله استرداد ینه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزر ینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولتور و اگر مقاومه قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولما مغله ایکسبیده حریت اوزره ایضا اولنماق ظاهر و باهردر و اگر حربی مستأمن برارض عشریه بی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ارض خراجیه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ضعف عشری اخذ و استیلاب اولتوب قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولتور و مستأمن مرقوم اول ارضی زرعی ایدوب یا خود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الو جهین خراجی اوزر ینه واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولتور و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرعی ایدر سه ذمتده ادخال اولتور زرعی اوزره اگر چه خراج کی مؤنت ارض نامیه در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولدوقجه عشری واجب اولماز

واراضی دار اسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولدوقجه ذمی قیلنماز و اگر اول ارضی قبل وجوب الخراج بر مسئله بیع ایدر سه ینه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولماز مؤلف صاحب الاجتهاد بوموضعه اشبو وجه اوزره ذکر و ایراد ایلمشدر اما روایت اخراجه دیمشدر که مشتری مسلم اوزره عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بوروبتک وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملک کافر اولمغله کافر اول ارضی اشترا ایلمد کده مالک اولوب آنی خراجیه قیلشدر بعده خراجیه اولدیغنی حالده آنی بیع ایلمشدر و مسلم ارض خراجیه بی کافر دن اشترا ایلمد کده ینه خراجیت اوزره ایضا اولتور و روایت اخراک وجهی اولدر که قبل وجوب الخراج بیع ایلمد کده اول ارضندن عشرک غیره حق اخراخذ اولماش اولمغله ینه عشرتی اوزره ایضا اولتوب میسانه ده بخلل ایدن تملک کافره اعتبار واعتنا اولماز و علی کلا الو وایتین حربی مرقوم ذمی قیلنماز بر ارض مرقومه خراجیه ایسه ده صاحبندن خراجی اخذ اولما یوب اوزر ینه حکم مسلمین اجرا اولما دیغندن شول داراخریده بولنان حربی منزلته نازل اولمشدر که بر مسلمی دار اسلامده برارض عشریه بی کند و ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولباده ارض مرقومه خراجیه اولور سه ده داراخریده بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولما مغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز بس ما نحن فیه دخی آنک کیدر و اگر ارض عشریه بی اشترا ایلمن مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر و عند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن لازم اولمغله ذمت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجر حربی اولدوقده عند محمد رحمه الله تعالی ذمت مستأجر ی مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره ارضندن حاصل ارضه واجب اولان عشر ایله مال تجار نشدن عشرک اخذ ایلمدیکی عشرک بیلترین تفریق و عشر تانی ذمتی موجب اولیوب عشر اول موجبدر دیوتحقیق ایلمدی وجه فرقبری اولدر که حربی مال تجارته حاضر اوزره مرور ایلمد کده آندن مسلم و ذمبندن اخذ اولان مقدار ی اخذ اولما یوب بلکه خریدن تمام عشر و ذمبندن نصف عشر و مسلمدن ربع عشر اخذ اولمغله اولباده حکم حربی حکم اهل دار اسلامه مخا اقدر کورمز منسنگه بوم و واحده بر قاج کره دار ینه رجعت بعده دار اسلامه عودت ایلسه هر برنده اخذ عشره معاودت اولتور یس عشر مرقومه منزله اهل دار بزمه نازل اولما مغله آنک وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجیق بر کره اخذ اولدیغنی آندن دخی انجیق بر کره اخذ اولمغله عشر مزبورده منزله اهل دار بزمه نازل و آنک وجوبنده حکم ذمتده داخل قیلنور تو ضیحی اولدر که خریدن عشر مال تجارت انجیق بطریق المجازة اخذ اولتور حتی اهل حرب بزم تجار مزدن هیچ نسنه اخذ ایتمز سه بزخی تجار لیدن هیچ نسنه اخذ ایتمز اما عشر ارض انجیق مؤنت ارض نامیه اولوب اوزره دار اسلامده اخذ اولمغله منزله خراج ارضه نازلدر و اگر اول ارضی حربی آخره اعاره ایلسه آنده بالاجاع عشری زرعه ندن لازم اولمغله حربی مستعبرک ذمتی مستلزم اولور که حق عشر آنک حاصلندن منتظم اولمشدر و اگر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه سنی استیجار و زراعت ایلسه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضک مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور و حاصل خریدن نسنه واجب اولما مغله ذمتی موجب اولماز و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجیق حاصل خریدن واجب اولمغله ذمتی موجب اولور اما صورت اعاره ده عشری بالاجاع حاصل ارضندن لازم اولمغله ذمت مستعبری مستلزم اولور و خراج مقامه دخی عشر کی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکورده عشره مائلدر و الله اعلم

* باب ما یكون الرجل به مسلماً إذا قتل والسی *

یعنی مشرک ایچون قبول اسلامنه علامت و حقتسده قتل و اسردن باعث اولان اسبابه باب کرامت ایدر بزواوئل کآنده باب الاسلام مسائله بیان ایلمدک که بر کافر معتقد اتندن منافی اسلام اولان حکمک خلافی اظهار ایلمد کده اسلامنه حکم اولنماق شایان کور بلور و بو باده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جبیلدر و عده اوتان وحدانیت آلهیه به قائلین اولیوب اذ اقبل لهم لاله الا الله یتسکرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمه تو حیددن تا کلین اولمربله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتالی التزام ایدوب خلاف معتقد لری اولان

اول کلمه طيبة فنجيه في تكلمين حقايرنه علامت ايمان واسلام قطشدر بعده يهود مدينه في اسلامه دعوت وانلرك حقايرنه همان اقرار رسالتين اسلاميه علامت ايلديلر حتى بر يهودي مريض اولغله لطفعا وكرما عبادته سنه نشر يفرنده انشهد اني رسول الله قول شريف يفريله شهادت رسالتين اكا تلقين وتعرف ايلديلر اول دخي اشهد انك رسول الله قول ايله اداء شهادت ايدوب وفات ايلد كده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الحمد لله الذي اعقني بنسمة من النار نطق بشارت سماتريله اول كسته نك جهنم سلامت نفسني اخبار وايات بيورد بلر وطائفة يهودي همان اقرار رسالتيه دعوتارينه باعث اولدر كه انلر وحدانيت الهيه في مفرين اولوب انجق رسالتين منكرين اوللريله حقايرنه اقرار رسالتين ايمان واسلاميه علامت قطشدر در ومقدمه مرقومه في تقديم صكره ثمره ونتيجه سين شو وجهله تفهيم ايدو رز كه بر مسلم اثناء حربه بر مشركي قتل ايجون هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كله سين اكا اسماع ايلسه اول مشرك اشبوكله محترمه في قائلين اوليان طائفتدن ايسه مسلم اوزره واجبدر كه قتلندن امتناع ايليه زير آندن دليل ايماني اولان كله نجيجه في استماع المشدر بو صورتده آني اخذ ايدوب حضور امامه احضار ايدر سه نظر اولنور اكر تكلمي قهر مسلمان اقمه واقع اولمش ايسه حر مسلم قينور و اكر قهر مسلمان صكره واقع اولمش ايسه فتنه اد خال اولنور كه بعد الفهر اسلامي قتلنه مانع ايسه ده استزاقسه مانع اولماز لكن حضور امامه حاضر اولدقده بنم اول كله دن مرادم دخول اسلام دكل ايدو بلكسه انجق دخول يهوديت ايدو ديوب ياخود مجرد قتلدن سلامت ايجون ديمش ايدم ديواعتذار ايلسه بوقوانه التفات واعتبار اولماز زير مسلم آندن دخول يهوديتي طلب ايجون انجق اسلامي طلب ايدوب آلك دخي ظاهر حالي مطلوب مسئله اجابت اولغله اسلمت لفظي ايله اسلامي نصريح ايتمش ايسه ده لاله الا الله قول اسلاميه علامت قينوب اوزرينه الزام حكم اسلامه مبادرت اولنور نظري اولدر كه بر كافر جاعت مسلميله اداء صلوة ايله صنع مذكوري عين اسلام دكل ايسه ده دليل اسلام قينور و بوندن صكره اسلام دن امتناع ايدر سه مرند اولوب قتل اولنور ومؤلف شريعت پناه اصل كتابه ومن انكر شيئا من الشرايع فقد ابطل قول لاله الا الله ديمشدر مرادي ديمكدر كه بر كسته شرايع اسلاميه دن بر شيتي انكار ايلسه موجب توحيدى ابطال ايتمش اولغله مرند اولور بوندن صكره انكارندن رجوعه كاهو حقه قبول اسلام ايلزه سه قتل اولنور لكن احصا بجز دن بعض متأخرين شرايع اسلاميه دن بر شيتي منكر اولان همان اول شيتيه نظر ايله كافر وماعدا ده مسلمان ديوب بر تصنيفنده بعد وفات رسول الله عليه السلام عهداني بكر الصديق رضي الله تعالى عنه ده قائل عر بدن مانع زكوة اولوب وجوب منكر اولنور حاله رين بو قول اوزره بنا ايلدي لكن كلام مؤلف مصيدين بو قولك خطا سي ظاهر اولد يغندن بشغه هم مخالف روايت وهم مائل قول اهل ضلالتدر كه طائفة معتزله مرتكب كيبه ايجون ايمانندن خارج وكفر ده غير داخل بلكه معتزله بين المذلتين ده نازلدر دير ل قول مذكور دخي اشبو مذهب مائلدر و اكر مشرك مرقوم لاله الا الله ديمكدر مسلم آندن كف يدايتد كده فرار ومشر كينه حقوق ايدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ايلد كده مسلم سابق يا مسلم آخر آلك اوزرينه هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده ينه لاله الا الله ديسه نظر اولنور اكر آلك التجايرده جك فتنه سي وارايسه بود دفعه سنه قتل سزا واردر كه شمدي شول مسلم باغي منزلنده در كه فتنه سي ايجنده مسلميله قتال ايليه و بو مثللو باغي مسلم ايسه ده قتل اولنور و اكر فتنه سي قابلوب جمعيتري پريشان اولمش ايسه اولبايده قتل لايق شان دكلدر كذلك بود دفعه سنه آني اسير ايتمش اولسه ينه كالاول فتنه سي وار ايسه قتل سزا وار بو غبسه قتل جاز اولوب جرحنه نظر ايله نادبي در كار در ومؤلف باهر الاستقلال دعواي مذ كوره اوزره شول روايت ايلدي بكي حديث شفتت اشتماله استدلال ايلديكه مسلميند بر كسته اشبو مشركيند بر كسته اوزره هجوم ايلد كده لاله الا الله ديمكدر سبيلي تخليه ايلدي صكره عودت ايدوب ينه مسلميله قتال ايتكدر مسلم سابق اكا حله قلدقده ينه لاله الا الله ديدى حتى بر قاج كره فعل مرقومي تكرر ايلدي تاكه مره اخيره ده آني قتل ايلدي ورسول الله عليه السلام اول مسلمه فكيف لك بلاه الا الله قول شريف يفريله لاله الا الله ديمشكن قتله جسارتده عتاب ايلد بلر ومؤلف قوت نهاد اول مسلمك اسمني ذكر و ايراد ايلدي لكن مغايرده مذ كوردر كه اول مسلم اسامة بن زيد رضي الله تعالى عنهما در رسول الله عليه السلام اكا قتلدر جلا قال لاله الا الله قول شريف يفريله عتاب ايلد كنده بار رسول الله اول كله مبار كه في انجق قتلندن استخلاص ايجون تكلم ايلدي ديو جواب و پردى بعده رسول الله عليه السلام هلا شفتت عن قلبه يعني قلبي شق ايدوب

صلب من انكر شيئا من الشرايع فهو كافر

بچون آندن حالي استكشاف ايلديك ديوتو بيخ ايلد كنده بار رسول الله قابلي شق ايتمش اولسم بكا آندن نه طاهر اولور ايدى ديدى بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فانما كان يعبر عما في قلبه بلسانه يعني اول كيمسه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لساني ايله تعبير ايدرايدى قول شريف يفريله مراد فؤاد رين تفسير و امر اسلاميه ظاهر اقرار ايله اكتفا لازم ايدو كني نفر بر ايلديلر و بزقصة مرقومه في اول مقولك مره اخيره ده التجايرده جك فتنه سي بولنماق صورتده تحمیل و عتاب رسالتيناهي آندن نشئت ايتمشدر ديوتو اويل ايدو رز و اكر لاله الا الله ديوب سبيلي تخليه اولدقده صكره صف مشركينه عودت بعده مسلميه رجعت ايدوب ين سزندن بري يم و دين سابقم اوزره يم ديواظهار ردت ايتكدر اوزرينه بر مسلم حله قلدقده ينه لاله الا الله ديمكدر مبادرت ايلسه بود دخي دفعه اولي ايله برابردر كه عدم قتل مقرر در زير ايكي اسلامي ميانده سبقت ايدن كلامنه نظر ايله منزله مرتده نازل و مرتد حكم حربي اصلنده داخلدر و حربي لاله الا الله ديد كده آندن كف يد واجب اولدبغني كني بو نلرده دخي واجبدر انجق فتنه سي وارايسه معتزله باغيدو اولغله قتل سزا واردر كذلك بين الاسلامين مسلميند رجاعتي قتل ايتمش اولسه ينه آندن كف يد واجبدر كه مرتد صفت مشركينه بولندقده حربي اولغله حقه قتل مسلم قصاصني غير موجودر و اكر مسئله مفر وضه ده اول مشرك اشبوكله محترمه في قائلين اولان طبايقه دن ايسه آني تكلمي حقه دليل اسلام اولماغله بعد التكم دخي قتل جاز كوريلور اما اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله ديوب في الاصل اشبوكله مبار كه به قائلين اوليان طائفة دن ايسه قول مذكوري دليل اسلام اولغله مسلم اوزره آندن كف يد الزام اولنور مسئله مذ كوره تفصيل سابقده نظير مسئله متقدمدر كذلك مشرك مرقوم وقت مذ كورده محمد رسول الله ياخود قد دخلت في دين الاسلام ياخود قد دخلت في دين محمد ديسه بونلرك حله سي اسلاميه دليل در حتى بعد التكم فوت اولسه نمازي قينوب آلك ايجون طلب مغفرت اولنور نكته سي اولدر كه كلات محرره نك اسلامه دلالت لثري البته دلالت سيدان اعلى ايكن باب ما يصدق فيه المسلم في دار الحرب اثنا سنه وغيره بيان اولدبغني اوزره مجرد سباي مسلمين حق صلوة واستغفار ده اسلاميه حكمه كا في اولدقده كلات محرره في نكته كفايت بطريق الاولى در لكن في زمانه ناميان مسلمينده بولنان يهود و نصارادن بريسي اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله ديسه ينه حكم اسلاميه داخل اولماز كه في الاصل دخي حله سي بو كله طيبة به قائلدر در زير بلا ديمزده بولنان يهود و نصاراك قنقبتندن سوال اولسه مضوتى اقرار ديوب مراد لثري استفسار اولدقده رسول الله اليكم لاني نبي اسرائيل قوللريله تفسيره ايتشدر و سزده ارسال اولنوب نبي اسرائيله ارسال اولماشدر ديوتو ايله اجتناسار ايدر و دعواي مرقومه لري اوزره هو انذى بعثني الامين رسولا منهم نظم ميني ايله استدلال ايدوب امين ايله مراد اصل كلك غير بلر دير ديو بسط مقال ايدر مترجم فقير دير كه آيت مذ كورده في الامين واقع اولوب الى الامين واقع اولماغله دعواي باطله لري نه وجهها من الوجوه دلالت بو قدر تسليم اولسه دخي ذيلنده وارد اولان و آخرين منهم لما يلحقوا بهم آيت جليله سندن مراد امينك غير بلر اولغله امين اوزره عطف اولدقده عموم بعثته دلالتي ظاهر اولور حال آنكه قرآن كر يمه وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جليلي كني عموم بعثته دليل غير قيلدر و رسالت محمديه في ولوعلى وجه التخصيص تصديق ايدنلر لوازم رسالتندن اولان صدق و اما نلرين دخي تصديق ايتلريله كرك قرآن كريم و كرك احاديث شريفة انلرك عند رنده بحت قاطعه در آيت مذ كوره ايله استدلال لري بو معنا به شاهددر و احاديث نبويه ادله عموم بعثت اكثر من ان يحصى در انتهى يس مقدمه متقدمه دن عند عيزده ظاهر اولمشدر كه شهادتين مذ كورين في زمانه يهود و نصارادن دليل اسلام دكلدر مكردين قديمندن تبر بستي دخي اكا ضم ايدوب نصراني ايسه و ابرا من النصرانية و يهودي ايسه و ابرا من اليهودية مفهومه ذكر وافهام ايليه اول حينده خلاف اعتقادني اعلام ايتمش اولغله داخل حكم اسلام قينور لكن نصراني اشهد ان لا اله الا الله و ابرا من النصرانية ديمش اولسه آنكسه قبول اسلام ايتمش اولماز كه كلام مرقومي دخول اسلاميه نص اولوب دخول يهوديته دخي محتمل الانتظام در زير باطائفة يهود دخي بوقول بعينه ذكر وافصاح ايدوب لاله الا الله دير ايكن نصرانيتمندن تبريلرين ابصاح ايدر قال الله وقالت اليهود ابست النصراني على شي و قالت النصراني ابست اليهود على شي يعني يهود ديدلر كه نصراني شي صحيح و معتبر اوزره جاري دكلدر كه دينلري باطلدر و نصاري دخي ديدلر كه يهود شي صحيح و معتبر اوزره جاري دكلدر كه دينلري باطلدر

اما قول مذکور در صکره و ادخل فی الاسلام دیکلمه اسلامه دخولنی تصریح اندر سه احتمال یهودیت منقطع اولغله اسلامه دلیل صریح قیلنور و اگر اول مشرک انا مسلم دیمش اولسه آنکله اسلامه حکم اولغازه که لفظ مسلم حقه منقاد و مستسلم دیمکدر و هر اهل دین حقیقت دیننه معتقد و کند و حقه حقده انقیادنی مدعی و ملتزم مدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیر که شیخین شمس الأئمه عبد العزیز الحلوانی رحمه الله تعالی در پایدیکه حکم مذکور در دین بجزده بولسان طائفه مجوس مستثنی در که آنردن بریسی انا مسلم دید که اسلامه حکم اولنور که آنر صفت اسلامی نفسلرینه اثباتدن امتناع ایدوب اولدلر بنه وقت غضبه باستان راک دیو شتم ایدرلر و اگر اول مشرک عبده اوتاندن لاله الا الله کلمه مبارکه سنه قائل اولمایانردن اولوب وقت مرقومه اشهدان محمد رسول الله دیمش اولسه اسلامه حکم اولنوب اشهدان لاله الا الله قول منزله تزیل اولنور زبراکله شهادتک ایکی جانبی دخی منکر اولدیقتدن قتی جانبی ایله شهادت ایلسه اسلامه دلیل قیلنور کذلک انا مسلم دیمش اولسه بنه اسلامه حکم اولنور که عبده اوتانک نفسلر بچون وصف اسلامی ادعا ایچوب بلکه مسلمینی اعضا بچون آدن تیری ایدرلر ومعنای مرقوم عهد رسالته اهل مکه تک کتب شریعه ذکر اولسان حاللرندن معلومدر کذلک انا علی دین محمد یاخود انا علی الحقیقه یاخود انا علی الاسلام دیسه بنه اسلامه حکم اولنور و بوبایلر ده اول مشرک کلبنده مضمحل اولان حقیقت اعتقاد به و قوفین متعذر اولغله بولکلرین دلیل اسلام اعتبار ایلمک امر مقرر در والله اعلم

باب من اسلام الصبی والصبیبة المأسورین * یعنی اهل جردن اسیر قیلنور صبی وصبیبه تک حکم اسلامه مسئله مسائل لازمه الاستیلا مدر شارح الکتاب من الله تعالی کلمه یوم الحساب دیر که بزباب من المذنبین وغیرهم من مشرکی العرب اثنا سنده و باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع اثنا سنده وغیر یلریده بیان ایلمدیک صبی ابو یندن قنقیسی من جهة الدین خبر ایسه انا تابع اولور و مشرک اولان احد الا ابو بنی ایله معا سبی اولند قسیده بنفسه اسلامی وصف و تعقل ایتمکجه یاخود یاننده بولتان احد الا ابو بنی قبول اسلام ایتمکجه اسلامه حکم اولغازه کذلک یاننده احد الا ابو بنی یوغیکن سبی اولند قده بنه سبی مجرد ایله اسلامه حکم اولغازه مگر که دار اسلامه اخراج اولنه اولبا بنه تبعه للدار اسلامه حکم اولنور یاخود امام غنصائی دار الحربده بیع یا تقسیم ایلیه آنده دخی اسلامه حکم اولنور اگر چه صاحب السهم یا مشتری سبی مسل اولد قده حکم اسلامی شبهه و اشکالدن سالمدر که اسلامه تأثیر تبعیت مالک تأثیر تبعیت دارند اقوی ایدوی بیدار در لکن مشتری سبی ذمی اولوب یاخود امام آبی بر ذمی به بطریق الرضخ اعطا قیلد قده بنه اسلامه حکم اولنوب حتی فوت اولد قده نمازی قیلنق و ذمی به آبی بیع اوزره اجبار اولنق کی اوزر بنه احکام اسلامی اجرانک وجهی اولدر که صبی مرقوم قوت مسلیله احراز اولنوب ذمی اول موضعده انا مالک اولنق ایچق احراز مسلیله حاصل اولغله قسمت و بیعه تمام احرازی دار اسلامه احرازی منزله نازل اولمشدر و اگر ابو بنی ایله معا سبی اولنوب ایچق دار الحربده ابو بنی هالک اولد قلدنر نصره دار اسلامه اخراج اولنسه بوقدر اوزره حکم اسلامه ادراج اولنور که ابو بنی دار الحربده هالک اولر یله آتله تبعیتدن عاری اولوب ابو بنی دار الحربده ایکن کندو بالکن دار اسلامه خارج اولنق مجرا سنه جاری اولمشدر اما یاننده بولتان ابو بنی صبی ایله دار اسلامه خارج اولوب یاخود دار الحربده بیع و تقسیم اولند قدن صکره هالک اولر یله بشقه در که آنده اسلامی بنفسه وصف و تعقل ایتمکجه اسلامه حکم اولغازه که وقت حکم اسلام ایچق وقت احراز اولوب اول حینده دخی ابو بنی یاننده بولنوب حکم اسلامه مانع اولمشدر ایکن صکره دن هلاکری ایله حکم اسلام انا راجع اولماز نظیری شول ولد ذمیدر که صغیر ایکن ابو بنی هالک اولوب کندو دار اسلامه بلا ابو بنی باقی اوله آنک اسلامه حکم اولغازه یعنی کی صبی مرقومک دخی حکم اولغازه مؤلف دیانت پروردانه الله تعالی رضوانه الاکبر دیر که بر ذمی دار الحربه علی وجه التلصص دخول و اهل حربدن بر صغیری اخذ و اخر اجد ابته دار ایلسه صغیر مرقوم مسلم قیلنوب آبی بیع اوزره ذمی به اجبار اولنور که انا غنصائی ایچق احراز دار اسلامه بیدار اولغله صغیرده حکم اسلام آشکار اولمشدر نظیری شول ذمی منفذدر که امیر عسکر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله دیکلمه عسکر دن هر برینه ظفر بولدی یعنی اسیری تنقیل ایلمد که عسکر ده بولتان بر ذمی بر صغیره ظفر بولوب احد الا ابو بنی یاننده حاضر اولماسه آنده حکم اسلام ظاهر اولور که احرازی ایچق منعه مسلیله واقع اولغله تمکنه ایچق منعه مسلیله قادر اولمشدر اما ذمی امانه دار الحربه دخولی و بمالیک اهل حربدن بر صغیری اشترای و اخراج قیلنق بشقه در که آنده صغیر مرقومه حکم اسلام ظاهر اولماز

ذیرا غنصائی منعه مسلیله و حکم مسلیله احرازدن اولوب ایچق عقد ایله حادث اولغله دار اسلامه اخراجی ظهور حکم اسلامه باعث اولماز اما مسئله مفروضه مشتری مسلم مستأمن یا مسلم اسیر یا اهل حربدن قبول اسلام ایلمن بر کلمه اولنق بشقه در که آنردن ویسی اشترای دار اسلامه بالکن صغیری اخراج ایلمد که حکم اسلامه ادراج اولنور و تبعیت مالک ایچق وجهه مشرک اوزره صغیرک بالکن یعنی بلا احد الا ابو بنی خروجنده منحقق اولوب اول یابده مالکی مسلم ایسه انا تبعه حکم اسلامه ملحق و ذمی ایسه حکم ذمه ملحق قیلنور اما صغیرک ابو یندن بریسی یاخود ایکی سبی بردن مولای صغیرک مملوک یاخود حر ذمی ایکن صغیر ایله معا دار اسلامه خارج اولسه بوقدر اوزره صغیر ذمی ابو بنی اوزره باقی اولوب اسلامه مندرج اولماز زبرادار یمزده حصول ایچق ذمه یاخود مملوکیت مسلم و ذمی ایله اهل دار یمزدن اولان احد الا ابو بنی ایله واقع اولوب دینده دخی تبعیت ابو بنی اصل شافع اولغله احد الا ابو بنی یاننده ایکن دینده مولا سنه تابع قیلنماز لکن مسئله مذکور ده یاننده بولتان احد الا ابو بنی حربی اولوب امانه خارج اولمش اولسه صغیر مرقوم اسلامه مندرج قیلنور زبر حربی مستأمن بحسب الصورة دار اسلامه ایسه ده فی الحقیقه اهل دار الحربدن تعداد اولغله معتبت خروجنه اعتبار واعتداد اولنوب صغیر بنفسه اهل دار اسلامدن اولغله امتیاز و استبداد ایتمش اولدیقتدن تبعه مالک حکم اسلامه کسب استعداد ایتمشدر بوندن صکره اول مستأمن قبول ذمت ایلسه دخی صغیر مرقوم بنه حکم اسلام اوزره ایضا اولنور که مالک مسلیله اخراج ایدوب اسلامه حکم اولند قدن صکره حکم اسلام محو و الفا اولغازه نظیری شول صغیر در که اسیر ایله بالکن اخراج اولند قدن صکره بیاسی دخی بعد زمان اسیر و اخراج اولنه و اگر اول صغیری اشترای و اخراج ایلمن ذمی اهل کابدن اولوب صغیر دخی مجوس یاخود عبده اوتاندن اولسه احد الا ابو بنی کتابی و آخری مجوسی اولنق منزله تزیل اولنوب حکم اهل کتابده ادخاله شابان کور یلور نکتته سی اولدر که تبعیت ابو بنی بولنماز قده تبعیت مالک منزله تبعیت ابو بنه نازل اولغله احد الا ابو بنی کابی اولد قده کابینه انا تابع اولدی یعنی کی یاننده احد الا ابو بنی بولنماز اخراج ایلمن مالکی کابی اولد قده بنه حکم کابینه داخل اولور کذلک صغیر مزبور کابی اولوب اشترای و اخراج ایلمن مجوسدن اولسه بنه علی حاله کابینه ما نوس قیلنور زیرا باعتبار الاصل اوزر بنه حکم کابیت جاری اولد قدن صکره تبعیت مالک ایله حکم جار بدن عاری قیلنماز کورمن بسنکه فی الاصل مسلم مملوک اولمش اولسه آبی بر مجوسی اشترای و اخراج ایتمکله مسلم اولد قدن اخراج اولغازه پس فی الاصل کابی اولد قده بنه بویه در و اگر اهل حربدن بر اهل دارک یلر نده ممالیکری وار ایکن جمله سی قبول اسلام ایچق ممالیکری اسلامدن امتناع ایلسه بوضو رتده اول ممالیکدن صغیر بولسانلرک کفر اوزره اولان احد الا ابو بنی یاننده حاضر در کل ایسه آنرا اسلامه کسب ارتفاع ایتمش اولور زبرادار لری شمعی دار اسلام اولغله صغار مرقومین هم دار اسلامه حاصل و هم مولازی مسلمدر و بویکی سبیدن بالکن بریسی اسلام مملوک صغیرده کابی ایکن بویابده ایکی سبی ملتم اولمشدر اما قوم مذکورین قبول ذمت ایتمش اولسه اول یابده ممالیکردن صغار و کار علی السویه کفر اوزره و دین قیدلری اوزره باقی اولور لان ممالیکهم کفار قد صلحوا المسلمین و انما صارت دارهم دار اسلام بطریق الصلح لاسلام اهلها و ذلك لایوجب الحکم باسلام المملوک بمنزله الذی یشتری صغیرا فی دار الحرب و یخرجها الی دار الاسلام مترجم فقیر دیر که عند یمزده بولتان نسخ صحیحه و غیر صحیحه ده وجه محرر اوزره لان ممالیکهم لفظی واقع اولمشدر لکن سیاق و سباقه مخالف ظاهر و ساطعدر غالباً اصل نسخه لان ممالیکهم لفظی اوزره ایکن کابیر نوع اشباه خطبه لان ممالیکهم کتب ایدوب غلط ایتمشدر و معنای کلام دیکدر که زبر ممالیک مرقومینک ممالیکری کفار ایکن شمعی قبول ذمه مسلیله مصالحه ایتمشدر بوجهته دار لری اسلام اهل دار ایله دار اسلام اولوب ایچق بطریق الصلح دار اسلام اولمشدر و حکم مذکور موجب اسلام ممالیک دکلدر نظیری شول ذمیدر که دار الحربده مملوک صغیری اشترای دار اسلامه اخراج ایلیه انتهى کذلک بحر بنی دار عمزه امانه داخل اولوب یاننده کندو دخی اوزره بر عهد صغیری برابر بولنسه اول عدی دار الحربه قدرت اعاده سی مقرر در که عهد مرقوم دار عمزه بطریق القهر کلیوب ایچق بطریق الرضا کلس اولغله حکمی حکم مولا سبیه مساوی اولوب مولا سبی اهل دار الحربدن اولد قده اول دخی اهل دار الحربدن اولنق اوزره امضا اولنور حتی مولا سبی دار یمزده قبول اسلام ایدوب یاخود آبی بر مسلمه بیع ایلسه یاخود مولا سبی هالک اولغله امام آبی بیع و غنمی ورنه سی ایچون توقیف ایلسه بنه کفری و دین ابو بنی اوزره باقی اولور که دار یمزده امانه کفر اوزره حصول نصره اسلامی بنفسه وصف و تعقل ایتمکجه شرف اسلامه

مرتقی اوله من نظیری شول ذمیدر که داریمزده هالک اولوب ولد صغیری قلمش اوله بوصورنده عبد مرقومک احد ابوی اسیر و اخراج اولوب داریمزده قبول اسلام ایدر سه عید دخی اکتبا حکم اسلامه اکرام اولنور که حق صغیره اسلام احد ابوی بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله منسای اولقدم و اکر اهل حربدن بر صغیر باباسی ایله معاسی اولنوب باباسی دار الحربده عسکر مسلمین ایچنده ایکن صغیر دار اسلامه اخراج اولنسه ینسه حکم اسلامه ادراج اولنور که داریمزده خروجنده باباسی بد مسلمین و منعه موحدینده واقع اولغله اول دخی داریمزده واقع و ولد یله جمیع کبی اولدغندن ولدی اکانایع اولور کور من میسنکه کفارندن بطریق المراغه فرار ایلین عید لری حقلرنده کذلک قبول اسلامه هجرت ایلین عورتلری حقلرنده دار الحربده بولنسان منعه مسلمین منعه دار اسلامه حکمده واحد در پس تبعیت دینده دخی حکم لری محمد در حتی دار اسلامه خروجندن صکره باباسی اخراج اولنوب بلکه دار الحربده مقبول یاخود ابادی مسلمیندن هتارب اولنسه ینسه صغیر حکم اسلامه داخل اولماز که داریمزده مقدمات کفر اوزره حاصل اولدقدن صکره اسلامی بنفسه واصف یاخود احد ابوی مسی اولنجه اسلامه منقول اولماز و اکر بحر بی مستأمن داریمزده قبول اسلام ایلدکن صکره مسلمین آنک دار الحربده بولنسان ولد صغیر بی اسیر ایله بکام اولسه ز اول صغیری دار اسلامه اخراج ایلنه زده ایسنه زده بزم عیدیمزده باباسنه تبع احکم اسلامه اکرام اولنور اکر چه باباسی عسکر ایله معا دار الحربده حاضر ایلنه وجه تبعیتی ظاهر در لکن باباسی دار اسلامه ایلنه وجه تبعیت اولدر که منعه عسکر حکم تبعیت منعه دار ایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدقدن صغیر منعه عسکرده حصولی دار اسلامه حصولی ایله منسای ویدر کذلک صورت مفروضه ده باباسی تجار ایچون دار الحرب اخراجه بولنمش اولسه ینسه صغیر حکم اسلامه احرار در که مسلم هر قسند بولنسه اهل دار اسلامندن عد اولغله کرک مسلم و کرک ولد صغیری بحسب الصورة دار الحربده بولنسه ز دخی ینسه حکم تبعیتی اجر اولنور اما مسئله مرقومه ده باباسی دار اسلامه فوت اولدقدن صکره اسیر قلمش اولسه اولساده صبی دار اسلامه اخراج اولنوب یاخود دار الحربده بیع و تقسیم اولنجه اسلامی صورت پذیر اولماز ز اسیردن اقدم باباسینک داریمزده وفاتی مقرر در و تبعیت میت بقضاء اسلامه معتبر ایلنه ده استثناء اسلامه غیر معتبر در کور من میسنکه صورت مفروضه ده اناسیله برابر سی اولنمش اولسه صغیر البته حکم اسلامه داخل اولماز پس بالکن سی اولدقدن دخی دار الحربده بولنجه حکم اسلامه عدم دخولنه قائل اولور اما باباسی داریمزده حیاتده ایکن اناسیله برابر سی اولنسه البته بعد السی باباسنه تبع مسی قیلنور و اکر بحر بی امانه داریمزده دخول و قبول ذمت ایدوب یاخود مسلمین آتی سی ایلدکن صکره اعتناق اولنوب یا اولنوب علی کل حال هنوز کفر اوزره ایکن مسلمین آنک ولد صغیر بی دخی سی و دار اسلامه اخراج ایلنه ز اول ولد حکم اسلامه ادراج اولنور ز یا باباسی هنوز دار اسلامه کافر بولنوب صغیر داریمزده حصولی کافر اولان باباسیله برابر واقع اولغله اوزر ینسه حکم مسلمین جاری اولور سه ده ینسه دینده باباسنه تابع اولور اما بومسئله ده قبل سی صغیر باباسی داریمزده کفر اوزره هالک اولمش اولسه صغیر بعد السی و الاخراج حبل اسلامه متمسک قیلنور ز یا تبعیت اب میت ابتداء اسلامه غیر معتبر ایکن اسیر ایله دار اسلامه اخراج اولنسان صغیردن منع اسلامه عدم اعتباری اولی و اظهار در ینه دیر که اهل حربدن اهل منعه اولان بر عسکر اولاد صغار لریله داریمزده داخل اولدقدن ده مسلمین آنلره ظفر باب اولوب اسیر صغاره دخی نائل اولسه ز صغار مرقومینک احد ابوی بلری معا اخذ اولنماش ایلنه حین اسیر زنده حکم اسلامه واصل اولور لکه حین اخذ زنده احرار لری دار اسلامه حاصل اولشدر حتی بر ساعتدن صکره آبا و امانت لری دخی اسیر قیلنسه ینسه اسلام صغاره خلل کلز که مقدما حین اسیر زنده اسلام لری ینسه حکم اولدقدن صکره حکم مذکور اسیر آبا و امانت لری به مختل اولماز اما حادثه مرقومه دار الحربده واقع اولتی بشقه در که آتده نفس اسیر قبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولدقدن احد ابوی بعد زمان سی اولنوب دار اسلامه برابر اخراج اولنور دخی معا اسیر اولنور کبی اسلام صغیره مانع اولور اما قائل لری دار اسلامه واقع اولدقدن احد ابوی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولاد احد ابوی و صکره صغیر اسیر قیلنمش ایلنه ینسه اسلام صغیره مانع اولور که بدیمزده حصولی ایچق کافر اولان احد ابوی ایله اولوب حکم اسلامه مدن منقطع اولشدر لکن اسیر صغیر مقدم بولنوب حکم اسلامی مقرر اولدقدن صکره اسیر احد ابوی در عقب ظاهر اولسه دخی حکم سابق متغیر اولماز کذلک اهل حربدن بر صبی بلا امان داریمزده داخل اولوب آتی بومسئله اخذ ایلنه

اول دخی حین اخذده حکم اسلامه داخل قیلنور و بعد قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فی جماعت مسلمین اولوب عند محمد رضی الله تعالی عنده اخذ ایلین مسلمه تخصیص اولنور و علی کلا القولین اسلامی حریتی موجب اولماز که اسلامه تا کدر حیت ایچق قبل الاسیر ظاهر اولوب بومسئله بعد الاسیر مسلم اولان غنیمت قیلنور واجب اولور و الله اهل باب الاستبراء * یعنی هنوز هالک اولدنی جاریه تک حیضله یاخود وضع حیضله جلدین بر ایت رجنی طلب ایچون اکانا فریادنی صبر و امتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الکتاب کتب الله تعالی له اجره بغير حساب دیر که بومسئله بیسابقه لیدیک که اهل حربدن سی اخذان و حین ینلرنده فرقی بوجود و فرقی لری نفس سیدن حاصل اولنوب ایچق سی احدان و حین ینلرنده حقیقه و حکم بیان دار بی مستوجب اولدقدن حاصلدر بناء علیه زوج و زوجه معا سی اولدقدن ینلرنده فرقت حاصله اولماز واصل مذکور اوزره تفریع فروجه بو وجهله شروع ایلنه برین که اهل حربدن بر عورت بالکن سی اولنوب دار اسلامه ایصال اولدقدن صکره قسمته سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حایل ایلنه وضع حیضله و حائل ایلنه یعنی غیر حایل ایلنه بر حیضله استبرادن صکره و طنی استحصال اولنور و مؤلف صائیب المقاتل اصل کابده بومسئله اوزره سرد اسناد ایله روایت قیلدنی نیجه آثار ایله استحصال ایچشدر لکن بر صورت بعد السی دار الحربده ایکن بر قاج دفعه حائض اولوب بعد ز و حی دخی سی و معا دار اسلامه ادخال اولنسه ز اولساده فرقتلرنه سبب موجب اولان بیان دار بولنماز بولنقدن نکاح اصل لری اوزره ایصال اولنور بومسئله دار اسلامه بالکن اخراج اولنوب قسمته بر غازی به ایضا اولنسه کر کدر که استبراسندن دار الحربده واقع اولان حیضله اکتفا ایلنه کذلک دار اسلامه تقسیمدر مقدم یاخود اصناف عسکر ایچون رؤساء عسکر ینلرنده تقسیمدر مؤخر و احاد عسکر ینلرنده تقسیمدر مقدم واقع اولان حیضله اکتفا ایلنه ز یا ذکر اولنسان حیضله ملک صاحب السهم محل تملکنده هنوز واقع اولماز ایکن ظاهر اولشدر کذلک قسمته سهمنه اصابت ایدوب هنوز قبض ایلنیدن واقع اولان حیضله دخی اکتفا ایلنه ز یا غنیمتده ملک غازی ایچق بطریق الضمه ثابت اولوب بطریق الصلّه ثابت اولان ملک دخی ایچق قبضله تام اولور و غازی ایچون غنیمتده ملک عین مجرد قسمته ثابت او اوزره ده ملک نصیرف ایچق قبضله رسیدن تمام اولور و طنی دخی من قبیل التصرف اولغله حیض سینه ملک و طندن صکره واقع اولدجه استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بعده دیرن که امه مسیبه بعد البیع و قبل قبض مشتری اولسه مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اکتفا جا ز اولماز حتی امه مسیبه حاصل بولنوب قسمته صاحب السهم آتی قبض ایلدکن صکره وضع حیل ایلنه تقاسندن بیک اولدقدن صکره و طنی اکللال اولور و مدت تقاسنده دخی تقبیلی و آنکله فوق الاضرار استماعی استحصال اولنور اما قبض بعد وضع الحمل واقع اولور سه بر حیضه مستقبله ایله حائض اولدجه نه مدت تقاسنده ونه صکره آنکله فوق الاضرار استماعی بلکه شهوتله مس و تقبیلی دخی جائز و واسع کور بلن ز یا بعد القبض واقع اولان وضع حیضله استبراسنی تام اولوب ایچق مدت تقاسنده حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولغله آنکله استماعی من جهة الحرمة منکوحه حائضله مترانه استماعه نازل اولشیدی اما قبل القبض واقع اولان وضع حیضله سینه مرقومه مدت استبراسنده بد صاحب السهمده بولنماز یقندن تقاسمی مقام استبراده قیام ایچمکه جماعی حرام اولدنی کبی استماعی و شهوتله مس و تقبیلی دخی حرام اولور و اکر مسیبه بعد السی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایچق اولسه اول هنکامده دار الحربده بولنسان زوج کافر بولنوتی ز سینه تمام اولور ز یا سیدی منعه حیضله احرار اولنمشدر و بومسئله مسئله منعه حیضله احراری منعه دار ایله احراری مترننده ایدوی ظاهر و بتنازدر کور من میسنکه قبول اسلامه دار الحرب بدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعه حیضله احرار ایلدکه زوج مشرکندن بئوتله سرفراز اولور پس امه مسیبه دخی آنک کیندر و قاکر اولنسان امه مسیبه اوزره عدم وجوب عدنده اتفاق اولنمشدر اما ما جره مزبوره اوزره وجوب عدنده واقع اولان اختلاف باب فن نکاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام اثابنده تقدیم و اسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده ضامی بیع بانقسم به امه مرقومه بی غایم مشتری به اسلی صکره صاحبی حیضه واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلنه و طنی اکانا تجوز و تمیم اولور که آنکله زوج کافر ینلرنده نکاح و حق آخر قالدقدن آنک حکمی شول حین سیده ذات زوج اولیان عورتک حکمنه مساوی اولدقدن صکره دار الحربده واقع اولان بیع و قسمت دخی دار اسلامه واقع اولان بیع و قسمت کبی تعین ملک کبی حاوی اولمشدر کور من میسنکه بعد البیع و القسمة عسکره لایحق اولان جیش مدد مصاب و غنده شرکته وضع بدایدن منزل

مطلب حاجت البیعه فی بیال الیه
لا یجوز من الاستبراء

واصر امام دارالخبره من اصاب جارية فهي له وبمكته عسكره ان يرقومه تنقبيل وان يردن هر برينه ظفر
 بولديني جاريه بي نخصيص وتحويل ابلد كد نصكره آنبردن هر برى يا خود بعضيرى بجا ربه به ظفر بولوب
 دارالخبره ايكن حبضة واحده ايله استرا سنى دخى بكنيل ايلسه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره
 دارالسلامه اخراج ايتديكجه وطئى كا تحليل اولماز وقول ابى يوسف رحمه الله تعالى دخى بولهدر اما قول محمد
 رحمه الله تعالى اوزره اكاوطئى تحليل اولنور كه شخص مرقوم اول جاريه به بلا مشارك مالك اولغله صورت قسمته
 منزله صاحب الشهده وصورت بيغده منزله مشتري به تزيل اولنور لكن جواننده اما مين هما بين رحمه الله
 تعالى عليهما دير لره كه منقلده ملك منقل له اكر چه اخذ ايله ثابت اولور اما دارالسلامه اخراج اولغله تلم اولماز
 نظيرى شول مصاب متلصصدر كه دارالخبره ايكن آنده دخى ملك متلصص ثابت اولور اما قسمته وشرا ايله
 حاصل اولان ملك غانم ومشتري بويه دكلدر تو صبح فرقلىرى اولدر كه بعد البيع والقسمة طعام وعلفدين
 غانمين بيجون بلا ضروره حق تناول قلوبوب بعد التقبيل حق تناول لارى باقيدر مؤلف حكمت شار آره الله تعالى
 على امثاله بخير الاشار دير كه منقل له اول جاريه منقله بي اخذ ايلد كدن صكره زوجى دخى اسير اولسه بيلدند
 حكم نكاحلى جانيك اولماز وبعض عتلا ذيدلر كه قول مذكور انجق قول محمد رحمه الله تعالى در كه قياس قول
 ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره دارالسلامه اخراج ايلد اقدم اخذ مجرد ايله حكم نكاحلى باطل اولماز
 لكن اصح اولدر كه قول مذكور قول جميع ائمه در كه ملك منقل له دارالسلامه اخراج ايلد اقدم منقله متا كد
 اولماز سه ده اصل ملكى اخذ مجرد ايله ثابت ومتمهد اولور وجاريه منقله ده مسلم معين بيجون اصل ملكى
 ثابت اولدقده اهل دارالسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتى بديدار اولور كورمر ميسنكه صغيره اوليدى
 البته ملك منقل لهده دخولى دارالسلامه اخراجى منزلنده اولغله اسلامه حكم اولنور ايدى كذلك منقل له
 دارالخبره ايكن آنى حبضة واحده ايله استرا ايتش اولسه دارالسلامه اخراجندن صكره آنكله اكتفايدر
 اما متلصص بيغده در نكته سى اولدر كه ملك متلصص قبل الاخراج مصابنده ثابت اولماز كورمر ميسنكه بعد
 الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اكا مشارك اولور اما ملك منقل له مجرد اصابته ثابت اولوب مدد لاحق آنده
 مشاركته ملحق اولماز وجهى اولدر كه تغيل امام معنای قسمتي متصنندر غايه الامر قسمته مرقومه قبل الاصابه
 واقع اولغله امام آنى اصابته توقيف ايتشدر و بز دخى اشبو معنای قسمته نظر ايله تحقيق ايدوب منقل له بيجون
 منقلده حكم ملكى اثبات متلصص ايله ينلرين تفریق ايلدك لكن صورت تغيلده دخى سبب ملكى شرا
 وقسمت حقيقه اولوب اخذ مجرد اولغله امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه حكم وظننه احتياط ايدوب
 دارالسلامه اخراج ايتديكجه وطئى بيجوز ايتشدر وفق نفس الامر بومثللو نجيحه احكام بين الاصلين متردد
 اولغله هر اصلك حكمى آنده جارى ومتمهد قينور والله اعلم

باب ما يباع من السبي من اهل الذمة * يعنى اشردان اهل ذمته يعنى صحیح اولنورى تعين ونهجه
 باب ظاهر التقييد عسكر مسلين اهل خبردن اخذ ايلدكلى اسيرين اقتسام واخراج دارالسلام ايتديكدرنده
 آنلرى اهل ذمته بيع ايتلرى حرام اولماز زير اسراء مزبورين اخراج ايله اهل دارالخبره داخل اولمشرا ايسه ده
 مشر كين اولدقندن منزله اهل ذمته نازللردن بومثللو عبد ذمى بي اهل ذمته بيع ايلدك جا زدر
 انجق احد الابويني ياننده بولمبان صغير مسيده غير جا زدر كه صغير مرقوم دارالسلامه اخراجله يا خود
 دارالخبره قسمته مسلم اولمشدر كه اخراجى دارالسلامه اخراجله نام اولديغى كى قسمته دخى نام اولور
 حتى بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سى ادا اولنور وكا يه بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استرا ايلسه
 اكاوطئى حلال اولور بوجهته صغير مرقوم حكم اسلامه ادخال اولغله مسلم بيجون آنى اهل ذمته بيع ايلدك
 نافذ ايسه ده حلال اولماز اما احد الابويني آنكله معاسى اولمش ايسه اهل ذمته بيعى جا زدر كه اول بايد
 شرف حكم اسلامى غير جا زدر وحكم محرره احد الابويني ايله معاسم غانم واحده اصابت ايدوب يا خود هر برى
 برقانك سهمته اصابت ايلدك برادر كه صغير مرقوم دارالخبره انجق احد الابويني ايله معاصم حاصل اولد بفتدن
 حكم اسلامه مظهر اولمشدر لكن اشردان هيج برنى دارالسلامه مستامن اولان حربى به بيع ايلدك غير
 مشر وعدر كه اسرا البته سى مسلينه اهل دارخبره دارالخبره مستامن آنلر امثالى ماليكى اشردان ممنوعدر
 حتى اشرا ايتش اولسه البته بيعى اوزره اجبار اولنور كه باب ما يتخلف فيه اهل الحرب واهل الذمة اثنا عشره وغيره
 احكام دنياه نظر ايله حق مستانده ذمى حق ذميه مسلم منزلنده قينلى اصل شمرى اولديغى ذكر واخبار

ايلدك بناء عليه حربى مستامن برامه ذميه بي اشتراد صكره تدبير يا خود استيلاذ ايلسه اكر چه تدبير
 واستيلاذى ملكنه مصادف اولديغندن نافذ اولور ليكن وطئى واستخدامندن منع اولنوب قيننده استعسا برله
 ملكندن حرته اخراج اولنور و بز وحكمى امة مسلمه سنى تدبير واستيلاذ ايلين ذمى حفته باب من فداء المشركين
 فى الموادعة مسائلك او اخرنده بيان ايتشيدك بس حكم مذكور امة ذميه سنى تدبير واستيلاذ ايلين مستاننده
 دخى جاريديروا كراهل كابدن بر عورت اولادى ايله معاسى اولنوب جله سى برغاز ينك سهمته اصابت ايلد كدن صكره
 بعض اولاد صغاري قبول اسلام ايلسه آنلر ك جله سى يا خود ايتلردن بعضيرى كافر به بيع ايلدك حرام اولور
 زير جله سنى معا كافر به بيع ايلدكده ايتلردن صغير مسلى دخى كافر به بيع ايتش اولور كه بيع مذكور غير حلال لدر
 وبعضيرى بيع ايلدكده صغيرى والده سندن يا خود بعض اخوه سندن تفریق ايتش اولور كه تفریق مذكور
 مستحيل الاستحلالدر و اكر زدى يا حربى مستامن برامه مرتبه بي اشتراد قيسه شراسى نافذ اولوب انجق بيع اوزره
 اجبار اولنور اول بايد جاريه يك صغير وكبريه اعتبار اولماز زير مرتبه عود اسلام اوزره اجبار اولغله حكمى
 حكم مسلينه برادر و امة مسلمه كرك صغيره وكرك كبريه ملك كافر به ترك اولنديغى كى مرتبه دخى ترك اولماز
 مؤلف دقيق الخيال صانه الله تعالى يوم الحشر عن كل خيال دير كه كورمر ميسنكه امة مرتبه نك ارتدادى يهوديت
 ونصر ايتنه اولش اولسه بنه ذميه سى اكل اولمايوب مناكته سى بيجوز اولماز معنای استشهادى اولدر كه
 اكل ذميه وجواز مناكته يهودية الاصل ونصرانية الاصلدن معتبر ايكن مرتبه مزبوره دن معتبر اولماذ يفتدن
 عند مزبوره ظاهر اولمشدر كه احكاميه راجع اولان اموره ارتداد ايلديكى ملتا آنك حفته قطعاً معتبر اولوب
 همان آنى ترك واسلامه رجوع اوزره اجبارى مقرر در س امة مرتبه مالك كافرى مسلميه بيعى اوزره اجبار اولغله
 امة مسلمه ايله برادر و اكر بر عورت اولاد صغاري ايله معاسى اولنوب بعض اولادى قبول اسلام ايلد كدن
 صكره مالكلى جبهه كافر به بيع ايلسه بيعى نافذ اولور و بعده نظر اولنورا كرا كافر مزبور حربى ايسه
 جله سنى جبهه بيع اوزره اجبار اولنور كه بعضيرى مسلم وبعضيرى ذمى اولس ايله حربى هر برى بيع اوزره
 اجبار اولنور بديدار و بيع جبهه اجبار اولندقندن صكره تفریق ميانلردن دخى ممنوع اولغله جله سنى جبهه
 بيع اوزره اجبارى آشكاردر و اكر ذمى ايسه انجق ايتلردن مسلم اولنورى بيع اوزره اجبار اولنور كه ذمى ملوك
 ذميه استدامت ملكه ظاهر الاقترار و بعده تفریق رقيق مثلونقر بطدن امتناعله مخاطب اولديغى بديداردر
 ومخاطب اولسه دخى ايتلردن مسلملرى بيع ايلدك اكا كفيدر كه مسلى آنك ملكندن ازاله قينق مستحق خاص
 اولغله تفریق تفریق باحق اولوب تفریق باحق آندن ممنوع اولديغى غير خفيدر كورمر ميسنكه ولد مع الوالدة
 برمسلك ملكنده مجمع اولدقندن صكره احدهما به لحوق دين واقع اولسه اول مديونى بيع ايدوب اخرى ابقا
 ايله تفر يقارى واسع كور بلور كذلك احدهما بدين بوجايت وقوع بولسه مقابله جنايته بالكر آنى دفع ايلدك
 مشر وع كور بلور بوجهت لردن بزه معلوم اولمشدر كه تفریق ميانلرى بحق واقع اولدقده غير ممنوعدر بوندن
 صكره مؤلف مصيب الاجتهاد فروع اسلام صيده مسائل سابقه دن بشقه مسئله اخرى دخى ايراد ايدوب
 ديديكه بر مسلم كافر اسلامى وصف وتلقين ايلدكده اول غلام انا على هذا قولى ايله بن بواعتقاد
 اوزره يم ديوقولى اشعار ايلسه نظر اولنور اكر اكا تلقين اوانسان وصف اسلامى فهم ايلديكى عند مزبوره متيقن
 يا خود ظن غالبه مضمون ايسه حكم اسلامه مقرون قينور و اكر عدم فهمى متيقن بامضمون ايسه حكم
 اسلامه مقرون قينمايوب بلكه كندودن وصف اسلام طلب اولندقندن صكره وصف ايلدكده حكم اسلامه
 مرقون قينور و بز باب ما يكون اما نا من يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون اثنا عشره قول مشايخى ذكر
 ايتشيدك كه بر كيسنه بر عورتى تروج يا خود بر جاريه بي اشتراد آن دن وصف اسلامى طلب ايدوب وصفه قادره
 اولدقده كندو آنك حضورنده اسلامى وصف ايدوب ايشته بزر بو اعتقاد اوزره بظن ايله ركه سن دخى
 بواعتقاد اوزره سين ديدكده اول دخى بنده بواعتقاد اوزره يم ديسه اولبا بده وصف موصوفى فهم ايلديكى
 معلوم ايسه وطئى استحلال اولنور زير كاه اولور كه امرأه مرقومه حكم اسلامه معتقده ووصف اسلامه
 مقتدره ايكن وصف و يانه حياسى مانع اولور بناء عليه حكم اسلامه دخولى ياننده كندو وصنى ايله زوج وولاسى
 حضورنده وصف ايدوب كندو قبول وتصديق ايلدك بيلدنده قطعاً وجه فارق بوقدر والله اعلم وبه الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلماً او ذمياً *
 يعنى عبيد اهل حرب امانه و قبول اسلام وذمته دارالسلامه خارج اولغله باب رفيع المعارج در

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قینور و مسئله مرقومه ده عبید و مولی نزع ایدوب عبد بن الحقیق علی وجه المرامه خارج اولدم دیواد عا و مولی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس و ما لئه تملکنی استدعا قبله اولیده قول معتبر قول مولی در که مولی اصل اولان نفس و مانده ملک ثابتہ متمسک ایدوبی متعیندر وهم ظاهر حال آکا شا هدر که عبید مسلم مولی مسلمتہ مراغہ اولیسه جنی ظا هر در مکر مراغہ سی واضح و متین اوله و قول البتہ شهادت ظاہرہ مقرون اولان قولدر و اگر بر حربی دارالخبرہ قبول اسلام ایدوب اموال و اتقا لئی دارالخبرہ ترکہ دار اسلامه ولو چندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایچون دارالخبرہ رجوع و آنتری اخذایله یته دار اسلامه خروج ایسه جله سی بلا خس آکا مقرر قینوب اولیا یته دارالخبرہ خروجی اذن امامله اولوب اولماغہ نظر اولماز زیرامالی اهل حرب آکا تعرض ایچون کتدو ملکی اوزره باقی اولوب اخذنده انجیق ملکئی مستدم اولغله دارالخبرہ قبول اسلام ایدوب مالی ایلہ برابر خارج اولان کیمسئک حکمی بونده دخی منتظم و مستقیم اولمشدر و وجوب خس دخی انجیق اذن امامله دارالخبرہ خارج اولوب مصابئی دار اسلامه احرار لہ آندہ ابتداء ملکئی ثابت اولان مالدہ متحققدر که مال مزبور حکم غنیمتہ متحققدر اما بر کیمسئہ مالدہ مستدم ملک اولوب احراری دخی مؤکد استناد اولدوقده مال مزبور حکم غنیمتہ متحققدر اما اولما مغله آندہ وجوب خس اصلا متحقق اولماز و اگر صورت مفروضه ده دارالخبرہ رجوعین صکره دار اسلامه خروج چندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولیا یته صغارا اولادی احرار مسلمین و عقاربندن غیرى جیب مالی آکا راجع قینور که دار و مانده رجوع ایسه کده همان دارالخبرہ قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروج چندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینک موقعنده واقع اولمش اولور و بز حکم مذکورى باب المسامیح من دارالخبرہ و معه مال اتنا سنده و غیر یته کشیده سلاک سطور ایلمدیک و اگر بر حربی داریمزه اما نه دخول و بعهده قبول اسلام ایلمدکن صکره یته دارالخبرہ رجوع و مالی و اولادئی و زوجه سنی و بعض اموال اهل حربی اخذ و اخراج ایسه نظر اولور اگر دارالخبرہ امان اهل حربیله داخل اولمش ایسه صغارا اولادی احرار مسلمین اعتبار اولور که دارالخبرہ اسلام اوزره موجود اولدوقده صغارا اولادی اسلامه آکا تابع اولمش آشکاردر و کبار اولادی و زوجه سنی اما ننده داخلدر که دارالخبرہ بد آنکله معا خارج اولدوقارنده آنلره اعطاء امان ایچیش و دار اسلامه دخولین صکره اول اما نی تجدید ایچیش کی اولغله آنلر تحت امانده حاصلدر و اخراج ایلمدیکى اموال دخی بالتام کندویہ تخصیص اولور که مسلم مستامن بعض اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموال یته تملک و دار اسلامه اخراج ایلمدکده بالتام آکا تسلیم اولور و حکم مرقوم کندو مالی اخراجله تقریر ملک ایلمدیکینه بطریق الاولی در و اگر دارالخبرہ دخولی امان اهل حربیله دکل ایسه یته نظر اولور اگر دخولی اذن امامله واقع اولمش ایسه بود دخی و وجه مشروح اوزره جاریدر که بتقدیر اوزره دخولی دخولی متلصصندن دون اولما مغله اخراج ایلمدیکى اموال بلا تخصیص آکا مخصوص و زوجه و اولادیه حکم اما نی ساری قینور و اگر اذن امامله واقع اولمش ایسه بود دخی مال نفسنده و وجه مشروح اوزره جاریدر که کندو مالدہ دار اسلامه اخراجله تقریر ملک ایدوب ابتداء تملک ایچونکن حکم غنیمت اکاظاری اولماشدر اما اموال اهل حربندن اخذ و اخراج ایلمدیکى مستقل تخصیص اولمش لازمدر که دخولی اذن امامله اولوب اول مالی دار اسلامه احرار زنده هنوز تملک ایچیش اولغله سلاک غنیمتہ منتظم اولمشدر و مؤلف مصیب المقال حکم مشروح المال اوزره حدیث حجاج بن علاط السلی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلمدیکه حجاج مشارایه رضوان الله تعالی علیه خیردر قبول اسلام ایلمدی لکن مکده ذم مشرکینه و خانه سنده بعض اموالی اولغله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت یزیدن اموال مذکورہ سنی اخذ ایچون مکده به تملک باینده استبدان ایتمکله اذن و رخصتین ایدان یور دیلر بعهده مکده به واروب مالی اخذ ایلمدکن صکره کلوب جانب رسالتنهایه به واصل اولدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنک مالی تخمیس یا خود وجه آخر ایله تعرض یور دقاری بزه بالغ اولماشدر و امام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصه مزبورہ نک تمامی ذکر ایدوب دیدیکه حجاج باهر الاحجاج رضی الله عنه مالی اخذ ایچون مکده به عودت ایتمک و اولیا یته بعض دروغ مصیحت امیر تکلم ایتمک باینده استبدان ایدکده اذن و رخصتین ایدان یور دیلر و رسول الله علیه السلام حضرت یزیدن غزا ایچون خیره خروجی خبری اهل مکده نک مسعودی اولمشدی لکن اخبار و قایعساری منقطع اولغله مشرکین مزبورین لیل و نهار استطلاع ایچام کار ایچون هر بری چار چشمله اولصوبه ناظر

اگر چه بعض مواضعده اموال اهل حربی اصحابه رد ایله بلا جبر مسلم مستانده امر واقفا اولمشدی بالاده سبقت ایلمدی لکن رد ایچون بتقدیر اوزره یته کندوده اما اولور

حجاج فتح حد مهبله و تشدید جبهه در و علاط کسر عین مهبله و تخفیف لایله در و اصبا ده بو وجه اوزره بیان اولمشدر و عامه کتاب احادیث و مغازیده طایفه مهبله یله مسطوردر و بعض نسخه عین مجیه و طایفه مجیه ابانی خلطدر

واستماع هر بخت مسلمین ایچون جانب خیردن بر مر دخیبرک و رو دینه منتظر ایلمدیر تا که یوما من الایام استعجاب خبرایده جکری بر کیمسئہ قادم اولمش امید یله خارج مکده به خروج اقدام ایچون ایلمدیر تا که ذکر اولان حجاج قوم الا نتهاج ایچون یته ورود ایده دو شکله جله سی کتب انتهاج ایلمدیر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رک طرف طرف اوزر یته هجوم واز دحام ایتمدکننده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزری مسرور ایده چک خبر عظیم وارد لکن سزرن طلب ایده حکم مالی ادا یه سزرن ضامن اولدوقده اول خبری خارجه اخراج ایتمز دیمکله جله سی بردن ادا یه ضامن سزرن سوبله دیو خاطر حجاجدن مالی خصو صنده دفع اختلاج ایلمدیر بعهده حجاج دیدیکه سزرن معلوم اولسونکه اهل خیردن غیرى عربدن بر طائفه محمد و اصحاب محمد ایله حسن قتاله ظفر بو لما مشر ایلمدی شمعی اهل خیر محمد اوزره غالب کلوب اصحابی قتل و محمدی اسیر ایتمکله مظفر اولدیر و حین خروجده اهل خیری شو و وجه اوزره ترک ایلمد مکده محمدی کتوروب سزرن تسلیم ایتمکله عزم و اقدام ایچون ایلمدی تا که یوم بدرده قتل اولان قومکنز مقابله سنده سزرن دخی آتی قتلنه انتقام ایده سزرن همان سزرن بکا امانت ایچون تا که ذمده اولان مالی جمع ایدوب یته جانب خیره رجعت ایده یه امیددر که اهل خیرک اخذ ایتمدکنری غنائم اصحاب محمددن اشترای ایدوب آنکله اکتساب ریح و منفعت ایده یه یس اهل مکده بو کلامله مسرور ابال اولوب اول ساعت جمع مانده اما نته تعهد و جله سی جمع و تحصیلنه اشتغال ایلمدیر بو خبر دهشت اثر و اصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدوقده حزن و انگیسار ایله اظهار تعبس و ابتئاس ایدوب غلامی حجاجه بعشله رجاء رفع التئاس ایلمدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیر که الله تعالی سنک بو سوزلک حق و صدق اولوب رسولئی اول وجه اوزره مغلوب مشرکین قتلندن اجل و اعلا در یعنی قول معهود سنا حه صدقندن مر دوددر استر مکده حقیقت امری اخبار ایله بزلی دخی مسرور و متداز ایلمده اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سوبله بر مکان خلوتده منفرد و محصور اولوب بن آکا و رنجبه دک بکا منتظر اولسون بعهده حضرت عباسه واروب کیفیت اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف و اخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیر اوزره مسئول اولدی و بن دخی قبول اسلام ایلمد و بن آدن مفارقت ایتمد خیره سهام غانین جاری اولدوقدن صکره مفارقت ایلمد و بن مفارقت ایچون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملک خیر اولان حیی بن اخطبک کریمه سنی صفیه رضی الله تعالی عنهابی تزوج و زفاف ایدوب عروس اولدیغی حالده مفارقت ایلمد لکن سن بوسری بنم اوزر یتمه اوج کون مقداری کتم و نهان ایدوب بن سمع سلامته رسیده اولدوقدن صکره کشف و اعلان قبیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی و وجه مذکور اوزره کتم و اخفایه ضامن اولوب ایام مذکورہ ده اول سمع الائی جیبدر و ننده کاهن قیلیدی تا که حجاج درایت منہاج جیب مالی جمع و تحصیل و یوم ثالثه عزم رحیل ایلمدی بعهده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه بیت زوجة حجاجه واروب ابن الحجاج دیو استفسار ایلمدکده زوجہ سنی دخی ذهب بشتی غنائم محمد دیدیکه اظهار استئثار ایلمدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اولیله دکلددر بلکه حجاج قبول اسلام ایتمدکن صکره مالی دخی آلوب فرار اولمشدر و سن شمیدین صکره آنک زوجہ سنی دکلسین مکرار دیکه کیمکه قرار و بره سین یس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجیق بو معنای محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عتسده مالدن بردر همی دخی ترک ایدوب تغیر و قطعی ایدوکنه دقت ایلمدی بعهده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع و مجاوره ایدوب یزیدنه اهل خیر محمدی کتور دکلدردنه نه کونه قتل ایده جکر بن تدبیر و مشاوره ایدر لکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حر بردن برداء رونق طراز ایله بخت و اهتر از ایده رک مسجد حرامه بخت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی کوروب یزیدن قیام و حضور یته کلوب یا عباس حکم کرده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویه اظهار عز و احتشام ایده یور سین دیو شماتت کوی ملام اولدوقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه باا سفیان حاشا و کلا سنک اکلا دیفک کی دکلددر دیو طعن و دشنام ایدوب حقیقت امری کاهو حقه اکلا سلام ایلمدی یس ابو سفیان دخی یا عباس سن بنم عتد مده حجاجدن اصد قسین و بو قول کده سن مصدق سین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون زوجہ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتمدکننده حقیقت حال عتسده لنده آشکار اولغله کفار خا کسار یوم مذکورده بوجه سله مبتلائی ذل و انگیسار اولمشدر که وقت آخرده آنک مثلنه دو چار اولما مشر در

بسن بوقصه پرحصه دن عند بمنزده معلوم اولشدر که حاج قوی الاجتجاج بعد الاسلام اهل مکة به اماله
 داخل اولوب بلنکه کندو دخی کا لاول اهل مکة دن اولقی اوزره قدوم ایلشدر وقدوم مرقوم استیانتد عد
 واما دینی امر مجرودمدر بوبله ایکن رسول کریم علیه التحیه والتسلیم مانی بالتام اکا تسلیم ایلشدر ومقدمات
 سابقه دن عند بمنزده محقق اولشدر که دار بمنزده قبول اسلام ایلین حرینک دارینه دخولی بلا امانت
 وایان الامام ایسه ده وجه مذکور اوزره اخراج ایلدیکی ماله حکم تخمیس غیر ملحققدر والله تعالی اعلم بالصواب
 والبه المرجع والمآب تم الکتاب والحمد لله رب العالمین وصلى الله على خير خلقه محمد وآله الطاهرين آمین
 مترجم فقیر دیرکه بومجلده بعون الملك المنعم ترجمه مسائل شرح السير الکبیر حسن اتمامه رسیده اختتام
 قیلندی لکن شارح الکتاب امام همام شمس الائمه وفخر الاسلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی
 روح الله تعالی روحه بار ووح القدسی حضرت تری آخر کابنده زمان نالیف ومکان تصنیفی تحریر و بادی
 شروعهده چاه زندان ایچره مبتلائی حبس وتکدیبر ایکن اواسط اشتغالنده بکتاب مستطابک مباین وبرکاتی
 دستگیر اولوب سجن مظلمدن خلاصه مظهر انواع توقیر اولدیغندن بشقه حسا بد نهادی باجمعهم مظهر ذل
 وتحقیر وقهر جبار منتقم برله جمله سنی داخل سجن وواصل درکات سعیر اولد قلین بسط ونقر بر ایلشیدی
 بوعبد کینه اگر چه ابتداء ترجمه مزده قبل الحوض فی المقصود امام مشار الیهک جمع ایلدیکی فضائل بی شمارندن
 رشمة عطر اندوز بن یاد ومبتلی اولدیغی سخن روز کار دن بزینده جکر دوز بن ایراد ایش ایدم لکن بومقامده دخی
 تمیالمفاد کندو لسان حکمت افشانلندن نقل اولنان احوال عبرت نشانلرینک ترجمه سین دخی مراد ایلدم
 ومن الله الاعانة والامداد شیخ امام شمس الائمه رحمه الله تعالی دیر که بوموضعده شرح السير الکبیر
 مشتمل اولدیغی فقه کثیر واثراثیر شهر تکریمه توفیق عالم قدیر وتیسیر حکیم خیر اوزره قالب اختتامده
 صورتیذیر اولدی وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمه حبسه عیال واحبابندن
 هجرانه مبتلی اولان عبد مذنب فقیرک املاسیله جلوه نما اولشدر وسلطان کرمبخشادن آنک حقهده ظهور ایلین
 اذا وجفایه لبحق نیجه زندیق حقیرک اغراسی ونیجه اسیر هوا اولان ضالاه ومضلاک اغواسی ناعث ناججا اولشدر
 لکن شمیدی الحمد لولانا الکبیر وهو نعم المولی ونعم النصیر خدای منتقم قدیر اول حسده فسدنه نک جمله سنی
 قهر وتذیر واقواع خزی ونکالاه عبرت نهای کبیر وصغیر ایلدی وشرح مشروح الاوصافه افتتاحی اواخر ایام محنت
 واولل هویب نسیم نعمت ومختده واقع اولوب اختتامی دخی ذهاب ظلام الآم وانجلاء غموم واشراق ایام
 مشرت النجاة هنکامنده مجمع اهل حق ویقین اولان مرغزار حر غیا نده امام سیف الدین ابی الله تعالی
 جلاله للعالمین جنابلرینک خانه سننده ظاهر ولا مع اولشدر فالحمد اولا وآخر الله رب العالمین والصلوة والسلام
 علی رسوله محمد وعلی آله الطیبین وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین وعلینا معهم اجرهم وزمان ابتداء تاریخ
 هجرت نبویه علیه افضل الصلوة والتحیه سنندن دورت بوزیمش طقوز سنه سی شهر ذی القعدة سینک غره سی
 اولان یوم الاتین در که یوم مبارک مرقومه لقب امیر کون ایله ملقب اولان شیخ صابری کی ابی علی حمید بن
 ابی القاسم جنابلرینک خانه سننده مباشرت وখানে مرقومه آخر باب الامانه وارنجیه علی وجه الاملاء نقل
 وروایت اولندی بعده حصار اوز چندده کاتبه مأمور اولوب آخر باب الامان اول کاب الشر وظه وارنجیه
 اول حصارده مخصوص بیت اوزره کشیده سلاک سطور قیلندی بعده دورت بوزسکسن سنه سی شهر ربیع الاولینک
 بکر منجیبی یوم الجمعة ده نیل خلاصه مظهر لطف خاص اولدقدن صکره شهر مزبور رک سلخی اولان
 یوم الاحدده اوزچنددن خروج وشهر ربیع الاخرک اونجی کونی یوم الاربعاءه مرغیانه وصول وسابق الذکر
 امام زاهد اجل سیف الدین ابی ابراهیم اشقی بن اسمعیل جنابلرینک خانه سنه نزول وولوج اولندی واول هنکام
 مینت انجامده امام موسی الیه شیخ زاهد سیف الدین وجهه فقهاء مجتهد بن تکمیل کانی نیاز ایلرله خانه مرقومه
 شهر ربیع الاخرک بکر می دور دخی کونی یوم اربعاءه کاب الشر وطردن آغاز اولوب یینه دورت بوزسکسن سنه سی
 جازنی اولوی سنک اوججی کونی یوم الجمعة ده بعون الله تعالی وتوفیقه ختمله رونق برداز قیلندی بوندن صکره
 مترجم الکتاب السید محمد منب العیتانی ثم الاستنبولی دیرکه بوعبد کینه دخی بعد الاستخارة والامشارة امام همام
 شمس الائمه السرخسی نور الله تعالی قبره بنوره القاسمی حضرت تریک شرح السير الکبیر بی لغت عذبة
 عربیه دن لسان طلا قتر سان تری به نقل و تحویله همت وسنین هجرت نبویه علی مهاجرها الف صلوة
 والفاء تحیه دن بیک ابکیوز زاون برسنه سی ماه محرم الحرامی اوائلنده اول امر خطیره مستعینا بالله

اگر چه اوائل ترجمه مزده امام
 مشارالیه اوزچنددن فرغانه به
 خروج صاحب فرغانه امیر حسن
 جنابلرینک منزله زوب ایلدی
 دیو تحریر اونمشیدی لکن فرغانه
 واولکای عظیم اولوب مرغیان
 فتح بوم وسکون را وکسر غیله
 آنک داخنده بولیده اولغله
 بین الکلامین تعارض بو قدر
 وبلده مرقومه ده کاه امیر
 هوی الیهک وکاه امام سیف الدین
 مشار الیهک خانه سنده قرار اولوب
 باجود منزل واحد بعض وجهه
 ایگسنه برون نسبت اولوب
 اولغله برون نسبت اولوب
 خلاصه بوعبد حقیق اشقی کتب
 نوارینده کورد بکیمی تحریر ایلدم
 والمعهد علی الراوی والله اعلم
 بو کلامک مقتضای چند روز
 جسدن اخراج اولوب بعده
 مجسه عالمه اولغقدر بوقسه ایام
 جسی میندا اولوب بسوطی بعض
 تألیفات سازه سنی جسده املا
 قیلدیغی اوائل ترجمه مزده ذکر
 اولندی

ومتو کلا علی الله شروع وعزیمت ایدوب علایق مدارسات طلاب وعوایق موانسات اولی الالبین کاه ویکاه
 اتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ایده رک شکسته وبسته وآهسته آهسته بیک ابکیوز اون اوج سنه سی
 ماه ذی القعدة سنک اون سکنجی کونی یوم الاربعاءه بعنایه الله تعالی وتوفیقه لایق ایجاز اولان مواضع اطنان اجال
 ومستحق الطناب اولان مواقع ایجازن تفصیل واکال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبیراتله رسیده حد اتمام
 وواصل سر منزل اختتام اولشدر وشروع واتمامی علی التمام جوار قسطنطنییه ده توابع اسکدار دن
 بورس ناحیه سنده قلیجی نام قریه دلارامده واقع ساحلخانه زهت ارتسامده شیرازه بند انتظام
 قیلشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلا فتوت اتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق
 اولدر که اشبوکتاب صعب المواقفه بعض خلل وزلله واقف اولدقارنده
 جوانب کلامده امعان نظر ومعتبرات کتبه ارجاع بصر دن صکره
 صلاح اوزره حلی مبسر اولماز سه حاشیه کابده نحر برحق
 صریحله تصحیح ایده لر وما ابری نفسی ان النفس
 لا مارة بالسوء الامار حم ربی ان ربی
 غفور رحیم وصلى الله على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 والحمد لله رب
 العالمين
 ۲۴
 ۲

قد تيسر انعام طبع هذا الكتاب بضایة الملك الوهاب
 بمعرفة الحاج ابراهيم صائب صانه الله تعالى
 من جميع المصائب في غرة صفر الخير
 سنة احدى واربعين
 وما تين
 والفاء